Q.401.5

Accessions
317.159

Shelf No.
76.20.8

SIC UT PATRIBUS SIT DEUS NOBIS
BOSTONIA CONDITA A.D. 1630
CINERATIS REGIMINE DONATA A.D. 1872

JONATHAN PHILLIPS. DIED. 1869.

BOSTON PUBLIC LIBRARY

FROM THE
Phillips Fund.

Added Sept. 25, 82.

B1:33
9.d.14
5H4R

Supplementum Summae
Pisanellae

Venetiis, 1471

3705

In noīe dñi nr̄i ih̄u xp̄i amē. Incipit lib̄ qui dicit̄ supplemētū.

Monia

sūma q̄ magistrutia seu pisanella uulgariter nuncupat̄ ꝓpt̄ ei⁹ cōpēdiositatez a pud ꝯfessores cōiuſ ioleuit. Et q ꝓpt̄ ei⁹ abachicas q̄tiōes nimiū i suis q̄tis repit̄ corrupta ac ꝓpter ei⁹ breuitatē i pleriſq suis decisiōib⁹ ual/de dubia ꝺclaratiōe et ſuppletiōe īdigens Idcirco ad cōez simpliciū ꝯfeſſoꝝ utilitatē q̄tuz m̄ dñs ꝺederit ꝺcreui dictā sum mā emēdatā ad cōez q̄tationem reducē ac ei⁹ breuitati q̄ breui⁹ ualuero qđ uisū fuerit expedire. addē° ſupplē. utq addi° cognoſcat̄ in ei⁹ p̄n°. a .In fine ꝺo. b . lr̄a ex rub° ponet̄ ꝺce sūme alphabeticū ordinē sequēdo. et pag̃phos in margibus p q̄tas nōndo Post p̄n^m capli lz in p̄fata sūma cōputet̄ p̄n^m p.ſ.i. et ꝓpter p̄dicta h̄ op⁹ ſupplementum appellari pōt.

Abbas in suo mōſterio cōferre pōt suis ſbditis p̄mā tōsurā et duos or/dines minores dū° sit sacēdos et man⁹ ipo sita sit ei ſ^m morem p̄ficiēdoꝝ ex ꝺ etate et q̄. cū contingat. et. lxix. di. qm̄ uidem⁹. .a .Ordines minores sunt hostiariatus psalmistatus et lectorat⁹ exorcistat⁹ acolitat⁹. xxi. di. cleros. ⁊ psalmistat⁹ ⁊ lectorat⁹ idē sūt ut pōt colligi ex textu ⁊ glo. ꝺci. c. cū cōtigat. Abbas aūt ꝺferre potest lectoratū ꝺicto. c. cū cōtingat. et. c. qm̄ cōſequēt. ⁊ hostiariatū q p̄cedit et sic istos duos cū ad ordines nō sit ꝓcedēdū p saltum ex ꝺe cle. p sal. p. c. uno. b .Idoe ét possz elect⁹ in abbatē si ep̄us ꝺifferat eū bn̄dicē ex ꝺe supple. ne. p̄la. statuim⁹. a .Ibi di/cit̄ si ep̄us t̄tio cū humilitate ac ꝺeuotōe sicut cōuenit req̄situs. abbates bn̄dicē for te rēnuerit eisdē abbatib⁹ liceat ꝓpos mo nachos bn̄dicē et alia q̄ ad officiū h̄modi ꝑtinēt exercē ꝺonec ipsi ep̄i ꝺuriciā suam recogitēt et abbates bn̄dicē n̄ recusēt. b Alienis āt cōferre nō pōt ex ꝺe pui. abba tes li. vi. a .Ibi dicit̄ nec abbatibus hic tū sit alijs q̄ mōſterioꝝ suoꝝ cōuersis et q ad illa cōuolauerint et in q̄s ecclesiasticaz et q̄si ep̄alem iurisdictionē obtinent p̄mā clericalē cōferre tōsurā nisi eis id compe/tat ex pleno p̄fate sedis indulto. b Ab pagraphus p^mo. bas et q̄z cōuētualis p̄lat⁹ reg̃rē ꝺēt mo/nachos fugitios. a .Adde er electos ut in. c. ne uagandi. ⁊ al'ato. b. .Et ad clau strū reducē salua ordis disciplina ex ꝺe re gula. ne uagādi. a .Al' icipit ne religio/si uiꝺ. j. apostolia v. ſ. ij. b Utrū abbas -ij- posſit licētiare subditos suos ad aliā reli/gionē. Rndeo ſ^m monaldū pōt qdē licen tiare ad eq̄lē religionē ꝺe cōsensu capitu/li aliter nō. ad minorē ꝛo nō pōt ar. xix. q. .iij. statuim⁹. xij. q. ij. sine exceptiōe. ꝺe ar/tiori uero religione ꝺic ut. j. reli° v. ſ. i. a Ex ibi dictis pōt colligi q ad artiorē pōt licētiare nisi cederet ī grauē iactura seu ī/famiam cōgregationis unde trāsit. b . Ad epatū quoq si subdit⁹ eligat̄ p̄latus licētiare pōt ét nō req̄sito ꝺuētu ex ꝺ elec si religiosus. in fine li. vi. a .Intellige si iā fuerit facta electio nō āt electioni futu/re ut in cle. fi. ex ꝺe elec. vbi dicit̄ eū cōces sa religioso a supiore suo licētia ut electi/oni uel ꝓuisioni si quā ꝺe ipo cōtingeret fieri suū ꝺare possit assensū ābitionis ui/tio uiā paret nulli⁹ eam existere posse vo/lum⁹ firmitatis. b Abbas un⁹ non po -nij- test p̄sidere in ꝺinerſ monasterijs ex ꝺe re ligi. ꝺo. c. ultio in fi. a .Ibi ét dicit̄ ne q̄s in diuſis mōſterijs locū monachi hr̄e p̄e sumat. b .Vide h. j. religio p̄imo. ſ. x. a Ex ibi dictis pz q religiosus nō pōt p/esse p̄lib⁹ monasterijs seu eccl'ijs curam aiaꝝ habētib⁹ sine aūcte sedis ap̄lice nisi unū monasteriū seu ecc'ia ꝺepēdeat ex a° -nij- uel adiuncē sint ānexe. b Abbas ī colla tōe alicⁱ⁹ ꝓrat⁹ nō pōt aliqꝺ nouū on⁹ i/ponē. h̄ exp̄sse cōtinebat̄ in q̄dam ꝺecret. exuagāti alexādri q̄rti q̄ lz hodie ſuocata

di Carte. n°. 6 quin n°. .i.
di Carte. n°. 10. quin n°. xx. ne nacsa una Carta
di Carte. n°. ix. quin n°. x.
f. 237 C 333

sit p̄ phemiū gregoriānū libri vi. hoc tñ ē
etiā de iure cōi ex̄ ut bñficia eccl'iastica. c.
ut nim. et ꝺ supple. ne. pla. qa regulares. in
clemētinis. a .In hac cle. h̄ clare dicit. b
Utrū abbas possit dare licētiam mōcho
aliq̄ retinere. Rnd. ꝙ monachus teneat
aliqd tāḡ ꝓp̄ium nullo mō abbas pōt ex̄
ꝺ statu. mo. cū ad monasteriū in fi. ꝛ ꝙ re
neat ḡtū ad usū ita tñ ꝙ ꝓp̄rietas sit mo
nasterij ꝺcedē pōt ut ponit Guer. s. glosa
tor ray. Si epūs uoluerit mōchū istituē
in p̄latum ī eccl'ia seculari et abbas nolit
obediēdū est abbati xvi. q. i. cū ꝓ utilitate
et lviij. di. c. i. et. ij. ꝛ si utilitas ecclesie exi
gat cogi dēt abbas per suū supiorē ut ī. c.
cū ꝓ utilitate. a .In hoc. c. de h̄ ultiō
nil dicit̄ si ex iurib9 ibi p̄ glosam in cōtra
riū all'ati v3. ij. q. vij. cū pastoris. et xvi. q.
i. g uere. forte pōt sumi rō h9 ultimi dci
b Utrū abbas possit ꝓhibere monach is
ne cōfiteāt̄ epō uel ei9 penitētiario. R̄ ꝑm
Guer. ñ pōt cū epūs sit ordinari9 oīum sb
dito3 nisi forte eēnt exēpti ul' cōtrarium
sit in eo3 cōstitutiōib9 cōfirmatis a papa
uel in eo3 ꝓuilegio. a .Addit glo. ray.
ꝙ nihilomin9 monachus tenetur abbati
suo uel alteri de mandato e9 confiteri si h̄
ei p̄cipiat postḡ cōfessus fuerit epō ul' ei9
penitētiario sed in h̄ ut nōt. in sū. con. li.
iij. t. xxxiij. q. xvij. cōtradicūt theologi cōi
ter ꝙ confessionē semel bona fide factā ei
q potuit absoluē nunḡ tenet̄ homo rei
terare nisi uelit. imo ēt dicit tho. in q̄dam
.q. de quol3. ꝙ nō pōt aliqs aūcte cuiuseū
q̄ hōis cōpelli ad confitendū peccatū qđ
alteri confessus est q absoluē potuit quia
confessio peccato3 ē qđda3 sacmentale di
uino ipio sb̄iacens non humano. b .

ABbatissa

Abbatissa sta
ti p9 ofirmatōez pt̄ oferre eccl'i
as et bñficia et instituē clericos in eccl'iis
ad suū monasteriū ꝓtinētib9 sicut faciunt
alij confirmati ex̄ de elec. nosti. et de his q
fi. a p̄la. ea nosc̄it. Con. ber. et hosti. a .
Jura all'ata nō bñ h̄ ꝓbāt ꝛ bñ h̄ nōt glo
in. c. dilecta. ex̄ de ma. et obe. et hēt̄ in sū.
con. li. iij. ti. xxiij. q. i. b Utrum abba
tissa possit excōicare. R̄ nec excōicare pōt
nec absoluē ex̄ de ma. ⁊ obe. dilecta. et ex̄
de sentē. excō. de monialib9. Sꝫ et addit
h̄ guer. dicēs credo ꝙ possit p̄cipe p̄sbyte
ris suis ꝙ excōicēt uel absoluant monia
les delinquētes et illi tēnt̄ obedire si tñ
h̄ hnt p̄sbyteri ex cōcessione gñali uel ꝑti
li diocesani uel pape l' de antiq̄ ⁊ approba
ta consuetudie. a .Idē dicit̄ in sū. con.
dicta. q. i. b Utr abbatissa possit aquā
bñdiēē confessiones audire sacmētales pe
nitētias ꝑponere. R̄ breuit̄ nullū actū sac
mentalē exercē pōt ex̄ de pe. ⁊ re. noua. a
Ibi ēt dicit̄ ꝙ nō p̄sūt moniales ꝓpaſ bñ
diēē nec p̄dicare publice ꝛ de bñdictione
aque nil dicit̄ nisi forte sumat̄ ex ei9 rōe
et in p̄dictis con. alberic9. b Utruꝫ ab
batissa possit suspendere uel int'dicē. R̄ ꝑm
hosti. ab officio suspendē non pōt ꝙ h̄ q̄
si clauiū est et sub noīe censure eccl'iastice
continet̄ sil'r nec interdicē posset. possꝫ tñ
ꝑm Inno si eēt consuetudo. a bñficio uero
suspendē pōt ex̄ de ma. et obe. dilecta. a
Lꝫ sic dixerit hosti. ñ glo. in dcō. c. dilcā
dicit ꝙ pōt suspendē ab officio et benefi
monachas suas et clericos sue iurisdictiōi
subiectos ꝑm ꝙ hic satis inuit̄ h̄ ēt tenet
glo. ray. et qdā alij ut ī sū. con. li. iij. t. xxiij
.q. i. Inno. ēt in dicto. c. dilecta. dicit ꝙ ab
batissa pōt suspendē clericos suos ab offi
cio et beneficio et h̄ est ea rōne ꝙ ex con
suetudine iurisdictionē ordinariā hab3 ī
de arbi. dilecti. al' enī est cont̄ ius cōmune
C. de arbi. l. ulti. h̄ ille. et h̄ uidet̄ uerī9 ꝙ
ex consuetudie possit abbatissa suspēdere
ab officio et benefi p iura p̄all'ata et sub
dit Inno. ubi ꝛ ꝙ ex consuetudīe induci
non pōt ut interdictū de iure ponē possit
sicut nec excōicationē forte h̄ ió dicit Inn.
ꝙ res est magni ponderis. b Utrū ab
batissa possit p̄dicare. R̄ nec pōt predicare
nec publice docere ut dicitur ī. feia. ꝑ. i. a
Ibi ad hoc allegāt̄ iura ꝓ q̄ eē facit ex̄ ꝺ
pe. et re. noua. b .Pōt tñ suas sb̄ditas

exhortari et informare. Ité non pōt ordinem recipere nec sup spūalib⁹ iudicare. et q̄dam huiusmodi q̄ femīs ꝓhibent ut .j. femia p totū. de electiōe abbatisse habet .j. electio i°. ℣. fi. et qñ et q̄liter p homagio pōt egredi clausurā monialiū uide .j. moniał. ℣. iij. a Hic allegat ℣. iij. cōputando ꝑncipiū capituli p uno ℣. sed non sic pōt in q̄tatione quā hic signo cū sepati soleant allegari ꝑncipiū capituli ab eius ℣.

ABsolutō primo. Cōiter de absolutione ab excōicatione sciēdū est ꝙ ab omni excōicatione siue maiori siue minori lata a iure potest excōicatus absolui a suo epō nisi contrarios canōis sibi refuauerit ut ex d sentl exco. nup ℣. in z°. potest etiā ꝓpr̄ius sacerdos absoluere a minori ut in dicto. c. nup. non autē a maiori ut dicitur .j. confessor p ℣. i. a .Intellige nisi ꝓpr̄ius sacerdos pōsit ecclesie collegiate ut abbas archipb̄yter et huiusmodi (tales enim possunt excōicare et similiter iferiores quib⁹ hoc p̄bet consuetudo ut in sum. con. li. iij. t. xxiij. q. l. et sicut possunt maiori excōicatione excōicare ita et ab illa absoluere ut in ℣. se. b Ad snīa uero iudicis nō potest qs absolui nisi ab excōicatore uel ab eius superiore si ad illum fuerit appellatū uel si excōicator negligenter uel maliciose dīat absolutionem et in alīs casibus in quib⁹ archiepūs pōt iudicare de subditis suffraganeor̄ suorū quos hēs .j. archiepūs ℣. iij. Absoluē pōt qui ligare seu excōicare pōt. xxi. di. inferior. fallit hic in vij. casibus (primo in delegato pape qui inobedientē sue snīe excōicare pōt sed post ānū absoluere nō potest ex de offic̄o dele. q̄renti. a .Intellige p⁹ annum. s. a diffinitiua snīa ut patet ibi per glo (z° quando iudex eēt excōicat⁹ maiori excōicatione quia tūc nec excōicare nec absoluere pōt xxiij. q. i. audiuim⁹. Secus si esset excōicatus minori excōicatione ex de senten. exco. duob⁹. et de cle. exco. mi. si celebrat (z°. fallit quādo p epm excōicat incendiarius qui postḡ fuerit publicat⁹ nō absoluit nisi a papa ex de senten. exco. tua (4°. in clericis qui exhibent hereticis ecclesiastica sacramēta quos ordinarius officio ꝑuare potest sed non restituere ex de hēticis excōicamus. a .i. ℣. sane. vbi etiā dicitur de recipientibus ab hereticis elemosinas aut oblationes seu qui tradiderūt eos ecc'iastice sepulture et qd dc̄z est de clericis idē et ibi dicit de regularib⁹. et subditur quib⁹ etiā hoc infligatur ut eor̄ ꝑui legia in illa dioces non ſuent in q̄ tales excessus ꝑsumpserint ꝓpetrare (5°. quādo quis p concilium post ꝑmā et secūdā monitionē fuerit reptus culpabilis in conferendo beneficia indignis ꝙ dēt p ipm cōcilio suspendi a cōferendis beneficijs quā snīam nullus nisi papa uel un⁹ de ꝑncipalib⁹ p̄riarchis poterit relaxare ex de p̄ben. grauē (6° in degradato quē si epūs degradat solus papa restituit ex de cle. non re. ex tue. a .Ibi non clare hoc dicit tn̄ idē dicit Albric⁹. b (.7 si excōicator non fuerit sacerdos quia q̄uis possit excōicare 7 etiā absoluē a snīa iudiciali debet tamē dicē absoluto ut ostēdat se sacerdoti q ratione clauis ipsū absoluat q̄tū ad solēnē reconsiliationem ecclesie. si enim minoris excōicationis absolutio req̄rit sacerdotem ut ex de sentē. exco. nup. multo magis req̄rit i maiori. a .Con. albric⁹. b .Hāc qōnem uide pleni⁹ hic .j. ℣. pe. Absolutō excōicator̄ in certis casibus ad solū papā ꝑtinet ꝑm⁹ é d eo q uerberat clericū xvij. q. iiij. si qs suadente (li tn̄ casus hz multas exceptiones (q̄s uide .j. absolutio ij°. p totū (z° est de eo q incendit ul' frangit ecclesiam uel locū religiosū aut cimiterū qui ātēq̄ denūciet pōt absolui a suo epo (postea uero non nisi a papa ex de sentē. exco conquesti. Et idē est de quocunq; alio incendiario si forte excōicet et publicet ex de senten. exco. tua (et uide hunc casū .j. excōicatio. iij. (3° qñ papa aliquē nominati excōicat quē solus papa absoluit 7 sic eē solus absoluit omnes ei ꝓticipantes. s. in

crimie ꝑpt̃ qđ excõicat⁹ est ex̃ de sent̃.ex co.significauit.uel etiã qui ei sciẽter ꝓtiã pat in diuinis ut qdã dicũt per dictuz.c. significauit.Sz alĩ exponũt sc̃z qñ ꝑmus erat excõicat⁹ a papa cũ ꝓticipãtib⁹ uel q̃ dictũ.c.loquat̃ de ꝓticipãtib⁹ in crimine a Veritas est ut ex ipso textu colligit̃ ⁊ nõt̃ in directoria li.iĩj.t.ĩj.ℊ.xli.qđ dictuz c.significauit logt̃ de clerid .q scient̃ et spõte ꝓticipant excõicato a papa i officijs diuinis ió ut ibi dicit̃ ad ħ ut ista excõicatio obtineat oportz q̃ ꝓticipãtes sit clerici. Itẽ q̃ in diuinis ꝓticipẽt. Itẽ q̃ illi sint excõicati a papa. Itẽ q̃ ꝓticipatio et admissio fiat sponte et sciẽter sicut ħ to^m manifeste colligit̃ ex textu dicte decretal̃ ubi ħ nõt hosti.et archi.xi.q.iĩj.placuit. et Jo.an.ex̃.e.statuim⁹.li.vi.Con.albricus Et intelligit̃ siue ista ꝓticipatio in diuis fiat in ecclesia siue ex̃ ut in sum.con.li.iĩj.t xxxiĩj.q.xxxiĩj.ult̃ mediũ. b .Quart⁹ de falsante lr̃as papales uel sciẽter falsis u tente ex̃ de falsis.dura Sũt et alĩ casus papales ꝓter ꝓdictos in sexto hẽnt̃ duo. ꝓm⁹ est de insecutoribꝫ cardinaliũ q̃ icurrunt multas et graues penas ut ex̃ de penis felicl.e.li[z⁹] de illis q̃ occasione sñe excõicationis suspẽsionis uel interdicti late dant licẽtiã grauãdi illos qui tulerũt ul̃ suos in ꝑsonis uel bonis ut ex̃ de sent̃.ex co.gcũqz.uide pleni⁹.j.excõicatio i°.ℊ.v.x. xxi. a .Poti⁹ est ℊ.iĩj.ℊ^m quotatiõez ei⁹ b Itẽ qcũqz corpus alicui⁹ defuncti incideret uel decoq̃ret ꝓ ossibus transferẽdis hoc in quadã exuaganti bonifacij viĩj.q̃ incipit dereliãde In clemẽtinis sunt qnqz. ꝓm⁹ est si ingsitores hereticorũ odio gr̃a amore uel lucro cõtra iustitiã et ꝛsciam o miserit cõtra quẽpiã ꝓcedere uel ipsã hẽ sim alicui ponerẽt aut ponerẽt q̃ impedi at officiũ suũ ut de hẽti.multoz in fi.[z⁹] est de religiosis q̃ absq̃ spẽali licẽtia ꝓpꝛij sacerdotis solẽnizarẽt mr̃imonia aut mistrarẽt sac̃mẽta euc̃ uel extreme unctõis sufficit tñ licẽtia prochialis etiã si ñdũ est sac̃dos. a .Con.glo.in cle.religiosi.sup x̃.pb̃yteri.ó pui. Sz ħ dẽt itelligi dũm̃ sit in xxv.ãno sue etatis et faciat se ꝓmoueri.j.ãnũ a cõmissiõe cure sibi facte ad sacerdotiũ al̃ ipso iure ꝓuat⁹ est bñficio ut in.c.licet.ó elec.li.vi.nisi eccl̃esia prochial̃ foret collegiata tũc eni non ꝓuat̃ ipso iur̃ sed si admonit⁹ se nõ faciat.j. ꝑdictũ tẽp⁹ ordinarij dẽt ꝓuari ex̃ de elec.cũ in cũctis. ℊ.inferioza set in.c.statutũ.e.ti.li.vi.nisi q̃ epi et supiores pñt occasione studij scie clerid ꝺuẽtis cũ aliq⁹ dispẽsare q̃ ñ teneãt̃ ꝓmoueri ad sacerdotiũ nisi post septẽniũ dũm̃ post ãnũ ꝓmoueant̃ ad sub diaconatũ et post septẽniũ j.ãnũ ad dyaconatũ et pb̃yteratũ al̃ sunt ipso iure ꝓuati. Pozro dicto septẽnio durãte epi et supiores dẽnt sollicite ꝓuidẽ ut ꝑ bonos et sufficiẽtes uicarios ab eis in ħmõi eccl̃esijs deputãdos aia cura diligẽter exercetur et deꝓuiat̃ laudabiliter i diuinis q̃b⁹ de eccl̃esia ipa ꝓuẽtib⁹ nẽcia congrue mistrẽt̃ eo.ti.cũ ex eo.li.vi. b .Simil̃r etiã licẽtia illi⁹ uicarij q̃ gerit ordinariaz curã eccl̃esie. a .Cõ.glo.ubi s q̃ dicit q̃ uidet̃ sufficẽ licẽtia uicarij gerẽtis curã ꝑ modũ dicte decre.cũ ex eo. b .Itẽ sufficit licẽtia diocesani ut nõ. Jo.an.ex̃ ó pui le.religiosi.in clemẽtinis. a .Indirectoria li.iĩj.ti.ĩj.ℊ ccxxix.dicit̃ q̃ ad ꝑdicta ñ sufficit licẽtia epi glo.uero in dicta cle.religiosi.sup x̃bo pb̃yteri.dicit puto post factũ a penis excusari illũ q̃ ħ fecit.nã dyocesanus est prochianus ó dona.apl̃ica.⁊ epũs pb̃yter.lxxxv.di.olim.et de pecu. cle.c.ĩj.⁊ facit qđ scripsi ó pe.⁊ re.ois.sup x̃bo ꝓpo.⁊ tunc eo forti⁹ qñ uacat prochialis eccl̃esia sz qñ nõ uacat cõsulas abstineri ⁊ ex licẽtia epi uel archiepi hoc nõ fieri licet ab illis recipi possit ut scripsi de officio archipb̃.c.iĩj.h̃c ibi.tale cõsilium uidet̃ tenẽdũ nisi cõsuetudo sit incõtriuz q̃ optia legũ iterpres est cõsuetudo.ff.de legi.si de iterp̃tatione et consuetudo non mala ꝓ lege habẽda est di.i.cõsuetudo.et .ff.de legib⁹ sz ea.et regit̃ licẽtia spẽalis ħ est q̃ de ꝑsonis cõferẽte et recipiente et

nõ

ꝺcz archie flo ĩsuo exco c^o zz ꝺcz fiañ pla exco.z paff. lv

Concor paulus dicens ad hoc ut ipa dcretalis locũ habeat zequirũtur v supdicta quoꝝ altero deficiente nõ habet locum quod ibi dz

misserto

incleme

absolutio·i·

de sacīmētis fiat specificatio ut bñ satisfaciat lre decretalis ꝑm glo.sup ẋbo speali. Crederē tñ q exq de sacramēto fit specificatio licz nō exp̄mat nomen prochialis cū dat licētia religioso·uł nomē religiosi cuz dat licētia prochiano euitet pena ut ibidē subdit glo. b .Itē similit excōicati sūt religiosi q excōicatos a canone absoluunt in casib9 non cōcessis aut absoluēnt a sētētijs p statura puidalia siue synodalia ꝓmulgati. a .glo.in dicta cle.religiosi. sup ẋbo sententijs.dicit·puto q omnē sētiā includit excōicatiōis·suspēsionis·uł iterdicti·c9 nccia fuerit absolutio. Itē sup ẋbo a canone dicit q hec excōicatio non obtinēt si religiosus absoluēt a synia iudicis.idē etiā nōt in directoria li.iij.ti.ij.ſ. ccxxxij.etiā si synia iudicialit ēet lata a papa. Itē e.t.ſ.ccxxxiiij.nōt q si religiosus absoluit a peccato ꝓter qđ icurrit quis excōicationē ł aliā de p̄dictis sētētijs dūmō nō absoluat ab excōicatione ipa ł synia nō icurrit hanc penā. b .aut absoluerēt a culpa et pena ut in dicto.c.religiosi. Q9 est de isecutorib9 epoz̄ ut dē penis·si qs C4 9 est de clericis et religiosis inducētib9 ad nouēdū iurandū uel ꝓmittēdū de eligendo apud eos sepulturā uel ut iā electā ulteri9 nō imutēt ut de penis cupientes de bñ uide·j·sepultura.ij·ſ i. a .Ibi iste casus lati9 ponit. b Quit9 de his q cogunt celebrare i loco iterdicto uel ad audiēdū uocāt excōicatos·uel iterdictos·uel ꝓhibēt eis ne moniti exeant et de illis q moniti noiati nō exeāt ut de senten.exco. grauis. a .Ibi dicit ne ꝑ excessus sic graues excedētiū impūitate trahant ab alijs i exēplū·p̄sūptores p̄fatos qui i locis iter dicto suppositis quēḡ de cetero celebrare officia q̄mlibet togē.aut q mō p̄dicto vz p cāpanarū pulsationū uel uocē p̄coniam ut ibi ad officia eadē audiēda aliq̄s excōicatos p̄serti uel iterdicti synia inodatos euocare.seu q excōicati publice aut iterdicti de ecclesijs dū i ipsis missaz agūt solēnia a celebrātib9 moniti ut exeāt ꝓhibere.nec nō et excōicatos publice uel iterdictos q i ipꝑ ecclesijs nōiati a celebrātibꝰ ut exeāt moniti remanē p̄sūpserit excōicamus. b Itē ꝺ illi q ferrū eq̄s arma ⁊ ad ipugnādū xp̄ianos nccia deferūt uel trāsmittūt seu galeas aut naues uendūt uel i piraticis sarracenoz̄ nauib9 gubernationē exercēt uł ipēdūt cōsiliū uel auxiliū i dispendiū tre sancte eī de iudeis.ita q̄rūdā.et.c. ad libe rādā.et est casus papal ꝑ exuagāte ut habes·j·sarracen9·ſ.ij. a Ibi de bñ lati9 dī. Multe alie sūt excōicatiōes papales quas hic ob breuitatē omitto cū de his latius dixeri i q̄dā iterrogatorio qđ cōpilaui et etiā in quadriga. b .Etiā·j·usus clauiū.i Defuncto uel āmoto epō q excōicauerat et uacāte sede capitulū·siue ille ad quem epalis iurisdictō tunc ptinet pōt absoluē a synia siue iuris siue iudicis sicut epūs poterat·ut in vi.de maio.et obe.c.i.eodē mō et successor absoluē pōt a synia quā p̄decessor tulit ar.xi.q.iij.si epūs. a .ij.⁊ ibi hoc plene ꝓbat. b Si archiepūs absoluat excōicatos ab epō in cāu non cōcesso. a . Quod est regulare nisi in casib9 exceptis de gb9·j·archiepūs. b .Nō ualet absolutio q est a ñ suo iudice·eī de offi.or.pastoralis.ſz si ꝑ appellationē cā deferī ad euz poterit absoluē ita tñ q nō nisi uocatis ꝑtibus et cognito de appellatiōe eī de app. romana.li.vi.et de sen.exco.c.uenerabilib9 a Cō.albric9 ⁊ ē cōis synia ut i sū.cō.li.iij t.xxxiij.q.xciij. b Epūs exūs in aliena dioceſi absoluē nō pōt i his q̄ regrunt cāe cognitionē·q: nec sedē ptribunali pōt ix. q.ij.epm.secus si nō regrant cāe cogtionē q: hec ptinēt ad uolūtariā iurisdictionez· idē dico in legato de latē pape eī termios sue legationis·ar.ff.ꝺ offi.pconsuł.et.le.l ij.et eī de offi.le.excōicatis. a .In dicta .l.ij.sic dicit.oēs pcōsules stati postq̄ urbē egressi fuerit bēant iurisdictionē ſz nō cōtēsiosam·ſz uolūtariā ut ecce manumitti apud eos pñt tā libēi q̄ ꝑui et adoptiones fieri. Con.p̄dicti albric9 et p̄dicta faciunt q̄ ſz ut nōt glo.in dicto.c.excōicati.

legat⁹ a latẽ postq̃ egressus est urbẽ q̃us q̃ in urbẽ reũtat̃ possit absoluẽ oẽs a sen tentia iietionis manũ ꝟ tamẽ non pot̃it facẽ nisi erga hoies sue legatiõis et ĩ ter ra sue legationis qñ factũ reqrit cause co gnitionẽ et uidet̃ sẽtire glo.eo.c.excõicatꝰ. dũ dictos legatos assimulat ꝓcõsulib⁹ et facit ex̃ de offi.le.c.nouit.et ibi nõt Inno b Epi autẽ expulsi possũt exercẽ iurisdi ctionẽ in aliena dioceſi. a Petita tamẽ licẽtia ab epo dioceſis etsi nõ obtenta et ita q̃ subditi non expulsores uel eoꝝ fau tores seu cõsiliarij ultra duas dietas a fie sue dioceſis nõ trahant̃ ut in cle.q̃uis.de q̃.ꝛ. b Et sic põt absoluẽ ut in cle.ꝺ fo cõpe.q̃uis. a Aduertẽdũ etiã q̃ qlibet epũs põt etiã cõtẽtiosam iurisdictionẽ in aliena dioceſi exercẽ de consẽsu dioceſani ut in sum.cõ.li.iij.t.xxxiij.q.liij.et idez est eẽ in alijs platis ut nõt Inno.i.d.c.nouit de offi.dele. b Epũs absoluẽ potest a ſnia lata p̃ suũ archidiaconũ plebanũ uel aliũ sub eo iurisdictionẽ hãtẽ ſz nõ debz sine ɔscia illi⁹ et cõgrua satisfactiõe exĩ de offi.oꝛ.cũ ab eccl'iaꝝ.et.c.ad repmẽdaz.si tamẽ absoluerit ualz.ar.xi.q.i.de psona.ꝛ est rõ q̃ epũs est iudex ordinari⁹ tã layco rũ q̃ clericoꝝ sui epat⁹ ar.in aut̃.de õfen ci.in pn. a In h cõiter cõueniũt doctoꝛes ut nõt̃ in sum.cõ.li.iij.t.xxxiij.q.xciij Sed ut ibi pz glo Ray.dicit ſz hic magr̃ parificet simplicẽ sacerdotẽ cum plebano tamẽ aliud credo de pbytero ꝓchiali q nõ hz contentiosã iurisdictionẽ et q nõ cõ sueuit excõicare nisi p dãnis q̃ꝝ ignoꝛãt̃ actoꝛes.et credo q̃ epũs uel ille qui super h gerit uices eius ipso irreqsito satisfactio ne facta añ si fieri põt uel p̃missa cum fieri poterit potest talẽ excõicatũ absoluẽ. b Et idẽ est de snia iterdicti ut ꝟ.iterdictuz v.ꝟ i. Qui de uno epatu domiciliũ trãs fert ad aliũ põt p zm epm absolui ab excõ mũicatiõe iuris quã icurrerat in dioceſi p oꝛis sicut etiã a peccato ibi cõmisso ut po nit Huer. a Con.albric⁹. b Quãdo epũs cõmittit alicui absolutiõez de omni excõicatione non ꝓpter h põt absoluẽ illũ excõicatũ ab eo c⁹ absolutionẽ nõ cõmisiſ set in spẽali forte quia excõicat⁹ erat ꝓp̃ damnũ illatũ epo uel aliqd hmodi ex̃ de regul' iur. in gñali li.vi. Si papa mãdat alicui q̃ aliquẽ excõicet nunq̃ postea põt eum absoluẽ distingue.si cõmittit ei cause cognitionẽ põt absoluẽ ar.xxi.di.inferioꝛ. Si uero papa iã diffinierat negociũ ꝛ mã dat excõicari non põt absoluẽ q̃ nõ ei iu risdictio ſz purũ misteriũ delegat̃ ex̃ ꝺ of fi.dele.qm̃. a .ij°qꝺ é.c.fi.et hec é sẽtẽtia hosti.et gof.ut in sum.con.li.iij.ti.xxxiij.q xcviij. b Papa si salutat aliquẽ excõica tum uel ptĩcipat ei siue sciẽter siue ignoꝛã ter non ꝓpter hoc ille est absolut⁹ ut i cle si sũm⁹.de senten.excõ Si per papã fuẽit cõfirmata aliq̃ excõicatiõis snia quã infe rioꝛ tulit nũqd iferioꝛ põt absoluẽ distin gue.q̃ si confirmata est ex certa scia null⁹ iferioꝛ põt sine pape mãdato nisi eẽt ctuz q̃ p falsi suggestionẽ fuisset cõfirmatio i petrata ex̃ de confir.uti.uel inuti.c.ij. Si uero simpliciṫ confirmat et sine cãe cogni tione tunc iferioꝛ põt ex̃ de institu.ex fre quentib⁹. a Hec fuit snia hosti.ꝛt glo. Ray.ſz gof.dixit uerius é q̃ ille q tulit sẽ tentiam possit ab illa absoluẽ p dictũ.c.ex frequẽtib⁹.ut in sum.cõ.li.iij.t.xxxiij.q.c. sed p̃mũ tuti⁹ uidet̃. b Si de facto ab soluo aliquẽ ab excõicatiõe de q̃ nõ possũ et postea aduertã debeo si possũ eũ certifi care de erroꝛe meo ꝛ consulẽ q̃ ipetret ab solutionẽ et iteri debeo me hre ad illum q̃si ꝛ non absoluissem Huer. a Ut i sũ con.li.iij.t.xxxiij.q.cxi. b Absolutio ex cã falsa ñ ualet p̃m Inno.et hosti.q̃ iudex sic nõ intendit absoluẽ ut puta si absoluẽ dꝰ dicat se satisfecisse uel iuriã sibi reissã fuisse uel aliqd tale qꝺ nõ sit ueꝝ alꝫ absolutio siue sit iusta siue iniusta tenet q̃ ad eccl'iam militantẽ ar.ex̃ de regul' iur'.oiſ res. Itẽ q̃ iura p̃mptioꝛa sũt ad absoluẽꝺ q̃ ad condẽnandũ.l.di.pondẽt. a Melius facit.c.cũ sint.de regul' iur'.li.vi.et p̃ dẽis cõ.albric⁹. b Absolui ꝺz excõicat⁹

qui offert se ad iustitiã non obstãte si adũ
sarius appellet ne absoluat eẽ de appella.
q̃ fronte.sed et istũ casum hẽs ĵ pleni9 in
terdictũ v. ſ iĵ. a .Ibi dicit q̃ ante ab
solutionez dẽt sufficientẽ cautionẽ pstare
de parẽdo iuri.et pdicta itelligẽda sũt nisi
aduersarius dicat eũ excõicatũ pro mani
festa offensa q̃ casu t̃min9 octo dies ei da
tur ad pbandũ et si pbauerit nõ relaxat
snia nisi pus sufficiẽs pstet emẽda uel cõ
petẽs cautio de parẽdo iuri si offensa du
bia pponat ut in.c.solet.de sen.excõ.li.vi
b .Q si excõicat9 ipetrat sibi absolutõez
scẽte aduersario et ñ cõtradicẽte nec aliqd
petente ipse aduersari9 non põt postea cõ
remisisse
q̃ri quia remisse videt nõ.eẽ de senten.et
re.iu.g̃uis. a .Con.albricus. b Etiam
iuit9 qs põt ab excõicatione absolui sicut
et iuit9 excõicari imo eẽ manẽte cõtuma
cia põt aliqs discrete excõicatõnẽ iuste latã
remittẽ si uiderit saluti illi9 expedire tho
4° sentẽ.di.xviĵ.idẽ albric9. a .Idẽ dicit
i sũma cõ.li.iĵ.t.xxxiĵ.q.cxiĵ.ꝛ i.q.xij.e
t. Idẽ dicit de abnte et ignorãte. b Cũ
de excõicatione dubitat nũqd dẽt absolutio peti distingue.q si qs super h̃ habz
dsciam scrupulosam nimis deponat eã ad
cõsiliũ boni uiri quã si nolit uel nõ possit
deponẽ uel hẽat de h̃ pbabilẽ opinionez
faciat se absolui ad cautelã ar.eẽ de senten
exco.inqsitioni. a .Con.albric9. b Si
excõicat9 dicit cãm excõicatiõis fuisse du
biam uel nullã siue falsaz et petit absolui
ad cautelã absolueẽ cũ iuratoria cautione
nisi excõicator uel is p quo excõicatio la
ta est ĵ octo dies pbauerit de cã eẽ de sẽ
ten.exco.solet.li.vi. a .Ibi nil dicit d iu
ratoria sz de cõpetẽti cautiõe q̃ reqrit pi
gnora uel fideiussores uel iuramẽtum qñ
alia nõ pñt pstari sicut et idonea cautiõe
dicit glo.in.c.odoard9.eẽ de solu. Item i
dicto.c.solet.nõ dicit q excõicat9 pponat
cãm dubiã sz nullã siue iniustã.et qñq in
pbatiõib9 remanet dubia.et q ibi ad fi
nẽ dicit si offensa dubia pponat itelligit
nõ p ppõnẽ partis sz i examie iudicis per
defectũ pbatiõis ut ibi p glo.et de h̃ dez
est in additione s. ſ xiiij. b Excõicator
cognoscẽs errorẽ sue excõicationis debet
reuocare siue absoluẽ nõ obstãte appellati
one aduersarij.sz si de errore dubitat põt
absoluẽ recepta cautiõe q iuri pareat. a
Immo dẽt absoluẽ recepta sufficiẽti cau
tione ut in.c. sacº.de q̃.ĵ. b Sz caueat
iudex ne errorẽ fingat in piudiciũ altẽius
ptis.eẽ de sen.exco.sacro Ligat9 pluribꝰ
sententijs uel una ex diuersis cauꝰ si uult
uere absolui dẽt exprimere oez sniam ꝛ cãz.
et sic una absolutio sufficit ad plures excõ
municatões tollẽdas.aliẽ nõ tenẽt absolu
tio q per subreptionẽ obtẽta eẽt eẽ d sen
exco.officij Utrũ nõ sacerdos absoluere
possit excõicatũ. Et dupler é absoluº.vna
ptinẽs ad forũ contẽtiosũ et ista põt omit
ti etiã nõ sacerdoti q potiꝰ é iurisdictiõis
q̃ ordinis.alia est ptinẽs ad forũ penitẽti
ale.et hec cũ ptineat ad ordinẽ sacẽdotalez
non põt omitti nisi sacerdoti sicut nec ab
solutio a peccato h̃ Guer. a .Con.albe
ricꝰ. b In articulo mortis põt absolui
excõicat9 a simplici sacerdote ar.de pe.di.
i.q̃nẽ penitet.eẽ de sen.exco.nõ dubium.
et de sepl̃.prochiano:sed si non fuerit ab
solut9.si tamẽ apparuerit in eo signa con
tritionis poterit absolui post mortem ab
illo sz q eũ sanum poterat absoluẽ eẽ de
senten.exco.a nobis.ij°.ꝛ ualz talis absolu
tio ꝑm Guer.ut sepeliat in loco sacro.uel
ut sepult9 nõ exhumet sed ut oret et ce
lebret p eo.et uide ĵ absolutio v. ſ ul.
a Articul9 mortis intelligit non solũ d
piculo mortis ꝓpter infirmitatẽ.sed etiaz
si sit in piculo q̃cũq uidelicet mortis puta si
timeat hostẽ uel pdonẽ.uel crudelitatem
hois potẽtis aut odiũ spale alic9 uel si na
uigatur9 sit p loca piculosa.uel loca isidi
osa transitur9 ꝑm Inno.et hosti.et i sum.
con.li.iĵ.t.xxxiĵ.q.xxxvi.addens hosti.q
idẽ est si sit obsessus uel obsideat in loco
ubi frequẽter machine iaciũt et baliste.
Caueat tñ absoluẽs q nõ nimis laxet ha
benas in h̃ cãu aliqn sub h̃ p̃textu possẽt

fere omnes absolui. et in articulo mortis etiã simplex sacerdos põt absoluẽ ab oĩ peccato et excõicatiõe dicto. c. prochiano. de sepul. nisi specialiter aliud sit statutuz ut in excõicationib⁹ ꝓcessus curie de qb⁹ in dicto interrogatorio. Item qñ põt epi copia haberi non debet se simplex sacdos de casib⁹ reꝑuatis etiã in ℔ articulo intro mittẽ ꝑm Inno. et in dicta. q. xxxvi. ad fi. Itẽ ℔ eãu et in simili iiũget absoluẽs excõicato ꝙ impedimẽto cessante se illi repsẽtet a quo fuerat absoluend⁹ mãdatũ eius humiliter sup hoc receptur⁹. eĩ de sẽten. exco. ea noscĩ. et nõt in dicta. q. xxxvi. in ꝓncipio. b.

et. ita. tucebo usus o clausũ. i. post sexto

Absolutio se

a Secundo scz ꝓcuriẽtiũ clericos inicientes man⁹ uiolentas in clericũ uel religiosum dẽnt absolui per papã tm xvii. q. iii. si quis suadente. põt eẽ absolui ꝑ legatos qui de latere pape missi sunt eĩ de sẽten. exco. ad eminẽtiã. et de offi. le. ꝙ translationẽ etiã si sunt eĩ termios sue legatõis dũmõ sint in uia et etiaz si tales excõicati aliũde ueniant eĩ de offi. le. excõicatis. a Ibi hoc nõ. glo. ⁊ intellige hoc ꝑm ea que dicta sũt ꝫ in additõe absolutio i°. ℣. b Legati uero q nõ mittũt de latẽ eĩ t̃mi nos neminẽ talẽ põt absoluẽ ꝫ dũ sint. ĩ. terminos possunt absoluere tm exeũntes de ꝓuicia sibi cõmissa nõ aliũde accedẽtes alĩ ℞o legati locales q ex ꝓuilegio eccl'ie sue habẽt legatõez ut archiepũs cantuar. ⁊ similes ℔ nõ põt ut in dicto. c. excõicati. Et si uis scire qui sũt legati de latẽ uide ĩ. legat⁹. ℣ i. Sũt casus ꝑm hosti. i quib⁹ inicies man⁹ in clericos extra sedẽ apl'icam absolui põt ꝓm⁹ in articulo mortis. xvii. q. iii. si qs suadẽte. tñ iniũgẽdũ é ei ꝙ si euaserit sedi apl'ice se pñtet uel ei q possit eũ absoluẽ mandatũ ei⁹ sup ℔ receptur⁹ eĩ de sentẽ. exco. a nobis. ĩ. a Melius facit e. t. c. q̃ de his. b Et idẽ in casibus sequẽtib⁹ remoto. s. ipedimẽto ꝓter ꝙ in puero ut eĩ de senten. exco. de cetero. in fi et. c. ea noscĩ. in fi. a In his capitul' nil dicit̃ ꝺ puero ꝫ dicit̃ e. t. c. ꝙuis. et. c. fi. et ut ibi patz itelligit̃ de puero ip⁹ubẽ. i. minore xiiii. anno. b Et si cessãte impedimẽto non se pñtant incidũt in eandẽ sententiã eĩ de sentẽ. exco. eos. li. vi. et uid. ĩ. absolutio iii. ℣. i. Secũd⁹ casus est qñ qs bẽt inimicitias capitales uel alias iustas excusationes ꝓpter q̃ nõ põt se sedi apostolice pñtare eĩ de senten. exco. de cetero a In ℔ capitulo nõ dicit̃ de iusta excusatione seu ipedimẽto in gñe ꝫ dicit̃ e. t. c. quod de his. et de hoc intelligit̃ q̃ sequtur. b De ista excusatione stabit̃ arbitrio boni uiri. ff. de ℞bo. ob. cõtinu⁹ ℣. cum ita. et eĩ de uoto ꝙ sup his. a Hoc capitulum paz facit ꝫ melĩ⁹ facit de officio dele. c. de causis. et idẽ nõtur de hoc arbitrio boni uiri ut in sum. con. li. iii. t. xxxiii. q. xxxvi. b ℣. ⁹ in hostiario qui ꝓtextu officij clericũ non grauiter lesit eĩ de sẽtẽ. exco. si uero. 4.⁹ i officiali qui arcẽdo turbam nõ ꝓpterea ex ꝓposito ꝫ et nõ sine alicuius culpa clericũ pcussit ut in dicto. c. si ℞o ℣. ⁹ si sit mulier nec distingui dẽt utrũ sit debilis an fortis. Sext⁹ si sit senex aut ualitudinari⁹. Septim⁹ si sit mẽbris destitut⁹ ita. s. ꝙ ad sedem apl'icã accedere nõ possit. tres casus ꝓxime dicĩ habent̃ eĩ de senten. exco. mulieres. et. c. ea noscĩ. et. c. ꝙuis. Octau⁹ de ifirmo. s. qui ꝓpetuũ hz ifirmitatis ipedimẽtũ uel ẽt tẽpale si tiet̃ ꝙ acceleret mors eĩ de senten. exco. q̃ de his. a Idẽ etiã uidet̃ ꝫ infirmitas ũ sit ꝓpetua sicut dr̃ de aliis ipedimentis tpalibus e. t. c. ꝙuis. et iõ uidet̃ ꝙ ꝙtitas et q̃litas infirmitatis relinquẽda sit arbitrio boni uiri cũ sit indet'minata eĩ de officio dele. de causis. et ꝓxime dictũ est. b ir. in pauꝑe quẽ oportet mẽdicare ut i. d. c. quod de his. a Ibi ista pauꝑtas non est ꝺtermiata ad mẽdicitatẽ. et iõ uidet̃ ꝙ arbitrio boni uiri relinquẽda sit ut ꝓxie patuit. b ⁹ si regularis ℞berat regulare eĩ de senten. exco. monachi. et. c. cũ illozũ. et etiam si ꝑcussisset seculare eĩ de

sētē.exco.religioso.li.vi. a Intellige de
seculari clerico ut patet in dicto.c.religio
so. b Et de hoc hēs·ꝯ·ꝑ.viij. nī in his
q nō sūt sui iuris sicut filiifamilias et pu
ex de senten.exco.mulieres. a Con.alb⁹
ric⁹.et uidet cōis sntia doctoꝝ lz alig dix
erit ꝙ hic casus sit solū intelligēd⁹ ꝺ ser
uis ut pz in sum.cō.li.iij.t.xxxiij.q.xxxvi.
Sz ꝑma uidet uerioꝝ ꝙ cū lex nō distin
guat nec nos distinguē dēm⁹ ut.l.iij.ff.ꝺ
officio ꝑsi.et ꝙ benigni⁹ leges interꝑtāde
sunt.ff.de legib⁹.l.benigni⁹. b xiij⁹ i his
q sunt nobiles et magne potētie et sic de
licati ꝙ laborez eundi non substinerēt hic
tamē eēt ꝑus roman⁹ pontifex cōsulēd⁹.
ut nō.i dicto.c.mulieres. a Ibi h clare
hēt. b xiij⁹ in ipubē ex de senten.exco.
.c.i.et h etiā si post pubertatē postulat se
absolui ut in.c.fi. xiij⁹ de clericis q cōit
uiuūt et sub uno tecto dormiūt et i eadē
domo uescūt ex de uita et ho.cle.qm.qꝺ
cōiter exponit qñ simul uiuūt in aliquo
eodē collegio. a Con.albric⁹.et ad hoc
hñ facit dictū.c.qm. b xv⁹ in monialib⁹
ex de senten.exco.de monialib⁹. a Istas
absoluit epūs ut ibi patet. b xvi⁹ i hos
pitalarijs sācti Joānis hierosolimitāi ex
de sentē.exco.canonica. a Hos absoluit
pōr suus si est sacdos nisi excessus difficī
lis fuerit et enormis ut ibi. b xvij⁹ i his
qui clericis nō enormē sz modicā et leuez
iniuriā irrogarūt ex de senten.exco.puenit
q̄ qdē decretal nō cōtinet dispēsationē ut
qdā dixerūt sed potiꝰ cōtinet ius cōe qꝺ
hodie satis inuit ex de senten.exco.religi
oso.li.vi. a Con.albric⁹.et est cōis sntia
ut pōt colligi ex nōtis in sum.cō.dicta.q.
xxxvi. b Nūc q̄dā ad declaratiōez circa
pdictos casus dicem⁹. Circa ꝑmū ergo ca
sum.s.de piculo mortis nō ꝙ intelligitur
nō solū ꝓpter infirmitatē sed etiā si sit in
q̄cūq; piculo morti uicino·puta·si timeat
hostem uel pdonē uel crudelitatē potēti·
aut odiū spēale alie⁹ uel si nauigatur⁹ sit pc loca
uel p loca isidiosa trāsitur⁹.ff.de dona.cā+ piculosa
mor.l.iij.et.iiij. Idē ponit hosti.et addit
ꝙ idez est si sit obsessus uel obsideat ubi
iacūt machine uel balistē. a Dc h dic
tū est s absolutio i° ad finē. b Circa t iii
tiū et 4ᵐ casum.s.pe hostiario et officiali
nō ꝙ si talis nō casu fortuito sz ex delibe
ratiōe pcussisset clericū ḡuiter a papa dēt
absolui ex de senten.exco.si uero. Quid iiii
si clericꝰ armatꝰ uenit ad bellū uel facit i
sultū et is cont quē uenit ipsum capit. N
ꝑᵐ Inno.si h facit scīēter excōicatus ē·sed
ad papā nō mittit.si tamē h fit ad defen
sionē non est excōicat⁹.dū tamē cessāte cā
defensionis ipsū libē abire ꝑmittat ut ho
sti.dicit. a Con.albric⁹.et dicit idē i sū.
con.li.iij.t.xxxiij.q.xxxvi.et allegāt Inno
in.c.si uero i°.ex de senten.exco. Sz certe
Inno.ibi nō uidet illud ad qꝺ allegāt di
cere sz solū ꝙ qñ qs usus est moderata tu
tela non incurrit in excōicationē al sic. b
Si etiā officialis talē capiat aūcte ꝓpa q
aliter nō poterat cōpesci ab iniuria alteriꝰ
nō est excōicat⁹ imo meret xxiij.q.iij.for
titudo.cū sequētib⁹.et hoc dico si ꝑlatus
suus non fuit ibi q hoc faciat·et ipse eum
ꝑlato ꝙ citius pōt restituat·aliogn ꝺ·ut
ex de senten.exco.ut fame·ꝯ·laici. a Cō.
albric⁹. b De mulie dubitat si mutila v
uerit uel occiderit clericū an sit mittenda
ad curiā. N ꝑᵐ Guer.in ptāte epi est mit
tere uel nō·ꝙ non distinguit circa eas it
atrocē et nō atrocē iniuriā et subdit. Cre
do tamē ꝙ expediat huiusmōi mulierem
mitti ad curiam si est fortis et si atrocitas
magna est et non fit alteri ꝓiudiciū de ei⁹
missione/mulier uero incēdinaria sacri lo
ci l falsificās lras pape·ut ibidē Guer.di
cit mittēda ē ad curiā ꝙ nō inueniūt iura
parce mulieribꝰ in hac pte·et forte est cā
ꝙ nō cōmittūt hmōi crimia nisi per exco
gitatā malicīā sz manꝰ iectio multotiens
fit ex subito ipetu. a .Con.albric⁹.et idē
ponit in sum.con.dicta.q.xxxvi. b De vi
regularib⁹ nō ꝙ si excessus fuisset difficil
z enormis ut si ad mutilationē mēbri ul
ad effusionē sāguis sit ꝓcessū·ꝑ absolutōe
ad sedē aplicam sūt mittēdi ex de senten.

vii exco.cū illoꝛ.unde ī abſolutio iij ℊ.i. De filiofamilias ⁊ ꝓuo itelligendū eſt ꝙ non debent mitti qñ h̄ eēt in p̄iudiciū p̄ris uel dñi niſi fuiſſet tam enormis exceſſ9 ꝙ ꝓpt̄ uitandū ſcandalū ad ſedē apl̄icā eēnt mittendi ex̄ de ſenté excoīrelatū. a Ibi dicitur ꝙ ꝓui ſūt mittēdi niſi h̄ fecerit ī fraudem dñoꝛ ut ſubtrahāt ſe obſequio eoꝝ. aut ipſi dñi ꝓpter h̄ ſine culpa graue dānum incurrūt tūc in utroq; caſu non mittunt cū nimis ſint a ſede apl̄ica remoti ſz in recōpenſatione laboris quē in itinē ſubſtinerēt alia eis ſatiſſactio iniūgat. ꝙ graui uero ⁊ enormi ſemp̄ mittūt. b Et itelligendū eſt de ꝓuis q.ſ. ſunt ꝓuilis ꝺitionis nō de famulis ꝓuiētib9. ſz et de filijs familias itelligit Inno. ſi ſūt ipuberes al̄ ſi ſint adulti lz ſint in patria ptāte mittēdi ſunt ad curiā ꝙ in h̄ ſui iur. ſunt quia p̄ūt ire q̄ uolūt. a De h̄ dictū eſt ſ. ℊ.i. x.xi. b De ipuberib9 dicēdū eſt ꝙ ſi ñ viii ſunt doli capaces nō iciderūt i excōicationem. ſi auté ſūt doli capaces tūc incidūt ſi alio iniuriādi aut uindicādi ꝓcutiūt. Sz et poſtq̄ ueniūt ad pubertatez ut in xv uel xvi. anno ſi adhuc tales ſūt ꝙ ſine ꝑiculo ad ſedē apl̄icā ire nō p̄ūt ꝓpter ibecillitatem corꝑis uel defectū diſcretiōis ab epo p̄ūt diſſolui recepto iuramēto ꝙ impedim̄to ſublato ſe p̄ūtabūt ut nōt̄ ex̄ de ſēten exco.c.fi. a Con.albric9 et fuit dictū glo. ray. ut in ſum.con.li.iij.t.xxxiij.q.xxxvi.x xiiij° doli auté capax dicit̄ vij. ānoꝛ ut ſ ut nō glo.in.c.i.ex̄ de delictis pueroꝛ.iuramētū auté pueri ꝓpter defectū diſcretionis nō eſt p̄ciſe neciz ſz arbitrio epi. uel alteri9 abſoluētis ꝺmittit. vtrū expediat iuramētū p̄ſtare uel nō. ut nōt̄ in ſū.con. e.t.q.c.iiij. De iniuria xo enormi ſcz q̄ dicat̄ detiatū fuit ꝑ quādā decre. Inn.iij. eūuagantē. q̄ incipit plectis. ſz ꝙ illa decreuacat ꝑ ꝓhemiuz ſexti. pōt dici ꝑm ꝙ hēt ī enormia ℊ.ij. a Dic lati9 q̄ ibi ꝙ enormis ſeu q̄uis iniuria dicit̄ ſi ad mutilatiōez membri uel effuſionē ſanguis ſit ꝓceſſū. aut epo aut abbati fuerit iniuria irrogata. ex ꝺ ſenten.exco.cū illoꝛ. ubi dicit glo. ꝙ nō i telligit̄ de qualz ꝓua ſanguis effuſiōe ſz ꝙ h̄ putat cōmittēdū arbitrio iudicis. ꝺ etiā enormis ex alijs uarijs circūſtātijs de q̄bus inſtituta de iniurijs. ℊ. atroꝛ. ubi dicitur atroꝛ iniuria extimat̄. uel ex facto ſi quis ueluti ab aliq̄ uulnerat9 fuerit uel fuſtibꝰ ceſ9. uel ex loco ueluti ſi cui in teatro uel i foro uel in ꝓtorio iniuria facta ſit. uel ex ꝑſona ueluti ſi magiſtr9 iniuriā paſſus fuerit. uel ſi ſenatori ab humili ꝑſona iniuria fiat. aut paréti uel ꝑono q̄ fiat a liberis l̄ libertis. et ꝑm glo. ray. et in ſum.con.li.iij. t.xxxiij.q.xxxvi. In p̄dictis attendit̄ etiaz circūſtātia tpm. et idē dicit̄ ī enormia. forte alic9 nōbilis ſolēnitatis indirectoria eē li.iij.t.iij. ℊ.xi. dicit̄ ꝙ ſi iniuria facta in foro dicit̄ enormis. multo fortiꝰ ſi fiat in eccleſia uel cimiterio uel dormitorio ex̄ ꝺ ſēten.exco.cū ꝑ cā ꝓueniq̄ in nō exp̄ſſis ſtabit̄ iudicis arbitrio ex̄ de officio dele. de cauſis. b In oibus p̄dictis caſibꝰ dicit b ꝙ debet abſolui requiſito priꝰ epo ꝙ ſi ñ pōt hī pōt abſolui a ꝓprio ſacdote ex̄ de ſenté.exco.nup.i fine. a De hoc eē ſ abſolutio. i ad finé. h̄ etiā itelligēdū é p̄t q̄ in regularibus de q̄bꝰ dicit̄ ſtatim.

Abſolutó ter tio. ſ. regulariuz Regularis ſi p̄cuſſit regularez eiuſdē clauſtri ab abbate uel aliter dicto p̄lato ꝓprio pōt abſolui. a Aliq̄ dixerūt ꝙ ſolū ab abbate ſz eſt uerius ꝙ etiā hoc pōt fieri ab aliis p̄latis diuerſ nōibꝰ nomiatis ex̄ de ſenten.exco.cū illoꝛ. ibi uolētes eoꝝ p̄latis ꝛc. et nōt̄ in ſūma.con.li.iij.t.xxxiij.q.xliij. Idē etiam nōt̄ in directoria. li.iij.t.iij. ℊ.xxxix. et ꝑm glo. ray. ⁊ in ſū.con.e.t.q.xlviij. iter dictos p̄latos cōputandi ſūt priores cōuētuales frm p̄dicatoꝝ. ⁊ guardiani frm minoꝝ. ⁊ oēs pores cōuētuales cuiuſcūq; ordis ſit q̄ non habēt ſup ſe maiorē in eod cōuētu Secus de prioribꝰ triū uel q̄tuor regulariū qui ꝓ uolūtate ſui ſuperioris p̄ficiunt̄ et āmouēt̄ ī dicta etiā. q. xlviij. dicitur ꝙ

ad hoc ꝙ dicti ꝑlati ꝛligiosoꝝ possint ab hac excõicatõe absoluẽ ẽnt eẽ sacerdotes· ⁊ facit eẽ de sẽtẽ.exco.canõica.ubi dicitur· ꝙ fratres sancti Joannis hierosolimitani ꝑñt absolui a suo ꝓꝛe sacerdote. b Si uero alteri⁹ claustri tũc ꝑ abbatẽ ꝓꝓuꝝ et ei⁹ qui passus est iuriã absoluet eẽ ꝺ sẽten.exco.cũ illoꝝ.ꝑ modũ q hic ponit in hoc eo ꝺ. ℔. Si ãt ꝓcusserit clericũ seculare absoluet ꝑ epm eẽ de senten.exco.religioso.li.vi. a .s.eo.cãu.q epũs possit absoluere seculare clericũ si aliũ clericũ ꝓcusset ut ibi. b Et hec itellígẽda sũt nisi excessus eoꝝ sit difficil et enormis ut si ad mutilationẽ mẽbri uel ad effusionem sanguis dico ex uulnẽ sit ꝓcessũ uel si in epm uꝰ i abbatẽ sit man⁹ iniecta. a Sanguis effusio nõ reqrit ex uulnẽ ꝛ ꝙlitercũq fiat ꝑm arbitriũ iudicis ut s absolutio ñ.ad·finem. b Eodẽ quoq mõ põt absolui regularis q ante igressũ religiõis tale aliqd cõmisisset ut in.c.cũ illoꝝ. Qꝛ si regulãis non ꝛ ꝙlatũ q sit sacerdos.aut si sit defũctus uel excõicat⁹ ad diocesanũ est recurrendũ ut nõ hosti.eẽ de senten.exco.monachi.quod intelligẽdum est ꝑm Guer.tam de exemptis ꝙ de non exemptis·siue sint monasteria uiroꝝ uel mulieꝝ. a Idez nõt in directoria li.iñ.ti.iiñ·ꝓxliñ.et i sũ con.dicta.q.xlviñ. b Qñ duo abbates dẽnt absoluẽ fit·sic·abbas ꝓcutienti recipiet a ꝓcutiẽte iuramẽtũ·et abbas ꝓcussi uerberabit·q uerbera erũt loco satisfactionis ꝙ monachus nõ ꝛ vñ satisfaciat·et ꝺ mũ abbas ꝓꝓus absoluet.cõgruẽtius tñ fiet si un⁹ alteri cõmittat totũ·eẽ de offi⁹ or.c.fi.hec hosti. Porro ꝑdicta oia de regulari ꝓcutiẽte nõ sũt extẽdẽda ad falsarios lr̃aꝝ dñi pape.aut alios casus uel sẽtentias de qb⁹ papa absolutionẽ reſuat. ℔ eni religiosis nullo iure cõcedit sed nec abbates siue ℔mõi ꝑlati ꝑñt subditos absoluẽ si ligati eẽnt ꝑ aliquã sniaz latam ab hoie siue i gñali siue exꝑsso noie ℔ Guer a Jon.albric⁹.et aduertẽdũ ꝙ ꝑlatus religiosus sacerdos põt absoluẽ subditos suos etiã si se ꝓcusserit eẽ clausura seu extra septa dom⁹ uꝰ ubicũq ꝛ hosti.aꝰ dixẽit ut nõt in directoria li.iij.t.iiñ.q.xliñ.q in dicto.c.cũ illoꝝ·ꝓnos tñ.nõ fit aliq distinctio.et ꝑñt dicꝫ ꝑlati absoluẽ subditos q etiã ante ingressum religionis talẽ excõicationẽ incurrerit nisi excessus fuerit enormis dicto·ꝓnos tñ. b Religiosus vni⁹ 1
diocesis si ꝓcutiat clericũ uel religiosũ alteri⁹ diocesis tũc in absolutiõe reqrẽt di ocesanus ꝓcussi sicut nũc de duob⁹ abbatib⁹ dictũ est.℔ tñ hodie nõ uidẽt requiri·ꝛ a ꝓꝓo epo ꝑñt absolui eẽ de senten. exco.religioso.li.vi. a Jon.albric⁹. b
Qui dicit se excõicatũ ꝑpter uiolentã ma 11
nus iectionẽ ꝑm ray.nõ dẽt recipi ad religionẽ.si tamẽ receptus fuerit põt postea absolui iuxta modũ hic dictũ·ꝓ·i.Cõ.hosti.et Inno.ꝛ qdã dicant ꝙ recipi põt ut addit Guer. a Idẽ nõt i sũ.cõ.li.iñ.t. xxxiñ.q.xliiñ.⁊ i directoria.li.iñ.t.iiñ·ꝓxlvi.ubi dr ꝙ talis nõ dẽt recipi.si tñ recipiatur tenet receptio licꝫ male fecẽrit q receperit. b Tertꝝ an tpe ꝓbationis absolui possit dicẽd ꝑm hosti.ꝙ sic·ꝛ conditio ibi intelligit ipso iure si in eadẽ religiõe ꝓseuerauerit. Qꝛ si non ꝓseuerauerit ꝛdu cẽdus est i eãdẽ sniaz ab eo qui eũ absoluit. a Jon.Inno.et archidiacon⁹ ⁊ nõt i directoria·e.t.iiñ·ꝓxlviñ.ubi etiã subdit ꝙ ꝑlat⁹ eũ absoluẽs dẽt ei iũgẽ ꝙ si egrediat religionẽ se ei qui poterat absoluẽ repũtet·ꝙ si nõ fecerit ꝙ cito cõmode poterit reincidit ipso iure in eandẽ sniam· de sen.exco.eos.li.vi⁹et in·ꝓ·se.ꝛbiferẽ ꝙ si hoc etiã ei nõ fuerit iniũctũ et ꝛ.tẽp⁹ ꝓbationis egrediat ipso facto reincidit i eãd excõicationẽ ꝙ tacite subintelligi debet·ꝙ ℔ sit sibi iniũctũ·ar.dicti.c.eos.

Absolutio.iiii

Quo ad satisfactiẽdũ.vbi sciẽdũ ꝙ absoluti a sntia canonis uel hois cũ neq unt recurrẽ ad illũ a q fuerãt absoluendi ꝓpter piculũ mortis uel aliud ipedimtuz· si cessante piculo uꝰ ipedimẽto se ñ ꝑntãt

illi a quo debebat absolui recepturi mandatū eius & satisfacturi ut oportz reincidūt in eandē sententiā. a Hec pñsentatio debz fieri q̄ citius cōmode pōt ut i.c.eos.de quo .ī. b Et eodē modo reincidūt absoluti a sede aplica uel eius legatis q̄bus iniūgit ut ordinario uel alteri se pñtēt p pnia et q̄ iuriati satisfaciant et ꝟ faciant q̄ citius cōmode poterūt ex de senten.exco.eos.li.vi. ℙropt violētā manuū iectionē i clericū satisfactio pecunia fieri solet q̄dem applicabit mōsterio si manus iecta fuerit i mōchū uel clericū l cōuersū.ar.xij.q.i.nō dicati.et ex de statu mo.cū ad mōsteriū ꝛ rñso. Si aut in clericū secularē satisfactō ipsi clerico applicabit nisi in cōtumeliā ec clesie fuerit pulsatus.nā et tūc eccl'ia agere pōt iuriax istituta de iudeis ℊ.q̄ si usufructus.hec gof.et hosti. a ℒDicit.ℊ.incipit. Si cōi suo,in q̄.ℊ.est xpus,q̄ si usufructus.et ꝑdicti con.albric⁹.et ꝟ ꝑdcō casu satisfactio fiat eccl'ie nihilomin⁹ & clerico q̄ utq̄ pōt agē iuriax et lesus er i cui⁹ cōtumeliā facta ē lesio sicut et p iuria filiū agit et pat er filiū i instituta de iudeis ℊ.patit. b Excōicat⁹ ꝓpter dānū si satisfacē pōt nō dēt absolui nisi satisfaciat & peccant q talē absoluūt ꝟ tamē absolut⁹ est ab excōicatiōe ꝑm ℒUer.si aut emēdā pstare nō pōt dēt absolui recepta idonea cautione q̄ satisfaciat si ad piguiorez fortunā puenerit ex de xpo.sig.ex pte ī°.& de soluti.odoard⁹.et ꝟ cautio erit pignoratia uel fideiussoria q̄ dicit. hec idonea cautio quā si pstare nō pōt saltē prestet iuratoriam. a ℒDe ꝟ dictum ē ꝑ absolutio ī°.ℊ. xvij. b ℙAbsolutio eni nō est denegāda xxvi.q.vi.si pbyter. a Con.pdictis albric⁹. b Talis quoq̄ ad petitionez adū sarij tenet cedē bonis ut dicit ℒUer.et uide.ī.cautio. a Hec cessio posset obtinere de rigore iuris ciuil ꝟ in foro cōscieñ semp ꝟ tūc qñ creditor eēt i arta necessitate nā qñ est idigēs debitor et creditor ita sufficiēs q̄ ꝑm deū teneret ei subuenire debitor nō tenet ei subuenire debitor nō tenet stati restituē ꝑm scotū de q̄ lati⁹ i mā restitutionū deo.ante dicet. b

ℙAbsolutō qui

to. Quo ad modū nō pōt q̄s absolui sub cōditōe puta si satisfecerit q̄ taliter absolut⁹ nō eēt simpl'r absolutus ꝑm ℒUer.ex de regul iur.act⁹.li.vi. a Cō. albric⁹. b ℙIn absolutiōe a maiori excōicatiōe q̄tuor obseruanda sūt. ℙrimū ut excōicat⁹ iuret pus stare mandatis eccl'ie ex de senten.exco.ex tenore.ꝟ ꝟ iuramētum non est de ꝟba absolutionis ex de sen.exco.cū desideres.vnde et si omittat q̄ fieri nō dēt nō ꝓpter hoc min⁹ tenet absolutio.porro de pueris an iurare debeāt iudicio epi reliquit. a Idē dicit in sum.cōli.iij.t.xxxiij.q.c.iij.ꝟ ꝟ uidet itelligēdū de puberibus al secus xxij.q.v.pueri.vbi dicit pueri ante xiij.ānos nō cogāt iurare ꝟ aliq̄ dixerit q̄ hic dicit de iuramento testis. Sed certe tex.log' indistincte vñ nec nos distiguē dēm⁹ de decimis ad audiētiā. b ℙMulieres aut idubitāter iurare dēnt. ℨ⁹ ut si excōicat⁹ sit p notoria in aliquē offensa nō absoluit nisi pus sufficiēs emēda pstet.p occulta uero offensa aut otumacia sufficit iuratoria cautio ubi nulle expense petunt.ꝟ ubi expense petūtur uel satisfactio dāni tenēdū est q̄ dēz est ꝑ absolutio iij.ℊ.ij.et iij. ℨ⁹ est ut absoluat p eū qui tulit sniam uel eius supiorem aut aliū cui omiserit.cū psalmo & oratione et uerberib⁹ et postea subiūgat absoluo te a tali excōicatiōe ex de senten.exco.a nobis.ij. 4⁹ ut postmodū excōicator faciat illi mādata iusta & rōnabilia al's posset appellari ex de pactis.c.fi.et de appella. ut debit⁹. a ℒDictū.c.fi.parū facit. b ℒDe ꝟ uide.ī.in sequēti ℊ. Et sciēdū q̄ in ꝑdictis nō intelligit absoluēs ptcipare illicite cū excōicato ꝟ potiꝰ licite & in his q̄ ad salutē aīe ptinēt & sic nullā sniam incurrit ex de senten.exco.cū uolūtate.in excōicatione uero minori exp̄met excōicat⁹ p̄po sacerdoti causam et sic se faciat absolui

ſpéalit̃ ab hac.et itelligit̃ ꝓpꝰ ſacerdoſ ꝓcchian⁹ uel dioceſan⁹ uel ille q̃ de licẽ tia eoꝛ eſt elect⁹ nec regrit̃ iuratoꝛia cau tio.ut ex̃ de ſenté.exco.nup.circa finé. a ¶De abſolutiõe a maioꝛi excõicatione lati us dicit̃ in ſũ.con.li.iij.t.xxxiij.q.c.iij.⁊ ꝺ hac.et etiaꝫ de abſolutione a peccato late poſui in q̃dríga lr̃ali li.ij.t.ix.ſ.ix.et.x.⁊ e tiam in iterrogatoꝛio.et.j.uſus clauiuꝫ.ij. tõ hic tranſeo. b ¶Que auté mãdata fiẽ dẽant abſoluto q̃ iurauit.dicendum ꝙ ſi erat excõicat⁹ a canone iiũgendũ eſt ei ꝑn cipaliter:ꝙ contra illũ canoné nũq̃ ueniat. ut incẽdiario ꝙ nõ incẽdat.et ꝓcuſſoꝛi cle rici ꝙ nõ ꝓcutiat et ſiĺia.xxiij.q.ultia peſ ſimã. a ¶Deli⁹ ex̃ de ſen.exco.ex tenoꝛe b ¶Aliq̃ etiaꝫ regrit̃ cautio ꝙ de cetero talia nõ faciãt ex̃ de ſenté.exco.graué. a Ibi ꝟ ſcribit̃ inſtatutarios cõtra liberta té eccl̃ie. b Similit̃ etiã q̃ habẽt ipe dimẽtũ abſoluit̃ ab eo q̃ aĺ nõ poſſet.iiũ gendũ eſt ut q̃ cito poterit ſe ꝑſentet.uiꝺ ſ abſolutio.iiij.ſ.i. ¶Sꝫ ſi apparuerit ſẽtentia iuſta nullũ mandatũ fiet abſoluto.ex̃ de ſenten.exco.ſacro. a Con.albꝛicus. b ¶Defunct⁹ ꝟ mõ abſoluet̃ ſi eſt ſepult⁹ in cimiterio nõ exhumabit̃ ſi alibi exhuma bit̃ et coꝛp⁹ uel ſepulchꝝ uerberabit̃ ut fit circa viuos.ut notatur ex̃ de ſenten.ex co.a nobis.ij. a .ſ.in glo.et itelligе hoc q̃ in defũcto apparuerũt ſigna cõtritiõis et penitẽtie ut in ſum.con.li.iij.t.xxxiij.q. c.xxi. b Et ad qd ualet talis abſolutio uide ſ abſolutio i.ſ.fi.

Abſolutio.vi.

¶Sꝫ a peccato foꝛ abſolutõis in ſacro penitentie ꝑm al.et.tho.in z[a] pte.q. lxxxiij.eſt ego abſoluo te. a Expreſſis illis a qb⁹ fit abſolutio aĺ ſup nihilo ab ſolutio fundaret̃. b ¶Sꝫ ꝑmittit̃ oꝛatio miſereat̃ tui ꝛc.ne foꝛte effect⁹ ſacm̃ẽti ipe diat̃ ex ꝑte pẽitẽti. Itẽ poſtea ꝺueniẽt̃ ap põit̃ i noie ꝑis ꝛc.ut exꝑmat ꝙ ſacerdos nõ ꝓpꝛia auct̃e abſoluit ſꝫ q̃ſi miſter.et ꝟ r lingt̃ arbitrio ſacerdotis.nec etiaꝫ regrit̃ impoſitio manꝰ.ꝙ hoc ſacramẽtũ non oꝛ dinat̃ ad cõſequẽdã aliquã excellẽtiã gr̃e ſꝫ ad remiſſionẽ peccatoꝝ.magis ãt cõpe teret crucis ſignatio.quia per ſignũ cru cis xp̃i remittũt̃ peccata et tñ nõ eſt ꝺ ne ceſſitate ſacm̃ẽti.ꝺe mã abſolutiõis pecca toꝝ habẽt̃ plura.j.confeſſoꝛ.et confeſſio ꝓ totũ. a ¶De hac foꝛ abſolonis latius dictũ é ubi ſ abſolutio v°.ſ.i.ad finé. b

Acceptilatio

¶Acceptilatio é q̃daꝫ imaginaria ſolutio ut in iſti.qb⁹ mõis tollit̃.ob.ſ.i.⁊ ꝟ fieri ꝟ mõ iterrogat ꝺebitoꝛ creditoꝛé acceptũ ne hẽs.⁊ rñdet ille acceptũ hẽo. et ſic ꝺebitoꝛ liberat̃.ff.e.l.i.et.l.an iutilis.ſ.acceptũ. a Ibi ꝺicit̃ ꝙ acceptilatiõe nõ tollit̃ niſi obligatio ꝛboꝝ.foꝛ ãt ponitur in dicto.ſ.i.ſic.Qꝺ ego tibi ꝓmiſi ha bes ne acceptũ.et rñdet creditoꝛ hẽo acce ptũ qꝺ tuli. b

Acceptio perſonaꝝ.

¶Peccatũ acceptatiõis ꝓſonaꝝ cõmittit̃ ꝑm tho.z[a] z[e].q.lxij.qñcũ q̃ aliqd cõferẽ alicui nõ hito reſpectu ad cauſaꝫ.ſ.vtꝝ ſit ꝺign⁹.vñ ſolet q̃ri vtrum peccet epũs ꝺando bñficiũ bono ſi ꝑmittat meliozé.R ꝑm tho.in quoꝺã quolibꝫ. contingit aliqué eſſe meliozé ſimpl̃r.q̃ tñ non eſt melioꝛ quãtũ ad ꝟ ꝙ ꝑficiat̃ in ec cleſia.epũs ãuté nõ tenet̃ ꝺare meliozi ſi pliciter ſꝫ meliozi quãtũ ad ꝟ.vñ ſi ꝑferat unũ alteri ꝓpter cãm q̃ ꝓtinet ad honoré ꝺei et ad utilitaté eccl̃ie iſte melioꝛ é. Si auté cã ꝑferendi ad ꝟ nõ ꝓtineat erit acce ptio ꝓſonaꝝ que tãto eſt g̃uioꝛ q̃to in re bus ꝺiuinis cõmittit̃. Idem tho.z[a] z[e].q. lxij. a Idé nõt̃ in ſũ.con.li.iij.t.xxxiij. q.cc.xxxvi. b ¶Utrũ peccet epũs ꝺãdo bñficiũ cõſanguineo.R ꝑm tho.in quolꝫ. Si conſanguine⁹ ſit eq̃ ꝺoneus pọt eps eũ ꝑferre niſi foꝛte ex hoc ſcandalũ oꝛiat̃ uel aliq exinde malũ exemplũ accipiãt ut qñ ꝓbabiliter timeret̃ ꝙ alij ꝑlati ex hoc exẽplo inducãt̃ ad ꝺandum bñficia ſuis

consanguineis etiã mín⁹ dignis aľ in ħ casu lz satisfacẽ nãli amori q cõtrarí⁹ caritati nõ est. si uero cõsanguine⁹ sit mín⁹ idoneus nõ dẽt eũ pferre postposito meliõi duplicí róne. ṗmo q infidelit agit diſpensator q negocíũ dñi gerés nõ meliorat cuz possit. ẓ° q hoc uidet ad acceptióez pſonaz ptinẽ. cõditio eni cõsanguitatis ñ est cõditio ptinés ad curã eccľie q nõ obtinetur iure sanguis lz diuino munẽ. Est autẽ cõditio faciés ad negocíũ diſpẽsatóis patrimonialíũ bonoz. vñ si epũs ex bis ꝓuidat suo consãguineo mín⁹ idoneo nõ est acceptio pſonaz. Con. idẽ tho. zª zᵉ. q. lxiij a Idẽ etiã nõt in sũ. con. li. iij. t. xxxiij. q cc. xxxvij. b

Accídia Accídia qd est ℞ ꝑᵐ tho. zⁿ zᵉ q. xxxv. Accídia ꝑᵐ damascenuz est q̃dã tristitia aggrauãs animũ homiſ ut nihil ei agẽ libeat et ío accídia ipoztat qđ dã tediũ opandi. hmói autẽ tristitia qñq est mala ꝑᵐ se-qñq uero ꝑᵐ effectũ. Secũdũ se qdẽ est si de eo qđ est uere bonũ lz sit apparens malum sicut tristitia q̃ est de spũali bono. si uero est de malo pót eẽ mala ꝑᵐ effectũ. ſ. si sic hominẽ aggrauet ut eũ tõliter a bono ope retrahat et sic é pcatũ nõ tñ semp mortale. Nã si inchoatõ peccatí sit in sola sensualitate et nõ puenìat usq ad cõsensũ rónis tũc ꝓpter ipfectionem act⁹ est peccatũ ueniale. qñ uero ptigit ad rónẽ q̃ consensit in horroꝛẽ et detestatione boni diuini carne conẽ spm pualente est pcm mortale. a Hoc itelligẽ qñ hec tristitia é cẽ ea q̃ sũt ꝑcepti seu necessitatis salutis-ut in sũ. con. li. iij. t. xxxiij. q. ccxxi. b

Cómodatio uide. j. cómodatũ.

Cusare Accusare a vtz homo teneat accusare ℞ ꝑᵐ tho. zª zᵉ. q. lxviij. Si crimẽ sit tale qđ ẋgat in dẽt mẽtũ rei publice tenet hõ ad accusatióez dũmõ possit sufficiẽter ꝓbare puta cũ pcatũ alic⁹ ẋgit in multitudis corruptelaz corpalẽ siue spũalem. Si autẽ nõ sit tale qđ in multitudie redũdet uľ etiã si sufficiente ꝓbatione habẽ nõ possit nõ tenet ad accusandũ. q: null⁹ tenet ad íd qđ debito mõ pficẽ nõ pót. a Nec obstat prędictis si reuelet secretũ q: ħ fit ꝓpter cõe bonuz qđ semp ꝓferendũ est ꝓuato et íõ cõtra bonũ cõe secretũ licet recipe nec tñ est oio secretũ qđ ꝑ sufficiẽtes testes pót ꝓbari ꝑᵐ tho. ubi ś. et in sum. con. li. ij. t. v. q. cxc b Quo autẽ fieri dẽat accusatõ 1
Sciẽdũ ṗmo q dẽt fieri in scriptis. ij. q. ult. q crimẽ. sed ħ semp nõ est necẽiuz puta in leui crimie. ff. de accusa. l. leuia. silr etiaz in notoriis q: in huiusmõi nec accusator r̃ grit et de accusa. euidẽtia. sec⁹ in nõ notoriis etiã si manifesta sit xi. q. iij. eozũ. a Notoziũ dr qđ pz per sniam uel ꝑ cõfessionẽ factã i iure aut ꝑ euidẽtiã rei q̃ tergiuersatiõe aliq̃ celari non possit ex de coba cle. et mu. c. fi. Manifesta autẽ dici possũt q̃ aliter liquẽt. b Itẽ dẽt accusatio fieri cũ inscriptione. i. q: accusator debet se ad penã talionis obligare ut. ij. q. ult. qsqs. 1 .q. iij. calũniator. et. c. q nõ ꝓbauerit. excipiunt qdã casus ut in leui crimie. Itẽ in crimine apostasie. Itẽ cũ marit⁹ accusat uxorem de adulterio et i sil⁹ lib⁹. Sz sciẽdũ q: et si accusator non inscribat ex nã tñ accusationis hmói pena calũnie uenit. C. de accusa. l. ult. Itez accusatio dẽt exꝑmi uiua uoce et pñte accusato. ij. q. ult. pscẽpta. a Con. p̃dictis albric⁹ et idẽ nõt in sum. cõ li. ij. t. v. q. clxxxix. b Si accusator accepit pecuniã ob accusandũ uel nõ accusandũ crimẽ cõcussionis cõmisit et tenet ad restitutionẽ sicut hẽt. j. cõcussio. Accusatio reddit uitiosa triplicíter vt habet. ij. q. iij. ꝑ totũ. et tho. tradidit zª zᵉ. q. lxviij. dicens accusator aut calũniator. ſ. falsa crímina iponẽdo aut ꝓuaricat. ſ. adhibẽdo fraudẽ in accusatiõe et adiuuãdo aduersã ptez crimina uera fraudulent abscondẽdo de quib⁹ accusauit colludẽs eũ reo ꝓpas 11 111

ꝓbationes dissimulando et falsas excusationes admittẽdo aut accusatoꝛ tergiuersatꝰ.s.totaliter ab accusatiõe desistendo et ħ cũ fit inordinate.cõtingit eni aliqñ desistẽ ordinate duplicit͛ r no mõ si in ipso accusatiõis ꝓcessu cognouerit falsũ eẽ illud ꝺ quo accusabat.aliomõ si ꝓnceps ad quẽ ꝑtinet cura boni cõis accusationẽ aboleuerit. a Idẽ nõt in sũ.con.li.ij.t.v.q.c.xc.i. b Accusatio cõtra matrimoniuz uiꝺ ·j·mrimoniũ.viij.ꝛ mrimoniũ viij. b

Accusatus

Utrũ falso accusatꝰ possit accusanti iuriã remittẽ. ℟ ꝑm tho.zª ze.q.lxviij.falso accusans spealit facit iuriã accusato.et ideo si ipse accusatꝰ inocẽs fuerit põt iuriã suaz remittẽ marie si ille non calũniose accusauit sz ex animi leuitate. Si ꝺo accusatoꝛ ab accusatiõe desistat ꝓpter aliquã collusionẽ cũ aduersario tũc facit iuriam reipublice et ħ ñ põt ei accusatꝰ remittẽ sz hoc ad ꝓncipẽ ꝑtinet q reipublice curã gerit. a Idẽ nõt in sũ.con.li.ij.t.v.q.cxcij. Sz nec ꝓnceps ꝺet sine iusta cã remittẽ. Naz itereſt reipublice ne crimia remaneãt impuníta.ff.ad le.aqliam.l.ita uulneratꝰ.et exẽ ꝺe sen.exco.ut fame.et q facilitas uenie i cẽtiuũ tribuit delinquẽdi.xxiij.q.iij.est i iusta. b Utrũ accusatꝰ peccet mortalit negando ꝛitatẽ in iudicio. ℟ ꝑm tho.ubi ẽ. a Immo.q.lxix.art.i. b Accusatꝰ tenet iudicẽ ꝛitatez exponẽ quã ab eo ꝑm forz iuris exigit.et iõ si confiteri noluerit uel si mendaciter negauerit mortal͛r peccat. Si uero iudex exgrat quod nõ potest ꝑm ordinẽ iuris nõ tenet ei accusatꝰ respondere·sz põt ꝓ appellationẽ uel al͛r licite subtfugẽ mẽdaciũ tñ ꝺicẽ ñ lz. a Idẽ in sum.con.li.ij.t.v.q.cxciij.assignando ꝑm tho.põdictis rõnẽ q qcũq facit cõtra debitum iustitie mortalit peccat. b Non lz accusato calũniose se defendẽ ꝑm tho.ꝛ.ẽ. a Sz ꝺicta.q.lxix. b Nã in causa cmi nali iuramẽtũ ꝺe calũnia põstandũ é exẽ ꝺe iura.calũ.c.inherẽtes.et qdẽ accusato lz se defendẽ ueritatẽ occultando quã confitẽi non tenet et ħ ꝓ aliquẽ cõueniẽtẽ modũ putaꝝ q nõ rũdeat· ħ eni nõ est calũniose se defendẽ sz prudẽter euadẽ.nõ autem lz ei falsũ ꝺicẽ nec etiã ueritatẽ illã tacẽ quã cõfiteri tenet͛.nec etiã aliquã fraudẽ l ꝺolum adhibere q fraus et dol͛ uim mẽdacij habent ꝛ ħ est calũniose se defendẽ. a Idẽ in sũ.con.li.ij.t.v.q.cxciij.ubi etiam ꝺicit q tũc iudex regrit ꝛitatẽ ꝑm ordiez iuris cũ ꝓcedit infamia sup aliq crimie ul apparuerũt aliq idicia ul etiã cũ ꝓcessit ꝓbatio semiplena. b An liceat accusato appellare. ℟ ꝑm tho.zª ze.q.lxix.qñ appellatio fit ex cõfidẽtia iuste cause q uidelicz accusatus iniuste a iudice grauat licet appellare.secꝰ si gs appellet cã afferẽde mozene ꝺẽ eũ iusta sntia ꝓferat idẽ.ij.q.vi.gcũqz. An liceat accusato et ad mortẽ ꝺẽnato se defendẽ uel fugẽ. ℟ ꝑm tho.ubi s. si ꝺãnatꝰ fuerit iuste nõ licet ei se defẽdẽ· sz potiꝰ cõpetit iudicũ resistẽtẽ ipugnare. si uero iuste tale iudiciũ sit est uiolẽtie latronũ·et iõ in tali casu licz resistẽ ꝓncipibus mal niſi forte ꝓpter scandalũ uitãdũ· cũ ex hoc aliq grauis turbatio timeret.accusato autẽ cuicũqz fugere lz q et si nõ liceat resistẽ nõ tñ tenet facẽ id vñ mors sequat͛.s.manere i loco unde ducat ad mortem. a Sicut etiã si aliqs sit ꝺãnatꝰ q fame moriat nõ peccat si sibi ãbũ occulte mistratũ sumat·q nõ sumẽ eẽt se ipsũ occidẽ ꝑm tho.ibidẽ.ut in sũ.con.li.ij.t.v.q.cxcvi. b Ultimo sciẽdũ est q ꝺe quib crimib absolutꝰ é accusatꝰ nõ ꝺebz accusatio replicari exẽ ꝺe accu.ꝺe bis xxiij.q.iij si illic.ꝺe mã autẽ accusatiõis tangit·j·in qstio·ꝑ.i.ꝺe accusatiõe etiã cõt mrimoniũ·j·mrimoniũ.vij.ꝛ mrimoniũ viij.ꝑ tom

Diuratio

Utrũ licz ad iurare. ℟ ꝑm tho.zª ze.q.xc. Si aliqs ꝓ inuocatiõne ꝺiuini nois uel ꝓ inuocatiõne cuiuscunq rei sacre alicui homini nõ sibi subdito adiurãdo itẽdat nccitatez agendi aliqd ponere sicut ponit sibiipsi

iurādo talr adiuratio illicita ē q usurpat in alīs ptātē quā nō hz sicut pnceps sacdotū psumpsit dnm nrm Jesū xpm adiurare. Dath.xxvi.tñ ppter aliquā nccitatē supiores tali gñe adiuratois pnt iferiores astringē. Si uero qs intēdat solūmō p reuerentiā dnōnois uel alicui⁹ rei sacre aliqd ab alio obtinē absq ipositiōe nccitatis talis adiuratio licita est respectu q̄rūlibet Demones autē possum⁹ adiurādo p virtutē diuinā nois tāq̄ inimicos expellē ne nobis noceāt spūaliter uel corpaliter ꝑm potestatē nobis datam a xpō-luce.x°.ecce dedi uobis ptātē calcādi sup ꝑpentes et nihil uobis nocebūt-nō tamē licitū est eos adiurare ad aliqd ab eis addiscendū-uel etiam ab eis obtinēdū-q hz ptinet ad aliq̄ societatē cū eis habendā-nisi forte ex speali istictu uel reuelatiōe diuina aliq sancti ad aliquos effect⁹ demonū ope utunt sicut legitur ꝺ beato Jacobo-q p demones fecit hmogenē ad se adduci. Adiuratio xo ad irrōnabilē creaturā pōt itelligi duplicit. vno mō ut adiuratio referat ad ipsā creaturā irrōnabilē ꝑm se-et sic uanū eēt ipsaz adiurare.alio mō ut referat ad eū a q̄ ipa creatura agit et mouet-et sic duplicīter adiurat creatura irrōnabilis. vno qdē m̄ p modū dēpcationis qꝺ ptinet ad eos q diuina iuocatiōe miracula faciūt. alio mō p modū cōpulsiōis aduers⁹ dyabolū q i nocumētū nostrū utit irrōnabilib⁹ creaturis et talis est modus adiurandi i exorcistis-p qs demonū ptās excludit.hīs igit mōis licet.sz sic adiurare-q p hoc demonū iplo ret aurīliū non hz. a Idē in sū.cō.li.iij. t.xxxiij.q.ccxlvi.cū duob⁹ se. b

Adoptio

Uel arrogatō. Adoptio est extnee psone in filiuz uel nepotē-ul deicepsʒ assumptio legitia sz q p adoptionē q filio nō est p filio habetur a Hec diffinitio fuit Ray.tho.pe.et al. ut i sū.con.li.iiij.t.viij.q.ij. b Cui⁹ due sunt spēs-una dicit arrogatio et est q̄n ille q nō hz patrē seu etiā q emancipat⁹ est transit cū reb⁹ suis in ptatē arroganti et hēt hoc fieri aūcte pncipis. Alia uero spēs cōi noīe sz adoptio nūcupat q̄n adoptatur q est in ptāte pris nec transit in ptātem adoptātis.et hoc fit ꝑ imperio magistratus.ff.e.l.ij.et.l.si pr. a In his legibus nihil dicit qꝺ adoptat⁹ nō transeat in potestatē sz dicit.C.e.l.pe.et rebuat ei tātū mō successio ab itestato in hēditate adoptātis ut ibi.opat etiā hec adoptio impedimentū matrimonij ex de cogna.le.c.vno. et null⁹ alius ei⁹ uidet effectus nisi forte quis det in adoptionē auo uel ꝓauo materno seu paterno q̄n filius est emancipat⁹ dicta.l.pe.nā tūc transit in plenaz ptātem adoptantis ut ibi. b Si quis i domo p se uel etiā corā aliqb⁹ aliquez recepit in filiū uel filiā nulla est adoptio.C.de ꝓba l.nō nudis. Adoptare pōt paterfamilias q sui iur. est-et q gñare pōt. q̄n q nō pōt gñare si hz est ꝓpter aliqꝺ impedimētū nāle nō poterit adoptare.secus si eēt ppt impedimētū accidētale ut spado siue gladio castrat⁹.ff.e.l.ij. a In hac.l.dicit de impedimēto accidētali tm̄.s.q spado pōt adoptare-sz de nāli dicit.ff.e.l.adoptio. b Item nō pōt adoptare minor ānis xl.nisi iusta cā intueniente.ff.e.l.si pr.-ℊ.ult. a Quia magis liberoz ꝓcreatōi studē dēt nisi forte morbus aut ualitudo i causa sit aut iusta cā arrogādi aut si cōiūctā sibi ꝓsonā uelit adoptare.i.arrogare ut ex ꝓcedētib⁹ patet. Item nō dēt qs plures personas arrogare nisi ex iusta cā-sz nec libertū alienū dicto ℊ.ult.in q̄ nō dicit nisi derogatione iō uidet q minor xl.ānis possit adoptare et si nō arrogare ut in sum cō.li iiij.t.viij.q.v. b Item mulier adoptare n̄ pōt nisi ex recepto pncipis in solatiū liberoz amissoz in bello.C.e.l.mulierē. a Idē ponit in sum.con.dicta.q.v.sz in dca .l.mulierē.et in iurib⁹ ibi allegati nil dr in bello. b Adoptari autē quilibz pōt tā mascul⁹ q̄ femina dūmō sit in tm̄ minor ꝓe adoptāte q filiꝰ ei⁹ nālis eē posset.ff. e.adoptio.adoptat autē pñs ꝛ uolūtari⁹

tantū.ff.e.neq; absens. a Idē in sū con. e.ti.q.vi. b Effect⁹ adoptiōis est q; adoptat⁹ p oia ut filj⁹ adoptanti hēatur. a Saluo qđ s dictū ē de siplici adoptato. b Ita ut etiā ab intestato succedat.C.e. .l.pe. Jtē q; si sit arrogat⁹ tūc filj eius et nepotes si quos hēt trāseūt in ptātē arro gantis.secus si sit solū adoptat⁹ ut in.i.ff. dictū est. a Facit.ff.e.si pater. b Jtez q; arrogator tenet reliq̄re arrogato q̄rtā ptē bonoz oium q̄ habet.7 h siue in testa mēto siue uelit eū emancipare sed adopta tor nihil tenet relinq̄re adoptato nisi ue lit.C.e.l.i.et.jj. a Lex prima nihil facit sz.jj.et.l.penul. b Idē tho.in 4°.dis.xlij Quo autē adoptio impediat matrimonium uide impedimētū vij.

Adulatio

Utrum sit peccatū.R⁹ p⁹ tho.z² z^e.q.cxv. Si aliqs uolēs ad delectationem alterī loq excedat modū in delectando peccat.et si qdez h faciat sola intētiōe delectādi uocat placidus p⁹ phm. Si ātē h faciat intētōe alicuj⁹ lucrī cōsequēdi uocat blanditor uel adulator.cōiter tñ no⁹ adulationis solet attribui oib⁹ q s debitū modū uirtutī uolūt alios uerbis uel factis delectare· et sic est peccatū.ptinet autē ad adulationē laudare aliquē in qbus non est laudādus quia forte sunt mala uel nō recta siue nō certa bona.Aut etiaz si timerī possit q; ad inanē gloriā laudat⁹ puocet. Si quis uero laudare uelit ppter bonū·puta· ut aliquē cōsolet ne in tribulatōib⁹ deficiat·uel ut i bono pficiat alijs debitī circūstātijs seruatis ptinebit h ad uirtutē. a Idem in sum.cō.li.jj.t.xxxiiij.q.cclviij. b Utz adulatio sit peccatū mortle. R⁹ p⁹ tho.ubi s adulatio pōt eē peccatū mortale ṗplici ter.ṗmo mō rōne materie sicut cū laudat aliqs peccatū alic⁹ hoc enī cōtrariat dilectioni dei cōt cuj⁹ iustitiā hō logt· et dilectioni ꝓximi quē in peccato fouet·vñ ē peccatū mortale.z° mō rōe intētiōis·puta· cū aliqs adulat alicui ad h ut fraudulēt ei noceat corpaliter uel spūaliter et h est etiā mortale. z° mō p occasionē sicut cum laus adulatoris fit alteri occasio peccandi· etiā p̄ter adulatoris intētionē et tūc cōsi derandū utz occasio,sit data uł accepta ł qualis ruina sequat ex hoc.s.uenialis uel mortal et p⁹ h iudicandū ē. Si autē aliqs ex sola auiditate delectādi uel ad euitā dū aliqđ malū uel cōsequēdū aliqd nec̄itatis·alicui adulat⁹ fuerit nō est cōtra caritatē nec mortale sz uenale. a Idem i sū.con.e.t.q.cclxi. b Utrū peccet adulator seu alj⁹ uolēdo placē hoibus. R⁹ p⁹ tho.ubi s·uelle placē ꝓpter caritatē nutrendā ut eis spūal⁹ qs ꝓficē possit laudabile est·i² cor.x.p omnia omib⁹ placeo.sz ꝓpter ianē gloriā uel ꝓpter lucrū uel etiā in mal est peccatū p⁹ illō p̄s.de⁹ dissipauit ossa eoz q hoib⁹ placēt.et ad gal.i.si adhuc hoib⁹ placerē xp̄i ꝑu⁹ nō eēm. a Idē in sū.con.e.t.q.cclx. b Utrū dare adulatoribus sit peccatū mortale.R⁹ p⁹ tho z² z^e.q.clxviij.et ēt p⁹ Huer.non nisi aliter appetit⁹ nimius uane gl'ie h causet sic herodes delectabat qñ laudes sibi dabantur nō hoim sed dei·uel nisi intēdat et cupiat illā adulationē de q̄ dicit in p̄s.laudat peccator in desideriis aie sue·7 in ysa. popule meus qui beatū te dicūt ꝛc.hec.n. adulatio crimē est.et tales largitores cōicant eis in crimie. a Idem in sum.con. li.jj.t.v.q.xxij. b

Adulterium

Adulteriū est alieni thori uiolatio.xxxij.q.v.nō mechaberis. Quid faciet mulier q̄ de adulterio suscepit filiū uel supposuit sibi alienū ptū:et ita qui nō est filj⁹ suscepit expēsas ab eo qui putat esse pater. Et est cā q; illi qui eēnt al' heredes ei⁹ nō succedūt. R⁹ p⁹ Ray.mulier i peitētia reuelet sacdoti pito uel epo seu utriq; et tunc p̄dicti mgrāt diligēti⁹ et caute de cōditiōib⁹ spurij uel suppositi et si inuenerint q; sit hō spūalis et timēs deū tunc cora mulīere si uiderit expedire recepto p⁹

sacramēto ab ipsa q̄ nō calūnioſe ꝓcedat
eē ab illo q̄ ſecretū teneat poterūt reuela
re ſibi et cōſulē q̄ ingrediat religionē uł
trāſferat ſe ad longiqua ita q̄ nihil ꝓcipi
at de bōis putatiui pris. Et addit hic uł
~~teri~~ q̄ illa mulier pōt reuelare marito ſi
nō timet piculū ſicut ſūt aliq uiri q ſuſti
nēt ſcientes adulteriuz uxoꝛ. aliq foꝛte q
cōſentiūt q̄ nō pñt ꝓpos habē filios ⁊ ħ
modi in tali caſu tute mulier poteſt reue
lare marito. et ſi acceptz abſoluta eſt mu
lier. a Niſi reſpectu eoꝛ q nihilomin⁹
remanerēt in dāno ſicut poſſent eē filij ue
ri reſpectu poſitiōis legitie uel etiā gcūq
alij q̄ ad totā hēditatē qñ talis filiꝰ eſſet
ex adulterio ſeu iceſtu q̄ penit⁹ excludit
a ſucceſſione. C. de inceſtis nup. auē ex cō
plexu. et de nālibuſ aūt liceat. ita ut etiam
alimēta eis negēt ex ſba parēti. dicta aut
ex ꝯplexu. et eē qui fi. ſint le. ꝑ uenerabilē
ad fi. ſed de eqtate canonica alimēta conce
dūt eē de eo q duꝛ. in ma. cū habēt. et ibi
glo. b Si xo illi ſpurio uł ſuppoſito ñ
pōt reuelari ſine piculo uel etiā ſi poſt re
uelationē nō uult acqeſcē cōſilio tūc iun
gat mulieri q̄ de reb⁹ ſi q̄s hēt uel i fu
turo habē poterit ſatiſfaciat uiro iuꝛ poſ
ſe dolēs de peccato. et etiā de eo quo non
pōt plene ſatiſfacē. et talis ſatiſfactō fiat ꝑ
aliū ſecrete et caute nō reuelando ipſi u
ro ꝑſonaz uxoꝛis et ita erit in bono ſtatu
ar. xxij. q. v. ħ uidet. et eē de penitē. officij
Idē hoſti. et tenet mulier ſatiſfacē uiro d
cōſūptis ab iſto filio. de hēditate aute te
net hēdib⁹ uiri ab iteſtato uel hēdibus
ſcriptis uł q̄b⁹ ueriſiłr credit q̄ reliquiſſz
et ſi ħ neſcit det paupib⁹. Itē dicit Inno
q̄ ſi mulier nō habēt qd reſtituat et hēt
ꝓbationes ꝑ quas dicti ſucceſſoꝛes releua
rent a dāno qd hēnt debet eaſ adducē ni
ſi graue malū eēt ꝓuentuꝝ tūc non debet
facē q̄ min⁹ malū eſt dānū reꝛ q̄ piculū
aīaꝝ et coꝛpm. Si uero nō hēt ꝓbationes
ſilēt. ij. q. vij. pleriq. hec Ray. hoſt. ⁊ Inno.
a Idē in ſū. con. li. ij. t. v. q. xxiij. b
11 Sz nūqd dict⁹ filiꝰ tenet credē mulieri.
ł ꝑm Quer. nō tenet credere mulieri ſoli
q̄ poſſet eē muliebriſ fallacia. et ſi ſana cō
ſcia nō credit excuſat⁹ eſt tā de ꝓceptis q̄
de ꝓpiendis. Si uero honeſtas femie et
alie circūſtātie faciūt eidē de ħ ꝓbabilem
opinionē ſiue cōſciam et uult tutioꝛē uiā
eligē nihil ulteri⁹ ꝓpiat. de ꝓceptis aūt
et conſūptis q̄ diu bonā fidē hūit Ray.
dat cōſiliū ut reſtituat uel cōponat ſed ta
mē talis ut dicit nō eſt cogēdus q̄ poſſeſ
ſoꝛ erat bone fidei. C. de rei uendi. certum
hoſti. q̄ ⁊ vł. et Guil. dicūt q̄ non tenet
de cōſūptis q̄ diu fuit bone fidei. a Iō
in ſum. con. dicta. q. xxiij. ubi dicit ꝑm ho
ſti. q̄ mulier tenet reſtituē iſta cōſūpta ꝑ
filiū putatiuū. b Sz nūqd mulier poſ 111
ſit filios de adulterio ſuſceptos ſibi here
des inſtituē. ł certe ſic qa qliber pōt ſibi
hēdem iſtituē eū cui nō ꝓhibet rebuata
ſemp legitia ꝓte liberis ſuis de q̄ uide. j.
legitia ꝑ totū. a Intellige ħ niſi cōſue
tudo regionis repugnet ꝑm. albricuz et in
ſū. con. li. ij. t. v. q. xxvi. pater aute non pōt
huiuſmōi filios inſtituē ut ſ. ſ. i. in addi
tione. i. b Vir habens legitios filios 1111
ſi uiuēte uxoꝛe aliā ducat ſciēte impedimen
tū. a Si eni iuſtā hꝛet ignoꝛātie cauſaz
legitia foꝛet ꝓles eē qui fi. ſint le. c. penł
b Et ex ea filioſ hēat nūqd tales filij ad
ulterini poſſint ſuccedē patri; an uero tene
ant reſtituē filijs ꝓmi matrimonij. ł ꝑm
Guer. reſtituē tenēt totā hēditatē filijs
ꝓmi mrīmonij cū fructib⁹ mala fide cōſū
pti. quātūcūqz oporteat eos egē uł médi
care. a De ħ ſ abſolutio iij. ad fi. b
Niſi bona fide ꝯpleta ſit legitia ꝑſcriptō
maxie ſi etiā poſt cōpletā legitiam ꝑſcripti
oné retinēt bonā fidē tūc eni ñ tenēt. a
Idē in ſū. con. e. t. q. xxv. b De accuſati
one adulterij et qūo adultera poſſit diui
hēs. j. mrīmoniū viij. ꝑ totū. qūo eē adul
teriū impediat mrīmo^m hēs. j. impedimētum
viij. ſ. ij. et utrū liceat uxoꝛē adulterā occi
dē ibidē. ſ. ult.

A Duocatus Ad
a uōt⁹

esse nō pōt imo exp̄sse ꝓhibet ꝑmo qdez si sit hēticꝰ uel excōicatꝰ uel paganꝰ.iij. q.i.c.i.ex̄ de hēti.excōicamꝰ ꝑmo:et de pe di.i. nemo.l' i foro ubi etiā hēs ꝙ peccat iudex ⁊ puniri dēt q sciēter admittit. Itē si sit monachus uel religiosus tales enim peccant aduocando nisi ꝓ monasterio de mādato p̄lati xvi.q.i.mōchi.ex̄ de postu. ex pte. Itē ꝓhibet' si sit clericus in sacris ordinibꝰ cōstituꝰ ul' etiā in minoribꝰ dū tñ sit bñficiatꝰ talibꝰ eni ꝓhibita est aduocatio coꝝ iudice seculari nisi in ꝓpa cā uel ꝓ eccl'ia sua uel ꝓ cōiūctis aut misera bilibꝰ ꝑsonis.ex̄ de postu.clerici.et.c.cum sacerdotis. Sz an coram iudice eccl'iastico possint satis uidet' ꝙ sic ar.in dicto.c.clerici.exceptis epis et etiā sacerdotibꝰ qbꝰ ui det' simpl'r interdictū nisi ut dictū est in cā ꝓpria uel eccl'ie uel ꝓ cōiūctis aut misera bilibꝰ ꝑsōis xiij.q.v.deniq.lxxxvij.di platū.et exp̄ssius in illa decre.cū sacdotibus.et intellige dūmō i p̄dictis casibꝰ diuinū officiū nō impediat' ar.di.xci.clericus Et nō ꝙ q̄ūq est bñficiatꝰ in aliq eccl'ia et p̄stat ꝓ exneis patrociniuz aduocatiōis uel ꝓcuratiōis ꝺ' eā debet illo bñficio exoliari ut in p̄dicto.c.cū sacdoti. a Ib° .c.loq' de clerico·sz ꝑm Inno.ibidē.ē etiā si sit laicꝰ in eccl'ia bñficiatus ut beneficio illo ꝓuet' ut in sū.con.li.ij.t.v.q.clvij. b Itē nō dēt qs eē iudex uel assessor in cau sa illa in q̄ uult eē aduocatꝰ ꝙ duo officia in eadē cā ꝓhibet' exercē.iiij.q.iij.c.i.et.ij. sunt et alie ꝑsone ab aduocatiōe ꝓ canōes ꝓhibite ut surdꝰ. a Sz q penitꝰ nil au dit.ff.de postu.l.ij. b Mutꝰ cecus. a Utroq oculo ꝓuatꝰ dēa.l.i. b Furiosus īpubes usq ad xvij.ānū·senatu motꝰ. a De remoto et senatu nulla uidet' fieri mētio nec in allegatōe·ij·posita nec in dēa .l.i.ubi p̄dicta original'r ponūt' nec in sū. con.in dicta.q.clvij.ubi eadē notāt'. b Seruus femia et uir passus mulierꝛia.sz cōt nām. a Nisi uioleter fuisset passus dicta.l.i. b Itē dānatꝰ capitali crimine uel calūnia publicā iudicij. Itez qui opas suas locauit ut pugnaret in arena cum be stiis·hec oia in.q.vij·ſ·tria. b Utrū cleri cus bñficiatꝰ in diuersis eccl'iis possit p̄ stare procinctū uni cōt aliā.R' ꝑm ber.nō ui dēt' ꝙ possit·si tñ eēt p̄latus in una eccl'ia tūc rōne p̄lationis pōt.et idē dicit Inno. a .s.i.c.fi.ex̄ ꝺ postu.ubi p̄dicta dicit ber. sz Inno.i h̄ discrepat a ber.ꝙ tenet ꝙ cl'icus etiā non p̄latus possit aduocare cont' aliā ꝙ eccl'ia nō ꝺputat' it' exneos sup x̄bo exneis dices.secꝰ si ꝓ alia eccl'ia x̄ sil'e bñficiū habuit. b Addens ꝙ si nec̄io offi cio fungat' pōt ad sil'itudinē tutoris.ff.ꝺ postu.l.puto.et.l.ult. a Nō dicit ad si militudinē sz dicit ut tutor ul' p̄latꝰ eccle sie exēplando officiū nec̄iuz et idē uidet' facē i eo qꝺ seq'. b Itē et ꝓ pozi eccle sia pōt agē cont' z^am ar.ex̄ de iureiurā. tuā et.c.intellecto. a Predicta etiā nōntur in sū.con.li.ij.t.v.q.clxix. b Utr iuꝺex teneat' dare aduocatū.R' tenetur qñq ut eis q habē nō p̄t ꝓpter pauptatē ul' ꝓp' potētiā aduerse ptis.ff.de offō ꝓcon.l.nec qdq̄·ſ·fi.et qdē si iudex hoc alicui aduo cato p̄cipiat et ille sine cā deneget pōt per iudicē ꝑpetuo remoueri ab officio aduoca tiōis.T.e.puidēdū. a Que est in.c.de postulando. b Debet igit' obedire si tñ cōpetēs salariū constituat' de q̄ uide·ſ· ·ſ·vi.et vij. a Idē in sum.con.li.ij.t.v.q clxx.sz quo ad salariū addit' ꝑm hosti.ꝙ si indigens aduocato sit paup aduocatꝰ ḡtis aduocet·⁊ a deo expectet remunēationez.b. Aduocatus qui sciēter defendit causam i iustā absq̄ dubio grauiter peccat ut dicit tho.z^a z^e.q.lxxi.quia illicitum est coop rari alicui ad malum faciendum·siue con sulendo siue adiuuando siue q̄litercunq̄ consentiēdo Ro.i° digni sūt morte nō so lū q faciūt ꝛc·tenet' etiā ad restitutōnē eꝰ dāni qꝺ cōtra iustitiā ꝓ eius auxiliū altēa ꝓs incurrit.si aut ignorant iustā cām de fēdat excusat' ꝑm mod̄ q̄ ignorātia excusa re pōt.si x̄o i pn° credit cām iustā esse et i ꝓcessu appareat nō iusta nō dēt eā ꝓdere ut.s.alterā ptez iuuet uel secreta sue cause

alteri ꝓti reuelet dét ~~etiã~~ aut cãm deserẽ ℓ eã cui⁹ cãm agit ad cedẽdum inducẽ siue ad cõponẽdũ sine aduersarij dãno ℏ oia tho a Idẽ i sũ.cõ.e.t.q.clxxi. b Pozro in cã ꝯ diu dubia ẽ bñ põt aduocat⁹ patrocinari ꝑᵐ Huer Quis est debit⁹ modus aduocandi.℟ ꝑᵐ Ray.ut nõ ꝓducat falsa istrã neq falsos testes seu corruptos neq mẽtiat neq inducat falsas leges aut q̃scũ q̃ ꝓbatiões neq q̃rat in grauamẽ alterius ꝓtis dilatiões nõ nccias. Item q̃ fideliter quãtũ iustitia pmittit cãm foueat nihil ꝺ cõtigẽtib⁹ omittẽdo.in.q.vij.ʃ.si qs ât.et ar.eẋ de testib⁹ itimauit. C.de iudi.l.ꝓperandũ.ʃ illo ꝓculdubio.in.q.iij.c.i.et.ij. Itẽ nõ ꝓcacit uel uociferãdo q̃ ꝓpt hoc impedit ꝓcessus.v.q.iij.i loco.iij.q.vij.si qs a deo. a ʃ.et ibi dicit si qs a deo ꝓcarfuerit ut nõ rõne ꝙ ꝓbõ putet eé certandũ opionis sue detrimẽtũ patiet. b Itẽ dicit tho.zª zᵉ.q.lxxi.q aduocato defendẽti cãm iustã licitũ est prudẽter occultare ea qb⁹ impediri posset ꝓcessus eius nõ tamẽ licz ei uti aliq falsitate. C Utrũ aduocat⁹ possit petẽ salariũ. ℟ ꝑᵐ Ray.põt moderatũ siue ab initio faciẽs pactum siue postea finita cã.et attẽdi debz moderamẽ salarij.ꝑᵐ q̃titatẽ cãe laborẽ aduõtionis et cõsuetudinẽ regionis et sciam et honestatẽ aduõntis.iij.q.vij.ʃ apud urbẽ.⁊ ar.xij.q ij.vultane.et.c.cõcesso.eẋ de pben.de multa.℣ circa sblimes.ẽ di.lxi.miramur.C ō. tho.zª zᵉ.q.lxxi. Sz caueat aduocatus ne petat salariũ cũ q̃ui dãno litigatoꝛ.iij.q.vij.ʃ.arguentẽ. Itẽ q̃ cã incepta et nõ finita faciat pactũ cũ litigatore quẽ in ꝓpã recepit fidez q̃ posset esse occasio magni mali iij.q.vij.ʃ nõ licz.nã quãdo uidẽt cãm in piculo cogẽt clientulũ iure pactuz ⁊ dare salariũ ad libitũ. Itẽ nũq̃ licet aduocato paciscí de certa ꝑte litis puta de decima ℓ cẽtesima.C.ꝺ postu.si qs aduocatoꝛ.℞ si nullũ pactũ certũ fuit de salario põt aduocat⁹ iplorare auxiliũ iudicis ꝓ cõpeteti salario.ff.de vari.⁊ eẋoꝛ. cog.l.i.ʃ in onerarijs. a Aduertendũ q̃ aduocato cẽ salariũ ñ licz excedẽ cõstitutã sũmã.s.cẽtũ aureos ꝑᵐ leges.ff.ꝺ va.et eẋoꝛ.de cog.l.i ʃ si cui.ℏ ꝑᵐ Gregoriũ.x.libꝛas.xx.ut i sũ con.li.ij.t.v.q.clxxiij.ubi etiaz supdcã oia de salario ꝑᵐ Ray.et eius glo.et hostj.ponũt: sz illa cõstitutio grego.hodie uidet sublata ꝓ ꝓhemiũ.vi.ubi tollũt omes ꝓ ozes cõstitutiões postea nõ cõfirmate. b C Utrũ aduocat⁹ teneat gratis ꝑstare patrociniũ in cã paupum. ℟ ꝑᵐ tho.zª zᵉ.q. lxxi.hic idẽ est dicẽdũ q̃ de alijs opibus misericordie dicit.null⁹ eni sufficit oibus indigẽtib⁹ opẽ misericordie ipedẽ.et ideo sicut aug⁹.dicit ꝓmo de doctrina xp̃iana. C ũ oibus ꝓdesse nõ possis his potissime cõsulẽdũ est q ꝓ locoꝝ uel tpm uℓ q̃rũlibet reꝝ opoꝛtunitatib⁹ cõstricti⁹ tibi q̃si q̃dã sorte iugũ.dicit autẽ ꝓ locoꝝ opoꝛtunitatib⁹ q nõ tenet homo ꝑ mũdũ q̃rere indigẽtes qb⁹ subueniat sed sufficit q̃ eis q sibi occurrũt misericordie opus ipẽdat.addit autẽ et tẽpoꝝ q̃ non tenet hõ future nccitati alterí⁹ ꝓuidere sz sufficit si in pñti nccitate ei subueniat.subdit autez q̃rũlibet reꝝ q hõ sibi cõiũctis q̃cunq ne cessitate maxie dẽt curã ipẽdere. Quibus tũ cõcurrẽtib⁹ restat utrũ aliqs tantaz necessitatẽ patiat q nõ in ꝓmptu appareat quõ possit aliter ei ꝏbueniri et in tali cãu tenet ei op⁹ misericoꝛdie ipẽdẽ. Si autẽ apparcat quó ei aliť subueniri possit uℓ ꝑ se uel ꝑ aliã ꝑsonã magis cõiũctã uel maioꝛẽ facultatẽ habentẽ nõ tenet ex necessitate indigẽti subuenire ita q̃ nõ faciẽdo peccet q̃uis si subuenerit in tali nccitate laudabiℓr faciat.vñ aduocat⁹ nõ tenet semp cause paupum procinũ pstare sz solũ cõcurrẽtib⁹ cõditiõib⁹ pdictis. a Idem i sũ.con.li.ij.t.v.q.clxxiij. Et intellige pdicta cũ ℏ.q licet possit paupi ꝑ aliũ subueniri tamẽ si ei nõ subuenit null⁹ ꝏbuenire potẽs excusaret lxxvi.di.pasce.iõ nullaten⁹ dẽt aduocat⁹ q põt pmittẽ iustitiam paupum depire ꝑᵐ Ray.qui dicit q aduocat⁹ ꝓ miserabilib⁹ ꝑsonis q̃ ꝓpter defectũ aduocati quẽ non possũt conducere

amittūt cās et ḡuantꝫ iiuste tenetꝫ aduocare et de sua scia elemosinā dare xi.q.iij pauꝑ.Con.vl.⁊ hosti.ut i dicta.q.clxxiij

b Jn qb⁹ casib⁹ et de quib⁹ aduocat⁹ teneat ad restitutionē.Nō ꝑm Ray.primo ga oim q illi cōtra quos aduocabat ꝓpt ipsius procinij iiuste amiserūt seu dānificati fuerūt vñ si p cauillationē suā abstulit aduersario bonā cām uel etiā si ipsū ḡuauit petēdo dilationē supfluā uel allegādo falsum et cōtra cōsciam uel faciēdo cauillosā positionē uł istruēdo falsū testē aut istruendo clientulū denegādo ꝛitatē et similibus tenetꝫ aduersario ad itereſſe.Jtē tenetur illis qb⁹ pstitit auxiliū si ꝓpter suam infidelitatē uel negligētiā uel īprudētiaꝫ amiserūt et ꝺ qñ iactabat se scīētē et non erat ut dicit Guer. a Jdē in sū.con.e.t q.clxxv.ubi etiaꝫ dicit ꝑm Ray.ꝙ similł tenetꝫ si extorsit salariū vñ nō debuit extorq̄re uel si ulł ꝙ debuit hꝛe extorsit. b

AFfinitas Affinitas ꝑm Ray.est primitas psonaruꝫ ex carnali copula ꝓueniēs oi carēs parētela de ꝺ plene dicēt·j·inter ipedimēta matrimonij ipedimētū xiij.

ALchimia De auro et argento alchimico.vtrū possit uē di uel emi uid·j·ēptio·ꝯ·v.

ALea De omni ludo alee a uide j.lud⁹ alee ꝑ totum.

ALienatio Alienatio rei eccl'ie imobił non ualet nisi in certis casib⁹ ⁊ debita for̄ ꝓuata:primo qdē ꝓpter debitū urgēs.x.q.ij.ꝯ.hoc ius. a Qñ aliūde solui nō pōt ut ibi. b Jtem ꝓpter redēptōnē captiuoꝝ.Jtē ꝓpter pauꝑes pascēdos tpe famis.xij.q.ij.aurū.⁊.c. gł'ia.Jtē ꝓpter eccl'iam edificandā aut ꝑpter cimiteriū āplandū.Jteꝫ ut emat aliqd magis utile hec pōt habēi.xij.q.ij.sine exceptiōe.for̄ alienādi uariatꝫ ꝑm uarietatē eccl'iaꝝ.s.epaliū mōsterioꝝ ⁊ prochialiū. Colligūt tñ oēs forme in dō.c.ꝺ ius.et .c.si qs epūs.et.xij.q.ij.placuit. a Adde et in.c.alienationes. et.c.abbatib⁹.et .c.ste exceptione. b Sz ⁊ Guer.specificat di cēs sic.Epūs res ad mensā suā ptinentes uel res cathedralis eccl'ie nō pōt alienare sine cōsensu capituli.et si res sit modica ⁊ necēitas magna nō est necēius cōsēsus capituli.xij.q.ij.terrulas.nec abbas res monasterij sine cōsensu epi et cōuēt⁹ sui.nec pbyter prochialis sine cōsēsu epi sui ꝑm qđ dicūt capitula supius allata.ꝺ de reb⁹ immobilib⁹.Secus de mobilib⁹ in q̄rū alienatiōe ꝺmōi solēnitas ñ requiꝛit. a Jđ in sū.con.li.i.t.xiij. q.xvij. b Jta tamē ꝙ null⁹ ꝓlatus religiosus pōt uendē reddit⁹ seu cōcedē alicui ad uitā uel ad certū tēpus nisi necēitas uel utilitas loci exposcat.et de cōsensu cōuēt⁹ uel si cōuentū ñ hēat de cōsensu ꝓlati sui ut in cle.mōstēriorū.de re.eccl'.nō alie. a Jbi tamē declarando subdit uex ꝑmissa ad locatōes uł eē reddituū aut fructuū uenditiōes ad tēpus modicū faciendas declaram⁹ nō extē di. b Alienatiōes rex eccl'iaruꝫ facte a scismaticis uel intrusis nō ualēt ex̄ de scisma.c.i.xij.q.ij.alienatiōes.et tenēt restituere loca et res et fruct⁹ ꝓceptos et q percipi potuissent. a .s.a iusto possessore ut i .c.grauis·j·all'ato. b Sicut et glibz raptoꝝ ex̄ de restł.spo.grauis.et qui initit talib⁹ alienatiōib⁹ excōicat⁹ est ut·j·excōicatio ſ·ꝯ·ij.in fi. Si possessio data fuit eccl'ie ea cōditione ne alienet an aliq̄ casu alienari possit uide·j·conditio·ꝯ·iij.alienare qđā sua nō pūt·j·lud⁹ alee·ꝯ·v.

ALtare Altare nō ꝺbz esse ligneū uel a terreū ꝛ lapideū de con.di.i.altaria.Jđ tho.i 4ª di.xij.Qd si ad celebrā dū missā nō habeat altare cōsecratū·saltē hēat ꝓuula tabula lapidea cōsecrata q dicit altare uiaticū in quo cōcedit epis et eoꝝ supiorib⁹ in itinē celebrare et celebrari facē ubicūq ex̄ de ꝓuile.qm̄.li.vi.Idem

cōcedit ꝑdicatoꝛib⁹ et minoꝛibus ſine tñ ꝓiudicio ꝓchiał ecc'lie ex de ꝓuile.i his de cōſecratiōe altaris hēt ꝯ.cōſecratō.iñ

Licitū eſt ꝓſbyteris ſtruē altaria in ecc'lia nō conſecta ſz in cōſecta nō lz niſi de licentia epi ar.di.lxviij.q̄uis.et de con.di.i.nl̄ lus ꝓſbyter.eodē mō ſine cōſenſu epi non ſūt altaria deſtruēda ar.de cō.di.i.c. eccleſie.et.c.placuit. a Idē in ſū.con.li.iñ.t. xxiiij.q.cxlviij.i ꝑdictus iuriſ⁹ nō uidetur ꝓbari ꝙ ꝓſbyter poſſit erigē altaria in ecclesia nō cōſecrata niſi a cōtrario ſenſu illius.c.null⁹ ꝓſbyter.et tenet glo.i.d.c.q̄uis

b Qui altari ꝑuit de altari uiuē dēt.xij. q.i.ex his.

Ambitio

Quid é. ℞ ꝑm̄ ibo.z^a z^e q.cxxxi. Ambitio eſt inordinatus appetit⁹ honoris q qdē pōt eſſe inordinat⁹ ꝑplicit er primo mō ꝓ ł ꝙ aliqs appetat teſtioniū de excellētia quā nō hz qd é appetere honoꝛē ſ ſuā ꝓportionē z° mō ꝓ ł ꝙ honoꝛē ſibi cupit nō referēdo in deum z° mō ꝓ ł ꝙ appetit⁹ eius in honoꝛe ipſo qeſcit nō referēs honoꝛē ad utilitatē aliorū ꝓpter qd ambitio ſemp eſt peccatū. a Idē in ſū.con.li.iñ.t.xxxiiij.q.cclxvi. b

Angaria

Et pangaria. hec duo ſūt q̄dā ꝑuituteſ ipēſe ꝓ extōſione ſupioris. Et eſt āgaria ꝑuit⁹ ꝓſonarum Perangaria uero ꝑuit⁹ ꝓſonaꝝ ⁊ reꝝ vz quā facit qs ꝓpio ſūptu ut dicit Ray. a Albric⁹ dicit ꝙ angaria eſt ꝑuit⁹ ꝓſonaꝝ et reꝝ cū qs facit ꝓpo ſūptu ꝑm̄ Ray.gof et hoſti. Idē glo.in.c.nō mīn⁹.de imu.ec dicit ꝙ angarie dicūt ꝓſonalia obſequia ꝓpriſ ſūptib⁹ ꝓſtita pangarie ubi ꝓſona ꝑuit ſūptib⁹ aliēis ſ i ł ñ é ml̄tū curād.b

Appellatio

Ut rū liceat ꝓ appellationē iudiciū declinare uide ſ accuſat⁹.ſ.iiij.poſt appellationē ſnia excōicatiōis lata nō ualz.et ſi appellās nō ꝓſeq̄t nō ꝓpter ł ſnia conualeſcit tamē excōicat⁹ noiati ſi ꝯ tēp⁹ ſtatutū appellationē nō ꝓſeq̄t ut dz lapſo tpe dz denūciari ex de ſen.exco.lz.li.vi. a Ibi dicit excōicat⁹ noiatim uel ſpealit et exꝑſſe ꝙ poſt appellationē legitimā excōicatiōis ſniam aſſerit in ſe latā ſi appellatiōez eandē ꝯ tēpus ad ipſā ꝓſequendā ab hoie uel a iure ſtatutū nō fuerit ut debuit ꝓſecutus lapſo eodē tēpe excōicatus publice nūciari debebit. b

Apoſtaſia i

In gīa li qd eſt.℞ ꝑm̄ Ray.goff.et hoſt Eſt temerari⁹ a ſtatu fidei obediētie uel religionis receſſus.et dicit q̄ſi poſtatio.i. retrograda ſtatio. a Idē in ſum.cō.li.i. t.vij.q.i. b Triplex eſt apoſtaſia.ſ.perfi die qua dz recedit qs a fide ut iulianus apoſtata.de hac hēt.iij.q.vij.nō pōt. Item inobie q̄.ſ.qs trāſgredit ſpontanea uolūtate ꝓceptū ut adā et eua geñ.iij. Simil⁹ et qui ſacris canonib⁹ obedire cōtēnit de hac.iij.q.iij.alieni.ex de ma.et obe.ſi qs Idē irregularitatis.et hec eſt duplex.vna qua qs recedit a ſtatu clericatuſ.alia q̄ qs recedit a ſtatu aſſūpte religionis xlvij.di. q̄tūlibet.xvi.q.i.legi. a Idē in ſum.cō e.t.q.ij. b

Apoſtaſia ii

ſcz a fide. Sciēdū ꝙ cū apoſtata a fide ſit hereticus et infidelis ipſo iure excōicat⁹ eſt ex de hereti.ad abolendā. Item res talū cōfiſcant et ipſi amittūt factiōez teſtamēti.nec etiā pacta pnia i ſtatū ꝑſtinum redeunt. C.e.l.ij.et.iij. a Helius hoc ꝓbat.e.t.gazaros q̄ eſt conſtitutio federici.et hodie fit iſta confiſcatio ipſo iure ex excōicat⁹ eſt ex de hereti.cū ꝑm̄.li.vi. b Et dēnt recipi ſicut hētici.de qb⁹.ij.hereticus.i.ſ. xiij.q incipit.q̄liter hētici ꝛc. Idē ſūt infames et repellūt a dignitatib⁹ et aliis ml̄tis.ex de iureiurl.q̄relā.vi.q.i.ifames.de con.di.iij.celebritatē. a Ml̄ incipit die dnica.et idē dicit in ſum.con.e.t.q.iij.et q.iij.℞ Ray. b Quid de his qui licz ireri⁹ ſunt fideles tñ ꝓpter timoꝛē faciunt

exteri⁹ aliqué actū infidelitatis puta ſue-
rétiā idolis. ℟ ℔ Ray. tales licet nō ſint
apoſtate nec bētici moꝛliter peccant quā-
tuſcūq; fuerit met⁹ q; ℔ aug⁹. ſancti⁹ eſt
moꝛi fame q; ueſci idolatico xxxij. q. iij. ſi-
cut ſancti⁹. Con. bo. zª zᶜ. q. xxiij. a
Idē in ſū. con. e. t. q. v. b Utrum liceat
xpiano in aliq̄ caſu ſumē habitū infideli-
um. ℟ ℔ Uuer. poſſet hoc fieri ex rōna-
bili cauſa ſicut et beat⁹ ſebaſtian⁹ ſub cla-
mide militari xpi militiā gēbat abſcondi-
tā. ℞ itellígēdū eſt ℔ eūdē Uuer niſi eēt
iſtitutū aliq̄d uetꝛatū ſignū ad cognoſcē-
dū ꝓfeſſores alicui⁹ idolatrie tūc enīz nō
liceret. a Idē in ſum. cō. e. t. q. vi. b

a **Apoſtaſia iii**

Scz iobediētie. Apoſtaſia iobedi-
ētie ē qñ q̄s obedire cōtēnit ꝓcepto dei ſi
ue canonū ſiue ꝓlatoꝝ et talis infamis effi-
cit⁹ et repellit⁹ a teſtimonio et dēt excōicari
iij. q. iiij. ſi q̄s a ſuo. xi. q. iij. ſi āt nobis. et ſi
ꝓſtiterit in cōtumacia debet creſcē et pena
eī ut lite nō conti. qm̄ frequēt. a Idem
in ſum. con. e. t. q. iij. ℔ Ray. b Si aūt
redierit ſi nō fuerit excōicat⁹ recipitur ad
penitētiā. ſi fuerit excōicat⁹ recipit⁹ cuz ſa
tiſfactiōe quā excōicati tenēt facē iuriam
paſſis ut dicit⁹ s abſolutio iij. ℣ iij. a
Idē in ſū. con. e. t. q. iiij. b

a **Apoſtaſia iiii**

Scz ab ordine clericat⁹ talis apo-
ſtata fit multiplicit⁹ ꝓmo. ſ. dimittendo
tonſurā coꝛonā uel habitū clericalē. xx. q.
iij. c. i. ij. ℣ iij. et eī. e. c. i. et. iij. Itē accipien-
do uxoꝛē eī de cle. cōiu. ex ꝑte. Itē conuer
tēdo ſe ad negocia ſeculaꝛia eī ꝺ vi. et ho.
cle. ex lr̄is. et de ſenté. excō. iaudiētia. et. c.
ppendim⁹. et talis ſi eſt in ſacris interi ab
accuſatiōe et teſtimonio tāq̄ infamis repel
litur. ij. q. vij. alieni. iij. q. iiij. beat⁹. Item i
teri ad dignitatē uel ordinē ꝓmoueri non
pōt. xvi. q. i. legi. l. di. c. ult. Itē ſi admoni
tus ſe nō coꝛꝛexerit ē deponēd⁹ xxi. q. iij.
ſine. et. c. ꝓcipim⁹. Itē interi caret ꝓiuile
gio clericali ita q; ꝛ̀beraꝰ eū nō inādit in
canonē hoc tñ itellígas ſi poſt trinam ad-
monitionē epi nō ſe coꝛꝛexerit uel ſeditio
nib⁹ uel enoꝛmitatib⁹ ſe īmiſceat eī. e. c. i.
et ꝺ ſenté. excō. cū ñ ab hoie. a De trī-
na monitiōe no dicit⁹ his capitul⁹ ſz de ſé
ten. excō. in audiētia. et ꝓdicta eē nōnt⁹ in
ſum. cō. e. t. q. ij. ℣ q. iij. b Qui ꝓmā tā
tū tonſurā accepit vtꝝ poſſit eā deſerere.
℟ licet ꝑ antiq̄ aliq̄ iura uideat⁹ ꝓhibitū
hodie deſerē pōt tā de conſuetudie q̄ de
iure. eī ꝺ coba. cle. et mu. c. ult. a Ibi de
℞ nil dicit⁹ ſz uult allegare. c. unuz. de cle.
con. li. vi. Et ꝓdictis con. albꝛic⁹. ſz de hoc
olim fuerūt opiniones ut in ſū. con. li. i. t.
. vij. q. vij. dimittendo tñ tōſuraz opoꝛtet
eū eccl'iaſticū reliq̄re bñficiū eī. de. coba.
cle. et mu. c. Joānes. ul' clericalē deferre tō
ſurā ut ibi. b Cleric⁹ in minoꝛib⁹ ꝓdi-
dit ꝓuilegiū clericale ſi trāſiuit ad actum
ꝓfus ordini cōtrariū puta factus ē biga
mus uel miles. aut exercuit ſeua puta ꝛce
pit myſteriū occidendi mutilandi aut ad-
uocādi in caulis ciuilib⁹. di. lxxxiij. q̄ſq̄ſ
a Inn. i. c. eī de apoſta. dicit q; licet clēi
cus fecerit ſe militē dūmō nō exerceat ſe-
ua pōt uiuē clerical'r et ꝓuilegijs clericali
bus gaudē cū hic actus nō ſit penit⁹ con-
trari⁹ ordini ſicut nec ducē uirginē. xxxij
di. ſeriatim. et ex dicto Inno. pz q; nō ſuf-
ficit accipe officiū ſeua exercēdi niſi illud
executioni mandet⁹. nec etiā ſeua exercere
ꝑ ſe ꝑuat ꝓuilegio clericali niſi hoc fiat
ex officio puta iudicis uel executoꝛis ul' ſi
milis ℔ glo. Ray. ut in ſum. con. dicta. q.
vij. ad fi. Et rō pōt eē q; licet cleric⁹ deli
quat ſeua exercēdo tamē ex ℔ regulariter
nō ſubijcit⁹ curie ſeculari. eī. de cle. cōiu. c.
uno. li. vi. b Itē ꝓdit ſi nullo mō uult
uiuē clericalit⁹ qꝺ ꝑ tria pōt patꝛ. ꝓmo. in
ſi ſic cōtrahit. ſic cōueuit et cōuenit⁹ ſicut
layc⁹ uadit in exercitū talliat⁹ et ſubſtinz
alia onera laicalia. zº ſi tertio admonitus
nolit ad clericatū redire. ℣ ſi cōuēt⁹ coꝛā
eccl'iaſtico iudice exāpit de foꝛo ſeculari l'
aliter i iure cōfitet⁹ q; nō uult clericaliter

uiuē. Si ꝙ cōtraxit cū unica et uirgie ñ
oio ꝑdīt ꝑuilegiū uiđ ꝛ.clericꝰ.iꝰ-ſ.iiꝰ et
ſequētibꝰ. a Ad ꝑdca facit qđ nō. In
no in dicto.c.i.eꝛ.e.qđ et ponit in ſū.con
dicta.q.vij.et.q.viij.ponūt oia ꝑdicta.
b Cū clerico q exīs in ſacriſ de facto du
xit uxoꝛē ſi ad clericatū redeat pōt epūs
diſpenſare eꝛ qui cle.uel uo.c.i.et.ij. a
Iſta diſpenſatio eſt ut utat ordie ꝑꝰ rite
ſuſcepto et etiā aſcendat ad ſuperiores ut
patet in dictis capitul et nō fit ñ cum bñ
cōtracto dicto.c.i. Cū eo uero de cuiꝰ pēni
tētia dubitat epūs nō pōt diſpēſare niſi
ut utat minoꝛibꝰ oꝛonibꝰ nō autē maio
ꝛibꝰ niſi tranſierit ad religionē dicto.c.ij.
et ibi glo. b

Apoſtaſia v

ſcz a religione et ſīnōī apoſtaſia
fit ꝑ temeraꝛiā hitꝰ omiſſionē cū aſſūptio
ne ſeculaꝛis uite.ñ tamē dēt iudicāi apo
ſtata ſiue fugitiuꝰ.ēt ſi diu aut ad lōginq
uaget niſi poſtq̄ ſic uiuit ꝙ animū redeū
di ſe depoſuiſſe oſtendit.ff.de remi.depto
rē ꝓmāſoꝛ.tamē ꝑ ſolā temeraꝛiā dimiſ
ſionē hitꝰ excōicatus eſt eꝛ ne cle.uel mo.
ut ꝑiculoſa.li.vi. Oꝛ ſi redierit recipiet i
monaſterio ꝑm ꝙ in regula continet ſ dī
co ſi mōſtēiū regl'aīt uiuat al'r i diſtrictiꝰ
mōſteriū cū uſufructu reꝛ q̄ſ obtulerat ꝑ
oꝛi mōſterio q̄ res poſtea ad zm mōſteriū
redibunt xxvij.q.i.ſi qua mōchaꝛū.et.c.ſi
quis rapuerit.xvi.q.vi.de lapſis.xviij.q.i
.c.i. Alij dicūt ꝙ res ſimpl'r erunt ſecūdi
monaſterij. a Ꝑma tenz Ray.et hoſt
in ſū.con.li.i.t.vij.q.iiij.ubi etiā ꝑdca po
nūt de receptione redeuntis.et ꝑma opi
nio ſatis uidet ꝓbari in dicto.c.de lapſis
b Oꝛ ſi nullū mōſteriū uult eū recipere
dic ut ꝛ.religio.i.ſ.ix. a ſcz q incipit qđ
cōſulēdū.et uidet ſ.vij.ꝑm eiꝰ cōputatio
nem. b Cuiꝰ ſunt bona q̄ mōchus apo
ſtata acqſiuit.ꝛ ſi abbas noluit eū recipe
uel neglexerit euz reuocare et ſic deceſſit
denegabit monaſterio bonoꝛuz repetitio
exq̄ malicioſe denegauit alimēta eꝛ de in
fan.et lau.c.i.lxxxvij.di.c.ult.et ꝑtinebūt
bona illa ad zm monaſteriuz ſi ingrediat
aliter ad eꝑm.et intelligēdū ſi ꝺuentus to
tus dereliqt in ꝺ aliter delictuz ꝑſone nō
dēt rēdūdare ad dānū eccl'ie.xvi.q.vi.ſi e
piſcopꝰ.ſi ꝺo ñ rēnuit eū recipe tūc qđqđ
acqſiuit ſuo mōſterio acqſiuit ſicut ꝑuus
dño-xviij.q.ij.abbates.ff.de acq.re.do.eē
et eūdē caſū uide ꝛ.religio i°.ſ.viij. a ſcz
qui incipit qđ de bis.et idē ponit i ſum.
con.li.i.t.vij.q.xv.et.xvi. b Monachus
fugitiuus ſi nō uult redire uel habitum
reaſſumē dēt capi et ſb ḡui cuſtodia carce
rari eꝛ de apoſta.a nobis. a Idē in ſum
con.e.t.q.xvij.ꝑm goff.et hoſti. b

Aqua benedi

cta. Utrū ſit ſacramētum.ꝛ ꝑm
tho.in 4° di.ij.nō.ſed eſt ſacramentale q̄ſi
q̄dā diſpō ad ſacramētū.nō eni ordinat di
recte ad remediū ꝑſtandū ſed ad ꝛmouēd
ꝓhibēs uī dat cōtra demonū negcias et
uenialia.et ꝺ oīe qđ ipedire pōt etiaz fa
ctū ſacramētoꝛ.et ut dicūt pe.et al.remiſ
ſio uenialiū q̄ fit per aſperſionē aq̄ bñdcē ñ
fit ꝑ modū ſacīmēti ſz ꝑ modū meriti.uñ
ut dictū eſt nō eſt ſacīmētū. a Idē in ſū
cō.li.iij.t.xxiij.q.ij. b Quid cū aq̄ bñ
dicta apponit nō bñdicte.ꝛ ꝑm tho.in 4°
di.xj.totū eſt bñdictū.ꝛtus eni q̄ acqſita
eſt aq̄ et bñdictōe ꝓuenit ad aquā additā
Idē dicit pe.ſicut et cōtigit de oleo cōſec
to-ꝛ.oleū ſ.iij. a Idē in ſū.con.e.t.q.iij.
intellige ſi aqua bñdicta ſit maioꝛis q̄ti
tatis ꝙ duoꝝ ocurrētibꝰ ꝓualet qđ ma
ius eſt.ff.de ſtatu ho.l.querit.ſecus ſi eſ
ſet q̄titatis maioꝛis uel equal ſicut et de
ſacīmēto eukariſtie dicit dū apponit uinū
nō cōſectū cōſecto-ꝛ.eukariſtia.ij°ad fi. b

Arbiter

Cū ab uno de pluribus
arbitris ul' iudicibꝰ alijs ꝓtibꝰ
et mādātibꝰ ſēpta ſnīa recitat ꝓinde ē ac
ſi ab oibus eēt recitata.oportz āt ut q re
citat ut ñ utatur ꝛbis ſingl'is nūi ſz plu
ral' dicendo nos tales arbitri uel iudices

pnūciam⁹ ꝛ. nisi arbitris sup electione q̄ dēt fieri ab uno uice oium cē de sentē. ⁊ re iudi. cū ab uno. li. vi. de h̄. j. electō. ij §. v.

Archidiacō nus qđ est eius officiū. R̄ f^m Ray. circa officia archidiaconi p̄positi uel decani fere q̄t sūt eccl'ie tot sūt cōsuetudies. eē ō consuetuz olim. in fi. et de excessibus p̄la. ad hec. Si tn̄ uis scire qd iura dicūt ō talib⁹ uid xxi. di. cleros. ⁊ xxv. di. plectis. ⁊ eē de officio archi. p totum. a præcipue. c. i. et. ij. et idē ponit i sū. cō. li. iij. t. xxvij. q. viij. b

Archiepiscopus. A qb⁹ et ubi dēt cōsecrari archiep̄s uide j. cōsecratō. ꝛ. §. penul. ⁊ ult Archiepūs pōt ꝯpellē subditū sui suffraganei ad susc̄ipiēdas cōmissiones e⁹ i causis nisi ubi sit cōsuetudo. eē de foro cō. romana. li. vi. et eē de officio or. pastoral'. sup q̄ capl'o dicit hosti. q̄ cū archiepo subsit epūs q̄ pinguio⁹ ius h̄z in eū q̄ in subditū pōt archiep̄s epm cogē ut cōpellat sbditū ad suscipiēdū. et si epūs ad certū tēpus sibi assignatū h̄ facē neglexerit neq; aliqđ iustū p̄renderit demū pōt cogē utrūq; ar. eē de officio or. q̄to. in fi. ⁊ c. irrefragabili. §. excessus. Con. b̄ setiā si ab epo appellatū fuerit. a Hoc dicit b. in dicto. c. pastoralis. et idē ponit in sū. cō. li. iij. t. xxvij. q. iij Sz cōtra p̄dicta facit. q̄ cū qd ꝓhibetur alicui uia ad id alia nō admitti ut i. c. cū qd. de regu. in. li. vi. nec all'ata iura mlt tū faciūt. nā loquūt in correctione delictorū et nō in cōmissione cāx. ió in non exceptis stam⁹ regule. vz q̄ archiep̄s nullam h̄z ptātē in sbditū suffraganei sui nisi i expressis dicto. c. pastoral'. ió h̄ casu cōsulerem archiepo q̄ nō cogēt sz subdito q̄ obediret b. Sed hic sciendū q̄ iure nouo archiepūs cās q̄ p appellationē uel alio iure metropoliti deferūt ad ipsū non pōt audire seu cōmittē alibi q̄ in sua citate l' diocesi aut i eis in qb⁹ appellatū existit uel cause ipse cōsistant nisi aliud sibi cōpetat de consuetudie eē de officio or. ut litigantes. li. vi. b Archiepūs nō hēt iurisdcōnē in sbditos suffraganei sui nisi in qbusdā casib⁹ q notāt eē de officio or. pastoralis. a sz in glo. b Primo qdē cū dui ant in diuis officijs a cōsuetudie metropolitane eccl'ie. xij. di. de his Itē qñ sbditus epi delinqt in diocesi archiepi. vi. q. iij. pla cuit. in h̄ eni casu efficit aliqs de iurisdictiōe alteri⁹ cuiusz Itē si hēt p̄diū i diocesi sua eē de foro cōpe. c. ult. et iste ēt casꝰ p̄tinet ad quēcūq; aliū Itē si cā defert ad eū p appellationē eē de offō le. c. i. et de officio or. duo. Itē cū absolut⁹ ab archiepo nō uult parē epo. eē de officio or. ad reprimendā. a sz satisfaciēdo epo sup excōicatiōe q̄ ab epo fuerat excōicat⁹ nec de excōicatiōe constat in iustitia sz ab archiepo fuerat absolut⁹ q̄ eps eū absoluē nolebat. ió si epo satisfacē cōtenit archiepūs eū in excōicationē reducit. ut ibi. b Itē si criminalis cā sit iter epm et clericū suū debz deduci ad synodū in q̄ pest archieps. vi. q. iij. c. i. Itē si clericus h̄z ciuilē cām cōt epm suū. xi. q. i. si clericꝰ Item qñ est eps negligens in eo qđ facē dēt. a. s. ad curā ecclesie et aiax. b xi. q. iij. cū sum⁹. eē ō sen exco. p tuas. et de appel. q̄ fronte. Itez qñ defuncto epo eccl'ia idoneos clericos non h̄z. xij. q. ij. nō liceat. a Tunc enim archiepūs habz curā rex eccl'ie ut ibi. b Itē cū euidēs ē sniam epi eē iiustaz. eē de appel. solicitudinē. a Hoc qñ a subdito fuerit ad archiepm q̄relatū lz nō appellatū. tūc eni rōne euidētie pōt archieps declarare sbditū iiuste ab epo excōicatū. ut ibi et poterit illū absoluē uel remittē absoluēduz ab epo q si neglexerit ipse absolutionez impēdat eē ō sen. exco. p tuas. b Itē cū ui sitat p̄nūciā. eē de p̄scp. cū ex officij. et de cēsib⁹. sopite. et. c. nup. p. sola uacationem epalis sedis nō archiepūs sz capl'm suppl uices epi. eē de supplen. ne. p̄la. si epūs. ⁊ c. eccl'ie. li. vi. sil'r si epūs sit excōicat⁹ eē de supple. ne. p̄la. romana. li. vi. aut capt⁹ a paganis ut in dicto. c. si epūs. a De his

casib⁹ latiꝰ dicit in sum.con.li.iij.t.xxvij. q.iij.sz ꝙ nō multū decurrūt in foro pēi tentie,plixius dicē nō curaui. b Sz nūqd pōt archiepūs eccl'ie cathedrali uacā/ti dare uisitatorē seu admistratorē. R nō nisi forte capl'm in tpalib⁹ et spūalib⁹ ne/gligēter uel male admistraret tūc eni uo/cato capl'o et cāe sup ꝟ cognitione p̄missa uisitatorē seu admistratorē pōt deputare q̄ q̄uis hēat legitimā admistrationē in tē poralib⁹ et spūalib⁹ tñ illa bñficia q̄ ad so/lā collationē ep̄i ptinēt cōferre nō pōt si ab alio q̄ romano pōtifice fuerit deputa/tus.ex de supple.ne.p̄la.eccl'ie.li.vi. Ar/chiepūs pōt suā ꝓuintiā uisitare licet nō sint sint ei⁹ suffraganei negligētes et iterare uisitationē et ꝓcuratiōes recipe nō obstā te cōsuetudie cōtraria.et dū uisitat pōt c/fessiones audire suffraganeoꝝ absoluē et penitētias iūgē ex de censib⁹ ppe°.li.vij. Sz vtrū possit aliqd recipe uide ꝯ.uisita° .§.ij.et.iij.et ibi plura de ei⁹ uisitatiōe.§.i. et iij. Archiepūs pōt concāliū celebrare reqsito p̄mate.di.xcij.si qs epūs uacās.in fi.et ix.q.iij.ꝛ.c.ij.et.iij. a potiꝰ uidet.c. i.et.ij. b Archiepūs trāsiens p̄ q̄uis lo/ca sue ꝓuicie pōt facē ante se crucē porta/ri.bñdicē populo ī pōtificalib⁹ celebrare et ⁊mōi. a In capl'o.ꝯ.allegato/nil aliꝺ plꝰ cōtinet nisi ꝙ dina officia ꝓuati uel publice ibidē pōt audire et ꝙ ea pōt facē in sua p̄tia celebrari sine pōtificalibus in locis etiā exēptis. b Sil'r et epūs etiaz in locis exēptis sue dioces.ut in cle.archi epō.de ꝓule. a Hec tamē dēnt sine p/judicio et molestia uel q̄uedie exemptoꝝ fieri ut ibi. b

Arra siue subarratio. Arre dicūt anulꝰ pecu/nie.siue alie res date spōse.q̄z datio subar ratio uocat ꝑcipue qñ fit p anuli imissio/nem.q uulgo despōsatio dicit.et si qdem fiant hec iter sponsū et sponsā nō dico cō trahunt spōsalia sz p̄sumit ꝓ mrimonio n ꝓbet cōtrariū.l'eēt ctria cōsuetudo.uel repugnaret etas ut.nō.ex ꝺ spon.īpu.tue Si uero fiāt a parētib⁹ tūc sola sponsalia contrahunt ut ibi dicit. a In glo.ubi hec ponūt et nō dicit glo.cōtrahunt.sed p̄sumūt sponsalia.et idē dicit in sū.cō.li. iij.t.i.q.ij.ubi hec sil'r nōnt. b Et itel/lige ꝙ modū q̄ sponsalia a parētib⁹ ctra/hi p̄nt.uide.ꝯ.impedimentū xij.§.fi. Arre sponsalicie nō secuto mrimonio dēnt rsti/tui ꝟ mō si mrimoniū non fuerit secutum absq; alti⁹ culpa ut ꝓpter supuenientem mortē.uel religionis ingressū et ⁊mōi.resti tui dēnt arre simpl'r.si uero nō fuerit se/cutū ꝓpter culpā danti pdit arras.si ꝓpter culpā recipiētis restituet eas in duplū. C de spon.l.arras.et.l.fi. a hoc est ueruz si accipiēs est maior xxv.ānis.uel si ueniam etatis impetrauit et eā ī cōpetēti iudicio ꝓ/bauerit al' nō tenet nisi in simplū ut i dicta.l.fi.ꝛ dictū duplū cū sit pena nō debe tur in foro p̄ie nisi fuerit ad ꝟ facta con/dēnatio.ut pōt colligi ex nōtis p glo.xij. .q.ij.fraternitas. b Et de ꝟ uide.ꝯ.spō/salia.§.xij.q incipit in gb⁹.

Arrogatio Vid̄ s ado ptio.

Ars De arte notoria uide .ꝯ.sortilegiū .ij.§.i.dē ar tificib⁹ facientib⁹ et uēdentibus gladios/balistas/uenena/taxillos/aleas ser ta/et ⁊mōi uid.ꝯ.negociatio.§.v.et sequē/tib⁹.

Arsinus asi sini fuerunt.et forte adhuc sunt qdā infideles q ex qbusdā falsis opiniōi/bus de facili mittebant ad occidēdū quē/libet xp̄ianū nō curātes si ob hoc occiden di eēnt ipsi.cōtra q̄z pestē statuit Inno. q̄rt⁹ Ex qcūq; ꝓnceps uel p̄latus uel alia ꝑsona aliquē xp̄ianū p asisinos iterfici fe/cerit uel mādauerit etiā si mors nō fuerit ꝟsecuta.et q asisinos receptauerit seu oc/cultauerit.nō solū excōicatiōis et depōis icurrāt snias ipso facto.sz sic etiā cū oib⁹

suis bonis oib9 xpianis expositi et ppetuo diffidati·ita q9 ex q̄ de p̄dictis uel aliquo p̄dictor̄ pbabilib9 constiterit documētis nulla alia excōicatiōis depōnis seu diffidatiōis snia regrat̄ ꝫ bñficia taliū p illos ad quos ptinet collatio libē cōferāt̄ ex̄ de homi. p humani.li.vi.

Astutia Astutia ꝑm tho.z^{a} z^{e}.q.lv.dicit̄ cū qs ad cōsequēdū aliquē finē bonū uel malū utit̄ nō uerisvijs ꝫ simulatis et apparētib9.nō enī oportet etiā ad finē bonū falsis vijs et simulatis puenire ꝫ uerisvñ astutia etiā si ordinetur ad bonū é peccatū.ij.ad cor.iiij.abdicamus occulta dedecoris nō ābulātes in astutia neq; adulterātes uerbū dei. aliqñ ẋo ppt̄ silitudinē accipit̄ in bonū p̄ù.i.ut detur puul astutia ꝫ ppe accipit̄ in malo sicut et plūs dicit vi.ethicor̄. a Idē in sum.con.li.iij.t.xxxiij.q.cc.xxxij. Diuertēdū tamē q9 sine mēdatio et lesione iustitie alteri9 ꝫ uti utili silatione ex^{o} multor̄ sanctor̄ p̄ruz ⁊ ipsi9 xp̄i ut dicit hieronym9 xxij.q.ij.utilē. b De dolo aūt ⁊ fraude que sunt ppinqua astutie uide·j·dolus et ij·fraus.

Auaricia et cupiditas vtrū sit peccatum.R̄ ꝑm tho.z^{a} z^{e}.q.cxviij.sic.naz bonū bois circa exteriora oportz q9 cōsistat in q̄dā mensura.s.ut q̄rat habē exteriores diuicias ꝓut sūt neccia ad uitā ei9 ꝑm suam cōditionē et ió in excessu ei9 mēsure cōsistit peccatum dū.s.aliqs s̄ debitū modū uult eas acqrere uel retinē qđ ptinet ad rōnē auaricie que diffinit̄ eē imoderat9 amor habēdi. a Idē in sū.con.li.iij.t.xiij.q.i. b Ꝫ vtz sit mortale. R̄ ꝑm tho.ubi s.auaricia pōt capi duplicit̄·vno^{o} q9 aliqs recipiat uel retineat iiuste res alienas qđ ptinz ad rapinā uel furtū et sic ex suo gñe est peccatuz mortale. Cōtingit tñ in h̄ casu qđ é uenialeppter ipfectōnē act9 sicut ꝺ furto dr̄·j·furtuz·ꝫ·iiij.alio^{o} pōt accipi auaricia ꝑm q9 iportat inordinatū amorē diuitiaz qui si in tñ crescit q9 p̄ferat̄ caritati ut.s.ppter amorē diuitiaz aliqs nō uereat̄ facē conē amorē dei et p̄imi erit peccatū mortale. Si aūt iordinatio amoris in h̄ consistat ut.s.hō q̄uis supflue diuicias amet nō p̄ferat eaz amorē amori dino.s.q9 ppter diuicias nō uelit aliqd facē cōtra deū et p̄imū sic est peccatū ueniale. a Idē i sum cō.e.t.q.ij.p diuersa ẋba.s.q9 auaricia aut opponit̄ iustitie et est peccatū mortle ut i p̄mo mēbro.aut opponit̄ liberalitati ⁊ est mortale·uel ueniale ut in z^{o} mēbro sed de h̄ pleni9 dr̄ i q̄driga. b Quar9 seu cupid9 ordinari nō dēt uide·j·ordinād9·ꝫ·xi.

b Baptismus Primo quo ad substantiam et formā. Quid est baptismus. R̄ est absol'o facta·sb̄cepta forma ẋbor̄.et ponit magr̄ iij.sniaz di.iij.l' q̄si eodē mō·ꝑm aug9.baptism9 est tictio i aq̄ ẋbo uite sanctificata. de cui9 sba sūt tria.s. mā elemēti·forma ẋbi·et itentio mistri·copulās formā matēie.vñ aug9.accedit ẋbū ad elemētū et fit sacmētū.i.q.i.detrahe. a Idē in sum.con.li.iij.t.xxiij.q.ix. b Baptismi forī hec est·ego te baptizo i nomie p̄is·et filij·et spūs sancti ex̄ de bap.c.i. a In sum.con.e.t.q.x.addit̄ am̄.dicit̄ tū ibi qđ nō est de sba. b Ꝫ qd si mutet̄ hec forī. R̄ ꝑm tho.in 4°.di.iij.nulli ꝫ mutare q̄tū ad id qđ est de eētia forme. et si mutat̄ nihil agit̄ et p̄ter h̄ culpa incurrit̄. Si uero aliqd qđ ptinz ad formā ex sola dētiatiōe eccl'ie mutat̄ nihilominꝰ est sacmētum ꝫ culpa icurrit̄ uerū ab apl'is qui baptizabāt in noie xp̄i non fuit mutata forī q̄tū ad intellectū·q9 in xp̄i nomine tota t̄nitas intelligit̄·ꝫ solū q̄tum ad uocē. nec h̄ ipsū potuissent nisi ex familiari cōsilio spūs sancti. rō aūt mutatiōis fuit ut nomē xp̄i amabile reddēt̄ h̄ etiam nūc eccl'ia possꝫ si spēale p̄ceptū a spū sancto habēt·ñ āt ppa aūct'.vñ m̄ sic dicēdo

ablato

nō eēt baptiſm⁹ q̄uis q̄dā ꝺ̄rīū ꝺicāt. a Jn.c.a q̄dā.de con.ꝺi.iīj.ꝺicīt ꝙ baptizatus in noie xp̄i nō eſt rebaptizād⁹ ꝙ tenz baptiſm⁹ lz nō ꝺebuerit fieri ꝑm glo.ibi b Quid ſi ꝺicat in noie t̄nitatis nō é baptiſm⁹ ꝙ ñ exp̄mūt ꝑſone ſed ſolū numer⁹ ꝑſonaꝝ. Sil'r nō eſt baptiſm⁹ ſi ꝺicat in noie genitoris et geniti et ꝓcedētis ab utroq; ꝙ genitor nō ſig̃t ꝑſonā p̄ris ſicut ipoſtaſim ſb̄ſiſtenté ſz p modū actus et iō nō eſt eaꝺé ſignificatio.et eaꝺé rō ꝺe aliꝭ eſt q̄uis auté non ſit eadem uox in greco ⁊ in latino tñ eſt eaꝺé ſignificatio·vñ i q̄libet ligua illa ꝓtinēt ad formā q̄ ꝑncipali⁹ ſūt inſtituta ad ſignificādū ꝑſonas illas. a Jdé in ſū.cō.e.t.q.xi.et.xiij. b Quid ſi x̄ba ꝑferant corrupte. R̄ ꝑm tho.ubi ſ· aut facit aliqs ex iduſtria ⁊ ſic non uideť intendē qꝺ eccl'ia itendit·vñ ñ eſt baptiſmus.aut facit ex ignorātia uel ꝺefectu lingue et tūc ſi tāta eſt corruptio ꝙ oio auferat ſenſū nō eſt baptiſm⁹ ut· ꝺicēdo paťa et filia ſicut héť ꝺe con.ꝺi.iīj.retulerūt. et h̄ ꝑcipue accidit ꝙ ſenſus nō mutať qñ fit corruptio in fine.ſz mutatio ex ꝑte ꝑncipij uariat ſignificationé et iō nō é baptiſmus. a Jſtoc itellige ut plurimū. Si ât occurrēt in aliq̄ ligua ꝙ corruptio ex ꝑte ꝑncipij nō mūret eaꝺé ſignificationé ſaltem ꝑm accōmodationé uſus nō uiciat baptiſmū ꝑm ꝓ.et in ſū.con.ꝺicta.q.xi. b Quid ſi aliqs ſb̄trahať. R̄ ꝑm tho.in 4° ꝺi.iīj.ſi illud qꝺ ſubtrahit̄ ſit ꝺe eſſentia forme nō eſt baptiſm⁹.et q ſic baptizat q̄uiter peccat·ut ſi ſubtrahať iuocatio t̄ꝝ ꝑſonaꝝ uel exp̄ſſio actus uel exp̄ſſio ꝑſone baptizate·ſz exp̄ſſio ꝑſone baptizātis ñ eſt ꝺe forma q̄ tū ad nec̄itaté ſac̄mēti ſz iſtitutōe eccl'ie. Et iō ſi omittať ego/er⁹ baptiſm⁹ ſed peccat baptizās. a Jdde ꝑm ꝓ.et al.et in ſū.con.ꝺicta.q.xi.li.iīj.t.xxiiij Ex erga ſb̄alia eſt ꝺiſtinguēꝺ·ꝙ ſi ſubtractio ſeu ꝺiminutio fit ex uoluntate uiciat baptiſmū. Si ex nec̄itate pie creꝺit̄ ꝙ ſūmus ſacerdos ſuppleat· ut ſi puer moꝛet̄ anteq̄ ſacerdos x̄ba forme pficeret·vñ taľ ſi moꝛiať in cimiterio ſepeliendus eſt. Si x̄o ſupuixerit credo ꝙ rōne ꝺubij ſb̄ cōꝺitione rebaptizandus eſt. b Quid ſi aꝺꝺitur aliqd. R̄ ꝑm tho.ubi ſ· ꝺuo hic obꝛuanda ſūt·pmū ex ꝑte aꝺꝺētis ꝙ ſi aliqd aꝺꝺeret itendés illud eé ꝺe forma q̄ſi uolens nouū ritū aꝺꝺucē conſtat ꝙ nō itenꝺit ꝓferre formaz q̄ utiť eccl'ia et ita nec facē qꝺ facit eccl'ia q̄re nō eēt baptiſm⁹.ſecus auté eēt qui ex aliq̄ cā aꝺꝺēt ut ex ꝺe uotione q̄ꝺam. Scōm eſt ex ꝑte ei⁹ quod aꝺꝺit̄ quia ſi nō eſt corruptiuū forme nō eſt baptiſm⁹ ſicut ſi ꝺicat in noie patris maioris et filij minoris corrumpit̄ fides quā foꝛ ꝓfiteť. Si uero qꝺ aꝺꝺit̄ nō eſt corruptiuū forme·ſicut ſi aꝺꝺit̄ et beate marie ꝓbabili⁹ uideť ꝙ eēt baptiſm⁹. a Con.pe.et al,ut in ſū.con.ꝺicta.q.xi. b Quid ſi fiat interruptio. R̄ ꝑm tho.in 4° ꝺe ſenten.ꝺi.iīj.ſi ſit tāta interruptio ꝙ itercipiat intētionē baptizātis nō é baptiſmus ſicut ſi ꝺicat in nomie p̄ris et interponať lōga fabula et poſtea ꝺicat et filij Si auté fuerit ꝙa interruptio ut puta x̄bi nō corrūpētis formā ut ſi ꝺicat i noie p̄ris oipotētis.aut interruptio ſilētij aut tuſſis ⁊ h̄moi qꝺ itētionē nō ꝺiſcōtinuet eſt baptiſm⁹. a Jdé in ſū.cō.ꝺicta.q.xi. ubi etiā aꝺꝺit̄ ꝑm tho.ꝙ ſi ſacerdos t̄ baptizans ꝺicat ego itendo te baptizare nō é baptiſm⁹. b Quid ſi fiat trāſpoſitio. R̄ ꝑm tho.ubi·ſ·ſi eſt taliſ trāſpō ꝙ mutz intellectū nō fit baptiſm⁹·ut ſi ꝺicat i nomie patris baptizo te et filij. Secus ſi nō mutat itellectū·ut ſi ꝺicat in noie p̄ris et filij et ſpūs ſancti baptizo te. Alij ꝺicūt ꝙ q̄libcūq; mutet ordo x̄boꝝ nō uideť itellect⁹ mūri et erit baptiſm⁹. a Petrus ꝺicit ſi mūtio fiat ex ſimpliātate nō nocz. ſi ex malicia ſic.ut in ſū.cō.ꝺicta.q.xi. Tutius uideť h̄ caſu rebaptizare ſub cōꝺitione rōne ꝺubij ſicut in ſil'i ſ· ꝺictū eſt. b De forma x̄bozū q̄ñ plures ſimul baptizant uel q̄ñ plures baptizantur uiꝺ ꝑ. baptiſm⁹.iīj.·ſ·ix.

Baptismus ii

Quo ad mãz vtrũ aqua ꝑmixta possit eẽ cõueniẽs mã baptismi. ℟ ꝑm tho. in 4°. di. iij. ꝑmixtio põt eẽ duplex. vna q̃ tollit spẽm. s. qñ ꝑ alterationẽ trãsit i aliã spẽm sicut ꝑ putrefactionẽ aliq̃ uel digestionẽ trãsit in uinũ. aut etiã ꝑ additionez tantã alteriꝰ liquoꝛ. quo soluat spẽs aq̃ sicut si parũ aque multo uino admisceat. Alia ꝑmixtio est q̃ nõ tollit spẽz aq̃ sicut qñ alterat aq̃ ꝑm aliqd accñs. et manz spẽs ut in aqua calefacta. uel qñ aque addit aliqd qd̃ illi nõ cõmiscet sicut si aliq̃ solida ponãt in aqua uel si sic cõmisabile sicut aliqd humidũ ẽ tã pue q̃titatis q̃ i aquã penitꝰ cõuertit. in aq̃. ergo ꝑmo° ~~ꝑmixtio~~ ꝑmixta nõ põt fieri baptismꝰ q̃ iam nõ est aqua. ꝑmixta autẽ z° mõ põt fieri. vñ in aqua maris põt fieri. silr in lesciuio. et in aqs sulfureis. et in aliis. q̃ ex terra ꝑ quã trãseunt nõ mũnt in aliã spẽm. a Idẽ i sũ con. li. iij. t. xxiiij. q. xiij. ubi additur. q̃ cognosci põt qñ mũta sit spẽs aq̃ uel non ex raritate et dẽsitate. uel qñ humoꝛ aliquis nõ calefieret caloꝛe uel nõ strigẽt frigoꝛe sicut aq̃ ut patet i uino oleo lacte et ℞mo di. vñ si aqua paludũ eẽt in tãtũ igrassata q̃ recedẽt a uera raritate aq̃ nõ eẽt baptismus sicut si eẽt lutũ. Silr nõ põt fieri in brodio pinguiũ et ℞mõi. q̃ infrigidata cõgelant. nec in aqs q̃s faciũt alchimiste admutãda metalla. dicit etiã ibi q̃ melius esset si sacerdos faceret fieri aquaz calidã qa puuli qñq̃ penetrant frigoꝛe aq̃ q̃ otrahũt mortales ifirmitates et moꝛiũt. b Utrũ baptismꝰ aq̃ possit in aliq̃ suppleri ℟ ꝑm cõem legẽ nõ põt in puuls suppleri cũ nõ possint brẽ usũ liberi arbitrij. sz si ꝑ xpõ occidẽt pie credit q̃ saluaret sine baptismo. in adultis aũt põt ꝑ baptismuz flamis seu cõtritionis et ꝑ baptismũ sanguis. i. martyrij. ⁊ h̃ intellige qñ est articulus nccitatis nõ cõtẽptꝰ religiõis. Jõ tho in 4°. di. iij. a Idẽ in sũ. con. e. t. q. xx. b Prohibitũ est ut nõ fiat baptismus ñ cũ crismate nouo. s. illiꝰ ãni ꝑter q̃ in nccitate mortis. et punit sacerdos si otrafecerit. de con. di. iij. si qs de alio. Idẽ intelligendũ est de cõfirmatiõe et tãto magꝛ q̃ꝛto cõfirmatio miozis est nccitatis q̃ baptismꝰ ar. eẍ de sen. exco. qui. li. vi.

Baptismus iii

Quo ad mistrum debitꝰ mister baptismi ꝑm oẽs theologos est sacdos. sz i nccitate glibz põt baptizare uir siue mulier ordinatꝰ et nõ ordinatꝰ fidelis et infidelis dũmõ hẽat intẽtionẽ baptizãdi et ℞ uet formã eccl'ie. vñ et si nõ credat sacramtũ baptismi neq̃ aliqd spũale ibi fieri dũmõ in g̃ie intẽdat facẽ qd̃ facit eccl'ia baptismꝰ est. Sz tñ simplex clericꝰ nõ debz baptizare pñte ꝑsbytero neq̃ laicꝰ ꝑsente clerico neq̃ mulier pñte uiro. ꝓbant hec oĩa de cõ. di. iij. mulier. ⁊ c. romanꝰ. ⁊ xxx q. iij. sup qbꝰ. Idẽ tho. in z^a. pte. q. lxvij. a Adde ꝓdictis ut melius ꝓbẽt de cõ. di iij. c. in nccitate. et c. a quodã iudeo. et c. si ue hereticꝰ. ꝓdicta etiã nõnt in sum. cõ. li. iij. t. xxiij. q. xxvi. ubi etiã dicit ℟ tho. q ꝑsbyter baptizare põt pñte epõ q̃ de officio suo est. b An baptismꝰ tradi possit a malis mistris. ℟ ꝑm pe. sic q̃ bonitas ministri nõ est de nccitate sz de cõgruentia. vñ dicit augꝰ. q̃ ꝑ ebriosũ homicidã et ꝑ quecũq̃ malũ dat baptismꝰ et baptizatis totꝰ effectꝰ baptismi cõfert. Idẽ al. ⁊ tho in 4° di. v. Sz qd si sacerdos nolit baptizare ñ dato sibi ꝓcio aliq̃. ℟ ꝑm pe. ⁊ tho. in 4° di. v. a tali licet emẽ aquã ꝑ baptismo. etiã si aqua cõsecrata est. sz non licet ꝑ baptismo dare pecuniã nec ꝑ se q̃ in tali casu sufficit baptismꝰ flamis. nec ꝑ alio q̃ nõ sũt facienda mala ut ueniãt bona ro. iij tamẽ in cãu nccitatis ille q̃ gerit curã pueri licite põt baptizare uel a q̃cũq̃ alio facere baptizari ut ponit tho. z^a z^e. q. c. a Idẽ in sũ. con. e. t. q. xxiij. ubi etiã subdit al. dicit q̃ in tali cãu licet redimẽ uexationẽ sui iuris et ꝑ se si baptizandus est ⁊ ꝑ puulo quẽ uelit baptizari. Sed tho. dic

ꝙ ꝑmũ uidet meliꝰ hec ibi ⁊ ira apparet
Nã ⁊ casu nõ igerit aliq̃ uexatio ꝫ sacmẽ
ti denegatio nisi simoniace. b Utrum
malus mister peccet moꝛliter baptizando.
R̃ ꝑm tho.et pc.ubi s.aut baptizat cũ solẽ
nitate et ut mister eccl'ie ⁊ tũc peccat moꝛ
taliter si peccatũ recolit nec penitet. Aut
baptizat in articulo necitatis sicut uetula
baptizat in articulo necitatis et tũc ñ pec
cat. Utrũ q sciẽter suscipit baptismuz a
malo mistro peccat mortal'r. R̃ ꝑm tho.et
pc.ubi s.si malꝰ mister sicut ꝓcisus ab ec
clesia suscipiẽs sciẽter a tali peccat nisi in
articulo necitatis in q̃ recipe possz a q̃cũq;
hẽtico.ꝫ sine necitate nec ab hẽtico nec ab
excõicato nec suspẽso recipi dẽt. Si autez
nõ est ꝓcisus nõ peccat suscipiẽs ab eo nisi
forte ꝑ accñs si ⁊ ipso foueat ei fouẽdo cũ
in peccato. a Idẽ in sum.con.e.t.q.xxxj
b Utrũ melioꝛ sit baptismꝰ q confert
a bono. R̃ ꝑm tho.in 4° di.v.equal est ab
utroq; ꝗtũ ad ꝑales effectꝰ ꝫ tamẽ cũ ef
fectu principali pot aliqd plus cõferri ex
merito baptizãtis ꝫ hic effectꝰ accñtalis ẽ
idẽ pc. a Idẽ in sũ.con.e.t.q.xxvij. b
Utrũ ágelꝰ possit baptizare. R̃ ꝑm tho.in
s.angelo bono ex officio qdẽ non cõpetit
baptizare nec eccl'iam cõsecrare.pot tamẽ
ex spẽali mãdato dei.et ꝙ nũq; usurparet
sibi alienũ officiũ nõ si sciat bonꝰ angelus
esse nõ eẽt qs rebaptizãdꝰ neq; eccl'ia recõ
secranda ut de eccl'ia sancti michaelis ꝛm
est.malo autẽ angelo.i.dyabolo poteſtas
baptizandi cõpetẽ non pot neq; ex officio
neq; ex spẽali mãdato ñ eni pot eẽ mister
saluti ꝫ punitiois.vñ semp ꝓsumẽd esset
ꝙ nõ facẽt itẽtiõe baptizandi sed decipien
di.vñ nullo° pot. a Idẽ in sum.con.q.
xxviij.et.xxix. b Utrũ in baptizãte re
grat itẽtio. R̃ ꝑm tho.in 4°.di.vi.sic.sed
et si qñ ꝓferet ꝛba nõ assit actualis inten
tio dũmõ ꝓus itẽdẽit et cõtraria itẽtio ñ
iteruenerit sufficit ad baptismũ. Et ex his
pz ꝙ furiosꝰ ⁊ ebriꝰ qñ oio usu rois caret
baptizare ñ possũt ꝙ nõ pñt habẽ intẽti
onẽ. a Idẽ in sũ.con.e.t.q.xxxv.li.iij.t.
xxiij. b Utrũ plures possint unuz ba
ptizare. R̃ ꝑm tho.in 4°.di.iij.et in ꝫ ꝑte
q.lxvij.pñt dũmõ qlibet intẽdat totũ fa
cere.sil'r et unus plures simul dũmõ iten
dat baptizare oẽs neutrũ tamẽ dẽt fieri si
ne magna necitate. a al' facientes pecca
rent ꝑm pe.ut in sum.con.e.t.q.xxv. b
Et qdẽ qñ plures baptizãt si dicant nos
baptizamꝰ nõ est baptismꝰ sed qlibet dẽt
dicẽ ego te baptizo. Qñ autẽ unus bapti
zat plures dicẽs ego uos baptizo bapti
zati sũt et de ꝟ uide ij baptismus iij ꝟ iij.
a Videt etiã tho.sentire ꝙ etiã si unus
baptizans dicat nos baptisamꝰ nihil facit
Sed pc.dicit puto ueriꝰ ꝙ baptizãt si di
cat nos baptisamꝰ ꝙ modꝰ exꝑmẽdi actũ
nõ est de ſba forme et iõ cũ dicit baptizo
uos ꝑuat sufficiẽter forma eccl'ie. Frater
durádꝰ dicit ꝙ dicẽtes nos baptizamus
nõ baptizant nisi ꝑm loquẽdi usũ intẽdãt
pluralẽ nũm ꝓ singulari ponẽ et tũc ille
solus baptizat q ꝓus ꝛba cõplet mergen
do seu aquã infũdẽdo puto ꝙ tutioꝛ ps
sit eligenda ex̃ de homici.petitio. b

Baptismus iij. quo
ad suscipiẽtes. Utrũ oẽs teneant
ad baptismũ. R̃ ꝑm tho.in 4°.di.vi.qlibet
tenet etiã sanctificatꝰ in utero ꝓpter tres
rões. Primo qdẽ ꝓpter acqrendũ caracterẽ
quo ánumeret in populo dei et quasi de
putet ad percipienda sacramẽta diuina. ut
ꝑ baptismi ꝓceptionẽ passioni xpi etiam
corporaliter cõformet. ij ꝓpter bonũ obedi
entie ꝙ ꝓceptũ de baptismo oibus datuz
est. Utrũ i utero existẽs puer possit ba
ptizari. R̃ ꝑm tho.in 4° di.vi.nõ potest qa
talis deo notꝰ est nõ eccl'ie nec subiici pot
operatiõi mistroꝝ eccl'ie.vñ dicit augꝰ ꝙ si
cut q nõ uixerit nõ pot mori ita q natꝰ ñ
fuerit nõ pot renasci.nõ dẽt autem mater
scindi ut puer possit nasci et baptizari qa
ꝑm apl'm nõ sũt facienda mala ut ueniant
bona.debẽt autẽ scidi si iã defuncta esset
ut.ff.de inofficio.te.l.postum9. Qñ autez
apparet aliqñ mẽbrũ et nõ ẽ plene natus

expectãda est tõlis egressio nisi mortis pi-
culũ imineat seu timeat. nã in tali piculo
egressa pte pncipali. s. capite baptizari de-
bet secus de alijs ptib9 ut de manu et de
pede q̃uis nõ noceat si ille ptes aspgant
aqua baptismali q3 dina mia nõ est artan-
da. et si postea nascat plenarie non é reba
ptizandus f̃m quosdã sed nihil piculi acci
dit si ad cautelã baptizet sub hac forma
si nõ es baptizat9 ego te baptizo ꝛc. a
Idé in sũ. con. e. t. q. xxxij. b Quid fiet
qñ nascit mõstrũ. R̃ f̃m tho. ī q̃libet aut
certũ est eé duas alas rõnales aut nõ. Cer
tũ autẽ est si sunt duo capita et duo col-
la et duo pectora q3 erũt p oñs duo corda
et sic sunt baptizandi ut duo et q̃uis p̃su-
mat q3 plures possint simul baptizari di
cendo ego uos baptizo tuti9 tamẽ est eos
baptizari sigillatim. Si uero dubium est
utrũ sint due aie tunc pmo baptizãdus é
vn9. postea pót alter baptizari dubie sic. si
nõ es baptizat9 ego te baptizo. a Idem
in sum. con. e. t. q. xxxiij. ubi etiã dicit q3 tẽ
est dubiũ si sũt duo capita distincta l̃ qd
simile. b Utrũ in eo qui é baptizãdus
regrat intẽtio et uolũtas. R̃ f̃m pe. suscipi-
entiũ baptismũ tres sunt dñe. qdã eni nũ-
q̃ habuerũt usum rõnis ut puuli 7 ppe-
tuo furiosi 7 in his nõ regrit uoluntas:
qdã uero aliq̃ habuerũt licet tũc nõ ha-
beant et in his in necitate sufficit ãtecedés
uolũtas. itaq3 amẽtes et dormiẽtes si ãte
furiã uel dormitionẽ bẽant cõtrariã uolũ
tatẽ nõ recipiũt sacmentũ. si autẽ habue-
rũt ꝓpositũ. 7 hoc p signa aliqua inotuit
tũc in articulo necitatis dẽnt baptizari eẽ
si furiosus tũc cõtradicẽt. Si tñ necitas tẽ
nõ sit debz expectari lucidũ iterullũ ul̃
uigilia dormiẽtis. qdã uero habẽt usum
rõnis tũc cũ baptizant et in his regritur
cõtritio et deuotio ad pfectũ ré sacmẽ
ti et itẽtio et uolũtas ad pfectũ sacmẽ-
tũ nec tñ regrit uolũtas absoluta recipiẽ
di qõ eccl'ia cõfert sz q̃q3 sufficit uolũtas
coacta et si sit coactio sufficiens et ex toto
ab eẽ ut cũ aliqs reclamãs imergit uiolẽ
ter talis nec sacramẽtũ suscipit nec ré sac-
menti. Si aũt sit coactio inducés sicut mi-
nis uel flagellis itaq3 poti9 ipse eligat ba
ptismũ suscipe q̃ talia pati suscipit sacmẽ
tũ sz nõ ré sacmẽti. Idez tho. in 4°. di. iij.
et vi. hic et pl. sed et hec pbant. xlv. di. ꝺ
iudeis. et eẽ de bapti. et ei9 effectu. maiões
circa finẽ. a Idé in sum. cõ. li. iij. t. xxiij.
q. xxxvi. b Utrũ in eo q debet baptiza 1111
ri regrat fides R̃ f̃m pe. in paruul 7 i nã
liter stulti 7 huiusmõi q p se nõ pñt cre
dere non regrit fides ꝓpa sed sufficit ali
ena In alijs uero regrit fides ꝓpa non
qdẽ ad susceptionẽ sacmti q3 etiã sine ea r̃
cipiet caracter sed q̃ tũ ad susceptõnez rei
sacmẽti. i. gratie Idé tho. in 4. di. vi. a
Idé in sum. con. e. t. q. xxxvij. b Bap V
tismus iterari nõ debet. i. q. i. quod qdaz.
Pena aũt iteratis f̃m leges é decapitatio
C. ne sanctuz baptismũ. l. ij. a Ibi nõ di
citur decapitatõ sed ultimũ supplicũ qõ
ipotat morte q̃litercũq3 inferat. b f̃m
canões uco tales nõ possũt ꝓmoueri siue
sciẽt rebaptisati sit siue ignorãt 7 p9 q̃
sciucint ratũ habuerũt di. l. Cõfirmãdũ.
al' uco qui ignorãt rebaptizati fuerũt ut
ifates ul' coacti absolute possũt ꝓmouci
f̃m q̃sdaz de iure f̃m alios qõ rutius é de
dispensatõne de. con. di. iij. eos. a alias
icipit hos Sed meluit facit. c. qui bis ea.
di. vbi dicitur Qui bis ignorãt baptizati
sũt non idigẽt ꝓ eo pcitẽ nisi q3 f̃m cano
nes ordiari nõ possunt nisi aliq̃ magna ne
cessitas cogat. b Idé clici iterãtes. bap
tismũ deponendi sunt ar. in dicto. c. eos 7
. c. qbus. layci uco excõicandi 7 pena plectẽ-
di q̃uiori ut ibi. a ibi nil dicit de exco
municatõe sed de grauibus pcitẽtijs. b
Si dubitet an aliqs baptizat9 fuerit bap
tizaret his x̃bis p̃missis Si es baptiza-
t9 nõ te baptizo. si non es baptizat9 ego
te baptizo i noie patris ꝛc de bapti. c. ij. a
Eodez mõ faciẽdũ quãdo dubitat ꝓba-
biliter de collatõe alioz sacmtoz pũ an sit
aliqs cõfirmatus ul' ordiat9 7 ßmodi ut
in sum. con. e. t. q. xxxviij. b Cum iude9 VI

ul' pagan⁹ pet̄it baptiſmū an ſtatiz bapti
zād⁹ ſit. R' ſi piculū eſt in mora ut q̄ ba
ptizād⁹ timet ne alij ifideles ſi hoc ſeſe
rint int'ficiant· l' ei alit' ipediant q̄ ūti⁹ ē
baptizād⁹ de con.di.iiij.ne qđ abſit. Sz
ſi piculū nō imineat tūc p octo meſes uel
alio termio arbit̄rio debet differri ⁊ inter
cacumios teneri de con.di.iiij.iudei.⁊.c.ſe
a Idē in ſum.con.e.t.q.xli. b De hac
dilatione itez̄ habes j baptiſm⁹.v.ſ.ij. Quid
ſi qs nō baptizatus p̄moueat' in ſacerdo
tem et ep̄m et poſtmodū celebrat et mul
tos ordinat. R' p̄m tho.in 4° di.xxiiij.non
baptizat⁹ nullū ordinē recipe pōt nec con
ficere nec abſoluē nec etiā ordinare tñ pie
credi pōt q̄ q̄tū ad ultios effect⁹ ſac̄mē
toz̄ ſūm⁹ ſacerdos ſupplēt defectū et q̄ ñ
p̄mittēt hoc ita latē qđ in piculū eccleſie
imminē poſſet. a Albric⁹ aute dicit q̄ pu
tat talē cōficē nō in ptāte ſua ſed i ptāte
eccl'ie. deſcēdit eni tūc a xto ute ſpūs ſancti
uegetātis eccl'iam ptās in illū ne eccl'ia d̄
cipiat' et illū excuſat ignorantia iuincibilis
ut in ſum.con.li.iij.t.xxij.q.viij.p̄mū uid̄
tur ueri⁹ nā cū de hoc erroze cōſtiterit ta
liter ordinati dēnt reordinari ut in.c.i.ex̄
de p̄sbytero ñ or. b de fictis accedētib⁹
ad baptiſmū habes j baptiſmuſ.vij.ſ.ij.

Baptiſmus v

q̄ ad tēpora vtrū aliqđ tēp⁹ de
t̄minatū ſit ad baptiſmū. R' p̄m tho.i 4° di
vi.q̄ in baptiſmo duo cōſiderat'.ſ.ſubſtā
tia ſac̄menti ⁊ q̄tū ad hoc nō eſt aliqđ tē
pus det'iatū imo q̄libet die et hora bap
tiſm⁹ celebrari pōt. aliud eſt ſolēnitas et
q̄tū ad hoc etiā habet duplex tēpus. ſcz
ſabbatū paſce et ſabbatū pētecoſtes. a
Rō hui⁹ eſt q̄ baptiſm⁹ hēt efficaciaz ex
duob⁹.ſ.ex xpitate ſpūs ſancti et ex paſſio
ne xp̄i cui⁹ morti aliqs configurat' p bap
tiſmū q̄ſi conſepulto xp̄o in morte ro.vi.
ut in ſū.cō.li.iij.t.xxiiij.q.xxix. b Utz
baptiſmus deat p aliqđ tēpus differri. R'
p̄m tho.in 4° di.iiij.magis eſt laudabile q̄
puer q̄ ūti⁹ pōt fieri baptizet'. p̄mo quia
iteri puer mori poſſit et dānaret'. 2° q̄ de
mones nō hñt tātā ptātē in baptizati ſic
in non baptizato neq̄ q̄tū ad nocumenta
ſpūalia neq̄ q̄tū ad nocumēta corpalia.
3° quia in puericia facilius hō inducit' et
aſſueſcit in his q̄ ſunt xpiane religionis ⁊
fortius ibiret. adultis aūt ſicut dicit tho.
in 3ª pte.q.lxviij.nō ſtati cū cōuertūt' eſt
ſacramētū hoc cōferēdū p̄mo qdem ne in
talib⁹ eccl'ia decipiat'. 2° ut āte baptiſmū
de fide pleni⁹ inſtruāt'. 3° p̄pter reuerētiā
ſacramēti dū in ſolēnitatib⁹ p̄cipuis ſcīz
paſce et pētecoſtes homies ad baptiſmuz
admittunt'. Si tamē plene eēnt inſtructi
aut ſi mortis piculū imineret ſtatim eſſēt
baptizandi. a Idē in ſum.con.e.t.q.xl.
b de differētibus aute baptiſmū uſq̄ ad
mortē vide j ordinād⁹ ſ. xx.

Baptiſmus vi

quo ad ritū vtrū imerſio ſit de
nec̄itate baptiſmi. R' p̄m tho.in 3ª parte.q.
lxvi.qñ conſuetudo eccl'ie patit' uel quan
do nec̄itas icūbit p̄pter defectū aque l' p
ter piculū pueri de cui⁹ morte timet' vel
etiā quia ſacerdos nō poſſet ſubſtētare ba
ptizandū pōt ſine imerſione baptiſmuſ ce
lebrari et etiā ſufficit ſi tantū caput aſper
gat' ſed imergendi conſuetudo laudabili
or eſt. ſil'r laudabilius eſt q̄ ter imergat'
qđ ſignificat fidē t̄nitatis et triduū ſepul
ture xp̄i. hec tamē ſignificatio non eſt de
ſba ſacramēti tamē ḡuter peccarēt q̄ con
tra cōſuetudinē eccl'ie ſemel tm̄ imergerēt
Idē pe.et al. a Idē in ſū.con.q.xiij.et
xv. b Quid ſi de duob⁹ ſacerdotib⁹ al
ter ſit manchus et alter mut⁹ uno p̄ferē
te et alio imergente. R' p̄m tho.in.iij.di.
vi.nō eſt baptiſm⁹. Idē hoſti. a. qa ipſa
xba forme oſtendūt q̄ ab eodē dēat fieri i
merſio et p̄nūciatio xbox̄ ut in ſū.con.e.
t.q.xxxiij. b Quid ſignificent ſacramē
talia q̄ fiunt in baptiſmo. R' p̄m pe.in 4° ſē
ten. q̄tuor ſacramentalia fiunt ante baptiſ
mū q̄ ſignificāt h̄ mō. Exſufflatio et infla
tio ſignificant ſpūs mali expulſionē ⁊ bōi

itroductionē.salis imissio grām et sapiēti am ⁊ a peccatoꝝ putredie p̄ſuatōnē.saliue contactꝰ ad aures et nares sensuū ſpualiū apitionē.vnctio olei in pectore et iter scapulas legis dei amorē et deuotā subiectionē. Tria q̄q alia fiunt post baptismū .ſ.crismatio in uertice q̄ significat xp̄i gratiā in mēte.ipositio cerei q̄ significat fidei et morū caritatē.vestis cādida q̄ significat innocētie restitutionē. a Idē in sum.cō.e.r.q.xliiij.ubi etiā dicit nō ꝙ licet pānus q̄ ligent frōtes cōfirmatoꝝ seu uestē que ponit in capite baptizati iterato sumē ad idē officiū de con.di.iiij.si qs uoluerit.in tex.et glo. b Utrū in baptismo uel cōfirmatione possit leuare uel tenē q̄ nō est baptizatꝰ uel cōfirmatꝰ.R nō pōt de con.di.iiij.in baptismate.nisi in nēcitate ꝙ tūc etiā baptizare pōt et de sacro fōte leuare et de ħ casu hēs diffuse it ipedimēta matrimonij.c.ipedimētū vi.ſ.penul.religioſ nō licet de baptismo leuare uide de ħ.j.ipedimentū.vi ſ.fi.de cathacismo.patrinis et eoꝝ respōsis hēs j.cathacismus.

Baptismus vij.q ad eius effectū. Quis sit effectus baptismi.R ꝑm tho.in 4° di.iiij.puuli qdem in baptismo mūdant ab originali et dāt eis ẋtutes in habitu sed nō i usu.adultis autē fit remissio oium peccatoꝝ nō soluz originaľ sed etiā alioꝝ et totiꝰ pene. neq; regrit alia penitētia. Con.pe.⁊ magister sniaꝝ. a Idē in sū.con.e.r.q.xvi.ubi ēt dicit ꝙ regrit attritio q̄ tollit in dispositionē.ſ.ꝓpositū peccandi et ꝙ malū ei displicet ꝑm pe.et tho: Alexander ât de ales sup 2° sniaꝝ.di.xxxvij.q.x.q̄ incipit octauo q̄rit.et.q.xi.q̄ incipit q̄rit postea.dicit ꝙ cū adultꝰ uenit ad baptismuz de nēcitate debet dolere et penitē de oibꝰ mortalibꝰ quoꝝ recordat et etiā de uenialibꝰ in genere.et forte de maioribꝰ uenialibꝰ ꝑticulariter dolendo ꝙ cōmisit seu ꝙ sit in culpa alicuiꝰ peccati etiā uenialis.quod si nō fecerit grām nō recipit baptismalē. b Utrū fictio impediat effectū baptismi.R ꝑm pe.q fictus est in hoc ꝙ silāt se uelle offerre uel suscipe baptismū.⁊ nō intēdit effectū eius impedit.sed q silāt se dispositus iterius cū nō sit uel (uel) quia credit quia cum ꝓpōsito peccandi accedit aut cōtēnit sacramentuꝝ nō reueretur.ut in sum.con.seqt nō suscipit rem sacramēti.i.gratiaz ꝛ caracterē suscipit.et ut dicit aug⁹.cōualescē incipit q̄n fictio uerā cōfessione recesserit.⁊ baptismꝰ qdē peccata ātē cōmissa delet q̄ ad culpā et penam.ꝛ cōmissa post baptismū delet quo ad culpā.et hoc p accidens ꝙ magis delēt ẋtute penitētie.Con.al.⁊ tho.in 4° di.iiij. a Idē in sū.con.li.ij.t xxiiij.q.xvij.⁊.xviij. b Utrū effectꝰ baptismi eccl̄is sit in omibus.R ꝑm pe.q̄tum ad caracteris ipressionē et peccatoꝝ et penaꝝ remissionē eccl̄is effectꝰ est.sed q̄tum ad depssionē fomitis.ſ. et infusionē grē est iequalis.ꝙ iequalis pōt eē dispō uoluntatis in puulis tamē ꝙ eccl̄is ē dispō et effectꝰ equalis erit.Con.al.et tho.in 4° di.iiij. a Idem in sum.con.e.r.q.xxi.ubi etiā dicitur ꝙ ex ꝓuilegio spēali pōt plus dare uni q̄ alteri. b Baptismꝰ nō tollit irregularitatē bigamie.j.bigamia.ſ.vi.sed bene tollit illā homicidij.j.homicidiū.iiij.ſ.i.in fine.

Bellum i Cōmuniter ad ħ ꝙ bel lū sit iustū tria regrūt ꝑm tho. 2ª 2æ.q.xl.ꝑm.ſ.aūctas ꝓncipis ꝙ ꝓuata ꝑsona in iudicio ius suū pōt ꝓsequi et itelige ꝓncipis siue eccl̄iastici ut q̄n pugnat ꝓ eccl̄ia siue ꝓncipis secularis.xxiij.q.i. quid culpat.et.q.ij.c.i.et ꝑm Guer.sufficit aūctas iferioꝝ dignitatū ad defensionē sibi subditoꝝ q̄n qs alī ꝑ iudicē se iuuare non pōt ꝑm ꝙ regritur in bello iusto ex iusta cā ut.ſ.illi cōtra quos bellū mouet ex aliq̄ culpa ħ meruerūt.vñ aug⁹.i libro q̄stionū iusta bella dēnt diffiniri q̄ ulciscūtur iniurias si gens uel ciuitas plectenda est q̄ uel iudicare neglexerit.q̄d a suis iprobe factū est uel reddē q̄d ꝑ iniuriā ablatū est

xxiij.q.ij.dñs.ꝑ regrit intētio recta.l.q̄ i tendit uel ut bonū ꝓmoueat uel ut malū uitet. uñ nō licet fieri ex odio et ḃmōi ſz ꝓpter iuſtitiā ⁊ caritatē ut in ꝑdicto.c.qd culpat.et.c.militare. Sūt alia duo q̄ ponūt a qbuſdā regrī i iuſto bello. videlicz ut nō ſit ꝑſona cui bellare nō licet ut clēricus.xxiij.q.viij.clerici.ſed ḃ ꝓpter ſpēalez ꝓhibitionē ut dicit j.bellū.ij.ſi. Itē ut fiat ꝑ rem repetitōe uel patrie defenſiōe et ḃmōi.xxiij.q.ij.c.i.ſed ḃ reducit ad iuſtam cām. a Idē plixius in ſum.cō.li. ij.t.v.q.xlv.ubi etiā dicit ꝑ glo Hay.q̄ ꝓnceps q nullū hēt ſuꝑiorē ſiue rex ſiue ipatoz aūctl. ꝓpria ſi iuſta cā ſubſit poteſt mouē bellū tā cōtra ſbditos q̄ exneos po teſt ēt ſubditis ſuis dare aūctem mouēdi bellū cōtra eoſdem et eodē mō. Sz certe null9 eſt ꝑter papā q nō hēat ſuꝑiorē ſal tem ipſū papā.xcvi.di.duo ſūt ió ad ipſū ſi pōt fieri ꝑ iuſtitia dēt recurrē q̄ ab ipſo etiā ipatoz pōt iudicari. dicto.c.duo.

b Utruz ſine ꝓncipis aūcte ꝑ aliqđ ꝑticulare bellū liceat iuriā repellē. ℟ de mā nāli pōt qlibet vim vi repellē dū tamē in cōtinēti. et cū moderamie culpate tutele .i. q̄ tutela illa moderata et ſine culpa ſit nec ſit ad ſumēdā uidictā ſz ad ꝓpulſandaz iuriā. ex de homicidio. ſignificaſti. primo circa finē. Dico ꝓpulſandā ſiue a ſe ſiue a ſocio. xxiij.q.iij.nō inferēda. et.c.ult. a pro ſocio itellige quācūq̄ iuriā patiente. ut ex dictis capl̄is pōt colligi. b et ſi q. dē uis ſeu iuria ſit in ꝑſonā tūc pōt uis repelli anteq̄ ſit illata. nā licitū eſt occidē inſidiantē. et eū q uult occidē. ſi aliter non pōt q̄s man9 ei9 euadere. ff. ad legē. acq. l. iij. et. v. a Si āt aliqs poſt uim illataz ꝑſone repetiat nō uidet repulſio iurie ſz uindicta q̄ ꝓhibita eſt oib9. dicto.c.ſignificaſti. ió tenet niſi uiderit iuriante patū denuo pcutē. ut nō glo. in dicto.c.ſignificaſti. ubi etiā dicit q̄ moderamē intelligitur ſi illud tm̄ fiat q̄ omiſſo uiolētia rpelli nō poſſet. et q̄ ſi q̄s modū excedat non tenet ſi nō fecit ex ꝓpoſito. ff. ad.l.acq. ſi ex plagis. ⁊ tabernari9. Hay. dicit hoc uez q̄ ad ſniam excōmunicatōis qñ iuria fieret in ꝑſonam eccl̄iaſticā ſz q̄tū ad aliā ſatiſfactionē de exceſſu uel q̄ ad penitētiā et irregularitatē ſi ꝓpt repcuſſionē moꝛs ſecuta eſt. tuti9 credo q̄ teneat ut in ſum.con.li. ij.t.v.q.iij.ſz dict9. ⁊ tabernari.9ñ loquit de excōicatione ſz de ſatiſfactiōe illati dāni ad quā dicit nō teneri repcutiēdo excedēte nō ex ꝓpoſito ꝓpter p̄cedentē culpā inuaſoꝛis ut ibi. b Si aute uis inferat i reb9 tunc et illatā et inferēdā licet repellere ſz poſt illatā dū tamē incōtinēti. i. q̄ cito ſit illata uis ꝑſq̄ diuertat ad alium actū ex de reſtitutiōe ſpo. oli cām. et in p̄allegato. c. ſignificaſti. a Ubi dicit glo. q̄ itelligit icōtinēti fieri etiā collectis amicis qđ puto intelligēduz ſi iſta fiant āteq̄ diuertat ad actus ipīnētes. ar. l. peteſ. C de pactis. al̄ poſſet diu durare et eē materie publice ſepte ſz aliud uideat dici i sū. con. e. t. q. liij. b g̈ualiter aute ſciēdū eſt q̄ ad talia nemo tenet imo ꝑfecti9 eēt remittē iuē illud Math. v. Si q̄s te pcuſſerit in unā maxillā ꝛc. Utrū ꝑ bellum uel uiolētiā liceat ꝓpria aūcte rem iā ablatam uel inuaſam recupare. ℟ ꝑ Inno. et hoſti. ſi hoc fiat incontinēti certe licet ꝑ ut in ꝓximo. ⁊ dictū eſt. ſi uero ex itervallo nō licet imo dēt adiri iudex raptoriſ ⁊ eius aūcte recupari. nā ſi aliqs ꝓpria aūcte uiolēter recuparet etiā rem ſuā cadit a iure ſuo et ꝑdit eā. a facit ad ff. q̄ met9 cā. l. extat. b niſi forte non poſſet ꝑ iudicē eā ꝺſeq uel recupare ut nōt ꝓma di. ius gētium. Quid ſi abſq̄ aūcte ſuꝑioris aliqs dāmificat9 accepit de reb9 dāmificantis nū qđ pōt retinē. dicēdū ſi accepit abſq̄ uitio. utputa. q̄ inuenit uel alius ſibi dedit et h9 ḃmōi nō peccauit. et pōt licite retinere uſq̄ ad ualoꝛē dāni. ff. de con. inde. l. ſi nō ſortē. ⁊ ſi cētū. niſi forte ꝛſ q̄ puenerūt ad eū fuiſſēt illi a raptoꝛe ꝺmodate. C. de ꝺmodato. l. ꝑtextu. uel etiā depoſita. C. depoſiti. l. ſi q̄s. nā in hiſ caſib9 nō pōt retinē. hec i dubitanter uera ſūt in foro iudiciali. Sz

ꝑ quoſdã etiã licet talis peccet et penitẽ
tiã agẽ teneat᷑.tamẽ in foro penitẽtiali nõ
teneat᷑ ad reſtitutionẽ.In hoc cõ.Huer.
7 vl᷑.7 ad hoc facit qđ dicit tho.de illo q
furtiue accepit rem ſuã apud aliũ iuſte ꝺ
tentã ut habeat᷑.j.depoſitũ.ſ.ult. a hic
peccatũ ẽ i accipiendo nõ autẽ i retinẽdo
al᷑ ñ poſſet 7 retinẽ 7 penitere.xiiij.q.vi.ſi
res.retinẽ autẽ nõ licẽt qñ ſine alteriꝰ iu
ſto dãno uel ꝓximi malo exͦ agẽ ñ poſſet
ad ro.xiiij.ibi ſi ꝓpter cibũ ꝛc.et.ij.Cor.vi.
Nemini dãtes ullã offenſionẽ ut põt oſta
re ex dictis.j.depoſitũ.ſ.fi.poſſet etiã i ac
cipiẽdo nõ peccare ut qñ nõ poſſet iuſtiti
am inuenire ꝑm Inno.et in ſum.con.li.ij.
t.v.q.xlv.et ſ.primo. b Utrũ in bello
licet uti inſidijs.R᷑ ꝑm tho.z.z.q.xl.in bel
lo iuſto licet uti inſidijs occultãdo ab ho
ſtib9 ea ꝙ que uolum9 eos impugnare quia
ꝓpoſitũ nr̃m nõ tenemur eis aperire.xxiij.q
ij.dñs.ſed non licet eos ſic decipe ꝙ dica
tur eis falſũ uel nõ ꝓmittẽ eis ꝓmiſſũ.xxiij.
q.i.noli. a Idẽ in ſũ.cõ.li.ij.t.v.q.xlvij.
b Qui hẽt iuſtũ bellum ſuũ facit qdqd
capit ab hoſte uel eiꝰ auxiliatoribus ſiue
ſubditis ſiue alijs quouſq; ſit ſibi plene ſa
tiſfactũ de oi dãno et labore et opis tam
ſuis ꝙ ſuoꝝ uel donec ipſe hoſti offerat
ſe ad ius et uelit ſatiſfacẽ.di.i.ius gentiũ.
xxiij.q.vij.ſi de rebꝰ ul᷑ hec autẽ non dẽt
aliqs accipe niſi forte eẽt talis hoſtis ꝙ ꝓ
pter hereſim uel aliud hmõi bona ſua eſ
ſent ꝓ edictũ publicata. a Uel niſi bel
lũ eẽt indictũ a ꝓncipe q ſupioꝛẽ nõ hẽt.
tũc enim nõ tm̃ hoſtis ſz etiã auxiliatoꝛes in
iuſte iuuãtiũ põt qs res et ꝑſonas capẽ 7
capti ꝑ ui fiunt ꝑm Inno.ut in ſũ.con.e.t.
xlv. b Subditi uero iuſte bellantiũ ſi
in tali bello nõ ꝑſtent dnis auxiliũ cõſili
um uel fauoꝛẽ nõ ſũt expoliandi uel i ali
quo puniẽdi.peccata enim ſuos tm̃ dẽnt te
nere auctoꝛes.eꝫ de his q̃ fiunt a mꝫ.c.qſi
uir.i.q.iiij.c.i.qđ uer̃ eſt etiã ſi ꝓdictoꝛ i
ipſo iuſto bello utat᷑ rebus ipſoꝝ ab eis
ablatis:ſil᷑r nõ ſũt ſpoliandi/clerici/et reli
gioſi/uel cõuerſi/pegrini/mercatoꝛes/ruſti
ci eũtes et redeũtes et in agricultura exi
ſtentes et aialia ꝙbus arant et ſemina poꝛ
tant.eꝫ de treuga.inouamus.xxiij.q.iij.ſi
qs rõipetas.poꝛro tota ꝓda q̃ obuenit de
bello iuſto dñi eſt et ipſe teneꝫ diuidẽ ſb
ditis ꝑm ꝓportionẽ et q̃litatem ꝑſonaꝝ ut
di.i.ius militare.et nõ.xxiij.q.v.dicat. a
.ſ.in glo.et idẽ nõt glo.in dicto.c.ius mi
litare.et cũ oib9 ꝓdictis Con.albric9. b
Quid ſi ſubdit9 mouet bellũ mandãte ſi VI
bi dño uel ſeq᷑ eum nũqd teneꝫ reſtituẽ
ſi q̃ ab hoſtib9 accepit. R᷑ ſi bellũ ſit iuſtũ
nõ teneꝫ niſi iuxta edictũ dñi ſui.ſi x̃o ſit
iuſtũ et ipſe ſcit teneꝫ ꝙ plus debuit ti
mere deũ q̃ hominẽ.ſi uero dubitat vtꝝ
ſit iuſtũ ul᷑ nõ itez nõ teneꝫ.xxiij.q.i.qd
culpat᷑.in fine.excuſat᷑ enim ꝓpter obediẽti
am dñi ſui licet dns peccauerit ſi forte ma
le ꝓcepit. a Con.albric9.ſed ꝫ nõ põt i
telligi uez q̃ſq; dubitat.vñ alia lr̃a hẽt
iteri nõ teneꝫ.Nã cũ ſciuerit bellũ eſſe in
iuſtũ ſtati incipit eẽ male fidei.et teneꝫ re
ſtituẽ qđ hz.ar°.c.fi.eꝫ.de ꝓcep.Si x̃o qđ
accepit cõſũptũ eſt bona fide teneꝫ ĩq̃tuz
ex illo ſit factus locupletioꝛ.C.de rei.uẽ
di.certum. b Sed q̃r᷑ an ſicut ſubditi VII
mouẽtis bellũ excuſant᷑ in dubio.ut nũc
dictũ eſt utꝝ ſil᷑r excuſent᷑ amici cognati
ſtipẽdiarij 7 hmõi.R᷑ ñ.ꝙ ñ excuſat eos o
bedientia.neq; in dubio dẽnt ſe cõmittere
diſcrimini ut iuuẽt aliquẽ i ꝓiudicio alte
rius.xxiij.q.v.deniq;. a Hoc fuit dictuz
glo.Ray.ut in ſũ.con.e.t.q.xlvi.et addit
nec eſt ſil᷑e de aduocato quẽ excuſat bona
fides q̃ diu credat iuſtã eẽ cãm quã fouz
licet in x̃itate ſit iuſta ꝙ ibi eſt iudex ſu
pioꝛ q cãm examinat et de allegatis iudi
cat.in bello uero uirib9 coꝛpalib9 negoci
um uincit᷑ et nõ ꝓ rõnẽ diiudicat᷑.con.vl᷑
ut ibi. b Quid ſi ſubdit9 hẽt guerram VIII
cõtra dñm uel eꝰ.R᷑ ꝑm Huer.cũ uaſallus
comitis hẽt aliqd cõtra comitẽ regrẽda ẽ
ꝓmo aũctas regis.ſi autẽ comes habz ali
qd cõtra regẽ et rex humiliꝫ reqſit9 ꝓ pa
res curie nollet illi ius exhibẽ credo ꝙ ſi
ius ſuũ defendat armis cum moderamie

nō peccat. ipugnare uero regē ꝓpria aūcte
nō licet ꝫ dēnūciare hz pape q poterit ex
cōicare et creſcēte cōtumacia dare aūctem
mouendi cōtra eū arma uel cōgrat cozā i
patoze ſi rex ille ſbſit et illi aūcte ſi opoz
tebit mouebit bellū. Quādo át rex habz
cām cōtra ipatozē uel ipator cōtra regem
q nō ſbeſt illi nō erit alius cozā q̄ q̄rimōia
ponat niſi papa ut nūc dictū eſt tn paſſus
iuriā peccaret mouendo bellū ſi alter of
ferret ſatiſfactionē. Cū autē comes hz ali
qd cōtra ſbditū nō ꝓpter h dēt ſibi iuſ di
cere ꝫ uel aūcte iudicis ſupioris gladiū ſu
mat uel ad dioceſanū uaſalli recurrat cui
ſi uaſallus obedire recuſauerit excōicabit
rōne peccati. ex de iudi. nouit. et ſi p ánuz
ſic pſtiterit dioceſan ipſū et res ei capiē
das exponet. ar. xi. q. iij. rurſus. ⁊ c. qſquis.
ex de hēretic. excōicam. ꝑmo. ſ. ſi uero dns
a Hoc ultimū dictū fuit hoſti. ut i ſum.
con. li. ij. t. v. q. xl viij. ubi etiā oia p̄dēa po
nut et nō ſolū ſubditoſ ꝫ et reges poteſt
epūs iudicare. et p dns ei aūctas poterit
cōtra eos bellū moueri. q. ei ſubſūt. ex de
ma. et obe. oms. et ibi glo. b De dānis
et uaſtatiōib q̄ fiunt in bellis qs ⁊ cui te
neat. ℟ ꝑm Huer. ꝙ q hz iuſtū bellū ñ te
net de illis dānis q̄ ipſe uel ſui bona fide
pugnādo intulerūt. aut a qb cōmode ab
ſtinē nō potuerūt. ſi autē craſſandi animo
malicioſe intuliſſet cū al poſſet ſibi conſu
lere tenebit et cōpenſabūt illa dāna cum
dānis ꝓpter q̄ bellū motū eſt facta diligē
ti cōputatione hinc ide. Suis ẋo hōibus
iſte q iuſte bellat nō tenet de dānis que
paſſi ſūt ab aduerſarijs q tales ſubditi ſe
et ſua tenēt exponere ꝓ dño. et dico ꝙ do
min nō tenet niſi forte ipſe fuerit in cul
pa negligēter defēdēdo eos. Talis etiā iu
ſte bellans tenet oib illis q̄s uocauit de
dānis ſi q̄ receperūt niſi uenerit illi ex d
bito uel cā humanitatis uel cōſanguitat.
xxiij. q. iij. nō inferenda. et alijs capt̄lis ibi.
Qui uero hz iuſtū bellū tenet ꝑmo ad
uerſarijs de oib dānis illatis tenet etiā
ſuis ꝓprijs hōib de dānis q̄ receperūt ab
aduerſario q iuſte repugnabat ſi ipſi ꝓpi
homies iuuerūt ipſū bona fide aut ſi idu
cti fuerūt ex ei cōſilio timoze uel coactōe
et de ſe nō erāt facturi. Sec ſi mala fide
iuuerūt illū in q̄ caſu nullā hēnt actionez
cōtra eū nā in re turpi nulla cōtrahit ob
ligatio. inſt. mandati. ſ. illud. et. ff. mādati
ſi remunerādi ſ. rei turpis. et. l. ſi manda
uero. ſ. q eodē. a In his iuris patet ꝙ
exequētes iuſtū mandatū hz coacti uel al
inducti nullā habēt actionē cum bon hō
plus timeat peccatū ꝙ morte. ff. ꝙ metuſ
cā. l. iſti qdē. ſed iſtis inductis debet ſatiſfa
ctio ꝑm modū p̄dictū ſolū in foro peniten
tiali ꝑm glo. Ray. et ꝟl. ut in ſū. con. e. t. q.
lviij. ubi ponūt etiā oia p̄dicta. b Nū quid oñi q bellauerūt pñt cōponē adiui
cem ſup dānis q̄ coz ſubditi paſſi fuerūt.
℟ ꝑm Dueri ſi cōpō fiat de cōſenſu dānifi
catoz ſtandū eſt illi. a Si cōſenſus ē li
ber et debitores erāt pati ſatiſfacē ꝑm eoz
poſſe al nō ꝑm glo. Ray. ut in ſum. con. li.
ij. t. v. q. xxv. puto át ꝙ ſufficit liber cōſen
ſus creditoris q̄ ad tollēdā reſtitutionem
cū in re ꝓpria q libet ſit moderator et arbi
ter. l. in re mandata. C. mandati. b Ali
as ille q iuſte mouit bellū nō pōt p ſuaz
cōpoſitionē p̄iudicare hōib ſuis qn ipſe
teneat eis d ꝓpio ſuis ſatiſfacē ñ ipi i ci
pa fuerit piter cū eo ut in p̄cedēti. ſ. dictū
ē. Qui át habuit iuſtū bellū nō dēt cōpo
nere cū aduerſario i p̄iudiciū hominū ſu
oz ſed dēt ꝓcurare ꝙ eis ab aduerſario
dāna reddāt al ſi cōponēt ita ꝙ aduer
ſarij nō ſatiſfacēt ſubditis ipſe teneret eis
hoc itellige de dānis icendioz rapinaruz
et hmōi. nā de expenſis ſatis cōſueuerunt
oñi aūcte ſua cōponē uel ptranſire. a h
bñ ꝓcedit ex iuſta cā q̄n. ſ. eſt ad utilitatē
ſbditoz al cōſuetudo nō foret rōnabil ꝙ
eēt cōtra p̄ceptū dīnū quo ꝓhibet tolli
uel retineri ſeu cōcupiſci alienū. b Qd
etiā de ꝑs dictis dānis cōcedi pōt ſi do
mini ex ꝓbabili cā uiderit ea eē remitten
da potius ꝙ carē pacis cōmodo et icurrē
bellorz ꝓicula et cuz in hoc caſu princeps

utiliter gerat negocium subditorum ipsi subditi tenetur ratum habe. si autē ab initio cōtradicant ne fiat expositio nisi restitutis sibi dānis nō pōt dns ipsa dāna getare. a Nā gerēs negociū alteri⁹ eo inuito nō pōt aliqd petē nisi p bñgestis ante ꝓhibitionē. C. de nego.gest.l.fi. b Sz bene pōt desistē a bellando qa sicut apud eum est aūctas mouēdi bellū ita et dsistē di. Con vl'. et hosti. a Idē in sū.con.e.t. q.lix. b Vtrū liceat facē noua castra. R' p^m Inno. a i.c.pisanis de q. j. b Nō licz hoc facē cū iuria uel emulatiōe alteri⁹ ul' etiā incastellare uetera q̄ nō ꝓbant' habita. C. de edifi.ꝓua.l.iij. a Hanc legez all'at Inno. licet aliq̄ hic habeāt de edifi. publi. sz male. et ad p̄dicta meli⁹ facit. ff. d opib⁹ pu.l.iij. et l.ij. C. de fundis limitrophis. li. xi. q̄s Inno. ibidē all'at. b Et ad hoc pōt agē epūs ut destruant' uel in pristinaz formā reducant' ar. ex. de iudeis. consuluit a hoc uez qñ epi interest ut in casu capituli pisanis de q̄ loq̄t' Inno. al's nō sicut de q̄libz alio iō seq̄t'. b Et nō solū epūs sz q̄libet q habēt ibi redditꝰ nā iuste ꝓ utranda dinutiōe sui prōcinij q̄sq̄ agit. ar. ex. d resti. spo. pisanis. Idē hosti. a Predicta etiā nōnt' in sū.con.li.ij.t.v.q.lx. b Vtrū liceat bellare in festis. R' p^m tho. z^a z^e. q.xl. obstātia festoz nō impedit ea que ordināt' ad hominū saluti etiā corpalem vñ dns arguit iudeos dicēs Jo. vij. Dibi idignamini q̄ totū hominē saluū feci in sabbato. inde est etiam q̄ medici pñt licite medicare in die festo. Multo ār magi cōseruanda est salus reipublice q̄ uniusl hōis. hoc autē fit p bellū et iō licitū est bellare in dieb⁹ festis si necitas hoc exposcit. naz ꝓpter festū i necitate cessare nō licet. q̄ tūc debēt homines uacare spūalib⁹. Con. Ray. a Idē in sū.con.li.i.t.xij.q.vij. b De facie tib⁹ et uēdētib⁹ arma uide. j. negociatio. ff. li. a imo potiꝰ. ff. q̄ incipit. qd d artificib⁹

Clericis bellare ñ licet. xxiij. q. viij. ꝓ totū. et h̄ est p^m tho. z^a z^e. q.xl. duplici rōne. p^a est generalē q̄ exercitia bellox igetudines habēt et multū impediūt a cōtēplatiōe diuinox et laude dei et orōne ꝓ populis. q̄ ad officiū ptinet clericox. z^a est spēalis qa clerici ordinant' ad alteri⁹ mīsteriū i quo sub sacramēto repñtat' passio xp̄i. i^o cor. xi. quotiēscūq̄ manducabitis panē hūc et calicē bibitis mortē dñi ānūciabitis donec ueniat et iō nō cōpetit eis occidē uel effundē sanguinē sz magis cē paros ad effusionem ꝓprij sanguis ꝓ xp̄o ut imitēt' opere qd gerūt mīsterio. a Idē in sum.con.li. ij.t.v.q.li. b Sz nec possunt arma portare absq̄ iusta cā puta si transeant p loca piculosa ad terrorē latronū. licet nō debeant ꝓcutē. ar. xxiij. q.iij. maximian⁹. et nō. ex. de uita et ho.cle. clerici. i^o. a In glo. 7 subdit. q̄ al's portare ñ dēnt 7 si tertio admoniti nō desistant ꝓdunt ꝓuilegiū illi⁹ canonis. xvij. q.iij. si qs suadēte. et ex. d. sentēn. excōicatiōis. i audiētia. et. c. cōtigit. ij. b Nisi forte vi vi r̄pellēdo ut s bellū i^o. ff. ij. et. j. homicidiū. i. ff. vi. vij. et. viij a In. ff. viij. nil de h̄ dicit' sz potiꝰ i. ff. qui incipit vtrū liceat clerici. b Quid si clericus iuit cū habentib⁹ iustū bellū et consecut⁹ est aliqd nūqd tenet' restituere. R' p^m Guer. si datū fuit ei ab eis q̄bus licuit rapere pōt illud tenē. si autez ipse rapuit tenet' ad restitutionē dānificato qdē si sit alioq̄n pauper⁹ nā sicut dns ei⁹ nō potuit ei dare aūctem bellandi ita neq̄ rapiendi posset tū retinē de consensu dñi qui iuste pugnauit si consenserit dū guerra durat q̄ pinde est. q̄si dns rem illā ei dedisset. a Idē in sū.con.e.t.q.l. b Vtrū q̄ bellis iterfunt possint fieri clerici. R' p^m Ray. si quis iterfit bello licito nec interficit nec mutilat nec cām mortis pstat. si aliter sit idoneus pōt ꝓmouēri. nec indiget dispēsatione. si uero in bello illicito et ibi homines sūt occisi eē si nō p illū ei iputabit' ꝓpter culpā p̄cedētē et ita ꝓmoueri nō poterit. xv. q.i. c. ult. ar. ex de cle. ꝓcu. pñtium.

Bellum ii

Quo ad clericos

et de homicid.cõtinebat. a Con.goff.et hosti.ut i sum.cõ.li.ij.t.ij.q.v.et ꝑm hosti. ad zm mẽbrũ meliꝰ facit.c.si qs post acceptũ.l.di.et addit Ray.credo tamẽ ꝙ cum talibꝰ possit eps dispensare dũmodo nec mors nec mẽbri mutilatio fuerit ꝓsecutari.ex de cle.pu.i du.c.i.ꝛ.ij.glo.dicit fuerit subsecuta ꝓ illos licz fuerit subsecuta per alios ut ibi. b Licitũ est ꝓlatis ecclĩastícis ob defensionẽ rex ecclĩe uel fidei iuocare cõt uiolẽtos brachiũ seculare.ꝛ hortari tales ñ qdẽ ut occidãt uulnerẽt ł mutilẽt.ꝫ eni eẽt directe ad homicidiũ ꝓmouẽsz ut ecclĩaz fidẽ ł pñaz liberẽt.ꝛ terrã ab infidelibus occupatã reducãt ad xpm. et sup ꝫ etiã facãt remissiones magnas et licet hinc inde occidant non est ꝫ ꝓlato iputandũ.imo peccaret nisi contra tales se opponeret.xxiij.q.v.de occidẽdis.ex de homici.postulasti.ꝛ.c.tua nos.xxiij.q.iij.maximian9.et.q.viij.igit.et.c.sãre.et.c.oi.et.c. hortatu.et.c.ut ꝑdez/tho.etiã za zc.q.xl. dicit/ꝙ ad clericos bñ ꝓtinet disponẽ et iducẽ aliũ ad bellandũ iusta bella et licz ñ dẽant exercẽ bella manu ꝓpria tñ possunt interesse ut iuste pugnãtibꝰ spũaliter ꝫbeniant suis hortatiõibꝰ et absolutiõibus ꝛ alijs spũalibꝰ subuẽtiõibꝰ. a Idẽ i sum con.li.ij.ti.i.q.xlix. b Si persona ecclesiastica uiolẽter occupat domũ alicꝰ et non uult exire sine uiolẽtia uid.j.excõicatio.ij.vij.ij. Et de ista mãtiã uide multa.j.irregularitas.i.et.ij.ꝯsi ꝓ totũ.

Bellum iii In ꝙtũ ecclesia iuoluit.qd de illis q in bello iniusto incendũt ecclĩas an teneãt ad emẽdatiõez.ℜ ꝑm Guer.si non sũt incastellare et incẽdũt ex ꝓposito icendẽtes tenẽt ad emendã:si uero sũt incastellate aut non ex ꝓposito incendũt sz casu.s.dum iuste illi bellantes ꝑstant opam rei licite incẽdẽdo machinas hostiũ et hmõi nõ tenẽt id ł. a Idẽ in sum.con.li.ij.t.v.q.lxiij.ubi etiam declarat illud hmõi.qd est dũ icẽdũt castrũ uel uillã.quã alꝰ expugnare cõmo de non possunt. b Quid de rebus que capiuntur de ecclesijs aut que sunt de bonis ecclĩax seu clericox existẽtiuz in terra illiꝰ cõtra quẽ bellũ agit. ℜ ꝑm Guer.maiores hox tenẽt ad restitutionẽ ñ aũcte ꝑlati ecclĩastici ꝫ fieret.idẽ ł. a Idem in sum.con.e.t.q.lxi. b Uel nisi essent uictualia et hmõi ut in se.ꝯ. a Nõ tamẽ de bonis ecclĩe uel clericox ut põt colligi ex dictis in dicta.q.lxi.et etiã in.ꝯ.se. b Quid si irruẽtibꝰ hostibꝰ confugiunt ad ecclĩam et capiũt ibi. ℜ ꝑm Guer.si tales confugientes icastellauerũt ecclesiam aut inde ipugnauerũt iustos hostes non dẽnt gaudẽ imunitate ecclĩe ꝙ ipsi uiolauerũt inde pugnãdo. Silr si reponat ibi uictualia de qbꝰ sustentãt in ipugnatiõe hostiũ ꝙ si rapiant a iuste bellãtibꝰ non peccant et nõ tenẽt ad restitutionẽ.idem ł. a Idẽ in sum.cõ.e.t.q.lxij. b Ad hoc facit.j.emunitas cõfugiẽtiũ.ꝯ.fi.

Benedictio b Benedictionẽ simplicẽ possunt dare sacdotes etiã pñte epõ.xcv.di.ecce.sed nõ solẽnem ut ꝑmittẽdo.sit nomẽ dñi ꝛc.uel humiliate uos ad bñdictionem.ꝛc.xxvi.q.vi. mistrare. a Hoc fuit dicit Ray.et eius glo.ut in sũ.con.li.iij.t.xxvij.q.ij.ubi etiã dicit ꝙ sacerdos non dẽt dicẽ humiliate uos.ꝛc.nisi calicẽ teneat aut corpalia aut patenã aut crucem aut tale qd ꝑm glo:dicitur etiã ibi ꝙ cũ ꝑsbyter celebrat ꝑsente epõ dẽt sibi inuere an ipse uelit bñdicere ℞ si uelit nõ bñdicat ꝑsbyter.si autẽ nolit.ꝑsbyter bñdicat ꝑdicta simplici benedictiõe.nec erit etiã in pñtia epi licentia alia expressa epi nctia.quia hoc solo ꝙ ꝑmittt eũ missã celebrare itelligit ꝑ oñs omia ꝑ mittẽ q̃ ad missam expectant.ar.ex de offi. dele.ꝑterea.et bñdictio ptinet ad missam de con.di.i.missas.et ad ꝑdicta facit.c.cuz ad celebrãdũ.ea.di.ubi dicit ꝙ ubi epus ñ fuerit populꝰ bñdictionẽ accipiat a sacdote. Et sic patet ꝙ ubi fuerit ꝑmo dẽt req ri ut dictũ est. b Uide de hoc.j.sacdos

·ff.iij.de aq̃ bñdicta ubi ꝙ aq̃ bñdicta an bñ dicẽde sint z^e nuptie uide·j·nuptie ff.ij.

Beneficium·i·

Cõiter·j·qd̃ tẽp⁹ cõferri dẽt uacans bñficiũ. ℞ eccl'iasticã mysteria seu beneficia eccl'ie seu officia q̃libꝫ nõ dẽnt uacare ultra sex menses.alioqn si collatio ptinebat ad epm deuoluit ad capl'm ⁊ e⁹. et si fuerit negligẽs p alios sex meses deuoluit ad metropolitanũ et postea ad papam.ex de con.pbe.nulla.et itelligas solũ p illa uice ex de sup.ne.pla.sicut nobis.et si qs pdictoꝝ elapso tpe cõferat nihil ualet ex de sup.ne pla.c.fi.et incipit currẽ tẽpus pdictũ nõ a tpe uacatiõis sꝫ a tpe scie seu notitie ex de con.pre.q diũsitatẽ.et de dictis sex mensibus sbtrahit tẽp⁹ suspẽsionis et pegrinatõis et regrit q per suaꝫ culpã uel negligentiam distulerit.secus si p ipotẽtiã iuris uel facti etiã ex culpa contingentẽ nisi fuisset negligẽs i petẽdo absolutionẽ ut nõt in dicto.c.q diuersitatẽ Et si talia eẽnt officia seu admistrationes q̃ꝝ collatio ptinẽt ad regulares et ipsi negligerẽt diocesani supplẽ dẽnt nõ obstante si ipsi regulares fuẽint excepti ut in cle. ga regulares.de supple.ne.prela. Porro si fuisset eccl'ia cathedralis uel etiã regularis hẽbũt electores solũ tres menses·j·qs si instio ipedimẽto cessante electio non fuerit celebrata eligendi ptãs ad ꝓximũ supiorẽ deuoluit ex de electi .ne p defectu. et itellige cũ alijs conditiõibꝫ nũc·j·dicti. a Predicta fere oia nõnt etiã in sum.cõ. li.i.t.i.q.xcij.et cũ oibus pdictis con.albricus. b Qui bꝫ bñficiũ cũ cura si recipiat z^m itex cũ cura ipso iure uacat pmũ ex de pben.de m'ta.et de electi .dudũ etiam rothomagẽ: unde extũc cũ talis nõ sit p'lat⁹ i pma nõ dẽt sbditos in illa absoluẽ nec aliqd tale facẽ et sil'i mõ uacãt etiã pbende canonicoꝝ et eoꝝ dignitates. Nã licet nõ hẽant curã aiaꝝ tamẽ recipiendo z^am uacat pma ut in dicto.c.de multa.⁊ ò con.pben.lras. a De dignitatib⁹ seu p sonatib⁹ clarꝝ est dicto.c.de multa.de simplicí uero pbenda est dubiũ.et uidet idẽ p dictũ.c.lras.ubi dicit glo. q epus põt dispensare cum bñficia simplicia sed nõ in eã eccl'ia hẽat plura.Sꝫ q ꝫ epꝰ nõ possit sũt opiones ꝑm dñm an.de butrio ibi tancre.et qdã alij dixerũt istã uacationẽ solũ obtinẽ in bñficijs curatis et dignitatibus qb⁹ uidet obstare dictũ.c.lras.Unde goff p ꝫ.c.dicit idẽ ee tenendũ de pbendis qd̃ de dignitatib⁹ cũ z^a pbenda recipit ut titul⁹ nõ ut simplex bñficiũ ul' ut stipẽdiũ ut in sũ.con.li.iij.t.xiij.q.ix.dño anto.i.d. .c.lras.uidet ꝫ sentire uex in casu dicti.c. lras.Ꝟz qñ pbende cõferũt in eadẽ eccl'ia. et altera est ánexa alicui dignitati seu officio qd̃ oino ꝓhibet sine dispẽsatione papę ut in.c.i.ex de consu:li.vi.ꝙ dicit.

Quero an uacet pma pbenda p receptionem z^e in eadẽ eccl'iá.℞ q pma pbẽda bñ uacat p receptionẽ ppositure cui etiaꝝ est ánexa pbenda ꝑm Inno.q qs non põt esse triplex in una eccl'ia·ut de cõsu.c i.li.vi.i .c.uero ò m'ta.ò pbẽ.dicit ꝑm hosti.goff. et Joan.et.vin.q acceptando z^am pbẽdaꝝ in titulũ uacat pma qd̃ cõfirmat Jo.an. esse uex·qñ pbende dant in eadẽ ecclesia Secus si i diũsis de quo in dicto.c.lras. ubi uidet casus·et cũ ꝫ trãsit· et ita ꝫ uidet tenẽdũ. Itẽ pma dignitas tũc uacat p acceptionẽ z^e qñ z^a accipit in eadẽ ecclesia ita uidet colligi ex textu dicti.c.de m't a.et p dñm an.ibi duꝝ dicit. Nõ q sicut pluralitas curationũ est ibibita ita ⁊ pluralitas psonatuũ et dignitatũ sine cura i eadẽ eccl'ia. b Et tũc intelligit qs recepisse z^am et uacare pmã qñ habuit ei⁹ pacificam possessionẽ·uel p eũ stetit quo minus habẽt ex de pben.licet.li.vi. Ex si forte p papã fruct⁹ illi⁹ secũdi eẽnt ad tẽp⁹ cõcessi alteri nõ uacat z^m q̃ diu ille alt' p cipit istos ex de pben.si tibi a nobis.li.vi. et de hac etiã mã uide·j·ff.iij.et eodẽ mõ uacat siue pdit pmũ bñficiũ si qs uiolẽter occupat z^m uel se scienter itrudat in eo· ex de pben.eũ qui.li.vi.Et tales uiolenti

seu iiq occupationes ipo facto si ius aliqd habebant i bñficio qđ occupauerũt pđũt illud ⁊ uacat.ut in dicto.c. eum qui.porro ille qui habet oferre dca bñfi[a] uacatia de bet ea oferre ꝛ.sex mses.alias ptas oferẽdi deuoluit ad aliũ.ut i pmo ℣. dcm est.In currit etiã alia pena nisi oferat ꝛ. dictum tpũs.videlicz q ipe tenet assignare in utilitatem ipsi⁹ eccl'ie uacãti de suis ꝓuentibꝫ nõ de illis eccl'ie sue tm quãtũ a tempore ipi⁹ vacationis ꝓceptum fuit a quocũq; detinẽte ipsam. a Hoc habet i dicto.c. de multa-eẍ-de pben. b Et si ꝓpium nõ habz puiet alia pena ad arbitriũ iudicis. xvi.q.vi.illud-xiij.q.vi. si res.uel repetentur ab eo q ꝓcepit quia ipe tanq̃ inuasor oms fruct⁹ restituere tenet.C.de rei uen. certũ. a Cum pdictis Con.albricus,⁊ videt q̃ ille qui ꝓcepit fruct⁹ pricipalius teneat.cum sit pricipalis malefcor nõ conferens uero in subsidiũ ar.l.fi.ff.de eo per q̃ fact. fiet b Quicq; casus sunt i qbꝫ quis
11 pot absq; dispẽsatiõe duas uel plures ecclesias seu prebendas hre Primus est qñ eccl'ie sunt ita tenues q̃ neut sufficeret ad substentationẽ-x.q.iij vnio-eẍ de reli.do. quia monasteriũ Scđ⁹ si una pendet ex altera-eẍ de eta. ⁊ quali.eam te Certius é ꝓpter raritatẽ clericorũ-xxi.q.i.clerici⁹ i fie Quartus é si eccl'ia est annexa dignitati ul' pbende in quo casu cũ ipe teneat i maiori eccl'ia psõaliter deseruire tenet.in ipa parrochiali hre idoneum ⁊ perpetuũ uicariũ qui ogruẽtem beãt de ꝓuentibꝫ ipi⁹ ecc portionẽ-eẍ de preben.extirpãde. Quit⁹ est si habet unã intitulatã ⁊ aliã omẽdatã xxi.q.i.qui plures.Sed tl'is cõmẽdata de ecclesia ꝓchiali nõ pot fieri nisi ei qui attigerit xxv.ãnũ.⁊ qui sit sacẽdos.⁊ tali etiã non pot omitti,nisi una-et-p euidẽti necessitate uel utilitate-⁊ nõ durat nisi per sex menses-eẍ de electi-néo-li.vi. a Predicti quiq; casus ponunt etiã in sũ con.li.iij.t xiij.q.iiij/ubi etiã dicit ℔ Bal.q̃ gnãlit omẽdatio nullaten⁹ debet fieri nisi subsit iusta causa.ut ga non iueit plat⁹ idone⁹ vel aliqd sil'e al' epi posset fraudes m'tas omitter.Colligit etiã ex pdictis q̃ extra pfatos quiq; cas⁹ quis nõ pot bre plura bñficia sin dispensatiõe.sed qs dispẽsabit. dic q̃ in bñficijs curati.⁊ dignitatũ siue psonatuũ.uel q̃ i eadẽ eccl'ia beãtur due pben.seu admistratio aliq. uel officium et pbenda-solus papa dispensat.ut patet ex dcis s ℣. i. In reliqs uero bñficijs simplicibꝫ-ut notꝫ in sũ.con.eo.t.q.viij. Jo. dixit q̃ epus pot dispensare i eodẽ epatu,sed nõ in diuersis.⁊ ꝓpter iur. impossibilitatẽ. ga tenent utriq; obedire ⁊ ab utroq; ordines recipre qđ esse non posset si contraria mãdaret.sed hãc pplexitatẽ sol⁹ papa tollere posset qui dispensãdo uidet ei cõcedẽ q̃ eligat cui uolũit obedire.uel a q̃ ordies suscipe Host.aũt dic uerius puto q̃ siue i eodẽ epatu siue in diuersis nl'⁹ dispẽsare possit nisi papa.⁊ sic curia tenz . Glo.ℵo Bal.ait credo q̃ epi pñt dispensare nõ de iure scripto.sed de consuetudine sola quam papa scit.⁊ nõ ꝓbat.⁊ nõ ꝑsuitur approbare eã.unde credo hodie derogatũ esse p consuetudinem illi.c.scõꝫ-lxx.di.ubi ꝓbatur q̃ qs sit canoic⁹ pbẽdari⁹ nisi uni⁹ eccl'ie in q̃ cõscript⁹ est.i.intitulatus-licet ex dispẽsatiõe epi unus diuisis pesse possit eccl'ijs Con.vl' et ℔.et glo.Barto.bri.i dco.c.scõꝫ.f.q̃ epus in tl'ibꝫ possit dispẽsar.addes uel q̃ pot etiã dispẽsare q̃ quis beãt bñficiũ simpler.i.sine cura ⁊ psoatucũ alio qui habet curã aiarꝫ Host.uero in .c. lras.dic q̃ si epi non possint dispensare in plũlitate huiusmodi pbendarꝫ quo ad titulũ-dici nõ pot q̃ possint dispensare ob ꝓrogatiuã meritorꝫ q̃ teneat ꝑmam uel sedam tanq̃ bñfi[m].et ponat uicariũ q̃ bene deseruiat et cõpetentẽ portionẽ habeat de pbenda-eẍ de pben.exposuisti.⁊ de cle.ñ re. cũ ad ℔.marie qñ i eccl'[a] é talis consuetudo. nl' statutũ ex cã fõm-eẍ de cstitu. cũ oms. ⁊ sic sẽsit Host.q̃ nec de iur nec de consuetudie epũs pot dispensar sin causa.⁊ bñ quia irrationabilis consuetudo nõ excusat. sed grauat eẍ de consu..c.fi/⁊ ut dic glo. Bal.

et vl'. dispensatio etiā per papā facta si fiat
sine iusta causa nō excusat q̄ ad deū. sed tm̄
quo ad ecclesiam militantē. ⁊ addit vl'po
tius dispensās in eadē dāpnatiōe iuoluit'
cū eo cum quo dispensat. aduertēdū etiā
q̄ licz epūs uel ali⁹ supior cōferat seu con
firmet bñficiū alicui. non per hoc intelligit'
dispensare nisi exp̄sse dispensz. scdm glo. i
d. c. ex. de cō. p̄ben. Et idem dic̄ hoc. ut
nōt ibi do. an. de butrio. ad hoc bene fac̄ cle.
si sūmus. de sentē. excō. Qđ puto vez qñ
ex ignorātia iuris uel fc̄i uel ex alia causa p̄
cludit'ur libera uolūtas supior⁹ al' ocessio
semp intelligit' fc̄a cū oībus his sīn̄ q̄bo
non posset sortiri effectū. ff. de iurisdictiōe
oīm iudicū. l. ij. ⁊ ex. de offitio. dele. p̄terea.
b Quicūq; recepit dignitatē uel psōatū
seu offi⁹ uel bñfi⁹ cui aiaz cura sit ānexa.
si añ obtiebat sil'e cum sit puatus primo
postḡ possessiōz habit de scdo ul' per eum
stetit quomin⁹ haberz tenet' absq; mora
dimittē in man⁹ ordinarij in cui⁹ epatu
hoc fuerit alioquin omnes tales etiā. scdo.
ipo iure sūt puati. ⁊ nō solū ad sacros or
dies. sz etiā ad q̄cūq; aliud bñfi⁹ fuerit i
habiles. Et oia tl'ia uacatura bñficia sedi
ap'lice reseruant'. ⁊ si ali⁹ disponat de eis
non ualz. hec Johes papa xxij i exuagāti
q̄ incipit exec̄bilis a Con. albric⁹. ⁊ ad
dit. ḡ in dca exuagāti cū suis declaratiōi
bus pleissime habet' de bñficijs que non
p̄nt sil' teneri sīn̄ dispēsatōe. b Quando
non p̄dest dispensatio sup pluralitate bñ
ficio z. R̄ nō p̄dest qñ ip̄etrās substituit ali
qđ q̄ntūcūq; modicū bñfi⁹ qñ ec̄ ocedit'
ut quis duo bñficia curā aiaz hñtia possit
simul hre. intelligit' de duob⁹ p̄mis bñfi.
post cōcessionē. a Que. s. habuit ip̄etrās
ut i. c. nō pōt. de quo. j. b Jtē si mādat'
puideri alicui de bñficio non obstante q̄
habeat aliud p hoc non est dispensatū. ut
hēat ālo sil' ex. de p̄ben. non pōt. li vi°. Jtē
si papa motu p̄prio alicui aliqđ bñficium
obtinēti cōferat aliud nō hita mētione de
p̄ori nō p̄ter hoc inualida est gr̄a dūmodo
exp̄mat' i lr̄a q̄ motu p̄prio cōcedit sec⁹ si

ad p̄titōez alteri⁹ gr̄am facit ex. de p̄ben.
si motu li. vi. V Beneficiū nō uacās nulli p̄ V
mitti pōt nec in gnāli ut p̄mittēdo cū po
tuerit puidē. vel cū facultas se obtulerit al
ib quauis forma uba al' p̄missiones p̄e
dc̄e nec ualēt nec oblīgāt ex. de cō. p̄bē. de
testādo li. vi. VI Quibo clericī debeat p ordi VI
natorē tā de necessarijs q̄ de beneficio puide
ri. R̄ roāna eccl'ia non consueuit cogere
ordinatorē ad puidendū n̄ ostituti. i sacris.
ex. de p̄ben. epūs ⁊ c. cū p̄m. a Cō. albric⁹
b Et nō hic q̄ si aliqs epūs cōmittit
exīneo epo ut uice eius i sua diocesi teneat
ordiatōes. ⁊ ip̄e p̄mouit ad sacros ordines
aliquem non habentem titulum ip̄e qui
ordinauit tenetur ei necessaria prouidere
donec per eū uel aliū de bñficio sit puisum.
secus. si ei omisit ordiare certas p̄sonas i
ter quas fuit aliqs sine titulo. nam in hoc
caū epūs qui omisit tenet' tl'iter ordiato
a Scz ad ncc̄ia mistrāda donec p ipūm
bñficiat⁹ fuerit. ut i. c. si epūs. de quo. j. b
Sil'iter ⁊ ip̄e tenet' tl'iter ordiāto quādo
omittit alicui ut possit a quo uolucrit epo
ad sacros ordies p̄moueri. hec oia de p̄ben.
si epūs li. vi. a Dicta ncc̄ioz puisio tē
debet fieri qñ ordiat⁹ sine titulo de sua ul'
paterna hēditate nō pōt sbsistētari de p̄ben.
epūs ⁊ c. tuis. b VII Utz ordiat⁹ ad titu VII
lum patrionij sui possit illud uendere uel
donare. R̄ scdm h'. ex. de p̄ben. c. tuis. licet
vincēti⁹ dixerit q̄ nō tñ p̄m Tanc̄ uerius
credo q̄ sic. nam ⁊ bñficio eccl'iastico renū
ciare pōt. a Con. albricus. et idē i sū. cō
li. 3°. t. xiij. q. xiij. b VIII Capl'm sede uacāte VIII
non pōt conferre ea bñficia que ad collati
onē epi p̄tinēt. sz pōt admittere p̄sentatos
a patronis et eos instituē in bñficijs i q̄bo
fuerūt p̄sentati. licz ad epm si uiuēt pertinu
isz. ex. de isti. ⁊ si capl'm. li. vi. pōt ec̄ capl'm
epo defūcto uel a bñficijoz collatōe suspē
so conferre p̄bendas que ad epm et capl'm
coiter p̄tinēt. etiā si epūs itereē hēat in
collatione tl'i tāḡ p̄latus. et idē pōt epūs
si capl'm sit suspensū. vel singularit' omēs
sicut excoicati. a Scz maiozi ex̄coicatōe

ut in.c.si ad epm de quo .j. b Sed si p
tineret ad epm cū cilio capli uel assensu
defūcto epo uel suspenso nō pōt capl'm se
intromittere nisi epūs suspensus fuerit in
mora de pcēda relaxatione suspensionis.
ubi aūt de spāli cōsuetudie. a Uel sta
tuto dco c.si ad epm. b Bñficioz col
latio ad aliqué cū consilio epi ptinz sblato
epo de medio cū consiliū neqat pcti non
collatio est differēda. Siliter etiā si epūs
egēit in remoti ita q nō possit ei⁹ pñtia i
breui hri extra ne se.va.si ad epm li.vi. b
Bñficia ⁊ oīs dignitates uel psonatus
vacātia in curia rōana nō possūt conferri n̄
p papam. similit ⁊ cūialiū seu accedentiū
uel redeūtiuz de curia si decedant in locis
uicinis curie ad duas dietas legales. a
Diete legales sūt xx. miliaria p die.ff. si
qs cau.l.i. et. nōt glo.in.c. pñti.de quo .j.
sbiūgens et si modicū etiā supeēt non in
cluderet sb loco.ff.de verb.signifi.l.iij. ibi
eni dr̄.q si sint xxi miliaria faciūt duas di
etas. et pfata intelligēda sūt nisi supdicti
morirent in loco pprij domicilij seu dom⁹
ppie. tūc eni collatio nō seruat pape nisi
eēt curiat.q licz hret domiciliū seu domū
sue ozigis in loco curie tn̄ ibi occasiōe cu
rie morabatur. tūc eni reseruat. similiter
etiā si curiales moriāt in loco vnde recedt
curia vl' in itier dū curiā seqrent quātū
cūq; loc⁹ ubi decedūt ab ipa curia sit reō
tus dco.c.pñti. b Omia hec ad papam
tm̄ pertinēt nisi q post mēsem possūt ea
cōferre illi ad quos ptinēt p se ipsos tm̄.
vl' ipsis agētibz in reōtis p suos uicarios
gnāles qbz illud omissum sit in eoz dio
cesibz exīstes. vl' nisi eēnt eccl'ie prochiat.
et vacasset. vacāte sede apl'ica. aut etiā si
vacauēit añ ⁊ papa pus q; offerret defūct⁹
eēt pbāt hec omia ex de pbē. licz. ⁊ capl'o
statutū et.c.pñti.et.c.si apl'ica.li.vi. Si p
epm oferat bñficium alicui abñti. licz nō
fiat suū donec cōsensiat. tn̄ epūs nō potēit
cōferre itez altēi donec ille recuset nec ua
leret collatio. Sec⁹ si epūs notificata ipsa
collatiōe assignet aliqué tm̄inū oportētem
cōsentiēdi ⁊ ille non cōsenserit .j. terminū
pōt ec̄ osētire qñcūq; dūmō pusq; bñficiū
ipm alteri cōferatur. a Et post istū con
sensū non poterit beneficiū altēi offerri ut
in .c. .j. allegato. b Ex de preben. si tibi
absenti li.vi. Si paup clericus cui mādatur
puideri de bñfic° iux ei⁹ merita qa null⁹
hēbat postea assecut⁹ est non tenet ei am
plius epūs puidere. ex de pben. si pauper
li.vi. Bñficiati tenēt ad horas canonicas
et qliter vide .j. hore. de bñficijs pīm non
bñdis a filijs vide .j. illegitim⁹ .ff. iiij de
resignatiōe bñficij. ⁊ qliter fiat vide .j. re
nūciatio p totū de pmūtione beneficioz
vide .j. pmutatio ad materiaz beneficiozū
satis pertinet j. eccl'ia ij°. et .j. pbenda.

Beneficium ij°

Quo ad frcūs bñficioz. fructus
tpe uacatōis debēt i utilitatē ecc̄ expēdi
vl' futuri successoribz fideliter reseruari
al's in cathedralibz eccl'ijs et i regularibz
⁊ collegiati. si fiat cōtra p capl'a conuētus
collegia uel singulares psonas ipi contra
facientes sunt suspensi ab officio ⁊ bñficio.
a Quocūq; donec pl'e restituerint qcqd
ō boīs pceperit a plātis mortuis dimissis
uel uacatōis tpe obuenientibz. ut in.c. .j. al'
b Non obstātibz puilegijs vl' cōsuetu
dinibz ex de clec. quia sepe. li.vi. a Ubi
sil'iter dicit non obstātibz statuti iuram̄.
ofirmatiōis sedis apl'ice. aut alia quacūq;
firmitate uallati. b Itē similis phibitio
fit gnāliter de omibus eccl'ijs ne boā eoz
occupent a plātis quibz sbsūt. seu ad q̄z
custodiā pertinēt. a Aut ab alijs qbus
cūq; psonis eccl'iastici ad quoz collationē
ordiatiōz pñtatōnē seu custodiā pertinent
dignitates psonatus porat⁹ vl' eccl'esie va
cātes. ut i.c. .j allegato. b Nisi de spāli
puilegio uel consuetudie pscripta in alia
rōnabili causa. al'r epi ⁊ supiores sunt sus
pensi ab ingressu eccl'ie. et alijs. ab officijs
⁊ beneficijs donec satisfecerit. ex de or. pñti
li.vi. a Ubi etiā dicit ubi ex priuilegio
vel cōsuetudie seu alia de cā rōnabili sibi

aliqs ꝑdcꝰ asserit bona competẽ supꝰca hoc de illis bonis solũ debet intelligi que soluti debitis si q̃ sint ⁊ his que fuerint necia ꝑ seruitoribꝰ ⁊ ministris ac icũbentibꝰ oneribusq; ad nouos reddit⁹ supportãdis ogrue reseruati ex ipis repta fuerit supeẽ.

b Indulgentie de ꝓcipiendis fructibꝰ beneficioꝝ in abntia concesse ꝑsonis non eccl'iasticis.uel dignitatibꝰ sũt casse ⁊ irrite ex de rescript.c.fi. li. vi. a Istud capl'm ut ꝓz intuenti logt' de cõcessionibꝰ factis añ illã dcre..et inde nõ. oñdit ꝙ non sũt faciende. b Fructus iã ꝓcepti planũ é ꝙ alienari possunt.vide.ĵ.alienatõ.ſ.p̃.sed et fructus qui debent recipi pñt locari etiã si sint decime ⁊ alia ex de loca.uſa.sed hec locatio nõ extendit vlt̃ tp⁹ uite locãti quia clicus in bñficio vsufructuario cõpatur xvi.q.vi.illud. a Hec fuit opi° Hof.ut i sum.cõ.li.z°.t.z°.q z⁹ sed Inno.dicit ꝙ si locatõ sit noie eccl'ie et vtilit' successor tenet' ex de solutõ .c.i.⁊ x.q.ĵ. b ius. et xij. q.ij.qcũq; suffragio.sec⁹ si iutiliter:si aut suo noie locauit non intendes obligare ecclesiam nõ tetur successor sed nec heres ei⁹ sc̃z mãtenẽ locatione que termiata est i uita locãti ⁊ sbdit Inno.sic neq; hꝛes vsufructuarij ꝛ inqntũ ad eũ puenit.ff.locati si qs domũ.ſ. b sbiũgi.et hoc vex est i ministro vl' ꝓlato eccl'ie sc̃z ꝙ successor tet' hre ratũ qđ fcm est a predecessore. sed in canoico ꝓbendario sec⁹ dicim⁹ qꝛ ille nũq; pot locare ꝓbendã suã ult̃ temp⁹ vite suelicz de illa possit agere et cõueiri sic legitimus administrator/ic etiã ibi Inno.sc̃z i.c. grelã.ex ne ꝓla.ui.suas:ꝙ otract⁹ init⁹ cũ ꝓlato eccl'ie non seruati. solennitatibꝰ ipo iure non ualet:seruati ẋo solennitatibꝰ ualet.licz si otẽtus ecclesie sit inutilis possit petere restitutõz in integrũ. Hosti. ec dicit ꝙ inqntũ pecunia usa est in vtilitatẽ eccl'ie ratum debet hre successor.vl' reddẽ pecuniã.ar.ex de solu.c.i:ut in sum.cõ.dca q.ĵ.hoc dcm pot intelligi etiã si locatio non fiet noie eccl'ie.uel si fiat a ꝓbendario al'. locatõ debet oino rata esse ut ex pdcti constare pot. b De hoc vide.ĵ. locatio.ſ. fi. Canoici ⁊ alij beneficiati clici qui ||| dinis officijs non intersunt nõ pñt ꝓcipe quotidianas distributiones nec ualz consuetudo. a sc̃z otraria ut in.c.ĵ. allega°. b al' non faciũt eas suas et tenẽt' ad restitutiõz nisi excuset eos ifirmitas vl' iusta ⁊ rõnabilis corpalis nccitas.aut euidens eccie utilitas.ex de cle.non re.c.i.li.vi. a Ibi etiã sbiũgit' in distributoribꝰ etiã pro defunctoꝝ anniuſarijs largiedis idẽ decernim⁹ obseruãdũ. b Ad matiaz istã pñt pertinere ea que dñt ĵ. clericꝰ p̃. ſ fi/et clericus q̃rto per totum.

Beneficium iiij°

Quando iiuste tenet' qui nõ rite osequit' bñficiũ aut dignitatẽ ut ait Rai Cũ nõ intret ꝑ hostiũ é fur ⁊ latro. nec habet viã saluti nisi resignãdo vl' si é dispensabile petat dispensatõz ab eo qui pot et in utroq; caũ agat pniaz de omisso.sic'e sup bñficiũ p̃. ſ p̃°. a Idẽ i sũ.cõ.li.iij.t xxvi.q.xx. b Quãdo aliqs male possidz ⁊ bñficiũ uel dignitates.vtꝝ sbdti teneãt' obedire ei vl' debitores rñdẽ dicẽdũ ꝙ licz in foro iudicali mltiplex esset rnsio.tamẽ in foro consciẽtie si qs sciat ꝙ possessor eccie uel dignitati.nõ sit ver⁹ plat⁹ certe nõ tenetur ei obedire nec soluẽ qđ dignitati vl' ecclesie debet.nec soluẽdo liberat' ar. ex de iuriur.etate.⁊ de.sẽ.exco.igsitõi. a Hoc vex nisi qs essz per sniaz iur. ordie latam nec appellatõe suspensã ordenat⁹ tũc enim debet obedire.p̃m Hosti.ut in sũ.con.li.iij t.xiij.q.xx.et pot eẽ ratio ꝙ solutõ uel qd sil'e non continz in se peccatũ.et cũ dicti i hoc.ſ. Con.albric⁹. b Mũqd male possidens absoluit ignorãtes.dicẽdũ ꝙ non exq̃ non est plat⁹ ex de.pe.omis.et de pe. di. vi.placuit.tñ in caũ isto illi nõ pirét nõ ga iste absoluere posset. sed per fidẽ quam habent in sacmẽto ex de pbro non bapt. appl'icã.et ꝓpter iustã cãz ignorãtie.sed tñ sanguis eoꝝ requit' ab eis qui gerebãt se ut ꝓlatos et ipos qntũ i se fuit ꝓdiderũt.

ar.ex̄ de offi.or.irrefragabili: de hoc ꝯ. confessio iij°. ꝓ fi. a Con.albric⁹. sed ut hēt in sū.con.li.i.t.i.q.vlt. Host.sup.c. dudū. z° de electi. videt ꝓsentire contradicēs talis de consilio tētur recōfiteri et nō de necita ga talis p̄sbr uere absoluit exquo cura tz q̄diu ꝓbabiliē est ignorātia. ⁊ ab eccl'ia tolerat. sed sciēter nō debet ad tl'ē ire. et itelligit decre. omis. ad hoc fac̄ ga cois ignorā tia ⁊ tollerātia tribuit iurisdictiōz ñ hñti etiā inhabili. ff. de offi°. p̄to. l. barbari⁹. sed hoc in hūanis in q̄bus ꝓcedit scdm hūanam opionē secus in rebo cōscie in quibo ꝓcedit scdm diuinā uēitatē. vnde ñ uer⁹ sacdos nullatē⁹ pōt absoluē. ⁊ ei cōfess⁹ cū sciuerit tenet recōfiteri. ut et tz Inno. sup idem. c. licz referat etiā aliā opionē: et ut ptz in sū. con. in dēa q. vlt. hoc idē sentit Host. in sūma dū dixit ꝙ a tl'i deꝑiūt aie cum ñ possit ligare nec soluē cū iudex non sit. et licz aie iustā cāz hābāt ignorāti tñ ac si amisse essent regret sanguis earū ab ip̄is.

Bigamia Multis modis cō trahit bigamia. ꝑmus qui it alios ꝓprie dicit est cū q̄s succedsiue ⁊ diu sis tēporibo duas habit uxores ⁊ utrāq; cognouit xxxi. xxxi. q. i. apiant. Scō⁹ est quādo diuersis tp̄ibo habz plures vnam de iure et alterā de fco et utrāq; cognoscit ex̄ e. Nup hic eni reputat bigamus nō ꝓpter sacīneti defectū. sed ꝓpter intentōis affm cum ope sbsecuto ut ibi dicit. Terti⁹ qñ habet plures eodē tpe unā d̄ iure ⁊ alt'az de fco vel ambas d̄ fco ⁊ cognoscit utrāq; ut dco. c. nup. vl' corruptā de facto xxxi. q. i. quo ex̄ de diuor. gaudē⁹. ex̄ e. a nob. a Istud capl'm a nobis melius facit. b Quart⁹ qñ contrahit cū vidua ab altero marito cognita. xxxij. di. seriati. et xxxiij. di. maritū. sec⁹ aūt si relicta fuisz uirgo xxxiij. di. c. fi. Quint⁹ qñ cōtrahit cum corrupta a q̄cūq; alio siue cōtrahat sciēter siue ignoranter ⁊ eam cognoscat. di. xxxiij. curandū. et. c. p̄cipim⁹. Sextus qñ uxorē ꝓpriam cognoscit sciēnter uel ignoranter postq̄ cognita est ab alio. di. xxxiij. si cui⁹ et. c. se. Septim⁹ qñ aliqs in ordine sacro cōstitut⁹ vl' post fcaz ꝓfessionē i religiōe de facto ctrahit cuz corrupta ex̄ e. a nobis. xxvij. q. i. quotq̄t. a Idē eē casus nōt. in sū. con. li. iij. ti. iij. q. x. b Qui uirginē deflorauit et postea in uxorē eā duxit nūquid pōt ꝓmoueri ℟ sic. q̄ nō d̄imisit carnē suam i duas. nec illa i duos ex̄ e. debitū. xxvi. di. acuti⁹. et ar. ex̄ qui fi. sit legi. tāta

a Alij coīt asserētes ꝙ oportet q̄ mul'r sit virgo tpe quo cōtrahit mrioniū ad hoc ꝙ contrahentes non incurāt irregularitatem. xxxij. di. nemo. et exp̄ssum videt. xxx. q. v. q̄lis x̄. uirgo casta et desponsata i x̄gita ꝛc et hanc opionem tenz Host. ut in sū. cō. li. iij. t. iij. q. v. sed ut ibi ptz. ꝑmā tz Rai tho. et p̄. et Bof. et vl'. et sic videt coior et tenēda. ⁊ ad cōtraria dicūt ꝙ debet eē x̄go. i. non ab alio cognita dic etiā vl'. ꝙ cū omia p̄cedentia legitimētur p̄ sequēs mrioniū. dicto. c. tāta. p̄suitur x̄go hoc casu. q̄si in x̄gitate esset desponsata. p̄ma resp̄sio efficacior est. z°. n. alū ñ tz. nā si deflorata fuisset fca ab uxorato p̄ sequēs mrio[m] cū deflorata nō fit aliq̄ legitimatō. dco. c. tāta

b Quid si credit ctrahere cum x̄gine et iueit corruptā. ℟ nō pōt ꝓmoueri cum sit marit⁹ corrupte. xxxij. q. v. ille xv. q. i. c. fi. a. Deli⁹ facit. l. i. di. qui i aliquo. nec p̄[m] Rai. excusat error nec uiolētia. lex eni ꝓmotōis fcm regrit nō uolūtatē. dco. c. fi. et. c. ille aūt idem tho. p̄. et Host. ut i sū. con. li. iij. t. iij. q. vi. b Quid si quis huit unā uxorē nec cognouit et postea duxit aliā x̄gine et cognoscit et nō scdaz. ℟ ñ repellit a ꝓmotione ex̄ e. debitū. a Idē dicas p̄ eādem rōnem si aliqs ducat in uxorem mlierē ab alio desponsatā et traditā nō tamē cognitam p̄[m] Rai. tho. p̄. et. host. xxxiij. di. c. vl't. et in sū. con. e. ti. q. vij. sed iste casus est clar⁹ et forlis dci. c. debitū.

q Quid si maritus accusat uxorem de adulterio ⁊ pendēte accusatōe uir ad preceptū eccie reddit debitū uxori, ℟ scdm

Tuel. cō. ꝑmā cognoscat.

Rai tho. et hosti. irregulari siue bigam⁹ cēset. nā irregularitas sepe ꝺtrahitur solo fco. a Idem in sū. con. eo. t. q. ix: et addᵉ Hosti. ꝙ nō peccat i h̄ caū debitū ñ rddēs cū vl't ꝓmoueri ꝙ uxorē repellit ꝓ exceptōez ortā ex adultcio: sed Rai ait ꝙ tenet reddē cū non debeat eā spoliare possessione sui corpis usq; ad sniaz. xi. q. i. q. res. viij. q. iiij. nōne. pcipue cū h̄ sibi pcipit ab eccia. ꝺcm hosti. pōt teneri qñ maritus offert se stati ꝓbatuꝝ ꝺmissū adultciū. ut. j. octo ꝺies uel circa ar°. c. solet. de sentē. exco. li°. vi°. qdam tū ut in dca q. ix. ptz dūt ꝙ in h̄ caū cognoscēs uxorē adulterā non fit irregulari. cū nō agat sz potiꝰ patiat. s. ꝙ ꝺpellitur a iudice. sed ꝓmo dcz ꝓbaliꝰ ⁊ tenēdum uidet. b Quid de eo q būit unā uxorem añ baptis⁹. ⁊ aliā pꝰ baptismū vl' uerꝙ añ baptis⁹. R' irregularis ē. di. xxxiij si qs viduā. a Potiꝰ ē. c. is q uiduā. b Et xxvi. di. p to⁹. silr ⁊ q añ baptis⁹ ꝺsit uxorē ꝓpt' fornicatōz postea accepit eā. nā p baptismū non tollit' hec irregularitas. ut clar patz. p tho. i 4°. di. xxvi. licz irregularitas homicidij tollit'. ut. j. homicidiū. iij°. ſ. i. i fi. a Idē rspctu ꝓmi dicti i sū. con. e. t. q. xi. sed sc̄d scdm dcm colligitur ex eadē rō

b Quare bigamus nō pōt ꝓmoueri. R' tres sūt cause. ꝓma ꝓpter defcm sacramēti scz vnitatis ipius. cū non sit vnꝰ vniꝰ exquo diuisit carnē suā in duas. xxvi. di. acutiꝰ. ex eo. debitū. et hec est ꝓma ⁊ realis causa. de q̄ hic. j. nō dicēꝰ. scda cā ē ꝓpt' ꝺignitatē ordinū. xxvi. di. vna. et. c. vl't. tertia est ꝓpter signū inctōtinētie. di. lxxxij ꝓposuisti vñ. sz ex tc fortasse. unde et ambroꝰ. quō erit ortator viduitatis. q ipa ꝺiugia frequentauit. a Hoc habet' i dcō. c. vna. b Ad itell'ctū aūt pᵉ caē nō ꝙ in mrimonio attēdit' duplex sacmētū ꝓpter duplicē cōiūctionē q̄ est in ipo. ꝓma est ꝺiūctio aioꝝ. z. corporꝝ. ꝓma significat cōiunctionē aie ad deū. scda signat cōiūctōez xpi et eccl'ie. que fuit q̄si mrioniū iniciatū qdem i pziarchis ⁊ pro phetis. ratū in tpe gre. scz in natiuitate xpi. ꝺsūmatū in cruce. uel ratū in cruce ⁊ cōsūmabit' in gloria. Ite z. cōiūctio signat ec vnionē diuitatis. et hūanitatis fcām i utero ⁊ginis. xxvi. di. acutiꝰ. de con. di. ij. in xpo pr'. ex. eo. debitū. cum g̃ tā cōiunctio xpi ⁊ eccl'ie ꝙ vnio diuitatis. et hūanitatis nō sit nisi unica. merito significat in ꝺiūctione ꝓmi mrimonij. sed cū qs transit ad scdam recedit ab vnitate et sic non pōt sīficare dcam unicā ꝺiūctionē. et hanc rōnē tāgit Aug⁹. in d. c. acutiꝰ in fi. a Idem in sū. con. li. iij. t. viij. q. ij. b Itz liceat dispē sare cū bigamis ꝙuis diuīsimode rndeant. mihi vr tenendū. qd tenz tho. in ārto di. xxvij. dicēs sic. bigamie ñ ē adiūcta irregularitas de iure nāli. sed de iure positiuo. nᵉ itez ē de eēntialibꝰ ordinis ꝙ aliqs ñ sit bigamꝰ ptz ex hoc ꝙ sit aliqs bigamꝰ ad ordies accedat caracterē recipit. et iō papa pōt dispensare in tl'i irregulāitate. qd aūt obici posset. p. decre. ex. eo. nup. soluit tho. dicēs. ꝙ p illā decre. oñdit'. ꝙ eadē ē difficultas dispēsādi in illis q de fco cū pl'ibꝰ cōtraxerūt. sic si de iure dirissent. ñ ꝙ subtrahat' ptās dispensādi. Q. ec obicit' ꝙ cont doctrinā apl'i dispensare non licz. solvit. dicēs. ꝙ hoc uez est quātū ad ea q̄ sūt de iur nāli. et q̄ntū ad ea q̄ sūt de necitate sacmētoz et fidei sc̄a in aliis que sūt de institutōe apl'oz. cū eccl'ia habeat nūc eandē ptātez statuēdi et destituēdi quā tūc hēbat. pōt p eū qui puat in eccia tz dispēsari. hec tho. sed ꝙuis possit dicit' ꝙ nō licz ꝙ nunq̄ faceret nisi forte aliq̄ causa maxia ꝺsset. a De hoc opiones referūt' i sū con. eo. t. q. xij. sed cuz tho. Con. pc. ⁊ al. et hoc videtur tutius. ar°. c. hoc est xxiij. q. i. b Sed de epo tenet' ꝙ nullo modo pōt ut ⁊ poit Jo. an. p. c. i. e. t. li. vi. a Similit et de hoc recitāt' opiones in dca q. xij. sed hoc videt' ueriꝰ et exps̄se haberi in capl'o a nob'. ex e. et dco. c. vnico in vi°.

b Bigami iur cōmuni nudati sūt oīm pri uilegio clēicali et additi foro secl'ari. nō ob stāte cōsuetudie et eis sb̄ pena excoicatōis inhibitū est deferre tonsurā uel habitum clēicalē. ex e. cū alt'catōis li. vi. a Hō. ibi

dicit hoc intelligẽdũ de his q facti sũt bigami siue vere siue int̃pretatiue in moribus secus si in maioribus ordinibus. b

Blasfemia Blasfemia ꝑm ambrosiũ ẽ vl cũ deo attribuit qđ ei non debeit uel cũ ab eo rẽouctur qđ ei debeit. hec tñ duo scz affirmatõ ⁊ negatõ non diũsificãt spẽm blasfemie. a Idem in sũ.con. li. iij. t.xxxiij. q.ccvij. sed tho. z^{a} scõe q.xiij. art.i.addit tertiũ modũ vz cuz attribuit creature qđ appropat deo.

b Et scdm genus suũ est pcm mortale quia repugnat caritati diuine. sed posset dici q blasfẽia absq; delibcatõe ⁊ ex surreptõe ꝓcederet. et hoc duplicit. ꝑ modo q aliqs non adũtit hoc qđ dic ee blasfeiam ut cum aliqs subito ex aliq passione i ꝛbo dumelioſa ꝓnũperet q; sigficatõez non cõsideraret tũc est pctm ueiale. a Hoc puto vez nisi hoc ei frequẽt accideret ex lata culpa eius non curãdo adhibẽ remediũ lata eni culpa eqpatur dolo ff. de posiri. l. qđ nĉua. et in. c. ut aiaz de cõstitu. li. vi. b z^{o} modo qñ adũtit ꝫ ee blasfeiã considerãs sigificata ꝛboz et tũc nõ excusat a pcõ mor̃li-siĉ nec ille q ex subito motu ire aliquẽ occidit. a Idem in suz. con. e. ti. q. cc. viij. et puto a mortali non excusari blasfemũ si non rco aio moueat. lz ignoret sua ꝛba iportare blasfeiaz. nam ut dicit. j. Cor. xiij. si qs ignorat ignorabit et stult9 in culpa sapiẽs erit i pena. xxxviij di. qui ea. b Hec tho. z^{a} z^{e}. q. xiij. de blasfeia in deũ uel in scõs que ꝓprie dicit maledictio. vide. j. maledictio. ſ. ij. ⁊ iij°.

Abella. Vide j. pedagium. et vide. j. talia-quia pro eodem accipiuntur. vl quasi.

Alix Non debet fieri de vitro ligno ere. uel auricalco. nec de cristallo aut lapide. sed tantum de auro argento aut stagno. de cõ. di. i. vasa. et. c. ut calix. de cõsecrõe calicis. et an possit uendi uide. j. cõsecratõ v.

Alumniari Calũniari qđ sit ꝓuaricari et ẽ giuersari vide s. accusatio. ſ. iij°.

Anonica portio. Cãonica portio ẽ illud qđ eccl'ia ꝓpria debet recipe qñ qs eligit alibi sepulturã de qua vide. j. sepultura iij° ꝑ totum.

Anonicus Vide. j. prebenda et s. bñficiũ ⁊ j. simonia ij°.

Anonizatio Non licz aliquẽ venĉai ꝑ sanctum nisi fuĕit cãonizatus auctoritate rõane ecclesie ex de reliq. et ue. sanc. c. i. in qua qdẽ canõizatiõe. primo iquirit de vita eius qui canoizand9 est. si fuit in laboribus iustis et multis. si moribus cast9 ⁊ actibus strenuus. oportz eni pñti testificatiõe pdicari ⁊ bõe fame preconijſ non taceri. lxi. di. miramur-xij. q. ij. ẽtuor. et est maxie ẽrendũ de simplicitate ⁊ hũilitate ex de pẽsup. ex studijs Item ẽri solz an sbstinuerit persecutores tuncez vij. q. i. ois q gemebat. et. c. ibi. et an illas sbstinuerit cum caritate. i. q. i. vide quãtũ ingrẽdum est etiã de miracul' fẽis in uita ⁊ post mortem pzo de martiribus non fit tãta examiatio. sed ẽritur tm de miracul'. et causa ꝓpter quã passi sũt ar. de con. di. iij. carbecuminũ. et. c. baptismi uicẽ bis rite pactũ põt ad canonizatõez pcedi. a Idem i sũ. cõ. li. ꝑ ti. xiij. q. xxv. ubi sbiũgit ordinẽ et modũ quo dsueuit curia rõana pcedẽ i canoizatiõe scõz ꝓfecte poit hoſt. et gof. sup. c. audiuim9. scz de reli. et ue. sã.

b Vtz liceat pzzigẽ orõnem ad aliq̃ non canoizatũ. ꝛ ꝑm Inno. nõ negam9 qn non liceat pzzigere pces alicui defuncto quẽ qs credit bonũ viz quia dñs fidem oranti attẽdit. sed facẽ p eo officiũ vl pces soleꝑnes non licz ut in pmo. ſ. dcm ẽ.

a Cō.albric⁹ ⁊ hoſ.ut i ſū.e.t.q.xxij.ī fi.

Character Secūdum dionyſiū ē ſignū ſāctū cōiōis fidei et ſce ordīa tōis datū a Jēarchā.vl̄ ſcōz modernos theologos caracter eſt diſtictio a caractē et no impreſſo aie rōnabili ſecundū imagiez ⁊figurās tritatē creatā tritati creāti et r̄creanti diſtiguēs,a non figurati ſecūdū ſtatum fidei:et qdem caracter nō imprimitur p oia ſacm̄ēta etiā noui legī. ſz ſolū p illa p que mācipatur qs ad aliqd ſacm̄tū ſpūale exercēdum·ſic̄ eſt baptiſm⁹,confirmatō ⁊ ordo·hec tho.in 4°.q.iij. a Cō.albric⁹

b De caractē ec̄ ordis habes plura ifra ordo.iij°. per totum.

Carcer Seu incarcerato vtrum liceat aliquem incarcēare.R̄ ſcōm tho. z^a z^e.q.lxv. In bonis corpis tria p ordinē conſiderant̄.p̄ qdem integritas corporalis ſb̄ſtātie cui detrimentū affert̄ p occāſionē. vel mutilatōez.ſcdo delectatō uel ges ſēſ⁹ cui opponitur ligatō.vl̄ aliud qd̄libet ſenſum dolore afficiēs.z°. motus et uſus mēbroz qui impeditur p ligatōez uel incarcerationem.et iō incarcerare aliquē uel q̄liter cūq; detinere ē illicitū niſi fiat p^m ordinē iuſticie.aut ad pnā.aut ad cautelā alicui⁹ mali uitandi.et hoc licz trī iudici· verūtī detinē hoiē ad bonū ab aliquo opere illicito ſtati ppetrādo cuilz licet·ſic̄ cum quis detinet aliquem ne ſe precipiter. vel ne aliū feriat·ſed ſimplicit̄ aliū includē vl̄ ligare ad eū ptinz ſolū·q habet uniuſalit̄ diſponere de actibz ⁊ vita alteri⁹.hec tho. nam ⁊ puata pſona hec faciēs ſcōm leges morte punit̄.C. de puati carce.l. vnica.

Caritas Utz caritas ſemel habita poſſit amitti.R̄ p^m tho. z^a z^e. q. xxiij.Caritatē poſſum⁹ triplicē conſiderare primo mō ex pte ſpūs ſancti mouētis aiam ad diligendū deū.et ex hac pte caritas impeccabilitatē hz qa impoſſibile eſt hec duo ſil̄ eſſe vera.ſcz q ſpūs ſcūs uelit mouere aliquē ad actū caritati·⁊ q ipe caritatem amittat peccando .nam donū perſeuerātie cōputat̄ inter bñficia dei quibz certiſſime liberantur qcunq; liberant̄ ut dic̄ Aug⁹. in libro de p̄deſtinatōe ſcōz. z°. modo pōt conſiderari caritas p^m ppriā rōnem .et ſic caritas non pōt amitti niſi id qd̄ ptinet ad caritatis rōnem amittat̄ . vnde caritas nullo modo pōt peccare.ſic̄ calor non pōt frigidare ſic nec iniuſtitia nō pōt bonum facere.vnde auguſti.dic̄ in li°. de ſermone dñi in monte.z°. pōt cōſiderari caritas ex pte ſbiecti qd̄ ē uertibile ſcōm arbitrij libertatē.et iſto mō caritas uie amitti pōt non aūt caritas pātie qa ibi deus p eēntiaz videt̄ q̄ eſt ipa eēntia boitatis.Que ſūt ex caritate diligenda.R̄ p^m tho. z^a z^e.q.xxv. Quatuoz ſunt ut ait auguſti⁹ in libro de doctria xp̄iana.vnū qd̄ ſup̄ nos eſt.ſcz deū. 2^m q nos ſum⁹.3^m qd̄ iux̄ nos eſt ſcz proximus.i.homo uel angel⁹.4^m. qd̄ infra nos eſt.ſ.corpus ppriū. a Idem in ſū .con. li.iij.t.xxxiiij.q.ccxvi. pōt addi ſil̄r et corpus primi cui exhibere debemus opa corpalia caritatis m^r.xxv. ſed hoc pōt includi in eo qd̄ ſup̄ dc̄m eſt nos debere diligere pri^m iux̄ nos. b Et ſūt itelligēda ſb̄ ordine.primo et p̄ omnib⁹ deus deinde dem⁹ diligē nos ipos.deide primū.vltio corp⁹ nr̄m.et tc̄ ſb̄dit·ſic·idem tho.z^a z^e.q.xxvi. non eſt tī de neccitate caritatis q̄ hō ppriū corpus exponat p ſalute primi niſi in cāu quo tenet̄ eius p̄uidere ſaluti.ſed q̄ aliq; ſponte ſe offerat ptinz ad p̄fectiōz caritatis.

a Idem in ſū.con.e.t.q.cc.xvij.⁊ ſb̄ vlt^o debet intelligi q̄ ad ſalutē corporeā qa qs nō obligat̄ exponere regulariter ppriū corpus p corpe primi ſui.ſed p ſalute aie ſic cum aia primi incōpabiliter ſit p̄cio⁹ior corpe nr̄o·xxiij.q.iij. ſi habes.vnde et ſup̄ in ordie caritatis. primū p̄ponē corpi nr̄o.et tho.z^a z^e.q.xxxiij. dicit mortaliter peccare q quocūq; timore ec̄ corpalis mortis omitteret primū corrigere qñ ex hoc ueriſil̄r p̄uideret̄ eius ſaluti. b Et hic ordo caritatis ſb̄ p̄cepto eſt ut tho.tradit.

z^a z^e. q .xliiij. a Sic̄r etiā est sō p̄cepto ut diligam⁹ meliores uel magˢ cōiunctos. plus alijs ut ibidē dic̄ tho. et in sū. con. e t.q.cc.xviij. b Utrū magˢ ōbeam⁹ dili gere meliores q̄ nobis cōiūctiores. R' scdm tho. z^a z^e.q.xxvi. meliori qdem qa ē deo ꝑpinquior maius bo^m ex caritate debem⁹ uelle scz maiorē gradū beatitudis. q ad ca ritatē ꝑtinz ut uelit iustitiā dei seruari ꝑ^m quā meliores pfectius beatitudiez partici pant. sed tū homo rōnabiliter magˢ itense diligit cōiunctos. et hoc tripl'r. ꝓmo qdē intensiori affectu diligit ad illud bonū ad qd̄ diligit eos q̄ meliores ad maius bo^m z^o. qa inter cōiūctos aliq sunt nobis ꝑpi qui scdm nālem originē a q̄ discedere nō possūt. sed bonitas scdm quā aliq a ꝑpin quant deo pōt accedē et recedere augeri ⁊ minui. et iō possum ex caritate uelle q ille q est mihi cōiunct⁹ sit melior alio et sic ad maiorē beatitudinis gradū puenire possit. z^o q pluribꝫ modis siue causis cō iunctos diligim⁹. nā ad alios nō habem⁹ nisi aīcitiam caritatis. sed ad cōiūctos nobis habeam⁹ alias aīcitias scdz modū cōiūcti onis ipoz ad nos. ut qa aliqs est cōsāguí neus uel cōiūx. vl' cōciuis. vl' ꝑt' qdcūq aliud licitū. et ita ex cāitate plurimis mo dis diligimus magˢ nobis cōiunctos. a Idem in sū. con. e. t. q. cc. xviij. et conclusio est q meliores debem⁹ plus diligere quia hoc iusti^a ōina requirit. an^t. xij. ibi. q̄ ē mī mea ⁊c. sed possumus optare q ꝑpinqui sint meliores. b Utrū diligē inimicos sit de nēcitate caritatis. R' scdm thomā z^a z^e.q.xxv. dilectō inimicoz triplic̄iter pōt considerari. ꝓmo mō ut diligant⁹ inq̄ntū inimici. et hoc est diligē malū alterius. z^o. modo q̄ntū ad nām et sic in vniūsali. ⁊ sic dilectō inimicoz est de nēcitate caritatis. ut scz aliqs diligēs deū ⁊ primum ab illa gñalitate inimicos nō excludat. z^o. modo pōt consideari in spāli ut scz aliqs i spāli moueat⁹ motu dilectōnis ad inimicum. ⁊ illud non est de nēcitate caritatis. vl' salutis. absolute q n^c mouēi motu dilectionis in speciali ad q̄slibz hoies singulariter est de nēcitate caritatis nisi scdm ꝑparatōnez ai ut scz homo habeat aiuz ꝑparatū ad lī q in singulāi inimicū diligeret si necessitas occurreret. sed q absq; nēcitati articl'o di ligat ꝑtinz ad caritatis pfectiōz. a Idē in sū. confti. li. iij°. t. xxxiij. q. cc. xiij. b Utz sit de nēcitate caritatis. q hō īimico signa uel effcūs exhibeat dilectiōis. R' ꝑ^m tho. z^a z^e. q. xxv. hō homo in cōmūi tētur diligere ⁊ non in spāli nisi scdm ꝑpātōem aimi. ut nūc dictū est ista signa ⁊ effectus dilectionis q̄ in cōi sueuerūt ꝓmo exhiberi tenet⁹ etiā inimicis exhibere puta. cū aliqs ozet p omībꝫ fidelibꝫ vl' p toto pl'o. vl' cum aliqd būficiū ipendit toti cō mūnitati tūc etiā hoc inimicis exhibere ē de nēcitate p̄cepti. et cōfacere ꝑtinet ad liuoz vindicte. spāli uero būficia. vl' di lectiōis signa q̄ qs exhibet particulāit' ali qbus q exhibeat inimicis non ē de nēcitat^e nisi scdm ꝑpātiōez aimi. ut. s. iuuet' i arti^o necessitati. scdz illud ꝓu. xxv. Si esurie rit inimicus tu⁹ ciba illū ⁊c. sed h̄ facere ꝑter necessitatis articl'm ꝑtinz ad pfectiōz caritatis ꝑ quā aliqs cauet non solū vinci a malo. sed vl't uincē in bono malū. q scz nō solū cauet nec ꝑpter iuriā illatā p̄hibet' ad odium. scz etiā itendit inimicū ad suum amorem ꝑtrahere. a Con. bis. pc. ut i sū. con. e. t. q. cc. xiij. b Utz inimici. vēiam ꝑtētibꝫ teneamur remittē. R' scdz pe. iij°. senten. Ex iniuria uel dāno dato alicui so lent in eo cui fit ta oīri. s. rancor in affcū signa rācoris in effcū. et actio iuris contra iniuriātem. ꝓmū tenet⁹ homo remittē. imo nunq̄ in corde hre. a M^c. xviij. ibi sic et pr̄ meus ⁊c. b Scdm tenet⁹ hō rmit tere veniā ueraciter ꝑtenti. i. pato emdare secūdum facultatē suam de quo potest in telligi qd̄ dicit⁹ luc. xvij. si reuersus fuerit ad te dicēs ꝑcitz me dimitte illi. imo etiā si non ꝑtat ut in ꝓmo ꝯ. dcm est. a Istud imo nō vr̄ dictum ꝑtri ut potest collīgi ex habitis in sū. con. e. t. q. ccv. sed potiꝰ ciūs dco adūsatur. ⁊ cū hoc dco cō.

albric⁹ ut non debeat expectari petitō. et istud uidet verī. nam si nō debz rācoz teneri in corde flr nec ab ex ostēdi in opere ga nō solū a malo sed etiā ab omni specie mali abstinendū est ·j· thesa. c. fi. b Sed tertiū ñ tenet remittē nisi ille satisfaciat p posse ut. c. si qs contristat⁹. xc. di. et nō in. c. ad aplice de re. iu. li. vi. ⁊ i remissiōibz dcōz iuriū. et ex de male. innotuit. cū cō cordantijs ibi positi. a Hoc satis clax ē ga legitie pōt pēt extiatio iniurie eē vltra intēē rex ex de imu. eccliax qm̄ .li. vi. nisi ex hoc oriret ppōderās scādalū rispectū salutī aie uel corpis qa in ordie caritati hec pferenda sūt ut pōt cōstare ex dictis ꝫ ·ꝯ i.

b Utx opa bōa ex cāitate fca aliqd uale ant. R̄ scōm Isai. q̄uis nō ualeant directe ad vitā et̄nam. tñ valēt ad alia quiq. p. s. ad tolerabilī⁹ iudiciū futux pferendū de pc. di. iij. si qs aūt. a Ricard⁹ sup 4.° se. di. xv. dicit qp bonū ⁊ pnia acta i mortali sic̄ non valz ad obtinēdum regnū. ita nec ad remissionē pnarū. qp ppter illud nō minuetur pena p pcīs priozibz debita. sed ut minorē pēnā sustiebit i iferno qp iterim dum fit illud bonū vacat a malī. q̄rum occasione si faceret ampli⁹ pūiret. et ita dicit intelligēdū dcm asserētiuz minorē pēnā sustinēdā ppter bonum sin̄ caritate factū. Sed ctra hoc videt qđ legit i vita patx qp cuidā sācto pri revelatū ē de quodam q ppt luxuriā exclus⁹ ē a paradiso qp ppt habūdātes elemosinas q̄s faciebat libēāt⁹ est ab incendio ignis. b Sc̄do ad tpalē prosperitatē de pc. di. iij. cauendū. xxij. q. ij. si quelibz. ⁊. ad hoc qp qs citi⁹ illustret ad pñiaz de pc. di. v. falsas. in fi. 4.° ad affuefactiōz bonox operū sicut faciebat oli bap⁹ tus Job̄s de con. di. iij. nō regenerabāt. Quito qa diabolus non habet in eo tātā ptātem q̄ntā hr̄et si bona opa nō faceret. sicut Gregori⁹ refert in dialogo. li. iij. c. vij. de iudeo q signat⁹ erat signo crucis. qp demones nō potuerūt ei nocē. a Addūtē dum tñ qp remuneratō q̄ fit p tlibz opibz p̄m Ricardum in loco allegato. non ē ex

ōbito iustitie sed solū ex dei clemētia forte iō quia q ex ctūacia coij dñi meret sui pditōz quō pōt extrinsec⁹ mereri. b Utx homo possit deo satisfacē p opa ex cāitate fca. hēs ·j· satisfactio ·ꝯ· xi. et plura de cāitate habes in se. ꝯ. Utrū opa ex caritatem exūtiū vngz ualeāt. R̄ scōm Isai. opa viua q facta fuerūt in caritate mortificant per sequēs morle pcēm. et si xa sequatur pnia reuiuiscūt. Illa xo que nūq viua fuerunt puta q in pcō mortali facta sūt viuere nō possūt qa mortua nata fuerūt. ⁊ sus illa rui uiscūt que mortificata fuerūt. viuere non possūt que mortua nata fuerūt. con. tho i iiij°. di. xxiij. a Predicta dix Isai in t. d pc. ⁊ re. ꝯ. Item circa idem q̄rit. tho. etiā in 3ª pte. q. lxxxix. art. v. ⁊ vi. b De confessione fca ex caritate vide ·j· confessio. i ꝯ. iij. Utrū occasione religionis sint ptermittenda opa caritati in parētes. uid ·j· religio pmo ·ꝯ· iij°.

b aliqua bona

VII

VI

Quasus Epales illos casus a qbus non potest absoluc̄ sacerdos pcbiat. vide ·j· confessor pmo ·ꝯ· pmo.

Quathecismus ⁊ exorcism⁹ utrū cathecism⁹ eō uēienter debeant pcedere baptismū. R̄ ꝑm pc. in 4.° sic nā in baptizando regri oportz ea q̄ sunt de necitate fidei que sunt tria. scz fidei susceptō. ⁊ eius dē pfectio. ⁊ ip⁹ obseruatio. et ppter hec tria cathecism⁹ inuent⁹ est qa in eo fit instructō ad fidei susceptōz fit etiā responsio ad fidei pfessionē. et promissio ad fidei obseruatōz. et qa adultus p se credere ⁊ pmittē pōt requruntur hec ab eo p se ipsum in paruulo requrūtur per vicariū sc̄z p patrinū. q in psōa paruuli rndet credo. ⁊ sic dicit tho. duplex potest esse sensus. vn⁹ credo. i. ego paruul⁹ qñ ad pfectam etatē veniā credā. vl credo. i. ego patrinus opam dabo qp iste credat. a Iste sensus est magri duēies. nā tenētes ad baptismū fideiussores fiunt susceptī de conse. di. iij. vos aūt omnia. b Nec ē icōueniens

ꝑē bona opera facta valeāt extra caritatē valēt ad precepti obseruātiam. ꝑō. declina a malo et fac bonū. ꝑē valēt ad gsecutionem fame. que ē magnū bonū. prouerb. 22. melī ē bonū nomē qz diuitie multe

ꝙ patrin⁹ ꝓ paruulo ꝓmittat ꝙ ve illis ad q̄ oīs tenent vn⁹ alium obligare pōt Sec⁹ aūt in his ad q̄ omēs nō tenent.et si. dicī ꝙ patrin⁹ sic obligat ad istruēdū paruulū ve fide respondz tho.ꝙ ñ est ibi magnū piculū quātū ad modernū tēpus· qa parentes pueri sūt xp̄iani.ꝫ it xp̄ianos nutriūtur.secus aūt erat in ꝑmatiua ecclia qui tūc diligētioz cura hūda erat. et sic nūc esset si parentes pueri eēnt suspecti ō fidelitate.uel si puer int infideles dūsat⁹ esset. a Idem eē eēt si parentes essent suspecti in moribꝫ.nā suscipientes ve bap tismo sūt fideiussores nō solū fidei sz etiā morū.vnde in dō.c.vos .eis· dicit. iō sēp eos admōēte ut castitate custodiāt.iusticiā diligāt.caritate teneant .ante oia simbolū et orōnem dn̄icam et uos ipi tenete ꝫ illꝰ quos excepistis oīdite.dca etiā in hoc ꝯ. nōnt i sū.cō.li.iij.t.xxxiiij.q.xlij. b Sz ad quid prodest exorcismꝰ.R ꝑm pc.ꝫ tho in iiij°.di.vi.habet effectū in corpe ꝫ i aia· ga minuit ptātem dēmonis ne possit itātū in hoīne sic ꝑus.ne baptismū ꝫ alia bona ipediat.sed p̄dicta ptās tōliter i baptismo tollit.sed pharao ꝑus flagellat⁹ est ppō non egresso de egypto·et postea tōliter i mari rubro·qō é figura baptismi. sꝫmers⁹ é. a Idē in sū.cō.e.t.q.xlij.vbi etiā dicit ꝙ circa hūc effz catheciſmi plures fuerūt opiones. sed qō dcm est melio⁹ uidet. b Quid significét sacmentalia alia q̄ fiunt ante baptismum in catheciſmo.vide s.baptism⁹ vi.ꝯ.iij.ꝑ catha̅cismū ipedit mrio nium coñbendum·j·ipedimētū·vi·ꝯ ñ°.

Cautio Nomie cautōis q̄ndo ſiplic̄ter ponit intelligit nuda ꝓmissio. sed per cautionē idoneā siue sufficiēte irel ligitur fideiussoria uel pignoratícia.vt nō· ex de pigno.cū cōstet. a In glō. b De hac vide s.absolu°.iij.·ꝯ·fi. a De h ec dicit s.absolu°.ꝑmo·ꝯ.xvij.i additione.b

Cecitas mentis Utrū cecitas mētis sit peccatū. Respondeo secundum thomam secunda scde. q.xv.Greg.xxxi. moraliū pōit cecita tem menti inter vitia q̄ causant a luxuria Ad cui⁹ vitiū.intellcm est sciendū·ꝙ prin cipiū intellectualis uisionis est aliqō intel ligibile principiū.ꝑ qō homo itelligit alia cui quidem intelligibili.ꝑmo mens hōis pōt intendē.et ꝙ ei nō intēdat pōt dupli citer ctingē.qñq; qdem ex hoc qa habet uolūtate spontanee se aūtenté a cōsidēatōe tal principiū.scdm illud ps. noluit itelligē ut bñ ageret.Alio mō ꝑ occupatōz circa alia q̄ magꝫ distrabūt qbꝫ ab inspectione hui⁹ principiū auertitur ꝑm illud ps. super cecidit ignis sz cōcupiscētie ꝫ non uidēūt solem.et utroq; mō cecitas menti é pcm. sed qñ est ex naturali defcū ut in amētibꝫ non est peccatū. a Idem in sū.con.li.iij. t.xxx.q.ccix.

Censura Ecclesiastica noie censure· tria comꝓhendūtur·sz int dictū· excōicatō·et suspensio·ex de v.sig. q̄renti. et de singul hoz vide ·j· in vocabul ꝓ· pris ut ·j· excōicatō.et infra interdictum. et infra suspensio.

Cessatio·a diuinis Cessat q̄ñq; in aliq; eccl'ia a diuinis ꝓpter iniuriā uel offensam alicui de eccia vl eccl'e factā.et tūc posito ꝙ etiā aligs de canōicis qui statuerūt cessatōz a diuinis ibi celebrarz non incurret irregularitaté qa nō é it dcm ordiariū ut dicit Inno.ex de appella.dilco filio decano.et non debet cessari a diuinis ꝑ capl'm collegiū vl aliq; duētū alic⁹ ecc̄e nisi uocati oīmbꝫ·put sūt uocādi ad elec tionem.et nisi deliberatōe hita diligenti. et post hec req̄sito uel clēico vl laico cuius cūq; dignitatis aut cōditiōis uel stat⁹ ꝓpter cuius iniuriā uel offensam videt cessatio faciēda ꝙ iniuriam uel defensā emēder. et si noluēit emēdare non poterit cessare. Q si ꝓcedat p̄dicto modo ñ censet extunc tā pars eoz qui cessant ꝙ eius ordra quem cessat ·j· vnū mensem ꝑ se vl ꝑ ꝓcuratorē

otinuatis diebꝫ ad ſedem ap̄licā tenent̄ ſe p̄ntar. a Immo iter arripē ut i textu ꝯ. allegato vbi etiā ptz ꝙ dēbent ita continuar̄ ut ꝯ cito ꝺmode poterūt ſe ap̄lico conſpectui repn̄tēt. b Cum actꝰ ⁊ mūimentis negocij niſi p concordiā ꝯ. dictum tēpus ceſſaret ipa ceſſatio. et ſic ptibꝫ uenientibꝫ uel vna et non altera uenīente pſ culpabilis pūiatur. et nichilomiꝰ ſi pars que ceſſauit nō ueiret nec mitteret nō ſeruabit̄ ceſſatio nec valebit ex̄ de officio ord. quāuis. li. vi. a Ibi dicit̄ parte iſuper a dīnis ceſſante ſup̄ ſcripta tā in ceſſando ꝙ i uenīēdo ſeu i mittēdo ad ſedem ap̄licaz non ſeruāte non ſeruet̄ ipa ceſſatio. ſed ea nō obſtante ut p̄us in ipa celebret̄ et con. p̄dictis albric. b Qui uolunt ceſſare a diuinis debent cāz idoneam cōſcribere i inſtrumto pub. vl̄ patētibꝫ lr̄is cū autētici. ſigill̄. a Scz ꝓpr̄ios qñ h̄ collegiū facīāt vl̄ cū vno ſigillo vniꝰ alteriꝰ autētici ut in tex. allegato. b Et aſſignare illi cōtra quē ceſſare intēdunt. qđ ſi hoc pretermiſerit uel cauſa nō fuiſſet inuēta canonica reſtituent oīa q̄ tpe ceſſatiōis p̄ceperūt de eccl'ia illa vbi ceſſatū eſt. et que p illo tempore debent̄ eis de eccleſia non parcipient. et ei coīj quē ceſſauerāt de dānis ⁊ iurīs. ſatiſfacīēt. Si ord causa fuerit iudicata canonica tūc illi q occaſionē dederūt ꝺdēnandi ſunt ad oīe int'eſſe cānici. Et ad certam q̄ntitatē tarandā ipi eccl'ie in q̄ ceſſatū eſt conūtendā in cultū dīnum. ex̄ de offic. ord. ſi canonici. li. vi. a Ibi pz ꝙ dca q̄ntitas taxat̄ ſuperioꝝ arbitrio. b Qui ad aggrauatiōz ceſſatiōis imagies crucis. beate ꝛginis et alioꝝ ſanctoꝝ irreuerēter tractēt. proſternūt vtricis uel ſpinis ſupponūt. vl̄ aliquid huiuſmodi faciūt reprobant̄ ⁊ grauiter ſūt pūiēdi ex̄ de offitio ord. ſi canonici li. vi. Qualit̄ gīalem ceſſatiōz a dīnis religioſi tenent̄ ſeruare. ꝯ. int'dcm p. ſ. xi. qui incipit. quando ſententia.

Cimiterium Cimiteriū hz eandē imunitatē quā eccleſia quo ad oia capl'a que vide. ꝯ. emūitas eccl'ie et emūitas cōfugiētiū. et h̄ p̄terḡ in duobꝫ caſibꝫ ſcz ꝙ nl'i moꝛtuꝰ debet in eccl'ia ſepeliri ut. ꝯ emūitas eccl'ie. ſ. i. ꝰ. et ꝙ laici in chꝛo eſſe nō debēt. hec Rai. ⁊ hoſti. a Idē in ſū. cō. li. i. t. xiiij. q. vi. b Cimiteriū pollutū ee ceſſet̄ qñ eccl'ia ē polluta effuſiōe ſāguis uel ſemis. ꝛ co ſi ſit ꝛtiguū ipi eccleſie. et añḡ recōſiliatum ſit non debet in eo aliqs ſepeliri. ſecꝰ ſi cimiteriū ipſum eēt remotū ab eccleſia: ſed eꝰ polluto cimiterio nō ē polluta eccia ne minus dignū trahere videat̄ ad ſe maius dignū. ex̄ de con. eccl'ie. ſi eccā. li°. vi°. et non ē cimiteriū vnum ſz plura qñ paries eſt in medio licz ſit ibi porta. a Scz quatur de vno ad aliud in p̄allegato c°. b Unde vno uiolato nō ē violatū alterum. ut in dco. c. circa cōſecrātiōz cimiterij. vide. ꝯ. conſecrtio. iiij°. ꝰ primo et z°.

Claus Prout hic ſumitur ē ptās ligandi atq; ſoluēdi. q̄ eccleſtic⁹ iudex dignos debet recipe et indignos excludere a regno. ut ptz q̄rto ſentē. ⁊ p glo Iero. ſup math. xvi. a Rai. ord dicit ꝙ claues hic dicūtur ſcia diſcrnendi iter pcīz et pcīm et ptās ligandi atq; ſoluendi. di. xx. ꝰ. i. pc. vero. ut in ſū. con. li. iij. t. xxxiiij. q. clxxi. dic ꝙ clauis eſt q̄dā ptās ſpūalis ſupnāliter a deo data ⁊ infuſa non innata nec acqſita. hec oīs tendūt ad idē. ſz vna magr declarat aliam diffinitō eni Rai oīs ꝙ ptāti debet ānecti. ſnia iſta ord pc. idicat a quo eſt hec ptās. b Quot ſūt claues. & ſcdm tho. in q̄rto di. xviij. qa per clauē. ut nūc dcm eſt iudex debet dignos recipe ⁊ idignos excludē. idigz iudicō diſcretōiſ quo idoneitatem iudicet. et indiget ipſo actu receptionis. ⁊ ad vtrāq; eoꝝ poteſtas quedā ſeu auctoritas req̄rit̄. et ſcdm hoc due claues diſtiguūt̄. vna q̄rū ptinz ad iudicium eius q abſoluēdus eſt. alia ad ipſam abſolutiōz. et he due claues nō diſtigūtur in eēntia auctoritati. qa vtrūq; ſibi ex officio competit: ſed ex compatione act⁹

quoꝝ vnꝰ aliū ſupponit.nā clauis q̄ dicit̄ ptās ligādi ⁊ ſoluendi īmediate apit. ſed que dicit̄ ſcīa diſcēnendi oñdit cui apiēdū ſit p illam.de his clauibꝫ habet̄ di.xxi.§. ꝓmo. a Sed ut ptꝫ in ſū. con.li°.iij°.t. xxxiiij.q.clxxij. Rai dic̄. credo veriꝰ eſſe q̄ nō eſt niſi vna clauis q̄ é ptās ſiue dictio al. iuriſdictio dicūt̄ pluraliter claues ꝓpter plures eiꝰ effectꝰ q̄ ſūt ligare ⁊ ſoluē claudē ⁊ apire ad inſtar clauis mālis.et q̄ alicubi iuenit̄ ſcīa ꝺiūcta ptāti nō eſt iō q̄ ſcia ſit clauis. ſed qa nccīa eſt ptātem hñti ſic̄ lucerna in tenebꝛis ābulanti.ne alꝫ ſequatur qđ ait dñꝰ matꝫ.xv.ſi cecus cecū ducit̄ ꝛc. Cō. pc. ꝺicēs in ſole potētiali q̄ faciēdi ⁊ idurādi vna eſt in radice.et ꝺue in effectibꝫ.ſic vna tm̄ eſt clauis in radice ſed ꝺue in effectibꝫ b Habꝝ clauiū ſeu huiꝰ clauis vſus é ad apriendū et claudendū ſcꝺm pc.ſicut et clauis mālis.ſed ꝺifferent̄ qa clauis mālis ꝓmo et pricipalit̄ eſt ad claudendū.et ex conſeqñti eſt ad apiēdū.clauis xo ſpūal̄ ecō tra ꝓmo eſt ad apiēdū et ſcꝺario ad claudendū. a Et ꝑm eundē pc.iſta clauſio ſit triplicit̄.vno mō quo ad culpā non abſoluendo ab ea .alio modo quo ad pcnā ſēſꝰ ligandi tpali pcnaz. modo quo ad pcnā ꝺamni p ſniam excoicatōis.ut in ſū. con. e.t.q.clxxiij. Idem eē pōt intelligi ꝺe aliis cēſuris.eꝝ ꝺ xo.ſig.querēti.et ſ.cēſura.⁊ ut ptꝫ in ſū.con.eo.t.q.clxxij. ꝺic̄ idem pc. q̄ ptās ligandi atq; ſoluendi integratur ex ꝺuobꝫ.ſ.ex ptāte ordis.⁊ ex ptāte iuriſdictionis.iuriſdictio.n.ꝺat mām. ꝓma ergo ptās clauis eſt eēntialit̄. zª accidētaliter. b Soli ſacꝺotes hñt claues. q̄ ſcꝺm tho in 4° ꝺi.xviij.et xix.ſol̄ ſacꝺotibꝫ ꝺata eſt hec ptās a ꝺño vbi ait. quoꝝ remiſeritis pcā ꝛc. Jo.xx. nec obſtat q̄ ſoli petro ꝺicꝫ é.tibi ꝺabo claues regni celoꝝ.matꝫ.xvi. Qꝛ illud fecit ꝺñꝰ ad ꝺemōſtrādū eccleſie vnitatē ut oīs a petro et ſucceſſoribꝫ ſuis accīpēt ſue ptāti originē.xxiij.q.i.qcūq;. ⁊.c.loqtur.et licꝫ oēs ſacꝺotes hēāt ptātē clauiū q̄ntū ad ordiez nō tamē hñt vſum ptātis.q; ꝺeficit eis iuriſdictio q̄ miniſtrat mām. vnde qui nō hꝫ iuriſdictōꝫ ſup ſubꝺitos pōt ꝺici q̄ ḡtū ad hoc ñ habꝫ vſū clauium.ſed tñ ſacerdos malus quāuis ſit gr̄a ꝓuatus nullo modo ꝓuat̄ vſu clauiū in quo ipe nō eſt ẽgens pricipal̄ ſꝫ inſtrumtalis hec tho.ſil̄r pc.et Rai. a Hoc itel ligitur ꝺe ſacꝺote ab eccl̄ia non abſciſo q licꝫ ſit malus tñ vtit̄ clauibꝫ inſtrumtalit̄. idē loco ꝺei ut i ſū. con.li.iij.t.xxxiiij.q. cl xxiij.⁊ clxxv. vbi eē oia p̄ꝺca nōnt̄ ꝺe hac ē.j. §. ſe. b Utrum ſciſmatici hereticiiii excoicati ſuſpenſi et ꝺegradati hēāt vſum clauium. R̄ ſcꝺm tho.in 4° ꝺi.xix.hñt quidem vſum in ſe q̄ntū ad eēntiā.ſed talꝰ vſꝰ impeꝺit̄ ex ꝺefcū materie qa t̄libꝫ eccleſia ſbtrahit ſbꝺitos.uel ſimpl̄r uel ad tēpus vnde quātū ad hoc ꝓuati ſunt vſu clauiū a Cō. pc.ut i ſū.cō.e. t.q.clxxvi. b Quid opetur uſus clauiū. R̄ ꝑm tho.⁊ pc. vbi ſ. opatur inſtrumtalit̄ diſponēdo ad gratiā ⁊ iuſtificatiōꝫ.ñ aūt pricipalit̄ ⁊ imediate ipam gr̄am et iuſtificatiōꝫ efficiendo. q; hꝫ eſt ſolius ꝺei. Sed ſic ad mūdatiōꝫ originalis in baptiſmo valet abſolutō ita ad emū dationem actualis ualet abſolutō. a Idē in ſū.con.e.t.q.clxxvij. vbi addit̄ ꝑm tho. Qꝛ ſi añ abſolutōꝫ ſacerdoti aliquis non fuiſſet p̄ſēs diſpoſitus ad gr̄am ſuſcipiēdā in ipa confeſſione et abſolutiōe ſacramtali cōſequēt̄ur ſi obicē nō poneret.idem pc.et addit q̄ ſufficient̄ ꝺolenti ꝺatur ibi augmtum gr̄e. b Qualiter p claues ſacꝺotes ꝺicant̄ ſoluē uel ligare. R̄. ſcꝺm Rai.tribꝫ modis ꝓmo ligant ⁊ ſoluūt.i.oñdūt aliꝫ p ligatū vl̄ ſolutū a ꝺeo. vnde ꝺominus luce xvij.leprosos p ſe ꝓus mūdauit. ꝺe ide ad ſacꝺotes miſit quoꝝ iudicio oñderentur mūdati. a Immo videt̄ q̄ nō ſolū oſtēdant abſolutū.ſed etiā abſoluāt inſtrumentaliter.tñ ut ſupꝛ §. prio. Rā licꝫ xa ꝺolentē reſuſcitet pcōrē. remanꝫ tñ adhuc ligatꝰ ꝺonec ſi pōt ſacꝺoti ſe pñtet.et ab eo fuēit abſolutꝰ.nam contritō ab hac obligatiōe non pōt liberare.ꝺe pc.ꝺi.i.nō pōt.et ꝺ pc. et re.c.ois.vnde ⁊ ꝺñꝰ lazaꝝ ab eo reſuſcitatū ꝺedit diſcipul̄ abſoluēdum. Jo.xi. b

Scdo soluũt qñ a pcco sacmẽtaliter absoluũt ⁊ ligant ad pniam ꝑgẽdã. a In sũ.con eo.t.q clxxviij.vbi hec ponũtur. dr ꝙ scdꝰ modus ligãdi est cũ satisfactiõz pnitentie iponũt pcitentibꝫ.soluẽdi xo cũ aliqd dimittũt.vl̃ per eã purgatos ad sacraintoꝝ coionem admittũt. b Unde leo papa xp̃us hanc p̃positis eccie tradidit ptãtez ut ofitẽtibꝫ pnie satisfactiõz daret ꝛc.de pc.di.i.mltiplex ℣. ligãt vl̃ soluũt ꝓ excoicatiõz.et ad istos oms modos pot dnẽre illud.qdcũqz solueris sup terrã ꝛc. qd locum hz cum sacdos iuste iudicat ligando uel soluẽdo. a Omia p̃dicta pleniꝰ habent in sũ.con.dca q.clxxviij. b De qua mã q̃ntũ ad excõicatiõz vide s. absolutio.et ·ĵ· excõica° ꝓ to^m d absolutõe pccoꝝ et pnia vide s.absolu°.vi°/et·ĵ·confessor.⁊ cõfessio ꝓ totum.et infra pcitenti^a per totũ.et ·ĵ·pccm ꝓ totũ.et p̃dictã expositionẽ ligãdi ⁊ soluendi hẽs ꝑ sacdos ſ i.

Clericus pri°

Cõit ad hoc ꝙ qs sit uere clicꝰ non sufficit ꝙ sit tõsuratus ñ habeat aliquem ordiez clicalẽ vl̃ saltẽ pmã tonsurã ab eo q dare pot. a Per pmã enĩ tonsurã qs instituit clericꝰ eꝝ d etate ⁊ q̃li.cũ ordinat. b Tñ quãdiu habet solũ pmã tõsuram vl̃ miores ordies pot si uolũit deserẽ clicatum.ut sup̃.apostasia.iij·ſ·ij·⁊ iij. Clericus ornatus debet esse duplicĩ ornamẽto idest intẽriori ⁊ exteriori. interioris ornam̃tum cõsistit in uirtutibꝫ qbus debent esse ornati clicí.et p̃cipue sacdotes atq; plat̃ine al̃ male sedentes i cathedra cathedre i iuriã faciãt.xl.di.multi. Exteꝝ ornamẽtũ cõsistit in q̃tuoꝝ.p̃·i incessu ut nõ currẽdo ſ moderato et eq̃li egressu incedãt. ut sic matũitatẽ et eq̃litatem indicẽt mẽti.xl.di. ·ſ· ult°.nec in solo incessu sed eẽ qa oculos linguã et oia mẽbra deñt clerici sub freno castitatis ⁊ modestie coercẽ·vi.q.i. et merito.xxxij.q.v.nec solo. Scdo i habitu ut nõ deferãt uestes incisas et lingulatas. a scz frapatas· lingula enim ſm catholicon. est parua ligua.et p silitudiez põt icisura accipi uestis q̃ in modũ lingue solet fieri et inde lingulatꝰ.i.sic incisus. unde ⁊ i sũ. con.li.iij.t.vij.q.i.vbi hec oia ponũtur que fuerũt originaliter dca Isai. dr nõ deferãt vestes incisas .i.lingulatas ad modũ iocu latoꝝ. b Neq; uarij coloris nec rubeas neq; uirides neq; nimis lõgas neq; breues Item neq; de serico. sed de lana nõ nimis p̃ciosa·vl̃ utili·xli.di·ſ·i.et p̃cipue i habitu debent se cõformare q̃ntũ possũt ill̃ iter q̃s uiuũt seruata semp honestate ar. di.iij ·ſ· erit.et·di.xxx.si quis uiroꝝ. a Hec oia in dca q.i.in sũ. con. vbi etiã addit ꝙ in habitu pot ꝓhibẽdi eẽ tõsura qa comã deñt deponere eꝝ de uita et honestate. clericꝰ pmo. b Et nõ ꝙ ex causa timoris pegriatõis uel alia silĩ licitũ est clẽico habitum trãsformare xxi.q .iij.epi.eꝝ de vita ⁊ honest.cle.clerici·ij°. a In hoc.c.clerici.dr de cã timori in dco xo.c.epi.dicit d causa pegriatõis qñ scz lõgo tpe ambularẽt ut ibi dicit de silĩ causa in dictis capl̃.nõ dr nec etiã puto ꝙ causa pegriatõis eẽ longissima si cã timoris iusta non assit dẽãt ita bitũ trãsformare ꝙ clẽicꝰ nõ appareat hoc enĩ strictissie ꝓhibet ut in.c.cõtigit.ij°. eꝝ de sent.excõ. sed forte ꝓpter dictã longam pegriatiõz licz uestes ferre breuiores et in ꝓallegato.c.clici.plura alia de simili mã ponunt. b Quicũqz aũt clericꝰ virgata·vel partita utit uestẽ pubcẽ suñ causa si bñficiatus est suspensus é a fructuũ perceptiõe ꝓ sex mẽses. Si non est bñficiatus et est in sacris dit sacerdotiũ ꝓ idem tẽpus é inhabil̃ ad bñficiũ obtinendũ. Si habz dignitatem uel bñficiũ cũ cura uel é sacdos aut religiosus est suspensꝰ p annũ a bñfi°. et p idem tpꝰ est inhabil̃ ad optinẽdum qdcũqz bñficiũ eccl̃iasticũ ut in cle. qñ.de vita et honesta.cle. Tertio ofistit clẽicoꝝ ornam̃tũ exterius in cibo de quo vide ĵ. gula p totũ. Quarto in potu de q̃ ·ĵ· ebrietas ·ſ· iij.et·ĵ· sobrietas ·ſ· p et scdo. Clericus habet deferre rasurã i modũ corone sup̃ et tonsurã capillorꝝ ab ifra cꝰ rõnem

assignauit tho.in 4.° senten.di.xxiiij.quia corona est signū regni ⁊ perfectiōis cū sit circularis.illi aūt q diuinis mysteriis applicā tur adipiscūtur regiā dignitatē et pfēctī in virtute esse debent.competit eē eis tōnsio capillox ex pte supiori.ne mēs eox tpalibus occupatiōibꝫ a contēplatiōe diuinorū retardetur.et ex ifēriori p tonsurā ne eox sensus tpalibꝫ obuoluat. Conuersi eē tondentur ꝓpter renūtiatiōz tpaliū . sed non radunt quia nō occupāt diuinis mysteriis in qbus oportet eos diuina mente contēplari. a Idem in sū.con.li.iij.t.vij.q .iij.

111 b In conuiuio clericox sunt pcipue sex obseruanda q̄ hñtur.di.xliiij. conuiuia.ut vz uita abūtiū non mordeat ut pūtes nō irrideant ut inania secularium non recitent. ut ẋba sacre lectiōis legant. et audiantur ut cibus non nisi ad sustentatiōz sumatur. et ut i principio ⁊ i fie laudes deo ferāt. hec ibi ⁊ capl'o p reuerētia. a In allegatis iuribꝫ nil dr̄ de istis laudibꝫ. sed eadē di.c.ut nō liceat.vbi dicit nō oportz clericos uel laicos religiosos añ sacrā horam diei tertiā inire conuiuia.nec aliqñ clēicos

T primo nisi dco edere pane.⁊ post cibos gra autori deo referre. b

1111 Clericꝰ debet bñficio residere ⁊ in eo sua offitia implere . et illi q non implēt sed voluptatibꝫ vacant uel nihil hñt iuris in rebus eccl'iasticis.et si recipiunt tenent restituere. Reddit enim eccl'ia sūt stipendia seruientiū seruitutū.vnde ⁊ iura indixerūt clēicis pśōalem residētiā que tñ in multis casibꝫ pmittūt absentiā cōtinue vl' ad tēpus.tñ qcquid sit de foro contētioso videt sufficere ad salutē si ipe sua cura et impensis ꝓuidet q eccia decenter officiet et pl'us sufficienter regatur . et ipe honeste vite ⁊ morum bonū exēplū sb̄ditis oñdat.et iterdū p se ad locū accedat et de p̄dictis certificetur.et qñq per se officium exoluat . a Non sic dicit vl'.sed ait.et per se diuinum offm diligenter exoluat et mistris ꝑm possibilitatē bñficij ꝓuideat sufficienter ut in sū.cō.li.i.t.vij.q.xxix. et ex hoc videt colligi q. clericꝰ exīstens in mortali teneat ad restitutiōz pceptox ex bñficio illo tpe q non potuit bñficio ꝺ bite deseruire nec diuinum offitiū diligenter seu debite exoluere. p̄serti si sit notoriꝰ cū qlibet pcōr notoriꝰ sit ipo iure suspēsus ut pōt colligi ex nōtis in sū.con. li.iij. t.xxix.q.iij.et v. et idem videt posse dici de illo q ex indeuotiōe et lata negligētia nimis celeriter vl' al's dissolute seu irrue renter dic officiū q sic non diligenter exoluit.et qa facit coīa pceptū eccl'ie in capl'o volentes de cele.miss. b Tutiꝰ tn̄ est si p se dtinue faciat.reliq̄ vide .j. residentia. a Ibi latius dicit de hac residen'. et ex ibi dictis pōt patere q nō solū est tutiꝰ per se residē sed eē est neccium in bñficio curato ⁊ qñq etiā in aliis. b De tñsitu clēicox de eccl'ia ad eccīam vide .j. trāsitus.

Clericus ii° Sz q cle ricī a qbusdā actibꝫ secularibus sūt rēoti.nō eni deūt intēdere negotiatiōi ꝺ rbꝫ vēdēdis ⁊ emēdis ⁊ huiusmōi ex ne. cle.uel mo.c.i.⁊ lxx.viij.di.fornicari de hoc .j.negotiatio.ſ.ij.⁊ ſ.añ penulti. Item nec qōibus in iudicio seculari etiā si bñficium non hñt oū° sint in sacris siue etiā sint in minoribus et habeāt bñficiū.⁊ hoc nisi p se ⁊ miserabilibꝫ pśonis ex de postu.c.primo

a Ibi etiā dicit pro eccl'ia sua. b Et lxxxvi.di.puenit.vel nisi suā vl' suox iniuriam pſeqūtur iij.q.vi.omibus. a Ibi ñ dicitur nisi de iniuria ꝓpria.sed eē p diuctis pōt agere in q̄cūq; honesta causa si neccitas imineat.ut in.c.cū sacdotl.ex de postu. b Item nō pñt suscipe gubnatiōes alienax rerum seu p̄cūatiōes alienox negotiorū: bñ aūt possunt suscipe tutelas a legibꝫ imnō.d.m̄ positas.sed ⁊ curā orphanox et viduax q̄ indefense sūt. a Aut eax pśōarū q̄ maxime eccl'iasticō indiget adminiculo.ut in .c. .j. allegato. b Et etiā ꝺ licēt' epox gubnacula eccl'iasticax rex ut in dco .c. puenit.⁊ vide .j. tutela.ſ.ij.⁊ iij. An ẋo clericus pōt possit exercē aliqꝺ artificiū uel culturam possessionū ⁊ huiusmodi vide infra

negotiatõ ſ. penl't: et an poſſit exercẽ offi^m tabellionat⁹ vide ī. tabellio ſ. ij° ¶ Clerici
1 nõ debent miſtrare in tabna nec in ea ꝺme dere uel bibẽ niſi cauſa necẽſitatis in pegria tione xliiij. di. nõ oportz. ꝑmo ⁊ c. nulli. et
11 c. clerici ¶ Clẽici q relicto clẽicali habitu portant arma. si 3° moniti nõ ꝺeponũt ꝑdunt ꝓuilegium clẽicale ex ꝺe senten. excom. in audiẽtia. ſil'r etiã si nõ ſit mõiti ⁊ imiſcẽt ſe tyrãnidi ⁊ enormitati ex ꝺe senten. excõ. cum nõ ab hoĩne poſſunt tñ arma portari modo quo ꝺicit ſup bellũ ſcḋo ſ. ¶ Clẽici
111 goliardi aut buffones. a Maioculatores ut ptz in tex. ī. allegato. ⁊ glõ ibi ꝺic ꝙ ꝓmum eſt vulgare gallicũ. ſm vulgare tuſcorum. b Si hoc p ãnũ exercuerit caret ꝓuilegio clẽicali. a ſcz omi ut in tex. prẽ ꝺcõ. b Et eoḋem modo ſi miori tpe et ad mõiti ñ ꝺeſtiterit ex ꝺ. vi. ⁊ lx. cle. clẽici. li. vi. a Ubi ptz ꝙ regrit trina monitio. b
1111 ¶ Clẽici q carnificiũ macellarioꝝ ſeu tabnarioꝝ officiũ pub^ce faciũt. a Perſõaliter ut i. c. ī. allegato. b Si tertio moniti. a Noiatim ut ibi. b Non ꝺeſiſtãt ſeu rſumãt et ſũt ꝺiugati ꝑdũt ꝓuilegiũ clẽicale a Omnino ut ibi. b Non ꝺiugati ꝺo q incedũt ut laici ꝑdũt in ꝓſonis. a Sz si nõ icedãt ut laici ꝑdũt i rebꝰ tñ ut ibi. b Quãdiu hꝰ agũt. a In textu ꝺe ꝺioceſanis ad lr̃az ſic ꝺicit. ſi moiti ab his non ꝺeſtiterint aut ipa ut ꝓmiſſũ eſt exercendo reſũpſerit qñcunq ꝺiugati oio ñ ꝺiugati uero in rebꝰ. et ſi omnino icedãt ut laici i ꝓſonis ꝓuilegiũ clẽicale ḡdiu ꝓmiſſis inſtiterit eo ipo amittãt. b De uita ⁊ ho. cleri. clerici. li°. vi. ꝺioceſanis. in clemẽtinis eo. t. a In ꝑdicto. c. clẽici. nihil ꝺe hꝰ ponitur. ſz ſolũ qꝺ ꝺcm eſt in ꝑcedenti ſ. b
v ¶ Clẽicꝰ ꝺiugatꝰ ſi ꝺr̃it cũ vnica ⁊ virgie et ꝺeferat tõſurã et veſtes clẽicales retinz ꝓuilegiũ clẽicale in duobꝰ. ſcz ꝙ ꝑcutiens eũ eſt excoicatꝰ. et ꝙ nõ põt ꝺiſtrigi nec cõḋenari a iudice ſeculãi. nec ciuiliṫ nc crimaliter. in ceteris ꝺo nõ retinz. Itẽ ſi ñ ꝺefert tonſurã et habitum in nl'lo retinz ex ꝺe cle.
vi coniugati. clẽici. li°. vi. ¶ Quõ clericꝰ poteſt iuḋex eſſe uel iudicare. ī. iuḋex. ij. ſ. ꝑmo. et vi. et ꝑr quoſ actꝰ clẽicꝰ i miorib ꝓdit ꝓuilegiũ clẽicale. vide ſ. apoſtaſia iij° ſ. pe nul't. ⁊ ult. et que negotia clẽici ſunt interdicta. ī. negotiatõ i tribꝰ vltimis ſ.

Clericus iii°

Scz ñtũ ad cohabitatoꝝ mulierum et honeſtatẽ clẽici nãqz nõ ꝺebent habitare cũ mulieribꝰ ꝺi. xxxij. hoſpitiolũ. ⁊ ꝺi. lxxxi. legit. nam cohabitatõ é aliqñ ad ulterij occaſio xxiij. q. ij°. diffinim⁹. Exãpiunt mr̃. ſoroꝝ amita matera. a Amita eſt ſoror patris. matera ẋo matris ſcḋm cathꝺ. b Et gñaliter p lineam tñ ſũſalẽ oĩs cõſanguĩne q̃ ſũt ī. ſcḋm gradũ ar. ꝺi lxxxi. cum oĩbꝰ. ſed p lineã aſcendẽtiũ et ꝺeſcẽꝺẽtiũ uſz ad q̃rtũ gradũ ar. ex ꝺe con et affi. nõ ꝺebt. ⁊ ꝺi. xxxij. iterꝺixit. et ꝺi. xxxi. cum oibꝰ. et c. volum⁹. et eſt rõ quia in iſtis fedus nãle nihil ꝓmittit ſeui criniſ ſuſpicari ex ꝺe cohab. cle. et mu. a nobis. ex ꝺ ꝓſumpti cũ in iuuẽtute. a In allegati. uribꝰ nõ clare monſtrat ꝺe iſto q̃rto gradu ad hoc ꝓpoſitũ. ſed tñ idẽ ꝺic glõ ſ. Mai ut in ſũ. con. li. iij. t. xxx. q. xi. idem etiã ꝺic glo. in. c. i. ex ꝺe coha. cle. et mu. aſſignans aliã rõnem ꝺz qa videt ꝙ i iſta linea recta ampliꝰ poſſit extẽꝺi ꝓmiſſio q̃ in collaterali. et bñ qa in linea recta q̃nto graduſ é diſtãtioꝝ tãta eſt ãtigoꝝ pſõa ⁊ miorꝭ ſuſpitõis. et pcõs maiorꝭ ꝓmiſſiõis xxxij. ꝺi. int' ꝺix'. b Et hoc intellige ñ haberẽt ſecuꝝ pẽdiſſeq̃s vl' aliq̃ſ mulieres ſuſpectas a Ad hꝰ facit. lxxxi. ꝺi. legit'. b Pozzo etiã cũ ꝑus ꝺictis clẽicus nõ ꝺebt habere imoderatã familiaritatẽ ne cõtẽptibil' hẽat' xxxiij. ꝺi. quozũdã. poſſũt etiã ulr̃ ꝑdictos gradus habitare ſi eẽnt antiq̃ ⁊ ñ ſuſpecte ꝺi. xxxi. feinas. et in ꝑdcõ. c. int' ꝺix'. in fine. a Poſſunt eẽ habitare aliq̃ affines et ꝺomeſtice. lxxxi. ꝺi. cum oĩbꝰ. vbi ex conſilio carthaginẽ ꝺicit' cũ oibꝰ enim clẽicis exnee feine nõ cohabitẽt. ſed ſole matres auie et matere amite ſoroꝝ ⁊ filie fratrum aut ſoroꝝ. et q̃cunq ex familia ꝺomeſtica nẽcẽſſe.

etiã añq̃ ordiarentur.iã cũ eis habitabãt. vl̃ si filij eor̃ iã ordiati parẽtibus vxores acceperũt.aut suis nõ hñtibꝫ in domo q̃s ducãt aliũde ducẽ ncẽitas fuit.hc ibi.Jté pót cohabitare vxor ipi9 clẽici añ ordiationem hita q̃ caste regenda est.lxxxi.di.volum9.qđ itelligit̃ qñ vxor est iam vetula et nõ suspecta.ut in dca q.xi. et in sũ.con. nõ. Jté sciendũ ꝙ cũ nl̃la suspecta debet cohitari etiã strictissime osanguitati. ex̃ de coha.cle.et mu.c.i.vbi dicit̃ inhibẽdũ est ut nl̃l9 sacdos feinas de quibus suspitio pót eẽ retineat.sed neq̃ illas q̃s canones cõcedũt mrem amitã et sororẽ qa instigante diabulo eẽ in ill̃ scelus ppetrum r̃peritur. aut i pdisseas earũdẽ.ꝫ si quã de his ncẽitatem hñt pb̃ri habeãt in vico aut i villa domũ longe a sua ouersatiõe.et ibi eis que sunt ncẽia admistrãt.ꝓhibendũ quoq̃ é. ut nulla feia ad altare p̃sumat accedẽ aut pb̃ro mistrare.aut infra cancellos staŕ vl̃ sedere.hec ibi ꝫ ut hꝫ tur i sũ.cõ. dca q .xi videnť alíq itellígere hũc textũ qñ osanguinie hñt secũ pdisseq̃s exneas. sed ẽte decre.ponderat suspitiõz non solũ pdisseq̃rum sed eẽ ipaz osanguineaz ibi qa istigante diabulo ẽc. ũde eẽ si nõ habeãt secũ exneas debet osanguineaz suspectarũ cohabitatio uitarí ut sup h̃ capl̃o sẽtit glõ. dicẽs. Qđ dicit̃ hic intellige de suspectis clẽicis iuuẽibꝫ ⁊ mulieribꝫ suspectis. qa si suspecte sunt nõ dent secũ manẽ xxxiij.di quorũdam:conia loquunt̃ de ill̃ mulieribus de qbus nl̃la est suspitio mali. Jtem sm Hof.et host.epũs et religiosus idisti ẽte nõ possũt cum aliq̃ eẽ cõsanguinea habitare ar°. dicti .c. quorundam . et in auc̃ de sanctissimis epis ꝫ epm colł.ix.et đ monachis ꝫ cogitandũ. colł.i. Rai. xo dicit licz hoc tutũ ⁊ honestũ eẽt tñ nõ obstant eis illa iura qa.c.quorũdã. loqtur quãdo imoderatã familiaritatẽ epus habebat cum filia cui9 occasione vil̃ ac otẽptibilis a subditis bẽbat̃:c.vero sane.loqtur de vxore epi que oio debet intre religiõz.hec in dca qõe xi.in sũ.con.ꝓmũ vcius videt̃.nam đ religiosis exp̃sse hẽtur xviij.q.ij.diffinim9 de epis xo in dco ꝫ epz.et sic nõ đdignãt leges sacros canones imitari.ita et sacroz statuta canonũ pncipũ ostitutiõibꝫ adiuuantur.eis de noui opis nũ.c.i. b Utrũ clericꝰ incõtinẽs et foznicariꝰ sit suspensus et debeat in officijs euitari. R quilibet pro mor̃li pcõ est suspensus quo ad se tñ tl̃is non est suspensus quo ad alios nec debet in officijs euitari nisi si pcẽm est notoziũ. ut ga damnatus est de illo aut sponte confessus est in iure. a Uel etiã nõ sponte ga hec distinctio nõ fit in capl̃o quesitũ .j. alle^to. vbi etiã glõ.dic ꝙ hoc caũ đdenatõ debet fieri per sniaz diffinitiuaz. b Uel euidentia fẽi que nõ pót aliq̃ tergiusatõe celari utpũ.q̃ mulierẽ multũ suspectã tz pub^ce.aut q̃ apparẽt arguñta gradientia sup terrã ex̃ de coha.clẽi .⁊ mu.q̃situ. a Ibi ñ dr đ signis hmõi euidẽ^ꝫ hec põit Rai.ut i sũ.cõ.li.iij.r.xxx.q.xij. b Et de hꝫ hes .j. foznicatõ .ij.et ibi de pena clerici q duxit vxorem .ꝫ iij. Utrũ aũt a foznicario liceat accipe sacmẽta hẽt̃ .j. pdiat9 ꝑmo.ꝫ. iij°. a Sup his ⁊ sil̃ibꝫ hodie é fca magna inuocatio p conciliũ ostãtiense et postea basilien^e. añq̃ reuocaret̃ in quo basil̃. ocilio facta fuit q̃dam ostitu°. approbante dño Eugenio papa 4°. quã ego extraxi đ libro dñi cardiał Juliani titul̃ sce sabie qui vulgariť dicit̃ scī angeli.q ꝑfuit dicto cõcilio et in hanc cõstitutiõz oñdit i camẽa.et studio suo flozen^e. die ij. decẽbris M.cccc. xl°.cui9 tenoz segtur. et est talis. Ad uitandũ scãdala ac mł̃ra picula.l̃buẽicdum q̃ cõscietijs stimulant̃ statuit ꝙ nemo deinceps a coione alicui9 in sacmentoz ad mistratiõe.aut aliꝰ qbuscũq̃ dimissi uel ex̃ptextu cuiuscũq̃ snie aut censue eccl̃iastice seu suspensiõis aut ꝓhibitiõis ab hoine uel a iure gñaliter ꝓmulgate teneat̃ abstinere.uel aliqđ vitare aut iterdictũ eccliasticũ obseruare.ñ snia ꝓhibi^e suspẽsio uel censũa huiusmõi fuerit vl̃ coĩ ꝓsonã collegium uel vniũsitatẽ eccl̃iã aut locũ ẽtũ aut certã a iudice publicata vl̃ denũciata

Ctr dñs nicol̃ Alb. pnor. q fuit vocat^ ad nalnz basilẽse i c^o grauis. de sen. ex co. i cle. dic. Adiuc hoc ultrũz .s. de cuitate excois. ⁊ itdã ⁊ sipposi. statuz fuit i nalio basilẽsi i xx^ti. essẽ. i s. Ad uitandũ scãdala ⁊c. nõ solũ. itdo .ꝫ ⁊ i exẽ. ut nõ teneat̃ qs aliũ euitare i dñis l' ex̃. ptextu. suspẽsiois. excois. aut itdã. ñ sit fca p iudicẽ declãis. ñ ostitut̃ q fuisse i exẽz. itd ut nlla ẽgnisatẽ celari possit. hec Alb. scelus.

spāliter et exp̄sse. aut si aliquē ita notorie excoicatiōis sniaz ostitūt incidisse q̄ nūla possit tergiūsatiōe celari aut aliquo iuris suffragio excusari nam a coione illi⁹ abstineri vł iuē canōicas sanctiones p hoc tñ huiusmōi excomūicatos suspensos interdictos seu phibitos nō intēdit ꝫ aliquo releuare nec eis quomōlibz suffragari. b

Clericus iiii°

Quātū ad hoā tpalia. vtz clēici possint hēre ꝑpriū. Rē sic xij.q.i.epi. et si q̄ capl'a inueiantur ⁊traria intelligi debent ꝑ statum pmitiue eccl'ie qñ nihil ꝑpriū possidebāt. vel de religiosis q̄ renūciauerūt ꝑpriis. ⁊ tñ sic ait tho. 2ª 2ᵉ. q. clxxxv. clēici non sic debēt ꝑpriū possidē ut dū curant ꝑpria defectū faciāt in his q̄ ptinēt ad cultum dīnum. a Alis nō pñt dicere sicut cū effectū debent. ps mea dñs. hoc eni dicē ñ pōt. q ex ꝺ aliqd habet xij.q.i. clericꝰ. et ut dicē tho. in loco p̄allet°. ille cū deo alias partes hz cuiꝰ studiū diminuit circa ea q̄ dei sūt dū itēdit is que mūdi sūt. et p̄dcz etiā nōtur in sū. cō. li. iij. t. v. q. xi. b Utz clēici possit facē testa⁹. vł hoātiōz it viuos. Rē si habent de pīmoialibz. vł q̄ sibi adueneruīt aliūde. puta ex successiōe vl hoātiōe fca ꝑsone non intuitu eccl'ie. vel de illis q̄ ipi sibi p scripturā uel huiusmōi artificiū licitū q̄sierunt indubitant pñt de his facē testāntū. vł etiā donare xij.q.iij.c.i. et ij. ex. de testa. ad hec. ⁊ c. q̄ nos. ⁊ hec etiā habēt locū si clēicꝰ sit in ptāte pris uel aui cōstitutus. C. de epi. et cle. auc. p̄sbros. hz i alijs ꝑsonis secus sit. ut. j. peculi⁹. de rebz autē eccliasticis mobilibz et imobilibus non pōt clēicꝰ testari. sed pōt de mobilibz et fructibus perceptis in egritudine constitutus dum tamen sit cōpos mentis cōferre pauperibz et religiosis locis. ⁊ his q̄ sibi honeste seruierūt. ut dco. c. ad hz. et ex. de testa. relatum ij. a Hoc eē pōt clēicꝰ vz donare ꝺ rebz mobilibz fructibz ⁊ siłibz ex iusta causa dū sanꝰ est. dūmodo tpate. ex. ꝺ hoā. cetez. ⁊ c. ad aplīce. et nōt i sū. con. e. t. q. xij. etiā ꝺ sanguineis q̄ sibi honeste seruierūt dco. c. relatū. ij. ꝺ testa. b De ꝺsuetudine clerici alicubi testant de fructibz ⁊ rebz mobilibus eccl'ie acqsitis. tñ de iure cōtra. est. ut i pōcis capl'is ⁊ iuribus. a Et ut nōt in sū. con. dca. q. ij. ꝑ vlde. de huiusmodi rebz testāi nō eēt licitū. nisi q̄ in fauorem eccīaz phibitū est. vnde eē quia rō suadet oppositū credo ubi hec ꝺsuetudo ē q̄ de rebz ecclīasticis mobilibz possit clēici facē testū. hec ille. hz intellige uerū nisi de sacris uasis. sup his eni nulla non solum donatiōz sed nec alienatiōz pñt facere clēici. xij. q. ij. c. ij. nisi forte hērent supflua uasa. nec er alijs mobilibz possit debiti satisfieri. x. q. ij. hz ius. et forte idem possit dici in alijs ad dīnum cultum deputatis ar. c. fi. ex. ꝺ testa. imo idē est eē de alijs rebz nisi forte ꝺsuetudo foret q̄ clēicꝰ testaret de mobilibz q̄ recepit ut stipendia ꝓsalia. ꝺ alijs ꝺo nō pōt testāi. ut nōt. d. an. in. c. relatum ij°. de testa. et dñs. dñicꝰ de sco gemiano. in. c. pñti de offi°. ord. li. vi. b Quis succedit clerico ab intestato. Rē in bonis acqsitis. p eccīam succedit eccl'ia. hz i alijs succedūt consanguinei ꝑ ordiez iur. qbz ꝺficiētibz succedit eccīa. xij. q. v. c. fi. a Potiꝰ vir. c. penl't. qꝺ incipit quicūq. b Extra ꝺ succe. ab intes. ⁊ ij. c. cum dilectꝰ in fie et de hoc cañ hēs diffuse. j. successio. ℣. ij. a Nomie aūt eccē non epus vł successor clerici morientis. vbi est collegiū clericoz. sed cōis congregaº intelligit q̄ rez illarū debet canoicā distributiōz et curā hre. vbi aūt i loco defuncti tñ vnus est ordinarius is ea bona hēbit. dco. c. relatū. ij. ex de testa. b Quid si nescit vtz res fuerūt eccl'ie uel ꝑsone. Rē ꝑsuitur oia eē eccl'ie. si tñ constat eum habuisse res q̄ non erāt eccē. hz ꝑsone. et dubitat de quibz ꝑsumit p eo qui ē i possessione rei de q̄ ē qstio. unde si post mortem eccē inuēitur in possessione heredibus incūbit pbatio. sed si hēdes sunt i possessione pbabit eccl'ia. ar. xij. q. iij. c i. et q. v. c. i. in fi. et si possessio est oio cōfusa. vł pbat. vide. j. successio. ℣ ij. a Ibi dicit q̄ eccl'is

Idem ad hoāz archie. flo. in secūda parte. rubr. parti. tit°. xxb. i tractatu qñ. i fine: Ne. nō p̄ statutiōz ꝺsuete facta de ℣ habet hoc [illegible] tollit: q̄n lapsi excōicati debent se abstinere a cōmunicatione fidelū i diuinis et extra. Ita dicit archiepiscopus. s. ℣ ibi rubrica. de causis finalis excōis. ⁊ effectibz suis. nouiter addit. Excōicatꝰ nō pōt q̄ alius i ecclīa diuinis uel q̄ alius in ecclīa orare. alias peccat mortaliter et hz dicit ecclīaz extra sic ppe stare q̄ audiat diuina. de pe. ⁊ re. c. q̄ i ecclīa. tñ ꝓhibet ab i gressu eccē dūmō ibi nō maneat diuina. ut q̄ alius oret. ibi alias peccaret mortaliter. sm Jo. de lignano hoc ex archie. flo. in s.

debet fieri distributio int' eccl'ias 7 consanguineos seu hedes nisi forte qs ex seruo fact9 sit cleric9 tunc enim fiet qd dicit' ex de succe. ab inte.c.n.vbi hoc idem dic glo.et ut not' in su.con.li.iij.t.v.q.xiij.Rai.etiam cum pdcis de one' pbandi et q de seruo fco clerico intelligit' dcm.c.ij.vbi dicit' q peculiu decedentis debet diuidi in quinq ptes quar vna epo.altera eccl'ie.3a pauperibo.quarta parentibo assignet'.et si non parentes sint epus eam recipiat.et in usu eccl'e diligent' distribuit

1111 b Itz clerici siue plati eo q bona eccl'iar. consumunt in usus illicitos sint raptores. R' fm Rai.clerici q consanguineis aut potentibus diuitibo matricidis histrionibo et similibus bona eccl'iastica pauperibo debita tribuunt raptores sunt.q; quicqd habent pauperum est. xvi.q.i.c.fi.nam pauperib9 debent'.vnde tres clerici tenent' ad restitutionem oim pauperibo uel in utilitate eccl'ie xij.q.ij.gla.et.c et si illi.et peccat mortaliter non solum qa pauperibo subtrahunt sz ec qm turpibo psonis tribuunt lxxxvi.di.qui venatoribo.7.c.donare.7 qd dictum est de consanguineis intelligendum e fm Guer .qm dat' eis non ut pauperibo. sed vt' status conditionis eor. a Idem in su.con. li.ij.t.v.q.xiiij.ubi quo ad diuites.et potentes dicit' qm eis dat' non ppter aliqm causam licitam et honestam.sed ppter fauorem et popularitatem. b Sic ponit' p tho.2a 2e q.clxxxv de epis.dicit enim q si distincta sunt bona q debent' in usu eccl'ie ab his q sunt pauperibo et ministris erogada et aliqd epus sibi retinuerit de his q pauperibo erogada sunt vt' in usum ministror uel in cultum diuinum expendenda non est dubium q mortaliter peccat et ad restitutionem tenet'.de his aut que sunt spaliter suo usui deputata peccat si imodicata sibi retineant et alijs non subueniant sicut requirit debitum caritatis.si uero pdicta bona non sint distincta.eor distributio eius fidei committit' et si qdem in modico officiat aut suphabundz potest b fieri absq; bone fidei detrimento quia non potest homo in tribus pfectis taliter accipere illud qd fieri oportz. si vero sit multum excessus non potest latere.vnde videtur bone fidei repugnare et io non est absq; peccato mortali et idem iudicium est de bonis aliorum clericorum ut potest idem tho.in quodam qlibet. a Idem in su.con.li.ij.t.v.q.xvi.vbi quoq; subdit'.non ec q plat9 tenet' de bonis aliis eccl'e dolo 7 culpa lata 7 leui fm ber.7 hosti.ex de offi°.archi.c.ea q. b Clericus siue plat9 tenet' de bonis eccl'ie sue amissis sua negligentia dolo uel culpa siue lata siue leui not' ex de offi°.archi.ea q. idem hosti.in quid clericus q hz sufficies prioniu potest viuere de bonis eccl'ie.et fm Guer.si debuit eccl'ie post viue de bonis eccl'e eius. sed si no deseruiat uel i malos usus expedat mortaliter peccat.con.hosti. Sic ifra decie in.s.pt. a Idem in su.con.e.t.q.xvij.vbi addit' q aut dicit Hieronymus q bonis parentu sustentari pnt si qd est pauperum accipiut sacrilegium incurrut.xvi.q.i.c. vltio.intelligendum est ut dic vt'. cum extrema necessitas pauperum hz requirit tunc eni 7 sua tenet' erogare hosti. dic q ic et sic es auctoritates intelligunt' q de superfluo debet largas elemosinas face.hoc ibi. et sic no est expectanda extrema necessitas.sed de bonis clericor et eccl'e pauperibo large subueniendum e.qd magis consonat pdco.c.ultio.als non eet differen' inter clericos et laicos.et int' bona eccl'ie et bona ceterox.tm in extrema necessitate oms de oibo bonis iux eor facultate teneant' primo subuenire-lxxxvi.di.pasce. b An qui male recipiut a psonis eccl'iastic. teneant' ad restitutoz. R' fm Rai.fornicarie 7 huiusmodi turpes psone tenetur restituere ipi eccl'ie nisi forte eis fuerit datum causa elemosine in summa necessitate.qa tunc fuit debitum.lxxxvi. di.pasce. Idem hosti.diuites vo 7 potentes q receperut per fraudes nimias importunitates et hui9 tenent' et clericus qui dedit redimendo vexatiom suam excusat' ex de simonia dilectus i°. Si uero non sunt data ppter pdca sed ppter aliam necessitatem uel honestatem causam ut rone hospitalitatis.aut elemosine non tenet' ar.xi.q.iij.qm multos.xlij di.gescam9. a Ponit exemplum Rai.ut pz in su.con. li.ij. t. q.xviij.qm pdicti diuites 7 potentes cum

fortuitu ꝑpter aliquã cãz nccĩam uel honestam venerũt et impediti ñ possũt ꝛdire ad ꝓpria. nec ibi inuẽitur aliqd ad emẽdũ vl̃ nõ hñt unde emãt et ꝓcurãt tẽperate causa elemosine. b Idem dicẽdũ si erãt hñmeriti et honesti uiri ꝑsertĩ quia iã ipẽ derant eccl̃ie seruitiũ defendẽdo vl̃ patrocinĩũ in cã ꝑstando aut elemosias ɔferẽdo ⁊ huiusmõi ꝙ talibꝫ eccl̃ia tenet̃ rependẽ xij.q.ij. quicũqꝫ suffragio et.c.eccl̃iastici. a vl̃.tamẽ ut ptz in dca q.xviij.dicit ꝙ eĩ illi ꝙ acceperũt ex illegitia causa restituere non tenent̃ nisi ipe clĩcꝰ ꝓpt̃ huiusmõi donatiõz fcus sit nõ soluẽdo sic eĩ i usura et hꝫ excepto eo ꝙ extorsit ꝑ fraudem uel minas aut violentiã uel huiusmõi hic etiã tenetur si clericus sit soluẽdo. si aũt clericus nõ sit soluẽdo tenẽt̃ ad restitutionẽ oĩm qui illicite acceperũt hꝫ ibi ꝓmũ dcm verius uidet̃ ꝙ siue clĩcus sit soluendo uel nõ illicite suscipiẽs teneat̃ ad restitutionẽ ꝙ illicita donatio rei eccl̃ie de iure ñ tenet ex de dona.c.ij. b Sz si debeat fieri restitutio cui fiet. ⁊ ꝙ nõ turpit̃ dedit. sed timore uel huiusmõi restituet̃ eidem ꝙ dedit alꝫ. aucte supiorꝫ cõuerteret̃ in utilitatem eccl̃ie. vel pauprbꝫ erogabitur. ar.xvij.q.iiij.si qs in atrio. sati cõcor. tho. zª zᵉ.q.lxij. a De hꝫ i dca q.xviij. clariꝰ dicitur ꝑm ysai. sic credo ꝙ aucte iudicꝫ pniat̃ deat fieri eccl̃ie cui sic iniuriose ablatũ est. ita ꝙ illi eidem qui dedit ñ cum turpiter dedit tũc eni nõ sibi sz successori suo poterit fieri uel supiori ut dĩc hosti. uel in utilitate eccl̃ie cõputat̃. vl̃ eĩ eiusdã loci pauprbꝫ si hoc expedire videbit̃ erogetur ar. dĩ. c. si qs in atrio. hoc ultimũ. s. ꝙ detur pauprbꝫ dicit glõ. ysai. ꝙ melius est sz cũ indiget pauper uel satis habũdz eccl̃ia aliqn melius est ꝙ in utilitate eccl̃e pauris conuertat̃. idem Guer. sup eo xo ꝙ dicit ny. de aũcte iudicꝫ pniat̃ glo. eius si tñ sup talibꝫ disponẽdi habeãt ptãtem. b De fructibꝫ hñficiorꝫ habentur plura supꝫ hñficiũ ij.ꝑ totum. Clericꝰ non debet recipe ecclesiã de manu laici ut ꝯ. ecclesia. i. ꝯ. pl̃t. clĩcus an debeat iurare coram laico vide xxij.q.vlt. nl̃ꝰ. et habes ibi ꝙ nõ ꝑsumat iurare in maibꝫ laici. a sz ad petitionem cuiuscũqꝫ laici nisi fuerit per iudicẽ ecclesiasticũ regsitus ut ibi. b

Coadiutor Quõ et qñ epus assumere possit coadiutorẽ vide ꝯ. vicatus corpe. ꝯ ij. in fi. et ꝯ finali.

Cognatio Triplex est cogtio quedã carnal̃ que dicit̃ ɔsanguinitas. ãdam spũalis que dr̃ ɔpat̃nitas uel cognatio spũalis ꝙ ex ɔpaternitate ꝓcedit ãdam legalis ꝙ dicit̃ adoptio. iste cognationes multiplicãt̃ ipediũt matrimoniũ. et iõ de eis regre infra impedimentum v vi. ⁊ vij. ⁊ supra adoptio.

Comenda Ecclesie tal̃ ɔmenda non põt fieri nisi per modũ qui dicitur supꝫ hñficiũ. in ꝯ. iij. in fi.

Committere alteri vices suas regre. ꝯ. delegare ⁊ ꝯ. vicari. et. ꝯ. ɔfessor. i. ꝯ. pl̃t. et añpl̃t.

Commodatũ Cõmodare est alicꝰ rei ad aliqꝫ certũ usum gratuita ɔcessio. nã si merces interuẽit non est ɔmodatũ sz locatio uel alius ɔtractꝰ inoiatus ꝑm hosti. ⁊ gof. a Idem in sũ. con. li. ij. c. vi. q. xviij. et ẽ locatio qñ interuẽit merces pecunie. hꝫ eni casu si tñsfertur dominiũ est venditio. si uero nõ tñsfert̃ est locatio ut in instit. de ep. ⁊ ve. per totũ. et de locatiõe et con. in prin°. Si uero nõ interuẽiat merces pecunie est contractus inominatus ꝙ fit q̃druplicit̃. vz do. ut des. do. ut facias facio ut des. facio ut facias. ff. de ꝑscriptis xbis. l. nãlis. b Cõmodare põt et ei cõmodari qui põt et cõtrahere. vnde nõ solũ ꝑlatus põt ɔmodar̃ et ei ɔmodari sed etiã yconomus. quia is coñbere põt. x. q. ij. hoc ius porrectũ. porro si pupillus cõmodet nõ ẽ obligat⁹. sz aliꝰ

ei obligat. ff. de acti. empt. ⁊ ven. l. iulian⁹. ¶ añpl't. a Idē in sū. con. e. t. q. xx. ꝑm hosti. et addit. tenet tñ pupillus iquātū locupletior factus est sic et si psone ñ eccl⁹ cōmodatū fuerit tētur eccl'ia inq̄ntū i vtilitatē eius versum ē. b Possumus etiā cōmodare nō solū nr̄a sed eē aliena q̄ possidē⁹. ff. cōmo. l. omodat. ⁊ l. ita a Ibi dicit ita ut si fur uel p̄do cōmodauerit habeat cōmodati actionē. a dūtendū tñ q̄ de bone fidei possessore nō est dubitandū. male fidei uero possessori cōmodare non licz imo cōmodādo furtū omittit q̄ ē otractio fraudulenta rei aliene inuito dño. ff. de furti l. i. sil'r et rē alienā retinēdo rapinā omittit xiij. q. v. si qd. sed dicit posse cōmodare q̄ ad hoc ut possit otra cōmodatariū agē cōmodati. dca. l. ita. nisi forte cōcurrit dñs rē cū legitis ꝓbationibꝫ. nā tūc ei oio libera facienda est restitutō. C. de furti. l. i ciuilez.

b Non tñ licz nobis cōmodare ea que nobis sunt cōmodata tñ ad vsum nr̄m ut infra ¶. iiij. Incōmodato debet restitui rs ipa. di. i. iuſ añt nālen⁹ pōt r̄stitutō ꝓtextu alicui⁹ debiti retīeri. C. cōmo. l. fi. et nō de teriozata. ut. j. de posītū. ¶ añpenult. Quid si cōmodauī tibi rē ad ētum vsū et tu vtis ad aliū puta cōmodauī tibi equū usq̄ ad certū locū et tu ꝓcedis vltr̄i⁹. vl' cōmodauī eū ut ducēs ad villam et tu duxisti eū ad bellū uel rē quam tibi comodauī omodasti alteri. R' in omibꝫ p̄dictis furtū committit' ñ q̄ cōmodatari⁹ credebat dñm ꝓmissurꝫ et erat iusta cā credēdi. ff. ꝺ furti. l. qui re. a In hac. l. non dicit nisi de z° sc̄z. q̄ excusat a furto. sed p̄mū. sc̄z. q̄ tēt rōne mutati vsus ꝓbat. ff. omodati. l. si ut certo. ¶. animo. et. ff. de furti. l. qui iumenta. et in dubio p̄sumit dñ⁹ nō ꝓmissur⁹ ⁊ in uitus. ff. de furti. l. qui vas. ¶. vetare b Itaq̄ si in dictis casibꝫ res p̄it uel deteriorata est ille q̄ omodatū recepit idubitāt tenet ad restitutiōz. a Idem in sū. cō. e. t. q. xix. b Sed nūqd aliter omodatari⁹ tenet si res p̄it uel detēriorat. R' distinguendum q̄ si quis accepit omodatū gr̄a sui tm̄ ut frequētius solz fieri ipe tenet ꝺ dolo et culpa siue lata siue leui siue leuissima. ex eode. c. vnico. q̄ in t'libꝫ talem diligentiā q̄lem in rebꝫ suis debet adhibē. nec hoc eē sufficit si res diligentius custodire potuit. ff. de ac. et ob. l. i. ¶. is quoq̄ cui. de casu vero fortuitu qui ñ accidit culpa sua non tenet ad restitutiōz nisi interuenerit pactū uel moza. s. restituēdi. ut in dcō. c. ex vnico ¶ si cōmodatū fuisz factū gr̄a dātis tm̄ ꝺ bi gr̄a. omodauī vxori ut ad me oznatior ducētur. tūc omodatari⁹ ñ tēt nisi ꝺ dolo tm̄. ut. ff. e. si ut ēto. a In ¶. it' dū ubi dicit de dolo tm̄. sed hosti. dic̄. q̄ tenet ꝺ casu etiā de lata culpa. ut in sū. cō. e. t. q. xxi. vbi bn̄ota nōnt' ꝓ q̄ fac̄ qa lata culpa eqparat' dolo. ff. ꝺ positi. l. q̄ nerua. ⁊ ibi eē pz q̄ lata culpa dicit' qñ miorez curā adhibet alicis q̄ suis. b Si uēo cōmodatū fuerit gr̄a vtriusq̄ tē tēt solū de dolo et lata culpa ff. e. in rebꝫ i° R' ad fi. a Immo hoc casu tenet etiā de culpa leui ut nōt glo. i dca. l. in rebus. b Idem dic̄ hosti. ut ptz i. d. q. xxi. Cōmodans tenet omodatario si ei sciēter omodauit vasa uitiosa ꝓpter quā cāz vinū ⁊ oleum effusum est. ff. e. l. i rebꝫ Item si añ temp⁹ reuocauit cōmodatū. ff. e. in cōmodato. a Tenet etiā de ipēsis factis in rebꝫ cōmodatis ꝑm modū q̄ hēt in dca. l. in rebus. ¶. possunt. vbi dicit' p̄nt iuste cāe interuēire de q̄bus cū eo q̄ cōmodasset agi deberet veluti de ipensis in ualitudiez sui fcis q̄ ꝓpter fugā regrēdi reducendiq̄ eius causa facte essent. nā cibāiorꝫ nāli rōne ad eum ptinēt qui vtēdum accepisset. sed ⁊ id qꝺ de ipensis valitudis aut fuge diximus ad maiores ipensas ptinere debet. modica enī impendia ver⁹ est ut si cuti cibariorꝫ ad eūdē ptineāt. Itē q̄ scies vasa uitiosa cōmodauit si ifusum vinū vl' oleum corruptū effusum ve est. b

Compater nitas require. j. impedimentū vi.

Communicare

ideſt corpus xpi ſumẽ quilibz fideľ poſtq̃ ad ãnos diſcretiõis puenẽit cõicare tenet̃ ſalte in paſcate ſi de conſilio ꝓpꝛij ſacdotis et ꝓpter aliq̃ rõnabile cãz ad tẽpus abſtineat ex̃ de pc̃. ⁊ re .c. omẽ. a Rõnabilis cauſa eſt ad faciendã ꝺbitã ꝓparatiõz quã negligenter omiſit iux̃ illud.i.cor.xi. ꝓbet aũt ſe ipm homo et ſic de pane illo edat non enim ꝺuẽit ut q mꝫtis ſeu magnis peccatis fuerit iuolutꝰ ſtati eẽ poſt cõfeſſiõz accedat.ſed ſi tꝑus patit̃ ꝺebet pluries cõfiteri et oꝛõnibꝰ ⁊ ieiunijs et elemoſinis ſe mundũ et odoꝛifex̃ reddẽ. pꝛo quãto tꝑe ſuo ſacdoti q eiꝰ nouit conſcie ſecreta viſũ fuẽit expedire de pc̃. di.i.nõ ſufficit.c. in accuſatiõe nõ eſt aũt iuſta cauſa differẽdi qa ꝺicat qs ſe nõ poſſe indulgẽ vľ ñ vult alienum reſtituẽ ſeu aliud ad qꝺ obligatur facere. hic enim niſi poeniteat excõicandꝰ é de con.di.ij.ſi qs intrat. b Sed q̃ntũ etati. cõicans ꝺebet hr̃e vide .j. ℈.pľt. Quicũq̃ cũ cõſcia pc̃i mortaľ ad cõiõz accedit peccat moꝛliter. 1°.cor.xi. q manducat indigne iudiciũ ſibi mãducat et ꝺ ipm põit tho. i 4° di.ix. et addit ſic. Dz aliqs ſit a peccato oio immunis nõ põt ꝓ certitudie ſcire 1°. cor.iiij. nihil mi conſcius ſum ſed in hoc iuſtificatus nõ ſum. põt tñ de hoc haberi aliq̃ cõiectura pcipue ꝑ q̃tuoꝛ ſigna ſicut ꝺic ꝺ. ꝓmo cũ qs x̃ba dei ꝺeuote audit. ut Jo.viij. q ex deo é x̃ba dei audit. 2°. cũ qs ꝓmptũ ad bñ agendũ ſe inuẽit q ꝓbatio ꝺilectionis exhibitio eſt opis. ut ꝺic btus Greg. 3°. cũ qs a pc̃is abſtinẽdi i futux̃ ꝓpoſitũ habet. 4.° cum de ptẽitis ꝺolz qa in his x̃a peitẽtia ſm gregoꝛiũ ꝺiſtit. vñ ſi aliqs ꝑ huiuſmõi ſigna fca ꝺiligẽti diſcuſſione ſue cõſcie quãuis forte nõ ſufficienti ad comũionẽ ꝺuote accedat aliq̃ pcõ moꝛli in ipo remanẽte q eius cognitionẽ ꝑterfugiat ñ pc̃at imo magꝛ ex vi ſacmẽti pccati remiſſiõz ꝺſequit̃. a Con.pdcis petrus.ut in sũ.con.li.iij.t.xxiiij.q.lxix.ibi etiã ꝺicit̃ ſm Guer. q tľe pc̃m de quo pme ꝺictũ eſt in ꝺtritiõe gñali ꝺimiſſũ eſt ꝺicz nõ ita plene ſic̃ ea q̃ in ſpe cõfeſſus é. ibi etiã ꝺicit̃ ſm pc. q conſcia pc̃i moꝛľ põt eſſe mľtiplex. qa aut illa conſcia ſurgit̃ ex ẽtitudie ſufficiẽti. ut quia ſcit ſe fornicatum uel ſiľi. aut ꝓbabili ut q mozoſe delectatus eſt ⁊ timet affuiſſe cõſenſuz mortalem. aut ex leui ut homo ſcrupuloſus q timz ꝺ leui ꝺlectatiõe ne fũit pc̃m moꝛle. in ꝓmo caũ ad coionem accedẽs pc̃at moꝛtaliter. ſiľr in ij°. nam in ꝓmo cõtenit. i ij°. diſcrimi ſe exponit. in iij° nõ. ꝺ ĩtellige x̃m ſi cõſciam ſcrupuloſam ꝺeponat ſeu illi nõ cõſentiat. ex̃ de ſen. exco. ingſitioni aľr non ꝺebet accedẽ quia quidqd fit conẽ ꝺſciam edificat ad ielx̃nã. ex̃ de ſimonia ꝑ tuas ij° et ſꝺdit. pc̃. ſi aũt nõ habet qs cõſciam pc̃i moꝛtis. aut ꝺ eſt q ꝓpauit et diſcuſſit pre ꝓatiõe ſufficiẽti diligẽtiſſime cõſciam ſuã examinãdo et ꝑ peritos ꝺſulendo. aut pꝛo babili ꝺſciaz ſuã. ſ. ꝓbabiľr examinãdo et cõfitẽdo. aut negligẽtia ī pmo caſu ñ pc̃at ſed reiſſionẽ pc̃oꝛ etiã ſi qua latẽt accipit et mẽtur. in ij° nõ pccat ſz tñ remiſſionẽ ñ accipit nec meret̃. in iij° x̃o pccat moꝛtľ et ꝺemẽtur marie ſi negligẽtia ſit magna hec ille. et ꝺebet itelligi ſcdm pdicta ſcz q meritũ coionis ⁊ effectꝰ nõ pdatur. ꝓpter quãlibz leuẽ negligẽtiam. b Nõ ſufficit volenti coicare q ſit ſolũ contritus. imo ſi habet copiã ſacdotis q eum poſſit abſoluẽ pc̃at ſine cõfeſſione coicãdo. Si uero nõ hz copiam tũc ſi iminz nec̃itas coicãdi vľ celebrãdi ut qa timet ſcãdalum ꝓpli. vľ iã incepit miſteriũ ſacrãmti. vľ aliqs infirm9 amiſit loquelã et eſt in ꝓpoſito cõfitendi quã citius põt. nõ pc̃at coicando. hec pc. et aľ. ſiľe tho. ℣ confeſſio ij°. ℈.v°. et Rai. j. miſſa. ℈.viij°. a Idem in sũ.cõ.e.ti.q.lxx. et incipit miſteriũ ſacrãmti. j. canone. añq̃ ſacdos cõficiat. ut patz in dco. ℈.viij. ſcdm Rai. et ſic ut videt̃ poſt offertoꝛium. b Quãuis exñti in pc̃o non licz coicare ut ꝺictũ eſt ſup. ℈.v. ij. videdo tñ coꝛpꝰ xpi nõ pccat. Attn̄ ſi int̃dum ꝓpter humilitatem abſtineat a videndo laudãdus eſt ſm tho. i 4° di.ix. Con. al. ꝺicẽs q pcoꝛ non ꝺebet videre mľto aſpcu. ſz eo uiſo pcutẽ pcãꝰ

q̄i non sit dign⁹ eius aspcū·hēticī vero ꝑz
cūdem tho.arcēdi sunt oio a visione. a
Idem etiā ē de oīnb⁹ infidelib⁹ ut ptz i
sū.con.e.t.q.lxxi.vbi etiā supdicta nōnt.
b Silr nō pccat quis tāgēdo cū timor
et reuēntia corpus xpi ut ꝙ erigit hostiā
ꝺ terra et ꝺmōi alr pccat ut dicit Inno.
a Idem in sū.con.e.t.q .lxxij. vbi dicit
ſm pc.ꝙ peccatoz bis casib⁹ excusat ꝓpter
nccitatē.et idē Inno.i.c.qꝺ in te.ex̄ de pc.
et re.et addit ꝙ idē ē.si sacdos peccatoz
alicui in nccitate cōstituto eukaristiam tri
buit.hec vidētur intelligēda qñ peccatoz
est vere cōtritus cū ꝓposito confitēdi alr ē
qꝺ sibi possit iputari.⁊ iō nō videt excu
sari ut pōt colligi ex dictis sup·ꝯ·ij°. b
¶ Utz nocturna pollutio impediat coionem
seu celebratiōz.R̄ ſm tho.in 4°.di.ix.q.iiij.
ar.ij.ad hoc ut homo digne ad sacmentū
eukaristie accedat tria regrunt.ꝑmo enim
requit mūdicia cōscie q̄ nō nisi ꝑ peccatū
tollit.z° requit eleuatio mētis ad deū ꝑ
actualem deuotiōz.et hec int̄dum sīn pcō
amittit ut ꝑ mentis ebitudiez vl occupa
tionē aut euagatiōz. z°. mūditia corpalis
vnde ⁊ celebrantes vl etiā tractātes aliqꝺ
sacmtū ꝓpter reuerētiaz lauāt man⁹.itaqꝫ
ꝑmo et prīcipalit pcm impedit. z° inꝺuo°
seu ebetudo mēti. z°. corpal imunditia.et
hec tria qñqꝫ cōcurrunt in aliq̄ nocturna
pollucione.qñqꝫ duo ex ip̄is qñqꝫ vnū tm̄
et secꝺm hoc hō magꝝ uel minꝰ impedit⁹.
et iō distīguendū est de pollucione q̄ pōt
mltiplicit ctingē.et ꝑmo qꝺem ctingit
ex sola dispositiōe natue et nō ex p̄cedēti
cogitatiōe.et tūc nō est signū alic⁹ peccati
sed pōt ebetudiez mentl inducē si simul
cū imagiatiōe ctingit imūditiā vero corꝑ
palem habet.et iō si nccitas uel deuotō ex
poscat nō impedit·p̄cipue qñ sine imagia
tione accidit·tm̄ si ꝓpter reuerentiaz quis
abstineat.laudāꝺ⁹ est·qñ tl̄is dispositio nō
est ꝑpetua. z°. vēo pōt ctingē ex p̄cedenti
cogitatioue . et ꝺicendū est ꝙ cogitatio
ꝺmōi turpiū·qñqꝫ pōt eē sīn peccato sicut
cū est cogitatio rm̄.vl cū quis disputādo
de tl̄ib⁹ oportz ꝙ loquēs cogitz. aliqñ est
cum pcō vēiali sz qñ cogitatō ptingit ad
affectiōz ⁊ in sola delectatōe finit sīn vllo
deliberatiuo cōsensu.qñqꝫ est mortle sz qñ
ꝺsēsus adiūgitur. et ꝙ cogitationi tali de nō bm̄
ꝓpinquo est delectatio·et delectatiōi ꝺsēs⁹
iō in dubiū uerti pōt.vtz sequēs pollutō
ex pcō accidāt vl nō.⁊ an vēiali uel mor
tali.qñ ḡ sic dubitat ex p̄cedenti consēsu
oio abstinēdū est.Si aūt non dubitat.sz
expīsse inuēiat quis cōsensum non p̄cessisse
et nccitas urgeat.aut sit aliq̄ potior causa·
pōt accedere aut etiā celebrar. Ex si causa
aut nccitas nō sit et tm̄ celebrat nō pccat
mortalit.sed vēialit.melius tm̄ est abstinē
ꝓpter reuerētiam sacmēti. z°. pōt cōtigere
ex cibo uel potu p̄cedenti·et tūc idem est
iudiciū sic ex illa pollucione q̄ ex turpi co
gitatiōe ꝓcessit ⁊ in tm̄·ꝙ nō ita de facili
contīgit peccare mortliter i susceptiōe ābi
sicut in cogitatiōe turpi. 4.° pōt ctingere
ex illusione.et qꝺem si illusionis causa in
nobis p̄cessit.idem ē iudiciū qꝺ ꝺ cogitati
one p̄cedente. Si aūt in nobis causa non
p̄cessit imo potiꝰ ctraria cā·et frequēt acci
dit.et p̄cipue in diebꝰ in qbus qs coicare
debet.Signū est ꝙ diabolus fructū euka
ristie aufferre conat.vnde in tl̄i casu cōsul
tum fuit cuidam mōcho ut in collatiōib⁹
prūm legit ꝙ coicaret.⁊ sic diabol⁹ videſ
se nō posse ꝺsequ intētū ab illusiōe cessauit.
gñaliter tm̄ ꝙ causa ex q̄ ctingit non pōt
ita p̄cipi de facili·tutius est semp abstinere·si
nccitas incūbat.sed debet abstinere usqꝫ
ad xxiij.horas·qa in tl̄i spatio nā que per
corpalem imūdiciam et mētl ebitudinem
fuerat deordiata reordiat. a Idem i sū.
con. li.ij.t.xxiij.q.lxxij. vbi ec̄ dicit ſm
tho.ꝙ pollutus nisi pollutio hēat ortum
ex pcō morli debēt celebrare ꝑ alio qui ē
in pcō mortali·ne ille celebrādo peccaret
mortalit. b Corpus xpi a ieiunis tātū
debet p̄cipi·vij.q.i.nihil.de con.di.ij.ligdo
Ex in reuerētiā tanti sacmēti institutū ē·
nisi ꝓpter nccitatem iminentis mortis ne
ctigat siue viatico ex hac vita transire·ē·tm̄

Sciendum ꝙ duplex est ieiuniū .s. nature et eccl'ie. ieiuniū nature est qđ iportat puationē cuiuscūqꝫ passūpti ꝑ modū cibi uel potus. et tl'e ieiuniū regrit' ad h̄ sacm̄tū recipiendū. nec refert vtrū aliqd nutriat uel nō. aut ꝑ se aut cum alijs ant cibi. aut etiā medicie inq̄ntūcunqꝫ pua quātitate dūmō sumat' ꝑ modū cibi vl' potus nō licꝫ h̄ sacm̄tū accipe. relige tñ cibi reanēti. i oze si caūaliť tñ̄sglutiát' ñ ipediūt sūptōꝫ hm̄oi sacmenti qa nō trahitiunt' ꝑ modū cibi ⁊ pot⁹. sed ꝑ modū saliue qđ vitari ñ pōt. Aliud est ieiuniū eccl'ie qđ instituit' ad carnis macēatiōꝫ ⁊ tl'e ieiunm̄ ñ soluit' ꝑ pōca. qa non ml'tū nutriūt sed magꝭ ad alterandū sumūtur. a Idem in sū.con. e.t.q.lxiiij. vbi etiā dicit' hm tho. ꝙ sil'r ñ ipediunt cōmūionē si caūaliter sumantur relige aque uel vini q̄bus ōs abluit' dūmodo nō h̄beant' in magna quātitate.

b Porro eccl'ia die nālem incipit a media nocte. et iō si post mediā nocte aliqs sūpsit aliqd ꝑ modū cibi uel potus ñ pōt ea die h̄ sacmentū sumē. pōt uero si añ mediam noctem nec refert vtrū post cibū vel potū dormierit aut eē digestus sit quātū ad rōz pcepti refert aūt q̄ntū ad pturbatiōz m̄tl. quā patiunt' homes ꝓpter insōpnitatē nel idigestiōz ex quibꝰ si mēs ml'tū pturbet' homo reddit' ineptus ad sūptōꝫ h̄ sacm̄ti h̄ tho. in 3ª pte q.lxxx. a Idem i sū. cō. q.lxv. b Dubiū occurrēs sup sūptione a ieiunio. vide j eukaristia iij ℣ vi. in fi.

VI Utꝫ post fām coionem liceat stati ome dere. R̄ hm tho. 2ª 2ᵉ in 3ª pte q.lxxx. i susceptiōe h̄ sacm̄ti regrit' magna deuotio que qdem magꝭ impedit' ꝓpter p̄cedentia q̄ ꝓpter sequētia. et iō magꝭ est institutū ꝙ homes ieiunēt añ sūptiōz q̄ post. debet tñ esse aliq̄ mora inter sūptiōz eiꝰ ⁊ rliq̄s cibos vnde et in missa oro grāꝫ actionis post coionē dicit'. ⁊ q coicant suas puatas oīones dīt. a Con hoc videt' de. cō. dis. ij. tribꝰ. vbi clemēs dicit ꝙ qui mane coicauerit usqꝫ ad sextā ieiunꝫ. qui uero 3ª uel q̄rta hora ieiunꝫ usqꝫ ad vesperā. b Die

fiatur. 10. depato. sdm̄. Ricardū. i q°. dis. 8. a2°. 2°. q. 3. dicit. ꝙ si desero post matutinū aliquid accipiam. nō ipedit de mane celebrare. siue post sūptū dormierit siue nō. dū modo digestū sit. landul. i q°. c. di. Videtur sentire tenere. ꝙ cibus debet esse digestus anteqū de mane celebretur quod est ꝯ cos qui sūt celebraturi. et tñ desero se ingurgitare. hec. ille. landul. ii. ē. addam dr ꝙ nisi cibus uel potus acceptus digestus fuerit sino iudicio celebrātis uel coicātis nō debet hoc sacramētū sumi. de cōse. di. 2. c°. tribꝰ Gradibꝰ. et. c°. liquido. hec landul i q°. di. 8.

secreta sācificatiōe et'na custodienda sūt sacm̄ta. a Sed ut nōt' i sū.con. li°. iij°. ti. xxiiij. q. lxvi. pe. dic' ꝙ h̄ decretū loquit' hm antiq̄ tpa qñ raro celebrant' missę. ꝙ sdm̄ hanc rōnez. pe. etiā hodie optiuz in raro celebrantibꝰ uel in non sepe coicantibꝰ puto ꝙ ꝙ quātū pōt ꝺmode fieri. etiā hodie h̄ decretum debeat seruari. coiūriū uero non ꝓcedit nisi ex indeuotiōe iō nulla pōt consuetudie iuuari. ex de consu. c. fi. b Duo sunt modi māducādi corp⁹ xp̄i hm Aug. vn⁹ sacm̄tl'r et sic bōi ⁊ mali edūt. Alij spūaliter et sic soli boni māducant qui in vnitate xp̄i et eccl'ie quā hoc sacm̄tū sigt manēt. hec mgr 4° sentē. di. ix. a Idem in sū.con. e.t.q.lxviij. et illi dicūt' manē in vnitate eccl'esie ⁊ xp̄i qui ei cordiali fide ⁊ ope adherent. xxiiij. q.iij. de illis. ⁊ de con. di. iij. credē. in quo etiā ca° patz ꝙ duplex ē modus māducādi spūaliter. vnus deuota fide tm̄. vnde ibi dicit' qui credit mandu cat. Alij est fide et debita sacmti pceptiōe. b

VII Int' dictus suspensus excoicat⁹ etiā iniuste coicare nō debet. qa in tl'ibꝰ est defect⁹ rei sigte. s. vnitatl cor̄pis mystici hm pe. a idē ecc⁹ q̄ mystice dr corpus xp̄i. ad ro. xij. ibi Sic eni in vno corpe ℞. et xxiiij. q. i. vbi sana fides. ⁊ h̄ cor̄pis vnitas h̄ ē ꝙ fideles debent inuicē vniri fide ⁊ caritate/ in hoc sacram̄to signat'. vnde uocat' mysteriū vnitatl ex ō sūma tri. ⁊ fi. ca. c. i. ℣ vna ℞. ⁊ predictis i h̄ ℣. con. vl. ⁊ quo ad excomūicatos clar est. nam eē mior excoicatio seperat a pceptiōe sacram̄toꝝ ex de sen. exco. c. pnl't. et regulāiter excoicatō eē iniusta timēda et obseruāda est. xi. q. iij. c. i. et ex de sentē. exco. per tuas. Quo ad int'dictos dicēdū ꝙ etiā eis denegat' nisi in artic'o mortl. ex de spon. non est nobis. ꝺiūcto. c. qđ inte. de pe. ⁊ re. quo aūt ad suspensos dicēdū ꝙ tē eis coicatio negat' qñ a pceptiōe sacm̄toꝝ fuerit suspēsi. sec⁹ si ab alijs ut pōt colligi ex nōtis in sū. con. li. iij. t. xxxiij. q. lxxxi. ad finē ubi ptz hm hosti. ꝙ suspensio nō egreditur termios snie date. ⁊ j. suspensus per totū. Sed hoc dcm pe. fuit multū breue

qđ ponit in sũ.con.li.iij.t.xxiij.q.lxxvij. in fi. b Utr actus coitus mrionialis ipedíat a coione. R fm tho.i 3ª pte q.lxxx coitus diugal si fit sin pcto puta cá plis generáde uel causa reddédi debitũ ñ alit ipedit nisi sic dictũ é đ pollutõe nocturna q accidit sine pccato.s. ppter imũdiciam corpalem et mentl distinctiõz.in tli g casu ut dic brũs Grego.sunt suo iudicio reliquédi. a Hoc hétur in.c.vir.j.allega. b Sed qui voluptate dñante diugi miscet phibẽi debet ab hoc sacmẽto xxxiij.q.iij. vir cũ ppria. a Idem in sũ.con.eo.ti. q. lxxv.et addit fm al.sup 4° sentẽ.di.xxxij. q exigens infirmitate ducꝰ licz moneri debeat ne accedat si tñ omibo modis ex đuotiõe se ingerat nó est phibendꝰ.glõ.eẽ in.c ois homo.de con.di.ij.dic q illud qđ ibi dicit de abstinẽdo ab uxore añ coioné consiliũ est nõ pceptũ p dcm.c.vir. 3 ẽte videt q coionem ipedíat ois coitus mrímonialis etiã in reddẽdo ut expsse habet xxxiij.q.iij.sciati.ubi Hostiensis dicit sciati frẽs carissimi q gcũq uxori debitũ rddit uacare nó pót oroni. neq de carnibo agni medere debet ꝛc.qđ xo dicit i dco.c.vir pót intelligi qñ oio constaret q in dicto coitu quis pcitus imunis foret ab omni voluptate 7 mentis ebitudie cuiꝰ contrariũ psumit ut in dco.c.sciatis. 7 in.c. vir ubi dicit licita ipa admixtio diugi sin voluptate carnis fieri nó pót.ergo nõ solum ex actio.sed etiã redditio matrionialis debet coionem ipedire regulãiter videt ñ forte ncitas imineat.vel quis nimis frequéter reddẽ cogẽtur ne semp uel nimis diu careat ncia coione.vnde 7 silibus elibertanũ dicit ois homo añ sacrã coionem a ppria debet abstinere uxore tribo aut q̃tuor aut v.aut vi.aut vij.diebo de con.di. ij. ois hõ et ut pz in sũ.con.dca q.lxxv.al.i scripti di.xiij.dicit bñ puto q sic sit faciẽdũ si tñ alter diugũ inueniat debitũ reddẽ coactꝰ et nõ expetere 7 b frequẽt facere eo q alt etiã illo tpe nõ vult abstinẽ. ego coicare cõcedẽm illi qui reddit inuitꝰ.et alteri nõ qui extorquet debitũ qñ nõ est extorquẽdum qa ostat q etiã illo tpe reddẽ renet si pbabiliter timet de incõtinẽtia altcius b ibi pz g pdicta intelligẽda videt supr hoc dca doctor. b Et fm al. etiã post factam coioné nõ licz eo die debitũ exigẽs nec etiã exactũ reddẽ. nisi cũ difficultate. sed tñ coñriũ non puto eé morle. a Idẽ in sũ.con.li.iij.t.xxiij.q.lxxvi.7 ego credo q aia b agentis male se hẽret et dina gra arida réaneret ob tãtam reuerẽtiam cum ppter đuotioné et reuerẽtiã tãti sacmẽti non solũ ab imũditia talis sacmẽti. sed eẽ a mãli cibo quãtũ omode fieri posset abstineri deberet de con.di.ij.tribo. b Utrũ imũdicia pure corpalis impedíat coioné. R fm tho. in 4.° di. ix.cũ iste cibo non sit corpis pz mentis magi in eius sũptione cõsiderãda est mũditia mentl. q corpis 7 iõ distinguẽdũ est de imunditia corpali quia si sit ppetua siue diuturna tunc nullo mó ppter b aligs abstinere debz.ne ppter imũditiam corpis pdatur fructꝰ mentis sicut accidit i leprosis et patiẽtibo fluxũ sãguis uel semis. Si aũt sit tẽpalis et facile pũgabilis tũc si aligs sit in mẽte bñ disposítus sumẽ nó pbibetur quãuis possit ad tẽpꝰ laudabiliter abstinẽ ppter reuerẽtiã tanti sacmenti di.v.ad eius. a Idem in sũ.cõ. e.t.q.lxxvij. b De sacerdote aũt leprosо utrũ possit celebrare vide.j. leprosus.q.fi. Utr debeat homo corpꝰ xpi frequenter sumẽ. R fm tho.in iiij°.di.xij.ea q in hoc sacmento gerũtur bñt silitudiez in his q accidunt in corpali nutrimẽto quia eni fit qi otinua depditio nãlis humoris p actionem nãlis coloris et exercitiũ laboris ideo oportz frequẽter corpalẽ cibum assumere ad restauratiõz otinue depditiõis ne perditio cõtinua morte inducat. Silr aũt ex cõcupiscẽa inata et occupacõe ẽca extẽioza fit depditio feruoris 7 đuotionis fm que homo in dẽũ colligit. vnde oportz q pluries depdita restaurent ne homo tõliter alienet a dẽo.sed tñ semel in anno sumere ncẽ est ut supra.q.i. a Olim aũt statutũ

coicare.

erat ꝙ ter in āno vz in natale dñi·pascha·
et pentbecosten boies coicarēt·de con. di.
ij.et si non frequēti⁹ nō facientes aūt iter
fideles nō bēbant· ea di.c.seculares i ꝑma-
tiua aūt eccl'ia cottidie coicabāt ga uige-
bat deuotio maioz·ut nōt· in sū.con.li.iij.
ti.xxiiij.q.cxix. b Sed vtz q̄libz die sit
coicandū.R̄· ꝑm tho.in 4.° di.xij.in recipi
ente sacmentū ista duo req̄rūtur.s. deside-
rium cū actionis ad deū qđ fac amoz·et z.
req̄rit· reuerētia sacmēti q̄ ad don^m tiorl
ptinz.ꝑnū incitat ad frequētiā sacmenti
ꝑ quotidianā·et z^m reꝯbit·io si aliqs expi-
mētaliter cognoscēt ex quotidiana sūptōe
feruoze amoris augeri ⁊ reuerētiaz nō mi
nui t'lis debez quotidie coicare. Si autē
sentiat reuerētiā minui ⁊ feruoze ñ m'tū
augeri debēt interdū abstinē ut cū maiozi
reuerētia ⁊ deuotiōe postmodū accederet.
vnde q̄ntū ad ꝑ vnusqsq relinquēdus est
iudicio suo. a Hec fuit snia Augustini
ut ptz de con.di.ij.quotidie. vbi dixēit quis
piam ꝛc.sed ꝙt coiter accidit quotidiana
sumptio nō est laudabil' uel vitupabil'.vñ
in dōo.c.quotidie in ꝑn°.dic Augustin⁹.
quotidie eukaristie coionē accipeꝝ nec lau
do nec vitupero·omib⁹ tñ domicis diebz
coicandū bozto·et ꝙt nōt· in dca.q.cxix.
al'.in li° de missa in fine dicit.ꝙ mediū te-
nere est bonū sz aliqñ celebzare ⁊ aliqñ di
mittere nisi officiū exigat·ut in omni die
celebzet· de his aūt q mulieres oi die coi-
cant videt· mihi ꝙ acrit· reꝑhēdendi sūt
quia nimio vsu faciūt vilescē sacmentū·et
potius ex leuitate mulieꝝ putat· esse desi-
derium q̄ deuotiōe tm·iscripti aūt di. xiij
dic ꝑparātes se ad coionez ꝑ abstinētiam
a coitu·et vidue siue in castitate uuuentes non
debent ꝓhibēi a coione frequenti·ꝑcipue
de mense in ñsem scdm solēnitates ma-
iozes quia iiuste arcēt· q digni sūt.et ipie
agitur qñ ꝟtrahit· eis cib· salutāis qui
datus augēt eis gram quā acceperunt. b
Utrū liceat coicare pluries in die.R̄· scdz
tho.in 4.°.di.xij.non liez nisi semel·ut sal-
tem quātū ad vnā diem repñtatur vnitas

domice passiōis,⁊ ut q̄ntū ad aliqd reuēn
tia exbibeat· sacm̄nto.sacdos aūt q nō solū
ꝑ se sz ⁊ ꝑ alios celebzat cū sit ꝑsōa pub^ca.
ncēsitare cogēte pōt pluries in die celebzaꝝ
ut·j·missa·ꝑio. a Ut dicit· in sū.con.e.
ti.q.izo. b Ad quo qs debet recipe coio-
nis sacm̄tum.R̄·a ꝓpio sacdote·uel eius
supioze·siue alio de eius licētia. si quis xo
religios⁹ absq; licētia ꝓpij sacdoti speāli
alicui daret incurrit excoicatiōz·de quo ē.
absolu°.i·ꝟ iij.ēca mediū.ꝙ si sacdos ꝓpri⁹
malus sit an possit ab eo recipi hēs ē.c'lic⁹
iij·ꝟ·ij.et·j·ordiatus.i ꝟ·iij. b Utz sacer
dos possit dare corpus xpi ei qui sāt esse
in pcō mor'li.R̄· scdm·tho.in 4°. di. ix. si
peccatū est occultū·puta· ꝑ cōfessionē· uel
al' secrete scitū·et ille in occulto petit.debz
ei negare ⁊ monē eum ne in pub^co petat.si
aūt in pub^co petat debet eidem dare·de cō.
di.ij.non ꝓhibeat.si uero pcēz est manifestū
tūc siue in occulto siue in manifesto petat
debet ei negare·ꝙ si dicat se cōfessuz ⁊ ab-
solutū.an credē ei debeat·vide·j· confessio.
iij·ꝟ·x°.qui incipit. Utz sacdos prochial'
ꝛc. a Supdca in hoc·ꝟ hñtur etiā i sū.
cō.li.iij.ti.xxiiij.q. lxxviij. b Utrū aliq
casu possit dari hostia non ꝺsecta loco con
secrate.R̄· ꝑm·tho.in 4°..di.ix. in n'lo casu·
tū ꝙ in sacm̄to veritati nulla debet esse
fictio·tū ꝙ cū māducās adoz qđ māducat
ut dicit Aug.daret sacdos ei māz idola-
trandi.vnde ⁊ decretal'.dicit in casu cōsil'i
quia falsa sūt abicienda remedia que veris
sunt picul' grauioza·ex de cele.mis.de hoie
b Utz corpus xpi debeat dari suspectis
de crimīe.R̄· scdm tho.vbi supꝟ triplex est
suspitio. q̄dam violenta que ꝓ facto repu-
tatur.ut si inueiat· suspect⁹ cum suspecta
in eodem lecto.et hmōi ⁊ ꝓpter hanc cāz
sic ꝓpter peccatū mor'le neganda est coio.
ita vz ꝙ si t'lis suspitio ꝓcedit ex publica
fama non debet coio dari neq; petēti pub
lice neq; secrete.sed si t'lis suspitio sit soli
sacdoti debet dari si petat i pub^co. nō aūt
in occulto sic añ dictū é:qñ crimē occultū
sit·uel publicū·ē.·ꝟ·xvi.q supꝟ añ ꝓximū·ꝟ·

Quedam vo suspitio est ꝓbabiℓ ut si inueniat solus cū sola tpe ⁊ loco suspecto colloquētes et frequēter ꝓpter hāc ḡ nō debet denegari qa pena non inflīgit vbi culpa ignorat. Quedā est leuis ut si appareant aliq̄ signa nō tñ oio certa. ⁊ ꝓpt hāc etiā negari non debz. a Idem eē scdm pc. ut in sū. confe. e. ti. q. lxxx. b Utrum corpus xpi debeat dari ad sumēdū ad aliquod experimentū siue ꝓpter aliquā purgationem infamie ⁊ hmōi. R scdm tho. in 3ª pte q. lxxx. non. quia tles purgationes inhibite sūt eē de pur. c. ex tua x. a Idem in sū. con. eo. t. q. lxxxi. Utz corpus xpi debeat dari histrionibz. R non. ga. nec vine maiestati nec ecclīastice discipline cōpetit de con. di. ij. p dilectiōe. et intelligit vo histrionibz q arte illam exercēt illicite vide ·j· histrio. a Idem in sū. con. li. ij. t. xxiij q. lxxxij. b Utz corpus xpi debeat dari amētibz. R scdm tho. in 4°. di. distinguēdū est. qdam eni dicūtur large amentes· quia debilē hūt mētem et tñ sūt aliq̄ modo docibiles eoz q̄ ptinēt ad fidē et deuotionē sacmēti ⁊ tlibz nō oportz corpus xpi dnegari. Quidā vo sunt oio carentes iudicio rōnis et isti si fuerint tles a natiuitate non debet eis dari qa nō pñt ad duotiōz iduci q̄ requīt ad hoc sacmētū. si uero incidēit in amētiā post fidem et deuotiōz sacmenti a Ut ꝙ per prius erat bñ dispositus et sacmentū petierat· zm pc. ut in sū. con. e. ti. q. lxxxiij. ubi hec oia ponūt. b Tunc debet eis dari nisi timeat periculū de vomitu vℓ ō expuitōe vℓ aliquo hmōi· xxvi q. vi. bis qui. a In dca q. lxxxiij. dr scm tho. ꝙ demoniacis non est denegāda cōio nisi forte certū sit ꝙ ꝓ aliq̄ crimine a diabulo torq̄nt· puto addendū· uel nisi timeatur de piculo· ut ptactū est. b Utrū sit dandū pueris tho. ubi supꝝ pueri carētibz vsu rōnis q nō pñt discernē inter cibum corporalē et cibū spūalem nō debz corpus dari qa ad ipm exigit actualē deuotio quā tles pueri hre nō pñt. sed pueris incipiētibz hre discretiōz etiā añ etatē perfectā putacum sint x. uel xi annoz pōt dari si in eis signa discretiōis et deuotiōis appareāt. a Con. pc. in sū. con. e. t. q. lxxxiij. b Utz corpus xpi debeat dari his q ꝓ crimibus sint suspendēdi vℓ decapitādi. R si sit confessi et pitēt nō debet eis denegari· xxij. q. ij. c fi. Multa alia habent de sacramento eucaristie· ꝙ eucaristia. i°. ij. iij°. et iiij°. Item spaliter cca sacdotem ⁊ missam infra eucaristia. 3°. et infra missa.

Concussio Crimen ꝯcussiōis est cum quis in officio constitut? extorq̄at aliq̄d a ꝑditis per metum aut cū non vℓt facere qō tenet nisi data pecunia aut cū aliqs officiaℓ ulē constituta sibi stipendia pecuniā extorquz. vℓ cū qs accusat seu ab accusatiōe desistit ꝓpter pecuniam. a Hoc fuit dcm glo. Rai. cui con. vℓ. ut ptz in sū. con. li. ij. ti. v. q. cxxxviij. ad fi. vbi idem dicit de militibz seu stipēdiarijs qō ꝑ dicit de officialibz· iuxta illud· Io bap. luce 3°. neine concuriati· cōtenti estote stipendijs vris· pdca ec nōnt· in. l. i. ⁊ ij. ff. ō cōcussionibz. b Et tlis ad restitutiōz tēt ei qui dedit si nō turpit dedit aℓ ei i cui? iniuriā data fuit. i. q. i. iubm?. a Istud capl'm est l. iubm?. C. ad. l. iuliam repetē daz vbi nihil de hac restitutiōe dicit. sed bñ vez est ꝙ danti facie est restitu° qñ non turpit dedit. p. c. nō sane. xiij. q. v. Rai. ut in sū. con. li. ij. ti. v. q. cxl. et subdit Rai. qō si turpiter dedit non illi sed pauperibz vel illi in cuius iniuriam data ē iuē arbitriū eccℓie restituēda est pecunia· ut i pallegato capl'o non sane. glō vo Rai. dic ꝙ illud qō hic dicit de restitutiōe faciena est vera in foro causax. in foro aute pniali forte magis est cōsiliū q̄ ncēitas. Vl. uero tscdm debet de ꝑ fieri sic ō alio turpi lucro· cui? restitutō qñ est ex pte danti. et accipienti b turpitudo regulāiter est de cōsilio· nisi in casibz a iure exp̄ssis· ut in simonia· et silibz. pōt ec rddi ei qui turpit dedit nisi aliud dēminaret ius in spe· sic i simonia de qua exp̄ssum est ꝙ pecūia simoniaca restituenda est ecclesie

in cui⁹ ignomia est accepta. et hec possunt colligi ex narratiſ ut i sū.cō.li.iij.ꝛ t.v.q.xix

Condénatus Utꝝ odemnatus possit fugē vl̄ se defendere·vide supꝛ accusat⁹ ·§.v.

Condítio de conditionibus que q̄q̄ apponūtur in mrionio·vide·j·matrimōium scz per totū. De cōditionibꝫ q̄ q̄q̄ apponunt in qbusdam otractibꝫ vide ibidē·§.v. Itē ꝺ cōditiōibꝫ que apponūt in sponsalibꝫ·j·spōsalia §.fi. et·j·impedimentū xiij.·§.·v. Si aliq̄ possessio fuit data eccl'ie ibi aliq̄ apposita conditione siue modo·ut si aliqd fieret si nō fiat·non ꝓpter hoc pōt reuocari datio nisi sic fca fuerit scz ꝙ cessante cōditiōe uel modo. reuocari possꝫ ex de cō.appo.vexꝝ. a Hoc intelligit in oditiōe ipprie sūpta·vꝫ·ꝙ mō· Conditō.n.ꝓprie suspēdit datiōꝫ scz mod⁹ non·et oditio fit ꝑ si. modus ꝛo per ut·sic nō glo.in dco.c.vexꝝ.vbi etiā dicit ꝙ conditiōe nō ipleta nec valꝫ donatio. b Si possessio data fuit eccl'ie ea oditiōe ne alie netur nunqd potēit alienāi.ℜ.scom Rai. distiguendū est.nā si eccl'ia cui datum seu relictū est hēat alias possessiones nō pōt alienāi in aliq̄ casu·ꝛ sic intelligit auctl'. de alie. et emphiteosi ·§ sanctissimas. Si uero eccl'ia nō hēat alias possessiones quas alienꝫ tūc istas alienare pōt·in casibꝫ a iur ꝓmissis de qbus uide s.alienatio. nā ꝓhibitio facta a datore ꝓ nō adiecta ē habēda tāq̄ turpis.cō gof.Inno.ꝛ hosti. a Idē in sū.con.li.4°.ti.iij.q.fi. b Tū nō ostat ꝙ eum ad quē pertinꝫ quo min⁹ conditio impleat hꝝ debet ac si impleta fuisset ex· de re.im cum stat li.vi. b

Confessio Primo cō munit qd sit.ℜ.ꝑm tho.iij°.di.xvij. cōueientissime diffinit ab Augustl'.sic. ofessio ē ꝑ quā morbꝫ latens spe venie apitur. a Con.pe.ut in sū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.xxx. ad cui⁹ intellēm dicit.nō ꝙ ofessio triplex fit aut in foro aīe interi⁹ coram deo·aut in foro pnie exterius coꝝ dei vicario·aut in foro contencioso coram iudice.i pma pcz latens non apit· qa deo aptū erat·in vl̄ā nō apit spe venie·in meā uēo apit spe venie peccatū latēs.vnde cōfessio sacmētal' que est ps pitentie ꝺueienter describit ꝑ mānz que est pcm etꝑ actū que est apire et per finē q̄ est spūs veie·potest addi ꝙ iō dicit spe venie·qa si alia deca apiat peccatū nō ē confessio.nam si apiat causa cōsilij est consultatio. Si uēo ex lasciuia uel leuitate ē dissolutio. Si uēo ad aliquē malū finem est malignatio:et ex his satis patꝫ ꝙ pcm qō dicit non spe venie·seu ad ipetrandum veniam nō pōt dici·dcm in confessiōe nec tenet'.illud sacdos secretū tenere ut ptz ꝑ Rai sb ti. de pe.et re·§ pone ꝙ aliqs.et per glo.eius ꝛ·§·de pena sacdoti sup vbo pcz: et qa non ois qui spe venie apit peccatum cōsequtur veiam·ut si nō ofiteat sacerdoti idoneo·ex·de pe.et re.c.omis·et·pe.di.vi.q vult.vl' al's indebite ofitet'.de pe.di.v.fal sas.ꝛ c.fratres.nō Rai.sb ti.de pe.ꝛ re·§·s. dicto·diffinit·ut seqt'. b Uel ꝑm Rai. confessio est legitia coꝝ sacerdote peccati declatio. a Et sbdit Rai. in dco·§.ij. ꝙ cōfessio dicit' q̄i sit' ex toto vl' ūdiq̄ fassionā ille ofitetur q totū fatet'.glo. supꝛ vbo vndiq̄z.i.de omibꝫ pcīs que occurrūt me morie et de circūstātijs eorūdem aggrauātibꝫ in aliud genꝰ pcī·ut si percussio·uel furtū in eccl'ia factū fuēit·quia hic locus trahit ad sacrilegium. b Quot sūt oditiōes quas debet hre confessio.ℜ.ꝑm tho. in·iij.di.xvij.Sedeci sunt que in his uersibus cōtinēt'.Sit simplex·humilis.cōfessio pura·fidel'.Atq̄ frequēs·nuda·uerecta·libēs· vērēda.Integra·secreta·lacriabil'·acceleāta· Fortis·et accusās et sit parē parata.Quoꝝ expositio tl'is est'.sit simplex.s.ut nō rātet in confessione nisi qō ad quātitatē peccati ptinꝫ.humilis scz ut miserum se et infirmū confiteat'.pura scz ut recta sit confitēti.intentio·fidel'.i.vera et siñ falsitate. a In sū.con.e.ti.q.lxvi.qō de sacdote dr fidel'.

nō

nō bñ

ideſt ut tã ipe ofitẽs ḡ ſacdos ſit i fide catholica et ſcdm doctrinã eccl'ie fiat nõ hẽticox. Item ḡ fiat ſb ſpe venie al' ñ valẽt ſicut pnia Caim q dixit maior ẽ iniquitas mea ḡ ut ueiaz merear. ꝺ p hẽt ꝑm Aug. de pc.di.vi.q vult. de z°. de pe. a di.i. quẽ poitet. melius ea di.c.nemo. b Arg fre quẽs iſtud eſt de bñ eſſe confeſſiõis ſcz ḡ homo frequent confiteat. a In dca q. lxvi. dicit ḡ hoc duobꝫ modis põt intelligi. vno°. ut ſi frequẽt cadit in pcz mortale frequent reſurgat p pniam de pc. di. iij. ſepties. Alio mõ ut eadẽ pca frequẽt confiteat. Auguſt. ḡnto plũibꝫ ofitebit quis ſb ſpe venie turpitudiez crimis tãto facilius cõſeqt gram remiſſiõis de pc. di. i. quẽ poitet. nõ tñ ad hoc tenet quis niſi i aliquibꝫ caſibꝫ eſt ec de conſilio iſta frequẽtatio reſpcu veialiũ ad quox cõfeſſionez ſeculãis nõ tenet. niſi ſemel in anno niſi fũit in pcco moꝛli ut nõt Bonauẽtũa in iij° di. xvij. b Nuda ut nõ inuoluat obſcuritate x box. diſcreta. ſcz ut maioꝛa cũ maiori pondẽ cõfiteat. a In dca q. lxvi ꝺr. ſ. ut diſcrete tũ ḡrat ſacdote ſcẽte ligare et ſoluẽ de pc. di. i. quẽ poitet. Item quia debet diſtincte et ſepati ſingula pccata cõfiteri. b Libens. i. ſpontanea non coacta verecũdi ut. ſ. erubeſcat et nõ ſe iactet de pcis ꝓpter aliquã ſecli vanitatẽ integra. ut ſcz non ſbtrahat aliqd de his q maiefſtãda ſunt. ſecreta. ſcz quãtũ ad conditiõz fori in quo de occulti cõſcie agit. lacriabil quo ad dolorem de pcto omiſſo. accelerata ut ſcz non differat ꝺ die in diem ſz ſtatim uel ḡ citius poteſt cõfiteat. fortl ut ſcz nil ꝓpter verecũdiam dimittat et accuſans ſe ipm et nõ aliũ. et parẽ pãta ſcz ſacerdoti. a De his conditionibꝫ latius et clarius dixi in q̃driga. ubi eã be xvi. reducunt ad xi:iõ hic omitto. b Item confeſſio facta ſiñ ꝺritiõe et ſine caritate valeat urputa qa nõ dolet de omibꝫ pcis. uel nõ vult abſtinẽ ab omibꝫ. R& ꝑm. tho. ubi ꝯ confeſſio ſcdm ḡ eſt actus uirtutl nõ valz ſine caritate q̃ eſt pricipiũ merendi. ſed ſecũdũ ḡ confeſſio et ꝑs ſacmẽti ordiat confitẽtem ad ſacerdoté qui hz clauẽ eccl'ie et p confeſſionem cognoſcit coſciam confitẽti ſcdm hoc etiã pot eſſe in eo q nõ eſt ꝺritꝰ quia põt pca ſua ſacerdoti nõ facẽ et clauibus eccl'ie ſe ſbicere et ḡuis tũc nõ pcipiat ab ſolutiõis fructũ tñ recedẽte fictione pape icipiet ſic ⁊ in aliꝭ ſacmẽtis. vnde nõ tẽt iterare confeſſionẽ ad quã fict⁹ accedit. ſed tenet poſtmodũ fictionez ſuaz cõfitẽri. cõ. pc. et ad iſtam opionez ñ ſolũ p̃dicta ratio facẽ videt. ſed ⁊ de pc. di. i. menſurã. ſ. non ita. vbi ꝺr ḡ nõ eſt ncẽe ut q̃ ſacdoti ſemel confeſſi fuerim⁹ de nouo cõfiteamur. Sed Rai et boſti. tenẽt ḡ tl'is tẽtur cõfeſſiõez iterare quia ꝓz cõfeſſio que nõ fuit facta in caritate nõ valuit. ſed ꝓmũ videt uẽi⁹ ex de pc. et re. ꝯ gdam. a Iſtud capl'm ñ bñ hoc ꝓbat. ſed p ocordãtia põt dici ḡ intãtum valz ofeſſio nec oportz illã iterari ſpaliter inq̃ntũ duret effcus ipi⁹ exp̃ſſiõis vocal' q̃ eſt ꝑs ſacmenti al' nõ. nã itelligẽa dictox ex cauſa eſt aſſumẽda dicẽdi. ex. de x. lig. intelligẽa. vnde dicẽdũ ẽ glo. Rai. ꝓut et nõt in ſũ. con. li. iij. t. xxxiij. q. lxvi ḡ in his caſibꝫ ſi ille q eſt indebite ofeſſ⁹ confiteat eidem ſacdoti cui pri⁹ ⁊ ad hoc habeat in meoria pccata ſua q̃ audiuit nõ tenet iterare cõfeſſionez. ſi aũt cõfiteatur nouo q alias nõ audiuit eũ aut etiã ꝓmo ſi oblit⁹ é debz itex ofitẽri to[m]. b Item licet in cõfeſſione dicẽ aliena pcã. R& ꝑm tho. in iij°. di. xvi. bõ in confeſſione debet famã altẽius cuſtodire q̃ntũ põt. ſed ſuaz conſciam magꝝ purgare debet. ⁊ ió ſi circũſtãtia que ducit in cognitiõz ꝑſone ſit de ncẽitate confeſſionis. ut qa ẽbit i aliã ſpẽz pccati moꝛlis tũc debet ofitẽri. ſemp tamẽ occultãdo ꝑſonã. ſi aũt nõ ſit de neceſſitate cõfeſſionis debet dimittẽ ne pcẽm alteriuſ ꝓdeat. vl' petita licẽtia confiteat alteri. a. ſupoꝛi qui ꝑſonã ignoꝛet. a Con. pc. et addit ḡ etiã qñ circũſtãtia eſt ncẽia et nõ põt expmi ſine picl'o altẽius omittẽda eſt et ſufficit pcẽm dicẽ ſiñ hmõi circũſtantia. ut i ſũ. có. e. ti. q. lxvij. b Si tñ expmat

eam bona intētiõe.ut ñ pdat.sed ut pēitē/
tiarius ozet p eo.ut secreto eñdz ñ pcāt. .j. in margine
sed meret.xxij.q v.hoc videt ꝙa Con.
glõ ihai.ut in sũ.con.e.ti.q.lxxxvij.q̃ro.eē
IIII b Utr liceat ofessionē diuidere. R̄ ꝑm
tho.in iiij.di.xvij.nõ licz . sed integraliter
debet qs oia vni sacdoti cõfitēri.de pc.di.v.
.c.i.ćca finez.et di.iij.sũt plures.nam sicut
in medicia corpali oportz ꝙ medicus non
solum vnũ morbũ.coĩ qué mediciaz dare
debet cognoscat.sed eē vniũsaliter tõz ebi
tudiez ipi⁹ infirmi.eo ꝙ vn⁹ morbo ex ad
iũctiõe altēius aggrauat. et medicia q̃ vni
morbo cõpetēt alteri nocumentũ pstaret:
sil'r est in pcīs q̃ vnũ aggrauat ex adiũ/
ctione alterius.et illud q̃d vni pccato eēt
ꝺueiens medicia alteri incentiuum pstarz
cũ q̃q̃z aliqs cõtrijs pcīs infectus sit et
iõ de nēcitate cõfessionis est ꝙ homo oia
pccata ofiteat q̃ in meoria habet alioqui
nõ est confessio.sed ofessionis sil'atio . et si
qd non habuit in meoria et postea recor/
datur sufficit ꝙ hoc pcēm ofitens postea
dicat explic^e.ꝛ alia in gñali dicendo ꝙ cũ
alia mlta cõfitētur hoblit⁹ fuit. a Et
hoc etiã si cõfiteat alteri cõfessori ut in
sũ. cõ.e.t.q.lxxij.ꝑm eũdē tho.cõ.pe. b
V Utrũ liceat confiteri p aliã psonã uel per
scripturã. R̄ ꝑm tho.ubi s. Quãuis ad cõ/
fessionē ꝑut est actus virtuti sufficerz q̃li/
tercũq̃ fieret.ꝑm tũ ꝙ est ps sacmenti hz
det̄miatum actũ sicut et alia sacmēta/ma/
habent de determinata teriam ꝛ sicut in baptismo assuitur illud
elemētum cui⁹ est marie vsus in abluēdo.
ita in cõfessione ille actus assuitur q̃ marie
cõsueuimus manifestare scz p ꝓpriũ uerbũ:
alij eni modi inducti sunt in supplemētũ:
in eo aūt q est mutus uel altēi⁹ lingue ꝙ
p scriptũ aut nutum aut int̄ptem ofiteat
qa non exigit ab homine plus q̃ possit. sed
nõ sufficēt si ipe dicere posset.i abnūtia aūt
ꝓprij sacerdoti nõ oportz ꝙ p scriptũ fiat
cõfessio.sed põt etiã laico fieri qa plus per
tinz ad nēcitatem cõfessionis act⁹ q̃ ille cui
fit cõfessio. a Ad p̄dicta facit .c.q peitz.
VI de.pe.di.i. b Quid si sacdos interroget

cõfitentē et ille rñdeat. R̄ ꝑm ſBuer. suffit
q̃ntum ad ea de quibo iterrogat.nisi sit tl'is
q̃ potius dimitteret cõfiteri q̃ ore ꝓpio
ofitētur pcēm.hoc est eni de supbia.de.pc.
di.v.c.i.vsus fi.de interrogatiõibo habes.j.
cõfessio z.ꝙ pnl't.ꝛ ul't. a Predicta eē
hñtur in sũ.con.e.ti.q.lxxvij. b Utr li
ceat cõfiteri pcēa que qs nõ dimisit. R̄ scdz
tho.in iiij°.di.xxi.non licet.tal' eni si ñ eēt
pcēor mentiēdo peccator efficit. xxij. q .ij.
cũ huilitat Utr cũ quis dubitat de aliq̃ VIII
peccato an sit mortle teneat illud ofiteri. R̄
ꝑm tho.in iiij°.di.xxi.tenet.al' periculo se
ꝺimittit.si negligit cõfitēi et mortlit peccat.
sic qui aliqd committit.vl' omittit i quo
dubitat esse peccatũ mortle.tl'iter tñ dubi/
tans nõ debet in cõfessione asserē illud eē
mortle.sed factum narret et iudicio rlinq̃t
sacdotis. a Idem in sũ.con.eo.ti.q.lxxix.
vbi etiã ſbditur. Dr aūt gregorius dic ꝙ
boãz mētiũ é ibi culpã agnoscē vbi culpa
nõ est.di.v.ad eius.intelligitur scdm tho.
non eē de substantia actus.s. ut credat se cõ
misisse qd nõ dimisit qr h est errare. sed in/
telligit de cõditiõe actus quia semp est in
formidie ne aliqs defect⁹ sit ex pte sui ut
supbia ꝛ vana gloria aut hmõi ꝑm illud
Job.ix.verebar omia opa mea.nec eē pdca
intelligenda sũt de dubio scrupuloso qd
repellendũ est ad sui pastoris consiliũ.ex de
senten.exco.inq̃sitiõi. b Quid d ofessiõe IX.
gñali in qua qdam cõfitet se dimisisse oia
pccata et hmõi. R̄ ꝑm Rai. dicas ꝙ talit
cõfitēs loquit in psona eccl'ie.vl' quia ꝑm
Augusti.in vno pccato pñt mlta peccata
notari.vel intelligit de gencibo singulor
et nõ de singul' generũ.q̃i dicēt peccaui co/
gitatiõe.locutiõe et ope.et omissione.ñ tñ
boc sufficēt ad cõfessionē ꝙ morlibo ~~atq; ad quc~~
regrit cõfessio spalis.con.lxxxvij. a Idē i
sũ.con.li.iij.ti.xxxiij.q.lxxx. b Utrũ p X.
confessionē gñalem deleat peccata venialia
R̄ ꝑm tho.in iiij°.di.xxi.duplex est ofessio
gencalis.q̃dam sacmental'.q̃ scz aliqs in
secreto cõfitet sacerdoti quedā quorum
memit.et alia venialia in gñali.et tunc illa

Vbi Aug. dea mer. aut ſi talibo indicet q̃ magis possit ꝓdesse q̃ obesse ſuie eccl'ie corrigen' ſuie dñi ꝓ eo placando ſi et ipe cõfessoꝛ ē medianam adhibeat ſqr cõfessor nõ soluz eccl'ie pseqũ non ꝑ correctiõe ſupplicuz.ꝛ pena sanctis ꝑ et orare p illo pot ſut poeniteat et cõpugat hec i. Vñ hõ. q. di. 21. 42. q. 3. Rñdq cõfessor non ꝺz carnose igre de p. ſi suspicat q̃ sit p. qui ꝓdesse possit, et copetes, et unde sit illa facie ꝑ ex sou cõfessiõe illã igre ꝺez asten. i. q. li. tñ. ix. a. fi. q etiã alle d. Bon. i. 4. di. 21. ſi h tñ meb. ultio sbtrahitur. pe. i. 4. di. 21. ſ. q aut immer gentiuz illi p. p h. q manifestat et te ñ ꝺz manifestari. h suffic sme huiꝰ oratiõis pcm dre ſaut ñ et te ꝺz manifestari. h pe. Rador tñ d. q si cõfes. p. exprimat q̃ peccauit bona itendit penitenciam ſq p et ult. ꝓdesse et ñ obesse. in ut ꝑdat ipz penez ſ ut penitenciaz oret pro l secrete laboret ad cõrectiuz eccl'ie ñ peccat ſ potiꝰ mereꝛ ſar. ad h. 22. q. 5. c. hoc ut. Dicit ſ primaz igrat de illa p. bona fide ſ ut oret pch aut fortiꝰ i occulto credit q̃ no peccat. tñ cõfitetez nullo mo cogit ad noiam. cõfit el exprimez excusat alienato ſh. Rador Rñ. i. q. di. 21. q. 5. dq̃n e unde ad correctiuz ſ ad prohuandu illo. a recedeno ſc. n. cõfitea hñsat si d. ex cõfessioz alicui p. q̃ posset et uellet illi ꝓdesse ſet nõ obesset si hec de ea ñ expedit eaz i cõfessiõe notare ſqr p. h. ñ posset ad correctiuz illius procedere ſh Ri. illaz talia ꝑm. Bon. i. di. ſt sepe contio frequedi sigl luz cõfessiõis h asten ii. et. Concor. Archid. flo. i suo tho. dicta si recedat pena alioꝝ sme neglate cuz reprehenderit et admoneat ut nil dicat de fris alioꝝ unde possit detegi pcm alij. ñ si h. facet qr aliq̃ ea nõ soluz necaꝝ ſ et scandalizat. Vñ ſdez archid. flo. d. i. 8°. propter e. fi. si significauit pcm altius mortale et occultuz plato ſl' parentib ſl' cõfessoribo ſl' alijs q̃ ſl' p. maturet ut peccanti possit melij puideri ſq̃ propterea est locuz cui timet de scandalo. nõ e pcm ſ caritat ſdu ille p. pdce sint idonee ad corripiendu. ſ accipiendu. Vñ ſ pe. fi. beautho. de clymis ſ dicit ſi uõ plato ſul' et alij. p. ſq possint peccati ꝓdesse et puide denunciauit ſ et si crimē sit occultu ñ peccauit imo meritꝰ. i. 22. q. 5. c. h. ut.

genēalis ofessio ex q̄tuor habet q̄ valz ad
remissionez peccatorz ueialiū in toto uel i
pte scz ex cōtritiōe cōfitēti ⁊ humilitate cō-
fessionis ⁊ ex ofone sacerdotis inq̄ntum ē
q̄dam psona pub^ca ⁊ ex vi clauiū. Alia est
cōfessio genēal' ñ sac̄m̄tal' q̄ fit pub^ce coza
multi.et cū mlt̄i ⁊ hec habet efficaciam ad
dimissionez veialiū ex tribo p̄mis ⁊ nō ex
vi clauiū. a Et ꝓpter hoc nō sb̄iūgitur
in p̄ma ⁊ in cōpletorio absolutio nec satis-
factionis iniūctio sed solū ofo misereatur.
ut in sū.con.e.ti.q.c.lvi.hec omia ponūtur
et ubi etiā dicit. q̄ hec dimissio fit quo ad
culpā ⁊ pnam. b Con.pc̄trū p gñalez
confessionē deleant' mortalia oblita. R̄ñ
pc.deus nō requirit ab hoie ñ q̄ pōt. vñ cū
peccata oblita specialit' confitēi non sit in
ptāte hoīis. sed generalit' tm̄ h̄moi ge-
neral' cōfessio cū contritiōe gñali ꝺlz pcā
oblita.idem Rai. a Idem in sū.con.eo.
ti.q.c.lvij.et intellige de confessione gñali
sac̄m̄tali que fit sac̄doti sim̄ q̄si fieri pōt
peccata mortalia nō dimittūt' de pc. di. vi.
agite. b Utz requrat' cōfessio ꝺ pc̄ati
añ baptismū. R̄ñ scōm pc. triplex est ofessio
peccatorz. p̄ma métal' q̄ fit deo ⁊ h^c requrit'
a baptizandis adult'. 2ª vocalis q̄ fit homini
ut dei vicario et hec de peccati añ baptis^m
nō requīritur nec antea nec post. a nisi af-
flicte accedēte ꝺm pc.ut in sū.con.e.ti.q.
cxlv.b. 3.ª que fit homini tāḡ sapiēti cō
siliario ꝓpter cōsilium aie et h̄ requritur ex
congruo non ex debito. a Idem in dcā
q.cxlv. b Pudor confitendi mlt̄os r̄tbit
a pnia.ctra quē scōm Rai est triplex r̄me-
dium. p̄mū est rō nālis si eni nō erubuisti
peccare q̄ inhonestum ⁊ nociuū fuit.non
debes erubescē q̄ honestū ē cōfitēi ⁊ vtile
.2.^m est rō dine intuitionis cui nihil celare
pōt. oia eni nuda et apta sunt oc̄lis eius.
ut habetur ad hebreos 4°.3.^m est compatio
future cōfusionis. nam 3°. ruelabo pudēda
tua et oñdam gētibo nuditatē tuā ⁊ r̄gnis
ignominiaz tuam.et Jere. xx.cōfūdēt' uehe-
menter qa non intellexerūt cbprobrium
sempit'num q̄ nūq̄ delebit'. Sacdos q
nō vult dare licentiam suo prochiano q̄
cōfiteat' altēi nisi p pecunia simoniā omittr
terret sicut ec Rai refert. a Hoc potī
videt' fuisse dcm glo. Rai.ut in sū.con.li.
i.ti.i.q.xxxvi.

Confessio iij^o qualiter
teneat' ad eam. Utz sit de ne-
cessitate salutis. R̄ñ scōm tho.in iij° di.xvij.
Confessio ꝺ necc̄itate salutis est i eo q̄ i pcz
actuale morle cecidit et ꝓprie loquēdo nō
est de iure natūali.sed dino et noue legis.
nam in lege veteri non tēbant' homines ad
confessionem pcc̄oz specialē ⁊ distinctā.scz
ad generalem ⁊ indistictam ad quā tēbāt'
p determiatiōz sacrificioz.con.pc.di.xvij.
a Idem in sū.con.li.iij.ti.xxxiiij.q.xxxi.⁊
xxxij.Idem ec Rai.in ti. de pc.et re. ꝑ. sup̄
dicta.ubi dicit q̄ ꝓbat cōtritionē ofessiōz
et satisfactiōz fore de p̄cepto legis dine. Jte
richardus in 4° di.^o asserit cōfessionē fore
de necc̄itate iuris dini.adeo.ut ad ipaz dicat
tenēi etiā infidel' tñ eis nō precipit eccl'ia
q̄ ꝓpter eoz culpā eis inutil' fozz: glō xo
de pciten. di.v. in sūma videtur sentire q̄
confessio in spali non sit de iure dino etiā
nouo.sed verius est qꝺ p̄dicti theologi di-
cunt sic̄ pōt constare ex his q̄ latiꝰ posui
in quadriga.li.iij.ti.vi.ꝑ.iij. b Utz papa
possit cum aliquo dispensar' ne cōfiteretur
R̄ñ scōm tho.vbi s.non possz eo q̄ ipe sac̄m̄-
torum necc̄itatē non pōt tollē.sic nec noua
sac̄menta instituere.sunt eni ex institutiōe
diuina:sed dispensare posset de tpe.ut scz
differret ultra annū. a Idem in sū.con.
eo.ti.q.xxxiiij.et de ista dispensatiōe circa
tempus intelligendū est inq̄ntū respicit
t̄minum constitutiōis ecc̄liastice.ut scz pr
hoc q̄s non incurret pnā .c omis.et.ꝺ.pe.
et re.nō aūt inquātū respicit terminuz legi
diuine p quā q̄s videt' ad confessionē ob-
ligari statī hita cōmoditate post casū mor-
talis culpe.ut pōt cōstare exponēti q̄drig
li.iij.ti.v.ꝑ.iij. b Omnis fidel' salte sel' i
anno tenetur ex precepto post q̄ ad annos
discretionis venit confiteri oia pcā sua

ꝛ coicare·eꝝ·de·pc.omis.ꝛ adde qꝺ dicet̃ s̄ coicare·ℊ.i. a Anni discretionis quo ad confessionez iudicatur cū est volí capar ut nōt glo.in dco.c.omis.sup x° discretionis: volí autem capar dicitur puer uel puella septē annoꝝ ꝛ sup̄·ut nōt glo .i .c.i.eꝝ de delictis pueroꝝ.ꝛ sic puer vl̄ puella septē annoꝝ obligat̃ ad cōfessionē·ut eē nōt̃ in directoria·li.i.ti. xv·ℊ lxv. b Utꝝ tene
iii amur cōfitēi peccata q̄ maifesta sūt. ℟ ꝑm tho.et pc.in iij° di.xvij.nō sufficit aliquid esse notū iudici·nisi sit ei notū i foꝛ iudicij· et io q̄uis peccata maifesta nō sint sacdoti· qꝫ tñ nō in forma iudicij· oportz ea ofiteri a Idem in sū.con.c.ti.q.lxviij. b Utꝝ
iiii homo statim teatur cōfitēi . ℟ scdm tho. ubi sup̄.ad ꝓpositū cōfitēdi tetur quis qñ ꝛ ad otritiōz· tetur scz qñ peccata meōrie occurrūt.sed ad ofessionē actualit̃ faciēdā tenet̃ si debrat eukaristiā pcipe· ad quam nl̄l9 post peccatū morle nisi cōfessus debet accedē copia sacdoti oblata ꝛ necitate non urgēte. a Idē ꝑm pc.si qs debeat sacrū ordiez recipe uel ꝑmōi ut in sū.con.li.iij.t xxxiij.q.lxix. b Sil̄r etiā tetur si piculum morti iminet al̄r nō tetur homo ex pcepto ad statim ofitendū q̄uis piculosū sit differre.ex pcepto aūt eccl̄ie tēt̃ saltē sel̄ in āno·ut s̄ ·ℊ. iij. a Petrus autē ut ptz in dca q.lxix.dicit ꝙ quis etiā tenetur stati cōfitēi rōne cōscie.vt si dicat sibi con scientia ꝙ statim teat̃. item rōne dubij.ut si nō sperat copiā cōfessoꝝ sibi āplius illo āno occurrē.vel si habet casum de q̄ solus papa pōt absoluē et habz modo copiam pniarij pape.dic̄ etiā tho. in quadā qōne de quolibz ꝙ laudabile est ꝙ pcōr pcm suū q̄ citius pōt cōfiteat̃ p accidēs autem possz dilatio eē mēitoria dūmō nō differat vltra ānū.vz si ad hoc differat ut pruden tiori cōfiteat̃ uel deuotiꝰ ꝓpter sacꝝ tēpꝰ. glo. de·pc.di. v.in sūma dicit ꝙ si peccatū est publicū tenemur stati ofitēi sb obliga tione peccati morl̄. Inno.Tūc.i dicto .c. omis.videt̃ tenere indistincte eē i peccatis nō publicis.ꝙ stati teneamur ofitēi habita rōnabili omodītate et sbdit.alij dicūt coñ sed ꝑmū tutius videt̃ idē qꝺ Inno.videt̃ sentir archi.in.c.ille rex.de pc.di.iij.Boa uentūa etiā late hūe passū tāgit·in·iij°·di. xvij.et cōclusiue sentit ꝙ religiosi teneāt̃ statim cōfiteri.et idem q̄ sentit de clēicis q̄buscunq;.sed sb dubio de laicis x̄o assēat q̄ teneant̃ sil̄r qñ adest tl̄is oportunitas q̄ nūq; rōnabilit̃ maioꝛ expectatur.nec q̄ ad tēpus nec quo ad sacerdotē. sz qa tēpꝰ q̄dragesimale videt̃ eis magꝛ opportunum videt̃ ꝙ temp9 illud rōnabilit̃ possit ex pectare.sed hoc debet intelligi qñ ꝑ prius opportūitatē nō hñt·al̄ illud est tēpꝰ magꝛ opportunū quo ꝑmū pñt debite ofitēi ꝓpt̃ moꝛe piculū.hñ ipe Boauētura.ꝛ omnes cōsulūt ꝙ post lapsum moꝛtalis culpe q̄ citius pōt quilibz cōfiteat̃.quoꝝ ofilium vanū foꝛet nisi esset de meliori. vñ isidoꝛus in li° z°.de sūmo bono·dicit.cito coꝛrigitur culpa que cito coguoscit̃. tardius aūt sa natur vulnus·qꝺ iam putrescētibꝰ mbris lōgo post tpꝛe curatiōibꝰ adhibet̃. ꝑterea et ipe Boauētūa inuit ꝙ religiosi ex vi sacmēti nō teneāt̃ plus q̄ laici nisi ratiōe occurrēti. oportūitatis.ℊ et cū laicis occur rerit oportūitas eodē mō tenent̃. sic igit̃ licet vēsimil̄r religiosis citiꝰ occurrat cō fitendi oportūitas q̄ seculāibꝰ clericis·et ipis clēicis citius q̄ laicis tñ oēs etiā laici cū eis cōgrua oportūitas occurrit videnť tenēi ad stati cōfitendū sic̄ et· latiꝰ onditt̃ in quadriga li ij°.ti.vij ℊ.ij. b Utꝝ tea mur cōfitēi circūstātias pcōꝝ.℟ ꝑm tho. in·iij° di.xvi.nō sunt de necitate cōfitēde nisi ille circūstātie q̄ ad aliud genꝰ peccati morlis trahūt.ga venialia non sūt de nec̄i tate confessionis.sed solū morlia tñ ꝛ aliaꝰ circūstātias cōfitēi pfectiōis est·sic̄ ꝛ veni alia pcā. a Bonauētūa·in·iij° di. xvij. dic̄ ꝙ circūstātiaꝝ peccati·quedā sūt alle uiātes. q̄dam in aliud genꝰ trahentes. q̄dā illud in aliq̄ mō aggrauātes·circūstātias i aliud genus trahentes confitēi est nec̄ium quia genus pcī cōfitēi oportz.circūstātias uero alleuiātes cōfiteri nō est bonū n̄ ꝓpt̃

hoc ut sati fiat aliene ingsitioni vl' ut pui deat' eius scandulo et pturbationi·utputa· si timeat cofessorem ex hoc accipe occasiom ad malu.vl' si intm diminuit ut sit i gne veialis sic omedē carnes in quadragesima ppter infirmitate·ita tn̄ q alit' n̄ sit gulo sitas aliq.et ro b est q in confessione non debet se pcor excusare.sed accusare. ¶De circūstantijs aūt q aggrauāt.sed gen⁹ pcī no variāt.est inter doctores opio diuersa. quida eni dicūt q peitens tenet' confiteri· sed pceptū affirmatiuum est·et obligat n̄ ad semp sed p loco.ꝛ tpe.s.qn̄ eas ognoscit siue p se siue p igsitom aliena.vn̄ sapies et intelligens tenet' cofitei absq iquisitioe· simplex xo tenet' si ab eo igrat'.alij dicūt q no tenet' ad cofessione hax circūstantiarum tentione nctatis.sed de bono ꝛ equo· et quato magis sapietes pfecti sunt tanto magis debēt eas distinctius explicare. ¶ no tenetur ad hoc nisi forte exppria scientia obligent'.hāc opionem credo pbabiliorem· vn̄ dicendū q cofessio circūstantiax i aliud genus ēntiū spectat ad cofessione q ad nctatem.cofessio aggrauātiū quo ad con gruitate·ofessio xo alleuiantiū poti⁹ facit incongruitate ꝛ hoc itelligit' excepti casibus pdictis.oms igit' rones pbātes circūstātias ec cofitendas sūt ogruitati quo ad aggrauātes·hec ille. ¶Solū g ꝺ nctate cofessionis sunt circūstantie traxntes in alia spem seu gen⁹ pcī.et b coiter tenet doctores·ut·ꝛ not'· in sū.con.li.iij.ti.xxxiij q.lxxxi.licz alij dicāt ec alias fore nctas· quox dictū ut pot colligi ex noti·in·dca· q.viij.ª.pot saluari q ad illas q licz n̄ ēbāt in alia spem.tn̄ sūr tl'es q sine eis sacdos no pot discnere qd sit actur⁹. vl' ratione iurisdictionis·puta si iuria sit illata i clericū uel sil'ez psonā·qa est casus papal' scom q litate miurie.vl' psone ex de senten. exco. cum illox. ¶Item qntū sit dānum datum qa qnq epi retinet sibi restitutiones ictox vsq ad ctam qntitate·vel ut sciat' cui debz fieri satisfactio.ꝛ qualiter·et idem i sil'ibz· io cofitens debet eas circūstātias confiteri si nouit.vl' si a cofessore interroget' ad cui⁹ officiū videtur pncipaliter ptinē de dicti circūstantijs interrogāe·ut sciat qualiter suo sit fūctur⁹ offi circūstan' g ptinētes de nctate et pncipalit' ad cofessione etiā si de his no interrogēt'·sūt q trahunt ad aliam spem pccati seu ad aliud ptriculare morle pccatū·q pnt esse circa octo.vz con ditō r/mod⁹ peccādi·hoc xps/numē q li tas inductio·et accidens.sicut de his latius dicit' in qdriga.li.iij°.ti.viij·ꝟx. b ¶Utrū homo teneat' cofitei veialia pcā.v'.scom hoc.ubi ¶Confessio ad b est nctia ut peitens satisfactione accipiat zm modū dicti· pccato aūt veiali no debet' pena taxata q pena illa esset ꝓportionata pene pcī mor'l. a quo pccatū veiale in ifinitū distat. vnd p solam cotritioez intiore pccatū veniale remitti pot.sed an salte semel in āno teat' cofitei q no habz nisi veialia . dicūt qdam q in hoc casu ppter pceptū eccl'ie tenetur veialia cofiteri . alij aūt dicūt q sufficit q pnitet se sacdoti et q se imune a pcto mor tali ondat.ut ad coione admitti possit.pre ceptū eni est ad obligandū illos q habent alia q cofitei debēt.vn̄ si alicui p gram collatū esset sic beate xgini est collatū·ut a peccato veiali imunis eet no tenetur ad illud pceptū. a ¶Hoc verisim' no pot co tingere qa no est iueta nec iueietur n̄ vna virgo maria.ꝛ i°.Jo.i°. dicitur.si dixerim⁹ qa peccatū no habem⁹ ipi nos seducimus· vn̄ et pmū veri⁹ uidet'·cū eni nesciā qmō aliqs audeat imune a mortali se existiare no infra ānū.vel qliter hoc valeat ondere cū ps . xviij.dicatur.delicta qs intelligit ꝛc. et io fatuus ualde foret q sic dicēti.ꝛ alit' no cofitenti mistrarz eukaristiā.vn̄ ꝛ bona uentūa·in·4°· di.xvij.dic q ogruū e maxi me uiri pfcis cofitei peccata veialia regu lariter.tū no est nccium nisi in duobz casi bus.vz ppter dubiū et ppter statutū.ppt' dubiū vz cū qs pbabilit' dubitat de pcto vtrum sit morle vl' ueiale.et io si no peitz sic de morli diserimi se disponit·io debz co fitei sic iacet in cosciētia ꝛ iudicio sacdoti.

confessio·ij·

reliquat.vtz sit morle uel veiale.cō tho. ut sup̄ ofessio.i.ꝯ.viij.seqtur in bōauctūa· ppt ecclīastīcū statutū quis tētur.qa ois fidel tenet semel in anno cōfitēi . sed hoc nō est rōne veiāl.s. ppter p̄ceptū. cō. Inn. in.c.ois ex̄ de pc.⁊ re.et ex hoc ptz qp rligiosi tenētur ueialia cōfitēi semel seu bis in mense uel ebdomada.vl frequēti⁹ siue rari⁹ fm suaz cōstitutiōz formā qđ itelligñ videt. de veialibꝫ nōbilibꝫ q̄ ad ofessiōez ſpalem.reliq̄ ꝛo uix uel nūq̄ posset quis ſpialit cōfitēi cū quasi omi mométo cōmittant.vñ videt sufficē illa confitēi gñaliter. b Q. aūt de veiali tenemur cōtritionē habē aliter nō remittit/vide.j.pcz·iij·ꝯ.iij.et vij.et cōfessio·iij·ꝯ.i. Vtz aliquo casu tēatur qs cōfessionez iterare. R scdm pc.iterare tenemur in q̄tuor casibꝫ. p̄mus si sacdos nō potuit absolue. a Quia nō hēbat iurisdictiōz seu delegatā siue ordinariam ex̄ de pc.et re.omis. b Secūdus si nesciuit discernē. Tertio⁹ si cōfessio ñ fuit integra ut qa sciēter tacuit aliqđ mortale. Quarto⁹ si obstitit uel neglexit satisfacere et oblitus é satisfactiōz iniūctā.nā si cāret et iplere vellet nō oportz eam itēare. a Con.Rai.et hosti.ipi tñ ponūt p quarto casu cū qs cōfitet cū indebita dispositiōe fm glo.Rai.silr con.cū pc.ut in sū.con.li. iij.ti.xxxiij.q.lxx.et quo ad z^m casū sciendum qp ex eo qdam inferūt qp ppter ignorantiam sacdoti pdat auctōritas absoluēdi sed hoc nō videt vez quia ptās clauium cōsistit in iurisdictiōe et nō in sciētia.scdm Rai.i t.de pc.et re.ꝯ itē q̄rit qd remittit sacdos.⁊ s.clauis.ꝯ.i.sed dēm eoz pōt itelligi qñ quis cū possit sacdoti idoneo scia et cōscia cōfitēi.tñ eligit insufficiētem quia videt de ppria nō cūare salute.⁊ sic ex sua mala dispositiōe cōfessio videt deo ñ grata et inalida.de.pc.di.vi.q vult cōfitēi:sed in quocūq casu si cōfessio fca fuerit ab ignorante sacdotī nō sufficiēti.p̄sertī de multi seu grauibꝫ pcīs optimū est consiliū illā iterare cū quis omoditatē habūit sacdoti periti scia ⁊ cōsciētia cū ignorātia sacdotis in cōfessione sit mlt̄ū p̄iculosa.ut colligit ex dictis per Augusti.in dēo.c.qd vult.et p Rai.in dēo.ꝯ.itē q̄rit. quo ad 3^m casuz dicēdum qp idē est etiā si qs omiserit pcīz de quo dubitauit vtz fuit morle ut s.ꝯ. primi.vl eius nēciam circūstantiam ut s.ꝯ. v.et nō solū si hoc fiat sciēnt sed eē si fiat ex ignorātia seu obliuiōe p̄cedēte a ppria nōbili culpa.ut colligit ex nōtis per glo. Rai.ſb ti.de pc.et re. Item ēca principes ad hoc eē facit qp lata culpa equipat dolo ut in.c.ut aiaz.de cōstitu.li.vi.et iō si quis ex sua culpa ignorat q̄ ꝺbz cōfitēi seu eoz oblitus est.debet de hmōi negligentia ex corde dolere et firmiter pponē emēdari ut legitie valeat cōfitēi ut nō.in sū.con.li.iij. ti.xxxiij.q.xix. Qñ aūt qs sciēnt omittit aliqd de ptinētibꝫ nēcio ad cōfessionē. non solū ānullat cōfessionē sed eē nouū omitt pccatū morle ut s.cōfessio.i.ꝯ.viij. Quo ad quartū casum est sciēdū qp ex contēptu seu ex negligētia omittēs facere iniūctam sibi pniam morliter pccat. scdm Scotū in 4°. di.xv.qa facit cōtra p̄ceptuiu vicarij dei.i.cōfessoꝛ.et etiā eccl̄ie ut in.c.omis·ꝺ pc.et re. b Silr et fm quosdā itēaī tēt is qui confessus est non cōtritus existens ī ppōsito nō deserendi pccatū ut dictū é s. confessio.i.ꝯ.iij. a Et ibi de hoc plenius in additione:⁊ sic hic est. Quint⁹ casus:et sextus adiicit i directoꝛio li.i.ū.xv.ꝯ.xlvij. sez cū cōfessoꝛ in aliq̄ nō habet iurisdictiōz oportz eni tūc qp p illo pcītēs recurrat ad hñtem ptātem et ei illud itez cōfiteat ar. ex̄ de pc.⁊ re.significauit.⁊ sic tres casꝰ sūt ex pte cōfessoris.⁊ tres ex pte cōfitentis. b Hic tñ sciendū fm tho.in iij° di. xvij. qp quāto qs plūibꝫ sacerdotibꝫ cōfitet tāto plus de pena ei remittit.tñ ex erubescētia cōfessionis q̄ in pnā satisfactoriā ꝺputat. tñ ex ui clauiū.vñ toties posset qs ofiteri qp ab omi pena liberāret. Sez vtz rēcidiuās tēatur cōfitēi p̄ioza pccata. R fm tho.in iij°di.xxij.directe qdem recidiuās pccata dimissa nl̄ homō tenet nec in gñali nec in ſpali cuicūq confiteat.sed indirecte sicut

VII

VIII

illud sñ quo scíri nō pōt debitus satisfactionis modus tenet recidiuās notificare peccata dimissa q̄ntū sufficit ad hoc ut sciatur q̄ satisfactio ei ogrue possit iniungi. ut si ipe frequēter lapsum carnis passus ex aliq̄ occasione illa occasio p satisfactiōez p̄cidatur. et sil'r de alijs peccatis. et ad hoc videtur sufficē cōfessio dimissorū peccatorū in gñali. tñ q̄q̄ ad alia spalia oportz descēdere scōm q̄ ofites vidēt oportunū. non eni pōt in his aliq̄ cta mēsura p̄figi. a Inno. in. c. omīs. de pe. et re. sentit q̄ recidiuās teneat cōfessionē iterare rōne ingratitudis. p quo videt facē illud qđ dicit in. c. xviij. de seruo neg. et de pe. di. iiij. qui diuini. Item glō. Rai. in ti. de pe. et re. ℣ Item nūqd semel dimissa pcā dicit. q̄ recidiuans nō tenet dicē spalit et distincte ea q̄ añ cōfessus est. sed sufficit confiteri in gñali de ill' exp̄mendo ingratitudiez suā et dicēdo de multi. ⁊ magnis peccatis mor libo me liberauit dñs p penitentiā. et ego nihilomi⁹ ingtus exñs sic offendi eū. et si forte nesciat exp̄mē aut nō exp̄mat nomē ingtitudis nō nocet dūmodo talia dicat ẋba ex quibo sacdos ingtitudinez possit intelligē. et idē nōt i sū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. lxxi. hoc dcm glo videt intelligendum q̄ ista cōstantia ingratitudis veit ad p̄ticulare pcī spēm. nam alie circūstātie ꝛgulariter nō sunt de necitate cōfessionis. ut ℣. v. q̄ ẋo ingratitudo inducat p̄ticulare spēm peccati. nōt tho. in 3ª pte. q. lxxxviij. arti. iiij. dicēs. qđ sequit omia pcā non est spāle peccatū. sed p qđcūq̄ pcm mortale aliqs efficit deo ingratus. q̄ ingtitudo ñ est peccatū spāle. ℟ dicēdū. q̄ ingratitudo peccati. q̄q̄ est spāle peccatū. q̄q̄ autē ñ. sed est circūstātia gñaliter cōsequēs omne peccatū mortle qđ cōtra deū omittit pcm. n. rcipit spēm ex itētiōe pcāntis. ut phūs iquit. ethicoz. ille q mechat ut furetur magis est fur q̄ mechus. Si igitur aliquis peccator in cōtēptū dei et suscepti bñficij aliq̄d pcm cōmittat illud pcm tractabitur ad spēm ingratitudis. ⁊ hec ingratitudo peccāti est spāle peccatū ut ait Augusti. in li°. de natūa et gra. nō omne peccatū est cō temptu. et tñ in omni pcō deus ofitent in suis p̄ceptis. vnō manifestū est q̄ ingratitudo peccātis q̄q̄ est spāle peccatū ꝛ nō semp. hec ille. ptz q̄ q̄ recidiuās nō tenet cōfitēri nisi in q̄ntū opus sit ad oñendum satisfactiōis debitū modū scōm tho. et ad demōstrandū ingtitudis modū. ℔m Inno. et glo. Rai. et hoc q̄n ingratitudo est spāle peccatū. b De p̄cepto ad medicos q̄n inducāt infirmos ad cōfessiōz. vide. j. medic⁹. ℔ i. et ex de pe. cū infirmitas.

Confessio iiij° cui sit cōfitendū et qdem regulāiter

glibet debz sacerdoti cōfiteri. nā solis sacerdotibo dedit dns ptāte ligādi ⁊ soluendi cū dixit Jo. xx. quoz remiseritis peccata remittūt eis. ū. de pe. di. i. ẋbū dei. a Et h intelligendū est de mor libo. sed venialia nō oportz q̄ aliqs sacdoti cōfiteat q̄ ipa confessio laico facta. sacm̄tale quoddā é q̄uis non sit sacm̄tum pfectū. et ex ipa caritate p̄cedit ⁊ p tl'ia notū est venale dimitti sic et p oratiōz peccatoꝝ. et aquā bñdictā et bmōi. ut. j. pcz iij. ℔ fi. h tho. in iij° di. xvij b Utrū nece sit cōfitēi p̄zio sacerdoti. ℟ scōm tho. in iiij° di. xvij. cū sacerdos nō absoluat nisi ligando ad aliqd faciēdū. ille solus pōt absoluē q pōt p impium ad aliquid faciendū ligare. ió oportz q̄ homo cōfiteat p̄zio sacerdoti. alien⁹ eni eū absoluere nō pōt. uel ligare. ex de pe. omis. et de pe. di. vi. c. placuit. p̄zius aūt sacerdos itelligitur quo ad hoc. omis ille. q curā aīme illius ordinariā habet sic papa. legat⁹. epūs. sacerdos p̄ochial'. a Idem in sū. con. li. iij. ti. xxxiij. q. xxxvij. b Sz nec p̄rochialis nō pōt absoluē ab omibo ga excipiūt casus epales. de qbus hētur. j. confessoz. i. ℔ i. Utrz p̄zius sacerdos possit vbiq̄ suū sbditum audire et absoluē. ℟ scōm tho. hosti. vbiq̄ pōt siue in territoriū sue parochie siue ex. pnia eni est de iurisdictiōe volūtaria. ff. de offi° procō. l. ij. vñ ⁊ ꝺ loco

nihil exprimit ex de. pc. ois. a Idem in
sū. con. eo. ti. q. xxxv. in fi. b Ultra audi-
111 entia cōfessionū omitti possit. alti. R. scdm
tho. in iiij° di. xvij. si aliqs. idco nō possit
audire confessionē alti? q; nō habet iuris-
dictiōz in ipos qui audiendi sūt. potest ei
cōmitti p quēcūq; hntem iurisdictionē in
ipos q audiēdi sūt. ut p ppriū sacerdotez
siue epm. siue p papā. Si aliqs aūt non
pōt audire q; nō habet executionē ordis-
nō pōt sibi concedi. ut cōfessiones audiat
nisi p eum q hoc impedimētum remouere
pōt. a Impediti in executiōe ordinum
sunt int dicti. suspensi. uel degradati. et ex-
coīcati. de quibus ex de clēico excoīcato int
dicto. vl' ōpito mistrāte. in rubro et nigro
p totum. et fortius hereti. et scismatici. vnō
et in sū. con. e. ti. q. xliij. dicit. nūqd in arti
culo nctātis tenet qs cōfitēti sacdoti here-
tico. scismatico. vl' sili. si nō pōt inuenire ca-
tholicū. R. fm. Ysai. credo q; nō. imo saluo
meliori iudicio cōsulere q; nullo modo cō-
fiteret ei. sed doleat de pcīs. et q; tātū dis-
tulit confessionē. et cōfiteat in corde suo.
et sufficit ei. tl'es enī ponēnt eum de facili
in aliquo erroze uel despatiōe sic phariseī
iudā dicētes cū cōfitētur eis pccatū. quid
ad nos tu videris. m^t. xxvij. et ō. pc. di. vi. c.
i. vbi hec sati. expsse dicūt in textu. et glō.
idem credo ō excoīcato excoīcatiōe maiori-
nam ec illi in articulo nctātis nō est ofitē-
dum. con. hosti et tho. Item eo. li° xxiij.
nō bn q. vij. nōt q; ab hereticis. scismaticis. uel ex-
coīcati. nullū sacmentū debet recipi nisi ba-
ptisinus in nctāte mortis catholico defi-
ciente. b Et nō hic q; si etiā p ppriū
sacerdotē omittit nō ppter hoc oportz q;
cōmittat tl'i q; alias hēat iurisdictiōz sup
pl'in. sufficit eni q; hēat hāc iurisdictionē
ipe qui sacerdoti cōmittit. Item nō fm
tho. q; qñ alicui sacdoti cōmittit p supi
orem q; possit audire alienos prochianos.
non fit pīudiciū ppio sacdoti. eo q; iuris-
dictiōis ptās nō est cōmissa alicui i fauorē
suū. sed in vtilitatē plebis. et ad honorem
dei. et iō si supioribus plati videat expedire
ad salutē plebis et ad honorē dei q; aliis
omittāt i nullo fit pīudiciū inferioribus p-
latis. nec tenet sbditus itez petere licētiaz
a ppio sacdote. licz b'nardus in q̄dam glō.
sic dicat. a. scilicz. in. c. omis. de. pc. et re. b.
Que glo. postea p clemētem. 4^m. tanq; oio
falsa dānata fuit in quodam pūlegio. ifra
ibi allegato pdicatoribus et minoribus. qd
incipit quidā timē. et fuit determiatū i eo
q; illi qbus a supioribus cōmittit possunt
audire etiā parrochialibus sacdotibus cōtra-
dicētibus et inuitis. et hoc ec tenz Io. an. ex
de. pc. si epūs. li. vi. a Satl. con. pdicti. pc.
ut in sū. con. li. iij. ti. xxxiij. q. xlvi. b Et
cōfessus sacerdoti hūti cōmissiōz a supiori
ut dictū est. nō tenet cōfitēri ppio sacdoti
illa pcta que iā confessus é. cū dimissa sint.
sed ppter statutū eccl'ie de ofessione facte
ppio sacdoti semel in anno. debet eo mō se
hre sic ille q; habet solū veialia. et illa ofi-
teri ut qdā dicūt uel profiteri se a peccato
mortli imunē. ut in exuagāti. Io. xxij. q
incipit. vas electionis. a. Ibi dicitur q;
confessi religiosis. seu sacdotibus. qbus fue
rit fca a supiore cōmissio. nō magt tenent
itez eade pccata confitēri. q; si al's illa cō-
fessi fuissent ppio sacerdoti. et i hoc appro-
bata fuit sntia Io. an. hoc affirmāti. et rpro-
bata opiō Guer. et aliox otrariū tenētiū.
ut nōt directoria li. i. t. xv. p. lxxvij. quia cū
ppius sacerdos tenet de eo reddē rōnem.
et ei sacmenta mistrare. tenet alti confessus
saltem semel in anno oīdere se ppio sacer-
doti. et declarare se cōfessum. ut pt; ex nōti.
secūdum pc. in sū. con. dca. q. xlvi. et puto
q; sufficit notificare cuicūq; ppio siue par-
rochiali. siue epo. siue alti. qa in. c. omnis.
ex de. pc. non fit distinctio de istis ppriis
sacerdotibus Ultra in aliq casu possit quis 1111
confiteri alteri q; ppio sacerdoti. R. scdm
tho. in iiij° di. xvij. si subditus scit sacdotē
ppium hēticum esse. aut solicitantem ad
malum. aut fragilem. q; ad pctm qō qs ei
confitet est ppnus. uel si pbabiliter extiat
reuelator confessionis. uel si pccatū de q̄
quis cōfiteri debz cont illum sit omissum.

nō. bn dñe pene.

in his casibꝫ et silibꝫ in ḡbus ꝓbabiliter timet ꝑitēs ex cōfessione faciēda ꝑiculum sibi uel sacdoti imīnē debz recurrē ad supiorem uel ad ipm sacerdotē et ꝑtē licētiā alteri cōfitēdi quā si habere non possit idē est iudiciū qđ de illo q nō habz cōpiā sacdotis. vnde magr debet eligē laico cōfiteri· nec in hoc trāsgredit mādatū eccl'ie. quia ꝑcepta iuris nō se extēdunt vlt caritatem nec etiā fit iniuria sacdoti ga ꝓuilegiū meretur amittere q cōcessa sibi abutit ptāte a ·ex·de·regl'.licz. b ·Con.pc.al.Inno.et Guer.ꝛ coiter addūt·q si nl'omō pōt hre aliū sacerdotē ꝛ necitas imineat cōfiteatur ꝑccatū in gne sine eo·de quo posset malū pueire. a ·Idem·in sū.con.li.iij.ti.xxxiij q.xxxix.in ꝓncipio. b ·Hosti.quoq; magis explicat et ponit octo casus in quibus· pōt quis audire cōfessiōez altēi? ꝓchial'· ꝓmo qñ ꝓprius sacerdos oio é indiscretus· de pc.di.vi.placuit.nam q vult ofitēi ꝺbz querere sacerdotē q sciat soluc et ligare·ꝺ pc.di.vi.qui vult. sed hoc debet fieri cum licētia·ex·de·pc.omis.quā licētiā si ꝓprius sacerdos nō ul't dare.pōt ipe ad alium ire· ex·de·regl'.licz.vel uadat ad supiorē ut eū cōpellat.vel ipe licētiā det·ex·de iure prōnatus·null?. a ·Tuti? est hoc fieri.si pōt· tū nō videtur nēcium eū rōne ignorantie sacerdoti videat ipo iure concessa licentia cōfitēdi alteri·ut in.c.placuit. de pc.di. vi. et ibi hoc sentit glo.et m'to magr si ꝓpri? sacerdos eēt maifeste vitiosus cū malicia sit ꝑiculosior et ḡuior ignorātia·ꝓpter qđ durius puītur.luce·xij°. ibi.ille aūt seruus q cognouit uolūtatē dñi sui ꝛc.ꝛ illa sunt grauiora q̄ a deo grauiꝰ puiunt· ut dicit Hiero?.xxiij.q.i.nō afferam?:sed si ꝓpri? sacerdos essꝫ hereticus·scismatic?·vl excoi· catus·dlax est q ab istis nō debet ꝑti licē· cū etiā locutio cum t'libꝫ ꝓhibeat· xi.q.iij· cū excoicato. Idem eē videt si eēt it dict?. seu suspensus·qa nemo pōt plus iuri trās· ferre in alium q̄ sibi cōpetere dignoscat. ut in.c.nemo·de·regl'.iuri.li.vi. sed si causa ꝓpt quā qs vult alieno ofitēi ñ ꝓcedat ex defectu ꝓpri sacerdoti.ꝫ alij·puta·q aliqd omissum est coī eum·vl suos·et vēsil'iter timet scādalum ꝑ ei fiat cōfessio·ꝺbz ꝑti licētia.ut·ex·de·pc.et re.c.ois.si qs aūt alie· sacerdoti uolūt iusta ꝺcausa cōfiteri pec· cata.lniaz ꝓius postulz ꝛ obtineat a ꝓprio sacerdote·et debet sacdos credē ꝑtenti et elegāti salte in genē iustā causam·quia nō est vēsil'e q cū fallacij vadat ad pniaz·ut dic glo.in dō.c.placuit.de pc. di.vi. et si lnia absq; rōnabili causa ꝺnegetur·videt q sin alia licētia possit ire ad aliū.quia nō debet credi indiscretiōi et ꝓterue ꝑlati·et puilegium mēt nr amittere·ꝛc.ex de regl'. licz.vbi si hoc ꝺceditur cā meliorāde vite· q̄nto fortiꝰ causa recupāde salutis qđ magr est nēcium.vñ et·luce·xv.gaudiū est i celo sup vno pccatore pniam agente magr q̄ sup lxxxxix.iustis·qui nō indiget ꝑtētia Idem eē putarem.s.q debēt ꝑti licentia modo p̄dicto qñ causa eēt ex defectu ꝓpri sacerdotis ꝓpter pccatū nō maifestū·quia ex eo nō debet qs a iurisdictione ꝑlati sui discedere.viij.q.iij.nōne. b Secūdo qñ parrochianus trāstulit domiciliū suū . nā tūc ille ad quē tñsit iā nō é alienꝰ ꝫ ꝓpriꝰ ex·de parrochis.c fi. 3° qñ qs ē vagabūdꝰ ff.de iudicijs.l.heres absens·4° qñ qs q̄rit domiciliū quo se tñsferat.nā et is sin domicilio est.ff.ad mūicipales.l.labeo in ꝓncipio.ꝛ.l. eius ·ſ·celsus. 5° qñ quis deligt in aliena prochia·ex·de rap.c. i.vi.q.iij.placuit.si tñ pccatū occultum est et nō sit excoicatꝰ a ꝑlato illius loci pōt etiā de hoc confiteri ꝓprio sacerdoti.si aūt sit excoicatꝰ a ꝑlato illius loci ꝓpter illud pcm sic consueuit fieri in furti et hmōi quox ignorāt actores mittendus est t'lis ad excoicatorez ab· soluēdus ab eo. a ·Con.geff.Rai.et tho· in eo q sup dictum est q qs fortiat fozū rōne delicti·ut in sū.con.li.iij.ti.xxxiij .q. xxxix. sed glō.Rai.ut ibi ptz hūc casum nō recipit·sbiūgens qa q dic iusꝫ rōne delicti fortiat quis fozū intelligeñ. quo ad ꝓtinētiam ad fozū cōtencioſum·qa pōt illic ꝺueiri ꝛ iudicari ꝛ pūiri ꝺ crimie ibi

confessio·my·

omisso.hec ille:non sit ergo trãslatio fori in pnialibꝫ rõne cõmissionis ꝺlicti·aℓ oportet ꝙ quis diuideret cõfessiõez ꝺfitẽdo diúsa ꝺelicta diúsis cõfessoribꝫ·vℓ sacerdotibus scõm ꝙ in diuersis ꝺeligt prochijs· cõtĩ id qꝺ ꝺicit̃ ꝺe pe.di.v.c. cõsideret.ibi cautus sit peitẽs·ẽc.p hoc etiã facit quia dria magna est int̃ forꝫ seculare ⁊ spũale· ꝙ spũale ñ põt ita facilit̃ trãsferri·eꝫ ꝺ foro· cõpe.si diligenti.⁊.c.significasti.ubi ptz·ꝙ licz seculãis possit se.p sua volũtate alieno sbicere iudici.clẽicus tñ non põt se sbicere iudici seculari·ꝺco.c.si diligẽti.nec in eccle- siastico non suo·siñ licẽtia sui epi·ꝺicto .c. significasti. Item ẽ magna dria iter forum iudiciale etiã in spũalibꝫ.et forꝫ peitẽtiale· ꝙ forũ pniale est minꝰ trãsferibile ut nõt glo.in.c.ne.p dilatiõe·eꝫ ꝺe.pe.⁊ re.⁊ iõ cũ nõ repiat̃ aliq̃ iure cautum·ꝙ rõne ꝺelicti quis sortiat̃ forũ pniale·nõ videt̃ ꝙ hoc possit fieri·et ꝙ standũ sit regℓe genẽali ꝺ ꝓprio sacerdote·ut in.c. omis· ꝺe· penitẽ. et iura allaᵗᵃ icontriũ loquũtur in iudici alibus·ut satis ptz intuẽtibꝫ:hoc etiã approbat gñalis· cõsuetudo·qa videmꝰ ꝙ penitens cõfitet̃ vni sacꝺoti vniúsa pcẽa que omisit p totũ mundũ·⁊ nũq̃ remittit̃ ad sacerdotes locoꝝ in qbus ꝺeligt p absolutione·et optia legũ int̃pres est cõsuetudo· ff.ꝺe legibꝫ·si ꝺe interptatiõe. b·Sexto rõne studij ut qñ clẽici ꝺe platoꝝ suorum lnia accedũt ad studia·nã tũc efficiũtur ꝺe foro et eccℓia illius ad quẽ accedũt·ꝺũ ibi manẽt.ar.ff.ꝺe iudi.l.si lõgiꝰ.ꝟ.i. a· Inno· in.c.omis·ꝺ·pe.ꝺicẽ ꝙ scholares·⁊ alij icole annales et marcenarij ꝺebent cõfitẽi sacerdoti prochie quã incolũt p ãnum ⁊ ab eo poterũt absolui·ar.xvi.q.i. questi. vbi ꝺr. ꝙ ꝺebent ibi soluere ꝺecimas ꝓsonales qa ibi recipiũt eccℓiastica sacm̃ta p ãní cculũ· alij tñ ꝺicũt ꝙ idẽ est etiã si ad minꝰ tẽpꝰ cõꝺucant domos·ar.eꝫ ꝺe ꝺecimis ad apostolice.et marie si ꝓgaretur sine fraude cõductio uel habitatio vℓ natiuitatẽ vel pasca·qa tũc ex ꝓcepto ꝺicte ꝺecre. ois.sẽp ꝺeñt confiteri et coicare·hec ille:videtur p ꝺicta posse cõcoꝛꝺari·ut·zª opio intelligat̃ concoꝛꝺãi qñ quis licz nõ steterit in aliena prochia p annũ·tñ ꝺeliberauit ibidẽ stare· nam eo ipo ꝙ qs ꝺeliberat i aliq̃ loco hre domicilium vnũ ibi sortit̃ et forũ·ut i.c.fi. eꝫ ꝺe·parrochijs.⁊ habitatio ãnuaℓ videtur quoꝺdã domiciliũ q̃ ad sacm̃toꝝ pceptionem ꝺco.c.q̃sti.vel qñ hãtare ꝺelibẽauit parũ minꝰ q̃ p annũ. nã id qꝺ modicũ ẽ ratio apphẽdit q̃ nihil·ut nõt tho.zª zᵉ q.lxvi.artiº vi°.vel qñ sic se habet ꝺsuetuꝫ nam ꝺsuetudo in tℓibꝫ cõfert iurisꝺictiõz· ut nõt̃ in sũ.con.li.iij.t.xxxiij.q.lvij. circa finem.vel qñ scholares accedũt ꝺe licentia platoꝝ suorum ad studiũ.tũc enĩ videtur eis data licẽtia recipiendi sacm̃ta ibidẽ·ut ·ſ·ꝟ.prio.⁊ qꝺ ꝺictum ẽ in scholari·ibẽ ẽ in quocũq̃ alio·ut et ꝺicit Inno. qui etiã sbdit.in omibꝫ tñ pmissis tutius est ꝙ et viatores et alij semp a ꝓprio sacerdote licentiã habeãt spãlem. b·Septio tẽpore nccitati.ut ꝙ infirmat̃ ad mortẽ·vℓ ꝺebet intre iustum bellum seu mare.⁊ ꝺeẽ ꝓprꝰ sacerdos·ita ꝙ etiã laico licz tũc cõfiteri.ꝺ pe.ꝺi.i.quẽ peitet.ꝺe cõ.ꝺi.iiij.sanctũ.Oc- tauo si ponat spem in ratihabitione ꝓpij sacerdotis.hec hosti.sed iste casus octauꝰ cõ- mũiter nõ tenet̃.qa ratihabitio in talibꝫ nõ habet locũ· eꝫ ꝺe regulꝫ iuri.actꝰ. li.vi. a Dictum hosti.põt intelligi qñ ista ratihabitio non refert̃ ad futuꝝ. si platus ꝺfitenti contẽtabit̃.sed sup pñti ꝙ contẽtatur ut põt extimari ex aliquibꝫ ꝺicturi. ex qbus ꝺicit̃ ipius plati tacitus consensꝰ ut infra ꝟ.vij.verum vnus set secũdum hoc vℓ intelligendũ qꝺ ꝺicẽ glo.Rai.ut nõt̃ i sũ.cõ.li.iij.t.xxxiij.q.xlvj.vz ꝙ sub hac spe rari·nullus põt absoluer alienũ ꝓchiam et si ꝺe facto absoluat eũ eẽ noine plati sui nõ ꝺebz se gerẽ p absoluto añ ratihabitionem ꝓpij sacerdotis.nec añ intre ecclesiam. nec ingerẽ se coioni fidelium si erat excoicatus maiori excoicatiõe.aut etiã recipere eukaristiam si morle erat pcẽm ꝺe quo cõfessus est alieno sacerdoti. b·Addũt vlterius·hosti.et Rai.ꝙ in omni casu i quo

nõ bñ

sacerdos pōt audire parrochianū alienum cōsulunt ei q̄ iniūgat ut se sacdoti ꝑpio. repsentet·ar.eī.de sentē.exco.de cetero. et .c.ea nosc̄itur.et.c.q̄ de his.ī fi. a · Hostī simplr dicit iniūgat.sed Rai. cōsulit. vñ etiā ⁊ glō.eius·sup ‸bo cōsulo/ sit. exquo mgr̄ dicit cōsulo est argumentum q̄ non te/netur qa ad cōsilia nlr̄ tenet̄ nisi obligz se ad illa.pōt dici q̄ quo ad simplicē rep/sentatiōez oio expedit saltē semel in anno ꝑpter statutū eccl'ie: quo ‸o ad iterandū cōfessionē uel ad accipiēdum pniaz nō vi/detur ncc̄e·exquo semel fuit legitīe abso/lutus·ut sup̄·ſ iij.nisi forte ipi sacerdotes nullā hērent curam de suis parrochialibꝫ· vtrū cōfiteant̄ uel nō.qa tūc illa pn̄tatio frustra fieret. Item nisi i cās excoicatiōis· tūc eni absoluto dēbet iniūgi·ut q̄ citius poterit se pn̄tet ei a quo fuēat absoluēd9. ipius mādatū builiter recepturus·dco .c· ea nosc̄it̄.cū reliqs·et ℔ ar.° idem uidetur dicendū de omibꝫ casibꝫ spēalit̄ reseruati pape·seu epis·maxie circa iplemētum uel dispensationē uotoꝝ ut iniūgat̄ cōfiten/tibus ut q̄ citius_poterūt se repntēt eisdē ad accipiēdam ncc̄iam absolutionem uel dispensationē ne in hoc a negligētia tene/ant̄. b · Item dicūt q̄ nō dēbēt cōfiteri cuicūq; sacerdoti.sed potius ei q al's iuris/dictionē habet. a · Hoc nō videt̄ neces/sarium ut pōt colligi ex dictis sup̄·ſ· iij.n forte quo ad sacerdotes ad confessiōes au/diēdas n̄ habilitatos sic pōt patē ex poīti. in sū.con.eo.ti.q.xl. vbi dicitur secūdum Rai. q̄ in casibꝫ in qbus pōt cōfitēi altēi q̄ ꝑpio sacerdoti nō pn̄t audire ↄfessiōes illi sacerdotes qbus nō est data potestas ab epō excepto articulo ncc̄itati.⁊ duplex ē rō.vna qa isti nō sūt modi dādi iurisdic/tionem ei qui al' nō habz.i.ꝑpter hos casꝫ· dicit glo.nō dat̄ iurisdictio illi q al's non habēt.alia ratio est qa licet ipi pītētes sit absoluti q̄ possint cōfitēi alij q̄ ꝑpio sac/doti.nō tn̄ isti sūt absoluti q̄ possit audirī Item ꝑpius sacerdos n̄ potuit dare tlibꝫ iurisdictiōez seu ptātem talē. sz epūs solꝫ pōt illis q̄ sunt in suo epatu nō tn̄ alijs q̄ sūt in alijs epatibꝫ·ar.xvi.q.i.pueīt. et ·ſ· ecce in hoc.et·ſ·hoc idem.glō.sup ‸bo·nō tn̄ al'· dicit·ego credo sin̄ pīudicio q̄ pōt cōmittere etiā illis qui sūt i alijs epatibꝫ ea q̄ ptinent ad iurisdictiōez voluntariam· sed illos nō pōt cōpellere ad suscipiendū cōmissionē eius cū eis nihil pcipe possit.ℏz certe Rai.nō logtur de cōmissione· sed de hilitatiōe ad audientiam confessionū quā nō videt̄ posse cōferre epus nō suo clerico sic̄ et ipm ordiare nō pōt·lxxi.di.si qs.cū supdictis·sz·q̄ sacerdotes nō pn̄t audire confessiones nisi prius fuerit ab epō instī/tuti siue licentiati. Con.goff.ut in dca q. xl.dicēs ℔ gñaliter nō licē religiosis nisi ab epō de consensu sui plati fuerīt istituti Con.etiā cū hoc glo. Rai. sed hostī.dicit q̄ si qs hēat licētiā iudicis sui q̄ spāliter tali possit cōfiteri.imo etiā si licētiā hēret in genē q̄ possit ↄfitēi cuicūq; uoluerit·vl' simplicit̄ q̄ altēi possit cōfiteri in his duo bus casibus si subditus recurrerit ad dis/cretiōez siue religiosum siue alium·uel ex causa ad nō ita pītum dū tamē pītum et honestum secure cōfitet̄ et alius secure audiret.ex eo.c.ne pro dilatiōe.iura aūt q̄ p se inducūt Rai.et goff.intelligit hostī. qñ ℔moi sacerdotes et religiosi volūt au/dire sin̄ licen' iudicī pcātor. vel sine lnia abbatī.nulla alia necc̄itate instāte·secus tn̄ in casibꝫ q̄ ad epm ptinent. hec ibi.deinde hostī.ut videt̄ nō conriat̄ ꝓdictis qa ipe loquitur de sacerdotibꝫ ad ↄfessionē habi litati·Rai.‸o et goff.de n̄ hilitati.q habili tari nō pn̄t nisi a ꝑpio epō de cōsensu sui plati qñ hilitandus est religiosus.et ex ꝓ/dictis pōt cōstare q̄ sacerdoti nō hilitato nō pōt cōmitti audientia confessionū nisi p eū q̄ pōt eū habilitare. b · In pegrini et rompcte possint cōfiteri alieno sacdoti ℞scdm Guer·si acceperūt pcām et baculū a ꝑpriis sacerdotibꝫ siue alit̄ ꝺ eoꝝ licētia iter arripiant pſumēdum est datam eſſe lniaz ↄfitēdi. a · Adhoc addit ipe Guer. de eis q̄ cōmiserūt in uia.vel q̄ p obliuiōez

dimiserũt confiteri aũt eẽ sciẽter dũ tñ de illis ꝓponãt cõfiteri ꝓprio sacerdoti postꝙ redierũt. sed ꝫ forte hoc posset intelligi ā casibꝫ reseruatis. nam de alijs cũ semel legitime fuit cõfessus ⁊ absolutus nõ oportet ꝙ itez cõfiteat̃ ut ptz supꝫ abbas ad fi. in additiõe. vñ et Inno. in c. omis. eẽ de pe. ⁊ re. dic̃ his casibꝫ simplr̃ data eẽ liniaz ⁊ ñ addit hãc limitatiõez quã pon glo. Rai. Sequit̃ in glo. Rai. et etiã nõt̃ in sũ. cõ eo. ti. q. xxxix. intelligõ. talibꝫ datã licentiã eẽ recipiendi eukaristiã in pasca. Idem dic̃ Inno. i d. c. oisxet de religs sacmẽtis. puto ꝙ sit intelligen. de nec̃ijs cũ rõne nec̃itatis. intelligant̃ hec ꝓmissa et nõ aliter. b · Si aũt sin̄ licẽtia ꝓpꝛij sacerdotis pegrinantur nõ possũt absolui ab alio uisi in necessitate et idem est de alijs negociatoribꝫ ⁊ uiatoribus: con. Juno. et hosti. a · Immo hec fuerũt ꝓprie dicta ñ Huer. sed Inn. ⁊ addit tutius est semp in tꝛ̃ibꝫ liniaz a ꝓprio sacerdote spālez habere ut dic̃ in dicto. c. omis. et ptz etiã in dicta q. xxxix. b Utꝛ pere grinãs qui habet crimẽ cuius absolutiõez retiñeat sibi epũs in pegriatiõe possit absolui a simplici sacerdote. R̃. scõm Huer. pot absolui marie si instet tpus generalis coiõnis ut in pasca. sed debet ei iniungi ꝙ cũ habuit copiã sui epi itez cõfiteat̃ ei ⁊ ab eo recipiat pniaz de illo b Huer. a · Idem in sũ. con. dicta q. xxxix. post pncipiũ . Uerius videt̃ ꝙ si tãta fuit necessitas ꝙ iste potuit absolui ab eo nõ oportet ꝙ itez cõfiteat̃ uel absoluat̃. sꝫ tñ si é aliqd satisfaciendũ ꝙ satisfaciat. et eẽ si ob dicaz cam fuisꝫ excoicatus et ab ipso sacerdote fuisset absolutus si postea nõ repsentat se epo reicidit in eadem sniam ut ꝫ. absolu°. iij°. ſ. i. Si xo nõ fuit nec̃itas nec absolu° valuit. de q̃ necessitate dictũ est supꝫ ſ. v. xo. vij. a Ibi dicit̃ ō nec̃itate piculi mortis. et sic videt̃ sẽtiẽ ꝙ istãs tps coiois nõ sit iusta causa q̃re quis possit absolui ab alieno sacerdote et spāliter de casibꝫ epalibus. et bñ q: hoc nõ videt̃ repiri iure cautum maxie cũ coio possit differri ad tpus ex eã

ex de pe. et re. omis. et iteri põt redire ad ꝓprium sac̃dotem. uel ab eo p nũciũ seu literam licẽtiam postulan̄. qō si nõ fact cum possit videt̃ potiꝰ malicia q̃ necessitas. vl̃ si aliq̃ iusto impedimẽto ꝓtendẽtur eius pregriatio p annũ efficit̃ fozi illius loci. et ibi põt recipe sacramẽta ut ꝫ. iiij°. x°. vi. b Utꝛ vnus sac̃dos parrochial̃ possit audire et absoluẽ aliũ sacerdotẽ. R̃. secũdũ Huer. nõ põt sin̄ licẽtia ſpiali vl̃ spāli licẽtia expssa uel tacita. nã si eps sãt coiter sic fieri et tollerat eo ipo psumẽdũ est tacite ꝓbare et licẽtiam dare Idem hosti. a · Idem in sũ. con. li. iij. ti. xxxiij. q. xlij. vbi addit̃ sm hosti. et hoc nõ mꝫtũ expeditur fieri idem eadẽ rõne videtur in alijs q cõfitent̃ nõ suis sacerdotibus suis sc̃ietibꝫ et non coĩdicẽtibꝫ cum possent arlxxxiij. di. erroz. ⁊ ex de x. signi. intelligẽda nulla tñ cõsuetudie põt induci ut qs pret volũtatez ꝓprij sacerdotis possit confessorẽ eligẽ ex de pe. et re. si epũs. li. vi. b Utꝛ liceat confitẽi laico. R̃. sm pe. non licet nisi in nec̃itatis articulo ut si in extremis agẽs nõ hẽret sacerdotẽ et tũc scõm quosdam tenet̃ laico cõfiteri. sed ꝓbabilius ⁊ veriꝰ est ꝙ nõ tenet̃ . de necessitate. sed de tꝛ̃i iudicandum est sic de illo q nõ habet copiã confessoris. a · Et ratio põt eẽ quia solis sacerdotibꝫ concessa est ptãs ligandi atq; soluendi de pe. di. i. xbum dei. b · Et licz laico cõfitẽi nõ sit de ꝓcepto. est tñ de consilio con. Huer. a · Idem in sũ. con. eo. t. q. xlij. vbi pe. non dic̃ ꝙ nõ liceat confiteri laico. sed ꝙ non é sufficiens nisi necessitate uel nisi respcũ pcoz venialium qō puto intelligendũ nisi in illis casibꝫ in quibus venialia sũt de nec̃itate confessionis de quo ꝫ. confessio iij°. ſ. vi. in additiõe. b Et ita intellige dicta tho. supꝫ ſ. p̃ et ſ. Un liceat in nec̃itate confitẽi sacerdoti hẽtico. scismatico. vl̃ excoicato. vl̃ sil̃i. R̃. scõz Rai. nullo mõ de pe. di. vi. c. i. sed doleat de pc̃is et ꝙ tã distulit cõfessionẽ et sufficit con. hosti. et tho. a · De hoc latius supꝫ ſ. iij. i additõe b Utꝛ sacerdos parrochial̃ dẽat credẽ

ō Idem tenet pfẽ in tꝛ̃ibꝫ de penit. i sus additionibus ad pscandã. ō et dr̃ aliã in dicta cui adhereo q, instãs tẽpus coiois nõ sit iusta causa quare quis possit absolui ab alieno sacerdote. et spāliter de casibꝫ epalibꝫ cũ coio possit differri. et hec ille. et concordat archic. flo. i sus casibꝫ dicẽs. Inuẽ q̃d peregrinus possit ubiq; confiteri et i pasca sumere corpꝰ xpi. dico q, cũ nulla confessio possit introduci ut ualeat qnꝫ alteri confiteri et absolui nisi ex dato suo uel de luã ꝓpria ex pressa uel interpretatiua. ut dicit̃ et. c. si epũs. libro vi°. Dicit̃ opinor q, peregre constitutus nõ ualeat confiteri nec pconsequens habet necio confiteri et cõicare sui peregrinãte pastori nisi forte hoc habeat liniaz ab eo qui potuit dare. uel ipe audiens habeat hanc ptãtẽ. sicut quibusdã expriuilegio ccessũ est. q, et omi dioc̃esi ruã dare possint. et hec ille. et ibi liniaz dute interpretatiuã audiẽtis hẽ q̃d de luã suor curatoz. ita assumũt. et hec presuponẽdo aut̃ q, possit confiteri alicui debet et. et concedi a ꝓprio sacerdote. q, ꝛdigniores semp prohibẽtur est. hec archic. flo.

† aduenientes. similiter aliꝫ cã limitatione. vz. dũmodo nõ ueniant ꝓprie precise ꝓ de alia dioc̃esi. ut vz. ibi confiteantur

ſbdito dicēti ſe cōfeſſum altēi ut ſic ei det eukariſtiā.R̄ ſcdm tho.in quādā quolibet in foro iudiciali creditᵉ homini coīi ſe et nō p ſe.in foro aūt pniali creditᵉ homini p ſe ⁊ cōtra ſe.ſi ergo ſit ipedimētū eukariſtie tūc qđ ad forū iudiciale ptinz puta excoīcatō non tenetᵉ ſacerdos credē ſbdito·quē excoī catum nouit niſi de abſolutione conſtet.ſi aūt ſit ipedimētū qđ ad forū pnie ptiēat ſcz peccatū tenetᵉ credere·et iniuſte agit ſi eukariſtiam denegat.con.p. et hoſti. a · Glo.xo Rai.ut ptz i ſū.cō.li.iij.ti.xxxiij. q.xlviij.dic̄ ꝙ non tenetᵉ ei credē etiā ꝙ confeſſus ſit ſupiori et abſolutus niſi cōſti terit ei de h̄ p litteras ſupioꝝ. uel alio mō legitio·et ſbdit autor sūme.ſed hec ne con traria ſint p̄miſſis·intelligas de pcīis mani feſtis.vel qñ ſuū ſbditum ꝓbabiliᵗ habet ſuſpectum.nā de occultis nihil pōt ſcire ſacerdos niſi p ipm·ſatis videtᵉ poſſe dici ꝙ nō teneatᵉ ei credē etiā de occultis. licet eni pcā occulta ſūt ſolū fori pniaᵉ tamē nō cōfitēi ptinet ad forū iudiciale·cum nō confitēs debeat ab eccl'ia arceri·et eccleᵃ p̄uari ſepultūa·ex de pnīs et re.c.omnis. poſſz tñ credē fide digne ⁊ timorate pſone qa veriſil'r hmōi pſona non mētiretᵉar. xi· q.iij.qui omipotentē. b Utz fratribꝫ p̄dicatoribꝫ et mioribꝫ liceat confeſſiones audire.R̄ oli licebat eis ex p̄uilegijs ⁊ ſpā liter ex cōſtitutiōe bñdicti·xi.q̄ incipit·ant cunctas.q̄ hodie omia uacāt . ſed ad h ꝙ pñt audirᵉ oportz ꝙ mgr uᵉ p̄uicialᵉ p̄dica torum·vel eoꝝ vicarij·et gñalis·vᵉ p̄uinci ales miſtri·uel cuſtodes mioꝝ . p̄mo qdē accedāt ad pñtiam ordinarioꝝ p ſe·uel per alios fratres·et petāt ut fratres qui electi fuerint in eoꝝ ciuitatibꝫ et dioceſibꝫ con feſſiones audire valeāt et pnias ponere ⁊ pēitentes abſoluē.poſt hec dicti plati ordi num eligāt pſonas idoneas ⁊ repñtēt vᵉ repñtari faciāt dictis platis eccl'iaꝝ ut de ipoꝝ lnīa et gra poſſint audire·q tñ repñ tati nō ꝓpter hoc poterunt audire in alio epatu. a · Intellige niſi pſonas dioceſis ubi fuerit conſtituti qa cū ſit voluntarie iuriſdictiōis pōt vbiq exercēi.ut s̄.ſ.ij. b· Et debēt ipi electi in numco eſſe.put vni uerſitas clēi uel pl'i exigit.et ſi plati lniaz conceſſerit tūc p̄dicte pſone offm dictum exequantᵉ.ſed ſi dicti plati eccl'iaꝝ q̄q̄ de pñtati nō admiſerit loco eius ponatᵉ alter. Si xo abſolute dare lniam recuſauerunt concediᵗ eis licētia aūctate apoſtolica·tñ i nō bñ hoc nō hñt pluſq̄ ſacerdotes p̄rochiales. a ·ſcz habeant de iure coi ut i textu·ſ.alleᵗ· b· niſi eccl'iaꝝ plati amplius dare valent ſibi·hec in clemē. de ſepul. dudum. a : in ·ſ statuimus·et intelligunᵗ de dioceſibus in quibꝫ ſūt loca fratrū.vel de ꝓpinqs qñ ibi nō ſunt loca.vnde in dicto·ſ. dī·ſtatui mus aūctē apl'ica ut in ſigul' ciuitatibꝫ et dioceſibꝫ ī qbꝫ loca frm ipoꝝ ꝺſiſtē dinoſ cātur et i ciuitatibꝫ ⁊ dioceſibꝫ locis ipis vicinis i qbꝫ loca hmōi ñ hñtᵉ mgr̄ poꝛes ē:ſil'r ec̄ ut ibi ptz ꝙ frēs p̄dicti non pñt deputāi ad audiēdū ꝺfeſſiōes ꝓpuicias.ſz per dictas tm̄ dioceſes.Jtē ibi dī·ꝙ iſta p̄ ſentatō ꝺbet fieri platis locoꝝ.⁊ ꝑm Huer. ⁊ idirectoria li.i.t.xxv·ſ·lxi.h noie plātoꝝ ꝺbm9 intelligē epos et eoꝝ loca tenētes de iure uel cōſuetudie·ſic ſūt illi q de iure vᵉ de ꝺſuetudie ſede vacāte eccl'ias regūt· et ſtricte h accipiᵗ nomē plāti·et ſic eī· de offi° ordinarij.ſi epūs.et de tēpo.or.cū null9 li.vi.large accipiᵗ eī de offi° or.cū ab eccl'i aꝝ.ſz qd ſi plāti pⁿ oblatōe fca rſpōdeant p̄uicialibꝫ poribꝫ vᵉ miſtris ſeu miſſis ab eis nō eligāti.neq; pñteti aliqs nobis qa ñ admittē9 eos.nūqd poterūt electi per eos ſine aliqua alia pñtatiōe aūcte pape con feſſiones audire.R̄ idirectoria·e.t·ſ.lxxij. dī ꝙ ſic. qa in his q̄ certa ſūt nō eſt locus cōiecturar̄.in cle.q̄uiſ de appella.nec rfert an p̄us uel poſtēius h denegent. b Sed nūqd epūs ſiñ p̄dca ſolennitate pōt dictos religioſos ad confeſſiōes acceptāe.R̄ certe pōt cōmittēdo eis iuriſdictiōez ſuā ut ſupꝝ ·ſ.iij. a Idem idirectoria.e.t·ſ.lxxij. b· Immo ec̄ hñt ex p̄uilegio clemtī.q̄rti ꝙ nō bñ ſi plati h ꝺcedāt ꝺceſſio ipa durat ec̄ poſt mortē plātoꝝ donec eccleſijs p̄uiſū fuēit

de pastore. b Cui debet ofiteri curiales &
secundum hosti. papa potest sibi eligere
quecūq; vult. Cardinal' abñs causa legati
onis eodem mō pōt sibi eligere ar^{m}. ex de
pe. ne p dilatione. si aūt est in cūia cōfiteri
debet pape uel pniario, est tñ tuti9 q a pp
licentiam habeat. a ·vt sibi eligere possit
confessorem cum tl'is pape sbsit imediate
et hoc dico exceptis epis qui oēs sūt in b
puilegiati dicto. c. ne p dilationē in sū. cō.
li. iij. t. xxxiiij. q. lvij. b Cappellani uero
& ceteri curiales qui sunt de familia pape
cōfiteant' pcitentiario et ñ alijs: si sunt cū
cardialibus possunt de lnia domini sui qui
curā eoz habet de consuetudie curie. etiā
alij confiteri ar. vi. q. iij. placuit. et ex de pe.
omis. a Idem in dicta q. lvij. vbi etiā i-
mediate sbiungit'. sed & pniario pape pñt
omnes sine aliq licentia confiteri. b Cui
debent confiteri plati. & secundū hosti. pri-
arche archiepi. epi omes etiā inferiores p-
lati exempti possunt sibi eligē cōfessorem
puidum ex de pe. ne p dilatione. a Etiā
si isti plati venerit siue sint i cūia romana
licet quidam coñrium dixerit scōm hosti.
ut in sū. con. dicta q. lvij. & ut habet' e. ti.
q. lxi. Ilai. videt' b limitare dicens potest
epūs et exeptus eligē sibi confessorem: hoc
aūt intelligo nisi sit excoicatus maiori ex-
coicatione ar. ex ō cle. excō. mi. c. si celebrat
sed glo. eius exponit dicēs. s. ille qui eligit'
in confessorem quia tūc non possz eū absol-
uere sic ligatus. si enī esset ligatus maiori
excoicatione tantū posset eum absolue' ar.
dci. c. si celebrat. Item secūdum glo. Ilai.
& i dca q. lvij. si aliq eccl'ia exempta est nō
ppter hoc singuli de collegio possunt sibi
eligere confessores exquo habet abbatem
uel pozem uel decanum cui subsunt. sed
bmōi abbati vel pori vel decano confiteri
debent. vel alij de mandato eius: si autem
bmōi decanus uel ppositus de cōsuetudie
non habet curā aiaz illaz nec ordinarius
nec ipa vniūsitas: nec alius nisi solus papa
nec tūc singuli possent sibi eligē cōfessorē
quia illud. c. ne p dilatiōe. ñ loquit' nisi ō

platis tātum. vnde in hoc casu recurrēdū
est ad papā qui puideat tl'ibz de cōfessore.
b · Sed tamē sic electus nō habet ptātem vō
absoluendi ab excoicatione maiori uel a ca-
sibus grauioribz licz quidā coñriū dixerit.
ar. ex de pe. si epūs. li. vi. a · Ibi dicit' q
confessor electus ex licētia ppij epi ñ pōt
absoluere a casibus epo specialit' reseruati.
iō non pbat illud ad qd allegat'. sed & cō
fessor electus a pdictis ō lnia pape ñ poss^{t}
se intromittere de reseruatis pape. ō alns
aut sic sic et sentit hosti dicēs q vbi ex-
emptus eligit habet ptātem elect9 pniarij
pape. si uero alius eligat habet potestatem
iudicis illius cui sbest hic q eligit. ut tamē
semp publica et grauia excipias. ut in sū.
con. dicta q. lxi. p istis publicis et grauibz
intelligo casus epales per dictū. c. si epūs.
Item ut ptz in eadem q. lxi. glo. Ilai. dic'.
q beneficia pncipū late interptanda sunt
ff. de consti. pn. l. fi. pōt dici q illud. c ne p
dilatione. nō loquit' tātum de absolutiōe
peccatoz. sed etiā de absolutione maioris
excoicatiōis dū tamē absolutiōez bmodi
sibi non reseruauerit papa. vl' nisi sentētia
lata sit ab homīe qa tūc ab ipo excoicator
petenda est absolutio. et cū hoc videtur
concordare satis dictum hosti. supra positum
ut et ibi subdit'. b Alij inferiores plati
non pñt eligere sibi nisi de licentia pape
uel epi vel ppij sacerdoti. vnde & abbas &
quicūq; platus nō epūs nec exempt9 ofitēi
debet epo monacho abbati vl' scōm rgule
statuta · pñt ec confiteri epo si ei sbsunt
decanus ppositus thesaurarius & quilibz
canoicus et sacerdotes parrochiales et fa-
milia epi confiteri debent epo uel alteri de
eius licentia. b Idem in sum. con. li. iij. t.
xxxiij. q. lvij. vbi dicit' etiā de prochiali
q confiteri debz epo uel alij cui forte sbē.
Item de familia epi nihil ibi dicit'. sed in
q. lx. dicit' secūdum hosti. q familia epi vl'
archiepi si sit de aliena dioceſi idē de illa
videtur qd de familia altcui9 principis la-
ici. si uero sit in dioceſi ppria tūc ei ofiteri
debet. vl' cui ipe mandauerit. sz ec pōt ppio

sacerdoti de cuius parrochia est confiteri.
viiii b Cui debent cōfiteri reges et alij scl'ares domini. R̄ secūdum hosti. si rex habet domicilium principale in aliqua ciuitate illi epō confiteri debz. uel sacerdoti nisi super hoc haberet priuilegium. Idem dicendū est de duce marchione. ⁊ omib⁹ hūtib⁹ latas iurisdictiones in diuersis epatib⁹. sed si habent domicilia in diuersis locis et nō apparet quod sit principalius pñt confitēi ei in cuius parochia morantur. vel qđ tutius est de lnīa epī eligat sibi confessorem. aut si loca sūt i diuersis epatib⁹ de licētia vtriusq epī. a vt ptz in sū. con. eo. tī. q. lvij. Hostien. aliter videtur loq dicēs. sic impator ⁊ ipatrix de antiqssima consuetudie cōfitent capellanis suis q habēt curā animārum đ consuetudie nō reprobata per papā. ar. eī de foro compe. cum cōtingat. papa tamē si vellet tl'em posset consuetudiez reprobare. tutior est via q tl'es p se ⁊ familia sua ipe tret licētiam cōfessorē eligendi nisi alio priuilegio sint minuti. rex si habet domicilium principium et principale in aliq ciuitate illi epō confitēi debet. nisi forte secus obtineat de consuetudie antiqua. q alicui ecclesie h priuilegium daret. vel nisi sup hoc haberz aliqđ priuilegium spāle. et qđ dictū est de rege idem intelligendū et de oīb⁹ hūtib⁹ latas iurisdictiones. et i diuersis epatib⁹ siue sit dux siue marchio siue comes. idē dico de pcere siue barone si tantus est q h se habeat ciuitatem uel ciuitates. si tantum castra habeat confiteri debet illi sacerdoti infra cuius parrochiā principium et principale domicilium habet. uel de ipius licētia alij. eī. eo. omis. si tamē baro habeat domicilium in diuersis castris nec apparz qđ sit principalius secundum hosti. et in sū. con. eo. tī. q. lvij. videtur q possit confiteri cuilibet quādiu infra parrochiam suā morat. vel qđ tutius est de licētia sui epī eligat sibi vnum confessorem. q si castra et domicilia sint in diuersis epatib⁹ ab vtroq epo lnia impetretur uel a metropolitano. sed si sit in diuersis prouintijs recurrat ad pmatē uel ad papā h ibi videtur tamē q licentia pmatis siue archiepī non sufficiat cum nō habeat banc iurisdictiōez erga sūditos suffraganeos nisi dum visitat prouintiam. eī de censibus. c. perpetuo li°. vi°. licet debeat scīr quis sit confessor epī. et etiā ipm possit cōpellere ut sibi confiteat si suspectum habeat confessorem. qa ab ipo de anima eius ratio exigetur. ut. eī de offi°. or. pastoral. et. c. irrefragabili. secundum hosti. et in sū. con. e. t. q. lxiij. distingue tamē inter crimia pub^ca et occulta ut idem hosti. dicit super. c. ne p dilatione. hec ibi. hec distinctio videtur obtinere quo ad processum iudicialem in quo agitur de maifestis tantū non q ad pniale in quo principaliter agitur de occulti. ut in .c. fi. eī de simo^a. b Quid de his qui p parte anni manent in vna parrochia et p parte anni manēt in alia. R̄. secundū hosti. si se transferunt aio remanendi fiunt parrochiani illius. si autem non intēdunt relinquere domicilium antiquum debēt ātiq pbro antiqui domicilij confiteri. et idem dicendum est de familiaribus qui cū eis morantur. a Idem in sū. con. li. iij. t. xxxiij. q. lviij. et hec videntur intelligenda q̄ndo apparet q domicilium sit principalius alias foret idem h dicendū qđ prie dictum est de baronibus ꝓpter eandem rōnez. uel si per annum morarentur in aliq parrochia tūc eni omio efficiunt đ foro illi⁹ parochie licet non intenderent trāsferre pmū domicilium ut supra. ij. vi. in additione. b Nulla consuetudie pōt introduci q aliqs preter sui superioris licentiam sibi possit eligere confessorem qui eum possit soluē uel ligare eī de pe. si epūs li vi. Nūquid eps pōt eligere diuersos cōfessores et sepi⁹ variare. R̄. scōm hosti. non cōsulo q h faciat q̄diu pōt hre copiam illius qué eligit. si tamē habeat diuersos cōfessores qbz velit omīa peccata integre confiteri comendād⁹ est secus si in fraudē hoc faceret. a Hoc eni cet detestādum ut i sū. con. e. tī. q. lxij. vbi idē ponit ubi eī dicit scōm eundem q pōt alij in sūsidium cōfiteri. ut tamen.

si mortale sit cõfiteat illi quem eligit ꝙ cito illius copiã habebit. secus autẽ est de venialibꝫ. b Et nõ ꝙ eo ipo ꝙ eps confitetur alicui videtur ipm eligere qa plus é factis et itẽtiõe menti eligere ꝙ ẋbis·ar. ff.de legibꝫ.de qbꝫ.eñ ỽ ma.ꝛ obꝛ.legebat xv.q.vi.c.i.ad fi. a Idem in sum.con.e.ti. q.lxiij. b Quid de confessione fca sacerdoti qui non de iure tenet bñficiũ. ℞.scꝺz hosti.cum tl'is sacerdos nec soluere nec ligare possit decipiũtur aĩne·eñ·de prochijs· nullus.et licet aĩme habeant iustam causã ignorãtie.tamẽ ac si amisse essẽt requĩtur sangvis eaꝝ ab is q eas perdere voluerũt Inno.addit ꝙ si quis ignorãs a tl'i pniaꝫ accipit et postea sciat debet ire ad sacꝺotez verum ꝛ ei confitẽri.et ab eo absolui: eñ·de·pe.ois.in pn°.et eñ de pl'bro non bap.veiẽs· idem supꝫ bñficium in·§.fi. a · Ibi de hoc latius dictum est i additiõe.et qꝺ dictũ é ponit Inno.in.c dudum.in°. eñ·de electi . et postea sꝺit.vel potest dici ꝙ iste intrusus vere absoluit quãdiu.tolleratur a superiore vñ.q.iij.nõne.glo. ẋo in dco .c. sentit ꝙ tl'is sacerdos non possit absoluere vl' ligaꝛ licet excusent aĩmẽ ꝯta ignorãtia et ꝫ videtur verius ut tactum est in §.fi . palleᵗ. et forte etiã tl'is sacerdos tenet defectum suum maifestare ad satisfactionez aĩabus deceptis ut accipiant verã absolutionem. et ut reddat ius alienũ qꝺ male vsurpauit ꝑ quo facꝫ qꝺ dictum est supꝫ absolutio. i. ·§.xij.nisi imineꝫ periculum qa tũc forte ñ teneret reuelare sed alꝫ put posset satisfacere·eñ·de pe.et re.officij.et eadem rõne idẽ videtur in omibꝫ sine auctẽ absoluentibꝫ de facto·licꝫ nõ affuerit tantũ pcẽm et qñqꝫ nullum cũ non sciens hoc egerit tñ tenet notificare non vẽ absoluto ꝙ citiꝰ omode poterunt·ut in cle.cupientes.ẽca principiũ· de pnis.et in dicto·§.xij. b · De casibꝫ confessionum qui pertinẽt ad epm habes ·j· confessoꝛ i°·§·i°.

Confessionis

celatio.vtꝝ sacerdos in oñi casu teneat celare cõfessionẽ.℞ hm bo.et pe .i 4°di.xxi.sicñ in sacmentis illud qꝺ gerit extius est signum eius qꝺ gerit intꝰ/ñ sic deus peccatũ tegit intius sic confessor debꝫ tegere extius/ et iõ tanꝙ violatoꝛ sacmenti peccat qui reuelat ꝑ celationem etiã boines magꝝ ad confessionẽ attrahũt et simplicius confitent/ vñ etiã si aliquid piculũ futuꝝ iminẽt et hoc sꝺretur solũ ꝑ cõfessionẽ.ut de hẽtico q conũperꝫ fidẽ uel de mrionio illicito qꝺ aliquis velit facẽ uel aliquo magno damno tpali non ꝓpter hoc reuelare debet. sed potiꝰ eos q ꝯfitẽt monere ut obuiẽt et desistãt·et plato dicẽ ꝙ uigilet supꝫ gregẽ.et hmõi sñ nulla fuelatione·de·pe.di.vi.sacerdos.ꝛ eñ·de pe.oĩs a Idem in sũ.cõ.li°.iij.ti.xxxiij.q.lxxxi. et hec intelligenda sunt qñ quis cõfitẽtur vere·secus si ficte·ut opet ad malũ aliqꝺ· uel ut a cõfessoꝛe ipetret auxiliũ uel cõsiliũ supꝫ aliquo pcõ.hoc enim nõ põt dici fore auditum i confessiõe cũ hec nõ sit cõfessio· sed confessiõis destructio: ideꝺ ñ uidetur ꝙ sacerdos obliget secretũ tenẽ·vt ꝛ ysai sentit·in ti.de pe.ꝛ re·§.pone ꝙ aliquis .et eius glo.eo.ti·§· de pena sacerdotl. supꝫ x° pcẽm: Inno.etiã in dicto.c.omis . ait ꝙ si confitens dicat se ab aliquo peccato abstinere non posse ꝛ dolet·ꝙ hoc pertinet ad sigillum confessionis et nõ debet aliqtenus reuelari·eñ·eo.ꝙ qdam.sbiungẽs illos aũt non credimus ut mistro confiteri qui non ut peniteãt sed ut consiliũ uel auxiliũ ab aliquo accipiant dicũt sibi pcẽm suũ·licet dicant hoc dico tibi in cõfessiõe·vel ī pnia· cũ nõ sit vex ꝙ dicãt in pnia·vl' dei mist cum aie cõsilium nõ reqrant·et tl'es bene sunt cogendi supꝫ punctis ferre testimoniũ Que sit pena reuelãtis confessionez. ℞ de iure antiq debet deponi et omibꝫ diebus vite sue ignominiosus pegrinari·de·pe . di. vi.sacerdos.sed scõm decre.eñ·de pe.omis. debet deponi·et ad agendã ꝑpetuã pniam in artum monasteriũ detrudi. a · glo.ī d. .c.omis.dicit hodie hec ponit ꝯsi innuat· ꝙ pena.c.sacerdos.sit sublata.sed ut ptꝫ in

sū.con.eo.tī.q.lxxxix.hosti.ꝫ eo.c. omis. dicit.intelligas pniam gregorij sc3 pegrinationē ꝙdiu est in pnia tempali puta usq; ad septēnium uel decēnium uel plus uel minus ſm ꝙ est pnia limitata iii.q.i.si qs sacerdos.quo elapso est in mōsterio detrudendus.ut ibi ꝓpetuā agat pniam.ut dr̄ i .c.omis.et sic vnū ius supplet̄ per aliud. Itē dic̄ hosti.ibidē.ꝙ hāc pnā ordiarias patietur sacerdos si conuīcatur in iudicio. si aūt sacerdos neget ꝓductiōez.nec ille ꝓbare pōt.nec sacerdos etiā ꝓbare potest.ꝙ aliūd̄ ꝓuenīt ad ipz.nec ꝺuicē possit ipm ꝓchianū de crimie.tūc arbitrarie puiet̄ vij.q.ij.si tū.⁊.c.placuit.videt̄ intelligere hosti.de crimie de qno sacerdos accusauit uel infamauit ꝓchianū. ⁊nō et subiūgit caueat ergo sibi sacerdos ne parrochiano vl̄ alteri detrahat.sic̄ nec vl̄t ꝙ sibi ab altero dēt̄hatur.vi.q.i.detētores.⁊.c.se. b Quid si iudex instat vl̄ ingrat an aliquid sciat de hoc per confessiōez siue alio modo ℟.ſm ☞uil. si sacerdos nō pōt alio mō iniquum iudicē declinare.respondere posset nihil inde scio.ꝙ subintelligit̄ ut homo. uel nihil scio ꝑ confessionē.ꝙ ſbintelligit̄ nihil scio sc3 tibi fuelandū.sic̄ dicit̄ marci xiij.de die aūt illo et hora nemo scit.neq; angeli in celo neq; filius ꝺ̄ⁿⁱ et subintelligitur ꝙ filius nihil scit.s. reuelādum uobis. a Idem in sū.con.eo.tī.q.lxxxij.et ut patz eo.tī.q.lxxxi.tho.et ꝓ.dicūt.ꝙ si etiam ꝓlatus ꝑcipiat alicui dicere crimē alicuiꝰ qđ solum sit ꝑ confessiōez non tenetur ei obedire.nec excoīcatio in eum ꝓpter hoc lata tenēt.nec in testē adductus tenet̄ aliquid dicere de hoc.⁊ pōt iurare ꝙ nihil de hoc sciat.qa nō scit ut homo.sz ut ꝺns ☞on.bis.hosti.et in dca q.lxxxij. dicit̄. credo ꝙ hmōi qō qñ sz exp̄sse quereret̄ de scīa ꝑ confessionē cōdēnanda esset.et q; rens tāq; tyrānꝰ ad idolatriā uel ad aliud pccatū mortale inducens obiurgādus.⁊ ei esset in facie resistendum. b Utrum liceat sacerdoti reuelare pccatū qđ aliter ꝑter confessionē scit.℟.secūdum tho.et ꝑ in iiij° di.xxi.si alio modo scit reuelar̄ pōt sed non debet dicē ꝙ audiuit i confessiōe et nihilominꝰ ꝓpter scandalum debet abstinere q̄ntum pōt.et de hoc non loquat̄ nisi nec̄itas imineat. a Idem in sū. con. eo.tī.q.lxxxiij. b Quid si abbas scit ꝑ confessionem pccatū alicuiꝰ ꝓzis sibi ꝺiti cuiꝰ pccati ꝓzatus occasio est.℟.ſm tho.di.xxi.dicēdum ꝙ absq; lesione ꝺscie pōt ꝑlatus ipuītum relinquē pccatū.qđ scit ut deus.nec vllum tenetur adhibere remedium.nisi eo modo quo ad ipm deffertur.vñ tantū in foro pniali ꝺbz r̄mediū adhibere monēdo ipm ut resignat. uel pōt ex aliq̄ alia occasiōe absoluē.ipsum ita tū ꝙ omīs suspicio de confessione vitetur a Idem in sum.con.e.tī.q. lxxxiij. vbi etiā idem faciendū in ſl̄ibꝰ dr̄. b Utr̄ sigillum confessiōis se extendat ad alia q̄ non sūt de confessione. ℟.secūdū.tho.ubi sup̄.sigillum confessionis directe nō se extendit nisi ad illa q̄ cadūt sub sac̄mentali confessione.sed indirecte etiā illud qđ nō cadit sub sac̄mentali confessione ad sigillū confessionis ꝑtinz.sicut sūt illa ꝑ q̄ posset pccatum deꝓhendi.nihilominꝰ eē alia q̄ interdum in confessiōe dicūtur nō ꝑtinentia ad confessionem sūmo studio sunt celenda.tū ꝓpter scandalū.tū ꝓp̄ ꝓnitatē que ex consuetudie possz accidere. a Idē in ſcō con.eo.tī.q.lxxxv. b Quid cū aliqs dic̄ alicui secretum sub sigillo confessiōis. ℟.scōm tho.in iiij°di.xxi.homo ñ de facili debet recipere aliqd hoc modo.si autem recipiat tenetur ex ꝓmissione hoc modo celare ac si in confessione haberet.cō.hosti. a Idem in sum.cō.eo.tī.q.lxxxvi.vbi dr̄ ꝙ ꝓmittens sic tenet̄ q̄uis sub sigillo cōfessionis non habeat.et sic ex his ꝑz.ꝙ ñ obligatur ex confessione sed solum ex promissione.et iō cogēte necessitate bñ potēt reuelare.ut.j.ff.viij.sine nec̄itate a ꝛuelās nō incurrit pnā reuelanti confessionē cū hoc nō habuerit in confessione.sz bñ possz pccare mortaliter rōe fracte fidei ⁊ mēdacij pniciosi.ſm nōta ꝑ tho.z ꝛ.q.cx. arᵗ iij.

vii b ¶ Utz nō sacerdotes q interdum sunt interptes confitenti.tenentur celare cōfessionem.R. ꝑm tho. vbi supꝝ sic.ḡuis enim ꝓprie sigillum confessionis non habeāt.tñ pticipant i hoc cāu aliqd de actu sigilli cō fessiōis.con. Inno.et eē hosti. a Idem i sū.con.e.t.q.lxxxxviij . vbi eē addit scdm hosti.q si pcōrez tl'is ꝑdat licz nō habeat locū pena dicti.c.ois.qa nec sacerdos est.tñ tl'is arbitrarie puiet ex.de offi.dele.de cāis. in fi.et idē est qñ nō sacdos etiā laicus ut audiret cōfessiōez in necitate qa tūc celare sicut et sacdos ꝑm Inno.in dicto.c ois. b viii ¶ Quid si aliqs i cōfessiōe reuelat sacerdoti debita.credita vel deposita.et postea fiat publica iquisitio de ꝑdicti. R. scdm Guil. q si quis h mō reuelz sacdoti id qd habuit ꝑ furtū.vel al'r cū peccato sacdos tenetur celare.si aūt absolute dixēit ea q debet uel que sibi debent eē h sigillo cōfessiōis nō debet recipe.qd si recipit et fiat inqsitio ꝑ eꝑm uel aliū qui habet sup h ptāte tētur vēitatez dicere.qa qui sic recipit de h casu non cogitauit.vel si cogitasset.7 pmisisset nō.b. seu eē iurasset nō reuelare illicitū eē pmissum.uel iuramtū nec obseruandū i piudicium iuris alieni.sec? si eū iuste et ꝑ tyrannidem ingreret.quia tūc ſ̄terfugē debet tacēdo uel sophistice mendo. a Con. bis.tho.et hosti.ut in sū.co.li.iij.ti.xxxiij q.lxxxxviij. b iv ¶ Utz cōfessio possit reuelari de lnia cōfitenti.R. ꝑm tho.et pc.i iiij° di.xxi.dicē pōt. nihilomin? scādalum ōbz vitare.7 inqntū pōt nō vti tl'i licentia vbi scādalum timet.ille quoq cui sic reuelat de lnia cōfitētis tenet illud celare n forte peccator velit q ille absolute et libē sciat. scz h peccatū qd dictum est. a Idem in sū.con.e.t.q.c.vbi etiā rō assignat qa confessio celari debz ꝓpter duo.s.ꝓt sacmētū quia quasi de eētia sacramēti est cōfessiōz celare.et ꝓpter scādalū.primum tollitur ꝑ lniam cōfitēti.sed ꝑm nihilomi? manet.

¶ Onfessor primo.qs. 7 a qbus possit absoluē simplex sacerdos.et qui sunt casus epales. R. de h fuerūt mlte et varie opioes diūsoꝝ doctoꝝ. a Que aliqten? referunt in sū.con.li.iij.ti.xxxiij q.l.et etiā per albricum qui eē concordat cū omibus que ponūtur in hoc ꝑ. b nec fuerūt determiata.vsq ad tpa bñdicti.xi. qui declarauit q quatuor sūt casus epales de iure.primo scz pcēm clēici ꝑ qd incurrissz irregularitatē. a glō Rai.in ꝑ. Itē nūqd parrochial sup x̄bo ꝓpter illā de pc.et re. et in sū.con.dca q.l.dicit h eē vez quo ad dispensatiōez.non quo ad absolutionē.sed certe ista declaratio que forte fuit post illā glo.non videtur loqui de dispēsatiōe.sed de absolutiōe . alias multi alij casus essent epales ut dispensatio uotorum et aliorum multoꝝ. b 2.° de incendiarijs. a ſ. dolos. et de mādantibo hoc fieri.siue in h dātibo consilium uel auxilium.nam etiā ōbent excōmunicari nec absolui nisi ꝑus damno cui intulerint resartito secundum facultates suas et iurent se vltēius ignem non apposituros.et debent ierosolimis aut i hispania ꝑ annum integrum in dei seruicio pmanē. Si quis aūt archiepꝰ uel epus h relaxauerit damnum restituat.7 ꝑ annū ab offi° epali abstineat.xxiij.q.vij.pessimam. b 3.° vbi eēt indicenda solennis pnia de q dicitur ī ꝓcitena 3°. a Ista penitē indicē est ꝑ aliquo delicto graui qd tōz omouit ciuitatem siue locū.xxvi q.vi.c.fi.et ió iste casus est epal'.quia dari oportz pniam solennez et publicam ad satisfaciendū scandalū̄ primi.dco.c.fi.ió simplex sacerdos etiā si ei ab epo cōmitteret debet ḡtum bono modo fieri posset vitare intromittere se sup h modi.qa coiter ēca tl'is non potest simplex sacerdos necessariā et conueiente indicē pniam.et inter alia peccata pro qbo indicenda est pnia solennis et publica est blasphemia dei .uel sāctoꝝ publice ꝓpetta. ex de maledictis.c.statuimus.ad cui? itellectū dñ? an.de butrio.qōnes aliqs fortis dicit an inferior epo absoluat a pcō isto. dic q non.quia est de casibus epo reſuati. ut hic ibi per eꝑm de quibo ī de pc.et re.

si epūs li.vi.qđ est verum secundū hosti. de publico de occulto omis plr absoluer pōt scđm eū. suus uero epūs possz cōmit iere non epō ut in dicto.c.si epūs. ad hoc xxvi.q.vi.c.fi.z°. ḡro quando quis dicatur publice blasfemare. dic qñ hoc facit siue i platea siue in camera multi audientibo et epō referentibo ad hoc supr̄.c.primo.ꝛ de excessibo prelatoꝝ inter dilectos. et .c.ḡ si ḡue.et.ff.de ẋbo.ob.palam dū tamen id confiteatur uel si negauerit conuincatur de actu.si constiterit secus est si nō duicatur. licz dixerit coꝝ pluribo puta quia illi sūt tles a quibo conuici nō pōt. puta furiosi. uel pupilli secūdum hosti. vel scđm eum dicatur publica qđ est vulgatissimū et de hoc peccato multos scandalizat.xxvi.q.vi. .c.fi.ut quia frequēter hoc cōmittit uł qa notorium iurł.vel facti de cohabitatione clericoꝝ et mulierum.vīa. Item tertio qđ de clerico.dic ꝙ non habet locū hec pena. quia non debet publice peitere.sed alś ad arbitrium pūitur.de biga.c.i.ec iij°. Item q̄rto quid si hoc dixerit ex caloze iracūdie uel ebrietate dic ꝙ nō habet locū hᵉ pena ꝓ uerbum pūpserit in hoc.c.positum.licz eni forte peccet nōm tantū. Item v°.an si hic blasphemus vult peiteri in extremis detur ei ecclesiastica sepultura.dic vicētr̄ si per epm lata est cont eum sua nō sepeli etur alś sic. Item vi.qs habebit hāc peculiariam penā de qua in hoc.c.statuimus. dr̄. Aliqui dicūt ꝙ secularis iudex a clerico et laico ꝓ id qđ sequit inter alia coitatū statuta ꝛc. Alij econ ꝙ iudex eccłiasticus ab vtroq; cum sit crime eccłiasticum. dic goff. ꝙ iudex laicus hēbit penā laici et ecclesiastic? penā clerici.et ad hoc đ hēticis excoicamus.et de iudeis ita q̄rūdam. Item vij°.an indistincte repellat omis dispensa in his penis/dicit hosti/ꝙ sic nisi ex mag causa dispensaret ut si sit honorabił psōa quā non decz publice penitē.ꝛ vult illam redimere magnis elemosinis ad hᵒ de sen. exco.mili.ꝛ subdit. Item oppono ꝙ impo natur alia pena in anē ut non luxurietur cont naturā coll'.vi. solutio ponitur pena illa.et ista quia pūitur illo supplicio et ꝑm canones excoicetur.et clericus deponitur. xxij.q.i.si quis per capillum. hec ille. b 4° de excoicatis de quibo etiā alig ptinet ad papā ut j. dispensatio.ꝑ.vi.et s. absolu° i.ꝑ.iij. a Hoc est regulare quādoq; autē absoluūt a maiori excoicatiōe eē iferiores epō ut s. absolutio.z° per totum.et s. absł° i.in pncipio.in additione. b Item declarauit ꝙ quiq; sunt casus de consuetudine approbata pm? scz hoicidij volūtarij. a Idem videt in mutilatiōe mębroꝝ: nam ꝓ hoc pcō videt ab illo pnia dāda qui eandē debent incēdiario dare.ꝛ ꝙ nec mutilās nec mutilatiōez fieri mādans.nec cō sentiēs debet absolui nisi satisfactiōe premissa.xxij.q.viij.si qs mębroꝝ. b 2° falsarij.z.° violatores eccłiā libertatī. a scz qui iniuste personas uel res eccłiasticas grauat ut si quis secularis iurisdictionem ecclesiasticam impediret. vel si vsurparet sibi iurisdictioné supr̄ personas uel res ecclesiasticas qđ iusꝓhibet.ex.đ foro compesi diligenti. b Quarto violatores eccłiastice imunitatis. a Hoc est q in ecclesia seu in loco sacro uel in spatio priuilegiato i circuitu eccłie primū in persona seu i rbo offendit.xvij.q.iiij.si quis inuet?.uel alit eius imunitatē ledit.et ita oīe sacrilegiū videt casus epalis. b Quinto sortilegij. idest diuiatoziś.ut xxvi.q.vi.c.i.hec in q̄dā decre.que incipit inter cunctas.in q̄ decre. multa alia constituit de religiosis ēca predicationes et cōfessiōes ꝛ sepulturas.post hec p̄dicta decre.fuit reuocata in Vienen. concilio.et multa noua circa hᵒ statuta sūt ut in cle.dudum.de sepul.de p̄dictis uero casibus nihil innouatum est.nam i p̄dicta decre.bñdicti xi.de his casibo nō fuit facta constitutio. sed ut dic ibi est solum đclaratio.vnde dicēdum videt ꝙ illi idē casꝰ sunt hodie nisi dicētur ꝙ ipe falsum đclarauit.qđ nō eēt bñdictum.aut noua cōstitutio seu consuetudo fieret.pñt tñ nihilominus epi in suis epatibus casus ꝓut eis

confessor. i°

magis expedire videbitur reseruare sicut et possunt constitutiones facere in multo magis hoc posset concilium sinodale uel pro uinciale a cuius sentētijs religiosi nō pñt absoluere ut supꝫ absolutio. i°. §. iij°. cca finē a De hoc in directorio li. i. t. xv. §. lxxvi. sic dicit. nūquid epi poterunt de die in diem nouos casus p constitutiones suas reseruare R̄. non videtur quia possent tōliter fructū gratie fce fratribꝫ pdicatoribꝫ ⁊ minoribꝫ. obseruare. et ipoꝝ priuilegium detruncare. qđ non licꝫ. xxi. di. inferior. eī. de. priuile. di. lecti. et. c. quāto. Guil. dicit q sic. dum tñ non appareat q maliciose hec faciant: ut distinguas. aut epi faciūt statuta sinodalia in quibꝫ sibi seruāt absolutionem. et in ꝫ. casu curati absoluere non possūt. ꝫ pdicti frēs bñ absoluūt quia statuta concessioni contria reuocant. eī. de. sepul. dudum. §. vltio. li°. vi°. aut faciūt statuta excoicatione lata. et tūc frēs non pñt absoluē eī de priuile. religiosi. in pn. li°. vi°. et sic loquit Guil. b sibi. qđ hic dicit đ excoicatiōe idē etiā intelligit de alijs sententijs statutoꝝ sinodaliū et pincialiū. ut in dca cle. religiosi. Item qđ dicit đ curati. idē p eandē rōnem intelligit et de alijs nō priuilegiati. Item in §. pcedēti vꝫ lxxv. i directorio dī q nec cōsuetudo que epis aliquos casus reseruat dictis fribꝫ piudicat cū osuetudies eorum concessionibꝫ coīrie penit⁹ reuocēt dca cle. dudū. §. nos eteni. b Et nō q ꝫ nō fit mētio de cōmutatiōe uotoꝝ aut dispensatione incertoꝝ. quia hec nō sūt de cōfessione uel absolutione. sed dicem⁹ infra votū. v°. et. j. restitutio vi. a Ex pdicti patē pōt q non pñt oēs casus epales bñ pticulariter scīri. vñ bonū videt q acāpiētes ab epis aūctem audiēdi confessiones faciant sibi ab eis declarari quos casus sibi reseruāt. et q in alijs gīalem aūctem concedant absoluendi. et quia differt absolut° a dispensatione si uolūt sup aliquo voto vel alijs posse dispensare de his faciāt fieri spcialem mētiōez. uł q aūcte epi. possint dispensare sup oibꝫ ad forū pnie ptinētibꝫ

b Quid ergo agendū cum qs habet aliq̄ peccata a quibus ille cui cōfitet non pōt absoluē. R̄. secūdum tho. in quodā quolz. sacerdos non absoluit aliquē nisi q diuit⁹ creditur absolutus a vel etiā de quo dubitatur nec dubitatiōis facile pōt haberi certitudo si pniam petat. de. pe. di. vij. si qs penitus. b Sed postq̄ adeo é absolutus tenet ad hec ecclie confiteri. et qa dispensatio absolutionis non é tō cōmissa minori tenetur totū confiteri ei. et ipe debet absoluere ab his a quibꝫ pōt. deinde tenetur remittere eum ad superiorem ỏ residuo absoluendū. ar. xxxiij. q. ij. latoré. ⁊ eī. de pe. significauit. a Idem in sum. cō. eo. ti. q. lxxiij. b Cetez si inferior ỏ facto eum absolut ponit idem tho. q non credit eū absolutū. tñ excusatur p ignorantiam iur. non autē sacerdos. cui hoc ius ignorare non licet. a Idem in sum. con. eo. t. q. lxxiiij. sed ćte pōt esse q quādoq̄ min⁹ excusaret dfitēs q confessor. cum confessor non teneat scīre omēs casus. imo in cōi nec multum sūtilia. ut nōtur in sum. con. li. iij. ti. v. q. ij. et vn⁹ quisq̄ magis obligetur proprie saluti q aliene. de pe. di. iij. q vult. b Quid si confitens sit excoicatus et non possit absolui a suo confessore nūqd absoluz eum ab alijs peccatis. R̄. scđm tho. in iij. di. xviij. sacdos nullum excoicatum absoluere pōt a culpa nisi absolutus sit pus ab excoicatiōe. quia excoicatus non est ptiċeps sacramētorum ecclesie. a Sed certe hoc intelligēdum videtur quādo confitens non foret paratꝰ sollicite et debite petere absolutionem ab excoicatione uel aliter non bene dispositus. alias etiā excoicatus bñ dispositus potest absoluī a peccatis. nam capax est sacmenti penitētie qđ nulli negat etiā excoicato et heretico. eī. de. hēti. sup eo. li°. vi. est etiam capax absolutiōis ꝓpter qđ potest absolui ab vna excoicatione et remanere in alia. eī. de. senten. exco. cum pro causa. et nō glo. in. c offt. eo. ti. vbi dicit q excoicat⁹ a plūibꝫ poterit ab vnoquoq̄ singillatim absolui: et vltima absolutio confirmat. oēs. dicit

tamē ꝙ vnus non debet absoluere nisi absoluēdus caueat ꝙ se faciet absolui ab alijs et non debet denūciari absolutꝰ anteꝙ sit ab omnibus absolutus et in dicto.c. cum pro causa. dicit ꝙ excoicatus ex pluribus causis pōt absolui ab vna. ⁊ remanz ligatꝰ ꝙ alijs. idem etiā nōt Rai. li. iij. sue sūme i tractatu d excoicatione. ℣. sed nūquid vbi etiā sentit ꝙ si etiā excoicatus nō exp̄mēt omnes causas excoicationis. tamen tenet absolutio ꝙ exp̄ssis et idem sentit glo. i .c. ex pte. eē de offi°. oz. sed in dicto. c. cum pro causa dicit ꝙ si absoluēti non exp̄mat oēs cause nō valet absolutio tanꝙ surrepticia pōt dici ꝙ si cause taceant maliciose non ualet absolutio secus si bona fide sicut et in confessione peccatoꝝ. ptz supꝝ confessio. i. ℣. iij. est ergo excoicatus capax pitentie et absolutiōis et iō si ē bñ dispositus pōt a peccato absolui. vñ et in glo. Rai. in dco. ℣. sed nunqd supꝝ ⁊ bo ad illā formans hāc qōnem respondet. dicūt quidam ꝙ nō ga manēti in excoicatione non sūt ipendenda sacramēta eccl'ie. veriꝰ credo ꝙ si nō stetit per eum qn absoluat. neq; est in mora pretende absolutionis. neq; timet ꝙ uehemē
negligen- tior fiat ad petendā absolutiōz supꝝ hmōi. excoicationem ꝓpter absolutiōez ipārtam sup alijs peccatis poterit eū confessor suus absoluere de alijs peccatis. sicut qñ epūs retinet sibi absolutionē de aliquibo criminbo sacerdos parrochial' pōt ofitētez absoluē de alijs. et postea epūs absoluat de illo qđ sibi retinuit. et due pticulares faciūt vnā integram. et vna est p̄patoria ad reliquam et ideo in hoc casu pōt coicare confessor taliter excoicato sicut coicat' in receptione iuramēti ante absolutionē. regulāius tamē fieret si absolueret' ab hmodi excōicatione et postea de ceteris peccatis. cū excoicatio sit fortius vinculum. et hoc seruāt qdam confessores. sed benignior est pus dca sniasecūda tamē tenēda est si timeat' ꝙ ꝓpter hmōi absolutionem fierz negligētior ad petendum absolutionē excoicationis. credo etiā ꝙ confessor non teneatur absoluere de peccatis ante absolutionē excoicatiōis hec ille. hoc vltimum puto verū nisi excoicati nōbiliter interesset ipm absolui a peccatis ante absolutionē excoicatiōis. nā cū possit absolui ut preoñsum ē nō debet confessor ipm nōbiliter dānificare cum ab eiꝰ dāno possit legitime abstinere. nam mt'. vij. dicit' omnia quecūq; vultis ut faciāt vobis homines et vos facite illis. b Sed quomō absoluere possit non pōt recurrere ad eū a quo fuerit absoluendus. vide supꝝ absolu°. iiij°. ℣. i. Nūquid vnus sacdos possit audir' et alius absoluē et ꝑm Guil. nō ga sacīntū pnie diuidi non pōt sicut nec alia sacmēta ecclesie. xxiij. di. quozūdam. a Idem i sū. cō. li. iij. ti. xxxiiij. q. lxxvij. b Vtz sacdos possit absoluere illam cum qua peccauit. ℟ secundū Guil. non debet. ga tollit' erubescentia que est maxia pars satisfactionis vñ debet eam remittere ad alium sacerdotem. sic nouit hugo. xxx. q. i. sup. c. omis. a Sz circa p̄bam grecum et vxorem ꝓpriā et habetur in glo. dicti. c. omis. et in sū. con. eo. t q. lxvi. b Et idem de omi peccato i quo sacerdos fuit consentiēs uel cooperator. si tamē in his casibo absoluat. valebit absol° con. tho. in iij°. di. xix. a Idem i dicta. q lxvi. vbi etiā additur secundū eūdē Guil nec est cont ꝙ epūs non potest dispensare in symonia cum eo cōmissa. ꝙ dispensatio ē dignitatis absolutio necessitatis. et iō non tam facile quis amittit potestatem absoluendi sicut dispensādi. b Archiepūs qñ visitat potest audire confessiones subditorum suffraganeorum. et absoluē ⁊ pnias imponere eē de censibus perpetuo. li°. vi.
℣. Si epūs committit alicui vices suas circa cōfessiones audiendas. nūquid tlis potest circa casus maiores et epales. ℟ non potest nisi exp̄sse ei cōmittat. eē de regl'. iur. in generali. et de pc. si epūs. li. vi. is quoq; cui cōmissum est nō pōt cōmittere altēi. eē de offi°. de le. qñ applica. in fi. a Idem in sū con. eo. ti. q. i. b Et intelligas ꝙ non d iure cōmuni. secus qñ exp̄mitur ꝙ possit. ar. eē de offi°. de le. is. cui. li. vi. et per ea que

nōt ibi Jo.an. a Sed quid si dicat epūs committo vobis aūctem meam i foro pcitentiali ut possitis absoluere in omnibus casibs in quibs possumus. R' secūdum glo. Bai. et in sum.con.eo.t.q.liij.licz. qui omia dicit nihil excipiat.xix.di. si romanozū. nō tamē est tutum ꝓpter hmodi cōmissiones gencalez vsurpare ea que a iure epo sunt reseruata specialiter nisi certū sit ꝙ hmōi epūs per hmodi vba gencalia intendēit cō mittere spālia. et tamē que in sinodo sua epūs reseruare consueuit. satis credo ꝙ p hmodi gīalia uerba cōmissa esse debeant i telligi. Absolutiones tamē excoicationū que fiunt a sacerdotibs p furtiet damnis. quoꝝ ignorantur actores. cum non solum ptineant ad forum pniale. sed quo ad qd spectent ad foꝝ contentiosum nō sūt itelligende delegari per hmodi gencalia vba. et multo fortius nec absolutiones eorum que in forma iudicij excoicati sunt p cōtumatia. aut p re iudicata. aut pro ostēsa. qntūcunq; etiā generaliter epūs committat vices suas quo ad forum pniale alicui. nō ꝓpter hoc ille sine spāli mandato dz mūere vota. aut relaxare iuramēta de quibs ctū est ꝙ potest. uel de quibus est dubium an possint licite obseruari. licz de trāsgressiōe voti iam facta et de piurio possunt pniaz imūgere. hec glo. et ibi ditur in dicta q. liij. In hmodi ḡ confessor in du° non pcedat. sed a suo epo certificetur in spāli. in qbus casibs vult sibi cōmittere suam aūctē. et i qbus nō. satis videtur posse dici ꝙ dcessio sic generaliter accipiēda sit sicut sonat. nā verba generalia gencalit' sunt accipienda. i. ff. q.i. sunt nō nulli. et. ex de decimis ad audientiam. pserti in fauorem salutis aiarū quo nihil est fauorabilius. xxiiij.q.iij. si hēs et. ex. de pe. et re. ne p dilatione. nisi forte fuisset aliqd tle qd nō fuisset delegās vēi. similiter in spē concessurus. ex de re. iu. in generali li.vi. Que autē sint ista cum sint indeterminata satis uident' relinq iudicio discreti iudicis et confessoris. ex d offi° dele. d causis. et ad hoc etiā faciūt q dicta sunt. ū. in pn°. in vltia additione que incipit ex p dictis. b Sed vtrum official' epi habeat aūctem in penitentijs casuum epalium. R' secundū hosti. nō habet nisi expresse pateat ꝙ hoc uoluerit epūs. et si habet et non est sacerdos debet alteri delegare ex de pcura petitio. a Idem in sum.con.e.ti.q.lv. et lvi. dicitur secundum hosti. Et cum epūs ad remotam regionem se transfert. et aliuz episcopum vicarium gīalem relinqt talis vicarius potest omia sic ē ille qui ipm istit' posset si pns esset. b In articulo mortis omibus sacerdotibs et de omibus peccatis et sententijs concedit' absolutio. ar. de pe. di.i. qué peniter. et ex de sentē. exco. nō dubium. a Intellige nisi in executione ordinis fuerit impediti. ut supā confessio. iij. ff. iij. et iij. ad fi. in additione. de artitulo aūt mortis et qualiter tūc sit agendū dictum est supā absolutio pmo. ad fi. i additione. b Quis sit confessor corialiu m. uel platorū vel regum. vide supā confessio. iij°. ff. xiiij. q incipit cui debent. et in duobs ff. sequētibs

Confessor ij° sc; qd debeat agere quid agēdū confessori. si credat ꝙ confessus non faciat pniaz aut aliud qd ꝑmittit. R' secundum Guil' non debet ꝓpter hoc exigere ꝓmissionem siue votum uel iuramētū. sed sufficit si dicat se habere ꝓpositum faciendi. et sic debz absoluere simplicit' et sine conditione. fca cum ptestatione si suspectus habet' ꝙ si nō restituet qd abstulit aut non faciat id qd iniūgitur fructu confessionis carebit. a Idem in sum.con.li.iij.ti.xxxiij.q.cxxxvi. b Excipiunt' excoicati qui iurāt ut supā. absolutio. v. ff. ij. a Et non solum iurāt sed etiā aūquā absoluāt' ꝑ us satisfacē dēnt quādo sunt excoicati ꝑ notoria seu manifesta offensa. ut in.c. solet. de senten. exco. li. vi. et est singulāit' expressum in multi. excoicationum casib9 sic illos discutiēti potest patē ec sic'r et in alijs casibus a iur' expssis ut dicit' in dicta q. cxxxvi. licet ibi spāliter non ponant'. vnde scd9 post ꝑdictuz est in

incendiario qui iniuste primũ dãnificauit
intendendo seu incendi faciendo uł hoc fa
cientibꝫ consilium seu auxiliũ i his dãdo
nam et hi non videtur debere absolui nisi
pus satisfecerint xxiij.q.viij.pessimã.ubi nᵉ
absoluat nisi pus damno cui intulerit ꝑᵐ
facultatem suam resarcito et iuret se vl
terius igne non appositurꝫ ꝛc . ꝙ videtur
cont mutilantem primũ seu mutilari faci
entem.seu in hoc consentiente.nam ꝙ tłes
equipãtur pdictis incendiarijs.et j videt
ꝙ absolui non debeãt nisi pus satisfecerint
xxiij.q.viij.si quis mẽbrorꝫ . ꝙ est contra
maifestos raptores et ecclie violatores.q
nᵉ absolui ob̃et nᵉ etiã ad pniaz ꝛcipi i vita
uel in morte nisi pus iuꝛ eorꝫ facultatem
satisfecerint . uel de satisfaciendo idoneam
cautionem dederit.eꝛ de rap.super eo. ubi
dicit statuimus.ut quicũqꝫ ex his q vio
lenter surrexerint in rapinã. seu ecclesiarũ
violationẽ maifeste fuerit deprehensus nisi
pus oblata restituat si poterit.vel emendãdi
plenã et firmã securitatem facit pnie bñfi
ei penitus denegetur.et j qui aũt i saĩtate
obstinata mente non penituerit.vł emendaue
rit.et in morte securitatẽ pstare nequerit
solẽnitas pnie parum pdesse videtur sic
credimus . sed de peccato contrito uiaticũ
nõ negetur.ita tamẽ ut nullus clẽicorꝫ se
pultũe illius interesse.nec eius elemosinaz
psumat accipe. ꝙ si q clericorꝫ uel plbrorꝫ
cont hoc in vita uel in morte penitentias
dare . aut sepulture interesse.uel eorum
elemosinas accipeꝛ attemptauerit.seu huius
modi rapine participes inuẽti fuerit.ordis
sui damnũ irrecupabiliter patrãt.et eccle
siastico bñficio careant.hec ille . est autem
aduertendũ secundũ hosti.in sum.con.li.i
ti.xvi.q.vi.ꝙ pdicta intelligũtur quando
raptor seu violator eccl'ie fuit monitus de
restituendo.et post admonitionẽ diu i cõtu
macia pseueraueꝛit aliter dicta pena nõ op
tinet in.c.fi.eꝛ de sepul.et de rapto.c.i liis
Quitꝫ est cont maifestos usurarios q nᵉ
absolui nec ad confessionẽ admitti debent
nisi pus satisfecerint uel de satisfaciendo
idoneam cautionẽ pstiterint eꝛ de usu.c.ꝙ
ꝙ.li°.vi.ubi inter alia dicit nullus maife
storum usurariorꝫ testamẽtis intersit. aut
eos ad confessionem admittat.seu ipos ab
soluat nisi de usuris satisfecerint.vel de sa
tisfaciendo ꝓ suaꝫ uiribꝫ facultatũ pstite
rint ut pmittit idoneam cautionẽ.testamẽ
ta quorum maifestorum usurariorũ aliter
facta non valent. sed sunt irrita ipso iure.
Sextus videt coĩ sacrilegiũ scz qa aliqd
abstulit de loco sacro.seu qui iniuriatus ẽ
psonis eccl'iasticis.ꝙ nõ videtur absoluẽdꝰ
si admonitus prius non satisfecerit xvij.q
iiij.si quis inuẽtus .ubi dicit. si qs domũ
dei violauerit.et aliqua sĩ licẽtia illius cui
commissa esse dignoscit inde abstulerit uł
ecclesiasticis psonis iniuriam fecerit donec
in conuẽtu admonitus legitime satisfaciat
sciat cõmũione esse priuatum. si uero post
secundam et tertiã conuẽtionẽ coram epo
satisfacere detractauerit sacrilegij periculo
ab omibus obnoxius teneat ita ut scõm
appl'm nemini fidelium misceat. b In
confessor teneatur ad memoriã reducẽ cõ
fitenti peccata que audiuit uel sciuit eum
cõmisisse.R°.secundum Guil.si scit uel bz
probabilem opionem debet ei ad meõriaz
reducere ꝙ timere potest ne confitens sup
hoc crassam habeat ignorãtiam.uel ꝙ non
adhibeat debitã diligentiam. a Ad rẽ
colenda sua peccata ut in sũ.con.li.iij.ti.xxx.
iiij.q.lxxxv.ubi hec nõntur ꝙ nõ excusat.
b Si sacerdos habeat aliquos prochia
nos surdos.cecos.mutos.uel furiosos.uel
demoniacos.et sił'es quos scit esse in pcõ
mortali quid faciet.R° secundũ Rai.debet
facere posse suum ut iducat eos ad pniam
secundũ ꝙ est possibile.qđ si ñ potest ꝑficẽ
oret et faciat orari ut deus illustret corda
eorum.de con.di.iij.solz queri. a Idem
in sum.con.eo.ti.q.lxxxviij. ubi etiã dicit
ꝙ licz sacerdos faciat tũc posse suum.tamẽ
est casus in quo nõ excusatur. vz si ex ne
gligentia sua precessit hmodi casus hᵒ ibi est
et etiã sciendum ꝙ furiosis seu amẽtibus
i mortali exñtibꝫ nullũ põt dari rmediũ.

Decimus qui exercet pedagiũ apsonis ecclesiarũ
ut patet ij.i.uerbo pedagiũ. paragrapho finali
octauꝰ ẽ ꝙ ipedientes offm in diebꝰ cãtꝰ ordina
rij seu delegati dicate uel i dizecte.et.c.aut.i.
Iudeis.pasc.4. maxime i additione.
nonꝰ ẽ ꝙ inquisitores hereticę pauitatis uel cor
gumssarios ipm preteritis offitij i quisitionis abusibꝰ
modis illatis pecuniã certo exquent.et.cl.ut ꝙ xto
i.pasc.3. qui incipit. Ite sũt alii casus circũ.i clemen
tis. Decimꝰ ẽ ꝙ religiosos et clericos quibꝰ
cãt aliquos admonitiõis uiandi seu promittendi aut
sepulturã eligant apud eorꝫ ecclesias.et.c.ut i.m
dicto sepultura.i principio.et absolutio excommu
nicatorum.uel pcessorum.ꝙ illos qui sepdunt hic ite dicti tenãtur ille
dictos uel pcessos.et.c. Duodecimꝰ ẽ ꝙ sacerdotes cardi
nalis.cui obnoxi sedicto pactu pantibus ut patet.ꝙ.
absolutio.primo. Tertiusdecimꝰ est in omibus casibus in processu
cuiuscũq; quarti contentis ut patet.j.i uerbo usus
clauium.pasc.vi. Quartusdecimꝰ in omibus casibus ostentis
in processu pauli.2. anno 66.3. nonas aprilis anno sedo sui
pontificatus.

nisi reuertatur ad mentem. quia ipsi et dormientes equipantur et intelligūtur p-
seuerare in cadē volūtate et statu quo erāt
immediate ante dormitionem. vel amētiaz
quousq; dormiētes existunt. seu amētes ex-
ō baptismo. c. maiores. ad fi. Ideo ñ restat
p eis nisi oratio. bz. secundū al. ōbēt
111 esse in confessione scz scīētia discernēdi inē
peccatum. inquisitio ō eis cauta. et discreta
110 penitētie seu satisfactiōis iniūctio. a Idē
in sum. con. eo. ti. li. iij. ti. v. q. ij. vbi etiā dr
secūdum eūdem al. q; sacerdos non tenet
scire discernere nisi in cōi. scz q̄ sint capl̄a et
que mortalia cōmūia. et que venialia ex gñe
et sciens hec sufficiens reputat pro tēporis
huiꝰ necessitate ad confessiones audiēdas
sed bñ puto q; hec nesciēs peccat mortalit
audiendo. et eum instituēns peccat adhuc
plus q; ipe et permittens institutū ministrāe
mortalit peccat. si sua interest tl'es phibēr.
pōt addi q; periculosum ē etiā audire cō-
fessiones non hñti oportētem notitiā casuū
ppe et episcoporum. ut in cle. religiosi. de p
uilegiis. et iō sup his ignorātia confessoris
regulāit dicit inexcusabilis ut supra ofessio
p. s. i. ad fi. similiter et nesciēti competent
oportūa cuilibet xp̄iano. vz articulos fidei
et sacramēta eccl'ie. p̄cepta decalogi et opa
110 caritatis. et modū debite confitendi et pēi-
tendi. nā in. xv. dicit. si cecꝰ ceco ducatū
p̄stet ambo in foueam cadūt. adhuc etiam
fortius obligatur qui obtulit se officio. ta-
lis enim tenet de omi exacta diligentia. ar
ff. de positi. l. i. §. sepe. vbi dicit q; q obtulit
se depōsito tenet de leuissima culpa licet
aliter non teneret de dolo et lata culpa cū
recipiat ad vtilitatem altēius tantū. Qui
autē non ingerit se sed requisitus exercet
ex caritate satis uidetur q; non tenet nisi
inquātum scit uel pōt commode scire. qa
impossibilium nulla est obligatio. ff. de re.
iur. l. impossibilium. et quia hoc agitur ad
meram vtilitatem altēius sicut et depositū
et b si ibi non inuēit vita et scīētia idoneꝰ
qui velit et possit hoc officium exercē. quo
casu etiā minus idoneus et in p̄dictis non
instructus si facit ex caritate pōt se ingerē
nam qd̄ nō est licitum nēcitas licitū facit.
ex de re. iur. qd̄ non est. vnde et in nēcite
etiā laico pōt fieri confessio. de penitētijs
di. vi. qui vult. et hic confessor hoc casu ñ
tenet nisi inq̄ntū scit et potest. uel scīr pōt
paria eni sunt scire uel scire debere. ut in. c.
fi. ex de iniurijs. Si autem hmodi iperitꝰ
etiā in casu necessitatis audiendo dep̄hen-
dat peccantē grauib⁹ inuolutū p̄uid facit
si ei consulit q; de illis ite confiteat p̄to
vel ab eo consilium postulet cū eius copiā
habere poterit. ne forte ipe sup his in aliq̄
errauerit. Item si magꝰ peritus reperitur
scīētia et conscīētia. et aliqs p ēto cognos-
cat se non cōpetenter peritum nullatenus
se intromittere debz etiam req̄situs aliter
facit cont dictam scripturā si cecus ceco ꝛc.
Item cont iura de penitētijs et rmissiōib⁹
omis. et de pe. di. vi. qui vult. si ꝺo dubitat
de sua oportēti peritia per scīētiā seu experien
tiam. uel etiam dubitat si alius p̄itior repi
atur qui hoc possit et velit excusat obedi-
entia plati. xxij. q. p̄ma. quid culpatur. vel
potest credere penitēti. si dicat se nō posse
habere peritiorem cum non sit verisimile
cum mēdacijs ad peritiā accedere. Item i
confessore requirit conscīētia multo magꝰ
q; scīētia. vñ i dcō. c. qui vult. ō peitētijs
di. vi. dicit Augustin⁹. sacerdos itaq; cui ois
peccator offertur ante quem statuitur ois
languor in nullo eorum sic iudicādus qui
in alio iudicare p̄optus est ꝛc. et iō existēs
in mortali audiendo confessiones morit
peccat. nam secundum tho. et al. et in sum.
con. li. iij. ti. xxij. q. xxv. existens in peccato
mortali quādocūq; i aliquo actu exhibz se
ut ministrū ecclesie mortaliter peccat. et
toties mortaliter quoties hmodi actum
facit. et iō si non possit ec̄ haberi confessor
scīētia et conscīētia idoneus debem⁹ p̄eligē
conscīētiā quia melior est insipiētia cum ti
more q; apparēs sapiētia eccl'iastici. x°nono.
et quia q sibi negl̄ ē cui alij bonus erit. eccl'i
astici. decio tertio. Item ipfectum scīētie
supplere pōt perfectio caritatis. ex ō renūcia

.c.nisi·ℱ.p defectu.sic ptz in beato nicolao et alijs multi.sed imperfectum Innocētie non supplet sciētia.sed hoc casu quāto est maioz tāto est periculosioz sicut et bonus gladius in manu furiosi ut patz in dyalogo qui sic nuncupatus est a sciētia.vnde pma corinthi. viij. scia inflat.caritas edificat.super quo glō magri sentē.secūdum Augus. dicit.addite scie caritatem ⁊ vtilis erit scia cum caritate vtilis est per se iflat i supbiā vt demones qui greco noie a sciētia sic sūt nominati in quibus scientia est sine caritate Item quia ut prime patuit deficiens scia potest in casu necessitatis sine peccato cōfessiones audire.sed non deficiēs conscia cui⁹ peccato videtur ānecti qui ei peccādi occasionē prebz quādo potest sibi aliter prouidē Sed an possit fieri cōfessio existēti i mortli videt⁹ ꝙ non qa talis sacerdos ut supō ptz peccat ⁊ eius peccato ānectit⁹ qui ci i actu peccati cōsentit ad ro.p̄. Incontrariū facit quia nemo suum debet vitare plātū licet peccatoz est nisi pus condemnatum·viij.q iiij.nōne.de hoc sic dicit⁹ in sum.con.li.iij. ti.xxij.q.xiij.tho.ait.licz sb̄ditus teneatur recipere sacmenta a mistro ecclie etiā exīti in mortali quousq; ab ecclia tollerat⁹ quia adhuc ei obligatur.tamē excepto nccitati casu non foret tutum hmodi inducere ad exculationem alicuius actus spectanti ad suum ordinez durāte conscientia ꝙ dictus minister sit in mortli quā ofciētiam potest deponere.quia i instāti potest ex diuia gra emēdari.hec ibi. hec qō potest clari⁹ solui p id qd̄ in sil̄i dicit tho.z^a z^e.q.lxxvij.arti° iij.vz ꝙ non licet inducere aliquē ad mutuandum sub vsura tn̄ occurrēte rōnabili necessitate licz sub vsura a p̄parato ad mutuandum itaq; ex p̄dictis potest colligi ꝙ dum qs cogitur a suo prelato pōt ab eo recipere ecclīastica sacmēta licz sit imortali si ab ecclia tollerat⁹. Si n̄ cogit⁹ a plato et alium posset habē sacerdotem nō debz ei quem putat esse in mortali confiteri. ul⁹ ab eo aliqd̄ sacramētum recipe .nec ipsum inducē ad exequēdum aliquem actum sui ordinis. Si vero alium sacerdotē habere non possit potest urgente rationabili causa confiteri sacerdoti ad hoc parato etiam in mortali existenti et ab eo alia recipe sacm̄a sed nullatenus debet ipm ad hoc nō dispositum inducere. b In interrogationes 117
sint facēde in cōfessione.k secundū Hai. ꝙ sic dūmodo discrete fiant de qbz habet plene de penitētijs di.v.ea.i. et di. vi.c. q vult.in pnc°.et ul⁹ medium ex ō peitētijs et re.omis·ℱ.sacerdos autē. et debent esse interrogationes principaliter ō septē vitijs capitalibz que sūt.superbia.auaricia.gula. luxuria.inuidia.ira et accidia. a Predca plenius dicūtur in sum.con.li.iij.ti.xxxiij q.lxxxiij.et non solum interrogationes faciende sunt de bis vitijs. sed etiā de articulis fidei et de sacmētis eccl'ie et de pceptis decalogi et de opibz caritatis ⁊ de peritia confitendi et de multis alijs de quibz latiꝰ·dixi·i interrogatorio. b Et de circūstantijs eoz que sūt quisquid vbi p quos quotiēs cur quomodo qñ. a De istis circūstantijs clarius dicit⁹ i p̄fata q.lxxxiij. Sed et latius dictum est supō confessio.z° ·ℱ v in additione. b Vtrum liceat sacerdoti ingrere a confitente specificationem persone cū qua peccauit.k secundum Hai sicut confitēs non debet specificare nisi ut dicit⁹ supō confessio p°·ℱ.4°. ita nec sacdos debet interrogare nisi ut ibi dicit⁹. a Idē in sum.con.eo.ti. q. lxxxvij. b Quomō cōfessor religiosus teneat⁹ facere ofitenti consciām ō decimis habetur·j·decime.i·ℱ. viij. a Sed quid si confessori occurrit aliqd̄ de quo dubitat quid agere debeat.k ꝙ hec dubitatio aut p̄cedit ex varietate opionum doctoz aut ex sua iperitia. in p° casu dicat glo.Hai.in ti.ō mrimonio·ℱ.sed nūquid peccāt vxores supx° abstinēdum. ꝙ hoc casu non est p̄cipitanda sentētia n^c denegāda absolutio.sed uia tutioz est consulenda.et terroz incutiendus ex periculo qd̄ videt⁹ verū·cū penitēs ex aliq; probabili ratione adhibet alicuius doctoris nōbil⁹ opioni volēs eam tenere.nā hoc casu ꝓpt⁹

nō lxxc·

confessor.ij.

varietatem prudentiū doctorum confessor ꝺsulēdo sibi viā tutiorē.et qꝺ sibi vēi⁹ videtur secūdum deū si acqescer nolit illud supꝫ conscium suam reliquat.quando uero aliqs non habet in se aliquā bonam rōnez q̄re magꝫ debeat opioni vnius ꝙ alterius adherē conuenienter remanet in dubio.ppt̄ qꝺ si dubium sit super aliquo. vtr̄ sit peccatum uel non omio est necessarium ꝙ ab illo abstineat et de illo debite pniteat eligēdo ptem tutiorē.ne aliter discrimini se disponat.ut supꝫ confessio p̄.ꝺ.viij.Si uero dubium non sit pncipaliter supꝫ peccato. sed vtr̄ qs teneatur ad aliqd faciēdum uel dādum seu penam subeūdā debz benignior sniā eligi vz ut in hoc dubio quis ad nihil obligetur.nam in dubio regulariter ꝓceꝺanda est sentētia nisi i causa mrionꝫ dotis. seu libertatis uel testamenti quādo ꝓ istis data fuerit sententia ut in.c.fi. eē de re.iu. et in .c. cū sit.ꝛ.c.odia.de re.iuris.li.vi.ꝛ .ff de legibꝫ.l.benignus.nisi forte esset aliqd faciendum qꝺ posset faciliter expediri.et si dubitat̄ vtr̄ qs sit excoicatus et posset cō mode facere se absolui ad cautelā tunc.n. est consulēdum ꝓ tutiori pte ꝙ hꝫ faciat. et sic pōt intelligi qꝺ dicit glo. Raī.et ponitur in sum.con.li.iij.ti.xxxiij.q.lxix.vz ꝙ si iudex ecclīasticus dicat. scias te esse excoicatum uel hmodi ṽba ꝙ si de excoicatione p ṽba tlia agatur in foro iudicij nō reputabit̄ excoicatus nisi alias constiterit de intētione excoicantis ut quia semp solitus est sic dicere quādo excoicat uel alio modo in foro aūt pniali eligēda ē i dubio tutior via ut scz tal̄ reputet̄ excoicatus ꝛ ipetret absolutionē et idem consulit hostⁱ in his et silibꝫ quādo dubitat̄ de excoicatione. Item qꝺ dictū ē fallit qū vehemēs seu pbabilis coniectūa esset incoīrū quia inspicimus in obscuris qꝺ est verisimili⁹ uel qꝺ plerūqꝫ fieri ꝺsueuit ut i.c ispiam⁹ de re.iur.li.vi.vt si constet aliquē fuisse excoicatum et dubitet̄ vtr̄ fuerit absolutus tūc eni habebitur ꝓ excoicato donec de absolutione constet legitime ut i sū.con.li. iij ti.xxxiiij.q. xlviij. Item si sit pub⁹ fama de delicto uel excoicatione ut ex de sentē. excō.cum desideres.ꝺ.z°. vbi dicit̄ ꝙ ē publica fama aliqnē ꝛberasse clēicū ꝙ nō epūs nec a suis coicare sibi debz nisi ad arbitriū epī de hoc se purgauerit uel ad cautelam absolutus fuerit. Si aut̄ ꝓcedit dubita° ex iperitia confessoris tūc q̄rat cōsiliū pitⁱ ex de pnitentijs et re.omis. Q̄ si nō bñ pōt remittat confitētem ad confessorē scia et conscientia prudētiorem sicut medicus iperitus debet ad peritiorē egrotū mittē ar.de pc.di.vi.qui vult. ꝙ si nō hoc potest fieri exigat a confitente ꝙ sit paratꝰ facē oīa ad qꝺ obligatur et querere diligent̄ illud noscere a peritis iux̄ posse. et cōsulat confitenti qꝺ tutius est. et⁹ dubio absolutionem sibi non retineat ut dictum est. sed ipm inq̄ntum aūctas sua se extendit absoluat de pnitētijs di.vij.si quis positus.vbi datur absolutio pnitēti in extremis.licz ꝺ eius salute pnitus dubitetur ut ibi et e. q.c.nullus. z.° vtrum absolutio possit fiēi per litteram.R̄ secundum glo. Raī.et i sū. con.li.iij.ti.xxxiiij.q.lxxvij.ꝙ non.sed pñs confitens a pñti sacerdote potest absolui facit de pnitentijs di.i.qui pnitet.Ex q̄ patet ꝙ eodem modo nō potest fieri p nūtium . Item non potest vnus audire ꝛ alter absoluere ut supꝫ confessor.i.ꝺ.iij.Absolutio uero ab excoicatione potest fieri etiā in abnīa ꝙ ignorans et inuitus ab ea pōt absolui.ut in sum.cō.li.iij.ti.xxxiij.q.cxij. et supꝫ obsolutio.i.ꝺ.xv.z.° an sacꝺos debeat pmo absoluere ꝙ pnitentiam iponer R̄ ut nōtur indirectum li.i.ti.xv ꝺ.xxxiiij ꝙ non quia cum in pnie ipositiōe appareat 3ª pars pncipalis materie.i.satisfactio qua tenus est ex pte peccatoris sine qua saltez in affectu non est pfectum hmodi sacīntū. nec potest debita forma apponi per mistrū donec ipa matēia debita pmo integre sit p acta que in tribꝫ consistit.scz corꝺis otritione.oris confessione.et operis satisfactione ar.ex eo.ꝙ qdam.tō hūc ordinem debet cō fessor seruare in pnitētie sacramēto. pmo

debet audire confessionem. secūdo ponere penitētiam. tertio absoluere sacramētaliter ut in clc. dudum. ℣. statuim⁹. de sepultur. ubi hoc nōnt Guil. et Jo. an. hec ibi. Videtur ergo ꝙ nisi ꝓpositio pnitētie ꝓcedat absolutionem ipa absolutio est nulla. sed forte posset excusari si statim post absolutionem antequā diūtatur ad exīneos act⁹ ꝓponatur pnia. nam qđ fit incontinēti videtur esse. C. đ pactis. l. petens. tutius tamē est ꝙ pcedat ut ex pdictis patz.

Confirmatio

Electorum a quo confirmanda sit electio. ℟ secundum hosti. a primo superiore. vnde epūs confirmat sibi subiectos exī de elect. cum mōsterium. nisi aliquis sit exemptus exī de consue. cum venēabil'. Jtē archiepūs confirmat epm exī de electione cum dilectus. in fi. lxiij. di. illud. archiepz vero confirmat pmas uel patriarchas nisi ipe archiepūs exemptus sit exī de electiōe. bone. in. c. nihil. patriarchas uel exēptos confirmat papa exī đ elect. scriptum. uel etiam legatus de latere exī de elec. si abbatem li°. vi. a Ubi dicit ꝙ legat⁹ de latē potest confirmare electiones archiepoz et exēptorum et abbati exempto in epm electo dare licētiam consentiendi q ab alio eidē t'is licētia dari non pōt nisi ꝓp. b Sil'r etiā papa confirmat ipatorem exī đ electione venerabilem. a Idem in sum. con. li iij. ti. xxvi. q. xxi. b Qualiter fieri debeat confirmatio. ℟ secundum hosti. debet enī pmo fieri examiatio psonaz tā eligentiū quā electi etiā si nihil opponat'. a Facit exī de electione cum nobis olim. b Consulit etiā supiori ut ipm electum ad ptez trahat et de his que impedire ipm possunt diligenter exquirat et si impedimentum inuenerit secreto ad renūciandum inducat. exī de elec. dudum. ij°. et extra de symo. pertuas in fi. a Non tamē ipm publicz uel infamet secundum eundem hosti. ut in sū. con. eo. dicto ti. q. xxij. b als vero scūdū allegata et ꝓbata procedat. a Sed si in occulto sit impedimētum et ille instat pro confirmatione in manifesto caueat q̄ntum potest ne faciat contra conscientiam ut dicit' i dicta. q. xxij. b Nota etiā hic ꝙ si inter cetera que obiciuntur electo seu postulato seu aliter ꝓmouēdo ad dignitatem opponatur de euidenti defectu scientie uel persone pmo debet de hoc examiatio fieri et si hoc inueiatur falsum opponentes excluduntur ab omibz alijs que opposuerāt. et etiā puniunt' ac si in ꝓbatione oīm defecissent exī đ elec. si forte. li. vi. Si confirmatō fiat non vocato cōpetitore uel alio qui se vellet opponere et non discusso negotio irrita est. et debet fieri talis vocatio notiati quādo est collect⁹ uł apparz oppositor alis q̄ualiter in ecc'. in qua electio facta est ut si uolunt se opponere appareant in certō termio pemptorie assignato et hec habeant locum siue electio sit in concordia siue in discordia exī de electi. q̄m. li vi. b Utrū q opponit electo aliqđ crimē teneat' se inscribere vide ℣. inscripto ℣ ij°. vide de his q̄ possunt impedire confirmationē infra đ elec. in multis locis. et ℣. ordinandus ꝑ totum.

Confirmatio

sacramenti. sacramentum confirmationis. vtrum sit de necessitate salutis ℟ secundum pe. duplex est necessitas. salutis. quedam pertinēs ad esse. et quedam ad bñ esse. et quidem scđo modo confirmatio est nēcia non pmo. nam et sine ea pōt hō saluari. ē autem nēcia ꝓpter spūalē pugnā ad quā adiuuat' hmo per confirmationez licz simplicit' non sit sacramētum nēcitati sed nihilomin⁹ cōtemptus eius dānabilis est. Con. tho. et al. in iij° di. vij. a Idē i sum. con. li. ij. ti. xxiij. q. xlv. b Que sūt de substātia confirmationis. ℟ secūdum pe. quiq. duo quidē ex pte ipi⁹ sacramēti scz materia crismatis et forma uerboz. duo ex parte ministri scz dignitas pontificalis. et intentio. vnum ex parte suscipiētis. s. ꝙ crismetur in fronte. nam quia i cfirmatiōe confert' audacia spūalis euidēti⁹ fit i frōte

con.tho.et al.vbi sup̄. b Idem in sū. con.eo.ti.q.xlvi.vbi etiā dicit̄ ꝙ crisma est oleum cū balsamo ab epō sanctificatū

b Quis est mister confirmatiōis. R̄ solus epūs de con.di.v.manus.et.c nouissime.et.c. ut ieiunij. a Idem in dēa q.xlvi. b Sed nūquid papa possit cōmittere altēi. R̄ secūdum tho. et pe. licet de hoc sint opiones ꝓbabiliuſ. dicitur ꝙ possit committere sacerdoti. sed ñ ifēiori lxxxxv.di. peruenit. idem in sum.eo.ti.q xlvij.con. etiā alb̄icus. Que sit forma confirmationis. R̄ secūdum tho. pe. ⁊ al forma est hec. consigno te signo crucis. et confirmo te crismate salutis. in nomie patris et filij et spūs sancti amen. a Idē in sū. con.e.ti.q. xlviij. vbi etiā dicit̄ ꝑm al. ꝙ omia illa que sup̄ sunt dicta de mutatiōe forme baptismi eodē modo intelligenda sunt ⁊ de forma confirmationis.

b Utrum in sacmento confirmatiōis conferatur gr̄a. R̄ secūdum tho. et pe. gr̄a confertur non solū cōmūiter sic in q̄libz sacramēto confert̄ gr̄a emūdans a pēco. a vel a reliquijs peccati ut in sum.con eo.ti.q.xlix. b Sed etiā spālis gratia per quā quis deputat̄ ad officiū sāctitatis. et idoneus efficitur ad xp̄m confitendū. vnde ⁊ grato facit magis gratū. a Idē in dicta q.xlix. b Quibus debeat sacramētum confirmationis conferri. R̄ scōm tho. et pe. omibz xp̄ianis nam ⁊ pueris conuēienter confert̄ quia mins̄ habent fictionis. et uirib. et mulieribz q̄bus cois est pugna spūalis. Item mutis. q̄a licet non ꝺ° signo tāmē possunt confiteri. Item morientibz quibus licet subtrahat̄ pugna. tamē pergūt ad p̄miuz militātiū. ⁊ ideo conuēienter accipiūt xp̄iane militie sig̃m a Idem in sū.con.eo. ti.q.l. b Utrz confirmatio possit iterari. R̄ secūdū Aug. et oēs theologos non pōt eo ꝙ ip̄mat effectū indelibilez· de con.di.v.dictū. ⁊.c. de hoīne. a Idem in sū. con.eo.ti.q.li. vbi etiā idē dicitur ꝺ sacrāmto baptismi et ordis: et ꝙ alia quatuor sacrāmta p̄nt iterari. a Utrū confirmatio conferri debeat ieiunis et a ieiunis. R̄ secundū al. sic ꝓpter reuerentiam sacrāmti de con.di v.ut epi.et.c.ut ieiuni. tam̄ in necessitate melius eēt confirmari post ꝑandiū q̄ si epō discedente et ꝺmodi qs non possit confirmari. a Idem in sum.con.eo.ti. q.lij. b Utrz alius ꝺbeat tenē aliquē ad confirmationez. R̄ secundū tho. in 3ª pte q.lxxij. ꝓpter hoc aliqs ad confirmationez accedit. quia se habēt robur stādi non p̄sumit. ideoq̄ ab alio debet teneri. nec differt vtrū vir uel mulier teneat. sz non confirmatus quantū est de ratione sacrāmti non debet tenere. sed si coīrium fiat peccat. sed non ꝓpter hoc est irritū sacrāmtū de con.di. iij .c. in baptī°. a Con.al.ut in sū.con.eo.ti.q. lij. b Et vide·j·impedimtum vi ℔·penult. a Utrz vxor possit in confirmatione tenē mātū uel econūso. R̄ non quia contrahit̄ cognatio spūalis. et est impedimtū matrionij ⁊ coniugalis actus. Item non debet qs tenē ꝑuū filiuz uel fratrez aut sororem quia sufficit inter tres vinculum carnale. a Idem in sū. con. dicta q. lij. b Quo autē confirmatio impediat matrimoniuz. vide·j·impedimtuz vi°: de crismate sz ꝙ est matēia confirmationis habetur sup̄ baptismus. ij·℔·iij. et·j·oleū sanctū ⁊c.

Conſáguitas

c vide·j· impedimtū v. ꝑ totuz.

Conſcientia

c Utrz cōscientia erronea obligz ad faciendū aliquid uel dimittendū. R̄ secundū pe. credēs se teneri ad aliquid et non faciens incurrit contēptū. et faciens illud qꝺ putat peccatuz peccat. vnꝺ glo. super illud·ro.xiij. oīe qꝺ non est ex fide peccatuz est. dicit sic. oīe qꝺ fit contra cōscientiaz edificat ad gehennā. Item luc. xi°. si oculus tuus nequā fuerit totū corpus tuū tenebrosum erit. manēte ꝙ conscia erronea homo perplexus est. nō tñ simpl'r

quia potest et debet deponere conscientiaz tz cz per se uel per alterius consiliuz.con. tho.p^{a} z^{e} q.xix.articulo v.et vi. a Jō in sum.con.li.iij.ti.xxxij.q.fi. b

Consecratio

Scilicet epoz̄um ⁊ sup̄ de forma consecrationis episcopoz̄um diffuse et copiose tractat̄.et habent epi in ordinarijs suis.et de ipa xxiij.di.qui epūs.et di.lxx v.ordinationes.et ex̄ de sac̄ vnctione cum veniss̄et.et debet fieri in die domica tātū dicto.c.ordiationes. nec est necessarium continuare ieiuniuz a sabbato idest q̄ in p̄cedenti sabbato incipiēs ieiunare non commedat quousq; in domica fuēit ordinatus.nam et i ipa domica ante p̄andiū intelligit̄ ieiunus esse. a Hec fuerunt dicta Rai.ut in sum.con.li.iij.ti.xxij.q. xxxiij.et xxxi.et i hac etiā additur q̄ dz fieri hora tertia. b Consecratio epoz̄ et sup̄ ultra tres menses post confirmationez differri nō debz nisi ex causa lxxv di.§.i. a In hoc §.non dicitur post cōfirmationez.sed post electionez et.ꝫ. tenz Rai.ut patz in sum.con.dicta q.xxxi.sed potius videt̄ q̄ cōputatio fiat a tēpore confirmationis.nam p̄us consecrāi non potest. iō illud tēpus non debet computari. sic̄ nec tēpus suspensiōis i collatiōe bñficiozum.ut in.c.quia diūsitatem.ex̄ d̄ concessi p̄ben.vnde ut ptz i dicta q.xxxi. glo.Rai.dicit.q̄ a tempe confirmationis fit ista cōputatio sic̄ notāt hug.e.di.q̄m et nisi fecerit infra dictum tēpus se consecrari coione p̄uatus expectabitur adhuc per duos mēses infra quos si non purgauēit moram cedet metropolitani iudicio.nec ibi nec alibi postea consecrabit̄.et hoc nisi fuerit impedimēto legit̄ impeditus dicto.c.quoniam. et di.lxxv. quoniā pōt autē intelligi dictum Rai. q̄ndo electus fuisset negligēs ad petēdā confirmationē.nam et tēpus suspensiōis in collatione bñficioz̄ oputat̄ negligēti petere absolutionem ut nōt glo.in dicto .c.quia diuersitatez.⁊ sup̄ bñficiū p̄mo i p̄ncip^{o}. b Ad quo consecrētur singuli plati. & papa consecrat̄ ab epo. hosti.q in hoc vicem metropolitani optinet.uel etiā a quo vult di.xxiij.in noīe dōmini.

a Ibi non sic dicit̄ sed ita.quia sedes applica cunctis in orbe terrarum p̄fertur ecclesijs atq; iō sup̄ se metropolitanum habere non pōt.Cardinal̄ epi metropolitani p̄oculdubio vite fungunt̄.qui vz electum antistitem ad applici culmis apicem p̄uehant.et ita a dictis epis cardinalibus debet papa consecrari secūdū Rai. et in sum.con.eo.ti.q.xxix. nisi forte ex consuetudie uel ex ipius electi dispositione aliud p̄cederz cum papa statim post electionem habeat omez pleitudinez potestatis dicto.c. in noīe dōmini.⁊ ita potest intelligi q̄d dicit̄ de epo hostiēsi.et fuit dictum goff.ut in dicta q.xxviij. b Primates uero et metropolitani consecrari debent a tribo epis eoz̄ suffraganeis omibus alijs suffraganeis psonaliter ad uenientibus nisi eēnt necessitate impediti et tūc consentiant per lras lxiij.di.quia et lxvi.di.archiepūs.et .c. porro. et di.li. qui in aliquo.in fi.et ex̄ de temp.or.si archiepūs.et licz ita sit de mero iur̄ hodie non tamē de consuetudie q̄si nullus archiepūs p̄iarchalis p̄mas consecrat̄ ⁊ a papa uel ab alio de mandato eius ar. xxiij.q.i.pudenda. a Hoc fuit dictuz Rai.ut patz in sum.con.eo.ti.q. xxviij.sz eius glo. dicit q̄ non credit q̄ hmodi consuetudo sit gñalis. b Et si ab alio forsitan consecrarētur paz̄ p̄desset.quia anteq̄ possent se archiepos ul̄ p̄iarchas nōinare.et plura alia facere oporteret q̄ pallium a papa haberent nisi forte habē possent a patriarcha de qua matēia vide infra pallium.et infra p̄iarcha.§.ij. a In his locis patz q̄ istud pallium non potest conferri nisi a papa nisi ab vno de q̄tuoz p̄ncipalibo patriarchis.vz constātinopolitāo Alexandrino Anchioceno et Jerosolimitano. b Epi uero si sūt

exempti. similiter debent a pp uel ab alio de eius mandato consecrari. a Con.al.

b Si non sunt exempti debent consecri ab omib9 aliis suffraganeis.et auctorita metropolitani.vel si non omes pnt convenire saltem a trib9 epis iussu archiepi vel ab archiepo cum duob9 epis consecrentur aliis per litteras consentietibus di.lxiij.per totum a Hoc fuit dictum Rai.ut in sum.con.e.ti.q.xxvij. b Et nō hic q ternarius numerus epoz̄ ē de substātia consecrationis.vnde si a pauciorib9 dsecrarent uel agēt ut nōt bug.i pdicto.c.porro. a Hoc etiā tenet glo.i .c.epi.ex de tempo.ordi.et etiā glo.Rai. ut in dicta q.xxvij.que etiā dicit notasse bug.in dicto .c porro. q si non esset mā nisi vnus epūs uel duo non posset consecrari epūs donec aliud constitueret a pp uel mortuo papa genālis ecclesia posset mūr hāc formā.licet ab aplis institutaz. et statuere q unus epūs solus vel duo consecrent epm.vel si nullus esset epūs q presbteri consecrent eū. Si autem nec epūs nec psbr erit tunc dicit diuinuz implorādum iudicium ee quid fieri debeat

b Et vnus dictoz trium est pncipaliter consecrans quē oportz q totā consecrātioz perficiat aliter nihil agit. a Si vnus ptem vnam facit et alius ptem aliā. vel si vnus epūs manū ponat et simplex psbiter vel etiā alius epūs bēdictionez infundat dicta q.xxvij. b Alij duo sunt quasi coadiutores.tamē omes pnūciare debent quia omes consecrant.hec bug.t con.goff. a Immo hoc videt potiꝰ fuisse dictum hosti.bug.aūt et glo.Rai. dicunt q cum tres episcopi consecrant epm potest concedi q quilibet illoz̄ consecret sed non solus idest cum alio sacret.et q sunt ibi tres actiōes. sed vna sola passio in consecrato sic in trib9 hominbus ferentib9 lapidem tres sūt actiōes in ferentibus.sed vna passio in lapide ut i dicta q. xxvij. convenientius videt dictū hosti.quia saltem inunctio manuum et capitis consecrādi cum sacro crismate nō potest fieri nisi per unum aliis assistētib9 ut ex de sac vnctione.c.vno. in pncip°. b Possūt aūt simul ab eodem plures epi consecrari.ex de conse.eccl'ie.uel al.cū sis

a Ibi dicit noueris q plura in eadez eccl'ia altaria et plures epi simul poteris consecrare. b Ubi singuli plati sunt consecrandi. R̄ papa in sua eccl'ia si fieri potest al's in quacūq etiā ex vrbem di. xxiij.in noīe dñi. patriarcha uero pmas et metropolitanus debēt dsecrari in ppriis ecclesiis nisi necessitas aliud inducat. a vel consuetudo approbata. ec in consecratione pape secūduz glo. Rai. ut in sum. con.eo.ti.q.xxxij. b xxiij.q i.pudenda.ex de tempo.ordi.si archiepūs. epūs autez debet consecrari vbi elegerit metropolitanus di.li..c.vltimo. in fi. a Nisi aliud obseruādum sit de consuetudine approbata secunduz glo Rai. ut in dicta q.xxxij.vbi etiā dicitur scdm Rai. q si epūs fuerit consecratus i alia eccl'ia q̄ metropolitana. et sine metropolitāi licentia debet se psentare metropolitano suo infra tres menses a tempore consecrationis di.lxiij.cum longe. b

Consecratio

c Secundo scz eccl'ie uel recōsiliacionis eius. Eccl'ia a solo epo potest consecrari de con.di.i.nemo.neq epūs potest alteri delegare nisi epo sic ne q reconsiliatiōez ex .e. aqua. et potest consecrari tā i diebus domicis q̄ puatus ex e.tua. nec debet cōsecrari sine missa de con.di.i..c.ij. et .c. fabrica.in fi. a Idem in sum.con li° iij. ti. xxxiiij.q.xlviij.secunduz hosti. subdendo et dixit bap9 saltez q missa esset de substancia consecrationis. bug.vo dixit coīnā scōz ipm si eps consecret et psbr dicat missam. ecclesia cōsecta erit.hec ibi puto q attendēda sit consuetudo que ē optima legum int'pres.ff. ō legibus si de it'ptatōe

b Et si epūs non petiuit dotez eccl'ie competentē q̄ndo primariū lapidē posuit

debet in consecratiõe supplere. q ad hoc tenetur fabricator.et eius hæres ex̃ e.cuz sicut.i.q.ij. placuit. Si ecclesia in alieno solo sit constructa.uel consecrata vide .j. eccl'ia p̃ .§.i. b Presumit' eccl'ia consecrata quãdo de hoc aliqua scriptũa appa ret uel i istrumẽto dotatiõis. uel i libro ecclesie.vel in columna. vel i tabula mar morea et ßmodi. vel etiã si appareat vn9 testis de visu uel de auditu de con. di.i. Solennitates dedicationũ. a Ibi nõ dicit' aliud nisi q̃ solennitates dedicati onum fiãt per singulos ãnos.et q̃ si ẽta scriptũa uel testes non appareãt de con secratione eccl'ie cosecretur.et idem e.di. .c. ecclesie.et tamẽ p̃dicta dixit Rai.alle gãs etiam ad hoc xxiij.q.ij.sane.pfertur ibi i sacris dictis scripserũt.et secundũ glo.eius dictæ sunt columne ecclesie. ut in sum.con.eo.ti.q.cl. sed glo. in dco .c.sane.dicit q̃ dictæ tabule dicunt'.a dico dicis dicit. etiã q̃ ibi est ar .q̃ si in lapide.uel columna inueniatur scriptura fides est ei adhibenda. b Et itelligas tl'es pbationes semiplenas sufficere. vbi non esset de hoc contentio per quã tolle retur ista pbatio ut quia fierz ide altri iudicium ex̃ e. ppositi.et ex̃ de adult'. significasti. a Ista capl'a pax̃ vident' facere ad hoc dictuz. tamẽ in se videtur verum q̃ cum de alterius agit' iudicio regulãiter requritur plena pbatio.ut in .c. cum sint ex̃ de regu.iu.li° vi.et que di cũtur in hoc §.fuerũt dicta Rai.et Inno ut in dicta q.cl. b Tres casus sunt in ꝙbus eccl'ia consecrata debet recõsecrari. iii
primus si eccl'ia conbusta fuerit ita q̃ pari etes sint conbusti uel diruptí.seu nõbi liter decrustati vel in toto ul' in maiori parte de con.di.i.ecclesiæ .secus si soluz tectum exustum fuerit ex̃ e.ligneis. Se cund9 si quocũq; modo tota ecclesia uel maior ps destructa uel dirupta ẽ. si ita parietes successiue fuerũt reparí eadem eccl'ia intelligit'.et ideo sufficit si tantũ reconsiliet' cum aqua exorcizata et eum solemnitate misse. a Hoc casu secũdũ hosti.et in sum.con.dicta q.cl.non ẽ ius exp̃ssum de reconciliatiõe. tutius tamẽ et deuotius est q̃ fiat. b Secus si tõ fuit primo destructa etiã si ex eisdem la pidibz reedificata fũit consecranda eni est de con.di.i.de fabrica. Tertius casus est q̃ndo dubitat' an fuerit consecta nec apparet aliqua pbatio de his que dicta sunt sup̃ § primo. a Idem in sũ.con. dicta q.cl.li.iij.ti.xxiiij.et nõt glo. in .c. pposuisti.ex̃ de con.eccl'ie. b Sunt alij iiii
casus in quibz ecclesia non debet recon secrari. sed reconciliari. primus est pter homicidium uel etiã enormẽ sanguinis effusionez ibi commissaz ex̃.de con.eccl'ie pposuisti. Secus de leui ut si casu san guis de naribus emittat'. et si quis un gue aliquãtulum excorietur er sanguiez emittat. Secund9 pter adulterium ul' semis effusionez ex̃ de adulte.significasti Tertius si excoicatus in ecclesia fuerit sepultus de con.di.i.ecclesiaz.ex̃ eodẽ cõ suluisti. a Idem etiã est si in ea fuerit sepultus paganus vel infidelis tunc eni non solum corpa extumuláda sunt ꝛ ab icienda.sed ꝛ parietes radẽdi ꝛ ei9 tigna dicto.c. ecclesiã.et.c.sequenti.ꝛ similiter debet fieri q̃ndo fuerit ibi sepultus excõ mũicatus secũdum hosti.et i dicta q.cl. Quartus si eccl'ia ab epõ publice excoi cato consecta fuerit. a vl' etiã bñdicta ut in dicta q.cl.vbi etiã idem dicitur de cimiterio. vel alio quocũq; sacro a tali excoicato consecrato uel benedicto. b Nam secũdum hosti. si corpus mortui excoicati polluit ecclesiam ml'to fortius vbi ipa consecratio perficitur per os ꝛ manus excoicati. a Secus tamẽ est in sacmentis que intrisecus opantur scdm eundem hosti ut in dicta q.cl.ad fi. vbi etiam hec omia notant' pter id q̃ dictuz est de leui effusione sanguis. sed ad hoc facit q̃ nõt glo. ex̃ de senten.excõ.c.cuz illoz .§. nos tamẽ. super x°. effusionem.
b Quid si de lapide cadente de eccl'ia V

Archie. flo. Isti. dicer p quãcũq; scrip effusionẽ uolũtarie procurata fuerũ aliis uel se solũ. cũ de adulte. significasti. et de cõse. di. i. ecclesiis hoc. vlle.

aliquis occidatur. aut si aliqs furiosꝰ ibi se occidat. ℟ non est in his casibus reco cilianda ex quo non est sanguis p̄ contē tionem effusus nec fuit mala voluntas ad violentiam. sed fortuitꝰ casus. hosti. et hugo. a Idem in sum.con.li.iij. ti. xxiij.q.cli. b Quid si in ecclesia aliqs vulneretur letaliter.et postea i domo sua moriatur. ℟ secundum Guil. et hug. reconciliari debet.nam ibi dicetur mortuus vbi mortis causam accepit. si vero eonē ex̄ ecclesiam vulneratus sit. et in ecclesia postea moriatur non erit ecclesia violata nec reconcilianda. a Idem i sū con.eo.ti.q.clij. b Quid si in ecclesia martir occiditur. ℟ secūdum Guil. di cunt quidā q̄ ꝓpter hoc eccl'ia non est re concilianda. quia hmōi sanguis effusio eccl'ia non polluit.sed potius consecrat.

a Idem in sum.con.eo.ti. q .cliij. b Quādo per semis effusionez recōciliāda est eccl'ia. ℟ secūduz Guil. p adulterio quidez et fornicatione de cō.di.i.eccl'sijs ex̄ eo.c.fi. ꝓpter pollucionē aūt nocturnā in somnis non oportet.si autē vir uxorē ibi cognoscat credo q̄ indiget recōcilia tione et infra tenz Jo.et itezum Jo. an.

a Contrariū videt̄ autem tenēr glo. secunduz hug̃.in dicto.c.eccl'sijs. Sed p̄mum videtur uerius ar°.c.vir. xxxiij. q.iij.vnde et in sum.con.eo.ti.q.cliij.di citur q̄ hugo videt̄ loqui de recōsecra tione. b Similit̄ reconcilianda est pro vitio sodomitico ibi commisso.cetezum non videt̄ reconcilianda. a Ita de neces sitate. sed de consilio ut in dicta q.cliij. b Quando hmodi sunt occulta satis con.hosti.quātuz est in sūma.vel in snia

a Quia licet hosti.in diuersis locis di uersimode locutus sit.tandem h renuit q̄ pro occultis nō sit neceſſe eccl'iam rēcō siliari ut patz in dicta q. cliij. b Sz qs potest ecclesiam reconciliare. ℟ secundū Rai.epūs ꝓprius per se uel per aliuz epz et potest vnus aquam bñdicere et alius reconciliare. per simplices vero sacdotes non pōt.etiā si sit consuetudo ex̄ e.c.aq̄.

a Idem in sum.con. eo ti. q. clv. b Sed secūdum Inno.ex commissiōe p̄pe sacdotes simplices possunt eccl'iam recō ciliare aqua tamē p̄us per epm bñdicta.

a Inno.sic dicit in dicto.c.aq̄.vidimus autē q̄ papa pluribz epis indulsit q̄ per simplices sacerdotes possent recōciliare eccl'ias aqua tamē p̄us per epm bñdicta.

b Quid si quis celebrat in eccl'ia seis uel sanguinis effusiōe polluta. ℟ etiam si scienter in ea celebrat.non ꝓpter hoc est irregularis.ex̄ de senten.exco.is qui.li°.vi. tamē t'lis grauiter peccat ut ibidē dicit̄

a Dicit̄ enī ibi q̄ est pro temeritate hmodi pūiendus. b Vide h diffuse.j. interdictuz iij°.f.penult. a Ibi dicitur de pena celebrātis in loco ꝓhibito. b Quid fiet si eccl'ia nō cōsecrata fuit seis vel sanguis effusione polluta. ℟ debz aq̄ exorcizata per sacerdotes lauari.ne diuine laudis organa suspendātur.et q̄ citius cō secrari ex̄ .c. si ecclesia. a Ibi non dicit̄ q̄ dicta absolutio debeat fieri p̄ sacdotes nisi in glo.que hoc ibi nōt.idem ēt tenz glo. Rai.ut in sum con.e.ti.q. clvi.dicēs q̄ aqua hec confici pōt per simplices sac dotes et tal' ecclesia per eos lauari sine mandato epi spāli ar.in dicto.c. si eccl'ia. q̄ dicit q̄ debet ptinus lauari qō ñ fierz si oporterer mādatuz epi expectari. Alij tamē dicūt ut ibi patz q̄ aūctas epi est necessaria in hoc casu qa sic necessaria est aūctas epi ad hoc q̄ eccl'ia edificet̄. ⁊ q̄ ibi celebrentur dina a p̄nci°. de con. di.i. nemo infra. dñt q̄ necessaria ē auctoritas epi quo ad recōciliationem eius post q̄ talit̄ est polluta. hec ibi. hoc videt̄ tuti?

b Nec est ꝓpt̄ hoc ecclesia int̄dicta .n° qui ibi celebrat irregularis est. etiā si cō secta fuisz ut in primo f. dictum est. a Licet hosti.dixerit coīrium ut ptz i dca q.clvi. b Ecclesia pcipue cōsecrata ul' oratoria mōsteria. et hmodi non debent reuerti ad secularem habitationem et probanos vsus xix.q .iij.que semel. et .c.

qñ.xvij.q.vlt.questi.eẽ de religi. do. ad hec. a In hoc.c. dicit de hospitali qđ nullatenus debet mũdanis vsibꝫ ꝺputãi cum sit locus religiosus.hec eẽ omia no tant in sum.con.eo.ti.q.clx.ꝑm Mai. ꝛc.

Consecratio

Certio scz altarĩ.alia est ꝺsecratõ eccl'ie.alia altaris.ꝛ iõ vna sine alia põt fieri eẽ eo.c.i.Altaria siñ reliquijs ꝺsecrí non debent de con.di.i.placuit.ꝛ .c. non oportet.et potest epũs in eadem ecclesia plura simul altaria ꝺsecre.eẽ e.cum sis.

Altare quãdo sit reconsecẽndũ.k̃ ꝑm hosti.reconsecẽndum é si mota rupta seu enormiter destructa sit tabula eius supe rioꝛ que dicit mésa pcipue in angul' siue cornibꝫ in quibꝫ pcipue solet fieri altarĩ ꝺsecrio. b Ista enormis destructio de bet eé talis que inducat deformitaté arbitrio epi iudicãdum secunduz hosti.et Inno.ut in sum.con.li.iij.ti.xxiiij.q.cl.

a Item si motus fuerit aliquis de lapidibus pncipalibꝫ stipitis mésá cõfigentibus . nam in illa coniũctione pcipue intelligitur esse altaris consecratio eẽ e. ad hec et .c. ꝙ i dubijs.qđ qdã itelligũt quãdo sup quatuoꝛ colũnas est altar' et vna mota sic. a Hoc fuit dictum glo. Mai.ut in dicta q.cl. b Secus est de alijs lapidibꝫ stipitis siue pietl.qui non contigunt mésam quia ꝓpter illoꝛ motionem non est altare consecrãdum. a Idem est etiã si lapides tangerẽt mésaz dũmodo nõ essent ꝺ pncipalibꝫ ut i dca q.cl. b Simil'r non est reconsecráduz si tota mésa cum sibi adhérétibꝫ transferatur sicut nec ꝺsecrtur altare portatile Item reconsecrãdum é si sigillũ lapidis quo sigillant' reliquie fractum sit.ul' diminutũ eẽ e.c.i.ꝛ.c.ꝙ indubijs.et de con di.i si motum. a Idem etiã est si dcm sigillum fuit motum dicto.c.ꝙ i dubijs et in dicta q.cl. b Si autẽ altare itm augmentatur ꝙ amittat priozez formã reconsecẽndum est quia forma est esse rei ar.x.q.ij.hoc ius.con.Inno.et b. a glõ hoc dicit eẽ eo.c.i. secus si additio uel diminutio non tollit formam secundum glo.Mai.et in dicta q.cl.vbi omia q̃ dca sunt in hoc.c.notant'. b Maria i gbꝫ ꝺgradati ꝛ hmodi celebrauerũt ñ debẽt ꝓpter hoc reconsecrí nec reconciliari eẽ ꝺ sacra.iter.a nobis. a Ibi nihil dicit de reconciliatione.sed solum de recõsecrtiõe idem tamẽ põt intelligi et de recõciliatione cum non sit iure cautum ꝙ hoc casu reconciliatio fieri debeat ar° .c. is qui .de senten.exco.li.vi. b De altari vide q̃dam alia supꝫ altare.

Consecratio

Quarta scz cimiterij.Alia est ꝺsecratio ecclesie.alia cimiterij.si ꝙ cimiterium fuisset pollutum effusione sãguis vel semis vide supꝫ cimiteriuz.ꝑ fi. etez si in cimiterio corpoza fidelium ꝺfunctoꝛ sepulta sunt ab excoicatis schismatici. uel infidelibꝫ.et hmodi nõ ꝓpter hoc ꝺbẽt exhumari eẽ de sacra.iter.a nobis. a Cimiteria non consecta in qbus corpoza paganoꝛum uel hẽticoꝛum seu excoicatoꝛ sepulta sunt non debent consecrari ꝺ cõ. di.i.ecclesiam. sed corpoza sepulta ibi debent inde pus eici. a Et parietes et ligna radi.et tũc si apta fuerunt poterũt consecrari dicto.c. eccl'iam. b Si autẽ consecrata fuerãt pus eodẽ modo corpa pdicta inde eicienda sũt . si discerni pñt aliter ñ eẽ de sepul.sacris.et ipa cimiteria reconcilianda sunt sicut de eccl'ia dictuz est supꝫ consecrtio ij° ꝑ.iij.circa finez. a Idẽ in sũ.con.li.iij.ti.xxiiij.q.clix.Necũdũ hostiẽ.et addit,corpa autẽ sanctoꝛ nemo psumat trãsferre sine lnia pncipis.ul' epi de con.di.i.de loco.vbi dicit.glo . ꝙ pro pncipe hic intelligit' papa.et hoc verũ é si corpa tradita sunt ꝓpetue sepultur' al' sine auctte alicuiꝰ possunt transferrí ꝑm glo.ibi dicit . tẽ hosti.ꝙ idem videt' de ossibus alioꝛ fidelium.ff.de reli .et sũp. fu.l.ossa.

Consecratio

Aquito scz vestium pallarum et vasorum vestes sacerdotum et mistrorz palle altaris. et vasa sac̃.et omia similia non debent conuti ad vsum laicorum. sz si qua sunt vetustate consumpta cõburi debent et cineres in ecclesia reponi xix.q. iij.que semel.et.c.quoniam.de con. di.i. altar. a Ibi dr altaris palla cathedra candelabrum et velum si fuerint vetustate consumpta icendio dentur. quoniã ñ licet ea que in sacrario fuerũt male tractare. sed incendio tradentur vniuersa. cineres q̃ eorum in baptisterio inferant vbi nullus tñsitum habeat.aut i pariete aut in fossis pauimẽtorum iactentur.ne introeũtium pedibus coingnentur. Itẽ ut patet in sum.con.li.iij.ti.xxiiij. q.clx. secundũ Rai.idem etiã est de pelui in q̃ diaconus ad cuius officiuz spectat cum mistris humilibo ablut corpalia intra sanctuariuz. idẽ cõ dic̃ de velamibo.¶ sz glo.eius/palla dic̃ vestis qua altare coperitur. Item dic̃ corporale.vbi corpꝰ dominicum inuoluit̃.velum autẽ et cortinã possimus noiare pãnum qui sb altar̃ dependet.vel qđ in q̃dragesima extẽdit̃ ante altare.vt ea q̃ dependẽt ad parietes eccl'ie.dicit etiã q̃ ex hoc ptz q̃ corpalia non sunt abluẽda p laicos aut mulieres etiã moniales de iure licz de cõsuetudie fiat cõmrium. Item in.c.ligna.de con.di i.dic̃ ligna eccl'ie dedicata non debent ad aliud opus iũgi nisi ad aliam ecclesiã uel igni comburenda sũt.vel ad pfectuz mõsteriorum frũm. in laicorum opa non debẽt admitti.vbi dicit glo.q̃ dca ligna possunt poni in locis honestis scz i capl'o uel dormitorio.uel sil'i.sed non i coquina uel vineis pascinẽdis et hmodi. et idez dicitur in dicta q.clx. b Si uero non sunt consũpta. sed reparent̃ remanente sbstantia non oportz iterato consecrari. etiã si ptes plures reficiant̃. secus si for̃ tota simul soluat̃.al. et b. a Hoc nõt glo.ex̃ de con.ecc.ul̃ al.c.q̃ in dubijs.nc dicit al. uel dicta glo. si tota forma sil̃ soluatur. sed al. dicit si forma soluatur siue mutetur.et est arm ad hoc qđ dic̃ de reparatione ecclesie ut in sum.con.eo. ti.q.clxij. b Utrum vasa sacra possint vendi. ppt̃ necitatem possunt vendi in eadẽ forma alteri eccl'ie.sed cõfracta pñt vẽdi cuilibet de cõ .di.i.ligna. a Delius facit x.q.ij.hoc ius.ubi non dicitur confracta sed conflata.et forte quo ad hõ idem iportauit. b

Consecratio

virginum de hac ifra virginum consecratio.

Conseruator

Quis possit esse cõseruator. R̃ epi et eorum supiores.aut abbates. seu illi qui cathedralibo uel collegiatis ecclesijs obtinent dignitates uel psonatꝰ Alij non possunt esse nec aliqs potest eẽ conseruator sui conseruatoris. nec aliqs potest habẽ cõseruatorẽ euz q sedz sb sua iurisdictione dominio uel districtu eccl'iastico uel tẽporali exceptis regibo .uel regnis eĩ de offi° de le. hac constitutione. li.vi. Conseruatores non possũt ꝓceder̃ conr aliquos ex̃ ciuitates uel dioceses in quibo fuerit deputati nec possũt aliquos citare ul̃ unam dietam a fine illorz dioceꝰ ex̃ de offi° dele. hac constitutione.li° vi. a In §.i.vbi etiã dicitur q̃ isti conseruatores non debent etiã ꝓcedere nisi i ciuitatibo seu locis insignibo ubi possit pitorum copia haberi. b Cõseruatores non possunt cõmittẽ vices suas exceptis citationibo et sentẽtiarz denũciationibo. nisi aliud eis per lias cõmitteret̃. et tẽ cõmittere possent infra loca in qbus fuerint deputati et psonis p̃dictis in p° §. ex̃ de offi° de le.ac constitutiõe.li° vi°. a §.ij. b Conseruatores non possũt se intromittere de alijs q̃ de manifestis iniurijs et violentijs extra de offi° de le.

statuimus. li. vi. ¶ Si de aliis siue que indagine iudiciale requrũt se intromiserit sunt suspensi per vnum annũ ab offi°.et ps que ꝟ fieri ꝓcurat incurrit sniaz excoi catiõis a q̃ non pót absolui nisi ꝑti grauate satisfaciat de expensis ut in põca ꝺ cre.hac constitutione.nec ꝓcessus valz qa excedit fines mãdati eꝝ de rescript. cum dilecta. sciendũ tñ ꝑm Inno. a In dco .c.statuim⁹. b ¶ licz pncipr ñ habeãt iudiciale idagine in notoriis tamẽ bñ hñt q oia illa sine quibo eoꝝ iurisdictio non posset explicari intelligunt eis esse omissa.ff.de iu.oñi.l.ij.vñ obseruator põt citare et cõtumaces pũire eꝝ ꝺ offi° dele. de caub.si qs ius.di.l.i. Itẽ si malefitiuz ẽ notoriũ aliis et nõ iudici oz q̃ super ꝟ ꝓbationes q̃rat et cogat testes ij.q.i.in pmis. eꝝ de testibo.c ij. a ¶ Delio⁹ facit eꝝ de testi.co .c. i.et per totum. ⁊ ut nõt Inn.vbi ꝟ. dicũt qdã q̃ testes q iducũt sup notorio ꝺbent dicẽ factũ eẽ notoriũ et si q̃rat quomõ scit. põt respondẽ ego pus fui et vidi.qñ publice i platea mltis pñtibo fecit illud.immo plus videt q̃ si eẽ dicat ego nõ vidi qñ fecit maleficium sed vidi quãdo ductus fuit coꝝ iudice. et introgatus de maleficio nõ negauit. vel cõfessus fuit sz q̃ sic publice fecẽt. Quidã dicũt idẽ etiã si cozaz mltis cõ fiteꝫ. Item si dicit sic. ego non vidi qñ fecit maleficium. sed vidi eum fugiẽtem uel latitãtem ꝓpter hoc et nullo modo se excusantem nec habebat causa q̃re se nõ excusaret.uel q̃ de hoc casu aliqbo transegit.ff.ex qbo ca.infa. irro.l.athletas.ꝟ fi. et.l.se.et sic est multa tlia iuẽire.alij tñ cõdicũt hec ille.isto⁹ dictum põt intelligi in his q̃ non sũt notoria p sẽtentiaz uel confessionem in iure uel p euidẽtiaz facti ut in.c.fi.eꝝ de coha.cle.et mu. b Item quia in notoriis aliquis ordo necessarius est eꝝ de iure.iu.ad nostrã. Itẽ si reus confiteꝫ factum.sed dicat qꝺ vsꝰ fuit iure suo in hoc casu admittit proba tiones alr eni nõ põt explẽ iurisdictiõez sibi omissaz. simlr oz q̃ ꝓcedat ad iqsitionem q̃ndo factum qdẽ est notoriũ.seo nesciẽt qs fecerit. Item ad repellendam i iuriã põt iuocare brachiũ seculare sic et alij iudices eꝝ de offi°.oz.c.i.et.c.qñ iplerisq;.in fi. a Et ad hõ ptãs secularis tenetur.alẽ cõseruator potest illũ excoicare cũ hoc sit accessoriũ ad officiũ ꝺbuatoꝝ xxiij.q.v.admissitores ꝑm hõ.⁊ i sũ.cõ.li.ij t.v.q.clvij.vbi hec oia nõnt. b Itẽ si reꝰ q fuerat cõdẽnatꝰ ⁊ excoicatꝰ ꝺparat ifra ãnũ et dicat se velle satisfacẽ cũ ognoscit ꝺbuator ꝺ q̃ntitẽ ãni et hmõi hec Inno. a Et si nollet actor qꝺ ꝺ hoc cognoscerz ꝺbuator ⁊ eũ absoluz ut i dca q..c. lvij.⁊ cũ ꝓdictis i hoc ꝟ.satis videt con. al. b ¶ Officiũ ꝺbuatoris expirat morte ꝺcedẽtis quo ad negocia non cepta. ut eꝝ de offi° dele.hac cõsti.li. vi. intellige nisi aliud exprimeretur in suis litteris. iiii

¶ Si reus negat maleficium et actor velit ꝟ ꝓbare esse notorium conseruator ognoscere habet aliter inutile esset officiuz eius q̃ quilibz posset negare.nam et quilibet iudex potest cognoscere an sua sit iurisdictio.ff.de iu.si qs et aliena. Simlr si reus confiteretur maleficium.sed dicit ñ esse notorium qa p eiꝰ cõfessionẽ fm est notoriũ ut eꝝ de coha.cle.et mu. vsa. a ¶ Delius eo.ti.c.fi.et idẽ in sũ.con.e.t. q. cliij. b ¶ De notorio vide ·ꝟ· notoriuz. vi

¶ Postq̃ conseruator aliq̃ iuriatorem citauit et eum ob cõtumaciã excoicauit si constat postea eum iniuriatum fuisse sed nõ manifestũ eẽ nũqd vere erit excoicatus. ¶ ꝑm Inn.ñ q̃ iurisdictiõez ñ hz ñ de manifestis ut dcm ẽ s.ꝟ.iiij. a ¶ Alii dicẽ q̃ ꝟ cãu ẽit verꝫ excoicatꝰ ꝑm Inno. i.c.tua eꝝ de coha.cle.et mu. lz qdã conẽ puto distiguẽdũ q̃ si snia sit lata sup ne go° pncipali ñ rz cũ nõ sit notoriũ nec ad ꝺbuatoꝝ iurisdictõz.ptineat.⁊ ita põt itelligi qꝺ dr i isto ꝟ.⁊ i sũ.cõ.li.ij.t.v.q.clvi si ꝺo sit lata ꝓpter ꝺtũaciã ñ ꝺparẽdi sniaz rz q̃ ad eũ ptiz ognoscẽ an sua sit iurisdictio ut s.ꝟ.pui°.⁊ ita itelligat dcz al.

Constitutio

De hac mā vide lex ꝛc.

Consuetudo

Est ius qddaz moꝛibꝰ ſtitutū vſū et oꝝ cōſuetudo qđ in cōi vſu é-diſ.i. ɔſuetudo. ¶ Cōſuetudo inducit̄ ꝑ bīnū actum.xxv.q.j.ita nos. a nō tñ efficax cū deat eſſe rōnalis ⁊ ꝑſcripta-ut in.c.fi. eẍ.de cōſue.niſi forte actꝰ illi eſſent ꝑmanentes tꝑe legitio ad ꝑſcriptionē-de q.j.

b Et tūc cū ꝓpulꝰ īcipit aliqd obſeruare ea mēte ut de cetero ſit cōſuetudo al̄ nō-ar.ff.de itinē actuq-pꝛi.l.vltīa. Et ubicūq; ius deficit cōſuetudo vim habz legis.diſ.i.cōſuetudo.itellige dūmō ñ ſit iniqua ul̄ a iure reꝓbata. a viij. diſ. mala.cū ſe.et dco.c.fi. b Similit̄ ⁊ cōſuetudo intꝛpretat̄ legē.eẍ.eo. cū dilectꝰ

a Delius facit.ff.de legi.ſi de iterꝑtatiōe. b An cōſuetudo ꝑiudicet iuri ℞ coīi legē diuinā ul̄ nālem nulla ꝑualet cōſuetudo.eẍ.eo.c.vltio. xxxij.q.vij.flagitia.ſz cōtra ius poſitiuū ꝑualet dūmodo ſit rōnabilis ⁊ ꝑſcripta-ut eẍ. in palle.c.

¶ Sed que dicet̄ rōnabilꝭ ℞ ſz Inno. rōnabil̄ oꝝ cōſuetudo que nō reꝓbat̄ ſz ſuſtinet̄ a iure-ut etiā nō.eẍ.de cōſuetu.c.vltio. a Hoſti. aūt dicit-vtrū cōſuetudo ſit rōnabil̄ ul̄ ñ-relinq iudicīū nec certa regula poſſit tradi-ar. eẍ. de offi.dele.de cauſis.ut in ſum.con.li.ij.t.v. .q.cc.vi: hec ſatis cōcoꝛdat cū ꝓcedenti-q oé irrōnabile ꝓhibet ius.ff.de legi.qđ ñ rōne.⁊ di.i.c.cōſuetudo.ſz q ſtud ñ pōt ſpālit̄ in oibꝰ dt̄miari relinquit̄ iudex recti iudicis dco.c.de cauſis. ¶ Sed quāto tꝑe ꝑſcribit̄ ſeu firmat̄ cōſuetudo.℞ ut Hoſti.ait ꝑm canoiſtas regrit̄ tēpus xl. annoꝝ eẍ.de elec.cumana. et eẍ. de cenſi. olim. a Deliꝰ fac eẍ.de ꝑſcrip.audit̄. Et dicit-Hoſti. q omes canoiſte dicūt ſpectandū tēpus xl.annoꝝ-ut in ſum.cō. eo.ti.q.cc.vij.ſz ꝫ debet itelligi cū agitur de ꝑſcriptiōe alicꝰ rei ſeu iuris eccl̄iaſtici ut patz in iurib⁹ ad ꝫ alle. et ſic ſequit̄.

b Et hec habēt locū ī eccl̄iaſticis-ꝑm leges tñ eſt diūſitas-nam ꝑm aliqs ſufficiūt x.anni int̄ ꝑſentes-⁊ xx. int̄ abſētes-ſz ꝑm alios expectādū eſt tēpus tantū q̄ in coīriū memoꝛia nō exiſtat ꝑmū veriꝰ vī.ut nō.C. que ſit lon.cōſue. in rubꝛo.

a Puto q̄ velit allegare.C.de ꝑſcrip. lon.tēpo.x.ul̄ xx.an. et eo.ti.l.fi. ꝫ clare q̄ longū tēpus q̄ īducit̄ ꝑſcriptio oꝝ.x. annoꝝ int̄ ꝑſentes.⁊ xx.int̄ abſētes. b

¶ Cōſuetudini rōnabili alicuiꝰ loci nō derogat̄ ꝑ ſtatutū nouū pape niſi illō ex ꝑmat̄ eẍ.de cōſti.licz.li.vi. ¶ Que aut̄ ɔꝛia eſt int̄ cōſuetudinē.⁊ ꝑſcriptionē.℞ ꝑm Hoſti. ſer poſſūt differētie aſſignari. Prima q̄ ꝑſcriptio locū hz in rebꝰ mobilibꝰ coꝛpoꝛalibꝰ et īcoꝛpoꝛalibꝰ eẍ. de ꝑſcrip.audit̄.et.c.ſe.Cōſuetudo ℞ in īcoꝛpoꝛalibꝰ tñ ut ī ſtitutib⁹ iuriſdictiōib⁹ electiōib⁹.⁊ ꝫmodi.2ª q ꝑſcriptio acquirit̄ ſingulari ⁊ priuato-ſz cōſuetudo non acqrit̄ magꝭ iſti q̄ illi.3ª q in ꝑſcriptiōe exigit̄ titulꝰ ⁊ bona fides eẍ.de ꝑſcrip.ſi diligēti.ſz in ɔſuetudie nō reqrit̄ titulꝰ ſz ſolū tēpus.ff. de vſurꝭ.cū de in rē. a Delius facit.ff.de legi.de quibꝰ.et diſ.i ɔſuetudo. b 4ª quia ꝑſcriptio ⁊ ꝓuilegiū bñ cōcurrūt-eẍ.de fide inſtru.int̄ dilectos-ſ-ceterū.et eẍ.de ꝑſcri.venies.ſz cōſuetudo ⁊ ꝓuilegiū bñ cōcurrūt-eẍ.e. cū dilectꝰ.et eẍ.de ℞bo.ſig.abbate.5ª q̄ preſcriptio ꝓprie ē exclusio actiōis ſiue petitiōis-ſz cōſuetudo eſt actiōis ſiue iuris acqſitio-eẍ.de elec.cōſtitutꝰ.et.c.in geneſi.ī fi. a Pōt tñ ꝑm eundē Hoſti. conſuetudo etiā negatiuā reſpicē ubicūq; pꝛobari pōt.ſ. q̄ tale qđ fieri nō debeat-ar. eẍ.de elec.cū eccl̄ia vulterana. ad fi.et in ſum.con.li.ij.ti.v.q.cc.viij. ubi hi caꝰ oēs nō. b 6ª q̄ ɔſuetudo erronea nihil iuuat-ſecus in ꝑſcriptiōe quia titulus putatiuꝰ ⁊ ſi verus nō ſit-dum tamen ꝓbabilis errꝛ excuſet-dat cām ꝑſcribendi.ff. pꝛo empto.qđ vulgo.⁊.ff.ꝑ ſuo.l.vltīa.

Contentio vtruz sit pec catū mortale. R̄ ſm Tho. 2ª 2ᵉ q. xxxviij. Si accipiat cōtētio ſm q̄ importat ipugnationē veritati et ioꝛdinatū modū ſic eſt pccatū mortale ⁊ h̄ mō diſſinit Ambro. cōtentionē dicēs q̄ eſt ipugnatio veritati cū cōfidētia clamoꝛis Si aūt contētio dicat ipugnaᵒ falſitatis cū debito mō acrimonie ſic contētio eſt laudabilis. Si autē cū ioꝛdinato mō ſic pōt eſſe veniale pccatū niſi forte tāta inoꝛdinatio fiat in cōtendēdo q̄ gīetur ex hoc ſcādalū vñ apl̄us cū dixiſſet ij. Thimo. .ij. Noli cōtendē x̄bis. ſubdit aliq̄d. Ad nihil enī vtile ē niſi ad ſ̄uerſionē audiē tiū. a Idez in ſū. cō. li. iij. ti. xxxiiij. q. cc. xxvi. ubi etiā dī ſm Tho. q̄ cōtendē eſt cōtra aliquē tendē. et ſicut diſcoꝛdia coñ rietatē q̄ndaz ipoꝛtat in volūtate ita contētio q̄ndā coñrietatē ipoꝛtat locutionū. et q̄ debit⁹ modus cōtendēdi attēdit̄ ſi cōuenit pſonis ⁊ negocio. b

Contractus Secūdū Huer. ē vltro citroq̄ obligatio ex volūtate partiū ſurgēs. ut emptio. vēditio. locatio. oductio. mutuū. et ſil̄ia. Quaſi cōtract⁹ eſt obligaᵒ q̄ qs obligat̄ ex aliq̄ officio ul̄ facto licito et honeſto licz ñ int̄uenerit exp̄ſſa volūtas vtriuſq̄ ut tutela ul̄ cura aut negotioꝝ alienoꝝ geſtio ⁊ h⁹modi. nā quāuis pupillus habēs tutoꝛē aut pubes ſiue furioſus habēs curatoꝛē ul̄ ille cui⁹ ignoꝛātiā gerit qs negociū nō exp̄ſſe cōtraxerit nihilomin⁹ tutoꝛ curatoꝛ et negotioꝝ geſtoꝛ obligant̄ q̄ſi cōtraxiſſēt Idē vl̄. a Idē in ſū. cō. li. ij. ti. v. q. xci. ad fi. ß de his lati⁹ habet̄ ī inſti. de obli. p to. cū multis. ti. et in ti. de obli. que ex q̄ſi cōtrac. naſc. p to. b De cōtractib⁹ ſub cōditiōe et h⁹modi vide. j. mrionū. x. ſ. v.

Contritio Quid ſit. R̄ Pe. in 4°. diſ. xvij. Contritio a magꝛis ſic diffinit̄. Cōtritio ē doloꝛ voluntarie aſſūpt⁹ p pccatī cū ꝓpoſito cōfitendi et ſatiſfaciēdi. nam ſicut in mālib⁹ aliq̄d cōteri dī. q̄ñ totalit̄ i mīmas ptes redigit̄ ita coꝛ hoīs cōteri dī q̄ñ affectus pccati ſm oēm ſui ptez in eo totalit̄ cōfringit̄ ⁊ pfecte a pccato reſilit. ⁊ q̄ talis reſilitio. doloꝛ quidā eſt. iō cōtritio pr doloꝛē tanḡ ꝓpriū genus diffinit̄. additur aut̄ volūtarie aſſūpt⁹ tanḡ dziaz ponēs in gīe. mōli. Et addit̄ p pccatis tanḡ mā ſpecificās vltio loco dze. hec eſt ergo diffiniᵒ cōpetēs cōtritioni inq̄ntū ē actus virtutis. ſz ut eſt ps ſacmēti penitētie oꝛ ſic q̄ addatur aliq̄d pr reſpectū ad alias ptes. ⁊ ideo addit̄ cū ꝓpoſito cōfitēdi et ſatiſfaciēdi cō. Tho. ibidē. a Idē in ſū. con. li. iij. ti. xxxiiij. q. xvij. b Que dzia est int̄ cōtritionē ⁊ attritionē. R̄ ſm tho. in 4°. diſ. xvij. ſic in coꝛpalib⁹ attrita eſſe dicūtur. que aliq̄ mō ſūt cōminuta. licz ñ pfecte. Cōtrita x̄o q̄ñ oēs ptes ſimul et pfecte trite ſūt. ſic in ſpūalib⁹ attritio ſignificat q̄ndaz diſplicentiā de pccatis ſz ñ pfectā. Cōtritio aūt pfectā diſplicētiā. a Idē in ſū. cō. eo. ti. q. xvij. ⁊ iſta pfca diſplicētia ipoꝛtat ſūmū doloꝛē ⁊ ex toto coꝛde. vñ ⁊ Ray. in ti. de pe. ſ. xvij. ſeqtur. qs ſic ait q̄ ctritio dī q̄ſi ſimul ⁊ ex toto tritio. q̄ totū coꝛ ad ſ̄raz q̄ſi terit̄ ⁊ ſcindit̄ p nimia anguſtia et doloꝛe ira ⁊ indignatiōe que cōcipit coñ ipa pccata. vnde dñs per ꝓphetā Joel. ij. Scindite coꝛda vra ⁊ nō veſtimēta vra. Item pſal. l. Sacrificiū deo ſpūs cōtribulat⁹ coꝛ cōtritu⁊ et humiliatū deus nō deſpicies ꝛc. pūge igit̄ et pcute coꝛ tuū ſi ncē fuerit ſpinis. clauis. et lācea. ⁊ aliis quib⁹ ipe x̄p̄s fuit pro te pūct⁹ in cruce hec ille. Tāto eniz qs doleꝛe debz q̄nta ē q̄uedo pccati q̄uedo etiā vni⁹ pccati mōtal̄ tm. ē ſūma et īfinita cū ſit contra ſūmū ⁊ infinitū deū. ar. in inſti. de iiuriis. ſ. atroꝛ. et ex. de ſen. excōi. cū illoꝝ. ſ. nos tñ. vñ ⁊ vnū ſolū excludit a ſūmo ⁊ ifinito bono. ⁊ mittit ad infinitū malū. de. pe. diſ. v. frēs. et ſic etiā

ꝑꝑ vnū ſo^m pcīm mōtale debz qs ſūme et infinite dolere. ꝑꝑ qđ ſi füderet lacrimas ad eq̄litatē aque maris cōdigne dolere nō poſſz debet ḡ qs recognoſcē ꝙ nō poſſz etiā ꝓ vno peccato q̄ntū debet dolē et ſi nō pōt qđ debz ſperet ī miſericordia deifaciēdo qđ pōt. i. ex toto corde dolēdo et tāto magis q̄nto plura ꝛ ḡuiora commiſit peccata Joel. ij. Cōuertimī ad me in toto corde vr̄o ꝛc. ꝛ de pc. diſ. i. qué pcniter. b Vtrū regrat̄ ↄtritio de q̄libz peccato mortali. R. ſm Pe. in 4° diſ. xvij. ꝙ in omni pcō mortali é actual̄ auerſio voluntatis a deo ad peccatū. Et coñria cōtrariis curant̄ oportz ꝙ in oī remiſſiōe peccati mortal̄ ſit actual̄ aūſio a peccato ad deū. q̄ quidē cōtritio appellat̄. de peccatis tñ oblitis ſuffic̄ cōtritio gñalis cū conatu ad recordādū ꝛ dolendū. nec ſolū de peccato oblito debet qs in gñe dolere. ſz etiā de obliuiōe eiuſdē que ex negligēcia cōtingit ibi. a Hoc vltimū dcīm de dolore obliuiōis fuit tho. qui cō pdictis ſimil̄ cū Ray. ut in ſū. cō. eo. ti. q. vix. a Vtrū ſpālis contritio de q̄libet peccato requirat̄. R. ſm Tho. in 4° diſ. xvij. ꝙ q̄ntū ad principiū cōtritiōis. ſ. cū quis de peccatis ſuis cogitat ꝛ dolet. ꝛ ſinō dolore cōtritiōis ſaltē dolore attritiōis. ſic oz ꝙ ſit ſpālis de ſingul̄ peccatis que qs ī memoriā hz. ſz q̄ntū ad t̄minū. qui. ſ. é dolor iam ḡtia informat̄ ſufficit ꝙ ſit vna cōis cōtritio de oībus. tūc enī mot̄ agit ī virtute oīuz diſpōnū p̄cedentiū. a Idem in ſū. con. eo. ti. q. xx. et ut ibi patz. arca h̄ clari̊ loquit̄ Pe. ſic dicēs. deus nō regrit ab hoīe īpoſſibile ſz poſſibile. Aut ḡ pōt haberi cōtritio ſpālis ſiue añ ſiue p̄. et tūc regrit̄ aut nō. et tūc dico ꝙ ſuffic̄ gñalis nā in mométo pōt hō ouerti. ꝛ in mométo nō pōt hō cōteri de ſingul̄ ſed poſtea ſi rép̄ hz de his cōteri debz. Generalis tñ cōtritio de qua dicit Aug̃. in in li. de penitētia. penitenté oz ſimil̄ dolē de oī crimīe. hec eſt diſpō ad ḡtiaz īmediata. nā dolē de vno pcō ſine alio ñ ſuffic ad ſalutē. Et ex his patz ꝙ ſufficit cōtri° gñalis et eſt neccia. ꝙ ꝑticulari nō ſufficit. ſ; poſtea ſi facultas adeſt deuenire necē é ad ſpālez. ſicut oz venire ad ſpālez coꝝ. re cogitationē ꝛ cōfeſſionē de pc. diſ. v. cōſideret. b Quot ꝛ q̄ ſūt cauſe inductiue cōtritiōis. R. ſm Ray. vi. ꝑma ipa peccatoꝝ recogita°. Iſa. xxxviij. Recogitabo tibi omēs ānos meos in amaritudie aie mee. 2ª pudor qui ad cogitationē ſequit̄ Prou. xij. Putredo in oſſib̄ eī qui cō fuſione res dignas gerit. 3ª peccatori vilitas. Jere. ij. Quantū vilis fca es nimis iterās viaſ tuas. 4ª timor extremi iudicij et tormēti. p. 1ª Pe. iiij. Impi̊ et peccator vbi apparebūt. Ro. vi. Stipēdia peccati mors. 5ª dolor. ſ. de amiſſiōe patrie celeſtis. Apoc. iij. Tene qđ habes ut nemo accipiat coronā tuā. Sil'r dolor de offēſa dei hic dolor debet eſſe acer ꝙ offēdim̄ deū creatorē. acrior ꝙ pcz noſtrū celeſtē. acerrim̄ ꝙ et noſtrū redēptorē q nos ꝓprio ſāguine liberauit. 6ª ſpes que eſt triplex .ſ. venie qua pcā dimittūt̄. ḡtie. q̄ bona opamur. et glorie qua remunerabimur. Apoc. iij. Ego ſto ad hoſtiū et pulſo ſi qs audierit voce meā ꝛ aperuerit mihi ianuā introibo ad illū et cenabo cum illo ꝛ ille mecū. a Idē in ſū. eo. ti. q. xxi. ubi hec aliquātulū latius ponūt̄. b Poſt hec q̄rit̄ vtrū dolor cōtritiōis dēat eſſe intellectual̄ uł ſēſibilis. R. ſm Pe. in 4°. diſ. xvij. ſicut dicit Criſo̊. Unū qđq; per q̄ſ cūq; cās nascit̄ per eaſdē diſſoluit̄ ex. de re. iurī. c. i. cū ḡ peccatū ſufficiēter poſſit nasci ſufficienter etiam per ſolum actum voluntatis. ſ. p diſplicentiā ꝛ dolorē q̄ntū é ex pte nr̄a pōt tolli. ꝛ cū hmodi dolore hr̄e ſemp ſit in ptāte hois nō autē habē dolorē ſēſibilē. ió deus nō regrit dolorem ſēſibilē de cōtritiōis neceſſitate. ſi é de ei̊ pfectiōe con. Poſti. a Con. etiā Tho. ut in ſū. con. eo. ti. q. xxij. debet etiā homo ad dolorē ſenſibilē ꝛ lacrimationē conari ut patz. Aug̃. de. pc. diſ. i. qué pcniter. et ſi nō pōt de hīs ipe debz dolē ꝛ velle poti̊

mortē ⁊ omia mala ſbiſſe q̄ vni pcto cōſenſiſſe ⁊ diſponē poti⁹ mortē ⁊ q̄libet mala in futurū tollerare q̄ pcō ampli⁹ cōſentire. xxxij.q.ij. ita ne. b Vtrū cō
VI trītio poſſit eſſe nimia R.ꝑm Tho. in 4°. diſ.xvij.dicendū q̄ cōtritio ex pte doloꝝ que ī rōne eſt.ſ.diſplicētia pcti inq̄ntū eſt offēſa dei nō pōt eſſe nimia ſicut nec amor caritatis dei quo intēſo diſplicētia pcti intēdit⁹ ſ3 q̄ntū ad dolorē ſēſibilē pōt eſſe nimia ſicut etiā exterior corporis afflictio ut ieiuniū et h⁹modi in his enī oibus debet accipi ꝓ mēſura debita conſeruatio ſbiecti. ꝓpt̄ qđ dī Ro.xij. Rōnabile obſequiū noſtrū. a Idem in ſū. con.eo.tī.q.xxiij. b Vtrū in cōtritiōe
VII requirat⁹ maior dolor de vno pcō q̄ de alio.R.ꝑm Pe.ubi.ſ.de pcīs ī cōi inq̄m ſūt offēſa dei debz ēe maior dolor de maiori pcō eo q̄ hz maiorē rōnem doloris. dolor q̄ ſēſibilis.ſ.penalitatī cōueniēs eſt ut ſit maior.ñ tñ eſt neceſſariū q̄ maiori offēſe maior pena debet⁹ con.Tho.ibidē.
a Idē in ſū.con.eo.tī.q.xxiij.ubi etiā dī quo ad dolorē ſēſibilē licz ſit ꝺueniēs q̄ ſit maior tñ nō eſt nccīus q̄ etiaz ſine eo pōt ēe vera cōtritio. b Vtrū poſt
VIII remiſſionē pcti dēat de eo eſſe ꝺtritio R.ꝑm Tho.in 4°.diſ.xvij.doloꝝ ꝺtritiōis rñdet culpe ex pte aūſiōis ex q̄ ipa culpa q̄ndaz īfinitā hz.et ió vera cōtritio debz ſaltē in hītu ſp manere a Con. Pe.in ſū.eo.tī.q.xxv. et ad h⁹.de pc.diſ.i. nō ita vbi dī lingua cordis nō carīs apud verū iudicē pcā iugiter cōfiteri debem⁹. b
IX Vtrū cōtrit⁹ dēat poti⁹ velle ēe in iferno q̄ peccare.R.Tho.in q̄libet.cōtrit⁹ tenet⁹ ex caritate plus diligē deū q̄ ſeipm. peccare aūt eſt facē cōtra deū.penā aūt ſuſtinē eſt cōtra ſeipm.ideo oz q̄ cōtrit⁹ quālibz penā pēligat culpe. ſ3 tñ deſcēdē in ſpāli ad hāc penā uł ad illā nō tenet⁹ imo ſtulte facēt ſi qs ſeipm uł aliū ſolli citaret ſup h⁹modi ꝑticularib⁹ pcīs.cō. Inno. a Con.⁊ al. ut in ſū.cō.eo.tī.q. xxvi.ubi etiā dī ꝑm Anſel. in li.de ſimilitudinib⁹ q̄ qs debz magis eligē eſſe in inferno ſine culpa q̄ in paradiſo cū cl'pa
b Vtrū pccati remiſſio ſit cōtritiōis X effect⁹.R.ꝑm Tho.in 4°. diſ.xvij. Cōtri⁹ pōt dupl'r cōſiderari uł inq̄ntū eſt pars ſacīmēti.l'.inq̄ntū ē act⁹ x̄tutis ⁊ vtroq̄ mō eſt cā remiſſiōis pccati.ſ3 diū ſimode q̄ inq̄ntū eſt ꝑs ſacīmēti cooperat⁹ ad remiſſionē pccati inſtrumētalit⁹ ſicut alia ſacīmēta. Inq̄ntū aūt eſt act⁹ x̄tutis ſic eſt q̄ſi cā mālis remiſſiōis pccati ſicut ⁊ mē diſpō. Et addit Hoſti. q̄ licz in otritiōe dimittat⁹ pccatū q̄ñ fit cū ꝓpoſito cōfitēdi ⁊ ſatiſfaciēdi. ſi tū poſtea tpe debito nō ſeq̄tur cōfeſſio ⁊ ſatiſfactio pcīm quidē dimiſſū ñ redit ſ3 mortalit⁹ pccat q̄ omittit.⁊ ſic itellige de pc.diſ.i.magna
a Idē in ſū.con.eo.tī.q.xxvij.Cō.etiā ꝑdcīs Ray.ī c. de pc ſ.xix.q̄ icipit q̄lit⁹ refert tū ibi aliq̄s dicē q̄ ſic trib⁹ mōis deū offēdim⁹ corde ore.⁊ ope.ita tribus mōis ē nccīo ſatiſfaciēdū.al's ñ dimittit⁹ pccatū.ar.de pc. diſ.iij.pfecta:aūtatce aute illoꝝ qui dicūt pccatū dimitti ſola cordis cōtritiōe aſſerūt intelligēdas eſſe tñ articul⁹ nccītat⁹ excludit oris cōfeſſionē et ſatiſfactionē. Alij x̄o dicūt cōdicionaliter fieri remiſſionē ꝑ cordis cōtritionē ar.de pc.diſ.iij.ſane.in fi. dicit tū Ray.q̄ ꝑma opi. viz.q̄ per cōtritionē remittat⁹ pccatū eſt celebrioꝝ cui⁹ veritas inquit patz ꝑ ex⁹ lazari quē ꝑ ſuſcitauit dñs q̄ a diſcipul' ſolueret⁹. Jo.xi. Jté p x. lepros qui ī via anteq̄ venirēt ad ſacēdotes mūdati ſūt Luce.xvij.et pſal.xxxi. Dixi confitebor aduerſū me iiuſticiā meā dño et tu remiſiſti ipietatē pccati mei.dixi.i. firmit⁹ in aīo ꝓpoſui.hec ille. Puto etiaz q̄ due alie opi. p̄dicte ſaluari poſſint nā licet cōtritio ponat vere cōtritū in ſtatu ſalutis.tū ꝓpter illaz nō vī fieri ſimplex remiſſio cū cōtrit⁹ adhuc remaneat iuꝝ poſſe ad cōfeſſionē obligat⁹ vñ q̄uſq̄ fuerit p ſacerdotē in cōfeſſiōe abſolut⁹ ñ vī plene dimiſſū.ut patz in lazaro.qui licet fuerit reſuſcitatus a dño.adhuc tñ erat

ligat⁹ q̄ſq; fuerit p̄ diſcipulos abſolut⁹ Jo.xi. Jdeo plena remiſſio ñ vī dari añ cōfeſſionē niſi ipoſſibilitas illā pēnit⁹ ex cludat. vñ in li.de padiſo. et de pc.diſ.i.ñ pōt dicit Ambro⁹. Nō pōt a pcō iuſtificari quiſq; niſi fuerit peccatū añ ofeſſus

b Utrū otritio poſſit dēlē to^m reatū pene.R. ꝑm pe.ubi.s. Cōtritiōis intētio pōt attēdi dupl'r. ul' ex pte caritatis que cauſat diſplicētiā peccati·l' ex pte doloris qui in ſenſitiua excitat' et vtroq; modo pōt tantū intēdi cōtritio q̄ tota pena remitteret' nihilomin⁹ tñ cōfeſſio ⁊ pnitē tie iniūcte expletio requrit' ꝓpter p̄ceptū et etiaz ꝓpter īcertitudinē q.ſ. nō eſt qs cert⁹ q̄ ſua cōtritio fuerit ſufficiēs ad totū reatū tollendū Idē Tho. ubi.s. a Idē in sū.eo.ti.q.xxviij. b

Contumacia

Triplex eſt cōtumatia nā alia eſt in nō veniēdo ad iudiciū ⁊ hec triplr. ꝓmo mō·qñ ꝑemptorie citat⁹ venire cōtemnit. z^o. mō qñ malicioſe ſe occultat. z^o. q̄ impedit ne citatio ad eū ꝓuenire poſſit de quib⁹. eē. ut lite ñ contl. qñ frequēter.

Secūda otumacia eſt·qñ citat⁹ ad iudiciū venit quidē ſi nō vult iuri parē· ul' añ finitā cauſe exaīatione cōtumaciter recedit·xi.q.iij. certū. Tertia qñ offenſa eius ē manifeſta ⁊ iuſſus a iudice ñ vult emēdare eē. de ẋ.ſig. ex pte. in fi. Ñūqd aliq̄ caſu lite nō cōteſtata poſſint cōtra cōtumacē teſtes recipi ⁊ ad ſniaz diffinitiuā procedi R' ſic ex aliq̄ ſpāli cā·puta ſi qō moueat' ſup alicui⁹ electiōe et ſ ne ꝓpt' longā morā eccl'ia patiat' in ſpūalib⁹ et tpalib⁹ leſione. Jtē ſi moueat' qō ſuper copula maritali·ne viro ul' mulieri fornicatiōis occaſio p̄beat' maxie cū ꝓpinquitatis ḡdus opponit' diuina lege ꝓhibit⁹. eē. ut lite nō contl. qñ frequēter.

Contumelia

et cōuitiū. Hic p̄ q̄rit'·quid ſit cōtumelia. R'. ꝑm Tho. z^a. z^e. q. lxxij. q cōtumelia īportat dehonoratiōnē alicui⁹ p ẋba ſiue p facta· aut qcqd vim ſignificādi habet. Differt autē a cōuitio in hoc q̄ p ẋba otumelioſa repſentant' ꝓprie de fect⁹ culpe. Sz p cōuitiū repſentant' generalit' qcūq; defect⁹ ſiue culpe ſiue pene· vñ ſi aliq̄s dicat alicui iniurioſe eū eſſe cecū. cōuitiū quidē dicit ſi nō cōtumeliaz. Si autez dicat q̄ ſit fur nō ſolū cōuitiū ſed etiā cōtumeliā īfert·ſepe tñ vnū p̄ altero ponit'. a Idez in sū.con.li.iij.ti.xxxiiij. .q.cc.xxxviij. b Utrū cōtumelia ſiue 1
ouitiū ſit peccatū mōtale. R'. ꝑm Tho. z^a z^e. q. lxxij. ꝓprie ⁊ p ſe vtrūq; hoz pecca^m mortale eſt·nō min⁹ q̄ furtū uel rapina· nō enī hō min⁹ amat ſuū honorē q̄ rem poſſeſſā·ſi tñ aliq̄s cōuitiū ul' cōtumeliā dixerit nō aio dehoneſtādi·ſi ꝓpter correctionē ul' aliq̄d hmodi nō dicit cōuitiū ul' cōtumeliā p ſe ſi p accidens·vñ ſ pōt eſſe q̄ñq; veniale peccatū q̄ñq; ſine pcō

a Quia ꝑm Tho. ibidē ſicut licitū eſt aliquē ẋberare ul' in rebus damnificare cā diſciplie ſic etiā pōt aliq̄s alteri quē corrigere debet ẋbū aliq̄d cōuitioſū dicē. et hoc mō dñs diſcipulos vocauit ſtultos Luce. vltio. et ap'lus galathas. inſēſatos. gal'. iij. tñ ſic dicit Aug'. in li. de ſermone dñi in mōte. Raro ⁊ ex magna nēcitate obiurgatiōes ſūt adhibēde·in quib⁹ nō ut nobis ſi ut dño ſeruiat' inſtem⁹. b Jn q̄ tñ ē nēcia diſcre^o ut hō moderate talib⁹ ẋbis vtat' q̄ poſſz ita g̃ue ce ouitiū q̄ p̄ incautelā·platū auferret honorē eius·coñ quē ꝓfert'·⁊ tē poſſz hō peccare mortalit' etiā ſi nō intēderet dehonorationē alteri⁹ ſicut etiā ſi qs incaute aliū ex ludo p̄cutiēs g̃uit' ledat. Un liceat cā 11
correctiōis cōuitiuz dicē. R'. ꝑm Tho. z^a z^e. q. lxxij. ſicut licitū eſt aliquē ẋberare ul' in rebus damnificare cā diſcipline·ita etiam pōt aliq̄s alteri quē corrigē debet aliq̄d ẋbū cōuitioſū dicē·⁊ ſ mō dñs diſcipulos vocauit ſtultos. Luce vltio. et ap'lus galatas inſēſatos. gal'. iij. tñ ut dic Aug'. Ex magna nēcitate obiurgatiōes

sūt adhibēde in quib⁹ nō ut nobis ꝫ ut dño seruiat instem⁹. a Idē in sū.con.eo.ti.q.cc.xxxix. et hec satis possūt cōprehēdi ex dctis.s.ꝟ.proxio-pce. b Utrū hō dēat cōtumelias sibi illatas sustinere R.ꝑm Tho.ubi.s. sicut in aliis iuriis sic et in ꝛbis otūeliosis tenemur habē aiuz ꝓparatū ad tollerātiaz si expedies fuerit. qnqz tn oz ut cōtumeliaz repellam⁹ ꝓpt duo.ꝓ quidē ꝓpter bonū eius qui contumeliaz infert ut eius audacia reꝑmat et de cetero talia nō attēptet. a Jux illō ꝓuerb.xxvi. Nūde stulto iux stultitiam suā ne sibi sapiēs videat. et b qñ vensilr pōt ꝓdesse alt sec⁹ vñ et ibidē imediate ꝑmittit ne rndeas stulto iuxta stultitiā suā ne efficiaris ei silis. b 2°. ꝓpt bonū mltoz quoz ꝓfect⁹ p otumelias nobis illatas impedit. a Unde Grego. super Ezechielē ol.ix.dicit hi quoz vita i ex° imitatiōis est posita debēt si possūt detra xentiū ꝛba cōpescē. ne eoz ꝑdicatione nō audiāt qui audire poterāt. et i prauis moribꝰ remanētes bn viuē otēnant. b etiaz nōtur nō.in sū.con.eo.ti.q.cc.xl. b

Et scūs ieron. dt si qm̄ christi mat uerecūdiā se posse ītendelicias et delicias ꝑ nō timuerit serpēs decipit. ait enī paul ab hiis cauendi. sepe etiā pia mitigat natiue illecebra. et cogimur ea capere que copiā nō habem⁹. quāto magis circūdatibꝰ nos cethibus uoluptatum. liberi esse nō poterimus. Sensus noster cogitat. id quod audet. audit. odoratur. gustat. attractat. et ad ēuis trahitur. appetitū. cuius capitur uoluptate. h ꝫ gloriosus. ieron

scribo et subeo et nigro secdm possibilitatē mee paupertatis. et. ef.

Orea Utrū corea et huiꝰmodi ludi sint licita. R.ꝑm Al.in 4°. dis. xvi. Hmodi ludi ꝑm se nō sūt mali qz bn fieri possūt. si tripliciter de causa possūt fieri mali. ꝓ si fiant ad ꝓuocandū libidinē et hmodi. 2°. si nō cōuenit psone ut clericis siue religiosis aut aliis hmodi. 3°. si fiāt nō cōgruo tpe. tristitie. uel penitētie. si ꝛo fiāt ex cā alicuiꝰ honeste letitie. et a psonis secularibꝰ et congruo tpe. ac aliis debitis circūstātiis nō est illicitū vide. ꝟ. ludus et iocus. a Al. plura et clariꝰ loquit ut statim patebit. b Utrū ducētes illicitas coreas peccēt mortaliter. R. ꝑ Guer. credo qz sic siue in festis siue in profestis. si h faciāt cā icitādi ad libidinē se l alios. aut si coreas ducant de cōsuetudine. vnde Hiero. in qdam omelia nō credo viro si dicit se illesū euasisse a spectaculi taliū cū dauid ex eo qz vidit barsabee lauantē se ad libidinē ꝓuocat⁹ sit. si autē aliqs uel aliq nō corrupta intētiōe aliqñ imisceat se hmodi coreis tene qd in pcedēti ꝟ.dr

a Dict⁹ Guer. clariꝰ loquit. nā asserit corizantem corrupta intētiōe peccare mortaliter et silr corizante de cōsuetudine. licz etiā nō faciat corrupta intētiōe. sed iungēs. si autē aliqs ul aliq raro. et sine aliq corrupta intentiōe se imisceat hmodi coreis nō audeo dicē qz sit peccatū mortale si nec audeo eū ul eā excusare ul assecurare a peccato mortali. cū ingerat se periculo. ꝓuocādi alios ad libidinē et ipo fco videat approbare coreas et ex° sui auctoritate aliis sil⁹ faciēdi pstare. ut in sum. con.li.iij.ti.xxxiiij.q.cc.lxxxi.nō glo. Ray. sic loquit qz multis cōcurrētibꝰ possunt coree aliqñ excusari. ió illas ꝑcise nō damnat si qz ut plurimū et ꝗsi semp occurrūt opposita et multoz peccatoz occasiōes. ꝓptereā ꝑdictos excusare nō audet. vnde ut sciat qñ possūt excusari et qñ nō sciendū est ꝑm Al. ubi.s. et in sū.cō.eo.ti.q.cc. lxxx. qz quinqz cōcurrētibꝰ ad coreā pōt excusari. ꝓmū. qz sit debito tpe. s. gaudii sicut in nuptiis. ul tpe victorie ul liberatiōis hōis uel patrie ul in aduētu amici de terra lōginq. 2m. qz sit cū honestis psonis de quibus non oriatur presumptio mali. nō cū delecatoribꝰ uel cū leccatricibus. 3m. qz fiat a psonis secularibꝰ qz monialibꝰ et monachis. et clericis. qz in aliis debēt occupari. oēm coreā putat esse illicitā. 4m est qz honesto mō fiāt nō gesticulatiōibꝰ nimis ihonestis ul inordinatis. 5m est qz cautē excitās in talibꝰ et musica nō sit de illicitis. s. de moribꝰ. ul de deo: ꝑdictis possūt et alia addi videlicz rectitudo intētiōis. vñ et idē Al. dicit ubi.s. qz ꝑcipua cā qua corea sit illicita est mala intētio. ut qñ fit ad ostēdendā ul prouocandā libidinē. sicut fere mō inquit oēs exercēt. 2m qz nō fiat tpe tristitie seu penitētie. ꝑm eūdē sic. dr. Eccle. xxij. (Musica in luctu importuna narratio. et h mō dicit int dicit penitentie. sit in ludis. qz

Ifte querit. Utrum ducētes choreas. et astludiū facientes in diebꝰ dnicis. morlr peccēt. Et ri i.q.iij.ar.v.q.4.q sicut dicūt magistri. q de astludijs apud eos dubiū nō videt. eadē cōsimili rōne phibita videāt ut tōneantia. q phibita ifra tm fieri diebꝰ dnicis. s. et qbuscūq. ex de tor. c. Quo reas et cē phibitas maxīe diebꝰ dnicis. pbāt magri. p illud. q. dr. codice. l. ultiā. ubi dr de die dnica Dies festos diuine maiestati apt esse dedicatos. nullis nu-lum⁹ uoluptatibꝰ occupari. h. nec tn his religiose diei ocia relaxātes. obseruis qbꝰ patrū uoluptatibꝰ detineri. His aūt obseruat uoluptates uocāt. q illas q st chorei. Et h opō satis ē rōnabile. si de choreis itelligatur. iqbꝰ se mlieres ostentāt iuuenū cōspectibꝰ. q tūc directe occasiōes dāt ꝓuocatōi cupiscētie: vñ aug. de decē cordis. ait. nō. mirū. p. pnapius loquēs de obseruatōe sabbati. dicit. q. femine. videor mihi est diebꝰ festiuis. seu dnicis. arare ul fodē trā. qz choreas ducē: Ioz. ysidorus. ad Irā. Et dns. bonū i. 2. dr. de. nec tm opa seruilia phibet. die dnico. imo magis. et diligēti opa carnalia. sic obscietates. literā. turpia. q maxīe libenter spūs repugnāt. Et hoc ē qd dr augu. ibi-ro. de decē cordissubi ait. sed spualit seruet sabbatū. q. iudei obseruāt. carnalit. ocio. nugare eū uolunt. ad nugas. aliqs luxurias. suas. melius eū faceret iudeus i agro suo aliqd utile. qz i theatris. seditiosis. ibi sistēs. in medio femine cor. i die sabbati lanā facīt. qz totū diē in economicis suis ꝓpicere ul-tarēt. h bonā. Et cū in nullo festo ptimeāt choreas ducēi sic nulli sōs timēt. q timeāt. s. ire: [illegible] ligiosa. ac. ose. dr. iii. dist. religiosa. q suetudo ē qua aliqs ꝑ sōs solēnitates agere q suescit. populi q celebrēt ad diuina officia accedē saltatiōibꝰ turpibꝰ inuitat. cātica ñ soluz mala. canētes. sed ñ religiosos. officiis. pstrepūt. et ꝯ. Glosa dicit. hoc ē mortale peccatū de ose. di. i. c. q. ubi dr. Si dic solēni ptermisso. eccē quētu uadit ad spectacla excomunicet. hec. et similia uidētur. quātuz ad festa. pcepta ab ecclia sufficiēt. Et exādeo nō de alesi. i. q. d. q. coriatores. siue copiatrices. qbꝰ inoleuit. malla. q ex usu coreaz. puenīt. ul ꝓpa industria. ul epietia. ul pdicatōe. set michi hoc exercitatiuz habēti. q suetudinez. et cui gestibꝰ et cātibꝰ suis. se et alios icitāt ad lasciuiaz. et ꝓuocāt ad libidinē. diuz pleuīt. i uolūtate. et ꝓpito hmōi exercēdi officiuz. nō debēt accedē ad sacraz comuniones. qr q sibi. et alijs. laqos peccati mortalis uolūtarie ꝓparat mortē peccat.

t. ite aug⁹

dū penitet tēpus est flendi. 3m q̄ nō fiat tpe deuotiōi deputato ut p3 ab aduētu usq; ad ephiam in quo etiā solēnitas nuptiaꝝ. phibet xxxiij.q.iiij.nō oportet. 4m cōueniētia loci nā nullo mō licz talia agere in locis siue oratoriis que solūmō deputant ad diuina Mathe.xxi.domus mea domus oratiōis vocabit. et dis.xlij. oratoriū. ubi dr oratoriū h̄ sit qđ dr. ut ibi nec qcq̄ aliud gerat aut credat g̃ q̄ diuinis laudib9 cōueniat ad idez dis.c.in oratorio. et sic regsita ad excusationē coree sūt nouē possūt autē reduci ad sex. vz rectitudo intētiōis rōnabil cā ut ꝓpter nuptias 7 h̄modi. Itē cōueniētia tpis et loci. Itē cōueniētia psone 7 modi. et his occurrētib9 possūt cozec excusari alias nō vñ. 7 Luce vi. dr ve uobis qui ridetis nūc. h̄ certe p̄dicta omia ut plurimū in cozeis occurrūt in coñriū. ita q̄ etiā mlta mortalia peccata in eis cōmittūtur. viz. sinistra intētio. nam et ut ipe alt dicit fere oēs modo exercēt tripudia ad ostēdēdū seu ꝓuocādū libidinē. Itē 2us defect9 cāe q̄ sepe fiunt sine aliq̄ rōnabili cā si ꝓpter libidinē ul vanitatē ul leuitatē. Itez 3us incōueniētia tēporis q̄ ut plurimū fiunt in tpe penitētie 7 tpe deuotiōis ul solēniori. sicut est a lxx. usq; ad octauā pasce in q̄ phibet etiā solēnitas nuptiaꝝ. xxx. iiij.q.iiij.nō oportz. ul aliis sibi9 tpib9 Itē 4us incōueniētia loci. sepe eni fūt in locis ad diuinū cultū deputati. Itē 5us in cōueniētia psone. q̄ nōnūq̄ int̄miscent religiosi ul moiales seu clerici 7 frequētius fiunt cū psonis ihonestis leuib9 uel suspectis. et cū mulieribus ornatu meretrico ꝑparatis ad capiendas aias. Prou. vij. Itez 6us incōueniētia modi. q̄ ut plurimū fiunt gestib9 lasciuis 7 dissolutis. Itē cū sono seu cātu ihonestorū 7 ad luxuriā seu ad aliud peccatū ptinētiū. ve g̃ istis tripudiātib9 ul delectabilit aspiciētibus seu astātib9. lxxxvi.dis. vidēt. et q̄lit. cūq; cōsētientib9 ad Ro.i. ibi digni sunt morte ꝛc. Item nō resistētib9 cū possint

lxxxiij.dis. error. ij. q. vij. negligē. b

Correctio

Primo .s. puni quā ꝑlatus h3 facē habet enim corrigē delicta sb̄ditoꝝ nō ex odio sed ex caritate. lxxxvi.dis. odio. qđ si negligit g̃ uit peccat 7 g̃uiter puniēdus est. talis enī canis ipudic9 dicēdus est. potiꝰ g̃ epus lxxxiij.dis. nemo. et. c. error. et. c. nihil. nec cirta h̄ debet ee remissus. q̄ dū vni parcit idigno ad cōtagiū ꝓuocat vniūsos. facilitas enī nemsē incētiuū tribuit delinquēdi. xxij.q.iij. in iusta. 7 c.se. Item est nō debet ee crudelis ul seuerus. xlv.dis. licz. 7 Prou. xxx. Qui nimis emūgit elicit sāguinē 7 siue plectēdo siue ignoscendo h̄ solū bene agitur ut vita lxoiuz corrigatur. xxiij.q.v. pdest. iusticia enī ul misericordia multū destruit si vna sine alia teneat. xlv.dis. disciplina. melius est autez de nimia misericordia g̃ de nimia seueritate reddē rōnē. l.dis. pondēt. in fi. xxvi. q. vltia alligāt. nā et leuit castigat9 reuerentiā exhibet castigāti. Asperitatis aūt nimie icrepatio nec correctionē recipit nec saluteē. xlv.dis. cū beat9. 1

¶ Quid si ꝑlat9 in corrigēdo excedit modū R. si ex caritate correxerit nō exigit a subditis veniā postulare. lxxxvi.dis. qñ: si aute ex odio tenetur tūc iuriaꝝ. ff. ad. l. acquil. quēadmodū. §. municipales. a al incipit. §. magistrat9. b facili9 tñ pēit in h̄ casu ꝑlatis q̄ aliis q̄ in cura rei familiaris vir pōt vitari peccatū. xxv.dis. qlis. a h̄ ē verū qñ ꝓcedit ex nimia occupatiōe cure. sec9 si ex maligitate tūc eni ꝑlati g̃uiq; delinquūt 7 duriꝰ sūt puniēdi qui aliozꝝ tñs gressiōib9 debuerūt obuiare. xi.q.iij. pcipue. b nō. 3.

¶ Utrū aliqs debeat cessare a correctiōe timēdo ne ille fiat deteriorꝰ R. fm. Tho. 2a 2e. q. xxxiij. Correctio ptinēs ad prelatos nō est dimittenda ꝓpter turbationē eius qui corrigit. tū q̄ 7 si sponte emēdari nō velit corrigēdus est p penas ut peccare desistat. tū etiā q̄ et si icorrigibilis sit puidet bono cōi. dū fuat ordo 11

ecc. m. qui amat periculū peribit. ī illo Et dns lapidā ait. q. nimis appetunt fatricosa to duz ioute arripiat ipcepsi labi. hic ē sanctus Bernardus de sepe nāq; iuuenis simplicia itētioe gradit. ignē suo. q. ut dr. pub. vulcete mlier occurrit illi ornatu meretricio ꝑata ad capiēdas aias. Expādit et li leter rethe oculoꝝ siue astūtiaꝝ imudoꝝ. ñ dico imminēte necessitate ul a casu. q̄ aliq; ex debili ul ex oī lasiuā exercebit copiacōia specianti. ubi auicle. i. iuuenes q̄ ustatur. q̄ cū uiderit delicatuz nit icorde suo. expādaz rethe suū. sup eos et capiet. ī signa mā. vñ. ecci. ix. tauerne facies. tuā a muliere cōpta. ne tradas ī laqm illi. Et gloriosus ieroi. nullo tot dnā. nāz rethi capit quot pessio nitiez. vñ. ecci. ix. cū quante ū sis assidyus. neq; audias illā. ne forte pereas. Et gloriosꝰ ieroi. ait. gladius igneus ē sēs mulieris. q̄ ex oī pte siu scitas emittit. ex oī pte pauit. sondit. eiz se ante et retro tradere. q̄ a sinistris. et mouet motu ocularī. q̄ mola diaboli. equus mouēs. ibaz molaz ē amasius. vmo credo dia. q̄ duz pede pessū pōnit ut sul manus mlieris manu uiri tāgitur. signis diaboli succedit. Et ver dr. q. ē bo mōis aīa occidit. s. mortu. q̄ tu. q̄ uisu. vñ. et gloriosꝰ ieroi. dr. huc illucq; p plateas 7 uicos discurere ñ cessat. sua stultoz hoim illaq̄ntes aias. ut sione. hec est sua fistinitas. hec dis. q̄ dicto. ut uiros 7 uideat. et coz uxēr. colligis. q̄ ide luxurie ap̄l. creant appetitus. nō sufficit eis libido innata nature. si occasionē q̄rit. explēde libidis. affectū. pl. dubio ut oculi uiroz figāt. ī facies. exeuntē oculoz suoz. nimis facile patet. ad libidinosa iducit. bēs exo. d. q. hec peccatū ī tāta ponit. soidā. ut neq; ex milibz fontibus exprimere nō possint. Et ideo. ait. q. uis mortalia. ligna de silua. ut que peccata faciunt timaret. Quid nāe condicz uanting exposibile explicare. q. uot fornicationes. adulteria. homicidia. et p dationes aiaz. et species. docet. et cle. Quātū q̄due sit hoc peccatū. ondit. bē. aug. ī. xxxiij. q. iij. c. si habes. et. ī. ō. aut. q. mag. peccatū est. ī amissiōe unius. aie. q̄ mille corpoz. mo. q̄ ī morte ī mutabilis corporis. si de ecclesia hoies ī nocentes uisletez. abstrahatur. et ītrficantur. huic dāpno nō pōt oppanari. Aug. Eam. ale. q̄. de ale. li. q̄. de. Estimo eni q̄ aliqua excusari a peccato mortali. simplicitas. inocētia. puritas. ītentois. ut pote illa q̄ nō iten dit nisi ludū. nō ignorās aliquod periculū. ex tali ludo prouenire. h̄ ꝓ aliqui dicit. q. ludo corez. aliq̄n licet. s. debito tēpore. 7 gaudii. sicut ī nuptiis honestis. uel tēpore uindemie. uel liberationis hoīs. sicut dns uel capitulū. mlto. uel 7 aduētu. amici. delon. q̄nq̄a. terra. sed aliqua. recreatiōe corpis. et cū honestate et moderatiōe. et nō ī tēpore et loco prohibito. nec cū locoz. et hiis q̄ntū. pōt excusari. alias nō. Heu qui sūt hodie accedentes ad tripudia. milia. locoz. et. locoz.

iusticie.⁊ vnꝰ exᵉ alij ꝛterrenᵗ secꝰ aũt
est de correctiõe fraᵗna ut .j. correctio zᵒ.
.ℊ.i.⁊ v. a Idē in sũ.cõ.li.iij.ti.ix.q.viij
b Utrũ peccator possit aliũ corrigere
111 ℟. ꝑm Tho.ubi.s.correctio ptinet ad ali-
quē inq̃ntũ in eo viget rectũ rõnis iudi-
ciũ. peccatũ autē nõ tollit qn remaneat i
peccāte aliqd de recto iudicio et ꝑm hoc
pōt sibi cōpetē ꝛelicta ꝑditorꝭ corrigere
et arguē ℟ tñ peccatũ pcedēs ipedimẽtuz
affert ꝓpter tria. ꝑ ex peccato suo idignꝰ
reddit ut aliquē corrigat ꝑpue si maiꝰ
peccatũ cõmisit. zᵒ. ex scādalo qđ sequit
inde si peccatũ corrigẽtis sit maifestũ vꝫ
q̃ ñ corrigat ex caritate ℟ magis sui ostẽ-
tatiõe. zᵒ. ꝓpter supbiã corrigẽtis qui sua
pcā quipēdēs seipm proxio pfert itaq̃
si peccatorꝭ cũ hũilitate corrigat ñ peccat
licz ꝑ hꝫ uł in oscietia frīs uł saltē in sua
ꝺenabilē se ostẽdat. a Idē in sũ.con.
eo.ti.q.viij. ubi etiã vꝫ q̃ sic itelligendũ
est illꝺ Ro.ij. in q̃ aliũ iudicas teipm cõ
dēnas eadē enī agis q̃ iudicas ⁊ itelligo
hꝫ cũ hũilitate.i.cũ vera recognitiõe ⁊ cõ
tritiõe suorꝭ peccatorꝭ alꝫ nõ pōt esse hu-
militas ubi ē diuine volũtatis rebellio
Nũi.xv.ibi aia que ꝑ supbiã ꝛ. Item q̃
ꝓsistēs in pcō oio remanet idignꝰ offi°
iudicādi. vñ Grego. omeł.xx. Durum
quippe ē ut qui nescit tenere moderamia
1111 vite sue iuder vite fiat aliene. b Qua
liter ꝓcedendũ est i correctiõe cũ multi-
tudo est i scelē. ℟. ꝑm Tho.zª zᵉ.q.cviij.
q̃ tota mł̃titudo peccat de ea ꝺebz fieri
vindicta uł q̃ntũ ad totũ sicut Egiptij
ꝑmersi sunt in mari rubro ꝓsequētes fi-
lios Israhel. et sicut sodomite vniũsalit̃
perierũt uł q̃ntũ ad magnã multitudis
ꝑtez sic patz Exodi xxxij. In pena eorꝭ
qui adorauerũt vitulũ. q̃ vero sperat̃ur
mł̃torꝭ correctio ꝺebz seueritas vindicte
exerceri i paucos aliqs pricipaliores ꝗbꝰ
ceteri terreant̃ sicut dñs Nũi xxv. Mã
dauit suspēdi pncipes populi ꝑ peccato
mł̃titudis: si aut̃ nõ tota mł̃titudo pec
cauit ℟ ꝑ ꝓre tũc si possũt mali secerni a
bonis ꝺebz in eos vindicta exerceri si sine
alioꝭ scādalo pōt fieri alioq̃n parcendũ
est mł̃titudini et ꝺebēdũ seueritati et
eodē mō tollerandũ essz peccatũ pncipis
si sine scādalo mł̃titudis puniri nõ possz.
nisi forte essz peccatũ tale qđ magꝭ noceꝛ
mł̃titudini uł spũalit̃ uł tpalit̃ q̃ scan-
dalũ qđ timet̃. a Ad h.l.dis.ut consti
tueret̃.et con.pdictis Ał̃.⁊ Ray.ut in
sũ.cõ.li.iij.ti.xxxiij.q.viij. vbi etiã addit̃
ꝑm Ray.q̃ si peccatũ qđ faciũt aũctꝫ de
fendũt q̃si nõ sit peccatũ tc nõ ꝺebz coñ
tales ꝺormire seueritas disciplīe q̃ etiaz
hereticī possũt dici de pe.dis.vi..c.i. in fi.
dis.l.dño sācto.dis.lxxxij.plurios. et ꝑm
glo. Ray. idez vꝫ seruandũ circa publicã
pdicationē coñ ꝺelinquentē mł̃tudinē
uł pncipē qđ dictũ est de correctiõe. b
Quaruoꝭ sũt cāe dissimuladi ⁊ nõ corri
gendi ꝺelicta ut ponit Ał̃.ꝑma cũ mali
sũt occulti ita q̃ nõ possũt discerni a bo-
nis. zª cũ mł̃tudo est tanta q̃ nõ possit
extirpari sine scismate eccł̃ie uł cũ ñ pōt
fieri qn boni iuoluerēt̃ ꝺe q̃ vide.ℊ.prio.
zª. qñ ꝓbabilit̃ psumit̃ ꝺe emẽdatiõe ut
q̃ peccat ex infirmitate uł ex ignorãtia et
nõ ex obstinata malicia. 4ª si exercitando
bonos ꝑsũt eccł̃ie tũc eni tollerādi sunt
ne boni ocio torpescāt. probāt hec.xliij.
dis. cõmessatiões. et.l.dis.ut constitueret̃
xxiij.q.iij.ipa pietas. et.c.cũ quisqs. con.
Ray. a Idē in sũ con.dicta.q.viij. vbi
circa q̃rtā cām addit̃ ꝑm eundē Ał̃.qñ
tales taliter ꝑsũt eccł̃ie q̃ nõ obsũt tũc
eni pdicta ꝺe cā tollerari possũt. iuꝛ illꝺ
ps. Dñs ostẽdit mihi sup inimicos meos
ne occidas eos. et Judicũ ij. Dixit dñs
nõ ꝺelebo gẽtes quas dimisi Josue ut i
ipis experiar Israhel: hec ibi. q̃ isti ꝑsint
ita q̃ nõ obsint uł q̃ plus prosint. puto
vix posse discerni nisi a deo. b De mã
ista plura hẽs .j. pena ꝑ. Item .j. pcutē. Item
ꝺe cõtumeliis ⁊ cõuitiis cã correctiõis di
ctis vide.s. cõtumelia. ℊ.iij. de punitione
an dimittẽda sit ꝓpter scādalum. vide .j.
scādalũ. ℊ.vi. de correctiõe que ꝑmittitur

Topics et matces pphani/ymo zuffiaꝫ filiazꝫ q̃ pmittit eas ornare. et adornas ire/ et q̃ festucas in oculo ut melꝰ videat
aliꝰ ad libidinē ꝛ. ylez q̃ muzi/ et q̃ ꝓcurset pelle uł pillo decoruꝫ sapłs furto patet. q̃ q̃q̃ deformis. ⁊ q̃ dicit ℟ mulier se ornauit et ad se oculꝰ hom
uocauit/ ℟ plagis ñ intulerit uindictaꝫ dabit extremaz/ uenenuꝫ eiz obtulit. et ℟ nituit inuitus ē q̃ bibit. ℣ pietāt uirgaꝫ q̃ nos ꝺebuit fugē ñ ten
tura ⁊ rubꝫ tāt capidiē uane laudis obtectas gentꝫ nites. ut ñ opatum ℟ felicib q̃ꝺꝫ ꝺ sequunt ꝓcoso redēptis duꝫ magis q̃ayissimꝰ uane laudis nomen
ihmanestrat atz uanissimꝫ correaz ludus/ q̃ mstaꝫ aũaz salutē. ℟ saus ℣nādi ꝺ q̃ ꝛtalib grauiꝫ peccāt. q̃ alłj mrēs. q̃ ad hec et similia iducūt filiaꝫ
uł cās hoc agere patiuntur licet eiz moꝛtē ciue q̃ssū ostrāt. ℟ ꝺna sibi placeat. tñ si ex ꝺiscreta locutiõe uł operatoꝛ causaz ꝓximi peccādi mortis
ꝺonat pfecto mortz peccatꝫ ⁊ tho.zª zᵉ.q. clui. aiꝰ ñ eiꝰ solus ꝺelibat. ℟ gsensuo opis. ⁊ ꝺelectatiois ē peccatū mortē. ꝛ. ꝛ. q̃ ꝺe. ⁊ ꝺ. ꝺ. ꝺ.

doctoribꝫ. vide ꝯ. ẽtcõi° ij. ℊ. ij. circa mediũ et ꝯ. loca°. ℊ. v. et ꝯ. magiſter. i. ℊ. fi

Correctio ii°

ſ. fraẽna. Correctio ꝑm Tho. z.ª z.ᵉ. q. xxxiij. in ꝓcepto ẽ. ſi q ꝓceptũ eſt affirmatiuũ ñ obligat ad ſemp ſi ꝑ loco ⁊ tpe. vñ omiſſio eiꝰ ꝑuo mõ fit meritoᵉ ut qñ qs opoꝛtunũ tẽpus ingrit uel de ipis metuit ne deteriores fiãt. l' ad bonã vitã alios ipediant ⁊ ßmodi. z.ª mõ omittit'. ſ. cũ pcõ mõtali. ſ. cũ formidat' iudiciũ vulgi ⁊ carnis cruciatio ſeu pemptio. dũ tñ hec ita dominent' in aĩo q fraẽne caritati ꝓponant'. a Et ß vr̃ contingẽ ꝑm eundẽ. Tho. ibidẽ ar. ij. qñ aliqs ꝓſumit de aliq̃ delinquẽte ꝓbabilit' q poſſz eũ a pcõ retrahẽ. ⁊ tñ ꝓpt' timoꝛẽ ul' cupiditatẽ ꝓtermittit. b. z.ª mõ eſt veiale qñ timoꝛ ⁊ cupiditas tardioꝛem facit ad coꝛrigendũ delicta fratris. nõ ita tñ q ſi oſtaret ei q fratꝛẽ poſſet a pcõ retrahẽ dimittẽt ꝓpt' timoꝛẽ ⁊ cupiditatẽ qui ĩ aĩo ꝓpoſuit caritatẽ ut dicit Aug'. a Idẽ in ſũ. con. li. iij. ti. ix. q. iij. b Vtrũ oꝛteat querẽ quos coꝛripiam⁹. R'. ꝑm. Tho. ubi. ſ. dicendũ q illa bñficia que ñ debent' certe ꝑſone ſi cõiter oib⁹ ſiue ſit tpalia ſiue ſpũalia non oꝛtz nos querẽ etiã quib⁹ ipendam⁹ ſi ſufficit q ipendamus eis qui nobis occurrũt aliq̃n efficeremur exploꝛatoꝛes vite aliene contra illud Prou. xxiij. Ne queras ipietatẽ ĩ domo iuſti. vnde patz q nᶜ religioſos oz exire clauſtrũ ad coꝛrigendũ delinquẽteſ

a Idẽ in ſũ. con. eo. ti. q. iij. ubi etiam dr̃. q qui hz ſpalez curã alicuiꝰ debet eũ querẽ ad hoc ut eũ coꝛrigat de pcõ. b Vtrũ ꝓceptũ de coꝛrectiõe fraẽna ſe extẽdat ad oẽs. R'. ꝑm Tho. z.ª z.ᵉ. q. xxxiij. duplex ẽ coꝛrectio. vna q̃ eſt actus caritatis et eſt ꝑ ſimplicẽ admoitionẽ. ⁊ hec ꝑtinet ad quẽlibz caritatẽ habentẽ ſiue ſit ꝺbditus ſiue ꝓlatus. Eſt etiã alia coꝛrecᵒ que ẽ actus iuſtitie que nõ ſolũ fit ꝑ admonitionẽ ſi etiã ĩterdũ fit ꝑ punitionẽ ut alij timẽtes a pcõ deſiſtant ⁊ hec ꝓtinet ad ſolos ꝓlatos. a Idez in ſũ. con. eo. ti. q. v. ubi etiã patz q ꝑma que ꝓprie dr̃ coꝛrectio fraẽna tẽdit ad emẽdationẽ fris delinquẽtis. z.ª vo que ꝓprie dr̃ coꝛrectio iuſtitie tẽdit ad bonũ cõe qñ ñ ſom procuratꝰ ꝑ admoitionẽ fris ſi etiã interdũ ꝑ punitionẽ. b Vtrũ ꝺbditi teneant' coꝛrigẽ ꝓlatos. R'. ꝑm Tho. ubi ſupꝺbditi ñ tenent' nec debẽt coꝛrigẽ ꝓlatos coꝛrectiõe illa q̃ eſt iuſtitie ꝑ coꝛtionẽ pene. tenent' aũt coꝛrectiõe illa q̃ ẽ caritatis ſi in eis aliqd eſt coꝛrigibile ita tñ q ꝑ non cũ ꝓteruia ſi cũ mãſuetudie ⁊ reuerentia. a Quia ꝑma ad Thimo. v. dr̃ Seniorẽ ne increpaueri. ſi obſecra ut pręz. niſi imĩnẽt ꝓiculũ fidei tũc enĩz etiã publice eſſẽt ꝓlati a ꝺbditis redarguẽdi. ꝑm. tho. ibidẽ et in ſũ. con. li. iij. ti. ix. q. vi. ſ vnde et Pau. qui erat ꝺbditꝰ Pe. ꝓpter imĩnẽs ꝓiculũ ſcãdali circa fidẽ petrũ publice redarguit et petrus humilit' et patienter coꝛrectionẽ accepit ad Gal'. ij. ubi etiam glo. Aug'. dicit q petrꝰ maioꝛibꝰ dedit exẽm q ſi in aliq̃ delirarẽt nõ dedignarẽt' ab inferioꝛibꝰ coꝛripi et ñ ſolũ ob ꝓiculũ fidei ſi etiam ꝓpter inoꝛdiatos moꝛes qñ eſſẽt publici ⁊ ſcãdaloſi deberẽt dure et publice ꝓlati replendi. ij. q. vij. Pau. dic

b Quo ordine ꝓcedendũ ſit in coꝛrectiõe fraẽna. R'. ꝑm. tho. z.ª z.ᵉ. q. xxxiij. pec cata publica ꝑm apl'm. i. ad Thimo. v. Sũt publice arguenda. in peccatis vero occultis locũ hz q̃ dicit ĩ euãgelio dñs Si peccauerit in te frater tuus ꝛc. a Mat. xviij. b Nam ſi in te offẽdit publice coꝛam aliis. iam non ſolum in te peccat ſed etiã in alios q̃s turbat. a Videt' autẽ q pcã nõ debẽãt dici publica ñ ſolũ ſi oĩbus ſz etiã ſi mlt'is nota ſint. ꝓut in pallẽ. loco dic. tho. de Joſeph qui ut hr̃ Gen. xxxvij. accuſauit fratres ſuos apud patrẽ de crimĩe peſſimo. dicit tho. q quãuis nõ ſcribat' debet tñ credi q Joſeph ꝑius fratres ſuos monuerit q̃ accuſauerit ul' q peccatũ erat publicũ

+ qui. q. coꝛizantes ſiue choꝛiatrices quibus ĩnoteſcãt mala que ex uſu choꝛeaz ꝓuenĩũt. uel ꝓpria ĩ duſtria. uel experientia. uel ꝓdicatione. michi. 19 cõcitiũ hmõi hñt ĩ conſuetudiẽ. et cũ geſtibus et cantibz ſuis ſe et alios incitãt ad laſciuiã et prouocãt ad lubricẽ. dñ ꝑ ſeneẽz ĩ uolũtate et ꝓpoſito hmõi exercendi offm. nõ debẽt accedere ad ſacram cõnẽ. q qui ſibi et aliis laqueos peccati mõꝛis uolũtarie ꝓpat moꝛtz peccat. cet. z. cº qui amat periculũ peribit ĩ illo. ma ſe foſe dianna donã che zaze frate et ſoꝛ cautemẽte endaſſe al ballo nõ audiſco de fimize che peccaſſe moꝛtalemẽte. ne aſſecurata dal peccato moꝛtẽ. et. cl. ut hic. ℊ. fol. precedẽ. ccc. ſedñ. vv. cu ad ĩz q coꝛ. alcꝰ. alcꝰ. ubi. ℊ.

ĩtẽ aſtẽſ. li. 2. tº. lm. etiã medio. dr̃ ſedm. Todo. q ſi faciant hoc de conſenſu dñe. z nõ coꝛrupte ĩtentione q peccant moꝛtz. q tãta deſe habẽt ad libidinẽ mouere ſicut alique ſaltatiões ſine ĩtentione coꝛrupta choꝛeis ſeminiſtrant dubitat an moꝛtz peccent. cũ ꝛponat ſe periculo alios ad libidinẽ prouocãdi. et exempla ꝓbeant alios ſimilia faciendi. ſ. Ille. dñe. io. declarat. bonoiẽſis doctoꝛ cyſtercius. i. l. 1. c. de ſpectaculis. li. vi. d. ad hoc clericãtiſſime ſic. honeſtiſſimi debent eſſe ludi. nam oĩs ludus ſigno caſtitas et honeſtas maculatur. ze probatus eſt. c. de mauricis. li. vi. ĩtẽ q ludi cõueniant pietati. ideo cruenta ſpectacula oĩ tempoze ſunt prohibita. l. cruenta. c. de gladiatoꝛibz. li. vi. et. cſ.

salte int fres vñ pluralit loquēdo dicit accusauit frēs suos ⁊ sic Tho. sētit posse peccatū dici publicū q̄ ad denūciationez sine admoitiōe faciēda etiam si notū sit tm aliqbus. Itez q̄ ad cōscientiā necē est p̄cedē moitionē in accusatiōe sicut et in denūciatiōe. b Verū quia in occultis peccatis pōt ꝓpetrari proxioꝝ offensa · iō distinguendū est q̄ si hmodi occulta peccata sunt in nocumentū proxioꝝ · uel corporale uel spūale puta si aliqs occulte tractet quō ciuitates tradant hostib⁹ uel si hēreticꝰ puatim hoies a fide auertat · debz qs statim ad denūciationē ꝓcedē ñ forte aliqs firmit extiaret q̄ p admoitionē secretā statim possz hmodi mala impedire Si vo sunt talia pcā q̄ sūt solū in malū peccātis · et eiꝰ in quē peccat · uel q̄ ledit ab eo · uel salte ex sola notitia · tūc debet si pōt sic emēdare fratrē ut fama eius oseruet ⁊ sic de necitate p̄cepti est q̄ secreta admoitio publicā denūciationē precedat

a Nisi forte ex maifesta denūciatiōe ⁊ correctione alicuiꝰ delicti secreti verisil⁊ publica vtilitas resultaret sicut Actuū v. Pe. peccatū occultū Ananie ⁊ Safire cōiugis maifestauit ipos sine alia admonitiōe ipos redarguēdo de fraude precij rerū vēdita ꝙ sciebat ex dca correctiōe vtilitatē publicā resultare vñ ⁊ ibidē dr q̄ dicti anania ⁊ safira a petro redarguti statim mortui sunt · exā magnꝰ timor factus est in oi ecclia et in oibus qui audierāt · ⁊ iō Aug. et ut refert · Tho. ibidez · artiº . vij. dicit q̄ ex gestis sanctoꝝ possumꝰ agnoscē q̄lit p̄cepta dine scripture sūt itelligēda. Itē nō est necē secretā admoitionē p̄cedere denūciationē gñalez q̄ q̄nq̄ ex aliq̄ cā fit · sicut Mathei · xxvi. de Juda · dns dixit. vnus vestrū me traditurus ē ⁊ hec secreta admoitio debz uel semel uel pluries fieri q̄diu spes de correctiōe ex ea ꝓbabilit habet cū autez iā ꝓbabiliter cognoscē possumꝰ q̄ secreta admonitio nō valz · ꝓcedendū est vlteriꝰ q̄ntū cūq̄ pcm sit occultū ad testiū īductiōez nisi forte ꝓbabilit extiaret q̄ h̄ ad emēdationē fris nō ꝓficēt q̄ tūc a correctiōe cessandū essz · añ tñ q̄ testes īducant ꝑm Aug. pus ostēdi debz plato ut ē singularis psona. a Hoc est verū q̄n h̄ requireret a plato ad quē ptinet cū oi sollicitudine scire facta sbditoꝝ · nā nō pōt esse pastoris excusa° si lupus oues cōmedit et pastor nescit · ut i. c. q̄uis. eū. de re. iuri. Itē q̄n h̄ est salubriꝰ etiā si nō regratur · al nō decet pus denūciare plato cū ñ sit ꝑz ordinē euāgelij ut patz Math. xviij. vñ · ⁊ tho. ibidē articulo viij. dicit q̄ ꝓcedendū est ad testiū inductionē nisi ꝓbabilit extiaret ex h̄ primū deteriorari q̄ h̄ cāu possz qs correctionē penitꝰ omittē · uel secrete denūciare ei qui ad emēdatiōz proxī sit magis idoneꝰ · viz suo plato confessori uel sil · ⁊ ꝑm hāc distinctiōez dicit debē itelligi dictū Aug. i regla ubi dic q̄ peccatū pus debz denūciari prelato q̄ testib⁹ ñ ut iudici si ut puate psone que plus pōt ꝓdesse q̄ alteri · ⁊ ad h̄ bñ facit dictū Aug. xxij. q. v. hoc vr. et ꝑm tho. in dicto ar° viij. Testes adiicit tribꝰ rōnib⁹ . ꝓma ꝑm Iero. ut peccāti ostēdat q̄ dignū correctiōe egerit. zª iux Aug. i regla ut possit delictū ꝓbari cōtra se nō emēdanté. zª ꝑm Cris. ad ꝓbādū admonitiōes fore factas · pōt addi ⁊ etiā ad hoc ut testes peccanté simul moneāt · iō euangelium dicit q̄ si nō audierit eos ꝛc. b Et si sic nō corrigit in publico est iudicēdus · q̄ si plat⁹ p̄cipiet aliqd cōtra hūc ordinē nō esset ei obediendū q̄ obedire oportz deo magis q̄ hoibꝰ iō q̄n platus p̄cipit q̄ sibi dicat q̄ qs sciuerit corregēdū itelligēduz ē saluo ordie correctiōis fraterne · siue p̄ceptū fiat ad oēs cōiter · siue ad vnū spāliter · et nō solū nō est obediēdū sz etiā p̄cipiēdo peccaret · q̄ ipe nō est iudex occultoꝝ sz deus solus · h̄ dico nisi inq̄ntū per aliq̄ indicia pcā maifestant puta ꝑ infamiā · pūptiōes ⁊ hmodi · tūc eni pōt platus p̄cipē sicut et iudex aliq̄s iuramentū exigere. a Super veritatē

vicendā ſm tho. ibidē ar°. vij. b Item nō q̄ p̄dēz ſolēnitatē ⁊ ordinē nō oportz cōſeruarī niſi in ḡuib⁹ pcīs q̄ leuia non derogāt fame vñ et religioſi in capl'is ſe prodamāt p̄miſſo ordie nō ſeruato. a .ſ. in delictis leuib⁹ etiā ſecretis de q̄bus prelati in capl'is ſuis publice redarguūt ſbditos q̄ talia ſūt que nō derogāt fame q̄ tales denūciatiōes potiꝰ debēt dici rememora° oblitaꝝ culpaꝝ q̄ accuſatiōes ſeu denūciatiōes ſm tho. in dō. arti°. vij. et ex p̄dictis p̄t colligi q̄ denūciatiōes gñales fieri poſſūt ſiñ ſecreta admoitiōe Idē etiā eſt in denūciatiōib⁹ pticularib⁹ reſpēu certe pſone q̄ pēa ſūt leuia ⁊ ñ diffamatoria. ⁊ ſil'r ſi ſūt gñia ⁊ publica. et idē q̄ ſūt occulta ⁊ piculoſa corpalit' uł ſpūalit' quib⁹ p ſecretaz admoitionē prouideri nō p̄t. uł ſi ex correctiōe ſeq̄ret' veriſil'r publica ⁊ reputabil' vtilitaſ. in his g̃ oibus ad denūciatiōez ñ regrit' ſecreta moitio. In aliis ẋo caſib⁹ q̄ñ pec. catū eſt graue et diffamatoriū debet oīo ſecreta p̄cedē admoitio q̄ int' ſolū ⁊ ſolū ſemel ⁊ pluries debet fieri q̄ſq̄ ꝓbabil' ſpes emēdatiōis per ſecretaz admoitionē poſſit haberi. ſi ẋo dicta ñ ſufficiāt admonitio. addi debēt teſtes boni ⁊ idonei q̄ñ tū ꝯmode poſſūt haberi qui ſimł cum p̄ admoitore demōſtrent culpabili ſuū erroꝛē ⁊ pcīm. et de emēdatiōe admoneāt. et ſi nō vult emēdare denūciet' prelatis eccl'ie corā q⁹ teſtificabūt' denūciatorē debitas feciſſe admoitiōes ⁊ monitū noluiſſe emēdare. ⁊ p̄dicta ſūt diligēter nōnda. ut a maifeſtatiōe defectuū proximi ſciat q̄ſq̄ refrenare linguā. ⁊ ſi manifeſtare neceſſe eſt. nouerit manifeſtādi ordinē. ut nō incurrat mortale pcīm. et obligēt' prorīo ad reſtitutionē fame. ⁊ totiꝰ intereſſe. nā ſm. tho. 2ª 2ᵉ. q. lxij. arti°. ij. ſi quis cōtra ordinē p̄dictū maifeſtet pccatum alteriꝰ etiā verū offendit iuſticiā et caritatē proximi ⁊ tenet' ad reſtitutionē q̄ñ tū fieri p̄t ſine mēdatio. ⁊ ſi ñ p̄t famā reſtituē debet diffamato recōpenſationē facē in pecuīa uł alio mō. b Si ſciam de aliq̄ aliq̄ ipedimēta uł crimīa que etiā ille qui omiſit ignorat an debeā ꝓcedere ad correctionē fraternā ⁊ dicē ei vbi gr̃a Scio aliquē pcuſſiſſe aliū ⁊ ide mortuū fuiſſe quē pcuſſor neſcit. ⁊ video pcuſſorē in officio ſacerdotali celebrare. Item ſi ſcio aliquē miſtrare ⁊ nō fuiſſe ordiatuz rite uł nō fuiſſe baptizatū ⁊ hmodi. Itē ſi ſcio aliquē excōicatū ignorāt' ordiatū Itē ſi ſcio aliquē hre i vroꝛē quā de iur hre nō p̄t aut eccl'iaz p alienā ſimoniaz uł tenē rem alienā. R. ſm Guer. ſi tales laborāt craſſa ⁊ ſupina ignorātia que nō excuſat eos teneor eis dicē ſi cōmode poſſū. ⁊ marie ſi credo eos corrigibiles ee. ſz ſi laborāt ignorātia ꝓbabili credo nihilo mīnꝰ q̄ teneor eis dicē veritatē. nō quia ipſi peccēt ſi ꝓpt' periculū. t' dānuz alienū. et iuriā ſacmentoꝝ. nam nō ordīat⁹ celebrans decipit audictes. et qui tenet rem proximi eum dānificat. hec ⁊ ſil'ia dico ſi talis pſona ſit ꝓſuaſibil' ſecꝰ ſi nō ſit. ſed timet' de ſcādalo. tūc enī ſufficit ſi dicam ꝓlato ñ denūciādo uł accuſādo ſi ſimpl'r notificādo. ſi forte remediū cōueniēs poſſit adhiberi. a Idē in ſū. con. li. iij. ti. ix. q. x. b De eo qui hz vroꝛē quā de iur hre non p̄t. habes adhuc. j. ipedimentū. po. ſ. ix. ⁊ viij. Sed qd ſi p̄dicta uł aliq̄ p̄dictoꝝ ꝓbare poſſū nūqd teneor. R. hz eūdez Guer. ñ niſi forte ſit piculū alioꝝ. puta. ſi aliis ſacmēta miſtrat. et eos decipit. tūc enī ꝓbare teneor. a .Idē i. ſū. con. eo. ti. q. xi. ubi etiā patz q̄ licz nō aſſit piculū alioꝝ teneāt ꝓbare eo cāu q̄ tenemur ad fraternā correctionē viz cū veriſimiliť poſſum⁹ pficē. ut ex p̄dictis patet.

b Utrū correctio ſit dimittenda ꝓpt' ſcādalū vide. j. ſcādalū. ſ. ix.

Corpora ſanctoꝝ.

Vide. j. reliquie ꝛc.

Corporale

Uł corporalia nō ſūt abluēda

p laicos aut mulieres etiã sãctimoniales cũ potiꝰ ꝺ abluere ptinet ad officiũ diaconi cũ huiusmõi mñistris de consec. dis. i. nemo. de eius cõsecratiõe. vide. s. cõsecratio v. a Et in dco. c. nemo. idẽ dr̃ de lauãdis aliis pãnis ad diuinũ cultũ deputatis et q̃ debet haberi peluis noua nulli alij vsui deputata nisi ad lauandũ pãnos ad cultũ dñici altaris deputatos ⁊ pertinẽtes et q̃ debẽt dicti pãni lauari ꝯ. sacriũ. Sindon. xo q̃ ꝑm glo. ibi é zᵃ vestis sacerdotalꝭ debet foris lauari dicẽ tñ glo. ibi hodie huic derogatũ est cõsuetudine gñali. ego aũt puto q̃ hec cõsuetudo iq̃ntũ ptineat diuinã irreuerẽtiã nᶜ deroget nᶜ excuset. eẽ. de cõsue. c. fi. Itẽ corporale ñ debet fieri de serico nᶜ de pãno tincto sz de pãno lineo puro ab epo cõsecrato sicẽ corpꝰ dñi in sindone mũda linea sepultꝰ fuit de cõsec. dis. i. cõsulto. Itẽ corpalia et ad diuinũ cultũ deputata debent nitida teneri. eẽ. de custo. euca. ⁊ liquie. vbi dicit̃ ꝑcipimꝰ q̃ ut oratoria vasa misteriꝝ. corporalia. vestimẽta ꝑdicta. s. ministroꝝ. et palle altaris ut ibi mũda ⁊ nitida conseruẽtur. Nimis enim vr̃ absurdũ in sacris sordes negligẽ que dedecẽt in ꝓphanis.

Corpore viciatus an possit ordinari uel ministrare vide. ꝯ. vitiatus corpore.

Corpus cristi Vide. s. cõicare ⁊ ꝯ. eucharistia et satis etiam. ꝯ. missa.

Crimen Criminis appellatio aliqñ cõplectit̃ oe pcm. aliqñ illud solũ qđ ad dãnationez sufficit. dis. xxv. q. qđ autẽ. a potiꝰ é. q. crimis. et. q. alꝭ autẽ. s ꝓprie appellatiõe crimis intelligitur mõtale. vñ omel. xxi. Grego. dicit ꝺ int̃ peccatũ distat ⁊ crimẽ q. oe cimen peccatũ est. nõ oe pcm crimen. ⁊. ꝯ. i qua viz criminũ et pcoꝝ distinctiõe pensandũ est q. nõnulla pca aiam polluũt crimina extinguũt ꝺ Crimia quedã sũt enormia inter que tria. s. hereses. homicidiũ volũtariũ ⁊ simonia in ordine et bñficio. etiã post penitẽtiã impediũt ꝓmouendũ ⁊ deiiciũt iam ꝓmotũ. siue sint occlta siue manifesta i. q. i. ventũ é. eẽ. de hereti. quicũq;. et. c. statutum. li. vi. eẽ. de tẽpo. ordi. quesitũ. et de simo. tãta. et de his vide. ꝯ. enormia. et. ꝯ. dispensatio. q. vi. ⁊ vij. a Et qđ hic dr̃ de homicidio volũtario Idẽ etiã est de nõ volũtario qñ casum ꝓcessit culpa. eẽ. de homi. cõtinebatꝭ. secꝰ si culpa nõ ꝓcessit. eo. ti. c. ex lris. i. ⁊ ij. ꝺ Alia vero enormia occulta post pniaz nõ impediũt ꝓmouẽdũ nec deiiciũt iam ꝓmotũ. ut in ꝓdicto. c. q̃sitũ. a Suadendũ enim é ꝓpter talia ne qs faciat se ordinari etiã post pniaz. sz tñ erq̃ sũt occulta nõ sũt penitus ꝓhibẽdi. eẽ. de tẽpo. ordi. ex tenore

ꝺ Sũt ⁊ alia crimia mediocria i qꝺ distingue. q. aut sũt manifesta aut occulta si manifesta etiã repellũt ꝓmouendũ ⁊ deiiciũt iam ꝓmotũ. a Hoc est verũ añ pniaz nõ post sicut in. c. fraternitatꝭ. xxxiij. dis. patz. ⁊ eẽ. de cohab. cle. ⁊ mulie. clericoꝝ. vbi clerici publici cõcubinariꝝ nõ deiiciũtur nisi moniti fuerint ꝯtumaces. ⁊ in illo. c. fraternitati. fuit ꝓmotꝰ qui publice habuerat cõcubinã nisi aliqꝺ delictũ seqretur infamia iuris uꝰ facti. ꝺ enim nõ tollit̃ ꝑ penitẽtiã qñ esset publicũ. puta. periuriũ. falsũ testimoniũ. adulteriũ. ⁊ similia. dicto c. quesitũ. et hec possũt dici mediocria reᵘ illoꝝ q̃ deiiciũt etiã si sint occulta. et reᵘ illoꝝ q̃ post pniaz ñ deiiciũt etiã si fuerit publicã. ꝺ Et itellige qñ sũt manifesta ~~post~~ pniaz uꝰ cõfessionẽ in iure uꝰ euidẽtiã facti. ut i. c. quesitũ. q. si sunt manifesta solũ ꝑ famã indicit̃ purgatio q̃ ꝑstita absoluet̃. ⁊ si in ea defecerit deponet̃. eẽ. de adultre. significasti. et eẽ. de purga. ca. ex tuaz. si xo ꝺmodi crimia sũt occulta post sũt tales post pniaz remanẽ in susceptis. et ꝓmoueri ad superiores ordines. eẽ. de tẽpo. ordi. ex tenore. ⁊. c. quesitũ a Hoc pleniꝰ nõ. in sũ. con. li. iij. ti. xxix. q. iij. ꝺ

¶ An si aliqs sol⁹ scit ⁊men alteri⁹ teneat⁹ reuelare plato.R⁹.nō tenet⁹ etiā si iurauit ⁊nūciare nisi posſz ꝓbare·nā ecc ꝓditor crimis.ij.q.i.si peccauerit.⁊.q.vij.pleriqꝫ. et vi.q.ij.si tm̄. nisi vellet r̄uelare secreto cū plat⁹ secrete ⁊eat corrigē crīosos·ar° xxij.q.v.ſ vr̄. ⁊ebz ꝯ idicare talib⁹ qui magis possūt ꝓdesse ꝯ obesse siue eū corrigēdo siue pro eo orādo·nā ad talē ⁊nūciationē qlibz tenet⁹ ut in dicto.c.hoc vr̄. et vide.s̄.correctio ij·ſ·v.⁊ in se.et·j·familia·ſ·iij. a Ibi nō est nisi vnus·ſ· b

¶ Cōtra crimīa ꝓcedit⁹ qnqz ꝓ accusationē ¶¶¶ ⁊e q̄ vide.s̄.accusare.⁊ accusar⁹·qnqz per ⁊nūciationē uł inqsitionē·⁊e quib⁹ habes·j·inqsitio·ſ·i. Qnqz vo ñ agit⁹ virce eoñ ⁊men si ꝓ modū exceptiōis·⁊e q̄ hēs ·j·scriptio·ſ·i.⁊ ij.⁊e correctiōe ⁊ pena criminū hēs.s̄.correctio. et·j·pena i.ad māz crimis pōt ꝓtinē·j·peccatū.⁊·j·vitiū.

Crisma Supra baptismus ij. ſ·fi.et·j·oleum sanctū.

Cruce signatus. ⁊e idulgētia cruce signator vide·j·indulgētia. ·ſ·añpe.et se.⁊e voto cruce signatorum vide·j·votū v·ſ·ij.vi.⁊ vij.

Capidus Non est ordinādus.vide·j·ordi·ſ·xi.

Curialis Curiales quoqz ꝓ prohibent⁹ ordiari vide·j·ordinandus ſ.xv.

Curiositas

Sm Tho.2ª 2ᵉ.q.clxvij.ē vitiū circa inordinatū appetitū cognitiōis. a Pōt etiam dicā curiositas supuacuū studiū ad aliqd pagendū·vñ·⁊ idē·Tho.2ª 2ᵉ.q.clxix. artⁱ° ij. dicit ꝙ artifices ornamētor peccant inueniēdo superflua ⁊ curiosa. b ¶ Querit⁹ ḡ vtrū vitiuz curiositatis possit ee in cognitiōe intellectiua.R⁹. Sm tho.ubi.s̄.veritati cogitio ⁊e se bona est ꝫ pōt ee mala rone alicui⁹ ꝺsequētis ser modis.ſ. inqntū aliqs ⁊e cognitione veritatis supbit Sm illō ꝙ Cor.viij.Scientia inflat.uł inqntū hō cognitiōe veritatis vtit⁹ ad peccandū·uł inqntū ꝙ studiū min⁹ vtile retrahit⁹ a studio qō ei ex necitate incūbit·uł inqntū hō studet discere a q̄ nō licet·sicut qui futura a demonib⁹ ꝙquirūt ł inqntū appetit cognoscere veritatē circa creaturā nō referēdo ad debitū finem.ſ. ad cognitionē dei·uel inqntū aliqs studet ad cognoscēdū veritatē supᵃ facultatē ꝓpij ingenij.Eccle.iij. Altioza te ne q̄sieris et fortioza te ne scrutatus fueris·et in pluribus operibus eius ne fueris curiosus. et istis modis vitiuz curiositati in pte intellectiua est. a Idez in sum.con.li.iij.ti.xxxiij.q.cclxxvi. b

¶ Utrū curiositas possit ee circa sēsitiua cognitiōez.R⁹.ꝙ tho.2ª 2ᵉ.q.clxvij.ꝙ studiū circa sēsibilia cognoscēda dupł⁹ pōt esse vitiosū·vno mō inqntū cognitio sēsitiua nō ordinat⁹ ad aliqd vtile ꝫ poti⁹ auertit a .ſ.ab vtili ꝺsideratiōe·sicut Aug⁹.in x.cōfessionū.cōfitet⁹ culpā suā·ꝙ libēter vidit canē currentē p⁹ leporē·ꝙ ut ibidē dicit hec vana a bonis cogitatiōib⁹ impediūt·ut in sū.con. eo.ti.q.cclxxvij. b

Alio mō inqntū cognitio sēsitiua ordinatur ad aliqd noxiū sicut inspectio mulieris ordinat⁹ ad cōcupiscendū·⁊ inqsitio eoz que ab aliis fiunt ordinat⁹ ad detrahendū et sic est curiositatis vitiū·si quis aūt cognitionē sēsibiliū intēdit ordiare ad necitatē sustētatiōis·ł ad studiū intelligēde veritati sicut ē hꝰtuosa studiositas a Idē in dca q.cclxxvij.ubi etiam additur ex quo patet ꝙ inspectio spectaculoz vitiosa reddit⁹ inqntū per hec fit hō pron⁹ ad vitia uł lasciuie uł crudelitati. ꝙ ea que ibi repñtant⁹ vñ Criso. dicit ꝙ adulteras ⁊ iuerecūdas cōstituūt mētes tales inspectiōes. b

Omnifica tus

An possit acci pere sibi de re/bus dānificātis habet .s. bellū.i.ff.iiij.et j.depositū.ff.vltio.

Debitū coniu/gale.

Utrū alt cōiugū statim cōtracto mrionio teneat ad redditionē debiti.R. ꝑm tho.in 4°. dis.xxxij. ñ tenet statim si dat tēpus duox mensiū ꝓpter tria ꝓ ut possit deliberare de transitu ad religionē. 2°. ut ꝓparent que sunt nēcia ad nuptiax solēnitatē.3°. ne vilē habeat marit⁹ dotem quā non suspirauit dilatā Con.al:hosti.xo dicit ꝙ magis putat de/bere statui tēpus arbitrio iudicis.j.qđ tñ seat ul cōiugi adlxreat.silē.j.votū iiij .ff.iiij.ꝫ v.Idē Ber. a .s.i.c.ex publico. eī.de cōuer.cōiu. et Hosti.ꝫ Ber.loquū/tur de volente intrare religionē cuilicet videat statui termin⁹ duox mensiū in dicto.c.ex publico. dicūt tñ illud tēpus port⁹ esse arbitrariū: sup eo vero qui nō asserit se velle intrare religionē nullum tēpus vr statutū.vñ ꝑm.Pe.et in sū.cō/li.iiij.ti.ij.q. xxxiij. talis tenet si petat stati reddē debitū cū nō hēat exceptiōez legitimā ad repellendū lxc ibi.puto ꝙ le/gitima sit exceptio ut tantū tēpus cōce/datur ꝙntū sit nēcium ad ꝓparationē et ad obseruātiaz cōsuetax ꝫ honestax solē nitatū ꝫ cerimoiax ꝙ ꝓma ad Cor.xiiij. dr oia honeste ꝫ ꝑm ordinē fiāt in vobis et ꝑm h pōt itelligi dictū Tho. ꝫ Al.et id qđ sequit. b · Mā ꝫ ꝑm Guer.mor/talit pectat qui añ bñdictionē nuptialez vxorē cognoscit in locis ubi est ꝟsuetum bñdictionē adhiberi.h dicit glo.Ray.in ti.de mrionio.ff.Itez nō ꝙ mrioniū: ubi dicit.h ee verū qñ fieret sine dispēsatiōe ꝫ iusta cā.ꝫ idē dicit si obmittant alie cōsuete solēnitates.cū Ioh.nōuerit.xxvij q.ij.cū iniciat. ꝙ si qs cognoscat sponsam anteq̄ eā traducat penitētia vn⁹ ani ē ei

nō bñ

indicēda ꝑm qsdaz canones penitētiales qui non habentur in corpore canonū.

An rōne infirmitatis ul ipotētie excuset 1
cōiunx a redditiōe debiti.R. ꝑm tho.ubi .s.vxor nō hz ptātez i corpe viri ñ salua sba sue psoue.vñ si vltra exigit nō est pe/titio debiti s iniusta exactio.ꝫ ꝓpter h nō tenet. a ·Con.Pe.et Al.ut in sū.con. eo.ti.ij.q.xxxv. b Utrū peccet qui se 11
facit ipotentē ad reddēduz debitū.R. ꝑm Tho.in 4°. dis.xxxij. Si fact⁹ est ipotēs ꝓpter redditionē p̄cedentē mulier nō hz ius vlteri⁹ petēdi.si autē fact⁹ est ipotēs ex alia cā tūc aut illa cā fuit licita ut ieiu/niū moderatū.ꝫ h modi.et tūc nō peccat aut illicita ꝫ tūc peccat ꝫ peccatū vxoris si i fornicatiōez labat. aliq̄ ñ iputat sibi. et iō ꝙntū pōt debz dare opam ut vxor cōtineat Idē Al. a ·Idē in sū. con.eo. ti.q.xxxvi. b Utrū cōiugalis act⁹ sit 111
peccatū. R. ꝑm Rai.si cōiungūtur causa suscipiēde prolis nō hz culpā si pot⁹ me/ritū.de q.j.mrioniū i.ff.vij. ꝑ Cor.vij. si nupserit xo nō peccauit. Gen.viij.Cre/scite et mltiplicamī ꝛc. Si xo cōiungunt cā reddēdi debitū adhuc nō est peccatū. ꝑ Cor.vij.vxori vir debitū reddat. a · In his ꝙ duob⁹ casib⁹ nō est peccatū qđ verū ē si rectitudo itētiōis p̄ea aliqten⁹ nō mutet. h ē ꝙ in excusatiōe ipi⁹ act⁹ nulla voluptati delectatiōe teneat. Sed ut dicit Hie.xxxij.q.iiij. cum vir ꝓpria valde difficile est ut stans in igne nesciat ardere.pōt autē ctingē ex singulari dono dei ꝫ nō aliter vñ ꝫ ibidē dicit Hie.ipa li/cita admixtio cōiugis sine carnis volup/tate fieri nō pōt.iō a sacri loci ingressu est abstinendū. b · Si xo cā remedii ut ꝙ cōtinere nō possūt sic est peccatū veniale. Hugo.incōtinētie malū est ꝙ vir cogno/scit vxorē etiaz vltra nēcitatē procreādi fi/lios.s et ibi est nuptiax bonum et illud malū fit veniale ꝓpter bonū nuptiale. a · Aliq̄ dixerūt h casu nullū esse peccatū ut nōt glo.in.c.quicqd.xxxii.q.ii.et glo. Rai.in ti. de mrionio.ff.Iz nūqd lxc tria.

et c. ꝙmissū. eī. despon

Sentie

Albe · tñ dicit ꝙ hoc dictū ē minus dux · et hoc
fē bar idem uidetur ꝑmoc et dñs anto. debuit nā ꝙsue/tudo.vim legis uel canonis obtinet et canon uel lex nō obligāt ad mortē nisi cōtineat p̄ceptū uel prohibitionē. de elec. c. generali. l. vi.

Ffē archie flo. in sū. i.ij. parte. tit. 1°. c. vij. sedm. Di/cit ꝙ quis actus carnalis cōmixtus in mrio sit ze/nialiter licitus tñ per accidens aliquo modo et aliquo tpe pōt ee illicitus et hoc ꝓ scādalo populi ut i mrio clandestie cōtracto ante ecc̄ ecclesie innotescat uel ꝓ ecte prohibitionē qua/ alicubi phibet cōiugē carnalē ꝙmiscere ante solleītates ꝙsuetas nuptiōrum et quā ꝓhibitionem quida dicūt nunc respectu actus debiti petendi vñ peccat exigens et nō peccat reddens. Hec. Pisa. Iz ante bñdictionē sit mortale ꝓpter exigere possit tñ semel hoc egit petendo aliud sedm quosdā non peccat nisi nouo cōceptu hoc ageret. Hec. archie. de. B. qñ. i pilo.

et tho. i qe. dt q. si sponsa admittat sponsum ad actū cōiugalē ante bñdictionē recedens cū nelle ꝙsuetudinē nō peccat. n appetat signa signa fraudis et pressa ut sit cōditio mul/tū distans ꝓpter nobilitatē uel diuitias tunc nō tenetur reddere de necessitate. dr ch. idē asten in sū. h. g. tn. g. iii. et addit. sed tn sponsus peccat fornicando. et plus est fraudē faciendo

quod

Tsen. ꝫ ii.

sup ꝛbo veiale.ſz ut dicit glo.Rai.ibidē
ꝫ expreſſe eſt cōn dictū Aug̃.xxv.ſ.cri-
minis. vbi int̄ alia pcc̄ata venialia dicit
q̄tiēs excepto filioꝝ dēsiderio vxorē ſuā
cognouerit.et ibi ſētit glo. dn̄ dicit ſup
ꝛbo dēsiderio.ſupple et eā reddēdi dēbi-
tū q̄ſi dicat exceptis his duob⁹ caſib⁹ i
vſu mrionij ſemp pcc̄at ſalt̄ veialiter
et ita eſt veritas.ut nō.in ſū.con.li.iiij.ti.
ij.q.xxxvij. b.Et eſt itelligendū ꝫ ſm
Tho. qñ qs ita ꝓpter voluptatē cōiugi
miſcet̄ ꝙ ſi ſtat.ſ. limites mrionij.viz ꝙ
cū alia nō facēt.nā tūc eſt veniale.ſecus ſi
excedit fines mrionij.ita etiā ꝙ ſi nō eſſz
ſua vxor facēt idē.tūc ē mortale.nā adul
ter eſt i ſuā vxorē amator.ardētior.nihil
enī fedius ē q̄ vxorē amare q̄ſi adulterā.
xxxij.q.iiij.ozigo. a.Idē etiā dicit glo.
Rai.in dicto ſ.ſz nūqd. ſup ꝛbo fedius.
et ꝫ eſt ī dubitabile.quia ſola intētio ad
mortale eſt mortale.Matth.v.Qui vide
rit mulierē ꝛc.erq̄ bene iueſtigāti appare
bit ꝙ facili⁹ eſt religioſo.int̄ regulariter
viuētes oīmodā caſtitatem ſeruare q̄ cō
iugibus in vſu mrionij a mortali ſe cu
ſtodire.ꝙ religioſus abeſt ab incētiuo lu
xurie ꝛ cōtra ipm̄ hz multa ꝛ cōtinua re
media Cōiuges ꝛo ſūt ſec⁹ libidis ignē
et ad eam incētiua multa habēt et ignis
acceſſus ſolz ardē qōcūq̄ lignū apponat̄
et ſic mēs cupidie acc̄ſa nō ſolet reſpicē
q̄litatē ꝑſone.ꝛ vtrū liceat uł ñ.adeo ut
nō ſit tuta mater cū filio.ꝛ ſil'es.ut in.c.
i.eē.de coha.cle.ꝛ mu.vñ Eccle.xix.dicit̄
Vinū ꝛ mulieres apoſtatare faciūt etiā
ſapiētes.ꝛ iō valde diſcretū et timorat̄
oportz eſſe cōiugē ut cū acceſſus eſt cupi
dine ñ trāſgrediat̄ termios mrionij ſalt̄
intētiōe. b Quid ſi quis vxorē ꝓpter
ſanitatē corꝑalē cognoſcēt nō excuſat̄ a
pcc̄o.ꝙ q̄rit ſanitatē ꝑ id qđ ad ꝫ nō or-
dinat̄ ſicut qui ꝑ ſac̄mentū baptiſmi trā
corꝑalē ſanitatē q̄reret.ut ponit Tho.in
4°. diſ.xxxij.ī ſolutiōe cuiuſdā argumēti
.a.Idē in ſū.con.eo. ti.ij.q.xxxvij.ꝛ xx
xviij.addit etiā Rai.in dc̄o.ſ.ſz nūquid.
ꝙ vſus mrionij cū ſaturāde libidinis eſt
pcc̄atū mortale.ꝛ ut dicit ibi glo.ei⁹.idē
nōtat.Ioh.xxxij.q.ij.ſ.is ita.et ꝫ dictuz
hu.refert glo.Jo.i.c.qcqd.ſup ꝛbo adul-
terio.ea.cā.ꝛ q. Et dicit.hu.cē dēiaz int̄
coitū cā incōtinētie ꝛ cā libidinis ipleḍe.
ꝙ in ꝑ caſu ꝓuenit̄ ꝫ agens a voluptate
et poti⁹ vult ſic pcc̄are ꝙ fornicare. In
z°. caſu ꝓuenit voluptatē.ꝛ ꝓuocat eum
manib⁹ uł cogitatiōe uł vtēdo calidis ꝛ
incētiuis.ut pluries poſſit cū vxore coī.
Alij tñ dicūt in ꝫ caſu eſſe tantū veiale
ut dicit glo.in d.c.qcqd.ꝓpter illud apł'i
i.Cor.vij.Propt̄ fornicationē vnuſqſq̄
ſuā vxorē hēat.et vnaqueq̄ ſuū virū.ſed
ꝓmū dictū vł rōnabili⁹.ꝙ coit⁹ int̄ con-
iuges ſolū ē i duob⁹ caſib⁹ licite ꝓmiſſ⁹.
viz ꝓpter filioꝝ ꝓcreationē.ꝛ debiti red
ditionē cū debita ꝛhoneſtate ꝛ tꝑis.ꝛ loci
et modi. In z°. aūt eſt a mortali excuſat⁹.
viz cū fit cā vitande fornicatiōis.dicto.c.
qcqd. reſtat ergo ꝙ in aliis caſib⁹ ſtet ꝫ
prohibitiōe fornicatiōis.q̄ hz culpā mor-
talē cū ſit coīn.vi. p̄ceptū decalogi Exo.
xx.Nā qđ regula eſt ꝓhibitīa.oē intelli-
gēt̄ ꝓhibitū qđ nō eſt ſpāliter cōceſſum.
ut in cle.eriui. de ꝛbo.ſig. ꝫ etiā ſatis vł
probari.Thobie.vi. ubi āgel⁹ Raphael
dixit ad thobiā filiuz thobie.audi me.et
oſtendā tibi que ſunt quib⁹ ꝑualere pōt
demoniū in eos qui coiugiū ita ſuſcipiūt.
ut deū a ſe.et ſua mēte excludāt.ꝛ ſue li-
bidini ita vacēt ſicut equus et mulus in
quib⁹ nō eſt intellect⁹ hz ſup eos ptātez
demoniū hēre.Equ⁹ et mulus ñ vtū-
tur coitu aliq̄ mō ināturali uł alias mō-
ſtruoſo.ſz ad ipm̄ nullo fine rōnabili cū
careāt rōne ſ̄ libidini dilabūtur.ꝛ ſic qui
ad hunc fīnē uł ſuſcipiūt mrioniū uł eo
vtūtur dant̄ in ptātem diaboli etiam ſi
nullā aliaz inhoneſtatē uł actualiter uel
intētionaliter exerceāt.et ita includit̄ in ꝫ
mortale.nā ꝓpter veniale nemo datur in
ptātem diaboli mōtie uſq̄ ad mortē ſic
dat̄ iſte ut in dc̄o.c.vi.Thobie.Null⁹ ē
enim ita iuſtus qui careat veniali Jo.ꝑ.

Si dicerim⁹ q̄ pccatū non habem⁹ ipi
nos seducim⁹. ꝓdictis autem vī obstare
dictū Aug⁹. in glo. super ꝓin. c. vij. ꝑ ad
Cor. ubi ait. Cōiugat̄ ocubit⁹ generādi
gr̄a nō hz culpā· cōcupiscētie xo satiāde
si tñ cū cōiuge hz culpā ꝓpter thom fidē
venialē· si ad h dicendū q̄ ibi satiāde dēt
itelligi. i. implēde q̄n ab ea ꝑuenit̄ ad eā
ordinariā fornicationē vitandā q̄ mrīo⁹
post filioꝝ ꝓcreationē dat̄ etiā in reme
diū infirmitati ad illicitos cōcubit⁹ euitā
dos· xxxij. q. ij. qcqd. nō aut̄ ad imple
mētū voluptati. vñ xxxij. q. iiij. c. libēōꝝ
dicit Hiero. libꝝ ut diximus ī mrīo⁹
opa cōcessa sūt· voluptates aūt q̄ de me
retricū capiūtur āplexib⁹ in vxorē dam
nate sūt Cōstat aut̄ q̄ āplexus in mere
tricib⁹ fiūt cā implēde voluptati· et hoc
dānat̄ cū vxore· glo. tñ ibi dicit in vxore
dānate sūt. i. puniēde ꝓpter veniale· si hec
glo. extorquet lr̄az qđ fieri regulariť nō
debz. ff. de le. iij. l. nō aliter. nec fūdat̄ sup
aliq̄ aūcte. Item nō obstat illud apl̄i qđ
allegat̄ a glo. in dcō. c. qcqd. viz· ꝓpt̄ for
nicationē ū. ut. s. q̄ ꝑm glo. ibi· vxor dēt
accipi a nolēte castitatē seruare ꝓpter for
nicationē· nō saturādaz si vitandam. b
Utrū vir teneat̄ reddē debitū vxori ñ
petēti. R· ꝑm Tho. ubi. s. dicendū q̄ vir
nō solū tenet̄ reddē q̄n vxor exp̄sse petit
si etiā q̄n ꝑ signa h apparz· nō tñ idē iudi
ciū est de petitiōe viri q̄· mulieres· magis
solēt verecūdari de petitiōe debiti q̄ vi
ri: idē ꝑe. ⁊ Al. a. Idē in sū. con. li. iiij
ti. ij. q. xl. b Utrū vir dēat vxorē aū
tere ne pctat. R· ꝑm tho. in 4°. dis. xxij. di
cendū q̄ nō debz h facē· nisi ꝓpter aliquā
rōnabilē cāz· ⁊ tūcetiā ñ debz cū magna
instātia auerti ꝓpt̄ ꝓcula q̄ possēt iminē
· a· Con. Al. ut in sū. cō. eo. ti. ⁊ q. xli. b
Utrū pccēt cōiuges exigēdo ul̄ reddē
do debitū in solēnitatib⁹ ⁊ ieiuniis. R· ꝑz
Rai. exact⁹ debet reddē nisi caute ⁊ sine
piculo posset differre· exigē tñ nō debet ī
p̄dictis tpib⁹. i. Cor. vij. Nolite fraudar̄
iuicem nisi forte ex cōsensu ad tēpus ut
vacetis orōni: nā ꝓpter dies ꝓcessiōis et
ieiunij cōuenire nō debēt· q̄ etiā a licitis
abstinēdū est ut facilī⁹ ipetrari possit qđ
postulat̄. xxxij. q. iiij. xp̄iano. Idez dī de
tpib⁹ festiuis· xxxij. q. iiij. q̄tienscūq̄. a
Idē etiā de tpe aduētus. vñ Ambro. in
sermone de aduētu ⁊ xxxij. q. iiij. fratres
dicit Fratres non solū debetis ab omni
mūdicia abstinē si etiā ab vxorib⁹ ꝓpijs
studiosissie cōtineati. Nullus oio vxori
sue iūgat̄. Idē vī de silib⁹ tpib⁹. viz· ad
deuotionē seu ad pniaz deputati in q̄bus
parit̄ ꝓhibet̄ solēnitas nuptiaꝝ sicut in
aduētu· viz a septuagesia usq̄ ad octauā
pasce· ⁊ per tres dies añ ascēsionē usq̄ ad
octauā penti. xxxij. q. iiij. nō oportz. et ex.
de feriis capellan⁹. et aliqui dicūt his tē
poribus vsū mrionij nō esse ꝓhibitū· pōt
itelligi nisi ꝓut in silib⁹ tpib⁹ p̄sertim
cū de tpe aduētus et ꝓcessiōis qđ est añ
ascēsionē sit ꝓticulariť exp̄essū dicto. c.
frēs. et. c. xp̄iano. b Itaq̄ qui reddit
illis tpib⁹ nō pccāt· si qui exigit aliq̄ ifir
mitate puta cōcupiscētia duct⁹ sine con
tēptu tpis seu eccl̄iastice exortatiōis ve
nialit̄ tñ pccat con. tho. a Hoc vltīm
dictū vī fuisse nō Rai. si Pe. cū quo cō.
tho. et glo. Rai. ut in sū. con. eo. ti. q. xlij.
vbi etiā dicit idē ꝑm Aug⁹ addentē q̄
qui cā satiāde libidis petit debitū semp
pccat mortaliter sed plus istis diebus de
q̄bus prohīe dictū ē· et ut ex p̄dictis pōt
patē ꝑm oēs his tpib⁹ nō excusat̄ vsus
mrionij a mortali q̄n fieret in otēptum
tpis seu eccl̄iastice ordiatiōis. Contenere
autē vī q⁹ si pōt sine magna difficultate
abstinē ⁊ exigit seu libenter reddit· nam
nihil aliud vī ee cōtemptū q̄ nō curare
agē qđ oportz· vñ Math. vi. dī· aut vnū
sustinebit ⁊ alterū cōtēnet. sup q̄ Aug⁹.
ut et ibi refert tho. Nullus fere cōsciētia
pōt odisse deū· contēnit autē. i. nō timet
eū dū q̄si de eius boitate secur⁹ est. Itē
ad Ro. ij. An diuitias bonitati eius ⁊ pa
tiētie et lōganimitatis contēnis: sup q̄ glo.
magr̄i sn̄iaꝝ· hic autē contēnit qui nō sic

debitū ginyrale

vtitur ad penitētiaz ⁊ Isidoꝛ in li.ij.de ſūmo bono.volūtatem quippe ꝓpꝛij dñi nolle ſcire.qd ē aliud ꝙ velle dñi ſupbiendo conténē ⁊ multo plus ē nolle facē cū ſit facē finis ſciēdi ⁊ in faciēdo cōſiſtat oīs ſalutis effect⁹ Matḥ.vij: nec qs vꝛ excuſari ſi is tpib⁹ exigat ſeu libent reddat cā prolis. vñ Ambroꝛ ſup pmaz ad Cor.et xxxiij.q.iiij.ſi cā.dicit. Si cā procreādoꝛ filioꝛ ducit vxoꝛ.nō multū tēpus ceſſū vꝛ ad ipm vſū.q et dies feſti et dies ꝓceſſiōis et ipa ró cōcept⁹ ⁊ partus iurta legē ceſſare vſū caris bis debē tpib⁹ demōſtrat. b Vtrū liceat debitū reddē in loco ſacro. Rᵉ ꝓ Tho. ⁊ Pe.ubi .ē.licet debitū ſit reddendū oī tpe.nó tñ ſit̄e eſt de loco.q locus polluí pōt ita ut idigeat recōſiliatiōe.nō autē tēpus. Itez q debitū reddēdū eſt ſalus ſemp debita honeſtate q̄ in talib⁹ exigit̄.vñ etiā non oportz ꝙ ſtatiz in publico reddat debitū -a. Idē in ſū.con.eo.ti.ij.q.xliij.vbi etiā dꝛ ꝑm Al.q si alius locus haberi pōt ñ tenet̄ reddē in loco ſacro.ſi nō pōt alius locus hꝛí tūc reddat cū doloꝛe cozdis.et etiā ſi exigat cū plāctu.nō credo q peccāt moꝛtalit̄.con.glo.Rai.⁊ addit q si alius locus hꝛí pōt peccāt moꝛtalit̄.qui ī loco ſacro debitū reddit.dictū etiā tho.et pe. verius eſt.q ſatis vꝛ ridiculū ⁊ abſurdū ꝙ in loco diuino cultui deputato liceat aliq̄ caſu tale qd agē qs enī h̄ auderet in camera uł auditoꝛio magni regis.quáto mín⁹ debēt audē in palacio et auditoꝛio regis celeſtis.oratoꝛiū enī h̄ debz eſſe qđ dꝛ.ut ibi nil aliud gerat̄ niſi qđ diuinis laudib⁹ cōueniat.xlij. diſ. oratoꝛiū. et iō ꝓpter reuerētiā talis loci nullū negociuz ſeculare q̄ntūcūq̄ ꝓfuū et honeſtū in eo geri debet.vñ ⁊ Matḥ.xi.dꝛ.q dñs non ſinebat ut q̄ſq̄ trāſferret vas per templū ſi ꝛo talia honeſta in ſe fieri in tēplo non debēt.q̄nto mín⁹ illa ihoneſta.et q̄ ſūme derogāt dīne reuerētie ⁊ ihoneſtāt imo violāt locum.q in eccl'ia polluta ſāguie uł ſemie.dīne laudis oꝛgana ſuſpēdunt̄. ex.de cōſ̄.eccle.uł alta.c.ſi.⁊ de ſen.excō. is.qui. li.vi: ꝓpter ea.ut dꝛ in.c.decet. de imu.eccle.eo.li. Quecūq̄ dīnuz officium poſſūt turbare uł oculos dīne maieſtatī offendē ab his locis debent eſſe prozſus exnea ne ubi pcōz eſt venia poſtulanda. ibi peccādi detur occaſio uel dēp̄lxendāt̄ pcā cōmitti q̄ntū etiā ſit abſonū uł cogitare in tali loco licē debitum cōiugale reddē patz q̄ ex eo q qui alibi loco congruo reddiderit debet ab ingreſſu eccl'ie abſtinē xxiij.q.iiij.vir. b Vtrū liceat debitū reddē uł exigē tpe ꝑgnatiōis. Rᵉ ꝙ Pe.ſi pōt ee ſine piculo aboꝛſus rddi debz ⁊ etiam pōt ſine moꝛtali pcō exigi q vſus mrionij nō tm̄ eſt ī officiū ſ̄ etiā in remediū. Si ꝛo eſſet piculū nec debz exigi nec reddi.q in mrionio ꝑncipalioꝛ eſt iſtitutio in officiū q̄ in remediū.con. Ducr. a. Idē in ſū.con.li.iiij.ti.ij.q.xl. iiij.et ita qñ nō imínet piculū nō exigere tali tpe eſt conſilij.et ita itellígat̄.c.ſi cā. xxxiij.q.iiij.et qđ ibi dicit glo.ſz tñ omiſſio hui⁹ conſilij nō vꝛ ſine pcō venialicū vxoꝛe.iam ḡuida debitū peti ñ poſſit niſi róne incōtinētie q̄ ſaltē includit peccatū veniale.diſ.xxv.ſalias aūt. p̄ſertim cū illo tpe etiam cā prolis ibibeat̄ vſus mrionij.dicto.c.ſi cā.⁊ xxxij.q.iiij.ozigo.

b Sed vtrū liceat poſt partū añ purificationē.vide.ī.purifica° poſt partū. a. Ibi nó vꝛ plene de h̄ dici ſi ibi erit h̄ tangendū. b Vtrū liceat debitū reddē uł exigē tpe meſtruoꝛ. Rᵉ ꝑm tho.in 4°. diſ.xxxij.fluxus meſtruoꝛ pōt ee inālis qñ eſt ioꝛdinat⁹ ⁊ q̄ſi cōtinuus.et in tali caſu nō eſt ꝓhibitū petē aliqn oportēt ꝙ vir q̄ſi ꝓpetuo abſtinēt.ſi qñ eſt nālis prohibitū eſt mulieri petē. Si autē vir petat diſtinguēduz eſt.q ſi petit ſcienter debet eū auertē p̄hib⁹ ⁊ moniti nō tm̄ ita efficacit̄ q ex h̄ poſſit ei eſſe occaſio incidendi in alias dānabiles coꝛruptelas. ſi ꝛo ignoꝛāter petat tē mulier pōt aliquā occaſionē p̄tendē uł īfirmitatē allegare. ne vir debitū petat.ſi tm̄ nō deſiſtat debz

mulier debitū reddē petēti passionē aūt suā nō semp est tutū viro indicare ne ex h ablōmīatione cōcipiat nisi forte vxor de viri prudētia psumat. a Ad intelligentiā pdictoꝝ sciendū ꝑm Nico. de lira sup xv. leuitici q̄ mēstruū est quidā sanguinis fluxus quē mulieres a tpe q̄ sūt idonee ad gñandū usq; ad tēpus sterilitatis solēt q̄libet mēse pati ñ infirmitas h impediret et de pbibitiōe talis tpis hr Leuitici xx. ubi dr Qui coierit cū muliere in fluxu mēstruo et reuelauerit turpitudinē eius ipaq; aperuerit fontē sāguis sui interficient ambo in medio pōpuli sui et de h loquit Aug. v. dis. ad eius. de h q̄ dr in sū. con. eo. ti. q. xlvi. ꝑm Ive. sic circa hāc māz diūsi diūsa dicūt. Quidaz eni dicūt q̄ exigē est in volūtate cōiugis reddere de necitate iuris pmū intēdit Moyses pbibē tpe mēstruoꝝ Leui. xx. si nō zm. Alij dicūt q̄ aut petēti iminet piculū pesūptū pbabilit de fornicatiōe aut nō si sic debet reddi si nō reddi non debz q̄ pceptū mortale é et ñ cerimoiale seu figurale. Alij dicūt q̄ aut passio est nāl is. s. determiato tpe cōtingēs et tunc nō licet exigē ul reddē et qcūq; scient exigit ul reddit volūtarie peccat mōtalit quia tē cōcipi possūt et cōcipi cōsueuerūt fet membris dānati leprosi et h modi. Aut passio est inaturalis et tūc saltē licz reddē q̄ tūc nō possūt fetus cōcipi si in his opinionib ꝑma securior est et cōior pe. Solo xo Rai. i ti. de mrionio ꝙ si nūq̄d peccāt vxores. sup xxo abstinēduz. dicit de tpe mēstruoꝝ nōt Aug. v. dis. ad eius. q̄ tā mulier q̄ vir qui exigit debitū scienter tē pore mēstruoꝝ peccat mōtalit q̄ pceptū de nō coeūdo tpe illo mortale est sicut dicūt etiā hodie mlti theologi et vr exp̄sū haberi ex glo. Hiero. sup Eze. xviij. et ex glo. sup Leui. xv. et xviij. et xx. dicit etiaz Aug. q̄ qui reddit eracto debitū h tpe nō peccat pōt tū negare sine pēco nisi viderit exigēti fornicatiōis piculū iminere dicit etiā q̄ mulier tenet reuelare mēstruū viro suo si exigat ab ea debitū et etiā si ñ exigat ne forte ad exactionē ip mulieris reddat ei nil sciēs de mēstruo h puto intelligēdū qñ nō timet de scādalo ꝑm tho. ubi. s. seqtur in glo. Alij dicunt q̄ exigē in mēstruo debitū etiā sciēter ñ est peccatū mortale int cōiuges si tñ veniale pma tñ opio vr verioz et magis cōsonat auctoritatib scoꝝ. In talib etiaz in foro pnitētiali nō est pcipitanda snīa nec denegāda absolutio si nolit cōiugat tpe mēstruatiōis abstinē si via tutior est cōsuleda et terroz incutiēdus ex piculo glo. saluo meliozi iudcio int oēs pdictas opiones illa vr verioz q̄ dic q̄ qñ h passio é nāl is tā petitio q̄ redditio pbibet q̄ ut. s. patz pceptū sup hac pbibitione mortale est nā ois moralitas indicat vsū mrionij illo tpe cessare debē qñ filij pūt et solēt morbosi ul leprosi gñari et cū sit mortale obtinet etiā hodie sicut et cetera moralia ꝑm oēs theologos iō petitio et redditio prohibita vr Leuit. xx. ubi dr q̄ ambo coeūtiū tpe mēstrui interficiant Itē si pbibet petitio debiti cōsequēter ad reddendū alter nō obligat et cū non obliget reddēdo vr cōsentire pcco petētis et sic in eadē se culpa ligare ad Ro. i. de eo aute qđ glo. tangit qđ agendū confessori sup can. sic dubio latiꝰ dictū est. s. cōfessor. ij. ꝙ. v. i additiōe. b Utrū vir cognoscēs vxorē suā aliter q̄ mō nāli peccet mortalit. R ꝑm tho. in 4°. dis. xxxi. in expositiōe lre vsus cōiugis coīs naturā é duplex ul qñ debitū vas ptermittit ul debitus modus a natura statutus qntū ad situm et in ꝑmo quidem semper est peccatū mortale q̄ ples sequi nō pōt et sic totalit nature intētio frustrat sed in z°. nō semp est peccatū mortale ut quidā dicūt ꝙ qñq; pōt esse signū carnalis concupiscētie in q̄ qnto magis a nāli dispōe recedit tanto est grē qñq; etiā pōt sine pcco esse ut cū dispō corpis alū moduz nō patit et eodē mō excusat ꝑm Huer. ꝓpt egritudinē ul ꝓpt piculū suffocādi

fetū in vtero aut aliā cām rōnabilē. a· Et dicit idē Huer. in loco de q. j. p hīs casib⁹ vir nō pccat mortalit· licz turius eēt p hzēt cā ut sozozē in hmodi casib⁹ ḡ sic eam cognoscēt. Et ad pdicti casus maiozē intelligētiā sciendū p Al. in 4°. dis. xxxi. et in sū. con. eo. ti. ij. q. xlvij. ait· vī dicendū p nil eoz que facit maritus cum vroze seruato vase debito ſm se est pccatū mortale· ſ pōt esse signū mortal· cōcupiscētie-qū. s. non sufficit eis modus quē natura dēt miat· ut aūt hz meliꝰ itelligat· qs. s. sit modus nālis· et quis plus uł minꝰ ab illo mō nāli deuiet. Nota p debitꝰ modus quē natura dcer ē ut mulier iaceat in dorso· vir autē in vētre incūbat ei· et sic facliꝰ cōcipiūt mulieres nisi p accidēs impediat. Minoz autē deuiatio ab illo est lateralis cōcubitꝰ et maioz sedentis· et adhuc maioz stantiū· et horum maximꝰ qui est retro more iumētoz· et iō quidā hūc modū vltimū diterūt esse pccatū mortale qđ mihi nō placet. Ex pdictis tria nōnda sūt· primū est p agens cū vroze extra vas nāle ī dubitant semp pccat mortalit· ſm oēs et est ḡuissimū mortale· vnde xxxij. q. vij. Adulterij dic Aug⁹. vsus q est coī naturā exacrabilit· fit in meretrice ſ exacrabilꝰ in vroze· ibi etiā dicit p vsus coī naturā grauioz est incestu matno. zm est p nihil eoz q facit maritꝰ cū vroze seruato vase debito ſm se est pccatū mortale· et ex hz dicto occasionē capiūr lasciui ihonesta plurima q̄si licēt pagēdi· tū ut patz ex pdictis ñ affirmat hz tho. ſ dicit in isto casu nō semp est pccatū mortale ut qdaz dicūt· q̄si dicat hz nō audeo dicē· ego· pōt tū hoc dictū in certo casu saluari de q statim· j. zm est p modus īnaturalꝭ licet in vase ꝑpzio pōt esse signū mortalis cōcupiscētie· sic ergo q̄ꝯ est signū mortal· q̄ꝯ venial· Signū venial· est q̄ sb̄est aliq̄ cā excusans ſ nō sufficiens ut p forte sine piculo nō pōt aliter agē cū vroze· et hz ipm agit ꝑpter incōtinentiā seu vitandā exordinariā foznicationē q̄ casu ñ deest saltē veniale· xxv dis. ſ. al· autē. et tāto ḡuiꝰ q̄nto plus discedēt a mō nāli· licz excusetur a mortali ꝑpter sb̄sistentē cāz. Signū autē mortal· vī q̄ nulla rōnabili sb̄sistente cā solū cā voluptatis agit· ⁊ tāto est maius signū ⁊ pccatū q̄nto est minꝰ nālis· ⁊ hz vī sētire glo. Rai. in ti. de mrionio ſ. ſz nūqd hec tria. sup xo bo fedi⁹, ubi ait Nūqd pccat mortalit· vir si cognoscat vroze ñ osueto mō· dum tū hz faciat in vase nāli. Rē· credo sine pīudicio q si hz facit cā solius voluptatis ap̄liꝰ sic q̄rende pccāt mortaliter· si xo sb̄sistēt iusta cā sic agēdi et scienter extra semē nō effūdit nō pccaret mortaliter licz tutiꝰ essz in hīs casib⁹ ut dictuz est cā tenē ut sozozē sb̄dens non est cōtra· xxxij. q. vij. adulterij. q qō ibi dī intelligitur de aliis coī naturā cognoscētibus vrozes· aut exordinarie polluētib⁹ aut cā libidinis saturāde· ⁊ sine cā hz faciētibus. Utrū vir teneat· reddē debitū vrozi quā accusat de adulterio lite pendēte. Rē· ſm Rai. aut est notoziū illā ee adultezā aut nō· in p casu nec reddē nec exigē dēt aliter mortalit· pccat nisi forte ipa velit abstinē a pcco adulterij et penitētiā agē· tūc enī ipe pōt eam sibi recōsiliare· xxxij q. i. c. i. et vi. se. c. ex. de diuoz. significasti. ⁊ ex. de adulte. si vir. a De isto pccato dicet· j. ſ. xiij. b In z°. casu. s. cū nō est notoziū debz petēti reddē ſ ſm tho. i 4°. dis. xxxv· vir p cito sibi cōstat de foznicatiōe vrozis nō tenet· debitū reddē al· ñ solū incurrēt irregularitatē bigamie sed etiā ḡiaret sibi pīudiciū accusandi et hec sīnia verioz vī. a Pōt ⁊ primū dictum intelligi q̄ vir cōpelleret· a iudice· adulterio nūduz ꝓbato q debet obedire exq̄ pōt sine detrimēto salutis agē· xi. q. iij. c. i. nisi forte velit adulteriū incōtinēri seu j. paucos dies probare· ar. c. solet. de sen. excōi. li. vi. b Verū tū in hz casu vroze dimittē sine iudicio eccl'ie non pōt īmo etiā si debitū reddat opulsus aūcte eccle sie licz irregularitatē icurrat· ñ sibi gnat

pīudiciū accusādi et de hac mā habes.ſ. mrionīū viij.ſ.it. Vir ppt̄ fornicatiōez vroris nō solū nō tenet̄ ei debitū reddē ſ etiā pōt eā dimittē nisi ī vij. casib⁹ ꝙs habes.ſ. mrionīū viij.ſ.r. Sed nūqd peccat vir moztalit̄ exigēdo debitum ab vroze pmanēte ī adulterio. R̄ ꝑm quod nōt Hug. xxxij.q.i. si qs vrozē. si alter cōiugū sciēter exigat debitū a reliq̄ pmanēte in adulterio siue occulto siue manifesto peccat moztalit̄ q̄ facit cōtra constitutionē eccl'ie. a Ex̄.de adulte.si vir.et p̄dicta nōt glo. Rai. in ti. de mrionio.ſ. Itē pone q̄ vir.sup ẋbo si vir.Et addit etiam peccat reddēdo si celebratū est diuoztiū iudicio eccl'ie.a si publice moztat̄ in adulterio.si neutrū istoz̄ sit nō peccat reddēdo q̄ ad ꝫ tenet̄ si autē ppt̄ incōtinentiā ⁊ fragilitatē caris exigat debitū peccat moztalit̄ q̄ facit cōn cōstitutionē eccl'ie.minꝰ tñ peccat cū adulterᵃ occultū ē Alij dicūt q̄ ipotētia cōtinēdi a culpa carnali excusat exigentē in ꝫ casu.quoz̄ sn̄ia est benignioz̄ licz forte ñ verioz.glo. Et idez nōt.in sū.con. li.iiij. ti.ij.q.xlix. Aliq tñ nō ipbabilit̄ vident̄ asserē q̄ si abstinētia a reddēdo seu exigēdo debitū nō cozrigat adulterū ſ potius ad deteriora ꝓuocat̄ ul' alt̄ ille iutiliter scādala opatur q̄ licite possit et reddi ⁊ exigi q̄ ordiatio eccl'ie facta ē nō ad introducēdū ſ ad remouēdū scādala.⁊ cessāte cā cessat effect⁹ ex̄.de appel.cū cessāte.Et ad intelligētiā dictoz̄ ex cāis ē assumēda dicēdi ex̄.de ẋbo.sig.intelligētia. Item pōt peti debitū ⁊ reddi.si adult̄ seu adultera gerit penitētiā.dco.c.si vir.de adulte. et.c. si qs vrozē.xxxij.q.i. dr̄.q̄ vir abstineat a mrionio adultere donec ipleat̄ satisfactio crimis iō q̄ post satisfactionē penitētie ñ meret̄ vocari adultera Et glo.sup ẋbo expleat̄.dicit ul' saltē inchoet̄ si voluerit eā sibi recōsiliari.etiā ꝑ tēpus penitētie ab ea pōt exigē debitū.ex̄.de furtis. et lr̄is.ex̄.de eo qui cogno.ꝯsang.vxo.sue veniēs.et ī dicto.c.si vir.dr̄.q̄ vir nō dēt sepe recipē peccatricē.ſ in.c.quēadmodū. ex̄.de iure iurā. dicit̄ q̄ vir pōt dimittē vroꝛi peccāti nō solū septies ſ etiaz usq̄ ad septuagies septies ꝑm euangelicā veritatē Matꝫ.xviij.glo.in dicto.c.si vir. sup ẋbo sepe. dic̄ marit⁹ ſp pōt ei parcē si vult ⁊ eā recipē p⁹ penitētiā ꝫ euāgelicā veritatē ꝫ eccl'ia nō intēcedat pro ea erq̄ aliq̄tiens ei pepcit ne videat̄ ei dare peccādi licētiaz.et ad terroꝛē dr̄ etiā ꝫ in glo.ꝫ certe ī.c.si vir. nō dr̄ de intēcessiōe eccl'ie ꝫ de receptiōe viri vñ satis vr̄ posse dicā q̄ semp vir pōt recipe eā post veraz penitētiā.⁊ eo casu possit etiā ꝓ ea eccl'ia intēcedē. In cōtrariū nō vr̄ nec aūctas nr̄ō.nō enī ppt̄ ꝫ datur licētia peccādi cū p̄supponat̄ vera penitētia.si enī in hoc videret̄ dari licētia ad peccādū nec marito eam recipe licēt q̄ patron⁹ essz turpitudinis.xxxij.q.i.si crudel'.qñ autē sepe peccauit ñ ita facilit̄ ē recipiēda.ꝫ vigilāter ne forte nō sit vere penitēs et ita pōt itelligi dictū.c.si vir. Rō autē est q̄ sepe peccās seu recidiuās p̄sumit̄ verā penitētiaz nō habē de peni.dis.iij. minoz. Itez glo. in dco.c.si vir.sup ẋbo reus. dicit q̄ nisi marit⁹ denūciet adulterā ad penitētiam moztalit̄ peccat.ij.q.i.si peccauerit.⁊ dco .c.quēadmodū.glo.forte idē si vroz non denūciet adulterū si pōt q̄ vroz non ad ip̄aria iudicat̄ dco.c.si qs vrozem. b

Nūqd cōiunx ppt̄ adulteriū a se omissū statim pdit ius exigēdi debitum. R̄ ꝑm Rai.vr̄ q̄ sic saltē q̄ ad iudiciū aie q̄ peccādo in legē mrionij reddit se īdignū et iō nō dēt petē nisi purgata culpa.reddē tñ tenet̄ exact⁹. a Idē in sū con.eo.ti. ij.q.l.ubi etiā dr̄ q̄ licz adulter ipo iure amittat ius petendi debitū.si tñ petit et adulteriū sit occultū debet sibi reddi q̄ ꝑm glo. Rai.vterq̄ coniugū duplex ius habet in reliquā.ſ. ius exigendi et ius q̄ sibi exigēti debitū reddat̄ pmū amittit fornicādo ſ nō zᵐ sic ⁊ p̄latus ius nō hz impandi aliq̄ illicitū uel de q̄ dubitat an sit illicitū ꝫditus tñ debet ei obedire

Presidens dep̄i di.z. dr̄ xxxiij.c. nō p̄tens q̄ adhuc agit quod petit. ñ audet dari posse subditus ſz subsannat superbus.

in dubio illicito. ⁊ ꝺ ius ꝺz ꝑlatus in eo licet nō ḧeat ius impandi si peccat imperādo in ꝺ casu. xxiij. q. i. qd culpat. glo. ꝺ puto verū nisi cā ꝓhibēs exactionē concernēt vtrāq; partē tūc enī etiā si sit occultū reddi nō ꝺeb; ut in c. inq̄sitioni. eē de sen. excōi. Ire ⁊ qñ qs cogit iudicialit aļ sec⁹. s. q; nō tenet reddē etiā si impedimentū sit secretū. et sic pōt itelligi quod dictū est. ꝺ ꝙ. ix. ad fi. ī additiōe. b Sic et tenet qui cognouit cōsanguinā vxoris ⁊ nūq̄ erigē pōt. eē. de eo qui cog. cōsan. vxo. trāsmisse. a Ibi dī ꝙ qui cognouit suā ꝑuignā ex vxore ꝑmortua et ducta alia legitia vxore cū ꝑuigna publice ad peccandū redit nō pōt ꝺebitū petē. et exactus ꝺebet cū q̄ cordis doloze reddē. et si ꝑmoziat z^a ꝺebet sic sine spe cōiugij ꝑpetuo manē. b Qui cōtraxit cū aliq̄ clādestine ⁊ postea cū alia publice nūq̄d exact⁹ a ꝑma tenet ad redditionē ꝺebiti ꝟ ꝑm Guer. credo ꝙ nō tenetur si est in loco ubi cōsuetū est ꝙ añ carnalē copulā adhibeat bñdictio nuptialis. a Idem puto etiā si ñ sit cōsuetū ⁊ reddi ñ possit sine scādalo cū ab oī spē mala abstinēdū sit. ꝑ. ad tit. vltio. b Et sibi iputet illa q̄ clādestie ꝺtraxit ⁊ igessit se periculo ꝺo tñ ꝙ si z^a relicta tñ seat ad alias ptes. eū ꝑma ī quib⁹ sine scādalo possūt adhiberi solēnitates ꝺebite uļ si de solēnitatibus nō est cōsuetudo possit ei cohabitare et si sic fecerit licitū est. a De ꝺ latius ꝺī ī sū. con. li. iiij. ti. ij. q. lxiij. ubi patz ꝟz aliq̄s ꝙ ille nō tenet recedē a z^a licz ei ñ ꝺebeat ꝺebitū reddē ut vadat cū ꝑma. et sibi īputet q clādestine ꝺtraxit. qđ puto intelligendū qñ a z^a nō pōt recedē sine scādalo siue spē mali. eē. de. vita ⁊ ho. cle. cū ab oī. ⁊ ꝓtactū ė aļ bñ teneret recedē. et posset ꝺ agē ꝑpia aūcte. ut in dicta. q. lxiij. ꝑm glo. Rai. Et addit. ñ est coī qđ solet dici ꝙ vir nō ꝺebet dimittē vxorē sine iudicio eccl'ie ꝺ enī intelligēdum est. qñ inter eos est impedimētū aliud. ꝙ sit ligatio mriony p̄cedentis. uļ ꝙ sit votū solēne ꝑpe. qđ impedimentū nō pōt cōmisceri cū ea sine pcō mortali. in q̄ tñ casu sic nouit Aug. xxxv. q. vi. multoz. et si p̄cepto eccl'ie ñ tenet obedire q̄ntum ad reddendū ꝺebitū. tñ in cohabitatiōe et nec̄ioz exhibitiōe tenet ei obedire. ⁊ sīn ordine iuris nō ꝺeb; hic denegare vxori cui de facto se copulauit. sec⁹ est ubi quis cōtraxit mriōniū cū duabus de pñti successiue q̄ eo ipo ꝙ cōtraxit cū ꝑma teneat ei cohabitare ⁊ nec̄ia exhibē q̄ntuz ad ꝺ nō potuit se obligare z^e vñ tenetur rdire ad ꝑmā iudicio tñ eccl'ie si ꝺ possit fieri. si autē nō possit q; forte veritas probari nō pōt credo sine ꝑiudicio ꝙ aūcte propria ꝺ pōt facē imo tenet ꝑsertim si ꝑma nō fuit ī culpa uļ si ignozauerit ius qđ est circa clādestina mriōnia. ꝑm Ioh. qui etiā dixit. ꝙ cū aliqs cōtraxit clamdestine cū ꝑma et postea manifeste cū z^a. ꝑ ꝺebet obedire cōsciētie ꝙ eccl'ie excōicātis. tñ pōt utrāq; exhibē credo ꝙ secūdaz exhibē tenet. q. ea q̄ pōt ei facē sīn pcō tenet ad p̄ceptū eccl'ie nec ea ꝺeb; ei sīn ordine iudiciario denegare. et eodez mō credo ꝙ si aliqs post ꝓfessionē legitie factā in mōsterio exeat de facto. ⁊ cōtrahat mriōniū de facto ī facie eccl'ie si vero postea reuertat ad coz pōt reuerti ad religionē aūcte ꝑpia ⁊ potiꝰ tenet sequi cōsciētiā de ꝓfessiōe facta ab eo in religiōe ꝙ obedire ꝑlato uļ eccl'ie p̄cipieti manē cū vxore. Idē credo in opposito casu. s. cū qs post mriōniū legitie cōtractū et cōsūmatū inuita vxore transit ad mōsteriū et ibi facit ꝓfessionē q. in ꝺ casu ñ obstāte prohibitiōe prelati aut excōicatiōe eccl'ie aūcte ꝑpia potest reuerti ad vxorem. et ad hoc tenetur nisi ab vxore cōtinentiā ꝓfiteri et teret possit licētiā remanēdi in religiōe impetrare. aut nisi ipa fuerit fornicata ꝙ ꝓtextu fornicatiōis possit eā repellē in q̄ casu poterit ibi manē ea inuita. hec oīa glo.

b De hac mā vide plura. j. mriōniū vij. per totū de debito reddēdo leproso vide. j. leprosus. ꝙ. i. ⁊ ij.

Decanus

De officio decani vid supra archidiacon⁹.

Decime-i.

Cōiter decima ē pō oiuz bonoꝝ iuste acqsitoꝝ deo debita-exī.eo.tua nobis. a Hui⁹ ptis ḟta est sicut ꝛba sonāt.s. decima ꝫ Rai. et Hosti. ut in sū.con.li.i.ti.xv.q.i. b Decimaꝝ quedā sūt psonales-et quedā sūt pdiales. Personales sūt-q debentur ex negociatiōs uł artificio-seu sciētia-militia-aut venatione-ꝛ Hmodi. Prediales ꝛo sunt-q ꝓueniūt ex ipis pdiis-ut exī.c. apł'ice.ꝛ c.pastoralis.et exī.de prochiis.c. vltio. Sz de qbusdā dubiū videt vtrū sint pdiales uel psonales-ut de agnis et aliis fetib⁹ aialiū-q in pascuis sūt-et pōt dici q sint mixte cū ptim a pdiis veniāt-vñ viuūt aialia-ar. exī.eo.c.cōmissū. et sic sūt pdiales:ptim ꝛo ꝓueniāt a psona.i.a custodia psonaꝝ et sic videnť psonales. a Hec fuerūt dicta Hosti. licet q ad vltimū mēbrū diuersi diūsa diterūt-ut i sū.con.eo.ti.q.ij. b Utruz de decimis deduci possūt expense. Ꝛ pdiales decime dari debēt indistincte nō deductis expēsis. nec etiā illis q fiūt ꝓ fructib⁹ colligēdis-exī.c.cū hoies. a Unde nec semē deducendū est �means Hof.et Hosti. ut in sū.cō. li.i.ti. xv.q.xxiij. b De psonalib⁹ ꝛo distinguēdū est q si surgūt ex rebus iā decimatis deducūť expēse aliť nō-exī.eo. pastoralis.de lucro autē aduocatiōis ꝺm Huer. nō debēt expēse deduci. a Sic qui locat opas suas nō deducit expensas ut in dicta.q.xxiij.ubi hec oia nōnť. b Quādo debēt decime dari. Ꝛ prediales debēt dari statim qñ fruct⁹ ꝓcipiūtur et añ̄ꝫ separenť inde cēsus uł tributū uel Hmodi-et si ꝓ facta fuerit talis sepatio nihilomin⁹ decima īegra dāda est. a Quia sicut rusticus tenet decimare qđ sibi remanet ita dñs h qđ de⁹ seruo indecimato accepit-ut in dca.q.xxiij. b Exī.tua nobis.et.c.cū nō sit[illegible] psonales autez possūt dari i fine anni-ar exī. de pigno.et lris. a In isto.c.nihil dī de h-si in dca q.xxiij.nō. ꝺm Rai. ꝙ psonales possunt dari in fine anni ut sic maior vtilitas ꝓueniat eccl'ie ꝙ si ꝓ minutas solueretur-ar.d.c.ex lris. Idē dicit Hosti. et addit verū-si añ annū velit qs soluē nō video q possit refutari-ꝙ h iure nō est expſſuz Con. Inno.ut ibi-videť posse dici q fco lucro stando qs soluē teneať-nā ꝺm tho. z² z^e.q.lxxxvij.ar.i. qđ sīñ tpis dīmina tione debeť nisi statiz soluať obligat ad peccatū-possz etiā solutio retardari inq̄n tū cōcernat vtilitatē eccl'ie ut dicūt dicti doctores. b Utrū optia debeant dari ꝓ decimis. Ꝛ agnos-pullos-vitulos et Hmodi nō teneť qs dare optios-nec deteriores-sī uł mediocres sicut trāseūt sub virga pastoris. a De h sic dī leuitici vltio. Quicū decimaꝝ bouis ꝛ ouis ꝛ capre q sub pastoris virga trānseūt qcqd decimū venerit sanctificabiť dño. b Indignū est enī dare deo qđ dedignať homo. dis. xlix.c.vltio.xvi.q.vij.oēs decie. a Idē in sū.con.li.i.ti.xv.q.xxiij.ꝫ Inno.hosti. et Hof. b Utrū debeāt solui in vinea uł pdio an debeāt deportari ad eccl'iaz. Ꝛ ꝺm Hosti.pōt dici q in h debz ꝥuari cōsuetudo-exī.de sepul.certificari. a Idez in sū.con.eo.ti.q.xxiij.ubi etiam dī-q expense pro colligēdis fructib⁹ nō deducūť ꝺm Hosti.si si super pdictis nō appareat cōsuetudo-puto-q decime deant portari ad eccl'iaz-q qñ ē spālis ꝛ cert⁹ creditor regulariť debet a debitore requiri-ut ei debitū ꝓsoluat ꝺm tho. z² z^e.q.xxxiij.ar. ij.ad fi. b Utrū dare decias sit ꝓceptū. Ꝛ ꝺm tho.z² z^e.q.lxxxvij. decie in veteri lege debebātur ad sustētationē mīstroꝝ dei-cMala.iij. Inferte oēm decimationē i horreū meū ut sit cib⁹ in domo mea: vñ ꝓceptū de solutiōe decimaꝝ ptim quidē erat morale inductū rōne nāli-ptim aūt iudiciale ex dīna institutiōe robur habēs Rō aūt nālis dictat ut his qui dīno cultui ministrāt ipe pop⁹ necta mīstraret.

i.Cor.ix. Quis militat suis stipendiis vnq̃ decimatio aũt certe ꝓtis introducta est ex institutiõe diuina-q tribus leuitica diuis mysteriis mãcipata possessiões non habebat ⁊ sic erat iudiciale ꝓtinẽs ad eq̃ litatẽ int̃ hoies ꝑm ꝺditiões illi⁹ populi cõseruãdaz si et ꝺuenibat cũ cerionialib⁹ q̃ntũ ad aliquã significationẽ. a Sic̃ et oĩa antiq̃ legis facta ꝓz illõ i.ad Cor. x.oĩa in figura cõtingebãt illis-qui enim decimã dat que est ꝓfectiõis signũ eo ꝙ denari⁹ est nũs ꝓfect⁹ q̃si ꝑm⁹ limes numeroz vltra quẽ nũi ñ ꝓcedũt si reũtũr ab vno nouẽ ꝓtib⁹ reseruati-ꝓtestat̃ q̃si in q̃daz signo ad se ꝓtinẽ ipfectionẽ:pfectionẽ ꝺo que erat futura ꝑ xp̃m esse et pfectidaz-a deo ꝑm tho.in dca.q.lxxxvij. ar.i.vbi ponũt etiã oĩa q̃ in h̃ ſcõtinent̃

b Est auté ꝺria int̃ cerionialia ⁊ iudicialia p̃cepta-q cerimoialia illicitũ est obseruare tpe legis noue.iudicialia ꝺo et si nõ obligãt tpe g̃tie tñ possunt obseruari sine pcõ-et ad eoz obseruãtiã aliq obligãtur si statuãtur aũcte eoz- quoz est leges condere-sicut si nũc aliqs ꝓinceps statueret ut qui furat⁹ fuerit ouẽ ꝑddat q̃tuor ones-ut legit̃ Exodi xxij: eius sb̃diti tenerent̃ obseruare-ita etiã dec̃mia° decime ꝓtis est instituta aũcte eccl'ie tpe noue legis ut.ſ.nõ min⁹ popul⁹ noue.l. ministris noui testamẽti exhibeat. q̃ populus veteris legis ministris veteri testamenti-cũ tñ popul⁹ noue legi ad maioza obligẽt̃ ꝑm illud Math.v. Nisi abundauerit iustícia vr̃a ꝛc.⁊ etiã mistri noui testamẽti maioris sũt ꝺignitati q̃ ministri veteris ut ꝓbat ap'lus i.Cor.iij. Sic ergo ad solutionẽ decimaz hoies tenent̃ ꝓtim quidẽ ex iure nãli-ꝓtim ex institutione eccl'ie q̃ tñ pensati opportunitatib⁹ tẽpoꝝ ⁊ ꝓsonaz possz aliã ꝓtez determinare. a Hec tho.in dco ar.i. vbi etiam dicit ꝙ ꝑceptum de solutiõe decimarum inq̃ntũ est mozale dat̃ a dño Math.x. Ibi-dign⁹ est enĩ operarius cibo suo ꝛc. et ab apostolo i.Cor.ix. b De soluendis decimis cõfessores religiosi tenẽtur facẽ cõscientiã cõfitẽtib⁹ ꝙ si scient̃ obmiserũt suspensi sunt ab officio p̃dicatiõis donec faciãt si cõmode possũt ⁊ si iterim p̃dicãt sũt excõicati. a Hoc est verũ si ab eccle siaz rẽoꝝib⁹ uel' eoz loca tenẽtib⁹ fuerit reqsiti dicti cõfessores ad hãc cõscientiam faciẽdaz-al' ñ ꝺiiciũtur huic pene-ut colligitur-ex ter.cle.cupientes. j.alleset nõ.in directoria-li.iij.ti.ij.ſ.cclxvi.⁊ ti.vi.ſ.xxx

b Illi auté religiosi qui dicũt aliq̃ ut a solutiõe decimaz ꝺetrahãt audientes-excõicati sũt ipo facto. a Siue h̃ dicant in p̃dicatiõib⁹ siue alibi ut retrahãt a ꝓsolutiõe decimaz ecc'liis ꝺebitaz-ut i dca cle.cupientes. b Irez ꝑceptũ g̃uissimũ fit a p̃dicatoꝝib⁹ ꝙ in ꝑma dñica q̃dragesime-⁊ q̃rta.⁊ vltia.⁊ i festis ascẽsiõis dñi-pentecostes-natiuitati-sancti Joãnis baptiste-assũptiõis.⁊ natiuitati beate marie audientes ipsomẽt-si fuerit reqsiti ꝙ decimas soluãt-ſ p̃dicta nõ extẽdũtur ad religiosos qui decimas ꝓcipiunt. a Ipsi enĩ nõ incurrũt dictas penas-q̃ soli ñ ꝓcipientes solẽt in p̃dictis ꝺelinquẽ-ꝑm glo. in ter.de q̃ statim sup ꝺo ꝓcipientiũ. b Hoc oĩa in cle.cupientes.de penis. Vltrũ in decimis excusat consuetudo de nõ soluẽdo.& ꝓz Rai.et Host. decie psonales nõ diuino iure sicut p̃diales-sed ꝑcepto hois ꝺebent̃ nã ⁊ Leui. vltio-tñ de p̃dialib⁹ fit mẽtio. Cõsuetudo auté ius humanũ tollit uel' in toto si est g̃ialis-uel' ī ꝓte si est ꝓticulari-dis. xij. cõsuetudo. vñ vr̃ ꝙ cõsuetudo cõtraria a culpa liberet nõ soluẽres illas decimas-nam nccio ille decime soluende sũt q̃ ꝺebent̃ ex lege diuina uel' loci cõsuetudine approbata.ſ.p̃diales ex.eo.in aliquib⁹. a In h̃ .c.nõ fit aliq̃ mẽtio de psonalib⁹ uel' p̃dialib⁹. sed solũ ꝙ ille decime sũt nccio soluẽde que ꝺebent̃ ex lege diuina uel' loci cõsuetudine approbata:cũ p̃dictis tñ ꝙ cõsuetudo excuset ī psonalib⁹ cũ Rai. Host./cõ.gof. et glo. Rai.ut in sum.con.li.i.ti.xv.q.xli.

b Sani⁹ cõsiliũ cẽt soluẽ ecc̃ psonales

uł sibi remitti facē a Hoc fuit dictuz Raī. qui ut patz in dca. q. xli. pō dicta sbiūxit ꝟ tñ diffinire nō audeo. s. ꝙ cōsuetudo excuſz ñ soluēdo decimas psonales sanū cōsiliū eēt ut soluerēt ł saltē aūcte epī in vsus eccl'iaꝝ quibus essent persoluēde erogaret quilibz uł simł uel p ąti dianas elemosinas in vsus paupērū et ꝙ idē facēt de decimis q̄s reīnuit pteritis tpibus uł petēt saltē a pdictis psonis remitti ituitu dei ꝛ eccl'ie glo. eius ait bñ dicit cōsiliū ꝙ nō est nccīuz ꝟ fieri cū cōsuetudo reuera in hac pte excusat hoc ibi vł dicendū ꝙ pceptū decimaꝝ hodie in tantū est de iure dīno cui cōsuetudo nā derogat inq̄ntū est morale viz inq̄ntum cōcernit nccīam sbuentionē ministrantiū dīnis er iō nulla cōsuetudie vł excusarī qn qs iuxta facultates suas siue ex pdīs siue ex lucro psone teneat sbuenire indigentiis ministrantiū sibi spūalia ꝙ ad hoc obligat ex lege diuina Math. x. et i. ad Cor. ix. ꝛ patz ex habitł. s. ſ. vi. i additiōe

b Quid de illis qui ex antiq̄ cōsuetudine nullā decimā soluūt. R. ſz tho. z^a z^e .q. lxxxvij. dicendū ꝙ licet ecclesia possit reqrere decimas tñ laudabiliť nō reqrit eas in locis ubi sīñ scādalo reqrī ñ posset ppt̄ dissuetudinē uł aliā cām nec tñ illi qui nō soluūt in locis illis sunt in statu dānatiōis nisi forte ppt̄ obstinationē habentes volūtatē ñ soluēdi. a Hec itelligēda sūt de decimis iure diuino debitis nā in aliis plene excusat cōsuetudo ut. s. ſ prorio. b Uel pōt dici ꝑm Guer. ꝙ qñ nulla decima soluiť videtur ꝙ dīni pdiaꝝ breui manu soluerit eccl'ie decias et eis deinceps ecclesia redonauerit. a Hoc idē est cū sñia tho. s. posita nam et tho. inuit illos iteriz absolui ex tacita remissiōe si ut patz in sum. con. eo. ti. q. xlij.

Iste Guer. addit ꝙ si ita obtētū est a tpe cui cū nō extat memoria excusať qui nil uł mīnꝰ soluit ꝙ decima sit nc possūt aūcte ppria qui sbstinuerūt ꝟmodi cōsuetudinē p successores coꝝ aliqd plus solito exigē aut de rebus de quibꝰ nō cōsueuerūt de cīme solui de nouo aliqd exigē nec dīni p diaꝝ vltra solitū tenētur aliqd soluē ñ eccl'ia ad iopiā redigať uł nisi aūcte dīni papę ꝟ fiat ex certa sciētia reuocātis pdictā cōsuetudinē verū est tñ ꝙ sola cōsuetudo nō liberat debitorē decimaꝝ in predictis casibꝰ sz cōpositio uel remissio fca ab eccl'ia expresse uł tacite siue presūpte er ꝟ ꝙ p tātū tēpus pacifice sbstinuit ꝙ aut nil pro decima soluerať aut mīnꝰ q̄ decima glo. Ego puto ꝙ in decimis que non sunt de iure dīno cōsuetudo excuset etiā nō tā lōga dūmō rōbilis ꝛ pscripta ex. de cōsuetu. c. fi. in his xo q. sūt de iur diuino nulla consuetudo excusat ut. s. ſ. prorio nisi ꝑut hic dicit tho. et ꝑm hoc etiā pōt itelligi dictū Inno. qō nūc se.

b Petro Inno. ex. eo. in aliqbus dicit ꝙ in eo ꝙ nō soluūtur decime uł minus plene nulla consuetudo valet. xvi. q. vij. quicūq; si tñ ꝑm Hosti. sup. c. statuimus ex. de trīsac. opositio int̄ psonā eccl'iasticā et laicū sup aliq̄ pte seu q̄ta decime facta de cōsensu superioris plati valet. a Cō. glo. Raī. in sū. cō. li. i. ti. xv. q. xlij. ſz Inno. in. c. venerabił. de cō. vti. uł iuti. et in sū. con. eo. ti. q. xlij. dicit ꝙ nec cōpositio nc pactū pōt valē i rmissiōe decīaꝝ qō pōt itelligi qñ hec fieret sup decimis oio debitis ꝛ sine rōnabili cā ut. s. alienatio. uł qñ fieret volūtate nō libera sicut requiritť ad remissionē faciendā ut nō. in sū. con. li. ij. ti. v. q. xxv. ał cōpositio et pactū sup decimis bñ valet de cōsensu superioris ut clare dicitť in dicto. c. statuimꝰ de trīsac.

b Que sit remunerať fidelitť soluētiū decimas R. ſz Raī. q̄druplex est ꝑma est abūdantia fructuū. z^a sanitas corpis de his duabꝰ Aug. Si decimā dederis nō solū abūdantiā fructuū sz etiā sanitatem corporis cōsequris. xvi. q. i. decime. z^e est remissio peccatoꝝ. 4ª celeste regnū de his duabꝰ Aug. ibidē Qui pmiū compare aut pcoꝝ idulgētiā desiderat ꝓmereri ꝛddat decimā ꝛ de nouē ptibꝰ elemosinā

studeat dare pauperib⁹ ecõtra qui ñ dat punit̃ p oppoſita Mala.iij. Quia mihi nõ reddidiſtis decimas ⁊ primitias ideo fame ⁊ penuria maledicti eſtis. Idem aug⁹. vbi.ſ. Cũ decimas dando et terrena et celeſtia poſſis pmereri:p auaricia duplicẽ bñdictionẽ fraudas. a .i.fraudãdo tibi ſbtrahis·ut in ſum.con.eo.ti.q.xlv. b Hec eſt oñi iuſtiſſima conſuetudo·ut ſi tu illi decimã ñ dederis·tu ad decimã reuocaris dabis ipſo militi qõ nõ vis dare ſacerdoti. Idem Aug.ubi.ſ. Nõ deus primũ poſtulat ſi honorẽ et qui dignat̃ totum dare·decimã a nobis dignat̃ recipere nec ſibi ſi nobis ꝓfuit dubio ꝓfuturã·hec oĩa in pdicto c.decime.nã et antiq patres cõpiis oĩbus abũdabãt q̃ decimas deo dabant·mõ autẽ hoc tollit fiſcus qõ nõ accipit xp̃us·xvi.q.vij.c.maiores.

De decime ii°

A quibus decime dari debeãt. Et decie dari debẽt ab oĩbus laicis·xvi.q.vij.decimas. ex̃.eo. a nobis. Idem clerici tenent̃ dare decimas nõ de eccl̃iis ſi de ſuis rebus ex̃.eo. c.ij. ex̃ nobis:de cõſec.diſ.v.q̃drageſima. a Hoc nõt glo.i dco.c.ij.⁊ ibi in tex.patz q̃ etiã clerici debẽt ſoluẽ decias pſonales his a quib⁹ recipiũt ſacẽmenta:clerici viuentes in cõi ſicut et religioſi nõ tenent̃ ſoluẽ decimã de laboribus ſeu nutrimentis ſuis ꝓpriis·xvi.q.i.decimas. b Idem religioſi tam exẽpti q̃ nõ exẽpti de terris et poſſeſſiõib⁹ acqſitis ⁊ acgrẽdis tenentur integre ſoluẽ decimas illis quib⁹ eedem poſſeſſiões ⁊ terre fuerãt decimales·ex̃.e. ſtatuto ſ.ceterũ.li.vi. Idem etiã leproſi tenent̃ ad decimas ſi tñ ſint cõiter viuẽtes nõ tenent̃ de ortis ⁊ nutrimẽtis aialiuz vbi etiã itelligũtur fetus·ex̃. de eccle.edi. .c.ij. a Ibi nil dr̃ de fetib⁹ ſi ſolum de ortis ⁊ nutrimẽtis aialiũ int̃ que iſte int̃ptatur fetus:et cũ eo cõ.Al. b Et oĩa pdicta itelligas de iure cõi ſecus autẽ ſi qui aliud haberẽt ex ꝓuilegio. a Hec etiã nõnt̃ in ſũ.con.li.i.ti.xv.q.xij. b

Utrum iudei teneant̃ dare decimas. Rẽ pſonales nõ tenent̃ dare decimas cũ nõ recipiãt eccl̃iaſtica ſacẽmẽta nec audiãt diuina·imo nec ſint de corpore eccleſie.ff. de cenſi.forma·ſ.ſi vo qs. a Idez in ſum. con.li.i. eo.ti.q.xv. b Nec⁹ de pdialib⁹ ex̃.eo.de terris. et de ĩ casu hẽs·j·iude⁹ i ſ.fi. Utrum clerici teneãtur dare decimã ul̃ pecuniã pape regrẽti. Rẽ ſm tho. z. z̃.q.lxxxvij. dicendũ·q̃ in veteri lege dabãtur primitie ſacerdotib⁹·decime autẽ leuitis·et quia ſacerdotib⁹ leuite ſubditi erãt dñs mãdauit leuitis ut ipſi loco primitiaz ſoluerẽt põtifici ſũmo ſacerdoti decimã decime·vñ nũc endez rõe tenẽtur clerici ſũmo põtifici dare decimã ſi exig̃ nãlis autẽ rõ dictat ut illi qui habẽt curam de cõi ſtatu ꝓuideat̃ vñ poſſit exeq ea que ptinẽt ad cõez ſaluteñ a Idem in ſũ.con. eo.ti.q.xvi. b Cũ quis vendit aceruũ añ decimationẽ qs tenet̃ ad decimã. Rẽ vterq; tenet̃ vẽditor quidẽ ꝓpter dolũ quẽ cõmiſit et etiã qui hz precium qõ ſuccedit loco rei vendite·ar. xij:q.ij. monem⁹.ff.de peti.here.ſi ⁊ rem ⁊ pciuz· emptor vo tenet̃ q̃ res tñſiuit ad eum cũ onere decimaz ex̃.eo.paſtoral̃.xij.q.ij. .c.Aug⁹.et ita eccl̃ia poterit petẽ a q̃ maluerit ſi tñ obtinuerit ab vno liberat⁹ ẽ alter·abſit enĩ q̃ eccl̃ia ſuũ recipiat cum augmẽto hec Rai.⁊ tho.ubi.ſ:addit añt Rai.q̃ ſi ẽptor fuit bonefidei q ⁊ poſtea ſoluit decimã vẽditor tenet̃ ei. a Idez in ſũ.con.eo.ti.q.xvij. ubi etiã addit̃ ſm Rai.q̃ ſi emptor fuit malefidei vẽditor nõ tenet̃ ei niſi exp̃ſſe dictũ fuerit ⁊ cautũ·ſi tñ vterq; dẽt agẽ penitẽtiaz de dolo et q̃ſi de furto q̃ cõtractauerũt decimaz iuito dño: In foro autẽ penitẽtiali tuti⁹ eſt ſi emptor pſoluit decimã q̃ venditor ſibi reſtituat niſi forte ĩ casu.ſ. ſi emptor nõ iuenit̃ decept⁹ ĩ re q̃ bñ valz adhuc pciuz·ſi gl̃o eius dicit·vñ quibuſdã ꝓbabilit̃ q̃ ⁊ ſi res valet adhuc pciuz ſoluta decima·tñ in foro penitentiali venditor tenet̃ ẽptori reſtituẽ id qõ ſoluit eccl̃ie

ōū tñ in cōtractu abfuerit fraus ⁊ dolus nec decept⁹ fuerit vlt̄ dimidiū iusti p̄ij glo.h̄ verū i foro iudiciali. In penitētiali ẋo tenet̄ qs restituc̄ etiā pp̄t̄ deceptiōez minoꝛē dūmō nō valde pua ut ꝯ emptoꝛ ſ.ij. b Quid ſi aliqs violēter l̄ furtiē rapuit aceruū de area ruſtici añ ſolutiōez decimaꝝ nūqd tenebit̄ ruſtic⁹. R̄ cū decime ſtatim collectis fructib⁹ debeāt dari xvi.q.i. decime. ex̄. eo. cū ḧoies. g̃ ſi nō ſoluātur ſtatim cū cōpetent̄ ſolui poſſūt ruſtic⁹ ē in moꝛa q̄re piculū ſpectat ad ip̄m et ſic tenet̄ ſi tñ ſi ſoluerit habit ei eccl̄ia actiōes ſuas cōtra raptoꝛē ſi ẋo non erat adhuc in moꝛa ⁊ violēter ſibi ablatū eſt· ñ tenet̄ ſi aget eccl̄ia cōtra ip̄m raptoꝛē .ff. loca. l. ſi in lege· ſ item vtilit̄: et ſil̄r ſi aliq̄ mō ſacerdos fuiſſ̄ in culpa uł cauſa moꝛe q̄ nō tenebit̄ ruſtic⁹. a Idē in ſū. con. eo. ti. q. xviij. ſm Rai. q etiā addit et h̄ teneas pro regula q̄ ſemp̄ poſterioꝛ moꝛa nocet ei p̄ quē fit. ff. de pic. et cō. rei ven. l. illō. et iō ſi eccl̄ia fuerit i vltīa moꝛa ruſtic⁹ non tenet̄ ſolue decimā de ſblato ſ̄ tñ de reſiduo niſi i caſu. ſ. ſi pp̄t̄ moꝛā eccl̄ie ſine cui⁹ licētia nō audebat ruſtic⁹ tangē fruct⁹ nō ip̄oſuerat fruct⁹ quos alit̄ repoſuiſſ̄ in locū ſecurū tunc q̄cq̄d aſpoꝛtat̄ cedit in piculum eccl̄ie ad min⁹ uſq; ad complementū decime uł ſi plus uł tantū aſpoꝛtatū eſt· q̄ntū valet decima· eccl̄ia eniꝫ nō debet petē lucrū cū dāno alioꝝ xij. q. ij. fraternitas. ⁊ imo ſ̄ glo eius· ſi de cōſuetudie uel cōſtitutiōe aliq̄ nō licebat ruſtico tollē ⁊ reponē fructus ſuos niſi de licētia eccl̄ie· ſi eccl̄ia fuit in moꝛa dādi licētiā eccl̄ia tenebit̄ ruſtico ad reſtitutionē totiꝰ dāni hec ibi. ſ̄ certe vī q̄ p̄lat⁹ qui fuit in moꝛa ſeu alt̄ ⁊ nō eccl̄ia reneat̄ niſi forte tota eccl̄ia fuiſſet in culpa q̄ delictū p̄ſone in dānuꝫ ñ dēt redūdare eccleſie ex̄. de re. iur. li. vi. b Quid ſi aliqs longo tp̄e recepit uł retinuit decimas et nūc veniēs ad ſatiſfactionē poſtulat ſibi remitti q̄ alit̄ oportēt eū mēdicare. R̄ ſ̄ Rai. ſi ſacerdos videat iſtū cōtritū et p̄ces ſuas vti veritate dēt ei tanḡ pauperi remittē· vñ viuat cū hoc idē ei poſtea dare debet· xvi. q. i. q̄m. a Et addit Rai. q h̄ pōt facē ep̄us ſine cō ſenſu capl̄i cū ſic decime ad eccl̄iaꝫ reuertant̄ ex̄. de his q̄ fi. a plat. ſiñ cōſen. ca. cū aplica. et con. Inno. et Hoſ. ut ut in ſū. con. eo. ti. q. xxxix. Sed Hoſ. addit imponet̄ etiā ei ut in totū ſatiſfaciat ſi ad fortunam deuenerit p̄iguioꝛē· ut ex̄. de ſolu. odoardus. ff. de cēſi. ho. l. iij. b Guer. ẋo addit q etiā ſi diues ſit pōt ei gratis dimittē uł in totū uł in p̄te· exq̄ vult i poſterū abſtinē· et eccl̄iaꝫ r̄ſtituē iuri ſuo a Et h̄ pōt ep̄us in hoc caſu. ſ. dare uł remittē fruct⁹ p̄ceptos pp̄t̄ vtilitatē eccleſie p̄ochialis· ſ̄ eūdē Guer. ut i dc̄a .q. xxxix. Et ego h̄ puto verū q̄ ad excuſationē remittētis nō quo ad liberationē eius cui fit remiſſio cū ſit potēs reſtituc̄· et ñ ſit parat⁹ put debz ad h̄ q̄ remiſſio valeat· ut. ſ. bellū i· ſ. x. in additiōe i· ſi ẋo ſit parat⁹ ñ pōt ei fieri remiſſio in dānū eccl̄ie cū ut dicit. ſ. etiā pauperi q̄ñ fit ei remiſſio debz ei iiungi q̄ ſi venerit ad facultatē reſtituat niſi forte fieret liberalis remiſſio ſuper decimis nō ſolutis p̄pter conſuetudinē· ut. ſ. decime i· ſ· viij. ⁊ ix. q̄ ut ibi patz nō ſolū r̄miſſio ſ̄ etiā tacitur-nitas p̄lati excuſat oēs debite patos. b

Decime iiij

o Cui et quib⁹ dari debeat decima p̄ſonalis. R̄ ſm Hoſti. iur̄ cōi dāda ē eccl̄ie p̄ochiali ſiue baptiſmali ubi qs audit dīna ⁊ recipit ſacramēta· xvi. q. i. q̄ſti· ſ i· p̄dialis ẋo dāda eccl̄ie· ꝯ cui⁹ p̄rochia p̄diuꝫ ſitū eſt· ex̄. de p̄rochi. c. vltīo. ex̄. eo. q̄niam. xvi. q. i. ſi qs laicus. xiij. q. i· ſ i. et h̄ niſi aliud obtineat de cōſuetudie· ex̄. eo. c. i. ⁊ ij. et c. commiſſū. et c. ad aplice. uł niſi p̄ſcripte ſint ſm Hoſti. Rai. et tho. a Idē in ſū. cō. eo. ti. q. iij. et q̄ dr̄ de cōſuetudie intelligendū eſt q̄ ad p̄dialeſ· nā p̄ſonales ſemp̄ dant̄ illi eccl̄ie ubi eccl̄iaſtica recipiunt̄ ſac̄mēta· ut in dicto. c. ad aplice. ex̄. eodē.

b De mixtis vero decimis de quib⁹ dict̃ est.ꝫ.decime i.ℊ.ij.dicendũ ꝫ hosti. qꝑ si appareat cõsuetudo seruãda est.si ñ apparet.tũc si aialia pascũtur cõtinuo in pdiis ꝓpie ꝓchie eius qui dñs est. et curam eo⁹ gerit ĩdubitãter illi ꝓchie soluẽde sũt.si vo pascãtur in pdiis ꝓchie aliene videt̃ qꝑ diuidi debeãt inter eccl'iam ubi pascũtur ⁊ ꝓriãr.ff.de le. ij.qui saltũ.eẽ.de testa.relatum ℊ.vltio. Rai.vo dicit qꝑ si aliqs pascat pecora in vna ꝓchia ⁊ hꝫ ouile in alia.qꝑ de lacte fetu.et lana debet dari decima eccl'ie ubi sũt pascua.ar.eẽ.eo. cõmissũ. Con.tho.z^e z^e.q.lxxxvij.ꝫ ꝑm Alanũ.si cõtinue iacẽt in vna ꝓchia ⁊ cõtinue pascũtur ĩ alia decime diuidi debẽt.⁊ idẽ si ꝑ medietatẽ anni pascũtur in vna ꝓchia ⁊ ꝑ medietatẽ in alia hec Ber.eẽ.eo. ad apostolice: cõsuetudo tũ in talib⁹ est tenenda. a Idẽ dr̃.ĩ sũ.con.eo.ti.q.iij:ꝫ si ꝺsuetudo nõ appareat satis vr̃ equa opĩo Hosti cõ iũgendo eã cũ dco Bar.et Alani.cũ iste decime ꝓtim sint pdiales⁊ ꝓtiꝫ psonales ut.ꝫ.decime i.ℊ.i. b Sed cui soluẽt decimas psonales reges ⁊ principes. ℞.ꝑm Inno. epo soluẽt in cui⁹ dioceſi habent principale domicilĩũ.et si in duab⁹ dioce sibus hẽat diuidenť int̃ illas. a Idez in sũ.con.li.i.ti.xv.q.iij. b Cui debet decima venatiõis piscatiõis ⁊ hmodi. ℞. ꝑm Inno. tales decime psonales sunt qꝑ ope hois veniũt.vñ dande sũt eccl'ie ubi pcipiũtur eccl'iastica sacmẽta. a Idem in sũ.con.dca.q.iij:⁊ hiungit̃ ꝑm eũdez. et hec intelligo vera ubi libere qs piscat̃ nullo pcio dato.nec ꝓte piscatiõis.quia si inde daret̃ pciũ ul' ps.tũc bñ videnť qꝑ de illo pcio ul' ꝓte dande essẽt decime eccl'ie baptismali qꝑ nõ ex misterio hois ꝫ ex aqua ⁊ terra ꝓueniũt: Idez dico de venatiõe ⁊ hmodi. Item vr̃ qꝑ si aliqs ca piat pisces in mari ⁊ portet in stagnũ ex ibi viuãt aliqt diebus qꝑ decimã debeat inde habẽ eccl'ia ĩ cui⁹ ꝓchia é stagnũ Idez vr̃ de bestiis reclusis. Alij dicũt qꝑ sũt decime psonales.et qꝑ dãde sũt eccl'ie vbi pcipiũtur eccl'iastica sacmẽta hec ibi. vr̃ posse dici ut ex pdictis põt colligi qꝑ si dicta aialia reclusa viuãt principaliter ex terra l' aqua sine labore hoiuꝫ ptineãt ad pdiales.si vo viuũt etiã cũ labore hoꝝ minũ ptineant ad mixtas et de ipis fiat qđ.ꝫ.dictum est de mixtis. b Quid si arborẽ erasã in sylua qs portet ad locuz vbi multũ plus valet.dicendũ ꝫ Inno. qꝑ soluet decimã eccl'ie ubi est sylua de ductis expẽsis quas fecit in tũsferendo. a Idẽ in sũ.con.in d.q.iij. ubi etiã ponit̃ et id qđ dr̃ in ℊ.se. b Quid si pascua pro aialib⁹ ãnuatim vẽdant̃.℞.ꝑm Inno.decima pcij soluet̃ eccl'ie ubi sunt pascua.⁊ si dns fũdi patiat̃ gratis pasci bestias in fũdo cũ herba qꝑ euellit bestia tũseant cũ onere suo.ſ.decime.dns bestie tenebit̃ dare etiaz decimã valoris herbe .ff.de vsufru.si vsufructari⁹. a Ista lex nõ vr̃ habẽi in illo ti.vnde puto qꝑ velit all'are.l. si vsufru.ij.ℊ.i. b Quid si qs tenet decimas in feudũ nũqd ꝓpt̃ hꝫ reci piet decimas noualiũ.℞.ꝑm Rai.nõ.sed debent̃ eccl'ie ꝓchiali qꝑ hmodi conces siones ⁊ ꝓuilegia artãda sũt ñ ampliãda eẽ.eo.tua.nisi forte sint religiosi.⁊ ex pri uilegio decimas pcipiãt qꝑ pcipiẽt etiam noaliũ.eẽ.eo.ex ꝓte.ij. a Idez in sũ. con.li.i.ti.xv.q.v.ubi etiã ponit̃ qđ dr̃ in ℊ.se.ꝑm eundẽ Rai.Hosti.et Inno. Quid si ipi religiosi nõ ex ꝓuilegio de cimas alicui⁹ eccl'ie pcipiebãt.ꝫ ex pscri ptiõe tũc decime noualiũ nõ eis ꝫ eccl'ie soluẽde sũt eẽ.eo. cũ cõtingat. Cũ cõ cedit̃ a papa aliqbus ut noualiũ decimas recipe valeãt.ꝓ portiõe q̃ veteres eos cõ tingũt.nõ itelligit̃ de illis noualiũ decis qs tpe hmodi ipetratiõis alij possidebãt. nec etiã hꝫ locũ nisi solũ in locis in qbus ipi ipetratores veteres habebãt.et ꝓ ea tiñ portiõe.qđ si ipetratores tpe ipetra tiõis possidebãt decimas veteres in totũ ul' vltra medietatẽ nõ extẽdit̃ idultum vltra medietatem noualium.nisi fuerint

cisterciēses uł cāturiēses. Itē si p huiꝰ modi cōcessiōes ecclesie prochiales adeo ḡuarentꝰ ꝙ nō possēt cōmode sꝰstentari et iura epalia soluꝰ puideatꝰ p ordiarios ꝙ hec possit. Itē ḡuis forte a religiosis exēptis ⁊ aliis fiāt ifeudatiōes decimaꝝ

a .ſa laicis retentaꝝ ⁊ recognoscendo laicos ab ipis religiosis ab ipis se ī feudū detinē ut in.c.statuto.de q̄ j. b Nō licz post talē infeudatiōez sic de facto p̄sūptā ꝛmodi decimas de manibꝰ laicoꝝ recipe· absq; dioceſanoꝝ assēsu·et ille tātū decie pñt talit de manibꝰ laicoꝝ a religiosꝰ ac qrī q̄ añ latranēse ocliū i feudū ꝓpetuo fuerūt cōcesse·et dioceſani faciāt iusticiaꝝ prochialibꝰ eccł'iis de decis q̄s religiosi habēt· nisi agatꝰ de rebus exēpti·hec oīa p̄dicta habentꝰ eꝛ.eo.statuto.li.vi. Vtrū decime illaꝝ rerū de quibꝰ antiqtus nō cōsueuerūt dari debeantꝰ illis qui eas ha bent in feudū·uł eas recupauerūt·aut ec eleſie.Ꝛ ꝑm Rai.vī ꝙ milites qui alias decimas ꝓcipiūt possit illa pt̄ē eo ꝙ eis terra illa ab antiquo fuit decimal'·et vna eadēq; res ñ deat duplici iur cēseri·eꝛ.e. cū in tua.uł forte verū ē in mōsterio uł eccł'ia. a Rai. nō dicit uł forte ſ dicit id verū est ī mōsterio uł eccł'ia ſ in laico forte secꝰ·ut in sū.con.eo.ti.q.vij.veritas est eni ꝙ.c.cū in tua.loquit' tm̄ de mona sterijs ⁊ eccł'iis. b Secus in laico q ñ debet eas recipe sic nec decimas noualiū ar.ff.de coēmpt.emp.in lege.vñ ꝛsulendū est ꝙ soluantꝰ prochiali eccł'ie Idē Hosti.

a Idē in sū.con.dicta.q.vij. b Qui diu decimas nō soluit ⁊ nunc vult soluē nō debz soluē illis qui ex sola p̄scriptiōe hactenꝰ decimas ꝓceperūt sed eccł'ie pro chiali ꝑm Huer. a Idē in dicta.q.vij. vbi addit' ꝑm Rai. per hec nō. plerosq; epos male facē qui oēs decimas noualiū sue dioceſis ⁊ alias q̄scūq; possūt a mili tibus recupare sibi vsurpāt qđ non licet de iure nisi cū illa noualia uł alia nō sūt ·j·termīos alicuiꝰ prochie·uł ñ aliā cām rōnabilē ostēdant·eꝛ.eo.cū i tua.⁊.c.qñ.

Idē Hosti.dicens sic ē veritas ꝙ nec de noualibus nec de recupatis a laicis debet epūs retinē nisi suā canonicā ꝛ est q̄tenꝰ ꝓcipiebat de antiqs ⁊ de his ꝓcipiat·et si nil ꝓcipiebat epūs de antiqs ad minus sua q̄rta fraudari ñ debz·eꝛ.e.qñ.ibi etiā ꝛ nōt glo. b Quid si sit cōsuetudo ꝙ vna prochia. a .vna eccł'ia uel aliqua prochia·ut in sum.con.eo.ti.q.viij. b Recipit decimā de blado et alia de vino· et terra q̄ reddebat granū mūtet' ⁊ red dat vinum ⁊ ecōuerso·que eccł'ia ꝓcipiet decimā.Ꝛ ꝑm Hosti.illa q̄ ꝓcipiebat de grano blado ꝓcipiet de vino et ecōuerso· ꝙ licet mutentꝰ q̄litates terre nō tñ ſba eꝛ.eo.cōmissū·ſ·sicut. a Idē in dca.q. viij. b Vtrum decime p̄scribi possint Ꝛ a laicis nō·eꝛ. de p̄scrip.cām. et de ꝛ·j· p̄scriptio·ſ·ij.ſ a clerici. si prochiā hēant p̄scribi possunt·eꝛ.de p̄scrip.de q̄rta:religi osi q̄ ſ nō habēt prochiā ipas p̄scribē nō possūt ꝙ nec possidē·xvi.q.i. placuit. ꝛ puto verū de psonalibꝰ q̄ dantꝰ rōe sa cramēt oꝝ q̄ religiosi mīstrare nō habēt nisi obtineāt prochiā.Prediales autē li cite possūt habē ⁊ possidē·xvi.q.i.c.fi.ſ si habēt tūc rōe prochiaꝝ ipas q̄ñq; p̄scri būt·eꝛ.eo.cū cōtingat.⁊.c.cū in tua. Et nō hic ꝙ epūs qui dicit se p̄scripsisse de cimas in alieno epātu oportz ꝙ alleget ⁊ probet titulū·ꝙ ius cōe est cōtra eū·nisi tanti tp̄s alleget' p̄scriptio cuiꝰ cōtrarij memoria nō extat·eꝛ.de p̄scrip.epm.li.vi

a Ibi etiā dicit' ꝙ ei qui rem p̄scribit eccł'iasticā si sibi nō est coīnū ius cōe·uel cōtra ipm p̄sūptio ñ habet' suffic bona fides·ał' cū bona fide req̄rit' etiā titulus ut p̄dictū é. b Si cōsuetudo ꝓcipiēdi decimā fuit p̄scripta in vno p̄dio alicuiꝰ prochie nō extēdit' ꝑpt' ꝛ ad aliud prę diū qđ de nouo colit' eꝛ.eo.cū cōtingat. .ff.de pac.si vnꝰ.ſ.añ oīa. Quid de cle ricis qui habentes sufficiens p̄bendā uel aliquos reddit' recipiūt decimas. Ꝛ ꝑm Rai.si deseruiūt eccł'ie et ꝓcipiūt decias nō ut eas ī malos vsus ſ ī pios ꝛsumāt

nō peccant⁹ aliꝫ sacrilegiū cōmittūt.xvi.
.q.i.qm̄.i.q.ij.pastor. a Idez in sū.con.
li.i.ti.xv.q.ir.ubi etiā addit ꝑm Hosti.
ꝙ si clericꝰ nō facit seruitiū eccl'ie ut dēt
ul' notorijꝰ fornicator sit laicꝰ nō tenet⁹
ei dare decimā ꝫ proxio supiori ꝫ ꝙ ille
debz in vtilitatē illiꝰ eccl'ie decimā cōuer
tere ibidem ꝙ id qđ dic̄ decre.tua nobis
ex̄.co.s.ꝙ nō obstat neqtia clericoꝝ intel
lige de occultis. b Simile.s.clericus.
iij.ꝙ.pe. ¶ Quid si epi ul' religiosi de cō
suetudie ul' de ꝓuilegio ꝓcipiūt oēs decī
mas alicuiꝰ ꝓcurie vtrum ꝫ nō obstāte
debeat ꝑsbytero cōpetēs portio assignari
R' sic ex̄.de ꝓben. extirpāde.ꝙ.cū igit⁹ ex̄.
de decis.statuto.li.vi.et.s.in vij.ꝙ.dictuz
est. a Idem in sum.con. eo.ti.q.ri. ꝑm
Hosti. b

Decime iiii°

De quibꝰ decime debent dari
R' ꝑm Rai. de oibus fructibꝰ terraꝝ.ar
borū.ortorū.nutrimētis aialiū.lacte.lana
feno.lignis.piscatiōibꝰ venatiōibꝰ.affictis.
pensiōibꝰ.molēdinis etiā aduētum.bal
neis.fullonis.lapidicinis.metallariis Itē
de negociis.ꝫ artificiis.ꝫ ceteris bois etiaz
de tpe.de con.dis.vi.q̄drageſima.xvi.q.i.
decime tributa.ꝫ.q.vij.quicūq; recogno
uerit.et.c.oēs decime.ex̄.eo.cōmissū. et.c.
nūcios.et.c.nō est in ptāte. ꝫ gñaliter de
oi lucro licito.ut Hosti.dicit ꝫ tho. a
Idē i sū.con.li.i.ti.xv.q.xix. b ¶ Quid
si in eadē terra eodē anno diuersa semia
seminātur. R' de oibꝰ decima debet dari
ex̄.eo. et pte canonicoꝝ. a Idez in sū.
con.eo.ti.q.xx. b ¶ Sed nūqd de rebus
donatis ul' legatis ul' succeſſiue acqſitis
a .i.iure successiōis ut in sū. con.eo.ti.
.q.xxi. b Debeant dari decime. R' ꝑm
Guer. et Alanꝰ dixit ꝙ nō ꝙ ex his tm̄
que nāliter ul' de opibꝰ suis qs acqſierit
tenet⁹ solue ꝓbabiliꝰ tm̄ vī notasse hu.
xvi.q.i.decime.s. ꝙ legatariꝰ ꝫ donatariꝰ
tenet⁹ dare decimā de re donata ꝫ legata
ꝫ denūciata fuerit a dōtore ul' legatore.
filius tm̄ si succedat patri cū omia patris
q̄damnō ptineāt ad ipm nō tenet⁹ eam
decimare si decimata sunt a patre si here
exneus bene tenet⁹. a Idem in sū.con.
dicta.q.xxi.tm̄ ut ibi patz Inno.recitādo
dictas opiones nō vī multū vnaz alteri
ꝓferre iō putare in ꝫ standū fore cōsue
tudini q̄ optia legū intꝑres.ff. de legi.si
de intꝑtatiōe. b ¶ Sed vtrū de illicite
acqsitis teneat⁹ quis dare decimā. R' ꝑm
Hosti.p̄diales decie idistincte solui dēnt
a possidente predia siue possessiōes iuste
siue iuste nec solū a catholico ꝫ etiam a
iudeo hereticō ꝫ scismatico ul' pagano.ex̄
eo.de terris.et ꝫ ꝙ dant⁹ rōe p̄diox etiā
si terra semiata fuisset semie furtiuo uel
ꝫmodi.con. Rai.ꝫ tho:de psonalibꝰ vero
distiguit⁹ vtrū qs teneat⁹ ad restitutiōz
ut in furto rapina simonia vsura ludo iiu
sta exactiōe ꝫ iusta sūa iusto bello et ꝫ
modi.ꝙ tūc nō debz dari decia nec recipi
si ex̄o nō teneat⁹ qs ad restitutionē ut in
meretricio histrionatu ꝫ silibꝰ tuc̄ si ex
pcco notorio q̄stus ꝓuenit eccl'ia nō dēt
recipe ne videat⁹ peccatū a ꝓprobare. a
Licet eccl'ia nō dēat recipe tm̄ ipe tenet⁹
dare.ut i sū.con.li.i.ti.xv.q.xxij.ꝫz Inno
et Hosti. Et addit hosti.cōsulo.ꝙ mere
trix ꝫ histrio inde faciant elemosinā exq̄
eccl'ia ñ recipit.ut sic deus citius eos ex̄
hat a pcco.ꝫ ꝑm Rai.ꝫ Inno.si tales ad
penitētiā cōuertātur pōt eccl'ia etiā deci
mas ꝓteritas recipe.ꝙ ꝑm Hze.nō debet
despici in eo ꝙ fuit.s.peccator ꝙ iam inci
pit esse qđ ñ fuit dis.l.ferrū.con.tho. b
Secus si occultū esset q̄uis p̄latus hoc
sciret.ar.xxxij.q.v.xp̄iana.vi.q.i.si oia.idē
tho.zᵃzᶜ.q.lxxxvij. a Idem in sū.con.
dicta.q.xxij. b

Decime v°

Quo ad laicos vtruz laici aliq̄ casu absq; pcco
possint in feudū decimas hre. R' ꝫz Rai.
a tpe latranēsis cōcilij celebrati sub Ale
xandro papa nullo modo possūt decime
laicis conferri. nec valet talis collatio seu

ifeudatio ex.eo. phibem⁹. imo etiã dep-
nendi sunt tãsgressores ex.eo. q̃uis. q̃ si
ius pãpiẽdi fruct⁹ tpales decimar fuit
laico cõcessũ in feudũ añ dictũ cõsiliũ et
laicus bene viuat et defẽdat eccl'iaz sicut
bon⁹ vasallus põt excusari alit in piculũ
aie tenet Hosti. ho dicit q̃ a tpe multũ
anteriozi. a .s. a tpe vrbani pape ut in
tex. j. alle. b Nõ potuerũt decime laico
cõcedi sicut nec modo possũt ab alio q̃ a
papa ut in cõstitutione feudoz epm uł
abbatẽ. ⁊ addit q̃ Rai. forte non viderat
illã cõstitutionẽ. a Idez in sũ. con. li. i.
ti. xv. q. xxv. ubi etiã patz q̃ rai. p⁹ põca
vł finar tenẽ q̃ nł lo tpe potuerũt decime
dari in feudum laico sine ꝓiudicio sedis
apostolice ob cãm rõnabilẽ cõcessõ Hos. ¶ priuilegio
et Hosti. dicũt q̃ hodie nõ possũt cõcedi
decime etiã q̃ ad fruct⁹ ab alio q̃ a papa
ex iusta cã. nisi ad tẽpus. ñ in ppetuũ. ita
.s. q̃ nõ tñseant ad heredes. ibi etiã dicit
Rai. q̃ etiã qñ papa cõcedit decias laico
itelligit q̃ ad ꝓceptionẽ fructuũ nõ quo
ad ꝓprietatẽ q̃ illud est q̃daz ius spãle
q̃ cõuenit deputati dinis obsequiis ⁊ ñ
laicis. dñs Henasius de hispania sup hoc garsias
dicit añ debem⁹ ponẽ casus idubitabiles.
pim⁹ qñ cõcessio habuit originẽ añ conci-
lium latranẽse. c. phibem⁹. ex. de decis. q̃
fuit editũ ⁊ ꝓmulgatũ anno M. clxxix.
Hz cronicã martinianã ut etiã refert Jo.
an. Secũdus casus qñ post dictũ cõciliũ
fuit facta cõcessio per papã seu eius aũcte
bis enim duob⁹ casib⁹ si de eis cõstat ne
mini dubiũ vertit q̃n laic⁹ ⁊ eius succes
sores possint tenẽ tale feudũ decimar sin̄
pcõ. Terti⁹ ca⁹ est dubitabil qñ nõ cõ
stat de aũcte pape. nc de origine cõcessiõis
in titulũ feudi. viz añ cõciliũ latranẽse uł
post. tũc ẽ dubiũ an laic⁹ possit tenẽ tale
feudũ sine pcõ. ⁊ Hosti. apte tenet q̃ ñ
ut i sũ. eo. ti. de decis. ſ. et vtrũ pscribi. ho.
qd si laic⁹. et in. c. q̃uis. de decis. p plures
rõnes quas ibi ponit. et Jo. an. repetit in
. c. cũ apl'ica. de his q̃ fiũt a pla. Idem te
nuerũt Archi. ⁊ Jo. mõ. i. c. ij. ſ. illos. de
decis. li. vi. et p easdem rõnes et motiua
Jo. an. tenet coñriũ si inicij inconñriũ me
moria nõ existat ⁊ de h̃ sit cõis opio que
fũdat sup tali antiqtate. ⁊ h̃ p tex. c. i. de
pscrip. li. vi. et. c. sup qbusdã. ex. de ho. sig.
h̃ tenet dict⁹ Jo. an. in oib⁹ dcis locis. ⁊
marie in dcõ. c. cũ apl'ica. possessio eni tã
diuturni tpis fũdata sup tali cõi opione
hz instar decessiõis apostolice. ut in dictis
iurib⁹. ⁊ pncipalis aũctis. l. h̃ iur. ſ. aque
ductus. ff. de aqua coti. ⁊ esti. et de aqua
plu. arcen. l. i. ſ. fi. l. ij. ſ. idẽ labeo. et. l. fi. e.
ti. cũ sil'ib⁹ hec ille. Aduertẽdũ q̃ tẽ
dr rei ñ extare memoriã qñ nemo supest
qui sciuerit factam fuisse uł qui audierit
ab eo qui scruit. ut in dicto ſ. idez labeo.
Nõndũ etiã q̃ pdicta iura de possessiõe
tam longa vident loqui de rebus pscri-
ptibilib⁹. decie ho. a secularib⁹ pscribi ñ
possũt ut. s. decime. ij. ſ. x. vñ nulla cõsue
tudine itroduci põt q̃ laicis cõpetat reci
pere q̃ dant rõne diuinoz obseqoz cũ
sit cõtra ius diuinũ. ut expsse habet. i. c.
hãc cõsuetudinẽ. x. q. i. et xvi. q. i. c. fi. Jtẽ
etiã qñ infeudatio fit aũcte pape requit
q̃ fiat ex iusta cã ut dicũt pfati doc. viz q̃
ifeudati faciãt uł fecerint odecẽtẽ rcõpẽsa
tiõez eccl'ie spũalẽ uł tpalẽ. ut. s. dixit rai.
cũ nc ipi clerici possint uti reb⁹ eccl'iastici
iuris sine debita recõpensatiõe nec etiam
papa. vñ scũs Hze. lz eẽt papa loquẽdo
de se. ⁊ al. omel. xij. dicit pẽsem⁹. cui⁹ dã
natiõis sit sine labore hic pẽpẽ mercedez
laboris eccl'ie ex oblatiõe fideliũ viuim⁹
si qd pro aiabus fideliũ laboram⁹ illa in
in nostrũ stipẽdiũ sumim⁹ q̃ p redimen
dis pectoribus suis fideles obtulerũt. nc tñ
cõtra pca eadẽ uł orõnis studio uł pdi-
catiõis ut dignũ ẽ iudam⁹. Jtẽ cõcessio
pape semp itelligit ea cõditiõe ut p hoc
eccl'ie nõ puent suis nccitis. ut i. c. statu-
to. ſ. ubi aũt. ex. de decis. li. vi. Ex pdictis
ergo põt colligi q̃ si p ifeudationẽ decĩ-
marũ eccl'ie defraudant suis nccitis non
valet. si nõ priuant tũc si nõ fiat ex iusta
cã et decẽti recõpensatiõe sil'r nõ valet. si

adeſt iuſta cā valz ſi deeſt aūctas pape tē ſi cōſtat fuiſſe factū añ cōciliū latran. valz al' nō. Idē ſm Inno. et in dō.q.xxv. in ſū.con.li.i.ti.xv.ſicut nō licz decimas concedē in feudū ita nec in emphiteoſim nec in locatione ad longū tēpus nullū enī contractū ſup eis iure debet eccl'ia p quē fiat ul' feudū ul' alienatio q̄ fit p p̄dictos cōtract⁹ ex. de re.eccle. nō alie. nulli niſi ad firmū aut ad certū tēpus cōcedi poſſunt ex. de loca. ⁊ cōdu. c.ij. b Utrū laicus tenens ab eccl'ia decimā in feuduz poſſit ipm feudū in alium laicū trāſferre. R' ſm Ber. ſi ab antiq̄ et licite teneat ſatis vī q̄ de cōſenſu epi poſſit ſm ſiſ'itudinem alioz feudoz nec dī epus in feudū illas tūc dare ex. de feu c.ij. Si x⁹ laic⁹ nō in feudū ſi de facto tenēt decimas nec in laicos nec in clericos trāſferre pōt etiā de cōſenſu epi ex. de his q̄ fiūt a p̄la. cū ap'lica a Hec nōt glo. in c. phibem⁹. extra de decīs. et ut patz in ſum. con. eo. ti. q. xxvi. cū p̄dictis cōcor. glo. Rai. et Hoſti. i dō. c. phibem⁹: licz dicat alioz opionē tenē tiū q̄ ñ poſſit tale feudū trāſferri tutioꝛ eſſe h⁹ vī ſic poſſe cōcordari viz q̄ ſi cōcurrant cōditiones dicte. ſ. proxie. p̄ſertim de iuſta cā ⁊ debita recōpenſatiōe valet al' ñ. ut pōt cōſtare ex ibi dictis. b Utruz laic⁹ quālibet decimā ſibi i feudū cōceſſā poſſit dimiſſo iure feudi liberā de cōſēſu epi in locū religioſū ſimpl'r trāſferre. R' h⁹ vī cōcedē decre. ex. de his q̄ fiūt a p̄la. cū ap'lica. ſuper q̄ Inno. dicit ſic nōndū hic q̄ reuoca° intelligit fieri ad eccl'iaz non ſolū ſi ad illā reuocet ad quā de iur ſpectat ſi etiaz ſi ad quācūq̄ aliam ⁊ ita ſm q̄ſdaz pōt epus decias q̄ tenētur ab vna eccl'ia cōferre alteri q̄ modicū dānuz fit eccl'ie a q̄ tenebātur ⁊ magnū eſt lucruz illi cui cōferūtur ſz melio⁹ placet q̄ dicta decre. loquit de decīs q̄ tenent in feudū ab epis nec mirū q̄ dicit q̄ admonēdus eſt feudatari⁹ q̄ reſtituat eccl'ie prochiali q̄ h⁹ itelligendū eſt ſi epus a q̄ tenentur in feudum cōſenſerit ſicut ibi dī nec ſine eius cōſenſu auferet ab eo feudū ſuū Idē nō eſt mirandū ſi dicat pot⁹ q̄ reſtituat eccleſie prochiali q̄ alteri q̄ res de facili redit ad naturā ſuā credit enī q̄ q̄n epus illā decimā dederit in feudū fuit accepta ab eccl'ia prochiali p aliq̄ vtilitate epat⁹ a Quodlz iō pot⁹ dēt ad eādē r̄dire imo ſi epus nolet cōſentire ſupioꝛ dēbēt eū aliq̄n cozrigē ex. de iur p̄ōna. nullus. ſm eundē Inno. ut in ſū. con. eo. ti. q. xxx. vbi etiaz ponūtur q̄ in h⁹ ſ. habent. b Nā ſi ab alia eccl'ia q̄ prochiali tenebat a Iſtud x⁹ prochiali nō eſt Inno. nc bñ ſonat q̄ idem eſt etiā ſi tenebātur ab eccl'ia prochiali ſ. ū dī ab alia eccl'ia ſb audi. ſ. q̄ epali. ut poteſt colligi ex dictis Inno. in dō. c. cū ap'lica b Nō ſufficeret cōſenſus epi ut illa pderet feudum ſuū niſi magna cā ſb'eſſz ar. ex. de re. eccle. non alie. c. i. a Et in dicta. q. xxx. b Un ruſtica ſoluendo decias militib⁹ qui poſſidēt eas excuſēr a ſolutiōe ⁊ a peccato. R' ſm Rai. ſi ruſtici ſciūt ul' credūt milites aūcte eccl'ie licite petē ul' recipe excuſant p̄ſertim cū eccl'ia nec a ruſtico petat nec militib⁹ cōdicat ſi x⁹ ſciūt q̄ illicite decimas r̄cipiūt nō liberant ſi tñ p metū ſoluerēt excuſant ī pte. xxxij. q. v. ita ne. ex. qō met⁹ cā. ſacris. Guer. x⁹ dicit abſolute q̄ ruſtici liberātur et non peccant ſoluēdo. a Hoc nō dicit abſolute Guer. ſi ubi eccl'ia ñ petit a ruſticis ſi p̄mittit tolli a militib⁹ ut in ſū. con. eo. ti. q. xxxij. b Niſi placēt eis h⁹ modo eccl'iaz defraudare. a Dicit autez eis placē q̄n poſſūt cōdicē et nō curāt quia erroꝛ cui nō reſiſtit a p̄probat. lxxxij. di. erroꝛ. b Utrū eccl'ia poſſit ab aliq̄ iniuſto poſſeſſoꝛe redimē decimas abſq̄ ſimonia. R' ſm Rai. pōt dici q̄ redimē poſſit dū tñ fiat aūcte epi q̄ multū excuſat in talib⁹ ex. de preben. niſi. et ex. de re. pmu. q̄ſitū. Idē Hoſ. ⁊ hoſti: ſi ⁊ Guer. addit q̄ ſi prochiali eccl'ia velit redimē hmodi decimas non eſt neria aūctas epi tū quia cuilibet licitū eſt redimē ius ſuū tū quia

sed

ñ dat tpale ꝑ spūali uł tm̄ tpale ꝑ tpali .s. ꝑ fructib⁹ decimaꝝ-nā ius spūale pci/piēdi decimas remanēt semp penes eccle siā-et eadē rōne miles licz peccet tm̄ nō cō mittit simoniā. a Idez in sū.con.li.i.ti. xv.q.xxxiiij. b Licet hosti. cōtrariuz dicat. a .s. ꝙ aliqs nō omittit simoniā qui non vult decimā male detentā dimittere nisi detur sibi pcuia-ut nō.in sū.con.li.i. ti.i.q.lxviij.qđ pōt itelligi q̄ ad simoniā mentalē.s. si intēdit vendē aliqđ spūale ꝑm eundē Guer.qui etiaz dicit ꝙ si alia eccl'ia ꝙ prochial'.i. ad quā ptinēt decie velit hmodi decimas redimē nccia ē au/ctoritas epi ⁊ credo ꝙ sufficiat aūctas epi sine capl'i cōsensu qm̄ redimūtur decime laicis in feudū ppetuo cōcesse.sicut suffic̄ in ḡtuita cōcessiōe-ut ex.de his q̄ fiunt a pla.cū apl'ica. et h casu tuti⁹ esset ꝙ oia ponerētur in manu epi ⁊ postea epus ali qd vari facēt laico ab illa eccl'ia-ar.ex. de plen.nisi in fi.⁊ de re.pmu.ad gōnes. ut in sū.con.dca.q.xxxiiij. b Utrū eccl'ia possit ab aliq̄ iiusto possessore decimas in pignus recipe.R̄ ꝑm Rai.eccl'ia decimas q̄ sibi debent pōt vtiq̄ in pign⁹ recipe nec debz fruct⁹ cōputare in sorte et eodē mō dicendū si q̄ possessiōes de fructibus decimaꝝ fuerint empte ab illo possessore .s.ꝙ illas pōt recipe in pign⁹ ⁊ nō tenet fruct⁹ cōputare in sortez nam res q̄cūq̄ empta de pecunia eccl'ie ipi eccl'ie acgrit et h dico si eccl'ia ñ de facili pōt eas alit recupare ex.de his q̄ fiūt a pla.cū apl'ica. porro decimas q̄ alteri eccl'ie debent nō debet eccl'ia in pign⁹ nec alit a laicis reci pere ex.eo.int'dicim⁹. a Idē in sū.con. li.i.ti.xv.qxxxv. b

Defūctus De suf fragiis pro defūctis vide.ī. purgato⁹ et.ī.suffragiū. Item defūctis vide.ī.mor tuus.et.ī.sepultura.

Degradatio Duplex est degradatio-quedā eni est ꝟbalis.s.depositio ab ordinib⁹ seu gradib⁹ eccl'iasticis eoꝝ qui sūt in sacris ordinib⁹ et hec facienda est a ꝓprio epo assistēte sibi canoico nūo epoꝝ. a .s.ad min⁹ xij.ī degdatiōe epi.ī pbyteri ꝟo vij. ī diaconi tres ⁊ cōsequēter ī sbdiaconi to tidē ⁊ ꝓpri⁹ epus eoꝝ xv.q.vij.felix.⁊.c. se.et in.c.degdatio.ī.alle. b Si ꝟo de/ponēdus nō esset in sacris sufficit snīa ꝑ pri epi sine alioꝝ psentia. Quedā vero degdatio est actualis siue solēnis q̄ debz sic fieri. Cleric⁹ degdandus indut⁹ sacris vestib⁹ habens in manib⁹ vas uel aliud istrumētū seu ornamentū ad ordinē suū spectās.ac si debēt in officio suo solēniter mistrare-ad epi psentiā adducat⁹ ⁊ tūc ca/lix-liber-seu quis res alia q̄ in ordinatiōe ab epo fuerat ei tradita singulariter aufe/ratur incipiēdo ab eo qđ ei vltio datuz fuerat/⁊ sic ḡdati ꝓcedēdo usq̄ ad pmā vestē q̄ tradit in collatiōe tōsure-et post radit uł tōdet poterit aute epus vti ꝟ/bis aliquib⁹ ad terrorē oppositis illis q̄ in collatiōe ordinū plata sūt-hec mō uł sil'i auferim⁹ tibi vestez sacerdotalē et te ordine sacerdotali puam⁹.et sic de aliis-⁊ vltio dicēdo aūcte dei oipotētis pris et filij ⁊ spūs sācti-ac nra tibi auferim⁹ ha bitū clericalē-⁊ deponim⁹ ⁊ degdam⁹ et spoliam⁹ et exuim⁹ te oi ordie ⁊ bnficio et puilegio clericali-hec oia ex.de pcis.de gradatio.li.vi. Sacerdos uł alius cle/ric⁹ in sacris cū.p hęresi fuerit seculari cu/rie relinquēdus seu degdand⁹. a Licz seculari curie nō reliquēdus sed ppetuo deponēdus ut in tex.ī.alle. b Poterit fieri p solū suū epm cōuocatis abbatib⁹ et aliis plat̄is ⁊ religiosis ⁊ lr̄atis sue di oc̄esis sicut expedire videbit ex.de hēti. qm̄.li.vi. Qualit cleric⁹ degdat⁹ ppt hēsim uel hmodi tradi debet ptāti secu/lari. R̄ eius degdatio pnte ptāte celebrā da est-q̄ facto dicet ei ut in suū forū reci piat degdatū-et sic intelligit tradi ſ; pro eo debz eccl'ia int'cedē. a Efficacit ut i tex.ī.alle. b Qñ moriat ex.de ꝟ.sig.

nouim⁹ nō oīs dēgdat⁹ tradēdus est po testati secularī-ſ solū in trib⁹ casib⁹. ¶Pri mus in crimīe hereſis-ex. de hēſi.ad abo lendā-ſ.i.⁊ ij. niſi incōtinēti ad pnitētiā redire voluerit-ex. de hēti.ercōicamus-ſ. dānam⁹. a Ibi tū dī ꝙ sunt ppetuo carceri mācipādi ſi rdire noluerīt postꝙ fuerint deplensi. b Secūdus ca⁹ est in falsario lrāꝝ dñi papę ex. de cri.fal.ad falsariorꝝ. Tertiꝰ ca⁹ cū qs deponit ꝑ calūniam quā intulit suo epō-ri.q.i.ſi qs sacerdotū. a Idē ca⁹ nō. in sū con.li.i. ti.v.q.x.ꝑm Hosti.ſ in dēo.c.ſi quis. po nūtur plura alia-dī enī ibi ſi qs sacerdo tū uel reliquorꝝ clericorꝝ suo epō fuerit iobediēs-aut ei insidias pauerit-aut contu meliā aut calūniaz uł cōuitia itulerit-et duinci poterit-mox deposit⁹ curie tradat⁹ et recipiat qđ iniꝙ gessit. ¶Degradat⁹ ꝑm Guer. ſi fuit in sacris bñ dicē tenet⁹ horas canonicas-qꝝ nō liberat⁹ ſi obligat⁹ remanet ad ea ꝙ sūt oneris-non tū dicat dñs vobiſcū-et ſiłia ꝛba ꝙ ad dignitatez ordinis ptinēt. a Idē in sū.con.li.i.ti. vij.q.xviij.ad fi.ubi etiā dī ꝑm eundem Guer.ꝙ idē etiā in dēgdato bñficiato ꝙ diu tenet bñficiū-licet nō fuerit in sacris et ꝙ dēgdatus uł suſpēſus nō debet offi ciare eccłiaz. b Dēgdatū epūs ñ pōt restituē-ī-epūs-ſ.vi.

¶Delectatio vtrūz ꝙcōſē sus in delectatione peccati mor talis ſit peccatū mortale. Rē.ꝑm tho.2ª 2ę. .q.lxxiij. a Ibi nil videt⁹ de hoc dici ſed aliquid tāgitur 2ª 2ę.q.clxij. ar.iij. b Dicendū ꝙ ſic et theologi cōiter dicūt nā⁊ Aug⁹.dicit.xij.de trinitate-ꝙ ꝑpter pcā cogitatiōis-etiā ſine volūtate pficiendi ſi cū volūtate oblectādi tot⁹ homo dānabit⁹.ꝙ enīz aliqs cōſentiat in talem delectationē nil aliud est ꝙ ꝙ consentiat ꝙ affect⁹ suus ſit iclinat⁹ in fornicationē null⁹ enī delectat⁹ niſi ī eo qđ ē cōforme appetitui eius. Et nōndū hic-ꝙ ut dicit idem tho.delectatio morosa nō dicit⁹ ꝑm diuturnitatē tpis-ſ ex eo ꝙ rō deliberās circa eam īmorat⁹ nec eā repellit tenēs et volēs libent⁹ ea ꝙ statiz ut attingūt aīuz respui debuerūt.ut dicit Aug⁹.xij.de tri.

a Idē i sū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.cclxxi. vbi allegat⁹ ꝟ tho.dī-ī ꝑma ꝑte.ij.q.lxx xiij.ar.viij.et ut ibi patz ꝑdictis-cō. ¶Il. et ¶Pe.in aliꝙ clarī⁹ loquēdo dicit ꝙ nō solū est pccatū mortale qñ rō exp̄sse cō sentit-ſ etiā qñ non exp̄sse-dum negligit repīmē mot⁹ pccati ⁊ manet tal⁹ cōplacētia p⁹ sufficiētē deliberationē ⁊ aīadūsionē piculi. b De tactib⁹ ⁊ osculis et ꝟmodi vide-ī-luxuria-ſ.fi.

¶Delegare Est vices suas altēi cōmittē. Querit⁹ ergo an epūs possit delegare-⁊ cui.Rē.ꝟ Rai.⁊ Guer. distīguendū est-ꝙ ꝙdam sūt ꝙ ptinēt ad ordinē epalez sicut cōsecratio-uł recōciliaꝝ ecclīarꝝ ordinatio⁊ siłia ⁊ ista pōt epūs delegare tūm epīs-ex.de offi.ordi.ꝙ sedez. et de cōsec.eccle.aqua.qn etiaz metropolitan⁹ post cōfirmationē añ pallij receptionē pōt epīs cōmittē cōsecrationē suffraganei sui-ex.de elec.suffraganeis.sunt alia ꝙdaz ꝙ ptinēt ad iurisdictiōez sicut ē audientia cāꝝ⁊ absolutio pcōrꝝ et ꝟmodi et ista idubitāter pōt alteri delegare-ut in dēo.c.aqua/ita tū ꝙ crimīales cās clericorꝝ cū agit⁹ ad depositionē ñ pōt delegare niſi in casu.ſ.ſi incipet abesse ꝑpt⁹ ecclesie sue necessitatē-uł aliā magnā cāz-et tūc cōmittēt nō diffinitionē cāe ſi cognitionē tm̄-ar.ff. de offi.eī cui mā.est iur⁹. .l.i.C.de pēda.iudi.l.ij. niſi cōmittēt diffinitionē totius cāe alteri epō qđ pōt facē ꝑm q̄ſdā cū nō ſit ei ibibitū./Sūt⁊ alie cāe ꝙ licz nō sint crimīales tūm ꝑpter eaꝝ excellētiā nō debz eas delegare-niſi in cā ncēia⁊ multū iusta īpedit⁹ ut est cā matrionij⁊ siłes-ex. de cōsan.⁊ affi.ex lrīs.ī fi. a Et tūc etiā nō debet cōmitti idiotis uł leuib⁹-ſ lratis⁊ ḡuibus ꝓsonis ut pōt colligi ex dēo.c.lrīs. ꝑm eundem Rai.ut in sum.con.li.iij.ti.xxxij.q.v.ubi

nōnt etiā oīa q̄ in ℔.ℱ.ponūtur b Nō debet etiaz delegare ptātez dispensādi cū irregularib⁹. nc absoluēdi eos qui man⁹ violētas iniecerūt in clericos in casibus sibi a iure cōcessis.ut de pueris.ꝛ mulieribus.ꝛ sil'ib⁹.et licz ℔ delegare nō dēat pōt tn̄ cū nō sit ei ꝓhibitū. a Dū tn̄ ꝺmittat discretis ꝛ honestis ꝑz glo.Rai. ut in dēa.q.v. b Immo de ꝓcutiētib⁹ clericos cōcedit.ex̄. de offi.or.eis. a vbi patz q℔ ℔ cōcedit ñ solū epis ſ; etiā oīb⁹ quib⁹ ex officio i certis casib⁹ ꝺpetit dēa absolutio. b Alias vero cās minores etiā spūales ut de decis.de iure pronat⁹. et sil'es pōt delegare.ñ tn̄ laicis ſ; clericis tm̄.ex̄.de iudi.decernim⁹.et.c.q̄nto.pecuniarias vero cās pōt imo forte idistincte debz delegare.nec debz ipe in talib⁹ occupari.ar.xi.q.i.te quidē. Sed vtrū delegat⁹ possit alteri cām ſbdelegare.ℜ.non pōt nisi in trib⁹ casib⁹.Prim⁹ est ſ lis é coꝝ eo ꝺtestata et sic itelligit'.ex̄.de sen. et re iudi.cū bartold⁹. ar.C.de ꝓcura.l. neq; tutores. Secūdus est q̄ vniūsitas cāz alicui⁹ ville ul' castri l' eccl'ie é alicui delegata.tūc enim pōt vnā cām delegare .ff.de iudi.cū ptor. Terti⁹ ſ est delegat⁹ a pp̄ ul' a prīcipe tūc enīz pōt totā causaz idistincte uel partez eius alteri delegare.ex̄.de offi.dele.q̄uis.et.c.sup qōnuz.et.c. pastoralis.ille tn̄ cui papa ꝺmittit inqſitionē ul' ꝓuisionē eccl'iis de prelatis seu aliis mīstris q℔ in ℔modi casib⁹ idustria et fides psone cui ꝺmittit' eligi videtur nō pōt ℔ alteri delegare Itē nec ille pōt delegare cui papa cōmittit p̄dicare crucē excōicare.ul' absoluē aliq̄s dispensare cū regularib⁹.ul' iniūgere penitētias q℔ nō ꝺmittit' sibi iurisdictio ſz certū mīsteriū salua ſp aūcte legatoꝝ sedis ap'lice.ex̄. de offi.dele.q̄n ap'lica. a Idē in sū.cō. li.iij.ti.xxxij.q.vi. b Et saluo si habēt spāle mādatū ſbdelegādi.ut nōt Jo.an. ex̄.de offi.dele.is cui.li.vi. a Et in dēa .c.is cui. expresse colligit' ubi dī q℔ is cui cōmittit' a sede ap'lica ut ꝓuideat certe psone de bñficio in certa ecc'ia dioceſi ul' prouīcia pōt ℔ alteri ſbdelegare.sec⁹ si ei ꝺmittat' ut ꝓuideat ecc'ie de psona tūc enī nō pōt ſbdelegare nisi ſbdelegādi habeat spāle mādatū. b Sed nūqd epūs pōt delegare his qui sūt de alieno epātu ℜ.ꝑm Huer.delegare pōt ea que ptinēt ad iurisdictionē volūtariā ſz nō pōt eos cōpellē ad suscipiēduz eius ꝺmissionē cū eis nil p̄cipe possit. a Idē in sū.con.li. iij.ti.xxxiij.q.xl. b Sed nō pōt eis delegare ea q̄ ptinēt ad iurisdictionē cōtentioſaz q̄ nō habz locū ut in alieno epātu.

a Ad ℔ ex̄.de consti. ut aīaꝝ.ℱ.i.li.vi.

b De iudice delegato ꝛ ei⁹ officialib⁹. et an possit aliqd recipe habēt'.ℱ.iudex i. ℱ.iiij.ꝛ v.

Enūciatio

Duplex é denūciatio vna que fit p̄lato ñ tanq̄ iudici ſz tanq̄ singulari psone ꝑm exigētiaz correctiōis frat'ne de hac vide.s.correctio ij. a Et ibi patet q℔ ista fit etiam p̄lato tanq̄ iudici.nō ad puniendū ſz ad emendādū denūciatum.

b Alia é denūciatio q̄ fit p̄lato tanq̄ iudici ut ingrat et puniat et de hac vide .ℱ.inqſitio p totū ꝛ.s.crimen.ℱ.fi.

Depositum

Quō ꝛ qñ depositū reddi dēt. ℜ.reddi dēt ipa res deposita ad petitiōz et volūtatē deponētis qō tamen fallit in q̄tuor casib⁹. ꝑm⁹ cū qs gladiū deposuit deinde furiosus fact⁹ ipm repetit.xxij.q. ij.ne qs. 2⁹ si deponēs fuerit deportatus nam oīa bona sua publicātur.ff.eo. bona fides.3⁹ qñ fur deposuit et cū dño in petitiōe cōcurrit ut in p̄dicta.l.bona fides. ꝛ xij.q.ij.cū dilectissimā.4⁹ qñ fur deposuit apud illū cui ſbripit ul' apud ꝓprietariū ut ꝓbat' p eadē iura. a .s.in dēa .l.bona fides.ad fi.et idē nō.in sū con.li.ij ti.vi.q.xxiij. b Depositor licz pro volūtate sua depositū reuocare.ex̄. eo.bona fides.et ut Inno. ibi nōt etiā con̄ pactū

appositū q̄ pōt petrē. ff. eo. l. i. a Ibi
ħ clare habet in ſ. pe. b Cui depositū
nō est locꝰ cōpensatiōi. s. in totū uł dedu
ctioni. s. pro pte licꝫ cōpensatio admittat
in aliis si cā est ligda ita q̄ facilē exitum
hre credat ex. eo. bona fides. a Et ibi
p glo. patꝫ q̄ etiā in aliis nō fit cōpensa
spēi ad pecuniā nisi q̄n spēs ut equus uł
quid sil'e dari nō posset a debitore et de
ueniret ad extimationē. b Utrū de
positariꝰ teneat satisfacē deponēti si res
apud eū peat. R. tenet si cōmisit dolū uł
latam culpā. ut puta si deponis apud me
seruū vinctū et ego misericordia ductus
soluo eū. ff. e. si hoiez. Item q̄n depositariꝰ
res suas hꝫ saluas. ꝛ depositas amisit pre
sumit cōtra ipm q̄ suas clausit in archa
et depositas nō clausit. Sed et tenet eē
de leuissīa culpa si sit in moza uł si obtu
lerit se deposito uł si recepit aliqd p cu
stodia. a Hoc casu cū cōtractꝰ cōsenat
omoditatē vtriusq̄ nō vī q̄ teneat nisi
de leui tm ꝛ scrit glo. i dcō. c. bona fides.
sup ẋbo de culpa. et exīsse dicit Hos. ut
in sū. con. eo. ti. q. xxiij. b Aut si ḡtia
depositarij fiat depositū de casu etiaz for
tuitu tenet si pactū culpa uł moza pces
sit hec oīa ex. c. bona fides. a Predicta
etiā oīa nōnt in dcā. q. xxiij. ſm Hosti.
b Eccl'ia ñ tenet de deposito nisi q̄n
depositū fuerit factū plato ꝛ cōsuetui uł
capl'o pñtibꝰ ꝛ recipiētibꝰ aut ñ inq̄ntū
locupletior esset ex. eo. c. i. a Hoc fuit
dictū Hosti. ut patꝫ in sū. con. d. q. xxiij
b Utrū deposito liceat uti re depo
sita. R. depositariꝰ vtēdo cōmittit furtū
. ff. de cōdi. fur. qui furtū. et ħ itellige q̄n
est exīsse. plibitū ne utat alit ñ omittit
si putauit dñm ꝓmissurū. a Etiam si
minꝰ ꝓbabilit ħ putauit ſm Hosti. ut
in sum. con. li. ij. ti. vi. q. xxv. p. l. qui re. j.
alle. q̄ ad ħ bñ facit si tū nō habuerit cāz
putādi pōsumit cōtra eū. ff. de fur. l. q vas
. ſ. vetare ubi dī vetare aliqd dñm accipi
mus eū quinō ꝺsentit. b ut. ff. de furti.
. l. qui re. Item intellige nisi deponat qđ
cōtinet nūo. pōdere uł mēsura. et ñ obli
gent hīeni excedūtur fines depositi et
tūffert dñūz ꝛ sicuti pōt. Si ẋbo obsi
gnat uł claudit eo ipo vī ꝓhibuisse ne
depositariꝰ utat ñ cōsiliū dicētur exīsse
ut. ff. eo. l. licet. ſ. rei. et. l. die. ſ. qui pecuiaz
et. l. quntus. a Hec fuerūt dcā hosti. cū
q̄ Hos. ꝛ Donaldus. ut in dicta. q. xxv.
b Quid si res deteriꝰ reddit. R. red
dita nō vī. ff. eo. l. i. ſ. si res. a Hoc itel
lige q̄n deterioratio facta est culpa depo
sitarij. ꝛ ñ al' ut. ẽ. ſ. ij. b Heres depo
sitarij tenet de ptio rei deposite ignorāt
ab eo vendite. imo etiā si nō sit heres. nihi
lominꝰ ab eo id qđ cōsecutꝰ e. extorq̄tur
. ff. eo. l. i. ſ. vltio. et. l. ij. ꝛ ij. a Addita
. l. iij. vbi dī de nō hēde qui putabat se
hēdem cū vendidit. b Utruz peccat q
rem suā apud aliū depositā. l' etiaz iuste
detentā furtiz accipit. R. ſm tho. zª zᵉ. q.
lxvi. i lle qui furtiz accipit rem suā apud
aliū depositā ḡuat depositariuz quia ille
tenet ad restituēdū uł ad ostendendū se
inortū. vñ manifestū est q̄ peccat ꝛ q̄ te
netur ad releuandū ḡuamen depositarij
a Hoc puto verū. nisi ipe depositarius
scienter accepisset in depositū rem alienaz
uł si dño ꝓbanti rem suā denegasset re
stituē sicut debz. ut. ẽ. in pncipio. his enī
casibꝰ depositarius furtum cōmittit et te
net ad restitutionē. C. de fur. l. ancille. ia
ħ casu idē iudicādū de depositario qđ de
ipo fure. b Qui ẋbo furtim accipit rē
suā apud aliū iuste detentā peccat qdem
non q̄ ḡuat eū qui detinet nec tenet ad
restituēdū aliqd. a Nisi esset ꝺdēnatus
nā pōt ꝓpter ħ ꝺdēnari ad remissionē rei
sue ut. ẽ. bellū. i. ſ. ij. b Sed peccat cōtra
cōez iustitiā. dū ipe vsurpat sue rei iudi
ciū iuris ordie pētermisso et iō tenet reo
satisfacē. a .s. in foro iudiciali ut dictū
est. b Et dare operā ut scādalū proxi
mo. si inde ortū est sedet.

OQuisio Utrū deresio
sit spāle pcēm
R. ꝫ Tho. zª zᵉ. q. lxxv. dicēdū

obsignetur

ꝙ sic̄ aliqs cōuitiādo itelligit et itendit deprimē cōuitiati honorē et detrahendo diminuē famaz. ⁊ suſurrādo tollē amicitiā ita irridēdo itēdit ꝙ ille qui irridet erubescat ⁊ ꝙ hic finis ē distinct⁹ ab aliis iō etiā peccatū derisiōis distinguit a dīis pcīs. a Idem in sū.con.li.iij.ti.xxxiiij. .q.cxliij. b Utrum derisio sit peccatū mortale. R̄ ꝑm Tho.ubi.s.ꝙ cū aliquis malū alicui⁹ psone uel defectū in risū uel ludū ponit derisio dr.et si quidē hoc fiat inq̄ntū malū est puū ꝑm se sic derisio est veniale.si qñ accipit q̄si puū rōne psone sic aliquē irridē est eū oīo pupendē ⁊ tā vilē extimare ut de eius malo nō sit curandum ſ sit q̄si pro ludo habendū. a sic̄ solet habē defect⁹ pueroz ⁊ stultoz ꝑm eūdez tho. b Et sic derisio ē pcīm mortale ⁊ g̃uius g̃ cōtumelia ꝙ cōtumelioſus dr accipe malū alteri⁹ serioſe Irrisor aūt siue illusor i ludū.et dr ee maior detrectus ⁊ dehonoratio et ꝑz h̄ est graue peccatū et tanto grauio⁹ q̄nto maior reuerentia debetur psone q̄ illudit vñ g̃uissimū est irridē deū ⁊ ea q̄ dei sūt.z°. ē gui⁹ derisio parentū. z°. derisio iustoz ꝑ quā hoies etiā a bñ agēdo ipediūt. a Idē in sū.con.eo.ti.q cxliij. b

Desperatio

Utrū sit peccatū.R̄.ꝑm tho.z^{a} z^{e}.q.xx. circa deū vera extimatio intellect⁹ ꝙ ex ipo ꝓuenit hoiuz salus.⁊ venia peccatoribꝰ datur ꝑm illō Eze.xviij. Nolo morte peccatoris ſ ut cōuertat ⁊ viuat falsa g̃ opio ē ꝙ peccatori penitēti veniā deneget uel ꝙ peccatores ad se ñ ꝺuertat ꝑ g̃tiaz iustificantē.et iō sicut mot⁹ spei qui cōformit se habz ad extimationē verā laudabil est.ita opponit mot⁹.s.desperationis qui se cōformat extimationi falsē de deo est vitioſus ⁊ peccatū ⁊ de hac mā hr .j. psumptio circa medium:de despatiōe inq̄ntū est vnū de ipedimētis penitētie vide.j.penitētia.iiij.ſ.i. a Idē qō in h̄ .c.nō.in sū.con.li.iij.ti.xxxiiij.q.ccxi.

Detractio

Detractores ꝑm Rai.sūt qui vitaz et bonos mores alioz corrūpe uel minuere nitūt Detractio ꝑz tho.z^{a} z^{e}.q.lxxiij.differt a cōtūelia dupl'r.ꝑ quidē q̄ntū ad moduz ꝓponēdi ⁊ba q.s.cōtumelioſus maifeste cōtra aliquē loquit detractor occulte.z°. q̄ntū ad finē intentū.siue q̄ntū ad nocumentū illatū q.s. cōtumelioſus derogat honori detractor fame et dicūtur ⁊ba detractiōis occulta nō simpl'r ſ ꝑ cōpatiōz ad eū de quo dicūtur quia eo absēte uel ignorāte dicūtur etiā si cora multis aliis dicant. a Cōtumelioſus autē in faciē coīt hoiem loquit etiā si solus sit psens ꝑz eundē tho.ut in sū.con.li.iij.ti.v.q.cxc. vij. b Quot modis detractor famam alicui⁹ diminuit. R̄.ꝑm tho.ubi.s.detractor hoc agit dupl'r.q̄q quidez directe q̄q ⁊o idirecte: directe q̄drupl'r.ꝑ mō qñ falsū alteri ponit. z°. qñ peccatū suis ⁊bis adauget.z°. qñ occultū reuelat peccatū ⁊bis cōib⁹ cātilenis signis seu etiaz in scriptis.q̄ appellātur libelli famosi.de quib⁹ vide.j.libellus famosus. a Siue etiā ⁊bis artificioſis.ꝑm Rai. ut in dīa .q.cxcvij. b Quarto qñ id qō ē bonū dicit mala intētiōe factū.Indirecte vero dupl'r.s.uel negādo bonū alteri⁹ uel malitioſe reticēdo. a Idē in sū.con.li.ij.ti.v .q.cxcviij. b Utrū detractio sit pcīm mortale.R̄.ꝑm tho. z^{a} z^{e}.q.lxxij.dicēdū ꝙ q̄ inter res tpales fama vr ptioſior et p eius defectū homo ipedit a multis bñ agēdis.iō detractio ꝑ se loquēdo est peccatū mortale. a Con.Rai. et dr detractio ꝑ se et peccati mortalis ꝑm eosdē qñ detrahēs intēdit ad denigrandā famam eius cui detrahit.ut in sū.con.e.ti.q.cxc. ix.ubi etiā habent oīa q̄ in h̄ ſ ponūtur.

b Cōtigit tñ qñq; ꝙ aliqs ꝓfert ⁊ba per que fama alteri⁹ diminuit et nō est detractio formalit loquēdo.ut si ꝓferat ꝓter aliqd bonū uel necessariū cū debita circūstātiis.et sic nō est peccatū ut patet

in denūciatiõe uł accusatiõe. si autē ꝓferat et ai lenitate uł ꝓpt̄ aliqđ nō nēciuz nō est ꝑccatū mortale nisi forte ꝛbū qđ dī sit adeo graue ꝙ nōbilit̄ eius famā lędat et ꝑcipue in his q̄ ꝑtinēt ad honestatē vite ꝙ h̄ er ipō gñe ꝛboꝝ habz rōnez ꝑccati mortal̄ et tenet̄ aliqs ad restitutionē fame sicut et alteri⁹ rei. a Propterea dī Prou̅.xxiiij.cū detractoribus ne cōmissearis qñ repēte surget ꝓditio eoꝝ et ruinā vtriusq; qs nouit. sup quo glo. h̄ spāliť vitio. s. detractiõis ꝑiclitat̄ totū pene gen⁹ humanū vñ Aug̅. i mēsa sua. Quisqs amat dictis absentū carere vitā. Hīc mēsaz indignā nouerit ēe sibi

b Sed q̄liter detractor restituet famā ℟ ꝑm t̄ho. z̄ª z̄ᵉ.q.lxij. dicendū ꝙ aliqs pōt alicui famā auferre triplicit̄ ꝑ m̄ verū dicēdo ⁊ iuste. pū. cū aliqs crimē alic⁹ prodit ꝑuato debito ordie et tē ñ tenet̄ ad restitutionē fame. z̄. mō falsū dicēdo et iiuste. puta. cū aliqs ponit crimen altēi qđ nō fecit in audiētia multoꝝ ⁊ tūc tenet̄ famaz restituē cōfitēdo falsū dixisse et iiuste. z̄. mō verū dicēdo ꝫ iuste. puta. cū aliqs ꝓdit crimen alteri⁹ coī ordinē debitū ⁊ tūc tenet̄ ad restitutionē q̄ntū pōt sine mēdacio. tum utpote ꝙ dicat se male dixisse. uł ꝙ iuste eum diffamauit. uł si nō pōt famā restituē debet ei aliter recōpensare sicut et ī aliis iiuriis ꝓbātur hec v.q.i. quidā. et xiiij.q.vi. si res. a Con. Il. ꝑe. ⁊ Rai. ut in sū. con. li. iij. ti. v.q.cc. ubi etiā addit̄ ꝫ Rai. ꝙ restitu⁹ fiat h̄ mō. viz. ubi publice dixit ꝛbū uel cātilenā. ꝑ se uł ꝑ alū uł etiā ubi ꝓiecit libellū famosū. necū et aliis locis ibi itelligeret illū coī quē hec acta sūt ifamatū occasiõe sui dicti uł facti uł signi publice et simpl̄r recognoscat errorem suū ⁊ cul pā. ⁊ ꝓ posse remoueat uel saltē alleuiet sic ifamiā. ar. ex̄. de purga. ca. int̄ solicitudines. ꝫ. ꝓcipias. Idē Host. dicit tñ ꝙ hec publica recognitio facienda est. nisi ex tali recognitiõe publica ille infamar⁹ ampliꝰ ifamaret̄. et ꝑm glo. Rai. itelligēda sunt hec. s. si audet h̄ facē. sec⁹. si nō audet ꝓpt̄ potentiā uł crudelitatē aduersarij. addit Rai. tenet̄ etiaz secū cōponē de iiuria et humilit̄ veniā postulare. Idē Host. ꝑm glo. Rai. oportz veniā postulare in ꝓpria ꝑsona si audet. al̄ saltē sint̄ posita ꝑsonam

b Utrum ꝑccet aliqs audiēdo detractorē. ℟ ꝑm t̄ho. z̄ª z̄ᵉ.q.lxxiij. si aliqs detractores audiat absq; resistētia. vł detractori cōsentire vñ fit ꝑticeps ꝑccati eius. et si quidē inducat eū ad detrahendū. uł saltē placeat ei detractio ꝓpter odiū eius cui detrahit̄ nō min⁹ ꝑccat ꝙ detrahēs. et q̄nq; magis. si ꝛbo ei ꝑccatū nō placet. si ex timore uł negligētia uł etiā verecūdia quadā omittit repellē detrahentē et ostendē ꝙ ei detractio displiceat. tūc ꝑccat quidē ꝛz multo min⁹ ꝙ detrahēs et plerūq; venialit̄. Q̄nq; etiam h̄ ipm pōt mortale esse. ut quia ex officio incūbit ei detrahentē corrigē. uł etiā ꝓpt̄ aliqđ ꝑiculū inde cōsequēs. t̄ ꝓpt̄ radicē q̄ timor humanꝰ q̄nq; pōt ēe ꝑccatū mortale de quo vide. ī. timor. ꝫ. i. detractio ī q̄ differt a susurratiõe vide. ī. susurratio. a Idez qđ i h̄. ꝫ. habet̄ et ī sū. cō. li. iij. ti. v. q. ccij.

Diaconus An liceat diacono corpus dñi ꝺeferre ad infirmū et eū cōicare. ℟ ꝑm Guer. nō nisi in extrema nēcitate absētibꝰ epīs et ꝑsbyteris. ut dis. xciij. diacon⁹. nā in nēcitate etiam pāte ꝑsbytero pōt diacon⁹ iussus eucaristiā populo dispensare ut dis. xciij. diaconi ita se. a Potius est. c. ꝑsente. nēcitas antē est q̄n ꝑsbyter est fessus uel al̄ impotens h̄ facē ꝑm eundē Guer. ut in sū. cō. li. iij. ti. xxvij. q. xi. b Et sic ibidē nōuit Hosti. absēte ꝑsbytero si tanta sit nēcitas ꝙ iussus presbyteri expectari nō posset nō est expectādus. ꝙ si ꝑsbyter diacono etiā ī nēcitate ꝓhibeat ⁊ expressa eā ut ꝙ forte vsurarī⁹ uł al̄ ipenitēs est qui petit cōionē obediendū est ei aliť nō

a Idē in dē. a. q. xi. ubi etiaz dicitur ꝙ laic⁹ in nulla nēcitate nec seipm nec alū

cōicare debet. b Nam et tho. in 4°. dis. xiij. dicit q diacon⁹ licz possit sāguinē in calice dispēsare sicut adhuc in qbusdaz eccl'iis diacon⁹ dispēsat ministris sāguinē nō debet tñ corpus xpi dispēsare q ñ hz man⁹ cōsecratas ad tāgendū ⁊ ꝫ itellige nisi de mādato p̄sbyteri uł epi uł p̄sbytero longe posito in casu nec̄itatis ut di. xciij. p̄ñte. Quō diacon⁹ hēat ꝓuidē de lotiōe corpalis ⁊ ꝫmodi vide. s. corpale.

Dignitas Digni tas eccle siastica ꝑm Inno. et Hosti. est quedā p̄eminēcia in gradu et q̄si ꝓ eadē sumit' dignitas ⁊ p̄sonat⁹ ut archidiaco nat⁹ et p̄miceriat⁹ et decanat⁹ ⁊ ꝫmodi

a Hosti. etiā dicit q ista dignitas aliq̄ vocat' custodia ⁊ aliq̄ ministeriū. et Inno. dicit q semp pro eodē sumit' p̄so natus ⁊ dignitas ut in sū. con. li. iij. ti. xiij. q. xvij. b Et itelligit' ee dignitas uł p̄sonat⁹ ꝑm istitutionē uel cōsuetudinē eccl'ie nā posset esse q aliqs in aliq̄ eccl'ia exerceret officiū archidiacōi cognoscēdo de cāis clericoꝝ et de aliis nō tñ est repu tādus ob ꝫ esse in dignitate nisi vocetur noie qđ dignitatē sonat q si vocet' aliq̄ nomie dignitatis uł p̄sona in dignitate cōstituta reputet' licz nullū mīsteriū dignitati facēt reputādus est in dignitate dūmō ꝓpetuo eā obtineat ex. de sta. mō. .c.ij. §. fi. a Hoc fuit dictū Inno. q itel ligit ista q̄ ad dispositionē. c. de multa. ex. de p̄ben. ut patz in dca. q. xvij. de mā autē .c. de multa. est tactū. s. bñficiū i. §. i. et tāgit' hic in §. se. b Nemo pōt hre simł plures eccl'iasticas dignitates nec eccl'ias plūa bñficia curā aiaꝝ habētia vide ꝫ. s. bñfi ciū i. §. ij. Dignitas siñ cura ab eo q ia xx. annos cōpleuit ex dispēsatiōe epi pōt haberi ex. de eta. et q̄li. p̄mittim⁹. li. vi.

Discere Discere debet quilz et q̄lib⁹ quicūq; nō solū a maiori si etiā a minimo dū tñ erudito vñ dis. xxxviij. null⁹ epus ꝓpt' opprobriū senectutis uel nobilitatē gñis a puulis eruditis et mi nimis si quid forte est vtilitati ac salutis inquirē negligat qui enim rebellit' viuit et discere atq; agere bona recusat magis diaboli mēbrū q̄ xpi ee ostēdit' et potiꝰ infidelis q̄ fidel' ee mōstrat' vñ et Aug⁹. ait Ego senex a iuuene ⁊ epus tot ānoꝝ a collegia nōdū ānicul'o patus sū doceri xviij. q. iij. si habes. ad mā decēdi facit. §. magr i. ⁊ magr ij. et. §. scientia. et. §. studiū.

Disciplina Correc tiōis siue punitiōis quā prelati q̄nq; iponūt nō debet esse vsq; ad effusionē sā guinis ar. ex. de rap. in archiepatu. et ꝑm Guer. itelligi debet de effusiōe enormi.

a Idem in sū. con. li. i. ti. iij. q. vi. b De correctiōe p̄latoꝝ vide. s. correctio i.

Discordia Utrū sit pec catū mortale. R̄ ꝫ tho. 2ª 2ᵉ. q. xxxvij. q̄ aliqs scienter ⁊ ex intētiōe dis cordat a bono diuino et a bono proximi in q̄ debz cōsentire ꝫ est pccatū mortale ex suo gñe ꝓpt' cōformitatē ad caritatē licz p̄mi motus huiꝰ discordie sint pcā venialia ꝓpter impfectionē actus ꝫ cū intē tio aliquoꝝ est ad aliqđ bonū qđ ptinet ad honorē dei uł ad vtilitatē proximi tñ vn⁹ existimat ꝫ esse bonū alius autē hz cōformā opionē nō est pccatū. a Quia talis discordia est ꝑ accidēs et q discordia q̄ est caritatis effectus est vnio volūtatū nō opionū ꝑm eundē tho. ut in sū. con. li. iij. ti. xxxiij. q. ccxxvi. ubi etiā nōnt' q̄ et hic. b Nisi ꝫmodi discordia uł sit cū erroze circa ea q̄ sūt de nec̄itate salutis uel si ptinacia indebite adhibeat' erq̄ etiam patz q discordia q̄q; ex pcō est vnius tm̄ q̄q; est cū pcō vtriusq; pū cū vtq; dissētit a bono alteri⁹ et diligit bonū ꝓ priū ⁊ vide. §. litigiū.

Dispensatio Dispēsatio ꝑm Raī. est iuris relaxatio. vñ vocat' vuln⁹ q vulnerat ius

cõe xxiij.q.iiij.ſpa pietas..circa fi. Hoſti. q̃z dicit ſic diſpenſa° eſt rigoris iuris per eum ad quẽ ſpectat miſericors et canonice facta relaxa°. ut colligit i.q.vij.ſ.ñ rigor et.c.ſequẽtib⁹. a Idẽ in ſũ.con.ti.xxix .q.i.ad fi.et li.iij. b Sed nũqd diſpenſatio eſt ius. R̃ ſm Rai.diſpẽſatio ſm q̃ eſt in diſpẽſante eſt ptãs ſiue act⁹ ptãti a iure conceſſ̃. ſi ſm q̃ eſt i eo cũ q̃ diſpẽſatũ ſic eſt ius p̃uatũ.i.licẽtia uł̃ p̃miſſio quedã alicui facta coñ rigorẽ iuris ſz ñ eſt ius cõe.ar.xxxij.q.ij.intẽfectores.¶.c.i ado leſcẽtia.con.Hoſti. a Idẽ in ſũ.con.e.ti. .q.ij. b Utruz diſpenſatio ſit nec̃ia in occultis. R̃ ſz Huer. in occultis in q̃bus p̃ot diſpẽſari diſpẽſatio nec̃ia eſt nõ ꝓpt̃ depoſitionẽ vitandã q̃ occulta pec̃a vindicta ñ habẽt. ſi q̃ de eo ſup q̃ diſpẽſatũ eſt accuſari q̃s nõ p̃ot.ar.ex̃. de fi.preſby. et tua.alioqn etiã poſt pactã penitẽtiam poſſet accuſari.ar.xxxiij.q.ij.admonẽ.xv. .q.v.p̃ſbyter. a Idez in ſũ.con.in dicta .q.ij.in fi. b Diſpẽſationũ aliq̃ eſt debita.aliq̃ ꝓhibita.aliq̃ p̃miſſa. Debita ẽ cũ multoz ſcãdalũ timet̃. diſ.l.ut conſtitueret̃. caue tñ ne decipiaris in ſcandalo. vide.ꝑ.ſcandalũ. Idẽ debita eſt diſpẽſatio rõe tp̃is uł̃ p̃ſone uł̃ pietatis uł̃ nec̃itatis ſiue vtilitatis ecc̃lie uł̃ euẽtus rei et de ſingulis loz ponit̃.i.q.vij.ſ.niſi rigor.¶ .c.¶ ſ.ſequẽtib⁹ uſq̃ ad ſ.ecc̃lie. a Hec et ſequẽtia ī iſto ſ.fuerũt dc̃a rai.ut p̃z ī dc̃a con.li.iij.ti.xxix.q.x.et glo. Rai.exẽplificat euentum rei de laicis ꝓmotis in epos de facto ut dc̃a.q.vij.c.exigũt. ſz ut p̃ot cõſtare ex allegatis iurib⁹ oĩa p̃dicta reducũtur ad tria.viz ad cãz nec̃itatis ſiue vtilitatis.i.q.vij.¶ ſ̃ulla.ſeu pietatis ut cũ ꝓpter pietatẽ diſpẽſat̃ cũ corpe vitiatis uł̃ illitteratis ut remaneãt in ſuis ordib⁹ ad quos indebite fuerũt aſſũpti.i.q.vij. hi qui. Et p̃dicta q̃q̃ cauſant̃ ex p̃ſona uł̃ tp̃e ſeu loco ſiue accidẽtib⁹ aliis ut ex dictis iurib⁹ p̃ot cõſtare. b Et breuit̃ vbicũq̃ ſc̃eſt iuſta cã diſpẽſatio debita ẽ diſ.l.dño ſancto. ℣. deinde. et ℣. ecce.et.c. cõſiderãdũ. et licet ex cãis p̃dictis diſpẽſatio debita ſit et p̃ceat p̃latus nõ diſpẽſando ut ẽ ar.ñ.q.v.q̃nto. in fi. a Tñ Hoſti. nõ habẽt ius petẽdi niſi forte ſupplicãdo. b Diſpẽſatio ℣o ꝓhibita eſt vbicũq̃ nõ p̃ot fieri ſine manifeſta decoloratiõe ecc̃lie. Idẽ vbicũq̃ ñ eſt iuſta cã diſpẽſandi.i.q.vij.tali.et.c.et ſi illa.ex̃. de elec.inotuit.ſ.multa.¶.ſ.fi. Diſpenſa° ℣o p̃miſſa eſt aliq̃ in caſu ut diſ.l.ſi qs preſbyter.et multis caſib⁹ quib⁹ p̃mittunt diſpẽſationẽ. a In dc̃o.c.ſi qs p̃ſbyter. &c. ſi qs p̃ſbyt̃ aut diacon⁹ iuent⁹ fuerit aliqd de miſteriis ecc̃lie venũdaſſe q̃ ſacrilegiũ cõmiſit. placuit eũ in ordiatione ecc̃leſtica nõ haberi in iudicio tñ epi dimittẽdus eſt ſi in ſuo dẽat recipi gradu.

b Quid ſi epus idiſtincte diſpẽſat. R̃ ſm Rai. ſi de ꝟ fuerit accuſat⁹ puniẽdus eſt pena depoſitiõis diſ .li.c.i.in fine .et .c.qui in aliq̃.in fi. ſi ꝟ Hoſti. dicit q̃ ꝟ forte locũ hz ſi cõmonit⁹ icorrigibiliter ſit ¶ ꝓpt̃ ꝟ ſuſpẽſus ¶ ſniaz ſuſpẽſiõis dtenẽs etiã in ſua cõtumacia pſeuerat.ar.ex̃. de p̃ben. ſue.ſ.nolẽtes. uł̃ p̃dicta tñ poſſũt itelligi q̃ñ epus diſpẽſat in eo q̃d de iur nõ p̃ot a Idẽ in ſũ.cõ.eo.ti.q.xi.et ſnia Hoſti. benigniores vł̃ ¶ renenda. ff. de legi.l.benigni⁹. b Diſpẽſatio in multis caſibus epis ꝓhibita eſt ꝑ quide in homicidio. di. l.miro. et itellige ſiue iuſto ſiue iiuſto et quocũq̃ fiat ut ſi quis vindictaz ſãguis dictat uł̃ ſcribit aut cyrrugiã exercet aut vindicte ſãguis aũctem exhibz ¶ in oib⁹ ſ̃lib⁹ ſi inde mors fuerit ſ̃ſecuta uł̃ etiaz mutilatio mẽbri q̃ nõnt Inno.¶ Hoſti. ex̃. de cle.pu.in du c.i. cũ nullo enim talũ p̃ot epus diſpẽſare in officio ſecus q̃ clericus poſſit eſſe in beneficio ex̃. de cle.pu. ī du.c.ij.aut etiã ſec⁹ ſi mors uł̃ mutila° ñ intẽuenit. ut in palle.c.i. de iſta materia vide plura.ꝑ. irregularitas.i.z°. in ſimonia ordinis ſiue bñficij ſcienter p̃r ſimoniaz acq̃ſiti vide.ꝑ.ſimonia.vij.in v.vltis.ſ.z°. in illo qui cũ eſſet ſuſpẽſus intẽdict⁹ uel excõicat⁹ dãnabiliter igeſſit ſe dinis ex̃. de

sen.et re iu.cū eterni.et eī.de sen.exco.cū medicīalis.li.vi.4°. i clerico qui excōicat⁹ in cōcilio accedit ad iudiciū ꝓncipis contēpto iudice eccl'iastico.xxi.q.v.si qs epūs ⁊c. inbigamo eī. de biga c. nuper. et.c.fi. vide.ꝫ.bigamia.ℱ.viij.6° in clerico nō ordinato mistrāte de q̄ vide.j.ordinat⁹ iij.

a Vbi patz ꝙ epūs non pōt dispēsare ꝙ talis ascēdat ad supiores ordines si bñ ꝙ vtatur ordine iam suscepto. b vij°. in clerico p̄ saltū ꝓmoto.vide.j.ordiat⁹ ij. a Vbi patz ꝙ ħ itelligit quo ad illū qui sciēter sic est ꝓmotus et in ordine sic suscepto sine dispēsatiōe mistrauit tunc enī nō pōt dispēsari ꝙ vlteri⁹ ascēdat nisi p papaz si in ordine suscepto adhuc pōt dispēsari p epm. b viij°.in illo qui ordiné furtiue suscepit vide.j.ordinat⁹ i.ℱ. iiij. a Ibi nil aliud dī nisi quō dicat furtiue ordinat⁹. de dispēsatiōe autē dic ꝑm Rai.ut in sū.con.li.iij.ti.xxij.q.iij.ꝙ aut fuit ꝓhibit⁹ ab epo seu ab alio ꝑlato ſb intimatiōe anathematis aut nō in ꝑ casu poterit cōdigna satisfactiōe ꝓmissa cū eo ut i suscepti mistret ordinib⁹ epūs dispēsare.⁊ si itrauerit religionē etiā in suscipiendis postꝙ aliquāto tpe i ea fuerit laudabiliter ꝟsat⁹ in z°. cāu poterit cū tali etiā in seculo r̄manēte post cōdignā satisfactionē tā in susceptis ḡ in suscipiēdis ordinib⁹ dispēsare eī.de eo qui fur.ordi. susce.c.i. Hostī. autē super eo.c.ait ꝙqd dicat hic cū furtiue ordinato etiā si nō sit excōicat⁹ nisi aliquā religionē ingrediat etiam romana eccl'ia de facili nō dispēsat cōcedit tñ Hostī.in.c.ij.⁊ ꝙ epūs dispēsat in ħ casu in minoribus ordinib⁹ tm̄ ut inuit a cōmūi sensu dicti.c.i. b ix°.cū quis fuerit ordinat⁹ eī tpa-ul' ab alieno epo ⁊ ante dispēsationē mistrauerit ꝑm q̄sdā ar.eī.de sac.nō.iterā.c.i. dis.lij.solliciti.tudo.si veri⁹ est ꝙ diocesan⁹ cū tali poterit dispēsare ut ix.q.iij.lugdunen.eī. de tēpo.ordi.cōsultationi. a In ħ.c.dicat ꝙ epūs pōt dispēsare cū ordinati.eī tpa p̄ eis penitētia īposita opetēti in suscepti ordinib⁹ secus est ḡ in ordinib⁹ suscipiēdis ut et nō.j.ordo ij.ℱ.q̄ pena. b Nisi forte fuisset sibi intēdicta execu°. et postea mistrasset ut dictū est.x°. si qs excōicat⁹ ordines suscepit.eī.de sen.excōi.cū illo.x. i.R. et eodē mō si suscepit ordines existēs apostata a religiōe.eī. de aposta.c.fi. a Ibi dī de religioso recipiēte in apostasia ordinē sacrū.sec⁹ ḡ vī de ordinib⁹ minoribus⁹ nisi i apostasia dimisisset habitū.tūc enī esset excōicat⁹ eī ne cle.ul' mō. ut periculosa.li.vi. b In p̄dictis ḡ casib⁹ ad papā ptinet dispēsatio nec dispēsat facilit ut ē in homicidio voluntario.i simonia et bigaia et vide eē.ℱ.se.s.de cāib⁹ ꝑlib⁹

Sunt alij casus dispēsatiōis ad papā ptinētes i quib⁹ raro imo nūq̄ dispēsat ꝑm⁹ qñ qs sciēter se baptisari ꝑmiserit bis de cōsec.dis.iiij.eos.⁊.c.qui bis.⁊ idē si ignoranter et postea cū sciuerit ratū habuit. a Si vxo non habuerit ratū pōt promoueri i.q.iiij.placuit.ħ aliqs de iurē ꝑm alios de dispensatiōe qđ tuti⁹ est de cōsec.dis.iiij.qui bis.ꝑm Rai.et in sū.cō. li.iij.ti. xxiij.q.vij. et in dicto.c.qui bis. vbi p3 ꝙ rebaptisat⁹ etiā si nullā culpā cōtraxerit erga rebaptisationē tñ nō pōt ordinari nisi magna nēcitas cogat. b Similit qui bis sciēter receperit eundē ordinē i.q.vij.saluberrimū. Idē etiā īteligas de r̄cōfirmato.ar.lxviij.dis.c.i.et de cōsec.dis. v.c.dictū. a Idē in sū.con.d. .q.vij. b .z°.ē cū qs ad sꝰuertēdū fidez se fecerit ab hēticl ordiari.i.q.vij.ꝺueniēt ib⁹.z°.est si qs ordinetur.ita ꝙ simonia intueniat tā ex pte ordiati ꝙ ex pte ordinatoris ix.q.i.ab excōicati.i.q.i.si qs epūs.

a Hodie nō pōt dispēsari nisi p papā nō q̄lit cūq̄ ordinatio fuerit facta simoniace ut in exuagāti/martini quīti q̄ incipit dā nabilit let in alia Eugenij q̄rti q̄ incipit cum detestabile. b De his casib⁹ sūt x̄sus Siue bis ordo det siue baptism⁹ repetat. Siue ut x̄tat fides stat⁹ ordo petat. Ut siue pstet vtrinq̄ simon operetur. Ut dispēsatio spes irrita prorsus

habet. Sed post ꝑdictos casus qui sunt irregularitatū inductiui sunt adhuc alij casus in quib⁹ diocesani dispẽsare ñ possũt ut ꝙ vni ecclesie duo pariter presint xxi.q.ij.c.pe. nec ꝙ vn⁹ hẽat plura bñfi⁹ cũ cura.eẍ.de ꝓben.de mlta. nisi in casib⁹ quos hẽs.ẍ.bñficiũ i.ſ.iij. Itẽ nõ possũt dispẽsare cũ illegitĩe natis ñ ad minores ordines ⁊ bñficiũ sine cura.eẍ.de fi.ꝓby. is qui.li.vi. a Vbi etiã patz ꝙ silr epus nõ põt dispẽsare cũ talibus erga bñficia dignitatẽ seu ꝓsonat⁹. b Itẽ nõ dispẽsat cũ eo qui est suspẽsus in cõcilio ꝓpter iustam bñficioꝝ collationẽ.eẍ. de ꝓben. graue.in fi. Itẽ nec in aliis casib⁹ spãlit. ſũmo põtifici reseruatẽ.de quib⁹ vide.ĩ. papa.ſ.iiij.⁊ se. a Potius videt.ſ.iij. etiã ſm eius cõputationẽ. b Utrum epus possit dispẽsare cũ eis qui patiunt defectũ in etate.R̃ ſm Jo.an.ꝙ aliqs possit ꝓmoueri ad epatũ.si ñ cõpleuerit xxx annũ solus ꝑp dispensare põt eẍ.de elec. cũ nobis olim.ſ.fi.ſ ꝙntũ ad alias dignitates si tñ sint sine cura põt epus dispẽsare cũ eis qui cõpleuerunt xx^m. annũ.eẍ. de eta.⁊ q̃.ꝓmittim⁹.li.vi.vide.ĩ.vicari⁹. .ſ.iiij. a Ibi nil de hoc dicit videt. b Quãtũ ẋo ad ꝓchiales eccl'ias nõ possũt ut idẽ Jo.dixit eẍ.de elec.licz canon. li.vi. a De ⁊ lati⁹ dictũ est.ĩ.absolu⁹ i.ſ.ij.ubi z⁹ est ĩ additiõe. Silr etiã epus nõ põt dispẽsare circa etatem ordinũ.ut nõt glo.in cle.gñalem. de eta.⁊ q̃li. b Utrum epus possit dispẽsare cũ eis qui patiũtur defectũ in ordine. a Hoc est ꝙ rõne ordinis eis defitiẽtis nõ possunt eligi ad aliqd̃ officiũ seu dignitatẽ ecclesiasticã.sicut est regularit' ꝙ abbas debet esse sacerdos.eẍ.de eta.⁊ q̃li.c.i. b R̃ ꝙz Jo.an.li.vi. in epalib⁹ solus ꝑp dispẽsat eẍ.de offi.lega.qui tñslationẽ. et de excess. ꝓla.sicut vnire.sz quo ad alia põt epus eẍ. de eta.⁊ q̃li. ꝓterea. a Ibi dicit licz ad regimen ꝓchiall' eccl'ie nõ deat aliquis nisi ſbdiacon⁹ sit ad min⁹ admitti.dispẽsatiue tñ in minoribus ordinib⁹ cõstituti cõsueuerũt assumi dũ tñ tales sint ꝙ in breui tẽpore possint ĩ ꝓsbyteros ordiari b Et c.tuam. a Ibi dicit' ꝙ ꝓpter instantẽ ncẽtatez põt in abbatẽ assumi etiã in mnoribus ordinib⁹ cõstitut⁹. b De dispensatiõe epoꝝ vide.ĩ.epus.ſ.v. de dispẽsatiõe in legib⁹ et cõstitutiõib⁹ vide ĩ.lec. de dispẽsatiõe in votis vide.ĩ. votum v. de dispẽsatiõe icertoꝝ vide.ĩ. restitutio vi.

Ojuratio Quid sit et quot eius spẽs et plura de hac mã vide.ĩ.sortilegiũ ꝑ.

Ojuortium Sicut põt Raĩ.diuortiũ multiplicit' hz fierĩ.nã aut diuidit mrioniũ in rotũ.ita ꝙ ul' vterq; cõiugũ contrahẽ põt ut in maleficiatũ.uel saltẽ alter ut in frigidis.aut dirimit in ꝓte.ſ. quo ad mutuã suituitẽ cõiugalis debiti.seu cohabitatiõis ita tñ ꝙ neuter eoꝝ coñ ire põt. sicut in his qui sepant' ꝓpter adulteriũ cõmissum.ul' cã religiõis post carnalẽ copulã.nam si ante copulã carnalẽ alter cõiugũ fieret religiosus alter coniũgẽ posset. vide.ĩ.impedimentũ.i.ſ.ij. a Idez in sũ. con.li.iiij.ti.xix.i ꝓin. b Qñ vir petit diuortiũ allegãs frigiditatẽ suã quõ ꝓcedetur. R̃ ſm hosti. vir ⁊ ꝓponẽs debz ee maior annis xviij.qz in ⁊ casu reputatur plena pubertas ⁊ si quidẽ mulier ⁊ ipm cõfiteb' dabit' a iudice tẽpus arbitrariũ. ut vni⁹ mẽsis.aut triũ aut anni ꝑ qd̃ sil' morẽtur et postea iurabit vir se nõ posse cognoscẽ mulierẽ nec moueri ad appetitũ coitus. a Nam si aliqtiẽs moueret' lz nõ possit ꝓficẽ nõ esslz nãliter frigidus.ſ ꝑ maleficiũ ipotens.ut in sũ.con.li.iij.ti. xvi.q.xvi.ubi hec oĩa nõnt' q̃ hic habẽt' b Mulier ẋo iurabit ꝙ nũq̃ aliq̃ mꝑcepit ipm ad ⁊ moueri.et vterq; ꝙ diligentiã adhibuit ad hoc.⁊ vterq; habebit septẽ ꝓpinq̃s seu vicinos bone fame.qui iurabũt se credẽ ꝙ illi iurauerũt verum

et sic diuortiū celebrabit. ⁊ mlier nubet in dño ſz viro mādabit ne aliquā ducat. et si duxerit ⁊ cognouerit reus ꝑiurij habebit. ⁊ prius mrioniū repandū erit ita tñ ꝙ uxor pōt eū repellē ꝓpter cōmissū adulteriū. ar. xxxij. q. i. de būdicto. et. q. vi nihil iniqus. ℞ dico nisi uxor qñ fuit confessa frigiditatē. fuissz cōscia fraudis ꝙ si ℞ fuisset nō posset eum repellē. ar. ff. ad. l. iul. de adulte. si uxor. ℣. iudex. et. ℣. si. ꝙ si mulier negat frigiditatē viri et asserit se ab eo cognitā puto. standū ẋbo mulieris ꝙ nō vī ꝙ asserēt nisi verū esset eo ꝙ p iudiciū sibi facēt. ſ. de habēdo ipotentem virū. Itē cū rea sit et nihil ꝓbauerit absoluēda é. ut vi. q. vi. actor. alioqn mulier incurreret ꝑiuriū ut posset separari ab uxore.

a Hoc verū nisi forte marit⁹ cōuincat mulierē ꝑ aspectū corpis. ut dī in sū. con. in dicta. q. xvi. b Si aūt mulier diuortiū petat ꝓpter frigiditatē viri. et vir hoc fatet fiet ut. ℞. in proxio ℣. et celebrabit diuortiū. ſz si vir postea cū alia otraxerit ambo cōiuges rei ꝑiurij habebūtur. ⁊ penitētia iuncta ad pora cōnubia reuertūtur. ut ex. de fri. ⁊ male. laudabilē. in fi. ꝙ si vir negat se frigidū et asserit se cognouisse uxorē standū est ẋbo viri ꝙ caput est mulieris. ex. de despon. impu. cōtinebat. et xxxij. q. i. si qs accepit. nisi forte mlier ꝑ aspectū corpis probet se ẋginem. ex. de proba. ꝓposuisti. que ꝓbatio debet caute fieri ꝑ duas l' plures matronas honestas et de hoc pitas. ex. de fri. et male. c. fi. ff. de ven. inspi. l. i. ꝙ res occulta é. et quia manꝰ ⁊ oculꝰ obstetricū qñq in ℞ fallit. xxvij. q. i. nec aliq. ſz si mulier ñ allegaret frigiditatē viri ſ potius dicēt eum sectū seu castratū fuisse siue defectū mēbri patientē añꝙ eam cognosceret. ⁊ sic diuorciū petēt vir ẋo ℞ negaret certe nō oportet stare dicō viri eo ꝙ ꝓbari possz ꝑ aspectū

a Predicta etiā nōntur in dcā. q. xvi. in sū. cō. li. iij. ti. xvi. b Quid si ꝑ virū l' mulierē petat diuortiū ꝓpter artitudinē mulieri: ℞ vocabunt matrone fide digne atqz pite et iurabūt ꝙ diligēt inquirēt et referēt an sit arta et an possit fieri mr̄. et si dixerit ꝙ ñ sit arta ñ procedet ad diuortiū. si autez dixerint ꝙ sit arta et ꝙ ñ possit fieri mr̄ incōtinēti pōt diuorciū fieri. ⁊ dabit viro licētia coīhēdi cū alia. ſ mulieri cōtinētia idicet. ut ex. de frigi. et male. fratnitati. i. ℞. si tū post diuortiū inueniat qui possit hmodi seras reserare repabit pmū mrioniū qđ verū fuit etiā si vir accepit aliā. ar. in pdco. c. fratnitati.

a Ibi vī casus expressus qñ prior vir erat silis illi qui aperuit. si aute a priori viro ꝓpt disparitatē ñ poterat cognosci sine graui piculo nō est ei reddēda licet ꝓpter ꝯsuetudinē secūdi reddita sit apta pmo. ut nōt glo. in dicto. c. fratnitati. sup ẋbo sili. Con. Bof. ut in sū. con. li. iij. ti. xvi. q. v. licz ibi referant diuerse alie opi. dicentiū mulierē debē restitui pmo. que possūt itelligi qñ pmꝰ erat ul' dubitat vtrū sit silis secūdo. secꝰ si ꝯstet ꝙ ꝓpter disparitatē psone a ꝑ ñ poterat cognosci ut dictū est. et de hac mā dī latiꝰ. j. impedimentū xv. b Quid si petat diuortiū ꝓpt maleficiū. ut ꝙ vir pōt cognoscē alias ⁊ nō uxorē. ℞. debēt primo cōfiteri ne forte ℞ contingat ꝓpter aliqđ peccatū eoꝝ. xxxiij. q. i. si ꝑ sortiarias. ⁊ ℞ recepto sacrameto iungat eis ut sil' cohabitent. et bona fide opaz dent ad debitū carnale. et sic ꝑ triēniū simil' habitabūt a Nisi forte iam habitauerīt tūc nō vī nccium dari triēniū. si aliqs alius ⁊minꝰ arbitrarius ad cōfitendū et alia debita remedia adhibēda. dicto. c. si ꝑ sortiarias. er ex. de fri. ⁊ male. c. fi. b Quo pacto iterū accedēt ad epm iurātes ꝙ sicut ꝓmiserāt fecerunt et non potuerunt cōiungi. et tunc adiūcto sacmēto ꝓpiquoꝝ ut dictū é. ℣. ij. celebrabit diuortiū et dabitur vtriqz licentia coīhēdi. ex. de fri. ⁊ male. c. vltio et in dicto. c. si ꝑ sortiarias. Sed q̄lit intelligēda est pdicta cohabitatio triēnij. ℞ suffic ꝙ ꝑ maiorē ptē anni cohabitēt ⁊ ꝙ bona fide opā dēt. ar. ff. de aqua cotī.

Jdez astēn. li. 8. ti. 37. ù aut si aute vxō petente diuortiū cr hanc causa fetā asserat esse cognitā ab eo sta dū est ī casu isto cuius uerbo i. fetē tū q si crederetur uerbo viri mlier p iuramētū ut posset ab uxore bus separari. z mo si ambo iurāt cōtrarietur contra mrioniū nō cet pp hoc separādū pp collusi pericula. et ideo cas solu nō cadz. sz septā mam pp quoz adducitur quare multo mīus cadz solus vxo cōtra dicente uxore. et. cē.

nō

Quid si mlier dicat q̄ maritus uel sponsus suus nō cognouit eam. et vir asserit se cognouisse uxorē standū ē uerbo viri qz ē caput mulieris. ex. de spon. impu. cō continebatur. ubi alex papa tenuit despōdem. cū ī decretis. xx. q. i. signū uxorē accepere. ꝙ habeatur et presūit. ꝙ si vir dixerit ꝙ uxorē cognouit. et mlier negauerit. virī standū est uerisimili. p̄fato vīo qui dicit se mlierē ipam cognouisse fides est adhibēda. si id affirmauerit iuramēto. ꝙ fecit etiā proxima uel ī. xl. uel. xx. tēpa. xii. mīoꝝ. et cū suo assensu desponsata. et cognita. ab eodem vīo separi non debet. et dīo. anto. debuit. tra principiū hui⁹. et. aut ꝙ doctores dicūt. ꝙ ītelligi debet. de cte. qñ copula fuit uoluntaria. secus si coacta. et hoc probat. lxā. ibi assensu. Itē dīo anto. ubi ℣. tēa. fi. dt. qñz mulier ī fractate contrarietur. et ē dubiū de copula. et de ea altez nō constat. qz per assertionē virī et tūc dicit ī nocētius. secundā istam decretalem. qz mediātē iudicandū est mēto. absolū uxamētū virī. cui⁹ tentione cōmunat propinquiores etiā alias si dicerēt ipam cognitā. non ita propinquā etiā alie probationes cr̄ exigerentur. et hoc michi uidetur fuisse mens innocē. quod michi placet. hec. d. anto. Arte. sup. ī. ꝑ. h. g. n. z. Archi. medius. dicit. Si autē mlier asserat cognouisse uxorē ea contradicēte et diuortiū petente. standū ē uerbo viri qz ē caput mulieris. ut despon. ī pub. contrahatur. nisi cōtrarietur mlier p aspectū corpis. puta si ipa uxor dicat hoc et septē mulieres que eā aspexerūt ut cū. de proba. proposuisti. et. cē. pe. hoc aute ītelligitur secūdm innoc. qui vīz simplē negat. sz vīz cū septā mam pro pinquoꝝ probare possit. q eā cognouerit audiri debet. et. cē. et nota ꝙ hoc dictū ītelligz de diuortio propter impotentiā cōeundi. et illud. q dr. d. th. q. xz. i. ultra modū.

et esti.l.i.§.duo.et.§.qđ autē.q; si infirmitate uł alio casu impediat vł tēpus restituendū.ff.de iti.actuq; pri.l.i.§.j.et se. a Hoc fuit dictū Hosti.ut patz in sū.con. li.iiij.ti.xvi.q.xvij.tū in.c.fi.eē.de frigi.et male.dī q; debent cohabitare p cōtinuū triēniū.ubi etiā dic glo. q; silr p triēnū debent cohabitare qū ppter frigiditatē petit diuortiū si ł est verū si frigiditas prius ꝓbari nō possit.ut ex̄pisse dī eo.ti. .c.laudabilē. b Quid si alter cōiugz nō vult cohabitare. R. dicas excōicandū p quē stabit et cautionē idoneā erigēdā ut cohabitēt.ar.eē.ut lite nō con.q̄niam. .§.vltio.uł distringat p curiam secularē. eē.de iudi.cū nō ab hoie. Idē fiat si cohabitant ⁊ nō attēdant. a Idē in sū.con. eo.ti.q.xviij.§m Hosti.et glo.Rai. b Quid si eccl'ia decepta p aliquas falsas probatiōes uł hmodi celebrat diuortiū et postea vir factus ē sacerdos deinde cōpertū est q; eccl'ia fuit decepta nūqd iste sacerdos restituet uxori eum repetēti. R. §m Rai. si nō pōt induci ad cōtinētiam fiat ut dī.j.mrioniū viij.§.xliij.qui incipit qd si post latā. a .s. q; restituet q; etiā mōchus restituere sibi et tenebit iste debitū reddē uxori petēti.si nō debet erigē q; q̄ntū in se est solēnizauit votum ut nō.in sū.cō. li.iiij.ti.xix.q.iiij. b Et si posito pdicto casu mulier quidē nō repetat virū nūqd vir poterit uxorē repetere. R. §m Guil. nō.q; vir p sacri ordis susceptionē piudicauit sibi. a Idez in sū.cō. eo.ti.q.v. b Pone q; mulier credēs diuortiū iuste celebratū ingressa est mōsterū.an cōperta veritate de iiusto diuortio poterit virū repetē iam in sacris ordinatū uł factū mōchū. R. §m Guil. nō q; falsa cā nō impedit votum mōchat? ar.eē.de voto.magne. et de cōuer.cōiu.ex pte. a Idem in sū.con.eo.ti.q.vi. b Pone q; duo frēs duxerunt duas sorores seu cōsanguineas et inter alterum et uxorē fert diuortij sntia ppter cōsanguinitatē querit vtrū alter debeat ppter ꝟ separari ab uxore sua. R. §m Rai.nō q; res inter alios acta alijs non piudicat.eē. de fide instru.inter dilectos. ſz q̄ntū ad carnis copulaz distinguo.q; si alter cōiugū scit esse impedimentū mē se ⁊ uxorē nō exigat debitū neq; reddat. si vo credit et cā probabili reddat si ñ exigat.si aūt credat ex aliqua cā temeraria reddat.et si pōt dimittat erroneā cōsciētiā ⁊ sic exigat.eē.de sen.excōi.ingsitiōi. a Con.pdictis tho. et Pe.in sū.con. li.iiij.ti.xi.q.ij b Vtrū vir ⁊ uxor in cā diuortij iudicādi sint pariter. R. §m tho.⁊ Pe.ad paria iudicant q; sicut viro licet dimittē uxorē ob cām fornicatiōis.ita licet uxori virū dimittē xxxij.q.i.si qs uxorē. Ip? latā sntiaz diuortij et separato thoro ppter adulterium uxoris.si vir fornicet nūqd mulier poterit virū repetē. R. §m Rai.iudex ex offi° suo debz virū cogē redire ad uxorē suaz ar.eē.de iurī.iurī.tua nos. et eē.de diuor. ex lris.idē tho. et vide hūc casū.§.mrio^m viij.§.xv.qui incipit pone q; lata de mē diuortij multa haberi possūt ex impedimētis mrionij vide.j.impedimētū. diuortio fō apud quē filius nutriri debat.vide.j.filij §. iij.

Doctor Uel docere vide.j.magister.et.j.discere.

Dolus Quid est dolus aut lata culpa ⁊ hmodi. R. §m hosti. dolus ē insidiosa machinatio ut si cōmodatari? furipi fecit rē cōmodatā.ff.de dolo.l.i. Lata culpa est nō itelligē qđ oēs itelligūt uel sciūt ut si cōmodatari? dimisit rē cōmodatā in platea ⁊ fuerit ablata ⁊ ipe dicat q; nō credebat q; acciper.leuis culpa est desidia siue negligentia ut insti.qui.mo. re cōt.ob.§.pterea.ut cōmodatari? reposuit rem cōmodatā in camera sua ⁊ recessit relicto hostio apto leuissima culpa est q̄ aliq; mō pōt puideri.ff.ad.l.acql.l.si putator.et.l.de his qui arborē ut si accōmodatari? rem quidem in archam reposuit

si nō firmauit. a ſ. cū clause ut in loco de quo statim. b Si si fecisset fur nō surripuisset. Casus fortuit⁹ est qui nullaten⁹ pōt ꝓuideri sicut incēdium ruina naufragium rapina ut. C cōmo.l.i. a Idē in sū.cō.li.ij.ti.vi.q.xxij. b Dol⁹ in aliq̄ cōtractu dupl'r iterueit nā q̄q̄ dat cām cōtractui puta dolo te iduxi ut vēderes q̄ alias nō eras vēditur⁹ et tūc nō tenet cōtract⁹.ff.de dolo.l.elegāter.xij .q.ij.quisq⁹ epūs.in fi.q̄q̄ dolus incidit in cōtractu ut q̄ eras vēditur⁹ si ꝓ dolū te iduxi ut minori pcio vēderes et tūc tenet quidē cōtract⁹ si satisfaciēdum est de dolo ut.ff.de ac.em.et ven.l.iulian⁹.et nō hic q̄ emptor bone fidei nō tenet de dolo mediatoris si ipe mediator ut in predicta .l.elegāter.et.ff. de ꝓsoneti.l.ij.et iij. nisi in sbsidium q̄m.s. mediator fecisset ul' nō posset ut in dicta.l.elegāter. a Heli⁹ facit.l.fi.ff. de eo ꝓ quē fac.erit. ubi dr q̄ q̄ dolosus nō est soluēdo nō est equū q̄ qs lucret ex dolo alieno cū dāno alteri⁹ et oia pdicta nōnt etiā in sū.con. li.ij.ti. viij.ꝑm Host.et Hosti.ubi etiā ponit qđ statim sequit. b Item nō ꝑm Guil. q̄ in mōchatu et mrionio etiaz si dolus det cām ctractui nihilomin⁹ tenet. qui dolū allegat dolum ꝓbare debet ut habes .j. locatio.ſ.vi.in fi.

Domicilium

Q̄n dicat qs trāsferre domiciliū ita q̄ fact⁹ sit de iurisdictiōe alteri⁹.R. ꝑz Hosti.quo q̄ ꝑm ius canonicū q̄cto ad aliam prochiā trāsit et hospitiū cōstituit explicādo sartinulas suas et se in ipo recipit aio remanēdi statī fit prochian⁹ illi⁹ ex. de prochiis.c.vltio. et ex. de decis.ad apl'ice. a Idē in sū.con.li.i.ti.xvi.q.xij.

Dominica dies

Diem dn̄icū cōstat int' sūmas et pcipuas festiuitates otineri Exodi.xx Memēto ut die sabbati sanctifices dominicā enīz colere debem⁹ ꝓpter honorē et gaudiū resurrectiōis dn̄i de cōsec.dis.iij. .c.sabbato.nulla opatio in illa sancta die agat' nisi tm̄ hymnis et psalmis et cāticis spūalib⁹ dies illa trāsigat'.de cōsec.dis.iij ieiunia. Item tāta est excellētia hui⁹ diei ꝙ nl'lo alio die pōt epūs cōsecrari.di.lxxv ꝙ die dn̄ico.ubi ec̄ sōdit' ꝙ qcqd insigne a deo est cōstitutū in terris in hui⁹ diei dignitate gestū est.in hac mūdus supsit exordiū.i hac p resurrectionē et moz⁹ iteritū et vita accepit pncipiū. a Hec fuerūt dicta Isai. ut patet in sū.con.li.i.ti. xij.q.iij. b Utrū obserua° diei dn̄ice succedat loco diei sabbati.R. ꝑz tho.z^a z^e. .q.cxxij.nō succedit ex vi ꝓcepti si ex ostitutiōe eccl'ie et cōstitutiōe ꝓpuli xp̄iani iō nō est ita arta ꝓhibitio opandi in die dn̄ico sic fuit in die sabbati si q̄dam opa cōcedūtur que die sabbati ꝓhibebātur sicut decoctio cibo⁹ et alia hmodi de cō. dis.iij.ꝓuenit. in fi. et in qbusdā opibus prohibitis facili⁹ dispēsat' in noua q̄ in veteri lege q̄n etiā ꝑm Hosti.in sabbati. marie opari debem⁹ ne videamur iudaizare. a Idē in sū.con. li.i.ti.xij.q.vi.vr ergo q̄ dn̄ica nec aliqđ festū hodie sit ex ꝓcepto diuino et sic vacat tertiū ꝓceptū decalogi memēto ꝛc.Sed potiꝰ dicendū est q̄ nō vacat: nā licet esset q̄ ad spālem diem sabbati cerimoniale est tm̄ morale q̄uis ad hoc q̄ alīqs dies ebdomade deputetur ad diuinū cultū ꝑm Nico. de lira sup zo.c.exodi/et alios thēologos.vñ et cōueniens valde fuit ut sic añ xp̄i aduētū cū vacabat gra deputat⁹ fuerat ad festandum dies vacatiōis q̄n deus cessauit opari ita et post aduentū xp̄i et in tpe q̄ dn̄s opatus est salutē nostrā deputaret dies magnifice opatiōis et licz scriptura nō declarauerit expsse qs sit dies.tū satis declarauit tacite et sufficienter demōstrādo magnalia opa que fecit dn̄ica die. in illa enī inchoauit mūdū Deū.i.xp̄us resurrexit a mortuis de consec.dis.iij.sabbato in eo spūs sanctus datus est apl'is et breuit' qcqd insigne est cōstitutū a deo in hmodi

diei dignitate est gestū lxxv.di.c.qđ die dñico·itaq; eccl'ia non statuit hūc diē ut ex se·sz potius ex aūcte diuine scripture· ita q; cōueniēter a deo dr̄ statutus·iō etiā eccl'ia in.c.licet.ex̄.de feriis.dicit q; etiam scriptura noui testi p̄cepit diē septimū· claret autē q; hz nō pōt itelligi de sabbato· de con.dis.iij.puenit.g̃ itelligit̄ de dñica dicto.c.qui die dñico.et ita dies dñicus qui hodie surrogat⁹ é loco sabbati precipitur ex lege diuina·q; autē dicē videtur q; nō sit ex lege diuina possūt itelligi·quo ad exp̄ssam declarationē·q; nō p̄cepit expresse ſ; tacite et sufficiēter ut p̄stensū é· et si dñica·diuina lege p̄cipit̄· multo magis festiuitates maiōes dñica·q; enarrat glo.in dō.c.licet.de feriis/viz natiuitatē dñi/epiphiaz/paschaz/surrectiōis/ascēsiōez dñi/z pentecosten/pōt addi·et dies veneris sācta·viz dies p̄ius passiōis quia multo plus p̄fuit pro nobis mori q̃ nasci/z maius opus nō repitur deus fecisse· q̃ q; die illa fecit tātā in semetipo p̄ nobis accipiēdo passionē·et q; etiā sup ope illius diei fūdatur salus totiꝰ mūdi·sine qua oēs alie festiuitates frustrate fozēt Itē qđ dictū est nō esse hodie·ita artam obseruātiā dñice sicut olim sabbati·debz itelligi verum quo ad cerimonialia sicut erat non ambulare vltra vnū miliare in sabbato actuū i. ul' qd sil'e·q; in se continebāt potius figurā futuroz q̃ aliud·q̃ ho ad mozalia viz ut intēdat diuinis obsequiis·z ad dei honozē et ad nrāz salutē ptinētibꝰ artius nūc obligamur q̃ olim ex veteri testō cū nouū testm̄ maiozē requirat iusticiā·Mat.lxi.v. Nisi abūdauerit iusticia nr̄a ꝛc. vñ Aug̃. i quodā sermone· dicit sup oīa hec p̄testamur ut oēs dies dñicos ad eccl'iam veniatis·ut diligēti⁹ scripturas que ibi legūtur audiatis·et ipo die sācto pausatione habeat·si enim infelices iudei in tāta deuotiōe celebrant sabbatū·ut in eo nulla opa terrena exerceāt·q̃nto magis xp̃iani in die dñico soli deo vacare ul' dēp̄cari p̄ aīe salutē debēt et ad eccl'iam p̄uenire. b De mā dñice et aliaz feriaz.i.festoz vide·j·ferie.

Dominus té

pozalis. Aliquoz·de quest̄. et taliis quas dñi tpales exigunt·vide·j· talia. An in aliquib⁹ casib⁹ possit dñs a sb̄ditis exigere vltra cōsuetū ul' cōe statutū.R̄ sm Rai.z Host.pōt·et p̄ quidē pro defensiōe terre sue ad hz enī tenētur oēs·nō solū de rebus sz etiā laborare corporaliter ut sic seipos saluent·xxiij.q.iij. fortitudo.ex̄.de imu.eccle.puenit. Itez si vult dñs ire i exercitū indictū ab eccl'ia· ul' p̄cipe cōtra hēticos ul' paganos·nec sufficit ad expēsas pōt a sb̄ditis p̄tē moderatū auxiliū. Itē si in bello ex p̄te sua iusto fuit captꝰ ab hostib⁹ nec sufficit se redimē absq; graui dāno Itez si vult ire ad p̄cipē pro obtinēdo p̄uilegio p̄tectionis spālis pro se z sb̄ditis.z nō pōt expensas ad hz necēsias facē·z si aliq̃ alia sil'is cā emergat·puta qñ maritat filiā·nā acquirit sibi affines z amicos·aut qñ facit filiū militē aut accipit qđ erat feudū suū uel nouū feudū acqrit. a Hec exēpla fuerūt glo. Rai.addētis·q; cū talia vident̄ respicē cōmodū sb̄ditoz nō credo q; dānādi sint qui talia recipiūt ubi cōstitutū ul' cōsuetū est·dū tñ nō recipiāt vltra q̃ cōstitutū ul' osuetū é·et si aliqđ cōsuetū est et ad arbitriū exigi cōsueuit cū moderamine exigat̄ Con. etiā tam·cū Rai.q̃ cū glo.ī p̄dictis cāis Ad.con/etiā rho.in gl̃e Et hosti/addēs/qđ statim sequit̄ de refectiōe viaz z pontiū et depauperatiōe ex iusta cā·sb̄dēs secus si egēt dñs ex cā iusta·ut in sū con.li.ij.ti.v.q.xxxv.ul' ad refectionē pontiū z viaz ul' qñ sin culpa depauperat⁹ est ul' obligat⁹ dū tñ semp moderate et nō ad q̃uamē exigat·x.q.iij. vnio.circa mediū·ex̄.de cens. cū apl'us·s. prohibem⁹.xxij.q.v.De forma fidelitatis: q; si qđ plati ipendāt legato ul' aliis maiozib⁹· deinde plus p̄t̄ hz a sb̄ditis magꝰ extorqueāt q̃ impendāt tenent̄ extorta

restituē et tantūdem pauperib⁹ erogare
supior etiā cui fuerit de ꝫ q̄rela deposita
si in ꝫ negligēs fuerit canonice subiaceat
vltioni-ex. de imu.eccle.q; plerīq;. qñ vo
dñs sine iusta cā torquet a sōditis tenet̄
ad restitutionē ꝑm Rai.vñ si velit ludē
uł vltra vires suas ad vanitatē expendē
uł si in bello qđ ex pte sua iustū erat co
gatur se redimē tūc si qd p eum uł eius
officiales a sōditis etorto est uł exactum
et ad dños ipos puenit tenet̄ restituere
illī a quib⁹ exactū est si sciūtur uł i pias
cās uł in vtilitatē cōez si aute ad eos nō
puenit nihilomin⁹ debēt officiales suos
ad restitutionē ꝯpellē et eos punire con.
Tho.in epistola quadā ad ducissā lotrin
gie ⁊ barbanti. a Idē in sū.con.eo.t.q.
xxxvi. b Quid si sōditi hēnt vsuarū
in aliq̄ nemore et dñs aufert eis nūquid
tenet̄ ad restitutionē aut si ali⁹ abstulit
eis aliqd nūqd sufficit si satisfaciat dño
illoꝝ. R̄ ꝑm Guil.tales sōditi si ita sunt
serui q; nihil habēt ꝓprium ſ; peculiū si
qđ habēt est in ptāte dñi ut reuocet̄ qñ
voluerit et ipm vsuarū habēt ꝑ peculio
dñs pōt reuocare. Utrū etiā de dānis
eis illatis ab alio sufficit satisfieri dño. si
aute tales sōditi sūt q; nihilomin⁹ hēnt
res suas ꝓprias tē nō dñs pōt eis auferre
vsuarū nec de dānis eis illatis pōt dño
satisfieri. a Etiaz si essēt tales sōditi q;
eoꝝ dñs possit de cōsuetudie q̄ntū et qñ
vult de bonis eoꝝ capere q; in talib⁹ rīstrīgenda ē hmodi abusio et extorsio potiꝰ
q; laxanda ꝑm eundē Guil.ut in sū.con.
li.iij.ti.v.q.xliij. b De taliis ⁊ gabellis
⁊ pedagijs quas eque dñi siue cōitates
q̄ñq; exigūt vide.j.pedagiū.et.j.talia ꝛc.

Donatio prio

inter vivos qd sit. R̄ ꝑm hosti. est
et licite rei nullo iure cogente mera libe
ralitate facta collatio. a Idē in sū.con.
li.i.ti.xv.q.lxxij. b Quis pōt donare
R̄ ꝑz hosti. donare pōt pfamilias et dñs
rei nō q̄ seruus nō filiusfamilias.ff.eo.l.
fili⁹. Item ñ minor xxv.ānis.C.si maior fa.
ali.ra.ha.l.vltia.⁊ multo min⁹ pupillus
qui alienare nihil pōt sine tutoris aūcte
.ff.de acqren.re.dō.l.pupill⁹. Item nec mo
nachus uł cōuersus.liij.dis.abbati: de cle
ricis an possint donare habēt̄.j.§.pe. Item
nō pōt donare qui nō est cōpos menti ut
furiosus nec ꝓdig⁹.ff.de cura.fu.l.iulian⁹.
ſz nec is cui alienatio p legē intēdicta est
ut q; cōmisit crimen lese maiestati.C.ad
legē iul'.ma.l.vltia. uł hēticus est.C. de
hēti.l.manichēos. a Ibi solū dicit̄ de
quibusdā hēticis ſz eo.ti.l.gazaros. dicit̄
de oībus non tñ fit execuō huiꝰ ſnie nisi
fuerint p eccl'iasticos iudices hētici iudi
cialiter ꝓnūciati ut in.c.cū serui.de hēti.
li.vi. b Item nec ꝯdēnat⁹ de publico
crimie licet añ ſniaz donare possz.ff.e.l.p⁹
cōtractū.et.l.donatiōes.§.vltio. a Idē
in sū.con.li.i.ti.xv.q.lxxiij. pōt etiā filius
familias aliqñ donare ut in dōa.l. filius.
.ff.de dona. ubi dī filiussa. donare nō pōt
nec si liberā peculij administratione hēat ñ
iusta rōne motus donet uł nisi exp̄sse ei
sit cōcessū donare uł nisi ex psona ꝫ colli
gatur ut si est filius senatoris uł alteri⁹
dignitati tūc enī nisi filio spāliter donādi
facultās ꝺnuat̄ cōsensisse vr̄ dū ei liberā
dat peculij administratione pōt etiā donar̄
de castrēsi l' q̄si castrēsi peculio int̄ vivos
et mortis cā tū de eo etiā testamēti facti
one hēat ⁊ exceptis his casib⁹ filiussa. ñ
pōt donare et si cui ꝓmissū est donare ñ
spāliter etiam mortis cā fuerit donare p
missū non pōt mortis cā donare hec ibi.
b Cui possit donari. R̄ ꝑm hosti. cuilz nisi p legē ꝓhibeat̄ siue sit pūs siue sit absens notus uł ignot⁹. Item patrifamil'
et filiosa. dico exneo: nā filiosa. suo q̄diu
est in ptāte patris nō valet facta donatio
si cōualescat p emācipationē.C.eo.l. siue.
a Hoc verū nisi fuerit reuocata ut in
dicta.l.siue. b vide.j.§.añpe. Item nec
int̄ virū et vxorē valet. vide.j.ti.§.vi.vij.
et viij. Item nc miles pōt donare meretrici
.C. de dona. int̄ virū ⁊ vxorē. l. si ancillam

a Idē in sū.con.li.i.ti.xv.q.lxxiij. b
mo etiā quiz ꝓhibet donare meretrici
lxxxvi.dis.qui venatoriby?:si tū donaui re
petē nō possū-ut ibi nō. a Quia ī pari
cā turpitudis potior ē cōditio possidētis
.ff.de cō.ob tur.cau.l.si ob turpē.ſ.pzo
fallit in milite q pōt reuocare donationē
quā fecit focarie-et si talis ꝓhibitio do-
nādi ē erga milites terrenos fortiꝰ erga
clericos ſm hosti.ut in dēa.q.lxxiij. b
De dādo siue donādo adulatoribꝰ vide
.ſ.adulatio.ſ.fi:de dādo histrionibꝰ.vi
.ſ.histrio a Addūtēdū ēt q ñ pōt dōri
iudicibꝰ siue rectoribꝰ qbꝰ certū salariū
cōstitutū est-aliꝫ punit dans et recipiens
ut.l.fi.C.ad.l.iul.repe.nisi esculētus uel
poculentū mera liberalitate oblatum qđ
paucis diebꝰ cōsumi possit-ex. de rescrip.
.c.statutum.ſ.insuper.li.vi. C Donatio
III multis de cāis reuocari pōt p̄cipue mo-
dis illis quibꝰ libertꝰ fit seruꝰ vide.ſ.li-
bertus.ſ.ij. C Uerū donatio facta sb cō
IIII ditiōe sit idē qđ facta sb mō. R̄ nō-nā illa
que fit sb cōditiōe-puta-si tale qd fiat uel
sit nō tenet nisi existēte cōditiōe. ſz illa q̄
fit sub mō puta-ut tale qd fiat stari tenz
ſi nō extāte illo pōt reuocari.C. de dona.
sb mō.l.i.ꝛ ij. a In his legibꝰ dī solū
de donatiōe sb mō. ſi eo.ti.l.fi.dī de dona-
tione sb cōditiōe. b Et idē dicendū est
de venditiōe ꝛ hmodi cōtractibꝰ et vide
de h.ſ.mrioniū v ſ.v. C An diuges sibi
V iuicē donare possint.R̄ q nō-nec valet do-
natio-qn potiꝰ ꝓhibita est tā iur canonico
q̄ ciuili-ex. eo.donatio. et.ff.eo.l.i. nisi in
certis casibꝰ q̄s hēs in se.ſ.huiꝰ autē ꝓ-
hibitiōis sūt q̄tuor cāe-pma est ne ꝓpter
amorē alter cōiugū nō obtēpando dona-
tionibꝰ facilit spoliaret.ff.eo.l.i. a Ibi
dicit h aūt receptū ē ne mutato amore
inuicē se spoliarēt donationibꝰ nō obtē-
pantes ſi ꝓfusa erga se facultate agēres.
· b · ij · ne meliōr in pauptatē incideret
et deteriōr ditior fieret.ff. eo.l.iij. iij. ne
forte cōiuges intēti ad acqrendū sibi per
donatiōes nō essēt studiosi liberos hēdi
uel educādi.ff.eo.l.ij. iiij. ne amor ꝓnesti
et debiti exhibitio q̄ debet ēe inter cōiuges
precio cōciliarij videretur.ff.eo.l.iij:et sic
inter eos donatio nō valet etiā si fiat per
interpositā pſonā.ff.e.l.si spōsus.ſ.g̃naliter.
a Hic ſ.nō vī haberi ī hac.l. ſi h dēm
probat bñ c.l.in prin. b Nec valz inter
eos remissio alicuiꝰ debiti-aut assignatio
cuiꝰcūq debitoris-q hec oīa donationes
sūt. a Hec ꝓbant in dēa.l. si spōsus.
ut etiā habet in prin.q donatio inter spō-
sum ꝛ sponsū valet-ꝛ nō.etiā in sū.con.li.
i.ti.xv.q. lxxvi. b Sūt tū casus quibꝰ VI
donatio inter cōiuges valet-et p̄ quidē si
is qui donauit pmānsit in eadē voluntate
usq; ad mortē-nā hmodi donatio morte
donatoris cōualescit-ex.eo.donatio. Item
valet donatio si alter nō fit inde paupior-
licet aliꝫ fiat ditior-ut si maritꝰ hēres ab
aliq; institutꝰ nō adeat-ut uxori substitu te
locū faciat. Item eodē mō valz si aliꝫ nō fiat
ditior ſz alter fiat inde paupior-ut si vir
donauit uxori ad emendū vngueta-et h-
modi-ut in dicto.c.donatio. et.ff.e.cū hic
status. a Deliꝰ vī facē eo. ti.l.si spon-
sus.ſ.pe.et.ſ.fi.ꝛ.l.se. b Sed ꝛ donatio
inter sponsū et sponsā valet ut in dicta.l.
cū hic status. C Quibꝰ modis donatio VII
facta inter virū ꝛ uxorē reuocat.R̄.p qdez
reuocat exp̄sse per penitētiā.ff.eo.cū hic
status ſ.i. a Et ibi patz q̄ debz attēdi
supma siue ultima volūtas q̄ pluries
mutant intērionē. b Item reuocat si
res donata per donatorē alienet.C. eo.si
maritꝰ. a Ibi h nō ꝓbat si in dicta.l.
cū hic status.ſ.si maritꝰ:ubi patz q̄ non
solū alienādo videt tacite reuocare dona
tionē-ſi etiā pignori obligādo nisi exp̄sse
aliud ostēdat. b Item si pre-re-moriat
ille qui donationē accepit-ex. eo.donatio.
Item si diuortiū fiat-ut in dēa.l.cū hic sta
tus.ſ.diuortium. a Et ibi patz q̄ hoc
verum est q̄n diuortiū fit ex displicētia-
secus si fieret cū bona grā-ut si fieret cā
religiōis. Item secus si post diuortiū mrio
niū restaurat ut ibi. b Item cū socer

nūtiū diuortij mittit nurui cui dō uerat
ut in ea.l.cū hic status.§.si socer. oia que
habent in b.§.fuerūt dicta Hof.ut patz
in sū.con.li.i.ti.xv.q.lxxvij.et pdicta non
solū obtinēt int virū et vxorē sz etiā int
socerū 7 generū seu nurū et int soceros
qui copulatos i mrionio in ptāte habēt
dca.l.cū hic status.§.donatio. ¶Pater et
filiꝰ qui est in eius ptāte sibi donare non
possūt eo ꝙ pr 7 filius q̄si vna sūt psona
.C.de impu.et aliis sbsti.l.vltia fallit tū
in dote 7 donatiōe ꝓpter nuptias quā pr
filio 7 filie donare pōt. Itē fallit cū filio
familias eūti in castra pr donat mobilia
Itē valet si pr remittat filio vsufructuz
quē hz i rebus illiꝰ aduēticiis. Itē valz
si fiat ob alimēta hec hosti. a Idem in
sū.con.eo.ti.q.lxxviij. ubi etiaz dicit fm
eūdem ꝙ qcqd dr de donationibꝰ inter
virū 7 vxorē pbibitis idē pene itelligaf
de donatiōibꝰ inter patres 7 filios. b
¶Utrum sacerdotes prochiales 7 alij cle
rici siue plati possint donare. R. q̄ntū est
de prionialibꝰ siue de suis ꝓpriis aut q̄
p aliquā hēditatē l alio m̄ ituitu psone
acqsierūt donare possūt ex.de suc.ab ites.
.c.i.§ et de fructibꝰ bñficioz suoz donar
possūt quedā modica fm eoz statū.§ tū
tenētur et debēt donare paupibꝰ psonis
et honestis ꝙ ꝑdāmō bona clericoz sunt
pauperū ac psonis ihonestis donare nō lz
ut.§.iij.§.dictum est.et ad istaz māz facit
.§.clericus iiij.§.v. a Et fm ea que ibi
et hic dicunt vident itelligēda q̄ nōnt
in sū.con.li.i.ti.xv.q.lxxix.licet ibi vide
ant dicta latiora poni fm hosti. ibi etiaz
dr fm Hof.ꝙ in donatiōe rei modice nō
requirit consēsus ul consilū clericoz et
ad h facit ex.eo.ceterū. Item ꝙ epūs ad
cōstruendū mōsteriū pōt cōferre qnqua
gesimā bonoz sue eccl'ie.ad edificationē
alteriꝰ eccl'ie solum cēteſimā.xij.q.ij.
bone rei.nec regrit nouus consēsus cum
semel a iure cōcessū sit.et si plures dona
tiōes fecit ꝙ excedāt qnqgesimā ul cēte
simā licz diuīsa circa h dicta sint a diuīsis
melius vī ut excedēs reuocet et nō oēs
fm eūdez Hof. Itē dicta qnqgesima ul
cēteſima non debz vari qñ esset in graue
dānū eccl'ie ex.eo.ad apostolice. Itez etiā
et in rerū donatiōe debet attēdi rōnabil
cōsuetudo loci ex.eo.ceterū. ¶Utrum x
plati eccl'iaz donare possint. R. dicēdū ꝙ
possūt quedā modica xij.q.ij.terulas con
siderata tū rei donate q̄ntitate 7 loci con
suetudine ex.de dona.ceterum.de hac mā
vide.§.clericꝰ iiij.§.ij.7 v.q̄ntū eccl'iis do
nari possit vide.j.eccl'ia i.§.vi.

Donatio iiº .s. cā mortis.

¶Donatio cā mortis est cū
qs magis vult se habē ꝙ eum cui donat
magisqz eū cui donat ꝙ hēdem suū.ut.ff.
de dona.cā mor.l.i.et isti.de dona.cā.mor.
§.ij. ¶In quo differt donatio cā mortis.)
a legato. R. donatio cā mortis ad instar le
gatoz redacta est.ut idē iuri sit i vtroqꝫ
ut insti.de dona.§.ij. differt tū in qbusdā
Primo q legatū semp traditur ab hēde.
§z donatio cā mortis qñqz ab hēde. qñqz
a testatore. Itez si qs accusat testū ut fal
sū amittat legarū §z non donatione causa
mortis.aliter si ex aliq̄ cā rescindat testū
et donatio cā mortis.ff.eo.l.si aliqs.7.l.et
si debitor. a Idē in sū.con. li.i.ti.xv.q.
l.fm glo. Bal. qui etiaz dicit ꝙ alie sunt
differētie q̄ solēt nōri. C.de dona.cā mor.
in sū. et in lra. b ¶Reuocat donatio cā ||
mortis si donanté peniteat ul si liberatus
est de ꝑiculo in quo erat.ul si deficiat cō
ditio sub qua donatio facta fuit.ff. si cer.
pcta.l.nō oīs. Itē si donatarius prius dece
dat ꝙ donator.ff.eo.si filio.et.l.se.7 si. a
Idē i sū.con. eo.ti.q.lxxv. fm hosti. qui
etiā addit ꝙ idē est et si nō adipleat cā
§b qua donatio facta est.et ꝙ ꝑdicta vera
sunt nisi sic datū fuerit ut statim trāseat
dñiuz nec reuocari possit ꝙ talis donatio
int vivos facta cēsef. exq̄ facta est nec cō
ditione nec modū nec penitētiam sine cā
adittit.et cā tū reuocari pōt.ut ꝓpt supue
ientē filioz natitatē xvij.q.vlti.q̄cūqz

Donatio iiii°

.s.ppt̄ nuptias. ¶Donatio ppt̄ nuptias est qđ sponsus sponse donat qñ ab ea dotem accipit.ex.de dona.int̄ virū ⁊ uxorē.c.nuper. a Et ibi patz q̄ idē est etiā si spōsus donat qñ nō accipit dotem· q̄ siue accipiat dotē siue nō.illō qđ donat sic vocat̄.vñ ⁊ in dō.c.nup.in fi. dr̄ illō te nolim⁹ ignorare q̄ uxor dr̄ dare dotē viro·vir autē uxori donationē facē ppter nuptias. b ¶Duplicis autē donatiōis ppriū est q̄ si paciscat̄ marit⁹ de dote uł ꝑte dotis lucranda uxore p̄mortua· talē ꝑtē dr̄z lucrari mulier de donatiōe ppt̄ nuptias p̄mortuo viro·ex. de dona.inter virū et uxo. donatio·§.sane. et.¶.de pac. cōuen.l.ex morte. a Vbi etiā patz q̄ eē si diu⁹e sint q̄ntitates maiorł uł minoris dotis ⁊ donatiōis ppt̄ nuptias·q̄ etiā tē eq̄litas de necitate regrit̄ in quota et nō in q̄ntitate·⁊ q̄ si pactio coīria facta fuerit nō valet·⁊ sōdit̄ eadē custodiri censem⁹ siue pr̄ pro filio siue mater siue ipe ducturus uxorē sui iuris constitut⁹·siue quilz alius pro eo añ nuptias donationē nupture dederit. Siłi q̄ mō pr̄ p filia· siue mr̄ siue ipa uł pro se sui iuris cōstituta·siue quilz alius p ea uxorē ductūa· dotē dederit·seu ꝑmiserit· qñ et alio pro ea offerēte dotē·ipa eam per se vł offerre· qđ adeo verū ē ut et ipa ab alio p se oblataz dotē in lucrū suū reposcat·nisi forte is qui eam obtulit statim ideſt tpe obligatiōis seu ꝑmissiōis stipulat⁹ uł pact⁹ sit·ut sibi dos p̄dicta reddat̄ hec ibi. ¶Do die autē debet eq̄litas esse nō solū i q̄ta ſ etiā in q̄ntitate·ut in auc°.de eq̄li. do.§. i.coll̄.vij. Itē in dicto.c.donatio.dr̄ sane soluto mrionio sicut dos ad mulierē ita donatio ppter nuptias redit ad virū nisi de cōsuetudie sec⁹ obtineat. b ¶Dona° ppt̄ nuptias alienari ñ pōt ut·ī·dos·§.iiij

Dos. Est que datur viro a muliere p onere qđ de mrionio sōstinet·vñ tā diu durat q̄ diu ⁊ mrioniū·ſ eo soluto solvitur q̄ sine eo ēe nō pōt.ff. de iur̄ dotiū .l.iij.et est dos q̄ſi ppriū p̄rioniū mulier⁹ .ff.de mino. Veniq̄ ſ ſ vtrū in fiſi q̄ diu stat mrioniū dñuz dotaliū ē penes virū· vł et coīm volūtatē viri·nō pōt inde etiā elemosinā facē ut·ī·elemosina ij·§ iij.

¶Quot sūt spēs dotis. R̄ due·nā alia ꝑfecticia·alia aduēticia. ¶Profecticia dos est q̄ a pre pro filia·uł ab auo p nepte uł ab alio nomie eor̄ seu de bonis eor̄ datur .ff.de iure do.p fecticia. ¶Aduēticia dos est· quā ipa mulier dat p se uł alius a patre· uł auo· siue sit frater·siue sit alius quis· Itē dos alia extīata alia inextīata. Si extimata datur tam lucrū q̄ dānū ptinet ad maritū sicut ad rei emptorē. a Extimatio enī inducit emptionē·ut in.l.plerūq̄.de q̄.ī. b Si dos inextīata dānuz et lucrū ptinet ad mulierē.ff. de iure do. plerūq̄. fruct⁹ tī ptinēt ad maritū ppt̄ onera mrionij·vñ fetus dotaliū pecorum ad maritū ptinēt·q̄ in fructib⁹ cōputāt̄ sic tī ut suppleat demortua capita ¶Iam natis fetib⁹·ut in dēa.l.plerūq̄. a Idē in sū.con.li.iiij.ti.xxv.q.ij. b ¶Pactum patri factū a filia dū nuptui traderet̄ q̄ dote cōtēta nullū ad bona pr̄na regressū habēt ꝓbat.l.¶uilis·si tī iuramēto nō vi nec dolo p̄stito firmatū fuerit seruari debet ex.de pac.q̄uis.li.vi. ¶Dos ⁊ donatio ppter nuptias alienari nō pōt·etiā cōsentiēte uxore.ff.de fū.do.l.lex iulia. a Ibi nil aliō dr̄·nisi q̄ alienatio p̄hibita marito·p̄hibet̄ ⁊ sponso·ſ lr̄ bñ dr̄ in.c. cū cōtingat·ī·alle. b Nec valet aliena° nisi uxor iurauerit ñ cōuenire ex.de iur̄ iuran.c.cū cōtingat.et de iur̄ iurā.c.licet· li.vi. a Hoc ē verū q̄ sine vi uł dolo sponse p̄stitū fuerit iuramētū·ut in dēis .c. b In quib⁹ casib⁹ marit⁹ lucratur dotē. R̄ lucrat̄ ex pacto·ut si paciscat̄ de tota dote uł eius ꝑte post uxoris mortē lucrāda·ut.¶. de pac.cōuen.l. ex morte.ī prin̄.et in auc̄.ibi posita. Itē lucrat̄ ex lege· ut si ppt̄ adulteriū mulieri fiat diuortiū

I

II

III

IIII

mulier dotē amittit eē. de dona. inē vi. et
vxo. plerūq;. a Vbi etiā patz q̄ ide est
qñ ꝓpter fornicationē ipa per se sine alio
iudicio recesserit et q̄ his casib⁹ amissio
hz locū nisi postea reconciliata fuerit viro
in dcō etiā. c. plerūq;. patz q̄ idem qđ in
dote est etiā. Dotalicio qđ hz glo. ibi ē illđ
qđ mulier lucrarē ex pacto de donatiōe
ꝓpter nuptias uł q̄ pro dotalicio intelli
gūtur ceō parafrenales. b Item mortua
vxore itestata. ⁊ defūctis⁹ liberis ⁊ pro
pinquis vir succedit vxori ⁊ lucrat dotē
et ecōuerso ut. C. vñ vir ⁊ vxor. l. i. ī aliis
autē casib⁹ dos ad mulierē et dōtio ꝓpt
nuptias redit ad virū nisi secus obtīeat
de cōsuetudie a ꝓbata eē. de dona. inē
vi. ⁊ vxo. donatio. ℔. sane. a Hec oia ℔ notantur
in sū. con. li. iiij. ti. xxv. q. v. hz Rai. et glo.
eius. q̄ etiā expmit ꝑm ius ciuile multas
alias cās et quib⁹ marit⁹ pōt ipune re
pudiare vxorē et dotē lucrari ut in auc°.
ut liceat mā. ⁊ auie. ℔. q̄ vero. colł. viij. et
ibđit nō tñ q̄ qcqd dicat. l. ista vir ñ pōt
dimittē vxorem nisi ꝓpter fornicationē.
b Pone q̄ ꝓpter adulteriū vxoris fca
sepatiōe thori mł'ier dotē amisit nūc aūt
probata cōsanguitate sepant oio. nūqd
poterit mulier dotē repetē. Rn. nam licz
nō appareat q̄ nō fuerit mrioniū mł'ier
nihilomin⁹ puniēda est ꝓpter intētionē
cū ope ibsecuto eē. de biga. nup. ⁊ c. vltio
et etiā ut p hz ceteris deliquēdi mā aufe
ratur et ne excogitet falsa ꝓbatio cōtra
mrioniū dec. Hosti. Laurē. Iof. Ber. ⁊
Jo. a Idē in sū. con. eo. ti. q. vi. licet ut
ibi patz C. ære. dixerit cōtrariū. b Cui
restituēda sit dos. Rn. si dos fuerit a patre
profecta tūc si in mrionio filia p̄moriat
debz dos reddi patri. C. solu. mat. dos a
patre. a Hoc verū est qñ filia erat tpe
mortis hz ptāte patris sec⁹ si erat emāci
pata ut nōt ibi glo. nisi si mł'ier reliq̄rit
liberos q̄ tunc licz de iure deberet patri
tñ de cōsuetudie remanet penes liberos
ut nō. in dca. l. dos. a .s. i glo. quidā eē
itelligūt hz ée de iure ar. l. post dotē. ff. so.
mat. Alij cōtradicūt si ꝑma opio ꝓualz
ut nō. in sū. con. eo. ti. q. viij. vbi etiaz nō.
oia q̄ in hz ℔. habent. b Si xo vir pre
moriet tūc talis dos pri ⁊ filie reddēda
est. a Verū est qñ filia é in ptāte pris
aliter videt dāda solū filie ut vr colligi
ex. l. ij. j. alle. et ex glo. in dca. l. dos. nisi pr
fuerit tpe dationis stipulatus eam sibi
reddi ut dr. j. qñ xo filia est hz ptāte pa
tris tūc fit qđ dictū est. s. ⁊ qđ sequitur.
b Ita tñ q̄ nec pater aliē ℊ ex volū
tate filie eā petē pōt. ff. so. mat. l. ij. a
Vbi etiaz patz q̄ fił'r nec filia pōt petē
sine patre et dr filia pri cōsentire qñ scit
et ñ cōtradicit uł qñ effecta fuerit demēs
b Quasi pater nō viuat vxori reddēda
est ut ibi si xo dos fuerit a q̄cūq; alio ꝓ
fecta tūc si p̄moriat vxor ad hēdes eius
ptinebit. dos si p̄moriat vir dos ad vxorē
redibit. intellige hz ñ ille qui dedit fuerit
stipulat⁹ dotē sibi rddi. C. de rei vxo. ac.
l. vnica. et. ff. so. mat. q̄tiens ℔. i. a Hoc
verū est qñ stipulatio facta est tpe q̄ dos
data uł ꝓmissa fuit sec⁹ si postea cū ius
iam quesitū sit mulieri. dca. l. post dotem.
ff. so. mat. b Quādo restituēda sit dos. VI
Rn. si dos consistit in rebus. s. mobilib⁹. re
stituēda est statim soluto mrionio. si xo
imobilib⁹ debet restitui. j. annū. C. de rei
vxo ac. l. vnica. ℔. cū aute. a Idez in sū.
con. eo. ti. q. viij. ꝑm Rai. b Vbi semper VIII
marit⁹ in casu restituēde dotis cōpellat
reddē i totū. Rn. marit⁹ in restituēda dote
nō cōdēnatur nisi inq̄ntū facere pōt. s. ha
bita rōne ne egeat si nō dolo xsat⁹ est. C.
de rei vxo. ac. l. vnica a ℔. cū aūt. diūcta
l. i cōdēnatiōe. ff. de re iudi. b Et debz
cautiōz expīmē q̄ si ad meliorē fortunā
puenerit soluet residuū hz etiā ꝓuilegiū
tīsit ad filios eiusdē mrionij. ut. ff. solu.
mat. l. maritū. a Delius facit. ff. eo. ti.
l. etiā. in. l. cū maritū. nil aliud dr nisi q̄
hz ꝓuilegiū nō tīsit ad hēdem. b Sed
hz hēdi exneo nō est pstandū q̄ tale būfi
ciū psonale est et cum psona extinguit.
a Hoc dr. ff. so. ma. l. quia. que sequit

imediate post dictã.l.maritũ.ꝛ oĩa q̃ habent in ff.ſ.nõnt etiaz in ſũ.con.eo.ti.q. ix.ſm Rai. Aduertẽdũ etiã q̃ ſi marit9 pacſceret q̃ poſſet cõueniri vltra q̃ facẽ poſſit eſt coĩ bonos mozes ꝛ nõ valet pactũ.ff.ſo.ma.l.alia.ſi. b Vtrũ marit9 vl̃ eius hẽdes in reſtitutẽda dote poſſint detrahẽ erpẽſas. Et erpẽſas neciias utpũ q̃ domũ ꝛfecit ꝛ hmodi ꝛtinẽ põt ut. C. de ipen. in re.dota. fac.l. erpẽſas ꝛo volũptuarias vl̃ voluptuoſas pdit etiã ſi volũtate mulieris facte ſũt. ff. ſo. mat. in volũptuariis a Iſta.l. eſt potius. ff. de ipen. in re. do. fac. et qõ habẽt in ff.ſ. fuit dictum Rai. ut patz in ſum. con. in dõa. q. ix. b Quid ſi marit9 tenet de dote et hz alia debita. Et mulier p dote hz obligata oĩa bona viri in tantũ q̃ pferẽt oĩbus creditoribꝫ nõ habẽtibꝫ erpſſam ipotecã et ff niſi alius prior ſit in ſil̃i iure ut q̃ petit dotẽ pcedentẽ ut. C. qui po. in pigno. ha. .l.fi. vide ĵ. reſtitutio ij.ſ.v. ſz in donatiõe ꝓpter nuptias nõ pferẽt mulier creditoribus niſi poſterioribꝫ. a Hoc idẽ colligit in dõa. l.fi. in fi. et idẽ qõ in ff.ſ. dr in ſũ. con. li.iiij. ti. xxv. q. xi b Etiã constãte mrĩonio mulier põt recupare dotẽ ut qũ vir ꝛgit ad inopiã. C. de iure do. l. vbi. a Ibi etiã dr q̃ nõ debz mulier ff casu dotẽ alienare ſi cõſeruare p ſuſtẽtiõe ſui et mariti et filiox. b Pro delicto viri nõ debz vxor amittẽ eĩ. de pigno. ex lris. etiã ſi cõmiſit crimen leſe maieſtatis .C. ad. l. iul. ma. quiſqs. Poſſeſſiõe pignorata genero pro dote fructꝫ nõ debẽt computari in ſortem ſi gener ſuſtinet onera mrionĩ extra. de vſur. ſalubriter. vide hoc ĵ. vſura i ſ. xvi. qui incipit pone quidã gener. Qui hz cognoſcẽ de matrimonio hz cognoſcẽ ꝛ de dote tanq̃ de acceſſorio eĩ. de do. inter vi. ꝛ vxo. c. i. ĵ. ꝛ iij .ff. de iure do. l. ĵ. et iij. a In his. ll. nul de hmodi dr ſi ad ff bñ fac. l. ĵ. ff. de iurĩ. om. iudi. b

O Vbia Vtrũ dubia ſint i meliorẽ partẽ interpretãda. Et ſm Tho. 2ª 2ᵉ. q. lx. dicendũ q̃ ſic ut dicit glo. ſup illõ ꝛ Of. xliij. Qui ñ mãducat mãducatẽ ñ iudicz nã er ff q̃ aliqs hz malã opionẽ de aliq̃ abſq; ſufficiẽti cauſa iniuriat ei. et otẽnit ipm nullꝫ autẽ debz aliũ otẽnere ul̃ no cumentũ qõcũq; inferre abſq; cã cogẽte. et iõ ubi ñ apparẽt de malicia alicuiꝫ manifeſta indicia debem9 eũ bonũ habere et interpretãdo id qõ dubiũ eſt i meliorem partẽ. et melius eſt q̃ aliqs frequẽter fallatur habens bonã opionẽ de aliq̃ malo homie q̃ q̃ rariꝫ fallat habẽs malã opi. de aliq̃ bono. quia ex ff fit iniuria alicui nõ autẽ ex pmo. eĩ. de re. iu. eſtote. a Idez in ſũ. con. li. iij. ti. xxxiij. q. xxxv. b In dubiis via tutioz eſt eligẽda eĩ. de homi. ad audientiã.

O Vellũ Duellũ eſt ſingulari pugna. p pbatiõe veritati. ita viz ut qui vicerit pbaſſe itelligat ꝛ ſi nõ vicerit defeciſſe in pbatiõe putetur. Et dr duellũ q̃ſi duox bellũ. dr etiam monomarchia. i. ſingulis pugna. a Idem in ſũ. con. li. ĵ. ti. iij. q. i. ff Rai. hoſti. ꝛ Hoſ. et addit Rai. dr etiã vulgo in quibuſdã ptibus indiciũ eo q̃ ibi iudiciũ dei expectatur. b Duellũ facẽ nõ eſt licitũ ij. .q. v. monomarchiã nã ẽ coĩ pceptũ illõ. Nõ tẽptabis dñm dẽũ tuũ. deutro. vi. et Matth. iiij. coĩ qõ nullo mõ faciẽdũ eſt. 22. ĵ. q. ĵ. querit. Itẽ exprſſe pbibẽt lege ſeculari. C. de gladiatoribꝫ. l. vnica li. xi. Con. in ff Hoſ. ꝛ hoſti. ꝛ tho. 2ª 2ᵉ. q. xxv a ãno xcv. ar. viij. et hoc fuit pncipale dẽm Rai. ut patz i ſũ. cõ. li. ĵ. ti. iij. q. ĵ. et addit Rai. nec obſtat q̃ crimen leſe maieſtatis crimen pduelliõis appellat quia illud nõ iõ dr q̃ in illo crimĩe ſit admittendũ duellũ. put quidã male intellexerũt. ſi q̃ pduelles dicũtur hoſtes. vult gl dicẽ crimen pduelliõis. i. crimen hoſtile .ff. de ꝛbo. ſig. quo nos. b Vtrum in duello conſuetudo gñalis aliquẽ excuſet Et ſm Rai. ꝛ Hoſti. nulla cõſuetudo ul̃

verí⁹ corruptela pōt aliquē excusare q̄ diuturnitas t̄pis nō minuit peccatū sed auget ex̄. de symo. nō satis. et. c. cū i eccl'ie· pceāt g̃ oēs mortalit̄ si different g̃uiter eni peccat qui suscipit etiā p̄p̄t̄ quēcūq; metū attenuat̄ aūt pēm ei⁹ multū p̄p̄t̄ periculū rerū uel p̄sone xxxij. q. v. ita ne. ex̄. qđ met⁹ cā. sacris. ille autē qui sponte suscipit et qui offert et iudex qui defert ul' aūctem p̄stat. Itē ille qui ex officio dat cōsiliū auxiliū ul' fauorē. Item sacer dotes qui dant b̄ndictionē sic̄ alicubi est cōsuetudo oēs dico longe peccāt grauit̄ et si cōtigerit ibi homicidiū oēs fierent irregulares. xvij. q. iiij. oēs. si ergo clerico offerat̄ duellū nullo mō suscipiat nec per se nec p aliū loco sui q̄ de iure debet deponi ex̄. eo. c. i. ⁊ ij. a pōt tn̄ epūs cū illo dispensare dūmō ex duello mors ul' mutilatio secuta nō fuerit. dco. c. i. b Sed deb⁹ eum epūs defendē ul' eccl'ia de cui⁹ iurisdictiōe est ex̄. de fo. cōpe. c. i. ⁊ ij. et xi. q. i. c. i. ⁊ ij. a Con. etiaz p̄dictis Host. in sū. con. eo. ti. q. iij. b Mūqd fiūt irre gulares clerici qui afferūt reliqas ad iurandū pugnatur in duello. R̄. ꝑm Guil. Rai. vī sentire q̄ sic q̄ vī coadiuuare ad h̄ q̄ duellū fiat sicut illi qui dant b̄ndictionē mihi tn̄ vī dicendū q̄ si tales clerici solū afferūt reliqas ad iurandū ita q̄ eis nō afferētib⁹ nihilomin⁹ fiēt duellū nō sūt coopatores nec vident̄ ee irregulares alit̄ sic. a Veritas est q̄ nō pōt negari qn aliq̄ mō sint coopatores et cū bellū sit iustū merito incurrūt irregularitatē ut pōt colligi. c. bellū ij. ꝙ. ij. vnde et idē Guil. dicit q̄ nō est securū dicē contrariū ut patz in sū. con. li. ij. ti. iij. q. iiij.

b Quid de epis abbatib⁹ ⁊ capl'is et clericis qui a seculari dño coguntur aut subire duellū aut res eccl'iasticas p̄dere. Itē qd de epis ⁊ p̄latis habētib⁹ iurisdictiones t̄pales et in eoz curiis iducūt̄ et iudicātur duella. R̄. ꝑm Guil. in oib⁹ hmodi casib⁹ si p̄lati seu clerici offerunt seu suscipiūt duella aut p se aut etiam p alios de eoz mandato aut p ea iudicant aut aliquā aūctez spālem p̄stant peccant mortalit̄ et si sequat̄ mors fiūt irregulares. si aute talia fiāt p iconomos ul' p̄positos seculares admīstratores p̄latoz sūm spāli mādato prelati quidē peccāt mortaliter talia tollerādo nō tn̄ credo q̄ incurrant irregularitatē erq̄ sup h̄ spālem auctoritatē nō p̄stant licz p̄cipiāt barnerijs suis q̄ iusticiā faciant in tali ul' in tali cā q̄ i tali g̃ñali mādato nō itelligit̄ aliqd mādari de duello ⁊ in hmodi casibus si rex velit p̄sonā eccl'iasticā cōpellē ad duellum aut auferre bona sua debēt epi se iuicem viriliter adiuuare. clerici⁹ aute debz poti⁹ oīa mala tollerare q̄ tali malo consentire. Et oīa p̄dicta itellige eodē mō de iudicio ferri cādenti er aque. buliētis in quib⁹ oibus tēptat̄ deus ꝓpter qđ ꝓbibita sūt exp̄sse. ij. q. v. mecū nam. et. c. consuluisti. et ex̄. de purga. vul. c. vltio. a Idē in sū. cō. eo. ti. q. v. et addit̄ ab eodē hec Guil. Credo etiā q̄ in publicis p̄dicatiōibus pōt ītimari secularib⁹ rusticis et plebib⁹ dnm tn̄ mature ⁊ modeste et q̄si p modū cōpassiōis dicat̄ eis q̄ qui h̄ facīūt nō sūt in statu saluādoz et h̄ p̄sertim in his locis ubi sup h̄ credūtur iurisignorātia laborare. q̄ in epis ⁊ abbatib⁹. et ceteris eccl'iasticis p̄sonis nō est tollerabile. qcquid sit de secularib⁹. C Pena pugnātiū in duello ꝑm Rai. é depositio· si erant clerici et si mors inde ul' mutila· h̄secuta fuerit nō pōt epūs cū talib⁹ dispensare in officio si in b̄ficio sic hosti. xxo dicit q̄ nō pōt. et posz dici q̄ nō pōt dispensare in assequendo nouū b̄ficiū si in retinendo habitum ad h̄stentationem. Sed certe in. c. ij. ex̄. de cle. pug. in du. vī q̄ pōt cū talib⁹ sup habēdo b̄ficio dispensare ⁊ ita dicit Rai. nc̄ cōīdicit hosti. dicit enīz q̄ cū talib⁹ ad b̄ficiū habens curā aiaz nō dispensabit iferioz papa ut patz in sū. con. eo. ti. q. vi. ubi etiā dicit̄ q̄ b̄ficiū sup quo fuerit dispēsatum tales habē poterūt ut titulū ꝙz Host. ꝙz alios

xo habebūt tm̄ ut stipēdiū sicut laic⁹ et ex̄ eccl'iaz.xxxij.dis.si qui xo.⁊ h̄ vī verī⁹ qz būficiū datur ꝓpt̄ officiū.xvi.q.i.gn̄aliter.vñ cū nō possint vti officio nō vī qz possint in titulū habē būficiū. b Dic si nec mozs nec mutila⁹ fuerit sb̄secuta etiā si sacerdos ul' cleric⁹ in duello oblato ul' sponte suscepto amisisset ptez digiti sz n̄ tantā qn sine scādalo posset celebzare q̄ntūcūqz fuerit ḡuis excessus pōt epūs cū tali post pactā pnitentiā dispēsare ex̄.eo..c.i.et ij. a Hoc verū ꝑm eundē Rai. si aliter nec̄itas ul' vtilitas h̄ exposcat ut in dē.q.vi. b De pugnātib⁹ in tozne amētis.vide.j.tozneamentū.

EBzietas

Vtrum sit peccatum mozt̄ale. R̄ ꝑm Tho. 2ª 2æ.q.cl. imoderat⁹ vsus vini pōt dingē triplicit̄ ꝑ mō.ita qz vtens nesciat potuz esse imoderatum et iebziare potentem.et et sic ebzietas pōt esse sine pcō.et sic de Noe credit̄. 2°. nñ qñ aliqs pcipiat potū esse imoderatū.nō tñ extimet posse iebziare ⁊ sic pōt ee cū pcō veniali. a Nisi h̄ casu ebrietas sit frequēs seu assidua tē eni est mozt̄ale.ꝑm Aug̃.xxv.dis.ꝑ.alias aut̄e.vsu ebzietas etiaz.et nō.in sū.con.li.iij.ti.iiij.q.ij.assiduitas.ut dicit Aug̃.facit ebzietatē esse pccatū mozt̄ale.nō ꝓpt̄ solā iteratione actus qz mlt̄iplica⁹ actuū venialiū nō auget infinitū.ꝑ qz nō pōt ee qz hō assidue inebziet̄ qn sciēs ⁊ volens ebzietatē incurrit̄ dū multotiens experit̄ fortitudinē vini ⁊ suā habilitatē ad ebzietatē.uel melioz rō est.ꝑm Alex. de ales.sup 2°. sen.dis.xxxix.q.vi.qz cū hō h̄z sufficienter tēpus deliberatiōis tenet̄ repmē motus venales ne ꝓcedat regnū pccati siue dñiuz.nō g̃ ꝓp diuturitate ul' assiduitate cōputat̄ pccatū mozt̄ale.ꝑz ꝑ manifestū datur itelligi occultū.s. ipe dēpt⁹ rōnis. Idē sētit etiā Pe.ut patz.ē.dedatio ad fi. in additiōe. b Tertio mō qñ qs bñ aduertit potū ee imoderatū et ebziantē.et tñ magis vult ebzietatē incurrere q̄ a potu abstinē.⁊ talis ꝓprie dicit̄ ebzius.et sic ebzietas est pccatū mozt̄ale

Quid cū alicui dat̄ imoderat⁹ pot⁹ ul' abus cā medicine ad pzouocendū vomitū. R̄ ꝑz Tho.2ª 2æ.q.cl. in h̄ cāu nō ē pccatū qz licz talis cibus ul' potus sano esset superfluus nō tñ infirmo ꝑ ꝓpt̄ hanc cām ñ debet potus dari vsqz ad ebzietatē qz tunc nō excusat̄ a pcō. I

Que pena clerici qui ebzietati deseruit. R̄ ꝑm Rai. pena ē qz si est epūs ul' p̄sbyter ul' diaconus et āmonit⁹ nō desistat deponat̄. Si xo est sb̄diacon⁹ ul' infra aut etiā laicus cōione puet̄ ul' xberet̄ xxxv.di.epūs.⁊.c.añ oia.xv.q.i.sane.de vita ⁊ ho.cle.clerici ⁊.c.a crapula.i fi. a Cō.ost̄.i sū.cō.li.iij ti.iiij.q.iiij. b Et nō qz ꝑm hosti.idem ē hodie de sb̄diacono qđ de diacono.vide .j.ludus alee.ꝑ.iiij. II

Ebzietas vtrū excuset hoiez a pcō qđ cōmittit. R̄ ꝑm Rai. si qs in ebzietatē incidit sine culpa sua.et fit oio alienat⁹ mēte certe excusat̄ xv.q.i.sane.secus si culpa sua iebzietus aut nō oio alienat⁹ fuerit. a Hoc cāu cū quis ebzietatē ul' aliā demētiaz incurrit culpa sua.dicūt aliqui qz excusat̄ a tanto ⁊ nō toto. alij aut̄e dicūt qz excusat̄ a toto si nullū h̄z iudiciū rōnis.⁊ ut nō.in sū.con li.iij.ti.iij.⁊.q.xvij.h̄ est ꝓbabili⁹ ⁊ ver⁹ et cōsētit cū h̄ Rai. vī posse dici qz quis bñ excusat̄ pnit⁹ ab eo qđ fecit in omnimoda amētia.ꝑ nō a cā amētie pzo qua debet puniri.⁊ vtrūqz vī ꝓbari in dicto .c.sane.xv.q.i.et ibi glo.tñ ꝓ delicto etiā in oīmoda amētia facto ad cautelā pnitētia iiungēda ē.ꝑ leuioz ad mentē reūso.xv.q.i.si qs īsaniēs. et nō.in sū.cō.in dē.q.xvij. III

b Sed nūquid ebzius potest cōtrahē mr̄imoniū. R̄.ꝑz Guil.si ita ebz⁹ est qz oio careat vsu rōnis ñ pōt qz deest ei cōsensus rōnis.sine q̄ nō pōt ee mr̄io.m secus si vsū rōnis h̄z. a Idē in sū.con. li.iij.ti.ij.q.xxvij. b qz ebzietas ipedit IIII

ordinādos vide ℣ ordinādus ℣ iij.

¶ Ecclesia prio

cōiter eccl'ia si fūdata fuit in alieno solo quid fiet. ℟ ℣m Raī. et Hosti. si dñs soli laic⁹ erat ⁊ h̄ seiuit ⁊ nō cōtra dixit sibi iputabit̄ et eccl'ia libera remanebit. ar. liij. dis. si seru⁹. si ꝺo ignorauit eccl'ia quippe remanebit cōstructa et libera nec efficiet̄ laico censual' si ille tamē qui cōstruxit tenet̄ oīa seruare indēne ul' etiā epūs si ponēdo p̄mariū lapidem ul' postea in cōsecratiōe ecclesie fuit negligens. a ℣. in examinatiōe dotis siue mālsi. ut in sū. con. li. i. ti. xiij. q. xv. ubi etiā habent̄ oīa q̄ in h̄ ℣ ponūtur. b De cō. di. i. nemo. xiij. q. vltia cōp̄im⁹. di. lxx. sāctor. si ꝺo solū erat alteri⁹ eccl'ie ul' collegij debz ei restitui hoc mō ꝙ eccl'ia constructa fiet sibi sbdita quo ad ius patronat⁹. xij. q. ij. apostolicos. xvij. q. iij. q̄sti.

¶ Ecclesiā nemo edificare p̄t nisi aūcte diocesani. qui debz ponē primariū lapidem crucē figē ⁊ cimiteriū designare. et etiam petē dotē sufficientē assignari sine qua cōsecrari nō debet. de cōsec. di. i. nemo. et. c. placuit. et hodie quidē sufficiē ꝙ assignet̄ pro dote vnus mālsus. i. vnū prediū sufficiens pro vno pari boum totalit̄ liberuz ex̄. de censi. c. i. a Et ibi glo. nō ꝙ mansus dicit̄ q̄ntitas terre q̄ sufficit duobus bobus ad laborandū in anno. b Talis tū eccl'ia donec in hac pauptate fuerit nō tenebit̄ ad hospitalitatē seruandam nec epō aliqd p̄soluendū nisi q̄ntū p̄t. a Hosti. cui⁹ hec fuerūt dicta dicit ꝙ non tenet̄ tal' eccl'ia ad iura epalia p̄soluēda nisi forte aliqd noīe cathedratici ꝙ ñ p̄t ut in sum. con. li. iij. ti. xxiij. q. xlviij. b Donec pueniat ad pinguiorē fortunam ar. ex̄. de cōsue. cū dilect⁹. a Deli⁹ vī ac̄ dictū. c. i. in fi. de censi. ibi. et si aliqd amplius habuerit inde seniorib⁹ debitū seruitiū impēdat. b Excepti nō possūt cōstruē oratoria siue eccl'ias ul' capellas i locis nō exceptis sine diocesanor̄ licētia vide ℣ exceptus ℣ vi. de oratoriis autē priuatis vide ℣ oratoriū. eccl'ie que ñ debent reuerti ad seculare habitatione habetur. ℟. cōsecratio eccl'ie ℣ fi. ¶ Quis tenetur eccl'iaz cū indiget repare. ℟ ℣m Hosti. si si fabrica hz portionē deputatā de illa repari debet. x. q. iij. vnio. et si nō sufficit tē rector ⁊ alij in ea būficiati cōferre debent. ex̄. eo. c. i. et c. de his. xvi. q. i. si monachus. in quo casu standū est dispositioni epi et maioris ptis capl'i. ex̄. de his que fi. a ma. pte ca. c. fi. In quibusdā etiā regionibus laici hoc faciūt expēsis suis et ubi cōsuetudo ē tenent̄ cū i ea p̄cipiāt sacramēta eccl'iastica ⁊ audiāt diuina. xvi. q. vij. quieūq;. et. c. et h̄ dixim⁹. et. c. filiis. et cōpellendi sūt talem ꝺsuetudinē seruare ex̄. de symo. ad ap'licam. si talis cōsuetudo non reputur q̄rta puentuū que q̄ndaz a sāctis patrib⁹ fabrice deputata est ad h̄ tenet̄ ita ut qui eam p̄cipiūt soluāt nō obstāte vlla p̄scriptiōe seu cōsuetudie ℣ post reparationē redibit q̄rta ad illos qui eam p̄cipe cōsueuerūt sic intelligit̄ xij. q. ij. de reddit⁹. et usq; ad. c. statuim⁹. a Idē i sū. cō. li. iij. ti. xxiij. q. clxvi. b ¶ Quātū ecclesiis donari p̄t. ℟ donari p̄t in infinitū absq; alia īsinuatiōe in auc°. de non alie. aut p̄mu. re. eccle. ℣ si min⁹. coll'. ij. nā ceteris p̄sonis nō licet donare ul' recipere vltra q̄ñq̄ginta solidos nisi p̄cedat insinuatio et nisi in certis casib⁹. C. de dona. l. si qs pro redēptiōe ubi patz ꝙ ista insinuatio nō est nēcia in his que donant̄ p redemptiōe captiuor̄. Itez q̄ñ magistri militū donāt militib⁹. Itē q̄ñ donat̄ pro refectiōe dom⁹ bis quor̄ incēdio ul' ruina domus corrupte sūt. Itē in donatione p̄pter nuptias vsq; ad q̄ntitatē dotis ut. C. de dona. ante. eo decursu. et nōt glo. in. l. sāxim⁹. C. de dona. q̄ dona° p̄t a viro fieri etiā post cōtractū mrioniū ut. l. cum multe. C. de dona. sil'r nō vī nēcia īsinua° in his que dant̄ p quacūq; pia causa nā dicit dñs vende oīa que habes ⁊ da pauperib⁹ Math. xix. b Relictū eccl'ie ul'

ad alias pias cās ī testō etiā minꝰ solēni volūtate facto tenet eꝛ. de testa.cū esses. et.c.relatū. nam in tali legato sufficiunt duo aut tres testes ut ibi dr. a Sz in dō.c.cū esses. vr etiā requiri pūtia pbyteri ad cuius itelligentiā querit ibi dns An. de but. quot testes regrant de iure ciuili in testō. Et R. qꝫ vij. ſ in codicil. v. nisi qꝫ in testō rusticoꝝ sufficiūt v. T. de testa. l. fi. Et sōdit qro etiā an testm coꝝ duobꝰ tm testibꝰ nō assistente pbytero prochiali valeat. R. dicūt doc. qꝫ illud testamētū valet q̄ntum ad legatū in pias cās. ſz in aliis nō piis cāis nō valet ñ assit pbyter. cū duobꝰ testibꝰ. et sic istō.c.dēt intelligi ꝑm.c.se. et istud cōiter videtur placē doc. qꝫ p pūtiaz pbyteri tollit̄ pre sūptio falsitatis Et dicit Spcu. qꝫ si int esset tres alij testes siñ pbytero ñ valēt testm. Itez dicit ꝛ si adest alius pbyter et nō suus qꝫ a solēnitate legali nō debet recedi nisi inq̄ntū est exp̄ssuz in iure ca. et qꝫ iste ter. requirit pbyterū suū ergo dēpto pbytero suo remanem9 in dispositione iuris ciuil. et ista est cōis opi. Sz mihi vr qꝫ ꝯmodi testm valeat in pūtia duoꝝ testiū siue ad pias cās siue ad que cūqꝫ alias dēta dispositiōe buiꝰ.c.qō nō loqtur dispositiue cozrigēdo ius ciuile ſ declarando irrōnabilitatē iuris ciuilis nā presupponēdo volūtatē defuncti in p̄sentia duoꝝ testiū peccatū esset. et coñ ius nāle qꝫ illud testm nō executiōi daret. ꝛ quia canones cōsulūt aīe. g̃ qꝫ peccatū esset nō exequi volūtatē defūcti de iure ciuili et canonico exequi debz. Itē si oīa alia iura deficerēt tē p viā denūciatiōis euāgelice debēt exequi. nec obstat qō hic dr cozaz pbytero suo qꝫ hic ñ dicit misterio iuris ſz qꝫ de facto sic accidit. Itē p rōez decre. probat̄ qꝫ sufficiunt duo testes qꝫ in ore duoꝝ uł triū ꝛc. Nō obstat eē qō dicūt legiste qꝫ illa cōsuetudo est rōnabilis. ſ. qꝫ v. uł vij. testes reqrantur in testō ut sic fraudibꝰ obuiet̄. qꝫ hoc est verū qñ esset dubiū de volūtate defūcti. ſi qñ ēet certū ut in casu buiꝰ.c. tunc dico qꝫ duo testes sufficiūt hec ille. et probatio duoꝝ testiū idoneoꝝ vr volūtatē defūcti oīo reddē certā ut in dō.c.cū esses. et in.c.se. patet etiā ex p̄dictis qꝫ q̄litercūqꝫ cōstet p ēto de volūtate testatoꝛi oīo debet seruare in foro cōsciētie si legitia est. qꝫ nō pōt coñueniri sine pecō. ſ in foro iudiciali requirūtur duo idonei testes. ideo. xiij. q. ij. c. vltio. dicit̄. vltia volūtas defūcti modis oībus cōseruet̄. b Quicqd emptū fuerit de pecunia eccl'ie eius erit. xij. q. iij. c. i. q. v. fitū. qō adeo verū est qꝫ si clericus bēat pecuniā de p̄benda siue eccl'ia sua. et inde emat p̄diū licz illā pecuniā potuisſz dare aliis intuitu pietatis. nō tñ dare pōt predictū qꝫ statim acqsitum fuit eccl'ie siue emptū fuit noīe eccl'ie siue noīe alieno. eꝛ. de pecu. cle. c. i. et. c. ingrendū. et ꝓpter hoc nō pōt ꝯmodi clericꝰ illud alienare eodē mō si qs de pecunia eccl'ie quā habuerit furto uel rapina seu depositō possessionē sibi emit qꝫ eccl'ie fit ut dictū est

a Hec fuerūt dicta Isai. ut patz in sū. cō. li. i. ti. xiiij. q. xvij. b Eccl'ia ꝓ alienis debitis nō pōt obligari nec eius possessiones et si qs obligauerit est suspēsus ab administratione tpalium et spūaliū. eꝛ. de solu. c. ij. poterit tñ hec snia per ep̄m relaxari. qꝫ papa hec sibi ñ retinuit eꝛ. de sen. excōi. nup. ſ nō debz h facē nisi indēnitati eccl'ie cōsulat̄. ar. eꝛ. de ꝛbo. sig. cū olim.

a Melius facit eo. ti. ex pte. i. et idem qō in h. ſ. nō. ut in sū. con. in dicta. q. xvij. in fi. et addit̄ qꝫ hec pena suspēsiōis non ꝯprehendit epos cū de epis nō fiat spālis mentio. eꝛ. de sen. excōi. quia periculosum li. vi. b Quicūqꝫ de nouo in ecclesiis mōsteriis seu i aliis piis locis vsurpātes regalia. i. collectam que fit rōne regis uł impatoꝛi seu tributū regi debitū. ſz Jo. an. silr vsurpātes custodiā seu guardiaz. titulū aduocatiōis uł defensiōis q̄ ꝓpriesūt noīa patronatꝰ ip̄oꝝ locoꝝ vacātiū bona occupāt. et clerici aut mōchi ip̄oꝝ locoꝝ. a Ac etiaz certē p̄sone eozūdem

loco⁊ ut in c.gñali. de quo.ĵ. b Qui ħ fieri ꝓcurāt ipo facto incidūt in excōi-cationē clerici aute qui nō opponūt se talib⁹ nihil debēt ꝓfipe de ꝓuētib⁹ ipo⁊ loco⁊. a Pro tpe quo ꝓmissa sine coñ dictiōe debita fieri ꝓmiserūt-ut ī tex. de quo statim. b ex.de elec. gñali.li.vi.

¶ Cleric⁹ q ex collatiōe laici r̄cipit eccl'iaz 1v
ul' tenet si monit⁹ nō renūciauerit. a
.i.resignauerit ut in.c.relatū.de q.ĵ. b
Ab officio ul' bñficio suspēdēdus est-et si cōtumax pseueret deponēdus est-laic⁹ ⁊o excōicādus-ex.de iure pa.ꝓterea. et.c. r̄latū. a Cōiūcto.c.si aūt.xi.q.iij.et ex de iudi.cū nō ab hoie. b ¶ Eccl'ia⁊ vacā tiū bona nō debēt ab aliis occupari.s.be neficiū.ij.ꝓi. Qualiter res eccl'ie alienari possūt-vide.s.alienatio. De eccl'ia et ei⁹ cimiterio-ĵ-emunitas: De ꝓuatis ozatoriis.habes-ĵ-ozatoziū:et-ĵ-emūitas eccl'ie .ꝓ.vi. De eccl'ia violā aut cōsecrāda vide .s.cessatio-et.s.cōsecratio ij.

¶ Ecclesia iij

.s.per rochi alis. Collatiōes de eccl'iis ꝓrochialib⁹ his qui nō attigerunt xxv.annū-ipo facto nō valēt-et tenet' qui assumit' fieri sacerdos-ĵ-annū a tpe omissiōis-alit' priuat⁹ est ea. Itē tenet' ꝓsonalit' residē in ħ tñ epus ex cā dispēsare pōt ad tēp⁹ ex.de elec.licz canon.li.vi. Et nō hic ꝙ lz tñ de anno tūsierit ꝙ talis nō possit ad sacerdotiū ꝓmoueri nō tñ vacat eccl'ia ipa-nec pōt cōferri alteri nisi post elapsū annū qui quidē ann⁹ incipit tūc post-ꝙ possessionē illius pacificā habuit ul' p eū steterit quo min⁹ habēt-nec icurrit si iusto impedimēto detētus ordinari nō potuit-aliogn si sic ꝓuat⁹ sit-eccl'ia ipa ei r̄stitui nō pōt. a .s.pro ea vice ut in.c.cōmissa. de quo.ĵ. b Itē nō ꝙ si recipit eam nō intēdens esse sacerdos ħ ut p annū hzēt fruct⁹ tenet' ad restitutionē sil'r ⁊ ille q cōtulit ei quē non credebat ꝓmouendū ad sacerdotiū tenet' eccl'iaz ipaz seruare indēnem-hec oīa ex. de elec.cōmissa.li.vi.

¶ Epi possūt dispēsare ꝙ qui obtinent 1
prochiales eccl'ias insistēdo studio nō teneant' ꝓmoueri-ĵ-annū ñ ad sōdiaconatū ad quē si ñ fuerint ꝓmoti ꝓuati sūt ut ī proxio-ħ de sacerdotio dictū est-ad sacerdotiū vero nō tenebūtur vsq; ad septennū-⁊ iterim ꝓuideat' eccl'ie p vicariū et elapso septēnio-ĵ-annū debēt fieri sacerdotes aliogn incurrūt dictā penam ex.de elec.cō er ea. li.vi. ¶ Si ad eccl'iam ꝓ- 11
chialē pñtet' qui nō est in sacris-dum tñ aliter sit idoneus ⁊ possit-ĵ-statutū tēp⁹ ordinari admittēdus est-ex. de instī.si is. li.vi.et tñ ꝑm Jo.an. talis nō pñtat⁹ nō posset in tali eccl'ia istitui-ex.de eta.⁊ q̄li. ꝓterea.nisi dispēsatiue-ut ibi ꝛc.

¶ Lectio prio

Cōiter qd sit. ℞ Electio ꝓut hic sūmit' est alicui⁹ psone ad dignitatē vocatio ut colligit' ex.eo.cū in cunctis-ꝑ ꝙ ꝓpter. a Hoc fuit dictum Hos. et addit q̄uis ⁊bū eligē ad multa se hēat nā dr̄ qs eligi in canonicū ex.eo.cū eccl'ia vl'tana.dr̄ etiā eligi arbiter ex.eo in cauſ in his et sil'ib⁹ dr̄ fieri electio laxato vocabulo sicut et poma dicūtur eligi de canistro Hosti.⁊o dicit ꝙ tūc hec descrip⁹ cōueniat notationi ⁊ postulatiōi sic descri bit. Electio est alicui⁹ psone idonee ad dignitatē ul' fraternā societatē seruata forma canonica facta vocatio colligūtur hec ex.eo.cū in cūctis.et.c.cū eccl'ia vl'tana. et .c.ꝙ ꝓpter.et ex.de arbi.cū olim. ut ī sū. con.li.iij. ti.xxvi.q.i. videt' posse addi ꝙ nō est solū vocatio ad dignitatē ul' fratnitatē ꝛz ad misteriū alicui⁹ officij sic cū eligūtur arbitri ad eligendū dco.c.ī cāis ex.eo.ul' ad regimen hospitalis dco.c.cū olim.de arbi.et idē ī sil'ib⁹. b ¶ Ad quē 1
ptinet electio de iur cōi. ℞ spectat ad collegiū etiam si duo solū ul' tres fuerūt. ex.eo.c.i.et ex.de cōsue.cū dilect⁹.lxiij.di. adrian⁹. a .c.adrian⁹.parū ad ħ facit ꝛz facit ad ħ ꝙ q̄nq; laici admittūtur ad electionē ⁊ pcipue principes ꝓ pace tenēda

et ut defendāt ab oppressionib⁹ ꝟz Host. ut in sū.con.eo.ti.q.ij.ubi etiaz ponūtur que habent in isto §.ꝟz Donal.⁊ Host.

b Sed si clerici nō sint in eccl'ia ut collegiū si ut singulares psone tūc supioz p uidebit p se uel ad pntationē patroni si qs sit ex.de iure pa.pastoralis. Et electio quidē ū solū ad collegiū ptinz ſ plerūqz de cōsuetudie uł puilegio alieni vocant ex.eo.cumana.vū ⁊ qui est i q̄si possessiōe eligēdi eligē pōt etiā si postea possessiōez amittat ex.de iure patro.cōsultatiōib⁹.et .c.cū ꝓpt.et ex.eo.querelā. Item eligē pōt platus et quilz clericꝰ in quē opromissū fuerit ut habeat .j. electio ij. per totū.

Quis nō pōt eligē. R nō pōt eligē excōi cat⁹ maiozi excōicatiōe ut nō.ex.de appel. cōstitutī.i. a In glo.q̄ ibi dicit qꝑ excōicati uł suspēsi nec eligē nec eligi possunt

b Secus si minozi ex.de cle.excōi.mi. .c.vltio. Item nec suspēsus ex. de cōsue.cū dilect⁹. Item nec intdict⁹ ex.eo. cū intt. Item nec ille qui scient celebrauit in loco intdicto ex.de sen.excōi.is qui.li.vi. Itez nec illi quib⁹ intdictū est eligē absqz superioris licētia ex.eo.c.vltio. Itez nec illi q in ea vacatiōe elegerūt scient indignū ex.eo.cū in cūctis. et.c.inotuit in fi. nam tales sunt ipo iure ea vice eligēdi ptāte priuati et idē dicendū si peccauerit in postulādo ex.eo.scriptū. et hoc verū est qū facta noiatiōe sequit electio uł postulaꝰ secus si nō sequit qꝑ tūc nō esset ꝓpter hꝰ priuati ex.eo.ppetue. li.vi. a Ibi dicit ppetue sāctiōis oraculo declaram⁹ qꝑ scienter in electiōib⁹ noiantes idignū ꝓpt suffragiū in scrutinio pstitū nisi adeo in eo pstiterint qꝑ ex votis eoꝝ cōis electio ſbsequat nequaqꝑ eligēdi ptāte puant licz pro eo qꝑ idignū noiando scient coīs ꝟsciētias suas agūt adeo ⁊ apostolica sede puniri mereant. b Item eligē nō possūt qui peccauerit in electiōis forma qꝑ vēnt puari iure eligēdi ex.eo.qꝑ ꝓpt. a De talib⁹ ibi dr eligēdi ea vice ptāte puet.

b Itez nec illi qui neglexerūt usqz ad lapsū tpis vide .j. §.proxio. a Predā etiā casus nōnt in sū. con.li.iij.ti.xxvi.q. iij.ꝟz Host.et Donal. et Hosti.⁊ addit hosti. Item qui p laicalē abusū elegerūt ex eo.qsqs.ibi dr qsquis electiōi de se facte p secularis ptātis abusū ꝟsētire presūpserit coīj canonicā libertatē et electiōis cōmodo careat et ineligibilis fiat nec absqz dispēsatiōe ad aliquā eligi valeat dignitatem qui ꝛo electionē hmodi quā ipo iur irritā ee consem⁹ pſūpserit celebrare ab officiis et būficiis penit⁹ suspendat p triēniū eligēdi tūc ptāte puati. Item non possūt eligē pupilli nec etiā in locis regularib⁹ qui nō sūt pfessi tacite uł expresse ſ neqz cōuersi ex.de elec.ex eo.li.vi. Item in cathedralib⁹ collegiatis secularib⁹ uł regularib⁹ eccl'iis vocē nō habēt qui nō sūt ſbdiaconi nec in eligendo nec in aliis factis capl'is etiā si ab aliis libere cōcedat ut in cle.ut hi qui. de ets.et ql'i. a Ibi etiā addit nō obstātib⁹ qu.busſz consuetudinib⁹ uł statutis ſ tū cle.ut hi.nō loquit nisi quo ad clericos qui declinarēt ordinarī ut pōt colligi ex tex.⁊ glo.dicte cle.vū licz laici etiā cōuersi de iure cōi nō admittant ad electionē simul cū clericis ut i.c.ex eo.de elec.li.vi. tū ſm glo.in eo. .c.et eo.ex ꝟsuetudie pscripta laici cōuersi deberēt admitti sed nō seculares ut in.c. massaria.ex.de elec.laici ꝛo ꝓfessi admittūtur etiā de iure cōi qꝑ in dco.c.ex eo. ū excludunt nisi laici cōuersi nō aut laici professi ſm glo.in dco.c ex eo. et in dca cle.ut hi qui. b Infra qđ tēpus debet fieri electio. R in eccl'ia cathedrali uł regulari habēt electores tēpus triū mēsiū .j.qđ si iusto impedimēto cessāte nō elegerint ad proximū superiorē devoluit ut ex eo.ne p defectu deinde debent electores psentare electioni electo et petē cōsensū eius .j. octo dies postqꝑ cōmode possunt aliogn negligētes excludūt a ꝓsecutiōe ꝓcessus et sūt suspensi p tres annos ab oībus būficiis ipi⁹ eccl'ie.ex.eo.cupientes. §.ceterū.li.vi. electus ꝛo tenet cōsentire

ꝯ mensē a p̄sentatiōe alit̄ p̄rīnat⁹ est iur̄ electiōis nisi forte ea sit electi cōditio q̄ nō possit cōsentire absq; licētia superioris quo casu tenet̄ electus uł electores pet̄ licētiaz cū ea celeritate quā superioris absētia uł p̄sentia patit̄ et si nō hēat̄ extūc ad electionē aliā ꝓcedāt quilz etiā electꝰ post consensū ꝯ tres mēses tenet̄ pet̄ cōfirmationē alit̄ irrita ē electio ex̄. de elec. quā sit li. vi. nisi pet̄da sit cōfirmaᵒ a ꝑte q̄ tūc electꝰ tenet̄ ꝯ mensē post cōsensū uł si nō fuerit ei electio p̄nata ꝯ mēsem a noticia iter arripē ꝛsus curiā ⁊ sic pet̄ cōfirmationē ac negotiū ꝓsequi ut ī cō .c. cupiētes. in aliis ꝛo eccl'iis debz prouideri ꝯ vi. mēses aliter eodē p̄dicto mō ad proximū superiorem deuoluit̄ ex̄. de p̄ben. de multa. et de con. p̄ben. nulla. et ꝫ etiaz habet̄ .s. bñficiū. i. ℣. i. ¶ In q̄ loco debet fieri electio. ℟ pōt fieri in eccl'ia uł in capitulo uł sł'i loco honesto et matīe iuxt̄ cōsuetudinē ex̄. eo. in causis ꝫ tū p̄cipue electiōes ep̄oꝝ solēt in eccl'iis fieri ex̄. eo. q̄ sicut. ꝫ ex cā etiā extra ciuitatē posset fieri xxiij. dis. in noīe dñi. a Hosti. autē simpl'r dicit q̄ in ꝫ seruāda ē cōsuetudo nisi ex aliq̄ cā alibi fieret q̄ si cōsuetudo nō apparet tūc nō est vis ubi fiat dūmō sit locus clericoꝝ ⁊ honest⁹ ut in sū. con. li. iij. ti. xxvi. q. vi. Electio autē ep̄i si fieri pōt debz fieri in eccl'ia cathedrali ut expresse dī ex̄. eo. q̄ sicut. et dixit Host. ut ī dō. c. q. vi. b Et nō debz fieri añ sepultura p̄decessoris ex̄. eo. bone memorie. ꝫ tū si fieret valēt. a Hoc sentit glo. in dō. c. bone. sup ꝛbo tractatū. et hosti. ec ibidē ut in sū. con. eo. ti. q. vij. b Omēs electores qui in ciuitate sūt debēt ad electionē vocari ꝛbo uł scripto uel cōsueto signo cāpane. Itē qui sūt ī oꝛtis ciuitatis ar. ff. de ꝓcura. l. i. a Cōiuncta. l. v. b Itē debēt vocari oēs qui sūt in ꝓuincia p lr̄as uł p nūciū ex̄. eo. cozā. hoc dico ꝑm cōsuetudinē obseruandū. a Inno. dic̄ q̄ vocādi sunt nō solū p̄ntes in capł'o ꝫ etiā extra si sciūtur esse circa capitulū q̄ si aliter fieret esset malitia que dō in electionib⁹ est vitāda ꝺsulo etiā q̄ vocent̄ etiā si sint in ciuitate ar. ff. de ꝓcura. l. v. nisi forte antiq̄ cōsuetudo excuset ł certā formā det hosti. etiā putat consuetudinē esse seruandā in vocatiōe absētiū ī mora ꝛtatur in piculū ut in sū. con. dō. c. q. vij.

b Et si vocati ad cōpetentē terminū eis a vocātib⁹ assignatū nō veniāt nō oꝛ eos vlteriꝰ expectari ex̄. eo. cū inter. et. c. cū nobis. a Hoc fuit dictū Host. addē tis q̄ durū esset usq; ad finē termini expectare. s. ad finē triū mensiū cū mora in electiōib⁹ sit dānosa ex̄. eo. cū int̄ vniuersas. hosti. ꝛo dicit q̄ in ꝫ casu si due ptes sūt p̄ntes et cā coartatiōis assignet̄ putat hāc sn̄iaz verā q̄ tūc debz absēs saltē vni de collegio cōmittē vices suas ex̄. eo. q̄ ꝓpter. si ꝛo due ptes absētes sint uel nō assignet̄ cā putat verā sn̄iaz Jo. qui dixit expectādos ē usq; circa finē triū mēsiū. dic̄ etiā hosti. q̄ scrutatores dēnt ire ad infirmos qui sūt in ciuitate et inq rere vota eoꝝ sicut aliocꝝ p̄ntiuz nam et p̄sens est qui in oꝛtis est. ff. de ꝓcura. l. v. nec erit necē ipos i collatiōe uł ī aliis q̄ sequūtur requirē sed sufficit cōsensus in scrutinio habit⁹ possūt etiam isti vni de collegio vices suas cōmittē q̄ sūt ipediti ꝫ priꝰ dictū. s. q̄ ad eos vadāt vī expeditius con. Inno. ut in sū. con. dicta. q. vij.

b ¶ An elector absēs possit cōstituē procuratorē. ℟ si iusto ipedimēto tenet̄ pōt vni uł pluribꝰ cōmittē vices suas dū tn̄ cuilz in solidū et erit melior cōditio occupātis q̄ si ābo cōcurrāt ⁊ petāt admitti nō admittātur ambo ꝫ is qué capł'm uł maioꝝ ps elegerit ⁊ si nō cōcordēt admittetur ille qui in cōmissiōe ꝓmo noīatus est at si nullus sit in solidū nō valet q̄ autē ꝓcuratoꝝ vnū noīat pro se ⁊ alium noīe eius qui omisit nihil agit n̄ de certa psona habuerit spāle mādatū q̄ tūc aliū noīe suo poterit noīare poꝛo si nullꝰ de collegio vult esse ꝓcuratoꝝ nō pōt absēs nolēte capitulo exīneū deputare nō pōt

etiã ꝑ ſras exprimẽ votũ ſuũ hec oĩa ex. de elec.ſi qs iuſto.li.vi. a Dictus etiaz procũtoz nullaten⁹ põt inſtitui ceſſante ipedimẽto ul' loci ogruitate ex. de elec.c. qz ꝓpter ℣.illud.ubi dr̃ illud autẽ penit⁹ intẽdim⁹ ne qs in electiõis negocio pcu ratorẽ cõſtituat niſi ſit abſẽs in eo loco in quo dẽat aduocari iuſtoqz ipedimẽto detẽtus venire nõ poſſit ſup quo ſi op⁹ fuerit fidẽ faciat iuramẽto. b Si quis electoz otẽptus nec vocat⁹ ad electionẽ fuit ad petitionẽ eius caſſãda eſt electio põt tñ ſi vult eã ratã habẽ ex.eo.ꝙ ſicut Verũ electoz poſſit r̃nũciare voci ſue R̃ ſic nã quilz põt renũciare iurí qõ ſibi cõpetit vñ et qõ poſtea fit ꝑ alios ipe nõ poterit ipugnare ſi tñ tal' accedat electi one nũdũ facta admittẽdus eſt in oĩbus que circa ipaz reſtant faciẽda ex.eo.eccl'ia vra.i.R̃. a Ibi nõ vr̃ clare h̃ dicí ꝙ tal' dẽat readmitti tñ cũ ꝓdictis con.Albri. ſi ꝙ qs poſſz renũciare iuri ſuo h̃ clarum eſt.C.de pac.l.ſi quis in cõſcribẽdo. b Not ſunt forme electiõis. R̃ tres nam aut fit ꝑ ſcrutiniũ aut ꝑ cõpromiſſũ aut ꝑ cõez ĩſpiratione et qui cõĩ ꝓdictas for mas eligẽ attẽptauerit ea vice dẽbet eli gẽdi ptãte ꝓuarí ex.eo.ꝙ ꝓpter. a Ibi dicit' ſtatuim⁹ ut cum electio fuerit cele brãda pñtib⁹ oĩbus qui dẽbẽt ꝛ volunt et poſſit cõmode intẽeſſe aſſumãtur tres de collegio fide dignĩ qui ſecreto ꝛ ſigil latim vota cũctoz diligẽter ingrãt ꝛ in ſcriptis redacta mox publicẽt in cõi nl'lo prorſus appellatiõis obſtaculo intẽiecto ut is collatiõẽ habita eligat' in quẽ oẽs ul' maior ꝛ ſanior ps capituli cõſẽtit ul' ſalte eligẽdi ptãs aliqbus viris idoneis cõmittat' qui vice oĩ eccl'ie vidiate ꝓui dẽat de paſtore alit' electio facta ñ valeat niſi forte cõiter abeſſet oĩbus q̃ſi ꝑ inſpi rationẽ dei abſq; vitio celebrã. Qui xo cõĩ ꝓdictas formas eligere attẽptauerit eligẽdi ea vice ptãte ꝓuent' et ita electi ones ꝙ clãdeſtinas reprobam⁹ ſtatuẽtes ut ꝙ cito electio fuerit celebrata ſolẽnit' publicet'. b Quãdo ꝓcedit' ꝑ formaz ſcrutinij debẽt eligi tres ſcrutatores qui in ſecreto exqrant vota ſinguloz et ipi quidẽ ꝓmo debent ſeipos de ſuis votis enaiare deinde alioz vota ſecreto ꝛ ſigil latiz ad h̃ ꝙ quilz liberi⁹ dicat qõ ſibi vr̃ vñ ſi enaiatio publice fieret nõ ſeruaret' forma nec valẽt electio etiã ſi oẽs conſen tirẽt ex.eo. in geneſi. Per quẽ vota ſcribũtur. R̃ ꝑ tabellionẽ uel qõ meli⁹ ẽ vnus de ſcrutatoribꝫ videntibꝫ aliis ꝺſcri beret ꝛ poſtea publicabit ꝛ ſi qs electoz vellet cõtradicẽ ſcripture nihilomin⁹ ei ſtandũ eſt ar.ex.de teſti.co.ꝓterea.℣ fi. a Ibi fuit dictũ hoſti.qui etiã dic ꝙ dca vota poterũt ſcribi ꝑ tabellionẽ etiam in ſacris ꝑ epm cõſtitutũ licz Inno. dixerit ꝑ tabellionẽ laicũ ut in ſũ.con.li.iij.ti.xx vi.q.vij. b Quid ſi electores pauci ſũt R̃ ꝑm Inno. ſi ſũt tantũ tres duo ex eis ſcrutabũtur tertiũ ꝛ ſic ꝓcedẽt ad electi onẽ ſi xo ſũt duo tm̃ vn⁹ ſcrutabit' aliũ ꝙ ſi vn⁹ tm̃ et ille ſolus vocaris teſtib⁹ excpmet votũ ſuũ et eliget ꝛ publicabit. a Con.Albri. b In electiõib⁹ vota icerta ꝛ cõdicionata nõ valẽt er dẽbẽt ha beri ꝑ ñ adiectis puta cõſentio i quẽ tal' cõſentit ul' ſi petrũ habẽ nõ potero ꝺſen tio in Joannẽ ꝛ ſil'ia ex.eo.in electiõibus li.vi. a Ibi dr̃ in electiõib⁹ ꝛ poſtula tionib⁹ ꝛ ſcrutiniis ex quib⁹ ius oritur eligendi vota cõditionalia alternatia et icerta penit⁹ reprobam⁹ ſtatuẽtes ut h̃ modi votis ꝑ nõ adiectis habitis ex pu ris cõſenſib⁹ celebret' electio vocẽ illoz qui nõ pure cõſẽſerint ea vice in alios re fidẽ. b Publicato ſcrutinio electores nequeũt variare voces ſi faciẽda ẽ colla° et electio celebrãda ille tñ qui nõ cõſẽſit põt cõſentire in eũ qui aliter eligẽdus ẽ aliter nõ põt ad aliũ accedi ex.eo.auditis ℣.i.et.c.eccl'ia vra.℣.ps xo. ꝺiuncto.c.pu blicato.e.ti. ꝙ ſi ꝑ vim fĩ ſcrutiniũ null⁹ poſſit eligi poterũt ꝓcedẽ ad zm̃ ꝛ tertiũ ſcrutiniũ donec aliqs eligi poſſit. a Cũ ꝓdictis in h̃.℣.con.Albri. b Collatio

p̄dicta que debz post publicationē scruti
nij fieri triplex est.s. nūi ad nūm zeli ad
zelū meriti ad meritū ut ex.eo.in genesi.
si tū vna ps eligētiū fuerit duplo maior
ñ pōt ei opponi extenuatio zeli uł meriti
ex.eo.si qñ li.vi. a Ubi etiā ſbditur si
qs autē opponē voluerit quo votū illi⁹
cui opponit nullū reddēt ipo iur id eis
non intelligim⁹ int̄dictū. b Q. si oēs
in vnū cōueniāt nihilomin⁹ facienda est
collatio nō de nūo ſz de electorib⁹ vtrū
.s.aliqs sit dēptus uł aliqs affuerit cui⁹
vox non sit cōputāda et ſmodi ⁊ si hac
collatiōe fca nullū occurrit dubiū ad ele
ctionē p̄cedat aliqn discutiat plene ex
eo.cū terra. Alij dicūt q ubi oēs in vnā
psonā dcurrūt valet electio ⁊ si colla° sit
omissa. a Hoc vī satis p̄bari ex. eo.q
p̄t.ibi ꝰ forte ⁊c.nā i electiōe ñ fit colla°
nisi nūi zeli ⁊ meriti dco.c.ī genesi que ñ
pōt locū habē in electiōe vniformit̄ con
cordi de aliis autē faciēda vī discussio añ
scrutiniū uł in cōfirmatiōe dco.c.q p̄t
et eo.ti.c.auditis. b In nūo eligentiū
nō vī cōputari elect⁹ q null⁹ pōt eligē
seipm ex.eo.cumana. a Hoc.c.parū ad
ſ facit ſi melī⁹ ex.de institu.cū ad nostrā.
et de iure patro.p nr̄as. b Licet aliqñ
ſ locū hēat qñ p̄cedit p viaz dpromissi
ut.ꝯ. electio ij.ꝯ.iiij. Facta collatione
eligi dbet is in quem maior pars et sa
nior capl'i dsenserit et maior ps dicet mi
nori cū talis sit eligēdus si placz vobis
ipm cōiter eligam⁹ ⁊ si dsenserint tūc is
qui priorē vocē hz in capl'o surgēs dicz
ego pro me et pro toto capl'o eligo talē
⁊c.et oēs acceptabūt q si minor ps uł ñ
oēs dsēserint dicet ego pro me ⁊ p illis
qui mecum cōsentiūt eligo talē ⁊c.hec ex
decre.q p̄t.ex.eo. a Con.Albricus
b In oi electiōe siue postulatiōe si di
catur ego eligo postulādo siue postulādū
aut ī postulandū uł postulo eligēdo siue
eligendū aut in eligendū nihil agit̄ sil'r
nec sub hac forma eligo ⁊ postulo prout
melī⁹ pōt de iure valē nisi qñ p̄babilit̄
dubitaret̄ vtrū quis sit eligēdus uł po
stulādus q̄ casu sic postulat⁹ uł elect⁹ te
net̄ vnā tñ determinatā viam acceptare.
a Consēsus tēpis ⁊ reddēdi ad aliam
post q̄ vnā elegerit ſbi licētia ē penit⁹ īt
dicta ut in.c.de q̄ stati. b Ex.de postu.
.c.ꝑpetuo.li.vi. Electio sp debz fieri p xvij
ꝟba nūi singularis siue fiat per scrutiniū
siue fiat p cōpromissū alit̄ nō valet ex.eo
sicut.li.vi. Collige que sūt de ſba fo- xvi
me electiōis per scrutiniū p quidē q ele
ctores dgregent̄ Itē q scrutatores assu
mant̄. a .s. de collegio eligētiū ex.eo.
q p̄pter. Et dicit Hosti. in sū.con.li.iij.
ti.xxvi.q.vij.ad fi.ubi etiā nō.que et hic
ponūtur. b Itez q in secreto vota exq
rant̄. Itē q vota scribāt̄. Itē q scripta ī
cōi publicent̄. Itē q fiat collatio. Itē q
sequat̄ electio de illo in quē maior ps et
sanior capl'i cōsenserit hec oīa ex.eo. quia
p̄pter. a Ibi etiā dī q vota in scripti.
redacta debēt in cōi publicari mox idest
nullo actu cōtrario intueniēte ut nō.in
dicta.q.vij. dī etiā in dco.c.q p̄pter. ut
q̄ cito fuerit electio celebrata solēnit̄ pu
blicet̄.i.cōgregati electorib⁹ surgat vn⁹
et anūciet populo cōuocato ut moris est
ad electionē factā si tū ista publica° emir
titur nō est ꝑpter ſ electio cassanda ſm
Inno.Alij tū dicūt aliter ſm hosti. ut ī
dca.q.vij. dictū Inno. verius vī ut pōt
colligi ex dco.c.q p̄pter.īmo si piculum
iminēt talis publica° nō est faciēda ar.xx
iij.dis.in noīe dñi ybu. q si prauoꝝ atq
iniquoꝝ ⁊c. Itē Inno.in.c q p̄pter.ex.e.
dicit q procurator institut⁹ ad eligendū
debz habere spāle mandatū ad iurandū
in aiaz dñi q credat q tpe electiōis erat
bona fide.s. sine fraude.ꝯ.fines qui deputa
ti sūt ad vocatiōes electionū ⁊ q iusto
ipedimēto tenet̄ q electiōi int̄esse ñ pōt
mō ⁊ credit uł dubitat q eodē ipedimē
to tenebat̄ tpe quo electio facienda erit
et ſ vī hic ⁊ debz exprimē ipedimentū
et fines nō enī in suo iuramēto debz ex
ponē ꝟba iuris et ſbdit illud autē placz q

nō possit qs cōstituē procuratorē ad eligē dū nisi et det ei ptātez iurādi in aiaz suā q̄ nō venit instructꝰ et inde sequētur absurditas q̄ ul' oporteāt capl'm cōgregatū expectare q̄usq; nūcius iret et rediret ab eo ul' iterū aliū terminū assignare electioni q̄ absurditas in sil'i casu tollit' lxiij. dis.cū longe ar.ad hꝰ c.dis.optatū. Itē vī q̄ post pstitū iuramentū si alius cui vocem eius piudicaret vellet pbare q̄ dñs tpe electiōis erat in eo loco vñ vocari nō debebat ul' non detinebat' iusto impedimēto q̄ nō sit audiēdus ar'.ff.de dolo.q̄ si differente.nisi forte aliud dicat in spūalibꝰ ñ reuocat' qcqd sit p obreptionē etiā post sniaz ex'.de rescrip.dilectꝰ filius abbas.et .c.cōstitutꝰ.et.c.ad audientiā.q̄ si nō exigūt iuramentū pdictū a procuratore de cetero nō possūt neq; de loco neq; de impedimēto excipe q̄ hanc exceptionē vī remisisse capl'm qñ sibi iuramentū remisit et si dicat' q̄ capl'm deceptū fuerit ignorātia facti que etiā pitissimos fallit.ff.de iurī et fa.igno.l.ij. puta q̄ credebat adūsario hꝰ asserēti dicet' ei q̄ supina fuit eiꝰ ignorātia q̄ ius i talibꝰ nouit q̄ possit exigē iuramentū. b Qñ ptās eligēdi deuoluit' ad aliū.k̄ i cathedralibꝰ eccl'iis si.j.tēpus triū mēsiū nō eligāt deuoluit' ad proximū superiorē q̄ si j.alios tres mēses nō elegerit deuoluit' ad aliū superiorē et sic usq; ad papā. Si ꝯo eligūt scienter indignū ⁊ sic sint puati iure eligēdi uel priuent' p sniaz q̄ ñ seruāt debitā formā ad papā deuoluit'. In iferioribꝰ autē ecclesiis semp ad proximū superiorem deuolui tur ex'.eo.q̄q̄.li.vi. de hac mā vide.q̄. .ij.et.ꝫ. bñficiū i.q.i. Cassāda ē electio illius qui regsitꝰ añq; esset electꝰ cōsēsit electiōi de se faciēde q̄ psumit' ābitiosus ex'.eo.cū post petitam. et.c.officij. Qñ maior ps capl'i deligt electio deuoluit' ad pauciores ut nō.ex'.de postu.c.ij. Itez deuoluit' etiā ad vnū pter oium aliorū delictum lxv.dis.si forte.ex'.eo.bone. a In his.c.nō bñ hꝰ pbatur si in dco.c.ij. de postu. hec nōt glo.et vī hꝰ intelligē qñ electores peccauerūt in eligēdo indignū secꝰ si ex ceptu aliquoꝝ habētibꝰ voce q̄ tūc nō deuoluit' ptās eligēdi ad conteptos q̄ ñ tñ in hꝰ peccauerūt eligētes iō sufficit q̄ hꝰ casu cassetur electio pōt dici q̄ hꝰ verū est añq; eligētes sint priuati p iudicē iure eligēdi nā pter peccatū forme nō sūt ipo iure puati si priuādi ex'.e. q̄ pter.et ibi hꝰ sētit Inno.sup ꝟbo priuatur. dicēs q̄ fca puatiōe p iudicē pter peccatum forme tunc ptās deuoluat' ad nō culposos nec priuatos. Itē in sū con. li.iij.ti.xxvi.q.vij.dī. Itē nō q̄ si aliq̄ peccāt i eligēdo cōi formā in ñ delinquētes etiā si sit minor ps cadit ius eligēdi ec si vnus solus sit ⁊ hꝰ ul' p sniaz superioris ꝛz quosdā ul' pm alios ipo iure. Alij tñ dicūt alit' hꝰ pma opio est magi approbāda hec ibi aliqui etiā dicebāt q̄ si maior ps deliq̄rat tūc ptās ñ deuoluebat' ad pauciores quoꝝ dictū nō pbat' nec est rōnabile ut patz p Inno. in dicto.c.q̄ pter. vñ ut dictū est bñ deuoluit' ptās etiam ad pauciores ipo iure hꝰ p iudicē priꝰ lata puatiōis sniā et sic pōt intelligi assertio dicentiū q̄ hꝰ debet fieri p sniaz superioris.

b Qz si omēs delinquāt deuoluit' ad superiorē siue ad papā ut dictū est.s.ꝫ.qui est hic añ proximū. Electiōes clandestine reprobant' ex'.eo.q̄ pter. et dicūt' clādestine que in cameris p occulta ꝺuenticula fiūt lxxix.dis.c.ij.et.c.si trāsitꝰ.sil'r et ille ꝺs int' se electores secretas tenent cum celebrate debēat solēnit' publicari ut in dicto.c.q̄ pter. a Idē in sū.con. dicta.q.vij. ad fi. b Quis pōt eligi. k̄ eligēdus ē doctior ⁊ sāctior cuiꝰ ꝺpatiōe ceteri grex dicātur vij.q.i.licz ergo. et q sit de mriō legitio natꝰ et etatis legitie ex'.eo.cū in cūctis.nā epūs debz eligi xxx. annoꝝ cōpletoꝝ. Inferiores ꝟo plati et alij qui curā debēt habē aiāꝝ requirit' q̄ attigerint annū xxv. a ut in dicto.c.cū in cūctis. b Alit' eligētes sūt illa vice eligēdi ptāte priuati.s.ꝫ.xxij.qui incipit

qñ ptās. Subdiacon⁹ q̄ṗ pōt in epm eligi ex.eo.de era.⁊ q̄li.a multis. Item qui ad vnaz dignitatē reputat dign⁹ si postea eligat ad aliā dēbz reputari dign⁹. a .s.ad equalē uł minorē ut pōt colligi ex .c.de quo statim. b lxxiij.dis. gesta.fallit qñq; nā licz qñq; qs tolleret i officio minori nō tñ ꝓpter ꝟ in maiori tollerari debet indign⁹ xij.dis.nos cōsuetudinem. Abbas q̄ṗ exēpt⁹ bñ pōt eligi siue i epm siue in abbatē eiusdē regule et habit⁹ ſz nō pōt tñsire sine licentia papę uł legati de latē si sit in ꝙincia ex.eo.si abbatē.li.vi. Religiosus q̄ṗ licet nō exp̄sse ꝓfessus quin etiā nouiti⁹ eligi pōt ad ep̄atū ex. eo.nullus.li.vi. a Siue eligat in secularib⁹ siue i regł'arib⁹ eccl'iis ad p̄laturā tñ sue uł alteri⁹ religionis nō nisi exp̄sse professus ut ibi null⁹ autē religiosus pōt eligi in abbatē uł p̄latū alteri⁹ religionis uł habit⁹ q̄ṗ si secus actū fuerit eo ipo est irritū ⁊ inane ut in cle.ex.eo. b de clericis alterius diocesis.vtrū possint eligi vide.ī.ꝓpstula°.ſ.iij. Quis ñ pōt eligi. R̄ excōicat⁹ maiori excōicatiōe ex. de appel.cōstituti.i. Iré nec excōicat⁹ minori qui si sciēter elect⁹ fuerit cassāda est eius electio ex.de cle.excōi.mi.si celebrat. vide vi

a Et ibi glo. dicit q̄ si etiā ignorāter eligat excōicat⁹ minori nō valet electio q̄ ignorātia eligentiū ñ facit ipm habilē et si sciēter talē eligerēt p̄uarētur iure eligēdi ex.de elec. cū in cūctis. b Item nec suspēsus nec int'dict⁹ nec q int'dictū nō seruauit ex.de postu.c i.et.c.cū dilect⁹

a Hoc.c.cū dilect⁹.ñ est in ti.de postu. ſ de cōsuetudie. b Item nō dēbz eligi ꝑsona cui aliquid obsistit de impedimētis circa ordinādos.de quib⁹ habetur.ī.ordinādus ꝑ totū. Item nec is qui ꝓpter vitiū ꝑsone semel reꝓbat⁹ fuit talis enim nec ibi nec alibi eligi pōt ex.eo.super eo. secus autem si cassata fuerit electio ꝓpter vitiosū ꝓcessū q̄ tūc nō impedit ꝓmotio eius etiā in eadē eccl'ia ut in dco.c.super eo.et.c.inotuit. a Etiā ꝑma vice ut in dicto.c.innotuit. vbi vero duo electi fuerūt et vtriusq; vitiosa est electio neuter ē eligēdus ꝑma vice ex.eo.cōsideraunim⁹ et ſ ut discordia vitet. Si aūt alt' istoz cōiter eligat deficit rō et ideo cōfirmat ex.eo.cū int'. Ñ seniorē.ut in sū.con.li.iij. ti.xxvi.q.v. ubi etiā p̄dicti casus nōntur

b Iteꝫ nō pōt eligi epus.s.qui iam alligatus est alteri ecc'lie ſ pōt postulari.s.a papa ex.de postu.c.fi. Iteꝫ in p̄elatū religioso nō pōt eligi nisi exp̄esse ꝓfessus aliter nō valet electio ex.eo.null⁹.li.vi.nc etiā aliqs qui sit alteri⁹ religiōis uł habitus ut in cle.cū cōi.ex.eo. Item nullus religiosus pōt eligi si transiuit de ordine mendicātiū ad ñ mēdicātes ut habet ī religio v.ſ.fi. Elect⁹ post cōsensū con iūgitur spūalit' eccl'ie viduate ut ex. eo. cū inter canonicos.ex.de tñs.int' corꝑalia ſ.i.⁊ ij. Iteꝫ electio gignit confirmationē ex.eo.nihil.cōfirmatio dat admīstratiōez ex.eo rūsmissā.de cōfirmatiōe vide.ī.confirmatio electoz. Si elect⁹ añ ofirma tionē admīstret remouēdus ē ex.eo.q̄lit' nisi in sūmo pōtifice qui in eligēdo cōfirmat dis.xxiij.in noie dñi.uł nisi sic admīstrāti parcat ex.eo.nosti. ł nisi ꝑtineat ad papā. a .s.cōfirmatio ut in.c.de q̄.ī. vbm vbm

b et sit valde remot⁹ a sede apostolica

a videlicz vltra italiā cōstitut⁹ ut in e. .c.nihil. b Quia tales si sint in concordia electi admīstrare possūt etiā añ ita tñ q̄ nihil ꝓnit⁹ alienet nec pōt ei cōmitti admīstratio sub noie iconomat⁹ uł ꝓcuratiōis et ſmodi nec in toto nec ꝑte nec in spūalib⁹ nec in tpalib⁹ q̄ si susceperit ꝓuati sūt oī iure electiōis ipi⁹ ex.eo.auaritie.li.vi. a Ibi dī cū itaq; nō sit malitiis idulgēdū sāxim⁹ ut null⁹ de cetero admīstratiōne dignitati ad quā electus est prius q̄ṗ celebrata de ipo electio cōfirmetur ſb iconomat⁹ uł ꝓcuratiōis noie aut alio de nouo q̄sito colore i spūalib⁹ uł tpalib⁹ ꝑ se uł ꝑ aliū pro ꝑte uł in totū gerē uł recipe aut illi se imiscē ꝑsumat oēs illos qui secus fecerīt iure si qđ

eis p electiõez q̃sitũ fuerit ꝺecernẽtes eo ipo ꝓuatos ⁊ idẽ qꝺ i ℔.ℊ.nõ.i sũ.cõ.li.iij ti.xxvi.q.xij. b ¶ In religioso acgratur ius electiõis eꝝ ordinẽ suũ. ℟ nulli religioso predicatorũ minorũ ℔remitarũ et quorũlz mẽdicantiũ ex electiõe postulatione ꝓuisiõe seu vocatiõe ad ꝓlaturam eꝝ suũ ordinẽ i discordiã factã ius aliqꝺ acgritꝝ nec ipe cõsentire pot etiaz habita licẽtia eꝝ.eo.q̃rundã.li.vi.et ꝺebet itelligi discordia q̃ esset siue ꝺe iure siue ꝺe fco ut in cle.eo.ti. qꝺ circa. a Ibi nõ clare ℔ ꝓbatꝝ si ad ℔ facit q ctũ in ꝺco.c. quorundã.ꝺicatꝝ ꝺe discordia ꝺeb3 idistincte itelligi eꝝ.ꝺe ꝺecis.ad audictiã. b Sed et aliis religiosis nõ acgritꝝ ius in electionib9 nec cõsentire possũt si fuerit electi a minori ꝓte nũo ut in ꝺco.c.q̃rundã. et nõ q si religiosus electiõi ꝺe se facte ad ꝓlationẽ aliquã eꝝ suũ mõsterũ ℓ eccℓiam nõ ꝓtita licẽtia ⁊ obtẽta cõsenserit ꝺsensus nõ valet et electio ipa iure euacuatꝝ Itẽ nõ q ꝓlati religiosoꝝ in regsitis cõuẽtib9 possũt ℔modi licentiã ꝺare eꝝ.eo. .c.si religiosus.li.vi.nõ autẽ valẽt licẽtia que cõceditꝝ ꝓo futura electiõe quã fieri cõtingẽt ut i cle.cũ ꝺcessa.eꝝ.eo.nec aliqs religiosus pot ꝓfiti i aliq̃ eccℓia que clero careat ⁊ ꝓpulo xp̃iano ut in cle.plerisq̃ eꝝ.eo. ¶ Quid si ꝺue electiões fiant. ℟ Fm Hosti.si simℓ ⁊ incõtinẽti fiũt puta q in scrutinio ꝺiuisa sũt vota tũc illa valet que meliozib9 ⁊ maiozib9 meritis ad iuuatꝝ eꝝ.eo.c.liez.in fi.et.c.ꝺudũ. Si ℞o electiões fiãt ex intuallo ⁊ ꝓmo fuit rite facta illa valet imo etiã si ꝓma ãnullãda sit z̃ mbilomin9 cassari ꝺeb3 eꝝ.eo. bone memozie.cre.nisi gratia fiat sicut quidaz intelligũt extra.eo.bone memozie.magis siℓiter etiam cassanda est secũda etiam si ꝓma nulla fuerit ꝓpter causam nũdum patentẽ eꝝ.eo.cõsideratiõ.et.c.auditis.q si ꝓma ex cã notozia nulla fuit valebit z̃ rite facta eꝝ.ꝺe supplen.negli.ꝓlato.c.fi. et eꝝ eo.venerabilẽ.⁊.ℊ.fi. a Idẽ in sũ. li.iij.ti.xxvi.q.viij.ubi etiã ℔ditur.nõ eẽ q̃ sola nomiatio nõ ꝓstat ipedimentũ sequẽti electiõi ut patz eꝝ.eo. q sicut. q ꝓ simplicẽ noiatiõz nullũ ius acgritur nominato secus tũ ſz Ber. ibidẽ in glo.ꝺe nomiatiõe i scrutinio post publicationez q tũc nec variare possũt eꝝ.eo.publicato

b ¶ Sũt casus in quib9 electozes iterũ possũt eligẽ utputa si electꝰ nõ vult consẽtire uℓ post cõsensũ renũciat iuri suo ℓ moritꝝ uℓ ꝓpter occultũ eius vitium irritatꝝ et his casib9 habẽt electozes itegrũ tẽpus a ꝺissensu uℓ renũciatiõe ℓ morte seu irritatiõe ac si vocatio noua esset ꝺũmõ nihil egerint fraudulẽter eꝝ.eo.si electio li.vi. ¶ Quas electiões i vna eccℓia ꝺe se factas nemo pot ꝓsequi si vnã tãtũ eligat eꝝ.eo.ut qs.li.vi. ¶ Quicũq gravant clericos uℓ alias ꝓsonas eccℓiasticas ad quas spectat electio. a In aligbus ecclesiis mõsteriis aut aliis piis locis. b ℙro eo q rogati seu alias inducti cũ ꝓ quo rogabantꝝ siue iducebãt eligẽ noluerint uℓ ꝺsãguineos eoꝝ aut ipas ecclesias seu loca bñficiis seu aliis bonis spoliando seu alias iuste psequẽdo excõicati sũt ipo fco eꝝ.eo.sciãt cũcti.li.vi ¶ Quid si quis aliquẽ ex odio eligit. ℟ tenetꝝ ei ad omne ꝺãnũ qꝺ inde ei accidit ꝺis.lxx iiij.honozatꝰ.et.c.si ꝓpter iimicitias creaꝰ facta.l.vnica li.x. ¶ Circa electiões moni aliũ nõ q nulla ꝺebet ad electionẽ aditti nisi xij.ãnũ pegerit ⁊ ꝓfessa fuerit tacite uℓ expresse nec in abbatissã uℓ prioꝛissaz vbi p prioꝛissã gubernãtur eligi pot nisi post xxx.annũ et ñ fuerit expresse ꝓfessa Itẽ nõ q cũ p scrutiniũ ꝓcedit illa electio que a ꝺuab9 ptib9 fuerit celebrata ñ obstãte appellatiõe ptis alteri9 ꝑmissa ꝺiligenti exaiatiõe si aliter iuenta fuerit canonica cõfirmetꝝ ⁊ bñꝺicẽda bñꝺicatꝝ

a Benedicẽda ẽ ꝺfirmata in abbatiss i ut in.c.idẽ vitãtib9.ꝺe q̃.j. b Si autẽ nulla electio esset a ꝺuab9 ptib9 celebrã tũc nõ obstãte q sit publicatũ scrutiniũ aut etiã ad electionẽ ꝓcessum possũt alie moniales anteq̃ ad actus exneos ꝺiuitãt

ad illã accedẽ que a maiori nũo est electa et si p ℔ pueniat ad duas ptes confirmet ut prius dictũ est ſi nihilomin⁹ coĩ eam ſic cõfirmatam poſtq̃ fuerit in admiſtratione poterũt alie opponẽ in modũ denũciatiõis uł accuſatiõis ut a dignitate remoueatur q̃ ſi ad illaz que a maiori pte electa eſt alie nolũt accedẽ uł non tot q̃t aſcẽdant ad duas ptes tunc ſup obiectis que facẽt ps altera ⁊ ſup aliis q̃ ſũt inq̃renda plane ⁊ ſine ſtrepitu iudicij per ſuperiorẽ inq̃rit añq̃ confirmet ſi ipa interi in tpalib⁹ ⁊ in ſpũalib⁹ admiſtret ita tñ q̃ de reb⁹ mõſterij nihil alienet nec monialẽ recipiat. Si quando a minori parte electa uł noĩata fuerit ñ valet nec põt ad eam pdicto mõ accedi. Itẽ nõ q̃ nũq̃ in electionib⁹ monialiũ debet fieri collatio zeli ad zelũ uł meriti ad meritũ ſed ſolũ nũi ad nũm. Si vero ꝓcedit̃ per formã cõpromiſſi ſi minor ps ſe opponit electe nihilomin⁹ confirmat̃ ⁊ bñdicet̃ coĩdictiõe ptis nõ obſtãte. Si autez maior pars ſe oppoĩt differt̃ confirmare donec de obiectis et aliis fuerit inq̃ſitũ ſz interim admiſtrabit ut p̃mittit̃ niſi ps opponẽtiũ fuerit duplo maior q̃ tũc nõ admiſtrabit ſz expectabit litis euentũ. Item nõ q̃ ſi in ℔modi electionib⁹ cõtigerit ad curiã appellari debẽt cauſe exp̃mi ſm modũ cõſtitutionis ut certa eẍ.eo.li.vi. a Ibi dicit̃ prouidem⁹ ſi q̃n aliq electiõib⁹ poſtulationib⁹ puiſionib⁹ ſe opponũt ꝓponẽdo aliq̃ coĩ electiõis poſtulatiõis ſeu prouiſiõis formã a ꝑſonas eligentiũ uel electi ſiue illi⁹ cui puiſio erat facienda uł facta et ꝓpter ℔ cõtigerit appellari appellantes in inſtro publico ſeu lr̃is ſup appellatiõe cõfectis oĩa et ſingula exp̃mãt q̃ in formã intendũt obicẽ uł ꝑſonas coram ꝑſois auctẽticis aut ꝑſona que ſup ℔ teſtioniũ phibeat veritati corꝑali p̃ſtito iuramẽto q̃ credũt ea que ſic exp̃mũt ee vera et ſe poſſe ꝓbare alioq̃n tã opponẽtes q̃ tpe appellatiõis ł poſtmodũ adherẽtes eiſdẽ obiiciẽdi aliq̃ q̃ nõ fuerũt in ℔modi lr̃is uł inſtr̃is exp̃ſſa ptãtez ſibi nouerit intẽdictaz niſi poſtea forſan aliqd emerſerit ł ſup antiqs ſupueneri⁹ probãdi facultas aut aliq̃ in opponẽtiũ noticia de nouo ꝑueneri⁹ que appellãtes appellationis tpe veriſiłr ignorar̃ potuerũt ⁊ ignorauerũt ſup ℔modi autẽ ignorãtia et ſupueniẽte facultate ꝓbandi fidẽ per ꝓtiũ p̃ſtandũ corꝑaliť faciãt iuramentũ ℔ adiiciẽdo iuramẽto eodez q̃ ad ea ꝓbanda credũt ſe ſufficiẽtes ꝓbatiões habẽ hec ibi non diſtincto ſiue appellat̃ ad curiã ſiue ad aliũ

b Sed non debẽt ipe ire quin potius procuratores cõſtituẽ. Itez nõ q̃ hi qui euocant̃ ad dirigẽdas moniales in electionib⁹ niſi abſtineãt ab his ꝑ que int̃ eas oriri poſſet circa hec diſcordia uł nutriri ecõicari ſũt et oĩa p̃dicta habẽt locũ etiã apud mulieres que viuũt q̃ſi canoniſſe.

a .i. que viuũt ut in ſecularib⁹ eccl̃iis canonici ſeculares dco.c indẽnitatib⁹. b Excepto de ꝓfeſſiõe q̃ tales nõ ꝓfitent̃ hec oĩa' eẍeo.indẽnitatib⁹ li.vi. de confirmatiõe electiõis hẽs.ſ.cõfirma° electo⁊ ꝑ totũ. de electiõe pape vide.ĵ. papa.§.i. de hac mã vide.ĵ. poſtula°.⁊ facẽ.ſ.accep°.

Electio ii o.ſ. ꝑ cõpromiſſũ eligendi ptãs põt alicui uel aliqbus cõmitti eẍ.eo.cũ in veteri. ſi cõpetẽtius cõmittit̃ in nũo ipari eẍ.e.in cãis. et.c.cũ dilect⁹.et.c.cũ in iure. Et vni cõmitti põt etiã nõ ꝑlato eẍ. de renũtia.p⁹ trãſlationẽ i.R. nec regrit̃ q̃ ſi quib⁹ cõmittit̃ ſint de collegio eẍ.eo.cãm que. ſz in hac cõmiſſiõe ſi vn⁹ diſſẽtiat ñ ſeruat̃ forma nec valet eẍ.eo.q̃ ꝑt̃. a Et ibi hec nõt glo. b Et.c.cũ dilect⁹. nec enĩz cogit̃ q̃s renũciare iuri ſuo iuitus eẍ.q̃ met⁹ cã abbas.et.c.ad audientiã. Itẽ nõ q̃ re integra talis ptãs reuocari põt eẍ. eo.in cauſis. a Et ibi patz q̃ nõ dr̃ res integra q̃n cõpromiſſarij ad electionẽ ire p̃rũt ꝓcedẽ. b Illi i q̃s ptãs eligẽdi cõmittit̃ poſſũt de ꝑſona cuiuſcũq̃ ꝓuincie ar.lxiij.diſ.lectis.⁊.c.reachina.tuti⁹

tñ ⁊ melius est ꝙ de ipa eccl'ia eligāt ex. eo.ꝙ sicut. et xxiij.dis. in nomie dñi.c.ꝙ sicut. modicū vī facē si bñ in.c.i noie dñi

b Nō valet cōmissio sb hac forma ut qs ḡsitis vobis i secreto illū eligat i quē plures dsēserint. a Partium opatiōe miox licz cōsentiētes maiorē ptez capl'i nō attingant ut in.c.de quo statim. b Ex.eo.si cui.li.vi. si bñ valet si ei omittit ut illū eligat in quē maior ps capl'i consenserit ex.eo.cū expediat.li.vi. Cū cōpromissarij possūt eligē vnū de ipis. ℞ si b habet et forma cōpromissi possūt aliē ñ ex.de sortilegiis.c.vltio.⁊ ex.e.cumana

a .c.cumana. parū facit ad hoc si bñ b nōt glo.in dco.c.vltio. et ex.eo.cū in iur

b Siue cōmissū sit vni siue pluribus electio debz fieri p vba nūi singulari aliē nō valet ex.eo.sicut.li.vi. et de re iudi.cū ab vno.li.vi. Cōpromissarij si non eligūt.j.repus electiōis a iure statutū ad superiorē ptās devoluit si illo eligat indignū siue sciēt siue ignoranter eligēdi potestas reuertit ad electores nisi sciēt electionē factā ratā haberēt et eodē mō retinetur ad eos si eligat idoneū et ille nō cōsēsit porro cōpromissarij qui eligit sciēt indignū nō puniūtur cōpromittētes ñ ratā habuerit si ipe suspēsus est triēnio a bñficiis q̄ obtinet in illa eccl'ia quā sic eligēdo offendit et b nō hz locū nisi cō promissarij sit epus.ex.eo.si cōpromissarius.li.vi a Ibi etiā patz ꝙ dca suspēsio silr nō obtinet nisi cū peccat in electionib⁹ epox ⁊ superiox ipox ⁊ sbditur et idē i illis bñficiis est cēsendū qui alicui⁹ electionē postulationē aut ꝓuisionē impugnās in ꝓbatiōe deficit eius qđ obiicit i ꝓsonā.s.ꝙ triēnio sit suspēsus a bñficiis que hz in eccl'ia offensa.

Elemosina i°

Cōiter ꝑm Tho. z^a z^e.q.xxxij. quedā elemosine sūt corpales.s.vij. opa misericordie.viz esurientē pascere. potare sitientē.vestire nudū. recolligē hospitem visitare infirmū.redimē captiuū.et sepelire mortuū.vñ versus. visito poto cibo redimo tego colligo cōdo. Sunt et alie vij.spūales.s.docē ignorantē.cōsulē dubi tanti.corrigē peccantē. et cōsolari tristem remittē offendēti. supportare onerosos. pro oibus orare/vñ ihūs. Cōsule castiga remitte solare fer ora.in q̄ versu cū dicit cōsule.itellige cōsulē ⁊ docere. a Idem in sū.con.li.iij.ti.viij.q.ij. b Et quidē elemosine spūales absolute loquēdo meliores sūt ḡ corpales. ꝓmo quidē q illā qđ exhibet nobilio⁹ est.s.donū spūale qđ pertinet corpali. z^o. rōe eius cui sb uenit q spūs nobilior ē corpe. z^o. q̄ntū ad ipos act⁹ quib⁹ sb uenit q spūales actus sūt nobiliores corpalib⁹ pōt tū cōtingere ꝙ corpalis elemosina pferat spūali in aliq particulari casu puta si qs fame deficēt potius esset pascēdus q̄ docēdus. a Idez in sū.con.eo.ti.q.iij. b Utrū dare elemosinaz sit in pcepto. ℞ ꝑm tho. z^a z^e.q. xxxij. dicendū ꝙ sic.omittēs enim b facē eternaliter punitur ut patz Matth.xxv. Esurivi ⁊ nō dedisti mihi māducare ⁊c. et b itelligēdū est ꝑm ꝙ recta rō requirit ꝑm quā cōsiderat aliq ex pte dantis.s. ut id qđ elemosinis erogandū est nō sit necciuz ei sz supfluū non solū respectu sui ipius sz etiam respectu alioz quoz cura sibi incūbit ꝙ prius oportz ꝙ vnusqsq sibi ipi ⁊ suis ꝓuideat et de residuo pauperib⁹ sb ueniat ex pte q̄ recipiētis requirit ꝙ necitatē hēat aliqn nō esset rō ꝙ elemosina ei daret si cū ñ possit ab aliquo vno oibus necitatē habētib⁹ sb ueniri nō ois necessitas obligat ad pceptū sz solū cū is qui necitatē patit sbstētari nō pōt tunc locū habet qđ Ambrosius dicit pasce fame morientē si nō paueris occidisti.sic q̄ dare elimosinā de supfluo est in pcepto. et silr dare elimosinā est in cōsilio.sic et de q̄libet meliori bono dant cōsilia.et dicto ꝙ supflua de necitate pcepti sunt ergo ādā.ꝙ licet isti⁹ sint q̄ntū ad ꝓprietatē tū etiā alioz sūt quo ad vsū.s.illoz qui

Scopezibus miserꝛcordie

nō

Tei qui ē sercterma necitate. aliter dare elemosinā

ex eis ſbſtétari poſſūt vñ Baſiliꝰ ſi fate-
ris ea tibi diuinitꝰ ꝓueniſſe an iuſtus é
deus ineq̃liť nobis res diſtribuēs cur tu
abūdas ille ẋo mēdicať niſi ut tu bone
diſpēſatiōis merita ꝺſeq̃ris ille ẋo patiē
tie brauiū decoreť eſt famelici pais quē
tu tenes ī archa nudi tuica quā ī cōclaui
ꝺſeruas diſcalciati calcꝰ q̄ penes te mar-
ceſcit īdigenti argētū qđ poſſides īhuma
tū quo ćca tot iniuriari q̄ti dare valeres
et ꝟ idē dicit Ambroſiꝰ xlviij.diſ. ſic̄ ꝟi.
et qđ p̄dictū eſt ꝙ nō ſit danti nccīuꝫ iu
dicandū eſt �means ꝙ ꝓbabiliť extimari pōt
nec oportꝫ ꝙ cōſiderent omēs caſus qui
poſſūt cōtingē in futurū ſi ꝺebꝫ iudicari
ſuperfluū et nccīuꝫ �means ea que ꝓbabiliť et
veriſiliťer occurrūt. a Idēꝫ in ſū.con.
li.iij.ti.viij.q.iiij.ubi etiā addiť ꝟꝫ eūdē
tho.ꝙ tūc ītelligēdus eſt caſus extreme
nccītatis q̄n apparent ꝓbabiliť ſigna ex-
treme nccītatis future niſi ei ſbueniatur.
ut cū aliq̄s videt aliq̄s īpotētes uł pi-
gros ad ſbueniendū et pauperē indigētē
cibo et potu et aliis vite neceſſariis nc̄ ſibi
poſſe ſatiſfacē nō eniꝫ expectāda eſt vltia
nccītas ꝙ tūc forte ñ poſſꝫ iuuari natura
fame uł ſiti ꝺſūpta hec ibi. Item videť ꝙ
nccītas elemoſine ñ ſit ſolū reſpcu extre
me nccītatis īdigētis ſi etiā alteriꝰ nā in
ſuis nccītatibꝰ vellet q̄s ſibi rōnabiliter
ſbueniri ſic g̃ et ipe inq̃ntū pōt debet et
aliis ſbuenire Matth. vij.ibi. Oīa q̄cūq̄
vultis ut faciāt vobis hoīes ꝛc. Et i. Jo.
iij. qui habuerit ſbāz mūdi huiꝰ et vide-
rit fratrē ſuū nccītatē habē et clauſerit
viſcera ſua ab eo quō caritas dei manet ī
illo. vñ et Ricardꝰ ſup iiij.ſnīaꝝ diſ.xv.
dicit cū p̄ceptū de elemoſina ſit affirma-
tiuū q̄uis obliget ad ſemp nō tñ pro ſp
ſꝫ pro loco et tpe cōſideranda eſt facultas
habētis et miſeria īdigētis ſi eniꝫ hō ha-
beat aliq̄d qđ nō ſit nccīuꝫ ſbſtētatiōi ſue natiue
nec illoꝝ quibꝰ teneť ꝓuidē ſicut vxor
et filiꝰ ſeruꝰ et ācille et ſic eā nccītatis ſeu
nōbilis indigētie ex pte illiꝰ cui dandū
eſt ꝙ īmineant probabilia ſigna extreme
nccītatis tūc habēs teneť ex p̄cepto ſb-
uenire indigēti. Si ẋo hō ꝟꝫ aliq̄d ſup-
fluū nō tñ ſuſtētatiōi nature ſi etiā dece-
tie ſui ſtatꝰ teneť de illo elemoſinā facē
indigētibꝰ etiā ſi nō inueniātur qui eſſēt
conſtituti in nccītate p̄dicta et ſi plures
occurrāt īdigētes quibꝰ oībus ſbueniri
non poſſit teneť ceteris paribꝰ magis in
digētibꝰ ſbuenire. b Utrū elemoſina 11
deat dari de nccio. ℟ �means tho.zª zᵉ.q.xxx
ij.nccīuꝫ dicatur duplr vno mō ſine quo
aliq̄s nō pōt eſſe de tali nccio elemoſina
dari nō debet puta ſi aliq̄s in articulo ne
ceſſitati cōſtitutꝰ ſolū habēt vñ poſſꝫ ſb
ſtētari ipe et filiꝰ et aliꝰ ad eū ptinētes de
ꝟ eni elemoſinā dare eſſet ſibi vitā ſbtra
here ſi forte talis caſus īminēt ut ſbtra-
hendo ſibi daret alicui magne ꝑſone per
quā eccl'ia l' res publica ſbſtētarenť ćte
pro talis ꝑſone liberatione ſeipm et ſuos
laudabiliť piculo mortis exponēt cū bo
nū cōe ſit ꝓprio ꝓferendū. Alio mō dicit
aliq̄d nccīuꝫ ſine q̄ nō pōt ꝺuenienť vita
tñſigi �means ſtatū uł cōditionē ꝓprie ꝑſone
l' aliaꝝ quaꝝ ſibi cura īcūbit de ꝟmodi
ergo dare elemoſinā eſt bonū et nō cadit
ſb p̄cepto ſꝫ ſb cōſilio. a Idē in ſū.con.
li.iij.ti.viij.q.v.et hec intelligēda ſūt �means
ea que dca ſūt.s.ſ.proxio in additiōe. b
Quibꝰ potiꝰ elemoſina danda ſit. ℟ �means 111
tho.zª zᵉ.q.xxxij.ſicut Aug. dicit in i.li.
de doctria xp̄iana illis qui nobis magis
ſūt coniūcti magis ꝓuidē debemꝰ q̄ eis
qui quadā ſorte nobis aduenīūt e tñ ćca
ꝟ diſcretiōis rō adhibēda �means differētiā
coniūctiōis ſāctitatis et vtilitati nā mlto
ſāctiozi magis indigētiaꝫ patiēti et magi
vtili ad cōe bonū eſſet magis elemoſina
dāda q̄ ꝑſone ꝓpinquori marime ſi nō ſit
multū coniūcta cuiꝰ cura ſpūalis nobis
īmineat et ſi nccītatē magnā nō patiatur
a Idē in ſū.con.e.ti.q.vi.vbi etiā patꝫ
q̄ ceteris paribꝰ magi coniūctis ē citius
ſbueniēdum. b Et vide.ſ.aduocatꝰ.ſ.
penultio. Utrū in elemoſina p̄ponen 111
dus ſit pater īfidelis exneo fideli. ℟ �means

Rai.in exhibitiõe nutrimẽti pferẽdus ẽ pater licet in dilectiõe pponẽdus sit exneus ar.xxx.dis.c.i.pceptũ eni dñi ẽ exo.xx.honora patrẽ tuũ ⁊ matrẽ tuã. nullũ eni bñficiũ est tm sicut parentũ iõ parentes in recõpensãdis bñficiis sũt omibus aliis pferẽdi nisi nccitas ex alia pte ppenderet uł aliq alia cõditio puta cõis vtilitas eccl'ie uel rei publice vñ in extrema nccitate magis essent filij deserẽdi q̃ parentes. Con.tho.z^a z^e.q.xxxi. a Con. etiã Hof.et Ihosti.⁊ Jpe.ut in sũ.con.e.ti.q.vij.ubi etiã patz q̃ h̃ fuit spãle dcm Tho.cui con.Jpe. viz q̃ filij magis deserẽdi sũt q̃ parẽtes. b Elemosina pauperib9 danda ẽ qui suis manib9 laborare nõ possũt.lxxxij.dis.ſ.i.nã et ſm leges q laborare põt ⁊ se imiscet elemosine redigit in ſuitute ipatoris.C.de mẽdi.vali.l.vnica.li.xi. a Ibi aliter dr sic cũctis quos in publicũ questũ incta mẽdicitas vocauerit.ispectis explorẽt in singulis ⁊ itegritas corporũ ⁊ robur annoz atq in lertib9 ⁊ absq ulla debilitate dicit glo. ibi.ſ.qui sic se gerũt q̃si nõ hẽant artẽ cũ hẽant.⁊ q̃si sint debiles cũ sint fortes q nolũt laborare sed mẽdicãdo sine labore viuẽ sequit miserãdis nccitas inferatur ut eoz quidẽ quos tenet cõditio seruit proditor studiosus ⁊ diligẽs dñi dñm consequat et eoz xo quos natalũ sola libertas psequit colonatu ppetuo fulciatur glo.dicit con in auc^a.de questo.ſ.si vero coll'.vi.ubi dr q̃ serui dñis libri opi publico mãcipant ſz lxc.l.corrigit ſz q̃sdaz uł ibi in his qui in sacra vrbe repiũt q̃si cũ eis mitius sit agendũ uł hic loquit de his qui faciũt se videri egros apponẽtes lerbã uł aliud per qd cõtamescat ibi nõ sic delinquũt ſi solũ fingũt pauptatẽ seu debilitatẽ glo. veritas est qd dr ibi de reptis in vrbe impiali: Itẽ glo. super R^ca dicit q̃ mẽdicantes validi miseris et vere debilib9 panẽ auferũt et de talibus cõ cõstat alleg^t glo.sup Math. dicentẽ iustus fecerís ſi iniuste petentẽ coercueris q̃ ſi ei dederis. b Cũ aũt aliqs idiget et ponit distributor elemosinaz põr et sibi accipe sicut aliis administrat.tho.z^a z^e.q.xxxij. Utrũ elemosina loĩbus malis danda sit. R^o ſm tho.in iiij.dis.xv.dicendũ ſm Aug^m.q̃ sic diligẽdi sũt loies ut eozũ nõ diligãtur errores et q̃ exhibitio bñficij dilectiõi coresp̃odet.iõ peccatori ad sustẽtationem nature debet elemosina dari ſi idigeat.cũ p̃cipiat nobis etiã bñfacẽ iimicis.ſ. ad fouendũ eoz malitiã nõ debem9 aliqd dare eis.vñ si cõstaret eo q̃ aliqs dat in peccatũ abuterent nõ deberet eis dari.nisi nccitas extrema exposceret. a Idẽ in sũ.con.li.iij.ti.viij .q.viij. b Utrum elemosina sit dãda abũdant. R^o ſm tho.z^a z^e.q.xxxij.dicẽdũ q̃ abũdantia elemosine dupl'r põt considerari ꝑ quidẽ ex pte dantis.ſ.cũ qs dat quod est multũ ſm ꝓportionẽ ꝓprie facultatis et sic laudabile est abundanter dare Thobie iiij. Si multũ tibi fuerit abũdanter tribue.vñ.⁊ Luce xxi.Laudauit viduaz que ex eo qd deerat illi totũ victũ quẽ habuit misit obseruati tñ his que dicta sũt de elemosina faciẽda de necessariis supꝫ.ſ.iij.z^e. põt cõsiderari ex pte eius cui datur et sic est abũdans dupl'r; vno mõ q̃ suppleat sufficienter eius indigentiã et sic laudabile ẽ abũdant tribuẽ. Alio mõ ut abũdet ad superfluitatẽ et h̃ nõ est laudabile.ſz est melius plurib9 idigẽtib9 nccia elargiri: in h̃ etiã cõsiderãdũ est.q̃ quidã egẽtes delicatiorib9 cibis et vestib9 indigẽt q̃ alij ut tho.sb̃dit ibidẽ a Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.ix. b Quid ſi qs furat ab vsurario et h̃modi ut elemosinã inde faciat. R^o ſz Rai.dico furtũ cõmittit.nã eni faciẽda sũt mala ut veniãt quecũq bona.xiiij.q.v.forte. Utrum de illicite acqsitis elemosina possit fieri. R^o ſz tho.z^a z^e.q.xxxij.aliqd p̃test esse illicite acqsitũ tripl'r.ꝑ mõ.qñ id qd illicite acqrit debet ei a quo acqsitum est.⁊ hoc siue nõ tñsferat dñiuz ut in rapina ⁊ furto.siue etiam tñsferat ut in vsura ct de

vij

vij

viij

viij

talibus cū qs tenat ad restitutionē nō
pōt elemosina fieri. z° mō est aliqd illicite
acqsitū qō ille qui acqsiuit nō pōt rtinē
nec tū debet ei a quo acqsiuit q.s. cōtra
iusticiā est datū et coīi iusticiaz fuit acce
ptū ut in symonia ubi vterqz cōtra legē
dei agit ⁊ iō dicz ꝫ in pias cās erogari ⁊
eadē rō in sil'ib⁹ in quib⁹ datio et acqui
sitio est cōtra legē. ȝ° mō est aliqd illicite
acqsitū ñ quidē q ipa acqsitio sit illicita
ꝫ q illud ex quo acqrit est illicitū et in
his quidē trāsfert dñiuz nec cōpetit rpe
titio sicut patz de eo qō mulier acqsiuit
p meretriciū et ꝫ ppie vocat turpe lu
crū talis enī mulier turpit agit et cōtra
legē si in eo q accipit iuste ñ agit nec coīi
legē vñ qō accipit retinē pōt et etiaz ele
mosinā de eo facē si ñ oblatio publica ad
altare. a Jux illud Deutro.xxiij. Non
offeras mercedē pstribuli ꝛc. b et hāc
distictionē pbat Aug. xiij.q.v. nō sane
in fi. a Idē qō i ꝫ nō. in sū.con. li.ij.
ti.viij.q.xxi. Et ad pdictoz itelligentiā
sciendū q qñ turpitudo est ex pte dātis
et accipiētis regularit in foro penitētiali
non cogit qs erogare ul restituē nisi ad
ꝫ fuerit iudicialit odēnat⁹ ul sibi a cōfes
sore fuerit iiunctū p satisfactiōe peccati
ul nisi a iure sit pticularit exp̄ssuz ut in
symonia ex qua regularit restitu° est fa
ciēda eccl'ie in cui⁹ iiuriā acceptum est et
hec possūt colligi ex nōtis p glo. Rai. in
ti. de rapto. §. nūquid de foznicariis super
xto restituē. et §. circa pedagia. super xto
tenet: et qñ erogatio nccia faciēda est vo
catur poti⁹ restitutio seu satisfactio etiaz
qñ in paupes faciēda sit ex. de vsur. cū tu
ꝫ qñ erogatio nō est nccia vocatur ppie
elemosina. Jux illud thobie iiij. Ex tua
ꝫbstātia fac elemosinā: et qñ restitutio nō
est nccia facienda certe p̄sone ꝫ pōt dari
paupibus dco. c. cū tu. ꝫ aliqñ datur ut
satisfactio aliqñ ut elemosina ut patet ex
pdictis. b Et de ista mā vide. j. restitu
tio i. §. añpe. De acqsitis p ludū alee vide
. j. ludus alee. de mā etiā elemosine habes
etiā plura. j. satisfactio. §. v. ⁊ vltio.

Elemosina ii°

Qs pōt facē eā. Utrū religiosus
possit facē elemosinā. R' p̄m Rai. nō. q. ni
hil hz. dis. liij. abbati. et xij. q. i. ñ dicatis
ex. de sta. mō. cū ad mōsteriū. in fi. si autē
mōchus administratione hz pōt et debet
facere elemosinā imo qcqd supest in pias
cās erogandū est. xij. q. i. q tua. in fi. lxxx
vi. dis. nō satis. vltra medīū nisi forte tal'
essz admīstratio q qcqd supest refūdat
ad mōsteriū ul aliqē spālez vsum ut in
gbusdā p̄iozatib⁹. Jtē si mōchus videt
aliqē indigē ad mozte debet dare q in
ꝫ casu oīa sūt cōia. lxvij. dis. sicut hi. nec
obstat si abbas coīdicet q debet magis
obedire deo q̄ hoibus. con. tho. 2ª 2ᵉ. q.
xxxij. et in iij. dis. xv. addēs q citra extre
mā nccitatē mōchus aliqd modicū dare
pōt absēte abbate sub spe ratihabitiōis
a Con. etiā hosti. ut in sum. con. li. ij. ti.
viij. q. xxvi. ubi habent oīa que in hoc. §.
dicūtur. b Quid si mōchus de volun
tate abbatis vadit romā ul est i studio
nūqd pōt facē elemosinā. R' p̄m Rai. sic
nā eo ipo q dedit sibi licentiā eundi uel
standi itelligit ei dcessisse licētiā faciēdi
ea que honesti scholares ⁊ pegrini solent
facē. ar. eī. de offi. dele. p̄terea. ff. de iurisdi.
om. iudi. in. l. ij. et. ff. de iudi. si longius. ita
tñ q moderate faciat. ff. ad macedo. ītē si
filius. §. qō dī. con. hosti. ⁊ tho. in iij. dis.
xv. a Con. etiā Albri. ut in sū. con. eo.
ti. q. xxvij. b Nūquid vxor pōt facere
elemosinā sine licentia viri. R' p̄m Rai. si
vxor hz res pafrenales idest ppias p̄ter
dotē vbi hmodi parafrenalia de cōsuetu
dine habēt locū et vxozis sūt pōt de ill'
etiam iuito marito elemosinā facē. C. de
pac. cum hac lege. a Et ibi patz q hec
bona parafrenalia q̄ sūt p̄ter dotez ñ solū
de cōsuetudie ꝫ etiam de iure ptinēt ad
vxorē huic tñ iurī posset derogari per cō
trariā cōsuetudinē sic cōtingit in aliqb⁹
ptib⁹ ꝫ glo. Rai. ut i sū. cō. e. ti. q. xxviij.

b Jté si vxor est luctosa ita. ſ. ꝙ exhibita debita gubernatiõe domus opibus suis lucret. põt de ꝟ facẽ elemosinã nec ītelligo deducẽdas expẽsas victus sui. q̃ vir tenet ad oia eius onera ꝓpter dotẽ ⁊ etiaz ꝓpter obsequiũ ab vxore exhibitũ.

a Hoc vr fuisse dictũ Albri. ſ. ꝙ vxor ex dõo lucro põt facẽ elemosinã. ut patet in dicta. q. xxviij. ℣ b Ut De rebus q̃ viri ut de pane vino et ꝟmodi que de approbato more solent ad dispẽsationẽ vxoris ptinẽ põt et debz facẽ elemosinas moderate tñ. ⁊ ſm facultates viri. ⁊ maiorẽ ul minorẽ mltitudinẽ et necitatẽ pauperũ et debz sibi formare cõsciẽtiã ꝙ ñ displiceat marito licz aliq̃ ꝓhibuerit. ꝙ q̃q̃ prohibẽt ut tẽperet vxores nõ a toto sz ab excessu põt etiã sibi formare cõsciẽtiã ex miseria paupis cogitãs ꝙ si marit⁹ vr deret illũ placẽt ei ꝙ sibi facẽt elemosinã. si aũt oio dictat sibi cõsciẽtia ꝙ viro displiceat deponat eam si põt. ⁊ si nõ põt de ponẽ nõ debet dare ꝟ dico nisi vidẽt eũ indigentẽ ad mortẽ. Et qõ dixi de reb⁹ viri ītelligas etiaz de reb⁹ totalib⁹. nam illaz dñiuz penes virũ est. C. de rei ven. dote ancillã. C. de iure do. in rebus. Con. Hosti. ⁊ Tho. 2ª 2ᵉ. q. xxxij. et in iiij. dis. xv. a Con. etiã Albri. ut patz ī dca. q. xxviij. ubi etiã dr ſm glo. Rai. ꝙ si mulier etiaz latẽter det elemosinas moderatas pro se et pro viro suo vtilit gerendo cõe negotiũ ñ peccat. q̃uis credat ꝙ viro displicẽt si sciret. et sufficit in ꝟ casu ꝙ ñ veniat cõtra ꝓhibitionẽ mariti. ⁊ ꝙ eũ nõ scãdelizet. b Sz an vxor existẽs in matrimonio. 2ª possit ꝓuidẽ filiis q̃s habuit ex ꝑ. vide. ī. vxor. ℣. ij. Mungd filiussa. põt elemosinã facẽ. R. ſm Rai. si hz peculiũ castrense. ul q̃si põt. ná q̃ntũ ad illud ꝑfa. cẽsetur. ff. ad macedo. l. i. de peculio vero ꝓfectitio et aduẽtitio põt si credit patrẽ ꝓmissurũ aliter nõ. ꝙ ꝓfectitiũ et qcqd ex eo acqrit patris est. aduẽtitiũ aũt est patris quo. vsũfructũ. ut insti. ꝑ quas ꝑso. nob. acquir. ℣. i. si tamẽ esset ī schõlio de

licẽtia patris ul in pegrinatiõe posset de profectitio et aduentitio elemosinã dare ar. ff. de iudi. si longius. et. ff. ad macedo. Jté si filiussa. ℣. qõ dr. qd aũt sit peculiũ castrẽse ⁊ ꝟmodi vide. ī. peculiũ. a De his peculiis et de his etiã que sũt in ꝟ. ℣. habẽt in sũ. con. li. ij. ti. viij. q. xxxi. b Utrũ seruꝰ ul ancilla possit facẽ elemosinã de rebꝰ dñi. R. ſm tho. in iiij. dis. xv. serui ancille ⁊ famuli q̃uis sint libẽ conditiõis nõ possũt elemosinas dare de rebus dñoz sine eoz cõsensu. nisi pané et ꝟmodi que nõ iferũt sẽsibile nocumẽtũ. si etiã ipe famulus sit dispẽsatoz rerũ. nõ tñ ponit dispẽsatoz q̃si ptãtez aliquã ī rẽ dñi habẽs. ſ. q̃si ẽctãs eã ad vtilitatẽ dñi de ptio aũt sui ſuitij ostat ꝙ põt elemosinã dare. a Idẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. xxxij.

Ephiteosis

Quid est. R. emphiteosis grece latine meliozatio dr ab initio enim ꝑ hũc contractũ viles quedã terre cõcedebãtur quas recipiẽs meliozabat ⁊ meliozatiões sue erãt qõ postea ꝓmissũ est de fertilib⁹ et fructuosis ⁊ cõsistit in reb⁹ soli tantũ

a Hoc fuit dictum Hosti. ut patz in sum. con. li. ij. ti. viij. q. xxxix. in ꝓin. b Quod est iurta vulgare quozũdã dicit vatio ad libellum. Emphiteosis non aliter coñbitur nisi scriptura intueniẽte. C. eo. l. i. Item ꝑ. consensũ domini ⁊ emphiteote in ꝟ. ſ. ut statim dñs aliqd ꝓ re accipiat. ſ. qõ inter eos cõuenerit Item ut de cetero singulis annis cõuentũ canonẽ soluat ut insti. locati. ℣. adeo. a Idẽ in sũ. con. dicta. q. xxxix. vbi etiã ponit ꝟz Hosti. qõ in ℣. se. habẽt. b Cõtrahit aliqñ ad tẽpus. i. usq̃ ad x. ul xx. annos ī quo etiã succedit hẽres usq̃ ad ipm tẽpꝰ aliqñ ocrahit in ꝑpetuũ et tũc ñ aufert emphiteote ul etiaz hẽdib⁹ eius q̃ diu soluerẽt canonẽ. possessio eccl'ie ñ põt de nouo dari in emphiteosiz ꝑpetuo ex. de re. eccle. alie. n'li. a Ubi ꝓhibẽt gñaliter oĩs alienatio rei imobilis eccl'ie ibi etiaz

†Deni. 10. de cens. et etiã 12. 14ª di. yb. q. 2ª. az⁹ 6. et tho. ī 4ª di. 15. q. 2. az⁹ 4. de moderatis tamen ℣. aũtẽ de milꝫ. pleriq̃ dixit. di simulans. q. dẽ cibis illis sepaꝛi. sustentat et vitũ. aut sup habũdat. ipmo casu nõ põt de eis elemosinã facere. si subtractio sustentationis vitã debet indesequi. q. magis tenetur dixo q̃z alij. ꝙ. 2º casu põt vxor etiam ī multo et idem dicendũ ẽ de paꝛfrenalibus hec aster. ī sũ. li. v. to. 26. az⁹ v. cen fine.

nõ q. ℣. de milꝫ. dr q. ſm cõsensũ dñi expresso. uel ꝓsupto. uel ex habitatione. seruus. ancilla. et famulus de cibis dñi facere nõ pnt elemosinas. nec magnas. nec parvas. nec ẽ oĩo simile de seruo. et filiofamilias. q. hic filius et si nõ actu tamen habitu dñatur. seruus autem nullo modo dñatur. hec aster. ī sũ. li. v. to. 1. et vi. az⁹ v. ī fine

nō dñs Anto.de but. q locatio dicitur alienatio qñ est ad xcē annos uel vltra.

b Si tñ possessio ipa pri⁹ erat ēphite otica et puenit libē ad eccl'iaz bñ poterit dari ī ēphiteosiz alteri etiā ppetuo. a Hoc nō probauit. b Quid sit natura hui⁹ ctract⁹. R' fz Hosti.de nā hui⁹ coīct⁹ est ut si coīlbētes aliqd pacti sunt id ob seruet' et si nihil paciscātur debet pensio solui nisi res ex toto pierit. Quidā etiaz itelligūt si viij.ptes pierūt alij itelligūt si tm̄ medietas pierit qđ equi⁹ est ar.ff. de vsufruc. etiā ptis. a Ibi etiā dr̄ q ī in dubio ptis appellatiōe itelligit' dimidia. Item cūsiura dicāt q ex ptis dēpditione nō liberat' emphiteota itelligit' de dimidia tm̄ ut usq ad istā parte in nl'lo libērur sz vltra medietatē dēpditio nō li beret in totū sz pro rata ar.l.que de tota .ff. de rei vēdi. ꝛ sm̄ h̄ pōt teneri p⁹ opi.

b Item de natura hui⁹ cōtract⁹ est ut liceat emphiteotā repellē si p triēniū in secularib⁹ ul' p biēniū in eccl'iasticis nō soluerit pensionē x.q.ij.h̄ ius. ℞. qui rem. nec tenet' dñs censū regrere q dies sta tuta pro dño int'pellat. C.e.l.ij. ℌ si autē nihil. repellet aūt sm̄ q̄sdam ppria aūcte sm̄ alios qđ veri⁹ est per iudicem. Idem Inno. ꝛ h̄ nisi celerit' satisfaciat sm̄ q dr̄ ex.de lo. ꝛ cōdu. ppter. in fi. et dico celerit' .i. antēq patiatur se trahi ad iudiciū alij tñ aliter exponūt illā celeré satisfactionē.

a Glo. in c. fi. ex. de loca. dicit q hec ce leritas ad modicū tēpus refert' post biē nū respcū ipi⁹ biēnij sicut hec adiectio plus ad modicā q̄ntitatē refert' respectu q̄ntitati notate. ff. de ℞bo. sig. hec adiectio. et illud modicū cōsiderabit' iudicis arbi trio erq̄ determiatū non est in iure. ff. de offi. dele. de causis. dñs ℞o Anto. de but. ibidē dicit q nō solues canonē .j. biēniū priuat⁹ est ipo iure sm̄ cōem sniam doc. et q regularit' executiōe facta a iure non admittit' purgatio sz h̄ ex ḡtia et spāliť admittit' dūmō fiat celeriter subdēs q dr̄ celerit' satisfieri qñ incōtinēti purgat mora sine aliq̄ iudicio et spōtanee si ergo exspectat iudiciū nō vr̄ celeriter satisfacē hec ille vr̄ g q post vocationē ad iudiciū nō possit purgari dca mora aū ℞o sic dū mō .j. modicū tēpus arbitrariū. b Item pōt ēphiteota ius suū alteri vendē dūm tñ pri⁹ requisito dño ꝛ pposito ptio q̄ntū reuera iueniť pōt dns eni si cōpare velit cuilibz emptori pponēdus est h̄ si licētiaz dat vendi pōt quin etiā si taceat lapsis a denūciatiōe duob⁹ mēsib⁹ vendi pōt ec sine cōsensu dñi dū tñ nō ponis phibiti. ut sūt psone potētiores ul' alie q̄ nō sūt solucdo ar.ff. qui satisdare co.l.ij. et illū qđē cui sic vēdit' tenet' dns suscipe emphite ota ℞o si secus fecerit ius suū amittit de bis oibus nō. ex. de loca. ꝛ cōdu. potuit.

a Idez qđ habet' in h̄. ff. habet' etiā in sū. cō. li.ij. ti. viij. q. xl. b Utrū emphi teota possit ius suū donare sine cōsensu dñi. R' fz Hosti pōt etiā dño irrequisito. C. de fūdis. l. i. li. xi. in fi. locati. ff. adeo. forte sil'r pōt etiā pignori dare. Idē Inno. et ber.

a Hoc tāgit glo. ex. de loca. c fi. et idez qđ in h̄. ff. habet' in sū. con. eo. ti. q. xli. b Quid si emphiteota soluit cēsū pūtib⁹ annis licz ante cessauerit a solutiōe per x. annos ul' plures nūqd pōt expelli. R' nō h̄ tutus est. C. de iure emphi. l. penultia.

a Ista. l. parū facit Idē tñ nō. in sum. con. eo. ti. q. xlij. sm̄ Hosti. per. l. pe. C. de apoc. li. x. Idez etiā nōt glo. in c. fi. de lo. addit tñ q h̄ verū est in puato ꝛ ī eccl'ia nō collegiata qñ ei⁹ rector recipit canonē nō aūt in collegiata qñ plat⁹ recipit cen sum sine cōsensu capl'i nisi postea capl'm cōsensisz et ibi nōt dns Anto. de but. q ex h̄ pōt argui q q̄uis delictū plati nō noceat eccl'ie tñ delictū collegij bñ nocet ut est glo. nō. de ordi. cog. c. ij. et de dolo et cōtu. c. pe. et in regl'a delictū. Item etiā delictū vni⁹ rectoris p iudicat eccl'ie que h̄z solūmō vnū rectorē sec⁹ aūt in eccl'ia collegiata refert etiā ibi Barū. l. ij. C. de iure emphi. limitare pdicta dicēdo q si dns emphiteosis recipit p tpe pterito

pensionē tūc p hāc receptionē sibi nō p/iudicat qp pōt ipe vtrūq; petē.s. pēsionē et expulsionē g̃ p receptionē vnī nō vī renūciare alteri. Si vo recipit pēsionem tunc sibi p̄iudicat dñs Anto. et glo. ibi sil'r ⁊ p̄fati doc. videnť ibi sētire qp etiam receptio p̄teritaz pensionū p̄iudicat nisi fiat cū p̄testatiōe ſm dñm Anto. pōt cō cordari qp si pēsio recipiať p tpe q̄ nūdū emphiteota ceciderat a iure suo nō p̄iudicet cui illa debeať simł i ius sb̄sequēs expulsiōis ut dicit Bar. qp si recipiať p tpe quo emphiteota iam ceciderat a iuř suo p̄iudicet sine p̄testatiōe cū iam non pensio pro re sz omis fructꝰ ⁊ res rei debeatur. C. de rei vēdi. certū. iō tūc in recipiēdo sibi p̄iudicat nisi p̄testeť sz dñm Anto. de but'. Secūdo etiā dō cōfiriať dñs Anto. dicēs qp recipiēs censū p tpe futuro siue p̄testeť siue nō semp sibi p̄iudicat nec protestatio ipm in aliq̄ iuuat nā illa p̄testatio est cōtraria facto qp nō est possibile qp pensionē recipiat p anno futuro et qp possit eum expellē ar. c. cum oportz de cōsti. pōt dici qp h̄ verū est recipiēdo nomīe possessiōis sz si p̄testeť qp nō recipit p pensiōe sz pro pte sui debiti nō p̄iudicz cū h̄ factū nō cōfirieť p̄testationi ⁊ ita intelligiť dictū Bar. Itē gl. in dō. c. fi. eō. de loca. sentit qp dñs possit emphiteotā nō soluentē expellē iuris auctoritate etiā sine aūcte iudicis dñs An. refert Bar. dicē in. l. ij. C. de iuř emphi. qp dñs h̄z ptātez turbādi si nō expellēdi emphiteotā nō soluētē canonē. j. biēniū qp emphiteota h̄z possessionē naturalē sz dñs ciuilē sz p viā iudicij bñ possz et illō credo verū n̄ ex detētiōe possessiōis naturalis contingēt repulsio dñi a sua ciuili quā tenet aīo nā tūc dñs pōt se defendē et incōtinēti emphiteotā expellē a suo naturali ar. l. clā possidē. ſ. qui ad nūdinas. ff. de acq. pos. et eō. de pba. licz cām. Itez glo. in dō. c. fi. dicit qp ꝓpter sterilitatem rei emphiteotice nō minuiť pensio licet minuať ꝓpter sterilitatē rei locate ut eō. de loca. c. pe. et ut nōt dñs Anto. in dō. c. fi. Idē dicūt Specu. et Jaco. de arena et Cy. ⁊ Bar. Sbiungēs rōnem qp in locatione p̄tiū qđ ānuati exoluiť datur respectu fructuū qui p̄cipiūtur et q̄dāmō videť in ea tacita emptio fructuū ergo si decipiť vltra dimidiā iusti p̄cij pōt petē remissionē nō autē est sic in cōtractu emphiteotico qp ibi nihil datur p respectū ad fructꝰ sz in cognitiōe dñij secus si census esset magnꝰ rōne fructuū qp tunc bñ deberet fieri restitutio fructuſ si in cognitione dominij.

Eptio et vēditio ſm Hosti

ēnsi pure fit vēditio etiā sine scriptis de re que degustationē nō exigit ocē piculū spectat ad emptorē. excepto casu publicatiōis et nisi pactū mora uł culpa seu caliditas intŕuenerit Idem de emolimēto. a Idē in sū. con. li. ij. ti. viij. q. vij

b Quid si dolus dat cāz cōtractui. R̄ non tenebit venditio ut. ſ. dolus. ſ. ij.

Utrum liceat aliqd vendē plus q̄ valeat uł emere minori p̄tio. R̄ ſm tho. 2ª 2ᵉ. q. lxxvij. dicendū. qp carius vendē aut vilius emere rem q̄ valeat est iniustū et illicitū. nisi res que venditť cedat in detrimentū vēditoris. q multū re illa indiget nā in tali casu iustū p̄tiū est ut nō solum respiciať ad rē que vēditť sz etiaz ad dānū qđ vēditor incurrit ex venditiōe et sic licite potest vendē plus q̄ valeat ſm se. q̄uis nō vēdatur plus q̄ valeat ipi venditori. qp si emptor iuueť ex re quā emit sz vēditor nō dānificať carēdo re illa nō debz eam ſeiſp̄ vendē. qp vtilitas q̄ alteri accresćit nō est ex vēdente sz ex cōditione emētis. nullus aūt debz vendē alteri qđ nō est suū. qp autē lex humana hāc ineq̄litatē totaliť nō ꝓhibet dicendū qp lex humana multa p̄mittit ipunita. vī in h̄ casu punit solum qñ est magnꝰ excessus. puta si aliqs sit deceptꝰ vltra dimidiam iusti p̄tij tunc eni cogit ad restitutionē.

a ſi. uel qp restituať res uel reddatur

ptiū uł ꝙ emptor ſuppleat quod deeſt iuſto pretio. C. de reſcin. vendi. l. ij. b Ler aūt diuina nihil impunitū reliqt. vñ ſm diuinā legē illicitū reputat ſi in emptiōe ⁊ vēditiōe nō ſit obſeruata eq̄litas iuſtitie ⁊ tenet. iſte qui plus ꝫ recōpenſare ei qui dānificat ⁹ ē ſi ſit nōbile dānū. qđ ió dico ꝙ iuſtū ptiū rerū q̄ñq; ñ eſt pūctaliter determinatū. ſi magis in q̄dam eſtimatiōe conſiſtit. ita ꝙ modica additio uł diminu⁹ non vł tollē eq̄litatē iuſtitie. de hac etiā mā. nō. x. q. ij. ℔ ius. ubi dicit. a Nō in tex. ſz ī glo. b Q. ſi in vēditiōe plus offerat ꝙ res valeat eccl'ia nō debet plus recipe. ſz tm̄ iuſtū pretiū licz lex dicat ꝙ coñtrahentes poſſūt ſe inuicem decipe. a .ff. de mino. l. in cāe. z^a. ℣. pe. b Mā eccl'ia in ſuis contractib⁹ nō debz dolū facē ex. de dona. p tuas. a Idē qđ in ℔. ℣. nō. in ſū. cō. eo. ti. q. ix. b Vtrū negotiādo liceat carius aliqd vendē ꝙ emptū ſit. ℟ ſm tho. z^a z^e. q. lxxvij. nihil phibz lucrū ordinari ad aliquē finē nēciuz uel honeſtū et ſic negotia licita reddētur ſicut cū ali quis lucrū moderatū qđ negotiādo q̄rit ordinat ad domus ſue ſuſtētationē uł eē ad ſubueniēdū idigētib⁹. aut etiā cū aliqs negociatiōi intēdit ꝓpt̄ publicā vtilitatē. ne. ſ. res nēcie ad vitā prie deſint et lucrū expetit nō q̄ſi finē ſz q̄ſi ſtipendiū ſui la boris et ſic pōt qs carius vendē ꝙ emit. a Propt̄ p̄dicta vitiū vitat̄ intētiōis. ut negociatio ñ dicat̄ illicita ex intētiōe. nō tñ ex his pōt res pluris vēdi. ut pōt colligi ex dictis eiuſdē tho. et ex his que nō. in ſū. con. li. ij. ti. viij. q. xv. nam nō licz rē carius vendē ꝙ fuerit empta ñ fuerit mutatū pretium. rōne forme. tpis. uł loci. ſm doc. et nōt dñs Pe. de ancharano. in .c. i. de vſur. li. vi. et int̄ mutatiōes forme vł etiā poſſe oppehēdi. ſi qs emerit mer ces in magna q̄ntitate. ⁊ minutim vēdat ſolēt enim res in magna q̄ntitate cōiter meliori foro vendi. b Sil'r etiā ſi ipe ī aliq̄ meliorauit rē. aut etiā ꝙ pretiū rei mutatū eſt ſm diuſitatē loci. uł tpis. uł ꝓpter piculū cui ſe exposuit tñſferēdo de loco ad locū. uł etiā ferri faciēdo dum tū moderate. ut Rai. addit. a Idē ꝫ tho. habet̄ in ſum. con. dicta. q. xv. b Et de hac mā habet̄. ij. vſura iij. ℣. ix. Vtruz venditio reddat̄ iuſta ꝓpter defectū rei vēdite. uł etiā ꝓpt̄ latentē eius bonitatē. ℟ ſm tho. z^a z^e. q. lxxvij. circa rē que ven ditur tripler defect⁹ cōſiderari pōt. ſm⁹ quidē ſm ſpēm rei. utputa ſi venditur auricalcū ꝓ auro. ut vinū mixtū aqua ꝓ puro. Secūdus defect⁹ eſt ſm q̄ntitatē ponderis. uł mēſure. ut ſi qs vtat̄ ſciēter deficienti pondē uł mēſura. Tertiꝰ defect⁹ eſt ex pre q̄litatis. puta ſi aīal infirmū vē datur q̄ſi ſanū. in his trib⁹ casib⁹ ſi quis vēditor ſciēter offēderit fraudē cōmittit et illicita eſt vēditio et ad reſtitutionem tenet̄. Si vo eo ignorāte aliqs p̄dictor. defectuū in re vēdita fuerit vēditor qdē ñ peccauit. tñ cū ad eius notitiā puenerit tenet̄ dānuz recōpenſare emptori. et ex his patz ꝙ illicitū eſt vendē aurum. uł argentū alchimicū pro vo. ꝙ ñ eſt adeo purū ſicut verū. nec ꝫ oīo casdē ꝓprieta tes ſicut ꝓprietatē letificādi. aut ꝙ valet coīi certas infirmitates ⁊ ℔modi. Si autē p alchimiā fieret verū aurū ñ eſſz illicitū vendē pro vero. ꝙ nihil phibet artē vti aliqbus nālib⁹ cauſis ad ꝓducendos na turales et veros effect⁹. ſicut Aug̃. dicit in li. de vnitate. de his que arte demonū fiūt. et qđ dictū eſt de vēditore ītelligē dum eſt etiam ex parte emptoris ut qñ vēditor crederet rē ſuā min⁹ pretioſā ee q̄ ſit. utputa. vēdit aurū ꝓ minori ptio ꝙ credit eſſe auricalcū. aut aīal ſanū qđ putat infirmū. nam emptor ſi ℔ cognoſcit iniuſte emit et ad reſtitutionē tenet̄. a Idē qđ i ℔. ℣. habet̄ in ſū. con. li. ij. ti. viij. q. xi. b Vtrū vēditor teneat̄ dicē vi tiū rei tradite. ℟ ſm tho. ubi. ſ. vēditor qui rē vitioſā vēdendā exponit ex ℔ ipo dat emptori dāni uł piculi occaſionem. dāni quidē ſi ꝓpter ℔modi vitiū res ſit minoris pretij. ⁊ ipe de pretio nil minuit

111

1111

periculi autē si ꝑpter ꝟmodi vitiū vsus rei reddat̄ ipedit⁹ uł noxius puta si qs vēdat alicui equū claudicantē ꝓ veloci uł domū ruinosā ꝓ firma uł cibū corruptū aut venenosū ꝓ bono vñ si ꝟmodi vitia sint occulta et venditor nō ꝛtegat est dolosa ⁊ illicita vēditio et vēditor tenetur ad dāni recōpensationē. Si ꝛo vitiū sit manifestū puta cum equus sit monoculus uł vsus rei et si nō cōpetat vnipōt cōpetē alteri et vēditor ꝑpter ꝟmodi vitiū ſtrahat de pretio ⁊ntū oportz nō tenet̄ ad manifestandū vitiū rei qꝛ forte ꝑpter ꝟmodi vitiū emptor vellet plus ſtrahē ꝙ esset ſtrahēdum vñ vēditor pōt licite vitiū reficē. a Idē in sū.con. eo.ti.q.xiij. b Quid si aliquis portans merces ad locū vnū scit multos se sequi cū siłib⁹ qꝛ si dicēt nō possz merces suas adeo care vendē. R. ꝟ tho.z.ª z.ᵉ.q.lxxvij. vēditor qui vēdit rem ꝑm pretiū quod ⁊uenit nō videt̄ coꝝ iustitiā facē. si qđ futurū est nō dicit si tñ dicēt uł de pretio ſtrahēt abūdantioris essz virtutis ⁊quis ad ł nō videat̄ teneri ex iustitie debito.

a Idē in sū.cō.eo.ti.q.xiij. b Quid de mercatoribꝫ qui inter se cōueniūt ut certo ꝓtio vendāt. R. ꝑm hosti. pactū illicitū est et siłr si qs in ciuitate ipetraret ut soli sibi vendē liceat qꝛ si quis ꝟmodi officiū exerceat debet ꝑm leges suis bois expoliari et ex illis ꝓpetuo dānari ⁊ siłr cōcedētes puniri. a .t. officiales qui p̄dicta monopolia cōcedūt uł nō puniūt ut in.l.de q̄ statim. b .C. de monopo. .l.vna. a Ibi dicit̄ iubꝝm⁹ ne quis cuiꝝ cūqz vestis aut pisis aut pictuū uł cuiusz alteriꝫ ad victū uł ad quēcūqz vsum ptinēris spēi uł cuiusz materie pro sua auctoritate uł sacro iam elicito a in posterū eliciēdo rescripto aut pragmatica sāxiōe .i. cāli seu statutaria ordiatiōe pragmatica enī est cā inde pāgmatic⁹.i. causitiu⁹ uel causidic⁹ ꝑm Catholicon sequit̄ uł sacra nre pietati annotatiōe monopolii audeat exercē ne qs illicitis habitis cōuentiōibꝫ cōiuret aut paciscatur ut spēs diuersoꝝ corporū negotiatiōis nō minorē ꝙ inter se statuerūt venūdent̄ edificiorū quoqz artifices aliorūqz diuersoꝝ operū ꝓfessores et balneatores penitus arceantur pacta inter se cōponē ut ne quis qđ alteri commissū sit opus impleat ut iiunctā alteri sollicitudinē alteri intēcipiat data licētia vnicuiqz ab altero ichoatū et derelictum opus ꝑ alterū sine aliq̄ timore dispendij ꝑplere si qs autē monopoliz ausus fuerit exercē bonis ꝓpriis spoliatus ꝓpetuitate dānetur exiłm ⁊c. b Quid de illis qui vendē nec emere nouerūt n̄ cū mēdaciis piurijs ⁊ iuramētis. R. ꝑm Rai. quotiēs cā decipiēdi piurāt uł mentiūtur pecāt mortaliter et tenētur ad restitutionē. a .s. ⁊ntū decipit proximū ut dicit glo. Rai. n̄ distīguit vtrū decepit in modico uł magno ut in sū.con.eo.ti.q.xviij. b Si autē qs ignorāter dicit falsū credēs dicē verū uł etiā si dicit sciēter nō intendens nocē proximo si se indēnez ꝑ uare nec ꝓpter ł rem amplius debito supuendat tale mēdaciū pōt dici veniale si tñ iurat uł piurat pecat mortaliter vide .j. piuriū

a Idē in sū.cō.dca.q.xviij. ubi addit̄ qꝛ dicti tales dēnt ꝓter restitutionē iduci ad largas elemosinas faciēdas pro aiab⁹ illoꝝ de quoꝝ reb⁹ licz ignorāter forte aliq̄ habuerūt ibi etiā dicit̄ ꝑm Hosti. qꝛ licz Rai. dixerit mēdaciū exq̄ alteri dānificat̄ veniale tñ exq̄ assidue et de cōsuetudine qs mētit̄ vł mortale sicut ⁊ ebrietas si sit assidua mortale ē xxv.di. ſ aliaſ Idez etiā de mēdacio cōsuetudinario vł sētire tho.z.ª z.ᵉ.q.cx.ar.iij. Itē ut patz in in dca.q.xviij.glo. Rai. dicit qꝛ mercatores de suis mercib⁹ pōt accipe moderatū lucrū qđ ad arbitriū boni viri limitandū ē qꝛ nō est determinatū ⁊ntū in singuł soli dis aut libris aut marchis accipe liceat de lucro con. tho. Hosti. autē dicit qꝛ ad ł qꝛ mercatores sine oī fraude officia sua exerceāt bona fide cōsulerē talib⁹ qꝛ de literia epi sui scirēt ⁊ntū possūt lucrari in

mẽsura bladi ⁊ vini et sil'ib⁹ ul' q̃ntum possũt vltra q̃ emerẽt pro libra vendere in recõpensatiõe laborũ ⁊ expensarũ. et si sic venderẽt sine mẽdacio ipos crederem esse in toto. hi autẽ qui hec nõ faciũt sine periculo vir euadũt. b Quicqd aliqs emerit noie suo etiã de pecunia aliena. C. de rei vendi. si ex ea. nisi in qbusdã casib⁹ nã qcqd emitur de pecunia eccl'ie ipi⁹ est. ut dicit'. ꝟ. eccl'ia. i. ff. vij. eodẽ mõ si tutor ul' curator de pecunia minoris emerit sibi ipi prediũ nam minor vendicare poterit illud. ff. qñ ex fco. tu. l. ij. Idẽ de milite si de pecunia sua alius emerit prediũ. C. de rei vendi. si ut ꝓponis. Idez in marito et vxor q̃ si alt' eorũ aliqd emerit de pecunia quã ei alter donauit poterit ille cui⁹ fuit pecunia illud vtiliter vẽdicare. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. vxor marito. a Et ibi patz q̃ ꝟ vr̃ verũ qñ vxor ul' vir qui accipit donũ efficit' nõ soluẽdo. ⁊ idẽ casus qui habent' in isto. ff. nõnt' in sũ. con. li. i. ti. xiij. q. xvij. b Utrũ liber homo uel ꝓprius filius vendi possit. R'ñdm Hosti. nõ nisi solũ q̃ pater vendẽ põt filium ne cessitate famis vrgẽte. ita tñ q̃ si restituatur emptori pretium a filio siue ab alio quocũq; ⁊ qñcũq; ipe filius i genuitatez ꝓueniat in nullo autẽ alio casu licz patri filiũ vẽdere. Patri etiã nõ vrgẽte necessitate famis nõ licz vẽdere filiũ. a Idẽ in sũ. con. li. ij. ti. viij. q. xvij. et p̃dicta ꝓbant' in. l. i. ⁊ ij. C. de pa. qui fi. di. ex his que ibi habent' in tex. ⁊ glo. Item liber homo efficit' seru⁹ si patiat' se vendi ad pretiũ participandũ insti. de iur. perso. ff. serui. b Ad mãz emptiõis ⁊ vẽditiõis possũt ptinẽ multa. q̃ habes. j. negociatio de his que emũtur ad certũ terminũ. Et de his qui emũt vinũ. bladum. ut carius vendãt. et plura ꝟmodi. vide. j. vsura iij.

Munitas

eccl'ie. Emunitas est ꝓuilegiũ eccl'iastice libertatis ul' ꝑsonaꝝ ul' rerũ ad eum ptinentiũ. Et dicit' emunitas quasi extra munia. i. officia a quib⁹ sũt ĩmunes ut. j. patebit. a Hoc fuit dictũ Rai. ut in sũ. con. li. i. ti. xiij. q. i b Quã emunitatẽ hz eccl'ia cõsecrata. R'ñdm Rai. habz ꝓmo ut nullus inde p vim abstrahatur nisi in casib⁹ quos vide. j. emunitas confugentiũ. ff. i. Itẽ ea que in eccl'ia posita sũt nec p vim nec p furtũ auferẽda sũt aliter sacrilegiũ cõmittit'. xvij. q. iij. quisqs. a Alias incipit si qs iuentus. b Itez q̃ nullus mortuꝰ in eccl'ia sepeliat' nisi epi. abbates. aut digni presbyteri aut etiã fideles laici. xiij. q. j. nullus. et intelligunt quidã de illis laicis qui miracula faciunt. alij intelligũt de fideli in dignitate cõstituto sicut comite et rege. a Hoc fuit dictũ hosti. qui etiaz addit q̃ sic de facto seruat' ut in sũ. con. eo. ti. q. j. Glo. autez in dco. c. nullus. itelligit tex. illũ gñaliter sic sonat viz q̃ oĩs xp̃ian⁹ possit sepeliri in eccl'ia vbi nisi exp̃sse in pcto mortali moriat' uel ei spãlit' sepultura deneget'. et ita hodie seruat' ꝟ de iur aliud videt' vñ ⁊ pro sepeliẽdis corpib⁹ videm⁹ cimiteria separatim ab eccl'ia ostituta. b Itẽ emunitatẽ hz eccl'ia q̃ in clxo nõ debẽt morari laici cũ clerici ex. de vita. ⁊ ho. cle. c. i. de consec. dis. j. sacerdotũ. Item q̃ in seculare habitaculũ de cetero non cõuertant' de consec. dis. i. ligna. et in q̃q; c se. ex. de religi. do. ad hec. a In his etiã. c. patz q̃ sil'r nec vasa eccl'iastica nec cortine nec vestimẽta nec cetera ornamẽta debẽt pollui ꝺuiuiis nuptiaꝝ l' alis secularib⁹ vsib⁹. dicit tñ glo. Rai. ut patz in dca. q. j. q̃ si legat⁹ apostolice sedis ul' epus ul' archiepus recipetur ab epo ul' capitulo alicui⁹ eccl'ie ul' mõsterio bñ posset ordinari dom⁹ eccl'iastica in qua recipet' cortinis ⁊ ornamẽtis eccl'ie. b Itez q̃ nõ possit vendi ꝓt' aliquã nccitatẽ. in auc'. de alie. et emphi. ff. et qñ. coll'. ix. Itẽ q̃ ĩ ea placita secularia ñ sũt faciẽda ⁊ maxie de cã sãguinis ex. eo. c. i. et. c. cũ eccl'ia. nec fiant ibi parlamẽta ul' negotiatiões et p̃cipue nũdinaꝝ nec strepitus iudiciorum

secularíū nec ꝓcessus iudicū secularíū et
sníe in dictis locis ꝓlate ipō iure ñ valet
eẍ.e.decet domū.li.vi. a Ibi dr ꝓcessus
iudicū secularíū ac spāliter ꝓlate sníe in
eisdē locis omni careat robore firmitatl.
b Ité ꝙ ibi nō fiāt ludi tħeatrales cū
laruis et sil'ib⁹ ħonestis eẍ.de vita ⁊ ħo.
cls.cū decorē: sec⁹ ẋo de ħonestis et deuo
tis repsētatiōib⁹ ut repsētare ꝓsepe dñi
herodē magos et cetera ħmodi q̄ magis
inducunt ad deuotionē ꝙ ad vanitatem
et ꝙ talia possint fieri est ar. de cōsec. dis.
ij.semel.et dis.iiij.q̄ris.cca fi: nā et qōlibz
festū est signū ꝓteritaẍ rerū.lxxv.dī.qā
die. a Idem qō nō.in ħ.ꝙ.habet in sū.
con.dca.q.ij. b Utrū eccl'ie non conse
crate habeant ꝓdictas emunitates. ℟ ꝑm
Raī.habent eẍ.eo.ecclesie.hoc autē intel/
ligendū si aūcte epoẍ suoẍ sūt edificate
ar.eẍ.de reli.do.ad hec.et ubi epus posuit
ꝓmū lapidē ⁊ edificate sūt ut cōsecrētur
con.Inno.et Hosti. a Idez in sū.con.
eo.ti.q.vij. b Utrū cimiteria habeant
emunitatē. ℟ ħz Raī.⁊ hosti.bēnt candē
quā eccl'ia ut dictū est.ħ.cimiteriū ꝙ.i. a
nisi in duob⁹ casib⁹ ut ibi eẍ in sū.con. eo.
ti.q.vi. b Utrū eccl'ia intēdicta ꝓmu/
legiū emunitatis retineat. ℟ ꝑm Hosti.⁊
Hof. dicendū ꝙ sic hec enī reuerētia deo
debet̄ que nō delingt nec etiā eccl'ia sua
iōq; nō pdit ꝓmilegiū que culpam nō cō
mittit. a Idē in sū.con.eo ti.q.viij. b
Utrū ꝓmata oratoria domoꝝ habeāt
ꝓmilegia emunitatis. ℟ ꝑm hosti.et Hof.
ꝙ ñ.hodie nāq̄ō est oratoriū cras poterit
esse camera. a Idē in sū.con.li.i.ti.xiiij
.q.ix. b Que ē emunitas psonaẍ eccl'ie.
℟ ꝑm Raī.nō debēt fatigari angariis et
pangariis.i.ꝓfuturib⁹ psonaẍ ⁊ rerū. C.
de epīs.⁊ cle.oīs. et l.psbyteros. xij.q.ij.
eccl'iaẍ: in necītate tñ ut si ciuitas eēt ob
sessa non debet pati eccl'ia suos rusticos
aliq̄ defēdi ꝓmilegio a custodia ⁊ ħmodi
imo debet eos cōpellē eẍ.eo. quenit. a
Idē in sū.cō.eo.ti.q.xvi. b Quā emu
nitatē ħz eccl'ia circa res tpales. ℟ ꝓmo
quidē ꝙ eccl'iis donari pōt in infinitū ut
dictū est.ħ.eccl'ia i.ꝙ.v. Item ꝙ relictum
ecclesiis etiam min⁹ solēniter valet ut.ħ.
eccl'ia iij.ꝙ.vij. Ité ꝙ in eccl'ia trāsfert̄ do
miniū rei solo pacto cum aliis ꝓnis sit
necīa traditio. C. de sa.san.eccle. ut inter
diuinū. a Ibi etiā patz ꝙ idē est ⁊ ēca
hospitalia ⁊ circa cōcessa in redēptionē ca
ptiuoẍ. b Itez ꝙ qcqd emptū fuerit
de pecunia eccl'ie ad eam debz reuerti ut
.ħ.eccl'ia i.ꝙ.vij. Ité ꝙ nō valet alienatio
rei eccl'iastice nisi in casibus quos habes
.ħ.alienatio ꝙ.i. a Idē etiā casus nō. in
sū.con.eo.ti.q.xvij. b Ꝓpales dñi qui
sbditis intēdicūt ne ꝓlatis siue ꝓnis ec
clesiasticis qcq̄ vendāt uł emant ab eis
uł ipis bladū molant coquant panē aut
alia ħmodi obsequia exibē ꝓsumāt eo ipo
sūt excōicati eẍ.eo.eos.li.vi. a Que est
emunitas pdioẍ eccl'iastico⁹ ꝑm Raī.ñ
debent grauari sordidis muneribus calcis
coquēde arene fodiēde cloace purgāde ⁊
silibus q̄ vilia sūt xvi.q.i.ꝙ.nouarū. alit̄
incipit nouellaẍ. b Ad honesta vero
munera sic̄ sunt tributa ordiaria tenent̄
etiā predia eccl'iaẍ xxiij.q.vltia.tributū.
fallit tñ in domib⁹ atriis et oriis iuxta
eccl'iaz positis et etiā in māso in q̄ eccl'ia
dotata est. a Alij dicunt in quo eccl'ia
sita est ut in sū.con.eo.ti.q.xviij.ubi etiaz
nōntur oīa que habent̄ in ħ.ꝙ. ꝛ potius
dr itelligendū de māso dotis ut dr posse
collizi eẍ.de censi.c.i.ubi etiā glo.dicit ꝙ
māsus est q̄ntitas terre q̄ sufficit duob⁹
bobus in vno anno ad laborandū in dca
etiā.c.i.dr ꝙ sil'r nihil dēt solui de decīs
et oblatiōib⁹. b De quib⁹ nullū dēt
dari tributū. de aliis sic nisi exp̄sse fuerit
remissū ab eo qui potuit. nā res ad eccle/
siā tñsiuit cū onere suo.xxiij.q.vltia. ꝑm
canonicā eẍ.de censi.sanxitū. xvi.q.i.si qs
laic⁹.si ẋo sūt eẍordinaria ⁊ de nouo sup
dicta ñ tenētur.xvi.q.i.placet. a Nisi
q̄tenus antiqr⁹ tenebant̄ ad sup indicta
ꝙ tñseūt cū onere suo ꝑm glo. Raī.et in
dicta.q.xviij.in sū.con. b Similit̄ nec.

Vnij

Vnij

respondeo

ad ea q̄ ſbito iungūt̄ ñ reſpiciāt ad pias cās ut q̄ princeps mouet exercitū coīi saracenos ℓ hēticos ℓ q̄ pertīt̄ ad ꝺſtructiōnē pōtiū ℓ aliā ſimilē cāz ī talib⁹ enī ſi neceſſitas expoſcat ꝺebēt dñi ſeculares ñ aūcte ꝓpria accipe ſi humiliť ab epō ⁊ clericis poſtulaſ ⁊ illi viſa neēcitate poterūt cōferre ex.eo.nō min⁹. et ex.de cenſi.cum apoſtolus. ℔ hodie nihil cōferre ꝺebēt in auxiliū principū niſi cōſulto papa ex.eo. aduerſus. ¶ Utrū laici poſſūt hoſpitiū exigē ab eccl'ia. R̄ ℔ hoſti. hoſpitiū exigē violent⁹ ⁊ tanḡ ex ꝺebito nō poſſunt ex. eo.c.i.xlij.ꝺiſ.geſcam⁹.caritatiuū tñ ꝺene gandū nō eſt. ꝺicit tñ Inno.q̄ ſi quis in rcognitiōe bñficiorꝝ ſuorꝝ rſeruaſſet ſibi hoſpitiū in aliq̄ eccl'ia illud ꝺebet. xvij. q.vltia eleuteri⁹. ℔ ñ licz tali irrūpe violenter ꝺomos eccl'ie rōe alicui⁹ iuris ſibi ꝺebiti aliter ſacrilegium ꝺmittit.xij.q.ij. nulli. et eaꝺē rōe nō pōt tollē inde neēcia hoſpitiū violēter ingrediēdo. a Quia etiā ℔ eundē Inno.ex.eo.in.c.i. in pdēo caſu nulla ꝺom⁹ nec aliq̄ res ꝺebz hāc ſeruitutē ul' etiā ad ꝺ ſūt obligate ℔ eccl'ia eſt obligata ad ꝺ.et ꝓſonal' actio nō real' cōpetit cōtra eccl'iaz ſec⁹ tñ ꝺe epō ul' abbate ℓ alio habēte iuriſdictionē in eccl'ia aliq̄s qui poſſet aliū iniquē itrantē violenter expellē et ꝺomū irrūpe ⁊ idem ꝺe poſſeſſore alicui⁹ eccl'ie q̄ſi p̄latus ſec⁹ ꝺe abbate reſpēu ꝺomoꝝ capelle ſibi ſbiecte q̄ capellā ñ poſſidet ℔ in ea ius ſbiectiōis hēat ar.ff.ad.l.aeql.queadmodū ℔.i.et ij. et oīa etiā que ſūt in ꝺ ℔ habent⁹ etiā in ſū.con.li.i.ti.xliij.q.xix. b ¶ Quid ſi poſſeſſio aliq̄ ſiue ꝺomus tenebat⁹ albergū facē alicui et ipa poſtea puenit ad eccl'iaz R̄ ℔ hoſti. eccl'ia tenebit⁹ aut rei ſuitiū erhibē aut ipam poſſeſſionē vendē idem Inno. a Idē in ſū.con.eo.ti.q.xx. b ¶ Que pena violantiū eccl'ie emunitatē. R̄ ℔ gof.q aliq̄ m̄ eccl'ias violāt ſeu ꝓſonas ul' ab ipis recipiūt violēter. ſeu vſurpāt bona ipaꝝ ſacrilegiū cōmittūt ⁊ excōicandi ſūt.xvij.q.iiij.null⁹.et.c.ſi qs ꝺeiceps. in certis etiā caſib⁹ excōicati ſūt ipō iure ut incēdiari⁹ et effractor eccl'ie.xi.q.iij.canonica.xvij.q.iiij.oēs eccl'ie.ex.de ſē.excōi. cōqueſti.violatoꝝ q̄ eccl'iaſtice emunitatis nō ſolū pena ſpūalis ut dictū eſt punitur ſi etiam pena pecuiaria qñq̄ maiori qñq̄ minori.xvij.q.iiij.quiſqs. et.c.ſi qs cōtumax. hec arbitrio iudicis relinquēda eſt et ꝺebet dari perſone ul' loco cui facta eſt iniuria ul' cui⁹ emunitas eſt violata.ex.de ꝺe ſen.excōi. prochianos. et.c.ſe.ex.de ſymonia.de ꝺ autē.xvij.q.iiij.ſi qs in atrio.

a Hoc fuit dictū Rai. ꝺicētis q̄ licet pena pecuiaria ſacrilegij diuſimode ī diuſis.c.ponat⁹ credo tñ q̄ hodie pena illa arbitrio iudicis relinquat⁹. hoſti. tñ exprimit pticulares penas ſm diuſa iura ut in ſū. con.eo.ti.q.xxi. b ¶ De pena eoꝝ qui de nouo ſbmittūt ſibi guardiam vacantiuꝝ eccl'iaꝝ vide.ſ.eccl'ia ī ℔ añpc.q̄ eccl'iaſtice pſone ñ renent⁹ ad talias etiā rōe ſuaꝝ poſſeſſionū ℔ talia ℔ ſi. a Niſi forte tales poſſeſſiōes p pri⁹ fuiſſēt ſbmodi taliū ſbiecte q̄ tñſeūt cū onere ſuo.ſ.ix.

Emunitas

confugientiū ad eccl'iaz. Null⁹ ad eccl'iam cōfugiēs inde p vim extrahi ꝺebet p̄terḡ in caſib⁹ puta ſi ille qui confugit ad eā ſit public⁹ latro.ſ.qui ſtratas publicas inſidiis ⁊ aggreſſiōib⁹ obſidet ſil'r ⁊ ſi ſit nocturn⁹ agroꝝ populator.ſ. qui de nocte agros ꝺepopulat⁹.i.vaſtat ℓ cōburit tales ipune poſſūt extrahi.xvij. q.iiij.ſic.ex.eo. int⁹ alia. a Et de talib⁹ vī itelligēdū qꝺ p̄cepit dñs Exodi.xxi. Si qs de induſtria occiderit ꝓximū ſuū et p inſidias ab altari mō euellas eum ut moriat⁹ ſm Rai. cui⁹ fuerūt dicta oīa q̄ in iſto p̄cipio habent⁹ ut in ſū.con.li.i. ti.xliij.q.ij. Itez glo.ī dcō.c.ſicut.xvij.q. iiij.ꝺicit q̄ licz leges plures alias pſonas excipiant ab hac emunitate ut homicidas adulteros et raptores v̄ginū tñ ſm ius canonicū excipiunt⁹ ſolū p̄dicti.viz publicus latro et nocturn⁹ populator agroꝝ

vñ et in hac ꝑte legi derogatū est-et stan dum est decretali ut nō.in dca.q.ij.ad fi. idē etiā dicendū ē de sequētib⁹. b Itē si quis in ipa cōmisit maleficiū sperās se ab eccl'ia defendi qđ sp ꝓsumit̄ n̄ coīrit̄ probet̄ nō debz ꝑ eccl'iaz defēdi-ex̄.eo.in munitate. a Ibi etiā idem dr̄ de delin quēte in cimiterio si de dicta ꝓsūptiōe nihil dr̄ sz fuit dictū glo.Bai.ut patz in dca.q.ij. b Itē si ofugiēs sit seru⁹-qui si ꝓstita a dño cautiōe de ipunitate non velit de eccl'ia exigē iuit⁹ cōpellit̄ et red ditur dño.xvij.q.iij. a Id cōstituim⁹ ex̄.eo.inter. b Quid si cōmisit maleficm in vna eccl'ia nūqd defendit̄ cōfugiendo ad aliā.R̄ ꝑz Guil.nō-ꝙ cū vna sit eccl'ia in toto orbe iux illā Cāticoz i. Una est colūba mea-licz sint multe ꝑticulares ec clesie-qui iuriā facit vni facit ⁊ oibus-lz forte de cōsuetudie apud aliqs alit̄ ob seruet̄. a Forte putātes ꝙ sic̄ minor vtitur ꝓuilegio suo coī aliū minorē ita vna eccl'ia coī aliā ꝑm eundē Guil.ut ī sū.con. eo.ti.q.iij. b Quō debz defēdi malefactor qui ad eccl'iaz cōfugit.R̄ q̄ntū cūqz graue delictū cōmisit ꝓter ea que in dnob⁹ proxis-ꝑ.dca sūt-debēt ei rēdere eccl'iaz saluare vitā ⁊ mēbra.⁊ poterunt eū detēti cōcedē recepta-sup illi⁹ impuni tate idonea cautiōe.s. ul' iuratoria tantū xvij.q.iiij.id cōstituim⁹.ul' etiā fideiusso ria ⁊ penali si timeat̄ ꝙ ille qui petit nō bñ obseruet iuramētū-ar.ex̄. de resti.spo. ex rūsimissa.et.c.lras-ꝑ.fi. a Idis autez iurib⁹ patz ꝙ si nō posset sufficiēs cautio ꝓideri-nō solū nō debz detēti restitui si ab eo ꝓti⁹ āmoueri. b Sup eo aūt ꝙ inique fecit alit̄ legitie puniēdus est ex̄. eo.int̄ alia-ꝑ.si liber. a Et ibi dr̄ ꝙ tal' cōfugiēs dānari nō debet ad mortē-l' ad penā-ut ⁊ glo.ibi sup ꝛbo puniēd⁹.dicit ꝙ dict⁹ ofugiēs puniēd⁹ ē pcuīalit̄ dū tarat-l' aliā satisfactiōez p̄t̄ pēnā corpalē b Pozro talis ꝙ diu est in eccl'ia non solū nō extrahēd⁹ ē-ſ etiā nc̄ molestād⁹. nec vestis-nec victualia deneganda.C.de

his qui ad eccle.cōfu.l.pūti.ꝑ.i. ꝙ si quis cōtrafecerit sciat se maiestatis crimīe irre titū-et sic vltio supplicio puniēdum a De h̄ i dca.l.pūti. sic dr̄ dēnim⁹ nl'los penit⁹ cui⁹cūqz ꝺditiōis-de sacro sāctis ec cle ortḥodoxe fidei expelli aī tradi cōfug⁹. nec ꝓ his venerabiles epos-aut rligiosos iconomos exigi q̄ a cōfugis debeant̄ eos qui h̄ emoliri aut facē aut nuda saltē co gitatiōe atqz tractu ausi fuerint tēptare capitali ⁊ vltia supplicij aīaduersiōe ple ctēdos:et de crimie maiestatis dr̄.eo.ti.l.i.

b Hāc aūt libertatē hz cōfugiēs ad eccl'iaz-et extra eā ꝑ.xxx.passus-xvij.q.iiij. quisqs.et.c.diffiniuit. a Et si ē eccl'ia maior.i.matrix-et-ꝑ.xl. passus-xvij.q.iiij. sicut: et nō.in sū.con. li.i.ti.xiiij.q.ij. ꝑm hosti.cui⁹ etiā fuisse vident̄ oīa q̄ in h̄.ꝑ. habent̄ ut ibi. b :ut ad regsita nature ereant debitis locis-ita tū ꝙ nō accedāt ad alias domos-ut in dco.c.diffiniuit. a .s.ad domos exneas-ut ī ipso c.diffiniuit. ibi absqz domoz exneoz receptaculo-ꝛc.

b Hoc vero ꝓuilegiū de xxx. passib⁹ nō habēt capelle q̄ sūt-ꝑ.ambitū muroz in castris ut dco.c.quisqs. a Ibi dicit̄ capelle q̄ sūt-ꝑ.ambitū muroz castelloz nō ponūtur ī hac xxx. passuū obꝑuatiōe tū in sū.cō.dca.q.ij.idē dr̄ de existentib⁹ ·ꝑ.ambitū muroz ville l' ciuitatī sz forte pōt itelligi de ꝓaua ciuitate. b Quid si iudeus pagan⁹ ul' excōicat⁹ cōfugit ad eccl'iam nūqd defendet̄.R̄ ꝑm Guil. de iudeo et pagano satis credo ꝙ sic concor. Inno.et bar.p.l.i.C. de his qui ad eccle. cōfu:de excōicato aūt quidā dubitāt cū sit ex̄ eccl'iam nūo et merito Et subdit ipe Guil.credo ꝙ idē debeat esse iudiciū de vtrisqz puro tū in hoc cōsuetudinē ap probatā esse tenendā. a Idē in sū.con. li.i.ti.xiiij.q.v.ubi etiā addit̄ ꝑm Hosti. ꝙ si iudeus q obligat̄ xp̄iano cōfugerit ad eccl'iaz nō recipit̄ q̄lsqz debita reddi derit vniūsa. b Un defēdat cōfugiens ad palatiū epi.R̄ eodē mō defendit̄ sicut fugiēs ad eccl'iaz-xvij.q.iiij.id ostituim⁹.

qđ itelligũt quidã qđ palatiũ est diũctũ
eccl'ie tñ pdictũ.c.nõ distinguit ꝫ absolute loquit de domo epi. a Et ita absolute vđ itelligendũ.sic etiã renẽ videt Rai/ut in sũ.con.e.ti.q.xi.et firmat glo. in dicto.c.id cõstituim⁹. b Quid si qs
v ofugiẽdo ad eccl'iaz obmauerit sacerdoti portãti corpus xpi et ei adixerat nũquid defendet. R' ꝑm Hosti.sic. quis nõ sit ex
pressũ in iure.tñ quilz catholic⁹ ħ fouere debz.nã et mulier q̃ tetigit fimbriã vestimẽti xpi salua facta ẽ. Matħ.ix. ꝫ et ꝑm leges statua pfecti soluat hoiez si ad eam cõfugerit. C Quis ꝓuidebit de expẽsis
vj ei qui ad eccl'iaz ofugerit. R' eccl'ia prouidebit. C. de his qui ad eccle. cõfu.l.pũu.i fi.sic et rector carceris ꝓuidebit captiuis .C. de epis.audi.iudices. ħ nõ.xvij.q.iij. diffiniuit. a .s.in glo.et idẽ in sũ.con.e.
ti.q.xij: ꝫ in dicta.l.pũti. nõ bñ ħ ꝓbat
vij b An iminẽte pſecutiõe hostili hoies cũ familiis et reb⁹ possint se in eccl'ia recipere. R' eccl'ie cum oibus suis ornamẽtis debẽt teneri mũde nec debẽt ibi cõuiuia fieri.uł hoies iacere aut supellectilia sua mittẽ nisi ꝓpt hostiles icursus.a incẽdia repẽtina.seu alias nẽcitates vrgentes.sic
nõ dñe.p. tñ qp nẽcitate cessãte inde res in loca pristina reportentẽ. ex.de custo.eucha.relique. dis.xlij.c.pe.et vltio. a Idez in sũ.con.e.
viij ti.q.xiij. b An in eccl'ia possint fieri ꝓ pugnacula et inde pugnari coñ hostes. R' ꝑm Rai. nõ debz eccl'ia icastellari.uł munirí.ita qp inde fiat guerra uł recipiãtur qui guerrã faciũt.et pcipue pdones.alitẽ ꝓpter metũ paganoꝝ.hẽticoꝝ.piratarũ.siue pdonũ.pot muniri.et possũt ibi hre recursũ nõ solũ clerici.ꝫ etiã laici et defendere eccl'iaz et q̃ in ea sunt.ar.ex. de custo. eucha.relique.xliij.q.vi.si res. et.c.hi qui. ita tñ qp cessãte nẽcitate incastellã° cesset.
a Con. Ml. Inno. et Hosti. dicit tñ hosti.qp cũ incũbit nẽcitas ista incastellã° debet fieri aũcte epi.ut in sũ.con.eo.ti.q. xiij. b Et facit ad ħ.s.bellũ iij.ꝫ.fi. a Predictis etiã est addendũ qp si quis in eccl'ia facit tumultũ seu ipetũ debet ꝑm leges occidi. C. de his qui ad eccle.cõfu. .l.iij:ubi dr denũciam⁹ vobis oibus ut i sacro sãctis ecclesiis.et in aliis quidẽ venerabilib⁹ locis.in quib⁹ cũ pace et qete cõpetit celebrari abstineati ab oi seditione. nemo dclamatiõib⁹ vtat nemo moueat tumultũ aut ipetũ cõmittat uł cõuenticulã collecta multitudie in q̃libet parte ciuitatis uł vici uł cuiuscũq; loci colligẽ aut celebrare conet/nã si qs aliqd contra leges a qbusdã sibimet extimet ꝓpetrari liceat ei adire iudicẽ et legitimũ postulare pſidiũ.sciat sane omẽs qp si qs coñ huj⁹ edicti normã aut agẽ aliqd aut seditionẽ mouẽ tẽptauerit vltio suppli° sbiacebit

Enormia que sũt R' Enor

Enormia ꝑm canones dicunt dupl'r primo mõ illa q̃ ad normã pnitẽtie plene reduci nõ possũt.quin sp remaneat aliqd de pena.nã et ipediũt ordinis executionẽ et bñficij retẽtionẽ. a .s. etiã post pnitentiã ut in iuribus.ꝫ.allegati. b Talia sũt tria.s.hoicidiũ.l.dis.maiõr.i.q.vij.si qs omnẽ.de cõsec.dis.i.c.i. Itẽ hẽsis in qua post vuln⁹ sanatũ remanet cicatrix i.q.i. ventũ. Itẽ in symonia in ordie ex. de accu. inqsitiõis.et ibi patz qp idẽ est de symonia in bñficio.i. si qs adept⁹ esset ordinẽ uel bñficiũ p symoniã ut ibi. a De his eẽ vide.s.crimen.ꝫ.ij. b Secdo mõ dicũt enormia qp dispẽsatione non recipiũt.ut symonia in bñficio.i.q.i.erga.et.q.vltia. et ħ etiã mõ dicũtur enormia oia illa delicta q̃ inducũt infamiã ciuilẽ.i.ex quib⁹ quis remanet infamis etiã post pnitẽtiã.ut in iuribus de qbus statim.iij.q.vij.ꝫ.porro et ij.q.iij.ꝫ.hinc colligit. a Idẽ qđ i ħ.ꝫ nõ.in sũ.cõ. li.iij.ti.xxxi.q.vij. b Enormis iniuria in clericũ dr qñ ad mutilatiõz mẽbri seu effusionẽ sanguis.s. per vuln⁹ illatũ ꝓcessũ fuerit.aut si i epm.l' in abbatẽ ꝓpriũ man⁹ violẽta iniecta sit.ex. de sen.exco.cũ illoꝝ.aut etiã dr enormis ex arbitrio boni vir.et circũstãtiis locorum

tēpoꝝ ⁊ pſonaꝝ ut inſti. de iiur. ⸗ patroꝝ
a De his latius dictū eſt. ſ. absolutio
ij. ⸗ fi. in additiōe. b

Episcopus

Utrū ſtatus epoꝝ ſit pfectioꝝ
ꝙ ſtatus religioſoꝝ. Rñ ꝑm tho. 2ª 2ᵉ. q. c.
lxxiij. i oī gñe ſp agēs ē pſtātiꝰ patiēte:
in gñe aut pfectiōis epi ꝑm Dionyſiū
ſe habent ut pfectiones: religioſi vero ut
pfecti quoꝝ vnū ptinet ad actionē altez
ad paſſionē. vñ et manifeſtū eſt ꝙ ſtatus
pfectiōis potiꝰ eſt in epis ꝙ in religioſis:
ſi tñ ſtatꝰ epoꝝ pfūctorie agat nihil eſt
miſeriꝰ aut piculoſius. ut. ⸗ negotiatio. ⸗.
iij. in fi. Utrū liceat epatū appetē. Rñ
ꝑm tho. 2ª 2ᵉ. q. clxxxv. ſic dicit Aug. xix
de ciuitate dei. locꝰ ſupioꝝ et ſi āmiſtret
ut decet. tñ idecēt appetit. a Habet
etiā. viij. q. i. qui epatū. b Cōtingit eē
ipm appetē ꝓpt altitudinē gradus ad quē
ſequit reuerētia honoꝝ ⁊ ſufficiētia tpa-
liū. et hꝫ mō appetē illicitū eſt. ⁊ ptinz ad
cupiditatē. ad ābitionē. ſz appetē proris
prodeſſe ꝙ ſe laudabile ē. tñ preſūptuoſū
vr ee ꝙ aliqs peſſe apperat ad hꝫ ꝙ hꝫdi-
tis ꝓſit. pōt tñ ſiñ pſūptiōe quilz appetē
talia opa facē. ſi eū cōtingēt in tali officio
eſſe. hec tho. Qualia aut debēt eſſe opa
epoꝝ et que qs appetē debz ſatis oſtēdit
Grego. i paſtorali multa de his tractās.
ſz in quodā gñali dicit ibi ſic ſit rector. cō-
gitatiōe mūdus. actiōe pcipuꝰ diſcretus
in ſilētio. vtilis i vbo. ſinguł ꝙ cōpaſſiōez.
ſotius pcūctis cōtēplatiōe ſuſpēſus: intz
nozū curā exterioꝝ occupationū nō mi-
nuēs: exterioꝝ ꝓuidētia iterioꝝ ſollicitu
dinē nō ꝛlinquēs. Utrū epalis digni
tas libēt a cōditiōe ſeruili. vł aſcriptitia:
Rñ. ab vtraꝙ liberat etiā dignitas ſacerdo-
talis. diſ. liiij. ſi ſeruꝰ ſciēte. a Ibi nihil
dr de ſacerdotali ſz de epali tm. ſic epalis
eni ordo liberat a fortuna ſeruili. vł aſcri
ptitia. ſz ñ a curiali ſeu officiali. ⁊ glo. ſup
vbo epali dicit etiā ſacerdotal. ſ. e. diſ. ex
ātiquoꝝ et dictū. c. ſi ſeruꝰ. ut ibi patz eſt. leo-
nina. b Et ꝓz canones etiā a curiali
diſ. liiij. ex antiqs. a Ibi nō videt dici
ñ de ſil'i. ꝑm glo. i dō. c. ſi ſeruꝰ. ſup vbo
curiali dicit ꝑm iura canonica hꝫ nō tenet
qz cū ordo liberet a ſuili fortuna multo
fortiꝰ a curiali. b Et q̄ntū ad hꝫ ñ tenz
. c. illud. ſi ſeruꝰ ſciēte. verūtñ nec ſeruꝰ nc
aſcriptitiꝰ nc etiā curial' ordinari debet ñ
ꝑm diſtinctionē quā habes. ⸗. ſeruus ij. per
totū. a vz qz nō debēt ordiari niſi puſ
fuerit a ſuili aſcriptitia. vł curiali condi-
tione abſoluti. ⁊ ab aliis irregularitatibꝰ
ſint imunes. ut nō. i ſū. con. li. iij. ti. xvi. q.
ij. b Int epm ⁊ pſbyterū q̄ntū ad ap- my
pellationē qūqz nō fuit dria qz iſti et illi
dicebant pſbyteri et epi ſp tñ fuit dria
realis. vñ ⁊ i pmitia eccl'ia ſoli apl'i cōfir
mabāt. actuū viij. a .i. p manꝰ ipoſitioz
ſpiritū ſanctū dabant ut ibi q̄ impoſitio
deſignat ꝓ cōfirmationē ſeu crīſmationē
⁊ iō ſoli epi ſūt qui vice apl'oꝝ cōfirmāt.
ut ex. de ſacē. vnc. c. vno. ⸗ per frontis. b
Erāt et olim quidā plati qui dicebant
coepi. de quibꝰ ptiiſeūdum eſt. qz amoti
ſūt. lxviij. diſ. ⸗. hi vo. et. c. ſe. Epus di my
ſpēſare pōt in oī crīmīe niſi exp̄ſſe ſibi ꝓ
hibeat a iure diſ. lxxxij. pſbyter. et de pe.
di. vi. c. i. in fi. ex. de ſen. excōi. nup. circa fi.
ad idē. ff. qui. ex cau. ma. l. nec nō. ⸗. qđ eis.
et hec cōiox doctoꝝ ſnia. ꝑm Ber. et nō.
l. diſ. ſi qs pſbyter. et vide. ſ. diſpēſatio. ⸗.
vi. ꝓ totū hꝫ itelligendū eſt niſi ſup aliq
crīmīe epis denegēt absolutio. nā tūc cō-
ſequēter multo magꝭ itelligit denegata
diſpēſatio. ex. de ſen. excōi. cū illoꝝ. l' ñ in
iur ſit ſimpl'r pena exp̄ſſa. et nihil de diſ
pēſatiōe dcīm. tē eni ñ ē coīa ius diſpēſan
dū ſz iuri parēdū ⁊ pena exp̄ſſa irrogāda. v
ex. de offi. de le. de cāis. Epus non pōt
reſtituē depoſitū ſiue degradatū. ſz tātuz
papa. diſ. l. c. i. et ij. nā nec pſes puicie pōt
illū reſtituē quē dānauit. ff. de q̄ſti. l. i. in
fi. Epi ⁊ ſupiores nullā ſniaz ſuſpenſi- vj
onis vł intdicti icurrūt ipo iure. niſi de
eis exp̄ſſe dicat. ex. de ſen. excōi. qz pericu- vij
loſum. li. vi. Epus in tota ſua dioceſi

iurisdictionē hz ordinariā vñ pōt p se et p aliū in quolz loco nō exēpto pro tribunali sedē cās audire ⁊ psonas eccl'iasticas cū oportuerit capere carceri deputare et cetera officia. a .i.q̄ ad ip̄m spectāt officiū ut i.c.de q̄ statuz. b Libē exercē ex. de offi.ordi.cū eps.li.vi.sz quō possit i dioceſi aliena hꝫ facē.vide.s.absolu⁹ i.ſ.vi.

vnj Epus qui in aliq̄ loco hz iurisdictiōez tpalez q̄liter exequat. R̄ ſm Rai.debet cōstituē iudicē secularē qui cās audiat p̄cipue sanguīs.cui pōt et debet p̄cipere ꝙ vnicuiq̄ faciat iusticiā.ꝙ si iudex interro-

rnō gat eū in spāli qd agendū de tali qui.s. pena sanguis meret. pōt rndere consule iuris peritos et caueat ne ꝓpter suā rnsi-one directā uel indirectā iudex intelligat ꝙ debeat eū sanguie punire de hꝫ cāu hr .ſ.hoicidiū.ij.ſ.i.et hoicidiū iiij.ſ.iij. a Idē in sum.con.l.ij.ti.i.q.liij.vbi etiā dr ſm glo. Rai. ꝙ hꝫ casu pōt epus rndere et ei p̄cipe ꝙ puniat reū ſm ꝙ ius dicta uerit.dūmō nō exp̄mat ꝙ puiat eum ad sāguinē uel ad mortē sic nōn Hugo.dis. iij.omis autē lex. Et addit Rai.ꝙ talis p̄latus ñ debz etiā p̄tialit̄ int̄esse cause sanguis.nec executiōi snie sanguis.nam cito posset incidē in cāz depositiōis.ex.de excessi.p̄la.ex lr̄is.ubi dr de epo qui int̄-fuit suspēsioni cuiꝰdā furi ⁊ iudici q̄rēti ab eo cōsiliū rnderat malū e si sic euadat et mādat papa ꝙ cedat epatui aut amo-ueat̄. et dicit glo. Rai.ꝙ ob hꝫ non debet int̄esse executiōi snie i talibꝰ ꝙ vr int̄ee tanq̄ pstans aūctez aliter autē ubi aliqs priuatꝰ ex sola curiositate int̄est talibus nō incurrit irregularitatē. Subdit etiam Rai.ꝙ si nō apparet casus de facto.⁊ int̄-rogat̄ epus.uel alius clericꝰ q̄ pena esset ifligēda ꝓ furto ⁊ hoicidio ⁊ consil'ibus posset dicē talis uel talis ſm leges. b Sed bñ pōt delegare alicui etiā spāliter sup aliq̄ maleficio ut hoicidio et hmodi in iurisdictiōe sua cōmisso ut inqsita ve-ritate iusticiā exequat̄ nec ꝓpter secutaz pnā fiet irregulari ex.ne cle.uel mō.eps. li.vi. a Et ibidez dr de q̄cūq̄ alio pre-lato seu clerico tpalem iurisdictionē obti-nēre. b Epi debēt habē iconomos.ſ.q̄ vm
p̄sint rebꝰ eccl'ie ⁊ vicedños.ſ.qui p̄sint rebꝰ epi et tales ñ debēt ee laici.ſ ꝓbati clerici eiusdē eccl'ie.lxxxix.dis. volumꝰ.et .c.q̄ in qbusdā.et.c.iudicatū. a Idē in sū.con.li.iij.ti.xiij.q.xviij.ſm Rai.q etiā addit Itē ñ debz dispēsationē rerū eccle sie cōmittē ꝓpinqs uel fauore humano ⁊ inhoneste sibi coniūctis qō si fecerint pec-cāt et debēt excōicatiōi ānue sbiacē.lxxx. ix.dis.decent.quidā tñ itelligūt hꝫ de ma lis ꝓpinquis.nā si boni sūt vident̄ etiaz alius p̄ferendi.qō verū est q̄ ad sustētati-onē nature.hec ibi Idem etiā vr quo ad mistrationē q̄ sūt boni cū hꝫ casu cesset rō ꝓhibitiōis.nisi forte oriret̄ scandalū et suspitiōe. b Et ꝙ epi possūt q̄nq̄ a subditis moderatū auxiliū exigē.vide.s. dños.ſ.ij. a Melius habet̄ in c cū apo-stolis.ſ.ꝓhibem⁹.ex.de cens. b Utrū x
epus possit iudicare imediate de sbditis p̄latoz qui hꝫ eo sūt nisi gradatim ad eū deferat̄. R̄ ſm Hosti.licet sup hꝫ a diuīsis diuīsa nōta sint.dico cōsuetudiné cuiusz eccl'ie obseruādaz q̄ iurisdictiōez tribuit idē Hof. a Idē in sū.con.li.iij.ti.xxvij x
q.v. b Epi singuli in suis dioceſibus etiā sine cōsilio metropolitani possūt plu rima.ut Rai. ponit.puta.cōsecrare ecclesi-as.ordinare.clericos.erigē altaria in eccl'ia cōsecta.nā in nō cōsecta sacer dos hꝫ pōt ut.s.altare.ſ.fi. Itē crisma con ficē.baptizatos confirmare.recōciliare soléniter pnitētes.litteras formatas seu cō-mēdaticias clericis dare.hec oia.lxviij.di. q̄uis.de consec.dis.i.nullꝰ p̄sbyter.lxxxi. dis.exn̄e. Itē pñt int̄ sbditos iudicare ut.s.ſ.proxio. Itē anathematizare cū so lēnitate.de q̄ hr.xi q.iij.debēt. a .s.quia debēt assistē.xij.sacerdotes cū candelis ac cēsis ut ibi dr. b Itē diuidē vnā eccle siā i duas.et duas vnire vnā sbiicē alteri et nouas eccl'ias erigē.et hec quidē ex cā possūt facē nō alit̄.et nihilominꝰ req̄sito

cōsensu illoꝝ quoꝝ intēst et qui fozsan
et ħ ledi possūt etiaz qñqz eoꝝ cōsensu ñ
optēto. a Rai. dic regsito cōsensu illoꝝ
quoꝝ intēst etiá si forte nō optēto ut in
sū.con.eo.ti.q.vij: ubi etiá ponūtur oīa q̄
in isto ℔ habent. b ex. de excessi. pla. sic
ex. de eccle. edifi. ad audiētiá. x.q.ij.c.vlt.
xij.q.ij. placuit. Itē possūt epalez sinodū
celebrare xxxviij. dis. qñ. Itē reūtētes ab
hēsi recōciliare ex. de hēti: ad abolēdam.

a Intellige ħ ꝑm glo. Rai. et in dicta
q.vij. q̄ ad cēptēnsos in hēsi q̄ occultos
hēticos credit absolui posse ꝑ simplices
sacerdotes ñ eps loci ꝛtinuerit ſ bi taliū
absolutionē hꝫ ille. sz certe hodie iste ca⁹
est papaľ etiá q̄ ad occultos. ut patz ī an
nali ꝓcessu curie. b Item canonē late sententie
sic: quo ad suá diocesiz condē tj. x.q.iij.
nullus. mlta q̄ alia q̄ difficile essz nūare
cū epus p̄ozdiatoz sit in cūctis xxv. dis. p
lectis. ¶ Utrū epus ꝓcipaliť debeat
intendē cure pastozali uľ mltiplicationi
tpaliū. R̄ ꝑm T ho. in q̄libet sollicitudo
plati ꝓpria et p̄cipua debz ee circa gregis
custodiá ozādo p̄dicādo sacramēta dispē
sando ꝛ sua iurta qđ res exigit erogādo.
mltiplicaᵒ aūt tpaliū pōt etercerī oppoz
tunitate se offerēte. sñ spūaliū nōbili oā
no et sic piū est mltiplicare ea ad eccl'ie
utilitatem. q̄ si opportunitas nō se offe
rat nullatenus licet ei seipm distractioni
ingerē et secularib⁹ occupare cū ipedi⁹
nōbili Idē tetiá tho. zª zᵉ. q. clxxv. a
Idez in sū. con. li. iij. ti. xxxiij. q. cclxxxix.

b Ad māz istam pōt ꝓtinē ī sollicitu
do. ¶ Utrū liceat epo ꝓpter aliquá ꝓse
cutionē deserē gregē. R̄. ꝑm tho. zª zᵉ. q.
clxxv. ubi subditoꝝ salus exigit ꝓsone
pastozis pūnam nō debz pastoz suū gre
gē deserē. nec ꝓpt aliqđ incōmodū tpale
neq̄ ꝓpter aliqđ ꝓsonale ꝓiculū iminens
tū bonꝰ pastoz aiaz suá teneať ponē pro
ouib⁹ suis. si ꝛo ſbditoꝝ saluti possz suf
ficiēter in absētia pastozis ꝑ aliū puideri
tūc licitū est pastozi ꝓpter aliqđ eccl'ie cō
modū uľ ꝓpter ꝓsone ꝓiculū cozpaliter
gregē suū deserē. et ħ ipm colligiť. vij. q.
i. sascitaris. a Idē in sū. con. eo. ti. q. cc.
lxxxviij. b Posset etiá deserē plez̄m
ꝓpť ipꝰ malitiá ut ī renūciaᵒ i. ℔. ij. ℣. iij. ta quarta
est de casib⁹ cōfessionū q̄ ꝓtineāt ad epm
et qui ad sacerdotes. vide. ē. cōfessoz i. ℔. i.
Quō epus teneť dare pauꝑib⁹. ē. clericꝰ
iij. ℔. v. Qñ epus est senex uľ īfirmꝰ q̄d
agendū. vide. ī. vitiatꝰ cozpe. ℔. fi.

Quitas Quid sit vide ifra ius. ℔. primo.

Uaristia íº cōiter et de eꝰ forma. Et q̄riť
primo utrū eucaristia sit sacramētū. R̄. ꝑm
Pe. in iij. dis. viij. est sacmentū ꝛ modo
cōi cū aliis sacmētis s. sāctificādo seu cau
sando sāctitatē et mō spāli. s. cōtinēdo to
tius sāctitatis auctoré ꝛ ꝓpter hꝫ excellētis
simū est oīuz alioꝝ sacmētoꝝ idem tho.

a Idem in sū. con. li. iij. ti. xxiij. q. liij.

b ¶ Utrū sacmentū eucaristie sit vnuz
R̄. ꝑ Pe. ꝛ tho. ubi. ē. vnū quidē est vni
tate ꝓfectiōis q̄ ad eius integritatē plūa
requrūť sic et domꝰ ꝓfecta dr vna nō aūt
é vnā vnitate idiuisibilitatis uľ cōtinui
tatis vñ q̄ pluraliť dicit ꝓficiāt in vo
bis q̄sumꝰ dñe tua sacmenta qđ cōtinēt
et hmodi ītelligiť illa pluralitas solum
mālit. a Idē in sū. con. dca. q. liij. b
¶ Que sit forma sacmēti eucaristie. R̄. ꝑm
tho. ꝛ sāctos ubi. ē. hꝫ est forma consecrā
onis panis hꝫ est eni corpꝰ meū. cōiūctio
aūt nō est de ista forme tū appom dēt ꝑm
usū eccl'ie qui usus a beato Petro inītū
sūpsit. Qꝛ aūr p̄mittiť accipite et man
ducate ex hꝫ oēs. ꝓtinet ad usū sacmēti ꝛ
ñ é de ista forme. sed aūt ostēdōis ſguis
hec est hic est eni calix sanguis mei noui
et eterni testamēti misteriū fidei qui ꝓ
vobis et pro mltis effūdeť in remissionē
peccatoꝝ. a Idez in sū. con. eo. ti. q. lv.
vbi etiá addiť ꝛ ſtrit Pe. q̄ tm illud sit
de ista forme. hic est calix sanguis mei ⁊
et idem dicit Albertus in libro de missa-

Ulderic⁹ aũt dicit forma xp̃i hoc est et nõ plus ꝫ est corp⁹ meũ et hic est sanguis meus. de cõsec. di. ij. q. corpus. ꝫ ut patz in dca. q. lv. tho. dicit ꝙ q cõditiões adiecte ad sbiectũ uel p̃dicatũ sũt de integritate locutiõis alicui⁹ iõ alij ꝓbabili⁹ dicũt ꝙ totũ qđ sequit̃ est de forma eũ totũ ꝫ qđ addit̃ nõ sit locutio ꝑ se ꝫ sit determiatio p̃dicati hoc ibi. Alij xo sentire videt̃ ꝙ totũ sit de sba usq; ad vnde et memores cũ totum videat̃ cõnexũ ut hr̃ in directoria li. i. ꝫ ti. de sacro eucaria. puto ꝙ ps tutior sit eligẽda ex. de hoici. ad audiẽtiaz. viz ut nõ fiat adoratio sanguinis nisi pactis xbis usq; ad vnde et memores. Si xo aliqs dicit tãtũ hic est calix sanguis mei uel hic est sãguis meus et aliis omissis ꝓeesserit ad vlteriora ha beat̃ pro cõsecrato. b Quid si mutent̃ iste forme. R̃ ꝑm Alberi. in li. de missa ñ debẽt mutari aliter nõ cõficeret̃ etiam si eundẽ sensũ habẽ videant̃ silr nõ debet aliqd diminui ꝙ si dicat̃ ꝫ ẽ meũ remanet ideẽtmiatũ qd meũ sit et si dicat̃ ꝫ ẽ corp⁹ nõ significat ꝓpriũ corp⁹ xp̃i et si aliqd addat̃ qđ significatione nõ mutet nec errorẽ iducat nihilomin⁹ fit ꝺsecra° ut si dicat̃ ꝫ est corp⁹ meũ delictũ uel sãctũ tñ qui hoc facẽt valde icrepãd⁹ esset.

a Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. lvi. b Qualiter sit xp̃us in ꝫ sacro. R̃ ꝑm tho. et pe. in iij. dis. x. xp̃us idẽ qui de xgine natus et ꝓ nobis passus est in ꝫ sacro cõtinet̃ et sicut ẽ ibi vere xp̃us ita est etiã ibi ꝫ sua ẽntitate ꝫ nõ vtit̃ ea occupãdo locũ sic etiã nõ vtit̃ claritate sua illumiando aerẽ Itẽ põt ee sil̃ in pluribꝰ locis inẽn tũ plura idiuidua et plũes panes tñ substãtiãt̃ i ipꝫ. Itẽ i ẽlibꝫ pte hostie ẽ tot⁹ xp̃us etiaz in mima. s. ꝙ diu manet spes panis aut vini. a Unde plures hoies diũsis ptib⁹ vn⁹ hostie cõicari possunt ut in sũ. con. eo. ti. q. lxxxv. ubi eã habent̃ oia q̃ in ꝫ. ℈. dicũtur. b Et idez dicẽdũ ꝙ diu manz in stomacho ꝫ dictis spẽb⁹ et eodẽ mõ qñ hostia cõsecta diu ꝑuaret̃ dũmõ spes panis nõ mutet̃ aliter coñ. a Ho. tñ in. c. nõ iste. de consec. dis. ij. dicit ꝙ spes panis ⁊ vini bñ vadũt in corpus et ꝫdit ꝫ nũqd est ibi sacmentũ ⁊ rñdet nõ ꝙ tã diu est ibi sacmentũ ꝙ diu est corp⁹ xp̃i ꝫ ꝙ diu ꝫ sit. i. usq; ad quẽ loeũ ꝓcedat ꝑ gulã nescio ꝫ licz nõ sit sacramẽtũ dũ est i corpe si tñ qs vomit illã cum veneratiõe est seruãdũ q̃ sacmentũ fuit. b Itẽ licz ex xtute sacmẽti ꝫ spes panis sit tñ corp⁹ et tñ sãguis ꝫ spẽs vini tñ ꝓpter nãlez cõcomitãtiã ꝫ vtraq; spẽs est tot⁹ xp̃us. s. ꝑm corp⁹ ⁊ aiaz ⁊ di uinitate q̃ hec tria sepata non sunt. b

Utruz xp̃us in sacro eucaristie aliqñ vi deat̃ oculo corpali. R̃ ꝑm Ipe. ⁊ tho. ubi. ℈. in spẽ quidẽ ꝓpria ñ. vr̃ ibi ꝫ tñ qñq; illa spes panis circũfundit̃ qbusdã accidẽtib⁹ carnis uel pueri q̃ ñ sũt ꝓprie accidẽtia corpis xp̃i vñ q̃nis ibi exp̃ssiozi signo videat̃ nõ tñ vr̃ in spẽie ꝓpria. a Idẽ in sũ. con. li. iij. ti. xxiij. q. lxxxvi. b

Quid agẽdũ sit qñ corp⁹ xp̃i sic apparet in alia spẽ. R̃ ꝑm tho. ubi. ℈. cũ usus hui⁹ modi sacmẽti sit ꝑ mãducatione iõ qñ apparet i spẽ pueri uel carnis cruẽtate uel silꝭ nõ ꝳ rõnez cibi nec assumi debet ab eo cui sic apparet ꝙ si oib⁹ apparẽt debz cũ reliquiis poni. a Idẽ in sũ. con. e. ti. q. lxxxvij. ubi subdit̃ idẽ dicit Alberi. in scriptis ⁊ si sic apparet sacerdoti in altari in missa dicũt quidã ꝙ debz iterum celebrare et corpus xp̃i sumẽ q ꝑm canones qui cõsecrat etiã sumẽ debet de cõsec. di. ij. relatũ. et si ꝛ. ꝫ acciderit ttio celebrare debet et sumẽ. quidã autẽ dicũt ꝙ in tali casu sufficit spũalis mãduca° nec ꝓpter ꝫ efficit̃ trãsgressor cõstitutiõis ecc̃lie q ad ea q̃ frequẽti⁹ accidũt leges aptant̃. b

Utrũ xtute xbox possit sacerdos ẽntã cũq; mãz cõsecre. R̃ ꝑm tho. in iij. dis. xi. ẽntitas ꝓua uel magna nihil ad hoc facit ꝫ tñ ipa forma ꝓ noie demõstratio vtes oñdit ꝙ mã cõsecrãda debz ee cozã sacerdote vñ sacerdos existẽs in domo sua nõ posset consecre panẽ qui est in altari aut

etiã i foro neqꝫ totũ vinũ qđ est i celario ſz q̃ntacũqꝫ sit q̃ntitas paꝛis uꝫ vini que ꝓponit cozã sacerdote posset ab ipo cõsecrari. a Dũmõ q̃ntitas sit sumibil ab hoib⁹ ut in sũ.con.eo.ti.q.cviij.ꝑm eũdẽ tho.vñ ⁊ Alexãder.de ales sup iiij. i mã eucaristie q.q̃ icipit cõsequẽt q̃rit vtrũ xtus data xbis ꝛc.R̃ sine ꝑiudicio qꝺ nõ e data xtus xbis ouertẽdi elemẽta cui⁹ cũqꝫ q̃ntitatis si solũmõ alicui⁹ q̃ntitatis.ſ. quã rõnabiliꝫ cõuertẽt intẽtio ordinata dico intẽtioẽz ordiataz q̃ cõformis e aliq̃ mõ intẽtioni eccl'ie eccl'ia autẽ nullo mõ itendẽt osecre totũ panẽ qui est in foro ſz solũ qui possit sumi a fidelib⁹ dic enim Aug⁹. exq̃ qđlibz sacmentũ qđ coĩ institutionẽ celebrat irritũ deputat vnde m vr̃ h tñ nõ assero qꝺ in h sacmẽto requrit intẽtio oficiẽdi ut sumat i vsũ nc suffic intẽtio osecrãdi simpl'r si requrit intẽtio osecrãdi ut sumat in vsũ qđ vr̃ ex forma tradita a dño dicẽte accipite ⁊ mãducate ꝛc.vñ sicut intẽtio dñi dãtis formã cõfitiẽdi fuit ut sumẽt ita e intẽtio eccl'ie ⁊ debet ee vni⁹cuiusqꝫ sacerdotis qꝺ igit si aliqs intẽdẽt cõsecrare totũ panẽ qui est in foro nullo mõ cõformaret intẽtionem suã intẽtioni eccl'ie dico qꝺ nõ cõsecret ⁊ ·j· Sed coĩ h opponit ponat qꝺ aliquis itendẽt cõsecre solũ ut possz corpus xpi aliq̃ loco collocari honozare ⁊ venerari ⁊ nõ ut sumeret in vsũ nũqd nõ cõsecret. R̃ sine ꝑiudicio qꝺ sic qꝺ intẽdens circa veneratione corpis xpi spualit sumit licz ñ sacmentalit hec ille. b Quinetiã si sacerdos itendẽt cõsecre nõ ad sumendũ ſz ad vtendũ in bñficiis uꝫ ad derisionẽ nihilomin⁹ osecratũ esset. a Huic dicto cõtrariat Alex.de ales ut prozie patuit sil'iter ⁊ Pe/dicẽs qꝺ sacerdos põt osecre q̃ntacũqꝫ mãz dũmõ intẽdat osecrare ad vsũ et alimẽtũ fideliũ ſz dimittẽdo hãc intẽtionẽ nõ põt qꝺ deest intẽtio faciẽdi qđ facit eccl'ia ut in sũ.con.dicta.q.cviij. Idẽ Albꝛi.vñ in suo opẽdio thẽo⁹ dicit sciẽdũ qꝺ ñ solũ requrit intẽtio osecrãtis ſz etiã intẽtio illud sacmentũ instituẽtis vñ si sacerdos aliqs staret in foro ⁊ superoẽs panes proferret xbozꝫ formã etiã cũ intẽtioe cõsecrãdi nõ fieret ibi tñsubstantiatio et hoc nõ esset ꝓpt defectũ xtutis xbozꝫ cũ vna vice sacerdos posset cõsecre tot hostias qꝺ toti mũdo sufficẽt si esset necitas eccl'ie ſz ꝓpt defectũ intẽtioĩs illi⁹ qui h sacmentũ instituit qui ñ intẽdit qꝺ cũ tali ludibzio et stultitia fieret osecra ſz ꝓ vtilitate ⁊ necitate eccl'ie gñalis uel pticularis. b Utrũ si alique hostie ex obliuioe remanẽt in altari aut si aliq̃ ꝓs vini ⁊ sacerdos cõficit nũqd sũt osecrate R̃ ꝑm Albꝛi. in li.de missa nõ qꝺ de eis ñ intẽdit ſz ꝑm Aug⁹.sine itentioe in sacmẽto nihil agit. a Predicta xta sũt si gutta l' plures gutte vini adhereãt pdicalicis ut in sũ.con.e.ti.q.cix. b Quid de accidẽtib⁹ q̃ vident in h sacro.R̃ ꝑm tho.⁊ Pe.in iiij.dis.xij.dicendũ qꝺ cũ sba panis et vini post cõsecrtioné ñ remaneãt accidẽtia q̃ ibi apparẽt siue vident xtute diuina sbsistũt sine sbiecto sic enĩ imediatius ducũt i corp⁹ xpi qđ sb eis orinet retinẽt etiã modũ agẽdi ⁊ patiendi quẽ prius hẽbãt vñ fractio ⁊ diuisio fit tãtũ in spẽb⁹ ⁊ nõ in corpe xpi. a Idẽ in sũ. con.eo.ti.q.cxi. ubi etiã dr qꝺ hec est cõis snia theologoꝝ ad h etiã ex. de sũ.tri.et fi.ca.c.i.·j·vna vero.ibi transbatis pane in corp⁹ ⁊ vino in sãguinẽ ptãte diuina. b

Eucaristia ii

Quo ad eius mãz q̃ sit mã h⁹ sacmẽti. R̃.ꝑm tho. in iiij.dis.xi.mã cõpetes est panis triticeus et vinũ vitis cui⁹ ꝑcipua cã est istitutio diuina sed ⁊ qꝺ hec duo ꝑcipue in cibũ ⁊ potũ veniũt conueniẽtius ꝓpt h cibũ ⁊ potũ spualez mãducam⁹. a Con.Pe.ut in sũ.con. li.iij.ti. xxiiij.q.lxxxviij. b Utrũ possit cõfici de pane fco de spelta uꝫ farre.R̃ ꝑm Pe de cõi snia doc. nõ põt cõfici nisi de pane triticeo tũ qꝺ ipe dns cõperauit se grano tritici Jo.xij.tũ qꝺ ⁊ ipe credit celebrasse

Con. p. cū pctro. i 4. di. vi. az. 2. q. 2.

in pane tríticeo ⁊ sic istituísse tū q vsus ecc'ie traditꝰ ab ap'lis qui pūtes fuerūt hꝫ ut in solo grano tríticeo celebret licꝫ quidā cōtrariū sentiāt de spelta et farre dicētes q spēs frumēti est. a Idem in sū.con.eo.ti.q.lxxix.⁊ addit Albr. aūt iscripto dicit sic absq; dubio frumētū genus est et ñ spēs grani ⁊ hꝫ sub se tríticū et speltā vñ spelta frumentū est ⁊ de ipo cōfici pōt corpꝰ dñi sicut de tritico et hꝫ nl'li dubiū est cōsiderāti granū cū grano et panē cū pane sūt ḡ tríticū ⁊ spelta nō vniꝰ spēi sꝫ vniꝰ gēnis ꝓxími qđ est frumentū ⁊ sūt vicine valde spēs ⁊ iō parū distāt ī spicarū formatiōe sꝫ q̄si nihil distant in forma granoꝝ ⁊ colore ⁊ sapore panis. b Quid si grana alterius granis admixta sint tritico R' ꝓꝫ ꝑe.Al.⁊ tho. si tāta est ꝓmixtio q trahat ad aliā spēz ut qñ appositū est p̄dominās ul' etiaz ad spēm mediā ut qñ é eq̄lis x̄tus ī vtroq; missibiliū tē ñ pōt cōficī q mutata é spēs paīs tritícei secꝰ si ñ est tāta additio quī manet spēs q tūc cōficī pōt. a Idē in sū.con.e.ti.q.xc. et addit qñ aūt mutata sit spēs ul' nō cognosci pōt ex accidētibꝰ ut ex colore ⁊ p̄cipue ex sapore accidētia enī magnā partē cōferūt ad cognoscēdū q qd est ꝓꝫ plm in li.de aīa. b Quid si panis fieret de aqua rosacea ⁊ hmodi. R' ꝓm ꝑe.dicūt quidā q posset cōficī q aqua in pane nō remanz Alb' dicūt q ñ q ptes p̄cipales panis qui est mā huiꝰ sacmēti sūt aqua nālis et farina hāc opi. ēe ꝓbabiliorē dicit tho.in iiij.dis.xi. a Idē in sū con.eo.ti.q.cij. b Quid cum hostia cōsecrāda tā diu stetit q ꝯcipit corrūpi. R' ꝓm tho.in iiij.dis.xi.dicendū q si sit tāta corrupᵒ q spēs paīs nō r̄maneat tūc nō pōt ex ea cōficī si autē spē manēte sit aliq; dispō ad corruptionē pōt conficī q̄uis q̄uīt peccet cōficiēs ex tali scīēt ꝓpt irreuerentiā sacmenti et q spēs r̄maneat pōt cognosci ex hꝫ q cōtinuitas nō est soluta nec alia accidētia oīo ablata idē Al.

a Idez in sū.con.e.ti.q.xci. b Utrū cōficī possit infermētato. R' ꝓm tho. ubi .s. sic sꝫ cōficī ñ debꝫ nisi in azimo et qui cōfacēt q̄uīt peccaret agēs cōī statutū et cōsuetudinē ecc'ie. a Con.pc.⁊ Al. ut in sū.co n.eo.ti.q.xciij. ubi etiā ponit totū qđ in hꝫ.ꝓ.hr. b Addit aūt Tho. in 3ª pte.q.lxxiij.q cū cōsuetudo cōficiendi ī azimo rōnabilior fiat grecꝰ tū pccarer ꝯficiēdo ī azimo q̄si puertēs ecc'ie sue ritū. De quo vino possit cōficī. R' ꝓm tho.⁊ pc. in iiij.dis.xi. dicendū q tm̄ de vino vitis q in eo ⁊ xp̄us cōfecit et hꝫ solū ꝓpie vinū est et cōius etiā potū sumit. a Idē in sū.con.eo.ti.q xcv. b Utrū cōfici possit de aceto ⁊ hmodi. R' ꝓm tho.ubi.s. si vinū est factū oīo acetū nō pōt cōficī q differt vinū ⁊ acetū sicut viuū ⁊ mortuū ꝓm plm viij.methaᵉ sꝫ si vinū sit q̄si in via accescēdi idē est iudicū qđ de pane qui est in via ad corrupti one.s. q pōt cōficī peccat tū cōficiēs ꝓpt irreuerētiaz sacmēti·con.Al.⁊ addit q si vinū est putridū adeo q vini nāz p̄didit nō pōt cōficī si autē nō sit corruptū sꝫ in via ad corruptionē confici quidē pōt sed ꝓpt reuerentiā sacmēti nō est assumēdū

a Si haberi de facili aliō pōt ꝓꝫ eūdē Al.ut in sū.con.e.ti.q.xcvi. b Et idez é dicendū de vino multū pōtico seu acri

a De hꝫ sic dicit idē Al.si aūt in vino cū sapore vinoso é sapor aromaticꝰ ul' pōticus ul' stipticus ul' sapor acer ex minꝰ p fecta digestiōe vini pōt fieri confectio q remanz spēs vini·ut in dicta.q.xcvi. ubi etiā ꝑdit ⁊ nō.ꝓm tho.et pc. q si hostia cōsecta tā diu ꝓuaret q corrūperet spēs panis nō essz ibi āplius corpꝰ xp̄i ita sil'r de sāguine si tā diu seruaret q spēs illa x̄teret in acetū secꝰ autē esset qñ adhuc esset in via ad corruptionē. b Utrum cōficī possit de agresto. R' ꝓm Al.et tho. in iiij.dis.xi. nō q adhuc nō hꝫ spēz vini sꝫ tm̄ est in via g̃nationis. a Con.pc.ut in sū.cō.li.iij.ti.xxiij.q.xcvij. b Utrū cōficī possit de musto. R' ꝓꝫ tho.et pc.ubi .s. sic q cōpletā hꝫ spēm vini non tū est

facíédū dē multū recéti ꝑꝓt̄ ipuritatem
a Hoc verū nisi nec̄itas īmineat ut in
sū.con.eo.tí.q.xcviij. b Utrum aqua
déat apponi vino ⁊ q̄nta.R̄ ꝑm tho.⁊ pe.
in iiij.dís.xí.aqua apponit̄ nō tanq̄ de ne
cessitate sac̄mēti q̄ et sine ea cōficeret̄ ſz
tanq̄ de bñ esse.ſ.ꝓpt̄ sig̃ficationē vniōis
populi ad xp̄m aque.n.mꝫte popli mꝫti.
Dpōc.xvij. grauit̄ tñ pecearet qui scient̄
omittēt aque appositiōez q̄ agēt coīi isti
tutionē eccl̄ie ⁊ q̄ diuinis apposuisse cre
dit̄ dēt aūt apponi adeo parū ut i vinū
totalit̄ cōuertat̄ alꝫ nō cōficeret̄ a Et
iō de quino seu aq̄tício nō pōt cōfici qui
nō est vinū ſz aqua aliq̄ntulū vinata ut i
sum.con. eo.tí.q.xcviij. b Et nō debz
apponi aqua rosacea uꝫ alía artificialis si
tñ apponeret̄ nihilomin9 cōficeret̄ nam
ipa in vinū ꝺuerteret̄ sic̄ aqua nālis. a
Idē in sū.con.eo.tí.q.cí. b Quid si ap
poneret̄ aqua q̄ñ adhuc vinū essz i dolio
R̄ ꝑm tho.ubi.s.nō sufficēt q̄ h nō signi
ficarz aliqd ſz oportz ut iminēte oblatiōe
apponat̄ ad sac̄mentū. a Idē in sū.cō.
eo.tí.q.cíij. b Utrū in terris ubi ñ est
vinū possit cōfici cū aqua rubea in q̄ lot9
est pānus rubeus in vino tinctus. R̄ ꝑm
tho.in iiij.q.xí. nō q̄ illō est magis aqua
rubea q̄ vinū vñ h dānat̄ de cōsec̄.di.ij.
cū oē.qd g̃ fiet in illis terris vbi vinū nō
pōt haberi. R̄ ñ est aliq̄ terra ad quā nō
possz tñ portari de vino q̄ntū sufficēt ad
celebrādum vñ ꝑm Al.dicendū videt̄ q̄
de h cōsulēdus essz papa tñ ꝓpt̄ itollera
bile dānuz aiaꝝ quod icurrit̄ ex sac̄mēti
defectu dispēsandū videret̄ ut corp9 xp̄i
absq̄ vino cōficeret̄ q̄ corp9 nō est sin̄ sā
guine ut dictū est.s̄.eucaristiaꝫ.v. a
Idez in sū.con. eo.tí.q.ev. b Utrū in
eucaristia possit aliquis liquor ꝑmisceri
spēb9 vini.R̄ ꝑz pe.in iiij.dís.xij.si addit̄
res alteri9 nature ⁊ maioris ẋtutis trans
mutat speź vini in se ⁊ si equalis ẋtutis
tñsmutat̄ vtrūq̄ in naturā tertiaz et sic
vtroq̄ mō dēsinit ibi ee spēs vini et p cō
sequēs sāguis xp̄i.si ẋo sit minor ẋtuti
tñsmutat̄ in nām spēi vini verū tñ sub
ptib9 illꝫ ad quas liquor addit9 penetrat
cū nō sint ibi accidētia sin̄ sbiecto dēsinit
esse sāguis xp̄i q̄ si liq̄r addit9 sit eiusdē
nature et maioz tc̄ ad oēs diuisiōes spēi
puenit et eius cōtinuitatē totalit̄ soluit
et sic icipit ee alius liquor et sāguis xp̄i
ibi ee dēsinit ⁊ idē si eq̄lis sit si ẋo sit mi
noz tūc nō pueit ad oēs diuisiōes spēi sū
ptib9 q̄ illis ad q̄s vinū additū pueit de
sinit ee sāguis cū iā accidētia nō sint sine
sbiecto ⁊ cōtinuitas spēi q̄ erat sine sbie
cto soluta sit sb ptib9 ẋo illis ad quas ñ
pueit manz xp̄i sāguis satis con.tho.ibidē
a Idē in sū.con.eo.tí.q.cxiij.et addit̄
ꝑm eūdē pe. puto tñ q̄ si ñ est nimis nō
bilit̄ excellēs q̄d addit̄ ꝓpt̄ dubiū toto
liquore ipo tanq̄ sacro vtendū est et q̄ i
pmo eāu valz q̄ñ apponit̄ liquor alteri9
spēi maioritas cōsiderāda est non tñ q̄n
titate ſz et virtute. b

Eucaristia iii

Quo ad ministrū.ſ.sacerdotē et
eius missā.Et q̄rit̄ p̄ vtrū sacerdos cōse
crās sp̄ déat sumē.R̄ ꝑm tho.in iiij.di.xij
dicendū q̄ sic ut de cōsec̄.di.ij.relatū.to
tiés aūt sumat q̄tiés celebrat q̄ ipm sac
mentū in sūptiōe ꝺplementū sue significa
tiōis accipit et itellige nisi ipediat̄ per
violētiā infirmitatē mortē aut aliqd h9
modi q̄ si plures missas celebrat solū in
vltia pcipiet pfusionē et nō in precedēti
q̄ tūc nō esset ieiun9 nec aliā missā posset
celebrare ex̄.de cele.mis.ex pte.q̄ si sacer
dos post cōsec̄tionē infirmet̄ et nō habeat̄
alia hostia nihilomin9 debz ali9 sacerdos
hostiā diuidē ⁊ vnā ptē ipe sumē et aliā
infirmo dare. a Idē in sū.con.li.iij.ti.xx
iij.q.cxxij.ubi etiā patz q̄ idez é ⁊ si ali9
quicūq̄ infirmet̄ ad mortē ⁊ nō repiret̄
nisi vna hostia cōsec̄ta in missa. Utrū
aūt ⁊ q̄ñ liceat plures missas in die cele
brare hr̄.j.missa.q.x. b Quis possit cō
ficē sac̄mentū eucaristie.R̄ ꝑm tho.in iiij.
di.xij.sol9 sacerdos pōt q̄ñ etiā si fuerit

hēticꝰ scismaticꝰ excōicatꝰ aut dēgdatus si celebrat conficit ḡuis ad suā ꝓditionē laicꝰ ℞o ḡntūcūꝫ sanctꝰ celebrādo nihil agēt con. Hosti. Al. ⁊ Pe. a Et ceteri tℏologi cōiter ut in sū.con.e.tí.q.cxxiij.

b Utrū plūes sacdotes possint simℓ eandē hostiā cōsecre. ℟ Al. tenet ꝙ nō ꝛ probabiliꝰ vī ꝙ sic ꝑm tℏo. in iiij.di.xiij. ubi dicit ꝙ ꝑm morē q̄rūdaꝫ eccℓiaꝝ sacerdotes qñ ordinantℓ cōcelebrāt epō ad repsentandū ꝙ qñ dñs ℏ sacmentū instituit et ptātez cōsecrādi discipulis dedit simℓ cū eis cenauit sic epus simℓ cū ordinatis ꝑsbyteris celebrat et tūc oēs debēt intēcionē referre ad illō instās in q̄ epus ℞a ꝓfert et sic est vna tm̄ cōsecrtio. a Con. Inno. in sū.con.eo.tí.q.cxxvij. ℏ ut ibi patꝛ Al. dicit ꝙ sine ꝓiudicio melioꝛ. snie dicendū vī ꝙ plures sacerdotes siℓ ñ possūt nec debēt simℓ vnā cōficē hostiā ꝙ ꝓ certo ꝑm Aug. iiuria fit sacro ad ℏ aūt vanū est pluribꝰ facē qđ melius ab vno pōt fieri vanū aūt nihil est in opibꝰ nature et mℓto minꝰ in opibꝰ ḡtie et ꝙ aliqñ plures sacerdotes assistūt papę hoc fit ꝓpt obsequiū nō ꝓpt cōsecrtionē et si obiicit ꝙ illi sacerdotes assistētes faciūt signa ⁊ dicūt ℞a dicēdū ꝙ iudicio meo fieri nō debꝫ nec etiā fit ꝙ iiuria fieret sacramento et si obiicit de sacerdotibꝰ de nouo ordiatis ꝙ illi assistūt ⁊ celebrāt epō dicendū ꝙ illi ℞a nō ꝓnūciant sed assistūt ꝓpt reuerentiā sacmēti ⁊ ꝓpt doctrinā ⁊ iō signa faciūt ad imitationē epi ut discāt signare hec ubi ꝑ ℏ etiā facit ꝙ illa cena facta cū discipuℓ sati repntat in cōione quā accipiūt ordiati absq; alia cōsecrtiōe cū discipuli tūc nō cōsecuerint sꝛ solū cōionē acceperit. b Quis minister possit sacmentū eucaristie dispēsare. ℟ ꝛ tℏo. in iiij. dis. xij. solus sacerdos ē dispēsator ꝓpriꝰ vñ laicꝰ nō debꝫ etiā in neccitate aliquē cōicare ꝙ ℏ nō est sacmentū neccitatis diaconꝰ aūt quō possit nō. ē. diaconꝰ. a Idez in sū.con.eo.tí.q.cxxxvi.

b Religiosus dispensans corpus xpi

icurrit excōicatiōez de q̄ vide. ē. cōicare. ℊ. xv. qui icipit a q̄. c Utrū vno sacdote deficiēte in missa dēat ꝙ aliū suppleri. ℟ ꝑm tℏo. i ℨª pte. q. lxxxiij. si sacerdos mortē aut infirmitate grauī occupet añ cōsecrtionē corpis xpi ñ oportꝫ ꝙ ꝙ aliū supplēatur si ℞o cōsecto corpe añ cōsecrtionē sāguinis uℓ e. consecto vtroq; debꝫ misse celebritas ꝙ aliū expleri vij. q. i. nihil. a In sū.con.eo.tí.q.lix. dī ꝙ sequens sacerdos debꝫ ielunare ubi ꝑmꝰ dimisit ℨ pe. et tℏo. si sciat si aūt nesciat debꝫ a capite incipe ⁊ sic inuit ꝙ licꝫ añ cōsecrtionē nō sit necē missā suppleri tñ pōt et ad predictoꝛ maiorē declarationē in sū. con.e.tí. q. lx. sic dī nō. ꝑm Al. in li. de missa circa fi. ꝙ si sacerdos añ canonē i missa deficiat aliq̄ cāu tunc ꝙ certo aliꝰ sacerdos debet recipe et totū rite pagē ꝙ ea q̄ añ canonē in missa fūt ñ sūt de sacmēti cōfessiōe ℨ potius de populi īstructiōe si aūt in canone deficiat factis iā aliqbꝰ signis supra hostias oblatas añ tñ trānsubstātiationē vī mihi ꝙ aliꝰ sacerdos nō ab initio debeat missā recipe ℏ potiꝰ ubi ille dimisit dēt supplē qđ omissū est ⁊ ℏ ꝓpter duas cās quaꝝ vna est ex pte sacmenti alia ex pte populi. ex pte sacmēti ꝙ ḡuis ex illis signis ℔a panis ⁊ vini ñ trānsubstātiet tñ ex ipa mā ex ℞is et signis recipit sanctitatē ex q̄ efficit magis idonea ꝙ in corpꝰ xpi trānsubstātiet ⁊ ℏ nō est repetendū sup illā hostiā ne iiuria fiat ℞ori ℞oꝝ q̄ tanḡ nihil habent qñ iterū ℞a eadē sup hostiā iterātur tanḡ poza ℞a a pozi sacerdote dca nullā ℞utē habuisset. cā aūt ex pte populi est ꝙ populꝰ ex ℏ minꝰ ℞a et signa canonis appreciaret si vidēt ea tā facile repeti q̄si prius dicta viderent annullata licꝫ eni signa illa nō trānsubstātient tñ passiōe xpi i mysterio repsentāt ⁊ passio xpi nūq̄ irrita debꝫ ꝛputari si autē sacerdos in ipa ꝓlatiōe ℞oꝝ q̄ sūt forma sacmēti deficiat ℞bis iā in pte ꝓnūciati. saluo iudicio snie maiorꝝ cōsuleꝛe ꝙ illa hostia pro reliquiis in altari cōseruet et

missa alia celebzaret ꝙ Inno.ī.c.pbyter. et.de sacra.ita dicit ꝙ ī ꝟ cāu aliꝰ sacdos debet incipe ibi qui pridie ꝙ pateret ꝛc. dicit enī ibi Inno.ꝙ si qs intra cōficiēdū sacmentū eucaristie dū est in ẋbis illis.ſ. ꝟ est corpꝰ meū deficiat aliꝰ incipiat a capite.ſ.ibi qui pridie ꝛc.et idē dicim⁹ ī ba prisino idem putare si dubitaret vtrū pm⁹ sacerdos opleuerit ẋba cōsecrōis ut etiam tunc incipiat ibi qui pridie ꝛc. q nō itelligit iteratū qđ ābigit esse factū et.de pbyt.ñ bapti.apostolicā. b Quid si sacerdos post cōsecrōnē corpis si añ cōsecrōnē sanguis ꝓcipiat vinū aut aquā nō esse in calice.ℜ ꝑm tho.in ȝª pte.q.lxx xiij.debz statim apponē et cōsecrare si vero pꝰ oia cōsecrōis ẋba ꝓcipit q aqua desit det nihilominꝰ ꝓcedē q appositio aque nō est de necitate sacmēti -nullo aūt mō debz aqua vino iā consecrto miscerī si ẋo post ipaz cōsecrōnē ꝓcipit q vinū ñ fuit appositū si quidē ꝓcipiat ꝟ añ sūptionē corpis debz deposita aqua si ibi fuerit ponere vinū cū aqua ⁊ resumē a ẋbis cōsecratōis sanguis si ẋo ꝟ ꝓcipit post sūptionē corpis debz apponē aliaz hostiā iterū simꝫ cū sanguīe cōsecrandā ⁊ in fine sumē hostiā iterū cōsecratā ⁊ sāguinē ñ obstāte etiā si prius sūpsit aquā que erat ī calice q ꝑceptū de pfectiōe sacmenti maioris ē pōderis q̄ ꝑceptū q ꝟ sacmentū a ieiunis sumat. a Idē in sū.con.li.iij.ti.xx iij.q.lx.ad fi. b Quid si sacerdos non recolit se dixisse ea q̄ in cōsecratiōe eucaristie dicunt.ℜ ꝑm tho.in ȝª pte.q.lxxxiij. nō debz ex ꝟ turbari nō euī q mlta dicit recolit oia que dicit si tū sacerdoti cōstat probabilit se aliq̄ omisisse si quidē ñ sūt de necitate sacmēti nō debz resumē īmutādo sacrificij ordinē ſz det vlteriꝰ ꝓcedē si ẋo certificet se omisisse aliqd eoz que sūt de necitate sacmēti.ſ.formā cōsecrōis debz rsumi ipa forma ꝛc. p ordinē iterari a Idē in sū.con. eo.ti.q.lxi. silr etiā si qs ex lapsu lingue l ipericia omittet ul mutaret ul nō bñ.pferret aliquā syllabā

ꝑte post nihil ē iterandū ar.de cōsec.di. iiij.retulerūt. b Quid si ꝓpt frigus l ex negligētia hostia dilabit in calicē. ℜ ꝟ tho.ut.s.ꝙ si solū minia ꝑs hostie mittat in calicē ꝟ respicit corpꝰ xpi misticū et iō ꝟmodi ptermissio nō facit impfecti onē sacmēti ut p ꝟ sit necē aliqd iterari. a Et siue dilabat añ fractionē siue pꝰ q silr nec omissio fractiōis facit impfecti onē sacmēti ut in sū.con.eo.ti.q.lxij. ꝑm eūdez tho. b Quid si sacerdos .j. missā adūtit hostiā triticeā nō esse ul corrupta ℜ ꝑm pe.dicendū q si añ cōsecrationē adū tit remota illa hostia aliaz ponat et a canone reicipiat si ẋo post cōsecrationē idē faciat ponēdo aliā hostiā et eā sumēdo sed et nihilominꝰ postea primā hostiā illam sumat aut aliis sumendā tradat aut fuerit rebuet si ẋo adūterit postq̄ sūpserit in isto cāu variāt dōc. a Nam idē Pe. et glo. Rai.sētiūt q ꝟ casu sacerdos nō celebzet iterū q ieiunꝰ nō est ut in sū.con. eo.ti.q.xciij. b Tho. tñ in ȝª pte tenz q debz ponē aliā hostiā ⁊ cōsecrare et sumere q ꝑceptū de pfectiōe sacmēti maioris ē pōderis q̄ ꝑceptū q a ieiunis sumat ut.s.ꝟ.vi.dictū ē. Quid si musca ul aranea in calicez ceciderit aut venenū īmixtū fuerit.ℜ ꝑm tho.in ȝª pte.q.lxxx iij.si sacerdos ꝟ añ cōsecrationē deprehenderit debz calix ablui et aliud vinū poni si ẋo aliqd hoz post cōsecrationē acciderit det aīal caute capi ⁊ diligent lauari ⁊ cōburi ⁊ ablutio ī sacriū mitti. a Simꝫ cū cineribꝰ ꝑm eūdez tho.ut in sū.con.e. ti.q.cvij. ubi etiā ponūt oia q̄ in ꝟ.ſ.habent. b Ar si venenū ibi esse deprehenderit nullo mō debz sumē nec aliis dare ne vite calix in morte vertat ſz debz diligent in vasculo cōseruari ⁊ ne sacmentū remaneat īpfectū debz vinū apponi et sacerdos denuo resumē cōsecrationē sanguis et sacmentū pficere nihil enīz abhominabile assumi debz occasiōe hui sacmenti ar.de cōsec.dis.ij.si p negligētiā. a Et ibi hoc nōt glo. b Quid significent

diuisiões hostie q̃s sacerdos facit. ℟ ſm tho.in iiij.dis.xij.triplicé habét significatione nã ꝓmo quidé significát diuisionẽ que fuit in corpe xp̃i et eius passionẽ. z°. distributionẽ redẽptiõis ꝑ diũsa mẽbra eccl'ie. ȝ°. sig̃ficat' ꝙ in corpe xp̃i mistico .ſ.in eccl'ia quedã ꝑs adhuc est in mũdo ℔ et eius tribulatiõib9 ⁊ ℔ sig̃ficat pars cõmesta illi autẽ qui iã sũt in celo et corpe ⁊ aĩa ut xp̃us ⁊ beata ẋgo sig̃ficat' ꝑ partẽ missã i calice q̃ hebriant' ab vbertate dom9 dei ȝ si illi qui sũt i celo sola aia ⁊ expectãt gloriã q̃ ad corp9 sil'r et q sũt in purgatorio sig̃ficant' ꝑ partẽ illã q̃ olim ſm ꝓmitiuã eccl'iaz ꝓuabat' usq; ad finẽ misse. a Et licz hodie nõ ꝓuet' remanet tñ eadẽ sig̃ficatio ꝓtiũ ut in sũ. con.eo.ti.q.cxij. et ad p̃dicta facit.c.trifor me.de consec.dis.ij. b Quid agendũ si stilla sanguis ceciderit ex. ℟ si ꝑ negligẽtiã aliqd de sãguie ceciderit si quidẽ sup tabulã lingua lábat' ⁊ tabula radat' ſ si si nõ fuerit tabula locus ille radat' ⁊ cõburet' ⁊ cinis iux altare condet' et sacerdos xl.dieb9 peniteat. Si ẋo ceciderit super lapidẽ altaris sorbeat sacerdos stillam et trib9 dieb9 peniteat. Si ẋo sup linteum altaris et ad aliud linteũ stilla puenerit q̃tuor dieb9 peniteat si puenerit usq; ad tertiũ nouẽ dieb9 peniteat si usq; ad q̃rtũ xx.dieb9 peiteat ⁊ abluat trib9 vicib9 liteamĩa q̃ stilla tetigerit calice suppoſito et aqua ablutiõis iux altare cõdat' de có. dis.ij. Si ꝑ negligẽtiã posset etiã sumi a sacerdote nisi ꝓpter ablucionẽ dimitteret' ut ponit tho.in ȝ^{a} pte ⁊ ut idẽ dic̃ in iiij.di.xij.cautũ est ut ps illa litei seu palle post ablutionẽ scindat' et cõburat' et cinis in altari cõdat'. a Idẽ dic̃ etiã in ȝ^{a} pte. b Quid si qs eucaristiaz vomerit. ℟ si sit alic9 et ꝓpter ebrietatẽ ul' voracitatẽ vomerit xl.dieb9 peniteat clerici ẋo l' mõchi ꝓsbyteri seu diaconi lxx. dieb9 peniteãt epus ẋo xc. si ẋo cã infirmitatis euomerit vij.diebus peniteat de cõsec.di.ij. si qs ꝑ ebrietatẽ ⁊ dẽt vomit9 cremari et cineres iux altare recõdi ut.ſ. in proxio ℣.dictũ est de missa ⁊ eius celebritate habes plura ℣ missa. de eucaristia q̃ ad sumẽtes hr̃.ſ.cõicare. ⁊ vtrũ a malo ministro liceat accipere eucaristiã et sacra vide ℣ ordinat9 i ℣.iij.

Eucaristia ẽrto

Quantũ ad eius effectũ qs sit ꝓncipalis effect9 eucaristie. ℟ ſm tho. in iiij.di.xij.ꝓpr9 effect9 est cõuersiõis hois in xp̃m ut dicat cũ ap'lo viuo ego iam nõ ego viuit ẋo i me xp̃o Hal'.ij.⁊ ad huc sequũt' duo effect9.ſ.augmentũ virtutũ et restauratio dẽpditoꝝ ꝑ pcã venialia ul' alios ꝓcedẽtes defect9. a Quasi idẽ dicũt pc.et Al. ȝ ℔ diũsis ẋbis ut ibi i sũ.con. li.iij.ti.xxiiij.q.cxiij. b Utruz pcã venialia possint impedire effectũ sacramẽti eucaristie. ℟ ſm Tho.in iiij.dis.xij. ad ℔ ut sacmentũ ℔ plene effectũ suũ habeat oportz q̃ assit actualis deuotio et q̃ intẽdũ actualis deuotio impediri pót absq; mortali pcõ pót effect9 huj9 sacramẽti impediri ita q̃ aliqs augmẽtũ g̃tie nõ cõsequat' nc tñ reatũ mortal' peccati incurrẽt ȝ forte reatũ venialis q̃ ĩparat9 accedit nõ tñ oẽ veiale peccatũ impedit effectũ h9 sacmẽti ȝ solum illud qđ tollit actualẽ deuotionẽ que i ℔ sacro regrit'. a Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.cxv. b Utrũ ꝓpter ℔ sacmentũ deleant' venialia. ℟ ꝑz tho.ubi .ſ.sic nõ tñ oportz q̃ ſp oĩa venialia deleantur ſ ſm mensurã deuotiõis posset tã ce feruor tãtus q̃ oĩa veialia deleret idẽ ꝓpr. a Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.cxvi. b Utrũ ꝓpt' ℔ sacmẽtũ deleant' mortalia ℟ ꝑz tho.in iiij.dis.xij. nõ delet mortalia nisi oblita vñ qđ dr̃ sit ablutio sceleꝝ dupl'r pót itelligi.ſ.q̃ l' dr̃ crimĩa abluẽ inq̃ntũ ea impedit ul' de his que nõ sũt in homĩs cõsciẽtia ul' memoria. a Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.cxvij.

Exactio

Que fit aliquãdo a dominis ul' a prelatis vide.ſ.dñs

ſ.i.et.ĵ. talia.p to. Itē ĵ. pedagiū.

Excōicator

Dicturi de excōicatiōe primo dicendū aliq̄ de eo qui pōt excōicare siue de ipo excōicatore. vñ sciendū ꝙ excōicatiōez a iure pōt facē quicūq̄ pōt ius condē ut papa in vniūsali eccl'ia. ⁊ singuli epi in diocesib⁹ suis. xvi.q.ij. visis. in fi. xxiij.q.iij corripiant. Itē excōicare possūt eoz officiales. ⁊ oēs plati inferiores qui collegiis pſidētes. nisi cōia cōsuetudo uel diſſuetudo repugnet. ut in sū. con. li.iij. ti. xxxij.q.l. ubi hec nōnt ſz Rai. et gof.

b Itē vī ꝙ Archidiacon⁹ possit excōicare. licz nō sit pſbyter. ar. diſ. xxv. plectis. eē. de offi. archi. c.i. eē. de appel. reprehensibilis. solus tñ epus pōt excōicare eū illa solēnitate q̄ hī. xi.q.iij. debēt. a ℔. quia debēt ei assistē seu circūstare xij. sacerdotes cū cādelis accēsis ut ibi. b Alij aūt plati ut ī collegiatis ecclesiis qui iurisdictionē habēt sup ſbditos sin pdicta solēnitate excōicare possūt. sacdotes xo parochiales excōicare nō possūt nisi ubi esset cōsuetudo. q̄ etiā tribuit iurisdictionē ix. q.iij. cōquest⁹. con. Hoſ. tho. et Ol. a Hec fuerūt dca Rai. pncipaliť ut patet in dca. q.l. ubi etiā additť ſm Hoſti. ꝙ sacerdos exq̄ curā hz in notoriis hz ptātez excōicandi pmissa āmonitiōe et in oibus his q̄ sine libelli oblatiōe expediri possūt. eē. de clādesti. despon. cum inhibitio. et sic ītellige. c. que de hac mā loquūť. ⁊ h nisi forte cōsuetudo cōia uel supiozis inhibitio. s. epi īpediat ī occultis xo. uel q̄ req rūt iudicialē īdaginē nō possūt excōicare. nisi cōia cōsuetudo uel spālis delegatio siue cessio eis plus īdulgeat. nā et capl'z de cōsuetudie uel indulgētia excōicat et intdicit eē. de rescrip. ex pte decani. et de cōsue. cū intť uos. et sic dicit itelligendaz sniaz Rai. Itē etiā ñ sacerdos pōt excōicare et absoluē quo ad forū ꝺcētiosū. ſ. in penitētiali solus sacerdos. sed ad ptātem excōicandi regritť iurisdictio eccl'iastica ordinaria uel delegata ſm Pe. et in sū. cō. e. ti. q.li. ubi etiā nō. ſz Bar. bzi. ꝙ hec potestas possz cōmitti etiā laico p papā ſz ñ p epm. b Utrum excōicaō lata ab alieno epo possit rata haberi a ꝓprio. R ſm Bar. ⁊ Ber. nō. q. a prīn⁹ nulla fuit. a Idē in sū. con. eo. ti. q. liij. b Utrū prelatus possit excōicare eē territoriū suū. R ſm hosti. epus eē suā dioceſim ⁊ hmodi plati eē territoriū suū nō possūt ea q̄ sūt iurisdictiōis ꝺcētiose. a Nisi de cōsensu illi⁹ in cui⁹ territorio ē ſm eūdem hosti. p c. epus. ix. q.iij. ut in sū. con. eo. ti. q. liij

b Unde ꝙ qs nō est excōicand⁹ sine cāe cognitiōe. xi.q.iij. nemo. iō talis ñ pōt excōicare nec sedē p tribunali nec aliqd diſponē. ix.q.iij. epm et. c. se. et itellige nisi inq̄ntū dictū est. s. absolutio i. ſ. vi. a In dca. q.liij. dī. quidā vero asserūt ꝙ eē suā dioceſim existēs epus pōt excōicare sicut Paul⁹ excōicauit corintū absentē et irregsitū. eē. de appel. cū sit romana. in fi. qđ pōt cōcedi in notoriis ꝙ nec illa requirūt cāe exaiationē ix.q.iij. ſ. fi. et dca. c. cū sit. ibi etiā dī ꝙ epus existēs eē pōt denūciare excōicatū ꝙ p h ampli⁹ nō ligatur. Itē ꝙ si legat⁹ excōicauit aliquē dū erat in puincia nō pōt eum absoluē postq̄ exiuit puinciā dimisso officio sec⁹ si exiuit reūsus. ꝙ tūc pōt ſm ꝙ pdictū est de aliis ordinariis. b Prelat⁹ qui ī aliq̄ loco hz tantū tpalē iurisdictionē. nō ppť h poterit excōicare. ar. eē. de offi. ordi. dilect⁹. a Idē in sū. con. li.iij. ti. xxxij. q. liij. ſm hosti. Excōicare nō pōt excōicat⁹ quicūq̄ vñ nec hēticus. nec scismaticus. nec apostata a fide. xxiij.q.i. audiuim⁹. et ſ. si aūt. in fi. Itē nec itrusus. nec suspēsus a iurisdictiōe. xij.q.ij. alienatiōes et. c. pcarie. eē. de cōcessi. pben. ꝙ. Itē nec ille qui violauit intdictū. eē. de excess. pla. c. fi. ibi nō. bñ vī h probari. tñ idez dicit

Albri. ⁊ hosti. circa int'dictū hōmis ut in sū. con. li. iij. ti. xxxiij. q. lxxiij.

Excōicatio i°

Cōiter quid sit. R' excōica° est a qualibet licita cōione et legitimo actu sepatio xi. q. iij. ℔ euidenter. a Hoc fuit dictū Rai. ut patz in sū. cō. li. iij. ti. xxxiij ⁊ inde ingt adā dr excōicat⁹ ab esu ligni vite dicēte dño Geneſ. iij. videte ne forte sumatis de ligno vite. dco. ℔ euidēter. cōcor. Hosti. ⁊ Hoſ. ſi in directoria li. iij. ti. ij. in pn. dr q hec diffinitio nō opzebit minorē excōicationē. vñ ibi sic dr excōicatio est a pticipatiōe sacrōz exclusio. uł a cōione fideliū sepatio. dco. ℔ euidēt. et ex. de excep. a nobis. sed hec diffinitiōes vident pticulares. vñ satis vr q p gñali diffinitiōe possit dici. q excōica° est a cōione seu cōsortio fideliū sepatio. xi. q. iij. oīs. ſz qnqz pticularit qnqz vniūsalit ℔ suas spēs. de quib⁹ statiz. et ad hūc sensū pōt rduci pma diffinitio Rai. itelligēdo eā disiūctiue ⁊ nō copulatiue. b Cuius pncipalit due sūt spēs. vna q sepat a sacr̄ mēti. et ab igressu eccl'ie. a cōione fideliū. et hec dr maior excōicatio. uel anathema. alia q sepat a sacr̄mentł tm̄. a viz a pceptiōe pncipalit ñ a collatiōe. peccat tū taliter excōicat⁹ cōferēdo eccl'iastica sacra. si ab eo collata ꝛtutis ñ caret effectu. ex. de cle. excōi. mi. si celebrat. b Et hec dicit minor. et de vtraq hr. iij. q. iij. egeltrudā. et ex. eo. si qué. a ℔ Rai. et in sū. con. eo. ti. q. xxxiij. Spēs excōicatiōs q̄si infinite sūt. q̄t enī sūt spēs cōionis. tot sūt ł esse possūt spēs excōicatiōis. ſi de pdictis duab⁹ frequēter tractat eccl'ia. ⁊ i dubio cū noīat excōica° itelligit de maiori v. c. si qué. Itez excōicationū alia est iur. s. quā qs incurrit ipo iure delicto cōmisso. ut si qs iiciat man⁹ violētas in clericū. x. vij. q. iij. si qs suadēte. alia est iudicis. s. q̄ irrogat a iudice ptātez habēte p pcessū iudiciariū. ex. e. nup. er qs possit excōicare maiori excōicatiōe dictū est. ō. c. proxio: minori aūt excōicatiōe excōicare possūt ñ solū epi ſi et alij prelati eccl'iaꝝ iferiores ℔ Rai. et in sū. con. eo. ti. q. lv. b In quib⁹ cāib⁹ icidit qs maiorē excōicatiōz ipo facto. R' in mł'tis nā excōicatio a qua solus papa absoluit icurrit. in xiij. cāib⁹ quos oēs habes. ō. absolutio. i. ℔ iij. Sūt et alij casus plurimi ℔ primo cū qs icidit in hēsim iā dānatā. xxiij. q. i. c. i. et ij. aut nouā hēsiz ofingit. ex. de hēti. ad abolēdā et. c. excōicam⁹: aut ē credēs. uł receptatoz. uł fauoz hēticoꝝ. ex. de hēti. sicut ait. a Hic casus ⁊ sequēs et etiā q̄rt⁹ hodie vident papales. ut patz in pcessu ānali curie. b Secūdus cū qs asserēdo dicit romanā eccl'iaz nō ee caput oīuz eccl'iaꝝ. nec tangp capiti obediēdū. dis. xix. nulli fas Tertiꝰ qñ rectores ciuitatū faciūt exactiones idebitas in clericos ⁊ eccl'ias. et ammoniti nō desistūt. ex. de imuni. eccle. non min⁹. a Et ibi patz q etiā ē sł'is snia coīsa. utores eoꝝ. nec debēt absolui donec satisfecerit cōpetent. b Quartꝰ est cū qs nō electꝰ a duab⁹ ptib⁹ cardialiū gerit se pro papa. ex. de elec. licet. a Et ut ibi patz. eadē est snia coīt eos qui pro papa ipm recipiūt. ſz ut pdictū ē iste cas hodie ē papalis. Quintꝰ cū qs magister uł scolaris tractat cū aliq̄ ciue boñ. de cōductiōe hospitij irreqsitis inqlinis ℔ nvi. tēpus cōductiōis fuerit elapsū. ex. de loca. ex rescripto. a Ibi patz q iste cāus est coīt magros ⁊ scolares q in ciuitate boñ. sūt sup cōducēdis domib⁹ alioꝝ viz scolariū ℔ glo. Idem possz forte intelligi etiam de magris sup hospitiis in lesionē uł p̄iudiciū habitantiū audent tractare nisi pri⁹ extiterit tēp⁹ cductiōis elapsū. uł inqlini in h̄ fauorē suū p̄stiterit et cōsensū. b Sext⁹ cū mōchi. canonici regulares. archidiaconi. decani. ppositi. plebani. cātores. ⁊ alij clerici psonatū habentes. et etiaz qcūqz pbyteri audiāt leges ł phy sicam. a Nisi religiosi. ſ. duoꝝ mēsiū spacium ad claustrū redierint. et alij clerici. ſ. dictū spaciū a pfatis destiterint. ut

in.c.de quib⁹ statī. b Ex̄ne cle.l' mō: nō magno ope.et.c.sup specula: sec⁹ si habēt prochiale eccl'iaz tm̄ ⁊ nō sūt pbyteri ex̄.ne cle.ul' mō. statutū.li.vi. a Et ibi nōt glo.et dns pe.de ancho.q̄ qui prochiales sūt pbyteri icurrūt dictā sniam nō rone eccl'iaz ⁊ ordinis p dictū.c.sup specula. b Septim⁹ cū qs pticipat excōicato i crimie ꝓpter qđ excōicat⁹ est.dādo ei auxiliū cōsiliū ul' fauorē ex̄.eo. si cōcubine. a Quia eodē vinculo ligat' cū ex excōicato dco.c.si cōcubine.et e.ti.c.nup.⁊ in secūda: vñ nō vr̄ iste casus pticularis ⁊ regl'a gnalis. b Octau⁹ coīt oēs qui fecerūt statuta coīa libertatē eccl'ie etiam scriptores eoz̄ sil'r ⁊ ptātes ⁊ cōsules et rectores cōsiliarīj locoz̄ ubi talia statuta seu etiā cōsuetudines edite sūt ul' seruate et qui seruare fecerint et illos qui ꝑm ea iudicauerīt l' in publicā formā redigerit iudicata ex̄.eo.gnē.et.c.nouerit. Non⁹ coīa illos qui inituntʳ ordiatiōib⁹ ul' alienatiōib⁹ a scismaticis fēis ex̄. de scisma. .c.i. a Ibi dr̄ q̄ res eccl'ie a scismaticis alienate debēt ad eccl'iaz sine ullo onē reuerti.et si qs coīrie psūpserit excōicationē icurrit. b Dēci ca⁹ oēs ex iuribus magr̄ antiqs collecti sūt. a Sūt i dēis iuribus et alij ca⁹. b Vn̄decim⁹ est in.c. qm̄.de offi.ordi. ubi ꝓhibet' q̄ in eadē ciuitate sint plures epī. ⁊ si ꝓpter diūsitatē habitantiū ꝓpri⁹ epus nō pōt oibus deseruire.pōt et debet q̄ ad ꝯ aliū epm sibi vicariū ꝯstituē forte grecū.qui valeat ibi grecis habitātib⁹ mīstrare.qui vicari⁹ p oīa debz esse obediēs et sbiect⁹ pncipali epō.et sbdit' vñ si qs aliter se igesserit excōicatiōis se nouerit mucrone pcussū.dic glo.et ita est canon late snie. Xi⁹.é in .c.clericis.ex̄.ne cle.l' mō. ubi dr̄ iubem⁹ etiā ꝯb īmmatiōe anathematis ne qs sacerdotū officiū hēat vice comitis.aut ꝑpositi seculari.si qs aūt coīa ꝯ venire psūpserit et monit⁹ emēdare noluerit excōicationi sbiaceat.dicit glo.sic vr̄ canon late snie. Xij⁹.ca⁹ est in.c.excōicatiōi.ex̄.de rapto.

ubi dr̄ excōicationi sbdant' qui romanos ul' alios xpianos ꝓ negociatiōe ul' aliis honestis cāis in nauigio vectos aut capte aut rebus suis spoliare psumūt illi etiā qui xpianos naufragiū patiētes quibus ꝑz regulā fidei cōsilio ꝛe tenētur dānata cupiditate spoliāt rebus suis nisi ablata reddiderint excōicationi se nouerint sbiacere dicit glo.et sic qui coīa ꝯ faciūt sunt ipso iure excōicati et ꝯ verū est q̄ ad hūc vltm̄ casū q̄ ꝛo ad ꝑmū est canon ferēde sētētie ut ex ipo tex.patet et nōt ibi dns Anto.de but'.cū Jo.an. ubi etiā dicit ꝑz Jō. q̄ pirate ter in āno excōicant' ex ore pape. b Eodē mō sūt alij ca⁹ excōicationū qui habent' i li.vi.de quib⁹ duo sūt ptinētes ad papā ut dictū est.s.absolu° i.⁊.iij. Primus de q̄cūq; qui loquit' secrete ul' mittit scripturā ul' nūciū alicui cardinali qui sūt recluſi occasiōe electiōis pape ex̄.de elec.ubi piculū. Et de dnis rectoribus ⁊ officialib⁹ qui iminēte dca electione nō seruarēt dictā cōstitutionē. a ul' nō facerēt obseruari dicto.c.ubi. b Tz⁹ de his qui gnant alios q̄ eū pro q̄ rogabant' noluerint eligē vide.s. electio.i. .⁊.xxxiij.qui incipit quicūq;. Tz⁹ est qcūq; vsurpātes custodiā vacātiū eccl'iaz seu in aliis piis locis occupāt bona ipaz̄ et clerici ⁊ alie psone eozūdē locoz̄ qui hoc fieri procurāt ex̄.de elec.gnali. hūc etiā ca^m hēs.s.eccl'ia i.⁊.añe. Tq⁹ est de electoribus ad regimen vrbis romane ⁊ de electis ⁊ fautoribus q̄ fecerīt coīa cōstitutiōez sup ꝯ factā ex̄.de elec.fūdamēta. a Certe absolutio isti⁹ ca⁹ videt' reseruari pape ꝓterq; in mortis articulo.et nō solū coīa ꝑfatos si etiā coīa obediētes dictis officialib⁹ electis illegitīe seu assūptis ut in d. .c.fūdamēta.⁊.q; si secus. et.⁊.oteprotes. et ꝯ cōiter semp accidit qñ ad obediētiaz apostolice sedis roma nō est. b Quit⁹ de his qui vocant' ad dirigēdas moiales in electionib⁹ nisi abstineāt ab his p que possz in eis discordia oriri ul' nutriri ex̄. de elec.īdēnitatib⁹. Vi⁹.de his q̄ procurāt

ꝙ ꝺſeruatores ꝺatꝰ ītromittūt ſe ꝺe his q̄ nō licꝫ vide.ſ.cōſeruatoꝛ.ſ.iiij. ¶ viij⁹. ꝺe his q abſolutionē ab aliq̄ excōicatiōe uł reuocatiōe eius aut etiā ſuſpēſiōis et intꝺicti ertoꝛquēt ꝑ vim uł ꝑ metū nā nec valet abſolutio.⁊ icurrit̄ noua excōi catio.eꝛ.ꝺe his q̄ vi.abſolutiōis. ¶ viij⁹. ꝺe eo qui fingit fraudulenter caſū ꝑ quē aliquis iuꝺex vaꝺat uł mittat ad aliquā mulieꝛē ꝑ teſtionio.eꝛ.ꝺe iuꝺi.mulieꝛes. a Ibi nō vꝰ nōꝛi hic caꝰ niſi qñ fictio fit ad ꝺ ut iuꝺex ꝑſonaliť accedat. b ¶ viij⁹.ꝺe his qui ꝓlatos ł eoꝝ capł'a ſeu alias ꝑſonas eccł'iaſticas cōpellūt ad ſubmittēꝺū laicis uł alienandū bona īmobi lia ſeu iura eccł'iaꝝ et ſił'r laici qui vſurpant ſibi illicite ꝟmodi niſi moniti ꝺeſtiterint eꝛ.ꝺe re.eccle.ꝺ cōſultiſſio. a Ibi ꝺatꝰ iſta ſnīa coīī illos qui coegerīt prelatos uł capł'a eccł'iaꝝ aꝺ alias ꝑſonas eccleſiaſticas ſbmittē eis eccł'ias ipīs ꝺmiſſas uł bona īmobilia ſeu iura ipāꝝ recogno ſcēꝺo ab ipīs ea tanq̄ a ſuꝑioꝛibꝰ ſe tenē ſeu ab ipīs eaꝺē aꝺuocandꝰ ꝓut in q̄buſdaꝫ ꝓtibꝰ ꝺicitꝰ aꝺuocare uł ipōs patronos uł aꝺuocatos eccł'iaꝝ ſeu bonoꝝ ipārū ꝑpetuo aꝺ ad tēpus nō modicū ſtatuēꝺo nā cuiꝰcūq̄ ſint cōꝺitiōis aut ſtatꝰ q ad hec coegerīt excōicationē icurrūt niſi hec fierēt cū ꝺſenſu capł'i et apoſtolice ſeꝺis licētia ſpāli⁊ tē occaſiōe illoꝝ laici vltra id qꝺ ex natura cōtractuū ipoꝝ uł aꝺhibita ī illis lege ꝑmittit̄ aliq̄ ñ vſurpēt qui ꝺo ſecus egerīt niſi āmoniti ab huiꝰ moꝺi ꝺeſtiterīt reſtituēꝺo ea que taliter vſurparāt eo ipo ſnīaꝫ excōicatiōis incurrūt et extūc aꝺ ſupponendū terrā ipoꝝ ſi opus fuerit eccł'iaſtico intꝺicto libere procedat̄ hec ille. b ¶ ix⁹.quicūq̄ ab eccleſiis ł ꝑſonis eccł'iaſticis ꝑ ſe uł ꝑ aliū nomīe ſuo uł alieno ꝑ ꝑſonis uł rebus quas nō cā negociatiōis ꝺeferūt ł ꝺeferri faciūt ſeu tīſmittūt exigūt aliqꝺ pēꝺagiū ſeu guiꝺagiū eꝛ.ꝺe cenſi.quēꝝ.li.vi. et ꝺ cāu hꝛ.ī.ꝺiffuſius pēꝺagiū.ſ.fi. ¶ x⁹.eſt ꝺe his q ipēdirēt officiū ꝺelegati uł cuiꝰcūq̄ iuꝺicis eccł'iaſtici eꝛ.ꝺe īmu. eccle.qm̄. quē caſū ꝺiffuſius hēs.ī.iuꝺex ī ſ.v. ¶ xj⁹.ꝺe ꝺñis qui ihibēt ſbꝺitiſ ne ꝑſois eccł'iaſtici vēꝺāt et ꝟmodi vide .ſ.emunitas.ſ.ix. ¶ xij⁹.ꝺe religioſo q temē ubicūq̄ habitū ſue rligiōis ꝺimitt uł accedit ad ſtuꝺia niſi a ſuo ꝓlato cū cōſilio maioꝛis ꝓtis cōuentꝰ ſibi licentia ſit cōceſſa. ¶ xiij⁹.ꝺe ꝺoctoribꝰ ſeu magiſtris qui ſciēter illos religioſos qui ꝺimiſerūt habitū ꝺocēt leges uł phyſicam ꝓꝺicti ꝺuo caꝰ habentē eꝛ. ne cle.uł mō. ut piculoſa. a Ibi ꝺꝰ ꝺiſtrictiꝰ ihibeꝰ ne ꝺe cetero aliqs q̄ncūq̄ rligionē tacite uł exꝑſſe ꝑfeſſus ī ſcholis uł alibi temē habitū ſue religiōis ꝺimittat.nᶜ accedat ad q̄uis ſtuꝺia lr̄aꝝ niſi a ſuo ꝓlato cum ꝺſilio ſui cōuentꝰ ł maioꝛis ꝓtis eiuſdē ſibi eūꝺi ad ſtuꝺiū licētia ꝑmitꝰ ſit cōceſſa.ſi qs autē et ī ꝺoctoꝛes q̄ ſeu magri q religioſos habitu ſuo ꝺimiſſo leges aut phyſicā auꝺiētes ſciēter ꝺocē aut ī ſchoł ſuis preſūpſerīt retinē ſił'r eo ipo ſint ſē tētia īnoꝺati.ſup q̄ Jo.an. ī nouella ꝺic nō puto ꝙ ꝺe mēte ꝺſtitutiōis ſit ꝙ mōchus in cella ſua ꝺimittēs habitū uł ꝺū balneū intret occulte uł iacēs ſine hītu liget̄ hac cōſtitutiōe ał pauci īuenirent nō ligati.ſi qñ exiber ſe conſpectiꝰ hoīuꝫ ſiñ habitu uł in habitu laicali uł clerici ſecularī ſine iuſta cā tūc liget̄ ⁊ aꝺ ꝺ facit ꝑncipiū ꝺecre.qꝺ vult ipoꝝ vagatiōi ꝑuiꝺeri. b ¶ xv⁹.quicūq̄ hēticos uł creꝺētes uł rceptatoꝛes uł ꝺefēſoꝛes ł fautoꝛes eoꝝ ſciēter tradēt eccł'iaſtice ſepulture eꝛ.ꝺe hēti.gcūq̄.li.vi.et ibi eē pz ꝙ locus ubi tales ſepulti fuerūt ꝺebet ꝑpetuo ſepultura carere. b ¶ De quo abſolnēꝺo vide.ī.hēticꝰ ij.ſ.ii. ¶ xvi⁹.quicūq̄ rectoꝛ ſecularī uł gcūq̄ officiał eius cognoſcēt ꝺe crīmīe hēſis aut captos liberarē uł ꝺioceſanoꝝ uł ingſitoꝝ officm ipēdiret eꝛ.ꝺe hēti.c.ut ingſitiōis. a Ibi patꝫ ꝙ iſte caꝰ ē coīī rectoꝛes q̄ſcūq̄ tꝑales qui cognoſcūt uł iuꝺicant ꝺe crīe hēſis ł captos ꝑ hēſi relaxāt ſiñ licētia

et propri-

uł mãdato epi uł ingsitoris aut recusãt implẽ excõicatione eus p ẽmodi crimie a diocesano uł ingsitoribꝫ iiunctã prout ad eoꝝ spectat officiũ uł ad officiũ epi uł ingsitoꝝ snias uel ꝓcessũ directe uł idirecte impedire presũpserint ⁊ sic in excõicatione pmanserint per annũ animo ptinaci velut hẽtici sint ꝺdenandi. b Extꝫ. é de his qui p assassinos quẽcꝫ xpianũ intficí ꝓcurauerit vide. s. assasinꝫ. Extꝫ. de clericis qui manifestis vsurariis domos locãt uł alio titulo cõcedũt exꝫ. de vsurꝫ. c. vsurarꝫ. vide. ĩ. vsura iiij. ſ. iiij.

Extꝫ. de his qui cõcedũt repsalias cõtra psonas eccł'iasticas. spáliť siue gñaliť exꝫ. de iure iurã. et si. a ut ibi patz iste casꝫ est coĩ cõcedẽtes repsalias coĩ clericos uł eoꝝ bona uł gñaliť cõcessas extendẽtes ad eos quã cõcessionẽ uel extẽtionẽ nisi reuocauerit ĩ. mensẽ a tpe cõcessiõis uel extẽsiõis singularis psona excõicatioẽz ⁊ vniũsitas intdictũ incurrũt ut ibi. b

Extꝫ. si dñs uł rector tpalis ñ fecerit obꝫuari ea q̃ statuũť coĩ isecutores cardinaliũ seu alicuiꝫ de familia eoꝝ uł papeexꝫ. de pc. felicis. a ẽ verũ est si nó fecerit dcus rector uł tpalis ł spũalis uł officialis eius obꝫuari p̃dicta ĩ. mensẽ postcꝫ delictũ ad eoꝝ noticiã puenerit ⁊ ciuitas quelz ꝓter vrbẽ si nó facit p̃dicta ut dcz est. ĩ. mensẽ cũ facultas ei affuerit priuať eo ipo pontificali dignitate. ut. s. ⁊ nihilomiꝫ remanz intdicta. ut ibi ꝛc. Extꝫ. quicũcꝫ dat licẽtiã occidẽdi capiendi seu aliť in bois uł psonis suis uł suoꝝ graũadi eos qui coĩ reges barones nobiles uł q̃scũcꝫ alios tulerunt excõicatiõis suspẽsiõis uł intdicti snias siue illos q̃rũ occasiõe sũt ꝓplate uł eos qui eas obseruãt aut eos qui taliť excõicati cõicare nolũt nisi licentiã ipam reintegra reuocẽt et si qua sint ablata restituãt siue ꝓ illis satisfaciãt. a In. c. quicũcꝫ de. q. ĩ. dicitť nisi licentiã ipaz re itegra ꝛuocauerit uł si ad bonoꝝ captionẽ occasiõe ipiꝫ licẽtie sit processũ bona ipa fuerũt. ĩ. octo dierũ fuerint spacium restituta aut satisfactio pro ipis ipensa. b Silr et qui dicta licẽtia vsi fuerit uł etiã sine licẽtia suo motu ꝛec fecerit excõicatiõez icurrũt in q̃ si pmãserit p duos mẽses nó nisi p papã absoluentť exꝫ. de sen. excõi. gcũcꝫ. Extꝫ. qñ qs ab excõicatiõe absolutꝫ fuerit in mortl articulo uł alio ipedimẽto si cessãte articulo uł ipedimẽto nó repsentz se ꝓ citiꝫ commode poterit ei a q̃ absolui debebat reiciit ĩ eandẽ snias exꝫ. eo. eos. Extꝫ. qñ aliq absoluũť a sede apłica uł a legatis et iniũgiť eis ꝓ se pśentẽt ordiariis uel aliis suscepturi penitẽtiã ⁊ passis iniurias seu eis quibꝫ obligati sũt satisfaciãt si łr si hoc nó faciãt ꝓpmũ cõmode poterũt reicidũt in eandẽ snias ut dco. c. eos.

Ité sũt alĳ caꝫ excõicationũ ĩ cle. de qbꝫ quicꝫ sũt papales ut dictũ est. s. absolu° i. ſ iij. Alĳ sũt istiTpmꝫ est de illis q in cimiteriis sepeliũt corpa tpe intdicti in eis sibꝫ nõ cõcessis a iure uel excõicatos publice aut notatiz interdictos aut vsurariosꝫ manifestos sciẽter sepeliũt a q̃ excõicatiõe nó debẽt absolui ñ ad arbitriũ diocesani satisfecerit eis quibꝫ p pmissa fuerit iniuria irrogata ut de sepul. eos. a Et ibi addiť nullo eis coĩ pmissa exẽptiõis ł q̃uis alio ꝓuilegio q̃cũcꝫ forma ẽboꝝ cõcessa aliq̃liť suffragãte. b Scdus de religiosꝫ qui decias eccł'iis debitas sibi apropant uel vsurpãt siue qui ñ pmittũt solui eccł'iis decias de aialibꝫ familiariũ et pastoꝝ suoꝝ uel alioꝝ imiscentiũ ipa aialia gregibꝫ eoꝝ uel de aialibꝫ que in fraudẽ eccł'iaꝝ emũt ⁊ empta tradũt vẽditoribꝫ uel aliis ab ipis tenẽda seu qui nó pmittũt ł phibẽt solui decias eccł'iis de terris q̃s tradunt aliis excolẽdas nisi reqsiti. a per eos quoꝝ intest ut in clerelgiosi de qua. ĩ. b destiterit. ĩ. mensez aut si de bis q̃ vsurpauerũt coĩ pmissa. a uł retinẽ pśupserit ut in dca. cle. b nó satisfecerint dãnificati ecclesiis. ĩ. duos menses sũt suspensi de admistratiõibus ⁊ bñficiis suis ꝓ si ñ hẽnt admistratiões

et bñficia ipo facto excõicatiõez icurrũt ut eẍ.de decí.religiosi. ¶ 3ª é de mõchis uł canoícis regł'aríbª.qui ñ habẽt admi nístratiõz.ꝛ tñsferũt se ad curías pncipũ sine licẽtia plator suor.ut dãnuz aliqđ iferãt suis platis aut mõsterio.ut de sta. mõ.ne in agro. a ·ſ.qꝙ xo.ubi dr̃.phi bemª ne mõchi aut regł'ares canoíci ad ministratiõez aliquã nõ habẽtes ad curías pncipũ absq licentia spáli platorꝝ suorꝝ se cõferre psumãt.qꝙ si ut suis platis aut mõsteríis dãnũ aliqđ inferãt ad dictas curías se cõferre præsũpserít excõicatiõis sniaz eos icurrẽ volumª ipo facto.et diſtricte ſtrete ibidẽ iniũgit̃ platis.ut ipos a curi arũ accessu ꝛ qbusłz vagatiõibª ꝛ discur su cõpescãt. ¶ 4ª de mõchis qui .ſ.septa mõsterij sine licẽtia arma tenẽt.ut i dcõ .c. ne in agro. a In.ſ.pfate ubi pª dcz ·ſ.qꝙ xo. imediate sbiungit̃: pfate qꝝ snie mõchos.ſ.septa mõsterij siñ licẽtia abba tũ suor arma tenẽtes discernimª subiacẽ et ut ponit̃ i directoria li.iij.ti.ij.ſ.ecliij. ħ dicit Guil:qꝙ ħ itelligit̃ de cõtinue tenẽtibª qꝙ si dũ intret septa arma portãt secũ ñ tñ aio nocẽdi uł secũ intª retinẽdi ñ iputat̃ qꝙ tenẽ est ex ꝓposito cũ effectu eẍ.de cle.ñ resi.relatũ:ꝛ ħ eẽ itelligit̃ tñ de suo mõsterio ñ de alio.cũ nõ posłz hẽ licẽtiã sui abbatis.eẍ territoriũ suũ.cẍ. de cõsti.ut aiaꝝ.li.vi.et noíe armor ñ solũ scuta.gladios.et galeas itelligimª ſ etiã fustes.ꝛ lapides.ff.de x.sig. armor. siue sit defẽsiõis siue iuasiõis.ar.eẍ. de homi. .c.sicut dignũ.ſ.alli etiã. b ¶ 5ª de his qꝙ ipedirẽt visitatores monialiũ uł canoní carũ. a .ſ.secłariũ ut in cle. de q̃.ſ.nisi moniti destiterit ut de sta.mõ.attẽdẽtes quia ut ibi patz excõicatiõez icurrũt.non obstãtibª qbuscũqꝝ puilegiis statutis uł ꝺsuetudinibª et itelligit̃ de moialibª qꝙ buscũqꝝ.ut dr̃ in directoria eo. ti.ſ.eclv. b ¶ 6ª est de qbusdã mulieribª que be gine vulgariť nũcupanť sił'r et religiosi qui eas in illo statu fouẽt. a uł ad talẽ statũ adducũt.ut in cle.de qua stati. b ut in cle.de reli.dꝺ. cũ de qbusdã. vide.ſ. religio i.ſ.fi. ¶ 7ª.de his qui sciẽter cõ trahũt mrionia in g̃dibª ꝺsanguinitati uł affinitati pħibiti uł cũ moialibª uł coñ bẽtes qꝙ sũt religiosi siue moiales aut cle rici in sacris.ut de cõsang'.ꝛ affi.eos. a Ibi etiã pcipit̃ eccł'iaꝝ platis ut pfatos tã diu nũciẽt excõicatos seu a suis faciãt ſbditis nũciari donec suũ humilit̃ recogno scẽtes errorẽ separent̃ ab iuicẽ.ꝛ absolu tiõis obtinẽ bñficiũ mereant̃. b ¶ 8ª de ingsitoribª hẽticor qꝙ ptextu officij inq sitiõis qbusuis modis illicitis pcuniam extorquẽt uł sciẽter bona eccł'iaꝝ ob de lictũ clericor fisco eccł'ie applicarẽt. a Etiã ꝛ iõ fortiª si fisco secłari.ut in cle. de qua.ſ. b Nec possũt absolui nisi in mortł articł'o donec illi quibª extorserũt pł'e satisfecerit de pcuia. a sic extorta ut in cle. de qua.ſ. b Nullis puilegiis pactis aut remissiõibª.sup ħ valituri.ut de hẽti.nolẽtes. a Et ibi idẽ dr̃ de cõ missariis ingsitor.seu epor.uł capł'or sede vacãte.qꝙ pdicta agerẽt. b ¶ 9ª Po testates capitanei.rectores.cõsules.iudices. et cõsiliarij.ꝛ alij officiales qui statuta fa ciũt scribũt uł dictãt.p q̃ qs ꝺpellat̃ sol uere vsuras.uł solutas ñ repetẽ. a uł qꝙ solute nõ rstituant̃ plene ut in cle. de qua.ſ. b Et qui ſm ea iudicãt. a uł alit̃ q̃litercũqꝝ sciẽter iudicare psũpserít qꝙ vsure soluant̃ uł nõ plene restituant̃ ut in dca cle. b Et qui habẽt sup hoc ptarez ñ statuta ipa deleuerit. a Infra tres mẽses ut i ea.cle. b uł si ea præsũ pserint obseruare. a uł cõsuetudines eor officiũ hũtes.ut in tex. de q̃ statiz.ut de vsur.et graui. b ¶ 10ª.religiosis men dicãtibª qui dom ad habitandũ l' loca de nouo rcperẽt uł rcepta mutarẽt seu alienarẽt ut de pcis.eapiẽtes. a Et ibi patz qꝙ idẽ est etiã si dca loca seu domos dimitterẽt se ad alia tñsferẽdo.et ħ nisi pdicta fiãt de sedis apostolice licẽtia spe ciali plene ꝛ erpsse faciẽte de pħibitiõe ħmodi mẽtionẽ.p ħ tũ nõ pħibeť illis

qui vitā hēmiticā uł solitariā uouerint eligendā de licētia maiorū suoꝝ quin cellas māsiones seu habitacula in hēmis possint acqrere ac mutare ex. de excessi. pla. cū ex eo. li. vi. ¶ nō. in directoria li. iij. ti. ij. ℣. ecclrij. a Et in dēo. c. cū ex eo. exp̄mit vita hēmitica seu solitaria ubi nō sit hominū hitatio de ꝓpinq. b Ei⁹ de religiosis qui dicūt aliq̄ ẋba ut reēbāt audientes a solutiōe decimaꝝ ut in dēo. c. cupiētes. a ℣. illos etiā siue dēa ẋba dicant in p̄dicatiōe ł alibi ut ibi. b Eij de religiosis qui cōfitētib⁹ sibi nō facūt cōsciētiā de decis soluēdis q sūt suspensi ab officio p̄dicatiōis donec si cōmode possūt faciāt eis cōsciētiaz ¶ si interi p̄dicant excōicati sūt ut in dicto. c. cupiētes. a ℣. et q: ubi patz q⁹ h̄ locū hz q̄n dicti religiosi sciēter omiserit facē sciētiā et si fuerit req̄siti ¶ nō al⁹ ut ex ipo rez. colligitur ubi dī q⁹ religiosi teneant certi tē pozib⁹ ifozmare populū de solutiōe decimarū si ab ecc̄liaꝝ rēozib⁹ uł vicariis al loca tenētib⁹ eozūdez fuerit req̄siti et immediate h̄ codē cōtextu sequit q̄ ad confessiones nec nō ¶ bis quoꝝ cōfessiones ꝛc: h̄ etiā nō. in directoria li. iij. ti. ij. ℣. ecclxvi. ti. vi. ℣. xxx. b Eiij⁹ de religiosis q⁹buscūq; qui nō ꝓuarēt int̄dictū qđ ꝓuat mr ecc̄lia ¶ istū casū vide pleni⁹ j. int̄dictū ℣. xi. qui incipit qñ snia ꝛc. Eiij⁹ de fratrib⁹ miozib⁹ qui tp̄e int̄dicti reciperēt ad dīna frēs uł sozores de rectio ordie q̄ cōmnētes vocāt ut de sen. excōi. cū ex eo a Etiā si sup h̄ hi uł isti frēs miozes uł t̄tij ordis p̄uilegiis q⁹buscūq; muniti fuerit nec ab ista excōicatiōe possūt absolui ab alio q̄ a papa uł satisfactiōe p̄missa a locoꝝ epis qui aūcte apl'ica in hac pte ipo iure fūgūtur ut ibi. b ℣. l⁹ casus būdicti papę xi. in exuagāti q̄ incipit q nō nulli. br. j. papa. ℣. fi. s. de oponētib⁹ lris electi in papā. a Frez xv⁹ in clc. vna. de sequest. pos. et fruc. ubi dī ad cōpescendas litigāriū malicias diffinim⁹ ut vna cōtra possessozē diffinitia snia sup būficio apd sedē vūtarat apl'icaz i petitorio uł possessorio ꝓmulgata būficiū ipm etiaz si dignitas uł p̄sonat⁹ existat ¶ curā habeat aiaꝝ a possessoze h̄modi dum tm triēnio pacifice antea possessū ab eo nō fuerit per loci ordiariū apud aliquā p̄sonā idoneā seq̄strēt q plenā de ipo ¶ debitā curā gerens id qđ fructib⁹ illi⁹ debitis eiusdem supportādis oneribus supesse cōtigerit illi restituat qui finalē in cā victoriā obtinebit si qs aūt seq̄strationez h̄modi ip̄dire uł fruct⁹ seq̄stratos quoq; mō p̄sūpserit occupare excōicatiōis sniam incurrat ipo facto a q̄ nisi pus ip̄dimēto āmoto et occupati p eū fructib⁹ restituti nullatenꝰ absoluat: Itē quidā alius ca⁹ excōicatiōis vī in. c. religionū. de reli. dō. li. vi. cōñ q̄sdā ordies mēdicātiū ꝓbatos q nō vident hodie repiri iō de illo dicē nō curo aliq̄ sūt i gbusdā exuagātib⁹ de gb⁹ j. vsus clauū i. ℣. fi. b Ubi dī sub pena excōicatiōis nō hz vim snie late si ¶ cōminatiōis ut i. c. cōmiatiōes epł'as. a Ibi dī cōmiatiōes epł'as p̄gmaticas h̄scriptiones aūctē rei iudicate nō habē. b Et nō. ex. de sagittariis artem. a ℣. in glo.

b Et hūc casū etiā hēs j. sagittarij. ℣. ñ. ut patz in sū. con. li. iij. et ti. iiij. q. ij. qdā dicūt q⁹ h̄modi uł sił'ia ẋba habēt vim late snie ß cōioz ¶ verioz opio est q⁹ hēat tm vim cōmiatiōis hosti. ẋo et ℣. j. dicūt q⁹ q̄ñ fit ꝓhibitio a lege. i. a canoñ h̄ ẋba habēt vim cōmiatiōis xxx. dis. p to. q̄ñ aūt a iudice tē est canon late snie dū tm iudex hec ẋba ꝓferēs h̄ intēdat con. glo. ℣. hai. et addit hosti. puto q⁹ iudici in h̄ credendū sit q̄ dicit q⁹ sic uł sic intenderit ℣ añq̄ h̄ declarauit puto excusatū illū qui snias nō ꝓuauit ni ꝓbabilit̄ credere potuerit q⁹ cōmiatio tantū esz.

Sētētiis p̄ stat⁹ ordiarioꝝ. a q̄ñcūq; ut i. c. de q. ℣. b nō ligant ignozātes ni ignozantia fuerit crassa aut supina ex. de de cōsti. ut aiaꝝ. li. vi. ¶ j. ler. ℣. v. Vtrū sola cōsuetudo absq; snia uł cōstitutione reddat aliquē excōicatū. R⁹ nō q⁹ iste nō

est modus ferende sñie excõicatiõis. a
Hostī. aũt dicit q cõsuetudo approbata reddit aliqs ipo iur excõicatos qui alias nõ essẽt. Rai. nil sup ꝟ determinat. ſ glo. ei9 ait reuera sine cõstitutiõe tacita l' exp̃ssa nõ pot cõsuetudo aliquẽ facẽ excõicatũ. ſ itelligẽda ẽ exq papa. ⁊ plati eccl'ie tales reputãt excõicatos constitutiõez sup hoc editã esse. ⁊ ita lata ẽ ostitu° ul' sñia vera ul' presũpta. ut in sũ. con. li. iij. ti. v. q. x. b

vij Quib9 er cãis sñia excõicatiõis sit ferenda a iudice. R. tres cãe possũt ee. puna est cõtumacia ut qñ aliqs fuerit vocat9 siue ãmonit9 p iudicẽ trib9 edictis ul' vno p oib9 ⁊ ipe sit cõtumax siue iobediẽs. z. qñ qs p aliq certo dãno ul' offẽsa pro q nõ. vult satisfacẽ excõicat' ⁊ pbant' pdca duo eẽ. ut lite nõ contl. qñ frequẽter. ri. q. iij. certũ. eẽ. de hoc. sig. ex pte. sup istis cãib9 dicit hoc. in iiij. sen. dis. xviij. nullus debz excõicari nisi p pcõ mortali ⁊ q i dãnificãdo aliquẽ eẽ corpaliť siue i reb9 corpalib9 aliqs mortaliť peccat/iõ p dãno tpali eccl'ia excõicare pot. ſ q excõica° est gr̃uissim pnaz ñ debz iligi etiã pro pcõ mortali nisi quis contumax fuerit. ul' ñ veniẽdo ad iudiciũ ul' inde sine licẽtia recedẽdo ul' determiatiõi iudicis nõ parendo. tũc enĩ postq monit9 fuerit excõicari debz. a
4. pot ⁊ pdca satis pbant' i iurib9 palle. b
z. cã siue mod9 excõicatiõis est qñ psona ignorat' ſ excõicat' in gñali ut qcũq furtũ fecit ñ restituat. ul' qui scit nisi reuelet. eẽ. eo. a nobis. cui aũt debat reuelare hẽs. j. reuela°. ſ. i. a veritas ẽ q p oi pcõ mortali a q̃ qs nolit corrigi pot excõicari. etiã maiori excõicatiõe. xi. q. iij. nemo epoz. ⁊ pcipue p cõtumacia coĩ legitimã obediẽtiam. xi. q. iij si aũt nobis. nõ distincto vtrũ p modica ul' magna cã fiat obediẽtia vocatio seu ãmonitio q semp ẽ ibi cõtumacia. q est crimen maximũ. ⁊ gen9 idolatrie. i. R. e. xv. ⁊ in sũ. con. li. iij. ti. xxiij. q. iiij. ubi etiã ponit' quõ etiã minor excõica° pot a iudice irrogari p ctumacia. ⁊ sil'r etiã loco pene ad tẽpus iniũgẽde tã in foro iudiciali q̃ penitẽciali. b
Pro pcõ hoc alteri9 nemo pot excõicari. xxiij. q. iij. si habes.

vij Quõ debat fieri excõicatiõis sñia. R. debz pmitti triplex monitio. ul' vna pro trib9. aliť est iiusta. ⁊ iudex ẽ suspẽsus p mẽsez ab ingressu eccl'ie eẽ. eo. sacro. ⁊ debz habẽ tẽpozũ cõueniẽtia iter nalla nisi facti necessitas aliud suaserit. ⁊ debt ferri in scripti cõtinẽtib9 cãz excõicatiõis. aliť excõicans ẽ suspẽsus nõ solũ ab ingressu eccl'ie sz etiaz a diuinis p mensẽ. que siquidẽ exequat' irregulari efficit' nec nisi per papã poterit cũ eo dispẽsari. eẽ. eo. cũ medicinalis. ſ hoc pene nõ tãgunt epos eum nõ fiat spãlis mẽtio de eis sicut oportz ut dr. s. epos. ſ. vij. de hoc etiã casu hẽs. j. intdictũ i. ſ. vi.

a Ad pdictoz clariorẽ itellectũ sciendũ q iste mod9 ⁊ forma est p̃cedẽdi ad excõicationẽ. ſ p nãq debet pcedẽ rõnabil' et manifesta cã. eẽ. eo. sacro. ubi de prelato dicit' caueat diligẽter ne ad excõicatiõez cuiq9cũq absq manifesta ⁊ rõnabili cã pceda. z. debz pmitti monitio vñ in dco. c. sacro. dr. phibem9 ne qs in aliqua excõicatiõis sñia ñ oportẽti ãmonitiõe pmissa. et pñtib9 psonis idoneis p quas si ncce fuerit possit pbari moitio pmulgare p sumat. q si presũpserit etiã si iusta fuerit excõicatiõis sñia ingressũ eccl'ie sibi p mensem nouerit interdictũ. alia nihilomin9 pena multãd9 si visũ fuerit expedir. ⁊ itelligit' ꝟ de moitiõe trina. ſ. z glo. Rai. ſz in sũ. con. li. iij. ti. xxxi. q. lvi. nõ. q competẽs moitio dr ad arbitriũ iudicis siue trina siue vna pro trib9 maxie in notoriis. xxiij q. iij. de illicita. ⁊ hmodi monitiões siue tres siue vna p trib9 debẽt fieri. cũ oportẽtib9 intuallis aliquoz diez. nisi facti necessitas aliud suaserit. eẽ. eo. cõstitutionẽ. li. vi. z. sñia excõicatiõis debz fieri in scriptis ⁊ scripture copiã dari. j. mensẽ. regenti. eẽ. eo. cũ medicinal'. li. vi. ubi dicit' quisq excõicat excõicatiõez in scripti p̃ferat et cãm excõicatiõis exp̃sse cõscribat. ppt' quã excõicatio p̃ferat. ex hoc hui9

scripture teneat excōicator tradē ĩ mēsē si fuerit req̃sit⁹ sup̃ q̃ req̃sitiõe fieri volum⁹ publicũ instr̃m l̃ras testioniales cõfici sigillo autẽtico ꝺsignatas. ⁊ si dẽa forma cõseruata nõ fuerit tñ sñia tenet. ſz excõicat⁹ de facili absoluit. ⁊ excõicãs ad intẽsse ꝺdenat. ⁊ ad alias pnas dicto .c. sacro. ⁊ .c.cũ medicinal. ubi dr. si qs autẽ iudicũ h⁹ cõstitutiõis temerari⁹ extitit violator p mensẽ vnũ ab ingressu eccl'ie et diuinis se nouerit suspẽsum. supior ꝛo ad quẽ recurrit sñiaz ipam sine difficultate relaxãs platorẽ excõicato ad expẽsas et ad oẽ intẽsse ꝺdenet. et alit puiat aiadũsione cõdigna ut pena docẽre discãt iudices ꝓ gue sit excõicationũ sniaꝝ sñi maturitate debita fulmiare. et hoc eadẽ i suspẽsiõis ⁊ interdictis sñis volum⁹ obꝑuari. caueãt aũt ꝛc. Vtẽ 4°. q̃ ad formã req̃rit ꝺgruitas ꝛboꝝ. vñ ꝑut nõ. in sũ. cõ. li. iij. ti. xxiij. q. lxviij: sic cõsueuit ferri sẽtẽtia excõicatiõis. ꝓpt talẽ cãz te ul talẽ excõico. ul excõicam⁹ in scripti. hmodi q̃ ꝛbis ul eqpollẽtib⁹ vti debz excõicãs. et satis colligit i dco. c.cũ medicinal. ar. eẽ ad h ij. q. vi. ſ. diffinitia: ubi dr diffinitia q̃ sñia q̃ absolutionẽ ul ꝺdenationẽ non cõtinz ꝑ nulla hr. vñ et Rai. dicit. nõ approbo cõsuetudinẽ q̃rũdã simpliciũ sacerdotũ dicẽtiũ denũciam⁹ talẽ excõicatũ. ⁊ nũq excõicauit eũ. pri⁹. nec illa ꝛba sunt apta ad excõicatiõem et glo. Rai. dicit q̃ reuera hmodi ꝛba nõ sũt apta ad excõicandũ. ⁊ ſz talẽ euitand⁹ sit ab illis quib⁹ fit denũciatio. q̃ ñ est. ipoꝝ iudicar vtrũ sit excõicat⁹. nec ne tñ de h agat ĩ forma iudicij nec ꝛputabit excõicat⁹ ꝓpt huiꝰ modi ꝛba nisi alias ꝑbeat excõicat⁹. b Cũ iudex dicit excõico illũ. ul silia ꝛba itelligit de excõicatiõe maiori. ex. e. si quẽ Si epus excõicat oẽs qui furtũ fecerint nũq̃d sbditi eius talia cõmittẽtes. exsuã dioceſim sũt excõicati. Rn̄ nõ. ut ex. de cõsti. ut aiaꝝ. li. vi. Vtrum alieni qui offẽdũt in dioceſi illi⁹ qui in gñali excõicauit icidãt in eius excõicatiõez. Rn̄ sic. nã eius sbditi sũt rõne loci ubi offẽdũt. a hoc tenz glo. Rai. in. c. a nobis. ex. e. b Nisi ignorauerit ut dictũ est hic. s. ſ. vij. Quid si metropolitan⁹ exñs i dioceſi sui suffraganei. veiat coĩ sñiaz ab eo latã Rn̄ ꝑm hosti. sicut sñia ul canon nõ ligat proferentẽ. sic nec ꝓferẽtis supioꝛẽ. puta. metropolitanũ ꝓpriũ. ex. de maio. et obe. cũ iferioꝛ. et ex. eo. a nobis. con. tho. in iij. dis. xviij. a Licet Hugo dixerit hoc casu metropolitanũ ligari non sententia hominis sed iuris ut in summa. con. li. iij ti. xxiij. q. lit. ubi etiaz inuit ꝑm hosti. q̃ alius epus ul archiepus cui nõ sbest epus qui ꝓmulgauit sñiaz bñ ligaret. si ⁊ dcz hugo. vr posse saluari qñ ꝓpri⁹ metropolitan⁹ ptic̃paret cũ sbdito suffraganei in crimie dãnato. tũc eni vr ligari sñia iuris ex. eo. si cõcubine. b Quid si iudex dicat excõico vnum de istis duobus. Rn̄ ꝑm Guil. credo sine p̃iudicio q̃ ille est excõicat⁹ de q̃ iudex itelligit si tñ nõ pot sciri. neut vitãdus ẽ. sil'r nec excõicat si vaga fuerit eius intẽtio. a Nõ magr̃ se referẽs ad vnũ q̃ ad alterũ cũ nõ intẽderit vtrũq̃ ligare. iõ neut est ligat⁹. ut in sũ. con. e. ti. q. lxx. b Quid si dicat excõico te si appellaueris. ul p̃parueris appellare. Rn̄ ꝑm hosti. vr q̃ nõ teneat sñia. cũ qlibz oppressus appellare possit. vñ tal' sñia vr itollerabilẽ errorẽ cõtinẽt ex. eo. p tuas. s. nos igit. a Idẽ in sũ. con. e. ti. q. lxxix. Et addit Hos. tñ dicit coĩ. h dictũ gos. vr posse itelligi qñ appellatio eẽt ibibita respcu appellatiõis fiuole ex. de appel. ut debit⁹. b Quid si dicat plat⁹ hẽo te pro excõicato ⁊ hmodi. nũquid vere erit excõicat⁹. Rn̄ ſz Guil. si p talia ꝛba agat in foro iudicij nõ ꝛputabit excõicat⁹ n̄ alit ostiterit de intẽtiõe excõicanti. ut q̃ sp solit⁹ est ita dicẽ ⁊ hmodi. in foro aũt peni tẽtiali eligẽda est tutioꝛ via. s. ut putz se excõicatũ ⁊ absolutionẽ petat idez hosti. a Et dicit ñ facio vim vtrũ iudex dicat excõico te ul scias te excõicatũ cognoscas. ul hẽas seu geras te ꝓ excõicato. ul

fputes te excõicatũ l' alia q̃cũq; vis xba-
dũmodo volũtate et cõsensũ iudicis de
pñti exp̃mant·sicut ꝛ alias sil'r dr ex̃. de
spon.si int' virũ.ꝛ de spon.duo.c.i.ꝛ volũ
tas iudicis spũalis oio seruãda é p lege-
xi.q.iij.audi.ꝛ fm glo. Rai.qcqd dictũ é
de xbis dmõsimode ꝓlatis cũ snia excõi-
catiõis ꝓfert' idẽ itelligẽdũ é si sb eisdẽ
xbis qs ab excõicatiõe absoluat' cõ.hosti.
ut i sũ.cõ.li.iij.ti.xxiij.q.lxix. b Quid
si dicat excõico te.ꝛ absoluo te.R'·fz tho.
et Guil.si voluit iudex simł excõicare ꝛ
absoluẽ nõ potuit·ꝛ nihil egit·si aũt vo-
luit excõicare ꝛ postea absoluẽ vtrum va
luit. a Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.lxxi. et ex
bis patz q̃ excõicatio regularit' tenz etiã
nł'lo ordie ꝓuato ut clari⁹ nõ. co.ti.q.lxx
iij.et eodẽ mõ tenet absolutio q̃ntũcũq;
simpl'r ꝛ insolẽniter data·ꝛ sb ñ aliq̃ casu
alio ꝓticularit' exp̃mat' q̃ generi ꝑ spẽz
derogat' ut i.c.generi.de re.iurł.li.vi. b
Quid de duob⁹ quib⁹ mãdatũ é ut ali-
quẽ excõicẽt·ꝛ uterq; eo⁹ eodẽ monito
dicit excõico te·si ille nõ excõicanit te. R'·
fm Ilڈu.ut'q; illo⁹ iudicũ excõicat·quia
intẽtio eo⁹ é q̃ ille excõicet'. a Idem
in sũ.con.eo.ti.q.lxxij. b Quid si is q
snĩaz gñalẽ ꝓmulgauit·morit' ul' ãmo-
uet'·nũqd q postea coñfacit é excõicatus
R'·fm hosti. ñ nisi diffiniẽdo statuerit.ff.
de offi.pfec.vr.l.i.q̃·fi: ul' nisi a succesore
exp̃sse cõfirmet'.ex̃.de loca.c.i.ꝛ.ff.de offi.
le.c.i. a In sb.c.i. nihil de sb hr̃·fz poti⁹
eo.t.c.fi.ubi hr̃ q̃ ostitutio legati durat
etiã post eius officiũ·ꝛ idez qđ in sb·q̃·nõt
glo.ex̃.eo.a nobis.i.ꝛ in sũ.con.eo.ti.q.lx.
b Quid de ill' qui excõicati ordies rẽ
piũt. R'·si sciẽtes se excõicatos receperũt
a susceptis ordinib⁹ sũt in ꝑpetuũ depo-
nẽdi. a Hoc verũ si sũt clerici seculares·
si xo iã sũt effecti religiosi·sũt suspẽsi ab
excõicatiõe susceptí ordis ꝛ officij·ut i.c.
cũ illo⁹.de q̃·ſ. b Si xo nõ recolẽtes
factũ ꝑ q̃ in excõicationẽ ĩciderũt ul' fa-
ctũ quidẽ sciẽtes·sł iuris ignari nesciebãt
se excõicatos·tẽ cũ talib⁹ si sũt seculares
archiepi ul' epi dispẽsare nõ possũt absq;
mãdato sedis apł'ice·si xo sũt rgulares
abbates ip̃o⁹ post iniũctã penitẽtiam et
ꝓctã poterunt cũ eis dispẽsare·nisi gue
fuerit ꝛ nõbile factũ·ul' q fecerit adult⁹
fuerit ul' discret⁹ ut violẽter coĩ obliui-
one et ignorãtiã p̃sumat' ꝓbant'·lxx oia·ex̃
cũ illo⁹. Clericꝰ excõicatꝰ quõ teneat xy
dicẽ horas canoicas vide·ſ.hoc·q̃·viij.qui
ĩcipit·vtrũ clericꝰ:qd xo fiet de fructibꝰ
eccł'ie cleri ci excõicati. R'·fm Ber.debẽt
assignari alicui qui celebret pro eo·donec
ipe est excõicatꝰ ex̃.de appel.pueit.q̃ si in
iuste fuisz excõicatꝰ rcupabit fructꝰ sibi
sblatos ij.q.v.sup eã. Idẽ Rai. et Hos.
si xo iuste nõ põt.C.de re mili cũ alle.li.
xij:ad hoc facit ex̃.de sen.excõi.sacro. a
Possẽt tñ sibi in sb casu ꝛ fructꝰ restitui
de gra.C. de re mili.l.stipẽdia: fm hosti.
qui etiã addit qđ tñ de facili fieri nõ dẽt·
ne otẽnat' rigor eccł'iastice disciplineꝫ·ut i
sũ.con.li.iij.ti.xxiij.q.lxxxij. Itẽ tũc ex-
cõicatꝰ nõ ꝓpit fructꝰ bñficij q̃ est in
mora absolutiõis petẽde alit' sic fm Rai.
ar.c.q̃ diũsitatẽ.ex̃.de cõcess.pben.ut i sũ.
con.eo.ti.q.lxxxi: ubi etiã nõ.q̃ illud qđ
dictũ est de excõicato circa hãc rceptiõez
fructuũ·itelligẽdũ é etiã in suspẽso a bñ-
ficio ex̃.de elec.cũ in cũctis·q̃·clerici sane.ꝛ
fm Inno.in c.pastoral'.ex̃.de appel.idẽ é
de suspẽso ab officio tñ·sł hosti.sb itellig:
q̃ ex q̃ cã suspẽsus é ex̃. de pur.ca. int'
solicitudies·sec⁹ si ex leui cã pũ ꝓpt' scan-
dalũ populi·ul' ifamiã solã nec diu stetit
cõtumax idẽ gof.ut in dca.q.lxxxi. b xx
Utrũ snia excõicatiõis lata sb oditione
liget añq̃ extet cõditio.R'·fm hosti.nõ li
gat ex̃.de appel.ptrea.ij.et ex̃.eo.a nobis.i
vñ ꝛ si pẽdẽte cõditiõe appellet' tenz ap
pellatio. a Et ipedit effectũ snie cõdi-
tiõe etiã postmodũ aduenięte ut in dca
.c.ptẽrea.fz eundẽ hosti.et in sũ.con.e.ti.
q.lxxv.sł si pure snia fert' nõ releuat' per
appllationẽ ex̃.de appel. pastoral'. tũsfert
tñ cãe cognitionẽ i supiozẽ ex̃.de sen.excõi.
per tuas a Idem in dicta.q.lxxv. b

Sed qd si pendēte ꝺdicōe ꝺesinat ee eiꝰ ꝺdit⁹. ℞ tenz sn̄ia nisi appellet ex̄. de fo. cōpe.c.pe.ex̄.de offi.ꝺele.gratū.⁊.c.relatū idē Inno. a Idez in sū.con.eo.ti.q.lxxvij. b Quid si ꝺicat iudex excōico te si hēs res furtiuas nūqd ꝑ appellatiōez suspēdet. ℞ ꝑm hosti.nō suspēdet si hz res illas i tñ occultū est eccl'ia ñ iudicat ꝺe occultis si apud ꝺeū ligat⁹ est. a Idez in sū.con.eo.ti.q.lxxvij. b Quid si ꝺicat excōico te qꝺ feciſti furtū et tñ falsū é ℞ ꝑm Guil. Inno.⁊ hosti. tuti⁹ est ꝺicē qꝺ excōicatio teneat ut xi.q.iij.c.i. et.c. si epūs. qꝺ nō est error itollerabil' exp̄ssus et cā licz sit falsa nō est ipossibil' vñ cōsulendū é qꝺ absoluat' ad cautelā q̄ ad forū iudiciale ſ; q̄ ad ꝺeū ñ est ligat⁹ nisi forte er contēptu. a Contēnē aūt ꝺr qñ excōicationē ñ curaret añ qꝺ ꝺeclaret' iusta uel nulla et ex eo ꝺcēptu etiā sn̄ia nulla fieret aliq⁊ tenēt ut nōt glo.in.c.p tuas sup x̄bo ꝺtenere ex̄. de sen. excōi. aliq tñ ꝺicunt qꝺ ℔ casu excōicatio ex cā lata falsa nō liget ut in sū.con.eo.ti.q.lxxiij.pro q̄ bñ facit qꝺ iura ꝑmptiora sunt ad absoluendū qꝺ ad obligādū ut in.c.cū sint. de re.iur.li.vi. si absolutio ex falsa cā facta ñ valet nisi aliud cōstiterit ꝺe mente absoluētis ut in.c.officij.ex̄.de sen.excōi.et nō. in ꝺcā.q.lxxiij. g̃ multo forti⁹ nec excōicatio qꝺ pōt cōcedi nisi aliꝺ exp̄sse cōstaret ꝺe mēte excōicanti ⁊ in ℔ cāu pōt itelligi ꝑma opio er etiā qñ nō cōstat manifeste ꝺe falsitate cāe ⁊ nullitate sn̄ie tunc eni licz foret nulla tñ seruari ꝺebz ut pre ostensū est. b Quid si iudex precipiat alicui ꝺebitori qꝺ soluat ꝙ certū terminū aliqn̄ sit excōicat⁹ vtrū creditor possit terminū ꝓrogare. ℞ ꝑm Inno. et hosti. ñ pōt ꝓrogare q̄ntū ad sn̄iaz excōicatiōis nisi iudex ꝺsentiat ꝓrogatiōi ⁊ tē si aduenīte z. termio nihil soluerit iterū é excōicat⁹ qꝺ t'min⁹ vr̄ ꝓrogat⁹ cū accessoriis ar.ff.ꝺe p̄ca.ſ; ⁊ si manēte.si tñ ꝑsona i p̄ putat sibi ut sibi factū cessat tota excōicatio. a Idē in sū.con.li.iij.ti.xxxiij.q. lxxvi. b Excōicat⁹ qui ꝺtēnit sn̄iaz seruare ⁊ īgerit se cōioni fideliū etiā si sn̄ia erat forsitan iniusta fit iusta.s. qꝺ ꝓpter cā tēptū pōt iuste excōicari xi.q.iij.ſcū g̃. et.ſ.huic.⁊ talis etiā tardi⁹ absoluet' xi. q.iij.qui iubēte. vñ talib⁹ cōsulendū est qꝺ ⁊ si sciāt iniustā sn̄iaz ipaz ꝺiligent' obseruēt. a Glo.in.c.p tuas. supra x̄bo cū tenere. ꝺicit qꝺ ꝓpter ꝺtēptū sn̄ia q̄ alias erat iniusta uel nulla tenēt ⁊ ió ꝑm Ilai.⁊ in sū.con.e.ti.q.lxxiij.ad fi. talit' excōicat⁹ ꝺebz humilit' sniam obtuare et se excōicatori p̄tare offerēs canonicā satisfactionē si in aliq̄ offēdit et sic istant' petat absolutionē si ita fecerit erit ei ad meritū al's si ꝺtēnēt peccaret mortalit' ex̄.eo.p tuas. cō.thō.⁊ hosti. Item pōt ꝓponē q̄rimoniā coīi excōicatorē corā supiore ex̄. eo.sacro. ut ibi. b In quib⁹ casib⁹ sn̄ia excōicationis nulla est ipo iure. ℞ in quiq; ℔m⁹ é si ille qui tulit eā nō hēbat ꝺe ℔ ptātem ut qꝺ nō erat eius iudex xi.q.iij.sn̄ia. a melius ex̄.de pēni.⁊ re.ois. b ul' excōicat⁹ ul' ℔modi. a Istud ℔modi ꝺeclarat' p id qꝺ hr̄.ſ.excōicatos.ad fi.et i sū. con.li.iij.ti.xxxiij.q.lxxiij.ubi ꝺr̄ ꝑz Ilai. qꝺ idē qꝺ ꝺe excōicati é etiā ꝺe itrusis et suspēsis et a iurisdictiōe alienis qꝺ tales excōicare nō possūt ar.xij.q.iij.alienatiōes et.c.p̄carie.⁊ ꝺe cōcel.p̄ben.q.si tñ crimen eoꝝ occultū eēt tollerāda essz illoꝝ sn̄ia lz nulla q̄ ꝺiu crimē essz occultū ⁊ illi tollerent' ab eccl'ia ar.viij.q.iij.nōne.⁊ iij.q vij.ſ.tria. ubi ꝺr̄ qꝺ si seruꝰ ꝺū putat' liber ex ꝺelegatiōe sn̄iaz ꝺixerit ⁊ postea in ꝓuitute ꝺēp̄hēsus sit sn̄ia ab eo ꝺcā valz Item ad ℔ ex̄.de iure pa.cōsultatiōib⁹ ubi ꝺr̄ qꝺ p̄sentatio facta ab eo qui hēbat' ꝑ patrono valet intellige si possidebat ius patronat⁹ et nō aliter ut ꝺco.c.cōsultationib⁹.legt' i sū.con.cū p̄dictis con.hosti. pe.⁊ thō addit autē thō qꝺ suspēsus a iurisdictiōe nō pōt excōicare suspēsus autē ab ordine nō pōt ea q̄ sūt ordinis pōt ea q̄ sūt iurisdictiōis et ecōuerso si sit suspēsus a iurisdictione et non ab ordine si ab

xvij

xvij

xvij

xxv

xxvij nō

+ Nota papa sanctū nō potest clericas ab epō sua diffidare

vtroq; neutrū pōt. b Nō qñ est lata p̄ appellationē legitimā. Nō qñ cōtinet ītol lerabilē errorē hī duo casus habentē ex̄ p̄ tuas. in qb⁹ casib⁹ ille qui eos p̄ponit eē si nō p̄tat absolutionē dēbz audirī ut in dēo. c. p̄ tuas. ſi ⁊ si ad cautelā p̄tat absolutionē nō dēbz denegarī q̄uis adūsarī⁹ eius uł excōicator se opponat ñ dicēt eū excōicatū p̄ maīfestā offēsā q̄ tūc dabitē sic dicēti t̄min⁹ octo dierū ⁊ si p̄bauerit nō absoluetē nisi p̄stet emendā ł dēt cautionē de parēdo iurī si offēsa p̄ponatē dubia si tñ pēdēte p̄batiōe p̄ma. ſ. illi⁹ qui sic fuerat excōicat⁹ dēt cuitarī ī illē oib⁹ q̄ ut actor ī iudiciis attētauerit ex̄ iudi^m ēo in officiis electiōib⁹ postulatiōib⁹ et aliis legitis actib⁹ dēbz aditti ex̄. eo. solet li. vi. q̄ si appellatiōez sup̄ ł nō fuerit p̄secut⁹ ut dēbuit ·ī· tēp⁹ statutū a iure uł a iudice ⁊ ipe fuerit excōicat⁹ notatiz et ex p̄esse dēo lapso tpe dēbz denūciarī et tā ī iudicialib⁹ q̄ extrajudicialib⁹ actib⁹ remoueri donec de ip̄i⁹ sñie docuerit nullitate ex̄. eo. lz. li. vi. a De tpe appellatiōis hr̄ ex̄. de appel. cū sit. ubi dr̄ q̄ si añ sñiaz uel post fuerit appellatū ł modi appellātib⁹ annu⁹ idulgetē a ex nēcia ⁊ euidēti cā biēniū nisi forte iudex a q̄ appellatū fuerit ꝑz locoꝝ distātiaz et p̄sonaꝝ ⁊ negocij q̄litatē p̄ēsū tēp⁹ fuerit moderatū ·ī· qđ si is q̄ appellauerit cāz appellatiōis ñ fuerit prosecut⁹ tenebit sñia si p⁹ sñiaz appellauerit et a cā sua cecidisse dr̄ nec ap̄li⁹ sup eodē negocio audietē appellās ꝛc ibi ꝛc fallit i sñia excōicatiōis q̄ post lapsū dēi tpis ñ ratificatē ⁊ pōt ei⁹ nł litas allegari dēo. c. lz. b Nō ca⁹ é qñ aliqs excōicarz maiori excōicatiōe illos q̄ excōicato p̄ticipārēt nō in ēmie si ī locutiōe ⁊ ī aliis casib⁹ qb⁹ īcurritē mīor excōicatio nā talis sñia ñ valz nisi p̄missa trina monitiōe uł vna p̄ trib⁹ ⁊ nisi expīmantē notatim ipi ām onēdi ex̄. e. statutū. et. c. ostitutionē. li. vi. a Hoc eē casu siłr ñ valz sñia excōicatiōis uł intdicti d. c. statutū. et in dēis trib⁹ moītiōib⁹ siue vna p̄ trib⁹ dēbēt adeē aliq̄ꝝ dierū ꝺpetēria intualla ñ fēi nēcitas aliō suaserit d. c. ostitutiōez. b Quit⁹ é qñ p̄lati intdicerēt suis ſbditis ne exponerēt suis superiorib⁹ aut apłice sedis legati uł īquisitorib⁹ a sede apłica deputati uł ī aliis qbuscūq; p̄sōis p̄ quas ad p̄dcoꝝ noticiā valeat p̄ueire ut ī. c. q̄. de q̄. ·ī·. b Statū eccłiaꝝ suaꝝ siue mōsterioꝝ suoꝝ ⁊ de ł ferret sñiam excōicationis ex̄. de offi. ordi. q̄ plerīq;. li. vi. a ybi patz q̄ ł casu talē sñia ñ valz siłr nec intdicti uł suspēsiōis idē eē ca⁹ nōtē in sū. con. li. iij. ti. xxxiij. q. lxxiij. ꝑm hosti. et addit alī⁹ viz si qs excōicetē a dēle^to coī intētionē delegantis ex̄. de p̄bēn c. fi.

Utrū excōicat⁹ obligz sibi aliquē coīhē do. R. hosti. q̄ nō. a Dicit. n. hosti. q̄ excōicat⁹ coīhēdo pōt ꝺditiōez suā facē deteriorē nō meliorē et iō obligatē alteri et ñ obligat sibi alū ut in sū. cō. li. iij. ti. xxx. iij. q. lxxxiiij. b Sz verī⁹ vr̄ qđ Inno. dīc viz q̄ oēs coīct⁹ initi cū excōicato ñ solū ignorantē si eē scientē ⁊ eē durāte excōicatiōe tenēt ⁊ ex eis qdē agitē coī excōicatum ipe aūt durāte excōicatiōe agē nō pōt poterit tñ p⁹ absolutiōez eē de cōtractu inito dum erat excōicat⁹ xi. q. iij. qñ multos. ī fi. ex̄. e. si ēo. cō. Uuil. a Idē in sū. con. e. ti. q. lxxxiiij. ⁊ ut nō. e. ti. q. xxxiij. glo. Rai. dicit q̄ ī ł distinguēdū est q̄ si talē é coīct⁹ q̄ ex illo tñsit alteruē ī p̄tātez alteri⁹ tenet coīct⁹ ut cū qs dat se i arrogātiā alic⁹ excōicati ꝑz illud. arrogo q̄ suus é si ł mēus ēe nēce. uł qñ qs vēdit se i p̄uū ł coīhēbit mrio^m cū p̄sona excōicata ⁊ ī his casib⁹ p̄nt talē dēbētes sibi iuicē cōicārē tpe excōicatiōis sicut cū aliqs excōicat⁹ rcipitē ī mōsterio ad p̄fessionē aut rcipitē ab excōicati credo q̄ possint sibi iuicē cōicarē ꝑz q̄ excōicati regularib⁹ solz ab aliis frib⁹ cōicarī ī aliis cōtractib⁹ distinguēdū q̄ si coīhēs ñ obligat se ad cōicādū cū excōicato tpe excōicatiōis lz pecet mortaliē coīhēdo tñ tz coīct⁹ ut si qs vēdat et vendēdo tradat aliqd excōicato p̄tio statim ēdito si autē

obliget ſe ad cōicandū cū excōicato tpe ex
cōicatiōis in caſu nō cōceſſo nō tenz coñct9
ut ſi qs iuret excōicato ꝙ vendet ei aliqd
aut locabit aut ſuiet ei aut faciet aliqd ei
ꝙ illicitū eſt qđ ei ꝓmittit tpe excōicati-
onis ꝙ ſi iuraſſz ꝙ p9 abſolutionē aliq̄s
opas ei faceꝝ obligaretꝫ licz ꝓccaret ſic iu-
rādo. b Utrū excōicat9 poſſit itrare ec
cleſiā. ℟ ꝑz rai. excōicati excōicatiōe maiōi
ſiue occulti ſiue maifeſti nō debent itrare
eccl'iaz ꝙ diu ſūt excōicati et itelligit ꝑm
v'ber. ad ozandū ſiue dū agunt ibi diuina
officia ſec9 ſi ſolū intrāt ad tūſeūduz p eā
a Dū tñ rē nō celebrarent ibi dīna ut
dic̄ idē Guil. b Aut ſi ad audiēdū p̄di
cationē q̄ audita ſtati exeāt ex.e. a Idez
in ſū.cō.li.iij.ti.xxxiij.q.clxvi.ubi ec̄ addit
ꝑz Rai.⁊ idē itelligas de int'dicto et ſuſpē
ſo ab ingreſſu eccl'ie-ar.xxxiij.q.iij. vir cū
ꝓpria.et.xxi.diſ.cleros.i fi.dicit tñ glo.rai.
ſec9 eſſz ſi eſſz ſuſpēſus ab officio tātū ul'
int'dict9 a ſacmenti eccl'ie ꝙ tc̄ poſſz ozare
in eccl'ia ⁊ audire ibi dīna dic̄.n.glo. ꝙ ex
h̄ p3 ꝙ excōicat9 lz occulte ꝓccat ſi intrat
eccl'iaz ul' alioꝝ cōioni ſe igerat licz quidā
dicāt coñriū ⁊ male ut credo excuſātes ta-
lē p h̄ ꝙ dicūt ꝙ ñ tenet' ſe reddē nōbilē
de excōicatiōe occulta qđ faceret ſi vitaret
cōioné alioꝝ ꝙ cū alī9 ñ dēat eū prodē vi
tādo eū in publico mal'to fortiꝰ nec ipē te-
net' ſe ꝓdē ut dicūt ℔ ñ eſt ſil'e ꝙ ñ eſt in
ptāte alteri9 eū corrigē talit' eū vitādo ſz
in ptāte ipi9 ē ſe corrigē ⁊ abſolutiōez im
pet're hꝝ ibi.hec rō glo. ñ militat niſi ī ob
ſtinato ꝓterea lz qs ꝓccauerit ī vno ñ tñ
debz ꝓccare ī alio.ſ. ꝓdēdo delictū ſuū in
malū exēplū ul' ſcādalū proxi qđ ꝓccatū
eſt de pe.di.v.cōſidēt. vñ nō puto ꝙ dēat
ſe ꝓdere tñ ꝙ diu ē in mora petēde abſo-
lutiōis ꝓccat cōicando cū aliis cū ꝓcedat
ex ꝓpria culpa ſicut ⁊ i ſil'i dic̄ hꝝ. i medi
tatiōib9 de ꝓccatore ꝙ ꝓccat ſi nō docz. b Utrū excōicat9 poſſit recipi
ad religionem vide.ſ.abſolutio iij.ſ.fi.
Univ Uniuſitas ul' collegiū excōicari ñ pōt ꝙ
poſſz irretire inocios ex.e.romana ī fi.li.vi

Utrū excōicat9 poſſit ap̄li9 excōicari. ℟ pōt ſiue ꝑ eadē cā ſiue ꝑ diuſa ſiue ab
eodē iudice ſiue a diuſis iij.q.iij.engel tru
dā.xi.q.iij.excellentiſſim9.xij.q.ij.de viro. XXX
a Con.⁊ alij doc.cōiter ut ī ſū.con.li.iij
ti.xxxiij.q.lxxx. b Quis ē effect9 maio-
ris excōicatiōis. ℟ ꝑz hoſti. ꝑ qđē ut null9 XXXI
cū eo ꝓticipet neq̄ loquēdo neq̄ ozādo ſa
lutādo cōicando cōmedēdo ul' bibēdo xi.
q.iij.ſicut.⁊ in trib9.c.ſe. Itē ꝙ ñ poſſit eli
gere nc elgi ut nō.ex.de appel.oſti tuti.i. a
Et ibi glo.dicit idē etiā in ſuſpēſo ⁊ nō.ī
ſū.cō.li.iij.ti.xxxiij.q.lxxxi. ubi etiā dr de
aliis ſbſequētib9 excōicationū effectib9.
b Itē ꝙ nullū bñficiū eccl'iaſticū acq-
rere poſſit ex.de cle.excōi.mi.poſtulaſtis.ex
de eta.⁊ q̄li.cū bone.i fi. a Sil'r nō valz
illō retinē licite niſi fuerit cū eo miſericor-
dit diſpēſatū cū illō ñ fuerit canoice cōſe-
cut9 ut i dcō.c.poſtulaſtis.⁊ ꝑz glo. ibi ex
q̄ nō dr a q̄ dēat diſpēſari vl relicta ptās
diſpēſandi epīs ar.ex. de ſen.excōi.nup. et
ꝑz do.Anto.de bu. ibidē hāc glo.tenz goſ.
et Inno.ex.de tēpo.or.dilect9.Guil.ẋo in
ſpeu.de delegato ſ.nūc epōz. coñdicit in
excōicato ꝓpter dcēptū ſedis ap̄l'ice hoſti.
dicit ꝙ ſi ē tal' excōicatio a q̄ abſoluē poſ-
ſit epūs rē epūs poterit diſpēſare ſi nō eſt
tal' ꝙ poterit diſpēſare ar.ex. de offi.or.c.
paſtoral'.⁊ de ſen.excōi.a nobis.z'. itaq̄ ꝑz
hoſti.ille poterit diſpēſar q pōt ab excōica
tiōe abſoluē ⁊ ñ alī9 et ꝓ h̄ bñ vl facē ex.
de ſē.exco.cū illoꝝ.ibi diſpēſādi facultatē
ſe nouerit nō habere quib9 eſt etiam abſo
lutio talib9 int'dicta. b Item ut ꝙ diu
excōicat9 eſt de beneficiis ſuis nihil rcipiat
extra de appel.paſtoralis. in fi. hoc dico q̄
diu eſt in mora abſolutiōis ꝓtende aliter
nō ex.de conceſ.prebē.q̄ diūſitatem. a
Hoc fuit dictū Rai.ut ī ſū.con.d.q.lxxxi
Ubi etiā patz ꝙ idē eſt ī ſuſpēſo bñficio ex
de elec.cū in cūctis ſ.clerici ſane.⁊ ꝑz Inno
in d.c.paſtoral'.idē eſt ī ſuſpēſo ab officio
tm ꝑz hoſti.h̄ itelligit q̄ ex q̄ui cā ſuſpen-
ſus ē ex.de purga.ca.int' ſollicitudies ſec9
ſi ex leui cā puta ꝓpter ſcādalū populi ul'

ifamiã solã nec diu stetit dtumar cõ. Hof.
b Itẽ ñ põt dstitui pcũtoz eẽ. de pba. pl cessione. nec etiã põt cõstituẽ. a Nisi ad se defendendũ ut i. c. itellexim9. eẽ. de iudi.
b Quinmo si q̃ cõitas. aliquẽ pcũtorẽ istituit ⁊ ipe excõicat9 int̃ cõstituẽtes fuit uł rector uł pricipalis ⁊ expssus. a .s. in lris pcũtoriis ut i. c. de q̃. j. b uł ei9 auctoritate fact9 essz pcũtor uł si ipa cõitas sciẽdo ipm talẽ vna cũ eo pcũtorẽ fecisset ñ valẽt ut eẽ. de pcura. c. fi. si tñ excõicat9 sit reus bñ põt i iudicio se defendẽ ⁊ ad h procũtorẽ cõstituẽ eẽ. de iudi. intellexim9.
a vbi nõt glo. ꝙ si nõ põt pcũtorẽ hre uł fidelẽ repire põt rspondẽ etiã p seipm
b secus si sit actor uł recõueniat eẽ. de proba. p9 cessionẽ. a melio9 facit eẽ. de excepti. cũ int̃. b Itẽ cõstitutiões ⁊ snie q̃ ferũt̃ ab excõicato uł de ipio mãdato sũt irrite ipo iure ⁊ nullo vnq̃ tpe valebunt eẽ. de imu. ec. adũsus. a Hoc fuit dictũ Bai. ut pz in sũ. con. dca. q. lxxxi. Et addit glo. Bai. ꝙ si detegit̃ excõicatio alit̃ post snias reuocat̃ snia eẽ. de re iudi. ad pbandũ et ꝙ huic iuri derogat̃ p coiriã cõsuetudinẽ q̃rtũ ad pncipes ⁊ mgrat9 ⁊ balinos eorũ excõicatos q̃ faciũt obseruari snias latas ab ipis tpe excõicatiois qđ tñ fieri nõ debz lxc glo. b Et breuit̃ excõicato maiori ẽ ois legitim9 act9 int̃dict9 ut dcm ẽ .s. ꝙ. i. Itẽ excõicatio ñ suspẽdit̃ p appellationẽ sequẽtez eẽ. de appel. pastoral̃. Item qcũq̃ est excõicat9 ẽ ab officio ⁊ bñficio suspẽsus ut i dco. c. pastoral̃. ꝙ. fi. vñ nõ põt bñficiũ cõferre eẽ. de excess. prela. tãta tñ ꝙ diu tollerat̃ valet qđ fit ab eo ut si puideret alicui ecclie uł si cõfirmaret alicui9 electionẽ ar. viij. q. iiij. nõne. vi. q. iiij. c. i. et iij. nisi essz notoriũ a uł alit̃ pbari possz ꝙ etiã publice excõicat9 ꝑm hosti. cui9 lxc fuerũt dca ut pz in sũ. cõ. dca. q. lxxxi. b Itẽ excõicat9 sic ⁊ quilz suspẽsus si scient̃ se igerit dinis fit irregularis eẽ. de cle. excomi. apl̃ice. nec cũ eo dispẽsari põt nisi p papã eẽ. de sen. excõ. ⁊ re iudi. cũ et̃mi. et eẽ. e. cũ medicinal̃. li. vi. Excõicat9 ꝙ si ipetret aliqđ rescriptũ sup alio articulo ꝙ appellatiois uł excõicatiois ñ valz eẽ. de rscri. ipo iure. li. vi. ¶ Nũqd excõicato lz baptizare. xxvi
R̃ ꝑm Guil. duran. si excõicat9 parat9 solenit̃ baptizat irregulari efficit̃ sec9 si alit̃ i necitate h facit sic ⁊ de malo mistro dcz e. s. baptismo. iij. ꝙ. iij. ¶ Iudices secl̃ares ꝓpelxxvii
lendi sũt ab eccl̃iasticis iudicib9 repellẽ excõicatos ab agẽdo patrocinãdo ⁊ testificãdo i curiis suis eẽ. e. decnim9. li. vi. ¶ qñ rcõrxxviii
aliqs fuit excõicat9 p eo qđ fecit i suo regimine si postea amot9 sit nihilomin9 excõicat9 ẽ qn etiã successor ei9 nã vł̃q debz ecclesie satisfacẽ p his q̃ statuũt uł i quib9 succedit eẽ. de imu. ec. adũsus. a Ibi dr de excõicatiõe q̃ irrogat̃ rõe exactionũ seu onerũ eccl̃iis seu clericis idebite iniũctarũ et qđ de successore dcm ẽ intelligit̃ nisi satisfecerit. j. mense ut dco. c. adũsus. qđ põt itelligi de eo qđ versũ est i ppriã l̃ cõitatẽ vtilitatẽ alr ñ est rõ q̃lit̃ dcat teneri itelligit̃. n. de successore i dignitate ut pz ex ter. ibi cũ succedat in onẽ q ibstituit̃ i honore et ex ibi nõ. p Inno. qui etiã ibi vz in d. c. adũsus. dic ꝙ hec habẽt locũ tñ qñ quis succedit in regimie illi9 q ẽ excõicat9 ex p dictis cãis uł ppt̃ libertatẽ eccl̃ie sec9 ẽ si ex cã alia uł ipe ptãs uł osiliũ etiã uł cõe essz excõicatũ uł int̃dictũ ꝙ tẽ successor ñ essz excõicat9 hec ille de excõicatiõe ppt̃ libertatẽ eccl̃ie. s. rõne statutoz seu edictoz uł cõsuetudinẽ introductaz coñ libertatẽ dce eccl̃ie exq̃ dca excõica° tñsit ad successores officij ubi pdca fecerit aboliri hr eẽ. eo. c. grauem. et. c. nouerit. b Priulegia q̃rũdam ne possint excõicari restringũtur ut. j. int̃dictũ i. ꝙ. ix.

Excõicatio ii°

. s. de pcutiẽtib9 clericos tales enĩ excõicati sũt nc nisi a pp̃ absolui possũt xvij q. iij. si qs suadẽte. et de hac mã vide. s. absolutio ij. p to. ¶ Sũt ca9 i qb9 pcutiẽs clericũ nõ ẽ excõicat9 ꝙ qñ igrabat ꝙ essz cleric9 pũ ꝙ comã nut̃ebat eẽ. e. si xo°. i clericis qui nõ ferũt habitum clericalẽ nec

tonſurā nec aliqd de clericatu oſtēdūt. ſi ℣. ām̄oniri ñ ſe cozzexerit exē. e. ꝺtigit. ij. a Et ſuffic̄ ꝙ ām̄onitio fiat ñ ſolū ab epo ſi ec̄ a q̄cūq; ꝓprio plato exē. c. i audiēcia. ubi ꝺr̄ gñaliť de plat̄ ꝓpriis ⁊ nō. i directoria li. iij. ti. ij. ℣. liiij. b ℣. in clerico q ꝺtēpto bitu fert arma et ℣. ām̄onit⁹ ñ ſe cozzexerit exē. c. in audiēcia. ⁊ etiā ſi ñ ſit monit⁹ ſi ĩmiſceat ſe tyrānidi exē. e. cū nō ab hoīe. a Et ibi ħ nōt glo. Inno. exē. eo. c. nō ꝺubiū. vbi idem ꝺicit de clerico ſedicionē ⁊ iuſtā guerrā faciēte exē. e. ꝓpēdim⁹. b ℣. in clerico exercēte negocia ſecularia ⁊ iterū ſi ad monit⁹ fuerit ut ꝺc̄m ē exē. de vi. ⁊ ho. cle. .c. fi. a Idē ĩ ſū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. xxxv et i ꝺ. c. fi. ſic ꝺr̄. mādam⁹ q̄ten⁹ ſi tales ℣. a te moniti ab hmodi ñ reſipuerit ſ̄ ꝑtermiſſis ꝺiniſ officiis negociatiōib⁹ iſtiterit ſecularib⁹ cū fco ꝓuilegiū abiiciāt clerica le tu q̄ min⁹ ꝺū his ſe iplicant de ſuis facultatib⁹ ſtatuti ⁊ cōſuetudib⁹ pat̄e ħbiaceāt nō ꝺefēdas eoſdē ⁊ ſic ħ caſu vr̄ perdi ꝓuilegiū in reb⁹ tm̄ ꝑ ħ etiā facit cle. i. de vi. ⁊ ho. cle. ℣. i clerico cōiugato ſi ñ ꝺeferт habitū ut. ē. clericꝰ ij. ℣. fi. a Idē eſt etiā ſi ñ ferret tōſurā ut i. c. vno. de cle cō. li. vi. b ℣. i clericis bufonib⁹ ⁊ etiā macellariis de quib⁹ hēs. ē. clericꝰ ij. ℣. iij. ⁊ v. ℣. in illꝰ q ñ er ira ſi iocoſe ſe ꝓcutiūt exē. e. .c. i. ℣. in mgr̄o qui tñ ħ facit leuit̄ et cā diſciplie exē. e. cū volū^te. ℣. fi. ℣. in eo q in cōtinēti vim vi r̄pellit moderate uł tpate exē. e. ſi ℟o. i. ℣. ij. ℣. cū qs iuenit clericū turpit̄ agentē cū vxore mr̄e ſozore ł filia ꝓpria ut i ꝺ. c. ſi ℟o. ℣. nec ille. ℣. i. ſi fiat a plato uł de mādato ei⁹ cauſa cozrectiōis ut in dicto. c. cū volūtate. et. c. ex tenoze. et ſi nō fiat cauſa cozrectiōis tam verberans ꝙ ꝑcipiens incurrit excōicationem exē. eo. vniūſitati ꝙ ſi cā ſbeſt pōt clericū capere et carcerare etiā ꝑ laicū exē. eo. ſi clericos li. vi. a Licz nūquz appareāt icozrigibiles ut ibi. b Sz pcuſſio nō ꝺebet fieri ꝑ laicū aliqn iterū ābo icurrerēt excōicatiōez ut in ꝺ. c. vniūſitati niſi clericꝰ aliqs ec̄t adeo icozrigibiľ ꝙ aliť capi ⁊ cozrigi ñ poſſz exē. e. ut fame. ℣. ij. in turbāte ꝺiną officia quę p̄ſbyter uel alius ad quę ſpectat pōt eiicē de eccl'ia exē. e. veniēs. et. c. cū volū^te. ℣. ſi q ℟o. ſil'r cū qs rōe officij qđ i eccl'ia obtinz pcutit clericū aut etiā cū ſenioz cā deuotiōis ħ faciat a ꝺn̄s aut parēs ſiue ꝓpinquus q familiā cozrigit hec oīa i ħ xij. ubi ꝺc̄a itellige cū ſint i mīoz̄ib⁹ ordinib⁹ ut i. c. cū volūtate. ℣. fi. a Ibi ſic ꝺr̄ ſi q ℟o rōne officij qđ i eccl'ia obtinēt a ēc clerici alij ſm̄ moꝛes zelo deuotiōis pueros aut adoleſcētes in mīoz̄ib⁹ ordib⁹ cōſtitutos turbātes ꝺinū officiū ⁊ hi q obtētu p̄lati onis uł magiſterij ſ̄ꝺitos ⁊ ſcholares cozrectiōis cā leuiter fozte pcuſſerit excōicati onis ſniaz ñ icurrūt qđ et de his ꝺicendū ē qui aliqs de familia ſua uł ꝓpinqs inferiozū g̃ꝺuū. i. ordinū minozū ſm̄ glo. ibi ſeqť ſil'i mō ut cohibeāť ab iſolētiis ſuis et ſcientia bonisq; moꝛib⁹ ifozmenť ꝺuxerūt cozrigēdos hec ibi ⁊ ut nō. i directoria li. iij. ti. ij. ℣. lxx. Quo ad p̄latū ⁊ magiſtrū nō ꝺiſtinguiť vtrū cozrecti ſint in moꝛib⁹ uł i ſacris ſz qd ſi p̄ncipaľ magr̄ ꝓhibeat ſ̄ magro uł alij cui cōmittit pueros ꝺoceꝺos ne pcuriat eos ⁊ taliť ꝓhibit⁹ eos pcuriat nūqd icidit i canonē. ℟ ſz glo. Rai. et in ſū. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. xxxv. credo q ñ q ñ pōt magr̄ ꝑ ꝓhibitionē auferre ei bñficiū iuri ꝑ qđ cōcediť ꝺoctib⁹ cozrigē q̄s ꝺoceat. b ℣. iij. ſi clericꝰ ꝺepoſit⁹ ſit ł ꝺegꝺat⁹ exē. de iudi. cū ñ ab hoīe. et exē. de pe. ꝺegꝺatio. i fi. li. vi. a Si tñ clericꝰ ſit ꝺepoſit⁹ uł ꝺegꝺat⁹ et ñ ſit tradit⁹ curie ſeculari ñ obtinz hic cā⁹ nā taľ ꝓuilegiū retinet i memoriā officij p̄teriti ut nō. in ſū. con. ꝺ. q. xxxv. b ℣. iiij. qñ clericꝰ trāſfert ſe ad actū ꝓfus conꝛtū pū erat i mīoz̄ib⁹ et fc̄⁹ é miles ł bigam⁹ et hmodi lxxxiij. ꝺi. q̄ſq;. a Idē in ꝺ. q. xxxv. ubi etiā aꝺꝺit aliꝰ ca⁹ vz de illꝰ q conſ̄ ꝓhibitionē ꝺi oceſani publice factā recipiūt adminiſtratiōné ſecularių pſonaꝝ exē. ne cle. uł mō. c. ij. ibi Aug. ꝑ luce ep̄o ꝺicit ſacerꝺotib⁹ et clericis tuis ꝺenūcies publice ne miſtri laicoꝝ fiāt nec in reb⁹ eoꝝ ꝓcūtores exiſtāt

minoz̄ib⁹

qđ si postmodū facē pſūpserit et occasiōe
ipi⁹ admiſtratiōis ꝓpter pecuniariaz causaz
dēpēndātur i fraudē idignū est eis ab ec
cleſia ībueniri ꝑ q̄s cōstat i eccl'ia generari
ſcādalū. b Sz qd si qs ñ ob sui tuitiōez
ſ ob tuitionē pris mris vxoris failie filij
ul' etiā exneox clericū ledat. R fm Inno.
tal' nō icidit in canonē ar.ff. qđ me.cā.isti
quidē.ſ.fi. nā et socij iniuria ꝓpulsāda ē xx
iij.q.iij.fortitudo. ⁊ c.nō iferēda quidā tñ
dicūt ꝙ ſ ē verū de defēsiōe illax solūmō
ꝑsonax ꝑ q̄s itelligit nobis iniuria fiēi ut
insti.de iniurijs.ſ.patit'. a Idē qđ in ſ.
citat' in sū.con.dēa.q.xxxv.et pmū dictū
Inno. viz ꝙ idē sit in ꝓpulsiōe iniurie cui⁹
cūq vī veri⁹ ut ⁊ nō. i directoria li.iij.ti.
ij.ſ.it. b Sed qd si ꝑsona eccl'iastica do-
mū occupet alicui⁹ et ñ vult exire sine vi
olētia. R ſz Inno. eiciēs ñ icidit i canonē
ut colligit' ex. de resti.ſpo.olim cām.et ex.
de ꝓbi.ſignificasti. a Hoc verū est si fiat
icōtinēti et cū moderamīe inculpate tutele
ut colligit' ex ter ⁊ glo.dēi.c.oliz. ⁊ ibi eē
ꝑ Inno.ad fi. Quid de nō dēfēdentib⁹
clericos cū possint. R fauē vident' quia cū
possint maifesto facinori dēsinūt obuiare.
ex.eo.q̄nte.itelligas tñ ꝙ soli illi excōicati
sūt ad quox officiū ptinz dēfendē ar. xiij.
q.v. admiſtratores. ij.q.iiij. forte. et.c.est
iiusta. a Dñs Anto.de bu. in d.c.q̄nte.
licz aliud ibi glo.videat' sētire dic' ꝙ cōis
ē opio ꝙ icidit i canonē patiēs ꝓberari cle
ricū ⁊ dolose ñ ꝓhibēs siue habeat ꝓberantē
in ptāre siue ñ ⁊ idē nō.fm hosti. in sū.cō.
li.iij.ti.xxxiij.q.xxxiij.ſz qd de ouersis. b
Quid si clericꝰ volēs alicui satisfacere
spōte ībicit se ꝓberib⁹. R fm Rai. ipe cle-
ricꝰ dēt excōicari ⁊ ꝓberās ē excōicat⁹ tal'
enī iniectio ⁊ si nō sit violēta ē tñ iniuriosa
saltiz ordini clericali in cui⁹ fauorē canon
ille ꝓmulgat⁹ ē ex.eo.cōtingit.ſ.in ſ con-
cordāt q̄si oēs. a Hāc excōicatiōez incur
rit etiā clericꝰ ul' simil' ꝑsona irato aio p-
cutiēs seipm ꝙ facit iniuriā ordini clericali
siue religioni. b Itē ꝙ sicut nō licz offē
dere aliū ita nec seipm xxiij.q.v.si ꝙo licz.

ubi-Hoc tenz Archi.⁊ nō.i directoria li.
iij.ti.ij.ſ.exx. b Sz qd si magr ul' plat⁹ ex ira pcutit. R fm Guil. icidit i canonē
erq̄ cā correctiōis ſ facit et si de correctiōe
nō cogitet actu.si tñ ſz hūc finē i habitu
sufficit.nec distinguo utrū sit i sacris ul' ñ
in sacris ex.e.cū volūtate. q̄ in casu correcti
onis q̄ fit a mgro ul' plato idistincte loqt'
ꝙ si pncipal' magr ꝓhibeat mgro iferiori
ne pcutiat si pcutiat ñ vī ꝙ incidat ꝙ ñ pōt
pncipal' magr auferre būficiū iuris ꝑ qđ
dcdit' corrigē posse q̄s qs docet. Sz qd
si officiat⁹ in eccl'ia plat⁹ magr dñs dom⁹
ul' oſāguinei excedāt modū in corrigēdo.
R ſz hosti.nisi ex ꝓposito et irato aio mul
tum excedant nō credo ꝙ incidāt in cano
nē qui solūmō dolū pſequit' qđ colligit'
xvij.q.iij.si qs suadēte.et ex.e.c.i. violētia
enī nō cōmittit' sine dolo.⁊ ſ inuit pn̄m ex
eo.cū volūtate. Con. Ber. Guil. a Idē
in sū.con.dicta.q.xxxv. b Quid de illo
qui a clerico ludēte q̄uiter tñ pcussus cū
aio vindicādi repcutit. R fm Guil. exquo
aio vindicte et nō iocosa leuitate repcutit
incidit in canonē. a Licz sine dēlibera-
one repcutiat ſ nō fatur⁹ si plene dēliberass
nisi tāta essz surreptio ꝙ se nec vindicare
nec iniuriari intēdēt tūc enī nō incidēt fm
eūdez Guil. ut i sū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.ce
b Sed ⁊ si iocose pcussus a clerico gra
uiter repcutit sed cū iocosa leuitate et sine
dolo nō icidit. a Licet grauit' repcutiat
et cū ira ꝙ vī ea cōditiō ludentiū ꝙ q̄uit'
pcussus pcussorē suū q̄uit' repcutē pōt ne
iferior videat' in illo ludo aut min⁹ stren-
nuus fm eūdez Guil. ut in sū.con.e.ti.q.
cci. b Si'r etiā nec sacerdos qui puerū
clericū iportune ludentē secū irat⁹ pcutit
nō iniuriādi aio ul' libidie vindicte. a ſz
ꝓpt' insolentiā pueri repellendā ut in sū.cō.
eo.ti.q.cciij. b Quid si aliqs nō mittit
man⁹ in clericū sed spuit aut aliqd effūdit
sup eū aut claudit ei hostiū ul' pōit custo-
des ad capiendū eū si de domo exeat ul' ei
egtāti capit habenas equi ul' rūpit cingulū
selle ul' minis ⁊ terroribꝰ arrestat eū uel

archie. flo. i sū. ait. ꝙ detmēs clericū p ueste uel pel
ficiū. e qm ne clericus libez transeat tenet ꝓmoc ꝙ
er cōitatus. i dicto c. ꝓpez. monetur. ꝙz violanz
ꝑsona. ſz mediantibus rebus. adherentibus ꝑsone
dē de dño. aut possessor. qm comodauerit clerico ꝙ
fossoriū. usqz ad certū tēminū. et hmōi. q. vtq; fin
tū usū nō debet tolli. Contendens equū an i fidei clerici
uel laicum uestis. quas habet i diuinis. et. ſ. ꝙ
ut i. ꝑte sūme. i ꝓmo. cū excōicationis ita finiēs

+ Idem de auferentibz res demani clerici.

facit ire q̄si captū ad iudicē. ℟ ꝑm Rai. et alios cōiter oēs tales sūt excōicati nec ꝛfert an iniciat qs manꝰ i eū aut in rē sibi talit cohærentē a rē de manu eiꝰ rapiat a vestes qbꝰ idutꝰ est scindat. secꝰ tñ si solo metu cogit ut se rēdimat. uel ut sibi aliqd det nā tale nec in ꝑsonā nec in res sibi cohærētes mittit manū. a Idē in sū.con.li.iij.ti xxxiij.q.ccliij. et i directoria li.iij.ti.ij.ℊ.cxliij. cū se. b Quid si aliqs arrestat clericū asportātē res q̄s ei fuerat furatꝰ ⁊ ꝑ violētiā auferat ei. ℟ ꝑ Guil. ñ credo q̄ incidat i canonē si res illas ei aufert dū est i asportādo anteq̄ reasportās se recipiat ad locū detimiatū secꝰ si ex intuallo q̄ nō licz ius sibi dicē. a Idē in sū.con.e.ti.q.ccv. b Quid si qs iueniēs clericū turpit agentē cū vxore mre sorore uel filia eū mutilat uel occidit. ℟ ꝑm Guil. et si possit dici q̄ tali pcit q̄ ad excōicatiōez eo q̄ decre. ex. e. si ꝟo. illa ñ distinct inter atrocē iuriā et nō atrocē nihiloꝰ ñ licebit ei occidē ex. de pe. c.ij. a Hosti. etiā sup ℔ dco. c. si ꝟo. dic q̄ ꝑm canones ñ licet eū pimē si aliud fieri pōt. ut in sū.con.e.ti.q.xxxv. ubi etiā patz q̄ idē Guil. aliter cōcludit q̄. s. positū sit dicit eni q̄ cū p̄fata decre. si ꝟo. nō videat excusare nisi eos q̄ simplr manꝰ iniciūt violētas i talē ⁊ distinctē i hostiario q̄ clēicos vulnerat et eos q̄ sin vulneribꝰ eos ledūt vr̄ tutiꝰ dicēdū q̄ eos talit mutilātes uel occidētes incidūt i canonē dic eē q̄ illō q̄ in ꝺ.c. si ꝟo. ponit de clerico turpit agente putat ñ esse rstringēdū solū ad coitū si eē ad ap̄lexus ⁊ deosculatiōes et q̄ñ aliqs ꝑparat se ad opus carnis si tñ ñ in loco suspecto si in publico talia facēt sic aliq̄n fit in ludo aliud essz q̄ ꝟberās incidēt in canonē cū aut cōstat p signa q̄ clericꝰ iā erpleuit factū credo q̄ si talia sūt signa ⁊ tā ꝓpinq̄ negocio q̄ cōstet turpitudinē coitꝰ ibidē cōplerā nō est excōicatꝰ stari ꝟberās talē si sint de p̄fatis ꝑsonis si aut nō sūt ꝓ babilia signa nec incōtinēti pꝰ factū ꝟberat sz postq̄ iā clericꝰ ad alia diūtit et a loco discessit incidit in canonē. b Sed vtrum maritꝰ sic iueniēs clericū possit eum tenē iuitū. ℟ ꝑ guil. pōt tenē vtrūq̄. s. clericuz et vxorē sūi excōicatiōe donec aduocz testes .ff. de adulte. capite. ex. de sen. excōi. c. si ꝟo alicuiꝰ. ℊ. si. idez Ber. a In illa. l. capite. dr̄ q̄ ista detētio nō dēt fieri vlē xx. horas ꝺtinuas ⁊ idē qđ in ℔ ℊ nō. in sū.con.li.iij. ti.xxxiij.q.xxv. ubi etiā dr̄ ꝑz Inno. i dco .c. si ꝟo. q̄ noie mris itlligūt oēs ascendē tes et noie filie descendētes. In collatera libꝰ ꝟo uel affinibꝰ dicit q̄ nō audet exten dere alij aūt dicūt q̄ simplr ꝑsonas noīa tas ℔ ꝓuilegiū nō excedit et ℔ dicit hosti. ibidē tutiꝰ etiā dr̄ ee ibi ꝑm ber. ⁊ hosti. in e.c. si ꝟo. q̄ noie vxoris intelligit hic etiā sponsa de pūti ⁊ qđ ꝑm hosti. intelligit de mre filia uel sorore tā legitia q̄ etiā nāli sz ñ de adoptīa. b Quid de illo q ordiat cū vxore sua ut clericꝰ vocet ad turpitudinē ⁊ sic ꝟberat cū. ℟ ꝑm Guil. credo q̄ tā vir q̄ vxor incidūt in canonē cū ꝓuocauerīt. a Idem in sū.con.d.q.xxxv. b Quid de muliere q̄ ꝑcutit sacdotē ꝑcutē eā de turpitudie. ℟ ꝑ Guil. si solū verbis eā ipetrat incidit in canonē si aūt tāgit iuitā et illa se defēdēs cū moderamie iculpate tutele eū ꝑcutiat ñ credo q̄ incidat securiꝰ tñ est q̄ faciat se absolui ad caurelā. a Idē in dca. q.xxxv. b Quid si qs iratꝰ vadit conꝰ clericū elevato pugno ēse uel asta q̄si ꝑcussurꝰ. ℟ ꝑ Rai. ñ incidit q̄ manū nō iniecit idē hosti. ⁊ Hof. a Idē in sū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.ccvij.. b Quid de illo q ꝓsequit clericū fugiētē ⁊ clericꝰ sine ꝑcussiōe cadit et ledit. ℟ ꝑ Guil. nō credo q̄ incidit secus si ipe fugiens ⁊ q̄si coactus p̄cipitet se i aquā uel in aliud piculū se igerit ut euadat q̄ tūc ꝓsequēs incidit in canonē. a Idē in sū.con.e.ti.q.ccvi. ℔ si bñ pensēt vtriusq̄ caꝰ ñ vr̄ rō diūsitatē. cū i vtroq̄ lesio causet a ꝓsequēte ⁊ iō vr̄ in vtroq̄ locū hre excōicaᵒ ar. l. nō possūt. et. l. de qbꝰ. ff. de legi. b Quid si qs accipiēs clericū p capillos ⁊ ℏmodi dicat nisi esses clericꝰ ꝑcuterē te. ℟ ꝑm Guil. si aio iuriādi ℔ facit iratꝰ credo q̄ incidat alit ñ a Idē in sū.con.e.ti.q.ccx. b Quid si qs furto accipit corrigiā a clerico q̄ cictꝰ erat. uel vestē q̄ erat idutꝰ. ℟. ℔ hosti. ñ vr̄ excōicatꝰ q̄ minima l̄ nlla ē violētia ꝑsone eo q̄ nō sētiat. a Idē in sū. con. li.iij.ti. xxxiij.q.cclx. et in directoria li.iij.ti.ij.ℊ.cxiij.cū se. b Quid si ꝟberet cōuersus. ℟ᵒ ℔ hosti. si tales sūt cōuersi qui se ⁊ sua

xiij

xiiij

xv

xvj

xvij

xviij

xix

xx

xxi

ꝺco. mmor. archie. in flo. ibidē. et hoc casu accedē cōmuniū. et credo q̄ sit de mente canonis q̄ qualitercūq̄z tangat ꝑsonā clericī ꝺmittosē q̄ ī eādat i canonē. ut notat archi. i decreto cmmoꝺcō. deliqmano. hec archie. flo.

ẽdiderũt deo ⁊ totaliṫ tũſlati fc̃i ſũt eccle
ſiaſtici ſiue eccl'ie ſit regl'aris ſiue ſeculari
⁊ tales debẽt gaudẽ eccl'ia⁹ libertate xvij
q.iij.q⁹q⁹.ſec⁹ ſi eſſz dũſus remanẽs i do
mo ſua ꝓpria tanq̃ laic⁹ eĩ.de puile.ut pui
legia.§.i. a Idez in ſũ.cõ.e.ti.q.xxxiij.ĩ
eẽ tenz glo.i.c.ũ dubiũ.eĩ.e. b Quid ſi
xberet nouiti⁹.ꝛ xberãs excõicat⁹ é eĩ.e.
ꝛligioſi li.vi. Quid ſi qs credẽs xberare
clericũ xberat laicũ.ꝛ ꝓz Rai.nõ eſt excõi
cat⁹ ĩ dico ꝓpt' lr̃az canonis q̃ exigit actũ
cũ dic̃ ſi qs iecerit man⁹ violẽtas i clericũ
a Con.hoſti.⁊ addit.ſ.q̃ diu dſuẽtiã hz
leſã debt ſe ꝓ excõicato gerẽ q̃uſq̃ ſciat veri
tatẽ ut i ſũ cõ.e.ti.q.ccxi. b Quid de eo
q xberat clericũ credẽs eũ laicũ.ꝛ ꝓz hoſti
ſi taľ errauit i ꝑſona ut q̃ volẽs pcutẽ ti
ciũ laicũ pcuſſit ſeyũ cl.icũ cũ vtrũq̃ co
gnoſcit tutior é ſnia q̃ icidit nã in clericuz
man⁹ violẽtas iiecit. a Tãcre.⁊ glo.Rai.
tenẽt coñriũ q̃z dictũ põt itelligi qñ pcu
tiẽs nõ fuit i craſſo ſz iuſto erroze ut ſatis
põt colligi ex dco eoz ut i ſũ.cõ.e.ti.q.cc.
xij.ſic̃ in ſil'i patz ⁊ in ſe.caſu. b Si aũt
errauit i q̃litate q̃ de iſto q é clericꝰ puta
bat q̃ eſſz laic⁹ nã videbat eũ in hitu lai
cali ⁊ ñ gerentẽ ſe ꝓ clerico ñ icidit eĩ.e.ſi
xo.ij.ſecus aũt ſi vidit eũ in hitu clericali
et ꝓ clerico ꝛputabaṫ q̃ tũc icidit i canonẽ
a Niſi ĩ caſu putarz ludo talẽ habituz
eſſe aſſũptũ ⁊ habẽt credẽdi ꝓbabilẽ cãz
ꝓz glo.Rai.q̃ etiã dicit q̃ ſi dubitat vtrũ
ſit clericꝰ l' laic⁹ icidit i canonẽ cũ i dubio
teneaṫ vitare piculũ ſi autem nõ conſtat
vtrũ ſit laic⁹ ul' clericꝰ dic̃ q̃ ſi ita affect⁹
eſt ul' dmot⁹ q̃ ⁊ ſi ſciret eũ eſſe clericũ ni
hilomin⁹ ꝓcutẽt eũ icidit i canonẽ ſi aute
ñ ꝓcutẽt ñ icidit ut in ſũ.cõ.d.q.ccxij. b
Quid ſi aliquẽ clericũ paratũ facẽ aliqđ
flagitiũ teneo violẽter zelo dei ne illud fa
ciat. ꝛ ꝑm Guil.ſi talẽ teneo modico tpe
ſuitũ etiã ⁊ ñitentẽ citra tñ iiuriã ꝓcuſſi
onis ñ credo me icidẽ in canonẽ ſatis con.
Inno.⁊ oſti. a Iſtõ modicũ tẽp⁹ puto
dtĩmiandũ in q̃ntũ ſeu ꝓ q̃nto expdiat
ad obtinẽdũ pcõ ar.c.erroz.lxxxiij.di. aliq̃
etiã caſu licẽt ꝓcutẽ.ſ. ob tuitionẽ ſui uel
alioz ut.ĩ.§.ij. b Idẽ dicendũ ꝓz Inno
ſi ſupueniẽtib⁹ iimicis clerici teneaṫ ne ici
deret i manuſ eoz q̃ tali ñ irrogaṫ iiuria
ſz pot⁹ ſalus pcũtur ar.xliij.di cũ beat⁹.
Quid de illo q mãdat man⁹ inici i cle
ricũ.ꝛ ꝓz Rai.ſi ſequaṫ effect⁹ tã mãdãs
q̃ is cui mãdaṫ icidit in canonẽ eĩ.e.muli
eres.§.ſi.q̃ ſi mãdator miſit ad ſuocandũ
mandatũ tũc diſtinguẽdũ q̃ ſi mãdatari⁹
añq̃ reuoca° pueniſſz ad eũ xberauit vt'q̃
é excõicat⁹. a Glo.Rai. dicit coñ ſi mã
datorẽ ſufficienṫ penituit et é in caritate
nullũ.n.exiſtẽtez i caritate ius ligare intẽ
dit viculo excõicatiõis q̃ ĩ iuſtũ eſſz licz
taľ ab hoie poſſit excõicari q̃ aliq̃ iuſte
ligat ut in ſũ.con.li.iij.ti.xxxiij.q.ccxv.dẽz
tñ rai.cũ q̃ cõcordãt ⁊ alij doc/de q⁹.ĩ.ve
rius vr̃ q̃ pceſſit culpa mortaľ ⁊ ei⁹ occa
ſione dãnũ irrogaṫ iõ dẽt ſẽtire penã eĩ.
de iiuriis.c.fi.ad ĩ eẽ eĩ. de hoici.c.fi.li.vi.
b Si xo ſuoca° pus pueit nõ eſt excõi
cat⁹ mãdator ar.eĩ.de pcura.ex iſinuatiõe
et.c.in nr̃a.⁊ in p̃dcõ.c.mulieres.in fi.con.
hoſti.ber.⁊ gof.eadẽ qõ ⁊ ſol'o põt fieri de
eo q dſuluit clericũ xberari ſi eius cõſilio
fiat. a Idẽ in ſũ.cõ.d.q.ccxv. b Quid
ſi mãdans clericũ xberari pus q̃ xberet
decedat.ꝛ ꝓz hoſti.ſi notoriũ ſit ⁊ talis in
fine ñ fuit abſolutꝰ ul' ſigna penitẽtie nõ
apparuerũt haberi debz pro excõicato nec
debz ſepeliri in cimiterio. a In hoc caſu
Gof.dicit q̃ mãdans é excõicat⁹ niſi man
datũ ſuocauerit añ mortẽ cũ itelligaṫ tẽ
in eadẽ volũtate decedẽ glo.xo in.c.muli
eres.eĩ.eo.dicit q̃ ñ eſt excõicat⁹ q̃ morte
mãdatori ſoluiṫ mãdatũ.ff.mãda.intẽ cãs
hoſti.vero ut patz in ſũ.con. eo.ti.q.ccxvi.
ait tu dicas q̃ q̃ ad ſnĩaz militantis eccl'ie
nullo mõ ligaṫ ſĩ terra ſz dũ eſt ſupſtes
tãtũ xiij.q.i.q̃dcũq̃. verũ tñ ſi ĩ notoriũ
ſit ⁊ abſolutus non fuerit in fine ul' ſigna
penitẽtie nl'la apparuerit haberi debz pro
excõicato nõ ex vi ſnie eccl'ie militãtis ſz
rõne peccati notorij vñ nõ eſt ſepeliẽdus i
cimiterio ſec⁹ ſi ſigna penitẽtie apparuerit.
b Quid ſi nõ mãdauit ſz q̃ factũ eſt
ratũ habuit. ꝛ ſi iiecta eſt man⁹ in clericũ
noie tuo licz ſine mãdato et tu ratũ ĩ ha
bueris excõicationẽ icurris ſi xo ñ fuit fc̃a

noīe tuo p̄ces habēdo ratū ſ nō īcurris
excōicatōem eī.e.cuz gs.li.vi. ¶ Quid de
illo qui dicit ſuis q̄ vellet vidicari de tali
clerico ⁊ ſic illi ꝛberāt eū. R̄ ꝑz Baſil. ſi ea
dixit aīo ꝓuocādi eos et ipī ob h̄ mori fe-
cerūt etiā nō noīe dicētis dicēs nihilom⁹
īcidit ī canonē. a Idē in ſū.con.eo.ti.q.
ccxviij.et forte idē eſt etiā ſi ñ dixit eo aīo
cū dicēdo fuerit ī culpa ⁊ debuit cogitare
h̄ euenire potuiſſe ar.c.ſi.eī.de homi.li.vi.
b Si iudex laic⁹ maleficōrē captū dūcat
⁊ ipe ſe clericū dicat vide.j.iudex ꝯ.ſ.iij.

Excōicatio iii

De excōicatiōe falſariox ⁊ qdez
cū qs p ſe uł p aliū falſat lr̄as pape cū fau
toz⁹ ſuis uel ſcīēter vtīt eis ē excōicat⁹
eī.de cri.fal.ad falſariox. a Cui⁹ abſolu
tio reſuat pape p̄terq̄ in mortī articulo
eo.ti.cū dura. b Et ſi qs h̄modi falſas
lr̄as ſe hr̄e ognoſcit.j.xx.dies aut dſtruat
eas aī rſignet ſi pnā excōicatiōis volue it
euadē ut eī.de cri.fal.dura.qđ itelligendū
ē ſolū qñ aliq̄ caſu lr̄e ad eū puenerīt ſec⁹
ſi fuerit cōſci⁹ q̄ tē idiſtincte ē excōicat⁹ cle
rici q̄ falſarij debēt dēgdari et r̄di ſeculari
p̄āti puniēdi ut in dō.c.ad falſariox.
¶ Quid ſi qs vtīt talib⁹ lr̄is ignarāt. R̄ ꝑm
oſti.ñ excuſat q̄ p alios īueſtigare debuit
ar.xxxvij.di.ſ.vltio.ſi tū fl'ras erat ita la-
tēs q̄ ñ bñ p̄cipi potēat ⁊ ipe adhibuit di
ligētiā quā potuit nc̄ p̄cepit excuſat⁹ ē ali
oquin ñ eī.de hoīci.Joānes.⁊.c.vltc̄.ff.de
redibi.ac.l.i. Et nō.q̄ p̄ceptū ē q̄ ī lr̄is pa
palib⁹ nc̄ ī magno nec ī modico audeat qs
apponē manū ec̄ vnā lr̄az l' vnū pūctū cor
rigēdo alioqn manū apponēs ſnīaz excōi-
catiōis īcurrit q̄ nō pōt citra ſedē apl'icaz
relaxari hec p ſnīaz in curia latā.

Excōicatio iiii

De excōicatiōe īcendiax ⁊ effra
ctox eccl'ie oīs enī īcendiari⁹ eccl'ie ul' loci
rligioſi l' cimiterij l' ſpatij ꝓuilegiati ī cir
cuitu eccl'ie ē excōicat⁹ ipo iur̄ ſi anteq̄ ſit
denūciat⁹ pōt abſolui ab epo poſtq̄ vero
denūciat⁹ ē ſiue noīati ſiue in gñali pū de
nūciam⁹ excōicatos oēs illos q̄ tale īcēdiū
fecerūt rales ſolū a pp̄ poſſūt abſolui eī.e.
tua nos ⁊ c.cōqueſti. a Qđ aūt dictū ē
de incēdiariis itelligas etiā de effractoribꝰ
eccl'iax q̄ ſil'r ſūt excōicati ⁊ a pp̄ abſoluē-
di ſūt ⁊ ſic idē itelligēdū ē de effractoribꝰ
cimiterij ⁊ alioꝝ locoꝝ eccl'ie adhrētium
de qb⁹ proxie dām ē vñ in directoria li.iij
t.iij.ſ.xxij.dī q̄ ſic violatox eccl'ie excōicat⁹
ē ſic ⁊ violatox clauſtri eccl'ie adhrēti ar.
.ff.de rei ven.q̄ religioſ.⁊ eī.de iudi.q̄nto
et ꝑz glo.rai.⁊ in ſū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.xc
xiij.fractox eccl'ie iudicād⁹ ē q̄ dolo malo
aut p̄ iuriā violent l' etiā latent parietē
fodit aī feneſtrā vitreā fregit aī ſeraturā aī
hoſtia aut cardies aut vectes dū tenēt ho
ſtia firmata aut ipm tectū eccl'ie. b Et
idē dicūt qdā cū qs p violētiam in eccl'ia
multū enormia cōmittit ut diruēdo altar̄
ul' frāgēdo crucē ul' enormit tractādo cor
pus xp̄i ⁊ ſil'ia cōcedūt tñ q̄ iſtu nūc dcī p
epm poſſūt abſolui. a Hoc pōt itelligi
verū niſi fuerīt denūciati ut p̄dictū eſt nā
violatox eccl'ie ipo iure īcurrit excōicatiōz
xi.q.iij.canonica.⁊ ſil'r raptox eccl'ie xvij.q.
iij.oēs et idē vī dicendū de talib⁹ qđ de
effractoribꝰ ut pōt colligi ex nōtis in dō
.ſ.xxij.ubi ꝺ his ſimł ſic dī raptōes eccle
ſiax ⁊ violatores ſūt excōicati dō.c.cano
nica et.c.oēs.et eī.e.cōqueſti.⁊ dī violatox
eccl'ie ſiue raptox q̄ ipaz eccl'iaz frāgendo
hoſtia capiēdo res ſuas ul' iuadēdo ꝓuile
gia ſua nō cuſtodiēdo ul' corrūpendo offē
dit de quib⁹ xvij.q.iij.p to. ut nōt hoſti.
eo.ti.de violatiōe.ſ.i.et.j.q̄ ſi infrētes vī
in eccl'ia ⁊ res q̄ inī ſūt ſpoliātes excōicati
ſūt multo forti⁹ in ipa homies ꝛberantes
quia maior eſt violētia corporū q̄ rerū xij
q.i.p̄cipim⁹.qđ ꝓbatur manifeſte eī.eo.cū
pro cā.ubi h̄ nōt hoſti. et adde qđ dictū ē
ſ.ſe ubi dī de incēdiariis q̄ poſtq̄ fuerīt
denūciati nō poſſūt abſolui niſi p papā et
ſic idē itelligit de.ſ. dictis ꝛ ſ̄bdit aliq̄ aūt
qui aliī offendūt eccl'ias ul' bona eaz viri
piūt nō ſūt ipo iure excōicati ſi excōicandi

licz sacrilegi iudicent coñ glo. in ℔ dco. c. canonica. et. c. oés. b De casib⁹ istis et de hac mã vid. s. absolu⁹ i. ℣. iij. ⁊ j. incẽdiarij⁹

Excõicatio v°

De statuẽtib⁹ coñ libertate ecclesie nã oés tales sunt excõicati cũ diuisis fautorib⁹ ut. s. excõicatio i. ℣. ij. ℟. si. viij.

Utrũ hẽmite ⁊ rcluſi itelligãt hic noie eccl'ie. ℟ ꝑm Guil. ñ nisi sbiecerit se alicui rligioni approbate con. Inno. ⁊ hosti. etiaz Albri. a Puto ℔ itelligẽdũ de hẽmitis seu rcluſis qui ab eccl'ia nullã habẽt approbationẽ tacitã uel exꝑssam cũ regl'arit sit inhibitũ nouã religionẽ seu nouũ ordinẽ adiuenire l' habitũ noue religiõis assumẽ sine licẽtia sedis apl'ice ut in. c. religionũ. de reli. do. li. vi. al' hẽmite bene gaudẽt priuilegio clericali xvi. q. i. qui vere. ⁊ ibi glo. similit ml'ier iclusa xi. q. i. de psona. et nõt dñs Anto. de but'. in. c. null⁹. ex. de fo. ꝓpe. ubi etiã dicit ꝙ gñalit oés psone q̃ regularit viuũt sũt eccl'iastice psone licz nõ faciãt ꝓfessionẽ et gaudẽt ꝓuilegio clericali ut nõt glo. ⁊ tex. in. c. indẽnitatib⁹ ad fi. de cle. li. vi. ⁊ nõ. xij. q. vltia. c. fi. et de maio. et obe. c. delicta. in glo. pe. qð facit dicit ipe ꝓ istis ieſuatis ⁊ marib⁹ ⁊ mulierib⁹ ⁊ dicit etiã ibi ꝙ habẽt ꝑfate psone p̃dictũ priuilegiũ ꝙ diu sic viuũt etiã si ñ itendãt ꝓpe tuo sic viuẽ. b An p̃dicta pena sit extẽnda ad illos q attẽptãt aliqd coñ ꝓticulares cõsuetudies aliq̃z eccl'iaz ut q̃ nolũt cognoscẽ de omib⁹ coñctib⁹ iuramẽti int'positiõe vallati. ℟ ℔ Guil. nõ cõ. Inno et hosti. a Idez in sũ. cõ. li. iij. ti. xxiij. q. xxiiij. ℣. itẽ statutarij. ubi declarat ꝙ hec pena solũ obtinz ẽca ꝓuilegia decessa eccl'ie vniũsali siue a deo siue a papa siue a ꝓncipib⁹ nõ aũt qñ fit coñ spãlia ꝓuilegia ꝓticulaz eccl'iaz de quo etiã in. ℣. se. dr. b

Que sũt illa coñ que faciẽdo fit coñ libertate eccl'ie. ℟ ℔ Guil. plura ut ꝙ decime et oblatiões ad clericũ spectent xvi. q. i. reuertimi. Itez ꝙ eccl'ia sit libera et sola res eccl'iastica admistret xcvi. di. si ipator. Itẽ ꝙ de spũalib⁹ ius condere ⁊ iudicare põt.

a Et ista sũt cõcessa a deo ut ꝑ-i iurib⁹ alle. et multa alia ꝓuilegia que cõtinent i nouo ⁊ veteri testamẽto ut dr in d. q. xxx iij. b Quotiẽs clericũ sit excõicatus xvij. q. iij. si quis suadẽte. ꝙ in legatis ad pias cãs sufficiant duo testes ex. de testa. relatũ. i. a Et hec concessa sunt a papa ut pareat in iurib⁹ allegati. b Similiter et si fiat contra gñalia ꝓuilegia ecclesie ab imꝑatorib⁹ data que in iur ciuili ꝓtinent nõ autem si spãliter alicui eccl'ie uel ecclesiis data sint concordat Inno. et Hosti.

a Idem. in sum. con. dicta. q. xxxiij. ubi etiam additur ℔ hosti. ꝙ constitutio que irrogat hanc excõicationẽ videlicz. c. noue rit. ex. de sen. excõi. modo ligat omẽs statiz et non post duos menses quia iam duduz fluxerũt illi duo menses de quib⁹ fit mẽtio in dicto. c. nouerit. infra quos talia statuta debent deleri de capitularitis addit autem ꝙ alij ponũt duos menses post publicationem ideſt postq̃ in singulis locis hec cõstitutio fuerit publica sed cũ Hosti cõcordat Inno. ut in dicto. c. nouerit. viz ut statim liget et dicũt omnes ꝙ hec constitutio frequẽter publicanda est ne quis possit ignorantiam allegare. Item dicunt ꝙ qui ignorat statutum huiusmodi non incidit in excõicationẽ que nõ est nisi pro magnis criminib⁹ infligẽda ⁊ in drumacẽ xi. q. iij. nemo epor. et ibidem in dicta. q. xxxiij. ⁊ hoc benigni⁹ est. itellige nisi ignorantia crassa fuerit et supina ex. de consti. ut aiaz. li. vi. Itẽ addit hosti. ꝙ statutarij et scriptores statutoz statim ligant nec excusationẽ habẽ possũt in toto licet q̃q excusent a tanto. ptãtes autẽ consules et rectores possũt habẽ q̃q excusationẽ q̃n tũ ad obꝑationẽ seu delectionẽ statutoz p̃dictoz que ignorare possũt erq̃ nõ certificati sũt ⁊ obedire negligũt dstitutio eos ligat q̃ ad arbitriũ boni viri referendũ est qñ. s. scire potuerũt ul' nõ ul' ipedire ne seruent cõsiliarij autẽ ita demũ ligant si cõsẽtiant in delicto ꝑm Inno. et Hosti. b

Excoicatio vi

De ptícipatione cuz excoícato vbi sciendū ꝙ est q̄dā ptícipatō illicita q̄ quidē pōt contigē quadruplicit̄.p.s. qñ quis ptícipat cū excoícato in eodem crīe ꝓpter qđ excoícatus est.s.dando ↄsilium auxiliuz uel fauorē.et talis ícurrit eandē sniam ex.e.si ↄcubine.⁊.c.nup.⁊ intellige ↄsilium sine quo nō erat facturus ex ō hō micā.sicut dignū.ſ. qui uero. a Parum facit vñ uidet̄ intelligendū de ↄsilio etiā si alit̄ fuisz facturus.ꝙ nihiloiꝰ ptícipat in crīe ut nō. i directoria.li.iij.t.ij.ſ.cxxv. et tz Inno.ex.c.nup.cū quo etiā vī tūsire ↄ.An.de bu. b 2°. qñ qs ptícipat qdez in crīe mortali si nō illo ꝓpter qđ excoícatus est et talis mortalit̄ peccat si nō ícurrit eandem sniam si íncurrit minorē excō municatōz. a Con.Inno.in.d.c.nuper. b 3°. qñ ptícipat ei in diuinis.s. recipiendo eū ad diuina officia seu ecclesiastica sacramēta uel ad ecclesiasticā sepulturaz et talis quidē lz nō sit irregularis.ut ex.eo is qui.li.vi.peccat tñ mortalit̄ et ualde ꝓpinquꝰ irregularitati.naz est ei interdictꝰ ingressus ecclesie.donec de tūsgressióe hꝰmōi ad arbitriū eius cꝰ sniam cōtempsit satisfecerit ↄtent̄ ex de príuile.epoz.li.vi. a Et ibi sentit Archyd.ut et ponit Jo.an.in nouella.ꝙ dōz.c.vī solum hēre locū in celebrantibꝰ excoícatis ab hōmie et nō a iure ꝓpter ꝛba ibi posita ad arbitriū eius ꝛc. b Et si postꝙ est sic interdictus ingerit se diuinis in suo offō sicut ꝓus irregularis efficit̄.Itez si decedat sic interdictꝰ nō dz in cimiterio sepelíri.ex.e. is cui.li.vi.Sed hic caue ꝙ si sepelit hereticū dic ut.ſ.hereticꝰ.ij.ſ.ij. Itez si sepeliat excoícatum publice dic ut.s.excoícatio.i.ſ.in príncipio. a Dis enī locis pz ꝙ in istis caibꝰ maiorꝰ excoícatō ipo facto irrogat̄ sit̄r et si qs clericus sciēt et spō te recipiat ad diuina excoícatū iudicialit̄ a Papa.ex.e.significauit.⁊ pz.s.absolutō i.ſ ij.in additiōe. b Q. si talis ptícipatio in diuinis fit ꝓ metū ut ꝙ tyrannus cogit metu mortis sacerdotē sibi celebrare beatus eēt sacerdos ſm Host. si se ad martyriū ꝓparet metus enī et si culpam attenuet simplr nō excusat.xxxij.q.v.ita ne.tñ ſm Guer.et Hugo.bene excusaret metus qui cadēt in ↄstantez uiz. a In sū.cō.li.iij.t.xxiij.q. clxxij.ſ.fert̄ dcm hoſti.ſ e.t.q.clxv.vī ꝙ scđa opi.vī humani oz et uerioz cū talis caꝰ necessitatis excu set in talibꝰ.et etiā caꝰ utilitatis.qđ minus est hec ibi.ꝓmuz tū dcm pōt intelligi qñ qs ex metu paratꝰ eēt ↄsentire etiā pccō tūc enī nō eēt excusabilis.d.c.ita ne. b 4°. qñ ptícipat nō crīe si in loquēdo uł se cū ozando uel comedendo et huiusmodi ut dcm est.ſ.excoícatō.i.cē finē in.ſ quis effectꝰ ꝛc.de talit̄ ptícipante dicit Tho.in iij°.di.xvij.ꝙ quidā dicūt ꝙ peccat mortalit̄/⁊ subdit si hoc vī ualde graue ꝙ hō ꝓ uno ꝛbo leui quo excoícato logt̄ mortalit̄ peccet/et ipi excoícantes multis laq̄um dānationis iniecerent ꝙ in eos retorq̄ret̄/.ideo ꝓbabiliꝰ vī ꝙ nō peccet mortalit̄ coícando nisi in crīe uel in diuinis ut dcm est uel in ↄtemptu ecclesiastice di scipline qđ intelligit decretal̄ vz ex̄ phibitiōz supiozis.ex de cle.exco.mini.si celebrat.iō si aliqs ptinacit̄ excoícatis partícipat excoícarí pōt maiorí excoícatione ꝙ mortalit̄ peccat idē Alb.et Ipe. a Et ut pz in sū.cō.li.iij.t.xxiij.q.clxv.p̄dict̄. con.etiā Hosti.dicit enīz qui simr coícat excoícato ↄtra phibitiōz canonis uenialiter peccat nisi facēt in ↄtēptu canois si si ꝫ fac ptinacit̄ ex̄ phibitiōz iudicis gñalr uł specialit̄ sibi fcāz cū ꝓ hoc cāu excoícādus sit pz ꝙ mortalit̄ peccat.ar.ex. eo.in nouella. Inno.statuimꝰ.li.vi.ubi vī in fine alit̄ aūt eē ptícipātes excoícatio ꝓlata ñ teneat ꝛc. imo etiā nūc nouo iure neccia est ām̄onitio noiatim exp̄ssa ut in nouella.Greg.x.ex.e.ↄstitutiōz.li.vi. satis etiā Host.ꝓ dcm.c.si celebrat.in fi.qđ et Host adducit.et ad.c. sacris.extra ō his que ui. Tancre.di.ꝙ loquit̄ de ptícipante in crīe

nō

nō

et Tho. ⁊ Pe. rñdet ꝙ loquit de ptícipa
tione in diuinis et ꝙ dici pōt ꝙ sic neq; mortale pcm̄ ita nec ueniale dz homo cō mittē meru mortis eo mō debiti ꝙ debēt uenialia uitari. con. eē directoria. li. iij. t. xxiij. ſ. clviij. ubi inᵗ alia dr ꝙ ptícipās cū excoícato nō peccat mortaliᵗ nisi i tri bus casibꝫ ꝙ si ptícipat excoícato in crie eē. e. nup. ſ. in scđa et. c. si ocubine. ℣. si pti cipat postꝙ monitꝰ fuerit eē. e. statuimus li. vi. et ꝙ metus cā. sacris. ℣. si participat in sacramentis. xi. q. iij. rogo. ꝑm Hugo. Et adde q̄rtū si ex studio uel otemptu participat reputans excoícationē trufaz ꝑm Hosti. eē. e. ꝙ i dubijs. ⁊ Archy. xi. q. iij. rogo. b Sed nūquid delegatꝰ pōt excoícare maiori illos qui in locutiōe et buiusmōi ptícipant excoícatis ab eo R pōt et sic excoícati dēñ petere absolutōz ab eo uel a delegante utputa papa eē de offi. delega. pterea. ⁊ c. significasti. ⁊ c. pru dentia. in fi. Intelligendū tñ ꝙ ipi ptícipantes nō pñt excoícari nisi cū illa solen nitate que dr. ſ. excoícatō. i. ſ. xxvij. qui i cipit in quibꝫ caibꝫ snia. x. quartus casus et est sciendū ꝙ excoícatō nō tñsit in ter tiā psonā ut pz hic sequēti. ſ. cē medium

nō bñ

Būt et alij caꝰ in quibꝫ qs licite ptícipat excoícato. ꝑ qdem qñ aliquis loquit ei i bis que ptinent ad absolutōz et salutem aīe licz alia ꝛba incidenᵗ intponat ut ma gis pficiat ⁊ ꝑ būc etiā modū pdicatores qui apud excoícatos in predicationibꝫ et ofessionibꝫ q̄ gerūt cās eoꝝ qui ab ipsis expoliati fuerant pñt elimosinas licite ac cipere ab ipis excoícatis pserti si aliter in locis illis nō ualēt stubsentatiōez bēre eē. c. cū uoluntate. et de buiusmōi pdicatori bꝫ. uide. ī. restitutō. v. ſ. fi. et b. ī. ſ. pe. Itē Greg. xi. q. iij. qm̄ multos sb̄tbit a mino ri excoícatōe plures coícātes vz uxores fi lios ꝓuos ancillas seu mancipia rusticos et seruientes ac oēs alios. s. eius familia res et subiectos qui nō adeo curiales sūt ut eoꝝ osilio scelera ppetrenᵗ et eos qui ígrantᵗ excoícatis coícant síue illos qui excoícatis coícant. q cunq; aūt oratoꝛ. i. cā orationis uadens aut pegrinus a uiatoꝛ in terra excoícatoꝝ deueniūt ubi nō pñt emē uel nō bñt unde emant dat licentiaz ab excoícatis accipiendi. Et nō. ꝙ cē pdi ctas psonas distinguendū est inᵗ illos q ante erant obnoxij siue obligati excoíca tis ut uxoꝛ filij seruí et isti tenentᵉ eis sic ꝓus tenebantᵉ. qui uero nō erant eis ob noxij nec etiā nūc sūt ſ pñt cū eis coícare ꝓut et qñ ncē fuerit eē. e. inter alia. a Idē in sū. con. li. iij. t. xxiij. q. xxv. con. eē Inno. in. v. c. inᵗ alia. b De ista mā nō ꝛsᵛ. Utile lex buile res igrata ncē. Hec anathema quidē faciūt ne possit obeē. utí le. i. ꝓpter utilitatē excoícati uel etiā ptíci pantis ut stati dicet. lex. i. mrimonij excu sat. humile. s. ꝓui et filij excusantᵉ. res ig rata. i. qñ nesciuit eū excoícatū. ncē. i. ꝓpt necessitatē coícans excusatᵉ. de quibꝫ plu res et uarias qōes uide b. ī. Utilitas ꝙ excusat a ptícipatiōe excoícatoꝝ. ⁊ hec pōt duplex eē. nā pōt esse utilitas excoí cati. ut qñ quis loqt ei de bis que ptinēt ad ciꝰ salutē ut dcm̄ est in ꝓxio. ſ. unde ⁊ ad pdicatōz admitti pōt eē. c. responso. i. R Item pōt eē utilitas ex pte partícipā tis ut cū petit ab excoícato qđ ei dz. ut in. c. si uero. eē. e. unde et si nolit solue pōt i iudicio ueniri alit ex delicto suo cōmo dū reportaret eē đ iudi. intellexim⁹. pos set etiā loqui licite de salute aīe sue ꝓprie si est necessitas et nō posset bēre recursuz ad aliū qui osulat ei hec ꝑm Guer. a Idez in sū. con. li. iij. t. xxxij. q. cxxvij. ubi etiā dic ꝑm eūdem Guer. ꝙ ncēitate imi nēte possū petere ab excoícato osiliū etiā sup tpalibꝫ ꝓ ꝙta aūt necessitate uel uti litate lz hoc agē arbitrio boni uiri limitā dū dicat et hoc de osilio. secus aūt de ofes sione ꝙ etiā in cāu ncēitatis nō lz excoíca to ofiteri ut nō. i. sū. con. li. iij. t. ij. q. lxiij uel aliud sacīmētū ab eo recipe pt baptis mū morte iminente et catholico deficiēte ut nō. e. li. t. xxiij. q. vij. b Uxoꝛ excu saᵗ a ptícipatōe cū uiro. s. qñ đ mrimōio

ostat.xi.q.iij. qñ multos. Sz nūqd ecō̄ so excusat uir ptícipádo uxori dicas q si uir siue mulier excoicatiōi subdat ꝓpter mr̄imoniū illícite tractū nō lz participa re fi si alter eoꝝ excoicatus sit ꝓpter alīd delictū tūc uterq excusat quo ad reddí tiōz debiti. a Et eē quo ad petitiōz nō solum debiti mr̄imonialis fi etiā alterius cū etiā ab excoicato debitū petí possit ex de iudi. intelleximus. b Sz si in aliis uir nō excusat eo q oz cogē uxorez ut fa ciat se absolui ar.vij.q.i. sicut. hec Hosti. Hos. et Ray. a Idem in sum. con. e. t. q.cxxix. et in directoria. li. iij. t. ij. §. cxxxv.

vi Sed quid si uocet excoicatū ad mensam nūquid et uxor poterit ad ipam mensam comedē. ꝛ̄ ꝑm Huer. credo q nō tñ pote rit comedē ad aliam mēsaz in eadē domo ita remotā q̄ merito possit dici q nō co medát sil'. a Idez in sū. con. e. t. q. cxxx

vii b Utr̄ filij excusent a ptícipatōe pris ꝛ̄ ꝑz Huer. filij qui sūt in pria ptáte. vl etiā emācipati qui sūt ome̅sales pris ⁊ ab eo hñt necessaria excusant alij ꝙo nō. a Idem in sū. con. e. t. q. cxxxi. b Ité ut. s̄ dictū est excusant serui ancille rustici ser uientes et alij subiecti qui nō adeo curia les sunt ut eoꝝ cōsilio scelera ꝓpetrentur

viii nā tales psone ante sniam astricte erāt ad familiare obsequium et sic etiā nūc tenē tur. et coicare pñt ex. e. int' alia. qđ intelli git' ꝑm Huer. qñ ipi ante excoicatiōz dñi obligauerūt se seruire et seruitū intuer't si aūt p⁹ eius excoicatōz intuerūt. distín gue q si ignorauerūt et postea sciūt nō te nēt' discedē cū damno suo. si ꝙo sciuerūt a principio tenent' discedē nisi necessitas eos opulsisset q̄ fierent de eius familia ⁊ q̄ dicit de rusticis intellige qui colūt ter rā dñoꝝ suoꝝ. et ꝑm eūdem Huer. exten dit' etiā ad illos qui dicūt' medietarij et q ꝓpter culturā recipiūt certā portionem fructuū. nā et pñt coicare q̄tum oz ꝓpter culturā et huiusmōi rōem. Idem intelli gendū est ꝑm Hosti. de nutricibꝫ et simi libꝫ q̄ si a dño recederent nō hērent unde uiuerent. ar. cx̄. eo. si uere. ubi excusantur qui cū excoicatis nautis conueniūt de tr̄sfe rēdo ꝛra sarracenos. a Idem in sū. cō li. iij. ti. xxxiij. q. cxxxi. ⁊ q. cxxxij. b Sz nūquid patres et dñi excusat' si ptícipāt cum filijs suis excoicatis ꝛ̄ ꝑm Ray. et Huer. dicūt quidā q̄ sic si tuti⁹ ē dicere q̄ nō excusant' q̄ tenebant' corrigē suos minores ne inciderent in cām anathematis. ar. xxvij. q. i. de filia. a Idez Hos. et Ho sti. tñ ꝑm Tho. in. 4°. di. xviij. ad min⁹ de bēt eis coicare in his in qbꝫ obligati sūt q̄ sicut inferiores obligant' ad obsequiū superioꝝ ita superiores ad prudentiā inferio rū. a Pñt cē pentes coicare filijs excōi catis qñ ab eis alimēta sumerent ut nō. i sū. con. dcā. q. cxxxi. b Et eodē mō vī dicendū de seruis excoicatis qui dño sub sunt. a Idem in sū. con. dcā. q. cxxxij. b Seruis aut mercenarijs nō pñt coica re ꝑm Hosti. nisi sine magno incōmodo eos uitare nō pñt et idem de socijs hñti bus aliquid cōe con. Ber. a Idē in sū

x dese. e. t. q. cxxxviij. a Nūqd armiger l seruiens militi pōt coicare cū illis excōi catis cū qbꝫ dñs su⁹ coicat. ꝛ̄ ꝑm Huer. nō pōt lz excusetur coicando dño suo ex coicato. ut dcm̄ est. s̄. §. iij. et. viij. a Et idem est in similibꝫ ꝑm eūdē Huer. ut i sū. con. e. t. q. cxli. b Sz nūquid uasalli

xi pñt coicāe dñis suis excoicatis ꝛ̄ ꝑz guer de huiusmōdi uasallis nouit Hug. q̄ ab solutí sūt ab obseqo fidelitatis q̄diu dñs illoꝝ est excoicatus et dēnt ab eo abstinē ut. xv. q. vi. nos scōꝝ. tenent' tñ ei reddere tributa et pensiones nec peccāt sic coican do ei lz soluunt in ꝓpria psona q̄ necēitas ē ut quidā dicūt. unde hoc. ī. §. xxvij. q. inci pit quid si teneor. a Idem in sū. confe. t. .q. cxxxvi. ubi eē ꝑbdit' ꝑm eūdē guer ꝛ̄ q̄ tota die uidem⁹ fieri ꝛrariū pōt di ci q̄ illud. c. nos scōꝝ. loquit' in eo cāu cū aggrauat' snia ꝛra nōbilē excoicatū et p̄ cipit' in pena eius uasallis suis q̄ nō obe diant ei et tūc tenēt' eū uitare sic dic̄ Hu go. ſ eius snia securior est hec ille ⁊ segt'

in dcā.q.clxxvi. ambigue de hoc loquit Inno.et Hosti.ex de dolo ⁊ otu.in.c. ueritat. q qdā dicūt q absoluti sūt ab exe cutione fidelitatis durante excoicatione dnoz alij aūt dicūt q nō nisi snia aggra uet h ibi puto posse dici q ꝑma ꝓcedat qñ uasalli pnt a coione dnoz excoicato rū cōmode abstinere p.c.nos scōz. alt ꝓce dat scda cū in hoc cāu necessitas et etiam utilitas excuset.xi.q.iij.qm multos.et.s. ·ſ·iiij. b Dn possit uēdi aliqd seruienti excoicato uel a b eo emi.R ꝑ Guer.si ab eo emat uel uēdat noie excoicati nō ē cō tendū cū eo sicut nec cū excoicato. sec si noie suo aliqd tale faciat dū tn non in fraudem. a Idem in sū.con.li.iij.t.xxx iij.q.clij. b Posito q aliqs uidet ali quē afferētē uictualia d mercato publice excoicato nunqd tenebit illum uitare R ꝑm Guer.ꝓpter h solū q uideo eos affe rentes talia nō teneor illos uitare nisi ali ter innotescat mihi q ibi ea emerint d re bus aūt emptis ibi quilibz pōt comedē et uti si nō fuit in culpa emēdi. a Ma xime ut in sū.con.e.t.q.cxciij. ubi hec po nunt et sic nō denegat de necitate usus dictaz rez ec si fuit in culpa. b Quid si prestz locauit operas suas alicui dño ⁊ dns excoicatus est R ꝑm Hosti.si tēpore locationis excoicat erat nō ualuit loca tio.si uero postea fuit excoicatus caueat ne ei seruiat i diuinis.ex.e.significauit.
a Etiā si ep̄s sit.q in hoc ei nō est obēdi endū ꝑm eūdem Hosti. ut in sū.con.e.ti. q.clxij. b Utz excoicatus ꝓcceat si in gerit se coioni alioz R ꝑm Ray.sic.vi.q. iij.si tantā.ex de cle.exco.mi.illud. cē finē et quidē excoicatus etiā alios excoicatos uitare d idem Hosti. a Idem in sum con.e.ti.q.clxvij. Utz si excoicat intrat eccliam alij exire teneant R ꝑm Ray. si manifestū est eū esse excoicatuz alij exire tenēt uel ꝓcurare q ille exeat.xi.q.iij. sic apostoli.xxiij.q.i.c.ois qui.Si no est oc cultū tūc qui sciūt eribūt secrete ⁊ caute ita q nō sequat manifestatō.si pnt aliter nō eribūt.vi.q.ij.si tm. a Clarius ad h ex eo.cū nō ab hoie. b Occulte nāq ex coicatus occulte d moneri ut exeat. a Sz si nō uult exire tūc fiet qd dcm ē ꝑ Hos.et in sū.con.e.t.q.clxxi. b Concor Hos.si aūt excoicat est in ecclesia nō cā ozandi ſ ꝓ alio negocio nō uideo q̄re in eadē ecclesia ozare nō possim ut Inno.ait a Et in.c.nup.ex.e.alij tn dtra et his vr magis cōsentire Hosti.ibidē ut et nō. in dcā.q.clxxi. b Quid si qñ excoicatus in trat ecclesiā sacerdos iam incepit missam R ꝑm Ray.si est occultū nō d dimittere offm.vij.q.i.nihil.si no est manifestū mo neat eū publice ut exeat et si quidē non uult exire et sacerdos nōdū inchoauit ca nonē d dimittere ar.xxiij.q.i.ois qui. a Puto q hic canō accipiat ab offerto rio ult ut pōt colligi ex dictis.s.euca.iij. ·ſ·iiij.in additione. b Si uero ꝑus q̄ ille intraret ecclesiā uel ꝑus q sacerdos eū uideret iam canonē inchoauit d sacer dos ꝓcedere in offō simt cū eo q assistit ei a Idest ad missā fuit ut ꝑ in sū.con.li. iij.t.xxxiij.q.clxxij.ubi hec ponunt. b Ita tā q finito canone et sūpto sacmēto añ q dicat postcoio moneat illū ut exeat ut de con.di.ij.relatū.con. Tho. Hosti. et Hos.q si ñ uult exire pōt eū sacerdos eijcere etiā si clericꝰ sit. a Dūm tantā ptātem hēat q sine effusione sanguinis hoc facē possit ar.ex.e.ueniens alit pōt re currē ad brachium seculare q̄uis uideat ibi effusionē sanguinis iminere ar. ex de homi.postulasti.ꝑm Hosti.⁊ in.d.q.clxxij b Et si nō pōt eijci in sacristiam rediens dicat postcoionē et ozōnes que restabāt b Utz aliqui possint esse in iudicio co rā iudicibz excoicatis R ꝑm Guer. si sūt de iurisdictione illoz ⁊ uocati ab eis stāt iuri vr esse caꝰ necessitatis sit'r et si cozaz eis ocurrunt iniuriatores suos.nam et in hoc nō solū est necessitas ſ et tali coicant in his que ptinēt ad salutē aie.s. reddere unicuiq iusuuz alit aperiret uia liber tatis raptoribz. a Si aūt in alijs caibz

qs coīcet huiusmōi iudicibꝫ et rectoribꝫ excoīcatis puto comedendo uel ſimilibꝫ nō excuſat᷑.q nō ſūt de pſonis acceptis ſz eūdem Guer.ꝛ in ſū.con.e.t.q.cxxxvij.

vii b Utr clerici poſſit coīcare epō ſuo excoīcato.R ſm Hoſti.nō.xciij.di.in reat᷑ ex de excel.pla.c.fi.niſi forte eēnt eius ſeruitio deputati q tūc eodem mō pñt ſicut alij ſeruientes. a Idem Guer.idē in ſū con.e.t.q.cxxxix. b

vz Qz quid de monachis cū abbas eſt excoīcatus R ſm guer. credo q pñt coīcare ei q q̄i de familia ſūt a Idez in ſū.con.q.cxl.e.t. b

xvi Quid ſi ille qui clericū uerberauit iam ꝺpoſuit cū eo uel etiā uadit p abſolutione uel ſi nō dū eſt denunciat᷑ R ſm Ray.in oībꝫ predictis caſibꝫ eū uitare tēt᷑ quilz cuz nōdū ſit abſolut᷑ ex.e.cū de ſideres.ꝛ.c.a nobis.ij a Coniuncto.c.cum nō ab hoie.e.t. b

Cūti tñ ad curiam p abſolutōe uēdi pōt et recipi pōt et coīcari in his que ad uiaz ptinēt Quid ſi excoīcatus iā iurauit ſtare mandato epi et eps coīcat et nunquid per h eps intelligit᷑ eum abſoluere R ſm Ray.nō imo incidit in minorē eps et alij coīcantes ex.e.cū de ſideres.nam eē ſi Papa ſalutat aliquē excoīcatuz uel ptícipat ei nō intelligit᷑ eū abſoluere.ut.ō.abſolutio.i.ſ xi.qui incipit ꝓptēa ūc.et intelligē dū q eps incidit coīcando etiā ſi ille fuerit excoīcatus ab ipō epō cui nec ipe coīcare pōt nec alīs dare licentiā coīcandi ei qui incidat in excoīcatiōz minorē ex.eo nup.xi.q.iij.excoīcatis. a Con.Hoſtiē. et glo.et Ray.ut in ſū.con.e.t.q.clxi. b

xviii Quid ſi eps coīcat in crie cum illo quez ꝓpter illud crimē excoīcauit R ſm Ray. eandem ſnīaz incurrit et ligat᷑ nō ſua ſnīa ſi iuris ex.e.nup.et a ſupioze oportebit q abſoluat᷑ con.Hoſti.et Inno. a Licet Ber.et Hoſ.dixerint q hoc cāu incurrat eps ſoluz minorē alit᷑ ligaret᷑ ſua ſnīa qz nō pōt fieri.cū nēo poſſit ſua ſnīa ligari.ff de arbi.l.penulti.et de iudi.l.iulianus.ſed Ray.Inno.Hoſti.Jo.mo.ꝛ Archy.dīt q eps incurrit maiorē et q ligat᷑ nō ſua ſnīa ſi iuris lz occaſione ſue ſnīe. et q ſic intelligit᷑.xi.q.iij.ſicut apoſtoli.cū tribus .c.ſequētibꝫ.et ex.eo.ſi ocubine.dicit etiā Hoſti.q utranq incurrit.ſ.maiorē et minorē ſi ſi qs excoīcaſſet aliquē cuz oībꝫ q dediſſent ei auxilium ad aliquid faciendū et ipe excoīcator fuerit ꝺ illis auxiliatoribꝫ nō ligat᷑.q nō pōt dici q talis ſit ligatus a iure ſi a ſe tm.qđ eſſe nō pōt q nēo pōt ſe abſoluē uel ꝺemnare ſi ſupior tm xxi.di.inferioz.ex de ma.et obe.cū inferior ſm Inno.ex.e.cū in dubijs.et Jo.mo. et Archy.ex.e.ſtatuimus.li.vi.et con. Hoſti. ut in directoria.li.iij.t.ij.ſ.cxxvij.ubi hec oīa nōnt᷑.ꝛ.e.t.ſ.cxxvij.dī q pōt ſcīri ex coīcatorē ptícipare cū excoīcato i crie ut ſi eps excoīcauit ſuū ſanguineū uł amicuz p rapina fcā mihi quē forte odio hz et latent fauet raptori et ptícipat cuz eo uel ipm receptat uel cognouit mulierez quā excoīcauerat ꝓpter fornicatōez ex.e.ſi ocubine.ſm Hoſt. b

xxiiii Utr ſit orandū p excoīcati.R ſm Tho.in. 4°. di.xvij. p excoīcato orari pōt q̄uis nō it᷑ orōes que p mēbris eccleſie fiūt et tñ fructū nō pcipiunt q̄diu in excoīcatione manēt ſi oratur ut det᷑ ei ſpūs penitētie ut ab excoīcatione ſoluant᷑. a Idem in ſū.con.li.iij. ti.xxxiij.q.clxix.ubi clarius hoc ponit᷑ ꝛ dī p excoīcato orari pōt in puato ſi nō i publico int orōnes que fiūt p mēbris eccleſie ibi dī eē q ſuffragia eccleſie que p tota eccleſia fiūt excoīcato nō proſūt et Hoſti.dicit q p excoīcato nō eſt orandū ſpecialit intellige publice nā p hereticis i genē orat i paraſue eccl'ia h' ibi. b

xxv Quid ſi iudex mandat ſacerdoti q ꝺnunciet aliquē excoīcatū nūquid uiſis lr̄is tenētur eū uitare R ſm Guer.ſi ille qui mandat eſt iudex ordinarius ſacerdos ꝺz eū preſumere excoīcatum idem dico de iudice de legato niſi p babilit᷑ dubitet᷑ de eius auctoritate. a Idem in ſū.con.e.t.q.clxxix ubi etiā ſubdit᷑ q idem Guer.nō credit huiuſmōi mādatuz ſeu lr̄as mandati ſufficē ad p bandū eē excoīcatū ſi poſtmodū

deducat res in iudiciū et ille neget se eē excoicatum nisi alio mō de excoicatione ostiterit hoc puto intelligendū qū agēt otra iudicē excoicantez seu mandantē denūciari corazꝫ supiore coram quo debet iudex iusticiā cāe et iudicij oīdere ex de sen exco.sacro.al' in dubio standū est litteris iudicis.ex de pba.p' cessionē. seqt si aūt iudex mandat sacerdoti q̄ aliquē excoicz nō tenet eū uitare publice l' puati donec xxvi eū excoicauerit. b Utz otractus init' cū excoicato teneat de iure R' ꝑm Ray.si otralxens nō obliget se ad coicandū cū excoicato lz peccet nūc coicando in otractu tū tz otractus ut si qs tradat et uēdat rē excoicato et stati preciū recipiat si xo obliget se ad coicandū cuz excoicato in cāu nō ocesso nō tenet otractus ut si ꝑmittat uel etiā iuret q̄ uēdet ei aliquid aut locabit.et uide.s.excoicatio.i.circa finē.g. utz excoicatus obliget. a Et ibi latius in xxvii additione. b Quid si teneor iuramento alicui soluere in certo termio et ille interim excoicat'.R' ꝑm Ray. nō debeo soluere.xv.q.vi.nos sanctoz.s debeo deponē in ede sacra.et sic utilit' aget' eius negociū ut per hoc citius ueniat ad satisfactionez s tū uerius uidet' qđ Inno.dicit sic si qs cum iuramēto ꝑmisit aliquid dare excōicato dsulimus ei q̄ det nā et seruiēs tenet' seruire ei ut ꝑmisit.xi.q.iij. qm multos. a Sz certe ibi solū vī dici de obligatōe ꝓcedente ex quadā domestica seu familiari duersatione seu necessitate. vñ ut pz in sū.cō.e.t.q.xxxiij. Hosti. tz ꝑmā cū Rayser addit q̄ depositō in ede sacra dēt fieri nisi forte supior otumacia excoicati exigenti absoluerit me in obseruatione iuramēti q̄diu fuerit sic ligatus qđ facere pōt ecclesia.ut pz.xv.q.vi.iuratos.et ex de iureiur.uenientes.et de pc.c.fi.s glo.Ray nit pōt dici q̄ nō tenet' absoluere uel deponere q̄diu est in excoicatione q̄ subintelligitur tacite in iuramēto uel obligatione si talis ꝑmanserit cui liceat coicare ar.xxij.q.ij.ne quis.et subdit credo ueri' q̄ si ex auaritia nō ex zelo iusticie differt soluere peccat quo ad deū lz nō puniatur quo ad ecclesiā sic Hebrei qui ex cupiditate bona egyptioz exportauerūt peccauerūt qui aūt ꝓpter obedientiaz hoc fecerūt meruerūt.seqt ī.ray.uel si uis tenē ꝑmā opi.vz q̄ absolutio dēbat fieri excoicato dsulo q̄ ueiat debitor cū testibꝫ ad domū excoicati ⁊ si dicat siti. mihi testis q̄ ego pono hic pecuniā quā debeo sibi ul' numero eam uxori sue uel filio suo uel baiulo accipienti noīe ipsius et ipo pūte et non otradicente et sic liberabit'et hoc cāu ꝑm glo.lz q̄tum ad ueritatē idem sit quādo soluitur alteri nomīe suo ac si sibi solueret' nō est q̄tum ad speciem facti et opi. hoiuz ⁊ exteriorē supficiem sicut excoicatus dpellitur rndere p̄curatorem ex de iudi.intellexim.s p̄dictū dsiliuz reprobat hosti.duplici rōe. ꝑma est q̄ fit fraus canonibꝫ ꝑticipationē ꝓhibentibꝫ sic enī nō debeo ei soluere sic nec alij nomīe suo Item talis solutio nō liberat me nisi ratum hēret et ex sua fieret uoluntate ex de iureiur ea te.et enī ꝑcuratori nisi ad hs specialit' datus sit nō recte soluitur. Idē addit ray.uel dic q̄ si ipe factus est hereticus ul' al' hostis et ꝑsecutor ecclesie pauperū pupillorꝫ et uiduarꝫ uel aliarꝫ miserabilium ꝑsonarꝫ uel ꝓpter hoc est excoicatus tūc nullo m̄ est ei soluendū sed est faciendū iuxta scdam opi. vz d depositione ñ in cāu scz si pagani uel hostes rei publice uenirent in forti brachio ad patriā deuastandam et ipe excoicat' se opponeret ex aduerso pugnans pro patria tūc enī esset soluendū ei et uasalli et curati sui dērent eū sequi.ar.xi.q.iij.iulianus.ubi dr q̄ cuz iulianus p̄cipiret xp̄ianos adem ꝓducere p defensione rei publice obediebant ei hosti.dicit hoc uerz esse si eēt dns terre ul' si nō eēt alius qui posset patriam defendere alit' nō eēt ei obediendū nec soluendum.

Quid si qs recipiat mutuū ab excoicato xxviii nūquid tenebit' reddere in termio durante adhuc excoicatiōe uel si conduc aliqd

ab eo p̃ precio reddendo tpe excoicatiois et huiusmõi ℞ ꝑm Hoſt. qui otrahit cũ excoicato obligat̃ ei quo ad naturalẽ obligationẽ ex qua ſi ſolutũ ſit nõ põt repeti ſi nõ quo ad ciuilẽ obligationez ex qua actio naſcit̃ et põt peti et iõ nõ oz ei reddere niſi poſt abſolutionẽ. a Item frat̃ Burcardus in ſua ſũmula ut in ſũ.con.et.q.cxxxv.ꝛ hoc dependet ex dictis.ũ.ſ.ꝑximo. b Qñ poſſit aliquid recipi ab excoicatis ℞ ꝑm Guer. oratores pegrini uiatores et ſimiles in neceſſitate oſtituti recipere pñt et oñ hic orator qui locũ aliquẽ cã oronis uiſitat idem Inno. et Hoſtꝫ. Iõ ipm tactũ eſt.ũ.ſ.iij. a Idẽ põt fieri de azimo iudeoꝝ ut in neceſſitate emat̃ et comedat̃ ꝑm eũdem Guer. ut in ſũ.con.e.t.q.cxxv. b Utꝝ excoicati põt aliqd dari ℞ ꝑm Guer. põt cã humanitatis et in ſuſtentatione. ſ. qñ indigent nec expectãda eſt ultima neceſſitas et etiã ſi excoicatus petit hoſpitiũ non tenet̃ aliqs expectare donec ab alijs oĩbꝫ ſit repulſus ꝛ Iõ intelligo ſolũ q̃ ad neceſſaria uite ut alimẽta ueſtes et hoſpitiũ. ſecus ſi petat alia utenſilia u ſecuriz foſſoriũ et huiuſmõi. xi.q.iij.qñ multos. a Idem etiã intelligendũ eſt de ceteris ſine quibꝫ uiuẽ nõ poteſt ut poſſint excoicato dari vñ et intrñ poſſet indigere dictis ſecuri et foſſorio et ſimilium ꝙ poſſent ei dari ꝙ arbitrio boni uiri limitandũ eſt ꝑm eũdem Guer. t.d. etiã dic̃ ꝙ in cãu in quo homo ex p̃cepto caritatis tenet̃ coĩo nõ phibet̃ ut in ſum conf.li.iij.ti.xxxiij.q.cliij. b Quid de illo qui amico ſuo excoicato ueniente comedẽ ad domũ ſuã dimittit ei domum ꝛ claues uel pmittit cũ comedere ſeparati nũquid intelligit̃ participare excoicato ℞ ꝑm Guer. ſi hoc fac̃ i fraudez ut ſic eũ nõ offendat ſi fauorez eius acqrat incurrit minorẽ excoicationẽ. ſi aũt facit forte ꝙ tumz ne ille ui iferat nõ incurrit. ſi d̃o fac̃ ꝙ putat eũ indigẽ hoſpitio uel alimentis põt eũ cã humanitatis recipe facta de hoc ꝓteſtatione. a Et Iõ ne uel receptꝰ credat fieri ꝓpter aliud et alij qui Iõ uiderint ſcandalizent̃ ꝑm eũdem Guer. ut in ſũ.con.e.t.q.clv. b Sed nũquid ab uxore l̃ familia excoicati poſſumꝰ aliqd rẽcipere ℞ ꝑm Guer. de bonis ꝓprijs uxoris uł familiaris ſi noie ſuo dederit rẽcipere poſſuꝰ nõ aũt de bonis coĩbꝫ aut de bis q̃ dant̃ noie mariti aut dñi ut ſuo ſił niſi forte a marito conceſſũ eẽt uxori ꝙ ſuo ꝓprio noie poſſet dare. a Ita tñ ꝙ huiuſmõi dceſſiones nõ fiant in fraudez canonis ut qñ excoicatus ſciens ꝙ nihil reciperetur ex pte eius dat licentiã ſeruienti ſuo uel uxori dandi mihi aliquid de ſuo et ſi dubitat̃ utꝝ noie ſuo uel mariti ſeu dñi uł utriuſq; ſi ſine licentia aut cũ licentia det tenendũ eſt certũ et dimittendũ incertuz ne recipiens dimittat ſe diſcrimini ꝛ eũd Guer. ut in ſũ.con.e.t.q.cl. poſſz etiã eſſe tãta neceſſitas ut eẽ ab ipo excoicato poſſet recipi elimoſina cũ aliunde nõ poteſt ſubueniri. ut in ſum.con.e.t.q.clvi. b Nõ tñ oportet multũ informare ꝛ inſtruere talẽ uxorem uel talẽ familiam ꝙ dẽt et hoc ꝓpter notam cupiditatis euadendã

Quid ſi hoſpitatus ſum in aliqua domo ad mẽſam et ſupueniat ꝛ ingerat ſe excõicatus nũquid teneor ſurgere ℞ ꝛ Guer ſi eſt publice excoicatus ſurgẽ teneor nõ obſtãte quocũq; ſcandalo ſi ẋo eſt occultum et nõ poſſuz ſine eius nota nõ teneor ſurgere. a Immo Iõ cãu teneor ñ ſurgẽ ꝑm eũd Guer. ut in ſũ.cõ.e.q.clxxvi. b

Sz an ſupueniẽte publice excoicato ego teneor exire de domo ℞ ꝑm Guer. nõ. a Dũ tñ poſſum hẽre locum ſepatum ita ꝙ nõ oporteat me coĩcare in aliquo cũ eo ꝛ ex hoc nõ timeã ſcandalum infirmoruz ꝑm eũdem Guer. et in dcã. q. clxxvi. b Immo etiã ſz ſciam aliquẽ publice excoicatũ receptũ eſſe in aliqua domo poſſum ibi hoſpitari ſi tante capacitatis ſit ꝙ poſſum eius coĩonem uitare. a Et ſcandaluz ſimiliť ut dcm̃ eſt et ꝛ in e.q.clxxvij b Nam licet mihi cũ excoicato in eadez domo camera comedẽ ſed nõ in eadẽ mẽſa

similit nec in eodē lecto iacere. a Sed nec i eadē camera nisi necitate urgente ut p3 per Inno.in.c.nup.eī.e. cui⁹ ō fuit dicī tū originale ubi sic dicit.nō. q nō dicor coicare excoicato licz ego ⁊ ipe sumus in aliqua domo.ego p meis negocijs ipe pro suis.ſ si ego et excoicatus simt̄ hēremus unam camerā cōz bene lz mihi cū excoicato esse in eadē camera et iacere ⁊ comedē ſ nō in eadem mēsa uel in eodē lecto q ō nō possit eē sine uoluntaria coione ibi etiā dicē q si excoicatus sit eī eccleſiā et audiat missā statū sacerdos oz cessare nisi incepisset canonē misse ⁊ oēs alij dēnt recedē pter scholarem fuientē misse. b Quid si ueniā inuitatus ad aliquod festū uł cōuiuiū et inueniam ibi excoicatū publice teneor recedere nec debeo ibi epulari lz se deat ad aliam mēsā q oēs talit uenientes ad festū uel cōuiuiuz sit inuicē coicare dicendi sūt. a Idē in sū.con.li iij.t.xxiij. q.clxxvij. b Nūquid possuz recipe lras excoicati uel ei mittere siue etiā nuncios uel encenia.R⁹ ſm Guer.sicē notauit hug. nullū eoz licet nisi in cāu i q̄ lz ei loq cū tū scribit nō ē salutādus ſ loco salutationis solet dici.Spūs silij saniozis.vnde et qui uerbo salutat ab excoicato nō debet eū resalutare ſ pōt dicere deus emendet uos ⁊ huiusmōi. a Idem in sū.con.e.t. q.cxliij.et i directoria.li.iij.t.ij.ſ.cxlvi. b Qui aūt munus ab eo sciēt recipit licz nō liceat tū nō tenet reddere ſ inducend⁹ est q in pios usus conuertat uel etiā q bñ faceret ſi ad rubozez inducendū excoicato remitteret. a Etiā si ignozant recepisſz ut in sū.cō.e.t.q.cxlviij. b Quid si aliquis assurgat uel reuerentiā exhibeat excoicato aut ei salutanti se inclinet ā monucat labia q̄ resalutans eū tū nihil dicit R⁹ ſm Guer.nō incurrit excoicatiōz pene eni nō sūt extendende ſ restringende. a Idem in sū.con.e.t.q.cxlv.ſ in directoria cō.ſ.cxlvi.or q homo loquit nō solum ore ſ etiā nutu et signis p quo fac.xxvi. q.vi.qui recedūt.ad fi.et sic predcā nō uidet licere. b Utz familiaritas ā puidoz excuset participantes excoicato R⁹ ſm Guer.dicendū q si est familiaritas que exprimit in illo.c.qm multos.qđ eī ponitur hic.ō.ſ.iij.excusat participanté ał non. a Idem in sū.con.e.t.q.clxvi. b Utz ignozantia excuset R⁹ ſm Guer. qñ est p babilē ignozantia fci excusat eī de cle.mi.ex. apostolice.et eī.e.significauit.ſ ignozātia iuris nō excuset nisi illos quibz lz ius ignorare ut pueros nundū dōli capaces. a Et etiā oēs qui nec p se nec p peritos potuerūt scire preserti minozes.xxv.annis ⁊ mulieres.ff.de iurī et fac.igno.l.regula. ñ ignozantia fuit grassa et supina.eī de ostī. ut aiaz.li.vi. b Dicit aūt q ignozare fcm ut q nō constat ei q iste fecit tale qđ puta q clericum uerberauit q nec ipe uidit nec est fama ita publica q oīo debeat credi uide de ō infra.ſ.xliij. qui incipit. ſ quid si est publica naz si ab aduersario audiat uel leui fama nō oz sibi de hoc formare sciam.xxij.q.v.hoc vī.et eī.c. cum desideres.et.ij.q.i.c.i.et.xi.q.iij. nō solum ius aūt or ignozare utputa si nesciebat q ille quē uidit clericū uerberasse esset excoicatus que ignozantia ut dcm est non excusat qūo et qñ ignozātia excusat a pcc cato habes.j.ignozantia.ſ.ij. a Con.predicti.gof.et Hosti.ut i sū.con.li.iij.t.xxx ij.q.cliij.sed uidendū est q̄s dicatur scire aliquē esse excoicatū R⁹ ſm Ray.⁊ hosti. et in sū.con.e.t.q.clxxx.or q̄s hoc scire cū uiderit illum verberare clericū in cāu nō cōcesso uel simili.uł erat pns et audiuit ferri sniam uel ipam publice denūciari uel ipe met excoicatus uel prelat⁹ excoicati maxime si sit eps dixit ei uel ab alio cui merito credendū est ō audiuit uel est publica fama ipm esse excoicatum. secus si audiuit ab aduersario uel a leui fama nō. etiā ſm Ray.q nō est ꝑ babilis ignozantia si ignozet qđ scit a uicinis aut cū est in prochia in qua aliquis in eo tpe publice denunciatus excoicatus.aut si dicat se ignozasse sniam ꝑpij epi uel qđ publice

factū est in puincia.xij.q.ij.q et humanis xvi.di.q3 dictis a deo tñ quis posset esse remotus a suo epō uel a loco publicatio nis sñie et tam recens posset eē publicatō q3 pbabilis possz eē ignantia nō aūt est p babilis ꝑm leges si ignoret qđ publice p mulgatū est 7 factū exquo lapsi sūt duo mēses in auē.ut fcē sūt noue ꝯstitutioēs circa prin^m.et addit glo.credo eē q3 iudex qui iudicat ex psūptionibꝫ qñq3 iudicaret aliquā grassam ignorantiā esse et pr ꝯsequēs illum esse excoicatū ubi deus q de hoc uidet iudicaret ueritatē pbabilem ignorantiā et illum nō esse excoicatū. b Quid si sciā aliquē habitu eē excoicatuz ꝑ actu nō aduerto 7 coico ei.R ꝑm Guer si ꝑ facā subito et nō aduerto credo q3 ñ pecco nec excoicatiōz incido. a Idez in sū.con.e.t.q.clxxxi. b Quo uitādi sūt illi de quoz excoicatione dubitatio ē. a Nō facti q3 de eo prie dcm est ꝑ iuris· pter uarietatē opinionū.ut in sū.con.li. ij.t.xxxiij.q.cxciij. b R ꝑm Thom.in qđlibet dubitatō de excoicatione aliqruz aut precedit sñiam iudicū aut sequit si p cedit puta q3 nundū est declaratū per iu dicis ꝯsensū nō sūt uitādi quousq3 certo iudicio terminet ꝑ si si post ꝯcordē iudicū deteriationē adhuc ābiguū sit magis stā dū est sñie iudicū et illi uitandi sūt. a Si sic fuerit iudicatū duplici rōe.ꝑ quia iudices solitos discutientes negociū ple nius pūt ꝓpe ueritatez etiā si sint min9 piti q3 alij qui ꝑfūctorie ꝯsiderant et exē ordinarie.z. q3 hoc eēt in magnū nocumē tū utilitatis coīs status hoīm si sñie non staret ꝑ si quilz p suo libitu uellet sñie ca lūniam ingerē q3 sic litigia essent in termi nabilia.et iō in tali cāu magis est standuz sñie iudicū nisi sit per appellationē suspē sa ꝑm eūdem Tho.ut in dcā.q.cxciij. b Quid si audiui ab aliq dicente de se ipō q3 sit excoicatus nūquid teneor eū uitāe dicendū ꝑm Guer.si audiui ab eo in con fessiōe nō teneor eū uitare q3 nescio sicut homo ꝑ sicut deus.et ne ꝯfessio reddatur odiosa Idem Host. ꝛ Hug. ctrarium dixerit. a Cui9 dictuz pōt intelligi q3 debeo uitare q3tum possū sin scandalo ei9 ne dem ei occasionē peccandi et ingerēdi se ctra iurī pbibitionē alioz coīoni iō debeo eū in secreto monere.ar.xi.q.ij.si tā tum.et ex de offi.oz.si sacerdos.et etiā qñ scio alit q3 per confessionē et in ꝯfessione. b Si aūt quis ex ꝯfessione se excoicatū dicit ꝑm oēs eū uitare teneoz soluz in oc culto nisi eēt excoicatus publice. a Jō in sū.con.e.t.q.clxxxviij. b Quid si au diui ab epō uel alio eius ꝓlato seu eius prochiali sacerdote q3 talis sit excoicatus R ꝑm Guer.si aliquis predictoz dicat mihi denunciando sñiam et talis sit ca9 de q3 solet fieri excoicatō a .i.ptineat ad iurisdictionē excoicantis ut pz in loco de quo·ꝯ· b Debeo ei credere et eū uitare· secus si dicat mihi cōi locutione q3 non teneoz credere nec eū uitare. a Hoc ue rū si dicat se excoicasse prochianū alienū auēte supioris tūc eni nō teneoz ei credē si ꝓbabilit dubitet de mādato preserti si ꝑ dicat in cōi locutione tante eiz posset inimicitie esse int epm uel sacerdotē pro chianum suuz quē dicit se excoicasse ille eps uel sacerdos q3 nō teneret credere ul uitare illum nisi alio mō q3 p uerbū illi9 ꝯstaret mihi de illa excoicatione ꝑm eūd Guer.et in sū.con.e.ti.q.clxxxv. Itaq3 eē in cōi locutione vī credendū ꝓlatis de ꝑ ditis suis et circa ptinentia ad eoz iurisdictionē ñ in casibꝫ predictis. b Quid si prelatus uel sacerdos prochialis dicat mihi q3 uidit prochianum suuz aliquid facientē ꝓpter qđ incidit in excoicationez nō aūt est publicū.nūquid teneoz euz ui tare.R ꝑm Guer.siue credam siue nō·nō teneoz eū uitare nec in secreto nec in pu blico nec i occulto q3tum ad uitandū pi culum mior.excoicationis.et multo mi nus si dicat mihi alius.tū si credā nō de beo me ingerē coīoni illius si possuz sine scandalo et ꝑ ne dem illi māz peccandi dū mihi se coicat. a Istō pōt hodie,pcedē

qñ nō est necesse uitare nisi publice excōi catum ut p3. ē. clericus. iij. ad finē in addi tione. ſ olim erat nēce uitari eriā occultū ſ in occulto ut eē. e. cū ñ ab hoīe. etiam si sciat excoīcatus p delationē prelati uł fi de digne psone ut. ē. ſ. xxxix. in additione

94 b Sz quid si ē publica fama uel audio a fide dignis aliquē esse publice excoīca tuz. Rē ſm Ray. si publica fama est ꝙ ipe sit excoīcatus publice uel ꝙ notorie fecit aliquid ꝓpter qđ incidit in maiorē excoī cationē teneor eū uitare. silr si audio a fi de dignis ꝙ eū audierūt denunciari. ł. ꝙ uiderūt eū notorie fecisse aliquid ex quo incidit in excoīcationem teneor ingrere ueritatem et interiz eū uitare et in publi co et in occulto donec certificatus fuerim

a Ad ħ facit eē. e. cum desideres. ſ. scđe. t

xlv de reg. iūr. inspicimus. li. vi. b Quid si Parisius audiui aliquē publicari quem postea inuenio Bononie ubi de ħ nihil scit. Rē ſm Guer. dicūt quidā ꝙ teneor eū uitare ubiqz. pōt tñ benignius dici ꝙ si possum facile ꝓbare excoīcatiōez ut ꝙ habeo testes uł instrumēta teneor uitare aliter nō nisi in illa dyocesi. a Scz ubi est publicatio fcā ſm eūdem Guer. ut in loco de quo stati. b ar. eē. qui ma. ac cu. pos. cū in tua. a Idem in sū. confe. li.

95 iij. t. xxxiij. q. cxcij. b Quid si audiui ali quē excoīcari uel uidi incidere in excoīca tionē postea nō uidi nisi post annū nūqd teneor eū uitare. Rē ſm Guer. si homo est talis qui credat timorosus et qui tūc ser uabat excoīcatōz et m nō seruat possū cre dere eū absolutū. ar. eē. de offi. or. ex parte Si uero nō est talis debeo eū uitare si oc cultū est occulte si manifestū publice. a Donec ostiterit uel ꝓbabiliť pſumatur de eius absolutiōe ut in sū. con. e. t. q. cxci.

97 b Quid si sacerdos uideat aliquem qñ missa dicit audire eam stando et nolle tem intrare nunquid dēt presumē eū ex coīcatum et sic eū uitare. Rē ſm Guer. ñ est cā sufficiens ꝗre debeat talē reputare excoīcatū uel interdictū si tñ est ꝓpius sa cerdos qui teneť cognoscē uultuz pcca torīs sui or inquirere ab eo ⁊ ei ut melio pōt osulere. Utr pdicatores possint 98 passi excoīcatis pticipare Rē ſm Guer. ele mosinas quidē pñt accipere tpe et occasi one pdicationis uel confessionis ut hic. ē. ſ. iij. dcm est. etiā si aliunde pñt sibi ꝓui dere ſm quosdā ꝙ ut dicit Hosti. illa cō stitutio eē. e. cū uolūtate. spāliť ꝓpť predi cantes facta fuit. nam tpe necessitatis etiam sine cā pdicationis uł confessionis possūt recipere. xi. q. iij. qñ multos. ſ preter cām necessitatis ⁊ pter nūc dictas cās predica tionis et confessionis nō debent recipe ab ex coīcatis et similibo. a Scz ab oppresso ribo paupum et dissidentibus ut in. c. sta tim allegati. b di. xc. oblationes. et. c. eoz. xvij. q. iij. miror. con. Ger. a Idez in sū. con. li. iij. t. xxxiij. q. clvij. b Tuti us tū vr ſm Inno. a In. c. cū uolūtate eē. e. b Scz ꝙ occasione pdicationis si aliunde sibi ꝓuidere pñt nō possūt ab ex coīcatis recipe. a Qđ uidet intelligen dū nisi refutatō impediret fructū predi cationis cum ꝓ fructu eius possint etiā ꝛ ba nō pertinēcia interponi ut apud excoī catos magis ꝓficiat predicatō dcō. c. cum uoluntate. et sic pñt concordari oz ut ele mosinā nō recipiant ab excoīcatis nisi in necessitate sustentationis uel ꝓfectus pre dicationis. b Ad eandē quoqz mensaz nō debent comedere ſm uerosqz. a Ve rū est si ał pñt sibi ꝓuidere ſm glo. Ray ut in dcā. q. clvij. b Qr et si predicato res nō ꝓficiant q̄diu tñ sperant ꝓbabiliť de ꝓficiendo recipe pñt. ut. ff. de negł. ges. ſ an ultro. a Et ał nō ſm glo. Ray. et Hosti. ut in sū. con. e. ti. q. clviij. eē casus q̄ predictos nō lz ab excoīcato elemosinā recipere et ut nō. in sū. con. e. t. q. cxlvi. In no. in dcō. c. cum uoluntate. sentit ꝙ lega tum possit recipi ab excoīcato nisi sit fēz ad hoc ut oretur p aīa eius dicens ꝙ licz mortuaria illa que p aīa eiº dantť nō sint recipienda ab excoīcato cum pro eodem orandū nō sit tñ si nō p aīa ſ sicut alteri

ptō excoīcatus aliquid legz ecclesie il lud recipere pōt q nec testari phibet excoīcatus con. Pe. de sāpsona. Hosti. sen tit conī. hoc ibi. dictū Host. pōt intelligi qñ licet legatū nō esset fcm̄ p mortuario tñ est fcm̄ ut aī ozetur p aīa excoīcati qđ nō lz nisi fuisset mortuus cū signis penitentie et absolutus etiā post mortē. ut in .c.a nobis. ij. de sen. exco. aī aūt bene possit recipi legatum ab excoīcato q p9 mortez excoīcati cessat cā talis phibite coīonis ⁊ receptionis. s. eius correctio ex̄. e. cū medicinalis. li. vi. si pr q̄ta necessitate licz recipere elemosinam ab excoīcato glo. Ray. ut p3 i dcā. q. clvi. dic̄ nō credo eē restringendū ad extremā necessitatez si sufficit ad excusationē q indigeat q nō possit comode et dcaūli habere necessaria aliunde in directoria aūt. li. iij. t. ij. ℣. clv. dr q aliq̄ ē substinēda icomoditas ut ecc'iastica ꝑ uet iusticia. xix. di. in memoriā. et utrum necessitas sit magna vr iudicādū arbitrio superioris ex̄ de offi. dele. de cāis. q tamē in tñseūtibz res dilationē nō capit qsq̄ suo iudicio relinquit ri. q. iij. b Quod prz decessoridem. an licebit mihi hospitari i domo excoīcati ipo abīte aut sumere uite necessaria aut unū ad celebrādū missā ꝛ̄ ꝑm glo. Ray. et in sū con. e ti. q. cli. q ñ lz nisi recipiat et recipiā ab uxore uel dispensatore eius ꝑm q dictū est. s. ℣. cxxiij Item nūquid licebit mihi hospitari uel necessaria recipe in domo excoīcati quā inuenio sine custodia ꝛ̄ ꝑm glo. Ray. et in sū. con. e. t. q. cliij. Si ex oficienda amicitie hoc facio nō lz q sic quodāmō otrahor cū eo et obligo me ad antidota ⁊ ei coīco aī si credo ei displicere cū sciuerit furtū uel aliud peccatū omitto si excoīcationē mīorem nō incurro. Item quid d illo qui solitus est fratribz dare certā sūmam singulis septimanis et eū sciret q in breui excoīcaret rogauit unam de amicis q dcāz sūmā daret fratribz ꝓdictis usq dū reuocaret mandatū promittens se ei sup hoc satisfacturū nūquid fratres scientes lī de berent recipere illam sūmam ab illo. ℟ ꝑ glo. Ray. et i sū. con. e. t. q. cxlix. si fratres hoc nō procurauerūt nec peccabunt. recipiē do ab illo amico dante noīe suo nec ille peccabit q ita sibi puidit in futuz ꝓpio motu et pia intentiōe sciens q fratres nihil reciperent ab eo tpe excoīcationis. Si aūt procurantibz fratribz eēt ꝑ factū illiciti tū lz ille amicus ꝓ noīe daret et fratres i hoc cāu facerent fraudē canoni q phibet coīcari cum excoīcatis sit eni fraus canōi uel legi cum salua superficie lr̄e per admonitionē aliquā dolo malo otra mētem eius uenitur. ff. de legi. l. cont legē. nō. etiaz ꝑm Hosti. et i sū. con. e. t. q. cliij. q lz i dictis casibz puta in uiatore et pegrino ⁊ sil'ibz coīcari possit excoīcatis sunt tamē in illis q̄rum bono modo fieri poterit euitandi ut p3 ex mente dictoz iuriū. s. xi. q. iij. qñ multos. et ex̄. e. int̄ alia. et. c. cuz uoluntate. specialit̄ in. c. si uere. in fi. Itē p3 in directoria. li. iij. t. ij ℣. clv. i cā hereseos potest testis excoīcatus recipi ex̄ de here. in fidei li. vi. Item iudex excoīcatus requiri pōt ut iuuet inquisitorez otra hereticos nec inquirentes incurrūt excoīcatōz ex̄ de here. p̄sidentes li. vi. ¶ Vltio nōndū q cui coīcam9 uiuo coīcare debem9 et mortuo ex̄ de sepul. ex pte. ij. nisi post mortē appareat q̄re ei in uita coīcandū nō erat puta si post mortē duicat̄ de hereti. xxiiij. q. ij. sane. ij. et pcē casū de torneamēto d quo uide j torneamētum ℣ iij. Item nōndum econ̄ cui nō coīcamus uiuo nec mortuo coīcare debemus ex̄ de sepul. sacris. lī sil'r nisi appareat q̄re ei i uita coīcandū fuisz ex̄. eo. a nobis. ij. et ex̄ d sepul. prochiano.

Excoīcatio vii°

De minori excoīcatione hec excoīcatio est que sepat a sacramētis pcipiēdis. a extra de cle. exc. mi. si celebrat. b Que qdem quo ad deū ctingit q̄cito pccatū mortale omittit̄. xi. q. iij. audi. nam talis eucharistiā et cetera sacramēta recipit in sui damnatiōz ex̄ de coha. cle. ⁊ mu

.c.si ꝑ quo ad ecclesiā infligitur minor excoicatō ipo iuri et ꝓhibent sacramēta. ꝑ quidē et pticipaliter cum pticipat quis. ex coicato ut tractatū est in primo.c.s.excoicatio.vi. cuz qs sacrilegiū omittit.xvij q.iij.miror. a Deli⁹ vī facere.e.q.c.si qs inuēt⁹.ibi donec in duentu ad monit⁹ ꝛc. b aliqñ tñ sacrilegiū incurrit in maiorem ut si iniuriā irroget in psonam ecclesiasticā ex.e.nō dubiū.ut si incendat uł frangat ecclesiā.ex.e. oquesti.uel similia agat de quo.ꝫ.excoicatō.iiij. cum quis est notoriꝰ fornicator.ex ō coha.cle. ⁊ mu.c.uestra. cum qs est symoniacus ex ō symo.tanta. a Hodie iste caꝰ est excoicatio maior et papalis ut ꝓz ꝑ exuagātes martini quinti una que incipit multe. et alia que incipit dānabile.⁊ Eugenij q̄rti que incipit cū detestabile. b cum qs ꝛcipit eccl'iaz ō manu laici.xvi.q.vij.si qs dēinceps.ar.ad idem ex de elec.quisqs. a Et tam laicus dans q̄ clericꝰ recipiēs ñ emēdauerit dēt maiori excoicatiōe ferri ex de iure pa.ꝑterea. b Sexto ꝑm q̄s dam q̄ quis in bello iniusto seu contra xp̄ianos exercet artem balistarioz seu sagittarioz ex de sagitta.artez. a Ibi male vī ꝓbari cum ibi nil aliud dicat nisi q̄ dictā artem sub anathemate ꝓhibem⁹ nisi forte intelligat rōe notorietatis quia talis ars coiter notorie exercetur et oīs notorius peccator incurrit minorē excoicationē ut.j.x.nono. b Septio in dissidentibꝫ ⁊ paupum oppressoribꝫ manifestis raptoribꝫ publicis usurarijs meretricibꝫ qui large dicunt excoicati inq̄tum oblationes eoz ad altare non recipiunt. a Adde et q̄ etiā denegant eis ecclesiastica sacmēta sic ⁊ alijs peccatoribꝫ de quo statim. b Octauo in illis quibꝫ negat ecclesiastica sepultura. a .ō quibꝫ.j.sepultura.iiij.in prin⁹. b ut qui moritꝰ i toz neamēto q̄ nō sepelit i cimiterio ec si ꝑ uiruerit uide.j.tozneamētū.ꝫ.iij. et idem posset dici de eo qui nō ofitetur sel' in anno ex de pe.oīs. Nono in quolibꝫ notorio peccatore di.lxxxviij.neq.et di.xcv.illud.xiij.q.i. p obeūtibꝫ. a et ibi glo. b de cō.di.ij.p dilectione.oēs casus predictos ponit Ray.et Inno.et similiter concordant q̄ in predictis casibꝫ absolui potest quilibet a ꝓprio sacerdote. a de predictis tangit in sū.con.e.t.q.lxix.ubi etiā dī ꝑm glo. Ray.quo ad quintū casum q̄ illi iuri derogat in multis ptibꝫ p otrariam consuetudinē. reges enī et principes in aliquibꝫ ecclesijs dant decanat⁹ et alios psonatus et prebendas et illi quibus dant nō instituūt ꝑ eōm hec glo. sed hec osuetudo nō est seruanda nec excusat cuz sit mala.viij.di. mala aūt osuetudo. imo potius q̄uat nam cū sit otra ecclesiasticaz libertatē introducit maiorem excoicatiōz otra obseruantes uel obseruari facientes ex de sen.excō.nouerit. b Nec obstat eē si ipe sacerdos sit excoicat⁹ minori excoicatiōe ex.e.duobꝫ.nō aūt pōt qs absolui ab alieno.ex.e.nup.et dico ꝓpriū ꝑm hoc sti. idest oēm qui pōt illum a peccato absoluere idem Thom.in.iiij°.di.xviij. a Idem in sū.con.e.t.q.xci. b Infligi etiā pōt minor excoicatō ab epo et etiā a quo cūq̄ iudice ecclesiastico inferiori ex de cf. oz.cum ab ecclesiaz. a ꝑm Ray.et oēs ut in sū.con.l.iij.t.xxxiij.q.lv. b Et ꝫ siue ꝓ otumacia ut.v.q.ij.pñti. et.xi.q.iij. audi. siue etiā ꝓ alijs culpis. a fac.xvij. q.iij.miror. b Item siue simplicit. a i.ad tps indeterminatum sic in.c.in actiōe de quo stati. b ut de pe.di.ꝑma in actione siue ad tps. a .s.determinatū ut i.c. in quo sequitur. b lxxxvi.di.tanta.

Quis est effectus minoris excoicationis ℞ principalis effectus est q̄ talis remouetur a pceptione sacramētoz et si se i misteat mortaliter peccat nō tñ incurrit irregularitatē etiā si celebrat peccat etiā cōferendo sacramēta si ab eo collocata non carent uirtutis effectu nec ꝓhibet eligere nec ea que rōne iurisdictionis sibi ꝓpūt exerceri si tñ talis scient electꝰ fuerit erit eius electio irritanda ex de cle.excō.mini.

si celebrat. a Et nō.in sū.cō.e.t.q.lxxxi gl.Ray.dicit colligi ex predictis q excōi catus minori pōt excōicare et absoluere Item q si ignorant fuerit electꝰ ualz electio si ꝓbabilis fuit ignorantia.si aūt crassa et oferat tali beneficiū indiget dispensatione ad ꝫ q possit illud retinē.et idem dic se credē ō it dcō ab ingressu ecclesie ℓ off.cio diuino.de regulari tū qui recipit beneficiū duz est irregularis putat q impetrata dispensatione sup irregularitate nō indigeat dispensatione alia nec est silē de excōicato uel suspenso sntia iurℓ ꝫ bois nam irregularitas nō est nisi quoddā impedimētum ex defectu sacramēti uel catholica institutione,pueniens hec ibi. sed certe eadem vī rō in irregulari que et int dicto uel suspenso q similit est inhabil ad executiōz officij suscepti tpe irregularitatis sine dispensatione ex.e.cum illoruz et ista rō vī ponderari in.d.c. si celebrat. ibi ꝓ eo q ad susceptionē eoz eligitur ꝛc et q ꝓpter officiū dat beneficiū ex de preben.cum scōm. Itē glo.in.d.c.si celebrat. dicit q si excōicatus minori eligat etiam ignorant nō ualz electio q ignorantia eligentiū nō facit ipm habilē et si scient talē eligerēt ꝑuarent iure eligēdi ex de electum in cūctis. b Utrz excōicatus minori possit intrare ecclesiā ℞ ꝑm Ray.nō vī intrando peccare q nō est remot nisi a sacramētis.vñ ꝛ forsitan pōt intrare ad horas et dicere cū alijs dū tū nō ad missā et si ad missam nō ad osculū pacis quod est loco q̄i coīonis a qua sine dubio separatus est ex de cle exco.mi.si celebrat. a Hos passus doctores latius exaiant. unō quo ad ingressū ecclesie ut ꝫ in sū. confe li.iij.t.xxxiij.q.clxix. Ray.ꝛ Host.dicunt q talis excōicatus tutius facit si nō intrat anteꝫ sit absolut si tū intrauerit cā ozā di presertū ut dic Ray.ecclesiam nō osec tam nō uidet peccare q nō est remotus ꝑ a sacramētis imo forte pōt itrare ad horas dū tū nō ad missā.ſ ꝑmū securius est et satis vī ocordare Host.dicens q potest audire diuina preter missā ſ securius fac si ex deuotione abstineat ar.v.di.ad ei.gl vō. Ray.dicit credo q sine preiudicio q ꝛ misse poterit intereē dū tū ibi nō coicz q minor excōicatio nō separat nisi a ptici patione sacramētoz que in sola pceptione osistit ex de cle.exc.mi.si celebrat.hug. tū notauit.xi.q.iij.si inimicus.q ab itroitu ecclesie sepat qđ nō credo.satis tū credo q huiusmōi excōicatus pacē nō debz recipere cum alijs post agnus dei q osculum illō succedit loco eucharistie hec ibi Sz ꝫ nescio q̄ iurℓ ꝓbet. Quo ad scōz si talis excōicatus possit cum alijs dicere officiū in choro.et an alij debeant ipm admittere ut ꝑz in sū con.e.t.q.clxx. Host. distinguēdo dicit q sic qñ est excōicatus q casualit uel ex negligentia coicauit ex coicato secus si ex ptemptu q ꝓpter pcca tū mortale etiā si occultū est. suspensus est qs quo ad se/et si notoriꝰ est ptemptꝰ puta q ꝫ fecit post inhibitiōz sibi publice fām per iudicē et hoc non pōt aliqua tergiuersatiōe celari et uitare debet et uitari ex de coha.cleri.et muli.c.uia.et.c.fi. Item Host.addens dicit/laudo tū ut pꝰ faciat se absolui q̄ suuz offm in choro cū alijs ꝓsequat.glo ꝛo Ray.dicit q ꝛ sit notoria huiusmōi excōicatio q tūc nō est suspensus quo ad alios nullus tenet eiꝰ offm uitare q nō est priuatus seu suspensus ab executione sui ordinis ſ tū a participatione sacramētoz que in sola participatione osistit ex de cle.exc.mi.c. fi.hec ibi pōt dici q ꝑmū dcm ꝓcedit nō rōe minoris excōicationis notorie ſ rōe delicti pec catū eni mortale notoriū inducit suspensionē quo ad se et quo ad alios ut nōt in sū con.l.iij.t.xxix.q.iij.Quo tū ad uitationē hodie aliqua innouata sūt ut patz.ē. clericus.iij.ad fi.in additione. b Excoicationis absolutō uide.ē.absolutō.v.

Excusatio Que excusant a culpa siue a pena habentur/ifra pena primo ꝫ tertio.

Exemptus

Qui dicunt se exẽptos et allegant ꝓuilegia requisiti ab ordinarijs oñdere tenẽt. a ſ. totũ ꝓuilegiũ quod asserũt se a sede apostolica hẽre ipsis ordinarijs aut in loco ogruo et securo aliqbo alijs ꝓudentibus uiris oi suspitione carentibo ad hoc ꝓ ocos ordinarios deputatis infra terminũ cõpetentẽ ꝑ facti qualitate ipoꝝ ordinarioꝝ uel delegatoꝝ suoꝝ arbitrio moderãduꝫ iusto ipedimẽto cessante ut in.c.cũ pſone de quo.ſ. b et etiã tradere tñs.ripta articuloꝝ de quibo fuerit otrouersia. Q si ad exẽptionẽ allegant solam ꝓscriptiõꝫ debent de hoc facẽ fidẽ si nõ obligẽt utrũqꝫ tũc si ꝓuilegiũ ad plenũ nõ sufficiat si tñ cãm prebeat ꝓscribendi tẽt ꝓscriptiõꝫ ꝓbare. a vꝫ.xl.annoꝝ et allegatũ ꝓuilegiũ exhibere ꝓ modũ predictũ ut in.c.e b Et ꝓbatõe pendente nõ turbent. a cum rõe priuilegij sint in possessionẽ exẽptionis nõ uiolẽta nõ clamdestina nõ cõcessa precario de qua fidem cozã eisdem fecerũt ut ibi. b ꝙ si nõ allegant et exhibent tale ꝓuilegiũ qđ cãꝫ ꝓscribendi prebeat. a saltez ut ibi. b dyocesani utant iure suo eẽ de ꝓuile. cũ pſone.li.vi

I Exẽpta ecclesia et menachi uel canonici uel conuersi et ꝑpetuo oblati intelligũt exẽpti. a siue sint clerici siue nõ ut i.c.de quo stati. b nõ aũt presbr qui parochianoꝝ curã hꝫ q̃ ad ea que ad ipam curam ꝑtinẽt nec ipi parochiani eẽ de priuile.p exemptionẽ.li. vi.

II Si eximant canonici alicui⁹ ecclesie nõ ꝓpter hoc sũt exempti clerici si bene econũso. a .ſ.ꝙ exẽptis clericis intelligunt exẽpti tam canonici ꝙ alij clerici dcõ.c.p exemptionẽ. b ꝛ ipa ecclesia nõ est ꝓpter hoc exẽpta. a i neutro cãu siue priuilegiũ ocedat canonicis siue clericis ut in tex.de quo stati. b

III eẽ đ ꝓuile.p exẽptionẽ.li.vi. Per mõsteriũ seu per huiusmõi locũ exẽptum intelligi dꝫ tam de ipo ꝙ de cimiterio et domibo monasterij et theatris ortis et areis que sũt iuꝝ ecclesiã.ar.xij.q.i.necessaria.ꝛ .c.nulla.xvij.q.iij.diffiniuit. a Idez in sũ.con.li.ij.t.v.q.clxvi.circa finẽ. b

IIII Exempti ꝙtũcũqꝫ gaudeant libertate nihil oĩnus ꝓsumit oueniri coram ordinariis rõne delicti siue otractus aut rei de qua cõtra eos agitur nisi delictũ sit omissũ in loco exempto uel otractus ibi sit initus ł sit ipa res litigiosa. Item nõ ꝓsumit conueniri ubi domiciliũ habent si alibi delinquant uel otrahũt uel res ipa existat nec eẽ ꝓsumit dyocesani illoꝝ ubi domiciliũ hñt remittere exẽptos si oueniant ad locũ ubi deliquerũt uel otraxerũt uel res consistit eẽ de ꝓuile.uolentes. li.vi. saluis. que dicunt se.ſ et hoc etiã sciendũ ꝙ q̃dam sũt priuilegiati ita ꝙ nec rõne delicti uel contractus uel rei ꝓsumit oueniri ut predicatores minozes et cistertienses.

V Exẽpti nõ ꝓsumit ostruere oratoria uel capellas.in locis. nõ exemptis sine licẽtia dyocesanoꝝ nec in sic ostructis nec eẽ tpe interdicti in casibus nõ expressis. a .ſ.in iure ut in.c.auctoritate.de quo.ſ. b celebrare uel facẽ celebrari aliter ꝑ ordinarios ospscant et si ꝓpter hoc seruatores eoꝝ ferrent snias otra ordinarios nõ ualẽt eẽ de priuile.au ctoritate.li.vi. In locis etiã exemptis nõ ꝓsumit exempti predicta facẽ nisi de licentia uł ꝓuilegio sedis apostolice speciali sicut patet ex tex.qui seqt in dcõ.c.auctoritate

VI Exẽpti nõ debẽt assumere lites suoꝝ hoim a liberoꝝ ut in dicto.c.auctẽ. b etiã censualium eẽ de priuile. auctẽ.li.vi.

VII Legat⁹ de latẽ ꝑm Ber.bene pot cogscere de cãis otra exemptos ꝙ per priuilegiuꝫ erimunt a potestate epoꝝ et huiusmõi si nõ pape uel legatoꝝ eius secus tñ de alijs legatis nont hec đ offõ legatoꝝ ꝙ trãslationẽ. a In glo.et eo.ti.c.i.dicit glo.ꝙ legatus de latere quo ad hoc intelligit siue sit cardinalis siue alius de latẽ dñi pape missus nõ aũt si sit legatus rõe loci seu dignitatis ut archyepõs carturiensis de quo dr in dicto.c.i.et similes ut ꝛ nõ.in sũ.con.li.ij.t.v.q.clxvi.ad finẽ. b

Monasteria monialiū etiā si sunt exēpta debent singulis annis per ordinarios uisitari ut in cle. attendentes. de statu mo.

Exorcismus

uide. ē. cathecismus ꝛc.

Expositus

Si pat uel aliq eo sciente uel ratū hñte filium uel patronus libertū uel dñs seruū infātem uel aliquē predictoꝝ languidū cuiq cūq; etatis exposuerit uel si alicui eorum alimēta impie negare ꝛtigerit. filius hoc ipo a patria ptāte liberatus est et libertꝰ fit ingenuus et seruus liber isti quoq; q hos suscipiunt nō pūt ꝓpter hoc eoꝝ psonis ius aliquod uēdicare. eē. e. c. unico. a ſ. de infantib. et lan. expo. b Quid aūt si patronus libertus uł ingenuus hēs .j. libertus. ſ. i.

Extrema ūctio

De ea dicit .j. unctio extrema.

Falsum

Que re infra mendaciuꝫ de falsarijs litterarum papalium uid supꝫ excoicatō. iij.

Fama

Quāuis prīcipalit sit curandū de bona uita nihiloīnus ꝓtum qs pōt curare debz de bona fama ⁊ ne ꝓximi ꝫ eo scādalizent hec hñtur multuꝫ plene xi. q. iij. int uerba. a ⁊ clarius. xij. q. i. no lo. b et infra scandalū. ſ. fi. fama qūo reddenda sit ab eo qui aliquē infamauit habet. ē. detractio. ſ. penultio.

Familia

Qūo pat familias debet regē et corrigere familiam suam ℞ ꝑm Guil. sicut ipe tenet filijs et familie in eductione corpali sic ⁊ in disciplina moꝝ unde ꝫ nō seruans et fidelitatē nālem deserit et est deterioꝝ infidelibꝫ q ꝫ nō sint sub lege gratie tñ seruent illud in stinctu legī nāe. unde ꝓma ad tbi. v°. si qs suoꝝ maxime dom̄ēsticoꝝ curam nō hēt fidem negauit et est infideli deterioꝝ. di. xlvij. ſ. necesse est. et. c. ꝗtūlibz. a Idem in sū. con. li. iij. t. xiij. q. i. ubi etiā addit q ex eo q dicit apostol maxie domēsticoꝝ pz q pater familias nō solū tenet curam regiminis habere circa domēsticos. i. circa filios ut dicit Aug. ſ. etiā circa oēs suos p quos intelligūt sui qui de familia sūt et q hec cura correctionis nō solū debz ee uerboꝝ sed etiā exēpli boni et uerboꝝ q hec est species elemosine ut dicit Aug. uñ sicut ad elemosinā corpalē tenet qs tpe necessitatis ita et ad hāc si uero nec si corrigūt debet eos abjcē a se si ꝓbabiliť credit p eos corrigi et siue ꝫ in malicia pti nacit pseuerare ne sit pronus crimis sic in uxore fornicaria q si ꝓbabiliť credit p hoc eos licentiꝰ peccare p suam aūt curaz et per suū timorē uidet eos a multis ⁊ si nō ab oib malis se tempare ei nō iputat puersitas filioꝝ. uñ in dcō. ſ. necesse est. dicit Jeroꝰ iustus nō polluit ex uitio filiorū qđ tūc fiet si nō erit qđ sibi iputetur b Quid si dñs fac suos iurare q dicēt ei si quē uiderint sciuerint uł audiuerint surripuisse aliqd de rebz suis ℞ ꝑ Guil. credo sine preiudicio distinguēdum quia si iste dñs ꝓbabiliť habet truculentus et ferus nō tenet seruare q illicituz fuit qđ iuratū est si aūt credit et habet mansuetus et nō nisi rōnabiliť pcessurus. distingue q si res tales sūt q pertineant ad custodiam illius qui iurauit seruari debz puta si quis uiderit furez asportantē res que eius custodie cōmēdate sūt pōt ꝓsequ res furtiuas ał tenet vānum restituere. si aūt nō tenet ad custodiā illaꝝ rex. tunc si pōt ꝓbare tenet reuelare. si uero nō potest ꝓbare nō debet reuelare nisi talibz ꝓsonis que pūt ꝓdesse et nō obesse ⁊ si alio mō iurauit nō fuit licitū iuramentū nec obligatoriuꝫ. a Idem in sū. con. li. i. t. ix. q. xxxi. ubi etiā dicit ꝑ Aug. q si alig qs de testibz sinodalibz sciat solus crimē

alicui⁹ nō tenet dēnūciare epō licet iura uerit dicere crimina que sciret nisi posset ꝓbare al' debet tacē ne sit ꝓditor crimis ñ.q.i.si pccauerit.nisi ꝫ faciat secreto tñ epō uel alius cui reuelat ꝺz secrete corrí gere huiusmōi crīosos.ar.xxij.q.v.hoc vī b Simile etiā habet .s.correctio.ñ.ſ. v. cū sequentibꝫ.ſ.et.s.crimē.ſ.iij. Qz in ordinando requirit ꝙ bene presit famlie sue bēs.j.ordinandus.ſ.xij.

FEmina ñ pōt recipē caracterē alic⁹ ordinis clericalis ipediente sexu nec etiā actū alicui⁹ ordinis exercere.xxiij di.sacratas. a hoc fuit dcm Ray.ut ꝑz in sū.con.li.iij.t.xxij.q.i.dicens ut ibi ꝑz ꝙ hoc nō pñt facere ḡtūcunq; sint sancte et religiose. b nec predicare seu publice docere di.xxiij.mulier.xxxiij.q.v. mulierē a possint tñ in capl'is suis et claustris sorores suas exortari ad bonum et docē sed nōin ec clesia aut publico aut in synodo ꝑm glo.Ray.et in dcā.q.i. b Item nō pōt iudicare sup cāis spiritualibꝫ. a ñ ꝓut ponit .s.abbatissa.ſ.i.et.iij. circa excoicationē et suspensionē. b Sup tpalibꝫ uero ubi est ꝺsuetudo pōt ex de arbi dilecti. ¶Feie ḡtūcunq; deo sacrate uasa aut pallas sacras aut uestes quibꝫ dño deministrat ꝺtangere nō debēt uel incensū circa altare deferre.di.xxiij.sacratas. et de con.di.i.uestimenta.femina quō et qñ pōt esse testis uide.j.testis p .ſ.iij. femine non pñt ad iudiciū trahi psonalit' in ulla cā que iure nō exprimit' sed nec religiose etiā si ꝺsentiant uide j.iudiciū.ſ.v.et vi. a .i.qui incipit mulieres ad iudiciū.⁊ se. b ⁊.j. testis.p.ſ.iij.de clausura monialiū et ꝙ nō litigent nisi ꝑr ꝓcuratores uide .j.monialis de multis que nō pñt femie etiā abbatisse uide.s.abbatissa de ornatu quoq; secularīū mulierū bēs.j.ornatus.

FEriе Ferie dicunt quasi foerie eo ꝙ prestant uacationē ab his que in foro sc̄z iudiciali agi cōsueuerūt. uel dicunt ferie q̄si festiue. a Idem in sū.con.l.i.t.xij.q. .i.ꝫ Ray. b ¶Feriaꝝ quedā sūt tēporanee quedā repentine quedā solēnes. tēporane sūt que dant pro fructibꝫ colligendis et sūt duoꝝ mēsium grana messiū et uindemiaꝝ. a ·Quoꝝ mensiū unus est ꝓ messibꝫ et alius pro uindemijs ut i sū con.eo.t.q.ñ.ubi etiā notat ꝙ in oī terra dande sūt ferie ꝓ messibꝫ etiā si ñ crescat ibi ānona ꝙ oēs coīter grano indigent ⁊ hñt necesse sibi pro aliquo tpe ꝓuidere· si ꝓ uindemijs nō dabunt nisi ubi sunt uinee uel saltē ubi est coīs usus uini. b· Et ꝑm diūsas regiōes citi⁹ a tardi⁹ indicunt et preconizant .ff.e.presides.⁊ de offi.procon. si i aliquē.in his nō pōt fieri ꝓcessus iudicialis nisi de assensu partiū· exe.ꝺquestus in fi. ¶Repentine ꝺo ferie sunt quas Impator indicit ꝓpter uictoriā quā fecit uel ꝙ uxorē duxit uel filius ei natus est et huiusmōi e t dicunt repentine quia repente seu subito indicunt et nullus ꝑter principem eas indicere pōt. C. de feri. l a nullo. a Idem sū. conf.dcā.q.ij. b ¶Ferie uero solēnes seu festiue sūt quedā precipue solēnitates.s.natalis dñi sancti stephani sci Joannis euangeliste scōrum innocentiū sci siluestri circūcisionis ephi fanieꝝ et.vij.dies passionis et resurrecti cū.vij.sequētibꝫ.rogationes etiā tribꝫ diebus ascensio dñi pentecostes cū duobꝫ q sequunt festiuitates oēs uirginis gloriose. a .s.que erant tpe.c.ꝺquestus.ex eod ubi hec ponūt ꝑ Greg.ix. b natiuitas Joannis batiste.vij.apostoloꝝ. sci laurentij dedicationis beati michaelis oīm sanctoꝝ sci martini ac diebꝫ dominicis ⁊ ille festiuitates quas singuli epi in suis dyocesibus cum populo et clero duxerit solenniter celebrandas. a Que uicinis tātū circūmorantibꝫ indicende sūt non generaliter oibꝫ.ut in.c.pnunciandū. de quo.j. nisi forte illis qui ibidē pro illo tpe morarent ꝙ forenses et quicūq; bonas loā ubi se reperiūt ꝺsuetudines seruare debēt· di.vij.que cōt.et di.xij. illa autē et hoc

itelligit de sanctis auctē ecclesie romane canonizatis q̄ eps nō pōt per se aliquem sanctū canonizare ex de reli. et uene. sācto. .c.i. qđ et nō. in sū con. q. ij. b · de con. di. iij. pnunciandū. et ex. e. oquestus. Itē statuit Euselcius q̄ festū inuētionis sancte crucis. v°. nonas maij solennit celebretur de con. di. iij. crucis. a · Idem etiā seruā dū est de festo exaltationis ſm glo. ibi. et in dcā. q. ij. qđ pōt pcedere ubi ſ obtinet de consuetudine al nō vī iure caueri b · Item festū de corpe xpi. ut in cle. si dominū. de reli. et ue. sancto. et nō. hic q̄ inter predictos dies sūt quedā que de facto nō festant q̄tum ad cessationē ab opibꝫ sed uident abrogati p̄ otrariā osuetudinem que in eis habz locū cum nō ita sit de p̄cepto dei sicut est de dominica ⁊ maiores illa. isti aūt dies sūt tres dies rogationū quidā etiā nō seruant oēs. vij. dies passionis et etiā p̄ totā octauā pasce. a · hic pz q̄ septē dies dominice passionis p̄apiūt in. c. oquestus. ex. e. nō. solum ad uacatiōez fori iudicialis ut quidā uoluerūt dicē. ſi etiā ad cessationē ab opibꝫ licz osuetudo sit in cōtrariū. pz etiā hic q̄ dies dnīca et maiores illa sūt de precepto dei de quo latius dictū est. ſ. dominica dies. ſ. i. in additione. Item q̄ osuetudo nō excusat q̄tū ad festa iurisdiuini et bene q̄ nulla cō suetudo ul etiā humana ostitutio potest ualere otra ius diuinū. viij. di. ueritate. et .c. ſi osuetudinē. et. xxv. q. i ſi quidā. Quo uero ad festa iuris positiui excusat ſi dcbz latius distingui. aut osuetudo est rōnabilis introducta forte ob aliquam rationabilē necessitatē tacentibꝫ prelatis ecclesie et excusat nam rōnabilis osuetudo uim legis hēt. di. i. c. osuetudo. si uero osuetudo nō sit rōnabilis q̄ nō est introducta ex aliqua rōnabili cā ſ potius ex auaritia ul deuotionis tepiditate. put coīter solz cōtigere p̄ se nō excusat imo potius grauat ex de consue. c. fi. et di. viij. c. mala. et ideo plati iux posse debēt conari talē osuetudinē abolere et ſ inō pūt ad penas euitandū laudabilit taceant. vij. di. deniq̄. et plātis tacentibꝫ nō celebrantes dicta festa excusant dūmō nō sint ptinacis propositi ipa nō celebrandi etiā si a prelatis p̄ciperent sicut in simili dicit Tho. erga solutionez decimaꝝ scđa scđe. q. lxxxvij. articulo. i. et forte quo ad festa generalit p̄cepta requirit auctas Pape ſ est q̄ sciet et tollere et otrariam osuetudinē et nō vī sufficere tacitumitas epi cum nō habeat ptātem de legem supiozis. et per osequēs non possit tollere festa ab ecclesia gnali introducta nisi forte p̄ taciturnitatem epi subditi. a iusta ignozantia excusentur. Quo uero ad festa ptcularia loci taciturnitatē suffi cere puto epi. ppij predictis aūt festis p̄ceptis adde dedicatiōez cuiuscūq̄ ozatozij ut in dcō. c. pnunciandū. de con. di. iij. qđ puto intelligendū q̄tum ad loca ipsius ozatozij. b Sūt etiā alia festa p osuetudinē introducta totius ecclesie sicut sācti nicolai. et forte alia. a · Et iō sūt obseruanda. cum osuetudo sit tacita lex. et pro lege habeat ſ rōnabilis sit et saluti p̄ficiat di. i. c. osuetudo. et eadē rō est de osuetudinibꝫ ptcularibꝫ respcū ptcularium locoꝝ. ar. d. c. pnunciandū. et. ff. de rei. uēdi. l. que de tota. vñ et festū sci Bartholomei ꝓz diuersas osuetudines diuersis di ebꝫ celebrat ex de obseruatōe. ieiu. osilū b De die dominico specialit et qđ etiaz agendū in festis hēs. ſ. dominica dies. ⁊ j. ij. viij. et sequētibꝫ de festo oceptionis beate marie uirginis dicendū ſm Tho. i. iij. pte. q. xxvij. q̄ lz romana ecclesia ipm nō celebret tollerat tn osuetudinē aliquaꝝ ecclesiaꝝ illud festū celebrantiū vñ celebritas nō est totalit reprobāda ſ nec ppt hoc q̄ festū oceptionis celebrat dat itelligi q̄ in sua oceptione fuerit facta ſ quia quo tpe fuerit sanctificata ignorat celebratur festū sanctificatiois eius potius q̄ coceptionis in die conceptionis ipi. De faciendo festū trinitatis osuetudo tenēda est ex. e. qm. a · Ibi etiā dr q̄ alicubi celebratur octauas pentecostes et alibi in

nō bn

dominica ante aduētuz. b hodie et mā dato Jo.pape.xxij.fit per uniuersalē eccle siam. ¶ Itē nō.q festa apostoloz euāge listaz et quatuoz doctoz principaliū. a viz Jeronymi ambrosij augustini et Gre gorij.ut.c.gloriosus.de quo .j. b .debēt sub duplici offō per uniuersas ecclesias solēniter celebrari.ex.de reli.et uene.sanc. glō.li.vi. a Aliqui h̄ itelligūt quo ad offm tm̄ h̄ congruentius vr̄ intelligendum quo ad oīa.nā de apostolis claz est q̄ sūt pcepta ut.ō.ſ.ij. Idem g̃ oz intelligi ō de ſſts euangelistaz et pfatoz doctoz qui equipant ibidem apostolis et de quibus in textu dicti.c.fit mo simul cū apostol sub uno otextu et ostituta uerboz nec ē simile q̄ solum p duplici offō fuisset fcā tam longa decretalis pcipue cum h̄ post ponat in rubricis breuarij q̄ in decretis seu decretalibz. Item q̄ in.d.c.gloriosus. iudicat eccl'ia eos int omnes sanctos sin gulariter debere honorari. Itez q̄ hec dcio soleniter que ponit in dcō.c.gloriosus.si gnificat celebratiōez oīmodā et uacatio nē ab opibus.ut in.c.crucis.de con.di.iij. ibi solēnit celebrari mandamus et oēs i telligūt in h̄ significari oīmodaz celebra tionē et qō in.d.c.gloriosus addit de of ficio duplici fit ad augmentū et nō ad di minutiōz solēnitatis/et ira cū sup h̄ plu ries otulisſez cum pr̄is doctoribz asse ruerūt dicta festa euangelistaz et doctoz obſuanda foze quo ad oīmodā celebrari onē sicut et apostoloz. h̄ forte alicubi cō suetudo excusaret m̄ distinctionem posi tam supp̄.ſ.ij.et nō.in additione. b Mñ debemus festū incipe ꝛ q̄tum ad feriatio nē a uespera usq ad uespam ex.c.oēs. a et de con.di.iij. pnunciandū.et fuit ozigi nale dictū scripture ut pz leuitici.xxiij. b Et intellige uespam.i. sero. a .i.ab ultima pte diei pcedentis seu uigilie viz imediate p̄.xxiij. horas usq ad ultimaz partē diei festi.qd ē pōt patere p id qd hēt genesis.p.ubi dr factū ē uespe ⁊ ma ne dies unus.et m̄ Nico.de lira. ibi scri ptura loquit de die nāli qui est.xxiij.hoz raz.artificialis uero est q̄diu sol est sup terram.cuius p̄mā ptem viz.mane ponit p tota die.et p̄mā ptez noctis quā uocat uespe p tota nocte.et dicit idem Nico.i uespe complet dies artificialis.igit m̄ scripturā.et sanctā ecclesiā festum.incipit imediate p̄ occasū solis diei precedentis usq ad occasū solis diei festi. b Tm̄ fe stoz initiū et finis iux eoz qualitatē et diuersaz regionū ꝯsuetudines seruari de bz.et sicut magnitudo ipoz exigit.prius incipere et tardius terminari.ex.e.qm̄. a hoc dictū aliqui male ꝓpendunt ipm alle gantes diminutiue dicentes q̄ per cōsue tudinē pōt minui festū.cum tm̄ clare con stet.q̄ loquit nō diminutiue sed augmē tatiue dicendo prius incipere et tardius terminari nō dicit tardius incipere et p̄ us terminari itaq non ꝯsuetudo potest minuere festū nisi esset de illis quibz cō suetudo derogare pōt m̄ modū dictum ō.ſ.ij.v.et nō.in additione.pōt aūt cōsue tudo festum augē pret q̄ in dominica q̄ solēnitas nō debz incipere añ occasū solis diei sabbati ne uideamur iudeizare ut in .c.pnunciandū.de con.di.iij. Et ex predi ctis clare pōt colligi q̄ nulla consuetudo pōt excusare laborantes in sabbato post occasū solis et idem est in laborantibz in diebus precedentibz festa maiora q̄ domi nica cū ut.ō. pz.in h̄ fiat otra ius diuinū b quibz abstinendū sit in festis ꝛ ut hoies melius possint uacare diuinis deūt abstinere ab oī ope seruili.i. nō solū a pec catis h̄ etiā a mechanicis et agricultura ⁊ huiusmōi ut nec mercatū fiat nec placitū nec aliquis ad pēnā iudicet ul ad mortē nec iuramēta fiāt nisi p pace h̄ tm̄.ſ. absti nere a iuramēto et si honestū sit nō est ne cessariū. a Sati. vr̄ posse dici q̄ quo ad iudicialia iuramēta de quibz vr̄ loqui.c.i ex.e.sit pceptum in alijs uero consilium ut magis abstineat in festis q̄ in alijs di ebz hoc est q̄ maioz necessitas urgeat i eo dem.c.dr etiā q̄ in festo iuratur nō soluz

Archie.flo.isti.pzte.z.tit. dist.j.q̄ quātū ad feriandū coītez debet festū custodiri a uespa.ſ.usq ad uespz.ſ.festi.et intelligē uespza.i.sero.ex.c.omē. Tamen festoz initiū et finis in uera coz qualitate et ze gionū cōsuetudinē seruari debet.et sicut coz magnitudo exigit citius incipere et tardius finire q̄ p̄cipue videtur de dominica.ut celebretur de uespa in uespā.neiudaiſ mo capiantur.decon.ſc.di.z.pronūciandū. Tm̄ custodi enteſ sabbm̄ dicūtur pre dicatoreſ antixp̄i.de gſe.di.z.pcuicit quod intelli gendū est q̄ fatuit sup stitione.sed qz ille ge nthy si mandatur.p̄ q̄ nisi tm̄ ob deuotionē uiz ginis vel zio ſe.uel ex uoto.uel ad maiozē p̄paratiōnē diei sequētis diuinū cultū opus horazione.ut fit in normā dia uespertina.et non ad superstitionē.male facit licet ille.p̄mo optime faceret sedm̄ videre meū.

nō
p̄ncipio

111

Concor.alex.de anoſtris i suo itinerario. itinerario p̄cepto q̄ in fine.dicas ſſ mechanicas operat est in festis q̄ euāgelistaz.uel q̄z doctoz. ē mortē sedm̄ dm̄ anto.debuit.ſc.i.c.i. de feriis. Archie.flo.isti.dr q̄ .10.am.sentēcie uidetur q̄ sint i p̄cepto p cessationē ab opeibz hūi. isti.i.ā parte.n°.xx.c.7°.

Archie.flo.ubi.ō.nichte septē dies passionis dnice .i.ebdomadā scā.et septē dies resurrectionis .i.ebdoma da pasce erāt antiquitus i p̄cepto.ut patet de ḡse.di.z.pronūciandū. sed hodie nō seruāt nisi duos dies sequētes dnicā resurrectionis et dies pasce.et feria quīta scā.scā dnī.hec ille.

Sic alij nō min doctoz dicūt.dies uenerīs scā viz.dies propius passionis ihesu xp̄i debet obser uari ad fidelibus.q̄ multo plus p̄fuit pro nobis .. mori q̄ nasci.tm̄ mori.nichil nobis nasci pfuit.nisi redimi profuisset.unde ō. in uerbo dnica.

Concor.uenerabilis pr̄ fr̄. jo. de prato in ad p̄sentē lectionē quādo debem q̄ incipe stis scriptū.omo.ex.de feriis.dicit q̄ aut uespera extenditur festū.sed diffini distinctio est de uespera.quid accipitur aliqui q̄ licet operazi usq ad vnā horaz ctus uel duas horas magister sententiaz di.iz.ex qualit.dr q̄ uespere et mane si piūtur.hec.1°.q̄ includit diem natu ne accipitur p̄ aurora.ut dicit.quene lucem nec plene tenebras habet uespere accipitur pro sero q̄n oīo luz cessit.nec plene tenebre uenerūt uespere accipitur pro fine diei.et p nocturn.et hoc nō est post vnā horā aliter dies festus ē esset.xviii.hz

fezic.

p pace si etiã p alia necessitate ut dic ibi glo.puta.p fide et p obedientia p fama.
b Et q a predictis abstinẽdũ sit habet de cõ.di.iij.rogationes.⁊ eẽ.e.oes.xv.q.iiij .c.i.et.ij.et.iij. et nõ.q his diebꝫ processꝰ iudiciarius nõ tenet etiã si fiat de consen su partiũ nisi necessitas urgeat uel pietas suadeat puta si esset cã debilium psonaꝝ eẽ.e.oquestus. a et ibi glo.dat exẽplũ necessitatis dicens si esset res tpe pitura ut ubi res celeritatẽ desiderat. b et mꝫ to minus dꝫ quis his diebꝫ facere aliqd qđ ꝺ se est peccatũ q magis peccat i festo q̃ in aliis diebꝫ. a vnde et ꝑm ĩNico.de lira exo.xx.qui omittit adulteriũ ꝫ aliud peccatũ mortale in festo facit otra duo p cepta.et otra illud qđ uetat qđ agit ⁊ oẽ preceptũ de sanctificatione festi.vñ cũ cir cũstantia peccati que trahit in aliam spẽz sit de necessitate confessionis necẽ est ⁊ hãc circũstantiã tpis ofiteri de quo latius di ctũ ẽ.ē.confessio .ij.ꝑ.v.i additione.peccatũ aũt ueniale nõ rũpit festuꝫ ꝑm Tho.scda scde.q.cxxij.arº.iiij. nihilominus et a pccõ ueniali debemus diligenter cauere oi tpe p fertũ in festo aliter disponimur discrimini ecclesiastici.xix.qui spreuit modica paula tim decidit.et aduertendũ quoq; q i ma ioribus solẽnitatibꝫ nullo mõ liceat pisca ri in dominicis uero diebꝫ uel inferioribꝫ etiã nõ lz nisi cã urgente et cum licẽtia et tũc fiat portio paupibꝫ eẽ de feriis.c. licet et sic colligit q ubicunq; iusta cã cogit opari in festis si põt fieri dꝫ a prelatis pe ti licentia q ipi hñt iudicare si est iusta cã eẽ de offi.de le.de cãis.⁊ de lucro paupi bus portio dꝫ fieri.⁊ qđ dictũ est in pisca tione idem eadẽ rõe põt dici in aucupati one marie q ibi hoies magis occupantur currendo uel aliud faciendo et fit magis in publico q̃ piscatõ. Item q oẽ opus ꝑ uile ꝓhibet in festo leuitici xxiij.et.ē.ꝑ.vi. ⁊ sic est regula ꝓhibitiua.vnde illud oẽ i telligit ꝓhibitũ qđ nõ est specialit cõces sũ ut dr in cle.exiui.de uer.sig. Itẽ uena tio fortius inhibet que etiã oi tpe uidet ꝓhibita.lxxxvi.di.qui uenatoribꝫ.et.c.q uenatori.et.c.uident ei.et .c. esau.et.c. qd ꝓdest.et.c.amputatis Ad cuiꝰ intelligẽ tiam glo.in.c. qui uenatoribꝫ. sup uerbo uenatoribꝫ dicit nõ.q est uenatio oppres siua ⁊ hec illicita.ē.di.vi.c.ultio.ꝑ.his ita ubi dr cepit Lembroch esse robustꝰ ue nator coram dño.i.hoim oppressor et exti ctor de hoc habet genesis.x.sequit q̃dam arenaria/ quedaz saltuosa/arenaria est cuz quis pugnat in arena cum bestia dentata et ad hꝰ locat opas suas et hanc qui exer cet peccat mortaliter et qui eam aspicit.⁊ q eaz exercet est infamis nisi gra uiriũ expe riendaz.ff.de postul.l.i.ꝑ item senatus/de hac loquit hoc.c.et sequẽtia duo.et.iij.q. vij.ꝑ. tria.saltuosa est que fit in syluis et saltibꝫ et hec licita est tñ est illicita ex tpe ut in q̃drigesima et in diebꝫ ieiuniorum .j.e.amputatis. Item ex psona q clerico nõ est licita etiã si paup sit ꝑm quosdam xxiij.di.quorũdã.q pot aliter uictũ q̃rẽ nam talis facit castas et calatos et retia.ꝺ con. di.v. nunq̃/laico licita est ob necessi tatẽ pro pellibꝫ ⁊ carnibus nõ ob uolup tatem ⁊ hoc de ea que cum clamore fit.po nere aũt laqueũ uel rete sine strepitu et clamore et canibꝫ lz etiã clericis cum etiã monachis liceat texere linum p capiẽdis piscabus de con. di.v. nunq̃. de saltuosa loquit.j.c.esau.et duo sequẽtia.c.hec gl. Dic glo.dicit nulli licere uenari in diebꝫ ieiuniorꝫ subaudiendũ ergo multominꝰ festorꝫ in quibꝫ fortius cuenit ab opibꝫ seruilibꝫ abstineri cum mercata ⁊ similia nõ ꝓhibeant in ieiunijs que tñ inhibẽt i festis ut.ē.ꝑ.vi. Item nõ dr licitum sona re uel cantare in festo nisi honeste et cum rõnabili cã aliter etiã oi tpe dr ꝓhibitum.vñ in.c.donare.lxxxvi.di/dicit glo/quid de ci tharistis et alijs qui suis utunt instrumẽ tis nunquid est licitũ audire uel tangere ea uel talibus psonis aliquid dare/et qui dem ad uoluptatẽ uel luxuriã nõ q deus in ozibus stimulat qui uocibus populus delectat.xcij.di.in scã/si ad laudem dei hñ

ed dices.ego trahã cũ/usqz ad vnã hozã dici sequẽtis.sz ꝯ/qz si sic ficret nõ seruaretur dies preceptus totus/et seruaretur vna hora dici nõ preceptꝰ dices. de vna hora/et de modicano tuetur situs/ sz ꝯ.qz nõ habet locũ i precepto negatiuo/ quale ẽ preceptũ/ nõ operãdi i die festo/qz ad precepta negatiua tenemur ad semper/ et pro semper.et nõ reputatur modicũ/ contractio vnius hore Thomas.i.ẽ.di.iij.i expositione lit.dr.q modus quitudi dies/ i sol lẽnitate/ex toditione/ nox precedẽs quumcat dici sequẽtis/et hoc nulli dicere ante spera/ tue spera/ut precedat nox et sequatur dies/qz zam aliqñ tenebre/ nec ante lux i dño. e prima hora posita iquãtũ ẽ principiũ e prima uespa posita iquãtũ est finis diei.ꝑ.ille. locus.et sic iquãtũ est finis diei.ꝑ.ille.

Nicolaus de liza.sup ꝑ gen.c.i/ Vbi factũ est uespere et mane dies vnus/dr q loquitur de die naturali/qui gplectitur diem et noctẽ spatiũ.24.horaz et dicit q tue spere cõpletur dupliciter dupliciter/ quẽ pro die naturali et i mane cõpletur nox.ꝑ.i/ Itẽ magr nicolaus de liza.sup.10.cẽ. fbi ante diem festũ pasce dicit/ q luna.xiiij.i ciuitate spa molabat agnus et i pice/ bat solenitates pascales/ que celebrabant luna.xiv. ꝯ sedm hũc modũ i certa solẽnitate ci pit a uespera precedẽte diei. hec sũt uerba eius/ Concor. alex. de alex. i tractatu tez cii pretepti/ dicens/ q a uespera i uespera i nocte/ sequenti/ debet/ et zefcat se ad cultum omnipotẽtis/ Itẽ leuitici 23.cꝰ.ꝑ precipz a uespera i uespera celebrabitis sabbata uestra/ et ita i ceptio sabbata intẽ/ dimittet et ita tenetur uidetur certa.ce.c.cẽ.gñ. ubi dr licet scriptũ sit/ sic/ a uespera i uespera celebrabitis sabbata uestra/ tri primo pro magnitudie festoꝝ i cipiẽdi est/ et tardius terminandũ/ hoc quida loco abituitur/ sic exponẽdo/ q i magno festiuitatibꝫ tardius i cipitur/ et tardius terminatur/ cui ex presse cõtrariũ dicat tertius/ hec ex fẽ. Iohe. prat. ozdo mino/

Vide tu vata nunc dimitis

uel ob aliam iustã cãm puta recreationis q̃ debilis est uel infirm⁹. b ¶Quid agẽ dũ a' qd liceat in festis ℞ dz qs intendere magis diuinis ut hymnis psalmis ⁊ tãtis ꝯ spũalibꝫ de con.di.iij.ieunia. a In his ꝟprehenditur et ozõ q̃ ozatio oi tpe saluti nostre.est necessaria luce.xviij.optz semp ozare et nunq̃ deficere ió est de p̃ce pto precipue in festo vnde in sũ.con.l.iij. t.xxxvij.q.cxix. Nõ.ꝑm tlxologos q̃ ozõ est de necessitate precepti sic et quodcũq̃ aliud ad salutẽ necessariũ ⁊ dicũr otineri sub precepto ꝺ sanctificatione sabbati.vñ et precipit̃ q̃ in festo missa integra saltẽ usq̃ ad benedictionẽ sacerdotis inclusiue audiat̃ de con.di.i.oẽs fideles.⁊.c.missas. b Item p̃dicationibꝫ uirtutibꝫ, et regu laribꝫ disciplinis ex̃ de ui.et hone.cle.cuz decozem.ex̃ de sta.mo.cũ ad monasteriũ .ꝟiij.licet etiã docere talia uerbo ℓ scripto in festo.nã et in sabbato circũsio fiebat ⁊ sacrificia. a Idem in sũ.con.li.i.t.xij.q. vij.ꝑm Ray.et sic int̃ cetera debemus at tendere p̃dicationi et ß ꝑm indigentiã de bemus attendere oi tpe intelligo esse ꝺ p̃ cepto presertim in festo q̃ ut.ꝓie patuit oẽ illud est de precepto qꝺ est necessariũ ad salutẽ aĩe.et p3 q̃ predicatõ uerbi dei est ita necessaria ad salutẽ aĩe sicut cozpo ralis cibꝫ ad salutẽ cozporis.nam cibꝫ aĩe est uerbum dei deutro.viij.et Matℏ.iiij ꝓpter qꝺ piculum p̃ditionis iminet non solum nõ audienti ß etiã ex negligentia ✕ bum dei auditũ in memoria nõ retinenti ut p3 per Greg.omelia.viij.ubi dicit uer ba dei que aure p̃cipitis mẽte retinere. cibus eni mẽtis est sermo dei ⁊ q̃i cibus ac ceptus stomacho languẽte reijcit̃ qñ au ditus sermo in uẽtre memorie nõ tenet̃ ß quisq̃ alimẽta nõ retinet huiꝰ perfcõ uita desperat̃.eterne g̃ mortis piculũ for midate si cibum scẽ exortationis nõ accí pitis si uerba uite.i.alimẽta iusticie i me moria ñ tenetis hec ibi sic g̃ audictia ✕bi dei est saluti necessaria et ꝺsequẽt̃ de pre cepto.unde ⁊ in.d.c.oẽs.ꝺ con.di.i.dicit̃ q̃.oẽs fideles qui conueniũt.i.debẽt ꝺue niri in sacris solẽnitatibus ad ecclesiã au diat scripturas apostolox et euangelium q̃ quibꝫ scripturis uidet̃ intelligenda p̃ cipue ipa predicatõ q̃ quã exponũt̃ popu lo ipe scripture unde et statim in.c.sacerdo te.qꝺ imediate sequit̃ p⁹ dictũ.c.oẽs. dr̃ sacerdote uerbũ in ecclesia faciẽte q egres sus de ozatorio fuerit excoicetur. et ex ß uidet̃ iminere q̃ hoc sit mortale cũ excoi catio nõ irrogetur nisi ꝙ culpa mortali.xi q.iij.nemo epox. Item de con. di.i. q die dr̃.q die solẽni omisso ecclesie cõuẽtu ad spectacula uadit excoicetur claret aũt q̃ omittitur cuẽtus ecclesie qñ ad missã et ad predicationẽ ad quas oẽs debẽt ꝺueni re nõ ueniunt. b Sz ut ponit tho.sc̃da scõe.q.xxij.nõ ꝓhibẽt̃ quis facere opera que ꝑtinẽt ad ꝓuidentiã necessariox tam sibi q̃ ꝓximis sicut seruãdo ꝑsonam uel res seu qꝺcũq̃ aliud damnũ uitando.
a nõ tñ q̃ consistat in cessatione lucri a' liceret mercari qꝺ uex nõ est ex̃.e.c.i. nec cum omissione diuinox quibꝫ prinꝯlr intendẽdũ est ut statũ preostensũ est. b Matℏ.xij.quis ex uobis homo q habue rit unã ouẽ ⁊ ceciderit in sabbato in foue am nõ ne tenebit et leuabit eam imo etiã lz ꝙ necessitate bellare.unde et machabei in sabbato pugnãtes excusãt̃.xxiij.q.viij. si nulla. a melius ex̃ de re.iur̃. q̃ nõ est de quo habet̃ ꝑ macha.ij. b de quo eẽ uide.ꝟ.bellum.i.ꝟ fi. Item ꝑm Guil.si in centibus segetibꝫ i agro aut fenis in pra to imineat tempestas pũt inde remoueri a Si dubitet̃ et timeat̃ q̃ dicte res coz rũpant̃ uel multũ deteriorent̃ ꝑm eũdez Guil.ut in sũ.con.li.i.t.xij.q.ix. b Itez nõ credunt̃ peccare mortalit̃ carnifices ⁊ pincerne qui ꝑparant uictualia ut sequẽ ti die uẽdant si prius nõ poterant cõmo de prepare aut ꝑparata ꝑuare. a Idem in dcã.q.ix.ꝑm eũdem Guil. et põt dici q̃ hoc uerũ est si cibaria sũt necessaria ꝙ die festo.aut pro die sequẽti in qua non poterant ogruo tpe preparari a' nõ lz cum

fecic

sit opus seruile. leuitici. xxiij. b Sz qd de his qui opellunt a dñis ut opent in festis R fm Guil. si iusto metu inducti hoc faciũt uident ppter necessitatẽ excusari al nõ tenẽt obedire nisi in licitis et honestis. a Idem in sũ. con. dcã. q. ix. b

VI

VII Quid de his qui debẽt dñis uecturaz bladoz afferunt in diebz festiuis R fm Guil. nõ excusant nisi al necessitas eos ad hoc opellat uectores tñ mercatũ et alioz aut psonaz ad loca remota cuz alit nõ possint sine graui incõmodo credo excusari et similit de uiatoribz et cursoribz a Idem in dcã. q. ix. b

VIII Utz in festis liceat scribere R fm Guil. nõ lz scribere i aliquo grandi ut de quaterno in quat nũ si scholaribz lectiones suas nõze et sermones et in lectionibz libzos corrigere nõ ãt lz circa predcã locare opas suas et p pcio facere. a uel etiaz conducere ad h opas alienas fm Guil. ut in dcã. q. ix. b Sz tñ spũalia ꝛ sine pcio.

X Quid de barberis et minutoribz et ferratoribz equoz R fm Guil. si in festis hoc faciũt principl ppter necessitatẽ eoz quibz seruiunt credo q pñt excusari secus si ppt cupiditatẽ lucri fi et illi qui de talibz requirunt eos excusant si alit nõ poterant sibi cõmode puidere alioquin nõ excusant. a Idez in sũ. con. dcã. q. ix. si quo ad barbitõsores nõ uideo que cã occurrere rõnabilis ꝛ excusabilis possit coiter q̃re nequeat post festũ differri. b

XI Sed quid de molẽdinis R fm Guil. in molẽdinis ad uẽtum l ad aquã que absq magna opa hois exercẽt credo seruandã cõsuetudinẽ regionis nõ phibitam a plat molẽdina uero cũ iumẽtis debẽt quiescere nam et iumẽta uacare iussa sũt sabbato exodi. xx. a certe idem vr de quocũq molẽdino nam lz aliqua nõ requirãt magnũ laborem hois requirũt tñ iuge ministeriũ et occupationẽ et sic diuinũ cultũ et deuotionẽ impediũt et cũ regula sit phibitiua et h nõ repiat pmissũ dstat ex supradictis nõ licẽ nisi rõnabilis arcet necessitas. b

XII Quid de illis qui diebz festiuis p elemosina tñ arant agros paupum uel faciũt opa eoz R fm Guil. non credo q dominicis diebz a maioribus solẽnitatibus liceat. a glo. i. c. lz. ex. e/ dicit q maiores solẽnitates sũt/ natiuitas dñi/ epiphanie/ resurrectio dñi/ et ascensio/ et pentecostes/ h glo. Ray. ut pz in sũ. con. e. t. q. xi/ uocat solẽnitates maiores festa xpi et beate uirginis/ et precipue diem dominice passionis/ et apostoloz petri et pauli/ h hec glo. q̃tum ad festa beatissime uirginis et petri ꝛ pauli põt intelligi/ ñ q sint de iure diuino h q i eis min liceat opari. b

XIII De minoribus aũt festis sicut j. et ante octauas pasce et dsimilibz credo q liceat sequi dsuetudinẽ regionis

Ad h aũt q licite fiant oz q ppter ista nõ subtrahant se a diuinis et q talia nõ faciant ppter affectionẽ carnalẽ aut spe remunerationis fi ppt deũ ꝛ q pauptas illius hoc exigere uideat. a Idem in sũ. con.

q ecclie. flo. ti. 2. parte. h. q. c. vii. fine. dicat. si a laico uel aliqua iocto aliq faciat paruũ. ut ortizãdo sepem. uel cuclando malas cibas. uel sendo aliqua pũcta uestis dissuta. uel caligas cthung. nõ uidet violatoz festi secdm xx. habitatores non. sed iminuendo sanguẽ. et fenestras equoz. et hmõi si i festo. et. d. ut hic. h.

dcā.q.xi.ubi addit ꝑm Guil. ꝙ oz etiaz ꝙ ista ɔsuetudo scient tolleret ab epō.et si dubitet utz epūs talia sciat ⁊ sustineat recurrere oz sacerdos loci ad epm ut supꝛ ħ certificet ab eo qđ puto intelligenduz qñ dubitat utz ɔsuetudo sit ltime prescripta al ɔsuetudo circa hmōi festa satis ꝑ se excusat ut pz.ē.ff.ħ.x.et nō. b Nn liceat opari circa edificatōz ecclesiaꝝ ⁊ hꝰ mōi. a vz locoꝝ sacroꝝ et ad opus ministroꝝ pauperuz eccle sie ut in sū.con.dcā q.xi. b R̄ ꝑm Guil.credo ꝙ liceat pci pue ad opus ministroꝝ pauperum qui nō hāt redditus sibi sufficientes ita tā ꝙ hꝰ mōi labor nō sit usq ad ultimā fatigati onē uel neꝑter ħ dimittat missa et hꝰ. mōi diuina. a quia nō dēt dimitti mis sa que est obligationis et id ad quod qs tēt ꝓpter id ad qđ nō tenet. ꝑm Guil.in dcā.q.xi.ubi etiā dic ꝙ hoc cāu istud opa ri pōt fieri etiā in precipuis festiuitatibz si nō sit ꝓhibitū uel ɔsuetudini loci ctra riū b Utz pꝰ celebratōez diuinoꝝ in festis audita missa liceat opari R̄ ꝑz guil nō lz nō tñ ꝓpter quodlibz modicū opus peccat mortaliť ut si in uinea l in agro purgz quis aliquod modicū qđ restabat per incuriā aut reparet fractura in sepe ⁊ huiusmōi. a Quātū tā laboris a opis possit quis sine peccato facē in festo nō ē determinatū ſ ad arbitriū boni uiri ꝛcurrendū est ꝑm eūdem Guil.ut in sū.con.e. t.q.xiij.similit etiā dicit ꝛcurrendū ad ar bitrium boni uiri ꝓ ḡta necessitate liceat opari in festis ut pz.e.ti.q.ix.qui etiaz dic ꝙ qñ occurrit rōnabilis necessitas recur rendū est ꝑ dispensatione ad epm si ɔmo de pōt adiri al putat ꝙ sufficiat dispen satō ꝓpriꝰ sacerdotis discreti tñ et ꝙ tāta posset esse necessitas et tam notoria ꝙ au ctoritate ꝓpria posset quis talia facere et ħ nō.in sū.con.e.ti.q.viij. b De his q̄ in festis faciūt serta et huiusmōi uana ui de ꝛnegociatō.ff.xiij.et chorcis.ē.chorea.ff iij.de die dominica.ē.dominica.

XIII

XIIII

Feudum

Feudū est ɔcessio rei imobilis fcā ꝑ homagio exť de symo.c.ex diligenti. a hec fuit diffinitō Goffre.cui in effectu ɔcordat diffinitio Hosti.ut pz in sū.con.li.i.t.xv.q.lvi.ubi etiā patet ꝙ ꝓprietas remanet apud cōce dentē ⁊ usufructꝰ trāsit in feudatariū seu in accipientez et in hꝛedes masculos et feminas si de eis notātū dictū fuerit ad ħ ut ipe seu hꝛedes eiꝰ dño seruiāt ad dēť minatū seruitiū siue ad indeterminatum b Et aliud quidē est paternū.ſ. qđ a pa tre uel a quocūq de supioribz est acquisi tū.aliud maternū est.ſ.qđ per feminā est acquisitū. Item feudoꝝ aliud est ɔditio nale.ſ.qđ dať ad certū ꝓuitiū seu ɔditiōz a Et si negauerit uasallus ɔditionē feu di ipm amittere debz ut in sū. con.e.t.q. lix.ubi hec oīa ꝑm Hosti.nōnť. b aliđ est nō ɔditionale. Itē quoddā est ꝓpetuū ſ.qđ trāsit ad hꝛedes quoddā nō et sciendū etiā ꝙ sūt quedā incorpalia que qñq dantť loco feudi ut guardia et castaldia a et ista non hñt ꝓpriam nām feudi ꝑm Host.ut in dcā.q.lix. b Res imobiles ecclesie de nouo nō pñt dari in feudū naz et prelati ħ iurant ſ res que erant prius feudales pñt rex infeudari puta si uasal lus ꝓpter aliquā cām ꝓdat feudū uel mo riatť poterit ꝑlatus concedere filio eius l alteri exť de feudis. ex parte. Quo acq ritur feudū.R̄ ꝑm Hosti.quadruplicāter ꝑ mō ꝓ inuestituraꝝ puta cū aliquis ēdit alicui possessionē rei imobilis corpaliter uel cum asta uel cū baculo aut aliquo ta li a dño qui dicit se ꝓpter ħ inuestire. z. acquiritť per id qđ loco inuestituꝝ hēť ut cum dīs dicit alicui uade in possessio nē illius fundi ⁊ teneas ꝑ feudo.z. acqri tur prescriptione ut si.xxx. annis tenuit feudū et dño seruiuit lz inuestitus non fuerit.4°. acquiritť per successionē nō qdez ex testō ſ potius ab intestato nec enī ualz aliqua ordinatō defūcti in feudo facta. nā aūt huiꝰ successionis talis est ꝙ ascēdēs

nō succedant in feudo puta pī filio descē dentes uero sic.et p quidē filius pī ⁊ nō filia. Item nepos ex filio et nō neptis. et sic usq; infinitū postea uero succedūt col laterales si isti de quentione impij nō succedūt si solus filius quo deficiente reuertit feudū ad Impatorē et dfert cui uult a Idem in sū.con.e.t.q.lx. b Sed nū quid filia succedit in feudū ℞ ꝑm Hosti. nō nisi de pacto uel qualz conditione feudi uel nisi filia post mortē patris redemerit feudū a dño aut dñs inuestierit eam de beneficio patris ꝓpter pīs amorem ut in dstitutiōe frederici quēadmodū feudū ad filiam ptinet.c.i. a Idem in sū.con.e.t.q.lxi.ubi etiā idem qđ dī de filia dī ā oī prole et femineo sexu descendente ⁊ ꝙ si feudū sit femininū tūc ꝑm quosdā succedit filia patri et mri in feudo. b Ex quē pōt fieri inuestitura feudi ℞ ꝑm Hostiē.fieri pōt tam a feia ꝙ a masculo etiā minore.xxv.annis si feudū sit uetus si uero sit nouū nō pōt a minori fieri nisi sit pubes et iurauerit nō ctrauenire inuestiri aūt pōt quilibz etiā seruus nisi dñs ignorauerit eū seruum pōt etiā quis inuestire et inuestiri tam ꝑ se ꝙ ꝑ alium ut ꝑ ꝓcuratorē. a Idem in sū.con.e.t.q.lxij b Vn feudatarius bēat prestare iuramētū et quale.℞ ꝑm Host.in oi feudo statū fcā inuestitura requirit iuramētū fidelitatis nisi ex pacto remissū sit. a Idem in sū con.e.t.q.lix. b Et habz fieri bis uerbis et similibz. Ego talis iuro ad sacē dei euangelia ꝙ abbinc in antea ero fidel tali sicut debet esse uasall⁹ dño nec id qđ mihi sub noie fidelitatis dmiserit pandā alij ad eius detrimētū me sciente et ꝺ sufficat.et nō.ꝙ uasallus obligatur dño ꝑm ꝙ ductum est et ꝑm qđ feudi nā et cā regionis ipsius ꝑ uicinaz dsuetudo regit quibus deficiētibz poterit uti iuriscripto a Idē in sū. con.l.i.t.xv.q.lvij. b Cōiter aūt obligat uasallus dño in pluribz ꝙ ne sit ei in aliquod dānuz de corpe suo ℞uitabit ⁊ ipedietz. ne id qđ dñs facere intendit et facile pōt fieri reddat ei difficile uel impossibile.s.latentē dtra ꝓcurando dz. ne reuelet secretū suū alicui marīe qui possit obesse similit nec illa ꝑ que minus tutus fieret. ne sit dtra eius iusticiam uel honestatē.s.ipediendo uel deshonestando filiam uel uxorē maculando eiꝰ famaz dcō fcō ꝑ dsēsu. a Et tacito ut dissimulant audiēdo uerba infamie dtra dominū fcō uero ut ꝑ bellum famosū ut in sū.cō. e.t.q.lxiij.ubi hec oīa nōnt. b Ꝙ. ne ali qđ dānum in tpalibz ei faciat uel utilitatē ei ipediat Certo ut fidelit ei prebeat dsiliuz quo ad uerbū et auxiliū.s. de rebz et psona sua ꝓbant hec in libro feudoz de forma fidelitatis .c.i.et.xxij.q.v. de for ex de iureiurl.ego. Item lz uasallus nō debeat eē ꝑ alijs dtra dñm suū ex de postul .c.fi.tñ ꝑ se et suis hoibus pōt petere ⁊ defendere ius suum ar.ex.de iureiurl petitio a Idem in sū.con.dcā.q.lxij. ubi etiam addit ꝙ idem Hosti.ponit aliā formam iuramēti fidelitatis vīz. Ego titius iuro sup sacra dei euangelia et ab hac hora inā tea usq; ad ultimū diē uite mee ero fidel tibi gayo.dño meo dtra.oēm hoiem exceptо Impatore uel rege. b Vasallus eiz dtra oēm hoiem dz dñm iuuare etiā dtra fratrē et filium in cā iusta ñ dtra aliū dominū antiquiorē.unde et in sacmēto illū excipere dz. Et notandū ꝙ in predictis oibus dñs dz fidel suo uicez reddere ut .j. .ff.vij.dī. a ꝺ clare habet in.c.de forma xxij.q.v. b Quibz ex cāis amittit feudū.℞ ꝑm Hosti.ꝑ quidē amittit si uasallus fuerit clericus uel religiosus ꝙ nec tales succedunt in feudo.xxiij.q.viij.ff.i.z. amittit si hres uasalli steterit p annum ⁊ diē ꝙ nō petierit a dño investituā feudi similit et si ipe uasallus post mortem dñi nō petierit ab heredibz dñi ut i libro feudoz in quibz cāis feudū amittit.c.i. et hoc uez nisi ipe uasallus fuerit minor annis.xiij.ꝙ talis nō cogit fidelitatē facē Item ñ sit miles ꝙ hz ꝑ terio annū ⁊ mēsē Item ñ iusta cā ipedierit ut i libro feudoz

de prohibita feudi alie. p lotharium. qm̃ int̃ dñm. et intelligit̃ iusta cã ut pr mortez uel capitales inimicias uel aliam iustam abñtiam. 3°. amittit̃ cum uasallus tribus uicibz cozã pibz et bmõi requisit9 fidelitatẽ iurare noluerit q̃uis dñs patus sit facere inuestituram. 4°. si uasallus infeudauerit feudũ alia lege q̃ ea quã ipe habz l' in talẽ uasallum qui feudũ seruare nó potest. 5°. si uasallus interfecit suum pprium germanũ uel germani filiũ uel aliqd omi serit qđ paricidiũ noie otineat' ad ꝟ ut totaz hereditatẽ habeat de paricidijs hẽs .j. paricida. Sexto si uasallus dimittit dñz suum in prelio nõ mortuũ nec ad mortez uulneratũ. similit' ppter alias multas ingratitudines que enumerant' in libz feudoz quibz modis feudũ amittit'. c.i. ⁊ .ij Septimo si uasall9 scient' negauerit feudũ uel ptem aut oditionẽ eius sec9 si ig̃rant'. Octauo si uasallus nõ uult oñdere de pte feudi presumit' q̃ totũ teneat i feudũ Octauo si uasallus feudũ alienauerit ⁊ si quidẽ p parte alienauerit illã ptem amittit et libere ad dñm reuertet' nulla scriptione obstante nec pderit uasallo si post facti alienatoz recuperauit feudũ ipm nisi ignorant' alienasset. Nono si uasallus dñm accusauerit aut si testimoniũ cõtra ipm in cã nõ tm criali ꝟ etiã ciuili tulerit lz quidã dixerũt q̃ in ciuili pór. Decio si uasallus uocat9 a dño q̃ secũ uadat in expditiõe publica. puta uocatus ab Jmperatore ut secum ueniat romã p suscipiẽda corona ⁊ huiusmõi nõ uenerit nec aliũ p se dño suo acceptũ miserit uel ei ſtipẽdia militie non dederit. a hec oia nõnt' etiã in sũ. con. l. i. t. xv. q. lxiij. b Et si qdem qñ ppter fidelitatẽ nõ seruatã amittitur feudũ nõ intelligit' ipo iure ꝟ p snĩaz si uero alienatũ fuerit ipo iure pditur ut Jnno. dicit hec oia Hosti. pbat in sũ. cõ. t. de feudis. a Hosti. quoq; ad hunc ca sũ vr simplicit' dicẽ q̃ amissio feudi fit p snĩaz ꝟ Jnno. dicit q̃ in cãu alienatioĩs fit ipo iure in sũ. con. e. t. q. lxv. b Qñ dñs amittit ius qđ in feudo habz R̃ fm Hosti. sicut uasallus amittit feudũ ppt culpam ita dñs ppetatẽ feudi. ut i libro feudoz si de feudo ortrouersia fuerit. c. domino amittente. dñs eni uasallo debz uicẽ rependere ut i libro feudoz de forma fidelitatis. c. i. in fi. et si nõ rependerit merito censebit' maleficus. a al' malefid9 et tendit ad idez ꝟ clarius. b vt est ille q̃ otra uasallum delinquens fuerit pfidus xxij. q. v. de forma. xcv. di. esto subiect9. ex de iureiur. .puenit. et talis etiã priuatur iure qđ habz in uasallum et feudũ tñsit ad supiorem nõ intelligas tñ ipo iure ꝟ persniam. a Idem in sũ. con. dcã. q. lxv. b

¶ Quid si dñs moriens plures filios relinquit nũqd uasallus iurabit fidelitatẽ oibz R̃ fm Hosti. nõ puto q̃m uasallus nõ cogit' p uno feudo plures hẽre dños maxie in comitatibz ducatibz marchionatibz qui hodie diuidi nõ pñt. a Idem in sum. con. e. t. q. lxvij. ubi etiã addit' fm Hosti. q̃ nec põt dñs sine uoluntate uasalli feudũ alienare nõ etiã in gñali alienatione uasalli nõ otinetur nisi ꝟ notiaz dictũ sit et subdit aliq tñ uolunt dicẽ q̃ equali ul' minori dño ocedi pñt. b Sz si uasallus moriens plures filios reliqt oẽs debẽt iurare fidelitatẽ si feudũ indiuisũ habẽt ꝟ si ex diuisione totũ feudum ad unum puenerit ille solus iurabit. a Idem in sũ. cõ. l. i. t. xv. q. lxvi. b ¶ Utr uasallus possit feudũ refutare R̃ fm Hosti põt etiã sine uoluntate dñi. et p9 hoc nõ tenebit' fuire dño uerũtn nõ debet eum offendere. a Idez in sũ. con. e. t. q. lxviij b Quidã dicũt q̃ nõ eũ refutare potest inuito domino ut. C. de acti. ⁊ obli. l. sicut initio. pmũ uidet' uerius si tpe et loco debito repudiet aliter otra. a dictũ Hosti formaliter habet' in. c. uno. de uasallo. q. ot̃ stitutoz lotharij feudũ alienauerit. b

¶ Utr filius repudians hereditatẽ patris q̃ possit retinere feudũ R̃ fm Hosti. nõ sed aut totũ oz retinere aut totũ repudiare nisi forte eũ domin9 tãq; a nouo bñficio

feudū.

inuestiat agnatis ꝺsentientibꝫ. a tūc eī bene retinet feudū sine aliquo onē hereditario ut in tex. ꝯ allegato ubi etiā dicit de agnatis repudiātibꝫ hereditatē qꝺ eē nō in sū.con.e.t.q.lxix. et dicunt agnati qui per uirilē sexū descendūt. Cognati uero q p femineū ꝑm huꝯ. b Agnati ꝛo bene possūt aliquod feudū retinere repudiata hereditate ut in cōstitutione frederici. an agnatus uł filius defūcti repudians hereditatē possit feudū retinere. c. si cōtigerit

b Utꝝ feudū possit per uasallū legari ecclesie. ℟ ꝑm Hostiē. si feudū fuerit de camera dñi et ad tps datum nō pōt legari nec etiā heres succedit similit etiā ecclesie nō pōt legari si de nā feudi est q uasallus seruiat in ꝓpria psona. a Et in tali nō succedit clericus etiā si filius sit ꝓz hostiē. ⁊ in sū.con.e.t.q.lxxi. b Si uero sit paternū et ꝓpetuum tūc pōt p aīa legari a si ꝺsueuit p alium seruiri dcā. q.lxxi. b nisi ꝺsuetudo repugnet. a Idez dcā q.lxxi. b Utꝝ ecclesia possit recipe in pignus feudū qꝺ laicus ab ea tz ita q ñ ꝺputēt fructus in sorte. ℟ ꝑm Inno. dñt quidā q pōt dūmō durante pignore nō recipiat seruitiū feudi qꝺ tūc solū uerū est qñ ipi fructus nō multū excedūt ualorem huiꝰmōi alioquin eēt ꝺtra mandatū dei ex de feudis. c.i. uel dic ꝑm eūdē q hec de cretalis et similes loquunt qñ feudū illicite a laico detinet et recupari nō pōt. a Con. Host. ꝫ aliqui aliter dixerint ut in sū.con.e.t.q.xxxviij. b

f Idcꝰ Utꝝ oēs teneāt habē fidē explicitā ℟ ꝑm Tho. scḋa scḋe. q.ij. dicendū q maiores ad quos ptinet alios erudire tenēt hēre pleniorez notitiā de credendis q̄ inferiores. nihiloīnus tñ oēs tenēt fidem hēre explicitā de mysteriis xpi precipue q̄tū ad ea que coiter in ecclesia solēnizant et publice ꝓponunt sicut de incarnatione. de passione et huiusmōi. si alias subtiles ꝺsiderationes tenēt aliqui magi uel minus explicite credere ꝑm q ꝺcetit statui et offō uniuscuiusq. Utꝝ teneant oēs explicite credere trinitatē. ℟ ꝓz Tho. ubi supꝝ. dicendū q q mysteriū xpi explicite credi nō pōt sine fide trinitatis ut q filius dei carnē assūpsit. et ꝺ spiritu scō ꝺceptus fuit iō post tps gre tenet qlibz ad explicite credendū mysteriū trinitatis. Utꝝ ꝺfessio fidei sit necessaria ad salutē. ℟ ꝑm Tho. scḋa scḋe. q.iij. Cū cōsteri fidem ptineat ad preceptū affirmatiuū. iō nō semp nec in quolibz loco est de necessitate salutis. si in aliquo loco et tpe qñ. s. aliquis interrogat de fide si taceret crederet uel nō hēre fidem uel q fides ñ esset uera. uel alīꝰ ꝓpter eius taciturnitatē auerterent a fide. Utꝝ cū infidelibꝫ sit disputandū de fide. habes. ꝯ. infidelis. ꝑ. iij.

Filius Quadruplex est status filiorum Alij enī sūt nāles et ltīmi. ut q de uxoribꝫ ꝓcreant. et de his habes. ꝯ. legitī. alī nāles tñ ut filij ꝺcubine qui de soluto ⁊ soluta que uxor esse possit nascūtur. alij sunt legitimi tñ ut et adoptiui alij spurij qui de adulterio uel incestu ł alī per leges dānato coitu nascūtur. a uel alī uulgo ꝺcepti qui patrē demōstrare nō pñt. ff. de sta. ho. l. uulgo. et predcā etiā nōt glo. in. c. tanta. ex qui fi. sint le. ponūt quoq in sū. cō. l. iiij. t. xxxiij. q.i. b Utꝝ filiusfamilias possit facē elemosinā. s. elemosina. ij. ꝑ. iiij. et utꝝ aliquo m̄ de rebus patris accipere uel expendere pōt. uide. ꝯ. peculiū. Apud quē filius dēat nutriri fcō diuortio. ℟. ꝑm Hosti. si filius minor sit triennio regulariter uerū est q ꝺz esse penes matrē. si maior penes patrem ꝫ iudex exaiare ꝺz apud quē comodius moretur. nec post triennīū alendus est apud matrē etiā expensis prīs. a ꝺcbz ꝺcē ut tñ pꝰ triennīū apud mrem alendus sit expensis prīs. ut pz in sū. con. li. ij. t.i.q.lxi. ubi hec nōnt. b .C. soluto. ma. l.i. a imo potius diuortio fcō apud quē libri mo. uł educari ꝺbe. l i. et ibidē in auc. si pat. ꝺ si pr cām diuortij prestiterit apud mrem

ad scdas nuptias nō uenientē libēri nutri
antᵉ patris expensis. si uero econᵉ apud
prēz mris locupletī.expēᵈ.si pr̄ minꝰ ido-
neꝰ sit tē.n. apd mrez locupletē nutriātᵉ
quēadmodū filij locupletes cogūtᵉ mrez
egentē alere.qd aūt de alēda matre egēte
et filijs indigentibꝫ edictū est ℔ quoq; in
oibꝫ ascendentibꝫ ⁊ descendentibꝫ psonis
utriusq; nāe precipimꝰ obſuari. b Si
tñ alter ciugū esset infidelis ⁊ puer i mi
nori etate dēt dari fideli nō obstante gꝫ i
digeat matris obsequio.ut ponit Tho.in
iiij.di.xxxix. Utz malicia parētis no- III
ceat filio uel econᵉ. R̄ ꝑm Ray. nō nocet
quo ad dēū lz noceat iterdū quo ad pnā
tpalē.di.lvi.nūq̄.⁊.c.nasci.vi.q.i. si quis.
et de hac mā hēs.j.pna.i.ſ.vij. Itē mali-
tia parentū inducit ꝑsūptiōez ctra filium
di.lvi.si gens angelozꝫ.et econᵉ malitia fi
lij inducit ctra patrē. Un filij nāles ali VIIII
quo mō succedant pr̄i.R̄ si patᵉ hz filios
alios ltīmos uel nepotes tūc lz ei dare ℓ
relinquere nālibꝫ eozūq̄ mr̄i unā unciam
et nō ultᵉ uℓ soli cubine semi uncīā ⁊ nō
ultᵉ. C. de nālibꝫ libe.l.mre. Si aūt nō hz
alios filios ltime descendentes tūc ltima
parte relicta ascendentibꝫ reliquuz inter
nāles distribuere pōt.gꝫ si nec ascēdentes
nec descendentes hēat tē liceat ei institu-
ere naturales insolidū hēredes. C. de nāli
libe auᵉ.lz: Ab intestato uero qūo nāles
succedāt.uide.j.successio.ſ.pe. dēnt quoq;
nāles pasci arbitrio boni uiri etiā si ltīmi
extant et succedant aut si ciuge uiua alij
sint hēredes et ipi prestant idem patri si
opus sit.ut i dcā auᵉ.lz. Quid de spu V
rijs. R̄ spurij sūt qui ex dānato coitu sūt
ꝑm leges. a vz cum muliere quā qs nō
posset hēre in uxorem rōe csanguinitatis
affinitatis.religiōis.uel alterius mr̄imonij
seu cuz qs hz plures.ℓ eē duas cubinas
simℓ.ut in dci auᵉ.lz. b oi prozsus bñ
ficio excludunᵗ.ut.C. de nāli.libe.auᵉ.lz:
si tñ interest epi facere gꝫ uterq; parentuz
talibꝫ liberis necessaria ꝛminístret ꝑm gꝫ
suppetant facultates.eꝝ de eo qui duxit i
ma.quā pol.cū hēret.et in ℔ mitius agit
ius canonicū gꝫ ciuile De filijs ex adulte-
rio.uide.s.adulterīū. Itez de ℔mōi.uide
.j.illegitimus De filijs aūt nutriendis et
alijs expositis.uide.s.expōitus. Filij exclu-
dunᵗ ab hereditate patris in tribꝫ casibꝫ
ut.j.hereditas.ſ.ij. C. uiꝰ parenti dditionē
s.liberam uel seruilē sequitᵉ filius.uide.j.
seruus.i.ſ.iij.

FLagella In quibꝫ dsistāt er
qūo sūt satisfactoria hēs .j. satis
factio.ſ.vij. Itē de his hēs.j.pena.i.ſ.v

FOrnicatio Fornicatō
vr̄ eē genꝰ cuiusl; illicīti coitus
et tñ specialiᵗ intelligitᵉ in usu solutaz
stuprū uero est ꝑsone illicita uirginuz de-
floratio. Adulteriū est thori alieni.i.uxo
ris uiolatio de quo etiā hēs.s.adulteriuz
et.j.impedimētū.viij.ſ iij. a potius vr̄
.ſ.ij. b et sequētibꝫ. Incestꝰ est csangui
nioz uel affinium.abusus aut etiā sancti
monialiū.raptus est cū puella uiolenter
et ctra eius uel parentū uoluntatē educi
tur ut corrupta in uxorem hēatᵉ.xxxvi.
q.i.ſ.cum ego. a et ibi de predictis spe-
ciebus dr̄. b uel etiā ut hēatᵉ in dcubi
nam eᵗ de rap.cum cā.uide de ℔.j. raptoz
ij. a predcā posuit Ray.in.ti.de rapt.ſ
nota.et glo.eius ibi que etiā sup uerbo in
uxorem dicit gꝫ raptus quoq; dmittitur
si qs rapiat uel etiā semel abutatᵉ mulīe
renitente.ut.xxxvi.q.i.ſ.ex hac.et dicitur
renitēte gꝫ si ipa dsentiente nō esset raptꝰ
ſ strupū uℓ simplex fornicatō.si uero dᵉ
uoluntatē parentū rapetur ut eēt uroz
uel dcubina esset raptus lz rapta dsēsisz
b pretᵉ hos oēs est pcōm ctra nām. a
Et de isto tangit Tho. scda scde.q.cliij.
arᵒ.xi. b Et de grauitate cuiusl; dcōz
habes.j.luxuria.ſ.i.addūt quidā sacrilegi
um de quo simlit luxuria.j.ſ.i. a De
isto sacrilegio Tho.loquitᵉ scᵗa scde.q.cl
iiij.arᵒ.x.ubi dicit gꝫ manifestū eē gꝫ eē luxu
ria ꝑm gꝫ uiolat aliquid ad diuinū cultū

b sed habeat ascendentes

ptiuēs ptinet ad spēm sacrilegij ex q̄ dō colligit q̄ ꝫ sacrilegū ꝺmittitur respū loci et psone ad qō etiā facit.xvij.q.iij. si qs inuentus.et qō nō glo.ꝺe pc.ꝺi.v.con sideret. ¶Simplex fornicatō in clerico publice tenēte ꝺcubinam inducit ꝺeposi tioz̄ ꝺico si amonitus nollit se corrigere nam talis p̄ quidē monitus ꝺēt suspēdi a bñficijs ⁊ si se nō correxerit ꝺēt ppetuo ab eis remoueri siue sit in sacris.eī ꝺe co ha.cle.et mu.sic.siue nō in sacris ut ibidē in.c.si aūt clerici. a ⁊ibi vī innui quod ad p̄dicta regratur trina admonitio. b ¶Ex si tale crimē est notoriū suspensus ē ipo iure ut dictū est.s̄.clericꝰ.in.§.ij. Si uero sit publicuz ex fama tm̄ ita q̄ meri to talis hēatur suspitio q̄ scandalū gene retꝰ etiā si nō appareat accusatoz erit pur gatio indicenda in qua si ꝺefecerit aut se purgare noluerit canonice puniet. eī ꝺe coha.cle.et mulī.tua. et talis interz non ꝺēt in officijs euitari. ¶Utr̄ aūt sit audiē da missa uł offm clerici fornicatoris tenē dū est qō vī.s̄.clericus.in.§.j. a Et ibi latius ꝺe hoc in additione. b et.j. ordina tus.i.§.iij. ¶Que pena clerici in sacro or dine qui aliquā ducit in uxorez. ℞ ꝺebet puari ordie et bñficio ecclesiastico et mu lier si erat libera ꝺz redigi in seruitutē ec clesie.ꝺi.xxxij.eos qui.ſ ancilla ꝺz uendi ꝺi.lxxxi.quidā clerici ⁊ filij inde nati redi gūtur in seruitutē ecclesie.xv.q.ulti.c.mul te. Item talis clericus est excoicatus ipo facto ut.s̄.excoicatō.i.§.iij.v.vn.et nō. q̄ qñ clericꝰ in sacris sepat ab ea quā ꝺuxit in uxorē ꝺz eā abiurare.ſ.q̄ ꝺe cetero nō accedz ad eā nec comedet nec bibet cū illa nec in eadē ꝺomo manebit nec i alio loco si taz publico q̄ mala suspitio esse nō pos sit ne loquat cum ea nisi coraz ydoneis te stibꝰ et certa necessitate. a et in ecclesia uł in alio publico loco ut in sū.con.li iij t.xxx.q.xij. ubi hec nōtat ꝑ Ray. b xxxv.q.vi.ab isto ꝺie.eī.e.qui cle.uel uo. ex lrā.x.tā si clericus hēt suspectus q̄ for sitan iuramētū nō seruaret nō ꝺz exigi si p̄ penitentiā interdicti uel suspensionis ł alijs huiusmōi est ꝺeuitandus eī ꝺe coha cle.et mulī.clericos. a Idem in ꝺcā.q. xij.in sū.con.ꝑ Ray.et Hoſt. qui etiā addit q̄ nō est aliquid iniūgendū alicui p̄ iuramētuz ꝺe cuiꝰ trāsgressione uerisimr timetur ibi etiam ꝺr ꝑ Ray.q̄ si ducta esset ancilla ⁊ f.ij sui puuli nō uēdentur ſ retrudent in monasterio ne ꝓpter eius abnātiaz filij eius p̄eant ꝺi.xxxij. fraterni tatis.subiungens uel intellige illud.c. q̄ nō ꝺtraxit cū ea mr̄imonialit. b ꝺe mā fornicationis plurima hēs .j. luxuria.

AFraus Fraus et ꝺolus alicui p̄ocinari nō ꝺebēt.xxx.q.i.ꝺictū est extra ꝺ̄ iscrip.ex tenoze.fraus fit legi qñ qō ali cui p̄hibet uua uia uult sibi licē p aliam uiam.eī ꝺe p̄uile.ḡto.et ꝺe comes.p̄ben ostitutus. a uel cū quis saluis uerbis legis sniam eius circūuenerit.ff.ꝺe legi.l.cō tra legem.et ꝺcō.c.ḡto. b Ad fraudez ptinē p̄nt que hñt.s̄.ꝺolus et.s̄.astutia.

AFrigiditas Quō impe ꝺiat mr̄imoniū uide.j. ipedimē tū.xv.qi p totū.

AFanus ꝺe expēs funeris.j.lx reditas §.vi.et.j.sepultura.i.§.vn. et .j.restitutio.ij.§.v. Itē ꝺe iniurijs tibꝰ funeri uel moribūdo.j.sepultura.i.§.viij.

AFartum Est ꝺtractio rei alie ne mobilis et corpalis fraudu losa et iniusto dño lucrifaciendi gr̄a siue ipius rei siue etiā usus possessionisue ut ff.eo.l.i. a Ista fuit ꝺiffinitō Ray.que et ponit in sū.con.l.ij.t.vi.q.i. b Con ctio ponit in p̄dicta ꝺiffinitione q̄ sine ea nō est furtū etiā si interueniat uoluntas uel uerbū. a facit.ff.c.l.i.§.i. b tm̄ ꝑ solam uoluntatē erit trāsgressio alterius p̄cepti.ſ.illius p̄cepti nō cōcupisces rem ꝓximi tui rei aliene ponit in ꝺiffinitione q̄ i re ꝓpria nō ꝺmittit furtū intellige ut

aliꝰ hēat in re illa aliquod ius puta ille cui res erat pignorata uel comodata. a et fecit in ea utiles expensas ut pꝫ in iuri bus ꝟ allegati. b .ff.e.si res ꝟ i.et.l. si is qui rem.in prin. a imo potius in fi. b Idem Tho.sc̃da sc̃de.q.lxxi.mobiliū ⁊ corporalis dr̃ qꝫ in rebꝰ imobilibꝰ ut in agro uel incorpalibꝰ ut sūt actiones et huiusmodi tes nō omittit furtū eo qꝫ talia non pñt otractari. a .ff.e.l.uex. ꝟ. b fraudulosa.dr̃ qꝫ si aliquis credebat rem esse suam que nō erat sua uł si esset sua credebat qꝫ etiā ab eo qui hēbat ibi ius posset accipe nō omittit furtū lz ał teneat. a viz qꝫ pdit ius qđ hēbat in re et si nō habebat ius aliqđ ordēnabit ad restōnez rei et insr̃ ad extimatōz illius ex eo qꝫ uoluerit ius sibi facere ut in textu de quo stat̃. b ut inst.de ui bo.rap.ꝟ.qꝫ tñ.et.ꝟ se. Inuito domino dr̃ qꝫ si credit dñm pmissurū ⁊ sic̃ iusta cā credendi nō tenet secus si nō sub est.ff.e.si is qui rē. a In dubio enī pre sumit dñs inuitus.ff.e.l.q uas.ꝟ. uetare. b Et dr̃ dñs inuitus etiā si uideat rem auferri q̄ uis nō otradicat.ff.e.l.pe. a Ibi vł colligi hoc uex. qñ rōe timoris uel eē uerecundie nō otradixit ał nō ordicendo cuz potuerit vł osentire.ar.e.erroz.lxxxiij di.et.c.osentire. b si aūt putauit facere inuito dño et tū dñs uult furtum qdez factū q̄tum ad intentiōz ſ nō tenet ad re stitutōz nec dñs pōt facē obstāte sibi sua uoluntate.ff.e.int oēs.ꝟ.pe. a hoc fallit in.l.si qs seruo.C.de furti.ut psuādens ꝟ uo ut tollat rez a dño et seruus tollit eā dño pmittente cui pus denunciauit tēt furti et serui corrupti. b Lucri faciēdi gr̃a qꝫ si quis alienā ancillā rapuerit non cā lucri ſ libidinis nō omittit furtū.ff.e uex. a huiusmōi ał incipit certū. b Ipsius rei usus possessionisue.qꝫ nō solū omittit furtū qꝫ rei dnium uult sibi lucri. ſ etiā qui uult in re ipa lucrari usum ⁊ possessionem di.l. qđ sacr.ff.e.q iumēta.

1 Quot sūt spēs furti ℞ due.nam aliđ est manifestū.s.illud in quo fur deprehendi tur priusq̄ ueniat ad locū dstinatū. a siue deprehendat ab eo cui⁹ res sit siue ab alio.ff.e.l.iij. b Aliud nō manifestū cū quo fur nō deprehendit.ff.e.l.ij.et.iij. Item nō.qꝫ quedā remanēt in noie gñali q dam in speciali ueluti sacrilegiū quod est furtū rei sacre. a seu etiā non sacre ſ de loco sacro siue etiā de ecclesia ut in .c. qđ ergo.de quo.ꝟ. b Peculat⁹ qđ ē furtū đ re publica.xxiij.q.iij.qđ ergo.abigeat⁹ qñ quis dispgit gregem et inde furat. a ff.de abigeis.l.i.ꝟ.i. b Plagiū quod dr̃ furtum hois.s.qñ scienter qs liberum hoiem uēdit uel emit.ff.de plag.l.i.⁊.iij et eodem mō si alienū seruū solicitauerit ł aspꝛitauerit. a Idest ad aliā regionez furtiue duxerit.C.de plag.l.i.et nō.in sū conse.li.ij.t.vi.q.ij. b Que pena furti ℞ pena furti uariat̃ ꝑm qꝫ uarie de ipso agi tur.nam si agat̃ crialit̃.i. ad penā crimis nō est ꝓpt̃ hoc fur suspendēdus ał demēbrā dus ſ alit̃ puniendus.vz ut fustiget uel exulet uel alio mō ꝓut iudici uidebitur et hoc in simplici fure.s.qui occulte et sine armis delinquit.C.e.auc̃.ſ nouo iure. a Sed hodie in multis locis etiā simplex fur suspendit̃ de consuetudine ꝑm glo.ray. et dicit Jac.qꝫ hāc consuetudinē facit rōna bilis necessitas pacis coius et frequēs incor rigibilitas exꝑta huiusmōi malicie hoiuz ut in sū.con.e.t.q.iij. b Si aūt plus ē q̄ fur ut qꝫ cū armis uel sine armis uiolē ter aggredit̃ in domibꝰ uel in itinē uel in mari tūc artiꝰ ꝓcedit̃ extra eū.ff. de penis l.capitaliū.ꝟ.crassatores.et.ꝟ.famosos. Item si quis palam subripit ⁊ est famosus oēs enī tales furcis suspendūt̃. a dcō ꝟ famosos.ubi etiā dr̃ qꝫ debēt suspendi i loco delicti. b Et si nō est famosus punit̃ ea pena de qua dr̃.ꝟ.raptor.i.ꝟ.i. Quidā ē taliū ꝑz leges qñq̄ tales licite absq̄ iudice occidūt ut.ꝟ.homicidiū.i.ꝟ.ij. ex de homi.si ꝓfodens. Si uero agit̃ ciuilit̃ pe na furti manifesti est quadruplū nō ma nifesti est duplū. a ut in isti. de ob.que ex delic.na.ꝟ.pena.et ibidē.ꝟ.fi. pz qꝫ istud

furtū

duplum seu quadruplū exigit̄ ulr̄ rem sublatam. et hec pena pōt peti etiā p⁹ ānū ut in insti. de ppet et tpali. ac. ℣. furti. et si egerit aliqs crimialit̄ potēit ite⁊ agere ci uilit̄ ⁊ econūso. C. qñ ciui. actu. priu. crimi. l. unica. et. ff. e. l. fi. b Et ℔ intellige in foro cōemptioso ſ̄ in foro consciē qñ qs sine lite uult restituere sufficit restituere simplū cū oi dāno ꝑm Tho. et Al. a Idez in sū. con. dcā. q. iij. q nisi fuerit fcā ꝺdēnatō in foro pnialī nō debet̄ pena ut nō. glo. in. c. fraternitas. xi. q. ij. b Et q dē plura hēs ·j· circa restōez restō p totuz Itē spāliť de pena ·j· restō. iij ℣. fi Utz in re pua ꝺmittat̄ furtū sicut in magna R̄ sic q in furto nō qꝺ ablatū est ſ̄ mens furantis attendit̄. xiij. q. iij. c. ulti. et hoc intelligendū est qñ uoluntas est talis q etiā maiora ſ̄traheret uel qñ ex ablatiōe pue rei dñs intelligit̄ grauari. a per op positā uoluntatē. i. q ei nō plz ut ꝺstat ex his que sequunt̄. b Nā sicut dicit tho scḋa scḋe. q. lxvi. si aliqs furtiue res minimas accipiat p quas homo nō reputat ſ. bi no cumētuz inferri et ille qui accepit possit p̄sumere nō esse ꝺtra uoluntatē dñi excusat̄ aliť furtū est semp pccm̄ mortale. q est ꝺtra dilectionē ꝓximi cui infert nocumētū. vñ et in talibz minimis si hēat quis aium furandi et inferrendi nocumētū ꝓximo est pccm̄ mortale ut Tho. ibidez dic̄ a vnꝺ et furtū ꝺmitti pōt una galina ut insti. de rer ꝺiui ℣. galina⁊. ubi etiā dicat glo. q ꝺmittit̄ in uno ouo ſ̄ et si putz qs etiā cū uoluntate dñi recipe ista minima et postea ꝺstat sibi de ꝺtraria uolūtate re stituat qꝺ acceperit ⁊ penitus excusat̄ al̄ nō ut in. c. pccm̄. ꝺ re iudi. li. vi. b Qui cūq utilit̄ re apud eū deposita uel re ei co modata ad alium usū ul̄ utitur pignore furtū ꝺmittit ut dictū est supꝫ depositū. ℣. vi. et. s̄. comodatū ℣. iij. et ·j· pignus ℣ vj.

Quid si mulier fec̄ furtū siue ānte ma trimoniū siue post et uir ptic̄ipauit s̄ uir fecit et uxor ptic̄ipauit nūqd licebit uxo ri de rebz coibus satisfacere R̄ ꝑm Guil. ubi de ꝺsuetudine regionis uir et uxor coicant sibi credita et debita ex ꝺlict̄u uel maleficio si res furtiua adl̄ exist̄it ī eoz potestate uxor pōt illā restituere etiā ꝺ̄dicente marito. a Idem etiā esset si int̄ eos nō foret talis coīo. nam talis quicūq hāc rē furtiuā hēz ꝺz illaz dño restituē C. e. in ciuilē. b Si aūt ꝺsupta est pōt uxor si exp̄sse uir ñ ꝺtradicat negocia ma riti gerendo et se liberando extimationez restituere de coībz bonis ꝓhibente autez marito nō credo q deāt facere huiusmōi restōez cū nō hēat administratōz rex sed maritus. Si tñ restitueret ꝺ bonis coībz bona fide nō credo q esset ei iniungenda penitentia q̄ ꝓ mortali. a s̄ q pccaret mortalit̄ si ℔ fiat latent̄ ⁊ sine alioz scan dalo cū hic ñ sit fraudulēta ꝺlectatio nec aio lucrandi ꝑm eūdem Guil. ut in sum. con. li. ij. t. vi. q. xij. b Cont̄ quē datur actio furti. R̄ ꝑm Hosti. ꝺtra furē etiā si impubes dūmō sit doli capax. ff. e. l. impube rem. pat̄ etiā agit ꝺtra filiū suum si pecu liuz castrense hēat al̄ nō esset iudiciū int̄ eos. ff e. l. ne cū filio. codē mō aget filius si pat̄ ei aliquid subripiat de peculio ca strēsi. a facit. ff. e. si quis uxori ·℣· ſ̄ et si filius. b Item uir ꝺtra uxorē uel econ ūso nō agit furti matriōnio ꝺstāte ſ̄ dat̄ actio i factū ſ̄ qui ei opem tulerit furti te net̄. ff. e. si qs uxori. et. C. rex amotaz. l ij Itē dat̄ actio furti ꝺ eū q dedit opez l̄ cōsiliuz ei qui furtū fecit. ff. e. si is qui ·℣· si tu. a hoc uez si furtū secutuz sit ut in sū. con. e. t. q. xv. b Et tam ipe q̄ ec̄ qui receptauit ad restōz tenet̄ ut ·j· restō ij ·℣· ij. dicit̄ et ibi ꝓz q qꝺ dictū est ꝺ cō silio obtinet ec̄ qñ ex eo uerisimilit̄ dam nū secutū est ℣ Utz pccet qui rem suam apud alium depositā uel etiā iniuste detē tā furtū accipit r̄ gre. s̄. ꝺ posito ·℣· ulti.

Quid si qs furat̄ ꝓpter necessitatē famis uel frigoris. R̄ si est extrema necitas non pccat ſ̄ utilit̄ iure suo de con. di. vi. discipulos. vnde pōt occulte subtrahere ut dic̄ Tho. scḋa scḋe. q. lxvi. nō tñ ꝓ se ſ̄ etiā ꝓ

alio nam in tali cau oia sūt coia di.xlviij. sicut hi. qd si nō sit extrema necessitas pec/cat quidē ꝑpter necessitatē attenuatur peccatū et in tali cau intelligit penitētia que iponit ex de fur. si qs p necessitatem a Idem in sū.con.e.t.q.viij. ꝑm Ray. et Tho. aduertendū tn qz furans in extre ma necessitate nō peccat si tū ꝺueniat pr ea ad facultatē puto qz obligetur ad restōz sicut et qui cessit bonis. C. de bis q pūt ce. bonis. l. i. ita tn qz nō teneat nisi igꝫtuz facē pōt. ff. de ces. bo. l. iij. et in ꝟ ul̄ simili cau itelligit facē posse ꝺducto ne egeat ff. de re iudi. in ꝺemnatōe. aliqui tn ꝺnt qz furanti etiā in extrema necessitate si rē nō restituat oz iponi qz peniteat p tres eb domadas. o. c. si quis p necessitatē. ſ illud .c. nō intelligit in extrema necessitate ꝟz Tho. scōa scōe. q. lxvi. arti. vij. et ꝑm Ray in ti. de furt. ſ item qd si aliquis furat. ꝑm Inno. et glo. in. o. c. si quis. et. ē. patu it ſ inꝫtū dicit ibi glo. qz intelligit i ne cessitate nō magna oz intell' respū neces sitatis extreme. ſ bene al' magna qz ut ibi pz fur nō cogit precise restituere sed uel penitentiā agere uel restituere. vnde dicit ibi si reddiderit nō cogat ieiunare qđ nō ꝺcederet p necessitate pua al' null' coge ret mēdicare ſ et iste si ꝺueniat ad facul tatē tenet precise restituere sicut et de fu rante in extrema necessitate dictū est et si milit si fuerit furatus existenti in tanta necessitate sicut et ipe qz in pari cā potior oz esse ꝺditio possidentis. ff. de condit. ob tur. cām. l. si ob turpem. ſ pozzo. et maxie ꝺnī al' furans in necessitate etiā nō extre ma ſ magna nō cogit precise restituere. o .c. si quis. et qz nō est determinatū qualit intelligat illa necessitas magna relingt arbitrio boni iudicis. ex de offi. ꝺele. de cā.

b De restōne facienda uide. ſ. restō p to tū. C Quid si qs furet xpianos de tētos a paganis ut eos liberet. R ꝑm Raym. et Hosti. si est tps guerre in nullo tenetur xxiij. q. ij. dns. et. q. viij. ut pdē. Si uero est tps treuge tenet ipi pagano restituē nō hoiem ꝓpter piculum aie ſ extimatōz similit tenet de alys ablatis. ar. xxiij. q. i. nulli. a hoc eē cau dic Ray. credo ipsū furantē nullo mō peccasse ꝺtū ad hoiem quē furatus est si recta habuit intentiōz imo potius meruisse dūmō al' satisfaciat ut in sū. cō. e. ti. q. ix. Ego uero puto qz eē ad nullā satisfactiōz teneat qn paganus xpianum iniuste detinebat qđ est regula re ut in rubrica. C. ne xpianuz mancipiuz hereticꝰ uel paganus uel iudeus hēat ul̄ possideat et in. l. una. ibi posita et. liij. ꝺi. mancipia. b Si tn pagani opulerāt eū ad circūcisionē uel idolatriā uel aliquod mortale peccn tūc ille liber penitus factꝰ est et sic furans eū nō peccat ſ meret ar. ꝺi liij. nulla. a Idem in ocā. q. ix. b

C Nūquid xpiano qui detinet a sarace no lz furari ei. R ꝑm Hosti. si iste xpianꝰ dū esset treuga frangeret eam et sic erat i culpa et fuit captus nec ei immet piculū necessitatis nō lz furari ſ tenet ad restōz nā talis iuste detinebat. a Sz nō p ser uo ut pz ex dictis. ē. ſ ꝓxio. b Si aūt iniuste detinebat ut qz tpe belli captꝰ est uel immeat necessitas nō tenet ad restōz a cum talē teneat sarracenus pascē ut i sū. cō. e. ti. q. xi. b C Utz liceat furari ab usurario ut elemosina detur hōs. ē. elemo/sina. i. ſ ix.

Gloria una

C Utz appetꝰ ianis glorie sit mortale peccatū R ꝑm Tho. scōa scōe. q. cxxx iij. pōt esse mortale ꝺuplicit Primo mō rōe māe puta cum aliqs gloriat de aliq falso qđ ꝺtrariat ꝺiuine reuerentie. a Sicut ezechielis. xxviij. ꝺtra principē tiri ꝺr ele uatū ē cor tuū et diristi deus ego sū. b vel cum quis bonū tpale de quo gloriat ꝓfert ꝺco. a hoc ät fit cū circa illud pꝰ attendit ꝺtꝫ erga deuz uel diuina qz illud ꝺr quis preferre circa qđ plus laborat ut ꝺr p Grecg. xlviij. di. oēs. b seu cum qs

prefert testimoniū hominū testimōio dei
a viz cum qs uerecundat' ofiteri seu seq
qđ deus per sacrā scripturā docet ppter cō
trariā opinionē hoiuz dē quos dr Luce
ix. qui me erubuerit et ꝓmones meos hūc
filius hois erubescet cū uenerit in maiesta
te sua et patris et scōz angelōz. b z.
mō ex pte ipius gloriātis qui intentionē
suam refert ad gloriam tā ad ultimum
finē ad quē ordinat etiā uirtutis opa ꝛ p
quo nō ptermittit etiā que sūt otra deuz
his ergo modis est mortale aliť nō. a
Obscuz est hoc ad cī intelligentiā scīendū
ꝙ sub gñali diffinitione pōt dici ꝙ uana
gloria est inutilis delectatio. uanū.n.idez
est qđ inutile.p regū.xij.ibi nolite declī-
nare post uana ꝛc. et gloriari sepe capitur
in scriptura p delectari Jere.ix.ibi ñ glo
rietť sapiēs ꝛc. et ad gala.ultio. mihi autez
absit gloriari in cruce ꝛc. et ista inutilis d
lectatio aliqñ est simplex et aliqñ nō sim-
plex. simplex est qñ uenit sin appetitu ho
noris et hoc cāu aut talis delectatio est sr
eo qđ est mortale aut nō. p cāu absq; du
bio est pccm mortale ꝙ ofensus nō soluz
in actū mortalis peccati si etiā in solā dele
ctatiōez est mortale ut nō. Tho. scda scde
q.clxiij.arti.iiij. z. cāu nō deest pccm nam
quodlz uanum appetere uitiosū est. Psal
iiij. ut quid diligitis uanitatē. et nōt tho
scda scde. q.cxxxij.ar.p. non puto tñ ꝙ sit
peccatū mortale nisi interueniat magna
libido siue mentis relaxatio. nam ut nōt
bona. sup. 4ū. sñiaz. di. xvi. peccatū ueniale
p magnā libidinē fit mortale nō simplex
est qñ uenit cum appetitu honoris seu re-
uerentie et hoc cāu si ꝓcedit ex quadā mē
tis subreptione uel maxima ꝓnitate cō
cupiscentie est ueniale quia ut dicit beda
sup epistola Jacobi et. xxv. di. ꝟ. criminis
que ex humana ifirmitate omittūt ueni-
alia sūt. et ex surreptione seu maxia ꝓnita
te ocupiscentie uerisimilit ꝓcedit uana
gl'a cū ē sr re pua tc. n. nersil'r deliberat
ofensus rōis nō adest, delectationi rei pue
pōt tñ et erga rem quam deliberatus con
sensus adesse cum malicia. et tūc non erit
subreptio mētis seu ꝓnitas ocupiscentie
si malicia mētis nec rfert ꝙ sit sup re pua
ꝙ dr coz respicit nō manū. xiij. q. v. si qd
et facit quod. s. est dictum furtū. ꝟ iij. p
cedit ibi etiā uana gloria ex magna ocu-
piscentie ꝓnitate sup re magna ut qñ sup
illa dfert homini nō quesit honoz diffi
cile. n. est tūc. et si rō nō osentiat aliquate
nus nō delectari. vñ sup illud ꝑma ad the
solo. ij. nō qi hoibus placentes si deo dē
glo. Aug. et si cuicūq; facile est laudē nō
capere dū negat' difficile tñ est ea nō de-
lectari dū offert'. si uero uana gloria cū ap
petitu honoris ꝓpij seu reuerentie nō ue
niat ex dcā subreptione seu ꝓnitate si ex
deliberato osensu dr mortale. nam h cāu
est appetitus ꝓprie excellētie qui appetit
est spes superbie ut p z. sñiaz. di. xlij. c. ex
superbia. ubi dr ꝙ superbia est amor ꝓprie ex
cellentie et iō istud aliqñ uocat' ianis glo
ria ppter inutilē delectatiōz quā otinet vñ
omil'. xxiij. dic Greg. nēo quippe uestim
ta pcipua nisi ob inanē gloriā querit viz
ut honorabilioz ceteris eē uideat' aliqñ
uero ppter amorem ꝓprie excellentie uoca
tur elatio seu superbia. xxi. q. iij. ois ibi oē
quippe quod nō ppter necessitatē suaz ꝛc.
superbia uero cū uenerit ex deliberato con
sensu pccm est mortale ut nō. Tho. scda
scde q. clxij. ar. v. sit g uana gloria h casu
que ex superbia est peccatū mortale et etiaz
graue ꝙ vr ꝓcedere a radice infidelitatis
vñ Aug. v. de ciuitate dei. c. xiij. dicit tā
ē h utiū inimicū pie fidei si maioz i cord
sit cupiditas gl'e q dei timoz ul' amoz ut
dns dicēt Jo. v. qūo potest. credē gloriā
ab inuicē expectantes et gloriam q a solo
deo est nō querentes maioz vr esse cupidi
tas glorie q dei timoz uel amoz qñ huic
glorie qs ex deliberato osensu adhereat ꝙ
dns h phibet Jere. ix. ibi nō glorietť sapi
ens ꝛc. et Math. v. ibi attendite ne iustitiā
uestram ꝛc. et iō otra faciendo vr illi gl'e
per dilectionē adherere et a diuina rcedē
caritate Greg. omelā. xxiij. Qui adhuc

per illicita delideria defluit deū ꝑfecto ñ diligit ꝙ ei in sua uoluntate ꝺtradicit et eadē rōe per hunc ꝺsensū vī abiectus ꝺi timoꝛ.eccl'iastici.ij. Qui timēt dñz inquirent ea que bñplacita sūt illi et tāto erit grauius ꝟ pccm ḡto fuerit sup re uitiosa psal.li.Quid gloriaris in malicia ꝓz Dī. de lira q̄ dicat pessima est ista gloria q.p prie est illoꝝ qui peccant ex certa malicia et habitu signū eni habitus generati est delectatio in ope ut dī.ij.etbicoꝝ.ppt̄ qđ dicit ꝓuerbioꝝ.ij.letant̄ cum male fecerūt ꝛc.et ad predicta facit qđ ponit Alex. de ales sup.ij.sniaꝝ.ubi dicit inanis gl'a aliqñ est mortale.aliqñ ueniale. nā inanis gl'a qñq ꝓcedit ex subreptiōe qñq ex deliberatione et iteꝝ aliqñ est circa res que inducunt maximā ꝓnitatē et aliqñ nō cē huiusmōi res uenialis.q̄ dicet̄ cum est.p prer subreptiōz uel ppter maximā ꝺcupiscentie ꝓnitatē innuit q̄ doctoꝛ iste ꝙ ex t̄ exp̄ssos casus uana gloria sit mortale. q. cū aliquid ꝺ uno negat̄ ꝺsequēt̄ ꝺ alio ꝺcedit̄.xxv.di.qualis.et clarius colligit̄ ex predictis et ꝑm hoc pōt intelligi quod dicit Tho.scḋa scḋe.q.cxxxij.ar.iij. viz ꝙ si amoꝛ humane gl'e q̄uis sit inanis non repugnat caritati neq; quo ad id ꝺ quo est gloria neq; q̄tū ad intentionē gloriaz querentis nō est pccm mortale ſ ueniale et illud quod dicit scḋa scḋe.q.clxix.ar.ij vz ꝙ si mulier ornat se ex quadā leuitate uel etiā uanitate ppter iactantiā quādam nō sp̄ est pccatū mortale ſ aliqñ ueniale.

GRadus Gradus cōsanguinitatis quo ꝺbeat cōputari et quo impdiat matrimoniū requirē.j.ipedimētū.v.de affinitate.j.ipedimētū.xiij.

GUerra Quo ꝛ qñ sit licita uel illicita ꝺ hac mā habes.ō.bellum per totum.

GUla Utꝝ sit pccatum mortale R̄ ꝑm Tho scḋa scḋe.q.cxlviij. dicendū ꝙ si ꝺlectationi gule inhereat homo tāq̄ fini ppter quē deū ꝺtemnit paratus ꝺtra dei p̄cepta agē ut ꝺlectationes huiusmōi asequat̄ sic est pccm mortale.si uero i gula sit inordinatio ꝑm ea que sūt ad finē ut puta ꝙ nimis ꝺcupiscit ꝺlectationes cibꝝ ſ nō ppter ꝟ faceret ꝺtra legez dei sic est ueniale. a hoc dictū minus claꝝ est ſ clarius ponet in.ꝟ sequēti sup ſpeciebus eius et ꝟ sciendū est ꝑm Tho.scḋa scḋe.q cxlviij.ar.iij.et in sū.con.li.iij.t.iij.q.vij. ꝙ gula est inordinata comedendi cōcupiscentia. uel ꝓut ponit̄ in sūma ꝺ uitiis. gula est imoderatus amoꝛ ꝑm gustū et sic etiā includit ebrietatē. b Quot sūt spēs gule.R̄ ꝑm Tho.ubi.ō.et Gregō.xx libro moraliū poit.v.spēs que nōnt̄ hoc uersu Prope laute nimis ardēt̄ studiose a ꝟ dictū Gregō.positū est ꝺ con. di.v. gnq; mōis. b ꝓpre.i. ꝙ gs p̄ueit hoza ꝺbitā.laute qñ querit cibos p̄ciosos. nimis qñ excedit in q̄titate.ardent̄ ut ꝙ ñ seruat modū ꝺbitū ſ transgredit̄ ex ꝺsiderio edendi.studiose ꝙ querit cibos nimis accurate ꝑparatos. a ꝺ his spēbꝫ et quale pccatū in eis ꝺsistat latius dī ī sū.con.e.t.q.viij.unde quo ad ꝑmā spēm sciendū est ut ibi nōt ꝙ si hoza p̄ueniat̄ ex aliqua necessitate infirmitat'. uel itineris uł alicui? huiusmōi nullū est pccatū ꝛ etiā qñ uoluptas est in cā adhuc nō est pccatū mortale nisi iste ꝺbi appetitus sit adeo inordinatus ꝙ homo ip̄z sequeret̄ etiā si esset ꝺtra p̄ceptū diuinū uel si iduceret ad soluēdū iciuniū sub precepto ab ecclesia institutū uel si ppter ꝟ faceret aliquā fraudē precepto sicut faciūt illi qui in mane incipientes ꝓtrahūt mēsaz usq; ad uespaz tpe ieiunij.gl.eč.xxv.di. ał aūt sup uerbo quotiens quis alijs ieiunantibus ꝛc.uidet̄ asserere ꝙ tpe precepti ieiunij ex ꝺcupiscentia ante hozam comedere sit mortale.Quo ad scḋam spēm sciendū ut et dicit̄ in.ꝺ.q.viij. ꝙ lauta ꝓcuratio si fiat ex necessitate infirmitatis uel p̄stiē ꝺsuetudinis nō est pccatū cū hec ꝺcedat̄

fieri in mōsterio alʾ pcm̄ est ꝓpter excessū
cupiditatis ſ̄ nō est pcm̄ mortale nisi ni
mis sit effrenata cupiditas que subūtat
rōis iudiciū uel nisi qs uescatʾ tpe ieiunij
cibis illicitis sine necessitate et dispensatiōe
sicut qui comederit carnes ī q̄dragesima
Quo ad ttiā spē3 dicendū ut et nō.ibiđ
gr nimietas cibi et potus accipitʾ ꝑ3 ꝓpor
tionē sumēti ꝯ cibū·q; qđ uni esset pax· alt̄i
ꝑ3 esse multū ut dic̄ ꝑb̄s in ethicis. unde
tēperantia nō hēt mediū rei ſ̄ ꝓportionis
et sic̄ p̄dictū est gr ebrietas que ꝓcedit ex
electione tali qua qs delectatiō3 potus p̄
ponit bono diuino et bono rōis est pcm̄
mortale·ita dico de excessu tanto in cibo
gr ipe sit̄is est ebrietati et ab ap̄lo uocatʾ
comessatio cū dicit·ro.xiiij.nō in comessati
onib3 ⁊ ebrietatib3. z. ad q̄rtā spēm ibi
dez dr gr ardor nō significat qualz auidi
tatē et delectatiōz in cibo que uel nulluz
est pcm̄.si est ex sola nā l̄ est uenialē pc
catū si tali delectationi rō plus q̄ꝫ dz inbe
ret ſ̄ significat igneā auiditatē gr qs ꝑpo
nit oib3 huiusmōi đlectatiōz ut esau qui
ꝓpter unā escā uēdidit ꝑmogenita. unde
et a bñdictione reprobatus est/ hēb̄.ij.p3
ſ̄ eē mortale pcm̄. Quo ad quintā spē
cie dr ubi.s̄.gr studiositas q̄ē pcm̄ mor
tale est studiositas diuitis epulonis qui
epulabatʾ cottidie splendide qñ.s.aius to
tus ꝯplicatʾ circa apparatū cibor̄ gr studiū
est uehemēs applicatio aī ad aliqd ut dic̄
Tulli9 in rethorica.pōt tñ qñq; eē pcm̄
uenialē uel etiā nullū pcm̄.s. cū ſ̄ requīt
infirmitas uel cōsuetudo·uel honestas ali
cui9 pōt.n.rex in apparatu cibor̄ excellē
rusticū sic̄ in alijs sin̄ peccato. b Quid
si quis sumat potū uel cibū nociuū. ℞ si
qdem ſ̄ faciat ut sibi nocumētuz inferat
seu mortē nō peccat ī gula ſ̄ aliʾ grauiʾ
peccat in odio sui ꝓpriꝫ corpis. si uero ex
nimio appetitu in gula peccat et magis si
scīat nociuū gr si ignoraret. a Et ꝑ3 In
no.et in sū.con.li.ij.t.i.q.xxxix.si quis nō
crederet mortifer̄ cibū seu potū l3 credēt
infirmitatē ex illo robozari nō peccarz moz
taliʾ uel ad minus nō ita q̄uiʾ pōt.n.hȳ·
mōi fieri oppatio q̄uiozis afflictionis qualʾ
est afflictio sitis ad minus graue qualis ē
afflictio febris.et ſ̄ cāu nō peccaretʾ moz
taliʾ pōt intelligi qñ nocumētū foret p·
uū alʾ cū nō pax offenderet caritatē qua
tēʾ diligere corpus suū ut deo ſ̄uat ut
ibidē dr ſm eūdem Inno.nō vr a moꝛta
li posse excusari ió post illa uerba nō pcca
ret mortaliter ſbiunxit Inno.l̄ ad minus
nō ita grauiter sicut supioz vz qui sumit
rem mortiferā seqtʾ in dcā.q.xxxix. de ser
uitoribꝫ āt et ministris dicendū vr gr pec
cant si dant aliquod nociuū ifirmo ex cer
ta scīa uel ꝓbabili ignorantia in sanitate
aūt dicimus gr nō tēʾ aliquis uiuē medi
cinaliʾ gr oia sūt sana sanis ſ̄ et tūc si scīē
ter acciperz sine cā aliqđ nociuū vñ moz
et eueniret uel infirmitas que subēxeret
eū a seruitio dei dicim9 gr peccat cū Inn.
doz.Hosti.et intellige gr ſ̄ cāu qs pecca
ret uel uenialiʾ ul̄ mortaliʾ ſm nocumē
ti q̄titatē ut ꝓeoñsū est. b Vltio nō. III
qđ de cibis dicit Aug9 diligenʾ inqt at
tendēdū est qd loco et qd tpi ⁊ psonis
ueniat ne temere flagitia repīxendamus
fieri enī pōt ut sine aliquo uitio cupidis
uel nocitatis pcioſissimo cibo sapiens
utatʾ insipiens aūt fetidissima gule flāma
inuilissimū ardescat et sanius qsqz malu
erit more dñi pisce uesci q̄ꝫ lēticula more
esau aūt ordeo more iumētoz.di.xli. qſ·
qs.que requirēda sūt ī diuinis clericoz
uide.s̄.clericus.i.ꝑ.iiij.de gula.etiā uide.ꝑ.
sobrietas.et.s̄.ebrietas.

Habitus An
liceat
cleri is habitū tñsformare/uide.s̄.clericus.i.ꝑ.ij.et
an liceat religiosis uid.s̄.
apostasia.iiij.ꝑ.i. a In toto illo capitū
lo nō vr đ religiosis aliqd dici. b Et
apostasia.v.ꝑ.i. et fi. a nec ibi ist e casus
tāgi uidetur. b

Hebetudo Sensus
ſ̄ uitiuz

ꝟ Gregꝫ.xxxi.moraliū ozit ex gula ⁊ ꝟ Tho.ſcda ſcde.q.xv.b3 róz pcí iꝑtū eſt uolūtaria ut p3 in eo qui eſt ita affectus cē carnalia ꝙ de ſpiritualibꝫ ſubtilit diſcutere faſtidit uel negligit.

Hereditas Diuidi tur i.xij ptes q̄ appellant.xij.uncie.et b3 iſta noīa ſeſtās.i.ſexta pars hereditatis.ſ. due uncie q̄drās.i.q̄rta ps.ſ.tres uncie.tri ens.i.ꝛtia ps.ſ.q̄tuoꝛ uncie.qncunx.i.qnq uncie.ſemis.i.dimidietas hereditatis ſcz ſex uncie.ſeptenis.i. septē ūcie. bes.i.octo uncie. bodrans.i.nouē uncie.dextrans.i.x. uncie.deunx. i.xi.untie.appellatione uero aſſis ꝫ ponderis.xij.uncie otinēt hec in iſti.de hered.inſti.ℊ.hēditas. a Ibi p̄di cta uocabula ponūt ⁊ dr ꝙ tota hēditas uocat aſſis-ſ de pōde nil dr. b Bō de fūctoꝛ ad hēdes deuoluūt eē illoꝛ q dā nāti fuerit. C. de bo.dā.auc.bon. a ⁊ ibi p3 ꝙ h̄ ueꝛ eſt quo ad aſcendentes et deſcendentes.ex latere uero uſq ad tertium gradū-et ſubdit uxores uero eoꝛ dotē et donationē aīi nup.recipiant.ſi uero ſint ſine bote accipiant ꝑtem legibꝫ diffinitam ſiue filios hēant ſiue nō-dicit glo.i.ꝛtuz et more lucret.ſeqt ſi neminē p̄dictoꝛ hēat quibꝫ derelinquūt eoꝛ bō fiſco ſociant. b. In tribꝫ tm caſibꝫ filij etiā excludūt ab hēditate p̄ris.p̄.quidē ſi p̄ fuit hereticus.ꝙ bona hereticoꝛ fūt ipo iure confiſcata-eū-de hereti.cū ꝑm.li.vi.z. ſi omiſit crimē leſe maieſtatis.vi.q.i.ſi qs. z. ſi erat patronꝰ uel hēbat aliqd ius ſiue feudū in eccleſia qd debēt tñſire ad filios et ipſe it fecit ꝫ mutilauit rectoꝛē uel clericū illius eccleſie p̄didit oē ius-et oēm dignitatē quā in ea hēbat-et nihil puenit ad filios-ex-de pe.in quibuſdā. a Ibi dicit Inno.in ſacri ocilij approbatiōe ſtatuim? q̄tenꝰ ſi pōni-uꝫ aduocati-aut feudatarij ſeu uice dñi-et alij bñficiati alicꝰ eccleſie p ſe uel alios occidere ꝫ mutilare rectoꝛē. ꝫ clericū aliū ipius eccl'ie auſu temerario p̄ſūpſerint-pōni ius patronat? aduocati aduocatiua-feudatarij feudū-uice dñi uice dñatū ⁊ bñficiati beneficiū ꝑſus amittant dicit glo.et deuoluant ad eccleſiam cui fcā eſt iniuria-ſequit et ne minus uindicte ꝙ exceſſus memoria ꝓgedt nō ſolū de p̄miſſis nihil pueniat ad heredes ſ nec etiā uſq ad q̄rtam gñatiōz poſteritatis talū in clericoꝝ collegiū nullatenꝰ admittant nec in domibꝫ regularibꝫ alicꝰ p̄lationis aſſequant honorem niſi cū eis fuerit diſpenſatū-glo. ait cū nō deteriet a q̄ poſſit diſpenſari-dic Io.ꝙ epūs pōt diſpēſare exquo papa ſpēalē ſibi non retinuit abſolutōz-ar.de ſen.exc.nup .et ſubdit hō neſtū eſſet ꝙ nullꝰ epūs ſñ licētia pape diſpenſet cū talibꝫ ad timorem alioꝝ. b

nō — p̄nt ꝙ filij ꝑ patrē exhereditari certis et cāis que hñtur in auc.ut cū de ap.cogno.ſ.cās et nō.ex de iureiur qntauallis. a Ibi glo.notans cās exp̄ſſas in alle.ſ cās. coll'.viij.dicit.ſi filius manus p̄ntibꝫ intulerit.ſi grauē iniuriā eis fecerit-ſi eos criminalit accuſauerit de cā que non ſit adū ſus principē uel rem publicā. ſi cū maleficis conuerſat'.ſi maleficus efficiat'. ſi uite p̄ntū fuerit inſidiatus.ſi uxori uel cōcubine eius ſe imiſcuerit.ſi ex delatione filij q̄uis diſpendia pentes ſuſtinuerit-ſi ꝑ ꝑſona uel debito eius iꝑtū potuit fide iubere noluerit ut ex h̄ pentes liberent ab i cluſione.et filij requiſiti a pentibꝫ fideiubere nolunt ut p3 in.d.ℊ.cās. Seqt in gl. et h̄ ad filios maſculos tm̄ pertinet.ſ. de iſta fideiuſſiōe ut in eo.ℊ.cās.ſeqt.ſi p̄hibuit eos facē teſtū-ſi otra uoluntatē pentū imo etiā p̄ter uoluntatē ut in eodē.ℊ. ſequit. Int arenarios aut mīmos ꝑſeuerauerit cū pat' nō fuerit illius ꝓfeſſionis ſi filia luxurioſā uitā egerit cū pentes uel let eam ꝙ poſſe dotare et nō neglexerunt eā maritare uſq ad.xxv.annū ante.n. hāt etatē-ſi fornicata fuerit ꝫ ſine conſenſu parētū ſe maritauerit-uel etiā pꝰ dictā etatē ſi ſeruo ſe coniunxerit etiā ꝑ matrimonium ſine conſenſu pentū vr iuſta cā exhereditationis ut in.d.ℊ.cās.et in glo.ſeqt:ſi pentibꝫ

nō bi

furiosis debitã curã nõ iposuerit et ꝫ ob tinz nõ solũ in filios·ꝫ etiã in quibuscũqz alijs qui pñt ab intestato succedẽ·l' etiaz qui in testõ sũt hæredes instituti q̃ pdcã nõ solum pñt exhẽdari ꝫ etiã a quocunqz extraneo i scriptis admoneri ut eos procuraẽ festinent·si aũt p9 huiusmõi attestatioẽs neglexerũt·et extraneus in sua domo nõ furiosũ susceptũ sũptibz suis ul' ꝓpijs usqz in finẽ uite sue procurauerit ei9 oz successionẽ euacuata institutõe ipoz qui curam neglexerũt ita tñ ut cetera testi capitula in sua maneant firmitate.d·ff·cãs.ubi etiã glo.dicit q̃ si nõ faciat testñ nec aliquis extraneꝰ eũ procurauerit. ℟ liberi l' agnati sũt hẽdes ꝫ põt eis auferri hæreditas ut.ff.de his quibz·ut indi.l.iij.uel dic q̃ in ꝫ cãu sic et in sequẽti eis denegẽt hæreditas ex suo delicto in ꝫ g̃ vꝝ inclinari glo. et hoc vꝝ uez ꝓpter eandẽ rõz cũ cãu sequẽti·de quo stati seqt̃ in glo.dci.c. qntauallis. si parentẽ de carcẽ educẽ neglexerit glo.intellige.i.de captiuitate siue fuerit i carcẽ siue nõ.d·ff·cãs.x̃.si unũ. ubi etiã dꝝ· q̃ si ꝓ liberoz negligẽtiã in captiuitate decesserit illos ad successionẽ eius nõ patimur uenire qui nõ festinauerint ei9 redẽptioẽz citius procurare·ꝫ oibz liberis in ꝫ negligẽtibz res uniuersas ab eodẽ derelictas ecclesie ciuitatis·ex q̃ oꝛit̃ applicari inuẽtario.s.sub publica attestatõe celebrãdo ne qd ex eius facultatibz peat ita ut qcquid exinde ad ecclesiaz puenerit captiuoz redẽptionibz ꝓficiat hæc ibi; idem eẽ vꝝ in similibz cãis.vz q̃ qñ fuerit subuẽtio in reliqs magnis necitatibz denegata ſtrahatur negligentibz·et successio in pias distribuat̃ cãs.ꝓpter eandẽ rõz.ff.de legi.nõ pñt.ad ꝫ etiã facit.ff.de his quibz ut idi. l.iij.ubi dꝝ q̃ indignus iudicat9 est successione mulieris a qua fuerat institutus q̃ per negligentiã et culpã suã id egit ut mulier moreret̃·dicat glo.nõ adhibendo medicũ. b Sz tñ nõ lz ꝓntibz liberos·uel liberis parentes ab hæreditate sua repellẽ monachos fros·q̃uis oũ laici fuerint in cãm ingratitudinis inciderint.xix q.ulti.c.fi idem hẽs·j·religio.i·ꝫ xij qui incipit utz religiosi ꝛc. C Usqz ad q̃tum gradũ durat successio in hæreditate.℟ nõ terminat̃ in q̃rto g̃du sic̃ quo ad impedimẽtũ mrimonij ꝫ durat usqz ad decimuz·xxxv.q.v.ad sedẽ. a Ibi q̃ ad successiones nõ vꝝ fieri aliqua g̃dus determinatõ s.usqz ad quẽ numez deteriet̃ ꝫ potiꝰ indeteriate.et sic in ifinitũ admittũt̃ q̃usqz memoria haberi de cognatõe possit ⁊ sil'r diffusius ponit̃ in insti.d g̃di.cog.p totũ ut i sũ.cõ.li.ij.ti.v.q.cxix.dꝝ q admittũt̃ cognati in infinitũ exq̃ g̃dus attinẽtie ꝓ bat̃ qd g̃ aliqui dñt d decio pót itelligi ex eo q̃ uix est q̃ memoria ulẽ extendat̃ et ut pz in dcõ.c.ad sedẽ.multũ uariat cõputatõ respcũ successioꝝ et mrimonij·nã et in mrimonio frẽs sũt in ꝑ·et filij eoruz in scõo.in successione uero frẽs sũt i scõo· et filij eoz ad inuicẽ in q̃rto et sic de reliqs ut ibi b Et q et qũo succedãt uide ·j· successio:de hæredũ substitutõe uide ·j· testñ.ij.q.ij. C Utz hẽdes tenẽt̃ ad debita defũcti·℟·hẽdes quidẽ ꝑm leges nõ tenẽt̃ de maleficio testatoris nisi ingtuz ad eos puenit·uel nisi cũ testatore fuerit lis otestata·tñ ꝑm canones et ꝑm oscĩam heres quilz tenet̃ ad oia debita siue fuerint ex otractu·siue ex maleficio uel q̃i. et siue res puenerit ad hẽdẽ siue nõ·siue lis fuerit otestata siue nõ.xvi.q.vi.si epm. et eẽ de pign.ex pñtium.et de solutl.c.i.⁊ de usurĩ.tua nos.et de rap.in lris·et de sepul·.c.ultl.et de sen.ex.a nobis.ij.ꝫ intellige si hereditas sufficiat·ut·j·in·ꝫ pxi. dꝝ con. in ꝫ oẽs canoniste. a Idem in sũ.con.e. t.q.xci. b C Quid si hereditas ñ sit sufficiens ad oia debita.℟·ꝑm·Say.credo q̃ i iudicio aie etiã si nõ fecit inuẽtariũ nõ tenet̃ nisi q̃tum sufficit·distinguo tũ inter legata ⁊ debita·q d debita tẽt̃ sine diminutione soluẽ.d legatis x̃o si tot sũt q̃ non remaneat ei ltima põt debere suã ltimaz· et itez q̃rtã ꝑm quosdã si fuerit istitut9 heres·idem Hosti.et Ul. a Idẽ in sũ

con.e.t.q.xciij.ubi etiã dr̃.gꝓ inuẽtariũ est scriptura quã dz hæres inchoare ꝺz leges ·j.xxx. dies a morte testatoris ℓ postq̃ sit sc hẽdem instituti̇ũ et describere sibi oẽs res defũcti sub testibꝫ et dẽt illã ꝓficẽ ·j. lx. dies uel ·j. annũ si remote sũt res et tẽ non tenet creditoribꝫ ultr id quod inuentũ est de hæreditate aℓ si nõ fecerit inuẽtariũ tenebit insolidũ. C. de iure del. l. sanctim⁹. b · et de legitima hẽs ·j. ltima.

V Quis ordo tenẽdus est in soluẽdo creditoribꝫ a legatarijs. R. ꝑm Ray. si creditores et legatarij siℓ ueniant ꝑus est satisfaciendũ creditoribꝫ ſ si ueniant sepatim liberat hæres soluẽdo illũ ordinẽ q̃ uenerit dũ tñ nihil faciat dolo et creditores postmodũ uenientes nõ dent ꝛqetare hæredem nisi remanserit ei de hẽditate ſ ꝛ ius suũ saluũ otra legatarios sed si hẽs scit ℓ credit siue dubitet gꝓ hẽditas nõ extendit ultra debita siue fuerint ex dctu siue ex maleficio uel q̃ nihil dz dare legatarijs donec satisfecerit. et idẽ mo⁹ tenẽdus ẽ in satisfaciendo ꝑus creditoribꝫ ꝓoribꝫ ⁊ in iure portioribꝫ de q̃ hẽs ·j. restõ. ·ij. ſ. iij. v vi. a · Et si hẽs hũc ordinẽ mutauerit ꝑ.ſ. soluẽdo legatarijs ℓ secũdarijs creditoribꝫ ꝑus q̃ portioribꝫ nõ absolut hẽs in foro dscie nisi ꝛ fecerit ignorant reputans ſ. hẽditatẽ ad oĩa bona soluẽda sufficere uel nesciens hũc esse portionẽ creditores ꝑm Ul. et Hosti. ut in sũ. con. l. ij. t. v q. xciij. ubi eẽ dicit glo. Ray. gꝓ sicut prio res seu potiores creditores ab alijs puẽti nõ dent ꝛqetare hẽdem ita nec illos qui ab eo emerũt res quax̃ ꝓia in legata uel fidei dmissa uℓ alios creditores pæsserũt ut in. l. sanctim⁹ ·j. allegata nã ut in hac. l ꝓz creditoribꝫ potioribꝫ ꝑuat ius otra legatarios et etiã otra alios creditores iferiores qui ꝑus ab hẽde accepunt. b · Et nõ. gꝓ hẽs põt deducẽ ante oĩa expensas funeris et etiã alias necessarias q̃s fecit cã hẽditatis ut in testõ inuẽtario et ꝺmodi et br̃ q̃ debita totã hẽditatẽ hauriunt hẽs dz esse imunis a lucro sicut ⁊ ḡuami ne. C. de iur del. l. sanctim⁹. ſ. et si ꝓfataz cũ sequẽtibꝫ. Itẽ nõ. gꝓ ꝛ obligatõ testatoris tñ sit ad hẽdem nõ tñ ꝑiculũ ꝑiurij et huiusmõi que nõ ꝑt excedẽ singulare ꝑsonã idẽ Hosti. et Ul. a Idẽ in sũ. con. dcã. q. xciij. ubi eẽ in ℓ ponit exm de fractione uoti q̃ nõ tñsit in hæredẽ. b ·

V Quid si plures sint hẽdes quo tenẽt ad debita uel legata. R regularit tẽt glz hẽs ꝑ hẽditaria ꝑte. C. de acti. hæredi. l. ij. a potius est in. l. j. que incipit ꝑ hẽditarijs. b Excipiunt qnq; casꝫ ꝑ si aliqd sit in obligatione faciendi ℓ nõ faciendi tẽ eni quiz tenet insolidũ. ff. de ℵ. ob. in executionibꝫ ſ. j. ut si testator ꝓmisit se aliqd opus factuꝝ uel ꝓmisit ꝑ se ⁊ ꝑ hẽdem nõ fieri q̃ minus ꝑ fundũ suũ ire liceat hic quiz hæredũ insolidũ obligat

Scds casꝰ est si res que dz restitui insolidũ possideat ab uno. C. de hẽdi actio. l. ij ff. como. l. ſ mihi ꝺ hẽs

V Tertius casꝰ i alimẽtis legatis q̃ ꝑ uoluntate defũcti uel iudicis ℓ ab uno insolidũ ℓ a pluribꝫ pro ptibꝫ designatis petunt. ff. de admi. lega. l. ij

V Quartꝰ casꝰ si testator ab uno hẽdũ legauit creditori hẽditario ꝺpensãdi aĩo tũc ille hẽs onus substinebit usq; ad q̃ titatẽ legati. a · vz ut hẽs soluat sibi integꝝ legatũ uel si creditor noluerit legatũ hẽs soluat sibi de portione sua tantã q̃titatẽ ad q̃ tã ascendit legatũ ut in. l. q̃ statũ seq. b ff. de leg. ij. l. cũ ab uno

V Quitꝰ casꝰ in expensa funeris uxoris que non tñ astringit hẽdes ꝑ hẽditarijs portionibus ſ etiã uirꝝ ꝑ portione q̃ ꝑuenit ad euz de dote uxoris. a · ut puta si ad eũ ꝑuenerit centũ et in hæreditate ducta sũt ipe uir tenet ꝑ tertia ⁊ hæredes ꝑ duabꝫ ptibus ut in l. ucluti. de qua ·j. b · ff. de reli. ⁊ sũptu. fune. l. aliquotiens. ⁊ l. ueluti. a prædicti etiã casꝰ nõnt i sũ. con. li. ij. t. v. q. xcv ꝑm Ray. et Hosti. b

V Quid si hẽs est pupillus nũquid põt differri debitoꝝ solutõ ꝓtextu pupillaris etatis. R nõ. ut. C de acti. hẽdi. l. sub ꝓtextu

V Pone gꝓ hæres ℓ executores nolũt soluẽ q̃ testator in pios

usus legauit nec satisfacē creditoribꝫ ut
dixit qd fiet. Ř. per eꝑm loci pmissa moni
tione ad ħ cogendi sūt eē de testa. tua no
bis. et. c. Joannes. etiā si a testatore id ōti
gerit interdici. nā et si defūctus phibuēit
ne eps se itromittat talis phibitō ñ ualz
ut in dcō. c. tua nobis. hēdes ꝗs testator
tēt instituere uide. j. testñ. ij.

Heremita Vtz hē
remitica uita seu solutaria sit pfectior ꝙ cō
gregationis religio. Ř. ꝑm Tho. scōa scē
q. clxxxviij. uita socialis necessaria ē ad ex
ercitiū pfectionis ꝙ mutuo se instruūt ꝺ
bo et exē et correctione q ad pfectióz pdu
cūt. solitudo aūt ꝺpetit iā pfectis q alioz
regimie nō indigent sic ḡ illud qꝺ iā per
fectū est pēminet ei qꝺ ad pfectióez exerce
tur. ita uita solutaria si ꝺbite assumatur
pēminet uite sociali. si tñ absq exercitio
p̄cedenti talis uita assumat est piculosissi
ma. nisi suppleat p diuinā grām. Vtz
religiosi mēdicantes pñt uitā hēmiticaz
eligē ꝛc. Ř. pñt de licētia suoz maioz. et
cellas siue habitacula in hēmo siue locis
ubi nō sit hoīum habitatō ꝺ ꝑpinq pñt
acquirē et etiā mutare. eē ꝺ excess. pla. cuz
ex eo. li. vi.

Hereticus ío Coit
hēti
cus est qui de fide falsā opioez
inuenit uel inuētaz segt. xxiij. q. i. hec est
fides. ij. q. iij. hēticus. imo etiā qui cē fidē
ꝺubius est eē. e. c. i. et intelligendū est esse
ꝺubiū eū q ꝺterminate in ꝺubietate per
sistit. sec ꝺ illo q tēptat de fide cū ꝺlo
re cordis. Itē hereticꝰ est q male sentit ꝺ
ecclie sacramētis. a .s. aliē sentiendo ꝺ
baptismo seu pcōz ꝺfessione eucharistia
mīmonio et ꝺ reliquis sacramētis ꝙ p
dicet et obꝑuet sacro scā romana ecclesia
ut in. c. ꝺ q stati. b eē. e. ad abolēdaz. z.
q male sentit cē ueritatem scripture sacre
xxiij. q. iij. hēis. 4. qui adūsus romanaz
ecclesiā agit et eꝰ ꝺignitatē a ꝺño ēditaz
auferre conatur. ꝺi. xxxij. oēs. a Ibi ꝺ
ꝙ rōe ecclesie ꝑuilegiū ab ipō oīuz sūmo
eccliaz capite ēditū auferre conat ꝑcul
ꝺubio in hereſiz labit. b Quinq uero si
nō ita ꝓprie ꝺ hēticus quilz excoicatus
iij. q. i. Qui aūt sil'r et symoniacꝰ. i. q. i. ꝙs
ꝙs. a Idē eē caꝰ hñt in sū. con. li. i. t. v.
q. i. Aduertendū ꝙ ꝙ ille ꝺ hereticꝰ qui
in ꝺubijs ptinētiū ad salutē nō uult acq
escē ꝺclātioni ꝺñi Papę. xxiij. q. i. hec ē
fides. sil'r hēticus ē qui ptinaciē affirmat
exercē usuras nō esse pcm̄ ut i cle. ex gui
de usur. Itē nōndū ꝙ lz ꝙs ex ignorantia
hēat opioz hereticā nō est hēticꝰ si refert
se ad itellectū ecclesie l' subijcit se eiꝰ coz
rectioni. eē ꝺ sū. tri. et fi. ca. dānamꝰ. ad fi
nē. Itē nō est hereticꝰ qui sñie sui erroꝛ
nō ptinaciē adhēt. si querit cauta sollicitu
dine ueritatē patus corrigi cuz inuenerit
xxiij. q. iij. ꝺixit apostolꝰ. b Quid ꝓpe 1
facit hēticū Ř. ꝑm Petz ad rōnez hētici
duo ꝺueniūt. unū est in rōe. s. hēsis initiū
a .s. erroz erga credenda ut pz in. sū. con.
e. t. q. ij. ponunt q in isto. ꝙ hñt. b Al
tez i uoluntate qꝺ est hereſis ꝛplemētū
ut ꝙ ptinaciē a fide ꝺuiat et talis ꝓprie
ꝺ hēticus. Con. Tho. in 4°. addens ꝙ si
ꝙs erret in his ad que explicite credendū
nō tēt nō est hereticꝰ ut si ꝙs putarz Ja
cob fuisse prem Abrahe et huiusmōi. et
nō cognoscit ħ esse ꝺtra ueritatē fidei et
scripture credit ei sil'r et cē ea ꝺ quibꝰ i
ter ꝺctores sūt opiones ꝺnec p eccliam
ꝺterminatū sit ut idē Tho. pōit in pma
pte. q. xxxij. an excuset scholaris ꝙ tz opi.
sui ꝺctoris hēs. j. opio. Vtz hereticí 11
sint uitandi Ř. possū ⁊ ꝺbeo eos monere ⁊
inducē ut ad uerā fidem redeant in alijs
nō lz eis coicare ꝙ excoicati sūt. xliij. ꝺis.
ibi mandatis. a clarius ꝺ facē eē ꝺ hē
excoicamus. ꝺiuncto. c. cū uoluntate ꝺ sē
ex. b Vtz aūt cū eis uel cum alijs in
fidelibꝰ sit publice ꝺisputandū hēs. j. in
fidelis. ꝙ. ij. Offm̄ ingsitionis hēticoz 111
ꝑdurat pꝰ mortē sūm pōtificis etiā quo
ad negocia nō incepta uel q nō ꝺū emerse
rūt eē. c. ne alig. li. vi. a et ibi pz ꝙ hoc

intelligit q̃ omissio fcã est a papa. b
si nõ pñt ꝓcedere oẽ eꝑos et supiores nisi
in lris sit exꝑssũ si tñ aliqd de eis intelle
xerũt dcñt ꝓpe nũciare eẽ.c.li.vi. ingsi
tores. a et ibi pz qꝺ ad istã denunciatio
nẽ tenẽt. b Itẽ nõ pñt nec debẽt se in
tromittẽ de diuinationibꝫ seu sortilegijs
a al'.n.oz tales iudicãre suis iudicibꝫ puni
ẽdos ut i.c.accusat' de q̃.j. b nec de qõ
nibꝫ usurarijs et ꝺra illos qbꝫ restõz usu
ras in penitentia ꝓ hereſi iniunxerũt et
illi se et sua ad hoc obligauerũt.eẽ.e accu
satus.ℊ.sane.ꝛ.ℊ.se.li.vi. a districte tañ
tenent' ingsitores ꝓcedere oẽ ꝓtinacit' af
firmantes exercere usurã nõ esse pccm̃ ul'
oẽ diffamatos l' suspectos de hereſi ut in
cle.ex gui.de usur. b ¶Ptates seculares ¶iiii
a qbuscũq; officijs fũgant'.ut in.c.excoi
camus.de q̃.j. b dcñt moneri et etiaz si
necesse est ꝑpelli per ecclesiasticã cẽsuram
a .s.ꝓ metropolitanũ et ceteros ꝓuin
ciales eꝑos ut ibi. b oẽs hereticos ab
ecclesia denotatos de suis ꝓuincijs exterĩ
nare et cũ denouo qs eligit' in ptatem ꝓ
petuã seu tpalẽ de ß iurare et si ꝓpt' suaz
negligentiã aliqs talis dñs fuerit excoĩca
tus et nõ satisfecerit.j.annũ dẽt intimari
pape ut ipe oẽs uasallos eius a fidelitate
ipsius denũciet absolutos et terrã suam
katholicis exponat occupandã ꝛ illũ si ex
pedire uidebit' a sua dignitate deponat eẽ
e.excoicamus.ℊ.moneant'. ¶Archyepi ꝛ v
epi qui cẽ exstirpandos hereticos fuerit
negligentes dcñt deponi et alij substituti
q ß uelint et possint eẽ.e.excoicamus.ℊ.fi.
a Ibi oẽ adijcim9 insup.ut qlz eꝑs uel
archyeꝑs per se aut archydiaconũ suum
l' alias honestas idoneasq; psonas bis aut
saltẽ sel' in anno ꝑpriaz ꝓchiã in qua fa
ma fuerit hẽticos habitare circueat et ibi
tres uel plures boni testimonij uiros ul'
eẽ si expedire uidebit' totã uicariã iurare
opellat ꝙ si qs ibiꝺ hẽticos sciuerit l' ali
quos occulta ꝺuẽticula celebrantes seu a
cõi uersatione fidelij in uita et moribꝫ
desidentes eos epo studeant indicare ipse
aũt eꝑs ad pñtiam suã uocet accusatos
qui nisi se ab obiecto reatu purgauerint
uel si p9 purgatõz exhibitã in pstinã fue
rit relapsi pfidiaz canonice puniant'.si q
uero ex eis iuramẽti religionẽ obstinatõe
dãnabili respuentes iurare forte noluerit
ex ß ipso tanq̃ hẽtici reputent' volum9
q̃ et mandamus et in uirtute obedientie
districte pcipim9 ut ad hec efficacit' exeq̃
da epi ꝓ dyoceses suas diligent' eũgilẽt
si canonicã uoluerint effugẽ ultõz.si qs.n
eꝑs sup expurgando de sua dyoceſi hẽti
ce pñitatis f.rmẽto negligens fuerit l' re
missus cũ id certis indicijs apparuerit ab
epali offo deponat' et in locũ ipsi9 alt' ꝛ
stitnat' idoneus q uelit et possit hẽticuz
ofũdẽ pñitatẽ. b ¶Qz qualit' sũt igrẽdi ¶vi
hẽtici ℞ si papa dat certã formã illa tenẽ
da est al' pñt q̃ri ꝓ accusatõz ingsitõz et ꝺ
nunciatõz. Itẽ tenẽt' dyocesani ꝓ se ul' ꝓ
alios saltẽ sel' i anno quẽ hẽticos ubi fa
ma est eos habitare et illos qs credũt ali
qd de ß scire dcñt opellẽ iurare ut idicẽt
si quos hñt suspectos ꝑpter occulta ꝺuẽ
ticula uel alia signa eẽ.e.excoicamus.ℊ.ad
ijcimus. suspectus si uocat9 ofitet' ꝛ spe
rat' de correctione pót ei iniungi penitẽtia
salutaris si tñ negat et ipe fit infamar9 in
dicet' ei purgatõ quã si nõ pstiterit excoĩ
cabit' et usq; ad satisfactioz ꝺigna ab oĩ
bus euitabit'.et si per annũ sic steterit ex
tũc uelud hẽticus ꝺẽnabit' ut in.d.c.ex
coicamus.ℊ.q aũt. ¶Quali pena hẽtic9 ¶vii
punit'.℞ quadruplicit'.s.excoĩcatione de
positione et rez ablatõe et militari pſecu
tione.Excoicatõe q̃ ois hẽtic9 siue occul
tus siue manifest9 est ipo iure excoicat9
est.xxiij.q.i.c.i.ꝛ.ij.eẽ.e.ad abolendã. a
clarius eẽ.e.excoicam9.i.ꝛ.ij. b z. depo
sitione q̃ indistincte siue clericus siue lai
cus eẽ Papa uel Impator l' qlibet alius
dẽt deponi ab oi dignitate.xl di.si papa.
xxiij.q.i.qui oẽ pacẽ. a Ibi oẽ q ꝺra
pacẽ ecclesie sũt si dignitatẽ seu cingulũ
militie hẽant nudent' si aũt puati sũt si
qdem nobiles sũt suaz ꝛ az ꝓscriptionẽ

patiant. si aũt ignobiles nõ solũ corpore
ꝛberent fi etiã exilio ꝑpetuo castigent.
b Et ab oi offõ ⁊ beneficio spolient. ⁊ si
clericus sit ꝛ degradari et demũ quilz tal
ꝛ relig arbitrio secularis ptatis aiaduer
sione debita puniendus. s. crematõe. a
de ista crematõe nõ vr in iure haberi ꝺ cõ
suetudine. b nisi otinuo p⁹ depẽsio
nẽ erroris ad fidẽ uellẽt reuerti ⁊ errorez
suũ abiurare et satisfactiõz exhibere. a
Istud otinuo de osuetudie ab aliqbꝫ ob
seruat de ꝑma sessione iudicis a ꝑma die
q̃ eraiat huiusmõi cã ita etiã ꝙ h̃ faciat
sponte ⁊ nõ ꝓpter metũ ꝓbationũ et cruci
atuũ ꝑm gl. Ray. et in sũ. con. li. i. ti. xv. q
iij. ubi hec nõnt ꝑꝫ Ray. b et sic rede
untes dent ꝑpetuo carceri ꝺtrudi ex. e. ex
coicamus. ij. a ·ℱ si qui. ubi dr ꝙ si p⁹
gꝫ fuerint depẽsi redire noluerint ad
agendũ penitentiã ꝺdignã in ꝑpetuo car
cere detrudant et sic hic ml dr de illa cõ
tinua ⁊ spõtanea reũsiõe si dr. e. t. c. ad abꝺ
lendã. ubi eã dr de ꝓpatiõe ab offõ et bñ
ficio. b Et nõ. ꝙ eã sũt rlinquẽdi iudi
cio seculari qui depẽsi fuerint incidisse
in abiuratã hereſiz ut. j. hereticꝰ. ij. ℱ. v. et
duobꝫ sequẽtibꝫ. ⁊ hic ℱ. añ pe. ℣. ponitur
rex ablatiõe ꝙ bona eoꝝ oia ipo iure sũt
ꝺfiscata fi tñ executõ ipsius ꝺfiscationis
ꝛ bonoꝝ occupatõ nõ ꝺ fieri ꝑ principes
seculares añꝫ per iudicẽ ecclesiasticũ sntia
sup eodez crimie fuerit ꝓmulgata ex. e. cã
ꝑm. li. vi. a et si tales erant clerici eorũz
bona fiscant ecclesie cui ꝑsiebant. et idez
si erant laici eccl'ie in tpali iurisdictiõe h̃
iecti alioꝝ xo laicoꝝ bõ pricipibꝫ ex. e. ex
coicamus. et dr. vij. quo iure. ꝑm Ray. et
in sũ. con. dcã. q. iij. b 4°. ponit milita
ri psecutione ꝙ si alit non pt fieri manu
armata sũt ab eis bona oia auferẽda de pe
na credentiũ hẽticoꝝ et fautoꝝ hẽs. j. ℱ.
xij. qui incipit quã pnã ir. ¶ Quid si he
reticꝰ hẽat filios catholicos nũqd illi sal
tẽ hẽbunt bona pris uel ptẽ ꝛ nõ ut hẽs
hic ℱ ꝓcedenti. et. s. hẽditas ℱ. ij. a h̃ ꝓ
bat ex. e. uergentis. qꝺ. c. corrigit. l. mani
chꝰos. T. e. que pmittebat cõsanguineos
catholicos succedẽ hẽticis qꝺ uetat in. d
. c. uergentis. qꝺ vr intelligendũ qñ pater
publice pdicauit otra fidẽ catholicã ꝛ pu
blice pfessus est ꝛ dẽdit errorẽ ul cora
plato suo ofessus est uel uictus aut sntia
lit odẽnatus ex de xto. sig. sup quibusdã
ꝑm Ray. et in sũ. con. l. i. t. xv. q. vij. b
¶ Qualit aũt clericus ꝓpter hẽsim dẽgda- vi
tus dicat tradi ptãti seculari hẽs. s. dẽg
datio ℱ. iij. et an ois dẽgdatus sit ẽdendꝰ
hẽs ibidẽ ℱ. iiij. Quid de uasallis hẽti
corꝝ ꝛ absoluti sunt a debito fidelitatis
omagij ⁊ totiꝰ obsequij qcũqꝫ lapsus ma
nifeste in hẽsiz aliquo pcõ quacũqꝫ fir-
mitate tenebant astricti ex. e. c. ulti. Idem
de uasallis dñoꝝ q sũt negligentes ꝺ hẽ
ticos ut. s. ℱ. v. dcm est. ¶ Quã pnã icur- x
rũt credẽtes receptatores defensores fau
tores hẽticoꝝ. ꝛ quilz talis est excoicatꝰ
et si nõ satisfecerit j. annũ extũc ipo iure
est infamis nec ad publica officia seu osi-
lia nec ad eligendos alios ad huiusmodi
nec ad testimoniũ ꝺ admitti nec põt odẽ
testm nec ad alicꝰ hẽditatis successiõez ac
cedẽ nullus ꝙ eis sup quocũqꝫ negocio si
ipe alꝫs cogit rndere si iudex est eiꝰ sntia
nõ ualz. si aduocatus nõ admittit eiꝰ pa
trociniũ. si tabellio nõ ualẽt eius instrã et
sic in similibꝫ. si uero sit clericus ab oi of
ficio et bñficio ꝺ deponi. et illi qui tales
postꝫ fuerint ab ecclesia denotati euitare
dtẽpserint dent excoicari ꝑbant hec oia
ex. e. excoicamus ℱ. i. credẽtes. Itẽ oes cle
rici qui talibꝫ exhibent ecclesiastica sacra
mẽta uel traderent ecclesiastice sepulture
aut elemosinas seu oblationes eoꝝ reci-
prent dent ꝑuari suo offõ ad qꝺ nũꝫ re
stituent sine indulto sedis aplice spãli. si
milit et regulares quoꝝ etiã ꝓuilegia in
illis locis. a .i. in dyocesi. ut in ℱ sane.
b nõ seruẽt eis ut in. d. c. excoicamus ℱ
sane clerici. et nõ. ꝙ ipi credentes hẽtici
sũt dicendi ex. e. excoicam⁹. ij. a Ibi dr
credentes eoꝝ erroribꝫ hẽticos sltr iudi- xi
camus. b ¶ Si hẽtici ouertant nũquid xii

restituēt eis l cor filijs bō. Ř ñ ħ ipō iuſ oia cōfiſcata ſūt eī e. ꝺgētis ⁊ c. cū ſm li. vi. a niſi eis ad cor reūtētibꝫ et abnegā tibꝫ hereticoꝝ ꝺſortiū miſereri aliqs uo luerit. ꝺ. c. uergentis. et puto ꝙ iſta miſeri cordia poſſit hī ab eo ad quē bona p cōfi ſcatōez ꝺeuoluunt ꝺe q. ē. ſ. vij. ad finē in additione. b Qualit hētici ad fidez re deuntes recipi ꝺebent. Ř ꝺebent ad arbi triū ſui epi abiurare errorem et ꝙ firmit tenebūt fidē catholicā. i. q. vij. quotiens. ⁊ ꝺe con. ꝺi. ij. ego bꝛrigarius. eī. e. ad abolen dā. a et ꝺz iſta abiuratō ⁊ ꝓmiſſio fieri p ſcriptūrā et publice uł ꝓuate ſm ꝙ cri mē fūit publicū uel ꝓuatū ſm Ray. ⁊ in ſū con. li. i. t. v. q. xiij. b Qſi pⁿ abiura tiōz uel poſtꝙ ad arbitriū epi ſe purgaue rūt ut ꝺcm ē. ē. ſ. vij. ꝺepꝫhenſi fuerint in abiuratā hēſim reincidiſſe iudicio ſeculāi ſunt ſine ulla penitus audiētia relinquē di ut in. c. ad abolendā. a ħ uez cuz pⁿ huiuſmōi abiuratōz ſeu purgatōz ꝺepꝫhē dūt in hēſi p facti euidentiā ꝑ per ꝺefſio nē ꝓpriam uel p teſtes in quo nō pcit ei nec q̄ ad uitā nec q̄ ad bō. ſi aūt abſq; hⁿ mōi ꝺepꝫhenſiōe occulte recidiuat ⁊ occul te penitens reuertat ad eccl̄iam pcit ei q̄ ad utrūq; ſm glo. Ray. et in ꝺcā. q. xiij. ubi etiā ꝺr ſm Ił. occultos hēticos ab ſolui poſſe p ſimplices ſacerdotes i ēps loca retinuerit ſibi taliū abſolutiōes ħ ħ clax eſt per ꝓceſſū annuale curie ꝙ nunc pape reꝛuat caⁿ iſte in ꝺcā etiā. q. xiij. nō tur ſm Inno. ꝙ hētici eē i extremis agē tes nō recōciliant ſine ſolēnitate ꝓmiſſa ſi adeſt facultas ſi aūt ad eā neceſſitatem uenerint ꝙ ꝺſiteri nō ualeāt pceſſerūt tū ſigna penitētie tūc eē ſine ꝓmiſſa ſolenni tate recōciliabunt. lex. n. que aliud ſtatu eret inhumana eēt. con. Hoſti. i. c. a nobis ij. eī ꝺe ſen. ex. ubi eē predcā tangit Inno. aduertendū ꝙ etiā cū reuertentibꝫ nō pci tur q̄ ad bō et uitā nō ſūt petita peniten tie et euchariſtie ſacm̄ēta ꝺeneganda eī. e. ſup eo. li. vi. b Utꝫ cū ꝺcēutibꝫ ab hē ſi ꝺiſpenſari poſſit Ř iure quidē cōi tales exq̄ recōciliati ſūt ad laicā coīonē recipiū tur. i. q. vij. c. i. Adhibet etiā qñq; cē eos q̄ꝺruplex ꝺiſpenſatō. ſ. ſemiplena ut ſolū recipiant i ordinibꝫ ante hec oia ſuſcepti. i. q. i. ſi qs hētice. a Ibi ꝺr ħ ꝙ magno būficio hēant ſi adepta oī ſpe ꝓmotionis in q̄ inueniunt ordine ꝓmaneāt. b ple na ut poſſint ſacerdotes fieri. i. q. vij. ꝺue nientibꝫ. plenior ut poſſint eē epi. xij. ꝺiſ. nos ꝺſuetudinē. pleniſſima ut etiā ad ſu piores ꝺignitates ꝓmoueri poſſint xxiij. q. iij. ipa pietas. a Idē in ſū. con. l. i. t. v. q xv. ſm Hoſti. Ray. et Hoſ. b Utruz plat hēticus hēat ptātem ſpiritualez uide. j. ſciſma. ſ. iij.

Hereticus ii

Sez p li

bz ſextū plura ꝺtra hēticos ha benē in. vi. ꝺe quibꝫ quedā in p. edenti. c. iā ꝺcā ſūt ſm ꝙ requirebat mā illa ideo q̄ reſtant nūc erūt ꝺicēda. Quicūq; he reticos credentes receptatores ꝺefenſoēs uł fautores eoꝝ ſcient preſūpſerint eccle ſiaſtice tꝺere ſepulture excoīcati ſūt ⁊ nō ꝺebēt abſolui niſi ꝓpꝛijs manibꝫ publice extumulēt ⁊ ꝓiciant corpa ꝺānatoꝝ ⁊ lo cus ille ꝓpetuā careat ſepultura eī. e. q cūq;. li. vi. Hētici cū oibꝫ fautoribꝫ ſu is mō ꝺcis. a .ſ. credentibꝫ receptatori bus ꝺefenſoribꝫ ⁊ fautoribꝫ coꝝ in ꝺcō. c q̄cūq;. b et ipoꝝ filij uſq; ad ſcōaz gña tiōz ad nullū eccleſiaſticū būficiū ſeu offi ciū publicū admittant alⁱ irritū eſt eī. eo quicūq; ⁊ intellige p lineā patⁿā nam p maternā nō puniūt i uſq; ad pmū ḡdū eī. e. c. ſtatutū. a Ibi eē ꝺr ħ ſane ꝺe fi lijs et nepotibꝫ hēticoꝝ credentiū ⁊ alio rū huiuſmōi q tales eē ꝺeciſiſſe ꝓbantur intelligendū eſſe vł nō aūt illoꝝ q̄s emē ꝺatos eſſe conſtiterit et reincorporatos ec cleſie unitati ⁊ p culpa huiuſmōi ad mā datū eccleſie penitentiā recepiſſe quā ipi iā pfecerint uel humilit pſecutioni eius inſiſtant uel pati fuerit ad recipiendam eandē. b Itez oēs uiri eccleſiaſtici q ad pces taliū receperūt ꝺignitates l būficia

ecclesiastica puati sūt ⁊ si receperūt scienter
nō debēt in posterū admitti ad talia l' simi
lia. Item filij talium psonarū nō sūt in ptate
pena si sūt sui iuris.ut in.d.c. quicunq;

iii Quid si quidā dū in egritudie decūberēt
petierūt hēticos desolatores ut ab eis ꝑ
desuetudinē eorū desolatores reciperent. a
per manū ipositiōz ut in.c.filij.de q.j. b
et sic decesserūt si nō filij l' hēdes uolūt
ꝓbare qꝫ ipi defūcti nō sane mētis effecti
susceperit l' pr ꝓdictā loqlaz nūqd audiri
debēt. R' si tales dū uiuebāt erant diffama
ti l' suspecti de hēsi uel si desisterit qꝫ ipsi
sane mētis extīres petuerūt hēredes non
debēt admitti aliqn admitti p it ad ꝓbā
dū nō p uxores filios familiares a aliqs
de suis si p testes fide dignos ⁊ fidei zela
tores ex.c.filij.li.vi. Illi qui pr abiuratōz
erroris l' postq̄ se ꝓpriū antistitis exāiatione
purgauerīt deprensi fuerit in abiuratam
hēsim recidisse q̄uis sine ulla audientia
penitus relinquēdi sūt iudicio seculari si
tū penitētie signa in eis appareant manife
sta ⁊ petinerit huilit sacmēta penitētie ⁊
eucharistie nō sūt deneganda ex.e.sup eo.
li.vi. In ingsitōe cris hēsis etiā excoi
cati et pticipes atqꝫ socij cris ad testimo
niū admittūt pserū in defectū alioz pro
bationū oēs hēticos credentes fautores ⁊
defensores eoz ⁊ si ex numero testiū aut
psonarū tam deponētiū q̄ oēs deponē
q̄litate et aliis circūstantijs falsa dicē pre
sumant ex.e.in fidei.li.vi. Si l' illi admit
tūt q sup fcō hēsis iurauerūt dicē ueritā
tē tā de se q̄ de aliis et eaz celando plura
uerūt ⁊ postea uelint corrigē dcm suū oēs
se ⁊ alios si manifestis indicijs apparuēit
tales nō leuitate a odio seu pecunia si ze
lo fidei uelle reuelare ex.e. accusat⁹.li.vi.
Presidentes regimini alic⁹ loci lz sint
excoicati uel de fcō et nō de iure iurisdcioz
būt ad regsitiōz ordinarioz l' delegatoz
ipoz a ingsitoz. a nō ualēriū sū more
dispendio l' negocij pīculo recursū bēre
ad supiores q tūme in locis ipis possint
iusticiā exeq.ut in.c.psidentes.de q.j. b
pūt ⁊ dēt oēs hēticos credentes fautoēs
⁊ receptores et defensores eoz suū offm
exercē ⁊ illi q regrūt eos nō incurrūt ali
quā sniam tū dictis psidentibꝫ ppt hoc in
alijs nullū ius est decessū l' pmissū ex.e.p'
sidentes.li.vi. Suspct⁹ de hēsi et ob v ii
ß citat⁹ ⁊ qꝫ nō opet excoicatus ē si excōi
catōz per ānū sustinet extē est uelud hēre
tic⁹ ꝺdēnandus .ex.e.cū ortumacia.li.vi.
Accusatus de hēsi l' suspct⁹ uelnē v iii
ti suspitiōe q hēsim in iudicio abiurauit
⁊ postea omittit in ipam censet relapsus
lz antea ipm hēsis crimē nō fuerit plē ꝓ'
batū si si leuis suspitio fuit nō oz iudicāi
relapsus si alit grauit puniri ex.e. accusa
tus.li.vi. Qui in una hēsis specie siue iv
uno articulo l' sacmēto errauit et postea
abiurauit simpl'r hēsim si postea errat in
alio relapsus est iudicand⁹ ex.e.accusat⁹.
li.vi. Ille de cⁱ lapsu in hēsim añ ab' x
iuratōz dsiterat l' nō dstat si postea hēti
cos receptet deducat ul' associet eis donec
munera siue mittat l' fauorē ipendat qui
excusari nō possit. a seu eē uisitet.d.c.ac
cusat⁹. b iudicari oz relapsus ex.eo.ac
cusat⁹.li.vi. Quid si qs p receptatiōe xi
hēticoz. a l' eē p defēsiōe seu fauore.d.
.c.accusat⁹. b et nō qꝫ hēticus sub obli
gatione bonoz ingsitoribꝫ se astrinxerit
ad recipiendā penitentiā ⁊ ea iniūcta ⁊ nō
pacta decesserit R' cogi dēt hēdes in bois
ad dplendū. a uer est si sit pnia in bo
nis tpalibꝫ iniūcta pficiens ad salutez ut
ibi. b sec⁹ si talis soluz se obligauit ad
penitentiā qua ingsitores uellēt iniūgere
⁊ ea nō dū iniūcta decesserit ex.e. accusat⁹
ꝺ.si xo.li.vi. Mungd pr mortē hētici xii
poterūt occupari bō eius si de hēsi nō fuit
in cⁱ uita declārū R' poterūt si postea de
clarēt ex.e.accusat⁹.li.vi. Sacerdotes xiii
q instruūt hēticos de celanda ueritate et
ßmōi dēnt pena debita castigari. religiosi
ex hēretici sūt q̄uius puniēdi aliis ex.eo.ac
cusat⁹.li.vi. a ꝺ.fi.ubi dr sacerdotes ⁊
alij clerici q negociū ingsitionis instruēdo
citatos hēticos l' eoz credentes de celan
da ueritate l' dicēda falsitate seu eas inde
bite liberando inuēti fuerit ipedire cū nō

sit dubiū ipos ea facē in fauorē hēticē p
uitatis p inqsitores a talibꝫ opsci possūt
ꝛ pena debita castigari tā per captōez pso
naꝫ ḡ aḷ put culpa exegerit delinquētis
religiosi eē sūt muratiois.i.carcerationis
eẍ.e.c.pe.seqt'.ł aḷ ḡuiter puniēdi ḡ secu
lares si inuēti fuerit in hēsim ł similibꝫ
xviii deligsse. b Statutuꝫ loci p qđ ipedire
tur negociū inqsitionis hēticoꝝ nō ualz
a siue ipediat' directe siue indirecte.ut i
c.statutū.de q̄.j. b ꝛ dñi. a uel aliq q
cūq rectores ut ibi. b tenēt' illud exbi
bere. a dyocesano loci ł eiꝰ uicario seu
inqsitoribꝫ et hoc sīm moze dispendio ut
ibi. b et corrigē. a i.oio ꝛuocare si ne
cesse fuerit ł saltē eatenus moderari q p
illud inqsitiois ꝓcessus nō ipediat' ł aliq
tenꝰ retardet' ut i.c.qđ seqt'. b eẍ.e.sta
xv tutū.li.vi. Inqsitoēs in certis ꝓuicijs
pūt pcedē sic' uel sepati ꝓput negocij utili
tas suadebit eẍ.e.ut offm̄.li.vi. a et ibi
pz q̄ ꝛ obtinet qñ in aliqbꝫ locis sūt plu
res deputati sic' ł b In exaiatione testiū
xvi dē hēticos. a .i. sup crimē hēsis ipmq
digentibꝫ ut in.ſ.uez de q̄.j. b debent
intereē due religiose psone. a et discre
te ut ibi. b et si pōt fieri p publicā per
sonā dscribi testiū dcā eẍ.e.ut offm̄.ſ.uez
li.vi. a ꝛ ibi pz q̄ si pſō publica como
de nō pōt bri ista dscriptio dz fieri p duꝝ
os uiros idoneos. b et sigdē religiosi
q fuerint nōij. a in seculo ut ibi. b
ꝛ aliꝫ qbꝫ iniūctū est. a a sede apl'ica ta
bellionatus offm̄ eē tpe religionis rōe ne
gocij inqsitionis dē hēticos ut ibi. b
tenēt' ad dscribendū ut in.d.c.ut offm̄. a
si fuer't p dictos inqsitores regsiti ut ibi
ubi eē pz q̄ in ħ negocio cē clerici possunt
exercē tabellionatus offm̄ lz ipi uel etiaz
xvii pfati religiosi sint in sacris. b In qsi
toꝛes si opꝰ fuerit pūt inuocare auxiliuz
brachij secularis ꝛ dēdictores p censuraz
ecclesiasticā dpellē nō obstātibꝫ puilegijs
dcessis qbuscūq psonis uel religiosis uł
uniūsitatibꝫ. a cuiuscūq dictioīs dig̃
tatis uel ḡdus religioīs uel ordis spāliť
ł gñaliť sub q̄cūq forma ẅboꝝ dcessis ł

in posteꝝ dcedendis ꝛ pūt sic dpellē etiā
appellatōe postposita ut ibi. b nec eē cō
stitutiōe de duabꝫ dictis a .ſ.eẍ de iscri
pti.ñ nulli.ubi cauet' ne qz p lras apl'icas
possit ibi ad iudiciū ulť duas dietas exē
suaz dyod. b eẍ.e.ut offm̄.li.vi. Dēs xviii
rectoꝛes locoꝝ regsiti a dyocesais ł eoꝝ xviii
uicarijs seu ab inqsitoribꝫ tenēt' iurare ꝓ
uare ꝛ ꝓuari facē dstitutiones dē hēticos
fautoꝛes ꝛ defensoꝛes eoꝝ et eoꝝ filios ꝛ
nepotes a sede apl'ica ꝓmulgatas ac etiaz
approbatas.d.c.ut offm̄. b Et q iurare
noluerit ꝛ ꝓuare hēt' ut infamis ꝛ hētico
rū fautoꝛ ꝛ de fide suspectus nec dz bri ꝓ
dño nec ad aliqđ offm̄ publicū ulterius
assumi ꝛ ea q̄ interiz ut rector fecerit nul
lā hēant firmitatē eẍ.e.ut offm̄.li.vi.in fi xvii
b Debēt oēs rectoꝛes i ħ negocio parē
dyocesanis et inqsitoribꝫ nec aliq̄ m̄ dēnt
cogscere de ħ crie nec captiuos liberari et
huiusmōi. a .i.dyocesanoꝝ ł inqsitoꝝ
iudiciū snīam seu ꝓcessū directe uel indi
recte ipedire ut in.c.qđ seqt'. b aliť sūt
excoicati et si sustinuerit p annū. a aio
ptinaci ut ibi. b cēdēnari debēt tā q̄ he
retici eẍ.e. ut inqsitōis.li.vi. a vbi eē idē
statuit' dē oēs q scient in p̄dictis dederūt
dsiliū auxiliū uel fauoꝛez. b Cōcessū ē xviii
inqsitoribꝫ omittē citationes et denūcia xvi
tioēs snīaꝝ. Itē auctas aduocandi ꝓtos
a ꝓput expedierit ut eis asistant ꝛ in ferē
dis huiusmōi snījs pbeant dsiliū opoꝛtu
nū ac q̄ eis sup his builť pareant in uir
tute obediētie inūgendi ut in.c.cōmissa.
de q̄.j. b et clerꝝ et ppl'm loci ꝓput uide
rit expedire negocio fidei. Itez ꝓcedendi
dē illos q in ꝓuincia eoꝝ dmiserūt ipm
crimē hēp etiā si ad aliaz tīstulerit se. Itē
faciendi sibi assignari a q̄cūq libꝛos in q
bus esset aliq ꝓcessus dē hēticos. a uł
alia scripta in qbꝫ inqsitioēs fcē ꝛ ꝓcessꝰ
p q̄scūq auctē sedis apl'ice ł legatoꝝ eiꝰ
dtra hēticos dtinēt' ut ibi. b et circa he
rēticos incarceratos una cū p̄latis qbus
ſ̄ sunt penā eoꝝ mitigandi uel mutandi
Itē ꝓuandi uel ꝓuatos nūciandi dig̃tati
bus ł aliꝫ bñficijs ecclīasticis uł offic̄s

† Inquisitores debēt uolentes
quērī · et rūgere eis pīaz
eẍ.e. ut offm̄ · li · vi · xviii

publicis ⁊ honoribꝫ oēs hēticos ⁊ fauto
res. a et credentes receptatores ⁊ defē
sores eoꝝ ipoꝝ qꝫ filios ⁊ nepotes ut ibi
b sūt aūt dyocesani regrendi. a uel eis
abūtibꝫ eoꝝ uicarij ut ibi. b et de eoꝝ
cōsilio faciendū nisi ipi sciēt talibꝫ cōtu
lissent. a s. docā būficia pfati hereticis seu
opliabꝫ tē eni ipi dyocesani uel eoꝝ uica
rij nō sūt regrendi ſ potius a suo iudice
puniendi in textu q seqt̄ b ex.e. ut com
missi. li. vi. ¶ Coīa xpianos q efficiūt iu
dei uel redeūt ad iudaismū eē si infantes
uel metu mortis eēnt baptizati pcedēdū
est sic ⁊ dē hereticos similit eē dtra eorum
fautores. a tā p dtra fautores receptato
res hereticoꝝ et eoꝝ defensores si prefati
fuerit de hmōi cōfessi aut p xpianos l iudeos
dicti ut in.c. de q̄ statū. b ex.e. cōm. li.
vi. ¶ Propt̄ hēsim maritoꝝ nō diuiscan
tur dotes uxoꝝ nisi cū eis sciēt dirutt̄ēt
a .i. q tūc sciebant illos esse hēticos ut
in.c. qđ seqtur. b ex.e. decernit. li. vi.
¶ Cū negociū hēsis omittit alicui l. aliq
bus gīalit in certis locis nō admittit epis
nūtas eoꝝ ordinaria uel eē delegata si eā
hēant. ⁊ uterq eē de eodē fō ingrere pōt
coit uel diuisiz. ⁊ si diuisiz pcedant tenē
tur coicare sibi iuicē pcessus ⁊ p utroq
fit sīa pferat. nisi alit alti deferat q si i
sīa nō docedant ad sedē aplicaz mittant
a utrq negociū sufficiēt instructū ut i
c. qđ sequit. b ex.e. p hoc. li. vi. a ibi
dī eē q si ordinaria seu legata epi ptāte
pcedant illū in pcedendo modū obſuēt
quē ingsitores pōt et dēt p iura coia ul
spāles dcessiones seu ordinationes sedis
aplice obſuare. b Ex eē unꝰ sine alio
nō possit ad sīam pcedē uide exp̄ssius. j.
hēticos. iij. ſ. i. ⁊ intellige q pdictā coicati
onē pcessuū oz fieri qñ nihil aliud restat
agendū nisi q sīa pmulgetꝫ q si alt non
posset pcedē comode nisi uisis actibꝫ alte
riꝰ tūc selt tm coicatō tribuat ut i exuagā
ti Vñdicti. xi. q̄ incipit ex eo. ¶ Hētici.
appellatō inhibita est ex.e. ut ingsitoris. li
vi. a et silr pclamatio qbꝫ nō obstāti
bus rectores seu officiales tpales dēna
tos hereticos ⁊ sibi fictos statī dēnt reci
pe ⁊ indilate aiadūsione debita punire et
idē etiā de credentibꝫ ac eē eoꝝ receptato
ribꝫ fautoribꝫ ⁊ defensoribꝫ ut ibi. b
¶ In negocio hēsis pōt pcedi sim̄ ⁊ de pla
no. a .i. absq aduocatoꝝ ⁊ iudiciorum
strepitu ⁊ figura ut in.c. statuta. de q̄. j.
b ⁊ si piculū eēt nō notatis accusatoribꝫ
ul testibꝫ publice nisi cōsā aliqbꝫ puidis
pcipiendo ō tenēdo secretū ⁊ hmōi. a
s. cōsā dyocesano uel eo abūte ipius uica
rio qñ ingsitores pcedūt. qñ uero pcedit
eps cōsā ingsitoribꝰ si hri possit comodē
copia eorūdē ac nihiloinꝰ siue eps siue in
gsitores pcesserit aliqbꝰ alijs psonis pui
dis et honestis iurisq pitis q̄s ad h uoca
ri ⁊ eis totū pcessū sr̄ quo deliberandū ē
seriose manifestari ac integlit explicari ⁊
de ipoꝝ cōsilio ad sīam uel ad ordēnatiōz
pcedi oz. ⁊ eps uel ingsitores pōt indicē
secretū pfatis qbus fit reuelatō ⁊ in eos
si archana dscūly seu pcessus sibi sub secre
to ab eisdē patefcā pt̄ eoꝝ licentiā alijs
patefecerit excoicationis sīam quā ex se
creti uiolatione ipo fō incurrāt si eis ex
pedire uidebit pmulgare sic tñ q ingsito
res epm l eps ingsitores excoicēt hac de
cā ſ ipi ex districto pcepto iur ad secretū
huiusmōi renēt ⁊ in his ex pcepto tam
epi q̄ ingsitores dēnt puram et puidam
intentionē hēre ne ad accusatoꝝ ul ad te
stiū noia subp̄mēda ubi ē securitas picl
cē dicāt nec in eorūdē discrīe securitatem
asserant ubi piculū iminēt sup q̄ eoꝝ cō
scie onerāt ut ibi. b ſ cessante pículo
publicent ut fit in alijs iudicijs ex.e. sta
tuta. li. vi.

Hereticus iiii°

¶ Hec q̄ sequūt dē hēticos sūt i
clemētinis. p quidē q tā eps q̄ ingsitor
unus sñ alio pōt citare ⁊ cape et tute cu
stodire mācipare. a ponēdo eē in dpedi
bus uel manicis ferreis si ei nisū fuerit nc
nō ingrere dē illos ō qbꝫ p huiusmōi ne
gocio ꝑm dēū et iusticiā uiderit expedire
ut i cle. multoꝝ. de q̄. j. b Dz dputaē

ficasti.⁊ hūc casū uide.s.bellū i.ff.ij.⁊ ext̄ de sen.ex dilecto.li.vi. a ibi ħ clare hēt ubi eē dr ꝙ pōt ⁊ dz glz ꝓpulsare iniuriā eē a uicino ⁊ ꝓrio. b Qr si clericus ita inuadat̄ ꝙ aľ mortē uitare nō poterit ni si occidit uel mutilet inuasorē ħ faciendo nō est irregularis in cle.si furiosus.ex.e.⁊ eodē mō nō est irregularis si occidat furi osus aut infans aut dormiēs ut ibidē dr

Viij C Utr graui⁹ peccz q occidit iustū ꝙ q occidit peccatorē.R̄ ꝑm Tho.scda scde.q clxiij.sic q̄druplici rōe.ꝑ ꝙ nocet ei quē plus dz diligē ⁊ ita magis agit ctra caritatē.z°. ꝙ iniuriā infert ei qui ē min⁹ di gn⁹ ⁊ ita magis agit dr iusticiā.z°. ꝙ ꝓuat coitatē maiori bono.4°. ꝙ spnit dēū. Luc x qui uos spnit me spnit. a Idē in sū.

viij con li.iij.r.i.q.xviij. b C Utr homicidiū semp sit mortale pccm R̄ ꝑm Ray.homi cidiū uoluntariū mortale est et enorme. di.l. si qs uoluntarie. a Ibi dr si quis uoluntarie homicidiū fecerit ad ianuam catholice ecclie sp iaceat dicit gl.i. horis statutis.seqt̄ et coioem in exitu uite sue recipiat dicit glo.supple.si morit̄ añ finitū tps pēnitētie ꝙ p⁹ tps pnie licite coi car.ut.xxxvi.q.vi.si qs dr corpe seqt̄.si ät nō uoluntate si cāu aliq̄ homicidiū fecēt

xv por canon.vij.ānis agē pnīam iussit.scds canon.v.mādauit. b nisi fiat iur.pmis sione ut in iudice et in eo qui se dēndit et sua uel in bello iusto.xxiij q.i.gd culpat̄. a Idē i sū.cō.e.t.q.xx. b C Utr glz teneat̄ liberare ꝓximū ab iniusta mor te cū pōt.R̄ dicendū ꝙ ex debito caritatis. quilz tenet̄ repellere a ꝓrio iniuriā si pōt vñ Amb⁹.qui nō repellit iniuriā a ꝓrio si pōt tam ē in uitio ꝙ ille qui facit.xxiij q.iij.nō inferenda.⁊.c.se.⁊.c.oñdit. et.c.v. reos hec est snīa Ray.Guil.⁊ Tho.scda scde.q.lx.in ħ tñ sic ponit Guil.diūsitas est nōnda ꝙ ille qui hz publicā ptātez te net̄ dēndē etiaz cū armis si oz. a et se morti exponere ꝑm eūdē Guil.ut in sum con e.t.q.xxxij.ubi hec nōnt̄. b duz tñ sꝑet ꝙ possit.ꝑsone uero ꝓuate si quidē solo ꝛbo possint hoiem liberare aut etiaz fcō si sine piculo psonaꝝ suaꝝ tenent̄ ita tñ ꝙ cū moderamie inculpate tutele ut Tho.addit.sed nō credo ꝙ in ħ cāu tene at̄ quis exponere se corpali piculo.ut ait Guil.⁊ glo.lxxxiij di.in prin. a gl. ibi dicit ꝙ teneor dare pecuniaz ne alius iiu ste occidat̄ hz quidē dixerūt ħ uez esse ꝺ plātis. Itē dicit ꝙ medicus dz potius ḡ tis curare eē suis sūptibꝫ ꝙ ꝑmittat ifir mū mori nō solum paupem ħ eē diuitem dicit eē ꝙ pōt et inuitū curare ⁊ postea a potente uel eius hēredibꝫ cure debite ad hibite solariū pt̄ē etiā si infirmus mori atur. b C Utr rencat̄ quis dare pecuni

xj am ne alius occidat̄.R̄ glo.lxxxiij.dist.in prin.ponit dr ħ duas opiões una est ꝙ q libet tenet̄.alia est ꝙ solū plāti ⁊ subdit a ħ qꝺ seqt̄ nō uidet̄ ibi poni in glo.tñ uez puto. b mihi vr distinguēdū ꝙ si ostat illum iniuste occidi quilz tenet̄ pe cunialit̄ subuenire ḡ tum sua possibilitas pōt salua necessitate sua ꝙ si nesciat̄ an iu ste occidat̄ aut si necessitas istius nō pōt nō tenet̄. C Utr medic⁹ teneat̄ potius

xij gratis curare aliquē ꝙ ꝑmittere mori ui de.j.medic⁹.ff.ij. Et utr medici uel ciru gici possint ꝓmoueri. Itez utr liceat cle ricis ħ exercē hōs.j.medicus.ff.añ pe.ꝓul. C Utr mutilare aliqꝺ mēbr sit licitum

xiij R̄ ꝑm Tho.scda scde.q.lxv.pādē mēbr sanū nō pōt esse licitū nisi ꝓut ordinatur ad utilitatē coitatis.s.ꝙ punitione alic⁹ culpe.si ħ nō hz alicui psone ꝓuate etiam uolēre eo c⁹ est mēbr ꝙ per ħ fit iniuria coicati si ħ hz tñ publice ptāti cui omissa est cura coīs. Si uero mēbr ꝓpter putre dinē sit corruptiuū corpis tūc licituz est pādē dr uoluntate tñ ei⁹ cui⁹ est a illius ad quē ptinet curare dr salute illius. poz ro nō hz aliq̄ mō mēbr pādē ad uitandū piculum aīe siue pccm ꝙ saluti sue spiri tuali sp pōt alit̄ hūeniri cū pecz sbiaceat ipi uoluntati.vñ et Crisostom⁹ sup illā Matth.xix.sūt eunuchi q se ipos castra uerunt ꝓpter regnum celoꝝ dicit sic non

mẽbroꝝ abscisione ſ malaꝝ cogitationũ interẽptione maledcõ enĩ obnoxiꝰ est qui mẽbꝝ abscidit ⁊ postea subdit nõ cõcupiscentia mansuetior ita fit ſ molestior aliũ de.n.bꝫ fontes ſpma.n.in nobis ẽ pcipue appositio incõtinẽti ⁊ uita negligenti nec ita abscisio mẽbri oprimit tẽptatioes ut cogitationis frenũ.

Homicidiũ ii

bQꝺ ꝺmittit cõsilio uel mãdato homicida quid est consilio intelligit ſm Guil.de cõsilio exhortatiois uel approbatiois q̃ homicidiũ fieri ꝺeat nõ aũt de responsione sue cognitiois siue opĩonis viñ si querẽri an liceat xp̃iano occidẽ paganũ uel iudici malefactoꝛẽ respondeat q̃ sic ñ tñ rñdens nõ pccat ſ nec fit irregularis nisi talis ꝓbabilit uideat q̃ ille iudex si ue bellatoꝛ ſm ei⁹ cõsilium uelit agẽ ⁊ sic postea fecit. a p̃dcã obtinẽt q̃tuꝫ ad irregularitatẽ lꝫ etiã rñdens errasset in consulẽdo ſm eũdem Guil.ut in sum.con.l. iñ.t.i.q.vi. b de hõ etiã cãu bẽt .ũ.epõs ·ſ· ir. ¶Quid si nõ cõsuluit homicidiũ ſ cõsuluit aliq̃d unde secutũ est.R̃ ſm Inno. si uerisimilit possit extimari q̃ ide seq̃ret mors irregularis est ut si suasit in actum machine uel baliste uel q̃ eat capienduꝫ castꝫ qꝺ nõ poterat ꝺefacili capi sñ morte hoĩum ⁊ sic mors secuta est. si ꝺo nõ põt extimari nec erat uerisimile q̃ mors seq̃ret tũc quidẽ si cõsuluit rem licitã nõ est irregularis etiã si mors inde fuerit secuta. si ꝺo illicitã irregularis ẽ.ar.eĩ.e. otinebat et.c.is qui mãdat.li.vi. a Idẽ in sũ.cõ. ꝺcã.q.vi.⁊ addit ſm eũdẽ Inno.semp tñ fit irregularis si ꝺirecte in mortẽ alicui⁹ cõsilium ꝺederit eĩ ne cle.uel.mo.sniam.⁊ ꝺcoꝛ.Hosti.et addit idẽ si ꝺe uolnntate sua turbata ꝓcessit puta pentes clerici ꝺberati ꝺueniunt ⁊ ꝺicũt q̃ uolunt hõ uidicare nec clericus exp̃sse ꝺtradicit ar.eĩ. ꝺe symo.mathæus.ſ si exp̃sse hõ ꝓhibeat sec⁹ est.ar.eĩ ꝺe symo.sic tuis.et est exp̃ssus in .c.petrus.eĩ ꝺe homi.dũmõ ex corde hõ fiat alioqn ĩ cõspectu ꝺei cadit cũ tacite cõsentiat homicidio. b et idẽ ꝺicendũ est si mandauit ꝺcoꝛ.Hosti.et eodẽ mõ ꝺistinguе si iste quidẽ cui cõsultũ erat ñ occidit ſ ipe occidit. a lꝫ aliqui ꝺixerũt hõ cãu nõ esse irregularitatẽ ut nõ.in sum.e.t.q. vij. bQuid si aliquis cõsuluit homicidiũ fieri ⁊ anteq̃ seq̃ret effectus reuocauit R̃ ſm Inno.si exp̃sse ⁊ sñ ulla fictiõe ꝓhibuit imunis est ab homicidio ar.eĩ ꝺe symo.sic tuis.⁊.i.q.iiij.q̃ pũlatus.ita tñ q̃ si nõ firmit credit q̃ reuocatõ locũ habeat tenet indicare illi q̃ sibi caueat. a Idẽ in sũ.con.ꝺcã.q.vi.ubi etiã ꝺ ſm eũdem q̃ ista indicatio ꝺz fieri caute ne perꝺat quisq̃ ⁊ q̃ si añq̃ reuocet cõsiliũ procedat etiã postq̃ cõsulẽs iã pœnituerat irregularis efficit. bQuid si qs mandauit homicidiũ fieri noie suo ⁊ ante effectum reuocauit.R̃ ſm Inno. Idez qꝺ ꝺe cõsulẽte nũc ꝺcm est nisi q̃ hic sufficiat reuocatõ tñ.ſ.q̃ etiã si nõ indicet illi q̃ sibi caueat nõ fit irregularis q̃ ex eius ꝺcõ nil agit. a ꝺic clariꝰ nõ ꝺiuersitatis est q̃ ille cui cõsulit agit ꝓ se ⁊ iõ plus requit ad remouẽdũ effectũ cõsilij qui ꝺcernit ipm opantem si mandatarius agit ꝓ mãꝺate iõ sufficiat q̃ ei ostet ꝺe ꝺcria uoluntate mandantis nõ soluꝫ exp̃sse ſ etiã tacite ut si pacẽ iniret cũ occidendo uł parentelã uel aliã amicitiã ꝺcꝛet sciente eo cui mandatuꝫ erat ꝺe occidendo ſm eũdem Inno. et in ꝺcã.q.vi. bQuid si mandauit qs aliq̃ uerberari inhibẽs exp̃sse ne occideret uł mutilaret ⁊ nihiloinus. mutilet uel occidat.R̃ mãꝺatoꝛ irregularis efficit q̃ mãdando in culpa fuit et q̃ hõ euenire posse ꝺebuit cogitare eĩ.eo.is q.li.vi. ¶Quid si aliquis suaꝺet alicui q̃ exponat se periculo ꝓ patria uel iure suo R̃ ſm Inno.ñ est irregularis etiã si iste cui cõsultum est moriat .xxiij.q.iij.ꝓ membris.⁊.c.se.⁊.q. viij.igit.et.c.se.ſ si sciret eũ uerisiłr moriturũ irregularis fieret idẽ Hosti. a q̃ ordinata caritas est q̃ quisq̃ plꝰ ꝺiligat corpus suum q̃ alterius ſm eũdẽ Inno.

ꝛ in sū con.li.ij.ti.i.q.viij.ꝛ ꝙ sil'r plꝰ di ligat corpꝰ xpi ꝙ bona fortune.lxxxvi.di pasce. ió ḃ qđ dēz ẽ si sarz eū ꝛc.intelligē dū est qñ suasio eēt fcā.p iure suo quo ad bona fortune ul' etiā.p defensiõe aliquoꝝ pticulariū secus si.p defensione pie seu rei publice marie fidei ꝛ ecclesie.nam hoc cāu lz etiā imineret picula ꝛ seqret' mors nō irrogat' irregularitas cū ḃ cāu etiam ad p̄latos ecclesie ptineat facē suasiões ut ẽ.bclluz.ij.ꝑ.fi.unde ꝛ si quis suadeat ali cui ꝙ indubitanť se morti exponat ꝓ ho nore xpi uel.p fide uel.p statū eccl'ie non fit irregularis etiā si mors sequat' ꝙ xps .p nobis mortuus est ꝛ sci martires pro ecclesia ꝑm Inno.ꝛ in sū.con.eo.t.q.ix.et hic seqt'. b Quid si suadet ꝙ idubitā ter exponat se morti.p xpo uel ecclesia ꝓ ꝑm Inno.nō fit irregul'ris etiā si seqtur mors ꝙ xps mortē ibīt.p nobis idē Ho sti. Quid de illo qui uolēte fugē ini micos ꝓpt' timorē mortis ꝛsuluerit ꝙ re manēt et ꝙ.pcurarz pacē ꝛ remansit ꝛ oc cisus est.ꝓ ꝑm Guil.si ille qui ꝛsuluerit habuit.pbabilē cām credendi ꝙ illi nō i mineret piculū puta ꝙ inimici illiꝰ adeo erant ꝛsanguinei l' amici ꝙ merito potuit p̄sumere ꝙ eos posset cohibere nō est irre gularis alit' sic. a ꝛ idem si etiā potuit hre dictā p̄sūptōz tā fuit negligens in interuentõe ꝙ ḃ cāu ex culpa sua sequit' homicidiū ꝛ ió fit irregularis.ex de homi tua nos.et colligit' ex dictis in sum.con. e.t.q.xi.ubi hec nōnt'. b Quid si aliqs ꝛsuluit ꝙ infirmus ꝛeceret' ut citiꝰ more ret'.ꝓ ꝑm Guil.si ex tali tꝛisuersione citi us moriť irregularis est qui ꝛsuluerit et qui fecit nec pōt per epm dispensari licz a pcō absolui possit. a Idē in sū con.e.ti q.x.ubi ee addit' ꝙ si hac cā nō citiꝰ mo rit' nō incurrit' irregularitas si sufficit pe nitere de pcō ꝛ mala intentõe nec est pre sumēdū ꝙ si huiusmōi tꝛisuersiones fiāt ꝑm sortilegiū uetulaꝝ sicut qñ faciūt ap poni securim ad capud morietis ul' aliqd huiusmōi friuolū fieri ut citius moriat uirtutē habeant hec sortilegia agi tū dēt pnia de pcō. b Quid de illo q dissua det homicidiū sed nihilominus associat ho micidā ut eū si oz defendat ꝓ ꝑm Hosti. homicida est nec poterit.pmoneri ꝛ sic in tellige ꝙ defensione omittit' homicidiuz ex de cle.pu.in ou.hereticus. a Idez in sū.con.e.ti.q.xxxiij. b

Homicidiū iii

De cāuali homicidio.s.qđ ꝑt' in tentiōz fit ubi distinguēdum est sic. aut enī is qui fecit casuale homicidiū dabat operam rei illicite aut licite et si quidem licite puta reparabat domum uel incide bat arborem propriam et huiusmodi et adhibuit omnē diligentiā quā potuit et tū ctingit homicidiū talis nullā culpam neꝝ pnā incurrit lz forte caꝰ oēs fortui tos nō puiderit ex.e. Joannes.ꝛ c.quidaz ut asseris.sed si diligentia ñ adhibuit te net'.sil'r etiā tēt indistincte si dabat opaz rei illicite iōꝝ si clericus exercitatõe l' ue natõe iaculū mittat et sic alium p̄imat ir regularis efficit' ꝙ talia opa debēt ab eo esse penitus aliena l.di.clerico. a Idem in sū.con.li.ij.t.i.q.xix.ꝑm Ray.Hostiē. ꝛ Hos. b Similit' ꝛ si aliqs ludo pil cit lapidē ctra aliquē ꝛ ille uolens decli nare impingit i aliū lapidē mortuꝰ ē ille p̄iector irregularis effēs ē ꝙ ille ludꝰ no xiꝰ erat mittere lapidē et ita est in sil'ibꝰ a ḃ fuit dcm Inno.et Hosti. ut patz in dcā.q.xii. b Quid si aliqs lz ceruum uel leonē qui aliquē occidit.ꝓ ꝑm Inno nō uidet' irregularis dūmō malicia l' cul paz in morte nō habuit.ar.l.di.ibi q arbo rem.ꝛ c.sepe. a Idem in sū.con.li.ij.ti. i.q.xxviij.ubi etiā pz ꝙ aliqui hoc intelli gūt de lata culpa aliqui uero eē itelligūt ꝺ leui.ꝛ si est aliquid qđ possit iputari te nēti dicta aialia ꝛ hoc uidet' ꝓbabilius et tutius nā in dictis.c.ibi qui.ꝛ c.sepe.dī sim' de culpa ꝛ nō restringit' ad latā. b Quid de custodiētibꝰ infirmos qui ad eoꝝ petitionez uocaucrūt minutorem ut

Carthe. flo. i tractatu de irregularitatibz. dicq custodi entes i firmū qui posset exire diuinū uel aquā uel nō bene custodierūt cum dñ ffrenesim illi ex frenesi se proiecerūt et mortui sūt. i hiis casibus ubi fit bona fide nō incurritur irregularitas secdm. Ric. nisi sit lata culpa ut qz custos dimisit frenetici ire i platea ad ludendū faut exebrietate nō custodiuit. et cf. hi. ff

minueret eis sanguinē uel dederūt eis ui nū uel nō bene custodierūt eos ita q̄ ipi mortui sūt. ℟ ꝑm Guil. in oibus talibꝫ ubi bona fide fiant nō ꝺbz aliqs ꝺfacili scrupulosā hꝫ ꝺscīam nisi sit euidens cul pa aut negligentia dissoluta et si bēat ꝺ pouere dēt. a ad ꝺsilium boni uiri ꝑm eūdem Guil. b si aūt lata culpa fuit ℓ negligentia dissoluta et certuꝫ sit q̄ inde mors prouenerit irregularitas ꝺcta est. a Idem etiā eēt si ꝓbabiliť dubitať ꝑm iudiciū medicoꝝ ꝑm eūdē Guil et in sū con.e.t.q xli. b Quid si pentibꝫ in q̄ꝝ lectis puuli filij inueniunť mortui ℟ ꝑꝫ Ray. si mors interuenerit graui eoꝝ cul pa p̄cedente atq; negligentia grauis ē pe nitentia iniungenda eī ꝺ pe. ⁊ re. quesitū si aūt leuis culpa p̄cesserit nō tam grauis penitētia est iꝑnēda eī ꝺ his qui filios occid. infantibꝫ. a Ibi ꝺ ꝺ penitentia triū annoꝝ quoꝝ unus ꝺēt pagi in pane et aqua ⁊ ꝑm glo. Ray. ⁊ in sū. con.e.t.q. lvij. q̄ pentes filios sponte opprimūt ma ior est eis penitentia iniūgenda q̄ ꝑ alio homicidio si aūt cāu ex graui culpa p̄cedē te pnīa q̄q; uel septē annoꝝ est iꝑnēda si aūt leui culpa p̄cesserit pnīa triū āno rū indicēda est addit Hosti. q̄ in hoc cāu si culpa sit occulta ⁊ pnīa ꝺz esse occulta si ꝺo manifesta ⁊ pnīa ꝺz esse manifesta ⁊ q̄ maior pnīa est iniūgenda si in lecto suf focentur q̄ si in cunis et maior sacerdoti greco q̄ latino ꝺcto. c. quesitum. ꝺ pen. et re. b si aūt nulla p̄cessit negligentia uel culpa ꝺ iure nō sūt puniendi ar. eī. ꝺ homi. exteris. tū ad cautelā ꝓpter ambigu itatē duplicitatis est eis aliqua penitētia iniūgenda. ar. xxiij. q. v. excoicatoꝝ. ⁊. xxx iij. q. ij. in lectū. con. Hosti. ⁊ addit q̄ ad monēdi sūt pentes ne pueros teneros se cū in uno lecto collocēt ne forte opprimā tur. ij. q. v. ꝺsuluisti.

Homicidiū iiij

De pena et irregularitate homi cidaꝝ. ℟ ꝑm Ray. sic teneas si homicidiū ꝺmittiť uerbo. s. p̄cepto et ꝺsilio uel ꝺfē sione pena est irregularitatis q̄ potiꝰ pꝰ q̄ actā pniam impedit ꝓmouēdū ⁊ ꝺcīt ꝓ motū. di. l. si qs uiduam. et intellige ꝺ fē sione qñ homicidā ꝺfendit dissuadendo eis qui uolebant ꝺfendē occisū si tū coꝝ rupta intentiōe hꝫ fecit nam si matť filiuꝫ uolentē liberare aliquē a morte reťbit q̄ timet ne filius occidať paꝝ uť nihil pec cat nec etiā alius ꝺsanguineꝰ uel amicꝰ ta li intentione dissuadens aliquā irregula ritatē incurrit. De pena uero homicidij fcō ꝺmissi distingue. nā quatuoꝝ modis po test ꝺmitti. et ꝓmo quidē si est cōmissum ꝑ iusticia et recto ꝓcessu ⁊ intentione nō ꝺmittiť culpa ꝫ potius faciens meretť ni hiloinus tū irregularitas ꝺbiť q̄ silr i pedit ꝓmouēdū et ꝺcīt ꝓmotū. l. di. ali q̄tos. a nisi fuisset hꝫ fcm ãte baptismū nam per baptismū tollitť ista irregulari tas ꝑm Ray. ⁊ con. alios ꝺctores. hꝫ Ca tanus ꝺixerit nō tolli nisi illā que est se quela pcci ut in sū. con. e. t. q. xxi. b qui cunq; ergo in tali cāu fuerit iudex aut ad uocatus siue ꝑ actōē siue ꝑ reo. s. cū actoꝝ obligeť ad talionem q̄ agendo pro reo agit ꝺtra actorē. a ꝫ snīa bartani qui ex cepit aduocatū rei teneri posset ubi ꝺ cō suetudine accusatoꝝ non teneť ad penam talionis uel sanguinis ꝑm glo. Ray. ⁊ in ꝺcā. q. xxi. b Item cō assessoꝝ officialis testi. nōrius snīam scribens uel ꝓferens. silr et qui scribit attestationes uel legit eas ꝺz publicanť. a seu in exaie cāe. ut in ꝺcā q. xxi. b Item qui scripserit uť ꝺctaue rit lras pro tali uindicta sāguinis oēs ir regulares efficiūť. di. l si quis. ⁊ di. li. ali q̄tos. eī ne cle. uel mo. snīam. a hec ꝺcā fuerūt Ray. cui cōcoꝝ Hosti. Hoff. ut in ꝺcā. q. xxi. b Et intellige ꝓ illuꝫ modū qui ꝺ. j. irregularitas. i. ℈. i. z. si homici diū factū sit necessitate tūc si necessitas euitabilis erat ad maiores ordiēs nō ascē det imo nec in susceptis tolleratuꝫ nisi ex magna dispensatione. a alij aūt ut Hos ꝺicūt q̄ ꝺ iure cōi qui pꝰ pactam pniaꝫ

pōt exequi offm ordinis iam suscepti p quo vī facere. l. di. de his clerici. z. ubi dī q̄ post peractā pniaz offō ⁊ coioni reddat sed ls pōt intelligi per dispensatōz q̄ etiaz nō dz fieri sine magna cā al' de tali dicit l. di. de clericis. ꝑmo q̄ multū sibi dsulit si ab offō recesserit iō ꝑmū tenēt Raym. Ber. et Hosti. ut in dcā. q. xxi. b si aūt fuit necessitas prosus ineuitabilis nō incurrit irregularitatē ut dictū est. s. homicidiū. i. ℣. vi. vij. ⁊. viij a .s. q incipit utz aliqua cū duob sequētibz qui uidentur alit quotati. b z. si sit homicidiū cāuale distingue ut. s. homicidiū. iij. ℣. i. 4. si hoicidiuz sit uolūtate spontanea fm̄ siue in ope siue in uerbo ut in ꝓm° hui? ℣. dicti est talis nō soluz nec dz ꝑmoueri ls ⁊ in ꝑpetuum dz deponi ex. eo. sicut dignū ⁊ in dcō. c. si quis uidua. etiā si paganum interficiat siue sarracenū. l. di. clericū. ⁊ c. de his clericis. et ex. e. c. pe. ⁊ cum tali nū q̄ dispensat in ordine uel offō. l. di. miroz ⁊ eē si sit occultū ministrare in ordie suo nō pōt ex de tēpo. oz. c. ulti. poterit aūt cuz tali dispensari in bnficio ex de cle. pu. in du. c. ij. si quis tū aliquid predictoz ante baptismū dmisisset nō impediret post baptismū. di. l. si quis. post remissiōz. ⁊ di. li aliq̄tos. con. Inno. Host. Guil. irregularitas uero bigamie non tollit per baptismū ut. s. bigamia. ℣. vi. ⁊. s. baptismus. iij er. vij. ¶ Un̄ platus uel clericꝰ qui de malefactoribz suis querelā deꝓit apud iudicem secularē ⁊ emēdam petit sibi fieri ⁊ ꝓuideri ne talia ꝑsumant incurrat irregularitatē si iudex mortē inferat iustīcia exigente. R nō si ꝓtestatus est expresse q̄ ad pēnā sanguinis nō intendit. ex. e. platis. li. vi. ¶ Quid si platus bns iurisdictionez tpalē inūgat officiali suo ut sup tali uel tali maleficio ueritatē inquirens iustīcie debitū exequat ⁊ baiulus sup ls ad pēnā sanguinis ꝓcedat nūqd platꝰ irregularitatē incurrit. R non ex. ne cle. uel mona. c. epūs. li. vi. eūdem casū uide. s. epūs. ℣. Utz oēs qui interfuit uindicte sanguis

fiant irregulares. R ℣ Guil. nō dūmodo nec auxilium nec dsilium nec auctem pstiterint idem Inno. a ls tū clericis est ex psse prohibitū ex ne cle. uel mo. sniam. ls ⁊ alijs qui ex curiositate intfuīt huiusmōi uindicte uel ubi aliquis interficit in duello multū grauit peccant ꝑm eūdē guil. ⁊ in sū. cō. li. ij. ti. i. q. xxij. b ¶ Quid si qs pcussit mulierē pregnantē uel dat ei uenenū ut faciat abozsuz. R ꝑm Ray. si conceptus iam erat formatus ⁊ mulier ꝓpter pcussionē abozsū fecit homicidiū fuit alit nō est homicidiū q̄tum ad irregularitatē ls est homicidiū q̄tum ad pēnitētiā. sic et qui dat uel accipit uenenum ne fiat cōceptio. a vel etiā ne fiat gnatio ex. eo. si aliquis. Idem etiā nō. in sū. con. e. t. q. xxix b ¶ Si dubitat utz abozsū fuerit ex illa pcussione uel utz fuerit iam formatꝰ dicendū q̄ si ꝓbabiliter dubitat uel credit dēt a misterio ⁊ ꝓmotione abstinē ne pīculo se dmittat si aūt temerariā hēat opinionē deponat eam si pōt ⁊ sic poterit ministrare ⁊ ꝓmoueri alit nō a Idem in sū. con. e. t. q. xxx. b ¶ Quid si plures in pugna fuerūt ubi aliquī interfecti sūt nec pōt scīri a quibz nūquid oēs sūt homicide uel irregulares. R ℣ Ray. si bellum fuit iniustū tūc q̄tum ad peccatum homicide sūt oēs qui pcusserūt et qui cū uolūtate occidendi uenerūt lz nō percusserūt sil'r ⁊ illi qui uenerūt ut si oporteret pstarent occisoribz auxilium. Item nō sūt īmunes a culpa qui cum ꝑssent nō liberauerunt xxiij. q. ulti. si quatuoz. ij. q. iij. nō inferēda ⁊. c. ulti. ex. e. sicut dignū. si uero bellū sit iustū non peccant nisi sit ibi corrupta intentio uel psona cui bellare nō lz ut clericus. porro q̄tum ad irregularitatē oēs repellēdi sūt q sūt ex parte iniuriantiū sil'r qui erant ex pte iniurīā accipientiū si isti erant clerici ⁊ sic illicite mouerunt arma di. li. si quis post acceptū. ex. de cle. percu. pntium. ⁊. c. dtinētis. a glo. Ray. dicit ut et nō. in sum. con. e. t. q. xxxi. ls itelligo q̄n clerici erant in culpa ut q̄ uoluntarie

Ubi bonifacius papa octauus. dt prelatus uel clericis quibuscūq; qui delatis suis malefactoribz querelā penes seculare iudicē deponentes petūt emendā fieri et prouideri ne contra eos de cetero talia presumant. protestādo expresse q; ad iudictā seu pēnā sanguīs nō intendūt. putari non debet. q̄cunq; aliud in tali casu deinde debeat pena sanguīs irrogari si iudex mortē illi inferat instīā exigente. aliquin si prelati aut clerici propter metū hui? q; iudex ad pēnā sanguīs possit procedere. desuper malefactoribz taliter querentibz non audientes debitus plerisq; pluribusq; materia truncidandi eosdem. eripiat bona liberē dāpnandi de predandi q̄ho. sine irregularitatis pīt clerici de suis malefactoribz cōqueri coram iudice seculari. et decimbz erquibz debitus pena sanguīs expresse protestādo q; ad pēnā sanguīs nō intendūt. cōgruit et expedit. ubi non sufficit tacitū. sicut de clerico. uel certa psona coram iudice seculari cōqueri certum habet locū pena q̄ho. Itē q̄ho. sup uerbo emendā

et sine necessitate mouerũ arma. si enim defenderer se uel socios necessarios ꝫ alí quis cẽt iterfectus a defendentibꝫ ex altera parte reliqui qui nõ interfecissent nec interfectores iuuissent nõ cẽnt irregulares ꝫ uoluntatẽ interficiendi habuissent. ꝙ lex ꝓmotionis factũ regrit nõ uoluntatẽ xv.q.i.si quis nõ iratus.nõ obstat.di li.si quis ꝑ.ꝙ intelligit in milite qui sepe interfuit bello uel officiali ibi dicit si quis post acceptũ baptismũ militauerit et clamidem suscepcrit ac cingulum ad necãdũ fideles etiã si grauia nõ admiserint si ad clex admissus fuerit dyaconꝰ nõ accipiat dignitatẽ ecce ergo caꝰ in quo aliqualis incurrit irregularitas ꝫ quis nec peccauerit nec etiã factũ secutũ fuerit sed solum ex acceptione officij cum frequẽtatõe seq tur in glo nõ obstat eĩ de cle.pcu. pñtiuꝫ ubi sacerdos qui in quodã ɔflictu ubi alí qui interfecti sũt fuit ex ꝑte uiolentiam repellentiũ ⁊ ꝓiecit lapidẽ et ꝫ neminem pcusserit tñ suspensus est a celebra.missa. per bienniũ ꝙ ad tps fuit suspensus ꝓpt ambiguum duplicatatis. et con.cum bis Inno.ut in sũ.con.in ɔcã.q.xxxi. vñ etiaꝫ ꝑ in ꝫ cãu clericus nõ suspenderet ad alí quod tps si intraret religionẽ.ut in.c.ɔtínentia.eĩ de cle.percu. b Quid si quis siue laicus siue clericus in bello iusto percusserit quẽdã sed nõ letalit necq aĩo occidẽdi necq etiã ꝫ aĩo uenit neq alios ꝓ uocauerit tunc nec de occisione tenet nec ordinẽ recipere ꝓhibet licꝫ alí occiderint eĩ.e.sigficasti.ꝑ.ꝙ si discrimini. a et ibi pꝫ ꝙ hoc uex est qñ ictus pñt discerni aꝫ irregularitatẽ oĩno incurrit qui qualiter cũq pcussit ut ibi. b Cõcor. Inno. hosti et Host.⁊ addit Inno.ꝙ si aĩo occidendi fecit tũc ꝑtũcunq leuit pcuteret tẽt ꝙ auxilium morti prebet idem Per. a Idem in sũ.con.ɔcã.q.xxxi. b Utruꝫ qui nõ liberat a morte cum possit sit irregularis utputa aliqs iudex qui reum nõ liberat aut diues qui nõ pascit fame morientẽ et sequit mors. R̃ ꝑm Guil. licet tales grauissime peccant nõ tñ sũt irregulares ꝙ lex ꝓmotionis factũ requirit.xv.q i.si quis non iratus. a Idem in sũ.conf. li.ĩj.t.i.q.xxxiij. b Quid si clericus non occidit tñ uulneraũit.R̃ si uenit ad truncatõꝫ mẽbri irregularẽ sic et de hoicidio ita ꝙ solꝰ papa dispensare secũ põt eĩ ne cle.uel mo.clericis.et eĩ.eo is qui.li.vi.de hac etiã irregularitate plura habes ·ĩ· irregularitas.per totũ.

Homicidiũ v

De homicidio uel mutilatione sui ipsius et quidez occidẽ seipm peccatũ mortale ẽ ut ꝓbat Tho.scda scde.q.lxiij quadruplicit.ꝑmo quidẽ ꝙ est contra nãlẽ inclinationẽ ꝙ unaquaq res nitit seipaz ɔseruare ꝗtum põt.z°. ꝙ est ɔtra caritatẽ qua tenet quis se diligere.ʒ°. ꝙ est iiuria coitatis ꝙ quilz hõ pars coitatis ẽ.4°. ꝙ talis in deũ peccet sicut qui alienũ ꝓuum interficit peccat in deũ ideo hoc nullo mõ licet utputa ut miserias pñtis uite quis euadat nam finis oĩm terribiliũ est mors ꝑm phm. Item ꝓpter uindictã alicuiꝰ peccati nõ solum ꝙ malefactorẽ occidere non licet nisi solum publice pñtati ꝫ etiam ꝙ admit sibi necessariũ pnie tps ⁊ ad hoc fac̃ s.homicidiũ.i.ꝑ fi. a ĩmo se occidentibꝫ denegatur penitus ecclesiastica sepultura et ofo.xxiij.q.v.placuit. b Utꝛ liceat mulieri se ipam interficẽ ne ab alio corrũpat R̃ ꝑm Tho.scda scde.q.lxiij.nõ quia nõ ɔz in se ɔmittere crimẽ maximũ ut uiter minus crimẽ alterius.nõ.n.est crimen mulieris si ci uiolentia inferat.et iterum fornicatio et adulteriũ est minus peccatũ ꝗ homicidiũ pcipue sui ipsius qõ est periculosũ ꝙ nõ restat tps ut per penitentiaz expietur. a Idem in sũ.con.e.t.q.xv. b Utꝛ liceat alicui occidere se ob timorem ne ɔsentiat in peccatũ.R̃ ꝑm Tho ubi.s.ꝙ nõ sũt facienda mala ut ueniant bona uel ut uitent mala pticulariter minora ⁊ minus certa. Incertũ est aũt an aliquis in futuro ɔsentiat in peccatũ potẽs ẽ aũt

deus hoiem q̄cunq; tēptatione supueniē te eripere a pcō tñ ut dicit Aug⁹. p de ciuitate dei excusat Sanson et quidaz alij ex familiari ꝯsilio spūs sancti. a Idē in sū.con.e.t.q.xvi.ꝛ.xvij. b Quid de his qui se ipos mutilant. R̄ nō licet nisi sicut dictū est.ē. homicidiū.ꝯfi.ꝛ si quidē talis mutilatō fiat ex ipatiēcia alicuí⁹ infirmitatis aut etiá si credebat se obsequiū prestare deo utputa ut caste uiuerent nihil⁹ oīnus repellunt a promotione et dēncūt promoti ex de corpo.uitia.significauit.quia tales homicide sui iudicant.di lv.si quis absciderit.ꝛ.di.xxxiij.marituz.secus est si mēbꝝ iō abscidat a se uel alio q̄ est corruptiuuz corpis ut dictū est.ē.in.ꝯ.palle gato. a tñ et cáu ꝫ adest lz nō sit pcca tū sed irregularitas si ex absusione inducat deformitas seu impotentia ad executionē ordinis ut in sū.cō.e.ti.q.xlij.ubi hec nōnt pōt etiá eps dispensare cum eo qui se abscidit putando se obsequium pstare deo ut utat ordine pus suscepto absq; altaris ministerio.i.ut nō ministret ad altare sed in alijs ut in dicto.c.significauit.de corpo.uitia.et ibi glo. b

b Ore canonice

Utꝝ clerici teneant ad horas canonicas. R̄ ꝑm Guil. idcirco a laicis dati sūt redditus clericis ut ipi in offō laicoꝝ uices suppleant et ideo bñficiati tenentur ad horas nō solum ex statuto ecclesie.sed etiá ex obligatione iusticie. et q̄ ordinem sacꝝ null⁹ oz offerre nisi beneficiato uł ei qui ad suum pmoniū loco ecclesiastico rū redditꝫ uoluerit ordinari ut ext de pben.cuz scēm.et.c.eps.ideo quilz habēs ordinē sacꝝ.tenet ad horas canonicas q̄ ecclesia ordinādo ipm intendit eū ad hoc ministeriū obligare. a Idem in sū.con. li.i.t.vij.q.xviij. b Utꝝ clericus nō dicendo horas peccet mortalit. R̄ ꝑm Guil qui ex aliqua necessitate ꝑm formā eccl'ie nō dicit.puta ꝓpter defectū usus uel infirmitatē uel paupertatē ut q̄ libro caret recōpensat tñ equiualēs per psalmos ꝛ oratione dominicā nō peccat mortalit nam q̄ diuerse ecclesie diuersū habēt modū officij pz q̄ nō est preceptū circa determinatū modū. a .s.psalē ad quē oēs teneantur ut in dcā.q.xviij.ꝫ bene unusq;sq; tēt ad modū sibi determinatū nisi ex ltūma cā t̄ pulegio excuset ut in cle.fi de cele.miss. b Silr nō peccat mortalit qui uerba q̄dem dicit sed ad illa nō attendit q̄ cuz de dicendo horas p̄ceptū sit de iure positio nō refert nisi ad ea que ꝫ iudicio humano cadere pūt et ista sūt que exercent per actꝰ exteriores nō ár interioēs. a Certe etiá de iure diuino debemus deuote et attēte orare ꝛ psallere psalmo.ij.Exultate ei cum tremore.et ps.xlvi.psallite sapiēt Item etiá ius positiuuz se extendit ad interiora in foro pñiali ut in.c. soluit. ext de usuris.vñ ut pz in.c.dolētes.ex de cele. miss.hoc p̄ceptū extendit et á ad interiora ibi enī oīb clericis.phibendo extrinsecas uagationes et precipiendo attentionem dicit.hec igit et similia sub pena suspensionis inhibemus districte p̄cipiētes in uirtute obedientie ut diurnum offm̄ piter ꝛ nocturnuz q̄tū eis deus dederit studiose celebrent piter et deuote. b sed et si dicens offm̄ aliqua uerba ptermittat nō oz q̄ ꝓpter ꝫ a capite resumat disturbando offm̄ imo etiá si dicendo in choro cū alijs ex aliqua necessitate interm̄serit psalmū uel lectionē uel aliquid huiusmōi ꝛ non aliter possit obmissū supplere nisi subēndo uocē ab adiutorio chori melius est ptinsire q̄ offm̄ chori diminuere.ac si is q̄ tenet ad horas ex industria ꝛ negligētia sola obmittat mortalit peccat ext de cele. miss.dolētes.secus aūt si ex obliuione uel alia necessitate. a tñ ꝑm Guil.ꝛ in dcā q.xviij.nō sunt tot peccata quot sūt hore obmisse q̄ totū offm̄ diuinuz unus diei est unū totum integratū ex suis ptibus et iō precepto uno.ꝑcipit et tñsgressorē tñsgredit nisi unuz preceptū et ꝫ tanto amplius q̄to plures ptes eius obmittit

⁊ subdit bene tñ dcedo q̄ pluribꝫ uicibꝫ obmissio unius officij plura facit peccata mortalia q̄ totū ꝟ integrale p̄cipiē cotti die adimpleri. b dicere aūt missā cotti die nō est preceptū nec etiam cottidie audire q̄ nec est semp possibile. a dū aūt ꝓdimēruꝫ rōnabile nō adest satis est inconueniens missam nō audire ubi cottidie celestis rex ð celo ueniēdo assistit ut nos supno et eterno et angelorꝫ alimēto refitiat ⁊ salutifera petita dcedat ut peccata dimittat unde nō solum debem⁹ cauere ne ex negligentia missā aliquo die obmittamus et sup ꝟ ipo ut nobis dcedat̄ pos se fieri instant̄ orare. iuxt illud dominice ð precationis panē nostrū ⁊c. Item in.c.qñ de priuileg⁹.li.vi.dicit̄ q̄ nō decet epos ⁊ supiores absq̄ cā rōnabili ullam diez trāsire in qua nō celebrent seu missā audiant ut designetur q̄ maior necessitas dz adhē ad excusationem talium q̄ aliorꝫ. b de mā misse uide ſ. missa. Quid si clericꝰ sit prebendatus in duabus eccleſijs. a intellige ex lr̄a cā et dispensatione ut i sū.con.e.t.q.xix.ubi hec nōnt̄ q̄ alr̄ ꝟ non posset fieri ut.ꝫ.beneficiū.i.ſ.ij.in additōe b cuiꝰ offm dicet. Rñ ꝟz Tho. in quolibe. sufficit quidē q̄ semel officiū dicat ꝟz cōsuetudinē aliquaꝝ ecclesiaꝝ in quibꝰ hz prebendā ⁊ uidetur q̄ debeat dicere offm illius ecclesie in qua hēt maiorē gradum q̄uis forte in alia pinguiorē obtineat p̄bendam. a puta si in una sit decanus et in alia simplex canonicus ecclesie dz dicē officiū dignioris ecclesie q̄uis in maiori ecclesia opulentiorē habz prebendā quia tpalia nullius momēti sūt spiritualibus dpata ſm eūdem Tho. ⁊ in dcā.q.xix. b Si uero utraq̄ ecclesia paris est dignitatis et ipe sit absens pōt eligē qð uoluerit si prius fuerit dz se dformare cum illis cū quibꝰ uersat̄. a Idem in dcā.q.xix. b Utrꝫ liceat clerico matutinas dicere de fero. Rñ ſm Tho. in quolz. hic est cōsiranda intentio eius qui preuenit tps. Si ueni ꝟ facit ut getꝰ sōno ⁊ uoluptati uacꝫ nō est absq̄ peccato. si uero facit ꝓpter hōnestatē necessitatē honestaꝝ occupationū licite pōt dicē dc fero matutinas ⁊ i alijs horis tps preuenire sicut etiā q̄nq̄ in solēnibꝫ eccleſijs fieri solet. a q̄ melius ē dco utrūq̄ reddere. ſ. ⁊ debitas laudes et alia honesta officia q̄z per unum aliud ipe diatur ſm eūdem Tho. et in sū.con.e.ti. q.xx. b Quietiā ꝓpter ꝟ dsulit̄ ꝑbro q̄ de mane dicat oēs horas usq̄ ad uesperas inclusiue. ex̄ dc cele.mis.c.i. sed hore in ecclesia tpe suo dici ð bēt ut in dcō.c.i. a clarius in cle.i.dc cele. missa. ubi dicit̄ in cathedralibꝫ rḡularibꝫ ⁊ collegiatis eccleſijs horis debitis deuote psallat̄ in alijs dueniēt̄ et debite celebret̄ diuinuꝫ ⁊ nocturnū offm si dei et apostolice sedis indignationē euitare uoluerint ⁊ ꝟ ipm intelligendū uidet̄ nisi rōnabil̄ necessitas seu cā aliud suadeat ut in ꝟ.e.ſ. pretactuꝫ est b Sz que est hora dicendi matutinas Rñ diuersaꝝ ecclesiaꝝ diuersa cōsuetudo seruat̄ tñ si ꝓprie dicemus matutinū est q̄rta seu ultia uigilia noctis ꝟz p⁹ tres ptes noctis usq̄ ad auroꝝ unde ꝟz ꝓpr̄iam̄ uguzo. et Isido. ethy.4°. matutinū est int̄ abscessū tenebraꝝ et auroe aduentū et sic etiā sonant uerba tūc cantata. ut est illud nox pcessit dies aūt appropiquabit ⁊ ite rū q̄ in fine matutinaꝝ lucis auroꝝ rutilans corruscat sed quidam dtra q̄. ⁊ Dauid surgebat ut dfiteret̄ media nocte exē ð cele.mis.c.i.in fi.p̄mū aūt uerius uidet̄ ut in.e.c.in prin. a In dcō p̄mo clarius uidet̄ dici dc media nocte q̄z de alia hora puto tñ dsuetudinē rōnabilē seruandam q̄ magis pficiat diuinis obsequijs ar.xij. di.illa. b Utrꝫ clericus existens in scol̄ teneat̄ dicere officiū mortuoꝝ. Rñ ꝟz tho in quolz. officiū mortuoꝝ in ecclesia q̄nq̄ dicit̄ ordinarie sicut ptinēs ad officia ecclesie sicut fit in die aiaꝝ et sil̄r in q̄libz ecclesia est dc quo aliqua spālis dsuetudo ut q̄ dicat̄ sel̄ in septimana uel sic ⁊ ad tale officiū tenet̄ clericus beneficiatus in ecclesia eē in scolis existens si uero dicat̄

horecanonice

offm ꝓpter cām emergentē nō tēr ad hoc clericus in scolis existens. a Idez in sū. con.e.ti.q.xxi. b Sz quid cū monachꝰ pficit ecclesie prochiali qđ offm sequet & ꝑm Hosti. habit ꝟsuetudinē ecclesie ad quā trāsit.ar.xij.di.illa.⁊.xli.di.quisqs a Idem in sū.e.t.q.xxij. b Quid si pt missa una hora dicat sequētez. & ꝑm guil. credo ꝙ sufficit ꝙ caute suppleat illud tā tū qđ obmissū est et agat pniam de negligentia. Penitētia quoq; de obmissis hor. arbitraria est sicut et alie ut.j.pnia.ij.⁊.ij. a Inno.in.c.i.eē de cele.miss.dicit ꝙ satis. est ꝟueniens ꝙ sacerdos qui ponit pniaz de peccato obmissionis officij iniūgat penitentiā in quo obmittens deliquit.s.idi cenda ea dē officia obmissa sed si h nō crederet et ꝓficere mutabit in aliam pniam Idem etiā sentit Hl.ut pz in sū.con.li.i. t.xij.q.xviij. b Utz clericus excoicatꝰ teneat dicere horas. & si est excoicatꝰ minori nō est dubiuz ꝙ oz et debet dicere ꝑ modū quē habes.ē.excoicatō.vij.⁊.viij.si uero excoicatus est maiori dicendū & pz hosti.ꝙ tenet quidē dicere ſ non in ecclesia cū alio ut q̄i in officio suo sed solꝰ ⁊ q̄i ꝑ modū oronis. a .i.nō dicat dns uobis cum.ut in sū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.clxxiij. ubi hec nōnt. b .xi.q.iij.si quis eps dā natus.⁊.c.sequēti.nam cū obligatꝰ sit ad hanc seruitutē eē de cele.mis.c.i.ꝑ excoi cationē nō liberat ab ipa.xvi.q.i.legi. Jā Hof.et Ray. a Item ꝑm glo.Ray.⁊ ī sū.con.l.i.t.vij.q.xviij.tenet ad horas ca nonicas etiā dēgdatꝰ si fuit in sacris ordi nibꝰ ꝙ tenet ad ea que sunt oneris et nō honoris. Item degradato beneficiato q̄d diu tenet būficiuz degradatus uel etiā su spensus nō debz officiare ecclesiaz et cum solus dicit horas aut cū alys nō offician do ecclesiā nō debz dicere dns uobiscum uel similia uerba que ad dignitatē ordis eiꝰ pertinent Item ꝑm Inno.in.c.i.eē de cele.miss.infirmi excusant a dicendo offm et forte etiā ab audiendo si forte talis est infirmitas in qua directe uel occasionaliter sibi obesset uel obesse timeret si celebrationi diuinoꝝ interesset ibi etiā uidet senti re ꝙ q obmisit offm ex infirmitate nō te neat ad aliquid sed qui obmisit ex culpa tenet ad satisfaciendū ꝑ peccato obmissi onis.i.ad redicendū obmissū uel aliud ꝑ eo ut pretactū est. b Clerici et religiosi 12 omorantes cum cardinalibꝰ aut cuz epis a .i.cum quibusdā pontificibꝰ gratiaz et coione sedis apostolice habētibꝰ ut in cle dignum.de qua.j. b pōt coaptare illis in diuinis officijs nec ad alia tenēt ut in cle.dignuz.de cele.mis.

Hospitalitas

Clericus siue ordinandus debz esse hospitalis ꝑpter multa que habes.j. ordinandus.⁊. vij.ꝛc.

Humilitas

Utz homo b debeat se oibus per humilitatez subijcere. & ꝑm Tho.secda secde.q.clxi. dicendū ꝙ in hoie duo pōt ꝟsiderari. si id qđ est dei.s.quicqd ptinet ad pfectionem ⁊ id qđ est hois.s.quod ptinet ad defectū humilitas aūt ꝓprie respicit reuerentiam qua hō deo subijcit et ideo q̄ilz homo ꝑm quod suuz est debet se cuilibet ꝓxio sb ijcere q̄tum ad id quod est dei in illo sed absq; preiudicio humilitatis pōt dona q̄ quis accepit ꝓferre donis que alteri appa rent collata. a Ita tñ ꝙ ex his se ñ ma ioris meriti existimet sed obligatiois iuꝝ illud Hreg.omt.xl.Cum augerēt dona rones etiā crescūt donoꝝ ꝛc. Item in his nō gloriet al in spēm incidit supbie qua diabolo opat.vnde Hreg.xxiij. moraliū .c.xvi.in hac arrogantie q̄rta spē crebro humanus aīus labit ut id qđ habz hēre singularit glorietꝰ in q̄ tñ diabolice sili tudini uicinꝰ approping. b sil'r etiaz h nō requirit humilitas ut aliquis id quod suum est in se ipo subijciat ei qđ est hois in altero aliqn oporteret ꝙ quilz reputa ret se maiorez peccatorē quolz alio potest tñ aliquis reputare aliquid boni in ꝓxio

qđ ipe nō habz uel aliquid mali esse in se quod in alio nō est ⁊ sic absq falsitate po test se credere ⁊ pnunciare oībus uiliozez ꝑz defectus occultos quos in se recogno scit ⁊ dona dei que in aliis latēt. a ocoz Wl.ut in sū. con.l.iij t.xxxiij.q.cclxxiij. et ideo ꝓpter qđcunq peccatū qđ in ꝓxio uideamus nō debemus nos ipos illi i no stra existimatiōe ꝓferre ꝓpter bonū quod pōt in illo latere ⁊ quia forte in nobis est maius uel simile peccatū uel saltem oino esse pōt. vnde Beda in om̄. sabbati t̄tie dominice in.xl' Euenit sepe ut qui homi cidā publice peccantē iudicant ꝓius odi oz malum quo ipi in secreto ꝺepulsant nō sentiant qui fornicatorem accusant pe stē supbie qua de sua castitate extollunt ignorant. qui ebriosū ꝺēnant uirus iui die quo excedunt ipi non uideant. quid ergo de hui periculis remedij. quid ꝝstat salutis nobis nisi cum peccantē ꝺspicim alium mox inclinemus deorsū. i. gr dilecti er nře ꝺitione fragilitatis simus si nos diuina pietas non sustentet humiliter in spiciamus.

Iactantia

i Quid sit ar ꝑm Tho. scda scde. q. cxxij. iactā tia ꝓprie importat ꝙ hō uerbis se extollat dicē do de se aliqd qđ sup se est. ꝟ aūt cōtingit duplic. Qnq enī aliquis loquit de se nō quidē sup id quod est in se sed sup id qđ de eo hoies opināt. Qnq uero loq tur de se sup id quod est in se ꝑm rei ueri tatem. et in isto scdo mō magis ꝓprie ia ctantia ꝺsistit q̄uis utroq mō dici potest Utr iactantia sit mortale peccatū. ar ꝑm Tho. ubi. s. iactantia pōt dupliciter cō siderari. ꝙ m ꝑm se. a .i. inq̄tum est qđ daz mendaciū. b ⁊ tūc est peccatū mor tale qn aliquis iactant ꝓfert qđ est cōtra gloriā dei Ezechielis. xxiij. a imo potiꝰ xxviij. ubi quod sequit dicit ꝺ principē Tyri. b Eleuatū est cor tuū et dixisti deus ego sum. uel etiā ꝺtra caritatez ꝓxi sicut cū quis se iactando ꝓdūpit in cōtu melias alioz ut Luce. xviij. nō sum sicut ceteri hoies raptores iiusti adulteri uel etiā hic publicanus sed si nō sit ꝺtra glo riam dei uel caritatē ꝓximi est peccatum ueniale. z. mō pōt ꝺsiderari iactantia ꝑm suam cām et si quidē ꝓcedit ex supbia uel inani gl'ia tali que sit peccatū mortale et ipa erit peccatū mortale al' erit ueniale. si uero sit ꝓpter apperitū lucri uidet ptinē ad ꝓximi deceptionē uel dānum ⁊ sic ma gis est peccatū mortale si nec hoc semp ꝙ pōt esse tale lucz ex quo alius nō dānifi cat. Ar byzonia que est ꝺtraria iactantie qnq é quedā iactantia uide. ī. byzonia. ꝙ ij

Ieiunium

Tripl'r est ieiu niuz. ꝓmū corpis a cibo māli. z. afflictionis a gaudio tpali. z. uoluntatis a peccato mōtali. a de his duob ultis dicit de con.di.v. ieiunium. b Est sciē dū ꝙ ꝓmuz ieiuniū dns instituit in pas so sed postea sanctificauit. xl. diebz et no ctibus in deserto Math. iiij. et Luce. iiij a De institutione gen. ij. b Utz ieiu nium sit semp laudabile uel nō. ar ꝑz tho. in. iiij. di. xv. in tribz casibus nō est lauda bile neq etiā licitū. nam ꝓmo quidē p ie iuniuz subtrahere qđ est necessariū uite nō licet nec se ipm interficere si hoc est ualde modicū q nā modicis ꝺtenta est. Itē nō licet subtrahere quod est necessariū ꝑm ea q incumbunt facienda ex officio uel ex soci etate eoz ad quos quis ꝺuiuit hoc eniz é de rapina hostiam offerre. Item tertio nō debz esse tanta abstinētia ꝙ homo ab opi bus utilibz impediat. nam et lz ad ea nō teneat indiscretū tn erit tale ieiuniuz et nō licitū. sed abstinētia siue icīuniū lau dabile est qn per ipz caro diminuit a suo robore ita ꝙ facilius spūi subdat nec ꝓpt hoc accelerat mors q ex abundantia plu res moriunt ꝙ ex defectu. a Idem in sū. con. li. i. t. xij. q. xiiij. b Utz ieiuniū cadat sub ꝓcepto. ar ꝑm Tho. scda scde

Incipit qn incepit ieiuniū respōdeo. sedm. gof. q. dies ad ... finitur ... mane diei sabbi. et idem est ... aliis ieiuniis. de gse. di. iij. et de esu carnium ... est. ut a cene termino quę principio noctis quarte feriē ... dicere tū est. q. archi. alnyno. et lauren ... tia a crambus. Et nico. i. ultraz iuxe famosius ... diem ieiunii. de gse. di. iij. et de esu. Et ideo si quis ... tet. glo. i. c. amonere. xxviij. q. ij. dicat. q. omō est ... ait. quo adesu carnium. q. dies incipit. post cenā. de ... quātū ad esū carnū cōputatus dies anespera ... ze. et doctor duaz lectiū. i. directoria iuris. ... ieiuniū incipit post cenam diei precedentis usq ... et hosh. hec. petrus.

Utz hora comedendi mendi sit in precepto

q.clvij. dicēdū q ieiuniū iñ gñtum ad ne
cessitatē cohēroris peccati uł satisfactoꝛ.
in penitētia uel ad eleuatiōz mētis ad spi
ritualia sit in cōi cadit sub precepto legł
nāe. sed determinatō tpis et modi ieiunā
di cadit sub precepto iuris positiui q ab
ecclesia sic est statutū nec tñ quilz tñsgre
diēs peccat mortaliť ſ tm̄ qui tñsgrediť
ex otēptu uel sic q impediať finis quez
intēdit legis lator. sed qui ex cā rōnabili
frangit ieiunium nō peccat mortaliť nec
est tñsgressoꝛ precepti. a Idem in sum
con.e.t.q.xv. b In quibꝫ diebus tēť
quis ieunare. R̄ gñtum ex pcepto tēť q
dem ꝓmo totam.xl^am^. de con.di.iij. nō lz.
q.c.nō oz. et.c.placuit. Idem de quatuoꝛ
tpibus.di.lxxvi. statuimus. Item in uigi
lia natiuitatis dñi. eť.e.c.i. Itez in uigilia
pentecostes ut nō.di.lxxvi. necessario. a
in glo.q ſ. b Et in uigilia assumptionis
beate uirginis eť.e.c.i. Itē i oibꝫ uigiliis
apostoloꝝ ptergꝫ Philippi et Jacobi q
uenit tpe paschali et Joannis euangeliste
q uenit. j. octauas natiuitatis eť.e. ꝺsiliuz
de festo eriā beati bartholomei ꝺsuetudo
seruanda est nō de ieiunando q hec est iā
firma q uniuersalis sed de die celebrandi
festū ut in dicto.c. cōsilium. Item ex uni
uersali ecclesie ꝺsuetudine ꝑceptuz est de
uigilia beati Joannis baptiste et oim san
ctoꝝ q ut Inno. ponit sancti Laurenti q
si aliqua dictaꝝ solēnitatū uenerit i scḋa
feria uigilia ieiunabiť in sabbato ut in.c.
ꝺsilium. similiť de ieiunijs que epi i suis
epatibus indicant. de con.di.v. ieiunia. et
di.iij.c.i. a ſ Inno. sup Rica de obseru.
ieiū. tñslatio ieiunij pōt etiā ex alia cā fie
ri q cum festū occurrit scḋa feria dicit. n.
ibi q licet ieiunia nō debeant mutari uel
redimi sine cā tñ cum cā pūt ꝺmutari siē
dicit q in qbusḋā locis Francie ubi sūt
ecclesie sancti Quintini nō ieunať in ui
gilia oium sanctoꝝ sed tertia pcedēte die
b sūt et alia ieiunia nō de precepto ſ de
ꝺsilio sicut de aduētu ut in dcō. c. ꝺsiliuz.
a Inno. ubi. s. uideť dicere q ieiunium
aduentus sit etiā ꝺ precepto ubi est ꝺsue
tudo. b Itez in quarta sexta feria q sab
bato. de con. distin. tertia. ieiunia. et. c. sab
bato. a In dcō. c. ieiunia. dicit q nō ie
iunans quarta feria uideť cū Juda ēdere
xp̄m. et nō ieiunans sexta feria uideť cum
crucifixoribꝫ crucifigere et sic ieiunia non
uidentť de consilio sed de precepto quod
pōt ocedi ubi est ꝺsuetudo ar. xij. di. illa
aūt. nam ut. s. patz in obligatione ieiunio
rū etiā ꝺsuetudo opetur. Cōsuetudo ꝛo
ꝺtraria nō excusat nō ieiunātes i uigiliis
apostoloꝝ et in alijs solēnibꝫ ieiunijs. in
alijs uero sic nisi prelatus aliud iniūgat
ſm Hosti. et in sū. con.e.t.q.xvi. ad fi. b
Item rogationes. de con.di.iij. rogatiōes
Utrz liceat ieiunare in dominica. R̄ ſz
Tho. scḋa scḋe. q. clvij. quin? dicendū q die do
minica ieiunare nō ꝺuenit q dies est letí
tie. vnde si aliquis tūc ieiunaret qi faciēs
ꝺtra ꝺsuetudinē populi xpiani nō esset a
peccato imunis licet ieiuniuz de se lauda
bile est oi tpe. a Qꝺ ꝺr hic itellige qñ
cum scandalo alioꝝ ieiunaret uel ad quā
dam ceremonialem obseruantiam quam
illa die faciebāt pagani ieiunantes. vnde
et ꝓpter hꝫ idem statutū fuit etiā de feria
quinta. de con.di.iij. ieiunium. secus si ieiu
naret rōne simplicis abstinentie uel aliq
religioso respectu uel p se uel impositiōez
superioris sicut fit in quinta feria in qua ie
iunamus ex debito in ieiunijs statutis. de
con.di.iij. nō licet. et.c. non opꝛtz. vnde et
lxxvi. di. c. utinam. dicit Jeroꝝ utinam oi
tpe ieiunare possemus q in actibꝫ aposto
loꝝ diebꝫ pentecostes et die dominico
apostolum Paulū q cū eo credentes feciſ
se legimus. b Que hora sit opetens cō
medendi. R̄ ſm Tho. ut. s. cōueniens est
hora nona. a p hꝫ facit de ꝺse. di. i. solēt
b nec illam oportet stricte ꝺsiderare sed
sufficit grossa extimatō. s. q sit circa horā
illam nec multū nocet si ex aliqua causa
aliq̄tuluz hora illa preueniať uel si forte
ꝓpter infirmitatē uł etatē uel aliquid hꝰ
tali hora comedere cedēt alicui in magnū

Ista pari ratione si uigilia cadit i aliquo festo solleni ita ut eni ꝑ ut uenerationē festi pōt ieiunari die precedēti excepto pōt poni secḋm doctores i multis locis in francia ut i festo scī quintini etc enī hoies nō ieiunant q festū sol lenne. sed differūt in alia diem et idem cēt. si cem̄ ꝺtingeret i ste festo quintini principale. hec i quoḋā notabili tractatu

Q quoḋā nobili tractatu cdito ꝑ dñz Innoc. et ꝑ doctores. sic dr. Sed pōt dici si placuit de cetis diebꝫ similibꝫ hora uespertina q petes ē uespera pletus uespas. ut ic^o^ solet. de ꝺse. di. i. et za cheo. q. o. diebꝫ. et q. o noctibꝫ. et nos ita debere si natura nā posset. ſz q nō possibile, statuit ē pōb q o dies fuit sufficiens horis ieiunandi nā cē pletas, dies fuit dr. q pletus. cū nō respe fitū diurnū. scḋm. archi. i decō. c^o^ solent. ubi plures q se ieiunare putant i qā. mor. ut sumi ad nonā māducare. qui mullatē ieiunare si ante māducauerit. q uespertinū celebretur ic^o^ sint tibi. d. i. diat. ſz tñ sol die prādere ē lem̄ et ti. q. o. di. xv. gro. ad illud qđ addr. cū statuto cētū spectati fi comēdēdo pluſqꝫ i die uel i comedēdo cibos dicūtur ieiunantibꝫ. et preueniendo notabi cētū determinata. de ꝺse. di. i. c. solēt et a

grauimen nam esset cum eo in ieiunio dispēsādū uel ut aliq̄tulum p̄ueniret hō ram. a Idem in sū.con.li.i.t.xij.q xxxij b Quibꝫ cibis ieiunantes debēt abstinere R̄ ꝑm Tho.scda scde.q.cxlvij. In ieiunio quadragesimali interdicunt uniū salit̄ oua ⁊ oīa lacticinia in alijs aūt ieiunijs diuerse ꝯsuetudines sunt quas q̄sq; seruare debꝫ ꝑm mores eoꝝ int̄ quos cōuersat̄. lxxvi. di. utinam. Esus aūt carniū gn̄aliter in oi ieiunio ꝓhibitus est q̄ generalit̄ magis est delectabilis ⁊ ad humorem luxurie magis coopat̄. vnde etiaz in sexta feria necessa° est abstinēdū a carnibꝫ et etiā in sabbato ꝑm quoꝝūdā ꝯsuetudines ex.e.ꝯsilium.con. Hosti. a con.etiā Inno.ut in sū.con.e.t.q.xxxiij.⁊ regulariter in oi ieiunio nisi ꝯsuetudo excuset utēdū est cibis q̄drageſimalibꝫ de con.di.iij. rogationes. de cibis uero q̄drageſimalibꝫ Gregi.iij.di.deniq̄.ita dicit par est ut q bis diebꝫ a carne aialium abstinemus ab oibus quoq; que semētinā trahūt carnis originē ieiuniem⁹ a lacte vz caseo et ouis Ceterū piscū esus ita xp̄iano relinquit̄ ut ꝫ ei infirmitatis solatiū nō luxurie pariat incendiuz deniq; qui a carne abstinēt neq̄q̄ sūptuosioza marinaꝝ belluaꝝ cōuiuia p̄parent uinū quoq; ita bibere p̄mittimus q̄ ebrietatē oīno fugiamus aliqn restat ut oīa que corp̄ibus libent similit̄ faciamus. b Vtz p̄ portū soluat̄ ieiunium R̄ ꝑm Tho.scda scde.q.cxlvij. ieiunantes nō ꝓhibent̄ pluries bibere q̄ potus sumitur magis ad alterationē corpis et digestionē cibꝫ q̄ ad nutrimētuz licz aliquo mō nutriat p̄t tū ī moderate bibentes peccare et merituz ieiunij perdere sicut etiā si ī moderate in una ꝯmestiōe cibum assumant. con. Inno. siue potus assumat̄ ante cibum siue post. a Idez in sū con.eo.t.q.xxxi. b Quid de confectionibus R̄ ꝑz Tho. ubi. s. p cōfectiones seu electuaria nō soluit̄ ieiuniū sicut nec ꝑ alias medicinas nisi quis in fraudem ea sumit in magna q̄ntitate ꝑ modū cibi. Cō. Inno a Tho. tangit hoc in dcā. q. clxvij. ar. vi. et nil dicit de cōfectionibus. sed tm̄ de electuarijs et dū assumunt̄ solum cā medicine. et hoc idem posset intelligi de ꝯfectionibꝫ et alijs que nō in fraudez assumerentur ꝑ medicina al' nō ut Ala. dicit q̄ esus speciez ⁊ electuarioꝝ soluit ieiuniuz nisi fiat cā necessitatis ut ꝑz in dcā. q. xxxi. In no. etiā sup Rica de obseruatiōe ieiunioꝝ dicit electuarijs aūt delicatis nō credim⁹ q̄ alit̄ liceat uti nisi sicut alio cibo delicato. Medicinā aūt ꝑ remouēda infirmitate uel fugienda accipe licet sine peccato in die ieiunij sed ꝑ ꝯseruanda sanitate ubi nō est signum infirmitatis non credo ecce q̄ q̄ nō est differentia int̄ electuaria ꝯfectiones et alia nisi ingn̄tum assumantur p̄ua necessitate infirmitatis imo q̄nto est cibus delicatioꝝ siue p̄ciosioꝝ tanto min⁹ licit⁹ tpe ieiunij. di. iiij. deniq̄. ut ꝑz etiaz in dicta. q. xxxi. Al. dicit q̄ potus aī p̄ā diuz soluit ieiun.um sed post nō nisi fiat īmoderate p̄ter necessitatē sed ut potest colligi ex Inno. ubi. s. circa istam potationē q̄ntum ad hoc ut liceat ante uel p⁹ p̄ā diū attendēda est ꝯsuetudo. b In qua etate tenet̄ quis ad ieiunandū R̄ ꝑm tho scda scde.q.cxlvij. q̄diu aliqui sūt in statu augmenti. nō tenet̄. s. usq; ad finē t̄tij septennij. i. xxi. anni. Duemēs aūt est ut eē in hoc tpe se ad ieiunandū exerceant plus uel minus ꝑm modū sue etatis ⁊ possibilitatis. q̄nq; tri magna tribulatione iminēte in signū pnie artioris etiā pueris ieiunia indicunt̄ sic ⁊ de iumētis legitur Jone. iij. hoies et iumēta nō gustent gcq̄ neq; aquā bibant ꝑm eūdem Tho. ibidez b nouicij quoq; et iuniores religiosi ꝑz Guil. sup soluēdo ieiunio iuxta discretiōez platoꝝ se gerere debēt. a Inno. aūt ubi s. dicit q̄ ad ieiunandū tenent̄ oēs sane mentis ⁊ doli capaces potentes ieiunare cum ipi peccare possint et peccata delē ex de delic. pue. c. i. dispensat̄ tri cum ipuberibꝫ et etiā maiori etate poterit dispēsari ab indictis ieiunijs absoluant̄ ⁊ ꝫ uidet

Vnq

q cor astēn. cū tho

pe. auzēsia. ri q°. di. xd. tenet. q. cū qnis c adultus obligetur ad ieiuniū.

Tlicē. de lec. dt. q̄nda dicit. q. ſ qnis nō teneat. usq; ad finē trium septimoz. Taliter dicit quida. q. tēp⁹ h̄m̄ est anni. xv. Taly dicat. i. sertodecimo anno obligatur hoīes ad ieiuniū. q. isto tpe incipit libido ī malescere. cū qua ī stitutū est ieiuniū cuiꝰ opiōez reprobo. ſz tm̄ medij cligendo dico. q. tēp⁹ ꝑfectus aptū ieiunio est tēp⁹ pubertatis. anoz. Tlicet gratiosus odo. tenet. q. ad vm anno obligatur ad ieiuniū. Tpe. di. hoc cē relinquēdū arbitrio boni sacerdotis. q̄ntū iuuenē teneatur cui licet cōstricta. minoꝝ etatis nō p̄figat. Tet. ꝑz. ī. q°. di. dv. ar. q. 7. dt. q. sub determinatōe p̄cepti cōstrictis nō cadit nisi semel concedere ī die naturali. et hora determinata. ut ꝑz. ī. c. ſ solent. de cleſ. di. i. vbi. alex. de alex. ī. q°. allegu. et hoc sonat illud uerbū. qui uos spernit. me spernit. h̄ alex. Tet. tho. dt. q. cōceptꝰ est. ad quod homo teneatur. negligentez. facere uel mutare. Tpetrus. i. directoriū. li°. ti°. 2°. ar. q. cū certa nō determinant tēp⁹ relinquitur. arbitrio discreti confessoris. attēdis circūstantijs ꝑsonaꝝ et q̄libet. ar. Et. de offo. dele. c°. de cele. Tet hoc dicit opio et tenenda. Tnā q̄nz vnꝰ. x. vi. ānoz. erit fortioz et robustioz cōplexionis. q̄z vnus. xxi. hec. pe.

Tquod effert

tutius ꝫ sup hoc passu diuersi diuersa sẽ tiant. b Quid de pegrinãtibꝫ a multũ laborantibꝫ ℞ ꝑ Tho. ubi. s. si pegrinatõ et labor comode differri possit aut dimi nui absq; detrimẽto nõ sũt ꝓpter hoc ecclie ieiunia ꝓtermittenda. si aũt imineat necessitas statũ pregrinãdi et ī magnas dietas faciendi uel etiã multũ laborandi et simꝫ cum hoc nõ possint ieiunia obseruari nõ obligat homo ad ieiunandũ vr̃ tm̃ in talibꝫ recurrendũ esse ad superioris dispensatiõez nisi forte ubi nõ est ꝺsuetum ꝙ plati dissimulantes anuere uident. a Idem in sũ. con. e. t. q. xviij. ubi etiã addit ꝑm eundem Tho. ꝙ qui uolũt ꝺducere opa rios nisi frangant ieiuniũ nõ sũt imunes a pec cato nisi forte sit cã necessaria que festina tionẽ opis exposcat. Itẽ ꝙ ex pte opantis intentõ maioris lucri nõ necessariꝫ a pccõ nõ excusat si ieiuniũ frãgit ibi etiã dicit ꝑm glo. Ray. ꝙ ꝓpter ieiuniũ seruandum quis nõ cogit mendicare cũ nõ ꝺsueuerit aliꝫ mendicare. b Quid de cursoribꝫ q̃ rũ usus est dñis necessarius. ℞ ꝑm Guil si nõ possũt simul currere ⁊ ieiunare excu sant secus qñ mozant uel modicũ uadũt a nisi forte imineret eis grandis uiatio quã nõ ꝑnt ꝓficere soluunt ieiuniuz pau cis diebꝫ ante ꝑm Guil. ut in sũ. con. e. ti. q. xx. b Quid de seruitoribꝫ nobiliuz ℞ ꝑm Guil. si tales ex cã ꝓueniunt horã comedendi nõ credo ꝙ peccent similr̃ si ꝓbibant modicum ꝺico ante horã ut q̃si per ꝺtinuatioẽz tpis totũ possit postea re putari q̃ una mẽsa sicut etiã nec peccant qui pgustant cibos dñoꝝ ad cautelam ue neni imo et hoc cãu licet etiam pregustare carnes dñoꝝ. nec iteruz peccant qui qñq surgũt de mẽsa ut portẽt uinum encenia ⁊ huiusmõi. con. Inno. a et addit idez credimus de medicis pgustantibꝫ medici nas et in his casibꝫ credimꝰ ꝙ monachis ꝫ pregustare carnes. et con. Host. ut in sũ con. e. t. q. xxi. b et idem dicit Guil. de seruitoribꝫ mẽse inter religiosos dũ tam cum licẽtia. a Idez in sũ. con. e. ti. q. xxij.

b Quid de paupibus et mẽdicantibꝫ ℞ ꝑm Tho. scda scde. q. cl vij. si pñt habere tm̃ simul ꝙ sufficit ad unam comestionẽ nõ excusant a ieiunio si nõ pñt excusant similr̃ et qñ ꝓpter precedentẽ inediã ie iunium nũc ferre nõ pñt. a Idez in sũ. con. e. t. q. xxvi. b Quid de mulieribus pregnantibꝫ seu lactantibꝫ. ℞ si necessitas debilitatis corpis ĩpediat eas nõ tenẽtur ad ieiuniuz imo si credat ꝓbabiliter de pi culo eaꝝ uel aborsu nõ solum pñt ꝫ etiaz tenẽt soluere ieiuniuz sicut Guil. ponit a et idem si timeat de periculo pueri la ctentis ꝑm eũdem Guil. ut in sũ. con. e. t. q. xxiij. b Utꝝ uxores ꝓpter ꝓhibitio nẽ uiroꝝ debeant dimittere ieiunia ℞ ꝑ Inno. ꝫ dimittere debeant uota. a .i. ie iunia seu abstinẽtias uotiuas. xxxij. q. v. manifestũ. b nõ tm̃ ieiunia. a .s. indicta ab ecclesia ut in sũ. con. e. t. q. xxvij. ubi b nõnt b nisi forte q̃ ꝓpter scandalum ui tandũ sacerdos dispensare posset. l. di. ut ꝺstitueret ex de cle. ex. mi. latores. con. Ho sti. b Quid de infirmis ⁊ debilibꝫ ℞ ꝑ Guil. excusant sed ꝓ q̃ta debilitate ar bitrio boni uiri standũ est idem in senibꝫ a hoc fuit dictũ Inno. ut in sũ. con. e. ti. q xxv. b Utꝝ sup solutione ieiunij sit pretenda dispensatio. ℞ ꝑm Guil. si ꝺstat de cã ꝓpter quã soluendũ est ieiuniũ non est necessariũ ut petat dispensatõ ꝓsertiz ut dicit Tho. ꝺsuetudine interueniẽte si aũt dubium sit utꝝ sit cã necessaria. a siue dubiũ sit sibi siue alijs ꝑm eundem Guil. ut in sũ. con. e. ti. q. xxvij. b tunc petẽda est dispensatõ ab epõ loci si como de põt haberi aliꝫ a ꝓprio sacerdote. a Host. dicit ꝙ in ista dispensatione nõ suf ficit licẽtia simplicis sacerdotis etiam ex iusta cã nisi sũma necessitas immineat ꝙ ad epm̃ sine piculo haberi nõ possit recur sus et est cã sufficiens ad dispensandũ ut dicit infirmitas nãe debilitas ciboꝝ cari stia seu penuria pauptas pegrinatõ labor et ptractio nimia mẽse ut pz in seruienti bus mẽsis nobilium et huiuscemõi ut in

xvij

xviij

xix

xx

xxi

xxij

xxiij

xxiiij

xxv

xxvi

xxvij

xxviij

xxix

xxx

xxxi

xxxij

xxxiij

xxxiiij

xxxv

xxxvi

xxxvij

xxxviij

xxxix

xl

xli

xlij

xliij

xliiij

xlv

xlvi

xlvij

xlviij

xlix

l

li

lij

liij

liiij

lv

lvi

lvij

lviij

lix

lx

lxi

lxij

lxiij

lxiiij

lxv

lxvi

lxvij

lxviij

lxix

lxx

lxxi

lxxij

lxxiij

lxxiiij

lxxv

lxxvi

lxxvij

lxxviij

lxxix

lxxx

lxxxi

lxxxij

lxxxiij

lxxxiiij

lxxxv

lxxxvi

lxxxvij

lxxxviij

lxxxix

xc

xci

xcij

xciij

xciiij

xcv

xcvi

xcvij

xcviij

xcix

c

ci

cij

ciij

ciiij

cv

cvi

cvij

cviij

cix

cx

cxi

cxij

cxiij

cxiiij

cxv

cxvi

cxvij

cxviij

cxix

cxx

cxxi

cxxij

cxxiij

cxxiiij

cxxv

cxxvi

cxxvij

cxxviij

cxxix

cxxx

cxxxi

cxxxij

cxxxiij

cxxxiiij

cxxxv

cxxxvi

cxxxvij

cxxxviij

cxxxix

cxl

cxli

cxlij

cxliij

cxliiij

cxlv

cxlvi

cxlvij

cxlviij

cxlix

cl

cli

clij

cliij

cliiij

clv

clvi

clvij

clviij

clix

clx

clxi

clxij

clxiij

clxiiij

clxv

clxvi

clxvij

clxviij

clxix

clxx

clxxi

clxxij

clxxiij

clxxiiij

clxxv

clxxvi

clxxvij

clxxviij

clxxix

clxxx

clxxxi

clxxxij

clxxxiij

clxxxiiij

clxxxv

clxxxvi

clxxxvij

clxxxviij

clxxxix

cxc

cxci

cxcij

cxciij

cxciiij

cxcv

cxcvi

cxcvij

cxcviij

cxcix

cc

cci

ccij

cciij

cciiij

ccv

ccvi

ccvij

ccviij

ccix

ccx

ccxi

ccxij

ccxiij

ccxiiij

ccxv

ccxvi

ccxvij

ccxviij

ccxix

ccxx

ccxxi

ccxxij

ccxxiij

ccxxiiij

ccxxv

ccxxvi

ccxxvij

ccxxviij

ccxxix

ccxxx

ccxxxi

ccxxxij

ccxxxiij

ccxxxiiij

ccxxxv

ccxxxvi

ccxxxvij

ccxxxviij

cc

dcã.q.xxviij. b Utz ieiunia possint redimi. R' ſm Inno. ieiunia ecclesie nõ pñt redimi nisi cã uel necessitas subsit ſ ieiunia uoluntaria pñt et sine ulla cã redimi a .ſ. que subsit in ieiunante dũm' al' sit utile ſm eũdem. ut in sũ. con. e. ti. q. xxix. ubi etiã patz q̃ in h̃ cãu ista redemptio facienda est auctẽ supioris. b et intermitti a de ista intermissione nõ dicit Inno. ut patz in dcã. q. xxix. q̃ utputo ipe loquit de uoluntarijs respectu originis seu necessarijs respcũ executionis forte rõe uoti iõ dicit q̃ ad hanc redemptionẽ necessaria ẽ auctas supioris sed bñ credo q̃ si ieiuniũ adeo esset uolũtariũ qđ ad illd nullo mõ quis obligaret q̃ posset intermitti. b Ieiunia aũt que in penitẽtia iponunt redimi pñt auctẽ supioris. a dũ tamẽ ex iusta cã et districte ſm Ray. et in sũ. con. li. iij. ti. xxxiij. q. cxxxij. b ex de uoto. c. fi. a potius in. c. i. ut pz intuenti et etiã in dcã. q. xxix. b et di. lxxxij. presbr. in fi Si de ieiunia fuit uotũ qũo possit rdimi uel mutari uide j. uotũ. v. per totum.

Utz ieiuniuz factũ in mortali psit R' ſz Ala. ḡtum ad uitã eternã nõ prodest sed tamẽ pcipue ḡtum ad tria. ſ. obedientiaz mandati ad quod quis tenet rñ siue obligante ecclesia siue confessore pniam iniũgente. Item q̃ ḡtum ad castitatẽ ieiuniũ optime dispõit. z. q̃ magis ofinẽ diuine gratie facit. a Idem in sũ. con. e. t. q. xxxiij. b ad quid ualẽt bona opa ex caritatem facta hẽs. s. caritas. g. fi. a potius. ſ. pe b Utz ieiunãs teneat dare elemosinas qđ sibi restat. a .i. qđ p abstinẽtiã reseruat iuẽ illud Greg. hoc quod tibi p ieiunium subtrahis alteri largire. b R' ſm Ala. nõ sci uero. qui uident dicere q̃ sic intelligũt de ofilio ul' de diuitibz qui uiderint fratrez suũ necessitatẽ hẽre. a q̃ tẽ si claudit uiscera ab eo in ueritate in caritate nõ ieiunant. i. Jo. in. ſm eundem Ala. et in sũ. con. li. i. ti. xij. q. ulti. b Jeiuniũ quatuor comitari dẽnt ſm Ray. ſ. largitas. Jero. Qđ manducaturus eras si nõ ieiunares da pauperibus ut ieiunium tuũ sit saturitas aie nõ marsupij lucrum Utz letitia Matth. vi. cũ ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes. Item hora cõpletes. i. ro. xiij. Jonathas q̃ preuenerat horam adiudicatus est morti. Item mẽsura Aug'. mẽs auiditate ciboz relaxata pdit oronis uirtutẽ. D De diuersis intentionibz ieiunantiũ nõ. uersuz. Abstinet eger egens cupidꝰ gula simia uirtus. abstinet eger q̃ nõ põt comedere uel ꝓpter medicinam. egens q̃ nõ habet quid comedat. cupidus ne expendat. gula. i. gulosus ut pꝰ ea auidiꝰ comedat. simia. i. ypocrita ut laudet. uirtus. i. uirtuosus ut mereat.

Ignorantia

Utz sit pccm. R' ſz Tho. pma scde. q. lxxvi. Ignorantia eoz que quis tenet scire. ſ. sine quibus nõ põt debitum actũ exercere pccm est ꝓpter negligentiam. oẽs aũt tenẽt scire coiter ea que sũt fidei et uniuersalia iuris pcepta. singuli autem ea que ad eoz statũ uel offm spectant. sed ignorantia. ſ. q̃ quis nescit ea que scire ñ põt cũ nõ sit ex uoluntate nostra non est peccatũ. similit nõ est etiã peccatũ ignorãtia eoz que quis licet posset scire nõ tam tenet sicut theozomata geometrie. a .i. regulas a theozõras qđ est uidere ſm catho. b aut quedã tangentia particularia a Idem in sũ. con. li. iij. t. xxxij. q. xvi. ubi dicit etiã qũo nulla ignorantia inuincibilis est peccatũ. et q̃ qñ ignorantia inuincibilis dicit que studio supari nõ põt. ꝛ q̃ qñ ignorantia est peccatũ ignorans nõ ſp est in peccato. ſ. actuali. ſi solum qñ est tps acquirendi sciam quã h. ẽre tenet ſm eũdẽ. T hoqđ põt intelligi nisi intentõ tinua esset obliqua. ſ. negligendi necessaria scire b Ignorantia facti nõ iuris excusat ex de reg. iuri. li. vi. huiꝰ dicti intentiõz tene ut in sequẽti. g. Utz ignorantia excuset a peccato. R' ſm Guil. duplex est ignorãtia. quedã est iuris ut si nescit furtuz esse peccatũ. quedã est facti ut si nescit hãc rez

gducere nõ ault dicit ieiunãtem si sub gditione q̃ nõ ieiunet a peccato nõ debet ieiunare. si autẽ lucrũ necessariũ possit acquirere aliã laborẽ quẽ gducentez expedit pñt aliã ieiunãtem. tũc afflictione ieiunij nõ excusãtur. Concor. alex. de alex. et addit. Ille qui nõ hꝫt vñde uiuat nisi hostiatim uadat qđ comedat nõ tenetur ieiunare. similiz qui nõ habet vnde uiuat et sustẽtet familiã suã nisi laboret. et nõ gducentur. nisi soluerent ieiunij nõ tenentur. sitn operariꝰ nõ hꝫt familiã ꝛ se soluẽ et pascere et sustẽtare si pot ieiunãdo tantũ lucrarj uatũ sibi sufficiat adiuctũ nõ debet ieiunare ieiunio. Dico sine labore i moderato si enim nõ posset ieiunando acquirere sibi uictũ sine labore i moderato. et corpis proprij ne exercitatiõe laedo q̃ nõ tenentur. et excusãt cũ necessarie debilitarẽt et q̃ ieiuniũ. E i precepto nõ põt solui sine rationabili necessitate. sine peccato mortali. h. alex. D utz peccet ille qui tali gditione gducit operariꝰ q̃ soluit hmõi. et alias nõ gduceret. hꝫt alex. q̃ grauiter peccat. q̃ncoz. 47 Ulteꝝ queritur utz liceat gducere operariꝰ de humbz ꝛ

ꝓbabilius ꝓsitio E q̃ nõ ieiunabit. hꝫt alex. de alex. i. q̃ si ꝛ habet necessitas ꝛ qua habet gducere operariꝰ nec tuciue põt qm laborare uel intẽdere si eos ieiunare oporteret ꝓsimere debet q̃ necessitatẽ habẽt laborandi et q̃ ipotẽtes ad ieiunandũ sũt. dm põt eos quin gducere Dubia enim interpretanda sunt imperate melioremꝫ utz debeat iquirere et tuc sit iquirere coz necessitate uel ipotẽtia. hꝫt idem nisi nõ q̃ nõ tũ huiꝰ iquisitio multo magis posset fieri occasio scandali. h. ille. Hedie. uicio flo. et sic sentiebat. i sinus casibz ꝓscꝝ de clarasis qui si quis dicat se posse ieiunare ꝛ nõ uult ad hoc se disponere et debet hoc dicere confessori q̃ uidetur sibi laborosum. mõ uideo quo possit absolui cũ nõ sit patus obedire mandato celestis nec ꝓmis gratuis sed dicit mole ieiunare q̃ tacedit senõ possẽ ꝛ cuz sioc ifirmitatis et hoc ẽ gz debilis. et debet. j. si uicio nõ pñt q̃ intuzzũt alia quia ifirmitatẽ habẽt ꝛ cuz si ad supioꝛẽ si est ttmoratus uel ad confessoꝛem si est peritus. et magis bone conscientie. Dide i mitezz' azchie flo.

quã accepit esse alienam sed putat suã ignorantia aut iuris aut oĩno est inuincibilis ⁊ inuolũtaria. ut q. s. aliqs sine culpa sua scire nõ põt sicut in infantibꝫ uel amentibus a natiuitate ⁊ tunc excusat a toto. et eodem mõ si aliqs ꝺ aliquo cãu dubitãs ꝺsuluerit pitos a quibꝫ tñ habuit aliꝫ ꝗ ueritas se bẽret excusatꝫ ꝑ talẽ ignorantiam. nam in se fecit qꝺ potuit. ſi uero in hanc inuincibilẽ ignorantiã incidit culpa sua tũc aut fuit ꝑ opus licitũ ut si per uigilias uel ꝑ abstinẽtias ꝺuenit ad amẽtiam ⁊ tũc excusatꝫ a toto etiã si feruoris excessus ꝑccatũ ueniale fuerit. aut fuerit ꝑ opus illicitũ et tũc ꝺicunt quidã ꝙ excusatꝫ a tanto lꝫ nõ a toto. ar. ꝺi. l. sepe. xv q. i. ſ. sed ĥ. Quidã aũt ꝺicũt ꝙ ĥ ꝑccatũ sequẽs excusatꝫ a toto si nullus hꝫ usum rõnis. et ĥ ꝓbabilius ⁊ uerius. xv. q. i. aliquos. ⁊. c. sequẽti. a ſꝫ canones tñ oĩbꝫ talibus si liberati fuerũt est pẽnitẽtia ipsi nẽda sed leuior ꝙ si sani tale quid cõmisissent. xv. q. i. si quis insanies. et ĥ fit ad cautelam ut in sũ. con. e. ti. q. xvij. ubi etiã ꝺr ſm glo. Ray. ꝙ hñtibus usũ rõnis q̃ ad ea sine quibꝫ nõ est salus nulla ignorãtia est inuincibilis simpliciter et oĩno. ꝙ si nõ inueniret hominẽ a quo ꝺoceretꝫ uere unctio ꝺoceret eũ nisi staret ꝑ eũ. b si uero ignorantia iuris sit uincibilis et uolũtaria tũc si fuit affectata in nullo excusat imo est speciale ꝑccatũ. si uero ñ fuit affectata sed solũ ꝙ neglexit addiscere excusat a tanto sed nõ a toto hoc ꝺe ignorãtia iuris. a Idem in ꝺcã. q. xvij. tñ scien dũ ꝙ ĥ intelligendũ est ſm modũ negligentie ut tanto minor sit excusatõ quãto maior fuit in addiscẽdo negligentia i tm̃ ut lata negligentia equiparetꝫ ꝺolo. ut. ff. ꝺe posi. l. qꝺ nerua. ⁊ ꝺe ꝺsti. ut aiaꝝ. li. vi b si uero sit ignorãtia facti hoc põt eẽ ꝺuplex. nam uel ignorantia est cã agendi ita ꝙ si sciret illam circũstantiã que trahit i ꝑccatũ nõ faceret et se fecisse ꝺolet ⁊ hec excusat a toto. si tñ ꝺebita ꝺiligentia premissa fuit que si ꝓmissa ñ fuit excusat solum a tanto. a et qñq̃ a nullo ṽz si ignorantia fuerit crassa ⁊ supina ꝺcõ. c. ut aiarũ. b vel ignorantia est comitans actuz s. ꝙ etiã si sciret circũstantiã ꝑccati nihilꝺ facẽt et hec nõ excusat. con. ꝓdictis ꝑ. et Tho. in scripto ⁊ in ꝓma scẽe. q. lxxvi. a Idem in sũ. con. e. ti. q. xvij. b Itꝫ per ignorantiã excusetur quis a statutis ordinariorꝫ habes. j. lex. ſ. v. ⁊. ĩ. excoicatõ i. ſ. vi. Et utꝫ excusetꝫ scholaris qui tenz sui doctoris opinionẽ uide. j. opio Ignorãtia crassa et supina ꝺicitꝫ ꝑ methaphorã boĩs crassi et supini qui nõ uidet etiaz ea que coraz eo sũt. a vel ꝙ talis est largꝰ et discretus. ⁊ sic huiusmodi ignorantia magna ⁊ lata. b sic qui publica et manifesta ꝺicit se ignorare cui nõ facile creditꝫ. xvi. ꝺi. quod ꝺicet.

Illegitimus

Illegitime nati multiplicitꝫ sũt nam alius ꝺicitꝫ mancer ille ꝓpꝛie qui natus est ꝺe scorto. alius spurius uel notus qui ꝺe adultera. a In sũ. con. li. iij. t. xix. q. i. ꝺicitꝫ ſm glo. Ray. et ꝙ spuriꝰ ꝺicitꝫ natus ex ꝺcubina ꝑ spurcitia incõtinẽtie. notus uero natus ꝺe adultera. ꝺicitꝫ seniz filius esse ꝺe matre cum nõ sit sicut et notas febres ꝺicimus que uere q̃rtane ⁊ hꝰ mõi uidentꝫ et nõ sũt. sed ueritas est. ꝙ ex adulterio natus ꝺr etiã spurius ut in. c. tanta. eꝝ qui fi. sũt le. b alius nãlis qui ꝺe soluto et soluta ⁊ tales oẽs ꝓhibentꝫ ordinari. ꝙ per antiquã legem mãceres ꝓhibiti sũt intrare templuz ꝺei. a usq̃ i ꝺecimã generationẽ similiter et spurij in. c. per uenerabilẽ. ꝺe quo. j. ⁊ in ꝺcã. q. i. b. ꝺeutero. xxiij. eꝝ ꝺe elec. innotuit. ⁊ eꝝ qui fi. sint le. per uenerabilẽ in fi. cã aũt ꝓhibitionis triplex est. s. ꝺignitas clericalis. que huiusmõi uilibꝫ ꝺferri nõ ꝺebet. eꝝ ꝺe excess. ꝓela. inter ꝺilectos. Item ꝺetestatõ paterni crimis. eꝝ ꝺe ꝺcret. uergenti. Item ꝙ tales filij solent esse imitatores paterni sceleris. vi. q. i. si quis cũ militibꝫ. ⁊. ꝺi. lvi si gens. in secnlaribꝫ tñ ꝺignitatibꝫ tales

illegptim?

nō ſp̄ phibent̄ .ff. de decu. l. ſpuriꝫ. ⁊ l. gña lit̄. ℊ. ſpurios. a et in h̄. ℊ. pz q̄ ſi iſte illegitimus habeat ꝓtitorem ltīme natum ei prefert̄ in offō dignitatis et ſuꝑ dicta oīa habent̄ in ſū. con. dcā. q. i. ꝑm Ray. et Hoſti. et Hof. b Quid ſi illegitimi ꝓ ignorantiā ꝓmoti fuerūt. R̄. ꝑm Hof. Hoſti. in h̄ cāu ꝓz oēs ꝓbabilis ign̄rantia excuſat ar. C. de teſta. l. i. ⁊ ff. de offici. ꝑto. l. iij. ipe uero ſi ueritatē nouit in cōſpectu dei cecidit q̄tūcunq; occultū ſit. eī. de tēpor. ordi. c. fi. ſi nihil ſcit excuſat? eſt. a Idē in ſū. con. e. t. q. i. Sed nūquid filiꝰ dz credere uerbis matris cuiꝰ filius ſit. R̄. ꝓz Hoſti. ꝑma facie credendū eſt mr̄i. eī. de ꝓba. ꝓ tuas. ⁊ de preſūp. afferte. ⁊ c. lras. ℊ. i. uex. tñ nō cogitur credere. ar. C. de teſta. l. nec ꝓfeſſio. a cum ipe fuerit coīter habitus ꝓ ltīmo. ut pz in ſū. con. dcā. q. i. b ſi tñ hēt ꝺſciam impetret diſpenſationez que in h̄ cāu ſatis facile obtinere dēt. Quid ꝺ filijs ſacerdotū quos ſuſcepit ā ltīma uxore ante ſacr̄ ordinē. R̄. ꝑm Ray tales. de iuē cōi ꝓmoueri pōt ad oēs ordines et dignitates. niſi in illa eccleſia in q̄ patres eor̄ īmediate fuerunt ꝓlati uel canonici. ubi nō pōt canonicari uel ꝓmouēi a ver̄ eſt ad eaſd̄ dignitates ⁊ prebēdas quas patres eor̄ tenuerūt. ad alias aūt eē in eadē eccleſia poterūt canonicari ⁊ ꝓmoueri ſicut dicit exꝑſſe Ray. ut in ſū. con. e. ti. q. vi. etiā uiuentibꝫ eor̄ pribꝫ et in eadē eccleſia in ſuo offō manētibꝫ. eī. de fi. ꝓb. ad hec. et pz in iuribꝫ que ſequunt̄. b. eī. c. ad hec. et. c. ad extirpandas. ⁊ c. ad abolēdam. et de talibꝫ pōt intelligi. lvi. diſ. ℊ. ſed h̄. videz Hoſti. Ber. ⁊ Hoff. ⁊ addit Hof. nō. q̄ cū pat̄ habuerit ꝓſonatū l̄ uicariā ꝑpetuam in aliq̄ eccleſia filius īmediate ipm uel ipſā hēre nō pōt. eī. eo. qm̄. ⁊ c. ad extirpandas. Item ſi pat̄ habuit ꝓſonatū filius nō pōt hēre uicariā nec ecō uerſo. eī. e. micbael. ⁊ c. ꝺſtitut?. a Iſtō ecōuerſo itelligit̄ qm̄ pat̄ habuit uicariā ꝑpetuam filius īmediate ꝓſonatū habere nō pōt. ut in dcō. c. ꝺſtitut?. ⁊ eſt rō quia ꝑpetuus uicarius curam hēt eccleſie cuiꝰ uicarius exiſtit eī. de offici. uica. ex ꝑte. ꝑm eūdē Hof. ut in dcā. q. vi. b q̄ ſi filius diſpenſatiue ſuccedat patri frat̄ iſtiꝰ bene pōt poſtea ſuccedere pr̄i. ut ponit Hoſtiē. q̄ in h̄ nō ſuccedit pr̄i īmediate. ſ. ſecꝰ ſi prius habuiſſet ipam eccleſiā ſoluz de fcō a .ſ. ꝑmus fr̄. q̄ tūc ſcōs nō poterit ſuccedē. ut pz in ſū. con. e. ti. q. ix. b porro ad nepotes hec ꝓhibitio nō extēdit̄. ut Ray ponit. idem Hof. ⁊ Hoſti. a. Idē in ſū. con. e. t. q. viij. b Pone q̄ aliqs habens uxorez ea uiuente fit ſacerdos ⁊ poſtea ex ea gīnat filium nūquid ſit ltīmus. R̄. ꝑm Hoſti. ſi uir factꝰ eſt ſacerdos ign̄rante l̄ inuita uxore filius nō indiget diſpenſatione. xxvij. di. ſi uir. eī. de uer. coniu. gdaz ⁊ c. placuit. ſi ſi uxor ꝺſenſit q̄ uir ordinaret̄ uel ſciens nō ꝺtradixit tūc filius illegitimꝰ eſt et diſpenſatiōe indiget. eī. e. literas. lxxvij. di. eps. xxxij. di. ſeriatim. in fi. ar. liij. di. ſi ꝓuus. xxvij. q. ij. agathoſa. Inno. Hof. ⁊ Ber. uident̄ ſentire q̄ indiſti cte talis diſpenſatione indiget. a. dic h̄ clarius. naz ut pz in ſū. con. e. t. q. xi. Ray. dixit ſimplicit̄ q̄ talis filiꝰ eſt ltīmus maxie ſi uxore ꝺtradicēte uel ign̄rante uir fuerit ordinatus Hof. uō. ꝺtra. ſ. q̄ ſit illegitimꝰ. ⁊ Inno. ⁊ Ber. ſentiūt cū Hof. glo. uero Ray. dicit q̄ iſte eſt illtīmꝰ quo ad ſucceſſionē hereditatis nō quo ad ordies et eccl'iaſtica bñficia. Hoſtiē. uero hos doctores ꝺcordando diſtinguit ut. ſ. et eius diſtinctio ſatis ꝺſonat iuribꝫ allegatis in quibus clare ꝺſtat. q̄ nec ꝑ religionē nec ꝑ ordinatōz pōt uir ſeparari ab uxore iuita uel ignorante. b Quid ſi nato aliq̄ de illtīmo coitu poſtea pr̄ ꝺtraxit cuz ipa mr̄e. R̄. ſi tpe ꝺceptus pat̄ poterat eā hre in uxorē et poſtea duxit legitimatus eſt filius. et ad oēs actus ltīmos admittet̄. a. et etiā ad hereditatē ꝑm Ray. ut in ſū. cō. e. t. q. x. b. etiā ſi pꝰ natiuitatē filij mat̄ nupſerit alteri quo mortuo cōtraxit cum iſto. uel ecōuerſo ſi pr̄ duxit aliam q̄ mortua duxit iſtam. ſecus aūt ſi tpe ꝺceptus

nō poterat esse mr̄imoniū int̄ ipos q tūc
lz sublato impedimēto oncēt illā nō ltīma
tur filius eī qui fi. sint le. tanta. in auc. q
bo. mo. na. effi. le. colt. vi. cē prin^m. a · Jō
in sū. con. dcā. q. x. ꝑm Ray. Bof. ⁊ bostiē.
et addit Ray. q dixit in p cāu ltīmatuz
talē quo ad oēs act9 legitios vr̄ q fallat
in epatu ad quē nō poterit talis ꝓmoue-
ri absq dispensatōe Papē. ut pz ꝑm unaz
litterā eī. de elec. innotuit. cē prin^m. idem
recitāt Bof. et Bosti. si magis approbāt
q talis dispensatōe nō indigeat etiā in h
cāu. ⁊ hoc in fauorē proh. eī qui fi. sint le.
ex tenore. et qui ma. accu. po. uidet. in fi.
b Quis pōt dispensare cum illegitio. R̄.
epūs pōt dispensare ḡtum ad ordines mi-
nores ⁊ bñficiū sine cura. al' nō nec ad di-
gnitates aut ꝑsonatus. nisi Papa. eī. e. is
qui. li. vi. a Ibi etiā pz q etiā si p papā
fuerit cū tali dispensatū ut possit bñficiū
curatū obtinere intelligit solū de uno.
b Qz si a papa dispensatiōez obtinuerit
et postea ipetrauerit q duo aut plura bñ-
ficia cū cura possit hēre tacuit aūt pdcm
defectū nō ualz hec scda gra. eī. e. si is cuz
quo. li. vi. Que dispensatō est cē illegi-
timos. R̄. ꝑm Ray. si tales intrant mōste-
riū de iure cōi pñt ꝓmoueri ad oēs ordi
nes. lvi. di. ꝟ. i. eī. e. c. i. ꝟligionis. n. ingress9
tollit irregularitatē sicut ⁊ inḡtitudinē
xix. q. ul. nō liceat. ad platiōz tm nō possūt
ꝓmoueri absq dispensatōe ut in dcō. c. i.
a s. pape ꝑm quosdā cū bodie illtme na-
ti absq dispensatiōe sedis apostolice. nec
ad dignitatē. nec ad ꝑsonat9 aut alia bñ
ficia curā hñtia debēt admitti. eī. e. nimis.
alij dñt q cū talibo religiōz ingressis pñt
epi dispēsare q pñt ꝓmoueri in abbates.
nō aūt in epos. ⁊ ad. c. nimis. dicūt q itel
ligit de remanētibo in seculo. ut in sū. cō.
li. iij. t. xix. q. ij. ſ certe in dcō. c. nimis. nec i
. c. i. e. ti. fit hec distinctio. vnde nec nos di-
stinguere debem9 . ff. de offi. pſi. l. iij. et eī.
de dec. ad audientiā. unde ꝑmū uerius vr̄.
b · si uero remanēt in seculo nec ad ordiēz
nec ad prelaturā pñt absq dispensatōe ꝓ
moueri ut ibi dicit ſ circa eos q̄q adhi
bet dispensatō magna viz ut ordinēt et
instituant in ecclesijs alijs a pr̄na dico. si
sint filij presbȳi. alit uero in quibuscunq
ecclesijs. ar. eī. e. pñtium. maiores aūt etiaz
in paterna aliquo tm medio. eī. e. ex trans-
missa. max^a ut i pr̄na nullo medio. eī. e. ex
tua. a Idem in sū. con. in dcā. q. ij. b
Quid si cū illtmo dispenset quo ad or-
dines ⁊ beneficiū ecclesiasticū. R̄. si ab epo
fcā sit dispensatio. nō extendit nisi ad ea
que pōt. s. ut in. vij. ſ. dcm est. si uero a pa-
pa poterit ꝓmoueri ad prochialē ecclesiā.
nō ad ꝑsonatū uel rectoriam ad quā p ele-
ctionē. pcedi ꝟsueuit. ex. de preben. c. ulti.
a Idem in sū. con. e. t. q. xij. ꝑm ray. gof.
et Bosti. b Utz ltīmat9 quo ad act9
ecclesiasticos sit p hoc ltīmatus ad actus
seculares. R̄. de h sūt multe opiones. pbabi-
lioz tm uidet opio Inno. dicentis. q qui
ltīmatus fuit ab aliquo pncipe seculari t
ciuitate intelligit ltīmatus quo ad oēs
actus seculares in terris que legitimanti
subsint. qn etiā in alijs terris quo ad secu-
laria nisi sint talia q essent in alterius pre
iudiciū: nam nec ⁊ in alijs terris succedet
ab intestato q sic auferret bona bēdibo
defūcti. ſ talis nō itelligit ltīmat9 ad or-
dines q h nō est de iurisdcōe iudicis laici.
si uero ltīmatus fuit ab epo inḡtū potu
it. s. quo ad minores ordines ⁊ beneficia si
ne cura. etiā in alia dyocesi poterit ꝓmo-
ueri ad predicta. q h est de iurisdcōe eccle-
siastica. et in nullij piudiciū. et multo ma
gis si a papa. si talis nō est ltīmat9 q̄ ad a-
ctus seculares nisi in terris q tpalit pape
sbsūt. satis ocor. Ber. exī. q si. sint le. p ue
nerabilē. a · In sū. con. e. ti. q. xv. diūsa sr̄
bis dcā ponūt. et Anto. de bu. sr̄. o. c. pr
uenerabilē. latius et clarius pdcā tangit sic
q quedā est ltīmatio plenissia p quā dele
tur fūdamētū uitij a q̄ surgit dzia ltīma
tionis et illtimationis et banc sol9 papa
facere pōt. q solus disponē pōt sr̄ mr̄im.
quedā ē ltīmatō plenior q̄ integrat ad iu
ra ꝓmeue nāe. nō disponēdo in uitium et

Illeg ptm9

hāc pōt ⁊ papa et Impator ſm illa q̄ ad eos ſpectant: quedā ē plena ut diſpenſatō cū eo in aliq̄ effectu ltīmationis nō er to to integr̄ido adhuc illam pūt utriq; adde ⁊ eē inferiores ur pōt colligi ex p̄dictis. ſeg̃ hīs uiſis. Sī q̄rat̄ an papa poſſit legitimare in terris impij dico ſic. aut Papa uult diſponē in mr̄imoniū ⁊ plē futuraz et nō dubito q; pōt eē in terris impij q; ſuū principalit̄ eſt diſponē de mr̄imonio. et ſic intelligo q̄ dicūt Jo.an. et Hoſtiē. iō oēs filij q; pducunt̄ hodie de mr̄iōnio ult̄ quartū gradū eē in terris impij ſūt legitimi. et oēs eē qui nati ſūt ex pupilla ⁊ tutore. et ex dētibꝫ ſine conſenſu p̄ris. et ex rectore p̄uincie cū ſubiecta: aut Papa uult ltīmare diſponēdo in radice mr̄iōnij q̄ ad plē iā p̄ditam. et tē dico q; in oibus caſibꝫ in qbꝫ ltīmare pōt diſponendo i radice mr̄imonij. q; in oibꝫ illis caibꝫ poteſt ltīmare in terris impij ſi tū ltīmat incipiendo a radice mr̄iōnij et in oibꝫ caſibꝫ in qbꝫ nō pōt l̄ nō uult diſpenſare incipiēdo a radice mr̄iōnij i oibꝫ ill̄ ltīmat q̄ ad terras ſuas nō impij. videa9 g̃ q̄ pōt incipiendo a radice mr̄iōnij. iō ſi uult diſponē legitimādo natū ō rapto conſenſu matriō. matrīonij int̄ p̄entes ⁊ nō uideo q; poſſit. nā nō poſſet facē q; eēt matriōm abſq; conſenſu cū ſit nāliť de eſſentia illi9 lz poſſit fingē conſēſū ſtāte dubio. eī de ſpon. is q. et ſi dicat̄ priceps fingit conſenſū. ubi nō eſt. ut. l. i. C. de rei uxo. actī. dico q; illō in poſitiuis ⁊ nō in ſacm̄talibꝫ. nā talia ſacm̄talia habēt formā fr̄i nāle ⁊ exigūt uerā eſſentiā conſenſus i quibꝫ nō uideo q; papa aliq̄d poſſit. ubi. n. p̄ forma x̄itas exigit̄ fictio nō opatur. C. Jo. an. a uult ltīmare p̄ductos ex matriōnio q̄ ad formā ſuā eēntiato. inualidc tr̄i ppt̄ reſiſtentiā iuris. ⁊ ſi reſiſtentia eēt iuris ciuilis q; ad ip̄z nō ſpectat ō matriōnio. dico q; poſſet ltīmare q; hec fictio poſſet ibi retro cū nō hērz aliqō p̄ncipiū reſiſtens qō ualidū eſſz. animo exq̄ ſoluz ius ciuile reſiſtēt filij ab ipo p̄in° eēnt legitimi. a matriōm ualidū q̄ ad formā rudē extrinſecā hēbat impedimentū canonicū ul̄ diuinū nō facio int̄ iſta duas hic. ⁊ adh° nō credo q; poſſz ltīmare diſponēdo in radicē matriōnij q; exq̄ matriōm habuit reſiſtentiā iur. ciuilis ē impoſſibile q; fictō opetur reſpgendo matriōm ut retro q; dixī in extremo a q̄. s. eo. tanta. ff. ō ſena. l. paulus. al. l. ſenatores. vñ credo q; hec ltīmatō nō ualēt ut habens radicē a matri° ſ; bñ poteſt ualē ut legitimatiois collatura denotio q̄ xo diſpoit in radicē matriōnij aut plis ē p̄dita ex matriōnio q̄ an ius canoi cū reſiſtat matriōnio l̄ ltīmatōi plis pōt eſſe dubitatio. pbabil̄ et dico q; h cāu poteſt ltīmare diſponēdo in matriōm ⁊ declarando ltīmitatē ppt̄ dubiū mr̄iōnij qō ē ei ſubiectū et ad euitandā pplexitatē ſtāte dubio. et q; exq̄ nō hz clarā reſiſtentiaz iuris pōt retro ibi fictio ad princm ltīmationis ⁊ q; ppt̄ dubiū. pbabile ca9 eſt ſuppoſitus papē. ut de g̃uioribꝫ. ut p3 in hac decre. p uenerabilē. x. rōnibꝫ igit̄ ꝛc. ⁊ ſic pendente dubio ⁊ q̄diu latet impedimētū uidem9 q; papa ex coloē matriōnij auēte eccl'ie plē legitimat. de clā dēſ. cū ibibitio. ⁊. s. e. pueīt. et ubilibꝫ. vñ h cāu ltīmat eē in terris ip̄j q; diſponit in radicē mr̄iōnij ad h. s. e. tanta: nā nulli dubiū q; ltīmatō q̄ fit ex illo cāu ex ſolo mr̄iōnio eē dēpta q̄cūq; ſolēnitate totaliū inſtrōz quā requirit lex habilitat ⁊ plē ltīmat eē in terris ip̄j ⁊ ſic de frō ſuluī mutine: qñq; papa intēdit ltīmare ſolū conferendo iura ltīmā legitimatus tiō nō diſponēdo in radicē mr̄iōnij. ul̄ q; nō uult. l̄ q; nō pōt. qō p3 ex p̄dcis ⁊ tūc claz ē q; in tris eccl'ie pōt ltīmare ut hic x. rōnibꝫ q̄ ꝛc. q; in iſtis exercz iura ip̄j. a uult ltīmare in tris ip̄j. ⁊ tūc a uult legitimare ſi bi ſuppoſitū uel ſupponēdum rōe clericat9. q eo q; ſe ltīmat ppt̄ clericatū dr̄ cleric9 ſaltē mēte. iux nō. de tr̄ſact. ex lr̄is. et dico q; pōt ⁊ eo ltīmato ſecuto clericatu ltīm9 ē q̄ ad tpalia ⁊ ſpūalia ⁊ q̄ ad oīa. ut p3 ex una allegatōe h. nec obuiat q; ex h p̄iudicet̄ nō ſuppoito. ne dicat̄ q; ſit ltīm9 et illtīm9 q̄i mōſtz. aut uult

ltūmare nō suppositū nec supponēdū dē p
xio et tē a uult ltūmare cū cōsensu illi⁹ q
supiorē nō recogscit ⁊ sic est in q̄ possessi-
one libertatis ⁊ tal' pōt ltūmari ut h. x. rō
nibꝰ a in terris illi⁹ q supiorez recogscit
ut Impatorē ⁊ ca⁹ vī h. x. rōnibꝰ. q non
possit q. hec q̄ sunt supmi ipij ut ltūmare
nō pōt fieri sine ossensu supiozis ut uult
hec decretal' q̄ nō ē alibi in h ⁊ q papa ñ
legitimet in tris ipij q̄ ad bona tpalia te-
nēt Bar. et Cy. ſ si uis tenē q hec ptās
sit progabilis in hñtē similē ptātez sicut
dicim⁹ in his q̄ sūt mere ipij ut dixi ꝺ foꝛo
ope. c. si diligenti. credo q nō possset facere
papa istā ltūmatōz cē sbiectū ipio nisi ubi
ossentirent oēs qbꝰ piudicat' q talis iur.
dictio nō pōt progari ad piudiciū eoꝝ. et
h ⁊ Jo. an. dicens q papa h in tris eccl'ie
pōt libē. i. sū aliq⁹ ēdictione in tris xo sb-
iectis ipio ñ pōt qn ꝺtradicē possit is cui
fit piudiciū nō in spe ſ in re. i. q iā possidz
hēditatē sec⁹ si solā speret. vñ ꝑm Jo. Bosti-
solo pre regrente dū uiuit pōt fieri ltūma-
tio eo aūt mortuo ossentientibꝰ illis qbꝰ
iā delata ē hēditas al' nō. ⁊ q̄ ad feudalia
ossentiente dño feudi nō obstante ꝺtradi-
ctiōe hñtiū spē tm. ſ tū in eoꝝ piudiciuz
fieri nō ꝺz sū cā iō in dubio si fiat alio ū
exp̄sso nō attendit' ad piudiciū agnatoꝝ
spē hñtiuz ñ ossentiāt. l papa aliꝺ exp̄mat
Circa Impatorē xo sb̄dit. q a itendit le-
gitimare disponēdo sr mri° et incipiendo
a radice ⁊ dico q hoc nō pōt q h ē soli⁹
pape. ⁊ sic leges q̄ dicūt q ex mri° p̄secu-
to ltūmant' filij nisi fuissent approbate per
canones nō credo q ualerent. ⁊ p h pz q
nō pōt facē plenissimā ltūmatōez q̄ uitiuz
deleat originale a uult ltūmare collatiue
ofērēdo iura ltūmitatis ⁊ q̄ ad spiritualia
credo q nō possit. iō puto q ltūmatus ab-
Impatore nō possit ordinari nec būficiari
nisi alit' dispēset'. ⁊ h ꝛ Jo. an. ⁊ archy. aut
uult ltūmare q̄ ad tpalitatez ⁊ honoꝛes ⁊
hēditates et dico q pōt in tris ipij sicut
et olī poterat in terris aūt eccl'ie an possit
dic. a ltūmat legez gñalē ꝺdendo. et dico
q uirt⁹ legis solū se extendit ad existēt.
in terris eccl'ie nō ex uirtute legi solū sed
ex gñali approbatōe eccl'ie. di. x. si in adiu-
toriū. quā facit canon exq̄ lex ñ repugnat
canoni quā papa approbare censet' eo q ñ
iprobat ut dixi de iudi. nouit. nō puto tū
q tales eēnt ltūmati quo ad spiritualia p
nām mās q̄ nec directe nec indirecte sup-
posita ē ptāti laici. a uult ltūmare p resci
ptū ⁊ credo q nō possit in ecclesie nisi
eo mō quo. s. dcm ē papā posse in tris im
perij. ibidē eē tangit q Impator pōt legi-
timare ut. s. dcm ē eē ante coronatōez ꝑm
Ja. de are. ⁊ Jo. an. Itē dicit q hūs ptātē
ltūmandi ab ipio pōt ubi pōt Imperator
ꝑm xba puilegij ⁊ ubi nō pōt Impator
min⁹ pōt hūs ptātez ab eo ⁊ sil'r dico ꝺ
hñtibꝰ ptātez a papa. In hñte ptātez ab-
Impatore ⁊ bar. in. l. p̄ses. ff. ꝺ offi. p̄si. q
nō possit ltūmare in terris eccl'ie q alius
a pcōsule nō potest. exē puintiā sibi dcre
tā iurisdictionē eē uolūtariā exercere pu-
to eē inqt q hūs ptātez a papa l a princi
pe nō possit ltūmare ad pciudiciū alteri⁹
eē respcū spci. q tales ocessiōes itelligūt'
sū alioꝝ piudicio. de puile. pastoral': cū si
milibꝰ hec ille q eē ibidē multa alia p̄se
de hac mā. b Quibꝰ āt modis illtūm⁹
ltūmet' hēs. j. ltūm⁹. ſ. ij. ⁊ utꝝ malitia pa
rētis ꝺz nocē illtūmo siue cuiuscūq̄ filio
hēs. s. filiꝰ. ſ. ij. ad mās illtūmoꝝ pōt per
tinē. s. filius. et. j. ltūmus.

ILlicite acquí sitū

Quot modis dicit' illicite acquisitum ⁊ quādo restituī debeat uel in elemosinam dari possit habes supra elemosina primo ſ. fi. et infra restitutio. i. ſ. ante pc.

IOmunitas

De immunitate seu emunitate ecclesie aut confugientium ad ecclesiam uide supra emunitas primo et secūdo ꝛ

Ipedimen

tū ꝑ ordiner cē ipedimenta mrionij
Prio agem⁹ de ipedimēto in gne. 2°. de
ipedimento erroris psone. 3°. de ipedimē
to odonis. 4° de ipedimento voti. 5°. de i
pedimēto ogn̄itōis carnal'. s. osāguitatis.
6° de ipedimento ognatōis spūal'. s. opa
ternitatis. 7° de ognatōe legali. s. adoptō
nis. 8°. de ipedimento crimis. 9°. de dispa
ri cultu. 10°. de violentia siue metu. 11°. de
ipedimento ordinis. 12°. de ipedimento
ligatōnis ad aliā vxorē. 13°. de publice
honestatis iustitia. 14°. de affinitate. 15°.
de ipotentia coeūdi. 16°. de mrionio or
cto otra interdictū eccl'ie. 17°. de ipedimē
to feriaꝝ. de ꝑdictis ipedimētis sunt .x⁹.
in qbꝫ explicāt ꝑm ꝑdictū ordinē sic.
Error odītio votū ognatio crimen
Cult⁹ dispitas-uis ordo ligamē honestas.
Si sis affinis si forte coire nequibis
Hec sociāda vetāt onubia iūcta retrictāt
Eccl'ie vetitū nec non tēpus feriaꝝ
Impediūt fieri ꝓmittūt facta teneri.

¶ Que ipediūt mrionū iā otractū. Rᵉ .xij.
sunt que ipediūt nō solū mrio⁰ otrahē
dū sed etiā dirimūt otractū que 7 otinēt
i ꝓmis tribꝰ versibꝰ poītis i ꝓxio .ℱ. 7 i
tellige3 q dirimūt otractū si ꝓcesserūt
mrio⁰. Si aūt supuenīāt post mrio⁰ nīte
factū vt affitas l' crimē 7 hmōi non dirī
mūt. a .ī. si nō sit sbsecuta copl'a carnal'
vt in sum.con.li.iij.t.iij.q.i. b .ꝑter vnū. s.
votū. s. religionis cū effectu. qui quis con
tracto mrionio si añ carnalē copulā reli
gionē igrdit' ex de cuer. oiu xm. 7 .c. ex
pte ij. a .ibi dicit' clare q otracto mri
monio legitīe ꝓba de pūti i nullo po
test casu dissoluī etiā si vn⁹ otrahentiū
efficeret hereticꝰ vt viuente reliquo alt'
ad 2as vota trānmigret nisi vn⁹ religionē
igrediat'. b .7 de spōsa. oiu. exceptari
tū debꝫ vsq ad ꝓfessionē vt poīt Tho. i
4°. di. xxvii. a .i. quousq religioni ēt in
gne sit salte tacte obligat⁹ vt si nolit
vitā absolute mutare. ℱ. qđ tēp⁹ būsⁿ
ingredientis nō ē alteri ofer̄dū sine ei⁹
ofensu vt in .c. būficiū de regl'a. li. vi. b
Nam añ non dirimit' ēt ꝑm pe. sil'e hēs
ℱ. votū iiij. ℱ. v. i fi. attendendū q per
susceptionē sacri ordis dirimit' vt qđā
dicere voluerūt. si otrariū declaratū est
hodie i q̄dā exuagāti Jo. xxij. que incipit
ātique. ¶ Que sunt illa que ipediūt ma
trimoniū otrahēdū si tū non dirimūt cō
tractū. Rᵉ ꝓ q̄dē sunt duo ꝑdicta in. i. ℱ.
s. phibitio eccl'ie 7 tēpus feriaꝝ de qbꝫ
dicit' ℱ. ipedimētū xvij. Itē sūt quedā
crimīa de qbꝫ hēt' ℱ. ipedimētū viij. ℱ. i°.
Itē ipediūt mrio⁰ otrahēdū spōsalia q
sunt ꝑus cum alia otracta de quo ℱ. spō
salia ℱ. viij. Itē ipedit catħcisim⁹ qui ꝑ
cedit baptismū. vt hēt' ℱ. ipedimētū vi.
ℱ. ij. Itē ipedit votū simplex de quo ℱ.
ipedimētū iiij ℱ. i. 7 ij. ¶ Utrꝫ aliq̄ osue
tudo ipediat mrioniū otrahēdū vl' dirī
mat otractū. Rᵉ ꝑm Ostī. si osuetudo est
approbata ꝑ papā ne mrioniū otrahat' 7
vt otractū sepetur certe ipedit 7 dirimit.
dico i qbuscūq casibꝰ bꝫ posset facere ca
nonica stitutio ex de agna. spi. c. i. 7 .c.
sup eo. ex de sang. 7 affi. qđ dilectio. nā
approbatio papē bꝫ vim stitutōis si si cō
suetudo nō sit ꝑ ipꝫ approbata nec reproba
ta tunc ad euitandū scandalū qđ forte se
quētur faciendo otra eā ipedit otrahen
dū si nō dirimit otractū idē Ber. 7 Jn
no. idē i sum. con. e. t. q. iij. b ¶ Quid agē
dū qñ doctores discordāt circa ipedimē
mrionij Rᵉ ꝑm Ostī. vbicūq doctores ꝑ
glosas suas dicunt soluī mrioniū si non
īducūt ius exp̄ssum otradicēti alīd ha
beas ex de testi, licet ex quadā. in fi. a
Idē in sum. con. e. t. q. iij. b ¶ Quid si ec
clesia p̄cipiat alcui ordinū cohīare cū al
tero 7 ille cui p̄cipit' sciat esse ipedimē
tū Rᵉ ꝑm Hug. in hoc casu ignōtū ad reddē
dū debitū non tenet' obedire tñ i cohī
tatione 7 necessariorꝫ exhibitōne obedi
re debꝫ 7 non negare ei cui de facto se co
pulauit. a .nam obedire debꝫ ignōtū pōt
sine peccato vt i .c. ignōtioni ex de sen. ex.

adhezeas
gen. azchic. flo. i.z. parte. ti. i. c. ij. in fine. ℱ.
o bulg. et attestationibus

Tabbas. ci. de cogn. spūali. Nec si uix. ubi hūanū dicq ubi doctores i aliquo az. sint uarij.
sequēda ē opio hūanioz. i. rationabiliorz et equioz. Si uero utraq ē eque rationa
bilis sequēdū est iudiciū pluriumorz. secm hostī et bn. ad hoc allego bonū tex.
i sili. p. u. di. i canonicis. Et con hoc dat hosti. regulā decens. q. ubi doctores et
magri p suas glosas matrionū separāt. nec assignāt. casū i quo ex presso. si
reperiat. vnus doctor seu magr matrionii sustinens. tunc illius opio est sequēda.
Et ex hoc videtur uelle hosti. q. ubi agitur de mrio sustinē do singularis opio
ē p̄ferēda. nisi cōis opio haberet. quasi tex. p̄ se. hec abbas. Con. astēn. i
sūa. li. 8. ti. 18. de commutatione spūali. ultra medium

Quo añ mrionij sit iqrendū an sit aliqđ ipedimētū. R. oñt bāna publice in ecclesijs per ꝓsbyteros ꝓponi vt ·j· opteniē terminū qui scit ipedimentū ꝓponat ⁊ si apparuerint ꝓbabilē dilectura otra copulā futurā interdicat expīsse donec ostet qđ fieri debeat alit si otralleñt sue bannis aut post ꝓhibitōnes extiterit ipedimētū vtputa gradꝰ ꝓhibiti tūc filij dicent illegitimi ⁊ non excusabūt ꝓpter ignorātiā parētū sacerdos ꝯ q tales coniūctos ibibere otēpserit regularis qui itheresse ꝓsumpserit p triēniū ab offō sus pendat. Qui vero ffm ipedimētū maliciose obiecerit canonicā nō effugiet vltionē. eē de clam. def. cum ibibitio. i aliqbꝰ locis non fiunt ħ bāna si solū debiunt sponsalia solēniter ⁊ publice multū añ mrionij. ⁊ iteri pōt manifestari an sit ipedimentū de mrio qđ fit sine bannis ⁊ clādestine aliqđ hēs ·j· legitimꝰ ·ſ· i ⁊ ſ debitū. ſ. fi. Quid si aliqs audiuit ꝓpetuū ipedimētū esse iter se ⁊ vxorē nūquid tenet iquirē R. ꝑm. ⁊. si audiuit a fidedignis ⁊ nō suspectis cū nō debeat esse negligēs sue saluti tenet iqrē ⁊itatē aliter cēt affectata ignorātia que non excusat. ⁊ si cēpiat ꝓbabilē opionē de dicto alicuius non debz exigere debitū ꝛz reddere teneat. a. Idem i sum. con. l. iij. t. xxi. q. iij. b. Secus si ita iuenerit ⁊itatē q esse ipedimētū hret ꝓ ostanti tūc enī nec exigere nec reddere debz. a facit. eē de sen. ex. iqsitioni. b. Immo q tale ipedimentū audit a viro fidedigno etiā iurato aut opatre suo aut ꝓprio sacerdote aut publica fama non ita tenet credere q̄ peccet mortalr si nō credat ſ veraliter sic etiā peccare pōt qui nimis de facili credit. a. Idē in sum. con. e. t. q. iij. b. Nūqd peccat sacerdos l alius quicūqz sciēs ipedimētū insinuādo ħ alteri coniugū vl ambobꝰ seu alter alteri. R. ꝑm ⁊. si probari nō pōt dicendo agit idiscrete ñ credens q̄ audiēs paratꝰ sit in hac pte pitoꝝ cōsilio obedire. si ⁊o possit ꝓbare ⁊ sciat ħ sacerdos prochiał l alt coniugū teneť soleniter ad coniugiū agere ñ de ei⁹ consensu velint. ⁊ possint cohabitare tāq̄ germani. a. Idem in sum. con. e. t. q. v. ⁊ vi. b. Istum etiā casum habes ſ correctio ij. ſ. vi.

Impedimentū 2m de erroꝛe ꝑsone sciēdū ꝑ q̄ non oīs erroꝛ impedit mrionij si solū erroꝛ ꝑsone ⁊ ordinis cuiꝰ rōnē assignat Tho. in 4°. di. xxx. dicens q̄ oꝛ q̄ erroꝛ qui mrioᵐ impedit sit alieꝰ eoꝝ que sunt de eētia mrionij ipm aūt mrionij duo includit. s. psonas que coniūgūt ⁊ mutuā potestatē suiē in qua mrionij consistit. p̄mū tollit ꝑr erroꝛē ꝑsone. 2m p erroꝛē ordinis q̄ ꝑꝰ nō pōt potestatē sui coꝛporis libere alteri tradere sine consensu dominī sui ħ Tho: itaq̄ si sit erroꝛ ꝑsone nullꝰ ē consensus nā qui errat non consentit. ff. de iurisdic. om. iud: si p erroꝛē ⁊ errātis nulla ē volūtas. C. de iuri ⁊ fac. igno. l. cū p testū. ⁊. l. nō idcirco. etiā sic nullū ē cōiugiū ut puta si Joānes dicat se eē petrū si erroꝛ fortune ⁊ qualitas nō excludit consensum. vt si mulier nubat paupi q̄ credit diuitē l si quis otralleat cum coꝛrupta siue inhonesta quā credit ⁊ginē ⁊z mrioᵐ. xxix. q. i. bis ita. a. Ho. Ray. in ti. de erroꝛe ꝑsone sup ⁊bo virgo dicit qđ hugo nō. xxvij. q. ij. raptoꝛ. q̄ si qs desponsauit de futuro coruptā quā credit ee ⁊ginē opta pꝰ modū ⁊itate añ carnalē copulā ñ ē opellendꝰ consummare mrioniū cū ea q̄ ħ impediret eiꝰ promotio ad ordines ecclesiasticos. b. Quid si qs dicat se esse filiū regis cū non sit dicendū ꝑm Tho. i 4° di. xxx. q̄ erroꝛ nobilitatis iḡᵐ hmōi non euacuat mrioniū sicut nec erroꝛ q̄litatis. si si erroꝛ nobilitatis l dignitatis redundat in erroꝛē ꝑsone tūc impedit mrioniū. vnde si consensus mulieris ferať in istā psonā directe erroꝛ de nobilitate ipsiꝰ non impedit mrioniū. si aūt directe intendit consentire i filiū regis quicūqz sit

ille tunc si aliuſ pñtet ei quaſi filiꝰ regis
eſt erroꝛ ꝓſone ⁊ impedit mriõniũ. ⁊ eodez
modo videt dicendũ ſi quis dicat ſe pri
mogenitũ ⁊ non é. a Ad intelligentiã
ꝓdictoꝝ ꝑm Ray. ⁊ in ſum.con.li.iiij.t.iij
q.iiij. ſciẽdũ ꝙ ad hoc ꝙ aliquis ℓ aliqua
dicat errare in ꝓſonã oꝑtet ꝙ ꝓ viſum
auditũ ℓ famã hẽat aliquã notitiã illius
ꝓſone abſentis quã credit iſtã pñtẽ quia
ĩ ignotũ pẽnitꝰ nec affectũ nec conſenſuz
dirigere poſſumꝰ. vnde ſi nullam notitiã
hẽat mulier de ꝓſona abſente nõ errat in
ea ſed decipit in pñte. ℞ bi grã ſi aliquis
ãglicꝰ ruſticꝰ veĩat ad aliquã mulierẽ no
bilẽ dicẽs ſe eſſe filiũ regis anglie ⁊ ꝺtra
hit illa cum eo credẽs eum filiũ regis nõ
ĩpedit mriõniũ quia nõ fuit erroꝛ ꝓſone
ſed poti9 qualitati hoc exẽplũ non videt
placere hoſti. quia cũ ubiq; hẽat notitia
regis anglie ſaltẽ ꝑ famã. vꝫ ꝙ ꝺ ſit erroꝛ
ꝓſone. nec ĩ pñtẽ ꝓſonã ſed in ꝓſonã filij
regis anglie ꝺſentire vꝫ. vnde iꝗt ĩtellige
hoc quãdo nõ exꝓmit aliquã certã locuti
onẽ ꝑ quã hãtur notitiã pris ⁊ filij ⁊ per
ꝺſequẽs puta dicit ſe eſſe filiũ regis ℓ co
mitis in gñe non dicit cuiꝰ ℓ ſi ſpificat
nulla hẽtur notitia filij nec pris. Itẽ ꝑm
gl. Ray. ⁊ in ſum.cõ.c.ti.q.vi. ſi aliq̃ ſcit
aliquẽ multoſ brẽ filios quoꝝ tñ nullꝰ
notus eſt ei ut unus eoꝝ mẽtitur ſe eſſe
ꝓmogenitũ ⁊ iſta ꝺſentit in eũ ꝓꝑt ſpem
ſucceſſiõiſ bõꝝ paternoꝝ nõ é erroꝛ ꝓſõe
ſed foꝛtune ſiue relatõis. ſ. ꝓme geniture.
⁊ iõ non impeditur matrimoniũ.

Impedimen

tum xº. de erroꝛe ꝺditõis Nõ ꝓ
ꝙ ſi libẽa mulier ꝺtrahit cũ ſeruo ℓ liber
cum ancilla ſciẽter tenet mriõniũ. xxix. q.
ij. ſi quis liber. ⁊ c. ſi quis ancillam. ⁊ ou
obꝰ ſequẽtibꝰ: ſi vero ignoꝛãter nullũ eſt
mriõniũ. xxix. q. ij. ſi quis ingenuꝰ. et. c. ſi
feĩa. hoc niſi poſtꝙ ſciuit eiꝰ ꝺditõem con
ſenſerit in eum ul in eam verbo vel facto
vt ꝑ carnalẽ copulã ut in dictis. c. ſi quis
ingenuꝰ. ⁊ c. ſi feĩa. ⁊ extra ꝺ ꝺiuoꝛ. gl. ꝓuoꝝ
x. c. ꝓpoſuit. ⁊ c. ad nrãm. a Hoc verũ é
quãdo liber ꝑ certo ſciuit ſeruitutez vel
ſi ex his q̃ audiuit huit ꝓbabilem de ea
opinõnẽ. tũc enĩ ſi exigat ab ea debitũ non
põt poſtea eam relinq̃re. ſi autem habuit
leuẽ aut temerariã cui credi nõ dẽt non
piudicat ei. ar. extra de ſen. ex. ingſitõi. cũ
etiã titubãs ꝙ ignoꝛãte habẽꝰ ſic. C. de
cõdi. indebi. l. ultã. ⁊ ut nõ. glo. Ray. ĩ ti.
de ĩpedimẽto ꝺditõis. b Quid ſi ille qui ꝺtraxit cum ancilla quã putabat libe
ram ſit ſeruus. nũqd erit mriõniũ. ℞ ꝑm
Ray. licet erroꝛ ciuilis ꝺdõis impediat ⁊
dirimat ut dictũ eſt. non tamẽ dirimit ſi
ſit erroꝛ paris ꝺdõis. ℓ melioris ꝙ ſua. nã
ſi ſeruꝰ ignoꝛãs cõtrahat cũ ãcilla quam
credit liberaz nõ decipit. nec habet quod
ei obiciat. ar. xxxij. q. ij. ꝓ totuz. ⁊ extra de
diuoꝛc. ſignificaſti. ⁊ multo minꝰ decipi
tur. ſi ꝺtrahat cum libera quam credebat
ancillã. con. pe. al. goff. tho. ⁊ Inno: ſi tam
mulier ignoꝛaſſz ſeruitutẽ viri ñ eẽt mri
moniũ. ut in ꝓmo. ℣. dictũ eſt. a Idẽ in
ſum.cõ.li.iiij.ti.iiij.q.i. b Sed nũquid erroꝛ ꝺditõis libertine ℓ aſcriptitie ℓ ori
ginarie ĩpedit mriõniũ. ſic ⁊ ꝺdõis ꝺuliſ
℞ ꝑm guer. nõ. ſicut nouit hug. xxix. q. ij
in pncipio. ꝙ oĉs tales ſunt liberi licz ad
quaſdã opas plꝰ ceteri. teneãt idẽ hoſtiẽ.
a idem in ſum.con.e.t.q.ij. b Quid ſi qs ignoꝛãter ꝺtraxit cũ ãcilla quã dñs
viro ignoꝛante poſtea manumiſit. nũqd
eo ipo eſt mriõniũ. ℞ ꝑm hoſti. ñ. qa talis
cohabitat quidẽ mulieri ſed hoc ex ꝓmo
ꝺſenſu facit. qui cũ fuerit erroneꝰ nõ fuit
effectiuꝰ mriõnij. con. tan. goff. ⁊ Jn. bar. alibi
a alij dicũt ꝙ ipa manumiſſa ẽ ſtatim
mriõniũ ꝙ ſblatũ eſt ĩpedimẽtũ q̃z ſniaz
glo. Ray. credit ℞ioꝛẽ. ut in ſum.cõ.e.t.q
iij. põt dici ꝙ ſi ꝺſtet liberã ꝓſonã petiuiſ
ſe hꝰ mriõniũ añꝙ altẽa fuẽit mãumiſſa
nec exꝑſſe nec ꝑ ꝺiecturas appet de reuo
catõe dcẽ pnie ꝓcedat ꝓma opio. qa ante
manumiſſionẽ ꝺſenſus non fuit validꝰ. ⁊
pꝰ manumiſſionẽ nullꝰ affuit cõſenſus. ſi
℞o de dcã ꝓma non ꝺſtat ꝓcedat zª opio.

nam semel ꝺsensit in mulierē ut in liberā. ⁊ exquo nō ꝺstat de reuocatōe in ꝺsensu intelligit̄ ꝑseuerare ut in.c.maiores.ad fi. extra.de bap.⁊ lꝫ a ꝓncipio ñ fuerit libera sufficit ꝙ nūc sit libera.nā cessante causa impedimēti cessat impedimētū.extra.ꝺ appel. cū cessante. b Quid si liber ꝺtraxit cū ancilla ignorāter.⁊ illa durante ignorantia ꝺtraxit cū alio nō ignorāte cōditionē eius ℞ ꝑm guer.tenet mrionīū cū ꝫ. cū nullū fuerit ꝑmū. a Idē in sum.con.e.t.q.iiij

b Quid si liba ignorāt cōtrit cū suo pᵒea eius scita seruitute nihilo⁹ uult esse cū eo.⁊ ille uult discedere.℞ ꝑm guer.ꝺz ꝺcelli ad ꝺsentiendū.si tamē pdēte cōpulsione ꝺtrahēt cū alia uł illa cū alio tenet mrionīū.ut hosti.addit. a Idē i sū.cō e.t.q.v.⁊ ad pdcā facit.c.i.eē de eo q ducit in mrioᵐ.quā pol.p adul. b Quid si qs ꝺtrahit ignorāter cū ancilla sed postea ꝙ scuit exegit ab ea debitū.nūqd postea poterit ab ea separi.℞ ꝑm guer.si ex his que pus audiuit habuit ꝓbabilē opionē de seruitute eius ⁊ nihilominꝰ exegit debituz nō pōt eā relinq̄re ut in ꝑ.ℊ dictū ē.si habuit opionē leuē ⁊ temerariā tē ñ obstāte ꝙ exegit ꝺbitū.poterit cū ℟itatē ctius scluerit sepatōem petere.ar.extra.de sē.ex inq̄sitōi.nā dubitās ꝑ ignorāte hñꝰ est. C.de cōdi.inde.l.ulti. a Idē in sum cō. e.t.q.vi. b Quid de illo qui mouit ꝺ uxorē qōem cōditōis ⁊ illa lite pendente petit debitū.℞ ꝑm Tho.in expōe litt̄ 4ᵒ. sniarū di.xxxvi. si nō ē certꝰ de seruitute uxoris ꝺet reddere debitū ad mādatum ecclesie sine suo pīudicio ⁊ in h ognoscit eā ex ꝑ ꝺsensu.nō ex nouo: si aūt cōstat ei de seruitute uxor ł ꝓbabiliter ꝑsumit ñ ꝺet ei reddere debitū.etiā si ecclesia p̄cipiat.ꝙ ł sibi pīudicū faceret si eam effectu uxorio ognosceret ł fornicaret⁹ ⁊ mortaliť peccaret. a Salua reuerentia ñ euidēter ⁊ manifeste ꝺstet ꝓpter ꝓbabilē presumptōem impedimēti nō ꝺet denegare debitū.extra de sen.ex.inq̄sitōi. ibi veruz cū ꝺscētia pulsat animum ex credulitate ꝓbabili ⁊ discreta quāuis nō euidenti et manifesta debitū quidē reddere pōt si postulare nō ꝺet ne in alterutro ł ꝺtra legē ꝺiugij ł ꝺtra iudiciū ꝺscie ꝺmittat offensam.⁊ p pdcā pōt ꝺcordari diuersitas opinionū que referūt̄ in sum.cō.eo.t.q.vij.

a de mrionio seruoruz uide infra seruꝰ ꝫ. per totum. b

Impedímen

tum 4ᵒ.de impedīto uoti. utrū votū de ꝺmētia impediat mrionīū.℞ duᵖ est uotū.q̄dam est solēne qđ fit p susceptionē.s.sacri ꝺdinis aut p ꝓfessionem expssam ł tacitā factā alicui de religionibus approbati.⁊ tale uotū impedit mrionīū cōtrahēdū ⁊ dirimit ꝺtractū. Aliud est votuz nō solēne sed simplex.⁊ h si fiat de nō ꝺtrahēdo uł de castitate ⁊ huiusmodi impedit mrioᵐ ꝺtrahēd.⁊ quāto manifestiꝰ ē emissū. tāto maioꝛ ꝺet̄ pena trāsgressoꝛi.nō tamē dirimit mrionīū iā ꝺtractū.extra.e.ꝙ votum.li.vi.⁊ de h uide in sequēti.ℊ. Quō ¶ ꝺeat intelligi ꝙ uotū factū simplex impediat mrionīū ꝺtrahēdū.℞ ꝑm Ray.i tm impedit.ꝙ si ille q fecit tale uotū postea ꝑstiterit iuramētū alicui ꝙ eam ducēt ꝺet votū implere.⁊ agere pniam de iuramento illicito.extra.qui.cle.ł uo.rursus.idē hosti ꝙ si p̄ iurauit ⁊ postea nouit in h cāu ꝑm hosti.⁊ goff.ꝑualet iuramētū.pōt tn ire religionē.extra.de spōsa.omissum.ꝙ si pᵒ tale uotū ꝺtrahat p ℣ba de ꝓsenti ñ potēit cognoscere uxorē sine ꝑccato mortali.qa adhuc pōt intrare religionem.postꝙ nō cognouit.iā factū est ei illicitū nō redderē ꝺbitū.vnde licet ꝑcere nō ꝺeat reddere tenet̄ siue ꝑcat̄ exꝑsse siue interꝑtatiue.qđ ꝺco ꝙ aliter eēt nimis onerosū uxori si oporteret semp exꝑsse ꝑcere. hec Tho. in 4ᵒ. di.xxxviij. a Cō.his ꝑ.in sū ꝺscli.i.t.viij.q.xxi. b Quid respōdēdū cū ¶ ꝑsona que fecit votū simplex q̄rit an possit mrionīū ꝺtrahē.℞ ꝑm hosti.ꝺz rñderi ꝙ nō.⁊ si ultra querat ꝺcēs qđ si ꝺxero nūqd tenebit mrionīū.nō ꝺet rñderi alit̄

patez fr̄ baz de cha ⁊ sno ītrezo ꝺ hac ucz
nisi fuerit dispēsatū ante cōtractū mrīo. p
de contrahēdo et exigēdo ꝺbitū uel post
p copulā / de exigendo quā dispēsationē p
facere / ut nōt so. an et ꝺo. anto. debi
zīsing. cū quidē uel nouerit hec
nō scīdit. q si emisso uoto castitatis uel
nō habita dispēsatione a papa mūo exig
cōsummat uel post dispēsationē ꝺbitū exig
peccat ut q nō cōiugi exigenti reddere
hec. asten. ll°. q. ltē archi. flo. ītrezia parte
scdm. p. ⁊ q°. di. 38. q. talis ꝺhedo peccat
cōsummato ītrez peccat. mortē. et sic ut
c. 222. epūs talem dispēsare pōt ut talis
tionē exigat sine peccato mortē similie
scdm. Dicat et innocentiū.

pccat q̄ dat occasionē mortaliť pccādi.
a Aut mētitur vnde talib⁹ aggrauād est pccatū qđ omittūt in otrahēdo ⁊ cauendū ne dēť occasio otrahēdi ꝑ eundē hosti. ⁊ in sū. con. e. ti. q. xrij. ¶ Deuoti. multa alia hēs ꝺ uotū ꝑ totum. ꝛc.

Ospedímen

tum 5°. de cognatōe carnali. Hic ꝑ sciendū est q̄ triplex est cognatio. scilicz carnalis que dicit̄ osanguitas. spūal' que dicit̄ opaternitas. ⁊ legal' q̄ dr̄ adoptio.
¶ Quid est cōsanguitas. R̄ ꝑm Ray. est vinculū psonaꝝ ab eodē stipite dñētiū. carnali ꝓpagine otractū. ⁊ dico stipitē illam psonā a qua aliqui duxerūt originē. vnde ⁊ osanguinei dicūť quasi de vno sāguine pcedētes. a Con. ⁊ alij doctores ut in sum. con. li. iiij. t. vi. q. i. b ¶ Cōsanguinitas aūt hēt tres lineas. i. pcedit triplici ordine. ꝑma nāq̄ linea dicit̄ ascēdētiū. ut pater auꝰ. ⁊ huiusmodi. 2ª dñentiū ut filius nepos. 3ª collateraliū ut frēs ⁊ fratrū filij qui ⁊ patrueles dicūť. h eadem itellige in feis ut in matre. ⁊ auia. in filia. ⁊ nepte. ⁊ duabꝰ sororibꝰ ⁊ filiabus earꝝ. a Idē in sum. cō. e. t. q. iij. ꝑm Ray. ⁊ alios doctores. b ¶ Quō cōputāť ḡdꝰ osanguinitati. R̄ in linea ascēdētiū uľ dñentiū quelibet psona addita alicui facit gradū. vnde patť ⁊ filiꝰ sunt i ꝑmo ḡdu nepos in 2°. ꝓnepos in 3°. sed in linea collateraliū aliter oputāť ꝑm leges. ⁊ aliť ꝑm canones. ná ꝑm leges in oputādo dēmus reuerti ad stipitē. scz ad coēm psonā ⁊ ita duo frēs sunt in 2°. gradu. ⁊ filij duorum fratꝝ sunt in 4°. gradu. ná oputātur oēs psōe. s. ascēdēdo usq̄ ad stipitē ⁊ i dñēdo: sed ꝑm canones in linea collateralium nō oz reuerti ad stipitē. qn potiꝰ ꝑ se duo frēs sunt in ꝑ gradu. hoꝝ filij in 2°. ⁊ ita vlteriꝰ. extra. de osan. ⁊ affi. tua nos. ⁊ extra de testi. licet ex quadā. a Deliꝰ. xxxv. q. v. ad sedem. b ¶ Usq̄ ad qué gradum phibeť ⁊ ñ tenet mrionū. R̄ ꝑm Jo. an. inter ascēdētes ⁊ dñdētes. puto ꝓpetuaꝝ phibitōem. a Alij dicūt soluꝝ usq̄ ad 4ᵘᵐ gradū. et in linea recta sicut ⁊ i transuersali. alij autez tenēt ꝑmā dicētes q̄ si adā uiueret nō posset cuꝝ aliqua otrahere muliere. ⁊ hāc vr̄ sequi petrꝰ ⁊ hosti. ut i sum. cō. e. t. q. v. b ¶ Sz̄ iter collatēales est usq̄ ad 4ᵐ gradū oputādo ꝑm canōes extra ꝺ osan. ⁊ affi. ñ dēt: quinimo si aliq̄ ꝑsone attinēt sibi ex vna ꝑte in ꝑ 2°. ł 3°. gradu ⁊ ex alia ꝑte in quīto bene poterūt otrahere q̄ in osanguitate semp̄ ē standū remotiori ꝑsōe. extra. de osan. ⁊ affi. c. pł̄t.
a Nisi eēt cōsuetudo q̄ fieret a gradu stipiti primiori. tūc. n. illa oīa ꝺuāda sūt ⁊ quo ad ipdiēdū ⁊ dirimēdū mrioniū. ut in. c. q̄ dilectio. de osan. ⁊ affi. b Et nō ꝑm hosti. licet osanguitas quātū ad mrioniū otrahēdū terminet̄ in 4°. gradu ⁊ nō ultra. nec etiá omittať ī est ulteriori gradu. tamē quātū ad successionē hēditatī durat usq̄ ad x^m. gradū: ut habeś s hēdiras. ꝑ. iij. a Et ibi de hoc dictuz est in additione. b

Ospedímen

tum ꝙ ꝺ cognatione spūali que coīter est opr̄nitas. Ubi sciēdū q̄ ognatio spūalis ꝓuēit ex hoc q̄ qs ofert sacmē tum baptismi seu ofirmatōis ł suscipit siue tenet illū cui tale sacramētū ofertur
¶ Inter quas psonas otrahiť cognatio spūalis. R̄ inter baptisatū ⁊ eū q̄ suscipit Itē inter baptisatū ⁊ filios suscipiētes ꝫ dico siue sint legitimi siue illtimi. secuś si ceēnt adoptiui q̄ tales filij suscipiētl. legitime copulāť baptisato siue suscepto ut Inno. ponit. a Sup̄ hca ꝺ ogna. spūa.
b Itē otrahiť inter baptisatū ⁊ vxorem suscipiētl si ante susceptōem ognita fuit ab eo. Itē iter suscipiētes ⁊ parētes baptisati et hec ognatio impedit ⁊ dirimit mrioniū pꝰ otractū. ⁊ q̄ dixi ꝺ suscipiēte intellige de baptisante. ⁊ idē ꝺ sacrāmto ofirmatōis. extra e. nōdū. li. vi. ¶ In alijś sacramētl. nulla ognatio spūalis causatur extra e. ḡuis. lib. vi. ꝑ catholicismum vero

sed salua cor. reuerētia sic dicentiū/ quia sequeretur q̄ papa qui hoc statuit q̄ si talis contrahat matrimoniū peccauit mortl. ⁊ similr theologi qui hoc determinauerūt/ q̄z si iste talis qui fecit ignorāter. et nesciat ad legēdū determinationē pape. et aliorū theologorū et doctorū dant ei occasionē peccandi mortl/ et ideo nūq̄ est peccatū zespōdere ignoranter. bn̄ tamē ī tali casu ignorans debet zespōdere. si tū contrahēs bene tenebit matrimoniū sed tū peccabit mortl. ī contrahendo et cōsummando/ et nūq̄ poterit debitū petere uel exigere/ et tenebit̄ reddere cū dolore. bn̄ aīam tuā exponis damnationi etne. ñ ꝙ stulte q̄ nullatenus hoc facias. ꝑ. Alle.

Asten. ī sua ꝑ hō 2 8. th°. 16. subzubzicit de pedimēto uoti continente. circa finē. ꝺ. Quid si is qui simplex uotū emisit/ me consulit. Utrū cōtrahere possit/ zespondebo secundū

q̄ nō. Quod si dicat/ si cōtraxero nūquid tenebit/ nō zespōdebo. q̄z si zespōdebo nō mentiar. si zespondebo sic/ occasionē dō ei contrahēdi/ et pcz ḡnāliter mortē peccandi cum ē tacēdū. 22. q. 2. c°. ne quis arbitretur. scdm̄ quosdam/ peccauit scdm̄ hoc videtur q̄ papa statuēdo q̄ si talis contrahat mālo mō tenent mortē peccauerit/ qm nō tm̄ assecut̄ sed iuste et firmitatē precibus/ sed dicūt q̄ papa ī talibz pōt dispēsare. nō tm̄ intendit hoc casu. ablatio dispensare et ideo est excusādus. Utrū si videā q̄ nō pōt cōtinere/ ꝑ. maiꝰ periculū vitādi possim sic zespōdere tenebit/ zespōdeo q̄ nō. sic. de cōsilio meo cōtinebiś. q̄z si cōtraxeriś mortē peccabiś cū qui eleri. c°. uenienś. pr̄ia tm̄ dictū est tuenduś. hꝫ. hosti.

cõtrahit spũalis ognatio que tñ ipedit
ctrahẽdũ sed nõ dirimit ctractũ extra e.
p catbxcĩsmũ.lib.vi. ¶Quid si plẽs sint
suscipiẽtes.R̃ phibetur ne fiat de cse.di
iij.nõ plures.7 sil'r in cõfirmatõne. a
¶Ut in eodẽ.c.nõ plures. b Si tñ fiat
cũ oibus ctrahit cognatio spũalis. a
Impedies 7 dirimes.vt in.c.qđ sequitur
b Extra e.gũis.li.vi. sed tamẽ isti sus
cipiẽtes bene pñt ctrahere inter se. q nõ
phibẽt ut Inno.poit. a Cõ.hosti. ut
in sum.con.li.iij.t.vij.q.iij. b¶Quid si
qs baptisat seu tenet ad baptismũ ppuz
filiũ.R̃ ꝑm Tho.in 4°.di.xlij.si vir l' ml'r
hoc fecit in articulo necessitati.seu p erro
rem nõ ipedit exigere seu reddere debitũ
extra e.si vir.si uero fecit p fraudẽ ipedi
tur exigere sed tenet reddere q si uterq
fuit in fraudez neut põt exigere si uterq
tenet exact reddere.ut hostie.ponit. a
Hl.Ray.e.t.fin.sup.x.ctracto.dicit q
etiã qui fecit in fraudẽ nõ pdit exactõem
q nõ repit iur phibitũ.p quo vr facẽ di
ctũ.c.si vir.extra e.ß primũ dictũ cũ Tho.
tenere videt pe.7 hosti.7 gof. ut in sũ.cõ.
eo.ti.q.ij. b Et addit q melius eet q
uterq ctineret eodẽ etiã mõ si vir teneat
aliquẽ filiũ uxoris sue l' uxor filiũ mãiti
sui si ex ignorãtia excusatur si ex malicia
sua fraus nõ dẽt ei prõcinari. nec ppt hoc
põt debitũ st̃ trahere sed nõ põt exigẽ.cõ.
pe.7 ber.¶Utrũ spũalis ognatio pcedat
ad nepotes ul' ulteriores. R̃ nõ q nõ hẽt
grad. filia quippe mea spũalis licet non
possit cõtrahere cũ filio meo põt tamẽ ctra
here cuz filio filij mei. ar.xxx.q.i.c.i. a
Hoc dixit Inn.supra Rca extra.de ogna.
spũali.qđ 7 nõt in sũ cõ.dicta.q.iij. b
¶Utrũ aliqs possit successiue hrẽ uxores
duas cmatres.R̃ patet in dictis in.fin.q.ij.q
si.pma tua uxor tenuit filiũ alteri ãteq̃
cmiscer ei poteris hrẽ illã alterã. si uero
tenuit postq̃ fuit a te ognita non poteri.
scdaz hrẽ eo q cpater eius fact es.si aũt
alia mulier tenuit filiũ uxori.tue quẽ de
alio uiro huit illa mulier ẽ cmat uxoris
tue.sed tua nõ siue illa tenuerit añq̃ iter
vos esset carnalis copula siue p iõ pote
ris illã hrẽ 7 sil'r si filius tuus quẽ de alia
genuisti ab aliquo suscipiat tũc suscipiẽs
est cpater tuus nõ aũt uxori.tue.vnde si
casus tue mortis eueniret suscipiens possit
ctrahere cum illa que fuerat tua uxor ut
Inno.dicit.xxx.q.iij.qui spũalẽ. a Jdẽ
in sum. con.e.t.q.x. b¶Utrũ si aliquis
cognouit aliquã fornicarie 7 p ea fit cpr
alicui alteri.puta leuauit aliquem d sa
cro fonte nũqd etiã illa mlr fornicaria fit
cmater.R̃ ꝑm Tho.in 4°.di.xxxij.dicẽdũ
q sicut cõpaternitas trãsit in uxorẽ que
a uiro fuerat pus carnalit cognita eo q
iã effecti sunt una caro.ut.xxx.q.iij.si qs
ex ciugio pari rõe uidet trãsire ad aliam
mulierẽ carnaliter cognitã gũis non sit
uxor. Jdez sentit glo sup dicto.c.si quis.
dicẽs q p fornicariũ coitũ acgrit cpater
niras q una caro efficiũt.xxxij.q.iij.i eo
naz 7 affinitas acgrit p fornicariũ coitũ
xxxv.q.iij.d iestis.7.c.nõ eam.extra d eo
qui cogno.con.discretõez. Tenet igitur
p uero q cpaternitas cõtrahit ut pbat
p pdicta iura licet quibusdã mirabile vi
deat ideo tenẽdũ q sic.cui dicto Jo.an.
cor.in.vi. a Vere mirabile est dictuz
hoc ut ex peccato abiciabili oriat pente
la spũalis.sicut ex glacie calor.7 si ꝑ foret
meretrix publica esset mater spũalis siue
cmater quasi oim de ciuitate 7 ml'ta ual
de forẽr mrionia illegitia ppter multas q
fiunt iugiter fornicatões.cũ tamẽ ut con
stat edictũ de mrionio sit phibitoriũ.ut
quilibet admittat qui spalit ñ phibetur
nec in hoc casu apparet aliquã phibitõem
a iure fieri. nec obstat q carnalis copula
sit cã trãsmittẽdi cpaternitatẽ d uiro in
uxorẽ 7 ecõtra q illa nõ est cã solũ sed et
sacramẽtuz mrionij. vnde nõ repit aliqđ
ius dictãs hanc trãsmissionẽ fieri nisi in
ipo mrionio.7 ita etiã affirmat glo.Ray
ut 7 patet in sũ.con.li.iij.t.vij.q.xi.sil'it
7 alij ut patet ꝑ glo.in d.c.si quis ex diu
gio.puto tamẽ q ppter rei grauitatem et

(1° de cognatõe.t.1.c

Archic.flo.i tercia parte sũme [illegible] ait.sed
R.i 4°.di.42.q si aliqui efficiãtur una caro
p fornicariã copulã nõ hoc transit ad pzmita
abuno i aliũ ¶Jdẽ tenet pe.de palu ¶Jdẽ ar
debu.i cõ.martinj.c ¶Jdẽ hugo.et archi.et
c.i nouella vñ absonũ ẽ dicere q p coitũ fornicarii
trahatur hec ex archic.flo.ubi supra ¶Jdẽ tenet al
c.tj.cõ.martinj.sedm archi et io an.li.vi.et ho
habet cois sermo nã ista cognatio spũalis nõ ex
ditur ad illicitũ et fornicariũ coitũ quod nota ¶Jdẽ
¶Jdẽ durandus i sũma li.ij ¶Jdem albus ¶Jdẽ ast
sedm.Ric et rodoricen ¶Jdẽ pe.i directorio.sedm
lauretij.et iohan ¶Jdem fran.pla.i sũma
i uerbo.i pedimento.vic ¶Jdem ho[illegible] pe
i additionibus ad pisanellam.

+ i sũ li.8.ti.18.de cognatione spũali.et an

b.14°.di.42.q.1.ar.3.

doctoꝝ uarietatē ſup ꝟ nō ſit p̄cipitanda ſnia ſed potiꝰ dñs papa cōſulēdꝰ. ¶ Utrū liceat cōtrahē mrioniū cuꝫ ſoꝛoꝛe filie mee ſpūalis. ℟ quāḡ cū filia mea ſpūali nō liceat ut dictū eſt.ē.ꝟ.ij.aliter eēnt ſepādi. xxx.q.i.de eo.xxxiij.q.ij. ſi quis cū matre a cōiugio tamē ſoꝛoꝛi.nō oꝑtet abſtinerē ſed cōcedit̄.xxx.q.iij.illud etiā. a Idez in ſum.cō.e.t.q.xiij.ſm Ray. b ¶ Utrū ille qui baptiſauit aliquā p̄ōito q̄ ſit laicus ꝙ in minoꝛibꝰ oꝛdinibꝰ poſſit oꝛtrahē cum illa.℟ nō. q̄ filia ſua ſpūalis eſt et ſi oꝛtrahēt dirimēdū eſſet.extra.c.nedū.lib. vi.ſiꝙ nec ille quē p̄ſbr baptiſauit poteſt ducere filiam carnalē ipius p̄ſbr extra.e. .c.ultī. nec filiꝰ p̄ſbr pōt illā ducere quā p̄ſbr ille baptiſauit. Et idem de criſmāte ſeu cōfirmāte dicēdū p̄ p̄dcā iura.ſecꝰ ꝺ de ſacro pnie aut alijs ſacramētī.ut.ē.ꝟ.ij dictū eſt. ¶ Utrū filij duoꝝ oꝑatrum poſſint mrionialiꝫ copulāi.℟ ſic ſiue ſint geniti ante oꝑaternitatē ſiue poſtea excepta ſolum illa pſona pꝛ quam cōpaternitas eſt cōtracta que nūq̄ pōt copulari alicui filiorū ſui pꝛis ſpūalis.xxx.q.ij ſup quibꝰ.ꝛ.c.pꝛetātiū.ꝛ.c.nō oꝝ.ꝛ extra e.c.i a Niſi oſuetudo eccleſie que ſcandalū gñet aliꝫ ſe bꝛēt ut extra de ōḡ.ſpū.c.i.ꝛ ꝟ caſu ſeruāda eſt forma cōſuetudis tam in cōtrahēdo q̄ in dirimēdo.ꝛ non ſoluꝫ eccleſie ꝓꝛie ſed etiā metropolitane ꝙ aliarū circūpōitaꝝ.e.t.c.ſupꝛ eo.vbi etiam patet q̄ ſp eſt hōeſtū ꝛ ꝺuenēs ab huiꝰ modi cōiugijs abſtinere nō aūt eſt neccīuꝫ niſi rōe cōſuetudinis.ut dictum eſt. b ¶ Utrū pater poſſit oꝛtrahē cū illa quā filius eius leuauit.℟ pōt.ut nōt̄.xxx.q.iij illud. a In gl. que etiā dicit q̄ ſequtur rō aūt eſt q̄ ut p̄tactū eſt edictū de mrionio p̄hibitoriū.ut qui ſpāliter ñ p̄hibetur admittaꝫ ut nōt.Ray.in t.de ip̄edimēto ꝺdītōis.ſ.i. b Sed filiꝰ ñ pōt oꝛtrahꝛ cū illa quā patꝫ leuauit.ut ibidē dicit̄ et i.ſ.pꝛio p̄cedēti hēs. b ¶ Quid ſi aliꝰ uult eē pīnꝰ. a ¶ Meliꝰ puto ſi dicēt̄ ñ uult eſſe ió fingit. b Et ſiꝫat ſe tāgē puerū ſed nō tāgit ꝛ reſpōdz ꝛba ſolita. ℟ ſm Guer.non efficit̄ pīnꝰ niſi rangat ipm tenēdo ſeu leuādo de ſacro fōte.ꝛ ſimile dicēdū de ꝺfirmatōe. a Idē i ſuꝫ con.e.t.q.xxi. b Si vero teneat ꝛ non reſpōdeat credo q̄ mbilominꝰ efficit̄ cō pater ſi intēdit agere ut uerus pīnꝰ a .i.illud qꝺ agit pīnuſ etiā ſi ñ intēdit eē ꝺpater.ut patet in ſum.cō.e.t.q.xxij. ubi hoc clariꝰ ponit̄. b Nā miſio ñ ē de ſba ꝺpaternitatī. ¶ Utrū aliqs poſſit fieri ꝺpater alterius p̄ꝓcuratoꝛē.℟ ſi loq̄mur ſolū quātū ad effectū nō erit ꝺubiū q̄ ad talē effectū p̄mittēdū ꝙ tenēdū etiam p̄ꝓcuratoꝛez qs rīdere pōt.ſed ſi loq̄mur quātū ad ueꝝ ꝺpaternitatē ꝛ cognatōez ſpūalē nō pōt oꝛtrahi p̄ꝓcuratoꝛē ut ponit archi.p.l.pꝰ mortē.ff.de adopti. a Ibi dicit̄ neq̄ adoptare neq̄ arrogaꝝ qs abſens neq̄ p̄ aliū huiuſmōi ſolēnitatem agere pōt. b Et q̄ uidet̄ oꝛtra.extra de ꝓcuꝝ.c.fi.li.vi. a Ibi dicit̄ q̄ mrioniū pōt oꝛtrahi p̄ ꝓcuratoꝛē hñtē ad ꝟ ſpāle mādatū. b Soluit̄ ſm eū p̄ id qꝺ nōtur.extra de ꝺſe.eccle.aq̄. a Ibi dicitur q̄ epꝰ nō pōt ꝺmittere recōciliatōez eccleſie ſimplici ſacꝺoti.ꝛ ſic qꝺ cohēt pſone nō pōt p̄ aliū adipleri.ad qꝺ etiā fac̄.c.fi. extra de offō ꝺele.exp̄ſſio aūt ꝺſenſus pꝛ quē oꝛtrahit̄ mrioniū bñ pōt fieri p̄ aliū ꝺicto.c.fi.de ꝓcu. b Idē Jo.an.in q̄ꝺaz qōe diſputata ¶ Utrū in plurib⁹ actib⁹ ſacramētalib⁹ requirātur pluresꝫ pīni.℟ in catheciſmo baptiſmo ꝛ ꝺfirmatōe unꝰ ꝛ idē pīnꝰ eſſe pōt ſi neceſſitas cogit ſed nō eſt cōſuetudo rōna qui potiꝰ p̄ ſingulos actus ſinguli ſuſcipiāt.de cō.di.iij.i catheciſmo. ¶ Utrū ille q ñ ē baptiſatꝰ poſſit aliquē ſuſcipe in baptiſmo. ꝙ q ñ ē ꝺfirmatus poſſit tenere in ꝺfirmatōne.℟ ſm Tho.ꝛ pe.nō. q̄ talis nō ē mēbrū eccleſie cuiꝰ pſonā gerit tenēs ad ſacramta de cō.di.iij.in baptiſmate.ꝛ ſi de fcō ſiue de neceſſitate leuat ꝙ tenet ſeu etiā baptiſat nō oꝛtrahit aliquā ſpūalē cognationē Et hoc addit al.q̄ ſi alter ꝺiugū ē bapti-

sat⁹ tamen p eum ñ tñsit ꝺgnatio ad non baptisatū.idē in ꝺfirmatōe . a Glo.in dicto.c.baptismate idē dicit quo ad suscipientes.sed sec⁹ dicit esse in baptisāte gl. etiā Ray.dicit ꝙ huiusmōi ꝺgnatō spūalis ꝺtrahit etiā inter iudeos quādo vn⁹ tenet ꝛ suscipit filiū alterius in baptismo ꝛ ꝺfirmatōe.ut in sūm.ꝺ.e.t.q.v.albricus simpl'r ꝺcor.cū pōtl.in hoc.§.dubium est ideo puto ꝙ tutior ps est eligenda . b

Si baptisat⁹ tēat filiū nō baptisati seu infidelis bene ꝺtrahit ꝺpūitate.uiō supꝫ ꝺfirmatio sacrm.§.pl'r. Utrū religiosus possit fieri prīn⁹ ꝛ ꝺpr.R̄ phibitū est ab abbatib⁹ ⁊ monachis puerū de baptismate suscipe vl' baptisare. ⁊ huiusmodi xvi.q.i.placuit.de cō.di.iiij.non licet. idē intelligēdū est de oib⁹ religiosis ⁊ canonicis ⁊ regularib⁹ ex̄.de postu.ex pte.non.n licet religiosis ꝺmatres facere,ppt' familiāritatē que solet inde ꝓuenire. a Idem in sum.con.e.t.q.ultīa . b

Impedimen

tū.§. de cognatōe legali q̄ fit' p adoptōem. Ubi sciēdū ꝙ p adoptionem ꝓueniūt tres spēs legalis cognatōnis.p⁹ est.ascēdēriū ⁊ ꝺndēriū que attēdit' inter patrē adoptātē ⁊ filiū seu filiā nepotez ⁊ neptē ⁊ huiꝰmodi adoptatos.⁊ hec indistincte impedit mriōniū.qm̄ pr̄ adoptator ñ pōt ꝺtrahere cū filia adoptiua nec etiā cū adoptiua nepte.⁊ huiusmodi.xxx.q.iij.ita dilīgere. a Etiā p⁹ emācipatōez i instī de nupti.§.g̃. b 2ª spēs est collatēalitaz .s.inter filiū meū nāle ⁊ adoptiuū. et hec impedit mriōniū g̃diu sunt in ptāte patris eiusdē. Ea uō soluta.s.morte prīs ꝛ emācipatōe filij nāl' ꝛ adoptiui non impedit. extra e.c.i.xxx.q.iij.p⁹ susceptū . 3ª spēs est quasi legalis affinitas inter prēz adoptantē ⁊ uxorez filij adoptiui.similit' inter filiū adoptiuū ⁊ uxorē patris adoptanti. ⁊ hec itez oī tpe impedit mriōniū qm̄ pat' adoptator nūq̄ pōt cōtrahere cū illa que fuit uxor adoptiui filij ⁊ p⁹ emācipatōez ff.de ritu nupti.l.nā adoptiuus. a Inci pit adoptiu⁹. b In instī. de nupti.§.i. ⁊ ij.similiter filiꝰ adoptiu⁹ p⁹ mortē patris adoptiui non pōt ꝺtrahē cū illa que fuit uxor adoptiui prīs.ut in ꝺ.l.adoptiuus. a Etiā si ante mortē fuisset emancipatus ut ibi.Et de dictis etiaz spēbus habet' in sum.cō.li.iiij.t.viij.q.viij . b

Nūqd filiꝰ adoptiu⁹ pōt ꝺtrahē cū filia illegitīa prīs adoptiui.R̄ ꝑm Guer.credo sū ꝓiudicio ꝙ sic ⁊ ꝙ filiꝰ illtīꝰ pōt ꝺtrahē cū filia adoptiua.sicut nōt hug̃.xxx.q.iij in pn. nā illegitꝰ filiꝰ ꝛ filia nō ē in prīa ptāte. a Instī.de nupti.§.pl'r. b Cō hosti.⁊ Inno. a Idē in sum.cō.e.t.q.ix

Utꝝ adoptiu⁹ qui nō trāsit in ptātem prīs adoptāti.possit ꝺtrahē cum filia ltīma ipius adoptāti. R̄ de hac qōe varie sunt doctorꝝ opiones.dici tamē pōt ꝙ cū iura canōica indistincte loquāt' de adoptione nō distiguēdo int' simpl'r adoptatuz .s.qui nō transit in ptātē ⁊ arrogatū qui trāsit in potestatē. inuūt ꝙ g̃tū ad h̄ idē iuſ sit i utroq; casu.s.ꝙ ñ possit nisi adoptio p⁹ dissoluat' p emācipatōnē q̄ emācipa° quātū ad aliqd hēt locū etiā in adoptato licet non trāseat in ptātē.C.ꝺ adopt.pl'r.§.sin aūt. a Uz quo ad successiōnē ab itestato que dat' adoptiuo tali nō emācipato sed non dat' emācipato.ut ibi ⁊ sic impedit' mriōniū cum adoptato siue trāseat in ptātē siue nō.hoc tenet hostiē.⁊ Hugol.in spc. sed Inn.tenet ꝙ nō impediat' quādo adoptat⁹ ñ trāsit in ptātem. ut ⁊ nō.ꝺ.an.de bu.extra.e.c. vno.⁊ idez dicit hug̃.ut in suz.ꝺ.e.ti.q.x.ubi non ꝑfertur aliqua istaz opionū.sil'r nec p ꝺ.an.ubi s.ideo nō uidet' p̄cipitāda sentētia. b

Quid si adoptiu⁹ durāte adoptōe cōtrahat cū filia legitīa adoptāti.nūqd soluit' mriōniū.R̄ ꝑm Guer.quidā dixerunt ꝙ non.sed ueri⁹ tenēdū qō hug̃.notauit.s. ꝙ soluit' extra e.c.uno . a Idez dicitur g̃diu durat adoptio inter tales nuptie ꝺsistē nō pūt sed ꝑmā tenet spc. In scōaz aūt.s.ꝙ magis mriōniū soluat' cōit' mag̃

videt inclinari doctores. ut ibidē nōt. Io. an. de bu. qui etiā dicit q; pmptū est dar remediū. s. dissoluēdi adoptionem q; dissoluta poterit ostare mrioniū. b Sz nūquid due psone que ab eodē sunt adoptate pñt inter se otrahē. R' ꝑm Guer. pñt cum nusq; repiat phibitū sicut et duo spūales filij alicui⁹ otrahē pñt et spūales cum adoptiuis. Cō. hugo. et ber. a Idē in sum. cō. e. t. q. xi. b Utrū int patrez adoptāti. et pēz adoptati siue matrē aliq; ognatio otrahat. R' ꝑm pe et tho. n⁹. a Idē in sum. cō. e. t. q. xiij. b de materia adoptōis et arrogatōis hēs ō adoptio.

Impedimentum. 8. 3. de impedimēto criminis.

Sciēdū p; q; quedā crimia impediūt mrioniū otrahēdū sed nō dirimūt otractū. et sunt. vij. Primū est incest⁹. xxxij. q. vij. si qs uiduā. et c. qui dormierit. et c. ocubisti. 2m est de illo qui interficit primā uxorē. xxxiij q. ij. admonē. et c. interfectores. 3m qñ qs rapuit spōsam alteri⁹. xxvij. q. ij. statutū. 4m est quādo quis insidiādo mrimonio ppriū filiū de sacro fonte leuauit ut possz puare uxorē debito oiugali. xxx. q. i. ō eo. 5m quādo quis interfecit sacerdotē. extra ō pe. et re. qui pīōem. 6m est solēnit pēteś xxxiij. q. ij. ō his. et c. antiqui. 7m est si qs moniale in uxorē sciēter accipiat. xxvij. q. i. hi qui. oēs pdictos casus ponunt Ray. Tho. pe. et hosti. ꝑter ultimū quem solus hosti. addit. licet forte hec et mlta alia ipe diāt otinēdū. si tamē timet de icōtinētia dēt eis epūs ocedē licētiā nubēdi ar. xxxiij q. ij. antiq. et c. in adolescētia. et extra de eo qui cognouit osan. uxo. sue. c. ex lris. et ꝑm q; addit Guer. a Sz ad ptīe dictum qō fuit Ray. ut in sum. cō. li. iij. ti. ix. q. i. ubi hec nōnt. b Sufficit licētia ꝑpij sacerdoti. imo de osuetudie non seruatur iste rigor petēdi licētiam. a Que sunt crimia que dirimūt mrioniū iam otractum R' solū duo 2m est si qua mlr machinata fuit in mortē alicui⁹ uxoris. et ipam cū effectu occiderit aio habēdi uirū illi⁹ in suum. et similiter si quis machinat⁹ fuerit. et cum effectu occiderit uirū alic⁹ ut habeat eius uxorē tales si otraxerit ꝑpetuo sunt sepādi. xxxi. q. i. si quis uiuēte. l' si qs iterficit suam ut ducat illā cū qua mechat ꝟ tho in 4°. di. xxxi. Idē intelligē si q; occidit ꝓprium uirū ut ducat illuz cū quo mechat

a Idē in sum. con. eo. t. q. ij. ꝑm Ray. et glo. eius. b Qui casus ꝑm q̄sdā intelligūtur solū si dō eēt p^m oiugiū eo q; ābo uiuerēt fuerat omissum adulterium. a Hoc dixit glo. Ray. et gof. ut patet i dcā q. ij. b Sed uerior uidet opio Inno. et hosti. dicētiū. q; sola machinatio mort. cū effectu sufficit ad dirimēdū mrioniū licz nō interuenerit adultina pollutio extra ō duer. infi. laudabilez. a Ibi. n. nulla fit mētio de adultina pollutiōe. b Hoc ē primū crimē dirimēs mrioniū. 2m ē adulteriū et hoc quādo adulterātes sibi pstāt fidē ꝓmittēdo seu iurādo q; cōtraxerent siue de facto otrahāt. et itelligēdū si uiuēte altero oiuge fuisset iter illos adultina omixtio siue fuerit ante dictā ꝓmissionē l' otractū siue p⁹. Si adultina pollutio ꝑus l' p⁹ nō interuenēit non impedit mrioniū. extra de eo qui cog. c. ultio. a Ibi dicit fide data ꝓmisit. sed tamē sub noīe fidei intelligit etiā nuda ꝓmissio. Ih modi ꝓmissio est quasi quedā despōsatio de futuro ꝑm glo Ray. et in sum. cō. dcā. q ij. b Quid si qs occidit maritū adultere non eo aio ut uxorē eius hēat. sed in bello l' casu l' odio. R' ꝑm Inno. n dirimitur mrioniū postea otractū. nisi ad h iterficeret ut eam duceret. extra de ouer. con. in fi. de laudabilē. circa fi. a Idē in suz. cō. dicta. q. ij. b Quid si qs pcepit māuauit l' osulerit interfici et interfectus est R' ꝑm Guer. et hugo. idē est ac si it fecisz sed si non māuauit aut osuluit sed postq; fuit interfect⁹ ratū habuit. dicēdū q; licz al' i maleficijs ratihibitō ītroibat et mādato ꝑsonā. ꝓpt h nō dirimit mrioniū segs Idem Laurē. et Ber. a Idem in sum.

Et sēbat ī sno ītrō. dr et itelligē occiderit. nc dñi ꝓprio ... actu. sz etiā cōsilio. consensu. auxilio. fauore. mādato. ordinatione. seu participatione. quōcūq; dñi sciente sit ꝓtos. et talis machinatio impedit et dirimit. mō ... pase licet nō itellexit adulteriū. sedm mnōc. et hosti. Alii dicunt hoc uerū qñ ambo machinati sunt i mortē occisi. secus aute qñ alter tm machinatus ē i mortē. qz tūc nō ipedit. sine adulterio. et hoc tenet henri. bonc. ic. fi. cū. de co. qui ... duxit i matri. qua polu. pcu. adulte. et io. an. ic. i. de gnacsi. ifi. i nouella. et colle. ibidez. Qui et sco. 14°. di. 3h. et hec opio. iudicio uerioz.

cō. dicta. q. ñ. b Quid si quis uxore viuente de facto ducit cū adultera. R' distinguēdū est. q aut ista sciuit eū habē aliam uxorē aut nesciuit. dico usq ad mortē p' si x^o qñ eā duxit ipa sciuit q hēbat aliā nō pōt cū illo in mrīonio esse si x^o prius nesciuit & nūc mortua iā p' uxor ō nouo scit in ptāte ignorāti ē mrīoniū ratificar vel diuortiū petere extra de eo qui duxit in mrīoniū quā pol. c. i. & c. veniēs. ita tñ q si p^o q scīuit carnali copule ofenbit nō poterit diuortiū petere. ar. extra de diuḡ. seruox. c. ppofuit. & c. fi. Quid si ab initio quis fuit ignorās sed ꝑma uiuēte fcā est ofcia non dēt pati q ognoscat a viro al' in ppetuū mrīoniū ipedire'. ar. ex' de pscrip. c. fi. in fine. & c. pl't. ī fine. xxxiiij. q. ñ. si virgo. extra ō scōis nupti. dñs. b itel ligēdū est si p^m mrīoniū uerū fuit alit' ñ pstat ipedimētū z^o. extra de spō. ueniēs. et de mrīonio otracto cōtra inter ecc. ex lris in fine. a Idē in sum. con. e. t. q. iij. b Sed quid si mortua iā ꝑma vir ñ ognoscat carnalit' istā scōam adulterā q secum otraxerat ignorāter sed ipe ducat tertiaz R' ꝑm hosti. dēt manere cum tertia q̄ uis postea etiā ognoscat scōam. extra de eo q duc. in ma. quā pol. c. ueniens. nam prima uiuēte cōsensus hitus cū z^a null^9 fuit. et sic non ipedit ofensum tertie. Qui etiā si p^9 mortē ꝑme carnalit' ognouerit scōam que fuit ignorās istā huisse uxorē & nūc etiā ignorās est & ipe uir otrahat cū ētia adhuc cuz tertia remanebit. ettra de elec. bone mēorie ij. extra de diuḡ. seruox. ppo suit. c. fi. a Idē in sum. cō. e. t. q. iiij. & v

b Quid si qs uxor uiuēte ofrit & ocu buit cum duab^9 l' plurib^9 insciis. R' ꝑm hosti. loc^9 est gratificatiōi q quātumcūq certificatē de morte ꝑoris ꝑmo ognouit p^9 mortē legitie illā tenebit extra ō eo q duc. in ma. quā pol. ueniēs. a Idē in sū cō. e. t. q. vi. b Sed qualit' intelligitur insca. R' ꝑm hosti. quādo hēt iustā causaz ignorādi. ut q uir de remotl. ueniens asse rebat se non hrē uxorē extra de spō. cum aplica ideo autē insca non omittit adulteriū q non omittit' sine dolo. ff. ad. l. iul' de adult'. l. pl't. xxxiij. q. ñ. in lectum. a Idē in sum. cō. e. t. q. vij. ubi etiā additur ꝑm eundē quare filij etiā legitima uiuēte suscepti legitimi censent'. si tamē z^m mrīmoniū in facie ecclesie sit otractū secus si clam. b Utrū liceat uxorē adulteram occidere. R' ꝑm pe. & tho. in 4°. di. xxxvij. b pōt otiger duplicāt'. p^o q p iudicū iudicis ꝓcurat occidi & hoc licet facere amore iustitie non liuore uindicte. nō tamē licz hoc fieri in iudicio ecclesiastico sed ciuili. z^o modo quādo extra iudicū occidit eaz l' facit occidi & hoc nūq̄ licet ꝑm legē diuinā. licet aliquo casu ꝑmittat' ꝑm legez ciuilē ut quādo inuenit uxorē in actu ad ulteriū. tūc. n. lex ꝓpter incōtamētū ñ pūit

a Idem in sum. con. eo. ti. q. ix. b Et intellige hoc dictū tho. q lex non pūit. s. q non punit morte sicut alia homicidia. si tamē punit satis acriter. ut. ff. de adult'. l. si adulteriū. ¶. si marit^9. a Al' incipit ¶. ipatores. & ibi dicit' q si occisor erat hūilis seu uilis ꝑsona dānat' ad op^9 ppetuū si aūt hōestior in īsulā rlegat'. b Utr aūt uiro liceat occidere adulterū uide. j. lex. ¶. 9. in foro ofcie tales nihilomin^9 pūiendi sunt utrū magis qui occidit uxorem q̄ qui occidit matrē. hēs. j. uxor. ¶. pl't. x.

Impedimentum ḡ. de dispari cultu. s. qñ fidelis otrahit cū ifideli ut iudeo l' pagāo

a Uel hereticō ꝑm Ray. & in sum. confi. iij. t. x. q. i. ubi hec nōnt'. & dicit' i. c. sane qđ sequit'. sed de hoc infra. ¶ pl't. b Nam tūc nullū est mrīoniū. xxviij. q. i. ¶. er his. & c. caue. vnde exo. xxxiiij. & dutēo vij. phibuit dñs dices non accipies uxorem filijs tuis de filiab^9 alienigenarū ne traducāt eos p^9 deos suos. sed tamē spōsalia bñ pūt otrahi cum hac oditōe si ifidelis ducertat'. xxviij. q. i. non oportet hoc etiaz tho. & pe. in 4°. di. xxxix. a Simul cum Ray. ut in d. q. i. b Sed nūquid

etia inter infideles pōt esse mrīmoniū. R̄ fm tho. in 4°. di. xxxix. inter infideles pōt esse mrīoniū inquātū est ordinatū ad plē fm pfectōem nē nō aūt īquātū ē ordīatū ad īpam fm pfectōem gre. ⁊ ideo mrīmoniū quidē est sed non pfectū. vñ infidelis ognoscēs uxorē nō pccat si ꝓpter bonum plis aut illi⁹ fidei qua tñr uxori debitus reddit. idē. xxvi. di. deinde. ¶ Utr̄ coniunx ouersus ad fidē possit remanere cuz uxore infideli nolēte ouerti. R̄ fm Tho. ubi. s. fidelis ouersus pōt cū infideli remanere ſb spe ouersiōis si eam in infidelitatē obstinatā ñ uiderit ⁊ bene facit dimanēdo ⁊ de hoc est dictū apl̄i. i. ad cor. vij nō tamē tenet̄ sed pōt discedere eam etiam si ipa uelit ei cohīare sine detrimēto creatoris si ouerti nō nult. a Cō. Ray. ut ī sum. con. e. t. q. ij. b Quid si iudei l̄ pagani detraxerūt cū dsanguineis fm ritus suos nūqd p⁹ ouersionē poterūt remanē R̄ fm tho. in 4°. di. xxxix. si detraxerint in gradib⁹ dīna lege ꝓhibitis leuitici. xviij. tūc siue uterq; siue alter ad fidē ouertat̄ nō pñt in tali mrīonio dmanere. si autez detraxerūt in gradib⁹ ꝓhīb. ꝓ statutū eccē pñt dmanere si uterq; ouertat̄ vl̄ si uno ouerso sit spes de conuersiōe alteri⁹. a Idē in sum. con. e. t. q. iiij. ⁊ facit extra de diuor. gaudem⁹. b Quid si infidelis q ouertitur hēat plures uxores. R̄ fm tho. ubi. s. nō fuit vez mrīoniū nisi cuz pma q esset detra lege nē. vnde si talis cū oib⁹ uxorib⁹ ouertat̄ pōt cū pma cohīare et alias dz abicē tāq; pēit⁹ extraneas. ⁊ si pa ouerti nollet nō ꝓpter hoc est mrīmoniū cū aliqua istaz. sed pōt cū aliqua istaruz de nouo detrahē fm modū q ī sequenti vij. ꝯ. dicit̄. a Cō. Ray. hosti. ⁊ ber. ut ī sum. cō. e. t. q. v. b Quid si īfidel repudiata pma uxore aliā duxerit ⁊ ouertat̄. R̄ fm tho. in 4°. di. xxxix. dō. q repudiū uxoris. est detra lege nē. vnde infideli ñ licz repudiare. ⁊ ideo si ouertat̄ p⁹ q ipe una repudiata alterā duxit idē est iudicium sicut de illo qui plures sīl̄ uxores hēbat quia tenet̄ pmā quā repudiauēat̄ accipe si ouerti uoluerit ⁊ aliā abīcē. ut dictū ē in ꝓrio ꝯ. a Idē in sum. con. eo. ti. q. v.

vj

b Quid si ipa cōuerti noluerit. R̄ fm tho. s. si ipa infidelis uult cohītare uiro fideli sine cōtumelia creatoris. ⁊ sine ꝫ qđ ad infidelitatē īducat. pōt quidē vir fidelis ab ea discedere sed discedēs ab ea non pōt aliā accipe. si autē hec uxor infidelis nolit ei cohīare l̄ nō sine dtūelia creatoris. aut si ad infidelitatē ptrahē nitatur in his trib⁹ casib⁹ uir fidelis discedens pōt alteri p mrīoniū copulari. a Idez etiā si uellet eum trahere ad qōcūq; mortale pccatū extra de diuorc. gaudemus. ꝯ. quia aūt. ubi postea ſbdit̄ q si ouersū ad fidē ⁊ illa dversa sequat̄ anteq; ꝓpter cās pdictas legitimas ille ducat uxorem eam recipe dcellit̄ nec poterit dimisse obīcer fornicatōem p eo q nupsit alteri nisi fuerit al̄ fornicata. b Qz nūquid lz uiro ad fidē ouerso uxore exīte in īfidelitate emittere uotū dtinētie. R̄ fm tho. ī 4°. di xxxix. si p⁹ ouersionē uiri sit aliq; ꝓbabil̄ spes de ouersiōe uxoris. nō dēr uir uotum dtinētie emittere nec ad aliud mrīonium trāsire q uxor difficili⁹ ouerteret̄ sciens se sic puatā esse. si aūt nō sit spes d ouersione pōt ad sacros ordines l̄ ad religionē accedere pus requisita uxore q ouertat̄ ⁊ tuc si postq; uir sacros ordines suscepit uxor ouertat̄ nō est sibi uir su⁹ reddēd⁹ sed dēt sibi īputari q in pnā tarde cōuersionis sue puat̄ uiro suo. a Idē in suz cō. e. t. q. x. b Quid si alter ciugū ouertatur ꝓles quē dēt sequi. R̄ fm tho. 4°. di xxxix. si ꝓlis puenerit ad etatē pfectā libē poterit sequi parētē quē uoluerit. si autē est in minori etate tūc dēt dari fideli nō obstāte q idigeat mris obsequio ad educatōnem. hoc idē breuiter. s. filiꝰ. ꝯ. ij. a Idē in sum. con. eo. ti. q. xij. b Quid si uterq; ciugū tpe dtracti mrionij erat fidelis nūc alter labitur in infidelitatē. R̄ fm Ray. alter non pōt detrahere nec distīguo utrū interuenerit carnalis copula vel nō

vij

vij

viij

viiij

nam in utroq; casu fidelis tē tēt' cōtinere
a ¶ Idē in sum.con.e.t.q.xiij.⁊ facit ext̄
de diuortijs.g̃to. b Quid si catholicꝰ
otrahit cuz hētica baptisata. nūqd tenet
mrionīū. ℟ ꝑm tho.in 4°. di.xxxix. verū ē
mrionīū g̃uis peccet otrahēdo si sciat hę
reticā nō tamē ꝓpter hoc mrionīū dirime
tur.⁊ ecōtra si aliquis catholicus sed
nundū baptisatꝰ cū aliqua baptisata con
traheret nō esset vex mrionīū. Idem pe.
ala.⁊ Ray. a Idē in suz.con.e.t.q.xiij.
⁊.xvi. b ¶ Utrū ifidelis vnius ritꝰ pos
sit otrahere cū infidelibꝰ alterius ritus. ℟
ꝑm tho.ubi.s. pōt.nisi ꝑ aliqđ ius positi
uū eorū ꝓhibeāt' ꝙ tūc cultꝰ disparitas
impedit mrionīū. a Con.pe.ut in sum
cō.e.t.q.xv. de mā infideliū multa hēs.ꝑ.
infidelis.cū aliis ad que remittit. b

IMpedimen

tum.x°. de uiolētia siue metu.
Ubi ꝑ scīēdū ꝙ uiolentia siue metus ex
sui nā etiā sine ostōe ecclesie mrīmoniuz
excludit ꝙ excludit cōsensum. a Sine
quo mrionīū esse nō pōt ut ī sū.o.li.iij.
ti.xi.q.i.ubi hec nōnt' ꝑm Ray. b Et
quidez quid sit uis hēs ꝓ.uis ℣i.⁊ qđ sit
metꝰ hēs infra.℣i. ¶ Utrū coactio ipe
diat mrionīū.℟ duplex est coactio.q̃daz
absoluta que fit ꝑ uim ⁊ ista nō hz osēsū
aī in quē ñ cadit coactio ꝛ pōt eē coactio
ad copl'am carnis l' alīd extrisecuz ad qđ
ẽbitur ꝓsona inuita ⁊ talis coactio qñ ñ
osentit' in mrionīū nō efficit illud.q̃dam
aūt coactio est odicionā.⁊ ista fit ꝑ metū
quādo.s.quis osentit timore alicuiꝰ mali
sup quo sic distiguit' duplex est metꝰ.q
dam cadit in ostantē uirū.⁊ iste excludit
mrionīū.extra.e.platū.⁊.c.ad audiētiam
extra de spō.ueniēs.z. quidā uero metus
est insufficiēs.s.qui nō cadit in constātem
uirū.⁊ iste non excludit mrīmoniū.ff.eo
neq; timore. a Idē in sum.cō.eo.t.q.iij
b Quis aūt est metꝰ qui cadit in ostā
tem uirū hēs.ꝑ.metꝰ.℣ij. a Pōtis ibi
adde ⁊ uiculatōem que dicit' metꝰ ostāti.
ff.e.l.neq; timore. Aduertēdū etiā ꝙ ta
lis metꝰ dicit' cadere in unū qui ñ dicit'
cadere in aliū.⁊ minor metꝰ magis excu
sat feiaz g̃ uirū.⁊ sic iudex ꝑm diūsitatē
ꝓsonaz ꝛ locorū iudicabit qual' sit metꝰ
l' uiolētia.⁊ sic utrū mrionīū sit aliqđ l'
nullū.ut nōt' in.o.q.iij. ubi etiaz dicitur
ꝑm hosti.ꝙ si filia timore mortis.patris in
aliquē osentiat qđ xiꝰ est ꝙ nō sit mrioᵐ
quia nō est liber cōsensus licet ydā cīriū
dicāt. b ¶ Quid si quis in captitate cōt
hat mrionīū. ℟ ꝑm hosti.si captus est ab
hostibꝰ seruꝰ factꝰ est. unde nō aliter pōt
otrahere nisi sicut seruus.de quo.s.ipedi
mētū ꝛ°. si uero captus est ut cogatur ad
tale mrionīū otrahēdū nō ualebit.ar.ext̄
de ꝓcur.accedēs. si uero ex alia cā ētiet'
bene pōt otrahere. a Idē in sum.con.e
t.q.iij.⁊ de hostibꝰ itellige ut.s.belluz.i.
℣.in additōe. b ¶ Quid si mulier post
osensuz coactū morā trahat in domo ma
riti.℟ ꝑm Guer.si mulier que allegat me
tum steterit ꝑ annū ⁊ dimidiū cū mārito
aut etiā minori tpe dū tamē tantū sit ꝙ
iurta arbitriū boni uiri pōtādū sit ꝓ con
sensu nō dēt postea audiri.extra de spon.
ad id cō.hosti.⁊ ber.⁊ cōpōit' ab eis xꝰus
Effuge cum poteris.ne cōsensisse puteris.
ar.ad hoc extra de spō. osultatōi. a Idē
in sum.con.e.t.q.v. ubi etiam pōit' quod
dicit' in.℣.prio sequēti. b ¶ Sz quid si
post osensum coactū carnalit' ognoscatur.
℟ ꝑm pe.si huit opōrtunitatē recl'andi ꝑ
sumit' tacere osentire in mrionīū ꝙ si co
acta fuit ꝑ uim absolutā siue metū suffi
cientē nō est mrionīū. sed si nō fuit suffici
ens tūc in iudicio quidez exterioꝛ pōsit'
ꝓ mrionio.si tamē uere nō osentit nō est
mrionīū. ¶ Quid si ad osensum coactū
apponit' iuramētū.℟ ꝑm pe.tale iuramē
tum in foro quidē iudiciali dicetur non
fuisse obligatoriū. tamē in foro oscientie
osulēdū est ꝙ ipleat iuramētū l' saltē per
supioꝛē ipetret absolutōem.con.Guer.⁊
hugo. a Idē in sum.con.e.ti.q.vi. b
¶ Utrū osensus coactꝰ saltē ex ꝑte cogēti.

faciat mrīoniū. ℞ ꝑm tho. in 4°. di. xxvij. dicēdū ꝙ ñ. quia mrīoniū claudicare nō pōt. si tamē postmodū ꝺsentiret coactus esset mrīoniū dūmodo cogēs ad ħ i suo ꝺsensu maneret. secꝰ si mutauit uolūtatē

a Conc. glo. Ray. ⁊ pe. ⁊ addit pe. ꝙ si ꝑus cōsentiēs postmodū nō uult ꝺsentire cum alter uellet ꝺpleri ꝑ ecclesiā. ꝑsūit eni manere in eodē ꝺsensu nec ei licet uāiare ꝺsensum. ut in suz. con. e. ti. q. vij. ⁊ ad hoc facit. c. i. extra de eo ꝙ duxit in ma. quā pol. b Utrū pater possit cogere filios ad ꝺtrahēdū. ℞ ꝑm pe. nō pōt neq; gnāli neq; spāli cū aliqua. ꝙ in mrīonio regrit ꝺsensus maxīe liber rōe ꝑpetue obligatōnis que ibi ꝺtrahit. extra de spō. rḡsuit non tamē ꝓpter hoc parētes temē iurant mrīonia filiorū. quia ex nā ipius ꝺtract intelligit ista cōditio. s. si liberi ꝺsenserīt ⁊ ipi parētes obligāt ad inducendū eos

a Idem in sum. con. co. t. q. viij. ⁊ ix.

Impedimentum. vi°. de impedimēto ordinis.

Ubi sciendū ꝙ clerici in minoribus ordinibus nisi sint religiosi qui ꝺtinentiā ꝓfitentur licite pūt ꝺtrahere di. xxxij. si quis ℞o. ⁊ c. seriati. extra de cl'i. cōiu. c. i. ij. ⁊ iij. si ℞o sunt in sacris ꝺtrahere non pūt. ⁊ si ꝺtraxerūt sepabit mrīoniū. di. xxxij. si qs eorū. ⁊ l. lectores. ⁊ c. erubescāt. ⁊ c. placuit. extra qui cle. l' uouētes. c. i. ⁊ ij. Utrū ordo possit supuenire mrīonio. ℞ ꝑm pe. ꝺiugat? si ordinet. tamē ꝺsentiēte uxore suscipit ordinē ⁊ exequutōez. ⁊ sic ipa cū eo si est in sacris intelligit ꝺtinētiā ꝓfitēri

a Fac. t. c. seriatiz. xxxij. di. b Si ℞o nesciēte aut non ꝺsentiente uxore recipit quidē caracterē ordinis ħ nō executionez

a Hoc uerū in ecclesia occidētali secꝰ in orientali in sū. con. li. iij. t. xij. q. ij. b In nullo aūt casu ordo sacer si sit pⁱ mrīoniū dirimit illud. sed dirimit solū pⁱ ꝺtractū. ut in extrauagāti. io. xxij. q̄ incipit antique. a Aduertēdū ꝙ faciēs se ordinari in sacris insciā l' contradicente uxore peccat mortalit ꝑm al. ⁊ i sū. cō. li. i. t. viij. q. lix. ubi etiā pz ꝑm. Ray. ꝙ talis nō pōt exigere ꝺbitū sed reddere tenet. etiam si sit factus epūs l' papa ꝑm glacius ⁊ bugl. nisi uxor possit induci ad ꝺtinētiā ⁊ ꝙ restituꝰ uxori nō portabit coronā d' hītuz monachalē cū scādalo uxoris. si forte fūs fuerit monachꝰ de facto cō. pe. ⁊ addit ꝙ tōsurā ⁊ hītū clericalē tenetur deferre si sine scādalo uxoris esse pōt al' nō. tho. etiaz dicit ꝙ uxor nō renet ei ꝺbituz reddere. Inno. addit ꝙ si talis pⁱ mortez uxoris ꝺtrahat ñ fēt mrīoniū. Itē Ray. ꝙ si ordinatōi mariti uxor ꝺsensit l' duz faret nō ꝺtradixit fit ei duplex ꝓiudiciū. unuz ꝙ oportebit eam de cetero cōtinere. aliud ꝙ etiā mortuo uiro nō poterit cum alio ꝺtrahere. ⁊ si ꝺtraxerit nō tēbit. ⁊ hoc ꝑm quosdā ꝓpter uotum qđ ui solēnizasse ex ꝑsona uiri. cui rōi ꝺcoz. al' licz alij dixerit ꝺtra ꝓpter ꝺstōem ecclesie que in hoc casu dirimit mrīoniū. sed certe ista directio ñ fit nisi rōe ordis ul' religiōis. ut in. c. uno ỽ uoto. li. vi. addit etiā Ray. ꝙ licet aliq dixerit ꝙ ista uxor ꝓmoti ad ordines sacros teneat ingredi religionē. ego tamen teneo cū Jo. laurēti. Tanē. ꝙ nō tenet ħ sufficit si in seculo caste uiuat. qđ etiā ꝺz ꝓmittere. tho. etiā dicit ꝙ non tenet religionē intrare si sibi non timeat de piculo castitati. idē dicit ala. idē hosti. fallit ħ ꝑm Ray. in uxore eius qui ꝓmouēdus est in epm ꝙ nō dēt uir eligi nisi uxor itret religionē extra de uer. ꝺiuga. ꝺiugatus. et. c. sane. ꝺcoz. Inno. clericus aūt excōmunicatus ut cōius ⁊ ꝓbabiliꝰ dicit sine ꝺsensu uxoris. ꝓmoueri nō dēt. ut hētur in dicta. q. lix Itē e. t. q. lx. dicit ꝙ ꝺsulēdꝰ est ꝑp utrū ꝑ susceptōnem sacri ordinis rūpat mrīoniū ante carnalē copulā sicut ꝑ ingressuz religiōis sed hoc uidet hodie declaratum ꝙ non ꝓ ꝓfaam. decreta. antique. b Vide ⁊ tuche ordinato cōmento 4 i fine passu 3.

Impedimentum. xij°. de impedimēto ligatōnis ꝺz quādo quis alteri ꝺiugi est alligatus.

siquidē alligat⁹ est uxori ea uinēte aliam accipe nō pōt al' adulteriū ꝺmittit.extē de spō.ꝺu.licet. a Et ibi patet ꝙ hoc uerū est etiā si pmū mriōniū solū ꝺtractuz sit p ūba de pñti. ⁊ zᵐ etiā p copulā carnalē

b Sed nec antiquo tpe potuit nisi ꝺi uina reuelatōe ⁊ instictu ut fuit in patri archis extra de ꝺiuoꝛ.c.gaudem⁹.ℊ.i. pōt tamē alter' ꝺingū ante carnalē copulā al/tero inuito ad religionē trāsire. ut.ē.ꝺcz ē ipedimētū p.ℊ.ij.⁊ tūc alter ꝺingū ꝛma nebit liber.pōt quoq uir uxorē ꝺimittē ꝓpter foznicatōem.s.quātuz ad cohītiōez ⁊ debitū ꝺingale.sed aliā ducere non pōt xxxij.q.vij.c.i.ij.⁊.iij.p⁹ mortē ūo altēi⁹ ꝺingis alter nubere pōt cui uult.⁊.j.tēp⁹ luct⁹ ml'r sñ pena ifamie exī ꝺ scḋis nup. sī iª.ꝙ si alt' alligat⁹ ē altēi tm̄ p sponsaª vide.j.spōsaª.ℊ.viij ¶Quid si uxoꝛ credᵗ uirū mortuū ⁊ ꝺrēbat cū alio.℟ ꝑᵐ Ray. si credit ex ꝓbabili causa excusatur ꝓpter ignozantiā facti ⁊ filij si quos suscepit iu ꝺicabūtur legitimi si tamen p⁹ de morte pmi ꝺubiter.ꝺēt quidē reddere ꝺebituz sed non exigere extra de scḋis nup.ꝺñs.ß si ꝓcessu tēpis credit eum ꝓbabilī uiuē non pōt debitū exigere nec ꝺēt reddē pi culo adulterij se exponendo. a Immo quādo ꝺubitat oīo ꝺēt reddere. ꝺicto.c. ꝺñs.etiā si ꝺubiū sit ꝓbabile.extra de sen ex.ingsitōni. b Si uero pm⁹ reuertat' l' aliter sibi de eius uita ꝺstiterit statū ꝺēt recedere a zᵐ⁊ redire ad pmū.qꝺ si ñ fece rit adultera iudicabit'.xxxiij.q.ij.cum p bellicā.⁊.c cū in captiuitate. ⁊.c.si virgo. pmus ℊ eam recipe tenet'.ut in ꝺ.c.patz nisi forte illa p⁹ ℊ sauit de uita pmi pmi sit se ꝺgnosci a zᵐ. ⁊ sic adultera fuit. a Idem in sum.con.li.iiij.t.xiij.q.iij.⁊.iiij.

b ¶Quid si ꝺtraxit cū aliquo putās vi rum suuz uiuere qui reuera mortuus est nūqd est mriōniū.℟ ꝑm Guer.credo sñ ꝓiudicio mriōniū esse in ḃ casu. a Nō ꝺistincto utrū ꝺtrahētes credāt hoc sibi li cere nec ne.ut in sū.con.e.t.q.vij.ꝑm eūꝺ.

b Quod itelligēdū est nisi constet ꝙ cōiux credēs ipedimētū esse ñ intēdebat ꝺtrahere.nam si nō est intētio nō ē mriō niū.extra de spō.tua. ¶Quid si uir iuit in exercitu cōtra sarracenos l' in regionez longiquā ⁊ nescit' utrū sit uiuus l' mor tuus quid faciet uxoꝛ. ℟ ꝑm Ray.ꝺicēt non pōt donec certitudinē recipiat ꝺ mor te uiri.extra de spō.in pñtia.aut ūsimilr de morte ꝓsumat.extra ut lite non cōtes. qm̄ frequēter. a Scilicet ꝙ receptionē certi nūtij.ꝺicto.c.in pñtia.⁊ in sum.con eo.t.q.viij.ul' p iuramētū eiꝰ ꝫ quo mili tauit.ul' etiā sotiorū qui mortē eius bene nouerūt ꝑm Ray.in sum.con.e.t.q.ix.ul' p unū testem fama publica accl'ante.ꝑm bugū.⁊ glo.Ray.l' ꝑm bugū.ꝙ solā famā publicā si ex aliis ꝓsumptiōib⁹ vī ūsil'r maritū esse mortuū.l' si diu multū stetit l' si senex ⁊ egrot⁹ recessit.⁊ huiusmodi. ut in sum.con.e.ti.q.x.ubi etiā ꝺicit' ꝑm hosti.ꝙ de facto ꝺtrahēs ante certificatio nem mortis poris uiri. si tamē fama pu blica hēatur ꝙ mortuꝰ sit reddē' potest ꝺebitū.ꝺū tamē eam ꝺscīa non ꝛmordeat sed non exigere.nā tale mriōniū non diri mitur licet cōtra interdictū eccleſie sit cō tractū.facit extra de scḋis nup.c.ꝺñs. b

Ipedimen

tum.xiij° de publice honestatis iustitia quid sit.℟ ꝑm tho.in 4ᵘ.ꝺi.xli.est ꝓpinquitas ex spōsalibus ꝓueniēs robur trahēs ab ecclesie institōne ꝓpter hōestatez eius. a Idē in sum.con.li.iiij.t.xiij.q.i

b ¶Quādo aliqui spōsalia inter se con/traxerūt null⁹ ꝺ ꝺsanguinitate spōsi pōt spōsam illā bre in uxorē nec aliq̄ de cōsan guinitate spōse pōt spōsum illū habē' in uirū.extra de spō.ipubē.cōtinebatur.ℊ.ul timo.extra de spō.iuuenis.⁊.c.ad audien tiam.⁊ durat hec phibitiō usq ad q̄rtuz gradū ipōzū ꝺsanguineoꝛ.extra de spōsa .c spōsam.⁊ de despō.ipubē.c.ꝺtinebatur in fi. a Idē in sum. con.e.o.ti.q.ij. b

¶Quid si spōsalia de iure non tenuerunt. ℟ si spōsalia fuerūt pura ⁊ certa etiam si

fuerũt nulla rõe ꝯsanguĩtatis affinitatis frigiditatĩ.religiõis aut alia quacũq; rõne oritur publice hõestatĩ.iustitia ad ꝓximũ da sequẽtia spõsa⁹ uĺ mrĩoma nisi fuisset nĺla rõe ꝯsensus.utputa q; ambo ĺ unus erat infans extra de spõ.ex spõsalib⁹.et.c. se.li.vi. a Istud.c.sequẽs est.c.si ifãtes de despõ.ĩpube. ubi etiã patet q; ifans dicitur minor septẽnio cuius despõsatio ñ inducit hoc ĩpedimentũ ut dictuz est nisi traductio sequuta fuerit etiã tpe infantie tũc enim bene uidet hoc ĩpedimẽtũ inducere etiã ad dirimendũ ut in.c.iuuenis extra ꝺ spõ. b Quid si quis ꝑ spõsalia cum aliqua ꝺtraxit ⁊ postmodũ cum alia ĩpius ꝓme cõsanguinea idẽ fecit.R̃ debet cõtrahere mrĩoniũ cũ ꝓma.nã spõsalia sequẽtia nõ ĩpediũt ꝓcedẽtia. extra ꝺ spõ ex spõsalib⁹.li.vi. Quid si spõsalia cũ aliqua sunt facta ſb ꝺditõe ⁊ pẽdẽte cõditõne uir cum alia illi⁹ ꝯsanguinea ꝺbit ꝑ uerba de ꝓnti.R̃ cum 2ª remanere debz q; ex spõsalib⁹ cõditõlib⁹ sicut ex ñ hñtibus ꝯsensuz ⁊ incertis non oritꝫ publice hõestatĩ.iustitia.extra ꝺ spõ.ex spõsalib⁹ li.vi. Quid si duo ifantes uĺ un⁹ maior septẽnio alter minor spõsalia cõtraxerunt ipi ĺ parẽtes pro eis.R̃ si facti maiores septẽnio ꝑ cohitõem mutuã seu alit̃ ẋbo ĺ facto eorũ liquido apparet q; i eaꝺ uolũtate ꝓdurãt spõsalia cõualescũt aĺ ñ nam ab inicio nulla fuerũt ex defectu consensus.⁊ ideo nõ inducũt publice hõestatis iustitiã.extra de despõ.ĩmpu.si ifãtes. lib.vi. Quid si pubes ⁊ ipubes ĺ duo ĩpubẽs ꝺtrahũt mrĩoniũ.R̃ si nõ erant ꝓximi pubertati in quib⁹ malicia ñ suppleat etatẽ nõ fuit mrĩoniũ.. a Et ꝑ aduentũ pubertatĩ. nisi ꝑ carnis copulaz ſbsequutã ĺ aliquẽ modũ aliũ ꝺtrahẽtes eosdẽ cum eiusdẽ ꝓseuerãtia uolũtatĩ.ad pubertatĩ tpa pueniſſe ꝯstiterit euidenter ut in.c.si infantes. b Sed tamen si erãt maiores septẽnio fuerũt spõsalia.⁊ ex eis est inducta publice hõestatĩ.iustitia.extra de despõ.ĩpube.si infantes.li.vi. Un ex spõsalib⁹ que ꝓpentes ꝑ filios pubertibus vel ĩpuberib⁹ ꝺtrahũt filiũ obligẽtur.R̃ si exꝑsse ĺ tacite cõsenserũt ut si ꝓsentes fuerũt nec ꝺtradiderũt obligãtur.⁊ i eis oritur publice hõestatĩ.iustitia. idẽ dicẽꝺ si absentes fuerũt ⁊ postq; sciuerũt ratificauerũt tacite uĺ exꝑsse aĺ ex spõsalibus factis a ꝓtib⁹ filiũ ñ obligãtur nec oritꝫ publice hõestatĩ iustitia.extra de despon. impu.si infantes.li.vi.de spõsalib⁹. habes plura infra spõsalia.

Ipedimen

tum.xiiij°.de affinitate.quid sit dictũ est supra affinitas.⁊ contrahitꝫ affinitas etiã ꝑ fornicariã copulã.xxxv.q.iij. nec eã extra de eo qui ognouit ꝯsãg̃.vx. sue discretõem.⁊.c.tue. Qui sunt affines ⁊ in quo gradu.R̃ quãuis hacten⁹ multa fuissent gña ⁊ gradus affinitatĩ.hodie est solũ tale genus q; oẽs ꝯsanguinei uxoris mee sunt mihi affines ⁊ in eodẽ gradu i quo sunt cõsanguinei uxorĩ.similiter oẽs ꝯsanguinei mei sunt affines uxoris mee ⁊ eodẽ g̃du in q̃ sunt ipi cõsanguinei mei.

a Uerbi grã socrus uxorĩ.mee est ipi uxori in ꝑ gradu ꝯsanguinitatĩ.⁊ mihi erit i ꝑ gradu affinitatĩ.filia socrus in 2º gradu ꝯsanguinitatĩ.uxori.⁊ mihi in 2º affinitatis.idemq; utriq; in ceteris agendum est successoribus.xxxv.q.v.porro. b Et qõ dixi de uxore. idẽ dicas de quacunq; alia muliere carnaliter cognita. ut in.i.ff.dem est. sed ꝯsanguinei mei nullo modo sunt affines ꝯsanguineis uxorĩ.mee.nec it̃ eos mrĩonium phibet̃.extra de ꝯsan ⁊ affi.q; sup his. Quid si moritꝫ ꝑsona mediãte qua ꝺtrahitꝫ affinitas utputa moritur maritus ĺ uxor siue ꝺcubina ĺ cõcubitor R̃ nihilomin⁹ remanet affinitas que erat ad ꝯsanguineos eius nec põt eẽ mrĩoniuz inter eos.xxxv.q.x.fraternitas. a Idez in sum.con.lib.iij.t.xv.q.iij. b Quid si aliquis polluit aliquam extraordiarie. idẽ extra nãlia.R̃ quãuis talĩ pollutio crimino sa sit ⁊ dãnabilis.non tamen ex hoc ꝺtrahitꝫ affinitas.vnde non ĩpediuntur ꝯsanguinei uiri accipe illã in uxorem. nec

Archic flo.ĩ.ſ.i°. iterna parte.ti°.i°.c°.2°. de ĩpedimẽto affinitatis.sic ait.ſẽ tñ diuersitas opiõnũ ĩ hoc ꝙ quẽdã dicũt. q; ad affinitatẽ ꝯtrahendã ſufficit q; uir puellã ad emissionẽ ſcĩs.ſ. ĩtra claustra pudoris.⁊ ſimilĕr nõ emittat.ſz tho.⁊ aĺ dicũt q; requiritur q; utriq; emittat. Dicit tñ frãn de zanĺ. post matheũ q; ſi uir emittat semen ĩtra claustra ⁊ ꝓcedatur semẽ ĩtra claustra contrahẽtur affinitas ⁊ mul⁹ esset q; ſufficit ſi ille q; uis cõtractũ cet mulier ꝓuerba dẽpñti. Et ꝺcit exemplũ de quadã ĩfirmã q; nõ ſignis claustris ꝓmoratã cet emisit ĩpregnata ẽ. ſed ſi nõ cet ĩpregnata. cetꝝ uidetur ea ꝺmẽ ꝑ aspectũ. hec. Ille Istud exemplũ ſuit ĩ ſe casus. occurrit aliqñ ofſoulucrissimum ĩtrã ꝑ ofſionẽ utriuſq; et.c. Et ĩfra ꝺcit Ite idẽ archic flo.ũ.dicit ⁊ ꝺcitur et doctores q; requirũt ad affinitatẽ cõtrahendã ſeminũ emissionẽ ĩ ſcĩs et mestruũ q; nõ oportet mulierẽ ſcĩre ꝑ ad concipiendũ ſimilĕr cõ ſine carnali copula pot causari affinitas. ſi fiat ſcĩs receptio. Ite ph⁹ⁱ⁹ et tho. dicũt q; non ẽ necẽa ſcĩs emissio ĩ muliere ad generationẽ uĺ etiã sine hoc ꝙ pat. ſz sanguis menstruus qui ĩfluat hoc ẽ loco ſcĩs et.c. hec archic flo. ubi ꝺ Idem tenet. Ancr 2016. Idem ſentia dñs nicolaus. abbas panormitan⁹ dicit ſaudio q; color opiõ ꝑ medicos est q; semen mulieris necessario nõ cõcurrat ad generationem. hinc et. hic ſ. i margine

tenet

cōsanguineā mulierī accipe illū in uirum xxxv.q.ij.extraordinaria. a Nisi cum hac pollutōe ocurrāt spōsalia. tunc enim impedit mriōniū ꝓpter iustitiaz publice honestatis. de qua dictū est in.c.ꝓcedenti ut extra de eo qui ogno. cō.c.fraternitati

b Et idē dicendū si uir intrauit claustrum pudoris sed non puēit ad cōsūmatōnem opis quia talis pollutio non facit sanguīs omixtionē neqz carnis unitatem sed si uir puenit ad emissiōem semis.etiā si mulier non emittat dicendū uidet ꝑm hosti.ꝙ affinitas ocrahit.sufficit enim ꝙ ꝑ hūc modū facta sit admixtio.de q̄ tho. ⁊ al.dicūt qđ requrit. a Dicti tho.⁊ al ⁊ etiā Inno.uidet dicere ꝙ ad affinitatē ocrahēdā requirit omixtio seminū ⁊ nō sufficiat ꝙ alter tātū emittat.sed gl. May sentit cum hosti.ut in sum.con.eo.ti.q.v.

b Pone ꝙ mortua uxore uir uult accipe i uxorē illaz q̄ quōdā fuit uxor alicuius de osanguinitate ꝑme uxoris nūquid pōt ꝑm dicendū ꝙ licet nullā feminā de cōsanguinitate ꝑme uxoris ꝓssit accipe quia ē ibi affinitas trī feminā uxorē olim alicuius de ipa osanguinitate bene pōt accipe.⁊ rō dicendū si ponat similis casus ex pre uxoris.nam mortuo uiro licet nō possit accipere aliquē uirum de osanguinitate ꝑmi uiri.tamē uirū olim maritū alicuius femie de ipa consanguinitate bene pōt accipere. nam in tali casu ñ ꝓprior est affinitas nisi in z°.gñe affinitatis qđ olim ibi ponebat impedire hodie nō.extra e.non dēt. ad cui intelligentiā sciendum ꝙ q̄ncunqz affinis meus ocrahit mriōniū cū illa ꝑsona quā accepit dicit quidē mihi affinis sed in z°. gñe.⁊ si hec ꝑsōa ocrahat postea aliō mriōniū illa ꝑsona quā accepit dicit mihi affinis in z°.genere. a de istis gñibus affinitatē dicit etiā gl.c.non dēt.extra de osā. ⁊ affi. b Quid si cognoscit quis cōsanguineā alicuius in 5°.gradu.l.ē.ꝑm May ⁊ gof. non ocrahit affinitas nec impedit mriōniū ⁊ si erat osanguinea uxoris.sue in dcō gradu ñ ꝓdit ius exigēdi debitū suū

Impedimen

tuz.xv.de ipotētia coeūdi. quid sit ꝑm May.est uitiū anime uel corpis vl utriusqz quo quis ipedit alteri carnaliter omisceri. a Quasi idē dicit hosti. scilicet ꝙ est defectus nālis seu accidētalis quo quis.ꝛr.ut in sum.cō.li.iiij.t.xvi.q.i.

b Quot sunt spēs impotentie. ꝑm May. sunt principaliter due.nam una est nālis ut impotētia pueri l frigiditas seis seu etiā frigiditas cōplexiōis aut artatio mulieris.alia non nālis sed accidētalis ut castīgatio similiter ⁊ maleficiū. a Idez in sum.cō.e.t.q.ij. b Utrū nālis impotētia impediat mriōniū. ꝑ.ꝙ ē i puero l puella ipedit ad tēpus ꝙ diu ineſt,non pōt ocrahere.xxx.q.ij.c.i.extra e.ꝙ sedez. de hac uide.j.mriōniū.ñ.ꝑi. Sed illa nāl impotētia q̄ est in frigido si est ꝑpetua ipedit mriōniū ocrahēdū ⁊ dirimit ocractū xxxij.q.i.c.i.⁊.ij.extra e.laudabile.illa trī que est in sene non ipedit.C. de nupti.l. sanctimus.xxvij.q.i.nuptiarū bonū.in ꝑnonnam senes ⁊ si nāli caloze destituant operationē medicozuz poterit aliqualit ibueīri eis. a Idē dicit glo.in dcō.c.nuptiarū. ibiūgēs ꝙ nemo est adeo senex quin caleā possit nā l artificio. qđ non est in frigido l puero.⁊ ex dcō istius gl. patet ꝙ si senex nullo modo possit calere idē iudicādum esset de illo qđ de frigido.s.ꝙ non pōt cōtrahere.⁊ satis facit dēm.c.ꝙ sedem. b Quid si uir non est oīo frigid l mēbrū non erigit seu diuersimode ineptū ē. ita ꝙ non pōt uxori omisceri l statim spgit semē extra.⁊ huiusmodi. ꝑ.ꝑm hostiē.si pōt iuuari medicinis planū est l expectā duz erit trienniū. ⁊ postea forsan seperari possit sicut pōt nāliter frigid.tutius tamē esset osulēdus papa. a Ego puto ꝙ ñ sit necesse osulere papaz. ꝙ siue ex frigiditate siue ex causa quacūqz ostet ꝑsonā impotentē ad reddendū debitū reputat inepta ad ocrahēdū mriōniū.ut i.c.ꝙ sedē extra de frigid.⁊ maleficiis.⁊ ut patet.eo.ti.c.

ostēn isti: li°. g. ti°. xxv. ultra medū. ait. Rodoricz uxo credit q̄ sine prēiudicio suc mulīs emittat siue nō. affinitas certaltu consurgit. ex quo uiz emittit. hui⁹ cē sententie fuit. ꝓnoc. et hosti. i appazatu. cē. de co. qui cogn. fratrz mitatis. hic ibi.

im ...o

...o Cat monaldus doctor cet uiz emittens dicat q̄ si de facto.i. de facto copula posset ostendi. i tali casu non cet credēdū uiz mētis illozū nec uiz posset iuuare illa nō emisisse et. et q̄uis tū dicit sī prēiudicio q̄ siue mitat siue emittat siue nō. surgit affinitas certali contra. post q̄z uiz emittat hec monaldi cū abbas et ex cōtrario sequeretur magna absurditas ponere q̄ pannus mundus nō emisit semen tū cepit et scit uirū et peperit tū absurdū cet dicere sdm opiōnē ꝓnoc. q̄ matrimoniū nō sit ostūtū uel q̄ affinitas nō sit cōtracta. et hec opio satis placet dato habilitate utriusqz ad ocractū matrimoniū. hec abbas uel. de co. qui ogn. uo. siue cōsanguinei. et. archi. flo. i summa i. z. ꝑt. dicit. sdm pe. de palu. i. q. q̄ affinitas ocrahitur ꝑ carnale copulā quocūqz cū cretu. i. cōtē uel illicite. i. i matrimonio uel extra. et sdm naturā et extra naturā. dū tū semen uiri recipiatur i uase debitō dicat et ꝑm. de zanc. post matheū. q̄ si uir emittat semen extra claustra ocrahetur affinitas. et mio. cet ostūtū. sibi ꝓpo. cet ocractū mio. ꝑ uerba de ꝓnti. hec archi. Idem tenet astē. dicēs quod si uas nō intret. s. co tū semitet. nūqd ꝓ hoc ocrahetur affinitas. ꝛ astē. q̄ sic. q̄ ꝓ hoc fit q̄ mixtio

† et i. q. uidetur semen extra claustra

sicut quidam i francia comisit. q cū uxore sua ꝑt mēma actitudinē cozuit i uase debito pollunt. et ꝑ q̄uant hūc ꝑtus oportuit. hec abbas. hec ostēn isti: li°. g. ti°. xl. ultra medū.

...o. glo. i dcō. c°. quod sedem. dt ꝑ. contrahere. uti. i. l. sanctimus. cō. nup. et. 27. q. 1. c°. nuptiarū

† q̄ sencz

laudabilē. expectatio triēnij fienda ē nisi
p pri⁹ possit de impedimēto constare. b
Quid si mulier dicit uirū impotētez ppter
defectū mēbri. R̄ hosti. uirū dico esse ispi
ciendū p hōestos hoies sicut de muliere
arta dicit infra. ⁊ xi. si nō allet excessum
mēbri. dicit ibi hosti. q papa ꝺsuleꝺ eēt
a Videtur hoc casu dicendū id qꝺ de
arta que pōt ꝺtrahere cum uno ⁊ nō cum
alio. ut infra. ⁊. pone q est arta. Sz quid
si quis nō pōt copulari cuz virgie sed cū
corrupta. R̄ ꝑm tho. in 4°. ꝺi. xxxiiij. possūt
medicialiter cum aliquo ⁊strumēto clau-
stra pudoris. frāgi. nec esset hoc cōtra nām
quia non fieret ad delectatōem ꝙ ad medi
cinam. Quid si quis mouetur ad pul
chrā ⁊ non ad turpē. R̄ ꝑm tho. ubi supꝝ.
huiusmodi abhoiatio mulieris. non est cā
nālis sed accidētalis. ⁊ ideo idem iudiciū
est qꝺ de maleficio. de quo infra. ⁊. añpe. ⁊
sequētibꝰ. Quid si uir sciat se frigidū
⁊ ineptum ⁊ tamē sciēter ꝺtrahit cū aliq̄
R̄ ꝑm Ray. si mulier uult cohitare ñ pōt
uir ab ea recedere. ar. extra ꝺ eo q ux. in
ma. quā pol. c. i. ⁊ extra e. cōsultatōi. ⁊ q̄s
tangz uxores habere non pñt hēant ut so
rores. ut in. c. ꝺsultatōi. in fi. Et idē dicen
dum si mulier sciat se artā cōtraxit cū ali
quo. quia si uir cohitare uelit nō poterit
illa discedere. a Idem in sum. eo. ti. q.
xxv. Et hec itelligēda sunt ꝑm ea q̄ statī
dicent in. ⁊. se. b Quid si uir sciēter cō
traxit cum arta. R̄ ꝑm Inno. tenet cuz ea
stare ut frater ⁊ sororz. si tamē ꝺtrahat cū
alia tenet mrioniū. q̄uis nihilomiꝰ pmā
ut sororez tenere ⁊ alere teneat. ⁊ eodem
modo si qua mulier sciēter ꝺtrahat cum
frigido l impotēte dēt ei cohitare ut so-
roz. ⁊ similit dicenduz si frigidus et arta
scienter ꝺtraxerit. a Con. Ray. ut patz
in sum. eo. ti. xxvi. sed hosti. ait q nullum
ius dictat ut aliquis ꝺpellat talē retinerī
sed q si cōsentiūt sil cōmozari hoc facere
pñt q̄diu eis placebit. Idē dicit glo. ī. c.
laudabilē. extra eo. ⁊ ibi eam sequitur ꝺo.
an. de bu. ⁊ si sic ꝺmanētes ambo ul alter
inhōeste uiuāt uolētes sic luxuriā suam
palliare. epūs dēt occurrere ꝑm hosti. ut
patet in dicta. q. xxvi. ubi etiam ꝑm Ray
dicit q posset unus petere sepatōem si al
ter eoꝝ uiueret incōtinēter l alt inhōeste
vl si unus male tractat alium ⁊ nollet se
corrigere. b Utrū arctatio mulieris sit
semp impedimētū ꝺtracti mrionij. R̄ ꝑm
Rai. si absq̄ piculo pōt ꝟueniri būficio
medicine l p futuruz usum uiri ꝓpozōti
a De usu huiusmodi uiri tenendū est
ut. ⁊. dicet. b Non ipedit ꝺtrahere ma
trimoniū extra de fri. ⁊ ma. ex lris. si uco
ñ pōt aliquo mō sine graui dāno ⁊ picl o
ꝟueniri certe sepabit ⁊ poterit se copulare
alteri cui forsitan apta foret l cꝰ respectu
ꝟueniri possit. q si p usum scōi facta sit
idonea pmo reddet etiā p si pmꝰ cū alia
ꝺtraxerat quā in hoc casu dimittere debet
⁊ ad pmā redire. nisi ipa pma ad religio-
nem trāseat. ⁊ sic solēni uoto se astrixerit
ad ꝺtinentiā tūc enī remanebit cum zª cū
qua cōtrerat pꝰ factū diuortiū. Item nō
tenet redire ad pmā si ipa alt fuerit forni
cata ita q p illā fornicatōem uelit eam di
mittere quo ad thoz. si uero ista simplex
uotū de ꝺtinēria fecit. ⁊ nihilominꝰ p ea
nupsit publice. z°. non pōt repelli a pmo
p rextu fornicatōis quasi fornicata fuerit
cum illo z°. q̄diu de pmo mrionio dubiū
erat sed āmodo non dēt cū illo z°. manē
hec oia extra. e. fraternitatī. a Ista intel
ligēda sunt ꝑm ea que dicētur infra. ⁊. qd
fiet. b Quomodo ꝺstabit q illa q̄ fuit
sepata a pma ꝓpter artitudinē sit fcā ido
nea ei p usum cum z°. R̄ ꝑm Guer p iura
mentū mrōnarū a quibꝰ inspicietur ipsa l
forsitā uterq̄. a Idē in sum. eo. t. q. iiij
b Quid fiet si reddita p cognosci non
possit. R̄ ꝑm hosti. remanebit p trienniuz
cum ipo quasi psumat maleficiatus ⁊ si
interim eam cognoscere pōt cum illo erit
alt lapso termino restituetur z°. sine spe q
interim reddat pmo. a Idē dicit glo.
sup ꝺ. c fraternitatī. licet glo. Ray. dicāt
q ista restō facienda est z°. ⁊ ⁊ z°. ⁊ usq̄ ad

infinitū ⁊ ꝑm gof. ꝺ fideradū est an ognoscibilis fuerit a ꝑ sicut z⁹. puta quia hoies erāt eiusdē status ⁊ ꝺitōis. ⁊ sic restituetur sed si non fuerit ognoscibilis propter ꝺispitatē ꝺitōis non restituet. ⁊ ad hoc videt sonare lrā ꝺ. c. fraternitati ut ⁊ notatur in sum. eo. t. q. v. vnꝺ ⁊ si a ꝑ nullo modo poterat ognosci sine corpali pīcło non fuit inter eos mrionīū. ꝑm glo. Ray vin. Jo. Tau. ⁊ hu. ar. a cōtrario sensu in ꝺcō. c. fraternitati. ex ẋbo ibi pōito absq; corpali piculo. ⁊. ar. in. c. ex lrīs. e. t. ꝑm unā expōem. ideo in hoc casu si p sequētē usū scōi uiri reddat idonea ꝑ non ꝓpter hoc restituet ei sed remanebit cū z⁹. ut in sum eo. t. q. vi.. ¶ Sed nūqd pōt ꝺtrahi mrīmoniū cū illa que est arta sed p incisionē pōt fieri apta. ℟ ꝑm Guer. ꝺicit hugo. q̄ non credit nisi facta incisiōe q̄ si ante incisionē ꝺucat eā. tūc si facta incisiōe adhuc duret ꝑmus ꝺsensus sufficit ad mrioniū

a Idē in sum. e. t. q. vij. ⁊. viij. lz hugo. ꝺixerit q̄ sit opus nouo ꝺsensu ut ibi pz ⁊ ista faciūt ꝺtra id qꝺ habet. s. impedimentū. iij. ꝯ. iij. ⁊ ꝑ his que ibidez ꝺicūt in additōe. b Si uero ñ duret ut ñ de nouo cōsentiat in eam aut non carnaliter ognoscat eam pōt ab ea recedere ⁊ aliam supducere q̄ si nolit pati incisionē nō est cogenda maxie cū timeat piculum. a

Idem in sum. eo. ti. q. x. b ¶Pone q̄ est arta uni ⁊ apta alteri. nūqd pōt ꝺtrahere. ℟ ꝑm Guer. ꝺtrahere pōt cū illo cui pōt sine piculo cōmisceri cum alio non tenet mrioniū. a Idē in sum. e. t. q. ix. Idem etiā si mulier esset inepta ad reddendum ꝺebitū p latitudinē ꝑm hosti. ut in sum. e t. q. xi. b ¶Circa impotētiā coeūdi qñ est ꝓpter impedimētū accidētale puta p castra tōem queritur an tales ꝺtrahere possint. ℟ indubitāter tales q̄ ꝺino inepti sunt ad reddēdū ꝺebitū ꝺtrahere non pñt ⁊ si cō traxerint ꝺiuidēdi sunt. quoniā nullū est mrioniū. extra. e. q̄ sedē ¶ De impotentia coeūdi que est p maleficiū. ℟ ꝑm hostiē. ⁊ tho. in. 4°. ꝺi. xxxiij. sic tenendū q̄ si maleficiū supueniat mrionio ante carnalē copulā tūc si maleficiū est ꝑpetuū impedit ⁊ ꝺirimit mrioniū. ita q̄ celebrato ꝺiuortio uir aliā poterit ducere. similiter ⁊ mlr poterit cū alio cōtrahere. xxxiij. q. i. si ꝓpter ea. ita tamē q̄ si mulier ipa ꝓcurauerit maleficiū non pōt petere ꝺiuortiū. q̄ sua culpa ad hoc deuenit. l. ꝺi. si euuāgelica. ⁊ nō in ꝓdicto. c. si ꝓpter ea. a Scilicet in glo. b Si uero maleficiū est tpale ñ impedit nec ꝺirimit mrioniuz. ⁊ a pncipio quidē maleficiū quodlibet ꝑsumit tēpale. sed postq̄ ꝺiuges p trienniū simul cohi tauerūt ꝺātes opam carnali copule si ad huc durat impedimētū ꝑsumit maleficium esse ꝑpetuū. ut extra. c. laudabilē. ⁊. c. ulti. a Idē ꝺicūt ⁊ alij doc. ut patet in sū. e. t. q. xiij. ⁊. xiij. b Sed qualit̄ intelligēda sit cohabitatio triēnij. habet supra ꝺiuortiū. ꝯ. vi. ¶Quid si post triennium ꝺiuortio celebrato rdeat potētia se ognoscēdi. ℟ uarie de hoc sunt opiōes. tenēdū tamen est ꝑm q̄ vf sentire tho. in 4°. ꝺist. xxxiij. ꝺz q̄ si maleficiū fuerit uniuersale respectu cuiuslibet persone tunc si alteri nupserit ostēdit impedimētum non fuisse ꝑpetuū. vnde ꝺēt redire ad ꝑmū. si autez maleficiū fuit ꝓpriū respectu spālis ꝑsone tūc enī ut q̄ ꝺēt licētia ꝺtrahēdi cū alio non pōt ad ꝑstinū mrioniū redire cū ꝑmo mrioniū nulla sit ⁊ zm sit uerum.

a Sed certe non uideo quō aliq̄modo possit sciri q̄ impedimentū fuerit uniuersale respectu cuiuslibet ꝑsone quia cuz q̄libet haberet experiri p trienniū. ut in fi. extra e. qꝺ est impossibile. vnde ut patet in sum. e t. q. xv. al̄ ꝺicit simpl̄r q̄ etiā si testas cognoscēdi redeat non restituit. xxxiij. q i. si ꝓpter ea. in fi. ut ibi patet. hoc intelligēdū quoniā deuentū est ad zm mrimonium. ibi etiā ꝺicit q̄ si forte sanari ñ potuerit separi ualebūt. sed postq̄ alias nuptias expectierit in carne illis uiuentibus quib⁹ iūcte fuerit ꝓcib⁹ quos deliqrāt etiā si possibilitas cōcubēdi eis redita fuerit reconciliari nequibunt. b ¶Utrum

xvij

xvij

xvij nō

xvij

xl

xl

xl

maleficiū ꝑ aliō maleficiū sit tolleduz. R̄ ꝑm tho. ubi. s. si maleficiū nō pōt remouēri nisi ꝑ aliud illicitū ut ꝑ dēmōis auxiliuz vl̄ huiusmodi. etiā si sciret sic posse reuocari nihilomin⁹ impedimentū ꝓpetuū incurrit quia remediū non est licitū. Jō pe. al. ⁊ hosti. ⁊ addit hosti. q̄ licet aliq̄ remedia uideant uana tollerari potest tamen retondere uana uanis. non autem dicit de illicitis. a Sed certe oīa uana remedia nō nālia sunt illicita ⁊ pnitiosa. xxvi. q. ij. illud. b Qualiter aūt ⁊ quādo sit faciendū diuortiū ꝓpter ipotentiā coeūdi unde. s. diuortiū. quasi ꝑ totum.

Impedimentum. xvi°. de mrimonio tractato cōtra interdictū ecclesie.

Circa qd̄ sciēdū q̄ illi inter quos mrioniū interdictū non dēt contrahere. si tamē cōtraxerēt non sunt separandi nisi ad temp⁹ ut agant pniam q̄ mādatum ecclesie ꝺtēpserūt. extra de ma. contrac. contra interdic. ecclesie ꝑ totum.

Interdicta etiā sunt mrionia clādestina ⁊ dēt pmitti banna ut. s. dictū est ipedimentū. p. §. vij. Itē ꝺ talibus mrionijs hēs. j. ltimus §. i. ⁊. s. debitum §. fi. ⁊ infra matrimonium ẓ°. §. fi.

Impedimentum. xvij°. de ipedimēto feriaꝝ.

Ubi sciendū q̄ tpe feriaꝝ ꝑm Ray. pōt contrahi spōsalia ⁊ etiā mrioniū. quod fit solo cōsensu. sed traductō uxoris ⁊ omnis nuptiaꝝ celebritas phibet. extra. de mrimonio. contrac. cōtra. inter. eccl̄. ꝑ totum xxxiij. q. iij. non oportet. ⁊ trib⁹. c sequētibus. a Hosti. tamē in sua summa. ut ⁊ nōtur in sum. lib. iiij. ti. xxvij. q. i. dicit se putare q̄ etiā phibeat cōsensus. quia his dieb⁹ non interpōit ecclesia auctem suaz. si. c. cappellan⁹. extra de fer. h̄ affirmat licz opi. quozūdā recitet. forte potest dici q̄ simplicia spōsalia etiā de pnti non phibētur. ut dicit Ray. cū quo cōcor. glo. in dicto. c. cappellan⁹. nisi forte fierent cum magnis solēnitatib⁹ cōuiuioꝝ ℓ siliuz/a quib⁹ bis tpib⁹ oportet cessare. q̄ spāliē deputata sunt ad pniam ⁊ dei honorem. xxxiij. q. iij. non oz. ⁊ hoc casu pōt intelligi dictū hosti. b Cuius phibōis rōez assignat tho. in 4°. di. xxxij. dicēs sic. qñ noue spōse traducunt aīus cōiugū magis expa nouitate ad curā carnaliū occupatur. ⁊ ideo in nuptijs ꝺsuerūt signa multe letitie dissolute ostēdi. ⁊ ꝓpter hoc illis tēpibus in quib⁹ hoīes pcipue debēt se ad spūalia eleuare ꝓhibitū est nuptias celebrari/hoc aūt est ab aduentu usq̄ ad epiphaniā ꝓpter cōionē. que ꝑm antiq̄s canones fieri in natitate cōiter solz. a De con. di. ij. ⁊ si non frequēti⁹ ⁊. c. seculares b Et a. lxx. usq̄ ad octauā pasche ꝓpter cōionē paschalē. ⁊ a trib⁹ dieb⁹ ante ascēsionē usq̄ ad octauā pētecostes ꝓpter ꝓpationē ad cōionem pētecostes illo tempe sumēdā. Et de pmis duob⁹ tpib⁹ hētur xxxij. q. iij. non oz. ⁊ trib⁹. c. se. de ultimo extra de fer. cappellan⁹. ubi etiā Huer. dicit. ar. q̄ ꝺtrā faciēs mortaliē pccat. a Idē in sum. dicta. q. i. b Sed tamē ut tho. sb̄dit in illis dieb⁹ nūq̄ est ꝓhibitū debitū exigere. q̄ non est tanta distractio aīoꝝ in redditōe ℓ petitōe debiti. sicut in celebratōne nuptiaꝝ. a Potest dici q̄ etiā si non sit ꝓhibitū ex p̄cepto est tamen de cōsilio diligēter amplectēdo cū p̄dicta tpa ad pniam ⁊ deuotōem deputētur. ut patet ꝑ ambro. in sermone de aduētu. ubi de his loquēs dicit. non solū ab oī īmunditia sed etiā ab uxorib⁹ ꝓprijs studiosissime ꝺtinēat. qd̄ ⁊ pōit. xxxiij. q. iij. fratres b Bene tamē ꝓhibet exactio debiti in dieb⁹ solēnib⁹ ⁊ ieiunijs. ut dicit supra debitū cōiugale. §. vij. c Sed nūquid in p̄dictis dieb⁹ includit octaua epiphanie R̄ q̄ non. q̄ non inuenit ꝓhibitū. nam ⁊ si canon hoc uoluisset certe exp̄ssisset. sicut exp̄ssit de octauis pasche. xxxiij. q. iij. non oz. ẓ°. sed nec tho. nec magister senti. d ipis octauis aliquā facit mētionē. licz aliqui minus bñ dixerit cōtrariū. a Dictum

Jte nō secdm ꝙ. 1q̄ q. celebratio nuptiaꝝ nō prohibetur ficti tēpozib⁹ supradictis ratione sacramēti sed ratione festiuitatis secularium que ibi fiunt ꝺbito carnalis debiti que est effectus celebrationis nuptiaꝝ licitus est oī tēpore ergo et celebratio nuptiaꝝ sed nō illa gaudia secularia que i celebratione nuptiaꝝ exercentur hec. ꝙ. i. ē. ifi.

istoz⁹ pōt saluari in⁹ locis in quib⁹ est de ꝯsuetudine. nam in ꝯtrahēdo mrīmoniō seruanda est ꝯsuetudo hōesta extra de cō ⁊ affi. ꝙ dilcio. b ¶ Similiter nō icludit infra p̄dictū temp⁹ illa dñica que est post pēt̄e. quia ip̄m festū nō hēt die octauuz vnde in ip̄a p̄ñt nuptie celebrari. ex̄ de fer. .c. capellan⁹. in fi. a Hoc fuit dictū glo Ray. ut patet in sum. eo. t. q. ij. sed in dcō .c. capellanus. hoc non clare ꝓbat. vnde ⁊ hosti. ibidē dicit ꝯtrariū. s. ꝙ nuptie non p̄ñt fieri in p̄ma dñica p⁹ pēt̄e. s. quādo agit festū trinitati. sed in crastīo sic. b

IOpubes Dicit cōmūit puer infra. xiij. an. ꝯpletū puella infra. xij. extra de despō. impub. ex litt̄is his enī annis trāsactis dicūt anni discretōis extra de regl. cū te. a Poti⁹ icipit cū scimus. ⁊. c. cū uix. ⁊ anni discretōnis dīr a septēnio supra quo ad ꝯfessionem ut patet ꝓ glo. in. c. omis. extra de pe. ⁊ re. cōiūcta glo. in. c. i. de delic. pu. b Et. c. significatū. ⁊ ex tūc dīr puberes. pōt etiā dici pubes qui uł que ex hitu corpio pubertate ostēdit ⁊ gīnare seu cōcipe pōt ex̄ de despō. impu. puberes. an ipubes possit ꝯtrahere mrīoniū. uide. j. mrīoniū. ij. ff. i. ⁊ an spōsalia. uide. j. spōsalia. ff. ij.

INcantatio Require. j. sortilegiū. ij. ff. v. ⁊. vi

INcēdiarius Incēdarius dicātur ſm Ray. ⁊ Guer. qui incēdit aucte ꝑpria ciuitatē uł uillā siue māsionē ł segetē. ⁊ similia aliēa malo studio ut ꝓ odio ł uindicta. xxij. q. ulti. pessimā. xij. q. ij. cum deuotissimā. sec⁹ si faceret iussu eius qui hēt ptātē idicendi bellū. qđ est iustū. Itē incendiari⁹ est q incēdi facit p̄dicta aut ꝯsiliū aut auxiliuz ipendit. a Secus eēt si quis domū ꝑpriam ł segetē incēderet. ꝙ licet peccaret re sua abutēdo non tamē tenet pena incēdiarij nisi dolo malo hoc faceret. sālicz ut ꝓ incendiū rei sue aliena incēderent ſm gl. Ray. ⁊ ul. ut in suz. li. ij. t. v. q. ix. b Et dicit malo studio ꝙ si quis cāu uł negligētia hoc faciat non iudicat ut incēdiarius a Hoc fuit uerū quātū ad pnam. sed quo ad interesse dānificati bene tētur ex negligētia. ut in. c. fi. extra de iniurl. tenet etiā quo ad pnam si tam lata culpa fuit ut luxuriare aut dolo sit ꝓxia. ut in. l. pl̄t. ff. ō incen. b Con. hosti. ⁊ gof. ¶ Que pena incēdiarij. ℞ ſm leges est ut ipe igne cremet aut capite puniat. ff. de incē. ruī. ⁊ nau. l. qui edes. ⁊. l. pe. ⁊ ulti. ff. de penis. l. capitalium. ſ. incendiarij. ff. ad. l. coz. de sicca. l. si quis dolo. a cremāt ꝑprie qui incēdiū fecerūt intra opidū ut in dicto. ſ. incēdiarij. qui uero casam aut uillā leuiꝰ puniūtur. ut ibi ⁊ ita itelligit qđ hētur ī d. l. q edes. ubi dī q edes acuū ve frumti iux̄ domū pōtū ꝯbustīr uictus ꝯbcat⁹ igni necari iubet. ⁊ ꝙ appellatōe ediū oēs spēs edificij ꝯtinent. sed in dignitate positi capite puniūtur. ut in d. l. frubi. dī q data opa in ciuitate incēdiū fecerit si humiliori loco sint bestijs obijci solēt si aliquo gradu exīs id fecerit capite puniūt aut certe in insulā deportant. b ¶ Scdz canonē uero est pena mł⁹. naz incendiari⁹ ecclesiaz ł locoz religiosoz uł cimiterij ł spatij ꝑuilegiati in circuitu ecclesie est excoicatus ipo iure qui etiā postꝙ fuerit denūtiat⁹ non pōt absolui nisi a papa ut dictum est. ē. absolutio. p̄. ſ. iij. ⁊. ē. excoi⁹ iij. ¶ Que aūt sint loca ꝑuilegiata hēs supra emūitas ꝯfugiētiū. ſ. ij. incendiarij vero alioz locoz cū mādātib⁹ ꝯsulētib⁹ ⁊ fauētib⁹ sunt excoicandi. xxij. q. viij. si quis mēbroz. ⁊. c. pessimā. ⁊ isti etiā p⁹ꝙ fuerit denūtiati nō nisi a papa p̄ñt absolui. ut dicit. ē. absolutio. p̄. ſ. iij. tales enim incendiarij in qbusdā locis ipo fco hīt ꝓ excoicati. ex ꝯsuetudie lz reuera absq; ꝯstitutiōe aut sntia nō infert excoi⁹. a de hoc ut. ē. excoi⁹. p̄. ſ. vi. in additiōe. b

INcertorum

Asten. i sūt. li. g. ti. ſ. az- dit. vna ē i fanta que i maze et feria cadē die i ꝯpit. ſ. p̄ma dieꝝ tuc et desint i septō anno q̄pleto. est. despon. ipub. lxie. etc⁹ sc. 2ª ē i puberta⁹ siue pupillaz⁹ etas que i maze et feriā cadē die. ſ. septō anno ꝯpit. fz diuersis diebz desinit q̄ 12. anno i [illegible] milicze. et i 14ª. i maze. 3ª ē puberta⁹ que diuersis tēporibz ꝯpit q̄ i milicze. 12. an nat maze. 14. sed cadē die desinit. ſ. i xiiij. ut mstr. declarato. 2º. 1. et hoc pōt dici puberta⁹ semplena

Et. ſ. nota q. pupillus et ipubes idez significāt. pubes autē et adolescēs et adultus similit. sūt idem. ei⁹. despon. ipub. c. 1. et. c. puberes.

restitutio siue dispẽsatio uide infra restã vi. per totum.

Incestus. Quid sit ¶ q̃ graue habes supra fornicatio §. i. ¶ infra luxuria §. i.

Indulgentia Quis possit decedere idulgẽtias ℟ ꝑm tho. in 4°. di. xx. solus papa. qa ipse solus plenariã hẽt prãté ꝓpter uult potest idulgẽtias facere cã tñ exñte ltima. archiepus q̃ licet non sit iudex ordinarius oĩz de sua ꝓuintia ut. s. archiepus §. iij. pót tamẽ nõ solũ in sua diocesi sed etiã in tota sua ꝓuintia idulgẽtias decedere. dũmodo nõ excedat statutũ gñalis dcliij. extra de pe. ¶ re. modo. Itẽ hoc pñt epi in sua dioceſi nec p peccatũ tollit eis talis ptãs quia ẽ ptãs iurisdcõis. a Nisi esset peccatum ex quo ligaret aliqua cẽsura ecclesiastica quia tũc non pót absoluere nec ligare ut s. absolõ. p. §. i. v. ij. b Sacerdotes vẽo aut decani non pñt nisi sibi ex cõcessione ab epis facta. a Similiter etiaz nec alij plati inferiores epis. ut abbates ¶ ℔modi ut extra ỏ excess. pla. accñtib9 q̃ eis dispẽsatio cois thesauri dmissa nó est. tamẽ pñt decedere ꝑticipatõem bonoz dgregatõnis sibi dmisse. nã hec ꝑticipatio fit p mutuã caritatẽ. sed idulgẽtia requirit auctẽ ꝑm pe. ut in sum. lib. iij. t. xxxiij. q. clxxxiij. q etiã dicit q̃ dfirmat9 etiã anteq̃ sit sacerdos pót idulgẽtias facere ¶ etiam legati non sacerdotes. ut extra de pe. ¶ re. q̃ aũt quia ℔ ptãs magis dpetit ex iurisdictiõe q̃ ex ordine. hosti. uero dicit q̃ electus dfirmatus ante epalẽ dsecratõez tutiꝰ faceret si a talib9 abstineret maxie si ñ sit sacdos ut patet in sum. con. ca. pe. b Est aut ez ꝑ dcliũ limitata quãtitas p hũc moduz quando decdicat ecclesia non dẽt nec pót idulgẽtia extẽdi ultra annũ siue ab uno siue a plurib9 epis decdicet. in anniũsario uero decdicatõnis aut etiã ex quacũq̃ alia cã non pót dari idulgẽtia nisi. xli. diez extra de pe. ¶ re. cum ex eo in fi ¶ hoc siue cõcedat ab uno epo siue a multis q̃ nũq̃ excedit pdictã taratõem extra de pe. indl gentie. li. vi. a Ibi dicit idulgentie q̃ ab uno l plurib9 epis in ecclesiaz decdicationib9 l alijs quibuscũq̃ casib9 decdũt uires non obtinẽt si statutũ excesserit cõ cilij gñalis. b Sed nũqd idulgẽtie ualent alijs q̃ sbditis eoz qui eas faciũt. ℟ ualent illis quib9 ꝓpij epi cõcesserunt ut ꝓsint. extra de pnis. q̃ aũt. a Et ñ som epi sed etiã ꝓpij sacerdotes inferiores hoc pñt decdere ꝑm quosdã quia tũc non ipi dãt eis idulgentiã sed decdũt ut remissiones ab eis facte eis ꝓsint ut sic in absolutõe penitẽti. p diuersos modos ꝓuideat liberandi a peccati. ¶ a pnis q̃ dẽ est officij sacerdotalis. ¶ cum hoc con. hosti. ¶ Huer duram dicẽs q̃ cum dfitẽs habet multa peccata mortalia ꝓ q̃b9 forte tõ uira hois quãtũ ad septenez pniam non sufficẽt tẽ sacerdos hoc exponat penitẽti ¶ addat. vñ iniũgo tibi q̃ q̃diu uiues dicas toties in die pr̃ nr̃ l simile q̃ pnie arbitrarie sunt dñt etiã dicere concedo tibi q̃ ꝓsint tibi oẽs remissiões a quocũq̃ fient al's ei non ꝓdessent dicto. c. q̃ aũt. ut in sum. eo. t. q. clxxxix. b Quãdo aũt extraneus epus dat idulgẽtiã in uno loco idulgẽtia eỹ ualet tantum sbditis suis ut hosti. dicit.

a Et alijs quib9 cõcessum est ut statiz patuit. b Vtrũ idulgẽtie faciẽde sint ꝓ sbsidio tẽpali. ℟ ꝑm tho. ¶ pe. in 4°. di. xx. ꝓ tẽpalibus sunt spũalia danda ideo idulgẽtie dãde sũt pncipaliter ꝓ utilitate spũali ¶ non ꝓ sbsidio tpali. a Idez in sum. e. t. q. clxxxv. b An indulgentie in foro diuino aliquid ualeãt ¶ quãtum. ℟ ꝑm tho. ¶ pe. ubi. s. in ecclesia est thesaur9 meritoz tã ipi ecclesie q̃ christi. cuiꝰ thesauri plar9 hẽt claues ¶ dispẽsare pót. et sic idulgẽtia ualet. quatuoz tñ regrũtur ad hoc ut ualeãt duo ex pte danti scilicet auctas ¶ causa rõnabilis alia duo ex pte suscipiẽti scz q̃ sit in statu mẽndi ¶ ut faciat illud ꝓ quo idulgẽtia dat. con. tho.

ꝛ al. a Idē in sum.e.t.q.clxxx.ubi etiaz dicit ꝙ cā rōnabilis ē utilitas ecclesie qa thesauri ecclesie p eiꝰ necessitatibꝰ dispensandi sunt. b Valent igit indulgentie quātū sonāt.vz.xl.dies indulgētie valēt tantū quātū.xl.dies pnie ſm taxationem factā siue a iure siue a sacerdote siue a iustitia dīna.dies enī isti siue āni ñ sunt āni celi nec purgatorij ſ mūdi.ꝛ sicut ī mūdo xl dies pnie plus valēt uni ꝓficiēti cum maiori feruore ꝙ ualeāt alteri.ita.xl.dies indulgētie plus valēt illi qui cuz maiori cāritate seu rei uate quātitate accedit satl. concor.tho.ꝛ Ray. ꝛ addit tho.ꝙ q uicinior est ecclesie ꝛ etiā sacerdotes ꝛ clerici ita ꝺsequunt idulgētiā sicut remoti. a Idē in sum.e.t.q.clxxxi. b Quid cum pnia alicꝰ est.vij.annoꝝ.ꝛ ipse successiue dat.vij.nūmos ecclesie alicui q̄ hēt idulgētiā unius anni nūqd liberatꝰ est.ℜ ſm hosti.non est dubiū ꝙ liberatꝰ est quo ad ecclesiā militātē.extra de pe.ꝛ re.cū ex eo .ſ. adhuc plat. tamē si indiscrete facit hmodi indulgētias se onerat ꝺsulimus ꝙ ille qui acquisiuit huiusmodi idulgētias non utatur eis in hac uita sed reseruet in purgatorio ubi grauissima erit pena a Idē in sum.e.t.q.clxxxij. b An qs toti ens habeat idulgētias quotiēſ itrat ecclesiam ubi pōita est.ℜ ſm tho.in 4ᵒ. di.xx. aliquādo idulgētia determiata ē ad tēpꝰ puta ꝙ quicūq uadit ad talem ecclesiam usq ad tale tempꝰ hēat tantū ꝺ indulgētia.sed tūc intelligit seł tantū. aliquādo indulgētia est phēnis sicut in ecclesia btī petri in Roma.xl.diex.ꝛ tūc quotiēſ qs uadit totiēs indulgentiā ꝺsequitur. a Idē in sum.li.iij.t.xxxiiij.q.clxxxij b Quibꝰ psunt indulgētie.ℜ ſm pe.nō ualēt exñtibꝰ in peccato mortali. ꝙ manēte offensa reatꝰ pene tolli non pōt.ualēt autem religiosis sicut secularibꝰ.gn etiaz si sit indulgētia de dādo pñt dare si habēt administratōem uł licētiā dandi a suis prelatis.plat. etiā licet sibiipi p ꝛ pncipaliter indulgētiā dare non possit. pōt tamē uti indulgētia aliꝭ data.ꝛ ſb eadē forma. cō. tho.ubi.ſ. a Idē in sum.e.t.q.clxxxvi.

b Utrū indulgētia ualeat illi q libēt faceret illud p quo datur sed non possūt ℜ ſm tho.in 4ᵒ.di.xx.q non.q idulgētia tantū datur sub hac forma.ſ.ut faciat vł dēt hoc ł illud. Idē al. a Idē in sum.e t.q.clxxxvij. b Utrū unus possit altēi indulgētiā mereri.ℜ ſm tho.in 4ᵒ.di.xlv. non pōt nisi ꝓcedat ex intentōe dantis. vñ posset si indulgētia fieret hoc mō dicēdo ꝙ ille qui facit ł p quo fit habeat talem idulgentiā.con.al. a Idē in sum.e.t.q. clxxxviij. b Et simile dicendū ē de his qui sunt in purgatorio.ꝙ si fiat sub hac forma quicūq fecerīt hoc ł illud ipse uel alius p quo facit in purgatorio detentꝰ habeat talē idulgētiā ualebit illi ał ñ.nec ꝓpter hoc sequit ꝙ plat. possit p suo arbitrio animas a purgatorio liberare quia ad hoc ꝙ idulgentie ualeāt requiritur cā ꝺueniēs idulgentias faciēdi.cō.pe.ꝛ Inn.

a Sił Ray.ꝛ glo.eius.sed hosti.dicit simplicit ꝙ ex ui idulgentie ñ ualēt huiusmodi defunctis remissiōes cū nō sint de foro ecclesie sed bona opa quibꝰ quis meretꝰ idulgentiā.ut elemosine ł pegrinatiōes ualent eis sicut ꝛ alia suffragia ecclesiastice caritatis.ut in sum.e.tī.q.cxci.ſ dēte non vł rō quaꝝ ad defunctos possit transferri meritū bonoꝝ opum ꝛ nō meritum christi uł militātis ecclesie vnde si papa huiusmodi faceret idulgentias ñ dēremꝰ os ponē in celū ꝺ plēitudie ptātis.eꝰ temē dubitādo ſm glo. Ray. in dcā.q. clxxxi.

b Quid de illo qui ꝺsequit gñalem idulgentiā pōitā p papā.ℜ ſm hosti stati euolat si in tali statu decedat. a Cōcor glo. Ray.ut in sum. eo.tī.q.clxxxij. b Utrū crucesignatꝰ qui morit anteq̄ iter arripiat habeat idulgentiā.ℜ ſm tho. in quolibet forma ꝺsideranda est. nā si decedat accipientibꝰ crucē statī habet etiaz si decedat anteq̄ iter arripiat secꝰ si ꝺcedat trāseūtibꝰ. a Cō. glo. Ray.ut in sum.e t.q.crcij. b Precipit ī virtute obedientie

Utrū remissio indulgētie nō pōt quis alteri applicare nisi habeāt sicut decedens indulgentiā nisi ī cessione indulgētie expresse apparet de intentiōe decedentis. p quia diceret/ si quis fecerit hoc pro se. uel pro alio habeat tantū de indulgētia. et ē ratio secm. Ric. de. 2. ar. 3. qz hoc auctoritate alterius. s. concedētis. et tho. et durand. Idē Astens. i sū. li. iij. to. xl. v.

Utrū recipiēs indulgētiā pro se possit eam alteri cōcedere/ sicut pōt bona sua alteri cōferre/ Et bona ī q. di. 20. q nō/ ꝛ enī aliquis dare possit qd nūdū est datū/ nec determiatū alicui/ sicut si dat unā missā pōt eam cuilt applicare/ sed si eam dixit pro peccatis suis uel alij applicauit/ auctoritate sua cōmutare nō pōt. Hinc ē q qui recepit relaxationes siue indulgētias pro se nō pōt dare alteri/ qz si eā solut debitū recipiēs indulgētia apud deū/ no tñ dedit potestatē q. solueret ipē pro alio et si deus dimisit ista debitum/ nō pp hoc pōt iste dimittere alij quod deo debebat/ sicut ē i cōfessiōne pro priori bonoꝝ et meritoꝝ/ que quilibet habēs caritatem pōt alteri cōferre/ sed cōcedendo alteri indulgētiā pro se acceptam cōfert merita aliena. s. xpi. martiꝝ/ et confessoꝝ/ super quibus fundate sūt indulgentie. quod facere nō pōt propria auctoritate. Concor. astens. i sū. Utrū unus pro alio possit indulgētiā accipere/ ze sponsio sicut dictū ē hic supra bonas merita sua pōt quis alteri cōferre et pro eo satisfacere/ et ratio hoꝝ dependet auctoritate propria et institutione/ sed merita aliena super quibus fundate sūt

t est

b dependet

ſb̄ pena excōis. a Tex.dicit ſb̄ itiatiōe maledcōis eterne ut in cle.religioſi.ō q̄.j.

b Religioſis ne p̄dicēt idulgētias indiſcretas.ut i cle.religioſi.de p̄uil.ō q̄ſtu arijs qui portāt idulgētias aut p̄dicant habetur.j.queſtuarij.

Infamis Duobus modis eſt aliqs ifaīs.ſcz de facto ⁊ de iure Infamis de facto eſt cuius apud bonos ⁊ graues grauata eſt opinio ſup crimine aliquo. Infamis de iure eſt quez ius pōit eē infamē.ut qui duct⁹ eſt de furto uel qui pugnant in arena p lucro.et plura hmōi

a Hoc fuit dictū glo. Ray.ut patz in ſum.li.iij.t.xxv.q.i. b Omnis aūt infamis tam de iure q̄ de facto debz repelli a p̄motōe ſiue ſit dignitas ſine ordo. quia porte dignitatū infamib⁹ pateſ nō debent di.li.qui in aliquo.extra de re.iurī.ifaīb⁹ li.vi. a Hoc fuit dictū Ray.ut patet i dicta.q.i. b Itē infamis non poteſt eē iudex l̄ procurator.extra de iudicī.cū deputati. a Parū uidet facer ſed plus facit dictū.c.infamibus. b Itē repellitur ab accuſando.ff.ō accu.l.q accuſare. a Itē a teſtificādo.niſi in caſib⁹ extra de teſti.c. teſtimoniū. a Niſi eſſet etiā in integrū reſtitut⁹ ut.j.teſtiſ.§.v. b Itē a poſtulā do.ff.de poſtu.l.i.de qua poſtulatōe habes infra poſtulatio.§.fi. hec aūt de infamibus ſic ſupficialiter dicta ſufficiant.alia plura potes uidere.iij.q.vij.§.porro.in tex.⁊ glo Qualiter ⁊ quādo infamati ſit indicēda purgatio.uide.j.purgatio.§.ij.

Infidelis Utrum liceat fidē libus coīcare cum infidelib⁹.R̄ ſm tho.z^a z^e.q.x.q in fide firmi ſūt ita q̄ ex eorum coīcatōne cum infidelib⁹ ſpaī magis illoz̄ uerſio q̄ horum ſtuerſio nō ſunt p̄hibēdi coīcare cum infidelib⁹ ſimplices aūt ⁊ infirmi p̄hibēdi ſunt ne ſiī magna neceſſitate cum eis cōuerſentur.

Que infidelitas ſit grauius peccatum.R̄ ſm tho.ubi ſup hēretici quidē qui p̄fitēī legē euuāgelij ⁊ eam corrūpunt grauius peccāt q̄ iudei qui fidē nunq̄ ſuſcepūt ⁊ iudei qui ſuſcepunt figurā eius in veteri lege quā male intēptantes corrūpūt q̄ gētiles q nl̄lo modo fidē euuā gelij ſuſcepunt. poſſent tamē ſm qd aliī opari. Utrū cum infidelib⁹ ſit diſputandū.R̄ ſm tho.ubi.ō.in diſputatōne fidei cōtra hēticos duo ſūt conſideranda unū ex p̄te diſputātis.q̄ ſi diſputat tāq̄ ō fidō dubi⁹ ⁊ expiri uolēs veritatē tūc peccat p̄cul dubio tāq̄ infidelis.ſi aūt diſputat ad confutādū errores uel ad exercitiū laudabile eſt.aliud eſt conſideranduz ex p̄te audiē tiū utruz ipi ſint inſtructi ⁊ firmi in fide tūc enī nullū eſt piculuz diſputare. Ut ſi audientes ſint ſimplices ⁊ in fide titubātes circa tales diſtiguēdū eſt.q̄ ſi ſunt ſollicitati ab infidelib⁹ intentib⁹ i eis fidē corrūpe tūc neceſſe eſt publice diſputare dūmodo inueniant aliqui ad hoc idonei p hoc enim ſimplices in fide firmabūtur ⁊ tolletur infidelib⁹ decipiēdi difficultas ſi uero non ſunt ſollicitati tūc piculoſū ē publice diſputare ō fide coā ſimplicib⁹ quoz̄ fides etiā ex h̄ eſt firmioz q̄ nihil diuerſum audierūt.⁊ ideo nō expedit eis ut audiāt ꝟba infideliū diſputātiū cōtra fidem. Prohibētur q̄ oēs laici diſputare ō fide publice l̄ occulte.extra de hēretic.qui cūq̄.lib.vi. a Et ibi dicit q ꝟo ītfecerit excōis laqueo innodet. b Utrum liceat infideles trahere ad fidē p aliq̄ data munera uide infra mun⁹.§.ij.⁊.j.iude⁹.iij.§.i.circa fi. Infideliū mrīoniū.de h̄ q̄re ſupra īpedimētū.ix. de diſpari cultu. per totū. Itē de infidelib⁹ hēretic. uide ſupra hētic⁹.de iudeis.j.iude⁹.de ſarracēis infra ſarracenus.

Ingratitudo

Utrū ſit peccatū mortale.R̄ ſm tho.z^a z^e.q.cvij.ingratus dicit aliqs du vno modo p ſolā omiſſionē puta q̄ non recognoſcit l̄ retribuit uices p beneficio accepto.⁊ h̄ nō ſp ē pcīm moꝛle/nā ſi igt⁹

ꝑtermittat illꝫ ad quod non tenet. a Scilicz ex obligatõe neceſſitati. ſed ex debito gratitudis qꝫ ẽ ut homo aliqd libe raliter tribuat etiã ad ꝙd non tenet ſm eundẽ tho. ibidẽ. b Non peccat mortaliter ſed uenialiter quia ꝓuenit ex negligentia quadam ſeu indiſpoſitiõe. a ſcilicet hõis ad uirtutẽ. ut patet ibidẽ. b Poteſt tamẽ eſſe mortale ꝓpter interiorẽ contẽptuz. aut ſi ſbtrahat illud quod ex neceſſitate ꝺbet beneficio ſiue ſpaliter ſiue in aliquo neceſſitatis gradu. a Ut ſi omitteret facere quod ꝓmiſit ꝓ acceptuz bñficiũ. aut ſi bñficiãti non ſbueniret cuz poſſet in nõbili neceſſitate. b Alio mõ dicitur ingratꝰ non ſolũ quia ꝑtermittit ſed ꝛ otrariũ agit. ꝛ hoc etiã ſm cõditõez eius qꝫ agit̃ qñqꝫ ẽ peccatũ mortale qñqꝫ eſt uẽiale. b Utrũ ingrati. bñficia ſint ſbtrahẽda. ℞ ſm tho. ubi. ſ. circa ingratũ duo ſunt conſideranda. ꝓ quidẽ ꝙ ipe ſit dignus pati. ꝛ ſic certũ eſt ꝙ meret̃ bñficij ſbtractõnem. z. conſideradũ eſt qꝫ oporteat bñficiũ facere. ꝓ nãqꝫ nõ ꝺebet eſſe facilis ad ingratitudiem iudicãdã. nam forte nõ occurrit bñficiato facultas aꝫ ꝺebita opportunitas retribuẽdi. z. ꝺẽt tendẽ ad hoc ꝙ de ingrato gratũ faciat qꝫ ſi nõ põt ꝓmo bñficio facere forte faciet z. ſi uero ex bñficijs multiplicati ingratitudinẽ augeat ꝛ prior fiat ꝺebet a beneficiorũ ceſſare exhibitione.

Iniuria Quedam eſt enormis ꝙdã non ut. ſ. enormia. ℣. ij. a Deliꝰ ſupra abſolõ. ij. ℣. fi. in additiõe. b Utrũ augeat̃ iniuria ex hoc ꝙ omittat̃ in ꝑſonã pluriũ ꝺiuctã. ℞ ſm tho. z. z. q. lxv. ceteris paribꝰ. quãto aliqua iniuria in plures redũdat tanto eſt grauiꝰ pcm ꝛ inde eſt ꝙ grauiꝰ pcm ſit ſi aliqs pcutiat ꝓncipe ꝙ ꝓuatã ꝑſonam. qa redũdat in iniuriã totiꝰ multitudis. cuz aũt iferat̃ iniuria in ꝑſonã ꝺiuctã alteri ꝙlitercunqꝫ tũc iniuria illa ptinet ad duas ꝑſonas. et ex hoc ipſo aggrauat̃ pcm. Quomodo et quãdo liceat iniuriã ꝑſone ℓ rez repelleꝛ uide. ſ. bellũ. ꝓ. ℣. ij. de materia iniuriaruz uide infra patientia.

Iniuſticia Utruz faciens iniuſtitiã ſemp peccet mortaliter. ℞ ſm tho. z. ſecunde. q. lxx. cum iniuſtitia conſiſtat in nocumento alteriuſ manifeſtũ eſt ꝙ ꝺtrariatur caritati ꝛ ſic ex ſuo genere eſt pcm mortale. ille tamẽ q ĩ puiſ facit iniuſtitiã ꝺeficit a pfectiõe eiꝰ qꝫ eſt iniuſtũ facere inquãtuz põt reputari ñ eẽ oio ꝺtra uolũtatẽ eius qui hoc patit̃ puta ſi auferat aliquis alicui unũ pomũ uel aliquid tale. de quo ꝓbabile eſt ꝙ ille nõ ledat̃ nec ei diſpliceat. ꝺ iniuſtitia iudicij eccleſiaſtici uide. ĩ. iudex. ñ. ℣. fi. a immo ℣. i. b Item multa circa iniuſtitiã iudicũ. uide infra iudex. ꝓ. ℣. iij. ꝛ ſequen.

Inobediẽtia Utruz ſit pcm mortale. ℞ ſm tho. z. z. q. cv. ſic. nam inobediẽtia ꝺtriat̃ caritati ꝺei que exigit ut eius ꝓcepti obediat̃. in ꝓceptis aũt diuinis ꝺtinet ꝙ etiam ſupioribꝰ obediat̃. vnꝺ ro. xiij. qui reſiſtit ptãti ꝺei ordinatõi reſiſtit. Item ꝺtrariatur ꝺilcõni primi inquãtũ ſupiõi ꝓ. ſbtrahit obedientiã quã ei ꝺẽt. ſi aũt ꝑlatus aliquis tor ꝓcepta ingerat ꝙ ſubditꝰ ea implere non poſſit excuſatur. de obedientia. habetur infra obedientia. ꝓ totum.

Inquiſitio Sciẽduz ꝙ tribꝰ modis ꝓncipaliter ꝓceditur ꝺtra aliquẽ ꝺe crie vz ꝓ accuſatõem. ꝺenũciatõem. ꝛ inquiſitõem. ꝛ quomodo ꝺeat fieri accuſatio hẽt. ſ. accuſare. ꝛ ſ. accuſatus. ad ꝺenũciatõem uero ꝺẽt ꝓcedẽ caritatiua ammonitio. extra de accu. ſup his. ꝛ. c. qualiter ꝛ quãdo. ñ. ꝛ ad inquiſitiõez ꝓcedere ꝺẽt clamoſa inſinuatio. ut in dcõ. c. qualit̃. addit̃ ꝛ quartꝰ modꝰ. ſcilicet cũ crimẽ obiũcit̃ ꝓ modũ exceptõis de q agitur infra inſcriptio. ℣. i. ꝛ. ñ. Quis ꝛ a quo ſit ꝓcedẽdũ ad inquiſitiõem. ℞ cum

ſ̄ditus aliquis nl̄ etiā ꝑlatus offendit ſi
ꝑ clamorē ⁊ famam ad aures ſupioꝝ.pue
nerit niſi quidē ortā a maliuolis ⁊ male
dictis ſed a ꝓuidis ⁊ hōeſtis nō ſel̄ tātū
ſed ſepe dēt ueritatez diligēti⁹ ꝑſcrutari
ut puniat ſi oꝑtet non tāḡ ide ſit accu
ſator ⁊ iudex ſed quaſi denūtiante fama
extra de accu.qualiter ⁊ quādo.ij.⁊ extra
de ſymo..lz hely. a in dicto.c.qualit̄.nō
dicit̄ de ortu infamie ſed de denūtiatōe q̄
faciēda eſt a ꝓuidis ⁊ hōeſtis ſufficit eniz
ſm ſ̄ra.q̄ apud bonos ⁊ graues quis ſit
diffamat⁹ nō diſtincto a quib⁹ ortū habu
infamia q̄ infamia ab incerto autore ꝓce
dit de con.di.iij.ſanctū. con.b.⁊ hoſti.in
dicto.c.qualiter.⁊ in ſum.li.ij.t.xxxiij.q
i.⁊ addit q̄ tūc purgatio ē idicēda ꝓpter
ſcādalū ar.extra de pur.ca.accedēs.addit
hoſtiē.ſi nō oīo oſtaret q̄ a maliuol̄ orta
ifamia eſſet nec ſcādalū imineret nec ml̄
tum ſpſa eſſet infamia nō eſſet de neceſſi
tate purgatio indicenda extra de pur.ca.
cū in iuuētute. Itē ut patet ibidem vel
dicit q̄ ad inquiſitiōem ꝓcedit̄ ex q̄tuoꝝ
cauſis.ſ.ex clamoſa inſinuatiōe ut dictuz
eſt ꝓpter ſcandali tiorē q̄ pōt turbare ec
cleſiā ſiue ſit unus adeo potēs q̄ ipe ſcā
dalizar⁹ pōt eccleſie ſcādalū ſuſcitar ſiue
ſint plures. ad remotōem aūt talis ſcāda
li indicit̄ purgatio ⁊ illa ſequit̄ iq̄ſitōez
Item pōt fieri inq̄ſitio extra eum q̄ ſuſpe
ctus eſt ſuo ꝑlato l̄ ꝓncipi terre l̄ alīs bo
nis uiris q̄ ex hoc indicit̄ purgatio. Itez
fit inquiſitio ꝓpter ꝑiculū etiā ſine infāia
ſicut fit in hēſi ⁊ in alīs crib⁹ q̄ ſerpunt
in occulto.ibidē etiā patet ſm hoſti. q̄lit̄
epūs ex officio ſuo uiſitet quolibet anno
quālibz eccleſiā etiā ſi nulla p̄cedat ifāia.
⁊ tūc inquirere dēt ex officio puro tā de
clericis q̄ de laicis.dicit etiā q̄ archipſbr
uiſitat ſi ꝺ conſuetudie hoc hēat poſtea epūs
de iure cōi. poſtremo archiepūs eodē iure
⁊ legat⁹ ab ap̄lica ſede miſſus.⁊ extra hoc
non currit p̄ſcriptio extra de p̄ſcrip.cum
non liceat quia ñ uiſitaret̄ iam p̄clitaret
ꝑiculū tñ bñ pōt eximē ꝺ oīa i dcā.q.v

b Qualiter ꝓcedēdū ſit i inq̄ſitōe que 11
fit contra ſingulare ꝑſonā.R̄ ꝓmo quidē
ſciendū q̄ dēt fieri in loco ubi conuerſatur
ꝑſona de qua eſt ingrendū.xxiij.q.i.pat⁹.
extra de elec poſtḡ.⁊ extra de p̄ſcrip.q̄ſdā.
citabit̄ ipe cōtra quē ingrēdū eſt ⁊ ſic de
bet eſſe pñs niſi p ctūacia ſe abſentauerit
⁊ dēt fieri cōtra ec̄ ſenioꝝib⁹. a Sed de
iſtis ſenioꝝib⁹ nō dicit̄ in.c.all'ati ſed bñ
dicit gof.⁊ pōt intelligi de ltīmis officia
libus iudicis inquirētis. b Item expo
nenda ſunt ei illa cap̄a de quib⁹ fuerit iq
rendū ut facultatem habeat defendēdi ſe
⁊ non ſolū dicta teſtiū ſunt ei dicēda ſed
etiā noīa eoꝝū ut quid ⁊ a quo ſit dictuz
appareat ⁊ ne ſuppſſione nominū dēt̄ au
dacia infamādi. a Dicit tamē hoſti. q̄
cauti iudices conſueuerūt tradere dep̄ones
ſine noibus ⁊ noīa ſine dep̄onibus ꝓpter
teſtiū euitāda ꝑicula ut in ſum. lib.iij.ti.
xxxi.q.vi. b Itē admittende ſunt exce
ptōes ⁊ replicatōes ltime.hec oīa extra ꝺ
accu.q̄liter ⁊ quādo.ij.⁊.v.q.ij.ſi ꝓmates
⁊ talis quidē pōt opponere ꝺra iq̄ſitorez
de ſuſpecto vl̄ q̄ ſit crimino⁹us ⁊ contra
denūtiatōez. a .i.denūtiantē ut in dicta
q.vi. b vel lrās ad inquirēdū ip̄etrataſ
⁊ cōtra teſtes ⁊ dicta eoꝝū extra de accu.
cū oporteat.⁊.c.cum dilecti .ij.nā nō dēt
admitti teſtes niſi ltīm extra de ſen.⁊ re.
iudi.cum.i.⁊.a. a Itē inquiſitor debet
facere iurare ⁊ teſtificarī illos qui denūti
auerūt extra de ſymo.lz hely.ſecuſ ē i uīa
accuſatōis q̄ accuſator non pōt eſſe teſtis
extra de accu.cum p. Itē ſciēdū q̄ i nl̄lo
crimine pōt ꝓcedi ad inquirēdū ex denū
tiatōe niſi p̄ceſſerit fraterna correctio ut i
dicto.c.lz.de quo.ē.correctio fraterna.§.v.

b Qualiter ꝓcedēdū ſit in inquiſitōe 111
gñali puta cū omittit̄ alicui inq̄ſitio ec
cleſie tam in capite q̄ in mēbris.R̄ debet
ꝓcedi de plano ⁊ ſine ſtrepitu iudicij cū
non deceat ſeruos dei talib⁹ implicari ex̄
de accu. olim.non ita q̄ ordo iudiciarius
oīo p̄termittat̄ ſed p modū qui habetur
infra iudicium.§.i.Item in tali inq̄ſitōne

testes quales in ecclesia inueniũt̃ ga que domi fiũt p domesticos ꝓbari oportet. ex de testi.ueniẽs.ij. ¶ In q̃ differt iquisitõ quã fecit iudex ex offõ ad clãorez fame et ea ad quã ꝓcedit̃ alio ꝓcurante siue ꝓmouente. ℞ in multi.nam cum ꝓcedit ex officio tũc is cõtra quẽ inquirit̃ cogẽdus est iurare ꝙ respõdeat ueritatẽ ad interrogã ⁊ hoc siue inquirat̃ cõtra determinatam ꝑsonã siue cõtra cõuẽtũ.si uero ꝓceditur alio ꝓcurãte non est aduersari⁹ cogendus iurare neꝓpter hoc ꝓmotor inquisitionis possit instrui.sed ipe tenet̃ ꝓbare suã itẽ tõez aliter puniet̃ suspẽsiõe l̃ huiusmõi.

a .i.suspendet̃ ab officio ⁊ bñficio. ut in.c.cum dilect⁹.de quo.j. b Donec se purgauerit ꝙ non ad calũniandi crimia ꝓposuit.extra de calũp.c.cum dilect⁹.itẽ cum inquisitor ex officio ꝓcedit publicatis attestatõib⁹ põt de nouo ab alijs testibus inquirere.ut.ij.q.v.hẽt.⁊.c.mendaz. cum uero alio ꝓcurãte fit tũc publicatis attestationib⁹ recipiẽt̃ alij testes ꝙ tiet̃ de ſbornatõe. a Idẽ in sum.in dcã.q.vi

v b Que forma iuramẽti testũ in causa inquisitõis.℞ si est cõtra ꝑsonã ⁊ crimen determinatũ iurat testis ꝙ sup crie dicet plenã ueritatẽ.extra de ſymo.licet ℞ly.si uero est inquisitio sup statu ecclesie iuãt de his dicere qõd scãt l̃credit in ecclesia reformãda.l̃ ꝙ respõdeat ad interrogata.ex̃t de accu.cum dilect⁹.Et nota ꝙ in talib⁹ iuramẽti.non dẽt nec solet iurari ꝺ occultis. nam secretoꝝ solus deus iudex et cognitor est.di.xxxij.eruberẽcãt.⁊.ij.q.v.consuluisti. ⁊ solũ deum habẽt ultorẽ.C.de iurĩur.l.iusiurãdi. a Hic uocat̃ occulta siue secreta ꝑm ul.⁊ in dicta.q.vi.non solũ secretũ ꝺfois. sed ⁊ oẽ crimẽ de quo quis non est infamat⁹.⁊ addit ꝙ si aliqs infamat⁹ sit de aliquo crimie puta de fornicatõe.⁊ de hoc crimie fiat inquisitio ꝺz testis etiã dicere secretas circũstantias q̃s nouit licet iurauerit tenere secretũ.Item ꝙ quãdo fit ingsitio gñalis tũc si ꝺ occultis de quib⁹ non ꝓcessit infamia aliquid dixerit testi.non ualebit dictũ eorũ nec i⁹ cõtra quẽ deposuerũt ꝓpter hoc erit puniendus.ut extra de accu.inquisitiõis. b

vi ¶ Quãdo fit ingsitio in aliquo monastẽrio quis ꝓuidebit de expẽsis ingsitoris l̃ monachis qui ꝓsequũt̃ contra abbatez.℞ ꝓ oibus dẽt ꝓuideri de rebus monasterij ⁊ non tantũ denũtiãtib⁹ seu accusantibus sz etiã quos iudices ad ꝓsecutiõem negotij idoneos duxerit assumẽdos.extra.ꝺ accu ex parte.⁊.c olim. a In his.c.nihil dicit̃ dẽt expẽsis inquisitoris. sed aliorum ꝓdcorum tantũ. b An duráte inquisitione monachi dẽãt obedire abbati.℞ dẽãt in licitis.⁊ hõestis dũmodo ñ impediatur ꝓsecutio negotij.extra de accu.ex pte.⁊.c. olim. ¶ Non põt ꝓlat⁹ inferior suis subditis interdicere ne reuelẽt statũ suum uel ecclesie sue aut ꝑsonarũ his qui missi sũt ad inquirẽdũ corrigendũ ⁊ reformãdum nec tenẽt sñie excoicatiõis suspẽsionis uel interdicti cõtra huiusmõi late.nec etiam iuramẽta vl̃ ꝓmissiões ⁊ obligatões alie facte ad celandũ.insup ab inquisitõibus talis temeritas cum ãaduersione digna ꝓcipit̃ castigari.extra de offi.or.ꝙ plerique.vi. ¶ Postq̃ coram eo qui cõtra aliquẽ sup certi.crib⁹ ingsitor fuerat deputatus eadẽ crimia ille ꝺfessus fuit nec põt ipugnare ꝺfessiõem quo mi⁹ puniat̃ nec iõ põt punitõem euadere dicẽs ꝙ sup eisdẽ crimib⁹ antea non fuerat diffamatus vl̃ ꝙ ꝑ eundẽ inquisitorẽ capt̃a sup quibus uolebat ingrere sibi tradita non fuerunt extra de accu.postq̃.li.vi. ¶ Si is cui ꝺte cõmissa fuerat ingsitio sup certi.cribus ꝓcesserit ad ueritatẽ ingrendã omissa iqsitiõe infamie te pñte nec reclamante.aut quidq̃ sup hoc excipiente non poterit impugnare ꝓcessum eius ob hoc quia ñ fuit de infamia ꝓmitus inquisitũ.ex̃t de accu si is.li.vi. ¶ Quis est effectus iquisitõis

x ℞ si inquirit̃ cõtra ꝓlatũ siue habentem administratõem ⁊ cõuict̃ pena eius est remotio exemplo uilici diffamati cui dictũ est.iam non poteris.ꝓlix uillicãe.luc.xvi.

extra de accu.qualiter ⁊ quãdo.ij.si uero non hẽt administratõnem pena ẽ arbitria ſm merita pſone ⁊ qualitatẽ exceſſus.extẽ de accu.inquiſitõis.in fi.p̃mi R̃ſi.ſed hoc fallit in criminib⁹ enormib⁹ que ordinis executõem aut retẽtõem beneficij etiã p⁹ pactã pnãz impedit.ut eſt in ſimoniaco in ordine ⁊ beneficio.extra de accu.inqſitionis.in his enim ſic eſt ſicut in accuſationis iudicio p̃cedendũ.ut in d.c.inqſitõis

a Effect⁹ autẽ accuſatõis eſt q̃ iducit degradatõem.denũtiatio uero ad pniam. ut p̃t colligi i dicto.c.qualiter ⁊ quãdo Et notat̃ in ſum.lib.iij.ti.xxxi.q.iiij.ſm Ray. b Que autez dicant̃ crimia enormia.uide.ſ.enormia.⁊.ſ.crimẽ.de inquiſitoribꝰ hereticoꝝ.hẽs.ſ.hereticꝰ.i.ſ.iiij.⁊ hereticꝰ.ij.ſ.xvi.q icipit igſitores.in certi p̃uintijs.cum ſequẽ.⁊ hẽticꝰ.iij.p totuz.

Inſcriptio Qui accuſat aliquẽ debet ſe inſcribẽ.i. ad pnam talionis ſi non p̃bauerit obligat̃.ut ſupra accuſatio.ſ.ij. Utruz inſcriptio ſit ſemp neceſſaria.R̃ quãdo crimẽ ñ opponitur directe p modũ accuſatõis l denũtiatõis. a Quãdo opponeret̃ p modũ denũtiatõis etiã tũc non eſt neceſſaria inſcriptio ſed caritatiua monitio.extra de accu. qualiter ⁊ quãdo. b Sed p modũ exceptõis. ut cũ obijcit̃ accuſatori uel teſti ad hoc ut ab accuſatõe l teſtificatõe r̃pellatur uel electo ut a p̃motõe excludat̃ ñ eſt neceſſaria inſcriptio. ſed ſi c obijcãt̃ iã cõfirmato puta in conſecratõe obijcies det ſe obligare ad pnã.extra ordinariã ad arbitriũ iudicis.citra uinculũ inſcriptõis.nã electꝰ crimie ſic p̃bato p̃dit qđ p electionem ⁊ cõfirmatõnem ei fuerat acquiſitũ.ſi p̃us bita non amittit.extra de accu.ſuper his.⁊.c.qualiter ⁊ qñ.ij.

Inſtitutio Capitulum ſede uacãte p̃t admittere ⁊ inſtituere in bñficijs p̃ntatos a patrõis ſi ſint idonei licet al̃ talis admiſſio ⁊ inſtitutõ ad eꝝm p̃tineret.tamẽ ſede uacãte nõ p̃t capl'm cõferre bñficia que ad collationem eꝝ p̃tinẽt.extra de inſti.c.i.li.vi.inſtituẽ. hæredes quõ teneat̃ teſtator uide.j.teſtamentũ.ij.ſ.i.p totum.

Interdictum pmo. Contra interdictũ aliud eſt gñale aliud p̃ticulare. gñale dicit̃ qñ gñaliter interdicit̃ regnũ aut p̃uincia ſiue etiã ciuitas aut caſtrũ. a aut uilla ut in .c.cum in p̃tib⁹.de quo.j. b Et intelligenduz eſt gñale in hoc caſu ſi interdicat̃ terra alicuiꝰ qui nullã hẽt integrã ſi tãtũ p̃ p̃te. p̃ticulare uero quãdo de multi ecclẽſijs una l pauce interdicũt̃.extra de.v̄ ſig.cũ in p̃tib⁹. a Idem in ſum.lib.ij.t. xxxij.q.ccxxij.⁊ ſe b Quid eſt dicẽ int̃ dico talẽ locũ.R̃ ſm Inno.nihil aliud eſt dicere q̃ interdicere ibi hoies habitantes a certi.ſacramẽti.ibi accipiẽdis ⁊ a ſepl'tura.⁊ q̃ clerici ibi publice celebrare ⁊ ſacmenta offerr̃ p̃hibẽt̃. a Sic ergo interdictũ eſt quedã eccleſiaſtica cẽſura q̃ quiſ p̃hibet̃ a p̃ticipatõe quorũdã ſacrameto rum ⁊ diuinoꝝ ⁊ ſepultura.⁊ ad ħ facit quod hẽtur in ſum.e.t.q.ccxx.qñq autẽ ponit̃ ⁊ p alijs p̃ticularib⁹ p̃hibitõibus ut cum alicui interdicit̃ ingreſſus eccl'ie extra de ſen.ex.is cui.li.vi. b Locꝰ enĩ p̃ ſe nec ẽ in culpa nec ẽ ſacrõꝝ p̃ceptibil̃ Interdictũ ſm hoſti.⁊ b.non p̃t põi ſine rõnabili cauſa ſicut nec ceſſatio a diuinis.ut dictũ eſt.ſ.ceſſatio.ſ.i.⁊.ij.extra e.cum medicinalis.li. vi.⁊ extra de his q̃ fi.a ma.p ca.q̃ſiuit. quã dcre. In.⁊ hoſti.ĩ intelligũt quãdo ſnia interdicti nõ eſt ferenda p̃ter culpã alicuiꝰ p̃ticulari p̃ſone ſed p̃ter culpã uniuerſitatis.niſi cũ ſit dominꝰ loci.extra de ſpõ.non eſt nobis.⁊ ex̄ de offi. dele.ſane. vnde p̃t ferri p̃ter delictum dñi ſiue capl'i ſeu alicuiꝰ coitatis.

a Idẽ in ſum.lib.iij.t.xxxiij.q. ccxxvij

b Sed hic nota q̃ nullꝰ locus poteſt interdici auctẽte ordinaria ul̃ delegata pro pecuniario debito l pro cuiꝰ uis pecunie

quãtitate aľ nõ tenet nisi ficret de aplice sedis spali ⁊ exꝑssa licẽtia hoc bonefacius viij. in quadã extrauaganti que incipit p ide attẽdẽtes ¶ Utrũ interdictũ possit iponi non pcedẽte admonitõe. R' ꝑm Jn. si imponat' p culpa quasi pena siue pnia tũc pbata culpa uľ notoria exñte imponi põt sine ulla admonitõe etiam penitẽti ⁊ correcto sicut inuenit' de snia suspẽsiõis que fertur cõtra delinquẽtẽ ⁊ non contumacẽ siue monitũ. v. q. iij. in loco. a Sed ꝑm hosti. hoc intelligit' ď pena quã quis ipo facto incidit a canone staturam. nam tũc non oportet pcedere monitiõem secus aũt si ab hoie imponat' p pena quia tũc admonitio dẽt pcedere. extra de coha cle. ⁊ mu. c. sicut. ut ⁊ notat' in sum. e. t. q. ccxxxi. b Sed quãdo p ctũacia infert' non dẽt inferri nisi cõtra incorrigibilem ctumacẽ ⁊ tũc dẽt admonitio pceder. eẽ de appella. repñsibilis. ¶ Que dra é iter interdictũ ⁊ excõicatõem aut suspẽsiõem R' ꝑm Jray. ꝓprie loquẽdo excõicat' psõa xi. q. iij. certũ. extra x. sig. ex pte. ⁊ quidez si est maior sepat non solũ a sacramẽti. sed etiam a cõiõe fideliũ. ut supra excõicatio. i. ꝯ. ij. sed uniuersitas non excõicat'. ut dictum est supra excõi°. i. ꝯ. xxxij. qui incipit uniuersitas. a illũ. ꝯ. q̃raui. p xxix. b Suspẽdit' quoq; psona ⁊ quãdoq; qdez a bñficio quãdoq; ab officio quãdoq; ab utroq;. ij. q. v. plbr. extra de pur. ca. inter sollicitudines. interdicit' uero quãdoq; ipe locus. ut regnũ ciuitas castrũ vľ eccleśia extra de. x. sig. cũ in pcb⁹. similit' aliquã do interdicit' uniuersitas ut cler⁹ uľ ppľs extra e. si snia. li. vi. a Jdẽ in sum. e. t. q. ccxxix. b Et nihil est aliud q̃ sepatio a certis sacramẽtis ⁊ oibus diuinis officijs ⁊ ecclesiastica sepultura. ut extra de spon. non est nobis. extra de pe. ⁊ re. quod in te ⁊ de hac mã plene habet' infra interdictũ iij. ꝯ. i. ij. ⁊. iij. ⁊ aliquid dictũ est sup. ꝯ. ij. ¶ In quo ocurrit excõicatio interdẽm ⁊ suspẽsio. R' ꝑm hosti. in pluribus. primo quidẽ quia sicut excõicatio debet ferri in scriptis ctinentib⁹ cãm ⁊ cuius scripture exemplũ tũr iudex excõicato tradere infra mẽsem si fuerit requisit⁹ de qua requisitione dẽt fieri publicũ instrm̃ ľ autẽtice lrẽ. iudex aũt huiusmodi cstõis uiolator p mensem unũ ab ingressu ecclesie ⁊ a diuinis suspẽsus est. ⁊ supior ad quẽ recurritur dẽt ipam snĩam relaxare ⁊ excõicatorem ad interesse cdẽnare. Jdẽ p omnia est in snĩis suspẽsionis ⁊ interdicti. ⁊ de hoc habes supra excõi°. i. ꝯ. iij. a Qui i cipit quomodo dẽt. extra. e. cum medicinalis. li. vi. b 2°. quia snia excõicatiõis interdicti ⁊ suspẽsionis non releuat' p sequentem appellatõem sed bene p pcedentẽ exĩ de appella. ad hoc quoniã. ⁊. c. pastoralis. ⁊ extra. e. is cui. li. vi. 3°. quia ligati aliq̃ snia ď pdictis nec eligere nec eligi pñt extra ď appella. cstitut⁹. i. ⁊ extra de cõsue. cũ dilectus. ⁊ extra de excep. apostolice. ⁊ exĩ de elec. cũ inter. 4°. quia nullus dictorũ debz celebrare diuina. ⁊ extra de cle. exco. mi. c ij. ⁊. c. postulasti. ꝯ. fi. 5°. quia tales snias dẽt monitio pcedere. quod intellige ut supꝰ. ꝯ. iij. a cum additiõe sua. b ⁊ ar. extra de sen. exco. si canonici. li. vi a potius est sub rubrica de offi. ordi. e. li. b ℥ q̃ quilibet eorũ iurat anteq̃ absoluat' ñ ápliusꝰ cõtrauenire. ⁊ in oib⁹ põt fieri relaxatio ad cautelã. extra. e. uenerabili. nisi eẽt interdictũ gñaliter puilegiatũ in quo nõ bẽt locum relaxatio ad cautelã. extra. eo. pñti li. vi. ℥ quia talis snia est ⁊ a supioribꝰ ẽt obseruãda. extra de offi. or. cũ ab eccl'iarũ ℨ. quia nullus eorũ durãte snia põt testificari. extra de excep. apostolice. ⁊ extra de testi. uenies. in fi. ℨ. quia supior non debet ipas snias reuocare ľ pnũtiare nullas ee. nisi uocatis ptib⁹. extra de apell. romana. ꝯ. pe. li. vi. a Salua ctraria cstuetudine quo ad relaxatõem si bẽtur ut i. c. rõana. de sen. ex. li. vi. b x°. quia illi qui p pui legiũ sunt recepti in ꝓprios ⁊ spales rõne ecclesie filios licet ꝓpter hoc ñ sint exẽpti tamẽ sic nec excõicari sic nec interdici nec suspẽdi pñt ab alio q̃ a romano põtifice

interdictū.1.

vel legato a latere.extra de.x̄.sig.ueniens li.vi..xi° quia oēs p̄dicte sñie nōie cēsure ecclesiastice cōtinent̄.extra de.x̄.sig.q̄rēti

a Con.Inno.in sum.e.ti.q.ccxxxi.ubi p̄dicta notātur. b Quis pōt interdicē x̄ p̄m Inno.7 hosti.quilibet plat⁹ habēs iurisdcōem ordinariā.quilibz etiā habens iurisdictionē delegatā pōt interdicē ecclesiam terrā l' psonā ōtumacē sue iurisdcōnis etiā si ōtumax sit epūs.extra de offi.de le.sane.quia diocesan⁹ tamē non dēt sus pēdere seu interdicere clericos seu eorum eccl'ias ppetuo l' ad longū tēpus nisi de cōsensu capl'i.extra de excess. p̄la.c.i. a Ibi non dicit̄ de isto tpe longo l' in ppetuū.sed hāc limitatōem ponūt dci Inno 7 hosti.nam ut ait idē hosti. mirū esset q epūs sine iudicio capl'i non posset suspn dere l' ecclesias interdicere cum non tātū delegat⁹ solus sed etiā subdelegatus p se ualeat excōicare.extra.de offi.de le.ex lris. ut 7 nōtur.in sum.e.t.q.ccxxviij. b Et hoc marie quādo p̄cedit ex officio suo q tūc cum maiori deliberatōe p̄cedendū est sed regulariter 7 de iure 7 de cōsuetudine sñia pastoris soli⁹ timenda est 7 tremēda xi.q.iij.c.i.xvi.q.ij.uilis.extra ō offi.ordi cum ab ecclesiaz. Itē interdicē pōt elect⁹ cōfirmat⁹ licet nūdū cōsecrat⁹ quia hoc ē iurisdcōnis.extra de elec.trāsmissam. Itē sede uacāte interdicere pōt capl'm. ex̄t de ma.7 obe.bis que.7.c.cum olim.7 ex̄t de hereti.ad abolendā.i.x̄ abbatissa x̄o int̄dicere nō pōt.ut supra dictū ē abbatissa .s.iij. a Predicta etiā notāt̄ in dcā.q. ccxxviij. b Quis pōt itē dici. x̄ sicut pōt colligi ex.s. p̄cedēti quilibet sb̄ditus eē terra l' ecclesia pōt interdici a suo pre lato aliter sñia a non suo iudice lata non tenet.extra ō offi.dele.sane.7 ex̄t de iudi. si clerici. Exempti uero a plātis ñ possūt ab eis interdici.si tamē ille q est exempt⁹ ex una pte hrēt aliqō bñficiū rōne cuius non esset exēpt⁹ in hoc sui diocesani sñiis sb̄iacet.extra de p̄uile.cum capella p̄hibe tur etiā q̄ in odiū exemptoz l' in fraudē

p̄uilegiorū non interdicāt̄ l' excōicentur vendētes illis ul' ab eis ementes aut eis coicantes l' contra facientes puniēdi sunt extra de p̄uile.quāto. a Idē in sum.e. t.q.ccxxix. b Sunt tamē casus i qbus exempti sb̄sunt diocesanis in quibus p̄t eos interdicere siue punire 7 cōdemnare quos hēs.s.exempt⁹.s.v. Itē nō possūt interdici nisi a papa illi qui sunt spāles ecclesie filij.ut.s.s.vi.dictum est in fi.

Priuilegia q̄ aliqui non p̄nt excoicari l' terre eoz interdici dcessa singularibus p sonis ecclesiasticis l' secularib⁹ ñ extēdū tur ad sñias epōrū.q ipi p̄nt tales excōi care 7 interdicere. a tex.c.j. allegati.ñ dicit epōz sed g̃naliter ordinariorū b Nisi fuerit cōcessa regib⁹ regnis l' eorum filijs l' religiosis non rōe psonaz ñ rōne ordinū l' locoz.extra de p̄uile. ne aliqui. li.vi. Sub qua forma x̄boz dēt poni interdictū.x̄ h̄ est l' sic'es nos ppter talez cām ecclesiā siue terrā talē formā supponi mus interdicto.ut In. dicit 7 hoc ad dif ferētiā interdicti legalis.de quo trāsimus ad p̄ns.pōt etiā sñia interdici ad uolūta tem iudicis ōterminari.puta ut int̄dicat missam cū cantu l' uespas l' sepulturaz 7 huiusmodi. pōt etiā iudex ab interdicto excipe 7 sb̄ñcere quos uult 7 quādo uult puta quādo dñs terre ibi fuerit p̄ses 7 huiusmodi.extra de spō.non est nobis. a Idē in sum.e.t.q.ccxxxij. p̄m Inno.et hosti. 7 addūt q̄ si ps̄ona esset interdicta l' suspēsa p culpa sua non posset ō licētia alicuius celebrare nec suspēdi interdictū l' suspēsio.sed si suspēsa l' interdicta esset ob culpā alteri⁹ qō aliquādo fit dici pōt sicut de interdicto loci q̄ talis sñia suspē di pōt. b Quādo sñia interdicti oblig3 x̄ sufficit sñiam interdicti publice p̄mul gari nec p⁹ea necesse est causa singulorū auribus inculcare sufficit etiā cum quis sāt uicinos suos maxime metropolitanā ecclesiā recepisse sñiam 7 seruare.extra de postu.p̄la.c.i. a Idē in sum.e.ti.q.cclxi. p̄m hosti. b Insup omnes religiosi taz

exempti ꝙ non exempti qui uiderint uel
sciuerit matricē loci ecclesiā. a .i.maio-
rem seu baptisimalē.ut patet p glo. in cle
ex frequētib⁹.de qua·ĵ·ubi etiā dicitur ō
cathedrali. b seruare qōcūq; interdictū
pōitū auctē sedis apl'ice l' ordinariorum
ōnt ⁊ ipi seruare.alioqn non seruātes in-
currūt excōccatōem ipo facto.Idē etiam
i interdictis a cessatōib⁹ a diuinis in dict.
p statuta ꝓuintialiū cōciliox uł epoxum
auctē. Idē in gñalibus cessatōib⁹ a diuinis
ciuitatū terraꝝ⁊ alioꝝ locoꝝ quas aliqñ
ex ꝯsuetudine l' al' capl'a collegia l' ouēt⁹
secularīū l' regularīū ecclesiaꝝ sibi uendi
cant hoc non obstātib⁹ quibuscūq; appel-
latōibus antea etiā ad sedē apl'icā uel ad
alium interiectis ⁊ alīs obiectōib⁹ quib⁹
cūq;.ut in cle.ex frequētib⁹.de sen.exc.

VI Si snia interdicti ꝓferat' in clex. ñ tamē
ꝓpter hoc intelligit' ppl's interdictus nec
cōuerso. vnde uno ipsoꝝ interdicto ali⁹
licite admittit' ad diuina ex.e.si snia.li.vi
cū uero alicui⁹ terre ꝓpul⁹ est interdict⁹
singl'ares eius psone intelligūt' interdce
ut in dicto.c.si snia·ĵ·fi.in gñali ꝙ inter-
dicto alicuius terre clerici licet teneantur
illud obseruare tamē eoꝝ psone nō sunt
interdicte.Ꝛ ꝑm Guil. ⁊ Inno.⁊ iō alibi
exīntes in nullo tenent'.ut·ĵ·interdictū.ij
·ĵ·fi. a Idē in sum.e.t.q.cclxiij.⁊ addi
tur ꝑm eundē Inn.⁊ monal.ꝙ si familia
alicui⁹ interdiceret' ⁊ clerici essent de ei⁹
familia ꝙ ⁊ ipi interdicti essent nisi spā'
excipēt'. b VII Utrū snia interdicti suspē
di possit ita ꝙ liceat celebrare dīna.Ꝛ ꝑm
hosti.⁊ Inno. ꝙ quādo locus uł ecclesia
interdicit' talis snia suspēdi pōt.⁊ tūc lz
ibi celebrare.extra de priuile.ut ꝓuilegia.
quādo uero est interdicta psona seu susp-
sa si factū est p culpa suspēsi l' interdci
non possit de licētia alicui⁹ celebrare. nec
interdictū l' suspēsio suspēdi.si ꝺo factū
esset ꝓpt' cl'pā alteri⁹.qđ aliquādo fit ut
xvij.q.iij.miroꝝ.⁊.c.felix. a Hoc.c.fe-
lix non uidet' ibi haberi. b Tunc dici
pōt sicut de iterdcō loci ꝙ talis sentētia
suspēdi potest p episcopum sicut ⁊ tolli.

Quid si·ĵ·rēp⁹ suspēsiōis uł interdci XIII
appellet'.Ꝛ ꝑm hosti.appellari pōt a suspē
sa snia sicut a cōdicionali.extra de appella
p.⁊.c.dilectis.ꝟ.uerū. dicim⁹ ⁊ idē i snia
suspēsiōis. secus aūt in snia excōicatōnis
cuius effect⁹ nūq; pōt relaxari ad temp⁹
nisi oīo tollat'.extra de sen.ex.cū desidēs
in pn. a Idē in sum.e.t.q.ccxxxiij. b

Interdictum

ē: scilicet spāliter de interdicto
qđ pōitur in aliquā terrā. Ubi sciēdū
ꝙ cum dicit' interdictū⁹ terrā talis reg⁹
l' ōnī ꝑm Inno.⁊ hosti.intelligit' omnis
terra que iurisdictōi sue ſbest tempe late
snie.⁊ similit' que in crimie sibi fauet. cō.
ber.si uero p⁹ sniam terrā emit non est in
terdicta nisi snie lator exp̄sserit siue inten
derit tam de ea quam habet ꝙ de ea quaꝝ
bitur⁹ esset.si uero uendit suā remanet
illi terre onus interdicti donec relaxetur.
ut pōit Hermān⁹ i tractatu de interdicto
ar.extra de postu.pla. ad hoc. a Idē in
sum.e.t.q.ccxx.⁊.se. b Quid si domin⁹ I
tēpalis supponat terrā suā ⁊ ꝓroget in se
iurisdcōem alicui⁹ epi an possit terra eius
ab illo interdici. Ꝛ ꝑm hosti.si ordīarius
ꝺsēserit in ꝓrogatōem tūc planum est ꝙ
pōt.extra de fo.compe.significasti.ſ si nō
ꝺsenserit adhuc puto ꝙ possit ⁊ clerici ta
le interdictū seruare tenent'. extra de iur'
iur.ex rpto.⁊ de offi.dele.p.⁊.g.licet enī
laicus p spālem ꝺuentōem nō possit sup-
ponere alīs eccleſias l' psonas ecclesiasti
cas terre suē tamē cum uniuersitate tacī
te trāseūt. a Idem in sum.e.t.q.ccxxx.

b Si ciuitas castrū aut uilla sunt iter II
dicta illoꝝ ſburbia ⁊ ꝺtinentia edificia in
telligūtur interdicta.extra.e.si ciuitas.li.
vi.al' uero nōie ciuitatis intelligit' qđ mu
roꝝ ambitu cōtinet'.ut ibi dicit'. C Nū III
quid hoies de terra interdicta possint au-
dire alibi diuina.Ꝛ si est interdicta ꝓpter
delictū ōnī l' rector.tūc ciues q culpabi-
les non existūt pñt extra ipaꝝ licite itereē

diuinis.nisi ꝛ ipi fuerit interdicti propt̃ dñm puniendū in eis.quia tūc etiā alibi ñ pñt interesse diuinis sicut ꝛ non possunt ꝓpter culpā illoꝝ si posirū fuit interdēm extra e.si ciuitas.li.vi.ꝛ idem intellgēdū si aliquis de ipis hoibus alio trāsfert dōi cliū.ꝛ eodē modo intellige de clerici.ali/cuius terre interdicte. quia si culpabiles non existūt nec fuerint ipi interdicti pñt alibi celebrare diuina.

Interdictum

ꝛ. scilicet in aliquā ecclesiaꝛ.

Ubi ꝑ sciendū ꝙ si ecclesia interdicitur nec in capella eius celebrari nec in cimiterio poterit aliquis sepeliri si ipsa capella uł cimiteriū sint ecclesie cōiūcta.ał secus extra.e.si ciuitas.lib.vi. ¶ Quid si aliqs scienter celebrat in ecclesia aut quocunqꝫ loco interdicto.ℛ nisi sit ꝓuilegiatꝰ in hꝫ uel nisi in casibus a iure cōcessis celebret irregularitatezꝫ incurrit a qua ñ poterit ñ ꝑ papā absolui nec pōt eligi nec eligē. ex e.is qui.li.vi.

Interdictum

4.scilicet quid ꝓhibet̃ vł concedit̃ tpe interdicti. Et ꝑ quidē nulla diuina officia ꝓmittūt̃.extra de pe.ꝛ re.ꝙ in te.ꝛ extra de spō. non est nobis.sed hoc in vi.eo.t.ꝫ.c.alma.tpat̃ multū hoc modo ꝙ singulis diebꝰ in ecclesiis ꝛ in mōstēriis misse celebrētur ꝛ alia dicant̃ officia sub/missa uoce ianuis clausis excōicati ac iter dictis exclusis cāpanis etiā non pulsatis ita tamē ꝙ nullos alios etiā si aliūde ue/niant pñt admittere. nisi illi sint super hꝫ ꝓuilegiati.extra de ꝓuile.li.vi.ita ꝙ tā ca nonici q̃ clerici ecclesiaꝝ in quibꝰ distri/butōes distribuūt̃ cotidie illis q̃ ītsunt hor. si non uenerit amittāt eas sic amit/teret si non esset interdictū ita ꝙ solū in festiuitatibꝰ.s.natalis.resurrectōis.pēthe ꝛ assumptōis beate marie. a Idē est hō die etiam de festo corpis ihesu ꝛ eꝰ octa ua.sicut ē statutū ꝑ martinū papam.v.et eugeniū quartū.ut patet ꝑ extrauagantē que incipit excellētissimi. b Campane pulsentur ꝛ ianuis aptis alta uoce diuina celebrent̃ excōicati.exclusis interdictis ad missis.ita tamē ꝙ illi ꝓpter quos ꝓlatus est interdictū alteri non appropiquēt nō obstātibus quibuscūqꝫ ꝓuilegiis que re/uocant̃.ꝙ sufficere dēt oibus ꝙ celebret̃ ut dictū est.hec oia in ꝑdicto.c.alma. Itē nota ꝙ tpe gīalis interdicti potest cōfici crisma in die cene.extra.e.quoniā. lib.vi. ¶ Utrū tēpe interdicti mistrari possint ecclesiastica sacramēta.ℛ non.extra de sc. exco.ℛnso ꝛ hoc multas recipit exceptio/nes.nam ꝑ quidē excipit̃ baptismꝰ. cate/cismus.ꝛ cfirmatio non solū puuloꝝ ut in dicto.c.rnso.sed etiā adultoꝝ. extra eo quoniā.li.vi. Itē excipit̃ pnia non soluꝫ moriētū sed etiā uiuoꝝ ꝛ sanoꝝ dū tamē non fuerit excōicati qui non pñt admitti nisi in morte ꝛ exceptis illis ꝓpter quoꝝ culpā ł dolū lata est sna interdicti ł qui ꝑbuerūt cōsiliū auxiliū ł fauorē si ñ ꝑus satisfecerit uel de satisfaciēdo dederit ido neam cautiōem.aut si hoc non possūt nisi iurauerit ꝙ cum poterūt satisfaciēt et ad satisfactōez faciendā ꝑ illos qui tenēt̃ da būt cōsiliū ꝛ auxiliū.ꝛ ꝓ posse laborabūt nec ꝓpter aliqđ ꝑdictoꝝ dēt fieri relaxa° interdicti.ut extra.e.alma.li.vi. Itē excipitur eucaristia quo ad decedentes.extra de pe.ꝛ re.ꝙ in te. negat̃ extrema unctio ut in dicto.c.ꝙ in te. a Heliꝰ facit.c. rnso.extra de sen.ex.ꝛ idē nō.in sum.con. li.ꝫ.t.xxxiij.q.ccxxxv b Ad ordines aūt non poterit laicꝰ loci interdicti ꝓmoueri secus aūt de his qui erāt clerici nec sunt interdicti. a Nam tales ad alios ordi/nes poterūt ꝓmoueri ꝑm eūd Inno.ꝛ in dicta.q.ccxxxv. b Matrimonia ꝛo ꝑm Inno.fieri pñt apud interdictos. quia et apud infideles ꝛtrahūt̃.xxvi.di.inde.nō tamē dēt fieri bñdcio nuptiaꝝ ꝑm hosti. a Idē in sum.e.t.q.cxxxvij. b Utꝫ tpe gīalis interdicti ꝛcedat̃ ecclesiastica sepultura.ℛ ꝑm Inno.quādo ē interdcī

cõiter aliqua terra vel aliqua uniuersitas denegat laicis ecclesiastica sepultura. etiã si pniaz accepint. extra de pe. cp in te. quia interdicti sunt etiã si peccatores nõ sunt xxiij. q. iij. si hẽs. xvij. q. iij. miroz. sed illi qui inter p̃dictos excõicant etiã si ab ipa excõicatiõe absoluãt remanẽt tamñ adhuc interdicti donec soluat interdictũ. si tamẽ in moriẽtib9 apparuerit aliqua signa pẽitẽtie ⁊ postea fuerit solutũ interdictũ tũc taliũ corpa erũt apud ecclesiã trãsferẽda ar. extra de sen. ex. cum illoz. a Deli9 eo. t. c. a nobis. ij. b Et si apud ecclesiã stãte adhuc interdcõ sepulti fuerint non erũt postea exhumãdi cum ad eum statũ venerit a quo ĩcipe potuit. ⁊ p huiusmõi interdictis. s. qui pnituerũt licet mortuaria recipe ac p eis orandũ est. xi. q. iij. qui cũq. sed si non pnituerit nec p eis orãdũ est nec mortuaria recipiẽda sunt. lxxx. di. .c. fi. a Idẽ in sum. e. t. q. ccl. b Clerici uero qui in tali gñalitate non sunt ĩt dicti nõ negat ecclesiastica sepultura sñ pulsatiõe tamẽ cãpanaz ⁊ cessante omni solẽnitate. ut in dicto. c. p in te. sed p ibi dicitur cum silentio uidet hodie intelligendũ de silẽtio funãlis officij. quia cum ꝺcedat qꝺ maiꝰ est. s. horas ⁊ missas submisse. ut in. p̃. ℔. dictũ est. ⁊ de officio funãli cõcedi uidet. III Utrũ quãdo ecclesia est singulariter interdicta illi de pl'o possint alibi eligere sepulturã. ℟ ꝑm Inn. si est interdcã in pnã populi etiam si multi ex eis nõ deliquerunt sed forte uniũsitas uł maior pars uł forte quia delict dñs ⁊ in hoc punit tũc pochiani nõ possũt in alia ecclesia etiã non interdcã eligẽ sepulturã nisi forte ex priuilegio. extra de priuile. ut priuilegia. si uero est interdcã ꝓpter ꝺlictum clericoruz tantũ ł ꝓpter hoc p uiolã fuerit tũc pochiani pñt in alia ecclesia ñ interdcã elígere sepulturã ⁊ audire dina.

a Cõcor. hosti. in sum. con. eo. ti. q. cl. in pncipio. b IIII Utz oẽs interdcĩ uitandi sint. ℟ ꝑm Inno. hosti. ⁊ ber. in dinis officijs uitãdi sunt oẽs illi qui ꝓpio noie uł alia certa circũlocutiõe p sniam designãt qui ⁊ dicũtur nomiatim interdcĩ. insti. ꝺ exhñ. ℔. nomiatim. Item uitãdi sunt tãq̃ noiatim interdcĩ oẽs illi de quib9 cõstat p interdcĩ sunt. ut si ciuitas uel castrum interdicit. si uco interdicãt fautões siue pticipãtes in crimine nõ dicũtur nomiatim interdcĩ sed tantũ in gñe. vnde tales non tenet quis euitare quousq̃ p iudicẽ specificetur ⁊ iudicetur. nisi forte eoꝝ pticipatio esset multũ notoria ita q̃ inficiatõi non esset locus. extra de cõsa. cl. et mu. tua nos. a Idẽ in sũ. e. t. q. ccxxxvi.

b V Quando ꝺcedit alicui psone singli ut tẽpe interdcĩ possit celebrare ⁊ audire diuina in uoce sbmissa tũc eius familiães ad audiendũ cum illa ⁊ celebranduz sibi admittunt sed non sic de familiarib9 alicuius collegñ. quia nisi priuilegiati fuerint admitti non dũt. tali quoq̃ ꝺcessiõe non põt gaudere ille cuius culpa dolo ł fraꝺ fuit snia lata seu qui ad pcurãdũ ipm delictũ pbuit csiliũ auxiliũ uł fauorẽ. ex de priuile. licet. lib. vi. VI Epi qui sunt in via possũt secum ferre altare portatile et facere sibi celebrari ubicũq̃ fuerit nisi ob stãte interdicto. extra de priuil. qm. lib. vi. Epi quoq̃ non incurrũt ipo facto sniam interdcĩ. ut. s. epus. ℔. v. a qui ĩcipit epi ⁊ supiores. b VII In locis exemptis celebrari possit tpe interdcĩ gñalis. ℟ nõ nisi sicut in alijs. extra. e. alma. in fi. ⁊ de priuil. auctoritate h. li. vi. VIII Sed nũquid ex sola ꝺsuetudine potest aliquis uenire cõtra interdictũ. ℟ non. extra de cõsue. cũ inter

a Idẽ in sum. eo. t. q. ccxliij. ꝑm Inn. ⁊ hostiẽ. b IX Utrũ tpe interdicti liceat secularib9 extra ecclesiã audire ał ascultare officiũ quod fit in ecclesia. ℟ ꝑm hosti. excõicati. ⁊ interdicti. nõ licet audire neq̃ clericis licet ita alte celebrare q̃ deforis possint audiri nec est eis pax portãda aut fenestra ł hostiũ apienda ad uidẽdũ corpus christi ł ad offerendũ post euuãgeliũ. hec colligũt. extra de pe. cp in te. cõ. sati. Ray. ⁊ Guil. ⁊ dicit idez Guil. q̃ ñ pohibẽtur

seculares audire hōras que extra eccl̃esiaz sine p̃ uiam dicūtur. a Cō.cum Guil monal.ut patet in sum.eo.ti.q.cclx. b

v Nūquid tempe interdicti possit sacerdos bñdicere peraz ⁊ baculū peregrinorum.R̄ ꝑm Guil.cum non repiatur esse.phibitū videt̄ esse ocessum. a Idē in sum.e.t.q. ccclvij. b

vi Quid si ꝓpter fauorē ⁊ ad instantiā aliquoz positū est interdictum et illi non seruāt sed allegāt ꝙ hēant ꝑuilegia ⁊ huiusmodi.R̄ neq; alij seruare tenē tur ne de aliorū fletu ipi ridere uideātur extra de ꝑuile.petistis. a Uerū si ꝑui legati ecesserit terminos suoz ꝑuilegiorum in obseruātia interdicti.ut patet in e.c.petistis.hec etiā notātur in sum.con.e t.q.ccclix. ubi etiā additur ꝑm hosti.ꝙ si aliqui ponūt l̄ poni ꝓcurāt interdictū ut postea ipi soli celebr̄ēt ⁊ ad ipsos popul⁹ ocurrat a quibus oblatōnes accipiant et alie eccl̃esie defraudētur istis celebrare ñ

vii licet occōne sui ꝑuilegij. b Quomodo clerici in officio uiolent interdictū.R̄ ꝑm Inno. clericus uiolat interdictū quando officiū l̄ ordinē requir̄ in missa nō solū celebrādo ut sacerdos sed etiā calicē offe rendo ut sbdiacon⁹ uł urceos siue ãpul las ut acolitus ⁊ huiusmodi.similiter et celebrādo ꝑncipaliť. a .i.quasi i officio suo.ut in c.si quis epūs.ō q̄ j. b

viii vespas ⁊ matutinas.⁊ huiusmodi.xi.q.iij.si quis epūs.in fi. a immo in medio.⁊ est.c.si qs epūs.ij.sed ⁊ in ꝑ de hoc aliquid dicitur.⁊ hoc est uerū si quis utat̄ officio ordinum maioz siue minoz ꝑm Inno.⁊ in sum.e t.q.cclj. b Nec credim⁹ irregularitatē l̄ suspēsionē incurrere qui officio interest etiam si cantet cum alijs. non tamen nisi celebret nec aliud in suo offico agit cuz ꝫ nūq̄ inueniā ꝫ pccz.⁊ intelligēdū nisi ꝫ faciat ex contēptu ꝑm hosti.extra de excesꝑla.tanta. a Dicit enī hosti.ꝙ tūc talis qui interest officio ab irregularitate excusatur quādo ignoráter audit diuina officia et quadā simplici deuotōe.secus si ex con tēptu puta quia facit celebrare diuina et

auctem ꝑstat ꝙ tūc irregularitatē incurrit ut in.e.c.tanta.⁊ extra de cle.ex.mi.illō.ꝙ. fi.Con.Guil.ou.⁊ in eadem.q.cclj. b

Legere aūt psalmos l̄ euuangelia dicere quilibet pōt in terra interdicta sicut ⁊ ꝯdicare.extra de sen.excō.nūso. a Idē in dicta.q.cclj. b

x Quid si clericus dicat epl̄am sine apparatu.R̄ ꝑm Inno.si osuetudo est ꝙ aliquis sine distinctōe ordinis dicat epl̄am l̄ portat cereū l̄ faciat qdqd aliud ꝓtinēs ad aliquē ordinē non erit irregularis qui id facit.ubi uero osuetudo non est fit irregularis.xi.q.iij.si qs epūs. sed si faciat ea que non sunt alicui ordini l̄ officio deputata.ut si in matutinis legat lectōem l̄ cantet nūsoriū nō fit irregular. Con.hostie.⁊ Guil.ou. a Idē in sum. li.iij.t.xxxiij.q.cclvij. b

xi Quid de simplici clerico qui habet tantū primā tonsurā R̄ ꝑm hosti.si in officio suo cātet puto ꝙ irregularitatē incurrat.xxiij.di.psalmista Idem Guil. ou.in speculo. a Prefati doc.non uident̄ loqui de clerico ꝑme tonsure tantū ad cuius officiū nil spāle uidetur ꝓtinere.cum ꝑma tōsura non sit ordo sed quedā dispō ad ordines ꝑm theologos cōiter.ut in sum.con.e.ti.q.cclvij.ubi etiam patet ꝙ dicti doc.dicūt de simplici clerico nec addūt qui habz ꝑmā tonsurā tm̄ sed uident̄ loqui de clerico ordinū minorum.de quo loquit̄ allegatū.c.psalmista

xv b Quid de benedcōe mēse uł aque.R̄ ꝑm Inno.in benedcōe mēse non ꝯtrahit̄ irregularitas cuz nulli ordini deputā sit ar.xliij.di.c.fi.sed in benedcōe aque sec⁹ videtur.quia annexa est ordini de con.di ij.aqua.idem Guil.ou. a Idē in sum e.t.q.cclv. b

Intelligendum aūt est ꝙ ita fuit tempe ꝑdictoz Inn.⁊ Guil. qñ non licebat in eccl̃esijs celebrare etiā secrete nisi ex ꝑuilegio hodie quia ꝫ celebrare secrete qđ maiꝰ est.extra.e.alma.lib.vi.⁊ secrete aquā benedicere licet qđ minꝰ est

xvi Quid si quis tempe interdicti aliquē excoīcat l̄ absoluit.R̄ ꝑm Inno.⁊ hosti.ñ est irregularis.ꝙ hoc non cōpetit ex ordine

sed ex iurisdcõe,ij.q.i.nemo.⁊ extͣ de elec. trãsmissaz.sed absolutõis solénia exhibeͤ sicut est dicere cum stola psal.⁊ orẽm vl̃ in ecclesiã introducere excõicatuz ẽ ordis ⁊ officij.ar.extra.e.nup.in fi.xi.q.iij.dñt. ⁊.c.se.vnde hoc faciẽs irregularis.est.idem Guil.ou. a Idẽ in summa.e.t.q.cclvi.

xlvii b Vtrũ tpe interdicti possit fieri ĩtroductio mulieꝛ in ecclesiã post partum.Rñ ꝑm Hermannũ non licet. a Idẽ in sum. con.e.t.q.cclí. ubi dicit ꝑm hosti.q sil̃it non licet bñdcio nuptialis. b Quid si

xlviii laicus uiolat interdictũ.Rñ ꝑm Inno.non incurrit irregularitatẽ vl̃ suspẽsiõem cũ nec ordinẽ nec officiũ habeat.grauiter tñ pccat ⁊ puniẽdus est.Idẽ hosti. a Idẽ in sum.con.eo.t.q.clliij. b Si ꝛo tpe interdicti exerceat aliqua officia que non sunt alicuiꝰ ordinis puta doceat scholães exerceat tabellionatũ aut aduocatõem et huiusmodi nõ pccat.ut ⁊ põit Guil.ou a Idẽ in sum.e.t.q.clliij. ibi tamñ somꝰ uidetͣ dici de irregularitate quaz qs hac occione non incurrit.⁊ con.hosti. licz Inn. uisus sit sensisse cõtrariũ.ut patet in dcã q.clliij.cuius dictũ põt intelligi i clẽico qui exercet scholas vl̃ aliqd huiusmõi qđ esset annexũ ordini ex ꝯsuetudie vl̃ constitutõe.vl̃ claꝛ ut põt ꝯstare etiã ex dictis ipiꝰ Inno.ibidẽ positi.quia ex talibꝰ que non ꝯpetũt nec ordini nec officio ecclesiã stico non irrogatͣ irregularitas ſ nec pccatum cum non repiantur ꝓhibita. b

xlix Quid đ illo cui interdictꝰ est aliqs spãl̃ actus puta ingressus ecclesie.hũc casum uide infra.ſ.pc.in fi. a In hoc etiã dicẽdum q cui interdicitͣ aliquis actꝰ vl̃ spãle officiũ põt alia exercere ꝑm monal.⁊ i sũ.

l con.eo.t.q.ccli. b Sed nũquid laici itͣ dicti põnt ozare i ecclesia.Rñ ꝑm Guil.ꝓtͣ gñale interdictũ non intelligo hoc esse ꝓhibitũ.secꝰ si exꝓsse sit eis itͣdictꝰ igressus ecclesie.idem monal. a Idẽ in sum.cõ. eo.t.q.cclx.ubi etiam dicit q potest ozare orõe ꝓuata etiam in ecclesia interdca nisi ab excõicato maiori vl̃ interdcto ab igressu ecclesie. b Quid si sacerdos ꝓbabiliter credit q aliqui interdicti sint in ecclesia. Rñ ꝑm Guil.dẽt monere in gñali q exeãt alt̃ non tenetͣ uitare eos maxime publice donec cõstat de sñia. a Hodie circa hoc magna facta est innouatio.ut patz.ã.clericus.iij.ad fi.in additõe. b Quid si sacerdos recipiat sciẽter hoiez interdictũ nũqd alij tenebuntͣ exire.Rñ ꝑm Guil. credo q non.neq; pccãt audiẽdo diuina sed solꝰ a cerdos.ſdez monal. a

li Quo ad pcẽm uerũ est nisi ꝯsentiãt in hoc sacerdoti aut eis placeat factũ eius ꝑm eosdẽ.ut in suz. con.eo.t.q.cclv. b Et uide in sequenti .ſ.primo.

lii Que pena clerici nõ seruãti interdictũ.Rñ ꝑm hosti.ille qui sciẽter celebrat in loco interdcto undecũq; sit irregularis est ⁊ suspẽsus.extra de cle.ex.mi.postulasti.ſ.ulti.⁊ extra de elec.cum int̃.⁊ eͤ eo.is qui.li.vi.Et ideo non põt beneficia ꝯferre.extra đ ꝯcess.ꝓben.quia diuersitatẽ ⁊ extra de excess.ꝓla.tanta.con.Inn.⁊ ber. Itez non põt talis eligi nec eligere.extra de ꝯsue.cum dilectꝰ.ſ.quia nobis.⁊ i dcõ .c.is qui.nec etiã postulari.extra de postu. ꝓla.c.i.Itẽ qui non seruat interdictuz remouẽdus est a bñficio.extra.de cle.ex.mi postulasti.ſ.ulti. a Idẽ in sum.con.e.ti. q.cclxvij.ubi etiã addit ꝑm Inno.⁊ hosti q uiolãs interdictũ ⁊ alios ad uiolandũ inducẽs suspẽsus est.⁊ si est plaꝰ omnis eius institutio.destitutio.collocatio.ꝓbẽdaꝛ.beneficioꝛ.ac dignitatũ.⁊ sententie in quoscũq; plate sunt irrite ⁊ inanes.nõ ergo põt p̃missa facẽ. ⁊ ut aiũt idẽ forte dicendũ in aliꝭ spũaliꝭbꝰ.ſ.q sicut eis cõferri ñ põt sic nec facta ab eis collatio ualet.ut in dicto.c.postulasti.⁊ extra de eta. ⁊ qua.ordi.cum bone. b Et nota hic q si aliquis scienter celebrat in aliq̃ ecclesia que non ꝓprie dicẽda sit interdcta sed uiolata siue polluta ñ incurrit irregularitatẽ ut in dicto.c.is qui.tamen talis grauiter pccat ut ibidẽ dicit̃.⁊ dicit̃ ecclesia violata siue polluta seie vl̃ sanguñe.uñ supra ꝯsecratio.ij.ſ.iiij.cum sequẽtibꝰ.Similit̃

etiam si quis in aliqua ecclesia ñ suppõita interdicto celebrat pñtib9 psonis interdictis. licet grauiter pcccat celebrãdo eis. tñ non fit irregularis. quia hoc non habet in iure ut ibidẽ. ℔ tñ ois scit celebrãs siue in loco interdicto siue psonis interdictis a iure l' a quocũq; iudice uel recipiẽs publice interdictos ad diuina officia seu sacra mẽta siue ad sepulturã est interdictus ab ingressu ecclesie. extra de pnis. eporũ. lib. vi. ¶ si in ea se ingerat in suo officio fit irregularis. extra. eo. is cui. lib. vi. ¶ de h casu habes. j. suspẽsus. ℣. iij. a Ibi dicitur de interdicto ab ingressu ecclesie. b Quid si clerici exñtes noiatim interdicti celebrẽt diuina. ℟ ℘m Inno. irregulares fiunt. xi. q. iij. si quis eps in domicilio. ¶ sunt deponendi ppetuo nisi ꝙ si multi sunt tũc pncipales sunt deponẽdi. cum alijs uero sup irregularitate poterit dispẽsari. sed ñ nisi p papã. a Idẽ in sum. eo. ti. q. cclxvij. ¶ facit extra de cle. ex. mi. c. latores. ibi etiaz dicitur ꝙ multitudo intelligitur cũ excedit numerum. xl. b

Interdictum

℣. de relaxatõne interdicti. Ubi sciendũ ꝙ postꝙ snia interdicti p aliquos inferiores plãtos rõnabiliter lata est maiores non dñt eam relaxare absq; cõgrua satisfactõe ¶ dscia illi9 qui tulit eaz. extra de offi. or. cum ab ecclesiarũ. si uero non rõnabiliter lata sit dẽt qui tulit eam sine difficultate relaxare. extra de offi. or. gue. seu supior. ad quẽ recurrit. extra eo. cum medicialis. li. vi. Archieps nõ potest relaxare interdictum l' excõicatõem siue suspẽsionẽ latas ab officialibus archidiaconoz seu alijs iurisdcõnem habẽtibus subditis suffraganeoz ipis qui tulerunt omissis nisi esset otraria dsuetudo. extra e. romana. li. vi. a Ibi dicitur ꝙ archieps uel eius officiales nisi pdicto modo dictas snias non relaxẽt. vnde videtur ꝙ si relaxauerit licet male egerit tamẽ tenet relaxatio. ut patet in sũ. con. li. iij. t. xxxiij. q. cclxix. vbi dicitur ℘m Inno. ꝙ si epus de facto relaxet snias ab inferioribꝰ latas male quidez facit sed tenet relaxatio nisi forte aliqua dsuetudo obstaret. b Cũ quis interdicto uel excõicatõne astrictus offert se ad iustitiã eoz. p quib9 sentẽtiã accepit. iudex eũ ne sic decedat absoluere põt etiã si aduersa ps appellet ne absoluatur. dẽt tamẽ ante absolutiõem recipi ab illo sufficiẽs cautio ꝙ in pñtia rõni pontificis ad quẽ appellat' si uoluerit appellatoz l' cozaz iudice cui causam delegauerit iuri parebit. ¶ idẽ de his qui dicũt se iniuste excõicatos l' interdictos. a Etiaz si hi qui huiusmodi protulerunt snĩam ad sedem apl'icam appellarent. ut in. c. de quo statim. b Extra de ap. qua fronte.

Utrum snĩa interdicti relaxari possit nudo ℣bo. ℟ ℘m hosti. licet in snĩa excõicatõis exp̃ssa sit solẽnis forma quã habes supra absolutio. v. ℣. ij. secus tamẽ in snĩa interdicti ¶ suspẽsiõis que nudo ℣bo pferunt' l' totaliter relaxant' cũ iuramẽto tñ ut supra interdictũ. i. ℣. vij. a Qui incipit in quo ꝺueniũt. b Et ar. extra e. alma. lib. vi. Quid si aliquis tpe gĩalis interdicti uult satisfacere ¶ sic absolui. ℟ ℘m Jo. an. si is ꝓpter cuius culpã latũ est interdictũ satisfacere uult tollet' int'dcm si uero culpabilis fuit tangꝰ cõsiliari9 vl' auxiliari9 licet accipiat' cautio ¶ iungat' pnia non relaxabit' interdictum. extra. e. alma. li. vi. ꝙ si non ꝓpter eius culpã latũ est ipe quidẽ punit' sed eius satisfactio ñ requirit'. extra. e. si snĩa ℣. i. a li. vi. b ¶ in dicto. c. alma.

Intestatus

Reg re ·j· successio ab intestato.

Intimiditas

Require infra timoz ℣. fi.

Inuenta

Quid est agendum de inuẽti. ℟ ℘m tho. 2ª 2ᵉ. q. lxvi distiguẽdũ est circa res inuentas/quedaz

enī sunt que nūq̄ fuerūt in bonis alicuī sicut lapilli ⁊ gēme que inueniunt in littore maris. ⁊ talia occupāti adeuntur. ⁊ eadē ratio est de thesauri. antiquo tēpe sb terra occultati. quoz non est aliquis possessor. nisi q̄ fm leges ciuiles teneť medietatem dare dño agri. intellige si inuenit in alieno non data opa. sed si data opera inueuit nihil teneť dare dño. a Immo totum teneť dare. ut in. l. unica. C. de thesauri. li. x. ⁊ nōt. glo. insti. de re. diui. §. thesauros. sup̄ hoc opa. ⁊ hoc est uerū etiā si cum uolūtate dñi requirēt. quia etiā cuz uolūtate dñi non posset querere i alieno thesauz suo noīe. ut in dicta. l. unica. ubi etiam patet q̄ thesaurī dicť coadunatio rerū mobiliū absc̄dita quoz ignorātur possessores seu dñi ppter uetustatē tēporis. ibi etiā patet q̄ nec in suo solo pōt quis querere thesauz arte magica. diuinatōibus vl̄ alīs illicitis modis. al̄ thesaurī eēt fisci ut nō. gl. in dicto §. thesauros. b Insti. de re. diui §. item ea. a Ibi de hoc nihil dicť. sed puto q̄ uelit allegare §. imediate sequētē. s. itē lapilli. ubi dicť. item lapilli ⁊ gēme ⁊ cetera que in littore mari. inueniūť iure nāli statim inuentori fiunt sed ad mām thesauri melius facit. e. t. §. thesauros quos quis in suo loco inuenerit. diuus adrianus nāle equitatē sequutus ei cōcessit qui inuenerit. Idōq̄ statuit si qs in sacro aut religioso loco fortuito casu inuenerit. at si quis in alieno non data ad hoc opa sed fortuito casu inuenerit diuidiū diuo soli deberi si quis cesaris loco inuenerit. dīdiū inuentoris ⁊ dimidium cesaris esse cōstituit cui conuenies est ut si quis in publico loco in fiscali l̄ ciuitatis inuenerit dimidiū ipius est dimidiū fisci l̄ ciuitatis. b Quedaz uero res inuente fuerūt de ppinquo in alieno cuius bonis ⁊ tūc si quis eas accipiat nō aio tenēdi sed restituēdi dño nō dimittit furtū al̄ furtū dimittit. xiij. q. v. si qs. et. c. multi sine. ¶ Quid si res ab aliq̄ inuenta sit que fuit a ppio dño hita p delicta respondeo res que habetur pro derelicta occupāti dedit siue sit mobilis ⁊ abdicatur siue sit imobilis. ut si exeam de hoc fundo hac mēte ut p derelicto habeaz. ff. p derelict. l. i. sed si in mari iactauero res meas causa alleuiandi nauē non habeo p derelictis quia non hac intētōne abdicio. unde si libruz inuolutū iactaui nō habeo p derelicto. secus psumit si iactaui apte in insti. de re. diui §. ulti. a Ibi dicit de rebus iactati. sed non de illa psumptione. sed de ea dicit. in sum. con. li. z. t. vi. q. xvi fm hosti. ⁊ ul. b Qz qualiter restituet res inuenta. R fm Ray. ⁊ hosti. studebit inuenire illū qui eam amisit ⁊ si oz faciet publice dici p pconē l̄ in ecclesijs p loca ubi expediet. ⁊ illū si inuenerit ⁊ p circūstātias certificet q̄ illi fuerit illi restituetur al̄ eroget paupibus. l̄ ipe pōt tenere si est indigēs. ⁊ hoc fm quosdā auctē pēitentiarij sui. a Hoc fuit dictū Ray. q etiā dicit q̄ tūc ozet p illo cuius res fuit ut in sum. e. t. q. xvij. b seu dioceseni si forte sibi retinuerit dispēsatōem talium. a Hoc fuit dictū glo. Ray. cui con. ul ut in dicta. q. xvij. b

Inuidia Utrum inuidia sit tristitia de alieno bono. R fm tho. z. z. q. xxxvi. de alieno bono pōt eē tristitia dupl̄r. uno modo quādo aliqs tristatur de bono alicuī inquātū ex hoc iminet sibi piculū alicuī nocumēti sicut cuz hō tristat de exaltatiōe inimici sui timens ne ledat eum ⁊ talis tristitia non est inuidia sed magis timor. effectus ut phūs dicit. alio modo inquātū bonū alterī existiat diminutiuū ppie glorie seu excellētie. ⁊ hoc modo de bono alterius tristat inuidia. et ideo pcipue de illis bonis inuidet hoies in quib̄ est gloria ⁊ in quib̄ amāt honorari. ⁊ in opioe esse. ut phūs dicit z. ethi corum. a Potest etiā esse inuidia licet tristitia non pcederet ex hoc respectu sed al̄ ex defectu caritatis. nam ⁊ diabol nō timebat p hoiem diminutōem gl̄e sue quaz

nullaten⁹ poterat hrē.⁊ tam̄ iuidit hom̄i
sap̄.ħ.j.inuidia dya.ꝛc.vnde⁊ gñaliť pōt
dici ꝙ inuidia est tristitia boni fraterni ex
defectu caritati ꝓcedēs.pōt etiā quo ad
ꝑmū modū adesse ꝓccatū. ut si qs occo-
ne timoꝛi declinaret ad aliquid cōtra cari
tatem dei ł ꝓximi. b Utrū inuidia sit
ꝓccatū.ℜ ꝑm tho.ubi supra.inuidia ꝓprie
esse est tristitia de bonis alicuius inquātū
alter excedat ipm.⁊ istud semp est ꝓauū
ut phūs etiā dicit z°. ethicoꝝ.quia dolet
de eo de quo est gaudendū.s.de bō ꝓximi
ꝙ si doleat qs ō bono ꝓximi ñ ꝙ ie hz ſ ꝙ
sibi deest non est inuidia sed ẓel⁹ de quo
habes.j.ẓelus. Utrū inuidia sit pcēm
mortale.ℜ ꝑm tho.ubi .s. inuidia ex suo
genere est ꝓccatū mortale.quia ctrariať
caritati que gaudz de bono ꝓximi.si tamē
sit impfecta ratio iuidie.s.in motu sensu-
sualitatis.sic est ueniale ꝓccatum.

Hypocrisis Utrum
sit pcēm
⁊ quale ⁊ quādo.habes.j.simu-
latio.⁊ j.ypocrisis.in littera y.

Ira Utrū sit ꝓccatū mor
tale.ℜ ꝑm tho.z² z°.q.
cl viij.motus ire pōt eē inordia
tus dupliciter. a Nā ut habetur in sū.
de uitijs. ira est irrōnabilis turbatio m̄tis.
vł inordinat⁹ appetit⁹ uindicte. b uno
modo ex ꝑte appetibilis utputa cū quis
appetit iniustā uindictā.⁊ sic ex genē suo
ira est mortale ꝓccatū.ꝙ ctrariať cāitati
⁊ iustitie.pōt tamē ctingere ꝙ aliqs appe
tit⁹ uidēe sit ueniale ꝓpter īpfectiōez act⁹
que quidē impfectio ł ex ꝑte appetentis
puta cum mot⁹ ire ꝓuenit iudiciū rōnis
vel ex parte appetibilis puta cuz aliquis
appetit in aliquo modico se uindicare ita
ꝙ si actualiter inferat ñ est mortale puta
si parū trahit aliquē puerū p capillos ł
aliquid huiusmodi. Alio modo pōt esse
motus ire inordinat⁹ quātū ad modum
urascēdi. utputa si nimis ardēter irascať
interius.ł nimis manifestat exteri⁹ signa
ire ⁊ sic ꝑm se ex suo genere nō hēt rōem
ꝓccati mortalis. a Quia appetit⁹ non
est inordinat⁹ ex ꝑte mē cum ñ appetať
vindicta iniusta ut patet ꝑ eundem tho.
b Pōt tamez cōtingere ꝙ sit mortale
ut si ex uehemētia ire quis excidat a vile
actione ꝓximi ł dei. a Quatuor modis
pōt quis hoc casu a dei ł a ꝓximi caritate
excidere.ꝑ quādo ex ira multū turbaretť
cōtra deū.quia ira ctrariatť caritati q̄ iclu
dit in se patiam⁊ benignitatē ꝑ ad cor.
xiij.z°.cū qs ex ira agēt aliquid ꝙputabiľ
scandali.nam math.xviij.dicitť ue illi per
quē scandalū uenit.z°. si ex ira excidēt in
odiū. qui enim odit fratrē suū homicida
est.ꝑ.io.iij.4°. si ira longo ꝑe teneatť ꝑm
aug̃.in omeł.de igne purgatorij.⁊ dist.
xxv.ſ.ał aūt.⁊ videtť longū temp⁹ si ꝑse
uerat ꝑ diem nālē. iuxta illud ad eph̄.4°.
sol non occidat sup̄ iracūdiā nrām.⁊ uide
tur sentire aler.de ał.sup̄ iij.sen.di.xxxix.
q.vi. b ⁊ de hac materia uide.j.patien-
tia.⁊.j.uindicatio.

Irregularí
tas. Prio de irregularitate
homicidaꝝ.oēs qui habuerūt officiuz in
uindicta sanguis sunt irregulares.ut dí-
ctum est supra homicidiū.4°.ſ.i.⁊ etiā ꝑm
Guil.si non fuerit secut⁹ effect⁹ tamen i
hoc casu ꝑm eum epōs pōt dispēsare. a
Et cum illo similiť qui non ex officio si
odio ł rancoꝛe opam dedit⁊ fecit qđ po-
tuit ut occideret aliquē si tamē ñ occidit
nec mutilauit sed tamē talis idiget dispē
satōe ꝑm e undū Guil.ut in sum.cō.li.ij.
t.i.q.xxiij. b Non autez pōt si effectus
secus est.de his autē qui interſunt uidēe
sanguis habes.s.homicidiū.iiij.ſ.iiij. a
qui incipit utrū oēs ꝛc. b Quid ō illo
qui fuit in pugna ubi aliqui inťfecti sūt
uide supra homicidiū 4°.ſ.vi.qui incipit
quid si plures. Quid de illis qui iuꝛ
ignari ẓelo fidei⁊ ꝓpter indulgētiam que
dabať attulerūt ligna ad cremandū hēre
ticos nūquid sunt irregulares.rīdeo ꝑm
Guil. si materia illa est coopta ad mortē

irregulares sunt nec dispensabiliter cum eis nisi p papā. si aūt n̄ ē coopata q̄ iaz forte mortui erāt. l̄ anteq̄ mā illa incideretur mortui sunt nō efficiūt irregulares. a Aut si idiget dispēsatōe suffic epi dispē satio ſm eūd Guil. ⁊ i sū.cō.e.ti.q.xxiiij.

b q̄ si dubitat melio est tēre certū ut absq̄ dispēsatōe papę n̄ mistrēt nec ꝓmo ueant extra de tēp.or. ad aures. a Idez in.d.q.xxiiij. b Quid de illis clerici.q cū alijs trahūt ad maganellas vñ aliquis ꝓbabiliter credit interfect⁹. R̄ ſm Guil. me lius est tēre certū. ut in p̄cedēti.ſ.dictū ē a Idē in sū.eo.ti.q.xxv. b Quid de ꝑsbro qui misit puez ad aquandū equū monens ut caueret a fluīe ⁊ tñ ībmersus est. R̄ ſm hosti. hūc p̄sbm culpabilē iudi co sicut ⁊ diaconū q̄ nō remouit falcē q̄ cic⁹ erat cū sciret ludi ꝛsuetudinē. ex de hoīc. ꝛtiebat. ⁊ sacerdotē qui n̄ remouit culrellū a cozrigia cū qua ꝛberabat famu lum. extra de hoīc. ad audiētiā. ⁊. l. di. cle rico iacente. a Intellige quādo de pri culo pueri missi poterat rōnabiliter dubi tare. ut q̄ erat infans. ut patet in sum. e. t q.xxvi. b Quid si quis pcutit muliez pgnantē l̄ dat ei uenenū ut faciat abozsū uide. s. hoīcidium. 4°. ſ.v. a Qui icipit ꝙd si quis pcutit. b An liceat clericis deponē cozā iudice seculari querelā ō suis raptoribꝰ. hēs. s. hoīcidiū 4°. ſ.z. a Et adde ibi pōt. q̄ si intētio deponēti. q̄relā erat ut ad mortē rei dānaret irregularis efficit q̄buscūq̄ ꝛbis fuerit intētio uelata licet p ecclesiā nō ꝓhibeat nisi ei cōstet p ꝛfessionē l̄ ꝓbōnē ſm hosti. ⁊ in sum.cō.e t.q.xlvi. b An liceat clerico furē capere ⁊ iudici tradere. R̄ ſm Guil. si al̄ pōt res suas recupare nō ꝛz eum capere nec iudici tradere. ar. ex de hoīc. suscepim⁹. si autem al̄ res suas recupare non pōt credo q̄ nō efficit irregulari dū tñ n̄ sit ei⁹ corrupta intētio. a Idē in sum.e.t.q.xlvij. b Sed hoc intelligē oz q̄ fiat cū ꝓtestatōe ut. s. hoīcidiū. iiij. ſ.ij. ⁊ q̄ nō huit causaz suspicādi q̄ hoc ꝛtigere poterat al̄ contra vt hic in sequētib⁹ duob⁹. ſ. dicit. a B qō dicit in fine isti⁹. ſ. est nōbilis litatio ad id qō dicit. s. hoīcidium. iiij. ſ.ij. b

Quid si clericus scribat q̄ aliquis capiat VII ⁊ ex illa captiōe sequit mors l̄ detrūcatō eius ipō tamē ignorāte ⁊ factū ⁊ cām. R̄ ſm hosti. vī irregulari. q̄ debuit suspicari hoc posse euenire. a Idē in sum.cō. dcā q.xlvij. b Quid si clamet aliqs latro- VIII nes. R̄ ſm In. siue sic clamet siue aliquid aliud agat p qō potuerit intelligere q̄ ex clamore l̄ actu suo pōterit sequi hoīcidiū irregulari est nisi faceret ꝓter tiorē corpo ris sui. nā si timeret q̄ aliqs uellet eū oc cidere bene posset clamare ꝓ auxilio. q̄ nō intēdit in alicui⁹ mortē si in suā libēatōz Idē hosti. ⁊ addit sec⁹ si clamaret p solis reb⁹. a Idem in sum.e.t.q.xlvij. b

Quid de illo clerico qui cū latro ducēt IX capt⁹ dixit claudite ei os ne clamz nūqd est irregularis si mors inde sequat. R̄ ſm Guil. credo q̄ sic. q̄ inuit ducētes dādo eis ꝛsiliū. a Quādo al̄ forte fuisſz libe ratus rōe suspectōis loci. ut in sum.cō.e.t q.lv. b Et eodem modo si querētibus malefactorē indicauit eū nisi forte ignora uit ⁊ ignorare rōnabiliter potuit nesciens q̄ ad mortē quererēt. a Ut in sū.con e.t.q.lvi. b Qualiter eps pōt iuocare X brachiū seculare. habes. s. bellū. ij. ſ iij. et qualit exequat si bēt iurisdcōem tpalez uide. s. eps. ſ.vij. a qui incipit eps qui in aliquo. b Quid si clericꝰ cōmodat XI balistā ⁊ inde aliqs occidit. R̄ si cōcessit in bello iniusto nō est dubiū q̄ irregula ris est. q̄ dabat opam rei illicite. extra de hoīc. c. fi. ⁊ eodē modo si bellū sit iustum q̄ ars sagitādi ꝓhibita est. ex de sagitt ar tem. sed in bello iusto ensem l̄ lanceā mi nistrare nō est ꝓhibitū. tamē ois talis ſm Guil. iudicād⁹ est irregularis. ga causam ꝓpinquā pstat hoīcidio. a Con. host. ut in sum.cō.e.t.q.li. b Quid si clerici sa XII uorē pstant suis ptib⁹ ꝛfortādo q̄ secu rius pugnēt aut incutiēdo terrorez alijs aduersarijs. R̄ ſm In. si bellū est iniustū

⁊ mors inde fuit subsecuta efficiunt irregulares. ut in ℣. ꝓtio dictū est. a Nisi iret ad bellū iniustū causa pacificādi l' alt ex iusta causa dūmodo dolus absit ⁊ lata negligētia ꝑm eūdē In. ⁊ hosti. ut in sum con. e. t. q. iij. b Secus si iustū. Qualiter respōdere dēat clericus cū interrogat de iudicio sanguis. hēs. s. hoīcidiuz. ij. ℣. i. ⁊. s. eps. ℣. vij. a qui incipit eps q̄ i aliq̄. b Utrū irregularitas hoīcidij tollat ꝑ baptismū. ℟ sic si nō illa bigamie. ut. s hoīcidiū. iij. ℣. i. in fine mā irregularitat. hoīcidij. plura habent. s. hoīcidiū. i. ⁊ sequētibus. c. p totū de irregularitate bigamie est. s. bigamia. p totū ꝺ multi. irregularitatib⁹ in quib⁹ sol⁹ papa dispēsat habes. s. dispēsatio. ℣. vij. a Qui incipit in multis. b ⁊ se.

Irregularitas

.ij. de i° q exūs irregl'ar. ministrat

Ubi sciendū ꝑm Guil. ꝙ irregularis. celebrās nō ꝓpter hoc aliā irregularitatē ctra hit. alioqn totiēs nouā irregularitatē cō hēt quotiēs celebraret. nec etiā talis imo nec aliqs est iudicād⁹ irregularis. nisi iquātū inuenit iure expssuz. extra de sen. ex. is qui. li. vi. a Et in hoc casu vī expssum. nā ois irregularis. ē suspēsus. ut statī seqt ⁊ nōt in sum. cō. li. ℣°. t. xxix. q. iij. circa. fi. ⁊ ois suspēsus utēs ordine a q̄ ē suspēs⁹ incurrit irregularitatē etiā papalē. ext de sen. ex. medicialis. li. vi. nam uidet ꝙ licz iam fuerit irregularis. cū possit nouū uicu lum irregl'aritatis. incurrē ita ꝙ absolut⁹ ab uno remanet ligat⁹ in alio. sicut et de excōicato hēt ⁊ nōt. extra de sen. ex. c. cuz ꝓ cā. ⁊. c. officij. al' sequeret ꝙ si irregl'aris. ōmitteret hoīcidiū nō incurrēt nouā irrgl'aritatē ctra id qđ hēt. l. vi. si quis uiduā.

b Sed tamē ois irregulāitas siue cōtigat ex pcco siue nō ipedit ordis executōez q̄ nō exequi dēt qs antеq̄ dispēsetur.

Utrū celebrās in pcco mortali fiat irregularis. ℟ ꝑm In. ⁊ hosti. lz ois q̄ ē i pcco mortali dicat esse suspēsus q̄ ad se. s. q nō dēt celebrare. nō tamē si celebret incurrit ꝓpter hoc irregularitatē nec p⁹ pniaz idiget dispēsatōe nisi sit notoriū. ext de tēp. ordinādoz. quesitū. a Nā notori⁹ peccator etiā p⁹ pniam nō lz ordis executionē nisi dispēset ꝑ epm in casibus papę spālit nō reseruat. dūmō añ dispēsatiōez nō celebrauerit dīna alit nō possz dispēsari nisi ꝑ papā ꝑm hosti. ⁊ nōt in sum. cō. d. q. iij. ad fi. b Et eodē mō dicēdū de q̄cūq̄ qui celebrat solū p⁹ siplicē phībōez a fac. d. c. q̄sitū. ⁊ qđ nō. i. d. q. iij. b

Utrū clēic⁹ in miorib⁹ exūs si excōicat⁹ legat epl'az sine solēnitate fiat irregularis. ℟ ꝑm Guil. credo ꝙ nō. tū ꝙ sine solēnitate hoc facit. tū etiā ꝙ a laicis. qñq̄ legūt epl'e de ꝯsuetudie tū ꝙ etiā in illis. c. xi. q iij. si qs eps. i. ⁊. iij. nō fit mētio nisi ꝺ epo ꝓbro ⁊ diacono. imo etiā si sacerdos vel diacon⁹ talit sine solēnitate legat epl'am nec credo ipm ꝓ hꝺ incurrē irregularitatē cū pene nō sint extēdēde ꝺ restrigēde. a Idē i sū. cō. li. iij. t. xxix. q. vij. b Utrū clerici⁹ q in excōicatōe cū solēnitate ministrat fiat irregularis ℟ ꝑm Guil. si ē i minoribus credo ꝙ nō cū duo capl'a. xi. q. iij. si qs eps. i. ⁊. iij. nō loquāt de eis ꝺ de ipo ꝓbro ⁊ diacono de q̄b⁹ si mistrāt in suis officijs nō ē dubiū ꝙ irregulares efficiūt ex de cle. excō. mi. latores. ⁊ idē itelligo ꝺ ꝯdiacono cū hodie in multis parificet diacono. ex de eta. ⁊ qua. a multis. a .i. oputet inter ordies sacros. ut ibi quo ad ordies miores. dicit idē Guil. ꝙ si clēic⁹ hoc casu incurrat irregularitatē putat ꝙ eps posset dispēsare cuz hoc nō inueniat ei ꝓhibitū. ꝺ hosti. sentit ꝙ talis oīo incurrat irregularitatē ꝑ. c. cū medicialis. ex de sen. excō. lib. vi. ut in sum. con. eo. ti. q. viij ⁊ sic sentit ꝙ non possit dispēsari nisi per papā. sic enī loquit dictū. c. cū medicinal' recipiens autē ordines etiā minores i maiori excōicatōne incurrit irregularitatem indispēsabilē nisi ꝑ papā. ut in. c. cū illorum. de sen. excō. ubi non distinguit inter ordines maiores et minores ꝑm Guil. et

ꝛ nō in dicta.q.viij.recipiēs autē ordines in minori excōicatiōe non incurrit irregularitatē. ꝟm glo. Ray. cum non sit expōssum addens ꝙ talis siue sit irregularis siue nō potest p̄ episcopū dispēsari cū non sit ei inhibituꝫ. ut in sum. con. eo. t. q. ix. b Utrū excōicatꝰ baptisando fiat irr̄gl'aris. hēt supra excōicatio. p̄. circa fi.

Ironia Utrū ironia scilicet cuꝫ qs minora dicit de se sit p̄catuꝫ ꝛ quale. R̄ ꝟm tho. 2ª 2ᵉ. q. cxiij. minora ꝺ se dicere pōt cōtingere dupliciter. vno modo salua ueritate dū scilicet aliquis maiora que sunt in eo recitet ꝛ quedā minora p̄fert. ꝛ hoc non p̄tinet ad ironiā nec ē p̄catū ꝟm genꝰ suū. Alio modo dicit quis minora declinādo a ueritate puta cū asserit ꝺ se aliquid uile qꝺ in se non recognoscit. aut cum negat aliquid magnū quod tamē p̄cepit in seipso esse. ꝛ sic p̄tinet ad ironiā. ꝛ est semp p̄catū. nulla enī causa mētiendum est. xxij. q. ij. cū humilitati. cā mētiri. si non eras p̄catoꝛ mētiendo efficeris. Ironia ꝟm p̄m quādoq; iactātia est quod tho. ubi. s. sic exponit dicēs ꝙ duplex est excellētia. vna in tpalibus alia in spūalibꝰ. contingit autem quādoq; ꝙ aliqui p̄ exteriora signa ꝛ p̄ verba p̄tendūt quidē defectū in exteriorib⁹ rebus puta p̄ aliquā uestē abiectā sed p̄ hoc ipm intēdunt ostētare aliquā excellētiā spūalem. vnde simul incurrūt uitiū ironie ꝛ iactā[e] de qua dictū est supra iactantia.

Istrio Vide ꝫ histrio. in littēa. h.

Iudeus prio Cōmuniter iudei dicūt̄ ꝙ legez moysaycā ad lrām tenēt sic dicti a nomie p̄ncipalis tribus. scilicet iude qui etiā pꝰ hebrei dicebāt̄ ab heber. cuiꝰ familia cultum dei tenuit ceteris idolatria fedati. hec Ray. ꝛ hosti. a Idem in sum. li. i. t. iiij. q. i. b Quomodo christiani se dēt hē circa iudeos. R̄ ꝟm Ray. non debēt cum eis comedere aut eos ad cōuiuia recipere nec cum eis cohabitare. a Idem dicūt Ray. lau. Jo. Inno. ꝛ goff. etiā de sarracenis. quia ꝛ illi hodie iudayzāt. vnde in eadem est causa p̄hibitōis. euntes tamē ad p̄dicandū sarracenis cibis eoꝝ uti possūt ꝟm opa licita. dūmodo non de his que fuerunt idolis īmolata. in extrema tamē necessitate uti possunt idolatrio dūmodo nō in uenēatōe idoli. ut in sum. con. e. ti. q. v. b Itē infirmi christiani non debēt in suis infirmitatibus uocare iudeos nec ab eis recipe medicinas nec se cum eis ī eisdē balneis balneare. xxviij. q. i. nullꝰ. ꝛ c. oēs. Itē non dēbēt p̄mitti inter christiānos habere officia publica ne occasionē habeant seuiēdi. di. liij. nulla. xvij. q. iij. cōstituit. Si iudeꝰ talia officia recepit dēt ei negari christianoꝝ coio donec quid accepit rōe officij ꝟm p̄uidētiā dioceſani conuertant̄ in⁹usus paupum a .s. christianoꝝ ut in. c. cuꝫ sit. extra. e. b Et ipe officiū dimittat. a .s. cū pudore qꝺ irreuēnt assumpsit. ꝛ idē etiaꝫ obtinet in paganis. d. c. cum sit. dicit tamē hosti. ꝙ licꝫ iudeꝰ in publicis officijs poni non possit potest tamē dominꝰ reddit⁹ suos iudeo uēdere deputato custode christiano honesto ꝛ nō suspecto. a quo iudei reddit⁹ accipiāt ita ꝙ p̄ hoc christiani ꝛ clerici a iudeis nō grauent̄. extra. e. ex spāli. ꝛ notat̄ in dcā. q. v b Et intelligit̄ ꝟm tho quo ad dignitates de nouo acquisitas. secus de dnio p̄ exūti. quia illud quādoq; tollat eccl'ia p̄ter scandalū uitandū licet ordinaria auēte tollere posset sicut tollit in seruis. a .s. christianis uł qui uolūt fieri christiani a quibus tollit ius seruitutē respēu iudeorum. ut in. c. fi. extra. eo. ꝛ quidquid hic dicat̄ ter. p̄allegati gn̄aliter p̄hibēt offi[a] publica iudeis ꝛ paganis cum nimis sit absurdū ut blasphem⁹ christi in christianos uim p̄tātis exerceat. d. c. cuꝫ sit. nec tolleāntia eccl'ie excusat. qꝺ de se illicitū est. iij. di. deniqꝫ. ꝛ ibi glosa. super uerbo venia. b Itē nullus potest iudeorum

ɔgregatōi ſeu alicui iudeo ℓ pagano aliꝺ relinqueꝛ in teſtō.ꝛ ſi fecerit etiā pꝰ mor tem iudicabitur anathema . extra de hē ticis.ſi quis epūs.xxiij.q.ij.ſane.ij. a hoſti. dicit uniuerſitati iudeorū legari nō pōt.C.e.l.i.ſed ſinguℓ forte ſic ꝑm aꝛo.ſi clīco nō lz etiā ſi iudeꝰ frater eius ſit tñ eos paſcere licet.ut in. ɔ.q.v. b Et vꝛ intelligēdū ꝑm Guil.niſi legaret ad ſuc currēdū neceſſitati. a Idē Guil.dicit. ut patet in pfata.q.v.credo ꝙ ſiue ſit cle ricus ſiue laicꝰ ſi daret ℓ legaret aliquid talibꝰ ꝛ maxīe conſanguineis nō ad vitādū ſed ad ſuccurrēdū extreme ℓ multuꝫ arte neceſſitati nō eēt puniēdꝰ.dictū tñ hoſti. vꝛ ꝓbabiliꝰ p.ɔ.c.ſi quis epūs. b Itē ñ dēt iudeis ꝓmitti nouaſ erigē ſynagogas ſed antiquas reficere.dū tamē ñ āpliores ℓ pciоſiores ſolito. ritꝰ aūt ꝛ ſolēnitates ſuas ſunt ꝓmittēdi ſeruare.extra.e.iudei. ꝛ.c.ɔſuluit. Item in dieb⁹ lamētatōis et dñice paſſiōis nō dūt in publicum ꝓdire extra.e.in nō nullis. a Forte idez eēt ſi eccleſia lamētareꝫ ꝓ aliquo cōi ifortūio chriſtianitati.ꝑm glo.Ray.ꝛ in dcā.q.v.

b Quī etiā in die paſcheues ñ dūt brē hoſtia ℓ feneſtras aptas.extra.e. quia ſup bis. Itē cogēdi ſunt talē habitū ɔtinue deferre ꝙ manifeſte ab aliis diſtiguāt exꝛ e.in nō nullis. Itē cogēdi ſunt ad decias ut.ſ.decime.ij.ꝟ.ij. Itē cogēdi ſunt chri ſtianos teſtes recipe cōtra ſe ſed iudeꝰ ñ pōt ferre teſtimoniū cōtra chriſtianū.exꝛ ꝺ teſti.iudei. a ibi dicit ꝓmū. ℨm uero in glo. b Judeis ꝓmittit agere ꝛ ouenire apud iudices nrōs ſed nō apud ſeru orēs eoꝝ arbitrū etiā pñt eligere iudeuꝫ cuiꝰ ſniam ordinariꝰ exequat.C.eo.t.iu dei.rōno. Itē in ſabbati.ſuis nō dūt ibi ad iudicia nec ipi alios trahē. ſed nec in aliꝝs feſtitatibꝰ ſuis dūt ℓbari. a Niſi in locis ſuis fecerit ſignū chriſti ℓ aliud in ɔtrētum chriſtiane legiſ.ut in.C.e.l.iu deos. b nec ſepulchra eoꝝ obtrētu forte pecunie effodi.ut.C.e.t.die ſabbato.exꝛ e.ſicut iudei.ꝟ.i.ꝛ.ij. a Nota etiā ꝙ ꝛ ſi iudeoꝝ ℓ ſarracenoꝝ filij ℓ aliꝫ ad fidem ɔuertant dūt hrē portōem ſue hēditatī. extra.e.iudei.ij.ꝛ in.ɔ.q.v. b de iudeoꝝ ſeruis iudeis ℓ chriſtianis hēt.ℑ.iudeus ij.ꝑ totū.ſimiliꝫ ꝛ de nutricib⁹ infantū iudeoꝝ. Que ſit pena ptcipātiū cuꝫ iudeis cōtra caſus nūc dictos.ℜ ꝑm Ray ſi ſint clerici ꝛ admoniti ſatiſfacē ꝛ emē dare nolūt dūt puari officio ꝛ beneficio ſi laici ſunt.utputa pncipes qui nolūt ex equi pdcā ſiue alij qui aliqꝺ ipedimentū afferūt. a ſiue quicūqꝫ alij ɔtrafaciētes ut in iuribꝰ allegati. b Et admōiti nō ſatiſſecerit dūt excōicari.xxvij.q.i.nullꝰ ſi uero ſunt laici tam diu ſunt chriſtiani ab illoꝝ cōicatōne ꝛ omertio ſepandi ib pena excōicatōis donec illi emēdauerit et ſatiſſecerit.ut oportet extra.e.t.ꝛ ſi iude os.in fi.ꝛ extra de decimis. de trīs.ꝛ exꝛ de uſuris.cū tu. a Deliꝰ.e.t. pꝰ miſera bile.quādoqꝫ etiā puniūt pena ſanguinis ꝛ mortis.ut ſi impugnaret fidē chriſti.C. de iudeis.l.fi.ubi dicit cernat iudeꝰ bona ſua ꝓſcripta mox pene ſanguis deſtinādꝰ qui fidē altēiꝰ expugnauēt puerſa doctri na. Itē ſi ipedierit uolēte ouerti.C.eo.l. iudeꝰ.ubi dicit iudeis ꝛ maioribꝰ eoꝝ ꝛ patriarchis uolumꝰ intimāi ꝙ ſi qs poſt hanc legē aliquē qui eoꝝ feralē effugerit ſectā ꝛ ad dei cultū reſpexerit ſaxis ℓ alio furoꝛ.genere qꝺ nūc fieri ɔgnouiꝰ auſus fuerit attētare mox flāmis dedēdus eſt ꝛ cū oib⁹ ſuis ptcipib⁹ ɔcremādus. b

Quid fiet de iudeis uℓ aliꝫ chriſtū blaſ phemātib⁹.ℜ ꝑm hoſti. ois talis ꝑm legē decapitat etiā chriſtian⁹.vnde pncipes ſe culares iudeos chriſtū blaſphemātes ḡ uiter puniri dūt ſine pena pecuniaria ſiue etiā grauioꝛi.extra.e.c.in non nullis.in fi

a Idē in ſum.con.e.ti.q.vi.ſed in.c.ī ñ nullis.aliud quo ad hoc non dicit niſi ꝙ cōdigna aīaduerſiōe dūt ɔpeſci ſed ꝺ pēa pecuniaria dicit in.c.ſtatuim⁹.exꝛ de ma ledi.ubi etiā nō.ɔ.an.de.bu. ꝙ ſimiliꝫ eti am pncipes dūt eos punire pena ultimi ſupplicij.id eſt mortī. b De chriſtianis

blasphemātibus uide·ꝯ·maledcīo. ¶ An
IIII liceat chr̃istianis cōicare cū iudeis ł aliꝭs
infidelibꝫ hr̃.s.infidel'·ꝑ.i.ꝛ hic.s·ꝑ·ij.or̃
aūt chr̃istianos q fiūt iudei ꝓcedēdū est
sicut dr̃ or̃ bēticos.ut.s.bēticꝫ.ij·ꝑ.xxij.
V qui incipit otra chr̃istianos. ¶ Utrū li-
ceat dnis terraꝝ exactōem facē in iudeos
ꝛ̄ ꝑm tho. in quadā lrā ad duxissaz lotho
rigie quāuis sicut iura dñt iudei merito
sue culpe seruituti sunt adiecti ꝛ sic eorz
res dñi possint accipe tangꝫ suas.ita tñ ꝙ
nō ībtrahāt ncīa uite.ꝙ tñ opz nos ábu
lare honeste etiā ad eos qui foris sunt ne
nomē dñi blasphemet hoc obꝑuandum
ē ut in exactōibꝫ quas facē nō ɔsueuerūt
a .i.nō soluere ł ɔsueuerūt facer̃ scilicz
ꝑdecessozes dñozū. ut.patet ꝑ eūdē tho.
ꝛ in sum.con.eo.ti.q.ix. b Nullatenus
ꝑgrauētur. sed ad cōsuetas cogi possunt.
VI ¶ Quid si iudei nihil habēt nisi usuras
cui restituēt ea que male accepta fuerūt
ab eis.ꝛ̄ ꝑm tho.in ꝑdicta littera cum ea
que iudei ꝑ usurā extozserūt non possint
licite retinere.ɔsequēs est ut si uos illa ab
eis recepitis nec uos licite retinē potestis
nisi forsan essent talia que a nobis uel ab
anteccssoribꝫ nr̄is hacten⁹ extozsissent.si
qua uero hñt que extozserūt ab alꝭs dñt
restitui illis quibꝫ iudei tenebāt restituē
si inueniūt aliogn ī pios usus ꝑm ɔdāl̄ū
dioceſani ꝛ alioꝝ ꝓboꝝ ł ī cōez utilitatē
terre si necesse ē nec etiā illicitū si uos de
nouo exigeritl.talia.a Judeis tamē seruā
ɔsuetudie ꝑdecessoꝝ nr̄oꝝ hac intētione
ut ī pios expēdant̄ usus a idē in sū.ɔ.
eo.t.q.x.ꝛ ista ɔsuetudo attēdēda ē in ex
actōe ñ aūt in usuraꝝ restōe ad quā ꝑtse
ꝛ oio ꝑ ꝑncipes ɔpellī dñt q̄cūq ɔsuetu
dine ñ obstāte.ex̄ de usurl. pꝫ miserabilez
VII ꝛ in cle.ex grauī.e.t. b ¶ Utrū iudeus q
nihil hz p̄ter usuras possit pūiri pecunia
liē.ꝛ̄ ꝑm tho.ubi.s.dicēdū ꝙ expedit oēs
pecunialr̄ puniri ne ex sua inigtate ɔmodo
reportēt ꝛ maiōi pena ꝙ quicūq alꝫ nec
usurarius in simili casu ꝙto pecūia q eis
offert̄ minꝫ ad eos ptierz.pōt ēt supaddi
ꝛ alia pena ne ad pēnā sufficē uideat̄ ꝙ pe
cūiam alꝭs debitā delinūt possidē.pecūia
tamē pene noie ꝛ ab eis ablā retineri ñ pōt
si oz de ea fieri sicut in p̄cedēti·ꝑ·dcm est.
a Idē in sū.e.ti.q.xi.ꝛ addit ꝑm eū.si
dno dicat̄ ꝙ ex h ꝑncipes terraꝝ dānific-
tur h dānū sibi īputēt. utpote ex eorum
negl'ia ꝓueniēs.meliꝫ.n.eēt ut iudeos la-
borare ad ꝓpriū uictū lucrādū ɔpellerent
q̄ꝫ ꝙ otiose uiuētes de solis usuris ɔtent̄
ꝛ sic eoꝝ dñi de suis redditibꝫ fraudent̄
ita eni ꝙ ꝑ suā culpā ꝑncipes defraudēt̄
redditibꝫ suis si ꝓmittēnt ſbditos suos
ex solo latrocinio ł furto lucri.tenēt̄ eni
restituē qdqd ab eis exigēnt. b ¶ Utꝝ VIII
liceat recipe donū uł ꝓciū labori ꝛ hmōi a
iudeis uſariꝭs.ꝛ̄ ꝑm Guil.si iudeꝫ habz
aliqd aliō q̄ꝫ uſas pōt accipi ab eis. a
Ver̄ ē nisi ipi uſarij sint ñ soluēdo ut ex
h reddāt̄ ipotētes ad restituēdū.ut·ꝯ·uſa
vi·ꝑ·vtꝝ dona.de q̄ in se.ꝑ. b Si ꝛo ni-
hil hz p̄ter uſas tūc aut recipiēs certat ō
dāno suo uitādo.ꝛ sic accipiēdo ū peccat
siē q a fure ł a raptore dānificatus est ut
puta ꝓ icendiū ꝛ hmōi ñ peccaret si recu
paret ab eo dānū suū.lz ipse fur ł raptor
nihil hrēt nisi qō eēt acqsitū ex furto ł
rapina.dū tñ ñ recipet ꝓ dāno suo ī spē
ipas res aliēas. Addit tho.in epistola ad
duxissam.o.ꝙ si iudeꝫ ultro ɔferat pecu-
niā ł enceniū expedit recipe ut pecūia sic
recepta reddat̄ his q̄bꝫ de iure dēt seu
alꝭs ut dcm ē.s·ꝑ·viij. a Idē ī sum.cō
li.i.t.iij.q.xij. b ¶ Utꝝ dona ꝛ elioſina W
data ab uſario possint recipi.uide·ꝯ·uſa.
ꝑ·ꝑ·xiij.q icipit utrū dona. ¶ Quid si iu X
dei occupāt totā aliquā prochiā emendo
q̄ a chr̃istiāis solebāt possideri. nūqd pōt
etiam hac occōe petē aliqd ab eis.ꝛ̄ peter
pōt ꝛ soluē tenēt̄ decias ꝑdiales ꝛ omēs
census siue ꝑstatōes siue oblatōes reales
q̄s chr̃istiāi de dōibꝫ ꝛ ō possessiōibꝫ sol
uē tēbāt̄.ex̄ de usurl.q̄to.ſ sec⁹ de deciis
seu oblatōibꝫ ꝑsonalibꝫ ut dcm ē.s.decie
ij·ꝑ·ij. ¶ Azima iudeoꝝ in necessitatibus
pñt emi ꝛ comedi.ꝑm Guil. a Idē in

sum.con.li.iij.t.xxxiij.q.cxxv. sine necessi
tate aũt ꝟ ꝓhibet ꝫ ꝑa dꝫ pois ḡtũ ad
clericos.ꝛ exꝯis quãtũ ad laicos. xxviij.
q.i.nullꝰ. b Quomodo iudeꝰ ꝺpllat
restituere usuras·ꝯ·usura.i·ꝸfi .

Deus iio. Quo
ad ser
uos ꝛ seruictes iudeis. qd ergo
de seruo iudeo si uult fieri chriſtiꝰ. ℞ ꝑm
Rai.si ꝑuꝰ ē ⁊naculꝰ.ſ.de illiꝰ ãcilla natꝰ
ꝛ uelit fieri chriſtianꝰ ſtatiꝫ eripit ī liberta-
tem nullo ꝑcio dato.C.de epi.ꝛ cle.l.deo
nobis·ꝸis ita. a Ibi dꝫ iubꝛmꝰ ut nul
lus iudeꝰ ꝟ paganꝰ ꝟ hꝫticꝰ chriſtiãos ſer
uos hꝫat.ꝙ ſi inuicti in tali reatu fuerint
ſanximꝰ ſeruos oibꝰ móis libꝫos eꝫ. Ibi
etiã dꝫ ꝙ ſerui iudeoꝝ paganoꝝ uꝟ here
ticoꝝ ꝙ uoluerit ad catholicã fidẽ uenire
foueat ꝛ defendat ꝑ rꝫores ſpũales ꝛ tpa
les.ꝛ pꝰ ḡ fuerit ecclie catholice aſſotiati
oibꝰ móis liberi remaneãt.nec redigãtur
iterũ in ſeruitutẽ etiã ſi eoꝝ dñi pꝰea ad
fidẽ catholicã ꝺuertat. ⁊ ſꝫdit ꝺcẽptoꝛes
ꝟ legis nõ ſolũ ꝓcũiaria mꝫcta ſed etiam
capitꝫ ſupplicio puniꝫ. b ⁊ ar.di.liiij.
fraternitatẽ.idẽ ſi ſeruꝰ fuit emptꝰq erat
chriſtianꝰ.di.liiij.mácipia.ꝟ eꝫ uolebat.qa
tales nõ licet iudeo emẽ ꝟ in ſeruos tẽre.
Idem ſi ſeruꝰ emptꝰ erat paganuſ ꝛ fuit
emptꝰ cã ſeruiẽdi ꝛ nũc uult fiẽ chriſtia
nus.ut i.d.c.fraternitatẽ. Itẽ idẽ ſi emit
eum cã mercimoniꝫ. puta ut uẽdẽt eũ al-
teri ꝛ nõ expoſuit eũ uenalẽ·ꝫ tres mẽſes
ꝙ nõ ſtetit ꝑ eũ. quo miꝰ uẽdidẽt ꝛ ipe
mult fieri chriſtianꝰ·ꝫ illõ ſpaciũ ꝟ etiaꝫ pꝰ
liberabitꝫ ꝺato ꝓcio.xꝫ.ſolidꝫ.ab aliq̃ chri-
ſtiano.ut in.c.fraternitatẽ.cꝫ.eo.c.i.ꝛ.ij.ꝛ
ul. a In d.c.ulti.ſic dꝫ. nulli iudeo ba-
ptiſatũ ꝟ baptiſari uolẽtẽ emẽ liceat ꝟ in
ſuo ſeruitio retiere.ꝙ ſi quẽ nódũ ꝺũſuꝫ
ad fidẽ cã mrionꝫ emerit ꝛ pꝰmodũ fẽs
ſit ꝟ fieri deſidẽt chriſtianꝰ ꝺatꝫ. ꝑ eo.xꝫ.
ſolidꝫ ab illiꝰ ꝑtinꝰ ſeruitio ſꝫtrahatur. ſi
aũt·ꝫ· tres mẽſes ipm uenalẽ ñ expoſuerit
ꝟ ad ſibi ſeruiẽdũ emit eũdẽ nec ipe ven
dẽ nec audeat aliꝰ ꝺpare. ſed nullo ꝺato
ꝓcio ꝙducatꝫ ad ꝓmia libertati. b ⁊ erũt
illi.xꝫ.ſolidꝫ uſualꝫ monete illiꝰ loci. exꝫ
de maledi.ſtatuimꝰ. a Alij dicũt cum
quibꝰ ſentit gof.ꝙ ꝟ ſolidus capitꝫ ꝑ au
reo.ut inſti.de pr.te liti·ꝸfi. ubi nõ.gl.ꝙ
in legibꝰ capitꝫ ſolidꝰ ꝑ aureo.ut inſti.ꝺ
pr.⁊ ꝙ.lxx.aurei faciũt libꝫam auri. Alij
dicũt cũ qbus ſentit Rai.ꝙ capitꝫ ꝑ ſo-
lido uſualꝫ monete.ff.de lega.iij.l.nũmuſ
ubi dꝫ ꝙ in legato nũmoꝝ in ꝺubio itel
ligitꝫ mioꝛ moneta ꝑdcã cuiꝰ nõntꝫ i ſuꝛ
cõ.l.i.ti.iij.q.xvi.ad fi.⁊ ꝑ dco Rai.facꝫ
.c.cuꝛ ſic.⁊.c.odia.de re.iurꝫ.li.vi. b Et
ꝟ itelligе niſi dñs eũ uolẽtẽ cꝛcũcidẽt ꝟ
alteriꝰ ſecte ſignaculũ ipꝛimẽt. a .ſ.cũ
dicẽt ſe uelle chriſtianũ fieri.d.q.xvi.ubi
etiã notantꝫ ꝟ.⁊ additꝫ ꝑm Rai.ꝙ idẽ di
cẽdũ eſt ꝑ oĩa de ſeruis ſarracenoꝝ. Con.
lau.⁊ Jo.idẽ etiã ut dicunt ꝑiculũ eſt in
utriſq.⁊ qꝺ dꝫ ad epiſ.vi.⁊.i.pr.ij.ſerui
obedite dnis uris carnalibꝰ. dicũt intelli
gi de bẽ ꝑm ſtatũ ꝓmitte eccl'ie.ſi hoſt.dic
ꝙ ꝟ ꝺz intelligi de hiſq ſeruiũt in gleba
⁊ nõ domi.exꝫ de cẽſi.oĩs. a melꝰ facꝫ exꝫ
e.c.ij.in.d.q.xvi.dꝫ etiã ꝑm Ray.ꝙ ſerui
hꝫticoꝝ ipune pũt dnõs reliquẽ ⁊ ad ec-
leſiã ꝺfugẽ.C.de hꝫti.l. mãicheos. b
Tũc.n.ꝓpter iuriã corpis ſine ꝓcio libe-
rabitꝫ.di.liiij.nulla.idẽ gof. Sz nũqd
iſte redẽptꝰ erit ſeruꝰ rediméti.℞ ꝑm Rai
nõ.ſi erit liber. a .ſ.ſoluto ꝓcio. ꝙ prius
aut remanet ſeruꝰ quãdo redẽptꝰ eſt ad
ſeruiẽdũ. exꝫ.e.c.i.⁊ ad ꝟ facit·ꝸdnõs·ꝯalle
gatꝰ. b ⁊ reſtituet ei ꝓcium.ar.inſti. de
noxa.actꝰ·ꝸdnõs.⁊ ſi nõ hz ꝓcũ ḡrat men
dicãdo ꝟ ſeruiat ei tm ꝙ ſeruitiũ ꝺpenſetꝫ
cũ ꝓcio.⁊ poſtea eat quo uult.ar.xxxvi.q
vi.de rap. a tẽpꝰ ſeruiẽdi põt intelligi
de qnquẽnio ad inſtar eiꝰ qui redẽptus ẽ
ab hoſtibꝰ.ut.l.fi.c.ꝺ poſtliminio. fdeun.
ab hoſti.ꝟ erit ad arbitrium boni uiri ꝑm
Ray.⁊ in ſum.con.e.t.q.xvi. b Et hoc
intellige niſi cã pietati.emptꝰ fuerit. tũc
eni nõ tenetꝫ aliquid reddẽ uꝟ ſeruire.qa
qꝺ pietate ꝺatꝫ ꝓhibet ius ne repetatꝫ.et
ſic dediſſe ꝓſumitꝫ niſi contrarium fuerit

ptestat⁹.ff.de reli.⁊.sũ.fu.l.ac si quis ꝑ ħ interdic. a Ibi dr̃ ꝙ qs ptestari dẽt de itentiõe sua ne uideat cã pietati gratuite egisse sũpt⁹ funeris.⁊ ibi gl. dicit non ꝙ attestatio ꝓbat uolũtatẽ nr̃e sniam ⁊ pdẽ ħ nõze in mrionio cũ qs ꝑ ptestat⁹ est se nõ despõsare cã mrionij si alia de cã. b Cõ.gof.⁊ hosti. a idẽ in d.q.xvij. b

11 Quid si null⁹ emptor apparet. R̃ ꝑm ber. nihilomi⁹ erit liber ⁊ hostiatĩ grat ꝓcuz aut opas ꝑstat. ut in ꝓcedẽti ꝑ. est dcm. ff ꝺ manũiss. l. iij. a ibi dr̃ ꝙ seru⁹ r̃dept⁹ suis nũmis cõsegt̃ libertatẽ ⁊ dñr nũmi sui si sunt ex aduẽtitio lucro siue ex dona tõne amici siue ex ei⁹ peculio qꝺ etiaz ad uẽditorẽ ptinet. ⁊ pdcã nõ. gl. in c. i. eẽ. eo

111 b Quid si plures sint q uelint emẽ. R̃ ꝑm. gof. epõs loci eligat magr̃ idoneũ. ff. de accu. l. si plures. l̃ si sunt pares gratificet epõs cui uelit. ar. exĩ de iurl. patro. cũ autẽ idẽ hosti. a Idẽ in sum. cõ. e. ti. q. xviij.

1111 b Utrũ aliquo mõ licitũ sit christiãis ꝙ seruiãt iudeis. R̃ ꝑm host. cũ ꝓbitũ sit ꝙ nullũ mãcipiũ christianũ seruiat iudeis. multomi⁹ christiãi liberi eis seruir̃ debẽt. nõ. n. dñt eẽ assidue intra domuz iudei nec tãꝯ faũla aut obstetrix. alr̃ si ipi ab eis christiãi discedẽ uolũt dñt excõicari. eĩ. e iudei. ⁊. c. ad ħ. ⁊. c. ⁊ si iudeos. si aũt iudi uolũt eos ditẽ ꝓhibẽt iudeis omerciuz cũ eis. ut in. d. c. si iudeos. in fi. ħ eĩ domũ pñt eis seruitia fieri vñ pñt brẽ christianos colonos. eĩ. e. multoz. a Cõ. Ray. ut in sum. cõ. e. t. q. xxi. vbi etiã dr̃ eadẽ te neas in sarracenis. b Utz christianus

v possit emẽ l̃ brẽ seruũ iudeũ. R̃ ꝑm Rai ⁊ gof. sic. extra. e. c. ⁊ si iude⁹. xxxij. q. viij. diſp. nõ tñ dẽt cuz eo morari ita ꝙ hẽat eũ tãꝯ failiarẽ. xxviij. q. i. c. sepe. ⁊. c. nl̃⁹. ⁊ si uolũcit fieri christiã⁹ ñ põt eum dñs ꝓhibẽ. xix. q. ij. due sunt. idẽ host. a Idẽ in sum. cõ. e. t. q. xix. b

vi Oz nũqd iude⁹ qui est seru⁹ christiãi si baptisẽt fiat liber R̃ ꝑm Ray. nõ. ħ remanet seru⁹ ꝙ seruit⁹ introducta est de iure dino. xxxv. di. sexta die. ⁊ ꝑ ius gẽtium. di. i. ius gẽtiũ. ⁊ iure canonico ꝺfirmata. xij. q. ij. ecclesiaz. con. gof. ⁊ host. addit Ray. ꝙ ubi de bona con suetudie nõ solẽt christiãi esse serui ꝺsule rẽ ꝙ in remissione pcoz dñs remitteret eũ l̃ saltẽ de pecunia mẽdicata l̃ seruitio ad tẽp⁹ pscto ꝑm arbitriũ boni uiri redi meret se. xij. q. ij. cũ redẽptor. a Idẽ in sum. cõ. e. t. q. xx. b

Iudeus iii°. de cõ

uersatiõe iudeoz. Ubi sciẽdũ ꝙ iudei ⁊ ceteri ifideles ñ dñt ad fidẽ cõ pelli aspiratib⁹ ꝫ poti⁹ dñt iduci auctrib⁹ oib⁹ ⁊ dulcib⁹ ẋbis. naz coacta seruitia ñ placẽt deo. xlv. di. q sincera. ⁊. c. de iudeis si tñ coacti ꝺcõnalr̃ puta ꝑ minas l̃ reꝝ suaꝝ ablatõem l̃ ꝑ ẋba ⁊ ħmõi ꝙ baptis mũ suscepẽrunt ⁊ postea recesserũt a fide ꝺpellẽdi sũt redire ne nomẽ dñi blasphe met̃ ⁊ fides ꝺtẽptibil̃ hẽat̃ ut in pdcõ. c. de iudeis. si uõ fuerũt absolute coacti ut si ꝑ uiolẽtiã in aquã mersi sunt nõ recipi unt baptismũ. extra de bap. maiores. con. tho. zª ze. q. x. ⁊ etiã host. addit Rai. ꝙ ta les ifiõles pñt trahi mũeris⁹ ⁊ ꝑmissis ⁊ intelligẽdũ ꝑm Guil. ꝙ nõ liceat aliqd dare ꝑ fide suscipiẽda. ħ si aliqs infidelis tieret pauꝑtatẽ si baptisaret̃ posset illud obstaculũ ab eo tolli qui scaret ei⁹ ꝓpositũ de hac mã pleni⁹. ſ. mun⁹. ꝑ. ij. pñt etiã ꝑm Ray. inducí ꝑ grauioẽ exactõez pẽsionuz faciẽdã in ꝓncipio locatõis. xxiij. q. iij. dz hõ. ⁊. q. vi. iã. ẋo. a Idẽ in suz. cõ. li. i. ti. iij. q. ij. b Utz pueri iudeoz ⁊ ifideliũ inuitis. pentibus sint baptisandi. R̃ ꝑm tho. zª ze. q. x. nõ licet. ħ qñ ad ãnos discretõis puenirẽt pñt fidẽ suscipe etiã penti bus inuitis. a Idẽ in sum. cõ. e. li. t. iij. q. iij. b Cõ. Guil. dicẽs. ꝙ nec illũ licz nutricib⁹ occulte baptisare puulos iude oꝝ. si tñ in articulo morti. puuloz hoc facerẽt ñ credit ꝙ peccarẽt. Quid fiet

11 de possessiõib⁹ ⁊ bonis iudeoz ⁊ aliozuz infideliũ ad fidẽ ꝺuersoz. R̃ ꝑm Ray. nõ dñt ab eis excludi. extra. eo. iudei ij. ñ sint ysuraria. l̃ de uba. empta. quia uẽdenda ⁊

restituēda sunt illis a quib⁹ sunt accepta l' hēdib⁹ eor. q̄ si nō iuēniūt poterūt sic ꝺ̄nis tāq̄ paupibus p eām assignari.

¶ Que pēa iudeor q̄ tēt̄ ībuertē baptisatos. R' ōnt publicd. flagell' deputāi. xxvij q.i. sepe. ita tñ q̄ h̄ pena nō tñseat in uidi ctā sanguis. q̄ talis pena reliquēda ē brachio seculari. a Nā ꝓter ībuersionem pfatā l' sil'em ꝑm leges irrogat' pena mortis. ut pz. ē. iude⁹. i. ſ. ij. in additōe. flagellatio aūt irrogat' etiā p sola cōuersatione v.c. sepe. ubi ꝺ̄ sepe malor ꝺsortia etiam bonos corrūpūt. ⁊ j. quicūq̄ g̃ ámodo ex his qui baptisati sunt infideliū ꝺsortia ñ uitauerunt. ⁊ hi christiānis ꝺnent' ⁊ illis publicd. cedibus ꝺputentur. b

¶ Iudicare Pōt itel ligi du'. vno mō qñ aliqs uidēs opa ꝓxi de quib⁹ dubiū ē quo añ fiūt iudicat in pcior ptem. ⁊ de h̄ ꝺ̄ ē. ⁊ dubia. Alio mō ꝺ̄ iudicare iudex qñ sñiam ꝓfert. ⁊ de h̄ ꝺ̄ stati in. c iudex. p. ſ. ij. ⁊ se.

¶ Iudex primo Cōiter quātā sciam dēt habere iudex. R' ꝑm ber. eī de rescrip. sascitat⁹. ꝺz esse pit⁹ nec q̄rē ab alīs ꝯ eū loq oporteat in auē. de iudi. in ꝓn'. coll'. vi. eī ō ꝺsan. ⁊ affi. ex lris. in fi. ⁊ si tñ illrāt⁹ etiā sit et hēat ꝺsuetudinē ⁊ pitiā iudicandi potest ei cā cōmitti. C. de iudi. certi iurl. ſ. iudex marie ecclesiastic⁹ eē nō pōt nisi sit pit⁹. saltē mediocr. iuri scia. nōt'. di. xx. c. i. a. Idē in sum. cō. li. ij. t. v. q. cxxxviij. ſ. certe vī q̄ qs possit eē iudex ⁊ etiā sine scia iuris dūmō hēat expiētiā cāx ex ꝺsuetudine. nā v. l. certi iurl nō distīguit īter iurisdcōem ordiariā ⁊ delegatā. ⁊ vī expresse hr̄i in auē. de iudi. in ꝓncipio. coll'. vi. ubi nc cārū hñtiū exprimētū. ē. ubi etiā patet q̄ admīstrātes ipatori. ⁊ hñtes ꝺignitatē singuli pōt esse iudices ordiarij. etiam si nec sciam iurl. nec expiētiā hēant cāx. sed ōnt habere pitos assessores. ut ibi. b.

¶ Utx qs possit sr̄ se ꝺstituē exneū iudicē R' laic⁹ pōt ꝺstituere suū iudicē oēz qui al' sue iurisdcōi pest nō aliū. C. ō iurl. om iu. l. i. ⁊ l. ꝓpatox: clerici xo nō pōt in nō suū iudicē ꝺsentire nisi sit pson ecclesiastica. ⁊ de ꝺsensu sui epi. eī de fo. cō. significasti. nā ⁊ secl'ar. iudex nullā in eo pōt hrē iurisdcōem. nec in crialibus nec in ciuilib⁹. C. de epi. ⁊ cle. auē. statuim⁹. a Ibi ꝺ̄ statui⁹ aūt null⁹ ecclesiasticā pson̄ā in crīali cā l' cili trahē ad iudiciū secu lare pſumat. ⁊tra ꝺstōes ipiales ⁊ canonicas sanxiōes. qō si fecerit actor a iure suo cadit iudicatū nō tēat. ⁊ iudex ex tūc sit iudicādi ptāte ꝓuatus. sanxim⁹ aūt ut si qui clericd. l' pson ecclesiasticd. iustitiā de negare pſūpſint ꝛ. regsiti suā iurisdcōez amittāt. b. Et eī de fo. cō. scl'ares. li. vi. nec cleric⁹ pōt huic ꝓuilegio renūtiāe. ut. j. renūtiatio. iij. ſ. iij. ⁊ h̄ ipz uide. j. h. ſ. pe ⁊ j. snia. ſ. vi. ¶ Utx iudex possit aliquē iudicare sine actōe ul' acētatōe. R' ꝑm tho. 2ª 2ᵉ. q. lxvij. cū iustitia nō sit ad seipm ſ ad altex oz q̄ iudex inter alios duos iudicet. qō quidē fit cū un⁹ est actor ⁊ ali⁹ est re⁹. vñ in crib⁹ ñ pōt aliquē cōdēnare nisi hēat accusatorē. eī de accu. si ltīmus. nihilomi⁹ tñ interduz infaīa habet locuz accusatōis. eī de accu. euidētia. ⁊ tūc ē ꝓce dēdū ad inquisitōem. ut. ē. inqsitio. ſ. n. ⁊ iij. ¶ Utx iudex possit aliqd accipe a ptib⁹. R' ꝑm Rai. ordīarij iudices nō dēbēt ptē aut recipe a ptib⁹ etiā expēsas cum ꝓpt' iustitiā tenēdā hēant suas pusiones. ſ. nedū sūpt⁹ q̄rit' pdo crassē. di. lxxxvi nisi satis. xxiij. q. i. militare. in fi. nec credo q̄ etiā spōte oblā dēat r̄cipe ꝓpt' suspectiōnē uitādā. ab alīſ xo ēcēia spōte oblā ac etiā moderā recipe pōt. di. xvij. de eulogijs. ff. de offi. pcō. solēt. a Ibi ꝺ̄ non totū encenijs abstinē dēbit ꝓcōsul. ſ. modus adhcē. ut nec mō se in totū abstineat nec auare modū encenior excedat. nā valde inhūanū est a nemie recipe. ſ. pass. iz uilissimū ⁊ p oīa amarissimū. h' etiā notāt' in suz. cō. li. ij. t. v. q. cxlij. b Judex etiā delegat⁹ nihil recipe potest a ptibus nisi

forte esculẽtũ uel poculẽtũ ex mera libẽ-
litate oblatũ ꝙ paucis diebꝰ cõsuẽ possit.
ℓ nisi moderatas expẽsas cũ ipm ꝓpt cãm
sibi omissam exigẽit extra suũ dõicilium
ꝓficisci ita ꝙ in ipis expẽsis non excedat
moduꝫ nec exigat plus ab una ꝑte ꝙ ab
alia. ⁊ ꝙ ꝓpter expẽsas hñdas nisi eã req-
rat occõne ꝓficiscẽdi nõ assumat. ⁊ si liti-
gãtes fuerit notabiliter paupes etiã ꝙ ex-
pẽsis nihil exigat. extra de ꝛpt. statutũ. ſ.
in sup. li. vi. assessorẽ ñ accipiat nisi eo idi-
geat. alioqn de suo ꝓrio tñr ꝓuidẽ ei. sed
si indigeat assumat neut ꝑti suspectum. ⁊
ei de oꝛtẽti solario moderato ab eo faci-
at a ꝑtibꝰ ꝓuideri. notarios in causa sibi
omissa ab imoderato solario refrenet. nec
cum eis nec cum assessore lucruꝫ ꝑticipet
⁊ si cõtra hec recipet ad restõnẽ tenet. et
nõ ꝓdest remissio. a ſ. eoꝝ quibꝰ facie
da est restitutio ꝙn teneat ad integrã rsti
tutõnem. ut in. c. de quo statim b vt in
dicto. c. statutũ. similit dẽt refrenare nũ-
tios ⁊ officiales quoscũq. ¶ Quid si iu- IIII
dex iniuste iudicauit. ℟ ꝑm Ray. si scient
male iudicauit pũ tioꝛe cupiditate odio
amoꝛe ℓ alia quacunq cã tenet leso ꝓuise
ad oẽ interesse nisi posset inducẽ illum ꝓ
quo tulit sniam ad plenariã restõez. C. de
pena iudi. l. ulti xi. q. iij. quatuoꝛ. ⁊ ꝑm le-
ges multas alias penas dẽt sustinẽ. debet
etiã ꝓter restõnem ponι ei pnia tangꝫ pro
grauissimo crimie. xi. q. iij. quicũq. a. ℔
eni grauiꝰ est rapina simplici ꝙ auẽte di
uina abutẽdo ꝓter iniuriã ꝓxi deũ ihono
rat ꝑm ul. ⁊ in sum. cõ. e. t. q. cxxxvij. b.
etiã si sit iudex ecclesiasticꝰ adhuc alt mꝫ
tiplicit punit. ut. j. iuder. ij. ſ. ij. si uero ꝓ
ignoꝛãtiã iniuste iudicauit tenet ꝑm leges
leso inquãtũ bonũ ⁊ equũ uidebit religi
oni iudicãti. ff. de ua. ⁊ exꝛor. cogni. l. ulti.
in iudicio tamẽ aie tenet ut in ꝑ casu si ĩ
culpa fuit. scilicet ꝙ sciuit ut scire ꝺbuit
se insufficientẽ ⁊ iudicare talẽ cãm ꝓsum-
psit. ⁊ idẽ si erat sufficiẽs sed neglexit stu-
dere ⁊ uidere qꝺ debuit miti tñ agendũ
cum isto est ꝙ cum illo qui scaencer fec. ⁊
addit hic vl. ꝙ si iste ignoꝛãs fuit delega-
tꝰ ⁊ necessitate obedie male iudicauit. ſi
tamẽ bona fide ⁊ de cõsilio ꝓtoꝛũ ñ tẽtur

a Tenet aũt ad restõem si in ꝓtendo
cõsiliũ fuisset neglígẽs aut culpabilis ꝑm
eundez ul. ⁊ glo. Ray. in dicta. q. cxxxvij.
ubi etiã habet qꝺ statim sequit. b Et
dicit idẽ Ray. si talis iudex tulit iniquã
sniam deceptꝰ ꝑ assessoꝛez talẽ qui coiter
sufficiẽs putabat. a. Ray. ut patet ubi
supꝛa nõ uidet loqui de delegato tantũ ſi
generaliter de omni iudice. b ¶ Quid si v
iudex accepit ꝓcuniã ut male iudicaret.
℟ ꝑm Ray. nõ solũ punit ut supꝛa in ꝓ-
cedẽti. ſ. dictuꝫ ẽ ꝙ sciẽter male iudicauit
sed etiã ꝓcuniã sic receptã tenet restituẽ
nõ ei qui dedit cum turpit dederit sed ei
in cuius iniuriã recepit. i. q. i. iubemus. ⁊
ar. xvij. q. iij. si quis in aliquo. ff. de calũp. l.
gñaliter. ſ. illud. a Idẽ in sum. cõ. co. t.
q. cxxxix. ⁊ hoc verũ in foꝛo iudiciali. secꝰ
in pniali in quo ñ succedit obligatõ nisi
ad solũ interesse. ⁊ non ad pnã nisi ꝓcesse
rit iudicialis snia alt pena nõ dẽt in foꝛo
pnie. ut dicit glo. xij. q. ij. fraternitas. hic
etiã sentit glo. Ray. ut patet in sum. cõ. e.
t. q. cxl. ⁊ ut ibi patet ꝑm ul. ℔ casu dicen
dũ est de hac ꝓcunia. idẽ qꝺ de alio tur-
pi lucro. b ¶ Quid si accepit ꝓcuniã ut vi
iudicaret ℓ etiã ut nõ male. ſ bñ iudicãet
℟ ꝑm Ray. tenet restituere ei q dedit. a.
nisi dedisset ut animũ iudicis sub spe recti
inclinaret ⁊ ita idirecte ⁊ tacite itẽdebat
ipm corꝛũpe ꝑm eundẽ. ut in dicta. q. cxl.

b Quia cum ex officio suo teneretur
gratis iudicare ⁊ bene turpiter accepit. ⁊
crimẽ cõcussionis omisit. ⁊ idẽ dico ꝙ si
ex aliqua causa oꝑtebit eum non iudi-
care. ⁊ nihilomin ut non iudicaret acce-
pit aliquid. i. q. i. iubemus. ⁊ c. l. iulia. et. c.
uenerabile ius. a alt incipit ℓ ⁊ sequit
immediate post. c. l. iulia. b Extra de ſy
mo. nemo. ⁊ aug. xi. q. iij. non licet iudi-
cẽdere iustũ iudicũ. ⁊ si liceat aduocato
uendere iustum patrociniũ. ⁊ iur. cõsulto
iustum cõsiliũ. a Hoc habet ea. q. nisi non

licet. ⁊ ꝓdictis con. ul. ut patet in dicta. q
VII crrxix. et. q. se. b Quid si iudex teneť
⁊ nullo modo uult iudicare. ⁊ ꝓpter hoc
amittit aliquis ius suū. Rn̄ ſm Rai. tētur
restituere totā litī. extimatōem ei q ꝓpter
hoc est lesus. xxiij. q. ij. dominus. ⁊. ij. q. v.
administratores. in anē. ut diffi. iudi. ſ. pe.
a Cōcor. ul. ut in sum. con. eo. ti. q. crli. sum
VIII b Utrū iudex possit pnaz reo totaliť
relaxaŕ. Rn̄ ſm tho. z^{a} z^{e}. q. lxvij. duplici ra
tione impedit̄ iudex ne reū a pena absol
uere possit. ꝓmo quidē ex parte accusato
ris. ad cuius ius quādoq; ꝓtinet ut reus
puniať puta ꝓpter aliquā iniuriā in ipm
ꝺmissam. ⁊ huiusmodi relaxatio non est
in arbitrio iudicis. ga tenet̄ vnicuiq; ius
suum reddere. z^{o} modo impedit̄ ex parte
rei publce ad cuius bonū ꝓtinet q male
factores puniātur. sed tamē quantū ad hꝰ
differētia est inter inferiores iudices ⁊ su
premū scilicet pncipē cui est plenaria po
testas publica cōmissa. iudex enim iferior
non habet potestatē absoluēdi reū a pēa
contra leges a superiore sibi positas sed pn
ceps qui habet plenariam potestatē in re
publica poterit reum licite absolueŕ si hꝰ
rei publice uiderit expedire ⁊ passus iniu
riam noluerit remittere. habet tamē locū
mīā iudicis. put in se. ſ. dicitur. in fi.
IX Utrum iudex possit pnam ꝺiminuere.
Rn̄ ſm. hostiē. reo conuicto si in iure certa
pena inueniať. illa imponi debet al's arbi
trio suo cōmittit̄. C. de iur. pub. ul' pua.
l. seruos. in fi. ⁊ extra de transac. c. ultimo.
tamē in humaniorē ꝓtem debet semp de
clinare ⁊ sic mitigare maxime cum causa
ſbest. puta quia ñ expposito sed cāu cl'pa
cōmissa fuit. quia iniuria effectū ñ habu
it l' ꝓpter etatē puerilē aut etiam senilem
⁊ huiusmodi. de quibꝰ infra. pena. p. ſ. iij.
⁊. iiij. a Vene ad hoc facit dictum. c. fi.
de transac. b Et intelligendum est ſm
tho. ubi supra q misericordia iudic. hēt
locū soluz in his que eius arbitrio relin
quūtur. circa que uide infra pena. p. ſ. an
tepe. a Ad hoc uidēť intēdere q̄ hīť

in sum. con. eo. t. q. crlvi. ubi etiā in extra
ordinarijs aūt tūc dicet̄ pena ꝺiminui l'
augeri cū iudex nō seruat id qꝺ in talibꝰ
seruare ꝺsueuit. b Utrū iudex possit X
penā augere. Rn̄ augēda est pena aliquādo
ad terorē aliorū qui ꝓni sunt ad culpaz.
q̄ multi. crassantibꝰ opus est exēplo. ff. ꝺ
pe. l. aut ftā. ſ. ulti. a Idē in. ocā. q. crlvi
b Utrū liceat iudici iudicare propter XI
ꝓbata ꝺtra ueritatē quā ipe nouit. Rn̄ ſm
tho. z^{a} z^{e}. q. xlvij. iudex in iudicādo magꝫ
dēt sequi legitīa documēta ꝓ instrumēta
⁊ testes ⁊ alia huiusmōi q̄ id qꝺ ipe no
uit tāq̄ ꝓuata ꝑsona. ex hac tamē ꝓuata
cognitōe pōt iuuari ut discretiꝰ discuti- X distinctius
at ꝓbatōes inductas ut possit eoz ꝺfectū
inuestigāe. q̄ si eas ñ pōt de iure repellē ꝺz
eos in iudicādo sequi. dicit etiā tho. z^{a} z^{e}
q. lxiij. q̄ si aliqs quē sit iudex inocētez
falsis testibꝰ ꝺuictū ut occidat̄ si iudex nō
pōt inuenire occōne liberādi innoxiū dēt
eum ad superiorē remittē iudicāꝺ. si autez
neq; hoc pōt. nō pccat ſm allegata ferēs
sniam. q̄ nō ipe occidit eū ſi illi qui eum
asserūt nocētē. con. pc. ⁊ Rai. a. vl. autē
dicit. q̄ exquo iudex scit negotij ueritatē
cū suis circūstātijs impossibile iudicat qui
aliquā uiā iurī. inueniat qua libēt innoxiū.
nisi sit ex imprudētia l' neglīa iudicis. et
pōito q̄ nullā uiā inueniat ꝑ quā eū libe
rare possit. nec actorem nec testes possit
emolire q̄ desistāt a causa. debet ꝓtestari
se non hrē cōscīam cōdēnādi eum qa scit
cum innocentē. ⁊ hoc certī. indicijs oīdat
ꝓbabile. ita q̄ cōitas nō scādalizet̄. ⁊ sic
absoluat eum a suo iudicio. ptātē religꝰ
eis ut deferant crimē ad superiorē si nolue
rint siue agat̄ de rebus siue de ꝑsona. glo.
aūt Rai. dicit. q̄ nō vī tutū q̄ talī ad su
periorē mittat̄ nec credit hꝰ facēdū esse sed
potiꝰ dēret oīa mala tollerare q̄ inocētē
sciēter ad mortē l' ad mutilatōem ꝺdēna
re l' etiā exponē ad ꝺdēnādū. ⁊ dicit etiaz
q̄ iudicē in hoc casu ꝺdēnantē nō auderz
a pccato mortali excusare. ité dicit credo
etiā q̄ iudex inferior qui scit ueritatē nō

debet cõdẽnare innocentẽ etiaz si p̃cipiat̃ ei a supiori iudice.idẽ nõ. nicolaꝰ de lira. exo.xxiij.nec est contra.extra de offi.dele. pastoralis.ubi dicit̃ q̃ ordinariꝰ oz exeq sententiã latã a delegato ad mandatũ eiꝰ. q̃uis idẽ ordinariꝰ sciat illam esse iniustaz nisi possit obtinere ab eodez delegato ut ab hoc onere absoluat̃.quia loquitur ibi de cuiuslibez casu et ecclesiastici. ubi nllꝰ odẽnat̃ ad morte. et ideo nõ est ibi tantũ piculuz sicut in casu posito.p hoc optie facit.c.inq̃sitõez.eẽ ỏ sen.ex.ad dictũ etiã .c.pastõl.põt dici.q̃ loq̃t̃ñ i ognitõe seu in odẽnatõe sed in cause executiõe.et circa ea que nõ sunt tanti p̃iudicij et p̃dcã nõn
xvii tur in sum.cõ.e.t.q.cxlix. b Utruz iu dex laicꝰ possit iudicare de clerico.R̃ non põt.sed si eũ uocat debet p̃uari officio iu dicãdi.xi.q.i.inolita. a melius uꝝ facer̃ auẽ.statuimus.de qua infra. b Nec snia ualebit.extra de iudi.at si clerici.et.c.cũ ñ ab hoie.sed etiã qui eũ uocari fecit debet
causa amittere cãz.intellige p snias et dẽt excõi cari.ut in dicto.c iolita.idẽ etiã patet.C. de epi.et cle.auẽ.statuimꝰ.et p̃m hostiẽ.ex sola uocatõe ex qua clericꝰ tractꝰ erit.ad uersarius patiet̃ p̃dictã pnã.xi.q.iij.pla cuit.extra de exce.pla.grauẽ.iudex xo nõ patiet̃ p̃dictã pnã nisi iudicauerit l̃ fo te solũ circa litis.testõem locus est pnie.

a Certe uidet̃ q̃ in his casib9 ipo iuꝝ pna irroget̃.ut in dicta auẽ.statuimus. et patet supza.ff.i.ĩ additõe. b de matcia ß qõis hẽs hic supza.ff.ij.et.j.snia.p̃.ff.vi.
viii Utrũ ministri peccẽt exequẽdo snias iudicũ cõtra innocentẽ.R̃ p̃m tho.2a2e.q. lxiij.in fi.si snia cõtinet intollerabilez er rorem minister non debet obedire.alꝰ ex cusarẽt̃ carnifices qui martires occiderũt. si aũt non otineat manifestã iniustitiã nõ peccat p̃ceptũ exequẽdo. quia ipe nõ hẽt discutere sententiã supiozis.nec ipe occi dit sed iudex cui ministeriũ adhibet.et in telligit Ray.q̃ si ipe minister sciat q̃ con dẽnandꝰ innocẽs est.non debet exeq̃ man datum iudicis.secus si dubitat.tũc enim excusatur obediẽdo.xi.q.iij.quid q̃.xxiij q.i.quid culpat̃. a Con.cum Ray.vl. ut in suz.con.eo.t.q.cl.et facit̃ ad ea que dicta sunt supza.ff.xi.in additõe. b

Iudex ii

o.de iudi ce eccles

astico Et hic aduertẽdum q̃ psona ecclesiastica põt iudex esse et causas uentilare et iudicare inter sbditos in qui bus habet iurisdictõem pserti clericos.xi .q.i.c.i.et.c.expientie. extra de fo.compe.p totũ.et nisi sit ecclesiasticꝰ non põt exercẽ iurisdictionẽ.nec habz eam in clericuz.ut supza iudex.i.ff.ij.nec clericus potest huic iuri renuntiare. et quid si de facto renun tiet habet̃ infra renuntiatio.iij.ff.iij.et.iiij. de hac questione clare habes supza iudex p̃.ff.pe. Iudex ecclesiasticꝰ. a ordina i rius siue delegatus.ut in.c.cum eterni.de quo infra . b Qui cõtra iustitiã in gra uamen alteriusꝝ ptis in iudicio qdcũq̃ facit p̃ gratiã l̃ p̃ sortes puta p̃ pecuniã suspẽ sus est p̃ annũ ab executõne officij. et dẽt condẽnari ad extimatõnem litis ꝑti quã le sit.et si suspẽsione durãte ingesserit se di uinis fit irregulari. et non nisi p̃ papã po terit libẽari.extra de sen.et re.iu.cũ eterni. li.vi. et adde hic quod hẽtur infra.symo nia.p̃mo ff.xxv.qui incipit quid si datur.
ii Munquid ptinet cognitio ad iudicem ecclesiasticũ si iudex laicus tenet malefa ctorem qui dicit se clericũ et petit remitti ad curiã ecclesiasticã l̃ ipa curia petit.euz et ipe iudex denegat.R̃ ad iudicẽ ecclesia sticũ ptinet ognoscere quia de re agit̃ spi rituali siue ecclesiastica.sed dẽt uocari iu dex secularis l̃ cuius interest.extra de sen ex.si iudex.li.vi. iii Sed quomõ p̃cedit̃ in dicta q̃stõe.R̃ si notoriũ est q̃ ille sit clericus q̃ tali p̃uilegio gaudere dẽat sta tim absq; alia ognitõne debet reddi. Qsi fama publica de hoc est.ul̃ ipe p̃o clerico cõiter habeat̃ ul̃ si p̃us non se gerebat p̃ laico et dẽphẽsus fuit cum tõsura et habitu clericali.debet etiaz reddi icõtinẽti.ñ dico sine cause ognitõe.sed añ cause ognitõnez

de clericatu. ita tamē ꝙ ꝓbādi necessitate nō ipe sed aduersarius astrigat. si vo ante deꝓhensionez pro laico publice se gerebat. ⁊ ꝓ tali cōiter hēbat. etiā si tpe deꝓhensionis in clericali erat habitu nō ē restituēd⁹ quousq; fidē fecerit ō clericatu. sed tamē interi cōtra eū processus iudiciales quiescz. extra. ō sen. ex. si iudex. li. vi. ¶ Quicūq; ipedit qn cozā iudicib⁹ ecclesiasticis. ō legatis uel ordinarijs in causis que ad eos ptinent illi qui ꝙquerūt possint iustitiā obtinere. uel quicūq; ꝙpellit impetratōes lrārum. l' alios ꝙcurrētes ad fozū ecclesiasticum in causis que de iure l' antiqua ꝙsuetudine ad ipsum ptinēt ad desistendum vel ad litigandū de eis in fozo seculari grauā do iudices ecclesiasticos l' impetrātes vel litigātes siue litigare uolētes cozā eis uel grauādo ꝓpinquos ipozū seu capiēdo ꝛs ecclesiasticas taliū. l' quocūq; alio modo. Ité qui ad pdicta darēt auxiliū cōsiliū l' fauozē oēs tales ipo facto sunt excōicati. extra de imu. ecclesie. c. quoniā. li. vi. a Et ibi addit ꝙ a dicta excōicatōe nullatenus absoluant nisi tā iudici cuius ꝙgnitio fuerit impedita uel iurisdictio usurpata ꝙ pti que pturbata fuerit in psecutōe sui iur'. de iniuria. dāms. expēsis. ⁊ itereē pus integre satisfecerit. b ¶ Utz iudex ecclesiasticus possit iudicare de subditis laicozū pncipū. ⁊ de ipis pncipib⁹. ℟ omnis laicus christian⁹ rōe peccati efficit ō fozo ecclesie. Jer. i. ecce ostitui te sup gētes et regna. ℟. extra de iudic. nouit. ideō si iudex laicus negligit facere iustitiā de subditis pōt iudex ecclesiastic⁹ ꝙpellere illū ad tenēdū iustitiā l' supplere defectū eiꝰ ꝙgnoscēdo de causa. ⁊ sic de illi⁹ subditis iudicare. extra de fozo compe. ex trāsmissa. ⁊. c. licet. ⁊. c. ex tenoze. xxiij. q. v. admīstratoz es. de papa vero quō possit i pncipes scl'ares habet' infra papa. ℣. iij. ꝓpe fi. a Iste. ℣. incipit quot sunt casus. pdicta etiā notā tur in sum. con. li. i. t. v. q. xiij. b Quando iudex ecclesiastic⁹ puta epūs hēt etiam iurisdictōnem tēpalē quomō exequat' habet' supra epūs. ℣. vij. a Qui incipit epūs qui in aliquo. ⁊ est. ℣. ix. et supra homicidium. ij. ℣. i. ¶ Utrū iudex ecclesiasticus possit iudicare de infidelib⁹. ℟ sm Ray. directe non iudicat de his qui forī. sunt. scilicet aliquas religiōis regulas eis imponēdo. sed indirecte iudicat sb̄trahendo christianos ab eozū cōione. ut patet de iudeis supra iudeus. i. ℣. iij. Item iudicat de his si loquūtur contra christū. ut ibidem. ℣. v. Item si attentāt sb̄uertē fideles supra iudeus. ij. ℣. fi. a Breuit' iudicat de omnib⁹ ad defensionē fidei ptinētib⁹. ac etiam ad delictozū correctōem quo ad infideles sue tēpali iurisdcōi sb̄iectos. ar. C. de iudeis. l. iudei. Romano. b

¶ Judicium Quid ē dicē cum debet ꝓcedi simpliter sine strepitu ⁊ figura iudicij. ℟ tunc non opz ꝙ necessario exigatur libellus l' litis contestatio. pōt etiā iudex ꝓcedē tpe feriaz ob necessitatez hominū indultaz āputet dilatōnes quantū potest exceptōes. appellatōnes ⁊ dilatōnes frustratorias repellē do ptiuz aduocatozū ⁊ ꝓcuratozū iurgia repellat refrenet multitudinē testiuz sed ꝓbatōnes necessarias ⁊ defensiōes legitimas recipiat sed non debēt ꝓpter hoc excludi citatōnes iuramentū de calūnia vel malicia vel de ueritate dicēda. est etiaz in ipso litis exordio petitio faciēda ꝓ parte agentis siue etiam rei si uoluerit. ⁊ hoc in scriptis uel uerbis mox redigēda in actis potest etiā iudex diem certū ⁊ terminum assignare. a scilicet simul utriq; pti. ut in cle. sepe. de qua infra. b Ad dādum positōes ⁊ articulos ⁊ ad exhibēdū oīa acta ⁊ munimēta quib⁹ partes uti uolūt in causa nisi aliud de ptiū uolūtate ꝓcedat eo semp saluo ꝙ quādocūq; fieret remissio ꝓ testib⁹ pducēd. possit etiā instra pduci. a Assignatōne dicti termini nō obstāte. ut ibi. b Item iudex ex officō siue ad alteri⁹ partis instātiā pōt interrogare quālibet partem ubicunq; equitas

suadebit. Item potest sententiã pferre in scriptis citatis partib⁹ licet nõ pẽptorie stando ⁊ sedẽdo. ⁊ si ei uidebit̃ ꝺclusione non facta. a Prout ex pcitiõe ⁊ pbatis. ⁊ alĩs attẽtatis in causa fuerit faciẽdum ut ibi. b Et si etiã in ꝓmissis casib⁹ solẽnis ordo iudicij in toto ℓ in parte nisi cõtradicentib⁹ partib⁹ obseruet̃ ualebit. hec omnia in cle.sepe.de verbo.signi.

I Procedi potest simplicit̃ ⁊ de plano in causis sup electionib⁹ postulationib⁹ vel ꝓmissiõib⁹ ⁊ sup psonatib⁹ canonicatibus uel pbẽdis ⁊ beneficijs quibuscũq; ⁊ sup decimis mrionijs ⁊ usuris et ea tãgẽtib⁹ ut in cle.dispẽdiosam.extra eo. II Quatuor modis puertit̃ humanũ iudicium. scilicet timore.cupiditate.odio.⁊ amore. vndeiusus. Quatuor ista timor.odiũ.dilectio.census. Sepe solent hominũ rectos puertere sensus.xi.q.iij.quatuor. III Mulieres ad iudiciũ non possunt euocari vel trahi causa testimonij ℓ alia quacũq; causa que in iure non exꝓmit̃. a scilicz inuite.ut in.c.mulieres.de quo infra. b Sed cum necessariũ fuerit testimoniũ earum fiat ut dicit̃ infra testis.ꝓmo ff.eo.tit. aℓ est irritũ quidqd fit extra.eo.lib.vi. Mulieres religiose pĩtim que debẽt ĩb clausura morari non uocent̃ ad iudiciũ ꝓsonaliter ex quacũq; causa etiã si uelint. aℓ totũ quod fit cõtra est irritũ.extra.eo mulieres.lib.vi. b IIII Non licet accusato in iudicio negare ueritatẽ.ut.ff.accusatus.ff.eo.de iudicio ferri cãdentis ⁊ aqua bulientis.habes supra duellum.ff.ꝓe. Utruz iudiciũ uitandũ sit ꝓpter scandalũ. uide supra scãdalũ.ff.ante.pcℓt.

I Urare Quid sit. Rℓ ꝑm tho.2ª 2ᵉ.q.lxxxix.iurare est deuz in testẽ inuocare. ⁊ est actus latrie. vnde hieron⁹ sup math.qui iurat aut uerꝫatur aut diligit eum ꝓ quẽ iurat. a Sed May.uẽo ⁊ in sum.con.lib.i.ti.ix.q.i.iuramentũ est affirmatio de aliquo sacre rei attestatione firmãs. b Utrũ liceat iurare p creaturas respõdeo ꝑm tho.ubi supra iuramentum ꝓncipaliter refert̃ ad ipm deum cuius testimoniũ inuocat̃. Fario autẽ assumũtur alique creature non ꝑm se sed inquãtum in eis diuina uirtus manifestat̃ sicut iuramus p euuangeliũ.id est p deum cuius ueritas in euuãgelio manifestat̃ ⁊ p scos qui hanc ueritatẽ crediderunt ⁊ obseruauerunt. alius est quoq; modus iurandi p exꝑssiõnez quãdo inducitur creatura aliq; in qua diuinũ iudiciũ exerceat̃. sicut solz quis iurare p caput suũ aut per filium ⁊ huiusmodi. Quauteꝫ dom⁹ ꝓhibuit iurare p creaturas. ut patet mt̃.v. intelligitur ꝓhibitũ ita ꝙ eis exhibeat̃ reuerẽtia diuina. sicut iudei p angelos ⁊ creaturas iurbãt. ut ait hieronym⁹. ⁊ eo modo punitur cleric⁹ iurans p creaturas.xxij.q.ij. clericum. ⁊ c.si quis p capillũ. a Cõcor glo.May.ut in sum.con.eo.t.q.vi. b II Quid de his qui iurant per mẽbra dei. Rℓ si est clericus debet deponi si laic⁹ anathematizari.xxij.q.i.si quis p capillũ. sed intelligendũ uidet̃ quãdo cum irreuerẽtia ⁊ quasi blasphemia iurant. vnde ꝓbatur ibi uel alio modo blasphemia cõtra deũ usus fuerit. ãt. secus uidet̃ si cum reuerentia. ut si p sanctũ caput dei iurarẽt ⁊ huiusmodi a glo.May.dicit hoc intelligẽdum esse quãdo habet̃ ex cõsuetudine aℓ siquis aliquãdo iurat p caput aut p oculos dei aut p alia mẽbra eius que in ceteris hominib⁹ non censent̃ turpia uℓ inhonesta non credo ꝙ peccet mortalit̃. ribaldos aũt illos qui passim ⁊ assidue iurant p membra domini non audeo a pcto mortali excusare ⁊ credo blasphemiã esse qñ quis iurat p mẽbra dñi que in alĩs reputantur hominib⁹ inhonesta. ut in sum.cõ. eo.ti.q.vij. tales enim ꝑm leges puniunt̃ ultimo supplicio simul cum sodomitis. in auc̃. ut non luxurijẽtur cõtra naturã coll. vi. b III Quid si quis ex impetu iurauit id quod deliberate nõ iurasset. respõdeo ꝑm Guil. seruare tenet̃ si licitũ ẽ. a Sufficit enim ad hoc ꝙ sit obligatus ꝙ

intenderit deū inducere in testē illius rei
quā dixerat ſm eū. ut in ſum. con. e. t. q. x.
b Utrū uxor poſtq̄ cōfeſſa ē ſacerdoti
de adulterio poſſit iurare marito q̄ ñ hz
culpā. R̄ ſm Guil. potius debet quelibet
omia mala tollerare q̄ hoc iurare q̄ certa
eſſe non poteſt q̄ huiuſmodi culpa ſit ei
dimiſſa. extra de pur. ca. c. accepim⁹. idem
ber. ⁊ hoſt. a Idē in ſum. e. t. q. xij b
Quid ſi quis iurauit aliquid facē quod
eſt ueniale pccatū ideo cōmittit illud. R̄
ſm Guil: hugō. notauit q̄ talis mortal'r
pccat. nam impia eſt promiſſio que ſcelere
adipleť. xxij. q. iij. in mal. ⁊ ſb̄dit Guil.
ego credo q̄ non pccat niſi uenialr. a
Hoc pōt eſſe uerū quādo ex iuſta ignoza
tia neſciebat illicitū eſſe quod iurabat. al'
ſecus. quia cum in iuramēto hoc caſu defi
ciat iudiciuz equipatur periurio. xxij. q. ij.
animaduertendū. b Qui ſunt illi qui
non admittunť ad iurandū. R̄ ſm tho. z^a
z^e. q. lxxxix. non admittūť ſiue nō cogūť
pueri ante annos pubertatis. xxij. q. v. pueri
ubi etiam dicitť q̄ ſi iurauerit ⁊ pater ut
audiuit ⁊ ſtatim cōtradixit irrita ſunt iu
ramēta. Item nec al' periuri. xxij. q. v. puuli
item nō debēt accedere ad iurandum niſi
ieiuni ꝓpter reuerentiā. xxij. q. v. honeſtū.
a Ibi patet q̄ hoc eſt de ſuaſione ⁊ nō
de p̄cepto. b Item in ſolēnib⁹ diēb⁹ nō
eſt iurandū pro rebus tēpalib⁹ niſi in
magna neceſſitate ⁊ utilitate. extra de fer.
. c. i. a De hoc dictū eſt ſupra. ferie. ſ. vi
cum additione. b Utrū ſacerdotibus
liceat iurare. R̄ ſm tho. ubi ſupra ñ licet
eis niſi pro magna neceſſitate ⁊ utilitate
ñ. q. v. ſi quis p̄br. Et ponit Ray. vij. ca
ſus in quib⁹ poſſunt ⁊ debēt iurare. ꝑm⁹
ne ꝓ defectu ꝓbatōnū aliqs ledať ul' rem
ſuam amittat. tunc eni debet iurare ⁊ te
ſtificari ꝓ modū qui ponit infra teſtis. iij
ſ. x. a i. ſm diſtinctōnem ibi poſitam.
b Item pro fide. item pro obediētia. item
pro pace. item pro indēnitate eccleſie. qui
caſus pōt reduci ad ꝑmū. item cum abſol
uitur ab excōicatōne. item cum infamat⁹
debet ſe purgare. ꝓbātur hec oīa. extra ō
elec. ſignificaſti ultra mediū. xxviij. di. de
ſyracuſane. extra de offi. or. ad repimēdū
ñ. q v. p̄br. i. ⁊. ij. a Idē in ſum. con. eo.
ti. q. xvi. b Poteſt hodie addi. viij. ⁊. ix
caſus. quia ſi ſacerdos litiget ſiue in cauſa
ſpūali ſiue in alia debet iurare de calūnia
ſimiliter ⁊ de ueritate dicēda. extť de iura
ca. ſi de calūnia. li. vi. a Videtur q̄ in
his caſibus ul' ſimilib⁹ debet iurāi tacti
ſacroſanctis euuāgeliť niſi ab epiſcopo q̄
iurat ꝓpoſiti. tantū ſed nō tactis. ut in
. c fi. extra de iura. calū. in alťs uero leuio
ribus ſacerdotes non tangūt euuangeliū
ſed interrogantť ꝑ ſanctā cōſecratiōez dcō
. c. ſi quis p̄br. ⁊ idē uidetť in alťs clēricis
ut interrogentť ꝑ ſanctā ordinatōnem q̄
nec ipi ſine magna neceſſitate debēt tāgē
euuāgeliū. xxij. q. v. nullus. b Utrum
ſi quis ſimplicitť iuret aliqua condcō in
telligatť. R̄ ſm hoſti. multe cōditōnes eti
am ſi tacentť intelligūtť. nam quādo iuro
q̄ faciā aliquid intelligitť ſi deo placuēit
quin etiā ſi pape placuerit quia ſemp ea⁹
auctas videtť excepta. xxv. q. i. c. ulti. ūſi
ipi. nanq̄. Item ſi res in eodē ſtatu ꝑmāſe
rit. unde ſi quis gladiū depoſuit apd me
⁊ factus furioſus repetit non teneor red
dere. etiā ſi iurauī. xxij. q. i. ne quis. Item
intelligitť. ſi mihi fidē ſeruaueris. non ſer
uanti eni fidē non eſt fides ſeruāda. unde
ſi nō facias mihi quod ꝑmiſiſti ñ teneor
extra de iure iurā. quemit. ij. ⁊. c. ſicut. Item
ſi iuro tibi pecūniā reddere ad certū tem
pus ſpe future nūeratōis. intelligitť ſi pe
cuniam mihi ꝑus nūeraueris ſiue mutu
aueris. C. de non nu. pecu. indubitati. Item
ſi iuro tibi ſoluere ad certū tēpus intelli
gitur niſi iudex cōtrariū p̄cipiat. naz ius
ſupioris ſemp videtť exceptum. extra de
iureiurā. uenictes. ſ. i. ad fi. ſimilit niſi ꝑ te
fuerim abſolut⁹. extra de iureiurā. c. ꝑmo
⁊. c. ſicut. Item ſi iuro tibi dare dotē ſubau
ditur ſi nuptie ſecute fuerūt. ut. ff. de iurē
do. ſtipulatiōem. Item ſi iuro tibi tāq̄ regi
vel epiſcopo. te depoſito non obligor. idē

archie. flo. ī. z. parte. h.
addit. uerū ſi iurant habentes uſū rationis
ī iudicio ſiue extra iudiciū ī toī ſermōe
peccāt mortaliter uel uenialiter ſecūm qualita
tem iniij. ſicut et cetera. cū de. delictis. pue.
no. hec ille

videtur si tu tangꝫ epus iuras mihi resti
tuere pecuniã quã mutuauí.nam depositꝰ
non teneberis. quod uerũ credo si in uti
litatem ecclesie pecunia uersa est.xv.q.vi.
alius. Item si iuro stare mãdatí.tuis pro
offensa tibi vel tuis facta itelligitur nisi
precipias ímoderatum iniustũ ipossibile
vel huiusmodi.extra de iureiurí.ueniens
¶.c.quintauallis.Con.Rai.addés qꝫ oés
tales ne detur materia piurãdi debẽt pe
tere auctorem ab ecclesia.ut colligit ex eisdã
decretalibꝰ.Et con.tho.2ª 2ᵉ.q.lxxviij.ítẽ
intelligit si facultas siue possibilitas se
obtulerit aliter non imputabit. extra de
iureiurí.querelam.¶.c breui.vnde excusat
hominẽ necessitas siue ipossibilitas.verũ
qui iurat pecuniã reddere ad certũ termi
num ¶ non pót.cõsulit Ray.qꝫ ante diez
veniens cozã iudice cedat bonis. extra de
solu.odoardus. Item si iuras mihi red
dere uinũ uel bladũ subaudit eiusdẽ bo
nitatis.ff.si certũ pe.l.cum quid. Item si
iuro tibi dare filiã meam in uxorẽ intel
ligitur qꝫ bona fide laborabo ut eam hẽas
nec ad aliud obligor cum alienũ factum
pãre ꝓmittere non possim.extra de spon.
ex litteris. Item si iuro alicui fidelitatez
vel qꝫ non ero cõtra eum intelligitur ne
procurẽ uel consentiã qꝫ uitã uel mẽbrũ
vel res suas pdat.¶ si me offendat uel cõ
iunctos mihi potero me tueri.extra de iur
iu.petitio.¶.c.ego.¶ de hoc iuramẽto ha
bes supra.feudum §.vi. a Idem in sum
eodem.ti.q.xlvij. b Quid si quis iura
uit tenere obstagia in certo loco nec hẽt
ibi quid comedat vel unde soluat.rñdeo
ꝑm Hosti.si tempe obligatõnis iam erat
non soluẽdo tenet obstagia seruare.quia
videtur ad hoc se obligasse ¶ qrat victuz
manibus suis uel mendicãdo. sed si tẽpe
obligatõnis erat soluẽdo ¶ nunc deuenit
ad pauptatẽ tunc distinguo.quia si est ta
lis qui possit mẽdicare sine uerecũdia dí
co idem quod pus.ar.xcix.di.diaconi.sed
si est nobilis ¶ in dignitate cõstitutꝰ tali
subueniendũ ẽ iuri.bñficio.extra de iurí iurí.
querelã.¶.c.breui a Idẽ i dicta.q.xlviij
b Quid si debitor iurauit creditori se soluturũ in certo termino ¶ impeditꝰ nõ
potest.respõdeo ꝑm Hosti.si quãdo iura
bat credebat se non posse soluere.vel non
habebat probabilẽ cãm credendi tunc in
utroqꝫ casu piurabat.quia in ꝓmo deerat
ueritas.in 2º.deerat iudicium.Si uero ab
initio ꝓbabiliter credebat se posse soluere
non piurabat.¶ si postea fecit posse suum
non est piurus.sed ¶ multomagis excusat
si misit pecuniã tempe debito. sed casu p
dicta fuit.extra de iureiurí querelã.xxiij.q
viij.si nulla.de con.dí.ꝓma.sicut.qꝫ si po
stea lapso termino posset ¶ non solueret
piurus esset.extra de dolo.¶ cõtu.cum dí
lecti. Cõcor.Tho.2ª 2ᵉ.q.lxxxix. a hoc
videt fuisse ꝓncipale dictũ. Ray.ut patz
in dicta.q.xviij. b Quid si iuro aliqd
generaliter.nũquid ad specialia teneor.rñ
deo ꝑm Hostiẽ.cum generalitas obscuri
tatem pariat non uideor cogitasse de his
super qbus specialiter iuratur nõ fuissez
¶ sic interptandũ est iuramentũ ꝑm intẽ
tõem iurantis.quãdo sine dolo qs iurat.
secus autẽ quando ipe cum dolo est ¶ ille
cui iuratur est sñ dolo. igitur si emergat
casus inopinatꝰ de quo si cogitassem nul
lo modo iurassem.non teneor.sati.Cõcor.
Rai.¶ Guil.¶ etiam Tho.ut habetur j.
iuramentũ.ꝓmo §.v. a Idẽ in dicta.q.
xviij. b Quid de duobus habẽtibus
mensurã cõitatis uel staterã quã consue
uerunt portare ad uendẽtes bladũ ¶ mer
cedem recipe si iurauerũt sibi inuicem de
cetero non portare.respondeo ꝑm Guil.
etiam si ex hoc multi dãnificati sint puta
quia puisum est de alia mensura ñ possũt
auctõitate ꝓpria uenire contra iuramẽtũ
nisi forte ex hoc ad extremã necessitatem
deuenirent. nec ullo modo possunt habẽ
vnde uiuẽt.episcopꝰ tamen absqꝫ tanta
necessitate posset huiusmodi iuramentũ
in melius cõmutare.cum nulli sit utile et
aliquibꝰ dãnosum. a Idẽ in sum.eo.t.
q.xix. b Sed si unus pdictorũ piurat

nūquid alter ꝑdictoꝝ poterit uenire contra iuramentū. dicendum ꝙ si intēdebat iurare sub conditōne. scilicet si alter non portaret tunc altero portāte nō tenebitur si autē absolute iurauerit tēt. ꝙ si nescit quomō iurauerit uel intēderit tē si emolumētū mēsure sit cōe amboꝝ tunc uno ꝑiurāte reliquus nihilominꝰ tenet cum nullū ex hoc ei fiat ꝓiudiciū. si autē emolumētū est solū eius qui portat tūc benignus interꝓtandū est. scilicet ꝙ ñ seruās fidē non ꝓmiserit cum suo dāno et lucro alteriꝰ. nam generaliť fm Hostiē. ⁊ ber. si duo sibi adinuicē aliquid iurauerūt. uno nō seruāte nec alius tenet. extra. eo. sicut. iij. in fi. mſi qđ iuratū est esset in honorez dei. ut si iurauimꝰ ꝙ dicemꝰ psalterium ynū pro inuicē ⁊ ut certā eliām uaremꝰ

a Idē in sū. con. eo. t. q. xxxvi. ⁊ xxxvij

b Et de hoc ultio dicto habes hic infra ſ. ante ex. in fi. ⁊ uide etiā ꝯ iuramentū. ij. ſ. ij.

(iii) ¶ Mūquid paganus qui iurat ꝑ falsos deos uel creaturas non deesſas tñat. rñdeo fm Ray. dico ꝙ cum iurauit peccatū cōmisit in iurādo. sed si modo ñ seruat fidē ꝓmissam addit peccatū peccato. xxij. q. i. mouet te. Cōcor. Inno. Hostiē. ⁊ Tho. in 2ª 2ę. q. xcviij. ⁊ addit ꝙ licitū est recipe iuramentuz eius qui ꝓtus est per falsos deos iurare. non tamē licet eū inducē ad hoc ꝙ per falsos deos iuret. cō. Pe. ⁊ Inno. a Idem in sum. eo. ti. q. xxviij. ⁊ se. b

(iv) ¶ Quid de eo qui ꝟpulsus est ꝑ metū iurare se aliquid daturū ⁊ ℞ modi. rñdeo fm Ray. talis quantūcunq; fuerit metus nihilominꝰ obligat. dūmō sit de re licita. secus de illicita. extra. eo. si uero. extra. ꝙ me. ca. ad audientiā. tamē q sic iurauerit poterit ab epo petē ut cogat illū absoluere eum a iuramēto. extra. eo. ex administratiōis. si hoc ipetrare nō potest soluat ⁊ postea repetat quia licet iurauerit soluere. non tamē iurauit nō repetere. extra. eo. debitores. ⁊ dicto. c. ad audiām. ꝙ si etiā iurauit non repetere tūc denuntiet eccl'ie fm formā euuāgelicā ut eccl'ia cōpellat illū ad restituturū cum. si ꝛo iurauit ꝙ non denūtiet tale iuramētū est illicitū ⁊ ideo non est seruandū. extra. e. quemadmodū. Cōcor. Tho. 2ª 2ę. q. lxxxix. ⁊ Pe. ⁊ Inno. ⁊ ber. a Idē in sum. con. e. t. q. xxx. ubi etiā addit fm Hosti. ꝙ cū quis iurauit non denūtiare ecclesie tamē denūtiare pōt. dūmodo hoc faciat ꝓncipaliter intētione salutis fraterne. b Similem casum habes ꝯ usura. vi. ſ. vij.

(v) ¶ Quid si dōs facit familiaz suam iurare ꝙ reuelabūt ei si quē sciunt uel audiūt subripuisse de bonis suis. uide hic ē. familia. ſ fi.

(vi) ¶ Quid si quis audit aliquē iurare illō qđ audiēs sit falsum esse. rñdeo fm Ray. sufficit audiēti ⁊ tenet ut indicet illi qui magis possunt ꝓficē ꝙ obesse ꝓuro. siue eum corripiēdo siue pro eo orādo. xxij. q. v. hoc. uidet.

(vii) ¶ Quid si clericus iurauit se seruaturū statuta in ecclesia sua edita. ⁊ postea fit nouū statutum. respōdeo fm tho. 2ª 2ę. q. xcviij. non tenet ex iuramēto seruare futura nisi intēderit se obligare ad oia ꝓterita ⁊ futura. tenet tamē ea seruare ex ui ipōa statutoꝝ. Si talis clēicꝰ ꝓmisit ꝑ ꝓus ꝓstitū iuramentuz seruare illud statutū quod postea factū est. iterū non est obligatꝰ ex iuramēto. ex. e. clericꝰ. ⁊ idē intelligēdū est de eo qui fit nouus ciuis alicuiꝰ ciuitatis ⁊ iurat seruare statuta. con. Rai.

(viii) ¶ Quid si aliqui dñi tpales ℓ clerici aut plati iurāt seruare statuta ⁊ ꝯsuetudies alicuiꝰ loci uℓ ecclesie et inter illa sunt aliqua illicita. ℓ impossibilia. ℓ libertati ecclesie obuiātia. ℞ si iurātes ħ sciūt non debuerūt sic gñaliť iurare nec sunt aliqtenꝰ hmōi iuramēta seruāda sed solū alia simpl'r ⁊ si nesciuit nō sunt seruāda ꝙ nō tenet ad illa. ex de iureiur. cōtingit. li. vi.

(ix) ¶ Utrū ille cui iurādo aliquid ꝓmittit possit relaxare iuramētum ℞ fm tho. 2ª 2ę. q. lxxxix. hō pōt ꝓmittere aliqđ alteri ſħ iuramento dupl'r. uno mō quasi ptinēs ad utilitatē ipiꝰ puta si sub iuramēto ꝓmittat se seruiturū ei uℓ pecuniā daturū. ⁊ a tali ꝓmissiōe pōt absoluē

ille cui ꝓmissio facta est. ītelligīt enim ei
soluisse ꝓmissum quādo facit de eo ꝙ ei⁹
Alio m̄ uolūtatē. a⁹ ꝓmittit quisqs alteri qđ ꝑti
net ad hōrem dei uł utilitatē alioꝝ puta
si aliqs cū iuramēto ꝓmittit alicui se intu-
rū religionē ł aliqđ op⁹ pietati. fcūruz
et ille tūc cui ꝓmittit nō pōt absolue pro
mittētē. q ꝓmissio nō est facta ei ꝑncipa-
liter si deo. nisi forte sit ītерpōita cōditio
sālicet si illi uidebīt cui ꝓmittit ł aliqd
aliud tale. cō. hoſt. et Rai. a Idē in sum
xx cō. e. t. q. xxxv. b Quid si uēditor aliqs
iurauit nō uenire cōtra uēdicōnē et nunc
dicit se deceptū ultra dimidiū iusti ꝑtij nū-
qđ dēt audiri. Rᵉ ꝑm ber. si maior est non
credo q audiat. secꝰ si minor quia ꝑ tale
iuramētū nō excludīt nisi bñficiū etatis
nō autē q renūtiet iurī cōi. vñ pōt agere
ad supplemētū ꝑtij uł ad rescidēdū uēdi
cōem ꝑm illud. eī de emp. et uē. cū cā. a
et ibi hoc nō. glo. nō. etiā. et in sum. cō. e. ti.
xxi q. xli. b Quid de puella que iurauit ñ
brē regressuz ad bona paterna sed q esset
dote dēta. bī. ē. dos. ſ. iij: ł si uxor iurauit
non cōtraueire alienatōni dōti. ibidē ſ. iij
multa circa hāc mām hñt hic statū. c iura
mentū. i. t. ij. et j. periūriū.

Iuramentū. p.

Coīr q cā institutōis iuramēti.
Rᵉ ꝑm Ray duplex est cā. vna ꝓpter infir-
mitatē nō credētiū. utputa cū alicui sua-
deat aliqđ bonū et non credit ẋo simplici
ītroductū est q possum⁹ iurare. xxij. q. i. ñ
est cōtra. et. c. si peccatū. Alia cā fuit ꝓmis-
siua. ſ. ꝓpter euitādam idolatriā ꝓpter qđ
dcessuz fuit iudeis iurare ꝑ deū ne iuran-
do ꝑ creaturas in idolatriā inciderēt. xxij
q. i. dsidera. ergo est iuramētū licitū et bo-
nestū et meritoriū quādo ꝑ ipm proximo
ſbuenit. vnde in psaltēio. dñe qs hītabit
in tabernaculo tuo. et seqt qui iurat ꝓxio
suo et nō decipit. a Idē in sum. cō. li. i. t
ix. q. iij. b Non tamē est assuescēdū ad
iuramētū ꝓpter piculū periurij ꝓpter quod
nō nisi ob necessitatē ł utilitatē ē iurādū

xxij. q. i. ita ergo. et sic intelligēdū est quā
docūq iuramētū inuenit ꝑhītū. a .ſ. q
sp intelligīt ꝑhītū nisi rōnabilis necessi
tas urgeat. exī de iureiur. et si christ⁹. et nōt
ni. de lira. sup. xx. c. exodi. b Quot sūt
spēs iuramēti. Rᵉ ꝑm Rai. due. nā aliud ē
assertoriū ut cū iuratī de pīti aut de ꝑte-
rito puta sic esse ł nō esse. aliud ē promisso-
riū. ſ. de futuro. ut cū aliqs iurat aliqd se
daturū uł factuz. idem tho. in. iij. sen. di.
xxxix. et. zª zᵉ. q. lxxix. et addit q hec alī
fiūt simplr. vt cū dicit testis ē mihi deus
vł coā deo loquor ł ꝑ deū. qđ idē est ꝑm
aug. alī ẋo ꝑ execratōnem. ut cū qs obli
gat se ad aliquā penā. ut si hoc nō feccō ſ
accādat mihi ł filijs meis et ſmōi. et tunc
ꝑm aug. illa ꝑ que sic iurat obligat deo
ut hoc illis eueiat. si secus est qđ dic. a
Idē in sum. cō. e. t. q. ij. et addit ꝑm Ray.
q alie dīones iuramēti ptinēt ad forum
dtētiosum. b Que est forma iuramēti
Rᵉ ꝑm Rai. in ueteri lege iurabāt sic uiuit
deꝰ et uiuit aīa mea hoc faciat mihi deꝰ et
ſ addat. xxij. q. i. et iurabūt. et. i. regū. xiij.
et. xxv. in ꝑmitia ẋo ecclesia iurabant sic.
testis est mihi deꝰ. Ro. i. itē testis ē mihi
dscia mea. Ro. ix. ł coā deo loquor. et hu
iusmodi. xxij. q. i. si peccatū. hodie ẋo iura
tur sic ꝑ deū ł sic me deꝰ adiuuet uel per
istas sanctas reliqas ł ꝑ ista sancta euuā
gelia et similia. xxxv. q. vi. de pentela. et ut
dicit Jn: nulla ł modica dña est siue quis
iuret ut dictū est siue si solū hoc dicat ꝓ-
mitto hoc in fide mea. maiꝰ tñ peccatū ē
fallere ꝑ iuramētū factū ꝑ increata ł supi
ores creaturas q ꝑ inferos. itē iuramētū
est qñ asserit se dicē ueritatē in piculo aīe
sue. exī. d frigi. et male. fraternitati. sp tamē
qñ ps ꝑti iuramētū defert iurandū ē ꝑm
q placet ālbob⁹. ff. de iureiur. l. iij ſ. ulti. et
l. iij. et. v. ſin iuramēti. ẋo que a iure pāpi-
untur. ut est iuramentum testis uel iura
mētū calūnie est iurādū sup scā dei euuā
gelia. a Idē in oīb⁹ alijs iuramēti. que
a iure ł iudice ł a ptib⁹ i necessitate defe
rūt. ꝑm eū. Jn. et hoſt. ut in sum. cō. e. t. q.

viij.⁊ adde qđ hẽtur.s.iurare.ℊ.viij.ī ultl. additiõe. b ex de iura.calũ.c.ultl.xi.q.i. testioniũ.idẽ quoq; si ꝓmiſit qſ aliquid iurare.ut dicit hoſt. a .ſ.nulla foꝛ diſtĩ cta ſm eũ.ut in d.q.viij. b Que exigũ tur ut recte fiat iuramẽtũ.Rn̄ ſm Rai.ta .ſ.ueritas.iudiciũ.⁊ iuſtitia.Jeꝛ. iij.iura/bũt uiuit dn̄o.in ẋitate.⁊ iudicio.⁊ iuſtitia xxij.q.i.⁊ iurabũt.ẋitaſ enī ſp dẽt adeſſe ut.ſ.ſciat quis firmit ꝙ uerũ ē qđ.iurat.

a dẽt enī adeſſe ẋitas rei ꝙ ſit ueꝛ qđ iuratꝰ ⁊ dſcie.ſ.ut putet eſſe ueꝛ. ut nõt gl.in.c.aĩaduertẽdũ.xxij.q.i. b Aliter ſi tñ credit.nõ dẽt iurare de ſcia ſi de cre/dulitate. itẽ debet eſſe iudiciũ.ſ.diſcreta deliberatio.ut.ſ.nõ iurꝫ.etiã ueꝛ niſi ꝓpt necеſſitatẽ ł utilitatem.xxij.q.i.ita ergo. Itẽ iuſtitia.ſ. ut illud qđ iuratꝰ licitũ ſit ⁊ honeſtũ.ut in d.c.ita ergo.idẽ tho.zª zᵉ q.lxxxix. a Glo.Rai.expõit iuſtitiã.ſcꝫ ꝙ nõ ſit ꝑccatũ mortale ł ueiale ꝑncipa/liter ł ꝑ accidẽs.ut in ſum.cõ.e.t.q.ix.⁊ ſi aliqđ ꝓdictoꝝ triũ defuerit nequaq; iura mẽtũ erit ſed ꝑiuriũ.d.c.aĩaduertendũ.⁊ ſm tho.in d.q.ix.nõ.ꝑ ⁊ ꝑncipalr̄ ꝑiuriũ eſt qñ deeſt ẋitaſ.q iuramẽtũ ꝑncipaliter ordinatꝰ ad dfirmatõez dei hũani cui dfir matõi falſitas oppõitꝰ. ſario aũt qñ deeſt iuſtitia.zᵒ.quãdo deẽ iudiciũ. b Quid quãdo in iuramẽto non eſt eadẽ intentio iurantis ⁊ recipiẽtis. Rn̄ ſm Tho.zª zᵉ.q. lxxxix.ſi hoc ꝓuenit ex dolo iurãtis oꝫ iu/ramẽtũ ſeruari ſm ſanũ intellectũ eiꝰ cui iuramẽtũ ꝓſtat.ſi ẋo iurãs dolũ nõ adhi beat obligat ſolũ ſm ſuã intẽtõnem ſilie ſupꝛa iurat.ℊ.xij. qui incipit quid ſi iuro a Videt aũt iurãs dolũ adhibere qñ ltie interrogãti ſtudioſe non clare. nñdet xxij.q.v.quãcũq; ℊ. b Utrũ iuramentũ ꝓmiſſoꝛiũ ſit ſp obligatoꝛiũ. Rn̄ ſm tho. ubi ſupꝛa.qui cũq; iurat ſe aliqđ facturũ obligat ad illud faciẽdũ niſi uergat i pe/iozẽ exitũ.ut cũ iurat aliqs aliqđ quod ẽ ſm ſe malũ.ut puta ſe patraturꝫ adultẽriũ i quo caſu ꝑccat ſeruãdo iuramẽtũ. ſil'r ſi vergit i deteriꝰ.q ẽ maioꝝ.bõi ĩpeditiuuz puta cũ aliqs iurat ſe nõ intratuꝝ religi one l ꝙ nõ fiet clericꝰ.⁊ hmodi. ⁊ in hoc ꝑccat quidẽ iurando ꝙ ponit obicẽ ſpũi ſancto.ſed multo meliꝰ facit nõ implẽdo nã que mala ſunt ł maioꝝ.boni impeditiua ſb iuramẽto cadere nõ ꝓnt-ſed ⁊ alio mõ uergit in deteriꝰ ꝓpter aliqđ qđ de nouo emergit qđ fuit in ꝑiudicatũ ſicut cũ hẽ/rodes qui iurꝫuit puelle ſaltãti ſe datuꝝ qđ ꝑtiſſet.hoc.n.iuramẽtũ poterat eſſe a ꝓncipio licitũ intellecta debita ꝯditiõe.ſ. ſi poteret qđ dare liceret ſed ĩpletio iura mẽti fuit illicita.xxij.q.iij.⁊ dtra officiũ premeditũ

a Cõ.glo.Rai.ut in ſum.eo.t.q.xiij.⁊ addit.credo ſine ꝑiudicio ꝙ iuramẽtum ẋgit ĩ ꝑiozẽ exitũ vi mõis.ꝑ cũ iuratꝰ aliꝗ qđ qđ eſt mortale in ſe.zᵒ. cũ iuratꝰ quod eſt uenale in ſe. zᵒ. cũ iuratꝰ aliqđ indiñs qđ ex circũſtãtijs efficit mortale ł ueiale 4ᵒ.cum iuramẽtũ excludit opus pietatis ex caritate faciẽdũ ut cuꝫ iurat aliquis ꝙ nihil dabit iſti ex caritate.5ᵒ. cuꝫ excludit opus de genere bonoꝝ. ut cum qs iurat ꝙ nõ erit eps monachꝰ ł canonicꝰ uł nõ celebꝛabit uſq; ad mẽſem uł ꝙ nõ ieiuna bit ꝑ deo ł ꝑ ꝑccatis ſuis ĩ pane ⁊ aqua niſi ꝑcipiatꝰei ł ꝙ nõ dicet pſalteriũ ł vij pſalmos. ℊ cũ iuramentũ excludit opus indifferẽs pia intentiõe ꝑ deo aut ꝓximo faciendũ.ut ſi quis iurat ꝙ nõ loqꝰ mar/tino uł nõ intrabit domũ eiꝰ ł nõ coqt ad furnũ eiꝰ uł ꝙ nõ uẽdet ei rem ꝑ minoꝝ ꝑtio q̃ tanto.ł ꝙ nõ comedat ad eandem mẽſam cum eo.ideo credo ꝙ ꝓpter hmõi iuramẽta quis nõ dẽt dꝛeclare a talibꝰ ſi ea facere uelit pia intentõe ⁊ ꝓpter deum ⁊ ſalutẽ aĩe ſue ⁊ ꝓpter tollẽdũ ſcandalũ ꝓximi cõtra quẽ ſic iurauit. in ꝑmiſ aũt tribus modis credo ꝙ poſſit qlibꝫ ſic iu/rãs aucte ꝓpria cõtraueĩre ſed ĩponẽda eſt ei pnĩa de temerario iuramẽto.in rliquis tribꝰ modis quãuis hmõi iuramẽta non ſint obligatoꝛia nec ĩponẽda ſit pnĩa pꝛo trãſgreſſiõe eoꝝ tangẽ ꝑ mortali. nõ expe dit tamẽ ꝓpria aucte cõtraueĩre niſi ꝓpter urgentẽ neceſſitatẽ.tuꝫ ꝓpter reuerẽtiam

b Tibi dicat ſcũs ꝓſidoꝛus/quacũq; ꝛte uerboꝝ. c quiſ iuraſſe deus tñ qm ꝛſcĩẽtie teſtis eſt. ſta hoc accepit/ſicut ille cui iuratꝰ ſibi dicit-hĩe et hoc mihi fiat exemplũ quod habetur ĩ legenda ſcõꝝ molan cpi.

sacramēti tū ꝓpter scādalū simpliciū. vñ
pt̄ēda est absolutio a supiori ꝙ hmōi iu-
rameta dz facile relaxare ℓ potiꝰ oñdē sic
iurātes ñ fuisse obligatos ⁊ iponē pniaz
de temerario iuramēto. ⁊ cū his cō. thēo-
logi. ut patet in. d. q. xiij. ¶Que ē maioꝛ
vi obligō uoti ℓ iuramēti. R̄ꝯ hm tho. zª zᵉ. q
lxxxix. uotū ex sui rōe est magꝭ obligato
rium. nā obligatio uoti cāt̄ ex fidelitate
quā deo dēmꝰ cuiꝰ tūsgressio ifidelitatē
causat ⁊ p oñs irreuerētiā ꝛtiet. obligatō
aūt iuramēti cāt̄ ex reuerētia quā dēmus
ei. ex qua tēmur ꝙ ꝛifice id qđ p nomē
eius ꝓmittimꝰ cuiꝰ tūsgressio ꝛtiet irre-
uētiā tm̄. a Idē in sum. cō. e. t. q. xiij.
alia est rō hm tho. ubi. s. quia plꝰ obligat
simplex ꝓmissio deo frā. ꝙ hōi cū iurmē
vii to b ¶Un uiri possint irritare iuramēta
uxoꝝ. R̄ꝯ hm Guil. non nisi sint talia que
uxoꝛ nō pōt iplē sine scādalo et p̄iudicio
uiri. ⁊ sic itelligēdū vꝛ qđ dicit tho. in. d
. ꝑ. se. in fi. a Idē in sū. li. i. t. viij. q. xxxvi
viii b ¶Utrū in iuramēti. possit dispēsare.
R̄ꝯ hm tho. zª zᵉ. q. lxxxix. in iuramēti. ꝓmis-
soriis dispēsari pōt sicut in uoti. vbi nōn
dū ꝙ illud qđ cadit sb iuramēto ꝓmisso-
rio alñ est mānifeste pcēm uℓ maioris boni
ipēditiuū. ⁊ tale iuramētū dispēsiōe non
indiget. alñ est dubiū utꝝ sit licitū ℓ illi
citus ꝓficuū ℓ nociuū. aut simpl'r ā ī aliq̄
casu. ⁊ in hoc pōt quilibz eps dispensare.
cū ꝛo ꝓmittit̄ aliqd sb iurmto ꝓmissōio
qđ ē mānifeste licitū ⁊ utile. ī tali iuramē
to nō vꝛ hrē locū dispēsatio ℓ cōmutatō
nisi aliqd melius occurrat faciēdū ad cōez
utilitatē. qđ maxie vꝛ ptinē ad papā qui
hz curā uℓis ecclesie. sil'r etiā ⁊ iuramēti
absoluta relaxatio. a hoc est uerum ex
iusta cā ut si iuramētū eēt ꝛtra ptinentia
ad obediām supiori ℓ ob aliā iustam cām.
alꝰ sec⁹ cū obseruatio iuramēti ut pz nūi.
xxx. sit de iure dīno ꝛtra qđ nēo aliquid
pōt. xxv. q. i. c. sunt quidā. b nā ad unū
quēq̄ ptiet irritar̄ iuramētū qđ a sbdit̄.
factū est circa ea que sbdūt̄ eiꝰ ptāti. sicut
pater pōt irritare iuramētū puelle ⁊ uir
vxoꝛis. ut dr̄. nūi. xxx. a Rai. dic̄ ut nō
ī sū. cō. li. i. t. ix. q. xxvi. ꝙ idē iudicādū est
ꝺ absolutōe a iuramēto ⁊ a uoto. ⁊ gl. eꝰ
dicit ꝙ nō solū papa ſ etiā eps potest in
iuramēti. dispēsare sicut ⁊ in uoti. potest
etiā licita iuramenta mutare in meliꝰ nec
est hoc uenire ꝛtra iuramētū. ex̄. e. puenit
ñ. cū etiā nō magis obliget uotū ꝙ iura-
mētū exceptis tū iuramēti. circa grauiōa
que reseruāt̄ pape. utputa si concernerēt
aliquā nōbilē uniūsitatē. ex̄ de elec. venā
bilē. ⁊ in hoc casu dicit itelligēdū dictuz
eoꝝ qui dñt dispēsatōem seu ꝛmutatōez
iuramēti reseruatā pape. ⁊ sati. vꝛ cō. In.
d. ꝙ eps in iuramēti dispēsat si sunt dolo
metu ℓ vi extorta. ⁊ etiā qñq̄ ex causa in
iuramēti. licite p̄stiti. ⁊ cō. host. ut in dcā. q
xxvi. b ¶Utrū debitoꝛ p vim iuramti te-
neat̄ reddē debitū excōicato. vide supꝛ.
excōicatio. vi ꝑ. xxviij. qui ītipit. qđ si tēoꝛ
de iuramēto fidelitatis hēs. s̄. feudū. ꝑ. vi
⁊. s̄. iurare. ꝑ. xx. ī fi. Itē de iuramēto fide-
litatis si nō p̄stet̄ pape a plato. uide ifra.
pēgrinꝰ. ij. ꝑ. fi. in fi. de iuramēto eoꝝ qui
absoluūt̄ ab excoīe hēs. s̄. absolō. v. ꝑ. ij. ⁊
iij. de mā iuramēti hēs multa. s̄. iurare. ⁊
infra piuriū. Itē de iuramēto uniūsitati.
habes hic statim.

¶Iuramentū.

¶De iuramento uniūsitatis siue
alicuiꝰ sotietati. ¶Aduertēdū est ꝙ quādo
vniūsitas alicuiꝰ cītati. ℓ collegij iurmto
se obligaū. ⁊ iurātes iaz mortui sunt suc-
cessoꝛes facientes cōtra non sunt ꝓpter hoc
piurī. nā obligatio iuramēti psonalis est
⁊ ñ trāsit ad successoꝛes. tenent̄ tamen ex
quadā fidelitate adīplere qđ iuratuz fuit
ar. ex̄. e. veritatis. hec Ray. ⁊ tho. zª zᵉ. q.
xcviij. a Idē in suz. cō. li. i. t. ix. q. xxxij
b ¶Quid si hoīes alicuiꝰ uniūsitati. seu
sotietatis iurāt aliqd se facturos uℓ non
facturos nūquid pōt sibi remittē. R̄ꝯ hm
Guil. hoc pōt esse ꝙtuoꝛ modis. ꝑ quidē
si iuramētū est de his que ptinent ad cul
tum dei seu ad religionē ℓ ad pietatem ⁊

tunc nō pñt remittē. ut si duo iurant q̄ ibunt ultra mare militare p̄ deo l̄ q̄ itra bunt religionē. l̄ q̄ dicēt duo l̄ tria psal teria p̄ inuicē. aut si qui artifices iurāt q̄ de lucro suo certā portionē dabūt fabrice alicui⁹ ecclesie. uł in alios pios usus. ubi tñ aliqui iurāt q̄ ibūt ultra mare sił pñt sibi remittē ne uadūt sił si nō pñt remittē qn uadāt. q̄ quasi duo iuramēta sunt. scz q̄ uadāt ⁊ q̄ sił uadāt. 2°. si iuramētū sit de tp̄alibus. ⁊ sit tale q̄ absq; iuramento tenent facere qđ iurāt. ⁊ tūc etiā nō pñt sibi remittē. q̄ ꝓpter salutē aīa videtur sic iurātū. ut si carnifices iurēt q̄ ñ uēdēt carnes infectas p̄ sanis. aut q̄ nō sophisti cabunt merces suas ⁊ hmodi. 3°. pōt otin gere q̄ iuramētū sit quidē sup re tp̄ali si tali qđ absq; iuramēto nō tenebāt facere qđ iurant. ⁊ tunc si obseruātia iuramenti spectat tm̄ ad comodū l̄ icōmodū iurātiū pñt sibi remittere. ut si qs iuret q̄ faciet alteri libz̄ū l̄ domū ⁊ ille q̄ reddet ei mer cedē. similit quando duo sotij iurant de cōicādo sibi iuicē oia lucra. si aūt spectat ad cōmodū alioz magis q̄ iuramētū nō pñt sibi remittē. ut si artifices aliq iurēt q̄ in mercib⁹. xx. solidoz nō accipient de lucro ultra unū solidū. l̄ q̄ nō uēdēt sua opa nisi de matēia sic pata. l̄ fulones pā noz q̄ nō trahēt pannias ał telas uenales nlł certū modū. l̄ q̄ ñ texēt pānos ꝺ filis formatis ad rotā. ⁊ hmodi. 4°. si obseruā° iuramēti sit alijs dānosa. nā tale iuramentuz nō est obligatoriū. ut si iurent sutores q̄ certo tēpe nō laborabūt ⁊ hoc ut propter raritatē carij uendēt opa sua. ⁊ carnifices q̄ nō incident siue pabūt carnes aialium ultra certū numerū p̄ diē l̄ p̄ tres septia nas. l̄ aliqui opifices q̄ nō opabunt pro minori ptio q̄ tali. ⁊ hmodi. que quidem iuramēta quāuis nō sint obligatōia. non expedit tamē q̄ ꝓpria auctē sibi remittāt sed q̄ auctē epi reuocent uł potiꝰ denūtient nō tenuisse. a Et pna est impo nenda de temerario iuramēto ꝑm eundē. vt in sum. con. e. t. q. xxxvi. b Uel dic q̄ sufficit auctas ꝓpria quādo iuramētuz fuit de eo quod est manifeste peccatū aut maioꝝ boni impeditiuū. ut dictū est supꝝ iuramētū pme. ℔. vi. a hoc est verum qñ manifeste oībus cōstat q̄ illicitū fuerit iuramētū. l̄ saltē ꝓpter alioz scandalū ut tandū tenendū est pus dictū. ¶ Quādo multitudo iurat aliquid facere l̄ nō facē nunquid aliquib⁹ otrauenientib⁹ pñt alij cōtrauenire. R. ꝑm Guil. si absolute ⁊ in oēm euentū iuratum est quilibet seruare tenet. si uero sb̄ ꝺditōe. uł ob determinatā causam. puta si alij seruarēt. ⁊ huiusmōi nō tenet qs ñ exīte conditōe. ar. xxxij. q. viij. nō solū. extra. de con. app. verū. extra. de iureiurā. puenit. vnde si oēs alij l̄ plēs nō seruant in hoc casu absoluti uidentur alij. si uero pauci sunt qui non seruarent recurrendū est ad intentōnem iurantium. viz q̄ si intēdebāt q̄ quocūq; nō seruāte ipi non tenerēt. aut solum si multi essent illi qui nō seruarēt. ⁊ si de intentiōe nesā tur tuti⁹ est seruare. a glo. Rai. ut patz in sum. con. eo. t. q. xl. dicit. q̄ quādo me dietas uel maioz ps multitudinis ad hoc seruāt iuramentū si hoc uergit in dānum seruantiū ⁊ in lucrū nō seruantiū bēigne interp̄tandū est sicut dictū est supꝝ iurare. ℔. xij. in casu de mensuris. b

Iurisdictio

De iurisdictōne epi spiritualis ubi ⁊ quando possit exerceri. uide. ō. epus. ℔. viij. ⁊ supra absolutio p̄mo. ℔. vi. de tē pore. li. supra epus. ℔. ix. ¶ Iurisdictionuz quedā est uoluntaria. scilicet quando nēo se opponit. ⁊ hec potest exerceri omni tem pore ⁊ loco. ut. ff. de adopti. l. emancipari. quedam cōtentiosa. scilicet quādo litiga tur. ⁊ hoc nō potest expediri nisi a iudice procedente. a Id est non pro tribu nali sedente. ut in ℔. spacium. ꝺ quo infra

b ¶ Nec diebus feriatis nec de nocte. iij. q. iij. spatium. R. a iudice p̄cedēte. extra de offi. dele. c. consuluit.

IUS Quid est ius quid rigor quid equitas ⁊ quid dispẽsatio. ℞ ſm Rai. ⁊ hoſt. ius est ars boni ⁊ equi cui⁹ mẽito ql nos sacerdotes appellat. a hoc é ꝺ textu qꝺ sequit᷑ est expo. b .i. sacrorũ ꝓcepto rum ministros. ff. de iusti. ⁊ iur. l. i. Rigor uero est excessus siue austeritas iur. aliq̃ tiens ad terrorẽ scriptꝰ qui quidez nõ est seruãdꝰ nisi ubi timet᷑ exẽplũ mali a .a. ne pccatũ ꝺeducat᷑ ad alios ꝑ exẽplũ. ut in. c. sed ⁊ illud. de quo stati. b di. xlv. sed ⁊ illud. quãdoq; tam rigor idẽ est qꝺ vtilitas iur᷑ ⁊ seruãꝺ est. extra de restit. spo. in lris. Equitas uero est mediũ inter rigorẽ ⁊ dispẽsatõem. C. de iudi. placuit. ⁊ diffinit᷑ sic. Equitas est iustia vulcore mie tpata. l᷑ equitas est modꝰ rõnal᷑ rgẽs miaz ⁊ rigorẽ. hãc iudex semp ꝺz ꝑ ocul᷑ habere. ff. de eo qꝺ cer. loco. l. ꝙ si eplesi. in fi. ⁊ xlv. di. disciplina. ⁊ c. qui emẽdat. ⁊ l. di. põderet. in fi. ⁊ c. ꝺño scõ. nã meli⁹ est de mia ꝙ de seueritate reddere rõnem. xxvi. q. vij. allegãt. hoc intelligo ſm Ray nisi ex causa iusta seruet rigorẽ uel faciet dispẽsatõnem. quid aũt sit dispẽsatio et plura alia de ipa habes supza dispẽsatio. ꝑ totũ a Idẽ in suz. cõ. li. iij. t. xxix. q. i.

b Ius publicũ dicit᷑ vno mõ qꝺlibet ius in scriptis redactũ qꝺ dicit᷑ publicũ. ꝙ a publicis pꝛsonis introductũ est ut a pncipibꝰ l᷑ ꝺcilijs. sil᷑r ⁊ constõ mũicipal᷑ vel episcopal᷑. Item alio modo dicit᷑ ius publicuz qꝺ publice utilitati expedit. ut puta ne quis sua re male utat᷑ ⁊ hmodi. Itẽ alio mõ ⁊ spaliter dicit᷑ ius publicũ illud qꝺ ꝺsistit in sacris ⁊ sacerdotibꝰ. ff. de iusti. ⁊ iur. l. i. qꝺ etiã spaliter diuinuz dicit᷑. extra de iureiur. nimis diuino a al᷑ incipit nimis de iur. ⁊ hec etiã notant᷑ in sum. con. li. iij. t. xxvi. q. xxiij. ſm hosti. vbi etiam plura alia de isto iure publico dicũtur b Vtrũ ea que cõtra ius fiũt ualeant. respõdeo regula dicit que contra ius fiunt ꝺebẽt pro infectis haberi. extra. de regꝫ. iur. que cõtra. lib. vi. quam regulã quidã uoluerũt dicere habere locũ solũmodo quãdo ius ita ꝓhibet qꝺ addit. et si cõtra fiat non ualeat. sed hec expõ ꝛpro batur exp̃sse. C. de legi. nõ dubiũ. ideo in dubitãter tenendũ est ꝙ quandocũq; lex ꝓhibet si nihil aliud addit tũc ea q̃ ꝺctra fiunt ipo iure non ualẽt. ut sunt uẽditiones. ꝺonatões. electões. testã. ⁊ oĩa huiꝰ modi. nisi sint talia ꝙ eorũ effectꝰ al᷑s revocari ñ possit. ut hic addiũ. ⁊ huiusmodi Si uero lex addit aliqd plus tunc considerandũ est ꝙ addere põt triplicit᷑. Et ꝑ quidẽ cõtingit si addat uerba exp̃sse annullãtia. ut dicẽdo si contra factuz fuerit sit irritũ ⁊ inane tunc est planũ. ff. de tutel᷑. l. muto ſ. sub cõditõne. 2°. cõtingit ꝙ si addit uerba exp̃mentia modũ ꝑ quem illud factũ annullat᷑ ut dicẽdo q ꝺ fecẽt remoueat᷑ exceptõne tali ul᷑ tali. ut macedoniani ⁊ uelleyani ꝺ dolo. ⁊ sil᷑ibus. et tẽ qꝺ cõtra legẽ factuz est ꝓma facie ualet. si remouet᷑ exceptõe opposita. 3°. contingit addi aliqua uerba cõfirmãtia. ut dicendo sic si cõtra factũ fuerit ualebit quidẽ. ff. ⁊ tunc ualet. ff. de fideiusso. l. grece. ſ. a tuto re. ⁊ de interdic. ⁊ rele. l. relegatoruz. ſ. ad tẽpꝰ. ⁊ quãdo appel. sit. l. i. ſ. biduũ. ⁊ hec est sentẽtia Dy. ⁊ Cy. ad materiã iur. pti nere põt. ſ. lex. ⁊. s. cõsuetudo.

IUstificatio

Que exigãtur ad iustificationẽ impij. ℞ ſm Ray. al᷑s Guil. quatuor que sunt simul᷑ tempe. scilicet motꝰ liberi arbitrij. cõtritio animi. infusio gratie. ⁊ remissio culpe. a Con. Tho. ⁊ Pe. ut in suz con. li. iij. t. xxxiij. q. xxix. b

KAracter

Karitas. Katheciſmꝰ. et similia quere in littera c ⁊ cetera.

Latro Quis dicat latro publicꝰ ℓ etiã nocturnus ꝓℓator agroꝝ. Et latro publicꝰ dicit q insidiat ⁊ aggredit in publicis stratis. Nocturnꝰ uero ꝓℓator agroꝝ dicit qui de nocte agros uastat. et incedit ꝙs ꝑm leges impune occidere licet ut. ſ. homicidiũ. i. ſ. vi. nec gaudet emunitate ſi cõfugiũt ad eccleſiã. ut. ſ. emũitas cõfugentiũ. ſ. i. ⁊ ad iſtã latronis materiã pot ptinere infra predo. ⁊ infra raptoꝝ.

Legare Quid iuris ſi teſtatoꝝ legauit rem alienã. Et ꝑm Hoſtiẽ. ſi teſtatoꝝ ignorauit ipam rẽ eſſe alienã hẽs nõ tenet ꝑſtare eam niſi forte is cui relinquebat eſſet ꝓſona dignior. puta uxoꝝ uel alia ꝓſona cui erat tũdẽ relicturꝰ de ſuo q tũc tenet legatũ. C. de lega. cũ alienam ℓ niſi ipa res eſſet hẽdũ. q tenet eã ꝑſtare. ff. de lega. ij. lege. vnũ ex familia. ſ. ſi rem tuã. Si uero teſtoꝝ ſcit rem eſſe alienam tũc tenet hẽs emẽ ⁊ tradere ⁊ ſi ille cuiꝰ eſt nõ uult uẽdere ℓ nõ niſi nimis graui pretio tenet hẽs ꝑſtare iuſtã extimatiõem niſi forte eſſet talis res cuiꝰ amertiũ non hẽtur. ut res ſacre ⁊ hmodi. vñ ñ obſtat extra de teſta. filiꝰ. q res ille erat res eccleſie in quibꝰ legatũ nõ tenuit. cõ. In. a. ſ. in. d. c. filiꝰ. ibi etiã hoc nõ. glo. ⁊ addit q legatario incũbit ꝓbare ſciam teſtoris pdcã etiã nõnt in ſum. cõ. lib. ij. t. v. q. cx.

b Legatũ ad pias cas ualet cũ minori ſolẽnitate. uide. j. lex. ſ. ix. quo hẽdes dñt ſoluere legata aut etiã debita defũcti. hẽ ſ hẽditas. ſ. v. a qui incipit utrũ here des. ⁊ ſequentibus. b

Legatus Quot ſunt gña legatoꝝ Et ꝑm her. extẽ. eo. c. excõicati. tria ſunt. naz quidã ſunt legati de latere pape ut ſunt cardinales principaliter ⁊ etiam alij ſicut ibi her. ſbdit qui mittunt a curia. ſi ſunt non de latere. ſ. qui mittũtur a papa nõ exiſtes in curia. ueriꝰ tamẽ tenẽdũ qd ꝓbat Jo. an. in vi. ſ. q ſolũ cardinales dñr de latere. a Cõ. gl. Rai. ut in ſũ. cõ. li. ij t. xxxiij. q. lxxxix. b Oẽs alij undecũq missi ñ dñr d latẽ. Sũt ⁊ tertij q ptextu eccleſiaꝝ ſuaꝝ hñt legatiõem. an ꝺo tales pñt abſoluẽ pcuſſores clericoꝝ habes. ſ. abſoló. ij. in. pn a ⁊ etiã in. d. c. excõicati. ſ. q nõ pñt abſoluẽ. b Legatꝰ de latẽ 1
pot cõfirmare electiones epoꝝ. a ac etiaz archiepoꝝ. ut in. c ſi abbatẽ. de quo. j. b

Et exemptoꝝ alij legati nõ ſine ſpali mãdato. eẽ de elec. ſi abbatẽ. li. vi. pot etiã legatꝰ de latere ognoſcẽ de cauſis contra exẽptos. ut. ſ. exẽptꝰ. ſ. pe. Quid ſi le- 11
gatꝰ aliquẽ excoicauit dũ erat in puintia ſibi decreta. nũqd poſtq egreſſus eſt pot eum abſoluẽ. Et ꝑm Jn. ſi reuocatꝰ eſt nõ poterit. ſi ꝺo erunt reuerſurꝰ poſtq reuerſus fuerit poterit. ⁊ etiã ante regreſſum ſi eſt legatꝰ de latẽ. a imo ſi ñ ſit de later pot abſoluẽ in foro pniali ſibi ſubditos etiã exẽ puintiã cũ pnia ſit uolũtarie iuriſ dicois. ut. ſ. dfeſſio. iij. ſ. ij. iudicialiter aũt abſoluẽ exẽ puintiã nõ pot etiã legatꝰ de latere. ut. ſ. abſoló. i. ſ. v. Et legatꝰ quã 111
tũcũq plenã legatiõem hẽat ſiue etiã hẽat ptextu eccleſie ſue ſiũ ñ. hz ex hoc ptãtẽ ꝺferẽdi bñficia niſi ei ſpaliter ſit cõceſſũ ul niſi ſit cardinalis hr exẽ. e. officij. li. vi. Et ſi eccleſia hẽt patronũ laicũ nõ pot ꝺferri p legatũ niſi ei qui patronꝰ pñtaret eodẽ mõ. ſi hẽt patronũ clicũ cui patronatus dpetit rõe ſui ptionij. exẽ. e. cũ dilcus. a. ſ. in ti. de iure patro. b ſecꝰ ſi clicꝰ ſit patronꝰ rõe eccleſie. ℓ etiã ſi ſit collegiuz q tũc eo irrequiſito pot legatꝰ ꝺferre qa pot qd maiꝰ ẽ. ſ. ipas eccleſias ꝺferre non requiſito epo. a facit exẽ de offi. le. dilectꝰ. ⁊ ibi ꝺ nõ. gl. b Oẽs reſeruationes quo- 1111
rũcunq bñficioꝝ facte a quocũq legato aucte legatiõis. a ℓ ab executoribꝰ depũtis p ipm. ut in. c. pñti. ꝺ quo. j. b ⁊ oĩa decreta ſiue denũtiatiões ⁊ proceſſus carẽt iuribus finita legatõe. a dũmõ ad collõnẽ eoꝝdẽ bñficioꝝ iam uacatiũ mime

sit ꝓcessus ut ibi. b Quietiã si durãte legatõe legat⁹ in aliq̃ eccleſia. a .l. cathe drali ℓ collegiata. ut ibi. b fecit aliquaz reſeruatõem nõ põt illa pẽdẽte facẽ aliaz in illa eccleſia. ſilit etiã poſtq̃ reſeruauit vnũ bñficiũ ꝓtinẽs ad collõnẽ cuiuſcũq̃ ipa reſeruatõe pẽdẽte nõ poterit aliud reſeruare qđ ad eundẽ ꝓtiet. eẍ. e. pñti. li. vi

v ¶ Null⁹ legat⁹ põt facẽ aliquã reſeruatõnem de eccleſijs ⁊ dignitatib⁹ eaz ubi illi qui pficiũt hñt ꝓ electõem aſſumi nc ſe itromittẽ qn eligẽ ⁊ poſtulare ualeant. eẍ. e. deliberatõe. li. vi.

vi ¶ Nullus legatus põt decedere alicui i gñali ℓ in ſpali ut recepta reſignatõne illoz qui hñt beneficia poſſit illa aliqñ oferre aliter nõ ualet. eẍ. e deliberatõe. li. vi.

vii ¶ Cõſtões facte a legatis i ſua ꝓuincia durãt poſtea ꝓpetue. ſec⁹ ſi cauſas delegẽt q̃ egreſſis illis de ꝓuincia ñ durat iuriſdcio legatoz niſi añ legatozũ diſceſſum citatio pceſſerit. extra. eo. nemi.

viii ¶ Legat⁹ ñ põt ꝓceſſũ delegatoz ipedire aut eius ſñiam irritare ſed põt eã oferre ⁊ exequi. eẍ de offi. legati. ſtuduiſti

ix ¶ Quot modis finit legatio. R̃ ſm Jo an. q̃tuor modis. ꝑ modo ſi datus fuerit legat⁹ ad tẽp⁹ finito tpe finita ẽ legacõ eẍ de offi. dele. de cauſis. z°. qñ reuocat⁹ c. ff. de iudi. l. iudiciũ. z°. qñ egreſſus ẽ legationem aio nõ redeũdi. ſec⁹ ſi aĩmo redeũdi. eẍ. eo. nouit. 4°. ꝑ mortem ipi⁹ legati non tamẽ morte inſtituẽti. eẍ. e. legatos. li. vi.

¶ Legitimus fili⁹ quis eſt. R̃ ſm Bai. ltim⁹ fili⁹ eſt qui de ltimo mrionio natus eſt ℓ de eo quod ltimũ reputabat. eẍ. e. cuz inter ioannẽ. et hoc ſine ambo in facie eccleſie ducti ſunt bona fide credẽtes ſe ltime copulatos ul ſi alter tantũ credebat. nã ⁊ ſic ltimus eſt fili⁹ ⁊ utriq̃ penti ſuccedit. eẍ. e. ex tenore. ſec⁹ ſi cladeſtie traxerũt q̃ uidet fuiſſe ignoratia affectata: aut etiã ſi ambo ipedimẽtũ ſciẽtes publice cõtraxerãt. eẍ. eo. de clã. deſpõ. cũ inhibitio. idem tho. ⁊ pc.

¶ Quõ pñt ltiari qui ltimi nõ ſunt. rñdeo multiplicat. ⁊ ꝑm⁹ quidem mod⁹ eſt per ſequẽs mrioniũ quãdo ſolutus ꝺ ſoluta filios hẽt. ſ. nãles. ſi ꝺtrahit cũ ea ltimãt ſecus de ſpuriꝭ. ſ. ex adulterio natis. eẍ. e. ꝺqueſtus. ⁊ c. tanta. z°. eſt ꝑ ſpale indl'gẽtiã pape. eẍ. e. p uenerabilẽ. hi duo modi i canõibus repiuntur. ſunt ⁊ alij ſm leges. ꝑm⁹ eſt ſi pater filiũ nãlem offerat curie impatoꝝ. fiatq̃ curialis. ut in auc̃. q. mo. na. effi. le ſ. ſi quis igit. coll. viij. idẽ ſi euz offerat curie ciuitati. de qua ul de c⁹ uico eſt oriund⁹. ut inſti. de nupt. ſ. ultio. a meli⁹ in auc̃. qui. mo. na. effi. le. ſ. ſi qs igitur. ij. b z°. modus eſt ſi pater decedẽs in teſtõ nãlem filiũ noĩer ltimũ hẽredẽ. et ipe poſtea offerat pncipi reſtiñ fiet ltim⁹. z°. modus eſt ſi nullo filio ltimo exiſtẽte ipe nãlis fili⁹ ſeipm offert curie. ut dictũ eſt in auc̃. qui. mo. na. effi. le. ſ. i. ⁊ ſ. ſi quis igit. 4°. modus eſt ſi pater inſtrõ ꝑ publicam manũ ꝺfecto ℓ aliter ſcripto cũ ſubſcriptõe triũ teſtiũ eum noiet filium nec adiecit nãlẽ. ut in auc̃. ut liceat ma. ⁊ aue. ſ. ad h. coll. viij. a ibi dicit ſi qs filiũ aut filiã habẽs de libera muliere cuz qua nuptie cõſiſtere pñt. publico inſtrõ dicat ſiue ꝑpria ſcripto manu ⁊ hñti ſbſcriptõnem triũ teſtiũ fide dignoz ſiue in teſtõ ſiue in geſtis munimẽtoꝝ hũc aut hanc filiñ ſuũ eſſe ℓ filiã ⁊ nõ adiecit nuturalẽ ℓ mõi filiũ ℓ filios ltimos cẽ ⁊ nullã aliã ꝓbatõem ab eis queri. ſed oi fruí eos iur filioz ltimoz. ex hoc enĩ ⁊ cũ eoz matre mõſtrat ltimũ habuiſſe mrioniũ. ubi etiã dr. q̃ ſic noiando vnũ idẽ ius extẽdit ad oẽs filios ex eadẽ muliere natos. b. Spurij uero nõ pñt ltimari quãtũ eſt ꝑ leges. ſed impator ℓ al auctẽ eius aliqñ ꝺ grã ltimat. ⁊ ſit papa. a pdicta etiã no tant in ſum. có. li. iij. t. xxiij. q. ij. fm Bai. tho. pc. ⁊ al. b ¶ Quid ꝑdeſt filios eſſe ltimos. R̃ ſuccedũt in oib⁹ bois pentũ ut in auc̃. q. mo. na. ſi. effi. le. ſ. ⁊ quoniã. ⁊ c. de ſuis ⁊ le. hr. ꝑ totũ. extra. e. ꝺqueſtus. ⁊ .c. tanta. ⁊ h intellige niſi excludantur ab hẽditate in caſib⁹ qs hẽs. ſ. hẽdital. ſ. ij.

Utr ltūmat⁹ quo ad act⁹ eccl'iasticos intelligat ltūmat⁹ quo ad seculares. hēs hic.ē.illtim⁹.ff.fi. a ⁊ ibi pleni⁹ in additione. b ad mām illā ptinere pōt supra filius.⁊.ē.illtim⁹.

Legitima por

tio triplex ē. vna ē que ē debita iure nē.⁊ dr̄ debitū bonor̄ sbsidiū.⁊ hec debet filijs tantū qui sine causa exhēdari nō pñt.⁊ huic portōni nullū grauām pōt iponi.C.de inoffi.testa.l.oiō̄do et duab⁹ l.sc:⁊ hec est talis.si sunt quatuor filij ul' .j. dñt hrē tertiā ptem.si sunt quinq; vel ultra debēt hrē medietatē eiꝰ qō eis deferebat ab intestato.C.de inoffi. testa.auē. nouissima. ⁊ intelligi dēt detractis debitis si qua essent. a · facit.l.ueniſſe.ff.d.r. sigr. b · Itē est alia portio.s.ārta falcidie que debet iure instōnis.ut cū aliquis est institut⁹ hres ⁊ illa hēditas ē exhausta p legata tūc institutus pōt detrahere sibi usq; ad quartā ptē hēditatis.detrahēdo de singulis legatis nisi ad pias causas. a hoc hētur in auē.simil'r.C. ad.l.falcidiaz cessat etiā falcidia qñ testator sciens quātitatē pīmonij sui exp̄sse illā pbibuit.l' si hēs non fecit inuētariū tpe ⁊ modis a iure statutis.ut in auē.sed cū testor̄.C.e. l' si hres infra ltūmz tēpus uolūtati nō paruerit testatoris.exī.de testa.Raynald⁹. ad fi.⁊ ibi glo.dicit p tēpus legitimū est tēpus anni computandū a iussu iudicis ifra qō tēpus si nō paruerit dicit p etiā pdit dīa excepto qō sibi debet ⁊ fideicōmisso. Itē cessat falcidia quādo aliqua sunt ita relēa ut non alienent sed remaneāt apud successores eius cui relinquūt in auē.sed ⁊ in ea.C.e. b extra de testa.Raynald⁹ ad fi.⁊.C.ad.l.falcidiā.p totū Itē ē ltia que dicit trebellianica.ut cuz aliqs institutus hēs rogatur ut alij restituat hereditatē.nā talis institut⁹ pōt retinē ārtaz ptem de tota hēditate.ut insti. de fideicō here.ſ.sed quia.⁊.C. ad trebel.per totum · hec detrahit de vniūsitate hēditatis. ⁊ in hac causa computātur legata ⁊ donatiōes.ff. ad.l.falcidiā.in.ārta. a hec lex nō uidet ibi ad hoc dicī ⁊ puto p uelit allegare.l.in quātitate.que est.e.t.sed melius videt facē insti.de fideicō.hēdi.ſ.sed q.cuz se.ubi pz p omoda ⁊ onera hēditatis.diuidūt inter hēdes ⁊ fideicōmissariū siue sit unꝰ hres siue plures p suis portōib⁹. b · notātur extra de testa.Raynutiꝰ. ⁊ si plures hēredes instituti fuerit diuidēt iter se dictas portōes.hec q dcā sunt de iure sunt.cetez circa hꝰ diuersaz terraz ſtaria ē osuetudo que si rōnabilis sit ⁊ p̄scripta seruari dēt ut supra osuetudo.ſ.iij.iiij.⁊.v. a Ibi. posſz osuetudo irrōnabil' disseruī quādo esset cōtra relicta ad pias causas.ut nō.in sum.con.li.ij.t.v.q.xciij.⁊ osequēter idez foret quādocūq; cesset cōtra debitū pietatis seu caritatis.

Tuaria

Leprosus

Quid de coniugio leprosoruz.R. lepra supueniens soluit sponsalia. a .ſ.de futuro.ut in.c lrās.de quo.j.⁊ ibi glo.que etiaz dicit p idem est de qualibet deformi enormitate. b sed nō soluit mrīoniū.extra.eo.lrās vñ si detractū fuit tenet uxor ad redditionē debiti.extra.e.c.i.⁊.ij.leprosus.etiam detrahere pōt si inuenit uolētem.ex̄.e.c.ij.

Utrū uxor teneat cohabitare cōiugi leproso.R. ſm tho.i 4.di.xxxij.licet tēat reddere debitū.nō tamē tenet ei cohabitare nō enim ita cito inficit ex coitu sicut ex frequēti cohabitatōne.⁊ ſm pe. hec opio celebrior est gl̄,hosti.declarat sic sufficit leproso p uxor ita appetat sit p̄pter loci distātiam nō fraudet debito.nec oz p in eodē lecto.aut in eadē domo morent.filij p̄ leproz cū sano remanere dēnt ne inficiant a Idē in sum.con.li.iiij.t.ij.q.lxvi.cuz duab⁹ ſe. b Utrū leprosi teneant dare decimas.habes.ē.decime.u ſ.i.⁊ utruz de sepultura · a · ſ.alicuiꝰ leprosi intrātis. domū leprosoz ut in loco allegato. b · teneant ad canōicā portionē. unde ifra sepultura.iij.ſ.xi.qui incipit qd de leprosis.

Itē abbas · i c.1° cē. de quinto leprosor⁹ dicit p̄cepto ecē tenē sanū · quinquatu cuz leprosi uel alia infirmitate depressa reddere debitū carnale et nō p̄cepta apti ligant.h.ſ. Con. cē landul. i 4° di. 32. dicēs q; coniux · quinq; leproso tenē reddē debitū 32.q.h.ſi dr̄ q; nec p̄ ſterilitatē nec p̄ decrepitatē uel deformitate uel lepra uel aliq ſile excepta causa fornicationis nō soluitur debito reddēdo hec landul. ibi. Ri. i 4° di. 32. az.q.9.2 Itē pe. auricolus. autūq; lepra cēt sic i fetida q; medici uidicarēt periculū i cōiunctione nō tenē sanꝰ reddē debitū leproso ſed cōis opīo ē i q̄ntū q̄ē tenē expressius cētē. cē. de cōiugio lepro. c. 2° ſ. ū dr̄ ſi uirū uel uxor leprosi facti contrahit. et in fmīs sano carnale debitū exigat ſ; gnīali p̄cepto apti quod cognitus est solucdū sub p̄cepti i hoc casu nulla exceptiō iuenitur. h. ſalet. papa. 29. Esto ēt q; timerētur certali q̄ictione i fetido lepre i sano reddere frequētes quotiens leprosus peteret Dico q; ad hmc pena ſe obligauit i cōtractu matrimonij. vñ ēt ali⁹ ubi sacerdotes hoc exprimit ad hostiū ecclesie Itē archie. flo. i ſua i 1ª parte ſ. hñ moñi. dicit ſcdm pe. de palu. ſ; sic reddere nō debiti imineret periculū i fetidis q̄ctēdū cēt a medicis ēt eis reddēdū Dicit autē medici q; uiro accedēti ad leprosā magis imineat periculū i fetidis q; mulieri que cognoscitur a leproso. et illud nō h̄t dubiū q; ē i fetida ultrā ſpecie lepre que dr̄ leonina cū ſ. partes corpis funditus decidit ſ; tūc ergo tali nō tenetur reddere debitum ſcdm pe. ſ; ū. et. j.

Ista uxor

III ¶ Utrū sacerdos leprosus debeat celebrare. R̄ ꝑm Guil. publice qdē ꝓpter scandalū celebrare nō dēt · sed ꝑuatim si ñ sit nimis deformis. a aut debilis ꝑm eūd. vt in sum. cō. li. ij. t. i. q. xliij. b Non est ꝓhibēd⁹ sed tamen cessabit a mīsterio q̄ ad sanos. a sed leprosis, ¶ mīstrare poterit diuina. ut in dicta. q. xliij. b

L Ex ¶ cōstitutio. quid ē lex. R̄ lex est ostō ꝓp̄ li in q̄ maiores natu simul cū plebib⁹ aliquid sanxerūt di. ij. lex. ¶ de hoc etiam uide in fine sequētis. ℣. ¶ Quis pōt facē legē. R̄ ꝑm tho. ꝑma z^e. q. xc. lex ꝑncipalē respicit ad bonū cōe ordiare aūt aliqd ad bonū cōe est l̄ toti⁹ multitudīs l̄ alicui⁹ gerentis uicem totius multitudinis. et ideo cōdere legē l̄ ꝑtinet ad totā m̄l̄titudinē l̄ ad ꝑsonā publicā que toti⁹ multitudinis curā hēt. est tñ ꝓmulgatio necia ad h̄ ut lex hēat suā uirtutē. vñ ¶ di. iij. a in. ℣. leges. b dicit⁹ ꝙ legeſ istituūt⁹ cū ꝓmulgāt⁹. ¶ sic pōt itelligi talis diffinitio. lex est quedā rōis ordiatio ad bonū cōe ab eo qui curā comitatis hēt ꝓm̄l̄gata. a cō. hosti. ut in sum. cō. li. ij. t. v. q. cciij.

II b Sed qui sunt illi qui ita curā comitatis hñt ꝙ possint legē facere. R̄ ꝑm hosti. gñalē cōstōnem papa pōt facere in oībus spūalib⁹ ¶ ecclesiasticis. extra. e. c. fi. Item legat⁹ in puītia sibi omissa. extra de offi. le. c. fi. extra de loca. ¶ oduc. ex ꝓpto. item synod⁹ puītialis. xvi. di. ꝙ dicit⁹. itē synodus epalis. xviij. di. c. i. ¶ c. fi. itē epūs ī sua dioceſi pōt cōstōem facere. extra de ma. et obe. si quis. extra de lo. ¶ cō. uestra nobis. Itē cap̄l̄m pōt sibi ostōem facē. ex̄. e. cum accessisset. sil̄r ¶ uniūsitas clericoꝝ ¶ magistroꝝ. extra. eo. ex lris. Itē in tpalibus gñalē legē pōt facere ipator. C. ō legi. l. ij ¶ l. fi. nō tñ ī spūalib⁹ seu ecclesiastici. itē ꝓfect⁹ ꝓtor ¶ oēs quib⁹ ipator h̄ mādat Itē pp̄l⁹ rōnus. itē senat⁹ rōn⁹. omēs isti legē gñalem facere pñt. Itē oīs citas siue pp̄l⁹ pōt sibi legē facere. hec oīa in insti de iure. na. ℣. i. ¶ ij. Idē credo de quolibet collegio approbato. extra. c. q̄ in ecclesiaꝝ. ¶ c. ex lris. a Itē in d. q. cciij. ¶ additur ꝑm Inno. in. c. urā nobis. extra de loca. et cōduc. ubi dicit ꝙ licet epūs cū cap̄l̄o suo possit statuta facere sup̄ iurisdcōe sua sup̄ alijs tamē nō pōt nisi bi quorū int̄est cōsentiāt l̄ ad mīn⁹ sunt pūtes. de cō. di. iij. c. i. ¶ extra de his que fi. a pre. siē cō. ca. c. pe. ¶ fi. b Sed infra qō tēpus īcipit artare. R̄ ꝑm host. cōstō gñalis incipit artaī p⁹ duos mēses a tpe publicatōnis. ut in auc. ut fac. no. consti. in rubro ¶ nigro. a coll. v. b Idē ber. ¶ Jo. an. d. sic. cum istud sit iur. ciuili exp̄ssuz ¶ iure canōico otrariū nō sit cautū illud seruabim⁹ qm̄ etiā robozatū uidet. extra ne cle. l̄ mo. c. ulti. ¶ de sen. exco. nouerit. ¶ addit dicens nisi in ipa cōstōe aliud caueat⁹ ¶ p hoc solu unt⁹ si que inueniūt⁹ otraria. inferiozum aūt cōstitutō ꝑm eundem hostiē. utputa cap̄l̄oꝝ ¶ uniūsitatū ī cōtinēti ligat facta ꝓmulgatōe nisi forte abūtes ¶ ignozātes quib⁹ neq̄ tēpus dabo neq̄ lumitabo sed iudicis arbitrio relinq̄. ar. extra. qui. ma. ac. po. c. fi. a Idē in dicta. q. cciij. b

IIII ¶ Utrū ignozātes excusant⁹ ab obseruātia legū ¶ cōstonū. R̄ comiter loquēdo ñ excusantur nisi sicut p̄dictū est. ō. ignozātia ℣. ij. tamē a sniis platis p statuta ordiariorum excusant⁹ ignozātes q̄ non ligantur illis nisi cozum ignozātia fuēit crassa aut supina. extra. e. ut aīaꝝ. li. vi. ¶ q̄ sit crassa seu supina habetur ō ignozātia. ℣. fi.

V ¶ Utrū constō respiciat p̄terita. R̄ futura tantū respicit nō p̄terita. ex̄. e. cognoscētes. nisi in ea noiatim de p̄teritis caueat⁹ ex̄. e. c. fi. ¶ Utrū posterioz cōstō tollat pozē

VI R̄ tollit etiā si de pozi nullā faciat mētionem. extra de cogna. spi. c. i. licet secus sit in ꝑtis. extra de ꝑt. cetex. ¶ c. ex pte. itē secus de ꝺsuetudine. a ℣. quia ei nō derogat⁹ p nouam constōem pape nisi de ea fiet mētio. ut in loco allegato. b ℣. supra cōsuetudo. ℣. vi. ¶ Utrū leges humane

VII obligēt in foro cōscie. R̄ ꝑm tho. ꝑma z^e. q. xcvi. leges hūane. si iuste sint hñt vim

¶ Itē alex. dicit hec oīa est simile de mestruata et lepzosa. qz mestruata secdm tēpus patitur mestrua · lepzosa uero cōtinue. et ideo pōt cōtrahi matrimoniū cū mestruata abstinere · qz ā lepzosa · qz nō secdm omē tēpus pōt cē ꝙtinentia ī quibus ꝑsonis. et. cē. ¶ Sed qz lepza cē quid ꝑsenerās ideo uxor tenet⁹ lepzosū debitū reddere q̄ quib⁹ cōiter cēt hoc nascentur lepzosi. Sed m̄ magis ponderādū cē fornicatiōis pcaūm qz ī fetio lepze ī prole. ¶ cū cē ipī pzoli lepzose melius sit cē lepzosi. ¶ qz nūq̄ fuisse. nō sic pōt dici de mestruata qz si nō ꝙpit tēpore illo. ¶ tāsacto illo modico tēpore uti pōt matrimonio et concipere. et. cē.

obligatōnis in foro conscie a lege eterna. a qua deriuant ꝑm illud puerb. viij. ꝑ me reges regnāt ⁊ legū ꝺitores iusta decernunt. ꝺicunt aūt leges iuste primo quidē ex fine. scilicet quādo ordināt ad bonum cōe. item z°. ex aucte. scilicet quādo lex lata non excedit ptātez ferētis. itē ȝ°. ex forma quādo scilicet ꝑm equalitatē ꝓportionis imponūtur ſbditis onera ad bonum cōe ⁊ ꝑm hoc leges huiusmōi onera imponētes iuste sunt ⁊ obligāt in foro conscie. ꝺi. ix. quicūqȝ. leges uero iniuste nō obligāt de quib⁹ uide in se. ℊ. a Idē in sum. con. e. t. q. cciij. b Que sunt leges iniuste. ℟ ꝑm tho ubi supra iniuste sunt. primo qdez ꝑ ꝺrarietatē ad bonū humanū ⁊ ꝑ tp'r scilicet ꝺrarijs modis nūc dictis de legibus iustis. nā uno mō sunt iniuste ex fine sic cū aliqs pſidens leges ponit onerosas ſbditis nō ptinētes ad utilitatē cōem sed magis ad ꝓpriā cupiditatē ℓ gloriā. z°. mō ex aucte. scilicet cū aliquis legē fert ultra cōmissam sibi ptātem. ȝ°. modo ex for. pū cum inequaliter onera multitudis dispensant etiā si ordinent ad bonū cōe ⁊ tales magis sunt uiolētie ꝙ leges. vnde ñ obligant in foro conscientie nisi forte propt uitandū scādalū. Item iniuste sunt propt cōtrarietatē ad bonū diuinū sicut leges tyrānoꝝ inducētes ad idolatriā ℓ ad qđli bet aliud qđ est cōtra legē diuinā. ⁊ tales leges nullo modo licet obseruare. ¶ Ȝ nūquid inter leges impiales q nūc uigēt sint aliqui casus illiciti ⁊ ꝑm animam nō seruādi. ℟ sunt ut dicit ꝺi. x. lege. ¶ primo quidē in mrionijs. nā ꝑm leges filiꝰ unꝰ germani copulari pōt ꝑ mrioniū cu filia alterius germani. ut insti. de nup. ℊ. iter eos C. de nup. l. nemini. ⁊ ꝑm deū tales debēt penitꝰ separari. extra de cōsan. ⁊ affi. nō ꝺēt ⁊ xxxv. q. iij. ꝓgenies z°. ꝑm leges q puella rapta nō pōt ꝺtrahere mrioniū cum suo raptore. C. de rap. vir. l. unica. ⁊ idē erat olim ꝑm antiqs canones sed hodie pōt ex de rap. c. fi. ⁊ uide infra raptor. ij. ℊ. ij. ȝ°. q ꝑm leges licitū est hoī soluto tēre mlierē

solutā in ꝺcubinā. ut in auc. qui. mo. na. effi. sui. ℊ. si quis aūt. sed ꝑm deum etiam fornicatio simplex mortale peccatū est et excludit a regno dei ut ꝺicit apl's i°. cōri. vi. ſq̄rto quia ꝑm leges licitū est uiro occidere adulterū uxoris deprehēsum in adulterio si est psona uilis ⁊ cui non debetur reuerentia. ff. de adul. l. marito ꝑmo. rūſo ⁊ l. si adulteriū. ⁊ C. de adul. l. grecus. et similiter lz patri q habet filiā in ptāte occidere adulterū filie in domo sua. ⁊ ecōuerſo licet patri occidere adulterā filij ⁊ genēo occidere filiā. ff. de adul. l. pater. ⁊ l. nec in ea. ⁊ l. ꝙ ait. similiter ⁊ latronez siue ppl'atorem agrorū. ut ℊ homicidiū. ꝑmo. ℊ. vi. sed ꝑm deū nihil eorū licet ⁊ ꝓhibet cū ꝓcipit exo. xx. nō occides. Quito quia ꝑm leges ꝺānāt qui ꝺprehensam in adulterio tenz uxorē. C. ꝺ adul. l. crimē. ⁊ l. castitati sed ꝑm deū ⁊ iura canonica pōt tenē sine ulla pena dūmodo ipa uelit ab adulterio recedere. xxxi. q. i. ℊ. subaudiēdi. a al' incipit hic ſbaudiēdi. b Sexto quia ꝑm leges in multis casib⁹ licitū est uxorē repudiare ⁊ mrioniū rite ꝺtractū dissoluē ⁊ marie in casu qui nōt ꝺi. x. lege. ⁊ xxvij q. ij. sunt qui ꝺicunt ¶ a In his cap'lis ꝺicitur de dissolutōe mrimonij etiā cōsūmati causa religiōis quod ꝓhibet licet leges ꝑmiserit. b Sed hoc lex dīna ꝓhibet. ut i eisdē. c ꝺicit. ¶ Septio qa ꝑm leges si mulier mortuo marito nubit infra tēpus luctus. scilicz uni⁹ anni infamis fit ⁊ incurrit multas penas. C. de scōis nup. l. i. ⁊ ij. sed ꝑm deū ut apl'us ꝺicit nubat libere cui uult. extra de scōis nup. c. fi. ⁊ ut nota. Inno. remittūtur ei oēs ille pene q sunt ad ipi⁹ penā sec⁹ si iñ pueniat aliqd ad alios. a dns an. de bu. clari⁹ h ponit in ꝺicto. c. fi. de scōis nup. ꝺ. ℊ quedā sūt pene que fundantur sup odio secundarū nuptiarū uℓ festinatōe trāsit⁹. ⁊ tales pene sunt corrēcte ut hic quia ꝺtrahere mrimoniū non est odiosum neq ꝓhibitum sed ab apl'o ꝑmissum. quedā sunt pene q fundantur sup fauore ꝑm mrionij ⁊ illa

manet ꝑpollutōe. et ¶ Ite. ic. nyſi ꝓfessi. cig. ꝺi. similiter dīna lex pcepit cōuersionis gratia uxoribus dimittere posse nulla ratio concedit. marci. x°. et. matth. xix. qz possūt copulari oēs quilibet. i. carnales q mrioniū ꝺuxi ad tēz mlieres ꝺmittere pōt et expazte quezti et expazte remanere ¶ seculo Ite facit ꝺi. v°. lege. ꝺmittere. papa ꝺicit lege ipatoz nō oīb⁹ ecclīs nō pcipit ꝺ ꝓfessionē ꝺ ꝺuersis ꝺuersa ꝺ ꝺ ꝺ

adhuc hodie durãt. ut si mater cõsequit aliquid ab intestato l' ex testamto alicui filiorũ priorũ.mrimonij habet solum usu fructũ sup eo dum uiuit remanẽte ꝓprietate apud filios eiusdẽ mrimonij si extãt quib9 non extãtib9 osequẽ plenũ ius ut.l femine.ff.C.de scdis nupt. Item q vir siue mulier non possit in uita l' p9 mortẽ donare nouerce l' uitrico plus q donauit vnicuiq filioꝝ priorũ mrimonij.ut.l.hac edictali.C.e.ꝛ idẽ in multis similib9 que ponit dns an.ubi supra. b Octauo. qa ꝑm leges filius spurij non est alend9 sed ꝑm deum ꝛ can.cõtra.ut supra filij.ff. vij.

a Qui incipit quid de spurijs b ix.quia ꝑm leges hæres si non fecerit inuẽtariũ tenet ad omnia debita defuncti sec9 ꝑm deum.ut supra hẽditas.ff.v.decio. qa cum in certis casib9 ꝑm leges hæres teneatur de maleficio defuncti sec9 est ꝑm deũ ut supra hæreditas.ff.iij a Quia ut ibi patet tenet ad omia debita defuncti etiã ex maleficio inquantũ hæreditas sufficit.

b Undecio.q ꝑm leges id quod relinquitur in ultima uolũtate non ualet nisi habeat.vij.uel.v.testes.C.ꝛ testa.l.si un9 ꝛ.l.fi. sed ꝑm deuz in relictis ad pias cãs sufficiũt tres aut etiã duo testes.extra de testa.cum esses.ꝛ.c.relatũ. a De hoc pleni9 supra eccleſia.ꝓmo.ff.v.in additiõe

b Duodecio.q ꝑm leges si ꝓmitto aliquid nudo pacto. a id est simplici ꝓmissione sine alia iurid. solẽnitate. b Nõ teneor quia non oritur inde accõ. ut ff.de pac.l.iurĩ gentiũ.cõtra est ꝑm deum ꝛ canones quia mortaliter peccat recedens a pacto.extra de pac.c.ꝓmo.cum similibus que ibi notant.ꝛ uide infra ꝓmissio.ꝛ id si ꝓmitto uni recipienti pro alio quia ꝑm deum teneor ꝑm leges non. a Nisi promissio facta fuerit psone existẽte sub potestate alteri9.ut seruo seu filiofa. uel ꝓcuratori seu negociorũ gestori.per hos enim acquirit patri ꝛ dño ut in instĩ.per quas pso.no.acquiri.ob.p to.ꝛ.ff.ꝛ.C.de ꝓcur ꝛ de negũ.gestũ. b xiij.quia inter emẽtes ꝛ vendẽtes concedũt leges. a Delius diceret ꝓmittũt nullũ enim dolum leges concedũt.ff.de dolo.p totũ. b deceptionem.ff.uide supra emptio.ff.iij.xiiij.quia ꝑm leges non licet emere seu uẽdere iura ꝛ accões q quis habet cõtra aliũ ꝓ minori pretio q sit ꝓncipale debitũ aliter ũ ualz emptio nec pti potest nisi usq ad id quod solutũ est nec etiã possunt talia iura pro parte uẽdi ꝛ pro parte donari.C.mãdati.l.p diuersas.ꝛ.l.ab anastasio.sed ꝑm animã nihil ꝓhibet me emere iura cõtra aliquẽ pro minori pretio q sint ipsa iura dum tamẽ non faciã hoc in fraudẽ usure si propter inteſſe meum aut laborem qui forsitã erit in rebabẽdo seu q ꝓ dubito ne debitor fugiat aut ad pauptatem ueniat. uide infra hic usura.iij.ff.pe. a Et ibi patet q etiã in dictis legib9 per diuersas ꝛ ab anastasio q hoc fuit statutũ ad removendas lites ꝛ pro cõmuni bono.ideo non est causa quare in conscia nõ obligẽt ut sibi imputet qui se itromittit h9mõi piculis ꝛ litigijs. b xv.quia ꝑm leges i longissimo tempe etiam ꝓsessor malefi dei ꝓscribit secus ꝑm deum ꝛ iura canõica. extra de regũ.iurĩ. possessor malefidei. lib.vi.de hoc uide infra ꝓscriptio.ff.qnto. xvi.quia ꝑm leges maleficia cogitationis regulariter non punitur.ff.de pnis.l.cogitatõis. sed tamẽ omis cogitatio mala vl' a deo per pnitẽtiã punienda est.xxxiij q.ij.omis.xvij. quia ꝑm leges licet magi ꝛ uenefici puniant. tamẽ quia hoc facũt cõtra imbres uentos ꝛ grãdines ꝓniant C.de male.l.eorũ.sed ꝑm deum talia etiã sic facere grauissimũ peccatũ est ut clare probat Tho.z[a] z[e].q.xcvi. a Et bene q non sunt faciẽda mala ut ueniant ad ĩsio. iij. b xviij.quia ꝑm leges licitũ est in causa sanguis corrũpe accusatorẽ.ff. de ꝓuari.l.fi. a Ibi dicit in omib9 causis ꝓter q in sanguinẽ qui delatorẽ corrũpit pro victo hꝫ ꝛ sic non innitit q hoc liceat.sed quia tali pena non punit. b sed ꝑm deum non licet.ut pũt Tho.z[a] z[e]

.q.xcvi. Hec igitur sunt que notare potui quantū ad casus anime non sunt ꝑm dēū tenendi licet sint ꝯcessa ꝑ leges. alie ℞o iuris sl'itates ⁊ diuersitates iuris canonici ⁊ cilis iuristis relinquā. porro de illis legibus que ꝓmittunt usuras nihil dico ꝙ oēs abrogate sunt etiā ꝑ leges. ut .j. vsura. primo. ℣. xxviij. qui incipit quid de legib⁹. ¶ Vtrum in legib⁹ possit dispē sari. rñdeo ꝑm Tho. 2ª 2ᵉ. q. xcvij. rectōes multitudinis dispēsare possunt in legib⁹ humanis in aliquib⁹ casib⁹. a scilicet in quibus dispēsatio a iure ꝓmittit' al's secus cum nemo possit uenire cōtra legez superioris. xix. di. nulli fas est. b ita tamē ꝙ dispēsatio nō cedat in nocumētū boni cōmunis sed potius ad illud ꝓficiat. qui nūt sunt casus iuris canonici dispēsabiles solum ꝑ papā habes supra dispēsatō. ℣. vij. ⁊. viij. ⁊. ix. b scilicet in ℣. g incipit. dispēsatio. cum sequētibus. ¶ Vtrum in cōstitutōnibus intelligāt' cōcessa que cunq; non sunt ꝓhibita. rñdeo ꝑm hosti. si cōstitutio ꝓmulgata est affirmatiue oīa que cōtinet ⁊ ex eis sequētia vidēt'ur concessa nisi repiantur ꝓhibita puta ꝯcessuz est cōtrahere mrīmoniū. ergo cuilibet et semp nisi repiatur ꝓhibituz. si uero ꝓmulgata sint negatiue omia ex eis sequētia intelligūtur ꝓhibita nisi repiātur cōcessa sicut ꝓhibet' ne quis occidat. ergo semp ⁊ oībus ꝓhibet' nisi quādo inuenitur cōcessum. ¶ Leges impiales imitāt' canones. vnde dicūt sic non dedignātur sacre leges canones sacros imitari spāliter in mrīmoniis ⁊ usuris. auc. ut clerici apā ꝓpios episcopos. coll'. vi. ⁊. ij. q. vi. ℣. hic colligit'. extra de no. opi. nunti. itellexim⁹. ¶ In legis fraudem nihil agendū. ff. de legi. cōtra legē. quia cum quid ꝓhibetur una uia intelligit' ꝓhiberi ⁊ alia. extra de regū. iur. cum quid. li. vi. ¶ Quid de condentib⁹ leges iniquas. rñdeo si leges iniq̄ sunt cōtra libertatē ecclesie tunc cōdētes ⁊ seruātes sunt excōicati in ipo facto. ut habes extense supra excōicatio. ꝓmo. ℣. ij. .x. viij. si uero sint simplicit' cōtra aliqua dei ⁊ ecclesie mādata. utputa ꝙ liceat facere symonias ul' alienare feuduz pāpue ecclesiasticū ipo iure nō ualēt. di. viij. que contra. xxxij. q. vij. flagicia. extra de cōsti. que in ecclesiarū. ⁊ facientes ⁊ seruantes peccant mortalit'. extra de symo. cū in ecclesie. ⁊. c. non satis. ⁊ si q dānificati sunt occōne talis legis cōditores ⁊ eoz̄ hēredes tenētur ad restitutōem. illi etiam qui induxerūt conditorē ad talem legem faciendam tenētur insolidū. ⁊ similit' omēs seruātes tenētur ad restitutōem omniuz eoz̄ que taliū legū occione lucrati sunt vl' alios dānificauerūt ⁊ eodē mō immo multomagis peccāt ⁊ tenētur qui leges condūt directe cōtra deum sicut de idolatria ut hic supra. ℣. viij. est dictū. a ¶ Hec etiam notātur in sum. con. li. ij. t. v. q. ccv. ꝑm Ray. ⁊ hosti. ⁊ ultra ꝓdictuz casum etiam in alijs irrogat' excōicatio cōtra talium legum cōditores puta si cōderent legem sup usuris faciēdis uel non restituēdis ut in cle. ex graui. de usuris. l' sup symonia cōmittēda cum symonia ho die sit excōicatio papalis. ut patet ꝑ extrauagantē Eugenij quarti cum detestabile ⁊ idem in multis alijs casib⁹ qui possunt colligi supra absolutio. ꝓmo. ℣. ij. ⁊ excōicatio. ꝓmo. ℣. ꝓmo. cuz se. b ad materiā legis pōt ptinere supra ius leges audire non licet quibusdā clericis. supra excōicatio. ꝓmo. ℣. ij. ℞. vi. ⁊ ibidem. ℣ ij. ℞. si. xiij. quomō papa possit tollere leges habes. j. papa. ℣ antepe.

Libellarius

cōtractus. Cōtractus iste qui in quibusdā locis dicit' datio ad liueluz est idem qđ cōtractus emphiteoticus. et ideo de h uide ē emphiteos.

Libellus famosus

. Libellus famosus dicit' quando aliquis scribit cedulā cōtinentē iniuriā inie infamiaz alteri⁹. ⁊ ponit eā in loco ubi iuenit'

⁊ sic alius infamat. Que pena ꝺficiēti. libellū famosum. ndeo quadruplicit est pena ꝑm ꝙ quatuor modis pōt agi de eo ⁊ ꝓmo quidē si agat crimialiter etiā ꝑm leges est pena capitis tam cōtra illum qui fecit ꝙ contra illū qui inuenit nisi corrumpēit uł nulli reuelauerit. C. e. l. vnica. v. q. i. si quis famosum. a Ibi trāssumpta est pars dicte legis unice. ubi dicit si qs libellū famosū siue domi siue in publico vł in quocūq; loco ignarꝰ repit aut corrūpat ꝓpus ꝙ alter inueniat. ⁊ nłli ꝺficeat inuentū. si uero nō statim eosdē cartulas łrupit uł igni ꝺsumpserit fidem earum manifestauerit sciat se quasi actorē huius delicti capitali sentētia ꝑiugandū. huius aūt libellus alterius opiōnē non ledat. b ⁊ quilibet de populo accusare potest tales qneriā accusatori ꝺstituit ꝑtium ꝓ modo ꝑsistantie accusare psone. uel si erat seruus ꝓducit in libertatē. ff. de iniurł. l. lex. ℈. fi. ⁊ C. e. l. vnica. ℨ. si agat ciuiliter scilicet accōne iniuriarū que non publici sed ꝓpriati cōtinet querelā. C. de iniurł. iniuriarū. ⁊ sic puniet ꝑm iuramētū actoris. ⁊ taxatōnem iudicis. ut in insti. de iniurł. ℈. pena. ℨ. si agatur ꝑm canones. et sic qui famosum libellū cōficit flagellat ⁊ excōicatur. v. q. i. quoniā in alterius. ⁊ c. hi qui. ⁊ pōt ꝺpni cum sit graue crimē ⁊ dānatione digniſſimū. xxv. di. ℈. nunc autem. 4°. in foro pniali quia tam isti ꝙ alij ꝺtra ctores tenētur ad restitutōnem fame per modū qui dictus est supra de tractio. ℈. iij et. v. a Idem in. sum. con. lib. ij. ti. v. q. cc. b

Libertus est ille qui ex seruo factus est liber ꝓ manumissionē manumissoris autē patronꝰ dicit et semp libertus patrono tenet ad quedā obsequia Ingenuꝰ autē uocat qui liber natus est. ⁊ sic nulli tenet obsequi. est autem casus quo libertꝰ eripit in ingenuitate. scilicet si a dño fuerit expositꝰ. ut. dī. s. expositꝰ. Utrū libertꝰ possit reuocāi in seruitutē rndeo libertus in seruitutē reuocat ꝓpter ingratitudinē. scilicet cum manꝰ iniecit in patronū aut atrocē iniuriā seu graue dānum rerum uel uite piculū inferre ꝑsumpserit ⁊ eisdē causis pōt quilibet donator donatōem reuocare. extra de dona. c. fi. a Et ibi nōt glo. quod habet in isto. ℈. notat etiam in sum. cō. l. iij. t. xvij. q. xiiij. b Que differētia est inter libertos ecclesie ⁊ ꝓpatorū. ndeo ꝑm Hosti. multiplex. ꝓma quia liberti ecclesie reuocāt in seruitutē ꝓpter opas non ꝑstitas. xij. q. ij diaconi. secus in liberto ꝓpriati. C. de libe. ca. solo. Inno. tamē intelligit hoc de obsequijs ipositis non de alijs. a Quia ad non ipōsita non tenēt. ut dicit ipe Inno. in. c. de famulis. extra de ser. non ordi. ubi etiā dicit ꝙ ꝓ omissionē obsequij ipositi non redigit libertꝰ in seruitutē nisi esset nimis necessariū obsequiū puta quia negaret alimēta. tunc enim iquit reuocabitur in seruitutē. b Secūda quia filij libertoꝝ ecclesie etiā nati pꝰ manūissionē sūt obnoxij ecclesie. xij. q. ij. de libł. ⁊ c. liberti. ij. secus in alijs. C. e. l. i. ⁊. ij a ſ. in titulo de liberti. ⁊ eorū libł. b Tertia quia liberti ecclesie tenētur seruire eccłie etiā si nulla opa sint impōita eis. xij. q. ij. diaconi. in fi. ⁊ c. liberti. ij. secus in alijs. C. e. l. i. ⁊. ij. a ibi non bene uerū hoc apparet. sed bene hoc dicit Inno. in dicto. c. de famulis. cōiūctis que notātur ꝑm Ray. in sum. con. li. iij. t. xvij. q. xiiij. b Quarta est quia liberti ecclesie si iniuriētur uł accusent illa uł testificētur cōtra illā reuocātur in seruitutē etiā si ordinati fuerīt. di. liiij. qui ex famulis. ⁊ in ꝓdicto. c. diaconi. extra de ser. non or. de famulis. Quīta ꝙ liberti ecclesie manumissi ad hoc ordinētur nō possunt de acquisitis quocunq; modo ad alios trāsmittere ꝑm quosdam qn potius omnia ad ecclesiā ptinebūt. sed uerius puto. ꝙ hoc sit uerū solū quando in manumissiōe fuit dictū. alꝰ etiaz testm possunt cōdere de his que acquisierūt. ar. extra ꝺ ser. non ordi. eo libertꝰ. xij. q. iij. c.

pmo.ꝛ.ij. a Idem in sum.con.eo.t.q.i. ꝑm tancre. Rai. Hl.ꝛ.hosti.pdicta etiam notatur in dicta.q.xiij. b multa circa materiã libertorũ habes infra manumissio.ꝛ infra seruus.

Litere De falsarijs lrãrum uide supra absolutio.pmo.ꝑ.iij.v.iiij Item supra excõicatio.iij. quilibet debet portare de curia lrãs de dignitate quam dicit se habere.ut infra pegrin⁹.i.ꝑ.fi.

Litigium Litigiũ put hic sumit̃ est cuz unus uerbis alterius cõtradicit in qua cõtradictõe ꝑm tho z⁹ z⁹.q.cxlvi. duo possũt attẽdi.quãdoq; enim cõtingit cõtradictio ꝓpter hoc ꝙ contradicẽs recusat psone dicẽtis consentire ex defectu amoris animos uiuẽtis ꝛ hoc ptinet ad discordiã caritati ctrariã. qñq; uero cõtingit ꝓpter hoc ꝙ cõtradicẽs non uerett cõtristare dicentẽ. ꝛ sic fit litigiuz quod amicitie uel fabilitati opponit̃ ad quã ptinet delectabilit̃ alijs cõuiuere. vñ philosoph⁹ dicit tertio ethicorũ. ꝙ illi qui ad omia cõtrariãtur causa cõtristãdi nec quoscũq; curantes discoli ꝛ litigiosi uocantur ꝛ uide supra discordia.

1. Utrum litigiosus plus peccet ꝙ adulator.rñdeo ꝑm Tho.ubi supra cum uirt⁹ amicitie pncipali⁹ tendat ad delectanduz ꝙ ad cõtristandũ ideo litigiosus qui sẽp abundat in cõtristnado grauius peccat ꝙ adulator qui semp abundat in delectãdo p accidẽs tamẽ posset ecõuerso esse. puta si in aliquo pticulari adulator magis itẽderet per deceptõem necesse l̃ huiusmõi.

1 Sed qualiter litigiosus phibet̃ ordinari.rñdeo ꝑm Ray.triplex est causa.pma quia tales non sunt apti ad humilem doctrinã nam que requirit̃ ab eis.vnde.di. .xlvi.ꝑ.pmo. dicit̃ nihil est impudẽtius arrogãtia rusticorũ qui garrilitatẽ auctoritatẽ putant ꝛ parati ad litẽs in sbiectos tumide intonant.secũda causa est quia litigiosi uł adulatõnibus animos pncipum sibi cõciliant uł fratrib⁹ suis detrahẽdo infamie notam ingerunt.uel inter fratres discordiam seminando seditões nunq; cessant facere.di.xlvi.ꝑ.ij.tertia causa est. quia cum ipi debeant discordãtes ad concordiam trahere ꝛ etiam oblatões dissidentium phibeãtur recipere nõ dẽt alios ad discordiã puocare.di.xc.in pncipio.et per to.di.

Locatio vel cõductio Locator dicitur qui rei sue usum alteri p pretio cõcedit.vnde cum loco tibi domũ meam ego sum locator tu uero cõductor ꝛ etiam quãdoq; quis dicit̃ locare opas suas quãdo offert se ad faciendũ aliquid pro pretio uł etiam quãdo accipit rez ut faciat in ea aliquid qđ dicit̃ innominat⁹ cõtractus. a Nisi interueniat pretiũ pecunie tunc enim esset mera locatio. ut in instl.ꝛ.C.de loca.ꝛ cõduc.i pncipio b

Quo tempe debet solui merces locatori 1
rñdeo ꝑm Hoff. seruari debet quod inter eos actum est.Si uero non apparet quid actum sit seruandũ est mos regionis.qui si etiam non apparet uł est uari⁹ seruãdũ qđ minimũ est. scilicz ut soluatur in fine anni.extra de regl.iurł.in obscuris.lib.vi.

Idem azo. In quibus casibus potest 11
domin⁹ expellere inquilinũ seu cõductorẽ rñdeo in quatuor.pmus si domus locata necessaria facta sit sue habitatõni puta si domus quã habitabat casu destructa est. aut si postea duxit uxorez uł alia similis necessitas supuenit intelligendũ ꝑm hosti quãdo tamẽ tempe locatõnis illa necessitas non iminebat. secũd⁹ casus ẽ si dom⁹ habet necessitatẽ repatõnis ꝛ itellígo de necessitate orta post locatõem. Et in his duobus casibus remittẽda est pẽsio pro rata tempis.terti⁹ si conductor puerse in domo uersett.ut si tenet porcos in solario uel non est in ea ꝑm pactum cõductõnis vel si deteriorez faciat uł malas feminas ibi teneat aut etiam puersos homines.ar. vt in auẽ.de leno.ꝑ.sanximus.coniũcto.ꝑ.

si quis autē.eo.ti.ubi etiā patet.ꝙ nisi dominus expellat de domo sua huiusmodi turpes psonas ⁊ lenones graniter punit

b In quo casu aliqui dixerūt non esse remittendū partē pēsionis ꝓ rata tēpis sed cōtrariū uerū est ꝙ dominus tenetur remittere.pōt autē agere cōtra inquilinū pro dāno dato.ut extra.eo.ꝓpter. a Et ibi hoc nōt gl.addens ꝙ locator aget actione legis aquilie ⁊ ex locato. b quartꝰ cum inquilinꝰ per bienniū non soluit pēsionē quia pōt expelli ⁊ si ad quīquēniū uł ultra cōduxit. a Nisi celeriter satisfecerit.dicto.c. ꝓpter.⁊ de ista expulsiōe latius supra emphiteo.ꝟ.iij.in additione.

b hos quatuor casus habes in.dicto.c. ꝓpter. a hec etiam notātur in sum.con. li.ij.t.viij.q.xxxv.ubi etiā addit ꝑm host. ꝙ cōductor intelligitur ipsobe uersari si opa rustica suo ope non exteret.uł si ꝓpter inimicitias ex eius culpa ꝓcedentes dānū detur. b Utrū cōductor teneat̄ locatori de dāno qđ in re locata contigerit.R ꝑm hosti. tenetur si cōtigerit culpa sua uel illorū quorū opera utitur ⁊ in hoc cōtractu uenit etiaz culpa leuis cum gratia utriusqz celebret̄ quāuis quidā cōtrariū dixerūt.ut in insti.qui.mo.re.contra.ob .ꝟ.ultio. a Qui tamē accipit mercedez pro custodia tenet̄ etiā de leuissimā culpa ꝑm hosti.⁊ in sum.con.eo.t.q.xxxvi.⁊ sentit glo.in.l.qui mercedē.ff.de loca.⁊ intelligе quādo obtulit se custodire.ar.l.ꝟ.sepe ff.depositi.alꝫ secus.ut supra.depositū.ꝟ. iij. in additōne. b Unde si auriga duz ceteros curru suo trāsire cōtendit curruz euertit ⁊ seruū quē cōduxerat quassauit uł occidit tenet̄.debuit enim se tempare ⁊ diligētius se habere.ff.e. Item queritꝰ item si fecit qđ quicūqz diligens fecisset secus erit ut.ff.eo.si merces.ꝟ.qui calūna. de dāno uero dato uł alio cui obuiare ñ potuit non tenet̄.ff.eo.sed de dāno. a Et ibi patet ꝙ tenet̄ de dāno dato ab eo quē posuit in custodiā. b Similr etiā nec de casu fortuito. Utrum ille qui

locat opas suas faciēdas ⁊ in aliqua re tenetur de dāno illi⁹ rei. rñdeo ꝑm hostiē. sicut ⁊ in supiori questiōe dictū est si dānum cōtingit culpa illius tenet̄ aliter nō unde si colūnam trāferendā accepit.vel dolia ⁊ huiusmodi.⁊ fracta sua culpa uel illorū quorū opa utitur. tenet̄ etiam de culpa leui secus si diligētiā adhibuit.ff. eo.si merces.ꝟ.qui calūnam.⁊ licet de dāno uel alio dato non teneat̄.ut.ff.eo.qui mercedē.nam ⁊ qui mercedē pro sola custodia accipit tenetur etiam de leuissima culpa.extra de depo.bona fides.sed ō cāu fortuito non tenet̄ nisi ex pacto.ut ibi.

a ubi etiā idem dicit̄ si pcessit culpa ł mora. b Item si sutor puerū quē conurerat forma calcei tam uehemēter percusserit ut ei oculus effoderet̄ tenet̄ qa leuis tantū castigatio ei pmissa est.ff.eo.ꝟ. Item queritꝰ ⁊ extra ō homicid.ad audientiam.itez qui recipit pallū meū.⁊ postea ꝓ errorē dedit alteri tenet̄ quia ñ tollat̄ error in facto ꝓprio.ff.eo. itez queritur.ꝟ. item si pallū.item si fullo uestimēta palienda accepit ⁊ mures roserūt de culpa tenetur ut.ff.eo. Item queritꝰ ꝟ.si fullo. item si aliquid sartiendū uł poliendū uł gemmā sculpendā uł includendā accepit tenetur excepto si res uitio suo frangat̄ nam tunc non tenet̄ nisi ꝓ spāle pactum ⁊ eo ō modo si uitulos pascēdos accepit ff.eo.si quis feudū.ꝟ.si quis uitulos.et.l item queritꝰ ꝟ.si gēma.xxiij.q.iij.tres psonas. Item si nauta me inuito ponat res meas in alio naui ꝙ ubi posuerim ⁊ pīt tenetur.ff.eo.item queritꝰ. a In.ꝟ.pmo ⁊ ibi patet ꝙ si trāstulit non inuito dño sed bona fide ⁊ sine culpa non tenetur uł etiā si mala fide trāstulit sed in eadē nauigatōne utraqz nauis periit.ff.ad.l.Ro. de iac.l.fi.ꝟ.pmo.posita etiā in hoc.ꝟ.nōntur in sum.con.li.ij.t.viij.q.xxxvi. b

Pone ꝙ locatori operis ut pastori ꝛs perit ⁊ domi⁹ dicit ꝙ perijt culpa seu dolo illius ⁊ pastor negat cui incūbit ꝓbatio. R ꝑm hosti.pastori. nam cum ipe ratione

locatio

officij debeat custodiã habere si dic̃ amis
sam ouẽ ꝓbat absuisse culpam siue doluz
sicut argẽtarius ꝓbare ꝺbet amisisse rões
cum ruina uł incẽdio. ff. de eden. si qs ex
argẽtarijs §. ultio. Idẽ in custode carceri.
ff. de custo. ⁊ exhi. re. l. ultia. cũ ał q doluz
allegat dolum ꝓbare dẽat. ff. de ꝓba. quo
tiens §. qui dolũ. a Idẽ in dcã. q. xxxvi.
b Vi In quibꝫ casibꝫ remittit cẽsus siue
pẽsio rei locate. ℟ si cõductor expellit fit
remissio pro rata tẽpis. ut supra i. iij. §.
dictũ est. aliter etiã cõductor corpis alicꝫ
utputa agri excusat a solutõe ꝓpter vim
maiorẽ cui resisti non potuit. Item ꝓpter
id quod pter cõsuetudinẽ euenit. a
puta tẽpestas ł alia aeris intemperies in de
uastatõne fructuũ. ut in. l. de qua statim.
b ut. ff. co. l. ex cõducto. §. ij. ⁊. iij. Item
spãliter ꝓpter sterilitatẽ efficientẽ conduc
tores magno icõmodo nisi sterilitas ua
leat ꝺpẽsari cũ ubertate pcedẽtis ⁊ sequẽ
tis anni. ⁊ fiet hec remissio ꝓ rata sterilita
tis. extra. c. ꝓpter. a ⁊ fm goff. in sũ. cõ.
li. ij. t. viij. q. xxxvij. sterilitas et ubertas.
intelligũtur fm uulgi opiõnẽ. licz qdam
dixerit sterilitatẽ quãdo semẽ nõ pcipit
similiter ꝓpter ubertatez si casu fortuito
cõtingat augmẽtãda est pẽsio nisi aut si
hac fiat diligẽtia possessoris. ⁊ j. ꝺbiungit
Itẽ hec que dicta sunt de pẽsione minu
enda uł augenda intellige fm goff. in eo
colono qui nũmis colit. nam partiarij q̃i
iure sotietatis ⁊ lucrũ ⁊ dãnuz cum dño
fundi ptitur. ut. ff. e. l. si merces b Q. si
aliquis locat opas suas tantũ uel accipit
rem ut aliquid in ea faciat. a vel etiam
locat rem ⁊ opam. ut in dicta. q. xxxvij.
ubi hec nõntur fm Jn. ⁊ hõst. b totaz
mercedẽ recipit. etiaz si casu fortuito ipe
ditus fuerit nisi mora ł culpa sibi possit
iputari. ff. de uarijs ⁊ extraor. cog. l. i. §. pe.
. ff. de statu liberi. l. cum hęres §. pe. potius
vẽ. §. antepe. Quid si cõductor fundi
aliquid expẽdit in re cõducta. rñdeo fm
hosti. si expẽdit necessario uł utilit aurit
edificauit uł instituit aget ꝺtra locatorẽ
vt expẽsas recipiat. ff. e. l. dñs. ał secus.

Vtrũ cõductor agri ł dom⁹ ł alteri⁹ rei Vm
possit rem ipam alteri locare. ℟ põt. C. e.
l. nemo. ⁊ tũc res posteriori. ꝺductori. obli
gate sunt pncipali dño usq; ad illã quãti
tatẽ quã ille secũd⁹ ꝺductor tenet priori
ff. e. l. si in lege. §. si colon⁹. a ibi dicit ꝙ
fructus rei locate sunt in cã pignori ac si
pus ꝺductor etiam pcepisset ⁊ ꝙ alie res
posteriorꝭ ꝺductori nõ obligãtur dño. ſ
glo. dicit ubi. s. in totũ. sed ꝓ pte sic ł nõ
obligãtur quãdo nõ sunt inuecte.

Nullus plat⁹ religiosus pót ꝺcedere ad 1x
uitã nec ad certũ tẽpus reddit⁹ uł pte
eoz. a aut iura aut possessiões mõsteri
orũ ł aliarũ administratõnũ sibi ꝺmissarũ
ut in cle. de qua. §. b alicui etiã ꝓ q̃cũq;
pecunia nisi necessitas ł utilitas cõuẽtus
siue loci exposcat ⁊ accedẽte ꝺsẽsu ꝺuct⁹
aut si ꝺuentũ non bẽt accedẽte consensu
supioris ⁊ qui ꝺtrafecerit incurrit sniam
suspẽsiõis nec recipiẽti acquirit aliquod
ius. tamẽ hoc nõ extẽditur ad locatiões ł
redditꝰ aut fructuũ uenditõnes ad mo
dicũ tẽpus. ut de rebus ecclesie non alie.
mõ. in cle. uide infra symonia. iij. §. iij.
bona ꝺductorꝭ sunt obligata locatõi ut. §.
pignus. §. ij.

Ludus ⁊ iocus Utrum

in ludis ⁊ iocis possit esse uirt⁹ ℟ fm tho. z^a z^e. q. clxviij. sicut homo idi
get corpali refocilatõe quia nõ pót conti
nue laborare ita etiã expte anime indiget
quiete ⁊ solatio quod fit ꝓ ludicra ⁊ io
cosa. Circa que tria uidẽtur pcipue eẽ ca
uenda. ꝓmũ ⁊ pncipale est ꝙ pdcã ꝺlecta
tio non querat in aliquibus opibus seu
uerbis turpibꝫ ł nociuis. z^m ne totaliter
grauitas anime resoluat. z^m ut ludus sit
ꝺueniẽs fm ꝺgruitatẽ psone tpis ⁊ loci.
⁊ fm alias circũstãtias debite ordinetur.
⁊ hec uirt⁹ fm phm uocat Eutropolia.

Quõ in ludis sit uitiũ. ℟ fm tho. ubi 1
supra vitiũ est in ludo. ꝓmo quidem fm
excessum quãdo quis ad ludum assumit

Vide pnm. hic platea vsum. vi. §. pat. 3. qm tempt. quero an locator et aster. tenet. h. 3. tr. viii. artº septio

turpia uerba ℓ facta ℓ etiã ea que uergũt in ꝓximi nocumentũ que de se sunt pcã mortalia. ⁊ sic excessus ludi est ꝑccatum mortale. ⁊ põt esse excessus in ludo qñ ñ est cum debitis circũstãtijs. puta quia nõ ꝺpetit loco seu tpi negotio aut ꝓsone. et hoc quidẽ quãdoq; põt esse pcm mortle. ꝓpter uehemẽtiã affect9 ad ludũ. ita ꝙ qs contra ꝓceptũ dei uℓ ecclesie talibus uti non recuset. quãdoq; autẽ ueniale. scilicz cum aliquis non tantũ affitiat ad luduz ꝙ ꝓpter hoc uelit aliquid ꝺtra deũ cõmittere. a Nec etiã actualiṫ cõmittat. quia ñ sufficit bõ uolũtas cui ꝺtrariatur op9 lxxxvi. di. non satis. b. z. põt eẽ ī ludo uitiũ ꝓpter eius defectũ. nam cõtra hũanã rõnem est ut aliquis se onerosuz alijs exhibeat puta dũ nihil delectabile exhibet. ⁊ delectatões aliorũ ipedit. vnde seneca dic sic te geras sapienter ut nullus exhorreat tangꝫ aspum. nec cõtẽnat quasi ulem. sed quia ludus non ꝓpter se queritur sed ꝓpter opatõem ideo defect9 ludi min9 est uitiosus ꝙ excessus. vnde philosoph9 dic. ix. ethico. ꝙ parum de delectatõe sufficit ad uitã quasi ꝓ ꝺimẽto. sicut parũ de sale sufficit in cibo. ¶ Utrũ liceat causa ludi uti habitu religiosorũ. ℟. non licet. si puniri dẽt grauiter qui hoc facit. ut in auc. de sanctissimis epis. ff. i. a. poti9 uidet. ff. pen ℓ t. ubi dicit oibus gñaliter in seculari uita cõuersantib9 ⁊ marie theatralia exercẽtib9 uiris ⁊ mulieribꝫ interdicim9 uti scematibꝫ monachi aut monastici aut assistere aut cuiuscũq; ꝓsone huiusmodi scientib9 uniuersis ꝑsumẽtib9 in tali scematibꝫ aut inuitari aut illudere in q̃cũq; ecclesiastica disciplina. qa ⁊ corpalia supplicia sustinebũt. ⁊ exilio tradẽtur. puidẽtibus huiusmõi locorũ epis. ⁊ qui sb eis sunt clericis si ⁊ qbuslibet militaribꝫ iudicibus. ⁊ qui sub eis sunt officijs. ⁊ locorũ defensorib9. b ⁊. ar. C. de epali audi. l. mimi. a ibi dicit mime ⁊ qui ludi brio corpis sui q̃stuz faciũt publice hitu caruz uirginũ que dedicate sunt deo non

manastic

dicate

vtant. ¶ Utr̃ in cantu secularis arbari. ludo scachorũ ⁊ huiusmõi sit ꝑccatũ. ℟ ꝑm Al. si hec fiunt a ꝓsonis secularibus tempe ⁊ loco cõpetẽti licent. sicut ⁊ gñaliter de ludis dictũ est in. ff. ꝓmo. Si uẽo fiant a clericis non uidẽtur cõpetere uel licere marie si clericus ludat cum laico. ij q. vij. laicos. xxvij. di. his igit. mℓto etiã minus cõpetunt religiosis. a Regrit etiam quo ad seculares honest9 mod9. ut supꝫ in ꝓncipio ⁊ decẽs causa. vñ. lxxxvi. di. in. c. donare. dicit glo. ꝙ non est dandũ aliquid arbaristis ⁊ similib9. nisi quãdo sonarẽt ad laudẽ dei uel ob aliam iustam causam puta recreatõis ut quia aliquis ẽ debilis uel infirm9 ⁊ ꝙ extra has causas similit non licet talia sonare uel audire. hec in glo. ⁊ idem ꝓpter eandẽ rõem põt intelligi in cantu. b ¶ Utrũ inspectio spectaculorũ sit ꝑccatũ. rñdeo ꝑm Tho. z^a z^e. q. clxvij. inspectio spectaculorũ uitiosa redditur inquãtũ ꝓpter hoc homo sit ꝓnus ad uitia lasciuie uℓ crudelitatẽ. ꝑ ea que sibi reputẽtur. a Et inquãtũ ꝑ hoc retrahit ab utilib9 ⁊ bonis ut supra curiositas. quo casu quãdoq; etiã excõicatio imínet. vnde de con. di. i. in. c. qui die dicitur qui die solẽni ptermisso ecclesie cõuentu ad spectacula uadit excõicetur.

b Et ad hoc facit supra curiositas. ff. iij ⁊ supra chorea. ff. ij. ¶ Utrũ liceat uti ludis in ecclesia. uide supra emuitas ecclesie. ff. ij. in fi. de chorei. uide. ſ. chorea.

¶ Ludus alee

Ludus alee ⁊ omis ludus qui innitit fortune ⁊ omis talis est ꝓhibit9 ꝑm leges. non tamen si quis certet hasta siue pila iacẽdo currẽdo luctãdo uℓ pugnãdo. quia hec fiunt causa uirtuti. corpis. ff. e. l. ij. a Et ibi in. l. se. pater ꝙ omis ludus etiã si non innitat uirib9 fortune ẽ ꝓhibitus. nisi innitatur alicui exercitio uirtuoso ⁊ utili. b pro eo autẽ ꝙ põit in cõuiuio uescendi causa ꝓmitrũt leges ludere familiã. ff. eo. l. fi. a Ibi dicit ꝙ

in cōmunio uescēdi causa ponit in eā rem familiam ludere pmittit. ⁊ intelligit de ludo licito ⁊ honesto cum debitis circūstantijs. de quibus in.c pcedenti in pncipio. ista etiam que hic habētur notantur in sum.con.li.ij.t.viij.q.xxiij.ꝑm gl. Rai. ⁊ host. b ¶ Utrū ludus alee sit pccatū rndeo ꝑm May. quicūq; ludunt alea siue taxillis uł qui sunt pticipes seu inspectores ludi semp pccāt. ff. eo. per totū. ⁊ C. eo. in constone greca. ⁊ maxie si sunt clerici in auc. de sanc. epis. ℈ interdicimus.

a Ibi etiā dicit gp clerici non dnt accedere ad aliqđ spectaculorū causa uidendi.

b Et extra de vi. ⁊ ho. cle. clerici etiaz ⁊ est pncipaliter ⁊ p se pccatum auaritie siue rapine. est etiā causa multorū pcōz ⁊ mendaciorū piurioruz blasphemiarum deceptōnū ⁊ huiusmōi. a de hoc latius in dicta. q. xxiij. ubi dicit ꝑm Rai. q̄ magnū sit hoc pccatū patet inter alia ex nouem. que in talib⁹ attendūtur. pmum est desideriuz lucrādi. ecce cupiditas q̄ radix est omniū malorum. ut dicit. i. ad thi. ulti. 2ⁿ est uolūtas spoliādi pximū. ecce rapia tertiū est usura maxima. scilicet. xij. p. xi. ñ solū in anno uł in mense sed in eadez die extra de excess. prela. inter dilectos. q̄rtum est multiplicia mēdacia ⁊ uerba otiosa et uana. quītū est blasphemia. ecce hereſis Sextū est corruptio multiplex pximorum. qui ad ludū inspiciendū de cōsuetudine praua cōueniūt. Septimū est scandalum bonorū. Octauū cōtempt⁹ phibitōis scē matris ecclesie. glo. dicit argumētum gp ꝑm magistrū huiusmōi ludi sunt phibiti. non tantū diuasi qđ securius est dicere. Nonū est amissio tempis. id est bonoruz que in illo tempe tenētur facere. Cōcor. Host. ⁊ addit septem pccata alia q̄ sunt furtum. quia lusores sepe inopia cogente discūt furari. Item uiolētia. aliquotiens enim ad hoc ut aliquis ludat uioleter detinetur. ff. de aleato. solēt. ecce seruit⁹ iiu sta. Item crimē falsi quod cōmittitur in falsis taxillis faciēdis ⁊ ex certa scientia cōmodādis siue locādis. Item homicidiū quia de ludo ueniūt ad uerba ⁊ ex his ad uerbera. tandē ad homicidia. ecce iniuria. ecce homicidia q̄bus iudex ex officio suo occurrere debet. ut. ff. de usuf. equissimū Item fraus ⁊ deceptio. quia qui melio⁹ scit decipe melio⁹ credit ludere. Item adulatio unde dicūt hoies pulcher ⁊ bonus luso⁹ est dns meus. Item turpis ⁊ inhonesta uita.

b ¶ Utrū ludus alee sit pccatū mortle ℞ ꝑm Guil. etiā si homo nō ducit in consuetudinē mortaliť pccat. intellige qñ ex auaritia ludit. a quod sp occurrit cum querat lucrum p modū illicitū quod nil aliud est q̄ auaritia. ut colligit ex notati. p tho. 2ⁿ 2ᵉ. q. cxviij. ar. iiij. grauitas. etiaz huius pccati cōphēdit aliquatenus ex dictis in pxio ℈ pcedēti. cū additōe. b quia ⁊ auaritia de se est pccm mortale ut ꝫ auaritia ℈ ij ¶ Que pena clericoz ludē tium ad aleas. ℞ de hoc legit. xxxv. di. c. i ubi dicit sic epus aut pbr aut diaconus alee aut ebrietati deseruiēs aut desinat aut certe dānet. sbdiacon⁹ aūt aut lector aut cātor aut desinat aut coione puet. a Idē in laico qđ in miorib⁹ clericis. ut p3 in d. c. i. b ⁊ nō gp ex dicto canone colligit gp si nō ducit in ꝺsuetudinē nō sustinebit pdictā pnā. vñ dicit deseruiēs sil'r ⁊ si duxit in ꝺsuetudinē ⁊ uult desinere. vñ dicit aut desinat dēt tamen in utroq; casu pnām agere de pcō. ⁊ ꝑm host. idez hodie in sbdiacono qđ in diacono. exī de ser. nō ordi. miramur. a idē in dicta. q. xxiij. ⁊ addit ꝑm Rai. gp ex eo qđ in. d. c. i. dicit dānet ⁊ coione puet colligit gp tale sit pccm mortle. b ¶ Utrū. qui in ludo alee uicit illi qui nō potēat alienare tēat ad restōem. ℞ ꝑm tho. 2ª 2ᵉ. q. xxxij. gp aliquis lucret ab eis qui rē suā alienare nō pnt illicitū ⁊ ꝺtra ius dīnū est. vñ q̄ talibus uicit ad restōem tenetur. ⁊ hic addit Rai. gp tales sunt furiosi pdigi minores. xxv. an. ⁊ maxie pupilli. Item mente capti surdi muti ceci ⁊ qui morbo ppetuo laborāt gp tales supesse reb⁹ suis nō possunt.

Idez de seruis ⁊ religiosis de filiissa. qui nō habēt ꝓculiū castiise l' quasi. idem de vxore que nō habet res ꝓfrenales ⁊ etiā de admīstratore rerū ecclesiarū q̄ paupez sunt. qui ergo talib⁹ uidt restituer tētur nō dico illi qui amisit sed tutori curatōi dño mōsterio patri marito siue ecclesie.

a nisi forte cleric⁹ rector ecclesie esset correct⁹ ⁊ credēt in debitos usus expēsu rus ꝑm glo. Bai. ⁊ in sum. cō. eo. t. q. xxv. ubi etiā patz ꝙ cū Bai. cō. host. circa dcā in hoc. ſ. b Utz quicūq; traxit aliquē ad ludū teneat restituē qdqd uidt. R' ꝑm tho. ubi ō. restituere tenet'. a .ſ. ei quez attraxit. vnde nec de eo pōt facē elioſinaz ꝑm eū. tho. ut in sum. cō. e. t. q. xxiij. b Et nō ꝙ ista attraxio large itelligēda est .ſ. quōcūq; uerbis uł factis induxit eū cū ille ał nō erat lusur⁹. Item siue iduxit a ꝓncipio siue a medio ludi cum ille uellz dſistē. ut azo dicit Utrū q fraudulēt ludit teneat restituē. R' ꝑm tho. ubi ō tēt a .ſ. ei a q̄ uidt. ut ⁊ ꝓxie dictū est. ⁊ col ligit ex pōitis in. d. q. xxiij. b ⁊ itellige siue omisit fraudē ante puta ꝙ fingebat se quasi inscīū de ludo ⁊ quasi hoiez qui posset decipi cū tamē decipe intēdēt siue omisit fraudē in ipo ludo. ut ꝑmittēdo taxillos falsos siue etiā uerosmale ⁊ frau dulose iactādo seu mēdaciter dicendo ꝙ obtinuisz seu male ꝓcūiā nūerādo ⁊ oīa hmodi. Utrū qui uidt ꝓhibēte iure ciuili. a. qđ ꝓhibet oēm ludum fortūe ⁊ etiā non intrentē exercitio alicui⁹ opis uirtuosi. ut tactū est supza in ꝓncipio. ⁊ dat repetitōez ei qui ꝓpter ludū ꝓhibituz aliquid soluit ⁊ hēredibus eius usq; ad. l. annos. ut. l. fi. C. e. b teneat ad restōem R' ꝑm tho. ubi supza ius quidē ciuile non obligat oēs sed eos solos qui sūt hmodi legib⁹ sbiecti ⁊ iterū ꝑ dissuetudinē abzo gari possunt. ideo apud eos qui sūt hui⁹ modi legib⁹ astricti tenent integralit ad restōem nisi forte cōtraria dsuetudo ꝓua leat. aut qui uicerit ei qui traxit eum ad ludū in quo casu non tenet restituere. ga ille qui amisit non est dign⁹ recipere nec pōt licite retinere tali iure positio durāte sed tētur illud dare in elemosinas. h tho Porro dictū ius positiuū. hētur. C. e. l. ale arū. ⁊ ff. e. l. ulti. fi. ⁊ idē dsulerē etiā dcō iure positiuo durāte. ſ. ꝙ ille qui attract⁹ fuit non tenet restituere. nec tamen licite pōt tenere ꝓpter ipam turpitudinez talis lucri. ut in se. ſ. dicit. Utz ille q uicit quādo uolūtari⁹ cum uolūtario lusit te neat ad restōem. R' quidā dicūt ꝙ nō sed paupib⁹ ē errogāda talis ꝓcunia. ar. xiij q. v. nō sanc. ⁊ hec est opio pla. alij dicunt ꝙ tenet. ff. e. l. ulti. in fi. ⁊ C. e. i dstitutiōe greca ⁊ hec est opio hor. ut nōt ex de uita ⁊ ho. cle. clerici officia. ⁊ etiā Bai. quantū est in ꝓposito. ſ. in eo qui lusit uolūtarie. ⁊ p eadē iura. sed ut mihi uidet uerq; opio stat. ⁊ 2ª quidē opio. ſ. ꝙ teneat reddere locū habet dū legib⁹ uiuit ipialibus per quas ⁊ ipa opio ꝓbat. ubi uero nō sic ui uitur uel ubi leges ille abzogate eēnt ui ualere ꝓma opio. ſ. ꝙ dēat paupbus erro gari. nā cū luduſ sit quedā expoliatio non pōt p ipm licite aliquid acquirere ⁊ sic ñ pōt tenere sed nec illi dēt reddē ꝙ ille ñ est dign⁹ rehabere qui quātum in se fuit ꝓmū expoliare conabat. de factoribus taxillorū scacorū aleꝫrū ⁊ hmodi uide. ſ. negociatio. ſ. vij. a Qui incipit quid de factoribꝫ. ⁊ ad p̄dicta pñt reduci que no tātur in d. q. xxiij. in sum. con. li. ij. t. viij. ubi dicit ꝑm Inn. in. c. quia pleriq; ex de immu. ecc. ꝙ attractus nō tenet restituere intellige illi a quo uicit ut patet supza. si qui aliū attraxit tenet restituere q dolose fecit. ⁊ similiter qui lusit modicū cā recre atōis nō tenet restituere. intellige si lud⁹ erat honest⁹ ⁊ licit⁹ ał luce. vi. dicitur ue vobis qui rideti. nūc. vñ in eadē. q. xxiij. dr. ꝑm Bai. si dicat qs ꝙ bona intētōe uł causa recreatōis ludat ad aleas faciat hoc sine denarijs. aut accipiat unum de ludis approbati. ⁊ glo. Bai. sup ho recreatiōis dicit ar^m ꝙ lud⁹ alee nō ē gnaliter ꝓhibitus q̄ pōt ludi bono fine. ⁊ ideo taxilli ⁊ alee

ꝛ ſcaccaria ꝑñt fieri bono fine. ſed de hoc dicetur ſupra dicto ℣. quid de factoribus ex ꝑdictis ergo patet quo quis teneatur reſtituere que uicit in ludo. ſed qd ſi alñ uicit ꝛ alñ ꝑdidit an fiet ꝯpẽſatio poteſt diſtingui utrũ fiat ludus cũ eadẽ ꝑſona ℓ cũ diuerſa ſi cũ eadẽ aut lud⁹ eſt mutat⁹ ut quia ꝑm⁹ fuit licit⁹ ꝛ ꝫ illicit⁹ ꝛ non fit ꝯpẽſatio. q ſolutũ uni ℓ eidẽ ex diuſa cauſa non liberat a debito ex alia cauſa ℓ cum altero. C. quãdo ciui. ac. ꝑ. cri. l. v. aut lud⁹ nõ eſt mutat⁹. ut q uterq erat illicitus. ſ. in quo uicit ꝛ ꝑdidit ꝛ uidetur q deãt fieri ꝯpẽſatio. nã ꝛ ſi ſic eſt vaꝝ caſũ in quo quis nõ teneat reſtituer illi a quo uicit rõe parꝫ cauſe turpitudis. põt tamẽ reſtituere eidẽ ꝛ reſtituẽdo liberat ut notatur in ſum. cõ. li. ij. t. viij. q. xxv. ad finẽ. ꝛ ideo ꝑdẽdo cũ eodẽ uidet ei reſtituiſſe ꝑ occurrẽte quãtitate. ſi ludus fiat cũ diuerſa ꝑſona nõ fiat ꝯpẽſatio q ꝑ ittitum rei morioſus ꝺbitor nõ liberat. l. in re furtiua ℣ i. ff. de con. fur. marie quãdo ipemꝫ dedit cauſaꝫ interitui. ff. de. ☧. ob. l. ſi ex legati cauſa. ubi ille tenet qui occidit hoiez quem debebat.

LAxuria cũ luxuria multiplex ſit ut dictũ eſt ſupra fornicatio. ℣ i. que eſt grauiꝰ ꝓccatũ. ℟ ꝫm tho. $2^{a}2^{e}$ q. clviij. grauiſſimũ inter oĩa ꝓcẽa luxurie eſt uitiũ cõtra naturã ſicut ꝛ Aug⁹. dicit in lib. de adulterinis cõiugijs. ꝛ hoc ideo quia trãſgredit illud quod ꝫm naturam determinatũ eſt tanq̃ ꝑncipiũ cõtra uſũ uenereũ. poſt hoc eſt inceſtus qui eſt cõtra naturalẽ reuerentiã quã debemus ꝑſonis comũctis. Alie autẽ ſpẽs ſunt ꝺtra rectã rationẽ tamẽ ex ſuppoſitõne naturalium ꝑncipiorũ magis autẽ repugnat ratiõi q aliquis uenereis utatur non ſolum cõtra illud quod cõuenit proli generãde ſietiaꝫ cum iniuria ꝓximi. ꝛ ideo fornicatio ſimplex minima eſt inter ſpẽcies luxurie. Adulteriũ uero grauius eſt q̃ ſtuprum quia maior iniuria fit in abuſiõe mulieris alt̃i⁹ poteſtati ſbiecte quantũ ad uſuꝫ gĩnatiõis q̃ ſubiecte ad ſolam cuſtodiã. utrũq; aũt aggrauat̃ per uiolentiã ꝛ ideo rapt⁹ uirginis eſt grauius q̃ ſimplex ſtuprũ. ꝛ raptus uxoris q̃ adulteriũ. ꝛ de tali raptu quedã habes infra raptor. ij. ꝺ ſtupro ☧o ꝛ adultẽio ſupra fornicatio ℣. ꝑmo. ꝛ ſup̃ adulteriũ. hec etiã omnia aggrauãtur ꝫm rationẽ ſacrilegij. quãdo ſcilicet ꝑſõa deo ſacrata rapitur. a Et hoc ſacrilegiũ grauius eſt inceſtu cum ſit cõtra diuinã ꝛuerentiã. b Item inter ꝓccata cõtra nãm grauiſſimũ eſt ꝓccatũ beſtialitatis. ſcilicꝫ ubi non ſeruat̃ debita ſpẽcies. poſt hoc eſt autẽ uitium ☧odomiticũ ubi non ſeruat̃ debitus ſex⁹. ꝛ de hoc aliquid infra ☧odomia. poſt hoc aũt ꝓccatũ molicie ex eo q non ſeruatur debit⁹ modus concubendi magis autẽ ſi non ſit debitũ uas q̃ ſi nõ ſit debitus modus. minus autẽ inter ꝓccata cõtra naturã eſt ꝓccatũ molicie que cõſiſtit in ſolo omiſſiõe cõcubit⁹ ad alterum. ꝛ de iſta materia ſatis habet̃. xxxij. q vij. adulterij. ¶ An qui deflorat uirginẽ ſolutam teneat̃ eam ducere uel maritare rñdeo in foro iuditiali uidetur teneri ad alterũ ꝑdictorũ. extra de adul. c. ꝑmo. ſed ꝫm glo. hec fuit pena antiqua. hodie uero ſic punit̃ q aut ducat eam aut uerberat⁹ ꝛ a ſacramẽtis excluſus retrudet̃ ad pẽnitentiã agendã in monaſterio de quo non poſſit egredi. extra de adul. c. ij. a ibi pz q hec pena ꝓxime dicta obtinet quando ſeductor non uult ſtrupatã ducere q̃ cãu etiã uidet̃ q teneat̃ eam ꝺtare. ut. e. t. c. i. Si aũt pater ñ uult eã ei dare ℓ ipa non uult cõſentire tenet̃ eam ꝺtare. ut in. d. c. ꝑmo. qd ñ corrigitur ſed in diuerſo caſu loquitur. ut ex his patet. ꝛ ex tex. ꝛ glo℔ utriuſq; capl'i. ꝛ ꝫm glo. Ray. ꝛ in ſuꝫ. cõ li. ij. t. v. q. vi. gloſatores. ꝑdicta intelligũtur de raptore qui ſeducit. i. ſeorſũ ducit a domo patris ꝛ extrahit uirginẽ ꝑ uiolẽtiam. ſed certe etiam ſi nõ interueniat uiolentia tenetur ſeductor ad ſatiſfactionem dãni. ut in. c. fi. extra ꝺ iniur̃ b in foro

autē pnitētiali sic agendū est ꝑm Guil. si dēflorauit ipam uoluntariā non tenet ga ille ñ seduxit eam. si autē inuitam uel seductā iniūgendū est ei ꝙ satisfaciat uel ꝺponat cum ea. a scilicet cōpositōe que procedat a libera eius uolūtate alʾs absolutus non est intus in conscientia. ar. l. i. ℈. que oneráde. in fine. ff. quarū rerū. ac. non datur. b Simile casum habes. j. matrimoniū. iiij. ℈. ij. Utrū cōsensus in delectatōnez scilicet cogitatōnis carnaʾ absqꝫ hoc ꝙ consentiatur in actum sit mortale rñdeo sic ut habes supra delectatio.

Utrū in tactibus ⁊ osculis ⁊ huiusmōi sit peccatum mortale. rñdeo ꝑm Tho. 2ª 2ᵉ. q. cliij. o sculum amplexus uel tactus ꝑm suam rationez non nomīat peccatum mortale quia possunt absqꝫ libidine fieri uel ꝓpter cōsuetudinē uʾ per aliquā necessitatem uel rōnabilez causam. sed si fiant cum libidinosa delectatōne sūt mortalia. nam ⁊ solus cōsensus in delectatōne mortalis est mortale. ut in pcedēti ℈. dicitur. multomagis ꝓgressus ad actū est mōrle. addi potest ꝑm Hl. ꝙ etiam aspectus libidinosus mortale est. matth. v. qui uiderit mulierem. ⁊ cetera.

Magister

ꝑmo siue doctor ꝑmo cōiter quelibz ecclesia cathedralis dēt tenere magistros liberalium artiū ad minus grāmatice qui clericos ⁊ alios paupes gratis instruāt ⁊ dñt magistro assignari ꝓuentus unius pbēde ⁊ eodem modo debēt facere alie ecclesie q̄rum sufficiūt facultates. i metropolitana ecclesia debz ulteriꝰ esse magister in thologia ⁊ eodē modo recipe ꝓuentus. non tamen ꝓpter hoc ꝙ fiat canonicꝰ. a Sed tam diu reddit ꝰ ipos ꝓcipiat q̄ diu ꝑstitēit i docendo. ꝙ si forte de duobus ecclesia metropolis gueʾ thologo iuʾ modū pdēm ipa ꝓuideat grāmatico uero in alia eccl'ia sue ciuitatis siue dioceſis q̄ sufficē ualeat faciat ꝓuideri. ut in. c quia nō nullis. eī. e b xxxvij. di. de quibusdā. extra. e. ꝓ to.

a Præsertim in. c. ꝑmo. ⁊ in d. c. ga nō nullis. nota etiam ꝙ plātus ⁊ capl'm ad thologie studiū debent aliquos habiles destinare qui alios postmodū ualeāt erudire quibus si ꝓuentus ecclesie non sufficiūt pdicti scilicet plati ⁊ capl'm necessaria ministrabūt. docētes vero in thologica facultate dū in scholis studuerint ⁊ studētes in ipa integre per annos qnqꝫ recipiant de licētia sedis apl'ice ꝓuentus pbēdarū ⁊ beneficiorꝫ suorū non obstāte aliqua cōsuetudine cōtraria uʾ statuto. ℈ omnia extra. eo. t. sup specula. ut in suz. cō lib. i. t. iij. q. i. b Et de hac etiā materia uide infra scientia. ℈. i. ⁊ etiam sequētibus.

Utrū aliquis possit recipi in canōicū cum pacto ꝙ doceat ⁊ scholares teneat. R̄ ꝑm hosti. dicunt doc. ꝙ non aʾ esset symoniacū sed uacanti ecclesie bene potest hoc onus annecti. extra de pbē. significatū. cō. ber. a Idem in sum. cō. e. ti. q. iij. b

In curia romana debēt esse doctores ⁊ studium utriusqꝫ iuris. uide. j. studium. ℈. fi.

Utrū magister possit scholaribꝰ collectam iponere uʾ exigere. R̄ ꝑm hostiē. si magistro annexū est sufficiēs beneficium siue sufficiēs salariuz publicū non licet ei exigere aliter symoniā cōmitteret ꝙ uenderet obsequiuz spūale qđ ex officio suo tenet facere. extra de symo. nemo. i. q. iij. uendētes. ⁊ c. non solū. sed tamen sponte oblata recipe pōt. si uero non sit annexū tale beneficiū uʾ salariū. aut si ñ sufficiat ei pōt accipe collectā pro laborib⁹. ar. xij. q. ij. quicūqꝫ. ⁊ c. ecclesiasticis. ⁊ c. caritatē. ⁊ uidet hosti. innuere ꝙ nō solū ab extraneis sed etiam a clericis ecclesie possit exigere non tamē debet exigere a paupe cuz ipe potius debeat paupi ibuenire. si ⁊ taʾ exactio ꝑm Guil. non debet esse coactōia ut ꝙ nisi soluant expellat eos de scholis. aut accipiat res eorum sed potius inopiā suam eis exponēdo. ⁊ hec omnia ꝑm hosti. intelligēda sunt si magisterʾ est sufficiens

ꝙ si insufficiens est ⁊ officiū docēdi assuit non est ei ex debito prouidenduz sed sibi culpam imputet. ff. ad. l. acqui. idem iuris Si uero sufficiēs est ⁊ non habet prouisionem. ut dixi etiā si diues potest a diuitibus licite accipere quia nō tenet eis gratis seruire. satis cōcor. Inno. Ray. ⁊ ber. a Idem in sum. eo. t. q. ij. b Quid de magistro qui festū alicuius sancti quod in se colendū est non uult cōcedere ad celebrandum nisi data sibi pecunia. R̄ ꝑm Rai. symoniā omittit quia uendit spūale ad qđ tenet ut in pncipio pcedentis ꝟ. dictū est. ⁊ p eadē iura ⁊ eodē modo si festū non est celebrandum ⁊ ipe uult illud festare nec uult legere nisi data pecunia. a Idē si diem nō colendū ut alicui⁹ minoris sancti cōcedit colēdū p pecunia. ut in sum. cō. e t. q. iij. ⁊ ibidē si aūt p data pcūia decederet magister scholaribus aliquo die pfesto cessare a lectionibus siue uacatōem aliquam ꝓpter recreatōem sicut consueuit fieri ab auctōritis turpe lucrū esset sed non esset symonia ꝟ ibi licz nō ꝟr rō diuersitatis. in ꝟ casu a supradictis. b Doctōes seuitia scz in minis corrigēdo culpe iputat quia leuis tm castigatio pmissa est ci. ff. loca. l. itē queritur. extra de ꝟoic. ad audiam. xxiij q. v. c. i. Quid tenēdū ab auditoribus diuersorū magistroz qui hnt ctrias opiones hr̄. ꝟ. opio Utr̄ actꝰ doctrine sit pretermitrēdus ꝓpter scādalū. uide. ꝟ. scādalum ꝟ. viij. ⁊ viij.

Magister ij o. s. quātuz ad licētiā docēdi qd ergo si aliquid exigat l pmittatur p licētia docēdi. R̄ ꝑm host. exactū dēt restitui ⁊ pmissū remitti ex. e. phibeas. a al incipit phibem⁹.

b Symonia tm nō omittit ꝟ cōmittit exigēs crimē ocussionis ⁊ dēt dignitatibus ⁊ officijs ⁊ bnficijs expoliari. ex. e. c. i. ⁊ c. quāto. a cō. Rai. ⁊ gof. ut in sū. cō. li. i. t. iij. q. v. b Quid si ille q hz ptātē cōcedēdi licētiā docēdi l legēdi uult legere in ꝓpria psona nūquid pōt alteri licentiā denegare. R̄ ꝑm host. nō pōt eū impedire l ei denegare etiā si ipe sit ualde idoneus. ar. ex de offi. archi. c. ulti ꝟ. n. eēt in pīudiciū auditoz cū sepe qs hēat grām discendi ab uno ⁊ nō ab altero. a Idē in sū. cō. e. ti. q. vi. ⁊ satis ꝟ dr̄ in. c. quāto. ex. e. b Quid si aliqs obtēta licētia legēdi uelit aliū substituē nūqd a substituto pōt recipe expēsas qs fecit in cōiuijs ⁊ smōi. R̄ ꝑm Guil. si ouetudo loci est ꝙ possit alium substituē tē ab illo pōt recipe expēsas. fcās qsi loco itersse dū tm ille deceat noie eius si aurē totū ius trāsferat in substitutū non dz aliqd r̄cipe etiā p itersse. nec pōt etiā in p cāu pacisci cū substituto de cta portōe emolumti recipiēda. a Idē i sū. cō. e. t. q. viij. ⁊. viij. b ⁊ mltomi⁹ pōt i cāu z. Utr̄ liceat alicui p seipo petē licētiā docēdi i theologia. R̄ ꝑm tho. in quolibet dicēdū ꝙ sic. nlla. n. petit excellētiā ptātis. qđ qdē turpe eēt si petit solā oportūitatē cōicādi id qđ hz. cōicare aūt sciaz quā qs hz laudabile est ⁊ ad caritatē ptinēs ꝑm illud sapie. viij. quā sine fictōe didici ⁊ sine iuidia cōico. ⁊. i. pe. iiij. unusqsq sicut accepit grām in alterutr̄ administrātes iam pōt tm turpitudiez otinē rōe psūptoris si ille q nō ē idoneus petēt docēdi offm. a Idē in sum. con. li. iij. t. v. q. v. b

Maioritas ꝑm Rai. pncipalr̄ in q̄tuor sistit. pmū qdē i progatiua ordis ut plbr maior est diacono. di. xciij. legi⁹. i fi. ex. e. statui⁹. z m si i progatiua osecratōis ut epus maior ē plbro di. xcv. oli. ⁊. c. epos i eccl'ia. z m ē in progatiua administratōis ut archidiaconus maior est archipbro ⁊ ei sbē atq obedir debet di. xxv. p lecti. 4m ē i progatia ātiqtatis. ꝑm quā maior ē l q pus fuit ordiatus l pus religione ingressus l etiā ille q pcedit alios i etate di. lxxv. ordiatōes. ex. e. c. i. ex ō elec. dudū. i. ⁊ addit ec ꝑm host. 5m. s. ꝑm progatiaz ei⁹ qui ordiauit. q ordiat⁹ a supiōe it alios eiusdem ordis magr̄ ē hōrād⁹. ex. e. p tuas ad maiōitatē obia se ō q̄ hr̄. ꝟ. obia. p totū.

Maior pars gñaliť qđ fit a maiore pte capl'i seu collegij uires obtinet.lxv.di.c p.ij.¶.iij.ů ex alia pte ꝑpoderet auctōitas.eꝫ de elec.dudū. eꝫ de testi.in pñtia.ꝑualet tñ qñq; minor ps.s.qñ aliqd ab eis rōnabile fuerit obiectū l' oñsū.eꝫ.e.c.i.nec oz uocari absentes nisi ī electōib⁹.ut supra electio.i.ꝯ.vi. silr in cessatōe a diuis.ut supꝫ cessatio a diuis ꝟ.p. a Cō.albricus. b

Maledictio Utrū maledictio sit pcēm mōrle.R' ꝑm Tho 2ª 2ᵉ.q.lxxvi. maledcio de q̄ nūc logmur ē p quā ꝓnūtiať malū otra aliquē uel in ptādo. l' in optādo. qđ q ꝑᵐ se repugnat caritati ē pcēz mōrle.i.con̄.vi. nz maledīci neq; rapaces regnū dei possidebūt ¶ tāto ꝗuiꝰ ꝗto psonā cui malediciꝰ magꝭ amať ¶ reuerī tēmur.vñ leuitī.xx.q maledixēit pri suo a mrī morte moriať. otīgit tñ eē uēiale l' ppt' puitatē malī qđ qs altā impcať l' etiā ppt' affectū eꝰ q.pfert dum ex leui motu l' ex ludo aut ſbreptōe aliqua talia ꝛba pfert q pcēa ꝛboꝝ maxime ex affcū pēsanť Que dīa ē itē maledcōez ¶ blasphemiā.R' ꝑm ārūdā uulgare.ut in tuscia idē sūt.¶ b etiā ꝓbať ꝑ decre.eꝫ.eo. statuimꝰ.ß tñ ppie loquēdo aliud ē blasphemia qñ.s.ꝛbis. a vl' intētōe cū etiā sola intētōe pcēm omittať.ysa.i. b ať buit' deo qđ ea ñ oueīt l' ecōūso ut deū ē ß blasphemia a ꝟ.cū ať buit' creature qđ appropať creatōi ꝑᵐ tho.2ª 2ᵉ.q.xiij.ar.i.

b aliō maledcio qñ.s.aliqs īpcať ul' optat alicui malum siue boī siue deo.

Que pēa pferēti.maledcōez otra deū.R' si qs oť deū l' aliꝙ scēm maxie otra btāz uirgīez talia dicē pūpserit oz septē diebus dñici.p forib⁹ eccl'ie i mānifesto eē dū mssa dī.ita q ultio die nec palliū nec calcia mēta ſi corrigiā ēca collū bēat ¶ q septez ptedētib⁹ ferijs sextis ieiunz ī pane ¶ aq nec īgrediať eccl'iaz.¶ ī q̄lib; dcōꝝ dierū tres reficiat pauꝑes ¶ si ñ pōt tres saltez duos l' unū.¶ si nō pōt ß illud in pēnam aliā ꝛmutet' ¶ si pdcā rēnuerit dēt ei intdici īgressus ecclesie ¶ in obitu dēt carer ecclesiastica sepultura.insup tales dñt cō dēnarī pēna pecuniaria eꝫ.e.statuiꝰ.¶ hec oia ꝑm gof.ꝓ tribūali fiunt.ceterū. et in iudicio aīe discretꝰ sacerdos molliet hūc rigorē. a imo ¶ in foro pnali etiaz hic rigor seruādus est ꝓter ḡ.in ordēnatione pēne pecūiarie qñ blasphēia publica ē ꝑᵐ modū tñ positū.s.confessoz.i.¶ additione magna. b Utrū liceat maledicē creature irrōnabili.R' creature irrōnabili contigit maledicē qnq; modis.ꝑ modo ꝑᵐ q ordinať ad hoīem ꝓ modū ſbuētōnis.s.q ꝓ eas ſbuenit' humane necessitati.¶ ß mō deus boi dixit maledicta terra in ope tuo a Gene.iij. b ut scilicet ꝓ eiꝰ sterilitatē hō puniať ¶ ira etiā ītelligit' qđ hī deutro.xxviij.benedcā ozrea tua maledcī ozreū tuū.sic ¶ dauid maledixit montes gelboe ꝑm expōez gregorij.2ᵉ.qa ordinať ad hominē per modum signficatōnis sic dominus maledixit ficulnee in significationem iudee.matb.xxi.2ᵉ. ꝑm q ordīatur ad hominē per moduz contīnētis.scilicet loci uel tempis.¶ sic Job maledixit diei natiuitatis sue.Job.iij.Et boc ꝓpter culpam originalē quā nascendo contraxit et ꝓpter pēnalitates inde sequētes et propť hoc etiam potest intelligi dauid maledixisse mōtibus gelboe.ij.regꝫ.primo.propter cedem populi que in eis cōtigerat. predictis tribus modis non cōpetit nec licz homini maledicere irratōnabili creatuī nisi forte ſcialī dei reuelatōne. a Uel nisi in his non intenderet odium creatuī sed detestatōnem mali culpe uel pene . iuxta illud Job.v.vidi stultum firma radice ¶ maledixi pulchritudini eius statim. b 4ᵒ.cōtingit maledicere irrōnabilib⁹ rebus inquātū sunt creature dei ¶ ß est pccatū blasphemie.5ᵒ.pōt cōtingē maledicere eis ꝑm se cōsideratis.¶ boc est otiosū ¶ uanū ¶ p oēs illicitū . ß sumpta sunt ō tho.2ª 2ᵉ.questione.lxxvi.

Malefactor Si malefactor pōt fugere uł se defendere uide.ō.accusatus.§.pe.

Maleficium Maleficium dr duplicit. uno mō qō hz sortilegiū de quo agit. C. de male. ⁊ mathe. p totū. de quo etiā multa hñt .j. sortilegiū p totū. ⁊ de tali maleficio iquātū impedit mrimoniū hr extra de fri. ⁊ male. ⁊ ō. impedimētum xv°. in quatuor ultis §. Alio mō dr maleficiū quodcūq crimē ut furtū rapina homicidiū ⁊ huiusmodi dr etiā quasi maleficiū qñ ē nocumentū pter ppositū ut cū iudex p imperitiā male iudicat uł cū de domo alicuius aliqd est eiectū qō nocuit trāseuntib⁹ ut in isti. ō ob li. que ex quasi delic. in pnci. p totum. Utr maleficium qō ē est sortilegiū possit tolli p aliud maleficiū uide.ō.impedimētū.xv.§.fi.

Manumissio Manūissio est datio libertatis ná q̄diu quis in seruitute ē manet ⁊ ptāti suppositus ē. manumissus uero liberat⁹ ē i insti. de liberti in pn̄. ⁊ manumissi dicūt liberti de quib⁹ hēt ō. libertus. Quis pōt manumittere Rnde manumittere pōt domin⁹ q ē maior. xx. ānis ñ ał ñ hēat admīstratiōē ut furiosus ⁊ pdig⁹. minor uero xx. manumittere inter uiuos nō pōt nisi ex cā. ⁊ tūc si ē maior. xvij. annis. C. qui manūit. nō pos. l. si minor a diūcto §. fi. in insti. ex q. cau. ma. lz b Sz i ultia uolūtate pōt ex quo pōt testari. l. post. xiij. ānuz. C. q manūit. ñ pos. auc. lz de iur. a alias incipit. sed hodie. ⁊ idem dicit in dicto §. fi. in isti. b Itē epūs pōt manumittere seruos ecclesie bñ meritos dū tñ det ecclesie p uno duos eiusdē meriti ⁊ pcul. xij. q. ij. si quis. pōt etiā alios nō bñ meritos. dū tñ det eccl'ie p uno duos ei⁹dē meriti ⁊ pculij. xij. q. ij. epūs qui mācipiū ⁊ fm Huer. intelligi dēt p det de suis bonis ppriis nō de rebus ecclesie. Itē potest manumittere cā miserationis. xij. q. ij. cū redemptor. qō itelligi pōt de bene meritis. Item abbas nō pōt manumittere suū monasterii nisi de ossensu epi ⁊ monachoz. di. liij. abbati. nisi sit cōtraria consuetudo. extra de his que fi. a pla. ea nosc̄itur Itē suus cōis plurib⁹ manumitti pōt ab uno. sed dēt manumissor alios seruare indēnes a Hoc est p añ manūissionē dz pcium iustū dare. uł si recusat recipi dēt deponere p publicas psonas ⁊ cū sigillo. apud edez facta ut i. l. de q̄ stati b .C. de cōi. ser. ma. l. i. ⁊ nota p nō ualet manumissio in fraudē creditoz facta. C. qui ad lib. puo. nō po. a Deli⁹. C. q manūit. nō pos. b .l. i. i isti. ex ca. g. ma. li. §. fi. a Idē i sū. cō. li. iiij. ti. xvij. q. x. dz Ray. ul. et hosti. b Qualiter fieri dēat manumissio Rnde multis modis aliqñ i ecclesia cōsp̄ctu epi ⁊ plebis ⁊ dēt de hoc fieri scriptura ad cautelā futuri. C. de his qui in eccle. ma. l. i. extra de ser. nō ordi. c. i. Item fit qñq cozā iudice ⁊ dr manūissio uidēnā uidicta appellabatur x̄ga ptoria cū q̄ tāgebāt a ptore illi qui manumittebāt.

a De hoc i insti. de liberti. §. multi et ibi gl. b Et siqdē manūissio fiat ad hoc ut manumissus ordinet dēt potius fieri cozam iudice ecclesiastico q̄ cozaz seculari ar. ex. de ser. ñ or. c. i. Itē pōt manumissio fieri in secreto ut dicat dñs esto liber uel inter cunctos uł p epłaz uł p testm uł q̄ libet ultimā uolūtatē. Item pōt fieri diebus feriatis. Itē taz de die q̄ de nocte ⁊ a p̄cedēte p uiā a .i. a iudice ⁊ ñ p t'buna li sedente ut i textu de q̄ stati. b In isti. de libti §. multis aūt. insup suī fiunt liberi p alios mōs q̄ p manūissionē quos uide .j. suus primo §. fi. princeps quoq; sola uolūtate manumittē potest. C. de cōi. ser. ma. cum apud

Matrimoniuz p. Cōiter qd sit mrimonium Rnde mrimo[n] ē uiri ⁊ mulieris diunctio

idiuiduã uite ꝺſuetudinẽ r̃tinẽs. xxvñ.q.
.ñ.c.i.extra de p̃ſũp.illud. ⁊ i iſti.de nup.
.ſ.ii. a In h̃.ſ.nihil ꝺ h̃ uꝫ ꝺici.ſz i aliꝭ
alle. b qꝺ Ray. exponẽs ꝺicẽ uiri ⁊ mu
lieri.ñ uiroꝝ ⁊ muliex.nec uiri ⁊ muliex
q̃.nec unꝰ uir plures uxores nec una plu
res uiros habere põt ꝺiunctio.ſ. aioꝝ et
mr̃imoniaľ idiuiduã uite cõſuetudinẽ re
tinẽs.hoc ẽ q̃ neuť abſq; ꝺſcſu alteriꝰ po
teſt ꝺtinẽtiã p̃fiteri uľ oꝛoni uacare.ut h̃
.ſ.ſ.xlti. in fi.nec ſe alteri copulare ſz ſibi
inuicẽ mutuã fidẽ ſeruare ⁊ ꝺebiti reddi
tionẽ ⁊ mutuã iuicẽ in neceſſ.ut p̃ñt ſub
uẽtionẽ p̃bere ꝺñt.⁊ q̃ ꝺr̃ idiuiduã.ẽ.i
telligiť ſm Guer. de mr̃imonio ꝺſũato
p̃ copulã carnalẽ.q̃ añ poſſet ſeparí i caſu
ut ꝺr̃.ſ.ipꝺimẽtũ i°.ſ.ij. Itẽ intelligi
tur de mr̃imõio fideliũ.q̃ ⁊ mr̃imoᵐ ifi
ꝺeliũ poſſet ſeparí.ut.ſ.ipꝺimẽtũ.ix.per
to. a Idẽ i ſũ.con.li.iij.ti.ñ.q.i ubi po
nũť ⁊ alie ꝺiffinitiones mr̃imonij q̃ põt
reduci ad p̃dcã. b ¶ Ñ ꝺr̃.mr̃imoniuꝫ
Rnde ſm Ray.ꝺr̃ quaſi mr̃is muniũ.i.of
ficiũ.q̃ ꝺat mulieriꝰ eẽ.mr̃es. ⁊ iõ magꝭ
ꝺenõiať a mr̃e q̃ a p̃re. q̃ñ in eo plus ap
paret matris officiũ q̃ p̃ris. Idẽ tho.p.c.
hoſti. a Idẽ in ꝺcã.q.i.in ſũ.cõ.ti.ij.

b ¶ Utꝝ mr̃imoᵐ ſit ſacr̃m.Rnde ſm
tho.in 4°. ꝺi.xxvi. ſacr̃m ip̃ortat remediũ
cõtra peccatũ p ſẽſibilia ſigna. ⁊ cũ hoc in
uenať i mr̃imonio ĩter ſacr̃a ꝺputať a
Et iſtud remediũ ẽ duplex.ſ.curatiuũ et
p̃ſeruatiuũ. p̃mũ ꝺať i aliꝭ ſacr̃is. ƺᵐ in
ſacro mr̃imonij.ſm p̃c.⁊ in ſũ.con.li.iij.ti
ñ.q.ij. magis vꝫ auteꝫ ꝺici ſacr̃m ex eo q̃
ẽ ſacre rei ſignũ.i.ꝺiũctionis xp̃i ⁊ eccl'ie.
ad eph̃.v.⁊ ut pꝫ in ꝺcã.q.ñ. Ipe.addit
q̃ cõiũctio exterioꝛ ẽ ſacr̃m tm. cõiunctio
võ interioꝛ aioꝝ ſacr̃m ⁊ res.effectꝰ gra
tie que ibi cõferť res ⁊ nõ ſaciꝫ. ⁊ ẽ res p̃
ſigñta res uero ſignificata ſecũꝺario ẽ ꝺiũ
ctio xp̃i ⁊ eccleſie. b Et forma quiꝺẽ
huius ſacr̃mẽti ſũt ℞ba a Siue alia ſi
gna.ut in ꝺcã.q.ñ. b Quiꝰ ꝺſcſ.ꝰ mr̃i
moniaľ exp̃mit ⁊ ſic p̃ña nõ hẽt aliã ma
teriã niſi ipſos actus ſenſui ſubiectos q̃ ſũt
loco mãlis elemẽti. ſic ſacꝫ mr̃imonii hꝫ
p̃ mã ipſos actus q̃ pficiť p actũ cuiꝰ qui
ſacro ipſo utiť.vñ apl'us eph̃.v.ꝺicit ſa
cramẽtũ hoc magnũ.ẽ. ¶ Ñ mr̃imoniuꝫ m
fuit inſtitutũ. Rnde ſm tho.in 4°. ꝺi.xxvi
mr̃imoniũ ſm q̃ ordiať ad p̃creationem
p̃lis.que erat neceſſaria etiã pẽto nõ exñ
te iſtitutũ fuit añ pẽcm ade in hoc q̃ hõi
muliereẽ in adiutoriũ de coſta formauit et
ꝺixit eis creſcite ⁊ multiplicamini.ẽ. Ben.
ii. a ꝺiũcto.c.i. b Ꝺã uõ cũ ꝺixit hoc
nẽ oſ ex oſſibꝰ meis ẽ.℞ba illa p̃tulᵗ a ꝺo
inſpiratꝰ ut itelligeret mr̃imonii iſtõez
a ꝺeo fcam. ſz ſm q̃ mr̃imoᵐ p̃uet reme
ꝺiũ ꝺtra vulnus peccati.ſic inſtitutũ fuit
pꝰ peccatũ tpe legis nãe. ſz auteẽ ideťmia
tionẽ p̃ſonaꝝ iſtitutionẽ hũit i lege moy
ſi.⁊ ſm q̃ repñtat ꝺiũctionẽ xp̃i ⁊ eccleſie
inſtõẽ hũit in noua lege ⁊ ſm hoc ẽ ſacr̃
mẽtũ noue legis.hoc tho.⁊ de p̃ma ⁊ ſcꝺa
iſtõne.xxxii.q.ii.ſ.bis ita.⁊ ext̃ de ꝺiuoꝛ.
gaudem? ¶ Que ſũt cẽ inſtõis mr̃imonii m
Rnde ſm Ray.ꝺue ſũt p̃ncipales.ſ.ſuſce
ptio ſoboľ.educãde ad cultũ ꝺei.geñ.i.cre
ſcite ⁊ multiplicamini ẽ. ⁊ uitatio foꝛnica
tionis p̃ cozin.vii.p̃ter foꝛnicationẽ unꝰ
q̃ſq; hẽat ſuã uxoꝛẽ ⁊ unaq; ſuũ uiruꝫ. ⁊
iſta cã ſolũ pꝰ peccatũ extitit ꝓpter
ꝓpter ꝓpias cãs nũc ꝺcas puta p̃pť pul
chritudinẽ ꝺiuitias ⁊ huiuſmõi. Rnde ſz
Ray.ſic ſuffiť enĩ q̃ ꝺtrahere itẽdũt ⁊ cõ
ſẽtiũt p ℞ba de p̃ñti.xxxii.q.ii. ſolz queri
ꝺeutro.xxi. Si uideris mulierẽ pulchraꝫ
in medio captiuoꝝ ⁊ amaueris eã volue
riſq; in uxoꝛẽ hꝫe introduces eam i ꝺomũ
tuam ẽ.con.tho.⁊ pe. ¶ Quot ſũt bona V
mr̃imonii. Rnde ſm Ray. ſũt p̃ncipaliter
tria.ſ.fides ꝓles ⁊ ſacr̃m.xxvii.q.ii.oẽ i fi oo
ꝺe attẽdiť ne cũ alio uel cũ alia ꝺmiſcea
tur in ꝓle. ut amantť ſuſcipiať ⁊ religio
ſe educeť ſiue infoꝛmeť in ſacro ut mr̃ioᵐ
nõ ſepeť a Hec ſatis colligũť i. ꝺ.c.
oñe b Licet enĩ fiat intẽdm ſepatio

oo. ubi aug. oñe ītagz nuptiaꝝ bonũ ſ. ꝓle
ī p̃ceptꝫ xp̃i. proles. Adeo. ſacramẽtũ
cõmonim? ipm ꝺcũ. fidẽ. qz nullũ aduł
ſacramẽtũ. qz nullũ ꝺiuoꝛtiũ. et. ſ. ob
ꝺr̃ q̃ licet cõtrahatuꝫ mr̃ioᵐ ſine ītentiõe ꝓ
lis. uel ſine ītentiõe fidei ſeruãde. non
cũ ītentiõe euitandi ꝓlẽ. nec fraꝰ
fidẽ matrimõiũ eſt.

matrimonium ꝑ-

corpaℓ aut ex cõi ꝺsensu tã oronis uℓ religionis uℓ etiã ꝓpℓ fornicationẽ tñ matrimoniũ inter fideles postq̃ rite ꝺtractum ⁊ ꝺsũmatum est insepabile est usq; ad mortẽ ⁊ p̃dca tria bona ad̃o sũt sbalia ꝺiugio q̃ ꝺditio ꝺtra aliqđ istoꝝ apposita uitiat ꝺtractũ mr̃imonij.extra de con.appo.c. fi. de qua mã plene hẽt ·j· mr̃imoniũ.v.ꝯ.i.

Utꝝ itẽtio nõ ꝯuandi fidẽ uitiet matrimoniũ.Rnde ꝑm Guer.si aliqs cõtrahit mr̃imoᵐ nõ hñs ꝓpositũ ꝯuandi fidẽ.sed adulterandi nihilominꝰ tenꝫ mr̃imoniuꝫ

a Con.pc.ut in sũ.con.li.iiii.ti.ii. qõe liiii. b Dum tamen hoc nõ ꝺducat in pactum. si autez ꝺducatur in pactum ut q̃ liceat adulterarí uℓ q̃ pstituat uxorem nõ cõtrahit matrimoᵐ extra de con. ap.c.fi.de illis uero qui nõ hñt itẽtionem ꝺtrahẽdi hẽtur ·j· mr̃imoᵐ.iiij.p totũ.

Utꝝ itẽtio nũq̃ exigẽdi ꝺbitum vitiet mr̃imoᵐ.Rnde ꝑm Guer.credo q̃ ⁊ con trahit mr̃imonium·sic fuit inter beatam ẋgine ⁊ Joseph.⁊ credo etiã si itẽdat nõ solũ nõ petere·si etiã negare q̃ teat mr̃imoniũ dũmõ hoc nõ ꝺducatur i pactũ. q̃ tẽ nõ teneret a Cũ ꝑ dco con.pc.si ꝺiscorꝺat a ꝑo ꝺicens·q̃ ꝺ bono fidei mr̃imõiaℓ duo actꝰ sũt.vnꝰ eẽntiaℓ.s. nõ negare coniugi usũ sui corpis ⁊ itẽtio opposita huic mr̃imoᵐ excludit;alter accessoriꝰ.s. nõ exhibere alteri corpꝰ suũ.⁊ itẽtio huic opposita mr̃imoniũ nõ excludit. ut in.ꝺicta qõe.liiij.⁊ sequẽtibus. b Utꝝ intẽtio nõ hñdi ꝓpẽ excludat matrimoniũ Rnde ꝑm pc.firma intẽtio ꝓpẽ euitãdi excludit mr̃imoniũ.ꝺico maxime si ꝺducat i pactũ.sed tñ itẽtio nõ educãdi ꝓpẽ nõ excludit a con. Hugo et gl. Ray.ut in sum con.e. ti.qõe lvi b Similit nec excludit mr̃ioᵐ. ꝺspatio ꝓpℓ. q̃ adhuc pot eẽ mr̃imoᵐ i remediũ a Idẽ i sũ.con.i dca.q. lvi. b Utꝝ itẽtio ducẽdi aliã uxorẽ excludit mr̃ioᵐ Rnde ꝑm pc.si intẽdit ducer aliã ꝺmissa ista nõ ẽ mr̃imoniũ. q̃ ⁊ ꝑm Guer.talis uℓ cõtrahẽ ad tẽpus xxxij.q. ij.solet q̃ri a Et ibi patet q̃ ꝓpter hoc

sisto casu matrimoᵐ nõ vꝫ nec ob.q̃ iudei ꝺtrahunt cũ ꝓposito ꝺiuertẽdi q̃ uoluerit p bellũ rpudij. q̃ hoc nõ ꝺducũt i pactũ q̃uis ex ui ostõnis uℓ ꝺsuetudinis uℓ etiã sola uolũtate mutata postea ꝺiuertãt sic̃ ⁊ de eo qui mutata uolũtate intrat religionẽ ꝑm pc.ut in sũ.con.ti.q.lvij. b Si uero ista retẽta cũ ipa erit matrimoᵐ

a Idẽ in dca.q.lvij. b Utꝝ inᵗ beatam ẋginem ⁊ Joseph fuit pfectum matrimoniũ.Rnde ꝑm pc.in 4°. di.xxx.duplex est pfectio matrimonii.vna q̃tũ ad eẽ que quidẽ fit p ꝺsensũ uerbis de ꝓnti expressũ.⁊ tali pfectione mr̃imoniũ illud pfectũ fuit.Alia pfectio quãtuꝫ ad opationẽ ⁊ sic nõ fuit pfectuꝫ.q̃ actꝰ ꝓprius mr̃imonii est carnalis copula in quã ut ibiđ ꝺᶜ tho.ẋgo nõ cõsensit explicite sꝫ iplicite adeo certificata a .i.si fuisset certificata ut pꝫ ex sequẽtibus b Et sic uirginitatẽ suã deo ꝓmisisse.ut in libro sñiaꝝ ꝺr̃.

b Que ꝺria ẽ inᵗ mr̃imoᵐ ltimum ⁊ ratuꝫ.Rnde ꝑm Ray.mr̃imoᵐ ltimuꝫ est nõ ratuꝫ ẽ qđ legali tãtũ instõne uℓ ꝓuicie morꝺ iter fideles ꝺtrahit.qđ iõ ꝺicitur nõ ratum q̃ sine fide fit.vñ augꝰ nõ ẽ ratuꝫ ꝺiugiũ qđ sine deo ẽ Ratuꝫ uõ ⁊ ñ ltimuꝫ c̃ qđ inter fideles ⁊ ltias psonas. sꝫ sin̄ ltima solẽnitate ꝺtrahit hec ꝺistinctio ꝓbat.xxviii.q.i.ꝯ.Item illud.⁊ extra de ꝺiuor.q̃to.⁊.c.gaudemꝰ. Quis est effectus mr̃imonii.Rnde ꝑm Ray.effectus ẽ erq̃ q̃ seℓ ẽ ꝺiugiuꝫ it aliqs fideles nũq̃ desinit eẽ etiã si alt efficiat hereticꝰ.xxxii .q.vii.c.i.⁊.ii.extra de ꝺiuor.c.q̃to. nᶜ maritꝰ pot ꝺimittere uxorẽ siue efficiat ceca siue leprosa ℓ aliud aliquid tale. nec uxor uix.xxxii.q.v.horrendus.⁊.c. si uxorẽ nisi tñ cã fornicationis. ⁊ tẽ si ꝺimittat mãet sine cõiuge uℓ recõciliet uxori.xxxii.q. i.ꝺixit dñs Itẽ aliꝰ effectꝰ ẽ q̃ muler potestatẽ sui corpis nõ hẽt sed uir ⁊ uir potestatẽ sui corpis nõ hẽt. si mulier ⁊ ideo pꝰ copℓam carnalẽ .nec religionẽ pot alt eligere i uito altero. nec ꝺtinetiã ꝓfiteri. xxxiii.q.v.c.i.ii.iii.⁊.iiii.est ⁊ aliꝰ effectus

qa uir cõpelled⁹ est reddere debitu3 uxõi
l3 nunq3 ignouerit eam ⁊ ecouerso.nõ ob
stãte supueniẽte affinitate. extra de eo q
cog. cõ.ux. sue discretione.⁊.c.tue ille. tñ
diunx qui de ipsa affinitate ẽ inocẽs mo-
nẽdus ẽ q3 cõtineat . q3 si nolit tẽ nocẽs te
net ei debitũ petitu3 reddere. sed exigere
nũq3 põt a ut p3 i allegatis iuríb⁹.⁊ o3
reddi cũ tioze ut in.d.c.tue. b Jteꝫ un⁹
diugũ sine dsensu alteri⁹ nõ põt ozare in-
telligeozõe puata ⁊ tã lõga q3 eẽt ipditi
ua debiti cõiugal secus de ozõe solẽni ut
misse tpe a canonibus diffinito de con.di.
ij.oĩs homo.⁊.xxxiij.q.ij. quos de⁹ a et
de con.di.i. oẽs fideles.⁊.c.missas b

In Matrimoniũ

z. Quis possit contrahẽ.⁊ p
quide vtx puer possit dtrahi. Rnde ſm
Ray.etas apta in puero ẽ ánox.xiiij.⁊ in
puella xij.extra de dspon.ipu.impuberes
⁊.c.dtinebat ⁊ si añ cõtrahũt nõ ẽ mrĩo⁹
ut.hẽs.ẽ. ipdĩmtũ.xiij.q.pe.nisi eẽnt pri
mi pubtati.⁊ ita q3 malicia supplẽt etate
extra de dspõ.ipub.de illis a Có. Tho
⁊ pe.ut in sũ.con.li.iiij.ti.ij.q.xix. b

Utx furios⁹ possit cõtrahẽ.Rnde furio-
sus uel insan⁹ dicẽdo ẽba mrionij efficẽ-
tia nõ ꝓpter hoc dtrahit. q3 aio dsentire ñ
põt xxxij.q.vij.nz furiosus itelligẽduz q3
diu ẽ i furoze nã si hẽat lucida itualla cõ
trahẽ põt argu.iij.q.ix.iudicas.vij.q.i.q3
uis triste a Jdẽ i sũ.con.e.ti.q.xxvi.ſm
Ray. b Utx ebri⁹ possit dtrahẽ R ſm
Guer. si ita ebri⁹ sit q3 nescit quid agat
ñ põt sicut ⁊ de furioso dẽz ẽ nisi qñ fec
i ebrietate ratũ hũit postea q3 si ebrietas
nõ sit tãta q3 usuz rõnis auferat dtrahere
põt.sic̃ ⁊ dem ẽ s.ebrietas.ſ.v. a Jdez
i sũ.cõ.e.ti.q.xxvij.⁊ sequẽ. b Nũqd
abñtes possint p ꝓcuratoze cõtrahẽ mri-
moniũ.Rnde pñt sic̃ isaac cũ rebecca xxxij
q.ij.ſ.cũ dr.ſz nõ ẽ idoneus ꝓcuratoz nisi
sup hoc hẽat spale mãdatũ nec põt alium
substituere nisi sit ei spaliť omissũ.⁊ si fue-
rit ruocat⁹ añq3 dtraxerit l3 tã ille q3 illa
cũ qua cõtraxit hoc ignozauerit. tñ nõ t3
mrĩo⁹ postea dtractũ.extra de ꝓcu.pcu-
ratoz li.vi. Multi sũt q nõ pũt cõtra-
here ꝓpt ipdĩmẽta q sũt ĩt eos uide .j.
ipdimẽtũ pmo cũ oib⁹.c.se. an lepzosus
possit cõtrahere uide.s.lepros⁹.ſi. a
Aduertẽdũ etiã q3 edẽm de mrionio con
trahẽdo dr phibitoziũ.i.q3 omnis q non
phibet cõtrahere põt extra de spõ. cum
apud. ut nõ.i sũ.cõ.e.ti.q.xxvi.f3 Ray.
b Sed nũqd abñtes pñt cõtrahẽ p solas
lras Rnde ſm Ray.si ille uel illa cui mit-
tũt nulli expmit consensũ suũ credo sine
piudicio q3 tũcũq3 dsẽtiat ñ ẽ mrimoiũ
sed tũc demũ erit qñ notificauerit siue si-
gnificãdo hoc illi q3 misit lras siue.alii di-
cendo a Hoc uel potiꝰ fuisse dẽm glo.
Ray.ut p3 in sũ.con.e.ti.q.xxxi. Nõ autẽ
ẽ ut ⁊ ibi colligit q3 ad mrimo⁹ dsẽs⁹ nõ
suffic̃ nisi ad extra fuerit expssus fac̃ ex de
spõ.cũ apud. b Utrũ qui cũ una cõ-
traxit sponsalia possit cõtrahere matrimo
niũ cũ alia uide .j. spõsalia ſ.eiñ.

Matrimoniuz

z. Quo cõtrahit⁹ ⁊ queritꝰ
p utrũ p cõsensũ cõtrahat⁹ mrimoniũ Rn
de ſm Ray. exquo uir dsenserit p ẽba de
ꝑnti in mulierẽ et illa in uirꝝ dicẽdo acci
pio te in meã ⁊ accipio te in meũ l dsẽtio
in te tãq3 i uxoze seu alia egpollentia ẽba
stati ẽ matrimo⁹.etiã si cõsẽsus nõ expri-
mat⁹ ẽbis f3 signis.i bis qui nõ pñt dicẽ
ut mut⁹ l nõ audire ut surd⁹ sine dsensu
uero quecũq3 alia dicãt⁹ ul fiãt etiã si int⁹
ueniat carnal⁹ copla nõ ẽ mrimoniũ ex de
sponsa. du. tuas. ⁊ .c. dudum. ⁊ extra de
spõ.si int⁹.⁊.c.cũ apud.⁊ uide se.ſ. Dz
utruz ipsa uerba sint necessaria Rnde ſm
pe.sicut dic̃ magr ſñax. nõ solũ dsensus
interioz facit mrimoniuz. si regrit⁹ expssio
ẽboꝝ q3 sacrm res scribit⁹ ẽ.⁊ i eo regrit⁹
signũ exteri⁹ expssuz. expssio aut̃ huius
dueniẽti⁹ fit p ẽba de ꝑnti a Jdeo in
ualẽtib⁹ loqui necessaria sunt ẽba . ex de
spõ.c.tue finitati f3 Ray.⁊ ut nõt⁹ in sũ.

con.e.ti.q.iij. b Sed ⁊ pōt fieri p aliuz modū ut p lras abntiū ut dcm c.s.mrio niū.ij.§.pe. uł p euidētia signa pntiū non ualētiū loq ut in pcedēti §.dcm ē.

¶Quid si qs dicat volo te de cetero hre i uxorē uł uolo ꝙ tu sis mea uxor seu te eē uxorē meā nūqd ctrahit mrimoniū Rnde fm Guer.in talibus recurrēdū ē ad ītētionē ctrahentiū ⁊ fm eā iudicandū ꝙ si de ītētione ostare nō possit uere nc pre sūptīe dicēdū ꝙ qñ hoc ẋbū uolo ciungi tur ifinitio ẋbi sbstāti ut eē uł ẋbi nō significātl. actū sed relationē ut hre seu tenere a Quia in his uł q̄dā relatio mariti ad uxorē et ecōuerso.ꝙ non pōt de iure aliq̄ teneri p uxore nisi ipse teneat p marito ⁊ ecōuerso b Tūc p hoc ẋbū uolo potiꝰ solet exprmi uolūtas ocomitās q̄ precedēs.vñ p pdca ẋba psumēdū ē mrimoniū eē ctractū extra de spō.ex pte.psertiz qñ pcessit interrogatio ut uis me habere ⁊ ad hec exprssiꝰ ē si addit.d.ācetero uolo secꝰ autē eēt si hoc uerbū uolo iūgeret cū ifinitio significante aliquē actū a .s.simplicē absq; relatione ut in exēplis q̄ sbiūgūt b Tē eni uł exprmere uolūtatē precedētē potiꝰ q̄ ocomitātē ut cuz dī uolo bibere uolo cōmedere. ⁊ ita si dicat uolo te accipere a Mā aliqs pōt etiā de iure uelle aliquā accipe ⁊ illa nō eū ⁊ sic hic ē siplex actus sine relatione b vel in te cōsētire tāq̄ in meaz nō erit mrimoᵐ a Idē in sū.e.ti.q.iij. ⁊ se. b ¶Quid si dicat uir promitto ꝙ semp puidebo tibi sīc uxori ⁊ illa sīlia Rnde fm hostien.nisi aliud pteste ꝙ mrionio iudicabo.ar.ext de spō.ex lris.⁊ extra de iureiurā q̄padmodū p.R. in pn. a Idē in sū.eo.ti.q.vi.

b ¶Quid si dicat uir pmitto ꝙ nō dimittā te p meliori uł priori Rnde fz hosti. Idē qđ i supiori §.dcm ē.nā in talibus dubijs ē p mrimonio iudicādū ex ō sen.⁊ re.iudi.c.fi.ex de testi.lz ex q̄dā a Idē in sū.con.e.ti.q.vn. ⁊ addit idē si dicat qs uis uł placet tibi talis ⁊ ipsa mdz uolo uł plz b Tñ fm cōsciaz ītētiōi eoz est stādū a Hoc uerū si illud contigat sine alioz pīudicio l scandalo al ēt i foro oscie stādū ē cōi significationi ẋborū seu iuri. intptationi ut in.c ex lris p ex de spō. b ¶Quid de illis qui pꝰ dataz fidē de ctrahēdo dicūt bibamꝰ nōie mrimonij uł osculemur nos inuicē nūqd cōtrahit mrioᵐ Rnde fm Guer credo ꝙ ñ hoc agēdo uoluerit recedere a spōsalibus de futuris ⁊ ctrahē de pnti nam ꝙ dicūt nōie mrimonij itelligēdū est ctrahēdi potius q̄ ctracti cū añ actū nō sit de mrimonio.sed de spōsalibꝰ. a nisi de ctraria ītētione ostat salte p certa indicia fm eum ut in sū con.e.ti.q.viij. b ¶Quid si nihil actū sit de spōsalibꝰ.sz simplicit uł q̄z dīc dca ẋba ⁊ seq̄t osculū de cōi osensu. Rnde fm Guer. credo ꝙ si ctrahētes per hoc ītēdebāt ctrahere ctractū ē ad iudicā dū aūt de ītētione recurrendū ē ad circūstantias ẋborū pcedētiū ⁊ sbsequētiū ⁊ hꝰ modi indicia ꝙ si nulla appareat nō credo ꝙ sit mrioᵐ iudicāduz.⁊ psertī si uł q̄z uł alter negat se ītētionē habuisse ctrahendi a si alt ad zª uota trāsierit ocor.hostiē a Idē in sū.e.ti.q.ix. b ¶Quis sit cōsēsus ille qui requit in mrionio. Rnde fz Ray.intelligit de osēsu mrimonialī socie tatis ppt quē sequit ꝙ eos oz cohabitare ñ autē intelligit pncipalit de osensu cohabitationis ꝙ tē iter frēm ⁊ sororē essz matrimoᵐ.nec etiā de osensu i carnalē copulā ꝙ tē inter mariam ⁊ Joseph nō fuisse mrimoᵐ de q̄ dcm est.s.mrioᵐ p.§.añ pe vñ tho.in 4°..di.xxviii.dic ꝙ iste cōsensus ñ est i carnalē copulā explicite sed iplicite ꝙ in ciugali societate implicat mutua ptās cionis ñ tm rez si etiā corpoz a Con.pe.ut i sū.con.eo.ti.q.xij. ⁊ ꝙ dī de cione rerū intelligit quo ad necessariorū sbuentionē ⁊ ñ q̄ ad alia bona cū nullo iure caueat b ¶Utz osensꝰ ad tēpꝰ faciat matrimoᵐ Rnde fz pe.cū iseparabilitas sit essentiale mrio° ut in diffitione eiꝰ pōitur iō ad mrimoᵐ requit osensꝰ ad iseparabilitatez ⁊ si sit ad tpus nō fac mrimoniū

xxxij.q.ij. solet queri extra de con.ap.c.ul.

a Idē in sū con.e.ti.q.xiij. b ¶ Pōe ꝙ quidā in pntia plurū sozoꝛ dicat eis pmitto uobis ꝙ unā ex uobis ducā i uxoꝛē ↄ oēs rndent placet postea cognoscit unā nūquid est mrīmoⁿ. Rndō ſm hoſtiē. sic quia ipso facto cōsentit ar.eꝛ de ap.dilēt. ↄ.c ut nr̄z a Idē in sū.cō.e.ti.q.xviij. ꝙ in his qui sūt alieni iuris suffic̄ ad mrīmoⁿ etiā tacitꝰ ɔsensus tūc expſſꝰ ꝛbis eoꝛ ni q̄ꝛ sūt ptāte ut patet in filio seu filiafa. xxxij.q.ij.honozāt. cō.tho. ↄ Inno ↄ ꝟ clare hēt i.c.si ifantes.eꝛ de spon.impuli.vi.g betiā Ray. dic̄ ꝙ si uir dicat accipio te in meā uxoꝛē et mulr nihil rndet nūqd ē mrīoⁿ. ↄ Rndet ꝙ ꝛba in mrīmonio nō sūt de ſba mrīonii sic in bapᵒ ↄ eukaⁿ ꝛba tñ aut nutꝰ. aut alia indicia sūt nēcia ad hoc ut constet eccl'ie de mrīonio li ɔsēsu. vñ si puella log uerecūdat'. ↄ tñ patit' se ſbarrari p ānuli imissionē. uł patit' se dotari ipsa taciturnitate ↄ patia cōsensꝰ eius expmit' ḡuis lingua tacrat ſm Hug'. ↄ tho. etiā dic̄ sufficē i hoc casu ꝙ nō cōtradicat. si autē nulla sint indicia de ɔsēsu eius dic̄ glo. cꝰ nō credo ꝙ p̄sumēdū sit p mrīonio ꝓter illa tñ. hoſtiē. q̄z dic̄ ꝙ solū cōsēsū regrit eccl'ia quo ad essētiā mrīonij. ꝛba autē regrit ad ꝟ ut cōsensꝰ pbet' que si deficāt sufficē dñt signa etiā in loquēte dic̄ etiā ꝙ si scribāt uolūtatē suā sine ꝛbis uł etiā sufficē b

¶ Quid si omittāt ɔsuete solēnitates ↄ fiat mrīoniū clādestine siue occulte Rndō ſm Ray. i ꝟ cāu nō p̄sūit ɔiugiū sz adultēriū siue fornicatio. xxx.q.v. aliť nō tñ itelligas ↄn possit eē uex mrīoⁿ. sed canō logt' ſm illud qđ eccl'ia p̄sumit a vel ꝙ etiā non dr̄ ltimū quo ad honestatē ꝟ cūdē Ray. ↄ in sū.con.e.ti.q.lviij. b Addit. pe. diācēs ꝙ ɔsēsꝰ clādestinꝰ duplex eē pōt. vnꝰ qui ḡuis fiat sin solēnitate ecclesiastica ↄ publica fit tñ in pntia testiū. ↄ talꝰ ɔsensus facꝰ mrīoⁿ ↄ uex ↄ p̄sūptū. aliꝰ q fit sine pntia testiū. ↄ talꝰ ḡuis faciat mrīonium uex. nō tñ facꝰ p̄sūptū. vñ ɔsulēdū ē tali ꝟ b ꝟ a Hoc fuit dcm Ray. i sū.con. dca .q.lviij. b Qz de nouo ↄ publice cōtrahāt ↄ faciāt pntiaz ꝙ scandalizauerūt eccl'ie sią ↄ pdicti certe exposuerūt se nō quo piculo. ná possz alter alteꝛ dimittē qñ uellz ↄ ō facto cū alio uł alia ↄtrahē ↄ sic i adulterio manē. ꝙ nō posset ꝓbari p̄mū mrīmoniū. Idē hosti.

Matrimoniū

4°. Si fiat cōtra intētionē. ↄ queritꝰ p. si q cōtrahūt uerbo sz dissētiūt aīo nunqd sit mrīmoⁿ Rndō ſm Guer. si vtq uł alter aīo dissētiat nō est mrīoⁿ si tñ de uerbo constiterit eccl'ia ɔpellet eos sił eē cū de itētiōe ɔstare nō possit. vñ nec crederet' eis si dicāt se nō itēdisse ꝙ ↄ qlibet sic posset dicē ↄ separent'. si tñ signis eundē tibꝰ appareat de simulatione eccl'ia nō iudicabit mrīoⁿ eē. vł aliꝭ verbis stabit q̄si ꝛē dca sint Idē tho. ↄ pe. in 4°. di. xxviij. hec ptim fuerūt dca Ray. ↄ pti p allegatoꝛ doctoꝛ ↄ etiā al. ut i sū.con.li. iiij.ti.ij.q.xiij. b ¶ Quid si ille q cōtrahit spōsalia uł etiā cōtrahit verbo de pnti. ↄ nō hēt itētionē ↄtrahēdi sz extoꝛquē di carnalē copulā dcm ɔgnoscit eaz nūqd ē mrīoⁿ. Rndō p̄sumi ꝓ mrīmonio dēt ut nō extra de spō. tua. ↄ ita iudicaret' i foro iudiciali ſ in foro pnie. si ille non ꝓposuit eam ducē nec ungꝰ ɔsensit in eā nō dēt ex illo fco mrīmoⁿ iudicari q̄n ex altēa pte dolus affuit ↄ defuit oio ɔsēsꝰ sine q̄ negūt cetera fedꝰ efficē ɔiugale ut i.d.c.tua. Idē tho. pe. ↄ al. ↄ addūt ꝙ illꝰ ex pte cꝰ nō ē dolꝰ excusat' a pctato. sz deceptoꝛ si uerā vult facē pniam nēce hēt illā sine fictione ducē ḡtū i eo ē a nisi interī contraxerit cū alia. ꝙ tz mrīoⁿ cū zª hoc casu ſm doc cōit. lz quidā cōtradixerīt ut i sū. con.e.ti.q.xv. b vel dare ei viz sibi cō ueniētē. aut aliť sibi satisfacē. addit tamē tho. qđ ad hoc tñr. si uir sit equalis cōditōnis cū illa a Et multoplus si inferioris ſm eūdē ut in sū.cō.e.ti.q.xiij. b Mā si sit mlto melioꝛi. ɔditiōis uł aliud

---

2ª Tadiuerte dū sedm pe. et Ioānā con. e. ti. q. v.

3 Idem tenet. Ioā. in q°. di. 29. ar°. 1°. q. 4. et magr Sniar. di. 27. sedm modum i dicēdo q. sufficiat sedm le tex. cor. solus ɔsensꝰ de quoꝛ quēctionibꝰ agitur.

b uerba cē necessaria habuerit respectū. qz loquntur de tēb cōtrēz et primit ɔsensū pezuerba. et ceuit pathos nrē. cē. hō. ubi diffusius

Tabias. cē. de spon. cᵒ. nec fuit materialis. qui q hostiensis tenuit ut hic. ꝟ. uerba nō cē necessaria. et de ſba ēt quo ad certaz et satis est qualiūqz ap pareat de ɔsensu licet an. distinguit q. aut sit expressit tractatus. et nō requiritur uerba. sed doctores moderniores cōtrēz sentiūt cū hostiēsi cū ꝓ satis ē q. appareat de ɔsensu p signa etiā i loqui ualētibꝰ. de hāc opiōne semper tenui. et probo pissi tertiū. nam ɔsultatio. hic fuit facta in genere. et papa respōdendo probat. uerba nō cē necessaria de substantia. adducendo crēpiū de muto. et lz post modū dixerit ſcē. et. i. ſtē multo certe precise requirit uerba. nec obstat. istud. c. qz papa respōdet ad cōsultationē. et sic nō ponit in illo decretō. ut nō. t. ɔ. ɔsultationi. de tep. 6. di. 1. et phoctolitur motiuū. primoꝛ. qui tenuit uerba esse de ſba quo ad certā. et. cᵒ. hec abbas. et doctoꝛes boni. i. q. di. 28. dicūt. q. sufficit qualiūqz fiat expressio siue uerbo. siue scripto. siue nutu. siue et quocūqz motu alio. sic. et hec ē uera opinio. q. etiā i loquntibꝰ uerba ipa non sūt necessaria. sed sufficit quocūqz modo ex primatur ɔsensus. ut. l. nutu. ff. de legatis. ii. sedm hosti. et. abbatē. ii. 6. Ancor. Landul. i. q. di. 28.

Nicēs q. i isto tractu matrimoniali. et expressione ɔsensus magis est ɔsiderāda. i tento q. uerba solēnia ɔsensus facit mrīoⁿ. xxvij. q. ij. sufficiat. et ideo p accidēs expressio uerboꝝ facit mrīoⁿ. s. ut expꝛ cōsensus mutuꝰ aī ɔsensū. ideo magis ɔsiderāda ē i tento. et habetur extra. de spon. et. 22. q. ij. cō nī t dilectus. et. c. Idē tenet magr Sentē. di. 27. qui ēt allegat ysido. 30. causa. et aug. ēt huius q. sedm magrm. et aliꝰ doctoreꝰ ut patet euidenter i summatiuis q. exēpore. et quo decedit nolūtarius ac mazitalis qui solus quoꝝ fuit iungēs fuit sponsus et sponsa. hec magr. Vide supra. q. 2. quasi p totū. Accrēdꝰ. tñ. i q°. di. 27. ar°. 1°. q. 4. ad hoc ɔclusionē agnitz nō fuit sui iuris. sufficiat tacitus. cū expresso cōsensu. i quoꝝ fuit potestate fuit sui iuris. requiritur cōsensus expressus ɔsensu. Idē fiat. pla. i sū. post. 8. mlta. dicat. i quo dicat. ꝙ tenet q. ꝙnia uerba sūt necessaria. ꝙ dicat. ꝙ. ꝙ dsten. i sū. li. vnī. q. debet subaudiri uel signa. h.

signū euidēs fraudis apparuerit pōt ꝓbabiliť ꝓsumi ꝙ spōsa nō fuit ꝺcepta. ß se ꝺcipi fixerit ⁊ tē nō tēť ad pdca ut qdam dicūt. a Hoc tz al. ⁊ addit. Itē si vn⁹ sit melior fortuna nō ob. ꝙ teneať eā ꝺu cē ⁊ in eā ꝺsētire ut i. ꝺ. q. xiij b Siť ez casū hēs. ē. luxuria. ℔. ij. ¶ Quid si taľ ꝓtestet coꝛā pluriḇ⁹ ꝙ qdqd faē nō faē aio ꝺtrahēdi ⁊ postea ꝺbo cōtraxit ⁊ cognouit carnaliť nūquid iudicabiť mr̄ioniuz. Rnde ꝑm Huer. sic ꝙ recurrēdū ē ad cōez itelligētiā ꝺboꝛ. ⁊ ꝙ interp̄tatio faciēda ē cōtra eū qui dolū adhibuit ⁊ ꝙ ḡuis ꝓ testationē ꝓbet potuit tn̄ postea uolūtatē mutare a Có. hosti. ut i sū. cō. co. ti. q. xvij. ⁊ hoc intellígēdū ē qn̄ qs ꝺlose fec̄ ꝓtestationē ꝙ tūc fiet ut i p̄cedēti ℔. dēm ē. sec⁹ si fec̄ ob iustā cām forte ad euitādū scāndalū nec fuit secuta carnalis copula. ꝙ tūc nō ē mr̄io[m] ¶ Deficiēte cōsēsū. nec iste ad aliqd tēť cū nō fuerit in dolo. ut patz i. ꝺ. q. xvij. ubi ꝺic. ꝙ qn̄ qs ꝺtrahēdo mr̄imoniū ľ spōsalia aio ꝺcipiēdi tn̄ utiť ꝺbis cōsuetis ꝺicēdo accipio uľ accipiā te i vxorē ⁊ seqť postea carnaľ copula animo fornicādi ꝺtra huiusmōi p̄sūptū mr̄imoniū nō admittiť ꝓbatio icōtra[m]. eť ꝺ. spō. is cui. Qn̄ autem taliť ꝺtrahēs nō utiť forma cōsueta ꝺboꝛ. ß ꝺicit mutato suo nomie Joānes ľ petr⁹ ꝺespōsat te sic ꝺtigit i casu. c. tua nos. extra ꝺ. spō. tē ꝺtra huiꝰ modi p̄sūptū mr̄imoniū ꝓpter carnalem copulā sb̄secutā admittī pōt ꝓbatio icōtrariū ad ꝓbādū fraudē licz difficile sit eam ꝓbare qua ꝓbata ꝓnūciabiť nullū fuisse mr̄imoniū ⁊ poterit ad secūda vota transire nec negať i illo. c. tua nos. ꝙ ꝺ fraude huiusmōi ꝺstare nō possit. ß ꝺ tn̄ q̄liter tibi cōstiterit nō uidem⁹ ⁊ nō q̄liť cōstare potuerit. hec ille. iste tn̄ fraudulētus tēť sic ꝓrime dēm ē i. ℔. p̄cedēti b

Matrimoniū

℔. ſ. ſb̄ cōditiōe Queriť ḡ vtz mr̄imoniū fc̄m sb̄ ꝺitiōe teneat Rnd̄o ꝺisti gnēdū ē ꝺ. ꝺitionib⁹. nā q̄dā sūt ꝺitiones generales q̄ sp ꝺnt itellígi ut q̄s pōit beať Jacob⁹ a .c. iij. b Ut si ꝺeus uoluerit ⁊ si vixerim⁹ ⁊ hec nullū ꝺtractū suspēdūt quedā nō sūt cōditiōes ꝺ his q̄ i mr̄imonio sūt oio nēcia ⁊ alias impediret mr̄imoniū. ut si es xp̄iana aut nō es affinis ꝺsanguinea ⁊ huiusmōi. ⁊ iste etiā cōditiones itelligi ꝺnt apposite. nec uitiant ꝺtractū. ℨª ē aliqua ꝺditio ꝺ futuro nēcia sic solē oriri cras. vñ si ꝺicať ꝺbo si sol oriet tur cras ꝺtractū ē mr̄io[m] ut posuit tho. in 4°. di. xxix. ꝙ talia futura iam sūt p̄ntia in cauſ suis. 4.ª est ꝺditio ꝺtigēs ⁊ honesta q̄ pōt appōi ⁊ n̄ appōi ut si pr̄ me⁹ voluerit. ª si ꝺederis m cētū. ß si apponať susp̄ dit mr̄imoniū usq; in eūctū cōditionis a Etiā si fuerit cōtractū p ꝺba ꝺ p̄nti cum additione alicuiꝰ ꝺcaꝛ ꝺditionū. ut in. c. sup eo. extra ꝺ cōdi. appo. b nisi interiz ꝺsēsus ꝺ p̄nti ľ carnalis copula fuerit sb̄ secuta eo ꝙ tales uidēť recessisse a cōditō ne extra ꝺ condi. appo. ꝺ ille. ⁊. c. sup eo. ⁊. c. ꝙ tuas. Quita ē ꝺditio honesta. ß tn̄ nō ē ꝺtra ſam mr̄imonij. ut si furtū feceris uľ si hōiez interfeceris ß si apponať ꝺz habere ꝙ nō adiecta ⁊ tenēt spōsalia siue ēt mr̄io[m]. extra ꝺ cōdi. appo. c. ultio. ⁊ ℔z ꝙ nō. abidē a .ſ. in tex. ubi ß clare ꝺr b Idē itelligi ꝺēt ꝺ cōditione ip̄ossibili. ſ. ꝙ bť ꝙ nō adiecta. ut si digito celū tetigeris. Sexta ē cōditio honesta ⁊ cōtra sub stātiā ⁊ ꝺtra bona mr̄imonij. ut si ꝺicať contrahꝺ tecū si generationē ꝓľ eunteꝰ ꝙ ß ē ꝺtra bonū ꝓľ uľ donec inueniā aliā diḡ rē ga hoc ē cōtra ſaz isepabilitati uľ si ꝓ questu te adulterādū tradis ⁊ hoc est cō tra bonū fidei. ⁊ tales cōditiones si apponāť nihil agiť. a .ſ. ga ānulāt mr̄imo[m] ut in iuriḇ⁹ ꝺ q̄ſ⁹ stati. b. xxij. q. iij. iť cetera. xxxij. q. ij. aliq̄n. ⁊. c. solet queri. eť ꝺ con. ap. c. ultio. si tn̄ postea taľ conditio remittať ⁊ sequať carnaľ copula iudicabitur ꝓ mr̄imonio. ⁊ si tn̄ unꝰ cōiugū ponit talem cōditionē ⁊ alter cōtradicit ľ tacet iudicabiť ꝓ mr̄imonio ut in. ꝺ. c. alī. pdca assūpta sūt ꝺ Ray. tho. Jnno. ⁊ hosti. a

Idē in sū.cō.ti.iiij.q.xvij.⁊ addit ſm gl. Ray.q si mr̄imonium ctrahit ſb cditiōe que de nēcitate eueniet ut si dicatur cr̄ho tecū si sol erit in cācro i estate credo q ñ é mr̄imo[m] in istāti añq̄ extet cōditio.⁊ si i medio tpe ctrahēt cū alia tenēt mr̄io[m]. sic nōuit Jo.p.c.fr̄nitatis.extra de frigi.⁊ ⁊ male.con.ber.pc.etiā dic q quicūq; cō sēs9 exp̄mat p x̄ba de p̄nti ⁊ ſb cditione futura q tūc idē iudicū é qđ ꝺ ꝺsensu p x̄ba de futuro.con. Inno.⁊ hosti.qñ g̃ cō ditio futura ē nēcia ut ctrahā tecuz si sol oriet cras cditio p impleta haberet⁊ cō trahūt spōsalia ⁊ nō mr̄ioniū ut ibi b De cōditioib9 spōsaliū vide.i.spōsalia.g. fi. Quid si quis significauit p̄ri abnti q ctraxit tale mr̄ioniū ſb cditione si ipsi patri placuerit ⁊ antecḡ pater ꝺsētiat pnitet. sed p̄ cōsētit nūqd erit mr̄io[m]. Rnde ſm Guil. dicēdū q nó q nō uī q dēat dici ꝺses9 nisi duret q̄usq; p̄ ꝺsentiat nī añq̄ trāseat ad z[a] vota dēt ꝺpelli siue in duci ut illā recipiat exq̄ semel i cā ꝺsēser[t] ſb cditiōe q extitit ar.cr̄ de spō.ipu.de ill' idē hosti.⁊ ber. a Idē i sum.cō. b Quid si qs cōtrahat spōsalia ſb hac cōdi tione si p̄miserit coitū Rnde ſm Guil. si cditio illa intelligit ꝺ coitu fornicario p nō adiecta dēt hr̄i cū sit turpis er̄ de con. appo.c.fi.⁊ sic erit p mr̄imonio iudicādum a .s.qa in p̄ coitu iudicat mr̄io[m] p̄sū / ptū.potiꝰ eni uī ortatio.i. q p̄mittat euz ré secū hr̄e aut mod9 a cā q̄ veri nōis cō ditio ſm eūdē Guil.ut in sū.con eo.ti.q xix b Et multo fortiꝰ si itelligat ꝺ coi tu ltio ⁊ maritali ⁊ eodē mō si dixerit cō trahā tecū unq̄ ctraxero si p̄miseris ꝛc. a .s.tecū coīre. ⁊ idē sit in hoc casu qđ in p̄cedēti. licet sit adiectū si unq̄ ctraxero. b Quid si dicā accipiā te uī accipio si iueniā te x̄ginē postea sequat coitꝰ nec iuenit x̄go.Rnde ſm Inno.ber.⁊ hostié. iudicādū é p mr̄imonio sic in p̄cedēti .g.⁊ addit hosti.q licet sic oporteat iudicari in foro iudicij ꝓpter hoc q nó p̄nt hr̄i alie p bationes tū in iudicio aie nō é mr̄imoniū extra de ꝺdi.appo.de ill'.⁊.c.sup eo.⁊.c. p tuas.nā ⁊ bñ est q mulier que i fraudem mētita fuit decepta p̄maneat ⁊ uiro ſbue mat q forte itēdit bigamiā uitare a Et sic cōditio fuit honesta licet actus inone / stꝰ ſm eūdē hosti.⁊ i sum.e.ti.q. xx. sic si p̄bāi possit p cfessionē p̄cēdā l' al' q ñ fue rit virgo in foro iudiciali nō tenet mr̄io[m] a Que dr̄ia est int ctrahere mr̄ioniuz ſb cditione ⁊ cr̄hē ſb mō.Rnde ꝛ Guil. generaliter sciēdū q contractꝰ q nō fit ab / solute ⁊ libere pōt eē aliqñ ſb conditione ut dono uī vēdo tibi hoc si b feceris uī si b fuerit. Itē pōt eē ſb mō ut si dicat do / no uī uēdo ut facias hoc uī illud aliogn reuocet qđ donaui uī uēdidi. Itē pōt eē cū appositione cāe ut si dicat q hoc ⁊ hoc é siue fuit ⁊ conditio quidē sit p si.mōus p ut.cā p quia uersus Scito q ut mo / dus é.si conditio. q cā.⁊ si quidā contra / ctus fiet ſb cditiōe ñ tz ñ exīte cditōe sic ⁊ de mr̄imonio dcm é.ē.i p̄.g.x̄.iiij. si vō fiat ſb modo statī tz ꝛ si nó ꝓuat mod9 poterit reuocari credo g̃ q tz mr̄io[m] siue spōsalia possint ctrahi ſb conditione ñ tñ ſb mñ ita q illo mñ ñ seruato dissoluat ma trimo[m] sic fit in aliis.contractib9 qa mr̄io[m] rite fcm ñ dissoluit a nec etiā spōsalia ut in sū.con.eo.ti.q.xxij. ubi hec notāt ⁊ dr̄ ſm eūdē Guil.q exquo semel contra cta sūt mr̄imonia ita q teneāt ipso iure ñ p̄nt reuocari seu dissolui p̄r modū ñ exī tem siue pactum b mr̄ioniū uero fcz er cā tenet siue cā sit vā siue falsa. ut cōtho tecū qa viues es l' q fecisti sic nisi qñ fla cā ctingeret in se aliqđ ipedimētū ut cōtra ho tecū qa libera es ⁊ ñ eēt a ſm disti ctionē posītā ē.ipedimētū.ij.⁊.iij. b Quid si dicat accipiā te in uxorē. l' dabo tibi cētū. a Si p̄miseris l' ut p̄mittas me coīre tecum ista eni sūt de casu isto ut patet in sū.con.e.ti.q.xxiij. b ⁊ sequat carnal' copula nūqd p̄sumet p mr̄imonio. Rnde ſm Guil .non credo nā cū ille qui sic dixit hēat optionē q liberare se possit utrūlibz faciēdo ñ cdo p̄sūptionē iducta

Vide. aster. ⁊ sū. h° G. ti° 24.

etiã a iure qð ītelligat recedẽ ab optiõe ꝓpt carnalẽ copulã a Idẽ i.d.q.xxiij

b Quid si dicat ꝓmitto ꝙ nũq̃ defi ciã tibi in uita mea ⁊ secuta est carnal copula a .s.ſ̃ ꝓmissiõe nõ deficiẽdi ut ꝑz i sũ.con.e.ti.q.xxiiij.ubi ſ̃ nõt. b Rnde ꝑz Guil.nõ dẽt ꝑsumi ꝑ mrionio cũ spõ salia aut mrioniũ nõ soleãt cõtrahi ꝑ prõ missiones negatias. a .s.huiusmõi uł si miles ut in.d.q.xxiiij b nisi forte cõsta ret ꝙ ꝑ hoc intẽdebãt ctrahere spõsalia.

Quid si dicat ducã te ꝓ annũ a .s. ut ꝓmittas ł̃ si ꝓmittas me tecũ coire ut i sũ.con.e.ti.q.xxv. ubi hec ponũt ꝑm eũ Guil. b ⁊ secuta est carnalis copula. Rnde ꝑm guil.credo ꝑsumendũ ꝑ mrio. ꝙ ꝓpter carnalẽ copulã ſ̃secutã uł renũciasse dilationi tpis a Certe hoc casu nõ vł renũciasse cũ exꝑsserit clare mrio dif ferendũ.licet sibi cõsentiat ꝑ ꝑus ī copu lã vñ ⁊ vt ꝑz in d.q.xxv.sic idẽ guil.ꝙ in huiusmodi casibus q nõ sũt oio exꝑssi in iure nõ é ꝓcipitãda sñia ⁊ si ꝓ huiusmõi ctract cõditionales trãseãt ad alia uota solẽnit.forte tutiꝰ é dissiliã a ꝓpaz csulẽ ꝙ mrioniũ cũ zª solẽniter cõtractũ dirimere b Quid si quis ctrahat cũ aliq ſ̃ cditione dcin añ euẽtũ ctrahit cũ alia pure Rnde dẽt remanẽ cũ ꝑa etiã si sit cõ sãguinea ꝑme ut.s.īpedimẽtũ xiij.ſ.v.

a Et licet etiã cditio apposita cũ ꝓma postmodũ eueniat ꝑm glo.Ray.ut ī sum con.e.ti.q.xxvi.⁊ dcor.hosti.⁊ ber. b

Matrimoniũ

vi°. Quo ad debitũ ciugale sciendũ ꝙ ꝙ ctracto mrionio mulier non bẽt ptãtẽ sui corpis ſ̃ uir nec uir sui sed vxor ut dñs é.s.mrio ꝑmo.ſ.fi. ſ̃ an sta tī teneãt debitũ reddere.hñ.s. debitũ cõ iugale.ſ.i. Vtr ctractis spõsalibꝰ añ secutas solennitates carnalis cmixtio sit peccatũ.Rnde ꝑm tho.in 4°. di.xxviij. Si spõsa credẽs spõsũ uelle csũmare mrio admittit eum excusat a peccato.nisi aliq fraudis signa appareant exꝑsse sicut mul tũ dilatis cditionis uł ꝙtũ ad nobilita tẽ ł̃ ꝙtũ ad fortunã a Quo ad cditio nẽ fortune al.sentit ctra.ut.s. mrio.iiij. ſ.i.in additione b vel aliud signũ eui dẽs appareat ⁊ eodẽ mõ itelligit ꝙ excu sat uir si ꝑ hoc intẽdebat mrioniũ csũaz Sz ꝑm guil. ī illis locis ubi é cõsuetũ ꝙ ꝑus adhibeat nuptiaꝝ bñdcio si absq̃ dis pẽsatione ecclesie ⁊ sine iusta cã hoc faciat mortaliꝰ peccat a Idem etiã é ī omissio ne aliaz honestaz ⁊ csuetaz solẽnitatuz ꝑm eũ. ut.s. debitũ cõiugale circa ꝓncm ī additione b tñ zc nuptie nõ solẽt bñdi ci ut.j.nuptie.ſ.ij. ꝺ mã debiti ciugal mł ta hñt.s.debitũ ciugale.

Matrimoniũ

vij. Qñ accusat mrioniũ ꝓpter aliqð ipedimẽtũ qð in eo é uł fuit ⁊ pri mo quidẽ q̃rit q ꝓhibẽt ł̃ q pñt mrio accusare Rnde ꝓhibẽtur generaliter omnes exnei q̃diu sũt aliq csanguinei ⁊ est istud spãle ꝙ cõsãguinei admittãt ad accusatõ nẽ sic̃ pr̃ mr̃ sozor frater patruus auũculꝰ amica matertera ⁊ tota ꝓgenies.xxxv.q. vi.c.i.⁊.ij a Ista spãlitas nõ uł respectu accusationis sed testificatiõis ut in.c.uł.ꝺ quo.j. b Cuius rõ é ꝙ unusq̃sq̃ suam geneologiã scire laborat extra qui ma.acc. pos.uł.csanguineis autem defidẽtibus ad mittũt antigores ⁊ uerisimiles vicini qui bꝰ ea ꝓpinquas notã é ut in.d.c.i.xxxv.q. vi. a Idẽ in sũ.con.li.iiij.ti.xx.q.i.vbi etiã addit ꝙ in mł̃tis locis hodie nõ ſuat q̃n extranei admittãt ad accusatiõez etiã exñtibꝰ cõsanguineis q hoc pñt b Itẽ tã maritus q̃ uxor põt mrimonium accusare nec ulla defendũt lõginquitate á nox.extra de cõsangui.⁊ affi.nõ dẽt a Licz oli tã ipsi ciuges q̃ extranei ꝓhibe rẽt ab accusatione tpis diuturnitate.s.si steterit simul sine qõne ꝑ.xx.uł.xviij.an nos.ut nõ.in.d.q.i. b Pone ꝙ aliquis tpe cõtcti mrio tacuit. ⁊ nẽ vult accusãe nũqd põt Rnde si qñ bãna uł denũciatio nes facte fuerit ipe erat exꝑ dioceſi.uł aliꝰ

denūciatio nō potuit ad eū puenire puta si nimia infirmitate laborās nō erat sane mētis ł ita puer q nō poterat oplēdē talia ul' alia cā ltīa ipedit9 erat cui9 accusatio dēt audiri aliogn cū rōnabilit' psumatur q denūciatione publice fēaz ipe exñs in diocesi nō ignorauerit tāq suspect9 est repellēd9 nisi iurauerit q postea didicer[t] que obicit. ⁊ ad hoc ex malicia nō pcedit. q tē etiā si didicisset ab ill' q tpe denūciatiōis tacuerīt admitti dēt q lz illi ñ eent admittēdi q nō fuerūt i culpa iste nō oz repelli cū nō sit culpabil' eī q ma.ac.pos. cū in rua. ¶ Qualit' fieri dēat accusatio mrionij Rnde ſz Ray. i pdcō casu ipprie dī accusatio q nō fit iscriptio ī q accusator obligat se ad talionē. si dī denūciatio que fit ppter peccatū ī quo iūcti male pmanēt ⁊ pōt fieri etiā sine scriptis. a dū tñ redigat' in scriptis in actis iudicialib9 ut in cle.sepe.de x.sig.diūcta cle.dispēdio sā.de iudi.si melių ē q fiat in scriptis.arg. extra de testi.spo.lras.eī q ma.ac.pos. a nobis.huiusmōi denūciationis forma talis ē ego tal' denūcio uobis dñe epe q mrio[m] petri ⁊ marie stare nō pōt q sūt i tali gradu dsanguinei dsignādo psonas ul' si est alia cā ut affinitas ⁊ huiusmōi ⁊ dat' libellus etiā pti aduerse ut sciat qd ipetit'.

a Et qd actor pbare uelit ī quo libello cōtinēt' gradus cōsanguinitas ⁊ psone ppīas nōib9 dsignate ſm eūdē Ray. ut ī sū.con.li.iiij.ti.xx.q.i. b quo facto pcedit' in lite more solito a .s.q sacrm dā veritate dicēda a ptibus suscipiat' ⁊ exāiatio ⁊ pbatio p ordiné fiant ut in.d.q.i.

b Et nō.q in hoc casu pōt dtra dtūacē lite nō dtestata pcedi ad testiū receptō né ⁊ diffinitiuā sñiaz.extra ut lite nō contes.qm frequēter a hoc uez é dtra cōtumacit' abñtē. sec9 si nō sit cōtumax. ut pz in eodē.c.qm. b Secus autē eēt si fierz accusatio de adulterio ad thori sepationez extra ut li.nō dte.c.i.⁊.c.qm frequēter a Idē qđ in hoc.ſ. nōt' in sū.con.li.iiij.ti.xx q.iiij.⁊.ti.zi.q.i. b ¶ Qui pñt eē testes in cā mrioniali Rnde ſm Ray. oēs qui admittūt' ad accusationē admittūt' ad testificationē de gbus dēm ē.s.ſ.i.⁊.ij.⁊ lz pr ⁊ mr sint idonei testes i hoc casu ubi agitur de fedre mrionij.s.utz sit ibi affinitas ul' dsāguinitas ł sil'e ipedimētū ut eī qui ma.ac.po.vr nobis.tñ si de ipso agat' .i.vtrū mrioniū sit int' cos cōtractū tāq suspecti sūt repellēdi nisi ille ł illa ł fili9 ł filia cui9 diūcta dī ee supior in diuitijs nobilitate potētia ⁊ honore q parētes ui dēt' filioz ⁊ filiaz incremētū ⁊ honorem diligere extra de testi.sup eo. Itē i hoc casu pdcō pōt ee idē accusator ⁊ testis.arg. xxxv.q.vi.epūs in synodo.⁊.c.de parētela eī de testi. coge. Preterea.idē tho.in.4i. Idē in sū.con.li.iiij.ti.xx.q.iij.⁊ addit' ſz glo.Ray. q in allegati. iuribus nō pbat' q etiā in cā mrionij qs possit ee accusator ⁊ testis si in illis dī de forma iuramti quā dūt pstare epō testes synodales.i. assūpti de cōitate ad denūciandū delicta.pōt tam dēm Ray.verificari in casu .c.sup eo.ii.eī de testi.s.qñ mrionio nō dtracto mr alt'utriusl dic ee cōsāguinitatē inter diūgēdos q stat' dēo ei9 ī dubio ⁊ impedit' mrio[m] dtrahēdū b De ipedimētis multa habes.s.ipedimētū p cū se..c.

Matrimoniū

viij. Qñ cōtracto mrionio accusat' cōiūr de adulterio ⁊ petitur diuortiū. Quer' g p qui admittūt' ad talem accusationē. Rndē ſm Ray. licet tā ſm leges q ſm canones quilibz bone fame admittat' ad accusationē adulterij. cū agit' ad pnā legalē ul' canonicā. tñ cū agit' ad thori sepationē nullus admittit' nisi maritus ⁊ uxor ¶ Qualit' huiusmōi accusatio fieri dēat Rndō maritus uolēs uxorē accusare de adulterio ad pnā legalē de bet inscribere ⁊ ad pnā talionis se obligare nec pōt agē per pcuratorē sed p se ipm pñtē agere oz: sed si coza ecclesiastico iudice vult agere ad thori sepationē tenet' scribere ⁊ dare libellū accusationis. sed ñ dēt

se ad pnã talionis obligare qñ siue ꝓbaret ꝙ obiceret siue nõ hꝫret qõ uellet ꝙ separet ab uxore ⁊ potest maritꝰ agere ⁊ illa rñdere ꝑ ꝓcuratorẽ · a · Si nẽcitas id postulauerit. ut i. c. tue. de quo. ſ. b · ꝙ et si de crimine fiat accusatio nõ tñ ẽ crimiaꝫ ſ quasi mitta · ꝓbantꝫ oia põdca exꝑsse. exẽ de ꝓcura. tue. ¶ Utꝛ maritꝰ põt uxõez dimittere ꝓꝓt adulteriũ · R̃ accusare põt ⁊ dittẽ mt. xix. q dimiſit uxorẽ excepta cã fornicatioſ. ũ. ⁊ eodẽ mõ uxor uiꝛ ꝙ i tali cãu ñ ad iparia iudicãt. xxxij. q. i. si qꝭ uxõez. ⁊. q. v. ꝓcept. ⁊. c. xp̃iana. ñ tñ itelligẽdũ ẽ · ꝙ possꝫ nubẽ alteri. xxxvij. q. vij. oẽs acusatiões. ſ nꝭ eã dittẽ põt i. vij. casi bꝰ. ut hꝫt · ſ · ſ. x. ⁊ ista cã extẽdit ad fornicationis suspitionẽ. ſ. qñ suspitio ẽ multũ violẽta ⁊ certa. ꝟbi gr̃a si ꝓbatũ ẽ ꝙ fuerit solus cũ sola-nudꝰ cũ nuda i eodez lecto aut siꝫ i multis secretis locis ⁊ i latebris ad hoc cõmodis ⁊ hoꝛis electis libẽ uxor dittit. xxxij. q. i. dixit dñs exẽ ꝺ pſũp. lrĩs. Itẽ extẽdit ad uitiũ sodomiticũ ut ꝑ illud possit uxor dimittere uiꝛ ⁊ econuerso. xxxij. q. vij oẽs cãtiões. ⁊. c. adultẽij

a Est autẽ uitiũ ſodomiticũ cũ masculus in masculũ uꝫ femina in feiam turpitudinẽ opat̃ ſm glo. Ray. ut in sũ. con. li iij. ti. xxxij. q. ij. b Idez itelligẽdũ ẽ de spũali fornicatione ut si maritus uꝫ uxor incidat in hæresim ꝫ iudaismuz siue gẽtilitatẽ ⁊ trahit coniugẽ ad infidelitatẽ · a · ꝙ vꝫ ꝙ si nõ trahat ꝑ hoc ꝓccatũ nõ dẽt sepatõ fieri. ⁊ ꝓ hoc uꝫ facere. c. ꝙsiuit extra ꝺ uxor. b · In quo casu ꝑ nõ poterit separi-ꝫ alij nubere nõ licebit. xxviij. q. i. idolatria. extra de uxor. quesiuit. ⁊. c. de illa. exꝰ ꝺ cõuer. coniu. c. ultimo. imo nec dimittẽ põt si se corrigere uelit. ut in. c. de illa · a · Idem qõ in h. ſ. nõt̃ in sũ. con. i. ꝺ. q. ii. ſm Ray. pc. ⁊ tho. b ¶ Utꝛ si vir polluat aliquã extra claustra pudoris uxor possit eũ dittere Rnde ꝫ ex tali coitu affinitas nõ seqꝫtur. tñ uir eque ꝫ magis uiolat fidẽ mrionii. ⁊ magis ꝓccat. ⁊ iõ uꝫ ꝙ dimitti possit. nam ostat in hoc casu ꝙ fornicationem

omisit. ar. xxxii. q. iiii. meretrices a Idez in sũ. con. e. ti. q. iii. b ¶ Quid si aliqs tale qd egerit cũ ꝓꝓria uxore Rnde ꝫ Hug. ⁊ laurl. uxor põt eũ dimittere si vꝫ itelligẽdũ si ipsa nõ fuit in culpa. si violẽtata ꝫ somno decepta. ⁊ huiusmõi. a · Vlo. i. c. oẽs cautiones. xxxii. q. vii. sẽtir ꝙ ꝓpt̃ hꝰ modi extraordinariã pollutionẽ cũ uxore vir non possit dittiꝫ põt distingui. si vult vir pseuerare in tali ꝓccato ꝓpter ꝓiculũ salutis qõ iminet uxori · ot ꝙ possit ⁊ dẽt sibi ꝓuidẽ. ut ex ꝺ duor. gaudem. possit dittiꝫ alꝫ sec. cũ i hꝰ cãu nõ diuiserit carnẽ suã in plures iõ nõ põt ex hoc dimitti sic nec in casu ſ se. b ¶ Quid si altꝫ diuguz seipsũ polluit Rnde ſm Guil. ꝙ nõ credꝫ ꝙ possit dimitti · a · Idẽ i sũ. con. e. ti. q. iiii. b ¶ Nũqd ꝓpt̃ solã uolũtatẽ seu intẽtionẽ adulterãdi possit altꝫ diugũ alterũ dittẽ. Rnde ſm Guil. nõ. ꝙ x̃bũ fornicatiõis cũ effcu accipiẽdũ ẽ. ar. de pe. di. i. hec autẽ x̃ba. a · Idẽ in sũ. con. e. ti. q. v.

b ¶ Utꝛ uir teneatꝫ uxorẽ adulteraz dimittẽ. Rnde ſm pe. si fornicatio ẽ occulta nec potest ꝓbari nõ dẽt dimittere. si uero ẽ manifesta distinguẽdũ ẽ. ꝙ si nõ ẽ secuta nec spatꝫ correctio nõ licet retinere. ne uideatꝫ pẽto ꝺsentire. si uero spatꝫ correctio licet uxorem retinere. ga ⁊ spatio ad correctionẽ idulta ẽ. a · con. tho. ut i sum con. e. ti. q. vi. b ¶ Utꝛ uir muliere ad ulterãtẽ possit ꝓpria auctoritate dimittẽ Rnde ꝫ tho. in 4°. di. xxxv. qñ uiro ostat de fornicatione uxoris põt auctẽ sua eam dimittere quãtũ ad thoꝛ. ſ. debitũ ei negando. nã si omiscẽt ei non solũ incurrẽt irregꝰlaritatẽ sed etiã generãet sibi ipedim tũ accusandi ut dicm ẽ. ſ. debitũ cõiugale ſ. xii. qui incipit utꝛ uir teneatꝫ: sed si ei debitũ reddat ꝺpulsus auctẽ eccleꝫ ꝫ irregularitatẽ icurrat. nõ tñ sibi generat ꝓiudiciũ accusãdi. si uero loq̃mur quo ad cohabitationẽ nõ licet uiro uxorẽ dimittẽ sine iudicio ecclesie ⁊ si dimiſit ꝺz cogi ad recipiẽdũ nisi uir icõtineti fornicatione ꝓbare possit ⁊ ſm hosti. si ꝓbẽt̃ · ſ.

¶ Assessing ſ. li. ꝺ. q. iii. ar. ꝛ. de utꝛ ꝙ ꝑ ſuſpitionẽ fornicationis licetat dimittẽ uxorẽ. ꝛc ꝓdco. q hꝺlex ẽ ꝑ ſuſpitio uel ſuſpitio q̃dã lenis ut cũ q̃ uidet mulierẽ loquentẽ cũ uiro ſuſpecto q̃dã ꝓbabilis uir cũ uidet loco et tẽpore ſuſpectis loquentẽ cũ uxore ſuſpecto q̃dã violẽta ut q̃ꝫ q̃ ſ uicit mdũ cũ muda ſolũ cũ ſola i cõdẽ leeto leeto nõtẽ loco et hoꝛa ſecreto et hoc comodis que ſuſpitio tñ ueſt. q. ca ꝓbata fornicatio ꝓbat̃ ꝺ uidetur. qz ſemꝑ ſolet adhiberi fornicationis ꝓ hac ſola ſuſpitione licet cõiugẽ dimittere. ꝺz nõ ꝓ duabꝰ aliis. xx. q. i dixit dñs ubi hꝺlo ultra medũ ꝺ ꝺco distinguit ꝑ ſuſpitionẽ probabilẽ ſ temerariã. et violẽtã ut dixi. ij. q. i. c. i. hic ergo de violenta ſuſpitione loquitur et ſic ꝛ

Ideo ſ. li. dm. ⁊. xi. ar. ꝛ. ꝺ. quod ſi uir cũ propria uxore faciat tale opus. ꝛc ſpondeo hu. nõt. xx. q. i. mere ꝛc. q. ꝓ qualibet pollutionẽ extra ordinariã uxor põt dimittere. et ꝯ ſi alter aliter cũ alterio in uentre naturali uel posteriori. xx. q. vii. oẽs cauſa. tnos. et. c. adulterij. ⁊ ſic arg. ꝛ. q. di. xl. ar. i. q. i. licet. q. ꝓ ꝓccatũ contra naturã posſet ꝓcedi ad diuorciũ. licet nõ ita fiat mento de põ qz ẽ paſſio ĩ nãbilio. tñ qz zazius accidit tñ qz nõn ita causat ĩ ꝛc tendinẽ ꝓlis. ſ. dñi aſſen. ubi ẽ ꝛc concor. monal. ĩ ſum. ĩ. ꝛ. mziõ. cũ diſolutiõe naturã dicẽs. q. ꝓ uxoꝛ dimittẽdã uiꝛ. et ꝯ. ꝛz. ſ. ꝛ. oẽs cauſa ꝛc et. ꝛc adulterij malũ et hoc ſiue maſculus i maſculũ ſiue femã i feiã turpitudinẽ operetur. qd̃ ĩtelligẽ nõ ſolũ q uxor posſit dimittere uiꝛ qñ uicio ſodomitico operetur cũ alio. ſz ⁊ ſi cũ ꝓpria uxore uelit tale opus ꝛc ſpondeo hu. ⁊. ꝛ. ſ.

octo dies nō restituet qbus elapſ si non
pbauerit plena restō fiet ⁊ sic pōt intelli
gi.xxxiij.q.ij.ecclesiastica. a .al' icipit·hi
storia · b · dic etiā hostiē.q si adulteriuz
sit notoziū ita q inficiationi nō sit locus·
tē pōt adulterā sua auctozitate dimittere·
cū·de diuoz.significasti.⁊ multo fortiꝰ de
bitū ōnegare.idē Inno.sz addit Guil.q
etiā si notozia sit fornicatio mulieris q
diu ipsa tn nō recedit a uiro. nec publice
mozat cū adultero·nō pōt eā dittere seu
expellē auctē ppria·qd si fecerit coget eaz
recipe sed si ipsa publice mozet cū adulte
ro nō tenet eā marit recipere·siue eā ex
pulerit siue nō. a · Idē in sū.con.e.ti.q.
vij.⁊.q.x. b Sil'r etiā nō tenet eā reci
pe si postq illā expulerit adulteret notoꝝ
rie etiā si cū adultero nō mozet . a · Pro
hoc satis uī facere·cū·de diuoz.significasti·
. b · Et in hoc etiā casu pōt ea inuita mo
nasteriū intrare·nisi etiā ipse fuerit fornica
tꝰ. ¶ In quibꝰ casibꝰ nō possit adultera a
uiro accusari ℓ dimitti.Rndē ſm Ray. in
septē.primꝰ si uir iuriatur de fornicatione·
xxxij.q.vi.p to.extra de diuoz.significasti·
sedē si ipse pstituit eā·cū·de eo q cog. cō.
ux.sue·discretione · a · al' incipit discretio
ne · b · Ptius ē cū ipsa credebat uiz defū
ctū ⁊ nupsit alij·q marit redics tenetur
eā recipe·ut dīm c.s.impedimētū.xij·q·ij·
. a · Qui icipit qd si uxoz. b · Quartus
si ignita fuit latēter ab aliquo quē crede
bat eē uiz suū·ar.xxxiiij q.ij. in lectum.
Quitꝰ si fuit ui oppressa.xxxij.q.v. ppsi
to·qd itelligt de ui absoluta·alit nō excusaretur
set.xxxij.q.vij.oēs cātiones. Sextus qñ
recōciliauit eā sibi pꝰ adulteriū·uℓ eā pu
blice adulterātē retinet in uxozio marita
li .xxxij.q.i.c.ii.⁊.iii. a In his.c.paruz
uī hꝫ pbari.sz bñ in.l.de qua stati · b .C.
de adulte.l.crimie adulterij.Septimꝰ est
si aligo ifidel,diugē repudiauit ⁊ illa nu
bat alteri postea uir cōuertat ad fidē·sil'r
⁊ mulier·tenetur eā recipe extra de diuoz.
gaudemꝰ ·ſ·ultimo. de hoc.s impedimen
tū.ix·ſ·v.con.tho.⁊ pr.in 4°. di.xxxv. a.
Con.etiā goff.⁊ hosti.ut in sū. con.li.iiij.
ti.xij.q.viij. b ¶ Quis sit effectꝰ accusa — X
tionis de adulterio Rndē ſm Ray.effectus
ē q si maritꝰ pbet uel illa cōfiteat nec ex
cipiat otra cū de aliquo vij.casuuz q hñ
tur in pcedēti·ſ absoluit a cohitatione ⁊
suitute qua ei tenebat.⁊ pōt ingredi re
ligionē ea iuita·xxvij.q.ij.agathosa.ſ tn
cōtinē tenet q diu illa uixerit Idē tho.
⁊ pr.in 4°. di.xxxvi. a Idē in sū.con.co.
ti.q.ix. b ¶ Quid si uir ppria auctē di X
misit adulterā ⁊ intrauit monasteriū nū
quid pōt ab ea reuocari Rndē ſm Guil.Ardet
hugī notasse q si uxoz publice mozata ſt
cū adultero uir etiā añ ſniaz pōt itrāe mo
nasteriū ea iuita.sed illa eo iuito nō pōt.
secus si nō publice mozet q tē nō pōt añ
ſniam.⁊ si ingressus fuerit poterit reuocāi
. a .ſ.q̄sq pbetur adulteriū.xxvii.q.ij.
agathosa.⁊ fac qđ dīm c.s.debitū ciuga
le ad fi.in additione·⁊ si pbet incōtinēti
nulla fiet reuocatio ut pōt colligi ex dcis
.s.ſ.viii. b ¶ Quid si mulier adultera i — XI
gressa ē monasteriū· nūqd uir poterit eaz
reuocare Rndē ſm Guil.eā reuocare pōt
nā inocēs pōt ingredi·adulter uero ℓ ad
ultera nō pōt sine licētia alteriꝰ. a · nisi la —
ta ſnīa diuoztii·tūc enī idē iudiciū ē d ui
ro ⁊ muliere.s.q uℓq altero iuito potest
intrare religionē. q.p ſniam ecclesie uℓq
ex toto renūciauit iuri suo ſm Hugo. ⁊ i
sū.cō.li.iiij.ti.xxij.q.xiiij. b · Si tn ē in —
gressa uiro sciente ⁊ nō cōtradicente satis
pōt uideri data lītia ⁊ uir tenet otinē · a ·
Iacit.xxvii.q.ij.agathosa. b ¶ Quid si XII
pꝰ latā diuoztii ſniam.⁊ postq uir fctus ē
sacerdos·ℓ religionē intrauit ostet eccl'az
fuisse decepta ut puta·p falsos testes nun —
qd restituet Rndē ſm Ray. etiā si pfes
sionē fecisset nihilominꝰ restitueret ⁊ te
neret reddere debitū nō tn exigē posset·si
i dcis nē casibꝰ si mulier nō reperit iterū
uirū nō pōt uir repetē uxorē·qa p iudica
uit sibi p sacri ordis susceptionē uℓ reli
gionis igressū. a · Idē in sū.con.li.iiij.ti
xix.q.iiij.et forte si mulier peniſſz diuoz

nō posset reuocare q; uī renūciasse suo iu-
rī p talē pticionē ſm hugī. ut pz ex dcīs
in primo pcedēti ſ. nisi forte ducta fuisſz
ex ſcia putās affuisse impedimētū qđ non
erat. q; errans nō uī ſsentire. ff. de iurisdi.
om. iudi. l. si p errorē b ¶ Pone q; lata
ē ſnīa diuorcij ꝓpter adulteriū uxoris po-
stea uir adulterat nūquid mulier poterit
eū rpetere. Rnde ſz Ray. nō pōt de rigōe
iuris. iudex tñ ex officio suo dz illū opellē-
ar. ex đ iurisdi. tua nos. exī de diuor. ex lit-
teris. vnde ꝛ p corit lxvij. dī de his qui
mrionio iūcti sunt. pāpio nō ego sed dñs
uxorē a uiro suo nō discedere. q; si decesse-
rit manere dēt innupta aut uiro suo re-
cōciliari ꝛ uir uxorē suā non dittat. vñ et
ſm Guil. uxor de canonica equitate pōt
uirū repetere q; ex receptionē rei iudicate
elidit rplicatio de adulterio. Idē tho. al.
ꝛ pe. a · Con. etiā hosti. ut in sū. con. lib.
iiij. ti. xxij. qōne. iz. ꝛ q; hec repetitio pōt
fieri de equitate canonica. satis uī ꝓbarī
in. c. significasti. ꝛ. c. ex lris. extra de diuor.
b ¶ Utr uir ꝛ uxor equalit peccēt per
adulteriū Rnde ſm pe. licet in cā adulterij
uir ꝛ uxor ad equalia iudicēt. ut. ō. dz ē.
q; utq; licitū ē alteruz dittere nī tñ ſ ē ex-
equali cā siue pēto. ná vno mō mulier plꝰ
peccat q; peccat otra bonū plē. sed alio mō
equalit peccār. s. otra bonū fidei ꝛ hec est
sufficiens cā dimissionis. ió iuste licz utq;
dimittere aliū. ꝛ. ceteris paribꝰ plꝰ pec-
cat uir ꝓpter pdnantiā rōnis. Idez tho. in 4°.
di. xxv. b a · Idē in sū. con. eo. ti. q. xi. b
¶ Pone q; uir ꝛ fornicationē uxoris se-
patꝰ ē p ſnīam. nō vult eā recōciliare sibi
ꝛ illa nō vult nūquid ē cogēda. Rnde ſm
Ray. vir qui nō peccauit pōt petē opelli
eā etiā iuriā nō obstante ſnīa. q; qđ fauōe
meo introductū ē in dānū meū retorque-
ri nō dz. C. ōlegi qđ fauōe. ar. xxxij. q. i. nō
erit. idē tho. pe. ꝛ goff. a · hec intelligēda
sūt nisi uir post ſnīaz fuisset fornicatꝰ. ut
nisi mulier mutasſz statū. s. ingrediēdo re
ligionē ſz pe. ꝛ tho. ut in sū. cō. ti. . q. xiij
ꝛ fac qđ dēm ē. ſ. ſ. quid si mulier i ad
uitione b ¶ Pone q; uir adulteratꝰ ē oc-
culte sed uxor manifeste nūquid pōt uir
illā accusāe ꝛ sine peccato dimittere. Rnde
ſm Ray. q; nō. q; nō deficit uxori ius excī-
piēdi sed ꝓbādi. ar. xxxij. q. vi. p to. idem
tho. al. goff. ꝛ hosti. si tū uir egisset pniam
ꝛ uxor monita nollet agere. sed i adulte-
rio pseuerare sine peccato posset eā p sen-
tētiā dittere. xxxij. q. i. c i. ij. iij. ꝛ iiij. Idē
goff. ꝛ hosti. a · Idē in sū. con. e. ti. q. xv.
b ¶ Sed utr uxor adultera pꝰ pniam
possit repellere uirū ab accusatione. Rnde
ſm Ray. credo q; nō pōt. qa pnīa nō tol-
lit ius accusandi in foro iudiciali. xxij. di.
pnū. xxxiij. q. ii. admonere. vi. q. i. q; men
x. uidēdum. a · i. in pncipio b Idez
tho. al. goff. ꝛ hosti. a Idem in sum. con.
e. ti. q. xvi. b ¶ Quid si alter diugū for-
nicet carnalit ꝛ alter ſpualit nunqd fiet
opēsatio. R. ſm hosti. dicas q; si accusatur
qs de ſpirituali fornicatione. ut de hereſi
ꝛ excipiat de carnali. s. adulterio nihilōꝰ
pcedet nisi ouerti uoluerit. q; si cōuerti
uelit opēsatio hēt locū Si uero fiet accu-
satio de carnali ꝛ exceptio de ſpūali exce-
ptio admittet ꝛ sup ipsā exceptione pm
ptiꝰ pcedet hec. dixi ꝓt piculū hēsis si-
ue infidelitatis · a · Idē in sum. con. e. ti.
q. xvij. b ¶ Utr p aliud crimen posset
uxor dimitti. Rndo ſm tho. in 4°. di. xxix.
ꝓpter alia peccata dīci nō pōt. nec quo ad
vinculū nec quo ad actū nisi forte ad tē-
pus uelit se ſbtrahere a cōsortio uxoris p
castigationē eiꝰ ſbtrahēdo ei solam pūtie
sue. naz ꝛ qñ uxor pstat magnā occasionē
ruine uiro suo tūc uir ſbtrahere se pōt ab
eius ouersatione. Idē al. addēs q; nō opz
cohabitare furi aut usurario si nō vult rec-
pisere sed cessante scandalo rcōciliari dēt
xxviii. q. i. uxor a Ad dām ſbtractionez
facit illud. mt. xviii. Si dextera tua scan-
dalizauerit te abscide eā ⁊c. ubi dicit glo.
q; in manu ꝛ in oculo pūt fies uxores. et
ꝓpiqui ꝛ filii itelligi ſm eū. tho. pdcis ēt
ocor. pe. q; dīc q; qñ diunx p peccatū suuz
ē scādalū pōt dīci quo ad cohabitationem

xlvj

xlvij

xlviij

xlix

l

li

lij

liij

liiij

lv

lvi

lvij

lviij

lix

lx

lxi

lxij

lxiij

lxiiij

lxv

lxvi

lxvij

lxviij

lxix

lxx

lxxi

lxxij

lxxiij

lxxiiij

lxxv

lxxvi

lxxvij

lxxviij

lxxix

lxxx

lxxxi

lxxxij

lxxxiij

lxxxiiij

lxxxv

lxxxvi

lxxxvij

lxxxviij

lxxxix

xc

xci

xcij

xciij

xciiij

xcv

xcvi

xcvij

xcviij

xcix

c

ci

cij

ciij

ciiij

cv

cvi

cvij

cviij

cix

cx

cxi

cxij

cxiij

cxiiij

cxv

cxvi

cxvij

cxviij

cxix

cxx

cxxi

cxxij

cxxiij

cxxiiij

cxxv

cxxvi

cxxvij

cxxviij

cxxix

cxxx

cxxxi

cxxxij

cxxxiij

cxxxiiij

cxxxv

cxxxvi

cxxxvij

cxxxviij

cxxxix

cxl

cxli

cxlij

cxliij

cxliiij

cxlv

cxlvi

cxlvij

cxlviij

cxlix

cl

cli

clij

cliij

cliiij

clv

clvi

clvij

clviij

clix

clx

clxi

clxij

clxiij

clxiiij

clxv

clxvi

clxvij

clxviij

clxix

clxx

clxxi

clxxij

clxxiij

clxxiiij

clxxv

clxxvi

clxxvij

clxxviij

clxxix

clxxx

clxxxi

clxxxij

clxxxiij

clxxxiiij

clxxxv

clxxxvi

clxxxvij

clxxxviij

clxxxix

cxc

cxci

cxcij

cxciij

cxciiij

cxcv

cxcvi

cxcvij

cxcviij

cxcix

cc

cci

ccij

cciij

cciiij

ccv

ccvi

ccvij

ccviij

ccix

ccx

ccxi

ccxij

ccxiij

ccxiiij

ccxv

ccxvi

ccxvij

ccxviij

ccxix

ccxx

ccxxi

ccxxij

ccxxiij

ccxxiiij

ccxxv

ccxxvi

ccxxvij

ccxxviij

ccxxix

ccxxx

ccxxxi

ccxxxij

ccxxxiij

ccxxxiiij

ccxxxv

ccxxxvi

ccxxxvij

ccxxxviij

cc

tpalē quousq; corrigat· ⁊ cessante scandalo
dēt fieri reconciliatio·ut i sum.con.eo.ti.q.
xviij. b De mā adulterij quedā habes
ē.adulteriū. Itē.ē.ipedimētū vij·ſ·ij·⁊ sē

Matrimoniū

ix. Qñ aliqs petit ī uix·l' aliq̄
in uxorē·queritᵉ g̃ qūo in hac cā ꝓceden
dū sit·Rnde ſm Ray.si mulier petit aliq̄
tāq̄ uix uł econuerso uidēdū ē utrū uelit
agere petitorio iudicio uł possessorio.i.an
mulier dicat aliquē eē suū maritū q̄ con
traxit cum ea ⁊ petit eū sibi adiudicari in
maritū qđ ē agere petitorio quasi agat de
ꝓprietate·an eū petat sibi restitui tāq̄ ab
eo fuerit iniuste dimissa.⁊ hoc ē agere pos
sessorio·qm̄ petit possessionē uiri sui. igit
si agat petitorio dicēs aliquē eē uirū suū
⁊ ille negat excipiēdo q̄ illa nō possit esse
uxor/ꝑ tale uł tale ipedimētū ꝑus tracta
bit exceptio mariti. q̄ ea ꝓbata qō ꝓnci
paliter ꝓmittᵉ.erit enī uir absoluēdus.extra
de ordi.cog.c.i. a ·Idē in sū.con.li.iiij.
ti.xxx.q.i. b · Quid si agat possessorio
Rnde·ſm Ray.qm̄ petit sibi maritū resti
tui licet maritus obiciat de cōsāguinita
te uł alio ipedimēto·ꝑus dēt fieri restitu
tio mulieri·q̄ cognoscatur de exceptione
mariti·extra·de diuor.primo.extra de resti.
spo.ex oquestione ⁊.c.lras. a · Etiā si i
pedimentū cōsāguinitatis uł huiusmodi
eēt notoriū·ut in.d.c primo. b · Hoc tm̄
fallit in quibusdā casibus i.q̄bus restō nō
dēt fieri.ꝑmo ē si obiciat mulieri fornica
tio publica ⁊ manifesta·de qua ꝓbato q̄
sit notoria·ita q̄ nō possit aliqua tergiuer
satione celari nō restituet· nisi ipsa ꝓbāet
uirū adulteriū omisisse qa tūc restitui d;
etiā si fuerit fornicata publice·extra de di
uor.significasti.⁊ de isto casu uide.ē.mrīo
mo. viij·ſ·xvij.⁊ix. Secūdo ē si obiciat
cōsāguinitas maxīe que diuina lege ꝓhī
ta sit.⁊ ꝓbationes offerāt incōtinēti pate
in quo casu dēt recipi iuramētū ad caute
lā ne.ſ.huiusmōi obiectio malitiose fiat·⁊
tē fiet quidē restō q̄tū ad cohabitationem.
nō tm̄ q̄tū ad carnis copulā ut in.d.c.lit
teras. Tertius casus est si obiciatur ex
ceptio rei iudicate. a .ſ.super diuortio.
ut in.c.cām. de quo ·ſ· b ·Nō enī ē restō
faciēda nisi ꝑmo de illa exceptione ogno
scat·ar.extra de offi.dele.cām. Quartᵒ ē
qñ.ſ.uir petit sibi restitui uxorē ⁊ ipsa ti
met de seuitia uiri dēt qdē restitui suffi
cīēti cautiōe recepta q̄ ei maluz nō infeāt
ex·de resti.spo.ex transmissa.de qua cautio
ne.hēs·ī·ſ·fi.⁊ si ita capitali odio eā ꝓse
quit q̄ merito de ipso diffidat nec possit
ei sufficienti securitate ꝓuideri nō solum
nō dēt restitui sed ab eo potius remouēri.
ut in.d.c.lras. con.tho.⁊ pēaddit ulteriᵒ
Ray.in oibus alijs casibᵒ credo q̄ mulie
ri uix petēti sit restō faciēda ⁊ econuerso.
ꝺūmō ꝓbet se in possessione fuisse ⁊ a ui
ro spoliatā sine iuris ordīe qa hec duo ꝓ
bare hēt·ex de offi. dele.cōsultationibᵒ et
ex qui fi.sint le.cām.ij. a ·Idē i sū.con.
d.q.i. b Quid si mulier ꝓpria auctōi
tate recessit a uiro ⁊ mō ipsa petit restitu
tionē nūquid dēt restitui·Rnde·ſ Guil.
ſm.ſ.quosdā nō dēt restitui·ſ ſm vin.dz·
qđ credo uerū eē. qa eo ipso q̄ rediens nō
admittit est expulsa ut ⁊ cadat a possessio
ne.ff.de acquī.pos.l.clā possidere.in fi.ff.de
vi ⁊ vi ar.l.i ·ſ·siue autē idē dr.nō de di
uor.significasti. Idem hugo nisi ipsa fue
rit fornicata publice uł cū adulterio pu
blice morata.ar. etiā ꝓ hac opione extra
de iureiur. tua nos. a ·Idē in sū.con.e.
ti.q.i. b Quid si is qui petit tāq̄ cō
iux negat mīmoniū. Rnde ſm Ray. ille q̄
ꝓponit hēt ꝓbare alioqn succūbit. ex de
cā pos.⁊ ꝓpria.cū ecclesia.⁊ extra de iurea
rā.c.fi. Ipone q̄ post latā ex erroze di
uorti sniam uir fēus ē sacerdos·uł reli
giosᵒ nūquid dēt restitui uxori petēti·ha
bes hūc casū.ē.mrīo. vij·ſ·xiij.qui inci
pit qđ si pᵒ latā sniam si uxor ingressa est
monasterium ał nō ingressura nisi qa crede
bat diuortū iuste celebratū nūquid ꝓ
ta ueritate pōt uirum suū repetere·Rndeo·
ſ guil.nō qa falsa cā nō impedit uotum

mõclyat⁹ sic etiã de uiro dim ẽ s. in pdicto ꝓxiij a Idẽ in sũ.con.c.ti.q.vi. b

¶Quid si religiosus uł religiosa petit tãgꝫ uxor ꝛ ofitet mrio[m] ꝛ copulã carnalẽ Rnde fz Guil. In hoc casu standũ erit ofessioi utputa mulieris. ꝛ restituẽda erit viro petẽti nulli eni ex hoc fit ꝓiudicium ñ ipꝰ. nec ẽ credẽdũ eos imemores salutis sue. i. q. vij. Sãcim⁹. aliud tñ eẽt dicẽdũ in rebus quas dedissz mõst̃rio. Idẽ Ber. ꝛ Inno. in glo. extra de rap. cũ cãm. a Hosti. tñ dic ꝙ si cõstat ꝓsonã oio tẽdẽ ad sepationẽ mrionij spuał. s. religionis ł carnał otra qđ ofitet nõ stabit ofessioni sue. ut extra de eo qui cog. consan. ux. ꝛ sup eo. Sed si ostat ꝙ nullo mõ uelz mrimoniũ separi tũc stabit ofessioni eiꝰ ut i .d.c.cũ cãm. ꝙ cuilibz credit otra se ꝛ nõ ꝓ se. ꝛ qđ in dubio tenẽdũ ẽ id qđ in ꝑmo loco dim est. s. ꝙ stet eius ofessioni. ut in sũ. con. eo. ti. q. ix. fz certe nõ uł ꝙ debeat stãi ofessioni dt mrioniũ etiã carnale ut in. d. c sup eo. ꝛ multo minꝰ otra spirituale cũ sit fauozabilius. ut in .c. ex publico. extra de cõuer oiu. nisi ostaret ꝓsonam añ ingressũ religionis fuisse traductaz. ꝙ tẽ crederet sibi ofitẽti copulã iterucisse. ꝛ iste ẽ casus dcĩ. c. cũ cãm. fm glo. ibi nec mix ꝙ hoc casu etiã si mulier negaret crederet uiro asserẽti copulã interuenisse. ex de spõ. ipu. cõtinebat. b ¶Qualit seu ad quid uxor spoliatꝰ ẽ restituẽdꝰ. Rndeo fm Ray. restitui debet ad oia illa de quibꝰ ꝓbauerit se spoliatuz ut gaudeat pacifica possessione ꝛ plena securitate. iij. q. i. reintegranda. sed si mulier dicat se hre suspectũ uirũ ne forte eã ledat. ꝛ cãm uerisimilem oñdat ad inuicez spectat facere sibi caueri sufficienti cautione ꝙ tractabit eã bene sic uir debet uxoꝛi ꝛ ꝙ nõ ledet eã i ꝓsona uel rebus ꝛ huiusmõi. ꝛ hãc cautionẽ pstabit ꝓ iuramẽtũ. xxxij. q. i. de bñdco. a Ibi nihil hẽt de iuramẽto. sed gl. ibi dic ꝙ si mulier nihil allegat de suspitione uir sufficit nuda ꝓmissio. Si aute dicat eũ suspectũ oz ꝙ idonea cautio ei pstet. i. fideiussores uł pignora uł etiã iuramẽtum. si forte illud magꝰ timeat uir: si uõ tanta sit seuitia uiri ut nulla cautio uideat sufficere. tc ñ ẽ ei reddenda sed alicui honeste matrone omittẽda. ex de resti. spo. ex transmissa. ꝛ c. lras. in fi. b · Et si mulier nõ ofidit de iuramẽto dẽt pstare cautionem pignoratitiã ł fideiussoriam sb certa pena ar. extra ut lite ñ otes. qm freqnt. ꝛ. xxij. q. v. ꝓdest. ꝛ q. iij. si uindca. de hoc etiam hẽt. ẽ. hic. ij. circa fi.

Qdicus uł cirurgicꝰ ꝓceptuz est medicis ut cuz eos ad infirmos uõi otigit ipsos añ oia moneãt ꝛ iducãt ꝙ uocent medicos aiaꝝ ꝛ postꝙ fuerit infirmo de spũali salute ꝓuisũ ad corpalis medicine remediũ salubriꝰ ꝓcedat. si qs autẽ medicoꝝ huiusmodi constõnis trãsgressoꝛ extiterit tãdiu ab ingressu ecclesie arceat. s. ꝓ sñiam fm glo. donec transgressione huiusmõi satisfecerit dctent. ꝛ fm hosti. exquo dic ꝓcipimꝰ trãsgressoꝛ moꝛtalit ꝓccat. eꝝ de pe. ꝛ re. cũ infirmitas. Itẽ in eodẽ. c. sb pena excõicationis ꝓhibetur medicis ne ꝓ corpali salute aliqd suadeant ꝙ i ꝑiculũ aie ꝺuertat. Idẽ i sũ. cõli. iij. ti. xxxiij. q. lxix. ad fi. ubi etiã addit fm hosti. ꝙ otra statutũ dcĩ. c. cũ infirmitas ꝓscribi nõ pot. nec aliqua ꝺsuetudine tolli cũ ꝓ salute aiaꝝ introductũ sit · b ¶Qõ se dẽt habere medicꝰ in medicis cõferendis Rndẽ fm Inno. diligẽter attẽdẽ dẽt ne illas medicinas ꝺferat de quibꝰ fz arte ei nõ ostat. nam si dubitationẽ hẽt ꝙ noceat. vł si hre dẽt ꝺferendo ꝓccat. a Etiã si uelꝛmẽt credat medicinaz ꝓfuturã. si tñ cũ hoc aliqđ dubitationis hẽt ł hre dẽat ne noceat fm eũ Inno. ꝛ i sũ. con. li. ij. ti. i. q. xxxv b Quia i tutionẽ ꝓ tẽ tenẽdũ ẽ. eꝝ de hõi. ꝓti°. securiꝰ ẽ enim reliquẽ homiez in manu creatoꝛis sui ꝙ medicine de qua dubitat. Itẽ etiã ꝓccat si debitas medicinas omittat. Idẽ hostie. ¶Quid si ꝓpter defm ł corruptionem ꝑ sophisticationẽ reꝝ i medicĩa positarũ

infirmus incurrit ꝑiculū Rnde ꝑm Inno si medicꝰ diligētiā quā debuit adhibuit in rebꝰ eligēdis inculpabilꝫ erit. a Idez in sū.con.eo.ti.q.xxxvi. b ¶ Itē medicꝰ teneaꝫ potiꝰ gratis curare q̄ ꝑmittere mori. Rnde ꝑm Ray. medicus teneꝫ curā ⁊ cōsiliuz ipendere paupi languido mortē eni lāguētibꝰ ꝑ baꝫ infligē qui hāc cū possit excludere nō excludit .lxxxiij. di. in pn. ubi dic glo. q̄ medicꝰ potiꝰ dēt gratis curare q̄ ꝑmittere mori nō solū paupēre sed etiā diuite. a Idē in sum. con. eo. ti. q.xxxij. ad fi. ꝑm glo. lxxxiij. di. in pn. ubi etiā dicit q̄ dēt medicus curare nō soluz gratis sed etiā suis ipēsis etiā diuite qui nollet aliqd dare ꝓpter q̄ ꝑmittere eū mori ⁊ si cōualuerit repetet expēsas q̄ utiliꝫ gessit negociuz eius ⁊ si etiā moriaꝫ eger pōt repetere q̄ sufficit si utiliꝫ cepit gerē lz euētus nō sit secutꝰ. ff. de nego. ges. sed an ultro. nec pōt ei obici q̄ cā pietatis fecerit sūptus eni ꝓpiquus eēt infirmo. ut .C. eo. aliēta. ⁊ q̄ medicꝰ pōt ⁊ dēt prēdā facere ⁊ repetere etiā si infirmꝰ ꝓhibuerit sicut iuitū possumꝰ extrahere ꝺ domo ruitura ⁊ bñficiū ofere inuito xxiij. q. iij ipsa pietas. imo p̄sumiꝫ q̄ infirmꝰ talia dicēdo fuerit furiosꝰ. ff. de con. insti. quidā b ¶ Itē peccet infirmꝰ nō obediens medico Rnde ꝑm Inno. uī q̄ nō q̄ medicꝰ. nec p̄latꝰ ē. nec hō cuiꝰ mandatis obedire tēaꝫ tñ bonū ē q̄ ei credat tā q̄ pito in arte a Idē in sū. cō. e. ti. q. xxxvij. b Nā ⁊ si infirmus sciēter sumat cibū uꝫ potū nociuū peccat. a Idē si hoc faciat ex affectata seu improbabili ignorantia ꝑm eū Inno. ut in sū. con. e. ti. q. xxxix b Quia teneaꝫ corpꝰ suū ꝑm deū diligere pōt tñ dici q̄ si nō credēt mortiferū q̄is credēt inde infirmitatē augeri non peccat mortaliter uꝫ saltē nō ita grauiter a i. mortaliꝫ uel uenialiꝫ ⁊ plꝰ ꝫ minꝰ ꝑm quātitatē nocumēti i qua oñdiꝫ modꝰ offensionis caritatis ⁊ tra quā illud qđ agitꝫ ē peccatū mortale ꝑz ocs theologos ut nō. tho. 2ª 2ᵉ. q. lix. ar. iij. b Peccāt etiā seruiētes scienꝫ talia ministrantes a vꝫ etiā iprobabili ignorātia ut in. v. qōne xxxix. b In sanitate tñ qñ qs nō teneꝫ uiuere medicinaliꝫ si scienꝫ accipet aliqđ nociuū. vnde mors uꝫ infirmitas ueniret peccaret grauiꝫ. a ⁊ ꝑm quantitatē nocumēti-ut dcz ē b Con. hosti. ¶ Quid de illo qui secat ꝫ flebotonat aliquez q̄ inde moriꝫ. Rnde ꝑm Guil. si ꝓpius erat ⁊ adhibuit debitā diligētiā nō teneꝫ i aliquo quia potiꝰ casu q̄ eius culpa mors euenisse p̄sumiꝫ. ar. xxij. q. v. de occidēdis a Idē in sū. cō. e. ti. q. xl. b ¶ Quid si iuenēdꝰ nō bēt usuetā dispōtionē neruoruz ꝫ uenaꝝ. a. ꝫ si subitus ⁊ insolitus tior uꝫ tremor irruit ſaꝑ eū. ut in sū. con. e. ti. q. xxxvij. ubi hec notaꝫ b Et incisus a medico moriꝫ Rnde ꝑm Inno. si incisor i hoc nō errauit ꝓ suā iexpietiā non peccat. nec fit irregularis. tñ ꝓñ i aliquo dubitat potiꝰ dēt ꝑmittere q̄ incidē. Idē hosti. ¶ Itē physici ꝫ cirurgici possint ad ordines ꝓmoueri. Rnde ꝑz Ray. si pitus erat in arte ⁊ nihil de ordinibus omiserūt et bñt de hoc ꝓbabilē sciētiā poterūt promoueri aliꝫ nō-ex-de-eta. ⁊ quali. ad auctor. ff. de ua. ⁊ extraor. cog. ⁊ si medicus a aꝫ. incipit medicus. b Idē hosti. Inno. ⁊ gof. ē tñ sīlīū hosti. ⁊ gof. q̄ ꝓmouēdi a p̄tica medicie abstineāt. ⁊ potuisse cirurgia q̄ adustionē ꝫ icisionē ꝛgrit cū i nullo vacillare dēt scia ꝓmouēdi. xxxij. di. laici a Idē in sū. eo. ti. q. xxxv. b ¶ Itē liceat clericis operi in medicia. a. i. physica ut patet in. v. q. xxxv. ubi ꝟ notaꝫ. b Rnde ꝑm Ray. si sūt in sacris ordibus uꝫ etiā i minoribꝰ dū tñ sint sufficiēt bñficiati nō lz. nisi gratis ꝓ miserabilibꝰ ꝑsonis uꝫ suis cōsanguineis. nec tūc ubi posset eē piculū q̄ etiā in claustralibꝰ districtiꝰ ē obseruādū-ex-ne cle. ꝫ mo. multa. ¶ Itez liceat clericis operi in cirurgia. Rnde ꝑm Ray. officiū cirurgie qđ inducit adustionē uꝫ incisionē ē clericis oibus interdicta. extra. ne cle. uꝫ mo. siiij. z. de homicid. tua nos. a. In his. c. ñ uī dici nisi de exūtibꝰ

in sacris. sed idē pōt intelligi etiā exītib⁹ in minoribꝫ qñ sūt sufficiēter būficiati·ar .c.i.eī·de postu. ut etiā pōt colligi ex posi tis·in.d.q.xxxv.ꝓz Ray. b De clericis ⁊ religiosis audiētibꝫ medicinaz·hēs supꝫ excōicatio.p̄·ꝯ.ij.ẋ.vij.⁊ ibidē·ꝯ.iij.ẋ.xiiij· de seruitoribus quoqꝫ infirmoꝝ.s̄. homi tidiū.iij·ꝯ.iij.

Mendacium est fl'a sig̃ vocis cum intētione fallēdi xiij.q.ij.ꝯ.ij.ille g̃.⁊ nōie uocis tāḡ p̄nci pali intelligi dēt oē signū ut scripture si ue etiā mutus ut hic·s̄·ꝯ.vi. In quo dīr mēdaciū a falso. Rnde falsū dic̄ q̄cūqꝫ aliud g̃ḡ qđ uer ē loquitur. ⁊ hoc pōt du plicit' otigere. vno mō qñ credit dicer ue rū ⁊ si hēt de hoc p̄babilē cām nō pccat l' saltē nō mortalit'. q̄ rea linguā nō facit nisi rea mens. xxij.q.ij. hoies. Alio modo qñ credit dicere falsū ⁊ cōtra mentē loqt' ⁊ hoc ē mēdaciū ut in p̄cedēti·ꝯ. dēm est nā ⁊ mentiri dr quasi otra mentez re gn etiā dicēdo ueritatē sed otra mētez suā. s. qñ credit dicere falsitatem. ⁊ sic dcr̄e erit mēdaciū. quia quātū i eo ē falsū sig̃t hec ē sñia Ray. b hoc satis hēt' in. d.c. homines. b Quot sūt genera menda cioz Rnde aug̃ponit octo genera q̄ plane hñt'. xxij.q.ij.p̄mū breuioz autē ⁊ plani oz ut dicit Ray. ē distinctio q̄ mendacio rū aliud ē pniciosū aliud iocosuz ⁊ aliud officiosū ⁊ hec hñtur. xxij.q.ij.ne quis.

Utz mendaciū sit pccatū Rnde oīe q̄ dē mēdaciū pccatū ē. xxij.q.ij. mihi autē ⁊.c.p̄mū in fi. sed utz sit mortale. dicēdū ꝑm tho.z² z^e.q.cx. mēdaciuz pōt otrariari caritati triplicit' p̄mo mō ꝑm se. s. ex ipsa falsa significatione ubi cōsiderandū ē cr ca qd sit ipsa falsa sgnificatio. nam si sit circa res diuinas otrariat' caritati dei cu ius ueritatē aliquis tali mēdacio occul tat ul' corrūpit ⁊ iō ē mortale ⁊ grauiss^m Similit' si sit otra aliquid cuiꝰ cognitio ptineat ad hoīs bonū puta ad pfectionez scie ⁊ informationē moz cōtrariat' carita ti p̄rimi. ⁊ est mortale qđ si sit circa ali qd de quo nō refert utz sic ul' sic cogno scat' tūc ex tali mēdacio nō dampnificatur p̄rimꝰ sic si quis fallat' in aliqbus p̄ticu laribus ad se nō p̄tinentibꝫ. ⁊ tunc nō est pccatū mortale. z.° pōt otrariari caritati rōne finis intēti puta si dr i iniriā dei qđ sp est mortale pccatū aut in nocumētum p̄rimi q̄tū ad p̄sonaz diuitias ul' famam ⁊ ꝺ itez est mortale q̄ si finis ipse nō eēt otrarius caritati nō ē pccatū mortale sic apparet in mendacio iocoso ⁊ officioso. z.° mēdaciū pōt otrariari caritati p̄ accí dēs rōne scandali ul' cuiuscūqꝫ dāni cōse quētis ⁊ sic erit etiā pccatū mortale. sed q̄ qdā dicūt q̄ pfectis uiris oē mēdaciū ē pccatū mortale irrōnabiliť dr nulla. n. circūstantia aggrauat in infinitū nisi que transfert i aliā spēm. nō autē circūstantie p̄sone Accusatus negās ueritatē i iu dicio qñqꝫ pccat mortaliter ut. s̄. accusa tus·ꝯ.ij. similiter ⁊ testis falsū dicēs ut. ꝯ. testis. iij·ꝯ.fi. a Dic clariꝰ q̄ testificans falsū pccat mortaliter nisi debita deliber atiōe ⁊ solicitudine adhibita putaret se certū esse de eo qđ falsū ē ꝑm tho. ut in sū con. li.i.ti.x.q.iiij. ad fi. ubi etiā dr ꝑm vl. q̄ oē mēdaciū p̄ter iocosū qđ i iudicio dr de his que ad iudiciū p̄tinent ē p̄nicioſū ⁊ mortale q̄ subuertit uēritatez iudicij qđ cedit i p̄niciē vniuersitatis. b Utruz maius pccatū sit mentiri x̄bo q̄ facto. Rn de ꝑm tho. in quolibz cū eadē intentio fal lēdi sit in utroqꝫ uterqꝫ equaliter pccat. x̄bū enī ⁊ factū assumūt' ut instrm fallen di vnde nō refert quātū ad pccatū utruz aliqs x̄bo scripto. ul' nutu l' quocūqꝫ fco ntiat' sicut nec refert quantū ad homici diū ut qs gladio uel securi interficiat a Idē in sū. con. e. ti. q.v. b Utz sit li citū mentiri p̄t' liberationē hoīs a q̄cūz piculo Rnde ꝑm tho. z² z^e. q.cx. nō·fi lz oc cultare ueritatē prudenter sb aliqua dissi milatiōe ut aug⁹. dic̄ in libro otra menda ciū. ⁊ sic etiā abrahā fec̄ ut habet' in se·ꝯ. a Idez in sū. con. e. ti. q.vi. ⁊ facit. xxij.

nnn

nō

iiij

v

vj

Nō illud qđ dicūt aliqui q. oīe mēdaciū etiā officiosū i vitio pfectus est mortale. z² sēm archie. flo. i. 2. parte. ti. x. c. 1. de mendacio et periurio pars. ⁊ q. vno cū nō approbat. quinto. li. tho. z² z^e q. 110. cuprosse reprobat sit falsam. Idem. b. hēt' vbi. i. ⁊ di. 38. et ratio huius est sēm ipm tho qz nulla tribulatio aggrauat imitū nisi aliquo tiffect salū spēciem. circūstātia autē p̄sone nō tiffert salū spēciē. misi forte ratione alicuius annexi. puta si sit g̃ uoluī ipi⁹ quod nō pōt dici de mēdacio officioso et iocoso. et ideo neutru cor. ē mortale i vitio pfectus pfectus nisi ratione scandali. hec archie.

Item venerabilis p̄ fr̄as. de ch̄o. aut. q. mēdaciū iocosū. i. causa solacii. uel officiosū. i. ad prosequēdā inde aliquā utilitatē spūalē uel tp̄alē sine alterius nocumēto uenialē est. tam i vitio pfecto. q̄ i ipfecto sed alioq; de alio simpliciter ostenso p̄ceptio. sed si p̄cedat ex studio mendacij est mortale est

.q.ij. ne qs. ⁊ extra de usuris. sup eo. ubi dr qp scptura sacra phibet p alteri⁹ uita mentiri. b ¶Quid de abrahā ⁊ alijs sanctis veteris testi qui uidēt mentiti fuisse Rnde ſm tho.ubi.ō.sic aug⁹. dic in sacra scriptura inducūt aliquox gesta qi exempla pfce xtutis de quib⁹ nō ē extimāduz eos fuisse mentitos.si qua tñ in eox dcis appareant q̄ mēdacia uideāt itelligēdum ē ea figuraliter ⁊ pphetice fuisse dca.abrahā tñ ut aug⁹.dic.ij.q.gen.v.sarram esse suā sororē ueritatē uoluit celare. ⁊ nō mendaciū dicere. soror.n. dr qp filia pris gen. xx.ucre soror mea est filia pris mei ⁊ non matris mee.q.s. ex pte pris ei attinebat Jacob uero mistice dixit se eē esau pmogēitus Jsaac qp vz pmogenita illius de iure ei debebāt usus aute est hoc mō loquēdi p spz pphie ad designādū mysteriū quia vz mior pl's.s.gētiliū sc̄stinēd⁹ erat i locū pmogenti.s. in locū iudeox qdā non emendat in scriptura nō ppter pfectam xtutē sed p quādā uirtutis indolē. ⁊ h m iudith laudat nō qp mētita ē holoferni.ſ ppt affectū quē habuit ad salutē pl'i.pro qua piculis se exposuit q̄uis etiā dici possit qp xba ei⁹ ueritatē hnt ꝛ mysticū intellectū a Idem in sū.con.e.ti.q.vij. b ¶Utz mēdaciū obstetricū fuerit digm aliq̄ remuneratione Rnde ſm tho.z^a z^e.q cx.mendaciū obstetricū pōt duplicit̄ considerari. uno mō q̄tū ad effectū beniuolentie in iudeos ⁊ reuerentiā dini timoris.et sic debet eis remuneratio eterna vñ Jeronym⁹ exponit qp deus edificauit illis domos spūales. Alio mō pōt cōsiderari q̄tū ad extēioꝛē actum mēdacij quo quidā nō potuerūt eternā remuneratione mereri.ſz forte aliquā rmuneratione tpalē cui⁹ merito nō repugnat deformitas illius mendacij sic repugnabat merito remunerationis eterne ⁊ sic itelligenda sūt xba greg⁹. cū dic qp benignitas eax merces que i eis potuit in eterna uita tribui pmissa culpa mēdacij in terrenā ē remuneratione declinata. vñ nō intelligit̄ qp illo mēdacio mererent̄ amittere remuneratione eternam quā iā ex pcedenti effectu meruerāt.cō.pa Idē in sū.con.e.ti.q.viij. b ¶De his qui pmittūt aliqd ⁊ nō faciūt vide.ſ.pmissio ⁊ etiā si iurauerit vide.ſ. iurare.ſ. ix.⁊ iuramentū i°.ſ.vi. Itē qñ qs mentit de se.uide.ō.iactantia.ſ.i.⁊.ij.⁊.ō. ironia. ſ.i.⁊.ij.

Mercatores ¶Mercatōes siue nummularij ⁊ campsores ⁊ huiusmōi multis ⁊ diuersis cōtractibus utunt siue in emendo siue i recipiēdo pecuniā in quox ctractibus facile ctigit eē usurā vnde vide.ſ.usura.ij.⁊ usa vi. ⁊ vide.ſ. societas.p totū.

Meretrix ¶Preciū meretricis dr illicite acquisitū ⁊ qd dēat l possit inde facere. vide.ō.elemosina pmo.ſ.fi. Itē qp nō licet donare meretrici. vide.ō.donacio pmo ſ.ij.

Meritum ¶Utz unus ⁊ idem act⁹ possit eē meritoriꝰ ⁊ demeritoriꝰ siue bonus ⁊ malꝰ. Rnde ſm tho.z^a z^e.q. xx. Si accipiat̄ unꝰ actꝰ put est in genere mor. impossibile ē qp sit bonꝰ ⁊ malꝰ bonitate ⁊ malicia morali.si tñ sit unius mutate nature ⁊ nō mutate moris pōt eē bonꝰ ⁊ malus. ambulatio eni continua ē vnus actus ſm genus nē.pōt tñ ctigere qp sint plures ſm genus moris si mutet̄ ambulantis uolūtas. a .i.actus pōt eē p pte meritoriꝰ ⁊ p pte uiciosus ſm diuersitatē ītētionis ut pz in sū.con.li.ij.ti.xxiij q.clxxxxvi.ubi h notāt. b Qđ ē pncipiū moraliū actuū idē pt. de quibusdam opibus meritoꝛijs qd ⁊ quantū p ea fiat deo satisfactio hēs.ſ. satisfactio

Metus ¶Quid sit metus. Rnde metus ē ista tis ul futuri piculi iusta mentis trepidatio.ff.e.l.i. ¶Sed nūqd ē metus qui cadit in constantē uiz. Rnde quadruplex ē.pmo vz metus mortis.z^o. cruciat⁹

Itē sūt bona ī z scīa di. 38 a.1 q. q. ijs. dr hec autē sūt dicta de mendacio sēm qđ uerba beati aug⁹ pretēdūt qui p mendacium ueritatis ecclīe matrē detestatus ē mēdaciū. et cū possit nō possit mendaciū aboīnabus excludere. saltē animus pfi ꝛ uolunt elongare ut ueritas aliquib⁹ lucēat solidam sedem. et propterea studuit intelligere q mēdaciū quod alijs ueritate. nō sit vitio pfectio mōre. potuit adducta auct⁹ respondere. intelligēdo pter ea mēdaciū quod esse rectum et malū vitio pfectio⁹ qui mēdacio disponūt se. et alios ad malū. nō autē qp semper sit eis pertractū. et p hoc declinari possūt oēs rationes adducte ad oppositū. quicquid autē horū recte sit. qm pfectiōm profitentur. summo opere cauendū est oē mendaciū. hec ille. ad ītm.

corpis extra e.cū dilcī.z°.metus stupri.et
4°. huiusmodi.ff.e.nec timore. a Et ibi ad
dit q̄ idē est de metu uinculoꝝ sed secus
de metu infamie seu uexationis.s. que non
ꝯtinuat ꝑ aliquo ꝓdictoꝝ. b Et.l.isti
qdem .§.i.ꝛ.ij. a Ibi dr q̄ si dederit ne
stupro patiat uir uel mulier hoc eodē lo
cū hz cū uiris bonis iste metus quā mor
tis eē debeat b Con.tho.et al.addendo
q̄ nō dr utꝝ ꝓdicta quatuor fiant siue in
psona nra siue liberoꝝ. a Idem vr in.d.
.l.isti in fi. b Siue uxoris de ꝓdictis
quatuor sūt ẋ§ Excusare met9 hoc posse
puta q̄ nescis.stupri siue status uerberis.
atq; necis a Idē i sum.li.iij.ti.xi.q.iij.
b Quo uis uel metus impediat mōnioū
hēs.s.impedimētū.x°. Sed utꝝ met9 excu
sat a ꝑticipatiōe excōicati.hēs.s.excōicatō
vi.§.i.de mā etiā met9 hēs.j. uis

Olicia Utꝝ sit peccatū
Rnde ꝑm al.milici
ca ꝑm se ē illicita sed abusus q
hz multiplicit̄ possit fieri.tn in trib9 ꝑcipue cōsistit.primo vz in ꝯcussione innocētū
z°. in exactione imoderati solarij.z°. in exercitio imoderato l̄ in idebito.puta si fiat ad oīntationē uiriū cū nocumento aliq̄
rū sic̄ sūt torneamēta.siue pugna singulāris it̄ socios hastaꝝ lanceaꝝ ꝛ huiusmōi
sūt tn̄ quedā exercitia eis licita ut q̄ nulli
sūt nociua sic̄ cursitationes equoꝝ ꝛ ẋsitationes ars ꝑcutiendi ꝛ defendendi ꝛ proiciēdi tela ꝛ huiusmōi. vñ ꝛ dauid p̄cepit ut docerent filios isr̄l arcū.i.arte sagittādi.ij.reg.i. a Ibi h̄ nō uī hōi.sati. tn̄
puto q̄ exercitiū quo discit̄ ars bellandi
sit licitū secularib9.dū tn̄ fiat rēa intētione ꝛ sine ꝑiculo extra de torne.c.i. ꝛ ad h̄
posita fac̄.c.noli.ꝛ.c.quid culpat̄.ꝛ.c militare.xxiij.q.i. b

Oserabilis psona
Miserabiles ꝑsone ꝑm hosti.sūt.Ceeus ꝓuꝝ pupill9 uidua ꝛ huiusmōi.

Ossa An quotidie debeat
celebrari missa Rnde
ꝑz tho.4°. di.xiij.dicēdū q̄ ꝑz Inno.q̄q
de cāis oz quotidie celebrari. ꝓma q̄ opz
ꝑ medicinā patā eē extra quotidiana pec
cata. z° ut lignum uite sit sēp in medio
paradisi.z° ut nobis semp xp̄s uniat̄ sacrālit̄ ꝛ nos ei spūalit̄.4° ut apud nos sit iugis memoria passionis.§° ut uō agno loco tipici quotidie utamur quem iudei ad
uesperam conuertendi esurient ꝑm illud
p̄s. a .s.boni. b Conuertāt̄ ad uespe
rā ꝛ famā patiēt̄ ꝛc. a Idē in sum.con.
li.iij.ti.xxiij.q.cxviij b Utrum missa
deat solū dici in die Rnde ꝑm tho.ubi.s.
cōiter loquēdo debet missa dici in die et
nō in nocte q̄ hoc sacrm ad tēpus gre pti
net qđ ꝑ die significat ꝑz illud apli.Ro.
xiij.nox p̄cessit dies autē appiquabit diei autē iudicat̄ nō solū ab ortu solis sed ex
quo icipiūt oriri sol̄ signa manifesta ꝑ ali
quā aeris illustratione in duab9 autē noctib9 missa decātat̄ ꝓpt̄ ꝓuilegiū illaruꝝ
noctiū.s.in die natiuitatis qñ xp̄s natus ē
ꝛ in nocte resurrectionis i ꝓmitiua eccle
sia ut ꝑz ex ore dē9 qui hāc sacratissimāz
noctē q̄uis hec nō sp oporteat obseruari.
ꝛ addit hoc Guil.credo q̄ qui scīt̄ celebrat añ die cū sit dr ꝯsuetudine generalē
ecclesie mortalit̄ peccat nisi sup hoc ꝑ epz
dispēsēt̄ in casu si aliqs infirmaret̄ ad mortē ꝛ nō possit alit̄ hr̄i eukā a Idē i sū.
e.ti.q.xxix.glo.etiā in.c.fi. extra de ꝓuile.
li.vi. dic̄ q̄ epi itinerantes p̄nt celebrare
añ ꝯsuetā horā diei uel facere celebrari ex
necessitate itineris. b Qua hora deat
missa celebrari.Rnde ꝑm tho.ubi.s.solen
nis misse celebratio tribus horis instituta
fuit.s.in tertia diebus festiuis.de con.di.i
nocte.in sexta diebus ꝑfestis In nona die
bus ieiunoꝝ de con.di.i.solēt.nam i missa recolit̄ mors xp̄i qui qdē hora z° cruci
fixus est lignis iudeoꝝ.hora sexta manibus militum. hora nona expirauit.sed qñ
fūt ordies pōt missa cantari ꝑm canones
etiā p9 nonā. a Iac de con.di.i §.in ieiunijs. b vel etiā dicendū q̄ ut diligentior fiat ꝓparatio missa differt̄ ꝯtū differri

pōt añ prandiuz ⁊ iō qñ nō ē dies ieiunij celebrat int̄ ⁊tiā ⁊ sextā in qua hora cōtōmedit̄.sed in diebus ieiunij in nona pri uate aūt misse pñt a mane usq; ad ⁊tiaz. l̄ etiā usq; ad nonaz in diebus ieiunioz. de con.di.i.nōcte. a Idē in sū.con.dēa.q. cxxix.⁊ qđ hic dr̄ ab.vl̄ etiā ur̄ melio cuz in uriby pallegatis nihil uideat̄ dici de hora sexta puta etiā in talib⁹ ꝙandā fōe ꝺsuetudiné nō inhibitā l̄ ꝙ nō sit cont̄ honestatē seu diuinā reuerentiā. ar.g.di.iij. crit.⁊ di.xij.illa aut̄. b Quid de illi qui nūdū dīcīt matutinis celebrant Rnde ꝑm Guil.mortaliť pccāt cū hoc sit ꝺtra generalē ⁊ approbatā ꝺsuetudinē idē hosti. qui aut̄ celebrat añ ꝙ dicat p̄mā non pccat mortaliť nisi sit cōtra p̄ceptū l̄ statutū a Siue ꝺsuetudinē loci ꝑm eūdem Guil.ut in sū.con.e.ti.q.cxxx. ubi ⁊ additur qui aut̄ p negligētiā p̄termissa p̄ma dicit tertiā credo ꝙ sufficit ꝙ caute supleat qđ dimissuz est ⁊ agat pñiam de negligētia b Ubi dēat missa celebrari Rnde ꝑm Ray. in ecclesia ꝺsecrata si fieri pōt l̄ saltē in altari cōsecrato uel si nō sit altare ꝺsecratū habeat̄ saltē altare puulū de quo dīm ē.s.altare.ſi. ⁊ pōt etiā celebrari ſb diuo. a .i.ſb aere ꝑz gl.i.c.ꝺcedimus.de con.di.i.l̄ intēroziꝰ ul̄ etiā in loco exercit⁹ honesti dū tn̄ habeat̄ altare. ut dīm est ⁊ cetera necessaria de con.di.i. .c i.circa fi.⁊.c.ꝺcedim⁹. ⁊.c.missaz.nō tn̄ intelligēdū ꝙ liceat celebrari in naui uel fluminib⁹ ne nutāte naui fiat sanguis effusio ul̄ sacri ꝺmotio Introitus tn̄ misse pōt ibi dici hic ꝑm Guil.⁊ etiā attēdendum est ꝙ pdca fiant ꝺ pmissione epi ut in.c.missaz ⁊ sine p̄iudicio p̄rochial̄ sacerdotis ut notatū ē.s.altare.ſi. a Idē in sū.e.ti.q.cxxi. b Utz uno solo pñte l̄ sine lūie possit missa celebrari.Rnde ꝑm hostī.ꝙis ꝑm illud qđ hēt̄ de con. di.i. ℔ quoq. duo dīt̄ ee pñtes qui sacerdoti rñdeāt tn̄ un⁹ sufficit ar.extra de ẋbo.sig quesiuit.p̄mo rñso mulier aut̄ p̄sbytero in missa ministrare nō pōt īmo nec pallas nec uestes cōtingere ut.s.femina .ſ.ij. sine lūie uero nō licet celebrare.ex de cele.mis. .c.ulti. a Idē in sum.con.e.ti.q.cxxxij. ⁊ se. b Utz sit melioz missa boni sacerdotis ꝙ mali ℞ ꝑz tho.in 4°. di.xij.ꝺ missa possumus loq; duplicit̄. aut ꝙtū ad id qđ ē eētiale in ea.s.corp⁹ xpi ⁊ sic a ꝙcūz dicat̄ equalit̄ bona est l̄ quātū ad id qđ ē annexū sacro ⁊ ꝙi pariū ⁊ sic missa boni sacerdotis melioz ē ꝙ nō solū ꝑz efficaciā ex opato sed etiā ex deuotione celebrantis. ⁊ ideo ceteris paribꝰ melius ē audire missā boni sacerdotis.Idez pc.⁊ etiā al.addēs ꝙ iō dr̄ ceteris paribꝰ ꝙ obia posset cogere audire missā mali ⁊ sic eēt melioꝰ. quia obia melioz ē ꝙ uictima. a Idē i sū.cō. e.ti.q.cxxxiij. b Dr̄ si malus sit ꝓpriꝰ sacerdos an dēat eius missa audiri habes ℣.clericus.iij.ſ.ij. a Et ibi latiꝰ in addi tione b Et an ab eo sacra recipienda sit hes.j.ordinatꝰ p̄.ſ.iij. Quid si sacerdos celebrans .j.canonē recolit se ꝺmisisse aliqđ mortale Rnde ꝑm Ray.credo tutiorē eē uiam ut pniteat ⁊ doleat ꝙ ita tarde pnitet ⁊ ꝓponat ꝺfiteri ꝙ cito habuerit opportunitatem ⁊ sic conficiat ⁊ sumat idē tho.pc.⁊ al. a Idē in sum.cō.li.iij.ti xxx.q.x. idē putarē etiā si añ canonē qñ n̄ posset sacerdos cōfiteri absq; mā scandali seu suspitionis ꝓpter eādē rōnem ut quia in pñia dēt caueri scādalosa peccati reuelatio ex ō pc.⁊ re.c.officij b Utz liceat ꝺno sacerdoti a celebratione abstinē. Rnde ꝑ tho.in 4°. di.xij.licet quidā dixerint ꝙ qui dimittūt celebrationez nō peccant nisi ppl̄z hēant ul̄ ex obia teneant̄. tn̄ ꝙ ut greg. dīc cū crescūt dona etiam rōnes crescāt donoꝝ.iō cū sacerdoti sit data potestas nobilissima reus negligētie erit nisi illa utat̄ ad honorē dei ⁊ ad salutē suaz ⁊ alioꝝ uiuoꝝ ⁊ mortuoꝝ ꝑz illud p̄.pc. iij.unusq;q; sicut accepit gratiā i alt̄utz illā administrātes ꝛc.nisi forte ex familiāi instinctu spūs sc̄i dimitteret unde ⁊ sacerdotibus p̄ceptū est ℔ facite in meā ꝺmēorationē.idem tho.in tertia pte.q.lxxxij.

¶ Jo. am. cū de cele. mis. c. i. dr̄ q; oī die missa pōt celebrari usq; ad sextā ¶ et ante debet post hanc idem dicit ¶ et. ꝛ. i. q. di. viii. ar. 2. q. 3. dicit q; priuate misse possit dici ab aurora usq; ad sextā. ¶ Idē ꝛ. in 4. alt. q. cōs ꝺsuetudo cēte seruat q; ꝺdiebus nō ieiunioꝝ solēpnis missa celebretur inter tertiā et sextā ¶ Idem pona scotus. e. di. excepto q; dr̄ q; misse dici pnt̄ ab aurora usq; ad nonam ¶ et pc. de palude ante q; nō solēnes pnt̄ celebrari ab aurora usq; ad sextam. uel nonam ¶ et fran. pla. in su. dr̄ in missis ecce purgatus. credo opinē scoti uerissimā. q; dicit pnt̄ usq; ad nonā. ℣. fran.

missa

addit ꝙ celebrare tenet saltem in pcipuis festiuitatib⁹ ⁊ maxime etiã in illis diebꝫ in ꝙbus fideles cõicare ꝺsueuerunt. a Idé in sũ.con.li.iij.ti.xxiij.q.cxxv. b Utrꝫ liceat uni plures missas celebrare i die Rnde ſm Ray. nõ licet nam ⁊ ualde felix est qui unã digne celebrat.ex de cele mis.te referente.⁊.c.ꝺsuluisti.⁊ de con.di. .i.sufficit.excipiũtur isti casus. unus i die natiuitat. dñi in quo põt cantare tres. aliꝫ si necesse fuerit unam missã dicẽ de die ⁊ aliã ꝓ defũctis nec distinguo siue defũctꝫ sit pñs siue nõ. a Quia in.dco.c sufficẽ ũ hoc dr nõ distinguit. b nisi sit cõtra ꝺsuetudinẽ loci approbatã uel ꝺstõnẽ.ttius é ppt nccitatẽ pegrinoꝝ ꝺmeãtiũ ⁊ infirmoꝝ ⁊ forte ꝓpter necessitatẽ nuptiaruꝝ a Ubi tẽpus laberet ut in sũ.con.eo. ti.q.cxxvi.ubi hec nõntur. b Et ꝓpter aliqꝺ põdcoꝝ nõ celebret ultra duas nec i pma sumat pfusionẽ ut.s. eukaristia.iij. .ſi.con.hosti. ⁊ addit casũ.s.qñ ꝓpter raritatẽ clericoꝝ uel pauptatẽ ecclesiaꝝ due ecclesie ꝺmendãt uni. a Idé in.d.qõe cxxvi.⁊ in.d.c.sufficẽ.sꝺit qui uero ꝓ pecuniis aut adulatiõib⁹ secularib⁹. una die psumũt plures facere missas non extimo euadere dãnationẽ. b Utrꝫ dẽat celebrari ꝓ puulis defũctis Rnde ſm tho. 4°. di.xiij.p puul baptizatis missaꝝ solẽnia celebrant nõ quia eis pſint ad remissiõez alicuiꝫ culpe.uel ad augmentũ glorie. sed ꝓpter alias rõnes tũ ꝓ solaciũ uiuoꝝ tuꝝ ad oñdẽdũ puulos ad unitatẽ corpis mystici ptinẽ dũ idé modꝫ exequiarũ fuat i ipſ ⁊ i aliꝭ cũ ad cõmẽdãdũ redẽptiõis mysteriũ qꝺ in hoc sacro ꝺmemorat ꝓ qꝺ puuli sine ꝓpio merito salutẽ eternã consequũt. a Idé in sũ.con.e.ti.q.cxxxvij. b Quid si omittat aliqd de hꝭs q ad ritũ celebratiõis ptinent Rnde ſm tho al.⁊ oes tꝫcologos quilibꝫ omittẽs aliqd tale puta tẽpus debituꝫ altare uestes ⁊ huiusmõi nihilominꝫ ꝺsecrat si é ordinat⁹ ⁊ assit itẽtio ⁊ debita mã ⁊ forma.ſz grauissime peccat si scient hoc faciat. a Idé in sũ.con.e.ti.q.cxxv. b Utruꝫ hymnꝫ angelicꝫ.s.gloria in excelsꝭ deo uel credo debeat decantari qñ missa de beata xgine ⁊ de spu scõ uel cruce celebrat i pfestis diebus Rnde ſm Ray.nõ dẽt licet ꝓpria pfatio decantet ex de cele.mis. ꝺsm sed huic iuri in multis locis ꝓpter cõtrariã ꝺsuetudinẽ derogatũ é maxime in sabbato ꝙ quodãmõ dies solẽnis ẽ deputatus beate xgini. a Hoc ultimũ dictuꝫ fuit glo. Ray.⁊ hosti. ꝙz dicit in talibus deuotã ꝺsuetudinẽ nõ reprobamꝰ ut i sũ con.e.ti.q.cxxvi.ad fi. b Utrꝫ qlibet teneat audire missã Rnde ſm hosti.die dominico qlibꝫ tenet ex pcepto audire missã ⁊ totã ita ꝙ accipiat bñdictionẽ sacerdotis ut de cõ.di.i.missas.⁊.c.se.⁊.c.oes fideles nisi excusẽt magna necessitate ut nõt in.d.c.missas. a In glo.que ibi loqt tã de pcepto qꝫ de cõsuetudine b Qui aũt die soleni ptermisso ecclesie ouẽtu ad spectacula uadit dẽt excõicari.de con.di.i. q die.⁊ nõ ꝙ diebus dñicis ⁊ festiuis interrogãdũ é si prochianꝰ alteriꝰ ibi sit q cõtepto ꝓpio sacerdote audire ibi uelit et si inuẽtus fuerit stati ab ecclesia eiciat ex de proch.c.ij. a Et ibi nõ.glo.ꝙ hoc nõ obtinet qñ nõ fit ex ꝺtemptu sed ex iusta cã.⁊ idé qꝺ in hoc .ſ.nõ.in sum.con.eo.ti. .q.cxxx b Utruꝫ ꝓpter missã peculiarẽ ut de aliquo sancto uel aliã dẽat quis dimittere ꝙn audiat missã ꝓpriã illiꝰ diei. a Missa peculiaris idé é qꝺ missa specialẽ de aliquo sancto ſm Ray. ⁊ in sum. con.e.ti.q.cxxvi.⁊ iõ ꝓ alia missa põt intelligi de trinitate uel ꝓ defũctis uel similibus.ut in.c.ij.extra de cele.mis. Rnde ꝙz Guil.si dies hẽt ꝓpriã missaꝫ quã ⁊ quis nõ audire tenet nõ dẽt dimitti ꝓpter aliã ex de cele.mis.c.ij.sed ꝙ quidã laicoruꝫ oĩ die uolunt missam de trinitate ⁊ de sancto michaele ⁊ huiusmõi nõ dñt hoc facẽ nisi suis diebus ut in pallegato.c. a .ſ.ij.et ibi pz ꝙ tã ꝓ uiuis qꝫ ꝓ mortuis utilior missa que possit dici ẽ missa de die.et ꝙ etiã in diebꝫ pfestis ꝓpt missas peculiães

xl

xlj

xlij

xliij

xliiij

xlv

xlvj

xlvij

xlviij

xlix

l

li

lij

liij

liiij

lv

lvj

lvij

lviij

lix

lx

lxj

lxij

lxiij

lxiiij

lxv

lxvj

lxvij

lxviij

lxix

lxx

lxxj

lxxij

lxxiij

lxxiiij

lxxv

lxxvj

lxxvij

lxxviij

lxxix

lxxx

lxxxj

lxxxij

lxxxiij

lxxxiiij

lxxxv

lxxxvj

lxxxvij

lxxxviij

lxxxix

xc

xcj

xcij

xciij

xciiij

xcv

xcvj

xcvij

xcviij

xcix

c

ci

cij

ciij

ciiij

cv

cvj

cvij

cviij

cix

cx

cxj

cxij

cxiij

cxiiij

cxv

cxvj

cxvij

cxviij

cxix

cxx

cxxj

cxxij

cxxiij

cxxiiij

cxxv

cxxvj

cxxvij

cxxviij

cxxix

cxxx

cxxxj

cxxxij

cxxxiij

cxxxiiij

cxxxv

cxxxvj

cxxxvij

cxxxviij

cxxxix

cxl

cxlj

cxlij

cxliij

cxliiij

cxlv

cxlvj

cxlvij

cxlviij

cxlix

cl

cli

clij

cliij

cliiij

clv

clvj

clvij

clviij

clix

clx

clxj

clxij

clxiij

clxiiij

clxv

clxvj

clxvij

clxviij

clxix

clxx

clxxj

clxxij

clxxiij

clxxiiij

clxxv

clxxvj

clxxvij

clxxviij

clxxix

clxxx

clxxxj

clxxxij

clxxxiij

clxxxiiij

clxxxv

clxxxvj

clxxxvij

clxxxviij

clxxxix

cxc

cxcj

cxcij

cxciij

cxciiij

cxcv

cxcvj

cxcvij

cxcviij

cxcix

cc

cci

ccij

cciij

cciiij

ccv

ccvj

ccvij

ccviij

ccix

ccx

ccxj

ccxij

ccxiij

ccxiiij

ccxv

ccxvj

ccxvij

ccxviij

ccxix

ccxx

ccxxj

ccxxij

ccxxiij

ccxxiiij

ccxxv

ccxxvj

ccxxvij

ccxxviij

ccxxix

ccxxx

ccxxxj

ccxxxij

ccxxxiij

ccxxxiiij

ccxxxv

ccxxxvj

ccxxxvij

ccxxxviij

cc

seu uotiuas ℓ etiã mortuoꝝ nõ dẽt dꝛogari misse de die. vnde ¶ de laycis ꝑfatas missas regrentibꝰ ibi dr̃ si uoluerit ut sibi misse cãtẽt. de eodẽ die missas audiãt ꝓ salute uiuorũ ¶ etiã mortuorũ bñ tamẽ puto qꝫ dce misse uotiue ¶ꝓ defũctis poss sint dici in diebus ꝑfestis si nõ dꝛogatẽ ex hoc misse de die ut i.d.c.ij.existimo autẽ aliquos circa pdca ex ꝯsuetudine excusari qñ urgẽt rõnabili ¶ nõ aℓ.ut in .c fi. extra de consue. b ¶De oblationibus q̃ ad missã fiũt hẽs ꝯ oblatio ¶ ibi etiam ·ſ fi. ¶Si ꝯfessor possit recipe pcuniam ꝓ missis quas i pñia imiũxit.¶ multa alia cẽ mãm nasse pñt colligi.ſ.eukaristia.ij.pr totũ.¶ facit etiã ·ꝯ suffragiũ a ¶Aduertẽ dũ etiã qꝫ sacerdos cũ dicẽ missaꝫ dꝫ stare capite discoopto.ut in.c.nullus epũs. de cõ.di.ubi dr̃ nullꝰ epc̃s aℓ ꝓsbyt̃ seu dyacon9 ad celebrãda missaꝝ solẽnia ꝑsumat cũ baculo itrare aut uelato capite altãio dei assistẽ qñ ¶ apℓs ꝓhibet uiros uelato capite in ecclesia orare ¶ si temere presũpserit cõione puet̃. Itẽ qꝫ ad euãgelĩ dr̃ stari deuote ¶ nõ sedẽdo ut in.c.apℓica.e.di.ubi dr̃ apℓica auctoritate mandam9 dũ sãcta euãgelia in ecclesia legũt̃.ut sacerdotes ¶ ceteri omnes nõ sedẽtes. sed venerabiliter curui ¶ in conspcu euangelĩ stantes dñica uerba intẽte audiãt ¶ fideliter adorẽt.i.uenerent̃ ꝑm glo.

QOllicies duplicit̃ dicit̃. vno mꝫ spẽs luxurie ¶ peccati otra naturã.de quo.ſ.luxuria.ſ i.in fi. Alio mõ ꝓput é otrariũ uitio ptinacie ¶ uirtuti perseuerantie de quibꝰ tribus qd sint tho.zª zᵉ.q.cxxxviij. manifestat sic sic̃ Isyd. dicẽ in li.etbicoꝝ ptinax dr̃ qui est iprudẽter tenax q̃ ad oia tenens. ¶ hic etiã dr̃ ptinax eo qꝫ inꝓposito suo ad uictoriã pseuerat ¶ tales phũs vij.ethycoꝝ uocat fortũ. sñie ¶ ꝓprie sñie.q.ſ. durant i ꝓpã sniam plus q̃ dꝫ.molℓ autẽ mínꝰ q̃ dꝫ qui a bono defaculi recedit ¶ nõ pseuerat ꝓ t̃ aliqua difficilia ¶ ꝓpter tristias aliqs causatas ex defcu delectationis ut dicẽ phũs p seuerãs autem tenet se in ꝓpria sñia ꝑm qꝫ dꝫ.vñ patꝫ qꝫ pseuerans laudat̃ sic in meꝰ exũs ptinax autẽ uituperat̃ ꝑm excessum molℓ autẽ ꝑm defcm.

ONachus ¶Utrũ möchꝰ possit fieri canonicus secularis. Rnde ꝑꝫ hosti.lꝫ quidã dixerint qꝫ sic.dicẽdũ tñ cũ Jo.qꝫ nõ qñ é arandũ cuꝫ boue ¶ azino. nec hoies diuerse ꝓfessionis dñt sic eẽ simul exr̃ de elec.cũ cãm q̃ intr̃ pbyterũ a Idem in sũ.con.li.i.ti.vij.q.xliij b ¶Utrũ possit fieri canonicꝰ regularis Rnde ꝑꝫ tho. zª zᵉ.qõe.clxxxix. utraq; rligio.ſ.möchorũ ¶ canonicorũ regularũ ordinãt̃ ad opa uite ctẽplatiue inter q̃ pcipue sũt ea que agunt̃ in diuis misteriis ad que ordinat̃ directe ordo canonicorũ rgl'arũ qbꝰ ꝓ se opt̃it qꝫ sit clẽici rligiosi.ſ rligiõi möchoꝝ ñ ꝓ se opt̃ qꝫ sit clẽici ut hẽtur.xvi.q.i.alia cã et iõ q̃uis ordo monachorũ sit artioris obseruãtie. tñ si monachi eẽnt laici liceret eis trãsire ad ordinẽ canonicorũ regularũ nõ autẽ ecõuerso ut.xix.q.iij.mandamus.sed si monachi sint clerici sacris misteriis obsequẽtes hñt id qd̃ est canonicorũ regularũ ¶ cuꝫ unaiori artitudine ¶ iõ licitũ erit transire ꝺ ordine canonicorũ regularũ ad ordinẽ monachorũ ꝓpter tñ liñia supioris ¶ non ecõuso.xix.q.iij.statuim9. ¶Utrũ liceat monacho hre locũ in diuers monasteriis Rnde nullo mõ licet extra de reli. do.c.fi. ¶Utrũ möcho possit omitti regimẽ ecclesie secularis.Rnde ꝑꝫ hosti.dicẽ cũ hug. ber.¶ goff. a licet alij aliter dixerint ut pꝫ in sũ.con.li.ij.ti.xxviij.q.j ubi hec notant̃ b ¶ monachꝰ põt ab epo pfici in ecclesia seculari cũ ꝺsensu abbatis.lviij di.c.i.¶.ij.xvi.q.i.sic uiue.¶.c.se.¶ intelligas dcꝫ ꝺ ecclesijs.que ad monachos pleno iure nõ ptinẽt in qbus sine auctẽ epi nõ pñt monacho curã omittere nec monachũ pñtare inuito epo.¶ sic intellige.xvi q.i.ꝓ to.extra ꝺ capl.mo.c.i. ſꝫ uolũtate

epi hoc fieri pōt q̄ si epūs uelit ⁊ abbas ñ
hēs.ō.abbas.§.pc.in ecclesijs autē que ad
mōchos ptinēt mero iure sufficit sola au
ctoritas abbatis ⁊ ouent⁹ xvi.q.ij.vib.ul̄
etiā soli⁹ abbatis si ad ipsū ptiet ecclesie
puisio. ¶ Sed utr̄ mōch⁹ ut dictū est
ecclesie pfect⁹ possit eē sine socio mōcho.
hosti.tenet qđ sic Inno.q̄ nō ut'q̄ hz mo
tiuz extra de sta.mo.q̄ dei timorē.iō di
cēdū ur̄ sic in dō .c.or̄ de canonico regu
lari q̄ dēt hre sociū si omode pōt fieri.et
hoc melius ⁊ tut⁹ est. si uero omode nō
pōt tene q̄ hosti.dic a Idē ocludit an.
de bu. i.d.c.qđ dei timorē ubi plē tractat
de hac mā. b ¶ Utr̄ huiusmodi mona
chus qui fēs est rēor alicui⁹ ecclesie secu
laris teneat' ad statuta sui ordinis. Rnde
fm hosti.si talis ecclesia pleno iure ptinet
ad monachos pfat⁹ monach⁹ in ea rema'
net subiectus abbati ⁊ suabit oia sic p⁹ p̄
ter tria.s.ieiuniū silētiū ⁊ uigilias que cō
mode suari nō pūt in ecclesia seculari ar.
xliij.di.sit rēor.⁊.xvi.q.i.nemo pōt. si uō
ecclesia nō ptinet ad mōchos.sed ad epos
tūc monach⁹ institut⁹ a tribus sc̄alib⁹ ñ
absoluit' siplicit'. nam ⁊ otinētiā seruare
tenet' ab obedientia abbatis absoluit' qđē
fm impio epi sc̄iat' qui de cetero erit ab
bas suus tpalia dispensabit rōne omisse
admistrationis. ⁊ si hēt sociū monachuz
nō excusat' ab esu carniū extra de sta.mo.
q̄ dei timorē.nisi sit infirmus de con. di.
v.carnē.ul̄ nisi ipante epo qui abbas suus
ē. Si aut̄ sociū nō hēt pōt se bis cū qui
bus uiuit cōformare.xli.di.quisq̄s. extra
de sta.mo.recolētes §.i.in oi tñ casu bitū
deferre dēt nec pōt temerarie dimittē ali
ter eēt excōicatus.ut.ō.excōio.i.§.inj.v.xiij
Q̄ si fiat epūs ad quid teneat' vide .j. re
ligio.i.§.xvi. qui incipit utruz religiosus
fēus epūs ⁊.§.se. a Idem qđ in hoc.§.
nō.in sū.cō.e.ti.q.iij.d. etiā anti. de bu. in
d.c.q̄ dei timorē.dicit q̄ monach⁹ factus
curatus absoluit' ab officio mōchali. q̄a
dēt se cformare officio clericoz̄ seculariū
xli.di.quisq̄s. b ¶ Utrum ex cōtractu

monachi obligē' abbas ul̄ monasterium
Rnde fm Inno.si monacho omissa est ad
ministratio abbas ⁊ ouētus tñ obligāt'
q̄tū administratio se extēdit. si uero non
hēt admistrationē obligat' monach⁹ ñ
tenet' soluere q̄ nō hēt unde.extra.de so.
odoardus. a Cō.hosti.ut in sū.e.ti.qōe
xxvi. b ¶ Sed quid de obligationibus
siue pmissionib⁹ ab aliquo fēs monacho
l̄ abbati nūqd acqrūt' monasterio Rnde fm
Inno.⁊ hosti.ex cōtractib⁹ initis cū mo
nacho ul̄ abbate obligat' qs monasterio
q̄ pōt monach⁹ mōsterio actionē acqrere
nō tñ pōt obligare monasteriū.ar.i insti.
de auct.tu.in pn.uñ q̄uis abbas siue mo
nasteriū possit agere.nō tñ tenet' rñdere ñ
de eo qđ ad ipm ptinet ⁊ licet oīs extra
ctus p̄ hītus sit monasterio nisi impante
abbate.ut.xij.q.i.nō dicatis.⁊ xvi.q.i.sūt
nō nulli.⁊.c.de pñtiū. h intelligit' iq̄tuz
mōsteriū obliget'. sed obligatio alterius
ad monasteriū pōt p mōchū acqri. sil'r ⁊
possessio ēt p mōchū fugitiuū .ff. de acq.
po.l i. a Idē in sū.cō.e.ti.q.xxviij. b
¶ Quid de rebus abbatis mōcho.Rnde fm
Inno. ⁊ hosti.si res erant monasterij. l' ēt
alteri⁹ ⁊ monasteriū ad restōnē tenebatur
aget monasteriū. Si uero nō eius nec de
eis tenebat' mōsteriū tē aget ille q̄ dñs ē
rerum ita tñ q̄ si tales res erant depsite
apud monachū ⁊ abbas uidit eas sūtra
hi ⁊ facile eēt abbati eas liberare satis cre
dit Inno. q̄ abbas teneat' depsiti insolu
dū ꝓpter dolū sed si nō uidit nec ꝓhibere
potuit nō tenet' etiā si monachus eas ab
stulisset q̄ nō est obligatus ex eius male
ficio ut in se.§.or̄ a Idē i sū.con.e.ti.q.
xxix.ubi etiā addit' hosti.tñ de pozi casu
dic q̄ licet abbas uidēdo res auferri ⁊ ñ
ꝓhibēdo peccet nō tñ credit q̄ ꝓpter hoc
ipse ul̄ monasteriū obliget' exquo fuer't
tñ penes psonā monachi. ⁊ nō penes mo
nasteriū omodare extra depo.c.i. b
¶ Quid de maleficio omisso p mōchum l'
abbatē. Rnde fm Inno.⁊ hosti. nō tenet'
mōsteriū q̄ dēz̄ psone nō dēt redūdāe i

dānū ecclesie extra de reg. iur. delictū. li. vi. nisi ḡtū ad monasteriū puenisset. ⁊ in ei⁹ utilitatē uersū fuisset. ar. x. q. ȷ. hoc ius a Idē in sū. cō. e. ti. q. xxvij. b De ingressu mōsterij hēs. ȷ. religio. ȷ. ⁊. ij. Itē. ȷ. nouitij⁹. ⁊. ȷ. uotū. iij. Itē de monachis ḡtū ad obediētiā. ȷ. obediētia. iij. Itē ḡ⁹ ad religionē. ȷ religio. p to. de mōcho apostata. s. apostasia. v.

Monialis In mōsterijs monialiū nō mendicātiū nō dēt recipi nō qui pēt de ꝑcētibus mōsterij absq; penuria sustentari aliter nulla cēt receptio. ex de sta. regu. piculoso. li. vi. Hēs moniales dēt manere sub ꝑpetua monasterij clausura nisi p tali ⁊ tanto morbo ḡ non possent cuz aliis absq; graui periculo siue scādalo morari extra de sta. re. piculoso. li. vi. Añ abbatissa uel ꝑorissa dēt alicui tpali dño occone alicui⁹ feudi facē oma ḡiū uel pstare fidelitatē. iuramētū nisi pset facē apud ipm ḡ p procuratorē pstz potest exire cuz honesta ⁊ decēte societate et pstito iuramēto e uestigio dēt reuerti ita ḡ in fraudē residētie nihil fiat in ꝓdicto. c. piculoso. de sta. regu. li. vi. Dñi tpales nō dēt abbatissas ꝓorissas ⁊ alias moniales hñtes officia monasterioꝝ ꝑmittē litigare coꝝ eis ne oporteat illas euagari ꝑ statuēdis procuratoribus a In tex. allegato nō sic dr̄ sz ḡ ipsi dñi ꝑmittāt eas ꝑ procuratorē in suis curijs litigare ⁊ non cogant eas ḡ p se litigent ne ꝑ ostituēdis procuratoribꝫ uel aliis huiusmōi eas oporteat euagari cū sit iuri cōtrariū ḡ mulieres pserti religiose p se ipsas litigare cogāt b Et si ipsi dñi cōtrafecerit ꝑ suos ordinarios ꝓpellāt. a. s. cēsura ecclesiastica ut in tex. qui sequit b ut in. d. c. piculoso. Iniūgit epis et aliis platis ḡ negocia ⁊ cās monialiū a. s. quas moniales ipse hñt agere coꝝ epis l in curijs eoꝝ ut in. d. c. piculoso. b Faciāt coraz ipꝫ fieri ⁊ tractari ꝑ procuratorez eaꝝ siue sint homagiū uel fidelitatē. iuramēta l ḡc ḡd aliud ut in dēo. c piculoso. Prelati tenent ex cepto in oibus monasterijs mōialiū etiā exemptis ꝑ uidere de clausura expēꝫ monastern uel de elemosinis fideliū Itē pcipit abbatibꝫ ⁊ aliis inferioribus platis quo ad monasteria sibi sbiecta ut in. d. c. piculoso. Itē earū mōsteria etiam exempta uisitari dēnt. s. exemptus. ȷ. fi. Itez nulli inhoneste nec etiā honeste psone dēt patere accessus uel ingressus ad moniales n ex rōnabili ⁊ manifesta causa ⁊ de illius ad quē ptinet hīa spali. ut in dēo. c a. s. piculoso. b De electione que fieri dēt per moniales hēs. s. electio. ȷ. ul. ad māz monialium pōt pertinē ḡd posit sup eas abbatissa uide. s. abbatissa. Item ḡd ꝑhibrat monialibus et ceteris feminis. s. femina.

Mortuus De his q impediūt sepulturam mortui uel funeri. l morienti iuriāt uide. ȷ. sepultura. primo. ȷ. fi. Utrum liceat spoliare mortuos Rndō nō licet imo tales pm leges grauissime puniūt. ff. de sepul. mō. l. iij. ȷ. aduersus eos. nam et phūs. iij. ethicoruz spoliatores mortuoꝝ latrombꝫ amiūant si mortuus suscitaret que facta ecēnt ab eo iterāda. vide. ȷ. faci m. ȷ. v. de mā mortuoruz hēs. ȷ. resuscitatꝫ. ⁊. ȷ. suffragiū

Mulier De mulieres siue femie multa nō pēt facere nec etiam otra eas fieri hēs. s. fēia. ⁊ ō monialibus. s. monialis. ⁊ de mulieꝝ ornatu. ȷ. ornatus.

Multitudo quid fiet cuz peccat multitudo. uide sup connectio primo. ȷ. fi.

Munus Triplex ē genus muneris. vñ greg. sup illud Isaie. xxxiij. Qui excutit manus suas ab oi munē dicit ḡ p aut ē munꝫ a manu aut ab obsequo. aut a lingua munus a manu est pecunia. ⁊ nōie pecunie intelligit oīs res tēporal

siue mobil siue imobilis.i.q.iij.per totuz

Munus ab obsequio é puit⁹ indebite i. pésa.munus a ligua é fauor.i.q.i.sūt ñ nl li.de z. plenius hēt·j·symonia p.s.xiij.q incipit utz mun⁹ ab obsequio. Utz liceat p munera ad fidē trahere infideles. Rnde ꝑm Ray. infideles ad fidē trahi pñt ꝓmissionib⁹ ⁊ muneribus.ar.xxiij.q.iiij. dēt hō.⁊.q.vij.q autē.di.xlv. qui sincera ⁊ etiā p grauiorē exactionē pēsionū i pn. locationis nam postea nō licēt.xxiij.q.vi. iam uero. Sed addit hic Guil.q nō ido dāda sūt munera.s.ꝓpter fidē recipiēdam ex pacto sed si uellēt baptizari ubi timerēt pauptatē iter xpianos possint eis dāe uł ꝓmitti. Itē posset xpian⁹ infideli dāe nō ꝓpter fidē recipiēdā sed ꝓpt̄ bñuolētiā captādā.⁊ sic facilius eū cōuertere posset ⁊ huiusmodi.ad ꝺ facit.s.iude⁹.iij.s.i.

Utz aūt liceat p munera attrahē ad religionē.uide.s.religio.ij.s.ij.Et utrū iudici liceat recipe munera a ptib⁹ uide·j· iuder.p.s.iiij

Utilare

Utrū liceat aliquē mutilare hēs.s. homicidiū p.s.fi.similit an liceat mutilare seipsū.s. homicidiū.v.s.fi.⁊ de mutilatis siue a se siue ab alio uide.s.uitiatus.corpe·s.ij.

Utuum

Utuuz dr quia ꝺ alieno fit tuū. a ⁊ obligaris ad reddēduz tātūdem in genere suo ⁊ ꝺsistit in his que dant̄ ad numerū pōd⁹ ł mensurā.ut.l.ij.ff.si cer.pet. b Et dēt dari mutuū nihil iñ sperādo ultra sortē aliter eēt usura. vñ uide multa circa hec·j· usura.p totū

Naufragus

Quicqd ex naufragio accipit̄ siue de ipsa naui siū de mari siue de littore rēstituendum est.ff.e.l. si quis ex nauigio.aliter nulla cōsuetudine statuto ł p̄cepto excusat̄ ꝙs q furtū ꝺmittit̄.ff.de acq.re.ꝺo .l.qua rōne in fi.C.de furtł l.meū.qn etiā ꝑm leges si pet̄·j·ānū ꝺdēnabit̄ ad restituēdū quadruplū sed p⁹ ānū in sipluz ut in pdēa.l.meū.⁊.ff.eo.l.i. ꝑm etiā canones si is qui accepit res naufragoz etiam ep̄s uł plat⁹ aut clericus dñt deponi ex de accu.cū dilēi ꝑmo. laycus uero nisi satisfecerit dz excōicari imo excōicat⁹ est ex de rap.excōi. a Et ibi patz q hec excōicatio ꝺphēdit etiā clericos cū tex.indistincte loquat̄. b Hoc intelligas nisi sint talia nauigia que piratica tyrānidē exercēant uł sint inimica nōi xpiano uel p̄ncipi C.de furtis.in auē nauigia. a Et ibi pz q pdātes naufragos seu usurpātes de pdita ex naufragio dñt oium bonoz publicatiōe mulctari ⁊ omia etiā pdēa nōn tur in sū. con.li.ij.ti.v.q.xxvij. b Quid si dñi terraz ꝺponant cū nautł. aliquo ab eis recepto p eo q securāt eos q si naufragant̄ nihil accipiāt uł accipi ꝑmittēt ab eis Rnde ꝑm Guil.cū ał debērēt hō g tis facere nō licet aliquid ista de cā recipe ab eis a Et acceptū dz restitui cū naute pēsionē huiusmōi nō ꝺstituerit sipł̄r et absolute spontanei sed ne deteriora fustierēt ꝑm eū Guil.⁊ in sū.con.eo.ti.q.xxviij vbi etiā patz id qd̄ sequit̄ nō uł dēz guil b nisi sicut in quibusdā locis ꝺstituit̄ q quicūq accipit aliquid de ipso mari debeat inde certā moderatā portionē habere huiusmodi eni statutū fit in fauorē naufragoz ad hoc q hōies magis studeāt p grere res ipsas ⁊ ꝑmiēt̄ de labore suo. a Tale statutum seu ꝺsuetudo uł ꝺino nil ualere cū pen⁹ tollat̄ p auē. nauigia.C de furtł. ⁊ .c.excōicationi.ex de rap. uñ et .s.in pnci. bñ dr q in hoc casu nulla cōsuetudie statuto uł p̄cepto quis excusat̄

Negligentia

Utrū sit peccatū mortale Rnd ꝑm tho.z z°.q.liij. duplex pōt ee mortale.p er parte ei⁹ qd̄ ptermittit̄ p negligētiā qd̄ gdē si sit de necessitate salutis siū fit actus siue circūstātia erit peccatū mor-

tale.alio mō ex pte cē si eni uolūtas in tm̄ sit remissa circa ea que sūt dei ut totaliter a caritate dei deficiat tal' negligētia é pc catū mortale ⁊ hoc pcipue cōtingit qñ negligētia ɔsequ' ex cōceptu aliog̃ si ex negligētia cōtingat in p̄termissione alicuiꝰ actus ul' circūstantie que nō sit de necessitate salutis nec hoc fiat ex cōtemptu. sed alio defectu feruoris qui ip̄edit int'dū ꝑpt' aliqd̄ ueniale tūc negligētia nō é mortale pccatū sed ueniale. a Idē in sum.con. li.iij.ti.xxiij.q.ccxxx. b

Negligētia iudicis laici ⁊ quo suppleat' p iudicē eccle siasticū. hēs.ē.iudex.ij.§.vi. de negligētia ɔferendi beneficia ecclesiastica hēs.ē. bñsi cū.i.§.i. ⁊ ibidē etiā de negligētia eligēdi l' ꝓuidēdi i ecclesia cathedrali ul' regulāi

Negociatio Que sūt negocia illicita ⁊ que non Respō de sm Ray. illicita de sui natura sunt illa que sine pccato fieri non p̄nt ut usura symonia furta ⁊ adulteria ⁊ huiusmōi. et sūt hec oibus ꝓhibita.xliij.q.iij. nec hoc quoq̃.i.q.i. reputāt in fi. extra de iureiurā. ⁊ si xp̄s.x. quidā eni ꝓhibēt' q̄ p se mala sūt q̄dā uero nō sūt illicita ex sui natura. ut tutela cura ⁊ cē exercitiū artū mecha nicaꝝ ut textorie sutorie ⁊ si. q̄ necessaria sūt usui humano Utꝝ negocia que ꝺ se sūt licita possit eē illicita Rnde sm ray. p̄nt fieri illicita multipliciter. ꝓmo mō qꝺ ex cā ut qñ fieret ꝑpt' auariciā.s. ꝑpt' ipo bā cupiditatē diuitiaꝝ ⁊ nō ad nēcitatē sed ad alīd finē malū. a qꝺ semp é nisi fiant ad sūuēnionē rōnabil' nēcitati. sue l' ꝓmi ⁊ nō p̄cipaliter ꝑpt' lucꝝ ut potest colligi ex dictis p tho. 2ª 2ᵉ.q.lxxvij.ar.iiij ⁊ p dom̄ pc. de anchārano in.c.i. de usuris li.vi. ⁊ p ea que hñt' in sū.con.eo. ti.li.ij. ti.viij.q.i. sm glo. Ray. b Et sm h̄ ꝓhibita sūt oib'.xlvij.di.cēs. ⁊ c sicut hi 2ᵉ ex tpe ut si fiant in diebus festiuis i q bus ab huiusmodi opibus cessandū é ut ē.ferie.§.vij. ⁊ viij. a .s.qui incipit a qui bus ⁊ sc. b Itē ex tpe sic̄ p̄nt dici iudi cia inhonesta q̄ fierent de nocte aut nō cla ra die extra de offi.ꝺele.ɔsuluit.ff.de oī. iur.l.ij.§. ⁊ quia magr̄atibus.z°. ex psona ꝙ clēicis ⁊ religiosꝰ talia ꝓhibita sūt.ij.tbi ij.nemo militans deo implicat se negocijs secularibꝰ Hiero'. di.lxxxviij.negociatorē clericū et ex inopc diuitem ⁊ ex ignobili glorioſū quasi quādā pstē fuge extra ne cle.l' mo.p totū.de hac mā hēs adhuc.j. §. añpen. ⁊ pc. laicis uō illa sūt ɔcessa di. lxxxvi.puenit. ⁊ aug'.lxxxviij.di.fornicāi hōibꝰ sp nō lz.a.nūq̃ negociari alī lz alī ñ añ.n. q̃ aliqs sit ecclesiastic' licet ei ne gociari cō iā ecclesiastico ñ lz. 4°. ex loco. ꝙ in loco inhoneſto ⁊ suspecto nō dēt qs negociari seu cōuersari.ff.de ar.l.si cū dies §.si arbit'.lxxi.di.in omibus.xxvij.q.i.si qs sacro. Itē qñq̃ sūt inhonesta ex loco p pt' loci excellētiaz puta qñ i ecclesia huiꝰ modi fieret que nō é locus negociationiꝫ sed oronis vñ et ipse dñs eiecit iñ uēdentes ⁊ ementes.mt'.xxi.⁊.ij.⁊.xvi.q.vij.⁊ h̄ diximus. a Adde ꝙ qnto negociatio reddit' illicita ex mō ut si fiat cū mendaciis deceptionibus ⁊ similibꝰ ut in sū.cō. dōa.q.i. ubi hec notāt' sm Ray. ⁊ hosti. ⁊ al. b

Negocia quedā sūt que sine pccato uix fieri p̄nt de pc. di.v. negociū. ⁊ gra exēplī ponunt' gnq̃.s. cura rei familiaris militia mercatio ꝓcuratio ⁊ admiſtratio de pc.di.v.qualitas.⁊.c.falsas.di.xxv. q̄l' di.lxxxvij.ɔsequens hec Ray. sed hosti'. addit.d.adde vi'm qꝺ quasi piculosiꝰ é oibus.s.aduocatis. sed ⁊ septi'm nō omittas s.ep̄atus officiū quo nihil miseriꝰ ⁊ pri culosiꝰ si pfūctorie agat'.xl.di.añ oia. a

Ista duo p̄nt h̄ ꝓcuratiōe ⁊ admiſtra tioe bēndi ut in sum.con.eo.ti.q.xvij. ubi etiā addit' sm Ray. ꝙ pnialis caute ⁊ diligēter dēt dirigere mētos talibus ut rēo fine laborēt ⁊ exerceāt officia sua

b Utꝝ negociatores possint licite lu cra recipe Rnde sm Guil. cū laborēt pro oibꝰ ⁊ quasi cōe negociū i mercibꝰ gerēt. p̄nt moderatū lucꝝ accipe. secꝰ de īmode rato extra de ēp. ⁊ uen.c.i. a Modēan

autē huiusmodi lucri ſm glo. Ray. ⁊ i. o .q.xvij.ad arbitriū boni uiri limitādū ē. q nō é ꝺeteriatū ḡtū in ſingulis ſolidis aut libris aut marchis accipe liceat ꝺe lucro. Doſti.autē. ⁊ ut ibi patet ꝺicit q ad ꝟ ut mercatores ſine oi fraude officia ſua exerceant bona fide oſulerē talib⁹ q ꝺe licētia eṗi ſui ſcirēt ḡtuz pñt lucrari i mēſura bladi ⁊ uini ⁊ ſimilib⁹ ꝟ ḡtum ꝓ libra poſſēt ultra ḡ emerūt uēdere in reoṗēſatione laboꝛ ⁊ expēſaꝝ. ⁊ ſi ſic uēderēt ſine mendacio ipſos crederē eē in tuto. quo ad pccatū negociatiōis. arg. extra ꝺe emp. ⁊ uē. c.i. bi autē qui hoc nō faciūt ſine piculo uix euadāt b Quid ꝺe artificib⁹ qui faciūt ꝟ uēdūt gladios ſagittas baliſtas aut uenena ⁊ ſi..Rnde ſm Ray. ſi ꝓpter hoc faciūt uꝟ uēdūt ut boies bēant talia ad abuſū. aut etiā ſi ſcīēter uēdūt illꝟ ſeu ꝺonant q̄s extimāt talibus abuſuros moꝛtaliter pccant. ⁊ oīa pccata que inde ſequūt eis imputāt xi.q.iij.pcipue. xxvij q.ij. ſi tu abſtines. v.q.i. uotū. Si autē tales negociatores ꝺicāt ſe bonā itētionē habuiſſe q credebāt q emerēt ꝓpter licitū uſū. uꝟ ſi nihil ſup ꝟ cogitabāt ſeu ignorabāt q eēt illicitū talia facē uꝟ uendē in oibus ꝺcis caſibus ꝺiſtīguo q ſi ille res pñt eē utiles ut arma in bello iuſto auri, frigiū ad ornamēta eccleſiaſtica quedaz ét uenena ad aliqꝺ medicinale ꝟ ꝺtra alia nociua qui talia uēdūt non pccant niſi forte ꝓbabiliṫ ꝺictaꝛet ſibi oſcia q eptor rem querit ad malū tē eni nō ꝺēt uēdere. xxiij q.v. ꝺe occidēdis. ⁊. v. q v. nō ois. a ꝟ ni ſi exercitio alicuiꝰ artis indīnti i. que pōt eē licita ⁊ illicita plures male uteréṫ. ga tē talis ars efficāṫ illicita ⁊ extirpāda. vñ Criſoꝰ ſup mt. ⁊ ponit tho. za zc. q. clxix. ar. ij. ꝺic eas ſolas oz artes uocare que nutrimētoꝝ ⁊ eoꝝ q̄ cōtinēt uitā nraz ſunt tributiue ⁊ oſtructiue ſi tñ opib⁹ alicuiꝰ artis ut plures male uteréṫ ḡuis ꝺe ſe ñ ſint illicite ſūt tñ ꝓ officiū ꝓncipis ꝺe neceſſitate extirpāde ſm ꝺocumēta plōis. ꝟ ille. qꝺ pōt intelligi ueruz niſi talis ars eēt circa rē oīno neceſſariā puta tabernā hoſpitiū ⁊ huiuſmōi q tē nō ꝓhiberēṫ ꝓpṫ neceſſitatē ſed aliṫ ꝓuidēdū foꝛet cōtra iocōuenienṫ accidētia. lxxxiij. ꝺi. ſentire.

b Si uero ille res ad nullū uſum ſūt vtiles niſi ad pccādū. a ſic ſūt quedaz uenena moꝛtifera ⁊ ad nulluz bonū uſum utilia ut future ſuꝑflue ac ſūptuoſe camiſiaꝝ quas p̄cipue faciūt hiſpani ꝺanteſ. p ſcūra unius camiſie plꝰ i triplū uꝟ ḡdruplū ḡ ualeat tota camiſia ⁊ ſi. ſm eūdez Ray. in ti. ꝺe negō ſeculariḇ⁹. ſ. ſz qd ubi p ꝺca ponit. b tē indubitāṫ pccāt facien ꝺo tenendo uēdēdo ſeu ꝺonando alijs. xxi q.i.c.i. ff. ꝺe cōtrahē. emp. q ſepe. ſ uenenum mali. q flagicioſe rei nec emptio nec mandatū nec ſocietas ualē pōt ⁊ oīa mala ſecpti iſti iputabūṫ. q q occaſionē ꝺāni ꝺat ꝺānū ꝺediſſe uꝟ. extra ꝺe iiurī. ⁊ ꝺā. ꝺa. ſi culpa. con. tho. et hoſti. Quid ꝺe his q faciūt uꝟ uēdūt ornamēta mulierum aut ſutulares pictos aut ueſtes cū īmoderata ſūptuoſitate conſutas Rnde ſm tho. za zc. q. clxix. q mulieres licite pñt ſe ornare uꝟ ut oſuet ꝺecētiā ſtatꝰ ſui uꝟ etiā aliquid ſupaddere ut placeāt uiris ꝓprijs. ꝺcūs eſt q artifices taliū ornamētoꝝ nō pccāt in uſu talis artis niſi forte inueniēdo aliqua curioſa ⁊ ſuꝑflua. vñ Criſoꝰ ꝺicē ſup mt. q ab arte calceoruz ⁊ textoꝝ multa abſcidere oporꝛet ut eni ad luxuriā ꝺucuꝛrūt neceſſitatē eiꝰ conſūpētes artem male artī ꝺmiſcētes. a Satis pz p tho. in loco allegato q artifices in tñ pccāt iḡtū ⁊ utētes ſm diſtinctionē poſitā in. ſ. p̄te ꝺēti. Quo uēo pccent utētes ꝺeo ꝺante ꝺicēṫ. ſ. ornatꝰ b Quid ꝺe factoribus taxilloꝝ ſcacoꝝ aleaꝝ ⁊ huiuſmodi Rnd ſm Guil. q ludus taxilloꝝ ut frequētiꝰ pccatū moꝛtale ē. ut ꝺcm é. ē. ludus alee. ſ. iij. nō é licitū uiuere ꝺ artificio taxillorū ſed ꝺe faciētibus ſcacos ⁊ tabellaſ qḇ frequētiꝰ ludiṫ ad ſbleuationē tedij ꝟ laboris nō uꝟ illicitū ut. ē. ludus ⁊ iocus. ſ. i.ij. ⁊. iiij. a Uerū é ſi ſic eēt q cuz his ſine pccato luderēṫ q hodie ſic eē nō uꝟ

al' idē dicēdū ēēt de his qđ ō tanill' ppt eādē rōnē ar.extra de ẋ.sig. Intelligentia ut ⁊ pōt colligi ex dcis.s.ℊ.qd de artificib⁹ in additione b Quid ō facientib⁹ serta de floribus in diebus festiuis. Rnde nō credo eē excusabiles. ꝙ pter piculū qđ de facili pōt dirigere ex abusu huiusmodi que sūt incitamēta uanitati. ⁊ lasciuie uio lat' obseruātia diei sacre in opando a Hucusq; uī fuisse dcz Guil. ut in sū.cō. e.ti.q.xx.ad fi.nō aūt qđ sequit' sed ⁊ illđ verū eē puto sane intellēm. b licet posset eē labor tā modicus ⁊ sine pcio nec ad lasciuiā intētionē sed moderatā recreatiōnē ꝙ nō eēt pccatū aut non mortale ssīa est Guil. C Utr aliqua negociatio sit clericis licita Rnde ſm Ray. si clericus in digeat pōt aliq̄ honesto artificio sibi necessaria acqrere dū tn ppter hoc non desit a diuinis officijs di.xci.p totū.de con.di.v. nūq̄.extra ne cle.l' mo.c.i. Itē pōt recipe possessiones excolēdas ad quartā uel qntā pte ⁊ huiusmōi seu educere ipas ad sustētationē suā ⁊ suoz ar.di.lxxxvi. puenit i ẋbo auaricie cā. a Et ibi hoc sentit glo. b Et di.xci.clericus.satis con.hosti. Itē pōt etiaz locare aīalia ut oues ⁊ boues. a Uerū é si hēat eos de suis decimis l' de successione pentum l' aliūde sibi datos ⁊ si etiā hēat multa pascua ⁊ emat pecora ⁊ pascant' ibi ad necessariā sustētationē suā ⁊ suoz ⁊ in alimētū pauprz. si aūt emat pcora ut tradat ad cremētum uel ut aliquid agat in fraudē negociatiōis illicitū é ſm glo. Ray. ut in sū. con.eo.ti. q.iij. b Ad certū fructum dūmō p otractū q al'.sit licitus ut ⁊ Guil. dic addēs ꝙ etiā pōt emere rē ⁊ eā meliorata cārius uēdat ut puta pupillū equuz nutriēdo l' si tabulā emat ut faciat imaginē nā i talibus nō é negociatio.fi artificiū.ut nō.xliij q.iij.canonū a In glo. b de cō.di.v. nūq̄. extra ne cle.uel mo.c.i. a Predicta etiā nōnt' in sū.con.li.ij.ti. viij.q.xli. ⁊ ti. viij.q.ij.ad fi.⁊.q.se. b Que pna clēi corū qui al' secularib⁹ se imiscent Rnde de bent excōicari extra ne cle.uel mo. ſm istituta al' incipit et est ibi mā st intermissione. a Istud.c.nō uī ibi haberi. veruz tn é ꝙ p oi pccato mortali a quo quis n uult corrigi pōt excōicāi.xi.q.iij. néo epo rū.al'.c.incipit ſm institutā ⁊ est ibi. b Et si nō se coexerint dnt deponi di.xci. clericus.extra ne cle. uel mo. sed nec ita tn ꝙ religiosi districti⁹ q̄ alij puniāt' ut in .d.c.sed nec aute in foro pnīali dēt eis iiū gi uel saltez osuli ut ea que otra formā p ōcam lucrati sūt studeant pauprbus erogare.xiij.q.v.q hētis. a Nā ad hoc nō tenēt' pcise ſm glo. Ray. ut in sū.con.eo. ti.q.v ubi etiā notāt' que i hoc ℊ habēt'. b Circa negocia clericoruz plura hnt' s.clericus.ij. a Et ibi latius de his penis dī. b Itē ad mām negociationis pertinēt plura q̄ hnt'.s.eptio.⁊.j.usura iij.

Neophitus Quis dicat' Rnde ſm Ray. dī nouellus in fi ō a neos qđ est nouū ⁊ phitos qđ é fides xlviij.di.qm̄ itē neophiti dicūt' nouelli i religione di.xlviij.sicut. a Idē in sum. li.iij.ti.xiij.qōe.i. b Quare neophiti phibēt' ordinari Rnde ſm Ray.causa est duplex.una cā est ne incidāt in supbiā putātes ꝙ fides xp̄iane siue religio multuz eis indigeat.xlviij.di.ℊ.i. ⁊ .c.qm̄ alia causa é ꝙ nō sūt expti statꝰ ecclesie l' religionis nec sciūt modos psonaz. Itē nō ieiunauerūt nec fleuerūt nō pbauerūt nec pbati sūt ut in.d.ℊ.i.⁊.c.qm̄.uñ tales nec ad minores ordines pmoueri debēt a immo nec tonsurari ar.xix.q.iij.monasteriis b Satis goff.⁊ hosti. a Idē in sum.cō.eo ti.q.ij.⁊.iij.de neophitis in religione uid ℊ.j.nouicius. b

Notorium Quid sit Rnde ſm Ray. notoriū aliud iuris aliud fcī.notoriū iuris é de quo gs canonice é odēnatꝰ uel ofessus uel ltie ouictus. xv.q.v.psbyt.⁊.q.ulti.si quis pbyt.⁊.c. scisitantibus.ij.q.vi.si quis appellat. a

dl'.⁊ qui appellat ꝯ.sūt ⁊ quox.extra de coha.cle.⁊ mu.nestra.⁊.c.q̄sitū. Notoriū uero fcī ē cū ppl's ē testis ⁊ dissimulatiōi nō est locus.lxi.di. in sacerdotib⁹ in fi. ex de coha.cle.⁊ mu.tua.ff.de ri.nup.l. palaz in pn.⁊ hoc intelligit siue sit crimē notū oibus qui sūt i illo loco.s.uilla l' prochia

a Etiā si i loco nō sūt nisi decē.q decē hoies ppl'z faciūt.x.q.iij.imo ꝑm glo. Ray ut in sū.con.li.iij.ti.xxx.q.xv.ubi etiā hec oia notāt que ⁊ hic ponūt. ⁊ nō. in.d.c. uiuo.s.q decē faciūt plebē ⁊ glo. Ray. ū ē.dic q si etiā prochia hēat mille prochi anos ⁊ solū decē ex illis graues ⁊ honeste psone scādalizent de focaria sacerdotis po test dici q ppl's scandalizat cū.x.hoies po pulū faciāt ut dēm ē hoc glo.ex quo pa tet q illi sup quo ē tale scandalū ē purga tio indicēda.ex de coha.cle.⁊ mu.tua nos

b Siue maiori pte a fac.ij.q.i.ō ma nifesta. b Et tale notoriū rex ībdiuidi tur.q aliud ē notoriū fcī actus durantis ut cū quis tenet adulteram publice in do mo siue etiā ocubinā. aliud est notorium fcī transeūtis ut cū aligs publice hominē interfec. Sz ⁊ ē t'tiū notoriū facti p̄supti ut si aligs pu^e bitus ē p filio l' affine et huiusmodi In notorio igit iuris exigit q̄ntz pbatio cōtra negātem extra de sen.⁊ re.iudi. sic in notorio uero fcī nō requirit ordo iur. q al' etiā regulariter obseruād⁹ ē extra de iur.iur.ad nr̄am.ij.euidētia nāq patrati sceleris nō indiget clamore accusa toris.ex de accu.euidētia.

NOuicius Utz ipu bes.s. ante xiij.annū. a .s.quo ad masculū quo uero ad feminā pubertas dī i.xij. xx.q.ij.puella.⁊.s.impubes. b possit intrare religionē ut sit sibi nouici⁹ Rnde talis qdē pōt offerri a pentib⁹ si ipse ostēdit xx.q.i.puelle.⁊ nihilomin⁹ q̄ cito puenerit ad pfectam etatē.s.ad.xiij.an.pōt egredi.xx.q.ij.pīo.extra de regu.cū sum⁹. a Et ibi hoc notat glo. b Dz si talis ipubes ppria uoluntate intrat pōt extrahi a pre l' tutore.xx.q.ij.puella a Et ibi additur ac si annū ⁊ dic dissimulādo ossenserit siue tutores siue parētes neq ipsi nez ipsa mutare poterit dicit glo.usq quo peruenerit ad legitimā etatē b Utz novicio ingrediēti religionē sufficiat q atti ēgit.xiij.ānū Rnde nō suffic si oz q pfecerit ut expsse hēat extra de regu.ad nr̄az. in tex.⁊ gl.⁊.c.significatū.aliter pōt repeti ut in p̄cedēti ꝯ.dēm est. a Ad p̄dicta ur facere .c.is qui.de re.iur. lib.vi. b Sed utz sufficiat si malicia suppleat etatē Rn de ꝑm Ray. sufficit extra de regu postulasti.sed hoc nullo mō ē uez sic expsse nōtur xx.q.i.in summa.q. ⁊ idē ponit Jo. an.de regu.eos.in clē.qđ autē Ray. dicit q sufficiebat si malicia suppleret etatem uerum dixit suo tpe.s.qū fecit sūmam ⁊ currebat prior compilatio decretalium. sed hodie de ipsa decretali postulasti uerba illa sub strācta sūt a Idē dicit gl.in.d.c postulasti. b Quid ē tēpus pbationis ī nouicio.Rnde sicut ex p̄dcis patz ē.xv. annⁱ nā cū nō possit ingredi nisi opleto.xiij.ā. ut in.ij ꝯ.dēm est. seqtur q tūc incipit ānus pbationis.⁊ hoc etiam ipsū expsse tradit Jo.an.extra de regu bñficiū.li.vi.⁊.c.is q. eodē li.sed ⁊ h rōnabile ē q tēpus pbationis dat ad pbādū austeritatē religionis ut extra de regu. ad aplicā int' quas pcipua ē custodia castitatis quā cōit loquendo nō ē aptus antea pbare ⁊ iō si infra dcz tēpus gestat⁹ fuit habit⁹ qui nec tōsura nec colore distinguit ab hitu pfessox nō ppter hoc inducit tacitā pfessionē. sec⁹ si talis hitus p⁹ dcam etatē gestat⁹ fuerit. q pfessionē induc.ut in clē.eos.de regu.

a Satis p p̄dcis ur facere.c.i.in pn.ex de regu.li.vi. b Que pena si quis ante ltimū tēpus pbationis nouicius recipiatur ad pfessionē Rnde ī ordib⁹ mendicantiū illi qui recipent incurrēt triplicez pnā. pma ē q peccarēt mortaliter eo q agūt otra id qđ p̄ceptū ē in uirtute obedētie ⁊ ib pena excōis.z^a pena est q omes q recipiūt sūt suspēsi a receptione cuiuscūz ad

pfessionē. ꝙ ē ꝙ a suis fribus dñt puni/
ri pena q̄ solet infligi p culpis graubus·
bñt ꝺ cx de regu.nō solū.li.vi.ꝯ.c.ostitu
tionē. Ille quoq; qui sic recept⁹ fuit ꝺz se
cularis eē nō possit nō tñ ē alligat⁹ ipi oz
dini p illā pfessionē a In dco.c. nō so/
lū sic dr In ⁊tute obediētie sub pena ex/
excois districti⁹ inhibem⁹ ne añ annū p/
bationis elapsū q ē maxie in stsidiū fragi
litatis hūane rgulariť istitut⁹ quēq; ad
pfessionē nrī ordis seu ad renūciationem
scl'o faciēdā recipe nc ostitutū·ī· huiꝰ modi
ānū aliquatenꝰ ipedire quo minꝰ ·ī· ipm
ad aliā religionē quā maluerit trāseat ucl
nisi maior.xiiij. annis exñs pfessus fuerit
tacite ul' expsse aut euidēter ostet illū ui/
tā uoluisse mutare qđ tñ nō psumiť nisi
clara pbatione l' optētibꝰ idicijs oñdať
oio ad seculum redire sicut de sua uolūta
te pcesserit psumati ꝙ si forte cōtra ꝛc.ꝯ i
telligiť quis seculo renūciare ꝯ uitā uo/
luisse mutare qñ bona sua distribuit pau
peribꝰ ut nō.glo.ꝯ pc.de ancha. sup.v .c.
nō solū.ubi etiaꝫ ipse idē archidy.addens
idē eē si quis qñ ingrediť religionē facit
testm̄ ac si deret mori ꝯ transferat oia bo/
na sua in hēredes ꝯ legatarios ꝯ i pias cās
ꝯ mutat bitū ꝯ iō ⁊ba illa que bñť i re/
gula ista ordinis mior uadāt ꝯ uēdāt ꝛc
nō sic accipiēda sūt ut ex his uolētes īgre
di religionē cogāť l' etiā iudicāť ad distť
butionē faciēdā ifra ānū pbationis·al' lo
cū bēret pene dcī.c.nō solū. sed ut eis oñ
dať ꝙ illud debeť agere ante pfessionē oi
no si p pus ppio motu nō fecerint ꝯ q̄liť
in religione deant manere.ꝛz exppriati pe/
nitꝰ tā in spēali q̄ etiā i cōi sic ꝯ accepi ex
collatione pitissioꝝ doctoꝝ b In alijs
uō ordibus pfessio expssa ul' tacita potest
fieri licite infra ānū ꝯ fiat expsse etiā secu/
lari bitu ñ mutato illi religioni pōse ob
ligať quā pfessꝰ ē. Si uō fiat tacite.ſ.per
susceptionē bitꝰ pfessoꝝ tē ifra annū nō
obligatur illi religioni spāliť. sed genera/
liť religiōi dūmō recipiēs sit etatis apte
ꝯ si fuit sciēs ꝯ uolūtariꝰ ꝯ si in illo habi
tu ꝯ uolūtate tríduo pseueret extra de re
gu.ostōnē.li.vi. ¶ Pone ꝙ nouiciꝰ apte b
etatis fuit in aliqua religione mēdicātiuꝫ
p tres mēses postea exiuť ꝯ post alios tres
menses reintrauit nūqd pmi tres menses
dñt computari ad annū pbationis Rnde ꝛz
bonūcōtꝝ doctorē decretoꝝ filiū. Jo.an
in q̄dā.q.disputata dicēdū ꝙ nō nā con/
stat ꝙ iura statuerūt annū ad pbandum
regulares austeritates ut extra de regť.ad
aplicā.sed regularis austeritas p sui maxi
ma pte in cōtinuatione ostistit nā aliqꝫ pos
set faciliť iciunare siue abstinerē vna die l'
mense qui forte nō posset ctinuare idē ad
verā pbationē ctinuatio requiriť.nā aliť
eēt pbatio si qs uno mēse staret cū ordi/
ne ꝯ uno in seculo ꝯ postea itꝝ uno i or/
dine ꝯ uno in seculo ꝯ sic faceret p annuꝫ
ꝯ huiusmodi pterea cū tex.indefinite lo/
quať dicēdo austeritates uniuersaliť in
pias cōsideret ut nō.p ty.de re.iuri.i Rica
a Facē extra de dec.ad audiētiā b po/
nam⁹ q̄ ꝙ intrauit in ianuario ꝯ exiuit i
carnispuio dcīñ reintrauit in pascha si p/
mi menses computabūť ei nihil pbauit de
xlª. Et simile dicaꝫ de aduentu ul' ō hye
me seu estate. in quibꝰ anni partibꝰ uarie
sunt religiones austeritates p. qñ iura lo/
quūť de ānali spacio de cōtinuo intelli/
gēdū ē ut nō.p.v. prez meū de elec.c.i.li.
vi.ꝯ est tex.e.li.ꝯ.c.cupientes ·ſ. ceterum.
ad hoc etiā facē qđ nō.ff. de his qui no.īfa
.l.genero.ꝯ.ff.de diuer.ꝯ tēp. pscriptio.s.
Rica Itē ꝙ iura dicūt ꝙ q̄libet pscriptio
ita impediť pactū cōtrariū ꝙ necesse est
aliā inchoari. ut extra de pscrip. auditus.
cū similibꝰ.p. casus ur legi q dic ꝙ ille ſ/
nus dr eē ueteranꝰ qui āno ctinuo fuiuť
ille autē dr nouiciꝰ q nō fuiuit anno con
tinuo ut.ff.de publi.l.fi.ſ.quotiēs.nec est
dcta qđ nō p spc.in Rica de statu regu.nā
erroze scriptozis thēa eiꝰ mutatū fuit ca/
sus enī speculatozis é qñ qs integro pba
tionis anno in monasterio stetit ꝯ añ ꝙ p
fessionē faceret exiuit ꝯ postea redijt utrū
pbationis annꝰ sit ei de nouo decedēdus.

dñi⁹ de scō germano ·dť quicū quare expressa profession obligat ī specie habitu nō mutato/ soluto ī
q̄ tale uotū ē solenne ifra deuoto.c.i. etiādo compelli debet dimittere seculū. et uotū expresse
de cōuer. quinq. expone ī fi. ꝛ et. ifra. quia si iste obligatus religioni ī genere. antequ ī spe
aliquā dimissa pma contrahat mīo⁹ an teneat. so. dic ꝙ nō. q tale uotū est solenne
ut notat. post goff. fre. et hosti.

ad idez.12.q.1.sanct⁹

ſ si

ſ illuchus

ꝛ tenet ꝙ nō qui casꝰ a nr̄o multū diuersus é ꝛ ꝙ spc. talē casuz posuerit duplicit patet ꝓmo ꝙ dicit ipaz. q. eē bar. bnix. i ue nerabilibꝰ a ¶Puto aliqué tractatū fōe

b Et etiā eius uerba in rndendo scribt cum tñ ibi bar. nihil dē nr̄o casu sed ō nē dō loquat. z. ꝙ ipse spc ꝓbat solutionē illaz p. c. frnitatis. ꝛ4. di. qō. c dē nr̄o casu nihil ꝓnitus dicit. ¶Utrū qui vult intrare religionē ut sit illi nouicius si locꝰ nō pōt ei ꝓuidere dē uestibus ꝛ suis nēcitatibꝰ possit hac occasione tollere alteri. ut sibi ꝓuideat Rnde q ré accipit cuiꝰ ñ é dñs male facē ꝙ furtū dimittit mala autē nō sūt facienda ꝓpēsatione boni. i. q. i. nō é putāda. xliij. q. v. forte. xxxij. q. iij. sic. xxij. q. ij. ꝓmū uide ·j· ꝓculiū. in fi. ¶Utruz nouiciꝰ possit eligi i platuz Rnde ad abbatiā uł plāturā religionis eligi nō pōt nisi exꝑsse ꝓfessus. ad epatū uero dū tū ał sit idonea eligi pōt. a Siue ecclesia cathedralis siue secularis siue regularis ut i. c. nullꝰ. dē quo. ·j·. b ꝛ nouicius. ꝛ nō exꝑsse ꝓfessus extra dē elec. nullus. li. vi.

¶Utr̄ nouiciꝰ licite possit ordinari Rnde ꝑm ¶Ray. nec ꝓmā tōsurā nec aliqué mior̄ ordiné recipe dēt donec ꝓbatus sit ar. xix. q. iij. monasterijs. ꝟ Ray. ꝛ Hoff. Sz ꝙ in ipso. c monasterijs dr̄ ꝙ expectādū é ꝑ biēniū dic̄ guil. credo ꝙ exquo recepti sūt ad ꝓfessionē ltie uł biti ꝑ ꝓfessis eo ipso bēant ꝑ ꝓbati. ꝛ ordines possint recipe satis con. hosti. a Idē in sū. con. li. iij. ti. xiij. q. iij. b Ex ꝓcutiens nouiciū excōicatꝰ é bēt. s. excōicatio. ij. ·ſ· xxi. qui incipit qd si ☧bēt dē mā etiā nouicioruz hñt plura ·j· religio. ij. ꝛ si nouitius erat bñficiatꝰ qd fiet dē bñficio uide ·j· religio ij. ·ſ· xi. qui incipit utr̄ epi.

¶Apcie De tpe q̄ pro hibēt nuptie bēt. s. ipedimētū. xvij. ꝛ dē pluribꝰ alijs que ipediūt nuptias satis dēz ē s ipedimētū ꝓmo cū. c. se. Itē ad nuptias ꝓtinent ea que dēa sūt. s. mr̄imoniū ꝓmo cū oibus. c. ibi sequētibꝰ ¶Utr̄ nuptie ꝑe sint bñdicēde Rnde ꝑz Ray. uir ꝛ mulier transiens ad bigamiā nō dēt itez a ꝑs bytero bñdici ex̄ dē ꝑis nup. uł autē talis ꝑsbyter qui talez bñdictionē celebrauerit suspēsus a bñficio ꝛ officio ꝛ dēt ad sedē apl̄icā mitti extra dē ꝑis nup. c. i. ꝛ hꝫ itelge ꝑm Guil. ꝛ Hoff. nisi dē ꝙsuetudie alicuiꝰ ecclesie alit̄ obtineret. ꝙ tē possz sine piculo bñdictio iterari dē pc. di. iij. ·ſ· ex ꝑsona. a ꝙ tale statutū forte fcz é ad extorquendā ꝓtinētie ꝑm Hoff. ut in sū. cō. li. iij. ti. xxiij. q. vi. b Quin etiā ꝑz tho. in 4°. di. xlij. cum dr̄ ꝙ ꝑe nuptie nō dñt bñdici intelligit̄ qñ tā ex ꝑte uiri ꝙ ex ꝑte mulieris. uł saltē ex ꝑte mulieris. sūt ꝑe Si autē uirgo cōtrahit cuz illo qui hūit aliā uxorē mihilominꝰ nuptie bñdicentur saluat̄ enī ibi aliquo mō significatio con. cū hoc ¶Ver. a ſ. in dō. c. uir autē. ubi ñ hoc simplicit̄ tenet sed dicit ꝙ cū aliquis ducit ☧ginē bñdictio ista iterat̄ ꝑm ꝙsuetudinē quoruñdā locoꝝ ꝛ hoc si ꝑp sciat talē ꝙsuetudinē ꝛ tolł'at ał nō ualet hostie. etiā ut ꝑz in dēa. q. vi. dicit ꝙ siue uir siū mulier in alio mr̄imonio bñdict̄ est nō dz bñdictio iterari imo oino dimitti. ꝙ unꝰ sine alio bñdici ñ dz dic̄ etiā ꝙ duo bigāi ducrabētes. z. qui nūq̄ fuerūt bñdicti pñt

b De nubēte ·j· tempꝰ luctus. s. lex ·ſ· ix. ☧ꝑ. vij.

Obedíetia

Oꝑ Cōit̄ an sit ☧tus Rndo ꝑm tho. z[a] z[e]. q. ciij. é qdē uirtus moralis cuiꝰ spēale obiectū ē ꝓceptū tacitū uł exꝑssū uolūtas enī supioris quocūq̄ mō inotescat est quoddā tacitū ꝓceptū ꝛ tāto uł obediētia ꝓmptior q̄to plꝰ ꝑuenit ꝓceptū exꝑssū ¶Utr̄ obia sit maxīa ☧tutū Rndo ꝑm tho. ubi. s. uirtutes thēolo[ce]. s. que ꝛo ꝑm se ihērēt sūt potiores uirtutibꝰ moralibꝰ quibꝰ aliqd trenū cōtēnit̄ ut deo ihēreat̄. Itē uirtutes autē morales tanto aliq̄ é potior q̄to magis aliqs cōtēnit̄ ut deo ihēat̄. Sūt autē tria genera bonoruñ

que hō pōt cōtēnē ꝑꝑt̄ deus quox ifimū
ſūt exteriora bona.mediū ſūt bona corpis
ſupmū autē bona aie.inter que q̄dammō
p̄cipuū ē uolūtas inḡtū.ſ. per uolūtatez
hō oibus alijs bonis utit̄ ⁊ iō p ſe loquē-
do laudabilioꝛ ē obie x̄t⁹ que ꝑpter deuz
otinit ꝑpria uolūtate ḡ alie x̄tutes mo-
rales que ꝑꝑt̄ deū aliqua alia otinūt. vñ
greḡ.vlti. moraliū obia victimis iurī. p̄-
ponit̄. q.p victimas aliena caro p obedi-
tiā uero uolūtas ꝑpria mactat̄ hoc etiam
dām transūptū ē.viij.q.i.ſciēdū. b

11 Utꝛ ſbdit̄ teneat̄ in oib⁹ ſuis ſupioꝛi-
b⁹ obedire.Rnde.ſm tho.ubi.s.duplicāter
pōt otigere q ſbditus ſupioꝛi ſuo nō tea-
tur obedire. primo mō ꝑpter p̄ceptū maio
ris ptātis.vñ ſup illud Ro.xiij. qui resi-
stūt ipsi sibi dānationē acqrūt dicit glo.
Si quid iusserit curatoꝛ nūqd faciēdū est
si contra cōsulem iubeat Rursus.si quid
pcōsul iubeat ⁊ aliud ipatoꝛ nūquid du-
bitat̄ isto cōtempto illi eē ꝑuienduz.q si
aliud ipatoꝛ.aliud dñs iubeat otēpto illo
obrēperādū ē deo.⁊ ad idē facē illō actuū
iiij.si iustū ē uos potius audire quē deus
iudicate.⁊ di.viij.que cōtra mozes.xi.qōe
iij.qui resistit.⁊.c.nō sp.ubi dic̄ glo. q in
feriꝛ nō solū obedire nō dēt cū p̄ceptuz
est iiustū.sed etiā cū ē ihonestū.z. mō non
tenet̄ inferioꝛ suo supioꝛi obedire. si ei ali
qd p̄cipiat in quo ei nō ſbdit̄. dic̄ enī sene-
ca.iij.de bñfi.errat si quis extimat ꝑfitu-
tē i totū hoiem dscēdere ps enim melioꝛ
excepta ē.corpa obnoxia sūt ⁊ alēpta dñis
suis.mens sui ē iurī. ⁊ iō in his q̄ ptinent
ad interiorē motū uolūtatis hō nō tenet̄
hōi obedire.sed in his que exteri⁹ p coꝛ-
p⁹ sūt agēda in qbus tñ ſm ea que ad na-
turā corpis ptinēt hō hōi obedire nō tēt̄
sed soli deo q oēs hōies natura sūt pares
vñ nō tenēt̄ serui dñis nec filij pentibus
obedire de mrionio otrahēdo uł x̄ginita-
te seruanda aut aliquo huiusmodi sed in
his que ptinēt ad dispositionē actuū.⁊ re-
rū humanaꝝ tenet̄ subditus suo supioꝛi
obedire ſm rōnē supioritatis sicut miles
duci in his que ptinēt ad belluz ⁊ seruus
dño in his que ptinent ad seruilia opera.
filius pri in his que ptinēt ad disciplinaz
uite ⁊ curam domesticā ⁊ sic de alijs.

Quid si dubitat ſbdit⁹ utꝛ qd̄ p̄cipit̄ m
sit otra deū.ł ñ Rnde ſm Ray.dēt obedir
nisi eēt tale in quo nullo mō excusaretur
ignoratia puta otra articuluz fidei.p̄cepta
uł pbibitiones dei.uł otra generale sta-
tutū ecclesie.alit̄ eni in dubijs obediēduz
ē extra de tēp.oꝛ.ad aures.qn etiā bonum
sine quo pōt eē salꝰ dēt dimitti ꝑꝑt̄ obe-
dientiam.xi.q.iij.quid ergo. a Ibi dici-
tur aliqn dēt p obediētiā bonuz qd̄ agit̄
intermitti b Con.tho.⁊ goff. a Dic̄
q generalit̄ qñcūq ſbditus nō pōt p que-
nietē ingsitionē certificari dēt obedire et
obediēdo excusat̄ etiā si dubitet circa p̄-
ceptū dei.i. utꝛ qd̄ sibi mādat̄ sit contra
dei p̄ceptū.xx.q.i.quid culpatur. b

Utrū obia in his que quis vult p se sit m
meritoria Rnde ſm T̄ ho.2ª 2ᵉ.q.clij.si id
qd̄ p̄cipit̄ ſ p se uolitū ⁊ absz rōe p̄cepti
sic accidit in ꝑsperis iam ex ꝑpria uolūta
te tendit in illud.⁊ nō uł iplere ꝑꝑt̄ p̄ce-
ptū.sed qñ illud qd̄ p̄cipit̄ nullo mō est
ſm se uolituz sicut accidit in aſperis. tūc
oīo est manifestū qd̄ nō iplet̄ nisi ꝑꝑt̄ p̄-
ceptū.⁊ iō dicit greḡ. in moralib⁹ q obe
dientia q̄ hz aliqd de suo in ꝑsperis nł la Test
uł minoꝛ.q.s.uoluntas ꝑpria nō uł p̄nci-
palit̄ tendere ad implendū p̄ceptū sz ad
assequēdū ꝑpriū uolitū In aduerſ autez
uł difficilib⁹ est maioꝛ q ꝑpria uoluntas
in nihil aliud tendit q̄ in preceptuz a
Predca etiā bñt̄.viij.q.i.ſciēdū. b Et
hoc intelligēdū ē ſm illud qd̄ exteri⁹ ap-
paret ſm tñ iudiciuz dei qui coꝛda rima-
tur pōt cōtingere q etiaz in ꝑsperis obia
aliqd de suo bñs nō ꝑpter hoc sit minus
laudabil̄.ſ. si ꝑpria uoluntas obedienti ñ
minus deuote tendit ad ipletionē p̄cep-
ti.con.vl.de inobia habes.s. inobia.

Obedientia

z: .ſ.laycoꝛ.utꝛ xp̄iani teneat̄

secularibus ptātibꝫ obedire. Rnde ꝑz tho. ubi. ꝫ. dicēdum ꝙ sic ꝑ fidē eniz xp̄i non tollitur ordo iustitie sed magis firmatur ordo autem iustitie requirit ut inferiores suis superioribus obediāt. aliter eni nō posset hūarū rex status ꝑuari. hāc tn obiam intelligē inḡtū ordo iustitie requirit. ꝛ ido si nō bēant iustū p̄ncipatū. sed usurpatū. uł si iniusta p̄cipiāt nō tenent eis obediti obedire. nisi forte ꝑ accēs ꝓpter euitādū scādalū uł piculū. con. pc. Utz laici teneātur obedire p̄latis ecclesiasticis Rndo ꝑm Guil. laici nō tenēt obedire p̄latis ecclesiasticis nisi in his ad quoz obꝛuātiaz in baptismo se obligauerunt .s. ut teneāt uerā fidē. s. cū opibus. ut abrenūciēt sathane ꝛ oibus pōpis ꝛ operibus eiꝰ ꝛ ꝑ ose ḡos ḡtū ad oē pccatū uitādū ꝛ spiritua le bonū ꝓsequēdū in aliis actibꝰ nō sbdūtur eis ń iḡtū ad ista ptineri ł reduci pñt. a Idē in sum. li. iij. ti. zz. circa finē ꝛ fac xi. q. iij. si autē nobis. b

OBedientia 3. s. clēicoz quibꝰ ꝛ ql̄t clerici teneant obedire Rndo clerici ꝑlibꝰ oīs nō sūt sbiecti. nec eis obedire tenēt. nā laycis. nec de rebus ecclesiasticis disponēdi aliquid cōmissa ē facultas. xcvi. di. bñ quidē. extra de ost. eccl'ia. sed p̄latis ecclesiasticis indubitāt tenēt ut p̄pe ꝛ oibus inferioribꝰ prelatis suis nō autē extraneis. quia sicut nō ualet sītia nō sui iudicis. ita nec p̄ceptum. ei de iudi. at si clerici. vij. q. i. quia frat. Quid si epūs mādet sacerdoti ut excōicet illū quē ipse reputet innocentē. Rnde. ꝑm tho. in quolibet. aut mandat sacerdoti denūciatio excōis. aut ipsa excōicatio. si denūciatio certe tenet denūciare ex parte epi. Si autē p̄cipiat ꝙ eum excōicet tūc si est notoziū illū ec̄ innocētē dēt cozā epo illiꝰ innocētiā allegare ꝛ ꝓbare. ꝛ si deficiat in ꝓbādo dz obedire ḡtūcūz sciat eiꝰ innocētiā a Immo hoc casu uł ꝙ ñ dēat obedire sicut pōt colligi ex dcīs. ꝫ. iudex. i. ꝫ. xi. in additione. b Si uero ltie ꝓbz nō dēt obedire sed recurrere si oz ad superiorē ptātē. Si autē sit dubiū obedire tenetur xxiij. q. i. quid culpat. Utz clericꝰ teneat obedire epo qui imponit ei ꝙ uadat romā ꝑ negocijs ecclesie Rnde ꝑm Ray. tenet ꝛ nō ualet excusatio dicentis ꝙ alij sint magis idonei. ꝙ in talibus legationibus nō oz hūc ordinē seruare. ff. de lega. l. sciendū. ꝫ. pe. nec etiaz pōt ualere excusatio ꝑm hosti. ꝓpter curā rei familiaris ꝙ cōis utilitas p̄ferenda ē puate. extra. de postu. p̄la. bone. p̄ ñ tn tēt obedire ut ꝓmoueat negocia otra se ipsū. ut in. d. l. sciendum. ꝫ. si accusatio. ꝛ facit etiā. c. ptitio. extra de iureiurā. p̄dēa etiā nōnt in sum. cō. li. iij. ti. xxiij. q. xij ꝛ se. b Pone ꝙ epūs p̄cipiat capellano ł mandz alij clerico ut det libros ꝓpios nepoti ipi epi. ł ut ñ ciet bñficio. ꝙ vult alteri oferre ł aliquid huiusmodi nunqd tenet obedire Rnde ꝑz Ray. nō ptinet hoc ad epm. vij. qōne. i. ꝙ frater. ꝛ addit ꝙ nō tenet clericus ad obediētiā de suis rebus dādis. intelligas sīñ causa. ar. extra de censi. cum apl's. ꝫ. inbibe mo. xvi. q. i. p̄dicatoz Iteꝝ addit ꝙ si clēicꝰ hās libros iept sita epūs p̄cipit clerico ut omodz clēico bone idoł ut i studio ad qd ipz mittit pficiat tē obediēduz uł ꝙ nō mouet ipsuz carnalitas sed cōis ecclē utilitas. ar. ut in. d. c ꝙ frat. et ex d magi. sup specula ꝛ hoc intelligas si de bonis ecclesiasticis libri sint acquisiti aliter nō. ex de testa. requisisti. ꝛ de iur. pa. cum dilēs. ꝫ. nos igit. a Idem in sum. co. e. ti. qōe i4. b Utz clericus magis dēat obedire epo suo ḡ archiepo. Rnde ꝑm Ray. epo ń i quibusdā casibꝰ ḡos hēs. ꝫ. archyepūs. ꝫ. iij. a Idē in sū. con. e. ti. q. xv b

OBedientia 4. s. religiosoz. Utruz religiosi teneant p̄latis ꝓpriis in oibꝰ obedire Rnde ꝑm tho. 2ª 2ᵉ. qōe. cliij. religiosi ꝓfitentur obiam ḡtuz ad regulare conuersationē ꝑm quā p̄latis suis sbdunt. ꝛ iō ḡtum ad illa sola obedire tenentur. que pñt ad

fgulare obseruãtiã ptinere a Et ista ui dẽt oĩa licita ⁊ honesta ⁊ possibilia q̃ manifeste nõ trahũt extra ꝓpriã ꝓfessionem. etiã p excessũ puta si pẽperet transit⁹ ad aliã religionẽ etiã artiozẽ uel q̃ sẽdit⁹ offerret se martirio ĩ talib⁹ enĩ obediẽtia ñ ẽ necessaria licet q̃q; possit eẽ ꝓfectionis· in religs uero honestis uĩ nccia nã cũ alicui dat iurisdictio seu ptãs dñr ⁊ oĩa illa intelligũt dcessa sine quib⁹ ptãs explicãi nõ possit.ff.de iurĩ. om.iud.l.ij.et extra de offi.dele.pt̃ca:patet autez q̃ multa possũt occurrere que plãtis uidebunt opportuna ad regulare obseruãtiã que singuli ex subditis diindicare nõ poterũt ⁊ forte uidebit eis ad talẽ obseruãtiã opportuna. vnd si de eis oporteret pl̃atos rõnẽ sbditis rdere apte insurgeret quedã dubioz scrupulosa ⁊ ĩexplicabiľ pplexitas ad regularis obseruãtie ⁊ rẽi eius statꝰ sbuersionẽ. l.nõ oĩ.⁊.l.se.ff.de legi.⁊ ꝓpter hoc tenent sbditi in oĩbus pl̃atis obedire b Et hec ẽ obedientia sufficies ad salutẽ· si autẽ ⁊ in alijs obedire uoluerit hic ptinebit ad cumulũ pfectionis· dum tñ illa nõ sint dtra deũ aut cõtra ꝓfessionẽ regularez· q̃ talis obia eẽt illicita. sic g̃ pot obia tripliciter distingui. vna sufficiens ad salutem que.s. obedit in his ad que obligat· alia pfta q̃ obedit in oĩb⁹ licitis· alia indiscreta q̃ etiã in illicitis obedit.con pe. a Idẽ in sum. con.li.ij.ti.xxxiij.q.vij.⁊.viij b Utz monach⁹ teneat obedire abbati pcipienti q̃ stet in scholis· Rndẽ· sacris lr̃is intẽdere nõ ẽ cõtra uacationẽ monastic̃ sed potius adiuuatiuũ cõtẽplationis ut ⁊ mãifestat tho.z[a] z[e].q.clxxxviij.⁊ iõ abbati pcipienti monacho q̃ ad huiusmodi studẽ ire obedire tenet· ire etiã ad studia publica pot certe ⁊ dẽt si abbas pcipiat q̃n etiam sine ei⁹ mandato siue pcepto ire pot. dũ tamẽ uadat de sua licẽtia ⁊ cõsilio ⁊ cuetus aliter eẽt excõicat⁹.eẽ· ne cle.uel mo.ut piculosa. li.vi.⁊ hũc casũ plenius hẽs.ẽ.excõi·.i·§· iij.x.xiij. a licet hoc q̃ ꝓxime dcm est fieri possit· nõ tñ expedit· nã ad hoc q̃ possit monach⁹ in studio publico lr̃is sacris intẽdere duo pcipue exigũt· ꝑmũ ut obediẽtia cogat· q̃ ex se dẽt sp uelle ĩ claust manere.z. ut intẽtio ei⁹ nõ sit ad gloriam sed ad sapiaz aspirare. q̃ dicit Iero⁹. monach⁹ nõ doctoris sed plãgẽtis hz officiũ q̃ uel se uel mũdũ lugeat ⁊ dñi pauid⁹ ꝓstolet aduẽtũ.xvi.q.i.monach⁹. ꝓẽũ.tho. ⁊ in sum.con. e.ti.q.x. ⁊ ex his pz q̃ religiosus tenet obedire circa studiũ. licz nõ dtineat in regula ⁊ facit ad id qđ ꝓxime dcm ẽ b Utrũ monach⁹ magis obedire teneat abbati q̃ epõ. Rnde·ẽm Ray. monachi sũt astricti poti⁹ obedire abbati. lviij.di.c.i.⁊.ij. a Idẽ in sũ.con.eo.ti.q. xv. b Nñ nõ pot eps instituere monachũz in ecclesia seculari inuito abbate· vide.ẽ.abbas·§·pe.⁊ utz abbas possit ꝓhibere monacho sbdito ne cõfiteat epõ uid ibidẽ·§·fi. Utz monach⁹ teneat obedire epõ uocati eũ ad misteriũ uel comitatũ suũ inuito abbate·Rnde·ẽm hosti. puto q̃ nõ sed hoc ẽ soli⁹ ꝑpe q̃ quẽlibz siue clericũ siue monachũ pot ad se uocare a Etiã ad misteriũ ut in tex.de quo statim. ·b·it· q.iij.p̃ principalẽ·q̃ si dsentiente abbate uocatus sit uel etiã auctoritate ꝑpe. ⁊ ibi nõ pot statuta sui ordinis obseruare dsulo q̃ si pot ad claustz reuertat nec periculũ suũ exponat dmodis aliozz.xli.di. sicut.⁊.c.nõ est.⁊.c.nos. Si nõ pot licẽtiã obtinẽ nẽce bẽt obedire ar.eẽ de offi.dele si qñ a Idẽ in sũ.cõ.e.ti.q.xx.⁊ se.⁊ ĩtel lige hec nisi monacho manifeste imineat saluti. piculũ. nã tũc in his sicut ⁊ i alijs illicitis ñ eẽt obediẽdũ·ut.ẽ.in pn. b Magis sũt religiosi astricti suis pelatis obedire q̃ clerici seculares suo epõ. nã religiosi nõ solũ renũciauerũt oĩb⁹ tpalib⁹ sed etiã ꝓprie uolũtati.xij.q.ij. nõ dicatis· extra·de off.ord.ĝto. a Idem in sũ.con. e.ti.q.xxi.ẽm Ray.⁊ hosti.⁊ addũt q̃ clerici sũt magis astricti obedire epõ ĝ laici.ar.lxxi.di.puãt. b Utz religiosi teneãt obedire epis·Rnde·ẽm Guil.ĩ his que nõ sũt contra deũ ł ordinẽ suũ tenẽt

saluis ſp̃ p̃uilegijs ⁊ oſtõnib⁹ eorũ.eẽ de ſymo.ne dei.vñ ſi p̃ciperẽt p̃lato eorũ uel ſ̃bdito q̃ irent ad papã uel regẽ uł̃ q̃ re/cipent omiſſiones cãx aut uiſitatiões ſeu excuſationes teſtõx ⁊ ſimilia nõ tenent obedire. licet alios clericos poſſint epi ad talia cogere. Sũt etiã plures religioſi in talibus exp̃ſſe p̃uilegiati a Idé i ſũ.cõ. e.ti.q.xxiij. b Multa que ad obiaz p̃ti nere p̃nt.ẽ.monach⁹.⁊.j.religio. a Ad/uertẽdũ etiã q̃ religioſi niſi ſint etiã p̃ui/legiati ſic ceteri clerici tenẽt petere licẽtiã a p̃prio epo. ut poſſint ordinari ab alieno ut in ſũ.co.e.ti.q.xxij.ubi etiã dr̃ ſm glo. Ray.nec a p̃pio q̃ faciũt quidã qui ꝺ cõ uẽtu ad ꝺuẽtũ mittũt fres alteri⁹ dioc̃ modicũ ibi moraturos.ut ſic recipiãt or/dines ab epo loci. uł̃ alia que regulariter nõ niſi a p̃prio epo ſũt recipiẽda. Et ſ̃bdi/tur in dẽa.q.xxij.nõ. tñ q̃ hodie ſup̃ his fres p̃dicatores ⁊ minores ⁊ mł̃ti alij ſũt p̃uilegiati.⁊ ad p̃dẽa fac̃.c. cũ null⁹.eẽ de temp.or.li.vi. Item ſi clericus hẽt plures iudices quox utq̃ equaliẽ teneat obedi re ut ſi duob⁹ epis p̃miſit obiam ⁊ p̃ci/piãt diuerſa ſm hoſti.⁊ in ſũ.con.e.ti.qõe xvi.dicẽdũ q̃ utq̃ tenẽt obedire ſi põt ł̃ obedíat cui p̃mo iurauit qa p̃muz iuramñ tũ licitũ ſuãdũ ẽ p̃ſerti cuz nõ poſſit hre niſi unũ titulũ ñ forte rõe maior. bñficij translat⁹ itelligat. Si aute ex ſufficienti diſpẽſatione ititulatus ſit in duobus lo/cis ⁊ ſ̃b diuerſis p̃latis tũc obediat ei a q̃ maius bñficiũ hẽt.⁊ qui utili⁹ p̃cipit.ar. extra.de teſta.cũ i officijs. ⁊.c.relatũ.ij.in fi. ⁊ extra.ꝺ poſtu.c.fi.q̃ ſi oia equalia ſĩt loc⁹ ẽ gratificationi.ff.ad ſilł̃.ſe.con.ſi q̃ſ in graui.ſ.ſi cũ oẽs.hoc oia locũ hñt i or/dinarijs iudicib⁹.ceteꝝ ſi duo ſint dele/gati.cõtraria alicui mãdãtes tũc locũ hz ex̃ꝺ reſẽp.cũ ꝺtingat.ubi dr̃ q̃ aut is cui mãdat aliq̃d a talib⁹ neſcit inter iudices aliquã eſſe ꝺtrouerſiã ⁊ tũc exequat mã/datũ illi⁹ q p̃mo mãdat. niſi añ executio nẽ inoreſcat ei de diſceptatiõe int̃ ſeprece/pti aut ꝺtrarijs mãdatis a diuerſis poſtu/let copiã lr̃ax ad utroſq̃ iudices ꝺirc̃ax q̃s p̃ p̃cipit exhiberi ⁊ diligẽter adũtat an ꝛc lre reuocẽt p̃mas ł̃ nõ.ſi p̃me reuo/cãt̃ p fas obediat his. ſinaute ñ obediat p̃mis.ſi ſi de his clare ſibi p lr̃arum inſpe/ctionẽ ꝺſtare nõ põt nõ oz exequi hui⁹ uł̃ illius donec p arbitros iter eos huiuſmõi ꝺcertatio ſopiat̃ caueat tamñ ne fingat ſe certũ ubi cert⁹ nõ eſt aut dubitãe ubi du bitãdũ nõ c. Ex hoc etiã licet dct̃ doctri/na qualit̃ is cui mãdat̃ ſe hre dẽat nulla tñ ei tribuit̃ ptãs ut inter delegatos aut ptes de iuriſdictiõe dẽat iudicare. Itẽ cc hãc mãz i.c.fi.extra de ſen.⁊ re.iudi.ſic dr̃ duobus iudicib⁹ diuerſas ſñias p̃ferenti b⁹.ſi ex iuriſdictione ordinaria p̃ceſſerũt tenet p reo nõ actore ſñia niſi in cã fauõa bili.puta mr̃imonio.libertate.dote.ſeu teſtã/ſi p ipſo fuerit p̃mulgata.ſi uero ex dele/gata ptãte utraq̃ pẽdet ſñia ex arbit̃o de legãtis. Dr̃ ſi ex ꝺpromiſſo neutra dẽbet hre uigorem. b

Oblatio Quot ſunt ſpẽs oblatio/nũ.Rnde tres.p̃ma ẽ ꝺnatio ali/cui⁹ rei deo uel eccleſie gratis fca inter ui/uos.de hac dcm c.ẽ.ꝺnatio p to.p̃mo.et ẽ.eccleſia.p̃mo.ſ.vi. zª ſpẽs oblationuz ẽ ꝺnatio cã mortis de qua.ẽ.ꝺnatio.ij.⁊ hec etiã aliq̃n dr̃ moztuar̃ ſiue legatum p aĩa. zª.ẽ q̃tidiana ⁊ uſualis quã faciũt fideles ad miſſã ⁊ huiuſmodi.⁊ iſta cõiuſ dr̃ oblatio. a Hoc fuit dcz hoſti.ut pz in ſũ.con.li.i.ti.xv.q.l. Cui dñt dari oblationes. Rnde ſm Ray. ſacerdoti pro/chiali.quia p peccatis offerũt̃ p q̃x remiſ/ſione ille ex offitio ozãe tenet̃. aut ſi eccle/ſia non p̃rochial̃ dãde ſunt p̃elato illius eccleſie.x.q.i.q̃ ſacerdotis.⁊.c.hãc ꝺſuetu dine.xvi.q.i.dctos a Ray.dicit q̃ ob lationes que fiũt eccleſijs p̃rochialib⁹ dã de ſũr ſacerdoti p̃rochiali tm̃. q̃ p pẽtis ꝛc. uł̃ ſi alie eccleſie offerũt̃ p̃lato eiuſdez eccleſie dãde ſũt qꝺ ẽ ueruz ſi nõ oſtiterit donationẽ aliud uoluiſſe.ſz gl. ei⁹ ut i ſũ. con.e.ti.q.li. b Ut̃x liceat religioſis

oblationes recipē Rnde ſm tho.2a 2e.qōe lxxxvi.dicēdū q; ſic.⁊ hoc triplicit. ꝑ mō ſi ſint pauꝑes p diſpēſationē ſacerdotuꝫ uł ordinationē eccleſie. 2o. mō ſi ſint miſtri altaris ⁊ ſic pñt recipe oblationes ſponte fās. 3o. mō ſi prochie ſint eoꝝ ⁊ tunc ex debito pñt recipe ſicut eccleſie rectores ſicut ⁊ hic.ĵ.ℊ.v.dī in.fi. a Idē in ſū.cō. e.ti.q.lŋ. b Cū ep̄s celebrat cuiꝰ ſunt oblationes.Rnde.ſm hoſti.de iure cōi ſūt ep̄i q; ſibi offerūt ⁊ a ſuiſ prochiāis nā tota ſua dioceſ prochia itelligit.ex.de rap. .c.i.⁊ de proch.ſup eo. ſed ſi de conſuetudie ↄtrariū ēet ſequēda ē dū tñ ep̄s conſuetam canonicā accipiat.q; ſi ep̄s in uno loco nimiā moꝛā cōtrahēt ⁊ nimis frequēter celebraret aut in aliena dioceſi ſecus cēſet.ar. extra.de decimis.ſuggeſtū Idē i archiepō quinctā uiſitāte.extra.de cēſi.romana.ℊ fi li.vi. a Idē in ſū.con.e.ti.q.lŋ. b Utꝝ oblationes debeāt de neceſſitate p cepti.Rnde ſm tho.2a 2e.q.lxxxvi. Oblationes de ſui natura hñt q; uolūtarie offerāt.ſm illud.exo.xxv.ab oi qui offerunt ultroneas accipietis eas. pōt tñ ↄtigeꝛ q; aliquis teneat ad oblationes quadruplici rōne.ꝓmo quidē de ꝓcedenti quēſtione. ſic cū alicui ↄcedit aliquis fūdꝰ eccleſie. ut certis tꝑibus certas oblationes faciat. q; tñ hēt rōnē cenſus.2o. ꝓpt̄ ꝓcedētē deputationē l̄ ꝓmiſſionē ſicut cū aliqs offert donationez inter uiuos. uł relingt in teſtō eccleſie aliquā rem mobilē uł imobilē in poſtꝝ ſoluēdā. 3o. ꝓpt̄ eccleſie neceſſitatē.puta.ſi miniſtri ſeu ſacerdotes eccleſie nō hēāt unde ſuſtentēt. ſed hic addit Inno. a. Immo uī potiꝰ hoſtien.⁊ glo. Ray.ut in ſū.con.e.ti.q.liiij. b Qꝛ itelligit niſi et ipſi ſbditi ꝓpter pauꝑtatez ſacerdoti ſbuenire nō poſſent.in quo caſu q; rat manibꝰ uictū.xci.di.clericus uictū 4o. ꝓpter cōſuetudinē tenēt eni fideles in aliquibꝰ ſolēnitatibꝰ ad aliqs oblationes ↄſuetas.tñ hiis duobꝰ ultimis caſibꝰ ſma net oblatio quodāmō uolūtaria.ſ. ꝗtum ad ꝗtitatē uł ſpēz rei oblate.con.Ray.et Hoff.⁊ addūt q; prochiani in hac ꝑte ad tenēdā ↄſuetudinē cogi pñt ñ a ſacerdote. ſed ab epō cuiꝰ officiū in talibus iploran dū é.extra.de ſimo.ad apl̄icā. idem tho. a Idē in dēa.q.liiij.⁊ addit.q; c.oīs xp̄ianꝰ de con. di.i. ubi uī dici. quia oblatio oīo dēat fieri.ſm Ray.⁊ alios intelligit de interiori oblatione quā quiſq; tenet oīo facere uł q; loquit de cōſilio. hoſti.uero dicit q; in ꝑcipuis feſtiuitatibꝰ tenet quis offerre ⁊ cogi pōt maxime cū ſit generał ↄſuetudo ubiq; tꝛaꝛ dēz hoſti.pōt itelligi uerū ſi de hac ↄſuetudie conſtat ⁊ ſic concordat cum eis. b Utruz oblationes aliq; ſint reſpuēde Rnde ſm Ray.in deteſtationē crimis reſpui debēt ab eccleſia oblationes iſſcriptoꝝ.ſ.notorie diffidēm Itē eoꝝ qui pauꝑes oppꝛimūt di.xc. oblationes. Itē raptoꝝ ⁊ uſurariorum extra de rap.ſup eo.⁊ de uſuris q; in oībus Itē mēt cū ſimilit etiā ciꝰ qui eccleſie imunitatē uiolauerit nec emēdare uoluerit.xvij q.iiij.miroz. Itē ꝓpt̄ aliud crimē notōiuz ⁊ hoīnēdū. a. ar°. dēt.c.miroz.ſm Ray. ⁊ in ſū.con.e.ti.q.lv. ubi patz ⁊ i iuribus alł̄atis.q; pdēa intelligūt qñ crimina ſūt manifeſta.⁊ delinquētes emēdari nolunt.

b Silr de quolibet hēretico.l̄ publice excōicato. a h dēm de hereticō publico uł excōicato fuit hoſti. qui etiā addit ſed p̄ſbyteri nr̄i tꝑis uix diſcernūt.ut in dēa q.lv. b Utrū dēant recipi ab eccleſia oblationes iudeoꝝ.Rnde.ſm Guil.ſi nihil hñt niſi ex uſura eccleſia nō dēt recipere.ne uideat peccatis eoꝝ cōicare. ⁊ i hoc caſu loquit.c.q;to.⁊ de uſuris. a .i.ſm hāc diſtictionē dēt limitari. ibi enī dicit q; iudei opellēdi ſūt ad ſatiſfaciēdū eccleſijs ꝓ decimis ⁊ oblationibus debitis. quas a xp̄ianis de domibꝰ ⁊ poſſeſſioībꝰ aliꝭs ꝑcipe cōſueuerūt añq; ad iudeos quocunq; titulo deueniſſent. b. ubi autē aliquid hñt iuſto titulo pōt eccleſia ab eis exigē oblationes debitas.ſ.ſm hoſtien.qñ poſſeſſiones ipoꝝ ſunt obligate ad aliquas oblationes faciēdas.ꝓ ſeptimo.decimo.ſmi

uersario ⁊ huiusmodi-a· Sed certe isto casu non uī facienda distinctio utꝛ iudei hēant aliqd aľ aliud ꝙ ō usura-sed idisti cte dēt ecclesia oblationes recipe cum re/cipiat suū-extra-de decī. de terris.iō.c.ꝙta uī itelligēdū de alijs oblationibus cum distinctione tamē Guil.pfata b Utrū sacerdos possit recipe pcuniā oblataz pro missis quas in pria iiunxit·Rnde·ꝑ hosti. nō dēt missas quas ipe iūxit celebrare ꝙ spes mali ē extra-de uita ⁊ ho.cle.cū ab oi sed uľ talia nō iūgat·uľ si miungat dicat ei ꝙ ipsas faciat celebrari ꝑ aliuz·ita tñ ꝙ nō ꝑ uicinuz sacerdotez·de quo merito sit suspitio·ꝙ ille sacerdos mittet aliū pnitēte ad ipz·ſ ľ ipse ofessor gratis celebret uľ oblatuz hac occasione paupibus erogz· qui offert alicui religioso loco uľ eccleſie oia bona sua nūquid intelligūt futura a iura ⁊ accones·dic ut·j·pignꝰ ſ iiij.

OBligatio Dr̄ multi. modis aliq tacite obligant uīd ·j·pignus ſ.ij.⁊ ibi de matēia obligati.per totum.

OBligatus Ad rōd nia· utꝛ illi qui obligati sunt ad rōcinia· ꝙ gerūt administrationē alicuius ut sunt tutores·pcuratores⁊ huiusmodi possint ordinari Rnde ſm Ray.ſi exercent huiusmodi administrationes ꝑ psona seculari. ⁊ nō miſabili nō possunt pmoueri.xxi.q. iij.c.i.⁊ij.extra-ne cle. uľ mona.c.i.⁊ij. Si uero exercēt ꝑ psona ecclesiastica. uel etiā seculari miserabili· ut ē cecus-pauper pupillus. ⁊ uidua-pñt pmoueri·si aliud ñ iperdiat.di.lxxxix iudicatū.⁊ di.lxxxviij pcenit.⁊ xvi.q.i.monachi. Sed quid si officiū qđ gesserunt finitū sit ⁊ tñ sunt obligati ad rōciniū·Rnde ſm Ray.si non moueat eis qō nz mota ē bñ pñt pmoueri nisi manifestū sit aliquem talem teneri de dolo·tūc enī eps dēret eū ex officio suo repellē·sicut ⁊ quēlibet crimino sū siue i/famē.ij.q.vij. alieni.vi.q.i. infames.ff. de postu.l.quos phibet.si uero i ipsa pmotione mouet eis qō uľ antea mota ē di/stingue ꝙ si qō moueat de dolo nō debēt pmoueri ante decisam litē.lxxxi.di.tātis xxij.di.illud.extra e.c.i.tñ oz taxari tempus ifra qđ qō decidat.ar.extra qui fi.sit le.latro.⁊ q ma.accu.pos.ad hec. a Ibi uī nō hī hoc.c. b .C.de inge.ma.l.dif/famari.Si uero qō moueat de culpa tñ. talis pōt pmoueri nō obstante actoris re clamatione tñ lis postea pcedet sic pus.⁊ sb eodē iudice.ff.de iudi.x.ceptū.ff.de iu/risdic.om.iudi.l.cū quedā. a Predicta intelligūt de obligatis rōcinijs puate p/sone·si uero rei publice de hoc dī in seq.ſ.

b Utꝛ qui sūt obligati rei publice possint ordinari. Rnd̄ō si sint obligati rei publice ex administratiōe quā gesserūt ñ dñt pmoueri añ reddita rōcinia·di.li.pt̄ca .C.ō epis.⁊ cleri.officiales. secus si aľ rei publice sint debitores.ff. de mu. ⁊ ho. l. rept·ſ.debitores.C. de epis. ⁊ cle.quisqs emersis. a Idē in sum.cō.li.iij.ti.xvi.q. iij.ubi etiam patet ⁊ in iuribus allegatis ꝙ quo ad obligationes rōcinijs rei publi ce nō fit distinctio utꝛ sit mota qō uel nō

b Utꝛ obligatus ꝑ iuramētum uľ alio mō ad aliquid dādū uel faciēdū pos/sit ordinari Rnd̄ō ſm Ray.bñ pōt sed re/manet obligatus sicut ⁊ añ uľ pōt scribē do uľ alia honesta faciendo satisfacere.nec obstat ob.di.liij.legē.⁊ di.liij.quicūqꝫ.ꝙ illa in telligūt de ppetuo obligatis·puta·de ser uis curialibꝫ ⁊ huiusmodi. si tñ obligatꝰ erat ad indecētia·puta·ad ministrandū in balneis uel in tabernis uel ad purganduz cloacas ⁊ huiusmodi nō dēt ordinari do/nec satisfecerit uľ aliū eq idoneum suppo/suerit ad ꝯalia· a· Hoc ultimū dōm a.x̄ſ. si tñ x̄c.fuit glo.Ray.ut patet in sum. cō. e.ti.q.v.ad fi. ⁊ addit. sed in transeūte ad monasterū hoc nō requrit·hoc ē quia non obstāte q̄cunqꝫ obligatione dādi uľ faciē/di etiā iuramēto firmata pōt quis libere ad religionē trāsire iuxta facultatē suam satisfaciēdo creditoribus si hoc non faciat

ex lcuitate uł uolūtate ſ̄bstrahēdi debitū
ſed ex caritatis feruore ⁊ ſp̄s ſancti iſpira
cōe. nec facit iſte iniuriā creditori. excuſa
tur eni ſp̄s ſancti auctoritate. cui nemo re
ſiſtere pōt xix. q. ij. oue ſūt. ⁊ ex de regu. ℔
ut p℔ in. v. q. v. b Utr obligatus ad
rōcinia poſſit ingredi religionē R. ſ. reli
gio. ij. ſ. vij.

Occulta Quō ⁊ qua
liter talia cor
rigēda ſunt hēt. ſ. correctio. ij.
ſ. v. Item require. ſ. reuelatio.

Odium Utr odium
p̄rimi ſit pec
catū. Rndō ꝓ℔ tho. z^a z^e. q. xxxiij.
℔ hō in fre odio hre peccatū. ⁊ oē id qđ
ptinet ad defectū diuine iuſticie ſed ipam
naturā ⁊ gr̄am fris nō pōt aliquis habē
odio ſine peccato. hoc autē ipſum qđ in fre
odim⁹ culpā ⁊ defectū boni ptinet ad fra
tris amorem eiuſdē eni rōnis ē qđ uelim⁹
bonū alicuius ⁊ qđ odiam⁹ malū. uñ ſim
plicit̄ accipiēdo odiū frīs ē cū peccato. ī.
Jo. iij. Qui odit frem ſuū homicida eſt. ꝺ
dilc̄one ſine caritate q̄ contrariat̄ habes
ſ. caritas.

Officiū eccle
ſie. Multa hēſ de hoc. ſ. hore ⁊
ſup̄. miſſa.

Oleuz ſanctū
ſiue criſma ſi die cene dñi p epm
triplex oleū cōſecrat̄. Primū ⁊ p̄cipale
eſt ſc̄m criſma. ſ. ex oleo ⁊ balſamo. ⁊ cum
iſto bñdicūt̄ fontes baptiſmales Item ca
lix ⁊ patena Item conſecrat̄ eccleſia ⁊ etiā al
tāe. Item puer poſtq̄ baptizat⁹ ē iūgitur
in ℟tice ⁊ in fronte. Item inūgūt epi qñ cō
ſecrant̄ in capite ⁊ in manib⁹ Item omnes
fideles qñ recipiūt ſacr̄m confirmationis. ⁊
de iſto criſmate annuati renouādo hēs ſ.
baptiſm⁹. ij. ſ. iij. z^m dr oleū catheccumio
rū ſiue oleū ſc̄m. ſiue bñdc̄m ⁊ iſto inūgi
tur puer qui dēt baptizari in pctore ⁊ i
ter ſcapulas. Item vngūt man⁹ ei⁹ qui or
dinat̄ ſacerdos Item inungit̄ tā eccleſia q̄
altare añ criſmationē ⁊ cōſecrationē. Item
iungūt̄ reges ⁊ p̄ncipes in brachio ſiue i
humēo. z^m ē oleū infirmoz quo inūgūt̄
infirmi in mortis articulo de qua vnctio
ne hēt. ſ. vnctio extrema. p totū. p̄dca oia
hñt̄ ſūmati extra de ſacra vnc. c. vnico. ⁊ i
p̄tificali romane curie. Sed nunqd
p̄nt hec olea alio tpe cōſecrari. Rnde. oleuz
ſc̄m. criſma in die cene dñi ꝺficī dēt ut nō
de con. di. iiij. oi tpe. ⁊ ex de ſen. ex. qñ. li.
vi. De alijs autē nō inuenio p̄hibitum

Quid ſi oleuz nō conſecratum apponat̄
oleo conſecrato. Rnde. totū efficit̄ cōſecra
tū. extra de con. ecc. uł al. q. in dubijs ſic
⁊ de aqua bnedicta dc̄m ē ſup̄ aqua bñ
dc̄a a Et ibi de hoc in additione b

Opinio Utrum au
ditores diū
ſoz mgr̄oz tenētiū diuerſas
opiniones excuſent̄ a peccato ſi opiones
mgr̄oz ſuoz teneāt. Rnde. ꝑm tho. in q̄liz
Si diuerſe opiniones doc. ſacre ſcripture
nō ptineāt ad fidem ⁊ bonos mores abſq;
piculo auditores utrāq; opionē ſequi poſ
ſūt. hoc eni ℔ locū qđ ap̄l's dic̄ Ro. xiiij
vnuſquiſq;. in ſuo ſenſu habūdet. in his
uero que ptinēt ad fidem ⁊ bonos mores
nullus excuſat̄ ſi ſequat̄ erroneā opionē
alicui⁹ magr̄i. in talib⁹ eni ignorātia nō ex
cuſat. a. ñ quis itēdat tenere qđ tenet ec
cleſia ⁊ querat diligēter noſcē ueritatem.
xxiij. q. iij. dixit ap̄l's b aliqn imunes
fuiſſent a peccato qui ſecuti ſūt opionem
arij. ueſtorij ⁊ aliorū hēſiarcharū. nec p̄nt
excuſationē hre ꝓpter ſimplicitatē. ſi i ta
libus opionē erroneā ſequāt̄ in talib⁹. n.
dubijs nō ē dēſacili p̄ſtand⁹ aſſenſus. ſed
potius ut dicit Aug̃. iij. ꝺ doc. xp̄iana cō
ſulere dēt quis regulā fidei q̄ de ſcriptu
re planioribꝰ locis. ⁊ eccleſie auctōitate. p
cipit. Qui q̄ aſſentit opioni alicuius ma
giſtri ſ. otra manifeſtū ſcripture teſtio^m ſuā
otra id qđ publice tenet̄ ꝑ℔ eccleſie aucto
ritatē nō pōt ab erroris uicio excuſari. cō.
monal. Guil. ⁊ ul. a ſ. q̄ erroz eſt otra

Utr agere ſc̄m unā opionē alicui⁹ doctoris magis
q̄ alterius ſi ētra aliqđ agnitū doctores tuicen
contrauenēt. ſi rabſq; peccato mortis culpe ſuſp
det henricus de gand. i ſuo quolibet q̄ ētra ſ. tra
mariē gſideratā ſuīt̄ primo ſtatq; doctor⁹ qualcs
℣ fuerint tuēti ī determinationib⁹ ſuis. ſ. an incu
cēs uel mēdaces. ſeu dubij. ſc̄m magis et min⁹
quales uite et quales eruditionis circa que
terminārit et qua affectione moueāt. 2° videnda
ſūt coz fūdamenta et rationes i diffinicōe quā
ſūt efficaces et hēant expreſſiones aūctes q̄
declārā ē auditoz cōditio Utr lucrari ſic q̄ po
diſcernē et cōparare determinationes coz. uel
ſūt ſimplicit̄ quos oporteat aliis fidē adhibe
et Utr ma tm̄ paris doctoz uel ambe ſibi

manifestã sñiam scripture uel ecclesie. In dubijs uero dicit monal. ꝙ nõ generatur aliqđ ꝓiudiciũ ueritati cum int̃ diuersas opiniões a magris approbatis scripturis autẽticis ãnotatas illã quis ãplectit̃ q̃ sibi magis uĩ cõsona ẽt con. glo. Ray. ⁊ vl. ⁊ i sũ. cõ. li. iij. t. xxxiij. q. xxiij b hosti. ad dit ꝙ qñ sũt diuersa iura ⁊ opiones. s. nõ otra deuz ⁊ bonos mores humaniores sñia é ꝓferenda. s. ceteris paribꝫ extra ỏ trãsac. .c. fi. a Facit. ff. de legi. l. benignius b Aliter uero standũ est illi qui meliori intitit̃ rõni extra de fe. capellanꝫ.

l. rationabiliores et equiores quia illa ꝓmitior ꝙ ꝙnor sit hic. i. i margine

ORatio Quid sit. Rn. de. ſm Ray. et hosti. oro é pius affectꝫ mentis i deũ tendẽs ⁊ plerũq; ne animꝫ pigritetur in uocẽ ꝓsũpés. a vel ſm eosdem. Oratio est ogeries uocũ ad aligd ipetrandũ i deũ tẽdẽtiũ. ut i su. cõ. li. iij. ti. xxxiij q. cxi. ⁊ de cetero cũ allegabit̃ sũma i dubio intelligit̃ de ꝓfata sñia cõfessoꝝ. b · vl ſm Hug. de sanc. uic. Oratio é deuo° qđã ex opũctione ꝓcedẽs. ul ſm damas. Oratio é petitio decẽtiuz a deo. ⁊ ſm tho. in 4°. di. xv. lxc diff° damas. verissime eẽntiã oronis declarat. a Idẽ in dẽa qõne cxi. b Quare deũ oramꝫ. Rnde. ꝑz tho · z^a z^e. q. lxxxiij. deũ oramꝫ nõ ut diuinam dispõnẽ imutemꝫ sed ut ipetremꝫ qđ deꝫ disposuit ꝓ orones scoꝝ eẽ iplendũ. ut. s. hoĩes postulãdo mereãt̃ accipe qđ eis opꝫ deꝫ añ secla disposuit donãe. ut greg. dic. ꝓmo dyalogoꝝ. nõ g̃ ꝓces nras deo porrigimꝫ ut ei nras indigẽtias manifestemus sed ut nos ipsi cõsideremꝫ in his ad diuinũ auxiliũ eẽ recurrendũ. a Idẽ i sum con. eo. ti. q. cxij. b Utꝝ aliqua oro dirigẽda sit ad scos Rnde. ſm tho. ubi. s. sanctis porrigit̃ oratio. nõ tangꝫ per ipsos inplenda. sed ut eoꝝ meritis ⁊ pẽbus oro / nes sortiant̃ effm. vnde a sca trinitate petimꝫ ut nri miſeat̃. ab alijs uero scis ut orent ꝓ nobis. a Et idẽ est in angelis. ut in su. con. e. ti. q. cxiij. b Utꝝ oro debeat eẽ uocalis. Rnde. ſm tho. z^a z^e. qõe lxxxiij. Cõis oro est que ꝓ ministros eccie in ꝑsona totius ꝑli offert̃. ⁊ iõ oz ꝙ talis oro inoresc at toti ꝑlo ꝓ quo offert̃. qđ nõ posset fieri nisi eẽt uocalis Oro ucro q̃ offert̃ a singulari ꝑsona. siue pro se. siue pro alijs orante nõ é de necessitate ꝙ sit uocalis. adiungit̃ tñ uox tali oroni triplici rõne. ꝓmo quidẽ ad excitãdũ interiorẽ duotionẽ qua mens orantis eleuat̃ in deũ. ga ꝓ exteriora signa siũ uocũ siue etiã aliorũ scoꝝ mens hoĩs mouet̃ ſm apprehensionẽ · ⁊ ꝓ oĩs ſm affectionẽ vñ aug. dic ad probã ꝙ uerbis ⁊ alijs signis ad augẽduz scz de sideriũ nos ipsos acriꝫ excitemꝫ. ⁊ ideo in singuli oronẽ in tñ est uocibꝫ ⁊ huiusmodi signis utẽdũ inquãtũ ꝓficit ad excitãdũ mẽtẽ que si ꝓ hoc distrahat̃ ul q̃ litercũq; impediat̃ é a talibus cessandũ qđ ꝑcipue cõtingit in illis quoꝝ mẽs ſignis ſine huiusmodi ẽ sufficiẽter ad deuotionẽ pata. vñ i ps. Tibi dixit coꝝ meũ exgsiute facies mea. ⁊ de ãna legit̃ ꝓmo Re p. ꝙ loquebat̃ in coꝛde suo. z. adiũgit̃ uocalis oro quasi ad redditionẽ debiti. ut. s. lxxma deo seruiat ſm totũ illud qđ ex deo hẽt. i. nõ solũ mente sed etiã ore. ozee ultimo. oẽm auferiniquitatẽ ⁊ accipe bonũ ⁊ reddemus uitulos labioꝝ nroꝝ. z. adiũgit̃ ex quadã redũdãtia ab ãa ad corpꝫ ⁊ ex uehementi affectione. ps. dilatatum é coꝝ meũ ⁊ exul lingua mea. a · Idẽ in sũ. con e. ti. q. cxv. b Utꝝ attẽtio mentis in oronе sit necessaria. Rnde. ſm tho. ubi supra necessariũ aliquid dr duplicit̃. Uno mõ ꝑter qđ melꝫ ꝓuenit̃ ad fi. ⁊ sic attẽtio absolute necessaria é oroni. alio mõ dr sñe quo res nõ pot cõseq suũ effectũ. Est aũt triplex effus oronis. ꝓmꝫ quidẽ est mẽri ⁊ ad büc effm nõ ex necessitate requirit̃ ꝙ attẽtio assit oroni ꝓ totũ. sed uis ꝓme intẽtionis totã oronẽ meritoriã reddit.

· a · Hoc uerũ é nisi quis studiose seu ex notabili negligẽtia mẽtẽ distrahat. tunc enĩ nec meret̃ nec impetrat̃. sed potiꝫ pec cat. ex. de cele. mis. volentes. b · Secũdꝫ effectꝫ oronis é ipetrãe ⁊ ad büc etiã effz

esamit. ẽt si peccatus é auditor et nouit̃ nrũ doctoris qui sentiat ꝙ ꝑtẽ periculo ñ habere bonas ꝙditiones tam dictas / uel luzes et efficatiores qz aliꝰ doctor / ponit i periculo peccati mortis. Tuc uero sit ꝑler im. q. nõ pot discrnẽ iter doctoꝝ opiões / cedit dignos fide illos qui dicũt diuinã ptẽ. / se exponẽs periculo nõ peccati mortis. qz nõ / putat periculũ qđ ẽ uerisimile ẽ. nisi eẽt aliqđ / ex natura. / uel regula fidei hꝰ qñ / set sine obligatur / tuc / si plicitas eũ non / excusat a mortali. hec ille.

Ste nõ. q. qñ aliqua glo. é suffulta auctoritꝫ / doctoris illa é tenẽda / nisi cois opio esset i contrariũ. pro ut notat sac. bu. l. vna. c. qui pro / mittere Ste glo. abbis. sup. c. si uir sine mitis. / de coꝛ. spiali. sup uerbo humanis. aut / ubi doctores i aliquo ar. sũt uarij sequẽda é opio

hũaniores. i. rationabiliores et equiores Si uero utraqz opio est eque rõis sequẽdi ẽ pluribus. iudiciũ. scm. hosti. et hez. ad hoc allego bonã ter. i silo. iq. di. i canonicis. et ẽt hoc dat. hosti. nõbilẽ regulã dicẽs / q. ubi doctores et magri p suas glo. mitiõ separãt / nec assignat / casũ i uno expressum / si reperiatur vnꝰ doctor seu magꝰ mitiꝰ sustinẽs / tuc illoꝝ opio é sequẽda et ex hoc iudicium uelle hosti. sip / q. ubi agitur de mitiõ sustinẽdo / singularis opio é preferenda cõi / qđ bene notat / si ut dixi cõis opio haberet quasi ter. ꝑse. hec ille.

Ste nõ scm cũde abb. i c. nouit̃. et despon. q. i. nec nẽ tibi periculũ nãt debemꝰ i dubijs tenẽ qđ certius est et qđ sme periculo ãe expleri pot̃ bñ i istis / illa pars é mitior q é tutior. et hoc vide de bona glo. i c. i. de scrutinio. i. ũ. et / simare / et ter. i clemẽtã. circa. de uerb. sign.

nõ bñ

Qđ hoĩes de anaia i c. nouit̃ in glo. sup. ꝙ. dic. q. i dubijs i alijs de ꝓbis iter doctores é dictus / uirtuosior / uel nõ. si oro ãe et quo ad scientiã homo dr actualiter abstinẽ. qz illa est bñ mitior et tutior pars / ut solut glo. notabilis. i c. i. de scrup. fact ter. i. c. sup. / ficasti. et. dehinc / si oro qtẽnus. s. qñ de pena agerent. nõ de culpa / iter pretio si. i bñ iore parte. ita lo ter. i c. nouit̃. et fact. c. cũ tu. cũ ubi nõtis ꝓ mitior et. de testibꝫ. hec dñs. io. de anania.

sufficit p̄ma intētio quaz deus p̄ncipaliť attendit. a ·Si antē p̄ma intētio deſit. oratio nec meritoria eſt neq; impetratiua. Illā cuim oronē deus nō audit cui ille q orat nō intēdit ut dīc̄ greg̃. ut in ſum. cō eo. ti. q. cxvi. b Tertiꝰ effectꝰ ē quedam ſpūalis mentis refectio. ⁊ ad hūc de neceſ- ſitate requiriť in oronе attētio. 1ª. cor. xiij. ſi oz̄ līgua. mens mea ſine fructu ē ſ. ſaūt triplex attētio que oroni uocali pōt adhi- bert. una ſ. attēdit ad x̄ba ne quis in eis erret. 2ª qua attēdit ad ſenſū uerboꝝ. 3ª qua attēdit ad finem oronis .ſ. ad deū et ad rem p̄ qua orat. que quidē maxime ē neceſſaria ⁊ hāc etiā ideote pūt hr̄e. ⁊ q̄z in tīn habūdat hec attentio ut etiā aliozꝝ oīuz mēs eblīuiſcat ſic dicit hug̃. de ſcō vic. a Idem in dē. q. cxvi. b Utꝝ ī oroe euagatio mentis ſit peccatuz. Rn̄dō ſm tho. 2ª 2ᵉ. q. lxxxiij. Si quis ex p̄poſi- to in oronе mentē euageť peccatū ē ⁊ im pedit oronis fructū. ⁊ cōtra hoc dīc̄ aug̃. in regula. pſalmis ⁊ ymnis cū orati. deum hoc uerſeť in corde qđ p̄ferť in ore Item ōtra hoc p̄cipiť clericis q̄ officiū dīnum q̄tū eis deus dederit ſtudioſe celebrēt pi ter ⁊ deuote extra. de celeb. miſ. dolentes. Euagatio uero que fit p̄ter intētionem oronis fructū nō tollit. vñ baſiliꝰ dīc̄. ſi debilitati. a peccato fixe nequis orare. q̄- tū potes teip̄m exhibeas. ⁊ deus ignoſcet eo q̄ nō ex negligētia ſed ex fragilitate nō potes. ut oz aſſiſtere coꝝ deo a Idē i ſū con. in dē. q. cxvi: ⁊ addit circa finē. q̄ i oronibꝰ ad quas obligamur ex uoto. ℓ ex- penitētiali iūctione. ℓ ex ſtatuto eccleſie tenemur repellere nō ſolum cogitationes uanas ſed etiā bonas tīn īptinētes. vñ dīc̄ Ber. ſup cāt. ſps ſēs illa bona. ſ. oronis gra tū nō recipit. qđqđ aliud q̄ qđ debes ob tuleris neglecto eo qđ debes Utrum oro dēat eē diuturna uel etiā ōtinua. Rn̄- dō ſm tho. ubi. ſ. oro ſm ſe cōſiderata nō pōt eē cōtinua. q̄ oz etiā aliꝝs opibꝰ occu- pari ſed ſicut dicit aug̃. ad pbā. ī. p certa intervalla horaꝝ ⁊ tp̄īm deum oramꝰ. ut i illis rerū ſignis nos ipos moneamꝰ q̄tū q̄z cūq; in hoc deſiderio p̄fecerimꝰ nobis ipſ innoteſcamꝰ. ⁊ ad hoc agēdū nos acriꝰ ex citemꝰ. vnuſcuiuſq; aute rei q̄titas dēt eē p̄portionata fini ſicut q̄titas portionis ſanitati vñ oīs ē ut oro tīn duret q̄tum eſt utile ad excitandū interioris deſideriꝰ feruoꝛē. cū uero hanc menſurā excedit ita q̄ ſine tedio durare nō poſſit nō eſt ulte- riꝰ oro p̄tēdenª. vñ aug̃. dīc̄ ad pbā. dūtur fres in egypto crebras quidē hr̄e oroneſ ſi eas cē breuiſſimas ⁊ raptī q̄dāmodo ma- tas ne illa uigilāť erecta que orāti pluri- mū neceſſaria ē p̄ p̄ductiones moras eua- neſcat atq; hebetē intētio. ac p̄ hō ēt ipī ſa- tis oñdūt hāc intētionē ſic nō eē p̄tēden dā ſi p̄durare nō pōt. ita ſi p̄duraverit nō cito eē rūpēdā. Et ſicut hic ē attēdēduz in oronе ſingl'ī p̄ opationē ad intētionez orantis. ita etiā in oronе cōi p̄ opationem ad pl'i deuotionē. Dñs aute dñs dīc̄. luc. 18. oz ſemp orare. ⁊ apo. 1. ad thſ. v. ſine in- termiſſione orare. intelligēdū ē q̄ aliquis ōtinuo oret p̄pter ōtinuationez deſideriꝰ. ſiue affectū caritatis exquo p̄cedit oro q̄ i nobis dēt eē cōtinuuſ. ul' q̄ nō intermit tit gn ſtatutis tpibꝰ oret. ul' etiam p̄pter affēm qui poſt orationez remanet in ipſo orante. aut in alia quez ipſe ſuis būficijs p̄uocat ut p̄ ſe oret. Et hic nō etiā illud Jo. Nō eſt uerbis tīn. ſed corde orandus deus. qua p̄pter melior ē ſeptē pſalmorū decantatio cum cordis puritate ⁊ ſpūali ilaritate. q̄ totꝰ pſalteriꝰ modulatio cuz anxietate cordis atq; triſtitia. ō cō. di. v. nō mediocriť. idez in ſum. con. e. ti. q. cxvi.

Utrū deus exaudiat peccatores orantes. Rn̄dō ſ. thō. 2ª 2ᵉ. q. 3ꝫ. ſi peccator aliquid petit inq̄tū peccator. i. ſm deſideriū pecca ti. hic a deo nō exaudiť ad miam ſed qñq; audiť ad uindēam. dū deus p̄mittit pec catorē amplius ruere in pēta Hēseni q. dā negat. pitꝰ. que cecidit irati. ut aug̃. dīcit. oronē uīo peccatoris ex bono nē de ſiderio p̄cedēte deus audit. nō quaſi ex iu- ſtitia quia peccator hoc mō nō mereť. ſed

Ite. pe. caſuet ī diuerſoria ī phemio dſq; qñ aliq; nō hēbuz ueritatē ſcīe theologie ē preferēda q2 ipī melius ſciūt diſcernere ī tex. legis et legis ī et rationes melius aſſignare. cē. qui filij ſint legitimi. cō. per uerabiliē. Et expreſſiꝰ. 20. di. in p̄ncio. dſq; ſcdm canones ē iudica dū. ſi uero canones nō ſuperiūtur ſcdm dictū ſcoz. ieroſ. et aug. et hinc quoz doctoz ſacre theologie tenēt locū. qui ī ecclīa re- fulgēt uelut ſplendor firmamēti. et uelut ſtelle ī perpetuas eternitates. cē. de maſtīb. cō. ſuper ſpecula Concor. archic. flo- rin. 2ª ī 2ª. p̄te. ſcdm dnm. anto. debīt. dicēs a quoſ p̄tinet determi natio dubioz. dicit q; declaratio materiaz que p̄tinet ad uns diminu uel ad fidē. ut dicit. pe. de rocha. magis p̄tinet ad theologos ut decre qñ eſt certa ins poſitiuū ut de certis articulis. de tredicto. et ſuſpēſionibz

er pura mia obseruatis tñ quatuor ꝺditionibus que coiter regrũt ad oronem q ꝺt exaudiri. s. ut p se petat necessaria. scz ad salutẽ pie ⁊ pseuerãt. alias etiã conditiones oronis hẽs hic in ·ſ· qui est iuxta prĩ. se. a Idẽ in sum. e. ti. q. iiij. b Utrũ oro cadat sb pcepto. Rnde sm vl. ad oronẽ quidẽ metalẽ ⁊ etiã uocalẽ sm eũdẽ ut pz in sum. e. ti. q. iij. ubi h nõtẽ · ſ · hõ tenetur ex iure nãli qꝺ dictat homini q disponat se ad ea sine quibus nõ é salus. a · Que dispõ nó é sine oroe ut ibidẽ b Et ad h ius accedit auctoritas xpi dñtis. luc. xviij. oz sp ozare ſ q ꝺficio oz necessitate dic̃ · a · Hoc cõtinet sb illo pcepto Memento ut die sabbati sc̃ifices ut ibi · b · Ad uocalẽ uero oronẽ seu cum cantu nõ tenet quis ex pcepto diuino.

a .ſ. quo ad determinatũ modũ ozandi ut ibidẽ qꝺ intelligi ꝺt quo ad quãtitatẽ alt hñ determinat q dicere debem⁹ pr nr. ñ. m^t. vi. ⁊ luc. xi. ió oẽs xpiani debent oronẽ hãc dñicã scire ⁊ dicere ꝺ con. di. iij. vos añ oia b Sz ex statuto eccle q missas ⁊ horas canonicas idixit ministris ecclesie uel etiã ex iniunctione confessoris p satisfactione pñie. con. tho. in. iiij. di. xv. addẽs q ⁊ oibus cõiter etiam nó ministris uel ab ecclesia determinatũ tẽp⁹ statutũ esse. cũ ex canonũ statutis teneãt diebus festis uis diuinis officijs intereẽ. ut ministris p populo ozantibus suã intẽtionẽ cõfortẽt. a Idem in sum. eo. ti. q. iij. b pũt ad h ptinen. ſ. missa · ſ · pr. ⁊. ſ. hore.

Quot sunt ꝺditiones quas oro debet hre Rnde sm Ray. ⁊ hostie. xiij. pma é q sit fidelis Nam sine fide ipossibile é placere deo. ⁊ sci p fidẽ adepti sũt repromissiones ad Hebre. xi. · 2ª · ut sit secura seu cõfidens. Jacobi i° postulet i fide nihil hesitans · 3°. sit hũil. ec. xxxv. oro hũiliantis se nubes penetrabit ⁊ de con. di. v. nõ mediocrit. 4°. sit discreta. m^t. xx. nescitis quid petatis. Jaco. 4°. petitis ⁊ nõ accipitis eo q male petatis. · 5ª · deuota .i. potius corde q̃ ore · ſ. R. i°. Anna loquebat in corde suo ⁊ uox penit⁹ ñ audiebatur. aug⁹. quid pdest strepitus labioz si mutũ est coz Sexta uerecunda ut in publicano qui nó audebat oculos ad celum leuare. luc. xviij. 7ª secreta. m^t. v. ta. ꝺ cla. Tu autẽ cũ oraueris. et oraueris ꝛc Isidoz oro puati locis oportuni⁹ fundit. 8ª pura aug. sup ps. oronis pure magna é uirtus ⁊ uelut fidel nũcius mandatũ pagit ⁊ penetrat quo caro nó p uenit. Iteꝝ Jo. os auri nó pot quisq̃ grãz uite celestis accipe nisi purgatus fuit ab oi sorde. de pe. di. i. nó pot. 9ª lacrimosa Isa. 38. audiui oronẽ tuã. ⁊ uidi lacrimas tuas. Et gl. aug sup thobiam. iiij. oro deũ lenit. lacria cogit h ꝛgit illa pũg^t. 10ª sit attenta attẽta ut hic ñ. ſ. v. dñm est. 11ª feruida. ps. Dep̃cat⁹ sũ. fa. tu. in to. corde meo · 12ª · oposa tobie xij. bona é oro cum ieiunio ⁊ elia. ⁊ sup illud tre. iij. leuem⁹ corda nra cum manibus nris. dic̃ greg. Coz cum manibus ad deuz leuat qui oronem suã opibus roborat. xiij. assidua sit ex° illius qui panes ab amico petebat. luc. xi. et apli pseuerantes in oratione spz scm accepe runt. act. i. a Idẽ in sum. e. ti. q. xx. ⁊ i q. se. dr. Qꝝ quor sũt cõditiones quibus ocurrentibus oro semp est efficax ad ipetrãdũ quas ponit glo. luc. xi. sr ista patho la Quis nr̃m hebit amicũ ꝛc. vz ut petat pie. p se. pseuerant. ⁊ ad salutẽ. Et expõit vl. dicens pie. ſ. ut petens nõ ponat obstaculũ gre. ⁊ h obstaculũ m est i dispõe petẽti. ad illud qꝺ petit. p se qa merito ꝺdigni un⁹ alteri gram nõ meret. cum uix sibi sufficiat ppriũ meritũ sm illꝺ. m^t. xxv. ne forte non sufficiat nobis ad salutẽ. q. p aliis ad saluté nõ ptinẽtib⁹ deꝰ nõ exaudit pseueranter. at ille si pseuerauerit pulsans. ꝛc. luc. xi. Et sbdit. tñ deus ex abũdãtia pietatis exaudit frequẽter etiã cũ nõ oẽs hẽ ꝺditiones ocurrunt. sed his cõcurrẽtibus nunq̃ est ineffic̃ax. oro · b Itez in oroe sit aliqd determinate petẽdu. Rnde sz sent⁹ tho. 2ª 2ᵉ. qõc. lxxxiij. si loquamur ꝺ bonis spualib⁹ ut de virtutib⁹ gia ⁊ gl'ia. q bus nec pot hõ male uti · nc de se malum cuentuz.

pñt hře talia ſcí absolute pt̄ūr ſm illud p̄s. Oñde facié tuá ⁊ sal. crim⁹. Et iteruz deduc me iſemitá man. tu. ſ. ſi loquamur de tpalibus dicédū ſm aug⁹. ad ꝓbam. ꝺ ozante dñm. hoc licet ozare qꝺ licet deſiderare tpalia aūt licet deſiderare nō qdez pncipaliť ut in eis finē oſtituam⁹. ſed ſic̄ quedā áminicula quib⁹ adiuuamur ad tēdēdū in btitudinē inḡptū ꝓ ea uita ſuſtentať ⁊ iḡptuz nobis ozganice deſeruiūt ad actū uirtutū. ut ⁊ pbūs dic̄. i. ethycozum. ⁊ iꝺ ꝓ tpalib⁹ lz ozare que quidē ex quo nō pncipaliť petim⁹ ſed in ordine ad aliꝺ eo tenoze a deo petim⁹ ꝫ ꝙ expediunt ad saluté. aliť tpalia determinate a deo peteř ñ oz. ꝙ pñt malū euētū hře ⁊ cis hō pōt bene ⁊ male uti. vñ valeri⁹ dic̄. Nos plerūz id uotis exptim⁹ qꝺ nō impetraſſe meli⁹ foret. Et con. Ray. ⁊ hoſti. Et addunt ꝙ oñs ⁊ magr̄ oia peten[a] ꝺcluſit in vij. petitionibus cum docuit nos ozare pr̄. nr̄. ꝛ.

b Quo ordinanť petitiones in ozōe dñica. Reſponde ꝫ tho. ut ſupza. oſo dominica pfectiſſima est. Et ſm aug⁹. ſi rē ozamus nō aliud dicere poſſum⁹. Nam ꝓmo ponūť ea ꝓ que in nobis ipſis fiduciá excitam⁹. ſ. ꝺſideratiō caritatis eius ad nos. ꝙ bonū nr̄m vult. iꝺ dicim⁹ pr̄ nr̄. et ꝺſideratio excellētie qua pōt. iꝺ dr̄ qui es in celis. Demū ſequūť vij. petitiones et eo ordine quo petēde ſūt. ꝓma ꝑtinet ad dilectioné dei q̄ deū in ſe ipſo diligimus. cum dr̄ ſc̄ificet nomē tuū. i. ſēm ab oibus hēať qꝺ ꝑtinet ad gloriá dei in hoib⁹ ꝓpagādá. 2ª ꝑtinet ad dilectionē qua diligim⁹ nos. cū dr̄ aduenat regnū tuū. i. per quá petim⁹ ad gloriá regni ei⁹ ꝑuenire. 3ª petitio ꝓ quá petiť dirē id quo beatitudinē meremur cū dr̄ fiat uoluntas tua ſic̄ in celo ⁊ in terra. 4.ª est ꝓ quá petiť illud quo inſtraliť uiuam⁹ ad merenduz. cum dr̄ panē. no. q. da n. hodie. ſiue hoc intelligat de pane ſacrali cui⁹ quotidianus uſus ꝓfic̄ hōi. in quo etiá intelligūť oia alia ſacra. ſiue etiá intelligať de pane corporali ut ꝓ panē intelligať oīs ſufficiētia uitť. Quīta est remotio eius qꝺ eēt impedimētū p̄me petitiōis ꝙ directe excludit a reg̃. ſ. peccatuz. vñ dr̄ ⁊ dimitte nobis debita nr̄a ſicut ⁊ nos di. de. nr̄is. Sexta est remotio ei⁹ qꝺ nos ipedit a 2ª petitione. ſ. ab obſuantia diuine uolūtatis ſ di cūmus Et ne nos induc in tēp̄ petim⁹ ne tēptemur ſed ut a temptatione non uincamur qꝺ est intemptatione induci. Septima ē remotio penalitatis pñtis que est impeditiua tertie petionis. ſ. ſufficientie circa uitā. vñ dr̄ ſed libera nos a malo amē pñt et alie expōes oīs oñice poni ſi ꝓť uitaté amittūť. Ad rōnē tñ horaz cāonicaz ſciēdū ſm ul. ⁊ in ſum. con. eo. ti. q. izz. Dz iꝺ hore canonice diuidūť in septē tpa. ꝙ in his diuerſa ſalua-tōis miſteria geſta ſūt. Nam in nocte naſcť. ozat pnoctans in oſone. ꝑditioſe traditť. capiť ut latro cum gladijs ⁊ fuſtibus oēm patiaz exhibet. gladiū ꝓhibēdo traditorē ⁊ alios hoſtes ſuos caritatiue āmonendo auriculā abſciſam ſanan[o] uolūtarie ſe pati oñdēdo. ea que inſtabāt ꝑdicen[o] ad locum ꝑditionī ogruū ſe trāſferēdo hoſtib⁹ obuiam ꝓcedēdo eos ſolo uerbo ſoleten⁹ ꝓſternē do ſe ipſū eis indicando obprobrijs falſorū teſtiū ſaturať alapis a ſuis cedit ⁊ ut falſus ꝓphēta pueili ludo illuditť ⁊ conſpuitť a diſcipulis deſitť. a petro negať et ꝓtin⁹ oculo miē intueť. Corpus ei⁹ i ſepulchro quieſcit. aīma in inferno. Mane qꝺ est hora ꝓma in cōciliū iudeoz ducitť falſa teſtimonia ꝛra eū querunť extorta ab ipſo ꝓfeſſio ueritatis blaſſemia iudicatur. uincitť cum falſis accuſationib⁹ pilato traditť. ⁊ ꝑm quorūdā opionē reſurgť Hora tertia accuſatť herodi mittitť ab ipſo ⁊ ſuo exercitu ſpnitť. a quo etiá illuſus i ueſte alba ad examen pilati remittitť. clamoribus iudeoz crucifigitť. a pilato flagellatť ſp̄m ſēm mittit. Hora ſexta iudicatť. ꝺēnatť. ꝺſpuitť. illuditť ſpinis coronatť. arūdine cedit. crucé ſibi baiulāſ egreditť. felle ⁊ aceto potatť. cū ſceleratis ꝺputatť. blaſſematť. irridetť. tenebris corpalib⁹

occasus ueri solis ondiť. Hora nona mťez
osolať. clamans moriť. uelū tēpli scindi-
tur. terra mouet. pctre diuidūť. monuñ-
ta aperiūť. cētur° cōfiteť. alŋ sua pctora
tūdētes reuertūť. Hora uesptina lancea
latus pforatť. ex vulnere sanguis cum aq̄
egrediť. Sēo qđ est hora opletorij cenat
cū apl'is. cená legalē instituit sacralem. la-
uat pedes apl'oz. 7 extergit linthēo. apl'is
p̄dicat p eis pez orat ad lom̄ p̄ditiōis ppe
rat. tristiciā suā manifestat. discipul' t'naz
oronē emittit fēs in angōia. guttas sudo-
ris sanguinei defluentis in terra fundit. đ
cruce deponiť. aromatibus odiť. inuoluit. tu-
tus sindōe. sepulchrū lapide p̄grādi clau-
diť. signať. custoditť. nallať.

ORatorium

Utrū liceat cuilibet in domo p-
pa hře oratoriū p̄uatū. Rndō oratorium
in forma ecclesie nō lz hře absq; auctorita
te epi. a. Si uero nō sit in forma eccle
bñ licet hře cuilibz fideli. ut in sum. con.
li.iij.ti.xxiij.q.clviij. b Nec ibi missa
celebrari nisi de consensu epi. 7 ppter nēcī-
tatē. 7 q̄ nō fiat inde p̄iudiciū enorme ec-
clesie prochiali. Clericus aūt q̄ sine auc̄te
epi i t'li oratorio celebrauerit dz deponi. đ
con. di.i. vnicuiq;. 7 .c. clericos. 7. c. si qs.
a Idem in sum. con. li.iij. ti. xxviij. qōne
clviij. ubi etiā dr p̄m glo. Ray. q̄ cōcessa
licētia edificandi monasterium itelligit. 7
ocessa edificandi oratoria opportuna. j. se-
pta eius. 7 i allegato. c. si quis. dr q̄ i p̄ci-
puis solēnitatibus non debet in p̄dictis
p̄uatis oratorijs celebrari nisi ō osēsu epi
qđ uř intelligēdū qñ maior urgz nēcitas
ḡ i alys tpib9 in quib9 etiā sine licentia
epi. 7 iusta cā nō dēt i talib9 locis celebra
ri. ut p̄tactū ē. Itez in dēa. q. clviij. dr q̄
glibz pōt ppria auctoritate facē hospitale
ad recipiēdū paupes. sine oratorio tamen
sed tal' loc9 nō gaudet libertate ecclesia-
stica. 7 uēdi. 7 emi pōt.

ORdo primo

Cōiter qd sit Rnde p̄m magr̄m
se. 7 tho. in 4°. di. xxiij. Ordo ē signaculū
quoddā in quo spūal' ptās traditť ordina
to ad officiū a Hec diffinitio fuit hugi
de san. uic. 7 pz pe. ubi actus exterior dr si
gnaculū pz executio illi9 ptātis dr officiū
ut in sum con. li. iij. t. xxij. q. i. b Utrū 1
p̄ma tonsura siue corona sit ordo. Rnde si
loq̄mur de ordine ingūtū est sacrm̄ 7 imp
mit caracterē. isto mō tonsura nō ē ordo
q̄ nec sacrm̄ ē. nec ipmit caracterē. 7 hec ē
sñia tho. in. iiij. di. xxiij. 7 ppter hoc iura
inter ordines nō posuerūt tōsurā. xxxij. di
seriati. lxxvij. di. illō. xciij. di. a sbdiacono.
Si uero loquamur de ordine nō ut ē sa-
cramētū. sed largo mō p̄ deputatione ad
diuinū cultū sic p̄m eundē ordo est. 7 ita
nominať extra de eta. 7 qua. cū cōtingat.
sed qđ ibi dic̄ ber. q̄ ē idē qđ psalmista-
tus. nō ē sic sicut in se. ḡ. pz. a Nō est ḡ.
p̄ma tonsura ppr̄ie ordo sed dispō ad or-
dines. ut in sum. con. e. ti. q. ij. b Utrū 11
psalmistat9 sit ordo Rnde pz tho. i 4°. di.
xxiij. in decretis di. xxi. cleros. psal. z9 ab
hostiario iter ordines ponit. ñ q̄ sit spāl'
ordo sed q̄ ē officium ordini. s. lectoriatui
ānexū. xxij. di. psalmista. nā q̄ pō cū cātu
p̄nūciant. nō lector dr psalmista. 7 cantor
q̄ idē ē quoddā offi^m iter ordines. a
Con. pe. ut in sum con. eo. ti. q. iij. b
Quot sūt ordines Rnde p̄m sñiaz tho. in
4°. di. xxiij. si ppr̄ie accipiam9 ordies ig̃^m
sūt sacra septē sūt. q̄tuor. s. miores. ut ho-
stiarius. lector. acolitus. 7 exorcista. 7 tres
sacri. s. sbdiacon9. diacon9. 7 p̄sbyter. si uō
largo mō sumam9 addet minoribus p̄ma
tōsura siue psalmistat9. ut quidā dicūt. 7
de hoc hēs in p̄cedētibus duob9. ḡ. sacris
uero addet epat9 qui tñ ut̄ sit ordo ha-
bes in se. ḡ. a hoc cōiter tenēt oēs tho-
logi. s. q̄ ordines ppr̄ie sūt tm̄ septē. ut in
sū. con. e. ti. q. iij. b Utrū epat9 sit or 111
do. Rnde p̄m tho. in 4°. di. 24. ordo pōt
accipi dupliciter. vno mō p̄m q̄ est sacrm̄ et sic oīs ordo ordinatur ad sacramētū eucr̄.

eukaristie|cū eps nō bēat quātum ad hoc
ptātē supioꝛē sacerdote epatꝰ non ē ordo·
alio mō pōt considerari ordo·ſm q̄ ē of/
ficiū quoddā respectu quaꝛūdā actionū sa/
ctaꝝ ⁊ sic cū eps bēat ptātē in actionib⁹
ierarchicis. respectu coꝛpis mystici supᵒ sac/
dotē epatus erit ordo·⁊ isto mō loquunt⁹
q̄ñq; iura·ut cū dr q̄ nō pōt omittere ea
que sunt epalis ordinis nisi epus. extra·de
cō.cit⁹.aqua a Et sic ordo aliq̄n accipit⁹
p sacro aliq̄n p gradu dignitatis·ut pz i
sum.con.eo.ti.q.iij. Hoc cōiter tenēt oēs
tlxologi.ſ. q̄ ordines ꝓpꝛie sūt tm̄ septez
ur in sū.e.ti.q.iiij. b Utꝝ ordo sit vᵐ
iiii sacm̄ Rnde ſm pr. vnū est·nō unitate in/
diuisibilitatis sicut punctus nec cōtinui/
tatis sicut linea·nec pfectione vni⁹ forme
sicut coꝛpus aiatū·sed ē unum pfectione
vni⁹ finis q̄ cū ꝯstituat⁹ ex diuersis ordi/
bus spalibus oēs ordināt⁹ ad unū actum
.ſ.cōsecrationis eukaristie a Sicut ēt do
mus dr una ſm cūdē in sum. e.ti.q.v
v b Utꝝ in ordine cōferat⁹ gra Rnde
ſm tlx.⁊ pr.in 4°. di.xxiij. in ordine con
fert⁹ gra gratū faciens que necessaria ē et
nō solū ad digne suscipiēdū sacm̄. sed ad
digne ministrādū. a Idem in sum.con.
vi e.ti.q.ix. b Utꝝ ordo liberet a foꝛ/
tuna ſuili Rnde ſm Ray. nō solū epalis
nō dñā dignitas sed etiā sacerdotalis liberat a cō
ditione uel a foꝛtuna seruili l' ascriptitia
di.liij. si seruus sciēte.et ſm can⁹. etiā a
curiali foꝛtuna siue uinculo q̄ ut dictum
ē liberat a seruili que foꝛtioꝛ ē·di.liij.fre
quēs.⁊.c. ex antiqs·uñ q̄tū ad hoc nō tz
illud.c si seru⁹ sciente a Quia illud.c.
ē quedā lex q̄ reuocat⁹ p ius canonicū ſz
glo.ibi p rōnē ptacta. b Nec tñ cu/
rialis nō dēt ordinari ut·j· ordinād⁹·ſ.xv
vii a .ſ.q intipit.xv. b Utrū uotū castita
tis sit ānexū ordini Rnde ſm Guil.nō ut
patet in grecis qui nō tenent⁹ ad cōtinen/
tiā·nec apud nos illi qui iuitiſ uxoꝛib⁹ oꝛ
dināt⁹. a Tales nō pōt debitū exigē lz
teneāt⁹ reddere·ut.ē.ipedimētū.xi°·ſ.i. in
additiōe. b Sz tale uotū ānexū ē ordi

ex cōstitutiōe ecclesie ꝓpt⁹ hōnestatē sacri
ordis sicut hug⁹ notauit xxviij.di.in pn.

a Con.tlx.z^a z^e.q.lxxxviij. b Quot
mōis ordiatio dr simoniaca. Rnde ſm Ray
4^or mōis.nā ex pte ordinatoꝛ. tm̄.alia ex
pte ordinati tm̄.alia ex parte utriusz. alia
ex neutriusq̄ pte vide·j· simonia.i.ſ.vi.

Ordo secūdo

Quo ad ritū ⁊ tēp⁹. utrum ne/
cesse sit instrumtū i ordinatiōe exhibituz
coꝛpaliter tāgi Rnde ſz tlx.in 4°. di.xxiij
quidā dicūt ordinatū instrūmālū ab eo
qui suscipit sacm̄ nō ee de necessitate sac
mti ſz solā pꝛecessionē. tm̄ ipsa uerba foꝛe
uident⁹ oñdere q̄ ordinat⁹ māe sit de cētia
sacri q̄ dr accipe hoc uel illud.ꝛc a pma
opinem sequit⁹ alior. quā etiā nō oīno re/
pbz.tlx. licet z^a uideat⁹ sibi tutiōꝛ ut pz
in sum.con.li.iij.ti.xxiij.q.xi. ubi etiaz pz
q̄ hosti.mr tū discrepat ab his iō hic pas
sus penitus ur ambiguus ꝓptēa pꝛo tuti/
oꝛ ē eligēda·extra·de bōi. pcti°.⁊ de pby.
nō bapti. uenies.ibi nō intelligit⁹ iteratū
qđ ābigit⁹ ee ſm b Utꝝ plures oꝛ 1
dines eodē die possint conferri. Rnde ſm
Ray. uno die nō dēt cōferri vni oēs mio
res nisi hoc obtineat de ꝯsuetudine eccle^e
Itē un⁹ ordo sacer cuz minoꝛib⁹ ul' duo
sacri nullo mō ꝯferūt⁹ eodem die vni. di.
lxxvij.in singul'.⁊.c.quicūq;. extra ō eo q
fur.oꝛ.sus. cuz hic latoꝛ. extra de temp.oꝛ.
lras.⁊.c.dilect⁹.⁊ de pena epi qui contra
hoc ordinat hēs·j·ordinatoꝛ·ſ.iij. Ille uō
qui furtiue cōtra pdēam formā ordinē re
cipit dēt deponi·di.lxxvij.sbdiacon⁹. ex ō
eo q fur.oꝛ.sus. inotuit si tm̄ receptis iur/
ta ꝯsuetudinem pfie quatuoꝛ minoribus
ordinibus sbdiaconatū cadez die furtiue
recipiat pōt pmitti misericordit⁹ in mio/
ribus tm̄ ministrare. ⁊ si intrauit religio
nē ⁊ uita moꝛez ei⁹ exegerit abbas si uo
luerit i alijs ordib⁹ poterit dispēsare. ut
in.d.ē cū.b.⁊ idē ſm hosti. si duos sacros
ordines simul recepit a Idem in sum.
con.e.ti.q.xij b Sed si lata fuissent p⁹

ecc̃ois ſñia ȳtra ſic recipiẽtes a .i.fuiſſ3 ꝓhibit̃ inhſtũ ne ſic ordines recipent̃ ſb̃ pena excõicationis ut in.v.c.inotuit. b Et nihilomin9 recepint nõ poterit cum eis diſpẽſari niſi p papã ut in.v.c.inotuit. a Hec vñ ſẽtire goff.ꝛ hoſti.q.abſolute dicẽt q; q9 itiãtione anathematis ordinat̃ ñ pot̃ cũ eo diſpẽſari niſi p papã niſi q̃ ad mĩores ordines in quib9 hoc caſu pot̃ diſpẽſare etiã epõs ſm hoſti.ꝛ i ſum.e.t.q̃one xviij.ſed hec uidẽt intelligẽda ſm diſtinctione Ray.qui dicit ut p3 in dẽca.q.xiiij. q; ſi qs ȳtra ꝓhibitione ſcam ſb̃ pena excõicationis.e.cladeſtine recepit duos ordines ſimul tũc nõ poterit cũ eo i executiõe ordinũ etiã ſi religionẽ intrauerit diſpenſari niſi de licẽtia pp̃e.v.c.inotuit. ſi uero aliqs recepit furtiue ordinẽ ſacrũ uł non ſacrũ diſtigue q; aut fuit ꝓhibit9 ſb̃ itẽminatione anathematis aut nõ.in ꝑmo caſu poterit cũ dig̃ ſatiſfactione ꝑmiſſa cum eo ut in ſuſceptis miniſtret ordinib9 epõs diſpẽſare ꝛ ſi intrauerit religionẽ etiã in ſuſceptis poſtq̃ aliq̃to tpe fuerit i ea laudabiliter ꝺuerſatus. In ẓ. aute caſu poterit cũ tali etiã i ſeculo remanẽte p9 ꝺdignaz ſatiſfactionẽ tã in ſuſcepti. q̃ in ſuſcipiendis ordinibus diſpẽſare ex̃ ꝺ eo q; fur.or. re.c.i.b̃ ibi.ꝛ ꝺ quis ꝓpie furtiue ordinẽ ſuſcipe q; ȳtra ꝺſciam ſui epi ꝛ ſine examinatiõe ꝓmouet̃ ſm glo. ex̃ de eo qui fur.or.ſuſ.c.i. b Et addit hoſti.q; etiã pp̃ defacili nõ diſpẽſat̃ de diſpẽſatione cũ ordinatis ab aliẽo epõ.ꝛ huiuſmodi hẽs ·j· ordinat9.i.ſ.añpe. b Utrũ i ordine faciendũ ſit ſcrutiniũ.Rnde ꝑ3 hoſti. circa ſb̃ faciendũ ẽ duplex ſcrutiniũ.vnũ añ ordiationẽ qđ diligẽter faciendum eſt.extra de elec.nihil ẽ.ſ. epi ꝛ incipit in feria quarta p̃cedẽte ſabbatũ ordinatiõis.ꝛ durat uſq; ad dẽm ſabbatũ p archidiaconũ qđẽ de iure cõi.ex̃ de offi.archi. ad hec.ꝛ.c.ad nr3

a Olim epõs eligebat ſcrutatoreſ ſeu examinatores.xxiij.di.qñ. Et nõt̃ in ſũ.e.ti. q.xvij.ꝑ3 goff. ſed ut hic ꝺ.ꝛ etiã ibi hodie de iure ſpectat examinatio ad archidiaconum. b Qui hẽbit diligẽt̃ igrere de uita ordinãdi de genere de p̃ia de etate ẽ titulo ad quẽ ordinat̃ de loco in q̃ ꝺuerſat̃ de ſcia de fide ꝛ de aliis que cõtinẽt̃ i regula apo^ca.de q̃b9 dñ ·j· ordinãd9 quaſi p totũ.ꝛ ſic i ſabbato q; ꝓbati ſũt epõ p̃ſentẽt̃ xxxviij.di.qñ a Iſtud.c.poti9 eſt xxiij.di. b Aliud ſcrutiniũ fit i ipa ordinatiõe qñ ordinãdi epõ p̃ſtat̃ añ altãe cũ arꝺiacon9 dicit poſtulat ſca mr eccle^a ẽ.ꝛ ordinatore iterrogãte ſcis illos eẽ dignos ꝛ Rndet g̃tũ humana fragilitas ẽ. Et quidẽ p̃ſtator in tali miſſione nõ peccat dũ tñ cõtra ſciẽtiã nõ loq̃t̃. extra de ſcruti.in.or.ſa.c.vno.aliqn cõtra .xxviij. q.i.ſ.i. a melio9 facit dcm.c.vnicũ b Mã quẽ neſcit indignũ dẽt p̃ſumẽ dig^m. extra de p̃ſump.dudũ.q; ſi archidiacono remordeat ſcia de aliquo qui nõ ſit dignus tũc añq̃ ueniat̃ ad ordinationeẽ ſecreto ſtudeat epõ denũciare ex̃ de ſcru. in or.ſa.c.i. ꝛ ſi epõs nolit deſiſtere archidiacon9 dẽt ſe ſbtrahere.ꝛ ſi nõ pot̃ ſine ſcandalo dẽt illa uerba dicere tãq̃ miniſter ecclefie qui nõ iudicat ꝺ occultis ſed nullo mõ crimẽ fris dẽt publicare con.Inno.

a Idẽ in dẽca.q.xvij.ꝛ ſe. b Quid ſi ſine examinatione quis ẽ ordinat9. Rnd̃ ſm hoſti.ſi ſit notus ꝛ dign9 nõ peccat̃. q; tales nõ ſũt examinãdi ar.xxiij.di.nullus. a Fallit ſb̃ in epõ conſecrãdo q; q̃uis ſit notus nr̃ exaiat̃ xxiij. di.q epõ.ꝑ3 goſ. ut in ſum.con.e.ti.q.xix. Sed ſi indign9 ſit ꝺponi ꝺz. b ex̃ de cor.uici.expoſuiſti. Si uero ſit ignot9 q̃uis dign9 ꝺponendus eſt.xxiij.di.c.ulti. ꝛ multo fortiꝰ ſi indign9.l.di.ex penitẽtib9. a Idẽ in dẽca q.xix. b Quid ſi in examiatione crimĩ ſuũ nõ expoſuit.Rnde ſm hoſtiẽ. ordinandus tenet̃ ofiteri crimia ſeu impedimẽta notoria iuris uł fci niſi fuerit cuz eo diſpenſatũ.di.l.ex penitẽtib9. Itẽ tenet̃ ꝓdere grauia ſeu enormia.ſ. q; etiã p9 p̃niaz executionẽ impediũt ut homicidiuz.ſimonia i ordie.ꝛ huiuſmõi a Etiã ſi ſit ſecreta ut in.c.q̃ſitũ.ex̃ de tẽp.or. b Alia uero

que nō ipediūt nō tenet .extra de tēp.oz. .c. fi.si uero fraudulent defectus sbticz non hēbit executionē ordinis sic suscepti extra de renun.nisi cum pdem.ꝑ.pſone. si uero ꝓfitet ⁊ dispēset cū eo securius erit secꝰ erit ſm Inno.⁊ ulteriꝰ nō accuset. aliter secꝰ.xxxiij.di.c.ultio. a potiꝰ uī.xxiiij di.c.fi. b Si uō dispēset ⁊ nihilominꝰ ordinatꝰ nō dēt ordinatꝰ in illo ordine ad mitti.lxxxi.di.si quis sane.con.goff. a

iiij Idē in.d.q.xix. b Quibus tribꝰ dūt ordines conferri. Rnde ſm Ray. ordines generaliter ꝓferri pnt in sex tribus anni.s. in sabbatis quatuoz tēpoꝝ. ⁊ in sabbato añ dñicam de passione ⁊ in sabbato sancto paschę.di.lxxv.c ulti.extra de temp.oz.de eo.ꝓp uero pōt ꝓferre ſbdiaconatū in die bus dñicis ⁊ i alijs pcipuis festiuitatibꝰ Itē i dñicis diebꝰ solēnibꝰ ꝯlibz epi pōt ꝓferre minoꝛes aliquibꝰ ita tū ꝙ nō mul tis ne uideat generalē ordinationē facere ut nō in.d.c.de eo.con.hosti.⁊ goff. ⁊ alij a Idē in suz.con.e.ti.q.xxx. b Qua re sacri ordines semp sūt ꝓferendi in sab bato.Rnde ſm hosti.ꝙ sabbatū signt regē ⁊ qui transit ad clericatū irreuocabiliter ꝑ susceptionem sacri ordinis transit de la bo re seculariū negocioꝝ ad uacādū spūali bus.di.lxxxviij.fornicari.⁊ apl's.ij.tbi.ij. militans nemo ꝑplicēs deo ꝑplicat se negocijs secu larib⁹.con.Inno.⁊ goff. a Con.etiā vl in.dēa.q.xxx. b Itē aliq̄ nō ordines sacri possint ꝓferri in dñica.Rnde ꝙz ſm Ray. si in sabbato ordinationū tam ordinās ꝙ ordinādus ꝓtinuaret ieiuniū nec ꝓmedēt nisi forte celebrando tūc in mane sequēti. dñice posset sacer ordo ꝓferri. ꝙ tūc mane diei dñice itelligit trahi ad sabbatū ꝓpt ꝓtinuationē ieiunij.⁊ idē intelligēdū ē d nocte ante diē paschę si tūc celebraret ut erat mos antiquitꝰ. a .s.ꝙ in dēa nocte possint ordinationes fieri ⁊ nō i alijs no ctibꝰ ſm Inno.in.c.fraſ.extra de tēp.oz. b Talē ꝓtinuationē ieiunij non expedit facere nisi in necessitate.con.hosti.⁊ Inno ⁊ alij a hec ꝓbi fuerunt dēa Ray. ⁊ ꝓbi

alioꝝ ut pz i dēa.q.xxx. ubi etiā dī ꝙz glo Ray. ꝙ cōtinuatio ieiunij.sic dēt intelli gi ꝙ die sabbati ⁊ nocte sequēti nihil cō medat uel sumat ⁊ bibat ⁊ ſm Inno.i dēo.c.fraſ.celebrans illa die nō dēt sumē nisi corpus ⁊ sāguinē b

vi Que pena eo rū qui extra statuta tpa sacrū ordinē sus ceperūt.Rnde nō dūt admitti in susceptis ordinib⁹ ministrare extra de temp.oz.c.ij. tū caracterē susceperūt ⁊ epūs imposita eis ꝑmo penitētia ꝓtēti sustinē poterit. ut postea in susceptis ordinib⁹ ministrēt. ex de temp.oz.ꝯsultatiom ⁊ hoc ſm Inno.⁊ guil.qui addit ꝙ secus est in ordinibus suscipiendis a Idē in sum.con.e.ti.qōe xxxiij.si tū añ ministrēt hēs.ē.dispēsatio. .ꝑ.vi.ꝛ.ix.ordinatoꝛes uero dūt ꝑuari au ctoritate ordinandi ut in eo .c. ij. b

vii Quid si aliquid omittat in ordinatione de forma Rnde ſm Ray.si aliquid omit tat qđ sit de ſba aut etiā si dubitet utrū sit de substātia tota ordinatio dēt iterari. quasi nihil sit fm̄ nihil .n.intelligit ite ratū qđ nescit esse fm̄ de con.di.i. solēni tates. Si autē omissū ē id de quo exꝑssū é ꝙ nō é de ſba nō dēt ordinatio iterari. Sed qđ omissū est dēt statuto tpe caute suppleri extra de sacra. ite.c.ꝑsbyter.⁊ c i. con.Inno. a Idez in sum.con.e.ti.qōe xxxiij. b De eo qui scīēter ordinē ite rat hēs.ē.dispēsatio .ꝑ.vij.

viii Que sūt il la que nō sūt de ſba Rnde ꝙz Ray. exꝑssū é ꝙ de ſba nō est ipm tēpꝰ ordinationuz. extra de tēp.oz.sane. Itē nec etas ordinan di.di.lxxvij.ſbdiaconꝰ.⁊ c.in ueteri. Itez nec vnctio.extra de sacra vnc.c i.circa finē ⁊ de sacra.nō ite.c.i. Itē ꝙ ordinandus in ꝑsbyterū ℓ diaconū recipi, impōnez ma nus epi. a .s.tactu corꝑali ut in.c.ultio de quo statim. b Ex de sacra unc.ite.c. ulti. Itē ꝙ ordo recipiat a ꝓprio epo uel ꝙ nō recipiat quis oēs ordines simℓ. sed seruatis debitis in tristicijs extra de tēp. oz.ꝙ translationē. ⁊ c.fraſ.⁊ ix.q.ij.lug donenſ.con. hosti.⁊ etiā bugē.⁊ guil. nō é de ſba ꝙ ordinans ⁊ ordinandꝰ sit ieiuni

s. iterum siue tp̄ cōgruū

a Hoc cōiter tenent doc. licz Ray. ō ꝫ dubitauerit ut patz in sum. e. ti. q. xxxiij.

b Sunt alia de quibus nesat utz sit de sba. uel nō. ut missa de qua etiam hostiē. dic dubiū. a Idem in dca. qōe. xxxiij.

b Tñ in minoribus ordinib⁹ nō uf dubiū qꝫ missa nō est de sba. a Forte ꝫ potest intelligi ex ꝯsuetudine que é optima ⁊ legū interpres. ff. de legi. si de interpretatione. Item ad mām aduertēdū ꝫz Inno. ⁊ in. d. q. xxxiij. qꝫ cū in ordinatione alicꝰ in diaconū uel sacerdotē omissa é manus ipositio et postea supplet dñr etiā omēs oones que pcipiūt dici qñ fit manꝰ impositio. qꝫ ipsi manꝰ ipositioni adhereāt ⁊ de manꝰ impositione fit mentio in oroni/bus Item dic qꝫ ū diuisi ⁊ diuersi sūt actꝰ nō est iterandū. sed supplendū. i ordia^ce sacerdotis. Alius actus est tenere manꝰ super caput. alius dare ei calicē ⁊ patenam. quoz si aliqo defuerit ltie fām nō erit postea iterandū. quidā tñ dicūt qꝫ hec duo .s. de calice ⁊ de patena nō sunt supplenda qꝫ nō sūt ō sba. tñ securiꝰ est supplere Item si pars alicuiꝰ oronis omissa eēt a capite inchoanda foret. tñ in ordinibꝰ multe orationes pūt eē que nō sūt de sba ordis. vñ si alius ordo ltime collatus eēt. nō ꝓpter hoc reiteraret. Item si tātum una manus inuncta é postea soliꝰ alteriꝰ manꝰ iūctio supplenda est ⁊ ubi in oronibꝰ dr manus i plurali dicet manꝰ i sigl'i ⁊ si facta essz vnctio in aliquo ⁊ nō dca oro. uel ecōuerso repetendo erit utrūqꝫ qꝫ actꝰ ñ sūt diuisi. cum in oronibꝰ fiet mentio de inunctione Item qō omissum est dēt supplerī per eum qui ordinauit. Qō si fieri nō pōt per alium supplerī. pōt Item si epūs in ordinādo ex infirmitate deficiat per eū postea l p alium inchoabit ubi ipse dimiserat nisi sint aliqua cohērentia vnctio ⁊ oro. ut dām est ul' nisi unꝰ sit actꝰ ut patet i forꝫ consecrationis eukaristie ⁊ in forma baptismi cuius pte iam dca si deficiat minister p alium reiapit forma in baptismo ⁊ in missa ab illo loco qꝫ pdicā. có. hosti. Itez qꝫ dām est debere omissa caute supplerī. hosti. in. c. pbyter. extra. de sacra iteran. nō ⁊ Inno. ponit pdca ut et patz in dca qōe xxxiij. exponit qꝫ fiat suppletio tpe ordiationis ⁊ ueniet patiens defām quasi ministrans epō. nec erit intētio epi. nec ipiꝰ qꝫ oroes sup ipz iterent ⁊ cū uenerit epūs ad id qō omissum est suppleat. ⁊ pōt fieri ultimo pꝰ alios ciusdē ordinis. ut magis celet pōt etiā epūs ei dicere uade ⁊ porta m libū ul' aliam rem quasi credant circūstantes qꝫ ꝓpter mandatū sibi iniunctū impo fuerit manū. uel etiā in capella sua paucis ⁊ bonis secretarijs uocatis puatim poterit ordines celebrare. quousqꝫ autem hoc supplementum recepit executionem suscepti ordinis nō hēbit. lij. di. sollicitudo. et extra. de sacra. ite. c. i. ⁊ ibi glo. ⁊ in. dca. q. xxxiij. b

Ordo tertio

Quo ad caracterē. utrū in quolibet ordine impmat spalis caracter. ⁊ an caracter vnius ordinis pūpponat caracterē alterius ordinis. Rnde sm tho. in 4°. di xxiij. in quolibet ordine sicut cōfert spalis ptās ita ipmit spal' caracter n^c caract vniꝰ ordis pūppōit caracterē altāiꝰ ordis' naz recepto ordine posteriori ⁊ ptermisso pcedenti non ꝓpter hoc dēt reordinari in ipo posteriori. extra ō cle. p sal. pmo. c. unico. con. theologi. a Idem in sum. con. li. iij. ti. xxij. q. vi. b Utrū añ caracterez ordinis perigat caracter baptismi ⁊ cfir/tiois Rnde ꝫz tho. ū. s. caract baptismi pexigit de necessitate qꝫ é fundamētū oiuz sacroz. extra de psby. nō bap. c. i. ⁊ c. ueniēs. sed caracter cfirmationis non perigit de necessitate qn sine illo rcipiat qs caractēz ordis. tñ ō ogruo perigit con. pc. ⁊ alij. a Idem in sum. eo. ti. q. vij. b In q actu impmit caracter in singulis ordinib⁹ Rnde ꝫz sē. tho. in 4°. di. xxiij. ⁊. xxv. sacerdotalis caracter impmit qñ dat ei ab epō calix cum uino ⁊ patena cum pane et sb debita forma uerboz. quia tūc ofertur

ei potestas ad principalem eius actum .q. é consecrare corpus ⁊ sanguinem xpi a
Pe. autē dicat q̄ in ordine sacerdotali īp̄mitur caracter ipositione manus . que est organum organoꝝ ⁊ organum oscratio/nis ⁊ ministrationis sacroꝝ ut in sum.cō. e.ti.q.x. b Diacono uero imp̄mit̄ i datione libri euangelioꝝ.tūc enim ei datur ptās legendi euangelia in ecclesia. qđ est eius p̄rius actus in quo includit̄ p̄ncipalis.s.dispēsatio sacri cōmō quo dr.ē.dia/conus. Subdiacono uero in porrectione calicis uacui a .s.consecrati.fz pr.⁊ al.in dcā qōne ix. b Quia bēt portare uasa dñici corpis ⁊ sanguinis Acolito in accep/tione urceoli ⁊ candelabri.sed p̄cipue urceoli.quia eius est p̄parare uinū et aquaz ad ministerium.⁊ accipit hoc ab archidiacono.nō q̄ archidiaconus conferat sacm ordinis.qui confert̄ uirtute uerboꝝ que dicat ep̄s. a ſm al.⁊ pr.magis inde/t̄ im/pmi caracter.cum datur candelabrum q̄ in datione urceoli Itez dicit pe.q̄ in tra/ditione quam facit archidiacon⁹ fit ptā/tis collate exp̄ssio.ut in dca.q.x. b Ex oraste cum recepit librū exorcismorū.ei⁹ eni officiū é exorcismos mōre emendare ⁊ man⁹ sup catħcuminos ⁊ energūmos ponere. a Energuminus est dēmōiacus ſm catholicon. b lectori cum dat̄ libr ꝓphetaꝝ.quia eius officiū est ꝓphecias le/gere ⁊ catħcuminos p̄mo erudimenta fi/dei docere.hostiario cum cōferūt̄ ei claues hostioꝝ ecclesie.quia eius officiū é dignos ad sacrā recipe ⁊ indignos excludere.hec sumpta sunt breuiter ptim de tho.ubi.ē. ⁊ ptim ex canone.di.xiij a .s.in.c.k̄dia con⁹ cum multis aliis scḡ.⁊ p̄dictis quo ad exorcistā.lectorē ⁊ hostiarū con.pr.ut in dcā qōne.x. b Sed nūquid laicus q cito nesat lras recipit caracterem si ordi/netur Rnde ſm Ray. credo q̄ recipiet. q̄ ex quo baptizatus é susceptibilis est cuiuslibet sacri.cum baptismus sit ianua oiuz sa/croꝝ.xxxij.di.vex circa fi.⁊ facit ad hoc.⁊ q.ij.uentū.⁊.sed dr. a melius in.c ueni/ens.extra de p̄sby.nō bap. b hoc tñ nul/lo mō dēt fieri xxxiij.di.ocs. Sed q̄ ibi dicit̄ q̄ sua sacerdotij sunt eloquia dina. ñ intelligit̄ q̄ sit de sua ordinis Sed de sua executionis idem hosti. a Idem in sum.li.iij.ti.v.q.ij. Aduertēdū etiam q̄ laicus qui nullū bēt ordiuē posset oib⁹ alijs p̄termissis recipe ordinē sacerdotalē ſm tħeologos cōtēr.licet hug. dixerit q̄ nō pōt recipe nisi bēat ad minus p̄mā tō/suram.ut in sū.con.li.iij.ti.xxij.q.xli. b Uxor qui coactus ordinat̄ recipiat cara/cterem Rnde ſm Ray.si coactio fuit cōdi/tionalis ut p aliquā ōmationē uł cru/ciatū utiq̄ recipit caracterez.ar.di.lxxiiij. ubi ista.xlv. di.de iudeis.i.q.i.q̄ quidaz. nam in tali casu uolūtas é saltem indirēa de qua aug⁹ uoluit facere quia uoluit ui/uere. a xv.q.i.merito. b Sed si coa/ctio fuit absoluta ut si ōino inuit⁹ uiolē/ter teneat̄ sb manu ordinatoris nullū re/cipit ordinē.ut de baptizato.pz.ē.baptis/mus.iiij.ſ.iiij.con.hosti.⁊ Doff. a Idē in sum.e.ti.q.xlix. b Sed an talis tēat̄ ōtinere ⁊ an retineat ꝓuilegium clerica/le bēs.ī.ordinatus.p̄mo.ſ.viij.

Ordinandus

Qualis dēant̄ eē ordinandi q/bus regimē animarū ōmitti dēt oñdit ap̄l⁹ p̄mo.thi.iij. ubi pōit.xiij. cap̄la de p⁹ oz epm eē irrep̄hēsibilē z. uniuſ uxoris uiz z. sobriū ⁊ it̄ē dicit nō uiolentū.4. pu/dētem.5. pudicum.vi.ornatum.vij.hospi talem.viij.doctorem.ix.nō p̄cussorem.x.ñ litigiosum.xi.non cupiduz.xii domui sue bñ p̄positū.xiij.parum .ī. ibdit ñ neophi tum banc eandem regulā tradit ad titum p̄mo.licet aliquātulū uarient̄ uerba ⁊ iz ap̄l⁹ uideat̄ dēaz regulaz in epis posuisse nō extendenda tñ est ad oēs ordinandos ut p bat aug⁹.di.xxxiij.cognoscam⁹. a al̄ ognoscam⁹. b et amb.di.lxxxi.ap⁹. a hoc ut̄ potius dēm aug. qui ibi significa/tur ⁊ qđ hic nō.in sum.li.iij.ti.i.q.i. b Sunt ⁊ alia.x. impedimenta ordinādoꝝ

cnergumenos
cnergum.
Tdicit
IIII
III
signum

iure positiuo inducta que ⁊ si addantur
ad pdcā.xiij.capl'a erūt.xxiij. que regrūt
cē ordināndos. vñ xiij.q̄ ñ sit solēnit pēi-
tens.xv.nō curialis.xvi.nō rōcinijs obli-
gatus.xvij.nō seruus.xviij.nō corpe uicia-
tus.xix.nō illegitie natus.xx.nō q distulit baptizari
baptismū usq ad egritudinē mortalē.xxi.
nō pegrin⁹ uel ignotus.xxij. nō minor in
etate.xxiij.nō fēia de his nūc p ordinē est
dicēdū ¶ primū q̄ cap^m ap^e r̄gule ē q̄ or-
dināds irrepbēsibil sit q̄ ad titū dic sin̄
crimine nō ē intelligēdū de quolibet crie
al'r null⁹ posset ordinari q̄ nemo sine crie
uiuit.vnde Jero⁹.exponit irrepbēsibilez
.i.nō obnoxiū repbētioni a .i.ordēnatōi
ut in ſ. nūc aūt.ō quo ſ.⁊ nō.in sū. li.iij.
ti.ij.q.i.ubi nōnt q̄ i b ſ.ponūt. b naz
res pene otra nām ē ut sine pēto aliqs sit
sed tal eligat cui⁹ opatiōe ceteri grex di
cāt de b di.xxv.ſ.nē aūt.pōt tñ itelligi si
ne crie idispēsabili l' etiā sin̄ crimie qđ re
grit dispēsatiōez ⁊ ñ ē adhuc dispēsatum
de q̄ mā bēs.ē.dispēsatō ſ.vij.⁊ viij a
imo ſ.i.p to. b vl' sine crie enormi ō q̄
uide ē.crimē ſ.ij.⁊ enormia ſ.i. a vide-
tur itelligi ō crie digno ordēnatiōe ut di
ctū ē.s. q̄ ipedit pmouēduz ul' deicit iaz
pmotū.q̄ alī recipit dispēsatione alī ñ
ut pz.ē.dispēsa°.p to. b ¶x. ordināds sit
uni⁹ uxoris qđ ē itelligēdū negatiue.i. ñ
plurū.s. q̄ nūq̄ habūit duas uxores di.
lxxxij.ꝓposuisti.nam nisi sic exponēt seq̄-
ret q̄ xgines ⁊ q nūq̄ hūissent uxorē nō
pōt pmoueri qđ eēt absurdū a Idem
i sū.li.iij.ti.iij.q.i.ſm Ray.ul.⁊ hosti. b
De mā hui⁹ q plures hūit uxores ⁊ dr
bigam⁹.bēs.ē.bigamia p to ¶xi. ordinan-
dus sit sobrius ⁊ nō uiolētus ⁊ quidē q̄r
sobrietas cibi ⁊ pot⁹ regrit in ordināndo.
bēs.j.sobrietas.ſ.i.⁊ ij ¶xij. ordināds sit
prudēs oz eni hr̄e t̄plicē prudētiā.s.sacre
scripture.xxxvi.di.p to.Jtē secularū lr̄ā-
rū. a .s.inḡ^m expediūt ad salutem ⁊ nō
ultra ut in ſ.sed ecōuerso.de quo.j. b
xxxvij.di.legim⁹.ſ.fi ecōtra.⁊.c.se.Jtē se-
cularū negociox. a .s.inḡ^m ad salutez
expediūt al' sec⁹.q̄ nemo militās deo ꝛc.
ex ne cle.ul' mo.c.i. b xxxix.di.p to.de
ista mā plene bēt.j scīa.p to.⁊.ē.discē.⁊
ē.magr̄.p̄.⁊ ij ¶xv. Sit pudic⁹ ut moribꝰ
⁊ xbis pudicitiā indesinent oñdat vñ cā-
ticox i° gene sponse.i.pdicatores turtuzi
opant auī.s.caste.nā ucrecūdia ingenuos
pdit natales ut ait ambrosius lxxvi.di.
nō satis. a Idē i sū.cō.li.iij.ti.vij.in pn
b De mā pudicitie bēt satis.j. pudi-
citia a Et quo ad clericox pudicitiā spe
cialit.ē.clericus.i.⁊ ij.p to. b ¶xvi. q̄ sit
ornat⁹ ornamto interiori ⁊ exteriori de q̄
dcm ē.ē.cleric⁹.p̄.ſ z°. ¶xvij. q̄ sit hospita-
lis. Jero⁹. domus clericox oib⁹ dñt esse cōes
dcs.xvi.q.i.qñ.nam hospitalitatis hortа- nūl bñ
tor eē nō poterit q domū ꝑtā hospitib⁹
clauserit.xlij.di.ſ.i. Jtē q̄ pietas hospita
litatis remunerat eternalit.m^t.xxv.hos-
pes erā ⁊ col.me. Jtē remunerat tpalit
p̄ thi.iij. exerce teipm ad pietatē ⁊ seqt
pietas ad oia ualz ꝓmissionez hns uite q̄
nūc ē ⁊ future.vñ abrahā ⁊ lotb hospita-
les erāt ⁊ angelos recipe meruerūt a
ut in dcō.ſ.i.xlij.di. b Et ad istā hospi
talitatē pōt etiā reduci elimosina de qua
bēs.ē.elemosina i.⁊ ij.⁊.ē.cleric⁹.iij.ſ.v.
¶viij.s.q̄ doceat uñ ⁊ dic doctorē ubi scīēd
q̄ doctrina ordināndox oz i duobꝰ consistē.
.s.in disciplia correctiōis de qua dcm ē.ē.
correctio.i.p to. Jtē in ꝑmone pdicatiōis
de quo dr̄.j.pdicator.p to. ¶ix. q̄ non sit
pcussor de qua mā uide.j.pcutere. Cōce
dit etiā magr̄is ⁊ officialibꝰ cleric⁹ ⁊ p
latis aliq̄l xberato mīox ut.ē.excō°.ij.ſ.
ij.⁊ vij ¶x. nō litigios⁹ ⁊ qđē qd sit liti^m
⁊ quale peccatū ⁊ q̄re litigios⁹ ꝓhibetur
ordiari hr̄.ē.litigiū.p to. ¶xi. nō cupidus
.i.auarus nam talis ordiari nō dēt ⁊ ē du
plex rō. ꝑma ē q̄ cupiditas ē radix oīum
malox p̄ thi.vi.ex de osti.nā ocupiscētiā
⁊ xlvij.di.uirū.⁊.c bonorū. z^a ē q̄ mens
ei⁹ cupiditate astricta sp aux ⁊ redditus
oputat.gtius ituet aurū q̄ solē.xliij.di.
sic hi.iij.q.v. accusatores. de auaritia q̄q
uide.ē.auaritia.et.ē.negociatio.ſ.ij. ¶xij.

ordinandus

sit domui sue. i. familie bñ ꝓpositꝰ. s. ꝙ eã bene reget et eã a uicijs ad ⁊tutes uerbo ⁊ exᵒ trahat xlvij. di ꝟ nec. Sed q̃re spaliter in ordinando hꝫ requiritᵉ. Rnde ꝑm Ray. duplex é rõ vna q̃ nõ bet frõté repbédédi alios q̃ suos negligit corrigẽ ut i pdco ꝟ nece. Alia rõ q̃ ꝓsumit uehemẽt otra eũ ꝺ crie negligẽtie qꝺ adeo magnũ é ꝙ etiã depõné iduc. lxxxi. di. oc̃z. si tamñ sine culpa sua familia mala eet nõ iputãetur ei xlvij. di. sic hi. a potiꝰ i. d. ꝟ nece.

b Jn fi. ⁊ c q̃tulibz. a Jdẽ i sũ. cõ. li. iij. ti. xiij. q. ij. ꝑm Ray. ⁊ addit. Jté pꝰ q̃ꝓmotꝰ fuerit ad epatũ det ee bñ ꝓpositꝰ domui sue. i. eccleᵉ. q̃ nõ det plura eccᵃ beneficia. ⁊ marie que curaz bñt aiarum annexa vnũq̃qꝺlibz exercitate ꝓsone uno tpe omittẽ. sed singla singul. lxxxix. di. singula. vij. q. i. in apibus. b ⁊xiij. nõ neophitꝰ. qs dicat neophitus i fide ⁊ q̃re ꝓhibet ordiari bes. s. neophitꝰ. similit ⁊ neophitus i religione. s. nouicíꝰ ꝟ pe. a potius uꝫ ꝟ ultꝰ. b ⁊xiij. nõ solenit pnitens q̃ tales nõ dñt ordinari. di. l. ex pnitẽtibus ⁊ xxxvi. di illatos. a Jn hoc. c. nihil dꝫ de hoc hꝫi. b Et de tali pnia bet. j. pe/nitẽtia. iij. Sed quare tales nõ dñt ordiari. Rndõ ꝑz Ray. q̃druplex é rõ. pma qa nõ sũt digni recipe uasa sacrõz q̃ dudũ fuerũt uasa uitioz. d. l. illud. licet eni pcm deletũ sit ꝙ pnaz remanz tñ cicatrix. s. irregularitas que ipm ipedit. i. q. i. uẽtum. 2ª est timoz ne itez labat quí qdẽ timoz de ꝺsuetudine pstina surgit. lxi. di. i sacerdotibꝰ i fi. 3ª é scãdalũ ppli cũ eni talis pnia nõ iponat nisi ꝙ vulgatissimo crine ut qa totã omouit urbẽ. xxvi. q. vi. c. fi. ñ posz talis sine aliozum scãdalo mistrare. xl. di. de bis uero. 4ª é qa nõ beret frõté repbédédi alios cũ ipse sibi tacitꝰ rñdet eadẽ omisisse uꝫ maioza. xxv. di. pmũ. xlij di. ꝟ i. Idem tho. i 4º di. xiij. a Idem in sũ. li. iij. ti. xv. q. i b Pót autẽ cũ eis dispẽsare i minoribꝰ ꝓpter nẽcitatẽ ꝫ utilitatẽ eccleᵉ. di. l. placuit. ⁊ hoc ꝙ epm ex quo nõ ei est ꝓbitũ. ex. de. sen. ex. nup. sed si absq̃ dispẽsatione scienter ordinat aut indiscrete dispẽsat det puari ptate ordinãdi ut i. d. c. ex penitẽtibꝰ. a Jdẽ in suz. eo. ti. q. ij. b ⁊xv. nõ curialis ubi sciẽdum ꝙ curialis ꝑz Ray. triplicit dr pº large dicũt curiales illi q̃ quacũq̃ ordictõe obligati sũt curie alicuiꝰ pubᶜᵉ ptãti. siũ sit milites siue aduocati siue iudices siue officiales siue etiã histriones ⁊ breuit q̃cũz bñtes officiũ honestũ uel ihõestuz dũmõ curie obligati sũt. z°. stricte dicunt curiales q̃ curãt ⁊ gerunt honesta curie officia ut decuriões iudices ⁊ similes. z°. strictiꝰ dicũt q̃ cã sanguinis sũt officiales ⁊ qui dũ ptãtibꝰ obedirẽt sãguiné hũanũ effuderũt ⁊ dñr isti curiales a cruore. Alij dicũt a curia-oes autẽ curiales indistincte ꝑm Ray. ꝓhibẽt ordiari nisi pꝰ sint ab. soluti a curia. di. li. c. ij. ⁊. iij. Sed postq̃ a curia sũt absoluti distigue qa si exercuerũt seua ut officiales ꝫ milites q̃ sãguinez hũanũ effuderũt siue turpia ⁊ inhonesta. ut histriones nõ pñt ꝓmoueri di. li. c i. et iij. ⁊ xlvi. di. clericus ñsus clericũ ⁊ de cõ. di. ij. ꝓ dilectione. Si uero honesta offiª exercuerũt ut iudices aduocati tabellioes ⁊ huiusmõi in cã ciuili. siue pcuniaria admittũt di. lxi. osius. si i cã sãguis ꝛpellũt ut. s. homicidiũ. 4º. ꝟ i. Sũt. aũt ꝑz Ray. tres pncipales cẽ q̃re curiales ordinari ꝓ hibẽt pma é qa qdã ex pdcis frequẽt irregularitatẽ otrahũt ex officio suo. z°. é qa tales qñq̃ repetũt ⁊ sic ecclesia pturbat. z ª qa ꝓsumit otra eos q nõ transeant ad clericatũ uoto rligionis. sed ut fugiat rõcinia dñoz suoz di. li. c. i. ij. ⁊ iij. liu di. legẽ. Idẽ goff. ⁊ hosti. a Idem i sũ. con. li. iij. ti. xvi. q. i. ij. ⁊. iij. b ⁊xvi nõ rõcinijs obligatꝰ sic sũt tutores curatores ꝓcuratores ⁊ huiusmõi de quibꝰ an sit ordinandi uide. s. obligatus. ꝓ to ⁊xvij. nõ puus de qua mã bes. j. seruus. ij. ꝓ totum ⁊xviij. nõ corpe uiciatꝰ de quibꝰ. j. uiciatꝰ corpe ⁊ nõ. hic. ꝙ quicũq̃ bet hũc defm ꝙ nõ pót bibere uinũ nõ det ordinari ut nõ. ij. q. vij. ipi apli a Jn glo. b quia

t quãtulibz

causc

talis ministrans cõicare debet. de cõ. di. i. epõs dõ. ⁊ de con. di. ij. pactalitr° ꝙ ñ filius sacerdotis nec alt illegitie nat⁹. s. illtimus p totr. nõ q distulit baptismũ nã si quis adult⁹ sanus distulit baptizari ⁊ pea in egritudine timore mortis se baptizari fecerit ꝓmoueri non pot ⁊ cã é ꝙ pfũit ñ uẽ ctritus. nã nõ ex uolũtate sed ex nẽcitate uł recepisse baptismũ. di. lvij. si qs. de pe. di. vij. nł⁹. aliã cãz addit vl. s. ut p hãc pe nã uoies iduceret ñ negligẽ suã salutẽ. talt tñ pot ꝓmoueri duob⁹ casib⁹ ꝑm⁹. si p⁹ baptismũ fides ⁊ uita eius ꝓbabił apparuerit. z⁹ si raritas clericoꝝ hoc exegerit. ut in dõ. c. si qs. sed cũ baptismus tollat oé pẽtm ⁊ seqlam pẽti. di. xxvi. deñ ⁊. c. vna. ꝙ nõ tollit irregularitatẽ istã. Rnde ꝑm Ray. quia baptism⁹ ita dilatus iduẽ eã uñ nõ pot eã tollere qa idẽ ñ opat cõtrarios effect⁹. ar. extra de baptismo maiores ultra mediũ ẋ. s. hic tangẽ icõpossibilia ⁊ xxvi. di. demũ. secus tñ est de illo q distulit eukaristiã usq ad talẽ egritudiẽ qa p hoc nõ repellit ab ordine. di. l. is uõ Et est rõ diuersitatis. qa baptism⁹ uix t nũq pot differri sine culpa ⁊ etiã sine piculo sed cõio qñq differt sine culpa. ℣. ex reuerentia. di. v. c. ad eius. de penitenti. di. stinctione quita c. i ẋ. paueat. ⁊ de con. di. ij. cotidie. ⁊ c. ut quid paras a Idẽ i sũ. li. iij. ti. xx. q. i. ñ. ⁊ iij. ꝟz Ray. ⁊ vl. b

txxi. nõ pegrin⁹ ⁊ ignot⁹ de quib⁹ uide. ℣. ordiatõ. ℣. vi. ⁊ vij. ⁊. j. pegrin⁹. ij. p totr nõ mior in etate ubi sciendũ ꝙ a septimo anno. a .s. opleto. sic. j. dr de anno. xij. ⁊ coll'r. ex tex. ⁊ glo. c. in figul' de q. j. b

vsq ad xij. pot recipe ꝓmã tõsurã ⁊ minores ordines pter acolitatũ quẽ p⁹ xij. tãtũ recipiet. di. lxxvij. in singul' Subdiaconatũ uero recipe pot i xviij. diaconatũ i. xx. pbrãtũ i xxv. ut i cle. generalẽ. de eta. ⁊ q li. ⁊ suffic attigisse pdẽm tẽp⁹ ar. extra de elec. cũ i cunctis. a Et nõ. glo. in. c. cle. generalẽ. b Sed epatũ nõ nisi p⁹ completũ. xxx. annũ ut in. c. cũ i cũctis. a Aduertẽdũ etiã ꝙ si psona ꝓuecte etat. vult ordiari nõ ſtati ꝓpt opleñtũ etatis dẽt ad oẽs ordines ꝓuehi sed ꝑm Ray. ⁊ hosti. ⁊ in sũ. con. dca. q. xij. p septẽ annos pot recipe oẽs ordines ł mõ i duob⁹ p. mis annis recipiat q̃tuor minores religs qnq annis oẽs alios. lxxvij. di. qcũq. dispẽsatiue ꝓpter nẽcitatẽ eccle posset laic⁹ oẽs ordines recipe p ánũ ⁊ dimidiũ monach⁹ uero p ánũ. lxvij. di. mõch⁹. b

txiij. nõ fẽia. de quo hẽs. s. fẽia. ℣. i.

Ordinator

siue ordinãs. qd si epõs nõ baptizatos ordinat uide. s. baptism⁹ 4°. ℣. fi.

Que pena ordinãtis aliqué ifra etatez ł p̃ qdẽ ꝙ i ei⁹ otumeliã ille q sic ordinat⁹ fuit dẽt suspẽdi ab executiõe illi⁹ ordinis usq ad ltiam etatẽ ⁊ ipe ordinãs dẽt suspẽdi a collatione ordinũ ⁊ opelli ꝓuideł taliť ordinato in bñficio operéti extra de tẽp. or. ł nõ é a Idẽ i sũ. li. iij. ti. xx. q. xij ꝑm Ray. ⁊ con. gl. i cle. generalẽ de eta. et qua. b De etate autẽ quã ordinãd⁹ debet hre uide. s. ordinãd⁹. ℣. pe. a q icipit xxj. b Et h. j. ℣. xiij. Que pena ei⁹ qui minores ordines subdiaconatu ł duos sacros ordines simul cõfert. Rnde si hoc fecit ex certa scia dẽt depõi. li. di. qui i aliq. Si uõ ex negł'ia dẽt ꝓuari ptãte oferẽdi talẽ ordinẽ di. xxxvi. qui ecclesiasticis. i. q. i. si q epi. extra de temp. or. lras. ⁊ c. dilẽcus. a Idẽ in sũ. e. ti. q. xvi. b Utr epõs scienter ordinans idignũ pecet mortaliť. Rnd ꝑm tho. in. 4°. di. xxiij. sic. ꝙ infidel é dño suo omittẽs indigno ei⁹ misteriũ pãpue cuz hoc uergat i detrimẽtũ eccle ⁊ honoris diuini q p bonos ministros ꝓmouet. ⁊ si ñ pñt tot boni inueniri mistri meli⁹ é hre paucos ministros bonos q̃ multos malos. xxiij. di. tales. extra. de eta. et quali. cũ sit ars. cõ. al. a Idẽ i sũ. cõ. e. t. q. xxiij di ét addit ꝟz eũd al. q absq oi du° qcũz idignũ scienter ꝓmouet ad sacros ordies ł ad qcũq bñfi[m] ecclesiasticum mortaliť pecat. nec excusat nobilitas. ut mal⁹ ꝓmoueat. q̃ q̃to nobilior tãto é nociuior nec

1 ꝓmo suspẽsus é ut pater recõmyntti pii. z. ℣ icipit. cũ ex sacroꝝ collatione de qua hic i margine. oo

11

cũ

111

epõs sunt suoꝝ ad rei memoriã futurã. Cũ ex sacroꝝ ordinũ collatõe caracter imprimatur ꝙ sacra mysteria dispensent. z cura tribuat aures p eoꝝ suscriptõe: q excessus grauis tanto magis plectendi sit q̃to ex alijs maiora ⁊ meritis fidelium scandala generent. Cũ itaq sicut fide digne relatõe nõ nisi molestẽ acceperim. q̃on nulli clerici extra tpora aurea statuta q̃dam ãn etatẽ legitimã aly uõ sine lris dimissoriis contra sanctiones canonicas se faciãt ad sacros ordines ꝓmoueri. quos eoꝝdem temeritatẽ tales cõstringere repmere. ⁊ posterũ cõmittendi sibi aditus precludat. auctẽ aplica ꝑpetuo ualitura sancim⁹ z ordinam⁹ ꝙ omis z singli q absq dispensatõe canonica legitima licentia. siue extra tpora aurea statuta. aut ãn etatẽ legitimã. uł absq dimissoriis lris. etiã citramontani. ad citramontanos. ꝓhibẽtes si i hoc ultro cãm p canones aplicos iuxta ipõr sanctiones ordinati fuerint ad aliquos ex sacris ordinibus se fecerint ꝓmoueri. a suoꝝ ordinũ exequtõe ipso iure sint suspensi: et si huiusmõi suspẽsio diutine ⁊ crudẽ ordinibus ministrare presumpserint. eo ipso irregularitatẽ incurrãt. ꝑ quã ultra alias penas. tales ꝑhibẽmus aures. ⁊ fructus. bñficiis quos obtinẽt ecclesiastes possint iure ꝓuari. Volumus aut ꝙ ꝑmissa nra constitutio. ⁊ Rom curia existentes post. xv. dies. absentes uõ ytalicos post duos menses. Alios uõ ultramarinos post sex. ab ipõr sanctionis cõtra dictos z cancellarie aplice publicatõe ac affixõe hui⁹dẽ ꝓcedat. Nulli ergo z ẽt.

Datũ Rome anno incarnatõis dñice. m. cccc. lxi. xv. decembris pontificatus nri ãno quarto.

puto inquit sufficere q̄ nesciat cū eē malū. si necessariū ē ad euitādū peccatū scire euz eē bonū p talē ordinationez qualē possibile ē hri ꝺ hoīe. ⁊ si ꝺr q̄ aliq̄ nō ecēt ita utiliꝫ oīo nihil ualet q̄ oīs utilitas tpalis spuali ē pponēda Itē idigni⁹ ordine ⁊ punitiue ordine q ordinē hz dignitati ⁊ ille nullo mō ē pmouend⁹. punitiue q punit̄ decentibus dignitati nō tñ hēt ultra. ⁊ i talib⁹ ꝓpter nēcitatē aliquā ecclesiaꝝ que idigēt lrāt. ⁊ defectoribꝰ possit dispēsari ut a cōi hērz de ecclesia donec addiscēt. sed puto q̄ sine pēto mortali nō posset ei cōferri cura uel pbēda sed expēse. p eo possent fieri de ecclesia l̄ de bñficio eccle q̄ ꝺ altēi iterī committēt. hec ille. Q quo possit ⁊ dēant ordines ꝺferri Rnde ꝑm Ray. pbri ⁊ oēs iferiores regulariter dñt ordiari a suis epis lxvij. di. c. vno. ⁊. xxiij. di. epi. Sed q̄ ꝺr in pdēis. c. q̄ dēt adesse assens⁹ suoꝝ clericoꝝ ꝑm hosti. eo ipo q̄ nō ctradicūt ꝺsentire p̄sumūt a Idē in sū. c. ti. q. xxvi.

b Utꝝ alien⁹ epus possit ordiare alien clericū. Rnde nullū dēt ordinare p̄ter licētiā supioris epi ⁊ itelligit supioz in hoc casu epus ꝺ cui⁹ dioceſi iste qui ordiari vult ē oriūd⁹. uel i cui⁹ dioceſi bñficiū ecclesiasticū hēt uel ubi hēt domiciliū. hz alibi natus fuerit Inferiores autē plati siue religiosi siue alij. nō pñt talē lr̄iaz dare ñ hērēt a sede apl̄ica q̄ possint sbditos suos a quo uoluerit epo facē ordiari. Itē nō potest talē lr̄iaz dare officiales epi. sed epo in remotis agēte uicari⁹ ei⁹ i spualib⁹ generalis. uel sede uacāte capl̄m seu is ad quē tūc admistra spualiū ptinz pñt lr̄iaz dare Religiosi quoq̄ q a suis platis sūt i ñ exemptis poratibus deputati pozes ⁊ eoꝝ socij pñt a locoꝝ dioceſanis q̄ diu ibi morant licite ordiari. hz nō sint de ipoziz dioceſib⁹ oriūdi. ⁊ hec oīa de tēp. oz. cum null⁹. li. vi. qcunq̄ eni sine lr̄ia sciēter seu affectata ignorātia ordinauerit p ānū a collatiōe ordinū ē suspēs⁹. ⁊ interiz clericā sui absq̄ ipius lr̄ia pñt a uicinis epis ordies recipe. a postq̄ sui epi i hoc casu fuerit suspēsio mānifesta ut in. c. ꝺ q̄ stati. b ex de temp. oz. eos. li. vi. ⁊ p istā decretalē repbata ē opio dicētiū q̄ qs ordiare poterat alienū sb spe ratihabitionis de ordiatis ab alieno uide. j. ordinat⁹. i. q. ānpenul. qñ aut ordinās alienū teneat ordinato pui dere de bñio uide. s. bñficiū. i. q. vij. de ordiatione uō ultramōtanoꝝ ab epis italianis hēs in se. q. Utꝝ epus italie possit ordiare ultramōtanū clericū. Rnde nō nisi hēat licētiā a pp uel ab epo uñ ē oriūd⁹ uel in cui⁹ dioceſi est bñficiat⁹ p patētes ipius epi lras ctinētes cām rōnabilē quare ipm nolit uel nō possit ordinare ⁊ q ꝺr ordiati fuerit suspēsi sūt absq̄ spe dispēsationis. a Etiā a sede apl̄ica obtinē de ut i. c. sepe ꝺ q. j. ñ etiā addit oib⁹ nostris pñiarijs inhibem⁹ districte ne absq̄ nra lr̄ia spali cū taliter ordiatis dispēsāt uel sup eis tradāt lras p q̄s cum ipsis ꝺr dispēsari. b ⁊ ordinātes dñt ꝺdigne puniri extra de tēp. oz. sepe. li. vi. Q Que sūt psone quib⁹ ordinatores pbibēt cōferre tōsurā clericalē Rnde nullus epus uel qs ali⁹ dēt ipaz ꝺferre ifanti nisi forte religioné intraret a. s. de ꝺsens pentū uel tutoꝝ ⁊ nō al. ut. s. nouici⁹. i pn. b nec illrato nec hōi dioceſ aliene sine lr̄ia a. s. lr̄ia de qua. s. q. v. b Nec ꝺiugato nec uolēti religioné ītrare aut ad sacros ordines pmoueri. s. qñ de iure pōt. ut. j. ordinatio ꝺiugatoꝝ. q. ij. ⁊ qui ꝺffecerit p ānū suspēs⁹ est a coll'one tōsure tñ. ex ꝺ tēp. oz. nullus. li. vi. Utꝝ epus qui religiōe epatui possit ordies cōferre R. si renūciauerit loco tñ pōt ordies ꝺferre sicut añ si roget a ppio loci epo. Si uero renūciauit loco ⁊ dignitati pōt nihilomio⁹ omnes iniores ꝺferre. s. sacros nō pōt. ⁊ qcūq̄ ab eo sciēter recepit iniores sine lr̄ia sui epi. de iure cōi dēt depōi. vij. q. i. epi. in diod. ⁊. ix. q. ij. epm. dispēsatiue tñ pōt in ordinibus deseruire. si uero a tali recepit sacros ordies sciēter nō recepit executionem. Si uō ignorāt poterit epus cū eo dispensare. ñ ignorātia fuerit crassa ⁊ supina. ex de ordi-

ordinator.

ab eo qui renũ.c.i. ¶ Utr̃ autẽ abbates possint ordines cõferre hõs.ẽ.abbas.ℊ.i.
a Idẽ qđ in hoc.ℊ. nõt̃.i sũ.con.li.iij.ti. xxij.q.xxvi.fz Ray.ꝛ hosti.ibi etiã addit̃ fz Inno.ꝙ abbas exorcístatũ ꝛ accolitam oferre ñ põt ñ h̃ hẽat ex ꝓuilegio. Itẽ ibi dr̃.ꝙ pr̃br̃ põt oferre psalmistatũ.xxij.di psalmista ꝙ psalmistaꝝ ũ é ꝓprie ordo ut ibi dr̃.ꝛ.ẽ.ordo ꝑ.ℊ.ij. b ¶ Utrũ epũs possit opellere clericũ ad suscipiẽdos ordies. Rnde ꝑm Ray.si ordo sit annexꝰ bñfi° uł dignitati quã hz ut pũ si elẽz i ar̃diacom vult cogere ad diaconatũ aut dẽ.canum siue decanus archipr̃bꝝ abbatẽ uel ꝓpositũ uult cogeꝛ ut fiant pr̃bri põt ꝑ sb̃tractionẽ illiꝰ bñficij cogẽ.di.lx.inouamꝰ.ꝛ eꝛ de elec.cũ in cunctis. ꝛ de eta.ꝛ qua.c.i. qu etiã si electꝰ ad regimẽ ꝓchiał ecclee nõ fiat sacerdos.ℊ. annũ ipso iure ꝓuatus ẽ illa.eꝛ de elec. licz canon.ꝛ.c. cũ ex eo.li. vi.ꝛ.ẽ.ecclesia.ij.ℊ.i. fallit tñ si ex iusta cã remanßit dco.c.cũ ex eo.in fi. a De hoc dcm ẽ.ẽ. absolutio.i.ℊ.ij.ẋ.ꝰ ẽ.ī additiõe
b Similiter fallit ꝓpter iustã cãz in .c. pus dcis ut puta si pꝰ ꝙ archipr̃bꝝ ł abbas ꝛ huiusmodi ofirmatꝰ fuerit ꝛ añ ordinationẽ fẽus ẽ regul'is sine culpa ut ꝙ pdidit manũ uł oculũ unũ in.d.c cũ i cunctis dr̃ si canões nõ obsistãt.secꝰ si otrax impedimẽta culpa sua in quo cãu ꝑuandꝰ ẽ ꝛ in h̃ cãu loqt̃ dcz.c.i.de eta.ꝛ qua. Idẽ hosti.ꝛ goff. a Et etiã vl.ut in sũ.cõ.e.t q.xlviij. b ¶ Quid si talis ordo sit annexꝰ illi dignitati uł bñfi° qđ obtinz Rnde ꝑm Ray.nõ dẽt epr̃ eũ inuitũ cogẽ ad ordinẽ alit̃ puniendus ẽ di.lxxiij.c.i.ꝛ.ij. ꝛ.c.ũ ista.nisi hoc exigat necessitas uł utilitas eccle ut ꝙ indiget ministris ut nulli alij uł pauci sũt idonei ꝙ tẽ cogẽ põt ita ꝙ si se excuz rõne cris qđ dicẽ se omisisse dẽt epũs ꝓmouere alios ꝛ illũ remouere a bñficio qđ obtinet nisi aliter eẽt ualde utiłe uł necessariꝰ.extra de eta.ꝛ qua.ꝙris. ꝛ ita itelligi põt.lxxiij.di.oluit.si uero excuset se rõe alteriꝰ ipedimẽti nõ ꝓueniẽtis uł ex delco suo ut ifirmitas ꝛ huiusmodi nõ dẽt cogi ał appellare possz sic et tutor datꝰ.s.qñ eius iusta excusatõ nõ admitteret̃ ut in.l.de qua statim. b .ff.qñ ap. sit.l.i.ℊ.si qs tutor.si aũt excusz se sola uolũtate absqz alia cã dẽt cõpelli ꝑ sb̃tractionẽ officij ꝛ bñficij.di.lxxiij.c.iij.ꝛ.iij. ꝛ i pdco.c.qris.idẽ hosti.ꝛ goff a Silr ꝛ ul.ut in.d.q.xlviij.ubi etiam addit̃ ꝑm eosdẽ ꝙ dr̃ exigere utilitas ecclesie qñ ecclesia indiget aliqbꝰ ministris uł sũt alij idonei in ecclesia ꝓter istũ quẽ epũs uult opellere necessitas autẽ ẽ qñ eccla indigz ministris ꝛ nullꝰ alius in ecclesia est idoneus. b ¶ pone ꝙ utilitas exigit ꝙ aliqs ordinet̃ sed epũs nõ ex hac cã sz ex odio opellit istũ ut ordinẽ recipiat nũquid tẽtur obedire Rnde ꝑm Ray. credo ꝙ sic.lz eni epũs peccet sic pcipiẽdo iste tñ obedire dẽt exquo nõ est malũ qđ pcipit̃ imo iustũ ꝛ utile ecclesie.ar.xi.q.iij.quid ḡ.xxiij. q.i.quid culpatur.in fine.xxxiij.qõne ꝓma manifestũ.idẽ hosti.ꝛ goff. a Idem in sũ.e.ti.q.iij.Et aduertẽdũ ꝙ sine iusta cã coactꝰ ad ordines ꝑ metũ q cadẽt in ostatẽ nõ tenet̃ otinere ꝑm Jo.ꝛ gl.Ray.alij nõ dicũt ꝙ tenet̃.ar.xlv.di.deñ.in sũ.e.t q.l.ꝛ hoc ultm tutꝰ é de quo etiã ĵ.ordinatus ꝑ.ℊ.v. ¶ Quid si clericus uult ꝓmoueri ꝛ epũs nõ uult Rnde ꝑm Ray.si clericꝰ hẽt ius petẽdi ordines.forte rõe bñficij.cui ordo ẽ annexꝰ.epũs nõ põt eũ ꝓhibere.ḡuis sciat pcm eiꝰ occultũ ꝛ ita potest intelligi extra ð tẽp.or.ex tenore. Si uero nõ hẽt ius petẽdi nõ tenet̃ epũs eũ ordinare.porro regul'is nullo mõ dẽt ordinari otra uolũtatẽ sui plati. eꝛ de tẽp. or.ad aures. Idem goff.hosti.ꝛ ber. a Et etiã glo. Ray.ut i sũ.e.ti.q.iij. b ¶ Quid si sciã epm meũ hereticũ ꝛ scismaticũ occultũ ꝛ opellit me ad ordies. Rnde ꝑm gof.nõ debeo obedire. sz potiꝰ ꝓmittẽ me excõicare.ḡ a tali recipe extra de sẽ.exigsitioni.tales enĩ offerre nõ pnt ordis executionẽ quã nõ h̃nt.i.q.vij. diaĩbertũ. et idẽ si sciã platũ suspensũ excõicatũ uł in tdcm.qd tñ si a tali ordinatus sũ uide.ĵ.

nõ bñ

ordinatꝰ.i ℔.pe. a Idez i sum.eo.ti.qõe liiij.ubi hẽt id qđ in isto ℔ dr b Quid de illo q scit epm suũ symoniacũ ⁊ tñ pci pit ei qp recipiat ordines ab eo. Rnde ℔m tho.z[a] z[e].qõe.c.nullo mõ dẽt obedir siue manifesta siue occulta sit symonia dũ ipe sciat ⁊ h intelligẽ si eps ẽ symoniacꝰ i or dine susceptoꝝ imo potiꝰ dẽt pmittẽ se ex cõicari.ar.extra de sen.excõ.ingsitioni qp si ignorabat eũ ee symoniacũ cũ tñ eẽt ꝓptũ cũqꝫ sit occultꝰ ⁊ iste ignoret non recipit executionẽ sed indiget dispẽsatiõe ⁊ hoc i detestatione cris.i.q.i.si qs a symoniacis. Idẽ hosti.et Ray.addit tho.qp si epus sy moniacus ẽ ex alia cã pot ab eo recipe or dies dũmõ sit occultũ qp nõ ẽ suspẽsus q̃ ad alios ℨ solũ q̃ ad se ipm.addit hosti.qp si possũ obtinere ut ordiner ab alio debeo facere. a Hodie idem dicẽdũ ẽ de oĩ sy mõiaco qđ de excõicato.cũ oĩs q quõlibet dãdo ul recipiendo omiserit symoniã ul eiꝰ mediator extitẽrit excõicationẽ icurrat ꝑplem.i.cui absolutio ꝑpe refuat ut in ex ua.eugenij.iiij.q̃ incipit cũ detestabile. b Quibꝰ clericis dẽt p ordiatorẽ de bnficõ puideri uide.s.bñfi[m].i ℔.vij. ⁊ de ordina to ad titulũ prionij sui ibi ℔.viij.

ORdinatus ꝑ Cõi ter.q̃rit g. quid si aliqs i pcto mortali ers fuerit ordinatꝰ.Rnde ℨ ray siue sit occultũ siue manifestũ ille q cũ h recipit ordiné ul q̃cũqꝫ alia sacra mortali ter pccat.di.xl.multi.di.xxv.illud.xi.qõe iij.audi.Idem.tho.in 4°. di.xxiij. a cõ. etiã pe.ut i sũ.li.iij.t.xxij.q.xxj b Hic ordiatus ers in pcto mortali possit sine peccato uti ordine susceptoꝝ Rnde ℔m tho i 4°. di.xxiij.nõ pot nã fac otra illud pce ptũ deutro xvi.iuste gdẽ qđ iustũ ẽ exeq ris.indigne eniꝫ sacrm ptractat nec in hoc aliqs pot dispẽsare qp ẽ de iure nãli ut hõ sãcta sãcte ptractet uñ talis quoties actũ alicꝰ ordis fac peccat mortaliter ut q tãgẽ res sacras quasi suo officio utẽs. secꝰ autẽ eẽt si aliq necessitate sacrũ aliqd otingerz ul exequẽt in illo casu in quo etiã laicis liceret puta si baptizaret i articulo neces sitatis ⁊ corpꝰ xpi de terra colligeret. Cõ in oibus al.⁊ etiã Ray. a Idẽ i sum.e. ti.q.xxiij.⁊ se.ubi ℔m cũ.tho.dr.qp totiẽs talis mortaliter peccat quoties huiusmodi actũ fac Et addit al.qp si dr hoc ee ualde graue.ℜ.qp lata uia é que duc ad ifernum ⁊ multi sũt q uadũt p eã.m[r].vij. a Sz an teat ee cõfessus uide.s.ofessio.ij.ℨ.v.

Hic a tali liceat rcipe sacra Rnde ℔ tho ubi.s.tenet hõ recipe a ministro etiã i pec cato mortali exñte qp diu ab ecclesia tolle rat qđ adh[c] ẽ ei obligatꝰ n[c] ẽt dñt tales i officijs euitari ut clericꝰ.iij.ℨ.ij. Tamẽ ut ibidẽ sbdit tho.nõ eẽt tutũ qp qs p̃t nãci tati.articulũ talẽ ministr̃ iduceret ad ali qd sui ordis exequẽdũ durante osecia qp il le eẽt in pccato mortali quã tñ deponere posset.qp in instãti hõ a dina gra emẽdat dicit etiã idẽ tho.in 4.° di.xij.qp a notãio ocubinario nõ ẽ recipienda cõio eccl[e] siũ sit notoriũ qp convictus est siũ p ofessionez in iure fcam siue p talẽ euidẽtiã fci.quod nulla pot ẽgiuersatiõe celari. ab alijs aũt occultis ocubinarijs recipi pot. a Idẽ in sum.cõ.e.ti.q.xxij.ad fi.⁊ latius de his s.clericus.ij.ℨ i.in additiõe ⁊.s.ofor. ij.ℨ. ij.circa fi.additiõis b Quo quis dicit furtiue ordinatꝰ Rnde ℔m hostiẽ.tripliciter ꝑ mõ cũ quis sine osecia ꝓpij epi.⁊ sine ex aminatõe ꝓmouet.lxiij.di.extra osciam xxiij.di.qñ eps.in quo casu non ꝓsũt lre archidiaconi. a .s.ut p ipas possit ordi nari sine osensu epi ut in ter.qui seqt. b ut ex de offi.ar.significasti.z°. ordinat furtiue si pter osciam epi eodẽ die rcepit oĩs minores ul aliquos simt ⁊ sbdyaconatuz ul duos sacros extra de eo qui fur.or.sus. cũ h.⁊ c.inotuit.ꝺ quo hẽs.s.ordo.ij.ℨ.ij a Etiã si quis recipiat minores cũ sub diaconatu ul duos sacros eũ osensu epi. Nam ⁊ hoc casu dicit furtiue recipe ℔m eũ.hosti.ut in sũ.e.t.q.xv. b z°. casu qñ gdu omisso salt fac ꝺ quo dr ℨ ordinatꝰ in ℔to. a Idẽ in dca.q.xv.et additur.

ꝑm eundē ꝙ in his casibus nec suo supio-
ri obedięs excusat ut extra de tēp. or. ille
dō. tñ supior plus deliquit b ¶ Item
de illis qui extes excōicati recipiūt ordi-
nes vt. s. excōi. p. xx. qui incipit qd de
illis qdā etiā cria nō solū ipediūt ordinā
dū. sed criā ordinatū deiciūt de quibus s.
crimē. ¶ Item coacte ordinat⁹ teneatur
ad castitatē Rnde si coactio fuit absoluta
nō ē dubiū ꝙ nō tenet ꝙ ordiat⁹ ē ut di
ctū ē. s. ordo. iij. fi. si fuit cōditionalr pu-
ta p aliquē metū distingue ꝑm Ray. q si
talis fuit metus qui posset cadē in ostātē
uirū nō tenet extra qō me. cā. platū. 7. c.
cū dilcs. otinētia eni nō dēt nisi uolunta
ria di. xxxi. ante tēnium. xx. q. iij. pñs. 7 h
itellige ꝙ si ante bēbat uxorē poterit illa
uti sine pcato. sed si nō bēat otinere tēt-
ę si nō fuit talis metus Idē goff. 7 hosti.
a Et h uidēt uā 7 colligi ex iuribus al-
legatis 7 expōitis i sū. e. ti. q. l. 7 se. licz nō
clare ut dōm ē. s ordinator. ꝯ. xi. ī additōe
b ¶ Sed nūquid talis. s. ordinat⁹ p me-
tū q potuit cadere i ostanté uiz utet pri
uilegio clericali dicendū ꝑm Ray. q sic. si
alr uult uiuere clericalit nisi transiret ad
actū penitus otrariū. a puta si efficiat
bigam⁹ ut in. c. qō seqt. b di. lxxxiij.
gsqs. 7 tñ si bēat uxorem poterit illa uti
ut in pcedenti ꝯ. dōm est. si tñ ipsa uellet
otinere. 7 ipse nollet nō bēt puilegiū clci
cale. Si uero ipse uellet 7 illa nō certe hz
si ut dixi alr uiueret clericalit. ar. xxvij. q.
j. multoz. a Idem ī sū. e. ti. q. li. b
Et hoc oz supplē. s. q uxor fuit unica 7 vir-
go tūc habet puilegiū clericale sed tñ in
duobus casibus quos bēs. s. cleric⁹. iij. ꝯ.
fi. b ¶ Quid de ordinatis ab alieno epo
sine lnia ꝓpij. R⁹ hz ray. puāt executiōe. a
. s. ipso iure nā ut patet ī sū. e. ti. q. xxxv. ip
sā executionē nō recipiūt ut in. c. q trans-
latione de temp. or. Rnde ꝑm eundē Ray.
melius facit. lxxi. di. c. si qs. ubi dr q irrita
sit huiusmodi ordinatio nō ob. dōm. c. q
trāslationem. ubi ur q sic ordinat⁹ nō sit
suspēs⁹ l suspēdend⁹ ibi interdicēda est ei
ordinis executio qa nō intelligit de int-
dictione dispositiua h ē qa nō suspēsū sus-
pendat sed intelligit de it dictione 7 sñia
declaratoria 7 executiua vz q declarat sic
ordiatū a iure suspēsū 7 exegt iuris dis-
positioné 7 ut ur sētire Jo. mo. ī. c. eos. de
tēp. or. li. vi. b potēt tñ eps dispēsare ir
. q. ij. lugdonēs. ex de tēp. or. q trāslationé
sed 7 q lnia requirit 7 q pena ordinantis
sine lnia bēt. s. ordiator. ꝯ. vi. 7 vij.

¶ Quid de ordiatis ab hereticis ul scisma- viii
ticis excōicatis depōitis 7 huiusmodi Rn
de a talibus nō dēt qs recipe ut dōm ē. s.
ordiator. ꝯ. pe. si tñ aliqué ordinēt tenēdū
ut dicit Ray. q oēs tales uera offerēt sa
cria dūmō ī forma eccle offerant. i. q. i. dñs
declarauit 7. c. nō nocet. de con. di. iij. nō ī
nobis. pecāt tñ mortalit tā dātes q sus-
cipiētes ab eis qcūq sacra nisi in extrema
necessitate baptismū Idē rho. z^a z^e. qone.
xxxix. 7 pe. 7 gof. a Idē in sū. con. li. i. ti
v. q. xvi. ubi etiā patz ꝑm q dcī hereticī 7
silcs nō offerūt ordis executionē b ¶ Sz lx
nunquid sic ordinati poterūt ministrare.
Rnde ꝑm Ray. si sūt ordinati a tali q sus-
cepit ultimā man⁹ ipōnez ī ecclesia. a
. i. ordiné epalé. b Et nē ē hēticus l ex-
cōicat⁹ 7 huiusmodi dicēdū q siue isti or
dinati sciebāt siue ignorabāt tollerāt dis-
pēsatiue in ordinib⁹ susceptis ministrare
ad supiores uō nō dēt pmoueri nisi esset
necessitas magna 7 uersatio facta. ix. q. i.
. c i. 7. ij. 7. iij. Si uero ordiati fuerīt a tali
qui recepit ultimā man⁹ impōné extra ec
clesiā 7 ipsi sciēter a tali ordies receperīt
nūq tollerāt si ignorant tollerāt. a
Dūmō pbauerit hz Ray. 7 gof. 7 in dca b ignorantia
q. xvi. p. c. qō stati seqt b ix. q. i. ordina-
tiones. con. goff. sed p quē poterit dispen
sari. uide j. scisma. ꝯ. vij. a Aduertēdū
ꝑm Inno. in. c. innotuit. ex de eo q fur. or.
sus. q ō quolibet uiro notorio bone fame
qui ubi cōuersat bēt p ordinato 7 sic lō
go tpe batten⁹ ut ordinatus hītus ē cre-
dere dēo eū bñ ordinatum nec cogit alr
pbare. hec eni sūt sufficiētia arguméta sue

ordiationis.ar.cx de cle.pe.c.inter.7.c.seq. ix.q.ij.lugdonenſ. 7 nō.in sū.e.ti.q.xxxv. 7 e.li.ti.xxi.q.iiij.ad fi. b

ORdinatus ii

p saltū Quid de ordinatis p saltū Rnde ſm Ray. ordines ordiate recipi dñt ꝙ3 qꝫ nūati sūt.ꝫ.ordo.i.ſ.iij.7.di.lix si officia.7 di.lxxvij.c.i. si tñ p saltū aliqs ꝓmoueat.i.qꝫ aliq ordie ꝓtermisso ad superiorē ascēdat recipit quidē caracterē tñ ꝺ rigore dēt deponi etiā si nō ex malicia sed ex ignorātia aut negligētia aliquē ordinē ꝓtermisit sed tū ē ex dispensatione epi ad ordinē ꝓtermissū poterit ꝛmoueri.7 iterū ab executione superiorīs ordis erit suspēſ9. di.xlviij.sicut oli.di.lij.solicitudo.extra.ꝺ cle.p sal.ꝓmo.c.unico.7 eodē mō poterit cū eo dispēsari si iteri ministrauerit i illo ordine credēs qꝫ fuisset gradati ꝓmotus. ut in.c.unico.extra.de cle.p sal.ꝓmo. Qꝛ si talis ꝓmotus sit sciēter i ordie sic susceptо sine dispēsatiōe ministrauerit nō pōt dispēsari.qꝫ ulteriꝰ ascēdat nisi p ꝓpaz. ꝙ3 in ordine suscepto adhuc pōt dispēsari p epm.sic cū nō ordiato mistrāte ut dr.ꝫ ordiatꝰ.aij.ſ.i.in hac sñia.hoſtiē.7 guil.satis ꝺueniūt a Hec ꝓti fuerūt dca Ray.7 ꝓti gl'eiꝰ.7 ꝓti hoſti.in suꝫ.sua.sed ihī gl'oīc simplicit.qꝫ cū ꝓmoto p saltū sciēter solꝰ ꝑp dispēsat.ut ꝙ3 in sum.cō.e.ti.q.xl. ad fi.7 hoc ultimū ur ꝓbabiliꝰ cū iura allegata nō loquāt nisi de ꝓmotis p saltū ex ignorātia seu negligētia Sz nūquid layc9 qui nullū hēt ordinē possit recipere sacerdotiū ꝺibus alijs ꝓtmissis Rnde ſm Ray.pōt dūmō sit baptizatꝰ. Idē tho.pe 7 hoſti. a licet hugꝫ.dixerit ꝺtrariū qꝫ nō poterit recipe nisi saltē hūit ꝓmā tonsurā.ut i sū.e t.q.xli. b Quid si clericꝰ ꝓtmisso aliquo ordine ꝺsecret i epꝫ.Rnde ſm Ray.dñt fere oēs doc. qꝫ nullo modo pōt eē epus nisi sit sacerdos. qꝫ ordo sacēdotalis ē quasi ſbstātiale fūdamētū ordinis epalis.cō.goff.sed 7 osti.q ur aliter sentire.

a .ſ.qꝫ ordo epalis ꝺferat etiā nō sacerdoti sed nō executio. b Con.i ſ qꝫ talis epus nō hēret executionē nec aliqd ꝺferret nisi postqꝫ sacerdos fēus eēt extra.de excess.pla ex lris.si nō ptermisit aliū ordinē a sacerdotali.sentiunt fere omnes qꝫ episcopus ē et ꝺferre potest oēs ordines ꝑter illū qꝫ nō accepit.i.q.i.gra.7.i.q.vij.ꝺyalbertuꝫ. addit hoſti.qꝫ talis epus executionē de iur nō hēt etiā quo ad ordines quos accepit alr. suscepit. a Idē in sū.e.ti.q.xliij. b

ORdinatus iii

negatiē.ſ.qui nō ē ordinatꝰ 7 tamē aliqd tale exercet qd q̄ de talibus Rnde ꝙ3 Ray.layci qui nullus ordinē hñtes ꝺinū officiū exercēt idebite nisi cessare uelint ꝺñt excōicari. a Et nūqꝫ ordiari ut ꝺ cle.nō or.mi.c.i.ubi ꝺr.si qs baptizauerit.ul aliqꝺ ꝺinū officiū exercuerit nō ordiatꝰ ꝓpt temēitatē abiciat ꝺ eccā 7 nūqꝫ ordiet.pñt tñ licite facē officia minor ordinū quis ad hoc nō hēant officiū sic in domo nō ꝺsecrata pōt ꝺici missa ꝙ3 ꝺsecrat ad hoc ordinet ut i ea missa ꝺicat. clerici uero q exercēt officiū illiꝰ ordis quē non hñt sūt deponendi l ꝑpetuo suspendendi ab ordie quē hēbāt ñ pꝰqꝫ iurta ꝓuisiōez epi biēnio ul triēnio suspēſi fuerit miseri coditer tollerēt nūqꝫ tñ pñt ulteriꝰ ꝓmoueri.ex ꝺ cle.ñ or.mi.c.i.7.ij.ar.xi.q.iij ꝓuilegiū.xxv.q.ij. sic dez nec cū tali pōt dispēsari qꝫ ascēdat ulteriꝰ nisi p papam ꝙ3 Ray.goff.7 guil.hoſti.tñ tenuit i sūma qꝫ epus pōt dispēsare ꝙ3 in gl'reuocaut. a ímo 7 in sū.sua ur osti.cū ray. ocordāe ut i sū.cō.li.iij.ti.xxij.q.xliij.ſ ut ibi pz qdā ꝺicūt qꝫ ꝟ casu pōt epus dispēsare cuz ei ñ exp̄ſſe ꝓhibeat.ſ cte.ex e.c ij. ꝺr.qꝫ talis ad ulteriores ordies nō poterit ꝓmoueri.et gl.ibi ꝺicit sine dispēsatiōe 7 nō ꝺclarat p quē dispēſ.ſ gl. ray.ut patz i.ꝺ.qōe xiij.ꝺicat p̄dcz rigorē ꝺbere itelligi.ꝺ illē q mētiūt se ꝓmotos ad ordines ad quos reuera ꝓmoti ñ sūt l q tāqꝫ scismatici igerūt se officio ordis qꝫ ñ hñt sic rex ozias uſpauit sibi officiuz sacerdotis nec credo

istū rigorē extēdēdū eē ad clericos mioz ordinū ℓ q i missis nouis ministrāt i offi° ſbdiaconat9 cā cuiusdā gaudij ⁊ solēnitatis faciende nō mētiētes de ordinib9 suis cū fere oēs assistētes sciant ueritatē tales tñ grauit' pcccāt huiusmōi etiā sine malicia attēptādo eqtas istiꝰ gl. nō uī aliq̄ iure ꝓbari cū c.i.⁊.ij.extra e. ad illationem declarate in eis pene uideāt' solū pōderāe q̄ quis utat' ordine nō suo. b De benefi° aūt mīsicordit' agēdū ℓ cū eo. a siue sit in sacris siue in minoribꝰ ſm gl. ray. ⁊ i.d.q.xliij. b Ne sustētatione ꝓuatus ad seculi negocia reuertat' salubrit' aūt si bi ꝓuidebit si ad religionē trāsierit hūt' hec in pdco.c ij.ō cle.nō or.mi. ¶Quid si quis exercet tale officiū nō ad decceptionē sed ex ludo cā festi. R°. ſz hosti.certe lu dꝰ noxiꝰ i culpa ℓ uñ talis pccat qdem ⁊ tenet' pnitere.xv.q.i.§.illud in fi.non tñ credo q̄ incurrat pdictas pnas q̄ uolun tas ⁊ ꝓpositū distinguunt maleficia extra de sen.ex.cū uolūtate a Idē i.d.q.xliij ad fi. b ¶Sz qd si clericꝰ q ℓ i minoribꝰ ordib9 tm legat epℓaz i missa R^e ſz guil. licitū ē exq̄ sine solēnitate h̄ fac' ut nō.ex de vi.⁊ hō.cle.ut q̄q̄. ⁊ ſm Inno.intelligēdū ℓ q̄ñ ibi nō ℓ ſbdiaconꝰ nec dēt tal' cātare solēnit' ⁊ cū ornamētis subdiaconi xxij.di.ſbdiaconꝰ.lxxiij.di. si q clericꝰ cō. hosti a Qui dic̄ q ꝓpt' nēcitatē q̄ñ deest ſbdiaconꝰ cui' posſt' iūgi suffic̄ q tal' nō teneat manipulū i manu sua ut i sū.e. ti.q.xlv. b

Ordinatio cō

iugatoꝝ. Quid si marit9 accip^e ordinē sacꝝ iuita uel nesciēte uxore Rnde mortaliter pccat ſm tho. a hoc uī potiꝰ fuisse dcm al. ut in suꝫ.li.i.ti. viij.q.lix. ū hec nōnt' b sed ut dicit Ray.nō fit ꝓpt' h̄ ꝓiudiciū uxori sed ille tenebit' ei ad rd dirionē debitā ñ aūt poterit exigere.xxviij di.diaconi.xxv.q.ij.multoꝝ a uxor etiā nō tenet' ei debitum reddē ſm tho.ut in .d.q.lix. b Qd uer ē etiā ſm guil.etiā si sit fēs epī seu religioſ9. a ℓ etiā ꝓp. ſm eū.ut in.d.q.lix. b nisi illa posſz induci ad otinētiā dēt ḡ restitui uxori n^e de lxt ferre aut coronā aut hitū clericalē cuꝫ scandalo uxoris h̄ si pōt sine eius scādalo deferre tñr. a ſm.pe.⁊ i.d.q.lix. b Et ſm Inno.talis si pꝰ mortem uxoris otrahat cū alia nō tenet mīmoniū. a Idez in dcā.q.lix. b ¶Quid si marit9 sit ordinat9 ꝛsētiente uxore ℓ scīēte ⁊ ñ otradicēte Rnde ſm Ray. si clericus ē de eccl'ia occidētali fēz ē uxori pīudiciū ita q̄ oportebit eā de cetero otinē ⁊ etiā mortuo uiro nō poterit cū alio otrahē xxvij. di.q. sūt culpe.⁊ duob9 .c.se.⁊.xxxij.di.senatiz.

a Et in his iurib9 pz q̄ si otraxerit postea mīrio^m etiā mortuo uiro non ualebit. ⁊ nō.in.d.q.lix.ſm ray. ⁊ ſm q̄sdā inquit ꝓpter uotū q̄ uī solēnizasse ex ꝓsona uiri ⁊ huic rōni ꝛsētit al.ut ibi. Alij dicūt q̄ ꝓpt' ostōnē ecclesie q̄ diriimit mīrimo^m otra eū otractū.⁊ ſbdit ray.licet aliq̄ dixerit q̄ ista uxor ꝓmoti ad sacros ordines teneat' intrare religionez ego tamē credo cū Jo.laur'. ⁊ tanc^e q̄ nō tenet' si suffic̄ si i seculo caste uiuat q̄ ⁊ dz ꝓmittere tho etiā dic̄ q̄ nō tēt' religionē intrare si sibi ñ timeat de piculo castitatī. Con.al.⁊ hosti.⁊ h̄ fallit ſm Ray.in uxore eiꝰ qui ꝓmouendꝰ est in epm q̄ non dēt eligi nisi uxor itret religionez extra de uersa. diu. diugat9.⁊.c. sane Itē clericꝰ ordīētalis ut dius ⁊ ꝓbabiliꝰ dī sine ꝛsensu uxoris ꝓmoueri nō dēt ut in.d.q.lix. b ¶Qui duxerit uxorē uilē mulierē puta ancillaz ℓ ioculatricē uℓ aliquā ex illis q̄ publicis spectacul' mācipāt' licz uirginē repellitur ab ordine.di.xxxiij.si quis uiduā ij.

¶Sed quid si marit9 añ carnalē copulam facit se ad sacros ordines ordinari. Rndeo nō ꝓpter hoc dissoluit' mrio^m qđ ꝑus fuerat otractū. sed marit9 sic ordinat9 recipiēs aliter q̄ a sacris canonibus ordinatur etiā pꝰ mortē uxoris nō poterit ministrare i i° ordie n^e ascēdē ad alios ℓ aliqđ bñfi^m ℓ officiū ecclesiasticū obtinē ut i exua. Jo.

officiū

xxij. q incipit antique a Oli aute i hō ca-
su[pp]iterunt q mrio[m] dissoluebat. alij q
nō ⁊ finalit dixit hosti. osulas ꝑpaz-ut in
sum.e.ti.q.lx. b De mā ista aliqua hēs
ē.ipedimētū ſ.ſ.⁊.ij.

O Rnatus a De orna
tu bono
clericoꝝ hēs.ē. clericus i.ſ.ij. de
ornatu uēo mulieꝝ nē dicēdū ē C Utꝝ
mulieres possint se licite ornare Rnd̄o ſm
tho.z[a] z[e].q.clxix.circa ornatū mulieꝝ atte-
uēda sūt ea que cōiter circa exteriorē cul-
tū dīr.ſ.q nō sint ꝓter osuetudinē aut ñ
ex inordinato affectu ⁊ huiusmōi.q hēs
explicite.j.uestis ſ.i.⁊ hoc mō pōt mulier
licite opaz dare q uiro suo placeat ne ꝑ
eiꝰ otēptū i adulteriū labat. vñ dr.i.cor.
vij. mulier q nupta ē cogitat q mūdi sūt
qūo placeat uiro.⁊ iō si mulier cōiugata
ad hoc se ornet ut uiro suo placeat pōt h̄
facere sine peccato. a Hoc uer qñ mari
tus apparet ꝓnus ad adulteriū uel nolle
reddere debitū.⁊ cū tali ornatu uerisimi-
liter otra pdcā incōueniētia ꝓuidēt. al cessā-
sante cā cessat effectꝰ ex de ap.cū cessante.
Itē cū hoc requirit. q ex tali ornatu nul-
li uerisimiliter det peccandi occasio al sine
peccato ꝑditionis hoc fieri nō posset quia
ue illi ꝑ quē scandalū uenit m[t].xvij.n[c] ō
hm[o] iuuare ꝓxiū ñ inḡtū possum[o] sine
peccato.xxij.q.ij.faciat Itē q nō sūt facié-
da mala ut ueniāt bona.ro. iij. Itē ier cu
sabiles sūt mulieres se ornantes cū uideāt
rāt hoc suis uiris mīme placere.⁊ fortius
si ab ipsis ꝓhibeant. patz etiam q tūc si ī
moderate se ornāt h̄ faciāt ex supbia-siū
ex libidie ⁊ peccatū oiuz hñtiū incitame-
ta libidis ex tali ornatu redūdat i pdcis.
ſm guil.⁊ in sū. li.iij.t.xxxiij.q.cclxxxiij.

b C Utꝝ in illicito ornatu sit mortale
peccatū.Rnd̄o ꝑz tho.ubi.ē.muliebris cul
tus de se uiros ad lasciuiā ꝓuocat. puer.
biox vij. mulier occurrit ei ornatu mere
tricio ꝓpata ad capiēdas aias. Et iō ille
mulieres que uiros nō hñt nec itēdūt ha
bere nō pōt absq peccato appetere placer
uiroꝝ aspectib[o] ad ocupiscendū q hoc est
dare eis incētiuū peccādi.⁊ siquidē hac i-
tētione se ornēt ut alios ꝓuocēt mortali-
ter peccāt. Si aut ex quadā leuitate uel
etiā ex uanitate ꝓpter quādā iactātiā non
sp̄ é peccatū mortale. sed qñq ueniale et
eadē rō ē ḡtū ad hoc de uiris a hoc cla
rius patebit ex.j. dicēdis b C Quid de
mulieribꝰ se colorantibꝰ ⁊ alia figmenta
adhibētibus. Rnd̄o ſm tho.ij[a] z[e].q.clxix.
huiusmōi fictiones nō pñt ee sine peccato
nō tñ sp̄ ē mortale.sed solū qñ fit ꝓp lasci-
uiā uel in dei otēptuz. a Aduertēduz
q nisi aliud ex̄sse appareat ipo fco p̄sūit
intētio lasciue ⁊ dini otēptꝰ cū eni actꝰ
in se sit adulterine fallacie ⁊ inhonestꝰ ut
dic̄ aug[o].in.c.fucare de con.di.v.nō pōt i
se ptēdere nisi lasciuiā ⁊ mentis inhoneſta
tē adeo q mulieri otra[m] asserēti nō crede
ret. Dic.n.aug[o].nō dicatis uos aias hab
re pudicos si hētis oculos ipudicos quia
ipudicus oculꝰ ipudici cordis est nunciꝰ.
xxxij.q.v.nec solo Itē cū actꝰ in se otineat
quādā ipugnationē diuini opis ut dic̄ ca
panus in li°. de hitu ẋginū. Et cum mu-
lieris cultus maxime talis ꝓuocet alios
ad libidinē iuxta illud ꝑu.vij.ecce muli-
er.ūc.⁊ nō tho.z[a] z[e].q.clxix.articulo.ij.
Quo ee pōt sine dino otēptu cū nō curz
illas aias ꝑdere quas suo sanguie redem[t]
⁊ iō hic nō solū simplex otēptꝰ oplēdit
sed etiā talis ut uideat ꝑ[a] in deuz manus
inferre cū suī ꝑditioe.vñ cipan[a] ubi.ē.di
cit nō ẋgines tm̄ aut uiduas sed etiā nu-
ptas. puta etiam omnes oio fēias ammo-
nēdas q opꝰ dei.⁊ facturā eius.⁊ plasmā
adulterare nullo mō debēt. adhibito flauo
colore.uel nigro puluere.uel rubore aut q̄-
libet liniamenta natiua corrūpere medica
mine.⁊ ibīdit man[o] deo inferunt qñ illud
qđ ille formauit reformare otēdūt. ipuz-
tio ē ista dini opis preuaricatio ueritatis
deū uidē nō poteris qñ oculi tibi nō sunt
quos deꝰ fec̄.si q̄s diabolꝰ ifec̄ de inimico
tuo tēta cū i° piter arsura.⁊ ꝓpterea alij i-
ter quos uidet fuisse alex. ō ales asserunt

Si mlica. et maxīe virgo pectus et colla ꝑpudice denu
dauit libidīs ꝓcentiuū prebens cupiensq; uideri ad
mortale iudicium scdm̄ alex. ⁊ z°.
Ite fr̄ alex. ī sno ītrzo dr si ornatus fuerit mundo uel dñe
dne qđ ex natura nō habebat ē mortale scdm̄ tho. 2ª
q. clxxvm. arz. 1. sed alex. de ales ī 2°. et fratr. c. fuc.

i his ⁊ similib⁹ ĩesse mortale pccatũ. Sz
forte posset aliqua a mortali excusari qñ
aliquid tale pũ faceret soluz ex quadam
ſbita leuitate sine alioz scandalo siue pi/
culo. b. Sciẽdũ tñ ꝙ aliud est ffgẽ pul/
chritudiné ⁊ aliud é occultare turpitudi/
né ex aliqua cã ꝓueniẽte puta ꝑegritu/
dine et huiusmõi. hoc enī é licitum ꝙ ſm
apl'm. cor. xij. que putam⁹ ignorabilio
ra mẽbra eẽ corpis his habũdantioze ho/
noze árcũdam⁹. a. Ad pdcoz aũtem
plenioze itelligẽtiã ulteri⁹ aliqd l' breuit
tangẽdũ est de mã ornatus tã mulierũ ꝙ
uiroz ⁊ tam uestiũ ꝙ aliaz rez. ꝑ vz q̃li
ter põt discerni ornatus illicitus. z°. qñ
peccatũ sit in eius usu. z°. si circa ipm ali/
qs põt excusari. Quo ad pmũ ego dico
ꝙ põt discerni multiplicit ꝑ rõe intẽtio/
nis utentis ut si intẽtio eẽt ad põpã l' lasci/
uiã ⁊ huiusmodi ꝙ cũ mala intentione
nil põt eẽ licitũ uł sine peccato. lxxxvi. di.
nõ satis. extra. de sen. excõ. cũ uoluntate ió
uinosũ ẽt eẽt si qs q̃rẽt ꝑ cultũ supfluũz
uestiũ delicias cum uestis ordinet ad coz/
pis fomentũ ſm tho. 2ª 2ᵉ. qõe. clxix. art°.
ij°. rõne ꝓfessionis clericalis. ut si clerici
deferrent ornatũ seu habitũ nõ decẽtẽ ho/
nestati clericali de quo in c. clerici officia.
extra. de uí. ⁊ ho. cle. Itẽ rõne ꝓfessionis
ꝛgul'is ut si ꝛligiosi seu ꝛligiose ferrẽt or/
natũ seu habitũ nõ ꝺuenientez ꝓfessioni i q̃
si ñ modicũ excedũt etiã mortalit peccãt
ſm guil. ⁊ in sum. con. li. iij. t. xxxiiij. qõne
cclxxxiij. Quo cãũ qñqz etiã excõicatiõez
incurrũt. vz cũ mutant formã. ⁊ temere sue
ꝓfessionis habitũ dimittũt extra. ne cle. uel
mo. ut piculosa. li. vi°. rõne honestatis.
nihil enī inhonestũ põt eẽ licitũ cũ hone/
stas sit una de tribus ꝓtibus pncipalibus
iustitie. ff. de iusti. ⁊ iure. l. iusticia. ꝙ iuris ꝑ/
cepta. vñ ⁊ unũ de excludẽtibus ꝺ regno
dei iudicitia. Ad gal°. v. ad honestatez
aũt ois transformatio nẽ ptinet ꝙ qdqd
agit ꝺtra ordinẽ nẽ magnã in se ꝺtinz in/
honestatẽ. xxxij. q. vij. adulterij. ut si qs. l'
si qua ex habitu uł ornatu uelit apparẽ ma/
ior seu pulchrior ꝙ a nã fuerit ꝺpositus
qꝺ maxime solet contingere in fucationi/
bus seu colorationibus faciei ⁊ capillorũ
qꝺ penitus inhonestuz ⁊ illicitũ ẽ de con.
di. v. fucare. ⁊ in excelsia altitudie planel/
laz contra illud mt. vi. nõ potes adicẽ ad
staturã tuam cubitũ vm. Item ad inhone
statem ptinet apte ꝙ ex diffozmitate hi/
tus uiri oñdant uerenda ⁊ mulieres hu/
meros seu pctoza. Item ꝙ mulieres in
cedant capite discoopto. vnde. i. cor. xi. dr.
dẽt mulier uelamẽ habere sup capud suũ
⁊ aug. in epl'a ad possidiũ. ⁊ ponit ī dcõ
nr°. ij°. dicit capillos nudare fcias ꝙ quos ⁊
capud uelare apl'us iubet. nec maritatas
decet dicit tñ ibi ꝙ ꝙ põt alique excusãi
a peccato qñ hoc nõ fieret ex aliqua uani/
tate sed ꝓpter ꝺtrariã ꝺsuetudinẽ ꝙuis ta/
lis ꝺsuetudo nõ sit laudabilis qꝺ põt itel
ligi uez. qñ occasione ꝺsuetudis nõ possz
omittere sine reputabili scandalo. ⁊ hoc
agendo nulli dat occasionẽ scandali. al' ir
rõnabilis ꝺsuetudo nõ excusat. ff. de legi.
ꝙ nõ rõne imo potiꝰ grauat. cẽ de ꝺsue. c.
fi. fortiꝰ aute ad ĩhonestatẽ ptinz si ī capi/
te mulieris appareat aliquid ipudicitie uł
elationis ossiuum cuz in ea dẽt apparere
ois honestas ⁊ humilitas in cuiꝰ signum
ei comã data é ꝓpter qꝺ eaz amputare sub
anathemate phibet. xxx. di. quecũq. ubi
dr. quecũq mulier religioni iudicans cõ/
uenire comam sibi amputauerit quã deus
ad uelamẽ eius ⁊ ad memoriã ſbiectionis
illi dedit tãꝙ soluẽs ius ſbiectionis ana/
thema sit. si ꝙ anathema dr ꝺtra facientes
hoc etiã sub ꝓtextu religionis cũ tñ non
intrent religionẽ ꝙto uelemẽtiꝰ ꝺtra fa/
ciẽtes sub signo qꝺ ei directo ꝺtrariat. vz
ſupbie seu inhonestatis sicut é capite dis/
coopto ⁊ reuelata facie. ⁊ fronte incedere:
⁊ sic alique faciũt sibi mitras seu alia ela/
tionez designãtia l' ihonestatẽ seu ad libi/
dinẽ ꝓuocantia apponere Itẽ inhonestũ
est ꝙ femina utat ueste uirili uł ecõuerso.
deutro. xxij. nõ induet mulier ueste uiri/
li. nec uir utet ueste fẽinea. Abhominabil'

nõ bñ

nõ bñ. et nide hic ſra. c. fol. 000. et alegã. 2ª. 2ª. ar. q. nõ licet fẽali ornatu ornari

tho.

nõ bñ

enī apud dēū est qui facit hoc ꝙ generaliť
ꝯsliť cūq; in habitu seu ornatu aliquid ap-
pareat inhonestatis cū nihil inhonestum
possit eē licitū. ff. de condi. insti. l. filio. ubi
dī que fīa ledūt pietaté extimationē ſuē cūdiā nīam. ꝙ ut generaliter dixeriz q cōes
bonos mores fiūt nec facere nos posse cre
dēdū est. 4°. rōne supfluitatis nam usꝰ su-
pfluus est oio uitiosus vnde ad gal. v. ité
alia excludēcia a regno dei. cum fuerit dēz
de fornicatione ponit luxuria. ubi dic glo.
i. quelibz supfluitas. nam ꝙ in dēo articu-
lo. ij. dicit tho. ꝙ phibet ornatꝰ supfluus
ipudicus ꝙ iuerecūdus Supfluus autez
attendi pōt triplicit. p mō respēu nūi ut
cum qs utit seu inutiliter retinet uestimē
ta seu alia ornamēta ultra nūm. quo rōna-
bilit indiget. contra quos xlvij. di. sic hi.
dic ambro. nudoz indumētū ē qđ tu re-
cludis ꝙ quis tam iniustus ꝛc. 2°. respectu
forme. ut si forma est excessiue lōga seu la-
ta qđ in multis pōt apparere ꝙ pīsertim in
uestibus mulieꝝ caudati. in quibꝰ apparz
uitium nō solū manifeste supfluitatis sed
etiā inhonestatis. nam ad inhonestatem et
mollicē ptinet ꝙ quis trahat uestimētū
p terrā ꝑm phm. Et nō. tho. 2ª 2ę. q. clxix.
ar. i. 2°. respēu pciositatis ut cum quis uti-
tur maiori pciositate ꝙ ꝛueniat sibi quia
maiori dignitati maior ꝛpetit ornatꝰ. ēē. d
uira ꝙ tho. cle. clerici officia. ꝙ nō. tho. i dēo
ar. i. ex quo patet ꝙ maior ornatus ꝛpetit
ad cultū dīnum ꝙ ad quēcūq; aliuz usuz
cum nulla sit maior dignitas ꝙ diuina. ꝙ
tñ etiam in cultu diuino dēt ornatus esse
moderatior ꝙ olim fuerit ꝓpter exēplum
xpi qui nos hec despicere docuit. vñ. xij.
q. ij. gloria. dic Jeroꝰ nz ih aliquis appōat
dīne in iudea tēplum mensā ꝙ lucernas ꝛc
ex auro fabri fīo tunc hec ꝓbāt a dño qñ
sacerdos hostias imolabat ꝙ sanguis pcu-
dū erat remissio peccatoꝝ ꝙꝙ h oia pcs
serit in figura. nē uero cū pauptate domꝰ
sue. paup dños dedicauerit. portemꝰ crucez
ꝙ delicias luxum putemꝰ moderatꝰ ergo
ornatus ad cultuz diuinū requirit ꝙ mł

to moderatior ad ꝙcunq; usum ꝓphanuz
etiam impatoris cum nulla sit ꝛpatio im nō bñ
patoris terreni ad celestem. minor autem
ꝛpetit regi ꝙ impatori ꝙ minor duci ꝙ re-
gi ꝙ sic de singulis gradatim. que si bene
ꝛsiderent ualde moderatꝰ cōpetit inferio-
ribus. 5°. ratione curiositatis. vñ ꝙ tho. in
dēo articulo. ij. dicit ꝙ artifices ornamen
toꝝ peccant inueniendo supflua ꝙ curiosa.
curiositas autem intelligit qñ nimia sol-
licitudo seu diligentia erga ornatuz bēt.
vñ tho. in dicto articulo p dic. ꝙ inordinat
affectus circa ornatuz contingit qñ nimiā
sollicitudinem quis apponit ad exteriorē
uestiū cultū etiā si ñ sit aliqua inordinat
respectu finis. facit. c. per symoniam xli. di.
ibi pter corpis diligētiam. ꝙ pōt ista curio
sitas dēplxendi p respectu foꝛe. vñ qñ i ip-
sa forma ostendit curiositas vnde in sum
de uitiis dī. ꝙ in forma replxībilia sunt
corruga. ꝙ incisio. facit dēm. c. p symoniaz
ibi dissolutos autem ꝙ ꝛfractos uestibus
ꝙ incessu non recipimus. maxime qñ in ta-
libus adest qñq; uitiosa ꝓdigalitas quaz
ꝙ leges detestant ꝙ equipant furoꝛi. ff. de
cura. furi. l. i. in dicta etiā sūma ponit ex
de sotularibus rostratis. uł ꝓsorati. ꝙ idē
in similibus multis. 2°. deplxēditur respe
ctu artificis ut qñ circa uestem seu ornatū
multum laborat cum nulla ł pua utilita-
te rei. vnde Ray. li. ij. ti. de negꝯ. secularibꝰ
dicit ꝙ ad nullū usum sunt utiles nisi ad
peccandum future superflue ac sumptuo-
se camisiaꝝ quos pcipue faciūt hispāi dā
tes p futura vnius camisie plꝰ in duplū
uel triplū ꝙ ualeat tota camisia ꝙ similia.
ꝙ sbdit ꝙ peccant facientes uendentes seu al.
alienantes seu tenentes pdca ꝙ satis inter
pdca uī posse ꝛputari. racamaturas sup-
tuosiores ꝙ inutiliores ꝓpter idēptitatē
ꝙ maioritatem rōnis. ff. de legi. l. nō pīt.
3°. ex pte utentis qñ ad ornatū seu habituz habit
maiorem sollicitudinem adhibet ꝙ expe-
diat ut dicit tho. in dēo articulo p. Qđ
manifeste deplxendit quando circa hec
plus sollicitat ꝙ circa ea que sunt salutis

Ad uiros apet magnū honestus tuestibus. i
diploidibz. seu fastosis. dū abreuiatos portat quasi
sup. nates uita q. ante. et retro. ostendit tuz prozd. et
honestu. dt ei. i isto habitu pretendatur. nauima
honestas. sane uidetur. q sit de ꝛdeuidētibz. ad regno
ad. gal. v. ibi. Iprudentia. luxuria. hñ nō possit ꝛsi de
rare quō hoies habitu possit ptendere maiorē inho
nestatē. nisi forte membra illa penitus nudarent. aut
hñ. hoies. aut. i. fastosis hodiernis uidetur
honestus periculosa peccata mortalia. q. gemmalia
pene nudata uidetur. et patet. undecz libris tem
tuliani. sed. q. magis. inuz ei. possit libz dīm ui
ctime eternitate uestiri. et sanus. beda. dicit. super
epistolas. dt nō uides quō possint alb. soli. et
et dño hoies. deportari. dt. q. etiā de iure ciuili uestes
delet honestas esse condemnate. si. claudi. nimia longitudo.
horas habere. zubarellos curtos. nō cū pano coo
periant nates

Vel breuiter nō noto. tū uz. ita sit de iure ciuili
nec ꝛtractū reperiatur. iure diuino. uel canōico
uidetur hoc etiā iure. saltē canōico ꝛfirma
ri. de no. opis nouit nūciatōe. e. p. ubi dī. qui
uero sicut legēs nō dedignātur sacros canones
tractare et sacrorū canonū ꝓcepta. ꝙstitutiones
inuiolatas. et dñs. io. de pado. c. hi. et. c. alt. ꝙ lex
sūt. ancille canonū. nīa mīstrus ꝙ ꝛ peccat etiā
de iure. et ob. c. solut. et sedm. io. an. 2°. qui
de iudi. ancillae. i. testīe. qñ ad illa que nocent
ꝛsciam. et regimen. alias quo ad tēporalia ubi o
peccato nō agitur dīmores sūt. sunt eni diui
promulgate p oza ꝓcipū pro regimīe uniuersi
et pro ꝛseruatiōe rationabili ō creature. quanto
deo acceptus. et cui gratia oīa cedunt. et dñs.

contra illud mt. vi. primum querite regnū dei. Certo rōne scandali nam dns dic mt. xviij. ue illi p quē scandalum uenit unde abstinere debem⁹ etiā a licitis ppter salutē primi ne vz ei det occasio scandali alt sumus extra caritatez Ro. xiiij. ibi. si ppt cibum frater tuus scandalizat ꝛc. vñ tho. dicit z² z^e. q. xliij. articulo viij. q temporalia que sunt nri dñij sunt dimittēda ad tollendum scandalum primi quando p cedit ex infirmitate uel ignorancia. omino ergo oportet q in usu ornatus removeatur scandalū a primo. unde ⁊ alex. de al. super z^m. sen. dicit q licet sm nobilitatem psone ⁊ consuetudinem terre ⁊ dignitatē officij se ornare pciosis uestibus. ita tamē q absit libido in uolūtate ⁊ scandalum i exteriori ope. hoc autem scandalum potest contingere dupliciter. primo si ex ornatu aliquis inducitur ad peccatū. puta ad utē dum simili ornamento quod sibi nō competit. siue ad aliud peccatum presertim ad carnalem concupiscentiam siue ornatus suiri inducat mulierem. siue ornatus mulieris inducat uirum qđ frequentius contingit ex quadam humana fragilitate ecclesiastici. xix. vinum et mulieres apostatare faciunt. etiam sapientes ⁊ ideo cum psona aduertit ex suo ornatu aliquem seu aliquam induci ad scandalum peccati debet omnino ab illo abstinere. stat autem q ornatus ⁊ pulchritudo mulieris facialiter allicit ad concupiscentiam. ut in dicta auctoritate. ecclesiastici vinum ꝛc. ⁊ patet p experientiaz. exemplum habet ij. R. xi. in dauid tam p fecto uiro. qui ex solo usu barsabee inductus ē ad adulterium ⁊ ppter hoc dic tho in dicto articulo. ij. q circa ornatum mulierum eadem sunt attendenda que cōiter dicta sunt circa exteriorem cultum. insup ⁊ quoddā aliud speciale. s. q mulieris cultus uiros ad lasciuiam puocat ⁊ iō etiam ex hoc solo mulieres omino deberent abstinere ab ornatu aut illo uti cuz multo moderamine ⁊ honestate ⁊ tremōe. ne ortō scādalo ex earum occasione dicat illis ve uobis. z. modo accidit scandalum qñ p ornatum sm uerisimilē coniecturā extremis necessitatibus pauperū derogat. hoc enim casu detrahit ornatu ecclesiastico. ita ut etiā sacra uasa diminuant ⁊ expēdant i huiusmōi necessitate. ut lxxxvi. di. opatiamur. ⁊ xij. q. ij. auruz. fortius ergo detrahi debet ornatui pphano. licet aliās de se nullā aliā haberet illicitatem. tenet enī ex necessitate quisq; sb̄uenire exīb̄us in talibus indigētijs de superfluo necessitatis nature. lz nō esset superfluū respectu condecentie. ut pbat in pallegatis. c. vbi dr ornamenta condecentia ornatui ecclesiastico debere i huiusmodi necessitates expendi. ⁊ nō. ricar. sup xv. di. iij. sen. Septīo rōe consuetudinis. ut si quis considerata conditiōe sua excedit in ornatu metas cōsuetudinis bonorum inter quos conuersat. xli. di. c i. nā consuetudo irrationabilis non excusat sz grauat. vt in. c. fi. extra de cōsue. ⁊ satis dr irrationabilis si interueniat aliqđ de pfatis inconuenientibus. ut ex pdictis clare colligi pōt. Octauo rōne defectus cause. vt qa ex nulla rationabili causa qs mouetur ad usum ornatus. sed ex sola complacentia uoluntatis in hoc enim ipso ur ⁊ ordini nature contrariari ⁊ creatori iniuriari. vñ boeci⁹ li. ij. psa. v. de consolatione dicit. sic rerū uersa est conditio vt omnium merito rōnis aiaī non aliter sibi splendere nisi inaīate amante suppellectīl possessione uideat. et alia suis quidem contenta sunt. uos autez deo mente dissimiles. a rebus infimis excellentis nature ornamenta captati. nec itelligitis quātum creatori nro faciatis iniuriaz. Item hoc ipso ur sequi vitia ⁊ contrariāi virtuti. vñ greg. ait omel. xxiij. sūt non nulli q cultū sbtilium pciosarūq; uestiuz putant nō esse peccatum. q si vz culpa nō esset nequaq; sm deo tam vigilanter exprimeret q diues q torquebatur ap̄ inferos bisso ⁊ purpura indut⁹ fuisset. nemo qp pe uestimenta pcipua nisi ob inanē gl'am querit. vz vt honorabilior ceteris eē uidatur. Res ipsa testatur qa nemo vult ibi

Item nō q nulla lex. nec etiā qsuetudo pōt ee ualida q ḡtineat ī honestatē. di. q. erit. et. q. i. di. parsimonia. et tho. z^a z^e. dt. q prohibetur superfluus et ī uerecūdū ornatus. et. cl. Nichil tm ī honestū pōt cēlcatū. et. ef. ut hic ē. fol. pcedēt. ibi. Item. ri. nē. iq. di. dicit. q. leges ī speciales nō cōtrariāb iuri diuino nec ab ecclesia q ius canonicū. nec aliqua rationabilē ḡtiā qsuetudinē. iuza canonicā obseruari detrectāt. v. di. de captis. et. cō. quisquis. et duob. c. ī mediate. sc. hec q. i. ubi ō. az. li. [illegible]

p̄cios vestibus idui vbi ab alijs nō possit
uideri quaꝫ culpam possumus melius ex
diuerso colligere quia si abiectio uil̄ uesti
menti uirtus non esset euangelista uigilā
ter de Joanne non diceret marci p̄erat in
dut⁹ pilis camelo. Quo ad z^m p̄ncipa-
le vꝫ quale pccatū sit in usu illiciti orna-
tus dicendum ꝙ si fiat intentione delibe-
rata ꝓpter oplacētiam libidinosam sui uel
alterius clarum est ꝙ pccatum mortale
cum cōsensus etiam in solaꝫ delectationeꝫ
pccati mortalis sit mortale ut. s. delecta°
Si aut̄ ex quadam uanitate uel leuitate
ꝓpter iactantiam quādam quis utat̄ or-
natum non semp peccat mortalit̄ ꝫ qnq̄
uenialiter ꝑm tho. z^a z^e. q. clxix. articulo. ij
Ad hoc clarioꝛ intelligētiam dicenduꝫ
ꝙ in tali usu illicito duplicit̄ potest con-
tingere pccatum ueniale. ꝓmo quando
uitium est in sola intētione & hec intentio
non est deliberata nam sine deliberato cō-
sensu non ꝺuenit̄ ad rōnem mortalis vnō
& tho. z^a z^e. q. clxij. dicit ꝙ supbia ꝑm ge-
nus suum est mortale sicut tamen & i alijs
que ex suo genere sunt mortalia puta for-
nicatione uel adulterio. Sunt alig mot⁹
qui sunt pccata uenialia ꝓpter eorum ip
fectionem quia. s. p̄ueniunt iudicium rōis
& sunt p̄ter eius ꝺsensum ita etiā circa sup
biaꝫ accidit ꝙ aliqui motus supbie sunt
pccata uenialia dum eis rō non consent̄
z^o. respectu puitatis rei nam qꝺ modicuꝫ
ē. rō apprehēdit quasi nihil ut nō. tho. z^a
z^e. q. xlvi. articulo vi. nisi in isto modico
adesset magna mentis libido naꝫ talis li-
bido etiam in puis inducit mortale ut nō
bonauē. xxvi. di. iiij. sen. extra p̄dictos ergo
casus i tali usu illicito videt̄ includi mor
tale ꝓpter multa mala & pccata que solēt
illi accidere & saltez nūq̄ deest uitium su-
pbie q̄ ē appetitus honoris seu ꝓpie excel
lentie ut patet ij. sen. di. xliij. c. ex superbia.
ꝺiuncto dicto greg. in dicta omel. xxiiij.
ibi nemo quippe uestimenta p̄cipua &c. et
exp̄sse habet̄ xxi. q. iij. ois. ubi ds. oīe qꝺ-
pe qꝺ nō est ꝓpter necessitatez suam sed p
pter uenustatem accipit̄ elationis habet
calūpniam quēadmodum magnus ait ba
silius. & ut ex predictis patet supbia ꝫ ge
nus suum est mortale. Item quia si in tli
ornatu adest sumptuositas includit̄ i illo
magna iniustitia & auaricia. vnde xlvij. di
. c. sicut hi. dicit Ambrosius quis tam iiu
stus & tam auarus q̄ qui multoꝝ alīn
ta non suum usum sed abundantiam & ꝺ
licias facit auaricia autem magna pccatū
est mortale ut patet. s. auaricia imo radix
est omnium malorum ꝓmo thi. ultimo &
computat̄ ꝓ idolatria ephe. v. Item in-
iusticia ex suo genere importat pccatum
mortale ut nō. tho. z^a z^e. q. lix. articulo 4°.
& ꝓpter p̄dicta & alia talis illicitus usus
singulariter deum ad iram ꝓuocat Jsaie
iij. ubi ꝓ eo ꝙ eleuate sunt & sipho^e ꝓmo
ibi visitabo super p̄ncipes & sup filios re-
gis & super omnes qui induti sunt uestē
peregrina. & predicta maxime obtinent ꝙ
utentes a tali illicito usu nollent desistē
cum contemptus & phīlipēsio etiam uēia
lium sit mortale pccatum ut dicit glo. ꝺ
penitētijs di. i. in. c. tres sunt. sup ḣbo op-
timent & pōt colligi ex p̄dictis per bona
uē. super xvi. di. iij. sen. Quo ad ẗium
p̄ncipale vꝫ si circa prefatum usum possit
aliquis excusari videt̄ dicenduꝫ ꝙ si utēs
in illo nō delectat̄ nec possit illuꝫ omittē
absq̄ notabili scādalo quo dempto omit
teret. & si in illo usu non apparet aliquid
inhonestum nec ex illo dat̄ alteri scanda-
lum mali exempli uel alterius pccati ꝙ
possit excusari exemplo bēate cecilie. que
desup auro rextis uestibus utebat̄ quas
tamen penitus contempnebat ut ex eius
patet hīstoria et exemplo simliū. & facit
extra de reg. iur. c. ꝙ non est. & ꝫ hoc di
ctum debet intelligi Jo an. in. c. ea que. de
reg. iuris in vi. in nouella. b

Pactum Pa-
cta q̄
faciunt pozes l' guardiāi
ꝺuentuales religiosoꝝ
mendicantium de suoꝝ

conuentuum assensu cum ꝑlatis uel ꝓ/
nis ecclesiarum in illis locis ubi habita/
bant debent ꝑpetuo seruari nō obstante
q̄ non fuerit assensus magistri ℓ ministri
ꝓuincialis aut generalis aut q̄ sedes ap
stolica quo ad fratres minores auctoritatē
non prestiterit extra de pac. quia ex eo.li.
vi. ¶Pactum paᵗ factum a filia duꝫ nu
ptui traderet ꝛc. uide.s.dos.ℊ.iij. ℭ etiā
nudo pacto obligat quis ꝑm.s.lex ℊ.x.
xij.¶.j. ꝓmissio pactum de non recipiēdo
ad sepulturā uide.j. sepᵗura ꝓmo.ℊ.iij

Palla ¶Dicit palla linea
pannus ꝺsecratꝰ q̄
extenditur sup altare ¶ super q̄
extenditur corpale ¶ de palla aliquid dē
est s.consecratio uestium.ℊ.i. similiter de
corpali.s.corpale

Pallium ut hic sūit
est speciale
ornamentum archiepoꝝ in quo
plenitudo pontificalis officij confertur.
extra eo.nisi. debet autē palium peti a ꝑp
infra tres menses a tempe consecrationis
siue confirmationis si ante fuerat cōsecra/
tus aliter si accusetᵉ potest remoueri di.
.c.q̄n. ¶ det peti cum instantia di.c.prisca
et debꝫ petens prestare sacramentū fideli
tatis et obedieᵉ romane eccleᵉ. di.c.opta/
tum extra de elec.significasti. Item i datō
ne pallij det dari nouum ꝓuilegiū uᶫ ati
quum innouari di .c.rōnis ¶ .c scriptorū.
Item recepto pallio ¶ non ante potest se
archiepiscopum nominare extra eod.nisi.
nec ante posset concilium conuocare cōficē
crisma dedicare basilicas ordinare clericos
seu episcopos cōsecrare extra de elec.quod
sicut.ℊ.pe. Item archiepiscopus non pōt
palliuꝫ suum alteri commodare q̄ palliū
vlē psonā eius nō trāsit unde ¶ debet cū
eo sepeliri extra eo.ad hec ¶.c ex tuarum.
Itē solus romanꝰ pontifex semp ¶ ubiq̄
utitur pallio. Ceteri autem infra missaꝝ
solennia in qualibet ecclesia sue ꝓuincie.
non autem si egrediatᵗ ecclesiam ut in ꝓ/
cessione extra eo.c.i. ¶ hoc in diebus i gb⁹
concedᵗur in suo ꝓuilegio aliter nō po
test sed bene potest q̄q; sin̄ pallio celebra
re extra eo.c.fi. a ibi dᶜ rndemus q̄ taꝫ
in tua q̄ in aliena dioecesi potes absq; pal/
lio uel scandalis celebrare qui utiq; i sua
dioecesi non semper debes celebrare cū pal
lio sed diebus illis dūtaxat qui in eccle/
sia tua ꝓuilegꝫ sunt expressi ¶ idem qō
in hoc.c.nōᵗ in sum.con.li.iij.ti.xxvi.qōe
xxxvi.ꝑm Ray.¶ addit q̄ papa semper et
ubiq; potest pallio uti in signum plenitu
dinis potestatis b ¶Patriarche an possit
dare pallium uide.j. patriarcha.ℊ.ij. b

Papa ¶Papa debet eligi a
duabus ptibus car
dinalium aliter qui gereret se ꝑ
papa excōicatus est ut sup excōicatio ꝑ/
mo.ℊ.ij.v.iiij. Et plura nova circa electio/
nem pape ¶ reclusionem cardinalium. exī
de elec. ubi piculum.li.vi.¶ q̄ in illa cōsti
tutione collegium cardinalium nullaꝫ po
test facere dispensationem seu innouatio/
nem ¶ quedam alia circa hoc in cle.ne ro/
mani.de elec. ¶ quo autem ¶ ubi debeat
consecrari habes.s.consecratio episcoporū
.ℊ.pe.¶ ultimo. ¶Papa etiam summus
inter omnes ipse habet enim plenitudinē
potestatis alij partem sollicitudinis.ij.q.
vi.de cetero.¶.c.qui se sat. unde cum dñs
apl'is dixerit ut laxarent retia soli petro
dixit duc in altum.luc.v. Itē ei soli dixit
ut piscaretᵉ hamo mᵗ.xvij. per quē eminēs
iurisdictio significatᵗ.xxiij.qōe.i.non tur/
batur.¶.c.est aliquid Item soli petro dic/
tum est tu es petrus ꝛc.xxi.di.q̄uis.ideo
specialiter ipse est uicarius iesu xpi ¶ quo
dammodo maior homīe minor deo extra
de transla.inter corpalia. a Idem in sū.
li.iij.ti.xxviij.in pn. a ¶Quot sūt casus
qui ad solum papam ptinent Rnde ℔ ray
sunt multi de quibus etiam plures. a
imo omnes ꝑm eundem ray ut patet i sū
e.ti.q.i. b non transeunt cum generali
mandato. sed requirunt speciale di. xvij.
huic soli sedi.extra de transla.licet.¶ de offi
cio.le.q̄ translationem ut qō fidei.xxiij.q.

¶ q̄ nō licet nisi pannis lineis corpus xpi q̄ secrare. limī appetit huic
sacramēto. nō licet de pānis sericis corpale. et pallū uel pallam altaris cē.
nec de pāno tincto. hec. tho. et ideo rndecenter fatūt. qui pāno sericō
utuntur sub corporalibꝫ quādo celebrant. hec ex fec. io.

¶ corporale de quo panno debet cē corporale. ℣ alcē de
alb. iq°. i tractatu demissa. q. de hoc ē text. de cōse. di.
i. consulto. ubi dᶜ. Consulto olim statuimꝰ ut sacri
fici altaris nō in sericeo panno aut tincto quisq; ce
lebre ꝓsumat. sed in puro panno lineo ab epō cōse
crato texteno. s. lino procreato atq; contexto. sicut
corpus dñi nostri iesu xpi i sindone munda linea
fu. sepultū. hinc ꝫ datur habetur. q. i ꝙsecratōe
hanō est utendū pannis sericis aut tinctis ꝫ
solu lineis et albis et hoc intelligēdū est de pallio
altaris. et corporalibꝫ. Concor. asserit. i sis. li°. q.
[illegible] tractatu de defectibꝫ missa
rū. fr. io. de pcepto. i additionibꝫ ad pisanella
q. sup altare debet cē tres palle uel tobalie pro
celebratione. ut i cō. si per negligētiā. de cōse. di.
i. et alle debent cē lineē. et sanctus. tho. iq°. di. ait

.i.quotiens.di.xij.p̄ceptis. Item transla' epi l' electi.s.cōfirmati extra de trāsla. iter corporalia ⁊ de offi.le.c.ij.⁊.iiij. Item depositio episcopi.iij.q.vi.q̄uis.⁊.c.duodum Item acceptatio renūtiationis episcopi l' electi.s.confirmati vi.q.iij.deniq;.extra de transac.inter corporalia extra ō regula. l3. exemptio episcopoz xvi.q.i.frater. Item restitutio depositoz ab ordine.ij.q.vi.iō p̄mo et ij.⁊ etiam supra episcopus.§.vi. a Adde idē in remoto ab officio ex eo q̄ hereticis tradidit ecclesiastica sacramenta uel eos tradidit ecclesiastice sepulture uł oblationes seu elemosinas recepit eorum ꝑm glo.Ray.⁊ in dicta.q.i. b Item iudicialis diffinitio seu interp̄tatio p̄uilegioz suoz extra de iudi.cum uenissent.⁊ idem ꝑm hosti.si dubitet de Rpto apostolico ita q̄ ab alio p uiam rōnis a .i.aur. qđ disponit de ualiditate Rptoz ut extra de Rp.per totum. b solui non possit ut extra de offi.dele.c.ij. a Idem ꝓz Inno.de interp̄tatione statuti facti p legatuz cuius iurisdictio finita est nec aliquis ei successit ⁊ idem de dispensatione in casibus qui per eadem statuta papę reseruāt ad hoc est argumentum extra de offi.de le. .c.fi. b Item mutatio sedis episcopalis vij.q.i.temporis. Item constituere alicui de nouo sedem episcopalem.xvi.q.i.felix. ⁊ ari. de con.di.i.de locoz. Item ꝺicere unum episcopatum alteri uel unum i duos diuidere seu duos insimul unire hos casus habes xvi.q.i.⁊ temporis. extra de excess.p̄la.sicut unire.⁊ de offi.de le.qđ trāslationem Item cōmutatio uoti Ieroſolomitani extra de uoto ex multa Simile ō quibusdam alijs uotis de quibus uide.j. uotum.v §.ij. Item solus papa potest cō cedere ut quis ueniat extra licitum iuramentum extra de iureiurā. uenientes.l' etiam de quo dubitat an sit licitū extra ō elec. venerabilem.qđ intelligit ꝑm guil.soluz in arduis.al' uide.ō.iuramentum.i.§.pe.

a Et ibi patet q̄ hoc habet locum q̄n fit ꝺmutatio in melius ⁊ q̄ q̄ est dubiū utrum iuramentum sit licitum ⁊ ep̄us pōt dispensare b Solus dispensat in irregularibus.s.in crimimibus maioribꝰ ad ulterio extra de iudi.at si clerici. ⁊ circa hō uide.ō.dispensatio.§.vi.vij.⁊ viij. a Et ibi clarius de hoc. b Solus pōt concilium generale celebrare di.xvij.p̄ totum. ij.q.vi.ideo.solus pōt condere canones generalem.xxvi.q.i.si q̄ ar.medium.C.de legi.l.i.solus pōt p̄sonam ecclesiasticam iure suo p̄uare a hoc uerū circa collatiōez beneficiozum uel uocationem p̄sonarum ecclesiasticarum ac sui uel aliozuz obseq̄ p̄pter publicam utilitatem uel i similibꝰ ptinentibus ad regumen ecclesiarum p̄ cōmuni utilitate ut patet per iura.j. allegata b ir.q.iij.per p̄ncipale.di.xix.in méoria extra de concessio.p̄bend.c.quia.solus potest concedere p̄bendam uel ecclesiaz ñ uacantem ei de concess.prebé. nulla. ⁊ de Rp.eam te. a Et licet hoc legatus etiaz a latere missus non possit potest tamē sibi retinere p̄mo uacantem ecclesiam etiaz si ecclesia ista patronum habeat ecclesiasticum secus si secularem extra de iur.patro cum dilectus. ꝑm hosti. et in sum.li.iij.ti. xxvij.q.i. b Legatus autem etiam habens plenariam legationem hoc nō pōt in quibuscunq; p̄lonaribus debeat quis per electionem assumi extra de offi.le.de libera tione.libro.vi. a Ibi dicitur De liberatione prouida ꝺurimus inhibendum ne aliquis apostolice sedis legatus q̄tūcūq; legationem obtinere plenariam ꝺinoscat cathedrales uel regulares aut collegiatas ecclesias seu ipsarum ecclesiarum cathedralium ꝺignitates ad quas ibi qui p̄ficiunt eisdem maiores in eorum capitulis post epos exñtes hñt per uiaz electiōis assumi sue ordinationi coll'oni ꝓuisioni electioni aut dispōni q̄ocunq; reseruet nec de ipsis ordinandis conferendis ꝺispondis se aliquatenus itromittat neq; aliqđ quominꝰ ad quos p̄tinet eligere aut postulare libere ualeant cum uacabunt obstaculum q̄olibz interponūt decernētes

papa

quicquid contra hoc actum extiterit eo ipso irritum est ⁊ inane. b Solus pōt excōicatum a se absoluere extra de elec.ue nerabilem.⁊ uide ō hoc.ō.absolutio pmo ·ℊ.iij.v.iij. Solus potest absoluere excōi catum a suo delegato ꝙ nolebat obedire sine diffinitiue si steterit i excōicatiōe per annū extra de offi.dele.querenti a Jō ē de excōicato a legato uel delegato cuius iurisdictio expirauit ⁊ nulluo successit ut in dicto c.querenti.extra de offi.or.pasto ralis. Solus cognoscit appellatione pe nitus remota ir.q.iij.cuncta.⁊ c.aliorum. solus cognoscit de causis ad eum delatis. per appellationem uel relationem extra de offi.le.licet a Est autem relatio cum iu dex causam instructam remittit ad papaz ut eam diffiniat si uoluerit ⁊ pendente hᵓ relatione non ualeat ꝓcessus iudicis ꝙ re tulit ut in.d.c.licet.⁊ nō.in dcā qōe.i.ℏm glo.Ray. b Solus ordinat illū ad su periores quem ordinauit subdiaconum eī de temp.or.cuz in distribuendis. solus cō cedit pallīū di.c pallīū. l' ℔z guil.ēt alij q ordendi habent ꝓuilegiuz ut patriarche uide·j·patriarcha. Item solus semper et ubiqz pallio utitur extra de usu pallij ad honorem Item solus dispēsat cū bigamo xxxiij.di.lector.extra de biga.nup.uide ō hoc.ō.bigamia ·ℊ.pe. solus dispensat cum il legitio ꝙtum ad ordines sacros ⁊ bene ficiū cum cura uel ꝓsonatu extra de fi.ꝓ by. is qui.li.vi. Similiter cum minore qui ꝓmoueat ad curam animaꝝ uł dig tates nisi ꝙtum ꝓmittit epis.ō.dignitas ·ℊ.iij. Similit de eo qui nō est in sacris uł alit est ō iure idignus a .s.positiuo secꝰ si de iure diuino sup quo non dat ꝑ ho minem dispēsatio b ut ꝓmoueat i epz ar.extra de elec.duduz·ℊ.fi.⁊ C.de cri.sa cri.l.disputari solus dispensat ut si quis hēat plura beneficia cum cura uel pluresꝰ dignitates uel ꝓsonatus etiaz si curam ñ habeant aut etiā in eadē ecclesia a .s.ꝙ quis possit habere plura bñficia uł digni tates in illa ut i iuribus de quibus statiz b Ex de pben.de multa.⁊ de consue.cō suetudinē li.vi.solus pōt conferre ordinē ſbdiaconalem die dñico et alijs ꝓcipuis fe stis ut.ō.ordo.ij·ℊ.vi. Soluz ad eum ap pellat omissis mediis.ij.q.vi.c.iij.iiij.⁊.v ⁊.c.de cetero.⁊ ij.q.vi. metropolitanum. xi.q.iij.puenit. a hoc capl'm puenit nō ur ibi haberi b Addit hosti.ꝙ legatus uidet habere idem ꝓuilegium extra ō of fi.le.c.i.qō obtinet tantuz de consuetudi ne ut dicit. a hoc tū non ponit hosti sed dicit ꝙ hoc optinet de consuetudine quic qd alij scribant ut in dicta.q.i. in sum.li. iij.ti.xxvij.⁊ sic innuit ꝙ obtinet de iure ⁊ consuetudine ⁊ facit.ij.q.vi.decreto.⁊ i .c.i.extra de offi.dele. b Similit ꝓiar cha uide·j·patriarcha·ℊ.ij. Item maiora negocia ad papam sunt referenda.ij.q. vi. omnis oppressus.⁊ iste casus multos op tinet ut dispensationem in simonia uide ·j·simonia vi.⁊ in.vij.·ℊ.ulti. Item in ho micidio uoluntario.l.di.miroz a uł etiā culposo.e.di.c.ibi qui. b Etiam cum il le qui excōicatus celebrauit ut.ō.excōica tio.i ℊ.xxxij.qui incipit effectus circa finez ⁊ similit cum ille qui excōicatus recipit ordines ut sup excōicatio.i·ℊ.xx. qui inci pit quidqd de ill' addit etiaz hosti. alios casus ut ꝙ supplet defectum regis uacan te regno extra de elec.cum inter uniuersas in fi.et extra de sup.ne pla.ḡndi.li.vi. Jtē defectum impatoris extra de fo.compe.lz ·ℊ.i. Item electum impatorem confirmat uel cassat uel etiam impatorem deponit. extra de elec.uenerabilē.⁊ de sen.⁊ re.iudi ad apl'ice Et qñcūqz etiā ꝓnceps secular. fuerit inutilis ⁊ negligens circa regnum ⁊ iusticiam pōt per papā deponi.xvij.qōe iij.si quis deinceps. xi.q.iij. nullus.xxij. q.v.ꝓceptū.vñ zacharias ꝑp deposuit lo douicū regē francoꝝ.xv.q.vi.alius.⁊ Jn no.iij.ottonē ut in dcō.c. uenerabilem.et Jnno.iiij.federicū ut in. dcō.c.ad apl'ice.

a Idem in sum.cō.li.i.ti.v.q.xiij. b Item solus absoluit illos excōicatos de quibus dictum est.ō.absolutio pmo·ℊ.iij

Itē solus electionem nundū factam ꝓnū
ciat nullam si fiat extra de elec.innotuit.
Itē solus habet canonizare sanctos.ut.ō.
canonizatio Itē qđ ualet facit non ualere
ꝛ ecōuerso extra de excess.ꝓla. tanta.extra
de concess.ꝓben.ꝺstitutus. Itē nulli ſbiacz
decz tñ eū iura ſuare eꝫ de sup.ne ꝓla.lz.
xi.q.i.puenit. Sñia eius facit ius extra ō
sen.ꝛ re.iudi.in causis Itē pōt monachū
tam contra uoluntatē suam ꝙ abbatis ō
monasterio extrahē ꝛ alicui ꝓlato uł ꝑn
pi i socīū assignare uel secū tenere ix.q.iij
.c.fi.ꝛ di.viij.quē cōtra mozes xi.q.iij.qui
resistit a Nota ē ꝓ ecclesiastica utilita
te ut.i dicto.c fi.ix.q.iij b Itē in mīo⁹
in multis casibus ipse tm̄ dispensare pōt
ut i gradib⁹ ꝓhibitis ꝛ huiusmōi. a
.s.ipedimētis de iure positiuo sup quo ꝑp
hēt plenā ptātē.xxv.q.i.ſi ḡ. b Extra
de resti.spo.lras.eꝫ ō ꝺsan.ꝛ affi.nō debet
Itē ordinat eodē die q̄ ꝺsecratꝰ.eꝫ ō elec.
qđ sic.ſ.ptēa a potius in.ſ.sup eo. b
Itē sol⁹ pōt clericū ꝺpositū siue dēgda
tū restituere ut.ō.epōs.ſ.vi. multa alia ad
papā tātū ptinentia in uarijs casibus ꝓti
culari poteris inuenire. a hec ꝛ alia i sū
nōnt li.iij.t.xxvij.q.i.iter que est ꝓz hosti
ꝙ ꝑp ñ pōt iudicari ab aliq̄ ñ ō hęresi xl.
di.si ꝑp ł nisi sbmittat se iurisdictioni al
teri⁹.ij.q.vij.nos si incōpetenter. Itē ꝑm
hugꝯ ꝙ ꝑp pōt concedere simplici sacerdo
ti ꝙ ꝺfirmet ꝛ ꝙ crisma conficiat ꝛ oñes
ordines conferat ꝓter epalem quem non
hēt ꝛ uirgines ꝺsecret ꝛ ꝙ possz concedē
diacono ꝙ conferet diaconatum ꝛ mio
res ordines ꝛ cuilibet habenti ordinē pos
set concedere ꝙ conferret illum ordinem
ꝛ ꝙ posset etiā concedere laico ꝙ consecrz
virgines.si tamen talis consecratio posset
fieri sine missa ał non.sed ꝑm glo.ray.tu
tius est dicere ꝙ ea que sunt ordinis non
pōt alijs demandare qui non habent or
dinem qui exigit̄ ad exequendum id qđ
demandat̄ sed ea que sunt iurisdictionis
pōt.tbo.uero dic̄ ꝙ ꝓbabilius dicitur ꝙ
papa pōt omittere sacerdoti ꝙ cōfirmz sz
nō inferiori ꝙ hoc ptinet ad pfectionē cor
pis mistici sup qđ habet papa plenitudi
nem ptātis. Sed nō posset simplici sacer
doti omittere ꝙ aliquē ordinaret in sacer
dotem ꝙ sacerdotium ptinet ad corp⁹ xp̄i
veruz respēu cui⁹ non ē maior ptās epi ꝙ
sacerdotis posset autē omittere sacerdoti
simplici conferre minores con. pe.ut i.d.
.q.i. b Utz ꝑp possit tollere leges ci 111
uiles Rnde ꝑm Jo.an.ubi papa non habz
temporalem iurisdictionē nō potest tollē
legem quo ad foz ciuile nisi in his i qb⁹
vertit̄ ꝑiculum aie cum ptātes distincte
sint xcvi.di.cum ad uerum.ꝛ di.x.quoniā
extra qui fi.sint le.cām.ij.in his autem in
quibus ꝑiculum anime uertitur quo ad
utrunqz foz tollit legem ꝓbat̄ extra de
iudi.nouit.ꝛ ō ſcrip.c.fi.ꝛ ō secūdis nup
.c.pe.ꝛ ul.ꝛ ō fo.cō.c.ul.li.vi.ꝛ ō iurīu.c.
ij.li.vi.ꝛ ō excep.c ij.li.vi.ꝛ de sē.ex.dēni
mus.li.vi.nam in his leges sacros canōes
imitari nō dedignant̄ extra de iudi.cleri
ci.ꝛ in auc̄.ut clerici ap.ꝓpzios epōs ad fi.
a coll̄.vi. b Utz papa possit absol 1111
uere aliquē ab obligatione qua tētur hōi
Rnde ꝑm Jnno.pōt facere hꝰ de plenitudi
ptātis ar.ix.q.iij.ꝓ pncipalē.C.de q̄. pre
scrip.bñ a zenone.C.ō pci.inipa.offe.l.q̄tl.
Idem hosti.ꝛ ber. a hoc uerum ex causa
ꝛ etiā ptinentibus ad officiū eius ut patz
in iuribus allegatis ał secus.ff. de iusti.et
iure.l.iusticia.ſ.iurī. pcepta. b Papa 111
etiam ante cozonationē suam pōt exercē
officiū suū ꝛ qui hac occasione lras eius
impugnaret excōicatus est ut in extraus.
benedicti.xi.que incipit. ꝙ non nulli cas⁹
in quib⁹ papa raro uel nūq̄ dispēsat hū
tur.ō.dispēsatio.ſ.aute pe. a qui incip⁹
sūt alij. b

Paraferna a ał paraferna. ꝓz catholicon. b Paraferna ē qcqd hēt mulier ꝓter dotē ꝛ dr̄ a pa
qđ ē iuxt̄ ꝛ ferna qđ ē dos quasi iurta dotē
licet in quibusdā religionib⁹ talia nō ha
beant locuz ubi ꝑm ꝺsuetudinem uir oīa

Nota hic ꝑ glo. i tertia parte. ꝙ. ꝑ. c. ꝛ. ō. ꝙ. in ordinibz autē que sūt de iure positiuo ī stituti solus papa dispensare pōt. nō aute epi. papa igitur dispēsare pōt. i quarto et tercio gradu. primo etiā i secō gnz. puta collateraliū equaliter sicē ꝙ contrahant duoz fratz filii qđ lege moysi ē permissū. nec est sufficiens causa dispensatiōis augmentatio patrimonij. sed pax et concordia. et hmōi.

mobilia mulieris recipit in dotem ⁊ oia mobilia sūt cōia hēt autē paferna pūle[m] ad istar dotis. sicut enim uxor hēt oia bona mariti tacite obligata p̄ dote sic ⁊ pro rebus p̄fernalibus mārito dotis datis nisi p̄ spāle ⁊ exp̄ssi obligationē sibi p̄uiderit quia tunc alij ur renūciare. C. de pac. con. l. fi. a Idem in sū. cō. li. iiij. ti. xxv. q iij. fm Ray. ⁊ glo. eius. b Quietiā fm hostiē. si p̄fernalia inferant in domo uiri eo sciēte ꝺuenit maritus ꝺpositi uel mā ꝺati nisi dominiū translatū fuerit ī mari tū. a Qꝺ nō p̄sumit nisi exp̄sse appare at fm eū. hosti. ⁊ in dca. q. iij. b Quia tūc aget ꝺditione certi uel sine cā l ob cāz a Ista sūt nōia iuris que pax faciunt ad fozū p̄uiale ⁊ īportant in effectu q̄ quis hēt ius p̄tendi actione p̄sonali. i. iure q̄ respicit ad obligationē p̄sone ⁊ non rei. b De p̄fernalibus nō dēt se marit⁹ intromittere muliere inuita q̄uis bonū undēt ut sic mulier seipsā uiro ꝺmittit sic ⁊ cōmitteret res suas. C. de pac. cō. l. hac lege a Idem in. ꝺ. q. iij. b

Parentes Utrū filij teneāt alere parētes Rnde filij locupletes tenēt nutrire parentes egenos sic parētes locupletes tenēt filios Et nōie parentū ⁊ filiorum intellige omnes ascēdentes ⁊ descendētes in auc. ut lic. ma. ⁊ aui. ℣ illud quoq; coll. viij. cessat tamen hec obligatio ꝓ hosti. si illi p̄nt sustentari ꝺ bonis p̄p̄ris l de suo artificio a nā hec obligatio alendi non cadit nisi circa indigentes. ꝺicto ℣ illud. b Et de hoc etiā. ē. familia ℣ i. ⁊ ē. expositus. Utrum autē opa pietatis in p̄ntes possint p̄termitti occasione religiōis Rc. ℣ religio. i. ℣ iij.

Paricida Paricida p̄prie ꝺicit q parentem occidit quasi parēticida. si tñ lex q̄ punit picidas locum hēt i p̄oib⁹ ascendentib⁹ ⁊ descēdētib⁹ in infinitū Item locū hēt ī uxore uiro nuro genero. uitrico. socero. patruo. auūculo. amita. cōsobrino. patruele. patrono. nouerca. spōsa. patre ⁊ matre spōsi ⁊ spōse. Et similit itelligas si fēta p̄ꝺictas p̄sonas ꝺiūctas occiderit l ab eis occidat Itē qui emit uenenū ut ꝺ fieret. ff. e. l. i. iij. ⁊ iiij. a In. ꝺ. l. i. ꝺ. ⁊ qui emit uenenū ut patri ꝺaret q̄uis ꝺare nō potuerit b Sil'r cēs cō scij. tenent. ff. e. l. utrū. C Que ē pena paricide Rnde fm leges ē ut p̄mo uirgis cedat deinde sacco cozij ꝺsutus cum cane ⁊ gallo gallinatio vipera ⁊ simia in mari iactet ul ī amnē p̄imū ut oium elemētorū usu careat ⁊ celū supstiti ⁊ terra mez tuo auferat ⁊ si mare l ānis nō sit p̄ri? hostis ꝺhibit. C. e. l. i. ff. e. l. penul.

Parrochiani us a lien⁹ i festis ꝺ missa dicidē ē ut. ē. missa. ℣ pe.

Paterfamilias debet regere ⁊ educare familiam suā ut. ē. familia. ℣ i. ⁊ ē. expositi. ⁊ supra parentes.

Patientia Quid sit Rc. tho. z[a] z[e]. q. cxxxvi. sic dic aug⁹ in li. de patiētia. Patiētia ē qua equo aio mala tolleram⁹. ne aio iniquo bona ꝺseram⁹ p̄ que ad melia puenia⁹ de qua etiaz ꝺr Jaco. p̄. patiētia op⁹ p̄fectū hēt Et greg⁹ in omel. patiētia ē radix ⁊ custos oiuz ꝟtutū. C Utx iiurie semp sint patienter sustinende Rnde fm tho. z[a] z[e]. q. cviij. mali tollerandi sunt a bonis in hoc q̄ ab eis iniurias p̄rias patient sustinet fm q̄ oz vñ sup illud cant. ij. sicut liliū int spinas dic glo. nō fuit bonus qui malos tollerare nō potuit nō autē tollerat eos ut sustineat iniurias dei ⁊ p̄rimoz vñ Crisosto⁹ sup. m[t]. In iniurijs p̄p̄ijs ee quēpiā patiēte laudabile est iniurias autē dei ꝺssimulare nimis est impiū hec tñ intelligēdū est q̄n iniuria illata p̄sone ad solam p̄sonam ptinet tunc enim patienter sustinendū est q̄n autē redūdat in iniuriā dei ul ecclesie

tunc dēt aliquis ꝓpriam iniuriam ulcisci ut patet de helia qui fecit dscēdere ignez sup eos qui uenerant ad ipsum capiēduz. 4°. regum p. Similit heliseus maledixit pueris ipsum irridentibus iij. Re. ij. Et siluester ꝑ excōmūicauit eos qui ipsum i exilium miserunt ut. xxiij. q. iij Guillizarius huiusmōi enim ꝑcepta patientie itel ligenda sunt ꝑm ꝑpationem ai. ut Aug⁹ dicit in libro de ꝑmone dñi in monte.

Utz ꝑcutienti unam maxillam semp altera sit ꝓbenda Rnde ꝑm vl. aug⁹ in epistola d puero centurionis dicit ꝙ ꝑcepta patientie magis sunt ad ꝑpationem cord ꝙ ad opus qd in apto fit ut in secreto teneatur cum patientia in manifesto autem id fiat qd eis uꝝ ꝓdesse quibus bene uelle debemus. vnde et dominus se ꝑcutientem reprehendit. Jo. viij. ¶ paulus ꝑcussus i facie dixit ꝑcutiet te deus paries dealbate act. xxiij. si aut hoc non ꝓdest tunc ꝑcutienti unam maxillam ꝙtum ad animi promptitudinem exhibenda est altera nec resistendum est malo q̄ ꝑ patientiā psecutores deo lucrari possum⁹ Ad materiā patientie ptinet supra ira. ¶. ſ. contumelia. j. uindicatio.

Patriarcha Et primas sunt diuersa nomina sed cōmuniter idem sunt in re. xcviij. di. ꝓuide ꝓprie tamen dicunt patriarche quattuor pncipales. ſ. constantinopolitanus. alexandrin⁹. anthiocenus. ¶. hierosolimitanus. ¶ ꝑm ordinem hic positū est etiā eorū maioritas ut extra d ꝓuile. antiqua. Alij uō ꝓprie dicūt primates ut aglegiēs grādens cāturiēs ¶ hmōi. Idē i sū. li. iij. ti. xxvij. q. ij. ꝑm Ray. ¶ glo. eius b Quot sunt ꝓuilegia quatuor pncipalium patriarcharū. Rnde quatuor sunt ꝓmum est ꝙ p⁹ ꝙ receperūt palliū a sede apostolica cōferūt pallium metropolitanis qui sunt sb eis. 2^m est ꝙ recipiunt fidelitatē ¶ obedientie iuramentū ꝓ se ¶ ꝓ romana ecclesia. 3^m é ꝙ faciunt ante se ubiq crucem deferri ñ ubi ꝑ fuerit aut eius legatus utens insignijs papalibus. a apostolice legatiōis ut in. d. c antiqua b Et nisi in urbe romana. 4.^m est ꝙ appellat ad ipsos omissis medijs h oia hñtur extra d ꝓuile. antiqua. in tex. ¶ glo. precipue Inno. a cō cor. glo. Ray. ut in. d. q. ij. Sed ut ibi ꝓz aliqui dicunt ꝙ ecclesia constantinopolitana habet ultra alios patriarchat⁹ duo specialia ꝓuilegia similia romane ecclesie. vz ꝙ deponit epos suos sicut ¶ romana ecclesia. ar. iij. q. v. ꝙ suspecti. Item quia appellat ad ipsam sicut ad romanaz omissis medijs ¶ hoc dñt uelle canon. ille renouātes. xxij. di. ubi. ¶ hoc sentit glo. ¶ ibi etiā dicit de alexādrino ponit tamen sb dubio sed in dicta. q. ij. dicit ꝑm hug⁹ ꝙ alexandrinus non pōt deponere epos incōsultō papa nisi super hoc habeat ꝓuilegium speciale. b Sed que iurisdictio patriarche siue ꝓmatis in sbditos suffraganeorū suorū Rnde ꝓz Ray. hñt iurisdictionē in octo casibus. ꝓmus est cum appellatur ad eos di. xcix. ꝓuincie. 2^9 cum uacat ecclesia metropolitana ¶ postulat ꝓmas ꝙ disponat de rebus ad metropolitanū ptinētibus. ſ. custodiendis. extra de offi. or. pñti. li. vi. 3^9 ex consuetudine uel ꝓuilegio. a .ſ. pōt agere qd sibi ex his conceditur. ut in .c conquestus. de quo .j. b Hos duos casus hēs. ix. q. iij. conquestus. 4^9 cum sup arduo negocio dubitat nec pōt in ꝓuinciali consilio t̄miari tūc enim metropolitanus dēt ꝓmatem consulere. di. xvij. de concilijs. a Hoc. c. non uꝝ ibi haberi. Idem tamen nō. in sum. con. eo. ti. q. iij. Quintus cum metropolitanus est negligēs ℓ remissus pōt ꝙsupplere defectū ei⁹. ix. q. iij. cum sim⁹ vi⁹ cū aliqs ꝙquerētur de archiepo ꝓmas esset iudex eius xi. q. i. si clericus vi⁹ si sbditus metropolitani ꝙqueratur ꝓmati ꝙ iniuste ipsum excōicauit ¶ ꝓmas remittat eum ad metropolitanū ut absoluat ¶ ille non possit absolutionem obtinere poterit absoluere patriarcha ita ꝙ ꝓcipiat ei ꝙ metropolitan⁹

satisfaciat alias reducet eum in eandem se tentiam. a nisi constiterit eum iniuste excōicatum ut in.c. de quo statim b Extra de offi.ad repmēdā. Octauus é ꝙ si archiepūs uł epūs fec̄ mandatum illicitū uł iniustum ꝛ subditus appellauit ad papam potest patriarcha declarare ꝙ subditus legitime appellauit. argumētuz extra de app.sollicitudinem. a Idem in dēa questione.iij. b

Patronus siue ius pronatꝰ ꝫz hosti. est ptās repūtandi instituendum ad beneficium ecclesiasticum a .s.simplex ꝛ uacans ſm Ray. ꝛ in sum.cō libro.i. ti.i.q.lxxx. ubi notantᵉ hec omnia que in isto pncipio ponūtᵉ ſm Ray. goff. Inno.hosti.ꝛ her. b Et ꝓuenit ut goff dicat de ecclesie fundatione dotatione soli collatione.xvi.qōe.viij.filiꝰ.ꝛ.c.quicunqꝫ vñ xſꝰ. Pronū facīūt dos edificatio fūdꝰ Et ius patronatꝰ ſm diuersas regiones diuersimode nominatur qñqꝫ dicitur aduocatio extra eodem quia clerici.qñqꝫ uice dñatus uel custodia siue guardia extra eo.pr̄ca.ꝛ.c.qñ.qñqꝫ dicit̄ ius frequentationis uł ꝓcessionis.xvi.q.vij.pie mentis ꝛ.c.frigentius.hec enī oia ꝓ eodem suppo nunt extra de sta.mo.in singulis.ꝯ.fi.

Quot ius competit patrono ecclesie ꝛ q̄ duplex ius competit ei.vñ xſus Patrono debet̄ honor onus emolimentum.pūtat presit defendat alatᵉ egenus. Primū ꝯ est ꝙ ipse hēt pūtare instituēdū ad prebēdas siue ecclesias non collegiatas extra eo.ferre ꝓ totum. In collegiatis uero non electioni faciende sed iam facte postulat assensus patroni. a Et etiam faciende qñ sibi é concessum ab epo in fundatione ecclesie si patronus é clericus.si uero laicus a papa ut in.c.de quo statim coniuncta gl b extra.e.nobis.zᵐ est ꝙ quasi pncipalis pmus in processione incedit xvi.q.vij. pie mentis.ꝛ.c frigētius. a In his uł buus nō uł hoc bene ꝓbari sed facit dēz.c. uobis. b zᵐ est ꝙ defensor est pcipuus ecclesie ꝛ ideo tenetᵉ eam defendere ab oibus oppressoribus xvi.q.vij.filijs. 4ꝰ é ꝙ si vergat ad inopiā alendus est de bōis ecclesie ut in.d.c.filijs.ꝛ.c.quicunqꝫ. Item in ipsa fundatione pōt patronus laycus de consensu epi certum censum tenere. eꝫ eo.pterea.ij.sed ultra nihil dēt exigere nᵉ in aliquo grauis esse extra de sta. mo.in singulis.ꝯ.fi.sed qñ patronus est laycus religiosus ut si aliqui monachi in ꝓpio solo ꝛ ꝓpriis expensis ecclesiam edificauerunt hūt in ea oia tꝑalia sicut epūs oia spūalia ut.xvi.q.ij.sane.ꝛ.c.statutū.eꝫ de pnile.cū ꝛ plantare.ꝯ.i ecclesie.ꝛ ꝺ capel.mo.c i.ꝛ hūt nihilominus ius pūtandi eꝫ de sup. ne.pla.sicut. a Predicta etiam rāgunt̄ i sū.e.ti.q.lxxxi.ſm hosti.et goff. Sed ·j· qꝺ tēpꝰ ꝺz pūtare pronꝰ.Rᵉ si é pronꝰ laicꝰ tēt̄ ·j· quatuor mēses si est ecclesia uł monasterium tenetᵉ infra sex menses etiā si ius pronatus habuerit ex collatione laici extra .e.si laicꝰ.li.vi.aliter epūs ordinabit de ecclesia ar.extra eo.c.iij.ꝛ.c cū ꝓpt̄. 11

Quid si pronus pūtet pmo vnum ꝛ postea alium.Rnde si patronus é laicus iudicio epi relinquitᵉ quē uelit acceptare. a Lex est li zᵒ pūtatus est eꝫ idoneus cuz pmo.ut in.c.cum aduocatus.de quo.j. si est collegium uel ecclesiastica psona uariare nō pōt sed pmꝰ pferēdus é eꝫ eodez cum aduocatus 111

Quid si unus construat ecclesiā ꝛ ei plures succedant nunquid omnes erūt patroni Respondeius patronatꝰ apud quēlibet heredū est insolidum etiā si ex equalibus ptibus sint heredes. ꝛ competit cuilibet patrono quo ad oēs effectus pter sacerdotis pūtationem. que est ita apud oēs cōit̄ ꝙ apud nullū singulariter eꝫ e.c.i.ꝛ.ij. a Et etiaz pter censuz ꝙ deberetᵉ ex iurl. patronatus cū oia debita ꝛ credita diuisibilia debeant diuidi ꝓ hereditarijs portionibus.C.de acquiren. heredi.l.ꝓ hereditarijs b 1111

Quid si patroni sint plures ꝛ nō ordinant in pūtādo Rnde ille debz ꝓfici ꝙ maioribus iuuatur meritis ꝛ a pluribus eligit̄.extra eo.qñ. v

patronus

Q; si numerus ē equalis recurrendus est ad merita lxiij.di.si forte. Si oia sint eq̄lia potest epūs dicere q̄ concordent ⁊ iterum pūtent lxxix.di.si duo. Si uero non concordant locus est gratificationi extra de elec. uenerabilē.§.obiectioni.x.q. aut̄. Sed si neuter pōt poni sine scandalo tūc epūs ordinabit ꝓut melius uiderit expedire ut ī dēo.c.q̄n. a Joē ſm hoſtī.ut in ſum.cō lib.i.ti.i.q.lxxxv.⁊ addit q̄ si epūs talē ecclesiam ordinare nō pōt tūc ecclesiam intēdicere dēt ⁊ reliquias extrahere in pōnorum uerecundiā ⁊ rubores extra e.c.i. ⁊.ij Et ſm Inno.ber.⁊ eū.hoſtī.intelligēdus est de reliquijs que sunt extra altare i capsis alī nō licēt. Q; si nec sic pūt concordia uel ad cōcordiam reuocari tunc putat recurrendum ad brachium seculare extra d offi.ordi.c.i.ut in.dēa.q.lxxxv. Et hec intelligenda sunt nisi ex his maius scandalum oriretur tunc enim omittenda forent.l.di. ut constituerēt ⁊ interim durante discordia ponet̄ ab epō in ecclesia iconom⁹ appellatione re.qui eius fructus aut expēdi in utilitatem ecclesie aut instituendo fideliter reseruabit extra de off.ordi.cum nos

b Nunquid patroni inter se possint pacisci ut alterius uicibus pūtent. Rnde ſm Ber.sic.ar.ff.de usufruc.l.quotī.§.i.⁊ in cle.plures.extra eo. a Et ibi hoc clare hēt̄ b Idem hoſtī.sed Inno.nō placz qđ pōt intelligi q̄ honestius esset si cōcordarent semper. VI Quid si inter pūtantes sit questio quid sit patronus Rnde si non fuerit finita .j. terminū de quo dictum ē supra.§.iij.epūs instituat saluo iure eius q̄ uicerit extra e.si uero.⁊.c.quoniam in quibusdam a In dicto.c.si uero dī q̄ ille q̄ euicerit dēt institutum ab epō repūtare. VII b Quid si patronus pūtat non idoneū sed indignuz Rnde si patronus sit collem siue pſona ecclesiastica priuatus est ⁊ p ea uice iure pūtandi.extra de elec.cum ī cūctis.extra de sup.ne.pla. sicut. Similiter etiam ſm quosdam si patronus laicus sit puatus est iure pūtandi ꝓ ea ⁊ deuolum est ad superiorem uel saltem puari debet ⁊ tamē ut addit Inno.bñ facit epūs si interī remittat ꝓuisionem layco patrono hoſtī. dicit simplicit̄ hoc casu q̄ pōnus laicus est ipso iure puatus sicut ⁊ clericus dicit tñ q̄ epūs pōt ei reconcedere repūtationez ut in ſum.con.e.ti.q.lxxxviij.glo. uero.in .c.cu uos.extra d off.ord.dicit q̄ non ē puatus uel puandus q̄ laicus ē nimis expt̄ circa ecclesiastica. ⁊ q̄ habet min⁹ temp⁹ ad pūtandum q̄ clericus uñ ⁊ laicus i pūtando uariare pōt sed non clericus extra e.cum autem. b Utr̄ pōnus possit D pūtare seipsum. Rnde non q̄ tuncunq̄ sit idoneus extra e.p nīas.viij.q.i.in scriptis si tamē plures sint patroni bene pūt vnū de se pūtare.ar.extra de elec.cum in iure.

a Idem ī sū.e.ti.q.lxxxix.ſm hoſtī.goff ⁊ Ber. b Utr̄ pater possit filium uel W nepotē pūtare Rnde ſm hoſtiē.pōt dūmō sit idoneus qui potiꝰ uī pūtandus q̄ aliꝰ extra de coha.cle.⁊ mu.c.i.⁊ extra de censi.cum apl̄us.§.inhibemus con.goff. Inno.⁊ Ber. a Idem in ſum.co.ti.q.xc.

b Quid si uacante ecclesia epūs nocat X pōnū ⁊ ofert ei.Rnde ſm Inno.si nō habuit originē a se sed epūs motu ꝓprio contulit ei credo q̄ possit consentire uolūtati plati.ar.extra de elec.cum in iure. a Licet aliqui otradixerint ut in ſum. e.ti. .q.xci. b Utr̄ ius patronatus sit spi Y rituale Rnde ius patronatus directe non dicit̄ ius spūale eo q̄ non cadit i laicum. tamen ſm q̄ potest dici spirituale eo q̄ per ipsum p̄statur uia ad consequendū spirituale bñficiuum.ideo etiam uocatur ānexū spūali ex̄. eo.de iure.⁊ de iudi.q̄to

Qualiter ius patronatus transferat̄ i Z aliū Rnde ſm hoſtī.q̄tuor modis. p̄ qđē ē p succōnē hereditariā.ut hēt̄.§.v. z°. ex pmutatione. q̄ cū alio spūali pmutari pōt xvi.q.vij.neminī.extra de rex pmuta ad qōnes.⁊.c.fi. . z°. ex donatiōe ⁊ qdem si ius pōnat⁹ donat̄ layco requirit̄ ōsensus epī ex̄ eo. p̄.maxīe q̄n dubitat̄ ne fiat in fraudē ⁊ transferat̄ in potētiorē ut ibi

inuit. si uero donet clerico non requirat consensus epi extra.e.ex insinuatione.c illud .c. significasti a hoc ut uerum qñ eccle sia uacat aliter ut gp sine consensu epi nõ possit donari etiaz psone ecclesiastice ut in dco.c.illud. b 4°. ex uenditione q lz nõ possit uendi specialiter extra eo.de iure tñ transit cum vniuersitate nisi de ipso spali ter accipiat extra eo.ex lris.t.c.cũ sm.si / milit trãsit cum uniuersitate in conducẽ te ad firmam siue ad pensionem. ut in .c. ex litteris . a Idez in suz.con.e.ti.qõne lxxxiij. b Utz possit pigri obligari. Rnde de hoc sũt opiniones quidã dicunt gp põt obligari cũ uniuersitate verioz tamẽ ut opio Inno.gp nec simplicit nec cũ uni uersitate põt pignori obligari. a In dca.q.lxxxiij. referunt de hoc opiniones nullã pferendo sed forte dcm Inno. põt uerificari ex eo gp creditoz non põt uti re/ pignorata nec debitoz qñ trãstulit in cre/ditorem t sic cuz neuter posset pritare fie ret ẽtrimentũ ecclesie qõ nõ dẽt esse i.d.c. cum sm b Utz possit in feudum dari. Rnde cum uniuersitate dari põt. extra e.cũ sm. sed spaliter t exp̃sse sm hosti.nõ põt quia feudum requirit homagiũ qõ ẽ rei tpalis. a Idem in.d.q.lxxxiij. b Si ecclesia hẽt pronuz. utrũ offerri possit p legatuz uide.ẽ.legatus.§.iij.de his q de nouo usurpant sibi ius pronatus uacan / tium ecclesiarum uide.ẽ.ecclesia.primo.§. antepenulti.

Peccatum í cõit utruz uolũtas t op9 exteri9 sit unum pcm.R^e sm pc. si loquamur de uolũtate t ope put sunt diũcta ut cã t effc⁹us. sic sunt unum peccatũ formalit lz plura mã lit.q una ẽ rõ ordinandi licet plura de ordiata si uero loquamur put sunt sepa/ ta ut puta ꝑ aliud t aliud tẽp9 sũt diũ sa pcã q diũse auersiones t uersiones. a Idẽ i sũ.li.iij.ti.xxxiij.q.cxcvij. b Quo unũ peccatũ sit grauiz altero. Rnde si loq̃mur de pcãis ciusdẽ generis inenit vnũ peccatũ grauiz alio sm gradũ trans/ gressionis ut manifestũ ẽ de peccatis luxu rie.ẽ.luxuria.§.i. t eodẽ mõ de aliis.si ue/ ro loquamur de pcãis diũsoz genez erit vnũ pcz gẽuiz alio pcipue sm diuersitatẽ obiectoz.s.sm qõ ẽ otra aliquid pncipa/ lius uel minus pncipale vñ hõicidiuz qõ ẽ otra sp̃z hois ẽ gẽus peccato qõ ẽ cir/ ca res exteriores sicut furtum. t similiter gẽuiz gp hõicidiũ ẽ pcz qõ imediate otra deũ omittit sicut infidelitas blasphemia t huiusmodi ut põit tho.pma z^e.q.lxxiij t idẽ hri põt.xxxiij.q.ij.si gp ueriz.ubi dr gp hõicidiũ ẽ grauiz gp adulteriũ.ut.xvij. q.iiij.sicut q.ubi dr gp sacrilegiuz ẽ maiuz pcz gẽ fornicatio. a Con.Ray.ut in sũ.e.ti.q.cc. b Secũdũ qd unũ pcm 11 possit eẽ granius t leuius R^e sm Ray. p qdem ex circũstantijs. nam t circũstantia qñq tale est qõ nõ solũ aggrauat lz etiã in alia spem trahit sicut fornicatio cũ fit cum uxorata dr adulteriũ. Sed t z°. aggr/ uat pcm ex psona puta inhonestas i cle rico gẽuiz punienda ẽ gẽ in layco ar. ex de vi.t ho.cle.ut clẽicoz.t õ hoc dr i se.§.ité aggrauat. z°. ex actu ipsius Idem enim pcm malũ est in osensu priz i facto pessi/ mũ in osuetudine õ quo aug9.peccati sũt tres dñe.s in corde t facto t i osuetudine de pni.di.ij.sicut. Item aggrauat. 4°. ex motiuo.q ut ait greg.peccatũ tribz mo/ dis omittit nam aut ex ignorancia aut ex infirmitate aut studio pparatũ t gẽuius qdẽ infirmitate gp ignorantia. si multo gra uiz studio gp infirmitate peccat õ pc.di.ij. sciẽdũ. a Ambrosiz autẽ dic gp gẽuslie peccat q ignorat.si illud exponit.i.piculo sussie. q spal pma nõ agit de pco qõ ig/ rat sm Ray.t in dca.q.cc.ubi etiã sbdit nõ ob.ẽt dcz cle.xxx.ij.q.vij.c.gd.ũ dr qd i oib9 peccatis gẽuiz adulterio q i eo gp dt qd nõ infert negationem lz raritatẽ quasi dicat defacili nõ iuenit. ul expone gẽuiz.i. cõiz. b Utz magnitudo pccãtis ag 111 grauet pcm. R^e sm tho. pma z^e.q.lxxiij. peccacũ qñq fit ex surrepcione ꝓueniens

ex ifirmitate hūane nature ⁊ tale peccatū
mīꝰ iputat ei qui est maior in ẋtute eo
ꝙ minus negligit huiusmodi peccata rep
mere que tñ oio ſbterfugere ifirmitas hu
mana nō ſinit. peccata uero que ex delibe
ratione ꝓcedūt tāto magis alicui iputāt
ꝙto maior est. Et ſb ꝓpter quatuor. ꝓmo
ꝙ maiores facilius pñt reſiſtē peccato cuz
excedāt in ſcia ⁊ ẋtute vñ luc. xij. Seruꝰ
ſciens uolūtatē dñi ſui ⁊ nō faciens plagꝫ
u. pulabit multis. z°. ꝓpter ingratitudinē
ꝙ oē bonū quo quis magnificat ē dei be
neficiū cui bō fit ingratus peccando ⁊ ꝙ
tñ ad hoc quelibet maioritas etiā in tpa
libꝰ bonis pēm aggrauat ȝ°. ꝓpter ſpua
lē repugnantiam actus pēcī ad magnitu
dinem ꝓsone sicut ſi ꝓnceps iuſtitiaz uio
let qui ponit iuſticie cuſtos etiam ſi sacer
dos fornicet qui caſtitatem vouit ⁊ alios
ad hoc ortari debet. 4°. ꝓpter exēplum ſi
ue ſcādalū ꝙ ut gregꝫ. dic in paſtorali in
erm culpa uehementer oſtenditur quando
pro reuerentia ordinis peccator oneratur
Ad plurimū etiam notitiam ꝓueniunt
magnorum peccata ⁊ magis ea homines
idigne ferunt. a Idem in ſum. e. ti. q. ccj
b Utꝝ idem actus poſſit eſſe peccatuz
⁊ merituz de ſeptem uitijs que ex eis oriū
tur habes .j. uitium de peccato etiam. s.
crimen

Peccatum íí

.ſ. mortale. q ſūt peccata morta
lia. Unde ſm Ray. in ꝓmis notare potes
ee peccata mortalia oēs tranſgreſſiones de
calogi. Item quedam enumerant ab apo
ſtolo. Ro. i. de quibus in fine ſbdit ꝙ qui
talia agūt digni ſunt morte et plura im
mo oia reducunt ad decalogum ut idola
tria uitiū ctra naturā iniqtatis. malitia
fornicatio. auaricia. negcia. īuidia. hoicidiū
contētio. dolus. malignitas. ſuſurratio. de
tractio. contumelia. ſuperbia. elatio. inuētio
malox. inobediētia inſipiētia. icōpoſitio.
Et ſbdit de his que ſine affectione ⁊ abſz
federe ⁊ ſine miſericordia fiunt. ⁊ ſegtur
qui talia agunt digni ſunt morte imūdi
cia carnis que sūt fornicatio Ite galati. v.
ait manifeſta ſunt opa ipudicitia luxuria
auaricia que est idoloꝝ ſeruitus venefícia
iimicitie cōtētiones emulationes ire diſ
ſētiones ſecte inuidie homicidia ebrietas.
comeſſationes ⁊ his ſimilia ⁊ ſeqt qui ta
lia agunt regnum dei nō cōſequent aug⁹
etiā dicit ſic mortalia ſunt ſacrilegium ho
micidiū adulterium fornicatio falſum te
ſtimonium rapina furtum ſuperbia inuidia
auaritia ⁊ ſi multo tpe teneat iracundia
⁊ ebrietas ſi aſſidua ſit quicunq; aliqđ de
iſtis in ſe dñari ꝓmiſerit eterno igne cru
ciabit. hec aug⁹. di. xxv ℔. criminis. a
Idem in ſum. li. iij. ti. xxxiij. q. cxcviij b
Sed in omnibus pdēis attendenduz eſt
qđ dicit tho. z^a z^e. q. xxxv. ꝙ mortale pec
catū dr qđ tollit ſpualez uitam anime q
ē p caritatem. unde illud peccatuz ex ſuo
genere est mortale qđ ſm ꝓpriam rationē
contrariatur caritati. a Idem dicit
Nicolaus de lyra. ſuper vij. mt. b Sz
tñ in oibus peccatis que ſunt ſm genus
ſuū mortalia conſideranduz é ꝙ nō ſūt mor
talia niſi qñ ſuā pfēcionē conſequūt. ſ. in cō
ſeſu rōnis. vñ ſi ſit incboatio pēcī in ſola
ſenſualitate ⁊ nō ꝓtingat uſqz ad conſenſuz
rōnis ꝓpter īpfectionem actus ē peccatuz
uenīale ſīc ī genere adultery cōcupiſcētia
q conſiſtit in ſola ſenſualitate eſt peccatū ue
niale. ſi tñ ꝓueniat uſqz ad conſenſū rōnis eſt
peccatū mortale. ⁊ idē de ꝓmis motibus
ire uel inuidie qui ſueniunt qñqz in uiris
pfēis ⁊ ſūt peccata uenialia. ut tho. ſbdit
ibi. q. xxxvi. a Iſac. vi. di. teſtiū. al' ſz pē
ſandū. b Sed tamen hec in ſingul' pec
catis hēs plenꝰ declarata qđā eni q ſunt
uenialia habes in ſe. c. ſ. pēm iij. vtꝝ p cō
feſſionē generalē mortalia deleant. habes
.s. confeſſio p. ℔. xij. qui incipit utrū p gene
ralē. ⁊ plura etiam de peccatis de quibus
tenetur quis confiteri. ſupra confeſſio pr
totum. ⁊ .j. penitentia ꝓmo.

Peccatum iii

.s. veniale que dicũtur peccata venialia.R.ſm Aug̃.di.xv.ſ.alias. vbi ſic dicit que autẽ ſint minuta peccata ꝛ oib9 nota ſint tamẽ q̃ longũ eſſet ut oĩa replicẽt op9 eſt ut ex eis aliqua nominemus quotiens aliq̃s in cibo uel in potu pl9 accipit q̃ neceſſe eſt ad minuta peccata noũcit ptinere.quotiens plus loq̃t q̃ oportz pl9 tacet q̃ expedit.quotiẽs paupem ĩportũe petentẽ exaſperat.quotiens cuz ſit corpore ſan9 aljs ieiunãtib9 prãdere uoluerit.aut ſõno deditus tardius ad eccl'iam ſurgit.a quotieſ excepto filioꝝ dſiderio vxoꝛẽ ſuã cognouerit.quotiens in carcere poſitos tardius reqſierit. infirmos tardi9 uiſitauerit ⁊ diſcordes ad concordiã reuocare neglexerit. a Hoc eſt ĩ prelato mortale ſꝛ glo. in.ſ.alias p.c.pcipim9.xc.di. b Si plus q̃ oportet aut primũ aut vxoꝛẽ aut filiũ aut ſeruũ exaſpauerit.ſi amplius blandit9 fuerit q̃ oportet.Si cuiq̃ maiori perſone ex uoluntate aut ex neceſſitate adulari uoluerit.ſi paupibus exurientib9 ſibi nimiũ delitioſa uel ſumptuoſa cõuiuia ꝓpauerit a Iſtud ibi vꝫ nõ hẽri in tex.ſi poti9 additum hic eſt. b Si ſe aut in eccl'ia aut extra eccleſiã fabulis ocioſis de qb9 in die iudicij rõ reddẽda eſt occupauerit.ſi dum iocantes. a Hoc iocantes nõ uidetur ⁊ tex. b Incaute iuram9 et cũ hoc p aliq̃ neceſſitatẽ implere nõ poterim9 utiq̃ piu remus ⁊ cuz omni facilitate ⁊ temeritate maledicim9 hec Aug̃.plura de his ĩ ſpẽ alibus ſuis locis manifeſtãt. a Et ĩ his poteſt apparere q̃ hec q̃q̃ ſũt mortalia ⁊ predicta ſũt ex[a] venialis peccati. diffinitio aũt vꝫ iſta. veniale ẽ qđ nõ aggrauat uſq̃ ad reatuz ꝓpetue dãnatõnis.ij. ſen.di.xlij .c.veniale. b Vtrũ peccatũ veniale poſſit fieri mõtale.R.ſm pe.Idẽ act9 numero q̃ eſt venialis nõ poteſt fieri mõtalis ſi idẽ in ſpẽ põt ⁊ ſic ĩtelligit' ꝟbuz Aug̃.q̃ nihil eſt adeo veniale qđ nõ poſſit fieri mortale.di.xxv.ſ.hinc etiam. a alias incipit crimis. b Et q̃ in li[a] ſen.dicitur q̃ venialia multiplicata ita pñt obruere ſicut vnuz mortale intelligit' ꝓ occaſionẽ quia aſſuetudo uenialiũ cadere facit in mortale a Circa hoc Bonauẽ.ſup.iiij°.ſen.di.xvi ſic dicit vz q̃ triplex eſt gen9 venialis peccati.quoddã.n.ẽ ex ſurreptõe ⁊ iõ veniale q̃ uitari nõ põt.quoddã ex cogitatõe ſiue volũtate ſine cõſenſu.⁊ iõ ueniale q̃ pleñ nõ ꝟſentit homo ĩ cogitatõe ut de muliere uel delectatõe circa cõſenſum ĩ delectatõez quoddã eſt veniale cũ rõne ⁊ cõſenſu ſi tñ nõ eſt veniale q̃ non eſt ordinatio cõtra preceptũ ut ebrietas ⁊ mẽdaciũ iocoſum. Cũ igit' queritꝫ vtrũ ueniale fiat mortale Si ĩtelligat' q̃ hec culpa per eẽntiaz fiat illa nulla eſt qõ q̃ hoc eſt ĩpoſſibile.ſi ĩtelligat'.q̃ illud qđ al' erat veniale poſſit eẽ mortl'e ut mẽdaciũ iocoſũ ⁊ ebrietas.dico q̃ quoddã nõ fit mortale quoddã fit mõtale p cõplacẽtiã. ꝑmũ igit' ueniale quod cõmittit' p ſurreptõez ſemp eſt ueniale. Sz z[o] mõ veniale ſcz p delectationẽ cit' cõ ſenſum fit mortale per ꝟplacẽtiã.ſi q̃ placitũ dicit' conſenſus plen9.z[m] ueniale qđ ẽ p delectatõez citra deũ põt fieri mõtl'e p libidinẽ magnã ſicut mẽdaciuz iocoſuz et hoc fit mortale per placitũ ſm q̃ placituz dꝫ getata volũtas ⁊ q̃ iteratõ act9 diſpõit ad libidinẽ ⁊ cõplacẽtiã hinc eſt q̃ Aug. dicit ĩ pl'ib9 locis q̃ venialia pl'a obruũt ñ p ſe ſi q̃ diſponũt ad libidinẽ ñ diſpõne neceſſitatis ſi ꝓnitatis hec ille. eſt autẽ aduertẽdũ q̃ getata uolũtas ⁊ libido hic intelligit' qñ totalis negligẽtia adhibetur circa uenialiũ reſiſtẽtiaz q̃ dñ nobis adeſt ſufficiẽs temp9 deliberãdi tenemur motus veniales reprimere ſm Alex.de al'.⁊ etiaz alios ut pz.ſ.ebrietas in pn° in additione hoc etiam pz p glo.xxv.di.ſ.crimis. ubi dicit q̃ aſſiduitas ⁊ cõtẽptus uitandi venialia efficit' culpa mortalis ⁊ de pe.di.i.c. tres.ſup ꝟbo opprimẽt dicit cõtẽptus venialium ⁊ ulipẽſio peccatũ eſt mortale et ſuper ꝟbo tres ſunt dicit ſi qs contemnit uenialia ꝓpter cõtẽptuz eoꝝ conſtituitur

dignus morte eterna. Ité aduertēdū ꝓut dicit Bonauen.s. ꝙ peccatū veniale occurrens ꝑ mentis surreptionē nō potest effici mortale. Et hoc xum est ḡtum in se cum consensū deliberatū hēre nō possit pōt tamen effici mortale in sua origine et acēnte sicut ī simili ꝓz de nocturna pollutiōe que licet in se hēre non possit mortale peccatū potest tamen habere in origine uel acēnte idest si ante uel post placeret alicui pollutionis carnalis delectatio ut potest colligi ex notatis in sū.li.iij.ti.xxiiij.q.lxxiiij. Et eodē modo si qs per mētis surreptiōez cōmitterz quicūꝙ de spē peccati mōtalis ut ē dcū blasphemare uel aliud lz hoc in se non uideat mortale potest tamen in sua origie peccatū mortale hēre si forte ꝓcedat a mēte ad hoc dispōita uel ex nōbili incuria et negligētia qñ si uellet posset cōmode ꝓuidere ne illud occurreret. vñ nō ꝓuidendo vr malitiose peccare cuz lata culpa eqpat malitie extra de consti.ut aiaꝝ li°. vi°. pōt etiā peccatū per surreptiōnē occurrēs hēre mortalem culpā in suo acēnte vz ꝙplacen ī ipīa. cōplacentia.i.qñ alicui cōplaceret peccatū cōmissum añ uel post cōmissionez ut.s. de nocturna pollutione ꝓtactū est. ꝑ ipēiam xo qñ eoꝝ pīa dtēneretur ꝺ quo in se.ꝸ.dicet. b Unus autē actus. quō possit esse bonus uel malus uide supra meritum. Utrū teneamur pēnitere de venialibus. R. ꝑm Tho. in 4°. di.xvi.cū dicit aliqs ad aliqd teneri quedam necessitas ī portat. Necessitas autem est duplex. vna absoluta ꝙ ꝑm hanc tenet facere ea sine qbus nō est salus ꝙ hoc modo nō tenet qs ad peccati venialis pīam ꝙ morte ex hoc nō incurrit nisi forte ex cōtēptu dimittat Alia necessitas est ex suppositōe alicui fīnis sicut ꝺ aliqd esse necessariuz sine quo nō possumus finē intentū cōsequi ꝙ hoc m̄ necessariū est ꝙ homo ꝺ venialiꝫ peniteat si ei remitti debeant in hac uita ꝙ ꝑm hoc nō ꝓprie dicit teneri aliqs ad aliqd ꝙ ideo dicendū ꝙ homo nō tenet ad pīaz venialiū nisi large sumendo idē pc. a Super hoc passu Bonauē. sup di.xvi.quarti.sen. sic dicit notādū ꝙ sicut tactum est. tria st̄ gīa venialiū. quedaz ex surreptōe ꝙ ꝺ his non tenemur pēnitere nisi de cōgruo. quedam ex uolūtate cui si consentiatur īcidit homo in mortale ꝙ de talibꝰ tenet homo penitere ñ simpl'r ſ in casu. s. ꝙ loco ꝙ tpe qñ recogitat ea ne si consentiat cadat. q̄daz sunt uenialia que per sui multiplicationez augent libidinem sicut ea in q̄ est ꝺsensus ſ dordinatio·ī·ꝙ de talibꝰ dico ꝙ tenetur homo pēnitere ne multiplicēt ꝙ homo pī culo ꝙ discrimi se cōmittat hec ille. Aduertendū ꝙ qñ in aliquo casu dc. uidet dicē ꝙ ꝺ aliquo uenialī nō tenemur pēnitē vr intelligendū nisi eius pīa omittat ex cōtēptu ut.s. dicit Tho. ꝙ videt fieri ex cōtēptu qñ saltem in gīe nō vult dolere de omni dei offensa ꝙ forte de maioribꝰ venialibꝰ de quibus potest recordari in spē tal enim impīa īpedit mortaliū peccatoꝝ indulgentiam etiam in baptismo. vñ Alex. de al'. sup ij°. sen. di.xxxvij.q.x. que īcipit. octauo queritr. dicit concedimꝰ ꝙ in eo q recipit grām baptismalez si non fictꝰ accedit de let omnis culpa tā venialis ḡp mortalis sed dicimꝰ ꝙ ad hoc ꝙ fictꝰ non accedat postḡp adultus est exigit ꝙ cōteret de peccatis mortalibꝰ quoꝝ lz memoriā etiā venialibus saltem in gīe dolendo ꝙ ipse fecit. aut habet aliquod veniale. Si. n. non ita faceret dicimus ꝙ ficte accederz ꝙ non reciperet grām baptismalē. ꝙ eadē di.q.ri. que īcipit quero postea. dicit ꝙ debet dolē de mortali ꝙ de venialibus saltem ī gener ꝙ etiā forte de maioribꝰ venialibus ī spāli si habeat illoꝝ memoriā ut sicut multiplicant peccata multiplicent dolorez de illis hec ille. ꝙ si hoc obtinz circa remissionē peccatoꝝ baptismalē fortiꝰ ꝙ erga sacramētū penitentie ꝑ qꝺ difficiliusḡp per baptisma remittūt peccata ut ꝓz per Aug. in li°. de pīa. ꝙ de pc. di.vij.c. nullus. b Utruz autem teneamur ad cōfessionē venialium hr. s. confessio. ij°. ꝸ.vij. Utrū peccatuz veniale possit remitti sine mortali. R. scām

Tho.i 4°.di.xvi. Remoto pozi remouet posteri⁹ nec posteri⁹ restituit nisi pozi restituto. feruoz autem caritatis cui veniale opponit ē posterioz ipsa caritate. vñ ꝯdiu caritas non restituit sed per dimissionem peccati mortalis nec feruō caritatis reparī potest in qua repatione consistit uenialis peccati dimissio ⁊ sic nō dimittitur ci cui mortale non dimittit Idem pc. a Hoc ꝛum ꝯtum est ex pte feruoris ſ̄ p solonē pene bene remittit ueniale sine mortali ut notat Scot⁹ di.xv.quarti sen. b Utrū vnuz ueniale possit dimitti sine alio. R. ſ̄z Tho.ubi.ſ̄.sic q uenialia non hñt cōnexionem adinuicem ex parte auersionis sicut mōtalia q ī eis nulla est auersio a deo nec etiam ex pte conuersionis ut per se.pz.

b Utrū ueniale possit dimitti uolūtate manente ad illud. R. ſ̄m tho. in 4°.di.xvi. non potest tolli culpa nisi reordinet uoluntas que reordinari non potest ꝯdiu in ipsa deordinatōe manet alr esset duo opposita simul ⁊ ideo nullo mō ueniale dimitti pōt ꝯdiu uoluntas ad illud manet. idem pc.

vi Utrū ad remissionē ueialis reqrit contritio. R. ſ̄m tho. ubi. ſ̄. in precedenti ſ̄ non remittit ꝯdiu uolūtas manet in illo ipz autem recedere uolūtatis ab eo qđ pus nolebat est displicere ei q noluit ⁊ talis displicentia qñ ē gra infozmata dr dolor cōtritōis ⁊ ideo ueniale sine contritōe nō dimittit sed sciendu q contritio pōt accipi tripl'r. s. uel hītu ul' actu uel medio modo hītu qdem contritio nō sufficit ad peccati uenialis dimissionem q tunc qcūq̄ hēret habitum ꝛtutis pñie cuius act⁹ est queliz contritio cōsecut⁹ esset peccati uenialis di missionem ⁊ sic ipm ueniale cū gra esse nō possit nec ite reqrit q semp sit actualis cōtritio q sequeret q peccatū qđ aliquis in memoria uel ī cogitatōe nō hēt remitti nō posset ⁊ ideo dicēdū q reqrit cōtritio medio mō. qñ. ſ̄. ⁊ si actu peccatū ñ displiceat explicite displicz tamen implicite qa ꝛtute actus quē agit sequeret displicētia explicite peccati uenial' si cogitatio ad illō feret. Idem pc. Quot modis uenialia vii dimittūt. R. octo modis. ꝓmo qdem p dignam cōionē de cō. di.ij. cū omne crimen. ⁊ .c.ſ̄ quotiēscūq̄. ⁊ ut qdam addūt p extremam vnctionem. extra de sacra. vnc. c. vnico ꝛ. de pñia. Item p aque bñdicte aspsionē de con. di.iij. aquā sale. 3° per elemosinaruz largitionem de pc. di.i. ꝯpobrem. ⁊ c. medicina. di.iij. sane. Addunt qdam p iniuriaꝝ remissionē que ē elemosina spūalis. Luc. vi°. dimitte ⁊ dimittet vobis. 4° p ozōnē pcipue dñicā de pe. di.iij. de cotidianis. v° p confessionē gīalem ut .ſ̄. confessio ꝓmo ·ſ̄ xi. vi° p ēpalem bñdictionē ⁊ ſm q̄sdam etiam p sacerdotalem. i. q. i. m'ti in fi. vij°. p deuotam peccatoris tonsionē. de pc. di. i. tres actiones. viij°. p cord cōtritōem ut in precedenti ·ſ̄· dictū est de his sunt uersus. Confiteor tondo cōſpgor conteror oro. Signor edo dono per hec uenialia pono. Et nō solū p ista spāl'r numerata ſ̄ etiā p qđlibet bonum opus delēt ut ī pdicto. c. medicīa. ꝛ. redime te opib⁹ tuis. ⁊ sicut dicit Tho. pl'a uel pauciora venialia p pdēa remittant ſm q̄ per hoc maior uel minor feruor concitat q de pl'ib⁹ uel pauciorib⁹ saltem implicite contritione contineat. vñ nō oportz q hec omnia venialia dimittāt a Idē ī sū. li.iij. ti.xxxiij. q. clviij. b.

Peculium Quia cōtingit q filifamil' hñt aliqñ aliqd suū· qđ dicit peculiū· de hoc nūc est dicendu. Est siquidē quadrupler, quoddā est qđ dicit castrēse. vz qđ filiofamil' ex occasione militie a parentib⁹. uel aliis donat' ul' ipse in milicia acqrit. Castrense est qđ filiusfa. ex aduocatōe uel alio officio publico pcepit ⁊ simil'r qđ obuenit presbyteris et clicis de officio suo ⁊ in quolibet dicto peculio pr nihil iurī hz· quin potiꝰ ipse filius ī eo pfamil' censet. ff. ad macedo. l. i. ·ſ̄· ul. ⁊ l. ij ⁊ C. de inoffi. testa. l. fi. Profecticium autem est qđ ex reb⁹ pris· uel earꝝ occasione aduenit· ut fructꝰ siue lucrū· ⁊ ī hꝰmōi peculio nihil iurī. hz filius· sed pr plenaz ꝓpietatez

habet·ut in iustí.p quas pr̃so.no.acq.ff.i.

¶ Aduẽticiuz.xo é qđ ex alia quacũq causa filio aduenit siue a matre siue ab extranea persona·siue de aliis opationib9 seu laboribus suis·ꝛ in hoc pculio seruat filios ꝓpetas·ꝛ si pr̃ pmoriat filij é sed viuente pre habet in eo pater plenũ vsufructũ·ita ꝙ ꝺ eo nec testari põt filij ut extra·de·sepul.lz pr̃·li·vi°. a ¶ Predicta fuerũt glo.ray.ut in sũ.li.ij.tí.viij.q.xxxi. ad finez si satis puto ꝙ si quid filio aduenerit ptim ꝺ rebus pr̃is ꝛ ptim ex labore uel aliũde debeat dici ptiz profecticiũ ꝛ ptim aduenticiũ·quia qđ ius est de toto quo ad totum.idem ẽt de pte quo ad ptem.ff. de rẽi ven.l.que de tota. b ¶ Porro in bonis que pr̃ lz multominus lz filius aliquã ptãtez·nisi ꝙ ꝺz alí·ut.s.exposit9 et suũ familia. a ¶ Nec est si non potest se alere·ut.s.parẽteo. b ¶ Unde si preter uolũtatem pr̃is accipret·rem alienam contractarz·ꝛ sic furtum committeret. b

Pedagium

Et quidagium quid sit.R. ſm Huer. ¶ Pedagia dr̃ que dant a trãseuntib9 ĩ locis constitutis a pncipe. guidagia xo que dant ꝓ conductu ꝓ terram alicuius ut securius uadãt. a ¶ Hoc dicit gl.in.c.super gbusdã.extra de xbo.sig.vbi etiam dic ꝙ salinaria dr̃ que dãt ꝓ sale. b ¶ Hoc solus pnceps ꝛ non singulis ciuitas põt cõstituere. a ¶ Hoc pz in.ꝺ.c. sup gbusdam ubi dicit ꝺurimus ꝺeclarandũ illa etiam pedagia guidagia salinaria interdicta que nõ apparent Impatoꝛ uel Regũ uel latenten concilij largitõe concessa uel ex antiqua cõsuetudine a tpe c9 nõ extat memoria ĩtroducta ¶ Hosti.tamen ut pz in sũ.li.ij.ti.v.q xxix.sentit ꝙ solus rex romanoꝛ possit ĩ constituere·ꝛ idem sentit de rege francie q nõ recognoscit in tpalib9 supioẽ extra q fi.sint·le.per venerabilẽ·ſ·insuper.ꝛ hoc intelligit si ppl's sibi eãꝺ ptãtẽ ꝺederit q̃ imperatori data est.ff.de ozi.iur.li.ij: Innoc. xo·ut ibidẽ pz·dicit simpl'r ꝙ reges põt imponere noua pedagia peccãt tamẽ si hoc faciunt sine iusta causa ꝛ hoc vr̃ magis xificari ex dicto.c.sup gbusdaz.ibi impatoꝛ uel regum. b ¶ Utrũ pedagia uel guidagia possint licite pcti.R.fz Ray. si pedagiũ est antiquũ ꝛ fuit ĩpositũ ab his q potuerunt ut pncipibus uel regibus presertim auctoritate eccℓ ac etiaz ex iusta causa ut ꝓ defensiõe transeũtiũ uel nauigantiũ ℓ pr̃ie ꝛ h9mõi·ꝛ recipiens facit id ꝓpter qđ fuit ĩpositũ sine scrupulo conscie põt recipr̃ ꝛ eodẽ modo si nescit a qbus fuit ĩstitutũ putat tamen ab illis qui poterant·ꝛ ex p̃dictis cãis. a ¶ Nec est si adest cõsuetuꝺ c9 initij non extat memoria alˀ secus ut in ꝺ.c.sup gbusdaz. b ¶ Item si iste recipiẽs nõ laborat mõ nec facit expensas q non est necesse patus tamen si necesse esset labores ꝛ expensas impendere nõ solum quas tũc acciperet si etiam pus acceptas ꝛ amplius si oportet. a ¶ .s.ꝙ nũc accipiat ut pz per eũdẽ ray.ꝛ ĩ.ꝺ.q.xxix b ¶ Si xo pedagiũ sit nouuz non potest aliqs ab aduenientib9 uel transeuntib9 aliquid accipe nisi certũ sit illud a pncipe uˀ rege statutũ ꝓpter eminentem necessitatem pbãt hec.xxiij.q.ij. si qs rõipetas·extra ꝺ treu.ꝛ pa.inouam9 .ff.de publi.l.uectigalia. extra de censi.pue nit. ¶ Si oportet qppe.ꝛ.c.cũ apˀlus·ſ·pbibemus.xj.q.ij.nobis est.circa fi.x.si quid forte.ff.loca.ex conducto·ſ·vno.si conr̃ formam predictam aliud acceptum est restituendus puto illi a quo acceptũ est·si sciri nõ potest impias cãs·con. ¶ Ul.ꝛ Inno. a ¶ Idem in.ꝺ.q.xxix.vbi etiam pz ¶ Hosti.dicere·ꝙ si dr̃s terre qui recipit pedagiũ nõ ꝺefendat soluentem in rebus ꝛ persona ꝓ posse suo lz nõ teneat ad restitutõem pedagij nisi constaret ꝙ hac de cã instituta esset tenet tamen ad satisfactionem plenariam qđ plus est ꝛ etiaz si inueniat in ꝺefectu iusticie.xxiij.q.ij.domin9. b ¶ Utrũ mercatores seu transeuntes teneant soluẽ pedagiũ.R.ſm Ray.tenẽt soluere ad anti qũ ꝛ nouũ seruata forma dicta ĩ pcedẽti ·ſ·ꝛ non soluendo furtum cõmittunt sed

ad pnam taxatam nō tenent in foro ꝺscie nisi postꝙ fuissent ide sñialit cōdenati q si petitō pedagij nō illud faciat ppt quod fuit institutum cum necesse sit tunc tran. seuntes possunt pedagium negare. nam cā cessante i recipiente cessat obligatio i dāte xvi. di. ℊ his omnib⁹. extra de iurī iurī. peruenit. uel tales pñt super hoc adire iudicē qđ tutius vī. a Primam tamen ptem sentit Ray. ueram esse de iure sbdens cauent tamen semper mendacium ut i. d. q. xxix. Item qđ. s. dictuz est de pna fuit dictū glo. ray. i idem dicit in omni casu in q̄ pna esset imponēda con. tho. i vl. i gl. xij q. ij. fraternitatis i nō in sum. con. eo. ti. q xxx. b Mūqd christiani teneant soluere pedagia sarracenis. R. fz Ray. si transeant p terras eoz tpe treuge i ipsi sarraceni ꝺfendunt eos a latronib⁹ i b⁹mōi christiāi tenent eis ꝑm statutum i pactū et sbtrahendo tenēt ad restitutōez. nā fides hosti seruāda ē. xxij. q. iij. innocens. xxiij. q. i. noli. Addit tamē Guer. q ꝺ pacto si iterueiat planum est. sed de statuto est distinguendū. nam per statuta illoz q per uim occupauerūt i tenēt terrā que aliqñ fuit xp̄ianoz. cum ipsi sint malefidei possessores nō obligant fideles nisi sponte consenserint. l sbiecerint se b⁹mōi statutis. secus. dicerem ꝺ illis sarracenis q nō sunt violenti possessores terraz quas tenent q ab b⁹modi pedagijs fraudari nō ꝺebent ab aliquo christiano transeuntes. Si ꝺo transeant tēpoꝝ guerre aut qñcūq cum mercib⁹ ꝓhibitis nō tenēt eis ad pedagia. a Idem in sū. e ti. q. xxxi. ubi i additur. Hosti. tamen dicit nō puto q christiani teneāt ad soluendū hec paganis. ꝺum si uolūt hēre cōmoditatez terre saracenoz oz q soluāt q nec alr saraceni ipsoz trāsitum sustinerēt hoc dēz potest intelligi ꝑm distinctionē dicti guer. portantes etiā dictas merces ꝓhibitas alr puniendi sunt Ray. i in. d. q. xxxi. i de pna b⁹. j. saracen⁹. ℊ. i. b Mūqd qui faciūt portari bladum uel uinū ad usum suū uł familie teneāt ad pedagiū. R. ꝑm Hosti. ñ si etiam consuetudo sit in ꝺtrariū q irrōbilis est i non tenenda q pedagium nō ē ꝺandū nisi de rebus q causa negotiatōis ꝺeferūt. C. de vecti. cōmis. l. vniuersi. con. ber. a Idez in sum. e. ti. q. xxxiij. in. d. aūt. l. uniuersi. ꝺ sic vniuersi puintiales q his rebus quas ad usum ppr̄ium uel ad fiscuz inferunt uel exercēdi iurī. gr̄a ꝺeferūt nullum vectigal a stationarijs exigat ea uero que extra predictas cās l negotiatōis gr̄a portāt solite pstationi sbiūgam⁹. i sbdit pena capitalis contra alr exigentes i i hac lege etiam patz q pedagium siue vectigal potest exigi etiam p rebus q nō ꝺeferūt cā negotiatōis nisi i ptic ul r exceptis. i qđ hic dicit de nō soluendo pedagio de ptinētibus ad victū. vī xū quo ad forēses icole. n. bñ vñr teneri de fructib⁹ terraz q supponūt ad sustētādū onera loci. i hoc ratio suadet et consuetudo interpretat que est optima legum interpres. ff. de legi. si de it ptatiōe. secus autez de rebus quas emerēt q tunc in eis hoc casu nō vī diuersa ratio cum forensibus nisi emeret res sbiecta pedagio de qua pedagium solutū nō foret q transit cum onere suo sicut pz de emptiōe rez. i decimatoz. s. decime. ij. ℊ. iij. b Utz laycus a clericis possit exigere pedagiū. R. ecclesiastice persone ad pedagia i guidagia penitus nō tenēt nec etiā p rebus suis q̄s nō cā negotiatōis ꝺeferūt uł ꝺeferri faciūt. i inhibet ne ab eis talia exigant cōtraria ꝺsuetudine nō obstante. alr q talia exigūt suo nomīe uel alieno si sunt persone singulares sunt excōicate ipso facto. si collegiuz uł uniuersitas castz uel ciuitas ipso facto sbijcit interdicto nec a pdictis absolui pñt nisi plene restituant i de transgressione satisfecerint. extra de censib⁹. c. q. li. vi.

Pena primo

Pena iudicialis a diuina i foro iudiciali pena triplicit. gñis infligi solet. i p̄mū quidem genus est pena spūalis. in qua q̄si preambulum solz premitti increpatio. di. lxxxiij. peruenit. i hec potest dici prima

ſpūalis pena. z[a] ſpūalis pena eſt cenſura ec
cleſiaſtica. ſ. excói° interdictum uel ſuſpen
ſio extra de ẋbo. ſigni. querenti. 3[a] eſt pena
infamie de qua uide. s̄. infais. 4.[a] eſt pena
depōis di. l. ſi epūs ⁊ de hac. s̄. degradatio. ⁊
eſt aliud genus pene. ſ. corporalis. ꝑma qdē
ſolet eſſe ieiunij ſiue abſtinentie que ſolet
qñq; infligi incarcerati. ꝓ eoꝝ ſceleribꝫ de
hac pōt intelligi di. xc. ſi quis contriſtatus
⁊ xxvii. q i. ſi homo eſſes. z[a] eſt uerberatōis
xiij. q. v. circūceliones. de qua hētur. j. pcu
tere. ℔ fi. ⁊ s̄. excói°. ij. ℔ ij. ⁊ vij. 3[a] ē ꝑuitutl.
de qua. j. raptor. ij. ℔ ij. ⁊ s̄. fornica° ℔ fi. 4.[a]
ē publicatōis omniū bonoꝝ di. lxiij. adria
nus in fi. a Hoc. c. modicum uidetur fa
cere. b Et ꝺ hac. s̄. hereticus ꝑmo ℔ vij. ſ.
5.[a] exilij di. lxiij. in ſynodo ī fine ⁊ hoc exi
lium poteſt eſſe triplex ꝑ[m] in loco certo ut
cū qs intrudī in monaſterio extra ꝺ adul.
peruenit z[m] a loco certo qñ qs ab aliquo
loco ꝓhibet. ij. q. i. ī ꝑnis. 3[m] ab omni loco
ut cum interdicit penitentibus qbuſdam
ne moriēt in aliquo loco ultra unum uel
duos dies de pe. di. vi. ſacerdos. 3[m] genus
pene eſt pena pecuniaria que infert aliqñ
ꝓ iniuria illata ꝑ[e] uel loco de qua. s̄. emu
nitas eccleſie. ℔ fi. alī ꝓ ſatiſfactione illati
dāni ut ꝓ furto uel rapina ut. s̄. furtuꝫ. ℔
ij. ⁊ j. rapīa. i ℔ i. Sūt ⁊ alie pene ſanguis
ſm leges ut mortis detruncatōis uel etiā
deportatōis ⁊ hꝰmodi ꝺ qbus ꝑtrāſeūdū
eſt ad pñs. a De his pcnis latius nō in
ſū. con. li. iij. ti. xxxij. q. i. ℔ ray. b Quis
pōt pcnam infligere ℞. ſm ſRay. gñaliter iu
dices qui poſſunt punire ſbditos iuxta q̄
litatem culpaꝝ ⁊ nullus alius xvi. q. vi. c.
i. xxxiij. q. ij. ℔ in hoc. nā iuriſdictio ſine co
hertione ſaltem modica nulla ē ext de offi
del. c. paſtoralis. ⁊ c. ex lr̄is. hoc tamē ſcias
ꝙ maiores pcnas ut decapitare ꝯptum ad
foꝝ ſeculare nō pñt infligere niſi illi iudi
ces q dñr hēre merū imperiū. ſimil'r ꝯptū
ad forū eccleſiaſticū deponere non pōt niſi
epūs ad quem pertineret maiora negotia
di. xxv. plectis. a Idem in ſum. con. e. ti.
q. iij. b Que ſunt illa q̄ excuſant a pēa
ſiue etiam a culpa. ℞. ſm ſRay. gñaliter sūt
vij. nam ꝑmo quidem excuſat mentis alie
natio ꝺ autem homo alienate mentis tri
pl'r. ſ. per ſtuporem ⁊ hoc modo Aug. ex
cuſaſ uidet Loth q noluit filias ꝓſtituer
ut hoſpites liberaret. di. xiij. ℔ ait. Item ꝑ
furorem. xv. q. i. aliquos. ⁊ c. illa cauēda. iij
q. ix. iudicas. Item per ebrietatem xv. q. i.
inebriauerūt. ⁊ itelligas ſi ex toto ſint alie
nate mentis al'r nō excuſarēt a toto ſed a
tanto uide. s̄. ebrietas. ℔ iij. Scdo excuſat
coactio q̄ ſi abſoluta fuerit excuſat a toto
ſi conditionata excuſat a tanto di. l. pſby
teros. 3° excuſat deceptio ſi forte aliquis
dolo alterius deceptus per errorē ꝓbabilē
fecit aliqd l' omiſit. xv. q. vi. ſi ſacerdotibꝫ
xxxiij. q. ij. in lectū. ff. de iurl. iurl. ſi euꝫ hoc
tamen fallit ī his que nō lꝫ ignorare ut q̄
ſunt contra fidem uel exp̄ſſa dei precepta.
xxij. q. ij. in ipſaꝝ. xvi. q. i. ſi capis. vñ ꝺ hoc
ꝑmo cor. xiij. ſi quis ignorat ignorabitur
4° excuſat qñq; multitudo nō qdem a pc
cato ſꝫ reuelat aliqual'r a pena uide. s̄. cor
rectio. i ℔ v. Similit ⁊ ꝺſuetudo ℔ Inno.
qñq; excuſat a pena temporali ſed nō a cul
pa uel a pena eterna. v° excuſat etas ꝯdoq;
quidem a toto ut ſi non eſt doli capax. xv.
q. i. illud relatum. qñq; ẋo nō a toto ut ſi
eſt doli capax. extra de delic. pue. c. i. Alie
ẋo etates ſm eaꝝ uarietatē attenuāt pec
cata ⁊ penaſ ar. lxxxvi. di. tanta. vi° excuſat
caſus ut. s̄. homicidiū. iij. ℔ i. vij°. excuſat io
ca°. xv. q. i. illud relatum. a Et ibi patꝫ
per glo. ꝙ hoc eſt ẋuꝫ ſi iocus nō ſit noxiꝰ
nā ludus noxiuſ ī culpa eſt ar. ff. ad. l. acql.
l. nam ludus. b Quō uarietas criminū
inducit uarietatem penaꝝ. ℞. aut facta pu
nīūt ut cedes ⁊ furta. aut dicta ſicut cōui
tia ⁊ inique aduocationes. aut ſcripta. ſ. fl[a]
uel famoſi libelli. ſ. infamatorij. aut conſi[a]
ſicut coniurationes uel cū qs eſt conſcius
cum latronibus ⁊ ſuader uel fauet eis hec
autem quatuor gña ſeptem modis sūt cō
ſideranda. Et ꝑmo qdem conſiderāda eſt
cauſa ſicut ẋbera que ſi illata ſūt a magro
uel gente impunita ſunt ꝙ vñr facta emē

pena.ꝯ.

dationis animo sed cum fiunt per iram ab extraneo certe puniũt. Scdo considerãda est persona ⁊ hoc dupl'r. s. illius q fecit ⁊ illius qui passus é al'r enim puniũt ꝓui ꝙ liberi ⁊ al'r qui st̃ cõtra dñz suũ uel pẽtez ꝙ qui contra extraneuz sicut ⁊ al'r qui est contra aliquẽ qui est ī magistratu publico ⁊ al'r qui contra ꝓuatum. Et ad hanc cõsiderationem de pa pertinet etiã etas facientis ⁊ eius qui passus est. 3° cõsiderãdus é locꝰ nã idem actus si fiat in quolibet loco erit furti. ⁊ nõ puniẽdũ capite si ī ecclesia erit sacrilegiũ ⁊ capite puniẽdũ. 4.° cõsiderãdũ est tempus nam per hoc discerni solebant emãsores a fugitiis. Emansor. n. erat q ꝓpꝓa uolũtate diu euagatꝰ postea ad castra reuertebat. fugitiuꝰ ẋo q recedebat aĩo non reuertendi. Item tempus discernit effractorem seu furez diurnũ a nocturno ⁊ dr̃ effractor qui carcerem effrangit ut euadat iñ uel alia loca ⁊ iñ aliquid surripiat. ⁊ nocturnus qdem fur uel effractor acrius puniri dz. v° é cõsideranda fci qualitas p quã atrocius uł leuiꝰ est puniẽdꝰ ut furta manifesta que acrius puniũt ꝙ nõ manifesta Item p hoc discernit̃ rixa a crassatura. nã rixa est qdã cõflictus altercantiũ. crassatura ẋo est uiolentia illata a latronibꝰ ut ī neõribꝰ ⁊ hꝰmõi. Item p hoc discernunt̃ expillationes a furti. ⁊ dr̃ expillatio sꝫtra° rex hereditariaz añ ꝙ hereditas adeat̃. nã in eis nõ dr̃ ꝓpe furtũ qđ fit inuito dño cũ hereditas nõ habeat dñm. Item p hoc discernit̃ peculatiua. i. qđ fit p quãdã lasci uiaz qđ dr̃ hic peculatiua ab eo qđ fit per violentiam. vi° considerat̃ ꝙtitas per quaz discernit̃ fur ab abigeo ut q suem unum surripuerit ut fur cohercebit̃ q ẋo gregez ut abigeus. a Decẽ oues ⁊ qnq ł ꝙtuõ pozci faciunt gregem. ff. de abigeis. l. fi. b vij° expectat̃ euentus. i. si res habuit effectum ut si qs etiam demẽs nisus est aliqd contra alium ⁊ res habuit effectũ cõdẽnabit̃. a Sz non persona demẽs. nam lz. l. aut facta. đ qua. ſ. dicat ꝙ euẽtꝰ cõsiderat̃ etiam ī dementissimo quo puto itelligẽdã diligentiozem puisionem ⁊ nõ quo ad punitionem cũ demẽs nõ puniat̃ etiã si occiderit matrẽ. ff. de offi. presid. diuꝰ. b Qz si res nõ habuit effectũ nõ cõdẽnabit̃ nisi in qbusdã atrocib⁹. s. que ad aliquẽ actum extrinsecum ꝓcedũt ut si quis occidẽdi cã cũ telo sit deprehẽsus ꝓbant̃ oĩa predicta. ff. de pe. l. aut facta. ⁊ de pe. di. i. aut facta. a Idẽ qđ ī hoc. ſ. ⁊ ī pce. nõt̃ ⁊ ī sũ. con. e ti. q. vij. ubi etiam ad finem ponũt̃ expões dictoꝝ vocabuloꝝ ꝫz gl. Ray. b Utrũ deus alicui penam inferat sine culpa. R. ſm Tho. zª zᵉ. q. cviij. pena ſm ꝙ habet ꝓpꝫz rõnem pene nõ infert̃ a deo sine culpa sed pena inq̃tuz est medi[a] nõ solũ sanatiua peccati preteriti sed etiam pseruatiua a futuro ⁊ ꝓmotiua in aliud bonũ ſm eam interduz punit̃ aliqs sine cl'pa sic̃ ī medica ꝙ qñz infert nocumẽtũ ī miozib⁹ ⁊ meliozib⁹ auxiliũ prestat ⁊ ꝙ bona spũalia sũt maxima bona autez temporalia sũt minima iõ qñz punit̃ aliquis in tpalib⁹ bonis absq̃ cl'pa cõmõi sunt pl'es pene vite pũtis diuinit̃ inflicte ad humiliatõem al' ꝓbatõem nisi autem punit̃ quis in spũalibus bonis siñ culpa in pñti sed nec etiam in futuro vbi pene nõ sũt medicine sed cõsequũt̃ spũalẽ dãnationẽ. a de in sum. eo. ti. q. viij. b De penis ⁊ flagellis a deo illatis sic̃ aug. loquit̃ ⁊ hẽt̃. iiij. sen. di. xv. quinq modis flagella cõtingũt vł ut iustis per patiẽtiã merita augeant̃ ut Job. uel ad custodiam ẋtutũ nec supbia tẽptet ut in paulo. ł ad corrigẽda peccata ut marie lepza. ł ad gl'iã dei manifestãdũ ut de ceco nato. uel ad initiũ pene ut herodi quatenus hic uideatur quid ī inferno sequat̃. a Idem ẋo ī sũ. con. e. ti. q. ix. de paulo habet̃. ij. cor. xij. ⁊ đ maria numeri. xij. ⁊ de ceco. Jo. ix. ⁊ de herode actuũ. xij. b Utrum aliquis ꝫz iudicium humanũ debeat puniri sine culpa. R. ſm Tho. ij[a] ij[e]. q. cviij. non debet puniri pena flagelli ut occidat̃ mutilet̃ uł uerberet̃ sed pena dãni punit̃ etiam aliquis ꝫz humanũ iudicium sine culpa sua sed ñ siñ causa. Et hoc tripl'r pmo modo ex hoc ꝙ

aliquis homo reddit ineptus ad aliquod bo^m hñdū uel assequēdū sicut ꝓpter uitiū lepre aliquis ām̃ouet ab administratione ecclesie ⁊ ꝓpter bigamiā uel iudi^m sanguis aliquis impedit a sacris ordinib⁹. ¶ quia bonum in quo dānificat non est ꝓpꝫ bonum ſ cōe sicut ꝙ aliqua ecclesia habeat epatum ptinet ad bonū totius ciuitatis nō aute ad bonū clericoꝝ tm̄. ℨ° ꝙ bonū vni⁹ dependet ex bono alterius sicut in crimine lese maiestatis filius amittit hereditate ꝓ peccato pentis punit etiam pena infamie vi.q.i.si quis cū militib⁹. a Con.ul.i sū. e.ti.q. viij.ubi etiam addit ſm Ray.ꝙ pena excois nūq̄ debeat aliquis puniri ꝓ delicto alterius.xxim.q.iij.ſ hēs pena ꝛo interdicti sepe punit familia ciuitas uel ecc^a tota ꝓuintia ꝓ delicto dñi ⁊ hoc ꝓpter magnitudinem peccati ⁊ ꝙ al'r nō posset compelli ad satisfactionem extra de ſpon.nō est nobis. Alii etiā ām̃ouet familia ab altaris obl'onib⁹ ꝓ peccato dñi. xvii.q.iiij.miroꝝ. b De ista mā tractans Ray.ſpecificat sic punit aliquis licite sine culpa ſ non ſm̄ cā vñ ꝛsus. Pauptas odiū uitiū scel⁹ ordo Personas spoliant ⁊ loca iur suo pauptas nam ꝓpt̄ pauptatem siue paucitate ecc'ia que cōsueuit hēre epm̄ pdit ipsū.xvi.q.i ⁊ temp⁹. Itē ꝓpt̄ odiū.i.ciuiū puta quia occiderūt duos epos uel ex alia enormi cā perdit ecc'ia epm̄ xxv.q.ij.ita uos. Item ꝓpter fauoꝛ ut ciuitati cōstātinopolitane quam Constantin⁹ cōstituit quasi nouam Romā confeſſ se ad eam datū est ute ecc^a cōstātinopolitana hēret ꝑmum locuꝫ post romanā di.xxij.reuocantes. a Et hunc locū emisit alexandrina ſm eūdē ⁊ in sum con.c.ti.q.ix. vbi nōnt ⁊ oīa q̄ i isto ſ. ponūt. b Itē ꝓpt̄ uitiū utputa lep^e ām̃ouet ꝓlat⁹ ab administratōe extra de cle. egro. tua nos. debent tamē iuxta facl'tates ecc^e sibi nēcia mīstrari. a Ut pꝫ ibidem .ſ.i.c.allegato. b Item ꝓpter scelus ut ꝓpter scel⁹ pris familia qñq̄ spoliat bois tempoꝛalib⁹. Itē ordo nā ꝓ peccato monachi uel monachꝫ dꝫ peccās retrudi in arti⁹ monasteriuꝫ ⁊ sic ꝑmū monasteriū res q̄s illius occasione fuerat cōsecutū perdit saltem ad temp⁹ ut.ſ.apostosia.v°.ſi. Sꝫ q̄r qñꝫ vnus percutit vl̄ punit ꝓ peccato alterius.ℜ.ſm T ho.vbi.ſ.pena spūalis nō punit aliqs ꝓ peccato alteri⁹ q̄ pena spūalis pertinꝫ ad aiaꝫ ꝫ quā qlibꝫ é liber sui pena tamen tpali vn⁹ qñq̄ punit ꝓ peccato alterius triplici rōne. ꝑmo qdē q̄ vnus homo tpalit est res alteri⁹ ⁊ ita i penā ei⁹ etiam ipse punitur sicut filij sunt ſm corp⁹ quedā res pris ⁊ sui quedā res dñoꝝ. Scōo mō inq̄ptū peccatū vni⁹ derivatur ad alteꝝ ⁊ hoc uel per imitatōez sicut filij imitant peccata pentum ⁊ ſm peccata dominoꝝ ut audacius peccēt uel ꝓ modum meriti sicut peccata ſbditoꝝ merent peccatoꝛez p̄latū ꝫ illud Job.xxxiij.q regnare fecit hominem ypocritam ꝓpt̄ peccata pp̄li sui etiam ꝓ aliquē cōsensū siue dissīl'atōez sicut.n.interdū boni simul puniūt cū malis q̄ eoꝝ peccata nō redarguerūt ut aug. dicit ꝑmo ō c.dci.ℨ° ad cōmēdādā vnitatē humane societatis ex qua vn⁹ homo dꝫ p alio solicit⁹ esse ne peccet ⁊ ad detestatōez peccati dū.ſ.pena vnius redūdat i omnes quasi omnes sint unum corpus ut aug.di cit de peccato adhoꝛ. a Idem in sū.c.ti.q viij. b Ex p̄dictis pꝫ q̄r puuli sodomo ruꝫ puniti sunt. a Ut patꝫ gen.xix. b Tum q̄ erant res pentum et in eis pentes puniebāt. tum etiaꝫ hoc q̄ in eoꝝ bonū ceſſit ne si reseruarent essent imitatōes p̄ne inlitie ⁊ sic grauioꝛes penas merēt. a Idem in sū.c.ti.q.ix. ⁊ addit ꝙ simlit in detestatōez peccati ⁊ in punitōez hominuꝫ occisa sunt qñq̄ ⁊ iussa interfici aialia eoꝝ ut pꝫ i°.R.xv.⁊ ꝛ.ſbdit ſm Ray.ex p̄dictis patet cause q̄r dñs alū sine cl'pa puniuit ⁊ punit creaturas aliquas tam rōnales q̄ irrōales ut in talib⁹ que tibi dubia fuerint q̄ iudicia dei abyssus multa dic cū apl'o. O altitudo diuitiaꝝ sapientie ⁊ scie dei ℟. Ro.xi. Si rōm ꝓfunditatez iudicij dei penetrare non possum⁹ manifestissime tñ scimus ꝛum esse qđ dixit ⁊ iustum esse

qđ fecit ꝛc. b ¶ Dꝛ pena excõnis non poſ-
ſit puniri unꝰ ꝑ alio hẽs ſupra excõicatio
pᵒ.ſ.viij.i fi. ¶ Itꝛ iterdictũ qñque põt poi
ꝓpter pcũz ſolius dñi ut.s.iterdictuz pri
mo ſ.iij. ¶ Utꝛ poſtꝫ qs é ſemel puni
tꝰ ꝑ aliquo crimine debeat ei alia pena in
fligi ℞ ſm Ray.nõ q; deus non iudicabit
bis i idipũz. Naũ.ij.ꝛ nemo debet dupli-
ci ꝺtritione conteri exĩ dꝛ iudi.at ſi clerici
mꝫtotiens tñ ꝑ eađ culpa ponit multi-
plex pena ſimul i eodẽ iudicio nã ꝛ tunc
ões ille pene accipiunt ꝑ una qñ aliqua ꝑ
ſe ſufficiens non fuiſſet ſed in diuerſis iu-
dicijs nõ licet bis in idipſũ iudicare ut di-
ctum eſt niſi forſitan creſceret contumacia
extra ut liti.non ꝺti.qñ frequenter in fi.
a Immo i diuerſis ꝛ i eodẽ iudicio impo
nũt iterdũ pꝫes pene qñ eſt delictũ graue
ſicut pꝫ in blaſphemia dei uꝫ ſanctoꝝ ꝑ q̃
dꝛ iure canonico imponit pena perſonalis
ꝛ pecuniaria in foro pñiali ꝛ i iudiciali exĩ
dꝛ maledic. ſtatuimꝰ.ꝛ dꝛ iure ciuili vltrᵐ
ſupplicijũ in auĩ.ut nõ luxu. coĩ.naturam
coll'.vi.ꝛ omnes pene pñt imponi ut dicit
dꝛ.an.dꝛ bu.in.d .c.ſtatuimꝰ.ꝛ hic fuit ſen
ſus Ray.ut patz in ſum.con.e.ti.q.xi. b
¶ Quis ordo i penis tenẽdꝰ ſit.℞.ſi ꝓcedit
cõtra aliquez ꝑ crimie ꝛ crimẽ eſt tale qđ
inducat ſuſpenſionem dꝛ ſuſpẽdi uꝫ ſi i-
ducit depõnez dꝛ đponi ꝛ tũc qdez ſi cõri-
gibilis apparuit nõ ꝓcedit ãplius niſi i fal
ſario lr̃aꝝ apꝫice ſedis q; ille ipſo iur̃ excõ
municatꝰ eſt ꝛ dꝛ deponi ꝛ tradi iudici ſe-
culari ut dictũ é.s.excõ.iij.ſ.i. a Si ꝺo
depoſitus ſit incorrigibilis dꝛ ꝓmo excõi-
cari minori deiñ excõne maiori exiñ tradi
curie ſeculari ut deputet in exiliũ ꝫ aliaz
penaz ut in.c.cũ nõ ab homie.de qua.ſ. et i
ſũ.e.ti.q.xij.ꝛ ray. b Ubi ꝺo qſ punit
ꝑ contumacia.ꝓmo dꝛ ſuſpẽdi poſtmodũ
creſcente contumacia dꝛ excõicari. deiñ de-
poni.xiij.q.iij.forte nõnt hec exĩ.đ iudi
cũ non ab homine. a In glo. b ¶ Utꝛ
iudex poſſit penam relaxare diminuere vꝫ
augẽ ſatis habet.s.iudex ꝓmo.ſ.ix.x.ꝛ.xi.
ſed hic ſpãliter queritꝰ ytrũ poſſit penam
cõmutare.℞.ſm Hoſti.crimie ꝓbato ſi cer
ta pena reperit in iure illa infligenda eſt
non mollioꝛ neq; duꝛioꝛ.aliogn iudex eſſz
ifamis.C.de iu.pu.ꝛ pri.l.ſeruos.in fi.niſi
ut.s.dñ Judex ꝓmo.ſ.ix.ꝛ x. a ſ.niſi ſit
iudex qui poſſit ſup iura diſpenſare q; tẽ
poſſz ꝛ penã cõmutare ut ꝛ nõ i ſũ.e.ti.q.
xiij. b Dꝛ ſi pꝫes pene taxate ſt̃ ꝛ arbi
trio iudicis pena flicta dꝛbz illã ponere q̃
magis timet exĩ ut liti.ñ ꝺte.qñ frequẽt
in fi. Si ꝺo certa pena ſtatuta nõ eſt ſi iu-
dici cõmittit ꝺz eqtate ſeruata ſemp i hu
maniozẽ ꝑtẽ declinare extra ꝺ tñſac.ex pte
¶ Utrũ q cõmittit furtũ uel hꝰmõi ſu XI
per qbꝰ ſtatuta eſt grauis pena pecũiaria
uel forte alia teneat ſoluere penam illã.℞.
ſm Ray.ſiue pena illa fuit ſtatuta ꝑ q̃cũz
legem ſiue ꝑ canones nõ eſt iniungendum
i foro pñiali q; ſoluat niſi fuerit cõdẽnatꝰ
ad illam aliogn ſufficit q; ſoluat intereſſe
uel ſi fuerit iniuria ſatiſfaciat ad arbitriuz
boni uiri.Con.T ho.z.ª z.ᶜ.q.lxij. a ¶ De
hoc dictũ eſt etiaz.s.pdagium.ſ.ij.ꝛ ibi la
tius in additiõe. b Quid fiat cũ pccat
multitudo uide.s.correctio ꝓmo.ſ.v°.ꝛ ꝺ
quatuoꝛ cãis diſſil'andi ibidez.ſ.vi.cui ap
plicabit pena ꝓꝑ uiolentã manꝰ iniectoz
in clericum uide.s.abſol'o.iij.ſ.ij. b

¶ Pena íí .ſ.que ꝓuenit pti leſe a ledẽ te ſiue nõ ſeruante pactũ ꝛ que
rit ꝓmo vtrũ dñi quibꝰ dãna illata ſunt
uel mlites ꝛ hꝰmodi poſſint licite tenere
emendas quas ꝑ dãnis ſibi illatis capiunt
cum pena ſit mꝫto maioꝛ q̃ dãnũ illatuz
℞.ſm Guil.tam dñs q̃ mlites ꝛ etiaz ec
cleſiaſtice perſone retinere pñt illas penas
quas leuant ſm conſuetudies legitimas ꝛ
ſtatuta regioꝝis nec peccãt qñ in hac parte
ſbeſt cã ꝛ ſeruat iur̃.ordo et nõ fit ꝓꝑ cu
piditatez ſed ꝓpter celũ iuſtície nec obſtat
q; pena excedit dãnum q; hꝰmõi pene nõ
ſolum propter intereſſe ſtatute ſunt ſi etiã
propter crimina cohercenda ſunt tamẽ tẽ
pãde penſati.circũſtãtijs ne laxãde habene
in talibus ſecurius eſſet hꝰmodi exceſſum

pena·nj·

enẽde in pios usus erogare. a Idez ī sũ con.li°.iij°.ti.xxxij°.q.xiij° b Pone ꝙ iudex mãdat aliqd faciẽdũ uel dandũ alicui in isto termio ⁊ alteri imponit certã penaz nũqd iste ꝓ quo mandatũ siue iudicatũ ẽ poterit post terminum illam penam petẽ R.ꝑm Hosti.licite potest peti etiam si excedat itheresse.Con.Inno.ſi ⁊ Hosti.addit dicens ꝙ etiam religiosi pñt talem penaz petere siue si constat in pecunia siue i alio i.q.vij.quotiens.qn etiam penam a iure inductam.xij.q.ij. epus q mancipium.clerici tamen bñignius ꝙ layci se hẽre debent. ſz si ps fecit qđ potuit ut adimpleret mãdatuz iudicis ⁊ pauptate uel ipotentia pſſa nõ potuit totum implere ſz mero iure tenet ad penaz insolidum tamen de bñignitate canonica nihil vltra ꝙ interſit exigẽdũ est ⁊ sic intelligas extra de pœnis.suã ⁊ de hac mã habet ·j·restitutio.iij·ſ·fi. a Idez qđ in hoc·ſ·nõ in sũ.con.e.ti.q.ij.vbi etiaz dicit. Idem de pœnis inuentionalib9 dũmõ nõ sunt apposite in fraudẽ vſuꝝ. et predicta itelligenda sunt nisi caritas ī aliq̃ casu aliud suaderet ꝙ temporalia que sunt nr̃i iuris dimittẽda sũt ad tollẽdũ scãdalũ pximi ⁊ ꝓpter salutem eius ſz T ho.za zc q.xliij.artl.viij. b Quid si pena fuit cõditionalis.ſ.de consensu ptium apposita in contractu extra iudim.R.ꝑm Guil.si pena apposita est loco interesse peti potest ꝙti interest.ff.de act.emp.⁊ ven.pdia.Si autem apponat in fraudez vſuꝝ nõ potest peti ex de emp.⁊ ven.ad nr̃am.Con.ber.⁊ Inno. ⁊ ꝺ hac mã·j·vſa primo ſ.xxij.q incipit qđ si pena a Et si non est apposita i fraudẽ vſuꝝ potest peti etiam ultra interesse ut ī .v.l.pdia.⁊ nõ in sũ.con.dca.q.ij.ꝑm eũdẽ Guil.de quo etiam dictũ est in·ſ pcedẽti. b Sed nũqd soluta pena iudiciali l' etiã conuentionali stabit adhuc snia l' coiſtus R.ꝑm Hosti.nõ stabit nisi in cõpromiſſõe ul' pacto expresse dictuz sit ꝙ pena soluta rata remaneat snia ⁊ hmõi.C.de transac. .l.cum ꝓponas. Idem ber.⁊ guil. a Idẽ nõt glo.in.c.dilecti.extra de arbitris. quo ad snĩam arbitri ⁊ idem ī sũ.e.ti.q.iij. quo ad snĩam arbitri ⁊ quo ad coiſtus.vbi et addit ꝑm glo.Ray.uel distingue. Utrũ apponat pena ꝓ otumacia ⁊ tũc peti possit pena ⁊ res aut loco itheresse ⁊ tũc tm̃ agat ad intheresse hec ibi in dubio aũt psumet posita loco intheresse.ar.l.bñigni9.ff.ꝺ legi. ⁊ sic ꝓcedet distinctio.ſ.posita. b In pœnis bñignior ẽ interpretatio faciẽda ar.exꝺ re.iu.i pœis li.vi.ꝺ pœnis que apponũt ī ſponſalib9 ⁊ non seqt matrimoniũ quere ·j·ſponſalia·ſ·xij.q̃ incipit qꝺ de pœnis.

Penitentia i°

Coir.⁊ primo queritꝫ qd est ꝑm Amb. Pñia est mala preterita plãgere ⁊ plangenda iteruz nõ cõmittere ꝺ pe.di.iij. in pncipio.Con.Grego.dices. Penitere ẽ ante acta peccata flere ⁊ flenda itez nõ cõmittere ⁊ sic dñt T ho.⁊ pe.in 4°. di.xiij. diffinitiões iste date sunt ꝓ effectus pñie que diffinit ꝓ duplicem actũ vnũ q est respectu peccati preteriti.ſ.pterita mala plãgere.alterum respectu futuri.ſ.plangenda nõ cõmittere.primus est in re.z9 in ꝓposito .i.ut ꝓponat talia de cetero nõ cõmittere. accipit autem hic fletus cõit siue ꝓ itiõi siue ꝓ exteriori. Et hec diffinitões ſz tho. cõpletissime sũt ⁊ ad has reducũt alie ut diffinitio aug. a que hẽtur in libro de pñia ⁊ ꝺ pe.di.iij..c.pñia. b Pñia est q̃daz dolentis vindicta puniẽs in se qꝺ dolz omisisse.Et alia diffinitio Ambro. pñia ẽ doloz cordis ⁊ amaritudo aie ꝓ malis que gsqz cõmisit.Et dr̃ pñia quasi pene tentio .ſ.ad puniendũ illicita que sunt cõmissa. a Idem in sũ.li.iij. ti.xxxiiij.q.i. predicte autem diffinitões sunt potius ꝑm effect9 q̃ ꝑm essentiam. ꝑm enim ecm vr̃ sic posse diffiniri.pñia est unum de sacramẽtis ecc̃e q̃ bñ dispositis ſp remittũt peccata ꝓbat extra de sũ.tri.⁊ fi.ca.c.i·ſ sacramentũ .vbi dr̃ ꝙ si post susceptiõez baptismi qsqz pro lapsus fuerit in peccatum ꝓ ueram semper põt pñiaz repari. b Utrũ de quoliz peccato possit agi pñia.R.ſz pe. hec ẽ dria sps

vniti carni ⁊ sepati q̄ ille est susceptibilis pñie iste nō ꝑm Damasceñ. hinc est q̄ de omni ꝓcato cōmisso a spū in carne exīte dū in carne est pōt agere pñiaz pⁿ sepatōz non potest. a Idem in sū.e.ti.q.ij.ubi.⁊ addit ꝑm eūdem.sūt tamen ꝓcata q̄dam de quibus difficiliⁿ agit pñia que.s.nō cō mittunt ex fragilitate uel ignorantia ob nubilitatē rōis ꝑ carnem ſ ex malicia.ideo in his difficiliⁿ agit pñia.Et sic itelligit illud ꝑm mt.xij.Qui ꝓcauerit in spū san cto nō remittit ei c̄.i. uix remittet. b Utrū de quolibet ꝓcato debeat esse per petua pñia.R.ꝫ pe.pñia ꝓcati exterior ñ oportet q̄ sit perpetua ſ pñia exterior debt esse ꝑpetua saltem q̄tum ad habitum sicut de ctritōe dictū é.ū.ctritio ⁊ix. a Idē in sū.e.ti.q.iij. b Utruz uere penitens possit postea mortaliť ꝓcare.R.posset uí deri q̄ nō.nam si ꝓcet vī q̄ nō fuerit ⁊e penitens.ianis est enim pñia quaz sequens culpa cōmaculat ⁊ multa similia de qbus quedam diximus hic in ꝑmo.⁊.Et omnia que hñt ō pe.di.iij.circa ꝑnm. Sz ipsa oīa nō ad diuersa tpa sed ad idem tempⁿ quo qs penitet sunt referenda ut considerādo lr̄am ibi pz.Et in hoc con. ray.magr̄ sentl. Tho.⁊ pe. a Idem in sū.e.ti.q.iiij. b Quot sunt actōes pñie.R.ꝑm ray.tres.pª que fit ante bapm ut si baptizandus adul tus sit. a .i.uoli capax ut in.c.tres.ō quo .ꝫ.ubi soli puuli excipiūť q peccare ñ pñt b Qui nisi peniteat nouaz uitam ichoare nō pōt.sed si peniteat ⁊ baptizeť ñ teneť ad exteriorem pñiam ut.ū.cfessio ꝑmo .⁊. añ pe.Sz ab hac pñia puuli sūt imunes si cut etiā a peccato. zª actio pñie est que fit post bapm de mortalibⁿ.3ª que fit ō venia libus de pe.di.iij.tres sunt. a Idez i sū. e.ti.q.vi. b Utrū ante bapm regrit pe nitentia.R.ꝑm pe.pñia pōt accipi dupliciť vno mō ꝓut est sacramētum ⁊ sic ñ p̄cedit baptismū ſ seqť q̄ baptismⁿ ianua est et fundamentū omniū sacramētoz. alio mō ꝓut est ⁊tus formata ⁊ tunc distiguēdū est q̄ ingr̄tum est ⁊tus formata nō regrit q̄ sic culpa in tali nō remitteretur ⁊tute baptismi ſ ingr̄tū est ⁊tus informis.i. q̄daz peccati detestatio q̄uis non sufficiens.cuz ꝓposito emendandi regrit ut cā remouēs ⁊ prohibens q̄ uolūtate remanente ad pec catū nō esset hō susceptibilis gr̄e. a Idē i sū.con.li.iij.ti.xxxiij.q.cxliij. ad hoc etiā facit q̄ nōť ꝑm cūdem.pe.⁊ Tho.in sū.li iij.ti.xxxiij.q.xv. b Utr̄ pñia tollat to VI tum ream.i.omnem obligationem ad pe nam.R.ꝑm pe.sicut qui hominē ita ⁊ qui deum offendit peccat dupl'r. ꝑmo quidez contra equalitatem amicitie ingr̄tum debi tuz affectū nō impendit.zº contra eq̄litatē iustitie ingr̄tuz rem uł honorē uel obseqū ībrahit. oz q̄ vtrūq; restituere ⁊ q̄ restí tuta amicitia nō est ꝓpter hoc restituta res ablata iō post remissionē culpe remanz ꝛa tus pene. Idē Tho.in 4.ºdi.xx.ut.ꝫ.pñia ij°.⁊.iij°. a Idem in sū.li.iij.ti.xxxiij.q. vij. b Quot sunt spēs pñie.R.ꝑm Ray. VI tres.naz alia est solēnis.alia publica.alia ꝑ uata.solēnis est que fit in capite.xlª.cū so lēnitate.que hēť di.l.in capite.publica ⁊o est que fit publice sine p̄dicta solēnitate ⁊ de his duabus dicemus.ꝫ.pñia 3º.ꝑuata ⁊o que secreto in confessione ponit de q̄ .ꝫ.pñia ijº p totum. a Pñia ꝑuata potiⁿ vī dici illa que cotidie fit singularit cum quis peccata sua soli sacerdoti confiteť ꝫz Ray.⁊ Hosti.⁊ i sū.e.ti.q.viij. b Utr̄ VII pñia habeat ptes ⁊ que sunt.R.ꝑm pe.tres sunt ptes pñie.s.contritio cordis confessio oris ⁊ satisfactio operis.⁊ sūt iste quasi ptes integrales ꝑm p̄fectum esse pñie.nam ꝛz in contritione dimittať peccatuz oportz tañ confessionem ⁊ satisfactionē esse saltem in ꝓposito.vnde de his ptibus Thomⁿ.p̄fecta pñia cogit peccatorez oia sufferre.i cor de.contritio in ore cōfessio.in ope tota hu militas hoc est fructifera pñia de peni.di.i p̄fecta con.tho.⁊ Ray. a Idē i sū.e.ti.q xvi. b De contritōe hēs.ū.contritio de confessiōe.ū.confessio de satisfactiōe.ꝫ.satisfactio. Utr̄ peccata que per ⁊am pñiaz VIII sunt dimissa redeant qñ quis iter̄ ꝛlabiť

in pcatū.R.ꝺm Tho.in 4.°.di.xvij.aliqd
põt redire dupl'r uel in se ⁊ sic peccata di
missa nullo modo redeũt ꝙtum ad macu
lam ⁊ ꝑ ons nec ꝙtum ad ratū uel in suo
effectu.⁊ hoc modo peccata dimissa redeũt
ingtū ex peccatis dimissis aliqd i sequen
tibus relinquit ex hoc enim ꝙ hõ deum ꝑ
peccatum offendit ꝑ remissionem pceden
tium peccatoꝝ ꝯdaz defozmitatē igratitu
dinis actꝰ sequēti peccati acquirit.⁊ iõ dr
coir ꝙ redeũt ꝙtum ad ingratitudinē cõ.
pc.⁊ Hosti.et alij. a Idem in sũ.e.ti.q.
cxliij.ꝟz tꝫeologos cõit.⁊ addit ꝺm eosdē
ꝙ lz peccatum sequens aggrauat ex ingra
titudine remissionis ꝓpoz peccatoꝝ ñ tñ
est ita graue sicut omnia ptērita simul. b
xv Utrũ requirat pñia de peccatis ꝑ ignoza
tiam cõmissis.R.si ignozātia est talis ꝙ ex
cuset nõ tenet aľ sic de hoc.s. igrantia ꝟ i.
⁊.ij. a Idē i sũ.e.t.q.cxlvi. b Et vtz
v de venialibꝫ.s.peccatũ iij ꝟ.ij. Utrum
regrat pñia de peccatis oblitis. R.ꝺm pc.
Si hõ peccatũ ita est oblitus ꝙ nullo mõ
recozdet nõ tenet ad pñiam nisi in gñali.
Sz tñ oz ꝑ posse laborar ut recozdet ⁊ si
recozdari põt tenet.delet etiā ꝑ ofessionē
gñalem ut.s.cofessio ꝓmo ꝟ.xij.qui incipit
vtrũ ꝑ gñalez. a Idē in sũ.e.ti.q.cxlvij.
Et hoc casu oz qs penitere nõ solũ de pec
catis oblitis in gñe sed etiam ꝺ ipsa negli
gentia ex qua oblit est in spē ꝺm Tho.⁊
xi in sũ.e.ti.q.xix. b Utruz dēat esse pñia
de peccato originali.R.ꝺm pc.pñia ñ ē nisi
de aliquo actu ꝓprio ⁊ uolūtario oziginale
aūt non est factū ꝓpriū.imo nec uolūtariū
volūtate.s.exñte in ipso ſ in alt'o. et iõ de
eo nõ regrit pñia regrit tñ displicētia in
nõ adulto considerāte illꝺ. Idē Tho.in 4.°.
di.xvij. a Idem in sũ.e.ti.q.cxlviij. b
xvii Utrũ aliqs in fine vite possit penitere.R
diuina gra nulli se ſbtrahit facienti qꝺ i se
est.vñ homo ꝯdiu bz vsum liberi arbitrij
põt se ad grāz ꝓparare volendo ꝺ ꝓtito
⁊ ꝓponēdo cauē de futuro.vñ de pc.di.vij
i ꝓncipio vt.tēpꝰ pñie est usq ad vltimū
articulū vite.vnde ⁊ Leo papa. Nemo.ē
dēspandus in hoc corpore constitutꝰ ꝙ nõ
nũ ꝯ qꝺ diffiden etatis differt consi ma
turiore ꝓficit a Hoc hēt de pc.di.vij.c
.i. b Sz tamen ꝑiculosū ⁊ dubiū est ꝙ
illud ultimū tempꝰ expectet.vñ ⁊ ibidez
ſꝺit sicut aug.scribit. Si qs positꝰ i ulti
ma necessitate sue egritudis pñiaz accipit
fateoz nõ negamus qꝺ petit ſ ñ ꝓsumimꝰ
ꝙ bñ hinc exit pñiam dare possum securi
tatem autem dare nõ possū ⁊ seqt.ꝛ nullꝰ
expectet qñ peccar nõ põt ⁊ itez quē sero
penitet oz non solum deū timere iudicem
ſ ⁊ iustū diligere nõ tñ penam timeat sz
anxiet ꝑ gloria ⁊ multa similia ibidem.
a Hec hñt de pc.di.vij.si qs positus.⁊.s
nullꝰ.⁊ idem qꝺ in hoc ꝟ nõt in sũ.e.ti.q.
clix.ꝺm Tho.⁊ pc.⁊ addit ꝺm al.⁊ Ray.
qꝺ razz est ꝙ ex caritate qs in extremis pe
niteat. b Et in tali casu qlibet sacerdos
põt absoluere ut.s.absolutio.i ꝟ fi. ⁊ absō
lutio.ij ꝟ.ij.⁊.s.cofessio.iij ꝟ.v°. x.septimo
tpe.⁊ de hoc casu hēs ꝛ pñia ij° ꝟ pen'ti.
nec tali est penitentia imponenda sed in
notescēda .xxvi.q.vij.c.i. a Et ibi ſꝺit
⁊ cū amicoꝝ ozōibꝰ ⁊ elemosinaz studijs
pondus pñie ſbleuādū si forte migrauerit
ne obligati ⁊ a cōione ⁊ ostio venie fiāt
alieni a quo pcl'o si dīnitꝰ ereptꝰ dualue
rit peniten modū a sacerdote sibi ipositū
diligenter obseruet. b Quid est in peni xvi
tentia sacramētū.qd res.R.ꝺm Tho.⁊ pc.
in 4.°.di.xxi. In sacramēto peniten exti
penitentia est sacramentum ut signū tātū
.s.interioris penitentie ⁊ est ibi actus pe
nitentl. quasi māle.actus aūt sacerdotis.s.
absolutio quasi formale.peniten xo itioz
seu contritio ꝓut iniūgit peniten extiōi
saltem in ꝓposito est ꝑs sacramēti ⁊ ē res
⁊ signū. a Nō aūt ꝓut est actꝰ xtutis ꝑ
se ꝟz eosdē ⁊ i sũ.con.eodē ti.q.clxxix. ubi
hec nōnt. b Res quidē penitentie exte
riozis ē sigt remissiōis peccatoꝝ remissio
aūt peccatoꝝ est res tñ satis con.ray.peni
tentia xo non ualet nisi restituat ablatuz
ut ꝟ restitutio ꝓmo ꝟ fi

Penitentia iii°

.s.illud qđ sacerdos impoit penitenti i cōfessione. Quid g̃ cū sacerdos die penitēti i confessione gcqd boni feceris sit tibi in remissionē peccatoꝝ .R. fm tho i q̃dam quolibet hic est quadruplici rōe vtēdū. ꝓmo eiz cōsiderādū est ꝙ peccator est debitor satisfactiōis dupl'r. vno mō ex iiū actōe sacerdotis. alio mō ex ipso peccato cōmisso. vñ si contingat ꝙ sacerdos miorem satisfactionē impoit g̃ requirat culpa residuū exoluet aut hic aut i purgatorio. Si ẋo maiorē iniūgat nihilominꝰ penitēs tenet facere qđ sibi iniūctū est si adsit facultas. 2° cōsiderādū est ꝙ opꝰ qđ qs facit ex iniūctiōe sacerdotis dupl'r ualz penitenti. vno mō. s. ex nā opis iniūcti. alio mō ex ui clauiū ita ꝙ ex his ápliꝰ ualz ad expiādū peccata g̃ si ꝓpꝛio arbitrio idē faceret. 3° cōsiderādū est ꝙ satisfactio ad duo ualz. s. ad expiatōez culpe preterite ⁊ ad cautelā future. 4.° cōsiderādū est ꝙ sacerdos pōt penitenti satisfactionē iniūgere uel ex ꝓpꝛio arbitrio uel ex cons.lio alieno ⁊ ita etiā arbitrio ipsius penitētis ut si dicat sacerdos facias hoc si potes ⁊ si nō potes facias hoc Simil'r vī ꝙ cū sacerdos dicit. gcqd boi feceris sit tibi i remissionē peccatoꝝ. q. sez grauis pēa essz ei iniūgenda que tamē ei iudicari dz. Et dicēdo predicta ẋba illa q̃ penitēs p̄ter iniūctionē expꝛessam facit ac cipiūt maiorē vim expiatōis culpe p̄terite ex iª g̃nali iniūctiōe. vñ predicta ẋba laudabil'r solēt dici. Et g̃m ad hoc satisfactio est sacramētalis mg̃trū ẋtute clauiū ē culpe cōmisse expiatiua lz ñ bēat maiorē vim ad remediū contra culpā futurā a Idez in sū li.iij.ti.xxxiij.q.ex.⁊ eadē rōne Ray. ⁊ hosti. ut ⁊ poīt .e.ti.q.cviij. dicūt ꝙ cautus ⁊ discretus sacerdos pꝰ iniūctā pēaz dicat pēitēti. Et ꝙ oīa bona que fecerit et omnia mala que sustinuerit ei ꝓficiant ad salutē ⁊ p pēa hec oīa iniūgat. b Que pēa est p peccatis singulis iniūgēda. R. p quolibz peccato mōtali essz regulariter sep tēnis pēa iniūgenda. xxxij.q.ij. Hoc ipsum ⁊ ſ sequēti. xxij.q.i. p̄dicādū. a Ibi ħ nō in glo. ⁊ ut nō in sū. e.ti.q.cxxv. hꝰ rei duplex est rō. vna ꝙ precipit dñs numeri. xij mariā sororē Aaron lepra p̄cussam ponit extra claustra p septē dies ut in .v.c. ħ ipz ⁊ sic accipit dies p āno. Alia ẋo rō est ut sicut p peccatū septiformē spūs sācti grāz amisit ita p septēnem pēaz grām recuperet ⁊ ista pēa vī agēda ut plurimū i iciunijs ut. xxxiij.q. ij ſ hoc g̃g̃. ⁊ extra de furtis si qs ꝓpt. b Et ista septēnis pēa magꝭ uel minus aspa dz imponi ꝓput maioritas uel minoritas crimis ⁊ circustantiaꝝ exposcant ꝙ apđ deū magis ualet mortificatio vitioꝝ g̃ abstinentia ciboꝝ de pe. di. ꝓma mēsam. a Et iō magis contrito minor penitētia est iniūgenda ut ibi. b Sz hodie omnes pēe sacerdotis arbitrio taxāde sūt cōsiderari. circūstātijs psonaꝝ ⁊ cōditionū xxvi.q.. ij. tꝛa. ⁊ in .v.c. mēsam ext̄ e. deꝰ q a Con. i. d.c. ꝛpa. ſ. ꝙ hodie pēe sūt arbitrarie ut nō dd. an. de bu. in .v.c. si qs ꝓpter Et nō ét i sū. e.ti.q.cxxv. ubi ét nōnt̄ mltiplices pēe que spūalibus peccatis st̄ statute. b Sacerdos semp dz iniūgere penitētiam p cōtrarium peccato ut supbo ingungat humilē orōnem. auaro elemosinaꝝ largitionē. accidioso pegrinatōez seu labores. guloso abstinētiā. luxurioso carnis maceratōez ⁊ qñz loci mutatōez ut di. gi. ualz xv.q.i. mulier. tamen semp caueꝛ dēt ne p pēaz quā iniungit alteri p̄iudiᵐ faciat ut uiro in p̄iudiᵐ uxoris ⁊ familie aut suo i p̄eiudiᵐ dñi ⁊ hꝰmōi. a Uel ꝙ ex penitentia sequat̄ aliqđ scādalū l' periculum spirituale uel corporale ar. c. offic. extra đ pe. ⁊ re. ⁊ p̄sertim ut si pēa que ẋsulit̄ fiat ne penitens nouis laqueis inuoluat̄ ꝙ omittēdo pēā mortal'r peccarz ħz scotus xv. di. quarti sentt. b Utrum penitens cōpleta pēa sit total'r absolut9. R. ħz tho. in 4°. di. xx. siue sacerdos pēam iniungat discrete siue nō sēp remanz ratus ad penā cuiuslibet g̃titatis. Et ideo si eam hic nō implet in purgatorio exigetur non tamen

seqt̃ q̄ ꝓpter hoc cōfessor pcedet semper si minorē pñiaz iniūgit.tū q̄ nō pōt ꝺ facili q̄titatē pene cognoscere.tū q̄ q̄nq; etiā ex industria minorē pnaz iponēs plus ꝓdest penitenti q̄ forte magnitudie pene posset a pñia pagenda ipediri ⁊ ideo cōfessor negligit min⁹ dānū ut maius euitet ⁊ iterū q̄ paulatiz ꝯfortat̃ in pnitētē diuin⁹ amor ad plura pñie opa pagenda con.pc.⁊ uide s.pñia ꝑmo.ꝯ vij. Utr̄ sacerdos possit ꝯmutare pñiaz quā iniūxit.R.ꝯ Ray.credo breuiter q̄ sic dū tamen discrete ⁊ ꝓt̃ cām ⁊ circa sb̄ditos suos al'r nō.di.lxxxij. p̄sbyter.Et hoc exponēs guil'. dicit q̄ illē idē q̄ iniūxit aut successor eius aut supior si est ordinari⁹ iudex penitentis pñt pñiaz cōmutare l' relaxare.si ꝝo sit alius cōfessor a quo cōmutatio petit̃ q̄ ꝺ pari ambo curam vnius hñt uel duo epi in quoz ep̄atibus penitens domiciliū hēt hic dicendū q̄ si pñia fuit publica regri ꝺz cōsensus p̄mi q̄ dedit eam no scādalizet̃ dico si de facili posset requiri.⁊ maxime si penitēs iaz publice inchoauit pñiaz. q̄ si non de facili posset requiri.aut si pñia fuit occulta poterit z⁹ confessor cōmutare uel relaxare.

a Idem in sū.e.ti.q.cxxxiij.ubi etiā additur ꝯ eūdē guil.q̄ quo ad dictā relaxatiōez ⁊ cōmutatōez ar̄epus vt ordinari⁹ quo ad foz pñiale sb̄ditoz suffraganei sui.Et ꝑ hoc q̄ ar̄epus ꝓpriā suā remissionis lr̄as ꝺcedere pōt gñales ex̄ de pc.⁊ re.nr̄o Certū est aūt q̄ nullus ep̄us pōt facere remissionē nisi sb̄ditis suis ⁊ alijs de uoluntate p̄latoz suoz extra de pc.⁊ re. Ex aūt ḡ sb̄diti suffraganeoz quo ad hoc sūt sb̄diti ar̄epi q̄ius ipse quo ad foz cōtentiosuz non sit ordinari⁹ nisi ī casib⁹ exp̄ssis a iur̄ hec ille. Idē quoq; vt̄ quo ad foz pñiale ut nō sit ordinari⁹ nisi in expressis tū non possit ꝯfessiōes sb̄ditoz suffraganeoz suorū audire nisi dū utilitat̄ ꝓpriā ut ī.c.ꝓpetuo extra de censi.li.vi. b Utrū inferior possit relaxare pñiaz iniūctā a supiore R.ꝑm Guil.si pñia iniūcta est in tali casu de quo ab initio poterat inferior pñiaz iniūgere poterit ⁊ relaxare ⁊ cōmutare nisi superior reseruauerit sibi talē relaxatiōez uel ꝯmutatōez ar.ad hoc.l.di.accedēs.⁊.xxxiij q.ij.latorē.⁊ in glosis vtriusq; capl'i. si ꝝo pñia iniūcta est in casu reseruato superiōi nō poterit inferior relaxare uel cōmutare absq; licenc̃ ei⁹ q̄ iniūxit nisi vrgeat necessitas aut suadeat utilitas piū est eiz it̄p̄tari q̄ superior in his casibus concesserit inferioribus ptātem cōmutandi uel relaxādi. a Idē in sū.e.ti.q.cxxxiij.aduertēdū tamen q̄ q̄cūq; alius sacerdos ab eo q̄ iniunxit pñiam vult facere istā cōmutatōez uel relaxationez vī q̄ nō ꝺz facere nisi examinata cā ꝓpt̃ quā pñia iniūcta est penitēti ut ⁊ dic̃ Ray.ut ꝑz in p̄cedenti.ꝯ ne sequēs minus bene factū tollat p̄cedēs maturi⁹ gestum ꝓpt̃ qꝺ nō vī posse fieri nisi fiat noua confessio uel gñalis si pñia cōcernit oīa peccata l' pticl'aris si respicit pti^re peccatū nisi forte sit cuidēs penitētē nō posse facere sibi iniūctaz pñiaz. b Quid si qs dicit se penitere ꝯ nō vult ſbire onus pñie dicens se tenez ⁊ hꝰ mōi.R.ꝑm Ray.sacerdos debz talē inducere sicut pōt ut ꝑatus sit ad implēdū pñiaz. a Quia al' sine ista dispōe nō uidet̃ in statu salutis cū ad hoc obligetur extra de pc.⁊ re.omis. b Ostendēdo magnitudinē peccatoz ⁊ ḡpta bōa amisit ꝓpt̃ illa que oīa recupabit p pñiā ⁊ final'r cuz volūtate sua imponat ei talem pñiaz quā ꝝsimil'r possit portare ne deteri⁹ cōtīgat ei pñiaz violādo ad hoc aūt precipue laboret ut peccatoz cās ⁊ peccandi occasiones remoueat q̄ ꝑm Aug^m. Satisfacere ē peccatoz cās excidere nec eoz suggestiōibus addītū īdulgere ⁊ si sacerdos nō pōt gaudere de oīmoda ei⁹ purgatōe gaudeat. tū q̄ ipsuz liberatū a gehēna ad purgatoriū mittit ⁊ sicut dicit Hosti.nullatenus dēt sacerdos pmittē peccatorē despatū recedē xxvi.q.vi.si p̄sbyter. Sed potius imponat vnū pr̄ noster.uel aliqd leue. Et q̄ alia bona que fecerit ⁊ mala que tollerauerit sint ei in pñia. a Hoc dictū guil.ꝯ potiꝰ fuit Ray.⁊ sb̄dat ostendat tū ei q̄ id qꝺ min⁹

agit hoc cõplebit in purgatorio ut in sũ. e.ti.q.cxxxv.vbi hec nõnt. b Con.tho.i 4°.di.xix. a Con.etiã gl.ray.7 addit cõ sulo q ad uitãdã iobiaz 7 trãsgressiõem talib9 nulla aut parua satisfactio iniũgat sb̃ pcepto 7 q ocedat eis q liceat ieiunĩ sibi iniũctũ l' ozões aut elemosinas aut quecũq; alia sibi iniũcta redimẽ cũ uolue rit.Con.Inno.ut in.v.q.cxxxv.ad fi. b Quid si sacerdos credit q cõfitẽs ñ faciat pñiam vide.s̃ cõfessor.ĥ.ſ.i. a Et ibi latius in additõe. b Aut qd de illo q non vult 7 dicit se nõ posse abstinere a peccato vide.s̃.ofessio p̃mo.ſ.ĥ. Quid de penitẽtib9 in extremis ul' etiã in sanitate 7 ñ cõplent hic pñiam.R.ſm Ray.tanta possz esse contritio q sufficerz ad delendã oẽm penã ita q aliqs talis statim euolaret ad celum ut pz ꝺ latrone luce.xxiij.Si tamẽ min9 sufficiẽs est cõtritio l' penitẽtia purgabit igne purgatorij.vnde de talib9 dic̃ Aug9.Et si cõuersus vita uiuat 7 nõ moriat tamẽ nõ p̃mit im9 q euadat omnez penã.nã p̃us est purgãd9 igne purgatõis q in aliud seculũ distulit fructũ ouersiõis de pc.di.viij.c.vlti.circa fi. a Potiꝰ vĩ ·ſ.fi. b Et eãdẽ sniaz ponit Grego.xxv di.qualis.de qõne ista hões.s̃. et pnia p°.ſ. pc.de purgatorio q̃q ·ĩ· purgatoriuz. a Idẽ i sũ.e.q.clxij. b Utz pena mortis diminuat aliqd p pena ꝺ peccato debita R.ſm Tho.i 4°. di.xx.mors naturalis est pena ꝺsequẽs originale peccatũ 7 quasi iã i naturã uersa.Et ideo p mortẽ naturalẽ nõ purgat aliquid de pecõ actuali.Ez p illatam mortẽ bñ põt purgari.vñ si aliqs mortez illatam patient sustineat etiam si p aliis criminib9 sit illata ualet ad diminutionẽ pene 7 ad liberatõez etiam a tota pena ſm q̃titatẽ culpe 7 patientie 7 cõtritõis. a Idem in sũ.e.ti.q.clxiij. b Ad predictam mãm pñie põt ptinere ·ĩ· satisfactio p totũ. et ꝺ sacerdote q p missis iniũctis pecuniis recipet.vide.s̃.obligatio·ſ.fi.

Pẽnitentia iiij°

.s.De pñia solẽni 7 ꝺ publica.7 q̃dẽ penitentia solẽnis nõ est hodie in usu.Et ideo breuiter sciẽdũ q ꝺz fiẽi cũ illa solẽnitate 7 mõ qui hẽt di.l.in capite.7 imponitur tm̃ ab epõ l' de eius mãdato. a s.ab alio iferioze sacerdote ut in sũ.li.iij.ti.xxxiiij.7 viij.ubi hec nõnt ſm Ray.7 Hosti. b Et dẽt imponi p crimie publico 7 vulgatissimo q̃ꝺ totã vrbẽ uel aliũ locũ cõmouerit.xxvi.q.vi.c.vlti. a Item non debet imponi clerico nisi deposito q nec layc9 q semel agit eam ꝺz postea promoueri nec clericus ꝺz postea ministrare di.l.cõfirmãdũ 7 c.illud.7 c.alienũ.7 .c.ex penitentib9.et de hoc dictum est.s̃.ordinãd9·ſ.xiiij. b Utz aliqs possit cogi ad solẽnẽ pñiaz.R ſm ray. Si crimen sit magnũ 7 publicuz 7 scandalũ mouerit poterit qs cogi ad solẽnem pñiam si 7 p occulto crimie si penitens uoluerit imponi põt al'r nõ ar.de cõ. ti.iij.de penitentib9. a Idẽ in.v.q.viij. ſm Hugo.7 Tho. b Utrũ solẽnis penitentia possit iterari.R.ꝑz Ray. nõ ꝺ pc. di.iij.reperiũt.ſz alia quelz pñia siue publica siue ꝓuata põt 7 ꝺz iterari quotiens homo peccat ꝺ pc.di.iij.septies.7.c.adhuc instant.Quare aũt pñia solẽnis nõ iterat assignat Tho.in 4°.di.xiiij. tres rões. p° ne ex iteratõe uilescat.2° q figura ẽ expulsionis homis ꝺ paradiso que tm̃ semel facta est.3° q solẽnizatio pñie est quasi quedaz pfessio ppetuo pñiam seruandi. Et ideo iteratio solẽnitati obsistit. a Idem i sũ. e.ti.q.x.ubi etiam addit ſm glo.Ray.et pc.q pñia solẽnis iterat si est cõsuetudo. b Utz qñ imponit pñia publica intelligat peccati reuelatio.Rñr ſm Tho.i 4°. di.xiiij.ñ reuelat ꝑter hoc q̃uis suspicio oriat illum aliqd enorme cõmisisse nõ.n. culpa p certo scit ex pena q 7 qñq; aliqs facit pñiaz p alio sicut legit in uita patz de quodã qui ut socium suum ad pñiam ꝓuocaret ipse cũ eo pñiam egit. a Idẽ in.v.q.viij. b Ez que est pñia publica R.ſm Ray.publica ꝺr quãdoq; illa solennis de qua iã hic dictũ est.s̃.ſ.i.7 seq̃tib9

Sed ⁊ ꝓpie illa dr̃ publica que fit in publico nō tamē cū predicta solēnitate ut cū iniūgit̃ pegrinatio ꝑ mūdū cū baculo cubitali ⁊ cū scapulari ⁊ hm̃oi possit hāc ī ponere quilz sacerdos prochiano suo. a Nisi consuetudo contraria sit in aliq̃ ecc̄a ut in sū.e.ti.q.xij.ꝑm eūdez qui etiā addidit. Item nō dz imponi clerico nisi deposito nec debet imponi nisi ꝓ crimie enormi ⁊ manifesto.⁊ con. Hosti.⁊ Hof. Tho. ho dicit q̃ talis pēa publica si nō solēnis et clerico posset imponi quando crimen ē publicum ⁊ con.glo.xxviij. di.presbyt̃.⁊ cē de pe.⁊ re.quesitum. Ubi ꝑ sedez apostolicā imponit̃ publica pēa.R.ꝑm Guil̃ dura.pēaz publicā sedes apl̃ica nō iducit nisi in eo loco ubi est curia romana. ⁊ tūc tm̄ ꝓ enormib⁹.penitentiarij enim Pape faciūt tales denudatos triduo aut pl⁹ ꝙ minus incedere per omnes ecclesias ciuitatis ubi est curia ⁊ postea remittūt ad suos epos ut consideratis circūstantijs eis indicant pēam salutarem liz quidam ribaldi ꝑ ḡstu fingāt sibi tales pēas a sede apostolica iniūctas falsaſ pēaz lr̄as oñdētes a Idem in dicta.q.xij b Que causa est q̃ det̃ aliqua pēa publica.R.ꝑm Tho.in 4°.di.xiiij.quadruplex est cā.ꝓmo ut peccatum publicū publicam hēat medicinaz 2.° q̃ max̄a confusione est dignus q̃ grauissimum scelus cōmisit. 3° ut sit alijs ad terrorem.4°. ut sit ex̄m penitendi ⁊ nō desperandi eis qui grauibus detinēt̃. a Idem in sū.e. t.q.xiij. b Utrū ꝑ q̃libz peccato mānifesto teneat̃ homo manifestar pēam.R.ꝓz al.nō oportet si q̃ scādalizauit in cōi tenet̃ qdem ad ostensionez boni exēpli ita q̃ presumi debeat eū de preteritis pēam egisse ⁊ sufficit. a Idem in sū.e. ti.q.xiij. b

Penitētia iiij°

P.impedita uel falsa que st̃ impeditiua pēe.Rndet̃ ꝑm Hosti.⁊ Ray.mlt̃a sunt.Sz inter alia quatuor ꝑncipaliter .s. pudor.timor.⁊ spes.⁊ despatio.primum igit̃ impedimentum est pudor confitēdi de quo dictum est.5. confessio primo.⁊ pe. 2m impedimentum est timor.s.cum q̃s timet ne possit ferre pēam.contra quem st̃ tria remedia cōsiderauda.s.pēe pene modicitas leuitas ⁊ breuitas.Et econtra future pene imensitas acerbitas ⁊ eternitas. 3m impedimentum est spes.⁊ hoc ē triplex .s.spes diu uiuendi. a Et contra istam ⁊ sequentes sunt auctoritates que sb̄dunt̃. b Scdō thesa.v°.dies dñi sicut fur i nocte ita ueniet. b Item spes temporales diuitias acquirendi luce.xij. Anima mea requiesce bibe ⁊ comede ꝛc. Itē spes miaz consequēdi contra illud ecclesiastici.v° ne dicas miseratio dei magna est multitudis peccatoꝝ meoꝝ miserebit̃ mia enim ⁊ ira ab illo cito ꝓximat. 4.m impedimētuz est despatio uenie. ⁊ hec duplex. scz despatio venie sicut dicit Cayn.gen.iiij°. Maior ē iniqtas mea q̃ ut veniam merear contra quod est illud psal. Misericordia eiz sup oia opera eius. a Et iteꝝ misericordia dñi plena est terra.psal.xxxij.cum mltis similibus. b Item despatio ꝑseuerantie contra qd̄ est illud ūbum dñi mt̃.xviij.ñ dico tibi usz ad septies sed usq̃ septuagies septies de pe.di.iij.septies.⁊ c.adhuc istāt possunt etiam ⁊ alia impedimenta assignari.ꝓmum est alleuiatio culpe ꝓpie.zm est aggrauatio ālpe aliene ⁊ maxime maioꝝ 3r est multitudo peccantium. a Sz nō minus ardebunt qui cum multis ardebūt .ij.q.i.mlti in fine. b Quartū est cōsuetudo peccandi.5m elatio cordis.vltm delectatio peccati. a De his impedimentis latius dr̃ in sū.e.ti.q.cxcv. b Que qdē q̃ non ad casus sed ad ꝑsuasiones ptinent p̄dicatoribus dr̃elinquo. Que sit pēa falsa.R.falsa dr̃ cuz spretis pluribꝰ d̄ uno solo pēa agit̃ aut cum sic agit̃ de uno ut non discedat̃ ab alio.vnde scriptum est q̃ totam legem obseruauerit offendat autē in uno factus est oīm reus. Jaco.ij.s.q̃tū ad uitam eternam. sicut enim si peccatis omnibus esset inuolutus.ita si in uno tm̄

maneat et̃ne vite ianuam non intrabit habent̃ hec de pc.di.v.c.fi.

PErcutere Siue verberare vtrum liceat respondet̃ ꝑz tho. 2ª 2ᵉ.q.lxv.nocumentum alicui inferre nõ licet nisi ꝑ modum pene ꝓpter malitiaz nullus autem iuste punit aliquem nisi sit eius iurisdictioni ſbiect9.7 ideo verberare aliquem non licet nisi habenti potestatez aliquam sup illum. Et q filius ſbditur ptãti prîs.7 seru9 potestati dñi licite põt pater verberare filium.7 dominus ꝓuum causa correctionis 7 discipline. a Idem in sũ.li iij.ti.x.q.ij. Ista autem correctio 7 percussio debet esse moderata.extra ð sen. ex.cum voluntate.ſ.fi.7.s̃.correctio ꝓmo i ꝓn°. Item epus nullũ debet suis manib9 verberare.lxxxvi.di.non licet. b Eandez qõnem pertractat Ray.7 quasi eodẽ mõ determiat dicens sic. Q̃ percussio siue verberatio fit aliquando ex malitia uel odio 7 hoc est peccatum mortale 7 in clerico inducit depositionem .xlv.di.c.i.7 .c epum. qñq; vo fit ex caritate ut causa correctõis 7 hec in omnibus habentibus ptãtem est licita in suis ſbditis.xxxv. di.ante omnia xlv.di.cum beatus. epus tam̃ neminẽ dẽt suis manibus verberare di.lxxxvi.nõ liceat ſ potest per alium.v.q.v.Illi q.7 si verbãdus est clericus non debet eum verberare ꝑ layeum al̃ tam epus ꝙ verberans incideret in excõicationem.extra de sen.exco.vniuersitas ut dictum est.s̃.excõicatio.ij.ſ.ij.nisi clericus esset incorrigibilis ut ibi dicitur a Idem in sũ.e.ti.q.i. b Qua de causa cl'icus corrigendus possit verberari.R.scõm Ray.pueri in minoribus ordinibus etiaz ꝓ minoribus culpis licite verberant̃ maiores verberari nõ debent nisi ꝓ maioribus criminibus di.xlv.cuz beatus.porro regulares ſm regulas suas ſbiiciunt̃ verberibus etiam ꝓ leuibus culpis ar.extra de app. reprehensibilis in fi.extra de symo.p tuas. extra de accu.qual'r in fi.ſ non usq; ad sanguinez ut.s̃.disciplina. De mã peutiẽtiũ clericos satis habet̃.s̃.excõicatio.ij. Quõ percutienti unam maxillam prebenda sit altera.s̃.patientia.ſ.fi.

PPEregrinus i° Cõmuniter ad quem ptinet defensio pegrinoz.R.ſm Ray. omnes peregrini defendi debent ab ecclesia. et q̃cũq; eos in reb9 uel personis offenderet nisi ad monitus satisfecerit excõicet̃.xxiij.q.iij.si qs romipetas.7 duob9.c.se.extra de treu. 7 pace.inouamus.extra de peregrinantib9 conquerente. a Idem in sũ.li.i.ti.viij.q. lxxxvij. b Quid de rebus peregrinoruz qui moriũt̃ in via.R.ſm Hosti. quicũq; eas accepit peccat mortaliter nisi ea intẽtõe accipiat ut restituat heredi nõ excusat̃ aliqs statuto cõsuetudine uel precepto sicut de naufragio dictum est supra naufragijs a Idem in sũ.li.ij.ti.v.q.xxvij. b

PPEregrinus ii° Quantum ad clericos q dñr clerici peregrini.R.ſm Ray.peregrini clerici possunt large appellari omnes q non sunt de epatu ordinantis.nam nullus tal̃ siue clericus siue layeus potest recipi a tl'i epo ad dignitatem uel ordines ul̃ alia ecclesiastica sacramenta.di.lxi.p totum.7 spãliter in.c.ꝓmat9.extra de prochi.c.ij.7.iij. a Hoc tñ iuri derogatũ est hodie p cõtriã consuetudinem cum cotidie clerici vnius dyocesis bñficient̃ ab epis aliaz dyocesuz sine litteris dimissoriis sui epi ſm tho.gl. Ray.7 vl ut in sũ.li. iij.ti.xxi.q.i. b Sz de ordinibus habes.s̃.ordinatõ.ſ.vi.7.viij. institui nero pñt bene in ecclesijs ẽt extra nei epi 7 ab abbatibus uel inferioribus pl̃atis de consensu 7 dispensatione ipsius epi a Cũ lris tñ sui epi ut in iuribus.s̃.al̃at. b Al̃ non extra.e.c.fi.7 extra de institu. ad decorem. Quare peregrini 7 ignoti repelluntur a ꝓmotione.R.ꝑz Ray.duplex est causa.una ꝙ non licet epo ponere falcẽ in messem alienam ſbditum alterius ordinando.lxxi.di.p totum.vi.q.iij.c.fi. a

peregrinus

sausa est q tales qñq solent esse crimiosi. infames. irregulares. uel excōicati. et qñq mentiūt se habere ordines cuz non hōant. l' plures habere q̄ habeāt. di. xcviij. afros xix. q. ij. due. ⁊ nō q clericus hūs ecclesiaz nec peregriari potest sine licētia epi ō con. di. v. non oportet. extra. de uoto magne.
a Con. Hosti. ⁊ vl. ut in sū. con. e. ti. q. ij.
b Quādo clerici peregrini dēbeant ad celebrandum admitti. R. fm Ray. Si tales ignoti clerici uolūt publice celebraꝛ ppō admittunt cum. v. sigillis epoꝝ. xcviij. di. .c.i. ⁊ ij. extra. e.c.i. ⁊ hoc si sigilla sūt igta
a Et hoc casu tales peregrini debent i suspensione aliquādo tempore haberi i quo plenius de actibus ipsoꝝ pateat. extra. e.c. i. b Al' sufficerz sigillum epi sui. tm. di. lxxi. pmatus. xix. q. ij. due. ⁊ multo magis sufficeret apostolice sedis mandatum. ex. ō cle. nō resi. tue. a Deliq in. c. fraternitatē. e. ti. b Si xo uellēt i secreto ex deuotiōe celebraꝛ tolleraꝛi possunt. extra. e. tue ⁊ est rō fm hosti. q in publica celebratiōe posset eum monere ad celebrandum g'tia humana uel lucruz. secus si in secreto. Itē q in publico cōe malum posset incidere. s. si nō ordinatus celebraret sed in secreto nō xtiāt in periculum nisi solius celebrantis
a Idem in sū. e. ti. q. iij. b Ez quare recipiunt teles cuz gnq sigillis ignotis cū ignota non faciant fidem. R. fm Ray. q nō ita de facili posset cōmitti falsitas in gnq sicut in vno. Et addit Jo. q nisi aliqualis noticia habeaꝛ de sigillis nō est eis credēdū. a Con. vl. ⁊ hosti. ut in sū. e. ti. q. iij. b Sed ⁊ addit Ray. cuz sigillis sufficerz vnus testis. a Hoc fuit dictum hosti. q etiam addit q sufficerz etiam si haberet noticia uniq de gnq sigillis. ut in. v. q. iij. b Ita tñ q fm Inno. ⁊ Hosti. si ex receptione talium clericoꝝ fieret pīudiciuz ⁊ dānum alicui. a .s. magnum ut in. v. q iij. b Non debet credi etiaz gnq sigillis nisi al'r ꝓbaret. Suiatorem transeūtez non oportet ita stricte examinare. xlij. di. gesca. a Hoc dictum a x. ez uiatorez fuit Inno. q ⁊ addit q si clericꝰ nō querat alterius patrimonium ⁊ al' sit bone vite ⁊ habeat gnq sigilla epoꝝ ez ignota si aliq noticia habeaꝛ per famam uel alio modo de epis uel terris eoꝝ licet alias non sint sufficientes probationes tñ i pūti casu tales crederem posse admitti. ut in. v. q. iij.
b Quid si talis amisit lras. R. si ꝓbet p duos testes ordinationem suam ⁊ conuersationem. a Et etiam licentiam sui epi ez ray. ut i sū. e. ti. q. v. Et addit q al' ei nō crederet etiā si ꝓprio iuramēto firmaret ⁊ con. vl. ⁊ Hosti. ut ibi. b Recipi pōt extra. e. tue. i aut. ō fide instru. ⁊ si xo. col. vi. ⁊ C. de fide mstru. in exercendis. et si non existant testes de ordinatione q forte longum tempus est sed constet q semper se gessit ut presbyter admitti poterit. ar. ff ad macedo. l. iij. ⁊ extra. de presbyt. ñ bap. .c.ij. ⁊ iij. a Hoc dictū a x. ⁊ si fuit hos. ut in dicta. q. iij. ad fi. b Quales debet esse littere que dant clericis peregrinis. R fm Hosti. ad hoc q suscipiant i executiōe ordinū debent lre continere hanc cl'az ul' similem quem gradatim ad talem ordinē ꝓmouimus. di. lxxij. di. In nomine patris. ⁊ .c.se. Et he littere cōmendatīe uocant seu testimoniales. extra. e. tue. Si xo ordines vult recipere necesse ē q habeant a suo epo licentiam expressam per moduz qui habet ē. ordinatoz. ff. vi. ⁊ vij. a Idem i sū. e. ti. q. vij. Et aduertendum q si aliqui abbates. archydiaconi. uel alij inferiores p lati habent ius instituendi in aliqb ecclesijs et instituunt clericos alterius epatus non ualet hmodi istitutio. imo epo dyocesanus potest eum remouere. nisi cuz tali instituto uoluerit dispensare. extra. e. c. fi. fm Ray. ⁊ Hosti. ⁊ in sū. con. e. ti. q. vi. b Epi ⁊ superiores. similiter abbates ⁊ pores ⁊ ceti pīdētes mōasterijs qui apud apostolicam sedem ꝓmouent confirmāt consecrant ⁊ benedicunt non accedant ad cōmissas ecclesias. sine lris apostolicis continentibus ꝓmotionem confirmationem consecrationem seu benedictionem. nec ac-

ciant dictas administratões.⁊ nemo eis pareat nisi oñdat·alias quicqd ipsi faciũt est irritum.⁊ ipsi nihil percipient de ꝓuentibus.⁊ illi qui eos recipiunt uel eis obediunt sunt suspensi a bñficijs ecclesiasticis·⁊ idem ꝙ oĩa si dicti prelati recederent de curia nõ prestito iuramento fidelitatis ut in extrauaganti bonifatii.viij.q.incipit iniuncte.

Periurium Quid sit.R.ꝑ magꝝ senti.⁊ ray. periurium est mendaciũ iuramento firmatum.Sed ⁊ T̃ho.2ª 2ᵉ.q.xcviij. dicit ꝙ falsitas est de ratione periurii addens quod sicut dicit Hieronymꝰ. Qcũqꝫ illoꝝ triũ defuerit .s.ꝛitas.iustitia uel iudicium periurium ẽ a xxij.q.ij. animaduertẽdum. b Non tamen eodem ordine ſ primo qdem ⁊ pncipaliꝛ quando deest ueritas. secdario autem quando deest iustitia quicũqꝫ enim iurat illicitum ex hoc ipso falsitatem incurrit ꝙ obligatus est ad contrarium faciendum. 3° quando deest iudicium ꝙ cum indiscrete iurat ex hoc ipso piculo se cõmittit falsitatem incurrendi. a Idem in suꝫ.li.i.ti.ix. q.xx. b Quot modis cõmittit falsitas in iuramento assertorio.R.ſm.Aug.tribꝰ modis est ibi falsitas ⁊ cõmittit ꝑiuriuꝫ primus est cum quis iurando loquitur ſm̃ sine intentione fallendi ꝙ ipse fallit ⁊ credit dicere uerum.2º cum loquit falsuꝫ ⁊ cum intentione fallendi ꝙ ⁊ ipse falsũ putat.3º quando loquit ꝛum cum intẽtõe tamen fallendi ꝙ credit esse falsum.xxij.q.ij.homines. a Idem in sũ.e.ti.q.xxi.

Quot modis cõmittit falsitas siue periurium in iuramento promissorio.rñdet ꝫ Ray.tribus modis.primus cuꝫ quis iurat se facturum uel dictuꝫ aliqd illicitum ꝛ inhonestuꝫ. 2º quando ⁊ si iurat aliquod licitũ tũ absqꝫ necessitate ſ cuꝫ solẽnitate· 3º.quando hoc ipsum facit ⁊ sine solẽnitate ut in iuramentis quotidianis ex q̃dam mala consuetudine· ut per deum ibo cras ad ecclesiam uel aliquid simile uel etiam cum bº modi iuramenta fiunt ex ioco in omnibus predictis statiꝫ cũ iurat periurat xxij.q.iiij.qꝝ sacramẽto.sed intellige large ut in primo ſ. dictum est. a Idem i.d.q. xxi. Et ad predicta facit pdictũ.c.aiaduertendum.xxij.q.ij. b Utruꝫ periurium sit peccatum mortale.R.ſm T̃ho.2ª 2ᵉ.q xcviij.ex suo genere peccatum est mortale ꝙ importat contẽptum dei nec excusat a peccato mortali non implens etiam ꝙ coactus iurauit potest tamẽ ꝑ auctoritatẽ pp̃e ab obligatione iuramenti absolui pticulariter si coactus fuit tali metu qui cadere possit inconstantez uirum. a De hoc.ẽ.iurare ſ.xiij.Et.ẽ.iuramentum primo ſ pe.cum additione. b Minor tamen pña imponitur tali. Item non excusatur a mortali peccato qui iocose periurat ꝙ nõ euitat dei irreuerentiam imo ꝗtuꝫ ad aliqd magis auget. Similiꝛ ⁊ ille q ex lapsu lingue iurat si quidem aduertat se iurare et falsum esse qd iurat non excusat a peccato mortali sicut nec eadem contemptu. Si autem hoc non aduertat non videt habere intentionez iurandi ⁊ ideo a crimine periurij excusatur. a Idem in sũ.e.ti.q.xxij.vbi etiam addit ꝙ cum male iurat ꝙ q̃uis ꝛum sit sine causa tamen iurat non semp est mortale ſm T̃ho.nam sicut dicit Ray Si iurat in cõi sermone aliqd licituꝫ puto cras ibo ad ecclesiam uel bº modi sicut fit in cotidianis iuramentis ex quadaꝫ leuitate ueniale est.xxv.di.ſ crimina. Qñ potest intelligi qñ ista leuitas ꝓcedit ex surreptione non ꝓcedente ex nõbili negligentia aꝫ secus cuꝫ sit contra 2.m̃ decalogi preceptum·ut nõt Nicolaus de lyra super Exo.xx. Et satis facit dictuꝫ.c.aiaduertẽdum. Subdit autem Ray.si ꝛo licitũ sñ causa iurat sed cum solẽnitate ⁊ idiscrete mortale est. b Utrum excuset a peccato mortali quando iurat falsum qd credit esse ꝛuꝫ.R.ſm pe.qñ iurat ſm̃ iuramento assertorio ⁊ iurans credit ꝛum·si quidem adhibuit debitam diligentiam non ẽ mõtale. Similiꝛ ⁊ quando iuramentum fuit

Thor 2ª 2ᵉ dt q aduertẽs de mendatio et de iuramẽto peccat morte quãcũqꝫ neglẽter agat.ymo si uniuersaliter mayma inde procuret. Hoc. glo. po. i decret de reb. eccl. non alie. ꝛ. di. 39 Idem ẽ te net Hosti. ꝛ. 2.

Archie flo. ti. 2. parte. n. ꝑ. c. vi. pasſ. 2. de iuramẽto dicit sic. Jurãdo autẽ uere sine aliqua necessitate uel utilitate uenale ẽ. nõ enim ibi uidet cõmittere iracundiã et contẽptus. qz nõ sit cum deliberatõe. ſz cum quada subreptõe et leuitate. secũdum hostiã. i. 2. di. 39. ar. 1. q. 3. ubi aut. ad illud qd obiz in cõtrariũ ꝙ falsa iuratio ẽ pernicosa. ddz. ꝙ aug. nõ intellexit mortalẽ de di iuramẽto iuratione. ſz de illa que fit cũ deliberatõe. et de illa uere ẽ q ẽ morte peccatũ.

Ad illud qd obiz. q. omne peruersũ dicere reprimat diuine prohibitioni. dicendũ. q illud nõ uez de quolibet. ſz de illo solũ qd fit cũ plena deliberatõe et consensu. et.

Quid dicis qui mala ꝙ sine dicit uerbũ sine iuramẽto. et ale. de ales. i. 2. turpiter tñ sedi precepti decalogi q. si faciũt uim ad ea in pdã illa mala cõsuetudinẽ. tñ qñz ea iuramenta mala ꝙ sine dicit qua ea in pncipe nõ ẽ facile. tñ peccat uenialiter. Si autem nulla uiolenta faciũt. ſz dimittũt labi lingua in pdam malã ꝙ sine dicit peccat mortaliter qz faciũt ꝗ mãdatũ diuinitꝰ prohibet. sine causa iurare. et uidetur dispensare. et ea ꝙ sine dicit q sine dicit. qñ ſ et alleuiet peccatũ. primo aggrauat qz tanto grauiora sunt peccata quanto magis ꝛ felicẽ aliꝫ diucius detinet alligatũ. ut i. ẽ. fa. ei. deo sine dicit. Ille qui iurat iurare promptus est. et idem ale. ii. b. i. solutõe argumẽtoꝝ. q. iurare promptus aut fit ex intentione iurandi et deliberatõe aut sine. si fit sine intentõe iurandi sic iurare promptus nõ ẽ peccatũ mortale. si tamen. si fiat ex intentõe iurandi et deliberatõne. qz nomen dei assumit inaniter. hec ale. Et sanctꝰ bonauẽtꝰ dicit cũ quis iurat incaute. et carnalia leuitate. et tñ si ex grossa negligẽtia hoc facit morte est. qz nõ euitat iracundiã dei. si autẽ nõ ex negligẽtia. tñ est uenale. hec ille.

Dñe si dormiendo proferret uerbũ iuramenti iurando nõ peccaret

periurium

ꝓmissoriū si ꝓpter legitimū impedimētū omittit impleri excusat saltem a mortali a Idez in.v.q.xxij. b Sed quid faciet qui ꝓpter metum iurauit se aliqd datuꝝ uel facturum uide.ō.iurare.ſ.xv.qui incipit.quid de eo. Utrum periurium sit grauius peccatum ꝙ homicidium. R.ſm Tho.in quolibet.sicut apl'us dicit ad hebreos.vi. homines ꝑ maiores suos iurant ⁊ oīs controuersie eoꝝ finis est iuramētū· frustra autez in causa homicidij controuersie finis esset iuramentum si homicidium esset grauius ꝙ periurio·presumeret enīm ꝙ qui maiorem culpam.ſ.homicidij cōmittit nō uereret minorē.ſ. periurij incurrere vnde ex hoc ipso ꝙ i causa cuiuslibz peccati defert iuramentum manifeste oñdit ꝙ periurium ꝑ maximo peccato debz haberi neqꝫ imerito ꝙ periurare nomen dei bñdicti videt quedam negatio nois diuini.vñ scōm locum post idolatriam peccatum periurij tenet·ut ex ordine preceptoꝝ patz.ſ. ⁊ apud gentiles iusiurandū erat honoratissimū ut dicit circa ꝓncipiū metha^ce. ſz ꝙ homicidiū grauiꝰ punit in ecclesia.rō ē ꝙ grauiꝰ nocumētū interdū hominiꝰ imminet etiam ex minori culpa·tamen ſm iudiciū dei maius peccatuz grauius punit. a Idem in sū.e.ti.q.xxiij. b Utrū peccet ꝙ ab aliquo exigit iuramentū. R.ſm tho. 2^a 2.^e.q.lxxxviij.Qui exigit iuramentum ut persona ꝓuata. Et hoc facit ꝙ nescit·ſz dubitat ō ueritate ſm ꝙ Augꝰ dicit.nō peccat ſi tñ ex humana temptatōe.i.ex infirmitate humane nature ꝓcedit.Si autē scit uel ꝓbabiliꝰ credit euz falsū iuratuꝝ ⁊ cogit iurare homicida est. nam ſz aug^m Ille de suo periurio interemit se·sed iste manū interficientis impressit. a· Ad hoc xxij.q.ij.Ille qui.⁊.c.se.ubi habet hoc dēz aug. b·Si autez aliqs exigat iuramētū tāqꝫ persona publica·ſz ꝙ exigēs ordo iurī. nō vī esse in culpa·siue sciat ueꝝ iuratuꝝ siue falsū ꝙ nō videt ipse exigere sed ille ad cuiꝰ instantiam exigit. a Con.ꝑdicto Ray .⁊ glo.eiꝰ ut in sū.e.ti.q. xxiij. b

Que est pena periurij.R.ſm Ray.debz ſz canones graues iponi pñas tū circūspectis circūstātijs magꝝ ꝫ minꝰ aspera ē iponenda .ſ.non minor ꝙ ꝓ homicidio sponte cōmisso.xxij.q.i.ꝑdicandū. b Item periuri sunt infames.vi.q.i.īfamis.⁊.c.qcūqꝫ.xxij .q.i.si qs cōuictꝰ. a Ubi etiaz contra causantes periurium dicit si qs conuictꝰ fuerit alios ad falsa testimonia ꝫ periuria traxisse·uel quacūqꝫ corruptōe pecunie solicitasse.Ipse qdem usqꝫ ad exitum uite non cōicet·hi ꝛo qui ei in periurio consensisse ꝓbant ab omni testimonio sunt remouendi·⁊ ſm legem infamia notabūt. Et ſm Tho.ij^a ij^e.q.xcviij.ar^o.iij.i iuramēto assertorio qs non efficit infamis ipso iure ſi solum ꝑ sniam diffinitiuam contra iurātē latam in cā accusationis. frangens ꝛo iuramentum ꝓmissoriū solēniter factū ipso iure fit infamis ꝙ in potestate ipsiꝰ manz postꝫ iurauit ut, ⁊ suo iuramento ꝛitatē qō nō contingit in iuramento assertorio Hoff.autem videt sentire ꝙ periurꝰ indifferenter sit ipso iure infamis ut in sū.e.ti.q.xxv. Cōtra qō est.c.testimoniū.extra de testi.vnde dictū Tho.videt ꝓbabiliꝰ. b Nec āpliꝰ ad testimoniū debz admitti ut dicto.c.quicūqꝫ.⁊ xxij.q.v.puuli·ñ obstante ꝙ egerunt pñiam·extra· de testi.testimoᵐ. a In dicto.c.qcunqꝫ sic dicitur. Quicūqꝫ scienter se periurauerit.xl.dies i pane ⁊ aqua·⁊ septem sequentes ānos peniteat ⁊ nūqꝫ sit sine penitentia. Et nūqꝫ in testimoniū recipiat.Cōioné tñ pꝰ hoc recipiat.Idem Hosti.dicit ꝙ exquo semꝫ ꝓbatum est periurium contra aliquē etiā in modum exceptionis repellet eum a testimonio semper etiam in alio iudicio·licz gl.Ray.videt aliud sēsisse·ut in.v.q.xxv. Sed ꝓ dicto Hosti.satis faciunt iura prēallegata.Et hoc ꝛum ō periurio falsitatis.i.quando quis falsum iurauerit secus de periurio ratione deficientis iustitie seu iudicij.i.quando quis iurauit iniustum seu sine causa ꝙ ex hoc non videtur repelli a testimonio·extra de testi.cogē.c.fi. Quō

solēnitates adhibite aggrauant periuriuz R.ſm Ray.quicūq; iurat per deū m'tuz obligat'. Qui ẋo per deum ⁊ per euāge magis obligatur.Et adhuc magiſ q iſtis adiungat ſanctoz reliqaſ.Et ita creſcenti bus ſolēnitatib⁹ creſcit obliga°.⁊ ſic dicit Tho.z.ª z.ᶜ.q.xcviij. Grauiꝰ peccatū eſt ſi aliquis ſoléniter iurans p euangelium periuret·q̄ ſi per deum in cōi ſermōe pr iurat.tum ꝓpter ſcandalum.tuz ꝓpter ma iorem deliberationem·quibus aliqualiter hinc inde poſitis grauius eſt ſi quis per deum iurans periuret·q̄ per euangelium Idem pc.⁊ Inno. a Idem in ſū.e.ti.q. xxvij. b Quid ſi aliquis audit aliquem periurare.R'.uide.s̄.iurare·ſ xvij.qui inci pit.quid ſi quis audit.⁊ m'ta ibi ad hāc mām ptinētia.ſil'r.s̄. iuramentum ꝑmo et ij.per totum.

Permutatio Qua liter fieri poſſit permutatio de benefi cijs eccleſiaſticis.R.ſm Ray.bñficia eccle ſiaſtica non poſſunt adinuicem permutari auctoritate uel pactione ꝓtiuz ſiñ ſymōia Sz epuſ ſi utile eſſe uiderit poteſt ex offi cio ſuo tranſferre perſonas ⁊ facer trāſmu tationem ita tñ q̄ ꝑtibus inter ſe nō licz de hoc paciſci ⁊ tractare ut Inno.ponit. ſz totum erponant ⁊ relinquāt in manu ſu perioris. a Dicit etiā Inno.q̄ talia pñt eſſe ẋba ad epz cum ego non poſſuz ſecure in eccleſia mea cōmorari uel ꝓficere .ſ.ꝓt diuerſitatem lingue uel alia iuſta ō cauſa ſupplico ut ō mea prebenda l' eccleſia alij ꝓuideatis mihi ꝓuideatis in alia. Credi mus etiam q̄ poſſit ei dicere ⁊ tali meli⁹ competerz mea eccleſia ⁊ mihi ſua.extra ō preben.Inter cetera.con.Oſti.glo.autez Ray.dicit q̄ ptes poſſūt ſine peccato ſibi inuicem intimare uoluntates ſuas ſi ꝑm tutius eſt ſm vl.ut in ſū.li.i.ti.i.q.vi.Sz ⁊ zm ſuſtineri poteſt quando talis itima° ſit ſine peccato q̄ nec ibi vī ꝓhibitum. b Permutatio ẋo poſſeſſionuz per ſe nō eſt inhibita q̄ dat' ibi temporale ꝓ tēporali extra de rex ꝑmu.ad qōnes.ita tñ q̄ ſi al tera ps ꝓponderet' poterit ꝓcuniam re fundi ut ſic ad equalitatem ꝑmutationis ꝓueniat'. Sz hic nō q̄ hec permutatō ē quedaz alienatio ut extra de rex.ecc.alie. nulli.Et ideo ſeruandus eſt modus q̄ dī .s̄.alienatio ſ i. b Quādo duo uolētes ſua beneficia permutare libere ⁊ ſine fraud reſiguant in manu epi non poſſunt impe diri per illos qui habent lras apoſtolicas de beneficijs uacaturis.extra de rex ꝑmu. licet li.vi.Et ſi talia beneficia conferantur alijs non ualet ut in cle.ne conceſſiōe ei'.e.

Perplexitas Alia iuris alia facti ut Ray.po nit perplexitas iuris eſt cum aliquis circa illud qd̄ ſibi occurrit faciendum ul' non i uenit diuerſas auctoritates ſibi inuicem oppugnantes hec perplexitas ꝓ peritoruz conſilium ⁊ contrariorꝫ concordiam refor manda eſt. a De hoc latius.s̄.confeſſor. ij.ſ.fi.in additione. b Alia eſt perplexi tas facti quando ut ait Grego.dyabolus ſuggeſtione ſua pleroſq; ita peccare facit quatenus ſi peccatuz fortaſſe fugere appe tant ſine alio pctato non euadant.xiij.di. nerui.Et dat' ibi conſilium q̄ tunc miñ⁹ malum eligat'.i.q̄ al' ſm ſe conſideratum eſſet minus peccatum nam ẋitate inſpecta non poteſt aliquis eſſe perplexus.i.neceſſi tate aſtrictus ad aliqd̄ malum.vñ Aug⁹. valis ire nūq̄ deus redderet interitum ſi ſpontaneum non inueniret' homo habere peccatuz.xxiij.q.iij.Nabuchodonoſor.ité Aug⁹.uſq; adeo peccatum uoluntarium malum eſt ut nullo modo ſit malum niſi ſit uoluntarium xv.q.i.ſ.i.circa fi.con.tho in 4°.di.xxix. Similiter ⁊ omnes tho logi. a Idez in ſum.con.li.iij.ti.xxx.q.ix. b Si ſacerdos celebrans recolit ſe cōmi ſiſſe aliquod mōtale uide.s̄.miſſa.ſ viij.⁊ de tenentibus opiniones diuerſoz mgſo rū.s̄.opinio·ſ i.

Perſonatus uid ſup

dignitas.ff.

Pertinacia Pertinacia est oppositus uitio mollicie ꝛ ad tuti perseuerantie ꝺ qḃ⁹ hꝫ. ſ. mollicies

Pignus Quid ſit. R. ff. Hoſt. ē obligatio rei licite pro debito facta. fit autem ad maiorem securitatem ꝙ tuci⁹ ē pignori incumbere ꝯ agere in ꝑſonam ut in inſti. ꝺ obli. que ex delic. naſ. ff. furti. nō quando tranſit in poteſtatē creditoris nō pignus. ſed ſi remanet apud debitorē nō ypotheca. ſed ꝯtū ad actionem nō differūt a Idem in ſum. li. ij. ti. viij. q. lxxviij. b Quot modis intelligant aliqua tacite pignori obligata. R. ff. Hoſti. multis mōis nam ſi quis tibi dotem ꝓ aliqua ꝓmiſerit omnia bona ſua tacite obligant. Itē pro reſtituenda dote uxori omnia bona mariti obligant tacite etiam ſi extraneus. ſcz qui mulierem non habet in poteſtate dotē cōfert. C. de rei uxo. ac. l. unica. de hoc uide. ſ. dos. ff. ꝛ ri. qui incipit quid ſi marit⁹. itē omnia bona conductoris inuenta ꝛ illata in ruſtico predio ſciente domino niſi ad tēpus inferantur tacite obligata ſūt domio ꝓ penſione. ſin urbano autem nō diſtīguo utrum dominus ſciat uel neſciat. C. de locato. l. certi. Item bona tutoꝝ ꝛ curatorū tacite obligant minoribus ꝓ eorū officio aut ſi non adminiſtrauerūt. C. de admini. tuto. l. ꝓ officio. Item bona patris tacite obligāt filijs ꝓ rebus aduenticijs ꝛ p̄cijs eaꝝ ut. C. de bonis q̄ liber⁹. l. cum oportet. Item bona matris conuolantis ad ſcōas nuptias ſunt filijs pōris matrimonij tacite obligata. ut eis reſtituat que a pōri matrito lucrata fuit. C. de ſcōis nuptijs. l. hac edictali. ff. pe. a Et ibi patet ꝙ hec reſtitutio facienda eſt ſaltez poſt mortem matris cum interim habeat uſufructū. b Item bona defuncti tacite obligant ꝓ legatis ꝛ fideicōmiſſis. C. cōia. de leg. l. i. a Idem in ſū. e. ti. q. lxxiij. b Que res pignori obligari poſſunt uel non. R. ſm hoſt. obligari poſſunt tam res preſentes q̄ future ut fructus pendentes part⁹ ancillaꝝ fetus pecoꝝ ꝛ ea que naſcunt. ff. e ꝛ que nō dum. Item res corporales ꝛ incorporales ut cautiones ꝛ etiam nomina debitoꝝ. ff. e. cū conuenit. Item uſufruct⁹. ff. e. ſi is. Item ſeruitutes ruſtice ut. ſ. q̄diu pecūia ſoluta nō ſit his ſeruitutib⁹ creditor utat ꝛ ſi infra certam diem non fuerit reddita creditori uendē uicino ualeat. ff. e. ſed aliter Sz hic caue ab uſura ſicut dicit. ſ. ff. viij. a Et ibi patet ꝙ quo ad uſum talis conuentio non ualet q̄ eſt feneratica licet lex permiſerit i dicta. l. ſan. b Urbane autem ſeruitutes non debent ſic pignorari ꝛ rō eſt ne ex uarietate uſuſ utentiū edificia deſtruant ꝛ mutilia fiant. ff. e. ſi is. ff. pignori autez obligari non poſſunt ut gof. refert res ſacre ut uaſa ꝛ ornamenta. ut. C de ſacro ſanc. ec. l. ſanxim⁹ nemini. a Ni ſi ꝛ cerā ſupflua uaſa habeat ꝛ debitum urgeat. Et ibi excipit cauſa redēptionis captiuoꝝ ut ꝓ ea poſſit pignorari ut in tex. qui ſequit. a Nequeat aliunde et rebus mobilibus ſolui poſſit ut in tex. q ſequit. b x. q. ij. hoc ius uel niſi in alijs cauſis neceſſarijs in quib⁹ res eccleſie alienari poſſunt. xij. q. ij. auꝝ. uide. ſ. alienatio. ff. Sed nec res eccleſie poſſunt pignori obligari in auē. de aliena ꝛ emphi. ff. ꝛ qm̄ coll⁹. ix. Item liberi hominis nulla eſt obligatio q̄ contraria eſt libertati. extra. e. c. ij. C. de acti. ꝛ obli. l. obes. C. que res pignoi. l qui filios in auē. ut nulli iudi. ff. qui xo colla. ix. in caſibus tamen tenet obligatio hominis ut in redempto ab hoſtib⁹. C. de capti. ꝛ poſt reuer. l. fi. a Ubi patet ꝙ talis remanet obligatus quouſq̄ ſatiffecerit ꝓ precio ſue redemptionis ſaltem ſeruitio q̄nquēnij. b Item ob neceſſitatē famis pater filiū obligare poteſt. C. de patribus. qui fi. diſ. l. ij. ꝛ ut. ſ. emptio. ff. fi. a Et ibi de hoc ꝺ additione ꝛ idem qꝺ i hoc. ff. nōt in ſū. e. ti q. lxxv. b Dn ſi qs res ſuas obligat intelligant futura. R. de preſentibus ꝛ futuris ſenſiſſe preſumitur

C.que res pig.ob.po.l.fi.Sz intelligitur exceptum omne illud qđ spāliter obligaturus non erat ut uestes suppellectilia q̄ i usu habebat ꝛ similia. C.que res pig.ob po.l.i. a Addita.l. obligatione cū sequētibus.ff.de pigno.Idem etiam nōt in sū.e ti.q.lxxv. b Sed bene intelligunt obligata iura ꝛ actiones.C.de senten. pass.l.si ademptū.ꝛ.l.casus.si uero dicat mobilia et inmobilia ꝛ se mouentia non ob hoc intelligunt actiōes ꝛ nomina siue credita .C.đ pto.pigno.l.i. Idem dicendum de his q offerunt ecclesie omnia bona sua. Itez qui obligat instrumenta.ꝛ de agris.ꝛ de oib9 que ibi continent sensisse uidet .C. q̄ res pigno.ob.po.l.ij. Quādiu pign9 remanet obligatum.R. q̄diu etiam vnus denarius remanz ad solucēdū.C.de distra.pig̃. .l.q̄diu. a Idem in dicta.q.lxxv.in fi.ꝛ in.d.l.q̄diu.ꝑz q̄ pignus potest etiā uēdi licet maior ps precij sit non integra fuisset soluta. b Utrū ecclesiastici redditus siue stipendia possint pignozari l' obligari R.fm Inno.non possunt obligari spāli cōuentione.ſ a iudice .p đbito canonici.ꝛ ex causa iudicati possunt obligari ar.C.đ except.re.iudi.stipendia.ff.de re.iudi.omodis Idem ber.extra de fideiuss.puenit.uide.ſ locatio.ſ ultimo. a Idem qđ hic habet in sū.con.e.ti.q.lxxvi.ꝛ uidet intelligēdū quando aliunde non potest đbitis satisfieri nec etiam per iudicem uident posse obligari ut in dicta.l.stipēdia. b Utrū uti sibi pignore obligato sit usura .R. scđm Tho.zª zᵉ.q.lxxviij.Si sit pignus res aliqua cuiꝰ usus precio extimari potest dēt ille qui mutuauit computare usum illius rei i extimatiōe eius qđ mutuauit aliqn idē est ac si pecuniā acciperet ꝑ mutuo qđ est usurarium nisi forte esset talis res cuius usus sine precio soleat concēdi inter amicos sicut patet de libro cōmodato. a Idem in sū.e.ti.q.lxxvij. b Et hoc itelige q̄ ~~quando~~ sit usura si utat pignore consentiēte đbitore.si uero eo nolēte essz furtum.ff. de furtis.l. pignore. Quid de expensis factis a creditore in pignore.Rñdeo fm Ray.creditor potest exigere uel cōpēsare non solum expensas quas fecerit colligendo fructus si etiā quas fecit bona fidē circa rem pignoratam.puta colendo fūdū uel pascendo iumentum.ꝛ hoc nisi fuerint imoderate a Uel etiam tante q̄ earum occasione đbitō ñ possit rem redimere ut i.l.đ q̄ statim. Et idez qđ hic nō i sū.e.ti. .q.lxxix. b ff.đ pig̃.ac.l.si fuos.ſ fructꝰ quos percepit uel percipere debuit cōputabit in sortem.C.đ pigno.ac.l.ij.ꝛ extra e.cum contra. Quid si pignus periit l' deteriorat.R.si sine culpa creditoris periit uel deterioratum est non tenet. Et nihil ominus đbitor tenet soluere đbitū nisi actum sit q̄ amissio pignoris liberet đbitorem. Si uero culpa creditoris tenet creditor.C.de pigno.actī l.ij.iiij.ꝛ.v. a Idem in sum.e.ti.q.lxxx. b Quid agat creditor habens pignus si patꝰ cōputare fructus in sortez petit residuū đbiti.R.ꝑz Ray.potest quidem pecuniam mutuatā per actionem personalem petere.C.đ pig̃ ac.l.q̄uis.ꝛ.l.distractis. Itē potest pignꝰ alteri pignozare.C.si pignus pignozi.l.i. ꝛ.ij.Sz nūq̄d possit pignus uendere.hēs in se ſ. a Idem qđ in hoc ſ nōt in sū.e. ti.q.lxxviij. b Utrum creditor cui nō soluit possit pignus uendere.R.fm Ray. si pactū fuit q̄ possit uendi certo tempore uel mō uel persone uel precio debet creditor denūtiare đbitori ꝛ postea poterit uēdere fm formam conuentam ꝛ non aliter Si uero pactum fuit de non uendendo ñ poterit uendere nisi post trinam denuntiationem factam đbitori ut soluat. Et si ñ soluat postea poterit uendere.sed si uenderet ante teneret furti.Si uero nullus pactus fuit sufficit una denuntiatio.ꝛ postea elapso biēnio. a .l.a denuntiatione uel a sententia iudiciali numerando ut in.l.fi. đc qua.ſ. b Poterit fieri uenditio ꝓbant hec.ff.de pigno.ac.l.si conuenit đ distrahēdo.C.de iure.do.impetra.l.fi. a Idem i dicta.q.lxxvij b Quid si pig̃re uēdito

creditor minus accepit ꝙ erat debitum. R. si hoc uendidit bona fide. potest agere ad residuum. Et si plus accepit tenet restituẽ debitori. C. de iur. dot. impetra. l. fi. a Idez in sũ. e. ti. q. lxxxi. b Cui ⁊ contra quem dat actio persecutiua pignoris siue ipotecaria. R. fm Hosti. dat creditori ꝛ quelibet possessorem. ff. e. l. pignori. ⁊. l. debitorem ita ꝙ si possessor habet titulum lucratiuum tunc creditor habet electionez vtrum agat personal'r contra debitorẽ uel ipotecarie contra possidentez. C. e. distractis. ⁊. l. persecutionem. Et idem si habet titulum oneros̃um si fuit fraudis cõscius. s. ꝙ sciebat rem aliis obligatam. Sed si nõ fuit fraudis conscius non potest creditor contra eum agere quousq; egerit cõtra debitorem ⁊ fideiussorem ⁊ mandatorem ⁊ postea agi poterit cõtra pignorum possessores. a Idem in sũ. e. ti. q. lxxxij. b Cui ⁊ contra quez dat actio pignoratícia R. fm Ray. potest agere debitor uel heres eius. contra creditorem uel heredem eius. uel alium si forte creditor rem sibi pignoratam in alium transtulit. nam ⁊ iste possessor tenet computare in sortem nõ solũ fructus quos ipse percepit sed etiam oẽs quos anteriores perceperunt a tempore p̃mi cõtractus ⁊ sic soluto residuo restituẽ dẽt pignus extra. e. cum contra. a Idez in dicta. q. lxxxij. b De pignoratione quę uocantur represalie uide. j. represalia.

PIrrata Pirrate oẽs ter i anno ab ore summi pontificis excõicant ut Hosti. refert ⁊ ita est. a Idem etiam nõt dom̃s anto. de Butrio. cum Jo. an. in. c. excõicationi. extra. de raptoribꝰ. b

PLacere Vtr̃ uel le placere sit peccatum uide supra adulatõ. ℣. pe. ẽ.

POllutio Vtrum per pollutionem in sõnijs amittit virginitas. R. fm Albertũ non eo ꝙ uoluntas ⁊ deliberatõ nõ imediate uoluptati coit̃ coniungat. a Nisi sequat placitum. vñ ⁊ nõt in sũ. li. iij. ti. iij. q. xxij. vl. dicit ꝙ si placet delectatio pollutionis nocturne añ uel post credo ꝙ virginitas est amissa. idẽ credo ꝺ eo qui causam huic pollutõi dat in vigilia per consensum in turpez delectationem uel actum ꝙ tunc hec duo coniũguntur in ratione vnius peccati. Et sicut pollutio consequens premissoꝝ alterũ in vigilia corrũperet virginitatem sic esset hic sed si per ueniale negligentiam circa delectationes carnales uel repletiõe cibi siue pot' uel per aliud simile eius dat occasio preter intentionem non credo virginitatez amitti. Et addit vl. dicens pollutionẽ autem appellamus eã solã que ẽ ꝓ emissiõez seminis hoc autẽ ideo dixi ꝙ triplex humor de membris genitalibus fluit. s. semẽ vrina ⁊ humor similis semini qui est medius inter semen ⁊ vrinã ⁊ distillat interdum ꝓpter solum tactum femine uel ꝓpt̃ auditum aliquoꝝ turpium. sed per solam seminis resolutionem amittit̃ virginitas ꝙ ipsa sola supplet locum coitus uel complet eius delectationez hec ibi. b Vtr̃ pollutio nocturna impediat cõiõem. uide. s. cõicare. ℣. C Vtrum pollutio que in sõnijs incipit ⁊ in vigilia termĩat̃ sit peccatum. R. fm tho. in 4°. di. ix. pollutio ꝙtũ ad rõnem meriti uel demeriti magis iudicat̃ ꝑ pn̄m. qꝺ est in dormiendo ꝙ ꝑ finẽ qui est in uigilando ꝙ corporalis motus non pertinet ad meritum uel demeritum nisi fm ꝙ a uoluntate causat̃. Exquo cũ excitatus est motus in dormiendo non ꝑ̃ iacet uoluntati uigilantis ulterius nec reputat̃ euigilasse quousq; perfecte usum liberi arbitrij recupauerit potest tamen cõtingere ꝙ in ipsa uigilatiõe peccatuz oriat̃ Si quidem pollutio placeat per delectationem qꝺ quidem erit ueniale peccatum si talis placentia sit ex surreptione. mortale autem si sit cum deliberatiuo consensu p̃cipue cum appetitu futuri. ipsa autem postplacentia non facit preteritam pollutionẽ

pccatuz qđ si placeat ut natura ex onera' l' alleuiatio pccatum non credit' a Idé in sũ.li.iij.t.xxiij.q.lxxiij.et aduc'tđũ qp pollutio nocturna in se ñ habet pccatum cum non ꝟbiacet iudicio seu potestati rõis potest autẽ habere in sua origine mortale uel ueniale ꝟm qualitatem rei. vnde orit' .s.cogitationis seu crapule ut colligit' ex dictis p. Tho. 2ª 2ᵉ.q.clviij.ar°.v. Item ⁊ i suo accidente.scz per complacentiam ut p̄tactum est.

POpulus Quot homines faciunt ppl'z.R. .dcé.x.q.iij.vnio. a Ibi hoc nõ glo. b Sicut duo faciũt cõgregationem.extra de elec.c.i.⁊ tres collegium.ff.de ẋ.sig.neracius.⁊ tñ retinet' in vno.ff. qđ cui⁹eũqz vniuersi.l.sicut municipium.xij.autem aut.xx.faciunt turbaz.ff. vi.bo.rap.l.fi.ꝟi a Immo.l.p̄tor.ij.ꝟi.⁊ ibi dicit' qp.x.uel.xx.faciunt turbam. b Quatuor autem uel qnqz porci uł decem oues faciunt gregem.ff.de abigeis.l.oues. a Idem in sũ.li.iij.ti.xxx.q.xv. ubi etiam ex hoc arguit' qp potest dici ppl'm scandalizari quando.x.ḡues ⁊ honesti de ppl'o scãdalizãtur litz i populo sint etiã mille. b

POrtio canonica De portiõe canonica circa sepulturas.uide.j sepultura tertio.Item đ põtione legitima filiorũ ⁊ hereduz uide supl legitima per totum.

POstulatio Quid sit.R°. ꝟm Hosti.licet Goffr.dicat qp postulatio est gratie petitio ar. extra.e.bone. tu dic qp postulatio est alicuius persone q̃ eligi ꝓhibet'.non ꝓpter uitium sed ꝓpter defectum qui tñ postulatũ nõ oio ibilez reddit ad ꝓuidẽdũ ecclesie concors ⁊ certa capl'i petitio a Idé in sũ.li.iij.ti.xxvi .q.xij. b Quis sit postulandus uel nõ. R.ꝟm hosti.In primis quidem non potest postulari crimiosus puta ꝑiur⁹ homicida uel inobediens. Tales enim nec eligi nec postulari possunt.extra.e.c.i.⁊.ij. Item nõ professus tacite uel expresse non postulat' in regularem prelatum sicut nec eligit' ex de elec.cum cãm.⁊ c.cum ad nfam.nisi necessitate instante qp tunc posset dũmodo in regula fuerit competẽt' instructus sic̃ potest intelligi extra đ elec.cũ monasteriũ ⁊ c.officij.ꝟfi. Item non postulat' epylenticus sicut nec exigit' extra de elec.cum it' canonicos nisi forte sit liberatus ita qp iaz p ãnuz fuit liber.xxxiij.di.cõiter. a Et ibi patet qp si talis ceciderit cũ clamoribꝰ seu uexationibus in perpetuũ non admittit'. b Item nec mutilatus qp talis oio inhabilis est extra de corpo.uici.exposuisti de hoc.j.vitiatus corpore.ꝟ.ij.⁊ ibidem de multis uitijs corporalibus per totum.ité nec bigam⁹ nec irregularis qp talia ⁊ sł'ia omnino inhabilem reddũt. Qz si talis defectus est qui non reddit oio inhabilẽ admittit' postulatio ideo postulari potest si defectus sit in etate extra.e. a .s.đ elec. b Cum nobis olim.ꝟ pr.⁊ vltł. Item si defectus sit in ordinibus.ná ad omnes dignitates habentes curam postulandus est qui non est in sacris.extra de elec.dudũ.i. .ꝟ fi.extra đ eta.⁊ qua.a multis.Itez si sit defect⁹ i natalibus extra de electi.inotuit. Item si sit epus extra.e.c.fi.Et si talis eligeret' non ualeret ut ibi habet'. a Idez in dicta.q.xij. b Utrũ clericus aliene dyoceꝰ sit postulandus uel possit eligi. R. ꝟm ber.extra đ elec.⁊ si unanimiter. a Hoc.c.nõ uidet' ibi haberi. b Quãuis clerici non possunt dimittere ecclesias suas sine consensu episcopoz suoz nihilomin⁹ eligi possunt siue i sua siue i aliena dyoc̃. extra de elec.cũ inter canonicos. a Hoc nõ glo.in.c.inotuit.extra de renũ.⁊ addit qp si epus maliciose denegauerit lniam cõpulendus erit per suum superiorem.extra de iure patro.nullus.Et idem nõ in d.q. xij. b Utrũ religiosus debeat postulari uel eligi.R.diuerse fuerunt hactenus opiniones hodie tenet' indistincte qp siue in suo monasterio siue extra siue etiam ad

episcopalem dignitatez eligi debet.ut nō
per Jo.an.extra.de elec.nullus li.vi. a
Et in dicto.c.nullꝰ uidet expresse colligi
ubi etiam dicit ꝙ nullus potest eligi i p̄-
latū religionis nisi fuerit expresse pfessus
b Si aliquis eligat postulando uel po
stulandum uł i postulandum uł postulet
eligendo uel eligendum uł in eligendum
et hꝰmodi habes supra electio primo ·ſ·
xix.qui incipit i omni. C Quo sit aliqs
postulādus.R.si sit episcopus a ꝯPapa po-
stulandus est extra.e.c.fi. Si ꝛo patiatur
defectum in ordine uel etate debet postu-
lari ab eo qui in hac parte dispensare pōt
unde si aliqs ānoꝝ.xx.postulet ad digni-
tatem sine cura ab episcopo pōt postulari
si cuz cura a ꝯPapa ut supra dispensatic·ſ·
pe.ꝛ fi.Si uero sit defectus ꝙ est clericus
aliene dyoceſ.uł sit alteri ut religiosus
ꝛ hꝰmodi non oportet ꝙ postulet si eligi
potest ut dictū ē supra·ſ·iij.ꝛ.iiij. a Ad
hoc potest reduci qđ nō.in sū.e.ti.q.xiij.
b Quis potest postulare.R.ſm Hosti
qui ꝛ eligere potest extra.e.bone·ſ·ceterū
ꝛ per totum extra de elec.notuit.ꝛ ualet
sine admittit postulatio si concors fuerit
sz si ab omnibus fiat uel saltem si due p̄-
tes consentiunt quia tunc idē est ac si oēs
concordarent al̄ non facile admittit extra
de elec.scriptū·ſ·fi.nec requirit forma cō-
cilij extra de elect.ꝙ ꝓpter.s.ut fiat p mo-
dum scrutinij ꝛ formationis decreti. a i.
ſm formam dicti.c.ꝙ ꝓpter. b Quāuis
ſm quosdam requiratur ꝛ tutius sit a
Ad hoc facit qđ habet in sū.e.ti.q.xv. et
se. b Quis est effectus postulationis.R
ꝙ postulatiōe admissa tangꝫ rite facta po-
terit postulatus confirmari ac si electus
fuisset extra de elec.cum monasterium. a
Et sic seruat curia ad uitandum circuitū
ꝛ nos seruare debemus licet ꝺ ordine iurī.
uidet ut per postulationem p̄mo qs ha
bilitet ut possit eligi exinde ꝺfirmari sz
Hoff.ꝛ Hosti.ꝛ in sū.e.ti.q.xvij.p.c.ino-
tuit.in fi.extra de elec. ubi non uidet bñ
ꝓbari ꝙ talis sit ordo iurīs b Utrum
per postulationem aliquod ius acquirit
postulato.R.ſm Jo.an.extra de elec.cupi-
entes.li.vi.ad fi.super ꝛbo gr̄a.in glo.Si
postulatio concors fuerit uel saltez a dua
bus partibus facta pendet quidem a gr̄a
generali.Sed tamen ſm quosdā p̄ti pōt
confirmatio.extra de elec.cum monasteriū
ꝛ.c.officij·ſ·fi. Et si talez admisit supior
dicet facere gratiam si non admiserit fac
iniuriam.ff.de aqua coti.ꝛ esti.l.fi·ſ·pe.Si
autem non sit facta in concordia uł a dua
bus p̄tibus ſi ex causa tūc dependet a gr̄a
spāli extra.e.postulationem.ꝛ.c.bone. a
Ut patet in sū.e.ti.q. xviij. Hosti.dicit.
quicquid alij dixerunt sic distinguo.aut
duo postulant aut unus postulat ꝛ aliꝰ
eligit.Si duo postulant aut in alterum
dueniūt due p̄cipui ꝛ postulatō fit ex cā
puta ꝓpter urgentem necessitatez aut euī
dentez utilitatem ecclesie aut alterꝝ istoꝝ
deficit.in p̄mo casu acquirit ius postulā
tibus adeo ꝙ etiam confirmatio p̄ti pōt
ar.extra de elec.cum monasteriū.si non acq
rit ius postulato nisi fuerit superiori po
stulatio presentata tunc enim ius sibi acq
ret nō tñ aget postulatꝰ nec presūptuose
se ingerē uidet ar.extra de elec.qualiter.
ꝛum i modū denūtiatōis forte admittet
ob utilitatem ecclesie ar. extra de elec.pu
blicato.Ꝺ si neut duoꝝ postulatoꝝ hz
duas partes uel si habet si non fit ex causa
non iuri si gr̄e initit. Si autem unus eli
git ꝛ alius postulatur ꝛ in postulatum
due partes conueniunt ꝛ fit ex causa pre
fert postulatio ꝛ uincit electionem extra
de electi.scriptum. Ꝺ si unus de duabus
partibꝰ deficiat uel causa non sit electꝰ
obtinet ut in dicto.c.scriptum. Et hec ꝛa
si psone sint idonee alioquin persona ido
nea electa contra personaz postulatam mi
nus idoneam ꝙuis duas ptes habeat ob
tinebit extra de elec.dudum.p̄mo ·ſ·fi.et
dicto.c.scriptum. b Utrū postulantes
uariare possunt.R.ſm Hosti .uariare p̄t
re integra.s.quousq; miserint pro confir
matione petenda.Aliqui tamen dicūt ꝙ

non sicut de elec.ut.s.elec.primo.§.xv.q incipit publicato.Si tñ postulátes ꝛ supiõ a quo postulat cõcordarent possunt resilire nõ obstante contradictione postulati. a Idé in sũ.e.ti.q.x.ꝛ.xix. b Postulati a Papa qui patiũt in ordinibus uł etate defectum tenent in magna parte seruare constitutionem extra de elec.cupientes. ỏ qua dictũ est.s.elec.i.§.iij. a Hoc pbat in dicto.c.cupientes.ad fi.ubi etiam patet qꝫ idem est ỏ omnibus alijs postulatis pter ōj ỏ his qui sunt alligati alijs ecclesijs b Utrum epus postulatus debeat cõsentire.R.§ Jo.an.li.vi.episcopus postulat? ad aliaz ecclesiam sic debet respondere nec consentio nec dissentio sed i hoc uolũtati domini Pape me suppono ad hoc.viij.q.i. in scriptis. a Hoc undę satis probari i d.c cupientes.ad fi. b Postulatio siue postulare ꝑm iuristas é desiderium suum siue amici sui in iure apud eum qui iurisdictioni preest exponere uel alterius desiderio cõtradicere.ff.de postu.l.i. Et ỏ ista postulatiõe habes mł̃ta in.q.viij.§.tria.

Prebenda Quid sit prebenda siue canonia.R.ꝑm Hosti. prebenda é ius percipiendi puentus i eccª competens tangj uni de collegio ꝛ nascit ex canonia sicut filia.qꝫ exquo aliquis hẽt canoniã debet habere ꝛ prebendam extra e.c.latũ.prebenda igit ꝓprie consistit i fructuum preceptione.Canonia autem in iur. alicuius qui in canonicum receptus est ad qđ ius postea pertinet prebenda stallus in choro vox in capitu'o ut in dicto.c.relatũ a Idem in sũ.li.iij.ti.xiij.q.xvij. b Dignitas uero quid sit vide supra dignitas. ꝛ ibi quid personatus.ā c Utrum in receptione canonicoꝝ ꝛ collatione pbẽdarũ absentes canonici uocandi sint.R.si omode fieri ualeat uocandi sunt nisi consuetudo habeat eos ad talia non uocari al' quod i eorum absentia fieret eis instantibus irritari debet extra.e.cum in ecclesijs li°.vi°.

Receptum

Vide.s.obla.p.z.z°. ꝛ 4°.c.

Predicator

Sciendũ qꝫ officiuz predicatõis omnibus laycis est interdictum extra. de hereti.sicut in uno. Jtẽ nõ debet admitti ad predicandum qui dicit se per uisionem missum a deo nisi probz sicut ꝛ Moyses probauit miraculo de conse.di.ij.reuera.sz tamen sufficit ad probationem lti^m testimoniũ.unde neqꝫ clericus admittitur nisi mittat extra de hereti.cum ex iniũcto.§.i. epi vero vbiqꝫ predicare ossunt nisi ab alieno epo in eius dyoceꝑ phibeant nullus alius potest nisi ab apostolica sede uel ab episcopo loci hanc habeat potestatem. extra de hereti.excõicamus.§.qꝫ xo.Et si pdicat i mortali peccato mortalit peccat ut poit Tho.in 4°.di.xix.Sed an teneat esse cõfessus vide supra confessio.ij.§.v. a Et ibi latius in additione. ꝛ idem qđ in hoc pncipio nõt i sũ.li.i.ti.v.q.xix.§ Hosti. b Officium predicatoꝝ est pncipium in ecclesia dei extra de hereti.cum ex iniũcto ꝛ multis priuilegijs dotat extra ỏ sta.re. qꝫ dei timorem.extra de excess.pla.nimis.i ꝛ.ij. a In his capl'is dicit spáliter ỏ priuilegijs predicatoꝝ ꝛ minorum qꝫ predicatoꝝ ordo ꝛ fratrũ minoꝝ tangꝫ fideles clipci ortodoxe fidei spáli sunt hodie priuilegio decorati ꝑm Hosti. et in dicta.q. xix b Predicator debet habere tria pcipue.primo ut sit interius caritate ardens.i cor.xiij.Si linguis hoim loquar ꝛ angelorꝝ caritatem autem non habeam factus sum uelut es sonans aut cymbalum tiniens.z.° ut sit exterius uita lucens.greg. in omel'.de decem xginibus.cuius uita despicit restat ut eius predicatio cõtemnatur ij.q.vij.§.prero.nam qui bene predicat et male uiuit deum instruit quomodo eum condẽnare debeat.xl.di.multi.xi.q.iij.precipue.z°. ut sit ad actum predicandi cõpetens in quo quatuor sunt attẽdẽda.primũ

est tēpus. s. aptū. vnde sup illud ij° Thi. iiij°. predica ꝛbum iusta opportūe inopportune ait Grego. victurus inopportune p̄misit opportūe quia apud auditoꝝ mētes ipsa sua utilitate se destruit si habere opportunitatē importunitas nescit. xliij. di. sit rector in fi. 2m est locus q̄ fieri dēt p̄dicā uel i ecclesia uel in alio publico ⁊ honesto loco. non autem in priuatis locis uł̄ domibus ⁊ per occulta conuenticula laycorum ne forte oriat̄ suspitio hēt̄. xxx. di. si quis mt. x. Qđ in aure audistis predicare super tecta extra de hereti. cum ex iniuncto. circa p̄ncipium. 3m est qualitas audientiū. nam sapientibus ⁊ doctis alta ⁊ ꝓfunda predicare potest. simplicibus ꝛo pauca ⁊ plena. p̄mo cor. ij°. sapientiā loquimur inter ꝓfectos. Et p̄mo cor. iij°. lac vobis potū dedi non escam nō enim poteratis ꝛc. Item infidelibus secreta fidei non sunt predicanda nisi forte signa apparerent q̄ vellēt ouerti ⁊ tunc cum cautela. xlij. di. in mandatis. 4.m ē qualitas dicēdoꝝ. s. ut utilia doceat ysa. xlviij. Ego dñs docēs te utilia ñ itaq̄ fabulas aut grāmaticalia ⁊ hꝰmōi. lxxxvi di. cum multa. a Hec uidentē victa ray. fuisse ut in sū. li. iij. ti. ix. q. i. b De questuarijs p̄dicātibꝰ uide. j. questuarij. quō predicatores possint cum excōicatis ptic̄pare ab eis recip̄ uide. ē. excōicatio. vi. ℣. iij. ⁊ cū raptoribus. j. restitutio. v°. ℣ fi.

Predo Dicit̄ quicūq̄ alios predatur iniuste. Et possumus ḡtum ad p̄ns ḡtuor modos ponere. In p̄mis qdez dicunt̄ predones qui uiatores expoliant rebus suis ut dicit̄. ē. latro. 2°. dicit̄ p̄do miles quādo accipit ⁊ tollit a psonis ult̄ stipendia sibi constituta. xviij. q. i. militare 3°. sunt predones prelati qui ut ꝓcuratoꝝ impendant legato uel similes expensas faciant plus extōquent a sbditis ḡ̄ soluant extra de imu. ecc. q̄ plerīq̄. 4°. dicit̄ predo iudex siue officialis pecunias indebite accipiens. C. ad. l. iul̄. repetūdarū omnes. hec Hosti. C Que pena predonis. R. ℔ ray. eadez pena est predonis que ⁊ raptoris cū vterq̄ raptor sit. Et iō quōs par facinus coīquinat pena debet similis comitarī. xv. q. iij. sane. uide. j. raptor. p̄mo. ℣ p̄mo.

Prelatus Qualis eē dēat collige ex regula quam hēs sup̄ ordinandus. ℣ p̄mo. Item plura ptinētia ad prelatos. ē. eps. ⁊. ē. correctio. p̄mo. ⁊. ē. obedientia per totum.

Presbiter Quer̄ .j. sacerdos. Item supra confessor ⁊ confessio per totum. Item supra eucharistia iij. Item etiam supra missa.

Prescriptio Quid sit. R. prescriptio uel usucapio est acquisitio dominij p cōtinuatoꝝ possessionis temporis a lege diffiniti. ff. đ usucap. l. iij. et ꝓprie quidem prescriptio ē in imobilibus ut in domo ⁊ in agro. habz etiam locum in rebus incorpalibꝰ ut in seruituribus actionibus ⁊ hꝰmodi. extra de ca. poss. ⁊ ꝓprie cum ecclesia. xvi. q. iij. ḡs actiōes. vsucapio ꝛo est de mobilibꝰ ⁊ cōplet̄ triēnio sed p̄scriptio requirit maius tempus ut iaz dicet̄. a Ad p̄dicta facit in insti. de usucap. in p̄ncipio. b Ał ꝛo quicquid de prescriptione dicit̄ ⁊ de usucapione intelligi debet. C Que res p̄scribi possunt uel que non possunt. R. generaliter omnes res ⁊ omne ius prescribi potest ext̄ .e. ad aures. C. đ prescrip. xxx. uł̄. xl. anno. sicut in rem. excipiunt̄ quedam in primis quedam in crimimbus nullo tempore prescribūt̄ sed potius ex diuturnitate tēporis augent̄ extra đ s̄mo. cum in ecclē. xxxiij. q. v. qđ deo. Item non prescribitur cōtra obedientiam uisitationem ⁊ contra ꝓcurationem que rōne visitationis debet̄ extra e. cum non liceat. ⁊ e. cum ex officij. extra de censi. cum instantia. Et talia quidez nō prescribit sbditus q̄ ea debet prelato alius tamē potest talia p̄scribere vtputa abbas uel alius prelatus prescribit contra ep̄um

cirea sbditos eius ⁊ sicut dicit Inno.i hoc casu licet sbditus aliqualiter prescribat nō prescribit nomine suo sed potius nomie alterius cui de sbiectiōe respondet ut in.d.c cum ex officij. Item ecclesie ⁊ cetera sacra l religiosa loca decime p̄mitie ⁊ oblationes nullo iur̄ possunt a laycis prescribi l possideri.xvi.q.iij.§.potest.extra de prescrip.cāz que.⁊.c.si diligenti.⁊ de hoc.s.decime.iij.§.xi.qui incipit.vtz de cim⁹ prescribi. Item non potest p̄scribi limes ul qđ adhereat limiti epi̇scopatuum uel prochiarum.xvi.q.iij.licet.⁊.c.in̄.extra de prochi.super eo nō est ne tēmini epatuū uel prochiarū cō fundant̄. a Qđ bene colligit̄ ex iuribꝫ allegatis. b Limes tamen p̄dictoꝝ pōt prescribi.xvi.q.iij.volumus.extra.e.quia. Item nec liber homo potest prescribi.xvi.q.iii.§.pōt. Item res publice que sunt in usu populi romani uel aliaꝝ ciuitatuz ut vie platee pontes aque ductus ⁊ hꝫmodi non prescribunt̄ intellige nec in toto nec in parte.ff.de usucap. usucapionem.C. de operi.publi.l.prescriptio. a Idem in.d.l.usucapionem.dicit̄ usucapionē recipiūt maxime res cōpozales exceptis rebꝫ sacris sanctis publicis populi Romani ⁊ ciuitatum. Item liberis hominibus. b Item publice functiones siue ciuilis canon qui sez solui debet rei publice p agris non prescribunt̄ a colonis ut in dicto.§.pōt. Item possessiones agroꝝ non prescribunt̄ a colonis.C.đ prescrip.xxx.uel.xl.an.male agit̄ Item res furtiue uel ui possesse seu eiuz que nascunt̄ ex eis non prescribuntur aut usucapiunt̄ ut insti.de usuca.§ furtiue. a Idem qđ in hoc.§. nōt̄ in sū.li..ij.ti.v.q.cxxiij.fm Ray.⁊ Hosti. b Que st̄ spes prescriptiōis.R.fz ray.omissis mlt̄is alijs due sunt.vna est enim longi temporis ut .x.annoꝝ inter presentes uel.xx.inter absentes ⁊ intelligunt̄ presentes qui sunt i eadem p̄uintia sed hodie dicunt intelligi in ciuitate fm ac.ut nō.C.de prescrip.lon. temp.cum in longi. a In glo.que etiaz assignat rōnem q hodie singule ciuitates habent sua regimina sicut olim singule p̄uintie. b De re x̄o non differt ubicūq sit in eadez.l.alia prescriptio é longissimi temporis ut.xxx.uel.xl.annoꝝ.⁊ hec locū habet inter laycos uel priuatas p̄sonas xvi.q.iij.§.potest. Contra ecclesias x̄o q̄sc̄ū q necessaria est prescriptio.xl.ānoꝝ siue priuata p̄sona siue ecclesia contra eccl'iaz p̄scribat xvi.q.iij.q̄s actiones. a Et vbi sbdit̄ usucapione tricēnij prescriptiōe suuz locum habentibus b Et.q.iiij.nec decēnij.excipit̄ Romana ecclesia contra quaz non p̄scribit̄ nisi spatio centū ānoꝝ .xvi.q.iij.nemo extra.e.cum nobis. a Idem in sū.e.ti.q.cxxv.nisi q ibi nōt̄ fm Hos. glo.ray.⁊ vl.q p̄sentes intelligunt̄ qui sunt in eadē p̄uintia. b Quid si possedi rem tuam te presente per.v.ānos.⁊ demū te abñte per alios.v.R.nō est completa p̄scriptio.sed sicut duplicat̄ decēnium vbi nullo tempore fuisti presens sic te abñte debz duplicari quicqd ꝺ decēnio restabat ut.C.de prescrip.lon.temp.auē. q si quibusdam. a Idem in.d.q.cxxv.fm eūdez Hosti. b Utrum in prescriptione requiratur bona fides.R.sic fm canones.fm autem leges requirit̄ bona fides in p̄scriptione.x.uel.xx.ānoꝝ.C.de prescrip.lon. temp.i auē.male fidei. a Ibi dicit̄ male fidei possessore alienante cessat usucapio ⁊ longi temporis. si uerus dñs ignorat ius suum ⁊ alienationē factam spectatur ergo xxx.ānoꝝ de fensio. b Sed in p̄scriptōe xxx.uel.xl.ānō.non requiritur.xvi.q.iij.§.pōt.⁊ extra.e.uigilanti.C.de p̄scrip.xxx.l xl.ānō.cum notissimi. ⁊.l.si quis emptōis nisi uelis dicere leges ipsas esse correctas. ext̄.e.c.vltl.qđ pōt papa facē ꝓpter piculū anime ut.s.papa.§.pc. a Potius videt̄ ante pc.⁊ sic est ueritas q dicte leges sūt correcte fm ray.Hosti.⁊ Ver. ut nō i sū. e.ti.q.cxxx. b Et requirit̄ bona fides ñ solum ab initio sed etiam in qualibet pte p̄scriptionis ut in.d.c.vltl ⁊.c.vigilanti.ex đ reg.iuri.possessor.li.vi.sed fm leges ubi requirebat̄ bona fides sufficiebat tm eam

ab intio habuisse ut in.d.§ potest.⁊ in.d. l.cum notissimi.que ut dixi ꝓpter ꝑiculū animaꝝ non habent locum hec nō Jo.an super dicta regl'a. a Et hoc satis exp̄sse colligit in dicto.c.fi. ubi dicit diffinim⁹ ut nulla ualeat absq; bōa fide p̄scriptio tā canonica q̄ ciuilis cū g̃naliter sit omni cō stitutioni atq; consuetudini derogandum que absq; mortali peccato non potest obs uari.unde oportet ut q̄ p̄scribit in nulla parte temporis rei habeat conscīam lesam aliene.⁊ si aliqui doctores uideant dicē q̄ p̄scribat debitum spatio.xl.ānoꝝ pōt i telligi uerum quando ex hoc scientia non constituit male fidei puta q̄ ex rōnabili cā cogitabat creditorē sibi r̄misisse ñ pte do per tam longum tempus cuꝫ potuiss; petere si uoluisset.sed in dubio remittere non p̄sumit nisi ex amicitia uł parētela alia coniectura aliud ostendat cum nemo estimet rem suam iactare.ff.de ꝓba.cuꝫ de indebito. Item iur̄.ignorantia non facit aliquem bone fidei possessorem ut si quis credat pupillum uel illum qui curatorez habet posse rem suam alienare sine auc̄te tutoris aut curatoris.ff. de usucap.num q̄ ꝑm Jay.glo.eius ⁊ vł.⁊ i sū.e.ti.q.cxxvi Item mala fides uenditoris seu p̄cipat auctoris nocet quo ad p̄scriptionē.x.uel xx.ānoꝝ.ut in auc̄.male fidei.C.d pscrip. lon.Jrē quando res fuit furto seu ui pos sessa nisi postea redierit in liberam ptātez dn̄i ał autem mala fides auctoris nō nocz p̄scribenti in instī.de usucap.§.furtiue eū sequentib⁹.⁊ nōt in.d.q.xxvi.Item si q̄s habeat conscīam dubiam non uidet bone fidei q̄ hec est bona fides ut recipiens cre dat tradentē esse dn̄m uł habere ꝓbabił r ius alienādi .s.q̄ sit ꝓcurator uel tutor.ff de ×bo.sig.l.bone fidei.⁊ nōt i.d.q.cxxvi. ⁊ glo.in.c.si diligenti. extra.e.nisi fuisset dubium scrupulosū ⁊ nō rōnabł'e.q̄ si ei non consentiat non obsistit bone fidei exē de sen.ex inquisitioni. ¶Utrū ille q̄ cō pleta p̄scriptione incipit habere malam fidem teneat restituere.R.ꝑm Jhosti. Si ex omni parte p̄scriptōis habuit bonaz fidem. tam res illa facta est sua de būficio iur̄.unde tunc non est dicendū q̄ habeat conscīaz rei aliene ſ tm̄ rei que fuit aliena Idē Ber. Jo.an.⁊ quasi omnes. a Ut patet in sū.e.ti.q.cxxxi. b Si tū q̄s ha beret conscīam in contrariū ut non posset eam deponere teneret ad restitutionez. a Hoc fuit dictum Jay.ut p̄z i.d.q. cxxxi. b Sz quis dicit possessor bonefidei. R° bona fides intelligit cum aliq; credit tra dente esse dn̄m uel habere ius distrahēdi licet erret i facto.ff.de ×bo.sig.l.bonefidei ⁊ hic bona fides p̄sumit nisi ꝓbet oriū ar.ff.d ꝓba.verius q̄z tamen p̄sumitur contrarium ꝓpter denūtiatōem.C. de rei ven.si fundum uł q̄ mercat contra leges C.de agri.⁊ censi.l.quēadmodū.li.xi.uł si emit a ꝓcuratore meo per collusionem uł q̄ emit a ꝓdigo uel luxurioso cui bonis i terdictum est.ff.p emptore.q fundū.§ qui sciens.⁊.l.si quis. a Et ibi dicit q̄ emēs ab eo qui.statim in malos usus cōsūptur⁹ est p̄sumit male fidei nec ibi distinguit utrū sit ei interdicta administratio bonoꝝ uel non. b Nōt hec extra.e.si diligēti Idem Jo.an. a Hoc intelligenda sunt ꝑm ea que ante primū.§ posita sūt i addi tione. b Utrum in p̄scriptōe regrat iustus titulus.R.si ius cōe uel p̄sumptio nō est contra possessorē sufficit bona fides ał necesse est allegare titulū ⁊ ꝓbari nisi alleget p̄scriptio tanti temporis cuius contrarij non sit memoria extra .e.ēpm li. vi. ¶Utrū p̄scriptōe requirat possessio R.sic ⁊ debet esse cōtinua q̄ si interrūpat possessio interrupta est p̄scriptio.xvi.q.iij .§.pōt.extra.e.illud. ſ ⁊ si fiat interruptio ciuilis.s.per litī.contes.non currit āmodo p̄scriptio q̄ p̄sumit titubare ⁊ malaz fidē habere hec Jo.an.extra de re.iurī sine possessione li.vi. a Hoc ꝓbat i dicto §. pōt.xvi.q.iij. b Qualiter interrumpit possessio nāliť.R.ꝑm Jay.per occupatōez aque siue fluminis occupantis fundum. Item per uiolentam deiectionem ł etiam

si res sit a possessore furto ablata. ff. ō usucap. nāliter. Item si quecūq; modo amisit possessionē seu animū ōtinēdi habuit. ff. ō fur. verba predi. si edes. ℔ i. con. Inno. a Con. etiam vl. ut in sū. e. ti. q. cxxvij. ad finem ubi etiā dicit ſm glo. Ray. ℭ. solo animo potest quis ōtinere possidere licet nō possit solo animo acquirere possessionē b ℭ Quomodo p̄scriptio interrūpit ciuilit. R. ſm Ray. in iudicio tribus modis. ꝓmo modo per libellum p̄ncipi oblatum ⁊ hoc valet tm̄ in quibusdā actionibus que anales uocant q̄ post ānum non possunt moueri sicut est actio iniuriarū ⁊ quedā alie i instit. de ppet. ⁊ temp. acti. circa p̄ncipiū per talem ḡ oblationem libelli p̄tuāt. ℨ. p querelam iudici factam ⁊ conventionem rei ⁊ hoc valz in omnibus actionib⁹. ℭ. ō p̄scrip. xxx. uel. xl. ānor. l. fi. a Item ℨ. per lit. contes. ⁊ hoc in omnibus actionib⁹ valet ut dicta. l. fi. que per ray. ad hoc allegatur ⁊ ad ℨm allegat. l. sicut in rem. ℭ. de p̄scrip. xxx. ānor. ⁊ ad p̄m facit. l. i. ℭ. q̄n libellus p̄n. da. ⁊ idem per omnia dicit in quasi lit. contestatōe. i. q̄n aliquis cōuictus in iudicio super rebus immobilib⁹ q̄s p̄ssi det nomine alieno noīat dīm in iudicio et reportatis iudicijs in quib⁹ denūtiet dño ut veniat aut mittat ipso q̄ nihilominus dño legitimis edictis vocato a iudice non compareat idem dñs tunc enim lis est q̄si contestata contra cū q̄tū ad interruptōez p̄scriptōis extra ut lite ñ cōtest. q̄n. ⁊ nō in sū. e. ti. q. cxxvij. ſm ray. ⁊ glo. eius. b Extra iudiciū ℞o interrūpit q̄nq; modis ꝓmo modo per usuras solutionē p quaz interrūpit p̄scriptio que currere uidebat contra creditorē nō potentē debitū. ℭ. de p̄scrip. xxx. uel. xl. ānor. cū notiss. in. ℨ. m̄ interrūpit per scedaz cautionē q̄n debitor facit nouā cautionē ut i. d. l. cū notissimi. ℨ. per p̄testationē ut q̄n q̄s iusto metu l̄ alia cā ipeditus nō potest rem suaz petere ⁊ p̄testat cora iudice ordinario uel cora publicis personis. extra de offi. or. pastoralis. extra de app. si iustus. xvi. q. iij. ℣. si potest.

a In. d. c. si iust⁹. dī q̄ p̄fata protestatio quādo nō potest hēri iudex pōt fieri cora bōis uirīs nec distinguit vtr̄ sint p̄sone publice l̄ ñ. b 4°. p denūtiatōez facta colono ex ut liti ñ cōtē. c. q̄n. ℭ. ubi i re actio pōt. l. ij. a Ista denūtiatio fit p citatōez factam ō parendo iuri coram iudice super re quā possidet nomīe alieno ſz gl. Ray. ut in. d. q. cxxvij. ubi ⁊ omnia que i isto ℣. hñt nōnt ſm Ray. vl. ⁊ Inno. b 5°. per synodale p̄clamatiooē vtputa aliqs sacerdos p̄clamat in synodo gñali uel p̄uitiali q̄ alius sacerdos tenet rem ecclesie sue ext̄ e. sanctor. ℭ In q̄bus casibus non currit p̄scriptio licet nō interrūpat. R. ſm Ray. in. vij. ꝑmus est tempore prelati qui male alienauit rem ecclesie nā q̄diu ipse viuit. a et tenet eciam ſm Ray. ut in sū. e. ti. q. cxxviij. b non currit prescriptio contē eccl'iā ut nō. xvi. q. iij. si sacerdotes. ℨ. toto tempore vacatōis ecclesie que petere habz ℨ°. si prelatus eius hereticus fuerit de his duobus. extra. e. c. i. ⁊ c. auditis. 4°. tēpore schismatis. extra. e. cū nobis. a Ibi dicit de p̄scriptiōe que nō currit cōtra romanaz eccl'iam tpe schismatis. b 5°. tēpore excōicationis ipsius prelati nisi sit negligens i petendo absolutionē extra de concess. p̄bē. q. vi° coīi eū qui est in etate pupillari. ℭ. in q̄bus cāis nō est necessaria. l. fi. a Ibi gñal'r dicit de omnib⁹ mīoribus ut contē eos nō currat p̄scriptio nisi. xxx. uel. xl. ān. dicit q̄ contra pupillū nulla occurrit p̄scriptio. b ℣ quando q̄s iusta causa ipeditus nō potest agere extra ō app. ex rōne. ff. q̄bus ex cau. ma. l. q̄ quidē ⁊ l. nō enim a Ibi dicit nō eniz negligentib⁹ subuenit ſ; necessitate rex ipeditis. b Xvi. q. iij. porro extra de elec. ne p̄ de fectu. ō hoc uidē in ℣. p̄. a Idē in. d. q. cxxvij. b ℣tr̄ currat prescriptio contra euz qui aliquid diu soluit sine causa. R. non currit ſ; pōt retinere q̄ non de iure p̄stitit etiam si diu illud soluerit. ℭ. de agri. ⁊ censi. l. litib⁹. ex de censi. puenit. xvi. q. iij. clerici. ⁊ c. si epūs a Idē nōt glo. x. q. iij. q̄ nōt etiā i dicta

q.cxxviij.ad fi. b An currat prescriptio contra eũ qui non põt agere. & regularit nõ currit nisi postq̃ quis agere potest iurid. nõ impediente. vñ contra filiũfamilias nõ currit prescriptio in rebus aduẽticijs nisi exquo fuerit liberatus a patria ptãte nec mulieri i dote nisi soluto matrimonio uel viro uergente ad inopiã nec creditori nisi exñte debiti petendi conditione uel aduẽniente vic pbant hec. C. de ãnali excep. l. i. ¶ ff. ¶ C. de iurid. o. l. in rebus. ff omnis ¶ C. de prescrip. xxx. uel. xl. an. l. cum notissimi. ff illud autẽ. ex q̃ nõ q̃ si credidi tibi centum usq̃ ad decem ãnos nõ incipit currere prescriptio cõtra me nisi post illos. x. ãnos. a Hoc habet in dicto. ff et idẽ qđ in hoc. ff nõt in sũ. e. t. q. cxxix. fz Ray. b

Presumptio

p Tripl'r dicit. primo modo circa alium fm q̃ iuriste cõiter sumũt quaz et Hof. diffinit sic. Presũptio ẽ alicui9 facti dubij q̃ñz plena q̃ñz semiplena pba° ¶ de hac habes. ẽ. cõicaf. ff xviij. q icipit. vtrum corp9 xpi debeat dari suspectis. ¶. ẽ. clerico iij. ff fi. ¶. ẽ. matrimoniũ. viij. ff iij. extra. e. p totum. a Et quale peccatuz possit circa hoc occurrere patet per Nico. de lyra. sup vij. m. vbi dicit. sciendũ q̃ aliqs põt psumere seu iudicaf malũ de primo m'tipl'r vno modo ex euidentia facti ut cũ aliquis iudicat aliquẽ homicidã q̃ uidit eũ interficere hominez et hoc nullũ est peccatũ. alio modo ex signis euidentib9 ut si aliqs iudicat fornicatorẽ aliquẽ q̃ uidit eum cuz nuda solũ cuz sola et h̃ sil'r nullũ ẽ peccatum. 3° modo ex signis leuib9 ¶ in hoc iudicio est triplex gradus. primus est quãdo ex leuibus signis aliqs incipit dubitaf de bonitate fratris ¶ hoc ẽ peccatũ veniale q̃ procedit ex humana infirmitate ¶ hoc nõ vocat iudiciũ. s. pprie ẽ suspitio. 2° grad9 est q̃ñ ex talib9 signis firmiter tenet i aio q̃ ff sit malus et hoc ppe dicit iudicium q̃ iudiciũ iportat sniam ¶ hoc est peccatũ mortale si malũ qđ iudicat de fratre ex leuibus signis sit de gñe peccati mortalis. peccatũ enim mortale est qđ contrariatur caritati. q̃ autẽ aliqs pdicto modo iudicz fratrez est contra caritatẽ fraternã. 3° gdus est q̃ñ ex leuib9 signis nõ solũ predicto mõ iudicat ẽ etiã peedit ad punitionẽ fratris sic de facto ¶ hoc est grauius q̃ non soluz est contra caritatẽ sed etiam cõtra iustitie equitatẽ ¶ de talibus intelligit illud xm nolite iudicare ꝛc. b 2.° mõ dr psũptio circa seipm. s. quando aliquis vltra rõnem de seipso presumit de qua qdem Tho. 2.ª 2.ae. q. clxxx. dicit q̃ opponit magnanimitati fm excessũ ¶ etiã patet per pbm. 4°. ethi. vbi dicit q̃ presũptuosi ppter exteriorem fortunam fiunt despectores ¶ iniuriatores aliorz ¶ talis presũptio ut ibidẽ dicit tho. sine dubio peccatũ est quasi cõtra ordinẽ nãlem exñs. s. ut quis assumat ad agendũ ea que pferũt sue xtuti qđ ptinz ad rõez psũptõis sicut ipz nomẽ manifestat huic ergo psũptiõi fm defectũ opponit pusillanimitas de qua hẽt. ẽ. pusillanimitas. ¶ inter hoc uitia media xt9 ẽ magnanimitas 2°. mõ dicit psũptio circa dẽũ. s. iordinata de deo spes de qua Tho. 2ª 2ae. q. xxi. dicit sic. Sicut falsũ est q̃ deus penitentib9 nõ indulgeat uel q̃ peccantes ad pñiaz nõ cõuertat. ita ¶ falsũ est q̃ i peccato pseuerãtibus veniaz concedat. ¶ a bono ope cessãtibus gl'iaz largiat cui estimatõi dformit se hẽat psumptõis mot9 ¶ iõ est peccatuz minus tanq̃ desperatio q̃to magis ppriũ est deo misereri ¶ parcere q̃ penitere. ¶ hec psũptio opponit xtuti spi ¶ vitio despationis de qua. ẽ. despatio ꝛc.

Primas

p Quere. ẽ. patriarcha ꝛc.

Primicie

p .fm ray. ẽ ps frugũ .l. siue fructuũ dño offerenda. a Idem in sũ. li. i. ti. xv. q. xlvi. b Utruz homines teneãt ad soluendas pmitias. & fm Tho. ij.ª ij.ae. q. lxxxvi. pmitie pertinẽt ad ius nãle. s. ut homo ex rebus sibi datis a deo aliqd ãdhibeat ad eius honorez. sed

ꝙ talibus ꝑsonis .ſ.ſacerdotib⁹ exhibeãt aut de ꝑmis fructib⁹ aut in tali quãtitate a .ſ.ſm modũ in veteri teſtamento determinatũ de quo ſequtur. b Hoc qdẽ fuit i lege veteri iurĩ. ꝺino determinatũ. i noua autez lege diffinit ꝑ determinatione ecc̃e ex qua homines obligant ut ꝑmitias ſoluant ſm conſuetudinẽ ꝑſie ⁊ indigentiaz miniſtrozũ eccleſie. a Con.ray. ut in ſũ. e.ti.q.xlvij. b Per qð cõcludi etiã põt quibus dande ſint. ſ. his quib⁹ eſt ꝺſuetũ ⁊ qui eis magis indigent. a In ſũ.e.ti. q.xlviij.ꝺi ꝯ ray. ⁊ hoſti. ꝙ ꝑmitie dãde ſũt ſacerdoti parochiali. ſꝫ Hoſ. dicit ꝙ diuidende ſunt ſicut decime ut ibi de quo.ſ decime.ij.hec poſſunt intelligi niſi aliud appareat de cõſuetudine ut ꝓtactũ eſt ſm T lo. b Et eodẽ modo ꝓz quota ps ſit danda. nam ⁊ ꝯ Inno. exquo nõ inuenit exp̃ſſũ ꝺ quãtitate relingt̃ arbitrio dãtis niſi conſuetudo aliud iudicat. vñ ⁊ addit ray. ꝙ ſi eccleſia eſſz tenuis nec haberet ſacerdos vnde poſſit ſuſtẽtari ampliꝰ dãdũ eſſet. a .i. conſuetudo eſſet eligenda ꝑ quã ãplius ſoluit̃ uel ſaltem media ꝙꝺo varie ſunt cõſuetudines ſm eũdẽ ut in ſũ. eo.ti.q.xlix. b ar.x.q.ij. hoc ius vbi autẽ non eſt cõſuetudo ꝙ ꝑmitie ſoluant̃ ⁊ eſt obtenta a tpe de quo nõ eſt memoria non ſoluẽtes ſm Guil. excuſant̃. a Hoc x̃ũ ſm eũdez ſi hꝰmodi cõſuetudo ſit ſine cõtradictiõe obtenta ut in. ꝺ.q.xlix. b

Princeps Quó ꝑn ceps ⁊ q eũq; ꝺñs ſecl'aris ſ̃ũſit papa. hẽt̃ .ſ.papa.ſ.iij. circa fi. Et ꝺ materia ꝓncipis uide. ſ. ꝺominus.

Priuilegium Quid ſit. R̃ ꝑuilegiũ eſt ꝑuatũ ius contra ius cõe indultũ. nam niſi aliqd indulgeret non eſſet ꝑuilegiũ extra de x̃. ſig. abbate. extra. e. in his. a Idem in ſũ. h̃. ij. ti. v. q. xlix. ſm Hoſti. ⁊ Hoſ. b Vtrũ aliquid ꝑſit ꝑuilegiũ qð continet ius cõe. R̃ tale ꝑuilegiũ qñz cõcedit̃ extra de ꝑcura. ꝙ in eãis. ⁊ nõ eſt fruſtra ſi potiꝰ dat̃ multis et cãis. ꝓmo ꝙ magis ſolz timeri qð ſpãliter ꝑhibet̃ ꝙ qð gñaliter. xxiij di. ꝙ ꝙ. a Hoſti. cuius fuerũt dicta que in hoc ſ. hñt̃ ut ꝓz in ſũ. eo. ti. q. lx. In hoc ſic dicit magiſ cõſueuit timeri qð ſpãliter cauet̃ ꝙ qð gñaliter indulget̃. b Itez multi qñz ſciunt ꝑuilegia talia ⁊ ignorãt iura. Item cum frequẽter iura male obſeruant̃ ipſa per ꝑuilegia inouant̃ extra de treu. ⁊ pace capitulo ſecũdo. Quis põt concedere ꝑuilegiũ. R̃ quicũq; poteſt legẽ facere ⁊ in quibus poteſt. põt ⁊ ꝑuilegiuz indulgẽ ut papa in ſpũalib⁹. et qñz etiaz in tpalibus ut in terris ſue temporalis iuriſdictionis uel qñ iuriſdictio ad eum deuolueret̃ ut ꝺſ. ꝺ. papa. ſ. iiij. circa fi. ⁊ nõ hoc ſm Ver. ꝙ eccl'ia romana ſiue Papa nũq; conſueuit aliquẽ contra ſe ꝑuilegiar ar. C. de ſacro. ſanc. ecc. iubemus nullã. ⁊. ar extra de preſcrip. cum ex officij. qð eſt ꝺtra eos qui dicunt uel potiꝰ fingunt ſe habẽ ꝑuilegium ꝙ abſq; eoꝝ approbatiõe ñ ſit ꝓcedendũ ſm reſcripta pape ⁊ hꝰmodi.

Item poteſt concedere ꝑuilegiũ imperator in tẽporalibus ſi nũq; in ſpũalib⁹ qꝛ ꝺ eis nil poteſt ſtatuere. xcvi. di. bene quidẽ. Itẽ poteſt concedere priuilegiũ epus extra ꝺ reli. ꝯ. conſtitut⁹. extra de cenſi. cũ venerabilis. xvi. q. ij. viſis. extra. e. cum olim. ij. R̃ ꝓmo dũ tamen faciat voluntatẽ ſui capl'i extra de iurĩ. patro. paſtoral'. extra ꝺ excel. ꝓla. ſicut vnire. multo fortius patriarcha extra de cle. non reſi. cuz ad hoc. a Hoc fuit dictuz Hoſti. qui ⁊ addidit. ⁊ breuit̃ itelligi poteſt ꝙ quicũq; poteſt cõſtitutoꝛ facere ⁊ quatenus ⁊ in quib⁹ põt ⁊ ꝑuilegium ⁊ indulgentiam poteſt dare. Et idẽ qð in hoc ſ. nõt̃ in ſũ. e. ti. q. clxij ſm eũdẽ Hoſti. ⁊ Ver. ⁊ Hoſ. b Quis añt poſſit legem facere require. ſ. ler. ſ. i. ⁊. ij.

Quis poſſit ꝑuilegiũ iterꝑtari. R̃. ſꝫ hoſ. Si x̃ba ſunt obſcura ſiue ambigua tunc eius eſt interꝑtari cuius eſt ⁊ concedere ⁊ interim negotiũ ſuſpendet̃ extra de ſenti. excõ. inter alia. extra de iudi. cum ueniſſet.

Si ꝙo nō sint ꝝba obscura uel ambigua tunc debet diligenter tenor cōsiderari extē e.postro.¶.c.recipim⁹.¶ potiꝰ insistēdū est intentiōi ꝓuilegij q̄ ꝝbis.i.q.i.marchion xxxviij.di.sedulo.extra d ꝝ.sig.itelligētia ¶.c.in his.¶ q̄tum fieri pōt latissime ē interp̄tandū.extra de dona.cum dilect⁹.ff.d constī.p̄nci.bñficia.nisi p̄iudicet iuri alieno q̄ tunc reducīt ad ius cōe extra de cōsue. cū dilect⁹.ℌ.pe.¶ fi.dū tñ aliqd opet̄ur.s. ℌ.p̄mo.Con.Inno.Ber.¶ Hof. a Idē in sū.eo.ti.q.clxiij. b Vtrū ꝓuilegiuz amittat̄ per actū contrariū uł nō vtendo ¶ in quāto tempore. R̄ multi circa hoc dixerunt multa. vñ Ber.extra de constī.cū accessissent.post multas opiones recitatas cōcludit sic melius uidet̄ dicendū q̄ sicut sunt diuersa ꝓuilegia ¶ i diuersis casib⁹ concessa sic q̄libz ꝓuilegiū locum hēat i suo casu sicut in p̄scriptiōe in qua diuersa tempora requiruntur vide.s.p̄scrip. a Dic q̄ ꝓuilegiū amittit̄ aliq̄ per actum cōtrariū quo casu si sit concessū in fauorē p̄sonaꝝ amittit̄ etiam per vsum actū extra de constī. cum accessissent.vbi dif de q̄busdam canonicis quib⁹ fuerat cōcessuz ne tenerēt̄ habere p̄micerīū q̄ si postmodum p̄micerīū elegerint nō possint ap̄li⁹ uti dicta concessione.Si ꝙo sit cōcessum i fauorē ecclesie puta si alicui religioni siue monasterio sit concessū q̄ nō teneat̄ solue decimas tunc non amittit̄ ꝓuilegiuz nisi p̄latus tanto tempore contrariauerit q̄ p̄scriptio sit completa saltem lapsu.xxx. an.extē de p̄uile.si de terra.¶.c.accidēt̄ib⁹ licet ał p̄scriptio nō currat cōtra eccl̄iaz nisi.xl.ānis q̄ cum ꝓuilegiuz contra ius cōe concedat̄ citius amittit̄.nam de facili res ad nām eius reuertit̄ ſm Hosti. ¶ in sū.li.i.ti.xv.q.xiij. Item q̄dit̄ per ctrariā sniam per p̄scriptionē p renūtiatōez per reuocationē ¶ per abusionem.xi.q.iij.ꝓuilegiū.¶ de his plenius nōt̄ per Hosti.ut p3 in sū.dicta.q.xiij.¶ li.ij.ti.v.q.clxiij. b Sed qd cum aliquis allegat ¶ oñdit ꝓuilegium sed non seruiat̄ ei.R̄.ſm Hosti. non debet isti imputari.ff. cōmodati.l. ad eos.nō obstante si obiciat̄ q̄ nō fuit usus uel q̄ contrariū factum est.quomodo eim vtet̄ priuilegio q̄ uti non permittet̄ nisi forte si snia ferret̄ contra eum ¶ non appellaret extra de sen.¶ re.iudi.Hosti. sed ille qui se opponit puniēd⁹ est extra.e.dilecti. a Idem in sū.li.ij.ti.v.q.clxv. b Qñ priuilegium debet reuocari. R̄.ſm Hosti. nō decet q̄ reuocet̄ sine causa si cum causa potest ¶ debet reuocari vtputa si.aliqbus religiosis concessum sit priuilegiū de non dandis decimis ꝓpter eorū pauptatē dēt̄ ditati sunt ita q̄ etiā dando decimas p̄nt cōmode sustētari ¶ non dando enormiter ledunt̄ parochiales ecclesie debet cessare ꝓuilegium.¶ sic intellige extra de dec.suggestum.¶.c.nuper. Item si q̄s non seruat priuilegia supiorū concessa sł ditis etiam ipsius priuilegium merito reuocat̄ extra e.dilecti.Sed nō hic q̄ si supior ex certa scia confirmauit ꝓuilegium concessū ab inferiori non poterit reuocari postea per inferiorem.xxv.q.ij.ꝓuilegia.p̄mo ¶ ij.¶.c.sequētibus. a Idem in sū.e.ti.q.clxiij.ℌ Hosti.qui ¶ addit. ideo Impator ł R̄ priuilegium concessum ecclesie etiā p dñz papam quem constat supiorem esse oibus ex certa scientia confirmatū nō poterit revocare. b De priuilegiis exēptiōis ¶ d ipsis exemptis hēs plura s.exemptis.

PRobatio ſPer q̄ aliqua p̄bant̄.R̄ ſm Ber. sicut p testes ¶ instrumēta p̄bāt aliqua.ita et scriptura antiquoꝝ librorꝝ facit fidem extra.e. cum cām.extra de p̄scrip.ad audientiā. Item si reperiat̄ scriptura in aliqua colūna uel lapide ei stat̄.xxiij.q.ij.sane.ij. Sed ad h Hosti sic addit caue tamen tibi quia non omnia talia faciunt plenam fidem.sed illa tantum que sb fideli custodia remanēt cetera adminicula p̄stant non p̄bationem. a Idem in sum.li.ij.ti.v.q.clxxvij.vbi et additur q̄ dicta custodia debz esse etiam publica ſm eundem Hosti.

PRofessio De mā pfessiōis quere.ē.nouitiꝰ.ꝛ.j.religio 4°.

PRomissio Quid de illo qui aliqd ꝓmisit ꝛ postea nō facit ℞ ſm Tho.2ª 2ᵉ.q.cx. Si ille q ꝓmittit aliquid habet animū faciendi qđ ꝓmittit non mentit quia non logꝛtur contra illud qđ gerit in mente. Si ℞o non facit quod ꝓmisit tunc videt infideliꝫ agere ꝓr hoc ꝙ animū mutat potest tamen excusari ex duobus. vno modo si ꝓmisit illud qđ est manifeste illicituꝫ ꝙ ꝓmittendo peccauit mutando autem ꝓpositum benefacit. a Facit.xxij.q.iij.in malꝫ. b Alio modo si sunt mutate conditiones ꝑsonaꝝ ꝛ negotioꝝ ut enim dicit Ieneci.in libro de bñficijs ad hoc ꝙ homo teneat facere qđ ꝓmisit requirit ꝙ oia imutata permaneāt vnde ꝛ apl'us non est mentitꝰ nō iplens qđ ꝓmisit cum non iuit Cori.ij.Cori.i. et hoc ꝓpter impedimenta que supuenerunt Et nō ſm Ber. ꝙ ex nudo pacto siue ꝓmissione oritur actio licet ꝑ leges sit coīs ꝛ ꝙ mortaliter peccat recedēs a pacto/nō hoc extra de pac.c.i. a In glo.ꝛ ad hoc facit qđ nō Tho.ijª.ijᵉ.q.cx.arᵒ.iij. vꝫ ꝙ omne mendacium qđ uenit cōtra honestū dei uel ꝓximi ꝓnitiosū dicitur et mortale. b In alternatiuis ꝓmissionibꝰ ꝛ debitis electio est debitoris. ꝛ sufficit alterum adimpleri i instiꝰ. de actꝰ. ℣. preterea extra de re.iurꝰ.in alternatiuis.liᵒ.viᵒ.

PRudentia carnis vtruꝫ sit peccatum.℞.ſm Tho.2ª 2ᵉ. q.lx.prudentia carnis ꝓprie dicit quando aliqua bona carnis ꝫ ut vltimū finē vite sue hoc autem manifestum est ꝙ é peccatū ꝙ ꝓr hoc dꝛordinat circa finem vltimum qui nō consistit in bonis corꝛporis ꝫ anime vnde ad Ro.viij. prudētia carnis inimica est deo. ꝛ si quidem prudentia carnis accipiat ſm absolutam prudentie rōnē ita ꝙ si in cura carnis constituat vltimus finis totius vite sic est peccatum mortale. a Quia prudentia ꝓprie est circa ea que sūt ad finē totius vite studiosa inquisitio ut potest colligi ꝑ eūdez Tho.ꝛ in sū.li.iij ti.xxxiiij.q.ccxxxi. vbi notat omnia que i hoc.c.hnt. b Si ℞o accipiat ſm rōnez ꝑticularis prudētie sic est peccatū veniale ctingit enim qñq ꝙ aliqs inꝛdinate affi cit ad aliqđ delectabile carnis absq hoc ꝙ auertatur a deo ꝑ peccatum mortale. vñ non constituit finem totius uite i delectatione carnis ꝛ sic hēre studiū ad hanc delectationē assequendā est peccatum veniale. Si ℞o aliquis curam carnis referat i finē honestum puta cum aliquis studet comestioni ꝓpter corꝛporis sustētatiōez nō vocat prudentia carnis ꝙ sic vtit homo cura carnis ut ad finem ꝓducat. Nōndū etiaꝫ ꝙ ſb prudentia carnis compꝛehendit etiam prudentia huiꝰ secl'i ꝙ etiā exteriozes res mundi appetimus ꝓpter carnem.

PRubes Require supra impubes.

PRublice Honestatis iustitia uiđ supra impedimentum.xiij°.

PUdicitia Sic ponit tho. 2ª 2ᵉ.q.cli.nomē pudicitie a pudore sumit in quo ℞ecundia sigt et ideo oꝛtet ꝙ pudicitia ꝓprie sit circa illa đ q bus homines magis ℞ecundant maxime autē ℞ecūdat đ actibus venereis ut dicit Aug.xiij.đ ci.dei. vnde neq actꝰ cōiugal ℞ecūdia caret. ꝛ hoc ideo ꝙ motꝰ mēbroꝝ illoꝝ imperio rōnis nō ſbdit ℞ecundatur autez homo nō solū de illa mixtione venerea ſ etiaꝫ de qbuscūqz signis eius ut dic ꝑbs.ij.rethorice. ꝛ ideo pudicitia attēdit cē venerea ꝛ pcipue circa signa venereoꝝ sicut sunt aſpectus impudici oscula tactꝰ. ꝛ ꝙ hec magis solent dēꝑhēdi ideo pudicitia magis respicet hꝰmōi exterioza signa castitas autem magis respicit ipsā venereā cōmixtionem iterdū tamen vnum ꝑ alio ponitur.

Punitio sine clpa nisi sbsit cā nō est aliqs puniendus.extra de re. iur.sine culpa li°. vi°. de punitione quā bz facere prelatꝰ quere.s.correctio primo. Iteꝫ s.disciplina. Item.s.pena primo. Iteꝫ ō punitione an sit dimittenda ꝓpter scādalū vide.ī.scandalū.ſ.vi.

Purgatio Quid est. ℞ fm Ray.est ō obiecto crimine innocentie ostensio.s.per iuramentū uel alio debito modo fm Hof. Et bz duas spes vna dicit purgatio canonica. alia dicitur vulgaris.canonica fit qñq; per solum iuramentum ipsius diffamati qñq; etiam per iuramentum testiū cōpurgantiū scilicz et iurantium qꝫ credunt illum ℞um iurasse ⁊ innocuum esse et ista purgatio approbat tangꝫ bona.ij.q.v.fere.per totum.vulgaris ℞o purgatio est que a vulgo inuenta ē ut ferri cādentis aque feruētis seu etiam frigide duelli ⁊ hꝰmōi bꝫ ī totū reprobata est tangꝫ a diabolo inuenta.ij.q.v.mēna.⁊ .c.consuluisti.⁊.c.monomachia.Et est cōi illud deutero. vi°.mt°.xiij°.⁊ luce.xiij. Nō tēptabis dñm deuz tuuz.ut in.c.monomachia.in fi ⁊.xxij.q.ij.queritꝰ.Et de ista mā habes.s.duellū.ſ.pe. a Idem in sū.li.iij ti.xxxi.q.i.⁊.ij.fm Ray.⁊ glo.eius. b Sed quando est inducenda purgatio. ℞ qñ qs est publice infamatus de crimine ⁊ conuinci non potest seu etiā nō accusatꝰ.ex de pur.cano.nos inter alia. a Uel etiaz ꝓpt aliā crimiſ uehemētiſ suspitōez ut ī.c. int solicitudines.extra.e.de quo.ī.ſ fi. b Sed cū quot personis debet fieri purgaᵒ ℞.fm Ray.numerꝰ cōpurgatorꝝ taxabitꝰ arbitrio boni iudicis.qñq; enim maior qñz minor numerꝰ taxandus est fm qꝫ ifamia ℓ crimen sunt magis uel minus grauia.ij. q.v.pbr̄ter.⁊.c.ommbꝰ.in fi.vnde Inno. indixit cuidam decano purgatōez cū.xiiij. sui ordinis.extra de purga.cano.inter solicitudines ⁊ cuidam epo indixit purgatōz cum duobꝰ abbatibꝰ tm̄. extra de purga. ca.cū i iuuētute.⁊ ad hoc.extra de accu.cū p. a Idē i sū.cō.e.t.q.viij. b Quales debent esse ꝯpurgatores.℞.si possunt hēri aliqui eiusdem ordis uel dignitates hēri debent.extra de purga.cano.inter solicitudines.aℓ si haberi non possint puta qꝫ illi sunt inimici cū aliꝭ inferioris ordis ℓ etiā cuz laycis posset qs se purgare.ij.q.v.si legitime.⁊.c.ommbꝰ.i fi.extra de pur.cano. cū in iuuentute.di.lxxxi.Clerici oñt tam esse viri catholici. a Et vita ꝓbati.vt i.c inter solicitudies.de quo.ī. b Et q conuersationē ⁊ uitā eiꝰ etiā trāsacto tēpore nouerūt. a Non solū in pñti ut i tex. q segrur. b Ut in.d.c.inter solicitudines ⁊.c.se.qn etiam cū mulieribꝰ religiosis et honestis posset quis se purgare.xxiij.q.ij. i decima'in fi. a Idē i.d.q.viij. b Coram quibꝰ dēt fieri purgatio.℞ si aliqs ē infamatꝰ apud ppl'm dēt se purgare i publico.si apud clerū coraz clero.si in vtro.ꝫ casu coram iudice.xxiij. di.illud.xxij.q.v. de crimine. a Idē i.d.q.viij. b Que forma iuramenti in purgatōe.℞ foꝛ talis erit.Ego.n.iuro qꝫ nō feci tale qd per me nec mādaui nec consiliū nec fauorē nec auctoritatē dedi di.l.si qs viduā.ij.q.v.audi tum.extra de purga.cano. quotiēs.⁊.c.fi. pōt etiā addi nec ratuz hūi qō mco noīe factum fuerat.extra ō resti.spo. cū ad sedē .ff.de vi.⁊ vi.ar.l.iij.ſ cum ꝓcuratoz. a Quidā etiā addūt nec sciui uℓ si sciui prohibere nō potui ut in.d.q.viij.ubi nōnt⁊ oia que in isto.ſ hñt. b Cōpurgatōes ℞o iurabunt sic iuro siue iuramꝰ qꝫ credimus ℞um esse illud qō iuravit. extra eo. quotiens.uel breuiꝰ fm Hof. infamatus iurabit se immunem de crimie de quo infamat. a Et hec forma exp̄sse reprobatur extra.e.c.fi.ideo prima melioz est. b Et cōpurgatores iurabūt se credere illū ℞um iurasse. b Quid si infamatꝰ defecerit in purgatōe.℞ purgetꝰ tangꝫ conuictꝰ. ex de accu.cū p.⁊ extra de ſymo.de hoc.⁊.c. insinuatū.Si ℞o purgationē rite fecerit iudex sine mora ⁊ difficultate bz suspēsiōez

si.forte facta fuerit relaxar ⁊ cū ab infamia crimis absolucr. a Et cū boni testionij ānūtiar ut i.c.qđ seqr. b Extra đ pur. cano.ex tuax. Quid si purgatio ñ fuit rite facta.R si nō fuit facta cozā suo iudice uel etiaz cozam eo sed fuit facta purgatio vulgaris etiam si infamat⁹ absolut⁹ fuerit nihilomin⁹ tenebit itez canonice se purgare.extra de purga.ca.ex tuax.⁊.c.cū dilectis. a Idem in.d.q.viij.fm ray. b Utrum purgatio semp sit recipiēda qñ infamat⁹ offert eam.R.fm Ray. duo cas⁹ sr in quib⁹ nō dēt recipi.vnus est quādo crimen est notoziū.alter est qñ é accusator ⁊ offert pbationé.extra de pur.ca.c. ij.⁊.c. cum dilectis. a Hoc fuit dictū ray. ut pz in.d.q.viij.per dictū.c.cū dilect⁹.siue.c ij.qđ ad hoc nihil facere vr. b Utruz iudex possit indicere purgationé ei quem suspectuz hēt ipse tm.R nō nisi forte accusatus fuerit et remaneat suspect⁹ suo epō aut sacerdotib⁹ aut honestis uiris.ij.q.v. omnibus. a .S.qñ ex ipso processu licet delictum non sit plene pbatuz tñ accusatus remanet suspectus etiā soli iudici ut patz in sū.e.ti.q.ix.ubi hec nōnr fm Ray.⁊ facē extra.e.inter solicitudines. b

Purgatorīū

Ignis purgatorij etiā si etern⁹ non sit miro tamen mō grauis est excellz enim omnē penam quā aliqs unq̄ passus est in hac uita.nūq̄ in carne tanta pena inuenta est licet mirabilia martyres passi sint tozmenta ⁊ multi nequiti.quāta sepe sustinuerūt supplicia.hoc de pe.di.viij.c.fi a Potius videt.S.penulti. b Et quasi eadem.xxv.di.qualis. in fi. a Cōiūcto .c.qui i aliud. b Que crimia purgāt in purgatorio. R°.non capitalia ſ minuta xxv.di.S al'.ea ⁊.c.qualis huic. Item illa peccata đ quibus non fit sufficies pēia ut .S.pēia.pmo.S.vii°.⁊ pēia.ij°.S.iiij°. a Clarius in purgatorio purgāt peccata đ sui natura uenialia l' que sunt facta uenialia per pēiam xam si de eis nō est plene satisfactū de pe.di.viij.S.fi. b Utruz existētes i purgatorio pñt iuuari ab exūtib⁹ in hoc seculo.R.fm pe.sic ut pz.ij°.macha broz.xij.Sancta ⁊ salubris é cogitatio p defunctis exorare ut a peccatis soluantur Nam ⁊ ap'lus pmo Cori.xij.loquit đ cō pore mystico ad si'litudinē corporis hūani a Corp⁹ mysticū dicit ecclesia ro.xij.ubi multi unuz corpus x̄r. b In corpore x̄o humano nā per unum membrum supplet indigētiam alterius ergo cū gratia sit potentioz ḡ natura in corpore mystico unuz membrū pōt supplere indigentiā alterius ⁊ hinc est q̄ suffragia membroruz ecclesie possunt pdesse membris indigētib⁹ q̄ x̄o per morte non desinunt esse mēbra eiusdē corporis suffragia uiuoz possunt prodesse ēt defunctis. unde aug⁹. Non est denegādum spez defūctoz pietate suoz uiuētiū posse r̄leuari.con. Tho.in 4°.di.xlv. a Idez in sū.con.li.iij.ti.xxxiiij.q.clxiiij. b Et de hac materia uide infra suffragium.

Purificatio

Utrū pter partū debēt mulieres abstinere ab ingressu ecclesie.R si itraz volūt ecclesiā ad agendū grās nō peccant nec sunt phibende. si tamē ex veneratiōe volūt aliq̄tulū abstinere deuotio eax nō est iprobāda.extra.e.c.vno. Utrū vir cogscens vxorē añ purificatiōez post ptuz peccat mōtaliter.R.fm Guil.non credo ⁊ licet uideat contra.v.di.ad eius.xxxiij.q. iij.si cā.xxxij.q.iiij.origo.⁊.q.vij. nō solū oia illa capla loquūt đ honestate ⁊ cōsilio sed qui vxori debitū reddit his tēporib⁹ non peccat si tamē de honestate ⁊ cōsilio ñ debet reddere nisi timeat fornicatio sicut nō dco.c.ad eius a In glo.que dicit q̄ ideo his tēporib⁹ phibet vsus mrionial' q̄ ex tali coitu nascunt filij mozbosi ⁊ leprosi. Item dicit q̄ si mulier petit a viro debitū tpe mēstrui ul' purificatōis nō dz reddē nisi timeat de fornicatōe ⁊ sic intuit q̄ dictū Aug. nō sit de cōsilio si de debito puto q̄ pōt distīgui it' exactū ⁊ exigentē

ſm q̄ p̄dictuz eſt de tempore ſolēnitatū ⁊ ieiuniorū.ſ.debitū cōiugale.ℱ. vi.cum additionibus. b

Pſillanimi tas vtrū ſit peccatū.R ſm Tho z^{a} z^{e}.q. cxxxiij.ſicut per p̄ſūptōez aliquis excedit ꝓportionē ſue potentie dū nititur ad maiora q̄ poſſit ita ⁊ puſillanim⁹ deficit a ꝓportione ſue potentie dū recuſat in illud tēdere qđ eſt ſue potentie cōmēſuratum.⁊ ideo ſicut p̄ſūptio eſt peccatū ita ⁊ puſillanimitas q. eſt cōtra nāle ordinez q̄ vna queq; res nāl'r inclinat' ad exequēdā actionē cōmēſuratā ſue potentie. inde é q̄ ſeru⁹ q accepta pecunia dñi ſui fodit i terram neq; opat⁹ eſt ex ea ꝓpter quādā puſillanimitatis timorē punit'a dño ut hēt' m^{t}.xxv.⁊ luce.xix. de p̄ſumptione habet' ē.p̄ſumptio.

Qarta q Multiplex é.ſ.falcidia trebellianica et legitima ſiue debita filiis iure naturali que é redacta ad tertiā de tribuſ his habet'.ē.legitima.ℱ.i. eſt ⁊ q̄rta de funeralib⁹ quā dñt hēr p̄dicatōes ⁊ miſſarum ad ſepulturis apud eos ut.j.ſepultura.iij.ℱ.v

Queſtuarii Queſtores q diſcurrūt p elemoſinis p̄hibētur admitti niſi exhibeāt ꝛas lras apoſtolicas uel dyoceſani. a Littere aute apoſtolice acceptari ñ debent p⁹q̄ fuerint per dyoceſanū diligenter examinate ut in cle. abuſiōib⁹.extra de pe.⁊ re. b Et nihil p̄ponant niſi qđ in lris cōtinet'.⁊ ponit' for lras.extra de pe.⁊ re.cū ex eo. Queſtuarij tales dñt eſſe modeſti ⁊ diſcreti et ne in tabernis aut alijs icōgruis locis hoſpitent' nec faciāt icōgruas expēſas nec aſſumant hītū falſe religiōis.extra de pe ⁊ re. cū ex eo. Ad queſtuarios nullatenus p tinet p̄dicare ſi tñ caritatiua ſūſidia pter ⁊ idulgētiā ſi quā hñt exponere. extra de hereti.ut officiū li.vi. ⁊ in cle.abuſionib⁹ de pen̄i.Et ſi ꝓpter eos ip̄edirēt' officium inquiſitoz poſſūt ⁊ debēt ab ipſis cōpeſci ⁊ remoueri a p̄dicatiōe ut i.v.c.ut officiū Queſtores nō debent cōcedē idulgentias motu ſuo ꝺ facto nec diſpēſare ſup votis n^{c} abſoluē a piurijs homicidijs ⁊ alijs peccis ꝺfitētes ſibi. a Et ſic vī eis penit⁹ iter dictū officiū audiēdaz ꝺfeſſionū ſed forte hoc intelligit' de grauiōibus ⁊ reſeruatis ſicut patet i exēplis poſitis.⁊ p rōnē dē cle.abuſiōib⁹.ſ.ne auctōitas clauiū veniat in cōtēptū. b Nec male ablata incerta data ſibi aliqua pecunie q̄titate remittēr nec tertiā aut q̄rtā ptez ⁊ h⁹mōi de iniūctis penitentijs relaxare.nec aiaz ut mēdaciter aſſerūt de purgatōio trahere nec plenaz peccatoz remiſſiōez idulgē nec a pena ⁊ culpa abſoluer ⁊ oia p̄uilegia ſup p̄dict' uel aliquo p̄dictoz reuocata ſūt ut in cle. abuſiōibus de peniten.

Raptor i° Scz qñ p violētiā q̄s rapit res alienas cuius pena eſt ſm leges q̄ ſi agat'.ℱ. ānū ciuilit' puniē in quadruplū cōputata.ſ.ipſa re. poſt ānum ꝛo in ſimplū.ff.de vi.bo.rap.l.i.⁊ ij Et ad iſtā penaz raptor quidē tenet' ſolū poſtq̄ dānat⁹ é ut poſt Tho.z^{a} z^{e}.q.lxij a De hoc latius eſt dictū.ē.p̄dagiū.ℱ.ij cū additione. b Si ꝛo agat' criminaliter tunc p uim ſine armis punit' in tertiā ptē bonoz ⁊ fit īfamis.ff.de vi.pu.l.i.p̄mo R ⁊.l.ſi.⁊ de hoc uide.ē.infamis. Si autem cum armis punit' deportatiōe.ſ.q̄ deportabat' in inſulā ⁊ perdebat oia bona ſua ut i iſti.de pu.iudi.ꝺ.ℱ. Item lex iulia de vi. ſm canones ꝛo raptor m'tipl'r punitur. et p̄ma pena eſt q̄ excōicat'.ſ.ab illo epō in cuius epātu rapinā fecit.extra.e'.c.i.vi. q.iij.placuit. Item denegatur ei p̄nia niſi reſtituat ablata uel plenā ſecuritatē ꝺ reddendo faciat ſi habeat vnde poſſit. Si ꝛo

ctꝫ hēret vnde posset dissulit hēre pñiaꝫ usqꝫ ad mortē ⁊ sic nō pōt satisfacere si petat pñiam dabit ei ⁊ etiā uiaticū. Si xo decedit ipenitēs tūc ⁊ viaticū ⁊ sepl'tura denegabit extra.e.sup eo.⁊.c.ī lris. Ox si ñ hēat vndē reddat nec hæredes nec ppīqꝫ uolūt satisfacere ipe tamē cōtrit⁹ facit qđ potest licꝫ tarde nō pūabit pñia ⁊ uiatico ſ tamen sepultura denegabit qđ statutū est ad terrorē alioꝝ p̄sbyteri xo q cōtra p̄dicta fecerint sepeliēdo ipꝫ ⁊ h⁹modi dñt deponi ab officio ⁊ bñficio ut in.d.c super eo. Sꝫ tñ de occultis raptoribꝰ ſꝫ Inno. non debent tales rigores seruari ar.etra.e ī lris. a In.d.c.sup eo.sic dicit statuim⁹ ut qcūqꝫ ex his qui uiolent surrexerint ī rapinā siue ī ecclesiaꝝ uiolatōez manifeste fuerit dēphēsus nisi p⁹ ablata restituat si poterit uel emēdādi plenā ⁊ firmā securitatē fecerit pñie bñficiū ei pēnit⁹ deneget Si xo vsqꝫ ad obitū ī cōtūacia durauerit ⁊ ī extremis positus remediū pñie postulauerit humil'r si emēdatōez uel emēdādi securitatē p̄stiterit ei pñia ⁊ sepultura ecclesiastica cōcedat. Qui aūt in sanitate obstinata mente nō pēnituerit l' emēdauerit ⁊ in morte securitatē p̄stare nequerit solēnitas pñie paxꝫ pdesse vī sicut credimus. Sed de peccato cōtrito uiaticū nō negetꝫ ita tamen ꝙ null⁹ clericoꝝ sepulture eius intersit nec eius elemosinā p̄sumat accipē Ox si qui clericoꝝ ul' p̄sbyteroꝝ cont hoc in uita l' ī morte pñias dare uel sepl'ture itereē l' eoꝝ elemosina accēpe tēptauerit seu eius rapine ptīcipes iuenti fuerint ordinis sui dānū irrecupabil'r patiantur ⁊ ecclesiastico bñficio careāt hec ibi. b Et hoc.c.itelligit d̄ publico raptōe ut ⁊ nō ī sū.con.li.i ti.xvi.q.vi.vbi etiā sb'iūgit ſꝫ Hos. ꝙ si dict⁹ raptor in morte satisfacere nō pōt ctrito viaticū cōcedit ſ sepultura denegatur ut dicit decre.sup eo. Si xo in morte cōstitut⁹ satisfacere ꝓmittit si cōualescat ⁊ ante satisfactionē decesserit nō denegabit sepl'tura ſ hæredes ad satisfactōez cōpellent.extra de rapto.in lris. Et ꝙ ſ casu sepl'tura negat ꝙuis viaticū recedit fit ad terrorē ul' fit ad uersitōez hæredū qui nolunt satisfacere ut per hoc ad satisfactionē īducāt ut dicūt Hos. ⁊ Ray.et addit Ray.uel dic hāc cōstitutōez locale esse vī enim iur nouo ꝙ si qs esset etiā p h⁹modi crimibus excōicat⁹ oñ ī extremis ageret iuxta formā ecclesie essꝫ absolutus nō dēret cimiteriū ⁊ alia ei suffragia ecclesiastica denegari ſ eius hæredes ⁊ ꝓpinqui ad quos bona pueniūt ipsius ut p eo satisfaciant sunt ecclesiastica censura cōpellendi extra de sepul.c.prochiano hosti.in sū.dē simpl'r ꝙ ei sepultura denegatur ut dicit decre.sup eo.licꝫ viaticū cōcedat qđ mai⁹ é.⁊ ſ fit ad trorē ⁊ ꝓp' iobīaꝫ ⁊ otūacia suā ī q̄ lōgo tpe stetit. Si xo sup ſ nūq̄ fuit admōit⁹ ul' fuit admonit⁹ ſ modico tpe otūax stetit absolut⁹ p ꝓpū sacēdotē erit sepeliēdus ⁊ hæredes cōpellendi sunt satisfacere iuxta facultates defūcti ut ext de rap.in lris.quasi idē dicit ipe Hosti.ī gl.sup dēo.c.sup eo.hec ibi. a De pēa etiā raptoris vide.s.furtū.ſ.iij. Utrū rapina sit grauiꝰ peccatū ꝙ furtū. Rn fm Tho.z.ª z.ᵉ.q.lxvi.sic. nā violētia est magl contra volūtatē q̄ contra ig̃rantiā. Item ꝙ per rapinā nō solū infert alicui dānū ī rebus ſ etiā xgit in quādā psone iniuriaꝫ ꝙ aūt hōmes min⁹ xecūdāt de rapina q̄ de furto.ex hoc est ꝙ hoies sensibilib⁹ ihe rentes magis gl'iant de xtute exteriōi q̄ magis manifestat in rapina q̄ de uirtute que tollit p peccatū .⁊ iō min⁹ xecūdāt de rapina. Ad mām raptoruꝫ ptinere pōt .s.latro.⁊.s.naufragiū.⁊.s.pirrata.⁊.s.p̄do.⁊.j.restitutio.p totum. nō licet rapere a sarracenis tpe treuge infra treuga ꝛc

Raptor ii

o.s.psonarum ra-

ptor dī nō solū reꝫ ut ī p̄cedēti .c.sed etiā psonaꝝ.⁊ sicut ab illo dī rapia ita ab isto dicit rapt⁹.⁊ cōmittit q̄do puella violēter rapit ut ī ppetuū teneat uel etiam qñ nō ipsa sed ulus eius violēt rapit.xxxvi.q.i.ſ ex hac. Item raptus nō

solum cõmittit in xgine sz etiam large sũ ptus in vidua et scimoniali. a xxxvi.q. ij.raptores.¶.c.si qs nõ dicaz.¶ de hac mã bés.s̃.luxuria.§.i. a De isto raptu clarius dictum est.s̃.fornicatio in pncipio cũ additiõe. b Que pena raptoris.R. sm leges pena é ut capite puniat ¶ si ingenuã rapuit eius sba rapte applicet secus si ancillã uel libertã q tũc decapitat quidé sz ñ pdit sbaz.¶ intelligit si rapuit mulierẽ honestã secus si meretricẽ q sm leges nõ punit ut.C.de adul.l.que adulteriũ. a Non punit.s.pdicta pena ab alijs nũt penis nõ reperit immunis. b Item nõ distinguit vtrũ uolentẽ qs rapiat aut inuitaz sponsã ppriã aut alienã cõiugatã uel nõ cõiugatam. Item non potest puella rapta cõtrahere cũ raptõe. Item omnes fautores raptorũ capite puniũt ꝓbant hec oĩa.C.de rap.virg.raptores.sm canones xo alit puniunt.nam raptor efficit suus rapte nisi uelit se redimere xxxvi.q.i.de raptoribꝰ. a Et ibi pz q si mulier uolũtarie rapta est raptor obligat pri ipsius rapte ad predicta.s.ad soluendũ uel ad se redimẽdum. b Hec autem pena potest infligi in foro iudiciali nõ autem in pniali. Item raptor debet excõicari cum fautoribꝰ suis.xxxvi. q.ij.c.i.¶.iiij. Item si rapta uelit cõtrahere cũ raptore pót.extra.e.accedẽs. Item non intelligit raptor si rapuit spõsã ppã.xxxvi. q.i.lex iulia.¶.q.ij.de puellis.¶.c.si qs xginem.extra.e.cuz cãm. Item raptꝰ nõ est ubi puella cõsentit ut in.d.c cũ cãm. a s.qñ consentit pus in mrimoniũ licet cõtra uolũtatez parẽtũ ut ibi secus si cõsensit solũ rapine q tunc bene dicit raptꝰ ¶ punit raptor dicto.c.raptoribꝰ.¶.s̃.tactũ est. b An qui defloraꝝ xginem teneat eã ducere l̃ maritare hés.s̃.luxuria.§.ij. a Adducr tendum etiã sm leges q raptores filiorũ seu seducentes filios a patribꝰ si sunt nobiles dãnant in metallũ.si nõ sũt nobiles aut si pluries hoc cõmiserunt dãnãtur ad mortez ¶ seruus ul̃ libertus sdit hostijs .C.de plagiarijs.l.fi.¶ ibi glo. b

Ratiocinijs

obligati uide supra obligatus.

Reconciliatio

ecclesie uide.s̃.cõsecratio.ij.§.iiij. Item de recõciliatiõe cimiterij.s̃.cõsecratio iiij.§.ij.

Religio

pº. Toit vtrũ liceat nouã religionem admuenire. R. nullo mõ extra de reli.do.religionũ.li.vi. a Quia qui religionẽ assumere cupit debet unã ꝺ approbatis accipere.extra de reli.do.c.fi. b Vtrũ illi qui destruũt hospitalia.mutant habitũ.accipiũt certũ signũ aliquẽ in etiã hospitalitatẽ exercẽt tamẽ hũt uxores ¶ ppriuz sint aliq̃ mõ dicendi religiosi seu persone ecclesiastice. R. si hoc fit sine auctoritate epi tũc nullo modo debẽt dici ecclesiastice pone nec religiosi.xciij.di.nulla. a Nõ obstante cõsuetudine contraria quia oĩo irrõnabilis est.sm Hosti.¶ in sũ.con. li.iij.ti.xxviij.q.xxiiij. b Si aũt fiat auctoritate epi tunc locus quidẽ religiosus censet.extra de reli.do.c.iij. ¶.iiij.pone q̃ si ꝓmittãt obediẽtiã ¶ caste uiuere cũ uxore ¶ ea mortua aliam non ducere ¶ ppriuz nõ habere persone ecclesiastice sunt ¶ q̃daz modo religiosi dici possunt nec obstat q uxorẽ aliquis talis habeat. nã ¶ intelligit caste viuere.xxxi.di.in cena. a Etiam si utat matrimonio dũmodo honeste ut ex eodez.c.patet. b Item nõ obstat q̃ q̃si ppriũ habet q illud potest habere ratione administratiõis nõ tamen ppe religiosus dici potest nisi ꝓmittat aliquã approbataz regl̃az.extra de reli.do.c.fi.nec põt tali cõmitti administratio spũaliũ si laycus est. a Nec in hoc vt excusare epi auctoritas sm Hosti.qui ¶ addit consulim9 etiã epis ut talibꝰ quo ad oẽs de vª dyocesi vniformẽ hĩtum ¶ regl̃am certam tradat cõsulim9 etiam q eis graue non erit sicut credimus q libzam piperis uel cere uel aliũ certum censum in signum subiectiõis sibi retineant

⁊ ut eoꝝ ꝓfectio euidentiꝰ eluceſcat ut in
dcā.q.xxiiij. b Utrū occaſiōe religio-
nis ꝑmittēda ſint pietatis officia ī pa
rentes. ℞ ſm Tho. in quolibet al'r dicēdū
eſt de illo qui nūdum religionē intrauit. et
aliter de illo qui in religione iam ꝓfeſſus
eſt. qui enim nōdū intrauit ſi uideat ꝓxi
ſuū in magna neceſſitate ⁊ cui per aliū ſuc-
ueniri non poſſit non debet intrare. ſed oz
miniſtrare parētibꝰ maxime ſi abſq; pcto
peccati poſſit in ſeculo remanere. Si ꝙro p
aliū poſſit parentibus ſuis miniſtrari pōt
ſi vult religionem intrare. vnde Criſoꝰ ex
ponēs illud. mt. viij. ⁊ luce. ix. dimitte mō-
tuos ſepelire mortuos ſuos dicit q; malū
eſt abducere hominem a ſpūalibꝰ ⁊ max.
cum fuerint qui miniſterijū parētum com-
pleant. extabant enim aliqui qui compleꝛ
poſſent illius funeris ſepultura. poſtq; ꝙro
iam aliquis eſt in religiōe ꝓfeſſus mōtuꝰ
eſt mūdo. vnde p ſpūalē mōtē debligat
a cura ipendēda parētibꝰ. ſicut etiā debli-
garet̄ per mortē corporalē ⁊ ideo ñ peccat.
nec contra ꝓceptū dei agit ſi in claustro re-
maneat ſb̄ ꝓcepto ꝓlati parētū miniſtratiōe
preterminſſa ⁊ enim factus eſt impotēs ad
reddēdū debitum miniſterijū abſq; ꝓpria
culpa. debet tamen q;tū poteſt ſalua ordis
ſui obedientia ſatisfacere ut p ſe uel p aliuz
ſuis parentibus ſb̄ueniat̄ ſi in neceſſitate
fuerint. Idem etiam Tho. ij^{a} ij^{e}. q. clxxix
a Idē ī ſū. e. ti. q. xij. ⁊ idē nōt Nicolaus
de lyra ſup. xv. mt. b Cūm quid atte
dit̄ gradus diuerſaꝝ religionū. ℞ ſz tho.
ij^{a} ij^{e}. q. clxxxviij. ſūmū gradū ī religiōibꝰ
tenēt q ordinat̄ ad docendū ſiue ad predi-
candum. a Hoc ꝟum ceteris equalit̄ cō
putatis al' ſecus. ut pz in ſtatu clerici ſecu-
laris ⁊ curati qui ordinat̄ ad p̄dicandum
extra de cele. miſ. ſane. ℈ ſacerdoſ. ⁊ tū ſtatꝰ
eiꝰ minor eſt ſtatu regl'arīū etiam ad p̄di-
candum nō deputatoꝝ. xix. q. ij. hoc ſunt. ī
fi. ⁊ idem qđ hic nō. in ſū. e. ti. q. xxi. b
2^{m} tenent illi qui ordinat̄ ad cōtēplatōez
3^{m} illi qui occupāt circa exteriores actōes
in ſingulis autem hoꝝ graduum poteſt
attendi ꝑeminentia ſz q; vna religio ordi
nat̄ ad altiorē actū in eodem gñe ſicut ite
opa uite actiue potiꝰ eſt redimere captiuoſ
q; recipere hoſpites ⁊ in opibus contēpla
tiuis potior eſt oro q; lectio poteſt etiā at
tendi ꝑeminentia ſi vna eaꝝ ad pl'a hoꝝ
ordinet̄ q; alia uel ſi conuentiora ſtatuta
habeat ad finē ꝓpoſitū cōſequēdū. Vtrum
autem perfectior ſit religio ſolitariorꝝ q; ī
ſocietate uiuentium uide. ſ. heremita ℈ i.
Utrum religioſus peccet mortaliter tranſ
grediendo ea que ſint in regula. ℞ ſz tho.
2^{a} 2^{e}. q. clxxxvi. votū ꝓfeſſionis reſpicit ꝑn
cipaliter tria. ſ. paupertatem continētiam et
obedientiā. ⁊ hoꝝ tranſgreſſio obligat ad
mortale. aliorꝝ autē tranſgreſſio ñ obligat
niſi uel ꝓpter contēptuz regule q; hoc di
recte contrariat̄ ꝓfeſſioni p quam uouit
aliqs regularē uitam. a q. ſ. religioſus
nō tenet̄ eſſe ꝓfectus ſi ad perfectionē ten
dere cui contrariat̄ ꝓfectiōis cōtemptꝰ ſz
eundem Tho. ij^{a} ij^{e}. q. clxxxvi. ar^{o} ix. b
Uel ꝓpter ꝓceptū ſiue a ꝓlato ordinatum
factum ſiue in regula expreſſum q; hoc eſſet
facere contra obedientie votum. nō autem
qui ꝓfitet̄ vouet ſeruare omnia que ſunt
ī regl'a ſi uouet regularē vitā q; eētialit̄
cōſiſtit in tribus p̄dictis. vnde ⁊ i qbuſdā
religiōibus cautius aliq; ꝓfitent̄ nō qdez
regl'am ſed̄ uiuere ſm regulam. i. tendere
ad hoc q; aliquis mores ſuos iformet ſm
regl'am. ſicut ſm quoddā exēplar ⁊ ſb̄ tol
lit̄ ꝓ contēptū. in qbuſdaz aūt religiōibꝰ
adhuc cautius ꝓfitent̄ obſam ſm regl'az
ita q; ꝓfeſſioni nō cōtrariat̄ niſi illud qđ
ē otra ꝓceptū regule. trāſgreſſio ꝟo aliorꝝ
obligat ſolū ad peccatum veniale. q; talia
ſunt quedā diſpoēs ad p̄ncipalia uota. in
aliqua tamen religiōe. ſ. fratꝝ p̄dicatoruz
talis tranſgreſſio uel omiſſio cōſtitutōnū
ipſoꝝ ex ſuo gñe ñ obligat ad culpā neq;
mortalē neq; venialē ſed ſolū ad pēnā ta
xatam. q; per hūc modū ad talia obſeruāda
obligant̄ qui tamen poſſint uel venialiter
uel mortaliter peccare ex negligentia uel li
bidine ſine contēptu. a Con. vl. ut in ſū

aliaſ. q. vrid

li°.iij.ti.xxxiij.q.xxv. b ¶ Utrum religiosus eodē genere pcati grauius pcct q̄ secularis.R.ſm T ho.ubi.ſ.pccatū religiosi potest esse grauius pccato secularīū eiusdem ſpēi tripl'r.pmo si sit cōtra votū religiōis puta si religiosus fornicet' ul' furet' q̄ in fornicatione facit contra uotū cōtinentie ⁊ furando facit contra votū paupt̄atis.z°. mō si ex cōtēptu pccet q̄ ex hoc vī esse magis ingrat9 diuinis officijs uel bñficijſ gb9 est ſblimat9 ad statū pfectōis sicut apostol9 dicit hēb.x. Ox fidelis grauiora mereť ſupplicia ex hoc q̄ pccādo filium dei conculeat p cōtēptum.vñ ⁊ dñs oquerit' Jere.xi. Quid est q̄ dilect9 me9 in domo facit scelera multa.z°. mō pccatū religiosi potest esse grauiꝰ ꝓpter scādalum q̄ ad uitam eius plures res respiciūt. Si xo religiosus non ex contēptu ſi ex infirmitate uel ignorātia aliqd̄ pccatū qd̄ nō est otra votum sue pfessiōis cōmittit absq̄ scādalo puta ī occulto leuiꝰ pccat ī eodē genere pcati q̄ secularis q̄ pccatū eius si sit leue absorbet' ex ml'tis bonis que facit. ⁊ si sit mortale faciliꝰ ab eo resurgit. p qdez ꝓpter ītentiōez quā habet erectā ad deum que ⁊ si ad hora intercipiat' de facili ad pristinā repar'. Itē scit delicta corrigeť iuuat' etiam a socijs ad resurgēdū ſm illā ecclesiastes.iiij. Si vnus ceciderit ab alto fultiet' ue soli q̄ si ceciderit non hēt ſblevāte. a Idē ī sū.e.ti.q.xxvi. b Quid cōsulendū electis ⁊ fugitiuis q nō possūt impetrare recōciliatōez ſm formā decre. ex de reg.c.fi. a Ibi dicit' q̄ debēt tales requiri ⁊ ad reuertēdū cōpelli ⁊ sic fortius recipi salua tamen ordis disciplina.i.ſz cōuenientiā regule et si pñt ſbijci discipline cohertioni. b Nec iueniūt religionē ī q̄ recipiāt'.R.ſz Ray.tenet' uiuere regl'ariť ⁊ honeste tā a ptāte q̄ electi a Hoc oz videt' potius fuisse glo. Ray. ut patz ī sū. li.iij.ti.xxviij.q.ij.vbi dicit hec glo. b ¶ Quid de his que lucrat' monach9 fugitiuus seu apostata.R. totum mōasterio suo lucrat'.xviij.q.ij.abbates. et sicut Innocd. dicit etiaz si uetante monasterio acquirit .ff.de acq.re.do.ecc°.sed ſm eūdez si monachus sit electus ea que lucrat' nulli acqrit nec ualet contract9 eius ⁊ addit posſz tamē dici q̄ acquirit epō a cui9 iurisdictōe non est absolutus. vide etiam hunc casum supō apostasia.v.ſ.ij. a Et ibi de hoc clariꝰ dictum est. b ¶ Utrū piculū sit religiosis siue monachis si ab abbate negligat' cura ecclesiaz ⁊ ppl'oz ptinentiū ad eum.R.ſz T ho.ī quolibet.null9 pōt exigere aut recipere carnalia aliox maxie pēa peccatorū nisi spūalia semiet pdicando ul' orando l' salt'em eox a quibus recipit p viribꝰ procurādo. dico ergo q̄ totum clauſtz sicut recipit sic tenet' refundere. Si ergo ostat eis q̄ cura negligatur dñt supplicare abbati ⁊ debent eū monere in ca°. ⁊ si uideāt q̄ remediū nō apponatur debent appellar' contra abbatem sicut contra aduersarium xitatis et si esset mihi notum aliqd̄ tale monasteriū non auderē consulere q̄ aliqs in tali eligeret monachatuz. a Idem ī sū.li.iij.ti.xxviij.q.xxiij. b ¶ Utz aliqs religiosus possit pesse pluribus locis. R° nulli religiosi uel monachi possunt pesse pluribꝰ porratibus. itē nec pluribꝰ eccl'ijs curam aiaz hntibus etiam si eadem cura non per ipsos ſi p ſbyteros ad eox pūtationem p epos institutos habeat exerceri nisi auctoritate sedis apostolice ul' si vnus ex eis ab alio dependeat uel adminiculē sint anexi ⁊ qcūq̄ talē porratū uel talē eccl'iaz obtinēs receperit aliū. pmo puat9 est ipso iur̄ ⁊ statim tenet' dimittere ⁊ per euz ad quē ptinet libere conferat' ⁊ nisi dimittat fit ineligibilis et ab vtroq̄ penit9 repelli debet. extra de pben. cū singula. li.vi. circa hoc pl'a uide. ſ. bñficiū. pmo. ſ. iiij. ¶ Prioratus uel ecclesie aut administratōnes seu offitia vnius monasterij. consueta p eiusdē mōachos gubernari nō debent cōmitti monachis alterius monasterij sine licentia pp̄ ⁊ contra hoc ordinantes sunt puati ptāte puidendi de ipsis. a .ſ.ea uice ⁊ de ipsis per dyocesanū si exēpta non fuerīt aliogn

secularibz

vi

vii

vii

alci. dcales. dr q. religiosus pccat grauiꝰ qz secularis cadens ī pccato ianua gloze. et anselm. ī li° de similitudinibꝰ ultra medium. ait q. religiosi qñ pccāt. lz plus offendat. tñ qñ pcitet deū uidicat cos sicut seruos. alios uero sicut alienos. et ibi ī q°. dr q. religiosus de pccato pcitens maiorē cōsequitur misericordiā qz secularis. nō ergo dicat q. leuius pccat. ſz q. misericordiꝰ resurgit. Concordat astēn. dicēs. tñ ut alijs uidetur nō pccat leuiꝰ. quoniā ex hoc ipō q. religiosus est magis instructus. sequitur q. pccat grauiꝰ. qz scīa est circūstantia aggrauans nō alleuians pccatū. Et hoc ipō etiā q. ē religiosus. ad ea que sunt pfectiōis magis tenetur uitare saltē debito et equo ēt tale pccatū qz secularis. vñ uidetur q. tūc religiosus pccet grauius ceteris paribus ratione status. qz status ē circūstantia aggrauās. non alleuians. hec astēn. ſ. li°. 6. tī. q. j. ar. 2°. et fine

di. 38. ar. 6. q. 1.

per sedem apostolicã ordinet ut in.v.c.cũ singula. b Et recipiẽtes sunt negligibi les ipso iur.extra de pben.cum singula .ff. fi.li.vi. C Utr religiosi succedãt i bonũ parentum ꝛ hꝰ modi.R.sic imo plus ꝙ pa rentes non possunt eos exheredare ꝙuis dũ layci fuerant in casu ingratitudis inci disset.C.de epis ꝛ cle.deo nobis.xix.q.iij .c.fi. C Religiosis ꝓcipit i xtute obie sub intermiatione maledictõis eterne ne i ser monibus suis prelatis detrahãt uel retra hant aliquos ab eccl'ia suaꝝ frequentia ul' indulgentias idiscretas ꝓnũtient ꝛ ne retrahãt testatores a restitutõibꝰ debitis aut legatis matricibꝰ eccl'ijs faciendis nec legata nec debita aut male ablata incerta sibi uel sui ordinis fratribꝰ uel cõuentibꝰ in aliox ꝓiudiciũ fieri uel erogari ꝓcuret nec absoluãt ꝙꝙ in casibꝰ reseruatis pape uel epo.ꝛ plura hꝰ mõi ut in cle. religiosi de priuile. a Ibi enim ponuntur aliqua etiaz de quibꝰ dictuz est supra absolutio.ſ. .ff.ij.x.zꝰ est de religiosis.ꝛ additur ꝙ ipi religiosi nõ ꝑsumant ꝑsonas ecclesiasticas ꝑsertim coram iudicibus delegatis a papa suam contra eos iustiçiã ꝓsequentes uexaꝝ indebite aut ad loca plura ꝛ ꝑsertiz ml'tũ remota conuenire. Si ꝙ autẽ aliqd deue nit ibi attẽptare ꝑsumpserint ꝓ quos mesc sbiaceant penis que ꝑm eoꝝ regulã ul' sta tuta ꝓ grauibꝰ culpis eis ꝺsueuerũt ꝑponi sup quibus absq; manifesta necessitate cũ eis nõ ualeat dispensari. ceterũ plati eoruz nihil de his ꝙ occasiõe ꝑmissoꝝ excessuz ad eos quoquo modo ꝓuenerint ecclesijs aut ꝑsonis ecclesiasticis dãnificatis ul' sa tisfactionẽ plenariã exhibuerint .j. mensez postꝙ sup hoc fuerint requisiti suspẽsiõez usq; ad satisfactionẽ debitam eo ipso ĩcur runt nõ obstantibꝰ statutis aut ꝓuilegijs cuiuscũq; tenoris existãt. b C Religiosi mendicantes si recipiant loca noua l' antiq̃ dimittãt sunt excõicati ut.s. excõicatio.i. .ff.iij.x.decimꝰ. a Et ibi de hoc plenius in additiõe. b Similiter etiam sunt ex cõicati religiosi qui ubicũq; temerarie di mittunt hãtuz uel accedũt ad studia sine licentia ut.s.excõicatio ꝑmo.ff.iij.x.xiij.

C Utrum cũ religiosis possit dispensari i uoto ctinentie. R ꝑz tho. 2ª 2ᵉ.q.lxxxviij uotum continentie non est essential'r ãne xuz ordini sacro sed ex statuto ecclesie. uñ per ecclesiam uidet ꝙ possit dispensari sed debitum continentie est essentiale statui re ligionis per quam homo abrenũtiat sec'o totaliter dei ꝓpitio mancipatus ꝙ nõ põt simul stare cum matrimonio in quo incũ bit necessitas ꝓcurande uxoris ꝛ ꝓlis ꝛ fa milie ꝛ rex que ad hoc requirũt. uñ dicit apl'us ꝑmo Cor.vij. Qui est cum uxore solicitus est que sunt mundi quõ placeat uxori ꝛ diuisus est. uñ nomen monachi ꝓ opposituz ad diuisionẽ ꝑdictã ab unitate sumitur. a Dicit enim a monos qꝺ est unum quasi unicus et solitari9. xvi.q.i. si cupis. b Et ideo in uoto solẽnizato per professionẽ religionis non põt per eccl'iaz dispensari ꝛ rõnem assignat decretalis ga castitas est ãnexa regule monachali. extra ð sta.mo.cũ ad monasterium in fi. a Con. al. sed Inno. ꝛ Hosti. ꝛ ml'ti alij dicũt ꝙ ꝓpter reputabilem cãm bñ posset papa di spẽsare.ſ ꝛ ipse Tho. i scripto dicit ꝙ illi probabiliuſ dicunt qui asserunt ꝙ si cõis utilitas totius ecclesie uel uniuſ regni ul' quintie exposceret posset papa in uoto cõ tinentie et religionis dispensare ꝙtũcũq; esset solẽnizatum ut in sũ.con.li.i.ti.viij.q lxxij. b C Utrum religiosus factꝰ epus absoluat a uoto pauptatis ꝛ obie. R ꝑm Tho.ubi.s.sicut non absoluit a uoto cõ tinentie ita nec a uoto pauptatis ꝙ nihil debet habere tangꝫ ꝓpriũ sed sicut dispẽsa tor omniũ bonoꝝ ecclesie. similʼr nõ absol uit a uoto obie sed per accidens nõ tenet obedire si superior non beat sicut ꝛ abbas monasterij qui tamen non est a uoto obie absolutus. C Utrũ religiosus factꝰ epus teneat ad obseruãtias regulares. R ꝑz tho. 2ª 2ᵉ.q.clxxxv.si qua sunt in regularibꝰ obseruantijs que non impediunt pontifi cale officiũ sed magis ualeant ad pfectõis

Idem tenet zicnzꝰ .i.q.dj.38.aº. h.q.1. et Archic.flo. ſsñ. i 2ª 2ª parte. tº 1º. c. 2. sedm. imponé. gaz. hosti. et mmot. [illegible] et tabiemucapolitn. Idem tenet landul. et cõiter theologi. ꝓpter magna utilitate papa pot dispensare. ut patet talo Pathafio. c. 160.

Pl. i.4º. di. 38. aº. h. q. 1. dr an professus i religiõe qui fit epus teneatur habitũ religionis portare et proprium nõ habere. 2ª 2ᵉ. de uita et honestate clerici. cº clerici officia. et. 16. q. 1. demonachis. ubi dz. q. nõ debet aptuoz proposito discere. ubi glo. quãtũ adda q sit de sba monachatus. cuidmodi sint habitus religionis portare. cõtinentia sequare. proprium nõ ha bere. ñ sint dñi dimittaz. sed dispẽsatores. et. cl.

et 24. i.q. tenet q. pot ex magna causa ut ex reformatione unitatis regni et hmõi. et. 10. ĩ sũ. con. et tho. ĩ q. et. 10. nec pot hoc archie. ut p̃z ĩ pathafio. c. 67.

custodiaz ſicut eſt continentia pauptas et alia hꝰmodi. Ad hec remanet obligatꝰ et per oñs ad portandū hītum ſue religiōis qui eſt hꝰmōi obligatōiſ ſignū. ſi qua ẋo ſunt que officio pōtificali repugnēt ſicut é ſolitudo ſilētiū ⁊ alique abſtinētie ł uigilie ḡues ex qbꝰ ipotens corpore reddēt ad exequendū pōtificale officiū ad hꝰmōi nō tenet. in alijs pōt tamē diſpēſatōe uti ꝓz ꝙ regrit neceſſitas ꝓſone uel officij et conditio hominū cū qbꝰ uiuit ꝑ modum q̄ etiā ꝓlati religionū i talibꝰ ſecū diſpenſāt. a Con. Hoſti. ut in ſū. li. iij. ti. xxviij q. iiij. b Utrū aūt religioſus factꝰ rector alicꝰ eccᵉ teneat ad ſtatuta ſui ordis vide. ē. monachꝰ. ℔ vi. Utz religioſus poſſit eē iudex. ℟. ſimplex ꝛligioſus iudex eſſe nō pōt ut nō. ff. de iudi. l. cū ꝓtor. a In gl. etiā q̄ idē dicit i cōuerſ. b Sed nec pōt ꝑ cōpromiſſū recipe arbitriū qꝝ ñ dēt eſſe diſceptator forēſiū negocioꝝ. xvi. q. i. mōchi. ⁊ c. de pñtiū. ⁊ c. de epīs. ⁊ cle. repetita. ſi arbitratō ſeu amicabiłˢ ꝯpoſitō eſſe pōt i aūc. ut dif. iudi. ℔ ſi ẋo cōtigerit coll. ix. xi. q. iij. iniuſtū ⁊ hꝰ ītellige de ipſo ſui prelati ut i. d. c. mōchi. ⁊ eī de poſtu. c. ij. hec é ſnīa Guil. durāti ⁊ hoſti. a Cō. alberic⁹ b Utz religioſus poſſit exercē offm tabelliōat⁹ hēs. j. tabellio. ℔ ſi. ⁊ vtrū poſſit cē teſtis. j. teſtis. iij. ℔ ix. Utz religioſus poſſit eē executō teſtōrū. ℟ ſi é ordis mīoꝝ ñ pōt eē executor teſtōrū ſi pōt ꝺſulē. ut i cle. exiui. ℔ uex etiā. ꝺ ẋ. ſig. Si etiā é altiꝰ ordis nō pōt niſi ſup hꝰ petita lnīa ⁊ optēta. eī. de teſta. religioſus. li. vi°. talˢ ꝓz etiā ſi ſit exēptꝰ uł prelatꝰ tenetur reddē rōnē ordīario ⁊ ōdīariꝰ tenet exigē ut i cle. religioſus. de teſta. Quid ꝺ cōuētibꝰ q̄rūdā mulieꝝ que canonice appellāt nec ſt pfeſſe ⁊ hūt ppū. imo ⁊ mrīoᵐ ꝺtinere pñt. nūqd dicēde ſūt religioſe. ℟ ℔ Inno. ⁊ Ber. nō imo eaꝝ ſtatꝰ ſatiſ reprobat. xviij. q. ij. pnitioſā niſi forte aliud oñdāt. dñt quoqꝫ p ordīarios uiſitari auēte ꝓpa. ł ſi exēpte ſūt auēte ꝓpali. ut i cle. de ſta. mo. ⁊ cano. attēdētes cē fi. a Ibi ēt ꝓz ꝙ ſtatꝰ dēaꝝ canonicaꝝ ñ é approbatꝰ b Erāt etiā quedā alie que dicebant beghine aſſumētes certū habitū nulli ꝓmittentes obīaz nec renūtiātes ꝓpꝛijs neqꝫ regulā hñtes licz religioſis qbuſdā ſpāliter adhereret iſte beghine ⁊ omēs aſſumētes ſtatum eaꝝ ⁊ religioſi q̄ fouēt eas i ſtatu beghinagᵹ ſūt excōicati ut. ē. excōicatio. i. ℔ iij. ẋ. vi. ſi ꝯ nō ītludit beghinas ſeu ueſtitas de puitia beati dñici i Lūbardie et tuſcie ptibꝰ cōſtitutas ut ꝓz i declaratiōe Jo. xxij. que īcipit. cū ꝺ mulieribꝰ. ad māz aūt religiōis pōt facē. ē. mōchis. ⁊. ē. monialis. ſi religioſus uł religioſa petit tāḡ diū. x. regre. ē. mrīoniū. ix. ℔ pe. a Et ibi de hoc latiꝰ i additiōe. b

Relígio íí°. Quo ad ingreſſuz

Utrū de īgreſſu religiōis hñda ſit magna deliberatio. ℟ ꝑm Tho. ij ª ij ᵉ. q vlti. diuturna deliberatio et mltoꝝ conſilia regrūt i magnis dubijs ut phs dicit. iij. ethicoꝝ. i his aūt que ſūt certa ⁊ determīata ñ requirit cōſiliū. Circa īgreſſū autē religionis tria pñt conſiderari. ꝑmo qdē ipſe ingreſſus religiōis ꝓz ſe ⁊ ſic certū é qꝺ eſt melꝰ bonū. ⁊ qui de hꝰ dubitat ḡtū i ſe é derogat xpo q̄ hoc ꝯſiᵐ dedit. vñ Aug. in li° de ẋbis dñi. vocat te oriens. i. xps ⁊ tu attēdis ad occidētē. i. hoīez mōtalē. ⁊ errāt potētē. ℨ. mō pōt cōſiderari religiōis ingreſſus ꝑ cōparatōez ad uires eiꝰ q̄ īgreſſurus é ⁊ ſic nō eſt locꝰ dubitatōis qꝝ illi q̄ religioné īgrediūt nō cōfidūt de ſua ẋ tute ſi de diuīa ꝑm illud ỹſa. xl°. Qui ſperant i dño mutabūt fortitudiné aſſumēt pēnas ſuas ſicut aquile currūt ⁊ nō laborabūt ābulabūt ⁊ ñ ꝺficiēt. Si tñ ſit aliqꝺ ſpāle impedimētuz puta ifirmitas corporaľ uel onera debitoꝝ uel aliqd hꝰmōi. i his regrit deliberatio ⁊ cōſiᵐ cū his de qbus ſperāt qꝝ poſſint ⁊ nō impediāt. vñ dr i eccleſi aſtico. xxxvij. Cū viro irreligioſo tracta ꝺ ſanctitate. ⁊ cū iniuſto de iuſticia q̄ſi dicat nō. vnde ſequit. ñ attēdas his i oi cōſilio ſi cū viro ſancto aſſiduus eſto i quibus tñ

archic. flo. i. ij. parte. tit. xv. c. ij. can. ſi. ꝺ. q. papa pōt diſpēſare cū aliquo voluntario ſimplici et ſollēni. ꝓpāli et perpetuo. et cū oi hoīe

nō est diuturna deliberatio hūdi. vñ Hie
ronym⁹ in epl'a ad paulinū. festina q̄so te
⁊ hærenti in salo nauicule funez magis p̄
cide q̄ solue. ℨ° aūt pōt cōsiderari modus
ītrādi religionē ⁊ quā religionē aliquis ī
gredi debeat ⁊ de talib⁹ pōt hēri cōsiliuz
cū his qui nō ipediāt. Utr̄ aūt impubes
possit ingredi religionē hēs. s. nouiti⁹. ℌ. i.
⁊. ij. Utrū aliq⁹ debeat īducē alios ad
religiōis ingressū. R̄ ℘m tho. 2ª 2.ᵉ. q. vlti.
inducētes alios ad religionē nō soluz non
peccāt si ⁊ magnū p̄miū merēt. dr̄ eiz Ja.
vlti. Qui conuerti fecerit peccatorē ab erroze
uie sue liberabit aiaz suā a morte ⁊ operit
mltitudinē peccatoz. ⁊ Danielis. xij. Qui
ad iusticiā eruditi mltos erūt q̄si stelle ī
ppetuas ciuitates possel tñ ordinē circa h⁹
mōi inductionez triplex iordiatio. p̄mo si
qs violent' aliū ad religionē cogēt qđ p̄
hibet'. xx. q. iij. pñs. 2.° si qs symoniace aᵐ
ad religionē trahat muneribꝰ datis i. q. ij
q̄ pio. nec tñ ad h̄ ptinet si aliquis alicui
paupi necessaria mīstret ī sec'lo nutriēt eū
ad religionē. l' si sine pacto aliq̄ munusc'la
tribuit ad familiaritatē captāda. ℨ° si men
dacijs eū allicīat īminet enī sic īducto p̄icu
luz ne cū se deceptū īuenerit retrocedat et
sic fiāt nouissima hoīs illi⁹ pcōa priozib⁹
Matth. xij. Utrū adult⁹ ingressus reli
gionē possit ad sec'lm redire. R. q̄ diu ē no
uiti⁹ ī pbatiōe posit⁹ redire pōt libere. j.
ānū p̄ter q̄ ī trib⁹ casib⁹. p̄m⁹ est si scient'
accipit hītū qui dari p̄fitētib⁹ cōsueuit.
qđ hz locū ī illis religiōib⁹ ī quib⁹ hīt⁹
est distinct⁹ ab hītu p̄fessoz q̄ p talē su
sceptionē itelligit' tacite p̄fessus. a Et
idē qñ hītus nouitiozū est idistinct⁹ ⁊ illū
gestauerit p ānū itegz ut ī. c. i. de regula.
li. vi. b 2.° si fecerit p̄fessionē. ℨ° si euident'
apparz q̄ talis absolute uoluerit uitā mu
tare qđ tñ nō p̄sumit' nisi clara pbatione
ul' cōpetētib⁹ indicijs oñdat'. a Et hoc
casu cū qs uoluerit uitā absolute mutare
assumēdo hītū etiā nouitij videt' tacite p
fessus religiōi ī gñe. ex̄t de regula cōsulti.
⁊ ideo si postea coīlbat mr̄imoniū nō valz
℘m Hos. ⁊ Inno. ibidē ubi etiā cū Inno.
transit do. an. de bu. in dicto. c. cōsulti. et h̄
videt' doctoz cōis sn̄ia. nisi forte ingrediēs
ad unā ⁊ ad nullā aliā religionē se obligar̄
intēderet. nā hoc casu si ex aliqua rōnabili
cā nō possit intenta religiōe p̄sistere nulli
obligat' ⁊ matrīoᵐ otrahē pōt. put nō do.
pe. de anchorano ī. c. cōstitutiōez. de regula.
li. vi. Qñ aūt qs p̄sumat' vitā uoluisse ab
solute mutare uel seculo renūtiare dicituz
est. s. nouiti⁹. ℌ. iij. ī additiōe. Et ī eodē ℌ.
clari⁹ tāgit' id qđ ī hoc ℌ. ponit'. b Sz ī
p̄dictis casib⁹ distigue q̄ si aliqđ p̄dictoz
triū fecerit ī aliq̄ religiōe mēdicātiū ñ erit
ppt' hoc illi ordini alligat⁹ si gñal'r alicui
ordini. extra. de regula. nō solū li. vi. ī alijs
do ordinib⁹ vide ut. s. nouitius. ℌ. v. circa
meᵐ. Utrū ꝑuꝰ igredi possit ul' recipi
ī religionē. R ñ pōt īgredi nᶜ dz recipi siue
sciat' q̄ sit ꝑuus siue si ē p̄sona īcognita et
nesciat' utrū sit seruꝰ l' liber. et si īgressus
fuēit ⁊. j. triēniū petit' a dño suo dz reddi
cū oib⁹ que attulit fide tñ accepta de ipu
nitate ipsi⁹ p⁹ triēniū do repeti nō potest
nisi essz tā lōge q̄ īueniri nō possz. xvij. q.
ij. si qs īcognit⁹. ⁊ erit dictū tēp⁹a tpe scie
dñi. ar. ī. d. c. si qs īcognit⁹. a Aug. autē
dic a tpe īgressus ſ laurl. Jo. ⁊ alij pleriq̄
doctores dñt a tpe scie ut in sū. con. li. i. ti.
viij. q. lxiij. vbi nōnt' etiā oia que ī hoc ℌ.
hīt' ℘m Ray. ⁊ glo. ubi etiā idē dicit de
obligatis ad rōcinia rei publice b Et h̄
itellige do esse in oī gñe ꝑuoz. etiā si sint
coloni originarij siue ascriptitij de quibus
hēt'. j. ꝑu⁹. i. ℌ. iij Quid si seruꝰ īgress⁹
ī mōasteriū recipit' ad p̄fessionē añ dictū
terminū. R ℘m Ray. Credo q̄ dz remanē
in ordie. ⁊ mōasteriū dz satiffacē dño quia
fuit in culpa recipiēdo. ar. di. liij. si ꝑu⁹. l'
dic q̄ si erat īcognit⁹ et pbabat forte per
falsos testes q̄ esset liber dz restitui dño
si petat. ex̄t de ser. nō ordi. c. de ꝑuoz. con.
hosti. a Et idē ꝑz eosdē ē si talis dolose
intrauit religionē scies se ꝑuū sec⁹ si bona
fide putabat se libez ut ī sū. e. ti. q. lxv.
b Quid si tal' post factā p̄fessionē fuerit

dño restitutus et postea manumissus sit nūqd teneat redire ad mōasteriū. & ſz guil sic q̄ ꝑtū i eo fuit mōach⁹ fuit. a Idē in sū.e.ti.q.lxvi. b Utrū obligati ad rōcinia possint īgredi uel recipi i religiōz & si sūt obligati ad rōcinia rei publice nō sūt recipiēdi vi.liij.lege. ſ & si obligati ſt ad rōcinia ꝑuatoꝝ honestuz est q̄ ꝑus de rōcinijs se expediāt. a Nō aūt é necessariū ſz glo.Ray.& i.d.q.lxiiij. b Utꝝ aūt sic obligati possint ordinari.vide supꝝ obligat⁹ ꝑ totū. Utꝝ ille q é obligatus ad aliqd soluēdū possit īgredi religionem.& ſz Ray.ingredi pōt ñ obstāte obligatiōe l iuramēto dūmō ñ ex uolūtate l intētione ſbtrahēdi debitū hoc faciat ſi ex caritatis fauore nec facit iniuriā creditori q̄ excusat auctore spūs sancti cui nemo resistere pōt.xix.q.ij.due.ex de regula.& tūſe. lz. ſ mōasteriū tenet satisfacere ꝺ his que ipe cōtulit mōasterio.xix.q.iiij.si q̄ mulier C.ꝺ epi.& cle.deo nobis.ſ.i.q̄ si nihil ꝺtulit mōasterio q̄ nihil hēbat ianis é actio quā exclut iopiā debitori.xiij.q.vi.si res .ff.de dolo.nā his.si tū p⁹ īgressū religiōis occasiōe ei⁹ monasteriū aliqua acqrz puta ꝑ successionē hereditariā l donationez seu ex testō teneret mōasteriū ꝑtū illud esset ar.i dcō.c.si qua mulier.cōcoz.Inno.& tho zª z.ᵉ.q.vlti.poterit etiā ut ait Ray.i monasterio exñs scribē l aliud honestū opus facē ad libādū se dūmō ñ negligat ꝓpt ſ diuinū officiū.di.xix.clericꝰ.& xxi.q.i.clericus.& deducent expēse ſm quosdaz ne sit onerosus mōasterio.xvi.q.vi.de lapſ.Sed addit Inno.q̄ aliq addūt nō deducendas expēsas q̄ exq̄ altari seruit de altari uiuē dz.xij.q.i.ex his.& hoc ꝓbabiliꝰ videt dū mō nō īpediat in aliquo ab obseruātia regl'ari a .i.ab obsequijs regle & religiōis qb⁹ est semp astrict⁹.ió ad ꝓdictā solonez nō tenet ſm vl.& in sū.li.iij.ti.xvi.q.v.

b Quid si sit obligat⁹ ad aliqd faciēdū & ſm Ioſti. nihilomin⁹ īgredi pōt & ꝑficiat qd̄ ꝓmisit.& si ſ ñ pōt saltez ꝑficiat ꝑ aliū nisi man⁹ eius spēal'r electa esset q̄ tūc nō licebit ei ꝑ aliū facere nisi ꝺ licētia eius cui ꝓmisit ar.C.de cadu.tol.l.i.ſ. ne aūt.extra de offi.dele.c.fi.pōt etiā satisfacē ei cui ꝓmisit siue de bonis que ꝺtulit monasterio siue opando aliqd ut ei satisfaciat de hoc uide i ꝓcedēti.ſ. a Et ibi tactuz é qd̄ ad h⁹mōi opatioez ñ tenet nisi forte ꝓpt uitādū scādalū qñ occurrerz.& sic itel ligi pōt qd̄ hic dicit. b Utꝝ rectō q iurauit regē ciuitatē ꝑ ānū.siue magister q iurauit legē l capellan⁹ qui iurauit seruire in capellania possit īgredi religionez. & ſm Ray.sic.nō eiz iuramētū violat qui illud i meli⁹ cōmutat.extra de iurī.iurī ꝓuenit.Idē Inno.& Hoſt.Hoſti.quoq̄ idē ſ addit cōsulo q̄ ꝑus īpleat qd̄ ꝓmisit.ex de iurī.iurī debitores. ſ eiz tutius essz nisi ab illo uel illis qb⁹ iurauit possit licentiā obtinere. a Hoc ꝺsiliū nō uidet bonuz ꝑ qd̄ ingressus religiōis retardet.& in .c. debitores nō inducit aliqd̄ īpedimētū vl retardatio boni.ſ solū dicit q̄ qui iurauerunt soluere vsuras soluāt nec etiā obstat .c cōmissū.extra de spon.vbi ꝺsulit q̄ qui iurauit ꝺtrahē mrimo[m] ꝑ ẋba de ꝓnti ꝑ coībat et exinde īgrediat religionez q̄ ꝑ talē coactuz nō retardat religiōis īgress⁹ ſm glo.Ray.& i sū.con.e.ti.q.vi. vbi hec oīa notāt. b Utꝝ ꝓpt obsequa pentuz det quis retrahi ab īgressu religiōis hēs .ſ.religio.i.ſ.iij. Et vtꝝ ꝺiugat⁹ possit īgredi.uide.j.uotū.iiij.ſ.i. Utꝝ epi archydiacōi l ꝑbyteri curati possint īgredi religionē.& ſm tho.zª zᵉ.q.vlti obligatio voti ꝓpetui ad uacādum diuinis obsequijs ꝺpetit ꝓpe epis & religiosis.ꝑbyteri aute curati & archydiaconi nō obligāt voto ꝑpetuo & solēni ad curā aiaꝝ retinendā sic ad hoc obligāt epi.vñ epi ꝑsulatuz deserē nō pōt absq̄ auctē romani pōtificis.ex de regula.lz:archydiaconi aute & ꝑbyteri curati pōt libere abrenuntiare epō curam cōmissā absq̄ licētia papē qui sol⁹ pōt i uotis ꝓpetuis dispēsare. a Et ét epi nisi i casib⁹ ꝑticularit exceptis ut.j.votū.v.ſ.i.

b Ult. manifestū est q̄ archydiaconis

ꝛ ꝑsbyteris curatis licet ad religionē trāsire etiā cp̄o cōducente ut.xix.q.ij.oue sūt· ¶ bñficia aūt alieꝝ taliū toto tp̄e ꝓbatiōis ñ dñt alteri cōferri nisi ꝺ ipsiꝰ cōsensu·ℓ nisi constet ꝙ uoluerit absolute mutare uitaz· uℓ ꝓfessionē fecerit·uel hītū ꝓfessoꝝ sciēt receperit·ſ interiz fuiet bñficio ꝑ aliū cui de portiōe cōgrua ipsiꝰ bñficij puidebit. extra·ꝺ regula.bñficiū.li.vi. ¶ Utꝝ excōicatꝰ possit īgredi ℓ recipi i religionē. vide .ē.absolutio.iij.ſ.fi. a Et ibi de hoc pleniꝰ in additiōe. b ¶ Utꝝ illi q nō sunt exercitati ī obſuantia ꝓceptoꝝ debēāt ingredi religionē.ℜ ſm ¶ ho.vbi.ē.sic.nā ꝛ dñs mathēū publicanū q ī obſuātia ꝓceptoꝝ exercitatꝰ ñ erat vocauit ad ꝺsilioꝝ obſuātiā ut ꝑz luc.v. Ingredi.n.religiōz nō solū expedit his q sūt exercitati ī ꝓceptis ut ad maiorē ꝓfectionē ꝓueniāt. ſ; ēt his q̄ ñ sūt exercitati ut faciliꝰ peccata uitēt ut ꝑz q ꝑ vigilias ieiuniū ꝛ obiaz tollūt occasiōes peccatoꝝ ꝛ luxurie gule ꝛ huiusmōi. ¶ Ingressi enī mōasteria se ꝛ sua dedicant deo oīa eiz eoꝝ bona mōasterio ītelligūt cē collata.¶.ꝺ epi.ꝛ cle. a Immo de ſ.ſanc.ecc. b In auc.īgressi.xix.q.iij. q̄ īgredientiḃꝰ:ſ tñ i multis locis ñ seruat de cōsuetudie in gbꝰ exquo quis īgressus ē ꝓpīqui eius bona īmobilia occupāt nisi quatenꝰ de illis dedit mōasterio ſm cōsuetudinē regiōis.idez fit alicubi etiā cē mobilia ꝛ ſm ℜay. dicta cōsuetudo ualz si ē approbata·uel obtēta p.xl.ānos.nā mīoꝛi tp̄e ñ currit ꝺ eccℓiaz p̄scriptio. a Talis ꝺsuetudo nullatenꝰ uidet ualere cū deroget ingressui religiōis spoliādo īgredientez bonis suis·ꝛ sic ē irrationabiℓ et inualida· extra·de cōsue.c.fi.nisi forte qñ ꝓpīq esset honesti ꝛ egētes ꝛ mōasteriū nō idigerz. b ¶ Utrū ꝑ religiōis īgressū cōsequāt qs remissionē omniū peccatoꝝ. ℜ ſm ¶ ho. z.ª z.ª.q.vlti rōnabiliꝰ dici pōt ꝙ sic·sicut ꝑ assūptionē crucis: si enī aliqḃꝰ elemosinis factis homo pōt statiz satisfacere ꝺ peccatis suis.ꝛ illō ¶ Danieℓ.iiij. peccata tua elemosinis redime multo magis ī satisfactiōe ꝑ oīḃꝰ peccatis sufficit ꝙ aliqs tōℓr se diuinis officijs mācipet per religiōis ingressū que excedit omne genꝰ satisfactōis etiā publice pñie ut hēt.xxxiij.q.ij.admonere. sic etiā holocaustū excedit sacrificiuz ut Grego.dicit.vñ in uita patꝝ legit ꝙ eandē grāz cōsequūt ingredientes religiōz quā cōsequūt baptizati. si tñ ꝑ ingressuz nō absoluēt ab omni raptu uiḃilominus ingressus religiōis utilioꝛ esset ꝙ pegrinatio terre sancte ad ꝓmotionē ī bonū qꝺ ꝑponderat absolutiōi a pena a Hoc latiꝰ tetigi in quadriga.li.i.ti.xlix.ſ.xxiij. b ¶ Quid de eo qui dolo īductꝰ iutrauit religionē.ℜ ꝛ ℜay.nō pōt allegare deceptōz cuius cōdiō melioꝛ facta est·exē.ꝙ metꝰ cā cū dilectꝰ.ꝛ de ꝺuer.ꝺiuga.ex ꝑte.ꝛ.c. uenies. a Con.hosti.ꝛ addit qꝺ idē ē etiaz si quis ex falsa cā ītrauit·ut si putauit ſpōsam suā leprosā ꝛ nō erat.exē de ꝺuer.ꝺiu. ex ꝑte ij.ꝛ nōt in sū.li.iij.ti.xxviij.q.x. b ¶ Quid si qs igrediat religionē ſb cōditione aliqua.ℜ ſm guil. Si ponat cōditio cōtra ſbaz religiōis·puta· ꝙ liceat ei tenē ꝓpū. a Uel etiā usu sicut ꝛ eūdē Guil.ꝛ in sū.li.i.ti.viij.q.xviij. b Non ualet monachatꝰ bñ tñ pōt aliqua tenere ad vsū ꝺ ꝺsensu ꝑlati.Si ℵo ꝺditio apponat contra aliquā ꝓticℓarez austeritatē ut puta·ut liceat ei comedere carnes·tūc si sit hoc ꝺtineri ī regula uel ꝺstitutōe quā ꝓfitet tenet secꝰ si nescit id ī eis cōtineri. a Sup his vltimis a ℵ.si ℵo ꝛ ſ· nil videt guilℓ.dixisse·ſ ut ꝑz i.ꝺ.q.xviij.Inno. ait· ꝙ si ad īgredientē diceret tu debes ꝓfiteri reglam beati aug.ꝛ bñ potes comedē carnes ꝛ i illa esset cōstitutōes ꝙ nō comederent carnes bñ possz comedere carnes·cuz nec hec regℓa beat·neq; vℓis ꝺstitutio·nec ei possit aliquid iputari·nisi essz scādalū.ꝛ tē posset ad aliū locū mutari. ℨz hos.dicē· ꝙ hoc licebit ꝓdicto carnes comedere·nisi forsitā ei ꝺstaret de ꝺsuetudie·ℓ ꝺstitutōe illiꝰ monasterij·uel hoc notoziuz essz oiḃꝰ Itē ꝛ Inno.secꝰ ē si dicēt sibi ꝓfitere regulā beati bñdicti.nā cū ſm eā ocō gīaℓr

abstinere debeat a carnib⁹ fatuitati ei⁹ ipu
tādū est si credit ei q̄ promittebat sibi q̄ li
ceret comedē carnes. Con. hosti. addit po-
stea Inno. alij dicūt q̄ exquo sb̄mittat se
obie alicꝰ nō obstātibꝰ talibꝰ p̄missiōibꝰ
tenet̄ ꝑuare regl'az ⁊ cōstitutōes ei⁹. xij. q
i. nō dicatis. ⁊ hoc videt̄ x̄ius cū vnusq̄sq
debeat se cōformare bonis moribꝰ eox̄ cū
qbꝰ ꝑuersat̄. xxv. di. ꝑal'. aūt. x̄. q̄tiēs cū sit b Quid si aliqs videt aliq̄ mōasteriū vbi monachi splēdide viuūt cogitat hūc ordinē bñ possū sb̄stinē. ⁊ sic ingredit̄ ꝺm Ray. dico idistincte q̄ si fecerit ꝓfessionē ñ pōt ad secl'z redire quin poti⁹ si erat p̄it⁹ et sciebat̄ ea que ꝑuāda erāt ītelligitur se obligasse nō ad id qđ fiebat si qđ fieri debebat. Idē si erat simplex et fuit ei expla-
nata regl'a. ⁊ ordinatiōes ordis ⁊ ꝓfess⁹ fuit Si x̄o nō fuit ei exposita austeritas regl'e tūc si solū ad illā uitā ītendebat se obligar̄ nō ad supiorē ⁊ hoc exp̄ssit nō cogetur ibi manē si tacuit ad alū ordinē quē sustinē pōt. Si x̄o ñ exp̄ssit dēt remanē nec pōt allegare dolū. ut. ē. in. ꝺ. añx. dictū est. a Con. p̄dictis ꝺosti. ⁊ addit q̄ talis cogē-
dus est ut vl' ꝓfessionē ab initio istitutā ī eodē loco faciat ⁊ religionē ꝑuet. vl' locuz eligat. et p̄nit⁹ dimittat ī quo nec abusus ~~coīctus~~ nec numer⁹ defecit ānoz̄. ex̄. de elec. cū cām que inter p̄sbyteꝝ ⁊ si omnes deficiāt. alij ~~iudicāt~~ alterī religiōis. cx̄ ne
cle. l' no. relatū. et si illi simil'r deficiāt tē
loc⁹ mutata istitutōe auēte ordinarij pōt
p̄ secl'ares retineri ⁊ sic pōt ītelligi. ex̄. de reli. do. inter q̄tuor. Itē Ray. addit. l' dic ī distincte q̄ talis dz remanere q̄ dol⁹ alioꝝ vl' simplicitaſ vouētis nō excusat ī talibꝰ ⁊ dicit glo. ei⁹ q̄ hoc bñ ꝓbat̄. xx. q. iij. cō-
stituit ut ī sū. e. tī. q. xvij. Sz certe ñ vr̄ q̄ votū se extēdat vl' intētiōez pure ⁊ sim̄ uouētis. ut ī. c. ex̄it. de x̄. signi. li. vi. b

Religio iii°. Quo ad no-

vum īgrediēdi. vtz pueri pōt se voto obligare ad īgressū religiōis. R° ꝺm Tho. 2ª 2æ. c. q. vl'. votū simplex cōsistit in sola ꝓmissiōe cū iteriōe mētis deliberatōe et hoc totū hz efficaciā ex iure diuino q̄ tñ duplicit̄ tollī pōt. vno mō p̄ defectū deli-
beratōis ut pz ī furiosis quox̄ vota nō st̄ obligatoria ut ex̄. de regu. sicut tenoz. Et eadē rō ē de pueris qui nōdū hñt debitū vsuz rōis p̄ quē sint doli capaces. quē qdē pueri hñt ut frequēti⁹ circa. xiiij. ānū. pu-
elle x̄o circa. xij. qui dñr ānі pubertatis. in qbusdā aūt ātīcipat̄ ⁊ ī qbusdā retardat̄ ꝓz diuersā disp̄oez nature: alio mō īpedit̄ efficacia simplicis voti. si qs deo voueat il-
lud qđ nō ē ꝓpzie ptātis. puta. si ꝺuꝰ etiaz rōnis vsū hñs vouet se religionē ingredi aut etiā ordiet̄ īgrāte dño. di. liiij. c. si ꝺuꝰ. ⁊ q̄ puer vl' puella infra pubertatis ānos nāl'r sūt in ptāte p̄is q̄tū ad disp̄oez sue vite poterit p̄ eox̄ votū reuocar̄ vl' acce-
ptare si sibi placuerit ut exp̄sse dicitur de muliere. numeri. xxx°. Sic igit̄ si puer añ tēp⁹ pubertatis uotū emittat ñ obligat̄ si tū ante hēat vsum rōnis obligat̄ qdem q̄tū in se est ex suo voto si pōt reuocari p auctez p̄is q̄ ordiatio legis qua vnꝰ hō ꝺdit̄ alteri respicit illud qđ in pluribus accidit. Si x̄o ānos pubertatis excedat ñ pōt reuocari auct̄ parētū. ⁊ si nōdū hēret plene vsū rōnis ñ obligaret̄ quo ad deū. a Idē in sū. con. li. iij. ti. viij. q. xxx. q̄ si ī-
pubes doli tū capax emittit aliud votū q̄ ōtinētie vr̄ q̄ sit obligat⁹ nisi p̄ statiz cū audierit reuocet. xxxij. q. ij. mulier. Et idē est ꝺ iuramēto ꝓz glo. ei⁹ ⁊ tho. ⁊ idē dic̄ gl. de voto ōtinētie ⁊ ꝺ uoto circa īgressū religiōis q̄ ñ pōt reuocari nisi statiz reuo cet̄. i. ipsa die. ar. numeri. xxx°. ibi dicit̄. et in alterꝝ die distulerit sniaz. Itē dicit glo. q̄ si īpubes doli tū capax vouerit se ꝑuatu rum ōtinētiā ⁊ īgressuꝝ religiōez cū uene rit ad etatē. uel cū mortuꝰ fuerit pat̄ pōt illud irritare cōsidicēdo statiz ꝓz cōez opi nionē. licz ꝺoug. dixerit q̄ nō pōt. Sz dōz ꝺoug. satis pōt x̄ificari nisi uotū ī pueri ex iusta cā fuerit dispēsatū. vñ ut ibidē pz Inno. dicit credim⁹ q̄ etiaz īpubes si doli capax sit et votum fecerit abstinentie uel

pegrinatõis uel aliud qđ oz illud adiplẽ
postq̃ pñã ptãtẽ exiuit q̃ potuit se obli
gare deo siẽ ⁊ dyabolo.exẽ de delic.pue.c.
i.tñ cũ talib⁹ est facile dispẽsãdũ ⁊ cõmu
tandũ q̃ liez ĩ aliquo sint capaces nõ tamẽ
multa cogẽdũ cũ sint ĩexpti.Con.Hosti.
Jtẽ ut ibi pz Ray.dicit q̃ si ĩpubes ĩtrat
religionẽ põt extrahi a pñe uł tutore ifra
ãnũ ⁊ die a tpe scie ſm glo.ei⁹.Idẽ gof.et
Hosti.xx.q.ij.c.i.⁊.ij.⁊ ar.xvij.q.ij.si qs ĩ
cognit⁹.ut extra de cõcess.pben.q̃ diuersi
tatem. Si ẋo ponat in religione ab alio
puta a pñe uel tutore.si ipse nõ dsẽtit põt
egredi qñ uoluerit usq; ad etatẽ legitimã
xx.q.i.puelle.⁊.q.iij.pñs. Si aũt dsentit dissentit
licz dsensus ille q̃ fit añ ãnos.ſ.pubertatis
nõ teneat exire tñ ñ põt pusq̃ pueniat ad
etatẽ legitimã.xx.q.i.illud ad ĩstar carnal⁹
mrionij.exẽ de dspon. ĩpu.de illis.pmo.
ſ q̃cito pueñt ad etatẽ pfectã põt egredi
xx.q.iij.pñs.exẽ ỏ regu.cũ sim⁹.Jtẽ ut pz
ibidẽ Jnno. dicit q̃ si ĩpubes de consensu
pentũ ł tutoꝛ tacito uel exp̃sso ĩtrauerit
religionẽ eũ ulteri⁹ reuocare nõ poterũt.
exẽ de regu.significatũ. ⁊ q̃ si ĩpubes vnũ
tñ pentẽ hẽat ille solus eũ offerre põt.et
si hẽat tutores alios q̃ pentes tñ pentes
inuitis tutorib⁹ eũ possũt offerre.Idẽ ẽt
credũt aliq ⁊ si sit auus q hẽat filiũ ã ne
potẽ ĩ ptãte q̃ pr̃ iuito auo eũ poterit of
ferre.⁊ ñ ecõuẽso q̃ ĩ his spũalib⁹ ius nẽ
pferẽ positiuo.vł ciuili ut ĩ.d.q.xxx. b
Cetex deuoto solẽnis xfesſiõis dicẽ ĩ sc.
.c. Utrũ liceat aliqs se uoto obligare
ad religiõis ĩgressũ.ℜ ꝑz.T ho.ubi.s. vnũ
⁊ idẽ op⁹ uoto factũ laudabili⁹ ẽ q̃ si siñ
uoto fiat ut dr̃.j.votũ.i.ſ.xi.q ĩcipit.vtrũ
meli⁹.⁊ ideo obligari uoto ad ĩgressũ re
ligiõis ꝑz se est laudabile. a Idẽ ĩ sũ.li.
iij.ti.xxviij.q.vi.tñ nisi hoc fiat cũ matu
ritate põt esse cã discrimis.vñ ab iductõe
taliuz uotox et similiũ p q̃ renũtiet sel'o
.j.ãnũ pbatõis fratres mẽdicãtes oio vñt
abstinẽ ut ĩ.q.nõ solũ.⁊.c.se.de regu.li.vi.
b Utx q uouit ĩgredi religiõz teneat
ℜ ſm T ho.ubi.s.uotum est pmissio deo
facta de his que ad deũ pt̃inẽt ut aũt dic
Hrego.in epł'a ad bonifacũ. Si inter ho
mies solẽt bone fidei cõtr⁹ nulla ratiõe
dissolui q̃to mag⁹ pollicitatio quã qs cuz
deo pepigit solui sine vindicta nõ poterit.
⁊ ideo ad iplẽdũ illud qđ homo uouit ex
necessitate tenet.vñ gl.sup illđ psal.voue
te ⁊ reddite dicit̃ uouẽ uoleti cõsulit.ſ p⁹
voti pmissionẽ redditio necessario exigit.
tenet.ḡ qs ex necessitate ipsẽ votũ.dũm
sit aliqd qđ ad deũ pt̃ineat: manifestũ est
aũt q̃ ĩgressus religiõis max̃ ad deũ pti
net.q̃ p hoc homo tõł'r se mancipat diuĩs
obsequijs.vñ religt̃ q̃ tenet ingredi.ſ.ꝑz
q̃ se obligare intendit.ita.ſ.q̃ si se ĩtendit
absolute obligare tenet.ḡ citi⁹ poterit le
gitio ipedimẽto cessãte. Si aũt ad certuz
tẽpus ł ſb certa cõditiõe tenet aduenie te
tp̃e ⁊ cditõe exãte. a Idẽ ĩ sũ.e.ti.q.vij
b Quid si illi nolũt eũ recipe.ℜ ꝑz tho. III
z.ª z.ᵉ.q.lxxxviij. Si qdẽ ĩtẽtio fuit se obli
gare ad religiõis ĩgressuz pncipal'r.⁊ non
ex oñti elegit hãc religionẽ ł hũc locũ q̃i
sibi magis ogruẽtẽ ł si ibi recipi ñ põt
aliã religionẽ ĩtre:si aute pncipal'r ĩtẽdit
se obligare ad hãc religiõez.ł ad hũc locũ
ꝓpt̃ spãle cplacẽtiã h⁹ religionis uel loci
illi⁹. ñ tenet aliã religionẽ ĩtrare si illi no
lunt eũ recipe. eandẽ sniaz poñt idẽ tho.e.
li.q.vlr. a Si aute ĩcidit ĩ ipossibilitatẽ
iplẽdi uotuz ex ꝓpa culpa tenet facẽ qđ
põt ⁊ isup pñiaz agere de culpa p̃t̃ita.Si
aute dubitat quã intẽtõez habuit dẽt tu
tiorẽ uiã eligere ſm eundẽ tho.⁊ pe.ut in
sum.li.i.ti.viij.q.v. Et ad pdicta facit qđ
posituz é.s.religio.ij.ſ.ij.i additõe. b
Utx ille qui uouit unã dt̃iatã religiõz
ĩtrare licite possit iduci ad aliã.ℜ ꝑz T ho.
z.ª z.ᵉ.q.ultl.q ĩ maiozi itelligit mín⁹. iõ
ille qui obligat⁹ ẽ uoto uel iuramẽto ad
ĩgressuz religiõis miozis põt licite induci
ad ho q̃ ad maiorẽ religionẽ tũseat nisi sit
aliquid spãle qđ ipediat puta ifirmitas.ł
etiã spes maiozis pfect⁹ ĩ miozi religione
ille ẋo qui obligat uoto uel iuramẽto ad
ĩgressuz maiori religiõis ñ põt licite iduci

III
ar.ª z.ª rñdeo ad.xª argumẽtũ

T teneꝛ

nõbñ

+ sub isto signo .o. ubi dr̃ missi forte ĩ prædicto

IIII
ubi dr̃ missi forte ĩ prædicto

Astem ĩ sũ. ſ. ſ. ⁊ xª. ar. 7. ⁊ emphr̃ pñt. Quid de eo qui uouit se in
tratuz religionẽ que nõ uult eũ recipere. 17. sedm. Th. 2ª. 38. q. 4. dr.
2. Talis aute detenit̃ sua ĩtentionẽ ad unã religionẽ tm. aut non. si
sic nõ tenetur aliquã religionẽ ĩtrare. si illa noluerit eũ recipere. qz qđ
uouit nõ põt ipleri. ſmo. tenetur se tot religionibus offerre q. una re
uertat si põt. que uelit eũ recipere. nisi sit tutus de qua probabiliter
creditur. q si de ea cogitasset nullo modo cõsensisset. hec. Th. ibidem.
Et si nulla ĩueñt que eũ recipiat. sit subobediẽtia epi. et sit mona
cus cum sedm. ſmos. si aute dubiter. et. cf. ut hic. hec ut supra.

ad miorē religionē nisi ex aliq̄ euidēti cā
7 cū dispēsatiōe supiozis.si tū egrediat 7
pfiteat. vid. j. religio. v. §. iij. Utz ille q
uouit igredi religionē teneat ibi ppetuo
remanē. R̄ fz T̄ tho. ubi. s. si uouēs ītēdat
se obligare nō solū ad īgressū religionis si
ad ppetuo remanēdū tenet ppetuo rema
nere. si aūt ītēdit se obligare ad īgressū cā
expiendi cū libertate remanēdi uel nō re
manēdi manifestū est q̄ remanere ñ tenet
Si aūt in uouēdo de hoc nihil cogitauit
vī obligari ad īgressū fz formā iur. que ē
ut īgrediētib⁹ det ānus pbatiōis. vñ nō
tenet ibi ppetuo remanere. si tamē tali ī
tentiōe intraret ut statiz exierit nō videt
satisfactū voto q̄ ī uouēdo hoc nō ītende
bat. et iō tenet ut saltē uelit expiri an ibi
expediat manere. Idē i sū. li. iij. ti. xxviij. q
ix. ubi addit fm Inno. q̄ cū qs ī uouēdo
nō distinguit cui regule se deuoueat ītel
ligit se vouere regle illi⁹ ī cui⁹ manib⁹ fac
pmissionez ar. ē. q̄ dei timorē. extra. de sta.
mo. 7 hoc nō. Inno.

Religio iiii°. Quo ad pro
fessionē. vtz ipuberes possint p
fessionē facē. R̄ fz tho. z^a z^e. q. vlti. pfessio
est solēne uotū q̄d facit esse mōachū l' reli
giosū. q̄d q̄dē sbdit ordiatiōi ecc^e ppt̄ so
lēnitatē quā hz ānexā. 7 q̄ ecc^a respic ñlō
q̄ in pl'ib⁹ est pfessio añ tēp⁹ pubertatis
facta q̄tūcūq̄ aliqs hēat vsū rōnis plenū
l' sit doli capax. nō hz suū effectū ut faciat
pfitentē iā esse religiosū. a Idē i sū. li.
iij. ti. xxviij. q. xi. b Adde hic q̄d dic. s.
nouiti⁹. §. i. 7. ij. C Que ē pfessio exp̄ssa. 7
que tacita siue p̄sūpta. R̄ pfessio exp̄ssa est
que fit ī manu abbatis siue p̄lati recipiēti.
eā. uel ī manu ei⁹ qui p̄lat⁹ ad hoc mittit.
exī. de regu. cū seūtib⁹. ad apostolicā. tacita
vo fit p susceptionē hītus pfessoz. Itē si
manifeste oñdit q̄ uelit uitā mutare. Itē
si gestat hītū etiā nouitioz p añū vbi nō
ē distinct⁹ ī colore uel scissura. uide hoc. s.
nouiti⁹. §. iij. a Et de hoc dictū est cla
ri⁹. s. religio. ij §. ij. cū additiōib⁹. b Si
autē pfessio fiat. j. ..ānū. vide ibidē §. v°.

Utz ille q fecit pfessionē tacitā teneat ad oēs obseruātias regl'ares. R̄ fm tho. in 4°. di. xxxviij. In omni casu tenet ad tria vota religiōis p̄ncipalia si ad alias obſuātias quaz trāsgressio ex dissimulatiōe p̄latoz inducit q̄ vī uidētes nō corrigūt īdulgere uidēt nō vī obligari p̄cipue si sit simplex q̄ talia discerner sufficiēt nesciat. Con. al. a Idem uidēt de quo ad illa q̄ plat⁹ pōt dispēsare al' videt obligari ad oēs regl'ares obſuātias ut. s. religio. ij §. fi. cum additionibus. b

Religio v°. Quo ad trāsituz ad aliā. vtz liceat trāsire de vna religiōe ad aliā. R̄ fz tho. z^a z^e. q. vlt. trāsiſ d̄ v^a religiōe ad aliā nisi ppt̄ magnā utilitatē uel necessitatē nō est laudabile. tū q̄ ex hoc plerūq̄ scādalizāt illi q̄ relinquūt. tū etiaz q̄ facili⁹ aliqs p̄ficit ī religiōe quā dsueuit q̄ ī illa quā nō cōsueuit ceteris paribus ut in collatiōib⁹ patz. abbas vestoriuz dicit vnicuiq̄ utile q̄ fm ppositū q̄d elegit sūmo studio ac diligētia ad opis īcepti pfectiōz puenire festinet. et nequaq̄ a sua quā semel elegit pfessiōe discedat 7 postea rōez assignās dicit impossibile nāq̄ est vnū eūdē q̄ hoiem simul vniuersis ꝛtutib⁹ fulciri q̄s si qs uoluerit simt' attētare ī illud eū incidere necesse est ut dū oēz segt nullā ī tegre cōseqt diuerse. n. religiōes p̄eminēt fm diuersa ꝛtutū opa. pōt trā aliqs de v^a religiōe laudabilit trāsire ad aliaz triplici ex cā. p̄mo q̄dē ex zelo pfectionis religiōis ī qua nō attēdit excellētia fm solā artitudinē uite. si p̄ncipal'r fm illud ad q̄d religio ordiat. 7 oīr fm discretionē obseruātiaz fini ppoztionat. ut. s. religio. i. §. iij. Et ī hoc casu ppt̄ hūilitatē dēt q̄s petere licenciaz que trā ei negari nō pōt dūmō ostet religionē illā artiozē esse. Si vo de hoc p babilit dubitet est ī hoc supiozis iudiciū requirēdū. ex. de regu. liz. q̄ Trā si nō petita licencia trānsiuit nō pōt repti fm Guil'. a Idem ꝛtū si trānsiuit ī casu licito liz ñ seruato

al' q̄ñ

mó sec⁹ si i casu illicito q̄ tūc possz repeti ar.c fi.exī de regu. b Nec si pfessiōz i hac z.ª regl'a.fecit. ꝑt' dcliatiōez reli gióis a debita pfessiōe puta si i aliq̄ religi one artiozi incipiāt ipsi remissi⁹ uiuē. lau dabilit' tūsit aliquis ad religioné etiā mi tiozé si meli⁹ obseruet'.7 i h casu etiā req rit' superiozis iudiciū. 3° xo ꝑt' ifirmitatē uel debilitaté ex qua iterdū puenit q̄ nō pōt aliqs artiozis religióis statuta suare qui possz statuta seruare laxiozis.7 in hoc casu dispēsatio est necessaria. a Idē i sū. e.ti.q.xv. b Item religiosus sp possit tūsire ad artiozé religiōez.R' fz Inno.etiā si cōstet eaz esse artiozé·tñ nō poterit tūsir si ex suo tūsitu poz religio incurrat q̄dā ia ctura uł ifamiaz.ar.eī ō regu.lz.xi.q.iij.si quis xo:nā 7 ipe nō dēt esse cā scādali.exī de renū.nisi cū pdē.si cōez utilitatē q̄ é ut nō fiat iactura illi ogregatói dēt pferre p uate que é ut sit i artiozi rligióe. a Idē i.d.q.xv. b Abbas q̄p qui imediate sbē pape ñ pōt tūsire sine lnia pape.eī ō osue. cū veñ. a Con.alberic⁹. b Item qui iam pfessus é i laxiozi teneat' ad uotū q̄ō fecerat ō artiōi.R remanē pōt i laxiōi q̄ p z.m votuz solēne derogatū é pmo q̄ō fuit simplex·tñ p voto pmo nō cōplet⁹ erit ei pēna iponēda.eī ō regu.quī post uotū·li. vi. Pone q̄ aliqs regl'aris ipe fuit lniaz tūseūdi ad artiozē religiōz postea petit eū nūqd pmi tenet' eū recipe.R fz guil.si nō iuenit artiozé religiōez ubi recipiat' ł si ñ poterat sustinē austeritatē illi⁹ et reuerti vult añ factā pfessiōz ñ pōt rpelli ptextu poris lnie ł renūtiatōis cū facta fuerit ex cā.s.ut trāsiret ad artiozē et cā secuta ñ sit. sec⁹ si pfessioné fecerit in z.ª. a Con.alberic⁹. b Quid si abbas 7 cōuēt⁹ licētia uerūt aliquē simpl'r.7 ipe ñ renūtiat sim pliciť nō ex aliq̄ cā nisi forte ex odio.R fz guil. ñ ualz lnia q̄ hoc é dar lniaz uagādi tū fz Aug. rpelli pōt q ñ vult ferre pnā ō cl'pa quā forte cōmisit. a Cō.alberic⁹ b Item bona q̄ möch⁹ otulit suo móa sterio sequāt' eū si trāseat ad z.m mōsteriū R ꝑm Host. Si exeat añ pfessiōez nō est dubiū q̄ cū reb⁹ suis pōt exire cī ō regu. 7 tūs.statuim⁹.itellige nisi eā absolute et irreuōbil'r donassz.ſ si post pfessioné 7 sin lnia trāsit ad aliud mōsteriū res sue pmo móasterio remanēt 7 q ipm recipit iputz sibi. Si xo cū lnia uel etiā iuit⁹ ex aliq̄ cā uadit ad z.m móasteriū tūc usufruct⁹ rerū q̄s cōtulit debēt' z.o móasterio q̄diu uixe rit·ne ei existat onerosus·sic itellige.xvi.q vi.cognouim⁹. a Pot⁹.c.de lapsis. b Et.xxvij.q.i.si qs rapuerit. a Idē i sū.e ti.q.xxv.ꝑm hosti.q etiā addit. Si xo sit sec'aris q̄ religt cōsortiū spūale seu religi oné uel ecc'iam idistincte bōa sua recupat ut apte inuit'.eī de cle.diu.q̄ a te i fi.uel dic ad saluādas opiones maioz q̄ bō ipz tacite sequūt'.si aūt exp̄sse cōtulit se 7 sua 7 é paup q nō hz vñ viuat tūc de bñigni tate canonica sine condictōe cuiuscūq̄ bō recupat·ar.lxxxvi.di.nō satis.xvij.q.iiij.q cūq̄.si aľ sustētari pōt ñ recupat·sic nec si dedisz sine se.xvij.q.iiij.sūt qui opes.7 h nisi gra fiat uel nisi aliq̄ cōditio fuisz.exī de cōdi.appo.xuz. Et in sū.con.e.ti.q.xxvi. pñt hec itelligi qñ aliquis igredit' eccl'iaz sec'aré tāq̄ cōuersus. nā si tāq̄ canonicus nō sequeret' ipm bona tacite 7 sic etiā tēt cōsuetudo. b Religiosi mēdicantes si trāseāt tūsēt ad ordies nō mēdicantiū ét de lnia pape nō hñt uocē uel locū i capl'o ét si ab alijs eis cōcedat' nec pñt hére pozatū nec aliq̄ admistratiōnē ł q̄cūq̄ officia ét ānua nec tanq̄ vicarij uł mīstri ł loca eoz tenē tes·nec pñt q̄dcūq̄ aiaz regimē exercē. a Nec p se nec p alijs. Et quicqd i ctriū attēptatū fuerit é irritū ipo iure quo uis puilegio nō obstante·ut i tex.qui sequit'. b Extra de regu.7 tūse.ut pfessores i cle sicut ét tactū est.s.electio p°.ſ xxvij.qui i cipit quis nō pōt.

Reliquie Et corpa san ctoz antique reliquie nō dñt exī capsam oñdi nec exponi venales. Inuētas xo de nouo nemo oz publice uenerari nisi auctē rōani

pontificis fuerint approbate et plati nō p-
mittāt q illi q accedūt ad eox eccleſiaſ cā
veneratōiſ decipiāt falſis figmētis ſic qñz
occaſiōe queſt⁹ fieri ɔſueuit hñt hec ex.e.
cū ex eo.⁊ de con.di.i.placuit. Et nō q
religas emē uel vēdē ꝑz Ray. a potiꝰ
ſm glo.eiꝰ ut i loco de quo ſtatū. b Et
goff.ſymoniacū é. a Idē qđ hic nō i ſū.
li.i.ti.xiiij.q.xxiiij. b Utx ſāctox re-
lige poſſint furtiue ſtrahi ut honōabiliꝰ
reponāt. R ꝑz guil.ñ.ná ſacrilegiū é q̄tiēs
auferē ſacx de ſacro. a .ſ.etiā nō ſacx ut
in.c.de quo ſtatiz. b xvij.q.iij.gſquis
a Con.vl.ut i ſū.e.ti.q.xxij. b Cuius
auēte relige ſeu corpora ſāctox de loco ad
locū ſūt trāſferēda. R nō ſūt trāſferēda ſine
cōſilio p̄ncipis.ſ. pape.uel ſine lītia epoꝝ
⁊ ſācte ſynodi.de con.di.i.corpora. a Dī
icipit ō loco. b Et hoc ſic nō ibi veruz
é/cuz corpus traditū é ſepulture ꝑpetue
C.de reli.l.ultia.niſi neceſſitas imineat et
tūc ſufficit auctoritas preſidis ꝑuintie.C.
de religi.l.i.Si aūt non é traditū ꝑpetue
ſepulture bñ pñt trāſferi ſine alicuius au
ctoritate.C.de reli. Sed nec dū Et nō q
preallegate leges de oibus corporib⁹ log
uidēt. a Et ita é ueritas q loquūt di
cte leges de oibus corporibus gñaliť. Et
idē qđ i hoc ſ nō i ſū.e.ti°.q.xxiij.de iſtis
ét religis tactuz é ſupra canonizatio. b
Utx liceat portare religas ad colluz. R
ꝑz C ho.z².z°.q.xcvi.eadez rō é ſic de uer-
bis ſcriptis q ſi portent ex fidutia dei et
ſanctox quox ſt relige ñ erit illicitū. Si
aūt circa hoc attēderet ad aliquod uanuz.
puta q uas eēt triāgl'are et hꝰmodi q ñ
ptinēt ad reuerētiā dei ⁊ ſāctox eēt ſup-
ſticioſū ⁊ illicitū de uerbis aūt ſcripti ha-
bes j.ſortilegium ij.ſ.iij.

Renunciatio i

Cōſt qd ſit renūtiatio é iurī.p-
pzij ſpōtanea refutatio. Nā iurī alieno re
nūtiari nō pōt. Itē ſi renūtiatio nō eſſet
ſpōtanea ꝑ coacta nō obeſſet repetere uo-
lēti ex.e.ſup hoc. a Hoc fuit dictū hoſ.
ut patz in ſū.li.iij.ti.xxvi.q.xxiij. b Ex
gbꝰ cauſis pētēda uel admittēda ſit renū
tiatio epatus. R. due ſūt cauſe pbabiles ſi
ue apparētes ſi nō ſūt ſufficiētes. Prima é
ꝑpter frugē melioris uite.i.religionis.z.ª
é cā ꝑpe humilitatis he due cauſe nō fue
rūt acceptate ex.de renū.niſi cū pdē.i pn-
cipio. Sūt alie cauſe ſufficiētes ſex.ut ibi
dicit pma é ɔſciētia crīs.ſ.talis q qđ ipſi⁹
officij executio etiā pōt actā pñiazī pdit
z.ª é debilitas corporis ex infirmitate uł ſe
nectute.ſ.p quā ipotēs fōdereť ad exequē
dū offm paſtorale. 3ª é defectꝰ ſciētie q̄p
aūt deſiderāda ſit eminēs ſcia i paſtore eſt
tñ optēs tollerēda. 4.ª é malitia plebis.
Nō q p qualibz culpa debeat gregē de-
ſerere ne mercenario cōpareť. Qui uidit
lupū uenīēte ⁊ dimittit oues ⁊ fugit ſed
de ſupioris lītia tūc demū pōt nō tā timi
de fugere q̄p puide declinare cū oues cō-
uertūt i lupos ⁊ q debuerant humiliter
obedire iā irreuocabiliter ɔtradicūt .s. é
graue ſcādalū cuz aliter ſedari nō pōt lici-
tū é epiſcopo petere ceſſionē ne plus tēpo-
ralē honorē q̄p eternā uideat affectare ſa-
luť. Sz de hoc uide j.ſcādalū. viª é pſone
irregularitas.ut puta ſi ſit bigamꝰ aliquo
mō de qbuſ ſupra bigamus-non tñ ꝑpter
quālibz irregularitatē debz ei dari licētia
ut ſi nō ſit natꝰ de ltimo matrimoio ſi eſt
octulrū ⁊ ille laudabiliť ſuū ipleat offm
. a Dū mō nō ſit natꝰ de adulterio ł de
ſcorto.naz tales oio remouenť ut i dcō.c.
niſi ⁊ ibi.glo. b Si xo ꝑpter alias cau-
ſas petat epus licētia renūtiādi nō debet
ɔcedi ut in .d.c.niſi cū pdē. a Predicta
ét notāť i ſū.con.e.ti.q.xxxiij. b Quis
effectus renuntiationis. R. effectus é ut q
rēnūtiauit ad id cui denūtiauit regreſſū
nō habeat niſi ex nouo uoto iure cōceſſo uł āti
quo reſtituto ex.e.cū iter.⁊.c.ex trāſmiſſa
⁊.c. cū i pñtia.⁊.c. ſane.⁊ q ſemel renunti
auit epatui ꝑpter ɔſciētiā crīmīs āmodo
nō poterit elegi nec poſtulari ſecꝰ ſi ꝑpter
malitiā plebis ex.e. poſt trāſlatiōez. Renū-
tiāti aūt é optēs prouiſio faciēda ne i ni

tupiuz miniſterij defectum i tēporalibus patiat̄ ex.e.ad ſupplicatiōz i qua prouiſiōe dignitatis ⁊ ſcie rō hñda é.ex̄ de pben.ō multa.ad finē.ſimil'r ⁊ ēptitatis redditruū hñficij cui reſignat.ex̄.ō vi.⁊ ho.cle.qñ.⁊ de pben.niſi eſſēt.xij.q.ij.bone rei.extra de dona.apoſtolice.§.pc.⁊ vltī. a Idē in ſū. e.ti.q.xxxv.ſm Hoſtī. b

Renunciatioíí

Qual'r oz fieri rnūtiatio officij uel hñficij eccl'aſtici. R. dēt eſſe volūtaria nā iuit? nō opellit̄ renūtiare.vij.q.i.q̄uis ex̄ ep me.cau.ad audiaz. Itē oz fieri pure ⁊ abſolute.ex̄.de offi.de.le.ex pte. nā ſi qs renuntiet alicui hñficio ſeu rei ſpūali aliq̄ dato uel ꝓmiſſo ſymonia eſſz. a Nā ſēp ſymonia omittit̄ niſi renūtiatio pure fiat ſm Hoſtī.⁊ i ſū.con.li.iij.ti.xxvi. q.xxxij. ubi hec nō ſm eūdē. b Q. ſi nō ꝓcedat datio uel ꝓmiſſio ſi ſolū itētio eſſz ſymōia mētalis q̄ p pñiaz abolet̄.ex̄.de ſymo.mā — dato.vide.ī.ſymonia.ij.§.iiij. a Ibi pax. de h̄ uidet̄ dici. b Itē oz fieri ꝺueniēt̄ i ſcriptis.ij.q.i.ſecce.⁊.c.q̄r. a Al'ata iura loquūt̄ i renūtiatiōe epat?.q̄ oz fieri in ſcriptiſ. forte i alijs ſcriptura nō é nēcia ⁊ hoc vī inui in.q.xxxij. b Et oz fieri i manu illi? a quo hēt̄ inſtitutio l' confirmatō. ex̄.e.admonet: fallit tñ i epo q̄ pōt renū — tiare nec̄ i manu pape.ex̄.e.niſi cū pdē.i fi. Simil'r nec electꝰ epus poſtq̄ fuerit ꝺfir — mat?.ex̄.de trāſla.it̄ cōporalia.nec itruſus ut.ī.§.pc. a Simil'r ⁊ abbas imediate ptinēſ ad romanā eccl'iaz nō pōt renūtiar̄ ſine lñia ſedis apoſtolice ſpāli.ſm Ray.q ēt addit.ꝙ ſi al' renūtiatio fiat tenz i pīu — dicio rnūtiatio.ſi ñ i pīudi? eccl'ie l' plati ine? manu debuit renūtiare. Itē dicit ꝙ pōt qs ſimplici hñficio renūtiar̄ ſic vul — ⁊ glo.ei? dicit ꝙ hoc pōt ad mi? de ꝺſue — tudie ſi pus dictuz eſt magis regl'are.ſ.ꝙ fiat i manu eius c? eſt inſtituē ut i ſū.e.ti.q. xxxiij.vbi etiā addit̄ ſz Hoſtī.ꝙ cū renū — tiat̄ alteri iuri renūtiatio facienda é aduer ſario uel̄ publico ſeu alteri recipienti noīe

(ſcuto

aduerſarij. b Quō renūtiat̄ iuri ſcripto. R. talis renūtiatio ex certa ſcia facieda eſt. ideoq̄ ſi talis renūtiās ius ig̃rat ē ei noti — ficādū ar.i auc̄.quō opz epoſ.§.g̃ ōdiand? — coll'.i.nec.n.pōt qs renūtiar̄ ei qđ ingerat. ff.ō ioffi.teſta.l.ſi mī. a Idē i.ō.q.xxxij ſm Hoſtī. b Quō qs renūtiat iuri ex — pſſo.⁊ quō tacite.R. expſſe cū dicit quietū clamo ius tale uel ſil'is.ex̄ de dcā.ex mul — tiplici. a Hoc R. cū qñ qs rnūtiat qđ ſibi debet̄ ut pz in tex.all'ato. b Tacite R. cū fac̄ cōpōnē. a ſ.ſup iure quod ſibi cō petebat.nā ꝺponēdo vī iuri ſuo renūtiare ſz forma cōpōnis ut i.c.de quo ſtatim. b Ex̄ de elec.cū iter. pmo. Itē tacite renun — tiat faciēdo cōt ut exhibēdo honorē illi c? electiōi cōſidixerat.extra de his q̄ fi.a ma. p.ca.ex ore.ſimil'r rcipiēdo aliqd ex teſtō qđ ipugnabat.ff.de ioffi.teſta. Si ꝓponas extra de ſen.⁊ re.iudi.ꝙ ad ꝺſultationē vl' ſi pretētiſ legatū aduocat? l' procurator fuit. ff.de ioffi.teſta.l.fi. a Idē i.ō.q.xxxij. b Ptz cl'ic? q ipe fuit hñfi? ſi ſbñciat ſe mīricōdie canonicoz itelligat̄ rnūtiaſſe. R. ñ ex̄.c. veniēs.qn etiā ſi reddat eis lras ſuas ⁊ ipſi ſint imiſericōdes ꝺz tal' officio iudicis reſtitui.extra.e.ſane.nā deceptis et ñ decipiētib? iura ſbueniūt.ex̄ ō re.pmu. cū vniuerſoz.ſ. ſi renūtiet lris p/penſione puat̄ peſiōe et lris.extra de reſcrip.ad au — diētiā. a Con.alberic? ⁊ facit qđ nō i ſū. e.ti.q.xxx. b Pone ꝙ eps nō hñ ituit — ſi p ſymōiaz ⁊ h?moi qnō rnūtiabit iſtāte morte. R. ſm Hoſtī. renūtiabit mēte et in manu arepi ſi pōt.uel i manu ſimplicis ſa — cerdotis ſb hac cōditōe ſi pape placuerit ⁊ ſi cōualuerit uadat ꝙ citi? pōt ad eū ⁊ pa — reat ei ar.extra de ſen.excōi.nō dubiū.⁊.c. ea noſcit̄.§.fi.ſ ⁊ caueat ne morā preſtet ⁊ fruct? ſibi appropiet ſi fidelit̄ cuſtodiat l' i vtilitate eccl'ie expēdat.ar.ex̄ ō offi.oz.cū vos.⁊ de offi.c.pñti.li.vi.al' ad reſtitutōez oīm tenet̄ extra de pben.dilecto.§.fi.tam̄ talis ſz Hoſtī. de lñia ꝓpij ofeſſoris quē ſibi pōt eligere. a Hoc vī R. uz ſi ltime fuerit ordinat?.al' cū ab initio nō habuerit

executionez sui ordis nō vīt ꝙ possit sibi
eligere cōfessorē tāꝫ epūm.ar.l. nō dubiū
C.de legi. b · Poterit uite nctia stricte
recipe ar.lxxxvi.di.ñ sati.ꝛ.c.pasce. Talis
etiā si tituluz nō hēat tñ possessiōez quaz
de facto hz nō dz dimittē sine lñia pape si
a fructibꝰ dz abstinē.exī.e.post tñsllatōz.ſ.
iij. a Con.Inno.q ꝛ addit ꝛ idē i oibꝰ
suspēsis siue ab homīe siue a iure dici pōt
ut i sū.c.ti.q.xxiij.ad fi. b Utꝛ epūs
pōt renūtiare p aliū. Rñdz Hosti.pōt per
aliū hūte spāle mādatū.exī de offi.de le.cū
oli.ſ.q ꝛo.idē vī si hz gīāle admīstratōz
ff.de pcura.l.cū libera. a Immo incipit
pcuratoz vbi dicit.pcuī cui libera gīāliť
admīstratio rez cōmissa est pōt exigē no-
uare aliud p alio pmutare. b · Secus si
tm gīālis pcuratoz essz.exī de pbēn. dilco
pmo Rñ.ꝛ ō reli.do.c.pe a Melꝰ videť
facere.l.mādato.ff.de p cuī.ꝛ idē qō i hoc
ſ nō i sū.e.ti.q.xxi.ad fi. b · Et an talꝰ
pcuratō reuocari possit.vide.ī.i se.c.ſ.fi.

Renūtiatio iii

Quis pōt renūtiare.Rñ pm hosti.
renūtiarī pōt is ad quē illud qō renūtiatꝰ
ptinz.exī.de.regl'a.ad apl'icā.ꝛ.c statuim
a Idem in sum.li.iij.ti.xxvi.q.xxxi. b
Utꝛ papa possit renūtiare.Rñ pōt libere
resignare ꝛ maxe cū se īsufficiēte noscit ad
regēdū vniuersalē ecclesiā.extra.e.qm.liº.
vi. Utꝛ clericꝰ possit renuntiare foro
suo. Rñ renūciatio faciēda est auctē illoz
quoꝝ interest extra.de offi.oz.ad hoc.ſ fi.
ideo clericꝰ nō pōt renūtiare foro suo sine
cōsēsu epi.q ex hoc pīudicaretť ipsi epō.exī
de foro dpc.significasti.aliogn qlibz clicꝰ
de vno epatu possz sibi cōstituē ducere ī
alio epatu.ff.de iudi.l.i.Et de hoc vide.ē.
iuder pmo.ſ.ij. Eadē rōne nō pōt clicus
renūtiare pīuilegio illi. xvij.q.iiij. si quis
suadēte.nā si actionez iniuriaz remittere
possit ḡtū ad ppriā psonā.xxiij.q.iiij.si is-
iniuriā tū ecclesie siue collegij sui i psona
sua illatā remittē nō pōt.extra.de sen.excō.
cū de sideres.ſ fi. a Cōiūcto.c.cōtingit.i
e.ti. b Que pena si clericꝰ ita renūciet 111
foro suo ꝙ rñdeat coram iudice secl'ari. Rñ si
cū ciuilis sit cadit a causa aliogn suū locū
amittit.extra.de fo.dpc.si diligēti. a Ibi
dicit ꝛ si p eis lata sit sñia locū suū amit-
tit.et hoc in crīali actiōe. in ciuili ño pdāt
qđ euicerint si locū suū maluerint obtinē-
b · In crīali ño locū amittit ꝛ si nō hz lo-
cū siue dignitatē pōt alñ ex ordiatōe pu-
nirī.et sic pz ꝙ pōt tacite renūtiare ḡtuz
ad dānū suū.xi.q.iij.placuit.ſ ꝛ mlto ma-
gis puniēdꝰ ē si exp̄sse cōsentiat et rñdeat
si ño trahat ad iudicē secl'arē.vidē.ī.iuder
pmo.ſ.pe. a Cōiūctis additiōibꝰ ꝛ idē
qđ i hoc.ſ nō.in sū.e.ti.q.xxv. pm hosti.
b Qñ aliqs expectat pmā pbēdaz p̄rie 111
vacaturā i aliqua eccā si aliꝰ obtinēs pbē-
daz tenuē fraudulēť renūtiet ut expectāti
pcludať uia ad pinguiorē que sperať ua-
care nō īpedit pmū expectātē. ꝛ si pbenda
pinguis postea uacās cōferať isti q renun
tiauit puať ipse vēq extra.e.si te.li.vi. a
Ibi dī ꝙ de dicta fraude dz saltē p aliqs
pbabiles directuras apparē ut ꝙ dicte re-
nūtiatōis tpe eius q prebēdā l dignitatē
pinguiorē hēat ifirmitate grāui detinebať
ul aliqd aliud imminebat ppter qđ illiꝰ pre
benda uel dignitas uacare ī prīo pbabilr
credebať.Et ibidē ceterꝫ si predicto renū
tianti hmōi prebēda ul dignitas forsitā
piguior cōferať eo ipso dicto fraus ītelli-
gať esse pbata.ꝛ idē renūtiās omīo careat
habita ꝛ ābita. b Utꝛ renūtiās possit
penitere.Rñ pm hosti. si qs mittat nūtiū ad
superiorē ut eedat penitē pōt ḡdiu res ē ī-
tegra.exī de elec.in cāis.ſ.vltī. a Idē in
sū.e.ti.q.xxxi.Et videť ꝙ res nō sit ītēḡ
qñ superiori exposita renūtiatōe cepit cogi-
tare sup acceptatiōe.ar.dcī.c.vltī. b · Sz
ꝛ si talē pcuratorē igrātē. a .ſ.cōstitutū
ad renūtiādū ut pz in tex.al'ato. b · Re-
uocauerit tenebit nihilominꝰ cessio facta
nūḡ reuocatio pueniat ad eū nisi malicio-
se fuerit fēz qn puenerit ad eū ut ī cle.cuz
illusio.exī de renū. a Ibi dicit ꝙ si quis
ad cedēdū pōtificali ul alī cuiliz dignita-

ti uel bñficio ꝓcuratorem sponte ac libere
cõstituerit ⁊ ipsũ ignorãte postmodũ ou-
rerit quẽlibz reuocãdũ teneat cessio facta
ꝑ eũ añgz ad ipsi⁹ ℓ illi⁹ i c⁹ manib⁹ cessio
fuerat faciẽda noticia reuocatio h⁹mõi de
ducta sit nisi forte ꝑr episcopos aut alios
malicioſe factũ fuerit quo min⁹ ad eos ℓ
eaz altez añ cessiõez potuerit reuocatio ꝑ
uenisse. b ¶ Qui xo ipetrauerit lñiam ce-
dendi cogendus est. a ſ. cedere ut i. c. qđ
seqt. b Extra. e. quidam ẽ.

Renũciatio iiii

Que pñt renũtiari. Utz hñs uo-
cẽ i electiõe possit renũtiare. R. ē. electio. ⁊
ſix. a ¶ Et idem qđ ibi nõ i sũ. li. iiij. ti.
xxvi. q. xxvi. ſm Hosti. b Utz debitõ
possit renũtiare ꝓbatõi solutiõis ꝑ testes
⁊ h⁹mõi ¶ a ¶ Istud h⁹mõi nõ ponit hosti.
ut pz i sũ. e. ti. q. xxviij. vbi h nõ. b ¶ Licz
qdã dicãt ꝙ ualz renũtiatio tñ ꝺz Hosti.
nõ videt xuz quus ꝓbãdi ꝑ testes ꝓpter
cõez vtilitatẽ iductũ ẽ. uñ usus testiũ fre-
quẽs ⁊ necessari⁹ est. ff. đ testi. li. i. ꝓmo R.
g tali iuri renũtiari nõ põt. ar. ff. de postu-
quos põt. Utz renũtiatio iur. possit
fieri i futuz. R. ſm hosti. si lex iã est. a ſ.
er q ius alicui orit. b ¶ Põt ꝑ futuro re-
nũtiari aℓ nõ ꝙ qđ ñ est renũtiari nõ põt
ff. de pac. tres frẽs. ff. de cõñbẽ. ẽp. ⁊ vẽdi.
i lege a Idẽ i sũ. e. t. q. xxviij b Quid
si gs renũtiat oi iuri sibi cõpetẽti ⁊ ꝓpti-
turo siℓ ⁊ lris ipetratis ⁊ ipetrãdis. R. ꝺz
Hosti. quo ad futuz si gñalis sit renũtia
nõ ualz ut i pcedẽti ſ. dictũ ẽ. exi de cõsti.
cũ accessisset. Si xo spaℓ i gbusdã iuri⁹
⁊ seqt gñalis renũtiatio valz. a. i. si i g-
busdã spẽificatis sb̃seqt renũtiatõnis cℓa
gñaℓ. ut i sũ. e. ti. q. xxix. ubi hec nõ. b ¶ C.
qñ mulier tutele officio fũgi põt. l. fi. circa
me. ⁊ i auẽ. mri et anie ibi posita. ¶ In
sũ. nõ ſm Hosti. ꝙ renũtiari põt oia iura
ꝓpetẽtia circa puitutes. etiã si ãnalia sint. ex.
de sepul. i pñtia. ⁊ de dec. ex mltiplici. a
Hosti. dicit ꝙ pñt renũtiari iura etiaz nõ
scripta. puta circa puitutes ꝓpten. Et si
hec etiã ãnalia sint i futuz renũtiari põt
ut i. d. c. i pñtia. et. c. ex multiplici. ut i sũ.
e. ti. q. xxx. ubi h nõ. b Itẽ iura cõpetẽ
circa bñficia sicut et ipsa bñficia renũtiari
põt ut dictũ ẽ. s. renũtiatio. ñ ſi. et renũ-
tiatio q̃rto ſi. Itẽ oia iura ꝓpetẽ ꝑ aliq̃
istrumẽta siẽ ẽt ipsis istrumẽtis renũtiat.
C. de fi. istru. l. iij. exi de pac. cũ pdẽ.

Repsalie dicunt repsalie
qñ aliqs oriũd⁹ ꝺ vna terra spo-
liat uel dãnificat ab oriũdo de alia terra
uel etiã si debitũ ñ soluit ei tũc dat ptãs
isti spoliato ꝙ satisfaciat sibi coñ quẽlibet
de terra illa. uñ ẽ ille spoliator ℓ debitõ q̃-
rit g vtz sit licite. R. ut si iniq̃ sint ⁊ legi
bus ꝓhibite tãq̃ nãli eqtati cõtrie ꝙ ali⁹
ꝑ alio gnat nihilomin⁹ spaℓr. ꝓhibet ne
ꝺcedãt uℓ extẽdãt. a ſ. ꝑ iterptatoz cũ
fuerũt gñaℓr ꝺcesse nõ exꝑssis ꝓnis eccle
siasticis ut i. c. ⁊ si de quo. ī. b Coñ ꝓso-
nas eccℓiasticas uel bõa ipsoz ptextu cui⁹-
dam cõsuetudis et q confecerint nisi reuo
cauerint. ī. ãnũ. a ſ. a tpe cõcessiõis uel
extẽsiõis ut ibi. b Si ꝑsone sint singℓa-
res sũt excõicate. si vniuersitas ẽ iterdicta.
exi de iniurℓ. ⁊ dã. da. ⁊ si pigratões li°. vi.
¶ Sz pone ꝙ aliqs expoliat⁹ portat lras
ciuitatis siue ad ciuitatez ubi manet expo-
liãs. ⁊ petit iusticiã nec fit ei nũqd i h cãu
põt ꝺcedi repsalia vr ꝙ sic. ꝙ hoc mõ non
gnat ali⁹ ꝑ alio si poti⁹ punit rector uel
ciuitas i suis ciuib⁹ ꝓpter negligẽtiã. vnd
xxiij. q. ij. c. dñs de⁹ dr ꝙ gens uel ciuitas
plectẽda ẽ q vidicar neglexit. ꝙ a suis ciui
bus iprobe factũ uel reddẽ qđ ꝑ iniriã ab-
latũ est. Satis vr cõcordare Tho. z^a z^e. q.
xl. Et Jo. an. sup dcõ. c. ⁊ si pigratões. ita
tamẽ ꝙ etiã i h cãu ad eccℓicos nõ extẽdat.
⁊ ꝙ sibi de reb⁹ non auẽte ꝓpria si iudicis
satisfaciãt ut idẽ Jo. dicit. a Jo. an. in. d
c. ⁊ si. dicit i nouella ſm archydiaconũ et
etiã guiℓ. ꝙ itelligit de auẽte iudicis spo-
liati pcedẽte ꝓmo snia sup negligẽtia ⁊ de
fectu iusticie. ſm alios aũt de auẽte iudicl.
spoliatis seu iusticiã facẽ negligẽtis. ⁊ sbdit

Tcū dilectuo. 7. q. i. pūtū. 2. si de licētia prelati causa rationabili sit absens.

ſz Guido. q p'm dictū pōt itellīgi vū qñ ñ pōt hēri recurſ9 ad iudicē ſpoliātis seu iuſticiā facē negligentis qđ dic raro poſſe cōtingere. b

REſidentia

Scilz cl'icoz ī ſuis eccleſijs. vbi nō q'q ſz bñficiū cū cura tenet' ad reſidētiā. exī. ō elec. lz canon. li. vi. ſimil'r 7 q ſz q̄cūq; alia bñficia qb9 ſ cōpetat ex ſtatuto l' puile° ſeu conſuetudie approbata ut Jnno. ponit. exī de cle. ñ reſi. clericoſ. ſ addit. ītellige oē bñfi'm reſidētiā regrere niſi ōtriū cōſtet. Et eādē q̄ſi ſnīaz poſt hoſti. diffuſ9 dicēs. q glibet cleric9 tēt' reſidē. exī. e. c. fi. ſiue magnū ſit bñfi'm ut epat9. vij. q. i. puenit. 7 oz criſma Jfrē ordies celebrare. 7 quolibz die dñico dīnis officijs ītereſſe. de. con. di. iij. epōs. niſi iuſta cā ipediat. ut ibi dī. ſil'r etiā ſi modi cū ſit bñfi'm ut exī. e. cōquerēte 7 oz bñficiat9 itereſſe matutīs 7 veſpīs. al's. ſi icorrigibil' ſit deponī. xcij. di. c. fi. ſ. uide. ō cleric9. i. ſ. fi. a · Jō qđ hic nō ī ſū. li. i. ti. vij q. xxvij. vbi 7 addit' ſz hoſt. q is cui tāq̄ bñmerito aſſignāt' pēſiōes aliq̄ ſeu ſtipēdia ad reſidētiā nō tenet'. Talis tñ ad āti dota obligat' 7 ſi offendit eccl'iaz a q̄ tenz bñfi'm tāq̄ ingt9 puat'. b Jtē gs ex cōſuetudie poſſit rcīpe fruct9 bñficij ī abſtia R° ſz hoſ. pōt. ut exī. de oſti. cū oīs. a · Et ibi hoe nōt glo. q̄ ét dicit q ſec9 é de iure cōi. ſ 7 puto ſ ītelligēdū ī q̄tū p hāc cōſuetudiez nō deroget' dīno cultui. vel al's nō irróabil'. al's ſec9. exī. de oſue. c. fi. b

Sz talis oſue° cōtrio ſtatuto tolli pōt ut ſi ecc'a ſit miſtris deſtituta. ita tñ q pbēda abſtis aſſignet' ſbrogato. exī. e. cū dilect9. Sz ſi tale ſtatu'm faceret canonici ppt' ppa cōmoda. puta. ut ītr ſe diuidāt illud. qđ abſs oſueuit acīpe ñ ualz. exī. de cōſue. cū oēs. a Jdē ī. d. q. xxvi. b Quō cleric9 ī bñfi° dēat reſidē. R° ſz hoſ. reſidē oz ī ppa pſona ſuiēdo ecc'e. exī. e. q nōnulli. 7. c. ſe. 7 oz ſuire ī ſuo ordie. exī. de filijs pſby. ppoſuit. pax eiz eēt ſui pīntiā exhibē. 7 curā p pe ecc'e negligē. a · Jdē ī ſū. e. ti. q. xxvij. vbi 7 addit' ſz eūdē 7 hoc eſt cōū pūā cōſuetudiez q̄rūdā eccl'iaz. q reputāt canonicos reſidēres exq̄ pīntes ſūt ſz nō ītrant eccl'iaz. b Jtē ñ reſidēs poſſit excuſari ex aliqb9 cāis. R° excuſat' p° qđ ſi iuſta ſit cā ſue abſntie ut ppt' inimicitias ul' aliqd ſmōi. exī. e. it' q̄tū. 7 tūc tēt' p vicariū de ſeruire ut. ō. clericō. i. ſ fi. Et idē ītelligē ſi pīns ſit. ſi ſine culpa ītrōſ ſit fact9 aut ī firm9. exī. e. relatū. exī. ō elec. lz canon. li. iij. al's ét ſine lītia plati pegrinari nō pōt. de con. di. v. nō oz. exī. de voto. magne. ſ. verū z°. ſi hēat eccl'iaz prochialē pōt ex diſpenſatiōe epī eē ī ſtudio p. vij. ānos. ut. ō. ecc'a. ñ. ſ. ij. 4°. ſi hērz ſup ſ ſpāle puile'm hētur ét abſns p reſidēte ut hēs ī. ſ. ſe. a · Jd illud qđ hēt' hic. 7 ī. ſ. ſe. facit qđ nō ī ſū. d. q. xxviij. 7 ſe. Sūt 7 alie cauſe ī qb9nō reſidēs hēt' p reſidēte. p'a. é ſi ſit ī ſeruitio pp'e. exī. e. cū dilect9. z'a é ſi vn9 uel duo ex canonicis ſint in ſuitio ppij epi. exī. eo. de cetero. 7 c. ad audiaz. ſ epūs ſuffragane9 ſi mozet' cū a epo nō vī reſidē. ar. exī. ō offi. ordi. paſtoral'. Et nō q q é ī ſuitio pape l' epi ſui recipit qđ fruct9 bñficij p't victu alia ſiue cotidianas diſtributōes q̄ ñ ſolēt abſntib9 dari ut ī. d. c. de cetero. 7 extra de pbēn. liz. 7 exī de cle. nō reſiden. c. i. li. vi. et de hoc uide. ō. bñfi'm. ij. ſ. pe. a Poti9 vī. ſ. fi. b. z'a é ſi ſe nō abſntat ī fraudē. ſi ecc'e ſue iura fidelit' pſegt'. exī. e. ex pte. ī qbus casib9 poſſit qs p vicariū deſuire. vide. ō. cleric9 pīno. ſ. fi. 7 ſ. vicari9. ſ. i.

REs inter alios acta. vide. ſ. ſnia ſ. ix. 7. x.

REſtitutio

rei alie ne. p° cōit'. vtz quis teneat' ſtatiz reſtituere. R° ſz Tho. z'a z°. q. lxij. ſicut acciper rē alienaz é coīt iuſticiaz. ita 7 detinēr eam q p hoc q aliquis detinet rē alienaz iuito dño īpedit eū ab vſu rei ſue 7 facit ei iniuriaz. manifeſtū é añt q nec p modicū tps licz ī peccato mozari. ſ quilibz tēt' ſtatim pcēz deſerē ſz illō eccl'iaſtici. xxi. q̄ a facie colubri fuge peccatū. et iō tenet' quilibet

ſtatiz reſtituē uł petere dilatiōnē ab eo q̄
pōt uſuz rei ꝺcꝺē. Con. Ray. a Iſta pe
titio dilatōis ł remiſſiōis faciēda ē p ſe ł
p aliū qñ ꝺbitor ē ipotēs ad ſoluēdū ſm
eūꝺē. Tho. 2ª 2ᵉ. q. lxij. ar. viij. Et hoc niſi
ex ipſa petitiōe ſeq̄r̄ reuelatio peccati ſcu
aliud ſcāꝺalū ar., c. offiᵘ, exł ꝺe pe. ⁊ re. et
ad p̄ꝺictoꝝ clariozē itelligētiā diſtīguēꝺ
eſt q̄ aut ꝺbitor ē potēs reſtituē aut nō.
p̄mo caſu tenet ſtatiz reſtituē ut ꝺictū ē.
2º caſu aut ē ipotēs oīo aut nō oīo. ſi oīo
excuſat q̄ ipoſſibiliū nulla ē obligatio. ff.
ꝺe reg. iuri. l. ipoſſibiliū. ⁊ iō ſufficit ł cāu
q̄ p̄ponat reſtituꝛ cū poterit. xiij. q. vi. ſi
res. ſi nō oīo tūc tēt ſtatiz reſtituē id qꝺ
pōt. ⁊ ſz Ray. in riº, ꝺe rapto ſ fozma iſta
p̄tētia videt conſiderāꝺa uſz ad mēdicitatē
ſuā ⁊ ſue familie ſuata ſibi ſolū extrema
neceſſitate. ⁊ ideō nō i sū. li. iij. ti. v. q. lxxxvi
ſ certe ñ ſolū extrema ſi ēt magna ncēitas
vir excuſare a reſtitutōe, exł ꝺe fur. c ſi gs
p̄p̄ł. vbi ꝺir q̄ ſi gs p̄p̄ neceſſitatē ſuā ꝺi
fuerit ꝺ reſtituat aut tres ebdomadas pe
niteat. ⁊ ſic nō cogit̄ p̄ſe reſtituē. ⁊ illud
,c. itelligit̄ i neceſſitate etiaz ñ extrema ſz
glo. ⁊ Inno. ibi. vñ ad clariº ł itelligēdū.
itez ſbdiſtinguēdū ē q̄ aut ꝺbitor eſt in
artic'o extreme neceſſitatis aut non. p̄mo
cāu ñ tenet ad reſtitutōez q̄ i extrema ne
ceſſitate oīa ſūt cōia. l. i. ſ. cū i eaꝺē. ff. ꝺ. l.
rodi. ꝺe iactu. vñ ⁊ ſup. xiij. ſen. ꝺi. xv. ꝺicit
Scotº q̄ ſi ꝺetīnēs rē aliēnā ē in extrema
neceſſitate et ille cº eſt res nō. ſz hēat aliq̄
citra neceſſitatē extremā ꝺicimº q̄ iſta reſ
ē ꝺetīnētis iuri poſiti quo i extreme neceſſi
tat ar°. ad p̄uidēꝺū neceſſitati nature uia
oiº extrema neceſſitate ꝺetētꝺ. ē ꝺceſſa. exł
ꝺe x, ſig. exit q̄ ſcribat. li. vi. ſi ābo ſunt in
extrema neceſſitate ſi pº ꝺo ꝺeuenit ad eā
ꝺz reꝺꝺi ꝺño ꝺuplicī iurł. tū q̄ pº ſuū. tū
q̄ iā ex iſta ſua neceſſitate factū ē ſuū. Si
xo pº ꝺeueīt ꝺtīnēs factū ē ſuū. ⁊ tē ꝺño
poſtea ꝺeueniēti ad iſtā neceſſitatē nō ꝺēt
reꝺꝺi q̄ ceſſauit ꝺñiū eiº i re iſta ⁊ factuz
ē alteriº iure poſiti. ſi ābo ſimł ꝺeuenīāt ꝺi
amº q̄ ꝺz reꝺꝺi ꝺño q̄ nūq̄ ceciꝺit a ꝺo-
minio. p ł facit q̄ ꝺuobº ꝺcurrētibº p̄ualz
qꝺ eſt potiº. ff. ꝺe ſta. hoi. l. q̄rit̄. ⁊ ſbiūgit
Scotº ſi ꝺetētō ꝺeueniat ad piguiozē fo-
tunā tenet reſtituē qñ occupauit ceſſante
extrema neceſſitate ſi ſi nūq̄ añ extremam
neceſſitatē occupaſſz tē iuſte ſimpl'r occu-
paſſz. ſ. rē ſuā nec ad aliquā tenet reſtitu-
tionē hec ille. Tutiº viꝺ q̄ ſi ꝺeueniat ad
potētiā reſtituat ſicut ⁊ q ceſſit hoīs. C. ꝺ
his q po. ec. ho. l. i. nō tū tenet nisi i q̄tum
facē pōt. l. iij. ff. ꝺe ceſſi. bo. ⁊ i ł vltīo caſu
itelligit facē poſſe ꝺucto ne egeat. ff. ꝺe
reg. iurł i cōꝺēnatiōe. 2º. cāu qñ ꝺebitor nō
ē i artiº neceſſitatis extreme aut reſtitutā
ē certa aut ícerta. ſi ícerta ut q̄ nō iueniāt
creditor ł eiº hęres reſtituº faciēda ē pau-
pibº. exł ꝺ vſu. cū tu. ⁊ tūc ꝺebitor ipotēs
poterit ſe libē ponē i manu epi ad quē p-
tinz puiſio pauꝝ ⁊ eps ſi uiꝺerit ſz ꝺcū
expeꝺiāt potēit ei relaxāt ꝺebitū ut paupi
ul' i totū uel i ptē ł p̄ere ei ꝺilatiōnē ut
paulatiz eroget paupibº ut ⁊ poſſit. i. ꝺ. q.
lxxxvi. i sū. con. li. ij. ti. v. ad fi. ſ in eo q̄ lo
quit̄ ibi ꝺe p̄niario ut poſſit hoc facē pōt
itellígi ſi ipſe p̄niariº hēat ſup ł nuēctem
ab epo al's p ſe nō pōt q̄ iure nō cauet iō
ꝺñs an. ꝺe bu. i. ꝺ. c. cū tu. i pª. q. ꝺicāt pcni
tētiariū hoc ñ poſſe ſi ⁊ qñ apuꝺ ꝺebitozē
aliquez relaxat ab epo ł ab alio hēnte ab
epo nuēctē ꝺz [illegible]are vł alia bōa facē p hīs
quoꝝ ille reſ ſūt vł qbº ꝺebēt ⁊ i q̄tum
veniat ad facultatē p illis facē elemoſinas
ut ſi nō pōt facē qꝺ ꝺēt ſalte faciat quod
pōt. ſicut ꝺicit Tho. 2ª 2ᵉ. q. lxij. arº. ij. in
eo q nō pōt mębꝝ abſciſū ł ſblatā famaz
reſtituer q̄ ꝺēt i pecunia ł alio mō q̄ pōt
recōpēſare. ſi reſtitutio ē certa. i. q̄ ſcit ſiue
pōt ſciri p̄ticł'aris p̄ſona cui ꝺēt fieri tunc
ſi ꝺebitor ē i tāta neceſſitate ⁊ creditor in
tāta facł'tate q̄ ꝺebitori teneret p elemo-
ſinā ſbuenire ꝺebitor nō tenet ad reſtitu-
tionē. nā ł caſu ipe creditor teneret retro
reꝺꝺere. vnde. xlvii. ꝺi. ſicut hi. ſup xo i-
undere ꝺicit glo. q̄ poſſūt paupes cogere
ꝺiuites ad eis p̄ſtāꝺū nō p uiā actiōis ſed
ꝺenuntiatōis ad eccł'iam que pōt ꝺiuites

q̄ñ ceſſ ſuata licite pot
teneꝛ.

cogere ad hoc agẽdũ. Itẽ ḡn̄al'r dubitõ ñ tenet' ad restitutionẽ eo casu quo creditor rõabil'r uẽret uelle sibi fieri restitutõz ut dicit Scotꝰ sup.iiij.senti.di.xv.ubi ꝑiun ges exẽpla dicit dz eiz uelle qlibz restitutionẽ sibi nõ fieri qñ ẽ ī ꝓiudiciũ cõitatis uel recipiẽtis restitutiõz q̄ dz uelle bonũ suũ ⁊ bonũ cõe debet eiz uelle nõ fieri restitutionẽ qñ essz ī diffamatõz restituẽtis q̄ dz magis uelle famã ꝓximi ḡ illã modicũ suũ statiz. Consil'r dz magis uelle q̄ vꝫ magnũ icõmodũ ꝓximi restituentis ḡ modicũ icõmodũ suũ l' nullũ ī illa modica dilatiõe restituẽtis. Ex his seq̄t q̄ qñ essz restitutio dãnosa rei publice ul' ei cui uel diffamatia restituẽtis uel nimis nõbili't dãnosa nõ tenet' ad statiz restituẽdum ſ sufficit q̄ statim ex affectu restituat. ⁊ q̄ actu restituat cessãtibꝰ icõueniẽtijs hic iñ Et ex p̄dictis etiã sbifert qñ ablatio fuit occulta ñ tenet' ablator se ꝓdere nec ꝓ oñs ꝓ seipz restituer' ſ ꝓ ꝓsonã secretã ⁊ fidelẽ ⁊ expedit q̄ p cõfessorẽ q̄ sibi ẽ crimẽ detectũ ꝓ ofessionẽ ⁊ de eiꝰ fidelitate q̄ rsti tuat fidei sue cõmissũ satis dẽt credi patz igit' hic differri restitutõz quousq̄ volũtas talis ꝓsone ⁊ opꝛtunitas hẽat' b ille

b Cui restituẽda ẽ res furtiua l' rapta seu al' male accepta. R̄ ꝑm ray. ei cui res sb tracta fuit etiã si nõ sit dñs rei ſ sua ītsit ex cã honesta ré nõ esse sbraptaz utputa q̄ hẽbat ī ea ius pigꝛis l' usũ l' aliqð hꝰmõi ff. de furt. l. is cꝰ. Si ꝛo ipe cui nũc res ablata ẽ furatꝰ fuerat eã ñ sibi ſ dño erit restituẽda uel illi cui ꝓz fur uel raptor sbripuerat si sua ut dẽz ẽ itrerat ex cã hõe sta ⁊ fiat caute ḡm̄ põt ꝓ rligiosũ ⁊ ℞mõi ta q̄ nulli ꝓsona furis ꝓdat' ita regl'ant' restõ spoliati faciẽda ẽ. iñ. q. i. reitegrãda. ⁊ fere ꝓ totã qõnez. ⁊ ex' de resti. spo. fere ꝓ totũ fallit tñ qñ ñ tñ iste male accepit ſ aliꝰei turpit' dedit ð quo faciẽdũ ẽ ut dẽz ẽ. s. elemosina ꝑmo ℊ fi. ⁊ ibi latiꝰ in addi tiõe. b Et ℞. ī. ℊ añ penl't. a Et ibi ð hoc dicet'. a Et ad mẽ hꝰ ℊ declaratiõez põt ḡn̄al'r dici q̄ restitutio faciẽda est ꝑ-

sempez ꝛ zeſzestituenda ẽ principali.

cipalibꝰ uel eoꝝ hꝛedibꝰ si iueniũt'. al's paupibꝰ. ex' de vsur. cũ tu. ſ ī hoc clarius distiguẽdo dicẽdũ ẽ. Q̄ aut qs obligat' rõne turpis ꝛceptiõis ī quã ꝑticipauit ẽt dãs aut al'. ꝑmo casu nõ tenet' restituere dãti q̄ ī pari cã turpitudis potior ẽ cõditio possidẽtis. ff. de condi. ob. turpẽ cãz. l. si ob turpẽ ℊ. pꝛo. ⁊ C. e. l. iij. Et iõ hoc cãu cũ restitutio nõ fiat ꝓsone ꝑncipali saltez dẽt fieri paupibꝰ tãḡ si nõ iueniret ꝑncipalis ul' eiꝰ hꝛes p. o. c. cũ tu. fallit ī accepto ꝓ symoniã q̄ dz restitui illi ecclesie in cꝰ iniuriã acceptũ ẽ. ex' de symo. c. de hoc. Itẽ etiã nõ erogat' paupibꝰ qñ turpit' acceptũ ipso iure applicaret' fisco uel ꝑuato q̄ de alieno nõ põt fieri elemosina. i. q. i. nõ ẽ putãda. Et hoc ẽt nõ ī sũ. con. li. iij. ti. viij q. xxxij. Et excepto hoc cãu cũ res applicaret' ipso iure fisco l' ꝑuato licz turpit' accipiens nõ cogat' restituẽ turpit' dãti. tñ si uellz possz restituẽ eidẽ dãti. nã iure nullo ꝓhibet' hoc. ⁊ pene sũt restringẽde de pe. di. i. c. pene. ⁊ i. c. odia. de reg. iur li. vi. Et nõ ī sũ. li. ij. ti. viij. q. xxv. ad finẽ. ẽ ẽt casus ī q̄ licz dãs nõ fuerit ī turpitudie ꝑticeps nõ tñ ei ſ paupibꝰ fit restõ q̄ dãs ex obligatiõe dedit lz accipiẽs turpit' recepit. vz qñ iudeꝰ uel paganꝰ fuerit aliqd lucratꝰ a xp̄ianis occasiõe officij publici. Illud. n. dz ouerti ī usus pauꝑꝝ xp̄ianoꝝ ꝑm ꝓpui dẽtiã dyocesani epi. ex' de iudeis cũ sit. ℞. cãu qñ obligatio ẽ aliunde ḡ ex turpi cã distiguẽdũ ẽ. a nõ iueniũt' creditores seu eoꝝ hẽdes. ⁊ de hoc dicet' ℊ restõ. vi. a iueniũt' ⁊ tũc. a obligatio ẽ ꝓsonal' et de hoc dicet' ℊ restõ. ij. aut obligatio ẽ real' ut q̄ hz qs rẽ alienã. ⁊ tũc si hz a nullo ul' saltẽ a dño clax ẽ q̄ sẽp dño ẽ restituẽda. ff. de rei ven. p totũ. ⁊ C. e. q̄ cuiq̄ dãdũ est qð suũ ẽ. ff. de iustícia ⁊ iur. l. iustícia. ℊ iur. ꝑce pta. Sz si hũerit aliq̄ alio titulo tñslatio puta ꝓ donatõez ul' vẽditõez l' simile sil'r restitutio fit dño rei grati. C. de furti. l. i ulez. Si ꝛo hũit titulo nõ tñslatio puta i cõmodatũ l' locatũ l' etiã sine titl'o forte q̄ sustulit illi videt' restituenda a q̄ hũit

C.locati.l.si qs ꝺuctiõis.vbi ꝺicit ꝙ cõ ductor ꝺz oib⁹ locatõi rẽ reddẽ licz ꝺicat se ꝺñm ⁊ postea agere ꝺe ꝺñio. Sꝫ hoc ꝺz itelligi qñ nõ cõstat ꝺe ꝺñio nec poterat i cõtinẽti ꝓbari aľ bñ audiret mouẽs qõez ꝺ ꝺñio.ff.ꝺe põiti.l.bona fides.vbi ꝺicit ꝙ qñ fur ꝺeposuit rez apꝺ ꝺñz ꝺicte rei ꝺñs nõ cogit reddere. Cogit ğ i hoc cãu bñs rẽ illi restituẽ a quo hũit nisi statiz possit ꝺe suo ꝺñio ꝓbare adeo ꝙ si ẽt a fure uel pꝺõe qs hũit tñ ꝺz ei rstituẽ qñ hũit cãz ab eo ut pz i.ꝺ.l.bõa fides. ſ si nõ habuit cãz ab eo puta ꝙ ei ꝓ furtũ vl rapinã abstulit tũc qñ ꝓ furtũ puto ꝙ nõ ꝺeat furi ꝓꝺzi rstitui ꝙ null⁹ male fidei possessoz ſ cãu hz i⁹ repetẽdi.nã ei ꝺat actio furti c⁹ interest ex honesta cã.ff.ꝺe furti l.interest.⁊ .l.is c⁹ interest. Itẽ nemo ꝺz ex iprobitate sua ꝺseq actionẽ.ff.ꝺe furti.l.itaq;.ſ.i. Est tñ casus i q̃ fur actione furti hz.ff.ꝺ fur.l q vas.ſ si ego.ubi ꝺicit.si ego ſpoliẽda ue stimẽta tibi locauero ⁊ tu ticio ꝺmodaueris ticioq; furtũ factũ sit ⁊ tibi ꝺat actio furti ꝙ tua interest cũ mihi tenearis reddẽ ⁊ mihi aduersus te ꝺat actio ꝙ furtũ feceris ticio ꝺmodãꝺo ſ itaq; cãu fur aduersus furẽ actionẽ hz ſ ibi.⁊ ſ io ẽ ꝙ a pn⁹ hũit rẽ ꝺ volũtate ꝺñi eã sibi locãꝺo ꝓpt qꝺ intererat ei⁹ ex hõesta cã aľ sec⁹ ut patz ex pꝺictis/qñ aũt ꝓ rapinã qs rẽ abstulit a fure ľ pꝺone tũc vir ei restituẽda qa ẽt pꝺo ẽ restituẽꝺ⁹.exĩ ꝺe resti.spo.i lrĩs.imo nec ꝺño licz rapę rẽ suã nisi i casu ꝺ quo.s bellũ.i ſ i.⁊.ñ.aľs pꝺit ius suũ.⁊ nõ ꝺñs tenet ad extimatiõz rapte rei regľarit. C vñ vi.l.si qs i tãtã. Qui ğ furat⁹ ẽ furi ľ pꝺõi nõ tenet furi ſ ꝺño ľ alij bñti ius i re restituẽ.sec⁹ ẽ i raptõe.ſ i quocũq; cãu ꝺictũ ẽ ꝺẽri furi ľ pꝺõi fieri restõez sed si ꝺcurrat ꝺñs i repetitõe ꝺz ꝺño poti⁹ restituí.ꝺ.l.bona fides imo ẽt si ꝺñs ñ repete ret ꝙ igraret qs hẽre ꝺz q hz ꝺño ꝺenũtiare ut ipsã recipiat.exĩ ꝺe furti.q cũ fure ꝺũmõ fiat sine piculo furis.xxij.q.v.ſ vr vbi ꝺicit ꝙ peccata ꝓximi eis reuelãda st q pñt ꝓꝺesse ⁊ nõ obesse.⁊ qꝺ ꝺictũ est ꝺe ꝺño ꝺcurrẽte ad repetitõez cũ fure. Itẽ ẽ ꝺe omni alio ptẽꝺẽte aliqꝺ ius honestũ ꝙ sempr illi faciẽda est restõ q fauet mai⁹.ꝺ. l.⁊ est ar.i.l.queritꝳ.ff.ꝺe sta.ho. Et iõ qui vicit filio ľ suo pecuniã tenetꝳ restituẽ pri ľ ꝺño c⁹ ẽ.ff.ꝺe alea.l.fi.imo filij ẽt tenetꝳ restituere pri res q̃ spectãt ad eos iure ꝓpetatis ſ usufruct⁹ ad pẽtes qꝺ ẽ regľare sallit i castrẽsi peculio. Itẽ ẽ bñficialib⁹ ut i.c.si ánũ xiij. exĩ ꝺe iudi.li.vi.ꝙ eas non possũt admiſtrare ľ obligare ⁊ min⁹ alienare. C.ꝺe ho.que.li.l.fi.ſ filij aũt failt. et assignatꝳ rõ ib i melius.ẽ.n.colꝛtare iuue niles calozes ne cupiditati ꝺediti triſtẽ exi tũ sentiãt q eos p⁹ ꝺispſũ expectãt pr̃onũ ꝓpt qꝺ i oib⁹ hiſ casib⁹ vr pri restõez ficẽ ꝺebẽ.⁊ idẽ videtꝳ eadẽ rõne i oib⁹ filiibus ut si qs accepit rẽ a pupillo rstituat tutõi Sꝫ cui restituẽꝳ res ecc⁹ ꝺicẽꝺũ ꝙ plato si nõ ẽ i culpa.si ꝛo ẽ i culpa ut ꝙ res ecc⁹ ipe dissipauit uel ex carnali affectu ⁊ non iusta cã ꝺonauit qꝺ facẽ nõ põt cũ epus ⁊ qlibz plat⁹ rex eccl'ie sit ꝓcur ⁊ nõ ꝺñs ⁊ ꝺitionẽ ecc⁹ meliozare põt. ꝺeteriozẽ ꝛo facẽ nõ ꝺz.exĩ ꝺe ꝺona.c.firmitatẽ.tũc ꝓpt ꝓticipiũ culpe nõ vr ꝙ ꝺeat se itromittẽ exĩ ꝺe cle.ꝺiu.diuerſ.⁊ iõ fiet restõ succesſozi ei⁹.ꝺ.c.fraternitatẽ.uľ si adhuc nõ est successor expẽꝺat i utilitatẽ ec⁹.exĩ ꝺ symo ꝺe ſ.ſ ẽt nõ i sũ.li.ñ.ti.v.q.xviij.ubi ꝺ talib⁹ ꝺicit.ſ ẽt cui sit rstitutio.⁊ sꝫdit ꝺcẽ Ray. Credo ꝙ auẽte iudicis pnitẽtialis ꝺeat fieri ecc⁹ cui sic iniurioſe ablatũ ẽ.ita ꝙ illi eidẽ q ꝺedit nisi cũ turpit ꝺedit tẽ eiz nõ sibi ſ successori suo poterit fieri uel supiozi ut ꝺicit Hoſti.uel i vtilitatẽ ecc⁹ cõuertetꝳ uel ẽt eiusdẽ loci paupib⁹ si hoc expẽꝺire uidebit eroget ar.xvij.q.iij. Si qs i atrio hoc vltimũ.s.ꝙ ꝺetꝳ paupib⁹ ꝺcẽ glo.Ray. ꝙ meli⁹ ẽ cũ idigẽt paupes uel satis abũꝺet ẽt aliogn meli⁹ ẽ ꝙ i utilitatẽ ecc⁹ paupis cõuertatꝳ. Itẽ vl.satis ꝺcoz. C ho.z² z².q.lxij.ar⁹.v.⁊ ar⁹.ult. qꝺ autez hic ꝺicit Ray.ꝺ auẽte iudici.pnitẽtialis gl.ꝺicit si tamẽ sup talib⁹ ꝺispẽsãꝺis habeat ptãtẽ hec ibi. Et ad pꝺicta attẽꝺãt

parimoniũ

ꝛestõ ꝺe ꝛebus ecclesie

accipiẽtes a clericis de rebꝰ eccᵉ cũ nõ indigeãt l nõ ducãtᵉ in utilitate eccᵉ l nõ alia iusta rõne si potiꝰ occasiõe dsãguitatis uel amicitie q tenentᵉ ad restitutõz ut ⁊ tho. poit.d.arᵒ.v.et multo fortiꝰ si accipiãt ex cã turpi ut ex meretricio ludo l alia q̃cũz turpi cã ut et nõ in sũ.li.ij.ti.v.d.q.xviij. q̃z tamẽ licz dñs cõcurrat i receptiõe nõ ꝓfertᵉ si qs forte hũerit rẽ ab eo q ẽt contᵉ dñm hẽt actionẽ puta q ẽ usufructuariꝰ nã magis eiꝰ itereſt hẽre rẽ q̃ dñi q dñs hẽt ꝓpetatẽ q̃ cõsistit i nudo iure dũ ẽ ꝑ se separata.⁊ usufructuariꝰ hz ius vtendi ⁊ fruẽdi.ff.de usufr.ꝑ to.⁊.C.⁊ isti.e.ti.imo ẽt si ipse dño istituisset tenẽtᵉ furti.ff.de furti.l.cũ resꝓ.si bõ.fide. Itẽ si essz q possz rẽ retinẽ rõe ipẽsaꝝ factaꝝ i ea.ff.ð furti. l.si is q cõmodasz.ibi dꝛ q si dñs furatus ẽ rẽ cõmodatario.i.ei cui cõmodauit ñ tẽtᵉ furti nisi cõmodatariꝰ potuissz rẽ retinere rõne ipẽsaꝝ i re factaꝝ. Idẽ ẽ si rẽ haberz
Tenonẽ obligatã ꝓptᵉ eãdẽ! Itẽ qð dictũ est de re aliena restituẽda dño idẽ p oĩa itelligẽdũ ẽ ð re affectata puta q̃ p vim opulsiuã alteri data ẽ.nã illi ẽ restituẽda q vim passꝰ est.ff.q me.ca.l.metũ.ꝓcã aũt. b Vtꝝ
II qs absoluatᵉ a restitutiõe si is cui debebatᵉ remisit siue donauit.R absoluitᵉ si ẽ ꝑsona q̃ donare possz ð quo uide.s.donatio.i.ꝓ.ij. q̃ donatio postq̃ facta ẽ postea ex pẽna nõ reuocatᵉ ut Ray.poit de hac ẽt.q.vide.ꝓ. restõ.iij ꝓ.pc. a Et itellige hꝫ si remissio fiat libera volũtate creditoris alꝫ nõ valẽt ut.ꝓ.ꝓ.pc.⁊ dictũ ẽ.s.bellũ.i.ꝓ.x.i additõe
III b Quid si ꝑsona cui restitui dẽat de fũcta ẽ.R ꝙz ray.restõ faciẽda ẽ hẽdib⁹. Sz hic distigue q si hẽs ẽ aliqs i toto l i ꝑte tũc fiet ei restõ sic cõtigit i toto l i ꝑte.si ãt hered ostitutꝰ ẽ i aliq̃ deteriata q̃titate puta i cẽtũ l ẽt i domo ⁊ nõ plꝰ tũc restõ nõ dz fieri heredi. a Quia scriptꝰ heres i certa q̃titate l reb⁹ ꝑticlaribꝰ nõ ẽ hẽs si potiꝰ legatariꝰ.C.ð here.l.q̃tiẽs. b Sz illi uel illis qbus testatoz relict dispõez residuoꝝ bonoꝝ. a .i.his heredibus vl executoribꝰ a testatore deputati ꝙz dispõz testãtiꝰ.cꝰ uolũtas oĩo ꝑuãda ẽ.xiij.q.vltᵃ.
b Vtꝝ quis teneatᵉ rẽ restituẽ cũ fru- IIII
ctibꝰ.R ꝙz ray.quilibz male fidei possessoz tenetᵉ restituẽ rẽ cũ oibꝰ fructibꝰ ꝓceptis ⁊ quos ipse dñs ꝓcepisz si possedissz. extᵃ ð isti.spo.q̃uis.ff.ð odi.fur.i re.ff.ð reiᵓvẽ. si nauis.et.l.gñal'r.⁊ itellige fructꝰ q sup stᵉ deductis expẽsꝫ illis q̃ fũt gra fructuũ q̃rẽdoꝝ ogregãdoꝝ ⁊ oseruãdoꝝ q̃ deducũtᵉ tã a male fidei q̃ a bõe fidei possessoꝛ ff.ð ꝓti.here.l.si a ꝓte.ꝓ vltᵃ.possessoz aũt bone fidei nõ tenetᵉ de fructibꝰ q̃s ꝓcepit q̃diu fuit bone fidei possessoz si iã cõsũpti sũt si de extãtibꝰ tẽtᵉ.C.ð rei.ven.l.certũ
a Hic latiꝰ ẽ distiguẽdũ aut qs obligatᵉ ad restõez rei aliene alteri debite.si ei rei aliene tẽ si ẽ male fidei possessoz qui statiz dꝛ male fidei cũ sciuerit rẽ ad aliũ ꝓtinere exᵗ de ꝑscrip.c.fi.tẽtᵉ oñs fructꝰ restituere C.ð rei vẽ.l.certũ. Sz hic itez distiguitᵉ nã si talꝫ possessoz non hũit titulũ claz q tẽtᵉ oñs restituẽ nõ solũ ꝓceptos si ẽt qui ꝓcipiẽdis potuerũt p dñm rei si rẽ hũisz.ff.ð reg.iuri.l.gñal'r. Si ẋo hũit titulũ clarũ puta donatiõis l vẽditiõis l aliũ solũ tẽtᵉ de ꝓceptis.l.si fũdũ.C.ð rei ven.fallit q̃ titulꝰ ẽ habitꝰ p metũ q tũc ẽt tẽtᵉ de ꝓcipiẽdis.l.si ⁊ ptꝰ.ff.q me.ca.ubi gl.addit ẽt tres alios casus.vz q̃ titulꝰ hẽtᵉ cõtᵉ interdicta legũ.l.quẽadmoz.C.ð agri.⁊ cẽsi li.ri. Itẽ q̃ hẽtᵉ i fraudẽ creditoꝝ.itẽ q̃ emitᵉ res fisci sine solẽnitate.q si ẽ bõe fidei possessoz nõ facit suos fructꝰ nãles.vz q nascũtᵉ sine idustria hoiz ut poma ⁊ siłia ⁊ illos tẽtᵉ restituerᵉ nõ tñ vltᵉ ꝙz ex illᵉ sit factꝰ locupletioz.l.vtꝝ.ff.de ꝓti.here.fructꝰ ẋo idustriales.i.pueniẽtes idustria homis nõ tẽtᵉ restituẽ nisi extãtes si pꝰ litẽ ctl.oñs q̃si p otestationẽ litis sit ostitutꝰ male fidei.d.l.certũ.putarẽ tñ q si hũit iusta cãz litigãdi q̃ ñ teneatᵉ nisi i q̃tũ factꝰ sit locupletioz ⁊ vꝛ ꝓbari i.l.illð.ff.ð ꝓti. here.ubi expſſe dꝛ q̃ cuẽtꝰ de hereditate nõ tẽtᵉ de rebꝰ ꝓditis pꝰ acceptũ iudiciũ si hũit iustã cãz litigãdi ⁊ ð istis fructibꝰ est plena ⁊ magna glo.i.l.ex diuerso.in ꝓ

.ff.de rei vẽ. Si alt̃i debite vicẽdũ é ꝙ si debẽt mihi res q̃ nõ fuit mea puta ꝙ fuit vẽdita l̃ ꝓmissa p9 ceptũ iudi^{m}.i.detestatiõné litis dẽnt̃ cũ re oĩs accessiões.i.fruct9 ac si illo tpe fuiſſz res m̃ ẽdita.ff. si cer.pe. l.cũ fũd9.ſ. si mihi debebat̃ res q̃ fuit mea ⁊ ad alĩ ſiñ cã pueĩt pũ solui rẽ quã exti mabã me debẽ cũ nõ debeat̃ tẽ sil̃ cũ re debẽt̃ oẽs accessiões.i.fruct9 ⁊ alia q̃ ipi rei a pn° q̃ fuit data euenerũt.ff.ꝺ odi.idebi. l.idebiti.i pn°. In oib9 aũt sciẽdũ é ꝙ bõe fidei possessor nũꝯ tenet̃ vlẽ ꝯ sit factus locupletiõ.d.l.vtꝝ.ff.de peti.here b Et nõ ꝙ q solũ vsũ rei furat9 fuerit nõ sufficẽ si restituat rẽ ſ tẽt̃ etiã ad extiatõez usus cõsor.hos.⁊ vl.⁊ codẽ m̃ tẽt̃ qs ĩstituẽ dãna si q̃ dñs rei ꝓpt̃ ei9 abñiaz passus fuit xij.q.ij.si qs de eccl̃is.de q̃ vide.j.uſa.i.ſ. xvi.q icipit.vtꝝ vſe possint.⁊.ſ.xxvi.q icidit.ſ nũꝯ é vſa.⁊.j.vſa.vi.ſ.pe. a Ad pdcoꝝ itelligẽtiã sciẽdũ ꝙ it̃eé qꝺ alicui dẽt̃ odesirat̃ alĩ respcu lucri cessãtis al̃ rñ dãni emergẽtis.p cãu extiatio ñ oz deduci ĩ ifinitũ.ſ ubi res pncipal̃ é certa extiatio itereſſe nõ oz excedẽ duplũ rei pncipal̃.ſ ubi é icerta fit extiatio ad arbitriũ bõi iudicis adeo ꝙ ĩ imẽsũ ñ ꝓcedat.l.vna.C.ꝺ sentl.q̃ p eo qꝺ itereſt p z° cãu. vz rñ dãni emergẽtis si uenit itereſſe rõne omissiõis odesirat̃ solũ itereſſe itrisecũ.ff.de acti.ẽp. l.si steril̃.ſ cũ p vẽditões.vbi dr ꝙ si frumẽtũ l̃ sil̃e nõ sit datũ ẽptõi suo tpe non ueĩt extiatio q̃ aĩalia sil̃ mortua ex eo ꝙ ñ hũit bladũ suo tpe.nã illud itereſſe extrisecũ é a re ſ bñ euenìet ut dẽt̃ maiꝯ pciuz q̃ res ualuit a tpe q̃ debuit dari q̃ ħ é int̃ esse itrisecũ qꝺ ocernit rẽ ⁊ uenit ex ipa re extrisecũ xo qꝺ nõ ex re uenit ſ ꝓpt̃ rẽ ut i ex° ꝓposito.pdca aũt puto xa si dãnũ de currit creditori ex simplici omissiõe debitoris ut si creditõ erat icursur9 dãnuz ẽt si nihil sibi ꝓmisiſſz qa nõ hẽbat q̃ aliũde sibi ꝓuideꝛz scꝰ si cũ omissiõe aduẽit etiã omissio ut q̃ creditõ al̃r sibi ꝓuidiſſet ut nõ morerẽt̃ aĩalia ei9 si nõ fuiſſz deceptus ꝓmissiõe debitõis ħ.n.cãu itereſſe ueit rõe omissiõis.i.falſe ꝓmissiõis ⁊ iõ debẽt̃ it̃eé et extrisecũ ut statiz patebit p̃ptiz in foro ꝺsciẽtie ubi qs tenet̃ ꝓximo satisfacere oẽ dãnũ qꝺ eius dolo uł culpa ꝓxim9 icurrit ut i.c.si culpa.ex ꝺ iiurijs ꝓptẽa ħ casu saluo meliori iudicio tẽt̃ ẽt de morte aĩaliũ.si xo rõne omissiõis dẽt̃ itereſſe oputat̃ itereſſe ẽt itrisecũ.ff.ꝺ ac.ẽp.l.iulian9 ĩ pn°.vbi dr ꝙ dãs tig^{m} uitiatuz tenebit̃ ẽt ꝺ ruina dom9 ⁊ sic illa extiatio ꝺsiderat̃ ħ cãu ẽt mł̃to vlẽ duplũ rei pncipal̃ ñ tñ ĩ ifinitũ lz.n.ueniat ruina dom9 nõ ueniet si forte opõtuit ipz ꝓpt̃ ħ p mł̃tos ãnos ł usqꝫ ĩ tps uite ꝺducẽ do^{m} facit.ff. de ser. ꝺcor.l.i ħ iudi^{m}.⁊.l.nerati9.ubi corruptõ sui tẽt̃ nõ solũ de suo. ſ ẽt de oib9 rebus q̃s su9 tũc fugitiu9 tulit nõ de alijs quas postea succesſiue furat9 fuerit. b Quid si i ipa re furtiã fecit qs expẽsas.R ꝛ guil ĩ foro pñie si expẽsas fecit ad ꝺfuatõz rei ut pascẽdo equũ siue aliꝺ opõtunũ optimã meliõatõez utputa curãdo aĩal möbo sũ l̃ nutriẽdo põcũ ⁊ ħmõi ꝺducẽ eas põt ex q̃ satisfacit al̃ iteg̃l̃r dãnũ passo. Jꝺ vl a In foro aũt iudiciali dcẽ ipẽse ñ ꝺputãt̃ ut i sũ.li.ij.ti.v.q.lxxv.ubi ħ nõnt̃ ad pleniorẽ aũt mẽ itelligẽtiã.vtꝝ qs possit pcẽ sũpt9 factos ĩ re aliena dicẽdũ é ꝙ a fec̃ noie dñi rei.a noie ꝓpo.i. tãꝯ ĩ re sua p cãu elaꝝ é ꝙ põt ꝺputar̃.nã util̃r gessit nego^{m} dñi.l.i.⁊.ij.ff.ꝺ negt̃.gt̃.⁊ p to^{m}. Jn tñ ꝙ si dñs tollat rẽ pus ꝯ soluit sũpt9 ꝺcitit furtũ.ff. de furti l.si is cui ꝺmodasſz z° cãu qñ fecit ut i re ꝓpa claꝝ é ꝙ p uiaz pcitiõis nullo m̃ põt cõputare.l. si i area ff.de cõdi.ide.ſ p uiã retẽtiõis qñz sic ut ibi.vñ distigẽduz est ꝙ si fuit male fidei possessor a pn° nullo m̃ põt cõputare.l. ex argẽto.ff.de cõ.fur.⁊ ĩ isti.de re.diui.ſ. ex ꝺiuerso nisi respcu fructuũ.nã ut dicit gl. i.c.ḡuis.ex ꝺ resti.spoſſ fres dñr q supsunt deducti expẽsis q̃ fiunt gra fructuuz q̃rendoꝝ colligẽdoꝝ ⁊ cõseruãdoꝝ tã i bõe fidei possessore ꝙ ĩ male fidei ẽt pdonib9.ff de peti.si a dño.ſ.fruct9.⁊.l.plane.i fi.⁊.C de fruc.⁊ liti expẽs.l.i.nã null9 cãus it̃ucnire põt q̃ ħ gen9 deductiõis ipediat.ff.fa milł.hercis.fund9.q ꝑ Rnſo in fi.⁊.ff.so.ma.

fructus

fruct⁹.fruct⁹.n.itelligũt deductis necessa
rijs expẽs.ff.de op.suo.l.fruct⁹. Si xo a
pn⁹ fuit bone fidei pot solũ tollẽ qđ fecit
sine lesiõe rei.ff.de rei vẽ.l.iulian⁹ scribit.l
si ī area.ita tñ ꝙ si dñs uellz dare pciũ il
lax rex. t si uellz tollẽ illđ ī q̃ tñ nocerz
7 sibi ñ pdesse nõ ẽ pmittẽd⁹ ꝙ nõ ẽ cedẽ
dũ malicijs.ff.de rei ven.l.ī fũdo.glo.tñ ī
isti.đ rex diui.ſ.lre.dicit ꝙ q̃ scripsit ī pa
ginis alienis bõ fide ẽt reddito libro bẽt
actiões ifectũ cõtra dñm paginax.ff.de rei
ven.ī rẽ ꝟz glo.Jo.eo.tí ſ.ex diuerso.dicãt
ꝙ nõ dat ei actio p.l.si ī area.ff.đ odi.ide.
Istud zm pot itelligi de sbtilitate iur.pm
st đ egtate 7 ī foro pñie ꝙ ñ ẽ equũ aliq̃
locupletari cũ alteri⁹ dãno ut i.c.locuple
tari.de reg.iur li.vi.7 sine culpa 7 cã rõa
bili nõ dz qs puari labõe suo ut ī.c.sñ cł
pa.e.t.7 si dñs rei nõ sit potes ł si ħ peli
gat satisfiat sibi de re sua ar.ī isti. đ re.diui
ſ si qs ī aliena. Itẽ male fidei possessor
nõ tẽt de fructib⁹ q̃ pcipi potuerũt ex me
liozamẽto qđ ipe fecit ī rc.ff.de rei vẽdi.l.
cetex.ſ si sp fucit bõe fidei.ī.qñ hũit rẽ 7
qñ edificauit si dñs rei est potes potest rẽ
retinere donec sibi satisfaciat de sumptib⁹
si dominus est impotens potest soluz tol
lere qđ fecit ꝟz mõz pdictũ.d.l.ī fũdo. b
Quid si res rapta reddit deteriõata.R ꝟz
ray.ñ liberabit raptor ut đ dpõito dẽz ẽ
s.de positũ.ſ.vij. a Hoc clari⁹ dr ī.l.i re
.ff.de odi.fur. b Quid si res rapta pijt
R ꝟz ray.q̃cũq̃ cãu pierit raptõ tẽt ad re
stitutõez ꝙ fuit ī mora restituẽdi 7 tẽt p
stat extiatõez ei⁹ ꝟz illđ tps ī q̃ pl⁹ valuit
ꝙ si nõ fuerit ī mõa ut ꝙ obtulit rẽ dño
loco 7 tpe debito et dñs neglexit accipe
ñ tenebit de cãu.ff.đ cõ.fur.l.i rc. a Ibi
ħ clare dr.7 nõ ẽt ī.d.q.lxxv.ī sũ.li.ij.ti.v
b Et q̃ đ raptõe dca st.itellige ẽt đ fur
q̃cũq̃. a .s.q̃ ad restõez ut ī.d.q.lxxv.
b Et vt̃q̃ ẽt p⁹ restõez dãni tẽt pte re
missiõez de iunia salte p aliq̃ it̃ positaz p
sonã suppresso ł exp̃sso noie furis ꝑm ꝙ q̃
litas negotij patit a .s.cauẽdo sp reuela
tionẽ peccati 7 scãdalũ.ex de pc.7 re.officij
b Quid si pl⁹es fuerũt raptões. R ñr ꝑm
ray.si uadat sil q̃i si sit vn⁹ exercit⁹ qlibz
tẽt ī solidũ.nã 7 qlibz iuuat alios et facit
eos fortiões.ad ħ ex de homici. sicut dig^m
hoc dico ꝟz guil.qñ vn⁹ sine alio nõ fecisz
al qlibz tenet p dãno qđ itulit. si xo nõ
iuerũt simł ſ qlibz p se fecit dãnũ qlibet
tẽt p eo qđ itulit silez casũ.vid.ī rsto.ij
.ſ.i. a Et ī eodẽ.c.de ħ dicit b Quid
si qs furat⁹ fuit rẽ qñ pl⁹ ualuit 7 modo
restituit qñ mín⁹ ualz.R ꝟz al.ī.iij.ñ satis
fecit nisi lucr tpis ī q̃ pl⁹ ualuit apponat
a De ħ dictũ ẽ.s.ſ.vi. b Qual'r resti
tuet q̃ ipediuit aliqđ a ꝺsecutõe alic⁹ bñ
ficij.R ꝟz tho.za zẽ.q.lxij. a ipediuit eũ iu
ste ut si itẽdẽt honorẽ dei ul vtilitatẽ ecc
pcurz ꝙ dẽt alicui dignioi 7 tũc ī nullo
tẽt. a ipediuit iuste vtpũ si itẽdebat ei⁹
nocumẽtũ ꝑt dãnũ odiũ ł vidictã et h⁹
mõi.7 tunc si ipediuit ne dẽt digno dico
añ̃ firmatũ sit ꝙ dẽt ei tẽt qđẽ ad aliq̃
recõpẽsatões pẽsati ꝺditoib⁹ psonax et ne
goci. a zm arbitriũ sapiẽtis ut ī sũ.e.t.
q.lxxvij.ubi ħ nõnt. b Nõ tñ tenet ad
eq̃le ꝙ ille nõdũ fuerat adept⁹ et poterat
mł'tipl'r ipediri.si xo ipedit ne dẽt post̃q̃
iã determiatũ ẽ ꝙ dẽt pcurãs ĩdebite re
uocari tẽt ad restões eq̃l ꝟz suã facultatẽ.
Et idẽ iudm de eo q̃ ipedit aliquẽ a cõse
cutiõe c⁹eũq̃ muneris qđ honeste rciper.
cõcor.pc. a Cõ.ẽt vl.ut ī.d.q.lxxvij. b
Qual'r satisfaciet p his q̃ restitui nõ pñt
ut mutila° mẽbri stupx et silia.R ꝟz vl.ī
bis ī qb⁹ dãnũ neq̃ ī se neq̃ ī equalẽti re
stitui pot satisfiet p rcõpẽsatões faciẽdã ar
bitrio bõi uiri. Idẽ tho.za zẽ.q.lxij.7 ī.4°
di.xv. a Cõ.ẽt pc.ut ī sũ.e.t.q.lxxx. b
Qual'r restituat q̃ semia alic⁹ agri effodit
ł q̃ dãnificauit aliũ eo ꝙ suo tpe ñ soluit
R ꝟz vl.pdicti ñ tenẽt ad restituẽdũ tõl'r
dãnũ ꝙ dum cẽ q̃l'r fruct⁹ agri pfecissẽt ul
an mercator dãnũ ł lucr ī mercatõe hũs
set si rstituet tñ q̃tũ fruct⁹ agri ī illo du°
vẽdi potuissẽt ł q̃m mercatõ ī illo dubio
lucr suũ vẽdidissz.Cõ tho.ij^a ij^e.q.lxij.
a Idẽ ī sũ.e.t.q.lxxxi. b Mtr qs tene
at restituẽ qcquid illicite acquisiuit.R ꝑm
tho.ij^a ij^e.q.lxij.circa illicitã acquisitões et

datiõez distiguẽdũ ẽ alĩ.n.ipa datio ẽ illi cita et coñ legẽ sicut pz ī eo qui symõiace aliqd dedit ⁊ talẽ meretẽ amittẽ qđ dedit. vñ nõ dz ei restõ fieri.⁊ qz ẽt ille cõt legez accepit ĩ dz sibi retinẽ si dz ī pios usus cõuertẽ. a Immo dz dari illi ecĕ ī cỹ iniuriã accepta ẽ.exĩ de symo.de b. b Dlio mñ aligs illicite dat qz ppt̃ rẽ illicitã dat licz ipa datio nõ sit illicita sic cũ gs dat meretrici ppt̃ fornicatõez. vñ ⁊ mulier põt sibi retinẽ qđ ei datũ ẽ. ⁊ si supflue aliquid p fraudẽ ł dolũ extorsissz tenet̃ cidẽ restituẽ de hac mã hr̃.ẽ.eleosina.i.ff. a Et ibi melius ī additione:si đ hac mã latius dicẽduz ẽ.vz qz a illicita acqsitõ fit cũ iuria primi ⁊ coñ eius uolũtatẽ a cũ eius uolũtate.p cãu quis idistincte tẽt̃ restituẽ dãnificato.ut exĩ đ iurĩ..c.fi.Dd b.n.ptinet quicq fucit acqsituz p furtũ ł rapinã ł p uiolẽtiã seu p fraudẽ ⁊ bmõi.⁊ fz Inno. ī.c.q pleriq exĩ de imu.ecc.b cãu tẽt̃ gs ad restõez siue sit debitũ iure nãli ⁊ cili siue iure nãli tm̃gle ẽ qđ dẽt̃ suo.⁊ iõ inde ñ faciat el'inaz si restituat. si aũt sit idebituz iure cili tm̃ ut si legatũ de q potui detrahẽ falcidiã .i. potui diminuẽ fz legẽ illã itegr̃ solui credẽs hẽditatẽ sufficẽ ad oia ñ tẽt̃ legatariỹ restituẽ.⁊ sẽdit.qdã tm̃ dicũt ctriũ.falcidia lex dicit̃ a falcido tribũo plebis qui sb Octauiano legẽ fec̃ ne gs ī exneos plz legarz q̃ ut 4.ª ps supessz hẽdib9. Ista zª ẽ xa salte in foro iudiciali ⁊ etiã pñiali cũ lata fuerit smia qz b cãu erroz facti cãt rpetitiõez lz nõ erroz iurĩ.C.ad.l.falci.erroz.si nõndũ ẽ dictũ Inno.p foro pñiali si smia nõ fucit ī cõtriũ lata iudicialr. Itẽ dic̃ qz ordenatỹ ad aliqd iuste nõ tẽt̃ spõte dare lz smie parẽ debeat. z°. cãu distiguẽdũ ẽ qz aut illicita acqsitio ẽ respcu cãe a rspcu p sone.si respectu cãe.puta qz ex cã turpi dicẽdũ qz a turpitudo ẽ ex pte accipiẽtl tm̃ a ex pte vtriusq.si ex pte accipiẽtl tm̃.pũsi recipit aliqd ut delictũ nõ faciat ł ut id faciat ad qđ tẽt̃ puta ut rẽ iuẽtã restituat. ⁊ clarz ẽ qz b cãu tẽt̃ rcipiẽs restituẽ dãti .l.i.⁊ ñ.ff.de odi.ob.tur.cãz. si turpitudo ẽ ex pte vtriusq.puta si dat̃ ad cõrũpẽdũ iudicẽ ñ tẽt̃ restituẽ dãti qz ī pari cã turpitudis potior ẽ oditio possidẽtl.ff.đ odi. ob.tur.cau.l.si ob turpẽ.§. penul. ⁊ C.e.l. ñ.si b cãu an ⁊ qñ ⁊ cui restituẽ teneat̃ est magr̃.dum. ⁊ p vr̃ qz sp teneat̃ restituẽ.ff.đ offi.pñs.l.illicitas.ī pn° vbi dir̃. Itẽ ne gs iniquũ a lucr̃ sentiat pses puĩtie puideat. Dd idẽ.ff.đ calũ.l.ī heredẽ. ubi dir̃ qz cãuenit illicita luẽ ab oib9 extõqri.⁊ ī foro iudiciali ⁊ cili dz dari fisco.C.de mõ mulctar̃.l.mulctar̃.si ī foro canonico ł pñiali dz erogari pauprib9.xiij.q.v.nõ sane.ad finẽ.⁊ exĩ de vsu.cũ tu.ẽt si ex meretricio accipiat̃.nec obstat qđ dicit̃ de utro. xvi.ut nõ offerat̃ merces prostibuli ī domo dei.q illud itelligit̃ quo ad oblatõez altaris ul̃ sacrificij.nõ quo ad puatã eleosinã.ut dic̃ tho.ij.ij.q.xxxij.ar°.vij.acqsitũ tñ p symoniã dz restitui illi ecĕ ī cỹ iniuriã acceptũ ẽ.exĩ de symo.ẽ.de hoc. Coñ pdicta facẽ qđ dicit̃ i.l.iij.§.i.ff.de cõ.ob tur.cãz: ubi dr̃ qz meretrix lz turpit̃ faciat qđ sit mẽtrix nõ tñ turpit̃ accipit qđ ei dat̃ ex mẽtricio tho.i.d.ar°.vij.distiguit qz qñ lex prohibet datiõz ⁊ acceptõez.tũc dẽt oio acceptũ ex turpi cã restitui ut patz ī symonia.⁊ in eo qđ dat̃ iudici ad cozrũpẽdũ.⁊ ī ludo prohibito.⁊ ī mlĩs sil'ib9. Si xo lex nõ prohibz dationẽ lz prohibeat cãm dãdi tũc ñ cogit̃ gs ad rstitutõnẽ ut patet ī lucro mẽtricis. de quo dictũ ẽ.dicit.n.q põt retineri.⁊ đ eo eleosina fieri. si certe qtiẽs aliquid prohibẽt.⁊ oẽ illđ itelligit̃ prohibitũ qđ sequit̃ ex eo ł ob id.C.đ legi.l.nõ dum.⁊ iõ cum lex prohibet aliqd gr̃ ⁊ solonẽ ł receptõem ex illa ł ob illã.⁊ tãto magis q̃to ista solutio ł receptio nõ solũ est quid dns imo ⁊ cã pncipalis rẽ prohibitã iducẽs qz sine ea turpitudo xisit̃ nõ fuerit.ideo pncipalis cã prohibitõis stat ī illa datiõe ł receptione ex quibus causat̃ res turpis.⁊ ideo cũ lex aliquid simpl'r prohibet.videt̃ prohibẽ ⁊ dationẽ ł receptionẽ ex illa ł ob illã.see?si ñ simpl'r prohibet.licet illud notet ifamia sic meretriciũ ⁊ similia.⁊ hoc sentit glo. Ray in ti°.de rap.§.si quid de focarijs.sup x.tenẽt̃ restituere ut ibi dicit quid đ omnib9 nõ

illis qui turpit acquirũt aliquid. nũquid
pñt sibi illud ī aliquo casu rtinere. ⁊ sḃdit
Ro. vbi trãslatũ ē pñiũ ī accipiẽtē ⁊ nõ cõ-
petit repetitio illi cui fuit res illa. distīgui
põt q ī illis que sũt ꝓhibita q mala q̃dã
sũt q̃ ñ puniũt a iure cili ī foꝛ iudicij nisi
pena ifamie. ut histriõat⁹. ⁊ exercitiũ eoꝝ
qui pugnãt ī arena. uel duello. uel ope me
retricũ solutaꝝ. Et in talib⁹ turpit acq-
sita res rtineri põt ad usũ acquirẽtis. q̃dã
sũt que puniũt a iure ꝑ corporalẽ pnã. l
ꝑ extõsionẽ turpiũ lucroꝝ ⁊ talit acqsita
retineri nõ pñt ad usũ acquirẽtis. nisi ei cõ
cedat a pñario suo tãq̃ alij paupi. ſ pñt
ī pios usus erogari. nisi forte rstituta sint
iã illis a quib⁹ sũt habita. uel nisi qui hz
restituere uelit eis a quib⁹ hũit ad qđ tñ
nõ tẽt. ⁊ restõ h⁹mõi ī foro pñiali iudicã-
da ē ꝑ ꝑte satisfactõnis. ⁊ iõ ibi late patet
officiũ pñarij. ⁊ ibi forte põt dispẽsaꝛ sic
⁊ ī limitãdo tpe pñie. ⁊ mẽsurã ieiuniorũ.
in illis aũt q̃ sũt mala q ꝓhibita sicut sũt
tõnea mẽta. negociatio clerici. lucꝝ aduoca
tois. l medicie. ī casib⁹ nõ decessis emẽ bla-
dũ uel uinũ. ut postea carius vẽdat facere
serta ꝺ floꝛib⁹ ad uẽdẽdũ quoꝝ usus ē fre
quẽti⁹ ad lasciuiã ⁊ silia. Ex his cãis acqsita
retineri nõ possũt. ⁊ sḃdit hz aũt hec distī-
ctio videat ꝓbabilis q cũ pene restrigẽde
sũt. ⁊ q nimis emũgit elicit sanguiné. vñ
credo q hz ī p̃dictis casib⁹ bonũ sit ⁊ salu-
bre q pnitẽs īducat ī foro pñiali ad ero-
gãdũ ī pios usus talit acqsita. ñ ē tñ opel
lẽdus nisi uelit. nec iudicãd⁹ nõ ec ī statu
saluãdoꝝ si nõ uelit h⁹mõi pñiaz accipere
nisi ī casib⁹a iure exp̃ssis. ut ī symonia ꝺ q̃
exp̃ssũ ē q pecũia symoniaca est rstituẽda
ecc⁹ l qñ ꝺ hz agit ī c⁹ igñminia ē accepta hz
et hoc possz itelligi qñ recepta ē de bonis
eiusdẽ ecc⁹ l qñ de hoc agit ī foro cãz. sil r
qñ gs aliqd recipit ut faciat dãnũ l iuriã
ul calũniã alij. q tũc ñ ille q dedit repetit
si ille cõtra quẽ datũ ē. ff. de calũ. l. gñaliter.
Sillud qđ tñ itellig qñ agit ī foꝛ iudicij
quã seueritatẽ ñ opz obꝺuari ī foro pñiali
glotñ cadẽ ī ti. de rapto. Sxij. circa pdagia
sup. xbo. tẽt. ei. ī fi. ait. q tuti⁹ ē dicere q
pecũia ex pacto symoniaco accepta retineri ñ
possit et ī foro pñiali licz secus sit si absq̃
pacto fuerit accepta. ar. a cõtrario sẽsu. exẽ
de symo. mãdato. hec ille. Ex hac glo. ⁊ ex
supdictis põt colligi q acqsituz ex turpi
cã quis iudicialit tenet restituere nisi illa
cã nõ fuerit simpl⁹ ꝓhibita si solũ a lege ī
famia notata. In foro aũt pñiali qñ restõ
nõ ē faciẽda certe psone de silio est q oia
illicite acqsita erogẽt ī pios usus. ꝺ necessi
tate ât ñ ē nisi iudicial ordinatio facta fue
rit uel nisi ī ḡptũ confessori uideat. nam ī
foro pñiali qs restituere ꝓximo nõ tenet
nisi ī ḡptũ ipz dãnificauerit seu dãnificat⁹
fuerit ut sepe postẽsũ est Et nõ glo. xij. q
ij. fraternitatis. deo aũt satisfacẽ dẽr ꝑ turpi
cã hz arbitriũ cõfessoris. xxvi. q. vij. turpia
⁊ q sapie. xi°. dicit p que peccat qs p hec ⁊
torquet inuenꝰ q qs dẽt puniri ī illo in
quo deligit iõ cũ ī receptione ob turpẽ cãz
fuerit deus offensus cui⁹ occasiõe deuẽtuz
est ad peccatum conueniẽs est q sacerdos
in ḡptũ ꝑm deũ potest facere. iniũgat pẽni-
tenti qđ omne acceptũ ex turpi cã eroget
in pios usus. ⁊ sic satisfaciat deo ī quo offẽ
dit. nisi pnitẽs constitut⁹ fuerit ī magna
necessitate. ⁊ pnitens debet se ꝑparare ad
restituẽdũ et faciendũ qcqd confessori ꝑm
deum uisũ fuerit. q ad hoc obligat. extra
de pe. ⁊ re. omis. Item etiã in foro pñiali
qs tenet restituere qñ ius hoc spãlit exp̃-
mit. ut in vsura uel symonia ⁊ similib⁹. ut
ī ludis aleaꝝ. tarillozꝝ ⁊ simliũ ꝓhibito-
ruz. ut. s. ludus alee. Sxiij. vsq̃ ad finẽ. Item
ꝑm Inno. in. c. q pleriq̃. extra de imu. ecc.
in glo. sua. vo. ypocrita autẽ. Ypocrita q sb
forma boni xpiani cum non sit accepit ele
mosinas tenet ad restitutionẽ. ⁊ sbiungit
q forte non tenet restituere illi qui dedit
q consecutus est mercedem suaz. puto q
hoc sit nõbile dictum. ⁊ q licet nõ fiat re-
stitutio illi qui dedit tamen si datuz est l
acceptũ aliqua spãli causa ⁊ exp̃ssa. puta. ī
calicem uel altare uel in sḃuentõez alicui⁹
hospitalis uel qđcũq̃ aliud in illam cãm
debeat fieri restitutio q nil tam equũ est
ḡ q res trãsferant ꝑm uolũtatẽ dñi ipꝰ

in instl. de acq. re. do. ℔ p traditōez. ⁊ sic ca-
ueāt sibi oēs clerici layci religiosi hēmite-
et quicūiqz alij q ostēdūt bona uita ut re
cipiāt elemosinas. ℔ qd si p eā honesta ⁊ in
honesta dāt res idiuisibilis. puta. seruit⁹
vie. uel alia ue- bos equus et similia. an in
toto res dēat iudicari cause honeste an iho
neste cū idiuisibilibus. nā potētioza solēt
ad se attrahere minus potēs. ff. de sta. ho. l.
queritᵉ hāc. q. tangit gl. in. l. iij. ff. ō odi. ob
tur. cau. nec dēmiat ⁊ licet multa possent
allegari hīc iñ. tū ꝓpt̄ brecitatē saluo me-
liori iudicio dico q res data p pte adindi
cabit cāe honeste ⁊ p pte cāe ihoneste fiet
diuisibil q licz ī se sit idiuisibil. tñ ē diui
sibilis p reductionē ad extīationē pcunie
ar. ff. fini. regū. l. i. ℔ i. ⁊ l. sc vbi poīt casus
ī ponēdis finib⁹ ut si ñ possint bñ poni tol
latᵉ de terra vni⁹ ⁊ dētᵉ alti data extīatōe
illi a q̄ terra tollitᵉ. ⁊ sic ī casu ꝓposito po-
terit res data retineri si adipleda est causa
honesta ꝓpt̄ quā data ē ⁊ ps pcij dtinēti ī
honestā cām erogabitᵉ sm ea que supius
tacta sūt. Qñ aūt illicita ei acqsitio est rn
psone hoc dtīgit uel q aligd accipitᵉ ab eo
q nō pōt dare uel q aligd datᵉ ei qui non
pōt recipe p̄m cōtingit nō solū cū aligd ac
cipitᵉ a nō ẋo dño si etiā a rei dño cui de-
negata ē admīstratio seu alienatio bonoz̄
suoz̄ de qb⁹ dictū est. s. donatio. i. ℔ i. ⁊ ibi-
dē. ℔ ix poīt an clerici pñt donare. Itē re-
gulariᵗ null⁹ pōt donare l̄ p donationē re
cipe vltra gngentos solidos nisi procedat
certa īsinuatio. fallit ī aliqb⁹ casib⁹ ō qb⁹
dictū est. s. ecclesia. i. ℔ iiij. cū additōe ⁊ so-
lid⁹ ī legib⁹ accipitᵉ p aureo. ī īstl. de pena
teme. liti. ℔ fi. ⁊ ibi gl. Itē regl'ariᵗ ñ ualz
donatio inᵗ dīuges ⁊ iter pīez et filiū q ē
ī ei⁹ ptāte ut. s. donatio. i. ℔ v. cū sequētib⁹
Itē r̄gulariᵗ filiusfamil. nō pōt donare l̄
administrare nisi sint res castrēs pculij l̄
quasi de quo. s. elemosina. iñ. ℔ iiij ⁊ n. s. pcu-
liū. Itē nullus pōt aliquid dare ī fraudē
creditoz̄ suoz̄ aᵗ recipiēs ab eo tenetᵉ ad
restōez cū distinctiōe. q. aut recepit titulo
lucratiuo aut oneroso si lucratiuo ⁊ credi
tozes fraudāᵗ oīo tenetᵉ ad restitutionē. ff.
que ī frau. cre. l. qui autē. ℔. similiq̄ modo
⁊ videᵗ intelligendū hoc quādo fraus in
teruenieb̄at tpe donationis. secus si postea
q factū legītīe retrahi nō debet. licz casus
postea eueniat a quo non potuit inchoari.
extra de regu. iurī. factū legitime. li. vi. nisi
forte quis accepisset acquisitum ex delicto
puta. ex usura. tunc enim q̄cūq̄z vsurari⁹
efficiatᵉ nō soluēdo talis obligatᵉ ad restōz
licz a pn° nō recepit in fraudē creditoz̄. q
nō est equū ut ex dolo alicui⁹ altᵉ cōmodū
sentiat cū dāno tertij. l. fi. ī pn. ff. de eo per
quē factū erit. ⁊ q locupletari quis nō dz
cum iactura aliena. extra de reg. iurī. locu-
pletari. li. vi. ⁊ ita uidetᵉ esse de mente ꝓ.
au. ō butrio. in. c. cū tu. ad fi. extra. de. vsis.
Et predicta faciūt q cuz iudei cōīt uiuāt
ex vsuris nec sint potētes restituere accipi
entes per donationē. l̄ alio titulo lucratio
aliquid ab eis teneāᵗ ad accepti restōez fa
ciendā illis a quib⁹ iudeus accepit vsuras
etiā si aliquid acceptū ab eis sit p pena ut
s. iude⁹. i. ℔ vi. ⁊. vij. Si ẋo titulo oneroso
quispiā aliquid accepit ab eo qui nō ē sol
uendo puta q emit uel habuit ꝓpt̄ opas
suas uel p mutationē uel aliam oneroſaz
cām non tenetᵉ ad restōez. nisi sciuerit illā
fieri in fraudem creditozum. ff. que in frau
cre. l. ait p̄toz. ℔. q ait p̄toz. Et dicitᵉ scire
si creditozes sīᵗ sibi ptestati q fit ī fraudē
eoz̄ dca. l. ait p̄toz. ℔. si quis pticeps. Itez
quādo alienauit simul omnia bona sua ex
illa enim vniuersali alienatione fraus p̄su
mitᵉ. ff. e. l. oīs. ℔ luti⁹. Itē etiaz quādo eui
dēt hoc apparez ut q scit aliquē ipotētē
restituere ⁊ aliquid uendere uel emere ad
ludum. luxuriam. gulositatem. uel aliter ī
utilitᵉ dsumendū. ⁊ sic in fraudē creditozū
cū efficiatᵉ minus potens ad soluēdū. Itē
illi creditozes tātū possunt predicta reuo
care in quoz̄ fraudē facta sunt. nō aūt alij
creditōes qui postea facti sunt nisi ex pcu
nia ipsoz̄ esset priozibus satisfactū dicta.
l. ait pretoz. ℔. ita demū. ex his colligitᵉ q
cum iudei cōiter propter usuras non sint

nō barbiron sor qz idez dr scrib bernardi9

ſoluendo accipiēs aliqd ab eis etiā titulo oneroſo puta locatione. uenditione uel ſimiliter exquo manifeſte fiunt ipotētiōes ad ſatiſfaciēdū teneť reſtituere illis a qb9 accepte ſunt uſure ſicut cōtingit in uēdēte eis gallinas uł alia ad guloſitatē ptinētia uel pulcra ueſtimēta ⁊ alia ſimilia ad pōpoſitatē uel qui ad talia locant ſibi opas uel ad radendū uel ad poliēdū ⁊ gñaliter quocūqz m̄ ab eiſ aliqd accipiať exq̄ manifeſte fiunt ipotentiores ad reſtituēdū licz etiam titulo oneroſo hoc fit in fraudē creditoꝝ ⁊ per oēs accipiēs tenetur ad reſtituendū ut pōt ex p̄dictis colligi. Itē aduertendū q̄ ex predictiſ accipiētib9 ⁊ non ſciētibus alienare aliqui teneť ad reſtitutionē ſtatim aliqui per reſtitutionē i in tegrum ſtatim teneť qui rem acceperūt cū alienatio ipſo iure non ualuit ut ſi maritus alienet fundū dotalē uł in qbuſcūqz aliqd p̄me tactuz ē maxime ſi qs accipit a minore. xxv. ānis dono rem īmobilē ł p vēditionē ſine iuri ſolēnitate puta ſine tutoris uel curatoris auctoritate uel ſine iudicis decreto. i. auctoritate. nā teneť ſtatiz ad reſtitutionē ꝑz Inno. i. c q̄ pleriq̄. de i mu. ecc. ℞. ſi auté ex donatione. Idē poteſt dici in emptore rei eccleſiaſtice quādo nō interuenit debita ſolēnitas tunc eīm contractus nō ualet de quo. ē. alienatio. ⁊ oēs iſti teneť ad reſtitutionē rei cuz fructib9 omnib9 de quo. ē. ℔. iiij. cū additiōe q̄ qui contra iura mercať bonā fidē nō p̄ſumit̄ habere. extra de reg. iur. qui coīt li. vi. niſi ſit forte p̄ſona que excuſet iur. ignorantia ut minor mulier ruſtic9 ⁊ miles. ff. de p̄ba. l. cū idebito. ℔. ſi auté is qui p reſtitutōez in īteg̃z teneť aliqui quando tractus eſt ſoleniter celebrat9. ſ. ex priuilegio eccl'ie uel minoris res poteſt ab eiſ tolli p in īteg̃rū reſtitutionē q̄ allegāt ſe i aliquo leſos ⁊ hoc caſu qui rem taliter habuerunt non tenent reſtituere niſi obtēta reſtitutione in integrū ab eccleſia uel minore ſm Inno. in. d. c. q̄ pleriq̄. ℞. ſ. quid dices in eo ubi dicit nō teneri eos ad reſtitutionez niſi in

-- l' caſibus ius prohibet alienationem de quibus

contrahēdo uſi fuerint malicia uł facta reſtitutione ut dictum eſt. Adde uel niſi interuenerit nō p̄ua deceptio etiam ſine malicia ut. ē. emptio ℔. iij. ℣. nōne p̄ſone ſuccedit obligatio ad reſtitutōez qñ ei aliquid dať cui dari p̄hibeť. ⁊ de hoc aliq caſus. ē notati ſunt ſicut de donatione inter coniuges ⁊ inter p̄rem ⁊ filiū ſb eius p̄tāte conſtitutū. nūc alij ponendi ſunt videlicz rōne etatis ⁊ officij. rōne etatis puta ſi ſoluatur debitū pupillo ſine tutoriſ auctoritate et iudicis decreto tūc eniz res non efficit̄ pupilli nec liberatur debitō et teneť rem illam iterum ſoluere ſi pupillus rem illam male conſūpſerit uel furto amiſerit tamē ſi pupillus rem illam habet uel ex illa ſit factus locupletior ⁊ p̄tit adhuc debituz p exceptionē doli mali ſb̄moueri poterit in inſti. p quas p̄ſ. no. acq. ℔. p̄c. idem p̄pter eandē rōnē putaré ut furioſo rōne officij iura p̄hibēt aliquib9 dari ut rectoribꝫ et iudicib9. ē quo. ē. iudex. p̄mo. ℔. iij. cū additionib9 inſup qui aliqd dat iudici uel aduerſario puta p̄curatori uel aduocato aduerſe p̄tis amittit cām. C. de p̄na iudici. q̄ ma. iudi. l. i. ſ hoc eſt ītelligēdū niſi euidēť cōſtiterit quēpiā aliqd dediſſe ne iuſticiā patiať uel ut iuſticiā conſequať tunc ēt datum pōt repetere ⁊ nullaz p̄nā incurrit xiiij. q. v. c. nō ſane. ⁊ ibi glo. minoribꝫ tñ officialib9 qui ſunt in auxiliū rectoꝝ ⁊ iudicū poſſunt dona dari ⁊ ipſi etiam p̄ñt p iuſto beneficio p̄eſtito aliqd extōquere. d. c. non ſane. ad fi. qđ dicit glo. ℣um niſi ſit eiſ certū ſallariū conſtitutū q̄ tūc ſi aliqd vltra p̄tierint crimine cōcuſſiōis teneť et ad p̄nā quadrupli. Itē epō uel alt'i p̄elato uiſitanti ſeu eoꝝ familiarib9 nil poteſt dari p̄eter p̄curationē ut. ī. uiſitatio. ℔. i. ⁊ ij. ſimiliť nec ſarracenis ſeu ifidelibus uel hereticis in diſpendium xp̄ianoꝝ ut. ī. ſarracenus. ℔. i. ⁊ in proceſſu ānali curie. b

C Quid de illis qui ponunt ſe in manꝫ creditoꝝ ſi non intendunt reſtituere īmo ſperant q̄ p nihilo uel de modico getabunť ał non ponerent ſe. ℞ ſm fratrē egidiū in

quolibet tales quidez a peccato rapine nō sunt absoluti q̄ peccatū p̄ pñiaz ⁊ cōfessiōz dimittit/ si vtiq; sit absoluti a debito restituendi/ distingue q̄ si creditor ꝓpria volū tate dimisit non tenet amplius restituer secus si decept⁹, uel coact⁹/ uel q̄ putauit se nūq̄ aliqd posse habere de hac etiā que stione hēs.ē.ſ.iij. a Ad p̄dicta facit q̄ hñt in sū.li.ij.ti.v.q.xxv.⁊.q.lxxxvij.Et qđ nō.xo.pc.de anchorano.i.c q̄q̄.de vsuris.vi. b An qui male recipiunt a psonis ecclesiasticis teneāt ad restōez.⁊ cui.vide.ē clericus.iiij.ſ fi. a Et ibi ī additi. b Utiq; restitutio sit ps restitutōis.vide.j. satisfactio.ſ.ix/ Ad māz etiam restitutiōis facit.j.vsura.vi.p totum.

Restitutio iij°

Scz quando debitor non est solu endo. vbi sciēdū.ſm ray.q̄ si simpl'r nō potest soluer dolest ⁊ ꝓponat restituere q̄ cito potēit/ xiij.q.vi.si res.C.de cess.bo.l.i Quid si is qui tenet restituere pluribus ñ pōt absq; magno detrimēto sue familie R ſz Ray.Cōsulendū est q̄ petat dilatōz ⁊ assignet eis certam p̄tem de redditibus suis.q̄ si denegēt dilationē.⁊ uelint q̄ cedat bonis tenet absq; dilatiōe etiā si opō tēt ipm mendicare/ vnde nō dico habito respectu ne egeat.nā contra hoc nō extra de vsuris.cū tu/ tamen ut vl.addit sine culpa pōt accipe uite necessaria.ſ.extrema./ in hac questiōe cōcor.tho.ij^{a} ij^{e}.q.lxij. dicēs sic/ si nō pōt statim soluere ab instanti restōe liberat⁹ est ꝓpter impotentiā.sicut ⁊ totaliter a restitutiōe absolui. si oīo est impotens debet tamen remissionē uel dilationē petē ab eo cui debet p se uel p interpositā psonā Idē esset si quis obligaret etiam vni ⁊ de hīs satis dictū ē.ē.restō.i.i pn°. b Quid cū debitōi petēti dilationē alius creditō vult dare.alius nonne vult q̄ cedat bois. R ſm Ray.stādū est maiori pti/ ⁊ itelligē maiorē ptē ubi est maius ⁊ fortiꝰ debitū vñ si vni creditori plusq̄ reliq̄ oib⁹ debet standū est uolūtati illi⁹ de dāda dilatiōe uel petenda cessiōe.Si ẋo par est debitus standū est maiori numero creditoꝝ. si oia sint paria eligenda est clementior sñia.ſ.q̄ dilatio det.C.de cess.bo.l.fi. a Et ibi addit nulla dzia iter ipothecarios ⁊ alios creditores q̄tū ad hāc electionē obſuādā Et ibi dicit de dilatiōe qnquēniali.⁊ hoc obtinz i foro iudiciali. Quo ẋo ad pñiale dictū est.ē.restitutio.p° in p̄ncipio.i additione. b Quid si quis tenet pluribꝰ ⁊ nō potest satisfacere oib⁹.ſm quē ordiez restituet.R p̄mo qđ si tenet ex furto vl rapina ⁊ res furtiua extat istam restituet q̄ nūq̄ fuit sua. a Idē est qualr'cūq; habeat rē alienā q̄ semp dño suo restituēda est.ff.⁊.C.de rei ven.p totū. Idē etiam si habeat rem que fuit alteri⁹ ⁊ ab eo sine iusta cā abdicata est/ puta/ p metum uel aliter q̄ similit illi restituenda est.ff.q̄ me.cau. .l.metū.ſ.cū aūt. b/ z° restituet omnib⁹ creditoribꝰ hñtib⁹ pignora uel ipothecas p̄ſq̄ hñtib⁹ actiōes psonales.C.qui.po. in pig.ba.l.eos/ ẓ°. restituet aliis qbus dz quocūq; mō. a Et hoc ſm ordinē de q̄ ī duob⁹.ſ se. b Sed quo ordie restituet hñtib⁹ pigꝛa uel ipothecas.R° sive hēant pignus spāle.sive omnia bona obligata ut in mstris solz dici dz eis restitui hoc ordie q̄ qui poz est tpe potior est in iure.C.qui po.ī pig.l.si decreto.⁊.l.si fūdū.⁊.l.diuerſ excipiūt quedā psone priuilegiate/ nā mulier in dote poz est omnib⁹ hñtib⁹ tacitā ipothecaz etiam si hēant pus p̄ter q̄ filios pozis mrimonij agentib⁹ de dote cōtra nouercas.C.qui.po.in pig.l.assiduis/ Itē p̄fert creditoribꝰ de quoꝝ pecunia ipse res empte uel refecte sunt. nō aūt p̄fert mutuantib⁹ ad milliciā ⁊ fisco.C.q̄ po.ī pig. in auc.quo iure. a Et ibi pz q̄ mutuāt ad milliciā est qñ ex pecunia mutuata milicia empta est ⁊ hoc ī scriptis ꝓbato quo ad hāc māz./ Itē ibi de fisco nil dicit ſ de eo dicit in l.q̄uis.C.de priuile.fis. b Nā tales creditores oib⁹ aliis p̄ferūt a Nō aūt p̄ferūt hñtib⁹ pozem ipothecā etiam tacitā.d.l.q̄uis. b Itē qui expendit in

funerando testorem pferr cuilibet habeti tacitam ipotheca. ff. de reli. l. pe. ⁊ l. at si qs ·ſ. i. forte autem non est idem in habetib⁹ exp̄ssa ut azo. dicit. a Hoc dicit cū xbo forte ut patz in glo. l. pe. ff. de reli. let bene dicit forte q̄ videt a pte contrariari dcā. l pe. que indistincte loquendo dicit ipesa funeris semp ex hereditate deducetur que etiam omne creditum solet precedere cum bona soluenda non sint. b Et de matia pignoris. vide supra pignus. Quo ordine restituet qđ debet ex alijs cāis. a i. ex actionibus psonalibus q̄ de realib⁹ dictum est supra primo ſ. b R̄ ſm Guil. si debet ex causa priuilegiata ut in deposito illud primo restituendum est. ff. de positi. l. si hominem. Si xo ex alijs causis tunc siue ex contractu siue ex maleficio uel quasi equaliter debet ita tamen q̄ si aliqs ap̄li⁹ uigilauit in petendo illi primo restituēdus est/aliter xo soluet pro rapta ut. ff. que in frau. cre. l. pupillus. a Et ibi patz q̄ si debitor per se nō exactus in iudicio uel ex̄tificauit alicui creditor illud qđ datum est reuocat ⁊ diuidat inter creditores p rata ⁊ nō in sum. e. ri. q. xc. b Et in hoc vltimo casu iure quidem poli ⁊ si nō iure fori excusaret ut credit debitor si pietate motus gratificaret plurimū indigenti. a Idez in dicta. q xc. ⁊ ad huius materie declaratione distinguēdū est vtrum debitor sit obligatus principaliter actōe reali ⁊ ō hoc dictum est. s. resto. primo ſ. primo. in additiōe Tan xo sit obligatus principaliter actiōe psonali ⁊ tunc aut est soluēdo aut nō. primo casu debet put tenet omnibus creditoib⁹ soluere ⁊ potest soluere non solū creditoi suo ſ etiam creditori creditoris sui q̄ irelligit facere meliorē conditione eius ⁊ vtil⁹ gessisse negocium nisi forte suus creditor phibuisset sibi. ff. mādati. l. si p te/vbi dr q̄ si qs gerit negotiū alteri⁹ dño phibēte nullā habz actionē contra dñz/ fallit i cāu in quo etiaz si phibeat pōt solui creditōi creditoris. videlicz qñ seruus debitoris ē debitor ex eadem cā ex qua et creditor puta vnus cōduxit domū quā ⁊ ipse locauit. nā z⁹ conductor pōt soluere primo locatori ut. l solutū ſ. soluta. ff. de pig. ac. 2° casu quādo non est soluēdo ⁊ habet plures creditōes quib⁹ oīb⁹ nō pōt satisfacere tunc dz satisfacere ſm ordinē dictū hic ⁊ in ſ. p̄cedenti Sciēdū tamen q̄ hec mā. s. quib⁹ creditoribus debeat pus satisfieri licz aliquatenꝰ pateat p p̄dicta tamen in legib⁹ longa est ⁊ magis ptinet ad fozū iudiciale quo creditores inter se discrepēt an debeāt p̄ferri ḡp ad p̄niale ubi de sciētia agit debitōis cui debet restituere/ nam ipse ad cōsciētiaz tnēdā nō debet alicui creditor ꝓpter affectionē uel amicitiā temporalē seu carnalez in p̄iudiciū alior solucre. ff. que frau. cre. l pupillus/ si in ḡtū ipse cognoscit primo dz dare quib⁹ magis tenet ⁊ sic excusat nisi crasse ⁊ supine ignorauerit. extra de cle. excōi. ini. aplice q̄ cōp̄hēdit ſm qualitatem psone ⁊ loci. ff. de iurī ⁊ fac. igno. l. regla. ſ. ſ iurī. videlicz vtruz potuerit esse peritꝰ p se uel hēre copiam p̄itor. b Heres debitoris tenet eo ordine quo ipse debitor si quo ordine teneat ad legata hēs. s. hereditas ſ. vi. a Et ibi pz q̄ iste ordo est ut pus satisfiat creditoribꝰ defuncti. b

Restitutio iii°

Quātū ad fautores raptor q̄d ḡ de his qui sequūt raptores uel associāt raptores ad predā. R̄ ſm ray. Si illi qui sequūt uel associāt raptores sciūt uel existimant eos rapinā facere ꝓpt eor seqlam siue cōsiliū siue exhortatione ita q̄ al's nō essent facturi glibz eor tenet in solidum si xo ꝓpter suā sequelā uel cōsiliū nō plus fecerūt ḡp al's essent facturi tunc tenetur tm̄ de his que inde habuerūt uel expēderūt ⁊ de dāno qđ ipsi uel aliqui ō familia ipsor fecerunt directe uel occasionaliter ar. ad hāc distinctione. extra de sen. ⁊ re. iudi. cū. i. ⁊. a. ⁊ extra de eta. ⁊ quali. tuam. et de sen. ex. inter alia. xi. q. iij. quēm multos. Idē tho. ij^a ij^e. q. lxij. a Con. etiam vl. ⁊ hos. ⁊ addit q̄ si credit q̄ ēt sine suo adiutōio

uel instigatione dānū fecissent ꝙ nō tātuz
tenet ad id qđ ꝓbabilit credit eos plꝰ fe
cisse ꝑ suam instigationez uel adiutoziū
ut in sū.li.ij.ti.v.q.lxiiij. b Et sic̄ supꝫ
restitutio ꝑmo.ꝯ.ix. Item multo fortiꝰ te
nentur in solidum defensores et receptores
ipsoꝝ similiter ⁊ mandatores uel si eoruz
nomine facta est rapina ⁊ ipsi ratā hūerūt
xi.q.iij. qui ꝺsētit ⁊ c. se extra de resti. spo.
cum ad sedem in fi. a Con. Ray. in pre-
dictis Tho. ⁊ vl. ut in p̄dicta.q.lxiiij. ⁊ de
hac mā latius habes in ꝯ.se. b Quot
modis aliqui sunt fautores raptoꝝ ita ꝙ
teneāt ad restitutionē. ℞ ꝑm tho. ij. ij. q.
lxij. illi sunt q his ꝛ sibꝰ continēt Iussio
consiliū/ꝺsensus/palpo/recursus Partici-
pans/mutus/non obstans/non manifestās
eosdē etiam ꝛ sus ponit Guil. quoꝝ expō
ꝑm eundez Tho. al. ⁊ guil. ⁊ alios talis ē
iussio. i. ille qui iussit qui p̄cipaliť teneť
ad restitutionē totius. ⁊ intellige quando
ex sua iussione secuta est ablatio rei uel no
mine suo factam ratā hūit alꝫ nō. a Te
neť etiam quando ꝛsimiliť uel ꝓbabiliꝫ
credit ex sua iussione secutam esse ablatōez
ut in dicta.q.lxiiij. b Consiliū/hoc itez
intelligēduz quando ex hoc est uel crediť
ꝓbabiliť dānū secutū tunc enim teneť i
solidū alꝫ non cōsensus. i. cooperatiōis. Si
eim tm̄ cooperať ꝙ sine eo ñ poterat dānū
fieri teneť in solidū. si autem sine eo fuisz
factuz restituat ꝙtum nocuit ꝑ se uel ꝑ
suos/aut ꝙtū de rebus illis habuit ulꝫ ex
pendit. a Idē in dicta.q.lxiiij. Et addiť
collige etiam ex hoc ꝙ si plures dānum fa
ciūt simul ⁊ tamē vnus sine alio uel plꝰ
sine isto fecissent ꝙ teneť soluere ꝓ rata. i.
ꝓ portione sua. ſ. ꝙtum cōtingit euz ꝺ dā
no uniuerso si non potest distingui dānū
qđ ipse intulit ab eo qđ alij ītulerunt ꝟz
Ray. ⁊ glo. eius. ⁊ vl. ⁊ Inno. ⁊ hosti. Et
addūnt ꝙ in hoc tamē extimatio habēda
est ut qui strenuior ē ⁊ qui timorē maiorē
incussit hostibus in plus teneať. Item di
cūt ꝙ si quis uadit cū raptoribꝰ ⁊ funibꝰ
⁊ non cooperať eis ad aliquod dānū faciēdū
non ꝛdeť teneri in aliquo si nihil recipit
de rebꝰ ablatis. Caueat tamen conscientie
sue in hoc si paratus erat defendere si for-
sitan illi spoliandi res suas a p̄donibꝰ dēfē
dere uoluissent ⁊ ꝓpter suam p̄sentiam et
socioꝝ eius non audebant resistere spoliā
tibus uel domos suas icendētibꝰ ꝙ sic nō
potest liber esse a restitutione. Item dicūt
Inno. ⁊ Hosti. ꝙ si aliqui etiam non aīo
ledendi uel defendendi ledentes uadāt cū
alijs imo etiaz si animo pacificandi uadūt
nō excusanť nisi significent aduersarijs ꝙ
aliť aduersarij timore eoruz non auderent
res suas defendere. vnde idez est ac si iuua
rēt. b Palpo. i. adulatō laudās raptorē
quasi strēnuū et qdem si ex hoc secutū est
dānum insolidū teneť. a Alꝫ non tēť
nisi in ꝙtuz dānificauit et idem ꝙ oppoᵐ
intelligas in detractore uel uituperatore ut
i. v.q.lxiiij. b Recursus. i. receptator. nā
q recipit latrones et tueť eos ulꝫ rē raptā
dolose celat ita ꝙ impedit restitutio insō
lidum teneť. ꝑticipans. ſ. in crimine furti
uel rapine sotiando eos sicut in p̄mo.ꝯ. di
ctum est. sed ꝑticipans in re accepta illud
solum teneť restituere qđ scienter emit ꝛ
recipit. si autez ignorant ꝛ dic ut. j. resto 4ª
per totū. mutus. i. qui uidet furtū fieri et
dolose tacet cum posset impedire hoc autē
nō tenetur restituere nisi ex officio ad hoc
teneatur. non obstans. i. qui posset obsistē
⁊ non facit ⁊ de hoc eodem modo dicēdū
sicut ⁊ de muto. a .ſ. ꝙ ad restitutionez
teneť quando habet ex officio sicut sūt p̄n
cipes ⁊ rectores qui ex officio tenenť iusti
cias conseruare ꝙ redditus quos habent
sunt ad hoc instituti ut iustitiā conseruēt
in terra. vnde tenenť restituere ꝑm Tho.
vl. ⁊ glo. ray. ut in. v.q.lxiiij. b Nō ma
nifestās. i. qui scit ubi res rapta ulꝫ furata
est ⁊ non indicat etiam cum de hoc ītergo
gať. a .ſ. seruato ordine euangelico seu
alꝫ ꝑm formam iurī. aliter non tenetur re
spondere ut. ē. correctio. ij. ꝯ. iij. b Hic
similiter nō teneť restituere nisi ex officio
ad hoc tencať. sed tamen ꝛdeť teneri. exť

de furtis qui cum fure. a Hoc.c.loqꝫ quo ad peccatū ut patet in dicta. q.lxiij. vbi hec omnia notantꝫ posset etiā quis hoc casu teneri ad restitutionē quando legitīe productus in testem occultat veritatem quia tunc tenetꝫ ex officio manifestare et ideo nō manifestando restituere tenetꝫ ut .j. testis iij.ſ.vtꝫ hō.et.ſ.fi. b Sed quid si vn⁹ dictoꝝ satisfecerit nūquid alij liberabūtꝫ. R ſm Ray. Si vnus satisfecerit integrē de omni dāno et expēs et icōmodo siue interesse omnes alij liberantꝫ quia non tenentꝫ dānificato. naz bona fides non patitur ut idem debitum bis exigatur. ff. de reg. iur. bona fides. Idez hosti. et Io. addit ultr⁹ Ray. dicens sic. Ille cui sic satisfit credo ꝙ potest et debet ꝯtū ad iudicium anime cedere actionem illi qui totum soluit non quidem ut ab vno totum exigat nisi forte a pncipali sed pro ptib⁹ petat a singl'is sed ꝯtuz ad forū contentiosum non tenetꝫ cedere. nā qua fronte potest petere cessionez q ex cl'pa sua dānatꝫ. ff. ꝺ admi. tu. si pl'es ij°. et. ff. ꝺ tute. et ra. distra. l. i. ſ. nunc tractemus tamen et sicut Hosti. dicit siue sit facta cessio siue non alij qui nihil soluerunt tenentꝫ ex conscientia ad releuandū illum qui in solidum satisfecit quilibz p suis ptib⁹ tenetꝫ nā soluēs utilit gessit eoꝝ negociū. vnde tenetꝫ habere ratuz et ei satisfacere. ar. ff. de neg. gest. l. cuz pecuniā et. l. pō ponius i fi. et. l. soluendo. Io. quoqz ij^a ij^e .q.lxij. quasi declarās dicit ꝙ si ille q fuit pncipalis utputa pcipiēs soluit oēs illi liberati sunt qui fuerunt ab eo ad dānuz faciendū inducti. a Nisi illi qui aliquid habuissent de rapina ut dicetꝫ in ſ. se. b Si vo alius restituit tūc illi qui sunt pncipales et illi ad quos res deuenit tenentꝫ restituere illi qui restituit a Idem etiā in sū. li. ij. ti. v. q. lxv. b Et videtꝫ intelligenduz ꝙ si isti tales non restituant ei⁹ceteri tenentꝫ p ptib⁹ suis ut prius dictum est restituere. Quid si spoliat⁹ liberalit remittit restitutionē. R ſm Inno. et hos. Si dimittit pncipali ut raptori uel precipienti liberatus est cōsiliator et huiusmōi quia liberatus est is qui pncipaliter tenebatur. et qui res habuerat. sed si dimittat consiliatori non credo liberatos alios esse ad quos res puenerunt nisi expresse intellexerit eos liberare neqz etiam illū qui rapinam fecit etiaz si de rapina nihil hūerit ꝙ de iure naturali et diuino conueniēs est ꝙ ſblato pncipali tollat accessoriū et non e contrario. extra de consti. translato. imo plus ꝙ et si liberalit absolueret pncipal' non ꝓpter hoc absolutus esset consiliarius si aliquid ad eū peruenit de rapīa nisi ali⁹ pro eo satisfecisset et tunc iste consiliarius i casu anime. a .i. in foro conscientie et non in foro iudiciali ut in dicta. q. lxv. vbi hec nōntur. b Tenetꝫ ei qui satisfecit p eo. a Etiam si satisfaciens fuisset pncipalis i rapina non autem offenso ꝙ ei iam satisfactum est ſm eundem Inno et in. v. q. lxv. b Nūquid in restitutione potest ab pdictis omnibus exigi pena ut de rapina et ꝺ omni furto manifesto pena quadrupli et de alio furto pena dupli. R ſm Io. ij^a ij^e q.lxij. b⁹mōi pene nō debentꝫ nisi postꝙ fuerit adiudicate in quo casu pena vnius ut ray. ponit non liberat alium. xij. q. ij. cum deuotissimā ꝺ hoc casu habes. ē. pena pmo. ſ. pe.

a Qui incipit vtrum qui cōmittit de hoc etiam supra pedagium. ſ. ij. et ibi lati⁹ in additione. b

Restitutio iiii

Scilicz ꝯtum ad ementes quid de his qui scienter emerunt de rapina uel furto. R ſm Ray. Si hoc sciebat quis aut ꝓbabilit credebat et emit cupiditate acqrendi sibi. s. ut haberet uel venderet alteri sicut uellet indistincte tenetꝫ ad restitutōz neqz liberatꝫ alienando alteri uel si res pereat morte uel quocūqz casu uel si ei auferatꝫ et ratio est ꝙ ipse furtum cōmisit rez alienam inuito dño cōtractādo. ff. de furti. l. i. fur autem semper est in mora. ut. ff. de con. fur. l. si pro fure. ſ. conditio. et. l. pe. vñ neqz pcium qꝺ dederit potest repetere ab

illo cuius res est. a Facit.l.in ciuilez.C de furtis. b Et tenet restituere omnez utilitatē ut ꝯ.restitutio ꝑmo ꝓ.v.Et si restituit rez deteriorez q̄ ad ipsum peruenit nō liberatur.et si in aliquo tpe medio res fuit meliō etiam forte postq̄ vēdidit altī tēt ad extiationē pluriū.ff.ō cō.fur.l.i.re furtiua.ff.de fur.l.qui iuēta.ff.comodati.l. si ut certo.ꝓ hī itēdū.C.ō rei vē.l.certū.Et idē itelligo de 2°. ⁊ 3°.et vlti. ēptore male fidei.ff.de mino.Sed ubi a ꝑdictis cōcor. Hostil.et vl.et addit vl.q̄ si res restituit sufficit q̄ sit a deo bona sicut erat quando oblata fuit.si autem rem nō habz facienda est estimatio ꝑm temp9 in quo pl9 ualuit ut ī sū.e.ti.q.lxix.qđ pōt intelligi x̄ū nisi medio tpe res plus ualuerit ⁊ illo tpe interfuerit dñi rē sibi traditā fuisse q̄ forte vēdidisset uel usus fuissz ex cuius carētia oportuit eum aliam emere nā tunc tenet ad omne interesse dñi ꝑm eūdem vl.⁊ ī.d. q.lxix.⁊ ideo nō liberaret dando rem ei9 dem bonitatis qualis erat tēpore quo abstulit b Quid q̄ qs emit bona fide.s. cū uolūtate restituendi x̄ ꝑm ray.si emit quasi utiliter gerens negociū illius cui fu erat ablata res quā ipse uidebat pire pōt a spoliato petere id qđ dedit ꝓ ipa re ⁊ qd quid expēdit ad cōseruationē eius nisi cū re illa aliqd lucratus fuisset q̄ tunc discō putaret uſz ad ḡtitatē expēsaꝝ.et bzeuit dicendo qcqd sibi adest ex illa re tenet restituē ut pēsionē ⁊ mēcedē ⁊ fruct9 ⁊ silia ⁊ qcqd sibi abest potest repetere ⁊ nō é q̄ vtiliť gessit negoᵐ expoliati. a Hoc x̄ū q̄ negociū vtiliter gestum est puta q̄ x̄i similiter expoliatus rez nō erat reh̄s bituruſ ⁊ redempta est puo precio alꝰ esset cā hᵒ mōi repetitiōis ⁊ dñr effectus.extra de appella.cū cessante. b Et hoc potest esse si res sine culpa sua pereat uel amittat sed licet in iudicio anime credat tali emptori in iudicio tamen contentioso nō crederet ei nisi publice ꝓtestaret ar°.ff. de neg.ges. .l.nēseni9.C.de fur.l.ij.extra ut eccl'iastica bene.c.unico.Et si talis emptor postquaz fecit diligenter inquirī nō potuit inuenire cui9 esset res illa quicqd res ista ualz ulr̄ id q̄ō isti emptori debet dandum est pro anima illius cuius res fuit ⁊ sic liberatus erit. a Et dicit Ray.consulo q̄ hoc publice fiat ut euitet omnis suspicio ut ī sū e.ti.q.lxxij.ubi hec nōnt. b Quia ī hoc etiam utiliter gessit negociū illius ar°.xij q.ij.quatuor circa finē. Satis concor.hoſ. vl.⁊ Guil. a Tamen si talis ēptor pauper esset hoc casu quando non inuenit dominus rei sibi res reliqui posset a prelato sicut alij paupi ꝑm vl. ⁊ Hostī ut ī dicta q.lxxij. b Quid quando quis habebat conscientiam q̄ res quam emit uenderet iuste ⁊ nunc cōpit rem fuisse uitiosam sc̄z ex furto uel rapina.r̄ ꝓ Ray.si tenere credebat uel ignorabat ignorantia crassa ⁊ supina uel ex negligentia nihil super hoc cogitabat tenet ad restitutionē. a .s.sicut male fidei possessor quia lata culpa eqpat dolo.extra de consti.ut animaꝝ.li.vi. b Si x̄o emit bona fide tunc etiaz postquā comperit rem uitiosam fuisse poterit expē sas retinere quas existēs in bona fide fecit circa rem conseruandam uel meliorādam ⁊ non tenet de fructibus tempore bone fidei perceptis.extra ō in inte.resti.reqsiuit. extra de re.ecc.nō alie.ad nostraz.ff.de acq. re.dō.bone fidei tenet tamen de fructibus illis qui non essent adhuc consumpti sed extarent exquo incipit habere malam fidē Con.hosti.⁊ vl.⁊ guil. a De his sūptibus ⁊ fructibus dictū est.s. restitutio.i ꝓ. iij.⁊.v. b Itē ꝓ Ray.⁊ hosti si durāte bona fide res pit non tenet q̄ non erat ī mora similiter si alienauit q̄ ñ dolo desit possidere ⁊ pcīū ex re furtiua redactū non est furtiuū.ff.de fur.qui vas.ꝓ fi extra de alie.iudi.mu.cā facta.c.i. a Idem ī sū.e. ti.q.lxxiij.ad fi tamen restituet pcīū quo possessor factus est locupletior si dominus rem cōsequi non pōt q̄ pcīū succedit loco rei.ff.de pti.here.si ⁊ rem. b Sz nūqd ille q̄ emit bona fide.s.credens rem nō esse furtiuaz si postea inueniat rem esse aliēa

poteſt petere a dño pciuz. R̃ certe nō. C. d fur. l. in ciuilem. ſ. agat contra venditorē d euictione. a Et ſi per plures emptores ſucceſſiue res tranſierit vnus aget contra alium. ff. de mino. l. ſi vbi. b

RESTITUTIO V°

QUo ad edentes 7 recipiētes de rapina ubi ſciēdū ſz Ray. q̄ qui recipiūt dono precise tenēt ad reſtōz intellige ſm hoſti. niſi oſūpſiſſēt añq̄ itelligerēt fuiſſe de rapina. C. de rei ven. l. certū. a Hoc enim caſu non tenetur niſi in q̄tum facti fuiſſent locupletiōes. ff. de pti. here. l. vtz. b Quid de vxore 7 familia que ſcienter comedit 7 bibit 7 induit de talib9. R̃ ſm Ray. tenēt de oibus que ſic cōſumūt niſi in caſu ſi cum agunt cām ſpoliatoz mouēdo 7 inducēdo ipz raptorē ad reſtitutōz faciendā tunc enim nō tenēt. nā qui alti9 negociū gerit utiliť etiā ignorantis 7 abſentis licite recipit expēſas ſiue ſecuta fuerit utilitas ſiue non. ff. de neg. geſ. l. ij. 7. l. pōni9. 7. l. ſi an vlt° 7 hoc itellige pro eo tpe quo circa talū cozrectiōz laborauerūt nō q̄ vxor et familia poſſit uiuē toto āno de rapti reb9 p una āmonitiōe uel duab9 ſi q̄diu otinuc iſtat opportunis horis. ſatis cō. hoſti. vl. 7 guil. a Satis pōt cōp hēdi p iura 7 doctōes q̄ talib9 reb9 nec familie nec cuiq̄ alteri liz uti niſi in caſu extreme neceſſitatis ut i ſū. li. ij. ti. v. q. lxviij. vel niſi in q̄tum ☓ ſimiliť gs gererz utiliť negom eoz quoz ſunt res 7 nō al'r. ff. de neg. geſ. l. ſi an vltro ideo ſupdicta pdicatio nō excuſarz qñ ☓ ſimil'r non pdeſſet ipſis dñis rex. b Cñ viuet uxor 7 familia raptorū. R̃ ſm ray. Si ibi ſunt aliqua de iuſto pcio pōt de illis cōſumere 7 expēdere ſi ñ ſūt alia/aliūde ſibi victū querat uel ab amicis aut cōſanguineis/uel opando uel ēt elemoſinā q̄rēdo. 7 idē dico ſi etiā aliq̄ ſt ibi de iuſto ſi uel ita ſunt mixta q̄ nō pōt diſcerni uel ſi pōt marit9 nō pmittit. a De iſtis reb9 pmixtis vl. dicit q̄ nō ſolū vxor hiſ licite poſſit uti ſi etiā gcūq̄ alius cui vir aliqd de ſuo darz niſi p hoc fierz ñ ſoluēdo. Et idē glo. ray/ſoū tamē i mente hēat viuē de licite acqſitis ut i. d. q. lxviij. Sz niſi neceſſitas cogat victū ray. tutius videť/q̄ i dubio tutior ps eſt eligēda. exť d hoīci. pctiō. b Qz ſi nullo de pdēis modis victū iuenire pōt reſtat triplex auxim pm ſi pōt hēre de bote uľ ſpōſalicio. ſ. donatiōe ei facta ppť nuptias iñ uiuat. zm ut de nūtiēt talib9 q̄ pñt pdeſſe uľ etiā ſi pbari pōt denūtiet epō ut opellat eū paſcē vxorez de iuſto. iñ. q. i. ſi peccauerit. xxij. q. v. h vir. exť de iurī. iurī. quēadmodū. 7 exť d pig ex lris. 7 exť d dona. ppť nup. p vras. zm auxiliū é ut ſi eſſz i arto poſita tūc i neccitate poſſz ēt de rapia viuē q̄ neceſſitas ñ hz legez de cō. di. i. ſiē. 7 di. v. diſcipl'os. a Et ibi pz qđ itelligiť d neceſſitate extrema. ſ qñ aliūde ñ pōt honeſte hēre vñ uiuat ut pz ēt ex nōtis i. d. q. lxviij. ubi ēt h oīa ponūť. b Quicqd aūt ſic expendit doleat aīo 7 ꝓponat q̄ citius poterit reſtituere 7 utať pti9. ſ. ad ſolā neceſſitatē poſſiť etiam uiuere ipſa 7 qlibet aliuſ qui raptor darz de pcio rex raptax quas vēdidiſſet quia pciū rei furtiue nō eſt furtiū/ut. ē. reſtō iij. ff. pe/hoc dico ſi maritus aľ eſt ſoluēdo ſec9 ſi non eſt ſoluēdo aut p hoc fieret non ſoluēdo. a Vel poſt modū efficiať non ſoluēdo ut poteſt colligi ex dictis. ē. reſtō pmo. ff. xiij. in additiōe. x. item nullus. b

C Utruz fratres pdicatores q uadūt ad raptōes ut eos īducāt ad pñiaz 7 reſtitutōz poſſint comedere de rapina. R̃ ſm ray. ſiue inducant eos in pdicatiōe gñali ſiue i pr ſuaſiōe ſpāli excuſanť maxie ſi apud alios nō poſſint cōmode iuenire. exť de ſen. exco. cū uolūtate/7 hoc itellige cū moderamie 7 ſi ſit ſpes de illoz correctiōe. Itē ſi ppť eoz expēſas raptoribz nō ſbtrahať facultas reſtituēdi nec in toto nec in pte. ar. iij. q. vi. āterioz. ff illud. Con. hoſti. a Idez videť etiā ſi raptores efficiāť aliquātulū ipotētes qñ ☓ ſimiliť p ipſas admonitōes utiliť gerit negociū dñoz rex. d. c. cū uolūtate. 7 facit. ē. ff. i. b

Restitutio vi

.s. incertorum ⁊ hoc modi si expoliati ignorantur ꝛ non inueniũt tũc ꝑm Ray. distribuũt in pias causas in loco uꝛ salte ī dyocesi vbi rapina facta ē de cõsilio illius epi ꝛ salte capellani ar. di. lxxxvij. diuine. ⁊ di. lxxxviij. epõs. ⁊ xij. q. ij. decesso. ⁊ c. quatuor. vi. q. iij. c. fi. eẽ de cãp. c. i. ⁊ scias ħ ꝑm guil. q ñ oportet q restõ fiat ī dicto loco nisi si cõmode fieri posset. alꝯ sufficit alibi fieri. Con. Host. Tho. vo zª zᶜ. q. lxij. dicit sic. Si ille cui debet fieri restõ sit ita ignotus debet homo restituere ꝑm q potest. s. dãdo elemosinas pro salute ipsi⁹ siue sit mortuus siue uiuus premissa tñ diligenti inquisitione de psona eius. ⁊ si mortu⁹ sit debet restitui hæredi qui cõputat quasi vna psona cũ ipso. Si uero sit multũ distans debet sibi tñsmitti qđ ei debet. ⁊ precipue si sit res magni valoris ⁊ possit commode tñsmitti. alioquī debet in aliquo loco tuto deponi ut pro eo seruet ⁊ sic dño significarc. ħ tho. Addit guil. q hic pẽsande sũt circũstantie ⁊ q tam modica possit esse q̃ titas ⁊ tam largus ⁊ tam diues ille cui deberet restitui q nõ oporteret ei mitti. a Pro predictorum meliori itelligẽtia duo videnda sunt. ꝑmũ cui faciẽda ē restõ qñ nõ inuenit ꝑncipalis cui debet. zᵐ vbi debet fieri siue inueniat siue nõ. Ad ꝑmũ dicẽdũ q debet premitti diligẽs inquisitio ut dicit Tho. ⁊ si nõ pot inueniri det ei⁹ hæredibꝫ si ꝑt inueniri. Et si nec hæredes diligẽter inquisiti inueniũt eroget in paupes. eẽ de vsur. cũ tu. ⁊ inter paupes preeligẽdi sũt paupiores. inter equalit paupes iustiores nam ⁊ si omnibꝫ debet mia iusto ampli⁹ ut dicit Ambro. in li. de offi. ⁊ lxxxvi. di. nõ satis. ⁊ xvi. q. i. c. fi. dicit Hiero. q in paupibꝫ nõ tam pauptas q̃ religio attenденda est. qui aũt dicunt magis pauperes hẽtur. T. de epi. ⁊ cle. si quis ad declarãdã alꝯ ad declinandã. ff. vbi loquẽdo quibꝫ det hæreditas qñ paupes indistincte sunt scripti. hæredes dr quis pauperior est illis hoibus qui inopia tenti ⁊ in zenone repositi. i. hospitale a zenos qđ ē pegrinũ. quia ibi recipiũt paupes ⁊ pegrini sequit ⁊ suis corporibꝫ laborãtes necessariũ victum sibi nõ pñt afferre ⁊ c. Si aũt ampliores in ciuitate zenones uꝛ ptiochia sunt. pro thochiũ idem ē qđ zenon a prothos qđ ē pmũ. i. venerabilis locus. sequit ne ĩcerta uideat pecunia. datio tũc ei. ptiochio ꝛ zenoni qui paupior esse dignoscit easdem res ꝛ pecunias assignari. ħ valet discutiendo reuerẽdissimo loco. antistite ꝛ sub eo dstitutis clericis. si aũt null⁹ sit zenon tũc ꝑm de captiuis sanctionẽ. p tpe iconomus sacro sancte ecclesie uꝛ eps hæreditatẽ accipiat ⁊ sine falcidie rõne paupibꝫ qui in ciuitate sunt uel penitus mẽdicantes ꝛ alia sustentatõe egẽtes hæ pecunie distribuãt ⁊ c. In omnibꝫ aũt hmõi casibꝫ celestes iracũdias sacro sancta. rex. administratores expectent si qualecũq; lucr. ex hmõi gubernatõnibꝫ sibi acquisierit ꝛ si ħ omitti ab alio dsenserit ⁊ nõ grauissima pena ⁊ intermiatione qđ perperã factũ ē studeat corrigere. Quo ad zᵐ sciendũ q glo. in. c. cũ tu. eẽ de vsur. sup x. supstitibꝫ. dicit q vsurarius det remittere rem ei a quo accepit sumptibꝫ illi⁹ cui mittit ⁊ si sumptus excedit ualorẽ rei det dari paupibꝫ. ⁊ si ignorat vbi sit ille cui det restituere non tenet in querendo vagari. ff. de op. liber. l. quod uisi. in fi. hosti. ut ⁊ ibi refert do. an. de bu. dicit q imo debet rẽ mittẽ suis sũptibus cũ sit male fidei possessor. Aliqui tñ thẽologi dicunt deberi dsiderari circũstãtias rei ⁊ qualitatis psone cui det fieri restõ ⁊ itineris ꝓpter sumptꝰ. nam dicũt q res posset esse tam modica ⁊ psona cui debet fieri restõ ita diues q nõ eẽt necesse ipsam mittere ad eũ ꝫ posset tribui paupibus. ꝫ si res ē magni valoris ⁊ non posset cõmode mitti deponat in loco tuto ⁊ denũciet dño si pot ut ⁊ pretactũ ē. ꝫ ad hoc intelligentiã puto latiꝰ ⁊ clariꝰ dicendũ Aut scit psona. s. creditoris. q nõ. si scitur clare esto q det restitui in loco ī quo iter

partes fuerit ꝺuentū ꝙ nil eſt tam ꝺgruū hūane fidei ꝙꝫ ꝺuēta ſeruare.ff.ꝺe pact.l.i. Si uero ſup ꝫ nihil é ꝺuentū tūc ſi res é ṁota a loco ex ꝺefectu ꝺebitoris·puta·ipſam tūlfcrēdo claꝫ é ꝙ tenet eam ſuis ſū ptibꝫ mittere ad creditorē.ff.ad exh.l. ſ ſi hereditas·ſ.quo aūt loco.qui·ſ.· é clauis ꝫ mē. ibi enī ꝺicit ꝙ ſi quis petit rem quā ꝫ alī exhiberi.i.pñtari ī iudicio ut uideatur an ſit ſua l ꝓpter aliā cauſam ꝙ ꝺēt ipſam exhibere in loco in quo petit ſum ptibꝫ petētis niſi ꝺata opa reꝰ tūſtulerit a loco tūc enī ꝺēt eam reus ſuis ſumptibꝫ in loco exhibere ubi petit. Ex q̄ bñ colligit qꝺ ꝺictū é videt ꝙ ꝺēt ꝺebitor remittere ſuis ſūptibus qñ res fuerit ſuo facto remota a loco ⁊ ita itelligat ꝺictū hoſti. ſ recitatū uerū tñ ſi ꝫ nō poſſet tute facē ꝓpter periculū itineris ⁊ tēpoꝫ bñ interī excuſat ingrū ꝺurat piculū ⁊ non ultra. eī ꝺe ꝺo.⁊ otu.cum ꝺilecti.ibi ꝺr ꝙ iuſſus uenire ad ꝓpm excuſat ꝺū ipediť ⁊ nō al. Et ita pōt itelligi qꝺ ꝺicūt ſ.theologi ꝙ aūt ꝺicūt ꝺe ꝺepoſito é ſimiliū ñ neceſſitas ꝙ nullo iure ꝫ cauet. Si vero non é peri culū ī mittēdo ſ ꝺebitori é ꝺifficile ꝓpter pauꝑtatē l ꝓpter magnos ſumptus ꝑ hoc non vr excuſari ꝙ ꝺifficultas ꝺiſſolutōis obligatōis nō liberat ꝺebitorē.l.otinuꝰ.ſ. illud.ff.ꝺe ẋbo.ob. ⁊ ꝺamnū qꝺ quis ſua culpa ſentit ꝺēt ſibi nō alijs īputari.eī ꝺe reg.iurī. ꝺamnū.li.vi.⁊.ff.ꝺe reg.iurī.l.qꝺ quis. ⁊ iuſtius patit culpoſus ꝙ inocens niſi forte ꝺebitor eēt ita pauꝑ ⁊ creditor ita ꝺiues ꝙ merito cauſe elemoſine ꝺebēt ei remittē ut pōt colligi ex ꝺictis ſ.reſtō ꝑ.ī pn.ī addi.⁊ ſm ꝫ pōt eē itelligi qꝺ ſ. ꝺicūt theologi videlz ꝙ ꝺēt haberi reſpectus ad qualitatē ꝓſonaꝝ alꝫ nō videret curādū ꝙ res mittēda eēt modici valoris nam ꝺamnū paſſo etiā minimū ꝺamnū reſtaurādū é.ff.ꝺe ꝺam.infect.l. ſi ꝓprietarī nec ob.qꝺ ꝺr in.l.ſcio.ff.ꝺe mi. videlicz ꝙ lex non curat ꝺe mīmis ꝙ ibi loquit qñ uenit ꝑ ius ſpāle reſtōnis in integꝝ otra ius cōe vl qñ ꝑ illa mīma preiudicaretur maioribꝫ eiuſdem ꝓſone non tñ putarē ꝙ res ita ſcrupuloſe ſit accipienda ut ꝺebeat expendi ualde excedēs pretiū ꝓ ṁittēda re ualde parua.ff. ꝺe execu.tut.l.ſ hec.vbi ꝺr. Sꝫ hec nimiū ſcrupuloſa ſunt nec admittēda nunq̄ ei ſcrupuloſitates ſunt magne admittēde ut ibi ꝺr adeo ꝙ nec larga nec ſcrupuloſa iterpretatio héat ꝙ nō ꝺebet creditor uelle magnū ꝺebitoris diſpēdium pro pua ſua vtilitate.ut ꝺictū eſt ſ. reſtō ꝑ in pn.in addi.⁊ ſm ꝫ pōt intelligi qꝺ ſ.ꝺicunt theologi ꝺebere ꝺſiderari q̄ti tatē rei ⁊ diſtantiā itineris ſemꝑ tñ puto ꝙ licet diſtribuere alienū pauꝑibus ſi appareat ꝺns ꝺgruo loco ⁊ tpe ꝺeat ipſi reſtitui ⁊ ꝫ qñ ꝺebitor nō adhibuit ꝺebitā diligentiā ad inueniendū ꝺominū rei ſeu creditorē alꝫ nō ꝙ bona fides nō patit ut ſemel exactū iteꝝ exigat.eī ꝺe re.iurī.bōa fides.li.vi.⁊ ſine culpa regulariter nō é qſ puniēdus.ut i.c. ſine culpa. ꝺe re.iurī.li.vi Ideo ꝺicta quoſdā qui rapta erogauerūt ex culpa pauꝑibꝫ ꝺeb. eī ꝺe homi. ſicut ꝺignū·ſ.eos. non enī aliena cū ipſa potuiſſent eis quoꝝ fuerūt reſtituere ꝺebuerūt pauꝑibꝫ erogare. ſ ſi in tūſlatione rei reſtituēde nō iteruenīat culpa ꝺebitoris tē nō iteruenit factū creditoris aut ſic. ꝑ caſu ſi res ꝺcernit ꝺmoditatem creditoris puta ꝺepoſuit quis apud aliquē res ſuas ꝫ caſu nō tenet ꝺebitor illas remittē niſi ſumptibꝫ creditoris.ff. ꝺepo.l. ſi in aſia. ſ ſi res ꝺcernit ꝺmoditatē ꝺebitoris. puta ꝙ res é ſibi ꝺmodata ꝺbz ſuis ſumptibꝫ remittere. ut qui ſentit ꝺmodū ſentiat et onus ut nō.glo.in ꝺicta.l.ſi in aſia. Sꝫ ſi res ꝺcernit ꝺmoditatē vtriuſq̄ ut in locatione puto ꝙ ſūptibꝫ vtriuſq̄ ꝺēt remitti ꝙ quod obtinet ꝺe toto quo ad totum idem ꝺe parte quo ad partē.ff.ꝺe rei uen. l.que ꝺe tota.⁊ ſi interuenit factū creditoris ꝙ forte ſe tūſtulit ad aliū locū vr ꝙ ꝺs ꝺebeat mitti ſumptibꝫ ipſiꝰ creditoris.arl.ꝙ ibi·ſ.fi.ff.ꝺe op.liber.vbi ꝺr ꝙ libertꝰ qui é in prouicia tenet ire Romā ad prestādas opas patrono.ſi ibi moꝛat ut bonꝰ

Restitutio.

paterfamil'. nō aūt si ceperit vagari p mū
dum ⁊ interi dō vadit roma dies oparū
peunt patrono ⁊ sic vī q sumptu suo por
tent sibi ope ⁊ in istis sumptib⁹ nō ꝯpu
tant sumptus cibariox apportantib⁹ sed
alij nisi forte apportās si nō impediret in
portando lucraret sibi sumptus ut ꝓbat
in dicto ℊ quo aūt. ⁊ in l. si si hereditas. ff.
ad exh. ⁊ hec locū hñt qñ debitor fuit bo
nefidei possessor. qui qū tenet remittere re
videt q debeat facere sumptus salte usq
ad locū vbi prius habitabat creditor quia
in eo nō grauat si exinde nō ꝓpter causam
proxie dictā. Si xo sit malefidei possessor
tūc ⁊ ipse tenet rem vsq ad locū vñ hūit
reportare. exinde vero si iteresset creditoris
potius apportasse illas simul cū alijs reb⁹
usq ad locū ad quē trāstulit domiciliū te
net debitor ad illud iteresse exquo eū dā
nificauit in illo ⁊ ideo forte tm erit itere
q oportebit ipsum rem remittere sumpti
bus suis l' portare. si si creditoris nō iterē
non tenet vlteri⁹ portare q ad locū vñ re
accepit nisi sūptib⁹ creditoris ut pretactū
é. Si vero creditor nō solū recessit a loco
si etiā diuersimode cepit vagari tūc nō te
net sibi rem remittē d. l. q nisi ℊ si. ⁊ ꝑm
predicta pōt intelligi glo. Ver. dicētis q
usurari⁹ dēt mittere rem sumptib⁹ credi
toris ⁊ q nō tenet creditorē uagādo iqui
rere sed si nescit persona cui debet fieri re
stitutio. aliqui thxologi dicūt rem debere
distribui paupib⁹ i loco vbi damnū datū
é l' salte i dyocesi de auctoritate epi illius
l' salte capellani ut ⁊ pretactū é. si certe au
ctoritas capellani nō sufficit ut nō. do. In.
de bu. in. c. cū tu. eꝛ de vsur. ⁊ auctoritas
epi non é necessaria ut ℊ. ℊ se. Q vero re
stitutio fieri dēat in tali loco ubi damnū
datū é nullo iure vī probari si simpliciter
dicūt iura q fiat erogatio in paupes d. c.
cū tu. ⁊ eꝛ de homi. sicut dignū cū sil'ibus
non ob. c. i. eꝛ de rap. q ibi persona cui debe
bat fieri restō sciebat ⁊ instabat apd epm
al's eps non fuisset motus ad excōicandū
ex officio suo nisi ad petitionē ptis eꝛ. de
elect. inotuit. ad fi. ⁊ ff. de dam. infect. l. iiij
ℊ hoc aūt. vnde nō mix si restō fit in loco
vbi é damnū datū cum ibi sit pncipalis
cui restō fieri dēt ut s. dictū é bñ aūt cēt
de cōsilio q in loco eodē fieret tum q vī e
quū q respublica bēat cōmoditatē ex hoīs
psonax suax tum q nō nunq in talibus
locis forsitā fieret distributio illis psonis
a quib⁹ res accepte sunt ⁊ ita tenet do. an.
de bu. in d. c. cum tu. b Sed nunqd é de
necessitate salutis q talis restō fiat aucto
ritate superioris R' hec questio disputata fu
it p do. guido. de baisio. archi. bono. doctorē
decretox. ⁊ nō p eundē xiiij. q. i. c. i. ⁊ dicit
sic Ray. dicit q si nō inuenit sic spoliati l'
etiā ignorātur tūc de cōsilio ⁊ auctoritate
ecclesie siue superioris pnārij distribuātur
in pias causas ꝛc. ut in precedēti ℊ hēs. sed
Hosti dicit q restō male ablatox é vn⁹ d
casib⁹ ptinētib⁹ ad epm ut p ꝑm eūd eꝛ
de iude. cū sit. C. de epi. ⁊ cle. nulli. C. cōia
de suc. in auc. ad ocs. ad idē eꝛ de testa. tua
ℊ i. in auc. de eccle. titu. si aūt / coll'. ix / ⁊ sa
tis late ista prosequit eꝛ de vsur. cū tu. ⁊
in predicta decre. cum sit deinde. ⁊ in sum.
sua. de pnīa ℊ vlt. circa fi. ⁊ facit ad h xij. q.
ij. precipimus. Tu dic hāc suiam esse verā
in h casu ⁊ in alijs qñ nullus deputat⁹ é
qui hoc exequat xij. q. ij. de laycis. in fi. et
nō. eꝛ de x. sig. cum tibi. in glo. que incipit
nō intelligas. nam ubi certa psona a testa
tore deputata est illa dēt exequi ut in pre
dicto. c. de laycis. ⁊ C. de epis. ⁊ cle. nulli. ⁊
eꝛ de testa. tua. ⁊ c. iohānes. ⁊ in auc. de ec.
titu. ℊ si quis. imo credo q ipse raptor bo
na incerta que debent paupibus dari pōt
dare sine licētia epi l' alteri⁹ iudicis eccle
siastici ut satis colligit eꝛ de vsur. cum tu
ℊ i. x. l' de his. ⁊ hoc etiā inuit clare eꝛ. de
homi. sicut dignū. ℊ. eos. in glo. q non nec
ob. eꝛ de iude. cum sit. nam illa decre. loqt
non de xpiano si de iudeo. cui⁹ auctoritas
⁊ dispēsatio merito suspecta hēt ab eccl'ia
quo ad paupes xpianos ⁊ ideo iuste dicit
ꝑm ꝓuidentiā dyocesani ꝛc. que suspitio
cessat in fideli xpiano. ⁊ sic non dubito q

epꝰ nō hz inde se intromittere de talibus nisi in defectū. Itē Rndet dō.Simon de fanilla capellanꝰ dō.ꝓpe ⁊ auditor omnī protueñ. tho. etiā nihil dicit de auctorita te epī ut pz in precedēti·ℊ· a qđ hic dr̄ satis vex vr̄ cū iura que dicūt hāc distri butionē debere fieri pauperibꝫ sicut est di ctū.c.cum tu.⁊ ex̄ de hom̄i.sicut dignū.et sil̄ia nullā faciūt mentionē de auctoritate epī ⁊ ad.c. cum sit satis bene Rnsum vr̄ ñ ob.etiā alia in otrariū allata qꝫ in ipsis ñ dr̄ qꝫ requirat auctoritas epī ſ qꝫ epī de bēt procurare qꝫ fiant hꝰmodi distributō nes in pias causas nō tñ qꝫ nō possint sine ex̄ auctoritate fieri īmo in aliquibꝫ iuri bus expresse dr̄ qꝫ epꝰ tūc se interponet cū nullus ē executor l̄ si ē qđ oz ñ adimplet ut in prealł.l.nulli.⁊ in·ℊ·sinaū t.pro redē ptione captiuoꝝ.⁊ in .c. tua.ex̄ de testa.

Posset tñ circa predicta dici qꝫ si distribu tio ē bñ facta pauperibꝫ qꝫ tūc nō vidētur qꝫ defuerit auctoritas epī fi si facta aliter⁊ interuenit dolus l̄ lata culpa·puta·dedit suis ꝯsāguineis l̄ amicis·qui nihil l̄ parū indigebāt·l̄ etiā sciēter ⁊ dolose elegit nō eligendos·qꝫ tunc epꝰ pōt se intromittere· ut itex̄ fiat legitīe.nam ad eius officiū spe ctat ꝓut dictū ē·nec dr̄ factū qđ aliter fa ctū ē ꝙ debuit.ex̄ de re.iurī.qui ex timore ut dictū ē de lata culpa vł dolo·qꝫ ꝑm Jn. in.c.sicut dignū.ex̄ de hom̄i.Alia culpa in foro pn̄iali non artat ad restōnem. ſ de h̄ latius dicet in se.c. Item puto qꝫ si quis male distribuēt nō excusaret qꝫ īterueniē tur auctoritas epī.nam epꝰ nō hz se intro mittere negotio huic nisi qꝫ bene fiat.ſ.di stributio ut dictū ē.ideo ambo celestes in currerent iracūdias.C. de epīs.⁊ cle.si qꝫ ad declinandū.ad fi. b

Restitutio vii

Vt mā hec melius intelligentie memorieqꝫ imprimatur aliqua ordinarie summarieqꝫ videnda sunt videlicz qui te neant ad restōnem z^m ꝙtum teneant restituē.3^m cui.4^m qñ.5^m vbi.6^m quibꝫ mōis tollit restituēdi obligatio. C Ad primū dicendū qꝫ ad restōnem aliqui obligant rōe illicite acquisitionis.⁊ ista illicita acq sitio aliqñ ē respectu cause. aliqñ respectu ꝓsone que nō pōt dare seu non pōt recipe preserti cū h̄ ꝯtingit in fraudē creditoris ⁊ de his dictū ē s̄.resto p̄.ℊ·xiij. ī additōe Aliqui obligant ad restōnem rōne dam nificatōis. ista aūt damnificatio aliqñ ꝯt git p ōmissionē. aliqñ p omissionē. per cō missionē uero tollendo deuastando seu im pediendo. tollendo aūt plerūqꝫ otra oēm uolūtatē dn̄i rex.plerūqꝫ otra libertā volū tatē.si otra oēm uolūtatē īterdū clā⁊ h̄ ē furtū.de quo dictū ē s̄.furtū. īterdū palā ⁊ h̄ ē rapina de quo s̄.raptor p̄.⁊ ista rapi na aliqñ ē manifesta sicut pz in ℊressoribꝫ itinex. Aliqñ coopta sub uelamine belli iusti. cum sit iniustū de quo s̄. bellū·i.ñ. ⁊ iñ.vł pretextu iuste sn̄ie cum sit iniusta de quo s̄. iudex p̄.ℊ· iiij.presertim sub colore represaliax de quibꝫ s̄. repsalie. l̄ collecta rum seu taliax de quibꝫ s̄.dominus.⁊·ſ· talia. Aut sub colore pedagiorū siue uectigaliū de quo s̄.pedagiū. Interdū vero aliquis accipit rem alteri⁹ ñ otra oēm vo luntatē ei⁹·ſ otra libertā uoluntatē ⁊ hoc ꝑ vim opulsiuā l̄ quasi. uis opulsiua ē cū quis ꝑ metū cogit aliquid dare tunc enī accipiēs cogit restituere.ut.ff. quod me. cau.p totſ nūquid oīs metus causet hanc restōnem vr̄ qꝫ nō qꝫ vani timoris nulla ē excusatio.ff. de re.iurī. vani.facit etiā.ff.qđ me cau.l.metū. vbi dr̄ non debere attendi metū vani hoīs.ſ qui merito in hoīe ostā tissimo cadat Jn otrariū facit quia etiā si nullus īterueniat metus ſ solū ob timorē reuerentie aliquid det otra volūtatē dan tis dat repetitio.l.i ℊ·que onerāde.ad fi.ff. quax re.actio nō dat. ℊ multomagis qñ īterueniat metus qualiscūqꝫ·qꝫ metꝰ magꝫ otrariat voluntati dantis·⁊ demīat maio rem turpitudinē ⁊ delictū ī accipiēte·vñ qñcunqꝫ non adest oīo libera volūtas dn̄i rex seu creditoris·rem accipiens seu debi tum nō solues semꝑ remanet obligatus

ad restōnem ut ꝛ ꝑz ē. restō. i. ℔ pe. cū addi
tione. Ad ctrariū pōt dici ꝙ aut ꝯditio
metuentis nō fit deterior. ꝛ si nō adest iu
stus metus ei nō subuenit. ex de. his. que
vi. c. pel't. vbi dī de religiosis quibusdā q
iurauerūt tūsire ad altiorē religionē nō p
iustū metū. licet aliquātulū circūuēti fue
runt quibꝫ nō subuenit ꝙ eoꝝ ꝯditio nō
fit deterior. ꝛ hanc rōnē sentit ibi glo. Si
aūt metuētis ꝯditio fieret deterior. tunc si
haberet respectus ad presumptionē. et sic
vex ē ꝙ ei nō subuenit. nam cū nemo pre
sumat facile iactare suū. ff. de proba. l. cū
de indebito. presumit ꝙ qui nō iteruenit
iustus metꝰ potiꝰ sponte ꝙ coacte dederit.
ꝛ isto casu loquūt iura que requirūt me
tum qui caderet in ꝯstantē. si uero loqua
mur de volūtatis virtute. al' ℞itate puta.
ꝙ ꝯstat de uolūtate ctraria dātis. tūc oīo
quocunq; metu ductus fuerit recipiēs ad
restōnem tenet ut satis colligit ex predi
ctis. ꝛ si affuerit metus qui cadet in ꝯstan
tem non solū tenet recipiens restituere ſ
etiā quicunq; alius. ad quē dicta res pue
nit quocūq; titulo etiā oneroso. ꝙ ħ actio
in rem scripta ē ꝛ tūsit affectus. ff. qd me.
cau. l. metū. ℔ cum aūt. ideo in hoc casu me
tus debet iudicari ſm ꝯditionē psone vñ
aliter iudicat in muliere. ꝙ in viro. ut nō
glo. in. c. cū locū. ex de spon. ꝛ p oēs al'r in
homine duro ꝛ forti ꝛ al'r in fragili ꝛ molli
ut in sum. li. iiij. ti. xi. q. iij. ¶ Quasi opulsi
uus ē qñ nullꝰ iterueit metꝰ. ſ tñ ctra
uolūtatē dantis aliquid extorquet puta
ob reuerētiā ut si patronus petit aliquid
a liberto qd libertus dedit nō voluntate
mera ſ ob reuerentiā ex qua nō audet ne
gare. nam patronꝰ tūc tenet ad restōnem
dicta. l. i. ℔ que onerande. ad fi. ff. quaꝝ re.
actio nō dat. vbi etiā dicit glo. idem esse ī
vxore ꝛ marito. ꝛ ꝙ uxor pōt reuocare vē
ditionē factā ob reuerentiā mariti. ul' etiā
renūciationē iuris ipotxce. ꝛ idem dicit ī
clerico qui renūciauit prebēde ob reueren
tiā epī ut ipsā renūciationē possit reuocare.
idē putarē in dño seu rectore l' officialibꝫ
ꝛ subditis. ꝛ idē in sil'ibꝫ. ꝛ sic quocunq;
modo possumus oprehendere non esse de
mera voluntate dedētis ad nos deuenire
qd al's nobis non debet iuste tenemꝰ. ꝛ
ad restōnem obligamur ut satis ex predi
ctis colligi pōt. ¶ Sed quid si quis dedit
de suo alicui ob solam īportunitatē peten
tis ꝛ nō ob reuerentiā l' aliā causam. ℞. vꝝ
ꝙ in isto casu teneat recipiēs ad restōnē
cum nō habeat ex mera volūtate dedētis
In ctrariū facit ꝙ aliud ē in dedendo ñ
hñs merā uolūtatē ꝛ aliud ꝙ expost facto
efficiat volēs qui ī pncipio fuit nolens. ſ
cut. luce xi. legit de amico qui ab alio ami
co habuit panes ꝓpter īportunitatē peten
ti qui nō potuit hñre in pma petitione. po
test tñ distingui. ꝙ si donans expostfacto
efficiat mere uolūtatis donatio fit iusta. ꝙ
vult cum donat qd satis ē. ħ si nec tpe da
tionis ē mere nolūtatis. ħ ideo dat ut tol
lat a se inquietudinē īportune petentis re
cipiens tenet ad restōnem. ꝛ ħ presumit
in dubio pro quo facit. C. de peti. bo. ſbla.
l. i. li. x: vbi prohibet ne petant a pncipe
bona damnatoꝝ que sunt fisco acquisita.
Et si aliquis obtinuerit sibi dedi. nō ua
let dessio ꝙ presumit ꝑ īportunitatē ob
tenta. ad idē ex de rescrip. c. fi. li. vi. Fallit
in paupere īportune petēte ab eo qui pōt
ei subuenire ꝙ tūc non dat repetitio īmo
debet dans puniri dē traditione. ꝛ ita lo
quatur qd ponit Luce xi. ꝛ Math. xxv.
¶ Sed quid si cōcedit aliquis alteri de suo
ꝙ sperat sibi seruiri in aliquo ab eo cui cō
cedit ℞ hanc dessionē esse licitā ſ si acci
piens intelligit sibi dessum ex illa causa
ꝛ possit sibi seruire ꝛ nolit puto ꝙ tenea
tur ad restōnem ꝙ deficit causa dessionis
ꝛ incipit hñre ctra uolūtatē dedentis. nō
ob. l. si repetēti. C. de con. dato. ob causam
vbi ꝯditio in corde retenta non inducit re
petitionē. ꝙ aliud ē de iure poli. vbi iudi
cat secretū sciē. ꝛ aliud iure fori vbi re
gulariter nō iudicat de intrīsecis. ex de sy
mo. c. fi. al's quilibꝫ possit dicere cogitaui
talē causā ꝛ lites fierent infinite. ꝓpterea

quale debet fieri donatio

al' de contractu

qñ aliquis dedit alicui de
suo. sub spe remunerōis

aliud iudicat de iure poli. xvij. q. iiij. c fi. l etiaz quo ad ius fori pōt dici qp loquitur qñ ꝺditio nō apparebat. secus si appareret ꝺbis. uł alio modo. ff. si cer. pe. l. certū. vbi dr non interesse an ꝑsonis nomibꝫ res demonstret an ex circūstantijs. ⁊ ideo si recipiens non deseruiret ł nō posset deseruire in eo qp dans supabat si a ꝓncipio sciebat ꝺditionē inesse tenetur ad integrā restōnē sicut si causa eēt expressa ut pz ex ꝓdictis. ß si nō intellexit cōditionē inesse nisi post ꝺsumptā rem ꝺatā nō tenet nisi in ꝯtum ex ipsa factus sit locupletior. ff. de pti. ber. l. vtz. Item aduertēdū qp in omni casu in quo s dictū é dari repetitionē qñ quis dedit rem suam preter qp in casu iusti met⁹. impedit repetitio si solutio sit facta in cāz piam utputa dotis. ff. de ꝺdi. indebi. l. cum is. ſ. si mulier. vbi dicit qp si mulier soluit qđ credebat se debere ⁊ non debebat si solvit in causa dotis impedit repetitio ꝓpter pietatē. hoc puto intelligendū qñ dolus nō fuit ex parte recipiētis qz nō pōt quis licite retinere qđ dolose lucrat. ff. de reg. iur. l. nō fraudant. ſ. nemo. ⁊. ff. de dolo. p totū. Item nisi eēt eadē ł maior causa pietatis apud dantē tunc enī ex parte dantis eēnt due rōnes. s. causa pietatis ⁊ qz suo errore spoliatus é ⁊ ex parte accipiētis vna tm̄ et due cause preualēt vni. in insti. de adop. ſ. ß hodie. vbi dr qp datus in adoptionē nō tm̄sit in eius ptātem ß si dat auo materno sic qz in eo ocurrūt iura ꝺsanguīnitatis ⁊ ad optionis. Item nōdū qp aliqñ nō dat repetitio subtracti ł ablati. ut in. l. i. in pn ff. de alea. vz qñ de domo ubi retinet illicitus ludus tpe quo ludit quis aliquid sb traxerit ł rapuit. nam dominū domus pōt etiā tūc impune uerberare. ut ibi. h tm̄ nemī ꝺsuleré qp faceret qz ⁊ si apud leges sit immunis nō tm̄ apud illū. q Matth. v. dixit si quis dixerit fratri suo fatue ꝛc. Item h casu licet nō teneat restituere illi cui subtraxerit non tm̄ pōt ipse retinere cū ex turpi causa habuerit. ⁊ ꝺtra oem volūtatem domini rei. ymo si nō restituat ei tenet saltē erogare pauperibꝫ. ex de vsur. cum tu. nisi forte dicat qp pōt sibi retinere auctoritate legis in penā lusoris. ¶ Error etiā dātis cū excludat eius liberā volūtatē regulariter obligat accipientē ad restōnem cum ⁊ ipe dans possit repetere. Circa qđ distinguēdum é aut datū erat oio indebitū ⁊ tunc omnis error inducit repetitionē. ⁊ ita ꝺdistincte intelligat. l. cui⁹ p errorē. ff. de reg iur. Aut é oio debitū ⁊ tūc nullus error causat repetitionē. ff. de ꝺdi. ide. l. repetitio nulla. aut qđ dat é debitū nō omi iure ß iure ciuili tm̄. puta qz debebat p stipulatōnem elisam p pactū de nō petēdo qđ pactū qñ é nudū solū tollit vinculū nāle quod erat in stipulatōe ⁊ nō ciuile. ff. de pact. l. si vn⁹. ſ. pactus. ⁊ h casu eodē modo ois error inducit repetitionē dicta. l. cui⁹. ⁊ sic accipiens tenet ad repetitionē. Aut qđ dat é debitū iure nāli ß non ciuili puta qñ in testamēto relinquit legatū qđ diminuit per. l. ſ. falcidiā. ſ. qñ facta sunt tot legata ł fidei ꝺmissa qp quarta pars hēditatis apd heredē non remanet. ⁊ hoc casu si soluens errat i facto puta qp credit bona hēditatis esse ampliora repetit. Inno. tm̄ h casu dicit recipientē nō teneri ad restōnē in foro conscie. ß de h dictū é s. restō p. ſ. xiij. in additione in pn. Aut dās errat in iure ut qp credit se obligatū ad soluendū oia legata. licet quarta pars hereditatis apud eū nō remaneat. ⁊ tunc solutū non pōt repetere. nec recipiens tenet ad restōnē. ¶. ad. l. fal l. error. predicta tm̄ fallunt qñ aliquid solutum fuerit in causam pietatis ut pz s. pr. ſ. circa fi. ¶ Contingit etiā damnificatio nō solū tollendo de quo dictū é. ß eē dānstādo ⁊ qualitercūq; quis sic dāmficauerit proximū ł occasionē damni dederit ad restōnem tenet. ut ex de iniur. c. si culpa. vbi dr. si culpa tua datū est damnū ł iniuria irrogata ł alijs erogantibꝫ opem forte tulisti. aut hoc imperitia tua seu negligentia euenerint iure super his satisfacere te opz nec ignorātia te excusat si scire debuisti ex facto tuo iuriā verisiłr posse ꝛtingere uł

iacturã q̄ si aĩalia tua nocuisse ꝓponas ni hilominus ad satisfactionẽ teneris nisi ea dando passis damnũ velis liberare teipm qđ tamẽ ad liberationẽ nõ proficit si fera aĩalia ℓ que ꝺsueuerũt nocẽ fuissent ⁊ quã debueras non curasti diligentiã adhibere. Sane licet qui occasionẽ damni dat damnũ videat dedisse. secus tñ ẽ de illo dicendum qui ut nõ accideret de ꝺtingentibus nihil omisit. ⁊ aduertendũ q̄ licet in foro iudiciali quis teneat ad restõnem ꝓpter damnum illatũ etiã ex eiꝰ leuissima culpa ut. ff. ad. l. acquiℓ. l. in lege acquilia. etiã leuissima tñ in foro pniali ꝑm Inno. in. c. si cut dignũ. ℈. eos. eẍ de homi. ad fi. magne glo. quis nõ tenet ad restõnem nisi ex dolo uℓ lata culpa. ponẽs exm ut si quis ꝓcueret ignẽ in domũ plenã stupa. ⁊ idẽ vr ibi tenere dꝺ. Dn. ꝺ bu. nisi forte pcesserit ꝺdenatio. ut s. restõ iij. ℈. fi. ℭ Predicta aũt damnificatio põt ꝺtingere aut circa res aℓ circa corpus. aℓ famã. aℓ mores. Si circa res tũc damnificãs tenet satisfacere pro rebꝰ ⁊ in rebꝰ oẽ damnũ illatum. ꝺ. c. si culpa. extra. de iiurℓ si circa corpus. aut ꝑ uerbera seu ꝑ vulnera. ℓ ꝑ mortẽ. ꝑ casu dãnificãs tenet ad oẽs expensas factas in medicinis ⁊ medicis ⁊ ad extimationẽ operꝫ quibus damnificatus caruit ℓ ẽ cariturus. nõ aũt fiet extimatio cicatricũ ⁊ deformitatis corporis q̄ liberũ corpus nõ recipit extimatõnẽ. ff. si qua. pau. fc. di. l. ex ℔. ⁊ de his que deiec. ℓ effu. l. i. ⁊ l. fi. ⁊ i. c. i. extra de iiurℓ. qđ ad lrãz extractũ ẽ ab exo. xxi. ibi si rixanti fuerũt. viri ꝛc. z°. casu qñ homo est mortuus si ẽ seruꝰ idẽ dicet qđ de rebꝰ alijs q̄ fiat extiatio ꝑm valorẽ seruꝰ. ff. ad. l. acq. l. ij. in pn. Si ẽ liber homo. q̄ liberũ corpꝰ non recipit extimationẽ ut dictũ ẽ. taxet pena quĩquagĩta aureoꝝ. ff. de his que deiect. ℓ effu. l. i. ⁊ ℔ nõ ꝺcernit interesse ℔ solum penam. ut nõ. glo. in dicto. c. i. de iiurℓ. Et loquit eo casu qñ sine dolo homicidiũ factũ ẽ. nam aliter corporaliter homicida punit. l. cornelia. de sicca. ut p̄z. ff. ad. l. cor. de sicca. ꝑ totũ. ⁊ qñ illa taxatio quĩq̄gĩta aureoꝝ ẽ pena nõ debet in foro ꝺscie nisi precesserit ꝺdenatio. ut s. restõ iij. ℈. fi. vexti si aliquoꝝ interest tenebit eis homicida ad interesse multomagis q̄ vulnerans. ne aℓs pcius ꝑpetrans videat meliozis ꝺditionis ꝺtra legẽ fraudant. ℈. nemo. ff. de re. iurℓ. ⁊ ut etiam satisfiat damnificatis. sicut decet. eẍ de iiurℓ. c. fi. Et qñ damnũ illatũ ẽ ex omissione fiet extiatio etiã interesse extriseci. ff. de act. emp. l. iulianꝰ. in pn. Et sic homicida tenebit alere filios occisi. ⁊ alijs subuenire quibꝰ occisus verisiℓr poterat. ⁊ tenebat subueuire ⁊ subueniebat. ⁊ ℔ ꝑm arbitriũ boni viri. ut s. restõ. i. ℈. xi. ⁊ xij.

Si damnificatio ẽ circa famã multomagis eius debet fieri restõ q̄ rei sublataꝝ quia fama prepoderat rebꝰ. ff. de reg. iurℓ. l. si in duabus. de quo s dctractio. ℈. iij. cũ addi. Sed circa mores dicẽdũ q̄ corrũpens aliorũ vitã facto dicto ℓ exemplo ad restõnẽ magis tenet q̄ diffamator cum sine fama possiꝰ saluari ℔ nõ sine bona vita ℓ ꝺscia xij. q. i. nolo. ⁊ plusq̄ alius quicũq̄ damnificator inq̄tum aĩa incorpabiliter prepõderat omnibꝰ tpalibꝰ etiã corpalibꝰ. xxiij. q. iij. si habes vnde. ⁊ vi. q. vi. ex merito. dr deteriores sunt qui uitam moresq̄ bonoꝝ corrũpunt his qui ſbas aliquoꝝ prediaq̄ diripiũt. ideo taℓ corrũpẽs iuxta posse ad bonos mores reducere tenet quos corrupit. ⁊ si aliud non põt saltẽ oret ⁊ orari faciet ⁊ alia bona que põt agat tã pro pnia q̄ ut sup ℔ ipetret diuinã grãz. qñq̄ etiã tenet ad pcuniaꝝ interesse puta si seducto rie ℓ violẽter aliquẽ stuprauit. eẍ de adul. c. i. vt si ex ℔ incurrit aliqđ pcuniariũ dãnũ ℓ etiã pro recõpẽsatione iniurie ut sil. de fama dicit tho. z^a z^e. q. lxij. arti. ij. Sed hec recõpẽsatio cum sit pena nõ debet in foro ꝺscie nisi precesserit ꝺdenatio ut sepe ostensum ẽ. ℭ z°. damnificatio irrogatur impediẽdo ut cũ quis iniuste impedit aliquẽ a ꝺsecutione alicꝰ iusti emoliməti. nã tenet ad omne interesse damnificati ut patet s restõ. i. ℈. x. Et ad predicta debent attendere qui quotidie procurant ne officia

circa famã.

circa mores

vel beneficia alijs dent ℓ ꝓpter odiū ℓ ut ipsi impedientes seu eoꝝ amici ea obtineāt licet quīq; sint minus idonei ꝙ ipi impediti Item impedientes iusta munera ℓ elemosinas fieri forte vitupādo psonas ℓ alioꝝ ℓ impediētes quinquamina artificibꝫ ℓ alijs vnde possent viuere ⁊ sibi a faciētes de quibus nullā quasi faciūt sciam ⁊ si impediēs ne quis sequat modū tenet ad restōez potius tenet impediens ne quis sequatur suū vnde xiij.q.vi. si res. Aug⁹ ait illud euidentissime dixerī eum qui pro bōie ad hoc iteruenit ne male ablata restituat. ⁊ q ad se fugiente ꝙtum honeste pōt ad reddendū nō pellit sociū esse fraudis ⁊ ēnis nam misericordi⁹ opā nostrā talibꝫ subtrahimus ꝙ impendam⁹. ⁊ ad hꝫ attēdāt oēs aduocati ⁊ ꝓcuratores ⁊ officiales curiales ⁊ ciues impiētes aliquos a secutōe iustitie q tenent ad restōnem damnū passo. nō obstat predictis ꝙ nō vī dānū pati qui impedit a lucro. ff. de dam. infect. l. pro cul. q ibi loquit quo ad eum ad quē ptinebat tale lucꝝ. q de suo pōt facere quicquid vult. secus quo ad tertiū ad quē nō pertinet ut satis ex predictis pōt patere. ⁊ si predicta obtinēt in tpalibꝫ fortius in spūalibꝫ inꝙtū sunt preciosiora. vnde non solū impediens modū spūale obligat sed etiā qui nō adiuuat ad illud sequēdū eē inimicū. vnde in omel. ferie. iij. dñice iij. in quadragesima loquēdo de iuriāte magr ait tu uides fratrem tuū perire ⁊ negligis peior es tacendo ꝙ illo iuriando qñ ꝙ in nos aliquis peccat magnā curā habeā⁹ nō pro nobis. glosiosum ē eni iniurias obliuisci. ſ obliuiscere iniuriā tuā ñ vuln⁹ fratris tui. Et ex his pz q impediens aliquē a seruitio dei ℓ ingressu religionis tenetur deo cui subtraxerit aiam illam. ecclesie cui subtraxit militē prelianté potuisset forte multū profuisse ecclesie uerbo ⁊ exēplo tenet etiā impedito cui abstulit regnū celorum. nam iuxta ber. in meditationibꝫ ad religionē uocari ē ab iferni porta reuocari ⁊ ad portā pādisi adduci tenet ⁊ religioni cui subtraxit militonē ad itēresse spūale ⁊ tpale. ⁊ ideo obligat reducere ſbtractū ad eum statū. vnde eū retraxit. ⁊ si nō pōt tenet cum ctritione satisfacere deo ⁊ ecclesie ⁊ impedito ⁊ religioni etiā ad interēe pecuniariū ꝙtum ꝑm extimationē verisimilē dubij euentus pōt discrete estimari ꝙ profuisset religioni ꝑm ditionē psone ut in sibi pz s. restō i. ſ. xij. Est aūt sciendum ꝙ ad restōnem tenet non solū dam nificans primū predictis modis. s. tollēdo deuastando ℓ impediēdo p seipsum. ſ an q dānificauerit p aliū ut si quis mandaret damnificari quo casu tenet ⁊ mandans et mandatari⁹. ff. de iiurī. l. nō solū ſ. si māda tus. imo etiā si adiplēs excedat fines mandati tenet ad oīa rōe sequētie. ut in. c. fi. eī de homi. li. vi. vbi dī ꝙ mandās aliquē ꝛberari ꝛ prohibuerat mutilari uℓ occidi tenet si mutilet uℓ occidat ⁊ efficit irregularis ꝙ poterat cogitare illud sequi et facit ad multa. ⁊ nō solū mādans ſ ⁊ ratificans maleficiū factū noie sui tenet ñ tm ad restōnem ſ etiā ad oīa alia eī de sen. ex. cū quis. li. vi. vbi ratificans uerberationē clerici factam noie suo excōicationē icurrit ac si mādasset. secus si nō fuisset facta noie ratificantis. q ꝛ tunc peccet ratificādo nō tñ ē excōicatus. ut ibi. Itē tenet quis de oī dānō dato ab alio seu alijs qđ sine ipso factū nō fuisset ut s. restō ij. in pn. ⁊ ſ. i. Et nō solū ad restōnem quis obligat cōmittendo ut dictū ē ſ ⁊ omittendo cū distinctione. ꝙ aut quis obligat solo ituitu pietatis ad aliquid faciendū: Aut aliqua spē obligationis. p casu licet quis omittēdo peccat nō tñ tenet ad aliquā restōnem ut si qs nō tribuat eleosinā idigēti. matħ. xxv. nam hoc casu nō obligat quis aliqua obligatione. quo ad oēs quia ille cui debz fieri possit aliquid directe petere vnde ꝛ quis ex pietate teneat inꝙtum pōt defendere proximū. xxiij. q. ij. nō inferenda. tñ p ista defensione pōt pretiū accipere. ff. quod me. cau. l. metū. ſ. ſ licet: quod nō eēt si ad hoc apud bōies efficaciter obligaret. nam

nō bn

Restituto dm.

accipiens pretiū ut faciat id ad quod obligat puta ut restituat rem sibi ꝺmodatā l aliquid aliud ad restōnez dicti pretij tenet q turpiter accepit. ff. de ꝺdi. ob tur. cau. l. fi. Quo ad 2m casum sciendū q triplex é spēs obligationis · videlz nālis tātū · ⁊ ciuilis tm · ⁊ nālis ⁊ ciuilis siℓ. Nālis é que ex ipsa nā cōis é omnib hoīb puta q quis obligeℓ ex promissione. nā nil tā ꝺgruit hūane fidei q̄ ꝺcta seruare. ff. de pact. l. i. in pn: Ciuilis é que nō a nā ſ ab hoīb ad moralē vitā iuenta é. puta · ut quis obligeℓ post biēniū ex cyrographo a se facto licet nihil acceperit. Nālis ⁊ ciuilis qñ in vno actu vtreq̄ ꝺcurrūt ut in stipulatione. nā ibi é nālis que ꝺsistit in ꝺsensu partiū · ⁊ ꝺuentione inest ⁊ ciuilis respectu solēnitatis a ciuili iure introducte. ⁊ de his obligationib · ⁊ uiribus eaꝝ · hēt in insti. de obli. ⁊ ibi in pn. p glo. Aut ḡ quis é obligatus nāli tm. a ciuili tm. a utroq̄. Si naturali tm̄ quis obligatōne teneℓ ex omissione teneℓ ⁊ debet illud dare seu facere ad quod obligat sicut é qđ debeℓ seruo ſm Inno. in c. ſ pleriq̄. ex de imu. ecclē. vbi multa de hac mā ponit hoc enī casu nō pōt hē seruus quo ad se nisi nālem q qđ attinet ad ius ciuile seruꝰ p nihilo reputat. ff. de reg. iur. l. qđ attinet. Itē dēt hꝫ dñs seruo puta q promisit sibi. nam si dominꝰ nō promisisset l alꝫs debuisset nō deberet seruo · ſ ipsi dño cum oīa acquisita p seruū acquirāt ipsi domino · in insti. p quas pos. nobis acqui. ſ. i. Et ex hꝫ dicto Inno. pōt colligi q quo ad foꝝ pnīale potius attendimꝰ nālem equitatē q̄ iuris humani seu ciuilis subtilitatem · ⁊ ideo qñ quis nudis uerbis promittit aliquid dare uℓ facere · lz de iure ciuili nō obligeℓ. ff. de pact. l. iuris gentiū · ſ. sed nulla. ⁊ C. ea. l. legem: tñ quo ad foꝝ pnīale teneℓ implere pmissum q quo ad obseruātiā iter simplicē loquelā ⁊ iurāntū deꝰ ñ facit dīaz. xxij. q. v iuramenti. ⁊ facit ex de pact. c. i. sed ut melius intelligat qñ nālis equitas i foro penitentie prevaleat ciuili iuri · distinguēdū é q aut ius ciuile nō obstat nāli ut in casu ꝓposito licet enī nō adhibeat ius ciuile viculū suū inter obligationē serui ⁊ domini ut seruus possit a dño petere tñ nō obstat nāli vñ si dñs soluat seruo iam libero fco nō pōt repetere. ff. de ꝺdi. inde. l. si qđ dñs · ⁊ tūc prevalet equitas nālis ut pretactū é Aut ius ciuile obstat nāli. ⁊ siquidē ex cā prevalz ius ciuile · ⁊ pncipes possunt ex cā ꝺtra ius nāle statuere · ut nō. Inno. in ꝺ. c. q pleriq̄. circa medīū · magne gloꝝ · secus aūt in alijs ⁊ ponit exēplū in pscriptōib ⁊ hoc uez nisi ius ciuile ꝺtrarieℓ etiā iuri diuino q tūc lz causa iuris ciuilis eēt sufficiens quo ad gubernationē tpaliū. tñ ex eo q obstaret eterne saluti · pualet ius nāle qđ ꝺcordat cū diuino q gñaliter oī cōstitutioni ⁊ ꝺsuetudini derogandū é · que absq̄ peccato mortali nō pōt obseruari. ex de ẋ. prescrip · ſ. fi: ꝓpterea licet ius ciuile nō requirat bonā fidē in prescriptionib · nisi in pncipio cum ius canonicū ⁊ diuinū requirit p totū tēpus. dicto. c. fi. sine causa aūt nō pōt ius ciuile ꝺtra nāle in insti. de iure na. gen. ⁊ ci. ſ. sed nālia. Et ideo nec homo nec hūana ꝺstitutio possit statuere q quis posset tollere alienū aut non reddere aut non seruare licitas ꝺuētiones nisi ex iusta cā ⁊ urgenti · que nō ueniret ꝺtra ius diuinū ⁊ detrimētum salutis · puta si fieret ad puniēdū delictū alicꝰ · l ꝓpter vtilitatē publicā uℓ nē impedirent meliora. Si uero quis ciuili tm̄ iure obligeℓ puta per cyrographū l aliā auctēticā scripturā i q̄ ꝺfiteℓ se recepisse qđ nō recepit. ⁊ sic nulla equitate nāli teneℓ tunc in foro ꝺscie nī obligat ſm Inno. i. c q pleriq̄. ex de imu ecclē. Idē dicit ibi Inno. qñ quis obligareℓ ex snīa iniusta · q tunc é nulla rōne naturali teneℓ. nec hic casibz ius cile obstat nāli · ſ tm̄ ꝓpter ignorantiā facti hꝫ statuit · si enī appareret pecuniā nō esse numeratā · l snīaz iniustam · puta p ꝺfessionē aduersarij etiā i foro ciuili nō cogereℓ ut ibi · nō. Inno: verūtn̄ dubietate facti instante si cogereℓ p iudicē soluē dēt parē · ut ⁊ ibidē dō.

xi

Si aũt aliquis obligeꝫ iure nãli ⁊ ciuili teneꝫ facere oĩo illud ad qđ obligatꝫ. ⁊ si omittit facere teneꝫ ad interesse partis siue obligeꝫ ex conuentione solẽni. ff. de re iudi. l. si qs ab alio. ℣. fi: ubi colligiꝫ regula qꝫ p mittẽs aliquid facere si nõ faciat succedit obligatio ad interesse siue ex ctractu reali. ut emptione uẽditione. locatione. ductione. mandato. societate. cõmodato. ff. de act. emp. l. i. in pn: vbi pz qꝫ uẽditor nõ tradẽs rem uẽditã tẽꝫ ad itheresse: vtꝫ aũt precise cogatꝫ tradere rem uẽditã licet sit magna questio inter doctores ut nõ. in d. l. i. vbi ⁊ disputatꝫ p glo. puto tñ qꝫ sic si uelit emptor ⁊ maxime in foro pnali in quo quis obligatꝫ etiã ex sola nãli obligatione ut ℣. fi. ix. que nãlis obligatio oritꝫ etiã ex nuda pmissione. ff. de pac. l. i. ⁊ nihilõꝰ obligatꝫ etiã ad interesse qđ eẽt ultra rẽ. C. de sen. que pro eo qđ interest pro se. l. vna. Itẽ si quis detinet rẽ alienã obligatꝫ ex omissione ut oĩo cogatꝫ reddere. ff. de rei ven. l. qđ restituere. Itẽ ex omissione obligatꝫ quis rõe assumpte seu dimisse sibi cure administrationis aliẽꝰ. C. de neg. ge. l. tutori: vbi dr̃ qꝫ tutor ⁊ curator teneꝫ oĩa negotia si bi dimissa gerere. ⁊ C. mandati. l. in re mandata: vbi dr̃ qꝫ oẽ dimissum ⁊ neglectũ i re quã quis acceperit in curã suã nõ ẽ culpa uacuũ. Et ideo oẽs dñi tenentꝫ de oĩb damnis dimissis p eoꝝ subditos nõ tantũ eoꝝ dissensu ſ etiã negligentia. idem de officialibꝫ ⁊ rectoribꝫ prouinciaꝝ ciuitatũ ⁊ locoꝝ. idẽ in oĩ gubernatore familie ut maritus pro uxore ⁊ pater pro filiis ⁊ dñs p seruis si eoꝝ interueniat negligẽtia. qꝫ tenentꝫ ex officio curã hre nam etiã dissentire vr̃ erranti qui ad resecanda que corrigi debent nõ occurrit. lxxxiij. di. dissentire. ⁊ fac̃ xxiij. q. iiij. duo ista: facit etiã. C. de iudi. l. sanctimus: vbi dr̃ qꝫ iudex teneꝫ ad reficiẽdas expensas parti si omisit qđ erat sui officij. vꝫ dimnare alterã partẽ in expensis. vñ ḡ attendãt dñi ⁊ alij rectores locoꝝ qꝫ nõ solũ tenentꝫ de homicidijs. ⁊ furtis ⁊ rapinis ⁊ alijs malis que ſb eoꝝ iurisdictõe fiunt si fiãt ex eoꝝ malicia. de quibꝫ Isa. i. dr̃ pncipes cui infideles socij furũ. ſ etiã si fiant ex eoꝝ negligẽtia licet ignoranter. pro predictis etiã facit qđ hẽtur in insti. de obli. ex quasi delicto. ℣. i. vbi dr̃ qꝫ dñs domus seu habitator teneꝫ de his que habitãtes in illa domo cũ ipo deiecerũt ex domũ si ex ſ aliquẽ damnificauerũt. idem dr̃. ff. de his que deie. l' effu. l. i. ℣. i. Itẽ ad ſ qꝫ dr̃ iniustitiaꝝ particeps qui secũ socios iniustos detinet seu officiales. in auc̃. ut iudi sine quoqꝫ suffra. ℣. eos. ℞. ⁊ nõ solum ipsi coll'. ij. Et his omnibꝫ pz qꝫ presidẽtes aliozꝝ regimi seu gubernatõi nõ solũ tenẽtur de dimissis p ſbditos quibꝫ dissenserint ſ etiã si fuerit negligentes. imo qđ plus ẽ tenentꝫ etiã de damno dato per eoꝝ aĩalia bruta si precessit eoꝝ culpa al's sufficit illa dare. ff. si qua. pau. feci. dica. l. i. ℣. i. ⁊ ex de iurl. ⁊ dam. da. c. fi. Item pro seruis dñi si nõ fuerit in culpa tenẽtꝫ a dare seruos p noxa. aut reficere damnũ pro filijs aũt pr̃ in nihilo teneꝫ ſ filius castigatꝫ in insti. de noxa. act. ℣. fi. sed ſ erit dr̃a iter filiũ ⁊ seruũ ⁊ bruta aĩalia qꝫ in brutis presumitꝫ dñs culposus si aĩalia sic dsueuerit facere ⁊ nõ probatꝫ qꝫ dñs adhibuerat debitã diligentiã d. c. fi. de iurl. ſ in filio ⁊ seruo nõ presumitꝫ culpa patris ⁊ dñi nisi probẽtꝫ. puta qꝫ fuerũt scientes ⁊ nõ prohibuerũt cũ potuerũt. ff. ad. l. aquil. l. in lege aqlia. etiã leuissima. ⁊ l. se. ⁊ ẽ rõ qꝫ aĩalia dsueuerunt magis sub freno teneri. serui aũt nõ tñ ⁊ minus filij vexꝫ tñ presumitꝫ culpa patris ⁊ dñi si filius ⁊ seruus dat damnũ in eodẽ loco in quo hitant sil' cũ eis ut preta ctũ ẽ vꝫ qñ proicit ex domũ in qua hitat sil'r ⁊ dñs administrator seu rector locoꝝ vr̃ in dubio deposuit? ex delictis dimissis ⁊ secũ hitantibꝫ officialibꝫ ⁊ seruitoribꝫ d. ℣. eos. in auc̃. Et predicta faciunt qꝫ fauẽtes vsurarijs. l' etiã nõ prohibentes vsuras exerceri. l' nõ dpellentes ipsas restitui cum possint. ⁊ habẽt ex officio teneãtꝫ ad restõnem. qđ etiã dr̃. j. vsura vi. ℣. quid de regibꝫ. Itẽ faciũt qꝫ abscondẽtes ul' non

Tpraes. siue obligetur ex conuentione

exhibentes instrumēta ℓ publicas scriptu
ras alioꝝ ℓ cōes libros rōnum teneant ad
interesse partis maxie si ex officio ad ħ te
nebant ut notarij ⁊ iudices. C. de eden. l.
is apud quē. Itē argentarij. i. campsores
⁊ faciētes cōes rōnes. ⁊ hec oīa probant. ff
de eden. l. argētarij. in pn. ⁊ §. cum aūt.
Hucusq; dictū ē qui obligant ad restōz
nunc dicendū ē quātū tenent restituere:
⁊ dico ꝙ quilibz tenet restituere quicqd
hz de alieno siue qđ ad alū spectat. ⁊ qcqd
alteri debet siue ex ctractu ℓ quasi siue ex
delicto ℓ quasi. siue ex testamēto ℓ ex qua
cunq; alia causa hnesta. xiiij. q. vi. si res. ff.
de iusti. ⁊ iur. l. iustitia. §. iuris precepta: si
ue obliget iure nāli ⁊ ciuili. siue nāli tm.
⁊ qñq; etiā obligat ciuili tm. puta ꝓpter
sniam. ut s. §. ix. ⁊ se. Item nō solū obliga
tur ad pncipale debitū ſ; etiā ad totū ons
vz ad restōne rei cū fructibz. de q̄. s. restō. i
§. iiij. in addi. Et vtz possit computare expē
sas factas in re hr̄ s. restō i. §. v. cum addi.
Itē tenet ad oē interesse creditoris de quo
s. restō. i. §. iiij. in addi. x. ad pdictoꝝ. Itē
tenet ad oē damnū nō solū qđ ipse debit
ꝙ se ℓ ꝙ alū ſ; etiā qđ datū ē ab alijs occa
sione sui. ita ꝙ sine ipso verisiℓr nō fuisset
datū. de quo s. restō. in. ī pn. ⁊ §. i. cū addi.
tenet etiā ad oē damnū datū a ſbditis ob
eiꝰ negligētiā de quo s. §. xi. x. ex item omissione
Cui aūt facienda sit restō. distinguēdū
ē ꝙ aut iueniūt creditores ℓ eoꝝ hꝛedes
aut nō s. restō. i. §. i. in addi: ubi siℓr dr̄ qñ
aliquid ꝛceptū ē ex turpi cā. ꝛ obligatio ē
psonalis. ⁊ de hoc s. restō. ij. §. pℓt. in addi
tione. 2ᵒ. casu qñ iueniūt creditores ℓ eoꝝ
hꝛedes quid sit agendū dictū ē s. restō. i
in pn. ⁊ §. i. cū addi. Qñ uero restō facie
da sit de ħ dictū ē s. restō. i. in pn. ī addi.
Item vbi debet fieri uide s. restō. vi. in
addi. x. quo ad 2ᵐ.

Restitutio viii

Scilicet quibz modis restituen
di obligatio tollat. ⁊ dicendū ꝙ 4ᵒʳ mo
dis videlz absolutione solutione ℓ quasi
rei interitu ⁊ cessione. Quo ad absolu
tionē sciendū ē ꝙ sufficit debitori ꝙ sit ab
solutus a creditore cui bonoꝝ suoꝝ nō est
interdicta administratio sicut minoribus
furiosis ⁊ prodigis. nam in re ppria quili
bet ē moderator ⁊ arbiter. C. man. l. in re
mandata. ⁊ sufficit debitori satisfacere ſm
uolūtatē creditoris. l. inter causas. §. ab ce.
ff. man. nō tñ intelligit satisfacere si vnus
promittit creditori soluere pro debitore
etiā de uolūtate creditoris ſ; uterq; ē obli
gatus nisi expresse agat ut nouet obliga
tio de priore debitore in promissorē. C. de
noua. l. fi. ⁊ ista absolutio debet ꝓcedere de
mera volūtate creditoris alⁱs nō vz ut s.
restō. i. §. pe. cū addi. Et ideo in. c quanḡ.
de vsur. li. vi. dom̄. Pe. de ancha. dicit ſm
Dy. ꝙ ad ħ ꝙ prosit absolutio seu remis
sio requirit ꝙ pecunia sit parata restōni.
i. ꝙ debitor sit paratus satisfacere ſm ꝙ
obligat. ⁊ creditor ex mera voluntate re
mittat. ⁊ si ueraciter creditor ex libera uo
lūtate remittit ualz absolutio lz eē debitor
ñ habuerit debitā dispōez ad restituendū
ꝙ in tñslatiōe dominij rez. seu circa ipsas
res attendit plus volūtas domini eaꝝ q̄
alterius. in insti. de fur. §. placuit. vbi dr̄ ꝙ
accipiens rem alienā. lz putauerit dominū
nō permissuꝝ si tñ ꝓmittat furtū non cō
mittit. nec ad restōnē tenet nec dns pōt pe
tere obstante sibi sua uolūtate. ff. de fur. l.
inter oēs. §. pe. sed tñ debitor tenet de pec
cato ꝓpter malā intētionē. ut etiā pōt col
ligi s. restō. i. §. pe. Sed nūquid osiliū
etiā vniuersale pōt remittere qđ debetur
singulari psone ctra eius volūtatē. ℟ ſm
Inno. in. c. nostra. eē de iur. ꝙ sic si debet
iure ciuili tm ut ex statuto ℓ alio hꝰ modi
secus si debet iure nāli qđ pōt intelligi ī
ex cā. Ex cā enī ius ciuile pōt ctra ius nā
le ut. ⁊ nō. idem Inno. i. c. qui in ecclesiaꝝ.
eē de osti. ⁊ glo. in. l fi. C. si ctra ius ℓ uti.
pub. vbi etiā tenet ꝙ publica utilitas sit
licita cā ut tollat qđ alteri debet etiā iure
nāli de quo etiā s. restō. vij. §. ix. x. sed ut
melius. ⁊ faciūt ad multa ⁊ maxie i restōe

primo casu aut obligatio est zelus et debet
dictū est

damnoꝝ datoꝝ in bellis ciuilibꝫ. ℓ inter terrā ⁊ terram inuicem vtꝝ cōitates supꝫ his valeant disponere ⁊ remittere. ⁊ vī ꝙ sic si publica suadet utilitas puta ne carerent omodo pacis. ueruntū quo casu talis remissio fieret ex malicia ℓ ptinacia aduersarioꝝ ꝙ nolunt damna resartire. nec iuri stare si potius bellare. nō prodesset in ociē tiam illā extorquētibꝫ ut ⁊ proxie tactū ē vnde tutiꝰ vī ⁊ ordinatiꝰ ⁊ magne utilitatis ꝙ vniuersitas vtriusqꝫ sexus p̄ presidentes soleniter omocet ad predicationē ℓ alio ogruo loco ⁊ tpe ⁊ optēti termio ⁊ vnus ꝓponat si p̄sone dicte vniuersitatī. iuicem seu p̄sonis alteriꝰ vniuersitatis cū quibꝫ bella habuerūt seu discordiā spōte ⁊ libere remittūt oēz iuriā dānū ⁊ interesse ⁊ oē illud in quo in preteritū vsqꝫ ad pñs sibi obligarētur preterꝫ occasione cōtractus ℓ quasi seu relictoꝝ in vltima uolūtate. Cū quadā tñ rōnabili ⁊ pia modificatione vz ꝙ incerta plene remittant. ita tñ ꝙ debitores quibꝫ fit remissio iuxta cōmodā eoꝝ facultatē ꝑm oscias eoꝝ de dictis incertis erogent in pias causas. Certa xo usqꝫ ad aliꝫ paruā ꝗtitatē silr remittant. illa uero que sunt maioris ꝗtitatis in potentibꝫ remittant quousqꝫ omode potuerūt restituere ita tñ ꝙ creditores nō sint in equali ℓ maiori indigētia ꝙ ipsi debitores. Ceteri vero qui possunt omode restituere restituāt ⁊ siquidē ad predicta oēs expresse osentiant bonū ē. si aliqui xo dissentiant quo ad illos nō valebit remissio. ff. de rei ven. l. que de tota nec etiā quo ad eos qui bonoꝝ suoꝝ administrationē nō hñt ut sunt minores ⁊ fatui ⁊ silēs. ñ forte manifesta ⁊ reputabilī cā publice utilitatis aliud exigat ꝓpter hꝰ eni ipsi rectores vniuersitatis remissionē facē posse uident ut preostensū ē. Si aūt de aliquibꝫ dubitat vtꝝ osenserit prefiget p̄ rectores certus terminꝰ. j. quē qui nolunt osentire exprimāt clare intētionē suā. cuidā ad hoc deputato. ut rediganꝫ in scriptis ⁊ manifestent vniuersitati ut sciatur respectu qꝝ nō ualet remissio ⁊ qui. j. terminū nō contradixerit nisi rōnabili causa excusetꝫ hī debet pro osentiente. ar. c. ij. eī de ofess. li. vi. vbi vī ꝙ non Rndens positionibꝫ post āmonitionē sibi factā hētur pro ofesso. ⁊ si predicta diligēter attēdantꝫ ⁊ negotiū bñ ducatꝫ eronerāt oscias a multiplicibꝫ ⁊ ḡuibꝫ oneribꝫ pretedaꝝ indulgentiaꝝ ⁊ restitutionē faciēdaꝝ. Itꝝ aūt domini qui habuerūt iuicē guerrā possint opositionē ℓ remissionē facere de dānis datis ꝫditis eoꝝ habes. ff. bellū. i. ff. x. cū addi. Tollitꝫ etiā obligatio solutione ℓ quasi solutione ⁊ quo ad solutionē sciendū ē eni ꝙ solutā debet fieri ogruo loco ⁊ tpe. C. de. soluc. l. obligatione. Itē debet fieri rei que debetꝫ alia eni iuito creditore solui nō pōt. ī isti. qui. mo. tol. obli. in pn. nisi res illa nō posset prestari tūc eni dēt solui extiatio. ff. de odi. fur. l. in re furtiua. Itē reddi dēt res nō deteriorata. l. iij. ff. si reddita. ff. omo. ibi eni vī ꝙ nō vī res reddita que deteriorata reddit. imo si eēt res furto ul silī mō sublata debet reddi cū oī meliorameto q̄ meliorata ē etiā p ipsum malefidei possessorem ac si eam meliorasset dñs. ff. de odi. fur. l. ex argento. vbi vī sic ꝙ si ex argēto furti ℓlato fiāt p furē pocula seu uascula fiet extiatio otra furem nō simpliciter argenti si poculoꝝ licet sint facta per furem. Itē si quis furatus ē seruū puerꝝ fiet extimatio adolescētis. lz creuerit apud furē ipsius sumptibꝫ ⁊ hꝰ facit otra furantē aīalia ut debeat illa reddē ꝑm maiorē extiationē qua vnq̄ fuerit. d. l. ex argento. ⁊ hꝰ ī foro iudiciali. In foro xo pniali sufficere vī ꝙ restituat proxio oē interesse. ut supꝫ restō. i ff. v. nisi secuta fuerit snīa otra debitorem. ut s. restō. iij. ff. fi. ℓ nisi res sic meliorata deuenerit legitīe ad manus dñi tūc eni vī ꝙ nō obligetꝫ etiā in foro pniali ad restitutionē sumptuū in re factoꝝ. cū ipse debitor nō possit ab eo petere. nam dolo facit qui petit qđ necesse hz restituere. ut in. c. dolo. eī de reg. iurī. li. vi. In iudiciali eē foro fallit qđ dictum ē quo ad bonefidei

possessorē qui nō dēt remanere in damno. ꝫ solū tenet̄ inq̄tū factus est locupletior ff. de pcti. lxre. l. vtq; nisi respectu pretij, ꝓn cipalis qđ nō pōt repetere a dnō rei quā emit ab alio. ut s. restō. iiij. §. fi. qñ vero pecunia debet̄ tūc nō sufficit parte soluere q̄ ipsam creditor iuste pōt refutare. nam particularis solutio solet nō paruo icōmodo afficere creditorē. ff. fami. hircl. l. plane. nisi qñ debitor nō putaret se plus debere q̄ qđ offert. cogit̄ enī tūc creditor oblatū accipere. ff. si cer. pe. l. quidā extimauerunt Itē aīaduertendū q̄ si etiā alter soluit ꝓ debitore lz iuito liberat eū. nam ignorātis ⁊ inuiti ꝺditionē meliorē facere lz. ff. de. neg. gest. l. soluēdo. Qualit̄ aūt dēt satisfieri pro vulnere uł homicidio siue dāno fame siue morꝫ dictū ē restō. vij. §. v. Item si ꝓncipalis. ł aliquis eorꝫ qui tenet̄ soluerit ī totū vtq; ceteri liberent̄ ⁊ qualiter vide s restō. iij. §. ij. cū se. ℂ Quasi solutione ꝺo fit satisfactio qñ creditor nō vult acceptare qđ offert̄ legitīe ꝺgruo loco ⁊ tpe. ⁊ ꝑm modū dictū s. §. ꝓxio. tūc enī si qđ offert̄ ꝺsignet̄ ⁊ depōat̄ in ede sacra. ł apud aliū quē iudex adit9 determinauerit liberatur debitor ac si soluisset dūmodo tale depositum nō reaccipiat. ℂ. de solu. l. obligatiōe. ⁊ de vsur. l. acceptā. ℭ Sed quid si debitor nō pōt soluere seu restituē nūquid teneat̄ petere a creditore veniā seu dilationē ℞. vł. q̄ sic. ut s. restō. ij. §. i. Sz dic latius ꝑm glo. Ray. ⁊ in sum. li. ij. ti. v. q. xxiij. q̄ dampnificās proximū tenet̄ petere veniam ꝑsepsum si pōt. ⁊ audet. ł si nō audet per interpositā ꝑsonā que dēt sufficere nomē ⁊ circūstantias ꝑsone. pro qua itercedit si timeat̄ periculū seu scandalū offendēs enī debet reconciliari offenso. Matħ. v. Sz si ille qui dānificatus ē nescit ħ nec scīnt lz tuti9 sit petere veniā mō predicto. qñ ꝺo satisfacere nō pōt nō tenet̄ tū q̄ non ē in mora in ħ casu quo ad diuinū iudiciū ħ etiā obseruandū credo esse vbi aliquis debitor ē alteri9 ex ꝺtractu. ł quasi ꝺtractu ⁊ silr distinguēdū ē. ħ etiā obseruādū in regularibꝫ qui recolūt se esse debitores alicui ex eo q̄ fecerūt in seculo lxc ibi. puto. q̄ qñ aliquis dampnificauit ꝓmū ⁊ scit̄ a dānificato ꝑsona dampnificās semp q̄tū pōt fieri dēt reconciliari ꝓmus. Matħ. v Et ħ petendo veniā. ł quibuscūq; aliis licitis modis. ꝑse vł ꝑ mediā ꝑsonā. ꝑm q̄ pōt sine periculo fieri ut ⁊ dicit glo. Ray. etiā post satisfactionē dāni. petere vero dilationē uł remissionē debiti. silr puto q̄ sit necesse inq̄tū ptinet ad reconciliationem proximi cum predictis circumstantijs alꝫ inq̄tum possit ꝺmode ⁊ sine scandalo fieri credo q̄ sit de ꝺsilio nō aūt de necessitate quo ad impotētes satisfacere q̄ satis ipsa īpotentia excusat̄. ff. de reg. iur. l. īpossibiliū. ⁊ xliij. q. vi. si res. ℂ Rei interitu tollit̄ enī obligatio de quo aliquid dictū ē s. restō. i. §. vij. Sed latius distinguēdū ē q̄ aut quis obligat̄ in genere aut in spē. si in genere. puta q̄ dēt aliquā q̄titatē ł bouē ł asinū seu aliud aīal nō ħ ł illud si in genere tūc licz oēs res debitoris peant igne ł alio modo tū remanet obligat9. l. i cendiū. ℂ. si cer. pe. vbi dr̄ q̄ incendiū rei debitoris non liberat ipsum ab ere alieno. ⁊ ē rō q̄ ħ casu nō aliqua res s ꝑsona ipsa ē obligata ⁊ q̄si vulgariť apꝺ iuristas dr̄ genus perire non pōt ꝓpter qđ in genere obligatus ē rei interitu nō liberat̄. d. l. incendiū qđ verū ē nisi precedēt obligatio debite facta que lz locū solutōnis. de quo s. §. iiij. qñ aūt debitor obligat̄ in spē puta ad hanc rem ł ad illam semp liberat̄ rei interitu nisi fuerit in mora ł nisi causauerit interitū. ff. de ꝛ. obli. l. si ex legatu cā. vbi dr̄ q̄ debens hoīez ex legato ł promissiōe ut moriat̄ añq̄ petat̄ ab ipso liberat̄ nisi ipse occiderit in mora semper intelligitur obligatus ex delicto. ff. de condi. fur. l. in re furtiua. §. i. Si vero quis obligetur ex ꝺtractu aut ē adiectū tēpus aut nō. ꝑ casu tēpore tūsacto stati debitor ē ī mora quia tēpus interpellat etiā si admonit9 nō fuerit. ut. l. magnā. ℂ. de ꝺtra ⁊ ꝺmit. stipu. ⁊ in. c. fi. eō ꝺ loca. ⁊ aduerte lz q̄ iusta causa

subsistente excusat si non impleat tpe promisso tñ si nō implet ꝙ citiꝰ pōt post defficiente causam ipedimēti itelligit in mora ff. de arbi.l. celsus.ꝯ.i. vbi dr ꝙ iussus ab arbitro ut det certo die excusat si die illa fuerit ipeditꝰ dūmodo cessante iusto ipedimento det ꝙ citius pōt ad idē ex.de do. ⁊ dotu.cū dilecti. vbi iussus venire ad ꝑtm nō excusat lz fuerit ipeditus tpe debito dstituto si postea cessante ipedimēto non venit. ☞ casu qñ tēpus nō é adiectū non dr debitor in mora nisi cū fuerit iterpellatum l ab eo debitū petitū.d.l.si ex legati. ⁊ ista interpellatio dēt fieri dgruo loco et tpe.ff.de ☓.ob.l.dtinuꝰ.ꝯ cū ita.vbi dr ꝙ a promittēte dare epīcopi ñ pōt peti anteꝙ illuc potuerit accedere qñ ꝓmissor é rome ☞ Sed quid qñ quis obligat ꝙ lz rem aliena Rndere vr idē ꝙ qñ quis obligat ex dtractu ad spēm ꝓ d.l.si.ex legati.ff. de ☓bo. obli. vz ꝙ nō sit in mora añ interpellationē ⁊ lz qñ habuit a pncipio rem bona fide als obligaret ex delicto ⁊ eēt semp i mora ut in proxio ꝯ.predictū é. Sed si a pncipio habuit bonā fidē non vr in mora añ iterpellationē quia d.l. si ex legati.loqtur etiā in legato in quo debet res aliena Sed etiā pōt dici ꝙ salte de iure diuino ⁊ canonico ⁊ in foro pnāli qñcūqz habuerit sciam rei aliene ⁊ nō reddat ꝙ citiꝰ potest dicat in mora ꝙ dstituit in mala fide ex.de prescrip.c fi.⁊ in mala fide nō licet l ꝓ mometū morari ꝙ oē qđ nō est ex fide peccatū é.d.c.fi. Et quicquid fit dtra ꝰsciaz edificat ad gehennā. ex.de symo.ꝓ tuas.ij. nam ⁊ si tenet quis indicare dño rē suā etiā qñ alius lz ne ipsam ꝓdat. ex.de fur. qui cum fure.ꝯ tomagis tenet indicare ⁊ dare qñ ipse lz ⁊ scit dominū rei preserti qñ dñs rei impediret ab interpellatione l petitione ꝓpter pauptatē l aliā causam ñ forte possessor habuerit iustā causam retinendi ꝓpter .s. sumptus quos in re bona fide fecit.ff. de fur.l. si is qui rem dmodas set.uel si iusto errore putauerit rem suā q̄ casu etiā ꝓ petitionē nō dstituit in mora. ff.de peti.here.l.illud. Item aduertēdū ꝙ ante interitū rei mora semp purgari pōt purgatio aūt debet fieri ꝓ oblationē rei integre ⁊ qualitatis ñ viciate ⁊ dgruo loco ⁊ tpe ut s.ꝯ.iij. Itē nō ꝙ semp vltīa mora nocet.ff. de peri.⁊ dmo.rei ven.l. illud. vbi dr ꝙ si venditor fuit in mora vendi vinū venditū l extinde obtulit ⁊ emptor fuit in mora recipiendi mora nocet ēptori ⁊ nō venditori ⁊ idem econtra eēt ꝙ ut ibi dcludit semp vltīa mora nocet. ☞ Sed an morosus teneat de re pdita si eodē mō fuisset peritura apud eum cui debebat. Rr vr ꝙ ñ si ex dtractu debat.ff. ad.l.rod.de iact.l.fi.ꝯ.fi.vbi dr ꝙ si nauta ñ sciret dñz nolle posuit res i naui deteriori ꝙ dcurrerat ⁊ perierit tenet nisi forte ⁊ ista nauis melior in qua erant ponēde sit perierit lz ei nauta deliquerit ꝙ fecit dtra dcuenta ex quo tñ dñs ꝓpter lz nō é damnificatus cū res dio periture erant nō tenet. Sz si res debebat ex delicto vr dcludi cōiter ꝓ iuristas ꝙ tenet ꝓ.l.iuito.ff. de vi ⁊ vi ar. vbi dr ꝙ si res peat casu fortuito tenet q eam abstulit etiā si res pereat sine sua culpa ꝙ a pncipio fuit in mora. idem ꝓbat eo.ti. l.i ꝯ. rectissime. Sed aduertēdū ꝙ aliud é dicere etiā si res eēnt apud creditorē eodem modo periture ⁊ aliud etiā si pereūt sine culpa debitoris pōt enī esse ꝙ lz culpa debitoris nō iteruenerit nō tñ fuissēt apd creditorē eodē modo piture imo etiā dsi derat ꝙ forte anteꝙ perīssent creditor uendere potuisset. ideo debitor tenet etiam si fuissent apud creditorē periture. l. cū res. ꝯ.fi.ff.de lega.i. vbi dr ꝙ si fundus legatꝰ pereat casinate tñ debitor tenet ꝙ legatariꝰ potuit uēdere. itē dr in.l. itē si uerbera tum ꝯ.fi.ff. de rei uen. ⁊ lz in dubio seruaret ꝓ hac iura. Sz si dio appareret ꝙ creditor nō potuisset eas vendere l ex eis utilitatē aliquā hr ante pditionē. ut in rebus in naui positis de quibus dictū é nullo mō tenet respectu itereſſe. cū nullū sit ⁊ delictū aliter puniet pēnis legalibus ⁊ sic pōt cōcordari opiones ut debitor mōsus teneat

Restituo dm.

etiã si res eodẽ mõ fuissent apud creditorem periture nõ tm̃ in delicto ſ etiã i alijſ obligationibꝫ d.l.cum res.nisi oĩo appareat ꝙ creditor eã nõ poterat uẽdere l' aliã vtilitatẽ ex ea capere ante illius pditionẽ nec fiat quo ad hoc dĩa inter delicta ⁊ cõtractus.⁊ maxie in foro pniali vbi regulariter ꝺsiderat' solũ interesse ⁊ nõ pena ut nõ.glo.xij.q.ij.fraternitatis. ¶ Cessione quoq; obligatio tollit' ꝙ qñ aliquis ẽ ipotens soluere carcerari nõ debet l' alijs pẽis subici ſ bonoꝝ cessione põt a debito pcuniario liberari.C.qui bo.ce.poſſ.l.i.⁊ nõ glo. ẽ de solu.c.odardus.vbi etiã dr̃ ꝙ ipotẽs soluere nõ dẽt excõicari ꝓpter debitũ imo si fuerit excõicat9 dẽt sine difficultate absolui recepta idonea cautione satisfaciendi si ad pĩguiorẽ fortunã venerit. Sꝫ sciendum ẽ ꝙ nemo põt liberari p cessionẽ n̄ p̄ in iudicio l' extra agnouerit debitũ l' fuerit ꝺdẽnatus nõ ei põt dicere nihil debeo sed si debeꝝ cedo bonis ⁊ non põt a me petere.ff.de ceſſ.l.pe.bono.põt aũt quis cedẽ nõ tm̃ pñtialiter ſ etiã p nũtiũ ⁊ p epl'aꝫ ff.e.l.fi.⁊ ẽ effectus cessionis ut nõ possit cedens postea ꝺueniri nisi ingꝝtũ facere põt ex bñficio legis.ff.eo.l.is qui.ſ.⁊ intelligitur facere posse deducto ne egeat.regulare ẽ ei ut q̄tiẽs quiſ n̄ põt ꝺueniri nisi ingꝝtũ facere põt ex beneficio legis itelligit' deducto ne egeat.ff.de reg.iur̃.l.ĩ cõdemnatiõe ¶ Sed nũquid cedens debeat cauere de soluẽdo si ad pĩguiorẽ fortunã puenerit. Rndet' vr̃ ꝙ sic ex̄ de solu.odoardus.put ibi vr̃ itelligere glo. ꝙ ille ter.loquat' in cedente.Sꝫ certe ter ille vr̃ loqui simpl'r in eo qui ꝓpter ipotẽtiã nõ põt soluere ut nõ excõicet' ⁊ si fuerit excõicatus absoluat' cũ cautione ꝙ soluat cũ poterit nec aliud dicit de cessione vñ nõ vr̃ ꝙ cedens tenea tur cauere q̄ iure cautũ nõ reperit' ut me mini ⁊ põt dici ꝙ ibi glo.nõ asserit ꝙ ter ille loquat' in cedente. ſ ꝙ ibi ĩterueniũt aliqua sil'a cedenti vꝫ debiti recognitio ⁊ nõ plena solutio.ſ. quousq; soluere possũt que ꝺĩa occurrũt in cedente ut pẽsteſũ ẽ.

¶ Item an cedens debeat pati aliquã pe- XV
nam. R̄ nõ nec carcerẽ nec aliquẽ cruciatũ corporalẽ seu vituperiũ.C. qui bo.ce. poſſ. l.fi.in pn.⁊ ideo ualde reprehendẽde sunt ꝺsuetudines aliquaꝝ ciuitatũ ⁊ terrarum quibus paupes bonis cedentes aliquem cruciatũ seu uituperationẽ patiunt'. nam ista ẽ quedã frustratoria ⁊ irrõnabilis ⁊ i' hũana sentia. ut dicit Aug9. xiij.q.vi.si res.⁊ ideo nulla ꝺsuetudine l' lege põt firmari.nam lex dẽt ẽe iusta ⁊ sancta.ꝺ. iij. .c.erit aũt lex. ¶ Sed nũquid cedenti tol- XVI
lent' ꝺĩa bona. R̄ nec p cessionẽ nec p quãcunq; aliã exactionẽ debitori auferẽda sũt uestimẽta a ꝺrso seu a lecto ⁊ quibꝫ necessario vtit' ipse ⁊ familia eius. vnde Exo. xxij. dr̃ si pignus a proximo tuo acceperis vestimentũ eius ante solis occasum redde ei ipsum ẽ enĩ solũ quo opit' indumentũ carnis eius nec hꝫ aliud in quo dormiat.si clamauerit ad me exaudiã eum ꝙ miser eors sum.⁊ ex his ꝺstat ꝙ officiales ⁊ exactores i talibꝫ nõ debent facere exactiones q̄ ꝺtra legẽ dei ẽ.Ideo grauiter peccant ⁊ tenent' ꝓximo satisfacere si ꝺtrafaciũt.Et istud cessionis remediũ vr̃ de meliorib9 qꝺ dari possit his qui s̄ modũ sũt obligati sicut sunt tyrãni capitanei ⁊ stipendiarij q̄ postea licite possunt retinere sufficiẽtia sibi ⁊ familie sue.lꝫ eẽnt ĩmẽsum obligati ſ erinde s̄ tenent' ad restõnem ꝑm eoꝝ cõmodã facultatẽ ut.s̄.ſ.ix.Et siquidẽ sunt creditores certi cessio dẽt fieri i manibus eoꝝ ut pꝫ s̄.ſ.ix. alꝫ cum sit restõ faciẽda pauperibꝫ quoꝝ prouisio ptinet ad epm. ut s̄.restõ vi.ſ.i.cessio fiet in manibus epi
¶ Quid si debitor velit potius quiquen- XVII
nales ĩducias q̄ cedere bonis ⁊ creditores ꝺiscordant.R̄ attendenda ẽ ſnia maioris p tis creditorũ nõ numero psonaꝝ ſ quãtitate debiti ⁊ si in omnibꝫ sunt equales attendit' ſnia hũanior vꝫ ꝺcedentiũ ĩducias C.qui.bo.ce.poſſ.l.fi.de quo etiã s̄.restõ.ij .ſ.ij.sed in.l.maiorẽ.ff. de pact. vr̃ ꝙ p̄ ꝺsideret' ꝺignitas creditorũ q̄ hũanior ſnia. põt dici ꝙ q̄ ad h̄ isti sunt ꝺigniores qui

Restituo dñ.

in hūaniorē ptem declinant ideo in d.l.fi. nō fit mētio de dignitate. nam neq facultates neq dignitas ita sufficiēs ē ad fidē sicut bona electio ⁊ benigniores. ff. de tuto ⁊ cura. l. scire oportet. §. cū reliquis. ⁊ ita intelligit d. l. maiorē. ut sīa digniorē preferatᵉ nisi iueniatᵉ valde inhūana si satis vī inhūana qñ vult debitorem potius oibus expoliare ꝙ quiquēniales prebere iducias dicta. l. fi. C. qui bo. ce. poss. secus in remissione partis debiti de qua loquit d. l. maiorem. q ē maius preiudiciū ꝙ solā dcedē dilationē. ideo quo ad illud ñ vī sentētia eoz tam inhūana. posset tñ esse tanta paupertas debitoris ⁊ facultas creditoris ꝙ ī hoc quoq deprehēdit magna inhūanitas eoz ⁊ sic debēt preferri etiā tunc sīa benigniorū potius ꝙ digniorū l ditioz. quia neq facultates ꝛc. d. l. scire. maxime cum in casu magne necessitatis possint paupes cogere diuites ad sibi subueniēdū ut no. gl. xlvij. di. sicut hȳ. ⁊ ꝑm predicta pōt itelligi mā d. l. fi. ⁊ l. maiorē. q benignius leges interpretāde sunt quo voluntas eaz seruetur. ff. de legi. l. benignȳ. Item in d. l. maiorem cū aliquibo sequētibo. necnō cum. l. iuris gētiū. §. fi. pz q maior pars creditoz habita cōputatiōe maioritatis ꝑm modū predictū pōt remittere ptē debiti ex cā vz qñ debitor nō ē soluendo. nam ħ uenit in utilitatē oium ut dicit glo. q forte nihil haberent si nō fieret remissio. pōt addi p predicta l etiā q qñq possent in dspectu dei l hoīm reprehēdi de crudelitate quod peius ē q quā dmutatione dabit homo p nia sua. Matħ. xvi. ⁊ predicta facit an cīnitas l maior pars cōitatis possit remittē damna cōitatis sue de quo s. §. ij. C Sed an obligatus ex maleficio ut ex furto uel rapina possit liberari cessione. R vī q non de iure ciuili ꝑ loco pcunie quā non pōt soluere sustineat pnā corpalē. l. fi. ff. de in ius vocan. vbi dī q libertus qui sine veīa .i. licentia iudicis vocauit pronū in ius incidit in pnā quinquaginta aureoz. quā si nō pōt soluere luet in corpore. ⁊ ħ videt poni pro generali regula in omī casu quo aliquid debet ex delicto. l. i. §. ⁊ generalior ff. de penis. Et ħ idem vī sentire glo. etiā de iure canonico in. c. non sati. lxxxvi. di. ⁊ idem in. c. si res. xiij. q. vi. pro quo vī facē qđ ibi dic tex. vz peccati quo res male ablata ē pnas luit ꝑ ħ vī expresse ibi reprobari vbi dī q nō dēt frustra homo seuire in hoīez p pnā corporalē. qñ nō pōt soluē ⁊ loquit etiā qñ quis obligat ex delicto ut ibi pz posset tñ dici q si agit rōe dmo di priuati ut cū quis petit rem sibi furto l alio modo sublatā l etiā pnā ex malefitio ⁊ duentus debitor nō sit soluēdo satis liberet cessione ne frustra homo in hoīem seuiat. ut ibi dī ꝑ si si ageret de publico cō modo puta q fieret accusatio de malefitō vel iudex ex officio ad illū puniendū procederet tūc bene si nō pōt soluere in ere luit in corpore. ⁊ ita itelligit glo. in p̄dictis locis nā publice utilitatis īterē ut delicta ñ remaneant īpunita. ex de sen. ex. ut fame ne facilitas venie incentiuū tribuet delinquendi. xxiij. q. iij. est iusta. b

REsuscitatus Posito q aliquis resuscitaret que sacramenta essent ab eo iteranda vide .j. sacramenta. §. v. de samuele resuscitato. vide .j. sortilegiū. i. §. vij. in fi.

REuelatio Quando excōicatō fit dtra eum l eos qui sciūt furtum nisi reuelent cui tenent reuelare. R ꝑm ilda posti. nō tenent reuelare damnū passo ꝑ prelato ecclesie. xxxv. q. vi. epōs in synodo. ꝑ neq illi reuelare publice dēt si solus reuelator scit ut s. crimē. §. iij. utz aliquis teneat reuelare credita l debita sibi in secreto dmissa. vide s dfessionis celatio. §. pe. ⁊ in eo. c. multa. de reuel. dfess. vtz familia siue subditi teneant reuelare dño eum q sibi damnū fecit vide s. familia. §. fi.

RIgor Vide supra. ius. §. primo. ꝛc.

Rixa Vtꝝ sit mortale pec catum. ℟ ꝑm Tho. 2ª 2ᵉ.q.xli. Sicut ꝺctio importat quandã ꝺtradictionẽ in verbis ita rixa ꝺicit quãdam iuasionẽ in factis. Vnde sup illud Gal'.v. vbi rixa ponit̃ inter opa carnis ꝺicit glo. q rixe sunt qñ ex ira aliqui inuicẽ se petiũt. ⁊ ideo rixa vł quoddã pua tum bellũ qꝺ inter priuatas psonas agit̃ nõ ex aliqua publica auctoritate ſi magis ex ordinata uolũtate. ⁊ ideo rixa semp importat peccatũ ⁊ in eo quidẽ qui alterꝝ inuadit iuste ẽ mortale peccatũ. in eo aũt q se ꝺefendit pôt ẽe sine peccato ⁊ qñq cum venili qñq etiã cum mortali ꝑm ꝺiuersũ modũ se ꝺefendendi. nam si solo animo repellendi iuriã ⁊ cum ꝺebita moderatione se ꝺefendit nõ ẽ peccatũ nec pôt ꝓprie ꝺici rixa ex parte eius. Si vero cũ aĩo vindicte ł odij ł cum excessu ꝺebite moderationis se ꝺefendat semp est peccatũ ſi uenile qñ aliquis motus odij vł vindicte se immiscet vel cũ ratio a .i. homo ex ꝺeliberatione rõnis ut pôt colligi ex ꝺictis eiusdẽ Tho. b non multũ excedit moderatã ꝺefensionem. mortale aũt qñ obstinato aĩo ꝺtra aggrediẽtem insurgit ad eum occidendũ vł grauiter ledendũ. a Idẽ in sum. con. li. iij. ti. xxxiiij. q. cc. xxvij. b

Sacerdos Qualiter sacerdos ꝺicat̃ soluẽ ⁊ ligãe. ℟ ꝑm Ray. tribꝰ mõis. ꝓ ligant ⁊ solũt. i. oñdũt aliquẽ ligatũ ł solutum eẽ a deo vñ Luce xvij. ꝺns leprosos pꝰ ipse p se mũdauit ꝺeide ad sacerdotes misit q̃ꝝ iudicio oñderent̃ mundati. Itẽ Lazarũ prꝰ suscitauit ꝺeide mandauit ꝺiscipulis suscitatũ soluere Jo. xi. Nã ⁊ si quis apꝺ deũ solutus sit tñ in facie ecclesie non alꝰ solutus hr̃ nisi p iudiciũ sacerdotis. ꝺe pe. ꝺi. i. quãtũlibet. 2ª ligant cũ satiſfactõez penitẽtib⁹ iponũt vł soluũt cum ꝺe ea aliquid ꝺimittũt ł per eam purgatos ad sacramẽtoꝝ ꝺionem admittunt. ꝺe pe. ꝺi. i. multipler. 3ª p excõicationẽ ł absolutionem ꝺe qua satis ꝺictũ ẽ s. excõicatio. ⁊ s. absolutio. siłia hẽs s clarius ℣ vł't. a ⁊ ibi ꝺe h ꝺictũ ẽ. b ¶ Vtꝝ quẽcunq 1 sacerdos ligat ł soluit liget ł soluat ꝺeo. ℟ ꝑm Ray. illa auctoritas qꝺcunq ligaueris sup terrã ⁊ solueris ꝛc. nõ simpliciter intelligenda ẽ ſ tunc ꝺemũ cum sacerdos iuste ligat ł soluit. Nam iudiciũ triplex ẽ ꝓmũ ẽ ꝺei quo. ſ. ꝺeus mũdat aĩaꝝ in ꝺritione. 2ᵐ ẽ sacerdotis qui auctoritate clauiũ ligat ł soluit. 3ᵐ ẽ iudiciũ curie celestis. ſ. a ꝓphantis itaq qꝺcũq ligaueris ꝛc. exponit̃ sic iuste ł claue nõ errante erit ligatũ ⁊ in celis. ſ. p approbationẽ xi. q. iij. tũe vera. ⁊ xxiij. q. i. manet. a Idẽ in sum. li iij. ti. xxxiij. q. clxxvij. b ꝺe mã hac s. penitẽtia ñ. ⁊ s. ofessio iij. ¶ Que sunt pti 11 nentia ad officiũ sacerdotis. ℟ pncipale eorum officiũ ẽ missam celebrare seu eucharistiã ofecrare ut s eucharistia iij. ℣. ij. ⁊ pter h etiã ut ponit Ray. possũt baptizare pꝺicare pnias ꝺare popł'osq ꝺare siplicẽ bñdictionẽ ꝺi. xcv. ecce. ſ tñ cum celebrãt pñte epõ ꝺebẽt ei inuere ut bñdicat ſi velit ⁊ ſi nolit bñdicat presbyter ꝺico cum bñdictione sine alia solẽnitate ⁊ sic loquitur ꝺictũ. c. ecce. ⁊ ꝺe hoc. s. bñdictio. a ⁊ ibi ꝺe h plenꝰ in addi. b Item sacerdos hz ofere infirmis extremã vnctionẽ xcv. ꝺi. ℣. ſ ⁊ illud. vñ Ja. vł't. infirmat̃ qs in nobis ꝛc. Itẽ pôt in necessitate. ſ. abñte epõ recõciliare soléniter penitẽtem xxvi. q vi. c. vł't. alꝰ nõ xxvi. q. vi. c i. a licet prꝺicta ptineant ad officiũ sacerdotale non tñ oẽs sacerdotes pñt predicare ſi solũ q ad h officiũ fuerit institutus. exẽ ꝺe hære. cum ex iiuncto. Itẽ nec sacramenta ministrare nisi quib⁹ ꝺata ẽ cura aĩaꝝ ul' quib⁹ omiſſum ẽ ab hñtib⁹ curã ut in cle. religiosi. ꝺe priuil'. b ¶ Sacerdotalis ordo liberat a fortuna seruili ł ascriptitia ut s. ordo. i. ℣añpel't. ¶ Ad mãz quoq sacerdotis facit s. eucharistia iñ ⁊ s. cõicare ⁊ s. ofessio iij. Itẽ ofessiõis celatõ Itẽ ofessor. i. ⁊ iñ Itẽ missa. Itẽ ordo cũ oib⁹ ibi ẽctatis Itẽ pnia ñ.

Sacramentū

Quid é ℞ 4or diffinitiones iue niūt vna é magisteri sñax sic. sacramētū é sacre rei signū. altera é Aug. de doctrina xpiana Sacramētū é inuisibilis gre inuisibilis forma. ⁊ huic addit magíster sñax sic ut eiꝰ siłitudinē gerat ⁊ cā existat. 3a est eiusdē Aug sacramētū é illud in quo sub tegimēto rex visibiliū diuina xtus secretius saluteˢ opat. 4a é Aug. de sanct. vict. in libro de sacramētis sic. sacramentū é materiale elementū extrinsecū ꝟ vł suppositū ex institutione signans ex siłitudine repñtans ex sanctificatione aliquā inuisibilē gratiam dferens. ⁊ ꝑm Tho. ⁊ Ape. in iiij. di. i. in sacramentis. Aliud é sacramentū tm̄ ut est in baptismo ablutio sub forma xbo rum. aliud é sacramentū ⁊ res sacramenti ut in baptismo caracter. pm̄ é res ⁊ nō sacramentū ut gra siue vltimꝰ effectus sacramenti. a Idem in sum. li. iij. ti. xxiiij. q. i. ⁊ idem est sacramentū ⁊ res qđ signū ⁊ signatū cum sacramentū sit sacre rei signū ut pretactū é. b Et quidē de ſba cłibz sacramēti noue legis necessaria sunt tria. s. mā ut elemētū forma. s. vbi ⁊ itētio ministri copulās formā mē. nam ꝑm Aug. accedit xbū ad elemētū ⁊ fit sacramētū. i. q. i. detrahe. a requiriť etiā ⁊ intrusio sacramenti instituētis. s. xpi. ut ꝟ. eucharistia. ℣. vij. in addi. b ¶ Que sunt sacramēta necessitatis. ℞ ꝑm Ray. v. videlz baptismus dfirmatio eucharistia pnitētia ⁊ extrema vnctio. ⁊ dicunť esse necessitatis ꝙ sunt ī precepto ⁊ tenet quilibz ad ea suscipiēda pro loco ⁊ tpe. Reliqua duo sacramenta sunt voluntatis. s. ordo ⁊ matrimoniū. ⁊ de his oibus hētur plenꝰ in ꝓprijs suis vocabulis. a Idē in sum. eo. ti. q. iiij. b

¶ Quis é effectus sacramētorum. ℞ ꝑm Ray. ut talia sint cuilibz qualis ipse accedit. i. q. i. dñs declarauit. nam ⁊ sancta mał obesse pñt. de cōse. di. ij. ⁊ sancta ꝑ. Cor. xi. qui manducat ⁊ bibit indigne ꝛc. a apertius dic ꝙ bonis sunt ad salutem ⁊ malę accedentibz ad perditionē ⁊ in sum. eo. ti. q. v. b ¶ Utx sacramenta debeant dferri peccatoribz. ℞ nō xcv. di. illud. ℔ ꝑm Ray intelligendū é de peccatis manifestis. nam ꝓpter occulta peccata non pñt alicui sacra negari nisi ꝑ āmonitōnē secretā ł publicā factā in generali. de con. di. ij. nō prohibeat a Idē in sum. dicta. q. v. b existens aūt in peccato mortali siue occulto siue manifesto mortaliter peccat recipiēdo sacra. di. xl. multi. di. xxv. illud. a istud. c. ñ videť ibi haberi ſ hēť xcv. di. b xi. q. iij. audi. a con. Tho. ⁊ Ape. ut in sum. li. iij. ti. xxij. q. ij. ad fi. b Siłiter ⁊ minister sacramēti existens in peccato mortali tractans sacramenta in suo ordine peccat mortaliter. ut ꝛ. ordinatus i ℣. ij. ⁊ vide ℣. ℞pe. in fi.

¶ Utx sacramenta possunt iterari. ℞ tria sacramenta nō possunt iterari. s. baptismus ordo ⁊ dfirmatio. i. q. i.. ꝙ quidā. de ose. di. v. dictū. ⁊. c. de hoīne. nulli enī sacramento facienda é iniuria que dr fieri qñ nō iteranduм iteraťur quasi ꝑma collatio nō valuerit. i. q. i. sacramēta. de ose. di. iij. c. ostenditť in collatōne enī cuiꝰlibz predictoꝝ trium imprimitť caracter aime qui etiā post mortem non pōt ab ea separari. vñ etiā si quis resuscitaretť nō eēt rebaptizandus aut reconfirmandus aut reordinandus. secus in alijs quatuor sacramētis xxxij. q. vij. licite. ⁊ i. q. i. ꝙ quidā. a Idem in sum. li. iij. ti. xxiiij. q. vi. b vñ ⁊ Aug. nō ꝙ Lazarus post suā resuscitationē nō potuisset repetē vxorē suā nec illa illū. sed si vellent iungi oportēt ꝙ otraheret de nouo ⁊ sic iterari pōt matrimoniū eucharistia pnia ⁊ extrema vnctio ut ⁊ hic in singulť eoꝝ locis dr. a Idē in sum. e. ti. q. li. ⁊ addit ꝙ talis otra lxens post resurrectionē non eēt bigamus ꝙ nō diuideret carnē suā ꝓpter ℔ in duas ꝑm eūdē Aug. con. Ape. ut pz ibi. b

¶ Quid cum dubitatur an aliquis recepit baptismū ł aliud sacramentū. ℞ dēt iterari sub dditione ꝑ siłem modū qui dictus é de baptismo ꝛ. baptismꝰ iij. ℣ anpłt. nā nō itelligiť iteratū qđ nesciť esse factū. de

con.di.i.solénitates.⁊ dē dse.di.iiij.si nl'la ex̄ de pres.nō bap.veniens. a Idē in sū. eo.ti.q.xxxviij.qñ dubitat' etiā circa aliqđ sbaliū sacramenti vz de forma l' mā l' intē tione ministri ꝑm Tho.⁊ Ray. b Ad q̄ bus ministris sacramenta sint dferenda l' recipiēda. R' sacramētū dfirmationis a so lo epō ⁊ s̄.dferri pōt.de dse.di.v. manus. ⁊.c.nouissime.⁊.c. ut ieiuniū. sil'iter ⁊ sac̄ mentū ordinis saltē sacri. a nam non sa cros dfert qñq; etiā abbas ut s̄. abbas. in pn. b ut s̄.ordinator.ℱ.v. sil'iter ⁊ pnīa solēnis nisi aliud necessitas inducat.di.l.i capite.xxvi.q.vi.c.fi. Alia vero sacramēta a sacerdotibꝫ dferri possunt ⁊ non refert a quo sacramēta dficiātur l' dferant'.s.bono l' malo etiā excōicato l' degradato l' hereti co dūmodo i forma ecclesie. a .s.quo ad eēntiā sacramenti si bene refert quo ad effe ctum ut in iuribꝫ al'latis ⁊ hec sequit'. b pccant tñ qui idigne dficiūt ⁊ qui recipi unt ab hereticis degradatis symoniacis l' scismaticis excōicatis seu notoriis fornica toribꝫ preter baptismū in articulo mortis di.xxxij.ℱ.viij.i.q.i.sacramenta.⁊.c sicut fi cti. a imo in articulo mortis dum desūt alij etiā a notoriis fornicatoribꝫ coio reci pi pōt ⁊ p dñs etiā pnīa si a precisis ab ec clesia solus baptismus.xxxij. di.ℱ. porro.⁊ de ꝟ aliquid clarij̄ s̄.clericꝰ iij.ℱ.i.in addi tione. b Quod sacramētū sit excellētiꝰ R' baptismus excedit alia rōne efficacie.de dse.di.iiij.p baptismū. nam ꝓtute eius di mittunt' oīa pccata quo ad culpā ⁊ quo ad penā neq; ē necessaria alia pnīa. a facit de pc.di.vij.nullꝰ. b Itē q; etiā ē funda mentū alioꝝ sacramentoꝝ ex̄ de pres.non bap.veniēs. Eucharistia aūt excedit rōne dignitatis ⁊ sanctitatis.de dse.di.ij.nihil Confirmatio aūt excedit rōe dferentis q; dfert' a solo epō sicut etiā sacer ordo.ut in precedēti.ℱ. dr̄. Matrimoniū vero excedit rōe significationis q; significat diūctionē xp̄i ad ecclesiā per vnionē diuine ⁊ hūane nē.ex̄ de biga.debitū.vñ. Maior in effe ctu baptismus corpus inesse Coniugium signo maioꝝ crisma ministro. a Idem in sū.eo.ti.q. cxxxviij.ꝑm ray.⁊ gl.⁊ tho. b

Sacrilegium

Quid sit.R' sacrilegiū ē sacre rei violatio l' vsurpatio. ⁊ dr̄ sacrilegiū quasi sacri lediū.i.sacrū ledens. a Idem in sū. li.i.ti.xiij.q.i.ꝑm Ray.⁊ Tho. b vel sa crū legens.i.furans l' diripiēs. Quibꝫ modis dmittit' sacrilegiū. R' ꝑm Ray.cō mittit' qñq; rōe ꝑsone ut cū quis ꝺberat clericū l' rapit monialē. qñq; rōne loci ut cū violat īmunitatē ecclesie vl' cimiterij. qñq; rōe rei ut cū res sacra l' sacro vsui de putata vsurpat'.⁊ ꝟ sbdiuidit' sic Sacri legiū dmittit' auferendo sacrū de sacro vl' nō sacrū de sacro l' sacrū de nō sacro.xvij.q ujj.quisquis.large vr̄ tñ quis dmittere sa crilegiū etiam multipliciter vñ tñsgressoꝝ iuris publici qđ dsistit i sacris sacerdotibꝫ ⁊ magistratibꝫ di.i.ius publicū. Itē qui articulos fidei ⁊ precepta l' prohibitiones dei negligendo l' nesciendo violat ⁊ offen dat qđ itelligendū ē ꝑm Tho. qñ legem dei ipugnat ut hereticus ⁊ blasphem9 qui quidē ex ꝟ q; deo nō credit īcurrit infide litatis pccatū ⁊ ex ꝟ nō.qđ qui diuine le gis verba puertit sacrilegiū incurrit. a ꝟ vez ꝑm acceptionē spālem gñaliter tñ loquēdo pōt itelligi de omni pccato ꝑm vlricū.⁊ in sum.con.eo.ti.q.ij. b Itē qui disputat de iudicio pncipis l' iudicat ⁊ ꝟ nisi euidenter dstaret illud esse dtra deū ⁊ dco disputat reuocādo in dubiū secus si ꝓpter maiorē discussionē. a .i.itelligētiā ⁊ ꝟ fuit dictū gl.Ray.ut in dicta.q.ij. b Item qui publica officia dmittit iudeis ꝺ pdictis casibꝫ.xvij.q.iiij.ℱ. qui aūt.⁊ .c. ne mini.⁊.c.dstituit. Itē qui quācunq; rem ecclesie retinuerit l' acceperit dtra eius vo luntatē. xxi.q.ij. nulli liceat ignorare. a Con.predictis Tho.⁊ Hlri.in dicta.q.ij b Secūdū quā spēz sacrilegiū ē maius pccatū.R' ꝑm tho.2ª 2ᵉ.q.xcix. tanto sacri legiū ē graui9 q̄nto res sacra in quā pccat' maiorē obtinet sanctitatē vñ si sacrilegiū

sacrilegiū

omittat᷑ otra psonā l᷑ locū grauius é otra psonā ꝙ otra sacrū locum ꝙ sanctitas loci ordinat᷑ ad sanctitatē hoīs. Itē hec tanto sint grauiora ꝙto psona vl᷑ locus sunt sanctiora. si xo sacrilegiū omittat᷑ circa alias res sacras tūc diuersos hz gradus ꝑm diuersitatē sacraꝝ rex inter quas summū ꝙdum optinēt ipsa sacramēta quibꝫ homo sanctificat᷑ quoꝝ precipuū est eucharistie sacramentū qđ otinet ipsum xpm. ⁊ ideo sacrilegiū qđ otra hz sacramentū omittit᷑ grauissimū é iter oīa post sacra aūt ꝑm locum tenent vasa ꝺsecrata ad sacramentoꝝ susceptionē ⁊ ipse imagines sacre ⁊ sanctorum reliquie in quibꝫ quodāmō ipse psone sanctoꝝ venerant᷑ l᷑ ꝺebonorant᷑ ꝺeide ea que ptinēt ad ornamentū ecclesie l᷑ monasteriorū. ꝺeide ea que sunt ꝺeputata ad ministroꝝ sustētationē siue sint mobilia siue īmobilia. ¶ Que pena sacrilegij. R᷑ si iuria atror fiat psone ecl᷑iastice ꝑm leges é pena decapitatio. C. de epis. ⁊ cle. si quis in hoc. alias vero iudicis arbitrio reseruā tur pro qualitate persone rei tēpis ⁊ loci. ff. ad. l. iul᷑. pecu. l. lege. ℈ i. ⁊ l. sacrilegij. a punit᷑ etiā sacrilegus vltimo supplicio ꝑm leges qñ. s. facit otra legem ofugientiū ad ecclesiā ut s̄. emunitas ofugientiū. ℈. ij. b Secundū canones duplex é pena vna est spūalis. s. excōicatio nam pro sacrilegio in psonā ecl᷑iasticā omisso é maior excōicatō ipso iure. a xvij. q. iiij. si quis suadente. ⁊ ex̄ de sen. exc. non dubiū. b pro sacrilegio vero in rebꝫ é minor excōicatio. a facit xvij. q. iiij. si quis domū. donec ibi in cōuentu āmonitus legitīe satisfaciat sciat se coīone esse ꝓuatū. Si vero post 2am ⁊ 3am ouētionē coīā epo satisfacere detractaucīt sacrilegij periculo ab oibꝫ obnoxius tenea tur ita ut ꝑm ap᷑lm nemini fideliū misce atur. b ⁊ in aliquibꝫ casibꝫ etiā maior ut cum quis itendit l᷑ frangit ut s̄. absolutō i. ℈. ij. x. ꝑus de eo. ⁊ s̄. excōicatio iiij. Alia é pena pecuīaria xvij. q. iiij. si quis in atrio ⁊. c. si quis otumax. ⁊. c. quisquis iuētus. ⁊ . c. si quis ꝺeiecto. a Idē nō. in sum. eo. ti. q. iiij. ꝑm Ray. ⁊ Tho. ⁊ Wil. b In quibꝫ. c. diuerse ponūt᷑ pene pecuniarie q ꝑm ꝙtitatē crimis ⁊ locoꝝ ꝺsuetudines i fligende sunt. a hoc fuit dictū gl. Ray. ut in dicta. q. iiij. vbi etiā dr ꝑm Wil. ꝙ hec pecuniaria hic é arbitraria. b

Sagittarius vtr liceat vti arte sagittarioꝝ l᷑ balistarioꝝ. R᷑ possunt xpiani hmōi officiū exercere otra paganos ⁊ fidei psecutores dr xpianos aūt ⁊ catholicos nō ex̄. eo. c. vnico. dicunt tn̄ quidā ꝙ in bello iusto possit licite hmōi officiū exercere etiā otra xpianos ꝙ in tali bello ut dicit Aug. vtr apte quis pugnet a᷑ ex insidijs nihil ad iustitiā iterē xxiij. q. ij. dōs. ⁊ q. viij. ⁊ prīdē. a Idē in sum. li. ij. ti. iiij. q. i. ꝑm Ray. Goff. Hosti ⁊ Ber. qui vident᷑ hmōi tenere ꝙ in bello iusto liceat vti balistris etiā otra xpianos. b ¶ Que é pena exercentiū artē ipsam mō prohibito. R᷑ pena eoꝝ é ꝙ sub anathema te prohibent᷑. ex̄. eo. c. vnico. in fi. ⁊ dicunt quidā ꝙ vbicunq; exprimit᷑ talis forma vbꝝ. s. sub anathemate l᷑ sub pena excōicationis é canon late sīe ⁊ excōicatus é qui otra fecerit. di. lxiij. salomitane. Alij dicūt ꝙ hmōi verba nō hñt vim nisi omīatio nis. ut in. c. ominationes epi. l. i. ⁊ hec opi. verior é vñ nō sunt excōicati ⁊ excōicandi a de hmōi dictū é s̄. excōicatio. i ℈. iiij. in addi tione. b ¶ De facientibꝫ ⁊ vendentibꝫ balistas. vide s̄. negociatio. ℈. v.

Sanctoꝝ corpora. Vide s̄. reliquie ⁊ coꝝ pora sanctorum.

Sarracenus Sarraceni dicūt᷑ qui nec nouū nec vetus recipiūt testamētū qui nō ab agar ancilla Abrahe de qua orti sunt voluerūt se noīare ⁊ potius a Sarra vxore libēa sarracēos se appellauerūt ⁊ it᷑ eos sūt q̄dā samaritāi a Samaria ciuitate ⁊ prouīcia qui receperunt solū v. libros Moysi alios respuerūt

b prohibita ē hut. s̄. irregularitat. ℈. pa. ⁊

a hoc fuit dictū Ray. ut ī sum. li. i. ti. iiij. q. ij. b ¶ Xpiani qui deferūt sarracenis prohibita vl eis fauent cōtra xpianos excōicati sunt ut hēs ē. absolutio i. ℣. iiij. circē fi. Et adde ꝙ tales xpiani si capiant fiant serui capientiū ex iure. ita quozūdā. ¶ .c ad liberandā. Et nō hic ꝙ Nico. iiij. in quadā extraḡ. que incipit olim causam in generali. statuit ¶ inouauit ꝙ nullꝰ arma equos ferrū lignamia victualia ¶ alia que cunq; mercimonia in allexandriā l alia loca sarracenoz terre egypti deferre l mittē seu de suis portibꝰ ut eis deferant exhere l extrahi ꝓmittere aut eis alīs auxiliū vl fauoꝛē prestare presumāt al sint excōicati ipso facto nec possunt absolui nisi tantū ā bonis ꝓpriis in dicte terre subsidiū conuertendū exoluerīt ꝙtum ad partes ꝓdictas detulerit vl miserit aut deferri vl de suis portibus deferendū eis extrahi ꝓmiserint ¶ nihilōinꝰ si capiūt fiant serui capiētiū ¶ sic statuit de oibus terris Soldano subiectis ¶ addit ꝙ preter pnas ꝓdictas sint ꝑpetuo infames ¶ itestabiles. ita ꝙ nihil testari valeant nec aliquid ex alieno testamento ꝓcipere nec ex testamēto l ab intestato succedere nec admitti ad publica officia ¶ oēs actus legitimi sint eis penitus interdicti ¶ ꝙ postq; de hꝭ ostiterit debēt publice denūciari ¶ oīa eoz bona ad fiscū deuoluit hec in predicta decre. que tñ itelligebat reuocata per prolxmiū sexti si tñ post factū sextū. ℣. annū ꝑ Bonefa. inouauit eam in quadā extraḡ. que icipit otra illos. Post hꝭ Clemens v. etiā inouauit et ꝑpe absolutōez preter ꝙ ī mortis articulo reseruauit in extraḡ. que icipit multa mētis. de treugis obseruādis etiā sarracenis. vide. ℣. treuga. ¶ Vtz ritus gētiliū siue paganoz sint tollerandi. ℟ ꝓm Tho. 2ª 2ᵉ. q. x. licet etiā ritꝰ ut festa iudeoz agi tolleret ritus tñ gentiliū non tolleraret nisi forte ꝓpter scandalū vitandū l sciſma siue dissidiū l hꝰmodi malū fuit aliqñ ad tēpus tollerandi ritus paganoz l etiā hereticoz. a ¶ sic aliqñ etiā tollerauit ut in sum. eo. ti. q. xv. b Vtz liceat furari xpianos qui detinent a sarracenis l liceat eis xpianis detentis furari aliquid sarracenis hēs ē. furtū ℣. pe. ¶ vl t. Quo etiā de beāt ad fidem iduci. ℟ ē. iudeꝰ. iij. ℣. i. Ité de seruis sarracenoz dic sicut ē. de seruis iudeoz. ē. iudeus. ij. per totū. a ꝙ alij infideles ¶ heretici prohibentur hīe seruos xpianos sicut ¶ iudei. C. ne xpia. mancipia. in rubro ¶ ī nigro. b ¶ Sarraceni in terris xpianoz nō sunt ꝓmittendi facē publicā inuocationē de noīe Machometi neq; pere grinationes ad aliquē ipsoz tanq; ad sanctū ut in cle. cedit. ex eo. ¶ Vtz aūt liceat vti hītu infideliū vide ē. apostasia ij. ℣. fi.

Satisfactio Satisfactio pōt itelligi dupliciter. vno mō que fit hoī. s. cū satisfit ei de eo qđ qs illi tenet ¶ de hac sufficiūt que dicta sunt ē. restō. p totū ¶ hꝭ. j. ℣. it. alia ē satisfactio que satisfit deo de peccatis. ¶ de hac nunc dicendū ē. ¶ Quid est satisfactio ℟ ꝓm Aug. satisfactio ē causas peccatoz excidere ¶ eaz suggestionibꝰ aditū nō indulgere. a hoc hētur de pe. di. iij. satisfactio. b ꝓm vero Ancel. li. iij. cur deus homo. satisfacē ē deo honorē debitū reddere istas diffinitiones exponēs Pe. in iiij. di. xv. dicit sic. Satisfactio curat peccata preterita recōpēsando ¶ preseruat a futuris cauēdo ¶ idō ꝑ actū primū diffinit ab Anselmo cū dicit honorē debitū deo. s. q̄ per peccatū ablatus fuerat reddere si ꝑ actū 2ᵐ diffinit ab Aug. s. causas excedere ꝛc. per que fit ꝓ seruatio a futuris ¶ vocat causas. s. intrinsicas radices ex peccato relictas. suggestiones vero vocat opportunitates extrinsecas ut tēpus locū ¶ hꝰmodi. a Idem in sum. li. iij. ti. xxxiij. q. ci. Ricar. vero xv. di. iiij. sen tis. sic dicit. Satisfactio ē pro illata iniuria. voluntaria recōpensatio ꝓm iustitie equalitatē cum ꝓposito non omittendi nouam iniuriā. voluntaria dr ꝙ alīs nō ē ex caritate nec meritoria de pe. di. vij. nullus. ꝓm iustitie equalitatē dr ꝙ nisi fiat ꝓm debitū

iustitie nō ad vitā valida ē. dē. pe.di.v. fal sas.⁊.c.fratres cū ꝓposito ꝛc. dr ꝙ al's nō ē pnīa si dērisio.de pe.di.iij.irrisor. b

II Utr homo possit satisfacere de vno pecca to sine alio. R' ꝑm Tho. in iiij.di.xv. non nam oportet ꝙ talis sit modus satisfactio nis qui ꝛpetat ad tollendam offensam. of fensio aūt oblatio ē amicitie restō.⁊ ideo si aliquid sit qđ amicitie restōnem impediat etiā apud hoīes satisfactio esse nō pōt. Cū ḡ quodlibet peccatū impediat amicitiā cari tatis que ē hoīs ad deū impossibile ē ꝙ hō de vno peccato satisfaciat alio retēto sicut nec hoī satisfaceret qui alapa sibi data se ei prosterneret ⁊ aliā sibi daret. a Con. ꝑpe.ut in sum.eo.ti.q.ciij. b

III Utr satis factio fieri debeat p opa penalia. R' ꝑm pe. in iiij.sen.di.xv.sic ꝙ per talia opa fit solu tio emende debite pro offensa preterita et fit preseruatio a futura offensa pene enim medicine quedā sunt ut dicit phs ij. etb. ⁊ quidē qñ pena satisfactoria idicit ꝓpter emendam culpe preterite sic maiori culpe maior debetur pena quando vero indicit ꝓpter cautelam culpe future sic aliquādo etiā minori culpe maior ponit pena utpu ta in iuuene fornicante ꝙ in sene ḡuis ei senex magis peccet tñ iuuenis indiget for tiori retrahente. Idē Tho.e.di. a idē in sum.eo.ti.q.ciij.⁊ se. b

IIII In quibꝰ operi bus ꝛsistit satisfactio. R' ꝑm Ray.in tribꝰ .s. i ore ieiunio ⁊ elemosina. In ꝑ ꝛtra supbiā. In 2ª ꝛtra carnis ꝛcupiscentiā. In 3ª ꝛtra auaritiā vnde Thob.xij.bōa ē ora cum ieiunio ⁊ elemosina. ⁊ ut ait ꝑpe. ad has reducunt oēs alie satisfactiones. nam vigilie pegrinationes.s. discipline abstinē tia ⁊ oīa opa carnē affligentia reducūt ad ieiuniū. opa aūt misericordie corpalis ad elemosinā.opa vero mie spūalis ad oronē a melius diceret opa spūalia hēnt redu cunt ad oronē ꝑm ꝑpe. ⁊ in sum.eo. ti.q. cv.vbi hec oīa nō. b Et p ieiuniū ordīa tur homo i seipso p elemosinā ad ꝓximū per orationē ad deū. Item fit satisfactio de bonis exterioribꝰ per elemosinā de bonis corporis per ieiuniū de bōnis aie p oronē. a Addit Ray.pōt etiā dici ꝙ satisfactio ꝛsistit in duobꝰ .s. in largitione elemosine ⁊ carnis maceratione ⁊ tunc ꝑm glo. eius sub carnis maceratione ꝛprehēdit etiam oratio.ut in dicta.q.cv. b

V Qualē eleō sinam largitio sit satisfactoria.R' ꝑm Tho. in iiij.di.xv.illam elemosinam largitio ad quā quis alīs tēt ñ ē pars satisfactionis si ꝓambulū ad ipsam Ille vo elemosine ad quas quis alīs non tenet possunt esse satis factorie cū sint opa bona ⁊ penalia qđ exi git ad opus satisfactoriū. a idem in sū. eo.ti.q.cvi. Bonaū.vo sup ea.di.xv.dicit ꝙ h ē vem de rigore iustitie ꝙ nō vī satis factoriū id ad qđ quis alīs tenet si credit ꝙ diuine mie benignitas tāta ē ꝙ totū ac ceptat ⁊ quasi pro nihilo saluat nos. b

VI Utr flagella quibꝰ a dño in hac vita flagellamur sint satisfactoria.R' ꝑm Tho. in iiij.di.xv.si flagella fiant aliquo mō ip sius patientis in ḡtū.s.ea acceptat ad pur gationē peccatorum eis vtēs patienter sic rō nem satisfactionis accipiūt. si aūt patiens eis p impatientiā oīo dissentiat tūc non effi ciūt aliquo modo ipsi ⁊ ideo nō habent rōnem satisfactionis si vindicationis tm.i a idem in sum.eo.ti.q.cix. b

VII Quid sit magis satisfactoriū an elemosina l' oro vel ieiuniū.R' ꝑm tho.vbi s.elemosina includit in se oronez ⁊ ieiuniū duplici rōe. prima ꝙ elemosina eū cui dat ꝛstituit debitorē ad orandū ⁊ ieiunādū ⁊ ad alia bona que pōt faciendū pro eo qui debit. 2ª ꝙ elemosina ꝓpter deū data ē quasi quedā oblatio deo facta vñ phs dicit iiij.Etb. ꝙ dona habēt aliquid sīle deo sacratū. Oblatio aūt ipsa deo facta vim oronis hz. Item in ḡtū bona exteriora ad corporis ꝛseruationē ordināt subtractio exteriorū bonorum per elemosinā quasi ꝛtute ꝛtinet ieiuniū quo macerat corpus sīliter ⁊ oro ꝛtute ꝛtinet ieiuniū ꝙ extensio intellectus ad deū debilitatem corporis parit vñ elemosina opletius hz vī satisfactionis ꝙ oro ⁊ oro ḡ ieiuniū.et ideo dr ꝑ Thi. iiij. Corpalis exercitatio

satisfactio

ad modicū utilis ē pietas aūt ad oīa valz
7 ꝑpter hoc elemosina magis indicit ut
vniuersalis medicina peccati ḡ alia Luce
xi. date elemosinā 7 oīa munda sunt vob
Dañ. iiij. peccata tua elemosinis redime
7 Tob. iiij. elemosina ab oī peccato libe
rat. a Idē in sum. eo. ti. q. cxxiiij. b

Itz restō sit pars satisfactionis. R̄ ꝑm
Pe. i iij. di. xv. aliquid pōt dici pars satis
factionis dupliciter vno mō oē illud qđ
ad debitā satisfactionē exigit 7 sic restō ē
pars satisfactionis. alio mō illud solū in q̄
consistit satisfactio 7 sic restō nō ē pars satis
factionis q̄ restō dicit tm̄ cessationē ab iiu
ria ſ ē fundamētū 7 quasi preābulū ad sa
tisfactionē. a idē in sum. eo. ti. q. cxxxiiij.
b Itz vnus pro alio pōt satisfacere. R̄
ꝑm Pe. vbi s. duplex ē effectus vnus solu
tio debiti peccatoz̄ p̄cedētiū alter excisio
causaz̄ peccatoz̄ sequētiū. 7 quidē quo ad
hunc 2m effectū constat q̄ vnus pro alio nō
pōt satisfacere. q̄tum vero ad p̄mū distin
guēdum ē q̄ si quis ipotens ē ꝑse satisfacē
tūc alī qui ē in caritate pōt pro eo satisfa
cere sicut etiā confiteri ut s. confessio. i. ℈. vi. si
vero ē potēs tunc oportet q̄ ipsemet satis
faciat pro seipso. pōt tm̄ iuuari p aliū. 7 ad
dit h̄ tho. q̄ etiā si sit potēs alius posset p
eo satisfacere ſ nō ē ꝓmittendū ut aliquis
pro alio satisfaciat nisi defectus appareat i
penitēte l̄ corpalis per quē ipotens sit ad
sustinēdū. l̄ spūalis p quē aīe sit ꝓmptus
ad portādū penitentiā. a 7 h̄ casu ei peni
tentia nō vr̄ ꝓdesse nisi aīmū paratū ha
buerit ad faciendū qđ sibi a sacerdote i pe
nitētia iuste fuerit iiunctū q̄ ad h̄ obliga
tur. ex̄ de peni. 7 remiſ. oīs. nā pfecta pnīa
cogit peccatorē oīa libenter sufferre. de pe.
di. i. pfecta. ideo clarior vr̄ snīa Pe. que eē
ponit simul cū dicto Tho. in sum. eo. ti. q
cxxix. nam necesse ē q̄ homo recognoscat
peccatū suū saltē p aliquē actū satisfactōis
exterioris alz nō vr̄ in x̄itate dolere vñ et
Jo. iij. dicit dominꝰ. Quertimī ad me in to
to corde vr̄o in ieiunio 7 fletu 7 plāctu ⁊c
Ad h̄ etiā facit de pe. di. i. nō sufficit. vnde
7 Ricar. sup iiij. sentī. di. xx. dicit q̄ a lege
cōi ꝑm oēs nūq̄ dimittit actuale peccatū
mortale sine aliqua satisfactione q̄ semper
ad h̄ requirit actus penitendi in quo pn
cipalior pars satisfactionis consistit 7 q̄ de le
ge cōi pro mortali actuali eū satisfactione
meriti xp̄i requirit aliqua satisfactio peni
tentis ñ ꝑpt̄ ipfectionē meriti xp̄i. ſ q̄ de
us vult 7 ꝑpter sui honorē 7 nostrū bonū
ut pro his que volūtate ꝑpria omittim⁹
l̄ omittim⁹ volūtate ꝑpria satisfactionem
aliquā faciamus. item Sco. sup xv. di. iiij.
senti. idē sentit subdēs si arguis contritio po
test delere q̄cunq̄ peccatū igit̄ ꝑ nullo
corrispōdeat alia satisfactio ꝑpria nō sequi
tur q̄ contritio includit aliquā satisfactionē
saltē i voto 7 lz q̄q̄ sit intensa ita q̄ suf-
ficiat 7 satisfaciat ꝑ tota pena preceptū tm̄
de pena infligenda nō ē irrōnabile q̄ contri
tio nō ē nisi satisfactio particularis p̄cepta
uero ḡualia dicunt ꝑpter remedia ḡualia
7 secundū illas conditiones que iueniunt
in hoīb 7 in pluribo. b Itz satisfactio P
possit fieri p opa ex̄ caritatem facta. R̄ ꝑm
Tho. ut Pe. vbi s. nō. nā satisfactio ē amo
tio offense 7 restō amicitie h̄ aūt nō pōt fi
eri sine gr̄a 7 caritate vñ ꝑ Cor. xiij. Si
distribuero in cibos paup̄ oēs facultates
⁊c. caritatē aūt nō habuero nihil mihi ꝑ
dest talia enī opa nō sunt accepta deo 7 lz
homo nō hēat certitudinē q̄ sit i caritate
7 ꝑ cōs certus esse nō possit de satisfactio
ne ꝑpter qđ dr̄ Eccl. v. de ꝑpiciatu pecca
toz̄ noli esse sine metu tm̄ sufficit certitu
do probabil̄ dicture. a nam gloria nr̄a
hec ē testimoniū conscie nostre. ij. Cor. i. 7 idē
qđ h̄ nō. in sum. eo. ti. q. cxxx. 7 addit Pe.
q̄ satisfactio etiā nō pōt fieri p opa in cari
tate inchoata ſ nō pfecta q̄ nō posset esse
aliqđ opus meritoriū sine intentione bona
hec aūt bona intentio nō continuat nec ꝑm
actū nec ꝑm habitū. Itē q̄ illud qđ fit in
peccato opus mortuū ē ut in sum. eo. ti. q.
cxxxi. b Itz satisfactionē iiuncta ſ i P1
peccato mortali expleta necesse sit iterare
R̄ ꝑm tho. vbi s. aliqne satisfactiones sunt

Jeiunia autē que ipōnunt̄ et. cl. ℈ ⁊c
Tuebo ieiunia. pasſ. 18. Dms dimpt̄ aūt̄ su-
perioꝝ

Jeiunia demandatoria iq. dicat. q̄ pro satisfactoe
sonali nō pōt quis satisfacere pro alio. ut si quis
t sēt̄etiat 7 ad unitatē nē membꝝ sedm̄ unita-
t eccl̄ī foro pñc aliquis ē p̄sēt̄enatus ad ieiunandum.
et tm̄ alius nō pro eo ieiunare.

ex quibꝫ manet aliquis effectus in satisfa cientibꝫ etiã postꝙ actus satisfactionis tĩ sit sicut ex ieiunio manet corpis debilita tio ex elemosinis largitis ſ̃e diminutio ꝛ sic de ſil'ibꝫ ꝛ tales satisfactiones in pecca tis facte nõ oportet ꝙ iterent̃ ꝙ ad illud qđ de eis manet ꝑ pnĩaz sequẽtem accepte sunt satisfactiones aũt que non relinquũt aliquẽ effectũ i satisfaciẽte postꝙ actus tĩ sint oz ꝙ iterent̃ sicut de oꝛone ꝛ sil'ibꝫ.
Actus aũt iterior. a .i. dolor de peccatis b ꝙ totaliter tĩsint nullo mõ viuificat̃ ſ oz ꝙ iteret̃. idem Al. addit aũt Guil. ꝙ talis tenet̃ ad suscipiẽdã postea pnĩaz siue satisfactionẽ nõ tñ é ei ponẽda pnĩa tanta ꝙta si nulla fuisset ꝓposita ꝙ presumẽdũ é ꝙ ꝓpter illã ĩũctã que fecit ꝫ ex caritatẽ dñs maiorem ctritionẽ ei dedit. a Iste Guil. vł sentire ꝙ pnĩa i peccato mortali facta sit indifferenter iteranda ſ ꝙ ꝓpter rõnẽ ab eo dictã possit diminui. Pe. etiã vł sentire ꝙ sil'iter sit iteranda ut in sum. eo. ti. q. cxxxvij. vbi ꝑm cũ dł ꝙ satisfactio i mortali peccato facta ꝑ sequẽtẽ pnĩaz nõ incipit valẽ ꝙ talis opa a caritate nõ sunt elicita nec ipetrata. ꝛ ío ab ea nõ viuificãt̃ Itẽ Ricar. xv. di. iiij. sentl. qui etiã nõ vł appbare quo ad ł dnãz qualitatis reꝛ de ꝙbus fit satisfactio dices ꝙ cũ deus bono rũ opum nꝛoꝝ nõ egeat opa hoĩs non ac ceptat tanꝙ remuneratione digna l̃ satis factoria nisi acceptet opãtẽ vñ ꝛ Gen. iiij. dł prius respexit dñs ad Abel ꝛ postea sb iungit̃ ꝛ ad munera eius demꝛando acce ptionẽ muneꝛ ex acceptõe ꝑsone ꝛ repro bationẽ ex eiꝰ reprobatõe ut eĉ dicit aug. in li. de pen̄i. ꝛ de pen̄i. di. v. Cõsideret ibi semp offerat deo mentẽ ꝛc. ꝛ ł etiã i. Cor. xiij. ibi. ꝛ si distribuero in cibos. ſ. pauꝑum ocs facultates meas ꝛc. Sco. ℞o sup. c. di. dicit ꝙ ista snĩa vł nimis dura ctra pecca tores ꝛ occasio maioris obstinationis si ei iste hodie vere penitẽs ꝛ humiliter recipiẽs satisfactionẽ puta ieiunĩũ trium diez̃ cras recidiuet in mortale ꝛ de illo nõ penitens ꝛ. die ieiunat ꝙ sibi ꝓpositũ est si dicat ꝙ ieiunĩũ istud ꝛ. die nõ é aliqua satisfa ctio exterior magna occasio é inducẽdi istũ iam lapsum ut ꝛa die non ieiunet ꝛ ꝑ dñs ad nouũ peccatũ mortale ꝙ tĩsgrediendo pnĩam illã a sacerdote receptã. vł peccare mortaliter cum sit tĩsgressio precepti ec clesie ꝛ vicarij dei in isto actu. Ex ł possꝫ formari talis rõ. si post lapsum ꝛ añ pnĩaz nouã nõ exequit̃ satisfactionẽ pristinã im posita sibi peccat mortaliter nouo peccato igit̃ si exequet̃ bene facit ꝙ facit actũ obe dientie ſ ł nõ facit illud é sibi ꝓpositũ ut pars satisfactiõis g̃ dico igit̃ sine ꝓiudicio ꝙ qui semel vere penitet ꝛ recipit pnĩam l̃ satisfactionẽ ꝺdignã sibi ꝓpositã ab eccl'a claue nõ errante. ꝙtũcũq; postea recidiuet nũꝙ tenebit̃ nisi ad illam vnicã satisfactõ nem adꝑplendã. ꝛ si eam ꝑpleat in caritate melius é. ꝙ nõ tm̃ soluit penã ſ etiã mere tur gr̃az. Sz si ꝑpleat eã volũtarie ex̃ cari tatẽ soluit penã ſ ñ meret̃ gr̃az. si aũt ipa ab eo ex̃ caritatẽ exigat̃ soluit̃ quidẽ pena ꝫ ipse nõ soluat. ꝛ in ꝑ quidẽ é satisfactio simpliciter ꝙ recõcilians ꝛ placãs. In ꝛ. aũt é satisfactio ꝙ volũtaria redditio ſ nõ simpliciter ꝙ nec recõciliãs nec placans.
In ꝫ. é satisfactio vltra quã nõ exigit̃ vl terior pena ꝛ ł sequit̃ ꝙ si magnã partem satisfactiõis ꝓpositę quis facit ex̃ caritatẽ ñ é iterato ꝓponenda penitẽtia seu satisfactõ pro ꝑ peccato de quo pnĩam expleuit i pec cato mortali ꝛ post itez̃ penitet ꝙ de pĉo satisfecit licz extra caritatẽ. ſ tm̃ de nouis peccatis que fuerunt ꝙ illa satisfactio fuit mortua. ꝛ si arguas fuit mortua ergo non satisfactio non sequitur nisi ꝙ non est recõ cilians ꝛ placans in amicitiam. ꝛ si arguas igit̃ nõ satisfactio nõ sequit̃ quia sufficit deo ꝙ aliquis uolũtarie soluat penã debi tam ad punitionẽ peccati omissi ꝫ nõ recõ ciliet̃ in amicitia qđ ꝑz in actibꝫ hũanis.
Si enĩ alicui offense in regẽ correspõdeat precise ꝑm legẽ abscisio manus. si isti etiã i uito abscidat̃ manus satis patit̃ ꝛ regi sa tis fit sufficiẽter ꝙ ꝑm iustitiã ñ ab eo exi gere vult ulteriorẽ penã. ꝛ tm̃ ñ recipit eũ

satisfactio

in gra3 ⁊ in amicitiã multo igitur magis posset sufficere pro punitione culpe si aliquis debitã sibi infligeret penã l3 non ad gratiã vl amicitiã iudicis offensi. Ex 3°. mẽbro posset dici q talis si ppter nouum peccatũ in qđ recidiuauit dãnet añq to tã pnia3 opleuisset puiret in inferno tpaliter pena correspõdente illi qui nõ fuit l5 soluta ⁊ post aliqđ tẽpus nõ puiet aliqua pena pro illis peccatis pro quibo fuit pnia illa ipposita sicut ⁊ de veniali q moriẽs in peccato veniali sil cũ mortali nõ puietur eternaliter pro veniali ut dicet .j. ⁊ eodẽ modo in ppposito. Erquo enĩ ꝑm plenã iustitiã punitiuã semel ẽ ipposita pena tpal isti pro peccato de quo vere penituit nũq isti pro isto peccato debet nisi pena tpalis ⁊ illa soluta nulla alia. hec Sco. ad dcordã tiam oiũ põt dici q ꝑ satisfaciẽdũ ẽ ꝓpio aut deo. ꝑ casu in quocunq statu fuerit facta sufficit. nõ enĩ interest ꝓximi cũ meriti fiũt satisfactiones ꝓpterea ⁊ bona fides nõ patit ut bis ab eodẽ idẽ debitũ exigat .ff. de reg.iur. bona fides. 2°. casu dicendũ q satisfactio pnialis respectu ẽntitatis posita ẽ in arbitrio sacerdotis ut ꝛ. pnia. ij. ℔. i. vñ post aliqlẽ pnia3 sine qua regulariter dño fieri nõ põt ut ꝛ. ℔. ir. cũ addi. a voluntate confessoris dependet vtz satisfactio ex caritatem facta debeat iterari l nõ. ⁊ si de eius voluntate dstat stamus illi. q si nõ dstat recurrim9 ad diecturas vñ si iniũcta pnia ñ relinquit post se aliquẽ effectũ sicut ẽ dño nõ presumit ipposita ad satisfactionẽ pene ñ ad ipetrationẽ reconciliatõnis seu gre remissiue que hri nõ põt nisi p opa facta in caritate ideo l9 pnia dẽt tanq̃ inualida q̃ ad l5 iterari. sil vñ iteranda qñ peccatũ an nullat effectũ iniũcte pnie sicut ⁊ visitare loca indulgẽtie ad que inutiliter accedit q ẽ ex caritatẽ ideo illuc accedere vñ taliter iniũctũ ut nõ sit inutile ñ ex eo sequat effectus nisi dstaret sacerdotẽ illũ iniũriosse potius ad penã peregrinationis q̃ indulgentie acquisitionẽ. Si vero iniũcta pnia relinquit post se aliquẽ effectũ rez seu corpis diminutiuũ ꝑsumit iiuncta ad satisfactionẽ pene que põt etiã ex caritatẽ fieri ut dicit Sco. ideo nõ ẽ necesse iterari ꝑm eũdẽ ut Tho. nisi pnia l9modi cẽt valde parua respectu plone penitẽtie ⁊ peccatoz ab ea dimissoz nam tã parua penitẽtia nõ vñ in iuncta ad satisfactionẽ pene ñ ad ipetrationem gre remissiue que ex caritatem hri ñ põt ꝓpterea illam necesse ẽ iterari ꝑm Ric. car. ⁊ sic docto. dcor. Et ex his põt colligi q ad vitandum dictas ambiguitates dẽt prudẽs sacerdos penitẽti aliquã iungere satisfactionẽ quã stati exequat verisiliter in statu gre. Exinde quo ad reliquã satisfactionẽ quã successiue agere dẽt ⁊ declãre vtz dẽat illã iterare si extra caritatẽ egerit. ⁊ l3 in aliquo casu satisfactio iterari debeat si ex caritatẽ fiat ut pretactũ ẽ tñ l5 ⁊ qcunq aliud bonũ etiã ex caritatẽ factũ valet ⁊ vtile ẽ ad multa. de pc. di. v. falsas. ⁊ nõ. Ricar. iij. sen. di. xv. b ⁊ nõ q nõ ẽ in peccato mortali qui ẽ dritus. ut ꝛ. dritio ℔. pc. multa que ptinẽt ad satisfactionẽ vide ꝛ. elemosina. item ieiuniũ. itẽ oratio. item penitentia ij.

Scandalum

Quid sit ꝛ ꝑm Tho. 2ª 2ᵉ. q. x liij. sicut Hiero. sup illud Math. xv. scis q pharisei audito vbo l5 scãdalizati sunt qđ greci scãdalũ dicũt nos offensionẽ l in iuriã vl ipactionẽ pedis possumus dicere dtingit enĩ qñq q aliquis obex ponit in via corporali cui ipigues disponit ad ruinam ⁊ talis obex dr scandalũ ⁊ silr in processu vie spũalis dtigit aliquẽ disponi ad ruinã spũalem p dictũ l factũ alterius inq̃tũ. s. aliquis sua admonitione vl inductione aut exẽplo trahit alterz ad peccãdũ ⁊ l5 ppie dr scandalũ nihil aũt ꝑm ppriã rõnẽ disponit ad spũalẽ ruinã nisi qđ l3 aliquẽ defectũ rectitudinis q id qđ ẽ pfecte rectũ magis mũit hoiez dtra casum q̃ ad ruinã iducat. ⁊ ideo dueniẽter dicit q scandalũ ẽ dictũ l factũ minus rectũ prebens alteri occasionẽ ruine. ⁊ l5 diffinitio

sumit̃ et glo. Matħ. xviij. a eandē diffi nitionē ponit Nico. de lyra sup̄ ps. xlix. b Scandalū tm̄ aliqñ sumit̃ large pro quo libet impedimēto Matħ. xvi. scādalū mihi es. Utr̄ scandalum sit peccatū ℞ ꝑm Tho. vbi s. duplex é scandalū. s. passiuū i eo qui scandalizat̃ 7 istud semp̄ é peccatū nō eni scandalizat̃ nisi inq̄tū aliqualiter ruit spūali ruina que é peccatū. Aliud é scandalū actiuū. s. qđ é in eo qui scandali zat 7 ħ é etiā semp̄ peccatū q̄ vl̄ opus qđ facit peccatū é l̄ etiā si nō é peccatū saltem hz peccati siue mali spēm ideo dimittēdū é ꝓpter xp̄i caritatē ex qua vnusq̄sq̄ cona tur salutē ꝓximi prouidere 7 sic q̄ non di mittit otra caritatē agit. a vnde 7. i. ad Thes. vltio dr̄. ab oi spē mali abstinete uos. 7 facit eū de vi. 7 ho. clc. cū ab oi. b Sz tm̄ scandalū patientis pōt eē sine pēo agētis utputa cū aliquis scādalizat̃ de his que aliquis bñ facit 7 spēz mali nō hñt. a q̄ ħ casu nō é scādalū actiuū ſ passiuū. s. q̄ nō procedit ex facto agētis ſ ex passione 7 culpa patiētis de quo Matħ. xv. circa scā dalizatos phariseos dr̄ sinite illos q̄ cecī sunt ūc. 7 nō solū a peccato l̄ a spē peccati abstinendū é ad remouēdū scādalū ſ q̄ñq̄ etiā a licitis ut pz in sequētibo. b Item scādalū agētis pōt esse sine pēo patientis ut cū quis inducit aliū verbo l̄ facto ad pec catū iste quidē q̄tū é de se scandalizat ſ si alius nō sentit imunis é a pēo. Utr̄ scādalū sit spāle peccatū ℞ ꝑm Tho. z^a z^e q. xliij. scandalū passiuū. s. in eo in q̄ qs scā dalizet̃ nō pōt esse spāle peccatū q̄ ex oi cto l̄ facto alteri⁹ aliquē ruere otigit ꝑm qđcunq̄ gen⁹ peccati nec ipsa sumptio oc casionis dat spāle rōnē peccati. Scādalū vero actiuū. s. i eo qui scādalizat pōt sumi dupliciter. s. p se 7 p accidēs. p accīs quidē qñ é p̄ter intētionē agentis utputa qñ ali quis facto suo l̄ ẋbo iordinato nō intendit alteri dare occasionē ruine ſ solū satisfacē sue volūtati 7 sic scādalū nō é spāle pecca tū q̄ qđ é p accīs nō dstituit spēz ſ é cir cūstantia aggrauās. s. q̄ in publico fit. p se ẋo é scandalū actiuū qñ aliqs inordinato suo dicto l̄ facto intēdit aliū trahē ad pec catū. 7 sic ex intentione spālis finis sortit̃ rōnē spālis peccati finis cui dat spēz i mo ralibo. a idē in sum. li. iij. al's ij. ti. xxx. q. ij. 7 ℣. precedēs hr̄ eo. ti. q. ij. b Utr̄ scādalū sit peccatū mortale ℞ ꝑm tho. ubi s. scādalū passiuū pōt esse veiale quasi ha bēs ipactionē tm̄ puta cū aliqs ex iordina to dicto l̄ facto alteri⁹ dmouet̃ motu p̄ci veialis. qñq̄ vero é peccatū mortale q̄si hñs cū ipactione ruinā puta cū aliquis ex inordinato dicto l̄ facto alteri⁹ ꝓcedit ad peccatū mortale. Scādalū aūt actiuū si sit p accīs pōt ee qñq̄ veniale puta cū aliqs l̄ actū peccati veniāl̄ dmittit l̄ actū qui nō é ꝑm se peccatū ſ hz aliq̄ spēz mali cū ali qua leui indiſ retione. qñq̄ uero é peccatū mortale siue q̄ dmittit actiuū peccati mor talis siue q̄ dtemnit salutē ꝓximi ut pro ea dseruāda nō pretermittat facere qđ sibi libuerit. si vero fit p̄se puta cū intendit in ducere aliū ad peccandū. si quidē intendit iducere ad peccādū mortaliter é peccatum mortale 7 sil̄r si intēdit inducere ad peccā dū uenialiter p actū peccati mortalis. Si vero intendat iducere ad peccatū ueniale p actū peccati veniāl̄ é peccatū ueniale. a Idē in sū. eo. ti. q. ij. b Utr̄ bona spūa lia sit ꝓpter scādalū dimittēda. ℞ ꝑm tho vbi s. quedā bona spūalia sunt de necessi tate salutis que p̄termitti nō possunt sine peccato mortali manifestū é aūt q̄ nullus dēt peccare mortaliter ut alteri⁹ peccatū impediat q̄ quilz plus tenet̃ sibi q̄ alteri. 7 ideo ea que sunt de necessitate salutis p̄ter mitti nō debēt ꝓpter scandalū vitādū. In aliis aūt spūalibo bonis que ñ sunt de ne cessitate salutis vr̄ distīguēdū q̄ scādalū qđ ex eis aliqñ orit̃ qñq̄ ex malitia proce dit cū. s. aliqui nolūt h⁹mōi bona spūalia impedire scandalū dcitando 7 hz é scandalū pharisеoz qui de doctrina xp̄i scādalizabā tur qđ ee dtemnēdū xp̄s docz Matħ. xv. qñ vero scādalū ꝓcedit ex infirmitate vl̄ ignorātia 7 huiusmōi scādalū é pusillo

scandalū

ꝓpter qꝫ spūalia opa sunt occultāda ℓ̄ interdū etiā differēda vbi piculū nō imminet quousqꝫ reddita rōe hmōi scādalū cesset. Si aūt pꝰ reddita rōnē duret iā vꝫ q̄ inde scādalū sumat nō ex ignorātia ſ̄ potiꝰ ex malitia ꝓcedat ⁊ sic ꝓpter ipm nō sunt spūalia bona dittēda. a Con. Pe. ut in sum. co. ti. q. v. b Vtꝫ punitio pōꝫ sit ꝓpter scādalū dittēda ℟ ꝑm tho. 2ª 2ᵉ q. xliij. ꝑnaꝫ inflictio in tūn hz rōnē iustitie igit̄ū p eū pēa cohibēt. si aūt p iflictionē ꝑnaꝫ manifestū sit plura⁊ maiora ꝑcata sequi tūc ꝑnaꝫ inflictio nō otinebit sub iustitia ⁊ i hꝰ casu a ꝑccatoꝫ punitiōe cessandū ē ut dicit Aug. hꝰ dictū hꝫ di. l. ut ostituēt. b Vtꝫ a sacra doctrīa ꝓpt scādalū cessandū sit ℟ ꝑm tho. vbi ꝯ. circa doctrinā duo osideranda sunt s. ꝛitas q̄ docet ⁊ ipse actus docēdi quoꝫ ꝑmū ē de necessitate salutis ut. s. dēriū ꝛitati nō doceat ſ̄ ꝛitatē ꝑm ogruētiā tpis ⁊ ꝑsonaꝫ ꝓpter nullū scādalū qꝺ sequi videat dēt hō pretermissa ꝛitate falsitatē dicē. a facit xxij q. ij. ne quis. cū duob. c. se. ⁊ ex de usur. ꝯ. eo. b Sz ipse actꝰ docēdi iter eleōsinas spūales oputat de quibꝰ in se. ℣. dꝫ. a .s. vtꝫ ꝓpter scādalū sint dittēde a doctrina q̄ quis etiā si hēat ex officio excusat q̄ꝫ ꝓpter idispōnē audiētiū iutilis eēt dꝫ ei Ee el̄. xxxij. vbi nō ē auditꝰ nō effundas ꝑmonē. ad hꝰ etiā xi. q. iij. qñ. ⁊ nō. in d. q. v. b Vtꝫ ipletio osiliꝫ largitio eleōsinaꝫ ⁊ hmōi opa mie sunt ꝑtermittēda ꝓpter scādalū. ℟ ꝑm tho. vbi ꝯ. qñ talia nō sunt de necessitate salutis hz ꝓpter scādalū nō sint simpl̄r dittēda sunt tñ interdū occultāda ⁊ differēda ꝓpter scādalū pusillorꝫ q̄ꝫ reddita rōne scādalū cesset. a nō tñ dēt qꝫ facilis ēe ad credēdū q̄ alij scādalizent de bono ope nec facile ꝓpter metū scādalī dēt a bono cessare cū dēat ꝑsumē de alijs potiꝰ q̄ sint boni q̄ mali durāte tñ osciā q̄ alij scādalizent ex illo bono nō dēt facē otra osciaz ꝑm glo. Ray. ⁊ in d. q. v. b Qñ aūt osiliꝫ observatio ⁊ ipletio opū mie sunt de necessitate salutis ut pz ī his qui iā nouerūt osilia ⁊ in his quibꝰ ex debito imminet defectibꝰ aliorꝫ subuenire ℓ̄ i tēporalibꝰ puta pascendo esurientē vel in spūalibꝰ p̄ docēdo ignorātē ⁊ hꝰ siue fiant hmōi debita ꝓpter iūctū officiū ut pz ī ꝑlatis siue ꝓpter necessitatē idigētis tunc eadem ratō est de hmodi sicut de alijs q̄ sunt de necessitate salutis De quibꝰ supra dictū est ℣. v. a Idem in dicta qōne. b Vtꝫ correctio fraterna sit ꝓpter scādalū dimittenda. ℟ ꝑm Tho. 2ª 2ᵉ q. xliij. correctio fraterna ordinat ad emendationem fratris. ⁊ ideo in tantū oputanda est iter spūalia bona īgit̄um hoc osequi pōt qꝺ nō otingit si ex correctione frater scandalizet ⁊ ideo si ꝓpter scandalū correctio dimittatur non dimittit spirituale bonum. a de hoc latius supra correctio ij. per totū. b Vtꝫ ꝑccatum veniale sit omittendum ꝓpter vitandū scandalum ℟ secūdū Tho. ubi supra ꝑccatū veniale ꝓpter vitandum scandalum nunq̄ est faciēdum si ei faciendum est iam non eēt ꝑccatum. nam ⁊ otingit aliquid ꝓpter aliquā circūstantiam nō esse ꝑccatum q̄ illa circunstātia sublata eēt ꝑccatum veniale sicut uerbum ociosum est ꝑccatum veniale quādo absq̄ vtilitate dicit. Si aūt ex causa rationabili ꝓferat non est ociosum neq̄ ꝑccatum simpliciter. a dic clarius q̄ nullū ꝑccatum etiā veniale faciendum est ꝓpter vitādum scandalum. ſ̄ bene otingit interdum q̄ aliquid quod esset de se ꝑccatum si fiat ꝓpter vitādum scandalū nullum ē ꝑccatum ut ē in exemplo ꝓpositō ⁊ patet per eundē Tho. cui ꝯcor. Pe. ⁊ Ray. ut in dicta. q. v. b Vtꝫ temporalia sint ꝓpter scandalum dimittenda. ℟ ꝑm Tho. vbi supra distinguendū ē quia si temporalia sint nobis ad oseruandū cōmissa sicut bona ecclesie omittunt prelatis ⁊ bona cōmunia reipublice omittunt rectoribꝰ talium oseruatio sicut ⁊ depositoꝫ iminet his quibus commissa sunt ex necessitate ⁊ ideo non sunt ꝓpter scandalū dimittenda

scandalū

sicut nec alia que sūt de necessitate salutis vnde ⁊ beatus Tho. cantuarien⁹ reperijt res ecclesie cum scandalo regis. si vero tpa lia sunt talia quorū nos sumus domini di mittere ea tribuēdo si penes nos habeam⁹ vl̄ non repetendo si apud alios sint ꝓpter scādalū vitandū qñq; debe⁹ qñq; nō. si enī ex h̄ scandalū oriat̄ ꝓpter ignorantiā vel ꝓpter infirmitatē aliorū quod dirimus ee scandalum pusillorū tunc uel totaliter di mittenda sunt temporalia vel aliter scāda lum sedandum. s. per aliquē admonitionē a. vnde Aug. li. de sermone domini in mō te dicit dādum est ꝙ nec tibi nec alteri no ceat quātum ab hoie credi pōt ⁊ cum nega uerit quod petit indicanda est ei iustitia ⁊ melius ei aliquid dabis cum iuste peten tem coerceris ut in summa. ti. q. vi. vbi h̄ oia nōntur. b Si vero scandalū oriatur ex malitia quod est scandalum phariseoꝝ tunc ꝓpter eos qui sic scandalum cōtant non sunt tēporalia dimittenda quia h̄ eē noceret bono omuni eo ꝙ daretur malis occasio rapiēdi ⁊ noceret ipsis rapientibꝫ ꝙ retinendo aliena in peccato remanerent a hoc verum nisi in aliquo casu speciali caritas aliud suaderet scilicet ꝓpter bonū pacis ut potest colligi ex dictis s. bellum. p̄ ſ. xi. nisi extranea necessitas imineret vñ ut ⁊ nōtur in dicta. q. vi. glo. Ray. dicit si status meus uel familie mee non est in tu to si caream re mea puta quia paup sum ⁊ indigeo ⁊ ero in periculo incidēdi in pa tientiam aut murmurationē dtra deum ñ teneor rem meam dare aut a repetitione cessare cum debeā plus me diligē ⁊ meos ꝙ extraneum ꝓpter hoc enī excusat̄ qui in digens ab alio accipit ad vsuram. Si aūt in tuto sit status meus ⁊ familie mee cre do ꝙ debeam dare rem petitam ꝓpter h⁹ modi scandalum vitandū si credo eum re illa bene vsurum alias non quia esset dare gladium in manu furiosi. b Vtrum xi tibus sit dimittendus ꝓpter scandalum. R̄ ſm Tho. vbi s. Tibus non ē totaliter dimittendus ꝓpter scandalum ꝙ sumere tibū est de necessitate salutis sed talis tibꝫ bene ꝓpter scandalū dimittēdus ſm illā p̄ Cor. viij. non māducabo carnem in eter num ne fratrē meum scandalizē. a facit ad predicta quod dictū est in ſ. precedenti in additione. b xvii Vtrꝫ debeamus ꝓpt̄ scandalum intrare iudiciū. R̄ ſm Tho. 2ª 2ᵉ. q. xliij. sicut dicit̄ Math̄. v. volenti te cum in iudicio dtendere ⁊ tunicam tuam tollere dimitte ei pallium quod ut dicit Aug. intelligendū est secundū preparatio nem animi scilicet homo sit paratus prius pati iniuriam vel fraudē q̄ iudiciū subire si hoc expediat qñq; tamē non expedit ut in ſ. xi. dictū est. ⁊ similiter ē intelligendū illud apl̄i. i. Cor. vi. iam quidē omnino delictū est in nobis ꝙ iudicia habetis int̄ vos quare non magis iniuriā accipitis q̄ re non magis fraudē patimini. xviii Vtrꝫ ꝓpter scandalū dimittēda sint ista tempo palia bona que sunt debita pro spūalibus R̄ ſm Tho. ubi supra distinguendum est quia aut tale scandalum procedit ex igno rantia sine infirmitate aliorū aut ex mali cia. ⁊ siquidem ex ignorantia tunc possunt non accipi uel differri ut supra ſ. xi. dictū est qui incipit vtrꝫ tēporalia. vnde apl̄us seminans spūalia temporalia stipendia nō accepit ne offendiculum daret euangelio xp̄i. ut patet primo Cor. ix. vitabat enī scā dalum quod procedebat ex ignorātia gen tilium qui hoc non dsueuerant ⁊ ideo ad tempus abstinendū erat ut prius instrue rentur hoc esse debitum ⁊ ex simili causa ecclesia abstinet a decimis exigēdis in ter ris in quibus non est consuetum decimas solui. Si vero scandalū procedat ex mali cia agendū est ut in dicto ſ. xi. supra dicit̄. xviii Pone ꝙ aliquis habet bonā dscientiā apud deum multi tamen de eo scandalizā tur homines vtrꝫ sufficiat. R̄ ſm Ray. posset videri ꝙ sic ij. Cor. i. Gloria nostra hec est testimoniū dscientie nostre. Item xi. q. iij. senti. dicas tamen ꝙ ꝙtum in seē quilibet debet niti satisfacē alijs itentionē suam ostendēdo ⁊ causam ⁊ speciem mali

remouēdo nobis enī necessaria est vita nostra aliis fama xi.q.iij. non sunt. si aūt ipsi nolūt recipere satisfactionē parati semper reprehendere ⁊ non imitari dolere debet qꝫ illi peccant ⁊ sufficit xi.q.iij. inter ẋba. a Et ibi patet qꝫ pro nobis de talib⁹ debemus gaudere dicit enim ibi qꝫ si in conscientia nostra non inueniat malum quod de nobis homines loquūt in magnam debemus letitiā prosilere ⁊ idem qđ hic nō. in sum. eo.ti.q.vij. b ⁊ hoc idem habes supra fama.§.primo.

Scientia Est studiū clericorum qꝫ clericus debet habere scientiā sacre scripture ⁊ aliaꝝ litterarum ⁊ negotioꝝ ut supra ordinandus .§. iiij. ⁊ sacram quidē scripturam debent scire clerici ad ꝛdītoꝝ animas informandas. xxxvi.di.c ij. §. ecce. ⁊ .c. si quis vult. Seculares vero scientias debent scire ad eruditionē ut possint discernere verū a falso ⁊ per eas habē aditum ad scientiam pietatis. non aūt ad voluptatē ⁊ delectationē xxxvij.di.§.cum ergo. ꝓpter hoc statutū est ut in certis ecclesijs habeat doctor ⁊ theologie ⁊ artiū liberaliū ut supra magister. i §.i. Et intelligas de artib⁹ liberalibꝰ scilicet grāmatica pncipaliter ⁊ etiā dyaletica rethorica quia ille specialiter eruditi hoīes ad scientiā pietatis. sec⁹ de arismetrica musica ⁊ astrologia quia ille licet in se ꝺtineant veritatē non tamen ducunt ad pietatē. di. xxxvij. si quis. a ibi nil dicit de rethorica. b ⁊ tamen scientie nūc dicte qn etiā poetice possunt quādoqꝫ non solum licite ſ etiam meritorie studeri ut scilꝫ errores gentiliū legendo detestent ⁊ utilia que in eis ine niūtur ad vsum sacre eruditionis iuertāt xxxvij. di. turbat. ⁊ .c. si quid veri. nam et si quis aduersus mathematicos velit scribere imperitus matheseos risui patebit. xxxvij. di. qui de mensa. paulus quoqꝫ ap'ls aliqua philosophoꝝ ⁊ poetaꝝ suis scripti indidit. ut in dicto. c. turbat. vnde ꝑ Cor. xv. meliādri philosophi sententiam ponit dicens Corrūpūt bonos mores colloquia mala. ⁊ ad Tytum ꝑ Epimenidis poete versiculū inducit Cretenses semp mendaces male bestie uentres pigri. ⁊ ꝺtra athenienses disputans arati poete testimonio vtitur dicens de ipsius deo genus sumus actuū. xvij. Item Hiero. etiam usus est ẋsibus Virgilij. de con. di. v. nunqꝫ. ⁊ auctoritate Galie. ⁊ Ypocratis. de conse. di. v. ne tales. Itē Aug. ẋsib⁹ Lucani xxvi. q. v. nec mirum. circa pncipiū. a hec uera nisi ex studio harum scientiaꝝ ꝑtermittant utiliora quia non mediocriter errat qui minus bonum prefert maiori bono. ⁊ idem quod hic nō. in summa. li. iij. ti. v. q. i. ſm Ray. ⁊ Hug. b debet etiā clericus siue prelatus habere scientiam negotioꝝ temporalium. ut hic .§. §.iiij. Utꝝ clerici possunt audire leges aut physicam. Rđ possunt. non causa cupiditatis uł uoluptatis. ar. xxxvij di. c. i. ⁊ c. legimus. i. ⁊ ij. ⁊ .c. ideo. nisi sint de illis de quibꝰ dictum est supra. excōicatio. i. §. ij. ẋ. vi. ⁊ §. iij. ẋ. xiij. a Idem in dicta qōne .i. b Quātam scientiam debet habere persona ecclesiastica. Rđ quilibet prelatus debet habere scientiā litterature ⁊ si non eminentē saltem ꝺpetētem aliter potest remoueri. extra de eta. ⁊ qualī. quāuis. ⁊ extra de renunc. nisi. extra de elect. cum nobis olim. scientia aūt ꝺpetens vocatur que necessaria est ad executionē cuiuscūqꝫ ordinis sicut sacerdos inqꝫtum deputatus est ad celebrandū diuinū officiū tenet scire tātū de gramatica qꝫ sciat ẋba ꝺgrue proferre ⁊ accentuare ⁊ qꝫ itelligat saltem ad litteram ea que legit inqꝫtum uero est minister sacramētoꝝ tātum scire que sit debita materia cuiuslibet sacramenti ⁊ modus rite dispensandi ea inqꝫtū ẋo est doctor tenet scire saltem rudimenta ⁊ articulos fidei per dilectionē operantis. a .i. fidē ⁊ opera fidei quia fides si nō habeat opa mortua est in semetipsa Jaco. ij. sic tenet scire pertinentia ad salutem scilꝫ que debet agere a quibus debemus cauere ⁊ quomō a peccatis debemus resurgere.

b inq̃tum est iudex ꝺ sciẽtie tenetur scire distinguere inter lepram ⁊ nõ leprã pecca torum. Con. Tho. in iiij. ꝺi. xxiiij. addes q̃ ad episcopos pertinet scire etiam ea que difficultate in lege ꝺi faciũt uel facere pos sunt. a Idem nõ. in sum. eo. ti. q. ij. ꝑm Hl. Ray. Pe. ⁊ Dl. ⁊ Tho. vbi etiã põt colligi q̃ id quod dicit̃ de sacerdote habz locum etiã in alijs clericis ut debeant scire pertinentia ad officiũ suum ⁊ sic saltẽ scire grãmaticã ꝛc. ut dictum est iq̃tum ad eos pertinent secundũ gradus eorum de scien tia aũt ꝺfessoris dictum est supra ꝺfessor. ij. ꝓ. iij. in additione. Sed ⁊ seculares tenẽt̃ scire ad eorum salutem pertinẽtia ⁊ habẽ ꝺpctentem notitiã ministroz salutis ⁊ ar ticuloz fidei ⁊ sacramẽtorum ecclesie ut supra fides. ⁊ eorũ que eis annectunt̃ scilz fidei operũ. ut dictũ est supra videlz que agere debet ad que pertinet notitia precep ptorum cõium a quibus debent cauere ad que pertinet notitia peccatoz saltem gene ralium ⁊ quomõ debeant a peccatis resur gere ad quod pertinet notitia debite peni tentie ⁊ ꝺfessionis. si vero neglexerit quis hec scire ꝑm ꝺmoditatẽ ⁊ ꝺditionẽ suam habet contra se illud ꝓ Cor. xiij. si quis ignorat ignorabit̃. ⁊ ad hoc facit quod nõ. Alex. de ales. super z̃. sentẽtiaz. ꝺi. xxxix. q xx. que incipit oratio querit̃. b Utrz prelatus debeat habere sciẽtiã temporaliũ rerum. ℟ sic nam debent prelati subditis non solum spiritualia sed etiã carnalia sũ fidia ministrare exemplo xpi qui turbas sequẽtes non solum verbo docebat ſ etiã virtute sanabat ⁊ corporalibz alimẽtis re ficiebat ⁊ ut hec plene perficẽ possint opor tet eos habere solertiam secularium negotio rum ut eorum cautela ⁊ ecclesie seruentur indemnes ⁊ cuiq̃ necessaria pro suo modo subministrent̃ ꝺi. xxxix. per totũ. ⁊ nota q̃ licet quis ꝓpter hoz simplicitatẽ repel latur ab obtinendo beneficio non tamen deicit̃ ab obtento sed datur ei coadiutor vij. q. i. quia frater. extra de elec. cum in cũ ctis secus aũt in lfatura quia si nõ habeat saltem ꝺpctentẽ potest remoueri ut in pre cedenti ℊ. dicit̃. a Idem in dicta qõne. ij ꝑm Hlr. Hosti. ⁊ Ray. b Utrum iiii magis expediat insistere scientie tlxologie vel intendere saluti animaz. ℟ ꝑm Tho. in quolibet hec duo ad inuicẽ ꝓparari pos sunt dupliciter scilz absolute ⁊ in aliquo casu. Est ergo ꝺsiderandũ q̃ in aliquo ar tificio melioz est qui disponit de artificio ⁊ dicit̃ architector quãq̃ aliquis manualis qui ope exequit̃ ꝑm q̃ ei ab illo disponit̃ vnde in edificijs ꝺstruendis maioꝛi merce de ꝺducit̃ qui de edificio disponit q̃uis nihil manibus operet̃ q̃ manuales artifi ces qui dolant ligna ⁊ incidũt lapides. In edificio aũt spirituali sunt quasi manua les operarij qui ꝑticulariter insistunt cu re aiarum puta sacramẽta ministrando vl aliud hꝰmodi particulariter agendo sed quasi p̃ncipales artifices sũt episcopi qui imperant ⁊ disponũt qualiter predicti of ficium suum exequi debeant ꝓpter quod episcopi super intẽdentes dicunt̃ similit̃ ⁊ tlxologie doctores sunt quasi p̃ncipales artifices qui inquirunt ⁊ docent qualiter alij debeãt ꝓcurare curam simpliciter igi tur melius est ⁊ docere sacram scripturã ⁊ magis meritoriũ si bona intentione agat̃ q̃ impendere particulare curam saluti hꝰ ⁊ illius vnde ⁊ apl'us de se dicit ꝓ Cor. iij. non misit me xps baptizare sed euange lizare q̃uis baptizare sit opus maxime cõ ferens saluti aiarum ⁊ ij. Thi. ij. dicit hec.

a scilicet verba ut ibi patet doctrine apo stolice. b Cõmenda fidelibz qui idonei erunt ⁊ alios docere ipsa enĩ ratio demon strat q̃ melius est erudire de pertinentibz ad salutẽ eos qui in se ⁊ in alijs proficere possunt q̃ simplices qui in se tantum pos sunt proficere. In aliquo tamen casu neces sitate iminẽte debẽt etiã episcopi ⁊ docto res intermisso ꝓprio officio particulariter intendere cure aiarum. a Idem in sum. eo. ti. q. iiij. b de materia sciẽtie supra ꝺi scẽ. ⁊ supra magister i. ⁊ ij. ⁊ ·j· studium.

Scísma Scísma secun
dū Host.goff.
7 Ray.est ab vnitate seu ab vni
uersitate fidei illicitus discessus.7 dicitur
a scissura que p ipsum fit xxiiij.q.i.scísma
a Quo aūt ad generalem acceptionē scís
ma est dissensio eorum inter quos vnitas
esse debet ꝓm eosdem ut in sum.li.i.eo. ti.
v.q.i. b Que est dīa inter scísma 7 hę
resim. ℞ ꝓm Ray. hęresis in ꝓncipio sui
habet puersum dei dogma quod non habz
scísma sed in fine ofingit aliquā hęresim
ut recte videat ab ecclesia recessisse.xxiiij.
q.iij.inter hęresim.posset igit dici ꝙ talis
est dīa qualis é inter dispositionē 7 habi
tum. a .i.inter causam 7 causatum.dicto
.c.inter hęresim.vel talis é dīa qualis est
inter genus 7 spēm quia omnis hęreticus
est scísmaticus 7 non econuerso. ut hic in
fine.7 in sum.eo.ti.q.ij.vbi hęc nō. b pri
mo enī dicit scísma sed cum pertinaciter
inhęsit sue secte asserens nō esse obediendū
romane ecclesie é hęresis quia peccant in il
lo articulo sanctā ecclesiā catholicā omnis
enī hęreticus est scísmaticus ſ nō ecōuerso
idem Hoff. Utr hęreticus uel scísma
ticus habeat aliquā potestatē spiritualem
℞ ꝓm Tho.2ª 2ę.q.xxxix.duplex est pote
stas spūalis vna quidē sacramentalis alia
iurisdictionalis. Sacramētalis quidē po
testas est que per aliquā ordinationē ofer
tur 7 talis secundū suam essentiā remanet
in homine q̄diu viuit siue in scísma siue i
hęresi labat quod patet ex hoc ꝙ rediens
ad ecclesiā non itez ordinat sed tamē talē
vsum potestatis amittunt ita ꝙ non licet
eis sua potestate vti si tamen vsi fuerint ef
fectum habent in sacramētalibus quia in
eis non homo operat nisi sicut instrumen
tum dei vnde effectus sacramētales nō ex
cludunt ꝓpter culpam q̄cunq; oferentis
sacramētū. Potestas aūt iurisdictionalis
est que ex simplici iniūctione hominis cō
fert 7 ideo nō imobiliter adhęret 7 in scís
maticis 7 hęreticis nō manet vnde nec po ſ
sunt absoluere nec excōicare a indulgētias
facere aut aliud huiusmōi.7 si fecerint ni
hil est actum.vij.q.i.nouacianus. a Idē
in sum.eo.ti.q.iij. b Qualiter scísma
tici puniūt ℞ ꝓm Ray. a deo quidē legū
tur multipliciter puniri ut Dathan 7 ab
iron qui hyatu terre absorti sunt Numer
xvi. Itē x. tribus qui Jeroboā adhęserūt
date sunt in dispersionē. iij.reg. xij.7 xiij.
a diunctis sequētibus. b 7 in alijs mul
tis exemplis ab homine quoq; siue a iudi
ce puniūt per excōicationē uł depositionē
xxiij.di.in nomine domini.ex eo.c ij. Item
puniūt pecunialiter ar.xxiij.q.vij. ꝙ aūt.
Item si necesse é manu etiā militari siue
armata.xxiij.di.nec licuit xi.q.i. petimus.
7 de his penis etiā tāgit Tho.2ª 2ę.q.xxix
a Idem in sum.eo.ti.q.iiij. b Quod
sit grauius peccatū scísma ł hęresis.℞ ꝓm
Tho.2ª 2ę.q.xxxix. hęresis simpliciter est
ḡuius peccatū quia est peccatū dtra ipsum
deum secundum ꝙ in se est prima veritas
cui fides initit. Scísma aūt é dtra eccle
siasticā vnitatē qui est minus ḡ ipse deus.
ex aliqua tamen circūstantia dtingere pos
set ꝙ aliquis scísmaticus grauius peccaret
ḡ infidelis aliquis 7 hoc ꝓpter maiorem
deceptū uel ꝓpter maius periculū quod in
ducit ł ꝓpter aliquod huiusmōi. a Idē
in sum.eo.ti.q.v. b Qualiter redeūtes
a scísmate sunt recipiēdi. ℞ scísmaticus uo
lens redire debet abiurare scísma 7 satisfa
cere ad mandatū ecclesie 7 debet recipi cū
manus ipositione. a .i.in ecclesiastica po
testate per quam debet a peccato scísmatis
7 penis ex eo sequentibus absolui ut pōt
colligi ex iuribz allegatis. b ut accipiat
spiritū sanctū qui extra ecclesiam non est
nec dari pōt xxiiij.q.i.dicimus.7.c.puden
da.7.c.scísma.7 si quis reconciliatus dicat
secum circa ordines dispensatum probare
debet ab eo qui potest dispensare.vt extra
.c.fi. a Idem in sum.eo.ti.q.vi.secūdum
Ray.7 Hoff. b Quis pōt dispensare
cum ordinatis ab hęretico scísmatico ł ex
cōicato.℞ ꝓm Host.si sciēter a tali ordinē
receperūt tunc solus ꝓp dispensat. si vero

et ignorantia non tamen supina tunc per discretū prelatum cum talibꝫ poterit dis pensari extra de or. ab epis. qui re.c.i.¶ ij. sed in episcopatu solus ꝑp dispensat.extra de elect.quia diligentia. ¶ de sic ordinatis habes supra ordinatus.ꝓmo.§.penult.¶ fi. a Idem qđ in hoc.§.nō.in sum.e.ti.q.vij. b Alienationes facte a scismaticis non ua lent ut supra alienatio §.penult.¶ qui ini titur eis est excōicatus ut supra excōicatō primo.§.ij in fine.

Secretorum reuelatio. vide supra reuelatio. ¶ infra testis.iij.§ vndecimo.

Sedítio Utꝛ sit mor tale peccatū. ℞ ꝑm Tho. z^{a} z^{e} q.xlij. Sedi tio ꝓprie opponitur vnitati multitudinis scilicet populi ciuitatis vel regni ¶ sic op ponit iustitie ¶ cōi bono. a quia secūdū Aug.in li.de ciuitate dei.populū determi nant sapiētes non esse cetū multitudinis sed cetum iuris ꝺsensu ¶ vtilitatis cōis so ciatū ut in sum.li.iij.ti.xxxiij.q.cc.xxviij. ubi hec nō. b Et ideo ex suo genere est peccatū mortale ¶ tāto grauius q̄to bonū cōe quod impugnat ꝑ seditionē est ma ius q̄ bonū priuatū quod impugnat aūt per rixam peccatū aūt seditionis primo et principaliter pertinet ad eos qui seditionē procurāt. z^{o} aūt ad eos qui illos sequūt pturbātes bonū ꝺmūe.illi vero qui bonū ꝺmune defendūt eis resistentes non sunt dicendi sedicioſi sicut nec illi qui se defen dunt dicunt rixosi.

Sententia Q̄ñq̄ dicit sentētia lata a iure q̄ñq̄ a iudi ce. A iure quādo est de hoc factū statutū ab eo qui ꝺdere pōt de quibus habes su pra lex §.ij. Sentētia vero a iudice est qñ aliquis iudex iudicat inter partes uł qñ excōicat ut ꝓpter ꝺtumaciā ¶ huiusmodi. similiter etiā dicit a iudice fieri qñ non p modū ꝺstitutōis sed in ꝺdiū alicuiꝰ mali iam ꝺmissi fertur excōicatio siue generalis siue specialis.¶ similiter dico etiam si fiat in ꝺdū ꝺmittētiū in futuro dū tamē non intendat facere perpetuā ꝺstitutionē. a vel particularē nam si intendat facere sen tentiam respectu particulariū personarū aut etiam generalē sed nō ꝑpetuam dicit esse iudicis ꝑm glo.Ray.¶ in sum.li.iij.ti xxxiij.q.lxxxvi. vbi hec nō. ¶ ꝑdictis con. Alber. sed videt ꝙ sententia tunc dicat iudicis quādo seruat processus ¶ ordo iu diciarius ¶ non aliter alꝫs sentētia esset in iusta ¶ iudex puniendus.extra de sen.exco sacro.¶ eo.ti.cū medicinal.li.vi. b Que est sentētia interlocutoria ℞ secūdū Ray. est illa que non super ꝓncipali sed super a liis qōnibus profert scilicet inter princi pium cause ¶ finem.¶ est de aliquo teste repellendo uł recipiēdo de dilatione dāda vel nō uł pōt dici iterlocutoria quia inter partes loquēdo profert sine scripture so lēnitate ar.extra eo.¶ si.li.vi.bene tū debz redigi in scriptis sed non est ꝓpter hoc ne cesse ꝙ descriptio recitet. a .i.in scriptis proferat ut in sum. eo. ti.q.xxvij. ubi hec nō.ꝑm Ray.¶ glo.eius. b extra eo.quo niam. a hoc.c.habetur in ti. de proba.

b Que est sentētia diffinitiua. ℞ ꝑm Ray.diffinitiua sentētia est quando ꝓnci paliter questio diffinit.ff. de re iudi.l.i.¶ debet proferri ab ipso iudice ¶ nō ab alio aliter non valet nisi iudex sit episcopus q pōt per alium recitare ad instar illustriū C.de sen.exco.ex peri. reci.l.ij.¶ in auc. ut ab illustri.¶ qui sup eam digni sunt.§.san ctimus igit.coll.v.extra eo.¶ si.li.vi. a Istud .c. ¶ si.bene facit alia vero iura alle gata supra parū faciūt. b Utꝛ senten tia diffinitia sine scripto valeat in aliquo casu.℞ sunt casus in quibus valet ꝑm Jo an.videlz quādo breues sunt cause ¶ mari me viliū personaꝝ. ¶ pōt dici breuis duo rum aureoꝝ.ff. de dolo.l. adest. ¶.l. prece. in fine. a Iste leges non vident ibi ha beri ¶ de istis causis breuibꝫ ¶ viliū perso narum dicit in auc.nisi.de qua infra ¶ ꝑm

Ray.⁊ in sū.eo.ti.q.xxviij. Cause modice siue breues dicūt tricentoꝝ aureoꝝ l' quingentoꝝ solidoꝝ sed melius videt ꝙ ose quit scilicet ut attēdatur ꝺsuetudo que si non appareret relinquat iudicis arbitrio per iura infra allegata. b Inspiciat aūt qualitas psonaꝝ ⁊ reliquat arbitrio iudicis.ff.de iure del.l.i.eꝫ de offi.del'.ō causis l' inspiciat ꝺsuetudo loci l' fori xi.di.ꝺsuetudis. Itē valet cū episcopus in causa ciuili inter clericos iudicat xi.q.i.si quis cū clericis.⁊.C.de sen. que ex peri.reci.in auc. nisi. Item cum preses deposito officio ꝺuenit ut reddat administrationē in auc.ut iudex sine quo suffra.ſ.necessitate.coll'.ij. a ibi non videt hoc clare dici tamen idē ponit Abbas. b Item cum pp̄ per se pronūciat valet eni licet non tulerit eam in scriptis ipse eni solutus est legibus.C. de legi.di gna vox. Item ꝑm quosdam valet si lata sit causa matrimoniali.extra de testi.alberi cus. a ⁊ ibi bene videt hoc ꝓbari ⁊ idē est in omnibꝫ causis in quibꝫ proceditur de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij. ut in clem.sepe.de ẋbo.sig. b Sentētia dēt ferri sedendo. Item in loco publico ⁊ honesto.iij.q.iij.ſ. spatiū.in fi.ff. de arbi.si cū dies.ſ. si arbiter. Itē debet ferri de die ⁊ non in tenebris. ut supra iurisdictio in fi. Item nec diebꝫ feriatis maxime solēnibꝫ ⁊ festiuis ut supra ferie.ſ.ij. Item nō dēt ferri per venalitatem.ij.q.vi.ſ. diffinitiua. hec ⁊ multa alia requirūt in sententia q̄ꝝ si aliquod omissum fuerit non valebit. a ⁊ de his multa ponunt in predicto.c.diffinitiua.cum sequēti. b Vtr sententia a non iudice suo lata teneat.R̄ est nulla.extra de iudi.ac si clerici. nisi in causa recōuentionis.iij.q.viij.cuius in agendo. extra de mutu.pti.c.i.⁊ ij. Item tenet sentētia cū quis laycus ex certa sciētia ꝺsentit in iudicem non suum.ff.de iurisꝺ.om.iudi.l. si per errorem. a ꝺiuncta.l.est receptū.eo.ti. b extra de fo.ꝺpe.significasti. sed hoc non habet locum in clericis qui nō possunt in alium iudicem consentire nisi sit persona ecclesiastica ⁊ que iurisdictionē ordinariā habeat ⁊ de voluntate sui episcopi. ut in dicto.c.significasti.de hac materia habes ē iuder.primo ſ.ij.⁊.ſ.pe'.t.vel etiam nisi in causa recōuentionis.nam ⁊ si clericus ꝺueniat laycum coram iudice layco ⁊ ille laycus recōueniat clericum ciuiliter si ferat sentētia ꝺtra clericū bene tenet quia suus iuder est per recōuentionē.extra de mutu pti.c.i.⁊ ij.⁊ iij.q.viij.cuius in agendo.C de sent.⁊ inter.om.iudi. cū papinianus.⁊ in auc.⁊ cōsequēter. criminaliter vero laycus clericū ꝺuenire non posset cora iudice seculari.xi.q.i.c.i.⁊ ij.nec recōuenire potest quia in crimine non admittit recōuentio. iij.q.x.neganda.⁊ non relatione criminū si innocentia reus purgat.ff.de pub.iudi.l.is qui. a quasi idem nō.in sum.li.iij. ti.xx xiij.q.xxviij.ad finem. b Quid si sunt duo iudices ⁊ proferūt diuersas sentētias R̄ si processerūt ex iurisdictione ordinaria tenet pro reo ⁊ non pro actore nisi in causa fauorabili puta matrimonio dote uel libertate sine testamento si pro his fuerit lata. si vero p̄cesserūt ex potestate delegata pendet ex arbitrio delegātis. ꝙ si ex ꝺpromisso neutra debet habere vigorē extra de sen.et re iudi.duobꝫ. Quis effectus ē sententie. R̄ ꝑm Ray.effectus eius ē multiplex primus ē ꝙ pro veritate accipit q̄tū ad illos inter quos lata est. ⁊ intellige post q̄ transiuit in rem iudicatā scilicet quia ab ea appellari non possit qđ est post decē dies.ff. de reg.iuri. res iudicata. Item effectus sentētie est ꝙ in actionibus personalibus mandet executioni infra quatuor mēses.extra de offi.delega.querēti.⁊ extra eo. qđ ad ꝺsultationē. tamen tēpus ipsum potest artari ⁊ prorogari causa ognita ut in preallegato.c.qđ ad ꝺsultationē.⁊.ff.de re iudi.l.ij. In actionibꝫ vero realibus cum res certa petita est. puta liber equus ager domus debet mandari executioni stati p̄ decē dies qui ꝺcessi sunt ad appellandū et hoc si res sit in presentia.insti.de offi.iudi. in p̄n.⁊ idē dēt fieri in actione criminali

nec enī in talibꝫ est executio differenda .ij. q.i.sicut. fallit tamen in quatuor casibus. primo scilicet cum prīceps ex vidicta seuerius fert sentētiam quia tunc differt̄ executio ad minus per xxx.dies ut locus possit esse misericordie ℓ si res exigit etiam penitētie.xi.q.iij.cum apud.in fine.C.de pe. si vindicari. Item cum sentētia lata est in mulierē prēgnātem. nam differt̄ vsq; ad tēpus partus.ff.de re.iu.l.prēgnantis. a hec lex non ē ibi sed.ff.de penis. b Item si capitalis sentētia est lata in seruū differtur executio quousq; reddiderit ratōcinia administrationis quā gessit.C. de bo.prescrip.l.i. Item cum quis ē cōfessus de crimine.C.de custo.reo.l.ij.vbi dicit̄ q; reus cōfessus de crimine in iure retrudat̄ in carcerem ⁊ postmodū reductus apud acta audiatur ut scilicet cōfessionē iteret. sunt ⁊ alij plures effectus sententie quos nō prosequor quia potius ad forum cōtētiosum pertinent. a idem in sum.eo.ti.q.xxx. b

VII Item sentētia lata inter aliquos prēiudicet alijs. ℞ regulariter nec sentētia nec res inter alios acta vℓ iudicata prēiudicat alijs.extra de fi.instru.inter dilectos.⁊ ext̄ .c.q̄uis.C.res inter alios acta per totum. Fallit tamē in multis casibꝫ scilicet cum cause sunt onere.lxxxi.dicantis. iij.q.vi.ℏ quippe. extra de accusa.ad petitionē. extra de purga.cano.c.penult. a exēplum pōt poni in casu de quo in fine .ſ. dicit̄ aliter aūt licet sentētia super vna causa lata puta super āmotione alicuius a beneficio faciat prēsumptionē in alia videlicet super collatione dicti beneficij alteri facta non tamē prēiudicat aliter si ille cui facta ē collatio vel simul nesciuerit causam agitari cum regula sit in cōtrariū ut patet in pncipio.ſ. nec ratio aliud suadeat nec in iuribus allegatis otrariū iuris probari. b Item in causa libertatis.ff.de sta.hōmi.l.ingenuum Item in causa filiationis.ff.de libe.agno.l.i.in fi.⁊.l.ij.⁊ iij.in pncipio. Itē fallit si actio ℓ defensio primo loco pertinebat ad aliquē ⁊ ipse scienter patiatur sequentem experiri de re ista quia intelligit̄ iuri suo renunciare ut si debitor passus sit experiri creditorē de ꝓprietate pignoris qui succubuit si debitor postea velit agere obstabit ei res iudicata vel etiā econuerso creditor passus sit debitorē agere.ff.de re iudi.sepe extra eo.c.penult.vbi hec omnia nō. a .ſ. in glo.in quibꝫ etiam locis nō.⁊ id quod in sequēti .ſ. habet̄. b

VIII Item sentētia lata inter alios alteri prosit ℞ regulariter nec snīa nec alia res inter alios acta alteri prodest sed fallit quia prodest in certis casibus. primo quidē in querela inofficiosi testamēti.ff. de inoffi.testa.l. papinianus. .ſ.meminisse. a ibi sentētia lata otra agētem de inofficioso testamēto prodest fisco cui acquirit̄ qđ dicto agēti relictū fuerit ex eodē testamēto. b Item in re indiui duali.ff.si ser.vendi.l.loci.ſ.si fundus. a ibi dicit̄ q; sentētia lata pro vno dominorum alicuius fundi super seruitute fundo debita prodest etiā alijs. b Item in re omuni cum pupillo.ff. quēad.serui.amit. l.si omunem. a Ibi dicit̄ q; habenti cū pupillo omunem fundum cui debet̄ seruitus vie.non obest prescriptio quia non vsi fuerint pupillo ⁊ ipse ⁊ hoc ꝓpter priuilegium pupilli. b ij.q.vi.ſ. diffinitiua.ℏ. quādoq; plures. a potiꝰ incipit quādo vna. b extra de appella.c. penult. a ibi dicit̄ vna sentētia pluribus odemnatis si vnus solus ad appellationis beneficiū conuolauerit illius victoria iure cōmuni ceteris suffragat̄ si cōmuni iure iuuent̄.idem negotiū ⁊ eadem causa defensionis existit b Item ꝓdest vbi res est cōis cum fisco C.de con.re.alie.l.ij. a Ibi de hoc parū dicit̄ sed posset dici per argumētū idem quod de pupillo habet̄ in dicta.l.si cōem sed ibi non dicit̄ de sentētia.sed de prescriptione ut patuit. b nōtur hec extra eo. .c penult. a scilz in glo.⁊ debent intelligi cum predictis modificationibꝫ. b

V Quibꝫ auxilijs subleuat̄ sentētia. ℞ quatuor subleuat̄ enī quādoq; per appellationem que debet fieri infra decem dies a tpe

sententia

late sententie.ij.q.vi.c.i.¶.c. anteriox. 2°. per supplicationē ut cum lata ē a principe vel ab alio a quo non licet appellare xxxv q.ix.vtinā.¶.c.sententiam. 3°. per querelam falsi ut si dicatur lata per falsos testes uel alias falsas ꝓbationes extra de testi.sic nobis.extra de procurl. in nostra.¶ de proba. licet.C.de fal.l.querela. a vbi dicit̄ que rela falsis tēporalibꝫ prescriptionibꝫ non excludat̄ nisi xx. annox exceptione sicut cetera quoq; fere crimina. sed ut patet in sum.eo.ti.q.xxxi. glo. Ray. dicit ꝙ in hoc ꝑm quosdā tria exigunt̄ scilicet corruptio in testibus falsitas in attestationibꝫ ¶ ꝙ iudex secutus fuerit in sententia falsitatem attestationū Jo.tamē notauit.extra de ꝓba.licet causam.quia sicut sufficit probare instrumētū esse falsū.ut.C.si ex fal.instru .l.pe. in fine ita ¶ testes. cum par sit fides testium ¶ instrumētorū hoc ibi verius videtur ꝙ sufficiunt duo videlz falsitas testium ¶ ꝙ ex falsis eorum testimonijs iudex fuerit motus ad sententiandū dicta.l. penult.C.si ex fal.instru.vbi dicit̄ falsam quidē testationem qua aduersa pars in iudicio aduersus te vsa est ut ꝓponis solito more arguere non prohiberis sed causa iudicati in irritum nō reuocat̄ nisi probare poteris eum qui iudicauerat secūdū eius instrumenti fidem qđ falsum esse ostiterit aduersus te pronūciasse ¶ idem etiā est de instrumētis ut patet ex eadem lege ¶ eo. ti.l.finali.vbi dicit̄ iudicati executio solet suspendi ¶ soluti dari repetitio si falsis instrumētis circūuentam esse religionē iudicatis crimine postea falsi illato manifestis probationibꝫ fuerit ostensum. b Item quarto per in integrū restitutionē. extra de in integr.resti.per totū. a Idem qđ in hoc.ſ.nō.in dicta.q.xxxi. ꝑm Ray. b

Sepultura ia

Cōmuniter sepultura ꝑm Hoff quādoq; accipit̄ pro ipso officio qđ impēditur corporibꝫ sepeliēdis ¶ de hac intelligitur qđ vendi non potest extra de symo. non satis.xiij.q.ij. precipiendū.i.q.i.dictū 2°.quādo sepultura dicit̄ ipsa terra que si est de cimiterio uel fuit ibi aliquis sepultus iterum vendi non potest.ff.de rei vendi.que religiosis. 3°. quādoq; dicitur ipsa tumba. a .i.arcba marmorea vl̄ lapidea ut in sum.li.primo.ti.xvi.q.i. b Et illa vendi potest si nullus in ea sepultus sit alioquin locus factus est religiosus ¶ vēdi nō potest.ff.de reli.¶ sump.fu.l.ij.xiij.q.ij. questa.¶ .c. postḡ.4°. dicit̄ quādoq; terra pura que deputāda ē ad vsum sepulture ¶ hoc vendi potest xij.q.ij.aurum. a Cō cor. Hosti.¶ Inno.¶ addit Inno.ꝙ si vas aliquod lapideū uel ligneum pro aliquo sepeliendo est factū potest vendi nisi sit factum sacrū per pontificē uel ad hoc speciali ter deputatū.extra de reli.domi. ad hoc licet enī in aliquo loco sit sepultus aliquis sine pontificis auctoritate non credamus locū sacrū ꝑm canōes. licz secus sit secūdū leges.ff. de reli.l.iij. si autē loca predicta sint sacra l̄ ad hoc deputata per episcopū vendere non licet.extra.c. abolende.¶ nō. in dicta.q.i. b Quid est ius sepulture ¶ ꝑm Ray.ius sepulture est quod oportit ecclesie ad sepeliendū aliquos in cimiterio suo ¶ prouenit ex pontificij assignatione. ar.xiij.q.i.ecclesias oportit autē generaliter ecclesijs prochialibus ¶ etiā illis quibus a iure uel priuilegio cessum est non autē alijs. a Concor. Inno. qui etiā dicit ꝙ non omnis ecclesia habet cimiteriū sed ille tantum que habent populū uel que habent ex priuilegio ut in sum. eo.ti.q.ij. b Utr alibi ꝙ apud ecclesiā possit esse sepultura.¶ secundū Inno. cimiteriū uel quecunq; sepulture debent esse circa ecclesiam.xvij.q.iiij.sicut.sed tamē bene potest cimiteriū aliquātulum esse remotum ab ecclesia non tamē credimus ꝙ alicui loco etiā religioso hospitali uel huiusmodi possit accedere sepultura nisi habeat ecclesiā Item in vno cimiterio multe ecclesie possunt habere ius sepeliēdi prochianos suos a Idem in dicta q.ij. b Utr. pactū

prēiudicet sepulture. Rndeo pactū qđ fit cum rectore prochialis ecclesie de non recipiendo aliquos uel certos prochianos eiꝰ ad sepulturā seruari debz etiā ab his qbꝫ a sede apostolica sepultura libera est dcessa ꝛ lz illi apđ eos elegerit sepeliri. extra de pact.pactum li.vi. ¶Ubi debet sepeliri qui decedit nulla sepultura electa. Rndeo secundū Jo.an.super .c. animaꝝ.de sepul. li.vi.sepeliri pōt in sepulchro parētum exemplo patriarchaꝝ.xiij.q.ij. ebron. extra eodē nos instituta.ꝛ.c. fraternitatem.vel in prochiali ecclesia si dsuetudo sit. a imo de iure cōmuni quis debz regulariter sepeliri in ecclesia prochiali nisi dsuetudo repugnet que seruanda foret secūdū Ray. ꝛ Jnno. ꝛ in sum.eo. ti.q.ꝛ. vel nisi sepultura maiorum suorum sit alibi.extra eo.si quis.li.vi. b ꝙ si talis sit alienigena uł viator debet sepeliri apud ecclesiā in cuiꝰ prochia mortuus est xiij.q.i. ecclesias. uel in ecclesia cathedrali si sit dsuetudo.xvi.q. i.c.i. a Jnno.autē dicit simpliciter ꝙ talis viator debet sepeliri ī ecclesia cathedrali. Hosti.vero ait ꝙ si de facili ꝛ sine fetore portari posset cum suis parētibus esset tumulandus ar.extra eodē ti.i.ꝛ .c. fraternitatem. nisi dtraria dsuetudo appareret. sed ut dicit Jnno. extra eo.c.i. hec omnia discreto iudici dmittantꝫ. b clerici quoqꝫ si non eligant sepulturā sepeliri debent in ecclesia ubi sunt clerici. a Idem in dicta q.ꝛ.secundū Jnno. Religiosi vero debent sepeliri apud locū sue religionis ubi morituntur.xvi.q.i.c.i. b Item qui habet domiciliū in ciuitate uel castro sed quādoqꝫ ad uillam ruralē se transfert causa recreationis uel ut ruralia exerceat ꝛ non electa sepultura decedit non debet sepeliri in ecclesia dicte ville sed in sua parrochiali uel potius in ea in qua maiorum suorum antiquorum ab antiquo existit sepultura dū modo absqꝫ periculo ad ipsam ualeat deportari.mulier que plures viros habuit si sepulturā non eligat est cum viro ultimo cuiꝰ domiciliū ꝛ honorē retinet tumulāda extra eodē is qui. a alias incipit si quis b li.vi. ¶Quid de his qui recipiūt alienum ad sepulturā in casu non dcesso. Rndeo tenentꝫ ad restitutionē corporis si petatur. Item tenentꝫ restituere quicquid occasione illius perceperūt ł que percāpi potuerunt. a scilicet de iure ꝛ hoc ratione malefidei secundū glo.in.c. cum liberū extra eo.ꝛ nō.in sum.eo.ti.q.xij. b extra eodem fraternitatē.in fi.ꝛ .c. ex parte.i.ꝛ .c. cum liberum.ꝛ.c.in presentia.ꝛ extra eo.c. animaꝝ.li.vi. ¶Quis tenetꝫ facere expensas sepulture.Rndeo hęres tenetꝫ ꝛ ab ipo peti possunt quia videtur quasi dtractum cum defuncto. a Idem habetꝫ.ff.de reli. l.i. b ꝛ de hac materia vide supra restitutio.ij.ꝑ.v.circa finem. Item si mulier habeat totem de ipsa dote debent fieri expense funeris si non habeat tunc ad ipsum maritū pertinet.ff.de reli.ꝛ sump.fune.l.i.ꝛ.l.si qo a melius in.l. ꝙ si nulla.eo.ti. vbi patet ꝙ ad hoc primo tenetꝫ hęres uxoris emancipate si habeat patrē. ꝙ si non habeat hęredem tenetꝫ pater. ꝙ si predicti non supsint uł non sint potentes tenetꝫ maritus ingtum facere pōt tenetꝫ etiā principaliter maritus ad hoc usqꝫ ad gtitatem lucrate dotis ita tamen ꝙ si mulier habeat alia bona in hereditate puta ducentū maritus tenetur tantum pro rata dotis pueniētis ad eum que forte fuit in centum ꝛ sic pro tertia parte sumptuū ꝛ hęres pro duabus ptibus.ff.e.l.neratius.cū multis sequētibꝫ. ꝛ idem quod in hoc ꝑ nō.in sum. eo.ti.q. xxx.secūdū Hosti. b ¶Quid de his qui morientem molestant sepulturā impediūt aut funeri iniuriantꝫ.Rndeo qui ad domum morituri accedit ꝛ ipsum ł alios molestat ł rebus eius signa ponit cadit ab actōne ꝛ in tantūdē odemnatꝫ hęredibus defuncti ꝛ publicatꝫ tertia pars bonorum eius ꝛ est infamis.ꝛ idē in eo qui circa funus peccat.C.de sepul.viola.in auc̄. Item qui domum. a ibi dicitꝫ. item qui ad domum moribūdi accesserit ipsum aliosue qui eiꝰ dem familie sunt molestans aut rebꝫ eius

non seruato legali officio signacula ponit ab actione post mortem illius cadat ⁊ alterum tantūdem exigat̄ ab hæredibꝫ iniuriati publicanda tertia parte bonorum ipso quoq; infamia notato eiusdē pœnis subiaceat qui eo moriēte circa funꝰ peccat⁊ exequias prohibet. b nec debet impediri sepultura prętextu debiti uł cuiuscūq; obligationis. C. de sepul. vio. l. cum sit. a et ibi patet q; quecunq; ꝓmissio siue obligatio fuerit exorta per tale impedimētū nulla ē nec facta ꝯfessio ⁊ data pignora debēt reddi ⁊ impediēs punit̄ pœna quīquagīta librarū aurei qui si non potest soluere punitur in corpore. b nec debet inferri molestia infra nouem dies ab obitu alias pro tunc est inutile ut ibi in auc̄. sed nec ante.

a ibi dicit̄ sed nec ante nouem dies ab obitu numerādos ulla prorsus fiat molestia aduersus quēlibet ex ꝑsonis defuncti. si qua enī cautio si quid simile fiat inutile erit ⁊ idem quod in hoc. ℊ. nō. in sum. eo. titulo. q. xxx. ꝑm Azo. ⁊ Hosti. b bene tamen impediret̄ sepultura in multis casibꝫ anime. de quibus habes infra sepultura. iij. vtrum liceat spoliare mortuos. supra mortuus. ℊ. secundo.

Sepulturā ii°

Scilicet q̄tum ad electionē pertinet vniuersis clericis secularibus ⁊ religiosis. a Cuiuscūq; status uel conditionis existant ut in. c. animaꝝ. de quo infra. b sub interminatione maledictionis eterne ne inducant aliquos ad vouendū iurādum fide interposita seu alias promittēdū ut apud eorum ecclesias eligāt sepulturā uel iam electam vlterius non immutent aliter talis electio irrita est ⁊ qui sic elegerit nec possunt sepeliri apud ecclesias sic electas nec eligere alibi sed omnīo sunt sepeliendi apud ecclesias apud quas fuissent sepeliendi si nō elegissent sepulturā. extra de sepul. animaꝝ. li. vi. cui ꝯstitutioni supaddit̄ q; qui ꝯtrariū fecerit sit excōicatus ⁊ non possit absolui nisi a ꝑ uł in mortis articulo. ut supra absolutio primo ℊ. iij. ℣. iij. a melius de hoc dicit̄ in cle. cupientes ad fi. de pœnis. b Item religiosi uel clerici qui predictos in suis ecclesijs uł cimiterijs presumpserint sepelire tenent̄ ad restitutionē corporis si petant̄. ⁊ etiā oīmque occasione sepulture illorū peruenerīt qūolibet ad eosdē faciendā integraliter. j. decē dies quā nisi fecerīt ecclesie ipse apd quas sepulti fuerint ⁊ cimiteria eorūdem extunc sint ⁊ tam diu maneant interdicte donec facta fuerit restitutio predictoꝝ. ut in dicto. c. animaꝝ. secus aūt videt̄ dicendum quādo quis ꝓprio motu vouerit uel iuraret ī tali loco eligere sepulturā quia secundū Hosti. tunc tenet̄ seruare nisi ex causa noua post orta. ut quia factus ē episcopus uel religiosus ł locus ille quasi diuisipatus est arg. extra de relig. domi. inter quatuor. a Concor. Ray. ut in sum. li. p̄. titu. xvi. q. xxiij. b Eligere quis pōt sepulturā dimissa antiqua etiā in loco minus religioso extra eo. cum quis. li. vi.

¶ Utꝝ religiosi possunt eligere sepulturā. i
Rndeo non licet sed sunt apud sua monasteria tumulandi possunt tamen eligere si quādo moriunt̄ essent adeo remoti q; cōmode portari non possent ad illa. extra eo. religiosi li. vi. ¶ Utꝝ patres possunt filijs eligere sepulturā. ii Rndeo possunt eos sepelire ubi uoluerint si sint infra annos pubertatis scilicz xiij ꝯpletos ⁊ ꝯsuetudo terre id habeat alias non. a sed sunt cū suis maioribus uł in prochiali ecclesia tumulandi ut in. c. licet. de quo infra. b Ipsi tamen filij eligere non possunt nisi post dictū tempus tunc enī possunt etiam absq; patris assensu ita tamē q; si sūt filij familł. non possunt sine eius assensu relinquere aliquid pro anima sua nisi habeant peculiū castrense uel quasi. extra eo. licet. li. vi. ¶ Quid si ꝓprius sacerdos corpus eius qui alibi elegerat sepeliri violēter rapuit. Rndeo secundū Hosti. amittit ius qđ in eius mortuario habz ⁊ ossa restituet extra eodē. c. cum liberum. idem si aliquis iii

ouentus totus uel maior pars eius hoc fe
cerit secus crederē si minor pars uel solus
prelatus hoc fecisset. a Idem in sum.eo
dem ti.q.xiiij. b Utr̄ possit fieri pa
ctio pecuniaria super electione sepulture.
Rndeo secundū Hosti.quicquid tēporale
permittitur uel datur ut talis electio fiat
omnino reprobabit̄ quia symoniaeū esset
i.q.ij.g̃ pio.extra de pact.c.fi. a idem in
sum.eo.ti.q.xxiiij.ad finem. b Quid si
aliquis mandat corpus suum non sepeliri
Rndeo non est adimplēdum.ff. de condi.
insti.l.quidam.ꝛ nō. xxi.di.nunc autem.
a In glo.ꝛ idem nō. in sum.eodem titu.
qōne finali. b

Sepultura iii

Scilicet quo ad canonicā portio
nem quādo quis eligit alibi sepulturam
de omnibus que illi loco dimittit debet
sua prochialis ecclesia habere canonicā por
tionem que varia est secundū consuetudines
alicubi enī ē medietas.alicubi tertia.alicu
bi quarta.ꝛ ideo consuetudini est standum.
extra eodē certificari. a ibi dicit̄ atten
dendū laudabilem consuetudinē regionis in
soluendo uel medietatem uel tertiam uel
quartā. b ꝛ si consuetudo ibi non appare
at dicit Hosti. spectādam esse consuetudinē
metropolitane ecclesie. ꝛ si nec illa appare
at spectanda est consuetudo vicinarū ꝛ si va
ria sit tunc secundū Hoff.quarta debetur
in hac enī magis iura concordare videnť ex
tra eo.in nostra. a Idem nō in sum.i.li.
ti.xvi.q.xvi.ꝛ seq. b si autē esset consuetu
do q̄ nil detur hēs infra.§.iiij.tamē de his
qui eligunt sepulturā apud fratres predi
catores uel minores determinatū est q̄ te
nentur ecclesie prochiali dare quartā non
solum de omnib9 funeribus sed etiam de
quibuscūq; ꝛ quōcunq; relictis ꝛ ad quos
cunq; certos usus ꝛ de quib9 quarta dari
non consueuerit vl̄ aliter de iure non debe
retur idem de omnib9 dati. a scilicet etiā
sine testamēto ut patet in cle. dudum. de
qua infra.idem est de qualitercūq; donatis
hoc casu. b in morte uel mortis articulo
in infirmitate dantis de qua decesserit fra
tribus ipsis uel aliis pro ipsis extra .c. du
dum.in cle. Quādo aliquis cuius ma i
iores solent ab antiquo in aliqua ecclesia
sepeliri ea dimissa eligit alibi sepulturam
vtr̄ canonica portio debeat̄ ecclesie dimis
se.Rndeo non sed potiꝰ illi ecclesie in qua
consuevit audire diuina ꝛ recipere sacramen
ta extra eo.cum quis.li.vi. Quid si in ii
vna solet audire diuina ꝛ in alia recipere
sacramēta.Rndeo videt̄ q̄ portio canonica
debebit̄ ei vbi consuevit recipere sacramēta
extra eo.c.i. a hoc verius videt̄ ar.c.cum
quis.extra eo.li.vi.ꝛ cle.dudum.de sepul.
vbi dicitur istam portionem dandam pro
chialibꝰ ecclesiis ꝛ nō aliis.licet de hoc va
rie opiniones olim fuerint que recitantur
in sum.eo.ti.q.xviij. b Quid si consuetu iii
do est q̄ nihil detur pro canonica portiōe
Rndeo secundū Ray. credo q̄ non valet
quia est extra rationē ꝛ naturalē equitatē
extra eo.nos instituta.ꝛ.c.relatum.ꝛ.c.cer
tificari.tamē secundū Hosti.hec consuetudo
bene posset prescribi si titulus probaretur
secundū Hosti. a Iste titulus pōt esse
facta remissio ob beneficiū ecclesie impen
sum uel aliam rationabilē causam dum ta
men ecclesia ex aliis bonis possit sustētari
alias consuetudo non esset rationabilis arg.
.c.statuto.§.religiosos. de decī.li.vi. ꝛ hoc
casu obtinet dictum Ray.cui etiā concordat
Hoff.ut in sum.eo.ti.q.xvij. b De qui iii
bus rebus debet dari canonica portio. Rn
deo secundū Ray. non tātum de oblatio
nibus cereis ꝛ aliis huiusmodi que in ec
clesia in qua quis sepelitur recipit in die
funeris sed etiā de aliis que defunctus pro
anima sua illi ecclesie relinquit.extra eo.in
nostra. Concor. Hosti.ꝛ addit hic intelli
gendū de his que relinquunt̄ occasione ec
clesie siue loci.secus si intuitu persone quā
uis ecclesiastice dūmodo non in fraudem
fiat. a ꝛ presumit̄ fieri intuitu persone
si relinquit̄ siue detur a ꝓpinquis.secus si
ab extraneis.extra de testa. requisisti. b

Jté dicit itelligẽdũ esse tam de mobilibꝫ ꝙ de imobilibus excipiunt ornamenta ecclesie ⁊ pecunia pro eis data uł pro fabrica anniuersario septimo trigesimo ⁊ alia ad perpetuũ cultum diuinũ legata de quibꝫ canonica portio deduci nõ debet nisi facta fuerit in fraudem ut episcopus si est dsuetudo seu prochialis ecclesia defraudetur. extra de testa.c.fi. a idem in sum.eo. ti. q.xix.secundũ Ray.⁊ glo.⁊ Hosti. b Insuper de bis que testator siue moriens relinquit quibuscunqꝫ alijs ecclesijs vel psonis in cõmuni ut pauperibꝫ nullam portionem habebit prochialis ecclesia. ut Inno. dicit extra eo. relatum. quia canonica portio non est prestãda nisi ab ecclesijs in quibꝫ sepelitur vel ad quã transit se ouertendo ł alio modo. Contor. Guil.⁊ Hosti. a Concor.etiã Ray.licet Alanus videatur sensisse ꝙ de omnibus relictis quibuscunqꝫ ecclesijs alijs debꝫ dari canonica portio sed non de relictis pauperibꝫ uel cõsanguineis ł amicis etiã pro salute anime sue.ut in sum.eodẽ ti.q.xv.⁊ de isto transitu dic ut infra .ꝟ. ix. b ⁊ nõ ꝙ ut dicit Inno. ꝙ ab ista canonica portione danda pauperibus non sunt de iure exempta monasteria uel alia loca que alias sunt exempta extra eodẽ. in nostra.⁊ de testa. requisisti.⁊.c.officij. Item nõ.ꝙ secundũ Hosti licet petitio canonice portionis competat sacerdoti prochiali tamen si ipse est negligens in petendo episcopus poterit petere pro illo.extra de succes. ab intest.c. finali. a Hoc ultimũ dictũ fuit potius Inno. ut patet per eum.extra eodẽ relatum.vbi etiã dicit generaliter ꝙ episcopus pro ecclesijs sibi subiectis potest agere ut ⁊ hẽt in sum.eo.ti.q.xv. ubi hec nõntur. ⁊ additur secundũ eundem Inno. ꝙ ecclesia ubi quis habuit ecclesiasticã ⁊ paternã sepulturam non debet habere aliquã portionẽ imo ipsa debet prochialibꝫ ecclesijs. extra eodẽ.c.i. Item Inno.in dicto.c.relatum. dicit nõ. ꝙ sicut canonicã portionem percipit ecclesia prochialꝫ de relictis pro sepultura ita credimus qõ recipiat ⁊ de oblatis pro alijs sacramẽtis sicut pro benedictionibus nubentium ⁊ pro penitentijs ⁊ pro extrema vnctione ⁊ alijs huiꝰmodi cum sit eadem ratio. scilicz quia dignus est operarius mercede sua extra eo.c.i. sed certe nõ videt eadem ratio quia hec portio datur pro administratione sacramẽtorum. ut in dicto .c.i. ⁊ ideo ipsis administrantibꝫ debetur ⁊ nõ ab ipsis de ipsa administratione ⁊ ꝓpterea dictũ Inno. non approbat consuetudo que est optima legum interpres .ff.de legi.l. si de interpretatione. b

Quid si moritꝫ rex uel dux uel alia psona que per anni circulum in diuersis ecclesijs audiebat diuina ⁊ percipiebat sacramẽta quasi habens duo uel plura domicilia in q bus se pariter collocabat ⁊ elegit sepulturam in alio loco cui ecclesie dabitꝫ canonica portio. Rndeo ecclesie domiciliorũ diuident inter se.ar. extra de dec. quoniã.⁊ ex presse habetꝫ extra eodẽ cum quis.li.vi. a Ibi patet ꝙ hoc verũ est quãdo cõstat ꝙ equaliter habebat domiciliũ in pluribꝫ locis in dubio autẽ dum apparet ꝙ aliquis talium multũ fuerit vagatus ut patet in dicta.q.xv. Inno.dicit ꝙ episcopus data pro sepultura sua debet accipere ⁊ suã partem dare ecclesie ubi sepelitꝫ ⁊ de residuo debet partes facere inter ecclesias ubi percirculũ anni percipiebat ecclesiastica sacramenta quia tales magnates non morantꝫ in vno loco.ar.extra de dec.quoniã. b

Quid de quibusdã regionibꝫ ubi de oibꝫ mobilibꝫ que defunctus põt in testamẽto relinquere siue legare ecclesia exigit tertiã partem ⁊ morienti iiungit sacerdos ꝙ re uelet omnia mobilia sua sicut fieri dicitꝫ in britania minori. Rndeo secundũ Guil. non credo ꝙ hec dsuetudo preiudicare debeat iuri cõmuni nisi legitime fuerit prescripta ⁊ otradictorio iudicio obtenta. a vt in sum.eo.ti.q.xx.vbi hec nõ. b uel etiã auctoritate sedis apostolice cfirmata nec archiepiscopoꝝ uł episcopoꝝ illius loci constitutionem ad hoc sufficere nisi assit

voluntas vel ꝺſenſus ſubditoꝝ quos tangit ⁊ idem credo ꝺe predicto precepto ſcilicet quia non tenent̃ moriétes i hoc caſu eis obedire niſi in dictis caſibꝫ. ¶ Ipone VII
ꝙ defunctus eccleſie ſue relinquit decem ⁊ alteri eccleſie in qua elegit ſepulturam reliquit mille. uel caſtrū nunquid prima eccleſia debet eſſe ꝺtenta illis decē. Rndeo ſecūdū Ray. ſi defunctus legauit hoc mō ꝙ illis eſſet ꝺtenta ⁊ ſacerdos ſciuit cōditionem ⁊ non recepit legatum videtur renunciaſſe iuri ſuo ⁊ iam non poterit ulterius petere aliquā portionem. ſi vero defūctus abſolute reliquit ⁊ ipſe abſolute recipit poterit nihilominus ꝺe ceteris portionem vendicare extra de teſta.officij.ul̃ ſaltem aget ad ſupplemētum computi. illis decem. a ſcilicet quādo expreſſit teſtatoꝛ ꝙ eccleſia eſſet illis ꝺtēta ⁊ teſtes in fraudem modicā q̄titatē legādo alias quādo eſt adiecta talis ꝺditio recipiendo ſibi preiudicaret. quādo vero legatū abſolute factum eſt petit̃ ⁊ integrū legatum ⁊ canonica portio niſi de mente teſtatoris aliud appareret ut ſatis colligit̃ in dicto .c. officij.⁊ etiā ex dictis Hoſti. ut in ſum.eodē ti.q.xxi.vbi hec nōntur. b ſicut filius inſtitutus in parte minori q̄ de legitima poteſt agere tantum ad ſupplemētum.C. de inoffi.teſta ſ. illud.⁊.l.omnino.⁊ extra de emp.⁊ ven.cum ꝺilecti. ¶ Quid ſi quis VIII
eligit ſepulturā in ꝓpria eccleſia ⁊ ei nihil legauit ⁊ aliꝭ eccleſiꝭ mꝫta legauerit nūquid poterit hec eccleſia petere aliquā portionem.Rndeo ſecundū Ray.ſi eſt ꝺſuetudo ꝙ eligentes ſepulturā in ꝓpria eccleſia ſemper aliquid relinquūt poteſt eccleſia illud petere ab heredibus non iure actionis nec ꝺifferendo ꝓpter hoc ſepulturam ſed implorando ſuperioris officiū extra de ſymo.ad apoſtolicā.ſi vero non eſt ꝺſuetudo nihil poteſt petere ſed ſolis funeralibꝫ debet eſſe ꝺtenta. nam tenet̃ ex officio ipſū ſepelire extra de ſymo.non ſatis.⁊ .c. cum in eccleſia. poſſet quoq; in hoc caſu implorari officiū iudicis aduerſus hēdes.ſil̃iter aduerſus rectoꝛes aliarum eccleſiaꝝ ſi ⁊ illoꝝ dolus repꝛehēdat̃. a nam ⁊ circa talia dolus eſt puniēdus. extra de teſta.officij.⁊ extra eodē in noſtra.ſecundū eundē Ray.⁊ ſecundū glo. eius videt̃ ꝙ prima facie dolus ſit preſumēdus cum alijs eccleſijs multa legauerit ⁊ nihil ꝓpꝛie prochie reliquerit ut in ſum.eo.ti.q.xij. b ¶Ipone IX
ꝙ aliquis eligit ſepulturā apud aliquam religionē poſtea intrat in ipſam ⁊ decedit nunquid locus religioſus tenebit̃ eccleſie illius ad canonicā portionē.Rndeo ſecūdū Ray. ꝺico ꝙ ſi trāſit i infirmitatē de qua moꝛit̃ tenet̃ extra eodem.de his. ſecus ſi tranſit in ſanitate aut etiā in infirmitate de qua non moꝛitur. Concoꝛ. Hoſti. a idem in ſum. eodē ti.q.xxv. b ¶ Quid X
de lepꝛoſis intrantibꝫ domos lepꝛoſoꝝ nunquid ſacerdos pꝛochialis poteſt de eis moꝛientibꝫ petē canonicā portionē.Rndeo ſecundū Guil.credo ꝙ non quia par iudicium eſt ac ſi tranſierint ſani ad religionē niſi forte ex ipſa lepꝛa moꝛiant̃. a multi enī moꝛiunt̃ cum lepꝛa ſed non ex lepꝛa ſecundū eundē Guil.⁊ in in ſum.eodē ti.q xxvi. vbi hec nō. b in hac tamen parte tenenda eſt ꝺſuetudo regionis. ¶ Quid XI
ſi aliquis recipiat̃ in ꝺfratrē alicuius loci religioſi non tamen oblatis ſuis bonis ſed ſibi retentis. a quo ad ius ꝓpꝛietatis ſeus ſi oblata ꝓpꝛietate retineret ſibi vſufructum in uita quia tunc bene gaudet priuilegio religionis. ut in .c. ut priuilegia. de quo infra. b ⁊ ibi eligat ſepulturā. Rndeo ſecundū Hoff.non liberat̃ a canonica portione ſicut nec eximit ab epiſcopali iuriſdictione etiā ſi ipſi religioſi ſint exēpti. extra de priuil̃. cum ⁊ plantare.ſ. de ꝺfratribus.⁊.c.ut priuilegia. idem Hoſti. a Idem in ſum.eo.ti.q.xxvij. b ¶ Quid XII
ſi quis ingreſſus religionē decedat in tempoꝛe nouiciatus.Rndeo ſecundū goff.puto canonicam portionē eccleſie priori non deberi q̄uis enī exire potuerit non tamē exiuit ſed in religione deceſſit ⁊ hoc ſufficit quo ad quarte retentionē.extra eo.de his

a Concor. Hosti. ut in sum. eo. ti. q. xxviij
b ¶ Quid si infirmus in vna prochia faci
at deferri ad aliam ⁊ ibi moriat. Rndeo se
cundū Ray. prima ecclesia non ꝓpter hoc
priuat canonica portione. ar. extra de bis.
a Idem in sum. eo. ti. q. xxix. b

Sepultura iiii

Scilicet quādo prohibeat prohi
bent in cimiterio sepeliri omnes hæretici.
extra de hæreti. sicut. ⁊ de hoc dictū est supꝫ
hereticus. ij. §. ij. etiam si post mortem appa
reat de hæresi. xxiiij. q. ij. sane proferť. simi
liter etiam prohibent pagani ⁊ iudei. de
conse. di. i. ecclesiam. ⁊ c. se. a ⁊ ibi patet
ꝙ idem est de omnibus infidelibus. b
Item generaliter omnes excōmunicati. x
xiiij. q. ij. sane qđ super. extra de puil. epis
coporū. li. vi. Etiam excōicatus minori. ar.
in dicto. c. sane. ⁊ intelligēdū secūdū guil.
de excōmūicatis minori si notorie sic excōi
cati sunt. Item idē de excōmunicato etiā
iniuste ut nō. extra de restitu. spol. litteras.
in glo. circa finem. Item prohibētur qui
in torneamētis moriunt. ⁊ exponit Hosti.
etiā si quis ibi letale vulnus accepit licet
postea supuixerit qui ꝙuis peniteat ⁊ ei
eucharistia non neget carebit tamē eccle
siastica sepultura. extra de tornea. c. i. hoc ta
men intellige de illo qui venit causa exer
cendi se in torneamēto non de alijs. extra
de tornea. c. ij. nam ⁊ secundū Guil. intelli
gitur tam de militibꝰ ꝙ de armigeris eo
rum qui ibi in armis se exercent. secus de
illis qui illuc vadūt causa curiositatis ut
ad videndū uel quacunq; alia causa. Item
prohibentur illi qui se occidunt. xiij. q. ij.
quibus. xxiij. q. v. placuit. ⁊ hoc itelligēdū
secundū guil. si perimerūt se ex desperatōe
uel iracundia. secus si ex furore uel a casu
vñ sicut dicit Ber. extra. c. ex pte. si quis
ꝓpter fugam se precipitaret in aquā quia
sic credebat se euadere posse nō imputat
ei si otrariū eueniat. ⁊ hoc cum pro bono
⁊ licito faciat hoc ar. xiij. di. nerui. xxiij. q.
v. de occidendis. otra Hosti. Item quādo
interdict sepultura generaliter ut oibus
de tali loco scilicet tēpore interdicti. ut su
pra interdictū. iiij. §. iij. Itē manifesti usu
rarij extra de vsur. quia. ⁊ eo. ti. quanꝙ. li.
vi. Item quicunq; presbyterū tutorē in te
stamento reliquerit. xxi. q. iij. cyprianus. ⁊
lxxxviij. di. neq; apud. sed ut dicit ibi glo.
Istud hodie non habet locum. Item blas
phemus dei. extra de male. c. fi. ⁊ ibi patet
ꝙ hoc verū est quādo maledicus recusat
agere statutā sibi penitentiā ⁊ non alias.
b Item monachus ꝓprium habens. extra
de statu. monacha. super quodam. ⁊ gene
raliter nullus notorius de mortali peccato
sepeliēdus est xiij. q. ij. qđ. ⁊ c. nō existime?
⁊ c. obeuntibus. ⁊ hec locum habent. si ta
les non sunt ecclesie reconsiliati. nam si re
consiliati essent uel certa penitentie signa
apparēt sepeliēdi sunt. sed hæredes tenent
satisfacere pro eis. extra eo. prochiano. nisi
fuerit raptor. de quo supra raptor. i. §. i. a
⁊ ibi latius in additione. b uel occisus
in torneamēto ut dictum est. a uel etiā
excōmunicatus quia in excōicatione mor
tuus non debet ecclesiastica sepultura sepe
liri anteq; fuerit absolutus licet signa pe
nitentie in eo apparuerint extra de sen. ex
co. a nobis. ij. b Item non est sepelien
dus qui saltem semel in anno non ofitet
extra de pe. omnis. ⁊ hoc intellige nisi in
articulo mortis existens signa cōtritionis
ostenderit ad qđ probandū secundū om
nes in hoc casu sufficit vnus testis. xxvi. q.
vi. qui recedunt. ⁊ c. sequēti. a ⁊ ibi hoc
nō. glo. quia ex eo nulli preiudiciū gene
ratur per. c. placuit. ⁊ c. cum itaq;. de con.
di. iij. nam iura hic allegata non faciunt.
predicta etiā omnia nōntur in sum. li. i. ti.
xvi. q. iij. b ¶ Quid si tales qui dicti sunt
sepulti fuerūt. Rndeo si corpora eorum dis
cerni possunt exhumāda sunt aliter non.
extra eo. sacris. ⁊ ecclesia siue cimiteriū est
reconciliandū. extra de ose. eccle. uel altar.
consuluisti. a ⁊ ibi patet ꝙ hoc fieri de
bet expersione aque soleniter benedicte si
cut in dedicatione ecclesie fieri consueuit

ꝛ benedictio aque ꝛ reconciliatio debet fieri per episcopū. extra eo. c. aqua. ꝛ si fuerit in fidelis sepult⁹ debent etiam ligna ꝛ parietes radi. de conse. di. i. ecclesiam. b occulti tamē peccatores sepeliēdi sunt nisi forte esset aliquis excōmunicatus uel hereticus quia cui non cōmunicamus viuo nec mortuo cōmunicamus. ut supra excōicatio vi. ·ſ·fi. a Idem quod in hoc ·ſ·nō. in dicta q. iij. secundū Hosti. Ray. ꝛ Hoff. b

ij Quid fiet si dubitet de cadauere utrum fuerit xpiani uel pagani uel excōicati. Rn deo videt in meliorem partē interpretandum esse nisi aliqua probabilitas esset de oppositio ut ex eodē sacris. xiij. q. ij. non extimemus. de con. di. i. ecclesiam. a Idē in sum. eo. ti. q. iiij. b

iij Utr̄ suspensi et huiusmodi sint sepeliendi. Rndeo sepelien di sunt dum tamē penituerint. xiij. q. ij. c. finali. verūtamen ad deponendum eos de patibulis requirit licentia iudicis secularis ne iustitia contēni videat. ff. de cadaue punito. l. i. ꝛ ij. sed ꝛ ipsam licētiam iudex denegare non debet in hoc casu. a hoc p batur. ff. de cada. punito. l. fi. vbi dicitur ꝙ corpora taliū danda sunt· cuilibet petenti ad sepulturam possunt tamen quādoq; ex causa denegari ut ob magnū aliquod delictum puta lese maiestatis. ff. e. l. i. b nam ꝛ corpus xpi talibus datur ut supra cōicare. ·ſ·fi. de raptoribꝫ quibus etiā penitentibus quādoq; negat ecclesiastica sepultura habes supra raptor. i. ·ſ·primo. a ꝛ ibi latius in additione. b

iiij Utr̄ mulier pregnans defuncta debeat sepeliri. Rndeo secūdum Hosti. si est certū ꝙ partus mortu⁹ sit tunc mulier cum partu sepelietur. Si vero certum est ꝙ viuit ł dubitat de hoc tunc mulier debet prius scindi ꝛ si partus viu⁹ sit dēt baptisari. si mortu⁹ extra cimiterium sepeliri. a Idem in sum. con. eo. titulo qōne septima. b

Idem tenet archic. flo. ī su. et addit sēm. pe. de palude. q. mortua pregnante nō debet sepeliri quousq; puer extrahatur sicut accidit de ciulio cesare et apud regiū et de diebus nr̄is Idē tho. īq. et ·ſ· de tucbo. bap⁹ ·q· ipaff. primo

Seruus primo

Cōmuniter multis modis efficiūtur serui. nam quidā statim cum nascunt serui sunt ut qui de matre ancilla nascunt hoc tamē vide plenius infra ·ſ· iij. quidam fiunt iure gentium ut qui in bello iusto capiunt. quidē fiūt iure ciuili ut qui maior xx. annis passus est se venūdari ad precium participādum ꝛ de hoc habet infra ·ſ· iiij. de his tribus modis habet insti. de iure perso. ·ſ· seruī autē. Item sunt aliqui serui quia ius ciuile eos in penam subicit seruituti ut libertus ꝓpter ingratitudinē ut supra libertus ·ſ· ij. Item iure canonico raptor mulieris efficit seruus rapte ut ē. raptor. ij. ·ſ· ij. Item deferentes auxiliū sarracenis efficiunt serui capientium eos ut dictum est supra sarracenus ·ſ· ij. ¶ Sunt alij serui magis largo mō dicti ut ascripticij siue originarij quod idem est scilicet quidā homīes qui ita ascripti sunt terris colēdis ꝙ nō possunt a cultu recedere sine dominor̄ uoluntate nec possunt vēdi sine gleba nec gleba sine illis ꝛ dicunt ascripticij quia ascripti siue deputati sūt ad culturam ꝛ originarij quia a suo origine tales sunt hi etiā serui quādoq; coloni dicunt isti tales non sunt ꝓpie serui. a idem in sum. li. i. ti. viij. q. lxiij. secundū glo. Ray. b nec repelli debēt a legitimis actibus nisi ꝙ ad ordines nō debent admitti ut nō. extra de iude. multor̄. a in glo. b Et di. liij. quis autē leges. a ibi hoc hētur in tex. ꝛ glo. ꝛ hi originarij bene possunt ordinari de voluntate dominor̄ ut nō. gl. in dicto. c. multorū. per. c. si quis obligat⁹ liij. di. Item quādoq; est ꝺtra voluntatē scilicet in ipsis possessionibus eadem di. si seruus ij. vbi dicit. assciptitios uero in ipsis possessionibus clericos ꝛ preter voluntatem dominorū fieri permittimus ita tamen ut clerici facti impositam sibi agriculturam adimpleant. b

ij ¶ Cuius parētis ꝺditione filius debeat sequi. Rndeo secundum Tho. in iij. di. xxxvi. secundū legem ciuilē partus sequit ventrem ꝛ hoc rationabiliter quia ꝓples habet a patre ꝺplemētū formale sed a matre substātiā corporis. Seruitus autē est ꝺditio corporalis cum

seruus sit quasi instrumentum domini in operando. ¶ ideo proles in libertate ¶ seruitute sequit̃ matrem sed in alijs que pertinẽt ad dignitatẽ que est forma rei sequitur patrem sicut in honoribꝫ muneribus municipijs ¶ nobilitate ¶ alijs huiusmõi ¶ huic doc. canones ¶ lex moysi ut patet Exo. xxi. Jn quibusdã tamen terris que iure ciuili non regunt̃ partus sequit̃ deteriorem conditionẽ ut si pater sit seruus ꝯ uis vxor sit libera erunt filij serui non tñ si post peractum matrimoniũ pater se in seruũ dedit nolente vxore ¶ sil̃iter si fiat ecõuerso. si aũt vterq; sit seruilis conditiõis ¶ pertineãt ad diuersos dominos tunc diuidunt filios si plures sint uel si vnus tãtum vnus alteri recõpensabit de pretio et accipiet natum in sui seruitiũ tamen non ẽ credibile ꝙ talis consuetudo possit esse irrationabilis sicut illud quod multoꝝ sapientum diuturno studio determinatũ ẽ a Concor. Jpe. ut in sũ. li. iij. ti. xvij. q. viij b ¶ nõ ꝙ secũdũ leges siue mater fuerit libera solum quãdo cepit uel solum qñ peperit uel etiã medio tẽpore sufficit ad libertatẽ prolis. ut. ff. de sta. homi. l. ¶ seruorum. b Qualiter liber homo qui patitur se venũdari fit seruus. Rndeo sex req̃runt̃ secundũ ꝙ sit maior xx. annis. C. de libe. ca. si ministeriũ. 2m ꝙ intendat pretiũ participare. C. de libe. cau. non ideo. 3m ꝙ in ueritate participet. ff. qui ad liber. pcla non licet. l. i. 4m ꝙ emptor credat ipsum seruũ esse. ff. de libe. ca. l. liberis. ℈. si quis scies. 5m ut ille qui vendit̃ sciat conditionem suam. ff. qui ad liber. procla. non licet. l. qui se. a hec lex non videt̃ ibi haberi. b 6m ꝙ venditor sciat ipsum esse liberũ. ff. q ad liber. procla. non licet. l. iiij. a Jn hac lege parũ videt̃ probari predicta tamẽ sex requisita nõtur etiã in sum. li. iiij. ti. iiij. q. xvi. secundũ Hosti. Hoff. ¶ Azo. b Si aliquid istoꝝ deficiat iure cõi in ingenuitatẽ reuocat̃ ꝙ si nihil deficiat ¶ si postea manumittat̃ non sit ingenuus sed libertus. ff. de sta. ho. homo liber non reddat

dño pretiũ. ff. si ingenu. manu. l. ij. Rndeo ꝙ ꝙ tamẽ pretiũ dño inuitus non cogit̃ reci pere secundũ quosdã. a ¶ in dicta. l. ij ui det̃ hoc tenere glo. b Qualiter serui 1111
efficiant̃ liberi. Rndeo ꝑm Hosti. multis modis. vnomõ per manumissionẽ vide supra manumissio ℈. fi. Jtẽ fit aliquis liber si eum languidũ dño exposuit uel ei alimẽta negauit. ut supra expositus. Jtẽ quãdo aliquis vendit ancillam ne prostituat̃ et emptor facit extra sit libera. Jtem si seruꝰ pileatus incedit ante cadauer domini dũ defert̃ ad sepulturã. Jtem si post ꝙ lata ẽ sententia extra illum qui dicebat̃ seruus dominus postea pro ipso pretium recipiat. Jtem si dñs ancillam in matrimonio collocauit scribens pro ea dotem. Jtem si seruum appellauit filiũ actis interueniẽtibꝰ quasi in figura iudicij. Jtẽ si dedit seruo instrumẽtũ por quod eius seruitus probatur ¶ alijs casibus qui habent̃. C. ex qui. ea. ser. pro pre. liber. acti. per totũ. a Jbi de predictis causis parũ videt̃ dici sed ponunt̃ alie cause ex quibus serui ꝓueniũt ad libertatẽ ¶ alie etiã ponunt̃. ff. qui sine ma. ad liber. perue. per totum. sed hec parũ faciunt ad forũ penitẽtiale. b Jtem si iudeus xp̃ianũ mancipiũ emerit ut ℈. iudeꝰ ij. ℈. i. ¶ extra de iude. c. fi. de seruis iudeoꝝ ¶ sarracenoꝝ uide supra iudeus ij. ℈. i. a diunctis additionibꝰ. b Et quia seruus manumissus dicit̃ libertus. facit ad hoc ℈. libertus. per totum.

Seruus ii Quantum ad ordinationem nullus seruus siue publicus siue ꝓuatus ecclesie ordinari debet nisi prius manumittat̃. di. liij. c. i. ij. ¶ iij. ¶ rõ est seruilis vilitas atq; clericalis dignitas di. liij. admittunt̃. extra de ser. nõ ordi. de seruorum. a alia ratio est quia debet esse imunis ab alijs qui diuine militie est aggregandus ut a castris dominicis nulla necessitate abstrahat̃. liij. di. c. i. b ¶ hoc intellige vez̃ in omni genere seruoꝝ etiã de quibus habes ℈. seruus. i. ℈ ij. a ¶ ibi de

hoc dictū est. b Utz seruꝰ ecclesie liberatus possit ordinari retēto iure pōnatus. Rndeo ꝑm Ray. sic dico retēto iure q̄ ad hoc ꝙ non iniuriet ecclesie nec accusent illam nec testificent otra eam. di.liij.qui est famula. a hoc.c.parū facit quo ad hoc sed bene faciūt iura infra allegata. b imo etiā si simpliciter fuit manumissus tenet ad predicta aliter reuocet in seruitutem xij.q.ij.dyaconi.ꝛ.c.epūs qui mancipiū.et .c.liberti.ꝛ.c.octaua. extra eo.ti.de famul. dicunt etiā quidā ꝙ tenent quo ad alias honestas operas licet nō sint noīatim ipposite ut in dicto.c. dyaconi.ꝛ sibi. a hec iura satis vident ad hoc facere. b nō tamen tenet seruire ecclesie perpetuo i officio clericali nisi expresse dictū sit in ipsa manumissione ꝛ ordinatione. extra eo. eo libentius.ꝛ posito ꝙ fuit expressum nō trī reuocabitur in seruitutē si nō vult in illa ecclesia seruire i diuinis officijs nisi admonitus perduraret in otumacia. extra eodē nullus clericus. a Idem in sum.li.iij.ti. xvij.q.i. de bonis aūt libertorū ecclesie. vi de supra libertus.ſ.fi. b Utz seruus priuati liberatus possit ordinari retēto iure patronatus. Rndeo ꝑm Ray.non debz ordinari nisi prius ꝙsecutus fuerit a dño plenā libertatē ita ꝙ non teneat prestare patrono opas nec fabriles que ꝙsistunt in faciēdo nec obsequiales que ꝙsistunt in nō faciendo.di.liij.c.i. ꝛ ij.ꝛ.c. quicunq;.ꝛ .c. vltio. a Concor. Ilri.ut in dicta q.i.

b Sed vtz domin? posset in tali liberto retinere operas spūales dicendo ꝑm Ilos. ut vitet omne otrariū ꝙ ꝛ onus erit ipso nēdum in ipsa manumissione ante ordinationem ꝛ sic in ipsa ordinatione poterit onus iam impositū declarari extra de elect. significasti.ad fi. ꝛ extra de pben. significatum.ꝛ si taliter ordinatus nō fuerit poterit degradari liij.di.frequēs.ꝛ.c.quicunq; extra eo.nullus.si tamen factus fuerit sacerdos non fiet seruus domini olim sui. Idē Hoff.ꝛ Inno. a Si uero non sit factus sacerdos videt ꝙ possit in seruitutē etiā priuati reuocari si non seruierit in diuinis ꝓut tenet ar. hic a otrario sensu ꝛ facit i ar.etiā dictū .c. frequens. adhibita tamen moderatione de qua in ſ. sequē.ꝛ idem ē quod hic nō.in sum.eo.ti.q.ij. b Quid si seruus fuerit ordinatus non accepta lib'tate. Rndeo secundū Ray. si fuit ordinat? dño sciente ꝛ non otradicente eoipso ingenuus fit. di.liij.si seruus sciente.ꝛ ꝛ verū est quo ad quoscunq; ordines fuerit ordinatus. Idē goff.ꝛ Inno. Si vero dño ignorante uel sciente ꝛ otradicente. a hic ut patet in sum.eo.ti.q.ij.distinguēdū est ꝙ aut ordinatore uel pūtatore sciente conditionem ordinandi ordinatus est aut nesciente in primo casu ordinatus remanebit i ordine sed ordinator uel presentator debet odemnari dño in duplū di. liij.si seruus absente domino. ꝛ hoc si alter tantū sciuit si uero ambo sciuerunt dabit vnū presentatoꝛ ꝛ alium ordinatoꝛ. sed si neuter habet vnde soluat poterit dñs sibi postulare illū restitui ar.di.liij.ex antiquis. In ꝛ. casu cum ordinatus est ordinatore uel presentatore ignorante oditionē eius fit qđ sequit b tunc si ordinatus est in sacerdotē remanebit in eodem ordine peculio si qđ habz dño restituto ꝙ si non habz peculiū nec ē qui redimat ipsum det suo dño reddi ad seruiendū ei in seruicijs que ordinē suum deceant.ut in horis canonicis missa ꝛ huj? modi.liij.di.frequens.ꝙ si otumax.ꝛ hoc renuat deponi debet.extra eo.nullus.in fi. Si vero ordinatus est in dyaconū dabit pro se vicariū ꝛ ipse remanebit in ordine alꝫ reuocabit in seruitutē nisi aliquis velet eum redimere.ꝛ idem intellige de subdyacono.extra.c.miramur. In alijs ordinibus absolute in seruitutē reuocabitur di. liij.nulli.ꝛ.c.ex antiquis.satis ꝺcoꝛ.Hoff. a Concor.etiā Pe. in sum.in dicta q.iij.

b Infra quot tēp? possit dñs seruū ordinatum reuocare. Rndeo secundū Ray.reuocare poterit infra annū a tpe scientie domini ar.xvij.q.ij. si quis incognitus. a Cōiuncto.c.si seruus scēte.liij.di. b idē

Goff. Hosti. ⁊ Pe. a Hug. aũt dicit q̃ putat̃ a tẽpore ordinationis in fauorẽ ordinis ut in sum. eo. ti. q. vi. sed prius dictũ verius videt̃ ar. dicti. c. si quis indignus. b ⁊ ratio quare clericus nõ põt repeti vltra annũ cum seruus ingressus religionẽ possit repeti infra triẽniũ est ista quia clericus cõiter publice manet monachus uero secrete. a hec ratio fuit Inno. ut patet ī dicta. q. vi. b ⁊ predictũ punctum de religione habes supra religio. ī. §. iiij. ⁊ v.

¶ Pone q̃ seruus qui ordinatus fuit restitutus est a dño suo nunquid licebit domino manus inicere in eum. Rndeo secũdum Inno. non. alias incideret in canonẽ. xvij. q. iiij. si quis suadente. sed nec tali seruo licebit ordinare matrimoniũ ꝓpter votum quod intelligit̃ fecisse in susceptione ordinis sacri. extra de cuer. diu. quidẽ. lxxxiij. di. eum in preterito. ⁊ prohibẽdus erit per episcopũ. ar. xxvi. di. si imperator. aliꝭ aũt priuilegijs clericalibꝰ non gaudebit. extra de cle. diuga. Johãnes. ⁊ c. se. Idem in omni genere seruoꝝ. liiij. di. frequens. a Inno. clarius loquit̃ sic. Idem dicimus in originarijs ⁊ ascriptitijs ⁊ in omnibus qui cõditione seruili uel ratiocinio uel in tyrocinio sunt obligati. liiij. di. frequẽs. a idẽ ⁊ ī libertis si aliq̃d obsequiũ patron⁹ sibi retinuit. liiij. di. quicunq̃. Idem etiã in obligati. functionibus. i. publicis officijs li. di. ꝓterea. ⁊ in dicta q. vi. b ¶ Sed qualiter seruus ordinatus siue consecratus redditur dño cum alia res consecrata nõ reddatur ut xiij. q. ultia. oparimus. Rndeo duplex est ratio vna quia in rebꝰ aliꝭ ⁊ maxime inanimatis que sole consecrant̃ nulla est dolus sed in homĩe sic alia quia in rebꝰ inanimatis consecratio est in superficie. ⁊ ideo nõ debet a manu prophana tractari in homine vero est anima que tangi non potest. xxxij. q. vij. licite. Concor. Goff. ⁊ Hosti. ⁊ Il. ⁊ Pe. ⁊ fuit principale dictum Ray. ut in sum. con. eo. ti. q. vij.

Quo ad matrimoniũ vtr̃ seruus sine consensu dñi possit contrahere. R̃ ꝑm Tho. in iiij. di. xxvi. sicut seru⁹ nõ subdit̃ dño q̃n libere comedere ⁊ dormire possit ⁊ alia hꝰ modi facere que ad necessitatẽ corꝑis ꝑtinent ꝑm naturã ita etiã nõ subdit̃ ei q̃tũ ad hꝰ q̃ nõ possit libere matrioniũ contrahẽ etiã eo nesciẽte aut contradicẽte vñ ⁊ si dñs oppositũ ꝓponeret non teneret̃ ei obedire nec contrahẽdo nec etiã de cõtinẽdo quia in vtroq̃ sui iuris est ⁊ tenet mrioniũ debẽt tñ nihilõ⁹ debita seruitia dñis exhiberi eẽ de diug. ser. c. i. a Concor. Pe. ⁊ Al. ⁊ Ray. ⁊ glo. ut in sum. li. iiij. ti. iiij. q. viij. ⁊ se. b ¶ Pone q̃ dñs aliquid precipit seruo diugato ⁊ eodẽ tpe vxor petit debitũ uel ecõuerso. R̃ ꝑm Ray. credo q̃ si contrahit seruus dño scienti debẽt reddere debitũ q̃n cum dñs cessit principale. s. mrioniũ intelligit̃ cessisse accessoria. eẽ de offi. del. preterea. in fi. Si vero contraxerit ignorãte ℓ contradicente dño domini mãdatũ põt implere nisi probabiliter timeat periculũ adulterij ex dilatione uel nisi magnũ fiat preiudiciũ vxori. Concor. tho. pe. Inno. ⁊ hos. addit quoq̃ Tho. q̃ oportet diuersas circũstantias attẽdere ut ex his ꝑideret̃ cui magis ℓ potiꝰ in tali ℓ tali casu sit obediẽ dũ. Idẽ Hosti. ⁊ nide. §. §. ult. a Idẽ ī sum. eo. ti. q. x. ¶ Quid si diuges. s. serui hñt diuersos dños diuersaꝝ regionũ ita q̃ nõ pũt contingere ad officiũ diugale. R̃ secundũ goff. ut euitet̃ fornicatõis mã cogetur ꝑ ecclesiã alter dñoꝝ vẽdere alteri volenti emere ℓ si neuter vult cogant̃ uẽdẽ cuilibet exneo in ꝓuincia deserui ℓ uenalem exponere ⁊ si nullus appareat ẽptor emat ecclesia. ar. liiij. di. fraternitatẽ. a Idẽ in sum. eo. ti. q. xij. b ¶ Quid si dñs seruũ diugatũ vult uẽdere in remotã regionem R̃ ꝑm Guil. phibẽda ẽ talis uẽditio sed cogi dẽt dñs alij uẽdere eũ bonas conditiones asserẽti. interest enĩ reipublice ne quis re sua male vtat̃. in insti. de his qui sui ℓ alie. iuris. sunt. §. pe. Cõcor tho. pe. ⁊ Inno. a ꝛ Ala. aliud dixerit ut in sum. eo. ti. q.

Seruus tertio

xi.vbi etiã patet ꝙ prędictis. Concor.etiã Hostí. dicẽs ꝙ ꝑdicta obtinẽt qñ ãbo sũt serui ⁊ id qđ sequit̃ nõ fuit hosti. ſ pc.ut ibi. b Sz ⁊ host.addit ꝙ si mrionĩ fu erit factũ sine licentia dñi ⁊ nõ hz in alio loco iustũ ẽptorẽ posset eũ uẽdere in rẽo tis⁹ alr non dẽt h̃ facere. C Utz seruit⁹ possit uenire p⁹ mrionĩ. R̃ �fm tho.⁊ pc. sic vir eni hz sit in ptãte vxoris in his que ptinẽt ad redditionẽ debiti. in alijs oibꝫ ẽ sui iuris vñ in redditione debiti ꝑ h̃ nõ dẽt ꝓiudiciũ vxori fieri si forte dñs preci pceret aliud eadẽ hora quia magis eẽt obe diendũ vxori ꝙ dño uxor tñ sine ꝯsensu viri se ĩ ancillã uẽdere ñ possz ꝙ vir caput ẽ mulieris.ꝯcor.Hl. a Idẽ in sum.eo.ti. q.xiij. b ⁊ vide s̃.ſ.ij.vtz seru⁹ qui fue rat ordinat⁹ ⁊ nũc ẽ restitut⁹ posset otra hẽ mrionĩ vide s̃.seru⁹.ij.ſ.p.qũo ꝺditõ ꝓuisionis ĩpediat mrionĩ hẽs p̃.ĩpedi⁹ iiij

mij

Symonía í

Cõiter symonia est studiosa volũtas emẽdi l̃ uẽden di aliquid spũale l̃ spũali annexũ. sic diffi nit̃ a Tho.in iiij sen.di.xxv.⁊ in z^a z^e q.c. sil̃r ⁊ ab alijs. a .ſ. theologis ⁊ iuristis cõiter ut in sum.li.i.ti.i.q.i.⁊ facit i.q.i.q studet. b ⁊ ꝙ dr̃ spũale itellige ut ordi nes ⁊ alia sacra. ꝙ aũt dr̃ spũali annexum itellige que ñ sunt ita ꝓprie spũalia ſ sũt spũalibꝫ adiũcta ⁊ quasi alligata ut ẽ ius pronat⁹ ⁊ h⁹modi.ꝙ si nõ addas spũali ñ nexũ sufficit �fm Ray. a nã ⁊ annexa spi ritualibꝫ largo mõ dr̃ spũalia ut in d.q. i.⁊ hic sequit̃. b ꝙ oĩa ralia pñt itelligi ꝑ id qđ dr̃ aliqd spũale ⁊ nõ ꝙ noĩe ẽptõ nis l̃ uẽditõis itelligit̃ ois ꝺtractus non gratuit⁹ ꝓter ꝓmutationẽ. a Idẽ in d. q.i.⁊ facit.i.q.i.sicut nõ nulli. b de qua s̃ ꝓmutatio. a ibi pz qñ in talibꝫ possit fi eri ꝓmutatio ⁊ qualiter. b vñ nec tñsa ctio põt fieri sup spũalibꝫ ex̃. de tñsac.sup eo.de tñsactione uide.j. tñsactio.ſ.ij. a ⁊ ibi pz qualr possit fieri i spũalibꝫ.⁊ adde �fm tho.z^a z^e q.c. ar.i. ꝙ uolũtas dr̃ quia iustitia ⁊ oẽs ꝓtes ei⁹⁷ ꝑ dñs oĩa opposita sunt in uolũtate sicut in subiecto. ⁊ ideo ꝺueniẽter symonia ꝑ uolũtatẽ diffinit̃.fa cit.ff.de iusti.⁊ iur.l.iustitia. vtz aũt ꝙ so lam uolũtate ꝺmittat̃ symonia tãget̃ .j. ſ.iij. Itẽ dr̃ studiosa �fm tho.i dicto ar.i. ad ꝺsignãdũ electionẽ que ꝓncipaliter ꝑ tinet ad virtutẽ ⁊ vitiũ ⁊ talis electio suf ficit etiã si sit ex uolũtate nõ libẽti l̃ etiã coacta.ex̃ e.mathe⁹.⁊ ibi gl.forte sit coacta precisa.ex̃ qđ me.cau.c.sacris.⁊ subdit tho. ibidẽ nõ aũt ois qui pccat electõe pccat in spũz sanctũ ſ solũ qui pccatũ eligit ꝑ ꝺtẽptũ eoz ꝙ q̃ hoies solent retrahi a pc cãdo dr̃ g̃ studiosa qñ ex ipsa uolũtatis e lectione ꝓgredit̃ ad exteriorẽ actũ ut i sũ. e.ti.q.v.Hosti.aũt clari⁹ diffinit sic symo nia ẽ spũaliũ l̃ annexoz spũalibꝫ pcedẽte pacto ꝓmissionis ꝺditõis in omni seruicij pretiũ l̃ alic⁹ uis rei tpalis receptio ul̃ do natio.ut in sum.con.eo.ti.q.i. b C Utz symonia sit hęresis.R̃ �fm tho.i iiij.di.xxv. symoniaci nõ sunt ꝓprie ⁊ ꝑ se loquẽdo hę retici cũ nõ hẽant aliquã falsã opionẽ ſ di cunt̃ hęretici ꝓpter silitudinẽ actus ꝙ ita opant̃ ac si extiarẽt ꝺnũ spũs.ſ. pcunia possideri que extimatio eẽt hęretica. a ⁊ ꝙ etiã in ꝓmo auctore symonie ex mala ra ꝺice ifidelitatis pullulauit cui dictũ ẽ ex timasti ꝺnũ dei pcuia possideri. actl. viij. �fm Hlr.⁊ in sum.eo.ti.q.ij. b vñ greg. in registro dicit cũ ois auaricia sit idolo⁹ seruit⁹ quisqs hãc in ecclesiasticis ꝺignita tibus ꝺadis ñ pcauet infidelitatis pdítõi subicit̃ etiã si fidẽ quã negligit tenere ui ꝺeat̃.i.q.i. cum eis.⁊ itez dicit ꝙ ipia hę resis macedonij tollerabilior ẽ g̃ symonia i.q.i.eos. a ⁊ ibi pz ꝙ h̃ nõ fuit dictum greg. ſ tharasij ꝯstãtinopolitani epi. b ſ ⁊ cetera cria in ꝯparatõe symoniace hęres quasi pro nihilo reputãt̃.i.q.ult.c. fi. pñt quoqꝫ ꝓprie ⁊ ꝑ aliũ modũ quidã symoni aci dici hęretici.ſ. tenẽtes quẽdã errorẽ ei⁹ dem symonis qui dixit ꝙ mũdus iste non erat creat⁹ a deo ſ a q̃dã supna ☧tute ut dicit Isy.ix. Eth. a Idẽ in sum.d.q.ij. b C Quare symoniaci poti⁹ dñr a symone

qui uoluit emere donū dei ꝙ giezite a gie
zi qui uēdidit dnū di. ℟ ꝙ magis ople
ta fuit nō hȝ pcati in symone ꝙ in giezi.
nā giezi solū uēdidit donū dei ⁊ symon et
uēdere uoluit ⁊ emē ītēdit.i.q.i. saluator.
Cōcor.tho.2ª 2ᵉ q.c.dcor.etiā pc.⁊ vlrl. ut
in sum.eo.ti.q.iiij. ¶ Utr sola uolūtas
faciat hoīez symoniacū.℟ ꝑm Ray.⁊ alios
tā iuristas ꝙ thcologos quedā sunt ꝓbi
bita ꝙ symoniaca ut emē ℓ uēdere sacra ⁊
hȝmōi.⁊ i istis sufficit sola uolūtas.⁊ ītel
lige ꝑm pc.quo ad foꝛ diuinū sed quo ad
foꝛ hūanū si in nullū actū exiuit neq; fa
ciendi neq; paciscēdi nō diceret symoniacȝ
⁊ sufficit ꝙ pniteat. quedā sunt symonia
ca ꝙ ꝓbīta.s.ꝑ ostitutionē ecclesie ut cum
quis renūciat eccl'ie ut dēt alteri puta ne
poti suo.sil'r ꝑm Hoff.uēdendo vicariā ca
staldionatū aduocatiā iconomatū ⁊ hȝmōi
ex eodē ad nīam.i.q.i.si quis epūs.ij.q.iij
saluator.⁊ in his nō sufficit sola uolūtas
siue appetitȝ quidā nisi ꝓcedat in actū ex
de offi.del' ex pte.ꝑ. a Idē in sum.eo.ti.
q.v. b Sz⁊ hȝ ītellige ꝙ si uolūtas deli
berata hic fuit ita ꝙ ꝑ eū nō stetit ītex é
symonia i foro diuino ſ nō i hūano ⁊ sic
tale pcatū ꝑ pnīaz abolet'.ex eo.mādato
a .In hȝ etiā vī dcor.glo. Ray. ut in d.q.
v.⁊ hȝ vex vī ꝙ etiā circa talia. puta erga
bnficia sola ītētio ostituit culpabilē apd
deū lz nō quo ad iudicialē punitōez eccl'ie
ex e.tua. Symonia tm̄ mētalis tm̄ sola pe
nitētia abolet' nec obligat ad restōez acce
ptoꝛ.d.c.mādato. secus in vsuris i quib⁹
etiā sola ītētio vsurāria obligat ad restōez
in foro pnīali ut ⁊ nō.glo.in d.c. mādato
⁊ facit ex de vsur.dsuluit. Hō aūt possz ee
ꝙ in vsura ledit' deus ⁊ hō deo satisfit ꝑ
pnīaz.hoī uero ꝑ restōez. In symonia uero
siplicis ītētionis nō ledit' ps que spōte ⁊
sine coactōe pstat imo potiꝰ ipsa ledit deū
turpiter agēdo nec ledit' ecclesia militans
que tm̄ iudicat de manifestis d.c.tua. ſ so
lus dꝰ cui ꝑ sola satisfit pnīaz.ex eo.c. fi.
b ¶ Utr ad hȝ ꝙ dmittat' symonia req
rat' ꝙ sit expressū pactū. ℟ non nā ⁊ giezi
symoniacȝ fuit licz pactū aliqd nō fecerit.
nō.ex e.sup specula. a hȝ.c.hī in ti.de ma
gis.⁊ dic hȝ vex quo ad foꝛ diuinū secȝ
quo ad foꝛ iudiciale. ex eo.c. fi.⁊ pz ex di
ctis in.ſ.ꝑcedēti. b ſ de symonia mētali
vide ē.renūciatio.ij.ſ.i. ¶ Quot modis d
mittit' symonia.℟ ꝑm Ray.vna diuisio é
ꝑ munera que dāt'. nā a dat' manꝰ a ma-
nu a obsequio aut a ligua de quib⁹ hēs ē
manꝰ.ſ.i. Alia diuisio ex pte dmittentiū
sic symoniaca ordinatio ℓ alia hȝmōi spūa
liū datio a é ex pte oferētis tm̄ ut qñ ofe
rens mihi aliqd spūale recipit tpale me
igrāte a ex pte recipiētis tm̄ ut si ego reci
piā sacrm̄ nō quidē dādo aliquid oferēti
ſ alicui suo osiliario. Aut ex pte vtriusq;
.s.qñ ordināndus dat aliqd ordināti aliqñ
ex pte neutrius ut si amicꝰ meus me igno
rante dēt aliquid amico siue osiliario epi.
ut me ordinet epō etiā ignorante.i.q.i. sta
tuim̄.⁊.c.si quis a symoniacis. a Idē in
sum.eo.ti.q.vij. b ¶ Utr sit symonia si
aliqd gratis dēt ꝑ spūalib⁹ ℓ recipiat'.℟
si pnitꝰ spōte offerat' nō é symonia.i.q.i.
quicqd iuisibilis.ubi nō.ꝑm Guil.ꝙ si hȝ
ꝓpositō ꝓnotaret appretiatōez seu dmuta
tionē sic nūq; tpale é dādū pro spūali nec
ecōtrario.si aūt notet causam finalē ut sit
sensus iste dēdit dnariū pro sacro.i.ꝓpter
reuerētiā sacramēti licite pōt fieri ⁊ eodē
qnoq; mō si notet cāz efficiētē ut sit ꝑsus
dēdit pro sacro.i.ꝑ dnotōe quā hūit ad
sacrm̄ fieri pōt. a dcor.vl.ut in sum.e.ti.
q.x. b si aūt dubitet' vtr gratis ℓ commu
pta ītētione datū sit tria sunt pncipalr at
tēdēda.s.dātis⁊ recipiētis qualitas viz an
a pauꝑe diuiti ℓ ecōuerso. Itē muneris ꝙ
titas ut si res magni ℓ modici sit ptij. ītē
donationis tēpus an.s. instāte nccitate uel
al' oferat' ⁊ ꝑm hec hīda é presūptio .ꝑ ℓ
dtra ex eo.⁊ si qōes.⁊ hȝ itelligēda sunt in
foro cāz.in foro aūt oscie ītētio attēdit' ñ
ꝓsumptio. a Idē in d.q.x.ꝑm Ray.vl.⁊
Host. b ¶ Utr liceat aliqd recipe ꝑ ope
ribꝰ spūalibꝰ. ℟ ꝑm Ray.pro illis opib⁹
ad que quis non tenet' ex officio recipe lz

vtputa ſacerdos põt locare opas ſuas qui aľ nõ hz vñ ſe ꝓuideat ar.xij.q.ij.caritaté. idé Hoſtí. a Certe.c.caritaté nõ facit q̃ loquit tm̃ quo ad ꝓcuratiõé recipiẽdã a viſitatibꝫ nõ ex locatõe ľ alía ouẽtiõe ſi ex mera iuris diſpõe ⁊ ideo ĩ ſpũalibꝫ in quibꝫ dẽt ceſſare oĩs pactio ⁊ ouẽtio eẽ de pact.c.fi. nõ hz locũ locatio ľ oductio vñ ut in ti.de ſymo.§.ité nũquid.ſup ẋ.locare glo. Ray.ait quidã dicũt q̃ ſi ſacerdos in tẽdat locare ľ uẽdere laborẽ ſuũ ñ ipz offi ciũ ľ ſacrm licitũ é aľ ñ. ego credo ingt q̃ nõ hz locũ ĩ talibꝫ locatio ľ oductio cũ.l. ſecularis nõ dixerit ée locationé ľ oductio né qñ menſor agroꝝ aliqd recipit a dñis eoꝝ ꝓ eis méſurãdis ſi qđ vaľ appellauit onerariũ.ff.ſi me.fal.mo.di.l.ñ.§.i.vbi dr̃ nõ crediderũt veteres iter tales ꝑſonas lo cationé ⁊ oductionẽ ée ſi ꝓtiꝰ opari bñfi cij loco ꝑbẽri ⁊ id qđ vaľ ci ad remunerã dũ dari dẽt ⁊ inde onerariũ appellari. dic g̃ q̃ ſacerdos ſiue idiget ſiue ñ põt ei da ri ꝓcunia in ſũptꝰ ipſius ſacerdotis nõ in munera ſacerdotij.i.officij ſacerdotaľ qđ ĩ pẽdit ſicut dicit hiero.q̃ x.panis cruſtula ⁊ vas mellis ſi data fuerũt ꝓꝓhẽ magis ĩ ſũptꝰ q̃ ĩ munera ꝓꝓhie reputãda ſunt. i.q.i.iudites. cũ g̃ dr̃ ſacerdos recipit ꝓ officiãdo eccľiaz ad tps ſi ꝓ denotat cáz adminiculatiuã nõ appciatiuã ſacri uľ offi cij qđ ĩpẽdit ľ laboris quo laborat in ipſo officio qđ nec uẽdi dẽt nec locari ſicut nec ipm officiũ q̃ quiſq̃s hoꝝ altez uẽdit ſñ quo altez ꝓuenit neutz iuenditũ dereli quit.i.q.i. ſi quis obiecerit. de hz etiã dr̃.ij.§.vtz ſacerdos. b Utz eps q̃ conſecrat ľ uiſitat poſſit recipe ꝓcuratõez.R̃ ꝑm ray. põt eẽ e.cũ ſit.x.q.iij.relatũ.eẽ de ꝑſcri. cũ ex officij.ñ dico ꝓpter laborẽ ſ ut Ber.di cit q̃ taľ ꝓcuratio a iure ꝓmiſſa é imo eẽ ſi eccľia ꝓpter pauptaté ꝓcurare nõ poſſz epm ipſe ſuis ſũptibꝫ conſecrabit eccľiaz.x.q iij.cauẽdũ. hz ber.⁊ Hoſti.circa viſitationẽ unde.ij.viſitatio.§.i.⁊ ij. a hoc qđ ibi dr̃ nõ.glo.in d.c.cũ ſit.nõ.etiã in ſũ.eo.ti.q.x.

b Utz tpalia poſſint dari ꝓ vita eterna ľ pro remiſſione ꝓccatoꝝ.R̃ pñt ꝓ modũ eléoſine. Dañ.iij.pca tua elemoſina redi me.⁊ itellige ꝑm tho.⁊ pc. ĩ iij.di.xxv.q cũ dr̃ vita eterna ľ remiſſio pcoꝝ emi eſt locutio methaforica q̃ ipz meritũ accipit ꝓ éptione deo enĩ ex ꝓtio nr̃o nihil põt accreſcere. a idé in d.q.x. b Utz tẽ poſſalia poſſint dari pro redimẽda vexatõe in ſpũalibꝫ. R̃ ſic eẽ eo. dilectus filius.⁊ i.q.iij.queſitũ. eẽ de magł. phibeas.ſi h ſu per iure ſpũali tũc ſolũ hz locũ cũ ꝓ certo ſtat redimẽti de iure ſuo aľ ñ hec tho.z² z².q.pc.⁊ ult. a ⁊ etiã gl.ray.ut in d.q.x b vñ ⁊ ſi pbẽda mea me ꝓ iuriã remoto alij data ſit ⁊ ego recupero aliquo dato ñ puto ée ſymoniã. Utz encenia iducãt ſymoniã.R̃ ſi nõ extẽdant ad g̃titaté mu nez ⁊ fiant ſine pacto ⁊ ſine aliq̃ corrupta intẽtione nõ iducũt ſymoniã aľ etiã ĩ mo dico omittit.i.q.i.duces. a aľ incipit iu dices.⁊ h fuit dictũ hoſti. ut in ſum.con. co.ti.q.xi. b Utz mun⁹ ab obſequio iducat ſymoniã. R̃ vl.ſi obſequiũ de ſe ſit illicitũ nullo mõ lz abſq̃ vitio ſymonie ſi militer ſi obſequiũ ſit licitũ nõ lz ipm im pẽdere pro aliquo ſpũali ſi illud ꝓducat eãm ꝓncipalr̃ mouẽtẽ ſ ſi nõ dicat cáz ꝓn cipaliter mouente ſi ſecũdariã puta excita tiuã effect⁹ eius qui dare hz aliqđ ſpũale ⁊ poſtea ofert illud reſpitiés ꝓncipaliter ad deũ ⁊ ad merita ꝓſone q̃ ꝓ talia obſequa ⁊ ꝓ alia bona occurrũt h mõ põt dari ſpi rituale puta alicui qui in ſeruitiũ eccleſie ľ prelati iuit romã ľ h⁹mõi. ꝓro ſi obſe qũ eẽt pure ſpũale qđ eẽt ĩpoſitũ bñfitio a .ſ. ꝓ oſtõné añ ipſius bñfitij collatõem nõ aũt ꝓ pactũ ꝑm eundẽ vlrl.⁊ in ſum.e. ti.q.xij. vbi etiã pz q̃ predictis ocor. goff. Ray.⁊ glo. b tũc ĩdubitãter ⁊ ex pacto põt ofern bñfitiũ ita q̃ ille ꝓmittat tale obſequiũ utputa de celebrãdo talẽ ⁊ talẽ miſſã ⁊ ſi.eẽ de ꝑbẽn.ſignificatũ. a Tho etiã ⁊ Pe. dicũt q̃ in h⁹modi obſequijs honeſtis ſeruiẽtibꝫ ad dignitaté ꝑſone reſ pectus dẽt haberi. nam ex ipſa deuotione obſequij dign⁹ reddit eccľiaſtico bñfitio

7 addit Tho. si aũt inhonestũ sit seruitiũ uel ad carnalia ordinatũ puta seruiuit prelato ad utilitatem ꝯsanguineoꝝ suoꝝ uel patrimonij sui ℓ aliquid hꝰ modi. esset immunis ab obsequio 7 symoniacũ ut in dicta.q.xij.ad fi. b ¶ Quid si vnꝰ sacerdos dicat alteri tu celebrabis hodie pro me 7 ego cras pro te. ℟ ꝑm Guil. non é symonia sed licitũ 7 maxime ex causa qñ nullũ pretiũ siue tpalis merces interuenit. a Idem in sum.eo.ti.q.xiij. b ¶ Quid sit munus a lĩgua in quo omittit̃ symonia. ℟ ꝑm Tho.2ª 2ᵉ.q.c. 7 ĩ iiij.di.xxv.munꝰ a lĩgua dr uel ipsa laus ptinens ad fauorẽ hũanũ qui.s. sub pretio cadit uel 7 preces ex quibꝫ acquirit̃ fauor hũanus aut otrarium euitat̃ ut qñ preces armate sunt sed de precibꝫ hẽs statim in sequẽti.ℊ. a idẽ in sum.eo.ti.q.xiij. b ¶ Utꝝ preces inducant symoniã. ℟ ꝑm Tho.2ª 2ᵉ.q.c. si aliquis ꝓncipaliter ad preces intendat symoniam omittit 7 videt̃ ꝓncipaliter ad hoc intẽdere qui preces pro indigno exaudit vnde ipsum factũ est symoniacũ.i.q.i. de ordinationibꝫ.7.c.sunt nõnulli. Si ℞o ponigant̃ preces pro digno factũ non est symoniacũ sed symonia põt esse in intẽtione.s.qñ hẽtur respectus non ad dignitatẽ persone sed ad fauorẽ hũanũ. extra de eta. 7 quali.tuã.i.q.i.latorẽ.vnde dẽt penitere de intẽtõe corrupta.ut in.c. sunt nõnulli. 7 eẽ de eta.7 qua.tuã.7 eẽ eo.mandato. a Concor. Ulri. ut in dicta q.xiij. b ¶ Utꝝ aliquis ponigẽdo preces pro seipso omittat symoniã. ℟ ꝑm Ray.non põt petere ecclesiam ℓ dignitatẽ uel aliqd̃ beneficiũ habens curã aiarum ꝙtũcunqꝫ sit dignus.i.q.i.ordinationes viij.q.i.in scriptis extra de iu.patro.per nostras.benefitiũ uero simplex si sit idigens 7 sentit se idignũ põt petere absqꝫ metu symonie. extra eo. tua nos.7 ar.extra de rescrip.ad audiẽtiã. extra de preben.cum secundũ.Concor.tho 2ª 2ᵉ.q.c.7 etiã in iiij. di.xxv. Siliter 7 Hosti.7 Hoff.quidã tñ dicunt ꝙ licet rogare etiã si benefitiũ habeat curam aiarũ. a hoc fuit dictũ glo.Ray.dicentis ꝙ põt aliquis pro se petere benefitiũ etiã habens curam aiarum si dignus sit exẽplo Isa.q̃ dixit vi.c. ecce ego mitte me. Concor. cũ hoc Ulri. ut in sum.eo.ti.q.xiiij.sed certe tutius videt̃ primũ dictũ per iura allegata.nam propheta non petijt.aliquã curam animaꝝ uel dignitatẽ sed requisitus a dño exhibuit se offitio predicãdi ut patet in dicto.c.vi. b Si indiget ac si non indiget etiã si petat simplex benefitiũ peccat ꝑm Ray.7 Tho. ut in predicta decre. ad aures.i.q.ij.clericos. xij.q.i.illi aũt. a ut patet in dicta.q. xiiij.glo. Ray. in hoc itẽꝝ otradicit vnde ait hoc itẽꝝ durũ est. 7 credo ꝙ exquo aliquis promotus est ad sacros ordines cum hꝰ modi ordinatio titulum ecclesiasticũ requirat põt petere beneficiũ ecclesiasticũ licet habundet in tpalibus 7 iura que magister adducit ad probandum otrariũ loquũt̃ secundũ statum primitiue ecclesie qñ exỹles erant reddit̃ 7 distribuebat̃ de facultatibꝫ ecclesie pro ut cuiqꝫ opus erat.7 ocor.cum eo Ulri.ꝙ nemo cogit̃ suis stipendijs militare. si tñ dignitatẽ uel curam aiarum pro se petat tanta presumptione que eũ tali beneficio reddat indignũ symonia est quia preces sunt pro indigno ℔ ibi. veriꝰ videt̃ dictũ Ray.7 Tho.nam Hieronymꝰ qui in allegato.c. clericos.i.q.ij.nõ fuit in primitiua ecclesia 7 multo minus prosper qui idem dicit ea.q.c. pastor. 7 stipendiũ celestis milicie non debet esse tpale nisi inꝫptũ ratio dictet necessarie substẽtationis clericis eẽ ouenit dicere pars mea dominus extra de preben. cum secundũ. quasi dicat̃ premiũ laboris mei non sit terrenũ sed celeste. b ¶ Que symonia sit grauior.℟ ꝑm Guil ꝙuis in munere a manu 7 a lĩgua 7 ab obsequio omittat̃ symonia tñ quia munus a manu magis ꝓprie est pretiũ ꝙ a lĩgua ℓ ab obsequio ideo illa symonia é magis peccatum. a Idem in sum. eo.ti.q.xv. b ¶ Utꝝ liceat vendere uasa sacra aut uestes aquã benedictã 7 huiusmodi.℟ ꝑm Ul.

omnia sacramẽtalia ad aliquẽ effectũm spi
ritualem ordinata uendi non possunt ut
aqua benedicta ⁊ huiusmõi per quã vena
lia dimittant sicut etiã nec rõne materie
põt uendi sacramẽtũ.i.q.i.placuit. ij.⁊ iij.
sed ⁊ illa que pticipatiue sunt spũalia ut
calix ⁊ hꝰmodi ante ꝺsecrationẽ simplicit
uendi possunt post ꝺsecrationẽ vero huiꝰ
modi uasa uendi possunt alteri ecclesie in
eadem forma. a ūmodo intentio solũ
referat ad tẽporale ⁊ non spũale alꝫ esset
symonia ꝑm eundẽ Hl. ut in sum.eo.ti.q
xvi.ubi hec nõntur. b sed layco calix nẽ
di non põt nisi ꝺflatus.x.q.ij.ꝯ. hoc ius.qꝺ
sacra non debent tractari manibus laycorũ
de cimiterio uero uide s.sepultura.i.ꝯ.i.
b Utꝛ spũalia possint redimi. ℟ ꝑm
Ray.sicut non debent uendi uel emi ita ñ
debent redimi. extra de symo.querelã.nec
aliquo dato uel promisso uel retento pos
sideri intellige ꝑm Guil. qꝺ non possunt
redemi aliquo dato uel ꝓmisso ei qui iu
ste possidet ab eo cui debentur redimi pos
sunt sicut ⁊ redimũt decime de manu mi
litum iuste eas detinẽtium vide supra de
cime v ꝯ.pel't. Utꝛ super spũalibus
possit transigi vide .j.transactio.ꝯ.ij.⁊ vtꝛ
ꝓmutari supra ꝓmutatio ꝯ.i. ⁊ ij. a pre
dicta etiã nõntur in sum.eo.ti.q.xvij. b
Quid de sacerdote qui non vult dare
licẽtiam alteri sacerdoti ut benedicat nup
tias nisi pro pecunia. ℟ ꝑm Guil. si non
intendit vẽdere licẽtiam benedictiõis sed
prouidere sibi de portione oblationũ eum
ꝺtingente nõ est symonia. si tamẽ ex certa
sciẽtia maiorem exigat summã qꝺ presumi
potest qꝺ ipsam licẽtiam uendere voluerit
a hoc etiã presumit quãdo uerba istud so
nant puta si dicat se uelle tãtum pro licẽ
tia benedicendi ⁊ hꝰmodi quia in dubio
non recedimus a significatione uerboꝝ.ff.
de lega.iij.l.non aliter.si vult ergo hoc evi
tare clare exprimat de uenditione seu loca
tione prouẽtus tantum. b ⁊ nõ hic qꝺ ꝓ
ipsa bñdictione nihil ab aliquo exigi põt.
ex.eo.cum in ecclesia. de sacerdote qui non
vult dare licentiã ꝺfitendi alteri nisi pro
pecunia supra ꝺfessio.i.ꝯ.fi. a ⁊ ibi patet
qꝺ symoniã ꝺmittit quod est nõ.simul cũ
supradictis in sum.eodẽ ti.q.xxxvi. b
Utꝛ pro absolutione ab excõicatione pos XX
sit exigi pecunia.Rndeo ꝑm Tho. 2ª 2ᵉ.q.
.c. In absolutione tali non debet exigi pe
cunia tanqꝫ pretiũ absolutionis quia hoc
esset symoniacũ sed quasi pena cuꝫ pre
cedentis pro qua fuit excõicatus.Idem Ipe
⁊ Hoſti. a dicit etiã Hoſti. extra eodẽ
ad aures.qꝺ in frantia ⁊ in quibusdã aliꝭ
regionibꝫ ꝺsuetudo est uel statutũ qꝺ excõ
municatꝰ qui monitus parere noluit sed
excõicari expectauit ꝓpter hanc ꝺtumaciã
anteqꝫ absoluat pro quolibet mense pro
quo excõicatus extiterit certã debeat dare
pecunie ꝯtratem ⁊ hãc ꝺsuetudinẽ dicit
rationabilẽ ⁊ seruandã ut in sum.eodẽ ti.
q.xxxvij.quod itelligẽdum videt qꝺ talis
taxatio non uenit ad manus seu utilitatẽ
exigentis alꝫ haberet spẽciem mali ⁊ ideo
ab eo abstinendũ.extra de vi.⁊ ho.cle.cum
ab omni. ⁊ ꝓpterea hoc casu absolutio de
beret precedere exactionẽ. vnde ⁊ idẽ Hoſti
in sua summa dicit qꝺ excõicatus debet
absolui libere ⁊ eo absoluto põt cogi ad sa
tisfaciẽdum de pena sed ante non põt exigi
cum nec pro illo fuerit excõicatus.⁊ sic in
tellige inquit.extra de symo.ad apostolicã
⁊.c.ad aures.ut in dicta q. xxxvij.⁊ videt
casus formalis in dicto .c. ad aures. ⁊ sic
possunt ꝺcordari opiniones que super hoc
ibidẽ referũt. b ⁊ idem intelligendum
de suspensione ⁊ interdicto. nam si daret
aliquid pro pretio absolutionis siue resti
tutionis symonia eẽt ex parte vtriusqꝫ ar.
i.q.i.nullus.extra eodẽ nemo. qꝺ si hꝰmõi
sentẽtie fuerant iniuste prolate ⁊ detur pe
cunia pro absolutione siue relaxatione nõ.
Hug.xvi.q.vij.decimas.qꝺ non ẽ symonia
ex parte dantis eo qꝺ dans nullum ius ac
quirit sed dat ut acquisitum sine vexatio
ne retineat.ar.i.q.iij.quesitum. satis ꝺcor.
Hoſti. a idem in sum.eo.ti.q.xlvi.vbi ⁊
addit ꝑm glo. Ray.qꝺ si ecclesia mea uel

prebenda me remoto alij fuerit assignata sed pro pretio eam recupero uł redimo symonia est sius iuste amotus fueri ⁊ alius institutus quod intelligēdum est quādo amotio facta est seruato iuris ordine licet iuste per sentētiā que transiuit in rem iudicatam alias bene licet redimere vexationem. extra eodē dilectus filius R. ⁊ patz supra ℣.x. b Utz pro baptismo liceat aliquid dare vide supra baptism⁹.iij.℣.iij.

Nullus clericus debet precc uel pretio uł fauore celare episcopo peccatū publicum prochiani sui uel etiā minus digne penitē tem reconciliare ⁊ ei de hoc testimoniū ferre uel digne penitētem repellere aliter symoniam omittit. extra eo. nemo. a ℞m Inno. ⁊ in sum. eo. ti. q. xxxviij. non ꝓprie sed silitudinarie dicit symoniacus qui celat ꝓpter gratiā crimē alterius puniēdus est enī ut symoniacus quod intelligi pōt nisi ipsa celatio esset annexa spūali officio forte qđ quis habet ab episcopo ad denunciandū delicta uł simile quia tūc censeret vendere ipsum officiū ⁊ osequēter esset symonia. i. q. iij. si quis obiecerit. b ⁊ generaliter ℞m Tho. 2ª 2ᵉ. q. c. illa spūalia ad que quis tenet ex officio non pōt accedere vnde nec pro dispēsatione nec pro correctō ne subditoꝝ uel qđ quis desistat a corrigē do pōt aliquid recipi. a Concor. Pe. in dicta. q. xxxviij. b Quid si dat aliquid superiori ut seruet iustitiam in spūalibus Rndeo ℞m Ray. symonia est. ⁊ addit guil idem credo si agat super tpalibus exquo persona est ecclesiastica que ratōne ecclesiastice iurisdictionis tenet ad tale ius reddendum. sed si sit iudex laycus ⁊ super re tēporali nō erit symonia licet alˢ grauiter peccet. supra iudex i. ℣.vij. a Concor. Ut in dicta q. xxxviij. b Utz sacerdos possit celebrare uł exequias uel alia officia facere pro pecunia. Rndeo ℞m Ray. si tenetur ad hoc tūc exigere aliquid symoniacū est. i. q. i. uendētes. si non tenet ⁊ deficit ei sumptus pōt accipere. i. q. i. duces. nam et operas suas locare pōt siue ad diē siue ad annū. extra ne prela. vi. su. c. ult. a ibi hoc non probat. nam ibi dicitur de locatione redditū ⁊ non operarū spūaliū ut ⁊ ibi nō. glo. ⁊ addit ꝙ nullū spūale locat et de hoc latius supra ℣. vij. in additione. b Q. si sumptus habet ⁊ ad hoc non tenet aut debet facere gratis aut cessare alias videtur facere ex auaritia. ⁊ licz forte quādo non tenet ad illa non esset symonia eo ꝙ non debet suis stipendijs militare. xij. q. ij. caritatē. extra eo. cum sit. cum turpe est lucrum quādo fit ex auaritia ł si in sumptꝰ recipit etiā si diues sit ⁊ non fit ex auaritia saltē habet spēm mali ⁊ in quolibz predictoꝝ itelligas ꝙ ipse gratis debet cōicare cantare uel officiare licet aliquid recipiat pro sumptibz sicut dicit Aug. ꝙ apli gratuitū panem accipiebāt ab illis quibꝰ gratuitā predicationē impedebant. satis docet Tho. 2ª 2ᵉ. q. c. a Predicta melius possunt itelligi per ea que nō. glo. Ray. in ti. de symonia ℣. querit sup uerbo statutū. vbi sic dicit licet ne dare pecuniā ł recipe pro hꝰmodi obsequijs ał pro interessendo extreme vnctioni. Item quid de illis qui dant redditus uel recipiūt ꝓpter faciēda anniuersaria. Item quid de illis qui dant sacerdotibz diuitibz ł pauperibz pro faciēdo ānuali ł tricenario uel anniuersario ut celebrādo missam de spū sācto ł aliā ł qui dat denarios clericis ꝓ vicedis psalterijs in exequijs mortuoꝝ ł alˢ ł qui dāt eleēsinas pauperibz ut orēt pro eis. cum talis oro sit spūalis ⁊ hmōi eleēsina sit corpał ℞ in oibz talibz casibz dare ł accipe tpale pro spūali symonia ē siue det ꝓ sacro siue pro officio siue pro labore hꝰ officij ł oronis ℞m ꝙ h prepositio pro denōt appciationē fi si denōret cāz motiuā nō primā ł principalē fi remotā ⁊ occōnalē licitū ē dare ⁊ accipere tpale pro spūali. vñ si quis dat pecuniā collegio alicui ꝓ generāda deuotōe ⁊ dilectiōe in ipso collegio ut ex illa deuotione exaudiat in petitione quam petit ꝙ fres iterssint exequijs mortui uł extreme vnctōi moriētis. ⁊ illi h faciūt ex dilectōe

ꝛ deuotione in eis taliter gñata ꝙ pro deuotione ipsi⁹ dãtis sic ly dare ꝛ accipe tpale pro spũali ꝑm qꝫ li pro denõt cãz motiuam remotã ꝛ nõ ꝓpinquã. ꝓpinqua causa est dilectio ꝙ deuotio gñata ex dato ꝙ forsitan nõ gñanda nec ẽ sil'e qꝫ ñ possum dare pecuniã epõ ut me diligat ꝛ ex dilectione me bñficiet ꝙ ordinet ꝛ ꝟ ideo qꝫ dilectio qua eꝑs diligit aliqué ly sit spũalis nõ est eã ꝓpter quã debẽt talia offerri ſ; potiꝰ debet attẽdi meritũ ꝛ dignitas ꝑsone. ſ; bñ ẽ eã sufficiẽs hꝰmõi dilectio qua etiã diligitur peccator spũaliter ut dẽat orari pro eo eũ ꝛ ꝟ decedat dñs ubi dicit facite vobis amicos de mãmona iniquitatis ut recipiant uos. ℣. Luce xvi.i. ut orẽt pro uobis recipiẽdis ex quo ꝑz qꝫ ly dare pecuniã pro acquirẽda deuotione hoĩm spũaliũ ꝛ paupũ ut ꝑ ꝟ mouẽt ꝛ teneat orare pecunia tñ data pro hꝰmõi amicitia acquirenda que spũalis ẽ nõ ẽ pẽsanda a dante ꝙ accipiẽte ut dictũ ẽ ut datũ ſ; ut fructꝰ ꝑm qꝫ dic̃ apl's ad phil'. iiij. nõ quero datũ ſ; fructũ qꝫ nõ attẽdo ꝓncipaliter pecuniã datã ſ; caritatẽ ꝛ deuotionẽ ꝙ pietatẽ ex qua datur ꝓpter quã sola elemosina ẽ fructuosa ꝛ iõ Rnsio ẽ ad oẽs qões ℣. positas de illis qui officiãt ꝓ denarijs ꝛ ceteris qꝫ si li pro denõt appciationẽ ꝙ cãz ꝓmã remotã ꝙ finalem illicitũ ẽ. si aũt cãm admiculare licitũ est ut talia recipiãt in sumptꝰ officiantiũ ñ in officioꝝ pretio ꝟ ibi. ꝛ ocor. predictis tho. pc. ꝛ vlrl. ꝛ alij theologi ut i sum. e. ti. q. xlij. Et ex predictis põt colligi qꝫ nõ est tutũ cui icũbit facere officiari altare uꝙ capellã oducẽ ad ꝟ clericos ꝓ acti. ꝛ ouẽtionibus ſ; ostituere aliquẽ redditũ qui deẽt officiãtibꝰ. ut in. c. significatũ. ꝛ in glo. eẽ de preben. b Utꝝ omittat symoniã qui debitori suo dat aliquid spũale ut recuperet qđ suũ ẽ. Rñ ꝑm Tho. in iiij. di. xxv absq; dubio symoniã omittit idem Ulrl. a Idem in sum. eodem ti. q. lxv. b Utꝝ eũ aliqui precedẽtes religionẽ siue sanctitatẽ petiuit a sacerdotibꝰ qꝫ ꝓcurẽt eis pecuniã in prochia sua ita qꝫ sacerdos habeat inde certã partem sit symonia. Rñ ꝑm tho. i quolibz. cũ ꝓsuasio sacerdotis sit res spũal' ꝛ credat' ei qꝫ sacerdos ẽ iõ si in tali casu pactũ iterueniat symonia ẽ respectu sacerdotis. ꝛ sacrilegiũ respectu talium religiosoꝝ quia est defraudatio elemosinarum respectu illoꝝ qui dant. vnde ꝛ si est vnum peccatũ ꝙtum ad actum est tamen multiplex ꝙtum ad reatum ꝛ tam etiam ipse sacerdos qꝫ ipsi recipientes scilicet qui sacerdotibꝰ tribuũt uel relaxãt tenentur de symonia. a ꝛ etiã ad restõnem ut patet secundũ eũdem Tho. ꝛ in sum. eo. ti. q. lxvi. Et cui dẽat fieri restitutio isto casu potest petere ex dictis ℣. restõ. i. ℣. xiij in addi. ℣. item ꝑm Inno. b Utꝝ layxv cus qui recipit pecuniã ut eccl'ie restituat decimã quã tenebat omittat symoniã. Rñ ꝑm Hosti. si laycus nõ vult decimã dimittere nisi pro pecunia symoniã omittit ex pte sui ſ; ecclesia bñ põt redimere ut ℣. decime v. ℣. v. a Idẽ in sum. e. ti. q. lxvij. sed in dicto ℣. v. oꝛariũ dicit Guil. ſ; solutio pz in addi. b Mediatores symonie symoniaci sunt. i. q. i. si quis epũs. a Ibi dicatur qꝫ si quis mediator tam turpibus ꝛ nephãdis datis uel acceptis extiterit si quidẽ clericus fuerit a ꝓprio gradu cadat. si vero laycus anathematizet'. b Utꝝxvi papa possit omittere symoniã. Rndeo ꝑm Tho. z^a z^e. q. c. papa potest sicut ꝛ quilibz alius ꝛ tanto graui⁹ quãto in altiori gradu ꝟsistit. res eni ecclesie non sunt eius ut domini sed ut dispẽsatoris vnde si pro aliqua re spirituali reciperet pecuniã aliquã redditibꝰ alicuius ecclesie symoniacus eẽt similiter si pro re spirituali reciperet pecuniam ab aliquo layco nõ de rebus ecclesie. a Concoꝛ. Ulrl. vt in sum. eo. ti. q. lxvij. quod intelligẽdum videt' quo ad illa circa que omittit' symonia lege diuina secus si lege tantũ ecclesiastica cui papa non subiãtur nisi de equo. C. de legi. l. digna vox. b prelatus qui omittit vices suas pro pecunia symoniacus est vide infra vicarius. ℣. tertio.

Symonía ii° Scdz spēalr quo ad ordines. symonía qñq; cō/mittit ex pte ordinatōis aliqñ ex pte ordi nati vt.ē.symonia p̄.ſ.vi.°. ¶ Utrū aliqs p mea ordiatōe vl̄ pmotōe pecūiā offerat nūqd ego dicar symoniacꝰ.R̄ſi a pn° otra dixi nō obē mihi ex̄ e.ſicut tuis.ſ.pe.ꝛ ex̄ de homicī.petrus. a Hoc vex̄ ſm Inno vt in ſūma li.i.ti.i.q.viij.ſi pecūia data eſt poſt electōez p̄ ofirmatiōe de quo loqt̄.c. ſic tuis.ſecꝰ ſi daret̄ p electōe etiā p̄hibē te me niſi fierz ab inimico. Con. Min.hoſ. ꝛ glo.Ray.vt ibi ſidē ꝛ ſi quis recepiſſet ordiné p̄ ſymoniā omiſſā cū ipo ordiatore tūc enim ſic ordiatꝰ lz ignorāter vl̄ etiā euz otradictōe nō recipet executōez·q; hoc idē otigēt etiā ſi eiꝰ ordiatōe nulla oiſſa fuiſſz ſymónia·dū al̄ eiꝰ ordiator fuiſſz ſymoniacꝰ i collatōe ordinū. Nā q ſemꝫ ſymóiace con tulit ordiné de cetēo executōem dare non potēit quātūcūq; occultū ſit·ꝛ quātūcūq; recipiēs ignorez.i.q.i.ſi qs a ſymoniacō.ſm Hoſt.ꝛ i.d.q.viij.hodie etiā vī idem i col latōe bñficij·cū ſymoniace oferēs eē bñfi[m] vl̄ offi[m] eccleſiaſticū ipo facto excōicatōez incurrat·ꝛ qđ agit̄ nullū ſit·vt i exua mar/tini qnti.q incipit multe.ꝛ i alia eugenij iiij q̄ incipit.cū detestabile·itaq; diſtictōes que i hoc·ſ fiūt nō habēt locum niſi qñ ſymōia fuiſſz omiſſa cum alio q̄ cū collatore ordis ſeu bñficij. b Sceꝰ ſi ſciui ꝛ oſēſi ga tūc quātūcūq; occultū ſit renūtiare teneor·ſi vēo hoc fit me penitꝰ ignorāte puta q̄ ami cuſ·meꝰ pecūiaz dedit·tūc lz ego nō ſum ſy moniacꝰ teneor tū renūtiare·ex̄ e.ſymōiace. ꝛ c.de regulariꝫ.ꝛ c.nobis.q̄ ſi inimicus meꝰ dedit pecūiam volēs q̄ ex hoc pmotō mea iudicaret̄ ſymo[ca] ꝛ ſic ipediret̄ ñ omit tit̄ ſymōia quo ad me·nec mihi nocet ne i[c] ex dolo ſuo reportz qđ itēdit vt i.c.ſic tuiſ ꝛ i.c.nobis.i.R.ij. a Tñ ꝛ h caū qñ inimi/cus aliqd daret i p̄iudiciū meū ꝛ hoc ſcire añ̄ epus vocaret me ꝛ oſtaret mihi q̄ ñ me vocaret niſi ꝓpter munus illud reci/pere nō deberez ſm glo.Ray.ꝛ i.d.q.viij. ꝛ ad hoc etiā facit qđ nō.i ſū.e.ti.q.xxviij. vbi ſm Ray.dr̄ ꝛ glo.dicit q̄ ſi aliqs ſcit vl̄ credit ſibi collatū ordiné vl̄ bñficiū p̄n cipal̄ ꝓpter obſequia ſeu p̄ces carnales a ſe vl̄ ab alio iterpoſitas ſi alias erat dignus reſignare nō tenet̄ ſed debet penitē de itē tōe corrupta·ex̄ e.mādato.ſi vēo erat indi/gnꝰ reſignare tenet̄ q̄ tūc hꝰmōi p̄ces ſeu obſequia ſuccedūt loco p̄cij.i.q.i.ſūt ñ nl̄li ꝛ conc̄.vl.vt ibi. b ¶ Quid ſi quis etiā ſine pecūia obtēturꝰ erat ordiné vl̄ bñfi[m] ꝛ tū pecūia data fuit R.ſm Inno.ſi alius dedit pecuniā dū tū nō ordinatori nō ē ſy/monia ar.i.q.vi·ſ.vlti.ſi aūt ipe ordinatus dedit ſymoniacꝰ eſt. a Etiā ſi ſiñ pecūia habiturꝰ erat ordiné vl̄ bñfi[m] ſm e.Inno ꝛ i ſūma e.ti.q.viij.qđ itelligе niſi gratis aliqd daret̄ vt.ē.ſymōia p̄.ſ.vi. b ar.i.q ij.ḡ pio.ꝛ.q.iij.ſi qs obiecerit.ꝛ c.vl.ꝛ.q. vi.c.i. ¶ Quid ſi qs pecūiaz ꝓ me neſciēte ꝓmiſſaz poſtea ſolui·R̄ ſicut ſymoniacꝰ de hoc iudicari q̄ i maleficiis ratihabitō ſtro trahit̄ ꝛ mādato opat̄ ſicut nō.ex̄ e.ſicut tuis. a In gl. b In hac tamen ſymonia ſm Tancre.ꝛ Hoſt.epſ p̄t diſ/pensare a Idem i ſum.e.ti.q.ix.tñ hodie ſi aliquid datum fuiſſet collatori nullus poſſet diſpenſare niſi p̄p·vl̄ ſi eēt datū etiā altēi qñ ſine alia datōe nō fuiſſz al̄ hiturꝰ ordiné vl̄ bñficium vt pz ex pal̄.exuagāti bus. b ¶ Quid de his qui p ypocriſim dū p̄tendēt ſpēm ſcitat̄.ꝓmoti ſunt ad or/dines ꝛ bñficia nulla iterpoſita dditōe vel pacto R̄ ſm Ray.non tenet̄ reſignare ſed ſolū ad agēdum pniam ex̄.e.mādato a h vex̄ niſi al̄ ñ ſit idoneus tūc ei renūtiare tenet̄.i.q.i.ſi quis neq;. b Tho.z[a].z[c].q. .c.dicit ypocritā nō eſſe ſymoniacū a hoc vex̄ quo ad eccīam ſecꝰ quo ad dēū.cū ypo crita ex ſpūalibꝰ querat humanū fauorem ꝛ ſic ſymoniā mētalē omittat.i.q.i.ſūt nō nulli.ꝛ idē qđ hic nō.i ſūma e.ti.q.lxi. b ¶ Utrū ab ordinādo vl̄ eligendo aliqua cautō vl̄ ꝓmiſſio peti poſſit R̄ ſm Ray.añ ordinatōem ſeu electōez ab eo q̄ eligēdꝰ ē nulla cautō vl̄ ꝓmiſſio peti p̄t·ꝛ ſi p̄ſtet̄ ſymōia eſt q̄ vī facē ad hoc vt eligat̄ viij. q.iij.talia.ſ poſt electōem bñ p̄t quia tūc

nihil sperat ab eis dū tñ nō fiat ex p̄cedēti pactōe viij.q.iij.i artald⁹. a Idē i sūma e.ti.q.xviij.ſm Ray.⁊ glo.ei⁹ ⁊ Hoſtie.ſz vt ibi p̄z aliq̄ dixerūt q̄ ſupior p̄t exigere cautōem etiā añ electōez q̄ auctas ſupior. tollit vitiū ſ pmū dictū verī⁹ vī q̄ p hāc cautōem videt̄ ꝯſetire electōi de ſe faciēde ⁊ iō talis electō tāq̄ ambitōſa eſſet irritā da ex de elec.cū poſt petitā. b ¶Quid ſi aliquis nō hns titulū rogat aliquē p̄by terū vt p̄ñtet eū ad titulū eccl'ie ſue ⁊ pro mittit ei q̄ nūquā i ipa eccl'ia petet aliqd ⁊ ſic ordinat̄ R̄ ſm Ray.ſymoniā omittit ⁊ niſi cū eo fuerit diſpēſatum nec ad ſupio res ordines debet aſcēdē nec i ſuſcepto ſz rigorē canonū miſtrare ex de ſymo.p tuas iij⁹.nec excuſat̄ p ignorātiaz iur.vt ibidem colligit̄.⁊ ſol⁹ p̄p diſpenſabit cum eo q̄ ſy moniac⁹ eſt i ordie tamē i ordinib⁹ añ rite ſuſceptis petīt ſm Guil'.p eōz diſpēſari a Idem i sūma e.ti.q.lxx b Cete⁊ ordi nator p̄dicto mō eſt ſuſpenſus a collatōne ordinū ſil'iter ⁊ p̄ñtator ab executōe ex eo. ſi qs ordinauerit. a ibi dī ſi quis ordina uerit ſeu ad ordinē p̄ñtauerit aliquē p̄miſſi onē vl' iuramētū ab illo recipiēs q̄ ſup p̄ miſſiōe ſua nō īgetet eūdē ordinator a col latōe ordinū p triēniū ⁊ ordinat⁹ ab ordie ſic ſuſcepto donec diſpēſatōez ſup h̄ p ſedē apl'icam obtinē meruerit nouerit ſe ſuſpē ſos b ¶Quid de illo qui ſcit ep̄m ſuū ſymoniacum qui tamē p̄cipit ei q̄ recipiat ordines ab eo vide.ſ.ordiator.ſ.p̄enl'.

Symonia tertio

¶Quātū ad bñficia ſeu etiā digni tates de q̄ plura potes colligē i p̄cedēti.c. Nūc q̄rit̄ ſi qs hns lras ſup̄ p̄uiſiōe alic⁹ bñficij recipiat aliquā p̄nſiōem l' aliqd be neficiū vt renūtiet lris R̄ ſm Hoſtī.ſi ex pactōe p tiū p aliq̄ tpali fiat h⁹mōi rnūtia tō ſymoniacū eſt Si vēo ex officō iudicis vl' bonis vir.mediātib⁹ pure renuntiet ⁊ ex altēa p̄te aliqd tpale det̄ ei nō é ſymonia cū vt colligit̄ ex de renū.ſane.⁊.c.veniens. ⁊ ex de pact.cum p̄dem a Idem Hoſti. addit vbi vero aſſignat̄ bñficiū ſpuale ita q̄ etiā ex pacto renūtiet lris dictis non eſt ſymoniacū ex de Rpti.ad audiētiaz.ij.q̄ ad hoc tenet̄ ⁊ tacite ineſt Con. Inno.vt i sū. li.i.ti.i.q.xx. b ¶Utrū rſignare aliqd ſpuale p̄cūia vl' ex pacto ſit ſymoniacum R̄ ſm Hoſ.ſic ex.c.quēlā.⁊ ex de reſti.veī ens.clare itelligit̄ q̄ ſibi opetit remittit viij.q.iij.talia. Idē Hoſti.⁊ facit ad hoc.ſ ſymonia p̄.ſ.iij. a Idem i sūma.eo.ti.q. xix.⁊ hoc itellige ſm dicta i.ſ.p̄cedēti cum additōe b ¶Utrū qñ recipit̄ mōchus vl' canonic⁹ vl' ꝺſecrat̄ eps ⁊ h⁹mōi poſſit exigi q̄dam ex ꝺſuetudie R̄ ſm vl.ſi obtie tur aliqd tale p exactōem iudicij vl' p vio lētiam vl' pactum ſiue añ ſiue poſtea ſymo nia eſt nulla ꝺſuetudine obſtāte ex e.c.i.et .c.ſicut p certo.ſi vēo ſponte offerat̄ rōe cō ſuetudis vl' caritatis etiā ſi fuerūt excitati p ſpuale bñficium nō eſt ſymonia.i.q.ij.q̄ pio.c.ij.Cor.ix.nō ex triſticia aut neceſſita te ⁊ iz illi q̄ ſolēt hoc recipē nō poſſint h̄ exigē ex ꝺſuetudie tū p̄ñt monere illos vt bonas ꝺſuetudines ſeruēt ñ aūt debēt eos artare p ſbtractōem ſacrameētoꝝ ⁊ h⁹mōi ſ tū p ſuperiorem cogēdi ſūt ex e.ad apl'icaz ſatis ꝺcor. Tho.z^a z^e.q.c.pe.hoſti.⁊ Inno. ⁊ ſimilē qōem determians Idē Tho.i q̄li bet dicit ſic cū i diſpēſatōe ſacrameētoꝝ ſeu alioꝝ ſpūuz aliqua repiūt̄ vt ſymonia eui tet̄ tria sūt neceſſaria p̄mū vt hoc fiat con ceſſiōe iur.diuini vl' hūani aut ſaltē pie cō ſuetudis.z°. vt ſit pia itētō ⁊ nō corrupta z°. vt ſit forma honeſta.ſ.vt nō requirant̄ añ pij officij executōem ne pactum īteruenire videat̄ ſ expleto officō poterūt exigi ſi q̄ iſta tria ꝺueniāt ſecure recipiat añdya. parafrenū p iſtallatōe abbatis ⁊ h⁹mōi et ſimilē ſi gratis offerat̄ a Idē i sū.e.ti.q. xxxi. b ¶Utrū p̄ñt recipi nummi criſ males a .i.qui p criſmate dāt̄ b R̄ non excuſāt̄ a crimie ſymonie ⁊ illi q rei nomē ⁊ tēp⁹ ſolutōnis mutātes nūmos quos p criſmales eo q̄ p criſmate ſiue criſmatōne darēt̄ ſecūdo paſchales a Idem ſūt qō criſmales ſic dicti quia ꝺſueuerūt recipi in

paſcha tpe crīſmatōis vt i.c.ſ.all'. b ¶ Z. ꝺſuetudinē medie quadrageſime nūcupau[t]
a q̄ hoc tēpe q̄drageſime hos ꝺnarios exigebāt añ crīſmatōis tēp⁹ ad palliādum ſymoniā vt i.c.qꝺ ſequit' b eī.c.i tīn.

¶Quid ſi aliquis dign⁹ ꝓmoueri ꝺat aliqd ianitori vt eū ꝓmittat itr̄ ad epz l' ad pcrē dū ofi tōez electōis vl' aliqd h⁹mōi R' ꝑz Guil'.nō eſt ſymonia ſi nō ꝺt corrupta in tēpe vt ſi p̄ interceſſiōem illoz̄ qb⁹ ꝺat cō ſequat' qꝺ itēdit ¶ ideꝫ credo ſi ꝺt aliqd familie epī ne videat' auar⁹ ¶ vt facil⁹ hz accessum aut etiā ꝺe largitate laudet' licet talia poſſint fieri cū pccato eē ſi fiāt cauſa iactātie vl' ianis glozie a Idē i ſum.e.ti. q.xxxv. b ¶Quid ſi aliquis ꝺet alicui laico aliquid vt nō moleſtet vl' ip̄ediat ele ctōem R' ꝑm Ray.ſi nōdū erat ius q̄ſituz q.ſ.nō erat elect⁹ credo ſymoniā ꝺmiſſam ſecus ſi poſtq̄ elect⁹ fuiſſz eī e.ꝺilect⁹.idē Tho.z[a] z[e].q.c.¶ vide.ē.ſymonia p̄.ℊ.xi°.q icipit vtrū tpalia poſſint ꝺari ꝓ ſp̄dimēda ꝛc a Idem i ſum.e.ti.q.xliij.vbi.¶ addr̄ ꝑm glo. Ray.q̄ ſi aliquis nullū ius habēs i electōe impediret ſimplr̄ ne fieret electio aliq̄ poſſet capl'm redimē vexatōem ſuam ſecus ſi impediret ne ꝺe iſto ficret. b

¶Quid ſi clericꝰ qui vult recipi i canonicū alicuiꝰ eccl'ie ꝺt illi bona ſua R' ꝑm Inno ſi largiat' cum ꝺcitōe vl' cū pacto vt reci piat' i canonicū ¶ illa retineat ꝓ p̄benda ſy monia eſt.ſi vēo pura itētōe ꝺuotōis offe renſ rogat q̄ admittatur ¶ q̄ bona oblata liceat ſibi habē ꝓ p̄benda ¶ clerici pura ité tōe oſētiāt nō eſt ſymonia q̄ ſi ꝺans tali in tētiōe ꝺicat' p̄ncipalr̄ vt ꝓ tēpalia habeat ſp̄ualia ¶ illi alr̄ nō recipiēt eum ex vtraq̄ pte eſt ſymonia ſed tñ mētalis Con.hoſ a ꝺe p̄dictis eſt ca⁹ formal' i.c.tua nos.eī e.qꝺ.¶ nō.i ſum.e.ti.q.xlvij. b ꝺe p̄ben ꝺis aūt quas ꝺe nouo oſtituit qs i eccl'iis pōt retinē ius patronat⁹ i ꝑpetuum vl' ad tēp⁹ vt ipſe vl' hēdes p̄nēt quē volūt ad ipſas ꝑm Guil'. a hoc verū tpe oſtitutō nis ꝺe oſenſu epī ¶ fratrū ſi ibi ſūt aliq al' nō poſſet tale ius retinē ꝑm eūdem Guil'

i ſum.e.ti.q.liij. b ¶Quid ſi fūdatōne ipſi⁹ eccl'ie fiat tal' oſtō quicūq; ꝺedit tñ i redditib⁹ recipiat' i canonicū ¶ qꝺ ꝺede rit habeat ꝓ p̄benda nūqd ē oſtō licita R' ꝑm Guil'.ſi fiat ita q̄ nō ꝺuret i ꝑpetuuz ſi ad tēp⁹ nec fiat i fraudem ſymonie ¶ ea ſit itētō oſtituētis q̄ nō ꝓ reb⁹ ꝺādis ſed p̄ncipalr̄ ꝓpter cultum ꝺīnū augmētāduz ¶ ꝓpter ꝺuotōem ꝺātis recipiat' ad ſpūa lia tollerari pōt ꝺuz tñ ille qui recipit' ſit ꝺignus a Idem in ſum.eo.titulo.q.liij.

b ¶Quid cum ꝺicūt ſibi aliqui cano nici maiores canonicum⁹ nepotes noſtros plz tibi ꝺe meo ¶ mihi placebit ꝺe tuo.vel ꝺe eo q̄ ꝺicit nūq̄ me viuēte fiat aliqs ca nonicus in iſta eccleſia niſi fiat talis pro q̄ rogaui R' ꝑm Ray.ſymonia committit' i vtroq; caſu nam canon ꝺic' abſit oīs pactō ceſſet omis ꝺuētō.i.q.ij.q̄ pio.idem vl. a Idem i ſum.e.ti.q.lxij. b ¶Quid ſi ꝺi cat vn⁹ canonic⁹ altēi tu fuiſti exaudit⁹ in vna p̄tītōe ¶ ego ꝺebeo exaudiri i alia R' ꝑm Ray.ſi p̄ces ſūt ſp̄uales nō ē ſymonia ar.lxiij.ꝺi.q̄ ſcā.ſi aūt p̄ces ſūt carnales vl' ex pacto quōdam facto vl' nūc faciēdo ſy monia eſt Conē.vl.vt i ſum.eo.ti.q.lxiij. q̄ aūt ꝺicāt' p̄ces carnales habeāt'.ē.ſymōia. p̄.ℊ.xv. ¶Quid ꝺe his q̄ conſanguineis ſuis oferūt bñficia p̄ncipalr̄ ꝓpter oſanguitatē R' ꝑm Tho.z[a] z[e].q.c.talis collatō illicita eſt nō tamē ſymoniaca q̄ nihil r̄cipit ſi tñ aliqs ꝺet bñficiū alicui hoc pacto vl' itētō ne vt exinde ſuis oſāguincis ꝓuideat ē ma nifeſta ſymonia ar.eī.c.nemo.¶ addit guil q̄ ſi quis oſanguineo ſuo bñficium ofert vt ipſe oferēs magnificet' vl' fiat potētior vl' vt parētela ei⁹ exaltet' ¶ h⁹mōi ſymonia eſt q̄ reſpicit tpalem vtilitatem a Idem i ſū.e.ti.q.lxiij. b ¶Quid ſi ꝓ pecunia r̄cipiat' aliqs ad ſeruiēdm i hoſpitali ¶ h⁹ modi R' ꝑm Guil'.ſi i p̄dictis caſib⁹ oſeq; tur aliquis aliqꝺ ius ſp̄uale ſymonia eſt ſi aūt nō oſequat' ſi recipit' ad hoc ſolum vt ſeruiat nō eſt ſymonia lz al' turpe ſit ꝺare vl' accipe ꝓ talib⁹ a Idem i ſum.e.ti.q. lxxv. b ¶Quid ꝺe illlis q̄ emūt victū

vnſ mõchi ad totã vitã ſuam ℞ ꝑz Guiľ nõ eſt ſymoniacũ exquo emptor nõ oſeqť aliqđ ſpũale a Idem i ſum.e.ti.q.lxxvi. vbi etiã addit ꝑm eũdem nõ tñ eſt ſecuꝝ emẽ niſi ꝓbabiliť dubitet ℭ ꝙditõ melior ſit.ſ.vẽdẽtis aut emẽtis. b ¶ Utruz ſacerdos poſſit vendẽ officiũ portãdi aquaz benedictã ꝑ procliam ℞ ꝑm Guiľ.ſi taliſ ſacerdos de ꝙſuetudine hz ꝙ tale officium poſſit rtinẽ ⁊ etiã ꝑ alium exercẽ ⁊ ꝓuẽtꝰ accipe non eſt ſymonia ſi illud omittat ad firmã aľ ſymonia eſt vľ ſaltẽ turpe lucruz a .ſ.qñ nõ oſueuit ex eo habẽ ꝓuẽtum q̃ caſu eſt vẽa ſymonia cũ vendat officiũ ſpirituale ⁊ idem qñ oſueuit habẽ ꝓuentum ⁊ vendit nõ ꝓuẽtum ſi officiũ vt põt collí ex dictis.s̃.ſymonia ꝑ.ſ.xx.cũ additõe b ¶ Utrũ q dat pẽſionem vt eligat i ipsa torem ľ i rectorẽ alicuí ciuitatis ꝙmittit ſymoniã ℞ ꝑm Hoſti.ſymoniã ꝙmittit qꝝ ptãs ſpũaľ eſt a Idem i ſum.e.ti.q.lxxix ⁊ hoc é verũ iquãtũ omis ptãs deſcendit a deo Ro.xiij.ſi tñ ptãs deputata ꝓncipaľ ad regimẽ terrenoꝝ magꝰ terrena q̃ ſpũaľ vocat ⁊ differt a ſpũali.xcvi.di.cũ ad vez tõ veriꝰ vľ qđ ſequit b Sed vẽiꝰ eſt ꝙ eſt turpe lucꝝ nõ ſymonia qꝝ ptãs terrena nõ eſt quid ſpũale vt.ĵ.ſortilegiũ.ꝑ.ſ.xi°.q icipit vtrũ diuinatõ ſortiũ ℞ gntꝰ.

Symonía iiii°

Quo ad fructꝰ bñficoꝝ quid de epis qui eccleſias oferũt retenti.ſibi fructi bus vľ aliqua eoꝝ ꝑte ℞ ꝑm Ray.diſtingue cum Inno.nam ſi ille q dat bñficium añ̃ꝑ daret nõ ꝓpiebat ꝓuẽtꝰ ſi ex datõne bñficij oſequit eos nõ eſt dubium iteruci re ſymoniã.ſi vẽo añ datõem bñficij ꝓpie bat ꝓuẽtꝰ põt qdem retinẽ ex iuſta cã et neceſſaria a dũmõ ex rõnabili cã ꝑmo ℟ ſtatuit vt i.c.vt noſtrũ.de quo.ĵ.debẽt tñ ꝑlati ſtatutũ tale facẽ de oſeſu.c.ꝑm Ray. Hoſti.⁊ Goff.⁊ ℟.vt i ſum.li.i.ti.i.q.lxij b ſi nõ põt tenẽ ſi ocurrat cũ eo q rcip bñficium ſeu cuz alio mediatore vt oceſſo bñficõ ipe retineat ſibi ꝓuẽtus ex vt eccle. beneſi.ſñ oimi.cõ.vt noſtrũ.i fi.⁊ ex de ceſſi ꝓhibẽm .i.q.iij.ſi quis ꝑbendas. Sz hic nõ qꝝ ꝑlati nõ poſſũt retinẽ bona eccľiarũ vacãtium niſi vt dr.s̃.bñficiũ ij.ſ.i. a ibi dr qꝝ iſta retẽtõ nõ põt fieri ſine iuſta cauſa vt dictũ eſt dic tñ Goff.qꝝ ꝑlatꝰ nõ poteſt ſic retinẽ fructꝰ oim bñficoꝝ ſimľ niſi hoc ꝑ idulgẽtiã obtinẽt ex de ℞.ſig.tua nobis. Sed hoſti.dic ꝙ eadez rõe qua de vno be neficõ hoc fieri poſſz ſiľiter fieri ex cã de duo bus aut pluribꝰ vt i d.q.lxix. ¶ Utrum clericꝰ poſſit vendẽ ad tempꝰ fructꝰ bñficij ſui ℞ licitũ eſt ad tempꝰ modicũ ex ne ꝓ vi ſu.c.fi.ſ ad totũ tẽpꝰ quo vẽditor tenet beneficiũ nõ eſt ꝓhibitũ nec tñ eſt honeſtũ ⁊ itelligẽdũ ſemꝑ ita ꝙ nihil ſpũale inter ueniat ex de rꝝ ꝓmu.ad qões põt tñ grati. ti curam aiaꝝ ꝙmittẽ vt.ĵ.ſ.pe. a Idem i ſum.li.i.ti.ij.q.ij.ꝑm Ray.⁊ glo. b vñ s̃.locatõ.ſ.fi. a Ibi tangit aliqd ſpũale erga oceſſiõem reddituũ locoꝝ religioſoꝝ b ¶ Utrũ liceat clerico eccleſiã locare i totũ ℞ ſi loco tibi eccľiam ⁊ tu cum ſis ꝓbyter locas opas tuas vt ibi officies nõ habitur ibi aliquã iuriſdictõem nõ omit tis ſymoniã ar.xij.q.ij.caritatẽ. Et nõ qꝝ ꝑz Guiľ.nõ habet hic locũ locatõ ⁊ oductio ſ debet facẽ ꝓbyter gratis officium ⁊ ille gratis expenſas.quidẽ a de hoc dictũ eſt s̃.ſymonia ꝑ.ſ.xij.⁊.ſ.xiiij.i additõib b pozzo ſicut ait Goff.ſi locatõ fiat vlẽ tẽpꝰ vite locãtis nõ valz vltra qꝝ clericꝰ i bñfi opat vſufructuario qui.ſ.nõ é niſi ad vitã xvi.q.vi.illud.ita tñ qꝝ ꝑm Inno.ſi locatio facta fuit nomie eccľie ⁊ vtiliter ſucceſſor tenet ad illam ex de ſolu.c.i.x.q.ij.ſ.ius. ⁊ xij.q.ij.qcũq ſuffragio.ſi aũt locatõ facta eſt nomie ipſiꝰ cuiꝰ eſt eccľia ⁊ nõ itende bat eccľiam obligare nõ tenet ſucceſſor a nec etiã hẽs locatoris ꝑm eũdem Inno.⁊ i dicta.q.ij. b ¶ Q. ſi oductor ſiue ẽptor iam aliqd ſoluet tũc ꝑm Hoſti.tenet ſuc ceſſor hñe ratum iquãtũ pecunia verſa eſt in vtilitatem eccľie vt i d.c.i.Nõ etiã hic qꝝ ſz rector eccľie poſſit qñq locare eaz vltra tẽpꝰ vite nũq̃ põt hic canoniꝰ dico vltra

vitá ſuam locare p̄bendam a hoc fuit dcz Inno.dicēris q̄ p̄dictas locatōes pōt facē miſter ſeu p̄lat⁹ eccleſie ita q̄ ſucceſſor te/neat habē ratū ꝓm p̄dictā formá ſi i cano/nico p̄bendario ſecus dicim⁹ q̄ ille nūquā pōt locare p̄bendam ſuá vltra temp⁹ vite ſue lz de illa poſſit agē ⁊ oueniri ſic ltim⁹ adminiſtrator vt i d.q.ij. b Ad iſtam mām facit.s.locatō.ſ.pe Pone q̄ p̄lat⁹ vēdidit omēs obuētōes eccleſie qd erit de eo q̄d p uenit ex iuriſdictōe ꝓ ꝓm Hoſti.omodū iuriſdictōnis trāſit cū alijs n̄ fuerit excepta iuriſdictō tñ p ſe vendi nō pōt nec dz a Idem i ſum.li.i.ti.ij.q.iij. b Utruz rector eccl'ie p̄byteris quos ipe oduc vel illis quib⁹ locat fruct⁹ eccl'ie poſſit dimittere curam aiarū ꝓ ꝓm Hoſti.puto q̄ ſic dum tñ gratis ⁊ ſine pactōe aliqua vt iteruenie te auctē epi ex de offi.vica.ad hoc vr etiaz q̄ ſñ epi auctē.ſ.iminēte p̄fectōe neceſſaria poſſit omitti ad modicū temp⁹.ſ.p vnū vl paucos dies ſi nō diu.x.q.i.p totū qa neq; pegrinari pōt ſine licētia epi de con.di.v.ñ oz.ex de voto magne a Idem i ſum.e.ti. q.iij. b Utrū p̄lati poſſūt vicel ſuas ꝑ annuo ſenſu dcdē aut etiá poſſint quotaz recipe vide.ſ.vicari⁹.ſ.añpel'.

Symonía v

Circa funera vtrum ſi aliquid det p exequiis mortuoꝝ omittat ſymonia ꝓ ꝓm Hoſ.⁊ Hoſti.p hmōi nihil debet exigi ſed pie debēt conſuetudines obſeruari ex e.ad nr̄am ⁊.c.cum i eccleſie. a facta p⁹ gratis collatōe alias ſymonia eſſet dicto.c.cū i eccl'ie. b Quid ſi apud eccleſiam ſint diuſa cimiteria ⁊ taxet p quāta pecūia qs pōat i tali cimiterio ꝓ ꝓm Hoſti.ſymonia c ex e.audiuim⁹.⁊.c.ſicut.⁊ eodem mō ſi p pe/cūia crux ſpāl portat ad fun⁹ vt i d.c.audi/uim⁹. a Idem i ſum.li.i.ti.i.q.xxxiij. b

Quid ſi clerici conſueuerūt habē lectum vl pannos equū vl hmōi ꝺ moriēte ⁊ añ portatōem faciūt pactū de redimēdo ꝓ ꝓz Hoſti.q̄ hec tpalia ſc licitū eſt ⁊ ſi nollēt ſepelire corp⁹ niſi fiat eis cautō de redime do talia ſymonia eſt a ꝓm burcardū vt in ſum.e.ti.q.xxxiij. b Sz i talib⁹ ꝑ ſe/pelīat corp⁹ ⁊ poſtea agat otra hzredes l tētores ex e.ad apl'icam. a Idem i dcā q.xxxiij. b Quid cū dat pecūia clē/cis vt vigilēt ſup defūcto vl dicāt pſaltēia ꝓ ꝓm Hoſti.ſi recipiāt pecūiaz vt vigilēt lz ad vigilias ſequat oīo nō eſt ſymonia.ſi aūt de legēdo pſalteriū pactū faciāt ſymo nia eſt a Idem i ſum.con.e.ti.q.xl. b

Quid de p̄ceſſiōib⁹ quas faciūt alique col legiate eccleſie i exequiis mortuoꝝ data vl p̄miſſa aliqua pecūia ſiue quacūq; re te/porali al nō facturi ꝓ ꝓm Ray.ſi tenet ad huiuſmōi p̄ceſſiōes ex officō ſic exigē aliqd ſymonia eſt i.q.iij.vendētes.Si vō nō te nēt dic vt.ſ.ſymonia p̄.ſ.xxv.qui incipit vtrū ſacerdos poſſit celebrare. a ⁊ ibi de hoc latiꝰ i additōe b Utrū licitū ſit ſtatuē q̄ p̄ceſſio fiat p pecūia ꝓ ꝓm Ray. ſi ſtatutuz factū ſit p x̄ba affirmatiua puta quicūq; r̄liqrit collegio x.habeat p̄ceſſiōez ⁊ al ad eam nō tenebāt nō eſt ſymonia.ſi aūt ſtatutum factū ſit p x̄ba negatiua vt q̄ nulli fiat p̄ceſſio n̄ r̄liquerit tñ ſymonia é q̄ tollit officiū pietatis.ſ.q̄ p̄ceſſio nō fiat gratis vl p minori ſūma ar.ex de iure iurā. ſicut p̄ ⁊ z°. Cōcor. Tho.z^a z^e.q.c.⁊ q̄d hz etiá i p̄ce.ſ.dr a p̄dictis con.etiá vl.vt in ſum.e.ti.q.xli. b Simil intelligēdū eſt vtrū liceat clericis recipe pecuniá vt inter ſint exequiis ſeu etiá extreme vnctōi a facit q̄d nō.i ſum.e.ti.q.xliij. b Quid ſi dēt vl reliquāt ánui reddit⁹ p faciēdo ániúſario vl p ſeptimo ſiue p tricenario l celebrādo aut orādo ꝓ ꝓm Hoſti.i oibus talib⁹ diſtiguēdū é q̄ ſi dēt tpale p ſpūa/li tāq; appretiato ei⁹ ſymonia é.ſi vō non dēt tāq; p̄ncipale p̄cū ſi vt iductiuū deuo tōis p elemoſina licitū eſt ⁊ idem i oibus ſimilib⁹ qōib⁹ a De his dicit clari⁹ naz Inno.i.c.qñ enormis.ex ne p̄lati ui.ſu.dic q̄ meritoriū é ꝺſtituē i aliq eccl'ia r̄ddituſ aliquos vt ibi fiat ániúſariū alicui⁹ ⁊ illa ꝺſtitutō pōt fieri p illos qui debēt facere ániúſariū ex de p̄ben.ſignificatū ſi donatōi

redditū nō lz ꝺstituē nec sup ꝺditōe reddit⁹ dare ꝙ donatozi nō lz ꝺditōes spūales apponē ſ tpales vt redemptōez captiozuz x.q.ij.hoc ius.xij.q.ij.aurū.ſ Hoſti.sup.e.c.qñ.ñ plz hoc ſnīa dicēs ꝙ ſic ifiniti eēnt symoniaci dicit etiā ꝙ ſ onus pōt ipſi rei seu fūdo ſine redditib⁹ īponi ⁊ ſbdit tuti⁹ tñ esset ꝙ ita dicēt reliquo tali eccleſie.x. libras sup tali domo vl̄ ducētas libras annuas īter illos tñ q anniuſario meo intererint ⁊ officiauerit ꝑm ꝺsuetudinē eccleſie diuidēdas ⁊ rogo ꝓlatum siue capitulum vl̄ ꝺuētum ꝓdicte eccleſie vt anniuersariuz meū faciat vt in dicta.q.xlij.

Symonia vi° Quo ad religionem. Quid fiet qñ i aliqua religiōe pluēs sūt recepti vl̄ recepte symoniace R̄ ꝑm Ray. ſi symonia fuit commiſſa ipſis sciētib⁹ debēt ꝺ suo mōsterio expelli sine ſpe reſtitutōis ⁊ debēt ad agēdā pniaz ꝓpetuā i locū artioris regule retrudi ex.c. qñ symoniaca. ⁊ ſi nō iuenit̄ artior regula debēt mutari i aliud monasteriū eiusdem regule ꝙ ſi nō pōt ꝺmode fieri fiat saltem ad tēp⁹ ar.lxxxi.di.valet. ⁊ postea rāpiat̄ de nouo. Si aūt symonia fuit ꝺmiſſa ipſis ignozātib⁹ ſufficit ꝙ renūtiēt loco ⁊ p⁹ea poterūt recipi de nouo mutatis tñ pozib⁹ locis ex̄ e.ex iſinuatōe. Idem Tho.2ª 2ᵉ.q.c. ⁊ itelligūt Ray. ⁊ Guil̄.ꝙ ꝓdict⁹ rigō seruād⁹ est etiā in occultis symoniacis ⁊ i foro pnitētiali lz nō ꝺstet de crimie ꝑ inq sitōem vl̄ i forma iudicij arg.in d.c.qñ symoniaca.qđ nihil loquit̄ de accusatōe vl̄ i quisitōe.ſ cum talib⁹ ꝑm Ray.potest dici ꝙ i fauorem religiōis epūs pōt dispēsare ⁊ i ordine ⁊ in loco a .ſ.religionis vt ibi remaneāt vbi recepti ⁊ in ordine.ſ.ipſius loci vz ꝓ vl̄ 2ª ⁊ huiusmōi vl̄ etiā i ordie.ſ.clēicali vt habeāt ei⁹ executōez vt potest colligi ex positis i sū.li.i.ti.i.q.xxvij. b Similiter pōt dispensare capl'm vl̄ plat⁹ eoz dum tñ ipſi nō fuerint ꝑticipes symonie ꝙ cum ex hoc sint puniēdi nō debēt ex eodem facto ꝑuilegiū obtinere imo videt̄ amiſisse ptātem recipiēdi talē ⁊ alij qui ñ precauerūt acquiſiuiſse ar.ex̄ de elect.bone.

a vl.aūt dicit ꝙ cum omib⁹ ꝓdictis a ꝑncipio capl'i pōt epūs dispensare vt i sum.e.ti.q.xxviij.vbi hec nō.ſ ꝑmū dictū verius videt̄ p.c.qñ symoniaca.ex̄ eo. b Et nō hic ꝑm vl.ꝙ ſi monasteriū est ita tenue ꝙ nō sufficit suis expensis pñt in recipiēdo habē itētōem recipiēdi tpalia ⁊ etiā oblatis spūalib⁹ gratis pñt expmē ⁊ pacisci de terminata sūma tpalium satis ꝺcoz. Tho.2ª 2ᵉ.q.c. Ray. ⁊ Guil̄.dicētes ꝙ ſi rāpiēd⁹ ꝓmittit ānuatim i sua vita tñ ꝑ expensis suis nō est illicitum Idem Hoſti. ⁊ Hoff ⁊ ꝙ videt̄ ꝺtra ex̄ e.qñ symoniaca. ibi ſb pauptatis ptextu itelligit̄ ꝑm Ray. cuz h dicebāt i fraudem vl̄ ꝑm Hoſti.qñ ñ ḡtis offerūt̄ spūalia ita.ſ.ꝙ postea dicat̄ ei ꝙ ferat secum necessaria ſ potiꝰ qñ recipientes faciūt certū pactum de spūalib⁹ ad tpalia a Utrūq; vez est vl̄ qñ ficte pcūt̄ tpalia a nō indigētib⁹ ꝙ hoc casu cessat causa licite pcitōis.ſ.necessitas vl̄ qñ nō gratis offerūt̄ spūalia vñ ⁊ Inno. dicit ꝙ nō licz aliquē recipe ſb ista forma recipim⁹ te i fratrem ſi detuleris vñ viuas ꝙ bona eccleſie nō sufficiūt niſi nobis. ⁊ qđ sequit̄ non est dictū Inno.h Ray. vt pz i sum.e.ti.q.xlix vnde ꝑm Innoc. ꝺsulēdum est ingrediēti bus ꝙ que dāt sine pacto dent ⁊ ꝓnapal̄ ꝓpter deū ar.xvi.q.vi.de lapsis b Quid ſi is qui ꝑ symoniā alienam ignozans igreſſus est religionem vl̄ etiā obtinuit bñfi⁹ ⁊ postꝙ sciuit nō statim renūtiauit a sed miſtrauit i ordine suſcepto ⁊ aliū suſcepit vt i sum.e.ti.q.xxix. b R̄ ꝑm Guil̄.credo ꝙ epūs pōt dispensare ꝙ lz grauiter peccauerit tñ ꝑm veritatem nō est symoniac⁹

a hodie nō videt̄ ꝙ epūs possit dispēsar quo ad ordiatos symoniace lz ignozāter vt ē.symonia ij.§.p̄.i additōe. b Nō tamen credo ꝙ abbas vl̄ capitulū possit cū talib⁹ dispensare nec recolo hoc eis esse ꝺcessum

a Idem i sum.i dicta.q.xxix. b Quid de monasteriis vbi nō fit pactum ſ taxatū est quātū igredies debet dare R̄ ꝑm hoſti.

talis taxatō reprobat ex.e.sicut p certo.ꝛ .c.i tñ.i fi.ꝛ idem si fiat pactum de obser-
uādo ꝯsuetudinem q̄ symoniacū est ex.c.
veniēs. Idem etiā si receptō fiat gratis et
postea ꝯpellat ad seruādum ꝯsuetudinem
ex.e.audiuim⁹.ꝛ.c.Jacob⁹. a hoc verum
q̄n ꝯpellit ab ipsis recipiētib⁹ qb⁹ nihil
dādum est q̄n requirūt vt debitū etiā rōe
ꝯsuetudinis ſ tñ supiores bñ posset ꝯpelli
ad laudabil' ꝯsuetudinis obseruātiaz vt p̄z
ē.symonia.iij.ſ.iij.ꝛ i sum.eo.ti.q.xxxi.vbi
etiā addit fm Ray.ꝛ alios q̄ in huiⁿ mōi
semp a spē mali abstinēdum é b Si aūt
absq; ꝯditōe ꝯpulsiōe dat gratis q̄d con
suetum est nō est symonia ſ de itētōe deus
iudicat a Idem q̄d i hoc.ſ.nō.i sum.eo.
ti.q.li. b Pōt aūt p̄dicta taxatō locum
habē vt.ē.symonia iij.ſ.viij. Ez nūqd
postq̄ puella gratis est i monasteriū recepta
ꝛ sūt paupes an p̄ teneat ad aliquid fz
Hosti.agē pūt ꝯtra patrez p alimētis filie
vl' si pater decessit agāt ad partē sue hēdi
tatis vt in auē.de sanct.epi.ſ.nullā.coll'.ix
a Idem i sum.e.ti.q.lij. b Pōe q̄
aliquis timēs nō recipi dixit abbati si vel-
letis me recipe darem vobis bona mea ab-
bas habito ꝯsilio recepit eū ꝛ ille dat sua
bona fz Guil'.credo q̄ siue ituitu illi⁹
p̄missiōis fuerit recept⁹ siue nō symonia é
saltē ex pte offerētis sicut nō.Tanē.ex.eo.
nobis.ꝛ conē.b.ꝛ Hosti.nec pōt remanere
i illo monasterio nec data repetē cuz sit in
turpi causa a Tamē q̄n dās igredit aliā
religiōem debēt ei data reddi ex.e.veniēs.
b Tenet tñ ad aliud tēnire si ad reli-
giōem se obligauit ar.ex de regu.peruectū
a Idem q̄d i hoc.ſ.nō.in sum.con.eo.ti.
q.lv. b Quid si recipiētes exp̄serunt
ꝯditōem de dandis ꝛ ille timēs repelli si
ꝯtradicēt tacuit p̄mones nihil dare ꝛ sic in
gressus est nūquid potest ibi remanē fz
Guil'.credo q̄ nō q̄ cum non ꝯtradixerit
illicite petitōi tacuitumitas ei⁹ p ꝯsēsu ha-
benda est etiā i foro p̄nali a Idem i sū.
e.ti.q.lvi. b Quid si interponat ꝯdō
ex vtraq; pte ꝛ añ recipiat vl' acceptet
recipi vtraq; ps reuocat ꝯditōem ꝛ sic ḡt.
recipiat fm Guil'.credo q̄ licet dū tñ
itētō nō sit corrupta.Si aūt añ reuocatōez
iam fuisset receptus aut p̄missa receptō eo
ipso factus est idignus tali monasterio a
Idez i sum.e.ti.q.lvij. b Quid si cū vn
uēt⁹ aliquis p̄mittit alicui q̄ post biēniū
recipiēt eum si iterim didicerit arte illam
l' si studuerit i scholis ꝛ ex tūc recipiēt euz
ſ nolūt eum induere vsq; ad p̄dicta fm
Guil'.nō credo symoniā omitti q̄ pinde
est ac si diceret recipiⁿ⁹ te induēdum tali
tpe dum tñ iterim rēddas te idoneū addis
cendo tale artificium vl' talem sciam con.
vl. a Idem in sum.eo.ti.q.lviij. b
Quid de seruiēte regulariū qui non vult viij
eis seruire si nō p̄mittat ei q̄ post certum
temp⁹ recipiēt ipm ꝛ sic p̄mittant fm
Guil'.symonia est q̄ omīs pactō ꝛ conuētō
tēporalium cessare debet.i.q.ij.q̄ pio. a
Con.vl.vt in dicta.q.lviij. b Quid ix
si quis amic⁹ medi⁹ p̄curat q̄ fili⁹ alicui⁹
magni recipiat gratis i aliquo monasterio
ꝛ postea iste amic⁹ solicitat illū magnuz q̄
det aliquid monasterio nūquid licz fm
Guil'.si dict⁹ amic⁹ nō al' p̄curasset illum
recipi nisi q̄ sperabat eum datuꝝ aliquid
monasterio vl' etiā si nō spauit ſ tñ nūc pe
tit aliquid dari p receptōe illi⁹ symonia é
Si vēo aliter solicitat eum q̄ sit deuotus
sic ꝛ eé dēt illi monasterio ꝛ dilectōe orta
ex receptōe filij ꝯferat aliquid monastēio
nō est symonia a ſ tolleraī pōt dum tñ
itētō nō sit corrupta fm eūdem Guil'.ꝛ i
sum.e.ti.q.lx. b Quid de monachis x
q dāt aliqd abbatib⁹ p habēdis p̄batib⁹
ꝛ huiusmōi fm Guil.symonia é.q̄cūz
est ibi aliqd spūale si p̄uocat appetitatōem
vl' causam p̄mā ꝛ p̄ncipalem a Siue
det de reb⁹ mōasterij seu p̄orat⁹ l' aliūde
fm eūdem Guil'.ꝛ in sum.e.ti.q.lxxij. b
ꝛ idem si daret epō pecūiaz ne remoueant
a p̄oratib⁹ a Idem i sū.e.ti.q.lxvij. b
Quid de ꝯfraternitatib⁹ i qb⁹ statutū é xj
q̄ null⁹ recipiat n̄ p̄mittat vl' iuret se da
turū annuatī tñ fm q̄ hmōi ꝯfraternitates

nō pōt vere dici q̄ sint religiōes si quedaz ogregatōes ad bnefaciēdum nō habet hic locum symonia qn potiꝰ si datō tēpalium ab eis imponit̄ p facieda elimosina vt pro alendis paupibꝰ redimēdis captiuis ⁊ hꝰ mōi laudabile est ⁊ tales confraternitates bñ sūt xlij.di.si quis despicit ⁊ ar.xxiij.q.ij.sane.⁊ sil'iter si oz q̄ semel i anno l' mēse ocurrāt ad tractādum de salute aīme ⁊ de agēdis ⁊ ꝓpter hoc fiāt expense iustū est q̄ ponāt iter se aliquā quātitatē ideoz ꝓpter p̄dictas causas p̄dictū statutū vl' licitum ⁊ bonū tñ ad oēz ambiguitatem tollēdā ꝑm vl.tutiꝰ esset q̄ statutum hmōi ficret sub forma affirmatiua sicut dictū est.s.symonia v°.ſ.pe. a Tamē ꝑm glo.Ray.nullatenꝰ ē licitū q̄ tale statutum fiat sb̄ xbis negatiuis vt i sum.e.ti.q.xlij. b ſ iuramētuz nō opponat̄ ꝑm Ray.ꝓpt̄ piculū piurij.

Symonia vii

De pēa ⁊ dispensatōe.que pena eius q̄ symoniace fucit̄ R̄ ꝑm Ray.nō recipit executōem sed est ipo iure suspēsus quo ad se ⁊ quo ad alios etiā si occultū sit ex̄ de symo tāta.xxxij.di.ſ.verum.⁊ sic itelligit̄ .i.q.i. reperiūt̄.⁊ hoc q̄ caracterē hz furtiuum ⁊ nō est soluz suspensus ab ordine quē symoniace suscepit ꝑm vl.sed etiā ab actibꝰ oiz aliozū Idem Inno.⁊ addit q̄ etiā i tpalibus ⁊ p̄ osequēs p̄dit admīstratōem lxxxi di.eos. Item debz puniri depōne ⁊ ifamia .s.si de crie ostiterit xv.q.iij.sane.ex̄ de accu ingsitōis. Item nō pōt repte pecuniā quā dedit eo q̄ turpiter dedit xliij.q.v.nō sane

ordinatꝰ

a Idem i sum.li.i.ti.q.xxi. b ¶ Que pena eiꝰ q̄ ordinem l' bñficiū otulit symoniace aut etiā eius q̄ fuit mediator R̄ ꝑm Ray.si est manifestū ipso iure suspensus ē etiā quo ad alios ex̄.e.accusatū.xxxij.dis.ſ. verū. Si vēo est occultū suspensus est quo ad se tm̄ sicut ⁊ quilibet crimiosus non tñ quo ad alios ar.ex̄.e.⁊ si qōes.⁊.c.veniens. ⁊.c.ex tue.⁊ qd ipotet̄ p̄ suspensiōez vide .ī.suspēsus p̄ totū a Cō.Inno.vt i d.q. xxi. b ¶ Que pena eius qui recipit simplr̄ bñficiū symoniace R̄ ꝑm Ray.i ꝓmis q̄ est suspēsus eo mō quo i p̄cedenti ꝓio .ſ.dictū est Item tenet̄ renūtiare bñficiuz ⁊ restituē omēs fructꝰ pceptos ⁊ q̄ pāpi potuissent xliij.q.vi.si res.ex̄ de resti.spoli. grauis.⁊ vt dictū est.s.r̄stitutō p̄.ſ.v.nisi illos quos expēdisset i vtilitatē ecclesie nā ⁊ q̄ dep̄dandi aīo accessit ad negotia mea habet otra me actōem ⁊ lz nō habeat in id qđ sibi abest habet tñ i id i quo ego locupletioz factus sum.ff.de negt.gē.si pupilli. .ſ.ſ ⁊ si qs.⁊ codē mō tenet̄ ad r̄stitutōez ille q̄ nō omisit symoniā tñ alius p eo scīēte ⁊ osentiēte omisit vl' si p̄us ignozauit ⁊ postea qñ sciuit nō statim renūtiauit. Tal' tñ ñ tenet̄ de illis fructibꝰ quos p̄cepit q̄ diu fuit bonefidei possessoz q̄ ⁊ iam osūpti sūt ſ de extātibꝰ tm̄.C.de rei ven.l.certū. sicut dictū est.s.restitutō p̄.ſ.v. a ⁊ ibi ⁊ i.ſ.se.de his fructibꝰ ⁊ sūptibꝰ dicet̄ latius i additōe. b Con.satis Hoff.Hosti ⁊ Tho. a Con.⁊ vl.in dicta.q.xxi. b Item quāuis symoniacus i bnefico si occultum est nō sit suspēsus ipso iure sed suspendendꝰ.i.q.nj.c.i.ij.⁊.iij.tñ rōe illiꝰ bñficij symoniace quesiti nō ministrabit sine pccato neq̄ spūalr̄ neq̄ tpalr̄ a Sed ab aliis bñficiis nō symoniace q̄sitis non erit suspensus ꝑm Inno.i d.q.xxi. b Sed si notoziū est ipso facto est suspensus ab actibus oīm ordinū ⁊ ab admīstratōe spūaliū vt Inno.dic̄ sicut de symoniaco i ordie vt i p̄.ſ.dictū est a Idem i dicta.q.xxi. vbi ⁊ addit̄ Ray.dicit de symoniaco etiā i bñficio q̄ punit̄ pena deposītōis.s.ab ordine ⁊ bñficio ⁊ ifamia sicut symoniacꝰ i ordie ex̄ de accusa.ingsitōis. Jo.tñ itelligit illud de depositōe nō ab ordine si a bnefício crie ꝓbato i modū denūtiatōis vl' igsitōis qa si i modum accusatōis deponēt̄ ab ordine ⁊ bñficō sicut ꝓ aliis crimibꝰ regulariter Cū Jo.vl' ocordare Hoff.⁊ est rō depōnis a bñficō ꝑm eum q̄ nō posset agere pniam bñficō vl' dignitate retēta vt.xiij.di.nerui

b ¶ Que pena eiꝰ q̄ recipit bñficiū cuz cura vl' dignitatē symoniace R̄ ꝑm Hoff.

ꝑter nūc dictas pnas i ꝓrio ⁊ idē iudiciuz
é de eo sicut de illo q recipit symoniace oz
dinem. s. ꝙ suspensus est ⁊ quo ad se ⁊ quo
ad alios cum ꝯ executōem nō habeat qcqd
agit saltem de illo officō suspensus agit ⁊
aīas decipit ex de elect. dudum Rothoma
gen. ⁊ de ista mā habes. ē. ꝯfessio. iñ ⁊ fi. a
ꝑdictis ꝺcoz. vl. vt i sum. e. ti. q. xxij. b

Utrū symoniacꝰ i ordie suspēsus sit quā
tū ad ea q̄ st̄ iurisdictōi ⁊ ꝫ guil. cū pcñ
nō sint extēdende ille q symoniace recipit
aliquē ordinem suspensus est quātuz ad ea
que sūt ordinis ⁊ nō quātum ad ea que st̄
iurisdictōis vñ si alias hēbat iurisdictōem
⁊ nūc habet ⁊ pōt suspendē excōicare ⁊ ab
excōicatōe absoluē ⁊ hmōi a Idem i sū.
e. ti. q. xxi. ⁊ tamē hodie circa hec multa sūt
inouata cum omīs symoniacꝰ sit excōicatꝰ
vt ⁊ i hoc. c. patebit b Quid agēdum
sit de pecūia symoniace accepta ⁊ ꝫm guil
a vt ꝫz i sum. eo. ti. q. xxiij. vꝫ potiꝰ ꝫm
Ray. b debet restitui illi ecclesie in cuiꝰ
ꝺtumelia data est ex. e. de ⁊ aūt ar. xvij. q. 4
si qs in atrio. ⁊ xxvij. q. i. si qs rapuēit. ⁊ ⁊
cum pecūia dat̄ alicui puta plato soli vel
alij cuicūq; ita ꝙ ecclesia nō est i culpa si tū
ille qui dedit sit factus hoc mō irregularis
assignāda est pecūia alteri monastēio ad qđ
oz euz transire vt eo uiuente habeat vsum
illiꝰ ar. xvi. q. vi. de elapsis. vt i ꝺ. c. si quis
rapuerit. ꝑ. restituet̄ ꝑoi ecclesie siue mo
nasterio a imo vꝫ ꝙ restitutio sit faciēda
illi q dedit ex. e. veniēs. ⁊. Ray. qdā dicūt
dispensatōe illud factū fuisse. Alij distin
guūt quibꝰ assentio ꝙ si remaneat in scl'o
ille q dedit pecuniā nō est ei restitutō faciē
da sed eccl'ie vt. s. dictū est. Si ꝯo trāseat
ad religiōem vl' iam est ꝑsona religiosa et
transeat de illo monasterio ad aliud debet
restitui pecūia sil'iter ⁊ possessiones saltē q̄
ad vsūfructū illi monasterio qđ ingredit̄
vt sicut habet onus ita hēat etiā emolimē
tum ꝺ. c. de lapsis. Inno. aūt dicit ꝙ si dās
pecūiam ītraret religiōem ꝺ mia bonū ecc̄t
reddē ei ꝺ. c. veniens. ⁊ sic sētit Inno. ꝙ ⁊
. c. ñ loq̄t̄ de iurī. necessitate ⁊ de bñ ⁊tate
⁊ idem vꝫ etiam sentire Hosti. vt in ꝺ. q.
xxiij. Sꝫ glo. i ꝺ. c. de hoc. ex. e. sētit ꝙ. c. vēi
ens. loquat̄ etiā ꝺ necessitate iurī. i suo casu
. s. qñ totum collegiū fuit in culpa secus si
solus ꝑlatꝰ vl' alij ꝑticulares ꝙ tūc nō fit
restō ei qui dedit etiā si īgrediat̄ religiōez
sed dat̄ religiōi ad quā transit solū quo ad
vsūfructum ne sit illi onerosus. Itē addit
Hostiē. ꝙ si donans errauit i iure sꝺuenit̄
illi ⁊ rst̄ō fit ei ex. e. veniēs. ⁊ idem si adeo
pauꝑ est ꝙ ñ habet vñ viuat vt i ꝺ. q. xxiij
b Quid si ipm monasteriū vl' eccl'ia
fuit i culpa vt si qs dedit monasterio pcu
niam vt recipiat̄ ⁊ ꝫm b. ei debet restitui
qui dedit vt cū ea i aliud monasteriū ītret
ne sit onerosus secūdo monasterio ar. xvi.
q. vi. de lapsis. ⁊ xxvij. q. i. si qs rapuerit. ex
e. veniens. nec eccl'ia vl' monasteriū dēt cū
tali fraude esse nec ex eodem facto ꝺz ꝺseq
penam ⁊ ꝑmū. ff. de negt̄. gt̄. siue hēditaria
hec b. ex. c. de hoc aūt. a hoc melius potest
patere ex dictis i ꝑcedēti. ⁊. b Quid si
aliquis dedit pecūiam ꝑ habēdo ordie. ⁊
ꝫm Guil'. si ipse nō habebat bñficiū eccle
siasticum debet illa pecūia cedere illi cathe
ꝺrali eccl'ie i cuiꝰ ignominiā data est idem
vl. dicit. Si vēo hēbat titulū alicuiꝰ bene
ficij ad quē debebat gratis ordinari illi bñ
ficō restituēda est ꝫm eūdem vl. a Idez
i dicta q. xxiij. ad fi. b Utrū cum sy
moniaco possit dispensari ⁊ qñ symonia i
teruenit ex pte ordinatoris ⁊ ordinati non
dispensat̄ vt. s. dispensatō ⁊. vij. ⁊ de aliis
vide i ⁊. sequētibꝰ Quis possit dispēsar
cū ordiatis symōiace ⁊ ꝫ Ray. Si crimē
ꝑpetratū est nesciētibꝰ ordinatl. tūc postq̄
simplr renūtiauēit executōi ordinis potest
epūs dispensare ex. c. de symoniace. nisi si pe
cūia ipi epo fuisset data tūc eiz ipe ñ possz
dispensare ꝓpter turpitudinem suam si ꝑp
i. q. i. erga. ⁊. c. si qs neqz. ⁊. q. v. pñtiū. posset
aūt successor illius vl' aliꝰ ordinariꝰ eiꝰ vt
pote si haberet domicilīū l' beneficiū i alio
epatu. a vel etiā arepus ꝙ hoc casu possz
dispensare ꝫm Ray. vt in sum. cō. e. ti. q. ⁊.
si hoc est vez ꝫm glo. eiꝰ ⁊ vl. qñ hoc habz

ex ꝺſuetudíe vt i ſum.e.tí.q.xxvi. b Cō. Inno.Hoſtí.ꝛ Hoff. a Idem ī ꝺ.q.xxv

b Símílr cum illo q ſcíéter ſuſcepit oꝛ ꝺínem ſymoníace nō tamē míſtrat poſſet epūs ꝺiſpēſare ī oꝛꝺínibꝫ ríte añ ſuſceptis nō aūt ī illo qué ſymoníace ſuſcepit nec eč ꝙ recípíat alios oꝛꝺínes añ ꝺíſpenſatōem ꝙ.pmotꝫ eſſet ꝑ ſaltū a Con.Alberícus ꝛ ꝑ hoc vr̄ facč eẍ e.ſí quís oꝛꝺinaučít.ibí ab oꝛꝺíne ſíc ſuſcepto b Quís poteſt ꝺíſpēſare cū alíís q recípiūt ſímplex bñfi^{m} ꝑ ſymoníā R̄ ꝑm Ray.ſí ígnoꝛátíbus ípís factū ſit pōt epūs ꝺiſpenſare vt etíā ꝺe nouo oferat eís ídem bnefícíū poſtꝙ ei pur̄ ac ſímplr̄ renūtíauerūt eẍ ꝺe ſymoníace eẍ ꝺe elect.ſí alícuíꝫ. Jtem ꝙ poſſínt míſtrar̄ ī oꝛꝺínibꝫ añ ꝛ poſt bñfícíū ſuſcepti. a H nō vī ꝺíctū Ray.ꝙ nec ī hís neceſſaría eſt ꝺíſpēſatō cū tales nō ſínt ſymoníací vt ꝑz ꝑ eūdem Inno.ꝛ Ray.vt ín ꝺícta.q.xxvi

b hoc ítellíge ſí etíā epūs ígnoꝛaučít nā ſí ſcíéter ꝺtuliſſet nō ípſe ſed ſupíoꝛ poſſit ꝺíſpenſare ar.ī.q.v.c.ī.eẍ elect.ꝺíu.ꝺíuerſ fallacíis Sí vēo bñfícíatís ſcíétibꝫ ſolꝫ ꝓp pōt eẍ.c.ꝺe regularíbꝫ. Jdem Tho.ꝛ vl.ꝛ ꝑm Guíl.ítelligít híc ꝙ cum talíbꝫ non poſſit ꝺíſpenſarí níſí ꝑ papā nec ī illo bñfío nec ín alío ſí remanét ī ſeculo Cōcoꝛ. Tan eẍ.e.nobís.ſímílr̄ ꝛ Hoſtí. a Jdem i ꝺ. q.xxvi. b In multís caſíbꝫ ſymoníe ꝑm Ray.pōt epūs ꝺíſpenſare poſt legítíaz pnīam ꝑ vídelícz cum illo q bñfícíū ſeu oꝛ ꝺínem ꝺtulit ſymoníace vel qui fuit me ꝺíatoꝛ ſymoníe ꝺum tn̄ ſit occultum Jtez cum eo q ítерpoſuít pces carnales etíā pro nō ꝺígno nulla tn̄ ínterueníēte ꝺdítōe vel pacto ꝛ hoc pōt ſí ípe epūs ab hoc pcco ſit ímunís alíoqn metropolítanꝫ ítellíge ꝑm Guíl.qñ talia ꝺe ꝺſuetudíe ꝺpetūt ei. Jté pōt epūs ꝺíſpenſare ī ſymonía q̄ ꝺmíttít círca exeqas ꝺefūctoꝝ. Jtem ī ꝺſecratōne ámíterij ꝛ ſacroꝝ vaſoꝝ ín bnedíctōe veſtíum.ī vendítōe críſmatís aque bnedícte vel ſalís aut panís bnedícti.ín bnedíctóí bus nubétíum in omíbꝫ hís epūs non eſt ꝙ híbítꝫ ideo pōt ar.eẍ ꝺe ſen.excōí.nuper a p̄dícta etíā nō ín ſum.co.tí.q.xxvi.ꝑm Ray.ꝛ glo.vl.Hoſtí.ꝛ Hoff.ꝛ addít ꝑm Ray.ꝙ epūs pōt etíā ꝺíſpenſare cum illo q oꝛꝺínem ſymoníace recepit ꝛ nō míſtra uít in rite añ ſuſcepti.Jdem cū eo q r̄cepit ſymoníace bnefícíum poſtꝙ reſignauit in executōe oꝛꝺínū ꝛ ꝑz glo.eíꝫ tā ſuſceptoꝝ añ bñfícíū ꝙ poſt nō aūt vt recípíat nouos oꝛꝺínes níſí forte ítraret relígíōēz ꝛ ſymo nía eſſet occulta ſecꝫ ſí manifeſta eſt aut oc culta ſymonía ꝺe qua nō ꝺſtat ꝑ ſnīam vel ꝺfeſſíōem ī íure factam aut ꝑ rei euídétíaz que nulla poſſit tergíuerſatōe celarí ꝑz ꝺícta glo. b Inno.etíā ꝺíč ꝙ ſymoníací ī bne ꝺíctōíbꝫ ꝛ hmōí ſí occulti ſt̄ lz ſínt ſuſpēſí quo ad ſe ſícut alíj crímíoſí tn̄ poſt pnīam lícíte celebrāt. Sed bnefícíū qꝺ ſymóníace habítū é nullo mō retíneri pōt a Inno. gñalr̄ loquít̄ ꝺe omíbꝫ ſymoníací.ín bñfío vt ín ꝺícta.q.xxvi.tn̄ hodíe alíud eſt vt pa tebít ī fíne bꝫ.c.Jtem ꝺíč Inno.ꝙ ígr̄át̄ ſymoníace ꝓmotꝫ ex ꝺíſpēſatōe epī r̄manz ī íllís oꝛꝺínibꝫ ī alíís aūt oꝛꝺínibꝫ vel bñ fícíís nō ſymoníace habítís etíā ſíne ꝺíſpē ſatōe manebít ꝛ noua bñfícía acqret nouos aūt oꝛꝺíes nō pōt habē níſí ꝓmo ꝺíſpēſat̄ cum eo ī oꝛꝺíe ſymoníace q̄ſíto cum alías eſſet ꝓmotꝫ ꝑ ſaltū. Quíd ſí alíqs ꝑba X1 bíliter credít ſíbí eſſe collatū bnefícíū vl̄ oꝛꝺínem ꝓpter obſeqa vl̄ ꝓpter p̄ces carna les a ſe vl̄ ab alío ítерpoſítas R̄ ꝑm Ray. ſí alr̄ erat īdígnus ꝺebet reſígnare ꝙ p̄ces ſuccedūt loco p̄cij.ſí vēo dígnꝫ nō tenet̄ ſ; ſufficít pnítē ꝺe mala ītētōe.ī.q.ī.ſūt non nulli.eẍ ꝺe eta.ꝛ q̄.tuā.ꝛ eẍ e.mādato. a Jdem i ſum.e.tí.q.xxvij. b Jtrum X epūs poſſit ꝺíſpēſare cū eo q é ſymoníacꝫ ī ꝺígnítate R̄ ꝑm Jnno.nō eẍ e.nobís.ímo etíā cum nullo ſymoníaco ſcíéter pōt epūs ꝺíſpenſare ꝙ.pmoučí poſſit ad ꝺígnítatez etíā ꝑ qua nō feccít ſymoníā.ī.q.ī.erga.ídē Hoſtí. a Jdem i ſum.e.tí.q.xxvi.ad fi. Et addít Inno.ꝙ epuſ pōt ꝺíſpēſare ī ſím plící bnefícō cum eo q illud recípit ígno ráter.ī.neſcíēs ſymoníā ítерueníſſe vt i alía eccleſía obtíneat bnefícíū ꝛ etíā i eaꝺē b

xiii ¶ Utrū epus possit dispēsare cuz electo symoniace qp postea eligat. Et si electo rpro bata est ppter symoniā etiā quā electꝰ igra uit nec postea ratum habuit nihilominus nō pōt epus illa vice dispēsare secꝰ de simplici bñficō. s. qđ nō ē dignitas si ignoranter recipiat qp post resignatōem epus dispēsar pōt vt ei deferat. ex de elect. si alicuiꝰ. vt eē habeat. ē. ff. pc. q incipit qs pōt dispensare a

¶ Circa māz istam hodie multa inouata sūt vt pz i exua. que dꝰ martini qnti facta i cō cilio dstātiesi. q incipit multe. vbi dꝰ Sacro approbāte dsilio declaramꝰ qp ordinati symoniace ab executōe suoꝝ ordinū sint ipo iure suspēsi. electōes aut postulatōnes dfim tōes ⁊ queuis ꝓuisiōes symoniace eccl'iaꝝ monasterioꝝ ⁊ dignitatū psonatuū officō rū ⁊ beneficōrū quoꝝcūqz deinceps facte nulle sint ipso iur. nullūqz p illas ius cuiqz acquirat nec ꝓmoti dfirmati aut ꝓuisi fa ciūt fructus suos si ad illoꝝ restitutiōem tāqz iuste ablatoꝝ teneāt statuētes insup qp dātes ⁊ recipiētes ipo facto sniam excōi catōis incurrāt etiā si pontificali aut cardia lat⁹ pfulgeāt dignitate. Item i alia que dꝰ eiusdē facta mātue anno. z°. sui pontificatꝰ ⁊ icipit damnabile. vbi dꝰ inouamus ⁊ de nouo dfirmamꝰ excōicatōnis suspēsiōis ac ꝓuatōis ⁊ interdicti snias. ⁊ alias censuras dudum a sūmis pontificib⁹ dcta symonia cos latas ac ꝓmulgatas quas ipso facto in curre volumꝰ oēm occultū vl' manifestuz symoniacū vbicūqz symoniā dmiserit cu iuscūqz statꝰ vel dcitōis. gradꝰ. vl' pēminē tie. vl' dignitatis existat etiā si cardinalatꝰ epali seu alia quauis ecclesiastica vel tpali etiā maxia pfulgeat dignitate dictarūqz sē tētiaꝝ excōicatōis suspēsiōis ꝓuatōis ⁊ int dicti. aliarūqz censuraꝝ ⁊ pēaꝝ absolutōez seu relaxatōez nobis ⁊ successorib⁹ nostris pterqz i mortis articulo spēalr reseruamꝰ nō obstātib⁹ qbuscūqz dmissiōib⁹ indultis ⁊ facultatib⁹ absoluēdi de casib⁹ nobis et successorib⁹ spēalr reseruatis cuicūqz ⁊ cu iuscūqz statꝰ gradꝰ dcitōis dignitatis ex istat ib⁹ quacūqz forma ẏborū ginaliter vel spēalr factis aut faciēdis dcessis l' i posterū decedendis quas dmissiōes ⁊ facultates ib⁹ modi quātū ad detestabile crimē symonie ⁊ pnas ide sequētes reuocamꝰ ⁊ cassamus cassasqz habē volumꝰ nisi spēalr de absolu tōe ⁊ a peccato symonie i dmissiōib⁹ ⁊ facul tatib⁹ pdictis expssam faciam⁹ mētōez sta tuim⁹ quoqz ⁊ pcipim⁹ vt omis cuiuscūqz status dcitōis peminētie vl' dignitatis. existat q sciuerit aliquē post hāc dstitutōem dmi sisse symoniā i duos dies nāles postqp ad sui noticiam deuētum extiterit teneatur si pñs fuerit i Romana curia nobis vel apo stolice sedis camerario aut suo vice gerēti ⁊ tūc i vnꝰ vel duoꝝ testium pñtia re uelare. ib eiusdē suspensiōis aliisqz cēsuris ⁊ pnis quib⁹ vt pfert ipm auctorē symo nie esse volumꝰ inodatum quas dictꝰ nō reuelans vt pdicit seu tegēs symoniā tāqz eiusdem fautor sceleris incurrat cuiꝰ absolu tōem nobis ⁊ successorib⁹ nostris spēalit reseruamꝰ decernētes ex nūc irrituz ⁊ inane si secus sup his a quocūqz quauis auctori tate sciēter vel ignoranter dtigerit attētari ib ibi. ¶ Item i alia Eugenij qrti q incipit Cum detestabile vbi dꝰ. nos pdecessorum nostroꝝ Romanoꝝ pontificum vestigiis iherēdo ac etiā omes ⁊ singulas excōicatō nis suspēsiōis ꝓuatōis ⁊ interdicti snias cē suras atqz pnas dudū a pontificib⁹ pdcis ⁊ p talib⁹ reputatis dta symoniacos qūo libet latas dta illoꝝ cuiuscūqz statꝰ gradꝰ ordinis dcitōis vel pēminētie fuerit etiaz si cardinalatꝰ pziarchalī epali regali regia li vel alia quauis ecclesiastica vel mūdana dignitate pfulgeāt eoꝝ quēlibet tā mani festū qp occultū ipso facto incurrē volumꝰ. dfirmari ⁊ inouari auctē apl'ica declaramꝰ qp omes illi qui symoniace ordinati fuerit a suis sint ordinib⁹ suspensi electōes ẏo postulatōes quas symonie labe ficī dtigēit ⁊ q̄ iurib⁹ oino careāt i ecclesiis mōsteriis dignitatib⁹ psonatib⁹ officiis ecclesiasticis qbusuis bñficiis aut aliquo eoꝝ cuiusuis nullatenꝰ acqratꝰ nec inde faciat aliqs fru ctus suos si ad illoꝝ oim q̄ pcepit restōez

ſb aīe ſue ꝑiculo ſit aſtrict⁹. ſtatuētes ꝓtēa ꝙ vniuerſi ⁊ ſinguli etiā ꝓmiſſa dignitate ꝓditi· q qūlibet dādo· vl̄ recipiēdo· ſymoniam cmiſerint aut ꝙ illa fiat mediatores extiterint ſeu ꝓcurauerint ſniam excōicatōnis icurrūt· a qua niſi a Romano pontifice ꝑ tpe exiſtēte nō poſſint abſoluī ꝓterq; in mortis articulo cſtituti· ⁊ vt hmodi labis ctagiū frequētiꝰ repmat omībꝰ ⁊ ſingul̄ eccleſiaſtic. ſecularibuſq; ꝑſonis cuiuſcūq; dignitatis gradꝰ ordinis ſeu cditōnis fuerit i ⁊tute ſcē obedictie diſtricte iniūgimꝰ. vt eos omēs quos ſymoniā hmōi cmiſiſſe vl̄ ꝓcuraſſe aut i ea mediatores eē ſciuerīt pontifici ꝓdicto vl̄ camerario aut cui idem pontifex duxerit cmittēdum ꝑ ſe l̄ ꝑ alios reuelare q̄p citiꝰ nō omittant· ꝙ ſi ñ fecerit abſoluī nō valeāt donec ꝓdicta ſuelēt· datū rōe apud ſanctū Hiſidorū ⁊c pontificatꝰ noſtri anno 4°.

nō cnc.

Simulatio Utrū ſimulaō ſit ꝓccatum R̄ ꝑm Tho. 2ª 2ᵉ. q cxi. Simulatō ꝓꝑe mēdaciū eſt i exteriorū factoꝝ ſignis cſiſtēs nō refert aūt vtrū qs mētiat ⁊bo vl̄ quocūq; alio facto vñ cum oē mēdacium ſit ꝓccatū cnis eſt ꝙ omnis ſimulatō ꝓccatū ſit tñ ſicut dicit Aug⁹. i li. de qōib⁹ euāgelij nō ſp qcqd ſimulam⁹ aut fingim⁹ mēdaciū ē ſi qñid qd dicim⁹ nihil ſignificat a .ſ. vtile lz ſignificet iuti le xxij. q. v. c. quacūq;. b tūc eſt mēdaciū qñ vēo fictō noſtra refert ad aliquā ſignificatōem nō eſt mēdaciū ſi aliqua figura vēritatis ⁊ ita dns finxit ſe longius ire ad aliquid figūate ſignificādū addit vl̄. ꝙ ſic lz fallē aliquē i duplicitate ⁊borū ꝓꝑ aliq̄ ſui l̄ ꝓximi vtilitatē ita lz ⁊ ꝑ op⁹ itētōe vtilitatis cſequētis ad talē ſimulatōez ſic ⁊ dauid mutauit faciez ſuam coram achis rege gerb ꝑ Reg. xxi. a Satis facit. c. vtilem. xxij. q. ij. b Utrū aliqs ꝓccz ſimulādo ſcitatem R̄ ꝑm Ie. in quolibet duplex eſt ſimulatō quedam fit ab aliquo vt iniquitas ſua palliet ⁊ ipe bon⁹ putetur ⁊ hoc eſt ꝓccatū a ⁊ tāto grauiꝰ quanto magis iſta ſimulatō cederet i dānū ꝓximi tpale vel ſpūale ꝓz Tho. ⁊ in ſum. li. iij. ti. xxiiij. q. cliiij. b Alia que fit ad dei honorem ⁊ ꝓximorū edificatōem corā exneis vt ipi magr edificēt ⁊ iſte nō ꝓccat ſi ⁊bo meret a Idem i ſum. e. ti. q. cliiij. b de ypocriſi que ē qdam ſimulatō· ſ· ypocriſis

Utrum ſit ſimulatō qñ aliquis occultat ꝓccatū ſuū R̄ ꝓz Tho. vbi. ſ. ſic aliqs mētit qñ ſignificat qd nō eſt nō aūt qñ tacet qd eſt. qd ⁊ aliqñ lz ita etiā ſimulatō ē qñ aliquis ꝑ exteriora ſigna factoꝝ vl̄ rez ſignificat aliqd qd nō eſt nō aūt ſi aliquis ꝓtermittat ſignificare qd eſt vñ aliqs pōt ꝓccatū ſuum occultare abſq; ſimulatōe et laudabiliter. ſ. ne alij inde ſcandalizent. b

Sobrietas Quare ſobrietas cibi ꝛgrit̄ i ordināto ſiue i clēico R̄ ꝑm Ray. ꝙ ſicut ebrietas ſic ⁊ vocalitas ꝓhibet ab apl̄o Ro. xiij. nō i cmeſſatōib⁹ ⁊ ebrietatibus. Item ꝙ vētris ingluuies luxuriam ꝓuocat. vñ xliij. di. ſ. i. venter et genitalia ſibimz vicina ſūt vt ex vicinitate mēbroꝝ itelligat cfederatō vitioꝝ Item ꝙ igluuies omne bonū opꝰ diſſoluit a vt ꝓz i d. c. ſ. i. b ꝛgrit̄ Reg. xxv. Nabur cardan ꝓnceps coquorum deſtruxit muros Hieruſalem a hoc etiā habet̄ i d. ſ. i. b Item varios morbos gñat ſi tpantia ꝓcurat ſoſpitatē ⁊ hilaritatē de cō. di. v. nihil Item ꝙ pinguis vēter vt ait Ieroꝰ craſſū ſēſum gñat. cuz ecōtra ſacerdotalis ſenſus debet eſſe vigil ⁊ tenuis de con. di. v. ne tales. ⁊ ad iſtā māz poteſt facē. ſ. gula. b

Quare ſobrietas potꝰ reqrit̄ in ordināto ſiue i clerico R̄ ꝑm Ray. ꝙ ex vino frequēter ſequit̄ ebrietas exī de iure iurl. ⁊ ſi xps. ebrietas aūt eſt fomes ⁊ nutrix oim vitioꝝ di. xxxv. añ omia. Item ꝙ vinolētia tollit mūdiciam nā incitatiua eſt libidinis Ieroꝰ vēter mero eſtuans cito diſpumat i libidinem di. xxxv. ſ. i. Itē ꝙ ipedit omnē ſapiētiam ⁊ de hoc ⁊ etiaz de ꝑs nūc dcō habēt ꝑū. xx. luxuriosa res ē vinū ⁊ tumultuosa ebrietas gcūq; his delectat̄ nō erit ſapiens

hec sūt duo .s. mūdicia ⁊ sapiētia maxime necessaria sūt dī mīstro q ambulans ī via inmaculata hic mihi mīstrabit ⁊ q acceptꝰ est regi mīster itelligēs ⁊ de mā ebrietatis hēs .ē. ebrietas.

Dictas ī° Utrū liceat ɔ mittere pcūiam mercatori vl̄ artifici p modū societatis ⁊ inde lucra accipe R̄ ꝑz Tho. 2ª 2ᵉ. q. lxxviij. ille q sic ɔmittit pcūiam suam nō trīsfert dominiū ī illum sicut ī mutuo sed remanet eiꝰ ita q cuz piculo ipsiꝰ mercator de ea negotiat̄ vel artifex opat̄ ideo licite pōt pt̄ē ꝓmittere lucri ide ꝓueniētis tā ꝑ de re sua hec Tho. vñ sicut dicit Hoff. si vis dare pcūiam tuā ī societate sine pcto pone tu pcūiam ⁊ alius opam ꝓsonalem q plerūq; qđ pcūie deest p opam suppleť vt. ff. p socō. l. v. ℔. i. ⁊ cōcetis picula lucra damna con. Hosti. ⁊ nō. xliij. q. iij. c. pleriq;. a .s. in glo. ⁊ de hoc ē ter. ī. l. i. C. p socō. ⁊ īsti. e. ℔. ij. qđ itelligi debet qñ negotiatō est licita ⁊ nō alt̄ ex de dona. iter vi. ⁊ vt. p nostras. b vt si dicatur sic do tibi cētum ⁊ tu pones idustriam ⁊ laborē tuū in fi. āni facta rōne. ego accipiā illa centum ⁊ tu pāuum ꝓsone tue siue idustrie qđ ponim⁹ esse siue valē alia cētuz post hec qcqd superit de lucro accipiā ego medietatē occasiōe pcūie mee ⁊ tu aliā medietatē occasiōe ꝓsonē tue ā nullatenꝰ vī verū q sic nisi lucrū esset vltra cētum pro cētenario qđ nūq; vel rarissime ɔtigit qui ponit pcūiam nihil vnq; lucrarē sed sēp de sorte pderet lz reuera adesset lucrū vnđ quidā doct⁹ dictꝰ do. Angelꝰ de pusio dicit. q salua meliori determiatōe hoc sibi vez nō vī neq; de iure ciuili canonico vel dino. Nam opa hominis nihil aliud est q̄ diurnū officiū. l. i. ff. de op. li. imo opa hominis dicit esse fructꝰ hominis. l. iij. cum duabꝰ seq. ff. de opi. seruo. Ille q̄ q ī societate operam tīn ponit nō dī aliqd ɔsistēs ī sorte vl̄ i capitali ponē sed solū fructū ꝓsone sue q fructꝰ aut vsufructꝰ ꝓsone correspondet fructui ā ɔmoditati illoz cētum que ī societate posui. p qbꝰ hīmōdi qđ dic ter. ī. l. cū duobꝰ. ℔. si ī cocūda. ff. p socō. dum dicit q pāuz ope est velamētū artis ⁊ hāc sniam secutꝰ est Bal. lz pdictas leges nō alleget i. l. i. nij. ī. ẑ. q. ij. q. C. p socio. ⁊ sic itelligi dēt qđ dictū ē videlicz q sepe opa alicꝰ ꝓ pcūia valet ī īsti. co. ℔. ij. i. p ɔmoditate ⁊ vsufructu dicte pcūie ⁊ iō ɔcludo q de dictis. ccc. ego q. c. posui añ ꝓt̄é. c. detrahā. ⁊ ducēta que remanēt tā q̄ lucrū iter nos diuidi debēt. ⁊ ita vt ex. ē. dictis apparet vī esse de itētōe sancti Thome de acqno. nec me ī cōtrariuz mouēt si quis dicēt fingam⁹ illuz q ponit opas idustriales si locare vellet opas suas ꝓ mercede certa quolibet anno reciperet. centū vl̄ qnquaginta nec ībiaceret periculo alicꝰ casus fortuiti q euenire posz ī mercātiis. ā ī rebꝰ illius artis quare nō est ɔueniens q saltem hoc casu tā q̄ dictā mercedē ī societate posuerit si illam añferat de illis. ccc. sic alter añferat illa cētum q̄ posuit rōe eqtatī. seruāde. q R̄. ꝑmo q illam mercedem quā habē posset nō dī ponē a ꝑncipio sicut ille qui ponit illa cētum. cum merces illa sibi nō debeat̄ a ꝑncipio locatōis ꝑm glo. in. l. eīdem. C. loca. ex quo seqt̄ scōa R̄. videlicz q illa merces est fructꝰ sue idustrie ⁊ opa rum imo recte ituēti quo ad eum nō ē illa merces nisi opa sua ⁊ idustria tīi in eiꝰ rcō pensatōe det̄. ⁊ iō lz ex opa mercedē ɔsequt̄ tñ ex mercede ope nullū fructum dī ɔseq neq; ɔsequi pōt q singulis diebꝰ opa pīsta tur cum sit diurnū officiū ⁊ sic vsure vsurarū nō debēt̄ aliq̄ iure vt. l. fi. C. de vsur. ita fructꝰ mercedis ope debēri nō pōt. nec etiā q mercedē lz sīn piculo qñ opas locaret. lz qñ opas ī societate ponit de piculo timeat̄ q plꝰ pōt lucrari q̄ essz merces quā habē posset locādo opas suas b posset eē fīcī aliud pactū q ego accipiam quartam pt̄ē lucri ⁊ tu tres alias. vl̄ ecōuerso tu q̄rtā ⁊ ego tres ꝑm q ɔueniremꝰ q tua idustria estimari deberet. vt ꝓz ī īsti. de socie. ℔. i. ⁊ similr̄ ꝓ rata diuidat̄ dānū a hoc vez simō ille q plus ferre debz aliqd plꝰ societati otulerit vl̄ pcūie vl̄ ope vl̄ idustrie

gp respõdeat illi pluri qđ de societate ferre debet. l. si nõ fuĕrit. i pncipio ⁊ l. gp ei. ff. pro socõ. arbitrio g̃ boni viri extimabit an illđ plus qđ i societate ponit correspõdeat illi pluri quod de sotietate percipitur nec alia certior doctrina tradi potest. ſ̃ arbitrio boni viri ⁊ ad ꝓpriã cõsciam remittendũ est cũ in hac actione pro sotio que bone fidei est arbitriũ boni viri sequẽdũ est. l. in ꝓposita. ff. p soti. Si autem vnus plus altero nõ offĕret tale pactũ etiã đ iure ciuili non valeret ſm azo. quem accur. sequit̃ in .d. l. si non fuerit. ꝛ aliqui aliter dixerint. tamẽ hec opinio azonis tangꝫ equioz ⁊ iustioz se quẽda est per dictã. l. si nõ fuerit a pncipio ⁊ l. quid eni. ſ̃ prefatum. do. angelum

b Posset etiã fieri nõ expressa predicta estimatione persone ſ̃ cõmittendo discretiõi ipsius qui recipit pecuniã vt assignet partem lucri vel dãmi ꝯtũ sibi videt̃ iustũ. ⁊ postea si esset aliquis excessus ꝟ defect9 o cozditer sibi remittẽt. a. In hoc tñ casu sibi caueat ille cui9 arbitrio remissũ est vt iuste ⁊ eque partiat̃ ei plus de lucro assignãdo quis plus in sotietate posuit. aľ ne dũ in foro conscie teneret̃ ſ̃ etiã de iure ci. Et si inique partes faceret ad arbitriũ boni viri reduci possent. ff. pro sotio. l. si sotietate. ſm eundẽ do. angelũ

b Sed ecce negociatoz qui pecuniã recipit ad tractandũ dicit ei qui dat eã ego volo in fine ꝓ industria ⁊ labore meo. xx. firma habere. ⁊ nolo in eis sentire aliqđ damnũ nunquid licet. ℞ licet. ſ̃ iste non est coniunctus sotietatis ſ̃ locatiõis quia negociatoz ille locat operas suas ꝓ illo precio. ⁊ isto mõ nihil sentiet etiam de lucro. Posset autẽ et pactũ facĕ gp non solũ debĕt habere predicta. xx. sine vllo damno ſ̃ etiã talẽ vľ talem partẽ de lucro ⁊ nullam de damno. qđ quidẽ recipet non vt soti9 ſ̃ ratione operis siue sui salarij vt dictũ est de tali locatione s̃. locatio. ff. v. ⁊ sequẽtibus a hoc intellige nisi damnũ dtingat culpa ipsius operas ponẽtis vľ eoꝝ quorũ opera vtit̃. l. itẽ queritt̃. ⁊ l. si merces. ff qui columnã. ff. locati. ⁊ tãgitur in dicto ff. v9.

b Quid si do pecuniã mercatori in sotietate ⁊ conuenio secum gp dabit ũ certã partẽ de lucro ⁊ nihil di co de damno ℞ dz intelligi eadez pars de damno. vt insti. de soti. illud a ⁊ ibi pz gp idem est eoũ videlz qñ tantũ expressa est pars damni quia eadẽ intelligitur tacite etiã de lucro.

b

Sotietas ii° quãtũ ad aliqua alia ad materiã precedentis .c. pertinentia. Primo igit̃ quero gp si capitale pecunie posite in sotietate sit casu pditũ an in dubio sit damnum cõmune vel tantũ illius qui pecuniã posuit. ℞ glo. in. l. si non fuerit. ff. pro soti. gp in dubio nõ est cõmune ⁊ sic erit illius tantũ qui pecuniaz posuit. glo. tamẽ in. l. i. C. p soti. dicit otrariũ. s. gp sit damnũ cõe. pro pma opinione gp non sit cõe facit ſ̃ do. angelũ gp ille qui capitale posuit non dicit̃ cõicare capitale ſ̃ fructũ ~~persone~~ eius sicut ⁊ ille qui operã ponit dicit̃ solũ fructũ persone siue cõicare vt s̃ sotietas i° in principio in additione magna. Itẽ quia satis habet ille đ damno qui operas posuit si operas pdidit absqꝫ eo gp teneatur ad partem capitalis ꝓ diti. dicit tamẽ pe. quem refert Cy. in. l. i. C. p soti. gp aut capitale stati est pditũ casu fortuito anteꝯ alter sotius operas poneret ⁊ damnũ erit cõe. aut post opas prestitas ⁊ perditas ⁊ tunc damnũ erit illius tantũ qui pecuniã posuit. satis enim habet ille de dãno qui opas pdidit. ⁊ hanc opi. Cy. ibi dicit esse equioz đ iure. tamẽ ciuili rigoze licet stati preat si tamen perit er causa sotietatis. damnũ videt̃ esse cõmune. l. si id quod. ff. i. ff. pro soti. ſ̃ do. angl. Et addit opinio tamẽ pe. quã sequit̃ Cy. mihi magꝫ placet presertim in foro scie cum contingit videat̃ arbitrio boni viri qđ i hoc iudicio ꝛ̃satur. l. i proposita. ff. p soti. itatñ gp si quasi in principio sotietatis totũ capitale esset pditũ ⁊ modice opere prestite tunc adhuc putarẽ gp pro aliqua parte ille qui operas ponit participare debeat de pe

rículo capitalis postꝯ ratiõe dicti capitalꝫ etiã participaturus erat de lucro·ar. dicte .l.si non fuerit.in principio.ꝛ.l.quid enim. ff.pro soci. Ja.vero de are.dicit idistincte damnũ dr̃bẽ esse cõe. Bal.vero ait tu dic ꝙ quatenus est cõe lucrũ eatenꝰ dr̃bz esse cõe ꝛ damnum ꝛ non aliter.ꝛ hoc videtur verius ꝙ equali parte damnũ cũ lucro oz occurrere·vt instí.e.ꝟ illud.nec aliud dãnũ videtur posse ocingere in hac societate cõi candum inter partes nisi erga capitale.naz si ille qui ponit operas pdit earũ fructũ similiter ꝛ alter pdit fructum pecunie que adinuicẽ oferũt vt.s.societas primo i principio·in additione z̃ quod ꝛ notat reuerẽdus pater sanctꝰ Bernardinus de Senis in suis octractibns vt mihi videt sermone xxxix. Itẽ ꝟz prefatum do.angelũ. Si osuetudo aliqua apparz circa predictã societatẽ que non repugnaret rõni ꝛ equitati esset seruanda.vnde si osuetudo foret ꝙ periculũ capitalis in dubio sit cõe·ꝙ illud quod est in osuetudine videt actũ inter ptes.l. si prius·ꝟ placuit aꝫ incipit rẽe.ff.de aqua. plu.arcen. tũc dicerẽ ꝙ periculum sit cõe postꝯ hoc potest fieri p pactum exꝓssũ·vt tenet glo.xviij.q.iij.plericꝫ. Item secundũ eundẽ si tale damnũ capitalis procederet dolo vel culpa alicuiꝰ sociorꝫ illius soliusꝫ erit periculum· cum socius ꝺ dolo ꝛ culpa teneatur·vt.l.sotiũ.ff.pro sotio. in qua culpa oprehẽdit non solũ lata ſ etiam leuis· nõ autẽ leuissima. Sufficit enim ꝙ sociusꝫ talem diligentiã adhibeat qualẽ in propriis adhibere osueuit·ar.dicte.l.sociũ.nã ꝛ si exꝓsse quis in se periculũ suscepisset non tamẽ intelligit de illo qđ venit ex culpa osocij· vt.l.pr.C.de nautico feno. collige ergo ꝙ si appz pactũ vel osuetudo nõ irrationabilis hec seruanda sunt· ꝙ si non appz in dubio damnum capitalis erit pro ea parte ꝙ qua erat ꝛ lucrum·nisi interueniret dolus vel culpa osocij ꝙ tunc illius tantũ erit.

Cz nunquid damnum persone operas ponentis debet inuicẽ cõicari. Rꝺ videtur ꝙ nõ·vt.ff.e.l.sociũ·ꝟ socius.vbi dicitur sa cius cũ resisteret cõibus seruis venalibꝰ ad fugã erũpentibus vulneratꝰ est ipẽsã quã in curando se fecerit nõ osecutuꝫ ꝙ illud non in societate ꝯnis ꝓpt societatẽ ipẽsuz sit quod indistincte potest intelligi verũ· quando hoc damnũ otingit culpa ꝓsone·aꝫ satis videt equũ ꝙ sic ipse participat de damno capitalis ita ꝛ alter participet aꝺ de damno persone qđ euenit propter societatẽ·cum ꝛ societas etiã pticulariũ rerum ius quoddã fraternitatl.habeat·vt.l.vuz in principio.ff.e. Quid si finito tẽpore so cietatl.non reperit nisi capitale·an dictũ capitale pecunie sit cõe vꝫ tantum illius qui posuit.Rꝺ circa hoc diuersi diuersimode sentire videntur.nam glo.in.l.i.C.e.videtur sentire ꝙ equaliter diuidi debeat nisi alit sit ꝓ pactũ declaratũ· aꝫ p osuetudinẽ introductũ.ꝓfatus vero do.angelꝰ sentit ꝙ quatenus operas ꝓstans participet de damno capitalis eatenus ꝛ ipsius capitalis partẽ sortiat. ſ certe hoc iure ꝓbari nõ videtur. vñ tu dic ꝟz Jaco.de are.ꝙ nõ solũ de osuetudine ſ etiã de iure est ꝙ capitale hoc casu sit saluũ. Quare enim socius meus ipsius capitalis partem debet habere·ꝛ si dicas ꝙ ponit operam.Rꝺ ꝙ ꝓcium opere intelligit esse correspondens interusurio pecunie nõ autẽ ipsi sorti. ꝛ satis facit quod dictũ est in additione z̃.s.societas p̃ in principio·ꝓ inde si vnus ponit omoditatẽ opere ciusdẽ eqndem ꝛ alter ponit omoditatẽ pecunie non ꝓp etatẽ·finge enim ꝙ vnus ponat in societate mille millia alter operã tantũ tunc hic nulla posset esse ꝓportio nisi de omoditate opere respectu omoditatis pecunie non autẽ ꝺ ipsa totali sorte.ꝛ ita etiã sentit bal. quod ꝛ nõt reuerendus pater vbi.s.nup coronatus in celis ac miraculis ꝓ orbẽ coruscans. Utrũ vnus sociorũ possit vt duas partes lucri ꝛ vnam damni ferat et alius ecoñ duas damni ꝛ vnam lucri.Rꝺ ꝟz dictũ do.ange.ꝙ non·ꝙ vnus sociorũ non potest plus de lucro participare ꝯ ꝺ dãnone dũ de iure dino ꝛ canonico ſ etiã ciuili· vt.l.mutius.ff.e:similiter nõ valet pactuz

nõ

l parce m

ꝙ deducto dãno vn⁹ habeat duas partes lucri alter vero vnã nisi ille qui plus habz de lucro tantũdẽ plus pecunie opere aut industrie in societate posuerit.vt.l.si nõ fuerit.i principio.⁊ in glo.ff.e.⁊ multo min⁹ valet pactũ vt vnus tñ lucrũ.alter tantũ damnũ sentiat.esset enim nequissimũ gen⁹ societatis que leonina appellat.d.l.si non fuerit.ad fi.quod verꝝ est nisi ille qui tãtũ operas ponit aliquid certũ pro sua opera vellet sine damno.ꝙ hoc posset nõ tãꝯ socius.ſ. tãꝯ locator.vt.ꝫ.societas p.ſ.p.

iiij

Sed an possit pacisci ꝙ capitale sit saluum ℞ de iure canonico ⁊ in foro scie non põt ꝓz do.Angelũ.⁊ ita sentit glo.in.c.pleriqꝫ xiiij.q.iij.de iure ciuili sunt opiniones nã Val.in.l.i.C.e.q.ix.tenet ꝙ tale pactũ nõ valet neqꝫ ex forma tract⁹ neqꝫ ex eius nã. ideo dicit ꝙ sapit vsurariã prauitatẽ. ostí. autẽ in sua sũma in ti.de vsur.ꝫ.an aliquo casu.tenet ꝙ de iure ciuili talis societas valet magꝫ ex vi pacti ꝯ ex nã tractus.sed dictũ Val.videt verius vt ex precedentibus colligi põt.etiã in ꝓmo.ſ.ꝓm oms autẽ hoc pactũ non est equũ nec in iudicio anime seruandũ.vt ⁊ nõ do.Anto.de Cu. in.c.fi. eꝛ de vsur. Sed quid si vterqꝫ sociorũ ponit pecuniã ⁊ operã ſ vnus ponit maiorẽ quãtitatẽ ꝙ alter.℞ ꝓz do.ang. siue sit factũ pactũ ꝓ quota parte quis lucrũ ⁊ damnũ sentiat siue nõ.non solũ i foro scie ſ etiã de iure ciuili sciendũ est quis eorum in effectu plus i societate posuerit.vt ille maiorem partẽ accipiat licet eni ex vna parte maior fuerit sũma posset tamẽ tanta esse industria alterius ꝙ excederet illũ qui maiorẽ tulit sũmã.vt si solus nauiget.peregrinet.pericula sustineat.dẽa.l.si nõ fuerit.in principio.⁊.l.ſeni.ff.e.

b quod

Sed vtrũ ille qui tantũ operas ponit qñ profecisset causa societatis debeat habere expẽsas de corpore societatis.℞ ꝓz do.Angelũ. Jaco.de are.⁊ Cy.dicunt in.l.i.C.e.ꝙ sic ꝙ lucrũ non dicit nisi deductis expensis.ff. e.l.mutius.quod intelligit Val. in .d.l.i. excepti.expẽsis quas factur⁹ esset domi ga ille nõ debẽt fieri de corpore societatis.ar.l. sed ⁊ si lege.ſ.quod aũt.ff.de peti. hereditatis.putarẽ tamẽ in hoc seruandã esse consuetudinẽ etiã in foro scie cũ sit optima legũ interpres.ff.de legi.si de interpretatione. cuz ⁊ tacite videant actũ quod fieri consueuit vt .l.licz.C.locati. Sed ꝓ quibus partibus tenent ad solutiõez pensionis fundi vel aportacte ductę socijs ꝙ disparibus.℞ ꝑtibus ꝑtibus ꝓm do.Ange.locanti tenent ꝓ equalibus partibus.inter se autẽ tenent ꝓ rata societatis ⁊ ita diuidere debẽt dez debitũ mercedis sicut diuidũt principale ⁊ secũdũ dictas disparis partes quod ⁊ tenet Val. i .l.i.C.e.vbi etiã dicit ꝙ ꝓz dictas partes disparis diuidi quoqꝫ debẽt suppellectilia ⁊ massaritie societatis. quod sequẽdũ omni iure vr cum deueniat arbitrio boni viri qđ in hoc effectu maxime adesse debz.l. i ꝓposita.ff.e. Quid nero si ꝓditũ est capitale añ finitũ tẽpus societatis.nunquid ille qui posuerit tenet itez ponẽ.℞ ꝑm do.Ange. ꝙ nõ ⁊ tenet glo.in dẽa.l.si nõ fuerit.ſ i.ff .e.⁊ in dẽa.l.i.C.e.de societate vero seu locatione animaliũ dicet.j.vsura ij°. b

Sodomía

Si quis ꝺtra nãm peccauerit si clericꝰ est deponi dez vl si apparet corrigibil debet tradi religioni ad ꝑpetuã penitẽtiã pagẽdã. Si laicus excõicari ⁊ a cetu fideliũ vsqꝫ ad ꝺignam satisfactionẽ fieri alienus eꝛ de excel. prela. clerici a ꝑm leges autẽ tales vltimo supplicio ꝺdemnantur ꝙ ꝓpter hoc peccatũ deꝰ iratus mittit pestilentias fames ⁊ terremotus in aũctũ.vt nõ luxu.ꝺtra nãm coll. vi. b ⁊ hoc vitiũ magꝫ est ꝯ si aliquis cognosceret carnalit matrẽ.xxxij.q.vij.adulterij.⁊ de hoc ⁊ alijs speciebꝰ luxurie supꝑ luxuria primo.ſ. p.

Sollícitudo

Utrũ sit licitũ sollicitudinẽ gerere ꝺ tẽporalibꝰ.℞ ꝓz Tho.2ª 2ᵉ.q.lv.sollicitudo tẽporaliũ triplicit põt esse illicita ꝑ mõ ex parte eius de quo sollicitamur

vt si tẽporalia tãꝫ finẽ ꝙram⁹. vñ Augu⁹. dicit in libro de operibus mõachoꝝ cum dom⁹ dicit nolite sollicitari esse ꝛc. hoc dicit vt nõ ista intueant⁊ ꝓp⁹ ista faciant quicqd in euangelij ꝓdicatione facẽ iubet⁊. z°.mõ põt esse tẽporaliũ sollicitudo illicita ꝓp⁹ supfluũ studiũ qđ apponit⁊ ad tẽporalia ꝓcuranda ꝓp⁹ quod homo a spũalibus quibus principaliter inseruire debz retrahit⁊ ido dr Mathei.xiij.q̃ sollicitudo seculi suffocat ẋbũ dei . z°. mõ ex parte timoris supflui qñ si aliquis timet ne faciendo necessaria sibi deficiant a ℣lus in se q̃ in dño ofidẽdo b q̃ dns triplicit⁊ excludit primo ꝓp⁹ maiora bñficia homini prestita diuitus ꝓp⁹ suam sollicitudinẽ .s.corp⁹ ⁊ aiam. z°. ꝓp⁹ sb̃uẽtionẽ qua ds animalib⁹ ⁊ plantis sb̃uenit absq; humano opere. z°. ex diuina ꝓuidentia ꝓp⁹ cuius ignorantiã gentes circa bona tẽporalia principaliter sollicitantur. ⁊ iõ ocludit q̃ pncipal'r sollicitudo nostra debz esse de spũalib⁹ bonis sperantes q̃ etiã tẽporalia nobis ꝓueniẽt ad necitatẽ si fecerimus qđ debemus vñ dr Mathei.vi.pmũ queritе regnũ dei et iusticiã eius ⁊ hec omnia adijcient⁊ nobis de hac materia aliquid habes.ẽ episcopus ℔.penul'.

Sortilegium.i°

.s.ars diuinandi.differt autẽ a ꝓphetia q̃ ꝓphetia accipit⁊ in bono ⁊ fit q̃tñ. sortilegiũ võ in malo ⁊ fit cõit⁊ ꝓcunia i.q.i.duces aũ iudices.⁊.c.se. ¶ Quot sũt genera diuinatiõis.R̃ ꝑm Tho.z^a.z^e.q.xcv. ois diuinatio vtit⁊ aliquo demonũ auxi°.qđ qdẽ l' exp̃sse iplorat⁊ l' pret⁊ petitionẽ hois se occulte demõ igerit ad pnunciãdũ q̃dã futura que hominibus sunt iḡta eis aũt coḡta.vñ triplex est diuinatõis gen⁹. pmũ é ꝙ manifestã demonũ inuocationẽ qđ pertinet ad nigmãticos .z^m ꝙ solã ꝛsideratiõnẽ dispositiõis l' motus alteri⁹ rei qđ ptinet ad augures. z^m est dũ facim⁹ aliquid vt manifestet⁊ aliqđ occultũ qđ pertinet ad sortes. Sub q̃libz aũt istoꝝ multa ꝛtinent⁊ de quib⁹ in sequẽtib⁹ ℔.dicit⁊ ⁊ eẽ habẽt⁊ xxvi.q.iiij.iꝫ genus ⁊.q.v.nec miꝝ

¶ Quot mõis fit diuinatio ꝙ demonũ iuocatiõez.R̃ ꝑz Tho.vbi.s.demones expresse iuocati solent futura prenũciare multipliꝛ qñq; quidẽ pstigiosis qbusdã apparitõib⁹ se aspectui vel auditui hoiuz ingerẽtes ad pnunciandũ futura ⁊ hec species vocatur pstigiũ.qñq; autẽ ꝙ somnia ⁊ hec vocatur diuinatio somnioꝝ qñz autẽ ꝙ mortuorũ aliq̃rũ apparitiõez vel locutõez ⁊ hec vocat⁊ nigmantia q̃ vt dicit Isidor⁹ in li° ethimologiaꝝ nigron grece mortu⁹ manebia dinatio nuncupat⁊ q̃ qbusdã pcantatoib⁹ adhibito sanguine vident⁊ resuscitati mortui dinare ⁊ ad interrogata respõdẽ.qñz võ futura pnuntiant ꝙ hoies viuos sicut in arepticijs pz ⁊ hec é diuinatio ꝙ phitones vt Isidor⁹ dic̃ q̃ a phitone appolline sũt dicti qui dicebat⁊ esse auctor diuinãdi.qñz autẽ futura pnuntiant ꝙ aliquas figuras vel signa que reb⁹ ianimati. apparent que quidẽ si appareãt in aliq̃ corpore terrestri puta vngue l' ferro aut lapide pollito vocat⁊ geomantia.si autẽ in aqua idromãtia. si in aere aerimãtia.si in igne pyromãtia. si in viscer̃ibus animaliũ imolatoꝝ mariꝰ demonũ vocat⁊ auriſpiciũ. ¶ Quot mõis fit ista diuinatio ꝺ qua dictũ est in z°.℔.que fit ꝙ ꝛsideratõez dispositiõis vel mot⁹ alterius rei. R̃ ꝑz Tho. vbi.s. fit multipliciter nã si conet⁊ aliquis pnoscẽ futura ex ꝛsideratione sit⁹ vl' mot⁹ sydeꝝ hoc ptinet ad astrologos qui etiã genitaliaci dicũt⁊ ꝓp⁹ ꝛsideratões nataliũ dieꝝ.si võ ꝙ mot⁹ vl' voces auiũ siue q̃rũdam animaliũ siue pr̃sternutatiõez hoiuz vel mẽbroꝝ salt⁹ h̃ ꝙ tinet gnãlit⁊ ad auguriũ ⁊ dr a gãitu auiũ sic̃ auspiciũ ab ispectiõe auiũ q̃ꝝ pmũ ptinet ad aures z^m.ad oculos in auibus enim huiusmõi pcipue ꝛsiderari solent. si vero huiusmõi ꝛsideratio fiat circa ẋba hoiuz alia intẽtõe dca que quis retorquet ad futurũ qđ vult pnoscẽ vocat⁊ omen. si autẽ ꝛsideret⁊ aliq̃ dispones figurarũ i aliqb⁹ corpib⁹. visui occurrẽtes erit alia diuinatio

spés vel ex liniamétis manuū ꝺsideratl. cí/
romátía vocat᷑.cáros enī grece ꝺr̄ man⁹ la
tíne.ꝺinatio vero ex qbusdá figurl i spatu
la alícuius aíalis vocat᷑ spatulamántia.

Quot modis fit ista ꝺinatio ꝺe qua ꝺm
é.s.ī z°.ꝑ.s.que ptínz ad sortes. R̄ ꝑz tho.
z^a z^e.q.xcv. Hec ꝺinatio fit ex ꝺsideratō.ēo/
rū q̄ eueniūt ex qbusdá que ab hoibus se
ríose fiūt ad aliqd occultū iquírendū ⁊ ꝟ
multiplicít᷑.fit enī qñq; ꝑ ꝑfectióez pūcto/
rū qꝺ ptínz ad arté geomátie qñq; ꝑ ꝺside
ratóez figuraꝝ que ꝓueniūt ex plūbo liq̄/
facto ī aqua ꝓiecto qñq; ꝑ quasdá cedulas
scríptas l᷑ nō scríptas ī occulto positas ꝺū
ꝺsiderat᷑ qsq; accípiat.silr̄ festuci. iequa/
libꝰ p̄posítl. quís maiorē vel mínorē accípi
at vel etiá ex taxíllorꝝ ꝓiectióe quís plura
pūcta ꝓjciat . vel etiá ꝺū ꝺsiderat᷑ quid
apiéti libz̄ occurrat que oía sortiū nomē
habēt. Utrū ois ꝺiuínatio síue supsti
tio sit illícita.R̄ ꝑm Ísai.ois ꝺinatio ꝓhi
bita est a ꝺeo ⁊ scā eccā. cū enī futura que
solꝰ ꝺr̄ sūt aliquí ꝑ ꝟ iuenire laborāt ꝺi
uínitatl. iura creaturís attribuūt Isa.xlí°.
ānūciate que futura sūt ī futuꝝ ⁊ sciemꝰ
q; ꝺij estís vos. Ité leuitl.xix. Nō augura/
bímí nec obseruabítis somnía.⁊ ibídē.xx.
Nía que ꝺclinaucīt ad magos ⁊ aríolos ꝛc
⁊ multa silía.⁊ sic ꝺícit Augl̄.vanitas ar
tiū magicaꝝ ex traditióe maloꝝ angeloꝝ
ī toto terraꝝ orbe plúmis secl̄is iualuit
⁊ p iuētiones eoꝝ iuēta sūt auruspicia au
guratōes ⁊ ea que ꝺicūt̄ oracula ⁊ nígro/
mántía.xxvi.q.ij.qui sīñ saluatore.⁊ silíter
ꝺ ꝓhibitóe taliū.xxvi.q.v.ꝑ totū ⁊.q.vij.
nō lz.⁊ ī quatuor.c.se.ex̄.e.p totū.⁊ silr̄ ad
gen⁹ supstitiōis ptínēt oēs ligature ⁊ re
media que medicoꝝ quoq; ꝺisciplína ꝺdē
nat síue ī x̄bis síue ī caractēib⁹ síue ī qb⁹
cūq; reb⁹ suspēdēdis vl᷑ ligādis vel soluē/
dis sic ī aures l᷑ ánuli ī ꝺigitl. Ité si iūctis
ambulātib⁹ amicl. lapis aut puer iterue/
nēt medius .ité redire ad lectū si ꝺum se
calceat sternutaucīt.redire ad ꝺomū si pro
cedēs offendēt hec ⁊ multa ꝟmōi.xxvi.q.
ij.illꝺ. Ité ñ sūt obseruādi ꝺies egyptiaci
ā kl̄e ianuarij ā mēses aut ꝺies ā lune so
lisq; cursus ⁊ ꝟmōi.xxvi.q.vij.nō obserue
tis.nō tamē ꝺdēnāt᷑ rustici q ꝑuāt tēpora
ad seíandū vel ad iādēdū arꝺores ⁊ ꝟmōi
que nālē habēt rōez.silr̄ ⁊ plūci árca me/
ꝺicínas ⁊ mínutōes faciēdas ⁊ ꝟmōi.nam
illꝺ ꝺr̄ supstitioſū ⁊ ꝓhibitū qꝺ nō habz
nūctez a nā seu scríptura ꝺína vel eccleſia/
stica seu scōrum patrū.ij.q.v.ꝺsuluisti.

Queritur hic spāliť vtrū ꝺiuínatō ꝑ inu
catōez ꝺemonū sit illícita.R̄ ꝑm Tho.vbi
.s. sic ꝺeuteron.xviij.nō iueniat᷑ ī te q ari
olos scísciteť nec phitones ꝺsulat ⁊ ꝟmōi
du^s é causa.p^a.ī iuocatōe ꝺmonū fit pactū
exp̄ssū cū ꝺemone ⁊ ꝟ est oīno illícitū vñ
ꝺtra quosdá ꝺr̄ Isa.xxviij.ꝺixístis pcussi⁹
fedus cū morte ⁊ cū iferno fecím⁹ pactuz.
⁊ adhuc grauí⁹ esset si sacrificiū ⁊ reuere
tia ꝺemoni iuocato exhibeť. z^a ꝓpť picu
lū ꝺsequés.ꝺemō enī q ītédit pditiōez ho
mínū ꝺe ꝟmōi suis rñsis etiá si aliqñ vera
ꝺícat ītédit hoīes assuefacē ad ꝟ vt ei cre/
ꝺat᷑ ⁊ sic ītédit ꝓducē in a'd qꝺ sit saluti
humane nocíuū.vñ Athanasi⁹ exponés il
lud Luc.iij.increpauit illū ꝺñs. obmute/
sce ꝺícit q̄ quís vera fatēť ꝺemō ꝺpescebat
tū xp̄s ei⁹ sermoné ne sil᷑ cū x̄itate iniq/
tatē ꝓmulgaret vt nos etiá assuefaciat ne
curem⁹ ꝺe talib⁹ etiá si loq vera videátur
Nephas enī é vt cū assit nobis scríptura
ꝺina a díabolo istruamur ꝺe eo autē quod
saul phitonissá ꝺsuluit que ꝺinauit ꝓmo
regl̄.xxviij.ꝺícit Augl̄.ad símplicianū nō
é absurdū credē aliqua ꝺispēsatóe ꝑmissū
fuisse vt nō ꝺñante arte magica vl᷑ potētia
ꝺemonis ꝺispēsatione occulta q̄ phitonissá ⁊ sau
lé latebat se ostēdēt spūs iusti aspectibus
regl̄ ꝺina eū snía ꝑcussum⁹ vel non vē spūs
samuelis a rege sua excítat⁹ ꝟ aliqꝺ fantas
ma ⁊ illusio imaginaria ꝺiaboli machinati
oníb⁹ fēa quá scriptura samuelé appellat
sicut solēt ímagies regū suaꝝ noīb⁹ appel
lāi.xxvi.q.v.nec míꝝ a ⁊ ibí ꝑz qꝺ Augl̄
ꝺr̄ firmare hāc sníaz videlz qꝺ samuelis ap
paritō potí⁹ fuit pōstigiosa seu fantastica et
ꝺiabolica illusio b Utrū ꝺinatō ꝑ astra

sortilegiū.ſ.

ſit licita.R Tho.ū.ſ. duplices effꝰ ſ̄tra hūt casualitati celestiū corporū ꝑ qdem ocs effꝰ p accidés ordinétes ſiue i rebꝫ humanis ſiue i rebꝫ nālibꝫ q vt ꝓbat. vi°. mē.ens p accidés nō habet cām ⁊ pāpue nālé vt q lapide cadéte fiat terremotꝫ vl q hoie fodiéte iueniat thesaurꝫ.z° autem ſ̄trahit casualitati celestiū corporū actus liberi arbitrij possūt tamé celestia dispositiue iclinãe igtuz ipmūt i corpꝫ humanū ſi tamé ex ſ̄ nulla nēcitas libero arbitrio imponit.ſi quis ergo ꝺsideratõe astrorū uta t ad pdca duo.ſ.ad cognoscédū futūa casualia siue fortuita aut etiá ad cognoscédū p certitudiné futura opa hoiuz ꝓcedet ſ̄ ex falsa ⁊ vana opinioe hoiuz ⁊ tūc opató de monis se imiscet vñ erit diuinató illicita a vñ ⁊ Aug⁹.in li.de doctria xp̄iana ⁊ .xxvi. q.ij.illō.dicit neq ab ſ̄ genē supstitiōis p nicioſe segregādi sūt q oli genitaliaci ꝓpt nataliū ꝺsideratões diez nunc aūt mathematici vocāt nā ⁊ ipſi q̄uis verā stellarū pōnem cū qs nascāt ꝺsequūt ⁊ aliqñ pue stigāt tñ q inde conātur vel actiões nras vel actonū futura ꝓducē nimis errāt ido xp̄ianis pnit ꝓhibet i suis operibꝫ obſuare lune vel stellaz cursus.xxvi.q.v.non licz.imo ſ̄ agē idolatria reputat.e. cā.q. ñ.c.alios.⁊.c.ſe. b ſi vō aliqs vtat ꝺsideratiõe astrorū ad ꝓcognoscēdum futura q̄ ex celestibꝫ corporibꝫ cānt puta siccitates vel pluuias ⁊ ſ̄mōi nō esset illicitum.

Utrū diuinató que fit p somnia sit illicita.R ꝟ Tho.vbi.ſ. si quis vtat somnijs ad ꝓcognoscēdū futura ſm q somnia procedūt ex reuelatõe ꝺna vt somnia ℔Pharaonis vel ꝟ q ꝓcedūt ex nāli causa intrinseca vt cū abūdās humõe frigido somniat q sit i aqua vel niue.siue extrinseca vt ex aere vel ipſſiõe celesti igtū se pōt virtus talis extēdē nō erit illicita talis ꝺsinató a q é demōstratio q̄dā causaz nāliū ꝟ physicos

b Si aūt ꝺsinató ſ̄mōi cāetur ex reuelatiõe dēmonū cū quibꝫ pacta hñt expressa q ad ſ̄ iuocātur vl tacita q ſ̄mōi ꝺsinató extēdit ad id ad qđ nō pōt se extēdē a

.ſ.ſm nām vl ex idubitata reuelatõe ꝺna vt ꝓtactū é b erit ꝺsina illicita ⁊ supstitiosa. Utrū ꝺsinató p augurīa sit licita R ſm Tho.ū.ſ.ex motu vel garritu auiū futura agnosci nō pñt ſic ex causis ſ igtū sunt effꝰ aliquaz cāz que etiá sunt cantes futuros euētus. Causa aute operatōis oiuz bzutorū nialiū é istinctus quidā q̄ mouétur i modū nāe ⁊ hic istinctꝫ ex duplici causa pōt ꝓcedē. ẏno qdē mō ex causa celesti corporali ⁊ ſm ſ̄ nihil ꝓhibz eoz operatões esse futurorū signa igtum ꝺsormāt ꝺsponibꝫ corporz celestiū ⁊ aeris ꝺtinētis ex quo ꝓueniūt aliq futuri euētus In ſ̄ tamé ꝺsiderari duo oportz.p° qdem vt ſ̄mōi opatões nō extēdāt nisi ad precogscēda illa futura que causant ꝑ motuz celestiū corporz ꝓ vt ſ̄.in.ſ.qui est imediate añ proxiuz precedēté dcm é.z°.vt nō extēdāt nisi ad ea q̄ aliqualit pñt ad ſ̄mōi nialia ptinē.ꝺsequūt cni p celestia corpora cogtōem q̄dam nālé ad ea que eorū vite sunt nēcia sicut mutatões que hūt p pluuias ⁊ vētos ⁊ ſ̄mōi. alio mō istinctꝫ huiꝫ mōi causant ex cā spūali.ſ.vel ex deo vt pz i colūba sup xp̄m descēdēte ⁊ i cetno qui pauit hēliā ⁊ i pisce qui obsorbuit ⁊ eiecit Jonā vel etiá ex demonibus qui vtūt hꝫ mōi operatōibꝫ bzutorū ad iplicādas aias vanis operibꝫ ⁊ opionibꝫ ⁊ isto mō nō sūt licita a q nō sunt ex cāis nālibꝫ vel indubitata reuelatõe ꝺna vt pōt colligi ex dcis .ſ.ſ.viij. b ⁊ eadē ratio é de oibus alijs ſ̄mōi.q auté Joseph ait gen̄.xliij. q nō esset ei licis i augurīādi scia itelligē dū est ꝟ Aug⁹.q ſ̄ loco dixit referēs ad id qđ vulgꝫ de eo opinabat ⁊ sic etiá dispēsatoz eiꝫ locutꝫ é a idez i sum.li.p.ti. xi.q.vij. b Utrū ꝺsinató p ſ̄ sit licita R ſm Tho.vbi ſ. omen dicit qñ ẋba aliqua alia itētõe dca retorquēt ad futuruz vt ſ̄.i.ſ.in.dcm est.hꝫ mōi aute ẋba ⁊si n ſ̄dant ꝺsponi stellaz ꝺsponūt tñ qñq quidē ſm ꝺsinā ꝓuidētiā vt recitato sonij quā audiuit gedeon Judi.vij.⁊ ẋba puelle que attendit Eleazer seruꝰ Abrae gen̄.

xxiiij.⁊ sic licet a ℔ verū qñ de diuina
revelatõe nõ dubitat vt.ē.ℱ. viij.tactũ c.
b fit etiã qñqz ꝑz opatõez demonũ ⁊ sic
est illicitũ. ¶ Utrũ diuinatõ sortiũ sit
licita.R ꝑm Tho.vbi ē. Sortes ꝓprie di
cunt cũ aliquid fit vt p eius euctũ aliqđ
occultũ inotescat ⁊ qđ si querat p sortes
quid cui sit exhibẽdũ vocat diuisoria sors
si aut querat quid agẽ oporteat vocatur
cõsultoria.si võ querat quid sit futuꝝ di
uinatoria.Itaqz si euctus sortiũ expectet
ex fortuna qđ locũ habet solũ i diuisoria ñ
videt habẽ pcm nisi forte vitiũ nccitatis
sicut aliqui nõ valẽtes decidẽt aliquid di
uidẽ velit vti sortibus exponẽtes fortune
quis quã partẽ accipiat.si võ euctus sortiũ
expectet ex spũali causa.qñqz quidẽ expe
ctat ex demonib⁹ sic legit Eze.xxi. ¶ Rex
babilõie stetit i biuio i capite duaꝝ viaꝝ
diuinatõez ꝙrens ⁊ omiscẽs sagittas interro
gauit idola ⁊ exta cõsuluit ⁊ ℔ illicitũ qñ
võ expectat a deo sicut illud pũ.xvi. Sor
tes mittũt i sinũ sed a dnõ tpant ⁊ talis
sors ꝑz se nõ ẽ malũ vt Aug⁹.dicit. potest
tamẽ in ℔ quadrup⁹ pcm incidẽ.p⁹ si absqz
nccitate ad sortes recurrat ℔ eni ad dei tẽ
ptatõez videt ptinẽ.z⁹ si quis etiã i nccĩ
tate absqz reuentia sortib⁹ vtat imo cũ ma
gna deliberatõe ⁊ pmissa oratõne debz fieri
ex⁹ apl'oꝝ i electõe Mathie actuũ p.z⁹.si
diuina oracula ad terrena negocia duertant
vt dicit Aug⁹ ad Januariũ.4⁹.si.⁊ electõi
bus eccl'iasticis.que ex spũs sancti ispiratõe
fiẽi debẽt aliqui sortib⁹ vtãt.sed aut est
i tpalib⁹ dig̃tatib⁹ q̃ ad terrena disponen
da ordinãt i quoꝝ electõe plerũqz hoies
vtũt sortib⁹ sicut ⁊ i tpaliũ rex disione
Si g̃ nccitas imineat licitũ ẽ cũ debita re
uerẽtia sortib⁹ diuinũ iudiciũ iplõre sic tpe
persecutõis qs fugiat ne morte oium dese
rat etiã sorte queri põt vt dicit Aug⁹ in
ep'la ad honeratũ ⁊ cui dãda sit elemosina
cũ duo eque idigẽtes occurrũt ceteris pa
ribꝰ ⁊ vtriqz dari nõ põt sorte iuste queri
vt dic Aug⁹.p⁹ ō doc.xpi.imo etiã dic ꝙ
pro litib⁹ dirimẽdis lz vti sortib⁹.xxvi.q.
ij.sors.idez ostĩ.⁊ itellige i his que tpalia
sunt ⁊ de sorte simplici sine alia supstitõe
a i pdcis con.⁊ gof.vt i sum.li.p.ti.x.q.
viij. b Quid de diuinatib⁹ vl' etiã iuesti
gãtibus occulta vt furta ⁊ hmõi p ispecti
one astrolabij a iscriptões vel ispectõez in
libris.R ꝑz Guil.nullo mõ lz sed supstiti
osũ est ex.e.ex tuaꝝ. a hic ter. hñ facit ⁊
con.gof.⁊ ostĩ.lz Isai aliud videat sensisse
vt i sum.e.ti.q.xvij. b ⁊ reducit ad diua
tõem p astra de qua dictũ ẽ i.ℱ.vij. aut eã
ad sortes de quib⁹ in pcedẽti.ℱ. habet a
hmõi eni iquisitões furtoꝝ silĩ nulla
ten⁹ licite reduci pnt ad iquisitõez p astra
seu p sortes vt satis ex pcedẽtibus põt pa
tere b ¶quõ frequẽter eueniãt que diuini
pdicũt R secũduz Isai.qui sic dicit. Aug⁹
hãc qõnẽ soluit.d.℔ fieri pmissu dei vt illi
qui ℔ audiũt ⁊ videt ꝓbẽt i quali fide sit
vñ deutro.xiij. Si surrexerit i medio tui ꝓ
pha aut qui sõnũ dicat se vidisse ⁊ pdicit
signũ atqz portẽtũ ⁊ venerit qđ locutus est
⁊ dixerit tibi eam⁹ ⁊ sequamur deos alieos
quos ignoras ⁊ seruiam⁹ eis nõ audias ꝛba
prophe aut sõniatõis qꝝ tẽptat nos deus
vr vt fiat pala vtꝝ diligatis eũ an ñ .xxvi.
q.v. nec miꝝ. ¶ Tho.etiã vbi ē. dic qꝝ ℔ qđ
a pncꝰ hoies i istis observatoib⁹ aliquo
expti sunt casu accidit sed postmoũz cũ ho
mines icepũt hmõi observatoib⁹ animuz im
plicare multa ꝑm hmõi observatões eue
nũt p deceptões demonũ vt his observan
tijs hoies iplicati curiositões fiãt ⁊ magis
se iserãt multiplicib⁹ laqis pnicios errori
vt Aug⁹.dicit i ij.de doc.xpi. Idez i sum.e
ti.q.xxij. b ¶Utrũ liceat regrẽ a morãte
qꝝ revelet statũ suuz p⁹ morte.R ꝑm Tho
i qlibz nulla iordinatio videt si quis regrat
a morãte cognoscẽ statũ ei⁹ p⁹ morte sub
ñdedo tñ ℔ diuino iudicio vñ nulla rõ vr
quare ℔ debeat dici pcz nisi forte ex dubi
tatõe fidei de futuro statu quasi tẽptãdo
ingrat a Idem in sum.e.ti.q.xxiij. b de
pena diuinatoꝝ.j.sortilegiũ ꝙ.ℱ.pe.de iucti
one malefidei p iudiciũ ferri candẽtis aut
aq̃ buliẽtis ē.duellũ.ℱ.pe.in fine.

Sortilegium ij°.

Quātū ad supstitiosas obſuāti as ⁊ ꝓmo q̄ritur vtrū liceat vti arte noto ria ℞ ꝓz Tho.z.ª z.ᵉ.q.xcvi. ars notoria oio é illicita ⁊ a xpiano fugiēda ꝺxc é ars per quā quidā nitit sciam acquirē ſ oino ieffi cax é ⁊ fiūt ibi quedā pacta iplicita cū de mone a Idē i sū.li.i.ti.xi.q.x b Utr̄ obſeruatōes que fiūt ad sanitatē ⁊ hmōi sint licite ℞ ꝓz Tho.vbi ꝺ.i his que fiūt ad aliquos effect⁹ corporales iducēdos ꝺsi derādū est vtrū nāliter videant posse tales effect⁹ causare ⁊ sic nō erit illicitū. Si aūt nāliter nō videātur tales effect⁹ causare posse ꝺñs est q̄ ptineant ad pdēa pacta cū demonib⁹ vt pz p Augustin⁹. xxi.de ciui. dei.h autē apparz spāliter cū adhibēt aliqui caracteres vel noia ignota vel alie quecūq; vane obseruatōes quas manifestū é nālem efficaciā nō habē ⁊ talia semp sunt supsti tiosa ⁊ illicita. Si tamen vt dicit Ysai.ª as colligat ꝺxba medicinalē cū simbolo vel oratione dñica vel scribat h i carta ut ponat sup infirmū vt sic i his tm̄ deus honoret nō reprobat dūmō nulla alia supstitiosa obseruātia imiſceat. xxvi.q.v. nō licet. ⁊ q.vij.nō obseruetis. a Idem in sum.e. ti.q.xi. b Utrū suspēdē diuina ꝺxba cr ca collū sit pcām ℞ ꝓm Tho.zª z.ᵉ.q.xcvi. In omnibus adiuratōib⁹ vel scripturis hmōi duo cauēda sūt ꝓmo quidē quid sit quod profertur vel scribit q̄ sit ad ad in uocatōes demonū ptinēs manifeste supstitiosū ⁊ illicitū. similit si ꝺtineāt ignota noia.ſ.ne ſb illis aliquod illicitū lateat sic Crisos dicit q̄ multi cōfingunt aliqua no mina ꝺxbraica angelox ⁊ scribūt ⁊ alligāt que nō itelligētib⁹ metuēda videt sil'r ne aliquid falsitatis ꝺtineat q̄ sic eis effs nō posse expectari a deo qui nō est testis falsi tatis.z. auté cauēdū est nē cū ꝺxbis sacris ꝺtineātur ibi aliqua vana puta aliqui cara cteres iscripti pter signū crucis. similiter nec spes habeat i mō scribēdi aut ligādi ad in quacūq; vanitate q̄ ad diuinā reuerētiā nō ptineat q̄ ℞ iudicaret supstitiosū vnde xxvi.q.v.nō liceat. dicitur nō liceat nec in colligēdo ꝺxbas medicinales facē aliquas obseruātias aut icātatōes ⁊ ꝓm Guil. nō reprobant breuia i quib⁹ scribūt ꝺxba euā gelica tātū ſ si credat q̄ min⁹ habeāt effi cacie si scribātur alio tpe q̄ dū i ecc euā geliū legit supstitiosū est.similit si scribā tur caracteres ⁊ noia iusitata q̄ noia dei i effabilia ⁊ i quibus dicit quicūq; portauit sup se istud breue ꝛc a nō pclitabit sic l' sic aut illud vel illud bonū sibi ꝺtiget ꝓm cūdē Guil. ⁊ i sum.e.ti.q.xiij. vbi ꝺxc nō.

b reprobāda sūt ⁊ peccant qui scribūt. aut portāt aut donāt aut vēdunt aut portā da docēt nisi adeo fuēint simplices q̄ igno rātia debeat eos excusare que etiā nō excu sat si sup h fuēint moniti vel istructi a tales eni grauī pcreūt pditōe vnde Aug. xxvi.q.vijnon obseruetis loquendo ⁊ h⁹ mōi supstitōib⁹ ⁊ diuinatōib⁹ ait qui aūt talib⁹ credūt aut ad eorū domū euntes a suis domibus introducūt ⁊ interrogāt sciāt se fidē xpianā ⁊ bap^m preuaricasse ⁊ paga nū apostatā.i.retro habētē vt dei inimicū irā dei grauit i eternū icurrisse nisi eccleſi astica pnia emēdat⁹ deo recōciliet. dicit.n. ap'lus p.cor.x.⁊.col'.iij. sive manducatis sive bibitis sive aliquid aliud facitl. i noie dñi nostri iesu xpi facite i quo viuim⁹ mo uemur ⁊ sum⁹ b Quid de imaginibus quas faciūt astronomi. ℞ ꝓz Tho.vbi ꝺ. il licitū é ⁊ ex parte demonū habēt effectū cui⁹ signū est q̄ ncce est eis iscribi quosdā caractēs qui nāliter ad nihilū operāt vnde fiūt ibi tacita pacta cū demōibus aut fiūt ibi expsse iuocatōes demonū a idē i sū. e.ti.q.xij. Quid de icātatōib⁹ serpētuz ⁊ aialiū. ℞ ꝓm Tho.vbi ꝺ.si respect⁹ habe at solū ad ꝺxba sacra ⁊ ad virtutē diuā nō erit illicitū sed plerūq; tales icātatōes ha bēt illicitas obseruātias ⁊ p demones sor tiūt effectū ⁊ pcipue i serpētib⁹ q̄ serpēs fuit pmū istrumētū demonis ad hoiez ꝺ cipiēdū vñ sup illd ps sicut aspidis surde ꝛc. dicit glō.nondū q̄ nō laudat a scriptūa

Et ſē alex. i suo tract. i pmo pcepto. dt. q. attribuit phan tasmati aliquā ozatiōnē vel pō. cui ab ecclā nō est attributa. et ꝓpter hoc q. portās sup ſe quē dicēs ca talē vel talē gram obtinebit/ morte est. ſdm tho. et azch. 26. q. h. ic. nō licet/ et az. 2. q. h. con fulisti.

nō

nij

nij

Et gloriosus iezōi aut q̄ ponere super se euāgeliū et lignū cuicūq; superstitioſo est. ſi accederet. q. ꝙ inde et nō aliter gratia procederet. ſecus ad capiendam de uotionē. Et scūs crisost⁹ dicit. ſi i aquis posita cui gelia nichil prosūt. quō prosūt super collū suspensa Unde doctores dicūt. q. Cū nullis uerbis et diuinis reperiatur aliqua uirtus attributa specialis. nisi uerbis sacramētoz ad ea ꝙficēda. credere q̄ alique ozōnes. psalmi. uel alia uerba hēant specialē uirtutem. aliter. q̄z ab ecclesia sit specialiter ordinatū. ua nū et superstitioſū est. Deo. ii. q. v. c.ᵒ cōsuluisti. dī. Et q̄ sanctoz patz decreto sanxitū nō est superstitioſa ad iuentionē non est presumendū. Et nel libro chiamato ponere lingua/ dice vno uenerabile doctore et scō religioso del ordine de scō domenico Che le parole cosi. adare fede a certi nomi de dio. psalmi. e. cuangelij. e. ozōne. e. aue Che chi bene li dice/ hauera tale o tale cosa/ o scampara dastalo pericolo. Et pero che questo nō. e. uero. Et molti ne guadagna el diauolo p questo. Et i hmōi. demones operantur. et inuocent se. ut fatiant hoīes ponere fidē. et spem. i hmōi uerba/ quā nullo modo hmōi nec ad hec istructa sūt. et. cē.

qñcūq; dat' i scriptura sil'itudo vt patet ō
iniq̄ iudice qui rogāte viduā exaudiuit a
v Idē i sum.e.ti.q.xv b Quid de icātātib⁹
ifirmos vel pueros ℞ ꝑm Guil.si nihil
superstitiosū dicūt vel faciūt nec mandāt
dici vel fieri ſ tm̄ vtūt' licitis ꝓcib⁹ ⁊ eē
adiurationib⁹ sicut per passiōez ⁊ crucem
⁊ sil'ia nō peccāt nisi talia fecerit p⁹ ꝓhibi
tōez ab eccl'a sibi factā a tūc eni mortalit'
peccarēt vt colligit' ex dictis eiusdē guil. i
sum.e.ti.q. xiiij. b sūt eni ꝓhibēda ꝓpt'
multa supstitiosa que ibi solēt imiscēi nisi
fierēt p aliquē discretū vir ⁊ deuorū qui
fundēt ozōnē nō sup pomū vel cīgulū sed
sup ifirmū man⁹ iponēs ā dūmō iste de-
uot⁹ siue vir siue mulier sit excellētis vi-
te ⁊ ꝓbate discretōis. Bmōi eni nō est ꝓbi
bēd⁹ a talib⁹ nisi forte timeat' ꝙ ad exē^m
illozū idiscreti ⁊ supstitiosi carniatōis si-
bi vsurpēt abusuz ꝑm eūdē Guil. ⁊ i.d.
q.xiiij.vbi hec nō. b Satis videt' dcōda
re Tho.2ª 2ᵉ.q.xcvi.de his autē qui reli-
vj quias scōz portāt ad collū ⁊ Bmōi dic vt
ō.reliquie ℊ.fi. Quid de sacerdotib⁹ q
causa dolozis altare exuūt vestibus sacris
⁊ imagines lugubri veste operiūt aut osu
eta luminaria sūtralbūt ℞ talia fieri ꝓitus
prohibēt' xxvi.q.v.quicūq;.⁊ nisi faciens
purgauerit se pnia debet deponi a Bꝺuz
ꝑz Rai.⁊ i sum.e.ti.q.xviij.qñ aliquid p-
dēcozū fiēt ꝓpter odiū priuatū.si autē ꝓpt'
causā coēm bū licet. qđ ⁊ tenet osuetudo
eccl'e que imīnētib⁹ tribulatōib⁹ solet can
tare ōs venerūt gētes ār.⁊ i signū tristitie
die veneris sancta altāria spoliāt' ⁊ hoc ē qđ
sequit' b nisi forte facēt ꝙ metuit otaia
tōez sacroz vel sūuersiōez fidei vel obsidi
onē ⁊ Bmōi.nā i tali facto plus humilitas ꝙ
dolositas declarat' vt i dicto.c.quicūq.ceter
rū ꝙ aliqui i aggrauatōez cessatōis a dīnis
imagies ꝓsternūt vtici ⁊ spinis supponūt
pnit⁹ reprobat' ex de offi.ozdi. si canōici.
li.vi.⁊ h habet' ō. cessato a dīnis.ℊ.iij.
vij Quid de sacerdotib⁹ qui pro viuis quos
odiūt cāctāt missam defūctoz vl' i medio
ecclesie ponūt feretrū ⁊ faciūt officiū moz
tuoz vt illi citi⁹ moriāt'. ℞ si fuerit tales
detecti deponi debēt ⁊ ad agēdā pniam tā
sacerdos ꝙ qui icitauit debēt ergastulo p
petui exilij relegari xxvi.q.v.quicūq;. a
Idē i sum.e.ti.q.xx.ꝑm Rai. qui ⁊ addit
ꝙ idē ⁊si alia sil'ia fiant habz h i.c. all'ato
nō dicatl.⁊ sic etiā i delictis ꝓcedit' ad sil'ia
qñ est eadē rō nā itellect⁹ legis capitur ex
ipsi⁹ rōe vt i.e.itelligētia ex̄ de ẋ.sigl.⁊.l.
quod dictū.ff.de pactl. b Quid de qui- vij
busdā mulierib⁹ que dicunt vel credūt se
nocte cū diana dea paganoz vel cū hero-
diade ⁊ inumera multitudie mulierum
equitare sup quasdā bestias ⁊ inumēa spa
tia trāsire ⁊ Bmōi ⁊ ꝙ ab eis aliq̄ creature
possit i meli⁹ mutāi aut trāsformari ℞ ꝑz
Rai..a maligno spū mentib⁹ fidelīū taliū
fantasmata irrogāt'.nā diabol⁹ trāsformās
se i diuersarū species personaz mentē quā
captuā tenet multiplicit' deludit nec oz
aliquis in tantā veniē stultitiā vt credat
ꝙ hec q̄ i somnis ⁊ spū tm̄ fiūt in corpore
fiāt al' ifideł est ⁊ pagano deterioz hec ⁊
multa de hac mā .xxvi.q.v. epī. a ⁊ ibi
hec omnia clarius habētur b Que pena vij
sortilegioz ℞ dīnatōes ⁊ malefici secūdū
leges capite plecti debēt ⁊ si accedāt domū
alteri⁹ debēt cremari ité bona eozū debēt
omnia publicari. C.de malefi. l.nullus.⁊
.l.nemo.⁊.l.culpa a ī dicta.l.null⁹.dicit'
nullus aruspex null⁹ sacerdos null⁹ eoz
qui huic ritui assolet ministrare limē al-
terius accedat nec ob alterā causā ſ Bmōi
hoīs amicitia ꝓpius vetus repellat' decremā
do illo aruspice qui ad domū alienā acces
serit ⁊ illo ī ipsā depozrato p⁹ adeptōem
bonoz qui eū euocauerit suasiōib⁹ vel pre
mis accātozē h⁹ cris nō delatozē eē ſ eē di
gnū magis pmio arbitrmur.⁊ i.l.nemo. dī
nemo aruspicē consulat aut mathematicuz
nemo ariolū auguz ⁊ vatū ꝑna ofessio cō
ticescat caldei ⁊ magi ac ceteros quos ma-
lefícos ob facinoz magnitudinē vulgus
appellat nec ad hāc partē aliquid molīāt'
sileat oibus ꝓpetuo diuinādi curiositas ⁊
enim supplicium capitis fert gladio vltōe

prostratus quicūqz nrīs iussīs obsequiū de negauēit .i.l.aūt culpa dicit culpa similis est tā ꝓhibita discē ḡ docē b ſ ꝑ canō. si qdē peccatū occultū sit iponit pnia.xl. diez ex.e.c.i.si vō notoriū eccā denegatur de con.di.ij ꝓ dilcōe.item si sit clericus deponēd⁹ est ⁊ i monastēio detrudēdus si laic⁹ excōicand⁹ a ℔ verū si pniā agē renuit ꝑm osti.⁊ i sum.e.ti.q.xxiij. b xxxvi.q.v.nō oportz ⁊.c. si quis epūs .⁊.c. aliquāti.⁊.q.vij. admoneāt a ibi dicitur admoneāt fideles sacerdotes popl'os suos vt nouēit magicas artes icātatōesqz quibꝫlibz ifirmitatibꝫ hoiuz nihil posse ꝛmedij ꝺferē non aīalibꝫ lāguētibꝫ claudicātibus ue vel etiā moribūdis quicqꝑ medēi ſ hec esse laqos ⁊ isidias antiqui hostis quibus ille pfidꝰ genꝰ humanū decipe nitit ⁊ si quis hec exēcuēit si clericꝰ est degradet si laicꝰ anathematizet b Sz ⁊ crescēte ꝺtumacia crescē ꝺebz ⁊ pena vt carcēt ⁊ ℔mōi Jté si seruꝰ sit ꝺebz x̄bālibꝫ castigari.xxvi. q.v con idolox. epūs etiam omnes tales turpit detestatos de proclia sua debet ence vt xxvi.q.v.epi.tales etiā ifames sūt similit ⁊ qui ad eos ꝺcurrūt vñ nec ad accusatōez debēt admitti.ij. q.viij. quisquis a idē i dicta.q.xxiij.ꝑm osti. ité crimen sortilegij est casus epālis a quo minozes sacerdotes sine eox lnīa absoluē nō possunt xxvi.q.vi.c.i.⁊ eadē rōe idez videt de alijs supstitōibus dū malitiose vel pꝰ admōitō nē aliquis i illis deliquerit ⁊ facit quod tacū é s.ꝺfessoz p.i pncipio.x̄ v° sacrilegij.

b nec ad testioniū ex de testi.testioniuz de ifamibꝫ habes s. ifamis ¶ Sz nūqd efficit irregularis qui talia facit ⁊ maxime enormia vt qui sacrificat deo nūmox.i.ꝺi abolo vt ꝺiues fiat vel qui ꝺ ecclesie sacris vt de crismate ⁊ oleo sancto aut aqua baptismi aut de corpore epi sortilegiū facit.R ꝑm Guil. si talia notoria sint generat irregulāritatē ⁊ idigēt dispēsatōe. si x̄o occulta nō ꝙuis ꝑz quosdā idem si sint ~~e~~ occultas vñ ⁊ i tali ꝺubio cōsulēdū é talibus ꝙ petāt dispēsatōez nō tamē est pāse dicē dū eis ꝙ alī nō sit eis sal⁹ ⁊ absoluēdi sūt a peccato si penitēt ꝑ eūdē guil. vt i sum. con.e.titulo xxv.

Spectacula

¶ De spectacul' cātu ⁊ cātbarijs ⁊ ℔mōi s. ludus ⁊ ioc⁹.ℊ.iij. ⁊ sequētibus ⁊ supza corea x̄.

Sponsalia

Quid sint R ſūt futurax nuptiax ꝓmissio.ff. e.l.i.⁊.xxx.q.v nrātes.⁊ dicūtur spōsalia a spōdēdo.i. ꝓmittēdo a idē i sum .li.iiij. ti.i.q.i.ꝑz Rai.Hof.⁊ Tho. pc. ⁊ al. b Quō cōtrahūt spōsalia R iij. mōis aliqñ quidē nuda ꝓmissiōe vt cū dicit vir accipiā te i meā vxorē ⁊ illa rndet accipiā te i meū vix vel alia equipollētia vt ducā te i vxorē ⁊ ℔mōi ⁊ ista sūt ꝓprie spōsalia q ꝓ x̄ba de futuro fiūt. si vō fiāt ꝓ x̄ba de pnti vt si dicat accipio te vel aliquid ℔mōi erit verū mrimoniū vt s. mrimōium. iij. ℊ.primo.⁊ quatuor sequētibꝫ. Jté z°.ꝺtrahūt spōsalia datis arris spōsalicijs sicut habet s.arra a .s.qñ cū arris ꝺcurrit eē promissio sine qua nō fiūt spōsalia.ff.e.l.i.

b Jté z°.ꝓ ānuli ℔barratōez eodē modo sicut de quibuscūqz arris spōsalicijs dicit ſ sine ℔barratōe ānuli si aliter adiūgat ꝺsēsus expīssus de pnti factū est mrimo m ⁊ hec est dria int hūc casū ⁊ pcedēte.s.ꝙ ibi de futuro hic de pnti spōsalia cōtrahūt ꝑm locox ꝺsuetudinē posset tamē ⁊ ꝓ ānulū ꝺtrahi de futuro si x̄ba ꝺsensus expīssiua ℔ sonarēt ideo hic dicit idē esse de ānli ℔barratiōe quod de alijs arris b Jté 4°.ꝺtrahūt spōsalia nō solū ꝓmissiōe vt i pn° dictū est ſ etiā si apponit iuramētū ex.e.d ill'.⁊.c.ꝓterea a Jdē i sum.e.ti.q.ij. b Quid si quis accepta manu mulīris dicit do tibi fidē de te i vxorē accipiēdo ⁊ illa nihil rndit nūqd sic ꝺtracta sūt spōsalia R ꝑz Guil.reuera nō possūt ꝺtrahi ex altēra parte tm nec claudicare possunt. ille tamē qui taliter dedit fidē tenet eā ducē si illa voluēit.si autē noluēit nō est ꝺpellēda nisi

aliq̃ oñderit mulier acceptare qđ agebat̃ puta si ante fidē data tractabat̃ inter eos de spōsalibus vel matrimōio ⁊ ipsa requisita spōte manū dedit ad fidē recipiēdam ⁊ hmōi. tūc enī essent contracta spōsalia a Idē in sum.e.ti.q.iij. b Cm qua etate pñt contrahi spōsalia R̄ p⁹ septēniū q tūc placē incipiūt ⁊ extūc valent ex.e.lrās. ⁊ ex de dispōsa.impu.si infantes.li.vi. Si vō ābo vel alter sint minores septē°. ⁊ contrahant spōsalia ipsi vel parētes p eis nihil agit̃ nisi p⁹ ratificēt vt ff.impedimētū.xiij.§.añ pc. a idem in sum.e.ti.q.iiij.§m rai. b Ex si nō plene cōpleuerīt septē ānos dicēñ §z Tho.ī.iiij.di.xxvij. Si multū approp̄quat ad tēp⁹ septēniū tenent spōsalia. hec autē approp̄quatio determīanda est §z conditionē contrahētiū cū ī quibusdā cīti⁹ ī quibusdā vō tardius ꝓueniat ītētio siue cōplacētia nuptiaꝝ Con.ostī. a ⁊ etiā Inno. vt ī sum.con.e.ti.q.v. b tamē exp̄sse nō habet̃ q tēpus septēniī ꝓuenīri possit a Pe.vero inuit q tēpus septēniī ī spōsalib⁹ ꝓuenīri nō possit licet ī matrimōio tēpus.xij.vel.xiiij.ānali. qñ ꝓueniatur vt in d.q.v. ⁊ huic iura magis concordare vidētur b ⁊ nō hic q si alter fuit maior septēnio alter minor licet spōsalia nō tenuerit etiaꝫ ex parte maioris q claudicare nō debēt tñ q iste maior ex parte sua fidē dedit tenet̃ expectare minōez si forte velit pdurare in eodē ꝓposito. ⁊ si nō expectat tenet̃ agere penitētiā de fide mētita a hoc habetur ī ar°. ex de despō.ipu.c.ꝺ illis.p°. vbi dicitur ꝺ illis q.j.ānos aptos mrimonijs spōsalicia debūt siue vt̃q siue alter reclamet añ ꝓ ad ānos aptos mrimōijs ꝓuenerit ⁊ postulēt separi nō sunt ullaten⁹ audiēdi. Si vō alter istoꝝ ad ānos pubertatis ꝓuenīt .j.eosdē ānos altero exīte cū spōsalia contrahūt si is qui minoris est etatis cū ad ānos illos ꝓuenīt reclamauīt nec in alterū voluīt cōsentire iudicio eccℓ poterūt ab iuicē separi. Mulier autē que postꝙ ānos nubiles attigēit ei q nōdū ad ānos aptos matrimōijs venēat nupsēit cū ī eū semel cōsen-

fit amplius nō poterit dissētire nisi ipse cū nupsit postꝙ ad etatē legitimā ꝓuenīt ī eā suū negauīt pstare cōsensū b Item m
spōsalia possūt contrahi iter absentes vt per nūtiū vl̄ lras R̄ §m osti. possūt si absens ſ sciat vt q nūtiū misit vel de sua cōscia fit vl̄ postea ratū habet. ff. de spō. l. vlti. xxxij. q.j. honorāt̃. ex de ma. contrac. coñ interdic. ecc. c.j. a idez ī sum.e.ti.q.xiij b ꝺ spōsalib⁹ factis a parētibus p filijs vide ſ. ī pdīntū. xiij.§.fi. Quid si absēs misit v
nūtiū vel ꝓcuratorē ad contrahēdū spōsalia ⁊ postea reuocat R̄ §m osti. si reuocatio ꝓuenit ad procuratorē añꝙ puella cōsentiat nihil postea agitur ar. ex de ꝓcur. ī nrā. ⁊ .c. mādato. imo etiā si reuocatio ꝓuenit ad ꝓcuratorē postꝙ puella cōsensit sed tñ procurator ante reuocat⁹ fuerat nihil actū est §z eūdē hosti. a q deest cōsensus ⁊ fac .c. procūr. ex de procūr. li.vi. ſ si de mandato ꝓcuratoris ⁊ cōsensu mulieris subsecuto fiat fides ſ de dissensu seu de pnia nō liq̃at stabit eccª ꝓ spōsalib⁹ q nō iudicat de occultis ex de sumo. sicut tuis §m eūdē osti. ⁊ in sum.e.ti.q.xiiij. b cetez de matrimonio p ꝓcuratorē habes ſ. mrimo^m ij. .§.pe. Quid si quis ante pubertatē coīi v
bit mrio^m R̄ spōsalia esse itelligūtur vt ſ ipedimētū xij.§.xij Nūquid illi qui coīi vi
xerūt spōsalia tenēt̃ coīlbē mri^m R̄ si spōsalia tenuerūt vt q ī etate debita contracta fuerūt tenēt̃ contrahē sil̄ nec pōt alter eorū contrahere cū alia pson̄a. ⁊ si contraxerit tenet quidē z^m mrio^m ex.e.sicut.ſ agē debz pcnitētiā de fide mētita a in dco.c.sicut §z q ſ vez ē qñ z^m mrio^m contractū est saltē p verba de pñti. secꝰ si tātū p verba de futuro q tūc debēt ſuari ꝑma spōsalia ⁊ agi pnia de secūdis vt ibi. b ⁊ multo magis si pus iteruenēat iuramētū ex.e.ex lrīs.j°. ⁊ .c.sicut. ⁊ .c.si int̄. Sz vtrū ille qui nō v
vult debz cogi p cēsurā ecclesiasticā R̄ pus ⁊ pncipalit̃ debet moneri vt ex.e.reg̃suit. demū pōt cogi vt ī pdco.c.ex lris. ⁊ itelligē nisi ꝓbabilit̃ timeat̃ difficilis exitꝰ puta vxoricidiū vel hmōi vt i.d.c.reg̃suit. ⁊

sponsalia

sic exponūt ⁊ intelligūt pdcas decre. quasi omnes doc. Tho.i.iiij.di.xxvij. dicit qp in spōsalibꝫ nō soluēs ꝓmissū pccat mortaliʒ nisi legitimū impedimētū iteruenīat a ꝺ ħ .j.ſ.in quibus casibus b ⁊ iiūgēda ē pe nitētia ꝓ pccato licet i foro dētioso non ꝺpellat qp mrio[a] coacta ꝺsueuerūt malos exitus habē a ħ dictū Tho.itelligēdū ē ſm pcedētia vt colligi pōt vt ex iuribꝫ p allegatꝫ. b Quid si iurasti mihi dare vnā de filiabꝫ tuis nō noiati ℞ ꝑz hosti.dare q dē teneris ſi quācūqz des liberaris qꝛ ꝓmiſ siōis ē electio sicut ⁊ i alijs ꝓmissiōibꝫ vt ſ.promissio.ſ.ij.⁊ si oēs moriāt pt̄ vnam ⁊ ad illā dādā teneris ar.ff.de eo qd cer.lo. da.oz.l.iij.ſ.qui sticum.ſi si vnā mihi obtu leris ⁊ ego nō accepto eā liberatꝫ es etiā a iuramēto ar.ff.ꝺdi.inde.cū is. Q si vnam ex illis carnaliʒ cognoui nullā aliā habere potero qꝛ i oibus ꝺtracta est affinitas vt ſ ipedimtū. xiij.ſ.i.⁊.ij.imo qd plꝰ ē si ꝺtē platōe pcedētis ꝺfectꝫ fca fuit ꝺmixtio essz factū mrioniū a vel si nō est mrio[m] saltē sū cogēdꝫ ꝺsentire ſm eūdē hosti.ꝑ iura q̄ sequūt b vt ſ. mrio[m]. iij.ſ.ij.⁊ eī de eo qui duxi ma.significauit. ⁊.c. veniēs a Cū oibꝫ pdcis con.Hof. vt i sum.e.ti.q. viij.cū sequētibꝫ. Quid si iurasti mihi dare vnā dēmiatā filiā tuā ⁊ si illā habē nō possem ꝓmisisti mihi aliā ℞ ſm osti.te neris dare ꝓmā ⁊ ad ħ laborare bona fide eī de spon.ad audiētiā.qd si nō potes tūc distīguēdū est qꝛ si ꝓma ꝺsensit spōsalibus exp̄sse vel tacite vt puta qꝛ vel ipsa pūte ⁊ nō ꝺtradicēte ꝺtracta fuerint spōsalia vel ipsa postmodū ratificāte sozore suā habē nō possū qꝛ cū ꝓma ꝺtraxi spōsalia vt in.ꝺ. .c.ad audiētiā.etiā si illa ꝓma spōsalia foꝛ te ꝓpt̄ ꝺsanguinitatē aliquā cū illa ꝓma nō tenuissēt vt ſ.ipedimētū.xiij.ſ.iij. Si vō ꝓma nullatenus ꝺsenſit spōsalibꝫ tenēris ad secundam eī de spōsalibꝫ ipu.ex lris.ij ⁊ de resti.spo. ex parte a Idē i sum.e ti. .q.xij. b Quid si spōsalibꝫ appositū sit tēpus ifra qd ꝺbet fieī mrio[m] ℞ lapso tē poꝛe ille ꝑ quē nō stetit ipune nubit ſi alij ꝺatꝫ pnia de fide mētita eī.e.sicut. a idez in sum.e.ti.q.xxij.ſm hosti. b Quid de pēnis que iterdū apponūt spōsalibꝫ ℞ ſm rai.licet spōsalia ꝺtrahi possūt sub ꝺditōe ꝓmisse pecunie non tñ potest pecunia pro mitti i modū pene ⁊ si ꝓmissa fuit nō tenz ꝓmissio nec peti pōt vt si dicat nisi tecuz ꝺtraxero ꝺabo tibi cētū marcas.nā ꝺiugia ꝺebēt esse libera eī.c.requisiuit. ⁊.c.gēma. Idez Tho.in.iij.di.xxvij. Nō tñ qꝛ arre spōsalicie ꝺate ab ea parte que causā pstat qꝛ nuptie nō sequātur amittūt recepte vō restituūt i ꝺuplū.C.de.spon.l.arr.⁊.l.mu lier.vide ſ.arra.ſ.i.⁊.ij. a ꝺiūctis additō nibꝫ ⁊ idez qd ſ.nō.i sum.e.ti.q.xxiij. b quin etiā.si quis vellet spōsalia firmiter al ligare pōt sic facē ꝑz osti.ſ.vt ꝺet magnam quātitatē ꝑ arris ⁊ stipulet ipsas i qua ꝺuplū qꝛ tm pōt stipulari ⁊ nō āplius ⁊ tūc si stetīt ꝑ recipiēte quo minꝰ mrio[m] sequat i quadruplū reddet.C.e.l.fi.ſ.que oia.cessat tñ pena arraꝝ i quibus dā casibꝫ vt si tēpꝰ appositū lapsū sit.tūc enī is per quē nō stetit ipune nubit vt i pce.ſ.dictū ē. Itē cessat si spōsus ipeditus fuīt ꝺum tñ cām ipedimēti nō pbuit.cessat etiā ꝓpt̄ cām legibꝫ iterdictā pū. si de iure mrio[m] seq nō pōt.C.e.l.vlti.ſ. patre a idē i sū. e.ti.q.xxiij. b In quibꝫ casibꝫ soluunt spōsalia ℞ ſm Rai.in octo. p si alt spōso rū trāseat ad religionē qd pōt facē etiā ꝺ tracto mrio° ⁊ altero iuito dū tamē ante carnis copulā ⁊ ille qui in seculo remanet absoluit a spōsalibꝫ ⁊ etiā a mrio°.eī.de ꝺuer.ciu.verū.⁊.c. ex publico.⁊ eī.c.ꝺmis sū.nec pdit arras quas dedit ⁊ illas quas recepit restituet solū i simplū.C.de epi.⁊ cle.de.o.nob. z°.soluūt spōsalia qñ spōsus nō iuenit qꝛ trāstulit se ad aliā regionē si tamē fuit aliqua culpa eius qui pūs ē ꝺz recipere pnīaz de ꝑiurio ⁊ de ꝓmissiōe nō seruata eī.e.de illis. ⁊ siquidē si terminus i spōsalibꝫ nō fuit appositus de ꝺtrahēdo tūc ſm leges pūs tenet expectare abītem per biēniū si i eadē ꝓuicia pūs fuit vt.C. e.l.ij.tam ſm osti.iudex inspecta qualitate

fiunt

psonaꝝ potẽt tpũ sabbreuiãc vel progãe.
Z°. soluũt si alter spõsoz̃ post cõtracta spõ
salia incurrat lepꝛã. vl̃ paralisiz seu amittit
oculos vel nasuz seu quicqd ei turpiꝝ eue
niat. eꝛ̃ de coniu. lepꝛo. lrãs. ꝛ de iur. iur
quẽadmodũ. vbi inuitur ꝙ etiã si iurauit
nõ tenetur ducta tamẽ ante dimittẽ non
potest a similit etiã ducẽ tenetur si spõ
salia ꝺtracta fuerũt p verba de psẽti ꝑm
glo. in dicto. c. quẽadmodũ. vbi etiã dicit
ꝙ spõsalia ꝺ psẽti nũꝙ soluũtur nisi ob
causam religionis. ideo excepto ꝟ casu oẽs
octo casus hic positi itelligẽdi sunt i spõ
salibus de futuro ꝑm Rai. vt i sum. e. ti. q
xxv. b 4°. si supueniat affinitas. puta qa
spõsus cognouit cõsanguineã sponse vel e
9verso. xxvij. q. ij. quidẽ de spõsauit. ꝛ. c. se.
eꝛ̃ de eo qui cognouit consan. vxo. sue. c. ij.
ꝛ. c. fraternitati. ꝛ ad ꝟ ꝓbandũ sufficit sola
fama. eꝛ̃ de consan. ꝛ affini. sup eo. Itẽ ꝑm
Hosti. sufficit vnus testis. eꝛ̃ de testi. super
eo. secus tamen si prius fuisset mrionium
consũmatũ. vt ibi ꝺcatur a etiã si fuerit
ꝺsũmatũ solũ p ẽba de pnti. vt pz ibi i glo
b 5°. soluũt spõsalia si se mutuo absoluãt
sicut qui societatẽ fide interposita ꝺtrahũt
ꝛ postea eam sibi remittũt. eꝛ̃. e. preterea. q
dam tamen istum casuz nõ recipiũt si veri
tas videtur ꝙ possint se absoluere ꝑm rai.
Hos. al. Tho. ꝛ Pe. a glo. in dicto. c.
p. primo tenet cõtrariũ. ſ dom̃ Anto. ꝺ
Bu. dicit ibi ꝙ glo. põt verificari si iter
venisset verba de presenti. si vero solum ꝺ
futuro bene possunt partes inicẽ se absol
uere. vi°. si alter eozũ fuerit foznicat9 in
quo casu licet alteri repellẽ foznicantẽ. eꝛ̃
de iur iur. quẽadmodũ. ſ quid si spõsa ab
alio violenter fuerit cognita. ꝛ ꝑm Hosti
nõ ꝺbet cogi talẽ ducere a hoc verum
ſz bug. ꝛ glo. Rai. si vir velit ad ozdiẽs p
moueri. al̃ cogẽdus est ducere p eo ꝙ mu
lier nõ fuerit i culpa. vt in sum. e. ti. q. xxv.
vl̃ quia culpa precessit spõsalia. ideo obijci
nõ potest. dicto. c. quẽadmodũ. ꝛ sic itelli
gẽda sunt sequẽtia vnde sequitur b sed
tamẽ ducere habet eo ꝙ nõ fuit i culpa.

Ceterũ si foznicatio ante spõsalia non põt
opponi vt in dicto. c. quẽadmodũ. nisi ꝑm
bug. si tẽpore despõsatõnis credebat eam
esse virginẽ ꝛ ante carnalẽ copulã ostitit
sibi eã esse cozruptã. potest dimittẽ eã. ꝛ si
cut pro foznicatione carnali spõsa dimitti
potest. ita ꝛ multo magis pro foznicatiõe
spirituali. s. hereſi vel infidelitate quia tũc
nulluz esset matriõium quod fieret vt ꝺ.
ipedimentũ. ix. ꝙ. i. viij° soluunt ꝛ soluta
sunt spõsalia quãdo spõsus vel spõsa cum
aliquo ꝺtrahit p verba de presenti. vel etiã
p verba de futuro ꝛ sequitur carnalis co
pula. sed tamẽ talis agere ꝺbz penitẽtiam
de fide vel promissione mentita. eꝛ̃. e. si iter
virum. ꝛ eꝛ̃. de spon. duozũ. c. i. Q si cum
pma cõtraxerit spõsalia ꝺ futuro sine iter
positione fidei vel iuramẽti. ꝛ cũ secũda si
militer de futuro ſ cũ iuramẽto ꝑm Rai.
ꝺbz contrahẽ cũ pꝛima ꝛ agere penitẽtiã
de piurio quod cõmisit circa secũdã. iura
mentũ eni non potest esse vinculũ iniqui
tatis. eꝛ̃ de iur iur. quãto. ꝛ de spon. sicut
ex litteris. xxij. q. iij. in maꝛ. cõcoꝛ. Hosti.
viij. quãdo impubes qui ꝺtraxit spõsaliã ve
nit ad etatẽ adultã ꝛ petit absolui a vicꝛo
spõsaliũm ꝛ dari sibi licentiã nubẽdi altẽi
eꝛ̃ de despon. impu. ꝺ illis. ꝛ. c. a nobis. oẽs
predictos casus ponit Rai. ꝛ etiã Hosti.
qui addit nonũ. s. si fama habeat ꝙ inꝛ eos
sit canonicũ ipedimentũ ꝛ de fama doceat
eꝛ̃. e. cũ in tua. ꝛ de osan. c. ij. ꝛ de testi. sup
eo. a nisi contra famã hmõi iuramentũ
fide dignozũ ꝑm arbitriũ iudicis ꝛ etiam
ꝓpinquozũ quando ipedimẽtũ opponitur
de parẽtela prestetur. dicto. c. cũ in tua. b
ꝛ nõ ꝙ in predcis duob9 casibus spõsalia
ipso iure soluuntur. ſ in pꝛ° quãdo trãsit
ad religionẽ. et in. vij. quãdo ꝺtrahit mri
moniũ cũ alia. quin etiã i. vi. s. ꝓpter forni
cationẽ si foznicatio sit notozia. vt Hosti.
dicit a quartus est quando sponsus im
pubes petit sepationẽ tẽpore pubertatis. qa
alter ipso iure tũc ẽ absolut9 eꝛ̃ de despõ.
impu. accessit b in ceteris vero casibus
ꝑm eũdẽ solucda sũt auctozitate epi ar. eꝛ̃

ſlo dicit. cadẽ ratione quelibet alia enormis deforminitas. solui sponsalia de futuro

de despō. impu. accessit. ⁊ c. obtinebat a p dicti etiā oēs casus nōnt i sum. e. ti. q. xxv. vbi etiā patet qp i p̄dictis casib⁹ cū rai. con. al. Tho. ⁊ Jpe. b Quid si fiat spōsalia sū ꝺitiōe R̄ ꝑm Tho. i iiij. ꝺi. xxvij. distin guēdū ē qp aut ꝺitio ē honesta siue vtilis vt cū dicit accipiā te si p̄etib⁹ placebit. vel si dabis cētū ⁊ tunc exīte ꝺitōe stat promissio aut ē inhonesta ⁊ h̄ dup̄l. qp aut ē ꝺtraria bonis mrionij vt accipiā te si vene na sterilitatis ꝓcures ⁊ tunc nō ꝺtrahūt spōsalia. aut nō ē ꝺtraria bonis mrionij vt accipiā te si furtis meis ꝺsentias ⁊ tunc sta bit promissio si tolleda est ꝺitio. de sponsa lib⁹ etiā vide s. impedimētū. xiij. ité circa h̄ vide s. mrio^m. v. p totuz a ⁊ ibi ō istis ꝺitionib⁹ latiꝰ dicit. b

Stipulatio Stipulatio ē quedā verboz̄ ꝺceptio qñ aliquis interrogat⁹ promittit se aliquid da turū vel factuz̄. ff. de v. ob. l. v. ℣. stipulatio. a vt si dicat promittis h̄ ⁊ tu respōdes promitto vel similia ꝺsensus idicatiua vt ibi. b

Studium Clicoz̄ ⁊ religiosoz̄ plati ⁊ capl'a ꝺbēt aliqs ha biles mittē ad studiū thēo^e q p^o modū va leāt alios erudire quib⁹ si ꝓpñ obuēt⁹ ec clesiastici nō sufficiūt ipsi plati ⁊ capl'a ne cessaria ministrabūt ⁊ ipsi docētes i thēol^a ⁊ studētes dū i scholis studuerint p ānos quinq̄ recipiāt ꝓuent⁹ prebēdaz̄ ⁊ būfi ciozū suoz̄ nō obstāte aliqua ꝺtraria ꝺsue tudine vel statuto ex de magis. sup ſpecu. ⁊ nō qp logt tm̄ de doctoribus ⁊ studētib⁹ i thēologia ⁊ h̄ itelligēdū i studio gnāli nō spāli alicuiꝰ castri vel ville a vbi fuit studiū min⁹ ꝺpt̄s vt i. c. tue hic allegato ⁊ idē qō hic nō i sum. li. p^o. ti. iij. q. ix. ꝑm hosti. b ⁊ de licentia platoz̄ suoz̄ ex de cle. nō resi. tue. ⁊ c. relatū. ceteꝝ i. ℣. se. dicit de studio litteraz̄ cōit si tam̄ audire leges vel medicinas ꝓhibet sacerdotib⁹ ⁊ reli giosis ⁊ habētib⁹ ecclesiasticas dignitates s. ex co^o. p^o. ℣. iij. ℵ. vi. cū similit ⁊ doctoribus eoz̄ a .ſ. ꝓhibet tales ꝺcē b s. ex coic^o p^o. ℣. iij. ℵ. xiiij. clerici obtinētes ecclesias p rochiales ifistēdo studio p septē ānos h̄nt grās de qbus vide s. ecc^a. ij. ℣. ij. Quis pōt clericis dare licētiā eūdi ad studiū. R̄ ꝑm Inno. i. c. relatū ex de cle. nō resi. nō so lū epi si etiā iferiozes plati dāt licētiā eun di ad scholas ⁊ ad alia loca p honestis cāis qp si epūs malitiose differat licētiā potēt peti a supiozi ꝑm hosti. ex de iur. pa. null⁹ ⁊ si epūs nō vult dare licētiā nisi data sibi pecunia lz nō sit simonia est tamē turpe lu crū. ar. i. q. iij. vēdētes. h̄ ⁊ Guil. addit qp si p pecunia daret licētiā de quinquēnio a iure ꝺcesso simonia esset ex de magis. super ſpecu. ⁊ h̄ casu posset datū repeti ab ipso dante ꝑm eūdē. Guil. ⁊ i sū. e. ti. q. x. b Esset etiā simonia p alio tpe si itēderet vē dere sibi h̄ qp absoluit eū a faciēdo officiū ecc^e sue. idez dicēdū de septēnio ꝺcesso p rochialib⁹ vt i pcedēti ℣. dictū est a certe h̄ casu semp videt omitti simonia cū ven dat licētia que ex officio spūali ꝺpetit vt colligi pōt s. simonia p^mo. ℣. xx. ⁊. xxij. b Studiū vtriusq̄ iuris diuini ⁊ huāi cano nici ⁊ ciuilis regi ꝺbet i curia romana ⁊ studētes ibi gaudēt ꝓuilegijs libertatib⁹ ⁊ imunitatibus quibus gaudēt studētes i stu^o. gnāli ⁊ recipiūt integre suos ꝓuētus ecclesiasticos sicut illi ex de ꝓuile. cum de diuersis. li. vi.

Stultitia Utrum sit pecca tū R̄ ꝑm Tho. 2^a 2^e. q. clvi. stul titie nomē a stupoze videt esse sūptū vnde Jsidoz⁹ p^mo ethi^m. Stultus est qui ꝓpt stupoꝛē nō mouet ⁊ differt stultitia a fatu itate sicut ibidē dicit qp stultitia ipoꝛtat hebetudiez cozdis ⁊ obtusiōez sensuū fatu itas autē ipoꝛtat totalit spūalis sensus p uatōez. stultitia g ipoꝛtat quēdā stupoꝛez sensus i iudicādo ⁊ pāpue circa altissimā eām que est finis vltim⁹ ⁊ si quidē h̄ fit ex dispōne nāli sicut patet i amētibus non est pecatū. Si aūt ꝺtigat ex eo qp homo

imergat sensus suos i reb⁹ terrenis ex quo reddit eius sensus ieptus ad ꝓcipiēdū di uina ꝑm illud p°. cor. ij. aīalis homo non ꝓcipit ea que sunt spūs dei sic ⁊ hoies habētes gustū infectū malo humōe nō sapiūt dulcia. talis stultitia ē pcm puer. p°. ꝓspi tas stultoꝝ pdet illos a idē i sum. li. iij. ti. xxxiij. q. ccxxix. b

S Tuprum vide s fornicatio. ꝙ primo.

S Barratio vide s. arra. ⁊ s. spōsalia. ꝙ. ij. ⁊ ꝙ. xij. qui. icipit. Quid de pnis. Subdelegare. vide supra delegare. ꝙ. ij.

S Bstitutio vide. j. testamētū. ij. ꝙ. fi.

S Accessio ab intestato Quot modis dicit aliquis decedē intestat⁹. R quatuor mōis. s. si nullū testū fec vel si fecit si nō iure. vel iure fecit si postea est ruptū vt puta nato ei filio a de quo i testō nulla facta ē mētio. tūc enim testm potest rūpi vt. ff. ⁊ C. de inoffi. testa. p to.

b vl nō est ruptū si hēs noluit adire hereditatē vt i instī. de hereditat. q ab intestō in pn°. Quis succedit alicui intestato R iure cōi laico moriēti pus succedunt descēdētes. z°. ascēdētes. deinde collaterales ꝓximi oriēs vt in aūctī. de hē. ab intesta. de. cē. pn. coll. ix. a Et ibi pz ꝙ fratres ⁊ sorores diūcti defūcto ex vtroq parēte vocāt sil cū parētib⁹ b his aūt oibus deficiētib⁹ succedit vir vxori ⁊ econuerso vt. C. uī vir ⁊ vx. l. i. vltio succedit fisc⁹ vt. C. de bo. va. l. i. li. x. a ⁊ ibi patet ꝙ intelligit de fisco ipatoris ⁊ p ons idē est i pp quo ad terras ecc^e. Et idē qd s. nō. i sum. li. ij. ti. v. q. cxvi ꝑm hosti. ⁊ addit. ⁊ h itellige nisi pactuz vel osuetudo piudicz b Clerico quoq intestato moriēti succedūt cognati ꝑm ordiné prenotatū i his bonis que sibi psone ituitu obuenerūt. xij. q. v. c. vlti. a idez in dca. q. cxvi. b quibus oibus deficiētib⁹ succedit ecc^a quasi fiscus ex. e. c. i. xij. q. v. c. vlti. ⁊ h itellige vbi res cl'ici decedētis sūt manifeste distincte a reb⁹ ecc^e. xij. q. i. manifesta. ná si fuerit res ofuse tūc si dubitet an clericus habuit aliquod ꝓprium psumitur pro ecc^a ⁊ totū sibi vēdicat ar. xij. q. iij quicūq. ⁊. ff. de reb⁹ dub. l. cunbus. si vbi certū sit ꝙ clericus habuit si nescit quid vel quātū dicūt quidā ꝙ tūc locuz habet distinctio que ponit ex. e. c. ij. si nō est veruz quin vbi potiꝰ loqt de clericis q fuerant serui ecc^e vt ibi nō. si de alijs clericis dcbz i dco casu ficī eccl̄is distributio iter ecciaz ⁊ osanguineos. xij. q. iij. c. i a ⁊ ibi patet ꝙ h est vex ꝑm ꝙ ex circūstātijs rex poterit verisil'r dēplēdi vnde ibi dicit opēsatiōe tā sui iuris ꝙ ecc'iaz rex habita si se vtriusq rei quātitas exequauerit iter ecclīam ⁊ decedētis hēdes equo iure ꝙquisito ptinebit. s. etiā nō. p glo. ex. e. c. ij. ⁊ in sum li. ij. ti. v. q. xij. ꝑm mi. ⁊ dictū est s. cl'icus iij. ꝙ. ij. ⁊. iij. b Cl'ici quoq idubitāt succedūt suis osanguineis ⁊ etiā religiosi vt habes s. hereditas. ꝙ. ij. a vex est ꝙ cl'ici succedūt i prīonialibz. secus vō in feudalibz quibusdā. quedā enī feudalia sunt ad pciū ánuū cū homagio a cui exhibita. ⁊ quedá sunt que ꝓ stipēdijs militie tenēt prīo^m ergo videt ꝙ habē possim. ⁊ sciaſ ꝙ etiá feudalia i multis locis habent ꝙ pciū exhibet ⁊ pcio l' pcibz iducūt aliquē aliū sibi i tpalibz equialēté ⁊ eque dignū q loco eoꝝ facit homagiū si illa feudalia que sunt quasi ꝓ stipēdijs militū videt mibi ꝙ sine iiuria dñi feudi habē nō possūt ꝑm al. ⁊ i sum. e. ti. q. cxxij. ⁊ eadē rōne idē de religiosis videt b Quō succedūt descēdētes. R i succōne ab intestato ꝓma causa ē descēdētiū vt i pcedēti. ꝙ. dictū é. ná i successione mortui prisfail'. seu filiusfamilias liberi eiꝰ si sunt oibꝰ pferūt ꝓmi quidē gdꝰ equalit nepotes ⁊ vlteriores i stirpes non distinguēdo sexū vel ius patrie ptātis succedūt ḡ ꝓmo filij si sunt siue masculus siue fēa equalit. nepotes autē succedūt in

stirpē.i.i eā partē quā pētes eorū habitūi erāt si viuēnt.¶.de suis ⁊ legi.hr̄.l.ij. ⁊ i aūct.i succeſſiōe ibi poſita a idē i sū.li.ij. ti.v.q.cxviij.ꝑz hoſti. b Quō ſucceduntaſcēdētes.R̄ deficiētib⁹ deſcēdētib⁹ ſuccedūt aſcēdētes ꝟ mō ꝙ defūcto filio ſiue liberiſ parētes si soli sūt succedūt aſcēdētes ꝟ mō ꝙ defūcto libero ſiue liberiſ pētes si soli sunt succedūt ſalua ꝓgatiua graduſ.

a ꝙ pater ꝓfertur auo si ambo ſupſunt ꝑz hoſti.⁊ i sū.e.ti.q.cxviij. b ⁊ si parī ḡdu sunt pariter succedūt patrni i dimidia ⁊ materni i alia dimidia licz diſpar sit nūſ

a ⁊ si ex vna parte sit tm̄ auus mr̄nus ⁊ ex altera au⁹ ⁊ auia patrni vt i. d.q.cxviij.

b ꝟz si cū parētib⁹ sint frēs vl̄ sorores

a .ſ.vtriuſq;.i. ex vtroq; parēte defūcto diūcti vt i aūct.defūcto.de qua.ſ.⁊ i dēa.q. cxviij. b vocāt cū aſcēdētib⁹ i ḡdu ꝓximis i virile pōtōez. a .i.ſuccedūt eq̄liter cū patre ⁊ mr̄e ⁊ auo ⁊ auia ⁊ alijs deſcendētib⁹. Idē etiā ē de filijs frūm ex vtroq; latē diūctor̄ ⁊ ita ſuccedit feia ſiue maſcu l⁹ nec refert vtrū sit su⁹ vel emācipat⁹ ꝑz hoſti.⁊ in dēa.q. cxviij. b .¶. ad t̄cull̄. aūct.defūcto. b Quō ſuccedūt collaterales.R̄ ceſſantib⁹ aſcēdētib⁹ ⁊ dēſcēdētib⁹ p vocāt frēs sil̄r ⁊ filij a cui⁹ frīs pri⁹ mortui dico de frē illo ⁊ de ei⁹ filijs q quidez frater de vtroq; parēte dīgit eū de cuius hereditate agit̄ ⁊ venūt in hr̄ditatē dicti frēs ⁊ eor̄ filij cū parētib⁹ defūcti ⁊ cū ꝓximis ḡdu aſcēdētib⁹ ⁊ dicti filij frēs ꝑferūt illis frīb⁹ defūcti qui sunt ex vno tm̄ parēte diūcti defuncto.¶.de legi.hr̄.aūct. ceſſante.p⁹ frēs ex vtroq; parēte ⁊ eor̄ filios admittūt frēs sororis ⁊ eor̄ filij. q sūt ex vno latē tm̄ ⁊ iſti etiā frūz filij ꝑferūt patruis defūcti ⁊ alijs sil̄ib⁹.p⁹ frēs ⁊ frz filios admittūt q sunt gradu ꝓximiores ⁊ si pares sunt pariter admittūt.¶.de legi. hē.aūct.p⁹ frēs. ⁊ extēdit̄ oputa° usq; ad decimū gradū vt dictū est ſ.hr̄ditas.ſ.iij.

a Et ibi de ꝟ latiꝰ i additōe ⁊ i hac ſucceſſiōe collateraliū sil̄r ceſſat oīs dīa ser⁹ ⁊ emācipatōis ſm hoſti. ⁊ i sū. e.ti.q.cxix. vbi etiā dicit̄.hic tamē hūc ordinē ſeruat vt i reb⁹ mr̄nis soli vterini vocēt̄.i reb⁹ vō pr̄niſ soli cōſanguinei.i aliꝰ ꝟo cōit̄ vocabūt̄ ſi ꝟ pōt itelligi cū agit̄ de succedendo patri vel mri.Si aūt agat̄ de ſucceſſiōe frz ad iuicē tenēdū videt̄ qđ dictū est ꝙ iura alt̄ata. b Utrū nāles filij succedāt patri ab iteſtō R̄ si ltimi nō supſunt nec ltīma diūx tē nāleſ ab iteſtato succedūt i duab⁹ vncijs.ita tn̄ ꝙ si mr̄ ſupest virilis ei portio de ipſis det̄. qui vero sunt ex dānato coitu ab oi ꝓſus bn̄ficio excludūt̄ vt.¶. de na.libe.aūct.licz. a Ibi dicit̄ licz pat̄ ſine ltima ꝓle seu parēte cui reliqui nocē est decedētib⁹ nālib⁹ liberis totā ꝟſtātiaz vel it̄ vīuos largīri l̄ teſtamēto relinq̄re ꝙ si parētes dūtaxat ei supſint ltīma parte parētib⁹ relicta reliquū inter nāles diſtribui pmittit̄.ab iteſtato ꝟo cuz desit soboles ciuil̄ nec supſit diūx ltima si nāles extāt ex dcubina que sola fuit ⁊ idubitato affectu diūcte i duas partes pr̄ne ꝟſtātie vnc̄as succedūt it̄ eos si supest virilis portō det̄.Hmōi enī nāleſ filij etiā pasci boni viri arbitrio necesse ē vl̄ si ltī extāt ⁊ succedūt vel diuge viua quilibz alij sunt hr̄des.hi ḡ ⁊ parētib⁹ partē pſtāt si op⁹ sit pietatē ꝟ qui ex dānato sūt coitu oi ꝓſus bn̄ficio excludāt̄. b De Hmōi nālib⁹ ⁊ etiā spurijs.vide ſ. filius.ſ.iiij.⁊.v.⁊ ꝟ de succōi⁹ ſufficāt lz i multis locis alie dſuetudines habeāt̄. Sed quid de dſuetudine aliquaꝝ terraꝝ ꝙ mortuo aliq̄ ſine filijs dn̄s terre totū accipit R̄ ꝑz hoſti.dico talē dſuetudiez obſeruādā si pscripta sit.pōt.n dn̄s allare ꝙ ab initio ꝟ pactū sūit ꝙ tēra ſua erat. a ⁊ ad ꝟ ꝓbādū inducit dſuetudiez que est optima legū ⁊ dubioꝝ iterps ex de dſuc.cū dilect⁹.ꝑz eūdē hoſti.⁊ i sūz. e. ti.q.cxxi. b leuiti.xxv.terra nō vēdet̄ i ppetuū ꝙ mea est ⁊ vos aduene ⁊ coloni mei estis.

Suffragium

Defunctoꝝ vtrū suffragia facta ꝓo defunctis ꝓsint exn̄tib⁹ i purgatorio

habes supra purgatoriū .ℊ. fi. ¶ Utrum suffragia fca p ministros malos ꝓsint defūctis ℟ ꝑ tho. ⁊ pc. i iij. di. xlv. Suffragia per malū mistrū fiūt triplr. p. s. velut p actorē sicut qñ fiūt ex ꝓpio motu ⁊ sic nō ꝓsunt nisi forte ex ois̄enti ⁊ p accōs i quātū p elemosinā mali hoīs pauper excitati orāt ꝓ defūctis. z°. possūt fieri p malū vt mistrū publicū dei ⁊ totiꝰ eccℓ. sicut sacerdos q celebrat missā vel exequias mortuoꝝ i eccℓa ⁊ qꝝ ille itelligit facē ꝑ cuiꝰ noie siue ꝑ cuiꝰ vice fit vt patet p dion. y. xiij. c. celestis ierarchie ide é qꝝ suffragia talī sacerdotis q̄uis sit pcōr ꝓsūt defūctis ȝ°. possūt fieri p malū vt mistrū ꝑuatū. s. p uate ꝑsone de mādato eius dē. s. exñtis i caritate siue sit ꝺfūctꝰ siue viuꝰ ⁊ talia ꝓsūt sicut cū ꝓuus i pccato exñs qdcūq opus mie facit ex ꝑcepto dñi caritatē hñtis. a ꝺ verū nisi quis sciret malitiā mistri ⁊ ne cessitate nō vrgēte facēt eū i suo ordine ministrare. qꝺ tūc iuolucrē i eadē ꝓditione cū eo vt ꝑ. ordinat. ij. ℊ. ij. ⁊ idez qꝺ i ꝺ. ℊ. nō i sum. li. iij. ti. xxxiij. q. cxlv. b magis tñ prodessent si etiā mistri i caritate essent qꝝ tūc illa opa essēt mēitoria ex duabꝰ ꝓtibꝰ ⁊ de ista mā vide ꝑ. missa. ℊ. vij. ¶ Utruꝝ suffragia fca ꝓ defūctis ꝓsint eē facientī ℟ ꝑ tho. vbi ꝑ. opꝰ suffragij. qꝺ ꝓ altero fit pōt ois̄derari duᵉ. vno mō vt expiatiuū pene p modū cuiusdā recōpēsatōis ⁊ hoc mō opꝰ suffragij reputat q̄ eiꝰ ꝓ q̄ fit ⁊ ita absoluit eū a debito pene sue qꝺ nō absoluit facientē a debito pene ꝓpie. alio mō pōt ois̄derari i quātū ē meritoriū vite eᵗne qꝺ habꝝ i quātū procedit ex radice caritatis ⁊ ꝑ ꝺ nō solū ꝓdest ei ꝓ quo fit ſ eē facienti magis vñ in ꝑs. orō mea i sinu meo ouertet. ⁊ Io. damasceno i ꝓmone de his q in fide mortuis dicit. qcūq pro ꝓpri salute agonizat ꝓmū sibi ꝓdest deiñ ꝓprio. a idē i sum. c. ti. q. clxvi. b quiꝰ suffragijs iuuāt aie defūctoꝝ ℟ ꝑ greg. aie defūctorū q̄tuor modis absoluūt aut oblōibus sacerdotū aut ꝓcibꝰ scōꝝ aut caroꝝ alis aut ieiunijs cognatoꝝ xij. q. ij. nō extimemꝰ. ⁊ .c. aiē. quos mōs distiguit Rai. dicens sic suffragia qdē ꝓsūt defūctis ad absolutōez pene a nō ad p̄miū vite eᵗne vt i sum. e. ti. q. clxvij. b aliq̄ possūt absolui quatuō mōis. ꝓmo modo p intercessiōez ipsiꝰ capit. s. xpi ⁊ sic iuuāt ꝑ oblones altaris. z° per intercessiōez q̄i ꝓuatā mēbroꝝ. i. p orōnes sanctoꝝ. ȝ°. mō p modū redēptōis pene puta s. p eᵗnaꝝ largitōez. 4°. p mōuꝝ solutōis pene ⁊ p ieiuniaꝝ afflictōez ⁊ ad dcōs q̄tuor modos oēs alij reducūt a idem in. d. q. clxvij. b q ue suffragia sit melioza ℟ ꝑ rai. qꝝ melius ē opꝰ caritatis qꝺ dirigit in deū q̄ qꝺ i hoiez iō duo ꝓmi mōi qꝝ i deū dirigūt meliozes sūt q̄ duo vltimi nisi p accōs i q̄tū. s. elemosina ipetrat scōꝝ orōes qꝝ vero melius ē opꝰ caritatis cois q̄ ꝓuate ⁊ spālis iō melius ē suffragiū sacrī altaris q̄ orōis. a ⁊ eē qꝝ i sacro est ipse xpūs ⁊ eiꝰ i ipso repñtat passio q̄ nil est efficacius ad remissiōez ⁊ grāz de con. di. ij. c. quid sit b Et itez qꝝ bonū quāto cōiꝰ tāto melius iō eᵗna melior ē ieiu°. a idē i d. q. clxvij. b ¶ Utrū missa ꝓ defunctis eq̄liter valeat defūcto sic alia ℟ ꝑ tho. i. iiij. di. xlv. in officijs misse nō solū ē sacrificiū ſ etiā sūt orōes ⁊ iō suffragiū misse ꝺtinet duo de predcis. s. orōez ⁊ sacrificiū. q̄tū q̄ ex parte sacrificij oblati missa de q̄cūq ꝺcat eq̄liter ꝓdest defuncto ⁊ ꝺ est p̄cipuū qꝺ fit i missa ſ ex parte orōnū magis ꝓdest illa i qua sunt orōes ad ꝺ determinate ſ tñ iste ꝓfectꝰ recōpēsari pōt p maiorē deuotōez vel eius qui dicit missam vel eius qui facit dici l' itez ꝓ deuotōez siue intercessiōez sancti cuiꝰ suffragiū iplorat. de mā misse habes ꝑ. missa.

a con. pc. vt i. d. q. clxvij. b ¶ Quibꝰ ꝺ functis ꝓsint suffragia ℟ ꝑ tho. ⁊ pc. vbi ꝑ. Illis solū ꝓdesse possunt q sunt in purgatorio. nā vt dicit pc. ad ꝺ vt aliquis de functꝰ iuuet duo requrūt. ex parte ipsius vnū ē idigētia ⁊ iō nō ꝓsunt beatis. alterū ē ꝺditionale meritū. s. vt ꝺ meruerit sibi prodesse vt dicit aug⁹. ⁊ iō nō ꝓsunt dāna i iferno. vtrunq vero i his est qui sunt in purgatōio idcirco ꝓsunt illis ⁊ sic loquit

illa aũctas aug̃.in enchiridion.xiij. q.ij. tẽ pus.⁊ de mã purgatorij habes ꝯ.purgato riũ a ꝟ vera sunt ꝫ aliqui dixerit ꝙ pro sũt etiã exñtib⁹ i iferno ad aliq̃lẽ mitigatõ né ſ; ꝟ cõit̃ nõ tenet̃ vt i sum.e.ti.q.clxvij. vbi ꝟ plane nõnt̃. b Utꝛ suffragia spã lit̃ ꝓ aliq̃ fca eque ꝓsunt alijs. ℞ ꝓz pc.⁊ Tho.i iij.di.xlv.Cũ suffragiũ sit virtutl. finite.⁊ deriuet̃ p itẽtõez faciẽtis q̃ valũit valz ei ꝓ q̃ fit quãtũ ad liberatõez a pena tñ quãtũ ad ogt̃ulatõem ⁊ itiõez ꝺsolatio nẽ ꝑm ꝙ vn⁹ i cãitate exñs de bonis altiꝰ gaudet sic valet oib⁹ i caritate exñtib⁹ ⁊ plus ei qui i maiori caritate est a ⁊ ꝟ est cõiſ snia ꝫ aliq ꝺtrariuz dixerint.ſ.ꝙ dicta suffragia ꝫ sit facta spãlit̃ ꝓ aliquo eque ꝓ sint oibus qui sunt eiusdẽ meriti q̃ ad vtl litatẽ ⁊ liberatõez ſ nõ quo ad honorẽ vt i sum.e.ti.q.clxviij. b Utꝛ suffragia fca pmultis eq̃lit̃ ꝓsint singulis.℞ ꝓz tho. ⁊ pc.vbi ꝯ.ſi valor suffragiorꝝ ꝺsidẽt̃ ꝑm ꝙ valẽt ex virtute cãitatl.sic tñ ꝓsũt singul̃ ac ſi ꝓ vno tñ fiẽnt ꝙ caritas nõ minuit̃ ſi distribuat̃ affect̃ i multos imo magꝝ auget̃ ⁊ sil̃r ec̃ gaudiũ ex caritate ꝓcedẽs quãto pl̃ib⁹ est cõe tãto fit maiꝰ vt dicit Aug̃. i li.confessiõuz.⁊ sic quãtũ ad ogt̃ulatõez po test itelligi de con.di.v.nõ mediocrit̃. Si autẽ ꝺsidẽt̃ valor suffragiorꝝ i quãtũ sunt satisfactões q̃dã p itẽtõez faciẽtis tñslate i mortuos sic ⁊ magꝝ valẽt ei ꝓ quo spãl̃r fiunt.sic eni effectus suffragij diuidit̃ ex di uina iustitia it̃ eos ꝓ qb⁹ fiũt. a Idem i sum. eodem ti.q.clxx.

SUperbia Utrũ sit pec catũ mortale ℞ ꝓz Tho.zª zᶜ.q. clxij.Supbia ꝺsistit in ꝟ ꝙ aliquis extol lit se supꝑ id qđ ẽ sibi pfixũ a diuina regl̃a coñ qđ apl̃us dicit.ij.cor.x.Nos aũt nõ i imẽsũ gloriemur ſ ꝑm mẽsurã quã mẽsus est nobis de⁹.⁊ iõ dr̃ eccl̃iastici.x. initium supbie hoĩs ẽ apostatare a deo.i ꝟ eni radix supbie ꝺsideratꝰ ꝙ hõ aliqualit̃ nõ sbdit̃ deo ⁊ regul̃ ipsi⁹.ꝟ aũt ipsũ qđ ẽ nõ sbdi deo habz rõez pcĩ mortal̃. vñ supbia ꝑm gen⁹ suũ est morle sicut tñ i alijs que ex suo gnẽ sunt pcã morlia pũ i fornicatiõe ⁊ i adultio sunt aliqui mot⁹ qui sũt pcã venialia ꝓpt̃ eoꝝ ipfectiõez q.ſ. pueniunt iudiciũ rõis ⁊ sũt ꝑter eius ꝺsensũ.ita etiã circa supbiã accidit ꝙ aliqui mot⁹ supbie sunt pcã venialia dũ eis hõ nõ ꝺsentit. ꝺ supbia ornat⁹ ꝯ.ornat⁹.⁊ de vestib⁹.j. ve stis a Pro meliori hꝰ mẽ declaratõe pᵒ videndũ est quid sit supbia.zᵒ. de eius spẽ b⁹.zᵒ. vtrũ sit morle b ad pmũ dicendũz ꝓz tho.zª zᶜ.q.clxij.arti.v.ꝙ supbia ẽ q̃dã extollẽtia ꝑ quã quis se extollit supꝑ id qđ ẽ ei pfixũ a diuina regl̃a.Hec diffinitõ obscu ra est ꝙ multũ gnãl̃ ſ ꝑ alias ptilariõeſ dilucidabit̃.vñ sciendũ ẽ a diuina regula pl̃a nobis pfixa sunt ⁊ ordinata q̃ꝝ primũ est obedientia dei ⁊ hoiuz ꝺi vt ꝓz pᵒ re.xv. ibi nũquid vl̃t dns holocaustũ aut victimas ꝛc.hoiuz ut matlxi.xviij. Si eccl̃iaz nõ au dierit sit tibi sicut ethnicus ⁊ publicanus ⁊ ro.xiij.oĩs aĩa ptãtib⁹ sblimiorib⁹ sbdita sit ꝛc.⁊ huic obie ꝺtrariat̃ ꝺplacentia ꝓprie volũtatis.nũi.xv.ibi. Ama que ꝑ supbiam aliquid ꝺmiserit ꝛc.vñ vt ꝓz i sũ.de vitijs sic diffinit̃.Supbia ẽ amor ꝓprie volũtatl. ꝑm ꝙ a diuina regula hoi pfigit̃ est vt ap petat alijs pesse vt ꝓz Matth. xxiij. Ibi oĩa opa sua faciũt vt videãt̃ ab oib⁹ ꝛc.ꝺ siderare g̃ pesse ꝓprio est ꝺtra diuinã regu lã ⁊ iõ est supbia/vñ ab Aug° i li.de ci.dei ⁊ i sum.de vitijs sic diffinit̃/Supbia est puerse celsitudinis appetit⁹/qđ clariꝰ dici tur.ij.sentẽ.di.xlij.i.c.er supbia vꝫ/sic supbia est amor ꝓprie excellẽtie/⁊ iste amor est puersus vt dicat aug̃/ꝙ hꝫ i se puersitatẽ coĩ diuinã regulã vt pmõstratũ est/⁊ eriã ꝙ ducit hoiem i oez puersitatẽ/nã mẽs po tẽtie auida neq; abstinere nouit a vetitl. nz gaudẽ ꝺcessis.neq; pietati adhibẽ ꝺsensum xlvij.di.virũ.iij^m/qđ a diuina regula pfi gitur hoĩ est vt nõ se extollat siue de se re putatõez faciat nec apud deũ nec apud ꝓ ximũ nec apud seipsũ./nõ apud deũ ꝙ non possemus tantũ agẽ ꝙ vel vni diuino bnfi cio puta creatõis l̃ redẽptõis valeremus

satisfacē ⁊ ió Luce xvij. dicit. cū feceritis oīa que p̄cepta sūt vobis dicite ꝙ iutiles sum⁹ nō apud ꝓximū. i. vt nō se illo reputet iustiorē ⁊ ió nō delectam⁹ nos etiā superp̄ccātē ꝓxim⁹ extollē aℓ occurrēt nobis sic pharisēo dicēti. nō sū velut hic publican⁹ exquo a dño ordenat⁹ é. Luce. xviij. Nō apud seipm̄. i. vt nō seipm iustificet corde ℓ ore Job. ix. Si iustificare me voluero os meū ordenabit me. dina ḡ regℓa p̄fixit hoi vt nō se reputet otra quā facit reputatorē sui ⁊ ꝙ ſ̄ pōt sic diffiniri. Supbia é ꝓpria reputatō. Ad z^m. q i d. c. ex supbia. ij. sentℓ. di. xlij. enūant ātuor spes ⁊ ſ̄ ió q ibi nō fit mētio nisi de supbia itellēctus ⁊ de supbia mixta ⁊ superbia intellectus subdiuidit i tres ⁊ supbia mixta ponit ꝓ quarta specie ſ̄ vt ex p̄cedēti. ꝯ pōt colligi si spes supbie singℓr nūent pℓes sunt ḡ ātuor. si vo gnāℓr pauciōes. ióq nōndū q tres genēales sunt spes supbie vz. supbia itellēctus affect⁹ ⁊ mixta. supbia itellect⁹ sbdiuidit i tres vt i dō. c. ex supbia. ꝑma spes é qñ quis grāz quā hz reputat a se habē. i. ex p/po studio diligētia seu ingenio. z^a qñ se gratiā a deo habē nō reputat sine tpalē sue spūalē ſ̄ ex ꝓpriis meritis. z^a. est qñ quis se iactat seu reputat grāz habē quā ñ habeat vel ꝯplis q habeat. Supbia affectus distinguit i duas vz. in affectū otumacie seu volūtatis ꝓprie ⁊ i affectū p̄sidētie. ꝙ ad ꝑm pōt dici q supbia é otumacia otra ltimaz obiaz nūi. xv. ibi. Dia que p supbiā aliqd omiserit ꝛc. seu q supbia est amor proprie volūtatis. vt i sū. de vitiis. Quo ad z^m pōt dici q supbia est amor ꝓprie excellētie dō. c. ex supbia. ⁊ é adūtēdū q hic amō reuē nō solū itelli cū qs q̄rit honores ſ̄ etiam qñ nō q̄rit ſ̄ oblatos suscipit ad ꝓpriā gℓiā ⁊ oplacētiā. viij. q. i. sciēdū ibi. nā cū hmōi successus p̄cipit ꝛc. ⁊ i ſ̄ piculū magnum mūnet eē bonis qui hz facilit mūdi honores otēnāt nō q̄rēdo tm difficulter dū offerūt nō delectāt vt dicit glo. Aug. sup illā ꝑ° thes. ij. nō quasi hoib⁹ placētes ꝛc. Supbia mixta est cū ceteris despectis singℓr qs vult vidēi vt dō. c. ex supbia. vz cū quis hz reputz se grās a do habē ⁊ nō ex ꝓpriis meritis tm gℓiat se singulare esse seu reputari desiderat seu delectat. i quantū eni se reputat ⁊ gℓiat singℓare participat de supbia itellect⁹ ⁊ ꝓprie reputatiōis. i quātuz vō delectat seu amat reputari participat de supbia affect⁹ ió bñ spes mixta vocat de q̄ moraℓ xxiij. c. xvi. ḡḡ. ait. i hac arrogātie q̄rta specie crebro human⁹ animus labit vt id qđ hz bēre se singℓr gℓiet in quātū diabolice siℓituđi vicinus appropiąt. a

Ad z^m. dicēdū q aut supbia nō hābz ꝺsensū dēliberatū aℓ hz. ꝑ° casu est veniale vt é hic p̄tactū. i z° absq vllo dubio est mortle q ꝺtrariat hūilitati sin̄ q nemo pōt saluāri vt pz M^t. ⁊ Luce. xviij. ⁊ nō Nicola⁹ de lira sup p̄s. lxxxiij. ⁊ tho. z^a z^e. q. clxij. ar. v. imo radix ⁊ mr é oiuz capitaliū pcōz vt pz p Greg. moraℓ. xxxi. c. xxxviij. vñ ⁊ de pni. di. ij. c. pn^m. ad fi. idē gre. dic. ꝺsidere hz hō elat⁹ qd i tēra mereat si prelatus angelus i celo i terrā pternitur.

Suspensus ꝑm guil. suspēsus dr aliqs qñq qdē quo ad se ⁊ quo ad alios qñz. s p sniaz canonis vel hois suspēsus est ⁊ talis tenet abstinē ab offi°. ⁊ illi q hz scīūt tenet eū vitare quo ad executiōez officij. si tm occulte sit suspēsus dō mō p sniaz canonis ille qui hz scit si nō posset eū vitare sine scādalo credo q nō tenet. suspēsus vō quo ad se tm ille dr q nō est ꝓhibit⁹ abstinē ab offi° ⁊ hmodi p sniaz canonis vel hois ſ̄ p simplicē phibitōez iurℓ absq lata snia sicut qlibz exōs i pcō morℓi tenet abstinē a celebratōe. Si tm celebret nō tenet sbditus ei⁹ eū vitare vel qcūq aliⁿ etiā si sciret ei⁹ pccm. large quoq dr qs suspēsus quo ad alios nō quo ad se cℓic⁹ pegrin⁹ qui pmittit celebrāe i occulto ⁊ ex devotōe ſ̄ nō i publico vt s. pegrin⁹. ij. ſ. iij. a p̄dictis concor. vℓ. vt in sū. li. i. ti. q. xxi. cca fi. ſ̄ hoc circa p̄dca inouatō facta é alīq vt s. cℓic⁹. iij. ſ. fi. i additione b Quid si quis sit suspēsus a pōtifi

calib⁹ ℞ ꝟ hosti.eē si celebret i pōtificali
b⁹ nō é irregulāis q̄ pōtificalia nō sunt de
ſbā celebratōis nec dēm⁹ aliquē iudicāe ir
regularē nisi iueniat' exp̄ssū ar.de pēni.di.i.
pene.⁊ ex̄ de sen.excōi.is g.i p̄n°.li.vi. a
Cō Inno.⁊ guil.durā.vt i sū.li.iij.ti.xxix
q.v.ℵ.quid si aliqs. b Quid si quis sus
pēdit' ab īgressu ecc̄.vel īgressus ecc̄ sit ei
iterdēctus ℞ cū tali p dn̄s cēseat' in ipsa ecc̄a
diuinoꝝ celebratō iterdicta irregularis ef
ficit' si coīi iterdēctū hmōi diuinis se sciēt'
īgerat i suo agēs offi° sicut p̄us tal' quoq̄
si h̄ iterdicto durante decedat nō debet in
ecc̄a nec i eccl'iastico cimiterio nisi pēnitūit
sepeliri ex̄ de sen.excōi.is cui.li.vi.⁊ de h̄ s̄
iterdictū.iiij.ℊ.pc. Utꝝ suspēsio possit
suspēdi p appellatōez ℞ sic exco° sic ab offi°
vel igressu ecc̄e lata suspēsio p appellatōez
seq̄nte mīme suspēditur ex̄.de sen.excoi.is
cui.li.vi. Utrū suspēsus a p̄ticipatiōe
vel coll'oe sacramētoꝝ si trafaciat sit irre
gular'.℞ ꝟ Inno.⁊ hosti.nō.ex̄.ꝺ cle.excō
mi. si celebrat.talia eni nō sunt ordis q̄ ⁊
laici p̄ticipāt sacris ⁊ offerūt sacra a Idē
i.ꝺ.q.v.ℵ.quid si suspēditur. b Utruꝝ
suspensus a diuis vel ab officijs seu a cele
bratōe misse vel aliq̄ hmōi. a .s.qꝺ p̄tie
ptinꝝ ad aliquē actū ordis ꝟ eūdē Inno.
⁊ i ꝺ.ℵ.quid si suspēdit'. b sit irregula
ris si trafaciat.℞ ꝟ Inno.irregularis fit
nā tales actꝰ sunt p̄p̄ie actꝰ ordinis ex̄ de
sen.⁊ re.iudi.cū et'ni.li.vi. xi.q.iij. si quis
ep̄s dānat'.⁊ ꝟ Guil. ec̄ si ex̄ ecl'āz dicat
horas officiādo pl'm sicut i exercitu ⁊ h⁹
mōi.s si dicat cū vno socio vel duobus nō
officiādo i ecc̄a l' i popl'o lz mortal'r pecet
sic coicādo cū alijs nō trahit tn̄ irregula
ritatē debz ec̄ abstinē ab illis ℵbis que a
solis sacerdotib⁹ dici solet vt dn̄s vobis
cū. Itez mīn⁹ malū facēt si ab alio etiam
nō sacerdote facēt horas icipe. Idē Guil.
ꝺu.i spe. a idē i sū.e.ti.q.vi.q̄ icipit circa
tertiū. Utrū suspēsus ab offi° tn̄ pos
sit percipere ꝓuēt⁹ bn̄ficioꝝ suoꝝ ℞ ꝟm
Inno. nō ex̄ de app.pastoralis.s h̄ itelligit
Inno.hosti.qn̄ ex q̄ui causa suspēsus est ex̄
de pūga.ca.it' sollicitudies.sec⁹ si ex leui cā
puta ꝓp̄t' scādalū vel ifamiā solā nec diu
stetit otumax.idez gof. a idē i sum.li.iij.
ti.xxiij.q.lxxxi.guil.⁊ addit ꝟ hosti.nō q̄
q̄cūq̄ é excoīcat⁹ ⁊ ab offi° ⁊ bn̄fi° é suspē
sus ex̄ de ap.pastoral'.ℊ.fi.s nō ꝺuertit'.ité
q̄cūq̄ suspēsus é ab offi° videt' suspēs⁹ ⁊ a
bn̄ficio ar.ex̄ de cle.diu.c.diuersis fallacijs
⁊.c.qꝺ a te.s nō ꝺuertit'. Ité q̄cūq̄ suspē
sus é a ſbdiaconali ordie suspēsus itelligit'
a diaconali ⁊ sacꝺotali s nō ꝺuertit' ar.ex̄.
de coꝛ.vici.c.sigficauit.melius fac̄ q̄ cui in
terdict' mīoꝛa itellīgūt' it'dicta ⁊ maiōa
ex̄ de sen.excōi.cū illoꝛ.seq̄t'est suspēsus a
sacerdotalib⁹ suspēsus é a pōtificalib⁹ s nō
cōuertit' q̄uis etiā suspēsus a coll'one ordi
nū simpl'r suspēsus itelligat' a coll'one di
aconij ⁊ p̄sbiterij. a coll'ōe tn̄ ſbdiaconij ⁊
alioꝝ iferioꝝ ordinū nō vī suspēsus vt in
nuit' ex̄ de tēp.ordi.dilect⁹ filius i fi.⁊ .c.
lrās ad fi. Al'lata ītra nō videt' h⁹ ꝓbare.
nā.c.dilect⁹ nō declarat q̄ p simplicē sus
pēsionē ab ordinādo itelligat' solū inhibita
coll'o p̄sbyterāt⁹ ⁊ diaconat⁹. i.c.aūt lrās.
fuit fca p̄ticularis supēsio ab his duob⁹ or
dinib⁹ seq̄t'. Cui it'dict' igressus ecc̄e iter
dī officiū ītra ecl'iaz nō ex̄ q̄ suspēsus ab
officio suo pōt ecl'iā ītrare ⁊ diuinū offi^m
audire dū tn̄ caueat q̄ nō officiet.sec⁹ dice
rē si esset suspēsus sim^r a diuinis q̄ tūc n^c
officiare possz nec cū alijs audire.hec hosti.

Sūsurratio

Qui dicūt' susurrones.℞ ꝟ tho
z^a z^e.q.lxxiij.sic dicit glo.sup ro.i.susur
rones dicūt' iter amicos discordiā seiantes
detractores qui alioꝝ bona negāt vl' minu
unt.otumelioſi q̄ ītēdūt honorē auferre.⁊
de eis duob⁹ s.detrac°.⁊ s otumelia. a
vbi de his latiꝰ dr̄⁊ idē qꝺ hic nō i sum.
li.iij.ti.xxxiij.q.eclxi. b Sed qꝺ hoꝝ est
ḡuius ℞ ꝟ tho.z^a z^e.q.lxxiij. Susūratio
grauiꝰ.nā tāto aliqꝺ nocumētū ḡuius est
ḡ̄ to bonū qꝺ tollit' meliꝰ é.⁊ melioꝛ é au
tē amicitia ḡ̄ fama que tollit' p detractōez
q̄ fama ad h̄ maxie necc̄ia é vt hō idoneus

hēat ad amicitiā. itē amicitia est melior ꝙ honor q tollit ꝑ otumeliā sicut ⁊ amari ē meli⁹ ꝙ honorari ꝓm pbm viij. ethōr. vñ bñ dicit ecc'iastici. amico fideli nulla est oparatō. ⁊ ecc'iastici. v. de notatio pessima super biligué. Susurratori autē odiū inimicitia ⁊ otumelia. a Idē i dicta. q. cclxi. b

Tabellio

Tabellio é publica ꝑsona hns offi^m scribēdi istrumēta ad faciēdū fidē. a ℔ fuit dcz glo. Rai. vt i sum. li. ij. ti. viij. q. iij. b Utrū clerici exercē pnt offi^m tabellionat⁹. R ℔ rai cl'icis i sacris ordib⁹ ostituti. est penit⁹ iter dcz offi^m tabellionat⁹ ⁊ si illud habeāt ad dimittēdū sunt opellēdi ꝑ sb̄tractōez bñfi cij appellatōe postposita ex ne cle. vel mo. sicut. ⁊ idē credo si sunt i minoribus ⁊ habeant sufficiētia bñfi^a ar. ex d. postu. cl'ici. ℔ vt ad dit Inno. si illi qui sunt in sacris istrumēta ofícerēt añq̄ eis iterdicēt valerēt al' nō. ⁊ itelligit ℔ hosti. ꝙ nō valerēt i secularib⁹ negocijs vt dicet Rica pōci. c. sicut. ℔ i ecclesiastici. valent. idez i. d. q. iij. b Utr⁹ epūs possit i ecc'iastici. ostituē cl'icum tabellioné R ℔ rai. pōt ꝑ totā suā dioceſiz cui cura oiuz est omissa. x. q. i. regenda. xij. q. i. epūs. ⁊ c. pcipim⁹. ⁊ si sic fecēit poterit ille vocāi ad scribē^m acta ecc'iastica fori al' vbi tabellio nō hēt due honeste psone sb̄roga būt ex de pba. qm̄ coīa falsaz. ⁊ sic itelligē ꝙ cl'ici pnt esse notarij p̄pe. v. q. i. quidā. si tū ostitut⁹ a ꝑp poterit ofícē istra vbiq̄. ostitut⁹ aūt ab epo nō hz ptāte ex dioceſiz illi⁹ q ipsū ostituit. ff. de iur. om. iu. l. fi. sed tñ si simpl'r ostitut⁹ sit tabellio marie ab epō q hēret sup ℔ puilegiū pōt etiam iste vbiq̄ a hosti. p⁹ pōca sb̄dit. ℔ ⁊ dici pōt ꝙ exq̄ quis simpl'r ostitut⁹ est tabellio ab illo qui hz hāc ptāte pōt vbiq̄ ofícē istra sicut psbyt' sel' ōdinat⁹ vbiq̄ celebrat vt i d. q. iij. b Et nō ꝙ tabellio ecc'iastic⁹ ñ dz ofícē istrm i secl'aribus nec secl'aris i reb⁹ pure ecc'iasticis ꝙ hoꝛ. uersatō nō dz eē ꝑmix^a. ij. q. vij. laicos. vñ nōij cl'ici i curijs p̄ncipū ꝓhibēt esse scriptores ex ne cle. l' mo. sniaz. ℣. ne quisq̄ a idē i. d. q. iij. b

Utrū religiosi possint exercē offi^m tabellionat⁹ R ℔ Jo. an. sup. c. de hēretic vt offi^m li. vi. qui sic dicē ꝑ hāc littēaz bñ pz ꝙ tabellio fcus mōch⁹ nō pōt exercē tabellionat⁹ offi^m i alijs ꝙ coīi hēticos vt dcz est ō. de hēretic⁹ ij. ℣. xvij. qui incipit i exaiatōe. ⁊ ℔ idē pz i q̄dā ex̄va. Bonifacij octaui. de offi. ord. dcē supioribus circa mediū. ⁊ idē ꝓbat' oli ꝑ decre. ex ne cle. vel mo. sicut. C. de sac. ecc. l. añpe. xvi. q. i. ℣. nouaꝛ. C. de epi. ⁊ cle. l. placet. Tñ sic nōt Guil. i spe. vet'a istra oplebit ℔ noua nō assumet. ff. famil'. hēti. l. aliēatōes. ⁊ ex de iudeis iudei cū sil'ib⁹.

Tallia

Siue exactō siue collecta siue q̄sta vtrū oñi tpales possint ponē sb̄dit. suis siue exigē tallia R ℔ rai. illā pōt dns ponē vel exigē de qua ꝺuenerūt secū vl' cū añcesso⁹. b⁹ suis bona fide ⁊ sine vlla coactōe sicut solz fieri cā mansi vel ville qñ de nouo ꝺcedūt ꝙ dat' aliquid vl' ꝑmitti tur census ānu⁹ ⁊ hmōi. Dia ꝙ hmōi dū tñ nō sint pacta turpia vel otra deū licite exigūt'. nā qlibz i traditōe rei sue pōt ponē legē qñ vult ex de cōdi. app. verū. xviij. q. ij. eleutherius. nā ⁊ sciēti ⁊ volēti nō iferꝛ dolus. C. de trās. ac. cū donatōis. ⁊ pacta custodiri debēt ex de pac. antigon⁹. qcqd q̄ sb̄dit⁹ ⁊ hmōi. sb̄traher̄ furtū facē vī. vexꝛ tñ si i instro positū é idiffinite ꝙ soluēt q̄sta vel tallia itellige ꝙ dns debz eā mode rate pte ispectis ꝺitōib⁹ ex de cēsi. cum apl'us. in fi. x. q. iij. c. vl. imo ℔ Guil. si dicat' ꝙ dns possit ponē q̄sta vel tallia ꝓm bñplacitū suū nihilo⁹ moderāda é ad arbitriū boni viri. si vō dns vltra pōca exigat coacte ꝑ se vl' ꝑ suos directe l' idirecte tenet' restituē. di. xvij. de eulogijs. i. q. ij. placuit. ⁊ c. q̄p̄io. ⁊ dr cogē idirecte qñ negat sb̄dit. iustitiā vel nō defendit eos vt sic aliquid extorq̄at vel insinuari fac ꝙ vl' aliud hēre sec⁹ est si reciperet aliq̄ spōte oblata nulla fraude adhibita. Idē sec⁹ é de his q

mere sūt serui q̄ res eox̄ sunt dn̄i p̄ccat
tñ dn̄s si nimis grauat eos ſ nō tenet̄ ad
restitutiōez a ꝑ dictū de ꝓuis fuit vl. q
etiā ocor.p̄dictis qb⁹ etiā ocor.hosti.⁊ tho
⁊ addit tho.i epl'a ad ducē Lotharīge q̄
p̄ncipes tēraꝝ a deo sunt īstituti nō q̄dez
vt ꝓpria lucra q̄rāt ſ vt cōem vtilitatē po
pulis ꝓcurēt ⁊ iō īstituti sunt eis reddit⁹
vt ex illis viuētes a spoliatōe abstinerent.
vñ i Ezechiele.xlv.dr̄ q̄ p̄ncipi erit posses
sio i israel ⁊ nō depopl'abūt̄ vlt̄ pl'm meū
p̄ncipes. b De mā dicte.q. vide ē.dn̄s
.ſ.ij.⁊ ibi agit̄ de casib⁹ i qb⁹ dn̄s pōt ſbdi
tis exigē vltra ocuetū. c Quid ō qbusdā
dn̄is q nihil pāpiūt nisi tallias ℟ ꝓ Rai
si tallia ē antiq̄ ⁊ credit̄ ꝓbabilit̄ q̄ ex cā
iusta īposita fuēit pōt exigi. ita tñ q̄ ipse
dn̄s ipleat si quid ex illa cā īplere dēat. si
vō est noua ⁊ nesciēt iusta cā nō oz exigē ⁊
si recepit oz restituē.xiiij. q. vi.si res. a
Con.vl.vt i sum.e.ti.q.xxxvi. b Qual'r
scīri pōt talliā ex iusta cā fuisse iposita ℟
ꝓ Guil.pōt ꝑ scīri p istā ide ocecta vl' si
ita ꝓuatū ē a tpe a quo nō extat memoria
q̄ tūc p̄sumit̄ iusta ar.xij.di.illa.nisi violē
ta sit p̄sūptio i ocrariū sic de p̄scriptōe dr̄
ē.p̄scriptio.ſ.viij. a ibi pz ⁊ i.c. epm. de
p̄scrip.li.vi.q̄ p̄scrip⁹ est regul'r ꝓ all'ante
cursum tpis cui⁹ initij nō extat memoria.
qđ vex̄ ē ꝓm eūdē Guil.⁊ i sum.con.e.t.
q.xxxviij.nisi violēta sit p̄sūptio i ocriuz.
b Quid de qbusdā q all'antes ocuetudi
nē accipiūt a sbditis de mobilibus qcquid
volūt ⁊ p̄apue expliāt eos qñ suspicātur
illos velle tñsire ad aliū ℟ ꝓ Guil. tales
dn̄i p̄ccāt ⁊ tenēt̄ ad restitutōez vt tactuz
ē i.ſ.ij.nisi q̄ si certū foꝛsitā esset q̄ a p̄n⁹
i ocessiōe terre fuisset exp̄sse īpositum tale
on⁹ tollerari possz dū tñ vltra modū nō q̄
uet eos nc manētes nc recedētes a ⁊ dū
tñ nō fuēit īpositū p malitiā vel fraudē ꝓ
eūdē Guil.⁊ p̄dictis ocor.vl.⁊ addit ſ ꝓ
babile nō ē hmōi ocuetudinē nimis ꝓuilē
iductā esse de volūtate sbditox̄ ſ p. coacti
onē ⁊ violētiā supiox̄.dicit tñ idē Guil.
q̄ i ꝑ casu ⁊ sil'ib⁹ qui tollerāt̄ ab ecc̄a ꝓ
eo q̄ aliq̄ ibi pōt esse dubitatō de iure aut
de facto nō credo simr̄ esse denegādū absolutōez ſ faciēda ē cū q̄dā tñ dubitatōe ⁊ p
testatōe sic absoluo.⁊ de ꝑ i quātū possuz
ſ timeo vel credo q̄ nō sufficit tibi ad salutē nisi aliter te habucis i ꝑ casu vt i sū.
con.e.ti.q.xxxix. c Utrū dn̄s possit ven
dē balliuis ⁊ hmōi tallias ⁊ officia i sbditos ℟ ꝓm tho.i quadā epl'a ad ducissam.
brabātie. Apl'us dicit sic multa licēt sed
nō oia expediūt.cū aūt baliuis ⁊ officiali⁹ vris nihil omittatis nisi tpalis officij
ptātē nō video q̄re nō liceat vobis vēdere
hmōi officia dū talib⁹ vēdatis de quibus
possit p̄sumi q̄ sint vtiles ad hmōi officia
exēcēda ⁊ nō tāto p̄cio vēdat̄ offim vt re
cōperare nō possint sine q̄uamie sbditoruz
ſ tñ tal' vēditō oio expediēs nō vr̄ p̄mo
q̄ frequēt̄ ocigit q̄ illi q essent magr̄ ido
nei ad hmōi officia sunt paupes vt officiū
emē nō p̄nt quin etiā si tales diuites sint
tñ q̄ boni sunt nō ambiūt officia nr̄ ibiāt
ad lucra. Sequit̄ g̃ q̄ vtpl'imū illi offia
emūt q sunt peiozes ⁊ sbditos vros oppri
mētes vñ magis expediēs vr̄ vt bonos ⁊
idoneos ad officia vra eligatis quos ec̄ in
uitos ſ nec̄e fuēit ad suscipiēda illa officia
ocellati.q̄ p eoꝛū bonitatē ⁊ idustriā magr̄
accrescet vobis ⁊ sbditis vris g̃ de p̄dicta
officioꝛ vēditōe acquirē valeatis. Et hoc
osiliū dedit Hoysi cognat⁹ su⁹ ꝓinde in
quit de oiuz plebe viros sapiētes ⁊ timen
tes deū ⁊ qui oderit auaritiā ⁊ ostitue eos
tribunos ⁊ centuriones qnquagenarios ⁊
decanos q iudicēt pl'm oi tpe a Idē in
sum.e.ti.q.xl. Clax̄ est aūt q̄ dicta officia
regis vēdi strictissime ꝓhibet̄ ⁊ statutū ē
q̄ ñ eligāt̄ ambitōe l' p̄cio ſ viri ꝓbate vi
te ⁊ tal'r assūpti nihil debēt ꝓ officijs dar̄
imo iter gesta debēt iurare se ꝓ hmōi offi
ciis nihil dedisse vel postmodū nūq̄ datu
ros p se vl' iterpositā p̄sonā ti.donatōis vē
ditōis vel q̄cunq̄ alio velamēto ⁊ ob ꝑ ex
ceptis salarijs nihil p̄nit⁹ tā i ministratiōe
positos q̄ p⁹ depositū officiū ꝓ aliq̄ pstito
bñfō tpe administratōis q̄ g̃tuito meruerit

tallia

accepturos ⁊ si qs usus fuerit pstita sacra negligẽ nõ mõ adusus accipiẽte sed etiã adusus dãte accusãdi cũctis tãgz crimẽ publi cũ ꝺcedit facultas q̃drupli pena eũ qui cõ uict⁹ fuerit mõis oib⁹ feriẽdo. C. ad.l.iul. repc.l.fi. b Utrũ liceat dñis recipe mutuũ a talib⁹ officiãtib⁹ ita ꝙ satisfaciãt sibi ꝺ officio R̃ ꝟ tho. i p̃dca ep̃la ad ꝟ vr̃ dicẽ dũ ꝙ si pacto mutuũ det vt officiũ recipiant absq; dubio pactũ est usurariũ ꝙ pro mutuo accipiũt officij ptãte vñ i ꝟ datis eis occasiõez peccãdi vt ipsi etiã teneãt resignare officio taliter acquisito si tñ officiũ gratis dederitis ⁊ postmõuz mutuũ recepitis ab eis qꝺ de officio recipe possent hoc absq; oi pcco posset fieri a Idẽ i sum.e.t. q.xli. b Utrũ psone eccl'iastice deant p soluẽ exactões vel tallias. R̃ nullo mõ nec licet laicis exigẽ ab eis eccãe rõe possessionuz suaz domoz aut p̃dioz eꝝ de imu.ecc. qa nõ nulli.li.vi. a nisi p̃dia fuissent p̃pus p̃dcis exactoib⁹ sbiecta. tũc enim tñseunt cũ onẽ suo vt s. emunitas ecc̃e ſ.ix.ꝟ posito ꝙ qs ver⁹ dñs é ⁊ ꝙ nihil penitus p̃cipit qꝺ vir credibile é qn ad minus a sbditis recipiat iustitias ⁊ seqnt eũ i exercitu in bello iusto. Si tñ ita vex sit ꝙ nihil p̃cipit credo saluo meliori iudicio dicit rai. ꝙ debet aliqd iter se statuẽ qꝺ det sibi i signũ sbiectiõis ne al' iutilit' videat esse penes euz dñiuz rei sue ar. opti^m. ad ꝟ .xviij.q.ij. eleuthcrius. ⁊. i. q.iij. si quis obiecerit. Si aute dubitet' quid aut quãtũ illud debeat esse credo ꝙ debet obꝑuare qꝺ i vicinis villis vel castris vel p̃uincijs obꝑuat' ita tñ ꝙ illa villa nõ g̃uet' vel si diuerse sint consuetudies ea que min⁹ solut' eligat' ex de consue. cũ oli i fi. ex de cẽsi. ex parte ifi. ⁊. c. sup eo ⁊ ꝟ totũ itelligo nisi ipse vl' aliquis de antecessoribus suis vendiderit l' donauit eis illꝺ qꝺ i sbiectõis signũ consueuit pcipe. tũc enim nõ pot aliquid petẽ. Con. vl. ⁊ hosti. ⁊ addit hosti. ꝙ ꝟ vera sunt nisi ctra dñm prescripsisset libertate vt i sum. e. ti. q. xxxvij. b Ad mãz tallias pot cpetẽ s. pedagiũ

Temperantia

Vide s. sobrietas ⁊ s. ebrietas.

Testamentũ

Primo cõit' quis pot facẽ testm R̃ ꝟ gof. quilz pot facẽ qui nõ p̃hibetur. prohibet' aũt primo filiusfa. nisi de peculio castrẽsi vel quasi ex de sepul. lz. li. vi. nec pot relinq̃re aliqd p aia sua sine pris assensu licet bn̄ pot eligẽ sepulturã si sup̃ puberte sit vt hẽt s. sepultura. ij. ſ. iij. a hoc ex. hẽt i. d. c. licet b Itẽ p̃hibet' impubes. Itẽ seruus sitẽ furiosus nõ hns lucidũ it' uallũ sitẽ p̃digus cui é administratõ bonoz int' dicta sitẽ mutus q nihil loq̃t'. surd⁹ q oio nihil audit vt i insti. quib⁹ nõ est p. fa. testa. p totũ. a Et ibi pz ꝙ testm nõ vitiat' si interdũ administratõis bonoz vel sup̃ dicte ifirmitates p⁹ ei⁹ ocessiõez aduenẽrit ⁊ ꝙ si surdi ⁊ muti fuerit lrãti pnt testãi vt ibidẽ i ſ. sepe. b cec⁹ aũt pot cũ solẽnitate que hẽt'. C. qui po. fa. testa. l. hac osultissima. a ⁊ ibi requirãt q hnt sup ꝟ cõsulẽ. b Itẽ ⁊ illi qui p̃cijs rnũtiauerũt ⁊ nihil hnt vt ingressi mõn^a. i. aũct. ꝺ mona. ſ. illud. C. de sacro. san. ecc. aũct. ingressi. xix. q. iij. ꝙ i grediẽtib⁹. ꝟ si quis filios hns mõn^m ingrediat' nullo ꝺdito testamento permittit' ei diuidẽ cũ filijs ⁊ int' eos partipare. vt i aũct. ꝺ san. epi. si qua mulier. xix. q. iij. si qua mulier. a ibi dr̃ ꝙ si hns libe ros igrediat' religiõez añ̃p de reb⁹ suis it' eos disponat licet ei postea iter eos diuidere ltim̃a diminuta. ⁊ qꝺ eis nõ dederit mõn° opet. ꝟ si omnẽ sbam iter filios diuidẽ nolũt p̃pria sua psona filijs onãta vnã sibi ſt partẽ oib⁹ mõis retineat q̃ debeat iuri monasterij opetẽ. si vo i mõsterio moriat' añ̃p iter filios ltimos diuidat. legitimã partẽ p̃cipiant. reliq̃ vero sbẽ pars monasterio opetat. b Pot etiã facẽ testm q̃nq̃ añ̃ pfessionẽ cũ ad sec'z reuerti possit. ex de regu. statuim⁹. a. idẽ i sum. li. ij. ti. v q. ci. ꝑm hosti. b Utrũ autem clericus possit facẽ testamentum hẽs s. cl'icus. iiij. ſ. ij.

hr̃mite q̄ si nō renūtiauerūt ꝓpr̃js nec se alicui eccᵉ tradiderūt vitā mutādo testarī pñt.aꝫ nō.xix.q.iij.ſ.ecōtra.paulꝰ. a idez ī sū.e.ti.q.cij.ꝟz hoſti. b Item testamēta publicozum vsurariozum sunt irrita ipſo iure eꝫ de vsur̃.quāq̄.li.vi. a Ubi pz.q̄ hꝫ est vez nisi pus fecerit cautōez.seu satisſactōez ꝟz formā ibi tradītā b Item religioſus ī epñ ꝓmotꝰ possit testm facē R°m tho.zª zᵉ.q.clxxxv.nulloᵒ pōt q̄ ſola dispēsatō rez eccl'iasticaz ei cōmittitur. que forte finiēt exquo testm̃ r̃cipit valē. si tm̃ ex accessiōe p̄pe testm̃ faciat nō itelligᵗ ꝺ ꝓpzio testm̃ facē.ſi aplica aūct.itelligēt am pliata ptās sue dispēsatiōis vt possit valē pꝰ mōtē a idē ī sū.e.ti.q.cij. b Quid si quis aliquē testāi ꝓhibuerit R°. ab eius erit hr̃ditate repellēdꝰ vt.C.ſi qs ali.testa ꝓhi.l.ij. Quot testes opz q̄ sint in testamto R°. regulariť ꝟm leges septē testes reqrūť ī isti.e.ſ.fi.ꝛ.C.e.l.hac ꝺsultissima. hꝫ tm̃ fallit q̄ qm̃z valz sine teste.vt si miles in bello scribat ꝛ moziatur.C. de milite.l. militeſ. a ibi pz q̄ hꝫ locū hz ī testō ꝺffo tpe quo i milicia mozit vulneratꝰ siue scripserit i clypeo siue ī terra siue vbicūq̄ b Q̄nq̄ sufficit vnꝰ.vt si fiat cozā ipatōe.C. e.l.oīuz. a. ꝛ ibi pz q̄ iſte testis est ipse imperator cū fuerit supplicatū ꝓ istituēdo hēredē aliquā certā ꝓsonā. b. Q̄nq̄ duo vt int̄ filioſ.C.e.l.hac ꝺsultissima.ſ.ex impfecto.vel si ī territōio. a. .i. nō i militia tpe quo mozitur. b. Testeť miles. ff.de mili.testa.l.lucius:siť etiā i his que sunt legata.eꝫ.e.cū esses.ꝛ.c.relatū. q̄nq̄ tres.ť q̄tuoz.vt ſpāli ꝓuilegio.C.e.l.si nō spāli. ꝛ.l.ꝛ si vnus. a.ꝛ i his legibus patet q̄ istud ꝓuilegiū nō magꝫ arteť ad hūc nūm triū vel quatuoz q̄ ad aliū. b Q̄nq̄ qnz videlz ī testō rustici.C.e.l.ſi. a ibi patz q̄ hꝫ tenz quando testm̃ fit i loco vbi septē testes hāberi nō pñt. b Q̄nq̄ etiā octo requirūť vt qñ testōr vult testāi in scriptis. ꝛ nescit lr̃as.vt in dicta.l.hac ꝺsultissima. aduertēdū q̄ p̄dca solēnitas testiū abzogata vr̃ ꝓ ius canōicū.ac diuinū.ꝓ qꝺ duo vť tres fide digni testes sufficē videť secūdū Jo.hoſti.ꝛ.glo.Isai.vt ī sum.e.ti.q.ciij.ꝛ de hꝫ latius dictū é s̄.eccª ꝓmo.ſ.v.i additi one b Quid si testōr nō vťt q̄ testes sci ant tenorē testamēti sui.R°. pōt facē testm̃ qꝺ dr̃ ī scriptis.i.q̄ ipse ꝓmo testm̃ ꝺscribat.vť etiā scribi faciat.ꝛ postea cartā clausam repr̃et testibus.dicēs hꝫ est testamm̃tū meū rogo q̄ sigilletis ꝛ ibscribati.vos.C. e.l.hac ꝺsultissima.ſ. tm̃ ꝓ hūc modū facē testm̃ nō est tutū.q̄ multas obseruātias requirit que frequēť cū nō seruēť opz q̄ nō valeat testm̃.melius é q̄ fiat sine scriptis .ſ.qm̃ scribiť ꝓ nōzrū tm̃. b Quibꝰ xbis dēat fieri testm̃.R°.nō refert si dicat petrum hēredē istituo.vel volūtate meā.eius dispōni omitto.q̄ nō vr̃ decedere itestatꝰ eꝫ e.cū tibi.nec curādū est de xbis testatoris dm̃mō sint talia ꝓ que de volūtate constat C.e.l.ſi. a Idē ī sum.e.ti.q.cvi.ꝟz hoſti qui etiā dicit q̄ ob hāc cāz erroz nois non nocet.vt ibi b Utrū i zº.testamto opoz teat fieri de ꝓmo mētiōez R°. vt nō. xviij. di.qm̃. a. ī glo. b. dicēdū q̄ nō opoꝛtet nisi i duobus casibꝰ.vnus si factū sit testm̃ iter liberos .C.e.l.hac ꝺsultissima.ſ.ex ipfecto.ꝛ aūc.ibi posita.hec intē liberos: aliꝰ si testator ipse legē sibi ipsuit puta si ī ꝓoꝛi testō dixit.si fecero aliud testm̃ nō valeat.vel nō valeat nisi dixero pr̃ nr̃. r̃c. tūc etiā faciēdo zᵐ.opz q̄ faciat mētiōez de ꝓᵒ vt.ff de le.iij.l.si quis.ī prīcᵒ a Idē ī sū. e.ti.q.cviij. b Quid si quis velit cassare testm̃ ꝓᵐ ꝛ nō facē zᵐ.nō pōt.nisi iā pꝰ cō ditū ꝓmū sit lapsū decēnū.ꝛ cozā tribus testibus dixerit nolle valē ꝓᵐ a idez etiā si hꝫ dixerit iter acta.vt i.l. q̄ seqť b .C. e.l.sanctinꝰ. a de hac solēnitate dicēdū sicut dictū é s̄.i.ſ.quot testeſ. b Qualr ꝺfirmeť testm̃.R°.pꝰ mortem testatoris.vt hētur.xbeᵉ.ix.ſi añ mortē q̄ncūq̄ mutari pōt eť si pacto ꝺuenēit ne muteť C.ꝺ pa. l.pactū qꝺ dotali. a idē ī sum.e. ti.q. cix.

Testamentū. ij°

quātum ad istitutōem hr̃dis.ꝛ

ſbſtóez ſñ teſtō tenet̃ glz iſtituē ſibi hr̃dē
aliquē vel aliqđ collegiū ⁊ ſmōi: ſine iſti
tutōe hr̃dis nō eſſet factū teſtm̃ vt. C. e. l.
iubem⁹. ℈. qđ ſi nō fuēit: ⁊ ſiquidē teſtōr ha
beat deſcēdētes vel aſcēdētes illos tm̃ he
redes iſtituē ſaltē i eox ltīma. C. de ioffi.
te. nūct. nouiſſima. de qua hēs ē. ltīma. a.
ibi ſolū dr̃ de ltīma deſcēdētiū. ltīma vēo
aſcēdētiū cū nō ſit innouata vl̃ quarta pars.
vt i iſti. de ioffi. teſta. ℈. fi. nā ⁊ ipſi pñt agē
eoñ teſtm̃ filioz. vt p3. c. ti. i pn. ⁊ hoc niſi
teſtōr aliquid dictis deſcēdētib⁹ ſeu aſcen
dētib⁹ in teſtō reliq̄rit. tūc eni nō rūpitur
teſtm̃. ⁊ ſupleť qđ mīn⁹ fuēit ltīma. C. đ
inoffi. teſta. l. oī modo. cū ſequētibus. ⁊ ſic
nō tenet̃ teſtator eos p̄ſáſe iſtituē. b. qđ ſi
nec deſcēdētes nec aſcēdētes hēat tūc ē ꝑz
l. pōt iſtituē alios q̄ſcūq. a. ſi tm̃ iſtituēt
infames aut turpes p̄ſonas tūc frēs ⁊ ſoro
res pñt rūpere teſtm̃ ⁊ ſibi totā accipe he
reditatē. C. de ioffi. teſta. l. frēs. ⁊ in inſti.
de inoffi. teſ. ℈. ſoror. b. tm̃ vt ait tho. i q̄dā
q̄one de quolz. Si ꝑpinqui idigerent illa
hereditate idigētia manifeſta tūc tenetur
eis hr̃ditatē dimittere niſi eſſent mali ⁊ ſmō
bonis idigni ⁊ dico tm̃ ex debito ho
noris parētal̃ q̄ cū p̄cipiť honorare patrē
⁊ matrē p̄cipiť etiā honorare parētelā i hiſ
q̄ ad parētelā ꝑtinēt. Si aūt nō idigēt ma
nifeſte pōt libē i alios refundē dicēte. ſal
uatore. da paupib⁹ ⁊ ſequere me. a. idē i
ſuz. li. ij. ti. v. q. xcvij. vbi tm̃ additť. ſecꝰ tm̃
eſt i quibuſdā terris de iure ꝛſuetudiali i
gbuſdā. n. t̄ris teſtōr pōt ex iure p̄tē
vult rē ſuā dare vl̃ vēdē. alicubi ſuccedit
vn⁹. ſ. p̄mogenit⁹. alicubi vltīo genit⁹. ali
cubi oēs ꝑ diuiſiōem: igit̃ ſi ꝛſuetudo que
iuri equalet dat alicui licētiā liberā aut al
teri ꝛferendi vel totam vel partem hr̃di
tati. nō p̄iudicat alicui faciendo qđ pōt de
iure. nō tm̃ ꝛſuetudiēs irrōnabiles etiā ēca
ſ reꝓbari vñ Inno. quartus ſcribēs ad
quoſdā epōſ tlxutónie reꝓbat ꝛſuetudi
né vel ſtatutū ſup ſ qđ null⁹ poſſit in vl̃.
volūtate legare eccleſijs vl̃ alijſ pijs locis
a gbuſdā p̄ſonis plus q̄ qnq̄ ſolidos vſu
al̃ monete. ⁊ p̄cipit ſmōi ſtatuta denūtiāi
penitus nō tenē b Nūquid teſtator pōt
ſbſtituē aliū hr̃dē qui dēat ſuccedē p̄mo
hr̃di. R. ſi teſtōr hēat filios ipubēs poteſt
eis ſbſtituē q̄ſcūq. velit q ſuccedēt eis ſi ñ
veñit ad pubertatē vt. C. đ. ipu. ⁊ alijs ſb
ſti. l. ſi. teſtō. a ⁊ ibi ꝓz qđ talit̃ ſbſtitut⁹
dicit̃ dirē hēres. ⁊ ſic totā capit hr̃ditatē
ſine aliqua diminutōe b Si vero vene
rit ad pubertatē pōt eis ſbſtituē ſi moriāt̃
ſine liberis. a. Idē etiā ſi moriāt̃ cū libēſ
. C. de ipu. ⁊ alijs ſbſti. l. hr̃s. ⁊. l. ſe. dz tam
ſalua eſſe eius ltīma vt ſequit̃. b ⁊ intelli
git̃ ſbſtitu⁹ deducta ltīma filioz. ⁊ dedu
cta quarta totiꝰ que dr̃ tabellianica quam
deducet glz iſtitut⁹ hr̃s cui al⁹ ſbſtituit̃
a .ſ. vulgariť ⁊ p⁹ pubertatē iſtituti. vl̃
etiā cū accipit hr̃ditatē p fideicōmiſſū ab
iſtituto hr̃de. q'a teſtōre ḡuatuſ eſt. hr̃dita
tē alteri reſtituē. vt i. c. raynuti⁹ de quo. ℈.
b vt. eī. de teſtm̃. raynutius. ⁊ de hac mā
iſta ſufficiāt. ⁊ que dicta ſūt ē. hr̃ditas.

Teſtamentū iij°

Quātū ad executōez vtrū teſtōr
poſſit hr̃dib⁹ ſuis p teſtm̃ penā iponē ſi nō
paruerit volūtati ſue R. ſic. vt in iſti. de le.
℈. pene. dū tm̃ qđ teſtōr p̄cipit nō ſit turpe
vl̃ inhoneſtū. ff. de cō. inſti. quidā. a ⁊ idez
hēt in d. pene. ad fi. b Per quē cogeť
hr̃s teſtm̃ ſiue volūtatē defūcti adiplere
R. hr̃des. ℈. ānū cogēdi ſunt p epm̃ adiplē.
⁊ ſi neglexerit tūc ipſemet epūs exequat̃
eī. e. nos quidē. ⁊. c. ſi hr̃des. a vbi dicit̃
ſi hr̃des iuſſa teſtōris nō adipleūit ab epō
loci illius oīs res que eis relicta ē canōice
interdicat̃ cū fructib⁹ ⁊ cetēis emoluñtī.
vt vota defūcti ipleāt̃ ⁊ đ tmino ānī ⁊ qđ
epūs p ſe exequat̃ hr̃ i dcō. c. nos. ⁊ icipit
iſte annus a tpe āmotōis ſm hoſti. ⁊ i ſuz.
li. ij. ti. v. q. cxi. b nec obſtat ſi forte teſtōr
interdixerit ne eps ſe itromittēt eī e. tua.
a Idē in d. q. cxi. ſz hoſti. ⁊ e ti. q. xcvij.
ſm raī. ⁊ glo. C Utrū defūct⁹ ſentiat de
trimētū q̄ fit ādāt elemoſine quas legauit
R. ſm Tho. in quolz. dicēdū q ḡtum ad

tudantur

meritū elemosine nullū detrimētū patitur ex pdicta tarditate maxime si quātū i ipso fuit causaz adhibuit vt hmōi el'ie cito daretur q meritū pncipalit' ex volūtate 7 intētōe dependet si quātū ad effectū elemosi' patit' detrimētū nō quidē vt p hmōi tarditate puniat' h q remediū nō adhibet' dū suffragia differūt' qb' pl'imū iuuaret'. a idē in sum.e.ti.q.cxij. b Sil'r nō patit' detrimētū si differat' restitutō quā ipse mādauit fieri 7 hz tarde 7 i morte tū fecit qđ potuit a hz h casu nō ḡuet' quo ad dānatōez puto tamē q facta restitutōe citius a pena absoluat' sicut i cronicis legit' minorū de quodā q ipediebat' ab igressu paradisi quousq; facta fuit restitutō ad quā tenebat'. b Utrum executor dēat retardare distributōez elemosinaz ad h q res defuncti melius vēdat' R. fm tho. in quolibet. dicēdū q i mora modici tpis nō vr esse magnū piculū vñ si executor p modicū tēpus el'ias dare differat vt rebus defuncti meli9 venditis ampliores elemosinas dare possit laudabil'r h facit. si vō ecōmio per multū tēpus differat elimosinas distribuere vt in modico ampliores elemosinas faciat nō vr etiā sine culpa q forte defunct9 iterī a purgatorio liberabit' in quo dū ipe esset remediū suffragioz maxime ei nēcū fuerit. h autē reliquit' prudētis executoris examini vt.s. cōsideras dilatōez tpis 7 odinē psone que citius vel tardius liberāda é 7 etiā quātitatē augmēti el'iarum faciat qđ vr expedire defuncto. a idē in sum.e.ti.q.cxij. b de legatis alia quedaz habes ē.legar'. Quid si de pl'ibus executōib9 vn9 moriat' l' é i remotis vel nō vult exeq' R. alius pōt' executōez iplere nisi testōr aliud exp̄serit eē.e.religiosus li.vi. Utr religiosus pōt esse executor testamti hēs ē.religio pmo.ꝟ.pe. a pdictis adde quod dr i isti.de acti.ꝟ itē mixta.vz q qui relicta eccl'iis vl' alijs venčabilib9 locis dare distulēit vsq; dū i iudicio vocet' ipsū relictū dare opellit' 7 aliud tñ p pena. b

Testis primo

Quis possit esse testis. siue que ꝺditōes requirūt' i teste R. pncipalit' qdez reqrūt' que i his x̄sib9 ꝺtinētur. Cōditio. sex9. etas. discretio. fama Et fortuna. fides. i testib9 ista requires a h fuit dictū gof. qui etiā dicit q regl'it' omnes pñt esse testes qui nō phibēt'. vt i sum.li pmo.ti.v. q.clxxvij. b Primo ḡ requirit' conditio .s. vt nō sit seruus q seruus nō recipit' in testimoniū. C.e.l.qñ.liberi. nā seru9 sepe metu dnāntis testimoniū suppr̄imit veritatis. eī de x̄.sig.fozus.ꝟ. testes. iij.q.iij.ꝟ. itē i criminali. iij.q.v. accusatozes. fallit tñ h cum de facto serui queritī. nō tamen pro dño vel coīi dñum vt i.ꝟ. item in criali. x̄. itē serui a vt si p seruum aliquid dicat' depositū vel cōmodatū fm glo. ibiq; etiaz addit 7 sic viles psone recipiūt' vbi de fco eoz agit' 7 idē vr i.l. seruos. C.e. Itē 7 si deficiūt alie pbatōes admittit' etiam fm9 sed cum tormentis fz Hof. vt in dicta.q. clxxvij. b Scdo requirit' sex9 q femina nō admittit' ad testimoniū i causa criminali. xxxiij.q.v. mulierē. nisi cū de crimine ciuili agit'. tunc enim admittitur etiā contra el'icos eī.e.qñ. 7 c. tam litteris. a Itē admittit' mulier i cā crimiali cuz agit' p ingsitōez vt nō glo. i dō.c.qñ. b i ciuilib9 autē admittit'. xv.q.iij.ꝟ. ex eo. nō admittitur etiā i testamētis. vt i instī. de. testa. ꝟ. testes. a Idē qđ h nō in sum. dā.q.clxxvij

b Et nō q mulieres cā ferendi testimoniū nō debēt iuite ad iudiciū trahi si cum necessariū fuerit testimoniū eaz iudex in expēsis pducētis mittat tabellionez aliaz psonā idoneā. vel si h iure phibēte i casu nō possit psonaliter ipse vadat. vel si nō decet ire aliū mittat. h explicite hr. eī de iudi. mulieres. li.vi. Tertio requirit' etas naz in ciuilib9 nō admittit' minor. xiij. an. iij. q.iij.c.ki criminalib9 vō nō minor. xx. vt ibidē dicit' ꝟ. in criali. x̄. itē i testiō. 4° requirit' discretio q nō recipit' ad testiōm furiosus siue mētecaptus a nisi tempore

[illegible] dicha · i sno 1ꝛzo. 1q. precepto. dr
si nō iplent legata pzcta et pcedentes
ad pias causas. gz si mihi distribuit ultra
tm q constitutū ā posset iplere. lz cū i con
ditione grauissimuz peccatū mōlegmi
tis zapme furti. et sacrilegii. 12.q.2. domico.
et nō manus ē fidē fecit ē fidelio detrioz.
noblatoēs. et. 1. th. v. et pōt cogi p pīn. et
ditate pmuz. ut. i. c. si hereditas. et i. c. 2. johās.
etta. ih. dtibi. p dicto. si pz nota. que moz
pcuit iplere nequiuit. satisfecit post cuius
mtē nā quilibet hereditatez adipleze
nēq; zc. zcalia nota cui. quicū istituit
ep̄ fecit et debita. alias hereditate pdabz
ē nota. licet. et hec ueza sūt cha si ei pz hoc
bi uenit. sit tenēdit adize hereditatē. et si vizo
ditatis hoc patiantuz. legitima tñ filio
est data

h negauit

lucidi iteruallí vt in ſ. nec furioſus de quo inferius b Sicut nec ad iudicãdum. iij. q. vij ſ. tria. q̃ non eſt ꝯpos ſue mentis .ff. qui teſta. fa. po. l. q teſtamẽto. ſ. nec furioſus

Quinto requirit fama. nã infames a teſtimonio repelluntur ex de teſti. cogẽ. p. hec ꝓdeſt pnia q̃ licet alias per penitentiã ſaluare poſſumus infamiã tamẽ nõ poſſumus abolere. ij. q. iij. c. hic colligit. nã ⁊ actus legítimi ſunt ifamib⁹ int̃dicti ex .e. licet ex q̃dã. ⁊ i glo. ibidẽ. ⁊ h̃ itellige niſi pus fuerit ĩ itegrũ reſtituti. iiij. q. iij. ſ. item ĩ cria li. x. itẽ. l. iul'. ij. q. iij. p̃uaricatore i fi. Itẽ adeo debz eſſe teſtis ſine oi infamia q̃ ſi ḡuata fuerit eius opinio ad teſtiom admitti non debet ex de excep. deniq̃. ij. q. vij. teſtes ⁊ p̃cipue i criali cauſa. ex. c. teſtimoniũ. itez debz eſſe ſine crimine. nã crimioſus repellitur ab omni teſtimonio q̃diu in crimine pſeuerat. Si võ ſit emẽdat⁹ nõ repellitur in cauſa ciuili. a. niſi eum fuerit comitata infamia. vel fuerit periurus vt ĩ dicto. c. teſtimoniũ. b. Sed i criminali talis repelli tur ſi de crimie fuerat priꝰ duict⁹ vel cõfeſſus vel nunc p exceptiõem duicatur vel grauata eſt eius opinio p eo q̃ aliq̃ndo ſic fuit repulſus aliter võ qui emẽdatus é recipit etiam i criminali a .ſ. cum de crine agitur ciuilit vt ĩ dicto. c. teſtimoniũ. alit ĩ criminali etiã poſt pniam repellit ſi duincat vt dictũ eſt in dicto. c. teſtimoniũ. b. hec omnia ĩ p̃dicto. c. teſtimoniũ. cum his que ibi nõntur. Sexto requirit fortuna. ſ. an locuplex vel egenus vel lucri cauſa qd faciat h̃ iudicĩ conſiderãdũ eſt. iij. q. iij. teſtes. x. item teſtium. Septio requirit fides q̃ infidelis coĩ fidelẽ nõ admittitur .ij. q. vij. ſi hꝛtic⁹. xxiij. q. iij. ipſa pietas. a pro fideli autẽ bñ admittitur teſtimoniũ infidel' coĩ infidelẽ dicto. c. ſi hæreticus.

b Hec ergo ſunt p̃cipalia ĩ teſtib⁹ conſi deranda. ſunt ⁊ alia quedã conſideranda que hic ſtatim ſequunt. ꝓmo vz vtr̃ ſit inimicus eius coĩ quẽ dat teſtimoniũ vel amic⁹ eius pro quo teſtificat. iij. q. iij. teſtes. x. ideoq̃ i perſona. itẽ obſcuri ⁊ ignoti nõ admittit vel ſolum admittunt cum tormẽtis aut x̃beribus vt in aut. e. ſ. ſanctimus.

a ⁊ ibi patet q̃ h̃ obtinet quãdo ex aliqua dicta ũa dubitat de corruptõe b Itẽ nec executores negociorꝫ aut procuratores qui ĩ ipſa cauſa fuerũt actores vel rñſales ex. c. inſup. imo etiã qui fuit ꝓcurator vel aduocat⁹ i priori iudicio nõ recipit i teſtẽ in cauſa appellatõis ex. c. romana. li. vi.

¶ Utrũ quiſ poſſit admitti ad teſtiom i ſua cauſa ℞ nõ neq̃ p̃incip'r neq̃ ſecũdario. ¶. e. l. omnibus. vnde venditor i cauſa rei vendite nõ admittit pro emptore q̃ cauſa ꝓpria vẽditoris eſſe vr̃ neq̃ vẽditor i cauſa pignoris ꝓ creditore. ff. de app. l. ab executore. ſ. alio ꝺdẽnato. fallit h̃ i legatarijs ⁊ fidei cõmiſſarijs q̃ ferũt teſtimoniũ i cauſa teſti cũ agit de hꝛditate nõ de legatis ⁊ fideicõmiſſis ſunt bene tamẽ poſſunt ſcribi ⁊ eſſe teſtes in eo teſtõ in quo aliqd eis legatum eſt. ¶ de teſta. l. dictãtibus. itẽ fallit in collegijs ⁊ corporib⁹ ĩ quib⁹ ſingulares eorũ perſone ꝓ cauſa vniũſitati. ferre poſſũt teſtiom. xiij. q. ij. ſup prudentiã. ex. e. iſuper ⁊. c. cũ nũtius. ⁊ h̃moĩ. ideo q̃ cauſa vniũſitatis nõ ſunt ſingulorũ ⁊ ſi ꝺmodũ ꝺtigat ſingulos. vt. xij. q. ij. qui manumittit. ⁊ itel lige niſi fuerĩt actores vel rñſales i ipſa cã vt ĩ p̃cedẽti. ſ. dictũ é a ⁊ ꝓbat in. d. c. i ſup. ⁊ idez qð i hoc. ſ. nõt ĩ dicta. q. clxxvij

b ¶ Utrũ ex cauſa cõi duoꝝ alt admitti debeat ad teſtimoniũ ℞ nõ q̃ cauſa cõmunis duoꝝ vtriuſq̃ eſt ar. ff. de ritu. nup. l. illud. ⁊ idẽ i ſocio crimis et partic̃ipe. iij. q. iij. itẽ ĩ criali. x. itẽ liberi. ex. e. c. veniẽs. nec ob. ex. c. q̃m. nã illud eſt ſpãle i cauſa denũtiatõis vel ibi admittũt ſocij criminis ad p̃ſũptiõez ex de adul. ſignificaſti. credit etiã ſocijs crimis i exceptis vt i crimine leſe maieſtatis ⁊ huiuſmõi. lxxix. di. ſi quis pp vi uẽte. vi. q. i. ſi quis cũ militib⁹. xxv. q. ij. nemini. ex de confeſ. c. i. idẽ i dicta. q. clxxvij.

b ¶ Utrũ parẽtes vel liberi poſſunt pro vel coĩ ſe teſtimoniũ ferre ℞ gencaliter p rectã lineã aſcẽdẽtes vel deſcẽdẽtes pro l' extra ſeidonei teſtes nõ ſunt. iij. q. iij. ſ. itẽ

ī crīmīali. ℵ. ītē testis. ⁊. ℵ. ītē parētes. ff. e. l. testis. ideꝫ ē dē mrē ſi tamē ambo parētes in caſu admittūt pro filio. ſ. cū quēritur dē etate vel natiuitate eꝝ qui fi. ſint. le. tūſ miſſe. ⁊. c. p tuas. a ⁊ in his. c. pꝫ qꝫ hꝫ eſt verū niſi certis indicijs ⁊ teſtibus ⁊trariū appareat b ītē vbi agit dē impedimento mrīmonij rone ⁊ſanguinitatꝫ. vl affinitatꝫ. eꝝ. e. quoc. Tetexꝫ ſi agit an matrimoniū ſit ⁊tractū vel nō tūc mater ſuſpecta eſt ſi vir ſit ſuperior eꝝ. c. ſuper eo. quē caſuꝫ hēſ ē. matrimoniū. vij. ℊ. fi. Sunt aūt quedaꝫ pſone que aduerſus ⁊iunctos ſuos teſtiō dicere nō coguntur vt aduerſus ſocerū gene rū vitricū puignū ſobrinū ſobnā. ſobne na tū eoſqꝫ qui ī primo gradu ſunt. ītē adū ſus patronū ⁊ patronā ⁊ liberos eius vt iij. q. iij. ℊ. ītē ī crīmīali. ℵ. item. l. iulia. ⁊ alie etiā pſone que ibidē cōputāt que ge neraliter a ferēdo teſtiō ſunt exempte a ⁊ ibi pūt videre qui habent hoc agitare. ⁊ idem qđ in hoc. ℊ. nō in dicta. q. clxxij. b

Vtruꝫ teſtes pducī poſſint dē domo acto ris ℞ nec dē domo actoris nec accuſatoris nec in cauſa ciuili nec crīmīali teſtes pro ducī debent qꝫ eoꝝ teſtimoniū ſuſpectū ē. iij. q. v. p to. iij. q. iij. ℊ. ītē ī crīmīali. ℵ. ītē etiā iure ciuili. omnes aūt pdicti qui repel lendi ſunt dēbent admitti ſi is coīa quē pducūt eoꝝ teſtimonio in alio iudicio ſit vſus niſi inimicitias poſtmodū exortas do cuerit vel aliquod aliud ītimū poſt emer gēs ſeu corruptōez vt in pdicto. ℊ. ītē ī crī minali. ℵ. item ſi quis teſtibus. a idem i dicta. q. clxxvij. b Nō qꝫ ſacerdos nō dz eſſe teſtis in iſtrumtis ⁊fectis totaliter ite ſeculares. xiiij. q. ij. quāqꝫ. hꝫ. itellige dē ho neſtate ⁊ nō ꝺ neceſſitate a ibi dicit qꝫ qꝫ ſacerdotū teſtimoniū credibile habeat tū in ipſis ſeculi negocijs p ⁊ficiendis iſtrum tis ad teſtimoniū nō cogētur qꝫ eos talib⁹ rebus itereſſe nō ⁊uenit. Si autem euētu aliquo cauſe iterfuerīt et aliquid viderīt vel audierīt vbi nulle idonee ſecularium iueniantur pſone ne veritas occultetur ⁊ malus vt bonus extimet iprouidentia p

prij ſit epi vt aut cora ſe ⁊ pcētib⁹ iudi cibus aut alteri veritatē honorifice teſtifi centur. b

Teſtis ii

o De numēo teſtiuꝫ. ⁊ qđē duo teſtes regulariter ſunt nēcij ⁊ ſufficiūt. ff. e. l. vbi nūs. iij. q. iij. ℊ. ītē in cri minali. ℵ ītē vbi. a idem in ſum. li. ij. t. v q. clxxvij. ℔m hoſti. ⁊ gof. b Vtrū i aliq bus cauſis ſufficiat vnus teſtis ℞ licꝫ cōiter nō ſufficiat vt nunc dictum eſt ſtatur tamē teſtio° vnius ī his in quibus alteri pīudi cīū nō īfertur puta ſi dubitat ꝺ aliquo an fuerit baptizatus. vel an eccleſia conſecrata dē con. di. iij. paruulos. ⁊. c. cū itaqꝫ. ītē ſta tur teſtimonio vnī⁹ vbi dē conſenſu partiuꝫ ita ⁊uenit. cum teſtimonio aduerſarij ſtarī poſſit. C. dē fideicōmiſ. l. fi. ītē quādo que rit vtrū aliquis ſit emendatus dē crimine ſtatur teſtimonio ſacerdotis eꝝ. c. teſtimo niū a ibi nō bene hꝫ pbat. ſi ex eo qꝫ cum in ſecreto confiteatur alr probarī nō pōt ℔m hoſti. ⁊ ī dicta. q. clxxviij. vbi etiam patet ℔m eūdem qꝫ idem eſt dē eo quod ſequit.

b Ītē in correctione fraterna ſup prima correctione caritatiua per vnū ſolū pbat qꝫ nec aliter pōt eꝝ. e. ī omni. a. idē qđ ſ. nō in dicta. q. clxxviij. ℔m gof. rai. ⁊. hoſti.

b Idē eſt quādo teſtamētū valet vnī⁹ teſtimōio. q̄ndoqꝫ nullius q̄ndoqꝫ regrūt plures vt ſ. teſtimonium pmo. ℊ. iij. Item licet vnus teſtis nō faciat probatōem facit tamē pſumptōez. eꝝ. de ſuc. ab. iteſ. c. fi.

Vtrū i aliqbus regrantur plures teſtes q̄ duo. ℞. i multis plures regrūtur. Naz in teſtis plures regrūtur vt ſ. teſtamētuz pmo. ℊ. iij. Ītē ī donatōibus cauſa mortis regrūtur qnqꝫ teſtes. C. ꝺ dona. cauſa mor. l. fi. ⁊ in codicill. C. de codicill. in fi. l. fi.

Similit regrunt qnqꝫ teſtes rogati vt in dicta. q. clxxviij. q̄ndo debitor vult pba re ſolutū debitū quod ī ſcriptis fuit factū C. e. l. teſtū. a. ⁊ ibi patet qꝫ ſimilit pōt hꝫ pbarī p aliā ſcripturā. ⁊ ſi illa ſcriptūa admiſſa fuerit poteſt ⁊ admiſſio ⁊ ſolutio p pauciores teſtes pbarī b Ītē regrūt

¶ Item q̄ quasdā psonas vt i pass. se. addicto dicto caplō cū iohēs.

quatuor testes cum dant ad reprobandū instrā ar. eī de fide istru. cū Joānes nō vī bene ꝓbare ħ ad quod allegatur. ħ in ar. fa cit dicta. l. testiū. b ¶ Utrū contra aliquas psonas requirat maior numerus testiū ℞ ꝑm Tho. z^{a} z^{e}. q. lxx. sic. ij. q. iiij. ꝑsul. a. i. epūs cardinal ꝑm glo. in. c. presul. ij. q. iij. ¶ gof. vt i dicta. q. clxxviij. b nō damnet nisi. lxxij. testib^{9} ꝑsbr aūt cardinal ñ. xliij. testibus. diaconus cardinal vbis rome ñ xxviij. testibus. ſb diaconus accolit^{9} exorcista lector hostiarius nisi. vij. testibus. ¶ hz locū spāliť in epis presbris ¶ diacombus ¶ clericis ecc^{e} romane ꝓpter eius dignitatē. ¶ ħ triplici rōne. primo quidē q̄ ī ea tales institui debent quoꝝ sanctitati pl^{9} credat q̄ multis testibus. z^{o} q̄ homines qui habent de alīs iudicare sepe ꝓpter iusticiā multos aduersarios habent. vñ nō passim credēdū est testibus cōtra eos nisi magna mlt̄itudo ocueniat. z^{o} q̄ ex odēnatōe alic^{9} eoꝝ ozogāet ī opinione hoiuz dignitati ¶ sūcti illi^{9} ecc^{e}. qđ est periculosi^{9} q̄ ī ea tol lerare aliquē peccatorē nisi valde publicuz de quo graue scandalum oriat. a. p̄dictis adde quod dī in. l. i. ff. e. s. q̄ iudices suffici entē numeꝝ testiū quē necessariū esse pu tauerit euocari patiant ne effrenata prāte ad verandos homines supflua multitudo testiuz ꝓtrahat ¶ regulariť effrenata mul titudo vī si excedit numeꝝ. xl. eī. c. cū cāz quod tñ vī relinqui arbitrio iudicis. ħz exi gētiam causaruz cū sit indeterminatū eī. de offi. ōle. de cauſ. ¶ sentit glo. i. d. c. cū cāz. b

Testis tertio

Quātū ad actū testificandi. vtr testis qui se ſbscribit alicui negocio p̄iudi cet sibi. ℞. si scienter hoc facit preiudicat si bi ita q̄ contra illud non potest postea re clamare q̄ approbasse ꝑsumit. secus si ſb scribit noīe alieno q̄ p ħ nō incelligit. ose tire. vt nō. eī de his que fi. a prela. sine. cōsen. t. t^{o} a clarī^{9} ħ nō. glo. i. c. si qs ꝑsbroꝝ. eī de re. ecc. nō alie. etiā nō ī sum. li. ij. ti. v. q. clxxvij. vbi ¶ addit. ¶ ex ħ collige q̄ nō fit

p̄iudiciū alicui si aliquid fit eo pīte ¶ nō ꝓtradicēte nisi aliquod signū debeat ꝟsensui apponi. b ¶ Quociēs pīt testes ꝓduci ℞ tres tm̄ ꝓductiones fieri possunt ī causis ec clesiasticis vel ciuilib^{9}. si nō q̄rta nisi iuret q̄ nō dicēcit testificata. a. nec p se. nec p alium. ¶ q̄ non p dolū vel p artē q̄rtā pro ductionē petat. ħ q̄ quos vult de nouo ꝓ ducē prius here nō potuit. eī. e. vltra terti am. b. quita nullo mō ꝟcedit. eī. e. ī cauſ. ¶ ħ ītelligas nisi aliquis testiū i primis p ductōibus impeditus fuisset. nā ꝓbato im pedimēto sine aliquo sacrō dabit alia dila tio etiā cētesima ꝑm Inno. ¶ sic ītellige eī e. vltra tertiā. a. idez in sum. e. ti. q. clxxix. ꝑm hosti. qui clarius sic loquit. ¶ ħ intelli gas. si ī pma ꝓductiōe z^{a}. ¶ z^{a}. ꝓduxit ali quē testē al si ipeditus fuisset ī prima z^{a}. ¶ z^{a}. ꝓbato impedimēto sine aliquo iuramē to dabit secūda dilatio sic ¶ centesima al mllesima ꝑm dñz meū Inno q̄rtum ¶ sic intellige eī. c. vltra b ¶ Quot sunt q̄ tol lunt copiā ꝓbandi p testes ℞ ꝑm gof. q̄tu oz vz publicatio attestatōuz eī. e. ꝺ testib^{9} ¶ c. ītimauit. ītē renūtia^{o} sive ꝟclusio eī. e. fraternitati. ītē q̄rta ꝓductio vt i p̄cedenti. ¶ ītē numer^{9} testiū effrenat^{9} eī. e. significa uit. ¶ c. cum cām. a idē in. d. q. clxxix. eū causam. ¶ de ħ vltimo dictū est ad fīnē p̄ cedētis. c. b ¶ Utrū testis teneat iurare ¶ q̄liter ℞. nulli testi q̄tecūq̄ religionis sit credit nisi iurauerit. eī. c. nup. pōt tñ remit ti iuramētū de ꝟsensu partiū. eī. c. tuis. nisi in causa mrioniali q̄ tunc nec ꝟfessiōi ꝟiu gū stat. eī. e. de eo qui cogno. ꝟsan. vro. su. sup eo. ¶ iurabūt tactis sacro sanctis euan gelijs nisi esset epūs q̄ iurabit solū ꝓpositi. euāgelijs. eī. de iura. calum. c. fi. a idē in sum. e. ti. q. clxxxi. ꝑm hosti. q̄ etiā idē dicit de sacerdote. s. q̄ nō tāgat euāgelia iurādo sicut n^{c} epūs. alij aūt ibi vt patz ibi. dicūt ħ spāle ī epō. veritas est q̄ de epo tm̄ logt dictū. c. fi. b ¶ Sed quid debet testis iura re ℞ debet iurare q̄ dicet totā veritatem quā nouit de illa re. iij. q. ir. hortamur. ¶ q̄ nō admisceat falsū nec aliud ꝺ suo adiciat

iij.q.ix.pura.ité addit ꝺ q̃rũdã ꝺsuetudie
ꝙ nulli pãdẽt testimoniũ ⁊ ħ bñ.iij.q.iij.
·ſ·ité i criminali ℟.até qui falso ex̃.e. frater
mtatl. a idem ī.o.q.clxxxi.ſm hoſti. b

Quid iurãt testes qñ ꝓcedit ꝙ ingſitiõez
·℟·ſi fiat iqſitio coĩ ꝓſonã ſigulare ꝺe aliq̃
crimine iurat testis ꝙ ſup illo ꝺicet plenã
veritatẽ ex̃ ꝺe ſimo. licet hoſti. ſi võ fiat iq—
ſitio ſup ſtatu eccᵉ iurat ꝺicere veritatẽ ꝺe
omnibus que ſcit vl̃ credit in eccª reformã
da exceptl. ꝺico occultis ex̃ ꝺe accu. oli. vel
iurat ꝙ reſpõdebit veritatẽ ad iterrogata·
ex̃ ꝺe accu. cũ ꝺilectº. ⁊ intellige ꝙ occultũ
hic ꝺicit crimẽ qꝺ nõ eſt manifeſtum· vel
ꝺe q̃ aliqs non eſt ifamatº. nã ſi ꝺe occulti.
ꝺe qbus nõ ꝓceſſit infamia aliqꝺ ꝺixerint
teſtes nõ valebit ꝺictũ eoꝝ· a· etiã ſi ꝺuo
vel plures ſciuerit crimẽ ⁊ iuramẽto affir—
ment· vt in.c.quod ſequitur· b·ex̃ ꝺe accu·
ingſitiõis. vt ⁊ Tho. ꝺicit in ſe. x·ſ·qui in-
cipit vtꝝ homo· a· idẽ ī ſũ. li. iij. ti. xxi. q.
vi. ℣. forma aũt ⁊c. vbi etiã additur ſecũꝺũ
vl. occulta auté hic vocamus nõ ſolũ ſecre—
ta ofeſſionis ſi etiã omne crimẽ ꝺe quo qs
nõ eſt infamatus. ſciendũ tamẽ ꝙ ſi fiat in
qſitio ſup certis capitul̃ tunc in iuramẽto
ñ apponet̃ hec clauſula exceptis occultis ſi
cũ infamia ꝓceſſerit ſpãlit̃ ꝺe hoc crimine
ꝺeterminato ſm numeꝝ ꝺicent teſtes qꝺ—
qꝺ ꝺe ħ ſcãũt vel credunt. ⁊ ſi ſit occultuꝫ
ꝺũmõ nõ ſciat̃ ſolũ ꝙ ofeſſionẽ vel ſi aliqſ
infamatus ſit ꝺe fornicatõe cũ hac mulĩe
⁊ ſup ħ fiat ingſitio ꝺebet teſtis ꝺicere etiã—
am ſecretas circũſtantias quas nouit etiaꝫ—
ſi iurauit ſecretũ tenẽ· ꝺixi auté ingt ꝺeter·
minato ſm numeꝝ qꝺ ſi ſolum ꝺe ſpẽ cris
eſt infamatº tunc nõ ꝺz teſtis reuelare oc—
culta. qñ auté gencal̃ fit ingſitio tunc ſi ꝺ—
occulti. ꝺe qbº nõ ꝓceſſit ifamia aliqꝺ ꝺixe—
rit teſtes nõ valebit ꝺictũ eoꝝ nec ille ꝓpt̃
ħ erit puniẽdus· ꝺicto. c. ingſitionis. et eſt
ratio ꝺcñtie· ꝙ cum ſup certis articul̃ iqri—
tur vel cõmittit̃ ingſitio ſcitur ꝓceſſiſſe in
famia· ſi non ſic in gencali inquiſitione b·

Utrũ liceat teſti aliqꝺ recipere ℟·ꝙ ferẽ·
ꝺo teſtimõio nihil ꝺebet recipere. xiiij. q. v
non ſane. niſi tũ expẽſas ab eo qui eũ ꝓdu
cit. iiij. q. iij. ventuꝫ. ⁊ ſi accipit turpit̃ ac—
cipiat̃ niſi ille ꝺederit ad cozrũpẽdũ teſtem
tũc enĩz ꝺebet ꝺari ei in cuĩ iniuriã accepit·
a vel paupibus ſm raiſ hoſti. auté ꝺicit
ꝙ ſi pecuniã accepit vt vex̃ teſtimõiuz ꝺi—
ceret ꝺebet ħ pauperibus erogare. vt i ſuz.
e. ti. q. clxxxviij. ħ põt itelligi q̃ndo ꝺãs re—
ꝺimit vexatiõez ſuã ꝙ nõ regrebat̃ a teſte
⁊ ꝺe hac mã lati9 ꝺictũ eſt ſ. reſtitutio pº.
·ſ·xiiij. in additione· b Qualiter teſtis ꝺ
ponere ꝺebeat ℟ teſtis tãꝙ cõis ꝓſonis ꝺz
ꝺicere purã veritatẽ quã ſcit ſup facto nul
la adiecta falſitate. iij. q. ix. hoztamur. iiij. q
iiij. nullus. xiij. q. iij. nõ ſane. nã ⁊ ſic iura
uit vt ſ. i vi·ſ·ꝺictũ eſt. Quid cũ teſtis
nõ eſt ꝺe fco certº ℟ ꝑz Tho. zª zᵉ. q. lxx.
ī teſtimonio ferẽdo nõ ꝺz homo ꝓ certo
aſſerere id ꝺe quo certus nõ eſt ſi ꝺubium
ꝺebet ħ ꝺubio ꝓferre· ⁊ ꝺe quo certus ẽ·
ꝓ certo aſſerere. Sed ꝙ ꝺtingit ex labili—
tate humane memorie ꝙ quis reputat ſe
q̃ndoq̃ certũ ꝺe eo qꝺ falſum ẽ· ideo ſi ali—
qs cum ꝺebita ſollicitudine recogitans ex—
timet ſe certũ eſſe· ꝺe eo qꝺ falſum eſt non
peccat moztaliṫ hoc aſſerens ꝙ non ꝺicit
falſum teſtimoniũ ꝓ ſe ex intẽtõe· ſi ꝙ acci—
ꝺẽs contra id qꝺ intẽdit. a idẽ in ſum. e
ti. q. clxxxiij. b ꝓpter hec ⁊ huiuſmodi ſo—
lent teſtes iterõgari vnde ⁊ quõ ſciant· ⁊ ſi
interrogati ꝺe cauſa ſcie non ꝺicant nõ va
lebit teſtimõiũ. iiij. q. ij ſ·ité ſola. ⁊. xxiij.
q. iij. ſi habeſ. ⁊ i aũc. ꝺe teſti ſ·⁊ licet ꝺubũ·
Utrũ homo teneat̃ ad teſtimoniũ fe—
rẽdũ ℟·ſm tho. vbi ſ. ꝺiſtinguẽdũ eſt ꝙ
ſi teſtimoniũ alicuiuſ ħꝺiti regrit̃ aũcti. ſu—
periozis· cum in his que ad iuſticiã ptinẽt
obꝺire teneat̃ nõ eſt ꝺubiũ quin teneatur
teſtimonium ferre in his ī qbus ſm ordi—
nẽ iurĩ teſtimoniũ ab eo exigit̃ puta in ma—
nifeſtis ⁊ in his ī qbus ifamia ꝓceſſit. ſi
auté exigat̃ in nõ manifeſtis ꝺe qbº ifamia
nõ ꝓceſſit non tenet̃ ad teſtificanꝺũ· a· hoc
verũ ſup criminibus, ſ·ſup cauſis ꝓcuniã
rijs videt̃ teneri etiã in nõ manifeſtis. xiij
q. ij. ꝝ. b Si vero regrat̃ teſtimoniũ

Tcr reſtituet ei a quo accepit

nō aūcti. superiorī cui obedire tenetur tūc si
qdē regrat̄ ad liberandū hoiez ab iniusta
morte seu q̄cūq; pena vel falsa infamia vl̄
aliquo damno tenet̄ hō ad testificādū ⁊ si
eius testimonium nō requirat̄ tenet̄ facē
qđ in se est vt veritatē denuntiet alicui q
ad hoc possit prodesse. vñ in ps. Eripite
pauperē ⁊ egenū de manu peccatoris libe
rate. ⁊ pū. xxiij. Eruc eos qui ducūt̄ ad
mortē ⁊ ro. p̄mo. digni sunt morte nō so
lū qui faciūt si etiā q̄ consentiūt facientibus
vt dicit glo.. Consentire est tacē cū possis
arguere eos Super his vō que ptinēt ad
ordinationez alicuius nō tenet̄ aliquis fere
testimoniū nisi cū a superiore opellit̄ secū
dū ordinē iur. q̄ circa hꝰ si veritas occulta
tur nulli ex hꝰ spāle dānū nascāt̄ ⁊ si imine
at periculū accusatori nō est curandū quia
ipse se in hꝰ periculum inecit. a. idez i sū.
e.ti.q.clxxxiij. Ex p̄dictis con. rai. cuiꝰ ec̄
dictum fuit quod segtur. Et ibi patet qđ
clarius addit. q̄ cū ꝓpter defectū ꝓbatōuz
quis videt primū rē suā amittere etiā pui
legiate pone vel sacerdotes cogendi sunt
veritatē dicere. xiij. q.ij. quāḡ. si talis est
causa in qua liceat eis testimoniū ferre. nō
autē licet i causa sanguinis. Cō. vl. ⁊ addit
glo. rai. q̄ in odioꝰ exceptōibꝰ vel crimi
bus nō soleuerūt testes opelli passim licz
q̄ndoq; opellant̄ vt ingsitiōibus b Ad
hec p̄dicta potest facere. xi. q.iij. quisquis. ⁊
in casu predicto de dāno etiam sacerdotes
⁊ alij clerici ⁊ religiosi tenentur. xiij. q.ij.
quāḡ. sed nō tenēt si talis est causa i qua non
liceat eis ferre testimoniū vt i cā sanguinis
vt dictū est s. homicidiū iij. ff. i. Utrū
liceat hoī testimoniū ferre de his que ei in
secreto omissa sunt. ℞. ꝑ Tho. 2ª 2ᵉ. q. lxx.
de his que omissa sunt homini in secreto
p̄ confessionē nullo mō debet testimoniū fer
re q̄ huiusmōi nō scit vt homo. si tāḡ mi
nister dei. ⁊ maius est vinculū sacramēti cō
fessionis quolibz homis precepto. Circa
vero ea que aliter homini sb secreto omittū
tur distinguēdū est. q̄ndoq; enī sunt talia
que statim cum ad noticiā homis venerit

nō bñ

Tquod

hō ea manifestare tenet̄ puta si pertineāt
ad corruptiōem multitudinis spūalez vel
corporalem vl̄ i graue dānū alicuiꝰ pone
vel si aliud est huiusmōi qđ qs tenet̄ ꝓpa
lare vel testificando vel denūtiando. ⁊ con
hoc debitū obligari nō pōt p secreti omis
sum q̄ in hꝰ frangēt fidē quam alteri debz
q̄ndoq; vō sunt talia que quis prodere nō
tenet̄ nec pōt obligari ex hꝰ q̄ sibi sb secre
to omittunt̄ ⁊ tunc nullo modo tenētur
ea prodere etiā ex p̄cepto superioris q̄ secre
tum seruare est de iure nāli. nihil autem
pōt p̄cipi homini cōtra id quod de se est
nāle a .i. quod est de iure naturali vt in
sum. e.ti.q.clxxxv. vbi hec nō. b Utruz
discordia testiuz infirmet testimoniū ℞ ꝑ
tho. vbi s. discordia testiū i aliqbus p̄nci
palibus circūstantijs que variāt sbam fēi
puta in tēpore in loco vel i psonis de qbꝰ
principalit̄ agit̄ aufert efficaciā testimonij
q̄ si discordāt in talibꝰ vident̄ singulares
esse i suis testimonijs ⁊ de diuersis factis
loqui. puta si vnus dicit hꝰ factū esse tali tē
pore vel loco alius alio tēpore vel loco nō
vr̄ de eodē facto loqui nō tñ p̄iudicat̄ testi
moniū si vnus dicat se nō recordari ⁊ aliꝰ
asserat determinatū tēpus vel locū ⁊ si in
talibus oio non discordauerit testes acto
ris ⁊ rei si sint equales numero ⁊ pares di
gnitate stat̄ pro reo q̄ iudex facilioz debet
esse ad absoluēdū q̄ ad dēnādū nisi fōte
in casibꝰ fauorabilibꝰ sicut i causa liberta
tis ⁊ huiusmōi. a. vt ē etiā causa mrionij
dotī. ⁊ testamēti. ex. de sen. ⁊ re iudi. c. fi. Si
vero testes sint icēles tunc iudex iquiret
veritatē p̄m dictiones que stati sbsequunt̄
pro quo facit. iij. q.vj. ff. itē i criminali. ff.
itē testiū. b. Si vō testes eiusdē partis
dissenserūt debet iudex ex motu sui animi
pcipere cui parti sit standū vel ex numēo
testiū vel ex dignitate eoꝝ vel ex dictiōe
negocij ⁊ dictoꝝ. multo autē magis vnius
testimoniū repellit̄ si ipse sibi desideat iterro
gatus de visu ⁊ scis. nō autē si desideat ite
rogatꝰ de opinione ⁊ fama q̄ pōt ꝑ diuisa
visa ⁊ audita diuersimode motus esse ad

respõdẽdũ. Si vero sit discõdia testionij in aliquib⁹ circũstãtijs nõ ptinẽtib⁹ ad substãtiã facti puta si tẽpus fuerit nebulosuz vel serenum vel si domus fuit picta aut nõ vel aliquid huiusmõi. talis discordia nõ p iudicat testimõio q̃ hoĩes non ꝺsueuerunt circa talia multum sollicitari vnde facile a memoria elabunt̃ quãmo aliqua discordia in talibus facit testimoniũ credibilius vt dicit Triso⁹ sup .M^t. q̃ si in omnibus ꝺcordarẽt etiaz miniuis videret̃ ex ꝺdicto eundẽ sermonẽ ꝓferre qꝺ tamen prudẽtie iudicis relinqtur discernẽdũ. ā. ꝓdicta eẽ latius ⁊ diuersis verbis nõ in sum.e. ti.q. clxxxvi.ꝑ vl. ⁊ Hosti. vbi etiam additur q̃ testis potest corrigere suum dictum icõtinenti non autẽ ex interuallo. ex̃ de testi. cogen. preterea. itẽ q̃ si ad reprobãdũ dicta priorum testium inducãtur secundi testes oportet istos secundos plures esse ⁊ longe melioris fame q̃ sint primi q̃ post publicationem attestationũ magis presumitur de sbornatione testium q̃ ante. ex̃. de pba. licz .ꝑ. vlti. Itẽ q̃ si neuter possidet res ⁊ vt'q̃ petit eam ab aliquo extraneo ⁊ testes iam dicto modo sunt pares diuidat̃ res si pot sicut fuit iudicium Salomonis inter meretrices. iij. reg. iij. ⁊ ex̃. de ꝓsump. afferte. si si non potest diuidi potest iudex gratificare ⁊ dare cui vult. ar. ex̃. de pro. c. i. Item q̃ si testes cõdicunt instrõ semp testes ꝓualent instrõ nisi in his que melio⁹ ꝓbantur p instrm̃ q̃ p testes vt sẽia lata ⁊ arbitriũ ⁊ omissio facta iudicibus ⁊ nisi iuentario publice ꝺfecto cõi quod nõ admittunt̃ testes ⁊ nisi i istrõ in quo mulier ꝺfitet̃ se recepisse pecuniã pro fideiussione. C. ad vel leya. l. antique. Sz certe ista lex nõ vr̃ ꝓbare id ad qꝺ all'at̃. bene aũt vr̃ q̃ q̃ ad acta iudiciaria instrã ꝓualeant testibus cũ dicta acta de necessitate debeãt in scriptis redigi vnde soli testes ad eoz ꝓbatõem sufficere nõ videt̃. ex̃. de pba. qm̃. Itẽ i. d. q. clxxxvi. dr̃ ꝑm eosdẽ q̃ oportet q̃ ad minus p q̃tuor testes reprobet̃ instrm̃ q̃ instrumẽtuz obtinet vicẽ duoz testiũ ⁊ tabellio eqpollet vel est maior vno teste b Quid de teste falso ℟ ꝑm Tho. z^a z^e. q. lxx. peccat mortaliter inquãtũ periurus ⁊ iquãtũ facit contra iustitiã de quo est spãe pceptũ i decalogo ⁊ talis idubitãt̃ tenet̃ ad restitutõez oiuz que prius eius amiserit p eius testimoniũ. xiiij. q. v. nõ sane. ⁊ q. vi. si res aliena. ⁊ ij. q. i. notũ. a melius facit. c. fi. ex̃ de. in iur̃ ⁊ ꝓdictis. con. rai. ⁊ hosti. vt in sum e. ti. q. clxxxvij. b

Timor Utrũ sit pcm ℟ ꝑz Tho. z^a z^e q. clxxv. timor peccatũ est ꝑm q̃ est iordinatus ꝓut. s. fugit qꝺ nõ est ꝑm rationẽ fugiendũ. hec aũt inordinatio timoris qñ ꝺsistit i solo appetitu sensitiuo non supueniẽte ꝺsensu rõnalis appetit⁹ ⁊ sic nõ pot esse pccatũ mortale ꝑ solũ veniale. qñq̃ hec inordinatio timoris ꝓtingit vsq̃ ad appetitũ rõnalẽ qui dr̃ volũtas qñdo-s. volũtas refugit aliquid ex libero arbitrio ñ secũdũ rõnẽ ⁊ tal' iordinatio timoris qñq̃ est pccatũ mortale qñq̃ veniale. si enĩ qs ꝓpter timorẽ quo refugit periculũ mortis. l' qꝺcũq̃ aliud tẽporale malũ sit dispositꝰ vt faciat aliqꝺ ꝓhibitũ. vel ptermittit aliquid qꝺ est pceptũ in lege diuina talis timor est pccatũ mortale aliqn veniale. a. idez i sum. con. li. iij. ti. xxxiiij. q. cclxij. b

Utrũ aliqs timor excuset a pccato ℟ ꝑm Tho. vbi ꝫ. sicut ptactũ est timor i tãtum habz rõnez pcci in quãtũ est ꝺtra ordinez rõnis. ratio autẽ iudicat q̃dam mala magis esse fugiẽda q̃ alia sicut magis est fugiẽda mors corporalis q̃ amissio rerũ. vñ si quis propter timorẽ mortis. latronibus aliqd. permittẽt aut daret excusaret̃ a pcco qꝺ ĩcurreret si sine causa ltima pretermissis omnibꝰ bonis pccatoribus largiret̃: si qs vero incurrat mala magis fugiẽda. vt puta. mala aie. i. pccata fugiẽs mala corporis puta flagella vel mortẽ aut mala exteriorũ rerum puta dãnũ pecunie. a. etiã magis q̃ dãnũ corporis q̃ magis sunt timẽda mala anime q̃ corporis ⁊ mala corporis q̃ extrinseca. rerũ ꝑz eũdẽ Tho. ⁊ i sum. e. ti. q. cclxiij. vbi

hec nō. b nō excusat totaliť a pcto. dimmuiť tamē pccatū·q; minus volūtariū est. nā ex timōe ꝑonit q̄si q̄dā necessitas. vñ philosophꝰ huiusmōi q̄ fiūt ex timore dicit esse nō simplr volūtaria ſ mixta ex volūtario ¶ inuolūtario. ¶ Utrū itimiditas sit pccatū R̄ ꝓ3 tho. z^{a} z^{e}. q. cxxvi. intimiditas pōt ꝺtingē tripl'r. vno mō q̄ndo aliqs mīꝰ timeat mortez q̄ ꝺebeat. vel aliq̄ mala tēporalia ꝓpť hꝰ q̄ mīꝰ debito amet bona eiꝰ. Cōiria ſ q̄ nihil eorum timet nō pōt ex tali ꝺefectu amoris ꝺtigere. a sed ex causis ſbsequētibꝰ vt i sū. e. ti. q. cclxiij. vbi hec nō. b. z^{o}. pōt itimiditas ꝺtigere eo q̄ quis extimat mala opposita bonis q̄ amat sibi supuenire nō posse. q̄ndoq; ꝺtingit ex supbia animi ꝺ se p̄sumenti. et alios ꝺtēnenti. ꝓm q̄ dicit Job. xli. factus est vt nullū timeret omne ſblime videt. z^{o}. ꝺtingit ex ꝺefectu rationis sicut phūs dicit z^{o} etbi. q̄ celte ꝓpter stultitiā nihil timent. vnde patet q̄ esse ipauidū est vitiosū siue causet ex ꝺefectu amoris siue ex elatione animi. siue ex stoliditate q̄ tamē stoliditas excusat a pcto si sit omnio iuincibiľ. de mā timoris quere. j. vio. et s. metus.

Torneamentū.

Torneamēta dicūť in quibus milites ex ꝺicto ꝺuenire solēt et ad ostētatiōnē virtū suaꝝ et audacie temē ꝺgredi ex. e. c. i. a vnde mortes hominū et aiarū pericula sepe ꝓueniūt vt ibi. et sic vī q̄ q̄liťcūq; fiat talis p̄riculosus ꝺgressus ad ostētatiōnē virtū vocet a iure torneamentū licet forte in ꝺiuersis partibꝰ ꝺiuersimode nūcupeť. nā nō e curādū de vocabuľ ſ de rebꝰ. et de ratiōe legis. vt i. c. intelligē^{a}. ex. ꝺe x. sig. cū etiā in penalibꝰ procedat ad similia vbi est eadē rā. vt s. sortilegiū. ij ſ. vij. ī additiōe b ¶ Utrū torneamēta facē sit pcz R̄ ꝓm Guil. tales mortaliter pccant quia faciūt coīi ꝓhibitiōez ecc^{e}. ex. e. c. i. si autē nō essent ꝓhibita et fierēt causa ꝺiscendi vsum armoꝝ ad ꝓpugnādum ifideles et ob ꝺefensionē patrie. vel reipublice nō essent pccata. ſ itellige ꝓm hosti. q̄ ꝓhibita sūt q̄ mortes et corꝓris et anime imineant in eis. nā ꝺebz cogitari hoc euenire posse. ff. ad. l. acquiť. l. q occidit. ſ. in hac. ff. locati. l. si qs domū. et ludus noxius in culpa est. ff. ad. l. acqui. l. nam ludus. et qs eos ludos appellet ex q̄bus crimina oriūť vt in ꝓhemio. ff. circa fi. a. ꝓpter has causas satis patet q̄ hec ꝺe se illicita sunt etiā si ab ecclesia nō ꝓhibēť. vt et sentit hosti. et gof. licet Guil. aliud ꝺixerit. vt i sum. li ij. ti. ij q. ij. b ¶ Que pena pugnātiū i torneamēti. R̄ ꝓm rai. pena est. q̄ si aliquis. a. s. qui exercet tale torneamētū vt in sum. e. ti. q. iij. x. hec habētur. Idē vī et si nō exerceat ſ auxiliū in illo p̄stet seu eius exercitio in aliquo se imisceat vt i. ſ. se. b. vbi aliquē occiderit etiā casu reus homicidij et irregularis erit. q̄ ludus talis noxius est et illicitꝰ et ideo quicquid ex eo seq̄ť ꝺputādū est ar. ex. ꝺe ꝓsum. c. i. et ex. ꝺe homicidio. c. fi. Ite qui i torneameto moriť nō debet i cimiterio sepeliri vt s. sepultūa. iij. ſ. i b ¶ Quid ꝺe his qui ad torneamenta accedūt animo pugnandi nō tñ ipsi pugnant licet aliqui ibi occisi fuerit. R̄ ꝓm gof. nō oportet tales ad ordines ꝓmoueri eo q̄ ad rē ordēnatas et ꝓhibitā accesserūt. idē hosti. a idem i sum. e. ti. q. iij. vī tñ q̄ cū talibꝰ possit eps dispēsare vt ꝓz s. bellū. ij. ſ. ij. i additiōe. b

Transactio

Est ꝺ re dubia et lite incerta nec dū finita nō gratuita pactio. ff. e. l. i. a idē i sum. li. i. ti. i. q. i. ꝓm glo. rai. b lite autē itelligas p̄ntē vel futurā q̄ etiā ante litē potest fieri trāsactio. ff. ꝺe condi. inde. l. elegāter. ſ. si qs pōt. ¶ Utrū trāsactio sit illicita i spūalibus R̄ ꝓm Inno. licita e dūmō ex vtraq; parte tātū spūale et nō tēporale iteruenīat ex. e. statuim^{9}. et. c. ꝺ cetero ex ꝺ ꝺec. ex mltiplici. et. c. suggestū. ex ꝺe rer. ꝓmu. ad qōnes. idē i bñficiis si petātur iure ptātis puta q̄ vna ecca p̄tat ab alia p̄bēdā quā ꝺicit ad suā collonē ptinē. ſ si aliqs clicus p̄tat sibi bñficiū nō est licita trāsactio etiam

si vtrīq; dēt spūale ex.e.ostitut⁹. Cōpositio aūt iteruenire pōt ex.c.sup eo. tal'.s.q; ille clericus q ius nō habz vel nō habē cre ditē penitus renuntiet iuri suo sine aliqua datione.vel etiā q ius hūs recipiat' i canonicū sine datiōe. a ħ est q dicta opositō sit amicabil' ⁊ gratuita vt i dicto.c.sup eo ⁊ idem qđ hic nō i sum.li.i.ti.xv.q. xliij. vbi ⁊ addit' ꝑm hosti.q; si dicta amicabil' est opositio fiat sine aūcte iudicī psonal' é ⁊ cū psonis extinguit'. si aūté fiat cū iudicis aūcte real' est nisi p iudicé aliud dictuz sit ex.c.de cetero. Jté q tūsactio alū ponit' pro amicabili opositōe ex.c.ex litteris.⁊.c. veniens. Jté q licet opositō aūcte supioris facta teneat mero iure tñ restituetur ecc⁹.si ex ħ grauit' ledat'ar.ex de resti.c.i.

Transitus siue tñ slatio Quib⁹ de cāis pōt cleric⁹ scl'ar. trāsire de vna ecc⁹ ad aliā ℞ ꝑm rai. tribus de causis ꝓmo.s.causa necitati. puta ꝓpter hostes ⁊ huiusmōi.⁊ i ħ casu etiā si qs auctoritate ꝓpria tūseat nō punit' cū causā habeat ⁊ cessante necitate debet recupare ecclesiā suā.vij.q.i.pastoral'. z⁹ causa vtilitatis.s.qñ pōt esse magꝫ vtilis in alia eccl'ia. ⁊ tūt pōt trāsire aūcte supioris.vij.q.i.mutationes.⁊ trib⁹.c.se.ȝ⁹ causa humilitatis siue sāctitati.puta cū tūsit ad religionē et tunc postḡ ꝓfessus est nō pōt retē primā eccl'iaz aut redire ad seculū.vij.q.i. ħ neqḡ a Idem i sum.li.iij.ti.xxvij.q.i. b

Quid si cleric⁹ causa cupiditati. l' ābitōis temē trāsit de vna ecclesia ad aliā. ℞ debet carē vtraq;.s.habita ⁊ ambita prima q; suplē eā dtēpsit.z⁹ q; eā auare ocupiuit. vij. q.i.si qs epūs.⁊.ȝ. ambitiōis. ex de trāslaquāto.ħ tñ ecclesia pōt cū repetere.vij.q.i. non opz.⁊.c.si qs vero. a idem i dicta.q. i. b Quō q hz bñficiū cū cura si recipit sil'e vacat ꝑmum.habes ö.bñficiū.i.ȝ.iij. Quō etiā teneat' clericus siue prelatus i beneficio residē hēs ö.residētia.ȝ.i.⁊ supra clericus.in.ȝ.fi. a ⁊ adde q; cleric⁹ sine licētia tūsiēs seu i bñficio nō residēs ꝓut tenet' debet ipso beneficio ꝓuari si admonit⁹ se nō correxerit ex de cle.non resi.c.relatuz ⁊ nō in.o.q.i.ꝑm hosti.qđ est intelligēdū excepto casu de quo ö.prie. vz qñ tūsit ⁊ capit aliā ecclesiā causa cupiditati.i q nō vī ncēta admonitio vt prętactū est b Quō trāseūdū sit de vna ecclesia ad aliā ℞ ħ rai si est epūs nō pōt trāsire sine expressa lnia pape.vij.q.i.mutatōes.siue sit ocrat⁹ siū elect⁹ ⁊ ofirmat⁹ ex de tūsla. inter corporalia.si vō sit iferior ⁊ trāsit ad aliā ecclesiaz eiusdē epāt⁹ ⁊ sic sufficit tacit⁹ osens⁹ epī ar.xxxiij.q.v.q vxorē,si vō ipse ībest iferiori plato ⁊ trāsit ad ecclesiā nō ībdtā illi tē osensus exp̄ssus requīr⁹ est ar.lviij.di.c.ij. ⁊ ix.q.iij.Questus.cū aūt trāsit ad ecclesiā alteri⁹ epāt⁹ necessari⁹ est exp̄ssus osensus epi.⁊ etiā alteri⁹ si habz aliū sup se ꝓter epm.lxxi.di.p totū.lxxxv.di.florētinū.vij.q. i.epūs de loco ex de regula.admonet. a ⁊ idē qđ i ħ ȝ.nō.in sum.e.ti.q.ij. vbi etiam pz q; id qđ segt' fuit dictū glo.rai. b Hodie tñ de osuetudie lnia nō petit' porro de trāsitu vni⁹ religiōis ad aliā habes ö. religio.v.p totū. Nō q; q trāsit de vna ecclesia ad aliā de minori ad maiorē transire dz.xcij.di.legim⁹.ex de tūsla.c.i.⁊ tūc dic⁹ platus dī trāslat⁹ cū é ofirmat⁹ ⁊ obtinuit corporalē possessionē.xxi.q.ij.si qs iā tūslat⁹ a ⁊ ibi ħ nō glo. b ⁊ tūc nihil dz hre cōe cū priori ecc⁹ vt ibi dī secus si nō hz corporalē possessiōez.xcij.di. si qui epī. ⁊ de ħ etiā ex de elec.cū in cūcti.

Treuga q; tpe treuge bona sua per mare l' p terrā auferūt sarracenis rapinā omittūt ⁊ ad restitutōez tenētur ⁊ pūt puniri a ꝓnēipe cui⁹ treugā frāgūt q; fides eē hosti seruāda é.xxiij.q.i.noli.xxij. q.iij. Innocens.

Tutela Triplex é tutela .s.testam taria vt qñ pr̄ dat tutorē filio in testō. Jté ltima vt q; dēfert' a lege vt cum nullus est tutor p testm tūc qui primo loco debet succedē huic ab intestato tenetur

suscipe tutelā huiusmōi. Itē datiua vt qñ nullo tutore dato ī testō vel nō extātibus ꝺsanguineis ad tutelā idoneis iudex ex officio dat tutorē ⁊ durat tutela vsq; ad cōpletū.xiiij.an.pupilli.⁊ inde incipit cura q̄ durat vsq; ad xxv. annū. a dicta differētia tutelaꝝ ponit etiā ī sum.li.ij.ti. viij.q. ij.ꝑm glo.rai.⁊ hec mā late tractat in isti. de tute.p to.cū multis sequētib⁹ ti. vsq; i finē ꝑm.li. b Utrū clericā teneat suscipere aliquā tutelā ℞ ꝑz Jo.di.lxxxvi.c.fi. nullā cogūt recipere.ltimā tn possunt recipere si volūt vt i.d.c.fi.⁊ ē h̄ ꝓuilegiū clericoꝝ q̄ licet possint succedē alicui ab itestato nō tn tenēt recipere tutelā ſ; i laicis aliud obtineat. C. de legi. tuto. aūc. sicut hereditas a p̄dicta nō glo.ī.d.c.fi.nō.etiā in sum.in dicta.q.ij.ꝑm.glo.rai.glo. etiā i dicto.c.fi.dicit q̄ clerici nō p̄nt testamētāriā nec datiuā recipe.p.c. Cyprianus.xxi.q.iij. qđ h̄ facit. Utrū epūs vel monachꝰ possit recipe tutelā ℞ ꝑm Jo.vbi s. epūs vel monachꝰ etiā volēs nō p̄t recipere tutelā ltiam vt ī aūctl. de san. epi. ſ. deo autē amabiles. vel dic q̄ illi autētice derogat p illud decretū. di. lxxxvi. puenit. ita q̄ si velit possint recipere ltimam ſ; nō datiuā vel testamētariā. ſ; ad tutelā cōez miserabiliū p̄sonaꝝ omnes clerici vel monachi tenēt vt ī.d.c.puenit.⁊.lxxxviij. di.c.i.⁊ .c. epūs gubernatōez. a ibi dī epūs gubernatōez pupillorꝝ ⁊ viduaꝝ ⁊ peregrinorū nō p seipsū ſ; p aīp̄sbēm aut archidiaconū agat.⁊ h̄ tex.facit q̄ epūs nō p̄t administrare tutelā etiā ltimā p seipsū. ⁊ ita p̄t intelligi.d.ſ.deo autē.p alios autē sic ⁊ ita intelligat.c.puenit.vbi etiā glo.nōt que ⁊ i isto ſ.hēnt nōt etiā i.d.q.ij.ꝑz rai. ⁊ addit glo.eius q̄ mōchi seu alij religiosi p̄nt recipe tutelā miserabiliū p̄sonaꝝ ⁊ etiā legitimā de ꝺsensu tn̄ p̄latorū suoꝝ ⁊ nō alſ .xij.q.i.non dicatis. b

Tarpe lucrū

vide s. elemosina. i.ſ.xlti.⁊ s. restō.i.ſ.añpē. a ⁊ ibi de h̄ latiꝰ i additōe.

Vana gloria

regre s. gl'ia vana. Itē de vestibus.ſ.vestis. a ⁊ latius s. ornatus ī ad ditione. b

Vasallus

dī ille qui hz feudū ab aliq̄. vt supra. feudum.

Velatio

x̄ginū vid.ſ. x̄giuz ꝺsecratio.

Venatio

Utrū sit licita ℞ secūdum Hostiensem venatio si fiat quo tempore debent homines esse in ecclesia ⁊ orare est oibus interdicta.lxxxvi.di.ſ.an.putat.de cō.di.iij.irreligiosa.⁊.di.v.ieiuniū. ⁊ intellige nisi esset necessitas vt si fames vrgēt vel bestie vastarēt hoies vel segetes. C.d fer.l.iij. a idez ī suz.li.iij.ti.xxix. q. xij.ꝑm hosti. b aliꝰ autē diebus licita ē laicis. a .ſ.pro carnib⁹ ⁊ pellib⁹ habēdis al' nō ꝑm rai.⁊ gof.vt in.d.q.xij. b Sed clericis illicita tn causa sanitatis ⁊ recreationis esset licita nisi esset nimis frequētata ſ; clamorosa ex d cle.vena.c.i.⁊.ij. a ī hiſ .c.⁊ in.c.i.ex ne cle. vel mo. satis claret q̄ omnibus clericis indifferēter venatio interdicit siue cū canibus siue cum auibus licz aliqui h̄ senserint sine iurl.tn aūcte q̄ clici possent q̄q; causa recreatiōis venari vt in dicta. q.xij. b epis vō oio ꝓhibita ē vt idem nōt p'a coñ venatores cl'icos.lxxxvi di.c. qui venatorib⁹.⁊.c.se. a dic clarius vt nō glo.lxxxvi di.q.venatorib⁹ sup x̄to veuatorib⁹.qđ et positū est s. ferie.ſ. vi. in additione. p̄dicta etiā tāgūt in dicta.q.xij.

b Utrū serui teneāt obedire dñis venari volentibus tpib⁹ ꝓhibitis ℞ ꝑz guil nō tenēt serui obedire dñis i rebus illicitis. q̄le est h̄ coñ illud p̄mū q̄rite regnū dī a idez in sum.e.ti.q.xiij.vī tamē q̄ excusent a peccato in talibus si cogunt p iustū metum. vt s. ferie.ſ. viij.

Venditio

Utrū licet vendere

arma venena ornamenta taxillos fracturas et huiusmodi vide s. negociatio. §. v. et sequentibus. de auro alchimico s. emptio. §. v. in medio. de venditione facta sub modo vel sub conditione s. donatio. i. §. v. Item utrum liceat emere vel vendere nunc ad certum terminum vsurarii. iij. per totum et s. emptio. vide ibi.

Beneficium vide supra maleficium. et s. sortilegium. iij.

Venialia peccata vide s. peccatum. iij.

Verberatio vide s. percussio.

Vestis Utrum circa exteriorem apparatum vestium siue aliorum huiusmodi possit esse virtus et vitium R. et sic tho. 2ª 2ae. q. clxix. i. resp. exterioribus potest esse peccatum immoderatie vel per vnum modum per comparationem ad consuetudinem horum cum quibus aliquis viuit vt dicit Augustinus. iij. confessionum. Que cum mores horum sunt flagitia pro morum diuersitate fugienda sunt vt pactum inter se ciuitates et gentes consuetudine vel lege firmatum nulla ciuis aut peregrini libidine violet. Turpis est enim omnis pars vniuerso suo non congruens. alio modo potest esse immoderatio ex inordinato affectu mentis circa quem quisque contingit quod homo nimis libidinose talibus vtatur et sub sine sum consuetudine eorum cum quibus viuit sine etiam preter consuetudinem eorum contingit autem iste inordinatus affectus triplici quatuor ad superabundantiam vno modo per se vt homo ex superfluo cultu vestium gloriam huius querat puta. s. vestes et alia huiusmodi hoc pertinet ad ornatum quem dicit. vii. ggg. dicit in omelia. sunt non nulli qui cultum subtiliorum pretiosarumque vestium non putant ee peccatum. quod verum si culpa non esset nequaquam homo dei tam vigilanter exprimeret quod diues quoque bat apud iferos bisso et purpura idutus fuisset. nemo quidem vestimenta precipua vel pretiosa. s. excellentia statuum propriorum nisi ad inanem gloriam querit. Alio modo sum quod homo per superfluum cultum vestium querit delicias sum quod vestes ordinate ad corporis fomentum. 2m. modo est quod nimia sollicitudine apponit ad exteriorem cultum vestium etiam si non sit aliquis inordinatus ex parte finis. ex parte quoque defectus potest esse duplex inordinatio secundum affectum vno modo ex negligentia hominis qui non adhibet studium vel laborem ad hoc quod exteriori cultu vtatur sm quod opus vni phūs. vij. ethi. dicit quod ad mollicie pertinet quod aliquis trahat vestimentum per terram et non laboret eleuando ipsum. alio modo ex eo quod ipsum defectum exterioris cultus ad gloriam ordinet. vñ dicit Augustinus de sermone domini in monte. nam non in solo rege corporalium nitore atque pompa sit etiam in ipsis sordibus et luctuosis esse posse iactantiam et eo periculosiorem quo sub nomine sanctitatis vel seruitutis dei recipit et phūs dicit quod superabundantia et defectus inordinatus ad iactantia pertinent a quibus hac ma ordinatus tam virorum quam mulierum et vestium et aliarum rerum latius dictum est s. ornatus in additione magna. b Utrum aliquibus licet uti vilibus aut semper sit peccatum R. sm tho vbi s. peccat. qui viliorib⁹ vestibus vtitur quam ceteri si hoc faciat propter iactantiam vel superbiam vt se ceteris preferat nitiu eni superstitiosum est. Si autem hoc faciat propter maceratonem carnis vel humiliationem spūs ad virtutem temperantie pertinet. precipue autem oportet vilibus uti his qui alios verbo et exemplo ad penitentiam hortantur sicut fuerunt prophete de quibus apostolus dicit ad hebreos. xi. Circuierunt in melotis et in pellibus caprinis. Et glo. Hie. iij. dicit. qui penitentiam predicat hoc penitentiam predicit. Utrum constituti in dignitatibus vel ministri altaris debeant uti pretiosioribus vestibus R. sm tho. ubi s. in eis non est vitium sum si potius debitum ad significandam excellentiam sui ministerij vel cultus diuini a istud si potius debitum non est verbum tho. ut patet per eum 2ª 2ae. q. clxix. ar. i. ad si. potest tamen verificari inquantum oportet decorem marie ut deputata ad diuinum cultum sint munda et nitida ut ex consuetudine. c. reliqui b De vestibus et sacerdotum paramentis consecratis habes s. consecratio. v.

Utrum liceat mulieri uti veste virili. R. sm Tho. 2ª 2ae. q. clxix. non. nam cultus exterior ut predictum est i. §. i. oportet debitum conditioni persone sm

ɔsuetudiez cõez ⁊ iõ de se uitiosum est ꝙ mulier utat' uestε uiríli l' ecõuerso quod ⁊ spāl'r ꝓhibet' de utro.xxɪ. quía gentíles tali habitu utebāt' ad idolatríā.põt tamē ħ ꝙnꝙz fierí sine pcõ ꝓpt' aliquā necessitatē vel causa occultādi se ab hostib⁹ vl' ꝓpt' defectū altíus vestimēti aut aliud ħmodí de ornatu võ mulierum supra ornatus. a ⁊ ibí latíus in additionibus. b

Vicarius in quib⁹ casibus ꝙs posſit ecc⁹ per uicāriū deseruire ℞ ꝑm hosti.regularit' residē debet ut dictū é ē. residētia.§.pe.⁊ vl. a ⁊ melius ī pncípio b põt aūt in casib⁹ p vicariū ꝺꝓuire.pm⁹ est rõne occupatõis.hac occasione excusat' epūs qui i eccl'ia cathedrali hz aliqué loco suí ⁊ ipse i camera sua dicit horas ⁊ postea expedit occurrētia.ħ idez itelligo de ꝙlibz ltime occupato eī ꝺ cele.missa.c.i.debet tñ epūs celebrare in eccl'ia die dñico ⁊ aliis p cipuis festiuitatib⁹ nisi excuset nec̄itas.vɪj q.i.tēporis.in fi. z⁹ est rõe statuti siue ɔsuetudinis ar.eī de ɔsti. cũ omnes. in fi.z⁹ é rõe ꝓnlegij siue dispēsatõis eī de filijs p sb'r.ꝓposuit hunc casũ frequēter ocedit ꝑp hñtibus pl'alitate bñficiorũ ⁊ addit dum tñ cura aiaꝝ nõ negligat' ⁊ eccl'ias faciat p vicarios idoneos deseruire. ⁊ nõ.ꝙ hic casus cũ ꝓcedēti nõ habz locum si eccl'ia fuerit seruitoribus destituta eī de cle.nõ resi. cũ sd ħ.exquo enī ɔsuetudo cepit esse irrõnabil'.⁊ ecc⁹ onerosa tenēda nõ é eī de ɔsu. .c.i.in.fi.4⁹ qñ epūs hz sb se hoiesi diuerso ꝛritũ ⁊ linguaꝝ.nã ill' hz p uicariũ deꝑuire eī de offi.or. qñ. §⁹ ꝙndo qs habz pre bēdā i eccl'ia cathedrali cui ānexa est eccl'ia parrochiał'.ná tal' i ecclesia cathedrali deꝑuiet ⁊ i ānexa deseruiet per uicariũ eī de p bē.extirpāde.§. qui võ ⁊.c exposuisti.6⁹ é rõe defect⁹ siue debilitati.supueniēti.vij.q. i.c.i.eī de cle.egro.c.pe.⁊ ulti.7⁹ ꝙndo necessario hz ꝓficiſci ut ꝙ cruce signatus est eī de uoto.c.fi a ⁊ ibí pz ꝙ ħ est ꝛuz qñ p cl'icoꝝ suoꝝ abñtiā ecc⁹ enormit' nõ ledūtur ⁊ ipsi cl'ici pñt terre sancte utiles eē ꝛbō pit' ⁊ ex°. b ⁊ sil'r ꝙndo ꝓficiſci hz utilit' ⁊ honeste ut causa studioꝝ siue pregrinatõis.⁊ ꝺ licētia plati eī ꝺ cle.nõ resi. relatū.de cõ.di.v.nõ opz. aliq ponūt pl'es casus si isti videt' esse pncipaliores. a ꝙ ⁊ alij ad istos pñt reduci ⁊ omnes ad ħ generale vz qñ rõnabil' urget nec̄itas eī de reg. iur. qꝺ nõ est ⁊ põt colligi ex his que nõ. in sum.li.i.ti.vij.q.xxx.vbi ē.dicta omnia ponūt ꝑm Hosti.Hof.⁊ vl. Quid é uicarius ꝓpetuus ℞ tal' est q curã hēt eccl'ie cuius vicarius est eī de offi.vi.ex parte.

a melius dic ꝙ ille est ꝓpetuꝰ vicari⁹ q ɔstituit' aūcte epo ⁊ nõ ad tēpus eī de offi. vica.ad ħ.⁊ iste habz curã ecc⁹ ⁊ reliqua q sequūt' b vñ ꝙuis hz i ecc⁹ eī de fide instru.ꝓpetuꝰ.⁊ hñs ꝓpetuã vicariã alią hre nõ põt eī de offi vi.puideas eī de resp. postulasti. a i.d.c.puideas dicit' ꝙ null⁹ pmittat' hre pl'es vicarias sil' nc⁹ distinguit' inter ꝓpetuã ⁊ nõ ꝓpetuã. b nc⁹ sine causa põt ámouēri eī de offi.vica.ad ħ. Itē si tal' vicari⁹ accípiat aliquã eccl'iã cũ cura pdit vicariã ⁊ debet hre. xxv.ānos ⁊ ꝓmoueri ad sacerdotiũ sicut si esset rector ordinari⁹ al' ꝓuat⁹ é vt i cle.que de ecclesijs.eī.e. a ⁊ ibí patet ꝙ ħ est verũ quo ad vicarias p petuas parrochialiũ eccl'iaꝝ. b de ordinario aūt rectore hr' ē.ecc⁹.ij.ɔc. Utruz plati pñt vices suas sb ānuo cēsu ɔcedere ℞ nec epūs nec archidiacon⁹ nec ali⁹ plat⁹ ħ põt.eī ne pla.vi.su.c.i.ij.⁊.iij. Cum enīz tale ius spūale sit nõ est dubiũ ꝙ pro eo aliqd dare l' recípe symonia é a ꝑm rai.q ⁊ addit vbi aūt aliquid dat' l' tenet' l' pro iur'dictiõe si in signũ sbiectiõis antique nõ est symonía vt eī de reli.do.ɔstitu. vt i sũ. li.i.ti.ij.q.i. . b Sz ꝙndo epūs ɔmittit alicui pure ⁊ simpl'r vices suas ī tali vicaria ɔstituat salariũ nõ est pcz si potius ad ħ tenet' xɪj.q.ij.caritatē.⁊ ut dicit Hosti sicut ꝙ ɔmissione iurisdictiõis nõ licet recípere certã pcunie ꝙtitatē ita multo minus licet recípere quotã.i.partē ꝓuentus a pdictis concoꝛ.Hof.⁊ Inno.addēs ꝙ si plat⁹ sic diceret tu exercebis iurisdictõez

talé ⁊ ego ꝑ salario tuo dabo tibi cētū ⁊ dabis mihi totū lucrū licitū é ut i dicta.q i. b Utrū rector eccᵉ possit ꝺductōi fructū ꝺmittē vicariā siue curā aiaꝝ vide ē. symonia.iiij.ſ.pc. Utrū vicarius eccᵉ possit alteri ꝺmittere vices suas ℞ nō pōt nisi sicut ⁊ ꝺelegatꝰ sꝺelegare de quo uide ē.ꝺelegare.ſ.pc. vicarius q̄ epi nō possz alteri ꝺmittē absolutōez a pcīs.⁊ alia q̄ i dicto ſ.dicūt que itelligēda sunt ꝙ non pōt er iure cōi ſ bñ pōt ex ſpāli ꝺmissiōe vt hꝫ ē. ꝺfessio.i ſ.añpc.in fi. a Concor. pdictis alberiᶜʸ. b

Vidua Quot mōis dicit ℞ ꝑᵐ Alb.quatuor mōis.nā est quedā vidua corpore ſ ihonesta mēte.primo tbi. v. Vidua q̄ in delitijs est viuens mortua est.⁊ est vidua corpore ſ nupta mēte ⁊ hec ꝺparatur cōiugati. ⁊ est vidua corpore ⁊ mente.⁊ de talibꝰ apl'us primo tbi.v.viduas honora q̄ vere uidue sunt.4ᵒ.etiā mō ꝺ vidua q̄ndo tal' est terreno auxilio ꝺstituta. a ⁊ sic é uidua mēte ⁊ corpore ⁊ terreno auti° ꝺsti tuta ꝓpter pauptatē cui debet ibsidiū ab eccᵃ ꝑᵐ eundē alb'.⁊ i sum.li.iij.ti. xxxiij. q.cclxxxvij.⁊ istis duobus vltimis modis dictis uiduis debetur fructus.lxᶜʸ.de quo habetur Mᵉ.xiij.nā ℵgibus ꝺpetit fructus centesimꝰ ⁊ ꝺiugati.tricesimꝰ vt ⁊ Tbo.i quarto ponit dis.xlix.

Vindicatio vtruz sit licita ℞ ꝑᵐ Tbo.zª zᵉ.q.cviij.dicendū ꝙ si itētio vindicātis ferat' pncipaliť i malū alteriꝰ ꝺ q̄ vindictā sumit ⁊ ibi qescat nō é licita ꝙ ꝫ ptinet ad odiū qꝺ repugt caritati q̄ omnes hoies debemꝰ diligē nec excusat' aliquis ꝙ odit odientes se. hoc eni esset vinci a malo qꝺ apl'us phibet ro.xij. Si vero itētō uidicātis ferat' pncipaliter ad aliquod bonū puta ad emendatōez pcc cātis l' salté ad correctiōez eius ⁊ quietem alioꝝ ⁊ ad iustitie ꝺseruatōem ⁊ dei honoré pōt uidicatio esse licita aliꝫ suatis debitꝫ circustantijs. ꝫ tbo.ſ.ꝙ fiat ꝑ illū cui licet vtputa ꝑ iudicē obtinato i oibꝰ iusto.pces su ⁊ iusta ꝺdēnatione. a nā ⁊ in causis iustis suādꝰ é iuꝝ ordo exē ꝺ sen.ecclē i.sacro.

b Quādo maloꝝ iurie tollerande sunt vide ē.patientia.ſ.ij.⁊ quō itelligatur qui te pcussit i vnā maxillā.ꝛc. Ibidē.ſ.iij. qli ter etiā vindicādū sit aduersus multitudinem vide supra correctio primo.ſ.primo.

Virginitas Quid sit ℞ ꝑz Ambro.in li.de ꝛginitate. Virginitas est expers ctagionis integritas. ꝑᵐ vō Aug⁹ i li.de nupti.⁊ ꝺcupiscētia.virginitas est i carne corruptibili ppetue incorruptiōis meditatio a ⁊ ex his pz ꝙ ꝛginitas integritas é carnis atteſtās incorruptō nē mētis vt i sum.li.iij.ti.iij.q.xviij.vbi eē pdicta ponūt' ⁊ dꝺ ppetua vt nullo vnquā tēpore itrauerit eē mētal' corruptō al' pro illo tēpore fuisset amissa ⁊ nō esset meditatio ppetua b Utrū violētiā passe amittāt ꝛginitatē ℞ ꝑᵐ tbo. i iiij.ꝺi.xxxiij.que p uiolētiā corrūpūt' siue ab hoie siue a dēmone icubo ꝛginitatē nō amittūt si q̄tuz pūt remittāt' vt quātū possent ꝺfuēt corpus a corruptōe l' saltē mēté a ꝺsensu.idē al. a a cubon qꝺ é solidū ꝺ cubus.bi. ⁊ est quedā figura solida certe altitudis lōgitudinis ⁊ latitudinis ꝑᵐ catholicon forte é quoddā signū nigromāticū ⁊ idē qꝺ ꝫ nō in suz.e.ti.q.xxiiij. Tales tñ nō consecrāt' inť ꝛgines vt i.c.ſe.ſ.i. b Utrū sola mte possit amitti ꝛginitas ℞ ꝑᵐ tbo.zª zᵉ.q.cli.ꝺtingit iterdū er actu mentis cogitantis de corruptione carnis ⁊ intēdētis ꝺlectationē ipsius experiri ꝙ caloz excitetur ⁊ semen distillet' ⁊ tūc sine dubio virginitas est amissa.si aūt corruptio sistat in actu mētis ꝺsentiētis amittit' quidē ꝛginitas secūdū illud formale qꝺ hz i mēte nō autē rōne eius qꝺ est māle in ipsa vñ tal' nō pōt dici ꝛgo nisi māliť. ⁊ iō hec ꝛginitatis amissio pōt recuperari.nō aūt illa i q̄ etiā illud qꝺ é māle ꝫbtrahit' a dic clauus ꝙ etiā sola mēte amittit' ꝛginitas sed tñ recuperabit' é ꝙ mā seu obiectū huius

xtutl.manet.s.incorruptio carnis ideo cuz redit ad ipsũ volũtas redit ⁊ virgitas vt pz i Jo.euã^{a}. qué de nuptijs volẽté nubẽ vocauit ds ⁊ dic̃ Hiero^{9}.quócũqz aũt mõ qs volũtarie pfeaz procuret pollutióez pdic̃ irrecupabl'r xgitas fz al.tho.vl.⁊ glo.rai. vt i sũ.e.ti.q.xxiij. b Utz puelle i ánis puerilib^{9} ad carnale omittẽtes pdat xgi/nitaté ℞ fz al.nó qp nó é i eis ofilij de lib/ratio nec etas patit̃ talé delectatóis ipetuz

a ls forte xuz añ septéniũ cũ nódũ sunt doli capaces al' sec^{9} vñ vl'.dicit qp xginitas amittit̃ nó solũ p quécũqz actũ p qué pol lutó volũtarie procuret̃ls etiá qñ sine eo de lectatio coit^{9} pficit̃ sicut faciũt illi q ante etatẽ l' tép^{9} seis p sui ipsoz turpẽ tactũ ls mói delectatóez i se pficiũt l' ab alijs i eis ls fieri pmittũt.alij tñ al'r sentire videt̃ vt i sũ.có.e.ti.q.xix.q̃z dictũ pót itelligi respe ctu etati.ifantie vt tactũ é.ité $ℙ^{m}$ vl.lz aliq dixẽint xginitaté recupabilé qñ opleť de/lectatio sine pollutóe,ppt̃ defectũ etati.tamñ otrariũ verũ é qp corruptio nó est ex pollu tióe nisi róe diũcte sibi delectatóis a q̃ oio/dá imunitaté ducit xginitas vt i sum.e.ti q.xxiij. b Utrũ a patiétib^{9} fluxũ seis pdat̃ xginitas ℞ $ℙ^{m}$ tho.z^{a} z^{e}.q.clij.Seis resolutó si pueniat pter ppositũ métis vl' i dormiédo vl' p violétiá illatá cui mẽs nõ osentit q̃uis caro delectationé expiat̃ vel etiá ex ifirmitate vt i bis qui fluxũ semis patiũt̃ nó pdic̃ xginitas qp tal' pollutio nõ accidit p ipudicitiá quã xginitas excludit

a coz.al.dicens qp sunt quedá q̃ ad sim plicé aspectũ viri vel ad locutióem vel ad cófessióez etiá cũ sint ip̃positio sancto l' no létes peccare distillatóez humoris sentiũt ⁊ tales nõ corrũpũt̃ eo qp nõ fit ex ppósito nec volũtate opleta ls tñ suadédũ é eis qp se tẽperẽt a viroz aspectu ⁊ ofabulatõe vt i sum.e.ti.q.xxi. Utrũ cognite i ebrietate vel somno pdat̃ xginitaté ℞ $ℙ^{m}$ tho. i.iij. di.xxxix.sicut p pollutóez i sõno nõ amittit̃ xginitas vt nũc dictũ é sil'r ró est de mulierib^{9} que i ebrietate vel dormiẽtes a viris cognoscũt̃ nisi forte hac.itẽtióe iue rint dormitũ vt a viris cognoscerẽt̃. a l' etiá si postea placẽt eis fuisse cognitas sic ⁊ de pollutõe nocturna dic̃ vl.vt i sũ.e.ti. q. xxij.⁊ positũ é s.pollutó i principio in additione. b

Virginũ conse

cratio. Quare solus epũs xgies osecrat ℞ $ℙ^{m}$ tho.i iij.di.xxxvij.sicut per mrioniũ carnale repñtat̃ mrioniũ spũale it̃ xpi ⁊ eccl'iá ḡtũ ad fecũditaté ita per velatóez xginiz repñtat̃ idé mrio^{m} spũale quãtũ ad ei^{9} itegritaté vt pz p oia q̃ ibi p ferũt̃ ⁊ gerũt̃ ⁊ ppt̃ ls solus epũs xgies velãdo desponsat ñ sibi ls xpõ q̃i sponso pani ph^{9} ⁊ amicus.⁊ qp itegritati. sigficatio ple ne pót esse solũ i cótinétia xginali ls semi/plena i viduali ppter ls viduis dat̃ aliqd velũ ls nõ cũ illa solénitate q̃ xginib^{9} dat̃

a idez i sum.con.li.iij.ti.iij.q. xiij. b Utrũ violét̃ corrupte debeat osecrari ℞ fz al.licet tales xgitaté nõ amittat nec xgi nitatis aureolã nõ tñ osecrãt̃.⁊ ró est quia difficile est ita reniti qp volũtas nó alliceat aliqué osensũ vñ cũ de pleno osensu ostare nó possit ecc^{e}.ió statutũ é vt tales hũilit̃ abstíneat a osecratõe.xxxij.q.v.ille familie ⁊ .xv.q.i.si quis nó irat^{9}.Cõ.tho.i.iij.di. xxxij.⁊ z^{a} z^{e}.q.clij. a idé i sũ.e.ti.q.xvij ad finé. b Utrũ possint osecrari occulte corrupte q̃z osecratio sine scãdalo it̃mitti nõ pót ℞ $ℙ^{m}$ tho.in.iij.di.xxxij. occulte corrupte siue a viris siue alio q̃cũqz modo nullaten^{9} velãde sũt qp ppt̃ scãdalũ vitan dũ nõ debent sacra ecc^{e} vel sacramtalia va/riari.ls sicut qdã dicũt pót aliq cautela ad hiberi ad vitãdũ scãdalũ vt.s.illa que non sũt de sba xginalis veli fiãt vt é accẽsio can delaz ⁊ huiusmõi vitatis occulte illis que sunt de sba puta xba q̃ dicũt̃ i veli ipositi one ⁊ qp nomẽ xginitati.i castitaté mutet̃ ⁊ huiusmõi.Cõ.al. sil'r ⁊ Hosti.⁊ gof.n^{c} é tenẽda sentẽtia guil. q̃ aliud dic̃ a idé i sum.e.ti.q.xvij. vbi etiá additur qp carne corrupte ex dispẽsatõe epi vl' eius cui sup ls vices suas cõmiserit pñt suscipe moduz

veli ẋginal' nec ꝫ ipsũ ꝫ sine dispẽsatione ꝫ velũ ẋginũ nullo mõ licet suscipe ⁊ ībdi tur. caue tamẽ tibi a glo. hic que aliud dicẽ dicit etiã glo. rai. ꝙ occulte corrupte ante ꝺsecratõez vel pⁿ debẽt humil'r abstinere ab ȳmõi officijs q̃ solis ẋginib⁹ ꝺsecratis solent ꝑ^m ꝺsuetudinẽ mõsterij ꝺpetere. ꝺnec cũ eis fuerit sup ꝫ ꝙ epũz dispẽsatũ nõ tñ ȳmõi ẋgies ꝺsecrate ordiné aliqué hñt

b Utrũ i ꝺsecratõe ẋginũ det' grã ℞ ꝫz tho. iij. q. di. xxiij. i ꝺsecratõe ẋginũ sicut ⁊ i ꝺsecratõe regũ ⁊ ȳmõi bñdictõib⁹ alijs dat' gra nisi sit ipedimẽtũ ex parte suscipiẽ tis ꝫ ꝫ tñ nõ dicũt' sacra quia nõ sunt ĩsti tuta ad curatõez morbi pcõi sicut sunt sa cramta. a idẽ i sum. e. ti. q. xvi. b Quo tpe possit fieri ẋginũ ꝺsecratio ℞ ꝑ^m hosti. in die epłie ⁊ i tota ebdomoda resurre ctiõis i natalib⁹ apłoz ⁊ ī dieb⁹ dñicis. ꝫ tñ i nec̃itate puta languore iminente pñt q̃libet tpe ꝺsecrari. xx. q. i. ꝺcuotis. ex de tẽp. or. c. i. a Cõ gof. vt i sũ. e. ti. q. xv.

Vis⁊metus vis é maio ris rei ipetus q repelli nõ põt. ff. ꝙ metus. ca. l. ij. de metu aũt quid sit sup metus. ℔. i. Utrũ liceat vi vi repellẽ bes ñ. bellũ. i. ℔. ij. ⁊ ñ. excói°. ij. ℔. v. ir. ⁊ ñ. homi cidiũ. i. ℔. v. Que é vis ł metus excusans ⁊ metus q cadit i ꝺstãté virũ ñ. metus. ℔ ij ⁊ quõ ipediat mrio^m ñ. ipedimentũ pmo.

Visitatio Archiepis copus epꝰ alⁱ⁹ plat⁹ visitãs eccł'ias pmo ꝓponet ẋbũ dei ⁊ q̃ret de vita ⁊ cõsatiõe miſtrãtiũ i eccł'ijs absq; coactiõe iuramẽti ꝫ salubriť monẽdo si quos iuenit ifames. Si ipse nõ é ordinarⁱ⁹ denũtiet ordinario notoria si iuenit corrigat a cũ super his mẽito notari possit ordinarioz negligẽtia cũ exãiatõe nõ egeãt. vt i. c. qð sequit' b ex de censi. romana. li. vi. Utrũ visitãs possit recipere ⁊ exigẽ ꝓcuratorẽ a locis vi sitatis ℞ sic ex de censi. romana. li. vi. ⁊ põt recipe a volẽte dare pcuniã pro sũptibus moderatl. dieb⁹ gb⁹ visitat ꝫ nõ ꝫz ũ vnã ꝙ cũatõez recipe vna die etiã si pł'a loca uisi tet ⁊ glibz loc⁹ sit sufficiẽs ex de cẽsi. felicł. li. vi. Oz si epũs visitet ꝙ aliũ visitati etiã tenet' miſtrare expẽsas ilſti visitanti ex de offi. or. si epũs. li. vi. ꝫ epũs nil ꝓsus põt exigẽ ab his quos nõ ꝙ se visitat ut ibidẽ dr. Utrũ visitãs possit recipe pcuniã ℞ si ipse vel sui familiares recipent pcu niã ł munẽa pt' id qð nũc dictũ é seu etiã pcuratõez recipiẽt nõ uisitãdo ipse tenet'

a ſ. recipiés vt i. c. exigit. de quo ·ĵ· b duplũ restituere illi ecc^e. a ſ. a qua é re ceptũ ut ibi b ·ĵ· mẽsez alioquĩ epi ⁊ su periores dñtes sic restituẽ sunt it'dicti ab igressu ecc^e. iferiores sunt suspẽsi ab officio ⁊ bñficio q̃lsq; plenarie satisfaciãt ⁊ nulla remissio ꝫ valet a ſ. eoz qb⁹ faciẽda est restõ vt i. c. qð seqt' ex de censi. exigit. li. vi.

b Quõ ⁊ q̃tiés archiepũs possit ꝓuidã suã visitare ℞ pmo tenet' visitare dioceſiz ꝓpriã erga eccł'ias maiões ⁊ minões ⁊ eaz ꝓpłos saltẽ ꝺuocãdo de pł'ib⁹ locis ad vnũ ꝺgruũ postea licet ei visitare suffraganeos ⁊ coz dioceses ꝫ vna dioceſi uisitata nõ ī toto vel i parte nõ põt ad eã visitãdã reũ tí nisi omnes ⁊ sua ite fuĕint visitate. a si quas secure visitare poterit ⁊ si iã de no uo fuerit visitate vt i. c. romana. de quo ·ĵ·

b Sz si forte aliqua eccª uisitate dioceſ idiguĕit iterũ ꝑus ꝑdictis alijs uisitari tẽ põt redire ad illã si a dioceſano fuerit req sit⁹ vel de ꝺsilio ⁊ assensu oĩuz suffraganeoz a maioris ptis aut si difficultatẽ adhi buerit ꝺfidẽter ꝓtat' licẽtia a ꝓp. Sz post uisitatõez oiz dioceſuz licitũ é ei uisitatõez iterare ꝑus tñ req̃sito suffraganeoz ꝺsilio ⁊ ꝺliberatiõe ⁊ diffinitõe ipsius sup hoc hita cozã eis a ſ. ipsius archiepi etiã si suffraganei nõ ꝺsentiãt vt ꝫ ex tex. ⁊ glo. dicti. c. romana. ⁊ hic seqt'. b q̃ sint redi gẽda i scriptis ⁊ tũc poterit visitare etiã si nõ iterueniat suffraganeoz assensus ita tñ ꝙ illa loca ꝑus uisitet que ī ꝑoz uisitatõe nõ fuerũt uisitata. a nisi magⁿ sit alijs ui sitatõis officiũ oppõtunũ vt i. c. de quo sta tim. b hec oia ex de censi. romana. li. vi.

⁊ hanc formã etiã epũs uisitans ꝓuabit ut ibi dr̃. a ubi etiã dr̃ de aliis ꝑlati.ordinario iure suos sb̃ditos uisitãtib⁹ saluis sup hĩ róabilib⁹ ⁊ approbatis religiosor̃ ꝯsuetudib⁹ ⁊ regularib⁹ istituti. b uisitãi debẽt p ordinarios.moñ[a] monialiũ etiã exẽpta ut s̃. exemptus ℔ fi.

QUium Vitia capitalia sũt vij.ab vna radice ꝓcedẽtia.nã ꝑm doctrinã ḡg xxxi.mozaliũ dixit omnis mali est ſupbia.⁊ de hac nascũt̃ septẽ vitia.s. inanis gl'ia inuidia ira tristitia auaritia gula ⁊ luxuria. De inani gl'ia ꝑm eũdẽ septẽ filij oriũt̃.s.iobediẽtia iactãtia ypocrisis otẽtio ꝓtinẽ[a] discõdia nouitatũ ꝓsũptio. De inuidia nascũt̃ gnq̃.s.odiũ susurratõ detractio exultatio in aduersis primi ⁊ afflictio i ei⁹ ꝓspis. De ira nascũt̃ sex.s.rixe tumor mẽtis ꝯtumelie clamor idignatõ ⁊ blasphemiẽ. De tristitia siue accidia oriũt̃ sex.s.malitia rancor pusillanimitas desperatio torpor erga ꝑcepta vagatio mẽtis circa illicita. De auaritia nascũt̃ sex.s. proditio fraus fallacia ꝑiurium iqetudo ⁊ cor̃ misericordie obduratio cordis. De gula oriũt̃ q̃nq̃.s.iepta letitia scurilitas imũditia multiloqũ ⁊ hebetudo sensuũ. De luxuria nascũt̃ octo.s.cecitas mẽtis icõsideratio icõstãtia ꝑcipitatio amor sui odiũ dei affectus ꝑsentis sc̃li horror ⁊ desperatio futuri.hec gregor⁹.de mã vitij hẽs s̃. ꝑcẽ ⁊ s̃. cmẽ.

QUiatuscorꝑore vitiat⁹ ℟ Multa vitia cõporalia olim i ueteri testõ repellebãt ordinãdos vt ꝑz leuitic. xxi.vt si aliqs habebat grãdẽ vel paruũ l' tortũ nasũ si gibbũ silpitudinẽ iugẽ scabiẽ impetiginẽ vel si põderosus ℔ ista hodie nõ repellũt.vij.q.i.q̃lit'. i fi. a ibi nõ vr̃ bñ probari hĩ ℔ potiꝰ ex eo q̃ ista fuerũt in figura vt ꝑz i.c.seq̃ntib⁹. b nisi forte ꝑm aliquã sig̃ficatiõẽ intellecta vt di.xlix.hic ⁊ eni.⁊.c.sacerdotes.⁊ ꝑm q̃ ponit rai.qcũq̃ culpa sua vitiat⁹ é corꝑore repellit̃ ab ordine.q vero sine culpa nõ repellit̃ nisi scãdalũ timeat ex nimia deformitate l' periculũ ex nimia debilitate. a ocor.vl.vt i sũ. li. in.ti.xviij.q.i.ad fi.⁊ hĩ nõ intelligit̃ de oi corꝑis vitio ℔ de nõbilib⁹ de q̃b⁹ i seq̃ntib⁹ tãgit̃. b Quid de mutilatis utrũ possint ordinãi & mutilati ꝑte sine iusta causa vt ex idignatõe ipatiẽtia l' supbia indistincte i q̃cũq̃ mẽbro siue a se siue ab alio repellũt̃ a ꝓmotõe ⁊ deñciũt̃ ꝓmoti etiã si credebãt se obseqũ ꝑstare deo ⁊ q̃ se castrauerũt ex.c.significauit. a ⁊ ibi nõ.gl. q̃ epꝰ põt cũ talib⁹ dispẽsare q̃ putabãt se deo obseqũ ꝑstare i alijs tñ a missa. b vt dictũ é s̃. homicidiũ.v.℔ fi. ⁊ ꝑm Inno. idẽ é si nõ amisit mẽbrũ totũ ℔ talẽ partẽ que deformitatẽ gencaret vñ scãdalũ esset ex.e.c.i. vl' etiã ibabilẽ reddẽt ad officium exeq̃ndũ ex.e.tlo.si võ ex iusta causa puta ꝓpter lepre ꝑiculũ aliq̃ fecerũt sibi mẽbrũ aliq̃d amputari seu ãputauerũt ne alia sana putresceret dr̃ si mẽbrũ erat occultũ vl' eẽ manifestũ ℔ puũ vt puta vnꝰ digit⁹ ñ d' ill' cũ q̃b⁹ fit signũ crucis.ñ repellũt̃ nec deñ cãũt̃.sil'r si tal'r sint nati l' iuuti sic mutilati sũt aut casu fortuito cũ darẽt opam rei licite.secus si rei illicite.di.lv.si qs absciderit ⁊.c.qui partẽ.⁊.c.si qs a medic.⁊.c.eunuchꝰ.⁊.c.si qs ꝓ egritudine.⁊.c. lator. ⁊ .c.ꝑcepta.⁊ ex de corꝑore vitia.significauit. ⁊.c.ex parte. Si etiã ex culpa sua icidisset i modicã deformitatem ex mia tolleratur i susceptil.s.ex dispẽsatõe epi ℔z Inno.⁊ b. a ad hĩ facit.c.i.ex de cor.viti. b Si aũt mẽbrũ erat magnũ ⁊ manifestũ etiã si sine culpa sua amisit q̃s impedit̃ a ꝓmotõe ꝓpt̃ deformitatẽ ⁊ scãdalũ ⁊ si ꝓmotus é debz cessare a missa ⁊ alijs solẽnib⁹ officijs ꝓpt̃ eãdẽ cãz.a bñficio tñ nõ remouebit̃ q̃ non dz addi afflictio afflicto.di.lv.si euãgelica. vij.q.i.cũ ꝑcussio.dabit̃ tñ sibi coadiutor si tale bñficiũ é cui ipse deſuire nõ possit. ex de cle.egro.c.ꝯ. a idem i sũ.li.ij.ti.i.q. xlij.vbi etiaz ꝑz ꝑm Hostiẽ q̃ iste qui sine culpa amisit mẽbrũ solũ ꝓhibet̃ a missa ⁊ solẽnib⁹ off cijs nõ aũt ab alijs sacẽdotalib⁹ q̃ possit exẽcẽ vt penitẽtias dar̃ ⁊ siꝯia. ex de cle.egro.ꝑlbm. Itẽ ꝑm Hos of quando

dubitat vtrū deformitas generet scādalū recurrit ad arbitriū epi ex.e.c.ij. Item ꝑm rai.q vbicūq; scandalū suscitat ex homicidio vel deformitate alicui⁹ si talis etiā cā sus esset i quo de iure posset ꝓmoueri vel ministrare i susceptiōr tamē ꝓpter scādalū cessare ⁊ q clerici⁹ etiam causa medicine nō debz se mutilare licet sit cirugic⁹ nisi imineat necessitas ⁊ ali⁹ desit. b Utrū claud⁹ nāliter ⁊ alij possint ꝓmoueri ℟ claudum admittit consuetudo nisi talis sit q sine baculo ad altare stare nō possit ar. de cō.di.i. null⁹.⁊ di.xlv.disciplina. Cecū vel hñtez i vno oculo maculā que generet deformitatē nec ius nec cōsuetudo admittit ex.e.cuz de tua. a tñ ꝑm gle.rai.hñs maculā i oculo facili⁹ ꝓmouet i religione q̄ i seculo vt i dicta.q.xlij.vbi p̄dicta nō.ꝑm rai.qui etiā addit q si l'r nō admittit babēs manū aridā. b de sacerdote leproso vide s. leproso.⁊.fi. de gibbosis sciendum q non repelluntur ab ordinib⁹ nisi nimia sit debilitas aut deformitas. Qui habet ser digitos in pede ꝓmouet⁊ secundū ℣ost.ec si in manu vl si habz digitos diuctos dūmodo ex his nō sit impedimētū iusti membri.ff. de edili.edic.l.ité offilius. a idem i sū.e.ti. q.xlij.⁊ se.vbi etiā patet q leprosus ad sacros ordines nō debz ꝓmoueri ⁊ si prius fuerit ꝓmotus pōt aliqn̄ ministrare vt ⁊ dī i dicto.⁊.fi. b Quid d furios lunatici. ⁊ cadud.℟ ꝑm Guil.null⁹ tal debet ꝓmoueri etiā postq̄ fuerit liberat⁹ ⁊ si ꝓmot⁹ fuerit ex toto liberat⁹ poterit exequi officiū suū.si vō nō oio ex toto ⁊ frequēt ei accidit nō oio debet cessare ab officio misse.vij q.i.i lris.idez si raro ⁊ cū spume iactatiōe ⁊ vocis diffusiōe. Si vō raro ⁊ sine talib⁹ nō ꝓhibet ab officio misse dū tū bēat iuxe aliquē sacerdotē vt si ille cadat vel defeciat iste suppleat.vij.q.i.illud. Quāto aūt tpe debeat expectari ad ꝓbandū tales vtrum sit liberati ⁊ q̄liter colligit q̄ ꝑ ānū. xxxiij. di.cōit.alibi p.xxx.dies.vij.q.ij.c.fi.⁊ ꝑtest dici q tēp⁹ ꝓbatōis arbitrariū est pe sanis dicitōib⁹ morbi ⁊ psone. a ⁊ digtatis ꝑm eūdē guil. ⁊ i sū.e.ti.q.xlv. vbi hec nō. b Quid d dmōiaco ℟ ꝑz guil.eodē mō tal nō debet ꝓmoueri vel ordinari ⁊ si ordinat⁹ erat etiā liberat⁹ missaz celebrāe nō debet nisi plene ⁊ idubitāt curat⁹ sit. xxxiij.di.cōit.⁊.c.xsq; adeo. a diuncto.c. clerici.e.di.h̄ etiā nō. i dicta.q. xlv. b de tpe aūt expectatōis dicēdū vt i ꝓcio.⁊.dictū ē.de illo aūt q nullo mō pōt bibere ui nū bēs s.ordinād⁹.⁊.xvij. a post vī.v. i.⁊.xvi.vbi hēt q talis nō est ordinād⁹ qđ ⁊ nō i.o.q.xlij.ad fi. b Epūs seio vel ualitudine corporali grauat⁹ l al adeo ipedit⁹ ꝓpetuo q officiū suū nequat exercē pōt de cōsilio sui capl'i l maioris partis assumē aūctē apo^a vnū vel duos coadiutores ad officiū exequēdū. Si vero epūs fuerit demēs tūc capl'm l due ipsi⁹ partes vnū vl duos coadiutores ei assumz eadē aūctē q si epūs grauat⁹ vt dictū ē prius nollet sumē nec bere coadiutorē licet a capl'o requisitus sit nihil ꝓ capl'z inducēs i h̄ casu ⁊ etiā in oi quo esset demēs capl'm significet papē cōfirmādū eius dē epi ⁊ ecc^e porro coadiutor p dict⁹ debz de ꝓuētib⁹ platox recipe sūptib⁹ moderatos ab alienatiōe abstinēdo. a .s. qualibz bonox ecclesiasticox tā eccl'iastica rū q̄ ipsox platox vt i.c. pastoral'.de q̄.j.

b ⁊ que dicta sunt de ipso hñt etiā locū i supīoib⁹ platl.ex d cle.egro.pastoral'.li.vi

Sectio extrema

Extrema vnctio sacramētū ē qđ ptigit ad effectū q est curatio morbi pcci. vt ex xbis iaco.vl.c.pz. a dcīs latiꝰ s.sacramētū.i pn°.⁊.⁊.fi.⁊ ij. b ⁊ē vnū sacramētū licet pl'es actōes sit de ei⁹ pfectiōe q tū ocurrūt ad vnū significādū ⁊ causandum hō est smia tho.i.iiij.di.xxiij. a ⁊ sic vnum sunt vnitate pfectiōis.⁊ finis etiā ꝑm pe.⁊ al.vt i suz.li.iij.ti.xxij.q.cxxxix. b Que est mā hui⁹ sacri.℟.ꝑm tho.vbi s.mā ē oleum oliue ab epo dsecratū.⁊ tale oleū ⁊ ei⁹ dsecratio sūt d necitate h⁹ sacri. a Cōcor dat pe.vt i sū.e.ti.q.cxli. b Que ē forma h⁹ sacri.℟.ꝑm tho.vbi supꝰ.forma ē oratio

ꝺe p̄cat̄ius ꝺicēꝺo p̄ iſtā ſanctā vnctiōem ⁊ ſuā pꝛiſſimā miām idulgeat tibi dñs qcqd delisti p viſū ꝛc. Alba etiā idicati mōi que ꝓz mozé q̄rūdam eccl'iaꝝ p̄mittūt ozōi nō ſunt ꝺe ſba ſacrāmti vt p̄mittēdo ſic vngo hos oculos oleo ſanctificato in no. pa. ⁊ fi. ⁊ ſpi. ſan. a Con. pc. ⁊ al. vt i ꝺicta. q. cxli

m b Quis effectus extreme vnctiōis. R̄. ꝓz tho. vbi s. effectus eiꝰ pncipal'e q̄ꝺā ſanatio ſpūs que ꝺat' coīi quāꝺā ꝺebilitate. vel ieptitudiez q̄ i nobis relinq̄t' ex pcco actu ali l' originali coīi quā ꝺebilitate hō robꝛat' ꝓ hs sacrāmtū ⁊ q̄ hs robur gratiā facit que secū nō ꝺpatit' pcm. ideo ex ꝺnti si inuenit pcm aliquod veniale vel mozale q̄ ad culpā tollit ipſaz dūmō nō ponat' obex ex parte recipiēti. Secūdariꝰ aūt effectus est sanitas cozpoꝛal'. hāc tñ non iducit nisi ꝑ q̄ expedit ad finē pncipalē. ſ. ſpūalē ſanatiōez ⁊ tunc sēp eā iducit dūmō non ſit impediūtuz ex parte recipiēti. ⁊ licet in ipso fiāt multe vnctiōes vltīa tñ ē formalis respectu oīuz p̄cedētiū ⁊ agit i virtute eaꝝ. ⁊ iō i vl'a vnctiōe grā ifūdit' que effectū sacri pbz: caracterē aūt hs sacrz ñ ip̄mit q̄ ꝓ ipz nō ꝺeputat' homo ad aliq̄ꝺ sacrū agēdū l' ſuſcipiēdū. a idē i sū. e. ti. q. cxliij. b Q gbus ꝺferri ꝺz vnctio extrema. R̄. ꝑm tho. vbi s. a ſolis sacerdotibꝰ nec alii pōt' p̄te vno clerico ⁊ etiā ſolus in nec̄itate ꝑm b. ⁊ Hoſti. a. hs vl'. clare hꝫ i. c. q̄ſiuit. ex. de x. signi. ⁊ idē qꝺ i hs. ſ. nō i sū. e. ti q. xliij. vbi etiā ꝺr q̄ laicus quoz posset i nec̄itate auriculari i hs sacerdoti ci respōꝺe'. b Quid faciēdū sit si sacerdos. j. vnctiōez ꝺ fiat. R̄. ꝑm tho. i. iiij. ꝺi. xxij. Si iā alīq̄ partes inū ꝺe sunt qꝺ factuz ē iterari nō ꝺz si vnctōes q̄ restāt ꝓ aliuz sacerdotē opleant'. idē al. ⁊ pc. a idē i sū. e. ti. q. cxl. Q Cuiꝰ ꝺfe rēda sit extrema vnctio. R̄. ꝑm pc. nō ñ adultis infirmis i periculo mozti. ꝺstitutis. ex ipsa infirmitate vñ nec ꝺat' cūtibꝰ ad bellū aut nauigātibus. seu his q̄ mox occidēdi sunt. q̄ talꝰ mozs nō imminet ex ꝺfectu nature ſi ex euētu fortune: his aūt q̄ ꝑ senio ꝺficiūt ec̄ sine actuali infirmitate ꝺat'. pueris ñ. q̄ ñ

hnt infirmitatē ſpūalē ꝺtractā ex pcco actu ali nec ꝺispōnē ꝺuotōis hre p̄ñt ad hs sacramentū. Con. tho. vbi s. a q̄ sicut nec eucha' ꝺebet ꝺari pueris ita nec hs sacrm ꝑm eoſdē. vt i sū. e. ti. q. cxliij. b Q Utrū extre b ij
ma vnctio ꝺebeat ꝺari frenetic. ⁊ amētibꝰ R̄. ꝑm pc. si in sana mēte ꝺstituti non petierit nō ꝺebet ꝺari. si vero petierint ꝺari ꝺebet. tamen hic addendum secundum tho. ⁊ Al. q̄ illis furiosis ⁊ amentibus precipue ꝺari non ꝺz q̄ veriſil'r sacro p̄ñt facer irreuerētiā ꝓ aliquā imūdiciā nisi ipsi hēret lucida iteualla i q̄bꝰ sacrm recognoscerēt. a idē i sum. e. ti. q. cxlv. b Q Que p- b iij
tes cozporis iungi ꝺebēt R̄. ꝑm al. pc. ⁊ tho. iungūt' instra quinq̄ sensuum tāq̄ prime radices peccādi. oculi ꝓpt' visū. aures ꝓpter auditū. nares ꝓpter odoratū. labia ꝓpt' gustū. manꝰ ꝓpt' tactū. qui maxie viget i pulpis ꝺigitoꝝ. pedes vō ꝓpter vim motiuā renes vō ꝓpter vim appetitiuā a q̄busdā inungūt' itē i mutilatl. aut ⁊ ceci ꝺebent iungi loca magis ꝓpiqua a idē i sum. con. e. t. q. cxlvi. b Q Utr ūctio extrema possit ite- b iij
rari R̄. ꝑm tho. i. iiij. ꝺi. xxij. Iterari potest sine aliqua iniuria sacri q̄ nō hēt effectū ꝑpetuū eo q̄ sanitas cozporis ⁊ mētis q̄ fuit effectꝰ eiꝰ amitti p̄ñt. i eadē q̄ egritudine iterari pōt si pmo qdē sit i periculo mozti. ⁊ euadat ac etiā postea recidiuū patiat' q̄ erit q̄si alia infirmitas ⁊ sil'r si sit egritudo ꝺiuturna vt idropiſ q̄ tūc ꝺz fieri q̄n vr ꝓducē ad periculū mozti. ⁊ si illū articulū euadat eadē infirmitate ꝺuráte ⁊ postea ad ad sil'ē statū reducat' iterꝝ pōt iungi q̄ iaz est aliꝰ infirmitatis. statꝰ q̄ꝰ sit eadē infirmitas a clariꝰ ꝺic ꝑm eūdē tho. q̄ si infirmitas est breuis nō ꝺebz iterari nisi infirmitate curata q̄ al's nō ꝺicit' a statu illo recedere. si vō infirmitas ē ꝺiuturna fit qꝺ hic ꝺicit' ⁊ ꝺcoz. pe. al. aūt ꝺicit sic sine p̄iudicio puto q̄ si vltra ānum remanz mozbꝰ post acceptā vnctiōez iterari pōt vnctio ⁊ causa hꝰ ē q̄ nō iudicat' idē mozbꝰ numero qui est ꝑm p̄fectā mutatōez supioꝝ. si tamen ab aliquo sancto patre. vel a dñō p̄p aliud

m Junguere et infirmum vnctione sacerdos autē confessē pōt

in hac qõne dcrmñatũ iuenitur magis iu
dicarem illi sententie standum ḡp mee-vt i
sum.con.e.ti.q.clvij. b

Voluntas Utrum homo te
neat dformare volũtatẽ suã vo
luntãti diuine i uolito.ℜ.ꝑm pc.in.iiij. di.
xlviij.ꝑm sensualitatẽ nõ tenet nec etiã vo
lũtate nãli qz dtmiatũ ẽ ad vnã a .i.ad
repugnãtiã carnis ꝛ spũs ad pliũ. Gal.v.
Caro enĩ dcupiscit aduersus spũz. ꝛc. b
ſ volũtate dliberata id qđ ds vult abso
lute ꝛ dgruit nos velle tenemur.velle qđ
võ nõ dgruit nobis velle ḡuis sit bonũ in
se nõ tñ quo ad nos ꝛ iõ nõ vult ds nos
velle nec velle tenemur.satis dcor.tho.i.iª.
zᵉ.q.xix.dicẽs qz tenemur ꝑformãi formali
tẽ.ſ.qz hõ velit i cõi iustitiã dei ꝛ ordinez
nẽ seruãi ſ mãlit dformari ñ tenemur vt
i mortẽ pzis ꝛ hmõi. a dic clariꝰ ꝑm eũ
dẽ pc.qz volũtas dliberata dupr ẽ. qz qđã
est dditionata ꝛ i hac nõ tenemur dformãi
nec enĩ volẽdo cõtrium dditionalr discor
damꝰ qz hꝫ nõ ẽ velle simr ſ volũtate abso
luta tenemur dformari in uolito ſ nõ i q̃
cũqz aut enĩ ignotũ ẽ nobis ꝛ tũc nõ tene
mur illud velle.aut nobis notum ẽ ꝛ tũc
distiguẽdũ ẽ-qz aut dꝰ nõ vult illud abso
lute ꝛ simr vt sniez dminatõis quã aliqñ
mutat qñ merita mutãt ꝛ hꝫ nõ tenemur
velle.aut dꝰ vult illud absolute ꝛ hꝫ aut
dgruit nobis velle a nõ.alñ enĩ ꝫz Aug̃m.
aliquid vlt dꝰ qđ nõ dgruit nos velle vt
pcẽm nrm mori.ꝛ alñ dgruit vni velle ali
quid qđ nõ dgruit alteri. illud võ qđ dꝰ
vult ꝛ dgruit nobis bonũ ẽ i se ꝛ bonũ est
nobis vñ dꝰ vlt illud nos velle ꝛ iõ tene
mur illud velle.illud võ qđ nõ dgruit no
bis ḡuis sit bonũ i se nõ tñ quo ad nos iõ
nõ vult dꝰ illud nos velle vñ sup illõ-ꝑ-ſ-
rectol decet collaudatio-glo.dic̃-dgruit vt
qđ dꝰ vult te velle tu velis vt i sũ.cõ.li.
iij.ti.xxxiij.q.iiij. ꝛ sic bene tenemur cõ
formari volũtati dei formali ꝛ nõ mãli.i.
velle i genẽ qđ dꝰ vult.ꝛ eo mõ quo vlt.
i spẽ aut i ḡtũ sit nobis notũ. b Utrũ
voluntas ꝛ opus exterius sit vnum pcca
tum ℜ.s. peccatum.ꝑmo ꝫ primo.

Votum primo Cõit quid sit ℜ ꝑm magr̃m snia
rũ i.iij.di.xxxviij.ꝛ hug.de san.vict votũ
ẽ testificatio qđã ꝓmissionis spõtanee que
deo ꝛ his que dei sũt ficẽ debz.ꝛ hec diffr
ẽ voti exꝑssi qđ ꝛ i facie ecc obligat vt dr
pc Theologi vero sic diffiniunt votũ est
deceptio melioris ꝓpositi ai deliberatõe fir
mãta.ꝛ hec ẽ diffr voti taciti. a-ℓ ꝑm rai.
votũ ẽ alicꝰ boni cũ deliberatõne deo facta
promissio vt i sum.li.i.ti.viij.q.i. ꝛ ista vr
clariꝰ.nã ad votũ regrit ꝓmissio vt i.ſ.
se.ꝛ qz sit de re bona.xxij.q.iiij.i malis. b
ꝛ lz aliqđ votũ tacitũ fiat sanctis tñ ꝓpter
deũ fit eis. a nã ꝓprie votum fit soli deo.
sanctis võ ꝓpter deũ.ꝛ plati seu alijs recipi
entibꝰ fit loco dei ꝛ nõ ipsis ſ deo ꝑm tho.
zª zᵉ.q.lxxxviij.ar.v. b Que regrũt ad
votũ.ℜ.ꝑm tho.vbi s.tria ex necẽtate.ꝑmo
qđ deliberatio.zº ꝓpositũ voluntati.zº pro
missio i qua ꝓficit rõ voti.supaddũt autẽ
qñqz alia dno ad quãdã uoti dfirmatõem
.ſ.ꝓnũtiatio dris ꝛ testioꝝ alioꝝ.solũ ẽgo
propositũ nõ obligat a aduertẽdũ qz hic
cãpit deliberatio ꝓ cogitatõe ꝛ ꝓpositum
pro deliberatõe. nã añḡ quis deliberẽt opz
cogitare ꝓpterea ꝛ uotũ uocat deceptio de
liberatõe firmata vt statim patuit. Itẽ suf
ficit ad uotũ etiã sola mẽtal ꝓmissio que
obligat deo ituẽti cor.lz ñ hoĩ. qui iudicat
solũ que foris sũt.ꝑm tho.zª zᵉ.q.lxxxviij.
ar.i. b Quot sunt spẽs votoꝝ.ℜ.due nã
quoddã ẽ votũ simpr ꝛ qđdã ẽ solẽne.vt
hr s.ipedimẽtũ.iiij.ſ.i.ꝛ qdẽ grauiꝰ pẽcat
qñ frãgit uotũ solẽne.di.xxvij.q.i.ꝺgibus
ꝛ c.ꝺgines-ſ qđ dr.exẽ.de cle.uel no. rursꝰ
.ſ.qz uotũ simpr nõ minꝰ obligat ḡ solẽne
exponendũ ẽ ꝫz tho.ubi s.qz utriusq trãſ
gressor mortaliṫ pẽccat. a Con.rai.ꝛ glo
Ber.ꝛ Inno.ut i sum.e.ti.q. viij. b Est
ꝛ alia diuisio uotoꝝ.ſ.qz aliud ẽ puꝝ siue
absolutũ.ut cũ qs absolute ꝛ sine dditiõe
uouet.aliud ẽ dditiõatũ ut cuz dr.ſi hꝫ erit

Tarchie.flo.i ſũ.i.ſ.ti.vi.c.ª.dr.qz uo
tũ sdm theologos.est promissio mẽliozis
boni ſm deliberatioẽ firmatũ nõ ꝑmoꝝ
at dr promissio ad uotũ nõ sufficit ꝓpr
tũ cũ deliberatioẽ ñ addiuñgatur et ꝑmissio
cr.ꝛ literaturet nõ tñ ẽ mẽtiã et pcssio uo
cis ꝛ promissioẽ ſz sufficit ꝑmissio cordis
fncti sic ꝛ tellegẽdũ ẽ.c.illud. q.uobis.17.
q.i. ubi dr qz quibona facit et melioraꝝ
facere proponit ſi illa nõ facit i cõspectu
dñi cadit.tho. hoc enĩ nõ ꝛ tellegit nõ de
proposito soluẽdo ꝛ deposito cũ ꝛ tenore se obli
gandi hoc enĩ habet zõnẽ uoti. et lz nõ ore
exꝑmatur obligat ut uotũ et nõ ꝛ iplen
do dr cecidisse i cõspectu dñi qz peccat
mortaliter et.ꝛ et.ſ. ibi. c nota. 6 qz re
quiritur deliberatio.ſ.ad obligãdũ ſm dr to

deliberatioẽ.et.et qz uotũ subitũ nõ obligat ad peccatũ ꝑfectiꝝ nec ad nd
bonũ ꝑfectũ. Votũ autẽ que fuit a miticzbz i partu ſuel i ſ firmitate
uel ubi dizor i quibuscũqz angustiis ꝑsit proprius ſuel siorꝝ ſ aut
turbatus ſi habuerint tales i tentioẽ obligandi se deo constituto
etiã de causa que mouebat cor ad uouẽdũ.ſ.i firmitate uel pcu
culo et de fine.ſ. euasione pericuſ ꝓt quod euitãdũ mouebãt
tenẽda sũt. Qdẽ.tho. Si autẽ dubitãt utrꝝ i tenderit se obligare tuciꝰ
ẽ q, i plcat.sdm tho. et.ꝛ et.j. illa ergo deliberatio tẽporis uel
etatis que sufficeret ad obligãdũ diabolo ꝑ peccatũ mort ſ sufficꝛ
ret ad obligandũ deo ꝑ uotũ ſicut enĩ requiritur deliberatio ad
uotũ.sic ad peccatũ mortaliꝫ trãsgrediendũ ꝛ uel
bñ potatus nouet uel imat i trãsire religionẽ qz nõ tenetur
qz qđ calore ebriatis dicit. pro nõ facto habẽdi debet ſ quod ex
est ſi sic fit subito ſ q, nõ fecisset ꝑ deliberationẽ et sñaz ratioiẽ
que nõ requirit magnã moꝝ temporis

uel illō. a ℞ fuit oꝯ rai ut i.d.q.viij. b
Utrū uouēs teneat statim adimplere uo
tū ℟ ꝑm Guil.si uotū est absolutū tenet
stati cū pōt nisi uouēdo aliud i mēte habu
erit ⁊ dat ei tēp⁹ ad arbitriū boni uiri ad
dispōnēdū ut uotū ipleri possit ⁊ de iplē
do dī deutro.xxiij.cū uotū uouis dño do
tuo nō tardabis reddē q regret illud dñs
de⁹ tu⁹ ⁊ si morat⁹ fueris reputabit tibi i
pcm.unū ꝑm tho. i.iiij.di.xxiiij.si is q uo
uerat itrare religionē timet ex mora ipedi
mētū nō tenet differre. a idē i sū.e.ti.q.
ix. b uide de ℞ casu s.religio.iij.ꝑ.iij. Si
uō uotū est additionatū uide .j.ꝑ.xiij. qui
incipit utrū uotū additionatū. Utruz
uotū licitū semp obliget ℟ ꝑm tho. i. iiij.
di.xxxviij.sic nisi q gcqd uotū faciēdū ipe
diret si pus ē eē uoto facto aufert obligati
onē. a ℞ uex qñ illō qō postea aduenit
ītime seqt unū licet uotū ⁊ igressus religi
onis ipediat mrio⁹ cōsumatū si pcedat ut i
.c.ex publico.eī de cuer.ciu.non tñ ipedit
si sequat ut i cle.eos.de csan.⁊ affi. b unū
si qd possibile cū uouet fiat postea impossibi
le tollit obligatio ut si qs diues uouerit
edificare ecl'iaz quā postea pauptate supue
niēte pficē nō posset nō obligat. ℞ tñ sic ē
itelligēdū q si fact⁹ ē oio ipotēs absolut⁹
est a toto.si aūt ex parte ita q totū pficere
nō potest tūc remanet obligat⁹ solū ad id
ad qō potest. a idē i sum.e.ti q. iiij. b
Utrū uota que fiūt i angustijs obligēt ℟
ꝑm Guil mulieres i partu uouētes vel q
cūq; alij i angustia cōstituti si hēant de libe
rata itētioez obligādi se obligati sunt.ar.
xvij.q.iiij.sunt qui opes. a idē i sum.e.
ti.q.ij ad fi. b secus si subito ⁊ idelibera
te. a nisi postmodū cōfirmauerit ar.ex de
reg.iur.rati.li.vi.⁊ q difficile ē discernere
vtrū factū sit mēte de liberata l' nō pericu
losū est illud semp nō iplere maxime quia
bonaz mētiū est ibi culpā timē vbi culpa
mīme repit ex de observa.ieiu.cōsiliū.⁊ di.
v ad eius. b De quo debz fieri votū ℟
ꝑm tho.2ª 2ᵉ.q.lxxxviij. votū nō pōt fieri
de malo nec de idifti si tñ de bono et ad
qō qs alī nō tnr illud aūt qō i aliquo euē
tu ē bonū ⁊ i aliq malū nō obligat nisi ꝑ
euētu bono vt uotum iepte iudicī xi. a
iste iepte vt ibi patet uouerat deo sacrifici
um offerre de eo qō sibi a victoria reuerte
ti pmū occurrēt egredies de domo eius ⁊
idē qō i ℞ ℣nō.i sum.e.ti.q.iij. b Utrū
liceat uouē nimiā carnis maceratōez ℟ ꝑm
tho.vbi s. si ipsa ex uoto ꝓmissa.sc iplē
da ē rōabilit ita ꝙ nā nō nimis grauet ℟
q in his que ad semetipsū ptinēt de facili
bō fallit iō talia uota ogruētius ꝑm arbi
trū supiozi sunt ꝓuāda vl' pmittēda ita
tñ q si magnū grauamen imineret ⁊ non
eēt facultas recurrēdi ad supiozē nō debz bō
uotū obꝓuare. a idē i.d.q.iij. b Quid
de uotis stultis ℟ ꝑm tho.vbi s.uota stul
ta ut de nō pcīnādo caput i sabbato ⁊ si
milia pot⁹ sūt deridēda q̄ obꝓuāda. ⁊ ad
dit al.q etiā si ꝓ bonore sanctoz fiāt ser
uāda nō sunt q sil'itudinē quādā hnt cuz
idolatria. a idē i .d.q.iij. ad finem. b
Utrū expediat uouē ℟ ꝑm tho.ubi s. sic
dū tñ rōabilit fiat uotū q ꝑ ℞ uolūtatem
nrāz imobilit applicam⁹ ad bonū. a idē
i sū.e.ti.q.vi. b Utrū meli⁹ sit aliqd fa
cē ex uoto q̄ sine uoto ℟ ꝑm tho.vbi s.sic
ꝑ tres rōes.pº q uouē est actus latrie que
ē nobilissima virtus.illud aūt qō opat'a no
biliori virtute melius ē. z.q q uouet plus
deo se ꝺbꝫdit q̄ q nō uouet. ȝ.q ꝑ uotum
uolūtas imobilit firmat ad bonū facē aūt
aliqd ex uolūtate firmata ptinet ad pfecti
onē virtut.ut ꝑz ꝑ phm̄ ij.ethi. a idē i sū
e.ti.q.vij. b Quō ꝑ uotū ipediāt spōsa
lia siue mrio⁹ hēs s. ipedimentū.iiij.ꝑ.ij.
a cōsūcto pn°. b ⁊ utrū uotū sit magis
obligatoriū q̄ iuramētū s.iuramtū pmo.
.ꝑ.vij. b Utrū uotū additiōatū obliget
℟ ꝑm rai.siue additio sit generalī ut si uire
ro si potēo si de⁹ uoluerit q̄ sep itelligāt
⁊ si nō apponāt.xxvij.q.ij.bta maria. siue
spāl' puta si itrauco lōbardiā ibo ad sāctū
Marcuz l' si filiꝰ me⁹ fuerit liberat⁹ faciā
℟ l' illud.si additio nō extenderit nō obligat
quis ex toto alī sic.xxxij.q.v.nō solum.eī.

ihē archic.iii.ē.ibi.c°.nota q requiruntur deliberatio.ſ. ad ſe obligādū.vñ dī. deliberatoē et.q. q uotū ſubitū nō obligat ad peccatū pfectī nec ad bonū ⁊ perfectū. hec ille

hoc. addit cī.c.eē literaturā. miſi poſt modū ratificetur ſecūm dirandū iſtū. licet nīſi hoc quiſmente proponat. uel uolicat. nō tñ propoſitū. uel uotū cōpleze teneturz miſi deliberatio pceſſerit. nā ſecūm tho. 2ª 2ᵉ.q. 88. aduotū tria ſūt de neceſſitate requirūtur. et cī. ut hic c. ē. ē. ooo

Abbas i dcō.ē. literaturā. dicit. q i uoto poſſūt attendi tria. initiū. confirmatio. et cōſuma tio

aſtēſ h.1.h.20.dz.z.

de odi appo. verū ex de resti. spo. oli cām. ⁊ intelligas nō obligāi si tota obligatio ponebat in euentū oditiōis ⁊ iterū nisi ppt̄ sca dalū tollendū iplēdū sit uotū ex. e. magne ex de ord. cōiu. ex pte circa fi. Cōcor. Inno. ⁊ Hosti. idē i sū. e. ti. q. lxviij. vbi ⁊ ponit ex^m de scādalo qū uotū est publicū ⁊ oditio nō exp̄ssa ſ in corde retēta. b Quid de uoto qđ fit ex duab⁹ causis ℞ ꝑ^m rai. si quis uouit ex duab⁹ causis utputa ire ad sanctū Jacobū q ibi putabat iuenire germanū suū ⁊ ꝓpter redimēda pcca ta sua in. ſ casu q̄uis sciuerit germanū suū decessisse etiā aliq̄ iter arripiat nihilomin⁹ tenetur propt̄ aliā causaz si nihilomin⁹ se itēdisset obligare. a ſ vr potiꝰ fuisse dictū Guil glo. ci⁹ q̄ rai. ut i. d. q. lxviij. ad finem. b Quid si quis emisit duo diuersa uota ℞ ꝑ^m tho. i. iiij. di. xxxviij. Si vtrq; est ipossibile cū altero utrūq; debeat ꝓuare nisi forte aūcte supiozis uotū pcedēs i melio⁹ seq̄ns mutet. a .ſ. i aliud q̄ illō qđ simul uouit cū ad illud oio teneat róe uoti ⁊ nō mutatōis. b si aūt ambo uota sint simł icōpassibilia oz seruare qđ maio⁹ ē ⁊ de minori ꝑ^m arbitriū ꝓlati satisfacē. a idē in sum. e. ti. q. lxxxij. b Utrū pat̄ moriens possit iūgere filio qué ostituit hēdē ut impleat uotū ei⁹ ℞ ꝑ^m rai. uotū peregrinādi nō potest pater iungere filio qué ostituit hēdē nisi ⁊ ipse filius approbaret ex. c. lz si pecuniariā satisfactōez bñ pōt iūgere ex de vsu. tuo. ⁊ de solu. c. i. q̄niā etiā ꝑ^m hosti. si filiꝰ uult esse hēres tenet̄ ip̄lere uota patris. a .ſ. quecūq; ꝑ^m eūdē Hosti. ⁊ i sū. e. ti. q. lxix. b si hēreditas ſ patiat̄ ⁊ maxime ſi spōte suscepit ut in dicto. c. licet. Si aūt nō uult adire nō tenet̄ q; nec hēs est nisi forte promiserit qa tunc si in omni casu intellexit p̄sonam suam obligare debet seruare ſ si pmisit tanq̄ hēres ⁊ postea mutato ꝯsilio ab hēreditate abstineat non tenetur ex de elec. uenerabilem ꝯfi. Et sic potest intelligi. c. licet. si quicūq; hēreditatem adierit obligatur ex de solu. c. i. ⁊ ex d usu. tua. ita tñ ꝙ si uotum trāsmarinū sit ⁊ aliquis impediat̄ morte vel alio impedimento cogit̄ alij omittere vt Inno. dicit quin etiam si non omittat hēredes cōpelli possunt ut vel ipsi compleant vel subsidiū sine expēsas q̄s testator ł ipi facturi essent erbibeāt. secus tamen si uouerat non pro ſbsidio sed ꝓ deuotione videndi terrā sanctam q; tales supueniente impedimēto non tenētur ire uel mittere. a q; in voto ſbintelligit̄ si potero ꝑ^m eūdē Inno. vt i dicta q. lxix. vbi hec nō. b q; transgressio uoti est maius pccatū q̄ trāsgressio iuramenti vide ſ. iuramentū. i. ℣. vij.

Otum ij° Quis uouere pōt ł non vtrū epūs possit vouē ℞ ꝑ^m Hosti. nō pōt sine licētia pape votū emittere ꝓ qđ dissoluat̄ vinculū mrionij qđ ē inter ipsum ⁊ ecclesiam suam ex de regu. lz ité nec aliud pcr quod graue p̄iudiciū fiat ecc^e. vt d lōga pegnatōe ⁊ huiusmōi ex. e. magne. votū tamē abstinētie ⁊ elemosine emittē pōt. ar. vij. q. i. clemens. ex de testa. relatū ij. ℣. licz aūt. a ⁊ breuit̄ qđlz uotū epūs facē pōt ꝓ quod p̄beat bonū ex^m qa ad ſ tenet̄ ex de voto magne ℣. i. ꝑ^m eundē Hosti. ⁊ i sum. libro. i. ti. viij. q. xviij. b Utrū qui sunt ſbiecti voluntati alterius possint vouē ℞ ꝑ^m tho. z^a z^e. q. lxxxviij. nullus potest se firmiter obligare ad id qđ est i volūtate alteriꝰ quicūq; aūt est ſbiectus alicui quātū ad id i quo ſbiectꝰ ē nō ē sue ptātis ⁊ iō nō pōt se ꝓ votū firmiter obligare ad id sine ꝯsensu supiozis. non tñ peccat vouendo vt ſ. j. ℣. pc. Utrū pueri possint voucre ℞ ꝑ^m tho. vbi ſ. pueri ante ānos pubertatis duplici rōe non possunt. ꝓ q; vt i p̄ibꝰ patuit̄ rōis defectū. ſ tamē ocigit i aliqbꝰ accelerari. z. q; sunt i potestate parētū. ⁊ iō eoꝝ vota nō habent effectum ⁊ ꝑ^m Guil. si pater vel tutor primo coīdixit ⁊ postea ocessit nō reuiuiscit votū a idē q̄ ad ſ vr nōi i sum. e. ti. q. xxxi. ſ i omnibꝰ q̄ i ſ. ℣. ocinet melio⁹ vr dicēduz vt ſ. religio. i pn° i additōe. b Utrum filiusfamil̄ postq̄ puenit ad pubertatem

penerabilis ꝓ. ſ. luz. dedn. dicit. quod
ucio psonalia nō tenentur filiꝰ. n ꝓ. ca
ibi i. nuncit. ſultā uolūtatē. tuc em
iō tenetur ipe filiꝰ. ctrā si nō acceptauit
hac hereditate ꝓuabz. utibi. ī dicto. c°
heredes. ꝓ dnz. anto. debu. de ccssa.

vouē possit. R̄ f̄m tho. z̄a z̄. q. lxxxviij. is q venit ad annos pubertatis si sit libere ꝺditionis ē quidē sue ptātis q̄tū ad ea que p̄tinēt ad suā p̄sonā puta q̄ p votū oblīget se religioni l̄ q̄ mrio⁹ ꝺtrahat. nō ē autē sue ptātis quantū ad ꝺispōsatōez ꝺmesti cez vñ circa ls nō pōt aliquid vouē qꝺ sit ratū sine ꝺsensu pris. a idē etiā i alijs p que p̄iudicaret iuri p̄prie ptātis vt i abstinē tijs ⁊ pegrinatōib⁹ ⁊ huiusmōi i q̄b⁹ non pōt filiꝰ vouē nisi peregrinatōez trāsmarī nā i ſbsidiū terre sancte ex ꝺ vo. c. ex m̄lta .ſ. q̄ aūt f̄m Hosti. ⁊ ls vex̄ est nisi pater ꝺsenserit exp̄sse l̄ tacite. s. nō coīdicēdo f̄m Inno. ⁊ i sum. e. ti. q. xxxiij. b ⁊ idem est ꝺ filia que ē i ꝺomo p̄ris sine cⁱ⁹ ꝺsensu vt ꝺr̄ numeri xxx. Utrū ſuꝰ possit vouē R̄ f̄m tho. vbi ē. seruus ē i ptāte dñi etiaz quātū ad p̄sonales operatōes vñ nō pōt se voto obligāe ad religiōez p quā ab obsequio dñi sui abstrahat. idē ꝺ peregrinatōe ⁊ si milibꝰ. a i alijs aūt in quib⁹ non p̄iudicat dño pōt ſuꝰ vouē vt ꝺ dicēdo ozōnes ⁊ similia f̄m eūdem tho. ⁊ pe. ⁊ f̄m. hug. po test etiā iuito dño vouere ꝺtinētiā ⁊ renū tiare p̄phās vt i sum. e. ti. q. lxiij. ad fi. ⁊ ꝺ seruis quo ad īgressū religiōis dictū est ē. religio. ij. ſ. in. ⁊ iij. b Utrū religiosus possit vouere R̄ f̄m tho. vbi ē. cū nullū tē pus exceptū sit i quo plat⁹ nō possit ſbdi tum circa aliquid occupare iō nullū votū religiosi firmū ē nisi ꝺ ꝺsensu plati q̄ nō est sue ptātis vñ ⁊ f̄m raī. si vouēit non ꝺz exequi sine lnia plati ne forte super eū alij scādalizēt si eoz ꝺsuetudines voluerit ex cedere l̄ ne ꝺ occasio vagādi. xx. q. iij. mo nachū. ſ. vex̄. xli. ꝺi. q̄s. addit etiā Inno. q̄ si vouerit ꝺcē psalmū l̄ aliā ozōez vbi nullū p̄iudiciū ꝺtigē posset seruet votū q̄ licitū est. ls dictū tho. verꝰ videt. a imo vtrūq; verū ē q̄ Inno. loquit. i casu quo i nullo ꝺrogat. obedie plateoz ⁊ obsequijs religiōis seu pacī. b seruādū ē etiā uotuz strictioris religiōis ad quā si trāsire velit ⁊ nō ex leuitate l̄ iactura sui ordinis ſ ex diuina ispir. tōe ꝺz lniaz p̄tere a plato ⁊ postea siue fuerit ꝺcessa siue nō pōt trāsire ex ꝺ regu. licet. ⁊ hūc casū habes ē. religio. .v. ſ. i. a ⁊ i p̄n°. ⁊ lxc nō. i suz. e. ti. q. xxv.

b Utrū clericus possit vouere R̄ f̄m Hosti. sine licētia sui plati nō pōt vouē pe regrinatiōez. ꝺ cō. ꝺi. v. nō oportet. ex. e. ma gne. ſ. R̄uz. nec aliud votū per qꝺ oporteat relinquere eccl'iā suā ex ꝺ renū. admonet ſ vouē pōt religiōez iīre. a facit. c. due sūt. xix. q. ij. b l̄ aliqꝺ votū nō pegrinati ōis ſ caritatis abstinētie l̄ ozatiōis facē ꝺi cunt etiā quidā q̄ votum vltramarinum pōt facere sine lnia p̄lati ex. e. ex multa. c. pe. ⁊ c. fi. alij aūt itelligūt ꝺ lnia plati vel sedis ap'lice ex ꝺ cle. non resi. fratnitatu. ⁊ i p̄dicto. ſ. vex̄. nā ⁊ cl'ici maxie bñficiati si ne lnia epi peregrinari nō ꝺbēt vt i dicto .c. magne. a idē in suz. e. ti. q. xxv. ⁊ verꝰ ꝺr̄ q̄ clericus sine alia licētia possit facē vo tū vltramarinū si terre sancte possit esse vti lis per se l̄ per alios secū ducēdos vt i ꝺ. c. ex iusta. ſ. fi. ⁊ ꝺ. c. fi. b Utx̄ p̄sone q̄ sūt ſbiecte alterius volūtati peccent vouendo vt puta vxor seruus filiusfa. mōchus. ⁊ hu mōi R̄ f̄m Tho. vbi ē. licet votū hmōi per sonax̄ nō sit firmū sine cōsensu eox̄ q̄bus subijciunt non tamen peccant vouendo q̄ in eozum voto intelligitur ꝺbita cōditio .ſ. si suis superioribus placuerit. a idem in sum e. ti. q. xxxiij. b Utrum pater tu tor maritus ⁊ huiusmodi peccent reuocan do votum ſbiectozum sibi R̄ nō peccant si vtuntur suo iure a ꝺo ⁊ canone sibi con cesso nec vouētes peccāt nō iplendo. xxxiij q. v. voluit. ⁊ c. manifestū. a idem i sum .e. ti. q. xxxij. secundū Innocentiū Hosti. ⁊ Guil. predicti tamē peccant si sine causa iusta reuocant qꝺ p̄ius ꝺcesserint ꝺicto. c. manifestū. ⁊ sil'r peccare vidētur si subie ctozum votis coīi rationē ⁊ eox̄ bonā con scientiam seu malitiose resistant cum arbi trium ⁊ potestas semper videatur concessa ad iudicium boni viri. ff pro sotio. l. in pro posita. ⁊ l. se. ⁊ xi. q. iij. priuilegium. b de voto autem vxorum vide in. c. se. ⁊ in alio immediate.

Votum iiii° De voto ciu-
gum in cõmuni. vtr uxor vouẽ
possit.R̃ ꝑm Rai.si vxores emiserit uotuz
abstinentie. uel pegriationis uel cõtinẽtie
vel qõcũqz aliud non debẽt auc̃te sua coñ-
uenire.sed viri possunt irritare. etiã si añ
mrimonium contractum emiserãt votũ xxx.
iij.q.v.uoluit ꝓbabiliter.videt opio hug.
xxxiij.q.v. manifestum. scz ꝙ uir illa sola
vxoꝛ uota reuocare põt q̃ ipa implere ñ
põt sine scãdalo uiri ut de ieiunijs de sur-
gendo ad matutias.et ℞modi. Alia uero
non ut si uoueret ꝙ daret aliqd de ꝓpꝛio
vbi consuetudo est ꝙ mulier habeꝛ potest
bona parafrenalia.vl̃ si uouẽit aliq̃ oꝛoez
et ℞modi. a Dictũ etiã ℞ai.põt scõm
ꝟ intelligi.et qõ dicit̃ de uoto intelligit̃
etiã de iuramẽto ut in sum.li.i.ti.viij.q.xx-
xv.et se. b Non tamẽ ꝙ nõ ꝓtet debitũ
ut i se.ꝟ.or. a Immo bñ põt alt̃ ciugũ
facere uotum de non exigendo ut expꝛesse
hẽtur i.c.quidã.eẽ e.õ conũ.coniu.ꝛ tenet
hug̃.ut in sum.eo.ti.q. xxxvij. b Nec ꝙ
non consentiat adultẽio ꝙ non põt fieri
votum de eo ad qõ qs al's tenet̃ ut dic̃ ꝟ
votum ꝑmo.ꝟ.vij. a Dex̃ é ut si eiusd̃
obligationis cũ uoto sup re ad quã al's ñ
obligat̃.sed maioꝛi vz tam ex ꝑma causa
puta nõ furandi ꝙ ex scda videlz uoti. nã
ꝑmissio etiã sup obligatione ꝓcedenti nõ
tollit obligationẽ sed adducit nouã .C.de
nouac.l.fi.vnde bñ valet uotum de nõ cõ-
sentiendo adultẽio ꝑm hug̃.et in dicta q.
xxxvij. b Utrum alt̃ coniugum possit
vouere ꝙ non ꝓtet debitum.R̃ scõm tho
in iiij° di.xxxij.vnus non põt sine cõsensu
altẽius vouere ꝙ non reddat debitũ quia
hoc esset sacrilegium offerre de alieno. et si
tl̃e uotum factum fuẽit non debẽt seruari
qnetiã ꝑm ꝓ.in vouendo mulier ꝓccauit
Sed de petitiõe ꝺbiti qdam dicũt ꝙ vnꝰ
põt vouẽ sine consensu alterius qa in hoc
vt̃q sui iuris est. Alij dicũt ꝓbabilius ꝙ
non ꝙ nimis oneꝛosum fieret mriꝰonium.
alteri quẽ semꝑ oꝑteret ꝟbire vẽcundiaz
ī petendo debitum. a ꝓ.ꝛ ℞ai.eẽ sẽtiũt
cum ꝑma scz ꝙ coniũx põt vouere ꝙ non
ꝓtet ꝛ satis facit dẽz.c. qdã. ꝺ cõsiõe ciu
al. uero ait ꝙ non debz aliqs hoc vouẽ ꝙ
si uouerit credo ꝙ ꝑ epm põt dispẽsari.
et iiucta ꝑma arguẽdus est de stultitia ut
in sum.eo.ti. q .xliij. b Utrum cõiunx
si dederit lniaz coniugi ꝙ voueat castitatẽ
possit datam lniam reuocare.R̃ scõm tho.
in iiij.di.xxxij. exponẽdo lr̃am si expꝛesse
cõsensit et lniam dedit non põt uotũ cuz
ciuge emissum reuocare xxxiij.q .v.ꝟ. fi.
a Con.al.ꝛ addit ꝓ.ꝙ a ꝺdit lniaz i facie
eccl'ie scz in iudicio et tũc non põt reuocar̃
aut in ꝑuato et tunc añ vsum licentie ſuo
care põt.sed non postea ut in sum.eo .ti.q.
lxv. b Si aũt vir ad tẽpus dissimulat
vxoꝛis uotum et postea hita delibẽatione
reuocat mulier non tenet̃ implere.con.al.
sed addit Inno.ꝙ etiã cõiunx q dat lniam
uouendi si ipe non vouerat impedit̃ exigẽ
debitum ar.eẽ de conũ.coniu.c.i.idẽ hosti.
et ꝺ. a Idem in dca q.xlv. b Alia xo
vxoꝛis uota in quibus req̃it̃ consensus
viri.vir etiã postq̃ consensit reuocare põt
ut in ꝓdicto ꝟ.fi.sed tamẽ ꝓccat reuocãdo
q̃d consensit xxxiij.q.v.manifestuz. vxoꝛ tñ
obꝺire viro ꝺebz ut ibi habẽtur. Quid
si ambo coniuges in domo vouerũt cõtinẽ-
tiam et alter uelit frãgere.R̃ scõm ℞ai. si
ambo pari consensu emiserit uotum. tunc
etiã si maritus uelit pnitere et uotũ fran
gere ipa instant̃ debet pseuerare i voto qõ
fecit xxxiij.q.v.ꝙ deo.et.c.vna sola.et.c.ma
nifestum.et.ꝟ.ex ꝑmissis.con.Inn.ꝛ hosti.
addẽs ꝙ ꝓpter ℞modi uotũ vtriusq̃ non
põt unꝰ sine lnia alterius religionẽ itrare.
a Idem in sũ.eo.ti.q.xlvi.et addit̃ scõz
eosdem non ob.eẽ de iurĩur. tua nos.vbi
ꝑmissio facta inuicẽ etiã cũ iuramẽto de ñ
se petendo si admoniti nolũt seruare casti-
tatem non artant eos qa ibi non fecerunt
uotum cõtinẽtie. b Utr i votis perfi
ciendis uel dimittẽdis uir et uxoꝛ ad pãia
iudicẽtur.R̃ scõm ℞ai.q̃ntum ad uotum
continẽtie secũdũ oẽs vir et uxor ad pãia

ut sanct̃ isi.li.g.debono fidei.ti.v°.az.e.in
pro.ꝺ. vtr post cnm̃ copulã possit vnꝰ co-
ꝓgũ sine ꝙsensu alterius uouere ꝙ debitũ nõ
ꝓꝛt. Rñdeo.scdm aliquos q sic. nõ põt autẽ
quẽ ꝙ nõ reddat. qz ꝑmo interdz ẽ sin iniꝛiꝰ
se nõ inscõ. ꝑma ꝓ uero ẽ bonã. ita ꝺi.zz.ꝙ.ita
lr̃m.q.z. petri iq.c.di.az.z.q.i. et vap. et scdm
scdm aug. et
az.i.q.di.zz.q.z.az.
cõz. nõ cm̃ et hoc.ꝙ alter uouet nõ petere reddi-
vxiõm alterius magis honeꝛosũ sed magis leue
q reddere debitũ sepe ẽ penale. et quo ad red-
ꝺõ debitũ qui uouet manet ī scdm utrumq̃ al-
terius. et aliud efficitur liber. hactenus.

iudicãtur xxxij.q.i.si qs vxoré.7 q.v.p̃cep̃t et.c. xp̃iana.in uoto autē abstinētie.dicūt quidã ꝙ cum uir caput sit mulieri poteſt t'e votū facē ivita uxore xxxiij.q.v.mani feſtum.et.c.noluit.et.c.hec imago.qđ itel ligendum ſcđm hug̃.niſi p tale uotū fierz uxori p̃iudicium in debito reddēdo qđ ſa tis uidetur ꝓbabile p iura p̃dicta ut per.c. ſi qs uxorem.et.c.p̃cepit.et .c. xp̃iana. In uoto uero pegrinationis dicēdū ꝙ neuter coniugum altero inuito põt facē ar.xxvij q.ij.ſi tu.xxiij.q.v.ꝙ deo. fallit hoc i uoto hieroſolomitano qđ in fauorē terre ſãcte et fidei xp̃iane põt uir ſiñ lnia uxoris facē et iplere .vxor tamē ut cõſentiat eſt atten tius admonenda ex̃ e. ex multa.uel ſi non vult remanere ſeq̃tur virum ex̃ e.ꝙ ſuper in ſi.con.Inno.ſimil'r et hoſt.dicēs.ꝙ p̃t uotum ultramarītanum neuter coniugū pegrinari põt ſine conſenſu altr̃ius. immo ſi aliqñ conſenſit põt reuocare.q̃uis pccz hoc Inno. tamē q̃ntum ad modicã pegri nationem etiã ſine uoto ꝓpter diſponēdã domum uel etiã q̃ntum ad tranſferendum domicilīū.alio videt̃ tenēda ſẽtentia.tho. in iij°.di.xxxviij.vbi dicit ꝙ i diſpoſitiõe dom9 et i regimie uite mulier ſubiecta eſt uiro et non e9.et ideo in talibꝫ vir poteſt ſine lnia uxoris vouere ſed non e9.et de hꝫ ec̃ habes .j. uxor.ſ.iij°. a Verum eſt ꝙ ad maritum p̃tinet gubernatio dom9 xxiij q.iij.duo iſta. ideo ſup his põt uouere 7 etiã ſine uoto pegriationem ad dc̃am gub nationem neceſſariã facē. ar.l. ij. ff. de iurl. omi.iu.et idem qđ in hoc ſ. nō. in ſum eo ti.q.lxi. b Utx uir timēs de incõtinē uxoris poſſit facere uotum ultramarinum ℞ ſecundū tho.in quolibz.ea que ſũt nec̃i tatis non ſũt p̃termittēda ꝓpter ea q̃ ſũt ꝓpꝛie uolũtatis. vnde et deus matꝫ.xv.re p̃hendit phariſeos qui dicebãt p̃t̃mittēdū mandata dei de honoratione parentum ut aliq̃ oblationes uolũtarie deo offerãtur.ex neceſſitate aũt uiro imineꝫ ut geret̃ curã uxori quia caput mulieris uir eſt.ut dicit̃ p̃mo cori.xi°. ſed ꝙ accipiat crucē ad trãſ ferendum ſe ulr̃ mare ſubiacet ꝓpꝛie uolũ tati. vnde ſi uxor ſit tal' que ſeq non poſſit et de eius incontinētia timeat̃ nō ē ꝛſulē dum ei ꝙ accipiat crucem et dimittat uxo rem. ſecus aũt ſi uxor uolũtario continere ꝓponat.uel ſi uelit et poſſit ſeq uiꝛ.cō.al. dicēs ꝙ uir uxoris timēs periculū melius facit non pegrīari etiã ꝓ ſubſidio terre ſce

a Idem in ſum.eo.ti.q.lxij. b Uxor quoqꝫ inuito uiro ſcđm hoſti.põt votum hieroſolomitanum emittē.ſed tamē ſi ſit ſuſpecta uel nimis iuuenis non exequetur ꝓſonaliter.ſed uotū redimet eo ꝙ ihabil' eſt ad eũdum ex̃ eo.ꝙ ſup his.ſ.rurſus . ſi uero ꝓceſſit in diebꝫ ſuis et nō eſt ſuſpec uadat nec votuz redimat maxie ſi tal' ē ꝙ poſſit ſecum bellatores ducē. a Et ſi nō põt ducere uotū omino eſt redimēdū ut i dicto.c.ex multa.i fi.et iō uerbū maxime hic eſt ſupfluū et patz per eūdem hoſti.et in ſū.e. ti.q.lxij. b De voto uiri qđ fit recipiendo ordiez ſacrū. vide ſup ordiatio coniugatoꝛ.de voto uero cõiugū circa r li gionem hic ſtatim ſequit̃.

Uotum quarto

ſcz coniugū circa religionē.vtrum alter coniugatoꝛ poſſit ſe uoto obligare ſiue ingredi religionē ſine alio' ℞ ſi nō in teruenit carnal' copula põt alter uouere 7 ingredi religionē etiã inuito altero ex̃ de conuer.coniu.xm.et.c.ex publico . poſtq̃ uero iteruenit carnal' copula. ſi uir ul't re ligionem intrare et uxor intret ſimil'r uel ſi iam eſt antiqua ita ꝙ non ſit ſuſpecta de incõtinētia det lniam uiro et ipa ꝓmittat ꝓpetuaz continētiaz.et ſic põt vir intrare. aliter nō.ex̃ de cõuer cõiu.cuz ſit p̃dictus et.c.uxoratus . eodem modo ſi uxor uult trãſire ad religionez uiro i ſecl'o rmanēte

a Et ſi p̃dicta forma non obſeruet̃ non uidet̃ ualere religionis ingreſſus quo ad ſeparationem mr̃imonij iã coñcti. ſed bene ad ipedimtuz mr̃imonij coꝛtrahendi . ſi factus eſt cuz uoto caſtitatis exp̃ſſo uel tacito. puta aſſumēdo habitum cuz intētione abſolute

Tſententia iſtꝫ capit̃ ſ. ꝙ ante carnalē copulā alter ginigñ alterꝰ i uoto religionē ingredi põt ſicut beatus machazius. et ſcūs alexius. 27. q.3. c. ſcripſit nob. pasſ. ecc ꝙ quigñ. et remanens i ſeculo põt ad alia nota transize. h. d.

Tſic dñs. 10. de anaña. i c. exparte abbatis. c. fr. dicendo colude q. aut mr̃iō. nō eſt copula carnali q̃ ſuati ſet hic dns põt i hanc monasteziū etiã alterꝰ uuito ſut i c. ſicut. et i c. publico. ſ. c. et. l. deo nobis. C. de epis. et clericis. hec ille. ubi. ſ.

T. ſ. ſicut. et. decommez. gnga

relinquẽdi sec'm ex̃ de conũ.cõiu.c.i.et .c. ex pte cõiuncto.c. statuimus.ex̃ de regu.¶ idem qđ ħ nõt̃ in sũ.li.i ti.viij.q .xxxviij. ꝑm Rai.et pc.et addũt.q ꝑfatum uotum continẽtie debet fieri i manu seu pñtia epi q̃ secundũ Guil.ħmodi maiora negotia non debent expediri p̃ miorem q̃ per epm ul' aliq̃ de mãdato eius.si tñ per aliũ fierz inferiorem uel al's rite factum esset nõ deberet ꝓpter hoc ab epo reuocari et peccarz si de facto reuocaret maxime si cõsuetudo loci esset q talia per miorez q̃ per epm expedirent̃ ut ibi. b Sed nũquid alt' cõiugum añ carnalẽ copulã possit transir̃ ad heremum uel ad recluſorium.vel vouere i domũ ꝑpetuã continẽtiã.R̃ scdm Guil.nõ põt nisi obliget se ad regularez obſuãtiaz· et ad ista tria vsitata que sũt in q̃libz religione scz ad continẽtiaz.ad renũtiationem ꝓpriorum et obiam.ar.eẽ de conũ. cõiu. ex pte ſin fi.¶ a Idem in sũ.eo.ti.q.xxxix.ꝑm tho. Rai.et Inn. b Pone q uxor fecit votum continẽtie ad tẽpus et iteri mãit9 fecit se religiosum. R̃ secũduz Guil.debet induci ad intrãduz mõsterium.aut si non est ſuspecta q̃ uoueat cõtinẽtiam.si ad hoc induci non põt potẽit reuocare maritum nisi ipa non ignara iuri. tacuit qñ maritus religioné iĩuit q̃ tũc secũduz q̃sdã cogetˢ religioné intre.uel cõtinẽtiã uouẽ ñ exñs ſuspecta. a Hoc affirmãt idem Guil.et hug.addit tamẽ guil. q̃ si maritus iteriz moriat̃ añq̃ uxor fecẽit cõtinẽtie uotũ seu fuerit ingreſſa religioné.poterit uxor ad zas uota trãsire.ut in sũ.eo.ti.q.xl. sed certe ħ casu videt̃ q̃ omio possit reuocari marit9 etiã si vxor exꝑsse cõſensiſſet.ut in.c.i.eẽ de conũ.coniu.et ibi glo. b Quid si ciunx añ carnalem copulã dicit se velle intre religioné et pcãstinãdo differt. R̃ ꝑm Rai. epũs debet statuere tẽpus infra qđ egredi atur.quo elapso si nõ fuit igreſſus cogat̃ per excoicationẽ ſatiſfacẽ coniugi. ſic'e ſup debitũ coniugale·ꝑ.i. a Idem in sũ.e.ti. q.xli. b Quid si termio elapso ingrediat̃ mõstcium.R̃ scdm Rai.nichilomi9 si igreſ

Idem astãsonus i ſũ li' eodem titulo x. notandum ibi, ego quod tñ tẽpus melidẽt a uiro tunc agnoscatur ꝙ uxo. tũquid tacendi põt monasterium ꝓ̃, quoꝝ nõ e oõ violenta sicut timorosa. ꝙ i parte tm. Vñ quidam nõ e usus inter suo: ar. eẽ de elec. Cum ecclesia unitenen. ꝺ. eo ꝙumr̃ matronuꝝ: ꝺ. eo nõ ħ postea alio tuto monasterii tenere. Si tñ cognoscat̃ post tẽp' ꝓfessionis cũ uti culeo ꝺ. sic soluẽdũ. pretereat pnã 27.q.1.si quis rapuerit hostiensis ibi. Nec tuto r qđlibz respõdet.q. talis mulier sic violẽter oppressa põt ingredi mõasterium uiro inuito.qz uir debet quoꝺ nõ debet esse melioris cõditionis qz nõ debet quoꝺ ff. de.ze. uir. nõ fit da tur. ꝓfe. nemo. h' habes ꝑ

Idem q. h. g. ti. i. ii. ad. 2. vide tur alterius opinio.

sus fiat ante carnalẽ copulã valebit. ar. eẽ de conũ.coniu.ex pub̃.et sicut dic̃ hosti. cõiunx relicti in seculo expectabit itrãtez religionem per ãnuz qđ ius concedit ei.et ꝑuatus ħmodi tẽpis cõmodum auferre ñ põt.xxviij.di.de his.postea q remãsit in seculo põt cum alio libere coiũbere ut in.c. ex pub̃.sic'e supꝺ ipedimtum ꝑmo ꝑ.ij°. a Con.pc.ut in dicta q.xli.vbi etiã patz ꝑm eosdem q mrioniũ soluit̃ per ꝓfessionem exꝑssam uel tacitaz ingrediẽti.et alter libẽ põt contẽbere.nõ dictus annus expectat̃ ñ int'uenerit interi dicta ꝓfessio. Quid si uxori datum est tẽpus ad ingressũ ¶ iteri maritus eam per violẽtiã cognoscit.R̃ ꝑm Guil.si matrioniũ fuit factuz de pñti nõ põt intre contradicente marito qa ꝺsũmatũ est matrioniũ.idẽ hosti. a Idem pc.ut i sum.eo.ti.q.xlij. b Et idem q̃cunq añ ꝓfessionẽ cognoscat̃ volũtarie a marito.

a scz dũ e i religiõe ut in dicta q.xlij. b Quid si ãbo coniuges intrãt religionez ¶ alterꝝ uel ambos peniteãt et uelit exire añ ꝓfessionem.R̃ scdz al.misi obstet eis aliud q̃ votũ ꝓbatiõis sic̃ est cõtinẽtie perꝑtue tales salua conscia redire possunt ad ꝓpzes amplexus. Idem in sũ.eo.ti.q .xlvij. non tñ semper vnus coniugũ põt reuocar̃ alt'ũ lniatuz ab eo ut ptz ·ꝺ·ꝑ. viij. Quid si alter coniugum intuit religioné sine lnia altẽius et alter repetit.R̃ secundũ Rai.teneˢ redire ad cõiugez nisi in duobꝰ casibꝰ vnus est.si illa q̃ repetit fornicata fuerit.

a scz pub̃ secunduz eũdem Rai.et i sum eo.ti.q.xlix.idẽ videt̃ si posset incõtinenti ꝓbari.ar.c.solet.de senten.exco.c.licz.li.vi. et q̃q̃ post ꝓbationez seu cõfessionem in iudicio factã tũc enĩ res dicit̃ notoria eẽ ꝺ coba.cle.et mu.c fi. b Et ipe caste vivit

a scz semp secus si post contractuz mrio^m fuisset fornicatus añ ingressum religionis siue post dũ tñ ante ꝓfessionẽ. post ꝺo supuenies fornicatio nõ irritaret ꝓfessionem ꝓpus factã ꝑm Inno. et in dca q .xlix. b Ita ꝙ illa nõ habeat exceptionez coñ illũ

a ideſt replicationẽ. b Alij ẽ si forte

glo. ¶ uerbo proiti castitat̃ ħm ꝺ. qui proiti/qz si uere uotũ castitatis denouit alicui religiosi scꝰ augustini uel scti bñdicti ¶ propria domo remãdo bñ solẽnizaretur uotũ 27.q.1. de uiduis/et .c. mitigẽs/et 20.q.1. vidua/et .cẽ. qui cleu. uel nouẽ. cõ. ꝑsimiante.

Et ħns 10. de annis ¶ ideo .c. cerpatterna. ꝺ. misi se uoto astrinxerit ad obseruantiã regularẽ/et tũc ꝙpellitur ut relicto seculo ¶ret religionẽ. hec. 1ª

ibi ꝺ. innoc. papa. terci ¶ Si tamẽ uelit ¶ domo ꝓpria pmanere/quasi ꝓpositi castitatis ¶ seculo seruatura ¶ michilomi9 cõsumãduz est miũ. tam cõtractũ misi se uoto astrinxerit ad obseruantiã regularẽ ¶ quo casu cõpelli põt/ut relicto seculo religiosis propositi exequatur. hec. ibi ¶ pẽtia istius capi. est/q. p professionẽ religiosã/et non ꝙ propositi castitatis ¶ seculo seruande/soluitur sponsalia depũnt ¶ Idem glo. in uerbo propositi. ut hic. 6. c fol. 000.

¶ Et glo. ¶ c. de uiduis. 27. q. 1. ultra medium dicit ¶ Et nota scdm. hu/q. nãq̃ erit religiosa ꝓsona quocũq̃ ñ uelit mutet/uel propriis abrenũciet/uel uotũ emittat/misi alicui se religioni det ¶ Et .ꝺ. ti. fi. ħ cum ¶ sua domo fecerit professionẽ sollẽne erit uotũ. cẽ. de quez. cõiuga. cõ. cerpatte abbatis/et .cẽ. qui dicit. uel nouentes. cõ. insimiante.

inter eos fuisset lata sententia diuorcij ad separationē thori xxvij.q.ij.agatosa.eī de diuortio significasti.vij.q.i.ꝙ piculosum uir aūt sic uxori redditus tenebitur reddere debitū sed non poterit exigere ꝓpter votū emissū xxij.q.v.una.eī ꝺ cōu.cōiu.ifuit.⁊ .c placet. a Et in his patz ꝙ hoc ē vex qū ingrediēs fecit tacitū uel exp̄ssuz contínētie votum. b Quādo aūt vn⁹ diugū trāsit ad religionē ꝓpter fornicationē alterius ille qui remānsit in seculo poterit post mortez intrātis conīubere ꝙ nihil vouit.
a Hoc fuit dictū Inno. et hosti.ut i dca q.xix.et addit Inno.secus est in ordibꝫ ꝙ nō pōt fieri ſbdiaconus in scl'o remanens cū uxor adulterata est multa ea. et est rō qa uxor cuuslibz in sacris ordibꝫ ostituti tenet cōtinere post mortē eius. xxvij.di. qa sunt.et di.xxxij.seriati.sz ēte hec iura loquunt qū ordiatio fit vxore consentiente al's non fit ei p̄iudiciū ut supꝫ ordiatio cōiugatoꝝ.in p̄nc°.et iō ꝓpter candē rationez idē videtur in ordibꝫ qꝺ in religiōe sz ꝙ maritus ad sacros ordines p̄moueri possit quādo vxor pub^e adultēata est ꝙ amisit ius qꝺ habebat in uiro eī ꝺe diuor. significasti.sed b'.in dicta q.xlix.vbi et sic̄itur. ꝙ aliqui intelligūt dictū.c significasti.de ingrediēte mōsteriū. sed certe.c.illud gña liter loquit et idistincte. b Quid si morirur vxor que traxerat vir ꝺe mōstcio ꝙ sine eius lnia intuerat.R̄ scꝺm Rai.monēdus est vir redire ad mōsterium. et si hoc non facit pccat ar.xvij.q.ij.nos nouimus.
a Hoc intelligendū qū fecit votū religionis uel p̄fessionē tacitā siue exp̄ssā al's non cogeret ad religionē ut in.c.statui⁹. eī ꝺe reg. b Non tamē est cogendus ad petitionē mōsterij ꝙ p̄fessio quā fecit nō solēnizat votum ꝓpter ipedimētū qꝺ erat sz ex uxore.eī ꝺe conū.coniu.placz.nec tñ pōt licite conīubere cum alia ipediēte tali p̄fessione ar.eī ꝺe conuer.coniu. ex pte abbatī.et si conīubit pccat et debet agere p̄niaz.sed matrionū tenebit ar.eī qui cle. uel vo.rursus.nec a tl'i vxore pōt exigere debitum sic nec a p̄ma. Epūs quoqꝫ pōt illum añgꝫ cum alia conīubat cogē redire ad mōsterīū quia si non redit pccat mor̄liter. a Hoc ultim fuit dictuz Guil ut ptz in sum.eo.ti.q.l.vbi et addit ꝑm goff dicit ꝙ si vir abūte et ignorāte vxore itrz religionem et ibi ꝓfiteat et postmodum ab ea reuocetur ī casu post mortē uxoris uir potius est monēdus ꝙ cōpellendus. ut ad mōsterium redat.licz hoc sit consultius ad salutē eī ꝺe conū.cōiu.placz.si aūt vnus coniugū altero sciēte et ꝺsentiente. cuius tamē consensus non sufficit. etiaz si continētiā ꝓmittat nisi sit'r conūtat xxxij.q.v.qui vxorem.mōsterium igrediatur et demum ad uxorem ꝺe mōstcio ꝺducat puta ꝙ suspecta est tal' post mortē vxoris ad mōsterium redire cōpellitur. etiaz si ꝺe facto conexerit cum alia ꝙ p̄fessio it̄uenit. nec ꝺefuit consensus uxor̄ eī ꝺe conū.con ex parte. et con.goff.cum hosti.ut ibi. b Pone ꝙ vir sciēte et consentiēte uxore in trauit mōsterīū. a Et fecit p̄fessionem aciam uel exp̄ssam al's bñ posset coīubere eī ꝺe reg.consulti. b Et postea illa cuz sit iuuenis et mīto suspecta reuocat eum. quid faciet vir post mortem uxor̄. R̄ scꝺz Rai.cogitur redire ad mōsterium etiā si ꝺe facto conexit cum alia.ꝙ p̄fessio interuenit nec ꝺefuit vxoris consensus extra ꝺe conuer.coniu. ex pte. a Hoc videt potius fuisse dcm goff.ut ptz in dca q.l. et adūtendū ꝙ hoc casu non semp reuocatio pōt fieri .nec ex hoc matrion[m] post dictū semp dirimitur.vnde sciendū ꝑm Guil ꝙ psona suspecta uirum licētiās ad religiōez non pōt ipm reuocare sed tenet intre religionem si eam cōmode potuit inuenire. si autē nō pōt aut ñ credebat se eē suspectā ꝺe incontinētia cū tam esset post luiatum reuocare quia nō recipit apud ꝺeū illius vir conuersio cuius segtur coniugalis federis p̄stitu°.hosti x̄o dicat ꝙ si uir isda et inuita vxore intuit postea reddit⁹ ei ñ exiget ꝺebitum nec ad scꝺa vota trāsibit. si aūt ꝺe consensu vxoris trāsiuit et p̄fess⁹

est.si mulier nō ꝓmisit cōtinētiā reuocari vir poterit. si autē cōtinētiam promisit et iuuenis est. compellit̄ intre religionē ex̄ d conū.coniu.significauit.et.c. dudum.al's si senex est ꝑpetuam vouendo continētiā remanere pōt in domo ꝓpria ex̄ de conū.diu. .c.cum sis.et .c. diuugatus.intātū ꝙ si is q remanet otrahat matrio[m] non teneret sic nec matrio[m] ei9 q̄ ꝑpetuā cōtinētiā uouēs dedit viro lniam ut ad sacros ordies promouere[t] xxxij.di.seriatim. Solēnizat̄ eni uotū in ꝓfessione ul' in ordiatiōe absoluti et hoc intelligas scdm Jo.qñ mulier ctifi cata fuit ꝙ sibi perpetuo pīudicabat alias si simplex et iur'.ignara non intēdebat sic ꝑpetuo se obligare tenet matrion[m] ab ea contractū.ar.ex̄ de conū.coniu.veniens. con. goff.et ex his patz ꝙ professio lniati aliqñ tenet et aliquādo non.et ꝑmo casu mrio[m] post otractum dirimitur sed nō in z°.cum non fuit votū solēne.sed simplex et iō nō dirimit̄ matrion[m] post cōsūctum ex̄ de vo. et vo.redēp.c vno.li.vi.vnō et Inno.dicit ꝙ votum qđ fit vxore inuita vel etiā uoluntaria sed nō vouēte uel religionē intē nō est solēne sed simplex et iō ipedit mrio niuz contrahendū sed non dirimit iā cōīctū ex̄ de conū.coniu.placz. et ꝙ si post igressū ratum habuēit uotum marito hoc ꝓtēte tenet ingressus et ipa cogit̄ intre. idē dic̄ si ipe vir post morte vxoris potem igressū q non tenuit ratificat exp̄sse seu tacite ar. ex̄ de his qui vi metus ue causa fiunt .c. i. dicit etiā ꝙ intelligit̄ ratificare.etiā si per mometum in religionē stetēit post morte vxoris etiā si ei9 mortez ignouēit ut ī dca q.l.item Inno. in.c.significauit.ex̄ de cōū. coniu.dicit ꝙ licz i pdictis casibo suspecta mulier cogatur mōsterium intrare non tñ coget̄ fieri monacha nec viuere mōchalit̄ hoc excepto ꝙ cōpescetur a vagatione et custodiet̄ ne luxuriari possit subdēs fatemur tamē ꝙ si mulier ē suspecta anteq̄ admittat̄ ꝓfessio viri debet mulierē facē ꝓfiteri et sic logt̄ .c.cum sis.ex̄ de conū.coniu tamē si suspecta est viri ꝓfessio ⁊ ñ m'lieri sed tñ ꝑstitit continētie uotum nō facere eā modo ꝓfiteri.et sb̄dit.alij tamē dicunt al'r scz ꝙ hoc ipo ꝙ dat lniaz viro ⁊ emisit continētie votum pōt cogi intre mōstēiū et viuere sin̄ ꝓprio et sb̄ obedientia et b̄ tenent b'.et goff.p.c.q vxorem.xxxij.q.v.et ptz in dicta q.l.forte dictū Inno.pōt verificari q̄ndo inuenitur mōsteriuz in quo tal' mulier posset sin̄ aliarum scandalo et tute custodiri etiā non ꝓfessa qa tunc cessat rō suspitionis ex̄ de conū.diu.c.i.et.c.vxorat9 al' obtineat snia goff. et b'. cum al'r ñ possz debite cont̄ suspitionē puideri ex̄ de conū. coniu.cum is. b Quid si vxor vi l' metu coacta dedit viro lniam intrndi.R' ꝑm host. si fuit uis per metum qui caderz i cōstātē nihil nocet ei xxxij.q.v.notificasti. n̄ forte post tēpus ipa ratificet ex̄ qui cle.uel vo. nisinuante. a Con.Guil.et addit idē ee si it'uenisset dolus.⁊ con.host.goff.et Jo.ut in sū.eo.ti.q.lij. b Quid si vxor sin̄ cui9 lnia vir intuit religionē vult ingredi ⁊ maritus contdic̄ . R' secūdum Rai.si vir iam eductus est de mōsterio et restitut9 vxori non pōt vxor illo inuito ingredi xxxij .q. v.qđ deo.si autē vir non est eductus tunc secūduz Inno.mulier si i ingressu viri contrahendi vouit pōt ingredi mōsteriuz xxvij q.ij.agathosa.si vero non vouit non pōt viro inuito ingredi ⁊ ingressa potest educi ar.in dicto.c. qđ deo.sed non pōt debituz exigere ut in dicto.c.qđ deo.ex̄ de cōū.diu .c. i. a Rai.aūt dicit ꝙ etiā si non fecit uotū pōt inuito uiro itrare xxvij.q.ij.agathosa.et xxxij.q.v.qui vxorez. et con. pc. host.et goff.ut in sum.eo.ti.q. lij. dictuz istoz pōt intelligi q̄n uir ingressus ligat9 erat religioni per votum vl' ꝓfessionem exp̄ssam seu tacitā.dictum ꝛo Jnn. q̄ndo nō erat sic ligatus licz forte per simplex votum teneret̄ ad otinētiā ar.dicto.c. qđ deo. b Quid si ābo iuges fornicati sūt nūqd pōt alt' altero inuito religionē itre R' ꝑm Guil.nō pōt sicut et nō.hug.xxvij q.ij.agathosa. a Et si intuerit potēit re uocari ꝑm eosdem ut in sum.eo.ti.q .lv.

b Quod credo uex esse siue occulta fuit siue pub^ca vtriusq; fornica^e siue eē altēi? occulta. a et ipius ingrediētis ut in dca q.lij. b Alterius pub^ca. Quid si vt'q; non petita lnia ab altero religionez intuit & secūduz Guil.non poterūt se iuicē repetere quia neut' pōt dicē ab altero se spoliatum.sed vterq; intendo videt' renūciasse iuri qō habebat et iuri exigendi debitum iō votum utriusq; tenuit et quo ad ōbitū exigendum et quo ad reddēdū. a scz ut non possit exigere nec teneat' reddē et idē nōt in sum.eo.ti.q.lvi.. b Quid si vt'q; credēs altex mortuū itrat mōsteriū.nūqd cōpta veritate pōt altex repetere. & scōz Inno.siue ignorātes siue scientes alteruz viuere ingressi sunt mōsterium amborum uotū ratificatum videt' per pfessionē uolūtariam si secuta est. Secus aūt si non ē secuta pfessio expssa seu tacita q: tunc non succedit obligatio et ita pōt intelligi dcz Guil.qō videt' contēdicere ut in sum.eo.ti.q.lvij. b Aliter de voto intrandi religionem plura supra religio 3°.

Votum qui 2° Quo ad cō

mutationem seu dispensationem. vtrum in uotis possit dispensari uel cōmutari .& scōm Rai.votū continētie non cōmutat' marie per epos qa uix uel nunq; posset aliqd melius inueiri in q̄ fierz cōmutatio ut ptz eccl'iasticī xxvi. a Ibi dicit' omis ponderatio non ē digna aie cōtinētis per papā aūt et causa bñ pōt fieri tl'is dispensatio etiā sup uoto solēni cōtinētie. ut supra religio.p̄.q.xiij.in additiōe speculator aūt et aliq alij tenēt q; etiā epūs possit dispensare ex causa sup uoto simplici cōtinēputa ne uouēs labat' in damnabilem fornicationē si esset iuuēis ex qui cle. vel uo. .c.uēiens.vbi hoc tāgit do.an.de bu.et i .c. rursus.eo.ti.ubi ad finem dicit.et dato q; epūs non possit dispensare in contrahendo scz cū eo qui uouit continētiā dispensabit sup debito post contractum exigēdo.simil'r etiā tenz al.q; epūs possit dispensare super uoto de non petendo debitū cōiugale ut s uotum in.q.i.in additione. b Et nihilominus si qs post uotū cōtinētie simplicit' coīuxit matrio^m tenz.sed contrahendo moraliter peccat. Alia xo uota sic et ponit tho 2^a 2^e.q.lxxxviij.possunt cōmutari. nam ut idē sōdit uotum debet esse melioris boni. id aūt qō vouet' aliqū ē maluz uel iutile uel melioris boni ipeditiuū qō est contra rōnez eius qō cadit sub uoto.et iō necesse est q; det'mietur uotū in tali casu nō eē seruandum.et si quidē absolute det'minetur aliqō uotum nō eē ꝑuādum dicit' esse dispensatio uoti.si aūt p hoc qō seruādū erat aliqd aliud ponatur dicit' cōmutatio. vñ minus est votū cmutare q; in uotis dispēsare vtrūq; tamē in ptāte eccl'ie consistit.

a Idē in sū.li.i. ti.viij.q.lxx. b Quis pōt in uotis dispensare uel cōmutare . & diocesanus epūs ex e.c i.nisi. in qbusdam que sunt ei exp̄sse p̄hibita ut est uotū continētie ꝑut dictuz est sup̄ in p̄cedēti.ℊ. a Et ibi de hoc melius in additiōe. b Itē uotum terre sce ex e.ex multa.adde etiā ō uoto visitādi limia appl'oz pe.et pau.sil'r et beati iacobi.in quibo solus pp̄ dispensat et ita obꝑuat curia. a Non est q; consulendum hoibo secūdum q̄sdā q; dent suas pecunias questoribo seu nūcijs hospitaluz qa fallūt et decipiūt hoines. nā cū rēdeptio talium uotorum debet fieri cum aūcte epi. qa ita dicit' in lris pp̄libo aliter eni scōm p̄dictos fieri non pōt. vide sup̄ questuarij ℊ.vlt. b Utz autē in voto continentie possit papa cū clēicī.et religiosis dispensar. vide sup̄ religio.p̄mo.ℊ xv.qui icipit vtz cum religios. a Et ibi de hoc i additiōe et si mior epo de iure cōmūi non pōt dispensare uel cōmutationē facē sup votū ut et sentit glō in.c.i.ex de voto.sil'r et Rai. ut in sū.eo.ti.q.lxxi.vbi etiā patz scōm al. q; epi pñt dispensare in omibo uoti. s. qbo expresse nō sūt p̄hibiti sic in uoto terre sce. Item dic q; nō pōt dispensare in uotis p̄petuis que sūt religionis et hmodi. b

Utrum plati p libito suo possint in uoto

dispensare. ℞ scdz vbi sup. sic ꝑlat⁹ nō pōt ꝑcipere maluz ita nec ipedire bonū scz opa virtuti. sed ad ꝑlatū spectat diiudicare qd sit magl virtuosum et iō in manifestis dis/pensatio ꝑlati non excusat a culpa. puta si dispensaret cum aliq̄ sup voto de ingressu religionis nulla apparente cā. si aūt eēt cā apparens ꝓpter quā salte i dubiū ⁊teretur tūc posset stari iudi° ꝑlati dispensāti. uł cō mutanti non tamē iudicio ꝓprio nisi esset aliqd manifeste illicitū aut non posset facile ad supiozē recurrē. a Idem in sum. eo. ti q. lxxi. b Sed que est causa sufficiēs ut dispensēt in uoti. uel ut amitti possit votū ℞ scdm al. in iij°. sufficiēs causa ē pauptas ut si vouit ieiuniū et medicās nō inuenit hoza vna. a idē tēpe cōgruo ad sustinēm ieiunium. b Quātum sufficiat. similr ⁊ infirmitas. ut si vouit abstinētiā a vino et a carnibo et incurrit languozem et hmōi. a vt si vouit nō comedē carnes ut cū mendicat nō dātur ei nisi carnes. uel ea q̄ sunt carnibo cocta. q̄ si nō cōmedat in edia consumet scdm eūdem al. et in sum. eo. ti. q. lxxxij. b Sed quomō debz fieri cmūtio voti. ℞ ꝑm Raī. debet supioz hīe cōsideratione ad facultates vouēti. et expensas q̄s facturus erat si uotum ipleuisset. et etiam ad laborē et silia. a Ista silia nō sūt nisi si considerent expense in eūdo morādo et redeundo simul cū labore ut in sum. eo. ti. q. lxxiij. b et si votum erat hierosolimi tanuz. seu ał conł hereticos ⁊ infideles oia sine diminutione trānsmittat eł e. magne. et .c. q. sup his. i aliis aūt pegriatiōibo puta sancti iacobi et silium eedem expense cōsiderāde sunt et in alios pios vsus ouertēdā eł eo. c. i. et. c. scriptuł. sed et ad locū pegrinationis mittere habet oblationē quā ibi erat facturus, sed hoc vltm intelligendū ē de honestate nō de necitate. nā neq decretales allegate aliqd dicūt de hmōi oblatione nec illi eccłie p hoc est acquisitū aliqd ius ut in. c. se. §. iij. In voto aūt abstinētie hmōda est rō aspitati et alioz q̄ in voto cōprensa fuerūt. Item ā affluentia vouenti eł eo. c. i. vnde cuidaz comiti q vouisset q̄ singuł sextio feriis in pane et aq̄ ieiunaret non sufficeret p cōmutatione cōstruē unū altare et alł at h Raī. eł eo. ꝓpendimus. q̄ decretalis nō est in moderna cōpilatione. sed i pozi q̄ currebat eo tēpe quo Raī. sūmaz cōposuit ut dcm est sup nouitius. §3°

a Predictis cū Raī. con. hosti. ut i dca q. lxxiij. b Pone q̄ quidā hīs aliena incerta vouit ea in subsidiuz terre sācte. nūqd tale votum pōt ab epo cōmutari. ℞ scdm Guil. non credo q̄ sin̄ lnia ꝓpe possit ea in alios vsus vertere. a etiā si igrediat rligionē ꝑm eūdem Guil. etiā in sum. e. ti. q. lxxiiij. b Utr votum de festādo in sabbato semp sit mutāduz. ℞ ꝑm Guil. mūri pōt sed non est ncce q̄ mutet. q̄ licitū est nisi forte ꝓsona suspecta esset qō vellet iudaizare. a Immo videt semp mutāduz nam sabbatū soleūizare prohibemur nisi aliud festū in eo concurrat ne iudaizare videamur de con. di. iij. c. i. et. c. quēit. itez q̄ hoc ut plūimum fit ad aliquā superstitiosā obseruātiam que oio. phibri debet. xxvi. q. vj. non obseruetis. et .c. sequēti.

Votum sexto

qō soluit p ingressum religiōis. ⁊ gnaliter qdem oīe votū siue terre sancte siue aliud cōmutari pōt in uotū religiōis etiā sin̄ arbitrio superioꝛ qa illud idubitāt melius est eł e. scriptūe. a Idem in sum li. i. ti. viij. q. lxxiij. ꝑm Raī. et tho. b Sz tamē de aliq̄ rege siue imperatoze uł alio p/potēte qui fecisset votum terre sancte et q̄ penderet totꝰ exercit⁹ uel etiā de aliq̄ qui vouisset p aliq̄s annos eē in tłi subsidio cū centū vel mille militibo ⁊ simlibo vbi p/babiliť dubitāt vtr preponderari debeat cois vtilitas uel puata credo q̄ papa consulendus esset. a Idem in sum. eo. ti. q. lxxv. ꝑm Guil. b Sed qd si qs vouit magnā q̄ntitatem pecunie in subsidiū tre sancte nūqd liberatus est p ingressum rligiōis. ℞ scdm Guil. quāuis si vouit ire liberatus sit a labore eūdi uel aliū mittendi

fr hūz declinamus i suo ītrzō. iz°. pcepto. dicit q̄ adloca pegrinationis mittēda ē oblatio quā uouet ibi eccłie facturus scdm Raī. et diuzam. i. sui. tenet istā opionē qz uerior. et tali cui pollicitatione acquisitū iam fuerat nulli loco seu eccłe. ut mōt p̄mor. zamb. et rabbas sicut. cū dicat. et p̄cepto. Concoz. assen. i. sui. li. i. ti. 20. az° 10. cui sententie dicendo. oblationē etiā quā vouēs i ecclesia illa ad quā ire noluerat facturus esset. scdm Raī. ad ipā mittere debet

non tñ liberatus est quo ad pcuniã quaz vouit non põt tle votum per aliũ q̃ p papam solui uel cõmutari. a Idem in sum eo.ti.q.lxxvi. b Quid si qs p̃ pre ⁊ mre suscepit votũ iplenduz. nũqd liberatus é per ingressum religiõis. R̃ scdm tho. i q̃libet exq̃ ingressus fuisset pro se sufficit pro pre et mre sua etiã q̃uis in ingressu de ℔ nihil intẽderit. a Põt etiã votũ iplere de lnia plati ꝑm eũdem tho. et in sum. eo. ti.q.lxxx. b Quid si qs uouit magnaz elemosinam dare pauprib⁹ in gñali uel cẽ in spãli. aut q̃ ostrueret mõstẽiũ. nũqd liberat̃ p ingressuz religiõis. R̃ ꝑm Guil. si ex tali p̃missione uel voto acqsita essz act⁹ alicui ℓ aliqbo q̃ forte donauit uℓ p̃misit eis non liberat̃ nisi de consensu illoz̃ secus est si nulla est acqsita actio. qa nulli dõauit nec p̃misit nec se obligauit aliqbo. sed tñ deo qa tunc liberatur p ingressuz. a Si intendat illud min⁹ votuz in hoc maius cõmũre secũduz eũdẽ Guil. ut in sũ. e. t. q lxxx. et videt̃ hoc intendẽ nisi incontinuz itẽdat ut põt colligi ex dcis tho. eo. ti. q. lx xx. et supꝛ ℌ. pxio. b Dum tamẽ fiat epi aũctl. nõ eni credo sufficere ꝑpria. sufficit. n. lnia abbatl. ut in se. ℌ. a Guil aũt videt̃ dicere q̃ in hoc nõ sufficiat lnia abbatl ut in dca q. lxxx. sed ẽte in isto casu nõ videt̃ nccia lnia epi uel abbatl ꝑm Rai. et tho. ut in sũ. eo. ti. q. lxxiij. et supꝛ in pncio. ℬ. c. et hoc quo ad vota tẽpalia. in alijs autem videt̃ regri dispẽsatio. et q̃ plat⁹ r̃ligiõis possit dispensare ut dr̃ in ℌ. se. b Mtz abbas uel p̃latus possit absoluẽ religiosos a votis factis añ ingressuz. R̃ secũdũ Rai. ipa religio i ipo ingressu soluit hmõi vota qa soluit iuramẽtuz ut puta mrionij et ℬmodi ex̃ de regu. sane. xix. q. ij. due. ex̃t eo. sẽpture. et dico ꝓpue si ipe in ingressu intendebat cõmutare. addit tho. in quolibz q̃ cum obrdiẽtia sit maximũ votoz̃ p oi voto sufficiẽtissie recõpensat ⁊ q̃ igrediẽs r̃ligiõz nihil põt retiner ibi ꝑpria uolũtatl nllz uotũ ꝑpria uolũtat̃ fz retiner oportz sz id dz oñdẽ pri mõsterij. ⁊ se i ℬ ei⁹ sbicẽ volũtati. a Tho. clari⁹ dic̃ sic q̃ licz qdã dicũt q̃ monachus eo ipo q̃ pfessus est absoluit̃ ipo iure ab oĩi uoto qd̃ fecit in scl'o. tñ qa in hoc nũq̃ videt̃ expresse facta dispensatio nisi in tpali uoto. tuti⁹ videt̃ dicẽdum q̃ cũ obĩa sit maxim votoz̃ pro oĩi uoto sufficiẽtissie recõpensat. et q̃ ingrediẽs religionẽ nihil põt retinẽ sibi ꝑ ꝑprie volũtatl. nullũ votum ꝑpria uolũtat̃ factũ retineri oportet. sed illud debet pri oñdere mõsterij. et se in hoc eius sbicere volũtati. vñ non uideo q̃ ipo iure ab oĩi alio uoto absolut⁹ nisi a tẽpali puta a pegriatiõibz et silibz de quo logit̃. c sẽptũe sed uolũtate sue superiõi põt oĩe illud uo tum respuere uℓ tenere nisi sit incõpẽsabi⁹ alijs obꝑuãtijs religionis uel caritati frne. Item hosti. in dicto. c. sẽpture. dic̃ q̃ tuti⁹ est q̃ dispensẽt. in sua aũt sũma dicit q̃ si inũndo intẽdebat cmutare id ad qd̃ pmo se obligauerat in nullo manet obligatus ꝯ hoc nõ intẽdebat recurrat ad abbatẽ q̃ secum potẽit dispensare. et sñ cui⁹ lnia hoc ñ posset exeq. si tamẽ tlis pmo uotũ tempale adiplet et postea religionẽ iret tutius faceret ex̃ de spon. omissum. ut ⁊ nõ in sũ. eo. ti. q. lxxviij. et dicit̃ igrediẽs iten dere cõmũre semp qñ coĩnuz nõ itendit. ut et in ꝓcedenti ℌ. tactuz est.

Usura primo

Cõmũiter qd sit. R̃ scdm Rai. vsura est lucꝛ ex mutuo pacto debitũ. uel exactum. a concoz. Inno. ex̃t eo. c. i. b Non eni puto vsurã si gratis oblatũ q̃tis accipit̃ ar. xxiij. q. iij. vsura. di. xvij. de eu logijs. i. q. ij. sic. vñ goff. sic diffinit. vsura ẽ qdquid sorti accedit intẽtiõe pcedẽte uel pacto. a nam sola intẽ facit usurã ex̃. c. cõsuluit. de quo in ℌ. se. et dicit̃ lucrum ad driaz intẽsse. nã licz ulẽ sortem non possit accipi lucꝛ tamẽ intẽsse sic puta si vnus tenz rem meã mala fide et dat mihi i pignus ꝑ mutuo sibi a me facto possuz dcere ꝛ fructus ulẽ sortem retinẽ qa hoc non ẽ lucꝛ sed intẽsse. et iõ retinere possuz ex̃ d

feu.c.i.et ex eo.c.cõquestus.⁊ licz hec capla loquant de rebo eccle'ie.tñ idé est et ī rebo seculãium ut et nõt glo. in dco.c.i.ò usur ex mutuo aũt dicit qp in hoc cõtractu ꝓpie omittit vsura deut°.xv.ibi si audieri.uocé dñi dei tui ꝛc.fac etiã.c.i.xiij.q.iij. Ité lucl. vi° Mutuũ date.ꝛc et ex.c.consuluit.⁊ est mutuum contractus ī quo qs aliqd dat ꝛcep turus non idem in nũo.sed tñdez i genes suo.et dicit ex eo qp de meo fiat tuũ.quia mutuãs trãsfert domiuz in eũ cui mutuat et fit in rebo que consistũt nũo·ponder ul' mẽsura·ut.l.ij.ff.si cer.pe.et cõmittit vsũa in isto contractu qñ aliqd recipit ul' sortez. non obstãte qp mutuãs suscipiat i se i aliq casu sorti piculum ex eo.nauigãti.et licet in mutuo ꝓpio cõmittat vsura·tamẽ idé est etiã in alijs contractibo rõne eqpollentie· ut in eptione et uéditiõe ad terminuz . vz qñ uédit termiꝰ seu tempus·ut in dco.c. nauigãti.et iõ huic diffinitiõi videt addẽdum lucꝛ ex mutuo uel eqpollenti pacti. dicit· qp si aliqd det sine pacto et gtis. non esset vsura·ut et ptractum est. exactũ dicit. ga etiã si sine pacto aliqd extorqueat vsur omittitur· ga quicqd accedit sorti vsura ẽ· xiij.q.iij.plerq.et ut dictuz est eẽ sola intẽtione vsura cõmittit ex.c.cõsuluit. et in pdictis ombo pót colligi qp usura ẽ lucrũ ex mutuo uel eqpollẽti pco uel intẽtiõe debituz uel exactuz. ¶ Utꝛ sola spes lucri faciat usuraz.R sic ex eo.c i.et.c.consuluit· xiij.q.iij.si feneratis.qò intelligit scdm goff.qñ pncipal'r causa mutuãdi petitur in expectatione lucri uel emolumti.al's si pncipal'r moueat ad mutuãduz ꝓpt caritatẽ· et tñ credit qp ille retribuet nõ vitiosuz· ar lxxvij.di.in singul'.lix.di.si officia.et lxi.di qd pderit. cuz eni qs mutuũ dat libẽalit fare pót debitorẽ sibi nãliter obligari ad antidota·ex·de·testa.cũ in officijs.ff.de pcti her.sed ⁊ si lege·§·consuluit.conc.Inno.⁊ host. a Con.etiã glo.in.c consuluit.ex·e et nõ.in sum.li.ij.ti.vij.q.i. b Qñ ꝛo ſ̃ spe recipiẽdi mutuat pecuniã pcipue si al's nõ erat mutuaturus quicqd postea eẽ gtis accipit usura est siue sit pecuia uel alia res· et siue consistat in dando siue in faciendo aliqd·xiij.q.ij.c.i.et ij. a Hic gtis accipere intelligit.i.sñ ulla exactiõe ꝑm eũdẽ Rai.et in dicta·q.i.non tñ cũ libera uoluntate concedenti.al's non tenet ad restituti onem.licz inte° recipiẽtis fuisz uitiosa qa in cõcedẽdo magꝭ attẽdẽda est volũtas cõ cedẽtis ꝙ accipiẽtis.in isti.de obli.q.ex ò̃lic na·§·placuit.in fi.vbi videt hoc clare dẽ· minari·ubi dicit qp et si credat qs rem sibi omodatã·inuito dño se contractare·domino aũt volente id fiat furtum ñ omittit.ecce ꝙ quomõ manifeste tollit qp licz uoluntas accipiẽtis sit vitiosa.tamẽ uitiũ tollit pre volũtatẽ dñi rei que non est vitiosa·pro hẽ ec facit qa restitu° nõ debz fieri nisi dãnũ passo.ex de regul' iur.pcm.li.vi.et leuitl. v.et nũi vi.sed hic cõcedẽs non est passus aliqd dãnum cum ex mera uolũtate cõces serit ꝙ sibi non debet fieri aliq restitutio.cũ igit uitium fuit in sola intẽtiõe ad purga tionẽ sufficit sola contritio·ex de simo.c.fi. non obstat.l.sed ſ̃.l.ff.si cer.pe.vbi dicit qp si noluí tibi rem donare et tu credebas tibi mutuo dari non efficit tua añ cõsũpti onem qa hic inte° recipiẽtis et cõcedenti discordabãt.sed in casu nro ñ sic.sz potius concordãt cuz concedẽs velit dare et recipiẽs accipe. Item nõ ob.c.consuluit.ex e. qa ibi loqtur quãdo vsura omittebat nõ soluz ꝓpter spem creditoris. sed etiã ꝓpter non liberã volũtatẽ debitoris.iõ ibi datur restitu°.al's secus·ut patz ex pdictis.⁊ clar et forliter facit qò het supꝰ restitu° pmo· §·pe. In dubio aũt nisi aliud saltẽ ex mani festis coniecturis appareat psumit mutuũ accipiens· ea intẽtiõe aliqd dare q̃ mutuũ pstãs mutuauit.ut si mutuauit ex caritate psumat et ille dedisse ex cãitate·et libera volũtate·al's secus.nam unusqsq psumit aliqd dare eo modo quo accepit.ff. man.l. si uero non remunerãdi·§ idé papinianus. vbi dicit qp qñ aliqs rem simpliciter credit psumit donare illi qui pus donauerat sibi

Tolligitur

hoc idem tenet Pe·i·q°·di·ij et mazolius desens·scotus i·q·di·ij· et alex' lombar· et miti doctores modernis· de usuris et zenezdo pẽ fẽ angelus declamasio ozdiñ minoꝝ famosus in orbe·qui etiã allegat omẽs supra dictos doctores·et addit·et hanc credo uerã ozem opinionẽ·et·cl·

b Utꝛ homo possit p pecuia mutuata

aliquã cõmoditatẽ accipe. R̃ scõm tho. z^{a} z^{e} q.lxxviij. sic si aliqs p pecuiã mutuata uel pro q̃cunq; alia re que vsu consumit̃ accipit pecuniã ꝑ pacto expſſo uel tacito peccat cont̃ iustitiã. ita etiã qcũq; ex pacto tacito uł expſſo accipit qõcũq; aliud cuiꝰ ꝑcium pecuniã mẽsurari possit sił̃e peccatuz incurrit. sed tamẽ si accipiat aliqd non qsi exigẽs nec q̃si ex aliqua obligatione tacita uel expſſa. sed sic gratuitũ donuz nõ peccat. qa añ̃ pecuniã mutuasset licite poterat aliqõ donum gratis recipe nec priozis cõ dinõis efficat̃ p hoc q; mutua^{r}. itẽ licituz est p mutuo exigẽ seu recipe recõpẽsatiõz eoz; que pecuia non mẽsurantur ut puta bñuolẽtiam et amozem eius cui mutua^{r} uel aliqõ ꝶmodi. a Idẽ in sum.e.ti.q.ij.

iij b Utruz p pecuia mutuata possit licite peti munus a lingua. vel ab obsequio. R̃ scõz tho. ubi supꝛ. sic non licz expectari uel exigi munus a manu pacto tacito uel expſſo. ita nec munꝰ a lĩgua uł ab obsequio. qa vtrũq; pecuia extimari pot̃. ut patz in his q locant opas suas. quas manu uel lingua exercent. si uero munꝰ a lingua uel ab obsequio non q̃si ex obligatiõe rei exhibeat̃. sed ex bñ-

iiij uolẽtia que ſb existimatiõe pecunie nõ cadit tũc licz hoc accipe exigere ⁊ expectare. a Idem in sum.eo.ti.q.v. b Sed qualit̃ est pcm accipere vsurã. R̃ scõm tho. vbi supꝛ. accipe vsuram p pecuia mutuata est secundũ se iniustum q; uidit̃ id qõ non est. ad cuiꝰ euidẽtiaz sciẽdũ est q; quedã res sunt quaꝝ vsus ipaꝝ est consũptio sicut vinũ cõsumꝰ utẽdo eo. ad potum et panez ad cibũ. vñ in tłibz non debet seozsũ opi vsus rei a re ipa. sed cuicũq; cõcedit̃ vsus ex hoc ipo concedit̃ res. et ꝓpter hꝫ i tłibz p mutuũ trãsfert̃ dñiuz: si qs ẋo seozsũ venderet vinũ ⁊ seozsum vsũ vini uẽderet eãdem rez bis. uel uenderet id qõ nõ ẽ. vñ manifeste p iniustitiam peccarz: et sił̃i rõne in iustitiam cõmittit q mutuat vinuz aut triticũ petẽs sibi duas recõpensatiões unã qdem restitutioné equal̃ rei. alia ẋo ꝑcium vsus qõ vsura dicit̃. quedã uero sũt q̃ꝝ vsus non est ipꝰ rei cõsũptio sic usꝰ domꝰ est inhibita^{o} non aũt dissipatio. et iõ i tłibz seozsum põt vtrũq; cõcedi. puta. cum aliq; tradidit altẽi domũz domus reſuato sibi vsu ad aliqõ tẽpus uel eꝰ. cum qs ꝺcedit alicui vsum domꝰ reſuato sibi dominio. et ꝓpter hoc homo licite põt accipe ꝑcium ꝓ vsu domus et ꝓter hoc ꝓtere domũ ꝺmodatam sic̃ patz in conductiõe et locatione domus. pecuia aũt ſm phm. v^{o} ethicoꝝ. et in pmo politice pnc^{r} est inuẽta ad cõmũtiones faciendas et ita ꝓpius et pncipalis pecuie est ipius usus cõsũptio seu distractio scõm q; in cõmutatione expendit̃. et ꝓpt̃ hoc ſm se est illicitum ꝓ usu pecuie mutuate accipe ꝑcium qõ dicit̃ vsura. et sic alia iuste acqsita tenet̃ homo restituẽ pecuiaz quã p usurã accepit. q; autem lex mosaica concessit iudeis accipe usurã a gentibz permissum fuit ad vitãdum maius dãnuz scz ne a iudeis deum colentibz usuras accipẽt ꝓpter auaritiam cui erant ꝺditi. et addit vł. q; illa acceptio vsure a gentibz int̃ quas iudei habitabãt potius erat rei sue recupatio q̃ꝝ usura. q; illa terra iudee tota data fuit a dño. a Idem in sum.e.t.q.iij. sed saluo meliozi iudicio p̃racte rõnes efficaces non videnť. q; cuilibz patz q; etiã in rebz mutuabilibz dẽt vsus a rebus sic ſba ab actu q exercet̃ in ea. si dicatur q; non dicit̃ differre ex eo qa in ipo vsu cõsuitur ſba tota Rn^{r}. q; licz consumat̃ respũ spẽi seu idiuidui. non tñ respũ gñis. nam res mutuabiles recipiunt fũctionem in genẽ suo. ff. si cer.pe.l.ij. et hoc etiã in iure claꝝ est q; ita constituit̃ vsus in rebz usu cõsũptibilibz sic in nõ cõsũptibilibz ꝺe q̃ hꝫt̃ R^{ca} spał. ff. vsu fruc.ca.re. que. vsu cõsu. Item nec videt̃ efficax alia ratio. s. q; pecuia inuenta sit ad cõmutatiões sed potius emptiones faciẽdas. ff. ꝺe contrhẽ.ep̃.l.i. qa ista rõ nõ ẽ gñalis. nõ eni se extẽdit ad alias res mutuabiles et in qbus vsura cõmittit̃ sic ⁊ in pecuia. ꝓtẽa ista rõ faceret q; p pecuia mutuata locata nõ licerz aliqd accipe cuiꝰ tñ oñs et ipe tho. tenẽt contriũ. ut ptz i. ℣. se.

vnde alij doc.ut et nōt Inno.in Rᵉ eī eo. ponūt alʾs rōnes. Item p Trisoᵐ vñr alie assignarī lxxxvi.di.cicies.cca mediū:sed qꝛ tʾliuz discussio est plixa et nō multū ncēia breuit dico qꝛ si diligenter inspiciatur ista videt ꝓprie rō quia satis conē caritatez et natūalem cognationē est ut ꝓ vsu rei mo/ mētaneo aut nāliter infructuoso cū picʾo accipiētis qualʾ est vsus rez mutuabiliuz pciū recipiat: vñ et plīus rōne nāli motꝰ dicit in ꝓmo policᵉ qꝛ vsuraria acqsitio pe cūiaꝛ est maxie pter nām-ut et ponit tho zª zᵉ q. lxxviij.arᵒ. ꝓmo.nec ob. si accipiēs mutuū lucret ex pecūia mutuata qa tale lucꝛ potius attribuit industrie persone ꝙꝛ pecūie.ar.l.iij.ff.ad l.falcid:ꝫ sūma oim rōᵐ est quia deus sic voluit et usuras ꝺ testatꝰ est in uetʒi ⁊ nouo testamto·eī e.super eo· et iō aliam rōnem querē ñ expedit mʾtuz· nam/ro.ri.dicit o altitudo diuitiaꝛ ℨ ad qđ etiā facit.ff.de legi.l.non oiuz.et.l.ideo

b Sed ad hec rñdent iudei dicētes qꝛ ñ permisit deus vsuras ꝓpter illos.sed ꝓpter alias gentes de illis eni mandauerat qꝛ nᵉ seruarent in uita:ꝫ solutio tho.melioꝛ ui detur. ¶ Itꝫ concedē pecuniā signataz ad ostētatiōez uel ad ponēdum pignoꝛi sit vsura.Rē scōm tho.vbi supꝛ tʾlem usū pecu nie licite quis uēdere posset·sicut homo li/ cite uēdit usum vasoꝛ argenteoꝛ qꝛ ftmz sibi dñiuz.Idem hosti.et br.ff.comodati.l. iij·§ penul.et.l.se. a Idem etiā nō.glo.in .c.conquestus.eī e.et idem nōt in sū.eo.ti. q.iiij. b ¶ Quomō aliq conari sūt probaꝛ qꝛ usura non eēt pecm.Rē dicebāt quidam sic cū creditoꝛ mutuat pecūiaz suā debitoꝛ obligat ei ad recōpensādum.cī de testa.cū in officijs.ergo et hāc obligationez potest creditoꝛ deducere in pactuz uʾ saltē sperat eius effectuz.sed faciēdum qꝛ quinqꝫ ꝺ pti nacit teneret esset hēticus·ut in cle.ex gui. eī eo.ad illud vero qđ incōtrium obiatur dicēdū ꝑm tho.zª zᵉ.q.lxxviij. qꝛ ille qui accipit mutuū ex debito iustitie nō tenet ad plus recōpensādum qꝛ mutuo accepit

a Sed solum obligatur iqntum ꝺmoꝺ pōt ex quadā natūali eqtate q̄ non pōt de duci in pactum nec etiā pncpʾr separi. ar. eī de simo.tua nos. b vnde coñ iustitiaz ē si ad plus reddendum obligē. ¶ Itꝫ ꝺmittat vsuram qui sʾb eo pacto mutuat ut ille sibi remutuet.Rē scōm tho.ubi supꝛ ꝓ pecunia mutuata nihil exigendū uel ex pectandum est nisi bñiuolētie affcūs qui sʾb extiatione pecunie non cadit.ex illo autem pōt ꝓcedere spontanea mutuaᵒ.repugnat aūt ei obligaᵒ ad mutuū faciēduz i postez quia etiā talʾ obligatio pecunia extīari possz et iō licitum est qꝛ mutuanti unum simul mutuet aliud. sed non licz obligare debi/ torem ad mutuū in postez faciēduz. Idez nō xiiij.q.iij.si fenerauēis.i glo. Con host a conc.eē Guil.et goff.ut in sum.e.ti.q xxij. b ¶ Quid si dñi molēdinoꝛ mutuēt pistoribꝰ ita qꝛ molāt solum in eoꝛ molē dinis.Rē scōm Guil.vsurā cōmittūt. accī/ piūt eni ulē sortem aliquid qđ consistit in faciendo et auferūt de debitoribꝰ libʾtatez molendi ubi uoluerint.si tū ipi debitoꝛes ꝓpter hoc non sūt dāmificati non tenētur illi dñi ad restitutionem aliq̄ nisi q̄tenus extimari deberet libertas molēdi vbi uole/ bant pensatis circūstantijs laboꝛ et expen saꝛ. a Talis libertas ꝓ nihilo extimāda videt q̄ntum ad restitutionē q̄ndo ex eiꝰ adeptione nullū secutū est dānuz·in cuius rcōpēsatione restitutio faciēda est·eī de in iur.c.fi.puto etiā in hoc casu qꝛ si mutuuz accipiēs non dāmificet nec possit dāmificāi non ꝺmittat vsura·cum etiam pro mutuo possit aliqd recipi seu exigi qđ non mīsuāt pecunia·ut supꝛ·§.ij.et hoc casu uel simili qꝛ accipit pecunia non mīsurat nec ex parte mutuū recipiētis cū in nullo dāmificet nᵉ ex pte mutuātis cuz nihil plus recipiat q̄ qđ ex locatiōe rei seu opaꝛ suaꝛ mereat et multo minꝰ vsura cōmittit si mutuuz accipiēs non dāmificet nec obliget ad mo lenduz vel sʾle.sed solū accipiat mutuū ad retinēdū q̄lsqz ad molēdinum mutuātis moluerit ꝓpter p̄dcas rōnes et qꝛ mutuās pōt tēpus sui mutui limitare.ff.si cer.pe.l.

vnū.al's i nūabilis mlt'itudo esset vsūaria
cū fūdi hodie nō possit sine mutuo locari.
Immo hoc casu videt' potius gūari odi°
mutuātiogp respiciēti si diligent' ispiciat'.
¶ Quid ō creditoribo q t'mio ueiēte solu-
tiōis nolūt ocedē progatiōz t'mi nisi data
sibi pecūia vel alio eqpollenti.R' tales etiā
si non exp'sse exigūt vsurarij sūt.ex.c.osul.
¶ Sz nūqd é vsura si qs dederit x.vlnas
panni p alijs x.vlnis in futūo dādis. R' p^m
Guil.verū iste contractus est pmutationis
gp mutui.et ideo non cadit vsura hic. a
quia scōm eūdez Guil.in mutuo mēsura
restringit' ad modios et lagenas ꝛ alia va-
sorz gēna qbo īnsūari solēt liqda et grana.
ut in sū.eo.ti.q.xiij.vbi et nō.qō hic dī.
b Posset tn fieri in fraudem vsurarz vī
hūc casū l'.ff.diffusi? ff.xxi.q incipit. nūqd
omittit'. a Et ibi ptz qp tūc hoc modo
dicit' fieri in fraudē vsūarz qn dās appoit
conditionē ex q conseqt' aliqp meliozatiōez
b ¶ Itez vsūarij sint infames.R' secūduz
leges distīguēdū est qp aut qs est ita vsūa
rius qp exercz iprobū fen?. i. qp post t'mi^m
etiā de vsurario lucro prouētū cōputat et
petit vsūas.aut etiā si exercet vsurā cente-
simam.i.qp in capite anni vsura adequat'
sorti et isti t'les ifames sūt.iij.q.vij.ifames.
i fi.C.ex qui ca.infa.irro.l. iprobum. a
In hac lege nō solū dicit' ō vsuris vsūarz
et de vsura centesima.sed etiā de oi iprobo
et illegitio fenore ut ibi patz p glo. et ho-
die omnis modus est illegitimus ut .ff. quid de legibz.et sic hodie etiā iure ciuili
omis vsurarius est infamis.qō et dicitur
nōre.bar.in dicta.l.improbum.et do.an.de
bu.in.c.raynutius.ex de test.et p hoc fuisse
determiatum qp si fr meus instituisset vsu
rariuz hēdem ego possum rūpere testm.
per querelā in officiosi. ¶ de inoffi. testa.
l.fres.et qp sic de facto cōsuluit et obtinuit
b Sed pm iura canonica i qualibz vsūa
cōmittit' pcm mortale.et incurrit' ifamia
vi.q.i.infames.maxie si publici sūt vsūarij.
nā et tastamta eorz ipo iure sūt irrita.ex.e.
gp gp li.vi°. a et ibi patz qp hoc est uerum
nisi dederint satisfactionē seu cautionē pm
formam ibi positam. b ¶ Utrum dona ꝛ xii
elemosie possunt recipi ab vsurario data.
R' scōm vl.sic.nisi ppter hoc efficiatur non
soluendo.nam qui tūc recipez ab eis tenet'
eis restituē uel illis a quibo ipi acceperunt'
secus itaqz si habent alia pter vsuras et p
hoc non efficiunt' non soluēdo. a Dic
qp ab vsurario maifesto petitus non possūt
recipi oblationes. Item nec res qrz dūiuz
non transfert' in vsurariū pnt recipi ab
vsurario maifesto.siue non maifesto.de q i
se ff.dicet'. Item n° aliqd recipi pōt i fraudē
creditorz de quo sup restitu°.primo ff.xiij°.i
additiōe x. Item nullus. b ¶ Utrz i vsūa xii
trāsferat' dūium.R' scōm vl. sicet cuz oio
volūtaria datio faciat transferri dominiuz
nam vsure dant' volūtate condicionata.s.
qp potius vult aliqs ulī sorte dare qp mu-
tuum non accipere.Con.glo.xiiij.q .iij. si
quis vsuram. a Idem in sū.eo.ti.q. xv.
sed quia sup isto pūcto pendet intellectus
ad cognoscēdum vtrū et qn recipiēs rem
ab vsurario teneat' ad restitutionē.scīēdū
qp sup isto pūcto sunt varie opiones .aliq
nāqz tenēt qp recipiēs rem ex vsura acqui-
sitam ab vsurario oio tenet' ad restitutiōz
et hoc videt' tenere dūs laurētius de flo-
rentia in suo tractatu de vsuris.pte z^a.q.lix.
pm opi.hosti.in sū.de pe.et. re. dīc qp filij
non hērtium nisi de vsuris uel si hēt respēu
acqsitorz ex vsuris.et etiā vxor non possunt
recipe aliēta de bonis pat'nis uel mariti
sic nec de rebus raptis in casu extreme ne-
cessitatis hoc idem tenent nonnulli theo
logi dicētes.qp dūiuz rz ex vsūa acceptarz
non trāsfert' in vsurariū.p.c.si-quis vsu
raz. xiiij.q.iij.ubi dicit' si qs vsurā accipit
rapinā.facit.et.c.quid dicam.e.q.et cā. vbi
dicit Auguſt.qp receptum ex vsuris male
vtiqz possidet'.et vellem qp restituēt'.et qō
male possidet' alienū est.idem videt' sētī
glo.B.et Inno.in.c.cum tu.ad finez. ex de
vsuris.ubi uident' ponere casum qn ex pecu
nia vsuraria res emit' inter alios spāles.in
quibo res empta ex pecūia aliena efficitur

illi⁹ cui⁹ erat pcūia et sic inuūt q̄ pcūia vsuraria sit aliena·et non vsurarij. et i ista opione est ala.ut dicit b'in dō.c.cum tu. Item ꝑ hac·eē·de vsurī .c.quia fere. ubi ac cipiēs oblationes ab usurarijs cogit restituere sed inconuīū facit q̄ ualde dignum est ut res volūtate dñoꝝ trāsferant i aliū in īstī.de re.diui.·ſ·per traditioné. etiā ꝑ volūtatem nō liberā q̄ uolūtas coacta uoluntas est.ff.q̄ me.cā.l.si mulier·ſ pe. et hꝫ sc̄z q̄ tūsferat dñium in vsurarium.vi.detz tenē. glo.in dō.c.si quis usurā.ꝛ Inno. in.c.michael.eē e.ubi dicit q̄ usurariꝰ uel eius hēres non tēt̄ ex delicto ſz ex ōctu conditione indebiti uel sine causa q̄si non debitum accepit uel sine causa et sic ꝑsupponit trāslatum dominium qa omis cōditio est ꝑsonal' actio·et non dat' ꝑ re ꝑpria nisi conē furem.sed tm̄ ꝑ re non sua sed sibi de bita.l.fi.in fi.ff. vsufruc. q̄ adm ca. Item facit q̄ ꝑfatus do lau.tenet i dō tractatu q.lxxij.vbi dicit ſm opioz frederici q̄ filia dotata a pre usurario non tenet ad rstitutionez.etiā si alia bona prīs non sufficiant. qđ pōt intelligi vez·qñ filia fuerit dotata fuit ex alijs q̄ ex acqsitis per usuram·et eo tpe quo pr̄ erat soluēdo·ut ex infra dicendis colligi potēit.·item q̄ tūsferat dñiuz tenz vl.ut in sum.dca q.xv. ad contria pōt dici· et ꝓmo ad dcm Inno.in.c.cum tu.q̄ ibi nō loquit' affirmādo.sed opiones recitādo.ꝛ ad dcm.c.si qs usurā.pōt dici q̄ ibi uocat' rapia non ꝑprie sed q̄dam largo gener̄ loquēdi·q̄si omis mala acceptio dicat' rapia· ut ibi vult glo.et sentit Inno. in dicto .c. michael.ubi dic̄ ad rē usurariā dari actiōz non ex delicto sed ex ōctu·et sic nō ꝑprie rapia et eodē modo pōt dici ad.c.qd dicā·scz q̄ ibi q̄dam largo modo dicit' alienum ꝑ eo q̄ quis male urit'·sic̄ et nō dās elemo sinā alienū tollē asserit'. xlvij.di. sic̄ hn̄. et ad glo.b'.et ala.in dicto.c.cum tu. pōt dici q̄ nullo iure ꝓbat'. immo ea rprobat dñs anto.de butrio.ibidem scz Jo.an.i.c. q̄q̄ de vsur.li.vi°.liez forte Jo.an. aliter alibi posuēit sed ꝓma uidet' magi iuri adhērere et ad .c.q̄ fere. pōt dici qa ibi est spāle in oblatiōibz ut non possint accipi nō q̄ usurarij non pñt alienare. sed ut id in eoꝝ uitupium cedat sic̄ et in sil'i·lz qs sit diffidēs in ꝓpo.i.facies discordias pōt tñ res suas alienare sed non oblōnes facē rc.di.oblationes.et hec intelligenda uidētur de oblatiōibz ad sacrificiū seu altare ob reuēntiaz sacīntoꝝ et ꝓpter scādalum uitāduz·ut in sil'i ponit tho.zª zᵉ q.xxxij.arᵒ.xij.de acquisito ꝑ meretriciuz.dicit·q̄ inde potest fieri elemosīa sed non oblatio ad altare uel sacrificiū.ſm illud deutro. xxiij.non offeres mercedem ꝓstibuli.vñ scda opio fuit eoꝝ qui licz non negarēt dominiuz regulāiter in vsurarium trāsferri.tamē dixerūt oīs res usurarij obligatas ad restitutiōez usuram et iō q̄ qñcunq; efficiat' non soluēdo recipiētes res ab eis ad restitutionē tenent'.ꝛ q̄ res usurarij sic obligent' tenēt ꝑ.c cū tu eē e.et hec tenz glo.in.c.tua nos.eē eo.quā ml'ti doc.canoniste tenēt·ut ibi refert anto de bu.sed ctē dcm .c. cum tu.non loq̄t' n̄ de possessiōibz ex usura acqsitis.ꝛ iō ut ꝛfert do.an.in dicto.c.tua nos.hosti.magi placet· q̄ ille tm̄ res sint obligate q̄ ꝓcesserint ex usurā.et sic saltem ꝑ illis teneāt' rapiētes ad restitutionē indrīter quādo pncipales efficiūt' non soluēdo et hec est tertia opio. ꝑ qua fac̄ qa res tradite cum nō libera uoluntate dñi ēnseūt adō affecte ut non solū ille cui ꝛdite sunt sed etiā alij ad quē puenerūt teneatur ad rstitutionē.l. metuz ·ſ· cū aūt.ff.q̄ me cau. Itē quia absurduz est plus iuris hre in re successorē etiā sigl'arē· q̄ habūit ille a quo habuit.ff.de regl'.iuris l.aliud ſ absurdum.vbi ponit' exm iter legatarium et testatorem ut nō habeat pl⁹ ius.legatarius q̄ habuerit testator. Item ꝑ hoc quia semp res trāsit cū cōditiōe sua .ff.de acqr̄.re.do.l.ēdi°.et de contrahē. eē.l. alienatio.sed conditio rei ex usuris acqsite est talis q̄ non pōt remanē apud usurariū q̄ nec apud eum q̄ habuit ab usurario.itē ꝑ hꝫ qa non est equū aliquē sentir̄ omodū ex alieno dolo.ff. de eo ꝑ quē fac. ēt. l.fi.in

pncí°. Item 4° loco alij vt goff. in dicto. c. cum tu. tenet et q̄ dñius trāsferat̄ ⁊ q̄ is usurarij non sūt obligate: replendes goff ala. q hoc tenuit. et subdes q̄ ille ad quē tales res puenerit ad restitutionē nō tenet̄ nisi habuerit ex cā luctiua. et eo casu quo usurarius ñ sit soluēdo. et idē videt̄ nōri in sum. in dcā q. xv. sed Inno. in dco. c. cuz tu. refert opiones aliquoz distiguētiū it̄ titulum onerosum et luctiuū ⁊ aliorū dicentium nō debere distinguiꝫ dñ9 uero anto in e. c. cum tu. arca finez tenet q̄ dicte res usurarij nō sit affecte nec obligate. et idez tenet in dicto. c. tua nos. ubi etiā dicit̄ q̄ quicūq; dicāt contriū dicāt q; nullo iure ꝓbat̄ et obligatio non debet poni a iur̄ ñ introducta. ff. de pua. l. iij. ℣. fi. et hoc veruz videt̄ non ob. q̄ dēm est rem fieri affectā qñ dat̄ nō libera uolūtate per. ℣. cum aūt. q; ibi loqtur q̄ndo libertas tollit̄ p metū. ℔ uero per oppositum qđ recipiēs optauit. et int̄ hec magna differētia est. et iō cum ñ sit eadē rō stamus regule ut nō nascat̄ obligatio nisi inq̄ntū iure caueat̄. Item ñ obstat qđ dictū est non debet̄ maius ius transire ad successorē q̄. fuerit apud auctorem siue dante quia ℔ est ꝛm respcū q̄litatē ipi9 ri adherenti puta qñ est aliena uel altēi obligata secus qñ qualitas cōcernit ꝓsonā quia ꝓsonal̄ actio non seqtur fundū siue rē vñ si unus uendidit rem uni licz ipe habeat nēce illā tradere q; uēdidit. tamen ille cui postea ipe ēdiderit nō nēcitat̄ ad istud. C. de rei uen. l. quotiēs. vbi dicit̄ q̄ si qs uēdidit rē duobz ille est iur̄ potior cui pus ēdita est. tñ altēi uenditor ad intēe ꝛmanz obligatus. Item ñ ob. c. cū tu. eī de usur. vbi dicit̄ q̄ pdia empta ex usura debent vendi ut pcūia rēstituat̄ creditoribz a qbz usura accepta est. ex q̄ tex: fūdari. vñr illi qui dñt ℔modi res fore obligatas quia ut ibi dicit do. an. de bu. et fuit etiā de mente Jo. an. in. c. q̄q̄. eo. t. li. vi: ille tex: hoc non ꝓbat. naz ibi dicit q̄ usurarij restituāt si possunt et si non pñt vendāt̄ possessiones ex usura acqsite ad restitutionē faciēdaz. ⁊ sic non hñt nēce res illas uēdere nisi q̄ndo alit̄ non possunt satisfacere. ꝓpterea ibi nō dicit̄ q̄ ℔modi possessiones eēnt apud aliquē singularez successorem sed potiꝰ apud ipos usurarios uel eoz hēredes et ñ mixz si q̄ndo non pōt alr satisfieri cogūtur res illas uendē qa idem essz etiā de rebus ex usura nō acqsitis cum debitor habeat nēce satisfacere de omib bonis suis: certe si bene attēdat̄ ibi contriū ꝓbat̄. nā si ille possessiones fuissent obligate q̄liter fuisset nēce illas uendi cum ipe potuissent pcti. immo nec potuissent licite alienari cū res tūseat cum onere suo ut ꝓstensum est. et sic malum consiliū dedisset ibi ꝑ. et sic ex pdēis patz q̄ dominuz regulāiter trāsfert̄ i usūarium et q̄ nulle res ipi9 sunt obligate pro usuraz restitutiōe sed ꝓsonal̄ tm̄ actio cōpetit cont̄ ipm: sed ad clariorem pdictoz intelligētiam distinguēdum est. q̄ aut res habite ex usur. sunt queste per pactum legi cōmissorie. s. q̄ nisi soluat̄ debitū ℣ certū temp9 pignus ꝓdat̄ aut non. primo casu ñ trāsfert̄ dominium qa hoc pactum ꝛprobat̄ in pignore. C. de pac. pig. l. fi. et iō ex eo nō pōt tñsferri dñius qa q̄ndo aliqd ꝓhibet̄ et oīe illud qđ uenit ex eo uel ob id. l. non dubium. C. de legi. vnđ accipiēs res ℔moi semp ad restitutionē tnr cum rem alienaz accipiat et hoc casu obtinet opio prima. 2°. casu q̄ndo res non sunt q̄site p pactū legi cōmissorie si usurarius est soluē° nll'aten9 ad restitutionē tnr qui ab eo rem accepit. etiā ti° lucratiuo ut in sū. dicta q. xv. fallit hoc in oblatiōibz manifestoz usuariorz. ut ꝓstensum est p. c. quia fere. eī e. Si uero usurarius non est soluē° tūc q̄ habuit ab eo rem titulo lucratiuo eo tpe quo iā nō erat soluēdo oio videt̄ teri ad rēstitutiōez sed si eo tēpore quo accepit usurari9 erat soluēdo non videt̄ tenēi. ly postea si fact9 non soluēdo nisi forte quis accepisset acqsitum ex usura. tūc enī qñcunq; usurarius efficiat̄ non soluēdo. tl'is obligat̄ ad rēstitutiōez. Si uero qs hūit rem tit° oneroso tūc si aliqđ recipit sciēt̄ i fraudē creditoz.

idest ꝙ p hoc debitor efficiat min⁹ potes ad soluendum uel magis habil ad fugiendum tetur ad restitutiones alias non.et hec omia possūt colligi supra resti° ꝑmo.ꝟ.xiij.in additione x.item null⁹.et ex his diligent ituēs pōt agnoscē ꝗliter failia usurarij ul' uxor seu filij et qcūq; alij ab eo aliqd accipientes ad restitutiones teant'. b Pone ꝙ laicus xiij
tenz iuste alīq; possessiones ecc'. ī pignorat ipam possessionē rectori eccl'ie ipi⁹.nunqd iste rector potēit recipe fructus illi⁹ possessionis ul' sorte. R' ꝑm Rai.sic.nā ī clīc⁹ in hoc casu nō recipit usurā sed recipit qđ sibi debet' ex e.c.i.in fi.ꝙ autē dic Rai. ꝙ in ipa decre.dicit' ꝙ hoc fit ut res ꝺ manu laici rediat' quātūis bñ dictū sit.tamē eodē modo quilibz laicus possz recipe fructus sue rei.seu alius qui iuste tenēt eā pignorarent sibi.ut supra in dicto.c i. a Scz in glo. et p vl.in sum.e.ti. q .xvi. b Milas uero fructus pignoris et etiam usus in sortem ꝺputari debz.ut supra pignus.ꝟ.vij. a Cō pdcis host.ī vl.ut i dca q.xvi. b Itz xl
usure possint peti ꝗsi int'esse.R' scdm Rai. sic.ut si fideiussor soluit usuras creditori pōt eas repetē a debitore ꝙ non sūt usure sed int'esse.i.non est lucz.sed vita° damni. a Idem in dicta q.xvi.ꝑm Rai. host. et Inno. sed adūtendum ꝙ interee non soluz considerat' etiā in hoc ca dānum emergēs sed etiā ca lucz cessās ꝑm do.anto.de bu. in.c.salubriter.ex eo.de quo latius supra stitutio ꝑmo.ꝟ.iij° in z^a additiōe. et de b ec dicit' ad fi.b ꝟ.ibi et adde.ī b De hoc casu tho.z^a z^e q.lxxviij.dic sic ille q mutuuz dat pōt absq; pcēm in pactū deducē cum eo q mutuuz accipit recōpensationez dāni p qđ sbtrabit' sibi aliquid qđ debet hre.hoc enī non dicit' uedere usuz pcūie. sed dānum uitare. et pōt esse ꝙ accipiens mutuū maius dānuz euitet q̄ dās icurrat vñ accipiēs mutuū cuz sua utilit'e dānum altrīus recōpensat recōpensatione x̄o dci dāni qđ considerat' ex hoc ꝙ de pcūia nō lucrat' non pōt in pactuz deducē ꝙ nō debz uendere qđ nonduz habet et pōt ipediri multiplicit' ab hūdo b tho. a Hoc vez ut fiat pactū de lucro cto ꝙ incto alt' bene pōt pti interee et inter in pactuz deduci interesse lucri cessanti.ut tactū est ī b ꝟq;. b Et adde ꝙ idem tho.dicit z^a z^e q.lxij. ꝙ ille qui detinz pcūiam alteri⁹ videt' eū dānificare ipediendo ne adipiscat' qđ erat i via habendi.et tl'e dānum non oportz ex equo recōpensare.tenet' tamē aliq; recōpē sationē facere scdm ditiones psonaz et negotium. a idest ꝑm arbitriū boni viri ut colligit' in locis de qbus tegtur. b Et cca hūc casum fac qđ dicit'.j.ꝟ.xxv'. q incipit sed nūqd est usua.ī b.j.post tres ꝟ. Pone qdam gener habet recipe dotez xvi
a socero.modo socer dat ei i pignus alios possessiones de qbus gener pcipit fructus Quer' vtrū possit sine usura uel tenear' fruct⁹ ꝺputar' i sorte. R' qñ marit⁹ sustinz onera mrionij non tetur cōputare fructus in sortem alias sic.ex e.salubriter.et.ff. de doli. except.l.pr'. a Et oportz ꝙ ista onera sint cta ꝑm do.anto.de bu.in dicto .c. salubriter. et sic non poterūt fructus retineri cū sorte vl' indubitatam onez qntitatē. Itez opz ꝙ fructus ꝟbiciatur fortūe.vñ si gener pro dote soluenda cto die recipit cautionē et pmissionē cum pacto ꝙ interi cta quātitas solui debeat.p onerib⁹ mrionij supportandis tl'is conue° illicita est et usuraria.ñ obstā° dicto.c.salubriter.ꝙ ibi dicit' qñ.p pignor data est possessio.sed in casu ꝓposito aliud est.nam possibile est ꝙ ex possessione cuius fructus ꝟbmissi sūt fortūe nullos habebit fructus et sic non habz ita ctū emoliūntuz sic in casu ꝓposito.scdm host. et Jo.an:ī nō.do.anto.in dco.c.salubriter. Ité oportet ꝙ dos sit ꝓmissa simpl'r. nam si gener paciscer' de recipiendo dote ad ctuz t'minuz et interim pciper fructus dicti fruct⁹ ꝺputarent' in sortem ꝙ interesse non pōt deberi sñ moza q̄ non pōt adesse durāte termio scdm do.anto.in loco vbi supra.et addit idez dico i re pignorata cui⁹ fructus sūt certi q̄ forte illa res est locata ad affictuz l' pensiones uel tal' res est.domus quaz gener locat et

recipit pnsionē sz ꝙ omēs istos fructus
tenet gener cōputare in sortem.et sic ingt
dico hoc.c.intelligendum qñ dos fuisz sim
plicit ꝓmissa.postea cum non solueret ad
cautelā genero sit pignorata possessio ut si
dicat gener ego sustineo onera mrionij da
dotem et soc dic ego non possum.tūc si ge
ner dicat saltem sbstineas onera matrionij
isto casu pōt gener dictos fructꝰ ꝓ intesse
recipe duz tñ onera mrionij certa sūt. ꝛ sic
intelligo istā mām hoc ille. b Pone ꝙ
XVII gener dictā possessionem cum omi iur qđ
ibi habet cōcedit alteri ꝛcepta ab eo sūma
que sibi ꝓ dote debebat. nunqd potēit ille
lucrifacere fructꝰ ꝛceptos sic potēat gener
R scōm Guil.si gener aio donādi trāsferat
totum ius qđ hēbat in pignore ꝛ hoc nō
facit ꝓpter pcūiam quā recepit ab eo. sed
ꝙa cōiunctus uł amicus eius est.ꝛ ille aicꝰ
nō ut lucret fructꝰ mutuat pcūiaz.sz ꝓpt
caritatē aut gīam absq; ꝓiculo usure pōt
fructus lucrifacē alˢ non. a quia nō est
iste contractus ꝓprie mutuū nisi sit conuētum
ꝙ gener teneatur numeranti reddere pc
cuniam si voluēit ille repetere.i quo casu
usura esset.si ille vellet lucrifacē fructꝰ ꝑm
cūduz Guil.et in sū.e.ti.q.xvij. b Quid
XVIII si post mortem viri hēdes eius obligāt ux
ori possessionē ꝓ dote.nūqd fructus oputa
buntur in sortem.R scōm hosti.dicas ꝙ sic.
nō de dote
Vide tuum fris Fran. depla
Tu verbo usura 1. pallz 22 qm
tempus sed ponit casū et m
uerbo restō. 9. sub zubzura dere
stroz fracdat versi. 2. qm tempus
Queso qñ dos debet restitui ubi
sorte melioꝝ ꝓpter. Gui uel sodm
mūtabulē. hic. ce restituēbus scī
bernardī ne sudet abreuiatur
pasc. 133. ifr. 1. v. 4. v.
ff. de solu.ticia. Idem Inn.sit ꝙ cauta mu
XVIIII lier ut non recipiat rē in obligationē. sed
uel faciat eaz distrahi uel recipiat insolutuz.
ff. de rei iudi.a diuo pio. aliogn fructꝰ ex
tenus būt sortem. a Idē in sum.e.ti .q.
xviij. p dictis etiā con. Jo. an. ꝛ do. an. ō bu
in.c salubrit.ex e. b Utz usure sit licite
rōne more.R scōm Hai.sic.ut puta dabu
isti mihi centū.et ꝙ in tmīo non soluisti
oportuit me accipe pcūiam sb usur.tu te
neris mihi restituē illas usuras si solui ł
liberare me ab ipa obligatiōe. a Si non
solui ſm cūdum Hai.et in sū.eo.ti.q.xvi.
· b · ex de fideius. pueit.et .c. constitutus.
tūc enī petunt qī intesse.ut in p̄cedēti ·ſ.
xvi.dictuz est ꝙ incipit. utz usure possint
peti et ſ licz xiiij.q.iij.q̄nia.et idē nō. ibi
et xij.q.ij.si qs ō clīci. Idē hosti. a Cō.
etiā goff.ut in dicta q.xvi.ꝙ isto casu non
sūt usure ex pte petētis.sed nez iterē cū
agat de dāno vitando. b Nunqd omit- XX
titur usura qñ absolute ꝛdit pcūia ꝓ sōl
pcūia uel res ꝓ re.ut ḡnum ꝓ grano ꝛ ſ
modi.R scōm Guil.si verisīle ē ꝙ pcūia
uel argētum vel alia res erūt carioza tēpe
redditiōis q̄ sint nūc tpe datiōis.et credi
tor illā pcūiam non erat puatur vsq; ad
tēpus illud.usura est.si uero erat puatur
ut sic puādo lucret distigue.ꝙ si creditor
auferat debitori libtatē soluēdi qñcunq;
velit usura est.ꝙ p̄sumit ꝙ iō crediderit
ut debitorē oneraret piculo.ꝛ se exoneraz
sed si cōcedat ut rddat qñ velit nll'a usura
est. a Si tñ corrupta intētiōe hoc faciat
ut se exoneret a piculo seruādi pcāt.non
tamē credo cum teneri ad restituēdū lucz
licz hoc esset ea consulenduz in pnia.uel ꝙ
daret pauprib̄ scōm eūdem Guil. et i sū.
eo.ti.q.xix. b · Silr non est usur qñ veri
silr dubitat utz argentum uel res alie de
beant valē plus uel minꝰ ex.c.nauiganti.
a Con.vl.ut in dicta q.xix. b Quid si XXI
gs mutuet pcūiam receptur ad ētuz ter
minuz altēius generis monetā. uel in alio
loco.uel aliā rem. R scōm hosti.si hoc iō
facit ut in extiatiōe lucret usurarius est.
a Secus si nō facit ad finē lucri.sed ad ob
segum recipientī tunc enī licite pōt recipe
rem ſm extiationē tēpis et loci qñ et vbi
faciēda est solu°.ff.si cer.pe.l.vinum. b sic
et hñ q̄ de nūdinis in nūdinas mutuāt et
q̄ntūcunq; ſb spe uenditiōis uel altēiꝰ con
tractꝰ palliet quicqd accedit sorti usūa é.
ex.c.consuluit.xiij.q.iij.pleriq;.et q .iij. si
quis clericus. a Idem in sum.e.ti.q .xx.
et hoc facit ꝓ cambns ut quicqd cāpsor
ꝓ cambio accepit ultra q̄ dedit excepto
moderato lucro qđ pōt cōputāi ex labore
ꝛ sūptib̄ negotiatōis de q̄ sup̄ negotiatio
ſ iij°.i additione.usurariuz iudicet.ꝛ ex
his patere potunt q̄ cambia sint illicita.
Quid si pena appolita est in cōtractu mutui· XXII

nunqd põt pcti absq; vsura. ℞ scõm Rai. si pena fuit a iudice iposita ppter pũiẽdaz otũatiaz debitor. quia non soluit in t'mio cum posset non est vsura. ar. xxiij. di. gg. ff. de iudi. q aũcte. a Delius fac. l. i. ff. si qs ius. di. non obtemp:et pdictis con. Inno. i .c. suam. eẽ de pc. et hoc multo magis obtiz in pena legali in auc. cont qui ppiã. C. de non nu. pc:et sic non psumẽt pena i fraud vsurarum. et si iudex diceret q debitore non soluẽte mutuũ post statutũ t'minum singul' mensibo uel annis soluat tm. naz ho non venit ad vtilitatem iudicij. Jte qa psumitur iuste factum id qd fit a iudice. ff. de acquir. pos. l. iuste. et multo mino psumẽt ista fraus in pena posita a lege et io videt licite pci. et multo magis retineri posse pcã a lege seu statuto iposita. si forte dicat q ex otũatia non soluentis mutuũ seu aliud debitum singul' mensibo uel annis tm̃ solnat pro pena maxie si hoc fieret ex pia cãputa cont nolentes soluere dote uel alia debita miserabilibo psonis ut pupillis minoribo pauperibo et sil'ibo. adtendũ tamen q si dca pena apponeret a iudice de osẽsu ptiũ deberent attendi coniectue q in hoc ff. subrogantur. ac si pena esset cõuentionalis et non iudicial' q in hoc iudex magis segt volũtatez ptium q suã. ff. de re. iudi. l. si. ouenẽt. idem puto si fieret in iudi° collusio puta q ptes fingerẽt se litigare. et tandez debitor pmittit contra se sniam ferri ut sic creditor videat eũ habẽ obligatũ ex hac snia ad tollendã suspitionẽ vsurax sicut audiui int'dum otigisse. plus eni debz valẽ qd agit q qd sil'ate concipit. C. plus valẽ qd agit per totum. et satis psumi potest ista sil'atio qñ ille in cuius fauorẽ lata est sẽtentia sit vsurarius: sic de simili in pena. nõt Inno. in dicto. c. suam. ppter qd audiui alicubi statutum fore q non valeãt snie late in fauorẽ eox qui pbant vsurariã et bonũ est. b Si etiã pena de consẽsu ptium sit in contractu apposita ad ho scz ut salte metu pene debitum soluat usũa ñ cõmittit nisi a pn° fuerit pcaua intenc° ar. dicti. c. gg. et d arbi. dilecti: sed tamẽ psuit in fraudem si ille al's osueuit esse vsurarius. ff. d actl. ep et ven. l. iulianus. ff. de pigno. ac. l. uel vniuersox. Jte psumeret vsura si p singulos meses uel ãnos dicat pena cõmitti ar. C. e auc. ad hec. sed in iudi° aie stabit eius confessioni. con. hosti. a Con. etiã vl. ut i sũ eo. ti. q. xxiij. idem etiã nõt Inno. in. c. suaz. eẽ de pc. et do. anto. de bu. in. c conquestus. eẽ de vsur. b Tñ in oĩ euẽtu ñ videt honestũ petere penã imo etiã nec licitũ qñ debitor sine culpa sua factus est ipotens ad soluẽdum io puiri non debz. a licz de ſb̃tilitate iuriscuil' aliud possz dici p. l. ad die. ff. de x. ob. vbi dicit ad diez ſb̃ pena pcũia ppmissa mortuo ppmissore omittet pena lz non sit hereditas eius adita. nam cũ ho cauũ non possit pũiri otumatia q nõ é illud qd acciperet tollẽtur solũ rone tepis qd essz mere vsurariũ. et io nec ex cõuẽtioe ptium nec ex aliq lege introduci põt. ut in cle. ex gui. eẽ eo. Jte si debitor soluit ptem debiti nõ poterit exigi pena nisi p pte non soluta ut nõt Inno. in dicto. c. suam. possz etiã eẽ ps non soluta ita modica q nulla etiã pcã cõmitteret dicto. c. suã. vbi dicit q ñ debz exigi pena ab eo qui ppmisit soluere xl. ifra t'minũ sub pena et soluit xxxiij. sed debent solũ exigi septẽ. i. residuũ sortis. Aliq tñ intelligũt illud. c. in clemẽtis qui nõ debent inhiare ad ista inhoneſta luc ut ibi dicit. Sed et si intelligat in clemẽtis tñ et i laicis salte p soluta pte obstabit petenti excepc°. ut ppie dictum est. Item q si de iure ciuili pena omitteret non obstãte iusto impedimento tñ certũ est q ppter t'le impedimentum posset peti restitutio in integrũ. ff. ex qui ca. maio. l. i

b Quid de eo q occasiõe mutuãdi laborez subit: ℞ scõm hosti. t'lis i cõpensatione laborio fructus pignorio vsq; ad conẽiens pmium fac suos. aut aliqd p labore licite pcipit eẽ de re. ecc. nõ alie. ad nraz. a Idẽ in sum. e. ti. q. xxiij. b Quid de eo q mutuat nauigãti ul' eũti ad nũdinas receptũ aliqd vlt sortem: p eo q suscapit i se picz. i. si pecunias ul' merces ide ẽptas portauit

xxiij

xxiiij

saluas·alꝫ nihil ꝛcipiat de sorte. ℞ sñ duꝰ est vsura·eꝫ e. nauigati q; ꝓpter hoc q; su scipiat piculū non fit licitus ꝺctus vsura rius·scz·q; posset recipe vlt sortem . sed tñ sorte posset recipe ꝑcū piculi q; si nihil eī mutuaret ei et ipe vellet in se recipe picl'z nauigatis·ut scz·si pdat merces ul' pcūiaz ꝓmissor ꝛstauꝛbit ei·cte iste ꝓmissor licite ob hoc possz ꝑcū recipe et eodē mō si mutuat dūmō nil plus exigat in fraudē vsuꝛ.

a Hoc etiā videt tenē do.lau.de florē. sed istud videt exp̄sse conꝛ dcz.c.nauigati· vbi in isto casu dicit adeē vsūam . etiaz si id qđ recipit rōne piculi recipiat· ibi pro eo q; suscipit in se piculū ꝛc. Item q; si haberet respēctus ad mutuū nllz fuissz dubm et lex sup idubitabili posita fozet qđ ee nō debet cū fozet supflua. b Sed nūqd est vsūa si dum emere vel emē vellē merces ·ꝛ tu ad tuā instātiā fecisti me cessare a parte emptiōis ut tibi mutuare ꝛ ego dico volo q; tu reddas m̄ tm̄ q̄ntū essem in tali loco habitū⁹ de mercibꝫ si eas illac ꝺferre ꝛcipo tamē in me picl'm. a ideſt cōputato piculo et dubio euētu. nam cū lucꝝ sit ictū non pōt poni respēctu ei⁹ inꝛesse ctū scdm do.anto.de bu.in.c.salubꝛit.eꝫ eo.et iō fiet cōputa° ex equo.sed ex dubio euētu pensatis circūstātijs tā in hoc casu q̄ i sequēti· ut sup·§.xv. b · ℞ scdm Hai.nō e vsūa si recipit inde lucꝝ ꝑdictū tāq̄ inꝛesse.con. hosti:et silr scdm Guil.si volebā emē trā valētem singul' annis x.libras et ad istātiaz tuam cessaui ꝛ mutuaui tibi hoc modo q; solues mihi tm̄ vel tm̄ sic credet expedit illa terra deductis sūptibꝫ et labore et eē picl'o si quod essz.cō.hosti:et vide hꝛ sup̄ ·§.xvi.q icipit vtꝝ usuꝛ possit et s.ꝛstitutō p̄ §.v. a Et idē qđ i h·§.nō. i sum.e. ti.q. xxviij.et.q.xxx. b Quid de his q; dant nūc q̄num et hmodi vetus ut postea recipiant nouū.℞ scdm Hai.vsuram omittūt q; meliozē rez recipiūt·qđ intelligit hosti. q̄n aliqs ꝓpter hoc facē ut illā meliozationē lucret· eꝫ.c.cōsuluit.et.c.in ciuitate : si ꝛo facit ne suū fruītū ꝑeat·et inde actipiēti gr̄am faciat nō cōmittit vsuram. sed tunc sñ dubꝰ excusat q̄n p̄suit q; nouū ꝺbꝛat minꝰ ualere.secus·si p̄suit q; plus ualebit eꝫ e.nauigati. a Idem.in sum.e.ti.q.xliij vbi etiā apparet q; illud qđ h̄ in fie dict fuit ꝺctuz Guil.clariusꝰ sic dicenti·scz·q; non audz istos condēnare si ad h̄ mutuēt ut sbueiant ꝓrio dumō non auferāt ei li· bꝛtatem liberādi sed iterum soluēdo vetz vel si ꝓbabilit dubitet utꝝ plus ꝛ minꝰ annona valituꝛ sit tēpe solutiōis . sed i h̄ casu d.pe.de anchoꝛano in.c.vsūaꝝ.eꝫ e.li°. vi.distiguit.sic q; aut est verisile q; ꝛs mutuata non erit ꝑciosioꝛ tēpe solutiōis. uel de hoc ꝓbabilit dubitat et tūc nulluz est vitium·eꝫ eo.nauigati. Aut est verisile q; erit ꝑciosioꝛ et tūc creditoꝛ aufert libtatē debitoꝛi interi se liberādi et est usuꝛ.a tlez libtatem nō aufert ꝛ vsura non est . sed si habuit intentionem corꝛuptā ut sic a piculo conꝛuādi se relenarz pcēat. licz nō sit vsura.et hoc diffo initit magne egꝛati ꝑm Jo.cal. b Quid de legibꝫ illꝫ q̄ ꝓmittūt vsuras.℞ scdm Hai. et dico breuit q; nō ualent nec tenēt.et hoc ꝓbo mltiplicater.ꝑ qdem q; vsure ꝓhibite sūt auctē dei que sup oms leges sūt. Nam cū par in parē nō hēat imperiuz·eꝫ de electi· innotuit.multo minꝰ minoꝛ in maioꝛē g̃ impatoꝛ terreꝝ non potuit cōdere legē cōt deū de hac mā ꝑs.xiij. Qui pcūiam suā non dederit ad vsuram.et luce vi. date mutuū nihil inde sperātes cū multis silibꝫ. z.° q; sūt conꝛ nāle iustitiā q; uēditur id qđ non est ut sup̄ in·§.v.dictum est. a Et ibi lacius in additiōe.vñ nālit illicite sūt.sed coīa ius nāle nlla lex valet di.viij.q̄ conꝛ mozes.et di.vi·§.is ita xxxij.q.vij.flagitia. z.° q; ecīa iuꝛ ciuili.dicit lex q; sacre leges nō dedignātur sacros canones imitari spāliꝫ i matrionijs et vsuris ut dicit sup̄ lex·§ pe.et añ pe.et hꝛ i aūctl.ut cle.apō ꝓpe.epi.collꝫ. vi.sed scdm canones nō pñt exigi.g̃ nc ꝑm leges. 4.° q; dic iperatoꝛ se aplecti q̄tuoꝛ conalia vniusa a deo ut p ea suis legibus deroget.sed in niceno cōcilio qđ est vnuz

XXV

XXVI

nō decimo

b aut

nō vñ

XXVII

Vsura.j°.

de illis reprobãt vsũe di.xlvij.qm̃.⁊ sic leges oĩs in hac pte abrogate sunt ille tñ q̃ pmittũt vsuras exigi rõne int'esse l' morã stare possũt si sane intelligũt ut dictũ é ꝫ ·ꝫ.xvi.qui incipit vtꝫ vsũe possit.et·ꝫ· xx. q incipit vtꝫ usure.sint licite. a Idez in sũ.eo.ti.q.lxiij vbi tñ addit' scõz vl.⁊ tho et hosti.leges vsuras pmittẽtes nõ esse sũlatas licꝫ obꝟuãde non sint.hãc aũt qõnẽ tangit do.anto.de bu.sup R^ca ex eo.et rfert ey.et Ja.de bellapertica . et plures iuristas modernos legũ doc.tenẽ ꝙ iuꝛ ciuilia pñt pmittẽ ⁊ pmittũt vsũas sic̃ ptꝫ in multis rubricis de vsuris.ff.et.C .de multis alĩs de partibus iurĩ.dicũt non obstare ius diuinum.ꝙ lex hũana ex cã pót distiguẽ iusdiumñ ut in.c.q̃ in eccl'iaꝫ. ex' de consti. et glo.in.l.fi.C.si coñ ius.uel vti.pub. et licꝫ mlta exẽpla possent poni. sufficiat vnum. licet eni sẽptum sit p̃s.lxxv.vouete.et rddite dño do vr̃o. tñ lex hũana q̃libꝫ ex cã pmittit nõ reddi.sed in aliud mũn.uel in alio redimi ut patꝫ in titulo·ex' de·vo.et voti.redẽp.p to.Cãꝫ xo q̃re iuꝛ pmittũt vsuras dicũt esse ꝙ homines sũt ita paꝫ caritatiui ꝙ nisi pacẽt ex mutuo lucꝫ pmitterẽt ꝓximũ mozi ex necẽcitate.et ió ad euitationẽ maiozis mali pmittũt vsũas.quia de duobꝫ malꝫ minꝰ malũ est eligẽdũ·xiij. di.duo mala.et.c.nerui.et.ff.de reg.inr̃.l. quoties.dicũt etiã non obstare ꝙ ipatoz se subiciat q̃tuoz cõcilijs int' q̃ est nicenũ ꝓhibẽs usuras·xlvij.di.qm̃. multi dicũt ꝙ ipatoz sbiciat se q̃ ad fidem ⁊ non q̃ ad alia· Itẽ dicũt nõ obstãe·ꝙ iuꝛ canonicuꝫ ꝓhibꝫ vsuras ꝙ illud obtinꝫ q̃ ad clẽicos l' eccl'iastice iurisdictiõi sbiectos·ul' ꝓhibꝫ eo mõ quo ius diuinum.et ió sic̃ non obstat ius diuinũ legibꝰ ut dcm est·ita nec canonicũ.sed adũtẽdnm ꝙ pdcta sũt exꝓsse cõt sẽpturaꝫ ⁊ ve.⁊ no.testamñti.vñ p̃s.xiij.dr̃ q pcũiã suã non dedit ad vsurã.et exo.xxij.dr̃.si pcũiam mutuo dederis ppl'o meo paupi q hĩtat tecũ non vrgebis eũ q̃si exactoz. nec usuris oppzimis.lxc ibi.et luce vi. dr̃.mutuũ date et nihil inde sperãtes·ꝙ tñsfert' ex' eo.cõsuluit:ió lex humana nihil pót.ꝙ ve illi q̃ conꝰdicit factoꝛi suo. Isa.xlv: nõ ob.ꝙ lex huãna pót distiguẽ seu interp̃tãi ius diuinum obscuꝫ· q uia illud vexꝫ est qñ ius diuinum obscuꝫ é·ul' ibi cã manifesta ad hoc iducit·al's ꝙat' regl'r qõ dicit' deut° iij°. ñ addeti ad x̂bũ qõ ego loq̃r uobis neq̃ auferẽtis ex eo.Simil'r ubi lex nõ distiguit nec nos debem9 distiguere.l. fi.C. õ cõsl'xen.emp.cũ ml'tis alĩs.nec̃ ꝟ aliqua cã ad distiguẽdum qa etiã nãlis eqtas ꝓhibꝫ vsuras.vñ scõm plm̃ pmo poli^cc vsuraria pcũiaꝫ acq̃sitũ est maxie p̃ter nãm. p̃tca causa alle^ta nõ est sufficiẽs qa coñ illã nitit' aũctas diuina non per pmissionẽ sed ꝓ ꝓhibitionẽ et mlationẽ ut patꝫ exo. xiij. si pcũiam mutuã ẽ.et clarius deut°.xv.si unus de frib⁹ tuis ẽ: p̃tca ca ius diuinum interp̃ta° ꝓprie spectat ad sedẽ appl'icã.adꝺ q̃ qui illã non sequit' oñdit se ipirituꝫ et maliuolũ et nõ catholicum.sed hereticuꝫ. ut ait Ihiero.xxiij.q.i.c.hec é fides:⁊ sedes appl'ica det'miat·ꝙ pagia utriusq̃ testamñti distincte detestat' usũas ut dic̃ allex.iij°. in cõcilio late.et ex' eo.q̃ fere.ꝓpter qõ etiã idẽ allegã.in.c.sup eo.ex' e.dicit.sup ꝟ nll'ã dispensatiõnẽ posse fieri p̃ homineꝫ ꝟdicto.c. sup eo.ait·cũ vsuraꝫ cimen utriusq̃ pagia testi detestet' sup ꝟ dispẽsatiõez aliq̃ posse fieri non uidem9 qa cũ sẽptũa sat' ꝓhibeat ꝓ altẽr9 uita mẽtiri·ml'to magꝭ ꝓhibẽd9 est qs ne etiã ꝓ redimꝺa vita captiui vsurarum crimie inuoluat' hic ibi. Ecce q̃mõ apte cõnẽdicit p̃dictis ꝟ tex:⁊ forl'it' toll'r causa quã ipi allegabãt iustã faciẽde distinctiõis·videlꝫ ut sbueiat' homum necẽcitatibꝰ ꝙ ꝟ dicit' etiã lege diuina ualde ꝓhibitũ:et ió nec ꝑm illã nec scõm aliã posse in ꝟ distingui ius diuinum ul' canonicũ cui quo ad foꝛ conscie etiã impator sbiectus est·xcvi di.duo sunt.vñ alĩ dicũt·ut supꝺ cta R.refert dñ9 anto. de bu.ꝙ vsura a legibꝰ non pót pmitti in mutuo ꝙ sẽptum é mutuũ date ẽ:sed iu alĩs ꝺctibꝰ sicut.C.de rei vx ac.l.vna ꝫ.exactio.vbi dicit' ꝙ si pcũia dotal' non reddit' uxori post solutũ mrio^m

T° vñ

nõ

ifra annū ex ind̄ solueť tertia cēteſime pro
uſuris.i.oīm anno tertia ps cētum ꝓ cēte
nario.q̄ſi uelit iſti dicē ꝙ in alijs coīctibꝫ
q̄ mutui lex dina non ꝓhibeat uſurā.ꝛ iō
lege huāna poſſit ꝑmitti.ſed ħ eſt flm̄: qa
idem eſt in eqpolléti qđ in mutuo·ut qñ
rōne t'mini aliqd plus ſoluit·ex e.c.ꝺſulť.
et.c fi.et.c.in ciuitate:Jaco. de Rauen.dic̄
ꝙ nullo cāu lex ꝑmittit uſurā niſi coīs mo
roſum.i.conť illū q cum poſſit non ſoluit
tpe quo debebat et ħ uex eſt·ꝙ non eſt ħ
caſu ꝓprie uſura.ſed potius cōtuācie pena·
de quo ſup̄·ſ.xxij.dictū eſt:et ſic ꝓprie lo/
quēdo leges nec ꝑmittūt nec ꝑmittē pñt
uſuras:vñ glo.in auc̄ ad hoc.de uſur·dicit·
nō ꝙ impator cozrexit ꝑ iuſ nouiſſia oia iura
antiq̄ que tctant de uſur.et qa exq̄ ſbiecit
ſe concilio niceno inq̄ uſure prohibent·ut
dictū·eſt·non ē veriſile ꝙ uolūit aliqd ſta
tuere conť illud.C.de ſū.tri.et fi.catho.l.
ij.vbi inť alia ſūt hec̄ba nicene fidei oudū
a maioribꝫ t̄dite et dine religionis teſtio⁹
atq; aſſertiōe firmate obſuātia ſemp̄ uſua
teneať·ū.Nec ob.ꝙ dicať ħ intelligi quo
ad fidez·qa ꝛ ad fidē ꝑtinz ſtare inť ꝑtatiōi
eccl'ie ſup̄ ſcēptura;et iterꝑtata eſt·reiecta
oīm diſtictiōe utroq; teſtō.ꝓhiberi ut ex
ꝓdictis patz;et non tm̄ ſe ſbicit impator q̄
ad fidem.ſed etiā q̄ ad oīnia eccl'ia⁹ et ad
foz conſcie ꝑtinē.vñ dicit ꝙ ñ dedignāť
leges ſacros canones imitāi in aūctū ut cle.
apud ꝓuinciā.epi.ꝓuideať ſ̄m·ſ.ſi xo eccl'ia/
ſticum.coll'.vi.et uelit nolit quo ad p̄dca
ſbiectus eſt ꝑpe·dicto.c.duo ſūt:ſed dino
iurí quo ad omia·ꝙ dic̄ deus·ego dñ⁹ ꝛ ñ
eſt alius. Iſa.xlv.vnđ et glo.in dca auc̄
ad hoc.dicit ꝙ ſi etiā ipator uoluiſſet non
potuiſſz ꝑmittē·ꝙ ꝓuus nō pōt coīs leges
dñi ſui.imo tentes ꝙ aliq̄ caſu uſūa ſiplex
non ſit pecz ſunt hēticī ꝛ ut hēticī pūiēdi·
ut et tenz do.anto.de bu.in pfato loco et ꝓ
XXVIIJ batur in clem̄.ex gui·de·uſur·· b C Utruz
liceat accipe mutuū ſub uſur̄.R̄ ſecz tho.
·2ª 2ę q.lxxviij.non licz inducē aliquem ad
mutuādū ſub uſūa .licz tm̄ ab eo q parat⁹
eſt facē et qui exercz uſuras mutuū accipe
ſb uſuri ꝓpter aliqđ bonū ut eſt ſbuē⁹ ſue
nccīti.l'altcī⁹.ſic eē licz q icidit in latroneſ
maifeſtāe bona que hz ad hoc ut nō occi/
dať q tm̄ latrones diripiēdo peccāt.ꝛ intel
ligit Guil.non ſolū de nccī⁹e abſoluta.ſed
etiā de nccitate vtilitatī.quā aliqs⁹ ꝺſeqť
agendo negocia ſua. ſed hac ceſſante puta
cū accipeť ꝓpter ludum alee et ſmōi.tūc
ſm eūdem accipe ad uſurā eſt pcēm morle
a Idem nō.in ſum.eo.ti.q.xliij.ſed cte
nō uideť iure ꝓbari ꝙ ꝑ ſola cā utilitatis
liceat ad uſurā accipe cū plus debeam⁹ pā
derare dānuz ſpūale ꝓximi q̄ nm̄ tpale
lucz; ſup̄ ſcādalum·ſ.vtz tēpalia. nec dēz
l' rō tho.ſe extēdit niſi ad ſolutā nccītatez
viz ſine qua nō pōt cōmode fieri. et addť
Inno.in.c.ſup̄ eo.ꝙ nccīte iminēte extre⁹.
ꝑmo debz qs iduci ut ḡtis ſaltē ꝑ mutuū
ſbuciat indigēti·qđ ſi nollit induci pōt ut
ſub uſuris ſaltē hoc faciat et mín⁹ malum
eligat vz uſurā poti⁹ q̄ ħicidiū.b C Utz XXI.
accipe ſub uſuris ꝓ alio ſit. licitum.R̄ ſi
hoc facio in ſeruitiū uſurarij ut ipe l' mu/
tuet uel lucreť teneoz ꝙ fautoz eius ſum.
a Hoc uerū reſpcū pcci . ad reſtitutionē
aūt non teneoz niſi faueri uſurario in ex/
actione ut diceť·j·uſura.v·ſ ꝑmo. b Si
uero facio in ſeruitiū accipiētis tūc ꝑ illuz
modum licz qui dicit·i pcedēti ſ. ꝛ marie
ſi cauſa mei mitiozes uſure exigāť ab illo
C Sed qđ ſi ego rogatus ab illo q vult XX
accipe ſub uſuris fideiubeo ſiue ꝓmitto ꝑ
ipō ad hoc ut mitiozes uſūe exigāť.nūqđ
in hoc caſu poſſum accipe aliqđ ab eo . R̄
non ꝙ ſic eſſem ꝓticeps uſure i ea ꝑte quā
recipia.alij conť quia uti fideiuſſiōe alic⁹
non eſt uſus pcūie ſic nec uti pignozatiōe·
vnde ſic ꝑ pignozatiōe rei mee poſſū aliqd
accipe ut ſup̄ in vi·ſ dictū eſt.ita uidetur
ꝙ poſſum recipe ꝑ fideiuſſione.ſed ꝓmum
tamē tutius. a Et hoc uideť verū qa
acceſſoziū natūa⁷ ſequtur ꝓncipale. ex de
reg̃. iur̄· acceſſoziū .li.vi. Sicut ḡ non
licz pro mutuo aliqd accipe.ita nec ꝑ fide
iuſſiōe uel obligatiōe q̄ ſuccedit loco eius·
videť eni pcūia manu breui.i.q̄dā uelod

intellectuali ĩnsitu mutuata fideiussori.et a fideiussore debitori uel etiã sine hoc ipsa fideiussio non é nisi p mutuũ. ⁊ sic accedit ad illud.et segt eius nãz nec ob.q fideiussor incurrit pcl'm si debitor efficiat nõ soluẽdo.quia et ĩ̃ piculuz incurrit eẽ ipe pncipal' creditor et ꝓpter hoc ñ potest aliqd vlẽ sorte recipe.ĩmo nõ tm̃ ꝓpter ĩ̃ pcl'm sed etiã si ĩ̃ accipiat in se piculũ nauigati onis uł itĩeratiõis ꝓpter hoc ñ pót aliqd ulẽ sorte rcipe.eẽ.d usurã.c.nauigãti.g mł' mi9 ipe fideiussor accessorius.nc ob.qđ dcz est de re obligata ad pignozãdum.q locaº est cõnctus pncipal' et p se. sed fideiussio est obligatio accessoria ad pncipalẽ obligationẽ. b Utz marito liceat recipe dotẽ a pre uxoris qui est usuari9.ℜ scdz Guil. si pr̃ non sufficit ad soluẽduz ea ꝓter ea q habet de usuris.et maritus sciẽs uĩtate ł babẽs ignozãtiã crassaz contrit cum filia ñ debz recipe dotem a tł pre.Si autez non putabat socer eẽ usurariũ uel alˢ esse soluẽdo q tamẽ non erat pót dotẽ insolidum recipe.licz postmodũ sciat uĩtate.bc Guil. tuti9 tamẽ dicẽ q sciẽs uĩtate ñ rcipiat dotẽ.aut si recipit restituat illis qbus patẽbat. a Hoc vez si accepit res ab usurario p legez cõmissoriã acqsitas.ut supꝝ ℊ. xiij.in additiõe ℵ.sed ad clariorez:alˢ non uidet tẽri si bũit bonã fidẽ cũ recipiat ex tiº oneroso.ℜm eũdẽ Guil.et in sũ.e.r.q. lvi.et facẽ qđ dictum est supꝝ restituº. pº ℊ. xiij° in additione.ℵ.item nullꝰ. Si aũt i uĩtate socer de alijs bonis est sufficiẽs ad soluẽdũ tũc gener indubitãter pót dotem recipe. b Utz liceat creditori recipe debituz qđ ei usũarius dz.ℜ ℜm Guil.si bõa fide credidit ei pcũiam ut ex illa ꝺmodũ suũ facerz et lucndo sorte ex ea se libẽaret recipe pót qđ mutuauit.etiã si ille alˢ non sufficit usũas soluẽ.Si ℵo alia cã credidit puta ad ludẽdũ in alea uł ad vãdum mẽtricũ aut histrioi non debz debitum ab illo recipe q nec usuras extortas sufficit restituere. a Idem i dcã q.lvi.⁊ satis pót plẽdi supꝝ restituº.pmo ℊ.xiij.in additiõe ℵ.item nullꝰ. b Utz illi qbꝫ debeꝫ ex contctu ł ℊsi aut ex maleficio.uel ℊi possint ℔ recipere ab usurario.ℜ scdm Guil. sic dũ tamẽ rẽ ipam usurariã nõ recipiat. et idẽ dicẽduz de qcũq raptore ł fure. a Certe magna dria est inter rẽ usurariã p.l. cõmissoriã nõ qsitã ⁊ furtiuã seu raptã.nã ⁊ tł'is rs usũaria recipi pót dũmõ nõ.in fraudẽ creditoꝝ ut colligit' s ℊ.xiij. i additiõe. b Quid de cõitatibꝫ grũdã ciuitatũ q dãt pcũiaz ad usurã.ℜ scdm Rai.omẽs illi ciues qui aũcte et cõsilio fiunt usurarij sũt et eodem mõ si ciuitas uel cõitas recipz aliqđ pign9 et fructus ei9 non ꝺputarz in sorte eẽ.c. cõ quest9.ar°.vij.q.i.sic vir.xxiij.q.iij.si bẽs ff.q me.ca.l.metũ.ℊ.cũ adũtẽdum. idez est de his q phibꝛ posset et nõ phibẽt eẽ.de sen.excõi.gnte. a Con.hosti.ut in sum.e. ti.q.lvij. b Et licz oms consentientes put dictũ est ꝺmittãt usurã.tñ ℜm Guil. non tm̃ ad restitutionẽ nisi gntũ ad eos pueit. uel gntũ releuati sũt ab expens.qs fecisset de suo. illi tm̃ qui pstiterũt aũctem ul' pceptum et ℍmodi ad usurã ita q alˢ ciues non fecissent eã insolidũ tenẽt. a Idem in sũ.e.ti.q.lx. b Quid si iude9 accipiat usuras a xpiano.ℜ scdm Rai.morr pccat. et pót ab eccl'ia compelli ad restitutiõez i dirce scz sbtrahẽ cõionem xpianoꝝ eẽ e. post miseabilem.l' salte tł'es coherceđi sũt a pncipibꝫ et etiã a plati pdicto mõ ne exigãt imoderatas usuras eẽ eo.gnto. a Inmoderata aũt intelligit' omis usura cũ sit cont moderamẽ ꝺine iust' eẽ eo.sup eo.iõ iudei cogi debent ad omez testitutiõez usurarꝝ.ut cle.ex graui.eẽ eo. q eẽ itelligit' in iudeis.ut patz ibi p glo. supꝝ ℵbo censura. b Sz xpian9 licite rcipt usũas ab hostibꝫ cont quos iustũ bellum gerit maxie si sint ifideles.xiij.q.iij.ab illo.q accipit qđ suũ est. a Et in dicto.c. ab illo patz/q hoc uez est illarꝝ rez qs quis a tł'ibꝫ hostibꝫ posz etiã uiolent rapte et nõ alˢ.ut ⁊ pót colligi ex nõti in sum.e.ti.q.lxviij. b De pstãtns q fiũt in ciuitatibꝫ vide.ℊ. usura in°.ℊ. pe. et fi.

XXXIIIJ

XXXIIIJ

XXXV

Vide etã i fine huius Usura. decio. pass. pe. g. et xesto. pe. pass. 6z. qui capit. quid de Usu.

Usura iij° Circa aialia vtruz liceat locare aialia p ẽto fruñto uł alia re ãnua ℞ scõm Guil. licit⁹ est conꝯctus vũmodo conductor nõ gŭet ex imodẽata mercede. a Quia in conꝯctu locatiõis q̃ est bone fidei merces debet esse iusta et cõueniens arbitrio boni uiri ut. l. si. in lege. ff. de loca.

b Licitũ est etiã apponere pactũ de dãno et lucro rei locate qđ vtrũqz sit cõe. sed nõ licerz apponẽ pactum qđ dãnuz sit solum cõductoris nisi dãnũ qđ esset ex culpa sua a Etiã leui. non aũt leuissia cuz conꝯctus conẽnat utilitatẽ vtriusqz ut supꝝ loca°. ℣. iij. ¶Posset eẽ ex pacto cductor i se picłm rei suscipe exꝛ đ ꝺpsito. c. fi. vñ tłe pactũ ñ facẽ conꝯctum usurariũ et forte si pſumẽtur si fierz a consueto usurario ut in ſiłi dictũ est de peá supꝝ usuꝝ ꝓmo. ℣. xxij. pōt eẽ tłe pactũ ex alio respcu q̃ usũaꝛ contiere iniqtatez vnde idẽ Guil. dicit q̃ pactũ de cõicando dãno uel cmodo rei locate iiquũ é ex pte locatoris nisi ꝓbabiliť dubitet vtꝛ locatoris uel conductoris melioꝛ aut deterioꝛ sit cõditio. vel nisi credať q̃ conductoris ñ sit deterioꝛ condi° in pacto tñ ꝓpolito uidť conductoris deterioꝛ cõdi° qa uix aut nũq̃ pōt hre tãtum cmodum de meliozatiõe bonis q̃ntũ pōt hre dãnũ đ morte. Si tñ locatoꝛ timẽs ne cductoꝛ g̃uaret bouẽ pactum apponerz firmiť ꝓponẽs q̃ si bos siñ culpa cõductoris periret nihil exigerz ab eodẽ non credo q̃ peccarz nisi ꝓpter eozuz scãdalum q eius ignozarẽt itentionẽ ut in sum. li. ij. ti. vij. q. xxxv. b Quid si unus hẽat xx. capita ouiũ et aliꝰ x. et coicãt eas ad inuicẽ et piculum et emoli^m. et expẽsaſ coicant ꝓ rata. ℞ ꝑm Guil. non é conꝯct⁹ usure sed sotietati et pñt etiã cõueire q̃ đ fetibꝫ recuperenť capita mortua. vel q̃ de velleribꝫ ⁊ pellibꝫ emãtur capita ad augẽ duz gregẽ. a Dum tñ ſuet eq̃litas iter eos ita q̃ ex hmõi pacto non uideat eẽ deterioꝛ condi° vnius q̃ alteriꝰ. ut in sum. e. t q. xxxvi. scõm eũdem Guil. et facẽ lex si ñ fuerit. ff. p soꝯio. b Quid si q̃s hñs xx. capita ẽdat alicui custodiẽda et pascẽda sũ ẽta mercede uel sb ẽta partícipatiõe ꝑpetuum gregẽ. ℞ ꝑm Guil. si dñ⁹ tenet sibi piculũ aialiũ non est conꝯctus usuꝝ sed locatiõis. secus si non retierz piculũ sed iputaret cõductori. a Sed et si nõ retinẽt sibi piculũ non ꝓpť hoc essz usura nec hoc Guil. dicẽ ut patz in dicta q. xxxvi. sz possz continẽ iniqtaté aliã ut dictũ est supꝝ i pn° b Sed si q̃s hñs xx. capita ẽdat x. alicui rustico custodiẽda hoc modo q̃ sit firma q̃ illa dat ei extimata tãto pcio et lucꝛ ⁊ dãnum sint tñ rustici. ℞ scõm Guil. nõ é conꝯctus usure sed mutui. q̃ idem est ac si mutuaret ei pcũiaz de q̃ emeret tot aialia a Immo iste conꝯctus potiꝰ est emptiõis quia extia° emptioné introducit. ff. đ iurꝰ. do. plerũqz. et ff. so. ma. extiate. ⁊ dicẽ do. ãge de ꝓpsio. in suo ẽctatu de sotietatibꝫ addẽs q̃ hoc casu tradẽs aialia nihil aliud potẽt petere nisi pcũ quicqd eni sorti accederet vsura essz exꝛ eo. cõsuluit. et. c. in ciuitate. ñ ẽptoꝛ aialium fructꝰ recepisset ex aialibus empti. et moꝛã cmisisset in soluẽ° ptiuz q̃ tũc uẽditoꝛ posset petẽ dictos fructꝰ tãq̃ inꝯesse. l. curabit. C. de ac. ep̃. qđ eẽ obtinz de iurꝰ canoico et de foro conscie ut nõ. glo in. c. conquestus. exꝛ e. b Quid si q̃s dat ẽta capita ouiũ extiata ẽto pcio hoc pacto q̃ rusticus non accipiat aliq̃ utilitatẽ donec quí dedẽit recipiat pus totã sortẽ. ℞ ꝑm Guil. iniquũ est ualde pactũ sic etiã si q̃s paciscať q̃ añq̃ rusticus accipiat aliqd restaurabit de fetibꝫ omia mortua. his eniz pactis est q̃si tradẽ oues imortales. et nõ. gñaliter q̃ qñ cois est condi° licitũ é. secꝰ ubi melioꝛ vł conditio umꝰ q̃ altẽius. a Idem in dicta q. xxxvi. vbi ꝑm Guil. eũd clarius sic dicit et gñaliť uerꝛ est q̃ vbi ꝓbabiliť dubitať vtꝛ illiꝰ uel istius sit deterioꝛ conditio in foꝛ pacti adhibiti in sotietate non est pcm. vbi aũt ad arbitrium boni viri g̃uať cditio altius pccatum é ex parte g̃uanti. si sciẽter hb faciat. et tenet ad restitutionẽ. ñ pōt tñ dari doctria gñaľ

sup ꝫmodi ẽditiõibꝫ aialiumꝫꝑt vãietatẽ
ẽditionũ et dolos q a qbusdam sup talibꝫ
excogitant. Item dic ꝙ in tl'ibꝫ pñt qñqz
concurrẽ contractus mutui et sotietatis ut
cumbñs.xx.capita ẽdat ea extiata.puta.ꝙ
xx.solidis ita ꝙ teneat ei reddẽ medietatẽ
sortis.scz.x.solidos qcqd cõtigat postmo
de ouibꝫ et tũc ꝓinde est ac si creditor de-
disset ei mutuo.x.ex quibꝫ.x.capitibꝫ contr
issent sotietatẽ cum creditore hñte.x. alia
capita. Item ꝙ sint coia et ipi sint sotij in
piculo et puẽtibꝫ in q̃ casu si cõmodatiõe
mutui ḡuet creditor debitorẽ in cõtractu
sotietatis vsura est. b Quid si qs tradat
oues mõsterio et sb hoc pacto ꝙ de q̃libꝫ
oue recipiat annuati solidos duos cũ fru-
ctus eaz ualz longe plus.sed addit ꝙ etiã
si oñs moriant ipe vult tm fructum et si
valde mltiplicent oñs sũt mõsterij.R ꝑm
hosti.dico ꝙ licitũ est nc põt etiã restõnẽ
petere exquo in ẽditiõe lesa nõ fuit quãus
mozlitas seq̃tur.et b nisi oues ifecte eent
et ad mortem pate et b ignozauc mõstẽi
.ff. de mior.l.vez.ꝯ.si locupleti. dsulo tñ
tradẽti ꝙ in tl'i casu sentiat ptem damni.
a Nam inspecto lucro qd fecit monaste
in ouibꝫ quas forte lõgo tẽpe habucat in
solidũ exigat ul remittat uel patiat 7 sen
tiat ptem dãni scdm eũdẽ hosti. ut in sũ.
eo.ti. q.xxxix. b Ne cũ iactura mõsterij
uelit locupletari.ex de reg.iur. locupletãi
li.vi.et caueat sibi ẽdens ꝙ nisi conuẽtus
consentiat non tñr mõsteriũ de ouibꝫ ab-
batis ul cellario ul ꝫmodi cũ pdco pacto
datis. a vel pacto consil'i scdm eũdem
hosti.ut in dicta q.xxxix. b Ex de dpoi.
.c.i. a Ut aũt pdicta clarius itelligant
sciẽdũ ꝙ aialia q̃qz tradunt ad solã custo-
diã uel ad aliqué recipiẽti usũ. et aliq̃ndo
recipiẽs aliqd pcũ recipit ꝙ mercede.alñ
aliqd pcium pstat ꝙ vsu. et iõ int'dum dr
conductor int'dum locator.ꝓptẽa bis uoca
bulis ꝓmissorie vtimur.l.veteres cuz se.ff.
de ac.emp:et in bis est purus cõtractus lo-
catiõis et conductiõis.ff.depositi.l.i.ꝯ.si qs
seruũ. Aliqñ dco ꝙ custodia aialiũ recipit
pars fructuuz et b est contractus inoiat ꝙ
quo dat act pscptis uerbis siue in fc cũ
non int'ueit pcuia tamẽ idem iudicat de
hoc qd de locatione et conductiõe dicto.ꝯ.
si qs seruum. et de bis dictum est sup in
pn. 7 lacius sup loca. Item scdo tradunt
qñqz extiata ut lucz et totũ dãnũ ptiẽat
ad recipiẽtem. et iste est merus contractus
uẽditionis in quo põt alqñ usura it'ucire.
de quo dm est sup.ꝯ.iñ.in additiõe Et er
tradunt aialia ita ꝙ totum dñiũ tñsfẽat
in accipiẽté sic ꝙ ꝑ eũ meliozata postmo
coicent.et isto casu non est contractus sotie-
tatis.nam ꝙ sotietatẽ nemo desinit ee dñs
in totum rei ẽdite.sed est contract inoiat
do.ut facias ex q̃ oritr act pscptis dbis siue
in factum.ff.de pscpt.ver.l.si tibi aree. 7 si
qdem meliorantuz non seq̃tur videtur ꝙ
res integ̃ debeat restitui. quãe causa data
et causa ꝓnõ secuta et sic finita accepta
fuit.ff.de condi.sine cã ꝙ totum: nisi iqntũ
sine culpa recipiẽtis uel ad eũ pertinẽtiuz
res perierit uel deteriozata fuit cũ bonefidei
possessor nõn teatur nisi inqntum sit ftũs
locupletior siue ex re pncipali siue ex fruc-
tibus eius.ff.de peti. hc.l. vtz: et debẽt
etiã restitui fructus ri bita distinctiõe.vtz
fuerit bone fidei ul non.i.vtz stetẽrit ꝑ eũ
qn seruaret conuẽta de quo sup restitu ꝑ
ꝯ.iñ.cum additiõibꝫ. Si dco meliorantũ
scdm conuẽtionẽ secutum fuit res coicari
et contractus sotietatis coñbi debz. dicta l.
si tibi aree. et ide ex hoc dicet.qd 7 d so-
tietatẽ d qua ꝯ.tãget Quarto aialia tra-
dunt in sotietatẽ et b distinguẽdũ qa alñ
sunt aialia grossa ut boues et sil'es. aliqñ
minuta ut oues et ꝫmodi: si grossa aliqñ
dantur extiata aliqñ extiata. Si inextiata
alñ cum terra et alñ sine terra. si extiata
et sñ terra: aut factum est pactum aliqd. si
non.pmo casu uidet ꝙ pactũ seruãduz sit
C.de pac.l.si pascẽda. qd sane intelligendũ
est.dũmodo sit tl'e ꝙ arbitrio boni uiri eq̃-
litatẽ cõtineat.dsidẽata q̃ntitc capitalr ex
pte dantis et extiatione opaz ex pte recipi-
entis:nam in iudicio seu contractu sotietatis

semp arbitriū boni viri versāi debet. ut q plus sotietate contulēit uł pcūie uł ope uel cuiuscūqz altēi⁹ rei ille plus de lucro ꝛ cipiat.ff.p soc l.si non fūint.et.l.i ꝓpositā· nō sed ut clari⁹ huiusqz rei uēitas appāeat aduertendū q ānd oqz pactū int̄ sotios pōt fieri ēca ipm aial et capitale qđ in sotietate inextiatum positum est· qnqz ēca fructus ei⁹.qnqz ēca tēpus q̄ sotietas durāt dēat. ꝑmo casu postꝯ inextiatū datū est nō vł posse pacisci q ꝑiculuz sit altēius ꝯ ip̄i⁹ qui inextīatum dedit cū regł ad ip̄m pi culū ꝓtieat ut dicit bal.in dē.a.l.si paseen. et nōt do.an.p̄fatus·in suo ētatu de sotietatibꝫ.sed hꝫ pōt intelligi nisi ēdens aialia in alio ḡuaret· puta qa recipiēs nollz tēri de pditiōe aialium·nisi p parte eē si culpa sua ꝑiret sic cōtingit in aliquibꝫ locis:nā qui in uno ḡuat in alio releuari debz.ff.đ reg.iurł.p nām. Item aliud videt dicēđ de capitali pcūie·etiā scđm eosdē doct. ut patz supꝫ sotietas.ij°.ꝟ.ꝑmo.ꝛ hꝫ forte iō q pcūia uel res silłis ipo vsu cōsumit. et in ipa sotietate tōlit exercet· qđ secus est in aialibꝫ q̄ sic non cōsumūtur. sed qnqz meliorant. vnde sic meliorāmtū ꝓtinz ad tradentem sic debet et picł'm ꝓtinē dicta.l.ꝫ nām. Item scđm eundē do.ang.ubi supꝫ·ut nō· do· ca· in hoc casu eq̄litas seruet in fine sotietatł. illud aial qđ p capitali positū est p̄cipuū debet esse ip̄i⁹ ponētis ꝛ qđlz pactum q cō trahieret non videt eq̄litatē et eqtatē ꝺtiē et sic inualidum foze. Item q dām est recipientē non teneri de ꝑiculo capitał fallit si illud euenerit ex culpa sua .qa tunc de illo insolidū tenēt.l.cum duobꝫ ꝟ.si i coeunda.et·ꝟ dāna.ff.p sotio:et ex his iqt pz q non alꝫ licēt sotio q aial inextiatum posuit pacisci q đ pmis fructibꝫ capitale suū reꝛbere possit.si ẋo pactū fuēit ēca fructus ut ēca fetum uel lac·ł frumtuz qđ ex opa boum queri posset·uel ex triturātiōe eq̄ruz ꝛ silłia tūc si cōueit iuste consuetudi ꝺuā est.si uero de cōsuetudie non appareat continere đbz eqtatē arbitrio boni viri scz·ut ille plus recipiat qui plus sotietati ꝺtulit scđm eundē ange.ut et ꝓtactū est.sed si pactuz fuēit ēca rep⁹ tūc silł eqtas arbitrio boni viri seruāda est scđm quā ꝺsueuit q in aialibꝫ grossis quiquē tłis sotietas preueret·non ḡ videt tutū q pactū minozi nō tpe contīhi possit p̄sertī in foro consciē cū non videt posse tīnire sine iactura ł dāno altēius sotioz ꝑm eundem ad qđ eē alł'at quadā exuagātem constōnem it exordiaria capa feudoz de qua.j.et si int̄ partes nullū sit pactū factū tūc debz seruari ꝺsuetudo locī· nam int̄ partes actū videt qđ consuetū é ff.de edic.l.q si nolit.ꝟ.qa si assidua.ꝛ đ aq̄ plu.arcen.l.i.si pus.ꝟ.recte placuit. duz tñ cōsuetudo conueīat arbitrio boni viri ꝛ ñ alꝫ·dicta.l.i ꝓposita.ff.p soti.eo.ti.l.si non fuēint:si uero nec pactū nec cōsuetudo appareat hꝫ casu q̄ndo contīhit sotietas supꝫ aialibꝫ grossis inextiatis et sīñ terra. dicit idem do.ange. Repio q̄dam iura exuagan int̄ exordiaria capł'a feudoz q̄z vnī⁹ ꝛca nō dicit. ¶ Cōsuetudo sotietatis iumtoz. Et sic sequit ad lr̄am in nigro.si qs dedit iumētuz iure sotietatis ille q accipit ꝺz tenē p v.annos si nihil dām est de tēpe et oīs polledri debent esse coēs.ꝛ id qđ quesierit tēpe triturātiōis·et in capite v.ānoz separatur sotietas.et ille q dedit habere debz iumtum añ ptez. sed ille qui accipit dedit tertiā scz parte p̄cij in emēdo iumtū·scđm glo.tūc iumta et oia ptiēda sūt p mediuz et si amiserit iumtū culpa sua.q nō custodierit emēdare tūc debet.et seqt alia ꝛca. nō ¶ Consuetudo sotietatis vaccaz. si quis dedit vaccā alicui ut hēz eā iuꝛ sotietatł. et non dixerat de tēpe debz eā tenē per v. annos·et oīs vituli debent partirī p medium.ꝛ ille q dedit vaccā ꝺz hre eā p capite si nihil dictū est.ꝛ ille q suscepit non dedit de suo ī p̄cio vacce.aliogn si ꝓté p̄cij dedit.dic glo.tertiā p ea que supꝫ dicta sūt in inmētis.sequit omia dēnt ptirī p medm ꝛ si is qui accepit amisit vaccā culpa sua. q custodē non misit uel non bñ custodit ꝛ ppt hꝫ vacca amissa é q fures abstulerūt· uł lupus eā cōmedit đbz eā emndare sotio

b saluo b alias

suo:cum xo dicta aialia inextiata dant cũ terra.i.q̃ quis dat aialia omia ⁊ terrã cuz in du° ut ꝓnsum est totum pciũ aialiũ ptinet ad dñm posz dñs qui ponit boues ⁊ terrã paciscí ut maiorẽ ptẽ fructuũ terr recipiat cũ rusticus tñ operas ponat nisi opa rustici et eius industria magꝫ extiet ꝙ fructus qui veire possũt sil ex bobꝫ et terra qa tũc non solum fructus terre ego partibꝫ partiẽdi eẽnt.sed eẽ ꝺ ipis rusticꝰ plus hẽrẽ dicta.l.si non fucint.scꝺm eũdẽ Si aũt dicta aialia extiata ẽdunt tũc piculũ casu fortuito int sotios est cõe.l. cuz duobꝫ ſ dãna.ff.p so.⁊ tenz bal.in dicta.l si pascẽda.C.de pact: Aliqui tñ distiguer videnꝫ qa aut ẽ dãnũ fortũe ⁊ pcedat qꝺ dcm ẽ.aut dãnũ natũe.i.qꝺ pcedit ex nã ⁊ hoc ptinz solũ ad ẽdentem aialia: sed ẽte hoc iure pbari non videt nec est rõ diuſitatis.imo cum meliozaĩta eẽ nãlia ꝟ casu coicent ut in dicta.l.si non fuint:cõueiens est ut sil picula diuidãt.nec miz si ꝟ casu sit tlis coicat° q extiatio introducit eptionẽ eẽ in conctibꝫ in quibꝫ ꝺ sui natũa non tuſſert oĩum puta in locatiõe. ff. locati. l.iij.nisi sit aliud exꝑsse cõuentũ. ff.de cõtlxen.epũ.l.cum mãsata.ſ nemo:uel nisi ex cõsuetudie aliud ĩducat tñ ut dictuz ẽ intelligit actũ qꝺ est ɔsuetum.dicta.l.q si nolit ſ.q assidua.ff.de edili.edic:dicta g extiatio introducit in dubio eptionẽ ar.l.extiate..ff.so.ma:⁊ hr pinde ac si ille q dat dca aialia mutuasz sotio medietatez pcij ⁊ ipe possuisset aliã medietatem ⁊ coit ab ipis fuſſent empta:⁊ iõ non miz si qlibz p rata de piculo tenet qñ sine culpa alterius sotioz pcessit alꝫ illi? solꝰ cit dãnum cui? culpa cõtigit ut in dco.ſ. dãna Circa fructus aũt ⁊ tepus q sotietas duar debeat eadẽ dicẽda sũt.q ⁊ dicta sũt supi ꝓrio casu qñ iextiata ẽdunt ut.s: semper eq̃litas arbitrio boni viri puet p iur ibiꝺ allta.vñ hoc casu postgꝫ quilz sotioz pt tãtũdem respcu pcij aialium q extiata tradita sũt ⁊ sotius rusticus plus pot rspcu opaz ⁊ custodie non uidet q fructꝰ per medium diuidi debeant.et ait dictus dñs ange.de hoc alꝫ dubitãi vidi ⁊ putaré arbitrio boi viri ɔueĩri ut eq̃litas puet q sit tlis custodia ⁊ cũa aialiuz quã ponit sotiꝰ rusticus fiat aut fieri possit p infantes aut puulos qz opa non sũt i magna extiatõe licz aliq̃ sint tũc si aliquã vtilitatẽ ex aialibus pcipit plus rusticus sotius g aliꝰ ut fimi ⁊ lutamis q̃ verisilr cuz opa pastoris cõpensari pñt iuste fructus eq̃lit diuidũt Si uero pastoris ope q̃s ponit rusticus a poni facẽ siue alij sũptus puta paleaz feni et silium excedẽt cõmoditatẽ lutaminis tũc ut eq̃litas puet iuste rusticus añ ptẽ aliqd p pastoris opa recipe deat qꝺ equivaleat ei qꝺ plus pot dicta.l.si non fucit alꝫ si ẽdes aialia vellet eq̃lem portionem videt uelle ptium mutui fci sotio de ptio medietatis sortis et vsuz ɔmitterz.cũ qc quid accedit sorti vsura sit xiij.q.iij.plẽiqz nec hoc casu posz qs per consuetudiez cõtriam excusari in foro conscie cũ inigtatẽ cõtineat et sotij dãnum et iacturã et iuri frnitatis non conueiat cui sotietas ɔpat.l. vez.ff.p soꝛet si dicta aialia extiata ẽdũt cum terra conuenit q dãnum et lucz sit cõmũe.⁊ fructus eq̃li pte diuidãtur. cum vnusqsqz ponat ptez aialium q̃ coicata sũt p extiationẽ ut dictũ est.et vnꝰ ponat trã ⁊ alt equiualẽtes ponat opas scꝺm eũdez

Quo uero ad aialia minuta qñ sup ipis sotietas contbit dicẽdũ q obꝺuãde sũt ɔuẽtiones et ɔsuetudies arbitrio boni uiri conueĩentes scꝺz modũ et formã ẽca aialia grossa supi posita p eadẽ iurñ q ẽca aialia minuta uidet sotietas posse bzeuiozi tẽpe finiri.puta spatiũ triũ ãnoz ut stati patebit.si xo nlla appareat ꝺuẽtio seu cõsue° repiunt sẽpta aliq̃ iura exuagã.i fie vsuũ feudoz. q̃rũ vnius sic incipit xa scꝺm do ange. Consuetu° sotietatis capz nigrũ sic seqt. Si qs dedit capm aut pcude iure sotietatis ille q accepit debet tenẽ per tres annos.et in unoq̃qz ãno debz dare p capũ xij. formaticos bonos ⁊ optios pro pcude vi:⁊ medietas capretoz et agnorum

consuetudo societatis caprarum

debet eē cois ⁊ medietas lane. ⁊ ille q̄ dedit capm aut pcude añ partem debet eā hre· ⁊ si ille qui accepit dedit t'tiā tūc oīa pti enda sūt p medium. sed si ille qui accepit amisīt culpa sua q̄ eā non custodiēit uel pcozile non bñ clauserit dño tūc emēdar debet: et ut dictū est bonos formaticos da re debz scz non qdem de una munctūa. q̄ si dedit tm̄ unā pcudē uł unā capzā nō debz mihi dare t'em formaticuz q̄ł pōt fieri d una mūctura tm̄. sed tres aut q̄tuoz mun ctute insił mitti debent. ut bonꝰ formaticus inde fiat. q̄ si dedi alicui xx. aut xl. pcudes aut totidē capzas debet ne mittere unam mūcturā insił et facē unū forticuz de tota mūctura. sed certe non. sed medie extima tionis ita q̄ nō fraudet qui dedit nec qui accepit. sed si agni uel capzetti nati ñ fuēit de una aliq̄ capza uel pcude nō debz dare nisi medietatē formatici que daret si nati essēt agni uel capzetti. Sequit alia Rā cō suetuº sotietatis porcarū. Si qs dedēit porcā alicui iure sotietatis ⁊ nō fuit dēm de tēpe tunc is qui accepit debz eam tenē p tres ānos ⁊ oīs porcelli q̄ nati fuēit pti endi sūt p mediū in unoquoq̄ āno. uel si placuēit dño et ei q̄ accepit tenere usq̄ in capite trium annoz dñt omia ptiri p me diuz etiā porcellos nōtos ò porcellis. et cuz porca facē porcellos debz dñs facē adiutoziū ei q̄ accepit et non debz qui accepit dar ter tiā aut incontzū. et si amisēit culpa sua. qa porcellos non bñ clausēit uł custodē cum porcis non bñ misēit debet dño emēdare uł casuz amissionis dño dicē. Quīto pncr aliqñ aialia feimini gīis tradūt ad opicm ab aialibꝰ mascul altēius. q̄ casu si appeat ouenº seu consuetuº q̄ non discrepet a iudicio boni viri ꝓuāda est ut sepissīe oīsū ē Q. si hec non appareant sup hꝭ est una de pdictis exuagātibꝰ scdm do. an. cuiꝰ Rā est tł'is. Consuetudo sotietatis iuntoz. Si qs dedēit iuncta coopienda equo alicuius oīs poledri dñt esse coēs nati in illo āno de iunctis illis partiēdi q̄ sūt scdm osuetu dinez et ille cuius sūt iuncta debz partiri poledros et mittere illi electionem cuiꝰ est equus. vtz uelit accipe poledz an accipe ptem pcij. Sexto aliqñ tradūt aialia nc apparet quomō pserti defūctis iā pncipalibꝰ ⁊ tūc ꝓuāda eēt consuetudo cū illud qō ē consuetū int ptes uideat actū. ff. de edili. edic. q̄ si nollit. ℣. quia assidua. et de aq̄ plu arcen. l. si pus. ℣ placuit. si aūt de cōsuetu die non apparēt. tūc scdm dñm ange. i duº psumētur otractus inoiatus. p quo dar actº pscriptis xbis et i hoc eadē eēnt ꝓuanª q̄ supꝰ dca sunt de sotietatibꝰ ac si eēt con tracta sotietas. ego puto q̄ exq̄ nō apparz qd actum sit et remanz indeterminatum totū ò beat reduci ad arbitriū boni viri ex de offi de. le. de cais. et. ff. p sotio. l. nō fuēint. Cui arbitrio conuēit q̄ vicuiq̄ debet sibi ò̄bitū ff. de iusti. et iur. l. iusti[a] [iur] pcepta. ⁊ ꝓptēa q̄ ēdens aialia ista recipiat cū oīibꝰ fru ctibꝰ et accessiōibꝰ ilł exceptis q̄ sīn culpa recipiētis depdita sūt cū dicta aialia fuēit tradēdis nec appareat q̄ eoz dñium ī aliū trānstulerit. ar. l. fructus. ff. ò rei. vē. sz recep tozi aialium fiat congrua recōpēsatio iuxē exigentiā sūptuū et laboziꝰ sui. ⁊ hꝭ actiōe mādati exquo p mādatum seu ipositōnē dñi aialia gubnāda sucepit. ff. mādati. l. i. ł saltē actione in fēm siue pscriptis xbis. l. ij: et ex his patere pōt q̄liter aialia ēdant. ⁊ quō supꝰ his sotietas contrahat et qd agēdꝰ sit. et vtz in his contractibꝰ cōmittit usuſ. q̄ regulāiter non ꝺmittit nisi cū his con currēit mutuū seu eqpollēs vz tmiꝰ cessꝰ ad soluēdū quoz occone plus aliqd reci piat uel nisi hꝭ pdictis contractibꝰ contractus mutui pallieť ex ò ep. ⁊ vē. ad nraz: ⁊ licz usūa ñ itueiat pōt tñ alia adeē iniqtas vz cū vnius conditio plus gueť q̄ altēiꝰ ptis cont boni uiri arbitriū: de sotietate xo cū pcūia q̄ mercatozi cōcedit ad mercādum vide supꝰ sotietas. pmo et z°.

Cura iiij

o i eptiōibꝰ Quid si emat aliqd ut pcium soluat ad ctum tminum. Rā si ꝓthāc dilatiōez res vendat maiozi pcio licz tł'is contractus nō

sit vsurarius ex forma est tñ usurarius ex fraude. a Et eē ex forma qñ ō hoc ostat ex eo.in ciuitate.et.c.fi. b Et iō vēditor tenet q hoc fac q̄si vsurā fecisset nisi dubm sit p merces vēdite tēpe solutiōis debāt plus ꝙ mi9 valē ex e.in ciuitac.⁊ tūc licite pñt vendi tñ plus q̄ntū extiat p plus de bāt valere tēpe solutiōis.dico si iste venditor nolebat vēdere nūc sed intēdebat seruare vsq ad illud tpus ex e. nauigāti.p si fiat eo puta dat nūc x. ut cca autūnum rō dant sibi tot mēsure frumti vl vini tunc attendendū est p hec nūc plus valeāt.vtz tñ quādo dari ōbēt sit ualitūe plus l mi9 si verisiliter dubitat non est vsura.Si aute extiat p plus valebūt cte eptor vsuram omittit ut i dicto.c.nauigāti. a Ad meliorem pdictoz intelligētiā h tria videda sūt.primo qlit discernat iustū pciū rez ad qō dicendū p illud dr iustū pciū rez qō in loco coīr de re inēiri pñti solutiōe pōt ff.ad.l.fal.l.pdia ; p qdem non irrōnabilit limitāt hoc esse vez ñ ipediñtū occurrat ex aliq malitia puta vsuarioz seu aliorū pciosoz vendētiū merces suas ad tmūm ut valeāt aliqd plus lucri et boni mercatores non pñt vendē merces suas eē iusto pcio etiā si aliqs tyrānus et potēs aliud ad hibeꝛ impediñtū sm rōnabili cā limitando pdia vl phibeno merces alio deferri.nā maliciis indulgēdum non est.ff.de rer.ven.l. in fundo.et ex de coḡ.spi.c.ñ. Item iustuz pciū cōsideratsup mercāciis rspcu laboz et sūptuū mercatorl.ut supꝰ negotiao ſ.iñ i additiōe:qō intellige nisi ī loco vēditiōis aliud esset cōe pcium non introductuz ex eoz malitia ut dictū est. sed ex conditiōe tēpis seu negociatiōis pura cū tpe messiū et vindemiaz soleat frumtū ⁊ vinū miori pcio valere.et idem in silibꝰ.ul cū merces ex abundantia miori venduntt et maiori ex occurrēte pcūria:nā cū mercator possit pciuz augmtare ex varietate locoz ⁊ tpz. exq pdia ceisdē diūsimode statuunt ita ōbz et miūere.pdia eni considerāda sūt respcu locoz et tēpz non solū in augmtatiōe. sz etiā in diminutione.ff.si cer.pe.l.vinū.⁊ ō reḡ.iuri l.scdm nām.z.o videndū est qd si aliqs vendit rem ad tminū maiori pcio ō qua verisiliter dubitat vtz tēpe solutionis pcij sit rs maiori ul miori ptio valitūa tñ vendēs putat eā non valituram maiori ꝙ nūc valeat an omittat vsura.R Inn.vidt tenē in.c.in ciuitate.ex e.sufficere ad omissionē vsure p uenditor non credat eā valituram maiori.et cum Inno.etiā trāsit do. anto.de bu.qō vez puto quātū ad pcm quo xo ad restōnem distiguendum credo vtz venditor hoc putauerit ex pbabili coniectura et tūc tenet an ex leui et non tēat. ar.l.cum quidā ſ qd ḡ.ff.de acquī.hē:vbi dicit p si hres etiā solus putz adesse ipdimtum adeūdi hēditatē adire non pōt si iusta rōne motus credidēit.fac etiā ex de sentē.excoi.ingsitiōi in dubio tñ si ñ appareret vtz cōit fuit dubiū verisile si rs tpe solutiōis pcij fuēit plus valitūa. uel si nō appareret.vtz extimao venditoris fuit rōnabil ul non puto p iste vēditor ad restitutiōez teneat exq non putauit rem plus valitura quia in reppria qlibz é modēatoz et arbit et in dubijs tutioz ps est eligēda ex e.in ciuitate. z.o qd si ppt termim rs pl9 vendat non tñ ult ipius rei valorē .an cōmittat vsura.R p sic exq rōne tmini rs vendit maiori tamē satis existio p cū ppt hoc non excedat iustū rei valorē nō cōmittatur vsura.cim hoc casu non lucz sed cō sequat suū itereē ex de vsu.c.fi.et si dicat non posse contingē p si res ueit pluri rōe tmini non vendat ult ualorem iustū cuz res tñ valeat q̄ntō pñti pcio uēdi pōt. et pñti pcio non plus inueiebat.sz pluri ppt termim uēdidit ult iustā extiatiōez accepit pōt rnderi p hoc non sequit:nam uez est p res tñ ualet q̄ntū uendi pōt sz cōmūi cursu non xo singlri euētu.ut sic ille non dicit iusto pcio uēdere q rez pcio maiori uendit alicui p coit fieret alijs:forte quia ille ad rem maiorē habz affectiōez.ul p ea magꝝ indiget.ff.ad.l.falcl. pdia. Ita dicit non iusto ptio emere q miori rem emit ab

(precio

aliquo ꝯ̄ coiter ab alijs emerz· forte ꝓpter
vēditoris nēcitatem. vel ꝙ nō pōt merces
tāto tēpe retiere ēnto alij faciūt et ħmōi
Item etiā ꝙ ex malitia alioꝝ pōt iustum
pciū ipediri qđ nocē nō dēbet ut pōnsuz é.
b Quid de mercatoribꝫ ꝙ hñt ꝑ statuto
ꝙ quicūqz emit uel uēdit tl'es merces in-
telligāt tl'is uel tal' dilatio solutionis. ℟
si venditor ꝓpter hoc ñ apponat ad pciuz
non est vsura. al's sic ut ex pcedēti ·ℊ· pōt
nōzi ·ꝙ· si post cōcordiā et de pcio et dila-
tiōe uelit emptor nūc solue et de pcio mi
nuere patz ꝙ ꝑma vendi° vsuraria est. sez
ul' pciū nisi forte talis minu° pcij fiat
rōne alicui⁹ int'esse. de quo vide supꝫ vsura
ꝑmo ·ℊ· xv. qui incipit. sed nūqđ vsura est. xxb
a Potest etiā eē ꝙ venditor minuit de p
cio ꝓpter nēcitatem et sic potiꝰ est inigtas
ex pte emptoris. vnđ pōt queri an emptor
hoc casu cōmittit usurā cuz nimis soluat
ꝓpter ꝑmaturā sol'onem. ℟ videt ꝙ non
ga plus soluē videt q'an tēpus soluit in
instī. de actī ·ℊ· plus. sed iste ·ℊ· logt' i coacte
soluēte. ꝙ tollit' ei facultas retinēdi rē tpe
concesso. qñqz etiā cum eius dāno ſz aliud
est isponte soluēte. vñ contriuz verꝰ puto.
quia aliqđ certi lucri capē ꝓpter ꝑmitiuā solutionē
vsurā inducit· ut apte ꝓbat' in. c. nauigāti.
in ·ℊ· ꝑmo. ex eo. nisi forte soluēs añ tēpus
posset aliqđ iustū int'esse ꝓtendere· ut supꝫ
vsura ꝑmo i ꝑn°. b Quid si alqs uēdat
res ꝓ pcio qđ nūc currit et addit pactum
ꝙ si plꝰ ualebūt usqz ad pascha vl't illud
plus. si ño minꝰ ualebūt non ul't minus.
℟ scđm hosti. ꝑculdubio est usūarius iu
dicādus cuz in pacto claudicz ar. C. đ solu.
l. pe. con. vl. a Idem in sum. li. ij. ti. vij. q.
xxi. ⁊ hꝫ intelligēdū qñ rōne t'mini appone
ret' tl'e pactum al's licz adesſz inigtas alia
non tū usura cum non affit mutuū l' equi
pollēs qđ ad usuram regrit' ut supꝫ usura
ꝑmo in ꝑn°. b Quid si vendā pciū tali
cōditiōe ꝙ usqz ad tot ānos si rddā pciuz
rehabeā pdium. ℟ scđm Rai. hꝫ non é mu-
tuū. vñ nec vsura est. et eptor facit fructus
suos ꝙ uēditio est et hꝫ intelligas nisi tl'is
condi° facta fūit in fraudē usuraꝝ qđ pōt
ꝑsumi si modicū est pciū respectu ualoris ri
ex đ cp'. et uen. ad nram. Itē sit in pacto ꝙ
restituat' alqđ plus ꝯ fuit pciū. a Idez
dicūt doc. ut nōt. do. anto. de bu. in. c. in di
oces. ex eo. b ex de pigno. illo uos. Idem
hosti. et b. a Idez in sū. eo. ti. q. xxv. vbi
idem dicit' ꝑm eosdē etiā si uendi° fiat tali
pacto ꝙ qñcūqz soluat' pciū a uēditore ul'
eius hēde reddat' pdium; predēis. etiā con-
do. anto. de bu. in dicto. c. cōquestus. ex e. et
Inno. in dicto. c. ad nraz. addēs ꝙ paucitas
pcij non fac ꝑsumē usurā nisi addat' alteri
coniecture vz ꝙ uēditor possit redimere.
b Quid si qs emat fructus seu segetes ꝓ IIII
uēturas hoc anno de agro sēmato. ℟ scđz
Guil. non est usura ex forma contct⁹ pōt
tāmē fieri in fraudē usuraꝝ. ut si uerisil'e é
ꝙ fructus colligēdi etiā ꝯputato dubꝰ ꝙ
possunt ipediri ualebūt tūc plus ꝯ id qđ
nūc dat'. a Daxie si est tl'is ꝑsona que
contct⁹ ħmodi soleat exercē ⁊ restitu° é ei
in foro pniali indicēda scđm eūdē Guil. ⁊
in sum. eo. ti. q. xxvi. et hoc dēbz itelligi qñ
int'ucit ꝑmitiua solut° alñ non ess usura
cum non affit mutuū nel eqpollēs. sed alia
fraus obligās ad restōnem. b Si autē ꝓ
babilit' dubitat' vtꝝ plus ul' miꝰ dēbeat
ualere ñ est usura. idē hosti. et vl. a Idē
in dicta q. xxvi. b Et eodē mō dicēduz
si emat fructus ꝓuēturos usqz ad tres ul'
ꝙtuor uel plures ānos. a Idem i sum. e
t. q. xxvij. ubi etiā addit' scđm Rai. ꝙ ubi i
foro iudiciali ꝓcedit' ꝑ coniectūas i pniali
stat' partiū assertōi. et idē dicit'. e. t. q. xxiij.
qđ intellige esse uez nisi ex alia coniectūa
oriat' scādalum ꝙ tūc oporterz oino cont
scādalum satisfacē. ex de homici. ex litterīs
ꝑmo. et de pur. cano. ꝑ totū. b Quid si V
qs emat a coitate uel a colleg° mōstcio. seu
etiā a ꝓuata ꝑsona ctos ānuos redditus i
uita emptoris l' ad aliud qđcūqz tps usu-
fructū alicuius possessiōis. ℟ scđm Guil.
non est usura ex foꝛ contctus posſz aūt eē
illicitus ex parte uēditoꝝ. ꝙ assumūt māz
dēsiderādi mortez ei⁹. aut ex parte ēptoris

111

Idem tenet uenerabilis ꝑ-
ſ. angelus declaratio ny
sius cōtractibz. artº 3º sup
questito undecimo. et ſ.
ſcām de platea. vsura. 3º
et ſ. iohēs. de prato. vsura.
3º. paſſ. 8. et. 9. Idem. i. paſſ.
ꝑ. ibi 2º. quero. quid si qui emit
prediū. et. cl.

q; forte nimis paruo ꝓcio emit pensati cir
cunstãtijs de vẽisimilitudie vite eius ⁊ qn
ti^te ꝓcij ⁊ valoris ipi⁹ vsufruct⁹: si xo qñ
emit a ꝓuata ꝑsona dicat vita ipi⁹ uẽdi
toris essz tũc magis claz qntũ ad h ꝙ nll⁹
moꝛs desideraret hoc casu. a Idez Guil
dic ꝙ licz iste ctractus non sit usũarius ex
forma cũ tamẽ hmõi reddit⁹ ãnuus ꝑsõal
sit siue bursal nõ aũt ꝓdial credo licz qdã
legiste dicãt contrium ꝙ illicit⁹ ẽ conct⁹.
tũ qa vẽditoꝛ facilit posset ꝺsideraꝛ moꝛtẽ
eptoris.tũ q; nullũ est eptoris ꝓcl'm sic i
fructibꝫ agroꝝ ⁊ vineaꝝ ut in suz.eo.ti.q.
xxix. In his tñ videt faciẽda ꝺria int red
ditus iam ꝺstitutos ⁊ denuo cõstituẽdos.
ut patz ꝙ Inno.eẽ.c.in ciuitate.ubi eẽ idẽ
nõt ꝺ.an.de bu.formãs hãc qõnez aliquis
emit reddit⁹ ẽti fũdi ippetuũ l' ad vitaz
sibi uel hẽdibꝫ.dubitat an sit licitum.⁊ hz
iquit opiones sint tamẽ liciti sint hmõi
conctus scõm Inno.et Jo.an.siue emat
redditus dom⁹ siue ꝑsone puta rustici uel
serui altius siue etiã emat act° cont aliuz
cõpetens dato etiã ꝙ forte minoꝛi ꝓcio uẽ
dat ꝙ ualeat:et dict h xm siue redditus
sit ẽtus siue inẽtus siue i pecũia siue i alio
et siue emant noia cõsti^ta siue etiã ꝺstituẽ^a
et licz aliqntulũ mi⁹ ꝙ valeãt emãt nõ iu
dicat' conctus illicit⁹. q; contlxentes pñt
in modico sine ꝺlo se decipe realit:ꝺsulu^t
tamẽ Ino.xpi fidelibꝫ ꝙ ab hmõi ꝺctibꝫ
abstineãt scz ꝙ ꝺ nouo ꝓpter h ꝺstitutum
redditũ l' actionẽ emãt ꝺic tñ ꝙ h ẽ pẽit⁹
illicituz:ꝙ si qs accepit cẽtũ a titio uel ob
ligationẽ ꝺ cẽtum ipe ꝺstituat se debitoꝛẽ
reddit⁹ ãnual maioꝛis quãtitatis ꝙ ac
ceperat.Con.ꝺ.pe.ꝺ anchoꝛãn in.c.vsũaz
de vsur.li.vi.d.Quo si cõstitui alicui pẽsi
onem ẽtam ad vitã ꝑ ẽto ꝓcio an tl'is con
tract⁹ sit vsũarius.R' scꝺz Odoardũ hosti
Inno.vincen.⁊ goff.in dicto.c. in ciuitate.
ꝙ non q; ꝑm oms ꝓdictos tal' cõtract⁹ est
licitus ga tollit suspitio vsuraz rõne inẽ
titudis. Idem eẽ dic tenẽ Jo.an.qꝺ puto
limitãdum nisi vẽisil'r sit emẽs plus in fu
tuz acceptur⁹ ar.c.fi.eẽ e. Item dic ponc
ꝙ debitoꝛ vsurarij mutuat sotio pecũiam
eo pacto ꝙ ipe soluerz usũas vsurario i fu
tuz currẽtes an tl'is mutuãs sit vsurius
et R' scꝺm ꝺc.ꝙ nõ.qꝺ dicit xm scꝺm Jo
an.qñ ex illa pecũia intẽdebat satisfacẽ vsu
rario.al's cessant rõnes ꝺc.et iõ si tũc a so
tio cui mutuauit usuras ꝓpit ad restituti
onez tẽt. Quid de his q emũt a paupibꝫ VI
boues ul' oues q̃s illi forte nõ hñt ⁊ locãt
eis.R' ꝑm Guil.si eptoꝛ scit l' credit ꝙ uẽ
ditoꝛ illa non hz et locat eis ꝑ anuua pẽn
sione vsuꝝ est:vl' salte in fraudẽ usure fit.
a idez ꝓsuit ꝑm eundẽ Guil.et in sum.e
ti.xxxiij.et tl'es oio tenent ad restitutõez
cui⁹ mercedem sin cã receperint.s.ex eo ꝙ
non est.ff.de condi.sin ca.p to. b Si xo
credit eũ hre ⁊ sin fraude emit nõ ẽ vsura
a nec eẽ pcm q̃diu durat bona fides ꝑm
eundẽ et in.dca.q.xxxiij.⁊ addit idẽ credo
de emtibꝫ fructus traz a non hntibꝫ hoc
ille.⁊ licz in ꝓdco casu desit alñ pcm non
tñ deest obligat° ad restitutionẽ exq̃ pẽn
sionẽ accipiũt sin cã ut dictũ est nisi iqntũ
possit ꝓbare aliqd legitim^m intẽe nõ tñ tẽt
vlẽ ꝙ sit factus locupletioꝛ q̃diu fuit bõe
fidei.ff.de pet.hẽ.l.vtz. b Quid de his VII
q nũc emũt ẽtos equos ẽdendos emptoꝛi
ab ipo vẽditoꝛe i ẽtis nũdis.R' scꝺz Guil.
si emant minoꝛi ꝓcio ꝙ extiment eos ibi
esse tũc valitũos vsuꝝ est. Si aũt de ualoꝛ
vẽisil'r dubitet non ẽ usura. ⁊ Idẽ i sũ.
eo.ti.q.xliij.et intelligit h si intueiat pri
matũa solu° al's ñ essz vsura ex.e. nauigãti
licz possz eẽ alia ineq̃litas ad restõnem ob
ligãs.sed qd si qs hñs pecũiam uolebat ir
ad nũdias ad emẽdum merces:ex qbꝫ luc
retur.⁊ ego indigẽs pecuia mutuo.pecuiaz
illã recipio offẽns me illã restitu^re cũ lucro
sspato.nũqd contctus sit usurius. R' ꝑm
Inn.dc ꝙ sic.scꝺz hosti.tz ꝙ tl'i mercatoꝛi ob
ligatus suz ad intẽsse illius lucri qꝺ ex illa
pecuia erat vẽisil'r facturꝰ dũmõ nihil fiat
in fraudẽ usuraz.⁊ tl'is mercatoꝛ dco mõ
non ꝺsueuerat pecuiam ẽdere ad vsurã.cõ
Ilai.ut ⁊ patz supꝝ vsũa ꝑmo ꝑ.xxv. sed ut
nõt ꝺ.pe.de anchoꝛ.in.c.vsuraz eẽ e.li.vi.

Jo.an.tenet cū Jnno.v.q̄ int'esse hz soluz locum post mozaz debitor' et non añ.ná si añ possz q mutuat conueire de spato lucro facile essz mutuáti fingē qđ vl'r cū sua pc cuia alio pficiscī.vbi tñ luebit' et illo req/sito fenus exercerz: Istis aūt figm̄tis nō est via aperiēda.eē.de diuoz.q̄to.ꝛ hꝫ placz Jo. cal.hꝫ.ille.pōt dici q̄ vbi ex q̄li^te psonaruz cessat suspitio vsuraz obtineat dictū hosti. et Jsai.qa int'eē computāi pōt ex iusta causa non solū post mozā sed etiā añ.ut patz supꝝ .s.v.in additōe x.ité dicit.Jté qd si quis a mercatoze emerz merces táto carí9 quáto in loco destinato eēt vēnsil'r uēditur9 et^c of ferre vez pcīū cū spato lucro an uenditoz sit usurarius.R̄ñ scōm Jnno.q̄ non.dūmō cōputatis pic'o et laboze non accipiat vl'e id qđ in loco in q̄ eat uēditur9 verisimil'r lucratur9 fuisset.qa q̄ iure pōt vendē cāi9 ppter dubiū tēpis.eē.eo.c.fi.eodē mō ppt dubiū loci sūpto argum̄to ꝺ tpe ad locuz. ff.si cer.pe.l.vnū:et hꝫ plz Jsai:sed ut nōt dict9.do.pe.de.anchoz.vbi supꝝ hosti.cōt q̄ vareē via figm̄tis.coīs dictū.c.quáto. Jo. xo cal.tenz dictū Jnno.cum pcīū stati solu/it' qa tūc speratū lucz alt'9 loci pōt mō pcipe ep̄toz sic̄ poteat creditoz.sed si hoc p̄ textu.solu° pcij differat' tūc dictū Jnno.tz. qa de facili posset fraus omitti hoc ille pōt dici q̄ int'esse ex equo non pōt pcipe sz bñ scōm extiatiōez dubij euētus ut supꝝ vsūa p̄mo.s.xv.vbi ex cōditiōe psonaz cesset su spitio fraudis. b Quid de his q̄ emunt frum̄tū et vinū ꝛ hꝫmōi tēpe q̄ colligit' ut postea uēdant carius. R̄ñ hꝫ m'tiplicit' pōt fieri.p̄mo qdem ppt cōe bonū sic̄ Joseph emit frum̄ta ut hēret vnde puideꝛ pp'lis terre tēpe famis et hꝫ mēitoziū est. .z°.ppt puisionē suā et suoz sic̄ si aliqs nūc emat timēs ne postea oporteat eū cāius emere p se ꝛ suis.et postea q̄ non indiguit vēdidit sic̄ coiter in foro uēdebat' et hoc licitū est. .z°.ppter pietaté ut sc̄z de lucro prouideat paupibꝫ.et hꝫ itez licz dūmodo ita mode/rate hoc faciat q̄ cōmūitas p̄ caristiaz non ledat'.4.° ppter exercēdā iustā omutatiōz per modū mercatiōis.ñ ut itendat caristiā inducē sed potius suā arte siue negotiatōz exercē.qđ potissime locū habz qñ hoc est ppria negotia° eius.ita q̄ p̄ sua opa rēcipit lucz ut dictū est supꝝ eptio.s.iij. 5°.ppter auariciā sc̄z ut carius uēdat nl'a alia ncēi^te ul' vtili^te pensata.aut ut caristiā inducat ꝛ cōgreget ita q̄ homines cogant' ab eo emer et ipe posset ad libitū uēdere. et isti tales enormit' pcēant.ut etiā dictū est s.ept° .s. viij.b^c breuit' supta sūt de Jsai.Guil.Jn. et hosti:et addit Jsai.q̄ tl'es ppter hꝫ non sūt cogēdi ad restōnē ēte psone sz paupibꝫ et p̄m Guil.hꝫ intelligit' de honestate ꝛ cō silio nō auté de ncēi^te. a nisi ex facto eoz alij foret dānificati qa tūc tenēt' rēstituere dānificatis omo.eē.de iur'.iur'.c.fi. b Et itelligēdū idē si qs emat alia q̄ victualia ut auz uel argētū et hmōi ut de tl'ibꝫ ca/ristiā īducat et ipe lucret' ꝛ de hac mā bēs supꝝ .s.iij. a Idem qđ in hoc .s. nōt. in sum.eo.ti.q.xl.p̄dicti.etiā concoz.doc. cano. et nōt do.pe.de anchoz.in.c.i.eē eo.lí. vi.
b Pone qdam habz recipe centū ab aliq̄ in cto t'mio veit terti9 emēs ipa iura coīs debitoz̄ p̄ pcio nōagīta q̄ nūc soluit nūqd ep̄toz omittit usurā.R̄ñ si iste emit tm̄ mi9 q̄ntū uē est int'esse suū aut quā^m vē est ex/timādum siue timēdū ne ille debitoz̄ sol/uat aut q̄tenus est futūs laboz rehabendi nō est usura. Si uero alit' vult diminuere pcīū solū ppter hoc q̄ nūc soluit sed in fu turo plus rehabebit est manifeste usur'. a Quia ppter p̄miturā solutōez miozi emit q̄ veris̄il'r res fuit valituꝝ.eē.eo.c.fi. er sic limitāda sūt q̄ dicta sūt.s.s.v.de ep̄.noūn. b Et nō q̄ tl'is est empt° iuriū p̄serti q̄ñ de hoc imminēt litigiū si fiat p minozi pcio non ualet nec iste emptoz poterit plus pe/tere ab ipo debitoze q̄ in vēitate soluerit. etiā si residuū fuit ei donatū. C. mādati .l. p diūsas.et.l.ab anastasio.q̄ p bono omūi statutū est ne litigia emerent' ul' mouēnt' a Sed si cessio iuriū fiat ex uera ꝛ integ̃ doātione valz in totū al's non valz nisi pro pte dati pcij.et hꝫ uez q̄ ad pcitōz faciēdā

viij

viij

viij

monaldus i ſñ. d^t q̄ qui tp̄e meſſis uel
nidemie emit annonā exceptis
tate. uel vinū vilius. ut poſtea cari9
nēdat. peccāt mortaliter. ſiue ſint
clerici ſiue laici. et ē turpe lucru

a debitoribꝫ ut obuiet litigijs q̄ possent p
hmodi eptiones occurrē ut i iuribꝫ allatis
sed q̄ ad eptorem ⁊ venditorē tlis dctus
bñ valet cū noīa debitorꝝ pñt emi etiaꝫ p
miori gꝫ sint ipa debita puata tñ equalit.e
ut dic̄ do.anto.de bu.in.c.in ciuitate.eē eo.
ut patꝫ supꝫ.s. v.in additione. b ¶ Itē pōe
q̄dam coitas indiget pcūia et ipoit ciuibꝫ
pstantiā scz mutuo.pmittēs et obligās p
statibꝫ ēta pignora et ētum lucꝝ nūqd p
states cōmittūt vsurā.R̄. exq̄ coacte faciūt
et ꝓpter hoc forte mlt̄am icommoditatez
incurrūt ita ꝙ ab hoc libenter cessarent si
possent nō est vsuꝫ.sed iuꝝ hoc est alia du
bitatio.uiz ꝙ si postḡ ciuis pm⁹ pstitit ue
niat scd⁹ et emat iura a pmo ꝓ miori pcio.
eo ꝙ nūc soluit ei nūqd iste scd⁹ cōmittit
vsuram.R̄.ut i pcedēti.s. dicit. a Certe
iste conctus maifeste apparz vsurari⁹ cuz
qcquid accedat sorti in mutuo sit vsura.nā
affuerit ꝛum et certū intēe qd̄ pōt extiāi
etiā ex dubio euētu scdm cōditiones ꝓpoāz
ut supꝫ usuꝫ pmo.s.xv.non aūt pōt poni in
teresse ētum ꝓ inēto ut ibi patz.et nōt.do.
anto.in.c.salubrit.eē eo:nec excusat a pcō
in hoc casu coactio uel alia nccitas.eē e.sup
eo.et ꝙ me.ca.c.sacris:et.si pncipal est illi
cit⁹.simil⁹ et accessorius.eē.d regꝫ.iuri acces
sorium.li.vi. sed si coitas ñ accipit mutuo
sed ita ut reddat acceptum liczꝓ illo ānu
atim aliqd tribuat.hic fit i pstitu.venetiaꝫ
et in mōtibꝫ florēt.et i locis Janue. Ali⁹
ē casus sup q̄ theologi ⁊ doc.diūsa dicūt
sed saluo meliori iudi° conctus videt li
citus cū in hꝫ casu non sit mutuū sed pti⁹
uēditio redditꝫ ciuitatū q̄ fieri pōt ut
tetigi supꝫ.s.v:et nō.doc.eē eo.i ciuita.vbi
et do.an.addit.⁊ pdicta faciunt ad illud ꝙ
venetijs sepissie reuocat in du^m. ibi enigꝫ
attentus dtulerūt pcūias in cōmūi descri
bunt sigillati deinde cōe rūdet eis quolz
ānoꝓ centenario qnqz v. qnqz minus. sed
pncipale nūḡ restituūt et uocat ipstita.⁊
ille q̄ habz in coitate dicta mille uel tria
milia vendit alijs ius suū et emoluntū oē
qd̄ pcipit:quēt an iste conctus sit licitus
et rūdet ex pdictis patz ꝙ sic ꝙ recipit rd
ditum in pcuia iam cōstitutū. Item idem
redditus crescit et decrescit ⁊ posset coitas
intotum abolere si uellz ⁊ nihil rūdē. Itē
non est q̄si maior redditus gꝫ essz vni⁹ pos
sessionis imobil.et videt ꝙ licitus sit cō
tract⁹ talꝫ ꝓ pdicta iuꝝ ⁊ rōnes.lc ille. Idē
etiā d.do.pe.de anchor.i.c. vsuraz.de vsur.
li.vi.et sdit repio tamē int̄ osilia federici
consilio.ccxcij. quēdā theologū disputasse
latissie qōnem istam et oclusiue tenuisse ꝙ
q̄ ad tēpus ciues coacte mutuātes coitati
non sit usuꝫ censenda:si quid pro illa sorte
coacte mutuata recipiant.ab ipsis autem
emere tlem redditū annuū vsuꝫ est. Cui⁹
rōnes et motiua non refero.qa iudi° meo
de iure efficacit non concludūt n^c tollunt
rōnes et illa q̄ per doc.supius sūt dicta hoc
ille. Predca pñt intelligi uel nisi ciuitas
constituat pdictis nouos reddit⁹. forte si
antiq in sitibꝫ uel alijs sūt cōsupti qd̄ nō
licez qa hmodi emi nō pñt ita ut qui eos
uendit ad illos obligēt ut nō.in dicto.c.i
ciuitate.ꝓ doc:et nō.d.pe in pfato.c.usūaz.
vbi q̄rit an sit licita eptio rdditūū alicui⁹
castri uel fundi ad ētū tēpus l inētū puta
ꝓ se et suis hēdibꝫ.et rūdet Jo.an.Juno.
et hosti.in dicto.c.in ciuita^e.ꝙ sic n^c sapit
vsurā qñ talꝫ redditus erat iā cōstitut⁹ añ
conctū puta census tributū pēsio ⁊ sitia.
Secus si tēpe conctus nascat siue ostitu
atur.et idē dic in emptiōe nois siue actōis.
ut act° iā nata ad mille possit emi ꝓ miori
pcio.pz q̄ ꝙ ꝓ pdictis ipstitis noui rddit⁹
cōstitui non possent.alꝫ eēnt illicita ⁊ sil⁹
forent illicita et sup nouis et antiqs si ex
ipis dānificaret respub^ca q̄ eqpat pupillo
C.de iur.reipub.l.rem pub.li.vi.vnō eius
admistratores ñ pñt eā dānificare n^c factū
eoz in dānum reipub^ca valz.ff.de dec.decuri.
l.ambitiosa.et.C.de tijsac.l.pses. et in his
casibꝫ pōt intelligi dcm tenētiū hmōi in
pstito non fore licita. ¶ Circa pdicta.p.q̄ro. XJ
qd si aliquis nō uel emē pdiū sed rdditū
ex altēius pdio ꝓpter qd̄ pdij dns ostituit
nouū redditum forte locā° alicui ꝓpria

locatiõe ad ẽtum affictũ in pcuia uł rebꝰ alijs ostitutum quẽ vẽdit pdicto.an octꝰ sit licitus.℟.quidam dicũt ꝙ sic ꝙ ß est puꝝ emptio ⁊ uendi⁹ et⁹ pot fieri sic supꝫ dictũ est de eptiõe redditus iã constituti:sed alij cõẽ qa non pot ita fieri fraus in redditu iam ostituto sic in eo q cõstituit de nouo vñ.dicũt ꝙ ex ßmodi cõtractu nõ pot ꝓcipi vłẽ ꝯ datũ sit.Inno in.c.in ciuita⁹.eẽ e.nõ approbat nec reprobat.sed ait.certe bñ consulẽdus est oĩbꝰ fidelibꝰ ꝙ ab ßmõi contractibꝰ abstineant.scz.ꝙ de nouo ꝓt ß cõstitutum redditũ uel actiõz nõ emãt.⁊ ßdit illud aũt ꝓcitus videt illicitũ ꝙ ipe idẽ q dicat emptor in se ostituat rẽdditũ ⁊ actiõz q̃ se obliget ad plus dãdum in pcuia uel spẽ ꝯ accepit. Addũtẽdum ꝙ Inno.vocat ß eptorez illũ q i 2°contractu rsoluriuo pmi ex pacto de redimẽ° emit qui in pmo fuit vẽditor.ut patz p do.anto.de bu.ibidez de q̃ supꝫ ꝟ.in additiõe. Nam appellatiõibꝰ eptionũ ⁊ uẽditiõm pmiscue vtimur.ff.de ac.emp.l.vetẽs.et.l.sez. ꝗro qd si qs emit pdiũ cum pacto de redimẽdo usq; ad ẽtuz tẽpus uł q̃cunq; pciũ reddat ⁊ iteri cptor ipm locat uẽditori p ẽto affictu . an sit licitũ .℟.pma facie otractꝰ licitꝰ uidet .nã licitũ est uẽdere ac etiã emẽ cum pacto de redimẽdo ad certũ tẽpus uel q̃cunq;.C. de pac.int empt.et ven.l.ij:sed ñm est ꝙ ß isto cõtractu pot facilit palliari vsuꝝ.⁊ iõ ex circũstantijs pot psumi in fraudẽ vsũaꝝ. factus pmo si in loco vbi agit⁹ osuet ßmõi fraus in tłi contractu fieri.nã psumit actũ qđ est cõsuetũ.ff. de edi.edic.l.ꝙ si nolit ꝟ. qa assidua.et de aqua plu. arc l. si pus ꝟ si rect e.z°. q̃ etiã si in loco nõ sit cõsuetũ tñ ipe contrahẽs est vsurarius quia psumit id agere qđ osuet facere.ff.de pigno.ac.l.ł vni usoꝝ.et eẽ de reg.iuri semel.li.vi.et in silł nõ. Inno.scz in pena appłita ab vsuraio i.c. suã.eẽ de pe:et idẽ alij doc.ut ptz supꝫ vsuꝝ pmo ꝟ xxij.in additiõibꝰ. z.° si modicum fuerit pciũ emptiõis uel factũ fuit pactum de rediñdo ꝓ maiori pcio ut supꝫ ꝟ iij.cum additiõibꝰ.4.° si ex pacto omo ł icõmo rei vẽdite excepto constit° affictu ptineat ad venditorẽ eiusdẽ rei oductorẽ.nã ßmõi est cõẽ nãm eptiõis cuz re empta stati cõmodũ uel icõmodum ad ipz debeat ptinẽ emptorẽ.ff.de pi.et omo.rei uen.l.illud.et pot psumi in fraudem fm psertĩ si ipe cõductor et uẽditor nõ possit se q̃ uoluerit ab obligatiõe ßmõi affictus liberaꝝ cum in effcu tłis contractus sit q̃dam eptio rddit⁹ de nouo ostituti ad quẽ ipe met cõstituẽs et uẽdens obligat qđ est ꝓcitus illicitum ut ꝓ Inno.eẽ e.in ciuitate.⁊ in ꝟ ꝓcedenti. cum potius attendi debeat rez effectus q̃ ꝯ bonꝝ uãiaꝝ sine circuit⁹ eẽ de cle.non resi. .c relatum.⁊.C.manda.l.⁊ ab anastasio.⁊ i .c.cum qd.de reg.iuri li.vi.maxie cum ñ sit fraudibꝰ cedẽdum sed obuiãdum.eẽ de dinoz.q̃nto. Item si nłla adest vsuraꝝ fraus cum tłe pactũ qđ vẽditor teatur rcõducẽ cõtinz ineq̃litatẽ. sed emptio facta est ꝓcio equalẽti ipi rei cũ et rem habeat ꝓ ꝓcio ⁊ insuper hanc obligationẽ q̃ iudicat ꝑs ꝓcij vłẽ ꝓcium ostiturũ.ff.de contrahen . empt.l. fundi ptem:et iõ eptor in hoc q̃uat vẽditorem ułẽ licitũ emen° maiori ꝓcio dca obligatiõe oputata.et⁹ ad restõnez tenet ut ꝟ. emptio.ꝟ.ij. Item pot psumi fraus vsũaꝝ si qs ꝓpria ꝑdia vendat ad ßmõi contractus facẽdos qa non est ucisiłe ꝙ intẽdat emẽ aliena qui ꝓpria nõ in vtilioza vẽdit cũ hec sint coĩnia et nemo psumat velle ex incõtinẽti coĩnia agere.l.non ad ea.ff.de con. et de mon. z°. ꝗro qd si qs vendat pcuiam puta auꝝ ꝓ maiori ꝓcio q̃ sit cois cursus ℟.ꝙ si vẽdẽs ñ pot ptẽdere aliqđ licitũ interẽ puta laboris et sũptuũ ßmõi negociatiõis uel iminẽs dãnum seu cessatoz iusti lucri scdm extiatiõez dubij euẽtus illicite agit cũ hꝰ videat qđdã egꝓllens mutuo vsũario.s. ex siplici datõe pcuie plꝰ aliqd acãpe.et si non essz usuꝝ saltẽ oio est lucꝝ illicituz cũ vẽdat rez maiori ꝓcio q̃ ualeat et ad restitutoz obligat licz eptori rs fuit ncẽcia seu lucrosa ut supꝫ emptio.ꝟ.ij.⁊ ex ß pot discerni q̃liter cãbia possẽt illicite fieri sed aptius ⁊ magꝝ illicite fiũt qñ campsor

ꝑmo dat aliq̃ ꝓcuie quantitatē ut aliam maioris ꝑcij recipiat sñ intēsse de q̃ dictū est qa hoc casu apte ē mutuuz vsurariū cū mi⁹ dedīt ⁊ plus velit accipe licz ad palliādum intponat loc⁹ uel alⁱ fictus dict⁹. ut supꝫ vsūa ꝑmo ℔.xxij. et⁹ duⁱ cābia fiunt vz qa aut cāpsor recipit maiorē sūmam et reddit miorē de quo dēm est in pn⁹ ℔ aut ꝑmo dat miorē ⁊ postea recipit maiorē de quo nūc tactū est. et ad istos duos modos ḡiales oīa ꝓticulāia cambia reducī pñt. et discerni. vtꝫ sit illicita: nā illicitū videt̄ qcquid ꝑ cābio accipit̄ vltra id qđ dat̄ excepto ꝑdicto ltīmo intēsse.

Usura iiii°

De usura rijs manifestis quis dicat̄ manifestus. ℟. ℔z hosti. vno mō dicit̄ manifestus ꝑ cuidētiaz facti. puta q̃ ītsam tenz paratā ad usuras. ar. eī de coba. cle. tua. et. c. fi. Alio mō si sit de hoc in iure confessus uel conuictus. ſz sola fama nō sufficit ut manifestus dicat̄. a ſz quo ad pnas positas conī manifestos vsūarios ex eo. qa in oib⁹. et eī e. ḡ. ꝑ. li. vi. Itē vsurarius dī manifestus post publicatiōz. ⁊ ad publicatiōz faciēdam sufficit q̃ uocatus cōfiteat̄ uⁱ negās ꝑ testes cōuincat̄ ex de coba. cle. ⁊ mul. c. fi. et. c. tua. Sufficiūt etiā ḉta argumīta cū fama puta q̃ apparēt aliq̃ instrumīta fca in contractu pignoratōis seu venditiōis in quib⁹ dī q̃ fructus nō dñt ꝯputari in sorte cū fama eī eo. cū ī dioceſi et q̃uis nullⁱ appareat accusator sup ℔ tñ ꝓcedet eps ex offi° suo q̃ pōt ꝯpellē vsūarium ad restōnem faciēdam ℔m eūdē hosti. et in sum. li. ij. ti. vi. q. xlviij: et etiā dō. anto de bu. dic̄ in. c. q̃ in oib⁹ eī eo. q̃ manifesti vsurarij dicunt̄ notorij uⁱ cont̄ quos est fama cū aliqbꝰ indicijs et postea sunt publicati ꝑ dictū. c. cuz dioceſi. ⁊ ibi eē videt̄ hoc sentire glo. licz maifestum ꝓprie dicat̄ qđ certū ē ⁊ ꝓbari pōt etiā si ñ sit notoriū sed intdum ponit̄ ꝓ notorio. ij. q. i. maifesta et ibi de hoc glo. mgra. b Que pnē pub licoꝝ vsurariorꝝ. ℟. ℔m ℣ai. ipō iure sunt excoicati. non dico simplr sed q̃ntū ad tria viz. q̃ non debent recipi ad coionez altarⁱ. nec debēt recipi eoꝝ oblatiōes. nec debent recipi ad eccl'iasticā sepulturā si in ℔ pcō decesserint eī eo. q̃ in omnib⁹. Quid si sacdos recipiat oblationē maifesti vsūarij. ℟. reddere cōpellit̄ eī eo. q̃ in oīb⁹. et ℔z hosti. dari debz epō ut scōm eius ꝓuidētiā restituat̄ illi a q̃ vsura extorta est ſſueit aliogn paupib⁹ ar. xx. q. iij. ostitut a Parum fcāt hoc. c. sed de ℔ latius dēm est s. restitu° ꝑmo ℔. ꝑ. b Et debz sacdos manere suspensus ab executiōe officij donec satisfaciat arbitrio epi. eandē pnā incurrit q eos tdit ecc^e sepulture i dicto. c. q̃ ī oib⁹. sed hodie sepelientes sūt excoicati ipo facto ut in cle. eos eī de sepultur. Que pna cō cedenⁿ domos vsurarijs alienigeis. ℟. nec collegiū nec alia uniūsitas aut singl'aris ꝑ sona debz ꝓmittē q̃ usurarij alienige^s. ſz non oriūdi de terris ipoꝝ pub^ce usurā exercētes uⁱ exercere volētes hēant domos cōductas seu alit̄ hitent in terris suis. sed oīs infra tres mñses expellēdi sūt de ipis terris. Itē nemo debz eis locare uel alio titulo cōcedē aliquā domū ad fenus exercēd. alⁱs si sunt ꝓlarche archiepi. ⁊ epi. incurrūt ipo facto suspensiōez. Si aūt sūt minores clēici singl'ares incurrūt excoicōem. si ē collegium uel vniūsitas incurrūt iut̄dictuz. ⁊ si tl'em sniam ꝑ mīsem sustinuerit. a ſz animo indurato ut in. c. i. de quo. ℣. b Ex tūc terre ipoꝝ sūt intdīce quādiu ibi vsurarij morāt̄. si vo sūt laici dñt ꝑ ordiarios eccl'ia^s censura ꝯpelli eī e. c. i. li. vi. a Et ibi nō. do. pc. de anchor. q̃ hoc intelligīt̄ de vniūsit^te seu collegio tā eccl'ia^e q̃ sec'ār ℔z Buil. et ar. licz aliq intelligāt solū de ecc^e et addit non obstat q̃ scōm istū intell'cm totus orbis esſz intdict⁹. qa est fatendum ista eē vbi ista attentant̄. ⁊ licz istud sit rigorosuz non mi⁹ duꝝ est. q̃ epi et ꝓlati et miores clēici sint suspēsi ⁊ excoicati. ut dic̄ tex. sed coīa ista igr. remediū ē. q̃ ꝓlati hāc ostitutiōz frequent̄ faciāt publicari sic̄ eis ꝑcipit̄ in. c i. de loca. et de accu. sic̄ olim: et qa nec illa nec alia eis icūbentia pagūt. pōt

eis obici id qđ nō. de re. ecc. non alie. c fi. in bis ẋ sibꝫ vz. Ēpi muti sciūt iuꝝ suo male vti. Cuz sint cozrnuti nō audēt cozribꝫ vti. hec ille. Item pena ß capli obtinz coñ oēs vsūarios tā iudeos ḡ xpianos cū idistincte loquatʳ sic et cle. ex grauī. exī. eo. que compꝫhendit etiā iudeos ut ptz ibi p glo. sup. ẋ. cēsurā. Ubi eē idē tenē dicit paulus de eleazarijs. et oñs domicus de sancto geminiano in .c. vsuraꝝ. exī. eo. li. vi. et do. lauren. de florē in suo tractatu de vsur. q. cxlvi. et bal. in q dam consilio qđ incipit inter iudeos. vbi dicitʳ qꝫ clēicus iudeo locās domuz ad publice fenerādum ipo facto est excoicatus p dictum. c. i. et ſbdit qꝫ dicitʳ qs locare iudo ad fenerādum si sciebat qꝫ tl'is consueucat pubᶜᵉ fenerari: nam ex qualiᵗᵉ psone pzesumitʳ qꝫ ad hoc feccit vt. C. failie hērd l. si filius. ꝛ. ff. de pigno. ac. l. uel vniūsoꝝ. et pſuitur animus ex effectu. C. de iurꝫ iurī. l. si ñ omitt̄: imo si locator a pncᵒ hoc nesciuit statī qꝫ sciuit iudeum pubᶜᵉ fenerari debet eū de domo expellē. al's ad hoc ꝺsentire videtʳ. lxxxiij. di. erroꝛ. cum similibꝫ. hec ille.

iiij

b Quō vsurarij maifesti possunt recipi ad confessionē uł ad sepulturā. Rᵉ nō sufficꝫ qꝫ in vltiª volūtate mādent de usuris satisfieri. sed opoꝛtz qꝫ uel de ipis sit satisfactuz pur eoꝝ facł'tates patiunt uł saltē qꝫ ił quibꝫ facienda est restitutio si pſto sint aut alijs qui illis pñt acqrere uel ił abñtibꝫ ordinario loci uel vices eius gerēti aut rectoꝛi parrochie ipius vsurarij cozā aliqbꝫ fidedignis idonee de restitutiōe sit cautuz siue puisuz. ita. scz. qꝫ si q̄ntitas sit maifesta illa exp̄mat aliogn est moderāda arbitrio recipiētis eā ipe tñ si sciēt moderet mioꝛē tenet ad restōnez residui nullꝰ int̄eē debz testamtis maifestoꝝ vsurarioꝝ uel eos ad cōfessionē admittē uł ipos absoluē. n̄ fecerint satisfactiōez ut dictū est. testaª quoqꝫ eoꝝ ipo iure sūt irrita. a Nisi pdicta fecerint ut in. c. qđ sequit. b Exī e. c. ḡḡ. li. vi. a Et ibi addit oñs aūt religiosos et alios q maifestos vsurarios conī psentis sanctiōis formā ad eccł'iasticam ausi fuerit admittē sepulturā pene in lateranēsi ocłᵒ cōī vsurarios pmulgate statuiꝰ ſbiacē. b

Usura quito

Scz de seruiētibꝫ pcuratoribꝫ fautoribꝫ et familia vsurarioꝝ. q̄rit ḡ quid de seruiētibꝫ usurarioꝝ qui nihil hñt p̄ter vsuras. Rᵉ scđm Guil. credo qꝫ possint. licite accipe ab vsurarijs mercedem suā si fuiūt vtiliť in licitis et honestis aut nccīs. nam vtilitas quā cōsequit vsurarij ex ope seruiētium cōpensat cū mercede quam dant fuiētibꝫ ił nec pñt dici pauperes ꝓpter mercedē datā cum loco mercedis habuēit cōmodum opaꝝ. Si aūt seruierīt i illicitis. non credo qꝫ debeāt recipe mercedē ꝺ ßmōi. Idē de cultoribꝫ et alijs eoꝝ mercenarijs a De ß plenius est dictū s vsur. pmo. ſ. xiij. in additiōe. b Quid de eo q ꝺsuluit alicui ut fenet ł q mutuat ḡtis fenēatori ut feneret uel q contribit sotieraté cū aliq ad fenus exercendū uel q mutuat vsūario ut feneret et iste parcipet lucꝝ nūqd oñs tl'es tenent insolidū. Rᵉ scđm Guil. qdaz dicūt qꝫ q inducūt illos ad fenerādū q al's non erāt feneraturi tenet insoliduz. si ẋo al's essēt fenēaturi nō tenent nisi q̄ntuz ad eos pueit. et ſbdit ego credo siñ pīudiᵒ qꝫ i neutᵒ casu tl'it inducētes teneāt nisi q̄ᵐ ad eos pueit. et q̄ntuz ad hoc cōditio eoꝝ est melioꝛ ḡ eoꝝ qui pstant fauoꝛez in rapina uel in furto quia ipi tenet eē si nihil pueniat ad eos. et hoc ió quia rapia ł furtū fit simplicit conī volūtatem dñi. sed vsū pueniat ad creditoꝛem de volūtate dñi nec inueio iura dare actiōez ꝺbitoꝛi coī ßmōi inductoꝛes seu factores ad repetēdū ab eis illas vsuras q̄s ipi ꝺbitoꝛes soluerūt ił inductis. sic dant actiōez conī illos quoꝝ ope uel consilio fiūt furta uel rapie licet nihil ad eos pueiat. a Idē in sum. li. ij. ti vij. q. lxi. b Prima aūt opinio tutioꝛ est saltē qñ pncipales nō essent soluēdo. omēs eni tl'es indubitanť sūt pticipes culpe. a Non tñ ꝓpt ea tenet ad restōez pncipł'it uel in ſbsidium nisi inq̄ntum fuerit causa

dãm ita ꝙ sñ eis datũ non fuisset ut ō isti° ij ℔.pmo.damnũ aũt dat nō in mutuo pe cuie sed in vsuraꝝ exactiõe.nõ partícipãs in solo mutuo tenet ad solũ pcm et non ad restitutõez nisi ex vsuꝝ accepti.pticipãs ꝛo i exactiõe ut i inuecien° cautas fictões l' al' bñ tñr ad rstõez ⁊ i ℔ cãu itll'it' z^a opio.

Quid de eo q accipit vsuras noine alieno ut tutoz curatoz uel pcũatoz. R' sm Rai. sic̃ plbet' aliqs accipe vsuras noie suo ita et alieno·di.xlvi.sic̃ non suo.⁊ si accipit alieno noie tenet' ad restitutiõez si ille cuius noine accepit nõ est soluẽdo·uel non vult restituẽ.nam faciẽtes et ꝺsenciẽtes pari pcã puiunt' ñ.q.i.uotum.in fi. sed scdz ꝙ addt hosti. a· qa etiã in supdcis cõcoz.cũ Rai e.ti.in sum.q.lxiij b Ille tñ in cuiꝰ vtilitatez ꝛsum est.pmo et pncipl'it' tenet·aliꝰ in ſbsidium.ff.de eo p quẽ fac.cãt.l. ex hoc edicto:et hec indubitãter ꝛa sũt de tutoze et pcũatoze eo ꝙ pstant auctem tl'ibꝰ secꝰ de eo q nudum pbz misteriũ ut dicit' in.ℊ. se. Item sciẽdũ ꝙ si ille soluit cuiꝰ noie accepte sũt vsure cetã liberant'. a Exceptis illis q ex vsuris aliqd habuerũt·ut supꝝ restitu°.iij.ℊ.ij.et idem qd̃ in ℔.ℊ.nõt' i dca q.lxij b Quid de illis famul' q ō mant^o dñoꝝ dant pcuniaz ad vsurã debitoribꝰ et suscipiũt postea ab eis.R' scdm Guil.si nihil ad eos puenit non credo ꝙ teneant' pcertim n̄ illi dñi al's et p se ipos exercent vsuras·uel p alios exerceret si nõ p istos.

a Idem in sum.eo.ti.q.lxiij.qd̃ itelligẽd est nisi isti famuli cooperent' ad exactiõez. nam tũc tenẽtur ad restitutiõez ꝓut dictũ est in.ℊ.pcedẽti.ꝓpter eãdem rõnez·scz· dãnificatiõis·ex·de iniur .c. fi. b Quid de eo q geren° negociũ alienũ sñ illius mát^o fenerat' ad opus eius. R' scdm Guil.tẽt' ad restituẽdum vsuras licz ad eũ nihil puenẽrit. fuit enim actoz ⁊ mister contractus vsurarij. a Idẽ in sum.eo.ti.q.lxiij. vbi nõ.qd̃ dicit' in.ℊ.se.et vtrũq; intellige ℔m distinctiõez·de q̃ supꝝ i·ℊ ij. b Quid ō illo qui cum vellẽ mutuare g̃tis induxⁱme ut darẽ ℔ vsuris. R'·scdz Guil.tẽt sic̃ et ille qui in pcedẽti.ℊ.dictus est ꝙ indebite ꝓcdiuit vtilitatem ꝓximi et ei dãnũ adduxit

Quid de nõnis qui sup vsur'.scient' cõficiũ t instrumẽta.R' scdm hosti.piuri sunt. qa qñ creant' solẽt iurare ꝙ tl'ia nõ faciẽt· sic et p oñs sunt infames.nec de cetco pñt testificãi nec instrumẽta conficẽ.ex·de testa. licz ex quadã·ℊ.i.ad finẽ. a Idem in sum eo.ti.q.xlv. b Si tamẽ aq̃ ℔ recipiũt pcuiaz non tenent' restituẽ qa recipiunt caz ꝓ ope suo quãuis illicito·ō·q̃·vide·℔.pmo ·ℊ.añ pc. a Et ibi de ℔ latiꝰ in additione· vbi etiã põt patere ꝙ tenẽtur nõñ ad restitutiõz qñ recipiũt ab accipiẽte mutuuz· cũ ille non turpit' dedẽt.⁊ simꝫiter qñ ex eoꝝ cautel' seu instrumẽti secuta foz exact° que al's nõ fuisset secuta ut supꝝ restitu°.iij ·ℊ.pmo.et idẽ forte in restibꝰ ꝓpt' eãdẽ rõz

Quid de platis q ſbscribũt ⁊ sigillant cedulas vsurarias.R' scdm hosti.si platus non legit tenorem ul' etiã si legit et vsura non apparebat ꝙ forte ibi posita est maioꝝ q̃ntitas quã sit mutuata et ipe platus non diligent' cõsiderat fatue facit. sed tñ scdm vẽitatem nõ cõsentit.si ꝛo legit ⁊ uẽitatẽ ꝓcip' particeps est pcci et ñ omodi vsũaꝝ. nam ſbscẽptõ in mꝫtis approbatiõez iducit· ex·de.sen.et re.iudi. cum int' nos.idez goff.

a Idem etiã in sum.eo.ti.q. xlvi. et hoc casu idẽ videt' dicẽdum de istis prelatis q̃ ad restõnem qd̃ ⁊ de nõnis in precedẽti ·ℊ· dictũ est ꝓpter eãdem rõnem. b Quid de vroze ⁊ familia usũarij.R' dic supꝝ restitu° v.·ℊ.ij. a Melius de ℔ supꝝ restitu° pmo ℔ xiij.in additiõe.

Usura sexto

Scz de restitutiõe vsuraꝝ. et p° q̃rit' vtꝝ si nõ fuit inte° creditoris aliqd re cipe.ſz postea debitoz aliqd dat tẽat' creditoz ad restõnem. R' ℔m Guil.si ꝓbabiliter credit ꝙ ex dil'ctiõe sola g̃tis ei dedẽt nõ tenet'.si ꝛo credit ul' ꝓbabilit' extimat ꝙ ꝓpter mutuũ acceptũ uel vltiꝰ retinẽduz dedẽt tenet'. a scz inq̃ntũ ẽ factus locupletioz de ꝺsũptis bona fide.ff.de pti.hẽr.

l.vtꝛ.in bona aũt fide nõ est q credit. uel ꝓbabilit dubitat ꝙ nõ ꝓpt merã vlctiõz sed ꝓpt pdictas causas ei dedit ꝑm eũdez Guil.ꝛ in sum.li.ij.ti.vij.q.viij. b Poc ꝙ debitor non ḡtis vsũas soluit postea ad manꝰ hmõi debitoris uenerũt aliq̃ d bois creditori nũqd põt de eis satisfacẽ sibi pro vsura quã ei soluit.a Guil. tz ꝙ sic.ut in dicta q.viij. b De h casu dic ut s.bellũ. p.s.iiij. a cõiũcta addici. b Quid si creditor gratis qdem mutuasset .sz tñ.inducit ad mutuãdum ga habz spẽ rcipe ulr sorte non ex vlctiõe. sz ꝓpter mutuũ nũqd tñr R scdm Guil.sic.ga sola spes facit vsũariũ ut dictũ est sup vsur.p.s.ij. et iij. a Dic clariꝰ ꝙ si spes hmodi fuit pncipalis causa mutui vsur hmittit. secus si scdaria.ut s usur.p.s.p.ꝛ ibi latiꝰ i additõe.ꝛ licz vsur rius ñtalis teneat ad restõnem ex.c hsul. non tñ sic tñr symoiacꝰ solũ ñtalr ex d sy. .c.fi.et est rõ qa in symonia est turpitudo v triusq parti.et ex solo iure humano pecunia symoniace accepta restituenda est. nõ illi qui turpiter dedit.sed ecc. vñ nr heliseus giezi pcepit rstituẽ pecũiã quã accepit a naamã ꝛ iõ ꝓp in hoc casu põt statuẽ qd vlt.possz etiã dispẽsare ꝙ nõ solũ in ñtali symonia sed eã in expssa p pactum posset retineꝛ qd esset symoce acqsitũ:sed in vsũa nõ e turpitudo dãti.ꝛ iõ iur dino et nãli egtate facienda e restitu.nec eã possz in h casu papa dispẽsare.ꝑm Guil.ut in sum e.t.q.ix.ꝛ ꝙ dictũ est in vsũa obtinz ꝓpt cãdẽ rõnẽ.eã i acqsito p symoiaz qñ solũ ex pte recipiẽti adest turpitu. ex de symo.c.cũ vlctus.p. Qualit usũariꝰ opellit restituẽ.R.scdm Raï. si e publicꝰ cõpellit p diusas penas iuris qs hẽs.s.vsur iij.p to. Jtẽ omnis usurariꝰ põt cogi ad rstituẽduz p excoitõz ex.e.qñ nõ solũ. Jtez.z. mõ cõpellit ga si usũarius repetat ab aliq̃ vsũas rpellitur p exceptõez don ꝛ ipe restituẽit vsuras l fe cẽrit posse suũ.ex.c.ꝙ frustr.ꝛ eisdez modis opellunt hẽdes ex e.tua.ꝛ.c.michael. a ꝛ ibi patz ꝙ h obtinet eã q ad dispositiõem dicti.c.ga frustra.s.ut repellat a rstitutiõe usurãz ut dez e ꝓpt vsũas extortas ab eo cuiꝰ est hẽs. b Con host.ꝛ goff. a Idez in sũ.e.t.q.xlvij.et ibi additꝰ ꝑm eosdez ꝙ hec opulsio fiet oi appellatone remota.sed forte hoc põt itelligi q ad notorios vsurarios cũ in notoriis ñ regrat ordo iur.z. .i.maifesta. b Quid si qs repetat vsuras ꝛ excipiat coĩ eũ ꝙ ipe nõ restitut vsuras qs extorsit ꝛ ille rndz se esse patũ rstituẽ si sit q petat quo ꝓcedit iudex eccliastic. R ꝑm goff.facit pcoizari ꝙ qcũq̃ soluit tlr vsũas veiat et oñdat et satisfiet ei. et si nõ ueiet aliqs ꝓcedz por pti. si ueniãt et ꝓbẽt fiet eis restitu. nec suffit in hoc casu dari pignora ul cautiões ex d sen. et re.iu cum aliqbz.ff.de pigno.ac.l.ꝙ si nõ solue. et intlge nisi magna cã forsan intueiat ut dic hosti.ꝛ In.sup.c.q frustr.ex e. a Idẽ in sũ.e.t.q.xlix. b Sz si his a q̃ accepat vsũas nõ sit supstes. nec eiꝰ hẽs mãdabit iudex pauperibz erogari ex e. cũ tu.ꝛ postq̃ h fẽm fuit pti. ꝓcedet al nõ. ꝛ idẽ dicẽd si viuat sed nescit ubi sit l si scit et ad eũ mitti nõ põt tũc sltr det pauperibz ex d iudcũ sit.nisi speret de ipiꝰ aduẽtu tũc.n. pecuia osignabit et deponet. a De h latiꝰ dcm e s restitu. vi.i pncio in additõe ⁊ q ad z. cum sequẽtibz. b Et ꝓcedz por pti. et hc sũt itelligen ꝑm hosti.d vsurario notorio. a Idẽ in sũ.e.t.q.l.ꝛ dicet notorius si de h in iudio fuĩt ꝺuict ut s usur. iij.i pn. b Quo cogetr rstituẽ clẽicus si fuĩt forte vsurariꝰ l hẽs vsũariꝰ.R ꝑm rai si ñ ult satisfacer debz suspẽdi ab offio. a et bñficio ut.c.p. ex e. b et si nõ emẽdet de bet deponi ex.c.p.di.xlvij.epos.ꝛ.c.si qs cle. et postea si est icorrigibil cogẽdꝰ e p potẽtiam laicalẽ ex de iudi.cũ nõ ab hoie. a et ibi patz ꝙ post depositõz pus dz puiri excoitõe miori.postmo anathẽate. exiõ tdi prãti scl̃ari. b di. xvij.nõ licuit.nec debet restituẽ de rebz eccl̃ie. a nisi q̃tenꝰ de pecuia illa expẽdidĩt in vtilitatez eccie scdm eũdem Raï.et in sũ.e.t.q.li. b sed d suis si habz.sed si non habet tũc ꝑm Guil. de fructibz q̃s ltime pcipit põt se liberar. fac

VI ex de fideiuſ.c.ij. a Idē ī dca q.li. b Qd ſi debitor iurauit ſoluē vſuas.R& ꝑm Ray. pōt denūciaſ eccl'ie moitiōe ꝓmiſſa ut cō/pellat illū ad ſ'laxandū iuramētū ul' ſi uult ſoluat ut ſatiſfaciat deo ꝺ iuramēto ⁊ poſtea poteīt ſ'petē ex ꝺ iuſ iurā.ex adminiſtratoiſ.⁊ .c.debitores.ꝙ ſi iurau[t] nō repetē dico ꝙ nō ſ'petz dirēe ꝓpt' iuramētū .ſz idirecte bñ repetet ſcz denūciā° eccl'ie crimē illi⁹ ut ſic ad ſatiſfacē[m] ꝯpellat eū.ſi x̄o iurauit ꝙ ñ denūctiarz nō tz iuramētū cuz ſit illicitū ut pote coīi ꝓxi ſaluté.vñ ꝟ nō obſtante pōt denūctiaſ ex e.tuas. ⁊ de iuſ iurā ꝙadmo[m] a Et ibi ptz ꝙ ꝟ x̄[m] eſt iqntū ītēdat ad ſaluté ꝓxi.ſi x̄o ꝓnc[r] qs intēderz ad ſ'ſtitu tionez vſurax ſibi faciēdaz nō uidet excu ſari a ꝑiurio q; ſiue ꝑ actōz ſiue ꝑ denūctia tiōz i effcu ſ'petitō é.⁊ effect⁹ attēdi ꝺz po ti⁹ q; x̄ba l' circuit⁹.C.mādati l.ab anaſta° b Con.goff.⁊ hoſti.addēs ꝙ ſi eē iurauit debitor nō repetē n[c] ſcipe vſuas nihilomi⁹ ꝺz cogi ad reſtitutōz ⁊ cīt pecuia paupibz erogāda. a qa ꝟ caſu hēt ac ſi ꝓncipl'es ñ iueirent ió ſuccedūt paupes ex.c cū tu.et ne vſurarius ꝯmodū ex ſua fraude ſ'petz ex.e.tuas.⁊ idē etiā qđ i ꝟ.ſ.nō.in ſū.e.t.q liij.ꝑdictl.eē con.glo.ī.c.i.⁊.c.debitores.ex de iuſ iurl. b Quid ſi de duobz hereditz vſurarij alt' fact⁹ é nō ſoluēdo.R& ꝑ[m] hoſti. tūc ali⁹ tñr inſolidū.ſ.uſq; ad q̄ntitaté q̄ ꝺ hēdi[t]e ad eū pueit.nā oīs res hereditarie obligate ſūt ex.e.cū tua.ſ.fi. a hoſti.non videt ꝟ firmit' teneř.ſed dic ꝙ opīo hec i ꝯſpectu m'toz fauorabil' eſt q̄ntū ad alias ac ſati.cq; et ab oīb⁹ approbata.ió ñ audo coīdicer:cōſiderata tñ ſ̄btili[te] iurl.aliud vr niſi q̄ ad hēdem q nō feciſſz iuentāiuz l' nā q̄ ad hēdem et quēcūq; aliū.ſ'pētu rez ex uſur.ſeu ex pecuia fenebri acqſitaz que ad eos titulo lucti° puenerūt ut teant ad ſ'ſti tutōz.ſi vſurari⁹ ſiue ei⁹ hēditas efficit' ñ ſoluē° ut in ſū.e.t.q.liij.ſz glo.in.c.tua nos/ ſentit idē qđ dicit' ī i[to].ſ.quā glo.m'ti dōe canoiſte ſequūt'.vt nō.ibi dō.an.de bu.ſz ut ipe dic hoc nō vr vez ꝙ oīa bona hēditāia ſit obligata ꝓ reſtitōe vſurax de q̄ latius dictū é ꝛ vſuř.ꝑ.ſ.xiij.in additōe. vñ cum obligat° hēditāia diuidat' int' hēdes ꝓ hereditarijs portōibz niſi ſup rebz obligati. C.de ac.lex.l.ꝓ hēditarijs.nō uidet' rōna bile ꝙ vn⁹ hēs portz pond⁹ alti⁹ ſup rebz nō obligati.ut ⁊ ſētit do.an.de bu.licz m'ti videant' ſimpl'r tenē ꝙ ſi vnus hēduz effi ciat' ñ ſoluē° alt' ad reſtitōez vſuax iſolidū tñr q̄x dcm pōt vēificari ut tactū é quo ad bona ex vſura acqſita ne ex dolo alti⁹ qſ ꝯſequat' ꝯmodū cuz iactuř t'tij. ff.de eo ꝙ que fac.e.l.ſi.⁊ poſitū eſt in dco.ſ.xiij.i ad ditōe. b Ponē ꝙ vſurari⁹ emit equū l' pdium de pecuia vſuaria et donat ꝟmōi al teri poſtea efficit' nō ſoluē°.q̄rit' vtz debi toz q ſoluit vſuras poſſit petē rem illaz a poſſeſſore ⁊ ille teat' reſtituer. R& ꝑm Ray. et ille pōt petē ⁊ iſte tenet' reſtituere ex eo. cū tu.ſuccedit.n.ꝟ reſ loco pcij ſic e⁹ pciū loco rei.ff.de peti.hex.l.ſi rem. et ꝟ vez eſt ꝑm Guil.q̄ tl'ez ré habuit ex luctiua cá. Sec⁹ ſi eiſſet ul' alia cā nō luctiua et boā fide habuiſſet cū ꝟ con.goff.⁊ hoſti:⁊ add[t] goff.ꝙ ſi ſ̄s illa ex cā luctiua ꝓueiat poſtea ad aliū ex ſili cauſa.⁊ iſte ulti⁹ fuit ille q potuit petē vſuras.libēat⁹ eſt ille cui ſ̄ ꝑ data fuerit ut coīi eū agi nō poſſit.ff.ꝺ ac. et ob.l.oīs debitores. Idē hoſti. q Idez ī ſū.e.t.q.l.et de ꝟ lati⁹ ſ̄ vſuř.ꝑmo.ſ.xiij. in additōne ut tactum eſt ſup in.ſ. precedenti. b Quid de regib⁹ et ꝓncipib⁹ q cū poſſit nō ꝯpellūt ad reſtituēdū vſuras. R& ꝑm Guil.dico ꝙ tenēt' etiā ſi nihil ad eos pueit a Idē in ſū.e.ti.q. lvij.et de ꝟ lati⁹ ſ̄ reſtitu°.vij.ſ.xi. b Vtz vſurari⁹ teat' reſtituē qcqd de pecuia vſurar[a] luct⁹ ſit.R& ꝑm Ray.ſi vſuari⁹ ex pecuia vſuaria negotiat⁹ ſit et luct⁹ ul' emit ide pdiū et fructus ꝓpit nō tēt' ꝟ reſtituē.Cō.vl.⁊ tho.z[a] z[e] q.lxxvij.eo ꝙ tl'e lucz nō é fru/ ctus pecuie ſz buāne induſtrie et poſſeſſio epta de tl'i pecuia eſt ſ̄s eiuſ⁊ nō ei⁹ a q̄ accepta fuit uſura.licz ei ſit obligata. a de hoc dcm é ſ̄.vſuř.ꝑmo.ſ.xiij.i additōe. b Sz ꝑm ꝙ poſt Guil.ſi habuit ꝺ vſuř t'rā ul' pec⁹ tūc qcqd de fructib⁹ illiuſ ꝓcepit

VII

VIII

VIIIj

X

tēt restituē q ex re alī habuit. a pdcīs et his q dicūt in se.ff.cō.vl.et tho.ut ī sū. e.t.q.lv.a.fm Guil.addit. idē eē credo ō lucro. hito de re furtiua uł rapta si ex eo nō bn pdia uel reddit emāt.et con.pdictis tho. et vl.ut ibi.ꝛ de supdcīs fructibo ꝛ intēe lati supi restitu° p.ff.iij.i additōe. b Extra XI vsurari tēt debitori ad dāna.R.fm ray tenet ad oia dāna q ille ppt solutōz vsure passus est ut si domū suā ppt hs vili uēdit et si aliā oduxt.aut si ppter hs ab alio sub XII vsura qsiuit. Cui restituē sit vsuī.R.fm hosti. gñaliter ddi debz ei a q qs extorsit uel ei hēdi.et si nō inueiat est paupibo erogāda.ex.e.cū tu.q si abns est eo q vsu rarius tīstulit se ad aliū locū tenet ei mit tere suis ppriis sūptibo.q si ille q hēbat ī cipe ab usurario l hēī ei tīstulit se ad aliū tūc mittz ei sūptibo illi cui mittit nisi ex pense excederēt totā sūmā.tūc.n.debz pau pibo erogari.ij.q.vi.antio.ex.de iude.cū sit.nisi q si ō pxio eius aduēt spatur.tunc fiet ut dictū e.s.ff.v.c.de vsuris acceptā. a Idē in sū.e.t.q.lxviij.et de hs lati.s.re stitu° vi.in pnci°.cū additiōe. b De mā ista plur pñt colligi.s.resti°. p to^m. Quō eē iudei opellunt restituē s.vsūa.p.ff.fi ī

Sus clauiū

Primo q ad excoītōes pples.r. q absolutō sedi applice reuat. q nota in pdicto cāu ofessoribo ualde est nēcia. de quibo.s.absolu°.p.ff.ij.aliqd tactū e: sed hs clāi et plei e dicēdū. Ff g poīt i decret. xvij.q.iij.si qs suadēte.vbi Inno.dic.si qs suadēte diabulo.hs sacrilegiū vitiū icurrit q in clīcū uł in mōchos violētas man iecerit anathematis vincło subiaceat.et nlī epox illū psumat absolue nisi mozti vrgēte pcło.dom applico ospcui pñtet ꝛ ei man datū susapiat.b illeꝛad cui intelligētiaz p.scīdū est q clīci appellat etiā q habut pmaz tōsuram tm.ex de eta.et q.cū otigat et de tali etiā itelligit hs.ut pót colligi ex nōti p do.pe de ancho.in.c.i.de cle.oiu.li.vi nō etiaz in sū.li.iij.t.xxxiij.q.lxxxix. Item intelligit de qlibz religioso et conūso reli giōis.ex.g.nō du^m.ꝛ silr ō moīalibo ꝛ eaz conūsis.ex.g.de moīalibo.et debz itelligi ō conūsis q renūctiauerūt ppriis nō autē de retinētibo ppria.ut nōt in sū.e.t.q.xxxiij. vbi etiā dicit fm hosti. Idē itelligēdū de conūsis scīariuz eccliaz qñ ēdiderūt se ꝛ sua dño obsego.idē etiā dic glo.in.c.non du^m. Idez quoq intelligit de nouitio rli giōis.ex e.religioso f.i.li.vi. Idez eē videt de hēmitā.ná hēmite etiā ppr^m hntes gau dēt punle° clīcali fm glo.in.c.qa vere. xvi. q.i.et fortius frēs et sozores ter ordis scī frācisci ut nō b^a i.l.semp f i.ff. de iur imu. fm frem Jo. de capistri° in suo defensorio all'gās etiā ꝛ plures alios nobiles doc.viz archidiaconū.paulū de oleazariis.et Jo.ō lignano in cle.cū ex eo.de sen.exc.ꝛ get. et do. Jo. de imola.et do.anto.de bu.in.c. rursus. ex qui cle.uel uo.vbi dicit. Idē de muliere iclusa xi.q.i.de psoā fm ō frībo ꝛ so rozibo tertij ordis dicat vēius eē qđ dic gē glinus coī federici cōsiliū et contra guill. all'at etiā nōta p bar.i.l.i.ff.de pcis.ꝛ dcā l.semp. Idē etiā do.an.in.c.null.ex ō fozo opet.dicit q gñaliť oīs psone q regulāit viuūt sūt eccliae psone licz nō faciāt pfes sionē et gaudēt punle° clīcali ut nō.glo.ꝛ tex.in.c. inpenitatibo.ad fi.et de elec.li.vi. et nō.xij.q.ult.c.fi.et de elec.li.vi.et de ma et obe.c. dilecta. in glo.pe.qđ facit.dic ipe p illis iesuati et maribo et mlieribo. Item z. scīēdū q nō solū dicit ille man incere q pcutit aliquē de pdictis psois.sed etiā q eā claudit uel aliqd i illā picit uł multis silibo modis offendit.ut s.excoīca^n.ij.ff.ix. cū sequētibo.ꝛ in directoz iur.li.iij.ti.ij.ff. xxiij.cū se. Jtē 3° scīēdū q nō solū q fac aliqđ pdictoz icurrit dictā sniaz. sz etiā q fieri mādat uel suo noīe factū ratificat.ex.e. cū qs.li.vi. Jtē i his dās osiliū auxiliū ł fauorem.ex e.nup.et itelligit de osilio eē si alr eēt fact ur. q nihilomi osules ptici pat in crimīe.et nō icurrit sniaz.et nō.indi rectoria li.iij.t.ij.q.cxxvi.et nō.do.an.ō bu i dicto.c.nup.licz ibi glo.videat scīī o^m

Tarchie·flo· īsiima· s. quarta parte· ad q; gen· et gnudo tenent q; ista determ ō ordē gnūdet punlegio psonali/ sed lapus· et bar· plus dicit· s. tales gnu dent priuilegio fori· q; nō debēt con uenire sub ū hec secularis nec cū gi cis soluere collectas· et cl. hec archie· Tidē tenet· fran· pla/ qui fecit tractatū de de excoīcatiōibus copiosū/ ubi· pag. 36· dicit/ q; fecit se uidisse [illegible] pluzium doctoz· inter cetera/ et similiter q; ista fuit determ ordine bn semosa/ catalibz eractionibus sunt exempti· ad· cl· inter ibi pz et melius

Tbar

Jtē ꝓdictis ꝺsentiēs. ⁊ nō itelligit ꝺ nudo ꝺsensu q obligat solū ad pcēm dicto.c cuz gs. sz ꝺ ꝺsēsu coopatio ut nō. glo. exī e. gīte Jtē q nō obuiat exī e. q̄nte. et sz ibi glo. alr videat sentiř. tñ ibidē dicit ꝺo. an. ꝺe bu. q coīs opīo est q̄ inādat in canonē patiens ꝛbēari clēicū ⁊ ꝺolose nō ꝓhibēs siue bēat ꝛbrātez i ptāte siue ñ. ⁊ idē nō. fm hostī. in sū. e. t. q. xxxiiij. sz qd ꝺe ꝺuersis. Jtē sniaz excoitōis icurrit q dictā iuriā facē etiā cū volūtate offensi q̄ canō introductꝰ est ñ solū i fauorez ordiati sed etiā ordis clēicalī exī e. ꝺtingt. p. Jtē sniaz incurrit clēicus ul̄ sil̄is ꝑsa irato aīo ꝓcutiēs se ipm q facit iniuriam ordi clēicali siue religiōi. Jtē q sic ñ licz offendē alū ita nc semetipm xxiij. q. v. si nō sz. vbi h tz arc. ꝺyacon. et nō. ī directoz li. iij t. ij. ſ. cxx. Jtē 4°. sciēm ē. q i aliqbꝫ casibꝫ ex dicta iunctiōe manuū ꝑsōta excoīc° non irrogat ut s excō. ij. ſ. i. et q̄. p to. Jtez 5°. sciēdū q ab ea pōt absolui legatꝰ applicꝰ. et q̄nq etiā epī ⁊ alij ꝑlati ut s absolu° ij. et iij. p to m. In ꝺecretlibꝫ sūt alie q̄z p̄a est i. c. q̄reti. ꝺe offi° ꝺele. viz q̄n q̄s fuisz excōicatꝰ a ꝺelegato ꝑpe. nam ī. ānū pōt absolui post xo nō sed a pp. ⁊ itelligit post ānū a diffitiua sniaz añ. n. eam etiā post ānuz pōt ꝺelegatus absolui ut ibi nō. glo. z. est coīs falsificātes lr̄as applicas ꝺe q̄. s. excō. iij. z. est conī icendiarios ꝑsertī loco sacroz ꝺe quibꝫ s excoi°. iiij. ⁊ ꝺ aliis s absol°. p. ſ. ij. xo nl̄ꝰ. 4. ē coīs effractores ecclīaz l̄ sil̄iū locoz ꝺe quibꝫ s excō. iiij. 5. est exī e. c. significaut. ꝺe q̄ dictū est s absolu°. p. ſ. ij. xo. z° cuz additone. In sexto sūt et alie q̄z p̄a ē coīs isecutores cardialiū cū oībꝫ i ꝺelicto ꝓtiāpātibꝫ ut si sotius fuēit faciēt. a fieri mādauēit ul̄ factū r̄tuz habūit aut cōsiliū ꝺedēit uel fauorez aut postea receptauerit ul̄ ꝺefensaūit sciēt eīꝺ oīs. n. ꝓdicti icurrūt excoitōez. a q̄ ñ pōt absolui nisi a papa pt̄ gīa in mortis dūtaxt articlo ostituti exī e. felicī li. vi. vbi eō mlte alie pene irrogant ⁊ gues conī eosdē. z. est conī eligētes seu assumtes aliqs ad regimen uitatis rome ñ obtuata foř capli

fundata mem de elec. li. vi. ſ. ſil̄r conī ꝺsentiētes electiōi noiatōi seu assūptōi facte ad p̄dca et conī obꝺiētes dictis officialibꝫ ⁊ conī in his dātes ꝺsiliū auxiliū uel fauorē pubce ul̄ occulte nc p̄dicti pōt absolui ab alio q̄ a papa pter gīa in mortis artio dicto. c. fūda mēta. ſ. q si sec. ⁊ ſ. ꝺtētores. et h coit sēp accidit q̄ñ Roma ad obiam nō est applice sedis. z.ª est in. c. q̄ūq exī e. ꝺ quo s. excō. p. ſ. ij. xo xxi. 4ª est in. c. exīt q sciat. ſ itaq ꝺ xo. signi. videz: coīs. glosātes. ꝺeclātōez nicolai tertij sup regl̄a fr̄m mioz alit. q̄ sit ibi ꝺetermiatū. Jtē coñ. ꝺo. scu lectores q q̄ñ ꝺocēt in pubco exī ēta snia vicīāt itell̄ cīm dicte ꝺeclātōis. Jtē conī faciētes ꝺmētum sēpturas seu libellū uel q ex ēta scia ul̄ ꝺe liberatōe ꝺetminat in scol̄ seu p̄dicāt conī regl̄am et statū fr̄m mioz uel conī ꝺetminata seu aliqꝺ ꝺetermiatum in dicta ꝺclātiōe. ocs enī p̄dicti icurrūt papale excoitōz qbuscūq̄ puilegiis nō obstātibꝫ ut ibi ꝺe hac excoitōe dicit in sū. in additōibꝫ sup titu° ꝺe sen. excoi. et in directoz lib° iij. ti. ij. ſ. cc. cuz sequētibꝫ: vñ nō est vēisil̄e q̄ sit reuocata ut aliq̄ vident asserē alis ī p̄dictis locis nō fuisset ꝺe ea facta mētio p̄sertim in directoz. q̄ est nouissia. ⁊ cū ꝺca assertō sit conī ius cōe, ꝺz ei fides adhibēi. h ꝺe ea habeat idubitata ꝺeclāo exī ꝺe fi. instru. c. pastoral̄. Sūt et alie i cle. p.ª ē cōī igsitoes hēt pūitati. uel alr contra hēticos hntes offim q odñ gre uel amoris lucri a ꝺmodi tpalis obtentu ꝺ iustitiā ⁊ ꝺsciaz suā omiserint conī q̄q̄ pcedē ubi pcedm fuit sup hēca pūitate ac obtētu eodē pūitatē ipaz uel ipedimtū officij sui alicui ipone cū sup h p̄supscit quoq° uerare. nā pt̄ alias pnas p q̄lite crimis iponēdas eisdē eps aut supior suspēsiōis ab offio p triēm. alij xo excois sniaz ipo facto icurrūt a q̄ nō pōt absolui ñ a pp pt̄q̄ in mortis artio. ⁊ tūc satisfactōe pmissa nullo i hac pte puile° suffragāte ut i cle. mlto ad fi. ꝺe hēticis. z.ª est conī religiosos q clēici aut laicis ñ hita prochiāl p̄sbr lnia spāli p̄supscrit mistraī sacmtuz vnctōis extreme uel eukaristie ul̄ mrīonia

Jtē ī simula q ꝺ lumen ꝓfessoꝝ que ex ē magis nouissima ꝺe ... ꝺe ista excōe ut patet hic ō ista ī margine

1111

Tgeor dns andreas didaci ordis scī benedicti ⁊ sacē theologie q festor et epūs. N. ac penitētiarius romane curie / contrisanus semel et ītegus / q flozuit diebꝫ nostris q ꝓposuit sūmula valde utile q vocat lume ꝓfessoz / sb sātissimo dño nro martino papa quito / i ea pte ꝺicte sume q̄ ī p̄pō. ꝺicens / q solus papa absolut ... luz / q ꝺiu sas glosas facit. ut exponit nisi ... ꝺamnatecahus sup illa ... stitutiōe sup regula fratz minoz. Explt q se mimat. exī. de vera sigīa. lr̄ bꝫ.

am) pla. excō. z. p̄ſſ. 16. ista. dt q. land. et gengdy aut q frēs dcti ordis bti franc. gaudē p̄uilegio clericali.

solẽnizare.i.solẽnit bñdicẽ ꝑm glo.ut i cle. de puil'. rligiosi.de q̃.s.absol°.p.ſ.ij.x.ita. est de religiosis cũ additõe.· z. est conẽ religiosos q excoicatos a canone pt̃ḡ i caibꝫ a iurẽ exp̃ssis·l' p punle sedis applice ocessis eisdem·ul' a snis·pcẽ statuta puicial' ul' synodalia pmlgati.seu ut x̄bis vtamur eoꝝ a pcâ ⁊ culpa absoluẽ quẽḡ p̃supserit·dca cle.religiosi.et ꝫ noie snie oplxndit' omis eccie cẽnsũa·nec obtinz i tẽ exco° si religiosus absoluẽt a snia iudicl.ut nõ.in glo.dce cle· religiosi:et idẽ nõt in directo' li.iij.t.ij.ſ. ccxxxij.etiã si snia iudicialit' esset lata a pp: ité i directo' e.t.ſ.ccxxxiiij.dr̃ q si rligiosꝰ absoluit a pcõ,ꝓpter qđ incurr' qs excoẽz excoicatũ a canõe.uel a stat° synodali·ul' p umcali·nõ aũt ab excoitõe ꝑm Guil. non incurr' excoitõz cũ aliud sit absoluẽ a pcõ· er aliud : pnã seu vic'm excois rlaxãe:nã frequẽt plũes reãnẽtes in morli pcc° ꝓpt' qđ erãt excoicati absoluũt·ex·cã·eẽ ỏ testi· veiens.el. ij.i fi.sic ⁊ excoicat' ⁊ irregl'ar. ab excoitõe absoluit' i irregulãi' rmanẽ° eẽ·de·sen.exc.cũ illoꝝ.in pn.p't'ea si ꝫ intel ligerz dc pcc° ꝓpter qđ erat excoicat' sic dicit de absolutone a snis.ita dicẽt a pcõ· eẽ·de dcí.ad audiẽtiã:et q.ꝓbabilit' põt rligiosus factaz excotõz p statuta ignozar q i facto cõsistũt·⁊ maxie cũ tl'is nõ teat' ire ad cõcília epalia ul' archiepalia. iõ excusat' ꝑm Guil.q ignozabat sacrile' l' sodomitã· ul' furẽ in alia dyocesi excoicatũ·tl'es enĩ snie potius in facto osistũt·et iõ ꝓbabiliter maxie ab exẽptis ignozari põt·eẽ·de·osti.lz. li.vi.et de cle.ex·mi.apoce.sed sniam canois nõ licz tl'i ignozar·et lz excoẽm ñ incurrat ḡuit' tñ pccat p eo qđ pcõrez dcipit et seipm·lxcibi. 4ª.ẽ in cle. pa de pnis·vbi dr̃ si qs suadẽte diabulo i ꝫ sacrilegij genꝰ prupit ḡuis põtificem iniũrioſe· uel temẽ pcussẽrit·aut cepit·seu bãnãuit·l' bo mãda· uerit fieri·aut facta ab alijs rata habũit. l' sotꝰ in his fuit factis·aut osiliuz in his dedũt·aut fauorẽ seu scient' defẽsauit eũdẽ. in illẽ casibꝫ in qbꝫ excoitõz p iã edictos ca nones nõ ſbiret sit bmõi nre ostitutionis aũct'e nõ obstãte q̃cũq; osuetudie quã re· putamꝰ approbãte sacro ocil° potiꝰ corrup telaz anatheãtis mucrõe pcussꝰ a q̃ neq̃t nisi p sũmũ põtificez pt̃ḡ in arti° mortis absolui. 5.ª est conẽ religiosos ⁊ clericos sec'lares q inducũt aliq̃s ad uouẽdũ iurã m seu pmittẽdũ ut sepultũam eligant apud eoꝝ ecc'lias uel ut iã electaz vltius non in mutẽt nã excoitõz incurrũt a q̃ ab alio ḡ a sede appl'ica pt̃ ḡ in mortis arti° nõ pñt absolui·ut in cle.cupientes.ad fi.de pcis. de q̃ etiã·ẽ·sepultũa.ij.in pn°. sexª est in cle. ḡuis.de sen.exco.de qua absolu°.p.ſ.ij. x. qntꝰ de bis. septia é conẽ fres miores q tpe indicti rcipiũt ad diuia offiª fres ul' so rores de ter° ordie bti fracisci.etiã si sup ꝫ bij uel isti puilegijs qbuscũq; muniti exti terint:nã incurrũt excoẽm a q̃ p aliũ ḡ p pm uel satisfactõe pmissa p locoꝝ epos q aũctate applª in hac pte ipo iurẽ fũgunt' ñ possũt absolui·ut in cle.cũ ex.eo.ỏ sen.exc. et sic i corpe iurẽ vñr eẽ xvij. vna i decretl· v.in decretl'ibꝰ iiij°r in vi°.vij.in cle. Sũt et alie in extrauagãtibꝫ. pma est illa bonifacij viij q̃ incip' de testãdẽ. contra tẽtantes dembrã tes seu decoquẽtes defũctoꝝ corpa p ipis obseruãdis seu deportãdis ad partes alias nam excoitõez incurrũt·a q̃ absolui nõ pñt ab aliq̃ ḡ a pp.pter ḡ in mortis arti° ⁊ cor pus sic tractatum eccliaª puat' sepultũa i odiũ ꝫ agentiũ.ut ibi ỏ q̃ etiã excoitõe dr̃ in directoª. li.iij.t.iiij ſ xxij.et aliqd supẽ absolu°.p.ſ.ij.x.ité qcũq;.zª est.alia simil'r bonifacij viij q̃ incipit·excoicamꝰ.coiij oés cuiuscũq; oditiõis existant q aliqđ pactuz fecẽnt uel aliqđ puũ ul' magnũ pmiscẽnt uel pmissione rcperit. aut ex pacto seu pmis· siõe occulta uel maifesta ꝫ x̄bis gñalibus uel spalibꝫ expssis uel nõ expssis aliqd re ceperũt de q̃cunq; re ac vtilitate p aliq̃ iustiª seu gra p sedez applicaz obtinẽª.et conẽ p mittẽtes dãtes et accipiẽtes ⁊ cõẽ scientes aliq̃ de pdictis ñ infra tres dies retulerit ꝓpe·ul' altẽi p quẽ papa possit scire·et cõẽ vtentes lris seu gratijs sic obtẽtl.omẽs eni excoitõz incurrũt·a qua ab alio ḡ a papa

nõ bñ

l p

T dpedictis

absolui nō pñt nisi in mortis artic°. ⁊ qcqd
ē receptū paupibꝫ erogetⁿ gra valzsic ob
tenta. ut nō. in directoꝝ. ſ. xxiij. cū se. z. ª est
nicolai ūrti q̄ incipᵗ oli cāz. conē dferétes
pbibita ad ptes infideliū. ꝺ q̄ siᵗ cū mltis
aliis ad idē tendētibꝫ. supꝫ sarracenus. ſ p°.
4. ª est coīa religiosos cuiuscūqꝫ ordis mdi
cātiū q absqꝫ sedis applᶜᵉ lnia spāli tūseūt
ad quēcūqꝫ ordiez mōchoꝝ ℓ canóicoꝝ re
gulāiuz seu ordiᵐ nō mdicātiū. ordie cartu
sienſiū dūtaxat excepto. nā igressus ñ valz
et tā igrediētes q̄ recipiētes excoīcōz icur
rūt a q̄. ab alio q̄ a pp absolui nō pñt. ñ in
mortis artic°. ut in extua. marti v. q incipᵗ viā
ābitiose. fcā. āno p̄ sui pontificat°. ſ°. loco
nō bñ sūt aliq̄ conē symoiacos ꝺcite. tā a martio
v° q̄ ab eugeio iiij. ꝺe. qbꝺ ē symoª. vij. ſ. fi
in addītōe. vi ª. est ꝑm alios cōē eūtes ad
tram scām etiā cā deuotóis. seu ex voto sūm
lnia sedis applice. et absolº reſuatᵉ ꝑpe. uℓ
sūmo pcitētiaz. q eē pōt lniaz ꝺcēdē. ⁊ abso
lutōz ꝺmittē. ut ptz i puileº sūmi pniarij.
vij. est scꝺm eosdē conē laicos recipiētes
in cūia roāna lras applicas ñ p manꝰ ꝑpe.
uel bullatoꝝ. uℓ alioꝝ qbꝺ est ꝺmissuz. et
absoluº reseruatᵉ pape. ut ptz in formulāio
cācellarie seu regiſtro. In pcessu q̄qz ānali
cūie cōtinētᵉ et alie. p ª. est cōē oēs hēticos
et eoꝝ fautores receptatores ac defēsores
. z. ª est conē oēs ⁊ singl'os cuiuscūqꝫ statꝰ
ḡdus pēminētᵉ aut cōditiōis existāt. q ꝓhibs
dēis hēticis arma. equos. ferrū. plūbum. li
gnamia. sal. oleū. ⁊ alia victualia. et alia q̄
cūqꝫ ad vsū hoim ptinē ª. aut q̄is alia p̄si
dia pubᶜᵉ uℓ occulte ꝟbīstrāt. ac p se uℓ p
ꝟbōs afferri faciūt. uℓ pmittūt cū quibꝫ
ipi hēti xpi fideles quōlz ipugnare seu
offendē pñt. et conē adhēntes hēticoꝝ. ac
cōsentiētes et p̄stātes eisdem in pmissis q̄
cungꝫ modo. et q̄liᵗcūqꝫ auxiliū. cōsiliū. uel
fauorem. z. ª est conē falsarios bullaꝝ seu
lraꝝ applicaꝝ et supplicatōᵐ graꝝ seu iuſ
titiaz cōtinētiū p sūmū pontificē uel vice
cancellariū seu gerētes vices aut offiᵐ vice
cancellarij. scē roāne ecclie de manᵈᵒ eiusdē
sūmi pōtifiℓ seu vicecācellarij. aut gerētis
officiū p̄dictū signātes supplicatōes easdē
4ª est conē oēs illos q equos. arma. ferrꝫ.
lignamia. et alia p̄hibita deferūt saracenis
qbus xp̄ianis ipugnāt. ſ. ª est conē ipedi
entes seu inuadentes victualia seu alia ad
vsum romane curie necessaria adducentes.
uel ne ad curiā ipam adducāt impediētes seu perturbantes
et q tℓia faciūt uel defēdūt cuiuscūqꝫ fuerit
ordis pēminēᵉ et statꝰ. vi ª. est conē omēs
illos ad applicaz sedē uelentes et rcedētes
ab eadem. nec nō ⁊ illos q iurisdictōz ordi
nariam uel delegatā aliꝫ nō hñtes. i eadē
curia mānētes p̄pria auctᵗᵉ capiūt spoliāt
et detinēt. aut ex p̄posito xbrare mutilāe
uel intficere p̄sumūt. et qui fieri faciūt seu
mādant. septia est conē oēs illos q i tℓi
suis noua pdagia iponūt forte hñ itℓ'gēᵐ
est qñ fit siñ iusta cā uel legitia auctᵗᵉ viz
sedis applice impatorℓ. seu regⁱ eī de x. sig.
supꝫ qbusdā. ſ. p̄mo. Octaua est conē oēs
illos q p se ℓ p aliū seu alias q̄scūqꝫ p̄sōas
eccℓiasticas uel scℓares ad roānam curiam
sup eaꝝ cauſ et negocijs recurrētes illaqꝫ
in eadem curia p̄sequētes. aut p̄curatores.
negociozꝝ gestores. aduocatos ℓ p̄motores
ipoꝝ uel etiā auditores seu iudices super
dēis cauſ seu negocijs deputatos occasiōe
cāz seu negociozꝝ hmōi xbrāt mutilāt ℓ
occidūt aut boīs spoliāt cuiuscūqꝫ status ℓ
cōditōis fuerit. Nona est conē oēs mu
tilantes vulnerātes et intficiētes seu capi
étes et detinētes seu depdantes romipetas.
et pegrios ad vrbez cā deuotóis et pegria
tiōis accedētes. ⁊ i ea morātes ⁊ recedētes
ab ipa. ⁊ in his dantes cōsiliū auxiliū uℓ fa
uorem. et ſbdit in pcessu eozūqꝫ bona con
fiscamus. Dec ª. est conē oēs illos q p se
uel p aliū seu alios dirē uel indirē ſb q̄
cūqꝫ titulo uel colore occupant detinēt. ℓ
hostiliᵗ discurrūt seu inuadūt. aut occupāe
uel detinē. uel discurere p̄sumūt intotū uℓ
in ptem. aut q occupabūt detinebūt ⁊ hꝺ
stiliᵗ discurrēt seu inuadent almā urbem.
regna Sicilie. et triuarie. ſulas Sardinie
Corsice. terram Citēfaꝝ. prioniuz bti petri
in Tuscia. Ducatuz spoletanū. Marchie

signatꝫ aut sub noīe cuiusdē sūmi pontificis.

ãncoitanc masse trebãie Romandiole Cã-
panie atq maritime puitias et terras spãl
omissiois ciuitatesq ecclie bononiesez fer
rariensem beneuẽtanaz pusinaz Anionensem
ciuitatez castelle Tudertinã ⁊ alʒ ciuitates
et terras et alia loca uel iura ad roanaz ec
clĩaz ptinẽ ⁊ detinẽ spectã ⁊ adhẽntes ⁊
fautores et defensores eoꝝ seu i his dãtes
eisdem cõsilium uel fauorẽ nõ ostantibꝫ q-
buscũqz priuilegiis cuicũq sĩ q̃cũq forẽ uer-
boꝝ cõcessis q excoicari nõ possit seu q̃d
ipo excoicatõ nõ intʒligat nec nõ consuetudibꝫ
⁊ obseruantiis sẽpti ⁊ nõ sẽpti ac aliis coĩ
riis qbuscũqz oĩbꝫ pdicti casus cõtinẽt in
processu Eugenij q̃rti fco anno viij° sui pon
tificatus q incipit excoicam⁹ et ibi sbdit
de quibꝫ qdem sentẽtiis null⁹ p alium q̃
p roanũ pontificem nisi dũtaxat in mortis
art° cõstitutus possit absolui nec etiã tunc
nisi de stando ecc sãcte mãdatis satisfactõe
uel sufficiẽti cautõe pstiti Illos añt cuius-
cũqz fuerunt pemínẽtie dignitatis ordis con-
dicioís aut status etiaz si pontificali ʒ alia
q̃uis dignitate pdictos q cõt tenorẽ pñtiũ
talibꝫ uel eoꝝ alicui seu aliqbꝫ absolutois
bñfitium ipẽdere de fco psũpserit excoitois
et anathematis snia inodamus eisqz pdica
tionis lectois administratois sacroꝝ ⁊ audi
endi cõfessiones offitia int̃dicimus hec ibi
Undecia é q nõ scdz hosti in sum li iij ti
xxxiij q xxxiij circa mediũ vbi dr hodie p-
ceptum est q in lris dñi pape nec i magno
nec in modo pũo audeat qs alʒ manũ apponere cnã
cea lram vnicaz uel pũctũ vnicuz corrigẽ
exceptis officialibꝫ quibꝫ hꝫ est cõmissum
aliqn manuz apponẽs ex canone lato in
curia ipo fco snĩam excoitois incurrit que
non põt p aliquẽ citra sedẽ applicam rlax
ari xij° est conẽ pirratas q simiʒ nõ pñt
absolui nisi p pm scdm aliqs vnde ⁊ i c.
excoi. eẽ de rapto. nõ. oo. anto de bu. pm Jo
an. q pirrate semel in ãno excoicãt ex ore
ppe xiij°. pm aliqs é conẽ oĩs scismaticos
q simiʒ sũt excoicati p pcessuz cũie ⁊ absо
lutio reseruat pape. Alie sũt ex priuilegiis
vñ sic a fidedignis pcepi ingrediẽtes mõ-
steria monialiũ ordis pdicatoꝝ pt̃ q̃ i ca-
sibꝫ necitatis in eoꝝ cõstitutoibꝫ declãt.
ut p medẽdo uel aduistrãdo sacramta in-
firmis seu p repãdis edificijs sĩñ snia pp̃e
uel mgri ordis pdicatoꝝ excoitoz icurrũt
a q̃ absolui nõ possũt nisi p papaz ʒ p dez
mgrm uel p illũ cui dmissum fuit ab aliq
eoꝝ ut patz in bulla ordis pdicatoꝝ Itez
ingrediẽtes mõsteria sce clare nisi i casibꝫ
in eoꝝ in constitutoibꝫ cõcessis sĩñ snia pa
pe uel eius cui a papa fuerit cõmissum ex-
coicatõez incurrit ut patz ex bulla grego.
ix. q incipit et si oim ⁊ hodie eius absolu°
pape reseruat ut ptz ex bulla eugenij q̃rti
cuius copiaz ego vidi. Sunt et alie ex-
coicatões iurĩ. idest que ipo iure irrogant
q̃z absolutõ pape nõ reseruat et a qbus
epi possũt absoluere de qbus supꝫ excoica°.
primo ſ. ij. et iij. et sũt aliq in qbusdaz exua-
gantibꝫ q̃z prima est bñdicti xi. q incipit.
quia nõ nulli. de q supꝫ papa ſ fi. secda est
in exuagan. Jo. xxij. q incipit sancta roana
conẽ inueniẽtes nouũ ordiné seu religiõez
seu hitum noue rligioís assumẽtes sĩñ spãli
snia sedis applice et conẽ epos ⁊ quoscũqz
platos eis in hoc fauentes ut patz ibi. 3ª
est conẽ absoluẽtes sĩñ auẽte ab aliq excoi
catiõe lata ex processu curie etiã si fuerit põ
tifices ut supꝫ ſ. vi. vbi pes pdicti multe eẽ
alie excoicatões ponunt in directoria late
i pcilio buturiẽsi pserti i li° iij. t. ij. ſ ccxxiij
cũ multis sequẽtibꝫ. dicte aute excoitões
prefati concilij non obtinent nisi in regno
Francie ut nõ. ibidem e. ti. ſ. ccxxiij. Ideo
ipas hꝫ ponere non curo. Item de casibus
epalibꝫ supꝫ confor. p° in pn. cũ additõibꝫ.

Sus clauíũ

scdo quo ad absolutois formã
et spãlem et coẽm quo ad spãlez ideſt sup
excoicatõe maiori. sciẽdũ q̃ gnq requirũt
primũ est q absoluẽs ptãtem absoluẽdi ha
beat ordiariam siue delegataz alʒ absolu°
nulla est eẽ de pc. et re. oĩs. imo sepe ipe
absoluẽs remanet ligatus cũ singʒariʒ ab-
soluto ut in cle. religiosi de priuile. ⁊ latius

·j·patebit. Ex. est ut si qs excoicat⁹ est p notoria offensa in ꝑsonā non absoluat nisi ꝑius satisfecerit si pōt·exē·de ẋ.signi.ex ꝑte.i· et nō.in sum.li.iij.ti.xxxiij.q.ciij.vbi etiaz dicit. ꝙ si offensa notoria sit cont̄ dēū tm̄ dm̄issa absolui pōt et dēbz excoicat⁹ etiaz añ̄ satisfactō ꝓnie adipleta fuit alioquin plerūq; nimis starz excoicat⁹.secus i offēsa cont̄ ꝓximum.et hoc ꝑserti obtinz qñ i aliq̄ iure exꝓmit̄ ꝙ quis nō absoluat̄ nisi satisfactōe ꝓmissa.ut ex supdc̄is patē potest in mlt̄is casibꝫ.et in dc̄a q.ciij. sc̄dit̄ ꝑ tam̄ ꝑdictā in absolutōe nō seruat ꝙ iccdiarios ⁊ alios excoicatos ꝛmittit absolutos nlt̄a ꝓmissa satisfactōe/mādat.tm̄ ꝙ nisi satisfecerint in cād̄ retrudāt̄ sniaz:et ió hoc fac̄ ꝑ ꝓter distātiam et qa ꝓcl̄m est. In mora dr̄ aūt iniuria notoria siue manifesta qđ idem é·q̄ ad hoc ut in dc̄o.c.ex ꝑte.de ẋ.signi:qndo offensa nō fuit ꝑ cōfessionez uł legitimam ꝓbatiōz seu rei euidētiaz q̄ nulla possit ter gnūsatōe celāi·exē·de·ẋ.signi.cum oli.ꝙ si excoicatus nō pōt satisfacē in totū uł i ꝑte dēbz absolui recepta ab eo ꝓus idonea cautione ꝙ si ad piguiorez fortuna deuenerit satisfaciat·exē·de solu.odoard⁹.vbi dic̄ glo ꝙ cautio idonea dicit̄ ꝑ pignora uel fideiussores·qđ si non pōt fieri dēbz ꝑstar quā pōt.s.iuratoriam:et idē etiā ꝛportat cū dr̄ sufficiēs cautio·ut i dc̄o.c.ex ꝑte:et ibi glo· et in dicto.c.patz·ꝙ simłr cāu simłr cautōe ꝑstita absolui dēbz excoicat⁹ qñ est offēsa dubia.uł qñ quis excoicatus est ꝑ otūat² grauata et liez qs sin̄ dc̄a satisfactōe·uel cautiōe absolui non dēbeat.si tam̄ fuit absolut⁹ tenz· sed pēcat eū absoluēs sin̄ iusta cā ꝫm glo. Ray:et in sum.li.iij.ti.xxxiij.q.cxij.et sup̄. absolu°.iij.qđ pōt ītelligi vex·nisi i aliq̄ iure ꝑticłari aliud sit exꝓssum·sic̄ patz in excoicati ex ꝓcessu cūie·de quo sup̄.c.prio· ·ꝑ.vi. Simiłr etiā in aliq̄ casu ꝛportēs satisfacere nō dēbz nc̄ pōt absolui añ satisfactōz ꝓter q̄ in mortis arti.ut in cle. nolētes. de her⁹. nc̄ valz remissio. Ex. est ꝙ excoicat⁹ dēbz iurare stare mādatis illi⁹ q̄ vłt ⁊ pōt eum absoluere.ut·exē·de sen.excō.ex tenore.

sic
etc iurabit stare mādatis sacīntū ꝑstātis.⁊ idem ꝛportat si iuret stare mādatis eccl̄ie· siue iudici siue ꝙ parebit iuri.qđ nō.in sū in dicta q.ciij.vbi sbīūgit̄ recta tam̄ forma iuramti ipi⁹ absoluēdi est·ut dicit laur.ꝙ stabit mādatis eccl̄ie. Idē dic̄ glo.Ray:sz goff.magr̄ approbat ꝙ iuret stare mādatis ꝑlati uł iudici qđ idē dic̄ eē ꝙ eccs̄ hc̄ ille. Exquo·oia ꝑdicta idem ꝛportāt·clāius et tutius videt̄ ꝙ absoluēd⁹ iurz star̄ mandatis illi⁹ q ipm ꝑ tūc est absolutū⁹ q dicet excoicato iura ꝙ parebis mandatis incis· dicto.c.ex tenore. vbi hoc clare mōstrat̄:⁊ videt̄ iurādū sup̄ sca euuāgelia dei. Idem Inno.in.c.et si xps·de iur̄ iurā·vbi dicit ꝙ nulla uł modica dzia sit siue iuret qs sup̄ sca dei euuāgelia·siue sup̄ reliqas·siue tm̄ dicat ꝓmitto in fide mea:tm̄ in his que in iure ꝓcipiunt̄ ut est iuramtū testis et calūnie semꝑ iuranduz est sup̄ sācta euuāgeꝫ exē·de iur̄ calūp.c.vł:et xi.q.i.testioniuz. et idem dic̄ de oīnibꝫ aliis iuramtis q̄ a iure uel a iudice uł a ꝑtibꝫ ex necītate dēferūt̄ uel si ꝑtes ꝓmiserit iurare nulla forma dīstincta hoc ille:et videt̄ ꝙ dēbeat iurāi tactis euuāgeliis nisi ab epo q iurat tm̄ ꝓpositis et non tactis euuāgeliis·dicto .c. fi.de iura.calūp:et licz hosti.dixerit iuramētum esse de substātia intātū ꝙ sin̄ illo nō teneret absolutio.tm̄ glo.in.c.cum dēsidēs·exē·d·sen· excoi.dr̄.ꝙ absolutō tenz lz nō dēbeat excō— municatus sin̄ iuramto absolui·et ꝫ tenēt coiter doc.ut ꝑz ex ibi nōtis.ꝑ do.an.d but: et nō.in dicta q.ciij.in sum:⁊ sup̄ absolutō v°. Immo ec̄ iuramtū non dēbz dari illi q ꝓsumit̄ nō seruare ut colligit̄ ex rōne.c.ex— tenore:et ex ibi nōtis ꝑ glo.exē·de sen. exc· et ꝫ etiā tenz Ray,ut etiā nō.in sū.li.iij.ti. xxxiij.q.cxxv.vñ nec semel ꝓiur⁹ ꝛ pueris añ pubertatis ānos ꝓstādū est·xxij.q.v.par uuli.et.c.honestū:de maioribꝫ autē pueris reliquēdū est arbitrio iudici·vtz sit tales q iurare dēant uł nō·ut ⁊ nō.in sū.e.t.q.c iij. Et. est debit⁹ mod⁹.vñ de sen.excoi.a nobis·ij.dicit̄ absolutōis forma ꝓsuetur·et fiat cū pniali ꝓs.et taz orone dñica ꝙ alia

nō

Vide ill. cron. archie. flo. ē. 97.

iiij

dño meo urbano

ɔsueta.ꝛ itl'ligr̃ ō ꝑs miserē l'cū alio pniali
ꝑm glo. Ray. ut ꝛ nō.i dca q.ciij. vbi eĉ dr̃
ꝑm hosti. ꝛ ray. ꝙ honestū ꝛ ɔsuetū ac tutū
é. ꝙ fiat ꝟ mō expoliabit excoicat⁹ uestibꝫ
ꝛ ponat se añ ianuas eccᵉ ꝑstr̃tū uel flexis
geibꝫ coz̃ illo q eū absoluē dębz q absol
uēs tębit ꝛgas l' corrigias i maibꝫ ꝛ dicē
ꝑs miserē mei dē, ꝛbēabit eū ꝓcutiē seł i
ꝗlibz ꝛsu. uł mai⁹. uł mi⁹. uel leui⁹. ꝛ acri⁹
ꝑm ꝗntitatē ɔtuāde. ꝛ post ꝑs dicz gloria
ꝑri. ɔ. kirieł. xꝑł. kirł. pr̃ nr̃ ꝛ ne nos. saluū
fac ꝟuū tuū. uł ācillā tuā. uł ꝟuos tuos uł
ācillas tuas si plures sūt: nihil ꝓficiat ini
mic⁹ i eo uel ea. l' eis: esto eis. l' ei dne tur.
fortis. a facie inimici. dne ex. ꝛ cla. dns vob. et
Oze⁹ deus cui ꝓpr̃ē é miserēi sp ꝛ parcē su
scipe depcatōz nr̃az. ꝛ hūc famulū tuū quē
excoitōis catłēa ɔstrigit miserātō tue pie
tatis absoluat. ꝑ xp̃m d. n. dicat postea. aūc te
dei oipotētis. ac beatoz apłoz pe. ꝛ pau. et
ecce sce sue ꝛ nr̃a absoluim⁹ te a tł̄i snia et
r̃stituim⁹ coioni et ptīcipatōi eccᵉ et oim
fideliū. ꝛ eccł̄iasticis sacrāmtis. Idē dr̃ in dire
ctoria li. iij. t. v. ℔ xxvij. ꝛ ꝙ ibi ponit ꝙ pōt
dici dca oro. deus cui ꝓpriū ē. uł oro. ꝑsta
q̄sum⁹ de. q. j. Itē pōt qs sił ꝛ seł absolui
a plūibꝫ excoitōibꝫ ꝑm rai. ut nō. i sū. li. iij
t. xxxiij. q. cxx. vbi dic ꝙ absoluēs si habz
ptātez dicē pōt absoluo te ab oīibꝫ excoi
catōibꝫ his q̄s cōfessus es. et ab alijs q̄s nō
hēs in meōria si q̄ forte sūt. et glo. ray. sup
ꝟ° i meōria dic ꝙ ꝙ ipetrat absolutōz a ꝓp
uł a legato caute facit si se facit absolui ab
oīibꝫ excoitōibꝫ ꝛ pcīs de qbꝫ nō recolit
ꝙ tūc si postea recolit ō aliqbꝫ nō tēt itez
absolutōz ipetrar̃ l3 de peccato tēat si sit
mor̃le ɔfitēi. Itē ut nō. i dca q. ciij. i forma
illi⁹ q solēnit anathēatīsat⁹ é ab epō pre
dicta ml'to fortiꝫ sūt obꝟuāda ꝛ pluꝝ alia
ut. pz. xi. q. iij. cū aliq. vbi dr̃. ꝙ si excoīcat⁹
uł anathēatizat⁹ pnia ducē⁹ veniā postulz
ꝛ emēdatōz ꝓmittat. eps ꝙ cū excoicauit añ
ianuas eccᵉ veire debz. xij. ꝑsbr̃i cū eo q eū
hic inō ēcūstare dn̄t. et si ille tre ꝑstratus
veiaz postulz ;; de furtis cautelā spōdz. tūc
eps appbēsa dex̃ in eccł̄iaz illū itroducat

et cōioez ei xp̄ianaz r̃ddat. ꝛ vij. ꝑs pniales
dcātz cū istis ꝓcibꝫ kirieł pr̃ nr̃. saluū. etiā
oro. ꝑsta q̄sumꝰ huic famulo tuo dign⁹ pnie
fructū ut eccᵉ tue sc̄e a cui⁹ integrit⁹ dcuia
ucat pccādo amissoꝝ ueniaz ɔsequē redda
tur inoxius. ꝑ. dn̄m nr̃z. et ꝑm host. in dca q.
ciij. é sciēdū ꝙ in ꝓcibꝫ seu oroibꝫ ꝓmissis
q̄s fac sacdos añq excoicatū absoluat n̄ in
telligit ꝓncipāe ei in oro ne. coīi iur̃. etiā si
ipe excoicat⁹ rndeat ꝙ nō fiūt hᵉ i fauorez
carnalē uł tpalez excoicati. ſz potius ꝑpł sa
luti aie ut recōcilieł eccᵉ. vñ tł̄i sacdos in
h̄ nō pcēat. ex. e. cū volūtᵉ. ꝛ xxiij. q. iij. qui
pcēat. p dicta aūt solēnitas nō requīt in ab
solutōe a maiōri excoitōe ex̃ e. nup. in mi̊ori maiori
aūt licz sīn cā obmitti n̄ dēat. tn̄ ꝛ si omit
tat absoluꝰ valz. vñ glo. in dcō. c. cuz aliqs
dic ꝙ cū qs possit siplici ꝛbo excoicari ex̃
de eo q re. oz. fur. c. i. sic et simplici ꝛbo pōt
absolui ex̃ de re. iuri. ois res. ꝛ ad h̄ eĉ fac
qō dic in sū. li. iij t. xxxiij. q. cxx. ꝑm glo.
Ray. viz ꝙ si qs absoluat eĉ ipcitentez et
ignorātem ꝛ abnte licz nō debuit facē. tn̄
absoluꝰ valz. et in dca q. ciij. dr̃ eĉ ꝑm host.
ꝙ nō oia supdicta sūt ō sbstan. imo ō bn̄
eé. ꝛ ad istructōz sipliciū sacdotū bc sēptā
sūt vbi. etiā dr̃ ꝑm glo. ray. ꝙ si mādat ꝓp l' vbi
legatus aliq absolui in for̃ eccł̄ie. etiā illa
omissa ꝛ absoluꝰ. nc. n. sic mādat absoluꝰ lb
nōlb dicōe ut debemū bēat ptātez absoluēdi si
ꝟuauerit formā. ſz duo mādant. ſ. ꝙ absol
uat et ꝙ formā eccᵉ ꝟuet. et q̄uis iuramtū
omittat siue sciēt siue ignorāt ꝛ absolutō
dūmō dicat absoluo te ab ista excoitōe uł
eq̄pollē ꝛbaſiñ qbꝫ nō dat absoꝰ. nisi a ꝓp
q̄ salutādo pōt excoicatū absoluē sic ꝛ pn
cepſ sola uolūtᵉ pōt mādmittē. C. ō mādmiſ.
cum apud. hec ibi. licz ꝓp posset pdcō mō
absolucꝫ nisi clar aliud oñdat ut in cle. fi. de
sen. exco. Itē ꝙ dic glo. ray. de omissiōe iu
ramti. idē etiā itelligit de omissiōe alioꝝ
ut clāius patz in sū. e. t. q. cxij. de q̄ s dictū
est. omissio igit dce solēnitatis regl'āit nō
vciat absolutōz. l3 ñ dēat omitti sīn causa
ex cā aūt sic puta si q̄s eēt excoicat⁹ secretena
ꝑ dictaz solēnitatē nō debz pccatuz

postulat et de furtis alia

ꝛ tm nō presumz sic. ndū simodo absoluere

secretū deducí in publicū·conī id qđ pci/
pitur in.c.omis.eī·de·pc.et re. Item qñ pla
tus viderit dictā solēnitatē ñ seruare expe
dire ad primi salutē:vñ ꝑm tho.et al.et in
sum.eo.t.q.cxiij.etiā iuitꝰ ab excoitōe pōt
absolui·⁊ qñqꝫ manēte ꝺtumacia pōt aliqs
discrete excoēz iuste latam remittere si uí/
derit saluti eius expedire in cuiꝰ medicinaz
excoicº lata ē. Item iusta cā pōt eē ifirmitas
tū qa mlta ex ꝓdictis seruāi nō posset·tuz
etiā qa saluti infirmi posset qñqꝫ magr ex/
pedire dictā solēnitatē nō seruarí·tūc enī
nō deberet seruarí nisi aliq̄ cauꝰ ꝓticlāri ius
aliud exprimat·sic patz i ꝓcessu cūie·de q̄·s.
¶ 5.m est qꝺ absoluto fiāt mandata iusta et
rōnabilia·alꝫs posset appellarī·ar.eī·ꝺ pac .c.
fi.et de app.ut debitus.et nō.i dicta q.ciij.
pcipue aūr iiungēm ē excoicato a canōe·ut
de cetēo nō faciat illud ꝓpt.qđ fuit excoi/
catōe ligatꝰ.i.conī illū canonē nisi i casibꝫ
a iure ꝺcessis·eī·e.ex tenoꝛe.⁊ si qs fuit ꝓpt
spāle ipedimētū absolutꝰ iiungetur ei qꝺ illo
cessāte sñ negligēa se repñtet ei a q̄ fuit ab
soluēdꝰ mādatū eius supꝫ his ꝓ qbꝫ excoi
catus fuit huiliter receptūs et satisfactur
ꝓut iustitia suadebit·eī·de sen.excō.eos.li.
vi:et nō.in sū.li.iij.t.xxxiij.q.xv ¶ Item defū/
ctus in excoicatōe si i eo apparuerint signa
pnie.potēit etiā post morte absolui ab eo·
uel de eius auctoritate a quo fuerat in uita
absoluēdus·eī·e.c a nobis. ij: et si de facto
fuerit in cimiterio sepultus ñ exhumabitur
et postea absoluet ut dic glo.in dicto .c. a
nobis.et dēmū i cimitēio sepeliet. potēūt
eē ossa et corpꝰ si sūt sup tra·l sepulchꝛa
si sint in sepulchꝛo uerbēari sic fit ēca ví/
uos·et absoluet cū ossibꝫ sic viuēs·dicto
.c.a nobis.ad fi.et nō.in sum.eo.ti.q.cxxi.
¶ Quo ꝛo ad formā absolutōis coēm viz q̄
liter sacerdos debz absoluē coit sibi ꝺcite
tes adūtendū ꝑm al.et in sū.li iij.ti.xxxiij.
q.lxxxix qđ debz dici sb mō indicatio ꝓpt
sacrāmti certitudez·precedēs autem dēpi/
catio ē de bñ esse et nō de eē sacrāmēti:vnde
coit dicī sic·dns te absoluat·et ego te ab
soluo a pcis tuis.in no.pa.et fi.et spi.sāc.
amē. Tho.eē cōcordat dic.n. qꝺ sbā forme
é.ego te absoluo.sed ꝑmittat ꝺns.misereat
tui omps deꝰ.ꝛ ne effcūs sacrāmti ipediat
ex pte pitenti. Item q̄ sacdos ñ ꝓpa auctē
absoluit sed q̄si mister conuenient aliquid
apponit qđ ptinet ad pmā auctez. s.dei·ut
dicat.ego te absoluo in noie pa.et fi.⁊ spi
sanc.amē.vel ꝑ ꝛtutē passiōis xpi·l auctē
dei·q̄ tñ hoc nō est determiatū ex uerbis xpi·
sic i baptismo·tlis appositō religt arbitrio
sacerdotis. Item ꝑm tho.et in sum.e.t.q.xc.
Impositō manuū sacdotis nō requirit i sacr
mento pnie q̄ nō ordiat ad cōsequēdam
aliquā gr̄e excellētiam.sed magr ad remis/
sionem peccatoꝝ.vñ magr in hoc sacrāmto
ꝺpteret crucis signatō.in signuz·q̄ꝑ sigm
crucis xpi remittūt pcā.et tamē nō est de
necitate sacrāmti.hoc ille. Item scdm tho.in q̄
dam·q.de q̄libz.et in sū.li.iij.ti.xxxiij.q.cx.
laudabiliter in confessiōe a sacdote adhibet
q̄qđ boni feceris sit tibi in remissiōz pcatoꝝ
q̄ opus qđ fit ex iniūctōe sacdotis. dupl'r
valet penitenti·viz ex ui opis ⁊ clauiū.⁊ ma
gis ualet ad expiādū peccata q̄ si ex ꝓpio
motu.idē opus faceret:et eadē rōne ray.et
hosti.dicūt·ut ⁊ ponit e.t.q.cxiij.q̄ caute
et discrete sacdos post iiunctā pniaz dicit
penitēti q̄ oīa bona q̄ fecerit·et oia mala q̄
sustinuerit ei ꝓficiāt ad salutē:et ꝑ pnia hec
oia iniūgat. Dia q̄ ꝓdicta sūt de bñ eē·⁊ ꝺ
sbā est.ego te absoluo ñ foris uel ordo ꝛboꝝ Tandem ...
cū nlla sēpta·uel de cto sit statꝰ sca ꝛborū
effectus·ut ex ꝓdictis colligi pōt. Item ad
hec ꝛba absoluo te·debet addi illud·supꝫ q̄
absoluº detmiatē·vz ab hac excoicatōe ma
iozi uel miozi·ab vna·l a plūibꝫ·ꝑm ptātez
absoluētl.et ꝑm q̄ ei visū fuit expedire.ꝛ
tuti ē in coi absolutōe nō expmē nisi de
miozi.naz incauta absolutō a maiozi excoi
catōe pōt aliqđ piculosū inducē·ut in cle.
religiosi.de ꝓuile:post absolutōz ab excoi
catōe pōt absoluēs si ptātez hēat ⁊ ei vide
bit expedire dicē.⁊ dispēso tecū sup hac·l
sup his irregl'aritatibꝫ.ꝛ ⁊ dicē item ꝛ ab/
soluo te ab hꝫ pcō·l his pcis seu ab oibꝫ
pcis tuis ꝑm limites sue ptāti.et scdm q̄

sed si alibi sepultus sit exhumabitur

/forma

ncĉitas regsierit for igit̃ absolutõis coĩs põt esse ·ĩ·sĉpta·uł eqpollés.miscreat̃ tui oipotens ds·et dimissis oĩbꝫ pcĉis tuis ꝓducat te. ad vitã et̃nã aĩ. Indulgẽtiam et absolutõꝫ oĩm pcĉoꝝ tuoꝝ tribuat tibi opũs ⁊ miseĉeors dñs aĩ:dñs nr̃ ihs xp̃s ꝑ suã pñssimã miam et sãssimaz passionez te absoluãt.⁊ ego auĉte ipi⁹ q̃ fũgor iq̃n̄ posſũ et ꝺ̃co absoluo te ab oi uicł'o excoi catõis miorł.si téris ⁊ restituo te sãctis sa ĉmẽtis ecclie si indiges. Itez absoluo te ab oĩbꝫ pcĉis tuis ɔfessis ⁊ oblitł. morłibꝫ et veialibꝫ et circũstãtiis eoꝝ q̃mõcũq; ⁊ q̃li t'cũq; offendisti dñ creatorez·tuũ·aiaz tuã· ⁊ pxi̇m tuũ.oia bõa q̃ fecisti ⁊ facies ⁊ adũsa q̃ sustinuisti ⁊ sustiebis sit tibi in pniaz et reiſſiõꝫ pcĉoꝝ tuoꝝ et i augm̃tũ gr̃e dine in no.pa.⁊ fi.⁊ sps sanc.aĩ.

Uxor Utz vir posłit irritar̃ vota vxori bẽs s̃ uotũ ĩĩ·ʃ·p̃.p to̅ Utz vxor possit facer̃ elemosinã siñ lnia viri·sup̃ elemo̅.ĩĩ·ʃ·ĩĩ. vtz uxor in z°mrionio possit ꝺ rebꝫ coĩbꝫ ꝓuidẽ filiis ex ꝑ mrionio. Rn̄ ꝑm Guil.si filij p̃dĉi nõ bñt aliq̃ actõꝫ conr̃ mrez non põt illa cõr̃ pbibitõꝫ mariti aliqd eis dare· ſz si bñt actõꝫ cõr̃ mrez·ut ꝙ obligata est cos alẽ cũ sit ipubẽs·vł ꝙ ãbo ɔiuges possi dẽt bõa illoz.ł ex alia iusta cã mãit⁹ qdez tenet̃ eos alẽ·ꝙ mat̃ cũ suis onĉibꝫ ad ma ritũ tñsiuit ꝑm aliq̃z ɔsuetudiez. sz tñ qa marit⁹ habz admistratõz·vxor cõr̃ illius ꝓ bibitõz nõ ꝺz eos alẽ ń i extrẽa ncĉitr̃.põt tñ ꝓcũare ꝙ marit⁹ ad hꝺ ꝑ iudicẽ ɔpellat̃ a Idẽ in sũ.li.ĩ.t.viĩ.q.xxix.vbi ⁊ addit̃ ꝑm eũdẽ.guil. Si aũt filij nłĺa bñt actiõꝫ conr̃ mrez nõ tẽt̃ marit⁹.nec illa ꝺbz coĩ ꝓbibitõz eius aliqd eis dare. forre tñ põt idubio sibi largã ɔsciam·hoc ibi. ⁊ hꝺ ꝺ rbꝫ coĩbꝫ vbi ẽ ɔsuetudo ꝙ marit⁹ bẽat illoz admistratõz et nõ vxor.vbi xo.nõ est tł'is ɔsuetudo.possz uxor sic̃ et marit⁹ cum iure coi glbz bẽat ius eq̃le.ff. ꝑ sotio.ꝑ to̅.de rebꝫ xo mariti clax est ꝙ nõ põt dare cõr̃ eius uolũtate nisi in ncĉitate extrema.alr ɔmittẽt furtũ·ut s̃ furtũ in p̃n. Quid si uxor habens uiruz ꝓdigũ celat aliqd de re bus coĩbꝫ cũ uiro.Rn̄ scꝺm guil.si bona fiꝺ hꝺ faciat ut sibi ⁊ uiro loco ⁊ tpe ꝓuideat q eas male cõsumeret nõ pcĉat nec tenet̃ obꝺir̃ viro si ꝓhibeat.a ꝙ sibi ĉdã ſpĉtat cũ in ĉden° eũ iuuarz ad pcĉm. a Idẽ in sũ.e.ti.q.xxx. b Utz vxor tẽat̃ seq uiz q̃cũq; inerit.Rn̄ scꝺz guil.vir tũc tẽt̃ uxorẽ seq qñ ex ncĉia cã abest.sed uxor tenet̃ seq viz ex q̃cũq; cã recedat.s.domiciliũ tñsfẽns nisi ueller eã traĩre ad pcĉm·eã·de diuoz. q̃ sũt.secus tñ si essz uagabũdus·xxxiĩ.q. ĩ.si qs ncĉitate. Idẽ ꝺ.⁊ hosti.et addt̃ host ꝙ in uoto ultmarino uxor põt seq uiz.uł remanere si uoluerit.sic̃ eriã in oi itinẽ uo lũtatis cũ ꝓposito reũtendi.sed vbi tñsfẽat domicilium p̃cise tenet̃ eũ seq·xiĩ.q.ĩ.vna quez.et facit ad hoc s̃ uotum iĩ·ʃ·pc.⁊ se. a Idem in sũ.li.ĩ.t.ĩ.q.li.et addit̃ scꝺm hosti.si aliq̃ mulier hoc pacto uł cõditiõe uel modo dẽt̃ alicui in uxorẽ ꝙ sẽp xisił debeant mozari et in cto loco forte.i domo amicoꝝ ipius mulieris pactum ꝓuãdũ est i traditiõe eni rei sue põt quilibet qꝺ vult pactum apponere nec est conr̃ legẽ. Immo potius ꝑm legem quia simul mozari ꝺebẽt xxxiĩ.q.ĩ.si quis necessitate.et sic ꝺico pa ctum seruãdum nisi aliqua ncĉitas sbueiat qua ipediente nõ posset marit⁹ cõmode remanere.puta ꝓpter inimicitias capitales infirmitate aeris uel qd simłe qꝺ arbitrio iudicis cõmitto.· tũc eni uxor sequit̃ uiz. ne adulteriuz cõmttat̃. qa tũc pactuz coĩ legem incipet eẽ ar.xiĩ.q.ij.vnaquez. Itẽ adũtendũ ꝙ glo.i dicto.c.vnaq̃q. dicit·ꝙ uxor nõ tenet̃ seq uiz uagabũdum ń sciẽs eum talem esse cum eo contraxerit. quia tunc tenetur quod itelligendũ est quãdo uagat̃ ex aliq̃ honesta causa et non alꝫ: ut sentit glo.in dicto.c. si quis ncĉitate. quia cũ uagãs pccarz nõ essz ei in pccato ɔsẽtu endũ·xiĩ.q.ĩ.faciat.⁊ bñ facit.ff.de opi. li.l. ꝙ si ń.vbi ptz ꝙ libt⁹ nõ tẽt̃ seq patronũ vagabundũ ad p̃stãduz ei opas. b Utz liceat viro occidere adulteram habẽt̃ sup̃ ipdim̃tum.viĩ.ʃ ꝑ.⁊ fi.⁊ s̃ lex.ʃ.[illegible].x.iĩ.

¶ Utrū magis ꝓccat occidēs uxorē ꝙ matrē. R. ſm ꝓ. in. iiij. ſimpl'r maiꝰ ꝓcm eſt occidere matrē ꝙ uxorē ꝙ magiſ repugnat nature. ſed tamē quo ad aliqd maior ꝑna ipoñt occidenti uxorē eo ꝙ maior ē ꝓnitas ad eius occiſionē. Idez nō. xxxiij. q. ij. admonē. a In gl. ſup x̄o exiſtiens ⁊ idē nō. in ſuz. li. iiij. ti. ix. q. x. b Quid ſi uir qui ꝑtit uxorē eſt ſuſpectꝰ ꝙ uelit eam occidē. uide ſ mrionīū. ix. ſ ij. ⁊ fi. de reddītōe debiti ḡre ſ debitū ciugale. itez de mrionio ḡre ſ mrionīū. cū adiūctis. itē de ipedimēto mrionij. quere ſ ipedimētuz cum ſuis addicis. addictis

x Pūs christianus de fide xp̄iana uide ſ fides. Quō xp̄ianus ſe dēat hr̄e erga iudeos ſ iudeꝰ. i. ſ. ij. Et quō erga ſarracenos ſ ſarracenꝰ. Q. xp̄us idē qui de uirgie natꝰ ⁊ ꝑ nobis paſſus eſt in ſacramēto eucariſtie dicit ſ eucariſtia. ꝑmo. ſ. v. An nomine xp̄i poſſit fieri baptiſmꝰ ſ baptiſmꝰ. i. ſ. ij.

y Ypocriſis Utrum ſit ꝓcm mortale. R. ſm tho. $z^a z^e$. q. cxi. ſi ypocrita dicet ille cꝰ ſnīa ferꝛ ad duo. ſcz ꝙ ñ curet ſcitatē hr̄e ſ ſolū ſanctꝰ apparē ſicut conſueuit accipi in ſcriptura ſcā ſic manifeſtū ē ꝙ ꝓcm mortale ē. ¶ Nullꝰ enī totaliť ꝑuať ſanctitate niſi ꝑ ꝓcz mōzle ſi autē dī ypocrita ille qui intēdit ſil'are ſanctitatē. a qua dēficit ꝑ ꝓcm mōzle nō ſp illa ſil'atio ē ei ꝓcm mōzle qđ diſcernēdū ē ex fine q. ſ. repugnat caritati dei l' ꝓximi erit ꝓcm mōzle. puta cū ſimulat ſanctitatē ut falſā doctrinā diſſemiet uel ut adipiſcať eccleſiaſticā dignitatē idignꝰ l' q̄cūq; alia bona tpalia in quibꝰ finē conſtituit. ſi x̄o finis intētus ñ repugnat caritati erit ꝓcm ueniale puta cuz aliqs in ipa fictōe delectať. de quo ꝑbus dic̄ i. iiij ethicoꝝ. ꝙ magis uidet vanꝰ ꝙ malus.

a Con. Guil. ⁊ addit dicēs. ꝙ cū aliqs ſil'at ſcitatē quā nō hēt ut aliqd ei detur ꝓpter h̄. ſicut illi de quibꝰ. dī math. xxiij ve vobis ſcribe ⁊ pharíſei q comeditis domos uiduarū. ꝛc. ꝓcm mōzle eſt ꝙ rapit qđ dēť ſcō ꝙ qđ datť ei datť i noie iuſti. Itē quādo talē ſimulatōez facit ex inſatiabili auaritia. ſi aūt aliqs ꝑ ſua ncc̄iate ſimulat ampliozē indigētiā ḡ hēat ñ eſt h̄ ꝓcm mortale ſicut illi qui coīter tunicā tuitum faciūt notāť. de his eni dicit criſoſtimꝰ ꝙ talis ſimulatio potiꝰ eſt culpa diuitū ḡ ſit culpa paupū qui ex ſua idigētia ad h̄ ꝓpellūtur. b Cōtigit tamē quādoq; ꝙ aliqs ſimulat ꝑfectōez ſanctitatis. q̄ nō ē de ncc̄itate ſalutis. ⁊ talis ſimulatio nō ſp eſt cū ꝓcō mortali ⁊ uide ſ ſimulatio. a Et ibi patet ꝙ q̄nq; eſt ſine ꝓcō. b

y Yronia Vide ſupra in littera. I.

y Ystrio Vide ſupra i littera. Ih.

z Zelus Quid eſt. R. ꝑm tho $z^a z^e$. q. xxxvi. zelus dicit ꝓprie quādo aliqs triſtatť de bono alterius nō ex eo ꝙ ille h̄z ſi ex eo ꝙ ſibi dēē bonū qđ ille h̄z. vñ dicit ꝑbus ij. ethicoꝝ. ⁊ ſi iſte zelꝰ ſit cū bō hōeſtate laudabil' ē ſm illud. i. cor. xiij. emulamini ſpūalia. ſi aūt de bois tpalibꝰ. ſ. ꝙ hō triſtetur ꝙ tpalia dēſunt pōt eē cū ꝓcō ſicut pz ꝑ auaritia. ſ. i. ſi x̄o aliqs dolēt de bono alterius inquātū alter excedit ipm i bonis tē ē iuidia. ut dictū ē ꝑ iuidia. ſ ij. a zelꝰ etiā capiť ꝑ feruōe ſeu dmotiōe dine cāitatis. ꝑs. lxviij. zelꝰ domꝰ tue comedit me. ⁊ h̄ zelꝰ me frīs Nicolaū de ausmo ordis minoꝝ idignū. ꝑ aliq̄li ſimplicioꝝ ſubſidio ad hꝰ ſupplemēti dpilatōem qđ ſtruente dño nr̄o ieſu xp̄o excepta tabula capl'oꝝ ⁊ abbreuiatūaꝝ ⁊ Rcaꝝ expletū ē apd nr̄z locū ꝓpe Mediolanū ſcē māie de angel' nūcupatū. ⁊ uulgariť ſci angeli. m. cccc. xliij. nouēbris. xxviij. die ſabbati añ aduentū hora q̄ſi ſexta. ⁊ oīa q̄ in eo ac ceteris opuſcul' ꝑ me copulate ſeu ſtue icaute ſeu minus ꝑite poſita cōtinēť. pitiozū et ꝑſertim ſacro ſancte eccleſie ſubmitto correctioni. ⁊ cetera.

Incipit tabula capitulorū huius libri
z primo d littera. A

Abas
Abbatissa.
Absolutio.p coiter.
Absolutio z°. pcutientiū clericos
Absolutio z°.regulariū
Absolutio 4°. quo ad satisfaciendum
Absolutio 5°. quo ad modū
Absolutio ꝺ a pccato
Acceptilatio
Acceptio psonarum
Accidia
Accōmodatio ℞ cōmodatum.
Accusare
Accusatus
Adiuratio
Adoptio
Adulatio
Adulterium
Aduocatus
Affinitas ℞ impedimentum.xiiij.
Alchimia ℞ emptio.
Alea ℞ ludus alee
Alienatio
Altare
Ambitio
Angaria
Appellatio
Apostasia primo in generali.
Apostasia z°. a fide.
Apostasia z°.inobedientie
Apostasia 4°.a clericatu.
Apostasia 5°.a religione.
Aqua benedicta
Arbiter
Archidiaconus
Archiepiscopus
Arra
Arrogatio ℞ adoptio.
Ars notoria ℞ sacrilegiū.ij.ꝟi.
Assisinus
Astutia
Auaritia.

B

Baptism⁹ primo quātū ad
substantiam z formam.
Baptism⁹ z°. q ad mām.
Baptism⁹ z°. quo ad ministrum
Baptism⁹ 4°.quo ad suscipientes.
Baptism⁹ 5°.quo ad tempora.
Baptism⁹ ꝺ quo ad ritum.
Baptism⁹ ꝺ quo ad effectum
Bellum primo coiter
Bellum z°. quo ad clericos
Bellum z°.quod ecclesiā inuoluit
Benedictio
Beneficiū primo coiter
Beneficiū z°. quo ad fructus.
Beneficiū z°.quādo iniuste tenet.
Bigamia
Blasphemia.

C

Cabella ℞ pedagiū.itē talia.
Calix
Calūniari ℞ accusare.ꝟ.iiij.
Canōica portio ℞ sepultura z°.
Canonizatio
Canonicus
Caracter ℞ ordo.iij.
Carcer
Caritas
Casus epales ℞ confessor primo
Catheclismus
Cautio
Cecitas mentis
Censura ecclesiastica
Cessatio a diuinis
Cimiterium
Clauis
Cleric⁹ primo coiter.
Cleric⁹ z°. ab actib⁹ sec'laribus remot⁹
Cleric⁹ z°. q ad cohabitatōnē mulierū.
Clericus 4°.quo ad temporalia.
Coadiutor ℞ vitiat⁹ corpe.ꝟ.fi.
Cognatio
Cōmēda ecclesie ℞ beneficiū primo.
Cōmittē uices suas ℞ ōlegar.itē vicāi⁹.
Cōmodatum.
Cōpaternitas ℞ impedimentuz.vi.
Coicare ℞.j.eucaristia.z infra missa.

Concussio
Condēnatus R.accusatus
Conditio
Confessio sacramētalis ꝑmo coīter
Confessio 2°.quādo teneamur ad eā
Confessio 3°.cui confitendum
Confessionis celatio
Cōfessor ꝑ.a qb⁹ ⁊ q̄s possit absoluer̄
Confessor 2°.quid habeat agere
Confirmatio electorum
Confirmatio sacramenti
Cōsanguinitas R.ip̄dimētū.v.
Conscientia
Consecratio ꝑ eporum ⁊ .ē.
Cōsecratio 2°ecc'ie l' recōciliatio
Consecratio 3°.altaris
Consecratio 4°. cimiterij
Consecratio 5°.uestiū ⁊ huiusmodi
Consecratio virginū R.virginū ꝯsecratio
Conseruator
Constitutio R.lex
Consuetudo
Contentio
Contractus
Contritio
Contumacia
Contumelia
Chorea
Correctio ꝑ.ſ.punitio iustitie
Correctio 2°.scilicet fraterna
Corpa sanctorum R.reliquie
Corporale
Corpe uitiatus R.uitiatus
Corp⁹ xp̄i R.coicare.itē eucaristia.
item missa.
Crimen
Crisma R.oleum sanctum.
Cruce signat⁹ R.īdulgentia.ℊ.pe.⁊ fi.
Cupidus R.ordinandus.ℊ.xi.
Curialis R.ordinandus.ℊ.xi.
Curiositas .

Damnificat⁹ R.bellū ꝑ ℊ.iiij.
Item depositum.ℊ.fi .
Debitum coniugale
Decanus R. archidiaconus.
Decime ꝑmo coīter
Decime 2°. quibus dari debēt
Decime 3°. cui.
Decime 4°. de quibus
Decime 5°. quo ad laicos
Defunct⁹ R suffragiū.item mortu⁹.
item purgatoriuz.item sepultura.
Degradatio
Delectatio
Delegare
Denuntiatio
Depositum
Derisio
Desperatio
Detractio
Diaconus
Dignitas
Discere
Disciplina
Discordia
Dispensatio
Diumatio R.sacrilegium ꝑ.
Diuortium
Doctor l' docē R.magister.itē discē
Dolus
Domicilium
Dominica dies
Dominus temporalis
Donatio ꝑmo inter uiuos
Donatio 3°.causa mortis
Dos
Dubia
Duellum

Ebrietas
Ecclesia ꝑmo coīter
Ecclesia 2°.prochialis
Electio primo communiter
Electio per compromissum
Elemosina primo cōmuniter
Elemosina 2°. quis potest facere eā
Emphiteosis.
Emptio ⁊ uenditio
Emunitas ecclesie
Emunitas cōfugiētiū ad ecclesiā
Enormia
Episcopus
Equitas R.ius

Eucaristia p̄ coīter ⁊ de eius forma
Eucaristia 2° quo ad materiā
Eucaristia 3°. q̄ ad sacerdotē ⁊ missaz
Eucaristia 4°.quo ad effectum
Exactio R.dñs.item talia.itē pedagium
Excōmunicator
Excoīcatio p̄mo cōmuniter
Excoīcatio2°.de penitentibus clericos
Excōmunicatio 3°.de falsarijs
Excōīcatio 4°.ꝺ īcēdiarijs ⁊ ꝺ effractōibꝰ
Excōīcatio 5°.de statuentibꝰ otra ecclesiā
Excōīcatio 6ª de p̄cipientibus
Excōīcatio 7ª de minori
Excōīcatōis absolutio R.absolutio
Excusatio R.pena p̄mo.ℱ.iij.
Exemptus
Exorcismus R.catlxcismus
Expositus
Extrema vnctio

Falsum
Fama
Familie
Femina
Ferie siue festum
Feudum
Fides
Filius
Flagella R.satisfactio 7ª.ℱ.itē pēa.i.ℱ v
Fornicatio
Fraus
Frigiditas R.impedimētum.xv.
Funus R.sepultura.i.ℱ. vij.⁊.viij.itē restitutio.v.ij.ℱ.v.
Furtum

Gloria vana
Gradus consanguinitatis R. impedimentum.v.
Guerra R.bellum
Gula

Habitus.R.clericꝰ.i.ℱ.ij.item apostasia.iiij ℱ.i.⁊.fi.
Hebetudo
Hereditas
Heremita
Hereticus p̄mo cōmuniter.
Hereticus 2°.p librum sextū
Hereticus 3°. per clementinas
Hermofodritus
Hyronia quere in littera.I
Histrio
Homicidiū p̄ cōmuniter
Homicidiū 2° concilio l' mandato
Homicidiū 3°. de casuali
Hōicidiū 4°.q̄ ad pēnā ⁊ irregularitatē
Homicidium 5°.de seipso
Hore canonice
Hospitalitas
Humilitas.

Iactantia
Ieiunium
Ignorantia
Illegitimus
Illicite acquisitū.R.elemosia p̄ ℱ.fi. ⁊ restitutio p̄mo.ℱ.antepe.
Immunitas R.emunitas
Impedimentū matrimonij p̄ coīter
Impedimentū 2° de erroze psone
Impedimentū 3°.de erroze ꝺitōis
Impedimentū 4°.ꝺ uoto
Impedimentū 5°.de ꝺgnatiōe carnali
Impedimentū 6ª de ꝺgnatiōe spūali
Impedimentū 7ª de ꝺgnatōe legali
Impedimentū 8ª de crimine
Impedimētū 9ª de diſpari cultu
Impedim .x. de uiolētia siue metu
Impedimentum .xi. ordinis
Impedimentū.xij. ligationis
Impedim xiij.publice hōestatis iustie
Impedimentū.xiiij.affinitatis
Impedim xv.de īpotentia coeundi
Impedim xvi.de interdicto ecclesie
Impedim xvij.feriarum
Impubes
Incantatio R.sortilegiū.ij.ℱ.v.⁊.vi
Incendiarius
Incertorū restitutio R.restitutio.vi
Incestus R. luxuria
Indulgētia
Infamis
Infidelis
Ingratitudo
Iniuria

Iniustitia
Inobedientia
Inquisitio
Inscriptio
Institutio
Interdictū p̄. cōiter
Interdictū 2°. scilicet spāliter
Interdictū 3°. s. in aliquā ecclesiā
Interdictū 4°. quid ꝓhibet
Interdictū 5°. de relaxatione
Intestatus R. successio
Intimiditas R. timor. ff.
Inuenta
Inuidia
Ipocrisis R. sil'atō. itē ipocris ironia
Irregularitas p̄mo. s. homicidia
Irregularitas 2°. quādo ministrat
Ironia
Istrio R. ystrio
Iudeus p̄mo coiter
Iudeus 2° quo ad seruos
Iudeus 3°. de conuersiōe
Iudicare
Iudex p̄mo cōiter
Iudex 2° ecclesiasticus
Iudicium
Iurare
Iuramentū p̄mo cōiter
Iuramentū 2°. scilicet vniuersitati
Iurisdictio
Ius
Iustificatio
Karacter 7 sil'ia R. in littera C
Latro
Legare
Legatus
Legitimus
Legitima
Leprosus
Lex
Constitutio
Liuellari⁹ tract⁹ R. emphiteosis
Libellus famosus
Libertas
Littere
Litigium
Locatio 7 conductio
Ludus 7 iocus
Ludus alee
Luxuria
Magister p̄mo cōiter
Magister 2°. s. quātum ad licentiam docendi
Maioritas
Maior pars
Maledictio
Maleficium
Malefactor R. accusatus
Manumissio
Matrimoniū p̄mo cōiter
Mrioniū 2°. qui p̄nt cōtrahere
Mrioniū 3°. quo cōtrahitur
Mrionū 4°. s. cōtra intentionē
Mrionium 5°. sub cōditōne
Mrioniū 6 quo ad debitū
Mrioniū 7. s. accusatū ꝓpt impedim
Mrioniū 8. s. accusatū ꝓpter adultriū
Mrioniū 9. s. quādo petitur diuor
Medicus uel cirugicus
Mendacium
Mercator
Meretrix
Meritum
Metus
Milicia
Miserabilis persona
Missa
Mollicies
Monachus
Monialis
Mortuus
Mulier
Multitudo s cōnectio p̄mo. ff. v.
Munus
Mutilare
Mutuum.
Naufragus
Negligentia
Negotiatio
Neophitus
Notorium
Nouitius

Nuptie.
Obedientia primo cõiter
Obedientia 2°. laicorũ
Obedientia 3°. clericorum
Obedientia 4°. religiosorum
Oblatio
Obligatio
Obligatus ad raciocinia
Occulta R. correctio 2°. item reuelatio
Odium
Officiũ ecclesie. R. missa. item hore
Oleum sanctum siue crisma
Opinio
Oratio
Oratorium
Ordo primo communiter
Ordo 2°. quo ad ritum
Ordo 3°. quo ad karacterem
Ordinandus
Ordinator siue ordinans
Ordinatus primo cõmuniter
Ordinatus 2°. per saltum
Ordinatus 3°. negatiue. scilicet qui non est est ordinatus
Ordinatio coniugatorum
Ornatus.
Pactum
Palla
Pallium
Papa
Parafrena
Parentes
Paricida
Parrochianus
Paterfamilias
Patientia
Patriarcha
Patronus
Peccatum primo cõmuniter
Peccatum 2°. s. mortale
Peccatum 3°. s. ueniale
Peculium
Pedagium ⁊ guidagium
Pena p. s. iudicialis aut. diuina
Pena 2°. s. que puenit leso
Penitentia primo cõmuniter
Penitentia 2°. quam impoit sacerdos
Penitentia 3°. scilz. solẽnis ⁊ publica
Penitẽtia 4°. s. impedita uel falsa
Percutere siue uerberare
Peregrinus primo cõmuniter
Peregrinus 2°. quo ad clericos
Periurium
Permutatio
Perplexitas
Personatus R. dignitas
Pertinacia
Pignus
Pirata
Placere R. adulatio
Pollutio
Populus
Portio canonica
Postulatio
Prebenda
Preceptum R. obedientia
Predicator
Predo
Prelatus
Presbyter R. sacerdos confessor
ofessio eucaristia missa
Presumptio
Prescriptio
Primas R. patriarcha
Primitie
Princeps R. papa. item dominus
Priuilegium
Probatio
Professio R. nouitius. itẽ religio. iiij.
Promissio
Prudentia carnis
Pubes R. impubes
Publice hõstati. iustia R. ipedim. xiij.
Punitio R. corre°. i. itẽ disciplia. itẽ pẽa.
Purgatio
Purgatorium
Purificatio
Pusillanimitas.
Quarta
Questuarij.
Raptor primo. s. rerum
Raptor 2°. scilicet psonarũ

Raciocinijs obligat⁹ R. obligat⁹.iiij.
Recõsiliatio ecclesie R.ɔsecratio.ij.ꝛ.iij.
Religio primo communiter
Religio z°.quo ad ingressum
Religio ʒ°.quo ad uotũ ingrediendi
Religio 4°.quo ad ꝓfessionem
Religio 5° quo ad transitũ ad aliã
Reliquie ꝛ corpora sanctorum
Renuntiatio primo cõmuniter
Renuntiatio z°. qualiter fit
Renuntiatio ʒ°.quis põt renuntiare
Renuntiatio 4°.que possunt renũtiari
Represalia
Residentia clericorum
Res inter alios acta R.sñia.ℊ.ix.ꝛ.x.
Restitutio primo communiter
Restitutio z°.quãdo quis nõ ẽ soluẽdo.
Restitutio ʒ°.quantum ad fautores
Restitutio 4°.quo ad ementes
Restitutio 5° quo ad edentes
Restitutio 6°.scilicet incertorum
Restitutio 7 quo ad eius regularia
Restitutio 8 q̃ ad sublatõez obligatõnis
Resuscitatus
Reuelatio
Rigor R.ius
Rixa.

Sacerdos
Sacramentum
Sacrilegium
Sagittarius
Sanctorũ corpa R.reliquie
Sarracenus
Satisfactio
Scandalum
Scientia ꝛ studium clericorum
Scisma
Secretoꝝ reuelatio R.reuelatio
Seditio
Sententia
Sepultura primo cõmuniter
Sepultura z°.quo ad electionem
Sepultura ʒ°.q̃ ad canonicã portõez
Sepultura 4°.quãdo ꝓhibetur
Seruus primo cõmuniter
Seru⁹ z°.quãtũ ad ordinationẽ
Seru⁹ ʒ°.quãtũ ad matrimoniũ
Symonia primo cõmuniter
Symonia z°.quo ad ordines
Symonia ʒ°.quo ad beneficia
Symonia 4°.quo ad fructus
Symonia 5°.quo ad funera
Symonia 6 quo ad religionẽ
Symonia 7 de pena ꝛ dispẽsatõne
Simulatio
Sobrietas
Sotietas.i.ſ.pecunie ꝛ oparum
Sotietas z°.ſ.rſpcu q̃rũdã mẽ qõnũ
Sodomia
Sollicitudo
Sortilegiũ primo.scilicet diuinatio
Sortilegiũ z°.scilicet suꝑstitio
Spectacula R.ludus ꝛ iocus ꝛ chorea
Sponsalia
Stipulatio
Studium clericorum
Strultitia
Stuprum R.fornicatio
Subarratio R.arra
Subdelegaꝛ
Substitutio R.testamentũ.ij.
Successio ab intestato
Suffragium defunctorum
Superbia
Suspensus
Susurratio.

Tabellio
Talia
Tẽpetia.R.sobrietas.item ebrietas
Testamẽtũ primo communiter
Testm̃ z°.quãtũ ad institutõez hẽdis
Testm̃ ʒ°.quantum ad executionẽ
Testis ꝑ quis non potest esse
Testis z°.de numero
Testis ʒ°. quo ad actũ testificandi
Timor
Torneamentum
Transactio
Transitus siue trasla tio
Treuga
Tutela
Turpe lucrũ R.elemosina.i.ℊ.fi.

Una gloria R. gloria uana
Uasallus R. feudum
Uelatio virginū R. virgi^{m} sectio
Uenditio
Uenatio
Uefici^{m} R. malefi^{m}. ite fortilegiū. i. 7. ij.
Ueniale peccatum R. peccatum. iij.
Uerberatio R. percutere
Uestis
Uicarius
Uidua
Uindicatio
Uirginitas
Uirginum consecratio
Uis 7 metus
Uisitatio
Uitium
Uitiatus corpore
Unctio extrema
Uoluntas
Uotum primo cōmuniter
Uotū 2°. quis potest vouere
Uotū 3°. de voto coniugum in cōi
Uotū 4°. de uoto coniugū circa filgiōem
Uotum 5°. quo ad cōmutatiōem
Uotū 6 quod soluit p religiōem
Usura primo communiter
Usura 2° circa animalia
Usura 3°. in emptionibus
Usura 4°. de usuraijs manifestis
Usura 5°. de seruitōib^{9} fautoribus 7 familia usurarij
Usura 6 de restitutione usuraruz
Usus clauiū quo ad supplementū excōmunicationū iuris
Usus clauiūz°. s q ad formā absoluēdi
Uxor.
Xpūs
y ronia R. in littera. J.
y strio R. supra in littera. ih.
z elus

Tabula abbreuiaturarum.

Ac. Accursius
Al. albertus
Ala. Alanus
Alb. Albicus
An. Antwonius de budrio
Ang. Angelus de pusio
Auc. Auctentica
Ar. Argumentū uel argumento
Azo.
Ber bernardus glosator decretaliū
Bar. Bartolus
Bal. Baldus
Bart. Bartholome^{9} glosator decreti
C. codice
vel. c. capittulū seu capittulo
Cy. Cynus
Con. consecratiōe uel confessorū uel concordat uel concordant
Dy. Dynus. l' di. distinctiōne.
E. eodem titulo. l' capl'o. l' eadē lege. seu distinctōe seu cā. l'. q. l'. 5.
Ex. extra decretū in decretalibus
.ff. digestis
.f. in fine
fi. finali uel in fine
Glo. glosa
Gof. goffedus
Guil. uel Guer. guielmus glosator raymundi
Guil. dura. Guielmus durandus
Iber. Iohannes
Iosti. Iostiensis
Iugo. Iugolinus
.i. primo
.i. id est
.j. infra
Insti. institutа
Inno. Innocentius
Ja. are. Jacobus de arena
.ia. 2e. prima 2e
Jo. Joannes glosator decreti
Jo. an. Joannes andree
Ja. iacob^{9} de beluiso l' de rauena
.l. lege uel quinquaginta
Li. libro. l' quinquagesimo prio
Lau. Laurentius.
No. nota l' notat seu notatur
Op. opinio

Pe. petrus uel penultimo
Pla. placentius
.q. queſtione
Rai. Raimundus
R. reſpondeo uel reſponſio l' require
.ſ. ſcilicet.
ſe. ſequenti uel ſequentibus
ſ. ſupra
Sum. ſumma. ⁊ in dubio intellige de ſumma confeſſorum
Tan. Tancreidus
Ti. uel t. titulus uel titulo
Tho. thomas de aquino
Wil. Wilericus
Vin. vincentius
¶ paragrapho ſeu paragraphus uel paragraphi ſeu paragraphis

Sunt ⁊ alie abbreuiature rubricaꝝ que vt diſcernantur hic ſubroga bũtur.

Rubrice iuris ciuilis ⁊ canonici. ⁊ primo rubrice ffoꝝ. ⁊ primo. ff. veteris.

Adoptionibus
Alienatõe iudicij mutadi cã fcã
Ad legem acquileam
Ad exhibendum
Aleatoribus
Ad legem rodiam de iactu
Ad ſenatus conſultum macedonianũ
Ad velleyanum
Actionibus empti ⁊ venditi
Conſtitutionibus principum
Calumniationibus
Capitis diminutione
Communia prediorum
Communi diuidendo iudicio
Conditione cauſa data
Conditione ob turpem cauſam
Conditione indebiti
Conditione ſine cauſa
Conditiõe furtiua
Conditione ex lege
Conditione triticaria
Cõſtituta pecunia
Commodati uel econtra
Compenſationibus
Contrahenda emptione diuiſione ⁊ qualitate rerum
Dolo malo
Depoſiti uel contra
Diſtractione pignorum
Donationibus inter virũ ⁊ vxorẽ
Diuortijs
Eo per quem factum eſt
Edendo
Eo ꝙ metus cauſa
Ex quibus cauſis maiores
Eo ꝙ certo loco
Exercitoria actione
Extimatoria actione
Edilitio edicto
Euictionibus ⁊ duple ſtipulationiꝫ
Exceptione rei iudicate ⁊ tradite
Feriis ⁊ dilationibus
Fideicommiſſaria hẽditatis petitione
Finium regundorum
Familie herciſcunde
Fundo dotali
Fide inſtrumentorum.
Fugitiuus.
Hiis qui ſunt ſui l' alieni iurꝭ.
Hiis qui notantur infamia
Hiis qui deiecerunt uel effuderunt
Hereditate uel actione uendita
Iuſtitia ⁊ iure
Iuriſdictione omniũ iudicum
In ius uocando
In ius uocati ubi eãt
In integrum reſtitutionibus
Iudicijs
Inofficioſo teſtamento
Interrogatorijs actionibus
Iure iurando
In litem iurando
Inſtitoria actione
In rem uerſo
In diem uel adiectione
In quibus caſibus pignus tacite contrahatur
Iuris ⁊ facti ignorantia
Iure dotum.

Legib⁹ ⁊ ſcenat ꝺſulti.⁊ lō⁹ ꝺſuetu⁹
Lege commiſſoria
Locati ⁊ conducti.
Minoribus.xxv.ānis
Mandatiſ principum
Mortuo inferendo
Mandati uel econtra.
Ne qs eū qui in iuſ uocat⁹ vi eximat
Negotijs geſtis
Naute caupones ſtabularij
Noxalibus
Nautico fenore
Origine iuris
Officio ꝓconſulis
Officio prefecti pretorio
Officio prefecti urbis
Officio queſtorum
Officio pretorum
Officio prefecti uigilum
Officio ꝓconſulis ⁊ legati
Officio prefecti egypti ℓ auguſtalis
Officio preſidis ꝓuntie
Officio ꝓcuratoris ceſaris
Officio iudicis
Officio eius cui mādata ē iuriſdictio
Officio acceſſorum
Operis ſeruorum.
Pactis
Poſtulando
Procuratoribus
Petitione hereditatis
Poſſeſſoria hereditatis petitione
Publiciana
Pignoratitia actione
Peculio
Pro ſotio
Periculo ⁊ cōmodo rei uendite
Preſcriptis uerbis
Pignoribus
Probationibus
Pactis dotalibus.
Quod quiſq; iuris
Qui ſatis dare cogantur
Quod cuiuſq; vniuerſitatis noīe
Quibus ex cauſis maiores
Quod metus cauſa
Qū dies vſufructus legati extat
Quibus modis vſufruct⁹ amittit
Quē admodū ſeruitus amittatur
Quibus rebus ad iudicē catur
Qui cū eo qui in aliena ptāte eſt
Qñ actio de peculio eſt annalis
Quod iuſſu
Que res pignori pñt obligari
Qui potiores in pignōib⁹ hēantur
Quib⁹ modis pign⁹ ℓ ipotheca ſoluitur
Quēadmodum vſufructuāri⁹ caueat.
Receptis arbitris
Rei vendicatione
Rerum diuiſione
Religioſis ⁊ ſumptib⁹ funerū
Rebus creditis ⁊ ſi certū petat
Reſcindenda venditione
Rerum permutatione
Re debitoria ⁊ quanto minoris
Ritu nuptiarum
Repudijs ⁊ diuortijs.
Statu hominum
Senatoribus
Si qs ius dicēti nō obtempauerit
Si quis in ius uocat⁹ non ierit
Si ex noxali cauſa agatur
Si quis cautionibus
Si pars hereditatis petatur
Si ager uectigalis ℓ ēphiteoti. petat
Si uſufructus petatur
Seruitutibus
Seruitutibus ruſticorū prediorū
Seruitutibus vrbanorū prediorū
Si ſeruitus vendicet
Si quadrupes pauperiem feciſſe dicat
Seruo corrupto
Seruis fugitiuis
Si menſor falſum modiū duxerit
Seruis exportandis
Sponſalibus.
Tranſactionibus
Triticaria
Tributoria
Teſtibus.
Vſufructu ⁊ ꝑpadmo⁹ qs uſu.ꝯſ.
Vſufructu accreſcendo

Usufructu earū rerū q̄ usu ꝯsumūt
Usu ⁊ habitatione
Usufructuarius quēadmodū caueat
Usuris.

Rubrice infortiati.

Actione rerum amotarum
Administratione ⁊ pculo tutor.
Auctē ⁊ consensu tutoꝝ
Acquirenda ℓ obtinenda hēditate
Ad senatus consultū sillanianū
Annuis ⁊ instrumētis legatis
Alimentis ⁊ cibarijs legatis.
Ad legem falcidiam
Ad senatum consul. trebellianum
Assignandis libertis
Auro ⁊ argento legato
Ad senatus cōsultū terculianū
Admendis ⁊ transferendis legatis.
Bonorum possessionibus
Bonorū possessione furioso muto
Bonorū pessessiōe ex testamēto milit.
Bonis libertorum.
Concubinis
Confirmādo tutore vel curatore
Cōtrario iudicio tutele ⁊ utili actōne
Curatoribus furiosi
Conditoribus institutōnuꝝ
Conditōibus ⁊ demonstrationib⁹
Contra tabulas
Collatione bonorum
Coniungendis cū emācipato liber.
Carboniano edicto.
Dote pzelegata
Dotis collatione.
Excusationibus ⁊ tpibus earū
Eo q̄p tutore ℓ cur̄tore negocia gesserit
Fideiussoribus ⁊ mandatoribus
⁊ heredibus tutorum ⁊ curatorum
Fundo instructo ⁊ instrumento legato
Gradibus affinitatis.
Ibis que in testamento delentur
Heredibus instituendis
Ibis que pene causa in testis relinquunt
Ibis que pro non scripto habentur
Ibis quibus ut indignis.
Impensis in rebus dotalibus factis
iniusto rupto irrito testamento
Iure deliberandi
Iure codicillorum
Iure patronatus.
Liberis agnoscendis
Legitimis tutoribus
Liberis ⁊ postumis
Legatis ⁊ fideicōmissis primo
Legatis ⁊ fideicommissis 2°
Legatis ⁊ fideicommissis 3°.
Liberatione legata
Legatis prestandis
Libertis vniuersitatum.
Magistratibus conueniendis
Militari testamento
Optione ⁊ lectione legata
Obsequijs a liberis ⁊ liberti. pstandis
Operis libertorum.
Peculio legato
Pena legata.
Qui petant tutores vel curatores
Quando ex facto tutorū vel curatorum
Q; cum falso tutore
Quēadmodū testamenta aperiant
Quando dies legatorū cedit
Quibus non cōpetit bonorū possessio
Quis ordo in bonoꝝ possessiōe seruetur.
Rebus eoꝝ q ib̄ tutela ℓ cura sunt
Rebus dubijs
Regula catboniana.
Soluto matrimonio
Si m ℓr vētris nōie in possessiōe mittat
Si mulier ventris nōie calūnie causa
Suspectis tutoribus ac curatoribus
Si obmissa causa testamenti
Si quis aliquē testari pbibuerit
Supellectili legata
Si cui postq̄ p legē falcidiam
Si tabule testamenti extabunt
Si a parēte quis fuerit manumissus
Si quid in fraudem patroni
Si tabule testamenti nulle extabunt
Successorio edicto
Suis ⁊ legitimis heredibus.

Tutelis
Testamentaria tutela
Tutoribus ⁊ curatoribus datis ab his
Tutelis ⁊ rationibus distrahēdis
Testamētis ⁊ qui testaméta facere pñt
Tritico vino ⁊ oleo legato.
Ventre inspiciendo
Vbi pupillus educari ℓ morari dēat
Vulgari ⁊ pupillari substitutiōe
Usu ⁊ usufructu legato
Ut legatorū causa teneatur
Ut in possessionem legator
Ventre in possessionē mittendo
Vnde legitimi
Vnde liberi
Vnde cognati
Vnde vir ⁊ vxor
Veteranorū militum successiōe
Ut ex legibus ⁊ senatusconsultis
bonorum possessio detur.

Rubrice.ff.noui.

Aqua pluuia arcenda
Ademptōe libertatis
Acquirendo rerū dñio
Acquirenda possessione
Aqua cotidiana ⁊ estiua
Arboribus cedendis
Actōibus ⁊ obligationibus
Acceptilationibus
Arbor furtim cesarum
Abigeis
Accusationibus
Ad legē iul.. maiestatis
Ad legē iuliā de adulteriis
Ad legē iuliā de vi publica
Ad legē corneliā de siccariis
Ad legem corneliā de falsis
Ad legem pompeiam de paricidis
Ad legem iuliam repetundarū
Ad legē iuliam de annona
Ad legem iuliam peculatus
Ad legem iuliam ambitus
Ad legē faniā de plagiariis
Ad senat⁹ cōsultū turpilianū
Appellationibus ⁊ relationib⁹
A quibus appellare non licet
Appellationibus recipiendis
An p aliū causa appellatōis
Apud eum a quo appellatur
Ad municipales
Albo scribendo
Admistratōe rer ad citatē ptinētiū
Bonis iudicis aucte possidēdis
Bonis damnatorum
Bonis eor q añ sniam mortē sibi ost.
Collusione detegenda
Confessis
Cessione bonorū
Curatore bonis dando
Cloacis
Concussionibus
Crimine expilate hereditatis
Crimine stellionatus
Collegiis illicitis
Custodia reorum
Cadaueribus punitorum
Capriuis ⁊ post liminiū reuersis
Castrensi peculio
Censibus.
Damno infecto
Donationibus
Donatōne causa mortis
Diuersis ⁊ tpalib⁹ pscriptōib⁹
Doli mali exceptōne
Duob⁹ reis stipulādis
Decurionibus
Decretis ab ordine faciendis.
Edilib⁹ ciuilibus
Ex quib⁹ causis in possessionē eat
Exceptōib⁹ ⁊ pscriptōnibus
Exceptōne rei iudicate
Exceptōue doli
Extraordinariis crimib⁹
Exactōib⁹ ⁊ expilatōib⁹
Eum qui appellanti
Extraordinariis cognitōib⁹.
Fideicōmissariis libertatib⁹
Fluminibus
Fonte
Fideiussoribus

Furtis
Furti aduersus nautas
Furibus balneariis.
Glande legenda
Iure aureorũ annuloꝝ
Interdictis seu exordiariis actõibꝰ
Itinere actuq; puato
Iudicatũ solui
Incẽdio ruina naufragio
Iniuriis
Interdictis ⁊ relegatis
Iure fisci
Iure immunitatis.
Liberali causa
Locis ⁊ itineribꝰ public.
Loco publico fruendo
Libro ꝺoĩe exhibẽdo
Liberis exhibẽdis
Litigiosis
Libellis ꝺimissoriis
Legationibus.
Manumissionibus
Manumissis vindicta
Manumissione
Manumissis in testõ
Migrando
Muneribꝰ ⁊ ꝺonoribus.
Natalibus restituendis
Ne de statu defunctoꝝ
Ne vis fiat ei qui in possessiõe
Ne quid in loco sacro fiat
Ne qd i loco publico ℓ puato fiat
Ne quid in flumine ripaue
Nouationibus
Nil nouari appellatõe pendẽte
Nundinis.
Operis noui nuntiatõe
Operibus publicis.
Publicanis ⁊ uectigalibꝰ
Pro soluto
Pro emptore
Pro herede
Pro ꝺonato
Pro derelicto
Pro legato
Pro ꝺote
Pro suo
Priuilegiis ꝺtradictoꝝ
Precario
Pretoriis stipulatõibꝰ
Priuatis delictis
Preuaricatoribus
Popularibꝰ actõibus
Publicis iudiciis
Penis priuilegiis
Pollicitationibus
Prosceneticis.
Qui sine manumissione
Qui ⁊ a quibus
Quibꝰ ad libertatẽ ꝓclamare ñ lz
Quibꝰ ex causis in possessiõem eat
Que in fraudẽ creditorũ facta sunt
Quorum bonoꝝ
Quoꝝ legatoꝝ
Qđ vi aut clam
Quarũ rerũ actio non ꝺatur
Questionibus
Quis ⁊ a quo appellet
Qñ appellandũ sit
Que sme sine appellatõe rescindũt
Re iudicata
Rebꝰ aucte iudicis possidẽdis
Ripa minuenda
Riuis
Remissionibus
Rem pupilli saluã fore
Rem ratam habere
Receptationibus
Requirendis reis
Re militari
Regulis iuris.
Statu liberis
Si libertinꝰ ingenuꝰ esse dicat
Statu defunctoꝝ
Separationibus
Supficiebus
Si arbor vicini edibꝰ impendat
Saluiano interdicto
Stipulatõe seruorum
Solutionibus
Si qs testõ libẽ esse iussus fuerit
Si familia furtum fecisse dicatur

Sepulchro violato
Sententiâ passis ⁊ restituti.
Si tutor vel curator
Si pendẽte appellatõe.
Tabulis exhibẽdis
Termino moto
Tigno iniuncto.
Usucapionibus
Via publica ⁊ si qd i ea fiẽ eẽ dicat
Ut in flumĩe publico nauigãe liceat
Via publica ⁊ itinere reficiẽdo
Vi ⁊ vi armata
Uti possidetis
Utrobi
Verborũ obligatõib⁹
Vi bonorũ raptorũ
Veteranis
Vacatõe ⁊ excusatõe munerũ
Variis ⁊ extraordinariis cognitõib⁹
Verborum significatione.
Rubrice codicis.

Apostatis
Assessoribus ⁊ domestici.
Annonis ⁊ capitatõib⁹
Aduocatis diuersoꝝ iudicũ
Aduocatis fisci
Alienatõe iudicij mutãdi cã facta
Ad exhibendum
Alee vsu ⁊ aleatoribus
Actionib⁹ ⁊ obligatõnib⁹
Actionib⁹ empti ⁊ venditi
Ad senat⁹ cõsultũ macedonianũ
Ad senat⁹ cõsultũ velleyanũ
Alendis liberis
Admistratõe tutorũ ⁊ curatorũ
Alimẽtis pupillo prestandis
Arbitriũ tutele
Aucte prestanda
Ad senatus cõsultũ
Ad legẽ falcidiam
Ad senat⁹ consultũ terculianũ
Ad senat⁹ cõsultũ orphitianũ
Assertione tollenda
Acqrẽda l' retinẽda possessiõe
Aduersus creditorem
Annali exceptõe italici tract⁹
Alluuiõib⁹ ⁊ paludib⁹ pascuis
Appellatõib⁹ ⁊ cõsultatõib⁹
Acceptilatiõib⁹
Adoptionib⁹
Accusationib⁹
Ad legẽ iuliã maiestatis
Ad legẽ iuliã de adultẽrijs ⁊ stupro
Ad legẽ iuliã de vi publica ⁊ puata
Ad legẽ corneliã de siccarijs
Ad legẽ falcidiã de plagiarijs
Ad legem mustellam
Ad legẽ corneliã de falsis
Ad legẽ iuliã repetũdarũ
Ad legẽ iuliã ambit⁹
Ambigeis
Abolitionibus
Ad senat⁹ cõsultũ turpilianuz
Bonis libertorũ ⁊ iure pronat⁹
Bonorũ possessiõe scm tabulas
Bõrũ possessiõe extra tabulas liberti
Bonis maternis
Bõis que libertꝰ in ptãte cõstituti.
Bõis auctẽ iudicis possidẽdis
Bõis pscriptorũ seu damnatorũ.
Comitib⁹ rei militaris
Cõtractib⁹ iudicũ ⁊ eoꝝ q̃ sũt circa eos
Causis in quibus infamia irrogatur
Communi diuidendo
Coĩa vtriusq; iudicij
Cõsortibus eiusdẽ litis
Conditõe indebiti
Cõditõe ob causam data
Conditione furtiua
Cõditõe ob turpẽ causam
Conditõe ex lege
Constituta pecunia
Commodati
Cõpẽsationibus
Cõtrahẽda emptione
Coĩum rerũ alienatiõe
Cõmercijs ⁊ mercato
Concubinis
Confirmãdo tutore
Contrario iudicio
Curatore furiosi ⁊ prodigi

Carboniano edicto
Collationibus
Codicillis
Coīa delegatis
Cōdicionibus incertis
Caducis tollēdis
Coīa de successionibꝫ
Cōi seruo manumisso
Coīa de manumissionibꝫ
Coīa de usucapionibus
Collusione detegenda
Cominationes uel epistolas
Confessis
Conuēnda ⁊ dimittenda stipulatione
Creditores emptionis pignoris nō teneri
Custodia rerum
Crimē peculatus
Crimē sacrilegij
Crimē expillate hereditatis
Crimē stellionatus
Calūniatoribus
Iuersis rescriptis
Defensoribꝫ ciuitatū
Dolo malo
Dilationibus
Depositi
Donationibus ante nuptias
Dotis ꝓmissione
Dote cauta nō numerata
Donationibꝫ int' uiz et uxores
Diuortio facto apud quē liberi educant'
Diuidenda tutela
Datitia libertate tollenda
Distractione pignoꝝ
Debitores uēditoris pignoris
Duobꝫ reis stipulandis ⁊ ꝓmittendis
Donationibus
Donatione sub mō uel sub dītione
Piscopis ⁊ clericis
Episcopali audientia
Edendo
Erroze calculi
Erroze aduocatoꝝ
Etiā ꝓp' curatorē inuite resti.agi pos.
Ex delictis defunctoꝝ
Exercitoria et institoria actione
Edilicijs actionibꝫ
Eo qui ꝓ tutore negocia gerit
Excusationibꝫ ⁊ tpibus eoꝝ
Excusatione ueteranoꝝ
Edicto diui adriano tollendo
Executione rei iudicate
Edificijs priuatis
Etiā ob cirographū pignus teneri
Exceptionibꝫ seu pscriptionibꝫ
Emptionibus
Emancipationibꝫ liberoꝝ
Exhibendis uel transferendis reis
Emēdatione seruoꝝ
Iliofamilias minore
Fideiussoribꝫ minorum
Formulis ⁊ ipetratione actionū sublatis
Ferijs
Familie herciscunde
Finium regundoꝝ
Fide instrumētoꝝ
Fundo dotali
Fideiussoribus tutoꝝ ⁊ curatoꝝ
Furtis et seruo corrupto
Fidei cōmissis
Falsa cā a diecta legato
Fideicōmissarijs libertatibꝫ
Fructibꝫ et litis expensis
Fideiussoribꝫ ⁊ mandatoribus
Falsa moneta
Famosis libellis
Famosi
Eneali abolitione
Ereticis ⁊ manichēis
Hijs qui ad ecclesias confugiunt
Hijs quibꝫ in ecclesijs manumittūt'
Hijs potentioꝝ nomine
Hijs q̄ ui metuue cā fiunt
Hijs q uenia etatis sue ipetrauerūt
Hereditate uel actione uēdita
Heunuchis
Heredibus tutoꝝ
Heredibꝫ instituendis
Hijs quibus ut indignis
Hijs qui pene noīe relinquunt'
Hijs qui ante apras tabulas
Heredibꝫ decurionū nauicularioꝝ

Ibis qui a nō dño manumissi sūt
Ibis q p metū iudicis appellauerūt
Ibis q in prioz creditorū loco succedūt
Ibis qui pentes uel liberos occiderūt
Ibis qui ascribūt in testamēto
Ibis qui latrones uł reos occultant
Istiniano codice emēdando
Judeis
Juris ⁊ facti ignorantia
In ius uocando
In integrū restitutōe minoz.
In qbus cāis in integruz restō ē nccia
In integz restō postulata ut qd inouet.
Jureiurando ꝓpter calūniam
Judicijs
Jurisdictione oim iudicū
In qbꝫ casib⁹ militātes fori p̄scptōe uti
Inofficioso testō nō pūt
Inofficiosis donationibus
Inofficiosis dotibus
Jure ēphiteotico
Incestis et inutilibus nuptijs
Interdicto mr̄imonio
Jure dotiū
In qb⁹ caib⁹ tutoz ē bñti ł cur̄.dari ñ p.
In litē dando tutoz ē ł curatoz ē
Jure aureoz annuloz
Instōnib⁹ ⁊ sbstōnib⁹ ł restō.sb̄ cōdi.fcis
Impuberū ⁊ alijs sbstitutionib⁹
Jure deliberandi
Indicta uiduitate rollēda
Jngenuis ⁊ manumissis
In qbus cāis cessat longi tpis p̄scriptio
Interdictis
In qbus cāis ius pign̄is tacite dr̄bit.
Jure dominij ipetrando
Inutilibus stipulationibus
Ingratis liberis
Infantibus expositis
Infirmandis pcis sceli
Jure liberoz
Iniurijs
Egibus ⁊ dstitutionib⁹ principū
Litis dtestatione
Lege acquilia
Locato et conducto
Legitima tutela
Libertinis ⁊ eoz filijs
Liberis pteritis ⁊ exheredatis
Legatis
Legitimis heredib⁹
Lege fufia canina tollēda
Liberali causa
Longi tpis p̄scriptione q p libertate
Litigiosis
Luitione pignoris
Liberis exhibendis seu deducēdis
Mandatis principū
Modo mulctaz
Magistratib⁹ municipaliū
Mandati uel otra
Monopolijs ⁊ ouētu negotiatoz
Magistratib⁹ oueniendis
Mozis cā donationis
Mulieribꝫ q̄ seruis ꝓprijs se iunxerūt
Mutatione nois
Maleficis ⁊ matxematicis
Quo codice ponendo
Nemini licē signū saluatoris
Ne iudeus xp̄ianum mācipiū
Ne liceat potentioribꝫ
Ne fiscus uel res publica
Negocijs gestis
Ne quis in sua cā iudicet
Noxalibus actionib⁹
Ne uxoz p marito uel ecoñ oueniat.
Ne filius p p̄e uel pat̄ p filio
Nō numerata pecunia
Nautico fenore
Nūdinis et nouis mercationibus
Noua uectigalia instituī nō posse
Nuptijs
Ne fideiussozes dotū dent.
Ne p dote mulieris mariti adijciant.
Naturalibus liberis ⁊ mr̄ibus eoz
Ne tutoz uel curatoz uectigalia oducant
Nōis suis hēdibus instituēdis ł sbstiē.
Ne ō statu defūctoz p⁹ qnquēniū q̄rat.
Nouo iure
Ne rei dominice uel tēplozum
Ne liceat in una eadēq cā z°. ꝓcurare
Nouationibus ⁊ delegationibus

Nulli aggeribus nō rūpendis
Ne sui iussu principis certis
Officij pfecti ptorioz
Officij prefecti preto. africe
Officio prefecti urbis
Officio magistri militū
Offō questoris
Officio magistri offiz
Offō comitis sacrarū largitionuz
Offō comitis rerū priuataz
Offō pconsulis et legati
Officio comitis orientis
Officio uicarij ⁊ pfecti
Offō pretorum
Offō rectoris puincie
Offō prefecti uigilum
Offō ciuilium iudicū
Offō militum militantiū
Offō diuersoz iudicū
Offō eiꝰ q uicē aliꝰ iudicis obtinet.
Offō iudicis alexandrie
Ordine iudiciorum
Opibz libertorum
Obsequijs pēnis prestandis
Ordine cognitionū
Opibus publicis
Aganis et sacrificijs ⁊ templis
Precibz Impatori offerendis
Pactis
Postulando
Procuratoribz
Pedaneis iudicibz
Plus petitionibz
Petitione hereditatū
Prohibita sequestratōe pecuīe
Probationibꝰ
Plus ualere qđ agit
Pignoratitia actione
Per quas psonas nobis acquirit
Pro socio
Patribus q filios distraxerūt
Periculo et comodo rei uēdite
Pactis inter ēptorē ⁊ uenditorē
Pactis duentis tā sup dote q̄ sup do.
Periculo tutoz ⁊ curatoz
Predijs uel alijs rebꝰ miozis nō alie.
Postuis hēdibz istituēdis l' exhēdādis
Periculo eiꝰ qui libertatē inierit
Pro donato
Prescriptōe longi tpis. x. uel. xx. annoz
Prescriptōe. xxx. uel. xl. annoz
Pena iudicis qui male iudicauit
Priuilegio
Priuilegio dotis
Precario saluiano interdicto
Pigribus publicis opibus
Pretorio pignore
Partu pignorū et oī cā
Pactis pigrū ⁊ de omissoria. l. rescindēda
Patria ptāte
Post liminio reuersis
Priuatis carceribz
Penis
Jādo libellꝰ pncipi de lite testā fcā
Qui ⁊ adūsus qs i itegz restō postulat
Quibz ex cāis i itegz rstō maiozibz dat
Qui p sua iurisdictione iudi.
Qui ltūnam psoná hñt in iudicio
Qñ Impator int' pupillos ⁊ uiduas
Qñ lz uicuiq; se sine iudice uindicare
Qñ fiscus uel priuatꝰ debitores
Qr ⁊ cū eo qui in aliena iurisdictione
Que res uēdi non pñt
Que res exportari nō pñt l' nō debent
Qñ liceat ab emptione discedē
Qui petant tutores uel curatores
Qui dare ⁊ dari tutores pñt
Qñ mulier offō tutele fūgi pōt
Qñ ex fcō tutoris uel curatoris
Qñ curatores et tutores eē desinunt
Qui numero liberoz se excusant
Qui morbo se excusant
Qui etate se excusant
Qñ decreto opus nō est
Qñ dies legati uel fideicōmissi cedant
Qui admitti ad bonoz possessionē pñt
Quēadmodū testamēta apiāt'
Qui manumitti nō pñt
Quibz ad libertatē pclamare nō lz
Quibz nō obijcit' longi tpis pscriptio
Qui decēnij pscriptōe
Quo ⁊ qñ iudex snīam

Quibꝫ res iudicata nō nocet
Qñ ꝓuocare nō est necesse
Quoꝝ appellationes nō recipiant
Qui bonis cedere pñt
Quoꝝ bonoꝝ
Quoꝝ legatoꝝ
Que res pignori obligari pñt
Qui potiores in pignus habeant
Que sit longa ꝯsuetudo
Qui accusari nō pñt
Qñ ciuilis actio ꝑiudicet crīali
Questionibꝫ
Eputationibꝫ q̄ fiūt in iudicio
Restitutōne militū
Receptis arbitris
Rei uēdicatōe
Religiosis ⁊ sūptibꝫ funeꝝ
Rebus creditis
Rescindenda uenditione
Rebꝫ alienis nō alienandis
Rē aliena ꝯcernētibus
Rerū ꝑmutatione
Rei uxorie actione
Repudijs
Reꝝ amotarum
Repudianda bonoꝝ possessiōe
Repudianda uel abstinēda hēditate
Re iudicata
Res inť alias acta
Relationibꝫ
Reuocandis his q̄ fiūt in fraudē
Rationibꝫ operū publicoꝝ
Remissione pignoꝝ
Reuocandis ꝺonationibꝫ
Raptu uirginū
Requirendis reis
Umma trinitate ⁊ fide catholica
Senatus ꝯsul
Sacro sanctis eccl'is
Si ꝺtra ius uel utilitatē publicā
Stauis et imaginibꝫ
Si tutor uel curator interuenerit
Si in coī eadēq̄ cā
Si aduersus rem iudicatā
Si aduersus uenditōz
Si aduersus libertatē
Si aduersus tr̄nsactionē
Si aduersus solutiōz
Si aduersus ꝺotem
Si aduersus ꝺelictū
Si aduersus usucapionē
Si aduersus fiscuz
Si aduersus creditorē
Si obmissa hæredi.uel bonoꝝ pos.
Si minor se maiorem ꝺixerit
Si sepius se in integꝝ restitui postulet
Si maior factus ratū habuerit
Satisdando
Sportulis
Seruitutibꝫ et aqua
Si certū pet'.
Suffragio
Si seruus extero
Si ꝓpter publicas p̄stationes
Si sine sensu uel reliquijs
Si quis alteri uel sibi
Si seruus exportandus
Si mancipiū ita alienatū sit
Sponsalibus
Si rector ꝓuincie
Si quacūq̄ p̄dictus pt̄ate
Si nūcio ex rescripto principis
Secundis nuptijs
Si scḋo se nupserit mulier
Soluto mr̄imonio ⁊ q̄dmodū ꝺos pet'
Si ꝯstante mr̄imonio ꝺos soluit
Si ex pluribꝫ tutor uel curator
Si mater indēnitatem ꝓmiserit
Si ꝺtra mr̄is uoluntatē
Si tutor nō consenserit
Si ex falsis allegationibꝫ
Si qs ignorans re minoris
Si tutor rei publice
Si maior factus ratū habuit
Seruis fugitiuis
Si in fraudē patroni
Si aliquē testari ꝓhibuerit
Si obmissa cā testi.
Suis et l̄tīmis hæredibꝫ
Senat9 ꝯsulto claudiano tollendo
Seruo cōi manumisso
Seruis rei publice

Senatus ꝯsulto orphitiano
Sentētijs p̄fecti pretorio
Sñijs ex piculo recitandis
Sentētijs int̄locutorijs oīm iudicū
Snīa que sine certa quantitate
Sñijs que p eo q̄ interest pferunt̄
Si a non competenti iudice
Snīam rescindi non posse
Si plures sil̄ una snīa fuerāt ꝯdēnati
Si ex falsis instrumētis
Si pendente appellatōe mors int̄uenerit
Si unus ex pluribꝰ appellauerit
Si de mōmētanea possessione fūit ap^tum
Si p uim uel alio mō
Saluiano interdicto
Si res aliena pignori data sit
Si in cām iudicati pignus
Si uendito pignore datū sit
Si uēdito pignore agat̄
Si unus ex pluribꝰ hēdibꝰ
Si pignoris quēstione
Solutionibꝰ et liberationibꝰ
Si reus uel accusator
Si qs Impatori maledixerit
Si quis cām cuiꝰ tutor
Sepulchro uiolato
Sedicionis
Snīam passis ꝫ restitutis.
Ransactionibꝰ
Tēporibꝰ in integꝝ resti.
Testibus.
Testamētaria tutela
Tutela uel cura. qui satis nō dedit
Testamēto militis
Testamētis
Tabulis exhibendis
Testamētaria manumissione
Tēporibꝰ ꝫ repationibꝰ appellationuꝫ
Eteri iure enucleando
Ut lite pendente
Ut oēs tā ciuiles q̄ militares
Ut nemo p̄uatus titulo p̄dijs
Ut que desunt aduocatis iudex suppleat
Ut nemini liceat sī iudice se uidicare
Ubi ꝫ apud quē
Uxoribꝰ militū et eoꝝ qui
Ut nēo inuitus agere cogat̄
Ubi in rem actio
Ubi de rōnijs agi oꝫ
Ubi de possessione agi oꝫ
Ubi quis decuriali uel coartali
Ubi cā fiscalis agit̄
Ubi de fideicōmisso agi oꝫ
Ubi de crimie agi oꝫ
Ubi de hereditate agat̄
Ubi ueniat̄ qui certo loco p̄misit
Ubi de cā status agi opꝫ
Ubi senatores uel clarissimi uiri
Usufructu ꝫ habitatione
Ut actiōes ab hēdibꝰ ꝫ oꝝ hēdes iciāt
Usuris
Uectigalibus
Ubi pet̄at̄ tutor uel curator
Ubi pupilli educant̄
Ubi cā post pubertatē
Usuris pupillaribꝰ
Unde legitimi
Unde liberi
Unde uir et uxor
Uerboꝝ et rerū significatōe
Usuris ꝫ fructibꝰ legatoꝝ
Uenditione libertatis
Usucapione p emptore
Usucapione p donato
Usucapione p dote
Usucapione p hērede
Usucapione trāsformanda
Usuris rei iudicate
Unde ui
Uti possidetis
Uillis aggeribꝰ nō rūpendis
Ut infra certū tps
Ui bonoꝝ raptoꝝ

Rubrice auctenticoꝝ

Admistūtibꝰ offā i sacri. applā.
Appellatōibꝰ ꝫ īt̄ q̄ tpa dēt ap-
Apud qs oꝫ cām dici mōchos pellari
Armis
Appellationibꝰ
Alienatione emphiteosi

Onsulibus
Cõstitutio que ex ascripto
Cõsanguineis ⁊ uterinis fratribꝫ
Constitutio q̃ de dignitatibꝫ
Constitutio innouat legez
Collatoribbꝰ ⁊ alijs capitulis
Efensoribꝫ ciuitatũ
Depositionibꝫ ⁊ denũciationibus
Duobus reis ꝓmittendis
Eclesiaꝝ rerum
Exhibendis et introducendis reis
Equalitate dotis
Exactionibꝫ et qui ꝺueniunt
Ecclesiasticis titulis
Ideiussoribꝫ ⁊ mandatoribus
Filijs ante dotalia instrumẽta
Iusurandũ qđ prestat ab his
Iureiurando a moriente ꝑstito
Incestis inutilibꝫ nuptijs
Instrõꝝ cautela et fide
Judicibꝫ et ut nullis
Immẽsis donationibus
In medio litis
Interdictis
Enonibus
Litigiosis et decima ꝑte litis
Onachis
Mensura ordinandoꝝ clericoꝝ
Mandatis principũ
On colligendo scdo nubentes
Nõ alienãdis aut ꝓmutandis rebꝫ eccl'ie
Nuptijs
Nullũ agrigole ẽditione tenẽ illi⁹ terraz
Neq; uirũ ex dote
Riuilegijs dotis
Priuilegijs archyepi
Non oporteat epos ⁊ reliqs clericos
Quibꝫ modis nãles legitimi
Quibus modis nãles efficiũt sui
Eferendarijs palatij
Restitutionibꝫ et ea que parit
Reis ꝓmittendis
Restitutionibꝫ
Restitutionibus ꝺimissarij
Raptu mulierũ
Enicas nõ solum fide ꝑstant
Sanctissimis epis
Riente ⁊ semisse
Tabellionibus
Testibus
Tẽpore nõ solute pecunie
Testamẽtis imꝑfectis
Determinat⁹ sit numer⁹ clericoꝝ
Ut iudices sine quoq̃ suffragio
Ut eccl'ia romana centũ annoꝝ ꝑscripti
Ut null⁹ mutuãs agricole tẽat ei⁹ terraz
Ut ꝑponat nomen Imꝑatoris
Ut nõ fiant pignoratões ꝓ alijs ꝑsonis
Ut decetero ꝺmutatõe eccl'iasticaꝝ rerꝝ
Ut ea q̃ uocant in synatu sup clericis
Ut clerici q recedũt alijs ꝓ eis ꝑrogari
Ut in ꝑuatis domibꝫ sac̃ mysteria ñ fiãt
Ut imobilia añ nuptialẽ donationẽ
Ut facte noue constitutões
Ut nullus fabricet oratorij domũ
Ut ab illustribꝫ ⁊ sup cã sũt digni
Ut urbane ordinarie ꝑfecture deñt
Ut oẽs obediant iudicibus ꝑuintiarum
Ut bi q obligatas res ꝑhibẽt numeroꝝ
Ut nõ luxurient cont nãm
Ut liberti decetero auro nõ egeãt
Ut clerici apud ꝓprios epos ꝺueniant
Ut sine ꝓhibitõe mis debi.
Ut ex actibus extantibꝰ dotis
Ut neq; miles neq; federatus
Ut amisse uisiões ꝑscriptiões hãc
Ut cũ de appellatione cognoscit
Ut liceat matri et auie
Ut sponsalicie largitas
Ut litigantes iurent
Ut fratꝝ filij succedant
Ut nulli iudicũ liceat
Ut differentes iudices
Iusris nauticis

Rice institutionũ.

Adoptionibus
Attiliano tutore uel de eo
Auctoritate tutorum
Adẽptione legatoꝝ et tñslatione
Assignatione libertoꝝ

Acquisitione p̄arrogatōz
Actionibus
A duob⁹ stipulandi p̄mittendi
Onoz possessionibus
Apitis diminutione
Curatoribꝫ
Codicillis
Onationibꝫ
Diuisione stipulationū
E q̄bꝫ cāis manumittere nō p̄ot
Excusationibꝫ tutoz
Eo cui libertis cā bona adiudicant
Emptione et uenditione
Iduciaria tutela
Fideicōmissarijs hēditatibꝫ
Fideiussoribꝫ
Is qui sui uel alieni iuris sūt
Heredibꝫ instituēdis
Heredū qualitate ⁊ dria
Hēditatibꝫ q̄ nobis ab intestato deferūt
Iustitia et iure
Jure nāli gentiū uel ciuili
Jure p̄sonaz
Jngenuis
Inofficioso testō
Inutilibꝫ stipulationibꝫ
Jniurijs
Interdictis
Ibertinis
Lege fusia canina tollēda
Legitima agnatoz tutela.
Lege falcidia
Legatis
Legitima agnatoz successiōe
Litteraz obligationibꝫ
Locatione et ꝺductione
Lege aquilia
Andato
Aptijs
Noxalibꝫ
Obligationibus
Obligationibꝫ ex ꝺsensu
Obligationibꝫ q̄ ex de licto nascūt
Obligationib⁹ q̄ ex q̄i ex licto nascūt
Offō iudicis
Atria p̄tate
Pupillari substitutiōe
Perpetuis et tp̄alib⁹ actionibus
Pena temere litigantiū
Publicis iudicijs
Per quas p̄sonas nobis acq̄rit
Jot modis ius p̄ie p̄tatis soluitur
Qui dari tutoꝛes in testō p̄nt
Quibus modis tutela finit
Quibus alienare lz uel nō
Quib⁹ nō est p̄missū facere testū
Quibus modis testā firmant
Quibus modis retrahit obligatō
Quibus modis obligatō tollit
Qd cū eo q in aliena p̄tate est ⁊ de p̄.
Erū diuisione
Rebus coꝛp̄alibus et incoꝛp̄alib⁹
Replicationibus
Atisfactione tutoz et curatoz
Suspectis tutoꝛib⁹ et curatoꝛibus
Serui tutibus
Singulis reb⁹ p̄fideicōmissuz relictis
Senatus ꝺsulto terculiano
Senatus ꝺsulto oꝛphitiano
Successione cognatoz
Seruili cognatione
Successione libertoz
Successionib⁹ sublatis q̄ fiebant
Stipulatōe seruoz
Societate
Satisdationibus
Utelis
Testamētis oꝛdinādis
Testamento militari
Sufructu
Jsu et habitatione
Jsucapionib⁹ ⁊ lōgi tp̄is p̄scriptionib⁹
Julgari substitutione
Jerboz obligationibus
Ji bonoz raptoz
Sūt alie Rice in.x°xi° li°⁊.xij°Codicī.
et in usib⁹ feudoz q̄ hic p̄rarū allegant
iō eas ponē nō curo

Rice iuris canonici

Hic p̄ scīēdū q̄ decretū n̄ distīguit p̄

Rícas ſ in tres ꝑncipales ꝑtes. q̃z ꝑ otinz cc̃tũ et unã diſtinctiones ⁊ ſb̃ qlz diſtincti one capl'a. ſcda ps otinet. xxxvi. cás ⁊ ſb̃ q̃ libz cã qões et ſub qoib⁹ capl'a. et. xxxiij. a qõe. iij. uſq; ad qõz q̃rtã int̃ponit̃ ẽctat⁹ de ꝑnĩa. q diuidit̃ in. vij. diſtinctioẽs ⁊ ſb̃ q̃lz diſtinctiõe capl'a. tertia ps eſt de ꝺſec̃ tione que diuidit̃ in quiq; diſtinctioẽs ⁊ ſub q̃lz diſtinctiõe capl'a. alij xo libri iur. canonici Rícas otinẽt q̃ ſequũt̃ ✠

ACcuſatoib⁹ igſitoib⁹ denũciatoib⁹
Adulterio⁹ ſtupro
Alienatõe iudicij mutandi cã fcã
Apoſtatis
Arbitris
Aur̃te ⁊ uſu pallij
Aptiſmo et eius effectu
Bigamis
Alũniatoribꝫ
Capellis monachoꝝ et alioꝝ religioſoꝝ
Cã poſſeſſionis et ꝓprietatis
Celebra⁹ miſſaꝝ ⁊ ſacrõ eucariſtie ⁊ diuis
Cẽſibꝫ exactioibꝫ ꝑcũtioibꝫ officijs
Cohabitatione clericoꝝ ⁊ muliez
Clamdeſtina deſponſatõe
Clericis ꝺiugatis
Clericis nõ reſidentibꝫ
Clerico egrotante
Clericis pugnantibꝫ in duello
Clerico uenatore
Clerico ꝑcuſſore
Cl'ico excoicato deꝓito l' it̃dcõ miſtñte
Clerico ꝑ ſaltũ ꝓmoto
Clerito q ordines furtiue ſuſcepit
Cognatõne ſpirituali
Cognatione legali
Colluſionibꝫ
Comodato
Cõceſſione ꝓbende ⁊ eccl'ie nõ uacãtis
Cõditionibꝫ nõ appoitis ĩ diſpenſatõe et
Cõfeſſis aliꝫ ꝺctis
Confirmatõe utili uel inutili
Cõſtitutionibꝫ
Cõſuetudine
Corpore uitiatis nõ ordinandis
Cõiugio leproſoꝝ
Cõiugio ſeruoꝝ
Cõſanguinitate et affinitate
Cõſecratõe eccl'ie uel altaris
Cõuerſione cõiugatoꝝ
Cõuerſione infidelũ
Crimie falſi
Cuſtodia eucariſtie criſãt⁹ ⁊ alioꝝ ſacr̃oꝝ
Ecimis ꝓmitꝫ et oblationibꝫ
Delicto pueroꝝ
Depoſitione
Deſponſatõe ipuberũ
Dilationibus
Diuortijs
Dolo et ꝺtumacia
Donationibus diuorũ fl̃ituẽda
Donatiõibꝫ ĩt̃ uiz ⁊ uxorẽ ⁊ de ꝺte p⁹ cõ q furtiue ordines ſuſcepit
Eccleſijs edificandis l' reparandis
Electiõe et electi ꝓtate
Emptione et uenditione
Eo q cog⁹uit ꝺſanguineã uxoris ſue
Eo q duxit ĩ mr̃iõ⁹ quã polluit p adl'te⁹
Eo q mittit̃ ĩ poſſeſſiõz cã rei ſeruande
Etate ⁊ qualitate ⁊ ordie ꝑficiendoꝝ
Exceptionibus
Exceſſibꝫ prelatoꝝ
fErijs
Feudis
Fide inſtrõꝝ
Fideiuſſoribꝫ
Filijs ꝑſb̃oꝝ
Foro ꝺctenti
Frigidis ⁊ maleficiatis ⁊ ipotẽtia coeũdi
Furtis
Ereticis
Homicidio uolũtario uel caſuali
His qui alios occidũt
His qui ui metuue cã fuerit
His q̃ fiũt a prelato ſũ ꝺſenſu capituli
His que fiũt a maiori ꝑte capituli
Ydeis ⁊ ſarracenis et eoꝝ ſeruis
Immunitate eccleſiaꝝ
Infantibus et languidis expoſitis
In integrũ reſtitutiõe
Iniurys et dãno ꝺto
Judicijs

✠ Iſta eſt rubricar tabula· quiq; librorꝫ decretaliũ facta ꝑ alfabetũ q̃ intelligitur ſic· ꝓma lr̃a abath; q̃ eſt ĩ trigi eſtra mã gnaz ſignificat librũ. Alia uõ abati ⁊ lr̃e ſignificãt rubricas· ut ĩ hoc ex̃· hic ĩ principio habes· q q; ſignificat quintũ librũ poſtea habes· ⁊ q; ſignificat ꝓmaz rubricaz· et ſic de aliis

Jureiurando
Juramẽto calũnie
Jure patronatus
Jnstitutionibꝫ
Jtis ꝯtestatione
Lite pendente nihil innouet᷑
Locãto et ꝯducto
Magistris ne aliqd exigant p ꝯcẽdo
Maiozitate et obedientia
Maledicto clerico
Mãdato ꝯtracto ꝯtra interdictũ eccl'ie
Mutuis petitionibꝫ
Mtis ex libro uẽtre
Ne clerici uel mõchi secularibꝫ negocijs
Ne plati uices suas
Ne sede uacante
Nõ ordinato ministrante
Noui operis nũciatione
Oblatione libelli
Obligatis ad rõcinia ordinãdis uel nõ
Obseruatõe ieiunioꝝ
Officio archydiaconi
Officio archypb̃ri
Offõ pnicerij
Offõ sacriste
Offõ custodis
Offõ uicarij
Offõ ꝯ ptãte iudicis delegati
Offõ legati
Offõ iudicis ordinarij
Offõ iudicis
Ordinandis ab epõ q renũciãt epatui
Ordine cognitionũ
Mctis
Parrochijs et alienis prochianis
Peculio clericoꝝ
Penis
Penitẽtijs et remissionibꝫ
Peregrinis clericis
Peregrinantibꝫ
Pignoribus
Plus petitionibꝫ
Postulatione
Postulando
Prebendis et dignitatibꝫ
Precarijs
Presbro nõ baptizato
Prescriptionibꝫ
Priuilegijs ꝯ excessibꝫ ꝓuilegiatoꝝ
Presũptionibꝫ
Probationibꝫ
Procuratoribus
Purgatione canonica
Purgatõe uulgari
Purificatõe pb̃ partũ
Qui clerici uel uouẽtes
Qui filij sint legitimi
Qui matrimoniũ accusare pñt
Qptõibꝫ ecclẽdiarijs ꝯ uiolatõibꝫ eccãꝝ
Reb̃ eccl'ie alienãdis uel nõ
Recusationib9 appellationib9 ꝯ relatiõib9
Regularib9 et tĩseũtib9 ad religionẽ
Regulis iuris
Religiosis domib9 ut epõ sint subiecte
Reliquijs ꝯ ueneratione scõꝝ
Rex pmutatione
Rescriptis et eoꝝ ptitipationib9
Restitutione spoliatoꝝ
Mcra unctione
Sacrõs iterandis uel nõ
Sagittarijs
Scismaticis
Scrutinio et ordine faciendo
Secũdis nuptijs
Snia et re iudicata
Snia excoicationis
Sepulturis
Sequestratione possessionũ
Seruis nõ ordinãdis ꝯ eoꝝ manumiss̃
Symonia ꝯ ne aliqd spũalib9 exigat᷑ l᷑ p
Sindico mittat᷑
Solutionib9
Sortilegijs
Sponsalib9 et mrionio
Sponsa duoꝝ
Statu monachoꝝ
Successionib9 ab intestato
Sũma trinitate ꝯ fide catholica
Supplenda negligenti plato
Mpib9 ꝯ q̃litate ordinãdoꝝ
Testamẽtis
Testibus

Testibus cogendis uel nō
Torneamētis
Transactionibꝫ
Translatōe epi et electi
Treuga et pace
Erboꝝ significatione
Uita et honestate clericoꝝ
Uoto et uoti redēptione
Usuris
Ut lite nō detestata nō procedat ad testiuꝫ
receptiōz l' ad diffinitiuā sniam
Ut eccl'ia^ca^ benficia sū diminutōe deferāt

Diuisio decretalis.

Prima creat clericos.offā pparat inde
Altera iudiciū cū requisitis appellat
Tertia de uita ctractibꝫ restaq; mētis
Nubē q̄rta docet et q̄ spectant ad illud
Ultīa crimibꝫ penas subiūgē curat

Deo gras

Considerādū ē de canonibꝫ pnitētialibꝫ ad q̄rū intelligentiam pnōndū ē q̄ sic i sniis pticis q̄ usant cē opa 7 fmo i pticulari 7 certꝫ et dubiꝫ fmo a' in uniūsali hꝫ certitudinez si tū applicat ad singularia incipit q̄dāmō hre certitudiné ut q nō cōsiderat circūstātias pticulares potiꝫ deuiet q̄ se rectificet ut pz in medicina et scia morali sic ē intelligendū inppoito q̄ canones instruūt in gēali qūo ē pnia iponēda dz discrete siue plbris discretis relinq̄ q cōsiderant circumstātias psonaꝝ attēdentes ad canones sic ad regulas directiuas q̄ si dē canones imponat nō rte iponūt.nulli q̄ plbro lz facē aliq̄d qđ possit patrū regulis obuiare di xxxvij.nulli. In canonibꝫ magis dē mīet pnia q̄ ad tps q̄ q̄ ad malū q̄ illa determinatio ē certior et cōior hec Bonauē.ut q̄ scias q̄'r dz procedē abitriū plbri nō qđ dē sic dcm ē.s.septēnijs ē p pccō mortali penitētia iponēda.et hꝫ nō tm ppt tpis diurnitatē sz magꝫ ppt significatiōz.in ueteri eiz lege Maria soror Moysi lep̄ percussa separata fuit extra castra septē diebꝫ numeri.xij. maria significauit pnitentē iterp̄tat enī amaꝝ mare hec pnituit septē diebꝫ sz nō pnitet septē ānis qđ significatū ē Ezechi 4°. die p ano dedi tibi.si q̄rat q̄re pnia sit aggrauata cū lex noua sit nē. R̄ q̄ hic est maior ingētitudo ppt maiorē grāz 7 maior detēptus ppt maiorē dignitatē noue legis i q̄ xpi sanguis ē effusus 7 q̄uiꝫ pccz ppt statū pccātis q dz eē pfectior 7 ulteriꝫ satisfactio in lege noua dēt eē pfcā ut in pstinū statū reducat 7 q̄ sol in una die nō redit in idez pūctū sz in in ano iō dies dūsus ē in annū rursū q̄ pfectū remediū in lege noua iō annus multiplicari dēt p septē et ppt septē dona sci spūs rcupanda et ppt octes tres aie et q̄tuor corpis obtinēdas.huiusmōi āt pnia nō ē oibꝫ iponēda si est insinuāda ut cogscat q̄ grauis ē culpa hec Bonauē.lz aūt p singul' pccis crimialibꝫ sit statuta talis pnia dz tū ipōni maiꝫ l' minus aspa put maioritas l' minoritas crīs cū ceteris circūstantijs hꝫ exposcit ut in sequētibꝫ pz.Q pdcā nāq; rē excipiunt plurimi ca^9 in qbꝫ ppt dignitatē peccantis 7 crīs enormitatē ponitur pnia.maior aliq̄n eē ex uarijs cāis minor Ad hꝫ q̄ q̄ plbr cē pnias disponendo cautiꝫ arbitret notādi sūt ca^9 in qbꝫ p canones certe pnie iponunt q̄s.s.canones tēt plbr scire ut dcm ē.s. Primꝫ ē q̄ si plbr fornicatiōz fecerit pniam.x.annoꝝ faciat hꝫ mō q̄ inclusus scenā ceteris i aliq̄ loco remotꝫ sacro indutꝫ et humi pstratꝫ mi sericordiā dei iugit' iplorans pnus tribꝫ mēsibꝫ dinuis a uespe in uespam pane et aq̄ utat exceptis dominicis diebꝫ et festis pcipuis in qbꝫ modico uino piscicul' et liguinibꝫ recreet elapsis aūt sic tribꝫ primis mensibus de illo loco exeat non tamē in publicum procedat ne populus in eum scandalizet et per hoc uidet q̄ de

publico crīe loquat̄ post h̄ resūptis uiribꝫ aliquātulū vnū ānū ⁊ dimidiū in pane ⁊ aqua expleat exceptis dn̄icis ⁊ alijs p̄cipuis festis in quibꝫ uino ſigm̄c ouis ⁊ caseo pōt uti finito sic p̄ ano ⁊ dimidio ꝓticeps sit corpis dn̄i ⁊ pacē ⁊ psalmos cum alijs fribꝫ canēdꝰ. i chorꝫ vltimꝰ repit̄ ad altaris nō accedat sed minoꝝ ordinū tm̄ officiū gerat deide usq; ad opletōez septi ānī tres ltimas rias z^am 4^am ⁊ 6^am. excep tis diebꝫ paschalibꝫ qui.s. quita in pane et aqua ieiunet 3^am tm̄ feriā vno psalterio uel denario si sit oparius redimere possit ⁊ sic 7^m annū opleuerit pōt eū eps ad statū pristinū reuocare ita tm̄ q̄ i tribꝫ ānis sequēt̄ sine nulla redēptōe oi sexta feria i pane ⁊ aqua ieiunet ⁊ eadē pnia iponēda est presbr̄o de oibꝫ alijs p̄cis que dꝫ pōez idu cūt p̄bāt̄ h̄ oia xviij.di.presbr.si fornicatōnem. qđ itelligūt quidā de simplici fornicatione alij forte melius ſm Ray. de adulterio l̄ incestu q̄ ognouit coniugatā cosanguineā l̄ affinē. Scōs casus ē si presbr̄ ognouit filiā suā spūalē quā.s.baptizauit l̄ i baptismo l̄ i confirmatiōe tenuit l̄ que sibi ocessa fuit dēt pnīaz agere xij.annis ⁊ etiā dēt deponi si crimē sit manifestū ⁊ pegrinādo xv.annis pniteat ⁊ postea monasteriū intret ⁊ tota uita sua moratur ibidē. Eps vero qui talia omisit pniteat xv.annis ipsa uero mulier dēt oia reliquere res suas pauperibꝫ dare ⁊ uersa usq; ad mortē in monasterio seruire xxx.q.iij. si quis sacdos.⁊.c.ñ dēt. Tertiꝰ ē q̄ quicūq; filiā suā spūalē l̄ mr̄ez ognoscit vij. annis pniteat ⁊ sil̄iter ei consentientes. xxx.q.iij. non oportet. Quita ē si quis otrahit cū aliq̄ alijs desponsata p̄ verba de p̄nti ipsa dimissa. xl.diebꝫ ieiunet in pane ⁊ aqua ⁊ vij.ānis pniteat.ex̄ de spon.duo.accepisti. Quintus casus est qui ognoscit duas omatres l̄ sorores siue vxor̄ viuat siue nō ad minꝰ vij.annis pniteat lz plus dēret.xxx.q.iiij si presbr̄. Sextꝰ ē qui ognouit monialē siue deuotā x. annis pniteat ⁊ sil̄iter ipsa secundū formā p̄dictā. xxvij.q.i.de filia.c.

deuotā. In quoꝝ .i.c. dicit̄ q̄ si filia epi presbr̄i l̄ diaconi pꝰ votū solēne otraxit mrioniū nō admittit̄ ad coionē nisi marito defuncto pniaz ageret. si aūt eo viuente decesserit ⁊ pniaz egerit ⁊ coionē petierit tm̄ in fine vite recipiet eā. In z^o. casu dicit̄ q̄ deuota peccās nō ē recipienda in ecclesia nisi peccare desierit ⁊ desinēs egerit pniaz x.annis postea recipiat̄ ad coionē ⁊ anteq̄ in eccl'ia admittat̄ ad oroez ad nullꝰ oui uij xp̄iane mulieris accedat. Septimꝰ ē de eo qui ognoscit duas sorores l̄ mr̄ez ⁊ filiā l̄ amitā ⁊ neptē pniteat vij.annis. si aūt sciēter priuet̄ coniugio. xxxiij.q. ultīa. c. signanter duabz et cf si se. Octauꝰ ē qui ducit in vxorē eā quā polluit p adulteriū pniteat v.annis.xxxi q.i.si qua vidua. Nonꝰ ē si otra nāz pcauit si sit clericꝰ dēt deponi. l̄ religōi ēdi si corrigibil̄ appareat ad ppetuā pniaz pagēdū si x̄o sit laycꝰ a cetu fideliū vsq; ad dignā satisfactionē dēt fieri alienꝰ. ex̄ de excess.prel'.clerici. hec ei vitiū maius ē q̄ ognoscē mr̄ez.xxxij.q.vij.adulteriū. ⁊ ē Aug. adulteriū inquit malū uincit fornicationē vincit̄ aūt ab incestu fornicatio. pcius enī ē cū matre q̄ cū aliena vxore concubere si oim hoꝝ pessimū ē qđ otra nāz fit ut si vir mē brū mulieris nō ad hoc ocessa uoluerit uti hec Aug. quecūq; aūt mō tale factū exerceat̄ p̄ter q̄ iter viz. ⁊ femīnā ordinate. i uase debito uitriū otra nāz ⁊ sodomiticū iudicat̄ ut dicit Ray. Xꝰ.ē q̄ coierit cū brutis peniteat pluſq; vij.annis ⁊ sil'iter pro incestu xxxij.q.ij.h̄ ipm. ⁊ ſ.se. Xi.ē q̄ presbr̄ q interest clādestinis nuptijs triēnio suspēdi tur ⁊ si culpa exigerit grauiꝰ puniat̄. ex̄ de clā.des.cū ibibitio suspēdat̄. Xij.est q̄ qui votū simplex violauerit pniteat tribus ānis.xxvij.di.si vir. Xiij.ē q̄ qui fuerit excōicatꝰ celebrauit dēt triēnio penitere ⁊ feria ij.iiij.⁊ vi.a vino ⁊ carnibus abstinere.xi.q.iij.de his. de pena vero dēq̄ dati celebrātis.l̄ di.x.accedēs. Xiiij.ē. q̄ homicida volūtarius sine spe restōis deponit̄ ⁊ pniteat vij.annis.x.di.miroz. Xv.q̄ homicida casualis pniteat v.annis

ꝛ ꝫ ꝑm Ray. si culpa casū precessit al'r nō
nisi forte ad cautelā. di. l. nō. ī duob. c. se
vi. é ꝙ si qs fecerit hoīcidiū ꝑp necita
té euitabilé pēiteat ñ. an. r. di. i. ꝫ si ieuita
bilis eēt sibi īputaret. x. di. ꝙ te. qđ vex
é quo ad culpā ꝫ bonū eēt ꝙ peniterz quo
ad cautelā ꝛ īnocētiā suā ecclesie oñendā
ex de homi. c. ñ. ſ. ult. ꝛ ꝑm Ray. forte visti
qui pōt ī hoīcidio necēio sic ī casuali. s. vtx
culpa pcesserit necitate l' nō. ar. x. di. de his
nō. ex de homi. īterfecisti. ꝫ ꝛ si quis p insa
niā omittat hoīcidiū non ei īputat. xxx. q
iij. iudicas qui ñ etī ā ītuitu disciplīne in
cante pcutiēdo occidit deponit. ex de hoī.
presbm. ꝫ qui ligatū latronē interficit de
ponit. ex de homi. suscepim⁹. qui aūt latro
né occultū occidit quē viuū ꝺphēdere po
tuit. xl. diebꝫ nō ītret ecclesiā ꝛ al' penitē
dēat ex eo. ti. c. v. ubi de hoc. qui uero paga
nū l' iudeū occidit peniteat xl. diebꝫ. di. x.
ſ. qñ odij. vij. é ꝙ matricida peniteat
x. ānis. ꝑm formā satis apte traditā. xxx. q. in
latronē al' latorē. Uxoricide ẋo grauior
pnīa dēt īponi talis enī ꝛ qui dū occidit
nūḡ equitat nec vehiculo portat nec ma
trimoniū ꝺtrahit vsq; ad x. ānos carnē ñ
ꝺmedit nec vinū bibit ꝛ alia q̄ hñt xxxiij
q. ij. admonere. ꝛ c. quicūq; īpoītur a' pnīa
maior uxoricide ñ ꝙ illud pccatū sit gra
uius isto ꝫ ꝙ hoies ꝓniores sūt ad occidē
dū uxores ꝙ mres. maiꝰ enī pccatū é occi
dere mrez ꝙ uxorē occidere ut dic Bona.
in. iij. sniaꝝ. ꝛ ītelligit hoc. Guil. uero
durl. tz ꝺtrariū in reportorio pro eo ꝙ uxo
cide īponit pnīa maior. mihi magis placet
sniā aliox ꝫ qualē pnīaz agere dēnt qui fi
lios occidūt. R' a' é certū ꝙ ipsimz sciēter ī
tfecerūt ꝛ sic dēt eis īponi pena maior ḡ
pro alio hoīcidio. ar. ex eo. c. ult. in ter. ꝛ glo.
ꝛ de homi. cū iuramēto. de pc. di. x. a' facta
in ꝫ tñ casu vir uxorē recupat quā coact⁹
amiserat ꝛ ipsa pnīam agit ꝑm arbitrium
epi ita ꝙ si hz alios filios pacifice gubna
re possit eos uxor ex e. ītellexim⁹. ꝙ si vix
nō hz īduci dēt ut ītret religionē ad qđ si
nō pōt īduci tuti⁹ é ei dare licētiā nubēdi
vt ex. c. ueniēs. ꝛ ꝫ qñ timet de ieōtinētia
al' nō ut xxxi. q. ij. ī adolescētia et si pr̄ sit
clericus ab officio altaris dēt ꝑpetuo absti
nere ꝛ ei grauior ḡ layco nō tñ publica ñ
veniat in publicū pnīa dēt īponi ut ex de
pc. quesitū. a' certū é ꝙ nō īterfecerūt nec
in culpa fuerūt. ſ casu fortuito ꝺtigit ꝛ sic
destructo iure ī nullo tenet. ar. ex de hoī.
ex lr̄is. ij. ꝛ c. iohānes. ꝛ c. ult. nisi uelit ad
cautelā penitere ī dubio tñ psumit ꝙ hoc
ex certa scīa ſ ex iniuria ꝓueīret ex de pſūp
afferre. a' certū é ꝙ nō adhibuerit oēm di
ligentiā quā potuerit ꝛ debuerit ꝛ sic cul
pa precessit cām. ꝛ si sit grauis culpa ut si
posuit puex ī medio ꝑm arbitriū pnīarij
l. di. si qua fem. ꝛ c. se. ꝛ c. si qs spōte eccl'ia
si sit occl'tū publica si sit publicū ꝛ maior
si in lecto suffocet quo ad pnīaz que é ar
bitraria ñ tñ q̄ ad ordines ꝓpter hoīcidiū
qđ é delictū enorme. l. di. miror. si aūt cul
pa q̄ pcessit casū sit levis ut si posuit pue
rū eodē lecto lōge tñ a se īponit pena triū
an. ꝑm ꝫ intellige ex eo. de infātibꝫ. monē
di etiā sunt parētes ꝙ tā tenellos secū in
vno ñ collocent lecto ne qualibz negligē
tia īterueniēte oppmāt et suffocēt. ut ij.
q. v. ꝺsuluisti. ꝛ ꝫnō distīguit hosti. ꝛ ber.
ex de infan. Quid de illis qui filios l' ser
uos suos infantes l' etiā adultos relegata
pietate exponūt. i. ex se ponūt ex ecclesias.
ut aliqui moti mīa colligāt eos. R' tales ḡ
uiter pecāt qui eū ignorēt sepe ꝺsanguitas
expositoꝝ ꝺtrahē possent mrio cū sororе
l' cū ꝺsanguinea iō exponēs tēt de ꝫ pēo
penitere ꝛ é puniēdus sicut expositꝰ si sciē
ter cū tali ꝺtrahēt puniret. ex de peni. offi
cij. ꝑm hosti. talis enī ꝑm Ray. é tanḡ hoī
cida iudicād⁹ qui hoiez sibi ita ꝺiūctū pi
culo mōtis expōit. ꝺsideratū. tñ circūstātijſ
ꝛ vtx ad hec mors secuta fuerit l' ñ fuerit
pnīa morāda erit erunt aūt tales irregula
res ꝑm Ray. si mors inde sit secuta ꝙ. s. fu
erūt ī culpa eos. s. exponēdo vl' aliméta ne
gādo tñ ꝑm Ro. si in nulla culpa fuissent
ꝙ forte ꝫ elemosinas querēdo nec al'r eos
alē possent irregl'ares nō eēnt nec pēarēt.

¶ xviij.ē ꝙ qui ꝓsb̄m ītersecit pnite at xij.annis.eī dc ꝑ.7 re.c.ij. dc pnīa vero eiꝰ qui occidit monachū ℓ clericū ſbdyaco nū ℓ dyaconū hr̄ xvij.q.iiij.qui occidit. ꝺ pnīa aūt eiꝰ q̄ machinat in morte dñi ſui ℓ in regime eiꝰ hr̄ xxiij.q.ult.§.ſi quis.

¶ xix.ē ꝙ q̄ iuſte alīū ad mortē accuſat xl. diebꝫ ī pane 7 aqua ꝓ vij.an.peiteat 7 h̄ ſi accuſatꝰ ſit occiſus.ſi aūt tm̄ mēbrū ꝑdide rit triēnio pniteat.eī dc accu.accuſaſti.hꝫ ſti.eni 7 Jo.dc dco in ieiunando intellexe rūt ꝙ prius peniteat ꝓ vij.an. quolibꝫ an no ieiunādo xl.diebꝫ ī pane 7 aqua.zꝰ xo ꝓ iij annos Guil.ouerl. ītellexit prout lra magis ſonat.ſ. ꝙ prīꝰ ieiunabit xl.diebꝫ ī pane 7 aqua ſiue ꝺtinue ſiue ītерpellate 7 ꝓ vij.an.7 ieiunabit 7 pnitebit nō tm̄ ī pa ne 7 aqua ſi ad arbitriū pſbr̄i.zꝰ xo ꝓ iij quarātenas. ꝑma añ natalē dñi. zª añ paſ ca zª añ ſanctū Joh̄ez.has eni inſtituit hc. Pe.ut hr̄ in cronicis ieiunabit tūc in pāe 7 aqua ꝑbāt̄ h̄ ſm ipm̄.xxij.q.v.c.i.ij.7 iij ¶ x.ē piurus in pane 7 aqua ieiunabit 7 vij.an. ſequētibꝫ pniteat 7 ſemꝑ dēt ēe in pnīa.ſ.īterioꝛi.vi.q.i.quicūq;. ¶ xi.ē ꝙ qui expulſus ꝺitionaℓr a dño ſcīeter ꝓ iurat ſi liber fit xl.diebꝫ ī pane 7 aqua 7 h̄ ſm glo.ītellige ℓ ꝺtinue ℓ ītерpellate pe niteat 7 vij.annis ſe.nō tm̄ in pane 7 aqua ut dicit glo.ſi uero ſeruꝰ fit eiꝰ qui eū coe git tribꝫ q̄rātenis 7 ltīmis ferijs.ſ.ij. iiij. 7 vi.xxij.q.v.q pupilli. ¶ xij.ē q̄ iurat ī manu epi ℓ ī cruce ꝺſecrata pīteat tribꝫ an.ſi xo ī cruce ñ ꝺſecrata vno an. q xo co actꝰ 7 ig̃ras ig̃rātia iuris 7 pea ꝺgnoſcit peniteat iij.quarāteis.xxij.q.v.c.ij. qui ue ro coactꝰ ꝓ vita redimēda ℓ qualz cā ℓ ne ceſſitate piurat ꝙ corꝑ plus ꝙ aīaz ꝺilex it tribꝫ q̄rāteis peniteat.e.q.c. ſi q̄s coactꝰ Alij iducūt iij.an.7 vnū ex his in pane 7 aqua. ¶ xiij.ē ꝙ q falſū ſcīeter ℓ aliū iu rare cogit diebꝫ xl.peniteat ī pane 7 aq̄ 7 vij.ſe.an.nū ꝙ ſit ſine pnīa.ſ.īterioꝛi.alij eē ſi ꝺſcij fuerūt ſiℓr peniteāt.xxij.q.v. ſi q̄s ꝺuictus. ¶ xiiij.ꝙ qui menſurat in fl'a meſura.xxx.diebꝫ ī pane 7 aq̄ ieiunet ex ꝺ ꝺtra.emp.ut meſure.dc pna aūt fl'arij lra rū hr̄ eī.c.ad cuidētiā dicā ad fl'arioꝛ 7 ꝺ x.ſig.nouim. ¶ xv.ē q frāgūt pniaz ſo lēne ſiue redeūdo ad cria ꝓna ℓ ſiℓia ſiue redeūdo ad negociatione ℓ militiā ſecula ré que ſibi fuerāt ītердca ſibi ītra eccℓiaz fidelibꝫ oꝛone iūgūt a coione ſuſpēdūt a catholicoꝛ ꝺuiuñs ſepāt 7 pnitē dēt.x an.7 ꝺicēt ī fine vite.xxij.q.ij.7 dc his xo dc pc.di.v. ſi quis uero. ¶ xvi.ē ꝙ qui dicit miſſā 7 nō ꝺicat dēt āno pnitere 7 ī teri miſſas nō cātare.dc ꝺſe.di.ij.relatū.

¶ xvij.ē ꝙ ꝓsbr̄ qui mortuū clericū iuol uit in palla altaris peniteat x.an.7 meſibꝫ v.ꝺyaconꝰ xo triēnio 7 ꝺimidio ꝺ ꝺſe.di. i.nemo ꝓ ig̃rātiā. ¶ xviij.ē qui ꝺmittit ſacrilegiū eccℓiam violādo uℓ criſma ſiue calicē ſacrū ꝑolutis manibꝫ accipit ℓ ſiℓia ſacrilegia ꝺmittit peniteat vij.an.ꝑ āno eī cimiteriū qꝺ violauit ꝺſiſtat.z°. anno ante foꝛes eccleſie. z°. in eccℓia 7 hic triēnio car nes ñ ꝺmedat.vinū ñ bibat niſi in paſcha ℓ natali ñ offerat nec ꝺione accipiat.4°. an. cōicabit 7 ꝑbis v.7 vi.7 in vij.tribꝫ ferijs in carnibꝫ 7 vino abſtineat ieiunādo xij.q ij.dēmō.ꝺburēs aūt eccℓiaz xv.an.peniteat 7 eā reſtituat. xvij.q.iiij.§.ſi quis.7 ꝑ xſu mai dc furibꝫ 7 factoribꝫ tā clericis q̄ lai cis hr̄.c.ij.§.peccata.7.§. ſi quis clericꝰ.

¶ xviiij.ē ꝙ ſi parētes frāgūt ſpōſalia fili oꝛ a ꝺione triēnio ſepēt 7 ſiℓr filij ſi ſint in culpa ſi tm̄ filij ſm ꝓmiſſionē facta ꝺēx erit excuſant vtiq;.ſ. quo ad pnā eccℓie ſi nō q̄ ad reatū exquo dederūt opa in ꝺriū xxxi.q.iij.ſi q̄s parētes.ar.dc pc.di.i.ſi cui ¶ xx.ē ꝙ qui blaſphēauit publice dēū vℓ aliquē ſanctoꝛ 7 marie btāz xginē illi dēt epūs hāc pnīaz iniūgere.ſ. ut vij. diebꝫ dñicis p foꝛibꝫ eccℓie ī manifeſto dū miſſa cātat exiſtat 7 vltio illoꝛ ꝺieꝛ dñicaliū 7 calciamēta ꝺponat 7 corrigiā ligatā circē collū 7 vij.p̄cedētibꝫ ſextis ferijs ī pane 7 aq̄ ieiunet 7 eccℓiaz nullatenꝰ igreſſiuꝰ 7 quolz p̄dictoꝛ ꝺieꝛ tres paupes uℓ ij.ℓ u nū reficiat ſi pōt ſi ñ pōt h̄ pna i aliū cō mutet ſi renuent.ſ. oīa ſ̄dicta interdicat

sibi eccl'ia ⁊ i morte ꝓuet' eccl'iastica sepultura ex' de maledi.statui⁹. Jté blasphem⁹ si dies fuerit.xl. aliqn xxx.l' xx.⁊ sic ad ꝟ nō sufficit' v.ꝑm vsuales monere pena multet' nullāq; miaz i ꝟ biturus ut ibidé.s. qui soluat v.solidos q̄s si nō hñt currat p ciuitaté l' omutet' i penā aliā tpalé. ꝟ aūt pena soluet' ei q̄ ordénat.i.ptāti scl'ari hāc eni penā tpalé p̄cepit ei iponi p ptāté tpalé ꝙ si neglexerūt p epm p̄cipit' cogi. hec hosti.hz aūt p̄dicta pena locū ꝑm goff. sine cui quis blasphemat nō ex ira l' ebrietate l' de métia ꝙ tūc benigni⁹ ageret'.ñ.q.iñ.si qs irat⁹.⁊ ſ.nondū.ꝑm xo hoſt.ꝟ pēa é spāl' iducta ꝺ' eos q̄ deū blasphemāt ex ira nō ei aliqs deleui blasphémat nisi irat⁹ tāta ei posſz ée iracūdia ꝙ equipet' demétie ⁊ tē illud q̄ dicit goff. locū posſz hre ꝟ hosti. Quid si qs iuret p caput l' p uétre l' cor pus l' capillū.R' hosti. ꝙ si facit ꝟ affirmā do l' iurādo nō hz locū pena sec⁹ si faciat ꝟ detestádo l' vitupando hz irat⁹. Jtem ꝑm goff.⁊ hosti.hec q̄ dicūt de pena tpali fiūt iudice p tribunali sedéte.i iudicio aūt aie presbr discret⁹ molliédo rigoré dispésare poterit ex cā certā pená spūalé supioré.xxv q.vi.penitétibꝫ.ꝟ hosti. Jté cl'ic⁹ blasphe⁹ marie presbr cogat' ad uenīā postulādo ꝙ si noluerit degradet'.di.xlvi.cl'ic⁹. Nōnd ¶ q̄ blasphe⁹ xo ꝑm leges é decapitādus ut i aut'.ut nō luxuriét' otra nāz cē mediū coll'.ꝑm xo ca nonē antiquū cl'ic⁹ erat degradād⁹ ⁊ laye⁹ excōicād⁹.xxij.q.i.si q p capillū.hodie xo laye⁹ aget pniaz ꝺdictā.ſ.illi⁹ canōis statu im⁹.⁊ ꝟ si publice blasphemauit.si eni oc culte ñ penitebit publice utputa cl'ic⁹ hō die é corrigēd⁹ pena ⁊ arbitraria ⁊ occulta nō illa que é publica cl'ic⁹ xo publice nō dét penitere. si aūt rebell' fuerit l' sepi⁹ ꝟ omiserit locū hz ꝟ pena legis.ſ.ut laye⁹ de capitet' i foro ciuili ⁊ i canóico anathema tizet'.i.eccl'ie ingressus interdicat' ⁊ i morte ꝓuet' eccl'iastica sepultura. cl'ic⁹ xo degra det' ꝟ hosti. ℭxxi.é de presbro q̄ reuelat ofessioné ꝙ de iure átiq; dét deponi ⁊ oīb diebꝫ vite sue ignominiosus pegriari.de pe. di.vi.sacerdos.ñ.ut ſ.ofessionis celatio ſ. ñ.p totū.usq; ad ſ.iij. ℭxxij.é ꝙ qui in dicédis horis canónicis ⁊ aliis officiis diui nis discrepat a ꝺsuetudine metropolitane ecclesie vi. mensibꝫ priuat' ꝺcione si hoc ac cidat ex ꝺcéptu xij.di.bis. ℭxxiij.é ꝙ ... eps qui ordinat sine cā iusta cl'icū iuitū ñ penit⁹ iuitū absolutū suspédit'.anno.lxx. iij.di.c.i. ℭxxiiij.é ꝙ eps qui connectóe de cred nōe misterioꝝ dissimulat.ñ. mésibꝫ presbr 4^or^ dyaconi tribꝫ ſbdyacōi ⁊ cetéi ad arbitriū iudicis péitē dent.i.q.ñ.qeqd iutil'. ℭxxv.é ꝙ sortilegus xl.di.péitent eī de sorti. requisiti. ℭxxvi.é ꝙ qui videt i astro labio péniteat ñ.an.eī de sorti.ex tuaꝝ. ℭxxvij.é de stilla sanguis altaris cadétis sup terrā l' aliqd aliud ꝓpter negligétiam presbri dét presbr penitere xl. diebꝫ si ceci dit sup pallio altaris péniteat 4^or^ diebꝫ. ℭxxviij.é ꝙ si aliqs euomit eucharistiā ꝓpter ebrietaté l' nozacitaté si laye⁹ pénite at xl.diebꝫ.si cl'ic⁹ l' mōch⁹ l' presbr l' dya con⁹ péniteat lxx.diebꝫ.si eps péniteat xc. diebꝫ ⁊ dét euomicatura ꝺburi ⁊ iuē alta re collocari. si xo cā infirmitatis euōerit. vij.dieb⁹ péniteat.de ꝺse.di.ñ.si quis ꝓt' ebrietaté. ℭxxix.é qñ mus corrodat cor pus xpi.de pnia hui⁹ casus inquire vbi sit ... nōta. ℭxl.est ꝙ qui domū ul' areā volū tarie succédit sblata vl' icensa oīa restituat i tribꝫ an.péniteat de iur' iurl. si qs domū. Canō tñ dic̄ ꝙ si ex odio l' iniuria ꝟ fecēit exeōicari dét nec absoluet' donec satisfece rit ⁊ iurauerit ꝙ igné decetero nō ponet iponit' aūt sibi ut hierosolimā l' hispaniā uadat i dei seruitio āno iteḡ morat⁹. si quis aūt archiep⁹ l' eps ꝟ relaxauerit dā nū rstituat ⁊ ab officio epali p an.abstine at.xxiij.q.viij.pessimā. hodie aūt postꝫ sūt denūciati nō pñt citra sedé apl'icā absolui eī de sen.ex.tua nos inuit in ter.loqt' de i cédiariis idistincte postḡ sunt publici. ber. ꝟ idé dicit exp̄sse ⁊ Hen. eī de sen. ex. qui cūq;.⁊ goff.hz Ro.otrariū dicat ꝑm aūt le ges q̄ in ciuil.data opa icēdiū fecerit si sit hūilis subdit' bestijs si sit i aliquo gradu

decapitat̃ ve i ilsulã relegat̃. ff. de iten. rui. nau. l. fi. qui xo alibi ut in villis vl̃ castris messis ibidẽ edes posit. obusserit si ꝟ dolo fecerit oburit̃. ⁊ ꝟ itelligẽdo ꝑm hosti. si sit hũil̃. si aũt ꝟ ex sua negligẽtia otigerit re sartiet dãnũ l̃ si min⁹ idone⁹ sit leuiter castiget ⁊ noie ediũ oẽ edifitiũ otinet̃ ut ibi dẽ q edes. ¶ Eli. é ꝙ q dederit ul̃ accepit coioez ab hẽtico ⁊ nescit ꝟ ée ꝓbitũ ab ec clesia ⁊ p⁹ea itelligat pniteat vno an. si ãt sciuit ⁊ neglexit pẽiteat x. an. l̃ ꝑz q̃sdã vij. l̃ ꝑm alios v. qui xo ꝓmittit hẽticũ uissã celebrare i ecc̃lia catholica p ignorantiã iuris pniteat iij. vel diebꝫ. si pro reuerẽtia ei⁹ per ãnũ pniteat. si dãnatoez ecc̃lie catholice ⁊ pro osuetudie rõnoꝝ puniat̃ ab ecc̃lia sic hẽtic⁹ si sit ipenitẽs alioqn pniteat. x. an. si aũt relicta ecc̃lia ad hẽticos tiisit ⁊ alios ad ꝟ iduxerit pniteat xij. an. tribꝫ ex̃ eccle siã vñ itra audiẽtes. ij. extra coioné ⁊ sic xij ãno oioné siue oblationé ꝓcipiat. xxiij. q. i. si qs dederit. Cetera xo ptinẽtia ad hẽsĩ scismã l̃ apostasiã regre. ¶ Elij. é q domũ suã magnis icãtatoibꝫ lustrat l̃ aliud facit ⁊ q ei ꝟ osulit an. v. pniteat xvi. q. v. q oi uinatoꝛes. ⁊ c. nõ liceat. ¶ Elij. é ꝙ q pa cẽ cũ ꝓrio nõ facere iurat ãno pciteat ⁊ ad pacẽ redeat xxij. q. iij. q sacro. ¶ Elv. é ꝙ ꝓ ꝓiurio adulterio hoicidio dãt̃ ꝓ pnia rl̃a/ riter vij. an. ⁊ sil̃r ꝓ fornicatõe ꝟ ñ tã aspe pnia iiũgat̃. xxij. q. i. pdicãdũ xxxiij. q. i. ꝟ ipsũ. ⁊ §. se. ¶ Elvi. é ꝙ q scieter baptizat vij. an. pniteat. ⁊ feria iiij. ⁊ vi. i pane ⁊ aq̃ ieiunãdo iij. q̃drageſias ⁊ ꝟ si fecit ꝓ hẽsi i troducẽda si aũt ꝓ imũditia ꝓ salute coꝛ pis obtinẽda ut ex̃ de apost. a tribꝫ an. pniteat. de ose. di. iij. q̃bꝫ baptizat̃ l̃ ofirmat̃ fit de foro ecc̃lie ⁊ coget̃ fieri regl̃aris. di. lxxxi. dictũ é etiã de pena talũ hr̃ de ose. di. iij. eos. c⁹ ei ſniaz ꝑmitto gra buitati. ¶ Elvij. é q vroꝛé adulterãtã ogscat añq̃ pniteat. iij. an. pniteat. xxx. q. i. si qs v. qui ñ ogscit eã añ pniaz pacta pniteat ij. an. e. q. si qs i. qũo xo iiũgenda sit mulieri ptũ alteri⁹ supponẽti l̃ etiã de ñ suo viro ocipi ẽti. ex̃ de pe. ⁊ re. offi. ¶ Ad rl̃as ꝑdcas inspiciẽdo. põt studiosus idagatoꝛ pcedere ad pnias ꝓ diũsis cribꝫ ꝑm canó. iponẽdas ⁊ ex eã osideratõ. circũstãtijs ut dictũ é ẽ. moderari poterit eas ⁊ ꝟ ab ipo oẽs circũ stãtie sit diligẽter attẽdẽde ꝑn̄r tñ q̃litas ꝑsõe ⁊ ꝑcipue vtꝝ sit ꝑsõa obnoxiat̃ acui aliq̃ uiculo ꝓuitutis. ñã cẽ tl̃es ꝑsonas cauẽ dẽt ꝓ posse ꝓesbr ne talẽ pniaz eis ipõat ꝓ quã ill̃ qbꝫ sũt astricti ꝑiudiciũ ñ fiat max ime cũ diugatos vñ si ꝓu⁹ sit ⁊ timoꝛe pe cauerit obediẽs dño in atrocioribꝫ é min⁹ puniẽd⁹. xxij. q. i. v. ꝙ opulsus obedire nõ tñ tẽbat̃ i talibꝫ xi. q. iij. si dñs. si aũt uolũ tarie pecauerit coꝛpe puniet̃ acri⁹ ⁊ q̃ li⁹ xxiij. q. qui oẽ pacẽ nec é ꝓuo iiũgẽda pe griatio ꝓ quã dñs ei⁹ q̃ nõ é i culpa illi⁹ ꝟ uitio defraudet̃. ex̃ de sen. ex. relatũ. si xo li ber sit totã pniaz canõis si põt facẽ dz ipõi xvi. q. vij. sacerdos pniaz. ꝟ ex cã põt eã ꝓes byter moderari osiderãdũ etiã erit vtꝝ sit ꝑsona noua i fide ꝙ nouis i fide mioꝛ dẽt cũ pnia iponi ex̃ de pẽi. de⁹ q. ⁊ sil̃r osi de rãde erũt alie ꝑsonaꝝ circũstãtie q̃bꝫ ad p̃ sens supsedeo gra breuitatis. ¶ Sciẽdũ aũt ꝙ i foro pniali dñr ltie ferie ij. iij. ⁊ vi. di. lxxxi. ꝓesbr. de ose. di. iij. ieiunia. aliq tñ ut dic̃ Rod. ꝓ zª feria ponũt sabbatũ. Insup nõndũ ꝙ si pnia i pane ⁊ aq̃ ipõat̃ ñ hñti panẽ põt liquibꝫ ⁊ piscicul̃ uesci ⁊ cũ alijs si necitas illud reqrat. ex̃ de pe. ⁊ re. ltz. i ter ⁊ glo. l̃ ñ ltz xo cũ ꝑm Jo. si pnia sit ipsita a canõe libẽat̃ qs a ieiunio dãdo denariũ vl̃ legẽdo psalteriũ ꝓpria auct̃e. Inno xo dicit ꝙ ieiunia 4.or tpm ñ pñt redimi ⁊ ꝟ mõi ñ sit rõnabil̃ cã volũtaria redimi pñt etiã sine auct̃e supioris. ad ꝟ etiã nõ. ꝙ vbi iponit̃ pnia aliqt ãnoꝝ l̃ q̃rãteaꝝ nc qũo qs dẽt tũc penitẽ reliqt̃ arbitrio ꝑsbri cũ pnie sit arbitrarie ut s. ipse xo ꝓesbr arbi trabit̃ eã ꝑ ferias ltimas facẽdas ꝑm canões v. di. de cl̃icis. ex̃ de hoi. c. ij. ⁊ alijs iuribꝫ ⁊ sic itelligit̃. ex̃ de accu. accusasti. ⁊ de spõ. di lectus. ⁊ sil̃ia ꝛc.

Juris hñt late hec decerpta uolumia sacri
Pisaei artificis nomina parta sui.
Quaeq̃ ill̃ desũt alt̃ nou⁹ addidit auctoꝛ
Semine quo caruit accumulauit agꝝ.
Nedelinus opus presſit spireus vtrunq̃
Labe re purgatũ (crede) volumẽ emis.
Impressum est Sixto sacroꝝ antistite 4.o
Et veneto troni principis imperio.

Oct. 1930

VENICE

VINDELINUS DE SPIRA

NICOLAUS DE AUXIMO. Supplementum summae Pisanellae. [Before August] 1473.

Hain *2150; B.M.C., part V, p. 163.

Printed in semi-roman characters, in folio, in two columns, 46 lines to a column. It has 324 leaves; the size of a leaf is 335 × 228 mm., and the text in a column measures 242 × 68 mm. The capitals, beautifully executed by hand, are in red and blue. There are numerous marginal notes in Latin.

The "Summa Pisanella" ("S. Pisana," "S. Pisani," also "Magistrutia"), to which Nicolaus de Auximo added his "Supplementum," was composed by Bartholomaeus a Sancto Concordio, a Dominican friar of Pisa. The work was finished in 1338. It is based on the "Summa Confessorum" of Johannes of Freiburg, published in the last years of the thirteenth century. This "Summa Confessorum" is a code of penitential laws. Confessors dealing with questions of conscience often had to touch upon legal problems; they had to be versed, therefore, in civil law, so that their ecclesiastical decisions should not conflict with the secular order. What should be the proper "satisfactio" in a particular case was thus to a large extent prescribed. The Spanish Dominican Raymundus, a native of Pennyaforte (near Barcelona), was the first to compile a "Summa de poenitentia" in 1238. The first part of his work deals with sins against God, the second with secular offences, the third with canon law, and the fourth with marriage. Raymundus's "Summa" was the basis of all similar later works; Johannes of Freiburg, for instance, merely paraphrased and supplemented it. Bartholomew in his own "Summa" again added some new material to that of Johannes, namely the decretals of Pope Clement V and a group of decisions by certain "famous doctors." He also introduced the innovation of arranging the material in an alphabetical order.

Nicolaus de Auximo (Osimo), author of the "Supplementum," was a Franciscan friar. Nothing shows more the popularity of the "Summa Pisanella," the work of a Dominican, than the fact that a member of the rival order undertook its revision. Nicolaus was a secretary of Gregory XII and later of Martin V, and wrote his "Supplementum" in about 1430. As he remarks in the Preface, he adhered closely to Bartholomew's text, introducing only necessary corrections, or bringing the material up to date. He kept the alphabetical arrangement of the original.

Bought in September, 1882.